॥ ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ॥

ਵਿਨਯਪਿਟਕੇ

ਪਾਰਾਜਿਕਕਣ੍ਡ-ਅਟ੍ਠਕਥਾ (ਪਠਮੋ ਭਾਗੋ)

ਗਨ੍ਥਾਰਮ੍ਭਕਥਾ

ਯੋ ਕਪ੍ਪਕੋਟੀਹਿਪਿ ਅਪ੍ਪਮੇਯ੍ਯਂ।
ਕਾਲਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਤਿਦੁਕ੍ਕਰਾਨਿ।
ਖੇਦਂ ਗਤੋ ਲੋਕਹਿਤਾਯ ਨਾਥੋ।
ਨਮੋ ਮਹਾਕਾਰੁਣਿਕਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ॥

ਅਸਮ੍ਬੁਧਂ ਬੁਦ੍ਧਨਿਸੇਵਿਤਂ ਯਂ।
ਭਵਾਭਵਂ ਗਚ੍ਛਤਿ ਜੀਵਲੋਕੋ।
ਨਮੋ ਅਵਿਜ੍ਜਾਦਿਕਿਲੇਸਜਾਲ-
ਵਿਦ੍ਧਂਸਿਨੋ ਧਮ੍ਮਵਰਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ॥

ਗੁਣੇਹਿ ਯੋ ਸੀਲਸਮਾਧਿਪਞ੍ਞਾ-
ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਪ੍ਪਭੁਤੀਹਿ ਯੁਤ੍ਤੋ।
ਖੇਤ੍ਤਂ ਜਨਾਨਂ ਕੁਸਲਤ੍ਥਿਕਾਨਂ।
ਤਮਰਿਯਸਙ੍ਘਂ ਸਿਰਸਾ ਨਮਾਮਿ॥

ਇਚ੍ਚੇਵਮਚ੍ਚਨ੍ਤਨਮਸ੍ਸਨੇਯ੍ਯਂ।
ਨਮਸ੍ਸਮਾਨੋ ਰਤਨਤ੍ਤਯਂ ਯਂ।
ਪੁਞ੍ਞਾਭਿਸਨ੍ਦਂ ਵਿਪੁਲਂ ਅਲਤ੍ਥਂ।
ਤਸ੍ਸਾਨੁਭਾਵੇਨ ਹਤਨ੍ਤਰਾਯੋ॥

ਯਸ੍ਮਿਂ ਠਿਤੇ ਸਾਸਨਮਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ।
ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਂ ਹੋਤਿ ਸੁਸਣ੍ਠਿਤਸ੍ਸ।
ਤਂ ਵਣ੍ਣਯਿਸ੍ਸਂ ਵਿਨਯਂ ਅਮਿਸ੍ਸਂ।
ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪੁਬ੍ਬਾਚਰਿਯਾਨੁਭਾਵਂ॥

ਕਾਮਞ੍ਚ ਪੁਬ੍ਬਾਚਰਿਯਾਸਭੇਹਿ।
ਞਾਣਮ੍ਬੁਨਿਦ੍ਧੋਤਮਲਾਸਵੇਹਿ।
ਵਿਸੁਦ੍ਧਵਿਜ੍ਜਾਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦੇਹਿ ।
ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਸਂਵਣ੍ਣਨਕੋਵਿਦੇਹਿ॥

ਸਲ੍ਲੇਖਿਯੇ ਨੋਸੁਲਭੂਪਮੇਹਿ।
ਮਹਾਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਧਜੂਪਮੇਹਿ।
ਸੰਵਣ੍ਣਿਤੋਯਂ ਵਿਨਯੋ ਨਯੇਹਿ।
ਚਿਤ੍ਤੇਹਿ ਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਵਰਨ੍ਵਯੇਹਿ॥

ਸੰਵਣ੍ਣਨਾ ਸੀਹਲ਼ਦੀਪਕੇਨ।
ਵਾਕਜੇਨ ਏਸਾ ਪਨ ਸਙ੍ਖਤਤ੍ਤਾ।
ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਤ੍ਥਂ ਅਭਿਸਮ੍ਭੁਣਾਤਿ।
ਦੀਪਨ੍ਤਰੇ ਭਿਕ੍ਖੁਜਨਸ੍ਸ ਯਸ੍ਮਾ॥

ਤਸ੍ਮਾ ਇਮਂ ਪਾਲ਼ਿਨਯਾਨੁਰੂਪਂ।
ਸੰਵਣ੍ਣਨਂ ਦਾਨਿ ਸਮਾਰਭਿਸ੍ਸਂ।
ਅਜ੍ਝੇਸਨਂ ਬੁਦ੍ਧਸਿਰਿਵ੍ਹਯਸ੍ਸ।
ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਾ ਸਮਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤੋ॥

ਸੰਵਣ੍ਣਨਂ ਤਞ੍ਚ ਸਮਾਰਭਨ੍ਤੋ।
ਤਸ੍ਸਾ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਂ ਸਰੀਰਂ।
ਕਤ੍ਵਾ ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ ਤਥੇਵ।
ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਨਾਮਾਦਿਸੁ ਵਿਸ੍ਸੁਤਾਸੁ॥

ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਵੁਤ੍ਤੋ।
ਯੋ ਯੁਤ੍ਤਮਤ੍ਥਂ ਅਪਰਿਚ੍ਚਜਨ੍ਤੋ।
ਤਤੋਪਿ ਅਨ੍ਤੋਗਧਥੇਰਵਾਦਂ।
ਸੰਵਣ੍ਣਨਂ ਸਮ੍ਮ ਸਮਾਰਭਿਸ੍ਸਂ॥

ਤਂ ਮੇ ਨਿਸਾਮੇਨ੍ਤੁ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤਾ।
ਥੇਰਾ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨਵਮਜ੍ਝਿਮਾ ਚ।
ਧਮ੍ਮਪ੍ਪਦੀਪਸ੍ਸ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ।
ਸਕ੍ਕਚ੍ਚ ਧਮ੍ਮਂ ਪਤਿਮਾਨਯਨ੍ਤਾ॥

ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਧਮ੍ਮੋ ਵਿਨਯੋ ਚ ਵੁਤ੍ਤੋ।
ਯੋ ਤਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੇਹਿ ਤਥੇਵ ਞਾਤੋ।
ਸੋ ਯੇਹਿ ਤੇਸਂ ਮਤਿਮਚ੍ਚਜਨ੍ਤਾ।
ਯਸ੍ਮਾ ਪੁਰੇ ਅਟ੍ਠਕਥਾ ਅਕਂਸੁ॥

ਤਸ੍ਮਾ ਹਿ ਯਂ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਵੁਤ੍ਤਂ।
ਤਂ ਵਜ੍ਜਯਿਤ੍ਵਾਨ ਪਮਾਦਲੇਖਂ।
ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਸੁ ਸਗਾਰਵਾਨਂ।

ਯਸ੍ਮਾ ਪਮਾਣਂ ਇਧ ਪਣ੍ਡਿਤਾਨਂ॥

ਤਤੋ ਚ ਭਾਸਨ੍ਤਰਮੇਵ ਹਿਤ੍ਵਾ।
ਵਿਤ੍ਥਾਰਮਗ੍ਗਞ੍ਚ ਸਮਾਸਯਿਤ੍ਵਾ।
ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਸਬ੍ਬਮਸੇਸਯਿਤ੍ਵਾ।
ਤਨ੍ਤਿਕ੍ਕਮਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਵੋਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ॥

ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿਕਾਨਂ ਵਚਨਾਨਮਤ੍ਥਂ।
ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਰੂਪਂ ਪਰਿਦੀਪਯਨ੍ਤੀ।
ਯਸ੍ਮਾ ਅਯਂ ਹੇਸ੍ਸਤਿ ਵਣ੍ਣਨਾਪਿ।
ਸਕ੍ਕਚ੍ਚ ਤਸ੍ਮਾ ਅਨੁਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾਤਿ॥

ਬਾਹਿਰਨਿਦਾਨਕਥਾ

ਤਤ੍ਥ **ਤਂ ਵਣ੍ਣਯਿਸ੍ਸਂ ਵਿਨਯਨ੍ਤਿ** ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵਿਨਯੋ ਤਾਵ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤਬ੍ਬੋ। ਤੇਨੇਤਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ – ''ਵਿਨਯੋ ਨਾਮ ਇਧ ਸਕਲਂ ਵਿਨਯਪਿਟਕਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤ''ਨ੍ਤਿ। ਸਂਵਣ੍ਣਨਤ੍ਥਂ ਪਨਸ੍ਸ ਅਯਂ **ਮਾਤਿਕਾ** –

ਵੁਤ੍ਤਂ ਯੇਨ ਯਦਾ ਯਸ੍ਮਾ, ਧਾਰਿਤਂ ਯੇਨ ਚਾਭਤਂ।
ਯਤ੍ਥਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਚੇਤਮੇਤਂ ਵਤ੍ਵਾ ਵਿਧਿਂ ਤਤੋ॥

ਤੇਨਾਤਿਆਦਿਪਾਠਸ੍ਸ, ਅਤ੍ਥਂ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਤੋ।
ਦਸ੍ਸਯਨ੍ਤੋ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਵਿਨਯਸ੍ਸਤ੍ਥਵਣ੍ਣਨਨ੍ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਵੁਤ੍ਤਂ ਯੇਨ ਯਦਾ ਯਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਤਾਵ ਵਚਨਂ ''ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ ਵੇਰਞ੍ਜਾਯਂ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਵਚਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਤ੍ਤਪਚ੍ਚਕ੍ਖਵਚਨਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਤਂ ''ਇਦਂ ਵਚਨਂ ਕੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਕਦਾ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਕਸ੍ਮਾ ਚ ਵੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਤਾ ਉਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਞ੍ਚ ਪਨ ਪਠਮਮਹਾਸਙ੍ਗੀਤਿਕਾਲੇ।

ਪਠਮਮਹਾਸਙ੍ਗੀਤਿਕਥਾ

ਪਠਮਮਹਾਸਙ੍ਗੀਤਿ ਨਾਮ ਚੇਸਾ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਪਞ੍ਚਸਤਿਕ**ਸਙ੍ਗੀਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ** ਵੁਤ੍ਤਾ, ਨਿਦਾਨਕੋਸਲ੍ਲਤ੍ਥਂ ਪਨ ਇਧਾਪਿ ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਞ੍ਹਿ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਸੁਭਦ੍ਦਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਵਿਨਯਨਾ ਕਤਬੁਦ੍ਧਕਿਚ੍ਚੇ ਕੁਸਿਨਾਰਾਯਂ ਉਪਵਤ੍ਤਨੇ ਮਲ੍ਲਾਨਂ ਸਾਲਵਨੇ ਯਮਕਸਾਲਾਨਮਨ੍ਤਰੇ ਵਿਸਾਖਪੁਣ੍ਣਮਦਿਵਸੇ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਭਗਵਤਿ ਲੋਕਨਾਥੇ, ਭਗਵਤੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾਨਂ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ ਸਤ੍ਤਾਹਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਭਗਵਤਿ, ਸੁਭਦ੍ਦੇਨ ਵੁਡ੍ਢਪਬ੍ਬਜਿਤੇਨ ''ਅਲਂ, ਆਵੁਸੋ, ਮਾ ਸੋਚਿਤ੍ਥ, ਮਾ ਪਰਿਦੇਵਿਤ੍ਥ, ਸੁਮੁਤ੍ਤਾ ਮਯਂ ਤੇਨ ਮਹਾਸਮਣੇਨ; ਉਪਦ੍ਦੁਤਾ ਚ ਹੋਮ – 'ਇਦਂ ਵੋ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਇਦਂ ਵੋ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀ'ਤਿ! ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਮਯਂ ਯਂ ਇਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮ ਤਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮ, ਯਂ ਨ ਇਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮ ਨ ਤਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੪੩੭; ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੩੨) ਵੁਤ੍ਤਵਚਨਮਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤੋ ''ਠਾਨਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ ਯਂ ਪਾਪਭਿਕ੍ਖੂ ਅਤੀਤਸਤ੍ਥੁਕਂ ਪਾਵਚਨਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨਾ ਪਕ੍ਖਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਂ ਅਨ੍ਤਰਧਾਪੇਯ੍ਯੁਂ, ਯਾਵ ਚ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੋ ਤਿਟ੍ਠਤਿ ਤਾਵ ਅਨਤੀਤਸਤ੍ਥੁਕਮੇਵ ਪਾਵਚਨਂ ਹੋਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ ਭਗਵਤਾ –

‘ਯੋ ਵੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਮਯਾ ਧਮ੍ਮੋ ਚ ਵਿਨਯੋ ਚ ਦੇਸਿਤੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ , ਸੋ ਵੋ ਮਮਚ੍ਚਯੇਨ ਸਤ੍ਥਾ’ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੧੬)।

‘‘ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਵਿਨਯਞ੍ਚ ਸਙ੍ਗਾਯੇਯ੍ਯਂ, ਯਥਯਿਦਂ ਸਾਸਨਂ ਅਦ੍ਧਨਿਯਂ ਅਸ੍ਸ ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕਂ।

ਯਂ ਚਾਹਂ ਭਗਵਤਾ –

‘ਧਾਰੇਸ੍ਸਸਿ ਪਨ ਮੇ ਤ੍ਵਂ, ਕਸ੍ਸਪ, ਸਾਣਾਨਿ ਪਂਸੁਕੂਲਾਨਿ ਨਿਬ੍ਬਸਨਾਨੀ’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰੇ ਸਾਧਾਰਣਪਰਿਭੋਗੇਨ ਚੇਵ,

‘ਅਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਾਵਦੇ ਆਕਙ੍ਖਾਮਿ ਵਿਵਿਚ੍ਚੇਵ ਕਾਮੇਹਿ...ਪੇ॰... ਪਠਮਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਾਮਿ; ਕਸ੍ਸਪੋਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਾਵਦੇ ਆਕਙ੍ਖਤਿ ਵਿਵਿਚ੍ਚੇਵ ਕਾਮੇਹਿ...ਪੇ॰... ਪਠਮਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤੀ’ਤਿ –

ਏਵਮਾਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਨਵਾਨੁਪੁਬ੍ਬਵਿਹਾਰਛਲਭਿਞ੍ਞਾਪ੍ਪਭੇਦੇ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮੇ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਮਸਮਟ੍ਠਪਨੇਨ ਚ ਅਨੁਗ੍ਗਹਿਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਕਿਮਞ੍ਞਂ ਆਣਣ੍ਯਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ; ਨਨੁ ਮਂ ਭਗਵਾ ਰਾਜਾ ਵਿਯ ਸਕਕਵਚਇਸ੍ਸਰਿਯਾਨੁਪ੍ਪਦਾਨੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੁਲਵਂਸਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਾਪਕਂ ਪੁਤ੍ਤਂ ‘ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਵਂਸਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਾਪਕੋ ਮੇ ਅਯਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’ਤਿ ਮਨ੍ਤ੍ਵਾ ਇਮਿਨਾ ਅਸਾਧਾਰਣੇਨ ਅਨੁਗ੍ਗਹੇਨ ਅਨੁਗ੍ਗਹੇਸੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤਯਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯਸਙ੍ਗਾਯਨਤ੍ਥਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਉਸ੍ਸਾਹਂ ਜਨੇਸਿ। ਯਥਾਹ –

‘‘ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘ਏਕਮਿਦਾਹਂ, ਆਵੁਸੋ, ਸਮਯਂ ਪਾਵਾਯ ਕੁਸਿਨਾਰਂ ਅਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹੀ’’ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੩੧) ਸਬ੍ਬਂ **ਸੁਭਦ੍ਦਕਣ੍ਡ**ਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਤਤੋ ਪਰਂ ਆਹ –

‘‘ਹਨ੍ਦ ਮਯਂ, ਆਵੁਸੋ, ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਵਿਨਯਞ੍ਚ ਸਙ੍ਗਾਯੇਯ੍ਯਾਮ। ਪੁਰੇ ਅਧਮ੍ਮੋ ਦਿਪ੍ਪਤਿ, ਧਮ੍ਮੋ ਪਟਿਬਾਹਿਯ੍ਯਤਿ; ਅਵਿਨਯੋ ਦਿਪ੍ਪਤਿ, ਵਿਨਯੋ ਪਟਿਬਾਹਿਯ੍ਯਤਿ। ਪੁਰੇ ਅਧਮ੍ਮਵਾਦਿਨੋ ਬਲਵਨ੍ਤੋ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਧਮ੍ਮਵਾਦਿਨੋ ਦੁਬ੍ਬਲਾ ਹੋਨ੍ਤਿ; ਅਵਿਨਯਵਾਦਿਨੋ ਬਲਵਨ੍ਤੋ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਵਿਨਯਵਾਦਿਨੋ ਦੁਬ੍ਬਲਾ ਹੋਨ੍ਤੀ’’ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੪੩੭)।

ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਹਂਸੁ – ‘‘ਤੇਨ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਥੇਰੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਚ੍ਚਿਨਤੂ’’ਤਿ। ਥੇਰੋ ਸਕਲਨਵਙ੍ਗਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨਪਰਿਯਤ੍ਤਿਧਰੇ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨ-ਸੋਤਾਪਨ੍ਨ-ਸਕਦਾਗਾਮਿ-ਅਨਾਗਾਮਿ-ਸੁਕ੍ਖਵਿਪਸ੍ਸਕਖੀਣਾਸਵਭਿਕ੍ਖੂ ਅਨੇਕਸਤੇ ਅਨੇਕਸਹਸ੍ਸੇ ਚ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਤਿਪਿਟਕਸਬ੍ਬਪਰਿਯਤ੍ਤਿਪ੍ਪਭੇਦਧਰੇ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਮਹਾਨੁਭਾਵੇ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਭਗਵਤਾ ਏਤਦਗ੍ਗਂ ਆਰੋਪਿਤੇ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਦਿਭੇਦੇ ਖੀਣਾਸਵਭਿਕ੍ਖੂਯੇਵ ਏਕੂਨਪਞ੍ਚਸਤੇ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਯੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ ਏਕੇਨੂਨਾਪਞ੍ਚਅਰਹਨ੍ਤਸਤਾਨਿ ਉਚ੍ਚਿਨੀ’’ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੪੩੭)।

ਕਿਸ੍ਸ ਪਨ ਥੇਰੋ ਏਕੇਨੂਨਮਕਾਸੀਤਿ? ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਓਕਾਸਕਰਣਤ੍ਥਂ। ਤੇਨ ਹਾਯਸ੍ਮਤਾ ਸਹਾਪਿ ਵਿਨਾਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗੀਤਿ ਕਾਤੁਂ, ਸੋ ਹਾਯਸ੍ਮਾ ਸੇਕ੍ਖੋ ਸਕਰਣੀਯੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਹਾਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ; ਯਸ੍ਮਾ ਪਨਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦਸਬਲਦੇਸਿਤਂ ਸੁਤ੍ਤਗੇਯ੍ਯਾਦਿਕਂ ਭਗਵਤੋ ਅਸਮ੍ਮੁਖਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਨਾਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ। ਯਦਿ ਏਵਂ ਸੇਕ੍ਖੋਪਿ ਸਮਾਨੋ ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗੀਤਿਯਾ ਬਹੁਕਾਰਤ੍ਤਾ ਥੇਰੇਨ ਉਚ੍ਚਿਨਿਤਬ੍ਬੋ ਅਸ੍ਸ। ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਉਚ੍ਚਿਨਿਤੋਤਿ ? ਪਰੂਪਵਾਦਵਿਵਜ੍ਜਨਤੋ। ਥੇਰੋ ਹਿ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੇ ਆਨਨ੍ਦੇ ਅਤਿਵਿਯ ਵਿਸ੍ਸਤ੍ਥੋ ਅਹੋਸਿ, ਤਥਾ ਹਿ ਨਂ ਸਿਰਸ੍ਮਿਂ ਪਲਿਤੇਸੁ ਜਾਤੇਸੁਪਿ ‘‘ਨ ਵਾਯਂ ਕੁਮਾਰਕੋ ਮਤ੍ਤਮਞ੍ਞਾਸੀ’’ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੫੪) ਕੁਮਾਰਕਵਾਦੇਨ ਓਵਦਤਿ। ਸਕ੍ਯਕੁਲਪ੍ਪਸੁਤੋ ਚਾਯਂ ਆਯਸ੍ਮਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਭਾਤਾ

ਚੂਲ਼ਪਿਤੁਪੁਤ੍ਤੋ। ਤਤ੍ਰ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਛਨ੍ਦਾਗਮਨਂ ਵਿਯ ਮਞ੍ਞਮਾਨਾ ‘‘ਬਹੂ ਅਸੇਕ੍ਖਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਆਨਨ੍ਦਂ ਸੇਕ੍ਖਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਥੇਰੋ ਉਚ੍ਚਿਨੀ’’ਤਿ ਉਪਵਦੇਯ੍ਯੁਂ, ਤਂ ਪਰੂਪਵਾਦਂ ਪਰਿਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਆਨਨ੍ਦਂ ਵਿਨਾ ਸਙ੍ਗੀਤਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕਾਤੁਂ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂਯੇਵ ਅਨੁਮਤਿਯਾ ਗਹੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਨ ਉਚ੍ਚਿਨਿ।

ਅਥ ਸਯਮੇਵ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਨਨ੍ਦਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਥੇਰਂ ਯਾਚਿਂਸੁ। ਯਥਾਹ –

‘‘ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – ‘ਅਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਸੇਕ੍ਖੋ ਅਭਬ੍ਬੋ ਛਨ੍ਦਾ ਦੋਸਾ ਮੋਹਾ ਭਯਾ ਅਗਤਿਂ ਗਨ੍ਤੁਂ, ਬਹੁ ਚਾਨੇਨ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਧਮ੍ਮੋ ਚ ਵਿਨਯੋ ਚ ਪਰਿਯਤ੍ਤੋ; ਤੇਨ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਥੇਰੋ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਆਨਨ੍ਦਂ ਉਚ੍ਚਿਨਤੂ’ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਆਨਨ੍ਦਂ ਉਚ੍ਚਿਨੀ’’ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੪੩੭)।

ਏਵਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਨੁਮਤਿਯਾ ਉਚ੍ਚਿਨਿਤੇਨ ਤੇਨਾਯਸ੍ਮਤਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਞ੍ਚ ਥੇਰਸਤਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ।

ਅਥ ਖੋ ਥੇਰਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘‘ਕਤ੍ਥ ਨੁ ਖੋ ਮਯਂ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਵਿਨਯਞ੍ਚ ਸਙ੍ਗਾਯੇਯ੍ਯਾਮਾ’’ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਥੇਰਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘‘ਰਾਜਗਹਂ ਖੋ ਮਹਾਗੋਚਰਂ ਪਹੂਤਸੇਨਾਸਨਂ, ਯਂਨੂਨ ਮਯਂ ਰਾਜਗਹੇ ਵਸ੍ਸਂ ਵਸਨ੍ਤਾ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਵਿਨਯਞ੍ਚ ਸਙ੍ਗਾਯੇਯ੍ਯਾਮ, ਨ ਅਞ੍ਞੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਰਾਜਗਹੇ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯੁ’’ਨ੍ਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਨੇਸਂ ਏਤਦਹੋਸਿ? ਇਦਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਥਾਵਰਕਮ੍ਮਂ, ਕੋਚਿ ਵਿਸਭਾਗਪੁਗ੍ਗਲੋ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਕੋਟੇਯ੍ਯਾਤਿ। ਅਥਾਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ ਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਸਾਵੇਸਿ, ਤਂ **ਸਙ੍ਗੀਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ** ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਞਾਤਬ੍ਬਂ।

ਅਥ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਤੋ ਸਤ੍ਤਸੁ ਸਾਧੁਕੀਲ਼ਨਦਿਵਸੇਸੁ ਸਤ੍ਤਸੁ ਚ ਧਾਤੁਪੂਜਾਦਿਵਸੇਸੁ ਵੀਤਿਵਤ੍ਤੇਸੁ ‘‘ਅਡ੍ਢਮਾਸੋ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ, ਇਦਾਨਿ ਗਿਮ੍ਹਾਨਂ ਦਿਯਡ੍ਢੋ ਮਾਸੋ ਸੇਸੋ, ਉਪਕਟ੍ਠਾ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾ’’ਤਿ ਮਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰੋ ‘‘ਰਾਜਗਹਂ, ਆਵੁਸੋ, ਗਚ੍ਛਾਮਾ’’ਤਿ ਉਪਡ੍ਢਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਮਗ੍ਗਂ ਗਤੋ। ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਉਪਡ੍ਢਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਮਗ੍ਗਂ ਗਤੋ। ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨ ਭਗਵਤੋ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਾਜਗਹਂ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ ਯੇਨ ਸਾਵਤ੍ਥਿ ਤੇਨ ਚਾਰਿਕਂ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੇਨ ਗਤਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਮਹਾਪਰਿਦੇਵੋ ਅਹੋਸਿ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ ਆਨਨ੍ਦ, ਕੁਹਿਂ ਸਤ੍ਥਾਰਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤੋਸੀ’’ਤਿ । ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਪਨ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੇ ਥੇਰੇ ਭਗਵਤੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਦਿਵਸੇ ਵਿਯ ਮਹਾਪਰਿਦੇਵੋ ਅਹੋਸਿ।

ਤਤ੍ਰ ਸੁਦਂ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਅਨਿਚ੍ਚਤਾਦਿਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾਯ ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯ ਤਂ ਮਹਾਜਨਂ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਜੇਤਵਨਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲੇਨ ਵਸਿਤਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਾ ਦ੍ਵਾਰਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚਪੀਠਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਪ੍ਫੋਟੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਂ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਮਿਲਾਤਮਾਲਾਕਚਵਰਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚਪੀਠਂ ਅਤਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਯਥਾਠਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਠਿਤਕਾਲੇ ਕਰਣੀਯਂ ਵਤ੍ਤਂ ਸਬ੍ਬਮਕਾਸਿ। ਅਥ ਥੇਰੋ ਭਗਵਤੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਤੋ ਪਭੁਤਿ ਠਾਨਨਿਸਜ੍ਜਬਹੁਲਤ੍ਤਾ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਧਾਤੁਕਂ ਕਾਯਂ ਸਮਸ੍ਸਾਸੇਤੁਂ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਖੀਰਵਿਰੇਚਨਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰੇਯੇਵ ਨਿਸੀਦਿ। ਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਸੁਭੇਨ ਮਾਣਵੇਨ ਪਹਿਤਂ ਮਾਣਵਕਂ ਏਤਦਵੋਚ –

‘‘ਅਕਾਲੋ ਖੋ, ਮਾਣਵਕ, ਅਤ੍ਥਿ ਮੇ ਅਜ੍ਜ ਭੇਸਜ੍ਜਮਤ੍ਤਾ ਪੀਤਾ, ਅਪ੍ਪੇਵ ਨਾਮ ਸ੍ਵੇਪਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮੇਯ੍ਯਾਮਾ’’ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੪੪੭)।

ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਚੇਤਕਤ੍ਥੇਰੇਨ ਪਚ੍ਛਾਸਮਣੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੁਭੇਨ ਮਾਣਵੇਨ ਪੁਟ੍ਠੋ ਦੀਘਨਿਕਾਯੇ **ਸੁਭਸੁਤ੍ਤਂ**ਨਾਮ ਦਸਮਂ ਸੁਤ੍ਤਮਭਾਸਿ।

ਅਥ ਥੇਰੋ ਜੇਤਵਨਵਿਹਾਰੇ ਖਣ੍ਡਫੁਲ੍ਲਪ੍ਪਟਿਸਙ੍ਖਰਣਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪਕਟ੍ਠਾਯ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾਯ ਰਾਜਗਹਂ ਗਤੋ। ਤਥਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰੋ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਸਬ੍ਬਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਗਹਮੇਵ ਗਤੋ।

ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਰਾਜਗਹੇ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਮਹਾਵਿਹਾਰਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਛਡ੍ਡਿਤਪਤਿਤਉਕ੍ਲਾਪਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਭਗਵਤੋ ਹਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਸਬ੍ਬੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰੇ ਚ ਪਰਿਵੇਣੇ ਚ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਅਗਮਂਸੁ। ਤਤ੍ਥ ਥੇਰਾ ਭਗਵਤੋ ਵਚਨਪੂਜਨਤ੍ਥਂ ਤਿਤ੍ਥਿਯਵਾਦਪਰਿਮੋਚਨਤ੍ਥਞ੍ਚ ''ਪਠਮਂ ਮਾਸਂ ਖਣ੍ਡਫੁਲ੍ਲਪ੍ਪਟਿਸਙ੍ਖਰਣਂ ਕਰੋਮਾ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸੁਂ। ਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਹਿ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯੁਂ – ''ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸਾਵਕਾ ਸਤ੍ਥਰਿ ਠਿਤੇਯੇਵ ਵਿਹਾਰੇ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਂਸੁ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਛਡ੍ਡੇਸੁ''ਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਂ ਵਾਦਪਰਿਮੋਚਨਤ੍ਥਞ੍ਚ ਚਿਨ੍ਤੇਸੁਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਹੇਤਂ –

> ''ਅਥ ਖੋ ਥੇਰਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਏਤਦਹੋਸਿ – 'ਭਗਵਤਾ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਖਣ੍ਡਫੁਲ੍ਲਪ੍ਪਟਿਸਙ੍ਖਰਣਂ ਵਣ੍ਣਿਤਂ। ਹਨ੍ਦ ਮਯਂ, ਆਵੁਸੋ, ਪਠਮਂ ਮਾਸਂ ਖਣ੍ਡਫੁਲ੍ਲਪ੍ਪਟਿਸਙ੍ਖਰਣਂ ਕਰੋਮ, ਮਜ੍ਝਿਮਂ ਮਾਸਂ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਵਿਨਯਞ੍ਚ ਸਙ੍ਗਾਯਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੪੩੮)।

ਤੇ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਾਜਦ੍ਵਾਰੇ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਰਾਜਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਗਤਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਂ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਿ। ਥੇਰਾ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਮਹਾਵਿਹਾਰਪਟਿਸਙ੍ਖਰਣਤ੍ਥਾਯ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਪਟਿਵੇਦੇਸੁਂ। ''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਰਾਜਾ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਕਾਰਕੇ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਅਦਾਸਿ। ਥੇਰਾ ਪਠਮਂ ਮਾਸਂ ਸਬ੍ਬਵਿਹਾਰੇ ਪਟਿਸਙ੍ਖਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸੁਂ – ''ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਵਿਹਾਰਪਟਿਸਙ੍ਖਰਣਂ। ਇਦਾਨਿ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯਸਙ੍ਗਹਂ ਕਰੋਮਾ''ਤਿ। ''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਵਿਸ੍ਸਤ੍ਥਾ ਕਰੋਥ। ਮਯ੍ਹਂ ਆਣਾਚਕ੍ਕਂ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਂ ਹੋਤੁ। ਆਣਾਪੇਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਿਂ ਕਰੋਮੀ''ਤਿ? ''ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਨ੍ਨਿਸਜ੍ਜਟ੍ਠਾਨਂ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ। ''ਕਤ੍ਥ ਕਰੋਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ? ''ਵੇਭਾਰਪਬ੍ਬਤਪਸ੍ਸੇ ਸਤ੍ਤਪਣ੍ਣਿਗੁਹਾਦ੍ਵਾਰੇ ਕਾਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਂ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ। ''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਖੋ ਰਾਜਾ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਵਿਸ੍ਸਕਮ੍ਮੁਨਾ ਨਿਮ੍ਮਿਤਸਦਿਸਂ ਸੁਵਿਭਤ੍ਤਭਿਤ੍ਤਿਤ੍ਥਮ੍ਭਸੋਪਾਨਂ ਨਾਨਾਵਿਧਮਾਲਾਕਮ੍ਮਲਤਾਕਮ੍ਮਵਿਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਭਵਨ੍ਤਮਿਵ ਰਾਜਭਵਨਵਿਭੂਤਿਂ ਅਵਹਸਨ੍ਤਮਿਵ ਦੇਵਵਿਮਾਨਸਿਰਿਂ ਸਿਰਿਯਾ ਨਿਕੇਤਮਿਵ ਏਕਨਿਪਾਤਤਿਤ੍ਥਮਿਵ ਚ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਨਯਨਵਿਹਙ੍ਗਾਨਂ ਲੋਕਰਾਮਣੇਯ੍ਯਕਮਿਵ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡਿਤਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਸਾਰਮਣ੍ਡਂ ਮਣ੍ਡਪਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਵਿਧਕੁਸੁਮਦਾਮ-ਓਲਮ੍ਬਕ-ਵਿਨਿਗ੍ਗਲਨ੍ਤਚਾਰੁਵਿਤਾਨਂ ਰਤਨਵਿਚਿਤ੍ਤਮਣਿਕੋਟ੍ਟਿਮਤਲਮਿਵ ਚ ਨਂ ਨਾਨਾਪੁਪ੍ਫੂਪਹਾਰਵਿਚਿਤ੍ਤਸੁਪਰਿਨਿਟ੍ਠਿਤਭੂਮਿਕਮ੍ਮਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਮਾਨਸਦਿਸਂ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਮਹਾਮਣ੍ਡਪੇ ਪਞ੍ਚਸਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਨਗ੍ਘਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਕਪ੍ਪਿਯਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਸਤਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਭਾਗਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਤ੍ਤਰਾਭਿਮੁਖਂ ਥੇਰਾਸਨਂ ਮਣ੍ਡਪਮਜ੍ਝੇ ਪੁਰਤ੍ਥਾਭਿਮੁਖਂ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਆਸਨਾਰਹਂ ਧਮ੍ਮਾਸਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਨ੍ਤਖਚਿਤਂ ਬੀਜਨਿਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਆਰੋਚਾਪੇਸਿ – ''ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਮ ਕਿਚ੍ਚ''ਨ੍ਤਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇ ਏਕਚ੍ਚੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇ ਏਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਸ੍ਸਗਨ੍ਧਂ ਵਾਯਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਤੀ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇ ਅਞ੍ਞੋ ਵਿਸ੍ਸਗਨ੍ਧਂ ਵਾਯਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਣਕਭਿਕ੍ਖੁ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਦ੍ਧਾ ਏਤੇ ਮਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਸਂਵੇਗਂ ਆਪਜ੍ਜਿ। ਏਕਚ੍ਚੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਆਹਂਸੁ – ''ਸ੍ਵੇ, ਆਵੁਸੋ, ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਤ੍ਵਞ੍ਚ ਸੇਕ੍ਖੋ ਸਕਰਣੀਯੋ, ਤੇਨ ਤੇ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਂ ਗਨ੍ਤੁਂ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਹੋਹੀ''ਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ – ''ਸ੍ਵੇ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ, ਨ ਖੋ ਪਨ ਮੇਤਂ ਪਤਿਰੂਪਂ ਯ੍ਵਾਹਂ ਸੇਕ੍ਖੋ ਸਮਾਨੋ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਂ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਬਹੁਦੇਵ ਰਤ੍ਤਿਂ ਕਾਯਗਤਾਯਸਤਿਯਾ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯਂ ਚਙ੍ਕਮਾ ਓਰੋਹਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ''ਨਿਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਕਾਯਂ ਆਵਜ੍ਜੇਸਿ। ਦ੍ਵੇ ਪਾਦਾ ਭੂਮਿਤੋ ਮੁਤ੍ਤਾ, ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਞ੍ਚ ਸੀਸਂ ਬਿਮ੍ਬੋਹਨਂ, ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਅਨੁਪਾਦਾਯ ਆਸਵੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਮੁਚ੍ਚਿ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਆਯਸ੍ਮਾ ਚਙ੍ਕਮੇਨ ਬਹਿ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਵਿਸੇਸਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਨਨੁ ਮਂ ਭਗਵਾ ਏਤਦਵੋਚ – 'ਕਤਪੁਞ੍ਞੋਸਿ ਤ੍ਵਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਪਧਾਨਮਨੁਯੁਞ੍ਜ; ਖਿਪ੍ਪਂ ਹੋਹਿਸਿ ਅਨਾਸਵੋ'ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੦੭)। ਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਚ ਕਥਾਦੋਸੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਮਮ ਅਚ੍ਚਾਰਦ੍ਧਂ ਵੀਰਿਯਂ ਤੇਨ ਮੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿ। ਹਨ੍ਦਾਹਂ ਵੀਰਿਯਸਮਥਂ ਯੋਜੇਮੀ''ਤਿ ਚਙ੍ਕਮਾ ਓਰੋਹਿਤ੍ਵਾ ਪਾਦਧੋਵਨਟ੍ਠਾਨੇ ਠਤ੍ਵਾ ਪਾਦੇ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚਕੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ

‘‘ਥੋਕਂ ਵਿਸ੍ਸਮਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਕਾਯਂ ਮਞ੍ਚਕੇ ਉਪਨਾਮੇਸਿ। ਦ੍ਵੇ ਪਾਦਾ ਭੂਮਿਤੋ ਮੁਤ੍ਤਾ, ਸੀਸਞ੍ਚ ਬਿਮ੍ਬੋਹਨਂ ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤਂ। ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਅਨੁਪਾਦਾਯ ਆਸਵੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਮੁਤ੍ਤਂ, ਚਤੁਇਰਿਯਾਪਥਵਿਰਹਿਤਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਅਹੋਸਿ। ਤੇਨ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਅਨਿਪਨ੍ਨੋ ਅਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਅਟ੍ਠਿਤੋ ਅਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ‘‘ਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ’’ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਥੇਰਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਪਟਿਸਾਮੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ। ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਰਹਤ੍ਤਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਞਾਪੇਤੁਕਾਮੋ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨ ਗਤੋ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਯਥਾਵੁਡ੍ਢਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਆਸਨਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ। ਤਤ੍ਥ ਕੇਹਿਚਿ ‘‘ਏਤਮਾਸਨਂ ਕਸ੍ਸਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸਾ’’ਤਿ। ‘‘ਆਨਨ੍ਦੋ ਪਨ ਕੁਹਿਂ ਗਤੋ’’ਤਿ? ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਥੇਰੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਇਦਾਨਿ ਮਯ੍ਹਂ ਗਮਨਕਾਲੋ’’ਤਿ। ਤਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਨੁਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਪਥਵਿਯਂ ਨਿਮੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਸਨੇਯੇਵ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਆਕਾਸੇਨਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦੀਤਿਪਿ ਏਕੇ।

ਏਵਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ ਤਸ੍ਮਿਂ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੇ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਆਵੁਸੋ, ਕਿਂ ਪਠਮਂ ਸਙ੍ਗਾਯਾਮ, ਧਮ੍ਮਂ ਵਾ ਵਿਨਯਂ ਵਾ’’ਤਿ? ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਹਂਸੁ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪ, **ਵਿਨਯੋ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨਸ੍ਸ ਆਯੁ, ਵਿਨਯੇ ਠਿਤੇ ਸਾਸਨਂ ਠਿਤਂ ਹੋਤਿ;** ਤਸ੍ਮਾ ਪਠਮਂ ਵਿਨਯਂ ਸਙ੍ਗਾਯਾਮਾ’’ਤਿ,। ‘‘ਕਂ ਧੁਰਂ ਕਤ੍ਵਾ’’ਤਿ? ‘‘ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਉਪਾਲਿ’’ਨ੍ਤਿ। ‘‘ਕਿਂ ਆਨਨ੍ਦੋ ਨਪ੍ਪਹੋਤੀ’’ਤਿ? ‘‘ਨੋ ਨਪ੍ਪਹੋਤਿ; ਅਪਿ ਚ ਖੋ ਪਨ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਧਰਮਾਨੋਯੇਵ ਵਿਨਯਪਰਿਯਤ੍ਤਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਉਪਾਲਿਂ ਏਤਦਗ੍ਗੇ ਠਪੇਸਿ – ‘ਏਤਦਗ੍ਗਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਸਾਵਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਵਿਨਯਧਰਾਨਂ ਯਦਿਦਂ ਉਪਾਲੀ’ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੧੯, ੨੨੮)। ਤਸ੍ਮਾ ਉਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਵਿਨਯਂ ਸਙ੍ਗਾਯਾਮਾ’’ਤਿ। ਤਤੋ ਥੇਰੋ ਵਿਨਯਂ ਪੁਚ੍ਛਨਤ੍ਥਾਯ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿ। ਉਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਤ੍ਥਾਯ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਪਾਲ਼ਿ –

‘‘ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ ਸਙ੍ਘਂ ਞਾਪੇਸਿ –

‘‘ਸੁਣਾਤੁ ਮੇ, ਆਵੁਸੋ, ਸਙ੍ਘੋ। ਯਦਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲਂ, ਅਹਂ ਉਪਾਲਿਂ ਵਿਨਯਂ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯ’ਨ੍ਤਿ।

‘‘ਆਯਸ੍ਮਾਪਿ ਉਪਾਲਿ ਸਙ੍ਘਂ ਞਾਪੇਸਿ –

‘‘ਸੁਣਾਤੁ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਙ੍ਘੋ। ਯਦਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲਂ, ਅਹਂ ਆਯਸ੍ਮਤਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੇਨ ਵਿਨਯਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿ।

ਏਵਂ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤ੍ਵਾ ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਪਾਲਿ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਏਕਂਸਂ ਚੀਵਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ, ਦਨ੍ਤਖਚਿਤਂ ਬੀਜਨਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ। ਤਤੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ ਥੇਰਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਉਪਾਲਿਂ ਵਿਨਯਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਪਠਮਂ, ਆਵੁਸੋ ਉਪਾਲਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ? ‘‘ਵੇਸਾਲਿਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ‘‘ਕਂ ਆਰਬ੍ਭਾ’’ਤਿ? ‘‘ਸੁਦਿਨ੍ਨਂ ਕਲਨ੍ਦਪੁਤ੍ਤਂ ਆਰਬ੍ਭਾ’’ਤਿ। ‘‘ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੇ’’ਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਉਪਾਲਿਂ ਪਠਮਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਪਿ ਪੁਚ੍ਛਿ, ਨਿਦਾਨਮ੍ਪਿ ਪੁਚ੍ਛਿ, ਪੁਗ੍ਗਲਮ੍ਪਿ ਪੁਚ੍ਛਿ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਮ੍ਪਿ ਪੁਚ੍ਛਿ, ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਮ੍ਪਿ ਪੁਚ੍ਛਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਮ੍ਪਿ ਪੁਚ੍ਛਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਮ੍ਪਿ ਪੁਚ੍ਛਿ; ਯਥਾ ਚ ਪਠਮਸ੍ਸ ਤਥਾ ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਤਥਾ ਤਤਿਯਸ੍ਸ ਤਥਾ ਚਤੁਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਪਿ ਪੁਚ੍ਛਿ...ਪੇ॰... ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਮ੍ਪਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਪੁਟ੍ਠੋ ਪੁਟ੍ਠੋ ਉਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਤਤੋ ਇਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਿ ‘‘ਪਾਰਾਜਿਕਕਣ੍ਡਂ ਨਾਮ ਇਦ’’ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਗਹਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਠਪੇਸੁਂ। ਤੇਰਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾਨਿ ‘‘ਤੇਰਸਕ’’ਨ੍ਤਿ ਠਪੇਸੁਂ। ਦ੍ਵੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ‘‘ਅਨਿਯਤਾਨੀ’’ਤਿ ਠਪੇਸੁਂ। ਤਿਂਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ‘‘ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨੀ’’ਤਿ ਠਪੇਸੁਂ। ਦ੍ਵੇਨਵੁਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ‘‘ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨੀ’’ਤਿ ਠਪੇਸੁਂ। ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ‘‘ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾਨੀ’’ਤਿ ਠਪੇਸੁਂ। ਪਞ੍ਚਸਤ੍ਤਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ‘‘ਸੇਖਿਯਾਨੀ’’ਤਿ ਠਪੇਸੁਂ। ਸਤ੍ਤ ਧਮ੍ਮੇ ‘‘ਅਧਿਕਰਣਸਮਥਾ’’ਤਿ ਠਪੇਸੁਂ।

ਏਵੰ ਮਹਾਵਿਭਙ੍ਗੰ ਸਙ੍ਗਹੰ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਵਿਭਙ੍ਗੇ ਅਟ੍ਠ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ''ਪਾਰਾਜਿਕਕਣ੍ਡੰ ਨਾਮ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਠਪੇਸੁੰ। ਸਤ੍ਤਰਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ''ਸਤ੍ਤਰਸਕ''ਨ੍ਤਿ ਠਪੇਸੁੰ। ਤਿੰਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ''ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨੀ''ਤਿ ਠਪੇਸੁੰ। ਛਸਟ੍ਠਿਸਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ''ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨੀ''ਤਿ ਠਪੇਸੁੰ। ਅਟ੍ਠ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ''ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਾਨੀ''ਤਿ ਠਪੇਸੁੰ। ਪਞ੍ਚਸਤ੍ਤਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ''ਸੇਖਿਯਾਨੀ''ਤਿ ਠਪੇਸੁੰ। ਸਤ੍ਤ ਧਮ੍ਮੇ ''ਅਧਿਕਰਣਸਮਥਾ''ਤਿ ਠਪੇਸੁੰ। ਏਵੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਵਿਭਙ੍ਗੰ ਸਙ੍ਗਹੰ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਏਤੇਨੇਵ ਉਪਾਯੇਨ ਖਨ੍ਧਕਪਰਿਵਾਰੇਪਿ ਆਰੋਪੇਸੁੰ। ਏਵਮੇਤੰ ਸਉਭਤੋਵਿਭਙ੍ਗਖਨ੍ਧਕਪਰਿਵਾਰੰ ਵਿਨਯਪਿਟਕੰ ਸਙ੍ਗਹਮਾਰੂਲ੍ਹੰ ਸਬ੍ਬੰ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰੋ ਪੁਚ੍ਛਿ, ਉਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਪੁਚ੍ਛਾਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਪਞ੍ਚ ਅਰਹਨ੍ਤਸਤਾਨਿ ਸਙ੍ਗਹੰ ਆਰੋਪਿਤਨਯੇਨੇਵ ਗਣਸਜ੍ਝਾਯਮਕੰਸੁ। ਵਿਨਯਸਙ੍ਗਹਾਵਸਾਨੇ ਉਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰੋ ਦਨ੍ਤਖਚਿਤੰ ਬੀਜਨਿੰ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਾਸਨਾ ਓਰੋਹਿਤ੍ਵਾ ਵੁਡ੍ਢੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ।

ਵਿਨਯੰ ਸਙ੍ਗਾਯਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੰ ਸਙ੍ਗਾਯਿਤੁਕਾਮੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਧਮ੍ਮੰ ਸਙ੍ਗਾਯਨ੍ਤੇਹਿ ਕੰ ਪੁਗ੍ਗਲੰ ਧੁਰੰ ਕਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੋ ਸਙ੍ਗਾਯਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ? ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੰ ਧੁਰੰ ਕਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਆਹੰਸੁ।

ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ ਸਙ੍ਘੰ ਞਾਪੇਸਿ –

''ਸੁਣਾਤੁ ਮੇ, ਆਵੁਸੋ, ਸਙ੍ਘੋ। ਯਦਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲੰ, ਅਹੰ ਆਨਨ੍ਦੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਸਙ੍ਘੰ ਞਾਪੇਸਿ –

''ਸੁਣਾਤੁ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਙ੍ਘੋ ਯਦਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲੰ, ਅਹੰ ਆਯਸ੍ਮਤਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੇਨ ਧਮ੍ਮੰ ਪੁਟ੍ਠੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਏਕੰਸੰ ਚੀਵਰੰ ਕਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ ਦਨ੍ਤਖਚਿਤੰ ਬੀਜਨਿੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ। ਅਥ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰੋ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਬ੍ਰਹ੍ਮਜਾਲੰ, ਆਵੁਸੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਕਤ੍ਥ ਭਾਸਿਤ''ਨ੍ਤਿ? ''ਅਨ੍ਤਰਾ ਚ, ਭਨ੍ਤੇ, ਰਾਜਗਹੰ ਅਨ੍ਤਰਾ ਚ ਨਾਲ਼ਨ੍ਦੰ ਰਾਜਾਗਾਰਕੇ ਅਮ੍ਬਲਟ੍ਠਿਕਾਯ''ਨ੍ਤਿ। ''ਕੰ ਆਰਬ੍ਭਾ''ਤਿ? ''ਸੁਪ੍ਪਿਯਞ੍ਚ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੰ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਦਤ੍ਤਞ੍ਚ ਮਾਣਵ''ਨ੍ਤਿ। ''ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿ''ਨ੍ਤਿ? ''ਵਣ੍ਣਾਵਣ੍ਣੇ''ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਆਨਨ੍ਦੰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਜਾਲਸ੍ਸ ਨਿਦਾਨਮ੍ਪਿ ਪੁਚ੍ਛਿ, ਪੁਗ੍ਗਲਮ੍ਪਿ ਪੁਚ੍ਛਿ, ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਪਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਸਾਮਞ੍ਞਫਲੰ ਪਨਾਵੁਸੋ ਆਨਨ੍ਦ, ਕਤ੍ਥ ਭਾਸਿਤ''ਨ੍ਤਿ? 'ਰਾਜਗਹੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਜੀਵਕਮ੍ਬਵਨੇ''ਤਿ। ''ਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿ''ਨ੍ਤਿ? ''ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਨਾ ਵੇਦੇਹਿਪੁਤ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿ''ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੋ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਆਨਨ੍ਦੰ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਸ੍ਸ ਨਿਦਾਨਮ੍ਪਿ ਪੁਚ੍ਛਿ, ਪੁਗ੍ਗਲਮ੍ਪਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਏਤੇਨੇਵ ਉਪਾਯੇਨ ਪਞ੍ਚ ਨਿਕਾਯੇ ਪੁਚ੍ਛਿ।

ਪਞ੍ਚਨਿਕਾਯਾ ਨਾਮ – ਦੀਘਨਿਕਾਯੋ, ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯੋ, ਸੰਯੁਤ੍ਤਨਿਕਾਯੋ, ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਨਿਕਾਯੋ, ਖੁਦ੍ਦਕਨਿਕਾਯੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਖੁਦ੍ਦਕਨਿਕਾਯੋ ਨਾਮ – ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਨਿਕਾਯੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ, ਅਵਸੇਸੰ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨੰ। ਤਤ੍ਥ ਵਿਨਯੋ ਆਯਸ੍ਮਤਾ ਉਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰੇਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੋ, ਸੇਸਖੁਦ੍ਦਕਨਿਕਾਯੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਚ ਨਿਕਾਯਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੇਨ। ਤਦੇਤੰ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨੰ ਰਸਵਸੇਨ ਏਕਵਿਧੰ, ਧਮ੍ਮਵਿਨਯਵਸੇਨ ਦੁਵਿਧੰ, ਪਠਮਮਜ੍ਝਿਮਪਚ੍ਛਿਮਵਸੇਨ ਤਿਵਿਧੰ; ਤਥਾ ਪਿਟਕਵਸੇਨ, ਨਿਕਾਯਵਸੇਨ ਪਞ੍ਚਵਿਧੰ, ਅਙ੍ਗਵਸੇਨ ਨਵਵਿਧੰ, ਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਵਸੇਨ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਸਹਸ੍ਸਵਿਧਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਕਥੰ **ਰਸਵਸੇਨ ਏਕਵਿਧੰ**? ਯਞ੍ਹਿ ਭਗਵਤਾ ਅਨੁਤ੍ਤਰੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿੰ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਤਿ, ਏਤ੍ਥਨ੍ਤਰੇ ਪਞ੍ਚਚਤ੍ਤਾਲੀਸਵਸ੍ਸਾਨਿ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਨਾਗਯਕ੍ਖਾਦਯੋ ਅਨੁਸਾਸਨ੍ਤੇਨ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤੇਨ ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਸਬ੍ਬੰ ਤੰ ਏਕਰਸੰ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਰਸਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਏਵੰ ਰਸਵਸੇਨ ਏਕਵਿਧੰ।

ਕਥਂ **ਧਮ੍ਮਵਿਨਯਵਸੇਨ ਦੁਵਿਧਂ**? ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਚੇਤਂ ਧਮ੍ਮੋ ਚੇਵ ਵਿਨਯੋ ਚਾਤਿ ਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਵਿਨਯਪਿਟਕਂ **ਵਿਨਯੋ**, ਅਵਸੇਸਂ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ **ਧਮ੍ਮੋ**; ਤੇਨੇਵਾਹ – ''ਯਂਨੂਨ ਮਯਂ, ਆਵੁਸੋ, ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਵਿਨਯਞ੍ਚ ਸਙ੍ਗਾਯੇਯ੍ਯਾਮਾ''ਤਿ। ''ਅਹਂ ਉਪਾਲਿਂ ਵਿਨਯਂ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯਂ, ਆਨਨ੍ਦਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਚ ਏਵਂ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯਵਸੇਨ ਦੁਵਿਧਂ।

ਕਥਂ **ਪਠਮਮਜ੍ਝਿਮਪਚ੍ਛਿਮਵਸੇਨ ਤਿਵਿਧਂ**? ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਹਿਦਂ ਪਠਮਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ, ਮਜ੍ਝਿਮਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ, ਪਚ੍ਛਿਮਬੁਦ੍ਧਵਚਨਨ੍ਤਿ ਤਿਪ੍ਪਭੇਦਂ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ –

''ਅਨੇਕਜਾਤਿਸਂਸਾਰਂ, ਸਨ੍ਧਾਵਿਸ੍ਸਂ ਅਨਿਬ੍ਬਿਸਂ।
ਗਹਕਾਰਂ ਗਵੇਸਨ੍ਤੋ, ਦੁਕ੍ਖਾ ਜਾਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ॥

''ਗਹਕਾਰਕ ਦਿਟ੍ਠੋਸਿ, ਪੁਨ ਗੇਹਂ ਨ ਕਾਹਸਿ।
ਸਬ੍ਬਾ ਤੇ ਫਾਸੁਕਾ ਭਗ੍ਗਾ, ਗਹਕੂਟਂ ਵਿਸਙ੍ਖਤਂ।
ਵਿਸਙ੍ਖਾਰਗਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ, ਤਣ੍ਹਾਨਂ ਖਯਮਜ੍ਝਗਾ''ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੧੫੩-੧੫੪)।

ਇਦਂ **ਪਠਮਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ**।

ਕੇਚਿ ''ਯਦਾ ਹਵੇ ਪਾਤੁਭਵਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਾ''ਤਿ **ਖਨ੍ਧਕੇ** ਉਦਾਨਗਾਥਂ ਆਹੁ। ਏਸਾ ਪਨ ਪਾਟਿਪਦਦਿਵਸੇ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸੋਮਨਸ੍ਸਮਯਞ੍ਞਾਣੇਨ ਪਚ੍ਚਯਾਕਾਰਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਉਦਾਨਗਾਥਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਯਂ ਪਨ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਕਾਲੇ ਅਭਾਸਿ – ''ਹਨ੍ਦ ਦਾਨਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਮਨ੍ਤਯਾਮਿ ਵੋ, ਵਯਧਮ੍ਮਾ ਸਙ੍ਖਾਰਾ, ਅਪ੍ਪਮਾਦੇਨ ਸਮ੍ਪਾਦੇਥਾ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੧੮) ਇਦਂ **ਪਚ੍ਛਿਮਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ**।

ਉਭਿਨ੍ਨਮਨ੍ਤਰੇ ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਏਤਂ **ਮਜ੍ਝਿਮਬੁਦ੍ਧਵਚਨ**ਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਪਠਮਮਜ੍ਝਿਮਪਚ੍ਛਿਮਵਸੇਨ ਤਿਵਿਧਂ।

ਕਥਂ **ਪਿਟਕਵਸੇਨ ਤਿਵਿਧਂ?** ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਹੇਤਂ ਵਿਨਯਪਿਟਕਂ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਿਟਕਂ ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਿਟਕਨ੍ਤਿ ਤਿਪ੍ਪਭੇਦਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਪਠਮਸਙ੍ਗੀਤਿਯਂ ਸਙ੍ਗੀਤਞ੍ਚ ਅਸਙ੍ਗੀਤਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਉਭਯਾਨਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਾਨਿ, ਦ੍ਵੇ ਵਿਭਙ੍ਗਾਨਿ, ਦ੍ਵਾਵੀਸਤਿ ਖਨ੍ਧਕਾਨਿ, ਸੋਲ਼ਸਪਰਿਵਾਰਾਤਿ ਇਦਂ **ਵਿਨਯਪਿਟਕਂ** ਨਾਮ।

ਬ੍ਰਹ੍ਮਜਾਲਾਦਿ ਚਤੁਤ੍ਤਿਂਸਸੁਤ੍ਤਸਙ੍ਗਹੋ ਦੀਘਨਿਕਾਯੋ, ਮੂਲਪਰਿਯਾਯਸੁਤ੍ਤਾਦਿ ਦਿਯਡ੍ਢਸਤਦ੍ਵੇਸੁਤ੍ਤਸਙ੍ਗਹੋ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯੋ, ਓਘਤਰਣਸੁਤ੍ਤਾਦਿ ਸਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਸਹਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਸਤ ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿਸੁਤ੍ਤਸਙ੍ਗਹੋ ਸਂਯੁਤ੍ਤਨਿਕਾਯੋ, ਚਿਤ੍ਤਪਰਿਯਾਦਾਨਸੁਤ੍ਤਾਦਿ ਨਵਸੁਤ੍ਤਸਹਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਸਤ ਸਤ੍ਤਪਞ੍ਞਾਸਸੁਤ੍ਤਸਙ੍ਗਹੋ ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਨਿਕਾਯੋ, ਖੁਦ੍ਦਕਪਾਠ-ਧਮ੍ਮਪਦ-ਉਦਾਨ-ਇਤਿਵੁਤ੍ਤਕ-ਸੁਤ੍ਤਨਿਪਾਤ-ਵਿਮਾਨਵਤ੍ਥੁ-ਪੇਤਵਤ੍ਥੁ-ਥੇਰਗਾਥਾ-ਥੇਰੀਗਾਥਾ-ਜਾਤਕਨਿਦ੍ਦੇਸ-ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ-ਅਪਦਾਨ-ਬੁਦ੍ਧਵਂਸ-ਚਰਿਯਾਪਿਟਕਵਸੇਨ ਪਨ੍ਨਰਸਪ੍ਪਭੇਦੋ ਖੁਦ੍ਦਕਨਿਕਾਯੋਤਿ ਇਦਂ **ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਿਟਕਂ** ਨਾਮ।

ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਹੋ, ਵਿਭਙ੍ਗੋ, ਧਾਤੁਕਥਾ, ਪੁਗ੍ਗਲਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਕਥਾਵਤ੍ਥੁ, ਯਮਕਂ, ਪਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਇਦਂ **ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਿਟਕਂ** ਨਾਮ। ਤਤ੍ਥ –

ਵਿਵਿਧਵਿਸੇਸਨਯਤ੍ਤਾ , ਵਿਨਯਨਤੋ ਚੇਵ ਕਾਯਵਾਚਾਨਂ।
ਵਿਨਯਤ੍ਥਵਿਦੂਹਿ ਅਯਂ, ਵਿਨਯੋ ਵਿਨਯੋਤਿ ਅਕ੍ਖਾਤੋ॥

ਵਿਵਿਧਾ ਹਿ ਏਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚਵਿਧ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸ ਪਾਰਾਜਿਕਾਦਿ ਸਤ੍ਤਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਮਾਤਿਕਾ ਵਿਭਙ੍ਗਾਦਿਪ੍ਪਭੇਦਾ ਨਯਾ, ਵਿਸੇਸਭੂਤਾ ਚ ਦਲ੍ਹੀਕਮ੍ਮਸਿਥਿਲਕਰਣਪ੍ਪਯੋਜਨਾ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਨਯਾ , ਕਾਯਿਕਵਾਚਸਿਕਅਜ੍ਝਾਚਾਰਨਿਸੇਧਨਤੋ ਚੇਸ ਕਾਯਂ ਵਾਚਞ੍ਚ ਵਿਨੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਵਿਧਨਯਤ੍ਤਾ ਵਿਸੇਸਨਯਤ੍ਤਾ ਕਾਯਵਾਚਾਨਞ੍ਚ ਵਿਨਯਨਤੋ ''ਵਿਨਯੋ''ਤਿ ਅਕ੍ਖਾਤੋ। ਤੇਨੇਤਮੇਤਸ੍ਸ ਵਚਨਤ੍ਥਕੋਸਲ੍ਲਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ –

''ਵਿਵਿਧਵਿਸੇਸਨਯਤ੍ਤਾ, ਵਿਨਯਨਤੋ ਚੇਵ ਕਾਯਵਾਚਾਨਂ।
ਵਿਨਯਤ੍ਥਵਿਦੂਹਿ ਅਯਂ, ਵਿਨਯੋ ਵਿਨਯੋਤਿ ਅਕ੍ਖਾਤੋ''ਤਿ॥

ਇਤਰਂ ਪਨ –

ਅਤ੍ਥਾਨਂ ਸੂਚਨਤੋ, ਸੁਵੁਤ੍ਤਤੋ ਸਵਨਤੋਥ ਸੂਦਨਤੋ।
ਸੁਤ੍ਤਾਣਾ ਸੁਤ੍ਤਸਭਾਗਤੋ ਚ, ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਕ੍ਖਾਤਂ॥

ਤਞ੍ਹਿ ਅਤ੍ਤਤ੍ਥਪਰਤ੍ਥਾਦਿਭੇਦੇ ਅਤ੍ਥੇ ਸੂਚੇਤਿ, ਸੁਵੁਤ੍ਤਾ ਚੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥਾ ਵੇਨੇਯ੍ਯਜ੍ਝਾਸਯਾਨੁਲੋਮੇਨ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਸਵਤਿ ਚੇਤਂ ਅਤ੍ਥੇ ਸਸ੍ਸਮਿਵ ਫਲਂ ਪਸਵਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਸੂਦਤਿ ਚੇਤਂ ਧੇਨੁਵਿਯ ਖੀਰਂ, ਪਗ੍ਘਰਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਸੁਟ੍ਠੁ ਚ ਨੇ ਤਾਯਤਿ ਰਕ੍ਖਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਸੁਤ੍ਤਸਭਾਗਞ੍ਚੇਤਂ, ਯਥਾ ਹਿ ਤਚ੍ਛਕਾਨਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਪਮਾਣਂ ਹੋਤਿ; ਏਵਮੇਤਮ੍ਪਿ ਵਿਞ੍ਞੂਨਂ। ਯਥਾ ਚ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਨ ਵਿਕਿਰਿਯਨ੍ਤਿ ਨ ਵਿਦ੍ਧਂਸਿਯਨ੍ਤਿ; ਏਵਮੇਤੇਨ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ ਅਤ੍ਥਾ। ਤੇਨੇਤਮੇਤਸ੍ਸ ਵਚਨਤ੍ਥਕੋਸਲ੍ਲਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ –

''ਅਤ੍ਥਾਨਂ ਸੂਚਨਤੋ, ਸੁਵੁਤ੍ਤਤੋ ਸਵਨਤੋਥ ਸੂਦਨਤੋ।
ਸੁਤ੍ਤਾਣਾ ਸੁਤ੍ਤਸਭਾਗਤੋ ਚ, ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਕ੍ਖਾਤ''ਨ੍ਤਿ॥

ਇਤਰੋ ਪਨ –

ਯਂ ਏਤ੍ਥ ਵੁਡ੍ਢਿਮਨ੍ਤੋ, ਸਲਕ੍ਖਣਾ ਪੂਜਿਤਾ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾ।
ਵੁਤ੍ਤਾਧਿਕਾ ਚ ਧਮ੍ਮਾ, ਅਭਿਧਮ੍ਮੋ ਤੇਨ ਅਕ੍ਖਾਤੋ॥

ਅਯਞ੍ਹਿ ਅਭਿਸਦ੍ਦੋ ਵੁਡ੍ਢਿਲਕ੍ਖਣਪੂਜਿਤਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਧਿਕੇਸੁ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਤਥਾਹੇਸ – ''ਬਾਲ੍ਹਾ ਮੇ ਆਵੁਸੋ ਦੁਕ੍ਖਾ ਵੇਦਨਾ ਅਭਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ ਨੋ ਪਟਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੮੯; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੫.੧੯੫) ਵੁਡ੍ਢਿਯਂ ਆਗਤੋ। ''ਯਾ ਤਾ ਰਤ੍ਤਿਯੋ ਅਭਿਞ੍ਞਾਤਾ ਅਭਿਲਕ੍ਖਿਤਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੪੯) ਲਕ੍ਖਣੇ। ''ਰਾਜਾਭਿਰਾਜਾ ਮਨੁਜਿਨ੍ਦੋ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੯੯; ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੫੫੮) ਪੂਜਿਤੇ। ''ਪਟਿਬਲੋ ਵਿਨੇਤੁਂ ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਅਭਿਵਿਨਯੇ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮਹਾਵ॰ ੮੫) ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇ। ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸਙ੍ਕਰਵਿਰਹਿਤੇ ਧਮ੍ਮੇ ਚ ਵਿਨਯੇ ਚਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ''ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇਨ ਵਣ੍ਣੇਨਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਵਿ॰ ਵ॰ ੭੫) ਅਧਿਕੇ।

ਏਤ੍ਥ ਚ ''ਰੂਪੂਪਪਤ੍ਤਿਯਾ ਮਗ੍ਗਂ ਭਾਵੇਤਿ, ਮੇਤ੍ਤਾਸਹਗਤੇਨ ਚੇਤਸਾ ਏਕਂ ਦਿਸਂ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਧ॰ ਸ॰ ੧੬੦ ਆਦਯੋ) ਨਯੇਨ ਵੁਡ੍ਢਿਮਨ੍ਤੋਪਿ ਧਮ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। ''ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣਂ ਵਾ ਸਦ੍ਦਾਰਮ੍ਮਣਂ ਵਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਆਰਮ੍ਮਣਾਦੀਹਿ ਲਕ੍ਖਣੀਯਤ੍ਤਾ ਸਲਕ੍ਖਣਾਪਿ। ''ਸੇਕ੍ਖਾ ਧਮ੍ਮਾ, ਅਸੇਕ੍ਖਾ ਧਮ੍ਮਾ, ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾ ਧਮ੍ਮਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪੂਜਿਤਾਪਿ ਪੂਜਾਰਹਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ''ਫਸ੍ਸੋ ਹੋਤਿ ਵੇਦਨਾ ਹੋਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਭਾਵਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਪਿ। ''ਮਹਗ੍ਗਤਾ ਧਮ੍ਮਾ, ਅਪ੍ਪਮਾਣਾ ਧਮ੍ਮਾ, ਅਨੁਤ੍ਤਰਾ ਧਮ੍ਮਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਅਧਿਕਾਪਿ ਧਮ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤੇਨੇਤਮੇਤਸ੍ਸ ਵਚਨਤ੍ਥਕੋਸਲ੍ਲਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ –

‘‘ਯਂ ਏਤ੍ਥ ਵੁਡ੍ਢਿਮਨ੍ਤੋ, ਸਲਕ੍ਖਣਾ ਪੂਜਿਤਾ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾ।
ਵੁਤ੍ਤਾਧਿਕਾ ਚ ਧਮ੍ਮਾ, ਅਭਿਧਮ੍ਮੋ ਤੇਨ ਅਕ੍ਖਾਤੋ’’ਤਿ॥

ਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਵਿਸਿਟ੍ਠਂ, ਤਂ –

ਪਿਟਕਂ ਪਿਟਕਤ੍ਥਵਿਦੂ, ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਬ੍ਭਾਜਨਤ੍ਥਤੋ ਆਹੁ।
ਤੇਨ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ, ਤਯੋਪਿ ਵਿਨਯਾਦਯੋ ਞੇਯ੍ਯਾ॥

ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਪਿ ਹਿ ‘‘ਮਾ ਪਿਟਕਸਮ੍ਪਦਾਨੇਨਾ’’ਤਿਆਦੀਸੁ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੩.੬੬) ਪਿਟਕਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ‘‘ਅਥ ਪੁਰਿਸੋ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਕੁਦਾਲਪਿਟਕਂ ਆਦਾਯਾ’’ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੨੮; ਅ॰ ਨਿ॰ ੩.੭੦) ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਭਾਜਨਮ੍ਪਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਪਿਟਕਂ ਪਿਟਕਤ੍ਥਵਿਦੂ, ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਬ੍ਭਾਜਨਤ੍ਥਤੋ ਆਹੁ।

ਇਦਾਨਿ **ਤੇਨ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਤਯੋਪਿ ਵਿਨਯਾਦਯੋ ਞੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ। ਤੇਨ ਏਵਂ ਦੁਵਿਧਤ੍ਥੇਨ ਪਿਟਕਸਦ੍ਦੇਨ ਸਹ ਸਮਾਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਨਯੋ ਚ ਸੋ ਪਿਟਕਞ੍ਚ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਭਾਵਤੋ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਭਾਜਨਤੋ ਚਾਤਿ ਵਿਨਯਪਿਟਕਂ, ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਨੇਵ ਨਯੇਨ ਸੁਤ੍ਤਞ੍ਚ ਤਂ ਪਿਟਕਞ੍ਚਾਤਿ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਿਟਕਂ, ਅਭਿਧਮ੍ਮੋ ਚ ਸੋ ਪਿਟਕਞ੍ਚਾਤਿ ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਿਟਕਨ੍ਤਿ ਏਵਮੇਤੇ ਤਯੋਪਿ ਵਿਨਯਾਦਯੋ ਞੇਯ੍ਯਾ।

ਏਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਚ ਪੁਨਪਿ ਤੇਸ੍ਵੇਵ ਪਿਟਕੇਸੁ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਕੋਸਲ੍ਲਤ੍ਥਂ –

ਦੇਸਨਾਸਾਸਨਕਥਾ, ਭੇਦਂ ਤੇਸੁ ਯਥਾਰਹਂ।
ਸਿਕ੍ਖਾਪਹਾਨਗਮ੍ਭੀਰ, ਭਾਵਞ੍ਚ ਪਰਿਦੀਪਯੇ॥

ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਭੇਦਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ, ਵਿਪਤ੍ਤਿਂ ਚਾਪਿ ਯਂ ਯਹਿਂ।
ਪਾਪੁਣਾਤਿ ਯਥਾ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਤਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਬਂ ਵਿਭਾਵਯੇ॥

ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਪਰਿਦੀਪਨਾ ਵਿਭਾਵਨਾ ਚ, ਏਤਾਨਿ ਹਿ ਤੀਣਿ ਪਿਟਕਾਨਿ ਯਥਾਕ੍ਕਮਂ ਆਣਾ ਵੋਹਾਰ ਪਰਮਤ੍ਥਦੇਸਨਾ ਯਥਾਪਰਾਧ-ਯਥਾਨੁਲੋਮ-ਯਥਾਧਮ੍ਮਸਾਸਨਾਨਿ, ਸਂਵਰਾਸਂਵਰਦਿਟ੍ਠਿਵਿਨਿਵੇਠਨਾਮਰੂਪਪਰਿਚ੍ਛੇਦਕਥਾਤਿ ਚ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ।

ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਵਿਨਯਪਿਟਕਂ ਆਣਾਰਹੇਨ ਭਗਵਤਾ ਆਣਾਬਾਹੁਲ੍ਲਤੋ ਦੇਸਿਤਤ੍ਤਾ **ਆਣਾਦੇਸਨਾ**, ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਿਟਕਂ ਵੋਹਾਰਕੁਸਲੇਨ ਭਗਵਤਾ ਵੋਹਾਰਬਾਹੁਲ੍ਲਤੋ ਦੇਸਿਤਤ੍ਤਾ **ਵੋਹਾਰਦੇਸਨਾ**, ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਿਟਕਂ ਪਰਮਤ੍ਥਕੁਸਲੇਨ ਭਗਵਤਾ ਪਰਮਤ੍ਥਬਾਹੁਲ੍ਲਤੋ ਦੇਸਿਤਤ੍ਤਾ **ਪਰਮਤ੍ਥਦੇਸਨਾ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਤਥਾ ਪਠਮਂ ਯੇ ਤੇ ਪਚੁਰਾਪਰਾਧਾ ਸਤ੍ਤਾ ਤੇ ਯਥਾਪਰਾਧਂ ਏਤ੍ਥ ਸਾਸਿਤਾਤਿ **ਯਥਾਪਰਾਧਸਾਸਨਂ**, ਦੁਤਿਯਂ ਅਨੇਕਜ੍ਝਾਸਯਾਨੁਸਯਚਰਿਯਾਧਿਮੁਤ੍ਤਿਕਾ ਸਤ੍ਤਾ ਯਥਾਨੁਲੋਮਂ ਏਤ੍ਥ ਸਾਸਿਤਾਤਿ **ਯਥਾਨੁਲੋਮਸਾਸਨਂ**, ਤਤਿਯਂ ਧਮ੍ਮਪੁਞ੍ਜਮਤ੍ਤੇ ‘‘ਅਹਂ ਮਮਾ’’ਤਿ ਸਞ੍ਞਿਨੋ ਸਤ੍ਤਾ ਯਥਾਧਮ੍ਮਂ ਏਤ੍ਥ ਸਾਸਿਤਾਤਿ **ਯਥਾਧਮ੍ਮਸਾਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਤਥਾ ਪਠਮਂ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰਪਟਿਪਕ੍ਖਭੂਤੋ ਸਂਵਰਾਸਂਵਰੋ ਏਤ੍ਥ ਕਥਿਤੋਤਿ **ਸਂਵਰਾਸਂਵਰਕਥਾ**, ਦੁਤਿਯਂ ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿਦਿਟ੍ਠਿਪਟਿਪਕ੍ਖਭੂਤਾ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਨਿਵੇਠਨਾ ਏਤ੍ਥ ਕਥਿਤਾਤਿ **ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਨਿਵੇਠਨਕਥਾ**, ਤਤਿਯਂ ਰਾਗਾਦਿਪਟਿਪਕ੍ਖਭੂਤੋ ਨਾਮਰੂਪਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਏਤ੍ਥ ਕਥਿਤੋਤਿ **ਨਾਮਰੂਪਪਰਿਚ੍ਛੇਦਕਥਾ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਤੀਸੁਪਿ ਚ ਚੇਤੇਸੁ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾ, ਤੀਣਿ ਪਹਾਨਾਨਿ, ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੋ ਚ ਗਮ੍ਭੀਰਭਾਵੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ । ਤਥਾ ਹਿ – ਵਿਨਯਪਿਟਕੇ ਵਿਸੇਸੇਨ **ਅਧਿਸੀਲਸਿਕ੍ਖਾ** ਵੁਤ੍ਤਾ, ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਿਟਕੇ **ਅਧਿਚਿਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾ**, ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਿਟਕੇ **ਅਧਿਪਞ੍ਞਾਸਿਕ੍ਖਾ**।

ਵਿਨਯਪਿਟਕੇ ਚ **ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਪ੍ਪਹਾਨਂ** ਕਿਲੇਸਾਨਂ, ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਪਟਿਪਕ੍ਖਤ੍ਤਾ ਸੀਲਸ੍ਸ। ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਿਟਕੇ **ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਨਪ੍ਪਹਾਨਂ**, ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਨਪਟਿਪਕ੍ਖਤ੍ਤਾ ਸਮਾਧਿਸ੍ਸ। ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਿਟਕੇ **ਅਨੁਸਯਪ੍ਪਹਾਨਂ** ਅਨੁਸਯਪਟਿਪਕ੍ਖਤ੍ਤਾ ਪਞ੍ਞਾਯ।

ਪਠਮੇ ਚ **ਤਦਙ੍ਗਪ੍ਪਹਾਨਂ** ਕਿਲੇਸਾਨਂ, ਇਤਰੇਸੁ **ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਸਮੁਚ੍ਛੇਦਪ੍ਪਹਾਨਾਨਿ**। ਪਠਮੇ ਚ **ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਸਂਕਿਲੇਸਸ੍ਸ** ਪਹਾਨਂ, ਇਤਰੇਸੁ **ਤਣ੍ਹਾਦਿਟ੍ਠਿਸਂਕਿਲੇਸਾਨਂ**।

ਏਕਮੇਕਸ੍ਮਿਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੋਪਿ ਧਮ੍ਮਤ੍ਥਦੇਸਨਾਪਟਿਵੇਧਗਮ੍ਭੀਰਭਾਵੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ **ਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਪਾਲ਼ਿ। **ਅਤ੍ਥੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸਾਯੇਵਤ੍ਥੋ। **ਦੇਸਨਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਮਨਸਾਵਵਤ੍ਥਾਪਿਤਾਯ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਦੇਸਨਾ। **ਪਟਿਵੇਧੋ**ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਪਾਲ਼ਿਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਚ ਯਥਾਭੂਤਾਵਬੋਧੋ। ਤੀਸੁਪਿ ਚੇਤੇਸੁ ਏਤੇ ਧਮ੍ਮਤ੍ਥਦੇਸਨਾਪਟਿਵੇਧਾ ਯਸ੍ਮਾ ਸਸਾਦੀਹਿ ਵਿਯ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੋ ਮਨ੍ਦਬੁਦ੍ਧੀਹਿ ਦੁਕ੍ਖੋਗਾਹਾ ਅਲਬ੍ਭਨੇਯ੍ਯਪਤਿਟ੍ਠਾ ਚ, ਤਸ੍ਮਾ ਗਮ੍ਭੀਰਾ। ਏਵਂ ਏਕਮੇਕਸ੍ਮਿਂ ਏਤ੍ਥ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੋਪਿ ਗਮ੍ਭੀਰਭਾਵੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਪਰੋ ਨਯੋ – **ਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਹੇਤੁ। ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੇਤਂ – ‘‘ਹੇਤੁਮ੍ਹਿ ਞਾਣਂ ਧਮ੍ਮਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ’’ਤਿ। **ਅਤ੍ਥੋ**ਤਿ ਹੇਤੁਫਲਂ। ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੇਤਂ – ‘‘ਹੇਤੁਫਲੇ ਞਾਣਂ ਅਤ੍ਥਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ’’ਤਿ। **ਦੇਸਨਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਯਥਾਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮਾਭਿਲਾਪੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਪਟਿਵੇਧੋ**ਤਿ ਅਭਿਸਮਯੋ, ਸੋ ਚ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰੋ ਵਿਸਯਤੋ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤੋ ਚ ਅਤ੍ਥਾਨੁਰੂਪਂ ਧਮ੍ਮੇਸੁ, ਧਮ੍ਮਾਨੁਰੂਪਂ ਅਤ੍ਥੇਸੁ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਪਥਾਨੁਰੂਪਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀਸੁ ਅਵਬੋਧੋ।

ਇਦਾਨਿ ਯਸ੍ਮਾ ਏਤੇਸੁ ਪਿਟਕੇਸੁ ਯਂ ਯਂ ਧਮ੍ਮਜਾਤਂ ਵਾ ਅਤ੍ਥਜਾਤਂ ਵਾ, ਯਾ ਚਾਯਂ ਯਥਾ ਯਥਾ ਞਾਪੇਤਬ੍ਬੋ ਅਤ੍ਥੋ ਸੋਤੂਨਂ ਞਾਣਸ੍ਸ ਅਭਿਮੁਖੋ ਹੋਤਿ, ਤਥਾ ਤਥਾ ਤਦਤ੍ਥਜੋਤਿਕਾ ਦੇਸਨਾ, ਯੋ ਚੇਤ੍ਥ ਅਵਿਪਰੀਤਾਵਬੋਧਸਙ੍ਖਾਤੋ ਪਟਿਵੇਧੋ ਸਬ੍ਬਮੇਤਂ ਅਨੁਪਚਿਤਕੁਸਲਸਮ੍ਭਾਰੇਹਿ ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞੇਹਿ ਸਸਾਦੀਹਿ ਵਿਯ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੋ ਦੁਕ੍ਖੋਗਾਹਂ ਅਲਬ੍ਭਨੇਯ੍ਯਪਤਿਟ੍ਠਞ੍ਚ, ਤਸ੍ਮਾ ਗਮ੍ਭੀਰਂ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਏਕਮੇਕਸ੍ਮਿਂ ਏਤ੍ਥ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੋਪਿ ਗਮ੍ਭੀਰਭਾਵੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚ –

‘‘ਦੇਸਨਾ-ਸਾਸਨਕਥਾ , ਭੇਦਂ ਤੇਸੁ ਯਥਾਰਹਂ।
ਸਿਕ੍ਖਾਪਹਾਨਗਮ੍ਭੀਰਭਾਵਞ੍ਚ ਪਰਿਦੀਪਯੇ’’ਤਿ॥

ਅਯਂ ਗਾਥਾ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾ ਹੋਤਿ।

‘‘ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਭੇਦਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ, ਵਿਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚਾਪਿ ਯਂ ਯਹਿਂ।
ਪਾਪੁਣਾਤਿ ਯਥਾ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਤਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਬਂ ਵਿਭਾਵਯੇ’’ਤਿ॥

ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਤੀਸੁ ਪਿਟਕੇਸੁ ਤਿਵਿਧੋ **ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਭੇਦੋ** ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਤਿਸ੍ਸੋ ਹਿ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਯੋ – ਅਲਗਦ੍ਦੂਪਮਾ, ਨਿਸ੍ਸਰਣਤ੍ਥਾ, ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਪਰਿਯਤ੍ਤੀਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਯਾ ਦੁਗ੍ਗਹਿਤਾ ਉਪਾਰਮ੍ਭਾਦਿਹੇਤੁ ਪਰਿਯਾਪੁਟਾ, ਅਯਂ **ਅਲਗਦ੍ਦੂਪਮਾ**। ਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਰਿਸੋ ਅਲਗਦ੍ਦਤ੍ਥਿਕੋ ਅਲਗਦ੍ਦਗਵੇਸੀ ਅਲਗਦ੍ਦਪਰਿਯੇਸਨਂ ਚਰਮਾਨੋ, ਸੋ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ ਮਹਨ੍ਤਂ ਅਲਗਦ੍ਦਂ। ਤਮੇਨਂ ਭੋਗੇ ਵਾ ਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠੇ ਵਾ

ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ। ਤਸ੍ਸ ਸੋ ਅਲਗਦ੍ਦੋ ਪਟਿਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇ ਵਾ ਬਾਹਾਯ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਅਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗੇ ਡਂਸੇਯ੍ਯ। ਸੋ ਤਤੋਨਿਦਾਨਂ ਮਰਣਂ ਵਾ ਨਿਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਮਰਣਮਤ੍ਤਂ ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਂ। ਤਂ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ਦੁਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਲਗਦ੍ਦਸ੍ਸ। ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਧੇਕਚ੍ਚੇ ਮੋਘਪੁਰਿਸਾ ਧਮ੍ਮਂ ਪਰਿਯਾਪੁਣਨ੍ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਂ...ਪੇ॰... ਵੇਦਲ੍ਲਂ। ਤੇ ਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਰਿਯਾਪੁਣਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਤ੍ਥਂ ਨ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਂ ਤੇ ਧਮ੍ਮਾ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਤ੍ਥਂ ਅਨੁਪਪਰਿਕ੍ਖਤਂ ਨ ਨਿਜ੍ਝਾਨਂ ਖਮਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਉਪਾਰਮ੍ਭਾਨਿਸਂਸਾ ਚੇਵ ਧਮ੍ਮਂ ਪਰਿਯਾਪੁਣਨ੍ਤਿ ਇਤਿਵਾਦਪ੍ਪਮੋਕ੍ਖਾਨਿਸਂਸਾ ਚ। ਯਸ੍ਸ ਚਤ੍ਥਾਯ ਧਮ੍ਮਂ ਪਰਿਯਾਪੁਣਨ੍ਤਿ, ਤਞ੍ਚਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਨਾਨੁਭੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਂ ਤੇ ਧਮ੍ਮਾ ਦੁਗ੍ਗਹਿਤਾ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਅਹਿਤਾਯ ਦੁਕ੍ਖਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਤਂ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ਦੁਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਧਮ੍ਮਾਨ''ਨ੍ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੩੮)।

ਯਾ ਪਨ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਾ ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧਾਦਿਪਾਰਿਪੂਰਿਂਯੇਵ ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੇਨ ਪਰਿਯਾਪੁਟਾ ਨ ਉਪਾਰਮ੍ਭਾਦਿ ਹੇਤੁ, ਅਯਂ **ਨਿਸ੍ਸਰਣਤ੍ਥਾ**। ਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਤੇਸਂ ਤੇ ਧਮ੍ਮਾ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਾ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਤਂ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਧਮ੍ਮਾਨ''ਨ੍ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੩੯)।

ਯਂ ਪਨ ਪਰਿਞ੍ਞਾਤਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਪਹੀਨਕਿਲੇਸੋ ਭਾਵਿਤਮਗ੍ਗੋ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਾਕੁਪ੍ਪੋ ਸਚ੍ਛਿਕਤਨਿਰੋਧੋ ਖੀਣਾਸਵੋ ਕੇਵਲਂ ਪਵੇਣੀਪਾਲਨਤ੍ਥਾਯ ਵਂਸਾਨੁਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਾਯ ਪਰਿਯਾਪੁਣਾਤਿ, ਅਯਂ **ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਪਰਿਯਤ੍ਤੀ**ਤਿ।

ਵਿਨਯੇ ਪਨ ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੀਲਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਜ੍ਜਾ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਤਾਸਂਯੇਵ ਚ ਤਤ੍ਥ ਪਭੇਦਵਚਨਤੋ। ਸੁਤ੍ਤੇ ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਸਮਾਧਿਸਮ੍ਪਦਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਛ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਤਾਸਂਯੇਵ ਚ ਤਤ੍ਥ ਪਭੇਦਵਚਨਤੋ। ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਪਞ੍ਞਾਸਮ੍ਪਦਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਚਤਸ੍ਸੋ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਤਾਸਞ੍ਚ ਤਤ੍ਥੇਵ ਪਭੇਦਵਚਨਤੋ। ਏਵਮੇਤੇਸੁ ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਯਥਾਕ੍ਕਮੇਨ ਇਮਂ ਵਿਜ੍ਜਾਤ੍ਤਯਛਲਭਿਞ੍ਞਾਚਤੁਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਭੇਦਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ।

ਵਿਨਯੇ ਪਨ ਦੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਸੁਖਸਮ੍ਫਸ੍ਸਅਤ੍ਥਰਣਪਾਵੁਰਣਾਦਿਫਸ੍ਸਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇਸੁ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਫਸ੍ਸਾਦੀਸੁ ਅਨਵਜ੍ਜਸਞ੍ਞੀ ਹੋਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਹੇਤਂ – ''ਤਥਾਹਂ ਭਗਵਤਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸਿਤਂ ਆਜਾਨਾਮਿ, ਯਥਾ ਯੇਮੇ ਅਨ੍ਤਰਾਯਿਕਾ ਧਮ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਾ ਭਗਵਤਾ, ਤੇ ਪਟਿਸੇਵਤੋ ਨਾਲਂ ਅਨ੍ਤਰਾਯਾਯਾ''ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੪੧੭; ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੩੪) ਤਤੋ ਦੁਸ੍ਸੀਲਭਾਵਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਸੁਤ੍ਤੇ ਦੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ''ਚਤ੍ਤਾਰੋਮੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਸਨ੍ਤੋ ਸਂਵਿਜ੍ਜਮਾਨਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੫) ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਦੁਗ੍ਗਹਿਤਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਅਤ੍ਤਨਾ ਦੁਗ੍ਗਹਿਤੇਨ ਅਮ੍ਹੇ ਚੇਵ ਅਬ੍ਭਾਚਿਕ੍ਖਤਿ, ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਖਨਤਿ, ਬਹੁਞ੍ਚ ਅਪੁਞ੍ਞਂ ਪਸਵਤੀ''ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੪੧੭; ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੩੬) ਤਤੋ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਦੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਧਮ੍ਮਚਿਨ੍ਤਂ ਅਤਿਧਾਵਨ੍ਤੋ ਅਚਿਨ੍ਤੇਯ੍ਯਾਨਿਪਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤਿ, ਤਤੋ ਚਿਤ੍ਤਕ੍ਖੇਪਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੇਤਂ – ''ਚਤ੍ਤਾਰਿਮਾਨਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਚਿਨ੍ਤੇਯ੍ਯਾਨਿ ਨ ਚਿਨ੍ਤੇਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਯਾਨਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਉਮ੍ਮਾਦਸ੍ਸ ਵਿਘਾਤਸ੍ਸ ਭਾਗੀ ਅਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੭੭)। ਏਵਮੇਤੇਸੁ ਦੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਯਥਾਕ੍ਕਮੇਨ ਇਮਂ ਦੁਸ੍ਸੀਲਭਾਵਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਤਾ ਚਿਤ੍ਤਕ੍ਖੇਪਭੇਦਂ ਵਿਪਤ੍ਤਿਂ ਪਾਪੁਣਾਤੀਤਿ।

ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚ –

> ''ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਭੇਦਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ, ਵਿਪਤ੍ਤਿਂ ਚਾਪਿ ਯਂ ਯਹਿਂ।
> ਪਾਪੁਣਾਤਿ ਯਥਾ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਤਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਬਂ ਵਿਭਾਵਯੇ''ਤਿ॥

ਅਯਮ੍ਪਿ ਗਾਥਾ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਤੋ ਪਿਟਕਾਨਿ ਞਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਵਸੇਨੇਤਂ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਤਿਵਿਧਨ੍ਤਿ ਞਾਤਬ੍ਬਂ।

ਕਥਂ ਨਿਕਾਯਵਸੇਨ ਪਞ੍ਚਵਿਧਂ? ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਚੇਤਂ ਦੀਘਨਿਕਾਯੋ, ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯੋ, ਸਂਯੁਤ੍ਤਨਿਕਾਯੋ, ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਨਿਕਾਯੋ, ਖੁਦ੍ਦਕਨਿਕਾਯੋਤਿ ਪਞ੍ਚਪ੍ਪਭੇਦਂ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕਤਮੋ **ਦੀਘਨਿਕਾਯੋ**? ਤਿਵਗ੍ਗਸਙ੍ਗਹਾਨਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਜਾਲਾਦੀਨਿ ਚਤੁਤ੍ਤਿਂਸ ਸੁਤ੍ਤਾਨਿ।

ਚਤੁਤ੍ਤਿਂਸੇਵ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਾ, ਤਿਵਗ੍ਗੋ ਯਸ੍ਸ ਸਙ੍ਗਹੋ।
ਏਸ ਦੀਘਨਿਕਾਯੋਤਿ, ਪਠਮੋ ਅਨੁਲੋਮਿਕੋ॥

ਕਸ੍ਮਾ ਪਨੇਸ ਦੀਘਨਿਕਾਯੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ? ਦੀਘਪ੍ਪਮਾਣਾਨਂ ਸੁਤ੍ਤਾਨਂ ਸਮੂਹਤੋ ਨਿਵਾਸਤੋ ਚ, ਸਮੂਹਨਿਵਾਸਾ ਹਿ ਨਿਕਾਯੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ''ਨਾਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਞ੍ਞਂ ਏਕਨਿਕਾਯਮ੍ਪਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮਿ ਏਵਂ ਚਿਤ੍ਤਂ; ਯਥਯਿਦਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾ ਪਾਣਾ; ਪੋਣਿਕਨਿਕਾਯੋ, ਚਿਕ੍ਖਲ੍ਲਿਕਨਿਕਾਯੋ''ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੩.੧੦੦) ਏਵਮਾਦੀਨਿ ਚੇਤ੍ਥ ਸਾਧਕਾਨਿ ਸਾਸਨਤੋ ਚ ਲੋਕਤੋ ਚ। ਏਵਂ ਸੇਸਾਨਮ੍ਪਿ ਨਿਕਾਯਭਾਵੋ ਵਚਨਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਕਤਮੋ **ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯੋ**? ਮਜ੍ਝਿਮਪ੍ਪਮਾਣਾਨਿ ਪਞ੍ਚਦਸਵਗ੍ਗਸਙ੍ਗਹਾਨਿ ਮੂਲਪਰਿਯਾਯਸੁਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਦਿਯਡ੍ਢਸਤਂ ਦ੍ਵੇ ਚ ਸੁਤ੍ਤਾਨਿ।

ਦਿਯਡ੍ਢਸਤਂ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਾ, ਦ੍ਵੇ ਚ ਸੁਤ੍ਤਾਨਿ ਯਤ੍ਥ ਸੋ।
ਨਿਕਾਯੋ ਮਜ੍ਝਿਮੋ ਪਞ੍ਚ-ਦਸਵਗ੍ਗਪਰਿਗ੍ਗਹੋ॥

ਕਤਮੋ **ਸਂਯੁਤ੍ਤਨਿਕਾਯੋ**? ਦੇਵਤਾਸਂਯੁਤ੍ਤਾਦਿਵਸੇਨ ਠਿਤਾਨਿ ਓਘਤਰਣਾਦੀਨਿ ਸਤ੍ਤ ਸੁਤ੍ਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਚ ਸੁਤ੍ਤਸਤਾਨਿ ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿ ਚ ਸੁਤ੍ਤਾਨਿ।

ਸਤ੍ਤ ਸੁਤ੍ਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ, ਸਤ੍ਤ ਸੁਤ੍ਤਸਤਾਨਿ ਚ।
ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿ ਚੇਵ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਾ, ਏਸੋ ਸਂਯੁਤ੍ਤਸਙ੍ਗਹੋ॥

ਕਤਮੋ **ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਨਿਕਾਯੋ**? ਏਕੇਕਅਙ੍ਗਾਤਿਰੇਕਵਸੇਨ ਠਿਤਾਨਿ ਚਿਤ੍ਤਪਰਿਯਾਦਾਨਾਦੀਨਿ ਨਵ ਸੁਤ੍ਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਸੁਤ੍ਤਸਤਾਨਿ ਸਤ੍ਤਪਞ੍ਞਾਸਞ੍ਚ ਸੁਤ੍ਤਾਨਿ।

ਨਵ ਸੁਤ੍ਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ, ਪਞ੍ਚ ਸੁਤ੍ਤਸਤਾਨਿ ਚ।
ਸਤ੍ਤਪਞ੍ਞਾਸ ਸੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਸਙ੍ਖ੍ਯਾ ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰੇ ਅਯਂ॥

ਕਤਮੋ **ਖੁਦ੍ਦਕਨਿਕਾਯੋ**? ਸਕਲਂ ਵਿਨਯਪਿਟਕਂ ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਿਟਕਂ ਖੁਦ੍ਦਕਪਾਠਾਦਯੋ ਚ ਪੁਬ੍ਬੇ ਨਿਦਸ੍ਸਿਤਾ ਪਨ੍ਨਰਸਭੇਦਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਨਿਕਾਯੇ ਅਵਸੇਸਂ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਨ੍ਤਿ।

ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁਰੋਪੇਤੇ, ਨਿਕਾਯੇ ਦੀਘਆਦਿਕੇ।
ਤਦਞ੍ਞਂ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ, ਨਿਕਾਯੋ ਖੁਦ੍ਦਕੋ ਮਤੋਤਿ॥

ਏਵਂ ਨਿਕਾਯਵਸੇਨ ਪਞ੍ਚਵਿਧਂ।

ਕਥਂ ਅਙ੍ਗਵਸੇਨ ਨਵਵਿਧਂ? ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਹਿਦਂ ਸੁਤ੍ਤਂ, ਗੇਯਜਂ, ਵੇਯਜਾਕਰਣਂ, ਗਾਥਾ, ਉਦਾਨਂ, ਇਤਿਵੁਤ੍ਤਕਂ, ਜਾਤਕਂ, ਅਬ੍ਭੁਤਧਮ੍ਮਂ, ਵੇਦਲ੍ਲਨ੍ਤਿ ਨਵਪ੍ਪਭੇਦਂ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਉਭਤੋਵਿਭਙ੍ਗਨਿਦ੍ਦੇਸਖਨ੍ਧਕਪਰਿਵਾਰਾ ਸੁਤ੍ਤਨਿਪਾਤੇ ਮਙ੍ਗਲਸੁਤ੍ਤ-ਰਤਨਸੁਤ੍ਤ-ਨਾਲਕਸੁਤ੍ਤ-ਤੁਵਟ੍ਟਕਸੁਤ੍ਤਾਨਿ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਚ ਸੁਤ੍ਤਨਾਮਕਂ ਤਥਾਗਤਵਚਨਂ **ਸੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਸਗਾਥਕਂ ਸੁਤ੍ਤਂ **ਗੇਯਜ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਵਿਸੇਸੇਨ ਸਂਯੁਤ੍ਤਕੇ ਸਕਲੋਪਿ ਸਗਾਥਾਵਗ੍ਗੋ, ਸਕਲਂ ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਿਟਕਂ, ਨਿਗ੍ਗਾਥਕਂ ਸੁਤ੍ਤਂ, ਯਞ੍ਚ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਅਟ੍ਠਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਅਸਙ੍ਗਹਿਤਂ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਤਂ **ਵੇਯਜਾਕਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਧਮ੍ਮਪਦਂ, ਥੇਰਗਾਥਾ, ਥੇਰੀਗਾਥਾ, ਸੁਤ੍ਤਨਿਪਾਤੇ ਨੋਸੁਤ੍ਤਨਾਮਿਕਾ

ਸੁਦ੍ਧਿਕਗਾਥਾ ਚ **ਗਾਥਾ**ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਸੋਮਨਸ੍ਸਞਾਣਮਯਿਕਗਾਥਾਪਟਿਸੰਯੁਤ੍ਤਾ ਦ੍ਵਾਸੀਤਿ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਾ **ਉਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ‘‘ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤੰ ਭਗਵਤਾ’’ਤਿਆਦਿਨਯਪ੍ਪਵਤ੍ਤਾ ਦਸੁਤ੍ਤਰਸਤਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਾ **ਇਤਿਵੁਤ੍ਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਅਪਣ੍ਣਕਜਾਤਕਾਦੀਨਿ ਪਞ੍ਞਾਸਾਧਿਕਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਜਾਤਕਸਤਾਨਿ **ਜਾਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ‘‘ਚਤ੍ਤਾਰੋਮੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਚ੍ਛਰਿਯਾ ਅਬ੍ਭੁਤਾ ਧਮ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੇ’’ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੦੯) -ਆਦਿਨਯਪ੍ਪਵਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਅਚ੍ਛਰਿਯਅਬ੍ਭੁਤਧਮ੍ਮਪਟਿਸੰਯੁਤ੍ਤਾ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਾ **ਅਬ੍ਭੁਤਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਚੂਲ਼ਵੇਦਲ੍ਲ-ਮਹਾਵੇਦਲ੍ਲ-ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ-ਸਕ੍ਕਪਞ੍ਹ-ਸਙ੍ਖਾਰਭਾਜਨਿਯ-ਮਹਾਪੁਣ੍ਣਮਸੁਤ੍ਤਾਦਯੋ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਵੇਦਞ੍ਚ ਤੁਟ੍ਠਿਞ੍ਚ ਲਦ੍ਧਾ ਲਦ੍ਧਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਾ **ਵੇਦਲ੍ਲ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਏਵੰ ਅਙ੍ਗਵਸੇਨ ਨਵਵਿਧੰ।

ਕਥੰ ਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਵਸੇਨ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਸਹਸ੍ਸਵਿਧੰ? ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਚੇਤੰ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨੰ –

‘‘ਦ੍ਵਾਸੀਤਿ ਬੁਦ੍ਧਤੋ ਗਣ੍ਹਿੰ, ਦ੍ਵੇ ਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਭਿਕ੍ਖੁਤੋ।
ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਸਹਸ੍ਸਾਨਿ, ਯੇ ਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਪਵਤ੍ਤਿਨੋ’’ਤਿ॥ (ਥੇਰਗਾ॰ ੧੦੨੭)।

ਏਵੰ ਪਰਿਦੀਪਿਤਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਵਸੇਨ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਸਹਸ੍ਸਪ੍ਪਭੇਦੰ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਏਕਾਨੁਸਨ੍ਧਿਕੰ ਸੁਤ੍ਤੰ ਏਕੋ ਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧੋ। ਯੰ ਅਨੇਕਾਨੁਸਨ੍ਧਿਕੰ ਤਤ੍ਥ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਗਣਨਾ। ਗਾਥਾਬਨ੍ਧੇਸੁ ਪਞ੍ਹਾਪੁਚ੍ਛਨੰ ਏਕੋ ਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੰ ਏਕੋ। ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਏਕਮੇਕੰ ਤਿਕ-ਦੁਕ-ਭਾਜਨੰ, ਏਕਮੇਕਞ੍ਚ ਚਿਤ੍ਤਵਾਰਭਾਜਨੰ, ਏਕੋ ਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧੋ। ਵਿਨਯੇ ਅਤ੍ਥਿ ਵਤ੍ਥੁ, ਅਤ੍ਥਿ ਮਾਤਿਕਾ, ਅਤ੍ਥਿ ਪਦਭਾਜਨੀਯੰ, ਅਤ੍ਥਿ ਅਨ੍ਤਰਾਪਤ੍ਤਿ, ਅਤ੍ਥਿ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਅਤ੍ਥਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਅਤ੍ਥਿ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ; ਤਤ੍ਥ ਏਕਮੇਕੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸੋ, ਏਕਮੇਕੋ ਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਵੰ ਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਵਸੇਨ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਸਹਸ੍ਸਵਿਧੰ।

ਏਵਮੇਤੰ ਅਭੇਦਤੋ ਰਸਵਸੇਨ ਏਕਵਿਧੰ, ਭੇਦਤੋ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯਾਦਿਵਸੇਨ ਦੁਵਿਧਾਦਿਭੇਦੰ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨੰ ਸਙ੍ਗਾਯਨ੍ਤੇਨ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਪ੍ਪਮੁਖੇਨ ਵਸੀਗਣੇਨ ‘‘ਅਯੰ ਧਮ੍ਮੋ, ਅਯੰ ਵਿਨਯੋ; ਇਦੰ ਪਠਮਬੁਦ੍ਧਵਚਨੰ, ਇਦੰ ਮਜ੍ਝਿਮਬੁਦ੍ਧਵਚਨੰ, ਇਦੰ ਪਚ੍ਛਿਮਬੁਦ੍ਧਵਚਨੰ; ਇਦੰ ਵਿਨਯਪਿਟਕੰ, ਇਦੰ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਿਟਕੰ, ਇਦੰ ਅਭਿਧਮ੍ਮਪਿਟਕੰ; ਅਯੰ ਦੀਘਨਿਕਾਯੋ…ਪੇ॰… ਅਯੰ ਖੁਦ੍ਦਕਨਿਕਾਯੋ; ਇਮਾਨਿ ਸੁਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਨਵਙ੍ਗਾਨਿ, ਇਮਾਨਿ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਸਹਸ੍ਸਾਨੀ’’ਤਿ ਇਮੰ ਪਭੇਦੰ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾਵ ਸਙ੍ਗੀਤੰ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ, ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਉਦ੍ਦਾਨਸਙ੍ਗਹ-ਵਗ੍ਗਸਙ੍ਗਹਪੇਯ੍ਯਾਲਸਙ੍ਗਹ-ਏਕਕਨਿਪਾਤ-ਦੁਕਨਿਪਾਤਾਦਿਨਿਪਾਤਸਙ੍ਗਹ-ਸੰਯੁਤ੍ਤਸਙ੍ਗਹ-ਪਣ੍ਣਾਸਸਙ੍ਗਹਾਦਿਅਨੇਕਵਿਧੰ ਤੀਸੁ ਪਿਟਕੇਸੁ ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਮਾਨੰ ਸਙ੍ਗਹਪ੍ਪਭੇਦੰ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾਏਵ ਸਤ੍ਤਹਿ ਮਾਸੇਹਿ ਸਙ੍ਗੀਤੰ। ਸਙ੍ਗੀਤਿਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਚਸ੍ਸ – ‘‘ਇਦੰ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰੇਨ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਾਸਨੰ ਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਪਰਿਮਾਣੰ ਕਾਲੰ ਪਵਤ੍ਤਨਸਮਤ੍ਥੰ ਕਤ’’ਨ੍ਤਿ ਸਞ੍ਜਾਤਪ੍ਪਮੋਦਾ ਸਾਧੁਕਾਰੰ ਵਿਯ ਦਦਮਾਨਾ ਅਯੰ ਮਹਾਪਥਵੀ ਉਦਕਪਰਿਯਨ੍ਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨੇਕਪ੍ਪਕਾਰੰ ਕਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਕਮ੍ਪਿ ਸਮ੍ਪਕਮ੍ਪਿ ਸਮ੍ਪਵੇਧਿ, ਅਨੇਕਾਨਿ ਚ ਅਚ੍ਛਰਿਯਾਨਿ ਪਾਤੁਰਹੇਸੁਨ੍ਤਿ ਅਯੰ **ਪਠਮਮਹਾਸਙ੍ਗੀਤਿ**ਨਾਮ। ਯਾ ਲੋਕੇ –

ਸਤੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਤਾ, ਤੇਨ ਪਞ੍ਚਸਤਾਤਿ ਚ।
ਥੇਰੇਹੇਵ ਕਤਤ੍ਤਾ ਚ, ਥੇਰਿਕਾਤਿ ਪਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ॥

ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਪਨ ਪਠਮਮਹਾਸਙ੍ਗੀਤਿਯਾ ਪਵਤ੍ਤਮਾਨਾਯ ਵਿਨਯੰ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਆਯਸ੍ਮਤਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪੇਨ ‘‘ਪਠਮੰ, ਆਵੁਸੋ ਉਪਾਲਿ, ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਕਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਵਚਨਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ‘‘ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਪਿ ਪੁਚ੍ਛਿ, ਨਿਦਾਨਮ੍ਪਿ ਪੁਚ੍ਛਿ, ਪੁਗ੍ਗਲਮ੍ਪਿ ਪੁਚ੍ਛੀ’’ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਨਿਦਾਨੇ ਪੁਚ੍ਛਿਤੇ ਤੰ ਨਿਦਾਨੰ ਆਦਿਤੋ ਪਭੁਤਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਚ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ, ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ, ਸਬ੍ਬਮੇਤੰ ਕਥੇਤੁਕਾਮੇਨ ਆਯਸ੍ਮਤਾ ਉਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ ‘‘ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ ਵੇਰਞ੍ਜਾਯੰ ਵਿਹਰਤੀ’’ਤਿ ਸਬ੍ਬੰ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ। ਏਵਮਿਦੰ ਆਯਸ੍ਮਤਾ ਉਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਞ੍ਚ ਪਨ ‘‘ਪਠਮਮਹਾਸਙ੍ਗੀਤਿਕਾਲੇ ਵੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚ ‘‘ਇਦੰ ਵਚਨੰ ਕੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਕਦਾ ਵੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਏਤੇਸੰ ਪਦਾਨੰ ਅਤ੍ਥੋ ਪਕਾਸਿਤੋ ਹੋਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤੁਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵੁਚ੍ਚਤੇ, ਯਸ੍ਮਾ ਅਯਮਾਯਸ੍ਮਤਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰੇਨ ਨਿਦਾਨਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਤਸ੍ਮਾਨੇਨ ਤਂ ਨਿਦਾਨਂ ਆਦਿਤੋ ਪਭੁਤਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤੁਂ ਵੁਤ੍ਤੁਨ੍ਤਿ। ਏਵਮਿਦਂ ਆਯਸ੍ਮਤਾ ਉਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰੇਨ ਪਠਮਮਹਾਸਙ੍ਗੀਤਿਕਾਲੇ ਵਦਨ੍ਤੇਨਾਪਿ ਇਮਿਨਾ ਕਾਰਣੇਨ ਵੁਤ੍ਤੁਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚ **ਵੁਤ੍ਤਂ ਯੇਨ ਯਦਾ ਯਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਇਮੇਸਂ ਮਾਤਿਕਾਪਦਾਨਂ ਅਤ੍ਥੋ ਪਕਾਸਿਤੋ ਹੋਤਿ।

ਇਦਾਨਿ **ਧਾਰਿਤਂ ਯੇਨ ਚਾਭਤਂ, ਯਤ੍ਥਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਂ ਚੇਤਮੇਤਂ ਵਤ੍ਵਾ ਵਿਧਿਂ ਤਤੋ**ਤਿ ਏਤੇਸਂ ਅਤ੍ਥਪ੍ਪਕਾਸਨਤ੍ਥਂ ਇਦਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਂ ਪਨੇਤਂ ''ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ ਵੇਰਞ੍ਜਾਯਂ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਵਚਨਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਨਿਦਾਨਂ ਵਿਨਯਪਿਟਕਂ ਕੇਨ ਧਾਰਿਤਂ, ਕੇਨਾਭਤਂ, ਕਤ੍ਥ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਨ੍ਤਿ? ਵੁਚ੍ਚਤੇ – ਆਦਿਤੋ ਤਾਵ ਇਦਂ ਭਗਵਤੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਆਯਸ੍ਮਤਾ ਉਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰੇਨ ਧਾਰਿਤਂ, ਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਖਤੋ ਅਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਤਥਾਗਤੇ ਛਲਭਿਞ੍ਞਾਦਿਭੇਦੇਹਿ ਅਨੇਕੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਤਥਾਗਤੇ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਪ੍ਪਮੁਖੇਹਿ ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਾਹਕਤ੍ਥੇਰੇਹਿ। ਕੇਨਾਭਤਨ੍ਤਿ? ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਤਾਵ ਉਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰਮਾਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰਾਯ ਯਾਵ ਤਤਿਯਸਙ੍ਗੀਤਿ ਤਾਵ ਆਭਤਂ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ **ਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰਾ** –

ਉਪਾਲਿ ਦਾਸਕੋ ਚੇਵ, ਸੋਣਕੋ ਸਿਗ੍ਗਵੋ ਤਥਾ।
ਤਿਸ੍ਸੋ ਮੋਗ੍ਗਲਿਪੁਤ੍ਤੋ ਚ, ਪਞ੍ਚੇਤੇ ਵਿਜਿਤਾਵਿਨੋ॥

ਪਰਮ੍ਪਰਾਯ ਵਿਨਯਂ, ਦੀਪੇ ਜਮ੍ਬੁਸਿਰਿਵ੍ਹਯੇ।
ਅਚ੍ਛਿਜ੍ਜਮਾਨਮਾਨੇਸੁਂ, ਤਤਿਯੋ ਯਾਵ ਸਙ੍ਗਹੋ॥

ਆਯਸ੍ਮਾ ਹਿ ਉਪਾਲਿ ਇਮਂ ਵਿਨਯਵਂਸਂ ਵਿਨਯਤਨ੍ਤਿਂ ਵਿਨਯਪਵੇਣਿਂ ਭਗਵਤੋ

ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਬਹੂਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਹਦਯੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਹਾਯਸ੍ਮਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਿਨਯਵਂਸਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਨਯੇ ਪਕਤਞ੍ਞੁਤਂ ਪਤ੍ਤੇਸੁ ਪੁਗ੍ਗਲੇਸੁ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨ-ਸੋਤਾਪਨ੍ਨ-ਸਕਦਾਗਾਮਿ-ਅਨਾਗਾਮਿਨੋ ਗਣਨਪਥਂ ਵੀਤਿਵਤ੍ਤਾ, ਖੀਣਾਸਵਾਨਂ ਸਹਸ੍ਸਮੇਕਂ ਅਹੋਸਿ। ਦਾਸਕਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੋ ਅਹੋਸਿ, ਸੋ ਉਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਵਿਨਯਂ ਵਾਚੇਸਿ। ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਨਯੇ ਪਕਤਞ੍ਞੁਤਂ ਪਤ੍ਤਾ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਦਯੋ ਗਣਨਪਥਂ ਵੀਤਿਵਤ੍ਤਾ, ਖੀਣਾਸਵਾਨਂ ਸਹਸ੍ਸਮੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਸੋਣਕਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਦਾਸਕਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੋ ਅਹੋਸਿ, ਸੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਦਾਸਕਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਵਿਨਯਂ ਵਾਚੇਸਿ। ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਨਯੇ ਪਕਤਞ੍ਞੁਤਂ ਪਤ੍ਤਾ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਦਯੋ ਗਣਨਪਥਂ ਵੀਤਿਵਤ੍ਤਾ, ਖੀਣਾਸਵਾਨਂ ਸਹਸ੍ਸਮੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਸਿਗ੍ਗਵਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਸੋਣਕਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੋ ਅਹੋਸਿ, ਸੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਸੋਣਕਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਿਨਯਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਨ੍ਤਸਹਸ੍ਸਸ੍ਸ ਧੁਰਗ੍ਗਾਹੋ ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਪਨਾਯਸ੍ਮਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਨਯੇ ਪਕਤਞ੍ਞੁਤਂ ਪਤ੍ਤਾ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨ-ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸਕਦਾਗਾਮਿ-ਅਨਾਗਾਮਿਨੋਪਿ ਖੀਣਾਸਵਾਪਿ ਏਤ੍ਤਕਾਨਿ ਸਤਾਨੀਤਿ ਵਾ ਏਤ੍ਤਕਾਨਿ ਸਹਸ੍ਸਾਨੀਤਿ ਵਾ ਅਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਤਦਾ ਕਿਰ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਅਤਿਮਹਾਭਿਕ੍ਖੁਸਮੁਦਾਯੋ ਅਹੋਸਿ। ਮੋਗ੍ਗਲਿਪੁਤ੍ਤਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਨ ਆਨੁਭਾਵੋ ਤਤਿਯਸਙ੍ਗੀਤਿਯਂ ਪਾਕਟੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਏਵਮਿਦਂ ਵਿਨਯਪਿਟਕਂ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਤਾਵ ਇਮਾਯ ਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰਾਯ ਯਾਵ ਤਤਿਯਸਙ੍ਗੀਤਿ ਤਾਵ ਆਭਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਪਠਮਮਹਾਸਙ੍ਗੀਤਿਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਦੁਤਿਯਸਙ੍ਗੀਤਿਕਥਾ

ਦੁਤਿਯਸਙ੍ਗੀਤਿਵਿਜਾਨਨਤ੍ਥਂ ਪਨ ਅਯਮਨੁਕ੍ਕਮੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਯਦਾ ਹਿ –

ਸਙ੍ਗਾਯਿਤ੍ਵਾਨ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਂ, ਜੋਤਯਿਤ੍ਵਾ ਚ ਸਬ੍ਬਧਿ।

ਯਾਵ ਜੀਵਿਤਪਰਿਯਨ੍ਤੰ, ਠਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸਤਾਪਿ ਤੇ॥

ਖੀਣਾਸਵਾ ਜੁਤੀਮਨ੍ਤੋ, ਥੇਰਾ ਕਸ੍ਸਪਆਦਯੋ।
ਖੀਣਸ੍ਨੇਹਪਦੀਪਾਵ, ਨਿਬ੍ਬਾਯਿੰਸੁ ਅਨਾਲਯਾ॥

ਅਥਾਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਸੁ ਰਤ੍ਤਿਨ੍ਦਿਵੇਸੁ ਵਸ੍ਸਸਤਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਭਗਵਤਿ ਵੇਸਾਲਿਕਾ ਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵੇਸਾਲਿਯਂ ''ਕਪ੍ਪਤਿ ਸਿਙ੍ਗੀਲੋਣਕਪ੍ਪੋ, ਕਪ੍ਪਤਿ ਦ੍ਵਙ੍ਗੁਲਕਪ੍ਪੋ, ਕਪ੍ਪਤਿ ਗਾਮਨ੍ਤਰਕਪ੍ਪੋ, ਕਪ੍ਪਤਿ ਆਵਾਸਕਪ੍ਪੋ, ਕਪ੍ਪਤਿ ਅਨੁਮਤਿਕਪ੍ਪੋ, ਕਪ੍ਪਤਿ ਆਚਿਣ੍ਣਕਪ੍ਪੋ, ਕਪ੍ਪਤਿ ਅਮਥਿਤਕਪ੍ਪੋ, ਕਪ੍ਪਤਿ ਜਲੋਗਿਂ ਪਾਤੁਂ, ਕਪ੍ਪਤਿ ਅਦਸਕਂ ਨਿਸੀਦਨਂ, ਕਪ੍ਪਤਿ ਜਾਤਰੂਪਰਜਤ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਦਸ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਦੀਪੇਸੁਂ। ਤੇਸਂ ਸੁਸੁਨਾਗਪੁਤ੍ਤੋ ਕਾਲ਼ਾਸੋਕੋ ਨਾਮ ਰਾਜਾ ਪਕ੍ਖੋ ਅਹੋਸਿ।

ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਆਯਸ੍ਮਾ ਯਸੋ ਕਾਕਣ੍ਡਕਪੁਤ੍ਤੋ ਵਜ੍ਜੀਸੁ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੋ ''ਵੇਸਾਲਿਕਾ ਕਿਰ ਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਦਸ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਨ ਖੋ ਪਨੇਤਂ ਪਤਿਰੂਪਂ ਯ੍ਵਾਹਂ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਾਸਨਵਿਪਤ੍ਤਿਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕੋ ਭਵੇਯ੍ਯਂ। ਹਨ੍ਦਾਹਂ ਅਧਮ੍ਮਵਾਦਿਨੋ ਨਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੀਪੇਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਯੇਨ ਵੇਸਾਲੀ ਤਦਵਸਰਿ। ਤਤ੍ਰ ਸੁਦਂ ਆਯਸ੍ਮਾ ਯਸੋ ਕਾਕਣ੍ਡਕਪੁਤ੍ਤੋ ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਵਿਹਰਤਿ ਮਹਾਵਨੇ ਕੂਟਾਗਾਰਸਾਲਾਯਂ।

ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਵੇਸਾਲਿਕਾ ਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਦਹੁਪੋਸਥੇ ਕਂਸਪਾਤਿਂ ਉਦਕੇਨ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤਾਗਤੇ ਵੇਸਾਲਿਕੇ ਉਪਾਸਕੇ ਏਵਂ ਵਦਨ੍ਤਿ – ''ਦੇਥਾਵੁਸੋ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਕਹਾਪਣਮ੍ਪਿ ਅਡ੍ਢਮ੍ਪਿ ਪਾਦਮ੍ਪਿ ਮਾਸਕਰੂਪਮ੍ਪਿ, ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਨ ਕਰਣੀਯ''ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਤਾਵ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਯਾਵ ''ਇਮਾਯ ਪਨ ਵਿਨਯਸਙ੍ਗੀਤਿਯਾ ਸਤ੍ਤ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਿ ਅਨੂਨਾਨਿ ਅਨਧਿਕਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਯਂ ਦੁਤਿਯਸਙ੍ਗੀਤਿ **ਸਤ੍ਤਸਤਿਕਾ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ।

ਏਵਂ ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇ ਦ੍ਵਾਦਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਂਸੁ ਆਯਸ੍ਮਤਾ ਯਸੇਨ ਸਮੁਸ੍ਸਾਹਿਤਾ। ਤੇਸਂ ਮਜ੍ਝੇ ਆਯਸ੍ਮਤਾ ਰੇਵਤੇਨ ਪੁਟ੍ਠੇਨ ਸਬ੍ਬਕਾਮਿਤ੍ਥੇਰੇਨ ਵਿਨਯਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤੇਨ ਤਾਨਿ ਦਸ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਾਨਿ, ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮਿਤਂ। ਅਥ ਥੇਰਾ ''ਪੁਨ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਵਿਨਯਞ੍ਚ ਸਙ੍ਗਾਯਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਤਿਪਿਟਕਧਰੇ ਪਤ੍ਤਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦੇ ਸਤ੍ਤਸਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਚ੍ਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਵਾਲਿਕਾਰਾਮੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰੇਨ ਸਙ੍ਗਾਯਿਤਸਦਿਸਮੇਵ ਸਬ੍ਬਂ ਸਾਸਨਮਲਂ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਪਿਟਕਵਸੇਨ ਨਿਕਾਯਵਸੇਨ ਅਙ੍ਗਵਸੇਨ ਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਵਸੇਨ ਚ ਸਬ੍ਬਂ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਵਿਨਯਞ੍ਚ ਸਙ੍ਗਾਯਿਂਸੁ। ਅਯਂ ਸਙ੍ਗੀਤਿ ਅਟ੍ਠਹਿ ਮਾਸੇਹਿ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ। ਯਾ ਲੋਕੇ –

ਸਤੇਹਿ ਸਤ੍ਤਹਿ ਕਤਾ, ਤੇਨ ਸਤ੍ਤਸਤਾਤਿ ਚ।
ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਤਂ ਉਪਾਦਾਯ, ਦੁਤਿਯਾਤਿ ਚ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ॥

ਸਾ ਪਨਾਯਂ –

ਯੇਹਿ ਥੇਰੇਹਿ ਸਙ੍ਗੀਤਾ, ਸਙ੍ਗੀਤਿ ਤੇਸੁ ਵਿਸ੍ਸੁਤਾ।
ਸਬ੍ਬਕਾਮੀ ਚ ਸਾਲ਼੍ਹੋ ਚ, ਰੇਵਤੋ ਖੁਜ੍ਜਸੋਭਿਤੋ॥

ਯਸੋ ਚ ਸਾਣਸਮ੍ਭੂਤੋ, ਏਤੇ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਾ।
ਥੇਰਾ ਆਨਨ੍ਦਥੇਰਸ੍ਸ, ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਾ ਤਥਾਗਤਂ॥

ਸੁਮਨੋ ਵਾਸਭਗਾਮੀ ਚ, ਞੇਯ੍ਯਾ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਾ।

ਦ੍ਵੇ ਇਮੇ ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਸ੍ਸ, ਦਿਟ੍ਠਪੁਬ੍ਬਾ ਤਥਾਗਤਂ॥

ਦੁਤਿਯੋ ਪਨ ਸਙ੍ਗੀਤੋ, ਯੇਹਿ ਥੇਰੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹੋ।
ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਪਨ੍ਨਭਾਰਾ ਤੇ, ਕਤਕਿਚ੍ਚਾ ਅਨਾਸਵਾਤਿ॥

ਅਯਂ ਦੁਤਿਯਸਙ੍ਗੀਤਿ।

ਏਵਮਿਮਂ ਦੁਤਿਯਸਙ੍ਗੀਤਿਂ ਸਙ੍ਗਾਯਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਾ ''ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ ਨੁ ਖੋ ਅਨਾਗਤੇਪਿ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਏਵਰੂਪਂ ਅਬ੍ਬੁਦ''ਨ੍ਤਿ ਓਲੋਕਯਮਾਨਾ ਇਮਂ ਅਦ੍ਦਸਂਸੁ – ''ਇਤੋ ਵਸ੍ਸਸਤਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸਮੇ ਵਸ੍ਸੇ ਪਾਟਲਿਪੁਤ੍ਤੇ **ਧਮ੍ਮਾਸੋਕੋ** ਨਾਮ ਰਾਜਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਸ੍ਸਤਿ। ਸੋ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਮਹਨ੍ਤਂ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰਂ ਪਵਤ੍ਤਯਿਸ੍ਸਤਿ। ਤਤੋ ਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰਂ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨਾ ਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਸਕਂ ਸਕਂ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਪਰਿਦੀਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਸਾਸਨੇ ਮਹਨ੍ਤਂ ਅਬ੍ਬੁਦਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਕਿਨ੍ਨੁ ਖੋ ਮਯਂ ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਅਬ੍ਬੁਦੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮ, ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਅਥ ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਵ ਤਦਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਸਮ੍ਮੁਖਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਤਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸਕਲਂ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕਂ ਛਕਾਮਾਵਚਰਦੇਵਲੋਕਞ੍ਚ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਾ ਨ ਕਞ੍ਚਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ **ਤਿਸ੍ਸਂ** ਨਾਮ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਅਦ੍ਦਸਂਸੁ ਪਰਿਤ੍ਤਾਯੁਕਂ ਉਪਰਿਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੂਪਪਤ੍ਤਿਯਾ ਭਾਵਿਤਮਗ੍ਗਂ। ਦਿਸ੍ਵਾਨ ਨੇਸਂ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਸਚੇ ਮਯਂ ਏਤਸ੍ਸ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨੋ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਤ੍ਥਾਯ ਉਸ੍ਸਾਹਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾਮ, ਅਦ੍ਧਾ ਏਸ ਮੋਗ੍ਗਲਿਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਹੇਸ੍ਸਤਿ। ਤਤੋ ਚ ਮਨ੍ਤੇਹਿ ਪਲੋਭਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਤਿ। ਸੋ ਏਵਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਸਕਲਂ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਧਿਗਤਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਿਤ੍ਥਿਯੇ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਸਾਸਨਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ।

ਤੇ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਿਸ੍ਸਂ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ – ''ਇਤੋ ਵਸ੍ਸਸਤਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸਮੇ ਵਸ੍ਸੇ ਸਾਸਨੇ ਮਹਨ੍ਤਂ ਅਬ੍ਬੁਦਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ। ਮਯਞ੍ਚ ਸਕਲਂ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕਂ ਛਕਾਮਾਵਚਰਦੇਵਲੋਕਞ੍ਚ ਓਲੋਕਯਮਾਨਾ ਕਞ੍ਚਿ ਸਾਸਨਂ ਪਗ੍ਗਹੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਂ ਵਿਚਿਨਨ੍ਤਾ ਭਵਨ੍ਤਮੇਵ ਅਦ੍ਦਸਾਮ। ਸਾਧੁ, ਸਪ੍ਪੁਰਿਸ, ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਾਸਨਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਦੇਹੀ''ਤਿ।

ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ, ''ਅਹਂ ਕਿਰ ਸਾਸਨੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਬ੍ਬੁਦਂ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਸਾਸਨਂ ਪਗ੍ਗਹੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਹਟ੍ਠਪਹਟ੍ਠੋ ਉਦਗ੍ਗੁਦਗ੍ਗੋ ਹੁਤ੍ਵਾ, ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਅਦਾਸਿ। ਥੇਰਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਤਂ ਕਰਣੀਯਂ ਤੀਰੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਪਚ੍ਚਾਗਮਿਂਸੁ।

ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਸਿਗ੍ਗਵਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਚਣ੍ਡਵਜ੍ਜਿਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਦ੍ਵੇਪਿ ਨਵਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੂ ਤਿਪਿਟਕਧਰਾ ਪਤ੍ਤਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ ਖੀਣਾਸਵਾ, ਤੇ ਤਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਨ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ। ਥੇਰਾ ''ਤੁਮ੍ਹੇ, ਆਵੁਸੋ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਧਿਕਰਣੇ ਨੋ ਸਹਾਯਕਾ ਅਹੁਵਤ੍ਥ, ਤੇਨ ਵੋ ਇਦਂ ਦਣ੍ਡਕਮ੍ਮਂ ਹੋਤੁ – 'ਤਿਸ੍ਸੋ ਨਾਮ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਮੋਗ੍ਗਲਿਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਏਕੋ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤੁ, ਏਕੋ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਪੇਤੂ'''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਯਾਵਤਾਯੁਕਂ ਠਤ੍ਵਾ –

ਸਬ੍ਬਕਾਮਿਪ੍ਪਭੁਤਯੋ, ਤੇਪਿ ਥੇਰਾ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕਾ।
ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਵ ਲੋਕਮ੍ਹਿ, ਜਲਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਾ॥

ਦੁਤਿਯਂ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਤ੍ਵਾ, ਵਿਸੋਧੇਤ੍ਵਾਨ ਸਾਸਨਂ।
ਅਨਾਗਤੇਪਿ ਕਤ੍ਵਾਨ, ਹੇਤੁਂ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਸੁਦ੍ਧਿਯਾ॥

ਖੀਣਾਸਵਾ ਵਸਿਪ੍ਪਤ੍ਤਾ, ਪਭਿਨ੍ਨਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ।
ਅਨਿਚ੍ਚਤਾਵਸਂ ਥੇਰਾ, ਤੇਪਿ ਨਾਮ ਉਪਾਗਤਾ॥

ਏਵਂ ਅਨਿਚ੍ਚਤਂ ਜਮ੍ਮਿਂ, ਞਤ੍ਵਾ ਦੁਰਭਿਸਮ੍ਭਵਂ।
ਤਂ ਪਤ੍ਤੁਂ ਵਾਯਮੇ ਧੀਰੋ, ਯਂ ਨਿਚ੍ਚਂ ਅਮਤਂ ਪਦਨ੍ਤਿ॥

ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ **ਦੁਤਿਯਸਙ੍ਗੀਤਿਵਣ੍ਣਨਾ** ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ।

ਦੁਤਿਯਸਙ੍ਗੀਤਿਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ

ਤਤਿਯਸਙ੍ਗੀਤਿਕਥਾ

ਤਿਸ੍ਸੋਪਿ ਖੋ **ਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾ** ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਤੋ ਚਵਿਤ੍ਵਾ ਮੋਗ੍ਗਲਿਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਗੇਹੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਸਿਗ੍ਗਵਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਹਣਤੋ ਪਭੁਤਿ ਸਤ੍ਤ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਗੇਹਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਾਵਿਸਿ। ਏਕਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਉਲੁਙ੍ਕਮਤ੍ਤਂ ਵਾ ਯਾਗੁਂ ਕਟਚ੍ਛੁਮਤ੍ਤਂ ਵਾ ਭਤ੍ਤਂ ਨਾਲਤ੍ਥ। ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਪਨ ਵਸ੍ਸਾਨਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਏਕਦਿਵਸਂ ‘‘ਅਤਿਚ੍ਛਥ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਵਚਨਮਤ੍ਤਂ ਅਲਤ੍ਥ। ਤਂਦਿਵਸਮੇਵ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਪਿ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਰਣੀਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਪਟਿਪਥੇ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ‘‘ਭੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਗੇਹਂ ਅਗਮਿਤ੍ਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਆਮ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਅਗਮਿਮ੍ਹਾ’’ਤਿ। ‘‘ਅਪਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਲਭਿਤ੍ਥਾ’’ਤਿ? ‘‘ਆਮ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਲਭਿਮ੍ਹਾ’’ਤਿ। ਸੋ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਤਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਦਤ੍ਥਾ’’ਤਿ? ‘‘ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਦਮ੍ਹਾ’’ਤਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਘਰਦ੍ਵਾਰੇਯੇਵ ਨਿਸੀਦਿ ‘‘ਅਜ੍ਜ ਪਬ੍ਬਜਿਤਂ ਮੁਸਾਵਾਦੇਨ ਨਿਗ੍ਗਹੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਥੇਰੋ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਘਰਦ੍ਵਾਰਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੋ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਏਵਮਾਹ – ‘‘ਤੁਮ੍ਹੇ ਹਿਯ੍ਯੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਗੇਹੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਲਦ੍ਧਾਯੇਵ ‘ਲਭਿਮ੍ਹਾ’ਤਿ ਅਵੋਚੁਤ੍ਥ। ਵਟ੍ਟਤਿ ਨੁ ਖੋ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਮੁਸਾਵਾਦੋ’’ਤਿ! ਥੇਰੋ ਆਹ – ‘‘ਮਯਂ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਗੇਹੇ ਸਤ੍ਤ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ‘ਅਤਿਚ੍ਛਥਾ’ਤਿ ਵਚਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਹਿਯ੍ਯੋ ‘ਅਤਿਚ੍ਛਥਾ’ਤਿ ਵਚਨਮਤ੍ਤਂ ਲਭਿਮ੍ਹ; ਅਥੇਤਂ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਉਪਾਦਾਯ ਏਵਮਵੋਚੁਮ੍ਹਾ’’ਤਿ।

ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਇਮੇ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ‘ਲਭਿਮ੍ਹਾ’ਤਿ ਪਸਂਸਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਖਾਦਨੀਯਂ ਭੋਜਨੀਯਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਪਸਂਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਪਟਿਯਾਦਿਤਭਤ੍ਤਤੋ ਕਟਚ੍ਛੁਮਤ੍ਤਂ ਭਿਕ੍ਖਂ ਤਦੁਪਿਯਞ੍ਚ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਂ ਭਿਕ੍ਖਂ ਸਬ੍ਬਕਾਲਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਲਭਿਸ੍ਸਥਾ’’ਤਿ ਆਹ । ਸੋ ਪੁਨਦਿਵਸਤੋ ਪਭੁਤਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਥੇਰਸ੍ਸ ਉਪਸਮਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭਿਯ੍ਯੋਸੋਮਤ੍ਤਾਯ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਨਿਚ੍ਚਕਾਲਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਘਰੇ ਭਤ੍ਤਵਿਸ੍ਸਗ੍ਗਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਯਾਚਿ। ਥੇਰੋ ਅਧਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਥੋਕਂ ਥੋਕਂ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਸੋਪਿ ਖੋ ਮਾਣਵਕੋ ਸੋਲ਼ਸਵਸ੍ਸੁਦ੍ਦੇਸਿਕੋਯੇਵ ਤਿਣ੍ਣਂ ਵੇਦਾਨਂ ਪਾਰਗੂ ਅਹੋਸਿ। ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਤੋ ਆਗਤਸੁਦ੍ਧਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਸਨੇ ਵਾ ਸਯਨੇ ਵਾ ਅਞ੍ਞੋ ਕੋਚਿ ਨਿਸਜ੍ਜਿਤਾ ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤਾ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਸੋ ਯਦਾ ਆਚਰਿਯਘਰਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਦਾਸ੍ਸ ਮਞ੍ਚਪੀਠਂ ਸੇਤੇਨ ਵਤ੍ਥੇਨ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਲਗ੍ਗੇਤ੍ਵਾ ਠਪੇਨ੍ਤਿ। ਥੇਰੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਸਮਯੋ ਦਾਨਿ ਮਾਣਵਕਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤੁਂ, ਚਿਰਞ੍ਚ ਮੇ ਇਧਾਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਨ ਚ ਕਾਚਿ ਮਾਣਵਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਥਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਹਨ੍ਦ ਦਾਨਿ ਇਮਿਨਾ ਉਪਾਯੇਨ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਗੇਹੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮਾਣਵਕਸ੍ਸ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਅਞ੍ਞਂ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਆਸਨਂ ਦਿਸ੍ਸਤਿ ਤਥਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਗੇਹਜਨੋ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਆਸਨਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਮਾਣਵਕਸ੍ਸ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਅਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਦਾਸਿ। ਨਿਸੀਦਿ ਥੇਰੋ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ। ਮਾਣਵਕੋਪਿ ਖੋ ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਆਚਰਿਯਘਰਾ ਆਗਮ੍ਮ ਥੇਰਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਕੁਪਿਤੋ ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ ‘‘ਕੋ ਮਮ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਸਮਣਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਪੇਸੀ’’ਤਿ ਆਹ।

ਥੇਰੋ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵੂਪਸਨ੍ਤੇ ਮਾਣਵਕਸ੍ਸ ਚਣ੍ਡਿਕ੍ਕਭਾਵੇ ਏਵਮਾਹ – ‘‘ਕਿਂ ਪਨ ਤ੍ਵਂ, ਮਾਣਵਕ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਮਨ੍ਤਂ ਜਾਨਾਸੀ’’ਤਿ? ਮਾਣਵਕੋ ‘‘ਭੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤ, ਮਯਿ ਦਾਨਿ ਮਨ੍ਤੇ ਅਜਾਨਨ੍ਤੇ ਅਞ੍ਞੇ ਕੇ ਜਾਨਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ, ਥੇਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਤੁਮ੍ਹੇ

ਪਨ ਮਨ੍ਤੰ ਜਾਨਾਥਾ''ਤਿ? ''ਪੁਚ੍ਛ, ਮਾਣਵਕ, ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਾ ਜਾਨਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਮਾਣਵਕੋ ਤੀਸੁ ਵੇਦੇਸੁ ਸਨਿਘਣ੍ਡੁਕੇਟੁਭੇਸੁ ਸਾਕ੍ਖਰਪ੍ਪਭੇਦੇਸੁ ਇਤਿਹਾਸਪਞ੍ਚਮੇਸੁ ਯਾਨਿ ਯਾਨਿ ਗਣ੍ਠਿਟ੍ਠਾਨਾਨਿ, ਯੇਸਂ ਯੇਸਂ ਨਯਂ ਨੇਵ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਸ੍ਸਤਿ ਨਾਪਿਸ੍ਸ ਆਚਰਿਯੋ ਅਦ੍ਦਸ, ਤੇਸੁ ਤੇਸੁ ਥੇਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਥੇਰੋ ''ਪਕਤਿਯਾਪਿ ਤਿਣ੍ਣਂ ਵੇਦਾਨਂ ਪਾਰਗੂ, ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਪ੍ਪਤ੍ਤੋ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ ਤੇਸਂ ਪਞ੍ਹਾਨਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇ ਭਾਰੋ''ਤਿ ਤਾਵਦੇਵ ਤੇ ਪਞ੍ਹੇ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਮਾਣਵਕਂ ਆਹ – ''ਮਾਣਵਕ, ਅਹਂ ਤਯਾ ਬਹੁਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ; ਅਹਮ੍ਪਿ ਦਾਨਿ ਤਂ ਏਕਂ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ, ਬ੍ਯਾਕਰਿਸ੍ਸਸਿ ਮੇ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਭੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤ, ਪੁਚ੍ਛ ਬ੍ਯਾਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਥੇਰੋ **ਚਿਤ੍ਤਯਮਕੇ** ਇਮਂ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿ –

> ''ਯਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਨ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਿਰੁਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ; ਯਸ੍ਸ ਵਾ ਪਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਿਰੁਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤਿ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਨ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤੀ''ਤਿ?

ਮਾਣਵੋ ਉਦ੍ਧਂ ਵਾ ਅਧੋ ਵਾ ਹਰਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ''ਕਿਂ ਨਾਮ, ਭੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤ, ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ''ਬੁਦ੍ਧਮਨ੍ਤੋ ਨਾਮਾਯਂ, ਮਾਣਵਾ''ਤਿ। ''ਸਕ੍ਕਾ ਪਨਾਯਂ, ਭੋ, ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਦਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ। ''ਸਕ੍ਕਾ ਮਾਣਵ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਗਹਿਤਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਮਾਣਵੋ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਅਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਬੁਦ੍ਧਮਨ੍ਤਂ ਨਾਮ ਜਾਨਾਤਿ, ਨ ਚ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸ ਦੇਤਿ, ਅਹਂ ਏਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਮਨ੍ਤਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ''ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾਪਿ ਨੋ ਪੁਤ੍ਤੋ ਮਨ੍ਤੇ ਗਣ੍ਹਤੁ, ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਾਗਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨਾ ''ਉਗ੍ਗਣ੍ਹ, ਪੁਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਅਨੁਜਾਨਿਂਸੁ। ਥੇਰੋ ਦਾਰਕਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਾਕਾਰਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਤਾਵ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ। ਤਤੋ ਥੇਰੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਸਾਮਣੇਰੋ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ, ਅਭਬ੍ਬੋ ਦਾਨਿ ਸਾਸਨਤੋ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤੁਂ। ਸਚੇ ਪਨਸ੍ਸਾਹਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਯ੍ਯਂ, ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣੇਯ੍ਯ, ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕੋ ਭਵੇਯ੍ਯ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਗਹੇਤੁਂ, ਸਮਯੋ ਦਾਨਿ ਨਂ ਚਣ੍ਡਵਜ੍ਜਿਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪੇਸੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਆਹ – ''ਏਹਿ ਤ੍ਵਂ, ਸਾਮਣੇਰ, ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹ। ਮਮ ਵਚਨੇਨ ਤਞ੍ਚ ਆਰੋਗ੍ਯਂ ਪੁਚ੍ਛ; ਏਵਞ੍ਚ ਵਦੇਹਿ – 'ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਮਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪਹਿਣੀ'ਤਿ। 'ਕੋ ਨਾਮ ਤੇ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ'ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇ 'ਸਿਗ੍ਗਵਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ'ਤਿ ਵਦੇਯ੍ਯਾਸਿ। 'ਅਹਂ ਕੋ ਨਾਮਾ'ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯਾਸਿ – 'ਮਮ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਨਾਮਂ ਜਾਨਾਤੀ'''ਤਿ।

''ਏਵਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਖੋ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਾਮਣੇਰੋ ਥੇਰਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਚਣ੍ਡਵਜ੍ਜਿਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਥੇਰੋ ਸਾਮਣੇਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕੁਤੋ ਆਗਤੋਸੀ''ਤਿ? ''ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਮਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪਹਿਣੀ''ਤਿ। ''ਕੋ ਨਾਮ ਤੇ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ''ਤਿ? ''ਸਿਗ੍ਗਵਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਅਹਂ ਕੋ ਨਾਮਾ''ਤਿ? ''ਮਮ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਨਾਮਂ ਜਾਨਾਤੀ''ਤਿ। ''ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਦਾਨਿ ਪਟਿਸਾਮੇਹੀ''ਤਿ। ''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਸਾਮਣੇਰੋ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਪਟਿਸਾਮੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਪਰਿਵੇਣਂ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਉਦਕਦਨ੍ਤਪੋਨਂ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਪੁਨ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿ । ਤਂ ਉਦਕਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਉਦਕਂ ਆਹਰਿ। ਤਞ੍ਚ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਂ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਏਵਂ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਪੁਨ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸਾਮਣੇਰੋ ਪੁਨਪਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਥਿਤਸਦਿਸਮੇਵ ਕਥੇਸਿ। ਥੇਰੋ ''ਸੋ ਵਤਾਯਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ''ਤਿ ਸਞ੍ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ''ਕਿਮਤ੍ਥਂ ਆਗਤੋਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨਤ੍ਥਾਯ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ''ਉਗ੍ਗਣ੍ਹ ਦਾਨਿ, ਸਾਮਣੇਰਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਦਿਵਸਤੋ ਪਭੁਤਿ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਾਮਣੇਰੋਵ ਹੁਤ੍ਵਾ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਨਯਪਿਟਕਂ ਸਬ੍ਬਂ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ। ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਕਾਲੇ ਪਨ ਅਵਸ੍ਸਿਕੋਵ ਸਮਾਨੋ ਤਿਪਿਟਕਧਰੋ ਅਹੋਸਿ। ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾ ਮੋਗ੍ਗਲਿਪੁਤ੍ਤਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਸਕਲਂ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯਾਵਤਾਯੁਕਂ ਠਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਂਸੁ। ਮੋਗ੍ਗਲਿਪੁਤ੍ਤਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਬਹੂਨਂ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯਂ ਵਾਚੇਸਿ।

ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਬਿਨ੍ਦੁਸਾਰਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਏਕਸਤਪੁੱਤਾ ਅਹੇਸੁੰ। ਤੇ ਸੱਬੇ ਅਸੋਕੋ ਅੱਤਨਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਏਕਮਾਤਿਕੰ ਤਿਸ੍ਸਕੁਮਾਰੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਘਾਤੇਸਿ। ਘਾਤੇਨ੍ਤੋ ਚ ਚੱਤਾਰਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਅਨਭਿਸਿੱਤੋਵ ਰੱਜੰ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁੰਨ੍ਨੰ ਵਸ੍ਸਾਨੰ ਅੱਚਯੇਨ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਰਿਨਿੱਬਾਨਤੋ ਦ੍ਵਿੰਨ੍ਨੰ ਵਸ੍ਸਸਤਾਨੰ ਉਪਰਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸਮੇ ਵਸ੍ਸੇ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਏਕਰੱਜਾਭਿਸੇਕੰ ਪਾਪੁਣਿ । ਅਭਿਸੇਕਾਨੁਭਾਵੇਨ ਚਸ੍ਸ ਇਮਾ ਰਾਜਿੱਦ੍ਧਿਯੋ ਆਗਤਾ – ਮਹਾਪਥਵਿਯਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣੇ ਆਣਾ ਪਵੱਤਿ; ਤਥਾ ਉਪਰਿ ਆਕਾਸੇ ਅਨੋਤੱਤਦਹਤੋ ਅਟ੍ਠਹਿ ਕਾਜੇਹਿ ਸੋਲ਼ਸ ਪਾਨੀਯਘਟੇ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਦੇਵਤਾ ਆਹਰਨ੍ਤਿ, ਯਤੋ ਸਾਸਨੇ ਉਪ੍ਪੰਨਸੱਦ੍ਧੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠ ਘਟੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਦਾਸਿ, ਦ੍ਵੇ ਘਟੇ ਸਟ੍ਠਿਮੱਤਾਨੰ ਤਿਪਿਟਕਧਰਭਿਕ੍ਖੂਨੰ, ਦ੍ਵੇ ਘਟੇ ਅੱਗਮਹੇਸਿਯਾ ਅਸਨ੍ਧਿਮਿੱਤਾਯ, ਚੱਤਾਰੋ ਘਟੇ ਅੱਤਨਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿ; ਦੇਵਤਾਏਵ ਹਿਮਵਨ੍ਤੇ ਨਾਗਲਤਾਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠੰ ਨਾਮ ਅੱਥਿ ਸਿਨਿੱਦ੍ਧੰ ਮੁਦੁਕੰ ਰਸਵਨ੍ਤੰ ਤੰ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਆਹਰਨ੍ਤਿ, ਯੇਨ ਰਞ੍ਞੋ ਚ ਮਹੇਸਿਯਾ ਚ ਸੋਲ਼ਸਨ੍ਨੱਞ੍ਚ ਨਾਟਕਿੱਥਿਸਹਸ੍ਸਾਨੰ ਸਟ੍ਠਿਮੱਤਾਨੱਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਾਨੰ ਦੇਵਸਿਕੰ ਦਨ੍ਤਪੋਨਕਿੱਚ੍ਚੰ ਨਿਪ੍ਪੱਜਤਿ। ਦੇਵਸਿਕਮੇਵ ਚਸ੍ਸ ਦੇਵਤਾ ਅਗਦਾਮਲਕੰ ਅਗਦਹਰੀਤਕੰ ਸੁਵੰਣਵੰਣੱਞ੍ਚ ਗਨ੍ਧਰਸਸਮ੍ਪੰਨੰ ਅਮ੍ਬਪੱਕੰ ਆਹਰਨ੍ਤਿ। ਤਥਾ ਛੱਦਨ੍ਤਦਹਤੋ ਪਞ੍ਚਵੰਣਨਿਵਾਸਨਪਾਵੁਰਣੰ ਪੀਤਕਵੰਣਹੱਥਪੁਞ੍ਛਨਪਟਕੰ ਦਿੱਬੱਞ੍ਚ ਪਾਨਕੰ ਆਹਰਨ੍ਤਿ। ਦੇਵਸਿਕਮੇਵ ਪਨਸ੍ਸ ਨ੍ਹਾਨਗਨ੍ਧੰ ਅਨੁਵਿਲੇਪਨਗਨ੍ਧੰ ਪਾਰੁਪਨੱਥਾਯ ਅਸੁੱਤਮਯਿਕੰ ਸੁਮਨਪੁਪ੍ਫਪਟੰ ਮਹਾਰਹੱਞ੍ਚ ਅਞ੍ਜਨੰ ਨਾਗਭਵਨਤੋ ਨਾਗਰਾਜਾਨੋ ਆਹਰਨ੍ਤਿ। ਛੱਦਨ੍ਤਦਹੇਵ ਉਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸ ਸਾਲਿਨੋ ਨਵ ਵਾਹਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਸੁਕਾ ਆਹਰਨ੍ਤਿ। ਮੂਸਿਕਾ ਨਿੱਥੁਸਕਣੇ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਏਕੋਪਿ ਖਣ੍ਡਤਣ੍ਡੁਲੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਰਞ੍ਞੋ ਸੱਬਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਅਯਮੇਵ ਤਣ੍ਡੁਲੋ ਪਰਿਭੋਗੰ ਗੱਛਤਿ। ਮਧੁਮੱਕ੍ਖਿਕਾ ਮਧੁੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਕੱਮਾਰਸਾਲਾਸੁ ਅੱਛਾ ਕੂਟੰ ਪਹਰਨ੍ਤਿ। ਕਰਵੀਕਸਕੁਣਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਧੁਰਸ੍ਸਰੰ ਵਿਕੂਜਨ੍ਤਾ ਰਞ੍ਞੋ ਬਲਿਕੱਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ।

ਇਮਾਹਿ ਇੱਦ੍ਧੀਹਿ ਸਮੰਨਾਗਤੋ ਰਾਜਾ ਏਕਦਿਵਸੰ ਸੁਵੰਣਸਙ੍ਖਲਿਕਬਨ੍ਧਨੰ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁੰਨ੍ਨੰ ਬੁੱਦ੍ਧਾਨੰ ਅਧਿਗਤਰੂਪਦਸ੍ਸਨੰ ਕਪ੍ਪਾਯੁਕੰ ਕਾਲ਼ੰ ਨਾਮ ਨਾਗਰਾਜਾਨੰ ਆਨਯਿਤ੍ਵਾ ਸੇਤੱਛੱਤਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ ਮਹਾਰਹੇ ਪੱਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨੇਕਸਤਵੰਣੇਹਿ ਜਲਜ ਥਲਜਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਸੁਵੰਣਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਚ ਪੂਜੰ ਕਤ੍ਵਾ ਸੱਬਾਲਙ੍ਕਾਰਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੇਹਿ ਸੋਲ਼ਸਹਿ ਨਾਟਕਿੱਥਿਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਪਰਿੱਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ''ਅਨਨ੍ਤਞਾਣਸ੍ਸ ਤਾਵ ਮੇ ਸੱਦ੍ਧੱਮਵਰਚੱਕਵੱਤਿਨੋ ਸੱਮਾਸਮ੍ਬੁੱਦ੍ਧਸ੍ਸ ਰੂਪੰ ਇਮੇਸੰ ਅੱਖੀਨੰ ਆਪਾਥੰ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਨਿੱਮਿਤੰ
ਸਕਲਸਰੀਰਵਿੱਪਕਿੰਣਪੁਞ੍ਞਪ੍ਪਭਾਵਨਿੱਬੱਤਾਸੀਤਾਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਦ੍ਵੱਤਿੰਸਮਹਾਪੁਰਿਸਲੱਖਣਸਸ੍ਸਿਰੀਕਤਾਯ ਵਿਕਸਿਤਕਮਲੁੱਪਲਪੁਣ੍ਡਰੀਕਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਮਿਵ ਸਲਿਲਤਲੰ ਤਾਰਾਗਣਰਸ੍ਮਿਜਾਲਵਿਸਦਵਿੱਫੁਰਿਤਸੋਭਾਸਮੁੱਜਲਿਤਮਿਵ ਗਗਨਤਲੰ ਨੀਲਪੀਤਲੋਹਿਤਾਦਿਭੇਦਵਿਚਿੱਤ੍ਰਵੰਣਰੰਸਿਵਿਨੱਦ੍ਧਬ੍ਯਾਮਪ੍ਪਭਾਪਰਿਕ੍ਖੇਪਵਿਲਾਸਿਤਾਯ
ਸਞ੍ਝਾਪ੍ਪਭਾਨੁਰਾਗਇਨ੍ਦਧਨੁਵਿੱਜੁਲਤਾਪਰਿੱਖਿੱਤਮਿਵ ਕਨਕਗਿਰਿਸਿਖਰੰ
ਨਾਨਾਵਿਰਾਗਵਿਮਲਕੇਤੁਮਾਲਾਸਮੁੱਜਲਿਤਚਾਰੁਮੱਥਕਸੋਭੰ ਨਯਨਰਸਾਯਤਨਮਿਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਦੇਵਮਨੁਜਨਾਗਯੱਖਗਣਾਨੰ ਬੁੱਦ੍ਧਰੂਪੰ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਸੱਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਅੱਖਿਪੂਜੰ ਨਾਮ ਅਕਾਸਿ।

ਰਾਜਾ ਕਿਰ ਅਭਿਸੇਕੰ ਪਾਪੁਣਿਤ੍ਵਾ ਤੀਣਿਯੇਵ ਸੰਵੱਛਰਾਨਿ ਬਾਹਿਰਕਪਾਸਣ੍ਡੰ ਪਰਿੱਗਣ੍ਹਿ। ਚਤੁੱਥੇ ਸੰਵੱਛਰੇ ਬੁੱਦ੍ਧਸਾਸਨੇ ਪਸੀਦਿ। ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਪਿਤਾ ਬਿਨ੍ਦੁਸਾਰੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਭੱਤੋ ਅਹੋਸਿ, ਸੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨੱਞ੍ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਜਾਤਿਯਪਾਸਣ੍ਡਾਨੱਞ੍ਚ ਪਣ੍ਡਰਙ੍ਗਪਰਿੱਬਾਜਕਾਦੀਨੰ ਸਟ੍ਠਿਸਹਸ੍ਸਮੱਤਾਨੰ ਨਿੱਚਭੱਤੰ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਅਸੋਕੋਪਿ ਪਿਤਰਾ ਪਵੱਤਿਤੰ ਦਾਨੰ ਅੱਤਨੋ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰੇ ਤਥੇਵ ਦਦਮਾਨੋ ਏਕਦਿਵਸੰ ਸੀਹਪਞ੍ਜਰੇ ਠਿਤੋ ਤੇ ਉਪਸਮਪਰਿਬਾਹਿਰੇਨ ਆਚਾਰੇਨ ਭੁਞ੍ਜਮਾਨੇ ਅਸੰਯਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇ ਅਵਿਨੀਤਇਰਿਯਾਪਥੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਈਦਿਸੰ ਦਾਨੰ ਉਪਪਰਿੱਖਿਤ੍ਵਾ ਯੁੱਤਟ੍ਠਾਨੇ ਦਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਏਵੰ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਮੱਚੇ ਆਹ – ''ਗੱਛਥ, ਭਣੇ, ਅੱਤਨੋ ਅੱਤਨੋ ਸਾਧੁਸੱਮਤੇ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰੰ ਅਤਿਹਰਥ, ਦਾਨੰ ਦਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਅਮੱਚਾ ''ਸਾਧੁ, ਦੇਵਾ''ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਤੇ ਪਣ੍ਡਰਙ੍ਗਪਰਿੱਬਾਜਕਾਜੀਵਕਨਿਗਣ੍ਠਾਦਯੋ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ''ਇਮੇ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅੱਮ੍ਹਾਕੰ ਅਰਹਨ੍ਤੋ''ਤਿ ਆਹੰਸੁ।

ਅਥ ਰਾਜਾ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰੇ ਉੱਚਾਵਚਾਨਿ ਆਸਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾ ''ਆਗੱਛਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਆਗਤਾਗਤੇ ਆਹ – ''ਅੱਤਨੋ ਅੱਤਨੋ ਪਤਿਰੂਪੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਥਾ''ਤਿ । ਤੇਸੁ ਏਕੱਚੇ ਭੱਦਪੀਠਕੇਸੁ, ਏਕੱਚੇ ਫਲਕਪੀਠਕੇਸੁ ਨਿਸੀਦਿੰਸੁ। ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਰਾਜਾ ''ਨੱਥਿ ਨੇਸੰ ਅਨ੍ਤੋ

ਸਾਰੋ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਅਨੁਰੂਪਂ ਖਾਦਨੀਯਂ ਭੋਜਨੀਯਂ ਦਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯੋਜੇਸਿ।

ਏਵਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਕਾਲੇ ਏਕਦਿਵਸਂ ਰਾਜਾ ਸੀਹਪਞ੍ਜਰੇ ਠਿਤੋ ਅਦ੍ਦਸ ਨਿਗ੍ਰੋਧਸਾਮਣੇਰਂ ਰਾਜਙ੍ਗਣੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਨ੍ਤਂ ਗੁਤ੍ਤਂ ਸਨ੍ਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਇਰਿਯਾਪਥਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ। ਕੋ ਪਨਾਯਂ **ਨਿਗ੍ਰੋਧੋ** ਨਾਮ? ਬਿਨ੍ਦੁਸਾਰਰਞ੍ਞੋ ਜੇਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸੁਮਨਰਾਜਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋ।

ਤਤ੍ਰਾਯਂ **ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ** –

ਬਿਨ੍ਦੁਸਾਰਰਞ੍ਞੋ ਕਿਰ ਦੁਬ੍ਬਲਕਾਲੇਯੇਵ ਅਸੋਕਕੁਮਾਰੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਲਦ੍ਧਂ ਉਜ੍ਜੇਨੀਰਜ੍ਜਂ ਪਹਾਯ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਨਗਰਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਹਤ੍ਥਗਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੁਮਨਰਾਜਕੁਮਾਰਂ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਤਂਦਿਵਸਮੇਵ ਸੁਮਨਸ੍ਸ ਰਾਜਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਸੁਮਨਾ ਨਾਮ ਦੇਵੀ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਗਬ੍ਭਾ ਅਹੋਸਿ। ਸਾ ਅਞ੍ਞਾਤਕਵੇਸੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਵਿਦੂਰੇ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਚਣ੍ਡਾਲਗਾਮਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ ਜੇਟ੍ਠਕਚਣ੍ਡਾਲਸ੍ਸ ਗੇਹਤੋ ਅਵਿਦੂਰੇ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਨਿਗ੍ਰੋਧਰੁਕ੍ਖੇ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾਯ ਦੇਵਤਾਯ ‘‘ਇਤੋ ਏਹਿ, ਸੁਮਨੇ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿਯਾ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਸਮੀਪਂ ਗਤਾ। ਦੇਵਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਏਕਂ ਸਾਲਂ ਨਿਮ੍ਮਿਨਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਤ੍ਥ ਵਸਾਹੀ’’ਤਿ ਅਦਾਸਿ। ਸਾ ਤਂ ਸਾਲਂ ਪਾਵਿਸਿ। ਗਤਦਿਵਸੇਯੇਵ ਚ ਪੁਤ੍ਤਂ ਵਿਜਾਯਿ। ਸਾ ਤਸ੍ਸ ਨਿਗ੍ਰੋਧਦੇਵਤਾਯ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ‘‘ਨਿਗ੍ਰੋਧੋ’’ ਤ੍ਵੇਵ ਨਾਮਂ ਅਕਾਸਿ। ਜੇਟ੍ਠਕਚਣ੍ਡਾਲੋ ਦਿਟ੍ਠਦਿਵਸਤੋ ਪਭੁਤਿ ਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਾਮਿਧੀਤਰਂ ਵਿਯ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਨਿਬਦ੍ਧਵਤ੍ਤਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਰਾਜਧੀਤਾ ਤਤ੍ਥ ਸਤ੍ਤ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਵਸਿ। ਨਿਗ੍ਰੋਧਕੁਮਾਰੋਪਿ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਿਕੋ ਜਾਤੋ। ਤਦਾ ਮਹਾਵਰੁਣਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ਏਕੋ ਅਰਹਾ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਹੇਤੁਸਮ੍ਪਦਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਰਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਵਿਹਰਮਾਨੋ ‘‘ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਿਕੋ ਦਾਨਿ ਦਾਰਕੋ, ਕਾਲੋ ਨਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਧੀਤਾਯ ਆਰੋਚਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਗ੍ਰੋਧਕੁਮਾਰਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਕੁਮਾਰੋ ਖੁਰਗ੍ਗੇਯੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਸੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਪਾਤੋਵ ਸਰੀਰਂ ਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਵਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ‘‘ਮਾਤੁਉਪਾਸਿਕਾਯ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰਂ ਗਚ੍ਛਾਮੀ’’ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿ। ਮਾਤੁਨਿਵਾਸਨਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚਸ੍ਸ ਦਕ੍ਖਿਣਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਗਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਗਰਮਜ੍ਝੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਾਚੀਨਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ ਹੋਤਿ।

ਤੇਨ ਚ ਸਮਯੇਨ ਅਸੋਕੋ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ ਪਾਚੀਨਦਿਸਾਭਿਮੁਖੋ ਸੀਹਪਞ੍ਜਰੇ ਚਙ੍ਕਮਤਿ। ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਨਿਗ੍ਰੋਧੋ ਰਾਜਙ੍ਗਣਂ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿ ਸਨ੍ਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੋ ਸਨ੍ਤਮਾਨਸੋ ਯੁਗਮਤ੍ਤਂ ਪੇਕ੍ਖਮਾਨੋ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਏਕਦਿਵਸਂ ਰਾਜਾ ਸੀਹਪਞ੍ਜਰੇ ਠਿਤੋ ਅਦ੍ਦਸ ਨਿਗ੍ਰੋਧਸਾਮਣੇਰਂ ਰਾਜਙ੍ਗਣੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਨ੍ਤਂ ਗੁਤ੍ਤਂ ਸਨ੍ਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਇਰਿਯਾਪਥਸਮ੍ਪਨ੍ਨ’’ਨ੍ਤਿ। ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਨਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘‘ਅਯਂ ਜਨੋ ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ ਭਨ੍ਤਮਿਗਪ੍ਪਟਿਭਾਗੋ। ਅਯਂ ਪਨ ਦਾਰਕੋ ਅਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ ਅਤਿਵਿਯ ਚਸ੍ਸ ਆਲੋਕਿਤਵਿਲੋਕਿਤਂ ਸਮਿਞ੍ਜਨਪਸਾਰਣਞ੍ਚ ਸੋਭਤਿ। ਅਦ੍ਧਾ ਏਤਸ੍ਸ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਸਹ ਦਸ੍ਸਨੇਨੇਵ ਸਾਮਣੇਰੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸੀਦਿ, ਪੇਮਂ ਸਣ੍ਠਹਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਪੁਬ੍ਬੇ ਹਿ ਕਿਰ ਪੁਞ੍ਞਕਰਣਕਾਲੇ ਏਸ ਰਞ੍ਞੋ ਜੇਟ੍ਠਭਾਤਾ ਵਾਣਿਜਕੋ ਅਹੋਸਿ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਹੇਤਂ –

> ‘‘ਪੁਬ੍ਬੇ ਵ ਸਨ੍ਨਿਵਾਸੇਨ, ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਹਿਤੇਨ ਵਾ।
> ਏਵਂ ਤਂ ਜਾਯਤੇ ਪੇਮਂ, ਉਪ੍ਪਲਂ ਵ ਯਥੋਦਕੇ’’ਤਿ॥ (ਜਾ॰ ੧.੨.੧੭੪)।

ਅਥ ਰਾਜਾ ਸਞ੍ਜਾਤਪੇਮੋ ਸਬਹੁਮਾਨੋ ‘‘ਏਤਂ ਸਾਮਣੇਰਂ ਪਕ੍ਕੋਸਥਾ’’ਤਿ ਅਮਚ੍ਚੇ ਪੇਸੇਸਿ। ‘‘ਤੇ ਅਤਿਚਿਰਾਯਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਪੁਨ ਦ੍ਵੇ ਤਯੋ ਪੇਸੇਸਿ – ‘‘ਤੁਰਿਤਂ ਆਗਚ੍ਛਤੂ’’ਤਿ। ਸਾਮਣੇਰੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਕਤਿਯਾ ਏਵ ਅਗਮਾਸਿ। ਰਾਜਾ ਪਤਿਰੂਪਮਾਸਨਂ ਞਤ੍ਵਾ ‘‘ਨਿਸੀਦਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਵਿਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਨਤ੍ਥਿ ਦਾਨਿ ਅਞ੍ਞੇ ਭਿਕ੍ਖੂ’’ਤਿ ਸਮੁਸ੍ਸਿਤਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਂ ਰਾਜਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥਾਯ ਰਞ੍ਞੋ ਆਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਤਂ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਸਮੀਪਂ ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂਯੇਵ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਜ੍ਜੇਵ ਦਾਨਿ ਅਯਂ ਸਾਮਣੇਰੋ ਇਮਸ੍ਸ ਗੇਹਸ੍ਸ ਸਾਮਿਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਸਾਮਣੇਰੋ ਰਞ੍ਞੋ ਹਤ੍ਥੇ ਪਤ੍ਤਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਰਾਜਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਸਮ੍ਪਾਦਿਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਯਾਗੁਖਜ੍ਜਕਭਤ੍ਤਵਿਕਤਿਂ ਉਪਨਾਮੇਸਿ। ਸਾਮਣੇਰੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਯਾਪਨੀਯਮਤ੍ਤਕਮੇਵ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ। ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਾਵਸਾਨੇ ਰਾਜਾ ਆਹ – ‘‘ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਦਿਨ੍ਨੋਵਾਦਂ ਜਾਨਾਥਾ’’ਤਿ? ‘‘ਜਾਨਾਮਿ,

ਮਹਾਰਾਜ, ਏਕਦੇਸੇਨਾ''ਤਿ। ''ਤਾਤ, ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਨਂ ਕਥੇਹੀ''ਤਿ। ''ਸਾਧੁ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਅਨੁਰੂਪਂ ਧਮ੍ਮਪਦੇ ਅਪ੍ਪਮਾਦਵਗ੍ਗਂ ਅਨੁਮੋਦਨತ੍ਥਾਯ ਅਭਾਸਿ।

ਰਾਜਾ ਪਨ ''ਅਪ੍ਪਮਾਦੋ ਅਮਤਪਦਂ, ਪਮਾਦੋ ਮਚ੍ਚੁਨੋ ਪਦ''ਨ੍ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾਵ ''ਅਞ੍ਞਾਤਂ, ਤਾਤ, ਪਰਿਯੋਸਾਪੇਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਅਨੁਮੋਦਨਾਵਸਾਨੇ ਚ ''ਅਟ੍ਠ ਤੇ, ਤਾਤ, ਧੁਵਭਤ੍ਤਾਨਿ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਸਾਮਣੇਰੋ ਆਹ – ''ਏਤਾਨਿ ਅਹਂ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਦਮ੍ਮਿ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ। ''ਕੋ ਅਯਂ, ਤਾਤ, ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਨਾਮਾ''ਤਿ? ''ਵਜ੍ਜਾਵਜ੍ਜਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚੋਦੇਤਾ ਸਾਰੇਤਾ ਚ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ। ''ਅਞ੍ਞਾਨਿਪਿ ਤੇ, ਤਾਤ, ਅਟ੍ਠ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ। ''ਏਤਾਨਿ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਦਮ੍ਮਿ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ। ''ਕੋ ਅਯਂ, ਤਾਤ, ਆਚਰਿਯੋ ਨਾਮਾ''ਤਿ? ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਕਧਮ੍ਮੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤਾ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ। ''ਸਾਧੁ, ਤਾਤ, ਅਞ੍ਞਾਨਿਪਿ ਤੇ ਅਟ੍ਠ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ। ''ਏਤਾਨਿਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਮ੍ਮਿ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ। ''ਕੋ ਅਯਂ, ਤਾਤ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਨਾਮਾ''ਤਿ? ''ਯਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ , ਮਹਾਰਾਜ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾਨਞ੍ਚ ਮਮ ਚ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਚ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਚਾ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਭਿਯ੍ਯੋਸੋ ਮਤ੍ਤਾਯ ਤੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ ਆਹ – ''ਅਞ੍ਞਾਨਿਪਿ ਤੇ, ਤਾਤ, ਅਟ੍ਠ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ। ਸਾਮਣੇਰੋ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਨ੍ਤੇਪੁਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਮਕਾਸਿ। ਰਾਜਾ ''ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸ੍ਵੇ ਭਿਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਏਤੇਨੇਵ ਉਪਾਯੇਨ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਵਡ੍ਢਾਪੇਨ੍ਤੋ ਸਟ੍ਠਿਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾਦੀਨਂ ਭਤ੍ਤਂ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਨਿਵੇਸਨੇ ਸਟ੍ਠਿਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਨਿਚ੍ਚਭਤ੍ਤਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ ਨਿਗ੍ਰੋਧਤ੍ਥੇਰੇ ਗਤੇਨੇਵ ਪਸਾਦੇਨ। ਨਿਗ੍ਰੋਧਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਰਾਜਾਨਂ ਸਪਰਿਸਂ ਤੀਸੁ ਸਰਣੇਸੁ ਪਞ੍ਚਸੁ ਚ ਸੀਲੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ ਪੋਥੁਜ੍ਜਨਿਕੇਨ ਪਸਾਦੇਨ ਅਚਲਪ੍ਪਸਾਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਪੁਨ ਰਾਜਾ **ਅਸੋਕਾਰਾਮਂ** ਨਾਮ ਮਹਾਵਿਹਾਰਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਟ੍ਠਿਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਨਿਚ੍ਚਭਤ੍ਤਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਨਗਰਸਹਸ੍ਸੇਸੁ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਵਿਹਾਰਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਕਾਰਾਪੇਸਿ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਸਹਸ੍ਸਚੇਤਿਯਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਾਨਿ ਧਮ੍ਮੇਨੇਵ, ਨੋ ਅਧਮ੍ਮੇਨ।

ਏਕਦਿਵਸਂ ਕਿਰ ਰਾਜਾ ਅਸੋਕਾਰਾਮੇ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਟ੍ਠਿਸਹਸ੍ਸਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸਜ੍ਜ ਸਙ੍ਘਂ ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤਾ ਦੇਸਿਤਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮ ਕਿਤ੍ਤਕੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ? ''ਅਙ੍ਗਤੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਨਵਙ੍ਗਾਨਿ, ਖਨ੍ਧਤੋ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਸਹਸ੍ਸਾਨੀ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਧਮ੍ਮੇ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ''ਏਕੇਕਂ ਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਂ ਏਕੇਕਵਿਹਾਰੇਨ ਪੂਜੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਕਦਿਵਸਮੇਵ ਛਨ੍ਨਵੁਤਿਕੋਟਿਧਨਂ ਵਿਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਅਮਚ੍ਚੇ ਆਣਾਪੇਸਿ – ''ਏਥ, ਭਣੇ, ਏਕਮੇਕਸ੍ਮਿਂ ਨਗਰੇ ਏਕਮੇਕਂ ਵਿਹਾਰਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਾ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਨਗਰਸਹਸ੍ਸੇਸੁ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਵਿਹਾਰਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਕਾਰਾਪੇਥਾ''ਤਿ। ਸਯਞ੍ਚ ਅਸੋਕਾਰਾਮੇ ਅਸੋਕਮਹਾਵਿਹਾਰਤ੍ਥਾਯ ਕਮ੍ਮਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ। ਸਙ੍ਘੋ ਇਨ੍ਦਗੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਂ ਨਾਮ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕਂ ਮਹਾਨੁਭਾਵਂ ਖੀਣਾਸਵਂ ਨਵਕਮ੍ਮਾਧਿਟ੍ਠਾਯਕਂ ਅਦਾਸਿ। ਥੇਰੋ ਯਂ ਯਂ ਨ ਨਿਟ੍ਠਾਤਿ ਤਂ ਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਤੀਹਿ ਸਂਵਚ੍ਛਰੇਹਿ ਵਿਹਾਰਕਮ੍ਮਂ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਏਕਦਿਵਸਮੇਵ ਸਬ੍ਬਨਗਰੇਹਿ ਪਣ੍ਣਾਨਿ ਆਗਮਿਂਸੁ।

ਅਮਚ੍ਚਾ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸੁਂ – ''ਨਿਟ੍ਠਿਤਾਨਿ, ਦੇਵ, ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਵਿਹਾਰਸਹਸ੍ਸਾਨੀ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਨਗਰੇ ਭੇਰਿਂ ਚਰਾਪੇਸਿ – ''ਇਤੋ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਦਿਵਸਾਨਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਵਿਹਾਰਮਹੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਸਬ੍ਬੇ ਅਟ੍ਠ ਸੀਲਙ੍ਗਾਨਿ ਸਮਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਨਗਰੇ ਚ ਬਹਿਨਗਰੇ ਚ ਵਿਹਾਰਮਹਂ ਪਟਿਯਾਦੇਨ੍ਤੂ''ਤਿ। ਤਤੋ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਦਿਵਸਾਨਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਸਬ੍ਬਾਲਙ੍ਕਾਰਵਿਭੂਸਿਤਾਯ ਅਨੇਕਸਤਸਹਸ੍ਸਸਙ੍ਖਾਯ ਚਤੁਰਙ੍ਗਿਨਿਯਾ ਸੇਨਾਯ ਪਰਿਵੁਤੋ ਦੇਵਲੋਕੇ ਅਮਰਵਤਿਯਾ ਰਾਜਧਾਨਿਯਾ ਸਿਰਿਤੋ ਅਧਿਕਤਰਸਸ੍ਸਿਰੀਕਂ ਵਿਯ ਨਗਰਂ ਕਾਤੁਕਾਮੇਨ ਉਸ੍ਸਾਹਜਾਤੇਨ ਮਹਾਜਨੇਨ ਅਲਙ੍ਕਤਪਟਿਯਤ੍ਤਂ ਨਗਰਂ ਅਨੁਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ।

ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਖਣੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ ਅਸੀਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਕੋਟਿਯੋ ਅਹੇਸੁਂ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਞ੍ਚ ਛਨ੍ਨਵੁਤਿਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ਖੀਣਾਸਵਭਿਕ੍ਖੂਯੇਵ ਸਤਸਹਸ੍ਸਸਙ੍ਖ੍ਯਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਤੇਸਂ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਸਚੇ ਰਾਜਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਧਿਕਾਰਂ ਅਨਵਸੇਸਂ ਪਸ੍ਸੇਯ੍ਯ ਅਤਿਵਿਯ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ ਪਸੀਦੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ। ਤਤੋ ਲੋਕਵਿਵਰਣਂ ਨਾਮ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਅਕਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਅਸੋਕਾਰਾਮੇ ਠਿਤੋਵ ਚਤੁੱਦਿਸਾ ਅਨੁਵਿਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਸਮੁਦ੍ਦਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਂ ਪਸ੍ਸਤਿ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਞ੍ਚ ਵਿਹਾਰਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਉਲ਼ਾਰਾਯ ਵਿਹਾਰਮਹਪੂਜਾਯ ਵਿਰੋਚਮਾਨਾਨਿ। ਸੋ ਤਂ

वਿਭੂਤਿਂ ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਉਲ਼ਾਰੇਨ ਪੀਤਿਪਾਮੋਜ੍ਜੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ''ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਪਿ ਕਸ੍ਸਚਿ ਏवਰੂਪਂ ਪੀਤਿਪਾਮੋਜ੍ਜਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਲੋਕਨਾਥਸ੍ਸ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਕੋ ਮਹਾਪਰਿਚ੍ਚਾਗਂ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿ। ਕਸ੍ਸ ਪਰਿਚ੍ਚਾਗੋ ਮਹਨ੍ਤੋਤਿ? ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਮੋਗ੍ਗਲਿਪੁਤ੍ਤਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਭਾਰਂ ਅਕਾਸਿ। ਥੇਰੋ ਆਹ – ''ਮਹਾਰਾਜ, ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਪਚ੍ਚਯਦਾਯਕੋ ਨਾਮ ਤਯਾ ਸਦਿਸੋ ਧਰਮਾਨੇਪਿ ਤਥਾਗਤੇ ਨ ਕੋਚਿ ਅਹੋਸਿ, ਤवੇव ਪਰਿਚ੍ਚਾਗੋ ਮਹਾ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਥੇਰਸ੍ਸ वਚਨਂ ਸੁਤ੍वਾ ਉਲ਼ਾਰੇਨ ਪੀਤਿਪਾਮੋਜ੍ਜੇਨ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਫੁਟ੍ਠਸਰੀਰੋ ਹੁਤ੍वਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਨਤ੍ਥਿ ਕਿਰ ਮਯਾ ਸਦਿਸੋ ਪਚ੍ਚਯਦਾਯਕੋ, ਮਯ੍ਹਂ ਕਿਰ ਪਰਿਚ੍ਚਾਗੋ ਮਹਾ, ਅਹਂ ਕਿਰ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੇਨ ਸਾਸਨਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਾਮਿ। ਕਿਂ ਪਨਾਹਂ ਏवਂ ਸਤਿ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਦਾਯਾਦੋ ਹੋਮਿ, ਨ ਹੋਮੀ''ਤਿ। ਤਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਭवਾਮਿ ਨੁ ਖੋ ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਦਾਯਾਦੋ''ਤਿ?

ਤਤੋ ਮੋਗ੍ਗਲਿਪੁਤ੍ਤਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਰਞ੍ਞੋ ਇਦਂ वਚਨਂ ਸੁਤ੍वਾ ਰਾਜਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮਹਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ''ਸਚੇ ਅਯਂ ਕੁਮਾਰੋ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਤਿ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਅਤਿवਿਯ वੁਡ੍ਢਿ ਭवਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍वਾ ਰਾਜਾਨਂ ਏਤਦवੋਚ – ''ਨ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਏਤ੍ਤਾवਤਾ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਦਾਯਾਦੋ ਹੋਤਿ; ਅਪਿਚ ਖੋ ਪਚ੍ਚਯਦਾਯਕੋਤਿ वਾ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋਤਿ वਾ ਸਙ੍ਖਜਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਯੋਪਿ ਹਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਪਥवਿਤੋ ਯਾव ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਪਰਿਮਾਣਂ ਪਚ੍ਚਯਰਾਸਿਂ ਦਦੇਯ੍ਯ ਸੋਪਿ 'ਸਾਸਨੇ ਦਾਯਾਦੋ'ਤਿ ਸਙ੍ਖਜਂ ਨ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ। ''ਅਥ ਕਥਂ ਚਰਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਦਾਯਾਦੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ? ''ਯੋ ਹਿ ਕੋਚਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅਡ੍ਢੋ वਾ ਦਲਿਦ੍ਦੋ वਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਓਰਸਂ ਪੁਤ੍ਤਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤਿ – ਅਯਂ वੁਚ੍ਚਤਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਦਾਯਾਦੋ ਸਾਸਨਸ੍ਸਾ''ਤਿ।

ਏवਂ वੁਤ੍ਤੇ ਅਸੋਕੋ ਰਾਜਾ ''ਅਹਂ ਕਿਰ ਏवਰੂਪਂ ਪਰਿਚ੍ਚਾਗਂ ਕਤ੍वਾਪਿ ਨੇव ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਦਾਯਾਦਭਾवਂ ਪਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਸਾਸਨੇ ਦਾਯਾਦਭਾवਂ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨੋ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ वਿਲੋਕੇਤ੍वਾ ਅਦ੍ਦਸ ਮਹਿਨ੍ਦਕੁਮਾਰਂ ਅवਿਦੂਰੇ ਠਿਤਂ। ਦਿਸ੍वਾਨਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਅਹਂ ਇਮਂ ਕੁਮਾਰਂ ਤਿਸ੍ਸਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਾਲਤੋ ਪਭੁਤਿ ਓਪਰਜ੍ਜੇ ਠਪੇਤੁਕਾਮੋ, ਅਥ ਖੋ ਓਪਰਜ੍ਜਤੋਪਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾव ਉਤ੍ਤਮਾ''ਤਿ। ਤਤੋ ਕੁਮਾਰਂ ਆਹ – ''ਸਕ੍ਖਸਿ ਤ੍वਂ, ਤਾਤ, ਪਬ੍ਬਜਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ? ਕੁਮਾਰੋ ਪਕਤਿਯਾਪਿ ਤਿਸ੍ਸਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਾਲਤੋ ਪਭੁਤਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਕਾਮੋ ਰਞ੍ਞੋ वਚਨਂ ਸੁਤ੍वਾ ਅਤਿवਿਯ ਪਾਮੋਜ੍ਜਜਾਤੋ ਹੁਤ੍वਾ ਆਹ – ''ਪਬ੍ਬਜਾਮਿ, ਦੇव, ਮਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍वਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਸਾਸਨਦਾਯਾਦਾ ਹੋਥਾ''ਤਿ।

ਤੇਨ ਚ ਸਮਯੇਨ ਰਾਜਧੀਤਾ ਸਙ੍ਘਮਿਤ੍ਤਾਪਿ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇव ਠਾਨੇ ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਚ ਸਾਮਿਕੋ ਅਗ੍ਗਿਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਨਾਮ ਕੁਮਾਰੋ ਯੁवਰਾਜੇਨ ਤਿਸ੍ਸਕੁਮਾਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਹੋਤਿ। ਰਾਜਾ ਤਂ ਦਿਸ੍वਾ ਆਹ – ''ਤ੍वਮ੍ਪਿ, ਅਮ੍ਮ, ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਂ ਸਕ੍ਖਸੀ''ਤਿ? ''ਸਾਧੁ, ਤਾਤ, ਸਕ੍ਕੋਮੀ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਮਨਂ ਲਭਿਤ੍वਾ ਪਹਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਏਤਦवੋਚ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮੇ ਦਾਰਕੇ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍वਾ ਮਂ ਸਾਸਨੇ ਦਾਯਾਦਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ। ਸਙ੍ਘੋ ਰਞ੍ਞੋ वਚਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍वਾ ਕੁਮਾਰਂ ਮੋਗ੍ਗਲਿਪੁਤ੍ਤਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੇਨ ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਨ ਮਹਾਦੇवਤ੍ਥੇਰੇਨ ਚ ਆਚਰਿਯੇਨ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਮਜ੍ਝਨ੍ਤਿਕਤ੍ਥੇਰੇਨ ਆਚਰਿਯੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਸਿ। ਤਦਾ ਕਿਰ ਕੁਮਾਰੋ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣवੀਸਤਿवਸ੍ਸੋव ਹੋਤਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇव ਉਪਸਮ੍ਪਦਸੀਮਮਣ੍ਡਲੇ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਸਙ੍ਘਮਿਤ੍ਤਾਯਪਿ ਰਾਜਧੀਤਾਯ ਆਚਰਿਯਾ ਆਯੁਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰੀ ਨਾਮ, ਉਪਜ੍ਝਾਯਾ ਪਨ ਧਮ੍ਮਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰੀ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ। ਤਦਾ ਸਙ੍ਘਮਿਤ੍ਤਾ ਅਟ੍ਠਾਰਸवਸ੍ਸਾ ਹੋਤਿ। ਤਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤਮਤ੍ਤਂ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇव ਸੀਮਮਣ੍ਡਲੇ ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ। ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਾਲੇ ਰਾਜਾ ਛਬ੍ਬਸ੍ਸਾਭਿਸੇਕੋ ਹੋਤਿ।

ਅਥ ਮਹਿਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਕਾਲਤੋ ਪਭੁਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸੇव ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ वਿਨਯਞ੍ਚ ਪਰਿਯਾਪੁਣਨ੍ਤੋ ਦ੍वੇਪਿ ਸਙ੍ਗੀਤਿਯੋ ਆਰੂਲ਼੍ਹਂ ਤਿਪਿਟਕਸਙ੍ਗਹਿਤਂ ਸਾਟ੍ਠਕਥਂ ਸਬ੍ਬਂ ਥੇਰवਾਦਂ ਤਿਣ੍ਣਂ वਸ੍ਸਾਨਂ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍वਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੇवਾਸਿਕਾਨਂ ਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਮੋਕ੍ਖੋ ਅਹੋਸਿ। ਤਦਾ ਅਸੋਕੋ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ ਨववਸ੍ਸਾਭਿਸੇਕੋ ਹੋਤਿ। ਰਞ੍ਞੋ ਪਨ ਅਟ੍ਠवਸ੍ਸਾਭਿਸੇਕਕਾਲੇਯੇव ਕੋਨ੍ਤਪੁਤ੍ਤਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਬ੍ਯਾਧਿਪਟਿਕਮ੍ਮਤ੍ਥਂ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰवਤ੍ਤੇਨ ਆਹਿਣ੍ਡਨ੍ਤੋ ਪਸਤਮਤ੍ਤਂ ਸਪ੍ਪਿਂ ਅਲਭਿਤ੍वਾ ਬ੍ਯਾਧਿਬਲੇਨ ਪਰਿਕ੍ਖੀਣਾਯੁਸਙ੍ਖਾਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਅਪ੍ਪਮਾਦੇਨ ਓवਦਿਤ੍वਾ ਆਕਾਸੇ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਨਿਸੀਦਿਤ੍वਾ ਤੇਜੋਧਾਤੁਂ

ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। ਰਾਜਾ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਮਯਿ ਨਾਮ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਨ੍ਤੇ ਏਵਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਚ੍ਚਯਾ ਦੁਲ੍ਲਭਾ''ਤਿ ਨਗਰਸ੍ਸ ਚਤੂਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯੋ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭੇਸਜ੍ਜਸ੍ਸ ਪੂਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਾਪੇਸਿ।

ਤੇਨ ਕਿਰ ਸਮਯੇਨ ਪਾਟਲਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚਤੂਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ, ਸਭਾਯਂ ਸਤਸਹਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਪਞ੍ਚਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਰਞ੍ਞੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਰਾਜਾ ਨਿਗ੍ਰੋਧਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਦੇਵਸਿਕਂ ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਵਿਸਜ੍ਜੇਸਿ। ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਚੇਤਿਯੇ ਗਨ੍ਧਮਾਲਾਦੀਹਿ ਪੂਜਨਤ੍ਥਾਯ ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ । ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ, ਤਂ ਧਮ੍ਮਧਰਾਨਂ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾਨਂ ਚਤੁਪਚ੍ਚਯਤ੍ਥਾਯ ਉਪਨੀਯਤਿ। ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ, ਚਤੂਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਭੇਸਜ੍ਜਤ੍ਥਾਯ ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ। ਏਵਂ ਸਾਸਨੇ ਉਲ਼ਾਰੋ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ।

ਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਪਰਿਹੀਨਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰਾ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਘਾਸਚ੍ਛਾਦਨਮ੍ਪਿ ਅਲਭਨ੍ਤਾ ਲਾਭਸਕ੍ਕਾਰਂ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨਾ ਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਸਕਾਨਿ ਸਕਾਨਿ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਾਨਿ ''ਅਯਂ ਧਮ੍ਮੋ, ਅਯਂ ਵਿਨਯੋ''ਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤਿ। ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਅਲਭਮਾਨਾਪਿ ਸਯਮੇਵ ਮੁਣ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰੇਸੁ ਵਿਚਰਨ੍ਤਾ ਉਪੋਸਥਮ੍ਪਿ ਪਵਾਰਣਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਗਣਕਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਪੋਸਥਂ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਤਦਾ ਮੋਗ੍ਗਲਿਪੁਤ੍ਤਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ''ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਦਾਨਿ ਇਦਂ ਅਧਿਕਰਣਂ, ਤਂ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਕਕ੍ਖਲ਼ਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਨ ਖੋ ਪਨੇਤਂ ਸਕ੍ਕਾ ਇਮੇਸਂ ਮਜ੍ਝੇ ਵਸਨ੍ਤੇਨ ਵੂਪਸਮੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਮਹਿਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਗਣਂ ਨੀਯ੍ਯਾਤੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰੇਨ ਵਿਹਰਿਤੁਕਾਮੋ ਅਹੋਗਙ੍ਗਪਬ੍ਬਤਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤੇਪਿ ਖੋ ਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਵਿਨਯੇਨ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨੇਨ ਨਿਗ੍ਗਯ੍ਹਮਾਨਾਪਿ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯਾਨੁਲੋਮਾਯ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਸਣ੍ਠਹਨ੍ਤਾ ਅਨੇਕਰੂਪਂ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਅਬ੍ਬੁਦਞ੍ਚ ਮਲਞ੍ਚ ਕਣ੍ਟਕਞ੍ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ। ਕੇਚਿ ਅਗ੍ਗਿਂ ਪਰਿਚਰਨ੍ਤਿ, ਕੇਚਿ ਪਞ੍ਚਾਤਪੇਨ ਤਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਕੇਚਿ ਆਦਿਚ੍ਚਂ ਅਨੁਪਰਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਕੇਚਿ ''ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਵਿਨਯਞ੍ਚ ਵੋਭਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਿਂਸੁ। ਤਦਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਨ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਪੋਸਥਂ ਵਾ ਪਵਾਰਣਂ ਵਾ ਅਕਾਸਿ। ਅਸੋਕਾਰਾਮੇ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਾਨਿ ਉਪੋਸਥੋ ਉਪਚ੍ਛਿਜ੍ਜਿ। ਰਞ੍ਞੋਪਿ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਰਾਜਾ ਏਕਂ ਅਮਚ੍ਚਂ ਆਣਾਪੇਸਿ – ''ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮੇਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਂ ਕਾਰਾਪੇਹੀ''ਤਿ। ਅਮਚ੍ਚੋ ਰਾਜਾਨਂ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਿਤੁਂ ਅਵਿਸਹਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞੇ ਅਮਚ੍ਚੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਰਾਜਾ ਮਂ 'ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮੇਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਂ ਕਾਰਾਪੇਹੀ'ਤਿ ਪਹਿਣਿ। ਕਥਂ ਨੁ ਖੋ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤੀ''ਤਿ? ਤੇ ਆਹਂਸੁ – ''ਮਯਂ ਏਵਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਮ – 'ਯਥਾ ਨਾਮ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਂ ਵੂਪਸਮੇਨ੍ਤਾ ਚੋਰੇ ਘਾਤੇਨ੍ਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਯੇ ਉਪੋਸਥਂ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਮਾਰੇਤੁਕਾਮੋ ਰਾਜਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ'''ਤਿ। ਅਥ ਸੋ ਅਮਚ੍ਚੋ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਅਹਂ ਰਞ੍ਞਾ 'ਉਪੋਸਥਂ ਕਾਰਾਪੇਹੀ'ਤਿ ਪੇਸਿਤੋ। ਕਰੋਥ ਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਉਪੋਸਥ''ਨ੍ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਨ ਮਯਂ ਤਿਤ੍ਥਿਯੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਪੋਸਥਂ ਕਰੋਮਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਅਥ ਅਮਚ੍ਚੋ ਥੇਰਾਸਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਸਿਨਾ ਸੀਸਾਨਿ ਪਾਤੇਤੁਂ ਆਰਦ੍ਧੋ।

ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਤਂ ਅਮਚ੍ਚਂ ਤਥਾ ਵਿਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਂ। ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ਨ ਯੋ ਵਾ ਸੋ ਵਾ, ਰਞ੍ਞੋ ਏਕਮਾਤਿਕੋ ਭਾਤਾ ਤਿਸ੍ਸਕੁਮਾਰੋ ਨਾਮ, ਤਂ ਕਿਰ ਰਾਜਾ ਪਤ੍ਤਾਭਿਸੇਕੋ ਓਪਰਜ੍ਜੇ ਠਪੇਸਿ। ਸੋ ਏਕਦਿਵਸਂ ਵਨਚਾਰਂ ਗਤੋ ਅਦ੍ਦਸ ਮਹਨ੍ਤਂ ਮਿਗਸਙ੍ਘਂ ਚਿਤ੍ਤਕੀਲ਼ਾਯ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਂ। ਦਿਸ੍ਵਾਨਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਇਮੇ ਤਾਵ ਤਿਣਭਕ੍ਖਾ ਮਿਗਾ ਏਵਂ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਿ, ਇਮੇ ਪਨ ਸਮਣਾ ਰਾਜਕੁਲੇ ਪਣੀਤਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਮੁਦੁਕਾਸੁ ਸੇਯ੍ਯਾਸੁ ਸਯਮਾਨਾ ਕਿਂ ਨਾਮ ਕੀਲ਼ਿਤਂ ਨ ਕੀਲ਼ਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ! ਸੋ ਤਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਤਕ੍ਕਂ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਰਾਜਾ ''ਅਟ੍ਠਾਨੇ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਯਿਤਂ ਕੁਮਾਰੇਨ! ਹਨ੍ਦ, ਨਂ ਏਵਂ ਸਞ੍ਞਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਕਦਿਵਸਂ ਕੇਨਚਿ ਕਾਰਣੇਨ ਕੁਦ੍ਧੋ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਏਹਿ ਸਤ੍ਤਦਿਵਸੇਨ ਰਜ੍ਜਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛ, ਤਤੋ ਤਂ ਘਾਤੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਮਰਣਭਯੇਨ ਤਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਸਞ੍ਞਾਪੇਸਿ। ਸੋ ਕਿਰ ਕੁਮਾਰੋ ''ਸਤ੍ਤਮੇ ਮਂ ਦਿਵਸੇ ਮਾਰੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਨ ਚਿਤ੍ਤਰੂਪਂ ਨ੍ਹਾਯਿ, ਨ ਭੁਞ੍ਜਿ, ਨ ਸੁਪਿ, ਅਤਿਵਿਯ ਲੂਖਸਰੀਰੋ ਅਹੋਸਿ। ਤਤੋ ਨਂ ਰਾਜਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕਿਸ੍ਸ ਤ੍ਵਂ ਏਵਰੂਪੋ ਜਾਤੋ''ਤਿ? ''ਮਰਣਭਯੇਨ, ਦੇਵਾ''ਤਿ। ''ਅਰੇ, ਤ੍ਵਂ ਨਾਮ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਮਰਣਂ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਵਿਸ੍ਸਤ੍ਥੋ ਨ ਕੀਲ਼ਸਿ? ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਨਿਬਦ੍ਧਂ ਮਰਣਂ ਪੇਕ੍ਖਮਾਨਾ ਕਥਂ ਕੀਲ਼ਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ! ਤਤੋ ਪਭੁਤਿ ਕੁਮਾਰੋ ਸਾਸਨੇ ਪਸੀਦਿ।

ਸੋ ਪੁਨ ਏਕਦਿਵਸਂ ਮਿਗਵਂ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਅਨੁਵਿਚਰਮਾਨੋ ਅਦ੍ਦਸ ਯੋਨਕਮਹਾਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤਤ੍ਥੇਰਂ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਹਤ੍ਥਿਨਾਗੇਨ ਸਾਲਸਾਖਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਬੀਜਿਯਮਾਨਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ। ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਾਮੋਜ੍ਜਜਾਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਕਦਾ ਨੁ ਖੋ ਅਹਮ੍ਪਿ ਅਯਂ ਮਹਾਥੇਰੋ ਵਿਯ ਪਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯਂ! ਸਿਯਾ ਨੁ ਖੋ ਸੋ ਦਿਵਸੋ’’ਤਿ। ਥੇਰੋ ਤਸ੍ਸਾਸਯਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਆਕਾਸੇ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਅਸੋਕਾਰਾਮੇ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯਾ ਉਦਕਤਲੇ ਠਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰਞ੍ਚ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਞ੍ਚ ਆਕਾਸੇ ਲਗ੍ਗੇਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਾਯਿਤੁਂ ਆਰਦ੍ਧੋ।

ਕੁਮਾਰੋ ਥੇਰਸ੍ਸਾਨੁਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਤਿਵਿਯ ਪਸਨ੍ਨੋ ‘‘ਅਜ੍ਜੇਵ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸਿ – ‘‘ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮਹਂ, ਦੇਵਾ’’ਤਿ। ਰਾਜਾ ਅਨੇਕਪ੍ਪਕਾਰਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾਪਿ ਤਂ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਅਸੋਕਾਰਾਮਗਮਨੀਯਮਗ੍ਗਂ ਅਲਙ੍ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕੁਮਾਰਂ ਛਣਵੇਸਂ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਲਙ੍ਕਤਾਯ ਸੇਨਾਯ ਪਰਿਵਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਨੇਸਿ। ‘‘ਯੁਵਰਾਜਾ ਕਿਰ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਬਹੂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਾਨਿ ਪਟਿਯਾਦੇਸੁਂ। ਕੁਮਾਰੋ ਪਧਾਨਘਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਹਾਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸੇਵ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪੁਰਿਸਸਤਸਹਸ੍ਸੇਨ। ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਪਨ ਅਨੁਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ ਗਣਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਕੁਮਾਰੋ ਰਞ੍ਞੋ ਚਤੁਵਸ੍ਸਾਭਿਸੇਕਕਾਲੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ। ਅਥਞ੍ਞੋਪਿ ਰਞ੍ਞੋ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯੋ ਸਙ੍ਘਮਿਤ੍ਤਾਯ ਸਾਮਿਕੋ ਅਗ੍ਗਿਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਨਾਮ ਕੁਮਾਰੋ ਅਤ੍ਥਿ। ਸਙ੍ਘਮਿਤ੍ਤਾ ਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਏਕਮੇਵ ਪੁਤ੍ਤਂ ਵਿਜਾਯਿ। ਸੋਪਿ ‘‘ਯੁਵਰਾਜਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ – ‘‘ਅਹਮ੍ਪਿ, ਦੇਵ, ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਯਾਚਿ। ‘‘ਪਬ੍ਬਜ, ਤਾਤਾ’’ਤਿ ਚ ਰਞ੍ਞਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੋ ਤਂਦਿਵਸਮੇਵ ਪਬ੍ਬਜਿ।

> ਏਵਂ ਅਨੁਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਉਲ਼ਾਰਵਿਭਵੇਨ ਖਤ੍ਤਿਯਜਨੇਨ।
> ਰਞ੍ਞੋ ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਾ, ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋਤਿ ਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯੋ॥

ਸੋ ਤਂ ਅਮਚ੍ਚਂ ਤਥਾ ਵਿਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਨ ਰਾਜਾ ਥੇਰੇ ਮਾਰਾਪੇਤੁਂ ਪਹਿਣੇਯ੍ਯ; ਅਦ੍ਧਾ ਇਮਸ੍ਸੇਵੇਤਂ ਅਮਚ੍ਚਸ੍ਸ ਦੁਗ੍ਗਹਿਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਤਸ੍ਸ ਆਸਨ੍ਨੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਸੋ ਥੇਰਂ ਸਞ੍ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਂ ਨਿਪਾਤੇਤੁਂ ਅਵਿਸਹਨ੍ਤੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸਿ – ‘‘ਅਹਂ, ਦੇਵ, ਉਪੋਸਥਂ ਕਾਤੁਂ ਅਨਿਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਂ ਏਤ੍ਤਕਾਨਂ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸੀਸਾਨਿ ਪਾਤੇਸਿਂ; ਅਥ ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਟਿਪਾਟਿ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾ, ਕਿਨ੍ਤਿ ਕਰੋਮੀ’’ਤਿ? ਰਾਜਾ ਸੁਤ੍ਵਾਵ – ‘‘ਅਰੇ! ਕਿਂ ਪਨ, ਤ੍ਵਂ, ਮਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਘਾਤੇਤੁਂ ਪੇਸਿਤੋ’’ਤਿ ਤਾਵਦੇਵ ਸਰੀਰੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਦਾਹੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਅਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮਚ੍ਚੋ ਮਯਾ ਅਨਾਣਤ੍ਤੋਵ ਏਵਂ ਅਕਾਸਿ, ਕਸ੍ਸ ਨੁ ਖੋ ਇਮਿਨਾ ਪਾਪੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ? ਏਕਚ੍ਚੇ ਥੇਰਾ, ‘‘ਅਯਂ ਤਵ ਵਚਨੇਨ ਅਕਾਸਿ, ਤੁਯ੍ਹੇਤਂ ਪਾਪ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਏਕਚ੍ਚੇ ‘‘ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਵੋ ਏਤਂ ਪਾਪ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਏਕਚ੍ਚੇ ਏਵਮਾਹਂਸੁ – ‘‘ਕਿਂ ਪਨ ਤੇ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅਤ੍ਥਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ‘ਅਯਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਘਾਤੇਤੂ’’’ਤਿ? ‘‘ਨਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕੁਸਲਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਅਹਂ ਪੇਸੇਸਿਂ – ‘ਸਮਗ੍ਗੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਉਪੋਸਥਂ ਕਰੋਤੂ’’’ਤਿ। ‘‘ਸਚੇ ਤ੍ਵਂ ਕੁਸਲਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਤੁਯ੍ਹਂ ਪਾਪਂ, ਅਮਚ੍ਚਸ੍ਸੇਵੇਤਂ ਪਾਪ’’ਨ੍ਤਿ। ਰਾਜਾ ਦ੍ਵੇਲ਼੍ਹਕਜਾਤੋ ਆਹ – ‘‘ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕੋਚਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮਮੇਤਂ ਦ੍ਵੇਲ਼੍ਹਕਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਾਸਨਂ ਪਗ੍ਗਹੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ’’ਤਿ? ‘‘ਅਤ੍ਥਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਮੋਗ੍ਗਲਿਪੁਤ੍ਤਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ, ਸੋ ਤੇ ਇਮਂ ਦ੍ਵੇਲ਼੍ਹਕਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਾਸਨਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ’’ਤਿ। ਰਾਜਾ ਤਦਹੇਵ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕੇ ਏਕੇਕਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰੇ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਚ ਅਮਚ੍ਚੇ ਏਕੇਕਪੁਰਿਸਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰੇ ‘‘ਥੇਰਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਥਾ’’ਤਿ ਪੇਸੇਸਿ। ਤੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਰਾਜਾ ਪਕ੍ਕੋਸਤੀ’’ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਥੇਰੋ ਨਾਗਚ੍ਛਿ । ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਰਾਜਾ ਅਟ੍ਠ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕੇ, ਅਟ੍ਠ ਚ ਅਮਚ੍ਚੇ ਸਹਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰੇਯੇਵ ਪੇਸੇਸਿ – ‘‘‘ਰਾਜਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਕ੍ਕੋਸਤੀ’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾਵ ਆਗਚ੍ਛਥਾ’’ਤਿ। ਤੇ ਤਥੇਵ ਆਹਂਸੁ। ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਥੇਰੋ ਨਾਗਚ੍ਛਿ। ਰਾਜਾ ਥੇਰੇ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦ੍ਵਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪਹਿਣਿਂ; ਕਸ੍ਮਾ ਥੇਰੋ ਨਾਗਚ੍ਛਤੀ’’ਤਿ? ‘‘‘ਰਾਜਾ ਪਕ੍ਕੋਸਤੀ’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ, ਮਹਾਰਾਜ, ਨਾਗਚ੍ਛਤਿ। ਏਵਂ ਪਨ ਵੁਤ੍ਤੇ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ‘ਸਾਸਨਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਓਸੀਦਤਿ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਾਸਨਂ ਪਗ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਸਹਾਯਕਾ ਹੋਥਾ’’’ਤਿ। ਅਥ ਰਾਜਾ ਤਥਾ ਵਤ੍ਵਾ ਸੋਲ਼ਸ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕੇ, ਸੋਲ਼ਸ ਚ ਅਮਚ੍ਚੇ ਸਹਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰੇ ਪੇਸੇਸਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਚ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਮਹਲ੍ਲਕੋ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਥੇਰੋ ਦਹਰੋ ਨੁ ਖੋ’’ਤਿ? ‘‘ਮਹਲ੍ਲਕੋ, ਮਹਾਰਾਜਾ’’ਤਿ। ‘‘ਵਯ੍ਹਂ ਵਾ ਸਿਵਿਕਂ ਵਾ ਅਭਿਰੁਹਿਸ੍ਸਤਿ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ? ‘‘ਨਾਭਿਰੁਹਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਹਾਰਾਜਾ’’ਤਿ। ‘‘ਕੁਹਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਥੇਰੋ ਵਸਤੀ’’ਤਿ? ‘‘ਉਪਰਿ ਗਙ੍ਗਾਯ, ਮਹਾਰਾਜਾ’’ਤਿ। ਰਾਜਾ ਆਹ – ‘‘ਤੇਨ ਹਿ,

ਭਣੇ, ਨਾਵਾਸਙ੍ਘਾਟੰ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਥੇਰੰ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਤੀਰੇਸੁ ਆਰਕ੍ਖੰ ਸੰਵਿਧਾਯ ਥੇਰੰ ਆਨੇਥਾ’’ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਚ ਅਮਚ੍ਚਾ ਚ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਸਾਸਨੰ ਆਰੋਚੇਸੁੰ।

ਥੇਰੋ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਯੰ ਖੋ ਅਹੰ ਮੂਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਾਸਨੰ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋਮ੍ਹਿ। ਅਯੰ ਦਾਨਿ ਮੇ ਸੋ ਕਾਲੋ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ’’ਤਿ ਚਮ੍ਮਖਣ੍ਡੰ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾਵ ਉਟ੍ਠਹਿ। ਅਥ ‘‘ਥੇਰੋ ਸ੍ਵੇ ਪਾਟਲਿਪੁਤ੍ਤੰ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਰਾਜਾ ਸੁਪਿਨੰ ਅਦ੍ਦਸ। ਏਵਰੂਪੋ ਸੁਪਿਨੋ ਅਹੋਸਿ – ‘‘ਸਬ੍ਬਸੇਤੋ ਹਤ੍ਥਿਨਾਗੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨੰ ਸੀਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਰਾਮਸਿਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਹਤ੍ਥੇ ਅਗ੍ਗਹੇਸੀ’’ਤਿ। ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਰਾਜਾ ਸੁਪਿਨਜ੍ਝਾਯਕੇ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਮਯਾ ਏਵਰੂਪੋ ਸੁਪਿਨੋ ਦਿਟ੍ਠੋ, ਕਿੰ ਮੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ? ਏਕੋ ਤੰ, ‘‘ਮਹਾਰਾਜ, ਸਮਣਨਾਗੋ ਦਕ੍ਖਿਣਹਤ੍ਥੇ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ਅਥ ਰਾਜਾ ਤਾਵਦੇਵ ‘‘ਥੇਰੋ ਆਗਤੋ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਗਙ੍ਗਾਤੀਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਦਿੰ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਜਾਣੁਮਤ੍ਤੇ ਉਦਕੇ ਥੇਰੰ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਨਾਵਾਤੋ ਓਤਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੰ ਅਦਾਸਿ। ਥੇਰੋ ਰਾਜਾਨੰ ਦਕ੍ਖਿਣਹਤ੍ਥੇ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਸਿਗ੍ਗਾਹਾ ‘‘ਥੇਰਸ੍ਸ ਸੀਸੰ ਪਾਤੇਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਕੋਸਤੋ ਅਸਿੰ ਅਬ੍ਬਾਹਿੰਸੁ। ਕਸ੍ਮਾ? ਏਤੰ ਕਿਰ ਚਾਰਿਤ੍ਤੰ ਰਾਜਕੁਲੇਸੁ – ‘‘ਯੋ ਰਾਜਾਨੰ ਹਤ੍ਥੇ ਗਣ੍ਹਤਿ ਤਸ੍ਸ ਅਸਿਨਾ ਸੀਸੰ ਪਾਤੇਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ। ਰਾਜਾ ਛਾਯੰਯੇਵ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਹ – ‘‘ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਅਹੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸੁ ਵਿਰਦ੍ਧਕਾਰਣਾ ਅਸ੍ਸਾਦੰ ਨ ਵਿਨ੍ਦਾਮਿ, ਮਾ ਖੋ ਥੇਰੇ ਵਿਰਜ੍ਝਿਤ੍ਥਾ’’ਤਿ। ਥੇਰੋ ਪਨ ਕਸ੍ਮਾ ਰਾਜਾਨੰ ਹਤ੍ਥੇ ਅਗ੍ਗਹੇਸੀਤਿ? ਯਸ੍ਮਾ ਰਞ੍ਞਾ ਪਞ੍ਹੰ ਪੁਚ੍ਛਨਤ੍ਥਾਯ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪਿਤੋ ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ ਮੇ ਅਯ’’ਨ੍ਤਿ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ।

ਰਾਜਾ ਥੇਰੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਯ੍ਯਾਨੰ ਨੇਤ੍ਵਾ ਬਾਹਿਰਤੋ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਪਰਿਵਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਰਕ੍ਖੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਯਮੇਵ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਾਦੇ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਤੇਲੇਨ ਮਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਪਟਿਬਲੋ ਨੁ ਖੋ ਥੇਰੋ ਮਮ ਕਙ੍ਖੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮੇਤ੍ਵਾ ਸਾਸਨੰ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਵੀਮੰਸਨਤ੍ਥਾਯ ‘‘ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਕੰ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮੋ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਕਤਰੰ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮੋਸਿ, ਮਹਾਰਾਜਾ’’ਤਿ? ‘‘ਪਥਵੀਕਮ੍ਪਨੰ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ‘‘ਸਕਲਪਥਵੀਕਮ੍ਪਨੰ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮੋਸਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਪਦੇਸਪਥਵੀਕਮ੍ਪਨ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਕਤਰੰ ਪਨੇਤ੍ਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੁਕ੍ਕਰ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਕੰਸਪਾਤਿਯਾ ਉਦਕਪੁਣ੍ਣਾਯ ਸਬ੍ਬੰ ਉਦਕੰ ਕਮ੍ਪੇਤੁੰ ਦੁਕ੍ਕਰੰ; ਉਦਾਹੁ ਉਪਡ੍ਢ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਉਪਡ੍ਢੰ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ‘‘ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਪਦੇਸਪਥਵੀਕਮ੍ਪਨੰ ਦੁਕ੍ਕਰ’’ਨ੍ਤਿ। ‘‘ਤੇਨ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਦੇਸਪਥਵੀਕਮ੍ਪਨੰ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ‘‘ਤੇਨ ਹਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਯੋਜਨੇ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਏਕੇਨ ਚਕ੍ਕੇਨ ਸੀਮੰ ਅਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਰਥੋ ਤਿਟ੍ਠਤੁ; ਦਕ੍ਖਿਣਾਯ ਦਿਸਾਯ ਦ੍ਵੀਹਿ ਪਾਦੇਹਿ ਸੀਮੰ ਅਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਸ੍ਸੋ ਤਿਟ੍ਠਤੁ; ਪਚ੍ਛਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਏਕੇਨ ਪਾਦੇਨ ਸੀਮੰ ਅਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਸੋ ਤਿਟ੍ਠਤੁ; ਉਤ੍ਤਰਾਯ ਦਿਸਾਯ ਉਪਡ੍ਢਭਾਗੇਨ ਸੀਮੰ ਅਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਕਾ ਉਦਕਪਾਤਿ ਤਿਟ੍ਠਤੂ’’ਤਿ। ਰਾਜਾ ਤਥਾ ਕਾਰਾਪੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਾਦਕੰ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ‘‘ਰਾਜਾ ਪਸ੍ਸਤੂ’’ਤਿ ਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣਪਥਵੀਚਲਨੰ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿ। ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਰਥਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋਸੀਮਾਯ ਠਿਤੋ ਪਾਦੋਵ ਚਲਿ, ਇਤਰੋ ਨ ਚਲਿ। ਏਵੰ ਦਕ੍ਖਿਣਪਚ੍ਛਿਮਦਿਸਾਸੁ ਅਸ੍ਸਪੁਰਿਸਾਨੰ ਅਨ੍ਤੋਸੀਮਾਯ ਠਿਤਪਾਦਾਯੇਵ ਚਲਿੰਸੁ, ਉਪਡ੍ਢੁਪਡ੍ਢੰ ਸਰੀਰਞ੍ਚ। ਉਤ੍ਤਰਦਿਸਾਯ ਉਦਕਪਾਤਿਯਾਪਿ ਅਨ੍ਤੋਸੀਮਾਯ ਠਿਤੰ ਉਪਡ੍ਢਭਾਗਗਤਮੇਵ ਉਦਕੰ ਚਲਿ, ਅਵਸੇਸੰ ਨਿਚ੍ਚਲਮਹੋਸੀਤਿ। ਰਾਜਾ ਤੰ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਸਕ੍ਖਤਿ ਦਾਨਿ ਥੇਰੋ ਸਾਸਨੰ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਨਿਟ੍ਠੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੰ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਕੰ ਅਮਚ੍ਚੰ ‘ਵਿਹਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਧਿਕਰਣੰ ਵੂਪਸਮੇਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥੰ ਕਾਰਾਪੇਹੀ’ਤਿ ਪਹਿਣਿੰ, ਸੋ ਵਿਹਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਤ੍ਤਕੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਸਿ, ਏਤੰ ਪਾਪੰ ਕਸ੍ਸ ਹੋਤੀ’’ਤਿ?

‘‘ਕਿੰ ਪਨ ਤੇ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅਤ੍ਥਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ‘ਅਯੰ ਵਿਹਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਘਾਤੇਤੂ’’’ਤਿ? ‘‘ਨਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ‘‘ਸਚੇ ਤੇ, ਮਹਾਰਾਜ, ਨਤ੍ਥਿ ਏਵਰੂਪੰ ਚਿਤ੍ਤੰ, ਨਤ੍ਥਿ ਤੁਯ੍ਹੰ ਪਾਪ’’ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਥੇਰੋ ਰਾਜਾਨੰ ਏਤਮਤ੍ਥੰ ਇਮਿਨਾ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਸਞ੍ਞਾਪੇਸਿ – ‘‘ਚੇਤਨਾਹੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕਮ੍ਮੰ ਵਦਾਮਿ। ਚੇਤਯਿਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਤਿ – ਕਾਯੇਨ ਵਾਚਾਯ ਮਨਸਾ’’ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੬.੬੩)।

ਤਮੇਵਤ੍ਥੰ ਪਰਿਦੀਪੇਤੁੰ **ਤਿਤ੍ਤਿਰਜਾਤਕੰ** (ਜਾ॰ ੧.੪.੭੫) ਆਹਰਿ – ‘‘ਅਤੀਤੇ, ਮਹਾਰਾਜ, ਦੀਪਕਤਿਤ੍ਤਿਰੋ ਤਾਪਸੰ ਪੁਚ੍ਛਿ –

‘ਞਾਤਕੋ ਨੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਤਿ, ਬਹੁ ਆਗਚ੍ਛਤੀ ਜਨੋ।
ਪਟਿਚ੍ਚ ਕਮ੍ਮਂ ਫੁਸਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਮੇ ਸਙ੍ਕਤੇ ਮਨੋ’ਤਿ॥

ਤਾਪਸੋ ਆਹ – ‘ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ ਤੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਮਮ ਸਦ੍ਦੇਨ ਚ ਰੂਪਦਸ੍ਸਨੇਨ ਚ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਤੇ ਪਕ੍ਖਿਨੋ ਬਜ੍ਝਨ੍ਤੁ ਵਾ ਹਞ੍ਞਨ੍ਤੁ ਵਾ’ਤਿ? ‘ਨਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇ’ਤਿ ਤਿਤ੍ਤਿਰੋ ਆਹ। ਤਤੋ ਨਂ ਤਾਪਸੋ ਸਞ੍ਞਾਪੇਸਿ – ‘ਸਚੇ ਤੇ ਨਤ੍ਥਿ ਚਿਤ੍ਤਂ, ਨਤ੍ਥਿ ਪਾਪਂ; ਚੇਤਯਨ੍ਤਮੇਵ ਹਿ ਪਾਪਂ ਫੁਸਤਿ, ਨਾਚੇਤਯਨ੍ਤਂ।

‘ਨ ਪਟਿਚ੍ਚ ਕਮ੍ਮਂ ਫੁਸਤਿ, ਮਨੋ ਚੇ ਨਪ੍ਪਦੁਸ੍ਸਤਿ।
ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕਸ੍ਸ ਭਦ੍ਰਸ੍ਸ, ਨ ਪਾਪਮੁਪਲਿਮ੍ਪਤੀ’’’ਤਿ॥

ਏਵਂ ਥੇਰੋ ਰਾਜਾਨਂ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਰਾਜੁਯ੍ਯਾਨੇ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਵਸਨ੍ਤੋ ਰਾਜਾਨਂ ਸਮਯਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਪੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਅਸੋਕਾਰਾਮੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਾਣਿਪਾਕਾਰਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਾਣਿਪਾਕਾਰਨ੍ਤਰੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਏਕਲਦ੍ਧਿਕੇ ਏਕਲਦ੍ਧਿਕੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਏਕਤੋ ਏਕਤੋ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮੇਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਮੂਹਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਕਿਂਵਾਦੀ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ’’ਤਿ? ਤਤੋ ਸਸ੍ਸਤਵਾਦਿਨੋ ‘‘ਸਸ੍ਸਤਵਾਦੀ’’ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਏਕਚ੍ਚਸਸ੍ਸਤਿਕਾ...ਪੇ॰... ਅਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਿਕਾ... ਅਮਰਾਵਿਕ੍ਖੇਪਿਕਾ... ਅਧਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਿਕਾ... ਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ... ਅਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ... ਨੇਵਸਞ੍ਞੀਨਾਸਞ੍ਞੀਵਾਦਾ ... ਉਚ੍ਛੇਦਵਾਦਾ... ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਵਾਦਾ ‘‘ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਾਨਵਾਦੀ’’ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਪਠਮਮੇਵ ਸਮਯਸ੍ਸ ਉਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ‘‘ਨਯਿਮੇ ਭਿਕ੍ਖੂ, ਅਞ੍ਞਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਇਮੇ’’ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਸੇਤਕਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਦਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਸਟ੍ਠਿਸਹਸ੍ਸਾ ਅਹੇਸੁਂ।

ਅਥਞ੍ਞੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਕਿਂਵਾਦੀ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ’’ਤਿ? ‘‘ਵਿਭਜ੍ਜਵਾਦੀ, ਮਹਾਰਾਜਾ’’ਤਿ। ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਰਾਜਾ ਥੇਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਵਿਭਜ੍ਜਵਾਦੀ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ’’ਤਿ? ‘‘ਆਮ, ਮਹਾਰਾਜਾ’’ਤਿ। ਤਤੋ ਰਾਜਾ ‘‘ਸੁਦ੍ਧਂ ਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਾਸਨਂ; ਕਰੋਤੁ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਉਪੋਸਥ’’ਨ੍ਤਿ ਆਰਕ੍ਖਂ ਦਤ੍ਵਾ ਨਗਰਂ ਪਾਵਿਸਿ।

ਸਮਗ੍ਗੋ ਸਙ੍ਘੋ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਉਪੋਸਥਂ ਅਕਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇ ਸਟ੍ਠਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਾਗਮੇ ਮੋਗ੍ਗਲਿਪੁਤ੍ਤਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਪਰਪ੍ਪਵਾਦਂ ਮਦ੍ਦਮਾਨੋ **ਕਥਾਵਤ੍ਥੁਪ੍ਪਕਰਣਂ** ਅਭਾਸਿ। ਤਤੋ ਸਟ੍ਠਿਸਤਸਹਸ੍ਸਸਙ੍ਖ੍ਯੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਉਚ੍ਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਤਿਪਿਟਕਪਰਿਯਤ੍ਤਿਧਰਾਨਂ ਪਭਿਨ੍ਨਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਨਂ ਤੇਵਿਜ੍ਜਾਦਿਭੇਦਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਹਸ੍ਸਮੇਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਕਾਕਣ੍ਡਕਪੁਤ੍ਤੋ ਯਸਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਵਿਨਯਞ੍ਚ ਸਙ੍ਗਾਯਿਂਸੁ; ਏਵਮੇਵ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਵਿਨਯਞ੍ਚ ਸਙ੍ਗਾਯਨ੍ਤੋ ਸਬ੍ਬਂ ਸਾਸਨਮਲਂ ਵਿਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਤਤਿਯਸਙ੍ਗੀਤਿਂ ਅਕਾਸਿ। ਸਙ੍ਗੀਤਿਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਅਨੇਕਪ੍ਪਕਾਰਂ ਪਥਵੀ ਅਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥ। ਅਯਂ ਸਙ੍ਗੀਤਿ ਨਵਹਿ ਮਾਸੇਹਿ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ। ਯਾ ਲੋਕੇ –

ਕਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸੇਨ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਹਸ੍ਸਿਕਾਤਿ ਚ।
ਪੁਰਿਮਾ ਦ੍ਵੇ ਉਪਾਦਾਯ, ਤਤਿਯਾਤਿ ਚ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ॥

ਅਯਂ ਤਤਿਯਸਙ੍ਗੀਤਿ।

ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚ ‘‘ਕੇਨਾਭਤ’’ਨ੍ਤਿ ਏਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਹਸ੍ਸ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਤ੍ਥਂ ਯਂ ਅਵੋਚੁਮ੍ਹ – ‘‘ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਤਾਵ ਉਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰਮਾਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰਾਯ ਯਾਵ ਤਤਿਯਸਙ੍ਗੀਤਿ ਤਾਵ ਆਭਤਂ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ **ਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰਾ** –

‘‘ਉਪਾਲਿ ਦਾਸਕੋ ਚੇਵ, ਸੋਣਕੋ ਸਿਗ੍ਗਵੋ ਤਥਾ।

ਤਿਸ੍ਸੋ ਮੋਗ੍ਗਲਿਪੁਤ੍ਤੋ ਚ, ਪਞ੍ਚੇਤੇ ਵਿਜਿਤਾਵਿਨੋ॥

‘‘ਪਰਮ੍ਪਰਾਯ ਵਿਨਯਂ, ਦੀਪੇ ਜਮ੍ਬੁਸਿਰਿਵ੍ਹਯੇ।
ਅਚ੍ਛਿਜ੍ਜਮਾਨਮਾਨੇਸੁਂ, ਤਤਿਯੋ ਯਾਵ ਸਙ੍ਗਹੋ’’ਤਿ॥

ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ ਪਕਾਸਿਤੋਵ ਹੋਤਿ।

ਤਤਿਯਸਙ੍ਗਹਤੋ ਪਨ ਉਦ੍ਧਂ ਇਮਂ ਦੀਪਂ ਮਹਿਨ੍ਦਾਦੀਹਿ ਆਭਤਂ। ਮਹਿਨ੍ਦਤੋ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਞ੍ਚਿ ਕਾਲਂ ਅਰਿਟ੍ਠਤ੍ਥੇਰਾਦੀਹਿ ਆਭਤਂ। ਤਤੋ ਯਾਵਜ੍ਜਤਨਾ ਤੇਸਂਯੇਵ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਪਰਮ੍ਪਰਭੂਤਾਯ ਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰਾਯ ਆਭਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਯਥਾਹੁ ਪੋਰਾਣਾ –

‘‘ਤਤੋ ਮਹਿਨ੍ਦੋ ਇਟ੍ਟਿਯੋ, ਉਤ੍ਤਿਯੋ ਸਮ੍ਬਲੋ ਤਥਾ।
ਭਦ੍ਦਨਾਮੋ ਚ ਪਣ੍ਡਿਤੋ॥

‘‘ਏਤੇ ਨਾਗਾ ਮਹਾਪਞ੍ਞਾ, ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਾ ਇਧਾਗਤਾ।
ਵਿਨਯਂ ਤੇ ਵਾਚਯਿਂਸੁ, ਪਿਟਕਂ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਯਾ॥

‘‘ਨਿਕਾਯੇ ਪਞ੍ਚ ਵਾਚੇਸੁਂ, ਸਤ੍ਤ ਚੇਵ ਪਕਰਣੇ।
ਤਤੋ ਅਰਿਟ੍ਠੋ ਮੇਧਾਵੀ, ਤਿਸ੍ਸਦਤ੍ਤੋ ਚ ਪਣ੍ਡਿਤੋ॥

‘‘ਵਿਸਾਰਦੋ ਕਾਲ਼ਸੁਮਨੋ, ਥੇਰੋ ਚ ਦੀਘਨਾਮਕੋ।
ਦੀਘਸੁਮਨੋ ਚ ਪਣ੍ਡਿਤੋ॥

‘‘ਪੁਨਦੇਵ ਕਾਲ਼ਸੁਮਨੋ, ਨਾਗਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤੋ।
ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਮੇਧਾਵੀ, ਦੇਵਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਪਣ੍ਡਿਤੋ॥

‘‘ਪੁਨਦੇਵ ਸੁਮਨੋ ਮੇਧਾਵੀ, ਵਿਨਯੇ ਚ ਵਿਸਾਰਦੋ।
ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਚੂਲ਼ਨਾਗੋ, ਗਜੋਵ ਦੁਪ੍ਪਧਂਸਿਯੋ॥

‘‘ਧਮ੍ਮਪਾਲਿਤਨਾਮੋ ਚ, ਰੋਹਣੇ ਸਾਧੁਪੂਜਿਤੋ।
ਤਸ੍ਸ ਸਿਸ੍ਸੋ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ, ਖੇਮਨਾਮੋ ਤਿਪੇਟਕੋ॥

‘‘ਦੀਪੇ ਤਾਰਕਰਾਜਾਵ, ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਤਿਰੋਚਥ।
ਉਪਤਿਸ੍ਸੋ ਚ ਮੇਧਾਵੀ, ਫੁਸ੍ਸਦੇਵੋ ਮਹਾਕਥੀ॥

‘‘ਪੁਨਦੇਵ ਸੁਮਨੋ ਮੇਧਾਵੀ, ਪੁਪ੍ਫਨਾਮੋ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ।
ਮਹਾਕਥੀ ਮਹਾਸਿਵੋ, ਪਿਟਕੇ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਕੋਵਿਦੋ॥

‘‘ਪੁਨਦੇਵ ਉਪਾਲਿ ਮੇਧਾਵੀ, ਵਿਨਯੇ ਚ ਵਿਸਾਰਦੋ।
ਮਹਾਨਾਗੋ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ, ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਵਂਸਕੋਵਿਦੋ॥

‘‘ਪੁਨਦੇਵ ਅਭਯੋ ਮੇਧਾਵੀ, ਪਿਟਕੇ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਕੋਵਿਦੋ।
ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਮੇਧਾਵੀ, ਵਿਨਯੇ ਚ ਵਿਸਾਰਦੋ॥

‘‘ਤਸ੍ਸ ਸਿਸ੍ਸੋ ਮਹਾਪਞ੍ਞੋ, ਪੁਪ੍ਫਨਾਮੋ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ।
ਸਾਸਨਂ ਅਨੁਰਕ੍ਖਨ੍ਤੋ, ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ॥

‘‘ਚੂਲ਼ਾਭਯੋ ਚ ਮੇਧਾਵੀ, ਵਿਨਯੇ ਚ ਵਿਸਾਰਦੋ।
ਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਮੇਧਾਵੀ, ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਵਂਸਕੋਵਿਦੋ॥

‘‘ਚੂਲ਼ਦੇਵੋ ਚ ਮੇਧਾਵੀ, ਵਿਨਯੇ ਚ ਵਿਸਾਰਦੋ।
ਸਿਵਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਮੇਧਾਵੀ, ਵਿਨਯੇ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਕੋਵਿਦੋ॥

‘‘ਏਤੇ ਨਾਗਾ ਮਹਾਪਞ੍ਞਾ, ਵਿਨਯਞ੍ਞੂ ਮਗ੍ਗਕੋਵਿਦਾ।
ਵਿਨਯਂ ਦੀਪੇ ਪਕਾਸੇਸੁਂ, ਪਿਟਕਂ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਯਾ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਰਾਯਂ **ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ** – ਮੋਗ੍ਗਲਿਪੁਤ੍ਤਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਇਮਂ ਤਤਿਯਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗੀਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਕਤ੍ਥ ਨੁ ਖੋ ਅਨਾਗਤੇ ਸਾਸਨਂ ਸੁਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਂ ਭਵੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ? ਅਥਸ੍ਸ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਤੋ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘‘ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮੇਸੁ ਖੋ ਜਨਪਦੇਸੁ ਸੁਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਭਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤੇ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪੇਸੇਸਿ। ਮਜ੍ਝਨ੍ਤਿਕਤ੍ਥੇਰਂ **ਕਸ੍ਮੀਰਗਨ੍ਧਾਰਰਟ੍ਠਂ** ਪੇਸੇਸਿ – ‘‘ਤ੍ਵਂ ਏਤਂ ਰਟ੍ਠਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਤ੍ਥ ਸਾਸਨਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਹੀ’’ਤਿ। ਮਹਾਦੇਵਤ੍ਥੇਰਂ ਤਥੇਵ ਵਤ੍ਵਾ **ਮਹਿਂਸਕਮਣ੍ਡਲਂ** ਪੇਸੇਸਿ। ਰਕ੍ਖਿਤਤ੍ਥੇਰਂ **ਵਨਵਾਸਿਂ**। ਯੋਨਕਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤਤ੍ਥੇਰਂ **ਅਪਰਨ੍ਤਕਂ**। ਮਹਾਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤਤ੍ਥੇਰਂ **ਮਹਾਰਟ੍ਠਂ**। ਮਹਾਰਕ੍ਖਿਤਤ੍ਥੇਰਂ **ਯੋਨਕਲੋਕਂ**। ਮਜ੍ਝਿਮਤ੍ਥੇਰਂ **ਹਿਮਵਨ੍ਤਪਦੇਸਭਾਗਂ**। ਸੋਣਤ੍ਥੇਰਞ੍ਚ ਉਤ੍ਤਰਤ੍ਥੇਰਞ੍ਚ **ਸੁਵਣ੍ਣਭੂਮਿਂ**। ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਂ ਮਹਿਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਂ ਇਟ੍ਟਿਯਤ੍ਥੇਰੇਨ ਉਤ੍ਤਿਯਤ੍ਥੇਰੇਨ ਸਮ੍ਬਲਤ੍ਥੇਰੇਨ ਭਦ੍ਦਸਾਲਤ੍ਥੇਰੇਨ ਚ ਸਦ੍ਧਿਂ **ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪਂ** ਪੇਸੇਸਿ – ‘‘ਤੁਮ੍ਹੇ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਤ੍ਥ ਸਾਸਨਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਥਾ’’ਤਿ। ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤਂ ਤਂ ਦਿਸਾਭਾਗਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਪਞ੍ਚਮਾ ਅਗਮਂਸੁ ‘‘ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮੇਸੁ ਜਨਪਦੇਸੁ ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗੋ ਗਣੋ ਅਲਂ ਉਪਸਮ੍ਪਦਕਮ੍ਮਾਯਾ’’ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨਾ।

ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਕਸ੍ਮੀਰਗਨ੍ਧਾਰਰਟ੍ਠੇ ਸਸ੍ਸਪਾਕਸਮਯੇ ਅਰਵਾਲ਼ੋ ਨਾਮ ਨਾਗਰਾਜਾ ਕਰਕਵਸ੍ਸਂ ਨਾਮ ਵਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਸ੍ਸਂ ਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਂ ਪਾਪੇਤਿ। **ਮਜ੍ਝਨ੍ਤਿਕ**ਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨ ਪਾਟਲਿਪੁਤ੍ਤਤੋ ਵੇਹਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਹਿਮਵਤਿ ਅਰਵਾਲ਼ਦਹਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਅਰਵਾਲ਼ਦਹਪਿਟ੍ਠਿਯਂ ਚਙ੍ਕਮਤਿਪਿ ਤਿਟ੍ਠਤਿਪਿ ਨਿਸੀਦਤਿਪਿ ਸੇਯ੍ਯਮ੍ਪਿ ਕਪ੍ਪੇਤਿ। ਨਾਗਮਾਣਵਕਾ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਰਵਾਲ਼ਸ੍ਸ ਨਾਗਰਾਜਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸੁਂ – ‘‘ਮਹਾਰਾਜ, ਏਕੋ ਛਿਨ੍ਨਭਿਨ੍ਨਪਟਧਰੋ ਭਣ੍ਡੁ ਕਾਸਾਵਵਸਨੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਉਦਕਂ ਦੂਸੇਤੀ’’ਤਿ। ਨਾਗਰਾਜਾ ਤਾਵਦੇਵ ਕੋਧਾਭਿਭੂਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਕ੍ਖਂ ਅਸਹਮਾਨੋ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇ ਅਨੇਕਾਨਿ ਭਿਂਸਨਕਾਨਿ ਨਿਮ੍ਮਿਨਿ। ਤਤੋ ਤਤੋ ਭੁਸਾ ਵਾਤਾ ਵਾਯਨ੍ਤਿ, ਰੁਕ੍ਖਾ ਛਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਪਬ੍ਬਤਕੂਟਾਨਿ ਪਤਨ੍ਤਿ, ਮੇਘਾ ਗਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਵਿਜ੍ਜੁਲਤਾ ਨਿਚ੍ਛਰਨ੍ਤਿ, ਅਸਨਿਯੋ ਫਲਨ੍ਤਿ, ਭਿਨ੍ਨਂ ਵਿਯ ਗਗਨਤਲਂ ਉਦਕਂ ਪਗ੍ਘਰਤਿ। ਭਯਾਨਕਰੂਪਾ ਨਾਗਕੁਮਾਰਾ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਿ। ਸਯਮ੍ਪਿ ਧੂਮਾਯਤਿ, ਪਜ੍ਜਲਤਿ, ਪਹਰਣਵੁਟ੍ਠਿਯੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਿ। ‘‘ਕੋ ਅਯਂ ਮੁਣ੍ਡਕੋ ਛਿਨ੍ਨਭਿਨ੍ਨਪਟਧਰੋ’’ਤਿਆਦੀਹਿ ਫਰੁਸਵਚਨੇਹਿ ਥੇਰਂ ਸਨ੍ਤਜ੍ਜੇਸਿ। ‘‘ਏਥ ਗਣ੍ਹਥ ਹਨਥ ਨਿਦ੍ਧਮਥ ਇਮਂ ਸਮਣ’’ਨ੍ਤਿ ਨਾਗਬਲਂ ਆਣਾਪੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਭਿਂਸਨਕਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਇਦ੍ਧਿਬਲੇਨ ਪਟਿਬਾਹਿਤ੍ਵਾ ਨਾਗਰਾਜਾਨਂ ਆਹ –

‘‘ਸਦੇਵਕੋਪਿ ਚੇ ਲੋਕੋ, ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਾਸਯੇਯ੍ਯ ਮਂ।
ਨ ਮੇ ਪਟਿਬਲੋ ਅਸ੍ਸ, ਜਨੇਤੁਂ ਭਯਭੇਰਵਂ॥

''ਸਚੇਪਿ ਤ੍ਵੰ ਮਹਿਂ ਸਬ੍ਬਂ, ਸਸਮੁਦ੍ਦਂ ਸਪਬ੍ਬਤਂ।
ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਨਾਗ, ਖਿਪੇਯ੍ਯਾਸਿ ਮਮੂਪਰਿ॥

''ਨੇਵ ਮੇ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਜਨੇਤੁਂ ਭਯਭੇਰਵਂ।
ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥੁ ਤਵੇਵਸ੍ਸ, ਵਿਘਾਤੋ ਉਰਗਾਧਿਪਾ''ਤਿ॥

ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਨਾਗਰਾਜਾ ਵਿਹਤਾਨੁਭਾਵੋ ਨਿਪ੍ਫਲਵਾਯਾਮੋ ਦੁਕ੍ਖੀ ਦੁਮ੍ਮਨੋ ਅਹੋਸਿ। ਤਂ ਥੇਰੋ ਤਙ੍ਖਣਾਨੁਰੂਪਾਯ ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਸਮਾਦਪੇਤ੍ਵਾ ਸਮੁਤ੍ਤੇਜੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਹਂਸੇਤ੍ਵਾ ਤੀਸੁ ਸਰਣੇਸੁ ਪਞ੍ਚਸੁ ਚ ਸੀਲੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਨਾਗਸਹਸ੍ਸੇਹਿ। ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਬਹੂ ਹਿਮਵਨ੍ਤਵਾਸਿਨੋ ਯਕ੍ਖਾ ਚ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਾ ਚ ਕੁਮ੍ਭਣ੍ਡਾ ਚ ਥੇਰਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਰਣੇਸੁ ਚ ਸੀਲੇਸੁ ਚ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਪਞ੍ਚਕੋਪਿ ਯਕ੍ਖੋ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਰਿਯਾਯ ਯਕ੍ਖਿਨਿਯਾ ਪਞ੍ਚਹਿ ਚ ਪੁਤ੍ਤਸਤੇਹਿ ਪਠਮੇ ਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ। ਅਥਾਯਸ੍ਮਾ ਮਜ੍ਝਨ੍ਤਿਕਤ੍ਥੇਰੋ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਨਾਗਯਕ੍ਖਰਕ੍ਖਸੇ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ –

''ਮਾ ਦਾਨਿ ਕੋਧਂ ਜਨਯਿਤ੍ਥ, ਇਤੋ ਉਦ੍ਧਂ ਯਥਾ ਪੁਰੇ।
ਸਸ੍ਸਘਾਤਞ੍ਚ ਮਾ ਕਤ੍ਥ, ਸੁਖਕਾਮਾ ਹਿ ਪਾਣਿਨੋ।
ਕਰੋਥ ਮੇਤ੍ਤਂ ਸਤ੍ਤੇਸੁ, ਵਸਨ੍ਤੁ ਮਨੁਜਾ ਸੁਖ''ਨ੍ਤਿ॥

ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ''ਸਾਧੁ ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਿਤ੍ਵਾ ਯਥਾਨੁਸਿਟ੍ਠਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਂਸੁ। ਤਂਦਿਵਸਮੇਵ ਚ ਨਾਗਰਾਜਸ੍ਸ ਪੂਜਾਸਮਯੋ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਨਾਗਰਾਜਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰਤਨਮਯਂ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਪੇਸਿ। ਨਿਸੀਦਿ ਥੇਰੋ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ। ਨਾਗਰਾਜਾਪਿ ਥੇਰਂ ਬੀਜਯਮਾਨੋ ਸਮੀਪੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਕਸ੍ਮੀਰਗਨ੍ਧਾਰਰਟ੍ਠਵਾਸਿਨੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਨਾਗਰਾਜਤੋਪਿ ਥੇਰੋ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕਤਰੋ''ਤਿ ਥੇਰਮੇਵ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ। ਥੇਰੋ ਤੇਸਂ ਆਸੀਵਿਸੋਪਮਸੁਤ੍ਤਂ ਕਥੇਸਿ । ਸੁਤ੍ਤਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਅਸੀਤਿਯਾ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਅਹੋਸਿ, ਕੁਲਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਤਤੋ ਪਭੁਤਿ ਚ ਕਸ੍ਮੀਰਗਨ੍ਧਾਰਾ ਯਾਵਜ੍ਜਤਨਾ ਕਾਸਾਵਪਜ੍ਜੋਤਾ ਇਸਿਵਾਤਪਟਿਵਾਤਾ ਏਵ।

ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਸ੍ਮੀਰਗਨ੍ਧਾਰਂ, ਇਸਿ ਮਜ੍ਝਨ੍ਤਿਕੋ ਤਦਾ।
ਦੁਟ੍ਠਂ ਨਾਗਂ ਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ, ਮੋਚੇਸਿ ਬਨ੍ਧਨਾ ਬਹੂਤਿ॥

ਮਹਾਦੇਵਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਮਹਿਂਸਕਮਣ੍ਡਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ **ਦੇਵਦੂਤਸੁਤ੍ਤਂ** ਕਥੇਸਿ। ਸੁਤ੍ਤਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਖੁਂ ਪਟਿਲਭਿਂਸੁ, ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਂਯੇਵ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਪਬ੍ਬਜਿਂਸੁ।

ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਨ ਰਟ੍ਠਂ ਮਹਿਂਸਂ, ਮਹਾਦੇਵੋ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕੋ।
ਚੋਦੇਤ੍ਵਾ ਦੇਵਦੂਤੇਹਿ, ਮੋਚੇਸਿ ਬਨ੍ਧਨਾ ਬਹੂਤਿ॥

ਰਕ੍ਖਿਤਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨ ਵਨਵਾਸਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇ ਠਤ੍ਵਾ **ਅਨਮਤਗ੍ਗਪਰਿਯਾਯਕਥਾਯ** ਵਨਵਾਸਿਕੇ ਪਸਾਦੇਸਿ। ਕਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਪਨਸ੍ਸ ਸਟ੍ਠਿਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਅਹੋਸਿ। ਸਤ੍ਤਤਿਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਤਾ ਪਬ੍ਬਜਿਂਸੁ, ਪਞ੍ਚਵਿਹਾਰਸਤਾਨਿ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਏਵਂ ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਸਾਸਨਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ।

ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਨ ਰਕ੍ਖਿਤਤ੍ਥੇਰੋ, ਵਨਵਾਸਿਂ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕੋ।
ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇ ਠਿਤੋ ਤਤ੍ਥ, ਦੇਸੇਸਿ ਅਨਮਤਗ੍ਗਿਯਨ੍ਤਿ॥

ਯੋਨਕਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਅਪਰਨ੍ਤਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ **ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋਪਮਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਕਥਾਯ** ਅਪਰਨ੍ਤਕੇ ਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਤਿ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਧਮ੍ਮਾਮਤਂ ਪਾਯੇਸਿ। ਖਤ੍ਤਿਯਕੁਲਤੋ ਏਵ ਪੁਰਿਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਪਬ੍ਬਜਿਂਸੁ, ਸਮਧਿਕਾਨਿ ਚ ਛ ਇਤ੍ਥਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ। ਏਵਂ ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਸਾਸਨਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ।

> ਅਪਰਨ੍ਤਂ ਵਿਗਾਹਿਤ੍ਵਾ, ਯੋਨਕੋ ਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤੋ।
> ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋਪਮੇਨੇਤ੍ਥ, ਪਸਾਦੇਸਿ ਜਨੇ ਬਹੂਤਿ॥

ਮਹਾਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨ ਮਹਾਰਟ੍ਠਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ **ਮਹਾਨਾਰਦਕਸ੍ਸਪਜਾਤਕਕਥਾਯ** ਮਹਾਰਟ੍ਠਕੇ ਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਮਗ੍ਗਫਲੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਤੇਰਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਪਬ੍ਬਜਿਂਸੁ। ਏਵਂ ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਸਾਸਨਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ।

> ਮਹਾਰਟ੍ਠਂ ਇਸਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਸੋ ਮਹਾਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤੋ।
> ਜਾਤਕਂ ਕਥਯਿਤ੍ਵਾਨ, ਪਸਾਦੇਸਿ ਮਹਾਜਨਨ੍ਤਿ॥

ਮਹਾਰਕ੍ਖਿਤਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਯੋਨਕਰਟ੍ਠਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ **ਕਾਲ਼ਕਾਰਾਮਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਕਥਾਯ** ਯੋਨਕਲੋਕਂ ਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਤਿਸਹਸ੍ਸਾਧਿਕਸ੍ਸ ਪਾਣਸਤਸਹਸ੍ਸਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਫਲਾਲਙ੍ਕਾਰਂ ਅਦਾਸਿ। ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਚਸ੍ਸ ਦਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਪਬ੍ਬਜਿਂਸੁ। ਏਵਂ ਸੋਪਿ ਤਤ੍ਥ ਸਾਸਨਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ।

> ਯੋਨਰਟ੍ਠਂ ਤਦਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਸੋ ਮਹਾਰਕ੍ਖਿਤੋ ਇਸਿ।
> ਕਾਲ਼ਕਾਰਾਮਸੁਤ੍ਤੇਨ ਤੇ ਪਸਾਦੇਸਿ ਯੋਨਕੇਤਿ॥

ਮਜ੍ਝਿਮਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨ **ਕਸ੍ਸਪਗੋਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੇਨ** **ਅਲ਼ਕਦੇਵਤ੍ਥੇਰੇਨ** **ਦੁਨ੍ਦੁਭਿਸ੍ਸਰਤ੍ਥੇਰੇਨ** **ਮਹਾਦੇਵਤ੍ਥੇਰੇਨ** ਚ ਸਦ੍ਧਿਂ ਹਿਮਵਨ੍ਤਦੇਸਭਾਗਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਕਥਾਯ ਤਂ ਦੇਸਂ ਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਸੀਤਿਪਾਣਕੋਟਿਯੋ ਮਗ੍ਗਫਲਰਤਨਾਨਿ ਪਟਿਲਾਭੇਸਿ। ਪਞ੍ਚਪਿ ਚ ਥੇਰਾ ਪਞ੍ਚ ਰਟ੍ਠਾਨਿ ਪਸਾਦੇਸੁਂ। ਏਕਮੇਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਸਤਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਤਾ ਪਬ੍ਬਜਿਂਸੁ। ਏਵਂ ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਸਾਸਨਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ।

> ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਨ ਮਜ੍ਝਿਮਤ੍ਥੇਰੋ, ਹਿਮਵਨ੍ਤਂ ਪਸਾਦਯਿ।
> ਯਕ੍ਖਸੇਨਂ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ, ਧਮ੍ਮਚਕ੍ਕਪਵਤ੍ਤਨਨ੍ਤਿ॥

ਸੋਣਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਸਦ੍ਧਿਂ **ਉਤ੍ਤਰਤ੍ਥੇਰੇਨ** ਸੁਵਣ੍ਣਭੂਮਿਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤੇਨ ਚ ਸਮਯੇਨ ਤਤ੍ਥ ਏਕਾ ਰਕ੍ਖਸੀ ਸਮੁਦ੍ਦਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜਕੁਲੇ ਜਾਤੇ ਜਾਤੇ ਦਾਰਕੇ ਖਾਦਤਿ। ਤਂਦਿਵਸਮੇਵ ਚ ਰਾਜਕੁਲੇ ਏਕੋ ਦਾਰਕੋ ਜਾਤੋ ਹੋਤਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਰਕ੍ਖਸਾਨਂ ਸਹਾਯਕੋ ਏਸੋ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨਾ ਆਵੁਧਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਪਹਰਿਤੁਕਾਮਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਥੇਰੋ ''ਕਿਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਆਵੁਧਹਤ੍ਥਾ ਆਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਤੇ ਆਹਂਸੁ – ''ਰਾਜਕੁਲੇ ਜਾਤੇ ਜਾਤੇ ਦਾਰਕੇ ਰਕ੍ਖਸਾ ਖਾਦਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਸਹਾਯਕਾ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ''ਨ ਮਯਂ ਰਕ੍ਖਸਾਨਂ ਸਹਾਯਕਾ, ਸਮਣਾ ਨਾਮ ਮਯਂ ਵਿਰਤਾ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ...ਪੇ॰... ਵਿਰਤਾ ਮਜ੍ਜਪਾਨਾ ਏਕਭਤ੍ਤਿਕਾ ਸੀਲਵਨ੍ਤੋ ਕਲ੍ਯਾਣਧਮ੍ਮਾ''ਤਿ ਆਹ। ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਚ ਖਣੇ ਸਾ ਰਕ੍ਖਸੀ ਸਪਰਿਵਾਰਾ ਸਮੁਦ੍ਦਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿ ''ਰਾਜਕੁਲੇ ਦਾਰਕੋ ਜਾਤੋ ਤਂ ਖਾਦਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਏਸਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਰਕ੍ਖਸੀ ਆਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਭੀਤਾ ਵਿਰਵਿਂਸੁ। ਥੇਰੋ ਰਕ੍ਖਸੇਹਿ ਦਿਗੁਣੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਨਿਮ੍ਮਿਨਿਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਹਿ ਤਂ ਰਕ੍ਖਸਿਂ ਸਪਰਿਸਂ ਮਜ੍ਝੇ ਕਤ੍ਵਾ ਉਭੋਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿ । ਤਸ੍ਸਾ ਸਪਰਿਸਾਯ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਅਦ੍ਧਾ ਇਮੇਹਿ ਇਦਂ ਠਾਨਂ ਲਦ੍ਧਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਮਯਂ ਪਨ ਇਮੇਸਂ ਭਕ੍ਖਾ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਸਬ੍ਬੇ ਰਕ੍ਖਸਾ ਭੀਤਾ ਵੇਗਸਾ ਪਲਾਯਿਂਸੁ। ਥੇਰੋਪਿ ਤੇ ਯਾਵ ਅਦਸ੍ਸਨਂ ਤਾਵ ਪਲਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦੀਪਸ੍ਸ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਰਕ੍ਖਂ ਠਪੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਸਮਯੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਂ ਮਹਾਜਨਕਾਯਂ **ਬ੍ਰਹ੍ਮਜਾਲਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਕਥਾਯ** ਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਸਰਣੇਸੁ ਚ ਸੀਲੇਸੁ ਚ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਸਟ੍ਠਿਸਹਸ੍ਸਾਨਂ

ਪਨੇਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਅਹੋਸਿ। ਕੁਲਦਾਰਕਾਨਂ ਅਡ੍ਢੁਡ੍ਢਾਨਿ ਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਪਬ੍ਬਜਿਂਸੁ, ਕੁਲਧੀਤਾਨਂ ਦਿਯਡ੍ਢਸਹਸ੍ਸਂ। ਏਵਂ ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਸਾਸਨਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਤਤੋ ਪਭੁਤਿ ਰਾਜਕੁਲੇ ਜਾਤਦਾਰਕਾਨਂ ਸੋਣੁਤ੍ਤਰਨਾਮਮੇਵ ਕਰੋਨ੍ਤਿ।

ਸੁਵਣ੍ਣਭੂਮਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਨ, ਸੋਣੁਤ੍ਤਰਾ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕਾ।
ਪਿਸਾਚੇ ਨਿਦ੍ਧਮੇਤ੍ਵਾਨ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਜਾਲਂ ਅਦੇਸਿਸੁਨ੍ਤਿ॥

ਮਹਿਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨ ‘‘ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਾਸਨਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਹੀ’’ਤਿ ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਨ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਚ ਅਜ੍ਝਿਟ੍ਠੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਕਾਲੋ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪਂ ਗਨ੍ਤੁਂ ਨੋ’’ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਵੀਮਂਸਤੋ ‘‘ਨ ਤਾਵ ਕਾਲੋ’’ਤਿ ਅਹੋਸਿ। ਕਿਂ ਪਨਸ੍ਸ ਦਿਸ੍ਵਾ ਏਤਦਹੋਸਿ? ਮੁਟਸਿਵਰਞ੍ਞੋ ਮਹਲ੍ਲਕਭਾਵਂ। ਤਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਯਂ ਰਾਜਾ ਮਹਲ੍ਲਕੋ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਇਮਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਸਾਸਨਂ ਪਗ੍ਗਹੇਤੁਂ। ਇਦਾਨਿ ਪਨਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋ ਦੇਵਾਨਂਪਿਯਤਿਸ੍ਸੋ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਸ੍ਸਤਿ। ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਸਾਸਨਂ ਪਗ੍ਗਹੇਤੁਂ। ਹਨ੍ਦ ਯਾਵ ਸੋ ਸਮਯੋ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਾਵ ਞਾਤਕੇ ਓਲੋਕੇਮ। ਪੁਨ ਦਾਨਿ ਮਯਂ ਇਮਂ ਜਨਪਦਂ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਮ ਵਾ ਨ ਵਾ’’ਤਿ। ਸੋ ਏਵਂ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਉਪਜ੍ਝਾਯਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਞ੍ਚ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਸੋਕਾਰਾਮਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਤੇਹਿ **ਇਟ੍ਟਿਯਾ**ਦੀਹਿ ਚਤੂਹਿ ਥੇਰੇਹਿ ਸਙ੍ਘਮਿਤ੍ਤਾਯ ਪੁਤ੍ਤੇਨ **ਸੁਮਨ**ਸਾਮਣੇਰੇਨ **ਭਣ੍ਡੁਕੇਨ** ਚ ਉਪਾਸਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਰਾਜਗਹਨਗਰਪਰਿਵਤ੍ਤਕੇਨ ਦਕ੍ਖਿਣਾਗਿਰਿਜਨਪਦੇ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਮਾਨੋ ਞਾਤਕੇ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਛ ਮਾਸੇ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਸਿ। ਅਥਾਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਮਾਤੁ ਨਿਵੇਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਵੇਦਿਸਨਗਰਂ ਨਾਮ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੋ। ਅਸੋਕੋ ਕਿਰ ਕੁਮਾਰਕਾਲੇ ਜਨਪਦਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਉਜ੍ਜੇਨਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਵੇਦਿਸਨਗਰਂ ਪਤ੍ਵਾ ਵੇਦਿਸਸੇਟ੍ਠਿਸ੍ਸ ਧੀਤਰਂ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਸਾ ਤਂਦਿਵਸਮੇਵ ਗਬ੍ਭਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਉਜ੍ਜੇਨਿਯਂ ਮਹਿਨ੍ਦਕੁਮਾਰਂ ਵਿਜਾਯਿ। ਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਚੁਦ੍ਦਸਵਸ੍ਸਕਾਲੇ ਰਾਜਾ ਅਭਿਸੇਕਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਸਾ ਤਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਞਾਤਿਘਰੇ ਵਸਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਅਥਾਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਮਾਤੁ ਨਿਵੇਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਵੇਟਿਸਨਗਰਂ ਨਾਮ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੋ’’ਤਿ।

ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਞ੍ਚ ਪਨ ਥੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਥੇਰਮਾਤਾ ਦੇਵੀ ਪਾਦੇਸੁ ਸਿਰਸਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖਂ ਦਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਂ ਵੇਦਿਸਗਿਰਿਮਹਾਵਿਹਾਰਂ ਨਾਮ ਆਰੋਪੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਇਧ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ, ਸਮਯੋ ਨੁ ਖੋ ਇਦਾਨਿ ਲਙ੍ਕਾਦੀਪਂ ਗਨ੍ਤੁ’’ਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਅਨੁਭਵਤੁ ਤਾਵ ਮੇ ਪਿਤਰਾ ਪੇਸਿਤਂ ਅਭਿਸੇਕਂ ਦੇਵਾਨਂਪਿਯਤਿਸ੍ਸੋ, ਰਤਨਤ੍ਤਯਗੁਣਞ੍ਚ ਸੁਣਾਤੁ, ਛਣਤ੍ਥਞ੍ਚ ਨਗਰਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਮਿਸ੍ਸਕਪਬ੍ਬਤਂ ਅਭਿਰੁਹਤੁ, ਤਦਾ ਤਂ ਤਤ੍ਥ ਦਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ਅਥਾਪਰਂ ਏਕਮਾਸਂ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਾਸਂ ਕਪ੍ਪੇਸਿ। ਮਾਸਾਤਿਕ੍ਕਮੇਨ ਚ ਜੇਟ੍ਠਮੂਲਮਾਸਪੁਣ੍ਣਮਾਯਂ ਉਪੋਸਥਦਿਵਸੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ – ‘‘ਕਾਲੋ ਨੁ ਖੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪਂ ਗਮਨਾਯ, ਉਦਾਹੁ ਨੋ’’ਤਿ ਮਨ੍ਤਯਿਂਸੁ। ਤੇਨਾਹੁ ਪੋਰਾਣਾ –

‘‘ਮਹਿਨ੍ਦੋ ਨਾਮ ਨਾਮੇਨ, ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰੋ ਤਦਾ ਅਹੁ।
ਇਟ੍ਟਿਯੋ ਉਤ੍ਤਿਯੋ ਥੇਰੋ, ਭਦ੍ਦਸਾਲੋ ਚ ਸਮ੍ਬਲੋ॥

‘‘ਸਾਮਣੇਰੋ ਚ ਸੁਮਨੋ, ਛਲਭਿਞ੍ਞੋ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕੋ।
ਭਣ੍ਡੁਕੋ ਸਤ੍ਤਮੋ ਤੇਸਂ, ਦਿਟ੍ਠਸਚ੍ਚੋ ਉਪਾਸਕੋ।
ਇਤਿ ਹੇਤੇ ਮਹਾਨਾਗਾ, ਮਨ੍ਤਯਿਂਸੁ ਰਹੋਗਤਾ’’ਤਿ॥

ਤਦਾ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਮਹਿਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮੁਟਸਿਵਰਾਜਾ; ਇਦਾਨਿ ਦੇਵਾਨਂਪਿਯਤਿਸ੍ਸਮਹਾਰਾਜਾ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਤਿ। ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਚ ਤੁਮ੍ਹੇ ਬ੍ਯਾਕਤਾ – ‘ਅਨਾਗਤੇ ਮਹਿਨ੍ਦੋ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪਂ ਪਸਾਦੇਸ੍ਸਤੀ’ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾਤਿਹ ਵੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਾਲੋ ਦੀਪਵਰਂ ਗਮਨਾਯ; ਅਹਮ੍ਪਿ ਵੋ ਸਹਾਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਸਕ੍ਕੋ ਏਵਮਾਹ? ਭਗਵਾ ਕਿਰਸ੍ਸ ਬੋਧਿਮੂਲੇਯੇਵ ਬੁਦ੍ਧਚਕ੍ਖੁਨਾ ਲੋਕਂ ਵੋਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਅਨਾਗਤੇ ਇਮਸ੍ਸ ਦੀਪਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸਿ – ‘‘ਤਦਾ ਤ੍ਵਮ੍ਪਿ ਸਹਾਯੋ ਭਵੇਯ੍ਯਾਸੀ’’ਤਿ ਚ ਆਣਾਪੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ। ਥੇਰੋ ਤਸ੍ਸ

ਵਚਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਸਤ੍ਤਮੋ ਵੇਟਿਸਕਪਬ੍ਬਤਾ ਵੇਹਾਸਂ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਰਾਧਪੁਰਸ੍ਸ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਦਿਸਾਯ ਮਿਸ੍ਸਕਪਬ੍ਬਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ। ਯਂ ਪਨੇਤਰਹਿ ''ਚੇਤਿਯਪਬ੍ਬਤੋ''ਤਿਪਿ ਸਞ੍ਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਤੇਨਾਹੁ ਪੋਰਾਣਾ –

> ''ਵੇਟਿਸਗਿਰਿਮ੍ਹਿ ਰਾਜਗਹੇ, ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਤਿਂਸਰਤ੍ତਿਯੋ।
> ਕਾਲੋਵ ਗਮਨਸ੍ਸਾਤਿ, ਗਚ੍ਛਾਮ ਦੀਪਮੁਤ੍ਤਮਂ॥
>
> ''ਪਲੀਨਾ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਾ ਤੇ, ਹਂਸਰਾਜਾਵ ਅਮ੍ਬਰੇ।
> ਏਵਮੁਪ੍ਪਤਿਤਾ ਥੇਰਾ, ਨਿਪਤਿਂਸੁ ਨਗੁਤ੍ਤਮੇ॥
>
> ''ਪੁਰਤੋ ਪੁਰਸੇਟ੍ਠਸ੍ਸ, ਪਬ੍ਬਤੇ ਮੇਘਸਨ੍ਨਿਭੇ।
> ਪਤਿਂਸੁ ਸੀਲਕੂਟਮ੍ਹਿ, ਹਂਸਾਵ ਨਗਮੁਦ੍ਧਨੀ''ਤਿ॥

ਏਵਂ ਇਟ੍ਟਿਯਾਦੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਤਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤੋ ਚ ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਿਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਤੋ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਵਸ੍ਸਸਤਾਨਂ ਉਪਰਿ ਛਤ੍ਤਿਂਸਤਿਮੇ ਵਸ੍ਸੇ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਦੀਪੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਸ੍ਸ ਹਿ ਅਟ੍ਠਮੇ ਵਸ੍ਸੇ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਵਸ੍ਸੇ ਸੀਹਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪਸ੍ਸ ਆਦਿਰਾਜਾ ਵਿਜਯਕੁਮਾਰੋ ਇਮਂ ਦੀਪਮਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾਵਾਸਂ ਅਕਾਸਿ। ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਉਦਯਭਦ੍ਦਸ੍ਸ ਚੁਦ੍ਦਸਮੇ ਵਸ੍ਸੇ ਇਧ ਵਿਜਯੋ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਉਦਯਭਦ੍ਦਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਦਸਮੇ ਵਸ੍ਸੇ ਪਣ੍ਡੁਵਾਸੁਦੇਵੋ ਨਾਮ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਦੀਪੇ ਰਜ੍ਜਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਤਤ੍ਥ ਨਾਗਦਾਸਕਰਞ੍ਞੋ ਵੀਸਤਿਮੇ ਵਸ੍ਸੇ ਇਧ ਪਣ੍ਡੁਵਾਸੁਦੇਵੋ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਚ ਵਸ੍ਸੇ ਅਭਯੋ ਨਾਮ ਰਾਜਕੁਮਾਰੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਦੀਪੇ ਰਜ੍ਜਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਤਤ੍ਥ ਸੁਸੁਨਾਗਰਞ੍ਞੋ ਸਤ੍ਤਰਸਮੇ ਵਸ੍ਸੇ ਇਧ ਅਭਯਰਞ੍ਞੋ ਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਾਨਿ ਪਰਿਪੂਰਿਂਸੁ। ਅਥ ਅਭਯਸ੍ਸ ਵੀਸਤਿਮੇ ਵਸ੍ਸੇ ਪਣ੍ਡੁਕਾਭਯੋ ਨਾਮ ਦਾਮਰਿਕੋ ਰਜ੍ਜਂ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਤਤ੍ਥ ਕਾਲ਼ਾਸੋਕਸ੍ਸ ਸੋਲ਼ਸਮੇ ਵਸ੍ਸੇ ਇਧ ਪਣ੍ਡੁਕਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਰਸਵਸ੍ਸਾਨਿ ਪਰਿਪੂਰਿਂਸੁ। ਤਾਨਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਏਕੇਨ ਵਸ੍ਸੇਨ ਸਹ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਚਨ੍ਦਗੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚੁਦ੍ਦਸਮੇ ਵਸ੍ਸੇ ਇਧ ਪਣ੍ਡੁਕਾਭਯੋ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਮੁਟਸਿਵਰਾਜਾ ਰਜ੍ਜਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਤਤ੍ਥ ਅਸੋਕਧਮ੍ਮਰਾਜਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਰਸਮੇ ਵਸ੍ਸੇ ਇਧ ਮੁਟਸਿਵਰਾਜਾ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਦੇਵਾਨਮ੍ਪਿਯਤਿਸ੍ਸੋ ਰਜ੍ਜਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਚ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁ ਚਤੁਵੀਸਤਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਸਿ। ਉਦਯਭਦ੍ਦੋ ਸੋਲ਼ਸ, ਅਨੁਰੁਦ੍ਧੋ ਚ ਮੁਣ੍ਡੋ ਚ ਅਟ੍ਠ, ਨਾਗਦਾਸਕੋ ਚਤੁਵੀਸਤਿ, ਸੁਸੁਨਾਗੋ ਅਟ੍ਠਾਰਸ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਪੁਤ੍ਤੋ ਕਾਲ਼ਾਸੋਕੋ ਅਟ੍ਠਵੀਸਤਿ, ਤਤੋ ਤਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਕਾ ਦਸ ਭਾਤੁਕਰਾਜਾਨੋ ਦ੍ਵੇਵੀਸਤਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਰਜ੍ਜਂ ਕਾਰੇਸੁਂ। ਤੇਸਂ ਪਚ੍ਛਤੋ ਨਵ ਨਨ੍ਦਾ ਦ੍ਵੇਵੀਸਤਿਮੇਵ, ਚਨ੍ਦਗੁਤ੍ਤੋ ਚਤੁਵੀਸਤਿ, ਬਿਨ੍ਦੁਸਾਰੋ ਅਟ੍ਠਵੀਸਤਿ । ਤਸ੍ਸਾਵਸਾਨੇ ਅਸੋਕੋ ਰਜ੍ਜਂ ਪਾਪੁਣਿ। ਤਸ੍ਸ ਪੁਰੇ ਅਭਿਸੇਕਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਭਿਸੇਕਤੋ ਅਟ੍ਠਾਰਸਮੇ ਵਸ੍ਸੇ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਦੀਪੇ ਮਹਿਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ। ਏਵਮੇਤੇਨ ਰਾਜਵਂਸਾਨੁਸਾਰੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਮੇਤਂ – ''ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਤੋ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਵਸ੍ਸਸਤਾਨਂ ਉਪਰਿ ਛਤ੍ਤਿਂਸਤਿਮੇ ਵਸ੍ਸੇ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਦੀਪੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹੀ''ਤਿ।

ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਦਿਵਸੇ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪੇ **ਜੇਟ੍ਠਮੂਲਨਕ੍ਖਤ੍ਤਂ** ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਰਾਜਾ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਂ ਘੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਛਣਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਅਮਚ੍ਚੇ ਚ ਆਣਾਪੇਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਪੁਰਿਸਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰੋ ਨਗਰਮ੍ਹਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਮਿਸ੍ਸਕਪਬ੍ਬਤੋ ਤੇਨ ਪਾਯਾਸਿ ਮਿਗਵਂ ਕੀਲ਼ਿਤੁਕਾਮੋ। ਅਥ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਬ੍ਬਤੇ ਅਧਿਵਤ੍ਥਾ ਏਕਾ ਦੇਵਤਾ ''ਰਞ੍ਞੋ ਥੇਰੇ ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਰੋਹਿਤਮਿਗਰੂਪਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਵਿਦੂਰੇ ਤਿਣਪਣ੍ਣਾਨਿ ਖਾਦਮਾਨਾ ਵਿਯ ਚਰਤਿ। ਰਾਜਾ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਯੁਤ੍ਤਂ ਦਾਨਿ ਪਮਤ੍ਤਂ ਵਿਜ੍ਝਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਜਿਯਂ ਫੋਟੇਸਿ। ਮਿਗੋ ਅਮ੍ਬਤ੍ਥਲਮਗ੍ਗਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਿਤੁਂ ਆਰਭਿ। ਰਾਜਾ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਅਨੁਬਨ੍ਧਨ੍ਤੋ ਅਮ੍ਬਤ੍ਥਲਮੇਵ ਅਭਿਰੁਹਿ। ਮਿਗੋਪਿ ਥੇਰਾਨਂ ਅਵਿਦੂਰੇ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਿ। ਮਹਿਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਰਾਜਾਨਂ ਅਵਿਦੂਰੇ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਮਮਂਯੇਵ ਰਾਜਾ ਪਸ੍ਸਤੁ, ਮਾ ਇਤਰੇ''ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ''ਤਿਸ੍ਸ, ਤਿਸ੍ਸ, ਇਤੋ ਏਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਰਾਜਾ ਸੁਤ੍ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਦੀਪੇ ਜਾਤੋ ਮਂ 'ਤਿਸ੍ਸਾ'ਤਿ ਨਾਮਂ

ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਲਪਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਅਯਂ ਪਨ ਛਿਨ੍ਨਭਿਨ੍ਨਪਟਧਰੋ ਭਣ੍ਡੁ ਕਾਸਾਵਵਸਨੋ ਮਂ ਨਾਮੇਨ ਆਲਪਤਿ, ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਅਯਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸੋ ਵਾ ਅਮਨੁਸ੍ਸੋ ਵਾ''ਤਿ? ਥੇਰੋ ਆਹ –

> ''ਸਮਣਾ ਮਯਂ ਮਹਾਰਾਜ, ਧਮ੍ਮਰਾਜਸ੍ਸ ਸਾਵਕਾ।
> ਤਵੇਵ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ, ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਾ ਇਧਾਗਤਾ''ਤਿ॥

ਤੇਨ ਚ ਸਮਯੇਨ ਦੇਵਾਨਮ੍ਪਿਯਤਿਸ੍ਸਮਹਾਰਾਜਾ ਚ ਅਸੋਕਧਮ੍ਮਰਾਜਾ ਚ ਅਦਿਟ੍ਠਸਹਾਯਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਦੇਵਾਨਮ੍ਪਿਯਤਿਸ੍ਸਮਹਾਰਾਜਸ੍ਸ ਚ ਪੁਞ੍ਞਾਨੁਭਾਵੇਨ ਛਾਤਪਬ੍ਬਤਪਾਦੇ ਏਕਮ੍ਹਿ ਵੇਲੁਗੁਮ੍ਬੇ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵੇਲੁਯਟ੍ਠਿਯੋ ਰਥਯਟ੍ਠਿਪ੍ਪਮਾਣਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਂਸੁ – ਏਕਾ ਲਤਾਯਟ੍ਠਿ ਨਾਮ, ਏਕਾ ਪੁਪ੍ਫਯਟ੍ਠਿ ਨਾਮ, ਏਕਾ ਸਕੁਣਯਟ੍ਠਿ ਨਾਮ। ਤਾਸੁ ਲਤਾਯਟ੍ਠਿ ਰਜਤਵਣ੍ਣਾ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਲਤਾ ਕਞ੍ਚਨਵਣ੍ਣਾ ਖਾਯਤਿ। ਪੁਪ੍ਫਯਟ੍ਠਿਯਂ ਪਨ ਨੀਲਪੀਤਲੋਹਿਤੋਦਾਤਕਾਲ਼ਵਣ੍ਣਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਸੁਵਿਭਤ੍ਤਵਣ੍ਟਪਤ੍ਤਕਿਞ੍ਜਕ੍ਖਾਨਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਖਾਯਨ੍ਤਿ। ਸਕੁਣਯਟ੍ਠਿਯਂ ਹਂਸਕੁਕ੍ਕੁਟਜੀਵਜੀਵਕਾਦਯੋ ਸਕੁਣਾ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਾਨਿ ਚ ਚਤੁਪ੍ਪਦਾਨਿ ਸਜੀਵਾਨਿ ਵਿਯ ਖਾਯਨ੍ਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ **ਦੀਪਵਂਸੇ** –

> ''ਛਾਤਪਬ੍ਬਤਪਾਦਮ੍ਹਿ , ਵੇਲੁਯਟ੍ਠੀ ਤਯੋ ਅਹੁ।
> ਸੇਤਾ ਰਜਤਯਟ੍ਠੀਵ, ਲਤਾ ਕਞ੍ਚਨਸਨ੍ਨਿਭਾ॥

> ''ਨੀਲਾਦਿ ਯਾਦਿਸਂ ਪੁਪ੍ਫਂ, ਪੁਪ੍ਫਯਟ੍ਠਿਮ੍ਹਿ ਤਾਦਿਸਂ।
> ਸਕੁਣਾ ਸਕੁਣਯਟ੍ਠਿਮ੍ਹਿ, ਸਰੂਪੇਨੇਵ ਸਣ੍ਠਿਤਾ''ਤਿ॥

ਸਮੁਦ੍ਦਤੋਪਿਸ੍ਸ ਮੁਤ੍ਤਾਮਣਿਵੇਲੁਰਿਯਾਦਿ ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਂ ਰਤਨਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ। ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਯਂ ਪਨ ਅਟ੍ਠ ਮੁਤ੍ਤਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਂਸੁ – ਹਯਮੁਤ੍ਤਾ, ਗਜਮੁਤ੍ਤਾ, ਰਥਮੁਤ੍ਤਾ, ਆਮਲਕਮੁਤ੍ਤਾ, ਵਲਯਮੁਤ੍ਤਾ, ਅਙ੍ਗੁਲਿਵੇਠਕਮੁਤ੍ਤਾ, ਕਕੁਧਫਲਮੁਤ੍ਤਾ, ਪਾਕਤਿਕਮੁਤ੍ਤਾਤਿ। ਸੋ ਤਾ ਚ ਯਟ੍ਠਿਯੋ ਤਾ ਚ ਮੁਤ੍ਤਾ ਅਞ੍ਞਞ੍ਚ ਬਹੁਂ ਰਤਨਂ ਅਸੋਕਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਰਞ੍ਞੋ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਤ੍ਥਾਯ ਪੇਸੇਸਿ। ਅਸੋਕੋ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚ ਰਾਜਕਕੁਧਭਣ੍ਡਾਨਿ ਪਹਿਣਿ – ਛਤ੍ਤਂ, ਚਾਮਰਂ, ਖਗ੍ਗਂ, ਮੋਲ਼ਿਂ, ਰਤਨਪਾਦੁਕਂ, ਅਞ੍ਞਞ੍ਚ ਅਭਿਸੇਕਤ੍ਥਾਯ ਬਹੁਵਿਧਂ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ; ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਸਙ੍ਖਂ, ਗਙ੍ਗੋਦਕਂ, ਵਡ੍ਢਮਾਨਂ, ਵਟਂਸਕਂ, ਭਿਙ੍ਗਾਰਂ, ਨਨ੍ਦਿਯਾਵਟ੍ਟਂ, ਸਿਵਿਕਂ, ਕਞ੍ਞਂ, ਕਟਚ੍ਛੁਂ, ਅਧੋਵਿਮਂ ਦੁਸ੍ਸਯੁਗਂ, ਹਤ੍ਥਪੁਞ੍ਛਨਂ, ਹਰਿਚਨ੍ਦਨਂ, ਅਰੁਣਵਣ੍ਣਮਤ੍ਤਿਕਂ, ਅਞ੍ਜਨਂ, ਹਰੀਤਕਂ, ਆਮਲਕਨ੍ਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ **ਦੀਪਵਂਸੇ** –

> ''ਵਾਲਬੀਜਨਿਮੁਣ੍ਹੀਸਂ, ਛਤ੍ਤਂ ਖਗ੍ਗਞ੍ਚ ਪਾਦੁਕਂ।
> ਵੇਠਨਂ ਸਾਰਪਾਮਙ੍ਗਂ, ਭਿਙ੍ਗਾਰਂ ਨਨ੍ਦਿਵਟ੍ਟਕਂ॥

> ''ਸਿਵਿਕਂ ਸਙ੍ਖਂ ਵਟਂਸਞ੍ਚ, ਅਧੋਵਿਮਂ ਵਤ੍ਥਕੋਟਿਕਂ।
> ਸੋਵਣ੍ਣਪਾਤਿਂ ਕਟਚ੍ਛੁਂ, ਮਹਗ੍ਘਂ ਹਤ੍ਥਪੁਞ੍ਛਨਂ॥

> ''ਅਨੋਤਤ੍ਤੋਦਕਂ ਕਞ੍ਞਂ, ਉਤ੍ਤਮਂ ਹਰਿਚਨ੍ਦਨਂ।
> ਅਰੁਣਵਣ੍ਣਮਤ੍ਤਿਕਂ , ਅਞ੍ਜਨਂ ਨਾਗਮਾਹਟਂ॥

> ''ਹਰੀਤਕਂ ਆਮਲਕਂ, ਮਹਗ੍ਘਂ ਅਮਤੋਸਧਂ।
> ਸਟ੍ਠਿਵਾਹਸਤਂ ਸਾਲ਼ਿਂ, ਸੁਗਨ੍ਧਂ ਸੁਵਕਾਹਟਂ।
> ਪੁਞ੍ਞਕਮ੍ਮਾਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਂ, ਪਾਹੇਸਿ ਅਸੋਕਵ੍ਹਯੋ''ਤਿ॥

ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚੇਤਂ ਆਮਿਸਪਣ੍ਣਾਕਾਰਂ, ਇਮਂ ਕਿਰ ਧਮ੍ਮਪਣ੍ਣਾਕਾਰਮ੍ਪਿ ਪੇਸੇਸਿ –

‘‘ਅਹਂ ਬੁਦ੍ਧਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ, ਸਙ੍ਘਞ੍ਚ ਸਰਣਂ ਗਤੋ।
ਉਪਾਸਕਤ੍ਤਂ ਦੇਸੇਸਿਂ, ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ॥

‘‘ਇਮੇਸੁ ਤੀਸੁ ਵਤ੍ਥੂਸੁ, ਉਤ੍ਤਮੇ ਜਿਨਸਾਸਨੇ।
ਤ੍ਵਮ੍ਪਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਾਦੇਹਿ, ਸਦ੍ਧਾ ਸਰਣਮੁਪੇਹੀ’’ਤਿ॥

ਸ੍ਵਾਯਂ ਰਾਜਾ ਤਂ ਦਿਵਸਂ ਅਸੋਕਰਞ੍ਞਾ ਪੇਸਿਤੇਨ ਅਭਿਸੇਕੇਨ ਏਕਮਾਸਾਭਿਸਿਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ।

ਵਿਸਾਖਪੁਣ੍ਣਮਾਯਂ ਹਿਸ੍ਸ ਅਭਿਸੇਕਮਕਂਸੁ। ਸੋ ਅਚਿਰਸ੍ਸੁਤਂ – ਤਂ ਸਾਸਨਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਮਾਨੋ ਤਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ‘‘ਸਮਣਾ ਮਯਂ ਮਹਾਰਾਜ ਧਮ੍ਮਰਾਜਸ੍ਸ ਸਾਵਕਾ’’ਤਿ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਯ੍ਯਾ ਨੁ ਖੋ ਆਗਤਾ’’ਤਿ ਤਾਵਦੇਵ ਆਵੁਧਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ ਕਥਂ ਕਥਯਮਾਨੋ। ਯਥਾਹ –

‘‘ਆਵੁਧਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾਨ, ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਉਪਾਵਿਸਿ।
ਨਿਸਜ੍ਜ ਰਾਜਾ ਸਮ੍ਮੋਦਿ, ਬਹੁਂ ਅਤ੍ਥੂਪਸਞ੍ਹਿਤ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਕਥਞ੍ਚ ਕੁਰੁਮਾਨੇਯੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਾਨਿਪਿ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਪੁਰਿਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਰਿਵਾਰੇਸੁਂ। ਤਦਾ ਥੇਰੋ ਇਤਰੇਪਿ ਛ ਜਨੇ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਇਮੇ ਕਦਾ ਆਗਤਾ’’ਤਿ ਆਹ । ‘‘ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂਯੇਵ, ਮਹਾਰਾਜਾ’’ਤਿ। ‘‘ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਏਵਰੂਪਾ ਸਮਣਾ ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ? ‘‘ਸਨ੍ਤਿ, ਮਹਾਰਾਜ; ਏਤਰਹਿ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੋ ਕਾਸਾਵਪਜ੍ਜੋਤੋ ਇਸਿਵਾਤਪਟਿਵਾਤੋ। ਤਸ੍ਮਿਂ –

‘‘ਤੇਵਿਜ੍ਜਾ ਇਦ੍ਧਿਪਤ੍ਤਾ ਚ, ਚੇਤੋਪਰਿਯਾਯਕੋਵਿਦਾ।
ਖੀਣਾਸਵਾ ਅਰਹਨ੍ਤੋ, ਬਹੂ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਾਵਕਾਤਿ॥

‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਕੇਨ ਆਗਤਤ੍ਥਾ’’ਤਿ? ‘‘ਨੇਵ, ਮਹਾਰਾਜ, ਉਦਕੇਨ ਨ ਥਲੇਨਾ’’ਤਿ। ‘‘ਰਾਜਾ ਆਕਾਸੇਨ ਆਗਤਾ’’ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਸਿ। ਥੇਰੋ ‘‘ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਰਞ੍ਞੋ ਪਞ੍ਞਾਵੇਯਤ੍ਤਿਯ’’ਨ੍ਤਿ ਵੀਮਂਸਨਤ੍ਥਾਯ ਆਸਨ੍ਨਂ ਅਮ੍ਬਰੁਕ੍ਖਂ ਆਰਬ੍ਭ ਪਞ੍ਹਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਕਿਂ ਨਾਮੋ ਅਯਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਰੁਕ੍ਖੋ’’ਤਿ? ‘‘ਅਮ੍ਬਰੁਕ੍ਖੋ ਨਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ‘‘ਇਮਂ ਪਨ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅਮ੍ਬਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੋ ਅਮ੍ਬੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ? ‘‘ਅਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਬਹੂ ਅਮ੍ਬਰੁਕ੍ਖਾ’’ਤਿ। ‘‘ਇਮਞ੍ਚ ਅਮ੍ਬਂ ਤੇ ਚ ਅਮ੍ਬੇ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅਞ੍ਞੇ ਰੁਕ੍ਖਾ’’ਤਿ? ‘‘ਅਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੇ ਪਨ ਨ ਅਮ੍ਬਰੁਕ੍ਖਾ’’ਤਿ। ‘‘ਅਞ੍ਞੇ ਅਮ੍ਬੇ ਚ ਅਨਮ੍ਬੇ ਚ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ ਅਞ੍ਞੋ ਰੁਕ੍ਖੋ’’ਤਿ? ‘‘ਅਯਮੇਵ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਬਰੁਕ੍ਖੋ’’ਤਿ। ‘‘ਸਾਧੁ, ਮਹਾਰਾਜ, ਪਣ੍ਡਿਤੋਸਿ। ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ ਤੇ, ਮਹਾਰਾਜ, ਞਾਤਕਾ’’ਤਿ? ‘‘ਅਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਬਹੂ ਜਨਾ’’ਤਿ। ‘‘ਤੇ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇ ਕੇਚਿ ਅਞ੍ਞਾਤਕਾਪਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਮਹਾਰਾਜਾ’’ਤਿ? ‘‘ਅਞ੍ਞਾਤਕਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਞਾਤਕੇਹਿ ਬਹੁਤਰਾ’’ਤਿ। ‘‘ਤਵ ਞਾਤਕੇ ਚ ਅਞ੍ਞਾਤਕੇ ਚ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਞ੍ਞੋ ਕੋਚਿ, ਮਹਾਰਾਜਾ’’ਤਿ ? ‘‘ਅਹਮੇਵ, ਅਞ੍ਞਾਤਕੋ’’ਤਿ। ਅਥ ਥੇਰੋ ‘‘ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਰਾਜਾ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ ਧਮ੍ਮਂ ਅਞ੍ਞਾਤੁ’’ਨ੍ਤਿ **ਚੂਲ਼ਹਤ੍ਥਿਪਦੋਪਮਸੁਤ੍ਤਂ** ਕਥੇਸਿ। ਕਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਰਾਜਾ ਤੀਸੁ ਸਰਣੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਾਯ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸੇਹਿ।

ਤਂ ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਚ ਰਞ੍ਞੋ ਭਤ੍ਤਂ ਆਹਰਿਯਿਤ੍ਥ । ਰਾਜਾ ਚ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਂ ਸੁਣਨ੍ਤੋ ਏਵ ਅਞ੍ਞਾਸਿ – ‘‘ਨ ਇਮੇਸਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਭੋਜਨਂ ਕਪ੍ਪਤੀ’’ਤਿ। ‘‘ਅਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪਨ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਅਯੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਥ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ‘‘ਨ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਭੋਜਨਂ ਕਪ੍ਪਤੀ’’ਤਿ। ‘‘ਕਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਪ੍ਪਤੀ’’ਤਿ? ‘‘ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕਸਮਯਾ,

ਮਹਾਰਾਜਾ’’ਤਿ। ‘‘ਗਚ੍ਛਾਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਗਰ’’ਨ੍ਤਿ? ‘‘ਅਲਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਇਧੇਵ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ‘‘ਸਚੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਸਥ, ਅਯਂ ਦਾਰਕੋ ਆਗਚ੍ਛਤੂ’’ਤਿ। ‘‘ਮਹਾਰਾਜ, ਅਯਂ ਦਾਰਕੋ ਆਗਤਫਲੋ ਵਿਞ੍ਞਾਤਸਾਸਨੋ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਪੇਕ੍ਖੋ ਇਦਾਨਿ ਪਬ੍ਬਜਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ਰਾਜਾ ‘‘ਤੇਨ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸ੍ਵੇ ਰਥਂ ਪੇਸੇਸ੍ਸਾਮਿ; ਤਂ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਥਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਥੇਰੋ ਅਚਿਰਪਕ੍ਕਨ੍ਤਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਸੁਮਨਸਾਮਣੇਰਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਏਹਿ ਤ੍ਵਂ, ਸੁਮਨ, ਧਮ੍ਮਸਵਨਸ੍ਸ ਕਾਲਂ ਘੋਸੇਹੀ’’ਤਿ। ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਕਿਤ੍ਤਕਂ ਠਾਨਂ ਸਾਵੇਨ੍ਤੋ ਘੋਸੇਮੀ’’ਤਿ? ‘‘ਸਕਲਂ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪ’’ਨ੍ਤਿ। ‘‘ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਸਾਮਣੇਰੋ ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਾਦਕਂ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਸਮਾਹਿਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਕਲਂ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪਂ ਸਾਵੇਨ੍ਤੋ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਧਮ੍ਮਸਵਨਸ੍ਸ ਕਾਲਂ ਘੋਸੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਤਂ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਥੇਰਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪੇਸੇਸਿ – ‘‘ਕਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਤ੍ਥਿ ਕੋਚਿ ਉਪਦ੍ਦਵੋ’’ਤਿ। ‘‘ਨਤ੍ਥਮ੍ਹਾਕਂ ਕੋਚਿ ਉਪਦ੍ਦਵੋ, ਧਮ੍ਮਸਵਨਸ੍ਸ ਕਾਲਂ ਘੋਸਾਪਯਿਮ੍ਹ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਕਥੇਤੁਕਾਮਮ੍ਹਾ’’ਤਿ । ਤਞ੍ਚ ਪਨ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭੁਮ੍ਮਾ ਦੇਵਤਾ ਸਦ੍ਦਮਨੁਸ੍ਸਾਵੇਸੁਂ। ਏਤੇਨੁਪਾਯੇਨ ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਚ੍ਛਿ। ਤੇਨ ਸਦ੍ਦੇਨ ਮਹਾ ਦੇਵਤਾਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਹੋਸਿ। ਥੇਰੋ ਮਹਨ੍ਤਂ ਦੇਵਤਾਸਨ੍ਨਿਪਾਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ **ਸਮਚਿਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਂ** ਕਥੇਸਿ। ਕਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਾਨਂ ਦੇਵਤਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਅਹੋਸਿ। ਬਹੂ ਨਾਗਾ ਚ ਸੁਪਣ੍ਣਾ ਚ ਸਰਣੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਯਾਦਿਸੋਵ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਇਮਂ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਂ ਕਥਯਤੋ ਦੇਵਤਾਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਅਹੋਸਿ, ਤਾਦਿਸੋ ਮਹਿਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸਾਪਿ ਜਾਤੋ। ਅਥ ਤਸ੍ਸਾ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਰਾਜਾ ਥੇਰਾਨਂ ਰਥਂ ਪੇਸੇਸਿ। ਸਾਰਥੀ ਰਥਂ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਾਨਂ ਆਰੋਚੇਸਿ – ‘‘ਆਗਤੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਰਥੋ; ਅਭਿਰੁਹਥ ਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ਥੇਰਾ ‘‘ਨ ਮਯਂ ਰਥਂ ਅਭਿਰੁਹਾਮ; ਗਚ੍ਛ ਤ੍ਵਂ, ਪਚ੍ਛਾ ਮਯਂ ਆਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਵੇਹਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਨੁਰਾਧਪੁਰਸ੍ਸ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਦਿਸਾਯਂ ਪਠਮਕਚੇਤਿਯਟ੍ਠਾਨੇ ਓਤਰਿਂਸੁ। ਤਞ੍ਹਿ ਚੇਤਿਯਂ ਥੇਰੇਹਿ ਪਠਮਂ ਓਤਿਣ੍ਣਟ੍ਠਾਨੇ ਕਤਤ੍ਤਾਯੇਵ ‘‘ਪਠਮਕਚੇਤਿਯ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਰਾਜਾਪਿ ਸਾਰਥਿਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਨ੍ਤੋਨਿਵੇਸਨੇ ਮਣ੍ਡਪਂ ਪਟਿਯਾਦੇਥਾ’’ਤਿ ਅਮਚ੍ਚੇ ਆਣਾਪੇਸਿ। ਤਾਵਦੇਵ ਸਬ੍ਬੇ ਹਟ੍ਠਤੁਟ੍ਠਾ ਅਤਿਵਿਯ ਪਾਸਾਦਿਕਂ ਮਣ੍ਡਪਂ ਪਟਿਯਾਦੇਸੁਂ। ਪੁਨ ਰਾਜਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਹਿਯ੍ਯੋ ਥੇਰੋ ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧਂ ਕਥਯਮਾਨੋ ‘ਉਚ੍ਚਾਸਯਨਮਹਾਸਯਨਂ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀ’ਤਿ ਆਹ; ‘ਨਿਸੀਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਨੁ ਖੋ ਅਯ੍ਯਾ ਆਸਨੇਸੁ, ਨ ਨਿਸੀਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’’ਤਿ? ਤਸ੍ਸੇਵਂ ਚਿਨ੍ਤਯਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਸੋ ਸਾਰਥਿ ਨਗਰਦ੍ਵਾਰਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੋ। ਤਤੋ ਅਦ੍ਦਸ ਥੇਰੇ ਪਠਮਤਰਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰਂ ਪਾਰੁਪਨ੍ਤੇ। ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਤਿਵਿਯ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸਿ – ‘‘ਆਗਤਾ, ਦੇਵ, ਥੇਰਾ’’ਤਿ। ਰਾਜਾ ‘‘ਰਥਂ ਆਰੂਲ੍ਹਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ‘‘ਨ ਆਰੂਲ੍ਹਾ, ਦੇਵ, ਅਪਿ ਚ ਮਮ ਪਚ੍ਛਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਠਮਤਰਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਾਚੀਨਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤਾ’’ਤਿ। ਰਾਜਾ ‘‘ਰਥਮ੍ਪਿ ਨਾਭਿਰੂਹਿਂਸੂ’’ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ‘‘ਨ ਦਾਨਿ ਅਯ੍ਯਾ ਉਚ੍ਚਾਸਯਨਮਹਾਸਯਨਂ ਸਾਦਿਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਤੇਨ ਹਿ, ਭਣੇ, ਥੇਰਾਨਂ ਭੂਮਤ੍ਥਰਣਸਙ੍ਖੇਪੇਨ ਆਸਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਪੇਥਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਟਿਪਥਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਮਚ੍ਚਾ ਪਥਵਿਯਂ ਤਟ੍ਟਿਕਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਕੋਜਵਕਾਦੀਨਿ ਚਿਤ੍ਤਤ੍ਥਰਣਾਨਿ ਪਞ੍ਞਪੇਸੁਂ। ਉਪ੍ਪਾਤਪਾਠਕਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਗਹਿਤਾ ਦਾਨਿ ਇਮੇਹਿ ਪਥਵੀ, ਇਮੇ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪਸ੍ਸ ਸਾਮਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਬ੍ਯਾਕਰਿਂਸੁ। ਰਾਜਾਪਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮਹਿਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਹਤਿਯਾ ਪੂਜਾਯ ਚ ਸਕ੍ਕਾਰੇਨ ਚ ਥੇਰੇ ਨਗਰਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਨਿਵੇਸਨਂ ਪਵੇਸੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਆਸਨਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਾਸਨਂ ਸਕਲਲਙ੍ਕਾਦੀਪੇ ਪਥਵੀ ਵਿਯ ਪਤ੍ਥਟਂ ਨਿਚ੍ਚਲਞ੍ਚ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਿ। ਰਾਜਾ ਥੇਰੇ ਪਣੀਤੇਨ ਖਾਦਨੀਯੇਨ ਭੋਜਨੀਯੇਨ ਸਹਤ੍ਥਾ ਸਨ੍ਤਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਨੁਲ਼ਾਦੇਵੀਪਮੁਖਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਇਤ੍ਥਿਸਤਾਨਿ ਥੇਰਾਨਂ ਅਭਿਵਾਦਨਂ ਪੂਜਾਸਕ੍ਕਾਰਞ੍ਚ ਕਰੋਨ੍ਤੂ’’ਤਿ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ। ਥੇਰੋ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਾਵਸਾਨੇ ਰਞ੍ਞੋ ਸਪਰਿਜਨਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਰਤਨਵਸ੍ਸਂ ਵਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਪੇਤਵਤ੍ਥੁਂ ਵਿਮਾਨਵਤ੍ਥੁਂ ਸਚ੍ਚਸਂਯੁਤ੍ਤਞ੍ਚ** ਕਥੇਸਿ। ਤਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚਪਿ ਇਤ੍ਥਿਸਤਾਨਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਸਚ੍ਛਾਕਂਸੁ।

ਯੇਪਿ ਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਪੁਰਿਮਦਿਵਸੇ ਮਿਸ੍ਸਕਪਬ੍ਬਤੇ ਥੇਰੇ ਅਦ੍ਦਸਂਸੁ, ਤੇ ਤੇਸੁ ਤੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਥੇਰਾਨਂ ਗੁਣੇ ਕਥੇਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਮਹਾਜਨਕਾਯੋ ਰਾਜਙ੍ਗਣੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਸਦ੍ਦਂ ਅਕਾਸਿ। ਰਾਜਾ ‘‘ਕਿਂ ਏਸੋ ਸਦ੍ਦੋ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ‘‘ਨਾਗਰਾ, ਦੇਵ, ‘ਥੇਰੇ ਦਟ੍ਠੁਂ ਨ ਲਭਾਮਾ’ਤਿ ਵਿਰਵਨ੍ਤੀ’’ਤਿ। ਰਾਜਾ ‘‘ਸਚੇ ਇਧ ਪਵਿਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਓਕਾਸੋ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਗਚ੍ਛਥ, ਭਣੇ,

ਹਤ੍ਥਿਸਾਲਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਵਾਲੁਕਂ ਆਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਵਿਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਚੇਲਵਿਤਾਨਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਮਙ੍ਗਲਹਤ੍ਥਿਟ੍ਠਾਨੇ ਥੇਰਾਨਂ ਆਸਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਪੇਥਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਅਮਚ੍ਚਾ ਤਥਾ ਅਕਂਸੁ। ਥੇਰੋ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ **ਦੇਵਦੂਤਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਂ** ਕਥੇਸਿ। ਕਥਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ। ਤਤੋ ‘‘ਹਤ੍ਥਿਸਾਲਾ ਅਤਿਸਮ੍ਬਾਧਾ’’ਤਿ ਦਕ੍ਖਿਣਦ੍ਵਾਰੇ ਨਨ੍ਦਨਵਨੁਯ੍ਯਾਨੇ ਆਸਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਸੁਂ। ਥੇਰੋ ਤਤ੍ਥ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ **ਆਸੀਵਿਸੋਪਮਸੁਤ੍ਤਂ** ਕਥੇਸਿ। ਤਮ੍ਪਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਂ ਪਟਿਲਭਿ।

ਏਵਂ ਆਗਤਦਿਵਸਤੋ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਅਡ੍ਢਤੇਯ੍ਯਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਅਹੋਸਿ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਨਨ੍ਦਨਵਨੇ ਆਗਤਾਗਤਾਹਿ ਕੁਲਿਤ੍ਥੀਹਿ ਕੁਲਸੁਣ੍ਹਾਹਿ ਕੁਲਕੁਮਾਰੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਮੋਦਮਾਨਸ੍ਸੇਵ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੋ ਜਾਤੋ। ਥੇਰੋ ਕਾਲਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਗਚ੍ਛਾਮ ਦਾਨਿ ਮਿਸ੍ਸਕਪਬ੍ਬਤ’’ਨ੍ਤਿ ਉਟ੍ਠਹਿ। ਅਮਚ੍ਚਾ – ‘‘ਕਤ੍ਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਗਚ੍ਛਥਾ’’ਤਿ? ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਨਿਵਾਸਨਟ੍ਠਾਨ’’ਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਰਞ੍ਞੋ ਸਂਵਿਦਿਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾਨੁਮਤੇਨ ਆਹਂਸੁ – ‘‘ਅਕਾਲੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਦਾਨਿ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤੁਂ; ਇਦਮੇਵ ਨਨ੍ਦਨਵਨੁਯ੍ਯਾਨਂ ਅਯ੍ਯਾਨਂ ਆਵਾਸਟ੍ਠਾਨਂ ਹੋਤੂ’’ਤਿ। ‘‘ਅਲਂ, ਗਚ੍ਛਾਮਾ’’ਤਿ। ਪੁਨ ਰਞ੍ਞੋ ਵਚਨੇਨਾਹਂਸੁ – ‘‘ਰਾਜਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਹ – ‘ਏਤਂ ਮੇਘਵਨਂ ਨਾਮ ਉਯ੍ਯਾਨਂ ਮਮ ਪਿਤੁ ਸਨ੍ਤਕਂ ਨਗਰਤੋ ਨਾਤਿਦੂਰਂ ਨਾਚ੍ਚਾਸਨ੍ਨਂ ਗਮਨਾਗਮਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਏਤ੍ਥ ਥੇਰਾ ਵਾਸਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤੂ’’’ਤਿ। ਵਸਿਂਸੁ ਥੇਰਾ ਮੇਘਵਨੇ ਉਯ੍ਯਾਨੇ।

ਰਾਜਾਪਿ ਖੋ ਤਸ੍ਸਾ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਮੀਪਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੁਖਸਯਿਤਭਾਵਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਪ੍ਪਤਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਆਰਾਮੋ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਥੇਰੋ ‘‘ਕਪ੍ਪਤਿ, ਮਹਾਰਾਜਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਆਹਰਿ – **‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਰਾਮ’’**ਨ੍ਤਿ। ਰਾਜਾ ਤੁਟ੍ਠੋ ਸੁਵਣ੍ਣਭਿਙ੍ਕਾਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਉਦਕਂ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਮੇਘਵਨੁਯ੍ਯਾਨਂ ਅਦਾਸਿ। ਸਹ ਉਦਕਪਾਤੇਨ ਪਥਵੀ ਕਮ੍ਪਿ। ਅਯਂ ਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਪਠਮੋ ਪਥਵੀਕਮ੍ਪੋ ਅਹੋਸਿ। ਰਾਜਾ ਭੀਤੋ ਥੇਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਕਸ੍ਮਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਥਵੀ ਕਮ੍ਪਤੀ’’ਤਿ? ‘‘ਮਾ ਭਾਯਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਦੀਪੇ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਾਸਨਂ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਤਿ; ਇਦਞ੍ਚ ਪਠਮਂ ਵਿਹਾਰਟ੍ਠਾਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਤਂ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ। ਰਾਜਾ ਭਿਯ੍ਯੋਸੋਮਤ੍ਤਾਯ ਪਸੀਦਿ। ਥੇਰੋ ਪੁਨਦਿਵਸੇਪਿ ਰਾਜਗੇਹੇਯੇਵ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਨ੍ਦਨਵਨੇ **ਅਨਮਤਗ੍ਗਿਯਾਨਿ** ਕਥੇਸਿ। ਪੁਨਦਿਵਸੇ **ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋਪਮਸੁਤ੍ਤਂ** ਕਥੇਸਿ। ਏਤੇਨੇਵੁਪਾਯੇਨ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਕਥੇਸਿ। ਦੇਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਅਡ੍ਢਨਵਮਾਨਂ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਅਹੋਸਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚ ਨਨ੍ਦਨਵਨਂ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਜੋਤਿਪਾਤੁਭਾਵਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ‘‘ਜੋਤਿਵਨ’’ਨ੍ਤਿ ਨਾਮਂ ਲਭਿ। ਸਤ੍ਤਮੇ ਪਨ ਦਿਵਸੇ ਥੇਰਾ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰੇ ਰਞ੍ਞੋ **ਅਪ੍ਪਮਾਦਸੁਤ੍ਤਂ** ਕਥਯਿਤ੍ਵਾ ਚੇਤਿਯਗਿਰਿਮੇਵ ਅਗਮਂਸੁ।

ਅਥ ਖੋ ਰਾਜਾ ਅਮਚ੍ਚੇ ਪੁਚ੍ਛਿ – ‘‘ਥੇਰੋ, ਅਮ੍ਹੇ ਗਾਲ੍ਹੇਨ ਓਵਾਦੇਨ ਓਵਦਤਿ; ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਨੁ ਖੋ’’ਤਿ? ਅਮਚ੍ਚਾ ‘‘ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ, ਦੇਵ, ਥੇਰੋ ਅਯਾਚਿਤੋ ਸਯਮੇਵ ਆਗਤੋ; ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾਵ ਗਮਨਮ੍ਪਿ ਭਵੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਤਤੋ ਰਾਜਾ ਰਥਂ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਚ ਦੇਵਿਯੋ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਚੇਤਿਯਗਿਰਿਂ ਅਗਮਾਸਿ ਮਹਞ੍ਚਰਾਜਾਨੁਭਾਵੇਨ। ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦੇਵਿਯੋ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਪਕ੍ਕਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਯਮੇਵ ਥੇਰਾਨਂ ਸਮੀਪਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਅਤਿਵਿਯ ਕਿਲਨ੍ਤਰੂਪੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਤਤੋ ਨਂ ਥੇਰੋ ਆਹ – ‘‘ਕਸ੍ਮਾ ਤ੍ਵਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਏਵਂ ਕਿਲਮਮਾਨੋ ਆਗਤੋ’’ਤਿ? ‘‘‘ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਮ ਗਾਲ੍ਹਂ ਓਵਾਦਂ ਦਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਾ ਨੁ ਖੋ’ਤਿ ਜਾਨਨਤ੍ਥਂ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ। ‘‘ਨ ਮਯਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਗਨ੍ਤੁਕਾਮਾ; ਅਪਿਚ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਕਾਲੋ ਨਾਮਾਯਂ ਮਹਾਰਾਜ, ਤਤ੍ਰ ਸਮਣੇਨ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਟ੍ਠਾਨਂ ਞਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ। ਤਂਦਿਵਸਮੇਵ ਅਰਿਟ੍ਠੋ ਨਾਮ ਅਮਚ੍ਚੋ ਪਞ੍ਚਪਣ੍ਣਾਸਾਯ ਜੇਟ੍ਠਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤੁਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਰਞ੍ਞੋ ਸਮੀਪੇ ਠਿਤੋ ਆਹ – ‘‘ਇਚ੍ਛਾਮਹਂ, ਦੇਵ, ਥੇਰਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁ’’ਨ੍ਤਿ। ‘‘ਸਾਧੁ, ਭਣੇ, ਪਬ੍ਬਜਸ੍ਸੂ’’ਤਿ ਰਾਜਾ ਅਨੁਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਤਦਹੇਵ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ। ਸਬ੍ਬੇ ਖੁਰਗ੍ਗੇਯੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ।

ਰਾਜਾਪਿ ਖੋ ਤਙ੍ਖਣੇਯੇਵ ਕਣ੍ਟਕੇਨ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿਯਾ ਲੇਣੇਸੁ ਕਮ੍ਮਂ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨਗਰਮੇਵ ਅਗਮਾਸਿ। ਤੇਪਿ ਥੇਰਾ ਦਸਭਾਤਿਕਸਮਾਕੁਲਂ ਰਾਜਕੁਲਂ ਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਜਨਂ ਓਵਦਮਾਨਾ ਚੇਤਿਯਗਿਰਿਮ੍ਹਿ ਵਸ੍ਸਂ ਵਸਿਂਸੁ। ਤਦਾਪਿ ਚੇਤਿਯਗਿਰਿਮ੍ਹਿ ਪਠਮਂ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਤਾ ਦ੍ਵਾਸਟ੍ਠਿ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਅਹੇਸੁਂ। ਅਥਾਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਮਹਿਨ੍ਦੋ ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸੋ ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਤ੍ਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮਾਯਂ ਉਪੋਸਥਦਿਵਸੇ ਰਾਜਾਨਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਮਹਾਰਾਜ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਚਿਰਦਿਟ੍ਠੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ, ਅਨਾਥਵਾਸਂ ਵਸਿਮ੍ਹ,

ਇਚ੍ਛਾਮ ਮਯਂ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਂ ਗਨ੍ਤੁ''ਨ੍ਤਿ। ਰਾਜਾ ਆਹ – ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਉਪਟ੍ਠਹਾਮਿ, ਅਯਞ੍ਚ ਮਹਾਜਨੋ ਤੁਮ੍ਹੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਤੀਸੁ ਸਰਣੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ, ਕਸ੍ਮਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤਤ੍ਥ''ਤਿ? ''ਚਿਰਦਿਟ੍ਠੋ ਨੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ, ਅਭਿਵਾਦਨਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਨਅਞ੍ਜਲਿਕਮ੍ਮਸਾਮੀਚਿਕਮ੍ਮਕਰਣਟ੍ਠਾਨਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੇਨਮ੍ਹ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤਾ''ਤਿ। ''ਨਨੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਵੋਚੁਤ੍ਥ – 'ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ'''ਤਿ। ''ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ; ਅਥ ਖ੍ਵਸ੍ਸ ਸਰੀਰਧਾਤੁਯੋ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ''ਅਞ੍ਞਾਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਥੂਪਪਤਿਟ੍ਠਾਨਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਆਕਙ੍ਖਥਾਤਿ। ਕਰੋਮਿ , ਭਨ੍ਤੇ, ਥੂਪਂ, ਭੂਮਿਭਾਗਂ ਦਾਨਿ ਵਿਚਿਨਾਥ; ਅਪਿਚ, ਭਨ੍ਤੇ, ਧਾਤੁਯੋ ਕੁਤੋ ਲਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ? ''ਸੁਮਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਨ੍ਤੇਹਿ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ।

''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਰਾਜਾ ਸੁਮਨਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕੁਤੋ ਦਾਨਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਧਾਤੁਯੋ ਲਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ? ਸੁਮਨੋ ਆਹ – ''ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕੋ ਤ੍ਵਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਵੀਥਿਯੋ ਸੋਧਾਪੇਤ੍ਵਾ ਧਜਪਟਾਕਪੁਣ੍ਣਘਟਾਦੀਹਿ ਅਲਙ੍ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਪਰਿਜਨੋ ਉਪੋਸਥਂ ਸਮਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਤਾਲ਼ਾਵਚਰੇ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਙ੍ਗਲਹਤ੍ਥਿਂ ਸਬ੍ਬਾਲਙ੍ਕਾਰਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਚਸ੍ਸ ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਂ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਮਹਾਨਾਗਵਨੁਯਜਾਨਾਭਿਮੁਖੋ ਯਾਹਿ। ਅਦ੍ਧਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਧਾਤੁਯੋ ਲਚ੍ਛਸੀ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ। ਥੇਰਾ ਚੇਤਿਯਗਿਰਿਮੇਵ ਅਗਮਂਸੁ। ਤਤ੍ਰਾਯਸ੍ਮਾ ਮਹਿਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਸੁਮਨਸਾਮਣੇਰਂ ਆਹ – ''ਗਚ੍ਛ ਤ੍ਵਂ, ਸਾਮਣੇਰ, ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਤਵ ਅਯਜਕਂ ਅਸੋਕਂ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾਨਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮਮ ਵਚਨੇਨ ਏਵਂ ਵਦੇਹਿ – 'ਸਹਾਯੋ ਵੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਦੇਵਾਨਮ੍ਪਿਯਤਿਸ੍ਸੋ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ ਪਸਨ੍ਨੋ ਥੂਪਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤੁਕਾਮੋ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਕਿਰ ਹਤ੍ਥੇ ਧਾਤੁ ਅਤ੍ਥਿ ਤਂ ਮੇ ਦੇਥਾ'ਤਿ। ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਂ ਦੇਵਰਾਜਾਨਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਵਦੇਹਿ – 'ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਕਿਰ, ਮਹਾਰਾਜ, ਹਤ੍ਥੇ ਦ੍ਵੇ ਧਾਤੁਯੋ ਅਤ੍ਥਿ – ਦਕ੍ਖਿਣਦਾਠਾ ਚ ਦਕ੍ਖਿਣਕ੍ਖਕਞ੍ਚ; ਤਤੋ ਤੁਮ੍ਹੇ ਦਕ੍ਖਿਣਦਾਠਂ ਪੂਜੇਥ, ਦਕ੍ਖਿਣਕ੍ਖਕਂ ਪਨ ਮਯ੍ਹਂ ਦੇਥਾ'ਤਿ। ਏਵਞ੍ਚ ਨਂ ਵਦੇਹਿ – 'ਕਸ੍ਮਾ ਤ੍ਵਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅਮ੍ਹੇ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪਂ ਪਹਿਣਿਤ੍ਵਾ ਪਮਜ੍ਜਸੀ'''ਤਿ?

''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਖੋ ਸੁਮਨੋ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤਾਵਦੇਵ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ਵੇਹਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਾਟਲਿਪੁਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰੇ ਓਰੁਯ੍ਹ ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਤੁਟ੍ਠੋ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧੇਹਿ ਉਬ੍ਬਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਵਰਮੁਤ੍ਤਸਦਿਸਾਨਂ ਧਾਤੂਨਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਂ ਦੇਵਰਾਜਾਨਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ਸਾਮਣੇਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ''ਕਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ ਸੁਮਨ, ਆਹਿਣ੍ਡਸੀ''ਤਿ ਆਹ। ''ਤ੍ਵਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅਮ੍ਹੇ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਕਸ੍ਮਾ ਪਮਜ੍ਜਸੀ''ਤਿ? ''ਨਪ੍ਪਮਜ੍ਜਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਵਦੇਹਿ – 'ਕਿਂ ਕਰੋਮੀ'''ਤਿ? ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਕਿਰ ਹਤ੍ਥੇ ਦ੍ਵੇ ਧਾਤੁਯੋ ਅਤ੍ਥਿ – ਦਕ੍ਖਿਣਦਾਠਾ ਚ ਦਕ੍ਖਿਣਕ੍ਖਕਞ੍ਚ; ਤਤੋ ਤੁਮ੍ਹੇ ਦਕ੍ਖਿਣਦਾਠਂ ਪੂਜੇਥ, ਦਕ੍ਖਿਣਕ੍ਖਕਂ ਪਨ ਮਯ੍ਹਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ। ''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਖੋ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਾਨਮਿਨ੍ਦੋ ਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣਂ ਮਣਿਥੂਪਂ ਉਗ੍ਘਾਟੇਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਕ੍ਖਕਧਾਤੁਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸੁਮਨਸ੍ਸ ਅਦਾਸਿ। ਸੋ ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚੇਤਿਯਗਿਰਿਮ੍ਹਿਯੇਵ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ।

ਅਥ ਖੋ ਮਹਿਨ੍ਦਪ੍ਪਮੁਖਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਮਹਾਨਾਗਾ ਅਸੋਕਧਮ੍ਮਰਾਜੇਨ ਦਿਨ੍ਨਧਾਤੁਯੋ ਚੇਤਿਯਗਿਰਿਮ੍ਹਿਯੇਵ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਕ੍ਖਕਂ ਆਦਾਯ ਵਡ੍ਢਮਾਨਕਚ੍ਛਾਯਾਯ ਮਹਾਨਾਗਵਨੁਯਜਾਨਮਗਮਂਸੁ । ਰਾਜਾਪਿ ਖੋ ਸੁਮਨੇਨ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਂ ਪੂਜਾਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਿਕ੍ਖਨ੍ਧਵਰਗਤੋ ਸਯਂ ਮਙ੍ਗਲਹਤ੍ਥਿਮਤ੍ਥਕੇ ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤਂ ਧਾਰਯਮਾਨੋ ਮਹਾਨਾਗਵਨਂ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਸਚੇ ਅਯਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਧਾਤੁ, ਛਤ੍ਤਂ ਅਪਨਮਤੁ, ਮਙ੍ਗਲਹਤ੍ਥੀ ਜਣ੍ਣੁਕੇਹਿ ਭੂਮਿਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਹਤੁ, ਧਾਤੁਚਙ੍ਕੋਟਕਂ ਮਯ੍ਹਂ ਮਤ੍ਥਕੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤੂ''ਤਿ। ਸਹ ਰਞ੍ਞੋ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੇਨ ਛਤ੍ਤਂ ਅਪਨਮਿ, ਹਤ੍ਥੀ ਜਣ੍ਣੁਕੇਹਿ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ, ਧਾਤੁਚਙ੍ਕੋਟਕਂ ਰਞ੍ਞੋ ਮਤ੍ਥਕੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ। ਰਾਜਾ ਅਮਤੇਨੇਵ ਅਭਿਸਿਤ੍ਤਗਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਪਰਮੇਨ ਪੀਤਿਪਾਮੋਜ੍ਜੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਧਾਤੁਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਿਂ ਕਰੋਮਾ''ਤਿ? ''ਹਤ੍ਥਿਕੁਮ੍ਭਮ੍ਹਿਯੇਵ ਤਾਵ, ਮਹਾਰਾਜ, ਠਪੇਹੀ''ਤਿ। ਰਾਜਾ ਧਾਤੁਚਙ੍ਕੋਟਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਿਕੁਮ੍ਭੇ ਠਪੇਸਿ। ਪਮੁਦਿਤੋ ਨਾਗੋ ਕੋਞ੍ਚਨਾਦਂ ਨਦਿ। ਮਹਾਮੇਘੋ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪੋਕ੍ਖਰਵਸ੍ਸਂ ਵਸ੍ਸਿ। ਉਦਕਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਹਾਭੂਮਿਚਾਲੋ ਅਹੋਸਿ। ''ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੇਪਿ ਨਾਮ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਧਾਤੁ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾ ਪਮੋਦਿਂਸੁ। ਏਵਂ ਇਦ੍ਧਾਨੁਭਾਵਸਿਰਿਯਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਪੀਤਿਂ ਜਨਯਨ੍ਤੋ –

ਪੁਣ੍ਣਮਾਯਂ ਮਹਾਵੀਰੋ, ਚਾਤੁਮਾਸਿਨਿਯਾ ਇਧ।
ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦੇਵਲੋਕਮ੍ਹਾ, ਹਤ੍ਥਿਕੁਮ੍ਭੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋਤਿ॥

ਅਥਸ੍ਸ ਸੋ ਹਤ੍ਥਿਨਾਗੋ ਅਨੇਕਤਾਲਾਵਚਰਪਰਿਵਾਰਿਤੋ ਅਤਿਵਿਯ ਉਲਾਰੇਨ ਪੂਜਾਸਕ੍ਕਾਰੇਨ ਸਕ੍ਕਰਿਯਮਾਨੋ ਪਚ੍ਛਿਮਦਿਸਾਭਿਮੁਖੋਵ ਹੁਤ੍ਵਾ, ਅਪਸਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਯਾਵ ਨਗਰਸ੍ਸ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਦ੍ਵਾਰਂ ਤਾਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮੇਨ ਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਗਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਕਲਨਾਗਰੇਨ ਉਲਾਰਾਯ ਪੂਜਾਯ ਕਰੀਯਮਾਨਾਯ ਦਕ੍ਖਿਣਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਥੂਪਾਰਾਮਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮਦਿਸਾਭਾਗੇ ਮਹੇਜਵਤ੍ਥੁ ਨਾਮ ਕਿਰ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਥੂਪਾਰਾਮਾਭਿਮੁਖੋਯੇਵ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਚ ਸਮਯੇਨ ਥੂਪਾਰਾਮੇ ਪੁਰਿਮਕਾਨਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਪਰਿਭੋਗਚੇਤਿਯਟ੍ਠਾਨਂ ਹੋਤਿ।

ਅਤੀਤੇ ਕਿਰ ਅਯਂ ਦੀਪੋ ਓਜਦੀਪੋ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ, ਰਾਜਾ ਅਭਯੋ ਨਾਮ, ਨਗਰਂ ਅਭਯਪੁਰਂ ਨਾਮ, ਚੇਤਿਯਪਬ੍ਬਤੋ ਦੇਵਕੂਟਪਬ੍ਬਤੋ ਨਾਮ, ਥੂਪਾਰਾਮੋ ਪਟਿਯਾਰਾਮੋ ਨਾਮ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਕਕੁਸਨ੍ਧੋ ਭਗਵਾ ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਸਾਵਕੋ ਮਹਾਦੇਵੋ ਨਾਮ ਥੇਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਦੇਵਕੂਟੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ, ਮਹਿਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਚੇਤਿਯਪਬ੍ਬਤੇ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਓਜਦੀਪੇ ਸਤ੍ਤਾ ਪਜ੍ਜਰਕੇਨ ਅਨਯਬਜਸਨਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ ਕਕੁਸਨ੍ਧੋ ਭਗਵਾ ਬੁਦ੍ਧਚਕ੍ਖੁਨਾ ਲੋਕਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤੇ ਸਤ੍ਤੇ ਅਨਯਬਜਸਨਮਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੇ। ਦਿਸ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਸ੍ਸਾਨੁਭਾਵੇਨ ਤਾਵਦੇਵ ਪਜ੍ਜਰਕੋ ਵੂਪਸਨ੍ਤੋ। ਰੋਗੇ ਵੂਪਸਨ੍ਤੇ ਭਗਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਅਹੋਸਿ। ਭਗਵਾ ਧਮਕਰਣਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਤਂ ਅਨ੍ਤੋ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਯਾਰਾਮੇ ਚੇਤਿਯਂ ਅਕਂਸੁ। ਮਹਾਦੇਵੋ ਦੀਪਂ ਅਨੁਸਾਸਨ੍ਤੋ ਵਿਹਾਸਿ।

ਕੋਣਾਗਮਨਸ੍ਸ ਪਨ ਭਗਵਤੋ ਕਾਲੇ ਅਯਂ ਦੀਪੋ ਵਰਦੀਪੋ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ, ਰਾਜਾ ਸਮੇਣ੍ਡੀ ਨਾਮ, ਨਗਰਂ ਵਡ੍ਢਮਾਨਂ ਨਾਮ , ਪਬ੍ਬਤੋ ਸੁਵਣ੍ਣਕੂਟੋ ਨਾਮ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਵਰਦੀਪੇ ਦੁਬ੍ਬੁਟ੍ਠਿਕਾ ਹੋਤਿ ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਂ ਦੁਸ੍ਸਸ੍ਸਂ। ਸਤ੍ਤਾ ਛਾਤਕਰੋਗੇਨ ਅਨਯਬਜਸਨਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ ਕੋਣਾਗਮਨੋ ਭਗਵਾ ਬੁਦ੍ਧਚਕ੍ਖੁਨਾ ਲੋਕਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤੇ ਸਤ੍ਤੇ ਅਨਯਬਜਸਨਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੇ। ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਿਂਸਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵੁਤੋ ਅਗਮਾਸਿ। ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਭਾਵੇਨ ਦੇਵੋ ਸਮ੍ਮਾਧਾਰਂ ਅਨੁਪ੍ਪਵੇਚ੍ਛਿ। ਸੁਭਿਕ੍ਖਂ ਅਹੋਸਿ। ਭਗਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਅਹੋਸਿ। ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰਂ ਮਹਾਸੁਮਨਂ ਨਾਮ ਥੇਰਂ ਦੀਪੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਤਂ ਅਨ੍ਤੋ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਚੇਤਿਯਂ ਅਕਂਸੁ।

ਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਪਨ ਭਗਵਤੋ ਕਾਲੇ ਅਯਂ ਦੀਪੋ ਮਣ੍ਡਦੀਪੋ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ, ਰਾਜਾ ਜਯਨ੍ਤੋ ਨਾਮ, ਨਗਰਂ ਵਿਸਾਲਂ ਨਾਮ, ਪਬ੍ਬਤੋ ਸੁਭਕੂਟੋ ਨਾਮ । ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਮਣ੍ਡਦੀਪੇ ਮਹਾਵਿਵਾਦੋ ਹੋਤਿ। ਬਹੂ ਸਤ੍ਤਾ ਕਲਹਵਿਗ੍ਗਹਜਾਤਾ ਅਨਯਬਜਸਨਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ ਕਸ੍ਸਪੋ ਭਗਵਾ ਬੁਦ੍ਧਚਕ੍ਖੁਨਾ ਲੋਕਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤੇ ਸਤ੍ਤੇ ਅਨਯਬਜਸਨਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੇ। ਦਿਸ੍ਵਾ ਵੀਸਤਿਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵੁਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਿਵਾਦਂ ਵੂਪਸਮੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਅਹੋਸਿ। ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰਂ ਸਬ੍ਬਨਨ੍ਦਂ ਨਾਮ ਥੇਰਂ ਦੀਪੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਦਕਸਾਟਕਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਤਂ ਅਨ੍ਤੋ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਚੇਤਿਯਂ ਅਕਂਸੁ। ਏਵਂ ਥੂਪਾਰਾਮੇ ਪੁਰਿਮਕਾਨਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਚੇਤਿਯਾਨਿ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਤਾਨਿ ਸਾਸਨਨ੍ਤਰਧਾਨੇਨ ਨਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਠਾਨਮਤ੍ਤਂ ਅਵਸਿਸ੍ਸਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਤੇਨ ਚ ਸਮਯੇਨ ਥੂਪਾਰਾਮੇ ਪੁਰਿਮਕਾਨਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਪਰਿਭੋਗਚੇਤਿਯਟ੍ਠਾਨਂ ਹੋਤੀ''ਤਿ। ਤਦੇਤਂ ਵਿਨਟ੍ਠੇਸੁ ਚੇਤਿਯੇਸੁ ਦੇਵਤਾਨੁਭਾਵੇਨ ਕਣ੍ਟਕਸਮਾਕਿਣ੍ਣਸਾਖੇਹਿ ਨਾਨਾਗਚ੍ਛੇਹਿ ਪਰਿਵੁਤਂ ਤਿਟ੍ਠਤਿ – ''ਮਾ ਨਂ ਕੋਚਿ ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠਾਸੁਚਿਮਲਕਚਵਰੇਹਿ ਪਦੂਸੇਸੀ''ਤਿ।

ਅਥ ਖ੍ਵਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਿਨੋ ਪੁਰਤੋ ਪੁਰਤੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਾਜਪੁਰਿਸਾ ਸਬ੍ਬਗਚ੍ਛੇ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਂ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਹਤ੍ਥਤਲਸਦਿਸਂ ਅਕਂਸੁ। ਹਤ੍ਥਿਨਾਗੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਠਾਨਂ ਪੁਰਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮਦਿਸਾਭਾਗੇ ਬੋਧਿਰੁਕ੍ਖਟ੍ਠਾਨੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਤ੍ਥਕਤੋ ਧਾਤੁਂ ਓਰੋਪੇਤੁਂ ਆਰਭਿਂਸੁ। ਨਾਗੋ ਓਰੋਪੇਤੁਂ ਨ ਦੇਤਿ। ਰਾਜਾ ਥੇਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕਸ੍ਮਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਾਗੋ ਧਾਤੁਂ ਓਰੋਪੇਤੁਂ ਨ ਦੇਤੀ''ਤਿ? ''ਆਰੂਲ੍ਹਂ,

ਮਹਾਰਾਜ, ਓਰੋਪੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਕਾਲੇ ਅਭਯਵਾਪਿਯਾ ਉਦਕਂ ਛਿਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ। ਸਮਨ੍ਤਾ ਭੂਮਿ ਫਲਿਤਾ ਹੋਤਿ, ਸੁਉਦ੍ਧਰਾ ਮਤ੍ਤਿਕਾਪਿਣ੍ਡਾ। ਤਤੋ ਮਹਾਜਨੋ ਸੀਘਂ ਸੀਘਂ ਮਤ੍ਤਿਕਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਿਕੁਮ੍ਭਪ੍ਪਮਾਣਂ ਵਤ੍ਥੁਮਕਾਸਿ। ਤਾਵਦੇਵ ਚ ਥੂਪਕਰਣਤ੍ਥਂ ਇਟ੍ਠਕਾ ਕਾਤੁਂ ਆਰਭਿਂਸੁ। ਨ ਯਾਵ ਇਟ੍ਠਕਾ ਪਰਿਨਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਤਾਵ ਹਤ੍ਥਿਨਾਗੋ ਕਤਿਪਾਹਂ ਦਿਵਾ ਬੋਧਿਰੁਕ੍ਖਟ੍ਠਾਨੇ ਹਤ੍ਥਿਸਾਲਾਯਂ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਰਤ੍ਤਿਂ ਥੂਪਪਤਿਟ੍ਠਾਨਭੂਮਿਂ ਪਰਿਯਾਯਤਿ। ਅਥ ਵਤ੍ਥੁਂ ਚਿਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾ ਥੇਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕੀਦਿਸੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਥੂਪੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ? ''ਵੀਹਿਰਾਸਿਸਦਿਸੋ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ।

''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਰਾਜਾ ਜਙ੍ਘਪ੍ਪਮਾਣਂ ਥੂਪਂ ਚਿਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਧਾਤੁਓਰੋਪਨਤ੍ਥਾਯ ਮਹਾਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਾਰੇਸਿ। ਸਕਲਨਗਰਞ੍ਚ ਜਨਪਦੋ ਚ ਧਾਤੁਮਹਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿ। ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤੇ ਚ ਪਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਮਹਾਜਨਕਾਯੇ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਧਾਤੁ ਹਤ੍ਥਿਕੁਮ੍ਭਤੋ ਸਤ੍ਤਤਾਲਪ੍ਪਮਾਣਂ ਵੇਹਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਯਮਕਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਤੇਹਿ ਤੇਹਿ ਧਾਤੁਪ੍ਪਦੇਸੇਹਿ ਛਨ੍ਨਂ ਵਣ੍ਣਾਨਂ ਉਦਕਧਾਰਾ ਚ ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਚ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਕਣ੍ਡਮ੍ਬਮੂਲੇ ਭਗਵਤਾ ਦਸ੍ਸਿਤਪਾਟਿਹਾਰਿਯਸਦਿਸਮੇਵ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਅਹੋਸਿ। ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਨੇਵ ਥੇਰਾਨੁਭਾਵੇਨ, ਨ ਦੇਵਤਾਨੁਭਾਵੇਨ; ਅਪਿਚ ਖੋ ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਭਾਵੇਨੇਵ। ਭਗਵਾ ਕਿਰ ਧਰਮਾਨੋਵ ਅਧਿਟ੍ਠਾਸਿ – ''ਮਯਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪੇ ਅਨੁਰਾਧਪੁਰਸ੍ਸ ਦਕ੍ਖਿਣਦਿਸਾਭਾਗੇ ਪੁਰਿਮਕਾਨਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਪਰਿਭੋਗਚੇਤਿਯਟ੍ਠਾਨੇ ਮਮ ਦਕ੍ਖਿਣਕ੍ਖਕਧਾਤੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਸੇ ਯਮਕਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਹੋਤੂ''ਤਿ।

> ''ਏਵਂ ਅਚਿਨ੍ਤਿਯਾ ਬੁਦ੍ਧਾ, ਬੁਦ੍ਧਧਮ੍ਮਾ ਅਚਿਨ੍ਤਿਯਾ।
> ਅਚਿਨ੍ਤਿਯੇ ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ, ਵਿਪਾਕੋ ਹੋਤਿ ਅਚਿਨ੍ਤਿਯੋ''ਤਿ॥ (ਅਪ॰ ਥੇਰ ੧.੧.੮੨)।

ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਕਿਰ ਇਮਂ ਦੀਪਂ ਧਰਮਾਨਕਾਲੇਪਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਆਗਮਾਸਿ। ਪਠਮਂ – ਯਕ੍ਖਦਮਨਤ੍ਥਂ ਏਕਕੋਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਯਕ੍ਖੇ ਦਮੇਤ੍ਵਾ ''ਮਯਿ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਦੀਪੇ ਸਾਸਨਂ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪੇ ਰਕ੍ਖਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਦੀਪਂ ਆਵਿਜ੍ਜਿ। ਦੁਤਿਯਂ – ਮਾਤੁਲਭਾਗਿਨੇਯਜਾਨਂ ਨਾਗਰਾਜੂਨਂ ਦਮਨਤ੍ਥਾਯ ਏਕਕੋਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇ ਦਮੇਤ੍ਵਾ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਤਿਯਂ – ਪਞ੍ਚਭਿਕ੍ਖੁਸਤਪਰਿਵਾਰੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਹਾਚੇਤਿਯਟ੍ਠਾਨੇ ਚ ਥੂਪਾਰਾਮਚੇਤਿਯਟ੍ਠਾਨੇ ਚ ਮਹਾਬੋਧਿਪਤਿਟ੍ਠਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਚ ਮਹਿਯਙ੍ਗਣਚੇਤਿਯਟ੍ਠਾਨੇ ਚ ਮੁਤਿਯਙ੍ਗਣਚੇਤਿਯਟ੍ਠਾਨੇ ਚ ਦੀਘਵਾਪਿਚੇਤਿਯਟ੍ਠਾਨੇ ਚ ਕਲ੍ਯਾਣਿਯਚੇਤਿਯਟ੍ਠਾਨੇ ਚ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਇਦਮਸ੍ਸ ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਧਾਤੁਸਰੀਰੇਨ ਆਗਮਨਂ।

ਧਾਤੁਸਰੀਰਤੋ ਚ ਪਨਸ੍ਸ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਉਦਕਫੁਸਿਤੇਹਿ ਸਕਲਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਤਲੇ ਨ ਕੋਚਿ ਅਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸੋ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ। ਏਵਮਸ੍ਸ ਤਂ ਧਾਤੁਸਰੀਰਂ ਉਦਕਫੁਸਿਤੇਹਿ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਤਲਸ੍ਸ ਪਰਿਲ਼ਾਹਂ ਵੂਪਸਮੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਮਤ੍ਥਕੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ । ਰਾਜਾ ਸਫਲਂ ਮਨੁਸ੍ਸਪਟਿਲਾਭਂ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਮਹਨ੍ਤਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਧਾਤੁਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਸਹ ਧਾਤੁਪਤਿਟ੍ਠਾਪਨੇਨ ਮਹਾਭੂਮਿਚਾਲੋ ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਪਨ ਧਾਤੁਪਾਟਿਹਾਰਿਯੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਭਾਤਾ ਅਭਯੋ ਨਾਮ ਰਾਜਕੁਮਾਰੋ ਪੁਰਿਸਸਹਸ੍ਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਬ੍ਬਜਿ। ਚੇਤਰਟ੍ਠਗਾਮਤੋ ਪਞ੍ਚ ਦਾਰਕਸਤਾਨਿ ਪਬ੍ਬਜਿਂਸੁ, ਤਥਾ ਦ੍ਵਾਰਮਣ੍ਡਲਾਦੀਹਿ ਗਾਮਕੇਹਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਪਞ੍ਚ ਦਾਰਕਸਤਾਨਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਅਨ੍ਤੋਨਗਰਤੋ ਚ ਬਹਿਨਗਰਤੋ ਚ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਿ ਤਿਂਸਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ। ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਪਨ ਥੂਪਸ੍ਮਿਂ ਰਾਜਾ ਚ ਰਾਜਭਾਤਿਕਾ ਚ ਦੇਵਿਯੋ ਚ ਦੇਵਨਾਗਯਕ੍ਖਾਨਮ੍ਪਿ ਵਿਮ੍ਹਯਕਰਂ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਪਚ੍ਚੇਕਂ ਪੂਜਂ ਅਕਂਸੁ। ਨਿਟ੍ਠਿਤਾਯ ਪਨ ਧਾਤੁਪੂਜਾਯ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇ ਧਾਤੁਵਰੇ ਮਹਿਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਮੇਘਵਨੁਯ੍ਯਾਨਮੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਾਸਂ ਕਪ੍ਪੇਸਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇ ਅਨੁਲ਼ਾ ਦੇਵੀ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਕਾਮਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਰਾਜਾ ਤਸ੍ਸਾ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''ਅਨੁਲ਼ਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦੇਵੀ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਕਾਮਾ, ਪਬ੍ਬਾਜੇਥ ਨ''ਨ੍ਤਿ। ''ਨ, ਮਹਾਰਾਜ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਮਾਤੁਗਾਮਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤੁਂ ਕਪ੍ਪਤਿ। ਪਾਟਲਿਪੁਤ੍ਤੇ ਪਨ ਮਯ੍ਹਂ ਭਗਿਨੀ ਸਙ੍ਘਮਿਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੀ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਹਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਪਨ, ਮਹਾਰਾਜ, ਦੀਪੇ

ਪੁਰਿਮਕਾਨੰ ਤਿਣ੍ਣੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਬੋਧਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਭਗਵਤੋ ਸਰਸਰੰਸਿਜਾਲਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਕੇਨ ਬੋਧਿਨਾ ਇਧ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਥਾ ਸਾਸਨੰ ਪਹਿਣੇਯ੍ਯਾਸਿ ਯਥਾ ਸਙ੍ਘਮਿਤ੍ਤਾ ਬੋਧਿੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ।

''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਰਾਜਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਵਚਨੰ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਅਮਚ੍ਚੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਮਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਅਰਿਟ੍ਠੰ ਨਾਮ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯੰ ਆਹ – ''ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸਿ ਤ੍ਵੰ, ਤਾਤ, ਪਾਟਲਿਪੁਤ੍ਤੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਹਾਬੋਧਿਨਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਯ੍ਯੰ ਸਙ੍ਘਮਿਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਿੰ ਆਨੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ? ''ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਦੇਵ, ਸਚੇ ਮੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ ਅਨੁਜਾਨਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ। ''ਗਚ੍ਛ, ਤਾਤ , ਥੇਰਿੰ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਾਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਰਞ੍ਞੋ ਚ ਥੇਰਸ੍ਸ ਚ ਸਾਸਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਏਕਦਿਵਸੇਨੇਵ ਜਮ੍ਬੁਕੋਲਪਟ੍ਟਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਾਵੰ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਸਮੁਦ੍ਦੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਾਟਲਿਪੁਤ੍ਤਮੇਵ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਨੁਲ਼ਾਪਿ ਖੋ ਦੇਵੀ ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਞ੍ਞਾਸਤੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਚ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਿਕਾਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਦਸ ਸੀਲਾਨਿ ਸਮਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਨਗਰਸ੍ਸ ਏਕਦੇਸੇ ਉਪਸ੍ਸਯੰ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਵਾਸੰ ਕਪ੍ਪੇਸਿ। ਅਰਿਟ੍ਠੋਪਿ ਤੰਦਿਵਸਮੇਵ ਰਞ੍ਞੋ ਸਾਸਨੰ ਅਪ੍ਪੇਸਿ, ਏਵਞ੍ਚ ਅਵੋਚ – ''ਪੁਤ੍ਤੋ ਤੇ, ਦੇਵ, ਮਹਿਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਏਵਮਾਹ – 'ਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਕਿਰ ਤੇ ਦੇਵਾਨਮ੍ਪਿਯਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਭਾਤੁ ਜਾਯਾ ਅਨੁਲ਼ਾ ਨਾਮ ਦੇਵੀ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਕਾਮਾ , ਤੰ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤੁੰ ਅਯ੍ਯੰ ਸਙ੍ਘਮਿਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਿੰ ਪਹਿਣਥ, ਅਯ੍ਯਾਯੇਵ ਚ ਸਦ੍ਧਿੰ ਮਹਾਬੋਧਿ'''ਨ੍ਤਿ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਾਸਨੰ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਮਿਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਿੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਅਯ੍ਯੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਭਾਤਾ ਮਹਿਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਮੰ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਪੇਸੇਸਿ, ਦੇਵਾਨਮ੍ਪਿਯਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਭਾਤੁ ਜਾਯਾ ਅਨੁਲ਼ਾ ਨਾਮ ਦੇਵੀ ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਞ੍ਞਾਸਤੇਹਿ, ਪਞ੍ਚਹਿ ਚ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਿਕਾਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਕਾਮਾ, ਤੰ ਕਿਰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਥਾ''ਤਿ। ਸਾ ਤਾਵਦੇਵ ਤੁਰਿਤਤੁਰਿਤਾ ਰਞ੍ਞੋ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਮਹਾਰਾਜ, ਮਯ੍ਹੰ ਭਾਤਾ ਮਹਿਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਏਵੰ ਪਹਿਣਿ, 'ਰਞ੍ਞੋ ਕਿਰ ਭਾਤੁ ਜਾਯਾ ਅਨੁਲ਼ਾ ਨਾਮ ਦੇਵੀ ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਞ੍ਞਾਸਤੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਚ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਿਕਾਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਕਾਮਾ ਮਯ੍ਹੰ ਆਗਮਨੰ ਉਦਿਕ੍ਖਤਿ'। ਗਚ੍ਛਾਮਹੰ, ਮਹਾਰਾਜ, ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪ''ਨ੍ਤਿ।

ਰਾਜਾ ਆਹ – ''ਅਮ੍ਮ, ਪੁਤ੍ਤੋਪਿ ਮੇ ਮਹਿਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਨਤ੍ਤਾ ਚ ਮੇ ਸੁਮਨਸਾਮਣੇਰੋ ਮੰ ਛਿਨ੍ਨਹਤ੍ਥੰ ਵਿਯ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪੰ ਗਤਾ। ਤਸ੍ਸ ਮਯ੍ਹੰ ਤੇਪਿ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਸੋਕੋ ਤਵ ਮੁਖੰ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤਿ! ਅਲੰ, ਅਮ੍ਮ, ਮਾ ਤ੍ਵੰ ਅਗਮਾਸੀ''ਤਿ। ''ਭਾਰਿਯੰ ਮੇ, ਮਹਾਰਾਜ, ਭਾਤੁ ਵਚਨੰ; ਅਨੁਲ਼ਾਪਿ ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਇਤ੍ਥਿਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵੁਤਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਪੁਰੇਕ੍ਖਾਰਾ ਮੰ ਪਟਿਮਾਨੇਤਿ; ਗਚ੍ਛਾਮਹੰ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ, ਅਮ੍ਮ, ਮਹਾਬੋਧਿੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਾਹੀ''ਤਿ। ਕੁਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਮਹਾਬੋਧਿ? ਰਾਜਾ ਕਿਰ ਤਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਵ ਧਾਤੁਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥਾਯ ਅਨਾਗਤੇ ਸੁਮਨੇ ਲਙ੍ਕਾਦੀਪੰ ਮਹਾਬੋਧਿੰ ਪੇਸੇਤੁਕਾਮੋ, ''ਕਥੰ ਨੁ ਖੋ ਅਸਤ੍ਥਘਾਤਾਰਹੰ ਮਹਾਬੋਧਿੰ ਪੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਉਪਾਯੰ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਮਹਾਦੇਵੰ ਨਾਮ ਅਮਚ੍ਚੰ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸੋ ਆਹ – ''ਸਨ੍ਤਿ, ਦੇਵ, ਬਹੂ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ। ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਰਾਜਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਭਤ੍ਤੰ ਪਟਿਯਾਦੇਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਾਵਸਾਨੇ ਸਙ੍ਘੰ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਗਨ੍ਤਬ੍ਬੰ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਤੋ ਮਹਾਬੋਧਿਨਾ ਲਙ੍ਕਾਦੀਪੰ ਨੋ''ਤਿ? ਸਙ੍ਘੋ ਮੋਗ੍ਗਲਿਪੁਤ੍ਤਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਭਾਰੰ ਅਕਾਸਿ।

ਥੇਰੋ ''ਗਨ੍ਤਬ੍ਬੰ, ਮਹਾਰਾਜ, ਮਹਾਬੋਧਿਨਾ ਲਙ੍ਕਾਦੀਪ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ **ਪਞ੍ਚ ਮਹਾਅਧਿਟ੍ਠਾਨਾਨਿ** ਕਥੇਸਿ। ਕਤਮਾਨਿ ਪਞ੍ਚ? ਭਗਵਾ ਕਿਰ ਮਹਾਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਮਞ੍ਚੇ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਲਙ੍ਕਾਦੀਪੇ ਮਹਾਬੋਧਿਪਤਿਟ੍ਠਾਪਨਤ੍ਥਾਯ ''ਅਸੋਕਮਹਾਰਾਜਾ ਮਹਾਬੋਧਿਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥੰ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਦਾ ਮਹਾਬੋਧਿਸ੍ਸ ਦਕ੍ਖਿਣਸਾਖਾ ਸਯਮੇਵ ਛਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਕਟਾਹੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤੂ''ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਸਿ – ਇਦਮੇਕਮਧਿਟ੍ਠਾਨੰ।

ਤਤ੍ਥ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਕਾਲੇ ਚ ''ਮਹਾਬੋਧਿ ਹਿਮਵਲਾਹਕਗਬ੍ਭੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤੂ''ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਸਿ – ਇਦੰ ਦੁਤਿਯਮਧਿਟ੍ਠਾਨੰ।

''ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਹਿਮਵਲਾਹਕਗਬ੍ਭਤੋ ਓਰੁਯ੍ਹ ਸੁਵਣ੍ਣਕਟਾਹੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤੋ ਪਤ੍ਤੇਹਿ ਚ ਫਲੇਹਿ ਚ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਰੰਸਿਯੋ ਮੁਞ੍ਚਤੂ''ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਸਿ – ਇਦੰ ਤਤਿਯਮਧਿਟ੍ਠਾਨੰ।

‘‘ਥੂਪਾਰਾਮੇ ਦਕ੍ਖਿਣਕ੍ਖਕਧਾਤੁ ਚੇਤਿਯਮ੍ਹਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਸੇ ਯਮਕਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਕਰੋਤੂ’’ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਸਿ – ਇਦਂ ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ।

ਲਙ੍ਕਾਦੀਪਮ੍ਹਿਯੇਵ ਮੇ ਦੋਣਮਤ੍ਤਾ ਧਾਤੁਯੋ ਮਹਾਚੇਤਿਯਮ੍ਹਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਕਾਲੇ ਬੁਦ੍ਧਵੇਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੇਹਾਸਂ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਯਮਕਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤੂ’’ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਸਿ – ਇਦਂ ਪਞ੍ਚਮਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ।

ਰਾਜਾ ਇਮਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਮਹਾਅਧਿਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ ਪਾਟਲਿਪੁਤ੍ਤਤੋ ਯਾਵ ਮਹਾਬੋਧਿ ਤਾਵ ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਕਟਾਹਤ੍ਥਾਯ ਬਹੁਂ ਸੁਵਣ੍ਣਂ ਨੀਹਰਾਪੇਸਿ। ਤਾਵਦੇਵ ਚ ਰਞ੍ਞੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਞਤ੍ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਕਮ੍ਮਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਕਮ੍ਮਾਰਵਣ੍ਣਂ ਨਿਮ੍ਮਿਨਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਰਾਜਾ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਤਾਤ, ਇਮਂ ਸੁਵਣ੍ਣਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਟਾਹਂ ਕਰੋਹੀ’’ਤਿ ਆਹ। ‘‘ਪਮਾਣਂ, ਦੇਵ, ਜਾਨਾਥਾ’’ਤਿ? ‘‘ਤ੍ਵਮੇਵ, ਤਾਤ, ਞਤ੍ਵਾ ਕਰੋਹੀ’’ਤਿ। ‘‘ਸਾਧੁ, ਦੇਵ, ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਰਿਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਕਟਾਹਂ ਨਿਮ੍ਮਿਨਿ ਨਵਹਤ੍ਥਪਰਿਕ੍ਖੇਪਂ ਪਞ੍ਚਹਤ੍ਥੁਬ੍ਬੇਧਂ ਤਿਹਤ੍ਥਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਂ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਬਹਲਂ ਹਤ੍ਥਿਸੋਣ੍ਡਪ੍ਪਮਾਣਮੁਖਵਟ੍ਟਿਂ। ਅਥ ਰਾਜਾ ਸਤ੍ਤਯੋਜਨਾਯਾਮਾਯ ਤਿਯੋਜਨਵਿਤ੍ਥਾਰਾਯ ਮਹਤਿਯਾ ਸੇਨਾਯ ਪਾਟਲਿਪੁਤ੍ਤਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਰਿਯਸਙ੍ਘਮਾਦਾਯ ਮਹਾਬੋਧਿਸਮੀਪਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਸੇਨਾ ਸਮੁਸ੍ਸਿਤਧਜਪਟਾਕਂ ਨਾਨਾਰਤਨਵਿਚਿਤ੍ਤਂ ਅਨੇਕਾਲਙ੍ਕਾਰਪਅਮਣ੍ਡਿਤਂ ਨਾਨਾਵਿਧਕੁਸੁਮਸਮਾਕਿਣ੍ਣਂ ਅਨੇਕਤੂਰਿਯਸਙ੍ਘੁਟ੍ਠਂ ਮਹਾਬੋਧਿਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿ। ਰਾਜਾ ਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਤੇ ਗਣਪਾਮੋਕ੍ਖੇ ਮਹਾਥੇਰੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਪਤ੍ਤਾਭਿਸੇਕਾਨਂ ਰਾਜੂਨਂ ਸਹਸ੍ਸੇਨ ਅਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਮਹਾਬੋਧਿਞ੍ਚ ਪਰਿਵਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਬੋਧਿਮੂਲੇ ਠਤ੍ਵਾ ਮਹਾਬੋਧਿਂ ਉਲ੍ਲੋਕੇਸਿ। ਮਹਾਬੋਧਿਸ੍ਸ ਖਨ੍ਧਞ੍ਚ ਦਕ੍ਖਿਣਮਹਾਸਾਖਾਯ ਚਤੁਹਤ੍ਥਪ੍ਪਮਾਣਪ੍ਪਦੇਸਞ੍ਚ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਂ ਅਦਸ੍ਸਨਂ ਅਗਮਾਸਿ।

ਰਾਜਾ ਤਂ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪੀਤਿਪਾਮੋਜ੍ਜੋ ‘‘ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਂ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੁਟ੍ਠੋ ਮਹਾਬੋਧਿਂ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪਰਜ੍ਜੇਨ ਪੂਜੇਮੀ’’ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਤ੍ਵਾ ਅਭਿਸੇਕਂ ਅਦਾਸਿ। ਤਤੋ ਪੁਪ੍ਫਗਨ੍ਧਾਦੀਹਿ ਪੂਜੇਤ੍ਵਾ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਠਤ੍ਵਾ ਸਚ੍ਚਵਚਨਕਿਰਿਯਾਯ ਬੋਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿਤੁਕਾਮੋ ਭੂਮਿਤੋ ਯਾਵ ਮਹਾਬੋਧਿਸ੍ਸ ਦਕ੍ਖਿਣਸਾਖਾ ਤਾਵ ਉਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਰਤਨਮਯਪੀਠਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਸੁਵਣ੍ਣਕਟਾਹਂ ਠਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਰਤਨਪੀਠਂ ਆਰੁਯ੍ਹ ਸੁਵਣ੍ਣਤੁਲਿਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਨੋਸਿਲਾਯ ਲੇਖਂ ਕਤ੍ਵਾ ‘‘ਯਦਿ ਮਹਾਬੋਧਿਨਾ ਲਙ੍ਕਾਦੀਪੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਂ, ਯਦਿ ਚਾਹਂ ਬੁਦ੍ਧਸਾਸਨੇ ਨਿਬ੍ਬੇਮਤਿਕੋ ਭਵੇਯ੍ਯਂ, ਮਹਾਬੋਧਿ ਸਯਮੇਵ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਵਣ੍ਣਕਟਾਹੇ ਓਰੁਯ੍ਹ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤੂ’’ਤਿ ਸਚ੍ਚਵਚਨਕਿਰਿਯਮਕਾਸਿ। ਸਹ ਸਚ੍ਚਕਿਰਿਯਾਯ ਬੋਧਿਸਾਖਾ ਮਨੋਸਿਲਾਯ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇ ਛਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਕਲਲਪੂਰਸ੍ਸ ਸੁਵਣ੍ਣਕਟਾਹਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤਸ੍ਸ ਉਬ੍ਬੇਧੇਨ ਦਸਹਤ੍ਥੋ ਖਨ੍ਧੋ ਹੋਤਿ ਚਤੁਹਤ੍ਥਾ ਪਞ੍ਚ ਮਹਾਸਾਖਾ ਪਞ੍ਚਹਿਯੇਵ ਫਲੇਹਿ ਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਾ, ਖੁਦ੍ਦਕਸਾਖਾਨਂ ਪਨ ਸਹਸ੍ਸਂ। ਅਥ ਰਾਜਾ ਮੂਲਲੇਖਾਯ ਉਪਰਿ ਤਿਵਙ੍ਗੁਲਪ੍ਪਦੇਸੇ ਅਞ੍ਞਂ ਲੇਖਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿ। ਤਤੋ ਤਾਵਦੇਵ ਪੁਪ੍ਫੁਲ੍ਲਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਦਸ ਮਹਾਮੂਲਾਨਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਂਸੁ। ਪੁਨ ਉਪਰੂਪਰਿ ਤਿਵਙ੍ਗੁਲੇ ਤਿਵਙ੍ਗੁਲੇ ਅਞ੍ਞਾ ਨਵ ਲੇਖਾ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿ। ਤਾਹਿਪਿ ਦਸ ਦਸ ਪੁਪ੍ਫੁਲ੍ਲਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਵੁਤਿ ਮੂਲਾਨਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਂਸੁ। ਪਠਮਕਾ ਦਸ ਮਹਾਮੂਲਾ ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤਂ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾ। ਇਤਰੇਪਿ ਗਵਕ੍ਖਜਾਲਸਦਿਸਂ ਅਨੁਸਿਬ੍ਬਨ੍ਤਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਾ। ਏਤ੍ਤਕਂ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਰਾਜਾ ਰਤਨਪੀਠਮਤ੍ਥਕੇ ਠਿਤੋਯੇਵ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਮਹਾਨਾਦਂ ਨਦਿ। ਅਨੇਕਾਨਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸਾਧੁਕਾਰਮਕਂਸੁ। ਸਕਲਰਾਜਸੇਨਾ ਉਨ੍ਨਾਦਿਨੀ ਅਹੋਸਿ। ਚੇਲੁਕ੍ਖੇਪਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਪਵਤ੍ਤਯਿਂਸੁ। ਭੂਮਟ੍ਠਕਦੇਵੇ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਕਾਯਿਕਾ ਦੇਵਾ ਤਾਵ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਪਵਤ੍ਤਯਿਂਸੁ। ਰਞ੍ਞੋ ਇਮਂ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪੀਤਿਯਾ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਫੁਟਸਰੀਰਸ੍ਸ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਸ੍ਸੇਵ ਮਹਾਬੋਧਿ ਮੂਲਸਤੇਨ ਸੁਵਣ੍ਣਕਟਾਹੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਦਸ ਮਹਾਮੂਲਾਨਿ ਸੁਵਣ੍ਣਕਟਾਹਤਲਂ ਆਹਚ੍ਚ ਅਟ੍ਠਂਸੁ। ਅਵਸੇਸਾਨਿ ਨਵੁਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਮੂਲਾਨਿ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਵਡ੍ਢਨਕਾਨਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਕਲਲੇ ਓਰੁਯ੍ਹ ਠਿਤਾਨਿ।

ਏਵਂ ਸੁਵਣ੍ਣਕਟਾਹੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਮਤ੍ਤੇ ਮਹਾਬੋਧਿਮ੍ਹਿ ਮਹਾਪਥਵੀ ਚਲਿ। ਆਕਾਸੇ ਦੇਵਦੁਨ੍ਦੁਭਿਯੋ ਫਲਿਂਸੁ। ਪਬ੍ਬਤਾਨਂ ਨਚ੍ਚੇਹਿ ਦੇਵਾਨਂ ਸਾਧੁਕਾਰੇਹਿ ਯਕ੍ਖਾਨਂ ਹਿਙ੍ਕਾਰੇਹਿ ਅਸੁਰਾਨਂ ਥੁਤਿਜਪ੍ਪੇਹਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ ਅਪ੍ਫੋਟਨੇਹਿ ਮੇਘਾਨਂ ਗਜ੍ਜਿਤੇਹਿ ਚਤੁਪ੍ਪਦਾਨਂ

ਰਵੇਹਿ ਪਕ੍ਖੀਨਂ ਰੁਤੇਹਿ ਸਬ੍ਬਤਾਲ਼ਾਵਚਰਾਨਂ ਸਕਸਕਪਟਿਭਾਨੇਹਿ ਪਥਵੀਤਲਤੋ ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਤਾਵ ਏਕਕੋਲਾਹਲਂ ਏਕਨਿਨ੍ਨਾਦਂ ਅਹੋਸਿ। ਪਞ੍ਚਸੁ ਸਾਖਾਸੁ ਫਲਤੋ ਫਲਤੋ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਰਂਸਿਯੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸਕਲਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਂ ਰਤਨਗੋਪਾਨਸੀਵਿਨਦ੍ਧਂ ਵਿਯ ਕੁਰੁਮਾਨਾ ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਚ੍ਛਿਂਸੁ। ਤਂ ਖਣਤੋ ਚ ਪਨ ਪਭੁਤਿ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਮਹਾਬੋਧਿ ਹਿਮਵਲਾਹਕਗਬ੍ਭਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਨ ਕੋਚਿ ਮਹਾਬੋਧਿਂ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਰਾਜਾ ਰਤਨਪੀਠਤੋ ਓਰੁਯ੍ਹ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਮਹਾਬੋਧਿਪੂਜਂ ਕਾਰੇਸਿ। ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਸਬ੍ਬਦਿਸਾਹਿ ਹਿਮਾ ਚ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਰਂਸਿਯੋ ਚ ਆਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਬੋਧਿਮੇਵ ਪਵਿਸਿਂਸੁ। ਵਿਗਤਹਿਮਵਲਾਹਕੇ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੇ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਗਬ੍ਭੇ ਮਹਾਬੋਧਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਖਨ੍ਧਸਾਖਾਪਸਾਖੋ ਪਞ੍ਚਫਲਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੋ ਸੁਵਣ੍ਣਕਟਾਹੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋਵ ਪਞ੍ਞਾਯਿਤ੍ਥ। ਰਾਜਾ ਮਹਾਬੋਧਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯੇਹਿ ਸਞ੍ਜਾਤਪੀਤਿਪਾਮੋਜ੍ਜੋ ‘‘ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪਰਜ੍ਜੇਨ ਤਰੁਣਮਹਾਬੋਧਿਂ ਪੂਜੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਅਭਿਸੇਕਂ ਦਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਮਹਾਬੋਧਿਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਅਟ੍ਠਾਸਿ।

ਮਹਾਬੋਧਿ ਪੁਬ੍ਬਕਤ੍ਤਿਕਪਵਾਰਣਾਦਿਵਸੇ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਪਠਮਂ ਸੁਵਣ੍ਣਕਟਾਹੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿ। ਤਤੋ ਹਿਮਗਬ੍ਭਸਤ੍ਤਾਹਂ ਅਭਿਸੇਕਸਤ੍ਤਾਹਞ੍ਚ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਕਾਲ਼ਪਕ੍ਖਸ੍ਸ ਉਪੋਸਥਦਿਵਸੇ ਰਾਜਾ ਏਕਦਿਵਸੇਨੇਵ ਪਾਟਲਿਪੁਤ੍ਤਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਕਤ੍ਤਿਕਜੁਣ੍ਹਪਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪਾਟਿਪਦਦਿਵਸੇ ਮਹਾਬੋਧਿਂ ਪਾਚੀਨਮਹਾਸਾਲਮੂਲੇ ਠਪੇਸਿ। ਸੁਵਣ੍ਣਕਟਾਹੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਦਿਵਸਤੋ ਸਤ੍ਤਰਸਮੇ ਦਿਵਸੇ ਮਹਾਬੋਧਿਸ੍ਸ ਅਭਿਨਵਙ੍ਕੁਰਾ ਪਾਤੁਰਹੇਸੁਂ। ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾਪਿ ਪਸਨ੍ਨੋ ਰਾਜਾ ਪੁਨ ਮਹਾਬੋਧਿਂ ਰਜ੍ਜੇਨ ਪੂਜੇਨ੍ਤੋ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪਾਭਿਸੇਕਮਦਾਸਿ। ਤਦਾ ਸੁਮਨਸਾਮਣੇਰੋ ਕਤ੍ਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮਦਿਵਸੇ ਧਾਤੁਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥਂ ਗਤੋ ਮਹਾਬੋਧਿਸ੍ਸ ਕਤ੍ਤਿਕਛਣਪੂਜਂ ਅਦ੍ਦਸ। ਏਵਂ ਮਹਾਬੋਧਿਮਣ੍ਡਤੋ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਪਾਟਲਿਪੁਤ੍ਤੇ ਠਪਿਤਂ ਮਹਾਬੋਧਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਆਹ – ‘‘ਤੇਨ ਹਿ, ਅਮ੍ਮ, ਮਹਾਬੋਧਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਾਹੀ’’ਤਿ। ਸਾ ‘‘ਸਾਧੂ’’ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ।

ਰਾਜਾ ਮਹਾਬੋਧਿਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਾਯ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਦੇਵਤਾਕੁਲਾਨਿ, ਅਟ੍ਠ ਅਮਚ੍ਚਕੁਲਾਨਿ, ਅਟ੍ਠ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕੁਲਾਨਿ, ਅਟ੍ਠ ਕੁਟੁਮ੍ਬਿਯਕੁਲਾਨਿ, ਅਟ੍ਠ ਗੋਪਕਕੁਲਾਨਿ, ਅਟ੍ਠ ਤਰਚ੍ਛਕੁਲਾਨਿ, ਅਟ੍ਠ ਚ ਕਾਲਿਙ੍ਗਕੁਲਾਨਿ ਦਤ੍ਵਾ ਉਦਕਸਿਞ੍ਚਨਤ੍ਥਾਯ ਚ ਅਟ੍ਠ ਸੁਵਣ੍ਣਘਟੇ, ਅਟ੍ਠ ਚ ਰਜਤਘਟੇ ਦਤ੍ਵਾ ਇਮਿਨਾ ਪਰਿਵਾਰੇਨ ਮਹਾਬੋਧਿਂ ਗਙ੍ਗਾਯ ਨਾਵਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਸਯਮ੍ਪਿ ਨਗਰਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਵਿਜ੍ਝਾਟਵਿਂ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਸਤ੍ਤਹਿ ਦਿਵਸੇਹਿ ਤਾਮਲਿਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ। ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਦੇਵਨਾਗਮਨੁਸ੍ਸਾ ਉਲ਼ਾਰਂ ਮਹਾਬੋਧਿਪੂਜਂ ਅਕਂਸੁ। ਰਾਜਾਪਿ ਸਮੁਦ੍ਦਤੀਰੇ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਮਹਾਬੋਧਿਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪਮਹਾਰਜ੍ਜਂ ਅਦਾਸਿ। ਇਦਮਸ੍ਸ ਤਤਿਯਂ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਰਜ੍ਜਸਮ੍ਪਦਾਨਂ ਹੋਤਿ।

ਏਵਂ ਮਹਾਰਜ੍ਜੇਨ ਪੂਜੇਤ੍ਵਾ ਮਾਗਸਿਰਮਾਸਸ੍ਸ ਪਠਮਪਾਟਿਪਦਦਿਵਸੇ ਅਸੋਕੋ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ ਮਹਾਬੋਧਿਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਲਪ੍ਪਮਾਣਂ ਉਦਕਂ ਓਰੁਯ੍ਹ ਨਾਵਾਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਮਿਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਿਮ੍ਪਿ ਸਪਰਿਵਾਰਂ ਨਾਵਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਅਰਿਟ੍ਠਂ ਅਮਚ੍ਚਂ ਏਤਦਵੋਚ – ‘‘ਅਹਂ, ਤਾਤ, ਮਹਾਬੋਧਿਂ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪਰਜ੍ਜੇਨ ਪੂਜੇਤ੍ਵਾ ਗਲਪ੍ਪਮਾਣਂ ਉਦਕਂ ਓਰੁਯ੍ਹ ਮਮ ਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਪੇਸੇਸਿਂ, ਸੋਪਿ ਏਵਮੇਵ ਮਹਾਬੋਧਿਂ ਪੂਜੇਤੂ’’ਤਿ। ਏਵਂ ਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਸਾਸਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ‘‘ਗਚ੍ਛਤਿ ਵਤਰੇ, ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਰਸਰਂਸਿਜਾਲਂ ਵਿਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤੋ ਮਹਾਬੋਧਿਰੁਕ੍ਖੋ’’ਤਿ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਸ੍ਸੂਨਿ ਪਵਤ੍ਤਯਮਾਨੋ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਾਪਿ ਖੋ ਮਹਾਬੋਧਿਸਮਾਰੂਲ਼੍ਹਾ ਨਾਵਾ ਪਸ੍ਸਤੋ ਪਸ੍ਸਤੋ ਮਹਾਰਾਜਸ੍ਸ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਤਲਂ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿ। ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇਪਿ ਸਮਨ੍ਤਾ ਯੋਜਨਂ ਵੀਚਿਯੋ ਵੂਪਸਨ੍ਤਾ; ਪਞ੍ਚ ਵਣ੍ਣਾਨਿ ਪਦੁਮਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਿਤਾਨਿ; ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇ ਦਿਬ੍ਬਾਨਿ ਤੂਰਿਯਾਨਿ ਪਵਜ੍ਜਿਂਸੁ; ਆਕਾਸੇ ਜਲਜਥਲਜਰੁਕ੍ਖਾਦਿਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਾਹਿ ਦੇਵਤਾਹਿ ਪਵਤ੍ਤਿਤਾ ਅਤਿਵਿਯ ਉਲ਼ਾਰਾ ਪੂਜਾ ਅਹੋਸਿ। ਸਙ੍ਘਮਿਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੀਪਿ ਸੁਪਣ੍ਣਰੂਪੇਨ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇ ਨਾਗਕੁਲਾਨਿ ਸਨ੍ਤਾਸੇਸਿ। ਤੇ ਚ ਉਤ੍ਰਸ੍ਤਰੂਪਾ ਨਾਗਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਵਿਭੂਤਿਂ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਿਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਬੋਧਿਂ ਨਾਗਭਵਨਂ ਅਤਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਨਾਗਰਜ੍ਜੇਨ ਪੂਜੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਨਾਵਾਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸੁਂ। ਤਂਦਿਵਸਮੇਵ ਨਾਵਾ ਜਮ੍ਬੁਕੋਲਪਟ੍ਟਨਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਸੋਕਮਹਾਰਾਜਾਪਿ ਮਹਾਬੋਧਿਵਿਯੋਗਦੁਕ੍ਖਿਤੋ ਕਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਰੋਦਿਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਦਸ੍ਸਨਵਿਸਯਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਿ।

ਦੇਵਾਨਮ੍ਪਿਯਤਿਸ੍ਸੋ ਮਹਾਰਾਜਾਪਿ ਖੋ ਸੁਮਨਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਵਚਨੇਨ ਮਾਗਸਿਰਮਾਸਸ੍ਸ ਪਠਮਪਾਟਿਪਦਦਿਵਸਤੋ ਪਭੁਤਿ ਉਤ੍ਤੁਰਦ੍ਵਾਰਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਜਮ੍ਬੁਕੋਲਪਟ੍ਟਨੰ ਤਾਵ ਮਗ੍ਗੰ ਸੋਧਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਲਙ੍ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਗਰਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਨਦਿਵਸੇ ਉਤ੍ਤੁਰਦ੍ਵਾਰਸਮੀਪੇ ਸਮੁਦ੍ਦਸਾਲਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ ਠਿਤੋਯੇਵ ਤਾਯ ਵਿਭੂਤਿਯਾ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦੇ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰਯੇਵ ਮਹਾਬੋਧਿੰ ਥੇਰਸ੍ਸ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੁਟ੍ਠਮਾਨਸੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੰ ਮਗ੍ਗੰ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣੇਹਿ ਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਓਕਿਰਾਪੇਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰੇ ਪੁਪ੍ਫਅਗ੍ਘਿਯਾਨਿ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਏਕਾਹੇਨੇਵ ਜਮ੍ਬੁਕੋਲਪਟ੍ਟਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਤਾਲਾਵਚਰਪਰਿਵੁਤੋ ਪੁਪ੍ਫਧੂਮਗਨ੍ਧਵਾਸਾਦੀਹਿ ਪੂਜਯਮਾਨੋ ਗਲਪ੍ਪਮਾਣੰ ਉਦਕੰ ਓਰੁਯ੍ਹ ''ਆਗਤੋ ਵਤਰੇ, ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਸਰਸਰੰਸਿਜਾਲਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਕੋ ਮਹਾਬੋਧਿਰੁਕ੍ਖੋ''ਤਿ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ ਮਹਾਬੋਧਿੰ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਮङ्ਗੇ ਸਿਰਸ੍ਮਿੰ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਬੋਧਿੰ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤੇਹਿ ਸੋਲ਼ਸਹਿ ਜਾਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨਕੁਲੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਮੁਦ੍ਦਤੋ ਪਚ੍ਚੁਤ੍ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਸਮੁਦ੍ਦਤੀਰੇ ਮਹਾਬੋਧਿੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤੀਣਿ ਦਿਵਸਾਨਿ ਸਕਲਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪਰਜ੍ਜੇਨ ਪੂਜੇਸਿ, ਸੋਲ਼ਸਨ੍ਨੰ ਜਾਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨਕੁਲਾਨੰ ਰਜ੍ਜੰ ਵਿਚਾਰੇਸਿ। ਅਥ ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਦਿਵਸੇ ਮਹਾਬੋਧਿੰ ਆਦਾਯ ਉਲ਼ਾਰੰ ਪੂਜੰ ਕੁਰੁਮਾਨੋ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਅਨੁਰਾਧਪੁਰੰ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੋ। ਅਨੁਰਾਧਪੁਰੇਪਿ ਮਹਾਸਕ੍ਕਾਰੰ ਕਤ੍ਵਾ ਚਾਤੁਦ੍ਦਸੀਦਿਵਸੇ ਵਡ੍ਢਮਾਨਕਚ੍ਛਾਯਾਯ ਮਹਾਬੋਧਿੰ ਉਤ੍ਤੁਰਦ੍ਵਾਰੇਨ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਨਗਰਮਜ੍ਝੇਨ ਅਤਿਹਰਨ੍ਤੋ ਦਕ੍ਖਿਣਦ੍ਵਾਰੇਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਦ੍ਵਾਰਤੋ ਪਞ੍ਚਧਨੁਸਤਿਕੇ ਠਾਨੇ ਯਤ੍ਥ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ, ਪੁਰਿਮਕਾ ਚ ਤਯੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿੰ ਅਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿੰਸੁ, ਯਤ੍ਥ ਕਕੁਸਨ੍ਧਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਮਹਾਸਿਰੀਸਬੋਧਿ, ਕੋਨਾਗਮਨਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਉਦੁਮ੍ਬਰਬੋਧਿ, ਕਸ੍ਸਪਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਚ ਨਿਗ੍ਰੋਧਬੋਧਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਮਹਾਮੇਘਵਨੁਯ੍ਯਾਨਸ੍ਸ ਤਿਲਕਭੂਤੇ ਸੁਮਨਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਵਚਨੇਨ ਪਠਮਮੇਵ ਕਤਭੂਮਿਪਰਿਕਮ੍ਮੇ ਰਾਜਵਤ੍ਥੁਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕਟ੍ਠਾਨੇ ਮਹਾਬੋਧਿੰ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ।

ਕਥੰ? ਤਾਨਿ ਕਿਰ ਬੋਧਿੰ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤਾਨਿ ਸੋਲ਼ਸ ਜਾਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨਕੁਲਾਨਿ ਰਾਜਵੇਸੰ ਗਣ੍ਹਿੰਸੁ। ਰਾਜਾ ਦੋਵਾਰਿਕਵੇਸੰ ਗਣ੍ਹਿ। ਸੋਲ਼ਸ ਕੁਲਾਨਿ ਮਹਾਬੋਧਿੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਓਰੋਪਯਿੰਸੁ। ਮਹਾਬੋਧਿ ਤੇਸੰ ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੁਤ੍ਤਸਮਨਨ੍ਤਰਮੇਵ ਅਸੀਤਿਹਤ੍ਥਪ੍ਪਮਾਣੰ ਵੇਹਾਸੰ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਰੰਸਿਯੋ ਮੁਞ੍ਚਿ। ਰੰਸਿਯੋ ਸਕਲਦੀਪੰ ਪਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੰ ਆਹਚ੍ਚ ਅਟ੍ਠੰਸੁ। ਮਹਾਬੋਧਿਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਞ੍ਜਾਤਪ੍ਪਸਾਦਾਨਿ ਦਸਪੁਰਿਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਵਿਪਸ੍ਸਨੰ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿੰਸੁ। ਯਾਵ ਸੂਰਿਯਤ੍ਥङ्ਗਮਾ ਮਹਾਬੋਧਿ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਤ੍ਥङ्ਗਮਿਤੇ ਪਨ ਸੂਰਿਯੇ ਰੋਹਿਣਿਨਕ੍ਖਤ੍ਤੇਨ ਪਥਵਿਯੰ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਸਹ ਬੋਧਿਪਤਿਟ੍ਠਾਨਾ ਉਦਕਪਰਿਯਨ੍ਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਮਹਾਪਥਵੀ ਅਕਮ੍ਪਿ। ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਮਹਾਬੋਧਿ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਹਿਮਗਬ੍ਭੇ ਸਨ੍ਨਿਸੀਦਿ। ਲੋਕਸ੍ਸ ਅਦਸ੍ਸਨੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਵਿਗਤਵਲਾਹਕੰ ਨਭੰ ਅਹੋਸਿ। ਛਬ੍ਬਣ੍ਣਰੰਸਿਯੋ ਜਲਨ੍ਤਾ ਵਿਪ੍ਫੁਰਨ੍ਤਾ ਨਿਚ੍ਛਰਿੰਸੁ। ਮਹਾਬੋਧਿਸ੍ਸ ਖਨ੍ਧੋ ਚ ਸਾਖਾਯੋ ਚ ਪਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਪਞ੍ਚ ਫਲਾਨਿ ਚ ਦਸ੍ਸਿੰਸੁ। ਮਹਿਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਸङ्ਘਮਿਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੀ ਚ ਰਾਜਾ ਚ ਸਪਰਿਵਾਰਾ ਮਹਾਬੋਧਿਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਅਗਮੰਸੁ। ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਚ ਸਬ੍ਬੇ ਦੀਪਵਾਸਿਨੋ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿੰਸੁ। ਤੇਸੰ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾਨੰਯੇਵ ਉਤ੍ਤਰਸਾਖਤੋ ਏਕੰ ਫਲੰ ਪਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਸਾਖਤੋ ਮੁਚ੍ਚਿ। ਥੇਰੋ ਹਤ੍ਥੰ ਉਪਨਾਮੇਸਿ। ਫਲੰ ਥੇਰਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਤੰ ਥੇਰੋ ''ਰੋਪਯ, ਮਹਾਰਾਜਾ''ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਅਦਾਸਿ। ਰਾਜਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਕਟਾਹੇ ਮਧੁਰਪੰਸੁੰ ਆਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਕਲਲੰ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਬੋਧਿਆਸਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਸਿ। ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾਨੰਯੇਵ ਚਤੁਹਤ੍ਥਪ੍ਪਮਾਣਾ ਅਟ੍ਠ ਤਰੁਣਬੋਧਿਰੁਕ੍ਖਾ ਉਟ੍ਠਹਿੰਸੁ। ਰਾਜਾ ਤੰ ਅਚ੍ਛਰਿਯੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠ ਤਰੁਣਬੋਧਿਰੁਕ੍ਖੇ ਸੇਤਚ੍ਛਤ੍ਤੇਨ ਪੂਜੇਤ੍ਵਾ ਅਭਿਸੇਕੰ ਅਦਾਸਿ। ਤਤੋ ਏਕੰ ਬੋਧਿਰੁਕ੍ਖੰ ਆਗਮਨਕਾਲੇ ਮਹਾਬੋਧਿਨਾ ਪਠਮਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋਕਾਸੇ ਜਮ੍ਬੁਕੋਲਪਟ੍ਟਨੇ ਰੋਪਯਿੰਸੁ, ਏਕੰ ਤਵਕ੍ਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਗਾਮਦ੍ਵਾਰੇ, ਏਕੰ ਥੂਪਾਰਾਮੇ, ਏਕੰ ਇਸ੍ਸਰਨਿਮ੍ਮਾਨਵਿਹਾਰੇ, ਏਕੰ ਪਠਮਚੇਤਿਯਟ੍ਠਾਨੇ, ਏਕੰ ਚੇਤਿਯਪਬ੍ਬਤੇ, ਏਕੰ ਰੋਹਣਜਨਪਦਮ੍ਹਿ ਕਾਜਰਗਾਮੇ, ਏਕੰ ਰੋਹਣਜਨਪਦਮ੍ਹਿਯੇਵ ਚਨ੍ਦਨਗਾਮੇ। ਇਤਰੇਸੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਫਲਾਨੰ ਬੀਜੇਹਿ ਜਾਤੇ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿੰਸ ਬੋਧਿਤਰੁਣੇ ਯੋਜਨਿਯਆਰਾਮੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸੁੰ।

ਏਵੰ ਪੁਤ੍ਤਨਤ੍ਤੁਪਰਮ੍ਪਰਾਯ ਸਮਨ੍ਤਾ ਦੀਪਵਾਸੀਨੰ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇ ਦਸਬਲਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਧਜਭੂਤੇ ਮਹਾਬੋਧਿਮ੍ਹਿ ਅਨੁਲ਼ਾ ਦੇਵੀ ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਞ੍ਞਾਸਤੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਚ ਅਨ੍ਤੇਪੁਰਿਕਾਸਤੇਹੀਤਿ ਮਾਤੁਗਾਮਸਹਸ੍ਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸङ्ਘਮਿਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਿਯਾ ਸਨ੍ਤਿਕੇ

ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਸਪਰਿਵਾਰਾ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਅਰਿਟ੍ਠੋਪਿ ਖੋ ਰਞ੍ਞੋ ਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯੋ ਪਞ੍ਚਹਿ ਪੁਰਿਸਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਸਪਰਿਵਾਰੋ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਸਿ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਰਾਜਾ ਮਹਾਬੋਧਿਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਥੂਪਾਰਾਮਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਲੋਹਪਾਸਾਦਟ੍ਠਾਨਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਾ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਅਭਿਹਰਿਂਸੁ। ਰਾਜਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਅਦਾਸਿ। ਥੇਰੋ ਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਲੋਹਪਾਸਾਦਟ੍ਠਾਨਂ ਪੂਜੇਸਿ। ਪੁਪ੍ਫੇਸੁ ਭੂਮਿਯਂ ਪਤਿਤਮਤ੍ਤੇਸੁ ਮਹਾਭੂਮਿਚਾਲੋ ਅਹੋਸਿ। ਰਾਜਾ ''ਕਸ੍ਮਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭੂਮਿ ਚਲਿਤਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਇਸ੍ਮਿਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਓਕਾਸੇ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਨਾਗਤੇ ਉਪੋਸਥਾਗਾਰਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਤਂ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ।

ਰਾਜਾ ਪੁਨ ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਮ੍ਬਙ੍ਗਣਟ੍ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਤੋ। ਤਤ੍ਥਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਗਨ੍ਧਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਤਿਮਧੁਰਰਸਂ ਏਕਂ ਅਮ੍ਬਪਕ੍ਕਂ ਆਹਰੀਯਿਤ੍ਥ। ਰਾਜਾ ਤਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਅਦਾਸਿ। ਥੇਰੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ''ਇਦਂ ਏਤ੍ਥੇਵ ਰੋਪੇਥਾ''ਤਿ ਆਹ। ਰਾਜਾ ਤਂ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਉਦਕਂ ਆਸਿਞ੍ਚਿ। ਸਹ ਅਮ੍ਬਬੀਜਰੋਪਨੇਨ ਪਥਵੀ ਅਕਮ੍ਪਿ। ਰਾਜਾ ''ਕਸ੍ਮਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਥਵੀ ਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਓਕਾਸੇ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਨਾਗਤੇ 'ਅਮ੍ਬਙ੍ਗਣਂ' ਨਾਮ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਟ੍ਠਾਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਤਂ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ।

ਰਾਜਾ ਤਤ੍ਥ ਅਟ੍ਠ ਪੁਪ੍ਫਮੁਟ੍ਠਿਯੋ ਓਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਥੇਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਮਹਾਚੇਤਿਯਟ੍ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਤੋ। ਤਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਾ ਚਮ੍ਪਕਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਅਭਿਹਰਿਂਸੁ। ਤਾਨਿ ਰਾਜਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਦਾਸਿ। ਥੇਰੋ ਮਹਾਚੇਤਿਯਟ੍ਠਾਨਂ ਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਪੂਜੇਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿ। ਤਾਵਦੇਵ ਮਹਾਪਥਵੀ ਸਙ੍ਕਮ੍ਪਿ। ਰਾਜਾ ''ਕਸ੍ਮਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਥਵੀ ਕਮ੍ਪਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਓਕਾਸੇ ਅਨਾਗਤੇ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਸਦਿਸੋ ਮਹਾਥੂਪੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਤਂ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ। ''ਅਹਮੇਵ ਕਰੋਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਅਲਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਅਞ੍ਞਂ ਬਹੁਕਮ੍ਮਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਨ ਨਤ੍ਤਾ ਦੁਟ੍ਠਗਾਮਣੀ ਅਭਯੋ ਨਾਮ ਕਾਰੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਅਥ ਰਾਜਾ ''ਸਚੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯ੍ਹਂ ਨਤ੍ਤਾ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਕਤਂਯੇਵ ਮਯਾ''ਤਿ ਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥਂ ਪਾਸਾਣਤ੍ਥਮ੍ਭਂ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਦੇਵਾਨਮ੍ਪਿਯਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਨਤ੍ਤਾ ਦੁਟ੍ਠਗਾਮਣੀ ਅਭਯੋ ਨਾਮ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਥੂਪਂ ਕਰੋਤੂ''ਤਿ ਅਕ੍ਖਰਾਨਿ ਲਿਖਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਂ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪੇ ਸਾਸਨ''ਨ੍ਤਿ? ''ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸਾਸਨਂ; ਮੂਲਾਨਿ ਪਨਸ੍ਸ ਨ ਤਾਵ ਓਤਰਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ''ਕਦਾ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ ਮੂਲਾਨਿ ਓਤਿਣ੍ਣਾਨਿ ਨਾਮ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ? ''ਯਦਾ, ਮਹਾਰਾਜ, ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪਕਾਨਂ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪੇ ਜਾਤੋ ਦਾਰਕੋ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪਮ੍ਹਿਯੇਵ ਵਿਨਯਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪੇ ਵਾਚੇਸ੍ਸਤਿ, ਤਦਾ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਮੂਲਾਨਿ ਓਤਿਣ੍ਣਾਨਿ ਨਾਮ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ''ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਦਿਸੋ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ? ''ਅਤ੍ਥਿ, ਮਹਾਰਾਜ, ਮਹਾਅਰਿਟ੍ਠੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਟਿਬਲੋ ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਕਮ੍ਮੇ''ਤਿ। ''ਮਯਾ ਏਤ੍ਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਿਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ? ''ਮਣ੍ਡਪਂ, ਮਹਾਰਾਜ, ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਰਾਜਾ ਮੇਘਵਣ੍ਣਾਭਯਸ੍ਸ ਅਮਚ੍ਚਸ੍ਸ ਪਰਿਵੇਣਟ੍ਠਾਨੇ ਮਹਾਸਙ੍ਗੀਤਿਕਾਲੇ ਅਜਾਤਸਤ੍ਤੁਮਹਾਰਾਜੇਨ ਕਤਮਣ੍ਡਪਪ੍ਪਕਾਰਂ ਰਾਜਾਨੁਭਾਵੇਨ ਮਣ੍ਡਪਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਤਾਲਾਵਚਰੇ ਸਕਸਕਸਿਪ੍ਪੇਸੁ ਪਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ''ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਮੂਲਾਨਿ ਓਤਰਨ੍ਤਾਨਿ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਨੇਕਪੁਰਿਸਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵੁਤੋ ਥੂਪਾਰਾਮਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੋ।

ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਥੂਪਾਰਾਮੇ ਅਟ੍ਠਸਟ੍ਠਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਂਸੁ। ਮਹਾਮਹਿਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਆਸਨਂ ਦਕ੍ਖਿਣਾਭਿਮੁਖਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਮਹਾਅਰਿਟ੍ਠਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਾਸਨਂ ਉਤ੍ਤਰਾਭਿਮੁਖਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਮਹਾਅਰਿਟ੍ਠਤ੍ਥੇਰੋ ਮਹਿਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੇਨ ਅਜ੍ਝਿਟ੍ਠੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨੁਰੂਪੇਨ ਪਤ੍ਤਾਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਧਮ੍ਮਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਮਹਿਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਪਮੁਖਾ ਅਟ੍ਠਸਟ੍ਠਿ ਮਹਾਥੇਰਾ ਧਮ੍ਮਾਸਨਂ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ। ਰਞ੍ਞੋਪਿ ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤਾ ਮਤ੍ਤਾਭਯਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ''ਧੁਰਗ੍ਗਾਹੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਨਯਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਹਾਅਰਿਟ੍ਠਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਾਸਨਮੇਵ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਵਸੇਸਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਰਾਜਿਕਾ ਚ ਪਰਿਸਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਂਸੁ।

ਅਥਾਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਅਰਿਟ੍ਠਤ੍ਥੇਰੋ ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ ਵੇਰਞ੍ਜਾਯੰ ਵਿਹਰਤਿ ਨਲੇਰੁਪੁਚਿਮਨ੍ਦਮੂਲੇਤਿ ਵਿਨਯਨਿਦਾਨੰ ਅਭਾਸਿ। ਭਾਸਿਤੇ ਚ ਪਨਾਯਸ੍ਮਤਾ ਅਰਿਟ੍ਠਤ੍ਥੇਰੇਨ ਵਿਨਯਨਿਦਾਨੇ ਆਕਾਸੰ ਮਹਾਵਿਰਵੰ ਰਵਿ। ਅਕਾਲਵਿਜ੍ਜੁਲਤਾ ਨਿਚ੍ਛਰਿੰਸੁ। ਦੇਵਤਾ ਸਾਧੁਕਾਰੰ ਅਦੰਸੁ। ਮਹਾਪਥਵੀ ਉਦਕਪਰਿਯਨ੍ਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਕਮ੍ਪਿ। ਏਵੰ ਅਨੇਕੇਸੁ ਪਾਟਿਹਾਰਿਯੇਸੁ ਵਤ੍ਤਮਾਨੇਸੁ ਆਯਸ੍ਮਾ ਅਰਿਟ੍ਠਤ੍ਥੇਰੋ ਮਹਾਮਹਿਨ੍ਦਪ੍ਪਮੁਖੇਹਿ ਅਟ੍ਠਸਟ੍ਠਿਯਾ ਪਚ੍ਚੇਕਗਣੀਹਿ ਖੀਣਾਸਵਮਹਾਥੇਰੇਹਿ ਤਦਞ੍ਞੇਹਿ ਚ ਅਟ੍ਠਸਟ੍ਠਿਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਪਠਮਕਤ੍ਤਿਕਪਵਾਰਣਾਦਿਵਸੇ ਥੂਪਾਰਾਮਵਿਹਾਰਮਜ੍ਝੇ ਸਤ੍ਥੁ ਕਰੁਣਾਗੁਣਦੀਪਕੰ ਭਗਵਤੋ ਅਨੁਸਿਟ੍ਠਿਕਰਾਨੰ ਕਾਯਕਮ੍ਮਵਚੀਕਮ੍ਮਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਿਤਵਿਨਯਨੰ ਵਿਨਯਪਿਟਕੰ ਪਕਾਸੇਸਿ। ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾ ਚ ਯਾਵਤਾਯੁਕੰ ਤਿਟ੍ਠਮਾਨੋ ਬਹੂਨੰ ਵਾਚੇਤ੍ਵਾ ਬਹੂਨੰ ਹਦਯੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪਾਦਿਸੇਸਾਯ ਨਿਬ੍ਬਾਨਧਾਤੁਯਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿ। ਤੇਪਿ ਖੋ ਮਹਾਮਹਿਨ੍ਦਪ੍ਪਮੁਖਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਾਗਮੇ –

> ''ਅਟ੍ਠਸਟ੍ਠਿ ਮਹਾਥੇਰਾ, ਧੁਰਗ੍ਗਾਹਾ ਸਮਾਗਤਾ।
> ਪਚ੍ਚੇਕਗਣਿਨੋ ਸਬ੍ਬੇ, ਧਮ੍ਮਰਾਜਸ੍ਸ ਸਾਵਕਾ॥

> ''ਖੀਣਾਸਵਾ ਵਸਿਪ੍ਪਤ੍ਤਾ, ਤੇਵਿਜ੍ਜਾ ਇਦ੍ਧਿਕੋਵਿਦਾ।
> ਉਤ੍ਤਮਤ੍ਥਮਭਿਞ੍ਞਾਯ, ਅਨੁਸਾਸਿੰਸੁ ਰਾਜਿਨੋ॥

> ''ਆਲੋਕੰ ਦਸ੍ਸਯਿਤ੍ਵਾਨ, ਓਭਾਸੇਤ੍ਵਾ ਮਹਿੰ ਇਮੰ।
> ਜਲਿਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਵ, ਨਿਬ੍ਬਾਯਿੰਸੁ ਮਹੇਸਯੋ''॥

ਤੇਸੰ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਤੋ ਅਪਰਭਾਗੇ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਤੇਸੰ ਥੇਰਾਨੰ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ ਤਿਸ੍ਸਦਤ੍ਤਕਾਲਸੁਮਨ-ਦੀਘਸੁਮਨਾਦਯੋ ਚ ਮਹਾਅਰਿਟ੍ਠਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ, ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾਨੰ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ ਚਾਤਿ ਏਵੰ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਾ ਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰਾ ਇਮੰ ਵਿਨਯਪਿਟਕੰ ਯਾਵਜ੍ਜਤਨਾ ਆਨੇਸੁੰ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ –

''ਤਤਿਯਸਙ੍ਗਹਤੋ ਪਨ ਉਦ੍ਧੰ ਇਮੰ ਦੀਪੰ ਮਹਿਨ੍ਦਾਦੀਹਿ ਆਭਤੰ, ਮਹਿਨ੍ਦਤੋ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਞ੍ਚਿ ਕਾਲੰ ਅਰਿਟ੍ਠਤ੍ਥੇਰਾਦੀਹਿ ਆਭਤੰ, ਤਤੋ ਯਾਵਜ੍ਜਤਨਾ ਤੇਸੰਯੇਵ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਪਰਮ੍ਪਰਭੂਤਾਯ ਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰਾਯ ਆਭਤ''ਨ੍ਤਿ।

ਕਤ੍ਥ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਨ੍ਤਿ? ਯੇਸੰ ਪਾਲ਼ਿਤੋ ਚ ਅਤ੍ਥਤੋ ਚ ਅਨੂਨੰ ਵਤ੍ਤਤਿ, ਮਣਿਘਟੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤੇਲਮਿਵ ਈਸਕਮ੍ਪਿ ਨ ਪਗ੍ਘਰਤਿ, ਏਵਰੂਪੇਸੁ ਅਧਿਮਤ੍ਤਸਤਿ-ਗਤਿ-ਧਿਤਿ-ਮਨ੍ਤੇਸੁ ਲਜ੍ਜੀਸੁ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਕੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਕਾਮੇਸੁ ਪੁਗ੍ਗਲੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਨਯਪਤਿਟ੍ਠਾਪਨਤ੍ਥੰ ਵਿਨਯਪਰਿਯਤ੍ਤਿਯਾ ਆਨਿਸੰਸੰ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਕਾਮੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਵਿਨਯੋ ਪਰਿਯਾਪੁਣਿਤਬ੍ਬੋ।

ਤਤ੍ਰਾਯੰ **ਵਿਨਯਪਰਿਯਤ੍ਤਿਯਾ ਆਨਿਸੰਸੋ** – ਵਿਨਯਪਰਿਯਤ੍ਤਿਕੁਸਲੋ ਹਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਸਾਸਨੇ ਪਟਿਲਦ੍ਧਸਦ੍ਧਾਨੰ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾਨੰ ਮਾਤਾਪਿਤੁਟ੍ਠਾਨਿਯੋ ਹੋਤਿ, ਤਦਾਯਤ੍ਤਾ ਹਿ ਨੇਸੰ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਵਤ੍ਤਾਨੁਵਤ੍ਤਪਟਿਪਤ੍ਤਿ ਆਚਾਰਗੋਚਰਕੁਸਲਤਾ। ਅਪਿ ਚਸ੍ਸ ਵਿਨਯਪਰਿਯਤ੍ਤਿੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਸੁਗੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ ਸੁਰਕ੍ਖਿਤੋ; ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਪਕਤਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਪਟਿਸਰਣੰ ਹੋਤਿ; ਵਿਸਾਰਦੋ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਵੋਹਰਤਿ; ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕੇ ਸਹਧਮ੍ਮੇਨ ਸੁਨਿਗ੍ਗਹਿਤੰ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ; ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਯਾ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਤੇਨਾਹ ਭਗਵਾ – ''ਪਞ੍ਚਿਮੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਨਿਸੰਸਾ ਵਿਨਯਧਰੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ; ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੀਲਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਸੁਗੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ ਸੁਰਕ੍ਖਿਤੋ...ਪੇ॰... ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਯਾ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ (ਪਰਿ॰ ੩੨੫)।

ਯੇ ਚਾਪਿ ਸੰਵਰਮੂਲਕਾ ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਾ ਭਗਵਤਾ, ਵਿਨਯਧਰੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਤੇਸੰ ਦਾਯਾਦੋ; ਵਿਨਯਮੂਲਕਤ੍ਤਾ ਤੇਸੰ ਧਮ੍ਮਾਨੰ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਹੇਤੰ ਭਗਵਤਾ – ''ਵਿਨਯੋ ਸੰਵਰਤ੍ਥਾਯ, ਸੰਵਰੋ ਅਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਤ੍ਥਾਯ, ਅਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੋ ਪਾਮੋਜ੍ਜਤ੍ਥਾਯ, ਪਾਮੋਜ੍ਜੰ

ਪੀਤਤ੍ਥਾਯ, ਪੀਤਿ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਤ੍ਥਾਯ, ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ ਸੁਖਤ੍ਥਾਯ, ਸੁਖੰ ਸਮਾਧਤ੍ਥਾਯ, ਸਮਾਧਿ ਯਥਾਭੂਤਞਾਣਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ, ਯਥਾਭੂਤਞਾਣਦਸ੍ਸਨੰ ਨਿਬ੍ਬਿਦਤ੍ਥਾਯ, ਨਿਬ੍ਬਿਦਾ ਵਿਰਾਗਤ੍ਥਾਯ, ਵਿਰਾਗੋ ਵਿਮੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾਯ , ਵਿਮੁਤ੍ਤਿ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਾਯ, ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨੰ ਅਨੁਪਾਦਾਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨਤ੍ਥਾਯ। ਏਤਦਤ੍ਥਾ ਕਥਾ, ਏਤਦਤ੍ਥਾ ਮਨ੍ਤਨਾ, ਏਤਦਤ੍ਥਾ ਉਪਨਿਸਾ, ਏਤਦਤ੍ਥੰ ਸੋਤਾਵਧਾਨੰ – ਯਦਿਦੰ ਅਨੁਪਾਦਾਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ''ਤਿ (ਪਰਿ॰ ੩੬੬)। ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਨਯਪਰਿਯਤ੍ਤਿਯਾ ਆਯੋਗੋ ਕਰਣੀਯੋਤਿ।

ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚ ਯਾ ਸਾ ਵਿਨਯਸੰਵਣ੍ਣਨਤ੍ਥੰ ਮਾਤਿਕਾ ਠਪਿਤਾ ਤਤ੍ਥ –

''ਵੁਤ੍ਤੰ ਯੇਨ ਯਦਾ ਯਸ੍ਮਾ, ਧਾਰਿਤੰ ਯੇਨ ਚਾਭਤੰ।
ਯਤ੍ਥਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੰ ਚੇਤਮੇਤੰ, ਵਤ੍ਵਾ ਵਿਧਿੰ ਤਤੋ''ਤਿ॥

ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਤਾਵ ਗਾਥਾਯ ਅਤ੍ਥੋ ਪਕਾਸਿਤੋ ਵਿਨਯਸ੍ਸ ਚ ਬਾਹਿਰਨਿਦਾਨਵਣ੍ਣਨਾ ਯਥਾਧਿਪ੍ਪਾਯੰ ਸੰਵਣ੍ਣਿਤਾ ਹੋਤੀਤਿ।

ਤਤਿਯਸਙ੍ਗੀਤਿਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਬਾਹਿਰਨਿਦਾਨਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਵੇਰਞ੍ਜਕਣ੍ਡਵਣ੍ਣਨਾ

੧. ਇਦਾਨਿ

> ‘‘ਤੇਨਾਤਿਆਦਿਪਾਠਸ੍ਸ, ਅਤ੍ਥੰ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਤੋ।
> ਦਸ੍ਸਯਨ੍ਤੋ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਵਿਨਯਸ੍ਸਤ੍ਥਵਣ੍ਣਨ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ**ਤਿਆਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਵਣ੍ਣਨਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – **ਤੇਨਾ**ਤਿ ਅਨਿਯਮਨਿਦ੍ਦੇਸਵਚਨਂ। ਤਸ੍ਸ ਸਰੂਪੇਨ ਅਵੁਤ੍ਤੇਨਪਿ ਅਪਰਭਾਗੇ ਅਤ੍ਥਤੋ ਸਿਦ੍ਧੇਨ ਯੇਨਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵਚਨੇਨ ਪਟਿਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ। ਅਪਰਭਾਗੇ ਹਿ ਵਿਨਯਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾਚਨਹੇਤੁਭੂਤੋ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੋ ਸਿਦ੍ਧੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਯੇਨ ਸਮਯੇਨ ਸੋ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੋ ਉਦਪਾਦਿ, ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ ਵੇਰਞ੍ਜਾਯਂ ਵਿਹਰਤੀਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਸਬ੍ਬਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਵਿਨਯੇ ਯੁਤ੍ਤਿ, ਯਦਿਦਂ ਯਤ੍ਥ ਯਤ੍ਥ ‘‘ਤੇਨਾ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵਾ ਅਤ੍ਥਤੋ ਸਿਦ੍ਧੇਨ ‘‘ਯੇਨਾ’’ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵਚਨੇਨ ਪਟਿਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋਤਿ।

ਤਤ੍ਰਿਦਂ ਮੁਖਮਤ੍ਤਨਿਦਸ੍ਸਨਂ – ‘‘ਤੇਨ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਪੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਯੇਨ ਸੁਦਿਨ੍ਨੋ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਿ; ਯਸ੍ਮਾ ਪਟਿਸੇਵਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਞ੍ਞਪੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਤਾਵ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਤ੍ਥਤੋ ਸਿਦ੍ਧੇਨ ਯੇਨਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵਚਨੇਨ ਪਟਿਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਯੁਜ੍ਜਤਿ। ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ ਰਾਜਗਹੇ ਵਿਹਰਤਿ, ਯੇਨ ਸਮਯੇਨ ਧਨਿਯੋ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਪੁਤ੍ਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਦਾਰੂਨਿ ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਆਦਿਯੀਤਿ ਏਵਂ ਪਚ੍ਛਾ ਅਤ੍ਥਤੋ ਸਿਦ੍ਧੇਨ ਯੇਨਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵਚਨੇਨ ਪਟਿਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਯੁਜ੍ਜਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਤੇਨਾਤਿ ਵਚਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਮਯੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਸਮਯਸਦ੍ਦੋ ਤਾਵ –

> ਸਮਵਾਯੇ ਖਣੇ ਕਾਲੇ, ਸਮੂਹੇ ਹੇਤੁ-ਦਿਟ੍ਠਿਸੁ।
> ਪਟਿਲਾਭੇ ਪਹਾਨੇ ਚ, ਪਟਿਵੇਧੇ ਚ ਦਿਸ੍ਸਤਿ॥

ਤਥਾ ਹਿਸ੍ਸ – ‘‘ਅਪ੍ਪੇਵ ਨਾਮ ਸ੍ਵੇਪਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮੇਯ੍ਯਾਮ ਕਾਲਞ੍ਚ ਸਮਯਞ੍ਚ ਉਪਾਦਾਯਾ’’ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੪੪੭) ਏਵਮਾਦੀਸੁ ਸਮਵਾਯੋ ਅਤ੍ਥੋ। ‘‘ਏਕੋਵ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਖਣੋ ਚ ਸਮਯੋ ਚ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਵਾਸਾਯਾ’’ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੮.੨੯) ਏਵਮਾਦੀਸੁ ਖਣੋ। ‘‘ਉਣ੍ਹਸਮਯੋ ਪਰਿਲ਼ਾਹਸਮਯੋ’’ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੩੫੮) ਏਵਮਾਦੀਸੁ ਕਾਲੋ। ‘‘ਮਹਾਸਮਯੋ ਪਵਨਸ੍ਮਿ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ ਸਮੂਹੋ। ‘‘ਸਮਯੋਪਿ ਖੋ ਤੇ, ਭਦ੍ਦਾਲਿ, ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧੋ ਅਹੋਸਿ – ‘ਭਗਵਾ ਖੋ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਵਿਹਰਤਿ, ਭਗਵਾਪਿ ਮਂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਤਿ – ਭਦ੍ਦਾਲਿ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨੇ ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਅਪਰਿਪੂਰਕਾਰੀ’ਤਿ ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਤੇ, ਭਦ੍ਦਾਲਿ, ਸਮਯੋ ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧੋ ਅਹੋਸੀ’’ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੩੫) ਏਵਮਾਦੀਸੁ ਹੇਤੁ। ‘‘ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਉਗ੍ਗਹਮਾਨੋ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ ਸਮਣਮੁਣ੍ਡਿਕਾਪੁਤ੍ਤੋ ਸਮਯਪ੍ਪਵਾਦਕੇ ਤਿਨ੍ਦੁਕਾਚੀਰੇ ਏਕਸਾਲਕੇ ਮਲ੍ਲਿਕਾਯ ਆਰਾਮੇ ਪਟਿਵਸਤੀ’’ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੬੦) ਏਵਮਾਦੀਸੁ ਦਿਟ੍ਠਿ।

> ‘‘ਦਿਟ੍ਠੇ ਧਮ੍ਮੇ ਚ ਯੋ ਅਤ੍ਥੋ, ਯੋ ਚਤ੍ਥੋ ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕੋ।
> ਅਤ੍ਥਾਭਿਸਮਯਾ ਧੀਰੋ, ਪਣ੍ਡਿਤੋਤਿ ਪਵੁਚ੍ਚਤੀ’’ਤਿ॥ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੨੯)।

ਏਵਮਾਦੀਸੁ ਪਟਿਲਾਭੋ। ‘‘ਸਮ੍ਮਾ ਮਾਨਾਭਿਸਮਯਾ ਅਨ੍ਤਮਕਾਸਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਾ’’ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੮) ਏਵਮਾਦੀਸੁ ਪਹਾਨਂ। ‘‘ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪੀਲ਼ਨਟ੍ਠੋ ਸਙ੍ਖਤਟ੍ਠੋ ਸਨ੍ਤਾਪਟ੍ਠੋ ਵਿਪਰਿਣਾਮਟ੍ਠੋ ਅਭਿਸਮਯਟ੍ਠੋ’’ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੨.੮) ਏਵਮਾਦੀਸੁ ਪਟਿਵੇਧੋ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਧ ਪਨਸ੍ਸ ਕਾਲੋ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਯੇਨ ਕਾਲੇਨ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਨਯਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾਚਨਹੇਤੁਭੂਤੋ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੋ ਉਦਪਾਦਿ, ਤੇਨ ਕਾਲੇਨਾਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

ਏਤ੍ਥਾਹ – ''ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ਯਥਾ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇ 'ਏਕਂ ਸਮਯ'ਨ੍ਤਿ ਉਪਯੋਗਵਚਨੇਨ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਕਤੋ, ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਚ 'ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਕਾਮਾਵਚਰ'ਨ੍ਤਿ ਭੁਮ੍ਮਵਚਨੇਨ, ਤਥਾ ਅਕਤ੍ਵਾ ਇਧ 'ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾ'ਤਿ ਕਰਣਵਚਨੇਨ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਕਤੋ''ਤਿ? ਤਤ੍ਥ ਤਥਾ, ਇਧ ਚ ਅਞ੍ਞਥਾ ਅਤ੍ਥਸਮ੍ਭਵਤੋ। ਕਥਂ? ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤੇ ਤਾਵ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਸਂਯੋਗਤ੍ਥੋ ਸਮ੍ਭਵਤਿ। ਯਞ੍ਹਿ ਸਮਯਂ ਭਗਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਜਾਲਾਦੀਨਿ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਾਨਿ ਦੇਸੇਸਿ, ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਮੇਵ ਤਂ ਸਮਯਂ ਕਰੁਣਾਵਿਹਾਰੇਨ ਵਿਹਾਸਿ; ਤਸ੍ਮਾ ਤਦਤ੍ਥਜੋਤਨਤ੍ਥਂ ਤਤ੍ਥ ਉਪਯੋਗਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਕਤੋ। ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਚ ਅਧਿਕਰਣਤ੍ਥੋ ਭਾਵੇਨਭਾਵਲਕ੍ਖਣਤ੍ਥੋ ਚ ਸਮ੍ਭਵਤਿ। ਅਧਿਕਰਣਞ੍ਹਿ ਕਾਲਤ੍ਥੋ ਸਮੂਹਤ੍ਥੋ ਚ ਸਮਯੋ, ਤਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਾਨਂ ਫਸ੍ਸਾਦਿਧਮ੍ਮਾਨਂ ਖਣਸਮਵਾਯਹੇਤੁਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਚ ਸਮਯਸ੍ਸ ਭਾਵੇਨ ਤੇਸਂ ਭਾਵੋ ਲਕ੍ਖਿਯਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਦਤ੍ਥਜੋਤਨਤ੍ਥਂ ਤਤ੍ਥ ਭੁਮ੍ਮਵਚਨੇਨ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਕਤੋ। ਇਧ ਪਨ ਹੇਤੁਅਤ੍ਥੋ ਕਰਣਤ੍ਥੋ ਚ ਸਮ੍ਭਵਤਿ। ਯੋ ਹਿ ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਮਯੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਾਦੀਹਿਪਿ ਦੁਬ੍ਬਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯੋ, ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਹੇਤੁਭੂਤੇਨ ਕਰਣਭੂਤੇਨ ਚ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਪਯਨ੍ਤੋ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਹੇਤੁਞ੍ਚ ਅਪੇਕ੍ਖਮਾਨੋ ਭਗਵਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਵਿਹਾਸਿ; ਤਸ੍ਮਾ ਤਦਤ੍ਥਜੋਤਨਤ੍ਥਂ ਇਧ ਕਰਣਵਚਨੇਨ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਕਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਹੋਤਿ ਚੇਤ੍ਥ –

> ''ਉਪਯੋਗੇਨ ਭੁਮ੍ਮੇਨ, ਤਂ ਤਂ ਅਤ੍ਥਮਪੇਕ੍ਖਿਯ।
> ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸਮਯੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਕਰਣੇਨੇਵ ਸੋ ਇਧਾ''ਤਿ॥

ਪੋਰਾਣਾ ਪਨ ਵਣ੍ਣਯਨ੍ਤਿ – 'ਏਕਂ ਸਮਯ'ਨ੍ਤਿ ਵਾ 'ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ'ਤਿ ਵਾ 'ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾ'ਤਿ ਵਾ ਅਭਿਲਾਪਮਤ੍ਤਭੇਦੋ ਏਸ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਭੁਮ੍ਮਮੇਵ ਅਤ੍ਥੋ''ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਸਂ ਲਦ੍ਧਿਯਾ ''ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ''ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ''ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾਤਿ ਇਮੇਸਂ ਪਦਾਨਂ ਪਰਤੋ ਅਤ੍ਥਂ ਵਣ੍ਣਯਿਸ੍ਸਾਮ। **ਵੇਰਞ੍ਜਾਯਂ ਵਿਹਰਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ **ਵੇਰਞ੍ਜਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸ ਨਗਰਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ, ਤਸ੍ਸਂ ਵੇਰਞ੍ਜਾਯਂ; ਸਮੀਪਤ੍ਥੇ ਭੁਮ੍ਮਵਚਨਂ। **ਵਿਹਰਤੀ**ਤਿ ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਇਰਿਯਾਪਥਦਿਬ੍ਬਬ੍ਰਹ੍ਮਅਰਿਯਵਿਹਾਰੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਵਿਹਾਰਸਮਙ੍ਗਿਪਰਿਦੀਪਨਮੇਤਂ, ਇਧ ਪਨ ਠਾਨਗਮਨਨਿਸਜ੍ਜਾਸਯਨਪ੍ਪਭੇਦੇਸੁਅਇਰਿਯਾਪਥੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਇਰਿਯਾਪਥਸਮਾਯੋਗਪਰਿਦੀਪਨਂ, ਤੇਨ ਠਿਤੋਪਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋਪਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਪਿ ਸਯਾਨੋਪਿ ਭਗਵਾ ਵਿਹਰਤਿਚ੍ਚੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੋ ਹਿ ਏਕਂ ਇਰਿਯਾਪਥਬਾਧਨਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਇਰਿਯਾਪਥੇਨ ਵਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਪਰਿਪਤਨ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਹਰਤਿ ਪਵਤ੍ਤੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਨਲ਼ੇਰੁਪੁਚਿਮਨ੍ਦਮੂਲੇਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਨਲ਼ੇਰੁ** ਨਾਮ ਯਕ੍ਖੋ, **ਪੁਚਿਮਨ੍ਦੋ**ਤਿ ਨਿਮ੍ਬਰੁਕ੍ਖੋ, **ਮੂਲ**ਨ੍ਤਿ ਸਮੀਪਂ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਮੂਲਸਦ੍ਦੋ ''ਮੂਲਾਨਿ ਉਦ੍ਧਰੇਯ੍ਯ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਉਸੀਰਨਾਲ਼ਿਮਤ੍ਤਾਨਿਪੀ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੧੯੫) -ਆਦੀਸੁ ਮੂਲਮੂਲੇ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ''ਲੋਭੋ ਅਕੁਸਲਮੂਲ''ਨ੍ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੦੫) -ਆਦੀਸੁ ਅਸਾਧਾਰਣਹੇਤੁਮ੍ਹਿ। ''ਯਾਵ ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕੇ ਕਾਲੇ ਛਾਯਾ ਫਰਤਿ, ਨਿਵਾਤੇ ਪਣ੍ਣਾਨਿ ਪਤਨ੍ਤਿ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਸਮੀਪੇ। ਇਧ ਪਨ ਸਮੀਪੇ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਨਲ਼ੇਰੁਯਕ੍ਖੇਨ ਅਧਿਗ੍ਗਹਿਤਸ੍ਸ ਪੁਚਿਮਨ੍ਦਸ੍ਸ ਸਮੀਪੇਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਸੋ ਕਿਰ ਪੁਚਿਮਨ੍ਦੋ ਰਮਣੀਯੋ ਪਾਸਾਦਿਕੋ ਅਨੇਕੇਸਂ ਰੁਕ੍ਖਾਨਂ ਆਧਿਪਚ੍ਚਂ ਵਿਯ ਕੁਰੁਮਾਨੋ ਤਸ੍ਸ ਨਗਰਸ੍ਸ ਅਵਿਦੂਰੇ ਗਮਨਾਗਮਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇ ਠਾਨੇ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਭਗਵਾ ਵੇਰਞ੍ਜਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਤਿਰੂਪੇ ਠਾਨੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸ ਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਮੀਪੇ ਹੇਟ੍ਠਾਭਾਗੇ ਵਿਹਾਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – "**ਵੇਰਞ੍ਜਾਯਂ ਵਿਹਰਤਿ ਨਲ਼ੇਰੁਪੁਚਿਮਨ੍ਦਮੂਲੇ**"ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਸਿਯਾ ਯਦਿ ਤਾਵ ਭਗਵਾ ਵੇਰਞ੍ਜਾਯਂ ਵਿਹਰਤਿ, ''ਨਲ਼ੇਰੁਪੁਚਿਮਨ੍ਦਮੂਲੇ''ਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਅਥ ਤਤ੍ਥ ਵਿਹਰਤਿ, ''ਵੇਰਞ੍ਜਾਯ''ਨ੍ਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਹਿ ਸਕ੍ਕਾ ਉਭਯਤ੍ਥ ਤੇਨੇਵ ਸਮਯੇਨ ਅਪੁਬ੍ਬਂ ਅਚਰਿਮਂ ਵਿਹਰਿਤੁਨ੍ਤਿ? ਨ ਖੋ ਪਨੇਤਂ ਏਵਂ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ, ਨਨੁ ਅਵੋਚੁਮ੍ਹ ''ਸਮੀਪਤ੍ਥੇ ਭੁਮ੍ਮਵਚਨ''ਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾ ਗਙ੍ਗਾਯਮੁਨਾਦੀਨਂ ਸਮੀਪੇ ਗੋਯੂਥਾਨਿ ਚਰਨ੍ਤਾਨਿ ''ਗਙ੍ਗਾਯ ਚਰਨ੍ਤਿ, ਯਮੁਨਾਯ ਚਰਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ; ਏਵਮਿਧਾਪਿ ਯਦਿਦਂ ਵੇਰਞ੍ਜਾਯ ਸਮੀਪੇ ਨਲ਼ੇਰੁਪੁਚਿਮਨ੍ਦਮੂਲਂ ਤਤ੍ਥ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ''ਵੇਰਞ੍ਜਾਯਂ ਵਿਹਰਤਿ ਨਲ਼ੇਰੁਪੁਚਿਮਨ੍ਦਮੂਲੇ''ਤਿ। ਗੋਚਰਗਾਮਨਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਹਿਸ੍ਸ ਵੇਰਞ੍ਜਾਵਚਨਂ। ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨੁਰੂਪਨਿਵਾਸਨਟ੍ਠਾਨਨਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਨਲ਼ੇਰੁਪੁਚਿਮਨ੍ਦਮੂਲਵਚਨਂ।

ਤਤ੍ਥ ਵੇਰਞ੍ਜਾਕਿਤ੍ਤਨੇਨ ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰੋ ਭਗਵਤੋ ਗਹਟ੍ਠਾਨੁਗ੍ਗਹਕਰਣਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਨਲੇਰੁਪੁਚਿਮਨ੍ਦਮੂਲਕਿਤ੍ਤਨੇਨ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨੁਗ੍ਗਹਕਰਣਂ, ਤਥਾ ਪੁਰਿਮੇਨ ਪਚ੍ਚਯਗ੍ਗਹਣਤੋ ਅਤ੍ਤਕਿਲਮਥਾਨੁਯੋਗਵਿਵਜ੍ਜਨਂ, ਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮਪ੍ਪਹਾਨਤੋ ਕਾਮਸੁਖਲ੍ਲਿਕਾਨੁਯੋਗਵਿਵਜ੍ਜਨੁਪਾਯਦਸ੍ਸਨਂ; ਪੁਰਿਮੇਨ ਚ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਭਿਯੋਗਂ, ਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਵਿਵੇਕਾਧਿਮੁਤ੍ਤਿਂ; ਪੁਰਿਮੇਨ ਕਰੁਣਾਯ ਉਪਗਮਨਂ , ਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਪਞ੍ਞਾਯ ਅਪਗਮਨਂ; ਪੁਰਿਮੇਨ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਹਿਤਸੁਖਨਿਪ੍ਫਾਦਨਾਧਿਮੁਤ੍ਤਤਂ, ਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਪਰਹਿਤਸੁਖਕਰਣੇ ਨਿਰੁਪਲੇਪਨਂ; ਪੁਰਿਮੇਨ ਧਮ੍ਮਿਕਸੁਖਾਪਰਿਚ੍ਚਾਗਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਂ, ਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਾਨੁਯੋਗਨਿਮਿਤ੍ਤਂ; ਪੁਰਿਮੇਨ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਉਪਕਾਰਬਹੁਲਤਂ, ਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਦੇਵਤਾਨਂ; ਪੁਰਿਮੇਨ ਲੋਕੇ ਜਾਤਸ੍ਸ ਲੋਕੇ ਸਂਵਡ੍ਢਭਾਵਂ, ਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਲੋਕੇਨ ਅਨੁਪਲਿਤ੍ਤਤਂ; ਪੁਰਿਮੇਨ ''ਏਕਪੁਗ੍ਗਲੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਬਹੁਜਨਹਿਤਾਯ ਬਹੁਜਨਸੁਖਾਯ ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ। ਕਤਮੋ ਏਕਪੁਗ੍ਗਲੋ? ਤਥਾਗਤੋ ਅਰਹਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੭੦) ਵਚਨਤੋ ਯਦਤ੍ਥਂ ਭਗਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਤਦਤ੍ਥਪਰਿਨਿਪ੍ਫਾਦਨਂ, ਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਯਤ੍ਥ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਤਦਨੁਰੂਪਵਿਹਾਰਂ। ਭਗਵਾ ਹਿ ਪਠਮਂ ਲੁਮ੍ਬਿਨੀਵਨੇ, ਦੁਤਿਯਂ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇਤਿ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾਯ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਨੇਯੇਵ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਵਨੇਯੇਵ ਵਿਹਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤੀਤਿ ਏਵਮਾਦਿਨਾ ਨਯੇਨੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥਯੋਜਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਮਹਤਾ**ਤਿ ਗੁਣਮਹਤ੍ਤੇਨਪਿ ਮਹਤਾ; ਸਙ੍ਖ੍ਯਾਮਹਤ੍ਤੇਨਪਿ, ਸੋ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਗੁਣੇਹਿਪਿ ਮਹਾ ਅਹੋਸਿ, ਯਸ੍ਮਾ ਯੋ ਤਤ੍ਥ ਪਚ੍ਛਿਮਕੋ ਸੋ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ; ਸਙ੍ਖ੍ਯਾਯਪਿ ਮਹਾ ਪਞ੍ਚਸਤਸਙ੍ਖ੍ਯਤ੍ਤਾ। ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਙ੍ਘੇਨ **ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ;** ਦਿਟ੍ਠਿਸੀਲਸਾਮਞ੍ਞਸਙ੍ਖਾਤਸਙ੍ਘਾਤੇਨ ਸਮਣਗਣੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਦ੍ਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਤੋ। **ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹੀ**ਤਿ ਪਞ੍ਚ ਮਤ੍ਤਾ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤਾਨਿ**। ਮਤ੍ਤਾਤਿ ਪਮਾਣਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾ ''ਭੋਜਨੇ ਮਤ੍ਤਞ੍ਞੂ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਭੋਜਨੇ ਮਤ੍ਤਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਮਾਣਂ ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ; ਏਵਮਿਧਾਪਿ ਤੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਂ ਪਞ੍ਚ ਮਤ੍ਤਾ ਪਞ੍ਚਪ੍ਪਮਾਣਨ੍ਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਤਾਨਿ **ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਿ,** ਤੇਹਿ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ। ਏਤੇਨ ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਮਹਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿ''ਨ੍ਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਤਸ੍ਸ ਮਹਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸਙ੍ਖ੍ਯਾਮਹਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸਿਤਂ ਹੋਤਿ। ਪਰਤੋ ਪਨਸ੍ਸ ''ਨਿਰਬ੍ਬੁਦੋ ਹਿ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਨਿਰਾਦੀਨਵੋ ਅਪਗਤਕਾਲ਼ਕੋ ਸੁਦ੍ਧੋ ਸਾਰੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ। ਇਮੇਸਞ੍ਹਿ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਂ ਯੋ ਪਚ੍ਛਿਮਕੋ ਸੋ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਵਚਨੇਨ ਗੁਣਮਹਤ੍ਤਂ ਆਵਿਭਵਿਸ੍ਸਤਿ।

ਅਸ੍ਸੋਸਿ ਖੋ ਵੇਰਞ੍ਜੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਤਿ **ਅਸ੍ਸੋਸੀ**ਤਿ ਸੁਣਿ ਉਪਲਭਿ, ਸੋਤਦ੍ਵਾਰਸਮ੍ਪਤ੍ਤਵਚਨਨਿਗ੍ਘੋਸਾਨੁਸਾਰੇਨ ਅਞ੍ਞਾਸਿ। **ਖੋ**ਤਿ ਪਦਪੂਰਣਮਤ੍ਤੇ ਅਵਧਾਰਣਤ੍ਥੇ ਵਾ ਨਿਪਾਤੋ। ਤਤ੍ਥ ਅਵਧਾਰਣਤ੍ਥੇਨ ਅਸ੍ਸੋਸਿ ਏਵ, ਨਾਸ੍ਸ ਕੋਚਿ ਸਵਨਨ੍ਤਰਾਯੋ ਅਹੋਸੀਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਪਦਪੂਰਣੇਨ ਪਨ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸਿਲਿਟ੍ਠਤਾਮਤ੍ਤਮੇਵ। ਵੇਰਞ੍ਜਾਯਂ ਜਾਤੋ, ਵੇਰਞ੍ਜਾਯਂ ਭਵੋ, ਵੇਰਞ੍ਜਾ ਵਾ ਅਸ੍ਸ ਨਿਵਾਸੋਤਿ **ਵੇਰਞ੍ਜੋ**। ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ ਕਤਨਾਮਵਸੇਨ ਪਨਾਯਂ ''ਉਦਯੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਬ੍ਰਹ੍ਮਂ ਅਣਤੀਤਿ **ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ,** ਮਨ੍ਤੇ ਸਜ੍ਝਾਯਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਦਮੇਵ ਹਿ ਜਾਤਿਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਵਚਨਂ। ਅਰਿਯਾ ਪਨ ਬਾਹਿਤਪਾਪਤ੍ਤਾ ''ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਯਮਤ੍ਥਂ ਵੇਰਞ੍ਜੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਅਸ੍ਸੋਸਿ, ਤਂ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ **ਸਮਣੋ ਖਲੁ ਭੋ ਗੋਤਮੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਸਮਿਤਪਾਪਤ੍ਤਾ **ਸਮਣੋ**ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੇਤਂ – ''ਬਾਹਿਤਪਾਪੋਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ (ਧ॰ ਪ॰ ੩੮੮), ਸਮਿਤਪਾਪਤ੍ਤਾ ਸਮਣੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ (ਧ॰ ਪ॰ ੨੬੫)। ਭਗਵਾ ਚ ਅਨੁਤ੍ਤਰੇਨ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇਨ ਸਮਿਤਪਾਪੋ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਯਥਾਭੁਚ੍ਚਗੁਣਾਧਿਗਤਮੇਤਂ ਨਾਮਂ ਯਦਿਦਂ ਸਮਣੋਤਿ। **ਖਲੂ**ਤਿ ਅਨੁਸ੍ਸਵਨਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ। **ਭੋ**ਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਜਾਤਿਕਾਨਂ ਜਾਤਿਸਮੁਦਾਗਤਂ ਆਲਪਨਮਤ੍ਤਂ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਹੇਤਂ –

''ਭੋਵਾਦੀ ਨਾਮਸੋ ਹੋਤਿ, ਸਚੇ ਹੋਤਿ ਸਕਿਞ੍ਚਨੋ''ਤਿ। (ਧ॰ ਪ॰ ੩੯੬; ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੬੨੫)। **ਗੋਤਮੋ**ਤਿ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤ੍ਤਵਸੇਨ ਪਰਿਕਿਤ੍ਤੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਸਮਣੋ ਖਲੁ ਭੋ ਗੋਤਮੋ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਮਣੋ ਕਿਰ ਭੋ ਗੋਤਮਗੋਤ੍ਤੋਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਭਗਵਤੋ ਉਚ੍ਚਾਕੁਲਪਰਿਦੀਪਨਂ। **ਸਕ੍ਯਕੁਲਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ**ਤਿ ਸਦ੍ਧਾਪਬ੍ਬਜਿਤਭਾਵਪਰਿਦੀਪਨਂ, ਕੇਨਚਿ ਪਾਰਿਜੁਞ੍ਞੇਨ ਅਨਭਿਭੂਤੋ ਅਪਰਿਕ੍ਖੀਣਂਯੇਵ, ਤਂ ਕੁਲਂ ਪਹਾਯ ਸਦ੍ਧਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਤਤੋ ਪਰਂ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਮੇਵ। **ਤਂ ਖੋ ਪਨਾ**ਤਿ ਇਤ੍ਥਮ੍ਭੂਤਾਖ੍ਯਾਨਤ੍ਥੇ

ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ, ਤਸ੍ਸ ਖੋ ਪਨ ਭੋਤੋ ਗੋਤਮਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਲਜਾਣੋ**ਤਿ ਕਲਜਾਣਗੁਣਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ; ਸੇਟ੍ਠੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ**ਤਿ ਕਿਤ੍ਤਿ ਏਵ, ਥੁਤਿਘੋਸੋ ਵਾ।

ਇਤਿਪਿ ਸੋ ਭਗਵਾਤਿਆਦੀਸੁ ਪਨ ਅਯਂ ਤਾਵ ਯੋਜਨਾ – ਸੋ ਭਗਵਾ ਇਤਿਪਿ ਅਰਹਂ, ਇਤਿਪਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ...ਪੇ॰... ਇਤਿਪਿ ਭਗਵਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਚ ਇਮਿਨਾ ਚ ਕਾਰਣੇਨਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਵਿਨਯਧਰਾਨਂ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਨਯਕੋਸਲ੍ਲਤ੍ਥਂ ਵਿਨਯਸਂਵਣ੍ਣਨਾਰਮ੍ਭੇ ਬੁਦ੍ਧਗੁਣਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾਯ ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯ ਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਹਂਸਨਤ੍ਥਞ੍ਚ ਏਤੇਸਂ ਪਦਾਨਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰਨਯੇਨ ਵਣ੍ਣਨਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਸੋ ਭਗਵਾ ਇਤਿਪਿ ਅਰਹ''ਨ੍ਤਿਆਦਿ; ਤਤ੍ਥ ਆਰਕਤ੍ਤਾ, ਅਰੀਨਂ ਅਰਾਨਞ੍ਚ ਹਤਤ੍ਤਾ, ਪਚ੍ਚਯਾਦੀਨਂ ਅਰਹਤ੍ਤਾ, ਪਾਪਕਰਣੇ ਰਹਾਭਾਵਾਤਿ ਇਮੇਹਿ ਤਾਵ ਕਾਰਣੇਹਿ ਸੋ ਭਗਵਾ ਅਰਹਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਆਰਕਾ ਹਿ ਸੋ ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸੇਹਿ ਸੁਵਿਦੂਰਵਿਦੂਰੇ ਠਿਤੋ, ਮਗ੍ਗੇਨ ਸਵਾਸਨਾਨਂ ਕਿਲੇਸਾਨਂ ਵਿਦ੍ਧਂਸਿਤਤ੍ਤਾਤਿ ਆਰਕਤ੍ਤਾ **ਅਰਹਂ;** ਤੇ ਚਾਨੇਨ ਕਿਲੇਸਾਰਯੋ ਮਗ੍ਗੇਨ ਹਤਾਤਿ ਅਰੀਨਂ ਹਤਤ੍ਤਾਪਿ **ਅਰਹਂ**। ਯਞ੍ਚੇਤਂ ਅਵਿਜ੍ਜਾਭਵਤਣ੍ਹਾਮਯਨਾਭਿਪੁਞ੍ਞਾਦਿਅਭਿਸਙ੍ਖਾਰਾਰਂ ਜਰਾਮਰਣਨੇਮਿ ਆਸਵਸਮੁਦਯਮਯੇਨ ਅਕ੍ਖੇਨ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਤਿਭਵਰਥੇ ਸਮਾਯੋਜਿਤਂ ਅਨਾਦਿਕਾਲਪ੍ਪਵਤ੍ਤਂ ਸਂਸਾਰਚਕ੍ਕਂ, ਤਸ੍ਸਾਨੇਨ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਵੀਰਿਯਪਾਦੇਹਿ ਸੀਲਪਥਵਿਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਸਦ੍ਧਾਹਤ੍ਥੇਨ ਕਮ੍ਮਕ੍ਖਯਕਰਂ ਞਾਣਫਰਸੁਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇ ਅਰਾ ਹਤਾਤਿ ਅਰਾਨਂ ਹਤਤ੍ਤਾਪਿ **ਅਰਹਂ**।

ਅਥ ਵਾ ਸਂਸਾਰਚਕ੍ਕਨ੍ਤਿ ਅਨਮਤਗ੍ਗਸਂਸਾਰਵਟ੍ਟਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਚ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਨਾਭਿ, ਮੂਲਤ੍ਤਾ; ਜਰਾਮਰਣਂ ਨੇਮਿ, ਪਰਿਯੋਸਾਨਤ੍ਤਾ; ਸੇਸਾ ਦਸ ਧਮ੍ਮਾ ਅਰਾ, ਅਵਿਜ੍ਜਾਮੂਲਕਤ੍ਤਾ ਜਰਾਮਰਣਪਰਿਯਨ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚ। ਤਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਖਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਾਣਂ ਅਵਿਜ੍ਜਾ, ਕਾਮਭਵੇ ਚ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਕਾਮਭਵੇ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ। ਰੂਪਭਵੇ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਰੂਪਭਵੇ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ। ਅਰੂਪਭਵੇ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਅਰੂਪਭਵੇ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ। ਕਾਮਭਵੇ ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਕਾਮਭਵੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਿਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਇਤਰੇਸੁ। ਕਾਮਭਵੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਕਾਮਭਵੇ ਨਾਮਰੂਪਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ, ਤਥਾ ਰੂਪਭਵੇ। ਅਰੂਪਭਵੇ ਨਾਮਸ੍ਸੇਵ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ। ਕਾਮਭਵੇ ਨਾਮਰੂਪਂ ਕਾਮਭਵੇ ਸਲ਼ਾਯਤਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ। ਰੂਪਭਵੇ ਨਾਮਰੂਪਂ ਰੂਪਭਵੇ ਤਿਣ੍ਣਂ ਆਯਤਨਾਨਂ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ। ਅਰੂਪਭਵੇ ਨਾਮਂ ਅਰੂਪਭਵੇ ਏਕਸ੍ਸਾਯਤਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ। ਕਾਮਭਵੇ ਸਲ਼ਾਯਤਨਂ ਕਾਮਭਵੇ ਛਬ੍ਬਿਧਸ੍ਸ ਫਸ੍ਸਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ। ਰੂਪਭਵੇ ਤੀਣਿ ਆਯਤਨਾਨਿ ਰੂਪਭਵੇ ਤਿਣ੍ਣਂ ਫਸ੍ਸਾਨਂ; ਅਰੂਪਭਵੇ ਏਕਮਾਯਤਨਂ ਅਰੂਪਭਵੇ ਏਕਸ੍ਸ ਫਸ੍ਸਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ। ਕਾਮਭਵੇ ਛ ਫਸ੍ਸਾ ਕਾਮਭਵੇ ਛਨ੍ਨਂ ਵੇਦਨਾਨਂ ਪਚ੍ਚਯਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਰੂਪਭਵੇ ਤਯੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਤਿਸ੍ਸਨ੍ਨਂ; ਅਰੂਪਭਵੇ ਏਕੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਵੇਦਨਾਯ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ। ਕਾਮਭਵੇ ਛ ਵੇਦਨਾ ਕਾਮਭਵੇ ਛਨ੍ਨਂ ਤਣ੍ਹਾਕਾਯਾਨਂ ਪਚ੍ਚਯਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਰੂਪਭਵੇ ਤਿਸ੍ਸੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਤਿਣ੍ਣਂ; ਅਰੂਪਭਵੇ ਏਕਾ ਵੇਦਨਾ ਅਰੂਪਭਵੇ ਏਕਸ੍ਸ ਤਣ੍ਹਾਕਾਯਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਸਾ ਸਾ ਤਣ੍ਹਾ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਉਪਾਦਾਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੋ; ਉਪਾਦਾਨਾਦਯੋ ਭਵਾਦੀਨਂ।

ਕਥਂ? ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ''ਕਾਮੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਕਾਮੁਪਾਦਾਨਪਚ੍ਚਯਾ ਕਾਯੇਨ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ ਚਰਤਿ, ਵਾਚਾਯ ਮਨਸਾ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਂ ਚਰਤਿ; ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਅਪਾਯੇ ਉਪਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਤ੍ਥਸ੍ਸ ਉਪਪਤ੍ਤਿਹੇਤੁਭੂਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਮ੍ਮਭਵੋ, ਕਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਖਨ੍ਧਾ ਉਪਪਤ੍ਤਿਭਵੋ, ਖਨ੍ਧਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ ਜਾਤਿ, ਪਰਿਪਾਕੋ ਜਰਾ, ਭੇਦੋ ਮਰਣਂ।

ਅਪਰੋ ''ਸਗ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤਥੇਵ ਸੁਚਰਿਤਂ ਚਰਤਿ; ਸੁਚਰਿਤਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਸਗ੍ਗੇ ਉਪਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਤ੍ਥਸ੍ਸ ਉਪਪਤ੍ਤਿਹੇਤੁਭੂਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਮ੍ਮਭਵੋਤਿ ਸੋ ਏਵ ਨਯੋ।

ਅਪਰੋ ਪਨ ''ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਕਾਮੁਪਾਦਾਨਪਚ੍ਚਯਾ ਏਵ ਮੇਤ੍ਤਂ ਭਾਵੇਤਿ, ਕਰੁਣਂ... ਮੁਦਿਤਂ... ਉਪੇਕ੍ਖਂ ਭਾਵੇਤਿ, ਭਾਵਨਾਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ। ਤਤ੍ਥਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਹੇਤੁਭੂਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਮ੍ਮਭਵੋਤਿ ਸੋਯੇਵ ਨਯੋ।

ਅਪਰੋ ''ਅਰੂਪਭਵਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਅਨੁਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤਥੇਵ ਆਕਾਸਾਨਞ੍ਚਾਯਤਨਾਦਿਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਾਵੇਤਿ, ਭਾਵਨਾਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਤਤ੍ਥ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ। ਤਤ੍ਥਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਹੇਤੁਭੂਤੰ ਕਮ੍ਮੰ ਕਮ੍ਮਭਵੋ, ਕਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਖਨ੍ਧਾ ਉਪਪਤ੍ਤਿਭਵੋ, ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ ਜਾਤਿ, ਪਰਿਪਾਕੋ ਜਰਾ, ਭੇਦੋ ਮਰਣਨ੍ਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਸੇਸੁਪਾਦਾਨਮੂਲਿਕਾਸੁਪਿ ਯੋਜਨਾਸੁ।

ਏਵੰ ''ਅਯੰ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਹੇਤੁ, ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਹੇਤੁਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਉਭੋਪੇਤੇ ਹੇਤੁਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਤਿ ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਗ੍ਗਹੇ ਪਞ੍ਞਾ ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਞਾਣੰ; ਅਤੀਤਮ੍ਪਿ ਅਦ੍ਧਾਨੰ, ਅਨਾਗਤਮ੍ਪਿ ਅਦ੍ਧਾਨੰ; ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਹੇਤੁ, ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਹੇਤੁਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਉਭੋਪੇਤੇ ਹੇਤੁਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਤਿ ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਗ੍ਗਹੇ ਪਞ੍ਞਾ ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਞਾਣ''ਨ੍ਤਿ ਏਤੇਨ ਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਪਦਾਨਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਏਕੋ ਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਵਿਞ੍ਞਾਣ-ਨਾਮਰੂਪ-ਸਲ਼ਾਯਤਨ-ਫਸ੍ਸ-ਵੇਦਨਾ ਏਕੋ, ਤਣ੍ਹੁਪਾਦਾਨਭਵਾ ਏਕੋ, ਜਾਤਿ-ਜਰਾ-ਮਰਣੰ ਏਕੋ। ਪੁਰਿਮਸਙ੍ਖੇਪੋ ਚੇਤ੍ਥ ਅਤੀਤੋ ਅਦ੍ਧਾ, ਦ੍ਵੇ ਮਜ੍ਝਿਮਾ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਜਾਤਿਜਰਾਮਰਣੰ ਅਨਾਗਤੋ। ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਙ੍ਖਾਰਗ੍ਗਹਣੇਨ ਚੇਤ੍ਥ ਤਣ੍ਹੁਪਾਦਾਨਭਵਾ ਗਹਿਤਾਵ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਇਮੇ ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਾ ਅਤੀਤੇ ਕਮ੍ਮਵਟ੍ਟੰ; ਵਿਞ੍ਞਾਣਾਦਯੋ ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਾ ਏਤਰਹਿ ਵਿਪਾਕਵਟ੍ਟੰ। ਤਣ੍ਹੁਪਾਦਾਨਭਵਗ੍ਗਹਣੇਨ ਅਵਿਜ੍ਜਾਸਙ੍ਖਾਰਾ ਗਹਿਤਾਵ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਇਮੇ ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਾ ਏਤਰਹਿ ਕਮ੍ਮਵਟ੍ਟੰ; ਜਾਤਿਜਰਾਮਰਣਾਪਦੇਸੇਨ ਵਿਞ੍ਞਾਣਾਦੀਨੰ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਇਮੇ ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਾ ਆਯਤਿੰ ਵਿਪਾਕਵਟ੍ਟੰ। ਤੇ ਆਕਾਰਤੋ ਵੀਸਤਿਵਿਧਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸਙ੍ਖਾਰਵਿਞ੍ਞਾਣਾਨਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਅਨ੍ਤਰਾ ਏਕੋ ਸਨ੍ਧਿ, ਵੇਦਨਾਤਣ੍ਹਾਨਮਨ੍ਤਰਾ ਏਕੋ, ਭਵਜਾਤੀਨਮਨ੍ਤਰਾ ਏਕੋ। ਇਤਿ ਭਗਵਾ ਏਵੰ ਚਤੁਸਙ੍ਖੇਪੰ, ਤਿਯਦ੍ਧੰ, ਵੀਸਤਾਕਾਰੰ, ਤਿਸਨ੍ਧਿੰ ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦੰ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਤੋ ਜਾਨਾਤਿ ਪਸ੍ਸਤਿ ਅਞ੍ਞਾਤਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਤਿ। ਤੰ ਞਾਤਟ੍ਠੇਨ ਞਾਣੰ, ਪਜਾਨਨਟ੍ਠੇਨ ਪਞ੍ਞਾ। ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ – ''ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਗ੍ਗਹੇ ਪਞ੍ਞਾ ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਞਾਣ''ਨ੍ਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਞਾਣੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇ ਧਮ੍ਮੇ ਯਥਾਭੂਤੰ ਞਤ੍ਵਾ ਤੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਵਿਰਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਵਿਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤੋ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਸ੍ਸ ਇਮਸ੍ਸ ਸੰਸਾਰਚਕ੍ਕਸ੍ਸ ਅਰੇ ਹਨਿ ਵਿਹਨਿ ਵਿਦ੍ਧੰਸੇਸਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ **ਅਰਾਨੰ ਹਤਤ੍ਤਾ ਅਰਹੰ**।

ਅਗ੍ਗਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯਤ੍ਤਾ ਚ ਚੀਵਰਾਦਿਪਚ੍ਚਯੇ ਅਰਹਤਿ ਪੂਜਾਵਿਸੇਸਞ੍ਚ; ਤੇਨੇਵ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਤਥਾਗਤੇ ਯੇ ਕੇਚਿ ਮਹੇਸਕ੍ਖਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾ ਨ ਤੇ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਪੂਜੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਤਥਾ ਹਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਸਹਮ੍ਪਤਿ ਸਿਨੇਰੁਮਤ੍ਤੇਨ ਰਤਨਦਾਮੇਨ ਤਥਾਗਤੰ ਪੂਜੇਸਿ, ਯਥਾਬਲਞ੍ਚ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਦੇਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਚ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰਕੋਸਲਰਾਜਾਦਯੋ। ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਮ੍ਪਿ ਚ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਛਨ੍ਨਵੁਤਿਕੋਟਿਧਨੰ ਵਿਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਅਸੋਕਮਹਾਰਾਜਾ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਵਿਹਾਰਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਕੋ ਪਨ ਵਾਦੋ ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਪੂਜਾਵਿਸੇਸਾਨਨ੍ਤਿ! ਏਵੰ **ਪਚ੍ਚਯਾਦੀਨੰ ਅਰਹਤ੍ਤਾਪਿ ਅਰਹੰ**। ਯਥਾ ਚ ਲੋਕੇ ਕੇਚਿ ਪਣ੍ਡਿਤਮਾਨਿਨੋ ਬਾਲਾ ਅਸਿਲੋਕਭਯੇਨ ਰਹੋ ਪਾਪੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ; ਏਵਮੇਸ ਨ ਕਦਾਚਿ ਕਰੋਤੀਤਿ **ਪਾਪਕਰਣੇ ਰਹਾਭਾਵਤੋਪਿ ਅਰਹੰ**। ਹੋਤਿ ਚੇਤ੍ਥ –

> ''ਆਰਕਤ੍ਤਾ ਹਤਤ੍ਤਾ ਚ, ਕਿਲੇਸਾਰੀਨ ਸੋ ਮੁਨਿ।
> ਹਤਸੰਸਾਰਚਕ੍ਕਾਰੋ, ਪਚ੍ਚਯਾਦੀਨ ਚਾਰਹੋ।
> ਨ ਰਹੋ ਕਰੋਤਿ ਪਾਪਾਨਿ, ਅਰਹੰ ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥

ਸਮ੍ਮਾ ਸਾਮਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮਾਨੰ ਬੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਪਨ **ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ**। ਤਥਾ ਹੇਸ ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮੇ ਸਮ੍ਮਾ ਸਾਮਞ੍ਚ ਬੁਦ੍ਧੋ, ਅਭਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯੇ ਧਮ੍ਮੇ ਅਭਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਤੋ ਬੁਦ੍ਧੋ, ਪਰਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯੇ ਧਮ੍ਮੇ ਪਰਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਤੋ, ਪਹਾਤਬ੍ਬੇ ਧਮ੍ਮੇ ਪਹਾਤਬ੍ਬਤੋ, ਸਚ੍ਛਿਕਾਤਬ੍ਬੇ ਧਮ੍ਮੇ ਸਚ੍ਛਿਕਾਤਬ੍ਬਤੋ, ਭਾਵੇਤਬ੍ਬੇ ਧਮ੍ਮੇ ਭਾਵੇਤਬ੍ਬਤੋ। ਤੇਨੇਵ ਚਾਹ –

> ''ਅਭਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯੰ ਅਭਿਞ੍ਞਾਤੰ, ਭਾਵੇਤਬ੍ਬਞ੍ਚ ਭਾਵਿਤੰ।
> ਪਹਾਤਬ੍ਬੰ ਪਹੀਨੰ ਮੇ, ਤਸ੍ਮਾ ਬੁਦ੍ਧੋਸ੍ਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ''ਤਿ॥ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੩੯੯; ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੫੬੩)।

ਅਪਿਚ ਚਕ੍ਖੁ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚੰ, ਤਸ੍ਸ ਮੂਲਕਾਰਣਭਾਵੇਨ ਤੰਸਮੁਟ੍ਠਾਪਿਕਾ ਪੁਰਿਮਤਣ੍ਹਾ ਸਮੁਦਯਸਚ੍ਚੰ, ਉਭਿਨ੍ਨਮਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿ ਨਿਰੋਧਸਚ੍ਚੰ, ਨਿਰੋਧਪ੍ਪਜਾਨਨਾ ਪਟਿਪਦਾ ਮਗ੍ਗਸਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਏਕੇਕਪਦੁਦ੍ਧਾਰੇਨਾਪਿ ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮੇ ਸਮ੍ਮਾ ਸਾਮਞ੍ਚ ਬੁਦ੍ਧੋ। ਏਸ ਨਯੋ ਸੋਤ-ਘਾਨ-

ਜਿਵ੍ਹਾ-ਕਾਯਮਨੇਸੁਪਿ। ਏਤੇਨੇਵ ਨਯੇਨ ਰੂਪਾਦੀਨਿ ਛ ਆਯਤਨਾਨਿ, ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਾਦਯੋ ਛ ਵਿਞ੍ਞਾਣਕਾਯਾ, ਚਕ੍ਖੁਸਮ੍ਫਸ੍ਸਾਦਯੋ ਛ ਫਸ੍ਸਾ, ਚਕ੍ਖੁਸਮ੍ਫਸ੍ਸਜਾਦਯੋ ਛ ਵੇਦਨਾ, ਰੂਪਸਞ੍ਞਾਦਯੋ ਛ ਸਞ੍ਞਾ, ਰੂਪਸਞ੍ਚੇਤਨਾਦਯੋ ਛ ਚੇਤਨਾ, ਰੂਪਤਣ੍ਹਾਦਯੋ ਛ ਤਣ੍ਹਾਕਾਯਾ, ਰੂਪਵਿਤਕ੍ਕਾਦਯੋ ਛ ਵਿਤਕ੍ਕਾ, ਰੂਪਵਿਚਾਰਾਦਯੋ ਛ ਵਿਚਾਰਾ , ਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਾਦਯੋ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾ, ਦਸ ਕਸਿਣਾਨਿ, ਦਸ ਅਨੁਸ੍ਸਤਿਯੋ, ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਕਸਞ੍ਞਾਦਿਵਸੇਨ ਦਸ ਸਞ੍ਞਾ, ਕੇਸਾਦਯੋ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਾਕਾਰਾ, ਦ੍ਵਾਦਸਾਯਤਨਾਨਿ, ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਧਾਤੁਯੋ, ਕਾਮਭਵਾਦਯੋ ਨਵ ਭਵਾ, ਪਠਮਾਦੀਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਝਾਨਾਨਿ, ਮੇਤ੍ਤਾਭਾਵਨਾਦਯੋ ਚਤਸ੍ਸੋ ਅਪ੍ਪਮਞ੍ਞਾ, ਚਤਸ੍ਸੋ ਅਰੂਪਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ, ਪਟਿਲੋਮਤੋ ਜਰਾਮਰਣਾਦੀਨਿ, ਅਨੁਲੋਮਤੋ ਅਵਿਜ੍ਜਾਦੀਨਿ ਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦਙ੍ਗਾਨਿ ਚ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਏਕਪਦਯੋਜਨਾ – ''ਜਰਾਮਰਣਂ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਂ, ਜਾਤਿ ਸਮੁਦਯਸਚ੍ਚਂ, ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਨਿਸ੍ਸਰਣਂ ਨਿਰੋਧਸਚ੍ਚਂ, ਨਿਰੋਧਪ੍ਪਜਾਨਨਾ ਪਟਿਪਦਾ ਮਗ੍ਗਸਚ੍ਚ''ਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਏਕੇਕਪਦੁਦ੍ਧਾਰੇਨ ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮੇ ਸਮ੍ਮਾ ਸਾਮਞ੍ਚ ਬੁਦ੍ਧੋ ਅਨੁਬੁਦ੍ਧੋ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧੋ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – **ਸਮ੍ਮਾ ਸਾਮਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਪਨ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ**ਤਿ।

ਵਿਜ੍ਜਾਹਿ ਪਨ ਚਰਣੇਨ ਚ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ **ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**; ਤਤ੍ਥ **ਵਿਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਤਿਸ੍ਸੋਪਿ ਵਿਜ੍ਜਾ, ਅਟ੍ਠਪਿ ਵਿਜ੍ਜਾ। ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਜ੍ਜਾ ਭਯਭੇਰਵਸੁਤ੍ਤੇ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੩੪ ਆਦਯੋ) ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ, ਅਟ੍ਠ ਵਿਜ੍ਜਾ ਅਮ੍ਬਟ੍ਠਸੁਤ੍ਤੇ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੭੮ ਆਦਯੋ)। ਤਤ੍ਰ ਹਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣੇਨ ਮਨੋਮਯਿਦ੍ਧਿਯਾ ਚ ਸਹ ਛ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠ ਵਿਜ੍ਜਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਚਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਸੀਲਸਂਵਰੋ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇਸੁ ਗੁਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰਤਾ, ਭੋਜਨੇ ਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਤਾ, ਜਾਗਰਿਯਾਨੁਯੋਗੋ, ਸਤ੍ਤ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਾ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਰੂਪਾਵਚਰਜ੍ਝਾਨਾਨੀਤਿ ਇਮੇ ਪਨ੍ਨਰਸ ਧਮ੍ਮਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਇਮੇਯੇਵ ਹਿ ਪਨ੍ਨਰਸ ਧਮ੍ਮਾ, ਯਸ੍ਮਾ ਏਤੇਹਿ ਚਰਤਿ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ ਗਚ੍ਛਤਿ ਅਮਤਂ ਦਿਸਂ ਤਸ੍ਮਾ, ਚਰਣਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਯਥਾਹ – ''ਇਧ, ਮਹਾਨਾਮ, ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ ਸੀਲਵਾ ਹੋਤੀ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੪) ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ। ਭਗਵਾ ਇਮਾਹਿ ਵਿਜ੍ਜਾਹਿ ਇਮਿਨਾ ਚ ਚਰਣੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ, ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋਤਿ । ਤਤ੍ਥ ਵਿਜ੍ਜਾਸਮ੍ਪਦਾ ਭਗਵਤੋ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ, ਚਰਣਸਮ੍ਪਦਾ ਮਹਾਕਾਰੁਣਿਕਤਂ। ਸੋ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਾਯ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਾਨਂ ਅਤ੍ਥਾਨਤ੍ਥਂ ਞਤ੍ਵਾ ਮਹਾਕਾਰੁਣਿਕਤਾਯ ਅਨਤ੍ਥਂ ਪਰਿਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥੇ ਨਿਯੋਜੇਤਿ, ਯਥਾ ਤਂ ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਤੇਨਸ੍ਸ ਸਾਵਕਾ ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਨੋ ਦੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ, ਵਿਜ੍ਜਾਚਰਣਵਿਪਨ੍ਨਾਨਞ੍ਹਿ ਸਾਵਕਾ ਅਤ੍ਤਨ੍ਤਪਾਦਯੋ ਵਿਯ।

ਸੋਭਨਗਮਨਤ੍ਤਾ, ਸੁਨ੍ਦਰਂ ਠਾਨਂ ਗਤਤ੍ਤਾ, ਸਮ੍ਮਾਗਤਤ੍ਤਾ, ਸਮ੍ਮਾ ਚ ਗਦਤ੍ਤਾ **ਸੁਗਤੋ**। ਗਮਨਮ੍ਪਿ ਹਿ ਗਤਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਭਗਵਤੋ ਸੋਭਨਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਮਨਵਜ੍ਜਂ । ਕਿਂ ਪਨ ਤਨ੍ਤਿ? ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੋ। ਤੇਨ ਹੇਸ ਗਮਨੇਨ ਖੇਮਂ ਦਿਸਂ ਅਸਜ੍ਜਮਾਨੋ ਗਤੋਤਿ **ਸੋਭਨਗਮਨਤ੍ਤਾ ਸੁਗਤੋ**। ਸੁਨ੍ਦਰਂ ਚੇਸ ਠਾਨਂ ਗਤੋ ਅਮਤਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਨ੍ਤਿ **ਸੁਨ੍ਦਰਂ ਠਾਨਂ ਗਤਤ੍ਤਾਪਿ ਸੁਗਤੋ**। ਸਮ੍ਮਾ ਚ ਗਤੋ ਤੇਨ ਤੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਪਹੀਨੇ ਕਿਲੇਸੇ ਪੁਨ ਅਪਚ੍ਚਾਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ – ''ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗੇਨ ਯੇ ਕਿਲੇਸਾ ਪਹੀਨਾ, ਤੇ ਕਿਲੇਸੇ ਨ ਪੁਨੇਤਿ ਨ ਪਚ੍ਚੇਤਿ ਨ ਪਚ੍ਚਾਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਸੁਗਤੋ...ਪੇ॰... ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਯੇ ਕਿਲੇਸਾ ਪਹੀਨਾ, ਤੇ ਕਿਲੇਸੇ ਨ ਪੁਨੇਤਿ ਨ ਪਚ੍ਚੇਤਿ ਨ ਪਚ੍ਚਾਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਸੁਗਤੋ''ਤਿ (ਮਹਾਨਿ॰ ੩੮)। ਸਮ੍ਮਾ ਵਾ ਆਗਤੋ ਦੀਪਙ੍ਕਰਪਾਦਮੂਲਤੋ ਪਭੁਤਿ ਯਾਵ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੋ ਤਾਵ ਸਮਤਿਂਸਪਾਰਮਿਪੂਰਿਤਾਯ ਸਮ੍ਮਾਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਬ੍ਬਲੋਕਸ੍ਸ ਹਿਤਸੁਖਮੇਵ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸਸ੍ਸਤਂ ਉਚ੍ਛੇਦਂ ਕਾਮਸੁਖਂ ਅਤ੍ਤਕਿਲਮਥਨ੍ਤਿ ਇਮੇ ਚ ਅਨ੍ਤੇ ਅਨੁਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਆਗਤੋਤਿ **ਸਮ੍ਮਾਗਤਤ੍ਤਾਪਿ ਸੁਗਤੋ**। ਸਮ੍ਮਾ ਚੇਸ ਗਦਤਿ, ਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਯੁਤ੍ਤਮੇਵ ਵਾਚਂ ਭਾਸਤੀਤਿ **ਸਮ੍ਮਾ ਗਦਤ੍ਤਾਪਿ ਸੁਗਤੋ**।

ਤਤ੍ਰਿਦਂ ਸਾਧਕਸੁਤ੍ਤਂ – ''ਯਂ ਤਥਾਗਤੋ ਵਾਚਂ ਜਾਨਾਤਿ ਅਭੂਤਂ ਅਤਚ੍ਛਂ ਅਨਤ੍ਥਸਂਹਿਤਂ, ਸਾ ਚ ਪਰੇਸਂ ਅਪ੍ਪਿਯਾ ਅਮਨਾਪਾ, ਨ ਤਂ ਤਥਾਗਤੋ ਵਾਚਂ ਭਾਸਤਿ। ਯਮ੍ਪਿ ਤਥਾਗਤੋ ਵਾਚਂ ਜਾਨਾਤਿ ਭੂਤਂ ਤਚ੍ਛਂ ਅਨਤ੍ਥਸਂਹਿਤਂ, ਸਾ ਚ ਪਰੇਸਂ ਅਪ੍ਪਿਯਾ ਅਮਨਾਪਾ, ਤਮ੍ਪਿ ਤਥਾਗਤੋ ਵਾਚਂ ਨ ਭਾਸਤਿ। ਯਞ੍ਚ ਖੋ ਤਥਾਗਤੋ ਵਾਚਂ ਜਾਨਾਤਿ ਭੂਤਂ ਤਚ੍ਛਂ ਅਤ੍ਥਸਂਹਿਤਂ, ਸਾ ਚ ਪਰੇਸਂ ਅਪ੍ਪਿਯਾ ਅਮਨਾਪਾ, ਤਤ੍ਰ ਕਾਲਞ੍ਞੂ ਤਥਾਗਤੋ ਹੋਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਵਾਚਾਯ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣਾਯ। ਯਂ ਤਥਾਗਤੋ ਵਾਚਂ ਜਾਨਾਤਿ ਅਭੂਤਂ ਅਤਚ੍ਛਂ ਅਨਤ੍ਥਸਂਹਿਤਂ, ਸਾ ਚ ਪਰੇਸਂ ਪਿਯਾ ਮਨਾਪਾ, ਨ ਤਂ ਤਥਾਗਤੋ ਵਾਚਂ ਭਾਸਤਿ। ਯਮ੍ਪਿ ਤਥਾਗਤੋ ਵਾਚਂ ਜਾਨਾਤਿ ਭੂਤਂ ਤਚ੍ਛਂ ਅਨਤ੍ਥਸਂਹਿਤਂ, ਸਾ ਚ ਪਰੇਸਂ ਪਿਯਾ ਮਨਾਪਾ, ਤਮ੍ਪਿ ਤਥਾਗਤੋ ਵਾਚਂ ਨ ਭਾਸਤਿ। ਯਞ੍ਚ ਖੋ ਤਥਾਗਤੋ ਵਾਚਂ ਜਾਨਾਤਿ ਭੂਤਂ ਤਚ੍ਛਂ ਅਤ੍ਥਸਂਹਿਤਂ, ਸਾ ਚ ਪਰੇਸਂ ਪਿਯਾ

ਮਨਾਪਾ, ਤਤ੍ਰ ਕਾਲਞ੍ਞੂ ਤਥਾਗਤੋ ਹੋਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਵਾਚਾਯ ਵੇਯ੍ਯਾਕਰਣਾਯਾ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੯੬)। ਏਵਂ **ਸਮ੍ਮਾ ਗਦਤ੍ਤਾਪਿ ਸੁਗਤੋ**ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਸਬ੍ਬਥਾ ਵਿਦਿਤਲੋਕਤ੍ਤਾ ਪਨ **ਲੋਕਵਿਦੂ**। ਸੋ ਹਿ ਭਗਵਾ ਸਭਾਵਤੋ ਸਮੁਦਯਤੋ ਨਿਰੋਧਤੋ ਨਿਰੋਧੂਪਾਯਤੋਤਿ ਸਬ੍ਬਥਾ ਲੋਕਂ ਅਵੇਦਿ ਅਞ੍ਞਾਸਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿ। ਯਥਾਹ – ''ਯਤ੍ਥ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਨ ਜਾਯਤਿ ਨ ਜੀਯਤਿ ਨ ਮੀਯਤਿ ਨ ਚਵਤਿ ਨ ਉਪਪਜ੍ਜਤਿ, ਨਾਹਂ ਤਂ ਗਮਨੇਨ ਲੋਕਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਂ ਞਾਤੇਯ੍ਯਂ ਦਟ੍ਠੇਯ੍ਯਂ ਪਤ੍ਤੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਵਦਾਮਿ; ਨ ਚਾਹਂ, ਆਵੁਸੋ, ਅਪ੍ਪਤ੍ਵਾਵ ਲੋਕਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਂ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਕਿਰਿਯਂ ਵਦਾਮਿ। ਅਪਿ ਚਾਹਂ, ਆਵੁਸੋ, ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਬ੍ਯਾਮਮਤ੍ਤੇ ਕਲੇਵਰੇ ਸਸਞ੍ਞਿਮ੍ਹਿ ਸਮਨਕੇ ਲੋਕਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਮਿ ਲੋਕਸਮੁਦਯਞ੍ਚ ਲੋਕਨਿਰੋਧਞ੍ਚ ਲੋਕਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨਿਞ੍ਚ ਪਟਿਪਦਂ।

''ਗਮਨੇਨ ਨ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬੋ, ਲੋਕਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਕੁਦਾਚਨਂ।
ਨ ਚ ਅਪ੍ਪਤ੍ਵਾ ਲੋਕਨ੍ਤਂ, ਦੁਕ੍ਖਾ ਅਤ੍ਥਿ ਪਮੋਚਨਂ॥

''ਤਸ੍ਮਾ ਹਵੇ ਲੋਕਵਿਦੂ ਸੁਮੇਧੋ।
ਲੋਕਨ੍ਤਗੂ ਵੁਸਿਤਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੋ।
ਲੋਕਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਂ ਸਮਿਤਾਵਿ ਞਤ੍ਵਾ।
ਨਾਸੀਸਤੀ ਲੋਕਮਿਮਂ ਪਰਞ੍ਚਾ''ਤਿ॥ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੪੫; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੦੭)।

ਅਪਿਚ ਤਯੋ ਲੋਕਾ – ਸਙ੍ਖਾਰਲੋਕੋ, ਸਤ੍ਤਲੋਕੋ, ਓਕਾਸਲੋਕੋਤਿ; ਤਤ੍ਥ ''ਏਕੋ ਲੋਕੋ – ਸਬ੍ਬੇ ਸਤ੍ਤਾ ਆਹਾਰਟ੍ਠਿਤਿਕਾ''ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੧੧੨) ਆਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਸਙ੍ਖਾਰਲੋਕੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ''ਸਸ੍ਸਤੋ ਲੋਕੋਤਿ ਵਾ ਅਸਸ੍ਸਤੋ ਲੋਕੋਤਿ ਵਾ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੪੨੧) ਆਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਸਤ੍ਤਲੋਕੋ।

''ਯਾਵਤਾ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾ, ਪਰਿਹਰਨ੍ਤਿ ਦਿਸਾ ਭਨ੍ਤਿ ਵਿਰੋਚਨਾ।
ਤਾਵ ਸਹਸ੍ਸਧਾ ਲੋਕੋ, ਏਤ੍ਥ ਤੇ ਵਤ੍ਤਤੀ ਵਸੋ''ਤਿ॥ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੫੦੩) –

ਆਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਓਕਾਸਲੋਕੋ, ਤਮ੍ਪਿ ਭਗਵਾ ਸਬ੍ਬਥਾ ਅਵੇਦਿ। ਤਥਾ ਹਿਸ੍ਸ – ''ਏਕੋ ਲੋਕੋ – ਸਬ੍ਬੇ ਸਤ੍ਤਾ ਆਹਾਰਟ੍ਠਿਤਿਕਾ। ਦ੍ਵੇ ਲੋਕਾ – ਨਾਮਞ੍ਚ ਰੂਪਞ੍ਚ। ਤਯੋ ਲੋਕਾ – ਤਿਸ੍ਸੋ ਵੇਦਨਾ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਲੋਕਾ – ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਆਹਾਰਾ। ਪਞ੍ਚ ਲੋਕਾ – ਪਞ੍ਚੁਪਾਦਾਨਕ੍ਖਨ੍ਧਾ। ਛ ਲੋਕਾ – ਛ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕਾਨਿ ਆਯਤਨਾਨਿ। ਸਤ੍ਤ ਲੋਕਾ ਸਤ੍ਤ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿਯੋ। ਅਟ੍ਠ ਲੋਕਾ – ਅਟ੍ਠ ਲੋਕਧਮ੍ਮਾ। ਨਵ ਲੋਕਾ – ਨਵ ਸਤ੍ਤਾਵਾਸਾ। ਦਸ ਲੋਕਾ – ਦਸਾਯਤਨਾਨਿ। ਦ੍ਵਾਦਸ ਲੋਕਾ – ਦ੍ਵਾਦਸਾਯਤਨਾਨਿ । ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਲੋਕਾ – ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਧਾਤੁਯੋ''ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੧੧੨)। ਅਯਂ ਸਙ੍ਖਾਰਲੋਕੋਪਿ ਸਬ੍ਬਥਾ ਵਿਦਿਤੋ।

ਯਸ੍ਮਾ ਪਨੇਸ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਆਸਯਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਨੁਸਯਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਚਰਿਤਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਧਿਮੁਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਪ੍ਪਰਜਕ੍ਖੇ ਮਹਾਰਜਕ੍ਖੇ ਤਿਕ੍ਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇ ਮੁਦਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇ ਸ੍ਵਾਕਾਰੇ ਦ੍ਵਾਕਾਰੇ ਸੁਵਿਞ੍ਞਾਪਯੇ ਦੁਵਿਞ੍ਞਾਪਯੇ ਭਬ੍ਬੇ ਅਭਬ੍ਬੇ ਸਤ੍ਤੇ ਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਮਾਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਲੋਕੋਪਿ ਸਬ੍ਬਥਾ ਵਿਦਿਤੋ। ਯਥਾ ਚ ਸਤ੍ਤਲੋਕੋ ਏਵਂ ਓਕਾਸਲੋਕੋਪਿ। ਤਥਾ ਹੇਸ ਏਕਂ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਂ ਆਯਾਮਤੋ ਚ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਚ ਯੋਜਨਾਨਂ ਦ੍ਵਾਦਸ ਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਤੀਣਿ ਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਤਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਸਞ੍ਚ ਯੋਜਨਾਨਿ। ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਤੋ –

ਸਬ੍ਬਂ ਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ, ਛਤ੍ਤਿਂਸ ਪਰਿਮਣ੍ਡਲਂ।
ਦਸਞ੍ਚੇਵ ਸਹਸ੍ਸਾਨਿ, ਅਡ੍ਢੁਡ੍ਢਾਨਿ ਸਤਾਨਿ ਚ॥

ਤਤ੍ਥ –

ਦੁਵੇ ਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਨਹੁਤਾਨਿ ਚ।
ਏਤ੍ਤਕਂ ਬਹਲਤ੍ਤੇਨ, ਸਙ੍ਖਾਤਾਯਂ ਵਸੁਨ੍ਧਰਾ॥

ਤਸ੍ਸਾ ਏਵ ਸਨ੍ਧਾਰਕਂ –

ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ, ਅਟ੍ਠੇਵ ਨਹੁਤਾਨਿ ਚ।
ਏਤ੍ਤਕਂ ਬਹਲਤ੍ਤੇਨ, ਜਲਂ ਵਾਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਂ॥

ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਸਨ੍ਧਾਰਕੋ –

ਨਵਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ, ਮਾਲੁਤੋ ਨਭਮੁਗ੍ਗਤੋ।
ਸਟ੍ਠਿ ਚੇਵ ਸਹਸ੍ਸਾਨਿ, ਏਸਾ ਲੋਕਸ੍ਸ ਸਣ੍ਠਿਤਿ॥

ਏਵਂ ਸਣ੍ਠਿਤੇ ਚੇਤ੍ਥ ਯੋਜਨਾਨਂ –

ਚਤੁਰਾਸੀਤਿ ਸਹਸ੍ਸਾਨਿ, ਅਜ੍ਝੋਗਾਲ੍ਹੋ ਮਹਣ੍ਣਵੇ।
ਅਚ੍ਚੁਗ੍ਗਤੋ ਤਾਵਦੇਵ, ਸਿਨੇਰੁਪਬ੍ਬਤੁਤ੍ਤਮੋ॥

ਤਤੋ ਉਪਡ੍ਢੁਪਡ੍ਢੇਨ, ਪਮਾਣੇਨ ਯਥਾਕ੍ਕਮਂ।
ਅਜ੍ਝੋਗਾਲ੍ਹੁਗ੍ਗਤਾ ਦਿਬ੍ਬਾ, ਨਾਨਾਰਤਨਚਿਤ੍ਤਿਤਾ॥

ਯੁਗਨ੍ਧਰੋ ਈਸਧਰੋ, ਕਰਵੀਕੋ ਸੁਦਸ੍ਸਨੋ।
ਨੇਮਿਨ੍ਧਰੋ ਵਿਨਤਕੋ, ਅਸ੍ਸਕਣ੍ਣੋ ਗਿਰੀ ਬ੍ਰਹਾ॥

ਏਤੇ ਸਤ੍ਤ ਮਹਾਸੇਲਾ, ਸਿਨੇਰੁਸ੍ਸ ਸਮਨ੍ਤਤੋ।
ਮਹਾਰਾਜਾਨਮਾਵਾਸਾ, ਦੇਵਯਕ੍ਖਨਿਸੇਵਿਤਾ॥

ਯੋਜਨਾਨਂ ਸਤਾਨੁਚ੍ਚੋ, ਹਿਮਵਾ ਪਞ੍ਚ ਪਬ੍ਬਤੋ।
ਯੋਜਨਾਨਂ ਸਹਸ੍ਸਾਨਿ, ਤੀਣਿ ਆਯਤਵਿਤ੍ਥਤੋ।
ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਸਹਸ੍ਸੇਹਿ, ਕੂਟੇਹਿ ਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੋ॥

ਤਿਪਞ੍ਚਯੋਜਨਕ੍ਖਨ੍ਧ, ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਾ ਨਗਵ੍ਹਯਾ।
ਪਞ੍ਞਾਸ ਯੋਜਨਕ੍ਖਨ੍ਧ, ਸਾਖਾਯਾਮਾ ਸਮਨ੍ਤਤੋ॥

ਸਤਯੋਜਨਵਿਤ੍ਥਿਣ੍ਣਾ, ਤਾਵਦੇਵ ਚ ਉਗ੍ਗਤਾ।
ਜਮ੍ਬੁ ਯਸ੍ਸਾਨੁਭਾਵੇਨ, ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੋ ਪਕਾਸਿਤੋ॥

ਦ੍ਵੇ ਅਸੀਤਿ ਸਹਸ੍ਸਾਨਿ, ਅਜ੍ਝੋਗਾਲ੍ਹੋ ਮਹਣ੍ਣਵੇ।

ਅਚ੍ਚੁਗ੍ਗਤੋ ਤਾਵਦੇਵ, ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਸਿਲੁਚ੍ਚਯੋ।
ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ, ਲੋਕਧਾਤੁਮਯਂ ਠਿਤੋ॥

ਤਤ੍ਥ ਚਨ੍ਦਮਣ੍ਡਲਂ ਏਕੂਨਪਞ੍ਞਾਸਯੋਜਨਂ, ਸੂਰਿਯਮਣ੍ਡਲਂ ਪਞ੍ਞਾਸਯੋਜਨਂ, ਤਾਵਤਿਂਸਭਵਨਂ ਦਸਸਹਸ੍ਸਯੋਜਨਂ; ਤਥਾ ਅਸੁਰਭਵਨਂ, ਅਵੀਚਿਮਹਾਨਿਰਯੋ, ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੋ ਚ। ਅਪਰਗੋਯਾਨਂ ਸਤ੍ਤਸਹਸ੍ਸਯੋਜਨਂ; ਤਥਾ ਪੁਬ੍ਬਵਿਦੇਹੋ। ਉਤ੍ਤਰਕੁਰੁ ਅਟ੍ਠਸਹਸ੍ਸਯੋਜਨੋ, ਏਕਮੇਕੋ ਚੇਤ੍ਥ ਮਹਾਦੀਪੋ ਪਞ੍ਚਸਤਪਞ੍ਚਸਤਪਰਿਤ੍ਤਦੀਪਪਰਿਵਾਰੋ; ਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਏਕਂ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਂ , ਏਕਾ ਲੋਕਧਾਤੁ, ਤਦਨ੍ਤਰੇਸੁ ਲੋਕਨ੍ਤਰਿਕਨਿਰਯਾ। ਏਵਂ ਅਨਨ੍ਤਾਨਿ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਾਨਿ ਅਨਨ੍ਤਾ ਲੋਕਧਾਤੁਯੋ ਭਗਵਾ ਅਨਨ੍ਤੇਨ ਬੁਦ੍ਧਞਾਣੇਨ ਅਵੇਦਿ, ਅਞ੍ਞਾਸਿ, ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿ। ਏਵਮਸ੍ਸ ਓਕਾਸਲੋਕੋਪਿ ਸਬ੍ਬਥਾ ਵਿਦਿਤੋ। ਏਵਮ੍ਪਿ **ਸਬ੍ਬਥਾ ਵਿਦਿਤਲੋਕਤ੍ਤਾ ਲੋਕਵਿਦੂ**।

ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਨ ਗੁਣੇਹਿ ਵਿਸਿਟ੍ਠਤਰਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਭਾਵਾ ਨਤ੍ਥਿ ਏਤਸ੍ਸ ਉਤ੍ਤਰੋਤਿ **ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ**। ਤਥਾ ਹੇਸ ਸੀਲਗੁਣੇਨਾਪਿ ਸਬ੍ਬਂ ਲੋਕਮਭਿਭਵਤਿ, ਸਮਾਧਿ...ਪੇ॰... ਪਞ੍ਞਾ... ਵਿਮੁਤ੍ਤਿ... ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨਗੁਣੇਨਾਪਿ, ਸੀਲਗੁਣੇਨਾਪਿ ਅਸਮੋ ਅਸਮਸਮੋ ਅਪ੍ਪਟਿਮੋ ਅਪ੍ਪਟਿਭਾਗੋ ਅਪ੍ਪਟਿਪੁਗ੍ਗਲੋ...ਪੇ॰... ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨਗੁਣੇਨਾਪਿ। ਯਥਾਹ – ''ਨ ਖੋ ਪਨਾਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮਿ ਸਦੇਵਕੇ ਲੋਕੇ ਸਮਾਰਕੇ...ਪੇ॰... ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਯ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤਰ''ਨ੍ਤਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ।

ਏਵਂ ਅਗ੍ਗਪ੍ਪਸਾਦਸੁਤ੍ਤਾਦੀਨਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੩੪; ਇਤਿਵੁ॰ ੯੦) ''ਨ ਮੇ ਆਚਰਿਯੋ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿਆਦਿਕਾ ਗਾਥਾਯੋ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੮੫; ਮਹਾਵ॰ ੧੧) ਚ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬਾ।

ਪੁਰਿਸਦਮ੍ਮੇ ਸਾਰੇਤੀਤਿ **ਪੁਰਿਸਦਮ੍ਮਸਾਰਥਿ**, ਦਮੇਤਿ ਵਿਨੇਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਪੁਰਿਸਦਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਅਦਨ੍ਤਾ ਦਮੇਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਾ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਪੁਰਿਸਾਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਪੁਰਿਸਾਪਿ ਅਮਨੁਸ੍ਸਪੁਰਿਸਾਪਿ। ਤਥਾ ਹਿ ਭਗਵਤਾ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਪੁਰਿਸਾਪਿ ਅਪਲਾਲ਼ੋ ਨਾਗਰਾਜਾ, ਚੂਲ਼ੋਦਰੋ, ਮਹੋਦਰੋ, ਅਗ੍ਗਿਸਿਖੋ, ਧੂਮਸਿਖੋ, ਧਨਪਾਲਕੋ ਹਤ੍ਥੀਤਿ ਏਵਮਾਦਯੋ ਦਮਿਤਾ, ਨਿਬ੍ਬਿਸਾ ਕਤਾ, ਸਰਣੇਸੁ ਚ ਸੀਲੇਸੁ ਚ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪਿਤਾ। ਮਨੁਸ੍ਸਪੁਰਿਸਾਪਿ ਸਚ੍ਚਕਨਿਗਣ੍ਠਪੁਤ੍ਤ-ਅਮ੍ਬਟ੍ਠਮਾਣਵ-ਪੋਕ੍ਖਰਸਾਤਿ-ਸੋਣਦਣ੍ਡਕੂਟਦਨ੍ਤਾਦਯੋ। ਅਮਨੁਸ੍ਸਪੁਰਿਸਾਪਿ ਆਲ਼ਵਕ-ਸੂਚਿਲੋਮ-ਖਰਲੋਮ-ਯਕ੍ਖ-ਸਕ੍ਕਦੇਵਰਾਜਾਦਯੋ ਦਮਿਤਾ ਵਿਨੀਤਾ ਵਿਚਿਤ੍ਰੇਹਿ ਵਿਨਯਨੂਪਾਯੇਹਿ। ''ਅਹਂ ਖੋ, ਕੇਸਿ, ਪੁਰਿਸਦਮ੍ਮਂ ਸਣ੍ਹੇਨਪਿ ਵਿਨੇਮਿ, ਫਰੁਸੇਨਪਿ ਵਿਨੇਮਿ, ਸਣ੍ਹਫਰੁਸੇਨਪਿ ਵਿਨੇਮੀ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੧੧੧) ਇਦਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਸੁਤ੍ਤਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬਂ। ਅਥ ਵਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਸੀਲਾਦੀਨਂ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾਦੀਨਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦੀਨਞ੍ਚ ਉਤ੍ਤਰਿਮਗ੍ਗਪਟਿਪਦਂ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਦਨ੍ਤੇਪਿ ਦਮੇਤਿਯੇਵ।

ਅਥ ਵਾ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ ਪੁਰਿਸਦਮ੍ਮਸਾਰਥੀਤਿ ਏਕਮੇਵਿਦਂ ਅਤ੍ਥਪਦਂ । ਭਗਵਾ ਹਿ ਤਥਾ ਪੁਰਿਸਦਮ੍ਮੇ ਸਾਰੇਤਿ, ਯਥਾ ਏਕਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨੇਵ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਅਟ੍ਠ ਦਿਸਾ ਅਸਜ੍ਜਮਾਨਾ ਧਾਵਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ ਪੁਰਿਸਦਮ੍ਮਸਾਰਥੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ''ਹਤ੍ਥਿਦਮਕੇਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਹਤ੍ਥਿਦਮ੍ਮੋ ਸਾਰਿਤੋ ਏਕਂਯੇਵ ਦਿਸਂ ਧਾਵਤੀ''ਤਿ ਇਦਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਸੁਤ੍ਤਂ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੧੨) ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬਂ।

ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਪਰਮਤ੍ਥੇਹਿ ਯਥਾਰਹਂ ਅਨੁਸਾਸਤੀਤਿ **ਸਤ੍ਥਾ**। ਅਪਿਚ ਸਤ੍ਥਾ ਵਿਯਾਤਿ ਸਤ੍ਥਾ, ਭਗਵਾ ਸਤ੍ਥਵਾਹੋ। ''ਯਥਾ ਸਤ੍ਥਵਾਹੋ ਸਤ੍ਥੇ ਕਨ੍ਤਾਰਂ ਤਾਰੇਤਿ, ਚੋਰਕਨ੍ਤਾਰਂ ਤਾਰੇਤਿ, ਵਾਲ਼ਕਨ੍ਤਾਰਂ ਤਾਰੇਤਿ, ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਕਨ੍ਤਾਰਂ ਤਾਰੇਤਿ, ਨਿਰੁਦਕਕਨ੍ਤਾਰਂ ਤਾਰੇਤਿ, ਉਤ੍ਤਾਰੇਤਿ ਨਿਤ੍ਤਾਰੇਤਿ ਪਤਾਰੇਤਿ ਖੇਮਨ੍ਤਭੂਮਿਂ ਸਮ੍ਪਾਪੇਤਿ; ਏਵਮੇਵ ਭਗਵਾ ਸਤ੍ਥਾ ਸਤ੍ਥਵਾਹੋ ਸਤ੍ਤੇ ਕਨ੍ਤਾਰਂ ਤਾਰੇਤਿ ਜਾਤਿਕਨ੍ਤਾਰਂ ਤਾਰੇਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਮਹਾਨਿ॰ ੧੯੦) ਨਿਦ੍ਦੇਸਨਯੇਨਪੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਾਨਨ੍ਤਿ **ਦ**ੇਵਾਨਞ੍ਚ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਞ੍ਚ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਪਰਿਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਭਬ੍ਬਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨ ਚ। ਭਗਵਾ ਪਨ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਨਮ੍ਪਿ ਅਨੁਸਾਸਨਿਪ੍ਪਦਾਨੇਨ ਸਤ੍ਥਾਯੇਵ। ਤੇਪਿ ਹਿ ਭਗਵਤੋ ਧਮ੍ਮਸਵਨੇਨ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਪਤ੍ਵਾ ਤਾਯ

ਏਵ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਤਿਯੇ ਤਤਿਯੇ ਵਾ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਮਗ੍ਗਫਲਭਾਗਿਨੋ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਮਣ੍ਡੂਕਦੇਵਪੁਤ੍ਤਾਦਯੋ ਚੇਤ੍ਥ ਨਿਦਸ੍ਸਨਂ। ਭਗਵਤਿ ਕਿਰ ਗਗ੍ਗਰਾਯ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯਾ ਤੀਰੇ ਚਮ੍ਪਾਨਗਰਵਾਸੀਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸਯਮਾਨੇ ਏਕੋ ਮਣ੍ਡੂਕੋ ਭਗਵਤੋ ਸਰੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਤਂ ਏਕੋ ਵਚ੍ਛਪਾਲਕੋ ਦਣ੍ਡਮੋਲੁਬ੍ਭ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸ ਸੀਸੇ ਸਨ੍ਨਿਰੁਮ੍ਭਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਸੋ ਤਾਵਦੇਵ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਾਵਤਿਂਸਭਵਨੇ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਿਕੇ ਕਨਕਵਿਮਾਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਸੁਤ੍ਤਪ੍ਪਬੁਦ੍ਧੋ ਵਿਯ ਚ ਤਤ੍ਥ ਅਚ੍ਛਰਾਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਰੇ, ਅਹਮ੍ਪਿ ਨਾਮ ਇਧ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋਸ੍ਮਿ! ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਕਮ੍ਮਂ ਅਕਾਸਿ''ਨ੍ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਨਾਞ੍ਞਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਦ੍ਦਸ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਭਗਵਤੋ ਸਰੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤਗ੍ਗਾਹਾ। ਸੋ ਤਾਵਦੇਵ ਸਹ ਵਿਮਾਨੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਪਾਦੇ ਸਿਰਸਾ ਵਨ੍ਦਿ। ਭਗਵਾ ਜਾਨਨ੍ਤੋਵ ਪੁਚ੍ਛਿ –

> ''ਕੋ ਮੇ ਵਨ੍ਦਤਿ ਪਾਦਾਨਿ, ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਯਸਸਾ ਜਲਂ।
> ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇਨ ਵਣ੍ਣੇਨ, ਸਬ੍ਬਾ ਓਭਾਸਯਂ ਦਿਸਾ''ਤਿ॥

> ''ਮਣ੍ਡੂਕੋਹਂ ਪੁਰੇ ਆਸਿਂ, ਉਦਕੇ ਵਾਰਿਗੋਚਰੋ।
> ਤਵ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਅਵਧਿ ਵਚ੍ਛਪਾਲਕੋ''ਤਿ॥ (ਵਿ॰ ਵ॰ ੮੫੭-੮੫੮)।

ਭਗਵਾ ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ। ਦੇਸਨਾਵਸਾਨੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਯਾ ਪਾਣਸਹਸ੍ਸਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਭਿਸਮਯੋ ਅਹੋਸਿ। ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋਪਿ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਸਿਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮੀਤਿ।

ਯਂ ਪਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਤ੍ਥਿ ਞੇਯ੍ਯਂ ਨਾਮ, ਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਵਿਮੋਕ੍ਖਨ੍ਤਿਕਞਾਣਵਸੇਨ **ਬੁਦ੍ਧੋ**। ਯਸ੍ਮਾ ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਅਤ੍ਤਨਾਪਿ ਬੁਜ੍ਝਿ, ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਸਤ੍ਤੇ ਬੋਧੇਸਿ; ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਦੀਹਿਪਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਬੁਦ੍ਧੋ। ਇਮਸ੍ਸ ਚਤ੍ਥਸ੍ਸ ਵਿਞ੍ਞਾਪਨਤ੍ਥਂ ''ਬੁਜ੍ਝਿਤਾ ਸਚ੍ਚਾਨੀਤਿ ਬੁਦ੍ਧੋ, ਬੋਧੇਤਾ ਪਜਾਯਾਤਿ ਬੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਏਵਂ ਪਵਤ੍ਤੋ ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਨਿਦ੍ਦੇਸਨਯੋ (ਮਹਾਨਿ॰ ੧੯੨) ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਨਯੋ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੧੬੨) ਵਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬੋ।

ਭਗਵਾਤਿ ਇਦਂ ਪਨਸ੍ਸ ਗੁਣਵਿਸਿਟ੍ਠਸਤ੍ਤੁਤ੍ਤਮਗਰੁਗਾਰਵਾਧਿਵਚਨਂ। ਤੇਨਾਹੁ ਪੋਰਾਣਾ –

> ''ਭਗਵਾਤਿ ਵਚਨਂ ਸੇਟ੍ਠਂ, ਭਗਵਾਤਿ ਵਚਨਮੁਤ੍ਤਮਂ।
> ਗਰੁ ਗਾਰਵਯੁਤ੍ਤੋ ਸੋ, ਭਗਵਾ ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥

ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਞ੍ਹਿ ਨਾਮਂ – ਆਵਤ੍ਥਿਕਂ, ਲਿਙ੍ਗਿਕਂ, ਨੇਮਿਤ੍ਤਿਕਂ, ਅਧਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ। ਅਧਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਨਾਮ ਲੋਕਿਯਵੋਹਾਰੇਨ ''ਯਦਿਚ੍ਛਕ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ''ਵਚ੍ਛੋ ਦਮ੍ਮੋ ਬਲਿਬਦ੍ਦੋ''ਤਿ ਏਵਮਾਦਿ ਆਵਤ੍ਥਿਕਂ। ''ਦਣ੍ਡੀ ਛਤ੍ਤੀ ਸਿਖੀ ਕਰੀ''ਤਿ ਏਵਮਾਦਿ ਲਿਙ੍ਗਿਕਂ। ''ਤੇਵਿਜ੍ਜੋ ਛਲ਼ਭਿਞ੍ਞੋ''ਤਿ ਏਵਮਾਦਿ ਨੇਮਿਤ੍ਤਿਕਂ। ''ਸਿਰਿਵਡ੍ਢਕੋ ਧਨਵਡ੍ਢਕੋ''ਤਿ ਏਵਮਾਦਿ ਵਚਨਤ੍ਥਮਨਪੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਂ ਅਧਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ। ਇਦਂ ਪਨ **ਭਗਵਾ**ਤਿ ਨਾਮਂ ਨੇਮਿਤ੍ਤਿਕਂ, ਨ ਮਹਾਮਾਯਾਯ ਨ ਸੁਦ੍ਧੋਦਨਮਹਾਰਾਜੇਨ ਨ ਅਸੀਤਿਯਾ ਞਾਤਿਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਕਤਂ, ਨ ਸਕ੍ਕਸਨ੍ਤੁਸਿਤਾਦੀਹਿ ਦੇਵਤਾਵਿਸੇਸੇਹਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਨਾ – ''ਭਗਵਾਤਿ ਨੇਤਂ ਨਾਮਂ ਮਾਤਰਾ ਕਤਂ...ਪੇ॰... ਵਿਮੋਕ੍ਖਨ੍ਤਿਕਮੇਤਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਭਗਵਨ੍ਤਾਨਂ ਬੋਧਿਯਾ ਮੂਲੇ ਸਹ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਪਟਿਲਾਭਾ ਸਚ੍ਛਿਕਾਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ, ਯਦਿਦਂ ਭਗਵਾ''ਤਿ (ਮਹਾਨਿ॰ ੮੪)।

ਯਂਗੁਣਨੇਮਿਤ੍ਤਿਕਞ੍ਚੇਤਂ ਨਾਮਂ, ਤੇਸਂ ਗੁਣਾਨਂ ਪਕਾਸਨਤ੍ਥਂ ਇਮਂ ਗਾਥਂ ਵਦਨ੍ਤਿ –

> ''ਭਗੀ ਭਜੀ ਭਾਗੀ ਵਿਭਤ੍ਤਵਾ ਇਤਿ।
> ਅਕਾਸਿ ਭਗ੍ਗਨ੍ਤਿ ਗਰੂਤਿ ਭਾਗ੍ਯਵਾ।
> ਬਹੂਹਿ ਞਾਯੇਹਿ ਸੁਭਾਵਿਤਤ੍ਤਨੋ।

ਭਵਨ੍ਤੋ ਸੋ ਭਗਵਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥

ਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਚੇਤ੍ਥ ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਪਦਾਨਮਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

ਅਯਂ ਪਨ ਅਪਰੋ ਨਯੋ –

> ''ਭਾਗਯਵਾ ਭਗ੍ਗਵਾ ਯੁਤ੍ਤੋ, ਭਗੇਹਿ ਚ ਵਿਭਤ੍ਤਵਾ।
> ਭਤ੍ਤਵਾ ਵਨ੍ਤਗਮਨੋ, ਭਵੇਸੁ ਭਗਵਾ ਤਤੋ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ ਵਣ੍ਣਾਗਮੋ ਵਣ੍ਣਵਿਪਰਿਯਯੋਤਿ ਏਤਂ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਲਕ੍ਖਣਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਦ੍ਦਨਯੇਨ ਵਾ ਪਿਸੋਦਰਾਦਿਪਕ੍ਖੇਪਲਕ੍ਖਣਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯਸ੍ਮਾ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਸੁਖਾਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕਂ ਦਾਨਸੀਲਾਦਿਪਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਭਾਗ੍ਯਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਭਾਗ੍ਯਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ''ਭਗਵਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਞਾਤਬ੍ਬਂ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਲੋਭ-ਦੋਸ-ਮੋਹ-ਵਿਪਰੀਤਮਨਸਿਕਾਰ-ਅਹਿਰਿਕਾਨੋਤ੍ਤਪ੍ਪ-ਕੋਧੂਪਨਾਹ-ਮਕ੍ਖ-ਪਲਾਸਇਸ੍ਸਾ-ਮਚ੍ਛਰਿਯ-ਮਾਯਾਸਾਠੇਯ੍ਯ-ਥਮ੍ਭ-ਸਾਰਮ੍ਭ-ਮਾਨਾਤਿਮਾਨ-ਮਦ-ਪਮਾਦ-ਤਣ੍ਹਾਵਿਜ੍ਜਾ ਤਿਵਿਧਾਕੁਸਲਮੂਲ-ਦੁਚ੍ਚਰਿਤ-ਸਂਕਿਲੇਸ-ਮਲ-ਵਿਸਮਸਞ੍ਞਾ-ਵਿਤਕ੍ਕ-ਪਪਞ੍ਚ-ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਵਿਪਰਿਯੇਸਆਸਵ-ਗਨ੍ਥ-ਓਘ-ਯੋਗਾਗਤਿ-ਤਣ੍ਹੁਪ੍ਪਾਦੁਪਾਦਾਨ-ਪਞ੍ਚਚੇਤੋਖੀਲ-ਵਿਨਿਬਨ੍ਧ-ਨੀਵਰਣਾਭਿਨਨ੍ਦਨਛਵਿਵਾਦਮੂਲ-ਤਣ੍ਹਾਕਾਯ-ਸਤ੍ਤਾਨੁਸਯ-ਅਟ੍ਠਮਿਚ੍ਛਤ੍ਤ-ਨਵਤਣ੍ਹਾਮੂਲਕ-ਦਸਾਕੁਸਲਕਮ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤ-ਅਟ੍ਠਸਤਤਣ੍ਹਾਵਿਚਰਿਤਪ੍ਪਭੇਦ-ਸਬ੍ਬਦਰਥ-ਪਰਿਲਾਹ-ਕਿਲੇਸਸਤਸਹਸ੍ਸਾਨਿ, ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਕਿਲੇਸ-ਅਭਿਸਙ੍ਖਾਰਖਨ੍ਧਮਚ੍ਚੁ-ਦੇਵਪੁਤ੍ਤ-ਮਾਰੇ ਅਭਞ੍ਜਿ, ਤਸ੍ਮਾ **ਭਗ੍ਗਤ੍ਤਾ ਏਤੇਸਂ ਪਰਿਸ੍ਸਯਾਨਂ ਭਗ੍ਗਵਾ**ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ **ਭਗਵਾ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਆਹ ਚੇਤ੍ਥ –

> ''ਭਗ੍ਗਰਾਗੋ ਭਗ੍ਗਦੋਸੋ, ਭਗ੍ਗਮੋਹੋ ਅਨਾਸਵੋ।
> ਭਗ੍ਗਾਸ੍ਸ ਪਾਪਕਾ ਧਮ੍ਮਾ, ਭਗਵਾ ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥

ਭਾਗ੍ਯਵਨ੍ਤਤਾਯ ਚਸ੍ਸ ਸਤਪੁਞ੍ਞਜਲਕ੍ਖਣਧਰਸ੍ਸ ਰੂਪਕਾਯਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਦੀਪਿਤਾ ਹੋਤਿ, ਭਗ੍ਗਦੋਸਤਾਯ ਧਮ੍ਮਕਾਯਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ। ਤਥਾ ਲੋਕਿਯਪਰਿਕ੍ਖਕਾਨਂ ਬਹੁਮਤਭਾਵੋ, ਗਹਟ੍ਠਪਬ੍ਬਜਿਤੇਹਿ ਅਭਿਗਮਨੀਯਤਾ, ਅਭਿਗਤਾਨਞ੍ਚ ਨੇਸਂ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਦੁਕ੍ਖਾਪਨਯਨੇ ਪਟਿਬਲਭਾਵੋ, ਆਮਿਸਦਾਨਧਮ੍ਮਦਾਨੇਹਿ ਉਪਕਾਰਿਤਾ, ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਸੁਖੇਹਿ ਚ ਸਮ੍ਪਯੋਜਨਸਮਤ੍ਥਤਾ ਦੀਪਿਤਾ ਹੋਤਿ।

ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਲੋਕੇ ਇਸ੍ਸਰਿਯ-ਧਮ੍ਮ-ਯਸ-ਸਿਰੀ-ਕਾਮ-ਪਯਤ੍ਤੇਸੁ ਛਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਭਗਸਦ੍ਦੋ ਵਤ੍ਤਤਿ, ਪਰਮਞ੍ਚਸ੍ਸ ਸਕਚਿਤ੍ਤੇ ਇਸ੍ਸਰਿਯਂ, ਅਣਿਮਾ ਲਘਿਮਾਦਿਕਂ ਵਾ ਲੋਕਿਯਸਮ੍ਮਤਂ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਪਰਿਪੂਰਂ ਅਤ੍ਥਿ ਤਥਾ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰੋ ਧਮ੍ਮੋ ਲੋਕਤ੍ਤਯਬ੍ਯਾਪਕੋ ਯਥਾਭੁਚ੍ਚਗੁਣਾਧਿਗਤੋ ਅਤਿਵਿਯ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ ਯਸੋ, ਰੂਪਕਾਯਦਸ੍ਸਨਬ੍ਯਾਵਟਜਨਨਯਨਪ੍ਪਸਾਦਜਨਨਸਮਤ੍ਥਾ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਪਰਿਪੂਰਾ ਸਬ੍ਬਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਸਿਰੀ, ਯਂ ਯਂ ਏਤੇਨ ਇਚ੍ਛਿਤਂ ਪਤ੍ਥਿਤਂ ਅਤ੍ਤਹਿਤਂ ਪਰਹਿਤਂ ਵਾ, ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਤਥੇਵ ਅਭਿਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਇਚ੍ਛਿਤਿਚ੍ਛਿ, ਤਤ੍ਥ ਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਸਞ੍ਞਿਤੋ ਕਾਮੋ, ਸਬ੍ਬਲੋਕਗਰੁਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤਿਹੇਤੁਭੂਤੋ ਸਮ੍ਮਾਵਾਯਾਮਸਙ੍ਖਾਤੋ ਪਯਤ੍ਤੋ ਚ ਅਤ੍ਥਿ; ਤਸ੍ਮਾ ਇਮੇਹਿ ਭਗੇਹਿ ਯੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾਪਿ **ਭਗਾ ਅਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਤ੍ਥੇਨ ਭਗਵਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਕੁਸਲਾਦੀਹਿ ਭੇਦੇਹਿ ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮੇ, ਖਨ੍ਧਾਯਤਨ-ਧਾਤੁਸਚ੍ਚ-ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਪਟਿਚ੍ਚਸਮੁਪ੍ਪਾਦਾਦੀਹਿ ਵਾ ਕੁਸਲਾਦਿਧਮ੍ਮੇ, ਪੀਲਨ-ਸਙ੍ਖਤ-ਸਨ੍ਤਾਪਵਿਪਰਿਣਾਮਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਮਰਿਯਸਚ੍ਚਂ, ਆਯੂਹਨ-ਨਿਦਾਨ-ਸਂਯੋਗ-ਪਲਿਬੋਧਟ੍ਠੇਨ ਸਮੁਦਯਂ, ਨਿਸ੍ਸਰਣਵਿਵੇਕਾਸਙ੍ਖਤ-ਅਮਤਟ੍ਠੇਨ ਨਿਰੋਧਂ, ਨਿਯ੍ਯਾਨ-ਹੇਤੁ-ਦਸ੍ਸਨਾਧਿਪਤੇਯ੍ਯਟ੍ਠੇਨ ਮਗ੍ਗਂ ਵਿਭਤ੍ਤਵਾ, ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਦੇਸਿਤਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ **ਵਿਭਤ੍ਤਵਾ**ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਭਗਵਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ।

ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਏਸ ਦਿਬ੍ਬਬ੍ਰਹ੍ਮਅਰਿਯਵਿਹਾਰੇ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਉਪਧਿਵਿਵੇਕੇ ਸੁਞ੍ਞਤਪ੍ਪਣਿਹਿਤਾਨਿਮਿਤ੍ਤਵਿਮੋਕ੍ਖੇ ਅਞ੍ਞੇ ਚ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰੇ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮੇ ਭਜਿ ਸੇਵਿ ਬਹੁਲਮਕਾਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ **ਭਤ੍ਤਵਾ**ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਭਗਵਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਤੀਸੁ ਭਵੇਸੁ ਤਣ੍ਹਾਸਙ੍ਖਾਤੰ ਗਮਨਮਨੇਨ ਵਨ੍ਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ **ਭਵੇਸੁ ਵਨ੍ਤਗਮਨੋ**ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਭਵਸਦ੍ਦਤੋ ਭਕਾਰੰ, ਗਮਨਸਦ੍ਦਤੋ ਗਕਾਰੰ, ਵਨ੍ਤਸਦ੍ਦਤੋ ਵਕਾਰਞ੍ਚ ਦੀਘੰ ਕਤ੍ਵਾ ਆਦਾਯ ਭਗਵਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਥਾ ਲੋਕੇ ''ਮੇਹਨਸ੍ਸ ਖਸ੍ਸ ਮਾਲਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ''ਮੇਖਲਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਸੋ ਇਮੰ ਲੋਕਨ੍ਤਿ ਸੋ ਭਗਵਾ ਇਮੰ ਲੋਕੰ। ਇਦਾਨਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਨਿਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਸਦੇਵਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਹ ਦੇਵੇਹਿ ਸਦੇਵਕੰ; ਏਵੰ ਸਹ ਮਾਰੇਨ **ਸਮਾਰਕੰ;** ਸਹ ਬ੍ਰਹ੍ਮੁਨਾ **ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕੰ;** ਸਹ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਹਿ **ਸਸ੍ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿੰ;** ਪਜਾਤਤ੍ਤਾ **ਪਜਾ,** ਤੰ ਪਜੰ; ਸਹ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ **ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੰ**। ਤਤ੍ਥ ਸਦੇਵਕਵਚਨੇਨ ਪਞ੍ਚਕਾਮਾਵਚਰਦੇਵਗ੍ਗਹਣੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ, ਸਮਾਰਕਵਚਨੇਨ ਛਟ੍ਠਕਾਮਾਵਚਰਦੇਵਗ੍ਗਹਣੰ, ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕਵਚਨੇਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਕਾਯਿਕਾਦਿਬ੍ਰਹ੍ਮਗ੍ਗਹਣੰ, ਸਸ੍ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀਵਚਨੇਨ ਸਾਸਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਪਚ੍ਚਾਮਿਤ੍ਤਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗ੍ਗਹਣੰ, ਸਮਿਤਪਾਪ-ਬਾਹਿਤਪਾਪ-ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਗ੍ਗਹਣਞ੍ਚ, ਪਜਾਵਚਨੇਨ ਸਤ੍ਤਲੋਕਗ੍ਗਹਣੰ, ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਵਚਨੇਨ ਸਮ੍ਮੁਤਿਦੇਵਅਵਸੇਸਮਨੁਸ੍ਸਗ੍ਗਹਣੰ। ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਤੀਹਿ ਪਦੇਹਿ ਓਕਾਸਲੋਕੋ, ਦ੍ਵੀਹਿ ਪਜਾਵਸੇਨ ਸਤ੍ਤਲੋਕੋ ਗਹਿਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਪਰੋ ਨਯੋ – ਸਦੇਵਕਗ੍ਗਹਣੇਨ ਅਰੂਪਾਵਚਰਦੇਵਲੋਕੋ ਗਹਿਤੋ, ਸਮਾਰਕਗ੍ਗਹਣੇਨ ਛਕਾਮਾਵਚਰਦੇਵਲੋਕਾ, ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕਗ੍ਗਹਣੇਨ ਰੂਪੀਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੋ, ਸਸ੍ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਦਿਗ੍ਗਹਣੇਨ ਚਤੁਪਰਿਸਵਸੇਨ ਸਮ੍ਮੁਤਿਦੇਵੇਹਿ ਵਾ ਸਹ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੋ, ਅਵਸੇਸਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤਲੋਕੋ ਵਾ।

ਅਪਿਚੇਤ੍ਥ ਸਦੇਵਕਵਚਨੇਨ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਪਰਿਚ੍ਛੇਦਤੋ ਸਬ੍ਬਸ੍ਸਾਪਿ ਲੋਕਸ੍ਸ ਸਚ੍ਛਿਕਤਭਾਵੰ ਸਾਧੇਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਕਿਤ੍ਤਿਸਦ੍ਦੋ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ। ਤਤੋ ਯੇਸੰ ਸਿਯਾ – ''ਮਾਰੋ ਮਹਾਨੁਭਾਵੋ ਛਕਾਮਾਵਚਰਿਸ੍ਸਰੋ ਵਸਵਤ੍ਤੀ; ਕਿੰ ਸੋਪਿ ਏਤੇਨ ਸਚ੍ਛਿਕਤੋ''ਤਿ? ਤੇਸੰ ਵਿਮਤਿੰ ਵਿਧਮਨ੍ਤੋ **ਸਮਾਰਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ। ਯੇਸੰ ਪਨ ਸਿਯਾ – ''ਬ੍ਰਹ੍ਮਾ ਮਹਾਨੁਭਾਵੋ ਏਕਙ੍ਗੁਲਿਯਾ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਸਹਸ੍ਸੇ ਆਲੋਕੰ ਫਰਤਿ, ਦ੍ਵੀਹਿ...ਪੇ॰... ਦਸਹਿ ਅਙ੍ਗੁਲੀਹਿ ਦਸਸੁ ਚਕ੍ਕਵਾਲ਼ਸਹਸ੍ਸੇਸੁ ਆਲੋਕੰ ਫਰਤਿ, ਅਨੁਤ੍ਤਰਞ੍ਚ ਝਾਨਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸੁਖੰ ਪਟਿਸੰਵੇਦੇਤਿ, ਕਿੰ ਸੋਪਿ ਸਚ੍ਛਿਕਤੋ''ਤਿ? ਤੇਸੰ ਵਿਮਤਿੰ ਵਿਧਮਨ੍ਤੋ **ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ। ਤਤੋ ਯੇਸੰ ਸਿਯਾ – ''ਪੁਥੂਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਾਸਨਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ, ਕਿੰ ਤੇਪਿ ਸਚ੍ਛਿਕਤਾ''ਤਿ? ਤੇਸੰ ਵਿਮਤਿੰ ਵਿਧਮਨ੍ਤੋ **ਸਸ੍ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਿੰ ਪਜ**ਨ੍ਤਿ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ। ਏਵੰ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੁਕ੍ਕਟ੍ਠਾਨੰ ਸਚ੍ਛਿਕਤਭਾਵੰ ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾ ਅਥ ਸਮ੍ਮੁਤਿਦੇਵੇ ਅਵਸੇਸਮਨੁਸ੍ਸੇ ਚ ਉਪਾਦਾਯ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਪਰਿਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨ ਸੇਸਸਤ੍ਤਲੋਕਸ੍ਸ ਸਚ੍ਛਿਕਤਭਾਵੰ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ **ਸਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ। ਅਯਮੇਤ੍ਥਾਨੁਸਨ੍ਧਿਕ੍ਕਮੋ।

ਸਯੰ ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ ਪਵੇਦੇਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ **ਸਯ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਮੰ, ਅਪਰਨੇਯ੍ਯੋ ਹੁਤ੍ਵਾ; **ਅਭਿਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯ, ਅਧਿਕੇਨ ਞਾਣੇਨ ਞਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਚ੍ਛਿਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖੰ ਕਤ੍ਵਾ, ਏਤੇਨ ਅਨੁਮਾਨਾਦਿਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ ਕਤੋ ਹੋਤਿ। **ਪਵੇਦੇਤੀ**ਤਿ ਬੋਧੇਤਿ ਞਾਪੇਤਿ ਪਕਾਸੇਤਿ। **ਸੋ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਤਿ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣੰ...ਪੇ॰... ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲ੍ਯਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਸੋ ਭਗਵਾ ਸਤ੍ਤੇਸੁ ਕਾਰੁਞ੍ਞਤੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਹਿਤ੍ਵਾਪਿ ਅਨੁਤ੍ਤਰੰ ਵਿਵੇਕਸੁਖੰ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਤਿ। ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਅਪ੍ਪੰ ਵਾ ਬਹੁੰ ਵਾ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣਾਦਿਪ੍ਪਕਾਰਮੇਵ ਦੇਸੇਤਿ।

ਕਥੰ? ਏਕਗਾਥਾਪਿ ਹਿ ਸਮਨ੍ਤਭਦ੍ਦਕਤ੍ਤਾ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਠਮਪਾਦੇਨ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣਾ, ਦੁਤਿਯਤਤਿਯਪਾਦੇਹਿ ਮਜ੍ਝੇਕਲ੍ਯਾਣਾ, ਪਚ੍ਛਿਮਪਾਦੇਨ ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲ੍ਯਾਣਾ। ਏਕਾਨੁਸਨ੍ਧਿਕੰ ਸੁਤ੍ਤੰ ਨਿਦਾਨੇਨ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣੰ, ਨਿਗਮਨੇਨ ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲ੍ਯਾਣੰ, ਸੇਸੇਨ ਮਜ੍ਝੇਕਲ੍ਯਾਣੰ। ਨਾਨਾਨੁਸਨ੍ਧਿਕੰ ਸੁਤ੍ਤੰ ਪਠਮਾਨੁਸਨ੍ਧਿਨਾ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣੰ, ਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲ੍ਯਾਣੰ, ਸੇਸੇਹਿ ਮਜ੍ਝੇਕਲ੍ਯਾਣੰ। ਸਕਲੋਪਿ ਸਾਸਨਧਮ੍ਮੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਭੂਤੇਨ ਸੀਲੇਨ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣੋ, ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਗ੍ਗਫਲੇਹਿ ਮਜ੍ਝੇਕਲ੍ਯਾਣੋ, ਨਿਬ੍ਬਾਨੇਨ ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲ੍ਯਾਣੋ। ਸੀਲਸਮਾਧੀਹਿ ਵਾ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣੋ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਗ੍ਗੇਹਿ ਮਜ੍ਝੇਕਲ੍ਯਾਣੋ, ਫਲਨਿਬ੍ਬਾਨੇਹਿ ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲ੍ਯਾਣੋ । ਬੁਦ੍ਧਸੁਬੋਧਿਤਾਯ ਵਾ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣੋ, ਧਮ੍ਮਸੁਧਮ੍ਮਤਾਯ ਮਜ੍ਝੇਕਲ੍ਯਾਣੋ, ਸਙ੍ਘਸੁਪ੍ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ

ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲ੍ਯਾਣੋ। ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਥਤ੍ਤਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨੇਨ ਅਧਿਗਨ੍ਤਬ੍ਬਾਯ ਅਭਿਸਮ੍ਬੋਧਿਯਾ ਵਾ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣੋ, ਪਚ੍ਚੇਕਬੋਧਿਯਾ ਮਜ੍ਝੇਕਲ੍ਯਾਣੋ, ਸਾਵਕਬੋਧਿਯਾ ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲ੍ਯਾਣੋ। ਸੁਯ੍ਯਮਾਨੋ ਚੇਸ ਨੀਵਰਣਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਤੋ ਸਵਨੇਨਪਿ ਕਲ੍ਯਾਣਮੇਵ ਆਵਹਤੀਤਿ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣੋ, ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਯਮਾਨੋ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਸੁਖਾਵਹਨਤੋ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾਪਿ ਕਲ੍ਯਾਣਮੇਵ ਆਵਹਤੀਤਿ ਮਜ੍ਝੇਕਲ੍ਯਾਣੋ, ਤਥਾ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ਚ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਫਲੇ ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਤਾਦਿਭਾਵਾਵਹਨਤੋ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਫਲੇਨਪਿ ਕਲ੍ਯਾਣਮੇਵ ਆਵਹਤੀਤਿ ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲ੍ਯਾਣੋ। ਨਾਥਪ੍ਪਭਵਤ੍ਤਾ ਚ ਪਭਵਸੁਦ੍ਧਿਯਾ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣੋ, ਅਤ੍ਥਸੁਦ੍ਧਿਯਾ ਮਜ੍ਝੇਕਲ੍ਯਾਣੋ , ਕਿਚ੍ਚਸੁਦ੍ਧਿਯਾ ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲ੍ਯਾਣੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਸੋ ਭਗਵਾ ਅਪ੍ਪਂ ਵਾ ਬਹੁਂ ਵਾ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣਾਦਿਪ੍ਪਕਾਰਮੇਵ ਦੇਸੇਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਸਾਤ੍ਥਂ ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਇਮਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਸਾਸਨਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਮਗ੍ਗਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਞ੍ਚ ਪਕਾਸੇਤਿ, ਨਾਨਾਨਯੇਹਿ ਦੀਪੇਤਿ; ਤਞ੍ਚ ਯਥਾਨੁਰੂਪਂ ਅਤ੍ਥਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ **ਸਾਤ੍ਥਂ,** ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ **ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ**। ਸਙ੍ਕਾਸਨਪਕਾਸਨ-ਵਿਵਰਣ-ਵਿਭਜਨ-ਉਤ੍ਤਾਨੀਕਰਣ-ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ-ਅਤ੍ਥਪਦਸਮਾਯੋਗਤੋ ਸਾਤ੍ਥਂ, ਅਕ੍ਖਰਪਦ-ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਕਾਰਨਿਰੁਤ੍ਤਿਨਿਦ੍ਦੇਸਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ। ਅਤ੍ਥਗਮ੍ਭੀਰਤਾ-ਪਟਿਵੇਧਗਮ੍ਭੀਰਤਾਹਿ ਸਾਤ੍ਥਂ, ਧਮ੍ਮਗਮ੍ਭੀਰਤਾਦੇਸਨਾਗਮ੍ਭੀਰਤਾਹਿ ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ। ਅਤ੍ਥਪਟਿਭਾਨਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਵਿਸਯਤੋ ਸਾਤ੍ਥਂ, ਧਮ੍ਮਨਿਰੁਤ੍ਤਿਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਵਿਸਯਤੋ ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ। ਪਣ੍ਡਿਤਵੇਦਨੀਯਤੋ ਪਰਿਕ੍ਖਕਜਨਪ੍ਪਸਾਦਕਨ੍ਤਿ ਸਾਤ੍ਥਂ, ਸਦ੍ਧੇਯ੍ਯਤੋ ਲੋਕਿਯਜਨਪ੍ਪਸਾਦਕਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ। ਗਮ੍ਭੀਰਾਧਿਪ੍ਪਾਯਤੋ ਸਾਤ੍ਥਂ, ਉਤ੍ਤਾਨਪਦਤੋ ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ। ਉਪਨੇਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ ਸਕਲਪਰਿਪੁਣ੍ਣਭਾਵੇਨ **ਕੇਵਲਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ;** ਅਪਨੇਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ ਨਿਦ੍ਦੋਸਭਾਵੇਨ **ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ;** ਸਿਕ੍ਖਤ੍ਤਯਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਭੂਤੇਹਿ ਸੇਟ੍ਠੇਹਿ ਚਰਿਤਬ੍ਬਤੋ ਤੇਸਞ੍ਚ ਚਰਿਯਭਾਵਤੋ **ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ**। ਤਸ੍ਮਾ ''ਸਾਤ੍ਥਂ ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ...ਪੇ॰... ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਪਕਾਸੇਤੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਅਪਿਚ ਯਸ੍ਮਾ ਸਨਿਦਾਨਂ ਸਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕਞ੍ਚ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣਂ ਦੇਸੇਤਿ, ਵੇਨੇਯ੍ਯਾਨਂ ਅਨੁਰੂਪਤੋ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਅਵਿਪਰੀਤਤਾਯ ਚ ਹੇਤੁਦਾਹਰਣਯੁਤ੍ਤਤੋ ਚ ਮਜ੍ਝੇਕਲ੍ਯਾਣਂ, ਸੋਤੂਨਂ ਸਦ੍ਧਾਪਟਿਲਾਭੇਨ ਨਿਗਮਨੇਨ ਚ ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲ੍ਯਾਣਂ ਦੇਸੇਤਿ। ਏਵਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਚ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਪਕਾਸੇਤਿ। ਤਞ੍ਚ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਧਿਗਮਬ੍ਯਤ੍ਤਿਤੋ ਸਾਤ੍ਥਂ, ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਯਾ ਆਗਮਬ੍ਯਤ੍ਤਿਤੋ ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ, ਸੀਲਾਦਿਪਞ੍ਚਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਯੁਤ੍ਤਤੋ ਕੇਵਲਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ, ਨਿਰੁਪਕ੍ਕਿਲੇਸਤੋ ਨਿਤ੍ਥਰਣਤ੍ਥਾਯ ਪਵਤ੍ਤਿਤੋ ਲੋਕਾਮਿਸਨਿਰਪੇਕ੍ਖਤੋ ਚ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ, ਸੇਟ੍ਠਟ੍ਠੇਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਭੂਤਾਨਂ ਬੁਦ੍ਧ-ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧ-ਬੁਦ੍ਧਸਾਵਕਾਨਂ ਚਰਿਯਤੋ ''ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਸ੍ਮਾਪਿ ''ਸੋ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤਿ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣਂ...ਪੇ॰... ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਪਕਾਸੇਤੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਸਾਧੁ ਖੋ ਪਨਾਤਿ ਸੁਨ੍ਦਰਂ ਖੋ ਪਨ ਅਤ੍ਥਾਵਹਂ ਸੁਖਾਵਹਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਤਥਾਰੂਪਾਨਂ ਅਰਹਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਰੂਪੋ ਸੋ ਭਵ ਗੋਤਮੋ, ਏਵਰੂਪਾਨਂ ਯਥਾਭੁਚ੍ਚਗੁਣਾਧਿਗਮੇਨ ਲੋਕੇ ਅਰਹਨ੍ਤੋਤਿ ਲਦ੍ਧਸਦ੍ਦਾਨਂ ਅਰਹਤਂ। **ਦਸ੍ਸਨਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਪਸਾਦਸੋਮ੍ਮਾਨਿ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਉਮ੍ਮੀਲਿਤ੍ਵਾ ''ਦਸ੍ਸਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਾਧੁ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਜ੍ਝਾਸਯਂ ਕਤ੍ਵਾ **ਅਥ ਖੋ ਵੇਰਞ੍ਜੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀ**ਤਿ।

੨. **ਯੇਨਾ**ਤਿ ਭੁਮ੍ਮਤ੍ਥੇ ਕਰਣਵਚਨਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਤ੍ਥ ਭਗਵਾ ਤਤ੍ਥ ਉਪਸਙ੍ਕਮੀਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ । ਯੇਨ ਵਾ ਕਾਰਣੇਨ ਭਗਵਾ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬੋ, ਤੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਉਪਸਙ੍ਕਮੀਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਕੇਨ ਚ ਕਾਰਣੇਨ ਭਗਵਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬੋ? ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਗੁਣਵਿਸੇਸਾਧਿਗਮਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ, ਸਾਦੁਫਲੂਪਭੋਗਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਦਿਜਗਣੇਹਿ ਨਿਚ੍ਚਫਲਿਤਮਹਾਰੁਕ੍ਖੋ ਵਿਯ। ਉਪਸਙ੍ਕਮੀਤਿ ਚ ਗਤੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨਪਰਿਯੋਸਾਨਦੀਪਨਂ। ਅਥ ਵਾ ਏਵਂ ਗਤੋ ਤਤੋ ਆਸਨ੍ਨਤਰਂ ਠਾਨਂ ਭਗਵਤੋ ਸਮੀਪਸਙ੍ਖਾਤਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਤਿਪਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਭਗਵਤਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਮੋਦੀਤਿ ਯਥਾ ਖਮਨੀਯਾਦੀਨਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਭਗਵਾ ਤੇਨ, ਏਵਂ ਸੋਪਿ ਭਗਵਤਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮਪ੍ਪਵਤ੍ਤਮੋਦੋ ਅਹੋਸਿ, ਸੀਤੋਦਕਂ ਵਿਯ ਉਣ੍ਹੋਦਕੇਨ ਸਮ੍ਮੋਦਿਤਂ ਏਕੀਭਾਵਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਯਾਯ ਚ ''ਕਚ੍ਚਿ, ਭੋ, ਗੋਤਮ, ਖਮਨੀਯਂ; ਕਚ੍ਚਿ ਯਾਪਨੀਯਂ,

ਕਚ੍ਚਿ ਭੋਤੋ ਗੋਤਮਸ੍ਸ, ਚ ਸਾਵਕਾਨਞ੍ਚ ਅਪ੍ਪਾਬਾਧਂ ਅਪ੍ਪਾਤਙ੍ਕਂ ਲਹੁਟ੍ਠਾਨਂ ਬਲਂ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰੋ''ਤਿਆਦਿਕਾਯ ਕਥਾਯ ਸਮ੍ਮੋਦਿ, ਤਂ ਪੀਤਿਪਾਮੋਜ੍ਜਸਙ੍ਖਾਤਂ ਸਮ੍ਮੋਦਂ ਜਨਨਤੋ ਸਮ੍ਮੋਦਿਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਭਾਵਤੋ ਚ **ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ**। ਅਤ੍ਥਬ੍ਯਞ੍ਜਨਮਧੁਰਤਾਯ ਸੁਚਿਰਮ੍ਪਿ ਕਾਲਂ ਸਾਰੇਤੁਂ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਪਵਤ੍ਤੇਤੁਂ ਅਰਹਰੂਪਤੋ ਸਰਿਤਬ੍ਬਭਾਵਤੋ ਚ **ਸਾਰਣੀਯਂ,** ਸੁਯ੍ਯਮਾਨਸੁਖਤੋ ਵਾ ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ, ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਯਮਾਨਸੁਖਤੋ ਸਾਰਣੀਯਂ। ਤਥਾ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਪਰਿਸੁਦ੍ਧਤਾਯ ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ, ਅਤ੍ਥਪਰਿਸੁਦ੍ਧਤਾਯ ਸਾਰਣੀਯਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਅਨੇਕੇਹਿ ਪਰਿਯਾਯੇਹਿ ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ ਸਾਰਣੀਯਂ ਕਥਂ ਵੀਤਿਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਯੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯੇਨਤ੍ਥੇਨ ਆਗਤੋ ਤਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤੁਕਾਮੋ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ।

ਏਕਮਨ੍ਤਨ੍ਤਿ ਭਾਵਨਪੁਂਸਕਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ''ਵਿਸਮਂ ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੭੦) ਵਿਯ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ ਤਥਾ ਨਿਸੀਦੀਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਭੁਮ੍ਮਤ੍ਥੇ ਵਾ ਏਤਂ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ। **ਨਿਸੀਦੀ**ਤਿ ਉਪਾਵਿਸਿ। ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਹਿ ਪੁਰਿਸਾ ਗਰੁਟ੍ਠਾਨਿਯਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਆਸਨਕੁਸਲਤਾਯ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ। ਅਯਞ੍ਚ ਤੇਸਂ ਅਞ੍ਞਤਰੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦਿ।

ਕਥਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਪਨ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤੀਤਿ? ਛ ਨਿਸਜ੍ਜਦੋਸੇ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਅਤਿਦੂਰਂ, ਅਚ੍ਚਾਸਨ੍ਨਂ, ਉਪਰਿਵਾਤਂ, ਉਨ੍ਨਤਪ੍ਪਦੇਸਂ, ਅਤਿਸਮ੍ਮੁਖਂ, ਅਤਿਪਚ੍ਛਾਤਿ। ਅਤਿਦੂਰੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹਿ ਸਚੇ ਕਥੇਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ ਉਚ੍ਚਾਸਦ੍ਦੇਨ ਕਥੇਤਬ੍ਬਂ ਹੋਤਿ। ਅਚ੍ਚਾਸਨ੍ਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਸਙ੍ਘਟ੍ਟਨਂ ਕਰੋਤਿ। ਉਪਰਿਵਾਤੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਸਰੀਰਗਨ੍ਧੇਨ ਬਾਧਤਿ। ਉਨ੍ਨਤਪ੍ਪਦੇਸੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਅਗਾਰਵਂ ਪਕਾਸੇਤਿ। ਅਤਿਸਮ੍ਮੁਖਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਸਚੇ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਚਕ੍ਖੁਂ ਆਹਚ੍ਚ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ ਹੋਤਿ। ਅਤਿਪਚ੍ਛਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਸਚੇ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ ਗੀਵਂ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਯਮ੍ਪਿ ਏਤੇ ਛ ਨਿਸਜ੍ਜਦੋਸੇ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸੀਦੀ''ਤਿ।

ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਖੋ ਵੇਰਞ੍ਜੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚਾਤਿ **ਏਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਾਨਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਦਕਾਰੋ** ਪਦਸਨ੍ਧਿਕਰੋ। **ਅਵੋਚਾ**ਤਿ ਅਭਾਸਿ। **ਸੁਤਂ ਮੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਤਂ ਮੇ ਏਤਂ, ਏਤਂ ਮਯਾ ਸੁਤਨ੍ਤਿ ਇਦਾਨਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਭੋ ਗੋਤਮਾ**ਤਿ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤ੍ਤੇਨ ਆਲਪਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਯਂ ਤੇਨ ਸੁਤਂ – ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਨ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ**ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਅਨੁਤ੍ਤਾਨਪਦਵਣ੍ਣਨਾ – **ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ**ਤਿ ਜਾਤਿਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇ। **ਜਿਣ੍ਣੇ**ਤਿ ਜਜ੍ਜਰੀਭੂਤੇ ਜਰਾਯ ਖਣ੍ਡਿਚ੍ਚਾਦਿਭਾਵਂ ਆਪਾਦਿਤੇ। **ਵੁਡ੍ਢੇ**ਤਿ ਅਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਾਨਂ ਵੁਡ੍ਢਿਮਰਿਯਾਦਪ੍ਪਤ੍ਤੇ। **ਮਹਲ੍ਲਕੇ**ਤਿ ਜਾਤਿਮਹਲ੍ਲਕਤਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇ, ਚਿਰਕਾਲਪ੍ਪਸੁਤੇਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਅਦ੍ਧਗਤੇ**ਤਿ ਅਦ੍ਧਾਨਂ ਗਤੇ , ਦ੍ਵੇ ਤਯੋ ਰਾਜਪਰਿਵਟ੍ਟੇ ਅਤੀਤੇਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਵਯੋ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਿਮਵਯਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ, ਪਚ੍ਛਿਮਵਯੋ ਨਾਮ ਵਸ੍ਸਸਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮੋ ਤਤਿਯਭਾਗੋ।

ਅਪਿਚ – **ਜਿਣ੍ਣੇ**ਤਿ ਪੋਰਾਣੇ, ਚਿਰਕਾਲਪ੍ਪਵਤ੍ਤਕੁਲਨ੍ਵਯੇਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਵੁਡ੍ਢੇ**ਤਿ ਸੀਲਾਚਾਰਾਦਿਗੁਣਵੁਡ੍ਢਿਯੁਤ੍ਤੇ। **ਮਹਲ੍ਲਕੇ**ਤਿ ਵਿਭਵਮਹਤ੍ਤਤਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇ ਮਹਦ੍ਧਨੇ ਮਹਾਭੋਗੇ। **ਅਦ੍ਧਗਤੇ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੇ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨਂ ਵਤਚਰਿਯਾਦਿਮਰਿਯਾਦਂ ਅਵੀਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਚਰਮਾਨੇ। **ਵਯੋਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਜਾਤਿਵੁਡ੍ਢਭਾਵਂ ਅਨ੍ਤਿਮਵਯਂ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤੇਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਯੋਜਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਇਦਾਨਿ **ਅਭਿਵਾਦੇਤੀ**ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਨਿ **"ਨ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ"**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਨਕਾਰੇਨ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ – ''ਨ ਵਨ੍ਦਤਿ ਵਾ, ਨਾਸਨਾ ਵੁਟ੍ਠਹਤਿ ਵਾ, ਨਾਪਿ 'ਇਧ ਭੋਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤੁ'ਤਿ ਏਵਂ ਆਸਨੇਨ ਵਾ ਉਪਨਿਮਨ੍ਤੇਤੀ''ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਵਾ ਸਦ੍ਦੋ ਵਿਭਾਵਨੇ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥੇ, ''ਰੂਪਂ ਨਿਚ੍ਚਂ ਵਾ ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਵਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ। ਏਵਂ ਵਤ੍ਵਾ ਅਥ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਭਿਵਾਦਨਾਦੀਨਿ ਅਕਰੋਨ੍ਤਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਹ – **"ਤਯਿਦਂ ਭੋ ਗੋਤਮ ਤਥੇਵਾ"**ਤਿ। ਯਂ ਤਂ ਮਯਾ ਸੁਤਂ – ਤਂ ਤਥੇਵ, ਤਂ ਸਵਨਞ੍ਚ ਮੇ ਦਸ੍ਸਨਞ੍ਚ

ਸੰਸਨ੍ਤਿ ਸਮੇਤਿ, ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਕੀਭਾਵੰ ਗਚ੍ਛਤਿ। ''ਨ ਹਿ ਭਵੰ ਗੋਤਮੋ...ਪੇ॰... ਆਸਨੇਨ ਵਾ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸੁਤੰ ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਨਿਗਮੇਤ੍ਵਾ ਨਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਆਹ – **''ਤਯਿਦੰ ਭੋ ਗੋਤਮ ਨ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਮੇਵਾ''**ਤਿ ਤੰ ਅਭਿਵਾਦਨਾਦੀਨੰ ਅਕਰਣੰ ਨ ਯੁਤ੍ਤਮੇਵ।

ਅਥਸ੍ਸ ਭਗਵਾ ਅਤ੍ਤੁਕ੍ਕੰਸਨਪਰਵਮ੍ਭਨਦੋਸੰ ਅਨੁਪਗਮ੍ਮ ਕਰੁਣਾਸੀਤਲਹਦਯੇਨ ਤੰ ਅਞ੍ਞਾਣੰ ਵਿਧਮਿਤ੍ਵਾ ਯੁਤ੍ਤਭਾਵੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁਕਾਮੋ ਆਹ – **''ਨਾਹੰ ਤੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ ...ਪੇ॰... ਮੁਦ੍ਧਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਵਿਪਤੇਯਜਾ''**ਤਿ। ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਸਙ੍ਖੇਪਤ੍ਥੋ – ''ਅਹੰ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਅਪ੍ਪਟਿਹਤੇਨ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਚਕ੍ਖੁਨਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋਪਿ ਤੰ ਪੁਗ੍ਗਲੰ ਏਤਸ੍ਮਿੰ ਸਦੇਵਕਾਦਿਭੇਦੇ ਲੋਕੇ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਮਹੰ ਅਭਿਵਾਦੇਯਜੰ ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠੇਯਜੰ ਵਾ ਆਸਨੇਨ ਵਾ ਨਿਮਨ੍ਤੇਯਜੰ। ਅਨਚ੍ਛਰਿਯੰ ਵਾ ਏਤੰ, ਸ੍ਵਾਹੰ ਅਜ੍ਜ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤੰ ਪਤ੍ਤੋ ਏਵਰੂਪੰ ਨਿਪਚ੍ਚਕਾਰਾਰਹੰ ਪੁਗ੍ਗਲੰ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮਿ। ਅਪਿਚ ਖੋ ਯਦਾਪਾਹੰ ਸਮ੍ਪਤਿਜਾਤੋਵ ਉਤ੍ਤਰਾਭਿਮੁਖੋ ਸਤ੍ਤਪਦਵੀਤਿਹਾਰੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਕਲੰ ਦਸਸਹਸ੍ਸਿਲੋਕਧਾਤੁੰ ਓਲੋਕੇਸਿੰ; ਤਦਾਪਿ ਏਤਸ੍ਮਿੰ ਸਦੇਵਕਾਦਿਭੇਦੇ ਲੋਕੇ ਤੰ ਪੁਗ੍ਗਲੰ ਨ ਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਯਮਹੰ ਅਭਿਵਾਦੇਯਜੰ ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠੇਯਜੰ ਵਾ ਆਸਨੇਨ ਵਾ ਨਿਮਨ੍ਤੇਯਜੰ। ਅਥ ਖੋ ਮੰ ਸੋਲਸਕਪ੍ਪਸਹਸ੍ਸਾਯੁਕੋ ਖੀਣਾਸਵਮਹਾਬ੍ਰਹ੍ਮਾਪਿ ਅਞ੍ਜਲਿੰ ਪਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਤ੍ਵੰ ਲੋਕੇ ਮਹਾਪੁਰਿਸੋ, ਤ੍ਵੰ ਸਦੇਵਕਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗੋ ਚ ਜੇਟ੍ਠੋ ਚ ਸੇਟ੍ਠੋ ਚ, ਨਤ੍ਥਿ ਤਯਾ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰੋ''ਤਿ ਸਞ੍ਜਾਤਸੋਮਨਸ੍ਸੋ ਪਤਿਨਾਮੇਸਿ; ਤਦਾਪਿ ਚਾਹੰ ਅਤ੍ਤਨਾ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰੰ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਆਸਭਿੰ ਵਾਚੰ ਨਿਚ੍ਛਾਰੇਸਿੰ – ''ਅਗ੍ਗੋਹਮਸ੍ਮਿ ਲੋਕਸ੍ਸ, ਜੇਟ੍ਠੋਹਮਸ੍ਮਿ ਲੋਕਸ੍ਸ, ਸੇਟ੍ਠੋਹਮਸ੍ਮਿ ਲੋਕਸ੍ਸਾ''ਤਿ। ਏਵੰ ਸਮ੍ਪਤਿਜਾਤਸ੍ਸਪਿ ਮਯ੍ਹੰ ਅਭਿਵਾਦਨਾਦਿਰਹੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਸ੍ਵਾਹੰ ਇਦਾਨਿ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤੰ ਪਤ੍ਤੋ ਕੰ ਅਭਿਵਾਦੇਯਜੰ ਵਾ...ਪੇ॰... ਆਸਨੇਨ ਵਾ ਨਿਮਨ੍ਤੇਯਜੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਤ੍ਵੰ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਮਾ ਤਥਾਗਤੇ ਏਵਰੂਪੰ ਨਿਪਚ੍ਚਕਾਰੰ ਪਤ੍ਥਯਿਤ੍ਥ। ਯਞ੍ਹਿ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਤਥਾਗਤੋ ਅਭਿਵਾਦੇਯਜ ਵਾ...ਪੇ॰... ਆਸਨੇਨ ਵਾ ਨਿਮਨ੍ਤੇਯਜ, ਮੁਦ੍ਧਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਰਤ੍ਤਿਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਪਰਿਪਾਕਸਿਥਿਲਬਨ੍ਧਨੰ ਵਣ੍ਟਾ ਪਵੁਤ੍ਤਤਾਲਫਲਮਿਵ ਗੀਵਤੋ ਪਚ੍ਛਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਹਸਾਵ ਭੂਮਿਯੰ ਵਿਪਤੇਯਜਾਤਿ।

੩. ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਦੁਪ੍ਪਞ੍ਞਤਾਯ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਲੋਕੇ ਜੇਟ੍ਠਭਾਵੰ ਅਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਨ੍ਤੋ ਕੇਵਲੰ ਤੰ ਵਚਨੰ ਅਸਹਮਾਨੋ ਆਹ – **''ਅਰਸਰੂਪੋ ਭਵੰ ਗੋਤਮੋ''**ਤਿ। ਅਯੰ ਕਿਰਸ੍ਸ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਯੰ ਲੋਕੇ ਅਭਿਵਾਦਨਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਨਅਞ੍ਜਲਿਕਮ੍ਮਸਾਮੀਚਿਕਮ੍ਮੰ ''ਸਾਮਗ੍ਗਿਰਸੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤੰ ਭੋਤੋ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ , ਤਸ੍ਮਾ ਅਰਸਰੂਪੋ ਭਵੰ ਗੋਤਮੋ, ਅਰਸਜਾਤਿਕੋ ਅਰਸਸਭਾਵੋਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਭਗਵਾ ਚਿਤ੍ਤਮੁਦੁਭਾਵਜਨਨਤ੍ਥੰ ਉਜੁਵਿਪਚ੍ਚਨੀਕਭਾਵੰ ਪਰਿਹਰਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਥਾ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਸ੍ਸਤ੍ਥੰ ਅਤ੍ਤਨਿ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **''ਅਤ੍ਥਿ ਖ੍ਵੇਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ ਪਰਿਯਾਯੋ''**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ **ਪਰਿਯਾਯੋ**ਤਿ ਕਾਰਣੰ; ਅਯਞ੍ਹਿ ਪਰਿਯਾਯਸਦ੍ਦੋ ਦੇਸਨਾ-ਵਾਰ-ਕਾਰਣੇਸੁ ਵਤ੍ਤਤਿ। ''ਮਧੁਪਿਣ੍ਡਿਕਪਰਿਯਾਯੋਤ੍ਵੇਵ ਨੰ ਧਾਰੇਹੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੦੫) ਹਿ ਏਸ ਦੇਸਨਾਯੰ ਵਤ੍ਤਤਿ। ''ਕਸ੍ਸ ਨੁ ਖੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਜ੍ਜ ਪਰਿਯਾਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਓਵਦਿਤੁ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੯੮) ਵਾਰੇ। ''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਅਞ੍ਞੰ ਪਰਿਯਾਯੰ ਆਚਿਕ੍ਖਤੁ, ਯਥਾਯੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਅਞ੍ਞਾਯ ਸਣ੍ਠਹੇਯਜਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਪਾਰਾ॰ ੧੬੪) ਕਾਰਣੇ। ਸ੍ਵਾਯਮਿਧ ਕਾਰਣੇ ਵਤ੍ਤਤਿ । ਤਸ੍ਮਾ ਏਤ੍ਥ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ – ਅਤ੍ਥਿ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਏਤੰ ਕਾਰਣੰ; ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਮੰ ''ਅਰਸਰੂਪੋ ਭਵੰ ਗੋਤਮੋ''ਤਿ ਵਦਮਾਨੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਸਮ੍ਮਾ ਵਦੇਯਜ, ਅਵਿਤਥਵਾਦੀਤਿ ਸਙ੍ਖ੍ਯੰ ਗਚ੍ਛੇਯਜ। ਕਤਮੋ ਪਨ ਸੋਤਿ? ਯੇ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ ਰੂਪਰਸਾ...ਪੇ॰... ਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਰਸਾ ਤੇ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਹੀਨਾਤਿ। ਕਿੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ? ਯੇ ਤੇ ਜਾਤਿਵਸੇਨ ਵਾ ਉਪਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਸਮ੍ਮਤਾਨਮ੍ਪਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਨੰ ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣਾਦੀਨਿ ਅਸ੍ਸਾਦੇਨ੍ਤਾਨੰ ਅਭਿਨਨ੍ਦਨ੍ਤਾਨੰ ਰਜ੍ਜਨ੍ਤਾਨੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਕਾਮਸੁਖਸ੍ਸਾਦਸਙ੍ਖਾਤਾ ਰੂਪਰਸਸਦ੍ਦਗਨ੍ਧਰਸਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਰਸਾ, ਯੇ ਇਮੰ ਲੋਕੰ ਗੀਵਾਯ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਵਿਯ ਆਵਿਞ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਵਤ੍ਥਾਰਮ੍ਮਣਾਦਿਸਾਮਗ੍ਗਿਯਞ੍ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਸਾਮਗ੍ਗਿਰਸਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਹੀਨਾਤਿ। ਮਯ੍ਹੰ ਪਹੀਨਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇਪਿ ਮਮਾਕਾਰੇਨ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਅਨੁਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਤਿ। ਦੇਸਨਾਵਿਲਾਸੋ ਵਾ ਏਸ ਭਗਵਤੋ।

ਤਤ੍ਥ **ਪਹੀਨਾ**ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਸਨ੍ਤਾਨਤੋ ਵਿਗਤਾ ਜਹਿਤਾ ਵਾ। ਏਤਸ੍ਮਿੰ ਪਨਤ੍ਥੇ ਕਰਣੇ ਸਾਮਿਵਚਨੰ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਸਤ੍ਥੇਨ ਉਚ੍ਛਿਨ੍ਨੰ ਤਣ੍ਹਾਵਿਜ੍ਜਾਮਯੰ ਮੂਲਮੇਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਉਚ੍ਛਿਨ੍ਨਮੂਲਾ**। ਤਾਲਵਤ੍ਥੁ ਵਿਯ ਨੇਸੰ ਵਤ੍ਥੁ ਕਤਨ੍ਤਿ **ਤਾਲਾਵਤ੍ਥੁਕਤਾ**। ਯਥਾ ਹਿ ਤਾਲਰੁਕ੍ਖੰ

ਸਮੂਲੰ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਮਤ੍ਤੇ ਤਸ੍ਮਿੰ ਪਦੇਸੇ ਕਤੇ ਨ ਪੁਨ ਤਸ੍ਸ ਤਾਲਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ; ਏਵੰ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਸਤ੍ਥੇਨ ਸਮੂਲੇ ਰੂਪਾਦਿਰਸੇ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸੰ ਪੁਬ੍ਬੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬਭਾਵੇਨ ਵਤ੍ਥੁਮਤ੍ਤੇ ਚਿਤ੍ਤਸਨ੍ਤਾਨੇ ਕਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ''ਤਾਲਾਵਤ੍ਥੁਕਤਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਅਵਿਰੂਲ੍ਹਿਧਮ੍ਮਤ੍ਤਾ ਵਾ ਮਤ੍ਥਕਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤਾਲੋ ਵਿਯ ਕਤਾਤਿ ਤਾਲਾਵਤ੍ਥੁਕਤਾ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਏਵੰ ਤਾਲਾਵਤ੍ਥੁਕਤਾ ਅਨਭਾਵੰਕਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਯਥਾ ਨੇਸੰ ਪਚ੍ਛਾਭਾਵੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਥਾ ਕਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ; ਤਸ੍ਮਾ ਆਹ – **"ਅਨਭਾਵੰਕਤਾ"**ਤਿ। ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਪਦਚ੍ਛੇਦੋ – ਅਨੁਅਭਾਵੰ ਕਤਾ **ਅਨਭਾਵੰਕਤਾ**ਤਿ। ''ਅਨਭਾਵੰ ਗਤਾ''ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ, ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਅਭਾਵੰ ਗਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ ਪਦਚ੍ਛੇਦੋ ਅਨੁਅਭਾਵੰ ਗਤਾ ਅਨਭਾਵੰ ਗਤਾਤਿ, ਯਥਾ ਅਨੁਅਚ੍ਛਰਿਯਾ ਅਨਚ੍ਛਰਿਯਾਤਿ। **ਆਯਤਿੰ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਅਨਾਗਤੇ ਅਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਸਭਾਵਾ। ਯੇ ਹਿ ਅਭਾਵੰ ਗਤਾ, ਤੇ ਪੁਨ ਕਥੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ? ਤੇਨਾਹ – ''ਅਨਭਾਵੰ ਗਤਾ ਆਯਤਿੰ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਧਮ੍ਮਾ''ਤਿ।

ਅਯੰ ਖੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ ਪਰਿਯਾਯੋਤਿ ਇਦੰ ਖੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਕਾਰਣੰ ਯੇਨ ਮੰ ਸਮ੍ਮਾ ਵਦਮਾਨੋ ਵਦੇਯ੍ਯ ''ਅਰਸਰੂਪੋ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ''ਤਿ। **ਨੋ ਚ ਖੋ ਯੰ ਤ੍ਵੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦੇਸੀ**ਤਿ ਯਞ੍ਚ ਖੋ ਤ੍ਵੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦੇਸਿ, ਸੋ ਪਰਿਯਾਯੋ ਨ ਹੋਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਭਗਵਾ ਏਵਮਾਹ? ਨਨੁ ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ ਯੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਨ ਵੁਤ੍ਤੋ ਸਾਮਗ੍ਗਿਰਸੋ ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨਿ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ ਹੋਤੀਤਿ। ਵੁਚ੍ਚਤੇ, ਨ ਹੋਤਿ। ਯੋ ਹਿ ਤੰ ਸਾਮਗ੍ਗਿਰਸੰ ਕਾਤੁੰ ਭਬ੍ਬੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਸੋ ਤਦਭਾਵੇਨ ਅਰਸਰੂਪੋਤਿ ਵਤ੍ਤੁਬ੍ਬੋ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਭਗਵਾ ਪਨ ਅਭਬ੍ਬੋਵ ਏਤੰ ਕਾਤੁੰ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਕਰਣੇ ਅਭਬ੍ਬਤੰ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ – ''ਨੋ ਚ ਖੋ ਯੰ ਤ੍ਵੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦੇਸੀ''ਤਿ। ਯੰ ਪਰਿਯਾਯੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਤ੍ਵੰ ਮੰ ''ਅਰਸਰੂਪੋ''ਤਿ ਵਦੇਸਿ, ਸੋ ਅਮ੍ਹੇਸੁ ਨੇਵ ਵਤ੍ਤੁਬ੍ਬੋਤਿ।

੪. ਏਵੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੰ ਅਰਸਰੂਪਤੰ ਆਰੋਪੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਅਥਾਪਰੰ **ਨਿਬ੍ਭੋਗੋ ਭਵੰ ਗੋਤਮੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਸਬ੍ਬਪਰਿਯਾਯੇਸੁ ਚੇਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਯੋਜਨਕ੍ਕਮੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਧਾਯ ਭਾਸਿਤਮਤ੍ਥੋ ਏਵੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤਮੇਵ ਵਯੋਵੁਡ੍ਢਾਨੰ ਅਭਿਵਾਦਨਕਮ੍ਮਾਦਿੰ ਲੋਕੇ ਸਾਮਗ੍ਗਿਪਰਿਭੋਗੋਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਤਦਭਾਵੇਨ ਭਗਵਨ੍ਤੰ **ਨਿਬ੍ਭੋਗੋ**ਤਿ ਆਹ। ਭਗਵਾ ਪਨ ਯ੍ਵਾਯੰ ਰੂਪਾਦੀਸੁ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਛਨ੍ਦਰਾਗਪਰਿਭੋਗੋ ਤਦਭਾਵੰ ਅਤ੍ਤਨਿ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਪਰਿਯਾਯੰ ਅਨੁਜਾਨਾਤਿ।

੫. ਪੁਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਯੰ ਲੋਕੇ ਵਯੋਵੁਡ੍ਢਾਨੰ ਅਭਿਵਾਦਨਾਦਿਕੁਲਸਮੁਦਾਚਾਰਕਮ੍ਮੰ ਲੋਕਿਯਾ ਕਰੋਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਅਕਿਰਿਯੰ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ **ਅਕਿਰਿਯਵਾਦੋ**ਤਿ ਆਹ। ਭਗਵਾ ਪਨ, ਯਸ੍ਮਾ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਦੀਨੰ ਅਕਿਰਿਯੰ ਵਦਤਿ ਤਸ੍ਮਾ, ਤੰ ਅਕਿਰਿਯਵਾਦੰ ਅਤ੍ਤਨਿ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਪਰਿਯਾਯੰ ਅਨੁਜਾਨਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਚ **ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤ-ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨ-ਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰਚੇਤਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਵਚੀਦੁਚ੍ਚਰਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਮੁਸਾਵਾਦ-ਪਿਸੁਣਵਾਚਾ-ਫਰੁਸਵਾਚਾ-ਸਮ੍ਫਪ੍ਪਲਾਪਚੇਤਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਮਨੋਦੁਚ੍ਚਰਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਭਿਜ੍ਝਾਬ੍ਯਾਪਾਦਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇ ਧਮ੍ਮੇ, ਅਵਸੇਸਾ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ **"ਅਨੇਕਵਿਹਿਤਾ ਪਾਪਕਾ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ"**ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੬. ਪੁਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤਮੇਵ ਅਭਿਵਾਦਨਾਦਿਕਮ੍ਮੰ ਭਗਵਤਿ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਇਮੰ ''ਆਗਮ੍ਮ ਅਯੰ ਲੋਕਤਨ੍ਤਿ ਲੋਕਪਵੇਣੀ ਉਚ੍ਛਿਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ **ਉਚ੍ਛੇਦਵਾਦੋ**ਤਿ ਆਹ। ਭਗਵਾ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਅਟ੍ਠਸੁ ਲੋਭਸਹਗਤਚਿਤ੍ਤੇਸੁ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਿਕਰਾਗਸ੍ਸ ਦ੍ਵੀਸੁ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਸੁ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਕਦੋਸਸ੍ਸ ਚ ਅਨਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗੇਨ ਉਚ੍ਛੇਦੰ ਵਦਤਿ। ਸਬ੍ਬਾਕੁਸਲਸਮ੍ਭਵਸ੍ਸ ਪਨ ਨਿਰਵਸੇਸਸ੍ਸ ਮੋਹਸ੍ਸ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਉਚ੍ਛੇਦੰ ਵਦਤਿ। ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇ ਤਯੋ, ਅਵਸੇਸਾਨੰ ਪਾਪਕਾਨੰ ਅਕੁਸਲਾਨੰ ਧਮ੍ਮਾਨੰ ਯਥਾਨੁਰੂਪੰ ਚਤੂਹਿ ਮਗ੍ਗੇਹਿ ਉਚ੍ਛੇਦੰ ਵਦਤਿ; ਤਸ੍ਮਾ ਤੰ ਉਚ੍ਛੇਦਵਾਦੰ ਅਤ੍ਤਨਿ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਪਰਿਯਾਯੰ ਅਨੁਜਾਨਾਤਿ।

੭. ਪੁਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ''ਜਿਗੁਚ੍ਛਤਿ ਮਞ੍ਞੇ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਇਦੰ ਵਯੋਵੁਡ੍ਢਾਨੰ ਅਭਿਵਾਦਨਾਦਿਕੁਲਸਮੁਦਾਚਾਰਕਮ੍ਮੰ, ਤੇਨ ਤੰ ਨ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ **ਜੇਗੁਚ੍ਛੀ**ਤਿ ਆਹ। ਭਗਵਾ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਜਿਗੁਚ੍ਛਤਿ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਦੀਹਿ; ਕਿੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ ? ਯਞ੍ਚ

ਤਿਵਿਧੰ ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤੰ, ਯਞ੍ਚ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੰ ਵਚੀਦੁਚ੍ਚਰਿਤੰ, ਯਞ੍ਚ ਤਿਵਿਧੰ ਮਨੋਦੁਚ੍ਚਰਿਤੰ, ਯਾ ਚ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਾਨਿ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਨਿ ਅਵਸੇਸਾਨੰ ਲਾਮਕਟ੍ਠੇਨ ਪਾਪਕਾਨੰ ਅਕੋਸਲ੍ਲਸਮ੍ਭੂਤਟ੍ਠੇਨ ਅਕੁਸਲਾਨੰ ਧਮ੍ਮਾਨੰ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨਾ ਸਮਙ੍ਗਿਭਾਵੋ, ਤੰ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਗੂਥੰ ਵਿਯ ਮਣ੍ਡਨਕਜਾਤਿਯੋ ਪੁਰਿਸੋ ਜਿਗੁਚ੍ਛਤਿ ਹਿਰੀਯਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੰ ਜੇਗੁਚ੍ਛਿਤੰ ਅਤ੍ਤਨਿ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਪਰਿਯਾਯੰ ਅਨੁਜਾਨਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ "**ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤੇਨਾ**"ਤਿ ਉਪਯੋਗਤ੍ਥੇ ਕਰਣਵਚਨੰ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ।

੮. ਪੁਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤਮੇਵ ਅਭਿਵਾਦਨਾਦਿਕਮ੍ਮੰ ਭਗਵਤਿ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ''ਅਯੰ ਇਮੰ ਲੋਕਜੇਟ੍ਠਕਕਮ੍ਮੰ ਵਿਨੇਤਿ ਵਿਨਾਸੇਤਿ, ਅਥ ਵਾ ਯਸ੍ਮਾ ਏਤੰ ਸਾਮੀਚਿਕਮ੍ਮੰ ਨ ਕਰੋਤਿ ਤਸ੍ਮਾ ਅਯੰ ਵਿਨੇਤਬ੍ਬੋ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ **ਵੇਨਯਿਕੋ**ਤਿ ਆਹ। ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਪਦਤ੍ਥੋ – ਵਿਨਯਤੀਤਿ ਵਿਨਯੋ, ਵਿਨਾਸੇਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਵਿਨਯੋ ਏਵ **ਵੇਨਯਿਕੋ,** ਵਿਨਯੰ ਵਾ ਅਰਹਤੀਤਿ **ਵੇਨਯਿਕੋ,** ਨਿਗ੍ਗਹੰ ਅਰਹਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਭਗਵਾ ਪਨ, ਯਸ੍ਮਾ ਰਾਗਾਦੀਨੰ ਵਿਨਯਾਯ ਵੂਪਸਮਾਯ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵੇਨਯਿਕੋ ਹੋਤਿ। ਅਯਮੇਵ ਚੇਤ੍ਥ ਪਦਤ੍ਥੋ – ਵਿਨਯਾਯ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸੇਤੀਤਿ ਵੇਨਯਿਕੋ। ਵਿਚਿਤ੍ਰਾ ਹਿ ਤਦ੍ਧਿਤਵੁਤ੍ਤਿ! ਸ੍ਵਾਯੰ ਤੰ ਵੇਨਯਿਕਭਾਵੰ ਅਤ੍ਤਨਿ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਪਰਿਯਾਯੰ ਅਨੁਜਾਨਾਤਿ।

੯. ਪੁਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਯਸ੍ਮਾ ਅਭਿਵਾਦਨਾਦੀਨਿ ਸਾਮੀਚਿਕਮ੍ਮਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਵਯੋਵੁਡ੍ਢੇ ਤੋਸੇਨ੍ਤਿ ਹਾਸੇਨ੍ਤਿ, ਅਕਰੋਨ੍ਤਾ ਪਨ ਤਾਪੇਨ੍ਤਿ ਵਿਹੇਸੇਨ੍ਤਿ ਦੋਮਨਸ੍ਸੰ ਨੇਸੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਿ, ਭਗਵਾ ਚ ਤਾਨਿ ਨ ਕਰੋਤਿ; ਤਸ੍ਮਾ ''ਅਯੰ ਵਯੋਵੁਡ੍ਢੇ ਤਪਤੀ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾਚਾਰਵਿਰਹਿਤਤ੍ਤਾ ਵਾ ''ਕਪਣਪੁਰਿਸੋ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ **ਤਪਸ੍ਸੀ**ਤਿ ਆਹ। ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਪਦਤ੍ਥੋ – ਤਪਤੀਤਿ ਤਪੋ, ਰੋਸੇਤਿ ਵਿਹੇਸੇਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ, ਸਾਮੀਚਿਕਮ੍ਮਾਕਰਣਸ੍ਸੇਤੰ ਨਾਮੰ। ਤਪੋ ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ **ਤਪਸ੍ਸੀ**। ਦੁਤਿਯੇ ਅਤ੍ਥਵਿਕਪ੍ਪੇ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਨਿ ਅਵਿਚਾਰੇਤ੍ਵਾ ਲੋਕੇ ਕਪਣਪੁਰਿਸੋ ''ਤਪਸ੍ਸੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਭਗਵਾ ਪਨ ਯੇ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਲੋਕੰ ਤਪਨ੍ਤੋ ਤਪਨੀਯਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੰ ਪਹੀਨਤ੍ਤਾ ਯਸ੍ਮਾ ਤਪਸ੍ਸੀਤਿ ਸਙ੍ਖ੍ਯੰ ਗਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੰ ਤਪਸ੍ਸਿਤੰ ਅਤ੍ਤਨਿ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਪਰਿਯਾਯੰ ਅਨੁਜਾਨਾਤਿ। ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਪਦਤ੍ਥੋ – ਤਪਨ੍ਤੀਤਿ ਤਪਾ, ਅਕੁਸਲਧਮ੍ਮਾਨਮੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਹੇਤੰ – ''ਇਧ ਤਪ੍ਪਤਿ ਪੇਚ੍ਚ ਤਪ੍ਪਤੀ''ਤਿ। ਤਥਾ ਤੇ ਤਪੇ ਅਸ੍ਸਿ ਨਿਰਸ੍ਸਿ ਪਹਾਸਿ ਵਿਦ੍ਧੰਸੇਸੀਤਿ ਤਪਸ੍ਸੀ।

੧੦. ਪੁਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤੰ ਅਭਿਵਾਦਨਾਦਿਕਮ੍ਮੰ ਦੇਵਲੋਕਗਬ੍ਭਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਦੇਵਲੋਕਪਟਿਸਨ੍ਧਿਪਟਿਲਾਭਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਭਗਵਤਿ ਚਸ੍ਸ ਅਭਾਵੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ **ਅਪਗਬ੍ਭੋ**ਤਿ ਆਹ। ਕੋਧਵਸੇਨ ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿੰ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਗ੍ਗਹਣੇ ਦੋਸੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋਪਿ ਏਵਮਾਹ। ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਪਦਤ੍ਥੋ – ਗਬ੍ਭਤੋ ਅਪਗਤੋਤਿ **ਅਪਗਬ੍ਭੋ,** ਅਭਬ੍ਬੋ ਦੇਵਲੋਕੂਪਪਤ੍ਤਿੰ ਪਾਪੁਣਿਤੁਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਹੀਨੋ ਵਾ ਗਬ੍ਭੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਅਪਗਬ੍ਭੋ, ਦੇਵਲੋਕਗਬ੍ਭਪਰਿਬਾਹਿਰਤ੍ਤਾ ਆਯਤਿੰ ਹੀਨਗਬ੍ਭਪਟਿਲਾਭਭਾਗੀਤਿ, ਹੀਨੋ ਵਾਸ੍ਸ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਿ ਗਬ੍ਭਵਾਸੋ ਅਹੋਸੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਭਗਵਤੋ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਆਯਤਿੰ ਗਬ੍ਭਸੇਯ੍ਯਾ ਅਪਗਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਤੰ ਅਪਗਬ੍ਭਤੰ ਅਤ੍ਤਨਿ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋ ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਪਰਿਯਾਯੰ ਅਨੁਜਾਨਾਤਿ। ਤਤ੍ਰ ਚ **ਯਸ੍ਸ ਖੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ ਆਯਤਿੰ ਗਬ੍ਭਸੇਯ੍ਯਾ ਪੁਨਬ੍ਭਵਾਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ ਪਹੀਨਾ**ਤਿ ਏਤੇਸੰ ਪਦਾਨੰ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ – ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਯਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਅਨਾਗਤੇ ਗਬ੍ਭਸੇਯ੍ਯਾ, ਪੁਨਬ੍ਭਵੇ ਚ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ ਅਨੁਤ੍ਤਰੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਵਿਹਤਕਾਰਣਤ੍ਤਾ ਪਹੀਨਾਤਿ। ਗਬ੍ਭਸੇਯ੍ਯਗ੍ਗਹਣੇਨ ਚੇਤ੍ਥ ਜਲਾਬੁਜਯੋਨਿ ਗਹਿਤਾ। ਪੁਨਬ੍ਭਵਾਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਗ੍ਗਹਣੇਨ ਇਤਰਾ ਤਿਸ੍ਸੋਪਿ।

ਅਪਿਚ ਗਬ੍ਭਸ੍ਸ ਸੇਯ੍ਯਾ **ਗਬ੍ਭਸੇਯ੍ਯਾ,** ਪੁਨਬ੍ਭਵੋ ਏਵ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ **ਪੁਨਬ੍ਭਵਾਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਯਥਾ ਚ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਨ ਵਿਞ੍ਞਾਣਤੋ ਅਞ੍ਞਾ ਠਿਤਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਏਵਮਿਧਾਪਿ ਨ ਗਬ੍ਭਤੋ ਅਞ੍ਞਾ ਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ ਚ ਨਾਮ ਯਸ੍ਮਾ ਪੁਨਬ੍ਭਵਭੂਤਾਪਿ ਅਪੁਨਬ੍ਭਵਭੂਤਾਪਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਇਧ ਚ ਪੁਨਬ੍ਭਵਭੂਤਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤੰ – ''ਪੁਨਬ੍ਭਵੋ ਏਵ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ ਪੁਨਬ੍ਭਵਾਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੀ''ਤਿ।

੧੧. ਏਵਂ ਆਗਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਰਸਰੂਪਤਾਦੀਹਿ ਅਟ੍ਠਹਿ ਅਕ੍ਕੋਸਵਤ੍ਥੂਹਿ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਭਗਵਾ ਧਮ੍ਮਿਸ੍ਸਰੋ ਧਮ੍ਮਰਾਜਾ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸਾਮੀ ਤਥਾਗਤੋ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਸੀਤਲੇਨੇਵ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਯਂ ਧਮ੍ਮਧਾਤੁਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਦੇਸਨਾਵਿਲਾਸਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਧਮ੍ਮਧਾਤੁਯਾ ਸੁਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਵਿਗਤਵਲਾਹਕੇ ਅਨ੍ਤਲਿਕ੍ਖੇ ਸਮਬ੍ਭੁਗ੍ਗਤੋ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦੋ ਵਿਯ ਸਰਦਕਾਲੇ ਸੂਰਿਯੋ ਵਿਯ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਹਦਯਨ੍ਧਕਾਰਂ ਵਿਧਮਨ੍ਤੋ ਤਾਨਿਯੇਵ ਅਕ੍ਕੋਸਵਤ੍ਥੂਨਿ ਤੇਨ ਤੇਨ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਅਞ੍ਞਥਾ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ, ਪੁਨਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਰੁਣਾਵਿਪ੍ਫਾਰਂ ਅਟ੍ਠਹਿ ਲੋਕਧਮ੍ਮੇਹਿ ਅਕਮ੍ਪਿਯਭਾਵੇਨ ਪਟਿਲਦ੍ਧਂ, ਤਾਦਿਗੁਣਲਕ੍ਖਣਂ ਪਥਵੀਸਮਚਿਤ੍ਤਤਂ ਅਕੁਪ੍ਪਧਮ੍ਮਤਞ੍ਚ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ ''ਅਯਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਕੇਵਲਂ ਪਲਿਤਸਿਰਖਣ੍ਡਦਨ੍ਤਵਲਿਤ੍ਤਚਤਾਦੀਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵੁਡ੍ਢਭਾਵਂ ਸਞ੍ਜਾਨਾਤਿ, ਨੋ ਚ ਖੋ ਜਾਨਾਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਜਾਤਿਯਾ ਅਨੁਗਤਂ ਜਰਾਯ ਅਨੁਸਟਂ ਬ੍ਯਾਧਿਨਾ ਅਭਿਭੂਤਂ ਮਰਣੇਨ ਅਬ੍ਭਾਹਤਂ ਵਟ੍ਟਖਾਣੁਭੂਤਂ ਅਜ੍ਜ ਮਰਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਸ੍ਵੇਵ ਉਤ੍ਤਾਨਸਯਨਦਾਰਕਭਾਵਗਮਨੀਯਂ। ਮਹਨ੍ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਉਸ੍ਸਾਹੇਨ ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਤੋ, ਤਦਸ੍ਸ ਆਗਮਨਂ ਸਾਤ੍ਥਕਂ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਲੋਕੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਪ੍ਪਟਿਸਮਂ ਪੁਰੇਜਾਤਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ**ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਸਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਸੇਯ੍ਯਥਾ**ਤਿ ਓਪਮ੍ਮਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ; **ਪੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਭਾਵਨਤ੍ਥੇ; ਉਭਯੇਨਾਪਿ ਯਥਾ ਨਾਮ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਕੁਕ੍ਕੁਟਿਯਾ ਅਣ੍ਡਾਨਿ ਅਟ੍ਠ ਵਾ ਦਸ ਵਾ ਦ੍ਵਾਦਸ ਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਕੁਕ੍ਕੁਟਿਯਾ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਤੋ ਊਨਾਧਿਕਾਨਿਪਿ ਅਣ੍ਡਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਵਚਨਸਿਲਿਟ੍ਠਤਾਯ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਲੋਕੇ ਸਿਲਿਟ੍ਠਵਚਨਂ ਹੋਤਿ। **ਤਾਨਸ੍ਸੂ**ਤਿ ਤਾਨਿ ਅਸ੍ਸੁ, ਭਵੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਕੁਕ੍ਕੁਟਿਯਾ ਸਮ੍ਮਾ ਅਧਿਸਯਿਤਾਨੀ**ਤਿ ਤਾਯ ਜਨੇਤ੍ਤਿਯਾ ਕੁਕ੍ਕੁਟਿਯਾ ਪਕ੍ਖੇ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਉਪਰਿ ਸਯਨ੍ਤਿਯਾ ਸਮ੍ਮਾ ਅਧਿਸਯਿਤਾਨਿ। **ਸਮ੍ਮਾ ਪਰਿਸੇਦਿਤਾਨੀ**ਤਿ ਕਾਲੇਨ ਕਾਲਂ ਉਤੁਂ ਗਣ੍ਹਾਪੇਨ੍ਤਿਯਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਸੇਦਿਤਾਨਿ, ਉਸ੍ਮੀਕਤਾਨੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਸਮ੍ਮਾ ਪਰਿਭਾਵਿਤਾਨੀ**ਤਿ ਕਾਲੇਨ ਕਾਲਂ ਸੁਟ੍ਠੁ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਭਾਵਿਤਾਨਿ, ਕੁਕ੍ਕੁਟਗਨ੍ਧਂ ਗਾਹਾਪਿਤਾਨੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਯਸ੍ਮਾ ਤਾਯ ਕੁਕ੍ਕੁਟਿਯਾ ਏਵਂ ਤੀਹਿ ਪਕਾਰੇਹਿ ਤਾਨਿ ਅਣ੍ਡਾਨਿ ਪਰਿਪਾਲਿਯਮਾਨਾਨਿ ਨ ਪੂਤੀਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਯੋਪਿ ਨੇਸਂ ਅਲ੍ਲਸਿਨੇਹੋ ਸੋ ਪਰਿਯਾਦਾਨਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਕਪਾਲਂ ਤਨੁਕਂ ਹੋਤਿ, ਪਾਦਨਖਸਿਖਾ ਚ ਮੁਖਤੁਣ੍ਡਕਞ੍ਚ ਖਰਂ ਹੋਤਿ, ਕੁਕ੍ਕੁਟਪੋਤਕਾ ਪਰਿਪਾਕਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਕਪਾਲਸ੍ਸ ਤਨੁਕਤ੍ਤਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਆਲੋਕੋ ਅਨ੍ਤੋ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਅਥ ਤੇ ਕੁਕ੍ਕੁਟਪੋਤਕਾ ''ਚਿਰਂ ਵਤ ਮਯਂ ਸਙ੍ਕੁਟਿਤਹਤ੍ਥਪਾਦਾ ਸਮ੍ਬਾਧੇ ਸਯਿਮ੍ਹ, ਅਯਞ੍ਚ ਬਹਿ ਆਲੋਕੋ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਦਾਨਿ ਨੋ ਸੁਖਵਿਹਾਰੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤੁਕਾਮਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਪਾਲਂ ਪਾਦੇਨ ਪਹਰਨ੍ਤਿ, ਗੀਵਂ ਪਸਾਰੇਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਤਂ ਕਪਾਲਂ ਦ੍ਵੇਧਾ ਭਿਜ੍ਜਤਿ, ਕੁਕ੍ਕੁਟਪੋਤਕਾ ਪਕ੍ਖੇ ਵਿਧੁਨਨ੍ਤਾ ਤਙ੍ਖਣਾਨੁਰੂਪਂ ਵਿਰਵਨ੍ਤਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਨੇਸਂ ਯੋ ਪਠਮਤਰਂ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ ਸੋ 'ਜੇਟ੍ਠੋ'ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ ਤਾਯ ਉਪਮਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਜੇਟ੍ਠਕਭਾਵਂ ਸਾਧੇਤੁਕਾਮੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – **"ਯੋ ਨੁ ਖੋ ਤੇਸਂ ਕੁਕ੍ਕੁਟਚ੍ਛਾਪਕਾਨਂ...ਪੇ॰... ਕਿਨ੍ਤਿ ਸ੍ਵਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯੋ"**ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਕੁਕ੍ਕੁਟਚ੍ਛਾਪਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਕ੍ਕੁਟਪੋਤਕਾਨਂ। **ਕਿਨ੍ਤਿ ਸ੍ਵਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯੋ**ਤਿ ਸੋ ਕਿਨ੍ਤਿ ਵਚਨੀਯੋ ਅਸ੍ਸ, ਕਿਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ ਭਵੇਯ੍ਯ ਜੇਟ੍ਠੋ ਵਾ ਕਨਿਟ੍ਠੋ ਵਾਤਿ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

ਤਤੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਆਹ – ''**ਜੇਟ੍ਠੋਤਿਸ੍ਸ ਭੋ ਗੋਤਮ ਵਚਨੀਯੋ**"ਤਿ। ਭੋ, ਗੋਤਮ, ਸੋ **ਜੇਟ੍ਠੋ** ਇਤਿ ਅਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯੋ। ਕਸ੍ਮਾਤਿ ਚੇ? ਸੋ ਹਿ ਨੇਸਂ ਜੇਟ੍ਠੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਨੇਸਂ ਵੁਡ੍ਢਤਰੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥਸ੍ਸ ਭਗਵਾ ਓਪਮ੍ਮਂ ਸਮ੍ਪਟਿਪਾਦੇਨ੍ਤੋ ਆਹ – **"ਏਵਮੇਵ ਖੋ ਅਹਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ"**ਤਿਆਦਿ। ਯਥਾ ਸੋ ਕੁਕ੍ਕੁਟਚ੍ਛਾਪਕੋ ਜੇਟ੍ਠੋਤਿ ਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਗਚ੍ਛਤਿ; ਏਵਂ ਅਹਮ੍ਪਿ ਅਵਿਜ੍ਜਾਗਤਾਯ ਪਜਾਯ। ਅਵਿਜ੍ਜਾਗਤਾਯਾਤਿ **ਅਵਿਜ੍ਜਾ** ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਞ੍ਞਾਣਂ, ਤਤ੍ਥ ਗਤਾਯ। **ਪਜਾਯਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਾਧਿਵਚਨਮੇਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਤ੍ਥ ਅਵਿਜ੍ਜਣ੍ਡਕੋਸਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਟ੍ਠੇਸੁ ਸਤ੍ਤੇਸੂਤਿ ਏਵਂ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਅਣ੍ਡਭੂਤਾਯਾ**ਤਿ ਅਣ੍ਡੇ ਭੂਤਾਯ ਜਾਤਾਯ ਸਞ੍ਜਾਤਾਯ। ਯਥਾ ਹਿ ਅਣ੍ਡੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਏਕਚ੍ਚੇ ਸਤ੍ਤਾ ਅਣ੍ਡਭੂਤਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ; ਏਵਮਯਂ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਪਜਾ ਅਵਿਜ੍ਜਣ੍ਡਕੋਸੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਣ੍ਡਭੂਤਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧਾਯਾ**ਤਿ ਤੇਨ ਅਵਿਜ੍ਜਣ੍ਡਕੋਸੇਨ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਓਨਦ੍ਧਾਯ ਬਦ੍ਧਾਯ ਵੇਠਿਤਾਯ । **ਅਵਿਜ੍ਜਣ੍ਡਕੋਸਂ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਤਂ ਅਵਿਜ੍ਜਾਮਯਂ ਅਣ੍ਡਕੋਸਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ । **ਏਕੋਵ ਲੋਕੇ**ਤਿ ਸਕਲੇਪਿ ਲੋਕਸਨ੍ਨਿਵਾਸੇ ਅਹਮੇਵ ਏਕੋ ਅਦੁਤਿਯੋ।

ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿਂ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋਤਿ ਅਨੁਤ੍ਤਰਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਰਵਿਰਹਿਤਂ ਸਬ੍ਬਸੇਟ੍ਠਂ। **ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਸਾਮਞ੍ਚ ਬੋਧਿਂ; ਅਥ ਵਾ ਪਸਤ੍ਥਂ ਸੁਨ੍ਦਰਞ੍ਚ ਬੋਧਿਂ; ਬੋਧੀਤਿ ਰੁਕ੍ਖੋਪਿ ਮਗ੍ਗੋਪਿ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਮ੍ਪਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਮ੍ਪਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ''ਬੋਧਿਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਪਠਮਾਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧; ਉਦਾ॰ ੧) ਚ ''ਅਨ੍ਤਰਾ ਚ ਗਯਂ ਅਨ੍ਤਰਾ ਚ ਬੋਧਿ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੧੧; ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੮੫) ਚ ਆਗਤਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਹਿ ਰੁਕ੍ਖੋ ਬੋਧੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ''ਬੋਧਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਚਤੂਸੁ ਮਗ੍ਗੇਸੁ ਞਾਣ''ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਨਿ॰ ਖਗ੍ਗਵਿਸਾਣਸੁਤ੍ਤਨਿਦ੍ਦੇਸ ੧੨੧) ਆਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਮਗ੍ਗੋ। ''ਪਪ੍ਪੋਤਿ ਬੋਧਿਂ ਵਰਭੂਰਿਮੇਧਸੋ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੩.੨੧੭) ਆਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਂ। ''ਪਤ੍ਵਾਨ ਬੋਧਿਂ ਅਮਤਂ ਅਸਙ੍ਖਤ''ਨ੍ਤਿ ਆਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ। ਇਧ ਪਨ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਞਾਣਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਨ੍ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੋ ਅਨੁਤ੍ਤਰਾ ਬੋਧਿ ਹੋਤਿ, ਨ ਹੋਤੀਤਿ? ਨ ਹੋਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਅਸਬ੍ਬਗੁਣਦਾਯਕਤ੍ਤਾ। ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੋ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਮੇਵ ਦੇਤਿ, ਕਸ੍ਸਚਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਜ੍ਜਾ, ਕਸ੍ਸਚਿ ਛ ਅਭਿਞ੍ਞਾ, ਕਸ੍ਸਚਿ ਚਤਸ੍ਸੋ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ, ਕਸ੍ਸਚਿ ਸਾਵਕਪਾਰਮਿਞਾਣਂ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾਨਮ੍ਪਿ ਪਚ੍ਚੇਕਬੋਧਿਞਾਣਮੇਵ ਦੇਤਿ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਪਨ ਸਬ੍ਬਗੁਣਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਦੇਤਿ, ਅਭਿਸੇਕੋ ਵਿਯ ਰਞ੍ਞੋ ਸਬ੍ਬਲੋਕਿਸ੍ਸਰਿਯਭਾਵਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿਪਿ ਅਨੁਤ੍ਤਰਾ ਬੋਧਿ ਨ ਹੋਤੀਤਿ। **ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਅਬ੍ਭਞ੍ਞਾਸਿਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਂ; ਪਤ੍ਤੋਮ੍ਹਿ ਅਧਿਗਤੋਮ੍ਹੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਯਦੇਤਂ ਭਗਵਤਾ **"ਏਵਮੇਵ ਖੋ ਅਹਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ"**ਤਿ ਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ਓਪਮ੍ਮਸਮ੍ਪਟਿਪਾਦਨਂ, ਤਂ ਏਵਮਤ੍ਥੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਯਥਾ ਹਿ ਤਸ੍ਸਾ ਕੁਕ੍ਕੁਟਿਯਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਣ੍ਡੇਸੁ ਅਧਿਸਯਨਾਦਿਤਿਵਿਧਕਿਰਿਯਾਕਰਣਂ; ਏਵਂ ਬੋਧਿਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਭੂਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਿਤ੍ਤਸਨ੍ਤਾਨੇ ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਨਤ੍ਤਾਤਿ ਤਿਵਿਧਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਕਰਣਂ। ਕੁਕ੍ਕੁਟਿਯਾ ਤਿਵਿਧਕਿਰਿਯਾਸਮ੍ਪਾਦਨੇਨ ਅਣ੍ਡਾਨਂ ਅਪੂਤਿਭਾਵੋ ਵਿਯ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਭੂਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਤਿਵਿਧਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਮ੍ਪਾਦਨੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਸ੍ਸ ਅਪਰਿਹਾਨਿ। ਕੁਕ੍ਕੁਟਿਯਾ ਤਿਵਿਧਕਿਰਿਯਾਕਰਣੇਨ ਅਣ੍ਡਾਨਂ ਅਲ੍ਲਸਿਨੇਹਪਰਿਯਾਦਾਨਂ ਵਿਯ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਭੂਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਤਿਵਿਧਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਮ੍ਪਾਦਨੇਨ ਭਵਤ੍ਤਯਾਨੁਗਤਨਿਕਨ੍ਤਿਸਿਨੇਹਪਰਿਯਾਦਾਨਂ। ਕੁਕ੍ਕੁਟਿਯਾ ਤਿਵਿਧਕਿਰਿਯਾਕਰਣੇਨ ਅਣ੍ਡਕਪਾਲਾਨਂ ਤਨੁਭਾਵੋ ਵਿਯ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਭੂਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਤਿਵਿਧਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਮ੍ਪਾਦਨੇਨ ਅਵਿਜ੍ਜਣ੍ਡਕੋਸਸ੍ਸ ਤਨੁਭਾਵੋ। ਕੁਕ੍ਕੁਟਿਯਾ ਤਿਵਿਧਕਿਰਿਯਾਕਰਣੇਨ ਕੁਕ੍ਕੁਟਚ੍ਛਾਪਕਸ੍ਸ ਪਾਦਨਖਸਿਖਾਤੁਣ੍ਡਕਾਨਂ ਥਦ੍ਧਖਰਭਾਵੋ ਵਿਯ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਭੂਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਤਿਵਿਧਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਮ੍ਪਾਦਨੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਸ੍ਸ ਤਿਕ੍ਖਖਰਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਸੂਰਭਾਵੋ। ਕੁਕ੍ਕੁਟਿਯਾ ਤਿਵਿਧਕਿਰਿਯਾਕਰਣੇਨ ਕੁਕ੍ਕੁਟਚ੍ਛਾਪਕਸ੍ਸ ਪਰਿਪਾਕਕਾਲੋ ਵਿਯ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਭੂਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਤਿਵਿਧਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਮ੍ਪਾਦਨੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਸ੍ਸ ਪਰਿਪਾਕਕਾਲੋ ਵਡ੍ਢਿਤਕਾਲੋ ਗਬ੍ਭਗ੍ਗਹਣਕਾਲੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਤਤੋ ਕੁਕ੍ਕੁਟਿਯਾ ਤਿਵਿਧਕਿਰਿਯਾਕਰਣੇਨ ਕੁਕ੍ਕੁਟਚ੍ਛਾਪਕਸ੍ਸ ਪਾਦਨਖਸਿਖਾਯ ਵਾ ਮੁਖਤੁਣ੍ਡਕੇਨ ਵਾ ਅਣ੍ਡਕੋਸਂ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਖੇ ਪਪ੍ਫੋਟੇਤ੍ਵਾ ਸੋਤ੍ਥਿਨਾ ਅਭਿਨਿਬ੍ਭਿਦਾਕਾਲੋ ਵਿਯ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਭੂਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਤਿਵਿਧਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਮ੍ਪਾਦਨੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਂ ਗਬ੍ਭਂ ਗਣ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਾਧਿਗਤੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇਨ ਅਵਿਜ੍ਜਣ੍ਡਕੋਸਂ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਕ੍ਖੇ ਪਪ੍ਫੋਟੇਤ੍ਵਾ ਸੋਤ੍ਥਿਨਾ ਸਕਲਬੁਦ੍ਧਗੁਣਸਚ੍ਛਿਕਤਕਾਲੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ।

ਸ੍ਵਾਹਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ ਜੇਟ੍ਠੋ ਸੇਟ੍ਠੋ ਲੋਕਸ੍ਸਾਤਿ ਸੋ ਅਹਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ ਯਥਾ ਤੇਸਂ ਕੁਕ੍ਕੁਟਪੋਤਕਾਨਂ ਪਠਮਤਰਂ ਅਣ੍ਡਕੋਸਂ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ ਅਭਿਨਿਬ੍ਭਿਦੋ ਕੁਕ੍ਕੁਟਪੋਤਕੋ ਜੇਟ੍ਠੋ ਹੋਤਿ; ਏਵਂ ਅਵਿਜ੍ਜਾਗਤਾਯ ਪਜਾਯ ਤਂ ਅਵਿਜ੍ਜਣ੍ਡਕੋਸਂ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ ਪਠਮਤਰਂ ਅਰਿਯਾਯ ਜਾਤਿਯਾ ਜਾਤਤ੍ਤਾ ਜੇਟ੍ਠੋ ਵੁਡ੍ਢਤਰੋਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਤੋ। ਸਬ੍ਬਗੁਣੇਹਿ ਪਨ ਅਪ੍ਪਟਿਸਮਤ੍ਤਾ ਸੇਟ੍ਠੋਤਿ।

ਏਵਂ ਭਗਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਜੇਟ੍ਠਸੇਟ੍ਠਭਾਵਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਯਾਯ ਪਟਿਪਦਾਯ ਤਂ ਅਧਿਗਤੋ ਤਂ ਪਟਿਪਦਂ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਤੋ ਪਭੁਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਆਰਦ੍ਧਂ ਖੋ ਪਨ ਮੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਇਮਂ ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਜੇਟ੍ਠਸੇਟ੍ਠਭਾਵਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਮੇਵਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ – ''ਕਾਯ ਨੁ ਖੋ ਪਟਿਪਦਾਯ ਇਮਂ ਪਤ੍ਤੋ''ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਮਞ੍ਞਾਯ ''ਇਮਾਯਾਹਂ ਪਟਿਪਦਾਯ

ਇਮੰ ਅਨੁਤ੍ਤਰੰ ਜੇਟ੍ਠਸੇਟ੍ਠਭਾਵੰ ਪਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਆਰਦ੍ਧੰ ਖੋ ਪਨ ਮੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ ਵੀਰਿਯੰ ਅਹੋਸੀ**ਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ, ਨ ਮਯਾ ਅਯੰ ਅਨੁਤ੍ਤਰੋ ਜੇਟ੍ਠਸੇਟ੍ਠਭਾਵੋ ਕੁਸੀਤੇਨ ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿਨਾ ਸਾਰਦ੍ਧਕਾਯੇਨ ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਧਿਗਤੋ, ਅਪਿਚ ਖੋ ਤਦਧਿਗਮਾਯ ਆਰਦ੍ਧੰ ਖੋ ਪਨ ਮੇ ਵੀਰਿਯੰ ਅਹੋਸਿ, ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਨ ਮਯਾ ਚਤੁਰਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤੰ ਵੀਰਿਯੰ ਆਰਦ੍ਧੰ ਅਹੋਸਿ, ਪਗ੍ਗਹਿਤੰ ਅਸਿਥਿਲਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਤਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਆਰਦ੍ਧਤ੍ਤਾਯੇਵ ਚ ਮੇ ਤੰ **ਅਸਲ੍ਲੀਨੰ** ਅਹੋਸਿ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਵੀਰਿਯਮੇਵ, ਸਤਿਪਿ ਮੇ ਆਰਮ੍ਮਣਾਭਿਮੁਖੀਭਾਵੇਨ **ਉਪਟ੍ਠਿਤਾ** ਅਹੋਸਿ। ਉਪਟ੍ਠਿਤਤ੍ਤਾਯੇਵ ਚ **ਅਸਮ੍ਮੁਟ੍ਠਾ। ਪਸ੍ਸਦ੍ਧੋ ਕਾਯੋ ਅਸਾਰਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਵਸੇਨ ਕਾਯੋਪਿ ਮੇ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧੋ ਅਹੋਸਿ । ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਾ ਨਾਮਕਾਯੇ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧੇ ਰੂਪਕਾਯੋਪਿ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧੋਯੇਵ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਨਾਮਕਾਯੋ ਰੂਪਕਾਯੋਤਿ ਅਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾਵ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧੋ ਕਾਯੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਅਸਾਰਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਸੋ ਚ ਖੋ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਤ੍ਤਾਯੇਵ ਅਸਾਰਦ੍ਧੋ, ਵਿਗਤਦਰਥੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਸਮਾਹਿਤੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਏਕਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਮੇ ਸਮ੍ਮਾ ਆਹਿਤੰ ਸੁਟ੍ਠੁ ਠਪਿਤੰ ਅਪ੍ਪਿਤੰ ਵਿਯ ਅਹੋਸਿ; ਸਮਾਹਿਤਤ੍ਤਾ ਏਵ ਚ ਏਕਗ੍ਗੰ ਅਚਲੰ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਦਨ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਝਾਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਪਟਿਪਦਾ ਕਥਿਤਾ ਹੋਤਿ।

ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਕਥਾ

ਇਦਾਨਿ ਇਮਾਯ ਪਟਿਪਦਾਯ ਅਧਿਗਤੰ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੰ ਆਦਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਜ੍ਜਤ੍ਤਯਪਰਿਯੋਸਾਨੰ ਵਿਸੇਸੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **''ਸੋ ਖੋ ਅਹ''**ਨ੍ਤਿ ਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਵਿਵਿਚ੍ਚੇਵ ਕਾਮੇਹਿ ਵਿਵਿਚ੍ਚ ਅਕੁਸਲੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹੀ**ਤਿਆਦੀਨੰ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ''ਤਤ੍ਥ ਕਤਮੇ ਕਾਮਾ? ਛਨ੍ਦੋ ਕਾਮੋ, ਰਾਗੋ ਕਾਮੋ, ਛਨ੍ਦਰਾਗੋ ਕਾਮੋ; ਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਕਾਮੋ, ਰਾਗੋ ਕਾਮੋ, ਸਙ੍ਕਪ੍ਪਰਾਗੋ ਕਾਮੋ – ਇਮੇ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਕਾਮਾ। ਤਤ੍ਥ ਕਤਮੇ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ? ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ…ਪੇ॰… ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾ – ਇਮੇ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ। ਇਤਿ ਇਮੇਹਿ ਚ ਕਾਮੇਹਿ ਇਮੇਹਿ ਚ ਅਕੁਸਲੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਵਿਵਿਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ ਪਵਿਵਿਤ੍ਤੋ, ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ – 'ਵਿਵਿਚ੍ਚੇਵ ਕਾਮੇਹਿ ਵਿਵਿਚ੍ਚ ਅਕੁਸਲੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹੀ'''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਵਿਭ॰ ੫੬੪) ਨਯੇਨ ਵਿਭਙ੍ਗੇਯੇਵ ਅਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਤਥਾਪਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਨਯੰ ਵਿਨਾ ਨ ਸੁਟ੍ਠੁ ਪਾਕਟੋਤਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਨਯੇਨੇਵ ਨੰ ਪਕਾਸਯਿਸ੍ਸਾਮ।

ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – **ਵਿਵਿਚ੍ਚੇਵ ਕਾਮੇਹੀ**ਤਿ ਕਾਮੇਹਿ ਵਿਵਿਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਵਿਨਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਪਸਕ੍ਕਿਤ੍ਵਾ। ਯੋ ਪਨਾਯਮੇਤ੍ਥ ਏਵਕਾਰੋ, ਸੋ ਨਿਯਮਤ੍ਥੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਨਿਯਮਤ੍ਥੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੰ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਣਸਮਯੇ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨਾਨਮ੍ਪਿ ਕਾਮਾਨੰ ਤਸ੍ਸ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਸ੍ਸ ਪਟਿਪਕ੍ਖਭਾਵੰ ਕਾਮਪਰਿਚ੍ਚਾਗੇਨੇਵ ਚਸ੍ਸ ਅਧਿਗਮੰ ਦੀਪੇਤਿ। ਕਥੰ? ''ਵਿਵਿਚ੍ਚੇਵ ਕਾਮੇਹੀ''ਤਿ ਏਵਞ੍ਹਿ ਨਿਯਮੇ ਕਰਿਯਮਾਨੇ ਇਦੰ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਨੂਨਿਮਸ੍ਸ ਝਾਨਸ੍ਸ ਕਾਮਾ ਪਟਿਪਕ੍ਖਭੂਤਾ, ਯੇਸੁ ਸਤਿ ਇਦੰ ਨ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਸਤਿ ਪਦੀਪੋ ਵਿਯ, ਤੇਸੰ ਪਰਿਚ੍ਚਾਗੇਨੇਵ ਚਸ੍ਸ ਅਧਿਗਮੋ ਹੋਤਿ, ਓਰਿਮਤੀਰਪਰਿਚ੍ਚਾਗੇਨ ਪਾਰਿਮਤੀਰਸ੍ਸੇਵ, ਤਸ੍ਮਾ ਨਿਯਮੰ ਕਰੋਤੀਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਸਿਯਾ – ''ਕਸ੍ਮਾ ਪਨੇਸ ਪੁਬ੍ਬਪਦੇਯੇਵ ਵੁਤ੍ਤੋ ਨ ਉਤ੍ਤਰਪਦੇ, ਕਿੰ ਅਕੁਸਲੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਅਵਿਵਿਚ੍ਚਾਪਿ ਝਾਨੰ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ? ਨ ਖੋ ਪਨੇਤੰ ਏਵੰ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਤਨ੍ਨਿਸ੍ਸਰਣਤੋ ਹਿ ਪੁਬ੍ਬਪਦੇਏਵ ਏਸ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਕਾਮਧਾਤੁਸਮਤਿਕ੍ਕਮਨਤੋ ਹਿ ਕਾਮਰਾਗਪਟਿਪਕ੍ਖਤੋ ਚ ਇਦੰ ਝਾਨੰ ਕਾਮਾਨਮੇਵ ਨਿਸ੍ਸਰਣੰ। ਯਥਾਹ – ''ਕਾਮਾਨਮੇਤੰ ਨਿਸ੍ਸਰਣੰ, ਯਦਿਦੰ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ (ਇਤਿਵੁ॰ ੭੨)। ਉਤ੍ਤਰਪਦੇਪਿ ਪਨ ਯਥਾ ''ਇਧੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਠਮੋ ਸਮਣੋ, ਇਧ ਦੁਤਿਯੋ ਸਮਣੋ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੩੯) ਏਤ੍ਥ ਏਵਕਾਰੋ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਏਵੰ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ। ਨ ਹਿ ਸਕ੍ਕਾ ਇਤੋ ਅਞ੍ਞੇਹਿਪਿ ਨੀਵਰਣਸਙ੍ਖਾਤੇਹਿ ਅਕੁਸਲੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਅਵਿਵਿਚ੍ਚ ਝਾਨੰ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਿਤੁੰ । ਤਸ੍ਮਾ ''ਵਿਵਿਚ੍ਚੇਵ ਕਾਮੇਹਿ ਵਿਵਿਚ੍ਚੇਵ ਅਕੁਸਲੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਪਦਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਪਦਦ੍ਵਯੇਪਿ ਚ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ''ਵਿਵਿਚ੍ਚਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਾਧਾਰਣਵਚਨੇਨ ਤਦਙ੍ਗਵਿਵੇਕਾਦਯੋ ਕਾਯਵਿਵੇਕਾਦਯੋ ਚ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਵਿਵੇਕਾ ਸਙ੍ਗਹੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤਥਾਪਿ ਕਾਯਵਿਵੇਕੋ, ਚਿਤ੍ਤਵਿਵੇਕੋ, ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਵਿਵੇਕੋਤਿ ਤਯੋ ਏਵ ਇਧ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ। ''ਕਾਮੇਹੀ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਪਦੇਨ ਯੇ ਚ ਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ''ਕਤਮੇ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮਾ ਮਨਾਪਿਯਾ ਰੂਪਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਮਹਾਨਿ॰ ੧; ਵਿਭ॰ ੯੬੪) ਨਯੇਨ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਯੇ ਚ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਿਭਙ੍ਗੇ ਚ ''ਛਨ੍ਦੋ ਕਾਮੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਮਹਾਨਿ॰ ੧) ਨਯੇਨ

ਕਿਲੇਸਕਾਮਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ ਇਚ੍ਚੇਵ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਸਤਿ ''ਵਿਵਿਚ੍ਚੇਵ ਕਾਮੇਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮੇਹਿਪਿ ਵਿਵਿਚ੍ਚੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਯੁਜ੍ਜਤਿ। ਤੇਨ ਕਾਯਵਿਵੇਕੋ ਵੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ।

ਵਿਵਿਚ੍ਚ ਅਕੁਸਲੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹੀਤਿ ਕਿਲੇਸਕਾਮੇਹਿ ਸਬ੍ਬਾਕੁਸਲੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਵਾ ਵਿਵਿਚ੍ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਯੁਜ੍ਜਤਿ। ਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤਵਿਵੇਕੋ ਵੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ। ਪੁਰਿਮੇਨ ਚੇਤ੍ਥ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮੇਹਿ ਵਿਵੇਕਵਚਨਤੋਯੇਵ ਕਾਮਸੁਖਪਰਿਚ੍ਚਾਗੋ, ਦੁਤਿਯੇਨ ਕਿਲੇਸਕਾਮੇਹਿ ਵਿਵੇਕਵਚਨਤੋ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਸੁਖਪਰਿਗ੍ਗਹੋ ਵਿਭਾਵਿਤੋ ਹੋਤਿ। ਏਵੰ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮਕਿਲੇਸਕਾਮਵਿਵੇਕਵਚਨਤੋਯੇਵ ਚ ਏਤੇਸੰ ਪਠਮੇਨ ਸੰਕਿਲੇਸਵਤ੍ਥੁਪ੍ਪਹਾਨੰ, ਦੁਤਿਯੇਨ ਸੰਕਿਲੇਸਪ੍ਪਹਾਨੰ; ਪਠਮੇਨ ਲੋਲਭਾਵਸ੍ਸ ਹੇਤੁਪਰਿਚ੍ਚਾਗੋ, ਦੁਤਿਯੇਨ ਬਾਲਭਾਵਸ੍ਸ; ਪਠਮੇਨ ਚ ਪਯੋਗਸੁਦ੍ਧਿ, ਦੁਤਿਯੇਨ ਆਸਯਪੋਸਨੰ ਵਿਭਾਵਿਤੰ ਹੋਤੀਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਤਬ੍ਬੰ। ਏਸ ਤਾਵ ਨਯੋ ''ਕਾਮੇਹੀ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਕਾਮੇਸੁ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮਪਕ੍ਖੇ।

ਕਿਲੇਸਕਾਮਪਕ੍ਖੇ ਪਨ ਛਨ੍ਦੋਤਿ ਚ ਰਾਗੋਤਿ ਚ ਏਵਮਾਦੀਹਿ ਅਨੇਕਭੇਦੋ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋਯੇਵ ਕਾਮੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਸੋ ਚ ਅਕੁਸਲਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੋਪਿ ਸਮਾਨੋ, ''ਤਤ੍ਥ ਕਤਮੇ ਕਾਮਛਨ੍ਦੋ ਕਾਮੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵਿਭਙ੍ਗੇ ਝਾਨਪਟਿਪਕ੍ਖਤੋ ਵਿਸੁੰ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਕਿਲੇਸਕਾਮਤ੍ਤਾ ਵਾ ਪੁਰਿਮਪਦੇ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਅਕੁਸਲਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਦੁਤਿਯਪਦੇ। ਅਨੇਕਭੇਦਤੋ ਚਸ੍ਸ ਕਾਮਤੋਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਕਾਮੇਹੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਞ੍ਞੇਸਮ੍ਪਿ ਚ ਧਮ੍ਮਾਨੰ ਅਕੁਸਲਭਾਵੇ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇ ''ਤਤ੍ਥ ਕਤਮੇ ਅਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵਿਭਙ੍ਗੇ (ਵਿਭ॰ ੫੬੪) ਉਪਰਿਝਾਨਙ੍ਗਪਚ੍ਚਨੀਕਪਟਿਪਕ੍ਖਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤੋ ਨੀਵਰਣਾਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। ਨੀਵਰਣਾਨਿ ਹਿ ਝਾਨਙ੍ਗਪਚ੍ਚਨੀਕਾਨਿ, ਤੇਸੰ ਝਾਨਙ੍ਗਾਨੇਵ ਪਟਿਪਕ੍ਖਾਨਿ, ਵਿਦ੍ਧੰਸਕਾਨੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਤਥਾ ਹਿ ''ਸਮਾਧਿ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਸ੍ਸ ਪਟਿਪਕ੍ਖੋ, ਪੀਤਿ ਬ੍ਯਾਪਾਦਸ੍ਸ, ਵਿਤਕ੍ਕੋ ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਸ੍ਸ, ਸੁਖੰ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਸ੍ਸ, ਵਿਚਾਰੋ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾਯਾ''ਤਿ **ਪੇਟਕੇ** ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਏਵਮੇਤ੍ਥ ''ਵਿਵਿਚ੍ਚੇਵ ਕਾਮੇਹੀ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਸ੍ਸ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਵਿਵੇਕੋ ਵੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ। ''ਵਿਵਿਚ੍ਚ ਅਕੁਸਲੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹੀ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਨੀਵਰਣਾਨੰ। ਅਗ੍ਗਹਿਤਗ੍ਗਹਣੇਨ ਪਨ ਪਠਮੇਨ ਕਾਮਚ੍ਛਨ੍ਦਸ੍ਸ, ਦੁਤਿਯੇਨ ਸੇਸਨੀਵਰਣਾਨੰ। ਤਥਾ ਪਠਮੇਨ ਤੀਸੁ ਅਕੁਸਲਮੂਲੇਸੁ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਭੇਦਵਿਸਯਸ੍ਸ ਲੋਭਸ੍ਸ, ਦੁਤਿਯੇਨ ਆਘਾਤਵਤ੍ਥੁਭੇਦਾਦਿਵਿਸਯਾਨੰ ਦੋਸਮੋਹਾਨੰ। ਓਘਾਦੀਸੁ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਪਠਮੇਨ ਕਾਮੋਘ-ਕਾਮਯੋਗ-ਕਾਮਾਸਵ-ਕਾਮੁਪਾਦਾਨ-ਅਭਿਜ੍ਝਾਕਾਯਗਨ੍ਥ-ਕਾਮਰਾਗ-ਸੰਯੋਜਨਾਨੰ, ਦੁਤਿਯੇਨ ਅਵਸੇਸਓਘ-ਯੋਗਾਸਵ-ਉਪਾਦਾਨ-ਗਨ੍ਥ-ਸੰਯੋਜਨਾਨੰ। ਪਠਮੇਨ ਚ ਤਣ੍ਹਾਯ ਤੰਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਕਾਨਞ੍ਚ, ਦੁਤਿਯੇਨ ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ ਤੰਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਕਾਨਞ੍ਚ। ਅਪਿਚ ਪਠਮੇਨ ਲੋਭਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਅਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਾਨੰ, ਦੁਤਿਯੇਨ ਸੇਸਾਨੰ ਚਤੁਨ੍ਨੰ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਾਨੰ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਨਵਿਵੇਕੋ ਵੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਯੰ ਤਾਵ ''ਵਿਵਿਚ੍ਚੇਵ ਕਾਮੇਹਿ ਵਿਵਿਚ੍ਚ ਅਕੁਸਲੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹੀ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥਪ੍ਪਕਾਸਨਾ।

ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚ ਪਠਮਸ੍ਸ ਝਾਨਸ੍ਸ ਪਹਾਨਙ੍ਗੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਸਮ੍ਪਯੋਗਙ੍ਗੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਸਵਿਤਕ੍ਕੰ ਸਵਿਚਾਰ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਵਿਤਕ੍ਕਨੰ ਵਿਤਕ੍ਕੋ, ਊਹਨਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਸ੍ਵਾਯੰ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਭਿਨਿਰੋਪਨਲਕ੍ਖਣੋ, ਆਹਨਨਪਰਿਯਾਹਨਨਰਸੋ। ਤਥਾ ਹਿ ''ਤੇਨ ਯੋਗਾਵਚਰੋ ਆਰਮ੍ਮਣੰ ਵਿਤਕ੍ਕਾਹਤੰ ਵਿਤਕ੍ਕਪਰਿਯਾਹਤੰ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਨਯਨਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਨੋ। ਵਿਚਰਣੰ ਵਿਚਾਰੋ, ਅਨੁਸਞ੍ਚਰਣਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਸ੍ਵਾਯੰ ਆਰਮ੍ਮਣਾਨੁਮਜ੍ਜਨਲਕ੍ਖਣੋ, ਤਤ੍ਥ ਸਹਜਾਤਾਨੁਯੋਜਨਰਸੋ, ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਪ੍ਪਬਨ੍ਧਨਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਨੋ। ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਚ ਨੇਸੰ ਕਤ੍ਥਚਿ ਅਵਿਪ੍ਪਯੋਗੇ ਓਲਾਰਿਕਟ੍ਠੇਨ ਘਣ੍ਟਾਭਿਘਾਤਸਦ੍ਦੋ ਵਿਯ ਚੇਤਸੋ ਪਠਮਾਭਿਨਿਪਾਤੋ ਵਿਤਕ੍ਕੋ, ਸੁਖੁਮਟ੍ਠੇਨ ਅਨੁਰਵੋ ਵਿਯ ਅਨੁਪ੍ਪਬਨ੍ਧੋ ਵਿਚਾਰੋ। ਵਿਪ੍ਫਾਰਵਾ ਚੇਤ੍ਥ ਵਿਤਕ੍ਕੋ ਪਰਿਪ੍ਫਨ੍ਦਨਭਾਵੋ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ, ਆਕਾਸੇ ਉਪ੍ਪਤਿਤੁਕਾਮਸ੍ਸ ਪਕ੍ਖਿਨੋ ਪਕ੍ਖਵਿਕ੍ਖੇਪੋ ਵਿਯ ਪਦੁਮਾਭਿਮੁਖਪਾਤੋ ਵਿਯ ਚ ਗਨ੍ਧਾਨੁਬਨ੍ਧਚੇਤਸੋ ਭਮਰਸ੍ਸ। ਸਨ੍ਤਵੁਤ੍ਤਿ ਵਿਚਾਰੋ ਨਾਤਿਪਰਿਪ੍ਫਨ੍ਦਨਭਾਵੋ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ, ਆਕਾਸੇ ਉਪ੍ਪਤਿਤਸ੍ਸ ਪਕ੍ਖਿਨੋ ਪਕ੍ਖਪ੍ਪਸਾਰਣੰ ਵਿਯ ਪਰਿਬ੍ਭਮਨੰ ਵਿਯ ਚ

ਪਦੁਮਾਭਿਮੁਖਪਤਿਤਸ੍ਸ ਭਮਰਸ੍ਸ ਪਦੁਮਸ੍ਸ ਉਪਰਿਭਾਗੇ। ਸੋ ਪਨ ਨੇਸਂ ਵਿਸੇਸੋ ਪਠਮ-ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨੇਸੁ ਪਾਕਟੋ ਹੋਤਿ। ਇਤਿ ਇਮਿਨਾ ਚ ਵਿਤਕ੍ਕੇਨ ਇਮਿਨਾ ਚ ਵਿਚਾਰੇਨ ਸਹ ਵਤ੍ਤਤਿ ਰੁਕ੍ਖੋ ਵਿਯ ਪੁਪ੍ਫੇਨ ਚ ਫਲੇਨ ਚਾਤਿ ਇਦਂ ਝਾਨਂ ''ਸਵਿਤਕ੍ਕਂ ਸਵਿਚਾਰ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਵਿਭਙ੍ਗੇ ਪਨ ''ਇਮਿਨਾ ਚ ਵਿਤਕ੍ਕੇਨ ਇਮਿਨਾ ਚ ਵਿਚਾਰੇਨ ਉਪੇਤੋ ਹੋਤਿ ਸਮੁਪੇਤੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਵਿਭਂ॰ ੫੬੫) ਨਯੇਨ ਪੁਗ੍ਗਲਾਧਿਟ੍ਠਾਨਾ ਦੇਸਨਾ ਕਤਾ। ਅਤ੍ਥੋ ਪਨ ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਏਵਮੇਵ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

ਵਿਵੇਕਜਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵਿਵਿਤ੍ਤਿ ਵਿਵੇਕੋ, ਨੀਵਰਣਵਿਗਮੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵਿਵਿਤ੍ਤੋਤਿ ਵਾ ਵਿਵੇਕੋ, ਨੀਵਰਣਵਿਵਿਤ੍ਤੋ ਝਾਨਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਧਮ੍ਮਰਾਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਵੇਕਾ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਵਿਵੇਕੇ ਜਾਤਨ੍ਤਿ ਵਿਵੇਕਜਂ। **ਪੀਤਿਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਿਨਯਤੀਤਿ ਪੀਤਿ, ਸਾ ਸਮ੍ਪਿਯਾਯਨਲਕ੍ਖਣਾ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਪੀਨਨਰਸਾ , ਫਰਣਰਸਾ ਵਾ, ਓਦਗ੍ਯਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਨਾ। ਸੁਖਨਂ ਸੁਖਂ, ਸੁਟ੍ਠੁ ਵਾ ਖਾਦਤਿ ਖਨਤਿ ਚ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਾਬਾਧਨ੍ਤਿ ਸੁਖਂ, ਤਂ ਸਾਤਲਕ੍ਖਣਂ, ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਕਾਨਂ ਉਪਬ੍ਰੂਹਨਰਸਂ, ਅਨੁਗ੍ਗਹਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਨਂ। ਸਤਿਪਿ ਚ ਨੇਸਂ ਕਤ੍ਥਚਿ ਅਵਿਪ੍ਪਯੋਗੇ ਇਟ੍ਠਾਰਮ੍ਮਣਪਟਿਲਾਭਤੁਟ੍ਠਿ ਪੀਤਿ, ਪਟਿਲਦ੍ਧਰਸਾਨੁਭਵਨਂ ਸੁਖਂ। ਯਤ੍ਥ ਪੀਤਿ ਤਤ੍ਥ ਸੁਖਂ, ਯਤ੍ਥ ਸੁਖਂ ਤਤ੍ਥ ਨ ਨਿਯਮਤੋ ਪੀਤਿ। ਸਙ੍ਖਾਰਕ੍ਖਨ੍ਧਸਙ੍ਗਹਿਤਾ ਪੀਤਿ, ਵੇਦਨਾਕ੍ਖਨ੍ਧਸਙ੍ਗਹਿਤਂ ਸੁਖਂ। ਕਨ੍ਤਾਰਖਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਨਨ੍ਤੋਦਕਦਸ੍ਸਨਸਵਨੇਸੁ ਵਿਯ ਪੀਤਿ, ਵਨਚ੍ਛਾਯਪ੍ਪਵੇਸਨਉਦਕਪਰਿਭੋਗੇਸੁ ਵਿਯ ਸੁਖਂ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਪਾਕਟਭਾਵਤੋ ਚੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਯਞ੍ਚ ਪੀਤਿ, ਇਦਞ੍ਚ ਸੁਖਂ, ਅਸ੍ਸ ਝਾਨਸ੍ਸ, ਅਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਝਾਨੇ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਇਦਂ ਝਾਨਂ ''ਪੀਤਿਸੁਖ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਅਥ ਵਾ ਪੀਤਿ ਚ ਸੁਖਞ੍ਚ ਪੀਤਿਸੁਖਂ, ਧਮ੍ਮਵਿਨਯਾਦਯੋ ਵਿਯ। ਵਿਵੇਕਜਂ ਪੀਤਿਸੁਖਮਸ੍ਸ ਝਾਨਸ੍ਸ, ਅਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਝਾਨੇ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਏਵਮ੍ਪਿ ਵਿਵੇਕਜਂਪੀਤਿਸੁਖਂ। ਯਥੇਵ ਹਿ ਝਾਨਂ, ਏਵਂ ਪੀਤਿਸੁਖਂ ਪੇਤ੍ਥ ਵਿਵੇਕਜਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਤਞ੍ਚਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਤਸ੍ਮਾ ਏਕਪਦੇਨੇਵ ''ਵਿਵੇਕਜਂ ਪੀਤਿਸੁਖ''ਨ੍ਤਿਪਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਯੁਜ੍ਜਤਿ। ਵਿਭਙ੍ਗੇ ਪਨ ''ਇਦਂ ਸੁਖਂ ਇਮਾਯ ਪੀਤਿਯਾ ਸਹਗਤ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਵਿਭਂ॰ ੫੬੭) ਨਯੇਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਤ੍ਥੋ ਪਨ ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਏਵਮੇਵ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

ਪਠਮਨ੍ਤਿ ਗਣਨਾਨੁਪੁਬ੍ਬਤਾ ਪਠਮਂ, ਇਦਂ ਪਠਮਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤੀਤਿਪਿ ਪਠਮਂ। ਪਚ੍ਚਨੀਕਧਮ੍ਮੇ ਝਾਪੇਤੀਤਿ **ਝਾਨਂ,** ਇਮਿਨਾ ਯੋਗਿਨੋ ਝਾਯਨ੍ਤੀਤਿਪਿ ਝਾਨਂ, ਪਚ੍ਚਨੀਕਧਮ੍ਮੇ ਡਹਨ੍ਤਿ ਗੋਚਰਂ ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਯਂ ਵਾ ਤਂ ਝਾਯਤਿ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਯਤੀਤਿ ਝਾਨਂ, ਤੇਨੇਵ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਯਨਲਕ੍ਖਣਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਦੇਤਂ ਆਰਮ੍ਮਣੂਪਨਿਜ੍ਝਾਨਂ , ਲਕ੍ਖਣੂਪਨਿਜ੍ਝਾਨਨ੍ਤਿ ਦੁਵਿਧਂ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਆਰਮ੍ਮਣੂਪਨਿਜ੍ਝਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਹ ਉਪਚਾਰੇਨ ਅਟ੍ਠ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਕਸਿਣਾਦਿਆਰਮ੍ਮਣੂਪਨਿਜ੍ਝਾਯਨਤੋ। **ਲਕ੍ਖਣੂਪਨਿਜ੍ਝਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਗ੍ਗਫਲਾਨਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਲਕ੍ਖਣੂਪਨਿਜ੍ਝਾਯਨਤੋ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਅਨਿਚ੍ਚਲਕ੍ਖਣਾਦੀਨਿ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਯਤਿ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਯਨਕਿਚ੍ਚਂ ਪਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਸਿਜ੍ਝਤੀਤਿ ਮਗ੍ਗੋ ਲਕ੍ਖਣੂਪਨਿਜ੍ਝਾਨਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਫਲਂ ਪਨ ਨਿਰੋਧਸ੍ਸ ਤਥਲਕ੍ਖਣਂ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਯਤੀਤਿ ਲਕ੍ਖਣੂਪਨਿਜ੍ਝਾਨਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨਤ੍ਥੇ ਆਰਮ੍ਮਣੂਪਨਿਜ੍ਝਾਨਮੇਵ ਝਾਨਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ॥

ਏਤ੍ਥਾਹ – ''ਕਤਮਂ ਪਨ ਤਂ ਝਾਨਂ ਨਾਮ, ਯਂ ਸਵਿਤਕ੍ਕਂ ਸਵਿਚਾਰਂ...ਪੇ॰... ਪੀਤਿਸੁਖਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਅਪਦੇਸਂ ਅਰਹਤੀ''ਤਿ? ਵੁਚ੍ਚਤੇ – ਯਥਾ ਸਧਨੋ ਸਪਰਿਜਨੋਤਿਆਦੀਸੁ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਧਨਞ੍ਚ ਪਰਿਜਨਞ੍ਚ ਅਞ੍ਞੋ ਅਪਦੇਸਾਰਹੋ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਤਕ੍ਕਾਦਿਧਮ੍ਮੇ ਅਞ੍ਞਂ ਅਪਦੇਸਾਰਹਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਯਥਾ ਪਨ ਸਰਥਾ ਸਪਤ੍ਤਿ ਸੇਨਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸੇਨਙ੍ਗੇਸੁਯੇਵ ਸੇਨਾਸਮ੍ਮੁਤਿ, ਏਵਮਿਧ ਪਞ੍ਚਸੁ ਅਙ੍ਗੇਸੁਯੇਵ ਝਾਨਸਮ੍ਮੁਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਕਤਮੇਸੁ ਪਞ੍ਚਸੁ? ਵਿਤਕ੍ਕੋ, ਵਿਚਾਰੋ, ਪੀਤਿ, ਸੁਖਂ, ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਾਤਿ ਏਤੇਸੁ। ਏਤਾਨੇਵ ਹਿਸ੍ਸ ''ਸਵਿਤਕ੍ਕਂ ਸਵਿਚਾਰ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਅਙ੍ਗਭਾਵੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਏਕਗ੍ਗਤਾ ਅਙ੍ਗਂ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਚੇ ਤਞ੍ਚ ਨ। ਕਸ੍ਮਾ? ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਏਵ। ਸਾਪਿ ਹਿ ਵਿਭਙ੍ਗੇ ''ਝਾਨਨ੍ਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕੋ ਵਿਚਾਰੋ ਪੀਤਿ ਸੁਖਂ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸੇਕਗ੍ਗਤਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਾਯੇਵ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾ ਸਵਿਤਕ੍ਕਂ ਸਵਿਚਾਰਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਸਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਨ੍ਤਿ ਇਧ ਅਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਇਮਿਨਾ ਵਿਭਙ੍ਗਵਚਨੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਾਪਿ ਅਙ੍ਗਮੇਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਯੇਨ ਹਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਭਗਵਤਾ ਉਦ੍ਦੇਸੋ ਕਤੋ, ਸੋ ਏਵ ਤੇਨ ਵਿਭਙ੍ਗੇਪਿ ਪਕਾਸਿਤੋਤਿ।

ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜਾਤਿ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਪਾਪੁਣਿਤ੍ਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਉਪਸਮ੍ਪਾਦਯਿਤ੍ਵਾ ਵਾ, ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਤ੍ਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਵਿਭਙ੍ਗੇ ਪਨ ''ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜਾਤਿ ਪਠਮਸ੍ਸ ਝਾਨਸ੍ਸ ਲਾਭੋ ਪਟਿਲਾਭੋ ਪਤ੍ਤਿ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਫੁਸਨਾ ਸਮ੍ਫੁਸਨਾ ਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਏਵਮੇਵਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਵਿਹਾਸੀ**ਤਿ ਤਦਨੁਰੂਪੇਨ ਇਰਿਯਾਪਥਵਿਹਾਰੇਨ ਇਤਿਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਝਾਨਸਮਙ੍ਗੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸ੍ਸ ਇਰਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਿਂ ਪਾਲਨਂ ਯਪਨਂ ਯਾਪਨਂ ਚਾਰਂ ਵਿਹਾਰਂ ਅਭਿਨਿਪ੍ਫਾਦੇਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ ਵਿਭਙ੍ਗੇ – ''ਵਿਹਰਤੀਤਿ ਇਰਿਯਤਿ ਵਤ੍ਤਤਿ ਪਾਲੇਤਿ ਯਪੇਤਿ ਯਾਪੇਤਿ ਚਰਤਿ ਵਿਹਰਤਿ, ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੫੧੨)।

ਕਿਂ ਪਨ ਕਤ੍ਵਾ ਭਗਵਾ ਇਮਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਾਸੀਤਿ? ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ। ਕਤਰਂ? ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ। ਅਞ੍ਞੇਨ ਤਦਤ੍ਥਿਕੇਨ ਕਿਂ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ? ਅਞ੍ਞੇਨਪਿ ਏਤਂ ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਪਥਵੀਕਸਿਣਾਦੀਨਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਭਾਵੇਤਬ੍ਬਂ। ਤੇਸਂ ਭਾਵਨਾਨਯੋ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੫੫) ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਧ ਪਨ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੇ ਅਤਿਭਾਰਿਯਂ ਵਿਨਯਨਿਦਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਅਤ੍ਥਪ੍ਪਕਾਸਨਮਤ੍ਤਮੇਵ ਕਰੋਮਾਤਿ।

ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਕਥਾ

ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾਨਂ ਵੂਪਸਮਾਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕਸ੍ਸ ਚ ਵਿਚਾਰਸ੍ਸ ਚਾਤਿ ਇਮੇਸਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਵੂਪਸਮਾ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਾ; ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਕ੍ਖਣੇ ਅਪਾਤੁਭਾਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਧਮ੍ਮਾ ਨ ਸਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞੇਯੇਵ ਹਿ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੇ ਫਸ੍ਸਾਦਯੋ, ਅਞ੍ਞੇ ਇਧ; ਓਲ਼ਾਰਿਕਸ੍ਸ ਪਨ ਓਲ਼ਾਰਿਕਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਸ੍ਸ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਾ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਤੋ ਪਰੇਸਂ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਾਦੀਨਂ ਅਧਿਗਮੋ ਹੋਤੀਤਿ ਦੀਪਨਤ੍ਥਂ ''ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾਨਂ ਵੂਪਸਮਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਧ ਨਿਯਕਜ੍ਝਤ੍ਤਮਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। ਵਿਭਙ੍ਗੇ ਪਨ ''ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੫੭੩) ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਨਿਯਕਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਤ੍ਤਨਿ ਜਾਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਾਨੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ।

ਸਮ੍ਪਸਾਦਨਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਪਸਾਦਨਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਸਦ੍ਧਾ। ਸਮ੍ਪਸਾਦਨਯੋਗਤੋ ਝਾਨਮ੍ਪਿ ਸਮ੍ਪਸਾਦਨਂ, ਨੀਲਵਣ੍ਣਯੋਗਤੋ ਨੀਲਵਤ੍ਥਂ ਵਿਯ। ਯਸ੍ਮਾ ਵਾ ਤਂ ਝਾਨਂ ਸਮ੍ਪਸਾਦਨਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਕ੍ਖੋਭਵੂਪਸਮਨੇਨ ਚੇਤੋ ਸਮ੍ਪਸਾਦਯਤਿ, ਤਸ੍ਮਾਪਿ ਸਮ੍ਪਸਾਦਨਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਅਤ੍ਥਵਿਕਪ੍ਪੇ ਸਮ੍ਪਸਾਦਨਂ ਚੇਤਸੋਤਿ ਏਵਂ ਪਦਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਪੁਰਿਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਅਤ੍ਥਵਿਕਪ੍ਪੇ ਚੇਤਸੋਤਿ ਏਤਂ ਏਕੋਦਿਭਾਵੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਅਤ੍ਥਯੋਜਨਾ – ਏਕੋ ਉਦੇਤੀਤਿ **ਏਕੋਦਿ,** ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰੇਹਿ ਅਨਜ੍ਝਾਰੂਲ਼੍ਹਤ੍ਤਾ ਅਗ੍ਗੋ ਸੇਟ੍ਠੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਦੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੇਟ੍ਠੋਪਿ ਹਿ ਲੋਕੇ ਏਕੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਵਿਰਹਤੋ ਵਾ ਏਕੋ ਅਸਹਾਯੋ ਹੁਤ੍ਵਾਤਿਪਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਥ ਵਾ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਧਮ੍ਮੇ ਉਦਾਯਤੀਤਿ ਉਦਿ, ਉਟ੍ਠਾਪੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੇਟ੍ਠਟ੍ਠੇਨ ਏਕੋ ਚ ਸੋ ਉਦਿ ਚਾਤਿ ਏਕੋਦਿ, ਸਮਾਧਿਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਇਤਿ ਇਮਂ ਏਕੋਦਿਂ ਭਾਵੇਤਿ ਵਡ੍ਢਯਤੀਤਿ ਇਦਂ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਂ **ਏਕੋਦਿਭਾਵਂ**। ਸੋ ਪਨਾਯਂ ਏਕੋਦਿ ਯਸ੍ਮਾ ਚੇਤਸੋ, ਨ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨ ਜੀਵਸ੍ਸ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਤਂ **ਚੇਤਸੋ ਏਕੋਦਿਭਾਵ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਨਨੁ ਚਾਯਂ ਸਦ੍ਧਾ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੇਪਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਯਞ੍ਚ ਏਕੋਦਿਨਾਮਕੋ ਸਮਾਧਿ; ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ਇਦਮੇਵ ਸਮ੍ਪਸਾਦਨਂ ''ਚੇਤਸੋ ਏਕੋਦਿਭਾਵਞ੍ਚਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਵੁਚ੍ਚਤੇ – ਅਦੁਞ੍ਹਿ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਂ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਕ੍ਖੋਭੇਨ ਵੀਚਿਤਰਙ੍ਗਸਮਾਕੁਲਮਿਵ ਜਲਂ ਨ ਸੁਪ੍ਪਸਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਤਿਯਾਪਿ ਸਦ੍ਧਾਯ ਸਮ੍ਪਸਾਦਨਨ੍ਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਨ ਸੁਪ੍ਪਸਨ੍ਨਤ੍ਤਾਯੇਵ ਚੇਤ੍ਥ ਸਮਾਧਿਪਿ ਨ ਸੁਟ੍ਠੁ ਪਾਕਟੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਕੋਦਿਭਾਵਨ੍ਤਿਪਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਝਾਨੇ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਪਲਿਬੋਧਾਭਾਵੇਨ ਲਦ੍ਧੋਕਾਸਾ ਬਲਵਤੀ ਸਦ੍ਧਾ, ਬਲਵਸਦ੍ਧਾਸਹਾਯਪ੍ਪਟਿਲਾਭੇਨੇਵ ਚ ਸਮਾਧਿਪਿ ਪਾਕਟੋ; ਤਸ੍ਮਾ ਇਦਮੇਵ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਵਿਭਙ੍ਗੇ ਪਨ

‘‘ਸਮ੍ਪਸਾਦਨਨ੍ਤਿ ਯਾ ਸਦ੍ਧਾ ਸਦ੍ਦਹਨਾ ਓਕਪ੍ਪਨਾ ਅਭਿਪ੍ਪਸਾਦੋ, ਚੇਤਸੋ ਏਕੋਦਿਭਾਵਨ੍ਤਿ ਯਾ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਠਿਤਿ...ਪੇ॰...
ਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧੀ’’ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇਨ ਪਨੇਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਯੰ ਅਤ੍ਥਵਣ੍ਣਨਾ ਯਥਾ ਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥੁ ਸੰਸਨ੍ਦਤਿ ਚੇਵ ਸਮੇਤਿ ਚ ਏਵੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਅਵਿਤਕ੍ਕੰ ਅਵਿਚਾਰਨ੍ਤਿ ਭਾਵਨਾਯ ਪਹੀਨਤ੍ਤਾ ਏਤਸ੍ਮਿੰ ਏਤਸ੍ਸ ਵਾ ਵਿਤਕ੍ਕੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਵਿਤਕ੍ਕੰ। ਇਮਿਨਾਵ ਨਯੇਨ ਅਵਿਚਾਰੰ। ਵਿਭਙ੍ਗੇਪਿ (ਵਿਭ॰ ੫੭੬) ਵੁਤ੍ਤੰ ‘‘ਇਤਿ ਅਯਞ੍ਚ ਵਿਤਕ੍ਕੋ ਅਯਞ੍ਚ ਵਿਚਾਰੋ ਸਨ੍ਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਸਮਿਤਾ ਵੂਪਸਨ੍ਤਾ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਤਾ ਅਬ੍ਭਤ੍ਥਙ੍ਗਤਾ ਅਪ੍ਪਿਤਾ ਬ੍ਯਪ੍ਪਿਤਾ ਸੋਸਿਤਾ ਵਿਸੋਸਿਤਾ ਬ੍ਯਨ੍ਤੀਕਤਾ, ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਅਵਿਤਕ੍ਕੰ ਅਵਿਚਾਰ’’ਨ੍ਤਿ।

ਏਤ੍ਥਾਹ – ਨਨੁ ਚ ‘‘ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾਨੰ ਵੂਪਸਮਾ’’ਤਿ ਇਮਿਨਾਪਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਸਿਦ੍ਧੋ, ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ਪੁਨ ਵੁਤ੍ਤੰ ਅਵਿਤਕ੍ਕੰ ਅਵਿਚਾਰ’’ਨ੍ਤਿ? ਵੁਚ੍ਚਤੇ – ਏਵਮੇਤੰ ਸਿਦ੍ਧੋ ਵਾਯਮਤ੍ਥੋ, ਨ ਪਨੇਤੰ ਤਦਤ੍ਥਦੀਪਕੰ; ਨਨੁ ਅਵੋਚੁਮ੍ਹ – ‘‘ਓਲ਼ਾਰਿਕਸ੍ਸ ਪਨ ਓਲ਼ਾਰਿਕਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਸ੍ਸ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਾ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਤੋ ਪਰੇਸੰ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਾਦੀਨੰ ਅਧਿਗਮੋ ਹੋਤੀਤਿ ਦੀਪਨਤ੍ਥੰ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾਨੰ ਵੂਪਸਮਾ’’ਤਿ ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ।

ਅਪਿਚ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾਨੰ ਵੂਪਸਮਾ ਇਦੰ ਸਮ੍ਪਸਾਦਨੰ, ਨ ਕਿਲੇਸਕਾਲੁਸਿਯਸ੍ਸ। ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾਨਞ੍ਚ ਵੂਪਸਮਾ ਏਕੋਦਿਭਾਵੰ ਨ ਉਪਚਾਰਜ੍ਝਾਨਮਿਵ ਨੀਵਰਣਪ੍ਪਹਾਨਾ, ਨ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਮਿਵ ਚ ਅਙ੍ਗਪਾਤੁਭਾਵਾਤਿ ਏਵੰ ਸਮ੍ਪਸਾਦਨਏਕੋਦਿਭਾਵਾਨੰ ਹੇਤੁਪਰਿਦੀਪਕਮਿਦੰ ਵਚਨੰ। ਤਥਾ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾਨੰ ਵੂਪਸਮਾ ਇਦੰ ਅਵਿਤਕ੍ਕਅਵਿਚਾਰੰ, ਨ ਤਤਿਯਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਾਨਿ ਵਿਯ ਚਕ੍ਖੁਵਿਞ੍ਞਾਣਾਦੀਨਿ ਵਿਯ ਚ ਅਭਾਵਾਤਿ ਏਵੰ ਅਵਿਤਕ੍ਕਅਵਿਚਾਰਭਾਵਸ੍ਸ ਹੇਤੁਪਰਿਦੀਪਕਞ੍ਚ, ਨ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾਭਾਵਮਤ੍ਤਪਰਿਦੀਪਕੰ। ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾਭਾਵਮਤ੍ਤਪਰਿਦੀਪਕਮੇਵ ਪਨ ‘‘ਅਵਿਤਕ੍ਕੰ ਅਵਿਚਾਰ’’ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਵਚਨੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਪੁਰਿਮੰ ਵਤ੍ਵਾਪਿ ਪੁਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵਾਤਿ।

ਸਮਾਧਿਜਨ੍ਤਿ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਸਮਾਧਿਤੋ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਸਮਾਧਿਤੋ ਵਾ ਜਾਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਪਠਮਮ੍ਪਿ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਸਮਾਧਿਤੋ ਜਾਤੰ, ਅਥ ਖੋ ਅਯਮੇਵ ‘‘ਸਮਾਧੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤੰ ਅਰਹਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਕ੍ਖੋਭਵਿਰਹੇਨ ਅਤਿਵਿਯ ਅਚਲਤ੍ਤਾ ਸੁਪ੍ਪਸਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਚ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਮਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਭਣਨਤ੍ਥੰ ਇਦਮੇਵ ‘‘ਸਮਾਧਿਜ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਪੀਤਿਸੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ।

ਦੁਤਿਯਨ੍ਤਿ ਗਣਨਾਨੁਪੁਬ੍ਬਤੋ ਦੁਤਿਯੰ, ਇਦੰ ਦੁਤਿਯੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤੀਤਿਪਿ ਦੁਤਿਯੰ। **ਝਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਯਥਾ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੰ ਵਿਤਕ੍ਕਾਦੀਹਿ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਿਕੰ ਹੋਤਿ, ਏਵਮਿਦੰ ਸਮ੍ਪਸਾਦਾਦੀਹਿ ‘‘ਚਤੁਰਙ੍ਗਿਕ’’ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਯਥਾਹ – ‘‘ਝਾਨਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਪਸਾਦੋ, ਪੀਤਿ, ਸੁਖੰ, ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸੇਕਗ੍ਗਤਾ’’ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੫੮੦)। ਪਰਿਯਾਯੋਯੇਵ ਚੇਸੋ। ਸਮ੍ਪਸਾਦਨੰ ਪਨ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਤਿਵਙ੍ਗਿਕਮੇਵੇਤੰ ਹੋਤਿ। ਯਥਾਹ – ‘‘ਕਤਮੰ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਤਿਵਙ੍ਗਿਕੰ ਝਾਨੰ ਹੋਤਿ? ਪੀਤਿ, ਸੁਖੰ, ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸੇਕਗ੍ਗਤਾ’’ਤਿ (ਧ॰ ਸ॰ ੧੬੧)। ਸੇਸੰ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵਾਤਿ।

ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨਕਥਾ

ਪੀਤਿਯਾ ਚ ਵਿਰਾਗਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾਯੇਵ ਪੀਤਿ। **ਵਿਰਾਗੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਜਿਗੁਚ੍ਛਨੰ ਵਾ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮੋ ਵਾ। ਉਭਿਨ੍ਨਮਨ੍ਤਰਾ ‘‘ਚ’’ ਸਦ੍ਦੋ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡਨਤ੍ਥੋ, ਸੋ ਹਿ ਵੂਪਸਮੰ ਵਾ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡੇਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਵੂਪਸਮੰ ਵਾ। ਤਤ੍ਥ ਯਦਾ ਵੂਪਸਮਮੇਵ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡੇਤਿ, ਤਦਾ ਪੀਤਿਯਾ ਵਿਰਾਗਾ ਚ, ਕਿਞ੍ਚ ਭਿਯ੍ਯੋ ਵੂਪਸਮਾ ਚਾਤਿ ਏਵੰ ਯੋਜਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਚ ਯੋਜਨਾਯ ਵਿਰਾਗੋ ਜਿਗੁਚ੍ਛਨਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਪੀਤਿਯਾ ਜਿਗੁਚ੍ਛਨਾ ਚ ਵੂਪਸਮਾ ਚਾਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਯਦਾ ਪਨ

ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਵੂਪਸਮੰ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡੇਤਿ, ਤਦਾ ਪੀਤਿਯਾ ਚ ਵਿਰਾਗਾ, ਕਿਞ੍ਚ ਭਿਯ੍ਯੋ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾਨਞ੍ਚ ਵੂਪਸਮਾਤਿ ਏਵੰ ਯੋਜਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਚ ਯੋਜਨਾਯੰ ਵਿਰਾਗੋ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਨਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਪੀਤਿਯਾ ਚ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਾ, ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾਨਞ੍ਚ ਵੂਪਸਮਾਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

ਕਾਮਞ੍ਚੇਤੇ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨੇਯੇਵ ਵੂਪਸਨ੍ਤਾ ਇਮਸ੍ਸ ਪਨ ਝਾਨਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਪਰਿਦੀਪਨਤ੍ਥੰ ਵਣ੍ਣਭਣਨਤ੍ਥਞ੍ਚੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ''ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾਨੰ ਵੂਪਸਮਾ''ਤਿ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਇਦੰ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ – ''ਨੂਨ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਵੂਪਸਮੋ ਮਗ੍ਗੋ ਇਮਸ੍ਸ ਝਾਨਸ੍ਸਾ''ਤਿ। ਯਥਾ ਚ ਤਤਿਯੇ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇ ਅਪ੍ਪਹੀਨਾਨਮ੍ਪਿ ਸਕ੍ਕਾਯਦਿਟ੍ਠਾਦੀਨੰ ''ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਓਰਮ੍ਭਾਗਿਯਾਨੰ ਸੰਯੋਜਨਾਨੰ ਪਹਾਨਾ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੩੨) ਏਵੰ ਪਹਾਨੰ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੰ ਵਣ੍ਣਭਣਨੰ ਹੋਤਿ ਤਦਧਿਗਮਾਯ ਉਸ੍ਸੁਕਾਨੰ ਉਸ੍ਸਾਹਜਨਕੰ; ਏਵਮੇਵੰ ਇਧ ਅਵੂਪਸਨ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾਨੰ ਵੂਪਸਮੋ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ ਵਣ੍ਣਭਣਨੰ ਹੋਤਿ। ਤੇਨਾਯਮਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤੋ – ''ਪੀਤਿਯਾ ਚ ਸਮਤਿਕ੍ਕਮਾ, ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾਨਞ੍ਚ ਵੂਪਸਮਾ''ਤਿ।

ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ ਚ ਵਿਹਾਸਿਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਉਪਪਤ੍ਤਿਤੋ ਇਕ੍ਖਤੀਤਿ ਉਪੇਕ੍ਖਾ, ਸਮੰ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਅਪਕ੍ਖਪਤਿਤਾਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਾਯ ਵਿਸਦਾਯ ਵਿਪੁਲਾਯ ਥਾਮਗਤਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨਸਮਙ੍ਗੀ ''ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਪਨ ਦਸਵਿਧਾ ਹੋਤਿ – ਛਲ਼ਙ੍ਗੁਪੇਕ੍ਖਾ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰੁਪੇਕ੍ਖਾ, ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੁਪੇਕ੍ਖਾ, ਵੀਰਿਯੁਪੇਕ੍ਖਾ, ਸਙ੍ਖਾਰੁਪੇਕ੍ਖਾ, ਵੇਦਨੁਪੇਕ੍ਖਾ, ਵਿਪਸ੍ਸਨੁਪੇਕ੍ਖਾ, ਤਤ੍ਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤੁਪੇਕ੍ਖਾ, ਝਾਨੁਪੇਕ੍ਖਾ, ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧੁਪੇਕ੍ਖਾਤਿ। ਏਵਮਯੰ ਦਸਵਿਧਾਪਿ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਆਗਤਨਯਤੋ ਭੂਮਿਪੁਗ੍ਗਲਚਿਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣਤੋ, ਖਨ੍ਧਸਙ੍ਗਹ-ਏਕਕ੍ਖਣਕੁਸਲਤ੍ਤਿਕਸਙ੍ਖੇਪਵਸੇਨ ਚ **ਅਟ੍ਠਸਾਲਿਨਿਯਾ** ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਹਟ੍ਠਕਥਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਇਧ ਪਨ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਾ ਵਿਨਯਨਿਦਾਨੰ ਅਤਿਭਾਰਿਯੰ ਕਰੋਤੀਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਲਕ੍ਖਣਾਦਿਤੋ ਪਨ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੁਪੇਕ੍ਖਾ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਾ, ਅਨਾਭੋਗਰਸਾ, ਅਬ੍ਯਾਪਾਰਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਨਾ, ਪੀਤਿਵਿਰਾਗਪਦਟ੍ਠਾਨਾਤਿ।

ਏਤ੍ਥਾਹ – ਨਨੁ ਚਾਯੰ ਅਤ੍ਥਤੋ ਤਤ੍ਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤੁਪੇਕ੍ਖਾਵ ਹੋਤਿ, ਸਾ ਚ ਪਠਮਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨੇਸੁਪਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਰਾਪਿ ''ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ ਚ ਵਿਹਾਸਿ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਮਯੰ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ ਸਿਯਾ, ਸਾ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ? ਅਪਰਿਬ੍ਯਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਤੋ। ਅਪਰਿਬ੍ਯਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਤਸ੍ਸਾ ਤਤ੍ਥ ਕਿਚ੍ਚੰ, ਵਿਤਕ੍ਕਾਦੀਹਿ ਅਭਿਭੂਤਤ੍ਤਾ। ਇਧ ਪਨਾਯੰ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਪੀਤੀਹਿ ਅਨਭਿਭੂਤਤ੍ਤਾ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸਿਰਾ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਬ੍ਯਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਾ ਜਾਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ।

ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ''ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ ਚ ਵਿਹਾਸਿ''ਨ੍ਤਿ ਏਤਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਸੋ ਅਤ੍ਥਵਣ੍ਣਨਾ।

ਇਦਾਨਿ ਸਤੋ ਚ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਰਤੀਤਿ **ਸਤੋ**, ਸਮ੍ਪਜਾਨਾਤੀਤਿ **ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ**। ਪੁਗ੍ਗਲੇਨ ਸਤਿ ਚ ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਞ੍ਚ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ ਸਰਣਲਕ੍ਖਣਾ ਸਤਿ, ਅਸਮ੍ਮੁਸ੍ਸਨਰਸਾ, ਆਰਕ੍ਖਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਨਾ; ਅਸਮ੍ਮੋਹਲਕ੍ਖਣੰ ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੰ, ਤੀਰਣਰਸੰ, ਪਵਿਚਯਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਨੰ। ਤਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਇਦੰ ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੰ ਪੁਰਿਮਜ੍ਝਾਨੇਸੁਪਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿਸ੍ਸ ਹਿ ਅਸਮ੍ਪਜਾਨਸ੍ਸ ਉਪਚਾਰਜ੍ਝਾਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਗੇਵ ਅਪ੍ਪਨਾ; ਓਲ਼ਾਰਿਕਤ੍ਤਾ ਪਨ ਤੇਸੰ ਝਾਨਾਨੰ ਭੂਮਿਯੰ ਵਿਯ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਤਿ ਸੁਖਾ ਹੋਤਿ, ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੰ ਤਤ੍ਥ ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਕਿਚ੍ਚੰ। ਓਲ਼ਾਰਿਕਙ੍ਗਪ੍ਪਹਾਨੇਨ ਪਨ ਸੁਖੁਮਤ੍ਤਾ ਇਮਸ੍ਸ ਝਾਨਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਖੁਰਧਾਰਾਯੰ ਵਿਯ ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਕਿਚ੍ਚਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਾਯੇਵ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਤਿ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਇਧੇਵ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਕਿਞ੍ਚ ਭਿਯ੍ਯੋ? ਯਥਾਪਿ ਧੇਨੁਪਗੋ ਵਚ੍ਛੋ ਧੇਨੁਤੋ ਅਪਨੀਤੋ ਅਰਕ੍ਖਿਯਮਾਨੋ ਪੁਨਦੇਵ ਧੇਨੁੰ ਉਪਗਚ੍ਛਤਿ; ਏਵਮਿਦੰ ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨਸੁਖੰ ਪੀਤਿਤੋ ਅਪਨੀਤਮ੍ਪਿ ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਾਰਕ੍ਖੇਨ ਅਰਕ੍ਖਿਯਮਾਨੰ ਪੁਨਦੇਵ ਪੀਤਿੰ ਉਪਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਪੀਤਿਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਮੇਵ ਸਿਯਾ। ਸੁਖੇ ਵਾਪਿ ਸਤ੍ਤਾ ਰਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਇਦਞ੍ਚ ਅਤਿਮਧੁਰੰ ਸੁਖੰ, ਤਤੋ ਪਰੰ ਸੁਖਾਭਾਵਾ । ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਾਨੁਭਾਵੇਨ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸੁਖੇ ਅਸਾਰਜ੍ਜਨਾ ਹੋਤਿ, ਨੋ ਅਞ੍ਞਥਾਤਿ ਇਮਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਵਿਸੇਸੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ਇਦੰ ਇਧੇਵ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਇਦਾਨਿ **ਸੁਖਞ੍ਚ ਕਾਯੇਨ ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਸਿ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨਸਮਙ੍ਗਿਨੋ ਸੁਖਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦਨਾਭੋਗੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਯਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਕਾਯੇਨ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਂ ਸੁਖਂ, ਯਂ ਵਾ ਤਂ ਨਾਮਕਾਯਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਂ ਸੁਖਂ, ਤਂਸਮੁਟ੍ਠਾਨੇਨਸ੍ਸ ਯਸ੍ਮਾ ਅਤਿਪਣੀਤੇਨ ਰੂਪੇਨ ਰੂਪਕਾਯੋ ਫੁਟੋ, ਯਸ੍ਸ ਫੁਟਤ੍ਤਾ ਝਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋਪਿ ਸੁਖਂ ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ''ਸੁਖਞ੍ਚ ਕਾਯੇਨ ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਸਿ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ।

ਇਦਾਨਿ **ਯਂ ਤਂ ਅਰਿਯਾ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ ਸਤਿਮਾ ਸੁਖਵਿਹਾਰੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਂਝਾਨਹੇਤੁ ਯਂਝਾਨਕਾਰਣਾ ਤਂ ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨਸਮਙ੍ਗਿਪੁਗ੍ਗਲਂ ਬੁਦ੍ਧਾਦਯੋ ਅਰਿਯਾ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਦੇਸੇਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ ਪਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤਿ ਵਿਵਰਨ੍ਤਿ ਵਿਭਜਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਾਨੀਕਰੋਨ੍ਤਿ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤਿ, ਪਸਂਸਨ੍ਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਕਿਨ੍ਤਿ? ''ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ ਸਤਿਮਾ ਸੁਖਵਿਹਾਰੀ''ਤਿ। ਤਂ ਤਤਿਯਂ ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਾਸਿਨ੍ਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਯੋਜਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਤਂ ਤੇ ਏਵਂ ਪਸਂਸਨ੍ਤੀਤਿ? ਪਸਂਸਾਰਹਤੋ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਯਸ੍ਮਾ ਅਤਿਮਧੁਰਸੁਖੇ ਸੁਖਪਾਰਮਿਪ੍ਪਤ੍ਤੇਪਿ ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨੇ ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ, ਨ ਤਤ੍ਥ ਸੁਖਾਭਿਸਙ੍ਗੇਨ ਆਕਡ੍ਢੀਯਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਪੀਤਿ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ; ਏਵਂ ਉਪਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸਤਿਤਾਯ ਸਤਿਮਾ। ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਅਰਿਯਕਨ੍ਤਂ ਅਰਿਯਜਨਸੇਵਿਤਮੇਵ ਚ ਅਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਂ ਸੁਖਂ ਨਾਮਕਾਯੇਨ ਪਟਿਸਂਵੇਦੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਸਂਸਾਰਹੋ। ਇਤਿ ਪਸਂਸਾਰਹਤੋ ਨਂ ਅਰਿਯਾ ਤੇ ਏਵਂ ਪਸਂਸਾਹੇਤੁਭੂਤੇ ਗੁਣੇ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤਾ ''ਉਪੇਕ੍ਖਕੋ ਸਤਿਮਾ ਸੁਖਵਿਹਾਰੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਪਸਂਸਨ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਤਤਿਯਨ੍ਤਿ ਗਣਨਾਨੁਪੁਬ੍ਬਤੋ ਤਤਿਯਂ। ਇਦਂ ਤਤਿਯਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤੀਤਿਪਿ ਤਤਿਯਂ। **ਝਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚ ਯਥਾ ਦੁਤਿਯਂ ਸਮ੍ਪਸਾਦਾਦੀਹਿ ਚਤੁਰਙ੍ਗਿਕਂ; ਏਵਮਿਦਂ ਉਪੇਕ੍ਖਾਦੀਹਿ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਿਕਂ। ਯਥਾਹ – ''ਝਾਨਨ੍ਤਿ ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਸਤਿ ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ ਸੁਖਂ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਗ੍ਗਤਾ''ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੫੯੧)। ਪਰਿਯਾਯੋਯੇਵ ਚੇਸੋ। ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਾਨਿ ਪਨ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਦੁਵਙ੍ਗਿਕਮੇਵੇਤਂ ਹੋਤਿ। ਯਥਾਹ – ''ਕਤਮਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਦੁਵਙ੍ਗਿਕਂ ਝਾਨਂ ਹੋਤਿ ? ਸੁਖਂ, ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸੇਕਗ੍ਗਤਾ''ਤਿ (ਧ॰ ਸ॰ ੧੬੩)। ਸੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵਾਤਿ।

ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਕਥਾ

ਸੁਖਸ੍ਸ ਚ ਪਹਾਨਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਚ ਪਹਾਨਾਤਿ ਕਾਯਿਕਸੁਖਸ੍ਸ ਚ ਕਾਯਿਕਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਚ ਪਹਾਨਾ। **ਪੁਬ੍ਬੇ**ਵਾਤਿ ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਪੁਬ੍ਬੇਵ, ਨ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਕ੍ਖਣੇ । **ਸੋਮਨਸ੍ਸਦੋਮਨਸ੍ਸਾਨਂ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਾ**ਤਿ ਚੇਤਸਿਕਸੁਖਸ੍ਸ ਚ ਚੇਤਸਿਕਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਚਾਤਿ ਇਮੇਸਮ੍ਪਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਅਤ੍ਥਙ੍ਗਮਾ ਪਹਾਨਾ ਇਚ੍ਚੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਕਦਾ ਪਨ ਨੇਸਂ ਪਹਾਨਂ ਹੋਤਿ? ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਝਾਨਾਨਂ ਉਪਚਾਰਕ੍ਖਣੇ। ਸੋਮਨਸ੍ਸਞ੍ਹਿ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਸ੍ਸ ਉਪਚਾਰਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਹੀਯਤਿ, ਦੁਕ੍ਖਦੋਮਨਸ੍ਸਸੁਖਾਨਿ ਪਠਮਦੁਤਿਯਤਤਿਯਾਨਂ ਉਪਚਾਰਕ੍ਖਣੇਸੁ। ਏਵਮੇਤੇਸਂ ਪਹਾਨਕ੍ਕਮੇਨ ਅਵੁਤ੍ਤਾਨਂ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਵਿਭਙ੍ਗੇ ਪਨ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਂ ਉਦ੍ਦੇਸਕ੍ਕਮੇਨੇਵ ਇਧਾਪਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਂ ਸੁਖਦੁਕ੍ਖਸੋਮਨਸ੍ਸ ਦੋਮਨਸ੍ਸਾਨਂ ਪਹਾਨਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਯਦਿ ਪਨੇਤਾਨਿ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਝਾਨਸ੍ਸੁਪਚਾਰਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਹੀਯਨ੍ਤਿ, ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ''ਕਤ੍ਥ ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਦੁਕ੍ਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਅਪਰਿਸੇਸਂ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ? ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਵਿਚ੍ਚੇਵ ਕਾਮੇਹਿ...ਪੇ॰... ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ, ਏਤ੍ਥੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਦੁਕ੍ਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਅਪਰਿਸੇਸਂ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਕਤ੍ਥ ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਦੋਮਨਸ੍ਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ... ਸੁਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ... ਸੋਮਨਸ੍ਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਅਪਰਿਸੇਸਂ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ? ਇਧ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੁਖਸ੍ਸ ਚ ਪਹਾਨਾ...ਪੇ॰... ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ, ਏਤ੍ਥੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਸੋਮਨਸ੍ਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਅਪਰਿਸੇਸਂ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤੀ''ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੫.੫੧੦) ਏਵਂ ਝਾਨੇਸ੍ਵੇਵ ਨਿਰੋਧੋ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ? ਅਤਿਸਯਨਿਰੋਧਤ੍ਤਾ। ਅਤਿਸਯਨਿਰੋਧੋ ਹਿ ਨੇਸਂ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾਦੀਸੁ, ਨ ਨਿਰੋਧੋਯੇਵ; ਨਿਰੋਧੋਯੇਵ ਪਨ ਉਪਚਾਰਕ੍ਖਣੇ, ਨਾਤਿਸਯਨਿਰੋਧੋ। ਤਥਾ ਹਿ ਨਾਨਾਵਜ੍ਜਨੇ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੂਪਚਾਰੇ

ਨਿਰੁਦ੍ਧਸ੍ਸਾਪਿ ਦੁਕ੍ਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸ ਡੰਸਮਕਸਾਦਿਸਮ੍ਫਸ੍ਸੇਨ ਵਾ ਵਿਸਮਾਸਨੁਪਤਾਪੇਨ ਵਾ ਸਿਯਾ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਨ ਤ੍ਵੇਵ ਅਨ੍ਤੋਅਪ੍ਪਨਾਯਂ। ਉਪਚਾਰੇ ਵਾ ਨਿਰੁਦ੍ਧਮ੍ਪੇਤਂ ਨ ਸੁਟ੍ਠੁ ਨਿਰੁਦ੍ਧਂ ਹੋਤਿ; ਪਟਿਪਕ੍ਖੇਨ ਅਵਿਹਤਤ੍ਤਾ। ਅਨ੍ਤੋਅਪ੍ਪਨਾਯਂ ਪਨ ਪੀਤਿਫਰਣੇਨ ਸਬ੍ਬੋ ਕਾਯੋ ਸੁਖੋਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਹੋਤਿ। ਸੁਖੋਕ੍ਕਨ੍ਤਕਾਯਸ੍ਸ ਚ ਸੁਟ੍ਠੁ ਨਿਰੁਦ੍ਧਂ ਹੋਤਿ ਦੁਕ੍ਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ; ਪਟਿਪਕ੍ਖੇਨ ਵਿਹਤਤ੍ਤਾ। ਨਾਨਾਵਜ੍ਜਨੇ ਏਵ ਚ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨੂਪਚਾਰੇ ਪਹੀਨਸ੍ਸ ਦੋਮਨਸ੍ਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸ ਯਸ੍ਮਾ ਏਤਂ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਪ੍ਪਚ੍ਚਯੇਪਿ ਕਾਯਕਿਲਮਥੇ ਚਿਤ੍ਤੁਪਘਾਤੇ ਚ ਸਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾਭਾਵੇ ਨੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਯਤ੍ਥ ਪਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਤਤ੍ਥ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਭਾਵੇ। ਅਪ੍ਪਹੀਨਾ ਏਵ ਚ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨੂਪਚਾਰੇ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾਤਿ ਤਤ੍ਥਸ੍ਸ ਸਿਯਾ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ; ਅਪ੍ਪਹੀਨਪਚ੍ਚਯਤ੍ਤਾ। ਨ ਤ੍ਵੇਵ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨੇ; ਪਹੀਨਪਚ੍ਚਯਤ੍ਤਾ। ਤਥਾ ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨੂਪਚਾਰੇ ਪਹੀਨਸ੍ਸਾਪਿ ਸੁਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸ ਪੀਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਪਣੀਤਰੂਪਫੁਟਕਾਯਸ੍ਸ ਸਿਯਾ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਨ ਤ੍ਵੇਵ ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨੇ। ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨੇ ਹਿ ਸੁਖਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਭੂਤਾ ਪੀਤਿ ਸਬ੍ਬਸੋ ਨਿਰੁਦ੍ਧਾਤਿ। ਤਥਾ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੂਪਚਾਰੇ ਪਹੀਨਸ੍ਸਾਪਿ ਸੋਮਨਸ੍ਸਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸ ਆਸਨ੍ਨਤ੍ਤਾ, ਅਪ੍ਪਨਾਪ੍ਪਤ੍ਤਾਯ ਉਪੇਕ੍ਖਾਯ ਅਭਾਵੇਨ ਸਮ੍ਮਾ ਅਨਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚ ਸਿਯਾ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਨ ਤ੍ਵੇਵ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੇ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵ ਚ ''ਏਤ੍ਥੁਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਦੁਕ੍ਖਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਅਪਰਿਸੇਸਂ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤੀ''ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਅਪਰਿਸੇਸਗ੍ਗਹਣਂ ਕਤਨ੍ਤਿ।

ਏਤ੍ਥਾਹ – ''ਅਥੇਵਂ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਝਾਨਸ੍ਸੂਪਚਾਰੇ ਪਹੀਨਾਪਿ ਏਤਾ ਵੇਦਨਾ ਇਧ ਕਸ੍ਮਾ ਸਮਾਹਰੀ''ਤਿ? ਸੁਖਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥਂ। ਯਾ ਹਿ ਅਯਂ ''ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖ''ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਾ ਵੇਦਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਸਾ ਸੁਖੁਮਾ ਅਤਿਦੁਬ੍ਬਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਸੁਖੇਨ ਗਹੇਤੁਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾ ਨਾਮ ਦੁਟ੍ਠਸ੍ਸ ਯਥਾ ਵਾ ਤਥਾ ਵਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਸ੍ਸ ਗੋਣਸ੍ਸ ਗਹਣਤ੍ਥਂ ਗੋਪੋ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਵਜੇ ਸਬ੍ਬੇ ਗਾਵੋ ਸਮਾਹਰਤਿ, ਅਥੇਕੇਕਂ ਨੀਹਰਨ੍ਤੋ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਆਗਤਂ ''ਅਯਂ ਸੋ, ਗਣ੍ਹਥ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਤਮ੍ਪਿ ਗਾਹਾਪਯਤਿ; ਏਵਮੇਵ ਭਗਵਾ ਸੁਖਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥਂ ਸਬ੍ਬਾ ਏਤਾ ਸਮਾਹਰਿ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਸਮਾਹਟਾ ਏਤਾ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ''ਯਂ ਨੇਵ ਸੁਖਂ ਨ ਦੁਕ੍ਖਂ ਨ ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ ਨ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ, ਅਯਂ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਾ ਵੇਦਨਾ''ਤਿ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ ਏਸਾ ਗਾਹਯਿਤੁਂ।

ਅਪਿਚ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਾਯ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਪਚ੍ਚਯਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਞ੍ਚਾਪਿ ਏਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਸੁਖਪ੍ਪਹਾਨਾਦਯੋ ਹਿ ਤਸ੍ਸਾ ਪਚ੍ਚਯਾ। ਯਥਾਹ – ''ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਪਚ੍ਚਯਾ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਾਯ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ। ਇਧਾਵੁਸੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਸੁਖਸ੍ਸ ਚ ਪਹਾਨਾ...ਪੇ॰... ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਤਿ। ਇਮੇ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯਾ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਾਯ ਚੇਤੋਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੪੫੮)। ਯਥਾ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਪਹੀਨਾਪਿ ਸਕ੍ਕਾਯਦਿਟ੍ਠਿਆਦਯੋ ਤਤਿਯਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਭਣਨਤ੍ਥਂ ਤਤ੍ਥ ਪਹੀਨਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ; ਏਵਂ ਵਣ੍ਣਭਣਨਤ੍ਥਮ੍ਪੇਤਸ੍ਸ ਝਾਨਸ੍ਸੇਤਾ ਇਧ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿਪਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਪਚ੍ਚਯਘਾਤੇਨ ਵਾ ਏਤ੍ਥ ਰਾਗਦੋਸਾਨਂ ਅਤਿਦੂਰਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਮ੍ਪੇਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਏਤਾਸੁ ਹਿ ਸੁਖਂ ਸੋਮਨਸ੍ਸਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਸੋਮਨਸ੍ਸਂ ਰਾਗਸ੍ਸ, ਦੁਕ੍ਖਂ ਦੋਮਨਸ੍ਸਸ੍ਸ, ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਦੋਸਸ੍ਸ। ਸੁਖਾਦਿਘਾਤੇਨ ਚ ਤੇ ਸਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਰਾਗਦੋਸਾ ਹਤਾਤਿ ਅਤਿਦੂਰੇ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ।

ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਖਾਭਾਵੇਨ ਅਦੁਕ੍ਖਂ, ਸੁਖਾਭਾਵੇਨ ਅਸੁਖਂ। ਏਤੇਨੇਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਖਸੁਖਪਟਿਪਕ੍ਖਭੂਤਂ ਤਤਿਯਵੇਦਨਂ ਦੀਪੇਤਿ, ਨ ਦੁਕ੍ਖਸੁਖਾਭਾਵਮਤ੍ਤਂ। ਤਤਿਯਵੇਦਨਾ ਨਾਮ – ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਾ, ਉਪੇਕ੍ਖਾਤਿਪਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਾ ਇਟ੍ਠਾਨਿਟ੍ਠਵਿਪਰੀਤਾਨੁਭਵਨਲਕ੍ਖਣਾ, ਮਜ੍ਝਤ੍ਤਰਸਾ, ਅਵਿਭੂਤਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਨਾ, ਸੁਖਨਿਰੋਧਪਦਟ੍ਠਾਨਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਤਿਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਉਪੇਕ੍ਖਾਯ ਜਨਿਤਸਤਿਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਂ। ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਝਾਨੇ ਸੁਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾ ਸਤਿ। ਯਾ ਚ ਤਸ੍ਸਾ ਸਤਿਯਾ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿ, ਸਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾਯ ਕਤਾ ਨ ਅਞ੍ਞੇਨ; ਤਸ੍ਮਾ ਏਤਂ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਤਿਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਵਿਭਙ੍ਗੇ**ਪਿ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਅਯਂ ਸਤਿ ਇਮਾਯ ਉਪੇਕ੍ਖਾਯ ਵਿਸਦਾ ਹੋਤਿ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾ ਪਰਿਯੋਦਾਤਾ, ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ – 'ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਤਿਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿ'''ਨ੍ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੫੯੭)। ਯਾਯ ਚ ਉਪੇਕ੍ਖਾਯ ਏਤ੍ਥ ਸਤਿਯਾ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿ ਹੋਤਿ, ਸਾ ਅਤ੍ਥਤੋ ਤਤ੍ਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਤਾਯ ਸਤਿਯੇਵ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾ, ਅਪਿਚ ਖੋ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਧਮ੍ਮਾ; ਸਤਿਸੀਸੇਨ ਪਨ ਦੇਸਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾ।

ਤਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਅਯਂ ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਹੇਟ੍ਠਾਪਿ ਤੀਸੁ ਝਾਨੇਸੁ ਵਿਜ੍ਜਤਿ, ਯਥਾ ਪਨ ਦਿਵਾ ਸੂਰਿਯਪ੍ਪਭਾਭਿਭਵਾ ਸੋਮ੍ਮਭਾਵੇਨ ਚ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਕਾਰਕਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਸਭਾਗਾਯ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਅਲਾਭਾ ਦਿਵਾ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਾਪਿ ਚਨ੍ਦਲੇਖਾ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾ ਹੋਤਿ ਅਪਰਿਯੋਦਾਤਾ; ਏਵਮਯਮ੍ਪਿ ਤਤ੍ਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤੁਪੇਕ੍ਖਾਚਨ੍ਦਲੇਖਾ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰਾਦਿਪਚ੍ਚਨੀਕਧਮ੍ਮਤੇਜਾਭਿਭਵਾ ਸਭਾਗਾਯ ਚ ਉਪੇਕ੍ਖਾਵੇਦਨਾਰਤ੍ਤਿਯਾ ਅਲਾਭਾ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਾਪਿ ਪਠਮਾਦਿਜ੍ਝਾਨਭੇਦੇਸੁ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਚ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਯ ਦਿਵਾ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਚਨ੍ਦਲੇਖਾਯ ਪਭਾ ਵਿਯ ਸਹਜਾਤਾਪਿ ਸਤਿਆਦਯੋ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ; ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਸੁ ਏਕਮ੍ਪਿ ''ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਤਿਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿ''ਨ੍ਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਧ ਪਨ ਵਿਤਕ੍ਕਾਦਿਪਚ੍ਚਨੀਕਧਮ੍ਮਤੇਜਾਭਿਭਵਾਭਾਵਾ ਸਭਾਗਾਯ ਚ ਉਪੇਕ੍ਖਾਵੇਦਨਾਰਤ੍ਤਿਯਾ ਪਟਿਲਾਭਾ ਅਯਂ ਤਤ੍ਰਮਜ੍ਝਤ੍ਤੁਪੇਕ੍ਖਾਚਨ੍ਦਲੇਖਾ ਅਤਿਵਿਯ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾ, ਤਸ੍ਸਾ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਚਨ੍ਦਲੇਖਾਯ ਪਭਾ ਵਿਯ ਸਹਜਾਤਾਪਿ ਸਤਿਆਦਯੋ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਪਰਿਯੋਦਾਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਇਦਮੇਵ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਤਿਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਚਤੁਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਗਣਨਾਨੁਪੁਬ੍ਬਤੋ ਚਤੁਤ੍ਥਂ। ਇਦਂ ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤੀਤਿਪਿ ਚਤੁਤ੍ਥਂ। **ਝਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਥਾ ਤਤਿਯਂ ਉਪੇਕ੍ਖਾਦੀਹਿ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਿਕਂ; ਏਵਮਿਦਂ ਉਪੇਕ੍ਖਾਦੀਹਿ ਤਿਵਙ੍ਗਿਕਂ। ਯਥਾਹ – ''ਝਾਨਨ੍ਤਿ ਉਪੇਕ੍ਖਾ, ਸਤਿ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸੇਕਗ੍ਗਤਾ''ਤਿ। ਪਰਿਯਾਯੋ ਏਵ ਚੇਸੋ। ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਸਤਿਂ ਉਪੇਕ੍ਖੇਕਗ੍ਗਤਮੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਦੁਵਙ੍ਗਿਕਮੇਵੇਤਂ ਹੋਤਿ। ਯਥਾਹ – ''ਕਤਮਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਦੁਵਙ੍ਗਿਕਂ ਝਾਨਂ ਹੋਤਿ? ਉਪੇਕ੍ਖਾ, ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸੇਕਗ੍ਗਤਾ''ਤਿ (ਧ॰ ਸ॰ ੧੬੫)। ਸੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵਾਤਿ।

ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਕਥਾ

੧੨. ਇਤਿ ਇਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਝਾਨਾਨਿ ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਤ੍ਥਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਾਦਕਾਨਿ, ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਾਦਕਾਨਿ, ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਨਿਰੋਧਪਾਦਕਾਨਿ, ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਭਵੋਕ੍ਕਮਨਤ੍ਥਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ਖੀਣਾਸਵਾਨਂ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਤ੍ਥਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਹਿ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ''ਏਕਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤਾ ਸੁਖਂ ਦਿਵਸਂ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਇਚ੍ਚੇਵਂ ਕਸਿਣਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ। ਸੇਕ੍ਖਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਨਂ ''ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਸਮਾਹਿਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ੍ਤਾਨਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਾਦਕਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਯੇ ਪਨ ਅਟ੍ਠ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਾਦਕਂ ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ''ਏਕੋਪਿ ਹੁਤ੍ਵਾ ਬਹੁਧਾ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯਾ ਅਭਿਞ੍ਞਾਯੋ ਪਤ੍ਥੇਨ੍ਤਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਾਦਕਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਯੇ ਪਨ ਅਟ੍ਠ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਅਚਿਤ੍ਤਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਨਿਰੋਧਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਤ੍ਵਾ ਸੁਖਂ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਨਿਰੋਧਪਾਦਕਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਯੇ ਪਨ ਅਟ੍ਠ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਅਪਰਿਹੀਨਜ੍ਝਾਨਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਭਵੋਕ੍ਕਮਨਤ੍ਥਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਭਗਵਤਾ ਪਨਿਦਂ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਂ ਬੋਧਿਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਂ, ਤਂ ਤਸ੍ਸ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਾਦਕਞ੍ਚੇਵ ਅਹੋਸਿ ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਾਦਕਞ੍ਚ ਨਿਰੋਧਪਾਦਕਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਸਾਧਕਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਗੁਣਦਾਯਕਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਯੇਸਞ੍ਚ ਗੁਣਾਨਂ ਦਾਯਕਂ ਅਹੋਸਿ, ਤੇਸਂ ਏਕਦੇਸਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਸੋ ਏਵਂ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ **ਸੋ**ਤਿ ਸੋ ਅਹਂ। **ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਕ੍ਕਮਨਿਦਸ੍ਸਨਮੇਤਂ। ਇਮਿਨਾ ਕਮੇਨ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਸਮਾਹਿਤੇ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਸਮਾਧਿਨਾ ਸਮਾਹਿਤੇ। **ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਨ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਤਿਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਭਾਵੇਨ **ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ**। ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾਯੇਵ **ਪਰਿਯੋਦਾਤੇ,** ਪਭਸ੍ਸਰੇਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਸੁਖਾਦੀਨਂ ਪਚ੍ਚਯਾਨਂ ਘਾਤੇਨ ਵਿਹਤਰਾਗਾਦਿਅਙ੍ਗਣਤ੍ਤਾ **ਅਨਙ੍ਗਣੇ**। ਅਨਙ੍ਗਣਤ੍ਤਾਯੇਵ ਚ **ਵਿਗਤੂਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇ;** ਅਙ੍ਗਣੇਨ ਹਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪਕ੍ਕਿਲਿਸ੍ਸਤਿ। ਸੁਭਾਵਿਤਤ੍ਤਾ **ਮੁਦੁਭੂਤੇ,** ਵਸੀਭਾਵਪ੍ਪਤ੍ਤੇਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਵਸੇ ਵਤ੍ਤਮਾਨਞ੍ਹਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਮੁਦੂਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਮੁਦੁਤ੍ਤਾਯੇਵ ਚ **ਕਮ੍ਮਨਿਯੇ,** ਕਮ੍ਮਕ੍ਖਮੇ ਕਮ੍ਮਯੋਗ੍ਗੇਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਮੁਦੁ ਹਿ

ਚਿਤ੍ਤੰ ਕਮ੍ਮਨਿਯੰ ਹੋਤਿ ਸੁਧਨ੍ਤਮਿਵ ਸੁਵਣ੍ਣੰ, ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਚ ਸੁਭਾਵਿਤਤ੍ਤਾ ਏਵ। ਯਥਾਹ – ''ਨਾਹੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਞ੍ਞੰ ਏਕਧਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਯੰ ਏਵੰ ਭਾਵਿਤੰ ਬਹੁਲੀਕਤੰ ਮੁਦੁ ਚ ਹੋਤਿ ਕਮ੍ਮਨਿਯਞ੍ਚ, ਯਥਯਿਦੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੨)।

ਏਤੇਸੁ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਭਾਵਾਦੀਸੁ ਠਿਤਤ੍ਤਾ **ਠਿਤੇ**। ਠਿਤਤ੍ਤਾਯੇਵ **ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ**, ਅਚਲੇ ਨਿਰਿਞ੍ਜਨੇਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਮੁਦੁਕਮ੍ਮਞ੍ਞਭਾਵੇਨ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸੇ ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਠਿਤੇ, ਸਦ੍ਧਾਦੀਹਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ। ਸਦ੍ਧਾਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਞ੍ਹਿ ਚਿਤ੍ਤੰ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯੇਨ ਨ ਇਞ੍ਜਤਿ, ਵੀਰਿਯਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤੰ ਕੋਸਜ੍ਜੇਨ ਨ ਇਞ੍ਜਤਿ, ਸਤਿਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤੰ ਪਮਾਦੇਨ ਨ ਇਞ੍ਜਤਿ, ਸਮਾਧਿਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤੰ ਉਦ੍ਧਚ੍ਚੇਨ ਨ ਇਞ੍ਜਤਿ, ਪਞ੍ਞਾਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤੰ ਅਵਿਜ੍ਜਾਯ ਨ ਇਞ੍ਜਤਿ, ਓਭਾਸਗਤੰ ਕਿਲੇਸਨ੍ਧਕਾਰੇਨ ਨ ਇਞ੍ਜਤਿ। ਇਮੇਹਿ ਛਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤੰ ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਏਵੰ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਅਭਿਨੀਹਾਰਕ੍ਖਮੰ ਹੋਤਿ ਅਭਿਞ੍ਞਾਸਚ੍ਛਿਕਰਣੀਯਾਨੰ ਧਮ੍ਮਾਨੰ ਅਭਿਞ੍ਞਾਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯ।

ਅਪਰੋ ਨਯੋ – ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਸਮਾਧਿਨਾ ਸਮਾਹਿਤੇ। ਨੀਵਰਣਦੂਰੀਭਾਵੇਨ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੇ। ਵਿਤਕ੍ਕਾਦਿਸਮਤਿਕ੍ਕਮੇਨ ਪਰਿਯੋਦਾਤੇ। ਝਾਨਪ੍ਪਟਿਲਾਭਪਚ੍ਚਯਾਨੰ ਪਾਪਕਾਨੰ ਇਚ੍ਛਾਵਚਰਾਨੰ ਅਭਾਵੇਨ ਅਨਙ੍ਗਣੇ। ਅਭਿਜ੍ਝਾਦੀਨੰ ਚਿਤ੍ਤੁਪਕ੍ਕਿਲੇਸਾਨੰ ਵਿਗਮੇਨ ਵਿਗਤੂਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇ। ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਚੇਤੰ **ਅਨਙ੍ਗਣਵਤ੍ਥ**ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਸਾਰੇਨ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੫੭ ਆਦਯੋ) ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਵਸਿਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਮੁਦੁਭੂਤੇ। ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਭਾਵੂਪਗਮੇਨ ਕਮ੍ਮਨਿਯੇ। ਭਾਵਨਾਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਪਣੀਤਭਾਵੂਪਗਮੇਨ **ਠਿਤੇ ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੇ** । ਯਥਾ ਆਨੇਞ੍ਜਪ੍ਪਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ; ਏਵੰ ਠਿਤੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਅਭਿਨੀਹਾਰਕ੍ਖਮੰ ਹੋਤਿ ਅਭਿਞ੍ਞਾਸਚ੍ਛਿਕਰਣੀਯਾਨੰ ਧਮ੍ਮਾਨੰ ਅਭਿਞ੍ਞਾਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਯ, ਪਾਦਕੰ ਪਦਟ੍ਠਾਨਭੂਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਾਨੁਸ੍ਸਤਿਞਾਣਾਯਾਤਿ ਏਵੰ ਅਭਿਞ੍ਞਾਪਾਦਕੇ ਜਾਤੇ ਏਤਸ੍ਮਿੰ ਚਿਤ੍ਤੇ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਾਨੁਸ੍ਸਤਿਮ੍ਹਿ ਯੰ ਞਾਣੰ ਤਦਤ੍ਥਾਯ। ਤਤ੍ਥ **ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸੋ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਤੀਤਜਾਤੀਸੁ ਨਿਵੁਤ੍ਥਕ੍ਖਨ੍ਧਾ। ਨਿਵੁਤ੍ਥਾਤਿ ਅਜ੍ਝਾਵੁਤ੍ਥਾ ਅਨੁਭੂਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਾਨੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਰੁਦ੍ਧਾ ਨਿਵੁਤ੍ਥਧਮ੍ਮਾ ਵਾ ਨਿਵੁਤ੍ਥਾ, ਗੋਚਰਨਿਵਾਸੇਨ ਨਿਵੁਤ੍ਥਾ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਞ੍ਞਾਣੇਨ ਵਿਞ੍ਞਾਤਾ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾ, ਪਰਵਿਞ੍ਞਾਣਵਿਞ੍ਞਾਤਾਪਿ ਵਾ ਛਿਨ੍ਨਵਟੁਮਕਾਨੁਸ੍ਸਰਣਾਦੀਸੁ। **ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਾਨੁਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਯਾਯ ਸਤਿਯਾ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ, ਸਾ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਾਨੁਸ੍ਸਤਿ। **ਞਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਤਾਯ ਸਤਿਯਾ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਞਾਣੰ। ਏਵਮਿਮਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਾਨੁਸ੍ਸਤਿਞਾਣਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਯ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਾਨੁਸ੍ਸਤਿਞਾਣਾਯ ਏਤਸ੍ਸ ਞਾਣਸ੍ਸ ਅਧਿਗਮਾਯ ਪਤ੍ਤਿਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਸਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਭਿਨੀਹਰਿੰ।

ਸੋਤਿ ਸੋ ਅਹੰ। **ਅਨੇਕਵਿਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੇਕਵਿਧੰ, ਅਨੇਕੇਹਿ ਵਾ ਪਕਾਰੇਹਿ ਪਵਤ੍ਤਿਤੰ ਸੰਵਣ੍ਣਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸ**ਨ੍ਤਿ ਸਮਨਨ੍ਤਰਾਤੀਤੰ ਭਵੰ ਆਦਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਨਿਵੁਤ੍ਥਸਨ੍ਤਾਨੰ। **ਅਨੁਸ੍ਸਰਾਮੀ**ਤਿ ''ਏਕਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿੰ ਦ੍ਵੇਪਿ ਜਾਤਿਯੋ''ਤਿ ਏਵੰ ਜਾਤਿਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਅਨੁਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਨੁਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਰਾਮਿ, ਅਨੁਦੇਵ ਵਾ ਸਰਾਮਿ, ਚਿਤ੍ਤੇ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮਿਤਮਤ੍ਤੇ ਏਵ ਸਰਾਮੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਪੂਰਿਤਪਾਰਮੀਨਞ੍ਹਿ ਮਹਾਪੁਰਿਸਾਨੰ ਪਰਿਕਮ੍ਮਕਰਣੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੇਨ ਤੇ ਚਿਤ੍ਤੰ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਤ੍ਵਾਵ ਸਰਨ੍ਤਿ। ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਪਨ ਪਰਿਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾਵ ਸਰਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਸੰ ਵਸੇਨ ਪਰਿਕਮ੍ਮੰ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਸਿਯਾ। ਤੰ ਪਨ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੰ ਅਤਿਭਾਰਿਯੰ ਵਿਨਯਨਿਦਾਨੰ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੰ ਨ ਵਦਾਮ। ਅਤ੍ਥਿਕੇਹਿ ਪਨ **ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ** (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੨.੪੦੨ ਆਦਯੋ) ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਇਧ ਪਨ ਪਾਲ਼ਿਮੇਵ ਵਣ੍ਣਯਿਸ੍ਸਾਮ।

ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਨ੍ਤਿ ਆਰਦ੍ਧਪ੍ਪਕਾਰਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ। ਤੇਨੇਵ ਯ੍ਵਾਯੰ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸੋ ਆਰਦ੍ਧੋ, ਤਸ੍ਸ ਪਕਾਰਪ੍ਪਭੇਦੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਏਕਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਏਕਮ੍ਪਿ ਜਾਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਮ੍ਪਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਮੂਲੰ ਚੁਤਿਪਰਿਯੋਸਾਨੰ ਏਕਭਵਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੰ ਖਨ੍ਧਸਨ੍ਤਾਨੰ। ਏਸ ਨਯੋ **ਦ੍ਵੇਪਿ ਜਾਤਿਯੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ। **ਅਨੇਕੇਪਿ ਸੰਵਟ੍ਟਕਪ੍ਪੇ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਨ ਪਰਿਹਾਯਮਾਨੋ ਕਪ੍ਪੋ ਸੰਵਟ੍ਟਕਪ੍ਪੋ, ਵਡ੍ਢਮਾਨੋ

ਵਿਵਟ੍ਟਕਪ੍ਪੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ ਚ ਸੰਵਟ੍ਟੇਨ ਸੰਵਟ੍ਟਟ੍ਠਾਯੀ ਗਹਿਤੋ ਹੋਤਿ ਤਮ੍ਮੂਲਕਤ੍ਤਾ। ਵਿਵਟ੍ਟੇਨ ਚ ਵਿਵਟ੍ਟਟ੍ਠਾਯੀ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਸਤਿ ਯਾਨਿ ਤਾਨਿ ''ਚਤ੍ਤਾਰਿਮਾਨਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕਪ੍ਪਸ੍ਸ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਾਨਿ। ਕਤਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ? ਸੰਵਟ੍ਟੋ ਸੰਵਟ੍ਟਟ੍ਠਾਯੀ, ਵਿਵਟ੍ਟੋ ਵਿਵਟ੍ਟਟ੍ਠਾਯੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਤਾਨਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਤਯੋ ਸੰਵਟ੍ਟਾ – ਤੇਜੋਸੰਵਟ੍ਟੋ, ਆਪੋਸੰਵਟ੍ਟੋ, ਵਾਯੋਸੰਵਟ੍ਟੋਤਿ। ਤਿਸ੍ਸੋ ਸੰਵਟ੍ਟਸੀਮਾ – ਆਭਸ੍ਸਰਾ, ਸੁਭਕਿਣ੍ਹਾ, ਵੇਹਪ੍ਫਲਾਤਿ। ਯਦਾ ਕਪ੍ਪੋ ਤੇਜੇਨ ਸੰਵਟ੍ਟਤਿ, ਆਭਸ੍ਸਰਤੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਗ੍ਗਿਨਾ ਡਯ੍ਹਤਿ। ਯਦਾ ਉਦਕੇਨ ਸੰਵਟ੍ਟਤਿ, ਸੁਭਕਿਣ੍ਹਤੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਉਦਕੇਨ ਵਿਲੀਯਤਿ। ਯਦਾ ਵਾਤੇਨ ਸੰਵਟ੍ਟਤਿ, ਵੇਹਪ੍ਫਲਤੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵਾਤੇਨ ਵਿਦ੍ਧੰਸਿਯਤਿ। ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਪਨ ਸਦਾਪਿ ਏਕੰ ਬੁਦ੍ਧਕ੍ਖੇਤ੍ਤੰ ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ।

ਬੁਦ੍ਧਕ੍ਖੇਤ੍ਤੰ ਨਾਮ ਤਿਵਿਧੰ ਹੋਤਿ – ਜਾਤਿਕ੍ਖੇਤ੍ਤੰ, ਆਣਾਕ੍ਖੇਤ੍ਤੰ, ਵਿਸਯਕ੍ਖੇਤ੍ਤਞ੍ਚ। ਤਤ੍ਥ ਜਾਤਿਕ੍ਖੇਤ੍ਤੰ ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲਪਰਿਯਨ੍ਤੰ ਹੋਤਿ, ਯੰ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਆਦੀਸੁ ਕਮ੍ਪਤਿ। ਆਣਾਕ੍ਖੇਤ੍ਤੰ ਕੋਟਿਸਤਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲਪਰਿਯਨ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਯਤ੍ਥ ਰਤਨਪਰਿਤ੍ਤੰ, ਖਨ੍ਧਪਰਿਤ੍ਤੰ, ਧਜਗ੍ਗਪਰਿਤ੍ਤੰ, ਆਟਾਨਾਟਿਯਪਰਿਤ੍ਤੰ, ਮੋਰਪਰਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਇਮੇਸੰ ਪਰਿਤ੍ਤਾਨੰ ਆਨੁਭਾਵੋ ਪਵਤ੍ਤਤਿ। ਵਿਸਯਕ੍ਖੇਤ੍ਤੰ ਪਨ ਅਨਨ੍ਤੰ ਅਪਰਿਮਾਣੰ, ''ਯੰ ਯਾਵਤਾ ਵਾ ਪਨ ਆਕਙ੍ਖੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੩.੮੧) ਵੁਤ੍ਤੰ ਯਤ੍ਥ ਯੰ ਯੰ ਆਕਙ੍ਖਤਿ ਤੰ ਤੰ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤਿ। ਏਵਮੇਤੇਸੁ ਤੀਸੁ ਬੁਦ੍ਧਕ੍ਖੇਤ੍ਤੇਸੁ ਏਕੰ ਆਣਾਕ੍ਖੇਤ੍ਤੰ ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ। ਤਸ੍ਮਿੰ ਪਨ ਵਿਨਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਜਾਤਿਕ੍ਖੇਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਵਿਨਟ੍ਠਮੇਵ ਹੋਤਿ; ਵਿਨਸ੍ਸਨ੍ਤਞ੍ਚ ਏਕਤੋਵ ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ, ਸਣ੍ਠਹਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਏਕਤੋਵ ਸਣ੍ਠਹਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਵਿਨਾਸੋ ਚ ਸਣ੍ਠਹਨਞ੍ਚ **ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ** (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੨.੪੦੪) ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਤ੍ਥਿਕੇਹਿ ਤਤੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ।

ਯੇ ਪਨੇਤੇ ਸੰਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਏਤੇਸੁ ਭਗਵਾ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੋਧਿੰ ਅਭਿਸਮ੍ਬੁਜ੍ਝਨਤ੍ਥਾਯ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਅਨੇਕੇਪਿ ਸੰਵਟ੍ਟਕਪ੍ਪੇ ਅਨੇਕੇਪਿ ਵਿਵਟ੍ਟਕਪ੍ਪੇ ਅਨੇਕੇਪਿ ਸੰਵਟ੍ਟਵਿਵਟ੍ਟਕਪ੍ਪੇ ਸਰਿ। ਕਥੰ? **''ਅਮੁਤ੍ਰਾਸਿ**''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ। ਤਤ੍ਥ **ਅਮੁਤ੍ਰਾਸਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਮੁਮ੍ਹਿ ਸੰਵਟ੍ਟਕਪ੍ਪੇ ਅਹੰ ਅਮੁਮ੍ਹਿ ਭਵੇ ਵਾ ਯੋਨਿਯਾ ਵਾ ਗਤਿਯਾ ਵਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿਯਾ ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਵਾਸੇ ਵਾ ਸਤ੍ਤਨਿਕਾਯੇ ਵਾ ਅਹੋਸਿੰ। **ਏਵੰਨਾਮੋ**ਤਿ ਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਰੋ ਵਾ ਜੋਤਿਪਾਲੋ ਵਾ। **ਏਵੰਗੋਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਭਗ੍ਗਵੋ ਵਾ ਗੋਤਮੋ ਵਾ। **ਏਵੰਵਣ੍ਣੋ**ਤਿ ਓਦਾਤੋ ਵਾ ਸਾਮੋ ਵਾ। **ਏਵਮਾਹਾਰੋ**ਤਿ ਸਾਲਿਮੰਸੋਦਨਾਹਾਰੋ ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਫਲਭੋਜਨੋ ਵਾ। **ਏਵੰਸੁਖਦੁਕ੍ਖਪ੍ਪਟਿਸੰਵੇਦੀ**ਤਿ ਅਨੇਕਪ੍ਪਕਾਰੇਨ ਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕਾਨੰ ਸਾਮਿਸਨਿਰਾਮਿਸਾਦਿਪ੍ਪਭੇਦਾਨੰ ਵਾ ਸੁਖਦੁਕ੍ਖਾਨੰ ਪਟਿਸੰਵੇਦੀ। **ਏਵਮਾਯੁਪਰਿਯਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਏਵੰ ਵਸ੍ਸਸਤਪਰਮਾਯੁਪਰਿਯਨ੍ਤੋ ਵਾ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਕਪ੍ਪਸਹਸ੍ਸਪਰਮਾਯੁਪਰਿਯਨ੍ਤੋ ਵਾ।

ਸੋ ਤਤੋ ਚੁਤੋ ਅਮੁਤ੍ਰ ਉਦਪਾਦਿਨ੍ਤਿ ਸੋ ਅਹੰ ਤਤੋ ਭਵਤੋ ਯੋਨਿਤੋ ਗਤਿਤੋ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿਤੋ ਸਤ੍ਤਾਵਾਸਤੋ ਸਤ੍ਤਨਿਕਾਯਤੋ ਵਾ ਚੁਤੋ, ਪੁਨ ਅਮੁਕਸ੍ਮਿੰ ਨਾਮ ਭਵੇ ਯੋਨਿਯਾ ਗਤਿਯਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿਯਾ ਸਤ੍ਤਾਵਾਸੇ ਸਤ੍ਤਨਿਕਾਯੇ ਵਾ ਉਦਪਾਦਿੰ। **ਤਤ੍ਰਾਪਾਸਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਥ ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਭਵੇ ਯੋਨਿਯਾ ਗਤਿਯਾ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿਯਾ ਸਤ੍ਤਾਵਾਸੇ ਸਤ੍ਤਨਿਕਾਯੇ ਵਾ ਪੁਨ ਅਹੋਸਿੰ। ਏਵੰਨਾਮੋਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ।

ਅਥ ਵਾ ਯਸ੍ਮਾ **ਅਮੁਤ੍ਰਾਸਿ**ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਆਰੋਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯਾਵਦਿਚ੍ਛਕੰ ਸਰਣੰ। **ਸੋ ਤਤੋ ਚੁਤੋ**ਤਿ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣੰ। ਤਸ੍ਮਾ **ਇਧੂਪਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਇਧੂਪਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨਨ੍ਤਰੰ ਅਮੁਤ੍ਰ ਉਦਪਾਦਿਨ੍ਤਿ ਤੁਸਿਤਭਵਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। **ਤਤ੍ਰਾਪਾਸਿੰ ਏਵੰਨਾਮੋ**ਤਿ ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਤੁਸਿਤਭਵਨੇ ਸੇਤਕੇਤੁ ਨਾਮ ਦੇਵਪੁਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿੰ। **ਏਵੰਗੋਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਤਾਹਿ ਦੇਵਤਾਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਏਕਗੋਤ੍ਤੋ। **ਏਵੰਵਣ੍ਣੋ**ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣੋ। **ਏਵਮਾਹਾਰੋ**ਤਿ ਦਿਬ੍ਬਸੁਧਾਹਾਰੋ। **ਏਵੰਸੁਖਦੁਕ੍ਖਪ੍ਪਟਿਸੰਵੇਦੀ**ਤਿ ਏਵੰ ਦਿਬ੍ਬਸੁਖਪ੍ਪਟਿਸੰਵੇਦੀ। ਦੁਕ੍ਖੰ ਪਨ ਸਙ੍ਖਾਰਦੁਕ੍ਖਮਤ੍ਤਮੇਵ। **ਏਵਮਾਯੁਪਰਿਯਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਏਵੰ ਸਤ੍ਤਪਞ੍ਞਾਸਵਸ੍ਸਕੋਟਿਸਟ੍ਠਿਵਸ੍ਸਸਤਸਹਸ੍ਸਾਯੁਪਰਿਯਨ੍ਤੋ। **ਸੋ ਤਤੋ ਚੁਤੋ**ਤਿ ਸੋ ਅਹੰ ਤਤੋ ਤੁਸਿਤਭਵਨਤੋ ਚੁਤੋ। **ਇਧੂਪਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਇਧ ਮਹਾਮਾਯਾਯ ਦੇਵਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ।

ਇਤੀਤਿ ਏਵਂ। **ਸਾਕਾਰਂ ਸਉਦ੍ਦੇਸ**ਨ੍ਤਿ ਨਾਮਗੋਤ੍ਤਵਸੇਨ ਸਉਦ੍ਦੇਸਂ, ਵਣ੍ਣਾਦਿਵਸੇਨ ਸਾਕਾਰਂ। ਨਾਮਗੋਤ੍ਤਵਸੇਨ ਹਿ ਸਤ੍ਤੋ ''ਦਤ੍ਤੋ, ਤਿਸ੍ਸੋ, ਗੋਤਮੋ''ਤਿ ਉਦ੍ਦਿਸੀਯਤਿ; ਵਣ੍ਣਾਦੀਹਿ ਓਦਾਤੋ, ਸਾਮੋਤਿ ਨਾਨਤ੍ਤਤੋ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ; ਤਸ੍ਮਾ ਨਾਮਗੋਤ੍ਤਂ ਉਦ੍ਦੇਸੋ, ਇਤਰੇ ਆਕਾਰਾ। ਕਿਂ ਪਨ ਬੁਦ੍ਧਾਯੇਵ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਸਰਨ੍ਤੀਤਿ? ਵੁਚ੍ਚਤੇ – ਨ ਬੁਦ੍ਧਾਯੇਵ, ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧ-ਬੁਦ੍ਧਸਾਵਕ-ਤਿਤ੍ਥਿਯਾਪਿ, ਨੋ ਚ ਖੋ ਅਵਿਸੇਸੇਨ। ਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਹਿ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਂਯੇਵ ਕਪ੍ਪੇ ਸਰਨ੍ਤਿ, ਨ ਤਤੋ ਪਰਂ। ਕਸ੍ਮਾ? ਦੁਬ੍ਬਲਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ। ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਨਾਮਰੂਪਪਰਿਚ੍ਛੇਦਵਿਰਹਤੋ ਦੁਬ੍ਬਲਾ ਪਞ੍ਞਾ ਹੋਤਿ। ਸਾਵਕੇਸੁ ਪਨ ਅਸੀਤਿਮਹਾਸਾਵਕਾ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਸਰਨ੍ਤਿ; ਦ੍ਵੇ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾ ਏਕਮਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਂ ਸਤਸਹਸ੍ਸਞ੍ਚ। ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਦ੍ਵੇ ਅਸਙ੍ਖ੍ਯੇਯ੍ਯਾਨਿ ਸਤਸਹਸ੍ਸਞ੍ਚ। ਏਤ੍ਤਕੋ ਹਿ ਤੇਸਂ ਅਭਿਨੀਹਾਰੋ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਪਨ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਯਾਵ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਤਾਵ ਸਰਨ੍ਤਿ। ਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਚ ਖਨ੍ਧਪਟਿਪਾਟਿਮੇਵ ਸਰਨ੍ਤਿ। ਪਟਿਪਾਟਿਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਚੁਤਿਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਸਰਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਅਨ੍ਧਾਨਂ ਵਿਯ ਇਚ੍ਛਿਤਪ੍ਪਦੇਸੋਕ੍ਕਮਨਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਸਾਵਕਾ ਉਭਯਥਾਪਿ ਸਰਨ੍ਤਿ; ਤਥਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ। ਬੁਦ੍ਧਾ ਪਨ ਖਨ੍ਧਪਟਿਪਾਟਿਯਾਪਿ ਚੁਤਿਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨਪਿ ਸੀਹੋਕ੍ਕਨ੍ਤਵਸੇਨਪਿ ਅਨੇਕਾਸੁ ਕਪ੍ਪਕੋਟੀਸੁ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵਾ ਉਪਰਿ ਵਾ ਯਂ ਯਂ ਠਾਨਂ ਆਕਙ੍ਖਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਸਰਨ੍ਤਿਯੇਵ।

ਅਯਂ ਖੋ ਮੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਤਿਆਦੀਸੁ **ਮੇ**ਤਿ ਮਯਾ। **ਵਿਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਵਿਦਿਤਕਰਣਟ੍ਠੇਨ ਵਿਜ੍ਜਾ। ਕਿਂ ਵਿਦਿਤਂ ਕਰੋਤਿ? ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ। **ਅਵਿਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਸ੍ਸ ਅਵਿਦਿਤਕਰਣਟ੍ਠੇਨ ਤਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਕਮੋਹੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਤਮੋ**ਤਿ ਸ੍ਵੇਵ ਮੋਹੋ ਤਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਕਟ੍ਠੇਨ ''ਤਮੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਆਲੋਕੋ**ਤਿ ਸਾਯੇਵ ਵਿਜ੍ਜਾ ਓਭਾਸਕਰਣਟ੍ਠੇਨ ''ਆਲੋਕੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਵਿਜ੍ਜਾ ਅਧਿਗਤਾਤਿ ਅਯਂ ਅਤ੍ਥੋ, ਸੇਸਂ ਪਸਂਸਾਵਚਨਂ। ਯੋਜਨਾ ਪਨੇਤ੍ਥ – ਅਯਂ ਖੋ ਮੇ ਵਿਜ੍ਜਾ ਅਧਿਗਤਾ, ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਅਧਿਗਤਵਿਜ੍ਜਸ੍ਸ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਵਿਹਤਾ, ਵਿਨਟ੍ਠਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਸ੍ਮਾ? ਯਸ੍ਮਾ ਵਿਜ੍ਜਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ। ਏਸ ਨਯੋ ਇਤਰਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਪਦਦ੍ਵਯੇ।

ਯਥਾ ਤਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਯਥਾ**ਤਿ ਓਪਮ੍ਮਤ੍ਥੋ। **ਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤੋ। ਸਤਿਯਾ ਅਵਿਪ੍ਪਵਾਸੇਨ **ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਸ੍ਸ**। ਵੀਰਿਯਾਤਾਪੇਨ **ਆਤਾਪਿਨੋ**। ਕਾਯੇ ਚ ਜੀਵਿਤੇ ਚ ਅਨਪੇਕ੍ਖਤਾਯ **ਪਹਿਤਤ੍ਤਸ੍ਸ,** ਪੇਸਿਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਯਥਾ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਤਾਪਿਨੋ ਪਹਿਤਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਹਰਤੋ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਵਿਹਞ੍ਞੇਯ੍ਯ ਵਿਜ੍ਜਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਤਮੋ ਵਿਹਞ੍ਞੇਯ੍ਯ ਆਲੋਕੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ; ਏਵਮੇਵ ਮਮ ਅਵਿਜ੍ਜਾ ਵਿਹਤਾ ਵਿਜ੍ਜਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਤਮੋ ਵਿਹਤੋ ਆਲੋਕੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਏਤਸ੍ਸ ਮੇ ਪਧਾਨਾਨੁਯੋਗਸ੍ਸ ਅਨੁਰੂਪਮੇਵ ਫਲਂ ਲਦ੍ਧਨ੍ਤਿ।

ਅਯਂ ਖੋ ਮੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ ਪਠਮਾ ਅਭਿਨਿਬ੍ਭਿਦਾ ਅਹੋਸਿ ਕੁਕ੍ਕੁਟਚ੍ਛਾਪਕਸ੍ਸੇਵ ਅਣ੍ਡਕੋਸਮ੍ਹਾਤਿ ਅਯਂ ਖੋ ਮਮ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਾਨੁਸ੍ਸਤਿਞਾਣਮੁਖਤੁਣ੍ਡਕੇਨ ਪੁਬ੍ਬੇ ਨਿਵੁਤ੍ਥਕ੍ਖਨ੍ਧਪਟਿਚ੍ਛਾਦਕਂ ਅਵਿਜ੍ਜਣ੍ਡਕੋਸਂ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ ਪਠਮਾ ਅਭਿਨਿਬ੍ਭਿਦਾ ਪਠਮਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਪਠਮਾ ਅਰਿਯਾਜਾਤਿ ਅਹੋਸਿ, ਕੁਕ੍ਕੁਟਚ੍ਛਾਪਕਸ੍ਸੇਵ ਮੁਖਤੁਣ੍ਡਕੇਨ ਵਾ ਪਾਦਨਖਸਿਖਾਯ ਵਾ ਅਣ੍ਡਕੋਸਂ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ ਤਮ੍ਹਾ ਅਣ੍ਡਕੋਸਮ੍ਹਾ ਅਭਿਨਿਬ੍ਭਿਦਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਕੁਕ੍ਕੁਟਨਿਕਾਯੇ ਪਚ੍ਚਾਜਾਤੀਤਿ।

ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਞਾਣਕਥਾ

੧੩. ਸੋ ਏਵਂ...ਪੇ॰... ਚੁਤੂਪਪਾਤਞਾਣਾਯਾਤਿ ਚੁਤਿਯਾ ਚ ਉਪਪਾਤੇ ਚ ਞਾਣਾਯ; ਯੇਨ ਞਾਣੇਨ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਚੁਤਿ ਚ ਉਪਪਾਤੋ ਚ ਞਾਯਤਿ, ਤਦਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਸਿ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਕਮ੍ਮਚਿਤ੍ਤਂ ਨੀਹਰਿਂ। **ਸੋ ਦਿਬ੍ਬੇਨ...ਪੇ॰... ਪਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਪੂਰਿਤਪਾਰਮੀਨਂ ਮਹਾਸਤ੍ਤਾਨਂ ਪਰਿਕਮ੍ਮਕਰਣਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਤੇ ਹਿ ਚਿਤ੍ਤੇ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮਿਤਮਤ੍ਤੇ ਏਵ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਸਤ੍ਤੇ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਪਨ ਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਸਂ ਵਸੇਨ ਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ। ਤਂ ਪਨ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਂ ਅਤਿਭਾਰਿਯਂ

ਵਿਨਯਨਿਦਾਨਂ ਕਰੋਤਿ; ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਨ ਵਦਾਮ। ਅਤ੍ਥਿਕੇਹਿ ਪਨ **ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ** (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੨.੪੧੧) ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਇਧ ਪਨ ਪਾਲ਼ਿਮੇਵ ਵਣ੍ਣਯਿਸ੍ਸਾਮ।

ਸੋਤਿ ਸੋ ਅਹਂ। **ਦਿਬ੍ਬੇਨਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਦਿਬ੍ਬਸਦਿਸਤ੍ਤਾ **ਦਿਬ੍ਬਂ** । ਦੇਵਤਾਨਞ੍ਹਿ ਸੁਚਰਿਤਕਮ੍ਮਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਂ ਪਿਤ੍ਤਸੇਮ੍ਹਰੁਹਿਰਾਦੀਹਿ ਅਪਲਿਬੁਦ੍ਧਂ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤਤਾਯ ਦੂਰੇਪਿ ਆਰਮ੍ਮਣਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨਸਮਤ੍ਥਂ ਦਿਬ੍ਬਂ ਪਸਾਦਚਕ੍ਖੁ ਹੋਤਿ। ਇਦਞ੍ਚਾਪਿ ਵੀਰਿਯਭਾਵਨਾਬਲਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਂ ਞਾਣਚਕ੍ਖੁ ਤਾਦਿਸਮੇਵਾਤਿ ਦਿਬ੍ਬਸਦਿਸਤ੍ਤਾ ਦਿਬ੍ਬਂ, ਦਿਬ੍ਬਵਿਹਾਰਵਸੇਨ ਪਟਿਲਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਚ ਦਿਬ੍ਬਵਿਹਾਰਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਤ੍ਤਾਪਿ ਦਿਬ੍ਬਂ, ਆਲੋਕਪਰਿਗ੍ਗਹੇਨ ਮਹਾਜੁਤਿਕਤ੍ਤਾਪਿ ਦਿਬ੍ਬਂ, ਤਿਰੋਕੁਟ੍ਟਾਦਿਗਤਰੂਪਦਸ੍ਸਨੇਨ ਮਹਾਗਤਿਕਤ੍ਤਾਪਿ ਦਿਬ੍ਬਂ। ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਸਦ੍ਦਸਤ੍ਥਾਨੁਸਾਰੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਦਸ੍ਸਨਟ੍ਠੇਨ **ਚਕ੍ਖੁ**। ਚਕ੍ਖੁਕਿਚ੍ਚਕਰਣੇਨ ਚਕ੍ਖੁਮਿਵਾਤਿਪਿ ਚਕ੍ਖੁ। ਚੁਤੂਪਪਾਤਦਸ੍ਸਨੇਨ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਸੁਦ੍ਧਿਹੇਤੁਤ੍ਤਾ **ਵਿਸੁਦ੍ਧਂ**। ਯੋ ਹਿ ਚੁਤਿਮਤ੍ਤਮੇਵ ਪਸ੍ਸਤਿ ਨ ਉਪਪਾਤਂ, ਸੋ ਉਚ੍ਛੇਦਦਿਟ੍ਠਿਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਯੋ ਉਪਪਾਤਮਤ੍ਤਮੇਵ ਪਸ੍ਸਤਿ ਨ ਚੁਤਿਂ, ਸੋ ਨਵਸਤ੍ਤਪਾਤੁਭਾਵਦਿਟ੍ਠਿਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਤਦੁਭਯਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਯਸ੍ਮਾ ਦੁਵਿਧਮ੍ਪਿ ਤਂ ਦਿਟ੍ਠਿਗਤਂ ਅਤਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਸ੍ਮਾਸ੍ਸ ਤਂ ਦਸ੍ਸਨਂ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਸੁਦ੍ਧਿਹੇਤੁ ਹੋਤਿ। ਤਦੁਭਯਞ੍ਚ ਭਗਵਾ ਅਦ੍ਦਸ। ਤੇਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਚੁਤੂਪਪਾਤਦਸ੍ਸਨੇਨ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਸੁਦ੍ਧਿਹੇਤੁਤ੍ਤਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧ''ਨ੍ਤਿ।

ਏਕਾਦਸਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਵਿਰਹਤੋ ਵਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧਂ। ਭਗਵਤੋ ਹਿ ਏਕਾਦਸਪਕ੍ਕਿਲੇਸਵਿਰਹਿਤਂ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁ। ਯਥਾਹ – ''ਸੋ ਖੋ ਅਹਂ, ਅਨੁਰੁਦ੍ਧ, 'ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਾ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸੋ'ਤਿ ਇਤਿ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਵਿਚਿਕਿਚ੍ਛਂ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਂ ਪਜਹਿਂ। ਅਮਨਸਿਕਾਰੋ...ਪੇ॰... ਥਿਨਮਿਦ੍ਧਂ... ਛਮ੍ਭਿਤਤ੍ਤਂ... ਉਪ੍ਪਿਲਂ... ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ... ਅਚ੍ਚਾਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਂ... ਅਤਿਲੀਨਵੀਰਿਯਂ... ਅਭਿਜਪ੍ਪਾ... ਨਾਨਤ੍ਤਸਞ੍ਞਾ... 'ਅਤਿਨਿਜ੍ਝਾਯਿਤਤ੍ਤਂ ਰੂਪਾਨਂ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸੋ'ਤਿ ਇਤਿ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਅਤਿਨਿਜ੍ਝਾਯਿਤਤ੍ਤਂ ਰੂਪਾਨਂ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਂ ਪਜਹਿਂ। ਸੋ ਖੋ ਅਹਂ, ਅਨੁਰੁਦ੍ਧ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਆਤਾਪੀ ਪਹਿਤਤ੍ਤੋ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਓਭਾਸਞ੍ਹਿ ਖੋ ਸਞ੍ਜਾਨਾਮਿ, ਨ ਚ ਰੂਪਾਨਿ ਪਸ੍ਸਾਮਿ। ਰੂਪਾਨਿ ਹਿ ਖੋ ਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਨ ਚ ਓਭਾਸਂ ਸਞ੍ਜਾਨਾਮੀ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੨੪੨-੨੪੩) ਏਵਮਾਦਿ। ਤਦੇਵਂ ਏਕਾਦਸੁਪਕ੍ਕਿਲੇਸਵਿਰਹਤੋ ਵਿਸੁਦ੍ਧਂ।

ਮਨੁਸ੍ਸੂਪਚਾਰਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਰੂਪਦਸ੍ਸਨੇਨ **ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਾਨੁਸਕਂ;** ਮਾਨੁਸਕਂ ਵਾ ਮਂਸਚਕ੍ਖੁਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਾਨੁਸਕਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਤੇਨ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਵਿਸੁਦ੍ਧੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਾਨੁਸਕੇਨ।

ਸਤ੍ਤੇ ਪਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਮਂਸਚਕ੍ਖੁਨਾ ਵਿਯ ਸਤ੍ਤੇ ਪਸ੍ਸਾਮਿ ਦਕ੍ਖਾਮਿ ਓਲੋਕੇਮਿ। **ਚਵਮਾਨੇ ਉਪਪਜ੍ਜਮਾਨੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚੁਤਿਕ੍ਖਣੇ ਵਾ ਉਪਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ ਵਾ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਨਾ ਦਟ੍ਠੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਯੇ ਪਨ ਆਸਨ੍ਨਚੁਤਿਕਾ ਇਦਾਨਿ ਚਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਤੇ **ਚਵਮਾਨਾ**। ਯੇ ਚ ਗਹਿਤਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਾ ਸਮ੍ਪਤਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਵਾ, ਤੇ **ਉਪਪਜ੍ਜਮਾਨਾ**ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਤੇ ਏਵਰੂਪੇ ਚਵਮਾਨੇ ਉਪਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਚ ਪਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਹੀਨੇ**ਤਿ ਮੋਹਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦਯੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਹੀਨਾਨਂ ਜਾਤਿਕੁਲਭੋਗਾਦੀਨਂ ਵਸੇਨ ਹੀਲ਼ਿਤੇ ਓਹੀਲ਼ਿਤੇ ਉਞ੍ਞਾਤੇ ਅਵਞ੍ਞਾਤੇ। **ਪਣੀਤੇ**ਤਿ ਅਮੋਹਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦਯੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਤਬ੍ਬਿਪਰੀਤੇ। **ਸੁਵਣ੍ਣੇ**ਤਿ ਅਦੋਸਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦਯੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਇਟ੍ਠਕਨ੍ਤਮਨਾਪਵਣ੍ਣਯੁਤ੍ਤੇ। **ਦੁਬ੍ਬਣ੍ਣੇ**ਤਿ ਦੋਸਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦਯੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਨਿਟ੍ਠਾਕਨ੍ਤਅਮਨਾਪਵਣ੍ਣਯੁਤ੍ਤੇ; ਅਭਿਰੂਪੇ ਵਿਰੂਪੇਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੁਗਤੇ**ਤਿ ਸੁਗਤਿਗਤੇ, ਅਲੋਭਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦਯੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵਾ ਅਡ੍ਢੇ ਮਹਦ੍ਧਨੇ। **ਦੁਗ੍ਗਤੇ**ਤਿ ਦੁਗ੍ਗਤਿਗਤੇ, ਲੋਭਨਿਸ੍ਸਨ੍ਦਯੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵਾ ਦਲਿਦ੍ਦੇ ਅਪ੍ਪਨ੍ਨਪਾਨੇ। **ਯਥਾਕਮ੍ਮੂਪਗੇ**ਤਿ ਯਂ ਯਂ ਕਮ੍ਮਂ ਉਪਚਿਤਂ ਤੇਨ ਤੇਨ ਉਪਗਤੇ। ਤਤ੍ਥ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ''ਚਵਮਾਨੇ''ਤਿਆਦੀਹਿ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਕਿਚ੍ਚਂ ਵੁਤ੍ਤਂ; ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਪਦੇਨ ਯਥਾਕਮ੍ਮੂਪਗਞਾਣਕਿਚ੍ਚਂ।

ਤਸ੍ਸ ਚ ਞਾਣਸ੍ਸ ਅਯਮੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕ੍ਕਮੋ – ਸੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਨਿਰਯਾਭਿਮੁਖਂ ਆਲੋਕਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਨੇਰਯਿਕਸਤ੍ਤੇ ਪਸ੍ਸਤਿ ਮਹਨ੍ਤਂ ਦੁਕ੍ਖਮਨੁਭਵਮਾਨੇ, ਤਂ ਦਸ੍ਸਨਂ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਕਿਚ੍ਚਮੇਵ। ਸੋ ਏਵਂ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ – ''ਕਿਨ੍ਨੁ ਖੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਇਮੇ ਸਤ੍ਤਾ ਏਤਂ ਦੁਕ੍ਖਮਨੁਭਵਨ੍ਤੀ''ਤਿ? ਅਥਸ੍ਸ ''ਇਦਂ ਨਾਮ ਕਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਤਂ ਕਮ੍ਮਾਰਮ੍ਮਣਂ ਞਾਣਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਥਾ ਉਪਰਿ ਦੇਵਲੋਕਾਭਿਮੁਖਂ

ਆਲੋਕੰ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਨਨ੍ਦਨਵਨ-ਮਿਸ੍ਸਕਵਨ-ਫਾਰੁਸਕਵਨਾਦੀਸੁ ਸਤ੍ਤੇ ਪਸ੍ਸਤਿ ਮਹਾਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਅਨੁਭਵਮਾਨੇ। ਤਮ੍ਪਿ ਦਸ੍ਸਨੰ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਕਿਚ੍ਚਮੇਵ। ਸੋ ਏਵੰ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ – ''ਕਿਨ੍ਨੁ ਖੋ ਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਇਮੇ ਸਤ੍ਤਾ ਏਤੰ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਅਨੁਭਵਨ੍ਤੀ''ਤਿ? ਅਥਸ੍ਸ ''ਇਦੰ ਨਾਮ ਕਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਤੰਕਮ੍ਮਾਰਮ੍ਮਣੰ ਞਾਣੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਇਦੰ ਯਥਾਕਮ੍ਮੂਪਗਞਾਣੰ ਨਾਮ। ਇਮਸ੍ਸ ਵਿਸੁੰ ਪਰਿਕਮ੍ਮੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਯਥਾ ਚਿਮਸ੍ਸ, ਏਵੰ ਅਨਾਗਤੰਸਞਾਣਸ੍ਸਪਿ। ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਪਾਦਕਾਨੇਵ ਹਿ ਇਮਾਨਿ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਨਾ ਸਹੇਵ ਇਜ੍ਝਨ੍ਤਿ।

ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤੇਨਾਤਿਆਦੀਸੁ ਦੁਟ੍ਠੁ ਚਰਿਤੰ ਦੁਟ੍ਠੰ ਵਾ ਚਰਿਤੰ ਕਿਲੇਸਪੂਤਿਕਤ੍ਤਾਤਿ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤੰ; ਕਾਯੇਨ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤੰ, ਕਾਯਤੋ ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਦੁਚ੍ਚਰਿਤਨ੍ਤਿ **ਕਾਯਦੁਚ੍ਚਰਿਤੰ**। ਏਵੰ ਵਚੀਮਨੋਦੁਚ੍ਚਰਿਤਾਨਿਪਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾਨਿ। **ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ**ਤਿ ਸਮਙ੍ਗੀਭੂਤਾ। **ਅਰਿਯਾਨੰ ਉਪਵਾਦਕਾ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧ-ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧ-ਬੁਦ੍ਧਸਾਵਕਾਨੰ ਅਰਿਯਾਨੰ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਗਿਹਿਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਨਮ੍ਪਿ ਅਨਤ੍ਥਕਾਮਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਿਮਵਤ੍ਥੁਨਾ ਵਾ ਗੁਣਪਰਿਧੰਸਨੇਨ ਵਾ ਉਪਵਾਦਕਾ; ਅਕ੍ਕੋਸਕਾ, ਗਰਹਕਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ''ਨਤ੍ਥਿ ਇਮੇਸੰ ਸਮਣਧਮ੍ਮੋ, ਅਸ੍ਸਮਣਾ ਏਤੇ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਿਮਵਤ੍ਥੁਨਾ ਉਪਵਦਤਿ। ''ਨਤ੍ਥਿ ਇਮੇਸੰ ਝਾਨੰ ਵਾ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ ਵਾ ਮਗ੍ਗੋ ਵਾ ਫਲੰ ਵਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੋ ਗੁਣਪਰਿਧੰਸਨੇਨ ਉਪਵਦਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੋ ਚ ਜਾਨੰ ਵਾ ਉਪਵਦੇਯ੍ਯ ਅਜਾਨੰ ਵਾ, ਉਭਯਥਾਪਿ ਅਰਿਯੂਪਵਾਦੋਵ ਹੋਤਿ। ਭਾਰਿਯੰ ਕਮ੍ਮੰ ਸਗ੍ਗਾਵਰਣੰ ਮਗ੍ਗਾਵਰਣਞ੍ਚ, ਸਤੇਕਿਚ੍ਛੰ ਪਨ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਚ ਆਵਿਭਾਵਤ੍ਥੰ ਇਦੰ ਵਤ੍ਥੁਮੁਦਾਹਰਨ੍ਤਿ –

''ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿੰ ਕਿਰ ਗਾਮੇ ਏਕੋ ਥੇਰੋ ਚ ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੁ ਚ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਪਠਮਘਰੇਯੇਵ ਉਲ੍ਲੁਙ੍ਕਮਤ੍ਤੰ ਉਣ੍ਹਯਾਗੁੰ ਲਭਿੰਸੁ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਚ ਕੁਚ੍ਛਿਵਾਤੋ ਅਤ੍ਥਿ। ਸੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – 'ਅਯੰ ਯਾਗੁ ਮਯ੍ਹੰ ਸਪ੍ਪਾਯਾ, ਯਾਵ ਨ ਸੀਤਲਾ ਹੋਤਿ ਤਾਵ ਨੰ ਪਿਵਾਮੀ'ਤਿ। ਸੋ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਉਮ੍ਮਾਰਤ੍ਥਾਯ ਆਹਟੇ ਦਾਰੁਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਤੰ ਪਿਵਿ। ਇਤਰੋ ਤੰ ਜਿਗੁਚ੍ਛਿ – 'ਅਤਿਚ੍ਛਾਤੋ ਵਤਾਯੰ ਮਹਲ੍ਲਕੋ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਲਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਕੰ ਅਕਾਸੀ'ਤਿ। ਥੇਰੋ ਗਾਮੇ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੁੰ ਆਹ – 'ਅਤ੍ਥਿ ਤੇ, ਆਵੁਸੋ, ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸਾਸਨੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾ'ਤਿ? 'ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਅਹ'ਨ੍ਤਿ। 'ਤੇਨ ਹਾਵੁਸੋ, ਉਪਰਿਮਗ੍ਗਤ੍ਥਾਯ ਵਾਯਾਮੰ ਮਾ ਅਕਾਸਿ, ਖੀਣਾਸਵੋ ਤਯਾ ਉਪਵਦਿਤੋ'ਤਿ। ਸੋ ਤੰ ਖਮਾਪੇਸਿ। ਤੇਨਸ੍ਸ ਤੰ ਪਾਕਤਿਕੰ ਅਹੋਸਿ''। ਤਸ੍ਮਾ ਯੋ ਅਞ੍ਞੋਪਿ ਅਰਿਯੰ ਉਪਵਦਤਿ, ਤੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਚੇ ਅਤ੍ਤਨਾ ਵੁਡ੍ਢਤਰੋ ਹੋਤਿ, ''ਅਹੰ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਅਵਚੰ, ਤੰ ਮੇ ਖਮਾਹੀ''ਤਿ ਖਮਾਪੇਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇ ਨਵਕਤਰੋ ਹੋਤਿ , ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕੰ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਜਲਿੰ ਪਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਅਹੰ ਭਨ੍ਤੇ ਤੁਮ੍ਹੇ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਅਵਚੰ, ਤੰ ਮੇ ਖਮਥਾ''ਤਿ ਖਮਾਪੇਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇ ਸੋ ਨਕ੍ਖਮਤਿ ਦਿਸਾਪਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਯੇ ਤਸ੍ਮਿੰ ਵਿਹਾਰੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਸਨ੍ਤਿ ਤੇਸੰ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਚੇ ਅਤ੍ਤਨਾ ਵੁਡ੍ਢਤਰੋ ਹੋਤਿ ਠਿਤਕੇਨੇਵ, ਸਚੇ ਨਵਕਤਰੋ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕੰ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਜਲਿੰ ਪਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਸੁਕੰ ਨਾਮ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਅਵਚੰ, ਖਮਤੁ ਮੇ ਸੋ ਆਯਸ੍ਮਾ''ਤਿ ਏਵੰ ਵਦਨ੍ਤੇਨ ਖਮਾਪੇਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇ ਸੋ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੋ ਹੋਤਿ, ਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤਮਞ੍ਚਟ੍ਠਾਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਸਿਵਥਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਪਿ ਖਮਾਪੇਤਬ੍ਬੋ। ਏਵੰ ਕਤੇ ਸਗ੍ਗਾਵਰਣਞ੍ਚ ਮਗ੍ਗਾਵਰਣਞ੍ਚ ਨ ਹੋਤਿ, ਪਾਕਤਿਕਮੇਵ ਹੋਤਿ।

ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾਤਿ ਵਿਪਰੀਤਦਸ੍ਸਨਾ। **ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਮ੍ਮਸਮਾਦਾਨਾ**ਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਵਸੇਨ ਸਮਾਦਿਨ੍ਨਨਾਨਾਵਿਧਕਮ੍ਮਾ, ਯੇ ਚ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਮੂਲਕੇਸੁ ਕਾਯਕਮ੍ਮਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਸਮਾਦਪੇਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਵਚੀਦੁਚ੍ਚਰਿਤਗ੍ਗਹਣੇਨੇਵ ਅਰਿਯੂਪਵਾਦੇ, ਮਨੋਦੁਚ੍ਚਰਿਤਗ੍ਗਹਣੇਨ ਚ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾਯਪਿ ਇਮੇਸੰ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਪੁਨ ਵਚਨੰ ਮਹਾਸਾਵਜ੍ਜਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਮਹਾਸਾਵਜ੍ਜੋ ਹਿ ਅਰਿਯੂਪਵਾਦੋ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਸਦਿਸੋ। ਯਥਾਹ – ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਸਮਾਧਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਪਞ੍ਞਾਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਦਿਟ੍ਠੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਅਞ੍ਞੰ ਆਰਾਧੇਯ੍ਯ; ਏਵੰਸਮ੍ਪਦਮਿਦੰ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਵਦਾਮਿ ਤੰ ਵਾਚੰ ਅਪ੍ਪਹਾਯ ਤੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਅਪ੍ਪਹਾਯ ਤੰ ਦਿਟ੍ਠਿੰ ਅਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਯਥਾਭਤੰ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ, ਏਵੰ ਨਿਰਯੇ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੪੯)।

ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਤੋ ਚ ਮਹਾਸਾਵਜ੍ਜਤਰੰ ਨਾਮ ਅਞ੍ਞੰ ਨਤ੍ਥਿ। ਯਥਾਹ – ''ਨਾਹੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਞ੍ਞੰ ਏਕਧਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਸਮਨੁਪਸ੍ਸਾਮਿ, ਏਵੰ ਮਹਾਸਾਵਜ੍ਜਤਰੰ, ਯਥਯਿਦੰ, ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿ। ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਪਰਮਾਨਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਜ੍ਜਾਨੀ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੧.੩੧੦)।

ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾਤਿ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕ੍ਖਨ੍ਧਪਰਿਚ੍ਚਾਗਾ। **ਪਰਂ ਮਰਣਾ**ਤਿ ਤਦਨਨ੍ਤਰਂ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕ੍ਖਨ੍ਧਗ੍ਗਹਣੇ। ਅਥਵਾ ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾਤਿ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸੁਪਚ੍ਛੇਦਾ। ਪਰਂ ਮਰਣਾਤਿ ਚੁਤਿਚਿਤ੍ਤਤੋ ਉਦ੍ਧਂ। **ਅਪਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦਿ ਸਬ੍ਬਂ ਨਿਰਯਵੇਵਚਨਂ। ਨਿਰਯੋ ਹਿ ਸਗ੍ਗਮੋਕ੍ਖਹੇਤੁਭੂਤਾ ਪੁਞ੍ਞਸਮ੍ਮਤਾ ਅਯਾ ਅਪੇਤਤ੍ਤਾ, ਸੁਖਾਨਂ ਵਾ ਆਯਸ੍ਸ ਅਭਾਵਾ ਅਪਾਯੋ। ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਗਤਿ ਪਟਿਸਰਣਨ੍ਤਿ **ਦੁਗ੍ਗਤਿ**; ਦੋਸਬਹੁਲਤਾਯ ਵਾ ਦੁਟ੍ਠੇਨ ਕਮ੍ਮੁਨਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਗਤੀਤਿ ਦੁਗ੍ਗਤਿ। ਵਿਵਸਾ ਨਿਪਤਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਕਟਕਾਰਿਨੋਤਿ **ਵਿਨਿਪਾਤੋ**; ਵਿਨਸ੍ਸਨ੍ਤਾ ਵਾ ਏਤ੍ਥ ਨਿਪਤਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਭਿਜ੍ਜਮਾਨਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਾਤਿ ਵਿਨਿਪਾਤੋ। ਨਤ੍ਥਿ ਏਤ੍ਥ ਅਸ੍ਸਾਦਸਞ੍ਞਿਤੋ ਅਯੋਤਿ **ਨਿਰਯੋ**।

ਅਥ ਵਾ ਅਪਾਯਗ੍ਗਹਣੇਨ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿਂ ਦੀਪੇਤਿ। ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਯੋਨਿ ਹਿ ਅਪਾਯੋ, ਸੁਗਤਿਯਾ ਅਪੇਤਤ੍ਤਾ; ਨ ਦੁਗ੍ਗਤਿ, ਮਹੇਸਕ੍ਖਾਨਂ ਨਾਗਰਾਜਾਦੀਨਂ ਸਮ੍ਭਵਤੋ। ਦੁਗ੍ਗਤਿਗ੍ਗਹਣੇਨ ਪੇਤ੍ਤਿਵਿਸਯਂ ਦੀਪੇਤਿ। ਸੋ ਹਿ ਅਪਾਯੋ ਚੇਵ ਦੁਗ੍ਗਤਿ ਚ ਸੁਗਤਿਤੋ ਅਪੇਤਤ੍ਤਾ, ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਚ ਗਤਿਭੂਤਤ੍ਤਾ; ਨ ਤੁ ਵਿਨਿਪਾਤੋ ਅਸੁਰਸਦਿਸਂ ਅਵਿਨਿਪਤਿਤਤ੍ਤਾ। ਪੇਤਮਹਿਦ੍ਧਿਕਾਨਞ੍ਹਿ ਵਿਮਾਨਾਨਿਪਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। ਵਿਨਿਪਾਤਗ੍ਗਹਣੇਨ ਅਸੁਰਕਾਯਂ ਦੀਪੇਤਿ। ਸੋ ਹਿ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਨਤ੍ਥੇਨ ਅਪਾਯੋ ਚੇਵ ਦੁਗ੍ਗਤਿ ਚ ਸਬ੍ਬਸਮੁਸ੍ਸਯੇਹਿ ਚ ਵਿਨਿਪਤਿਤਤ੍ਤਾ ਵਿਨਿਪਾਤੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਨਿਰਯਗ੍ਗਹਣੇਨ ਅਵੀਚਿ-ਆਦਿਅਨੇਕਪ੍ਪਕਾਰਂ ਨਿਰਯਮੇਵ ਦੀਪੇਤਿ। **ਉਪਪਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਉਪਗਤਾ, ਤਤ੍ਥ ਅਭਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਵੁਤ੍ਤਵਿਪਰਿਯਾਯੇਨ ਸੁਕ੍ਕਪਕ੍ਖੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਯਂ ਪਨ ਵਿਸੇਸੋ – ਏਤ੍ਥ ਸੁਗਤਿਗ੍ਗਹਣੇਨ ਮਨੁਸ੍ਸਗਤਿਪਿ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਤਿ। ਸਗ੍ਗਗ੍ਗਹਣੇਨ ਦੇਵਗਤਿਯੇਵ। ਤਤ੍ਥ ਸੁਨ੍ਦਰਾ ਗਤੀਤਿ **ਸੁਗਤਿ**। ਰੂਪਾਦਿਵਿਸਯੇਹਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਅਗ੍ਗੋਤਿ **ਸਗ੍ਗੋ**। ਸੋ ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਲੁਜ੍ਜਨਪਲੁਜ੍ਜਨਟ੍ਠੇਨ **ਲੋਕੋ**ਤਿ ਅਯਂ ਵਚਨਤ੍ਥੋ। **ਵਿਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਞਾਣਵਿਜ੍ਜਾ। **ਅਵਿਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਚੁਤਿਪਟਿਸਨ੍ਧਿਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਕਾ ਅਵਿਜ੍ਜਾ। ਸੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ਅਯਮੇਵ ਹੇਤ੍ਥ ਵਿਸੇਸੋ – ਯਥਾ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਕਥਾਯਂ ''ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਾਨੁਸ੍ਸਤਿਞਾਣਮੁਖਤੁਣ੍ਡਕੇਨ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵੁਤ੍ਥਕ੍ਖਨ੍ਧਪਅਚ੍ਛਾਦਕਂ ਅਵਿਜ੍ਜਣ੍ਡਕੋਸਂ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ; ਏਵਮਿਧ ''ਚੁਤੂਪਪਾਤਞਾਣਮੁਖਤੁਣ੍ਡਕੇਨ ਚੁਤੂਪਪਾਤਪਟਿਚ੍ਛਾਦਕਂ ਅਵਿਜ੍ਜਣ੍ਡਕੋਸਂ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ।

ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਞਾਣਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਆਸਵਕ੍ਖਯਞਾਣਕਥਾ

੧੪. **ਸੋ ਏਵਂ ਸਮਾਹਿਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਇਧ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਾਦਕਂ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਚਿਤ੍ਤਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਆਸਵਾਨਂ ਖਯਞਾਣਾਯਾ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਞਾਣਤ੍ਥਾਯ। ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੋ ਹਿ ਆਸਵਵਿਨਾਸਨਤੋ ਆਸਵਾਨਂ ਖਯੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਤ੍ਰ ਚੇਤਂ ਞਾਣਂ ਤਪ੍ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾਤਿ । **ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨਿਨ੍ਨਾਮੇਸਿ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਚਿਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨੀਹਰਿ। **ਸੋ ਇਦਂ ਦੁਕ੍ਖ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਸੁ ''ਏਤ੍ਤਕਂ ਦੁਕ੍ਖਂ, ਨ ਇਤੋ ਭਿਯ੍ਯੋ''ਤਿ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਖਸਚ੍ਚਂ ਸਰਸਲਕ੍ਖਣਪਟਿਵੇਧੇਨ ਯਥਾਭੂਤਂ ਅਬ੍ਭਞ੍ਞਾਸਿਂ ਜਾਨਿਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਂ। ਤਸ੍ਸ ਚ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਕਂ ਤਣ੍ਹਂ ''ਅਯਂ ਦੁਕ੍ਖਸਮੁਦਯੋ''ਤਿ, ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਯਂ ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਵਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ ਤਂ ਤੇਸਂ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ''ਅਯਂ ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧੋ''ਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਚ ਸਮ੍ਪਾਪਕਂ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਂ ''ਅਯਂ ਦੁਕ੍ਖਨਿਰੋਧਗਾਮਿਨੀ ਪਟਿਪਦਾ''ਤਿ ਸਰਸਲਕ੍ਖਣਪਟਿਵੇਧੇਨ ਯਥਾਭੂਤਂ ਅਬ੍ਭਞ੍ਞਾਸਿਂ ਜਾਨਿਂ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਨ੍ਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਏਵਂ ਸਰੂਪਤੋ ਸਚ੍ਚਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਕਿਲੇਸਵਸੇਨ ਪਰਿਯਾਯਤੋ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **''ਇਮੇ ਆਸ**ਵਾ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਤਸ੍ਸ ਮੇ ਏਵਂ ਜਾਨਤੋ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਤੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਮਯ੍ਹਂ ਏਵਂ ਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਵਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਹ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਕੋਟਿਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਮਗ੍ਗਂ ਕਥੇਤਿ। **ਕਾਮਾਸ**ਵਾਤਿ ਕਾਮਾਸਵਤੋ। **ਵਿਮੁਚ੍ਚਿਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਫਲਕ੍ਖਣਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੇ ਹਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਫਲਕ੍ਖਣੇ ਵਿਮੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਵਿਮੁਤ੍ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਿਮੁਤ੍ਤਮਿਤਿ ਞਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਞਾਣਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਖੀਣਾ ਜਾਤੀ**ਤਿਆਦੀਹਿ ਤਸ੍ਸ ਭੂਮਿਂ। ਤੇਨ ਹਿ ਞਾਣੇਨ ਭਗਵਾ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ''ਖੀਣਾ ਜਾਤੀ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਅਬ੍ਭਞ੍ਞਾਸਿਂ। ਕਤਮਾ ਪਨ ਭਗਵਤੋ ਜਾਤਿ ਖੀਣਾ, ਕਥਞ੍ਚ ਨਂ

ਅਬ੍ਭਞ੍ਞਾਸੀਤਿ? ਵੁਚ੍ਚਤੇ – ਨ ਤਾਵਸ੍ਸ ਅਤੀਤਾ ਜਾਤਿ ਖੀਣਾ, ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਖੀਣਤ੍ਤਾ; ਨ ਅਨਾਗਤਾ, ਅਨਾਗਤੇ ਵਾਯਾਮਾਭਾਵਤੋ; ਨ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾ, ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤ੍ਤਾ। ਯਾ ਪਨ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਅਭਾਵਿਤਤ੍ਤਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ ਏਕਚਤੁਪਞ੍ਚਵੋਕਾਰਭਵੇਸੁ ਏਕਚਤੁਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਪ੍ਪਭੇਦਾ ਜਾਤਿ, ਸਾ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਭਾਵਿਤਤ੍ਤਾ ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਧਮ੍ਮਤਂ ਆਪਜ੍ਜਨੇਨ ਖੀਣਾ; ਤਂ ਸੋ ਮਗ੍ਗਭਾਵਨਾਯ ਪਹੀਨਕਿਲੇਸੇ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ''ਕਿਲੇਸਾਭਾਵੇ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਮ੍ਪਿ ਕਮ੍ਮਂ ਆਯਤਿਂ ਅਪ੍ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਂ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਅਬ੍ਭਞ੍ਞਾਸਿਂ।

ਵੁਸਿਤਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਥਂ ਪਰਿਵੁਤ੍ਥਂ, ਕਤਂ ਚਰਿਤਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਮਗ੍ਗਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਲ੍ਯਾਣਕੇਨ ਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਤ੍ਤ ਸੇਕ੍ਖਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਵਾਸਂ ਵਸਨ੍ਤਿ ਨਾਮ, ਖੀਣਾਸਵੋ ਵੁਤ੍ਥਵਾਸੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਵਾਸਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ''ਵੁਸਿਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਅਬ੍ਭਞ੍ਞਾਸਿਂ। **ਕਤਂ ਕਰਣੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੂਸੁ ਸਚ੍ਚੇਸੁ ਚਤੂਹਿ ਮਗ੍ਗੇਹਿ ਪਰਿਞ੍ਞਾਪਹਾਨਸਚ੍ਛਿਕਿਰਿਯਾਭਾਵਨਾਭਿਸਮਯਵਸੇਨ ਸੋਲ਼ਸਵਿਧਮ੍ਪਿ ਕਿਚ੍ਚਂ ਨਿਟ੍ਠਾਪਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ । ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਲ੍ਯਾਣਕਾਦਯੋ ਹਿ ਏਤਂ ਕਿਚ੍ਚਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਖੀਣਾਸਵੋ ਕਤਕਰਣੀਯੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਰਣੀਯਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ''ਕਤਂ ਕਰਣੀਯ''ਨ੍ਤਿ ਅਬ੍ਭਞ੍ਞਾਸਿਂ। **ਨਾਪਰਂ ਇਤ੍ਥਤ੍ਤਾਯਾ**ਤਿ ਇਦਾਨਿ ਪੁਨ ਇਤ੍ਥਭਾਵਾਯ ਏਵਂ ਸੋਲ਼ਸਕਿਚ੍ਚਭਾਵਾਯ ਕਿਲੇਸਕ੍ਖਯਾਯ ਵਾ ਮਗ੍ਗਭਾਵਨਾਕਿਚ੍ਚਂ ਮੇ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਬ੍ਭਞ੍ਞਾਸਿਂ।

ਇਦਾਨਿ ਏਵਂ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਞਾਣਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਤਂ ਆਸਵਾਨਂ ਖਯਞਾਣਾਧਿਗਮਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਅਯਂ ਖੋ ਮੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਵਿਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਞਾਣਵਿਜ੍ਜਾ। **ਅਵਿਜ੍ਜਾ**ਤਿ ਚਤੁਸਚ੍ਚਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਕਾ ਅਵਿਜ੍ਜਾ। ਸੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ਅਯਂ ਪਨ ਵਿਸੇਸੋ – **ਅਯਂ ਖੋ ਮੇ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ ਤਤਿਯਾ ਅਭਿਨਿਬ੍ਭਿਦਾ ਅਹੋਸੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਯਂ ਖੋ ਮਮ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ ਆਸਵਾਨਂ ਖਯਞਾਣਮੁਖਤੁਣ੍ਡਕੇਨ ਚਤੁਸਚ੍ਚਪਟਿਚ੍ਛਾਦਕਂ ਅਵਿਜ੍ਜਣ੍ਡਕੋਸਂ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ ਤਤਿਯਾ ਅਭਿਨਿਬ੍ਭਿਦਾ ਤਤਿਯਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਤਤਿਯਾ ਅਰਿਯਜਾਤਿ ਅਹੋਸਿ, ਕੁਕ੍ਕੁਟਚ੍ਛਾਪਕਸ੍ਸੇਵ ਮੁਖਤੁਣ੍ਡਕੇਨ ਵਾ ਪਾਦਨਖਸਿਖਾਯ ਵਾ ਅਣ੍ਡਕੋਸਂ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ ਤਮ੍ਹਾ ਅਣ੍ਡਕੋਸਮ੍ਹਾ ਅਭਿਨਿਬ੍ਭਿਦਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਕੁਕ੍ਕੁਟਨਿਕਾਯੇ ਪਚ੍ਚਾਜਾਤੀਤਿ।

ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਕਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤੀਤਿ? ਸੋ ਹਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ ਕੁਕ੍ਕੁਟਚ੍ਛਾਪਕੋ ਅਣ੍ਡਕੋਸਂ

ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੋ ਸਕਿਮੇਵ ਜਾਯਤਿ, ਅਹਂ ਪਨ ਪੁਬ੍ਬੇ-ਨਿਵੁਤ੍ਥਕ੍ਖਨ੍ਧਪਟਿਚ੍ਛਾਦਕਂ ਅਵਿਜ੍ਜਣ੍ਡਕੋਸਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਠਮਂ ਤਾਵ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਾਨੁਸ੍ਸਤਿਞਾਣਵਿਜ੍ਜਾਯ ਜਾਤੋ, ਤਤੋ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਚੁਤਿਪਟਿਸਨ੍ਧਿਪਟਿਚ੍ਛਾਦਕਂ ਅਵਿਜ੍ਜਣ੍ਡਕੋਸਂ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਂ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਞਾਣਵਿਜ੍ਜਾਯ ਜਾਤੋ, ਪੁਨ ਚਤੁਸਚ੍ਚਪਟਿਚ੍ਛਾਦਕਂ ਅਵਿਜ੍ਜਣ੍ਡਕੋਸਂ ਪਦਾਲੇਤ੍ਵਾ ਤਤਿਯਂ ਆਸਵਾਨਂ ਖਯਞਾਣਵਿਜ੍ਜਾਯ ਜਾਤੋ; ਏਵਂ ਤੀਹਿ ਵਿਜ੍ਜਾਹਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਜਾਤੋ। ਸਾ ਚ ਮੇ ਜਾਤਿ ਅਰਿਯਾ ਸੁਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਤਿ ਇਦਂ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਏਵਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਚ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਞਾਣੇਨ ਅਤੀਤਂਸਞਾਣਂ, ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਨਾ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਨਾਗਤਂਸਞਾਣਂ, ਆਸਵਕ੍ਖਯੇਨ ਸਕਲਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਗੁਣਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਤੀਹਿ ਵਿਜ੍ਜਾਹਿ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਗੁਣੇ ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਰਿਯਾਯ ਜਾਤਿਯਾ ਜੇਟ੍ਠਸੇਟ੍ਠਭਾਵਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸੇਸੀਤਿ।

ਆਸਵਕ੍ਖਯਞਾਣਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਦੇਸਨਾਨੁਮੋਦਨਕਥਾ

੧੫. ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਵੇਰਞ੍ਜੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਤਿ ਏਵਂ ਭਗਵਤਾ ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਕੇਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਅਨੁਕਮ੍ਪਮਾਨੇਨ ਵਿਨਿਗੂਹਿਤਬ੍ਬੇਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਰਿਯਾਯ ਜਾਤਿਯਾ ਜੇਟ੍ਠਸੇਟ੍ਠਭਾਵੇ ਵਿਜ੍ਜਤ੍ਤਯਪਕਾਸਿਕਾਯ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਯ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪੀਤਿਵਿਪ੍ਫਾਰਪਰਿਪੁਣ੍ਣਗਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ ਵੇਰਞ੍ਜੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤਂ ਭਗਵਤੋ ਅਰਿਯਾਯ ਜਾਤਿਯਾ ਜੇਟ੍ਠਸੇਟ੍ਠਭਾਵਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ''ਈਦਿਸਂ ਨਾਮਾਹਂ ਸਬ੍ਬਲੋਕਜੇਟ੍ਠਸੇਟ੍ਠਂ

ਸਬ੍ਬਗੁਣਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਂ 'ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਅਭਿਵਾਦਨਾਦਿਕਮ੍ਮਂ ਨ ਕਰੋਤੀ'ਤਿ ਅਵਚਂ – 'ਧੀਰਤ੍ਥੁ ਵਤਰੇ ਅਞ੍ਞਾਣ'''ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਗਰਹਿਤ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਦਾਨਿ ਲੋਕੇ ਅਰਿਯਾਯ ਜਾਤਿਯਾ ਪੁਰੇਜਾਤਟ੍ਠੇਨ ਜੇਟ੍ਠੋ, ਸਬ੍ਬਗੁਣੇਹਿ ਅਪ੍ਪਟਿਸਮਟ੍ਠੇਨ ਸੇਟ੍ਠੋ''ਤਿ ਨਿਟ੍ਠਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ – ''**ਜੇਟ੍ਠੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਸੇਟ੍ਠੋ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ**''ਤਿ। ਏਵਞ੍ਚ ਪਨ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤਂ ਭਗਵਤੋ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਅਬ੍ਭਨੁਮੋਦਮਾਨੋ ''**ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭੋ ਗੋਤਮਾ**''ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥਾਯਂ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਸਦ੍ਦੋ ਖਯਸੁਨ੍ਦਰਾਭਿਰੂਪਅਬ੍ਭਨੁਮੋਦਨੇਸੁ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ''ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਰਤ੍ਤਿ; ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਪਠਮੋ ਯਾਮੋ, ਚਿਰਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੮.੨੦) ਹਿ ਖਯੇ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ''ਅਯਂ ਮੇ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਖਮਤਿ, ਇਮੇਸਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤਰੋ ਚ ਪਣੀਤਤਰੋ ਚਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੧੦੦) ਸੁਨ੍ਦਰੇ।

''ਕੋ ਮੇ ਵਨ੍ਦਤਿ ਪਾਦਾਨਿ, ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਯਸਸਾ ਜਲਂ।
ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇਨ ਵਣ੍ਣੇਨ, ਸਬ੍ਬਾ ਓਭਾਸਯਂ ਦਿਸਾ''ਤਿ॥ –

ਆਦੀਸੁ (ਵਿ॰ ਵ॰ ੮੫੭) ਅਭਿਰੂਪੇ। ''ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੫੦) ਅਬ੍ਭਨੁਮੋਦਨੇ। ਇਧਾਪਿ ਅਬ੍ਭਨੁਮੋਦਨੇਯੇਵ। ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਅਬ੍ਭਨੁਮੋਦਨੇ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਸਾਧੁ ਸਾਧੁ, ਭੋ ਗੋਤਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

''ਭਯੇ ਕੋਧੇ ਪਸਂਸਾਯਂ, ਤੁਰਿਤੇ ਕੋਤੂਹਲਚ੍ਛਰੇ।
ਹਾਸੇ ਸੋਕੇ ਪਸਾਦੇ ਚ, ਕਰੇ ਆਮੇਡਿਤਂ ਬੁਧੋ''ਤਿ॥

ਇਮਿਨਾ ਚ ਲਕ੍ਖਣੇਨ ਇਧ ਪਸਾਦਵਸੇਨ ਪਸਂਸਾਵਸੇਨ ਚਾਯਂ ਦ੍ਵਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਥ ਵਾ **ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਤਿਇਟ੍ਠਂ ਅਤਿਮਨਾਪਂ ਅਤਿਸੁਨ੍ਦਰਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਏਕੇਨ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਸਦ੍ਦੇਨ ਦੇਸਨਂ ਥੋਮੇਤਿ, ਏਕੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਸਾਦਂ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਏਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ''ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਭੋ ਗੋਤਮ, ਯਦਿਦਂ ਭੋਤੋ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ, ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ ਯਦਿਦਂ ਭੋਤੋ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਂ ਆਗਮ੍ਮ ਮਮ ਪਸਾਦੋ''ਤਿ। ਭਗਵਤੋਯੇਵ ਵਾ ਵਚਨਂ ਦ੍ਵੇ ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਥੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਥੋਮੇਤਿ – ਭੋਤੋ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ ਦੋਸਨਾਸਨਤੋ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ ਗੁਣਾਧਿਗਮਨਤੋ, ਤਥਾ ਸਦ੍ਧਾਜਨਨਤੋ ਪਞ੍ਞਾਜਨਨਤੋ, ਸਾਤ੍ਥਤੋ ਸਬ੍ਯਞ੍ਜਨਤੋ, ਉਤ੍ਤਾਨਪਦਤੋ ਗਮ੍ਭੀਰਤ੍ਥਤੋ, ਕਣ੍ਣਸੁਖਤੋ ਹਦਯਙ੍ਗਮਤੋ, ਅਨਤ੍ਤੁਕ੍ਕਂਸਨਤੋ ਅਪਰਵਮ੍ਭਨਤੋ, ਕਰੁਣਾਸੀਤਲਤੋ ਪਞ੍ਞਾਵਦਾਤਤੋ, ਅਪਾਥਰਮਣੀਯਤੋ ਵਿਮਦ੍ਦਕ੍ਖਮਤੋ, ਸੁਯ੍ਯਮਾਨਸੁਖਤੋ ਵੀਮਂਸਿਯਮਾਨਹਿਤਤੋਤਿ ਏਵਮਾਦੀਹਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ।

ਤਤੋ ਪਰਮ੍ਪਿ ਚਤੂਹਿ ਉਪਮਾਹਿ ਦੇਸਨਂਯੇਵ ਥੋਮੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਧੋਮੁਖਠਪਿਤਂ, ਹੇਟ੍ਠਾਮੁਖਜਾਤਂ ਵਾ। **ਉਕ੍ਕੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਉਪਰਿਮੁਖਂ ਕਰੇਯ੍ਯ। **ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਣਪਣ੍ਣਾਦਿਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਤਂ। **ਵਿਵਰੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਉਗ੍ਘਾਟੇਯ੍ਯ। **ਮੂਲ਼੍ਹਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਦਿਸਾਮੂਲ਼੍ਹਸ੍ਸ। **ਮਗ੍ਗਂ ਆਚਿਕ੍ਖੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਹਤ੍ਥੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਸ ਮਗ੍ਗੋਤਿ ਵਦੇਯ੍ਯ। **ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ**ਤਿ ਕਾਲ਼ਪਕ੍ਖਚਾਤੁਦ੍ਦਸੀ ਅਡ੍ਢਰਤ੍ਤ-ਘਨਵਨਸਣ੍ਡ-ਮੇਘਪਟਲੇਹਿ ਚਤੁਰਙ੍ਗੇ ਤਮਸਿ। ਅਯਂ ਤਾਵ ਅਨੁਤ੍ਤਾਨਪਦਤ੍ਥੋ। ਅਯਂ ਪਨ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਯੋਜਨਾ – ਯਥਾ ਕੋਚਿ ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਿਤਂ ਉਕ੍ਕੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਏਵਂ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਵਿਮੁਖਂ ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਂ ਮਂ ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮਾ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤੇਨ; ਯਥਾ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਵਿਵਰੇਯ੍ਯ, ਏਵਂ ਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਸਾਸਨਨ੍ਤਰਧਾਨਾ ਪਭੁਤਿ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਗਹਨਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਸਾਸਨਂ ਵਿਵਰਨ੍ਤੇਨ; ਯਥਾ ਮੂਲ਼੍ਹਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਂ ਆਚਿਕ੍ਖੇਯ੍ਯ, ਏਵਂ ਕੁਮ੍ਮਗ੍ਗਮਿਚ੍ਛਾਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਮੇ ਸਗ੍ਗਮੋਕ੍ਖਮਗ੍ਗਂ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇਨ; ਯਥਾ ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਤੇਲਪਜ੍ਜੋਤਂ ਧਾਰੇਯ੍ਯ, ਏਵਂ ਮੋਹਨ੍ਧਕਾਰੇ ਨਿਮੁਗ੍ਗਸ੍ਸ ਮੇ ਬੁਦ੍ਧਾਦਿਰਤਨਤ੍ਤਯਰੂਪਾਨਿ ਅਪਸ੍ਸਤੋ ਤਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਕਮੋਹਨ੍ਧਕਾਰਵਿਦ੍ਧਂਸਕਦੇਸਨਾਪਜ੍ਜੋਤਂ ਧਾਰੇਨ੍ਤੇਨ, ਮਯ੍ਹਂ ਭੋਤਾ ਗੋਤਮੇਨ ਏਤੇਹਿ ਪਰਿਯਾਯੇਹਿ ਪਕਾਸਿਤਤ੍ਤਾ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਧਮ੍ਮੋ ਪਕਾਸਿਤੋਤਿ।

ਦੇਸਨਾਨੁਮੋਦਨਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਸਨ੍ਨਾਕਾਰਕਥਾ

ਏਵਂ ਦੇਸਨਂ ਥੋਮੇਤ੍ਵਾ ਇਮਾਯ ਦੇਸਨਾਯ ਰਤਨਤ੍ਤਯੇ ਪਸਨ੍ਨਚਿਤ੍ਤੋ ਪਸਨ੍ਨਾਕਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ **"ਏਸਾਹ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਏਸਾਹ**ਨ੍ਤਿ ਏਸੋ ਅਹਂ। **ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਾਮੀ**ਤਿ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਸਰਣਨ੍ਤਿ ਗਚ੍ਛਾਮਿ; ਭਵਂ ਮੇ ਗੋਤਮੋ ਸਰਣਂ, ਪਰਾਯਣਂ, ਅਘਸ੍ਸ ਤਾਤਾ, ਹਿਤਸ੍ਸ ਚ ਵਿਧਾਤਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਭਵਨ੍ਤਂ ਗੋਤਮਂ ਗਚ੍ਛਾਮਿ ਭਜਾਮਿ ਸੇਵਾਮਿ ਪਯਿਰੁਪਾਸਾਮਿ , ਏਵਂ ਵਾ ਜਾਨਾਮਿ ਬੁਜ੍ਝਾਮੀਤਿ। ਯੇਸਞ੍ਹਿ ਧਾਤੂਨਂ ਗਤਿਅਤ੍ਥੋ, ਬੁਦ੍ਧਿਪਿ ਤੇਸਂ ਅਤ੍ਥੋ; ਤਸ੍ਮਾ ''ਗਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਜਾਨਾਮਿ ਬੁਜ੍ਝਾਮੀਤਿ ਅਯਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਅਧਿਗਤਮਗ੍ਗੇ ਸਚ੍ਛਿਕਤਨਿਰੋਧੇ ਯਥਾਨੁਸਿਟ੍ਠਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਚ ਚਤੂਸੁ ਅਪਾਯੇਸੁ ਅਪਤਮਾਨੇ ਧਾਰੇਤੀਤਿ **ਧਮ੍ਮੋ**; ਸੋ ਅਤ੍ਥਤੋ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੋ ਚੇਵ ਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ। ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੇਤਂ – ''ਯਾਵਤਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਧਮ੍ਮਾ ਸਙ੍ਖਤਾ, ਅਰਿਯੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਮਗ੍ਗੋ ਤੇਸਂ ਅਗ੍ਗਮਕ੍ਖਾਯਤੀ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੩੪) ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੋ ਚੇਵ ਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ, ਅਪਿ ਚ ਖੋ ਅਰਿਯਫਲੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮੋਪਿ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਹੇਤਂ **ਛਤ੍ਤਮਾਣਵਕਵਿਮਾਨੇ** –

> ''ਰਾਗਵਿਰਾਗਮਨੇਜਮਸੋਕਂ, ਧਮ੍ਮਮਸਙ੍ਖਤਮਪ੍ਪਟਿਕੂਲਂ।
> ਮਧੁਰਮਿਮਂ ਪਗੁਣਂ ਸੁਵਿਭਤ੍ਤਂ, ਧਮ੍ਮਮਿਮਂ ਸਰਣਤ੍ਥਮੁਪੇਹੀ''ਤਿ॥ (ਵਿ॰ ਵ॰ ੮੮੭)।

ਏਤ੍ਥ ਹਿ **ਰਾਗਵਿਰਾਗੋ**ਤਿ ਮਗ੍ਗੋ ਕਥਿਤੋ। **ਅਨੇਜਮਸੋਕ**ਨ੍ਤਿ ਫਲਂ। **ਧਮ੍ਮਮਸਙ੍ਖਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ। **ਅਪ੍ਪਟਿਕੂਲਂ ਮਧੁਰਮਿਮਂ ਪਗੁਣਂ ਸੁਵਿਭਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਿਟਕਤ੍ਤਯੇਨ ਵਿਭਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਾਤਿ। ਦਿਟ੍ਠਿਸੀਲਸਙ੍ਘਾਤੇਨ ਸਂਹਤੋਤਿ **ਸਙ੍ਘੋ,** ਸੋ ਅਤ੍ਥਤੋ ਅਟ੍ਠਅਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲਸਮੂਹੋ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ **ਵਿਮਾਨੇ** –

> ''ਯਤ੍ਥ ਚ ਦਿਨ੍ਨਮਹਪ੍ਫਲਮਾਹੁ, ਚਤੂਸੁ ਸੁਚੀਸੁ ਪੁਰਿਸਯੁਗੇਸੁ।
> ਅਟ੍ਠ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲਧਮ੍ਮਦਸਾ ਤੇ, ਸਙ੍ਘਮਿਮਂ ਸਰਣਤ੍ਥਮੁਪੇਹੀ''ਤਿ॥ (ਵਿ॰ ਵ॰ ੮੮੮)।

ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਙ੍ਘੋ **ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ**। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤੀਣਿ ਸਰਣਗਮਨਾਨਿ ਪਟਿਵੇਦੇਸਿ।

ਪਸਨ੍ਨਾਕਾਰਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਰਣਗਮਨਕਥਾ

ਇਦਾਨਿ ਤੇਸ੍ਵੇਵ ਤੀਸੁ ਸਰਣਗਮਨੇਸੁ ਕੋਸਲ੍ਲਤ੍ਥਂ ਸਰਣਂ, ਸਰਣਗਮਨਂ, ਯੋ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਤਿ,

ਸਰਣਗਮਨਪ੍ਪਭੇਦੋ, ਸਰਣਗਮਨਫਲਂ, ਸਂਕਿਲੇਸੋ, ਭੇਦੋਤਿ ਅਯਂ ਵਿਧਿ ਵੇਦਿ ਤਬ੍ਬੋ। ਸੋ ਪਨ ਇਧ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੇ ਅਤਿਭਾਰਿਯਂ ਵਿਨਯਨਿਦਾਨਂ ਕਰੋਤੀਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਅਤ੍ਥਿਕੇਹਿ ਪਨ ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਂ ਵਾ ਮਜ੍ਝਿਮਟ੍ਠਕਥਾਯਂ **ਭਯਭੇਰਵਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਤੋ** (ਮ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੫੬) ਸੁਮਙ੍ਗਲਵਿਲਾਸਿਨਿਯਂ ਵਾ ਦੀਘਨਿਕਾਯਟ੍ਠਕਥਾਯਂ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੨੫੦) **ਸਰਣਵਣ੍ਣਨਤੋ** ਗਹੇਤਬ੍ਬੋਤਿ।

ਸਰਣਗਮਨਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਉਪਾਸਕਤ੍ਤਪਟਿਵੇਦਨਾਕਥਾ

ਉਪਾਸਕਂ ਮਂ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ਧਾਰੇਤੂਤਿ ਮਂ ਭਵਂ ਗੋਤਮੋ ''ਉਪਾਸਕੋ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਧਾਰੇਤੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਉਪਾਸਕਵਿਧਿਕੋਸਲ੍ਲਤ੍ਥਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਕੋ ਉਪਾਸਕੋ, ਕਸ੍ਮਾ ਉਪਾਸਕੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਕਿਮਸ੍ਸ ਸੀਲਂ, ਕੋ ਆਜੀਵੋ, ਕਾ ਵਿਪਤ੍ਤਿ, ਕਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੀਤਿ ਇਦਂ ਪਕਿਣ੍ਣਕਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਂ ਅਤਿਭਾਰਿਯਕਰਣਤੋ ਇਧ ਨ ਵਿਭਤ੍ਤਂ, ਅਤ੍ਥਿਕੇਹਿ ਪਨ **ਪਪਞ੍ਚਸੂਦਨਿਯਂ ਮਜ੍ਝਿਮਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** (ਮ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੫੬)

ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। **ਅਜ੍ਜਤਗ੍ਗੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਯੰ ਅਗ੍ਗਸਦ੍ਦੋ ਆਦਿਕੋਟਿਕੋਟ੍ਠਾਸਸੇਟ੍ਠੇਸੁ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ''ਅਜ੍ਜਤਗ੍ਗੇ, ਸਮ੍ਮ ਦੋਵਾਰਿਕ, ਆਵਰਾਮਿ ਦ੍ਵਾਰੰ ਨਿਗਣ੍ਠਾਨੰ ਨਿਗਣ੍ਠੀਨ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੭੦) ਹਿ ਆਦਿਮ੍ਹਿ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ''ਤੇਨੇਵ ਅਙ੍ਗੁਲਗ੍ਗੇਨ ਤੰ ਅਙ੍ਗੁਲਗ੍ਗੰ ਪਰਾਮਸੇਯ੍ਯ (ਕਥਾ॰ ੪੪੧), ਉਚ੍ਛਗ੍ਗੰ ਵੇਲਗ੍ਗ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਕੋਟਿਯੰ। ''ਅਮ੍ਬਿਲਗ੍ਗੰ ਵਾ ਮਧੁਰਗ੍ਗੰ ਵਾ ਤਿਤ੍ਤਕਗ੍ਗੰ ਵਾ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੫.੩੭੪) ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਿਹਾਰਗ੍ਗੇਨ ਵਾ ਪਰਿਵੇਣਗ੍ਗੇਨ ਵਾ ਭਾਜੇਤੁ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ (ਚੂਲਵ॰ ੩੧੮) ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ। ''ਯਾਵਤਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਤ੍ਤਾ ਅਪਦਾ ਵਾ ਦ੍ਵਿਪਦਾ ਵਾ...ਪੇ॰... ਤਥਾਗਤੋ ਤੇਸੰ ਅਗ੍ਗਮਕ੍ਖਾਯਤੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੩੪) ਸੇਟ੍ਠੇ। ਇਧ ਪਨਾਯੰ ਆਦਿਮ੍ਹਿ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਤਸ੍ਮਾ **ਅਜ੍ਜਤਗ੍ਗੇ**ਤਿ ਅਜ੍ਜਤੰ ਆਦਿੰ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਅਜ੍ਜਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਜ੍ਜਭਾਵਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਅਜ੍ਜਦਗ੍ਗੇ** ਇਚ੍ਚੇਵ ਵਾ ਪਾਠੋ, ਦਕਾਰੋ ਪਦਸਨ੍ਧਿਕਰੋ, ਅਜ੍ਜ ਅਗ੍ਗੰ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਪਾਣੁਪੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਣੇਹਿ ਉਪੇਤੰ, ਯਾਵ ਮੇ ਜੀਵਿਤੰ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਾਵ ਉਪੇਤੰ ਅਨਞ੍ਞਸਤ੍ਥੁਕੰ ਤੀਹਿ ਸਰਣਗਮਨੇਹਿ ਸਰਣਗਤੰ ਮੰ ਭਵੰ ਗੋਤਮੋ ਧਾਰੇਤੁ ਜਾਨਾਤੁ, ਅਹਞ੍ਹਿ ਸਚੇਪਿ ਮੇ ਤਿਖਿਣੇਨ ਅਸਿਨਾ ਸੀਸੰ ਛਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯੁੰ, ਨੇਵ ਬੁਦ੍ਧੰ ''ਨ ਬੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਵਾ, ਧਮ੍ਮੰ ''ਨ ਧਮ੍ਮੋ''ਤਿ ਵਾ, ਸਙ੍ਘੰ ''ਨ ਸਙ੍ਘੋ''ਤਿ ਵਾ ਵਦੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪਾਣੁਪੇਤੰ ਸਰਣਗਤਨ੍ਤਿ ਪੁਨ ਸਰਣਗਮਨੰ ਵਦਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਸਨ੍ਨਿਯ੍ਯਾਤਨੰ ਪਕਾਸੇਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਏਵੰ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਨਿਯ੍ਯਾਤੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਸਪਰਿਸੰ ਉਪਟ੍ਠਾਤੁਕਾਮੋ ਆਹ – ''**ਅਧਿਵਾਸੇਤੁ ਚ ਮੇ ਭਵੰ ਗੋਤਮੋ ਵੇਰਞ੍ਜਾਯੰ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸੰ ਸਦ੍ਧਿੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨਾ**''ਤਿ। ਕਿੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ – ਉਪਾਸਕਞ੍ਚ ਮੰ ਭਵੰ ਗੋਤਮੋ ਧਾਰੇਤੁ, ਅਧਿਵਾਸੇਤੁ ਚ ਮੇ ਵੇਰਞ੍ਜਾਯੰ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸੰ, ਤਯੋ ਮਾਸੇ ਵੇਰਞ੍ਜੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮਮ ਅਨੁਗ੍ਗਹਤ੍ਥੰ ਵਾਸੰ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਤੂਤਿ। **ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ ਭਗਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੇਨਾ**ਤਿ ਅਥਸ੍ਸ ਵਚਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਗਵਾ ਕਾਯਙ੍ਗੰ ਵਾ ਵਾਚਙ੍ਗੰ ਵਾ ਅਚੋਪੇਤ੍ਵਾ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇਯੇਵ ਖਨ੍ਤਿੰ ਚਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵੇਨ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ; ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਅਨੁਗ੍ਗਹਤ੍ਥੰ ਮਨਸਾਵ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਵੇਰਞ੍ਜੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਤੋ ਅਧਿਵਾਸਨੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਥ ਵੇਰਞ੍ਜੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸਚੇ ਮੇ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਨਾਧਿਵਾਸੇਯ੍ਯ, ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਵਾਚਾਯ ਵਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਖਨ੍ਤਿੰ ਧਾਰੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਮੇ ਮਨਸਾਵ ਅਧਿਵਾਸੇਸੀਤਿ ਏਵੰ ਆਕਾਰਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਕੁਸਲਤਾਯ ਭਗਵਤੋ ਅਧਿਵਾਸਨੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਸਨਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਚਤੂਸੁ ਦਿਸਾਸੁ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਪਦਕ੍ਖਿਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਆਗਤਕਾਲਤੋ ਪਭੁਤਿ ਜਾਤਿਮਹਲ੍ਲਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨੰ ਅਭਿਵਾਦਨਾਦੀਨਿ ਨ ਕਰੋਤੀਤਿ ਵਿਗਰਹਿਤ੍ਵਾਪਿ ਇਦਾਨਿ ਵਿਞ੍ਞਾਤਬੁਦ੍ਧਗੁਣੋ ਕਾਯੇਨ ਵਾਚਾਯ ਮਨਸਾ ਚ ਅਨੇਕਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਵਨ੍ਦਨ੍ਤੋਪਿ ਅਤਿਤ੍ਤੋਯੇਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਦਸਨਖਸਮੋਧਾਨਸਮੁਜ੍ਜਲੰ ਅਞ੍ਜਲਿੰ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਸਿਰਸ੍ਮਿੰ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਦਸ੍ਸਨਵਿਸਯੋ ਤਾਵ ਪਟਿਮੁਖੋਯੇਵ ਅਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਨਵਿਸਯੰ ਵਿਜਹਨਟ੍ਠਾਨੇ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਉਪਾਸਕਤ੍ਤਪਟਿਵੇਦਨਾਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਕਥਾ

੧੬. ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਵੇਰਞ੍ਜਾ ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਾ ਹੋਤੀਤਿ ਯਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਵੇਰਞ੍ਜੇਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਨ ਭਗਵਾ ਵੇਰਞ੍ਜੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸੰ ਯਾਚਿਤੋ , ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਵੇਰਞ੍ਜਾ ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਾ ਹੋਤਿ। **ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਦੁਲ੍ਲਭਭਿਕ੍ਖਾ; ਸਾ ਪਨ ਦੁਲ੍ਲਭਭਿਕ੍ਖਤਾ ਯਤ੍ਥ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾ, ਤਤ੍ਥ ਸੁਸਸ੍ਸਕਾਲੇਪਿ ਅਤਿਸਮਗ੍ਘੇਪਿ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਣਾਪਰਣ੍ਣੇ ਹੋਤਿ। ਵੇਰਞ੍ਜਾਯੰ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਨ ਤਥਾ ਅਹੋਸਿ, ਅਪਿਚ ਖੋ ਦੁਸਸ੍ਸਤਾਯ ਛਾਤਕਦੋਸੇਨ ਅਹੋਸਿ ਤਸ੍ਮਾ ਤਮਤ੍ਥੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਦ੍ਵੀਹਿਤਿਕਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਦ੍ਵੀਹਿਤਿਕਾ**ਤਿ ਦ੍ਵਿਧਾ ਪਵਤ੍ਤਈਹਿਤਿਕਾ। ਈਹਿਤੰ ਨਾਮ ਇਰਿਯਾ ਦ੍ਵਿਧਾ ਪਵਤ੍ਤਾ – ਚਿਤ੍ਤਇਰਿਯਾ, ਚਿਤ੍ਤਈਹਾ। ''ਏਤ੍ਥ ਲਚ੍ਛਾਮ ਨੁ ਖੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਭਿਕ੍ਖਮਾਨਾ ਨ ਲਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ, ''ਜੀਵਿਤੁੰ ਵਾ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮ ਨੁ ਖੋ ਨੋ''ਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਅਥ ਵਾ **ਦ੍ਵੀਹਿਤਿਕਾ**ਤਿ ਦੁਜ੍ਜੀਵਿਕਾ, ਈਹਿਤੰ ਈਹਾ ਇਰਿਯਨੰ ਪਵਤ੍ਤਨੰ ਜੀਵਿਤਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਪਦਾਨਿ ਏਕਤ੍ਥਾਨਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਈਹਿਤੰ ਏਤ੍ਥ ਪਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿਤਿਕਾਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਪਦਤ੍ਥੋ। **ਸੇਤਟ੍ਠਿਕਾ**ਤਿ ਸੇਤਕਾਨਿ ਅਟ੍ਠੀਨਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ ਸੇਤਟ੍ਠਿਕਾ। ਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਲਦ੍ਧਾ ਮਤਾਨੰ ਕਪਣਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਅਹਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕਵਣ੍ਣੇਹਿ ਅਟ੍ਠੀਹਿ ਤਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਪਰਿਕਿਣ੍ਣਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਸੇਤਟ੍ਟਿਕਾ**ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਸੇਤਾ ਅਟ੍ਟਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ ਸੇਤਟ੍ਟਿਕਾ। ਅਟ੍ਟੀਤਿ ਆਤੁਰਤਾ ਬ੍ਯਾਧਿ ਰੋਗੋ। ਤਤ੍ਥ ਚ ਸਸ੍ਸਾਨੰ ਗਬ੍ਭਗ੍ਗਹਣਕਾਲੇ ਸੇਤਕਰੋਗੇਨ ਉਪਹਤਮੇਵ ਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਖੀਰੰ ਅਗ੍ਗਹਿਤਤਣ੍ਡੁਲੰ ਪਣ੍ਡਰਪਣ੍ਡਰੰ ਸਾਲਿਸੀਸੰ ਵਾ ਯਵਗੋਧੁਮਸੀਸੰ ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਸੇਤਟ੍ਟਿਕਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਵਪ੍ਪਕਾਲੇ ਸੁਟ੍ਠੁ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰਿਤ੍ਵਾਪਿ ਵੁਤ੍ਤਸਸ੍ਸੰ ਤਤ੍ਥ ਸਲਾਕਾ ਏਵ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ **ਸਲਾਕਾਵੁਤ੍ਤਾ;** ਸਲਾਕਾਯ ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਜੀਵਿਤੰ ਪਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੀਤਿ **ਸਲਾਕਾਵੁਤ੍ਤਾ**। ਕਿੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ? ਤਤ੍ਥ ਕਿਰ ਧਞ੍ਞਵਿਕ੍ਕਯਕਾਨੰ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਕਯਕੇਸੁ ਗਤੇਸੁ ਦੁਬ੍ਬਲਮਨੁਸ੍ਸੇ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਬਲਵਮਨੁਸ੍ਸਾਵ ਧਞ੍ਞੰ ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਦੁਬ੍ਬਲਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਲਭਮਾਨਾ ਮਹਾਸਦ੍ਦੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਧਞ੍ਞਵਿਕ੍ਕਯਕਾ ''ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਸਙ੍ਗਹੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਧਞ੍ਞਕਰਣਟ੍ਠਾਨੇ ਧਞ੍ਞਮਾਪਕੰ ਨਿਸੀਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕਪਸ੍ਸੇ ਵਣ੍ਣਜ੍ਝਕ੍ਖੰ ਨਿਸੀਦਾਪੇਸੁੰ। ਧਞ੍ਞਤ੍ਥਿਕਾ ਵਣ੍ਣਜ੍ਝਕ੍ਖਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਆਗਤਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਮੂਲੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਇਤ੍ਥੰਨਾਮਸ੍ਸ ਏਤ੍ਤਕੰ ਦਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਸਲਾਕੰ ਲਿਖਿਤ੍ਵਾ ਦੇਤਿ, ਤੇ ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਧਞ੍ਞਮਾਪਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਧਞ੍ਞੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ ਸਲਾਕਾਯ ਤਤ੍ਥ ਜੀਵਿਤੰ ਪਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੀਤਿ ਸਲਾਕਾਵੁਤ੍ਤਾ।

ਨ ਸੁਕਰਾ ਉਞ੍ਛੇਨ ਪਗ੍ਗਹੇਨ ਯਾਪੇਤੁਨ੍ਤਿ ਪਗ੍ਗਹੇਨ ਯੋ ਉਞ੍ਛੋ, ਤੇਨ ਯਾਪੇਤੁੰ ਨ ਸੁਕਰਾ। ਪਤ੍ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯੰ ਅਰਿਯਾ ਉਞ੍ਛੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਾਚਰਿਯੰ ਚਰਨ੍ਤਿ, ਤੇਨ ਉਞ੍ਛੇਨ ਯਾਪੇਤੁੰ ਨ ਸੁਕਰਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਤਦਾ ਕਿਰ ਤਤ੍ਥ ਸਤ੍ਤਟ੍ਠਗਾਮੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਏਕਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਯਾਪਨਮਤ੍ਤੰ ਨ ਲਭਨ੍ਤਿ।

ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਉਤ੍ਤਰਾਪਥਕਾ ਅਸ੍ਸਵਾਣਿਜਾ...ਪੇ॰... ਅਸ੍ਸੋਸਿ ਖੋ ਭਗਵਾ ਉਦੁਕ੍ਖਲਸਦ੍ਦਨ੍ਤਿ – **ਤੇਨਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਭਗਵਾ ਵੇਰਞ੍ਜੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸੰ ਉਪਗਤੋ ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ। ਉਤ੍ਤਰਾਪਥਵਾਸਿਕਾ ਉਤ੍ਤਰਾਪਥਤੋ ਵਾ ਆਗਤਤ੍ਤਾ ਏਵੰ ਲਦ੍ਧਵੋਹਾਰਾ ਅਸ੍ਸਵਾਣਿਜਾ ਉਤ੍ਤਰਾਪਥੇ ਅਸ੍ਸਾਨੰ ਉਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠਾਨੇ ਪਞ੍ਚ ਅਸ੍ਸਸਤਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਿਗੁਣੰ ਤਿਗੁਣੰ ਲਾਭੰ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨਾ ਦੇਸਨ੍ਤਰੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਤੇਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਕ੍ਕਾਯਿਕਭਣ੍ਡਭੂਤੇਹਿ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤੇਹਿ ਅਸ੍ਸਸਤੇਹਿ ਵੇਰਞ੍ਜੰ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸੰ ਉਪਗਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਨ ਹਿ ਸਕ੍ਕਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਦੇਸੇ ਵਸ੍ਸਿਕੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਅਦ੍ਧਾਨੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤੁੰ। ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਚ ਬਹਿਨਗਰੇ ਉਦਕੇਨ ਅਨਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਣੀਯੇ ਠਾਨੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਵਾਸਾਗਾਰਾਨਿ ਅਸ੍ਸਾਨਞ੍ਚ ਮਨ੍ਦੁਰੰ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਤਿਯਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿੰਸੁ। ਤਾਨਿ ਤੇਸੰ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ''ਅਸ੍ਸਮਣ੍ਡਲਿਕਾਯੋ''ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਿੰਸੁ। ਤੇਨਾਹ – ''**ਤੇਹਿ ਅਸ੍ਸਮਣ੍ਡਲਿਕਾਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਪਤ੍ਥਪਤ੍ਥਪੁਲਕੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ ਹੋਤੀ**''ਤਿ। **ਪਤ੍ਥਪਤ੍ਥਪੁਲਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਮੇਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਤ੍ਥਪਤ੍ਥਪਮਾਣੰ ਪੁਲਕੰ। ਪਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਨਾਲਿਮਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ, ਏਕਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਅਲੰ ਯਾਪਨਾਯ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਹੇਤੰ – ''ਪਤ੍ਥੋਦਨੋ ਨਾਲਮਯੰ ਦੁਵਿਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ (ਜਾ॰ ੨.੨੧.੧੯੨)। ਪੁਲਕੰ ਨਾਮ ਨਿਤ੍ਥੁਸੰ ਕਤ੍ਵਾ ਉਸ੍ਸੇਦੇਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਯਵਤਣ੍ਡੁਲਾ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਯਦਿ ਹਿ ਸਥੁਸਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਪਾਣਕਾ ਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਅਦ੍ਧਾਨਕ੍ਖਮਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੇ ਵਾਣਿਜਾ ਅਦ੍ਧਾਨਕ੍ਖਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਯਵਤਣ੍ਡੁਲਮਾਦਾਯ ਅਦ੍ਧਾਨੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ''ਯਤ੍ਥ ਅਸ੍ਸਾਨੰ ਖਾਦਨੀਯੰ ਤਿਣੰ ਦੁਲ੍ਲਭੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਤ੍ਥੇਤੰ ਅਸ੍ਸਭਤ੍ਤੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ।

ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਤੇਹਿ ਤੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਵੁਚ੍ਚਤੇ – ''ਨ ਹਿ ਤੇ ਦਕ੍ਖਿਣਾਪਥਮਨੁਸ੍ਸਾ ਵਿਯ ਅਸ੍ਸਦ੍ਧਾ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾ, ਤੇ ਪਨ ਸਦ੍ਧਾ ਪਸਨ੍ਨਾ ਬੁਦ੍ਧਮਾਮਕਾ, ਧਮ੍ਮਮਾਮਕਾ, ਸਙ੍ਘਮਾਮਕਾ; ਤੇ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯੰ ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਕਰਣੀਯੇਨ ਨਗਰੰ ਪਵਿਸਨ੍ਤਾ ਦ੍ਵੇ ਤਯੋ ਦਿਵਸੇ ਅਦ੍ਦਸੰਸੁ ਸਤ੍ਤਟ੍ਠ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸੁਨਿਵਤ੍ਥੇ ਸੁਪਾਰੁਤੇ ਇਰਿਯਾਪਥਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇ ਸਕਲਮ੍ਪਿ ਨਗਰੰ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਲਭਮਾਨੇ। ਦਿਸ੍ਵਾਨ ਨੇਸੰ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਅਯ੍ਯਾ ਇਮੰ ਨਗਰੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਸ੍ਸੰ ਉਪਗਤਾ; ਛਾਤਕਞ੍ਚ ਵਤ੍ਤਤਿ, ਨ ਚ ਕਿਞ੍ਚਿ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਅਤਿਵਿਯ ਕਿਲਮਨ੍ਤਿ। ਮਯਞ੍ਚਮ੍ਹ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾ, ਨ ਸਕ੍ਕੋਮ ਨੇਸੰ ਦੇਵਸਿਕੰ ਯਾਗੁਞ੍ਚ ਭਤ੍ਤਞ੍ਚ ਪਟਿਯਾਦੇਤੁੰ। ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਪਨ ਅਸ੍ਸਾ

ਸਾਯਞ੍ਚ ਪਾਤੋ ਚ ਦ੍ਵਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਭਤ੍ਤਂ ਲਭਨ੍ਤਿ। ਯਂਨੂਨ ਮਯਂ ਏਕਮੇਕਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਸ੍ਸ ਪਾਤਰਾਸਭਤ੍ਤਤੋ ਏਕਮੇਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਤ੍ਥਪਤ੍ਥਪੁਲਕਂ ਦਦੇਯ੍ਯਾਮ। ਏਵਂ ਅਯ੍ਯਾ ਚ ਨ ਕਿਲਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ , ਅਸ੍ਸਾ ਚ ਯਾਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ''ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਤ੍ਥਪਤ੍ਥਪੁਲਕਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯਂ ਵਾ ਤਂ ਵਾ ਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਥਾ''ਤਿ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਦੇਵਸਿਕਂ ਪਤ੍ਥਪਤ੍ਥਪੁਲਕਂ ਪਞ੍ਞਪੇਸੁਂ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਤੇਹਿ ਅਸ੍ਸਮਣ੍ਡਲਿਕਾਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਤ੍ਥਪਤ੍ਥਪੁਲਕਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਹੋਤੀ''ਤਿ।

ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਨਿਚ੍ਚਭਤ੍ਤਸਙ੍ਖੇਪੇਨ ਠਪਿਤਂ। ਇਦਾਨਿ **ਭਿਕ੍ਖੂ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ **ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯ**ਨ੍ਤਿ ਦਿਵਸਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਸਮਯਂ, ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹੇ ਵਾ ਸਮਯਂ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯਂ, ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹੇ ਏਕਂ ਖਣਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਸਂਯੋਗੇ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ ਲਬ੍ਭਤਿ। **ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਰਿਦਹਿਤ੍ਵਾ, ਵਿਹਾਰਨਿਵਾਸਨਪਰਿਵਤ੍ਤਨਵਸੇਨੇਤਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਨ ਹਿ ਤੇ ਤਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਨਿਵਤ੍ਥਾ ਅਹੇਸੁਂ। **ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯਾ**ਤਿ ਪਤ੍ਤਂ ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਚੀਵਰਂ ਕਾਯੇਨ ਆਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ, ਧਾਰੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯੇਨ ਵਾ ਤੇਨ ਵਾ ਹਿ ਪਕਾਰੇਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾ ਆਦਾਯਇਚ੍ਚੇਵ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਯਥਾ ''ਸਮਾਦਾਯੇਵ ਪਕ੍ਕਮਤੀ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੧)। **ਪਿਣ੍ਡਂ ਅਲਭਮਾਨਾ**ਤਿ ਸਕਲਮ੍ਪਿ ਵੇਰਞ੍ਜਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਪਿਣ੍ਡੋ, ਅਨ੍ਤਮਸੋ ''ਅਤਿਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਵਾਚਮ੍ਪਿ ਅਲਭਮਾਨਾ।

ਪਤ੍ਥਪਤ੍ਥਪੁਲਕਂ ਆਰਾਮਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾਤਿ ਗਤਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਲਦ੍ਧਂ ਏਕਮੇਕਂ ਪਤ੍ਥਪਤ੍ਥਪੁਲਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਰਾਮਂ ਨੇਤ੍ਵਾ। **ਉਦੁਕ੍ਖਲੇ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਥੇਰਾਨਂ ਕੋਚਿ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਯੋ ਨੇਸਂ ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁਂ ਵਾ ਭਤ੍ਤਂ ਵਾ ਪਚੇਯ੍ਯ। ਸਾਮਮ੍ਪਿ ਪਚਨਂ ਸਮਣਸਾਰੁਪ੍ਪਂ ਨ ਹੋਤਿ ਨ ਚ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤੇ ਏਵਂ ਨੋ ਸਲ੍ਲਹੁਕਵੁਤ੍ਤਿਤਾ ਚ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਾਮਪਾਕਪਰਿਮੋਚਨਞ੍ਚਾਤਿ ਅਟ੍ਠ ਅਟ੍ਠ ਜਨਾ ਵਾ ਦਸ ਦਸ ਜਨਾ ਵਾ ਏਕਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਦੁਕ੍ਖਲੇ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਕੋਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਸਕਂ ਸਕਂ ਪਟਿਵੀਸਂ ਉਦਕੇਨ ਤੇਮੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ । ਭਗਵਤੋ ਪਨ ਤੇ ਅਸ੍ਸਵਾਣਿਜਾ ਪਤ੍ਥਪੁਲਕਞ੍ਚ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਤਦੁਪਿਯਞ੍ਚ ਸਪ੍ਪਿਮਧੁਸਕ੍ਕਰਂ। ਤਂ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸਿਲਾਯਂ ਪਿਸਤਿ। ਪੁਞ੍ਞਵਤਾ ਪਣ੍ਡਿਤਪੁਰਿਸੇਨ ਕਤਂ ਮਨਾਪਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਪਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਿਆਦੀਹਿ ਸਮ੍ਮਾ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਉਪਨਾਮੇਸਿ। ਅਥੇਤ੍ਥ ਦੇਵਤਾ ਦਿਬ੍ਬੋਜਂ ਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ। ਤਂ ਭਗਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ। ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਲਂ ਅਤਿਨਾਮੇਤਿ। ਨ ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਤਿ।

ਕਿਂ ਪਨਾਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਤਦਾ ਭਗਵਤੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਹੋਤੀਤਿ? ਹੋਤਿ, ਨੋ ਚ ਖੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕਟ੍ਠਾਨਂ ਲਦ੍ਧਾ। ਭਗਵਤੋ ਹਿ ਪਠਮਬੋਧਿਯਂ ਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਨ੍ਤਰੇ ਨਿਬਦ੍ਧੁਪਟ੍ਠਾਕੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਕਦਾਚਿ ਨਾਗਸਮਾਲਤ੍ਥੇਰੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਾਸਿ, ਕਦਾਚਿ ਨਾਗਿਤਤ੍ਥੇਰੋ, ਕਦਾਚਿ ਮੇਘਿਯਤ੍ਥੇਰੋ, ਕਦਾਚਿ ਉਪਵਾਣਤ੍ਥੇਰੋ, ਕਦਾਚਿ ਸਾਗਤਤ੍ਥੇਰੋ, ਕਦਾਚਿ ਸੁਨਕ੍ਖਤ੍ਤੋ ਲਿਚ੍ਛਵਿਪੁਤ੍ਤੋ। ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰੁਚਿਯਾ ਉਪਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਯਦਾ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਤਦਾ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ। ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੋ ਤੇਸੁ ਤੇਸੁ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤੇਸੁ ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕੋ ਹੋਤਿ, ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇਸੁ ਸਯਮੇਵ ਵਤ੍ਤਪਟਿਪਤ੍ਤਿਂ ਕਰੋਤਿ। ਭਗਵਾਪਿ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਮੇ ਞਾਤਿਸੇਟ੍ਠੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਤਾਵ ਲਭਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਏਵਰੂਪੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਅਯਮੇਵ ਪਤਿਰੂਪੋਤਿ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਆਯਸ੍ਮਾ ਪਨਾਨਨ੍ਦੋ ਪਤ੍ਥਪੁਲਕਂ ਸਿਲਾਯਂ ਪਿਸਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਉਪਨਾਮੇਸਿ, ਤਂ ਭਗਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੀ''ਤਿ।

ਨਨੁ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਕਾਲੇ ਅਤਿਵਿਯ ਉਸ੍ਸਾਹਜਾਤਾ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਤਦਾ ਕਸ੍ਮਾ ਕਟਚ੍ਛੁਭਿਕ੍ਖਮ੍ਪਿ ਨ ਅਦਂਸੁ? ਅਯਞ੍ਚ ਵੇਰਞ੍ਜੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਮਹਤਾ ਉਸ੍ਸਾਹੇਨ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਂ ਯਾਚਿ, ਸੋ ਕਸ੍ਮਾ ਭਗਵਤੋ ਅਤ੍ਥਿਭਾਵਮ੍ਪਿ ਨ ਜਾਨਾਤੀਤਿ? ਵੁਚ੍ਚਤੇ – ਮਾਰਾਵਟ੍ਟਨਾਯ। ਵੇਰਞ੍ਜਞ੍ਹਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕਾ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤਮਤ੍ਤਮੇਵ ਸਕਲਞ੍ਚ ਨਗਰਂ ਸਮਨ੍ਤਾ ਚ ਯੋਜਨਮਤ੍ਤਂ ਯਤ੍ਥ ਸਕ੍ਕਾ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਾਗਨ੍ਤੁਂ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਮਾਰੋ ਆਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਮੋਹੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਅਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਭਾਵਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਕੋਚਿ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਸਾਮੀਚਿਕਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞਿਤ੍ਥ।

ਕਿਂ ਪਨ ਭਗਵਾਪਿ ਮਾਰਾਵਟ੍ਟਨਂ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾਵ ਤਤ੍ਥ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਤੋਤਿ? ਨੋ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ। ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ਚਮ੍ਪਾ-ਸਾਵਤ੍ਥਿ-ਰਾਜਗਹਾਦੀਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਨ ਉਪਗਤੋਤਿ? ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਚਮ੍ਪਾ-ਸਾਵਤ੍ਥਿ-ਰਾਜਗਹਾਦੀਨਿ, ਸਚੇਪਿ ਭਗਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਂਵਚ੍ਛਰੇ ਉਤ੍ਤਰਕੁਰੁਂ ਵਾ ਤਿਦਸਪੁਰਂ ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਤਮ੍ਪਿ ਮਾਰੋ ਆਵਟ੍ਟੇਯ੍ਯ। ਸੋ ਕਿਰ ਤਂ ਸਂਵਚ੍ਛਰਂ ਅਤਿਵਿਯ ਆਘਾਤੇਨ ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤਚਿਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ। ਇਧ ਪਨ ਭਗਵਾ ਇਮਂ ਅਤਿਰੇਕਕਾਰਣਂ ਅਦ੍ਦਸ – ''ਅਸ੍ਸਵਾਣਿਜਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਵੇਰਞ੍ਜਾਯਮੇਵ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਚ੍ਛਿ।

ਕਿਂ ਪਨ ਮਾਰੋ ਵਾਣਿਜਕੇ ਆਵਟ੍ਟੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤੀਤਿ? ਨੋ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤੇ ਪਨ ਆਵਟ੍ਟਿਤਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਆਗਮਿਂਸੁ। ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਆਵਟ੍ਟੇਤੀਤਿ? ਅਵਿਸਹਤਾਯ। ਨ ਹਿ ਸੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਅਭਿਹਟਭਿਕ੍ਖਾਯ ਨਿਬਦ੍ਧਦਾਨਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਿਤਵਤ੍ਤੁਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਾਯਂ ਕਾਤੁਂ ਵਿਸਹਤਿ। ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਹਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ ਕਾਤੁਂ। ਕਤਮੇਸਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ? ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਅਭਿਹਟਭਿਕ੍ਖਾਸਙ੍ਖੇਪੇਨ ਵਾ ਨਿਬਦ੍ਧਦਾਨਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਿਤਵਤ੍ਤੁਸਙ੍ਖੇਪੇਨ ਵਾ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਾਨਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਪਚ੍ਚਯਾਨਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕੇਨਚਿ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ ਕਾਤੁਂ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਜੀਵਿਤਸ੍ਸ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕੇਨਚਿ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ ਕਾਤੁਂ। ਅਸੀਤਿਯਾ ਅਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਨਂ ਬ੍ਯਾਮਪ੍ਪਭਾਯ ਵਾ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕੇਨਚਿ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ ਕਾਤੁਂ। ਚਨ੍ਦਿਮਸੂਰਿਯਦੇਵਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਮ੍ਪਿ ਹਿ ਪਭਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਅਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਬ੍ਯਾਮਪ੍ਪਭਾਪ੍ਪਦੇਸਂ ਪਤ੍ਵਾ ਵਿਹਤਾਨੁਭਾਵਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣਸ੍ਸ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕੇਨਚਿ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ ਕਾਤੁਨ੍ਤਿ ਇਮੇਸਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕੇਨਚਿ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ ਕਾਤੁਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਮਾਰੇਨ ਅਕਤਨ੍ਤਰਾਯਂ ਭਿਕ੍ਖਂ ਭਗਵਾ ਸਸਾਵਕਸਙ੍ਘੋ ਤਦਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਏਵਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਚ ਏਕਦਿਵਸਂ **ਅਸ੍ਸੋਸਿ ਖੋ ਭਗਵਾ ਉਦੁਕ੍ਖਲਸਦ੍ਦਨ੍ਤਿ** ਭਗਵਾ ਪਤ੍ਥਪਤ੍ਥਪੁਲਕਂ ਕੋਟ੍ਟੇਨ੍ਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਮੁਸਲਸਙ੍ਘਟ੍ਟਜਨਿਤਂ ਉਦੁਕ੍ਖਲਸਦ੍ਦਂ ਸੁਣਿ। ਤਤੋ ਪਰਂ **ਜਾਨਨ੍ਤਾਪਿ ਤਥਾਗਤਾ**ਤਿ ਏਵਮਾਦਿ ਯਂ ਪਰਤੋ ''ਕਿਨ੍ਨੁ ਖੋ ਸੋ, ਆਨਨ੍ਦ, ਉਦੁਕ੍ਖਲਸਦ੍ਦੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਹਾਰਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਸਙ੍ਖੇਪਵਣ੍ਣਨਾ – ਤਥਾਗਤਾ ਨਾਮ ਜਾਨਨ੍ਤਾਪਿ ਸਚੇ ਤਾਦਿਸਂ ਪੁਚ੍ਛਾਕਾਰਣਂ ਹੋਤਿ, ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਤਾਦਿਸਂ ਪੁਚ੍ਛਾਕਾਰਣਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਜਾਨਨ੍ਤਾਪਿ ਨ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਅਜਾਨਨਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾਪੀਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਕਾਲਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਚੇ ਤਸ੍ਸਾ ਪੁਚ੍ਛਾਯ ਸੋ ਕਾਲੋ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਤਂ ਕਾਲਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ; ਸਚੇ ਨ ਹੋਤਿ , ਏਵਮ੍ਪਿ ਕਾਲਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾਵ ਨ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਾਪਿ ਚ ਅਤ੍ਥਸਂਹਿਤਂ ਤਥਾਗਤਾ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਯਂ ਅਤ੍ਥਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਕਾਰਣਨਿਸ੍ਸਿਤਂ, ਤਦੇਵ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਨੋ ਅਨਤ੍ਥਸਂਹਿਤਂ। ਕਸ੍ਮਾ? ਯਸ੍ਮਾ ਅਨਤ੍ਥਸਂਹਿਤੇ ਸੇਤੁਘਾਤੋ ਤਥਾਗਤਾਨਂ। **ਸੇਤੁ** ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਮਗ੍ਗੋ, ਮਗ੍ਗੇਨੇਵ ਤਾਦਿਸਸ੍ਸ ਵਚਨਸ੍ਸ **ਘਾਤੋ,** ਸਮੁਚ੍ਛੇਦੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਇਦਾਨਿ **ਅਤ੍ਥਸਂਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਂ ਅਤ੍ਥਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਵਚਨਂ ਤਥਾਗਤਾ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਦ੍ਵੀਹਾਕਾਰੇਹੀ**''ਤਿ ਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਆਕਾਰੇਹੀ**ਤਿ ਕਾਰਣੇਹਿ। **ਧਮ੍ਮਂ ਵਾ ਦੇਸੇਸ੍ਸਾਮਾ**ਤਿ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯੁਤ੍ਤਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਵਾ ਪੁਬ੍ਬਚਰਿਤਕਾਰਣਯੁਤ੍ਤਂ ਜਾਤਕਂ ਵਾ ਕਥਯਿਸ੍ਸਾਮ। **ਸਾਵਕਾਨਂ ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਪੇਸ੍ਸਾਮਾ**ਤਿ ਸਾਵਕਾਨਂ ਵਾ ਤਾਯ ਪੁਚ੍ਛਾਯ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਂ ਪਾਕਟਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਰੁਕਂ ਵਾ ਲਹੁਕਂ ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਪੇਸ੍ਸਾਮ ਆਣਂ ਠਪੇਸ੍ਸਾਮਾਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ...ਪੇ॰... ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਨਤ੍ਥਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਤ੍ਥਪਤ੍ਥਪੁਲਕਪਟਿਲਾਭਂ ਸਲ੍ਲਹੁਕਵੁਤ੍ਤਿਤਂ ਸਾਮਪਾਕਪਰਿਮੋਚਨਞ੍ਚ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤੋ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **"ਸਾਧੁ ਸਾਧੁ, ਆਨਨ੍ਦਾ"**ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਭਗਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਸਮ੍ਪਹਂਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ। ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਪਨ ਦਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੀਸੁ ਆਕਾਰੇਸੁ ਏਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ – **"ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਪ੍ਪੁਰਿਸੇਹਿ ਵਿਜਿਤਂ, ਪਚ੍ਛਿਮਾ ਜਨਤਾ ਸਾਲਿਮਂਸੋਦਨਂ ਅਤਿਮਞ੍ਞਿਸ੍ਸਤੀ**"ਤਿ। ਤਤ੍ਰਾਯਮਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ, ਆਨਨ੍ਦ, ਸਪ੍ਪੁਰਿਸੇਹਿ ਏਵਂ ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖੇ ਦੁਲ੍ਲਭਪਿਣ੍ਡੇ ਇਮਾਯ ਸਲ੍ਲਹੁਕਵੁਤ੍ਤਿਤਾਯ ਇਮਿਨਾ ਚ ਸਲ੍ਲੇਖੇਨ ਵਿਜਿਤਂ। ਕਿਂ ਵਿਜਿਤਨ੍ਤਿ? ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਂ ਵਿਜਿਤਂ, ਲੋਭੋ ਵਿਜਿਤੋ, ਇਚ੍ਛਾਚਾਰੋ ਵਿਜਿਤੋ। ਕਥਂ? ''ਅਯਂ ਵੇਰਞ੍ਜਾ ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਾ, ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਪਨ ਅਨਨ੍ਤਰਾ ਗਾਮਨਿਗਮਾ ਫਲਭਾਰਨਮਿਤਸਸ੍ਸਾ ਸੁਭਿਕ੍ਖਾ ਸੁਲਭਪਿਣ੍ਡਾ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਭਗਵਾ ਇਧੇਵ

ਅਮ੍ਹੇ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਵਸਤੀ''ਤਿ ਏਕਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸਪਿ ਚਿਨ੍ਤਾ ਵਾ ਵਿਘਾਤੋ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਏਵੰ ਤਾਵ ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਂ ਵਿਜਿਤਂ ਅਭਿਭੂਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸੇ ਵਤ੍ਤਿਤਂ।

ਕਥਂ ਲੋਭੋ ਵਿਜਿਤੋ? ''ਅਯਂ ਵੇਰਞ੍ਜਾ ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਾ, ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਪਨ ਅਨਨ੍ਤਰਾ ਗਾਮਨਿਗਮਾ ਫਲਭਾਰਨਮਿਤਸਸ੍ਸਾ ਸੁਭਿਕ੍ਖਾ ਸੁਲਭਪਿਣ੍ਡਾ । ਹਨ੍ਦ ਮਯਂ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਲੋਭਵਸੇਨ ਏਕਭਿਕ੍ਖੁਨਾਪਿ ਰਤ੍ਤਿਚ੍ਛੇਦੋ ਵਾ ''ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾਯ ਤਤ੍ਥ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ ਵਸ੍ਸਚ੍ਛੇਦੋ ਵਾ ਨ ਕਤੋ। ਏਵੰ ਲੋਭੋ ਵਿਜਿਤੋ।

ਕਥਂ ਇਚ੍ਛਾਚਾਰੋ ਵਿਜਿਤੋ? ਅਯਂ ਵੇਰਞ੍ਜਾ ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਾ, ਇਮੇ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਮ੍ਹੇ ਦ੍ਵੇ ਤਯੋ ਮਾਸੇ ਵਸਨ੍ਤੇਪਿ ਨ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤਿ। ਯਂਨੂਨ ਮਯਂ ਗੁਣਵਾਣਿਜ੍ਜਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਅਸੁਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਠਮਸ੍ਸ ਝਾਨਸ੍ਸ ਲਾਭੀ...ਪੇ॰... ਅਸੁਕੋ ਛਲ਼ਭਿਞ੍ਞੋਤਿ ਏਵੰ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾ ਕੁਚ੍ਛਿਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਸੀਲਂ ਅਧਿਟ੍ਠਹੇਯ੍ਯਾਮਾ''ਤਿ ਏਕਭਿਕ੍ਖੁਨਾਪਿ ਏਵਰੂਪਾ ਇਚ੍ਛਾ ਨ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤਾ। ਏਵੰ ਇਚ੍ਛਾਚਾਰੋ ਵਿਜਿਤੋ ਅਭਿਭੂਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸੇ ਵਤ੍ਤਿਤੋਤਿ।

ਅਨਾਗਤੇ ਪਨ ਪਚ੍ਛਿਮਾ ਜਨਤਾ ਵਿਹਾਰੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਅਪ੍ਪਕਸਿਰੇਨੇਵ ਲਭਿਤ੍ਵਾਪਿ ''ਕਿਂ ਇਦਂ ਉਤ੍ਤਣ੍ਡੁਲਂ ਅਤਿਕਿਲਿਨ੍ਨਂ ਅਲੋਣਂ ਅਤਿਲੋਣਂ ਅਨਮ੍ਬਿਲਂ ਅਚ੍ਚਮ੍ਬਿਲਂ, ਕੋ ਇਮਿਨਾ ਅਤ੍ਥੋ''ਤਿ ਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਾਲਿਮਂਸੋਦਨਂ ਅਤਿਮਞ੍ਞਿਸ੍ਸਤਿ, ਓਞ੍ਞਾਤਂ ਅਵਞ੍ਞਾਤਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਥ ਵਾ ਜਨਪਦੋ ਨਾਮ ਨ ਸਬ੍ਬਕਾਲਂ ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖੋ ਹੋਤਿ। ਏਕਦਾ ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖੋ ਹੋਤਿ, ਏਕਦਾ ਸੁਭਿਕ੍ਖੋ ਹੋਤਿ। ਸ੍ਵਾਯਂ ਯਦਾ ਸੁਭਿਕ੍ਖੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਦਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾਨਂ ਇਮਾਯ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਸਨ੍ਨਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਯਾਗੁਖਜ੍ਜਕਾਦਿਪ੍ਪਭੇਦੇਨ ਅਨੇਕਪ੍ਪਕਾਰਂ ਸਾਲਿਵਿਕਤਿਂ ਮਂਸੋਦਨਞ੍ਚ ਦਾਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਤਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਸਙ੍ਖਾਤਾ ਪਚ੍ਛਿਮਾ ਜਨਤਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਅਨ੍ਤਰੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਭਵਮਾਨਾਵ ਅਤਿਮਞ੍ਞਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯਂ ਮਾਨਞ੍ਚ ਓਮਾਨਞ੍ਚ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ। ਕਥਂ? ਕਸ੍ਮਾ ਏਤ੍ਤਕਂ ਪਕ੍ਕਂ, ਕਿਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਭਾਜਨਾਨਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਯਤ੍ਥ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਠਪੇਯ੍ਯਾਥਾਤਿ।

ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਸ੍ਸਸੀਹਨਾਦਕਥਾ

੧੭. ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋਤਿਆਦੀਸੁ **ਆਯਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਪਿਯਵਚਨਮੇਤਂ, ਗਰੁਗਾਰਵਸਪ੍ਪਤਿਸ੍ਸਾਧਿਵਚਨਮੇਤਂ। **ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ**ਤਿ ਮਹਾ ਚ ਸੋ ਗੁਣਮਹਨ੍ਤਤਾਯ ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ ਚ ਗੋਤ੍ਤੇਨਾਤਿ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ। **ਏਤਦਵੋਚਾ**ਤਿ ਏਤਂ ਅਵੋਚ। ਇਦਾਨਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ''ਏਤਰਹਿ ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿਆਦਿਵਚਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਅਵੋਚ? ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਸਾਵਕਪਾਰਮਿਞਾਣਸ੍ਸ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਤ੍ਤੋ, ਸਤ੍ਥਾਰਾਪਿ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕਤਾਯ ਏਤਦਗ੍ਗੇ ਠਪਿਤੋ। ਸੋ ਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਅਯਂ ਵੇਰਞ੍ਜਾ ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਾ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਚ ਕਿਲਮਨ੍ਤਿ, ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਪਥਵਿਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਪ੍ਪਟਕੋਜਂ ਭੋਜੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਸਚੇ ਪਨਾਹਂ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਏਵੰ ਕਰੇਯ੍ਯਂ, ਨ ਮੇਤਂ ਅਸ੍ਸ ਪਤਿਰੂਪਂ; ਯੁਗਗ੍ਗਾਹੋ ਵਿਯ ਭਗਵਤਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਤੋ ਭਵੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਾਚਿਤੁਕਾਮੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਤਦਵੋਚ।

ਹੇਟ੍ਠਿਮਤਲਂ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਪਥਵਿਯਾ ਕਿਰ ਹੇਟ੍ਠਿਮਤਲੇ ਪਥਵਿਮਣ੍ਡੋ ਪਥਵੋਜੋ ਪਥਵਿ-ਪਪ੍ਪਟਕੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਸਮ੍ਪਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਮਧੁਰਂ, ਸਾਦੁਰਸਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਥੇਵ ਹਿ ''ਤਤ੍ਰਸ੍ਸ ਰੁਕ੍ਖੋ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਫਲੋ ਚ ਉਪਪਨ੍ਨਫਲੋ ਚਾ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੪੮) ਏਤ੍ਥ ਮਧੁਰਫਲੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ; ਏਵਮਿਧਾਪਿ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਮਧੁਰਂ ਸਾਦੁਰਸਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ **ਖੁਦ੍ਦਮਧੁਂ ਅਨੀਲ਼ਕ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਪਨਸ੍ਸ ਮਧੁਰਤਾਯ ਓਪਮ੍ਮਨਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਖੁਦ੍ਦਮਧੁ**ਨ੍ਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਮਕ੍ਖਿਕਾਹਿ ਕਤਮਧੁ। **ਅਨੀਲ਼ਕ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਮ੍ਮਕ੍ਖਿਕਂ

ਨਿਮ੍ਮਕ੍ਖਿਕਣ੍ਡਕਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ। ਏਤਂ ਕਿਰ ਮਧੁ ਸਬ੍ਬਮਧੂਹਿ ਅਗ੍ਗਞ੍ਚ ਸੇਟ੍ਠਞ੍ਚ ਸੁਰਸਞ੍ਚ ਓਜਵਨ੍ਤਞ੍ਚ। ਤੇਨਾਹ – ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਖੁਦ੍ਦਮਧੁਂ ਅਨੀਲ਼ਕਂ ਏਵਮਸ੍ਸਾਦ''ਨ੍ਤਿ।

ਸਾਧਾਹਂ , **ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਸਾਧੁ ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ। ਏਤ੍ਥ **ਸਾਧੂ**ਤਿ ਆਯਾਚਨਵਚਨਮੇਤਂ। ਪਥਵਿਪਰਿਵਤ੍ਤਨਂ ਆਯਾਚਨ੍ਤੋ ਹਿ ਥੇਰੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਏਵਮਾਹ। **ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯਾ**ਮਿ ਉਕ੍ਕੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯਂ, ਹੇਟ੍ਠਿਮਤਲਂ ਉਪਰਿਮਂ ਕਰੇਯ੍ਯਂ। ਕਸ੍ਮਾ? ਏਵਞ੍ਹਿ ਕਤੇ ਸੁਖੇਨ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਪ੍ਪਟਕੋਜਂ ਪਥਵਿਮਣ੍ਡਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ। ਅਥ ਭਗਵਾ ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤੁਕਾਮੋਪਿ ਥੇਰਂ ਸੀਹਨਾਦਂ ਨਦਾਪੇਤੁਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – **"ਯੇ ਪਨ ਤੇ, ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨ, ਪਥਵਿਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਪਾਣਾ ਤੇ ਕਥਂ ਕਰਿਸ੍ਸਸੀ**"ਤਿ। ਯੇ ਪਥਵਿਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਗਾਮਨਿਗਮਾਦੀਸੁ ਪਾਣਾ, ਤੇ ਪਥਵਿਯਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤਿਯਮਾਨਾਯ ਆਕਾਸੇ ਸਣ੍ਠਾਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੇ ਕਥਂ ਕਰਿਸ੍ਸਸਿ, ਕਤ੍ਥ ਠਪੇਸ੍ਸਸੀਤਿ? ਅਥ ਥੇਰੋ ਭਗਵਤਾ ਏਤਦਗ੍ਗੇ ਠਪਿਤਭਾਵਾਨੁਰੂਪਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਇਦ੍ਧਾਨੁਭਾਵਂ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ **"ਏਕਾਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਏਕਂ ਅਹਂ ਭਨ੍ਤੇ ਹਤ੍ਥਂ ਯਥਾ ਅਯਂ ਮਹਾਪਥਵੀ ਏਵਂ ਅਭਿਨਿਮ੍ਮਿਨਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਪਥਵਿਸਦਿਸਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਏਵਂ ਕਤ੍ਵਾ ਯੇ ਪਥਵਿਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਪਾਣਾ ਤੇ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਹਤ੍ਥਤਲੇ ਠਿਤੇ ਪਾਣੇ ਤਤੋ ਦੁਤਿਯਹਤ੍ਥਤਲੇ ਸਙ੍ਕਾਮੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਤਤ੍ਥ ਸਙ੍ਕਾਮੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਭਗਵਾ ਆਯਾਚਨਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ **"ਅਲਂ ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਾ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਲ**ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪਵਚਨਂ। **ਵਿਪਲ੍ਲਾਸਮ੍ਪਿ ਸਤ੍ਤਾ ਪਟਿਲਭੇਯ੍ਯੁ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਪਰੀਤਗ੍ਗਾਹਮ੍ਪਿ ਸਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣੇਯ੍ਯੁਂ। ਕਥਂ? ਅਯਂ ਨੁ ਖੋ ਪਥਵੀ , ਉਦਾਹੁ ਨ ਅਯਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਨੁ ਖੋ ਅਯਂ ਗਾਮੋ, ਉਦਾਹੁ ਅਞ੍ਞੇਸ''ਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਨਿਗਮਜਨਪਦਖੇਤ੍ਤਾਰਾਮਾਦੀਸੁ। ਨ ਵਾ ਏਸ ਵਿਪਲ੍ਲਾਸੋ, ਅਚਿਨ੍ਤੇਯ੍ਯੋ ਹਿ ਇਦ੍ਧਿਮਤੋ ਇਦ੍ਧਿਵਿਸਯੋ। ਏਵਂ ਪਨ ਵਿਪਲ੍ਲਾਸਂ ਪਟਿਲਭੇਯ੍ਯੁਂ – ਇਦਂ ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਂ ਨਾਮ ਨ ਇਦਾਨਿਯੇਵ ਹੋਤਿ, ਅਨਾਗਤੇਪਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਤਦਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਾਦਿਸਂ ਇਦ੍ਧਿਮਨ੍ਤਂ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਂ ਕੁਤੋ ਲਭਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ? ਤੇ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨ-ਸਕਦਾਗਾਮਿ-ਅਨਾਗਾਮਿ-ਸੁਕ੍ਖਵਿਪਸ੍ਸਕ-ਝਾਨਲਾਭਿ-ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਪ੍ਪਤ੍ਤਖੀਣਾਸਵਾਪਿ ਸਮਾਨਾ ਇਦ੍ਧਿਬਲਾਭਾਵਾ ਪਰਕੁਲਾਨਿ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਰ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਏਵਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ – ''ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਿਕ੍ਖਾਸੁ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰਿਨੋ ਅਹੇਸੁਂ। ਤੇ ਗੁਣੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਕਾਲੇ ਪਥਵਿਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਪ੍ਪਟਕੋਜਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਂਸੁ। ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਪਰਿਪੂਰਕਾਰਿਨੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਯਦਿ ਸਿਯੁਂ, ਤਥੇਵ ਕਰੇਯ੍ਯੁਂ। ਨ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਕ੍ਕਂ ਵਾ ਆਮਂ ਵਾ ਖਾਦਿਤੁਂ ਦਦੇਯ੍ਯੁ''ਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਤੇਸ੍ਵੇਵ ਅਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲੇਸੁ ''ਨਤ੍ਥਿ ਅਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲਾ''ਤਿ ਇਮਂ ਵਿਪਲ੍ਲਾਸਂ ਪਟਿਲਭੇਯ੍ਯੁਂ। ਵਿਪਲ੍ਲਾਸਵਸੇਨ ਚ ਅਰਿਯੇ ਗਰਹਨ੍ਤਾ ਉਪਵਦਨ੍ਤਾ ਅਪਾਯੁਪਗਾ ਭਵੇਯ੍ਯੁਂ। ਤਸ੍ਮਾ **ਮਾ ਤੇ ਰੁਚ੍ਚਿ ਪਥਵਿਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤੁ**ਨ੍ਤਿ।

ਅਥ ਥੇਰੋ ਇਮਂ ਯਾਚਨਂ ਅਲਭਮਾਨੋ ਅਞ੍ਞਂ ਯਾਚਨ੍ਤੋ **"ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਭਗਵਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ **"ਅਲਂ ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਾ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਵਿਪਲ੍ਲਾਸਮ੍ਪਿ ਸਤ੍ਤਾ ਪਟਿਲਭੇਯ੍ਯੁ''ਨ੍ਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ; ਅਤ੍ਥੋਪਿ ਚਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਸਦਿਸਮੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਯਦਿ ਪਨ ਭਗਵਾ ਅਨੁਜਾਨੇਯ੍ਯ, ਥੇਰੋ ਕਿਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾਤਿ? ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਂ ਏਕੇਨ ਪਦਵੀਤਿਹਾਰੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬਂ ਮਾਤਿਕਾਮਤ੍ਤਂ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਨਲ਼ੇਰੁਪੁਚਿਮਨ੍ਦਤੋ ਉਤ੍ਤਰਕੁਰੁਅਭਿਮੁਖਂ ਮਗ੍ਗਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਕੁਰੁਂ ਗਮਨਾਗਮਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇ ਠਾਨੇ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਯ੍ਯ, ਯਥਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗੋਚਰਗਾਮਂ ਵਿਯ ਯਥਾਸੁਖਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ।

ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਸ੍ਸ ਸੀਹਨਾਦਕਥਾ।

ਵਿਨਯਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾਚਨਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮. ਇਦਾਨਿ ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਪਾਲਿ ਵਿਨਯਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਮੂਲਤੋ ਪਭੁਤਿ ਨਿਦਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ ਵਿਤਕ੍ਕੁਪ੍ਪਾਦਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸਾ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਰਹੋਗਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ

ਰਹਸਿ ਗਤਸ੍ਸ। **ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਲ੍ਲੀਨਸ੍ਸ ਏਕੀਭਾਵਂ ਗਤਸ੍ਸ। **ਕਤਮੇਸਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਤੀਤੇਸੁ ਵਿਪਸ੍ਸੀਆਦੀਸੁ ਬੁਦ੍ਧੇਸੁ ਕਤਮੇਸਂ। ਚਿਰਂ ਅਸ੍ਸ ਠਿਤਿ, ਚਿਰਾ ਵਾ ਅਸ੍ਸ ਠਿਤੀਤਿ **ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕਂ**। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਪਦਤ੍ਥਮੇਵ।

ਕਿਂ ਪਨ ਥੇਰੋ ਇਮਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕਂ ਸਯਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤੀਤਿ? ਵੁਚ੍ਚਤੇ – ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਚ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਚ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਇਮੇਸਂ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਸਾਸਨਂ ਨ ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕਂ ਅਹੋਸਿ, ਇਮੇਸਂ ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਤੁਂ। ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਕਾਰਣੇਨ ਨ ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕਂ ਅਹੋਸਿ, ਇਮਿਨਾ ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕਨ੍ਤਿ ਏਤਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਮਹਾਪਦੁਮਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨਾਹ – ''ਏਤਮ੍ਪਿ ਸੋਲਸਵਿਧਾਯ ਪਞ੍ਞਾਯ ਮਤ੍ਥਕਂ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਸ੍ਸ ਨ ਭਾਰਿਯਂ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਪਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਯਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕਰਣਂ ਤੁਲਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇਨ ਤੁਲਨਸਦਿਸਂ ਹੋਤੀਤਿ ਭਗਵਨ੍ਤਂਯੇਵ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛੀ''ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਭਗਵਾ ਤਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ **"ਭਗਵਤੋ ਚ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

੧੯. ਪੁਨ ਥੇਰੋ ਕਾਰਣਂ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ **ਕੋ ਨੁ ਖੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਹੇਤੂ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਕਾਰਣਪੁਚ੍ਛਾ , ਤਸ੍ਸ ਕਤਮੋ ਨੁ ਖੋ ਭਨ੍ਤੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਹੇਤੁ ਪਚ੍ਚਯੋ**ਤਿ ਉਭਯਮੇਤਂ ਕਾਰਣਾਧਿਵਚਨਂ; ਕਾਰਣਞ੍ਹਿ ਯਸ੍ਮਾ ਤੇਨ ਤਸ੍ਸ ਫਲਂ ਹਿਨੋਤਿ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਹੇਤੂਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਏਤਿ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਚ੍ਚਯੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਏਵਂ ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਕਮ੍ਪਿ ਵੋਹਾਰਵਸੇਨ ਚ ਵਚਨਸਿਲਿਟ੍ਠਤਾਯ ਚ ਤਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਏਤਂ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

ਇਦਾਨਿ ਤਂ ਹੇਤੁਞ੍ਚ ਪਚ੍ਚਯਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਭਗਵਾ ਚ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ ਵਿਪਸ੍ਸੀ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਕਿਲਾਸੁਨੋ ਅਹੇਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਆਲਸਿਯਕਿਲਾਸੁਨੋ, ਨ ਹਿ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਆਲਸਿਯਂ ਵਾ ਓਸਨ੍ਨਵੀਰਿਯਤਾ ਵਾ ਅਤ੍ਥਿ। ਬੁਦ੍ਧਾ ਹਿ ਏਕਸ੍ਸ ਵਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਵਾ ਸਕਲਚਕ੍ਕਵਾਲਸ੍ਸ ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਾ ਸਮਕੇਨੇਵ ਉਸ੍ਸਾਹੇਨ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਪਰਿਸਾਯ ਅਪ੍ਪਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਓਸਨ੍ਨਵੀਰਿਯਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨਾਪਿ ਮਹਨ੍ਤਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਵੀਰਿਯਾ। ਯਥਾ ਹਿ ਸੀਹੋ ਮਿਗਰਾਜਾ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਦਿਵਸਾਨਂ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਗੋਚਰਾਯ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਖੁਦ੍ਦਕੇ ਵਾ ਮਹਨ੍ਤੇ ਵਾ ਪਾਣੇ ਏਕਸਦਿਸੇਨੇਵ ਵੇਗੇਨ ਧਾਵਤਿ। ਤਂ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ''ਮਾ ਮੇ ਜਵੋ ਪਰਿਹਾਯੀ''ਤਿ। ਏਵਂ ਬੁਦ੍ਧਾ ਅਪ੍ਪਕਾਯ ਵਾ ਮਹਤਿਯਾ ਵਾ ਪਰਿਸਾਯ ਸਮਕੇਨੇਵ ਉਸ੍ਸਾਹੇਨ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਿ। ਤਂ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ''ਮਾ ਨੋ ਧਮ੍ਮਗਰੁਤਾ ਪਰਿਹਾਯੀ''ਤਿ। ਧਮ੍ਮਗਰੁਨੋ ਹਿ ਬੁਦ੍ਧਾ ਧਮ੍ਮਗਾਰਵਾਤਿ।

ਯਥਾ ਪਨ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਭਗਵਾ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਂ ਪੂਰਯਮਾਨੋ ਵਿਯ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸਿ, ਏਵਂ ਤੇ ਨ ਦੇਸੇਸੁਂ। ਕਸ੍ਮਾ? ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਅਪ੍ਪਰਜਕ੍ਖਤਾਯ। ਤੇਸਂ ਕਿਰ ਕਾਲੇ ਦੀਘਾਯੁਕਾ ਸਤ੍ਤਾ ਅਪ੍ਪਰਜਕ੍ਖਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਤੇ ਚਤੁਸਚ੍ਚਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂ ਏਕਗਾਥਮ੍ਪਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਅਭਿਸਮੇਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਸੁਂ। ਤੇਨੇਵ ਕਾਰਣੇਨ **ਅਪ੍ਪਕਞ੍ਚ ਨੇਸਂ ਅਹੋਸਿ ਸੁਤ੍ਤਂ...ਪੇ॰... ਵੇਦਲ੍ਲ**ਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਸੁਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਨਾਨਤ੍ਤਂ **ਪਠਮਸਙ੍ਗੀਤਿਵਣ੍ਣਨਾਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ।

ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਨ੍ਤਿ ਸਾਵਕਾਨਂ ਨਿਦ੍ਦੋਸਤਾਯ ਦੋਸਾਨੁਰੂਪਤੋ ਪਞ੍ਞਪੇਤਬ੍ਬਂ ਸਤ੍ਤਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਵਸੇਨ ਆਣਾਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। **ਅਨੁਦ੍ਦਿਟ੍ਠਂ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖ**ਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਵਦ੍ਧਮਾਸਂ ਆਣਾਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਅਨੁਦ੍ਦਿਟ੍ਠਂ ਅਹੋਸਿ। ਓਵਾਦਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਮੇਵ ਤੇ ਉਦ੍ਦਿਸਿਂਸੁ; ਤਮ੍ਪਿ ਚ ਨੋ ਅਨ੍ਵਦ੍ਧਮਾਸਂ। ਤਥਾ ਹਿ ਵਿਪਸ੍ਸੀ ਭਗਵਾ ਛਨ੍ਨਂ ਛਨ੍ਨਂ ਵਸ੍ਸਾਨਂ ਸਕਿਂ ਸਕਿਂ ਓਵਾਦਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਉਦ੍ਦਿਸਿ; ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਸਾਮਂਯੇਵ। ਸਾਵਕਾ ਪਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਨ ਉਦ੍ਦਿਸਿਂਸੁ। ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਏਕਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਠਾਨੇ ਬਨ੍ਧੁਮਤਿਯਾ ਰਾਜਧਾਨਿਯਾ ਖੇਮੇ ਮਿਗਦਾਯੇ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੇ ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਉਪੋਸਥਂ ਅਕਾਸਿ। ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਸਙ੍ਘੁਪੋਸਥਮੇਵ; ਨ ਗਣੁਪੋਸਥਂ, ਨ ਪੁਗ੍ਗਲੁਪੋਸਥਂ, ਨ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਪੋਸਥਂ, ਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੁਪੋਸਥਂ।

ਤਦਾ ਕਿਰ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਵਿਹਾਰਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਏਕਮੇਕਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਅਬ੍ਬੋਕਿਣ੍ਣਾਨਿ ਦਸਪਿ ਵੀਸਤਿਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਵਸਨ੍ਤਿ, ਭਿਯ੍ਯੋਪਿ ਵਸਨ੍ਤਿ। ਉਪੋਸਥਾਰੋਚਿਕਾ ਦੇਵਤਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਿ – ''ਮਾਰਿਸਾ, ਏਕਂ ਵਸ੍ਸਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ, ਦ੍ਵੇ ਤੀਣਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਞ੍ਚ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਨਿ, ਇਦਂ ਛਟ੍ਠਂ ਵਸ੍ਸਂ, ਆਗਾਮਿਨਿਯਾ ਪੁਣ੍ਣਮਾਸਿਯਾ ਬੁਦ੍ਧਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ

ਉਪੋਸਥਕਰਣਤ੍ਥਞ੍ਚ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ! ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੋ ਵੋ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਕਾਲੋ''ਤਿ। ਤਤੋ ਸਾਨੁਭਾਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਇਤਰੇ ਦੇਵਤਾਨੁਭਾਵੇਨ। ਕਥਂ? ਤੇ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਾਚੀਨਸਮੁਦ੍ਦਨ੍ਤੇ ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਉਤ੍ਤਰਦਕ੍ਖਿਣਸਮੁਦ੍ਦਨ੍ਤੇ ਵਾ ਠਿਤਾ ਗਮਿਯਵਤ੍ਤਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਮਾਦਾਯ ''ਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਿ; ਸਹ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਾ ਉਪੋਸਥਗ੍ਗਂ ਗਤਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਵਿਪਸ੍ਸਿਂ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ। ਭਗਵਾਪਿ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਇਮਂ **ਓਵਾਦਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ** ਉਦ੍ਦਿਸਤਿ।

''ਖਨ੍ਤੀ ਪਰਮਂ ਤਪੋ ਤਿਤਿਕ੍ਖਾ।
ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਪਰਮਂ ਵਦਨ੍ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਾ।
ਨ ਹਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਪਰੂਪਘਾਤੀ।
ਨ ਸਮਣੋ ਹੋਤਿ ਪਰਂ ਵਿਹੇਠਯਨ੍ਤੋ॥

''ਸਬ੍ਬਪਾਪਸ੍ਸ ਅਕਰਣਂ, ਕੁਸਲਸ੍ਸ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ।
ਸਚਿਤ੍ਤਪਰਿਯੋਦਪਨਂ, ਏਤਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨ ਸਾਸਨਂ॥

''ਅਨੂਪਵਾਦੋ ਅਨੂਪਘਾਤੋ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੇ ਚ ਸਂਵਰੋ।
ਮਤ੍ਤਞ੍ਞੁਤਾ ਚ ਭਤ੍ਤਸ੍ਮਿਂ, ਪਨ੍ਤਞ੍ਚ ਸਯਨਾਸਨਂ।
ਅਧਿਚਿਤ੍ਤੇ ਚ ਆਯੋਗੋ, ਏਤਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨ ਸਾਸਨ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੯੦; ਧ॰ ਪ॰ ੧੮੩-੧੮੫)।

ਏਤੇਨੇਵ ਉਪਾਯੇਨ ਇਤਰੇਸਮ੍ਪਿ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਹਿ ਇਮਾ ਤਿਸ੍ਸੋਵ ਓਵਾਦਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਗਾਥਾਯੋ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਾ ਦੀਘਾਯੁਕਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਯਾਵ ਸਾਸਨਪਰਿਯਨ੍ਤਾ ਉਦ੍ਦੇਸਮਾਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ; ਅਪ੍ਪਾਯੁਕਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਪਠਮਬੋਧਿਯਂਯੇਵ। ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਕਾਲਤੋ ਪਨ ਪਭੁਤਿ ਆਣਾਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਮੇਵ ਉਦ੍ਦਿਸੀਯਤਿ। ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਏਵ ਉਦ੍ਦਿਸਨ੍ਤਿ, ਨ ਬੁਦ੍ਧਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਭਗਵਾ ਪਠਮਬੋਧਿਯਂ ਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਮਤ੍ਤਮੇਵ ਇਦਂ ਓਵਾਦਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਉਦ੍ਦਿਸਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਪੁਬ੍ਬਾਰਾਮੇ ਮਿਗਾਰਮਾਤੁਪਾਸਾਦੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਨ ਦਾਨਾਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਤੋ ਪਰਂ ਉਪੋਸਥਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਉਦ੍ਦਿਸਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤੁਮ੍ਹੇਵ ਦਾਨਿ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਇਤੋ ਪਰਂ ਉਪੋਸਥਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾਥ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਉਦ੍ਦਿਸੇਯ੍ਯਾਥ। ਅਟ੍ਠਾਨਮੇਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਨਵਕਾਸੋ ਯਂ ਤਥਾਗਤੋ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਉਪੋਸਥਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਉਦ੍ਦਿਸੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ (ਚੂਲਵ॰ ੩੮੬)। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਣਾਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਉਦ੍ਦਿਸਨ੍ਤਿ। ਇਦਂ ਆਣਾਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਤੇਸਂ ਅਨੁਦ੍ਦਿਟ੍ਠਂ ਅਹੋਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਅਨੁਦ੍ਦਿਟ੍ਠਂ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖ''ਨ੍ਤਿ।

ਤੇਸਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਨ੍ਤਿ ਤੇਸਂ ਵਿਪਸ੍ਸੀਆਦੀਨਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ। **ਅਨ੍ਤਰਧਾਨੇਨਾ**ਤਿ ਖਨ੍ਧਨ੍ਤਰਧਾਨੇਨ; ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਨੇਨਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਬੁਦ੍ਧਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਯੇ ਤੇਸਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਅਨੁਬੁਦ੍ਧਾ ਸਮ੍ਮੁਖਸਾਵਕਾ ਤੇਸਞ੍ਚ ਖਨ੍ਧਨ੍ਤਰਧਾਨੇਨ। **ਯੇ ਤੇ ਪਚ੍ਛਿਮਾ ਸਾਵਕਾ**ਤਿ ਯੇ ਤੇਸਂ ਸਮ੍ਮੁਖਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਪਚ੍ਛਿਮਾ ਸਾਵਕਾ। **ਨਾਨਾਨਾਮਾ**ਤਿ ''ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤੋ, ਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤੋ''ਤਿਆਦਿ ਨਾਮਵਸੇਨ ਵਿਵਿਧਨਾਮਾ। **ਨਾਨਾਗੋਤ੍ਤਾ**ਤਿ ''ਗੋਤਮੋ, ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ''ਤਿਆਦਿ ਗੋਤ੍ਤਵਸੇਨ ਵਿਵਿਧਗੋਤ੍ਤਾ। **ਨਾਨਾਜਚ੍ਚਾ**ਤਿ ''ਖਤ੍ਤਿਯੋ, ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ''ਤਿਆਦਿਜਾਤਿਵਸੇਨ ਨਾਨਾਜਚ੍ਚਾ। **ਨਾਨਾਕੁਲਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ**ਤਿ ਖਤ੍ਤਿਯਕੁਲਾਦਿਵਸੇ ਨੇਵ ਉਚ੍ਚਨੀਚਉਲ਼ਾਰੁਲ਼ਾਰਭੋਗਾਦਿਕੁਲਵਸੇਨ ਵਾ ਵਿਵਿਧਕੁਲਾ ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ।

ਤੇ ਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਨ੍ਤਿ ਤੇ ਪਚ੍ਛਿਮਾ ਸਾਵਕਾ ਯਸ੍ਮਾ ਏਕਨਾਮਾ ਏਕਗੋਤ੍ਤਾ ਏਕਜਾਤਿਕਾ ਏਕਕੁਲਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਾਸਨਂ ਤਨ੍ਤਿ ਪਵੇਣੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਿ, ਚਿਰਂ ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਧਮ੍ਮਂ ਪਰਿਹਰਨ੍ਤਿ। ਇਮੇ ਚ ਤਾਦਿਸਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਵਿਹੇਠੇਨ੍ਤਾ ਵਿਲੋਮਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾ ''ਅਸੁਕੋ ਥੇਰੋ ਜਾਨਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਸੁਕੋ ਥੇਰੋ ਜਾਨਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸਿਥਿਲਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਖਿਪ੍ਪਞ੍ਞੇਵ ਅਨ੍ਤਰਧਾਪੇਸੁਂ, ਸਙ੍ਗਹਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਨ ਰਕ੍ਖਿਂਸੁ। **ਸੇਯ੍ਯਥਾਪੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸਤ੍ਥਸ੍ਸ ਓਪਮ੍ਮਨਿਦਸ੍ਸਨਂ। **ਵਿਕਿਰਤੀ**ਤਿ ਵਿਕ੍ਖਿਪਤਿ। **ਵਿਧਮਤੀ**ਤਿ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਨੇਤਿ। **ਵਿਦ੍ਧਂਸੇਤੀ**ਤਿ ਠਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਅਪਨੇਤਿ। **ਯਥਾ ਤਂ ਸੁਤ੍ਤੇਨ**

ਅਸङ्ਗਹਿਤਤ੍ਤਾਤਿ ਯਥਾ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਅਸङ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਅਗਨ੍ਥਿਤਤ੍ਤਾ ਅਬਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਏਵਂ ਵਿਕਿਰਤਿ ਯਥਾ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਅਸङ੍ਗਹਿਤਾਨਿ ਵਿਕਿਰਿਯਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਵਿਕਿਰਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਏਵਮੇਵ ਖੋ**ਤਿ ਉਪਮ੍ਮਸਮ੍ਪਟਿਪਾਦਨਂ। **ਅਨ੍ਤਰਧਾਪੇਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਵਗ੍ਗਸङ੍ਗਹ-ਪਣ੍ਣਾਸਸङ੍ਗਹਾਦੀਹਿ ਅਸङ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾ ਯਂ ਯਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਂ ਤਦੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸਂ ਵਿਨਾਸੇਸੁਂ ਅਦਸ੍ਸਨਂ ਨਯਿਂਸੁ।

ਅਕਿਲਾਸੁਨੋ ਚ ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤੋ ਅਹੇਸੁਂ ਸਾਵਕੇ ਚੇਤਸਾ ਚੇਤੋ ਪਰਿਚ੍ਚ ਓਵਦਿਤੁਨ੍ਤਿ ਅਪਿਚ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ ਤੇ ਬੁਦ੍ਧਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚੇਤਸਾ ਸਾਵਕਾਨਂ ਚੇਤੋ ਪਰਿਚ੍ਚ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਓਵਦਿਤੁਂ ਅਕਿਲਾਸੁਨੋ ਅਹੇਸੁਂ, ਪਰਚਿਤ੍ਤਂ ਞਤ੍ਵਾ ਅਨੁਸਾਸਨਿਂ ਨ ਭਾਰਿਯਤੋ ਨ ਪਪਞ੍ਚਤੋ ਅਦ੍ਦਸਂਸੁ। **ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਂ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਾ**ਤਿਆਦਿ ਤੇਸਂ ਅਕਿਲਾਸੁਭਾਵਪ੍ਪਕਾਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਭਿਂਸਨਕੇ**ਤਿ ਭਯਾਨਕੇ ਭਯਜਨਨਕੇ। **ਏਵਂ ਵਿਤਕ੍ਕੇਥਾ**ਤਿ ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਵਿਤਕ੍ਕਾਦਯੋ ਤਯੋ ਵਿਤਕ੍ਕੇ ਵਿਤਕ੍ਕੇਥ। **ਮਾ ਏਵਂ ਵਿਤਕ੍ਕਯਿਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕਾਦਯੋ ਤਯੋ ਅਕੁਸਲਵਿਤਕ੍ਕੇ ਮਾ ਵਿਤਕ੍ਕਯਿਤ੍ਥ। **ਏਵਂ ਮਨਸਿ ਕਰੋਥਾ**ਤਿ ''ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਦੁਕ੍ਖਮਨਤ੍ਤਾ ਅਸੁਭ''ਨ੍ਤਿ ਮਨਸਿ ਕਰੋਥ। **ਮਾ ਏਵਂ ਮਨਸਾ** ਕਤ੍ਥਾਤਿ ''ਨਿਚ੍ਚਂ ਸੁਖਂ ਅਤ੍ਤਾ ਸੁਭ''ਨ੍ਤਿ ਮਾ ਮਨਸਿ ਅਕਰਿਤ੍ਥ। **ਇਦਂ ਪਜਹਥਾ**ਤਿ ਅਕੁਸਲਂ ਪਜਹਥ। **ਇਦਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਵਿਹਰਥਾ**ਤਿ ਕੁਸਲਂ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਥ।

ਅਨੁਪਾਦਾਯ ਆਸਵੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਵਿਮੁਚ੍ਚਿਂਸੂਤਿ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਮੁਚ੍ਚਿਂਸੁ। ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਯੇਹਿ ਆਸਵੇਹਿ ਵਿਮੁਚ੍ਚਿਂਸੁ, ਨ ਤੇ ਤਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਮੁਚ੍ਚਿਂਸੁ। ਅਨੁਪ੍ਪਾਦਨਿਰੋਧੇਨ ਪਨ ਨਿਰੁਜ੍ਝਮਾਨਾ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਮੁਚ੍ਚਿਂਸੁ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਅਨੁਪਾਦਾਯ ਆਸਵੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਵਿਮੁਚ੍ਚਿਂਸੂ''ਤਿ। ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਸੂਰਿਯਰਸ੍ਮਿਸਮ੍ਫੁਟ੍ਠਮਿਵ ਪਦੁਮਵਨਂ ਵਿਕਸਿਤਚਿਤ੍ਤਾ ਅਹੇਸੁਂ। **ਤਤ੍ਰ ਸੁਦਂ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ ਭਿਂਸਨਕਸ੍ਸ ਵਨਸਣ੍ਡਸ੍ਸ ਭਿਂਸਨਕਤਸ੍ਮਿਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ **ਤਤ੍ਰਾ**ਤਿ ਪੁਰਿਮਵਚਨਾਪੇਕ੍ਖਂ; **ਸੁਦ**ਨ੍ਤਿ ਪਦਪੂਰਣਮਤ੍ਤੇ ਨਿਪਾਤੋ; **ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਆਲਪਨਂ। ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥਯੋਜਨਾ – **ਤਤ੍ਰਾ**ਤਿ ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਭਿਂਸਨਕੇ ਵਨਸਣ੍ਡੇ''ਤਿ, ਤਤ੍ਰ ਯੋ ਸੋ ਭਿਂਸਨਕੋਤਿ ਵਨਸਣ੍ਡੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਭਿਂਸਨਕਸ੍ਸ ਵਨਸਣ੍ਡਸ੍ਸ ਭਿਂਸਨਕਤਸ੍ਮਿਂ ਹੋਤਿ, ਭਿਂਸਨਕਿਰਿਯਾਯ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਿਂ ਹੋਤਿ? ਇਦਂ ਹੋਤਿ – ਯੋ ਕੋਚਿ ਅਵੀਤਰਾਗੋ...ਪੇ॰... ਲੋਮਾਨਿ ਹਂਸਨ੍ਤੀਤਿ।

ਅਥ ਵਾ **ਤਤ੍ਰਾ**ਤਿ ਸਾਮਿਅਤ੍ਥੇ ਭੁਮ੍ਮਂ। **ਸੁ**ਇਤਿ ਨਿਪਾਤੋ; ''ਕਿਂ ਸੁ ਨਾਮ ਤੇ ਭੋਨ੍ਤੋ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੪੬੯) ਵਿਯ। ਇਦਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਮਤ੍ਥਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਂ ਵਿਯ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਨਵਚਨਂ। ਸੁਇਦਨ੍ਤਿ **ਸੁਦਂ,** ਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਇਕਾਰਲੋਪੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ''ਚਕ੍ਖੁਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ, ਇਤ੍ਥਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ, ਅਨਞ੍ਞਾਤਞ੍ਞਸ੍ਸਾਮੀਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ (ਵਿਭ॰ ੨੧੯), ''ਕਿਂ ਸੂਧ ਵਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੭੩, ੨੪੬; ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੧੮੩) ਵਿਯ। ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥਯੋਜਨਾ – ਤਸ੍ਸ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ ਭਿਂਸਨਕਸ੍ਸ ਵਨਸਣ੍ਡਸ੍ਸ ਭਿਂਸਨਕਤਸ੍ਮਿਂ ਇਦਂਸੁ ਹੋਤਿ। **ਭਿਂਸਨਕਤਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਂਸਨਕਭਾਵੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਕਸ੍ਸ ਤਕਾਰਸ੍ਸ ਲੋਪੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਭਿਂਸਨਕਤ੍ਤਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿਯੇਵ ਵਾ ਪਾਠੋ। ''ਭਿਂਸਨਕਤਾਯ'' ਇਤਿ ਵਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਲਿङ੍ਗਵਿਪਲ੍ਲਾਸੋ ਕਤੋ। ਨਿਮਿਤ੍ਤਤ੍ਥੇ ਚੇਤਂ ਭੁਮ੍ਮਵਚਨਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ – ਭਿਂਸਨਕਭਾਵੇ ਇਦਂਸੁ ਹੋਤਿ, ਭਿਂਸਨਕਭਾਵਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਭਿਂਸਨਕਭਾਵਹੇਤੁ ਭਿਂਸਨਕਭਾਵਪਚ੍ਚਯਾ ਇਦਂਸੁ ਹੋਤਿ। **ਯੋ ਕੋਚਿ ਅਵੀਤਰਾਗੋ ਤਂ ਵਨਸਣ੍ਡਂ ਪਵਿਸਤਿ, ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਲੋਮਾਨਿ ਹਂਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਬਹੁਤਰਾਨਿ ਲੋਮਾਨਿ ਹਂਸਨ੍ਤਿ ਉਦ੍ਧਂ ਮੁਖਾਨਿ ਸੂਚਿਸਦਿਸਾਨਿ ਕਣ੍ਟਕਸਦਿਸਾਨਿ ਚ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਅਪ੍ਪਾਨਿ ਨ ਹਂਸਨ੍ਤਿ। ਬਹੁਤਰਾਨਂ ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਨਂ ਹਂਸਨ੍ਤਿ। ਅਪ੍ਪਕਾਨਂ ਅਤਿਸੂਰਪੁਰਿਸਾਨਂ ਨ ਹਂਸਨ੍ਤਿ।

ਇਦਾਨਿ **ਅਯਂ ਖੋ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਹੇਤੂ**ਤਿਆਦਿ ਨਿਗਮਨਂ। ਯਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ। ਤਸ੍ਮਾ ਪਾਲ਼ਿਕ੍ਕਮੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਯਂ ਪਨ ਵੁਤ੍ਤਂ **ਨ ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕਂ ਅਹੋਸੀ**ਤਿ, ਤਂ ਪੁਰਿਸਯੁਗਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਵਸ੍ਸਗਣਨਾਯ ਹਿ ਵਿਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਸੀਤਿਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਆਯੁ, ਸਮ੍ਮੁਖਸਾਵਕਾਨਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਤਤ੍ਤਕਮੇਵ। ਏਵਮਸ੍ਸ ਯ੍ਵਾਯਂ ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਛਿਮਕੋ ਸਾਵਕੋ, ਤੇਨ ਸਹ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਂ ਸਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਪੁਰਿਸਯੁਗਵਸੇਨ ਪਨ ਯੁਗਪਰਮ੍ਪਰਾਯ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇਯੇਵ ਪੁਰਿਸਯੁਗਾਨਿ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਿਖਿਸ੍ਸ ਪਨ ਭਗਵਤੋ ਸਤ੍ਤਤਿਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਆਯੁ। ਸਮ੍ਮੁਖਸਾਵਕਾਨਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਤਤ੍ਤਕਮੇਵ। ਵੇਸ੍ਸਭੁਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਸਟ੍ਠਿਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਆਯੁ। ਸਮ੍ਮੁਖਸਾਵਕਾਨਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਤਤ੍ਤਕਮੇਵ। ਏਵਂ ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਯੇ ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਛਿਮਕਾ ਸਾਵਕਾ ਤੇਹਿ ਸਹ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਤੋ ਉਦ੍ਧਂ

ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਮਤ੍ਤਾਨਿ ਵੀਸਤਿਮਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਪੁਰਿਸਯੁਗਵਸੇਨ ਪਨ ਯੁਗਪਰਮ੍ਪਰਾਯ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਦ੍ਵੇਯੇਵ ਪੁਰਿਸਯੁਗਾਨਿ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੨੦. ਏਵਂ ਆਯਸ੍ਮਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਤਿਣ੍ਣਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਸ੍ਸ ਨ ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕਾਰਣਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਇਤਰੇਸਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਸ੍ਸ ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕਾਰਣਂ ਸੋਤੁਕਾਮੋ ਪੁਨ ਭਗਵਨ੍ਤਂ “**ਕੋ ਪਨ ਭਨ੍ਤੇ ਹੇਤੂ**”ਤਿ ਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਭਗਵਾਪਿਸ੍ਸ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿ। ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਵੁਤ੍ਤਪਟਿਪਕ੍ਖਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕਭਾਵੇਪਿ ਚੇਤ੍ਥ ਤੇਸਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਆਯੁਪਰਿਮਾਣਤੋਪਿ ਪੁਰਿਸਯੁਗਤੋਪਿ ਉਭਯਥਾ ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਕਕੁਸਨ੍ਧਸ੍ਸ ਹਿ ਭਗਵਤੋ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਆਯੁ, ਕੋਣਾਗਮਨਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਤਿਂਸਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ, ਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਵੀਸਤਿਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ; ਸਮ੍ਮੁਖਸਾਵਕਾਨਮ੍ਪਿ ਨੇਸਂ ਤਤ੍ਤਕਮੇਵ। ਬਹੂਨਿ ਚ ਨੇਸਂ ਸਾਵਕਯੁਗਾਨਿ ਪਰਮ੍ਪਰਾਯ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਪਵਤ੍ਤੇਸੁਂ। ਏਵਂ ਤੇਸਂ ਆਯੁਪਰਿਮਾਣਤੋਪਿ ਸਾਵਕਯੁਗਤੋਪਿ ਉਭਯਥਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕਂ ਅਹੋਸਿ।

ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਨ ਭਗਵਤੋ ਕਸ੍ਸਪਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਉਪਡ੍ਢਾਯੁਕਪ੍ਪਮਾਣੇ ਦਸਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਯੁਕਕਾਲੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ। ਤਂ ਅਸਮ੍ਭੁਣਨ੍ਤੇਨ ਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਯੁਕਕਾਲੇ, ਏਕਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਯੁਕਕਾਲੇ, ਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸਸਤਾਯੁਕਕਾਲੇਪਿ ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਤ੍ਤਕਾਰਕੇ ਧਮ੍ਮੇ ਏਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਞਾਣਂ ਪਰਿਪਾਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਗਬ੍ਭਂ ਗਣ੍ਹਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਸ੍ਸਸਤਾਯੁਕਕਾਲੇ ਞਾਣਂ ਪਰਿਪਾਕਮਗਮਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਤਿਪਰਿਤ੍ਤਾਯੁਕਕਾਲੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਤੇਨਸ੍ਸ ਸਾਵਕਪਰਮ੍ਪਰਾਵਸੇਨ ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕਮ੍ਪਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਆਯੁਪਰਿਮਾਣਵਸੇਨ ਵਸ੍ਸਗਣਨਾਯ ਨਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕਮੇਵਾਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੨੧. ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋਤਿ ਕੋ ਅਨੁਸਨ੍ਧਿ? ਏਵਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਸ੍ਸ ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕਾਰਣਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੇਵ ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕਭਾਵਹੇਤੂਤਿ ਨਿਟ੍ਠਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋਪਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਸ੍ਸ ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕਭਾਵਂ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਯਾਚਿ। ਤਸ੍ਸਾ ਯਾਚਨਵਿਧਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਮੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ – **ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ...ਪੇ॰... ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕ**ਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਅਦ੍ਧਨਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਦ੍ਧਾਨਕ੍ਖਮਂ; ਦੀਘਕਾਲਿਕਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

ਅਥਸ੍ਸ ਭਗਵਾ ‘‘ਨ ਤਾਵਾਯਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਕਾਲੋ’’ਤਿ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ “**ਆਗਮੇਹਿ ਤ੍ਵਂ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਾ**”ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਆਗਮੇਹਿ ਤ੍ਵ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਟ੍ਠ ਤਾਵ ਤ੍ਵਂ; ਅਧਿਵਾਸੇਹਿ ਤਾਵ ਤ੍ਵਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਆਦਰਤ੍ਥਵਸੇਨੇਵੇਤ੍ਥ ਦ੍ਵਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਤੇਨ ਭਗਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਸਾਵਕਾਨਂ ਵਿਸਯਭਾਵਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਬੁਦ੍ਧਵਿਸਯੋਵ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤੀ’’ਤਿ ਆਵਿਕਰੋਨ੍ਤੋ “**ਤਥਾਗਤੋ ਵਾ**”ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਏਤ੍ਥ ਚ **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾਚਨਾਪੇਕ੍ਖਂ ਭੁਮ੍ਮਵਚਨਂ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਯੋਜਨਾ – ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ‘‘ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਪੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਸ੍ਸਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਤਥਾਗਤੋਯੇਵ ਕਾਲਂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਤੀਤਿ। ਏਵਂ ਵਤ੍ਵਾ ਅਕਾਲਂ ਤਾਵ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ “**ਨ ਤਾਵ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਾ**”ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ ਆਸਵਾ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਏਤੇਸੂਤਿ **ਆਸਵਟ੍ਠਾਨੀਯਾ**। ਯੇਸੁ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾ ਦੁਕ੍ਖਾਸਵਾ ਕਿਲੇਸਾਸਵਾ ਚ ਪਰੂਪਵਾਦਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਵਧਬਨ੍ਧਨਾਦਯੋ ਚੇਵ ਅਪਾਯਦੁਕ੍ਖਵਿਸੇਸਭੂਤਾ ਚ ਆਸਵਾ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿਯੇਵ, ਯਸ੍ਮਾ ਨੇਸਂ ਤੇ ਕਾਰਣਂ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇ ਆਸਵਟ੍ਠਾਨੀਯਾ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਧਮ੍ਮਾ ਯਾਵ ਨ ਸਙ੍ਘੇ ਪਾਤੁਭਵਨ੍ਤਿ, ਨ ਤਾਵ ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਵਕਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਯੋਜਨਾ। ਯਦਿ ਹਿ ਪਞ੍ਞਪੇਯ੍ਯ, ਪਰੂਪਵਾਦਾ ਪਰੂਪਾਰਮ੍ਭਾ ਗਰਹਦੋਸਾ ਨ ਪਰਿਮੁਚ੍ਚੇਯ੍ਯ।

ਕਥਂ? ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੇਨ ਹਿ ‘‘ਯੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿਆਦਿ ਸਬ੍ਬਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤਬ੍ਬਂ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਅਦਿਸ੍ਵਾਵ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਦੋਸਂ ਇਮਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਞਤ੍ਵਾ ਪਰੇ ਏਵਂ ਉਪਵਾਦਞ੍ਚ ਉਪਾਰਮ੍ਭਞ੍ਚ ਗਰਹਞ੍ਚ ਪਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯੁਂ – ‘‘ਕਥਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਸਮਣੋ ਗੋਤਮੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਮੇ ਅਨ੍ਵਾਯਿਕੋ ਵਚਨਕਰੋਤਿ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਹਿ ਪਲਿਵੇਠੇਸ੍ਸਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਪਞ੍ਞਪੇਸ੍ਸਤਿ?

ਨਨੁ ਇਮੇ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਮਹਨ੍ਤੰ ਭੋਗਕ੍ਖਨ੍ਧੰ ਮਹਨ੍ਤਞ੍ਚ ਞਾਤਿਪਰਿਵਟ੍ਟੰ ਹਤ੍ਥਗਤਾਨਿ ਚ ਰਜ੍ਜਾਨਿਪਿ ਪਹਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ, ਘਾਸਚ੍ਛਾਦਨਪਰਮਤਾਯ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਾ, ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਤਿਬ੍ਬਗਾਰਵਾ, ਕਾਯੇ ਚ ਜੀਵਿਤੇ ਚ ਨਿਰਪੇਕ੍ਖਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੁ ਨਾਮ ਕੋ ਲੋਕਾਮਿਸਭੂਤੰ ਮੇਥੁਨੰ ਵਾ ਪਟਿਸੇਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਪਰਭਣ੍ਡੰ ਵਾ ਹਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਪਰਸ੍ਸ ਵਾ ਇਟ੍ਠੰ ਕਨ੍ਤੰ ਅਤਿਮਧੁਰੰ ਜੀਵਿਤੰ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਭੂਤਗੁਣਕਥਾਯ ਵਾ ਜੀਵਿਤੰ ਕਪ੍ਪੇਸ੍ਸਤਿ! ਨਨੁ ਪਾਰਾਜਿਕੇ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਪਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਸਙ੍ਖੇਪੇਨੇਵੇਤੰ ਪਾਕਟੰ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ। ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਚ ਥਾਮਞ੍ਚ ਬਲਞ੍ਚ ਸਤ੍ਤਾ ਨ ਜਾਨੇਯ੍ਯੁਂ। ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਕੁਪ੍ਪੇਯ੍ਯ, ਨ ਯਥਾਠਾਨੇ ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਅਕੁਸਲੋ ਵੇਜ੍ਜੋ ਕਞ੍ਚਿ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਗਣ੍ਡੰ ਪੁਰਿਸੰ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਏਹਿ ਭੋ ਪੁਰਿਸ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਤੇ ਸਰੀਰਪ੍ਪਦੇਸੇ ਮਹਾਗਣ੍ਡੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਨਯਬ੍ਯਸਨੰ ਪਾਪੇਸ੍ਸਤਿ, ਪਟਿਕਚ੍ਚੇਵ ਨੰ ਤਿਕਿਚ੍ਛਾਪੇਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਸਾਧਾਚਰਿਯ, ਤ੍ਵਂਯੇਵ ਨੰ ਤਿਕਿਚ੍ਛਸ੍ਸੂ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸ ਅਰੋਗੰ ਸਰੀਰਪ੍ਪਦੇਸੰ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਲੋਹਿਤੰ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਆਲੇਪਨਬਨ੍ਧਨਧੋਵਨਾਦੀਹਿ ਤੰ ਪਦੇਸੰ ਸਞ੍ਛਵਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤੰ ਪੁਰਿਸੰ ਵਦੇਯ੍ਯ – ''ਮਹਾਰੋਗੋ ਤੇ ਮਯਾ ਤਿਕਿਚ੍ਛਿਤੋ, ਦੇਹਿ ਮੇ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਤੰ ''ਕਿਮਯੰ ਬਾਲਵੇਜ੍ਜੋ ਵਦਤਿ? ਕਤਰੋ ਕਿਰ ਮੇ ਇਮਿਨਾ ਰੋਗੋ ਤਿਕਿਚ੍ਛਿਤੋ? ਨਨੁ ਮੇ ਅਯੰ ਦੁਕ੍ਖਞ੍ਚ ਜਨੇਤਿ, ਲੋਹਿਤਕ੍ਖਯਞ੍ਚ ਮੰ ਪਾਪੇਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਉਪਵਦੇਯ੍ਯ ਚੇਵ ਉਪਾਰਮ੍ਭੇਯ੍ਯ ਚ ਗਰਹੇਯ੍ਯ ਚ, ਨ ਚਸ੍ਸ ਗੁਣੰ ਜਾਨੇਯ੍ਯ। ਏਵਮੇਵ ਯਦਿ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਦੋਸੇ ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਵਕਾਨੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਪਞ੍ਞਪੇਯ੍ਯ, ਪਰੂਪਵਾਦਾਦੀਹਿ ਚ ਨ ਪਰਿਮੁਚ੍ਚੇਯ੍ਯ, ਨ ਚਸ੍ਸ ਥਾਮੰ ਵਾ ਬਲੰ ਵਾ ਸਤ੍ਤਾ ਜਾਨੇਯ੍ਯੁਂ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਕੁਪ੍ਪੇਯ੍ਯ, ਨ ਯਥਾਠਾਨੇ ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ। ਤਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤੰ – **"ਨ ਤਾਵ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਵਕਾਨੰ...ਪੇ॰... ਪਾਤੁਭਵਨ੍ਤੀ"**ਤਿ।

ਏਵਂ ਅਕਾਲੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਕਾਲੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਯਤੋ ਚ ਖੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਯਤੋ**ਤਿ ਯਦਾ; ਯਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਸੇਸੰ ਵੁਤ੍ਤਾਨੁਸਾਰੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਅਯੰ ਵਾ ਹੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪਤ੍ਥੋ – ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ''ਆਸਵਟ੍ਠਾਨੀਯਾ ਧਮ੍ਮਾ''ਤਿ ਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਗਤਾ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਦੋਸਾ ਸਙ੍ਘੇ ਪਾਤੁਭਵਨ੍ਤਿ, ਤਦਾ ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਵਕਾਨੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ, ਉਦ੍ਦਿਸਤਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੰ। ਕਸ੍ਮਾ? ਤੇਸਂਯੇਵ ''ਆਸਵਟ੍ਠਾਨੀਯਾ ਧਮ੍ਮਾ''ਤਿ ਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਗਤਾਨੰ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਦੋਸਾਨੰ ਪਟਿਘਾਤਾਯ। ਏਵਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਯਥਾ ਨਾਮ ਕੁਸਲੋ ਵੇਜ੍ਜੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਗਣ੍ਡੰ ਫਾਲਨਲੇਪਨਬਨ੍ਧਨਧੋਵਨਾਦੀਹਿ ਤਿਕਿਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਰੋਗੰ ਵੂਪਸਮੇਤ੍ਵਾ ਸਞ੍ਛਵਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨ ਤ੍ਵੇਵ ਉਪਵਾਦਾਦਿਰਹੋ ਹੋਤਿ, ਸਕੇ ਚ ਆਚਰਿਯਕੇ ਵਿਦਿਤਾਨੁਭਾਵੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਾਰੰ ਪਾਪੁਣਾਤਿ; ਏਵਂ ਨ ਚ ਉਪਵਾਦਾਦਿਰਹੋ ਹੋਤਿ, ਸਕੇ ਚ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਵਿਸਯੇ ਵਿਦਿਤਾਨੁਭਾਵੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕਾਰੰ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਤਞ੍ਚਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਅਕੁਪ੍ਪੰ ਹੋਤਿ, ਯਥਾਠਾਨੇ ਤਿਟ੍ਠਤੀਤਿ।

ਏਵਂ ਆਸਵਟ੍ਠਾਨੀਯਾਨੰ ਧਮ੍ਮਾਨੰ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਅਕਾਲੰ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਕਾਲਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਤੇਸੰ ਧਮ੍ਮਾਨੰ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕਾਲਞ੍ਚ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕਾਲਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਨ ਤਾਵ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ ਇਧੇਕਚ੍ਚੇ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨਿ ਪਦਾਨਿ ਪਾਲ਼ਿਵਸੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਅਯੰ ਪਨ ਅਨੁਤ੍ਤਾਨਪਦਵਣ੍ਣਨਾ – ਰਤ੍ਤਿਯੋ ਜਾਨਨ੍ਤੀਤਿ **ਰਤ੍ਤਞ੍ਞੂ,** ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਬਹੁਕਾ ਰਤ੍ਤਿਯੋ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਚਿਰਪਬ੍ਬਜਿਤਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਰਤ੍ਤਞ੍ਞੂਹਿ ਮਹਤ੍ਤੰ **ਰਤ੍ਤਞ੍ਞੁਮਹਤ੍ਤੰ;** ਚਿਰਪਬ੍ਬਜਿਤੇਹਿ ਮਹਨ੍ਤਭਾਵਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਰ ਰਤ੍ਤਞ੍ਞੁਮਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤੇ ਸਙ੍ਘੇ ਉਪਸੇਨੰ ਵਙ੍ਗਨ੍ਤਪੁਤ੍ਤੰ ਆਰਬ੍ਭ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਸੋ ਹਾਯਸ੍ਮਾ ਊਨਦਸਵਸ੍ਸੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਏਕਵਸ੍ਸੋ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੰ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਸਿ। ਅਥ ਭਗਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਪਞ੍ਞਪੇਸਿ – ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ , ਊਨਦਸਵਸ੍ਸੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬੋ। ਯੋ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੭੫)। ਏਵਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਪੁਨ ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਦਸਵਸ੍ਸਾਮ੍ਹ ਦਸਵਸ੍ਸਾਮ੍ਹਾ''ਤਿ ਬਾਲਾ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤਾ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਭਗਵਾ ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਪਞ੍ਞਾਪੇਸਿ – ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਬਾਲੇਨ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬੋ। ਯੋ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ। ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਬ੍ਯਤ੍ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਟਿਬਲੇਨ ਦਸਵਸ੍ਸੇਨ ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਦਸਵਸ੍ਸੇਨ ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੭੬) ਰਤ੍ਤਞ੍ਞੁਮਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤਕਾਲੇ ਦ੍ਵੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਨਿ।

ਵੇਪੁਲ੍ਲਮਹਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਪੁਲ੍ਲਭਾਵੇਨ ਮਹਤ੍ਤੰ। ਸਙ੍ਘੋ ਹਿ ਯਾਵ ਨ ਥੇਰਨਵਮਜ੍ਝਿਮਾਨੰ ਵਸੇਨ ਵੇਪੁਲ੍ਲਮਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਾਵ ਸੇਨਾਸਨਾਨਿ ਪਹੋਨ੍ਤਿ। ਸਾਸਨੇ ਏਕਚ੍ਚੇ ਆਸਵਟ੍ਠਾਨੀਯਾ ਧਮ੍ਮਾ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਵੇਪੁਲ੍ਲਮਹਤ੍ਤੰ ਪਨ ਪਤ੍ਤੇ ਤੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਵਕਾਨੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਵੇਪੁਲ੍ਲਮਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤੇ ਸਙ੍ਘੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ''ਯੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਉਤ੍ਤਰਿ ਦਿਰਤ੍ਤਤਿਰਤ੍ਤੰ ਸਹਸੇਯ੍ਯੰ ਕਪ੍ਪੇਯ੍ਯ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ'' (ਪਾਚਿ॰ ੫੧); ''ਯਾ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਅਨੁਵਸ੍ਸੰ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਯ੍ਯ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ'' (ਪਾਚਿ॰ ੧੧੨੧); ''ਯਾ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਏਕੰ ਵਸ੍ਸੰ ਦ੍ਵੇ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਯ੍ਯ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੧੧੨੫) ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਲਾਭਗ੍ਗਮਹਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਲਾਭਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਮਹਤ੍ਤੰ; ਯੋ ਲਾਭਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗੋ ਉਤ੍ਤਮੋ ਮਹਨ੍ਤਭਾਵੋ, ਤੰ ਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਲਾਭੇਨ ਵਾ ਅਗ੍ਗਮਹਤ੍ਤਮ੍ਪਿ, ਲਾਭੇਨ ਸੇਟ੍ਠਤ੍ਤਞ੍ਚ ਮਹਨ੍ਤਤ੍ਤਞ੍ਚ ਪਤ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਙ੍ਘੋ ਹਿ ਯਾਵ ਨ ਲਾਭਗ੍ਗਮਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਾਵ ਨ ਲਾਭੰ ਪਟਿਚ੍ਚ ਆਸਵਟ੍ਠਾਨੀਯਾ ਧਮ੍ਮਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਪਤ੍ਤੇ ਪਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ਸਾਵਕਾਨੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ – ''ਯੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਚੇਲਕਸ੍ਸ ਵਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਸ੍ਸ ਵਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਿਕਾਯ ਵਾ ਸਹਤ੍ਥਾ ਖਾਦਨੀਯੰ ਵਾ ਭੋਜਨੀਯੰ ਵਾ ਦਦੇਯ੍ਯ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੨੭੦)। ਇਦਞ੍ਹਿ ਲਾਭਗ੍ਗਮਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤੇ ਸਙ੍ਘੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ।

ਬਾਹੁਸਚ੍ਚਮਹਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਬਾਹੁਸਚ੍ਚਸ੍ਸ ਮਹਨ੍ਤਭਾਵੰ। ਸਙ੍ਘੋ ਹਿ ਯਾਵ ਨ ਬਾਹੁਸਚ੍ਚਮਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਾਵ ਨ ਆਸਵਟ੍ਠਾਨੀਯਾ ਧਮ੍ਮਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਬਾਹੁਸਚ੍ਚਮਹਤ੍ਤੰ ਪਤ੍ਤੇ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਏਕਮ੍ਪਿ ਨਿਕਾਯੰ, ਦ੍ਵੇਪਿ...ਪੇ॰... ਪਞ੍ਚਪਿ ਨਿਕਾਯੇ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਯੋਨਿਸੋ ਉਮ੍ਮੁਜ੍ਜਮਾਨਾ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਰਸੇਨ ਰਸੰ ਸੰਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਮ੍ਮੰ ਉਬ੍ਬਿਨਯੰ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨੰ ਦੀਪੇਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਸਤ੍ਥਾ ''ਯੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵੰ ਵਦੇਯ੍ਯ – ਤਥਾਹੰ ਭਗਵਤਾ ਧਮ੍ਮੰ ਦੇਸਿਤੰ ਆਜਾਨਾਮਿ...ਪੇ॰... ਸਮਣੁਦ੍ਦੇਸੋਪਿ ਚੇ ਏਵੰ ਵਦੇਯ੍ਯਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਾਚਿ॰ ੪੧੮) ਨਯੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਪਞ੍ਞਪੇਤੀਤਿ।

ਏਵੰ ਭਗਵਾ ਆਸਵਟ੍ਠਾਨੀਯਾਨੰ ਧਮ੍ਮਾਨੰ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕਾਲਞ੍ਚ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਕਾਲਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਮਯੇ ਸਬ੍ਬਸੋਪਿ ਤੇਸੰ ਅਭਾਵੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ "**ਨਿਰਬ੍ਬੁਦੋ ਹਿ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਾ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਨਿਰਬ੍ਬੁਦੋ**ਤਿ ਅਬ੍ਬੁਦਵਿਰਹਿਤੋ; ਅਬ੍ਬੁਦਾ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਚੋਰਾ, ਨਿਚ੍ਚੋਰੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਚੋਰਾਤਿ ਚ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਅਤ੍ਥੇ ਦੁਸ੍ਸੀਲਾਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਤੇ ਹਿ ਅਸ੍ਸਮਣਾਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਮਣਪਟਿਞ੍ਞਤਾਯ ਪਰੇਸੰ ਪਚ੍ਚਯੇ ਚੋਰੇਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਨਿਰਬ੍ਬੁਦੋਤਿ ਨਿਚ੍ਚੋਰੋ, ਨਿਦ੍ਦੁਸ੍ਸੀਲੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਨਿਰਾਦੀਨਵੋ**ਤਿ ਨਿਰੁਪਦ੍ਦਵੋ ਨਿਰੁਪਸਗ੍ਗੋ; ਦੁਸ੍ਸੀਲਾਦੀਨਵਰਹਿਤੋਯੇਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਅਪਗਤਕਾਲ਼ਕੋ**ਤਿ ਕਾਲ਼ਕਾ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਦੁਸ੍ਸੀਲਾਯੇਵ; ਤੇ ਹਿ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਾਪਿ ਸਮਾਨਾ ਕਾਲ਼ਕਧਮ੍ਮਯੋਗਾ ਕਾਲ਼ਕਾਤ੍ਵੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤੇਸੰ ਅਭਾਵਾ ਅਪਗਤਕਾਲ਼ਕੋ । ਅਪਹਤਕਾਲ਼ਕੋਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। **ਸੁਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਅਪਗਤਕਾਲ਼ਕਤ੍ਤਾਯੇਵ ਸੁਦ੍ਧੋ ਪਰਿਯੋਦਾਤੋ ਪਭਸ੍ਸਰੋ। **ਸਾਰੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ**ਤਿ ਸਾਰੋ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਸੀਲ-ਸਮਾਧਿ-ਪਞ੍ਞਾਵਿਮੁਤ੍ਤਿ-ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨਗੁਣਾ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਾਰੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਸਾਰੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ।

ਏਵੰ ਸਾਰੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਭਾਵੰ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਸੋ ਚਸ੍ਸ ਸਾਰੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਭਾਵੋ ਏਵੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਇਮੇਸਞ੍ਹਿ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਸਙ੍ਖੇਪਵਣ੍ਣਨਾ – ਯਾਨਿਮਾਨਿ ਵੇਰਞ੍ਜਾਯੰ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸੰ ਉਪਗਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਿ, ਇਮੇਸੰ ਯੋ ਗੁਣਵਸੇਨ ਪਚ੍ਛਿਮਕੋ ਸਬ੍ਬਪਰਿਤ੍ਤਗੁਣੋ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਸੋ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ। **ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਸੋਤੰ ਆਪਨ੍ਨੋ; ਸੋਤੋਤਿ ਚ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ। ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋਤਿ ਤੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ। ਯਥਾਹ –

''ਸੋਤੋ ਸੋਤੋਤਿ ਹਿਦੰ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਵੁਚ੍ਚਤਿ; ਕਤਮੋ ਨੁ ਖੋ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਸੋਤੋਤਿ? ਅਯਮੇਵ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਰਿਯੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਮਗ੍ਗੋ, ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ਸਮ੍ਮਾਦਿਟ੍ਠਿ...ਪੇ॰... ਸਮ੍ਮਾਸਮਾਧੀ''ਤਿ। ''ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋਤਿ ਹਿਦੰ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਵੁਚ੍ਚਤਿ; ਕਤਮੋ ਨੁ ਖੋ, ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤ, ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ? ''ਯੋ ਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਮਿਨਾ ਅਰਿਯੇਨ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ, ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ – ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ। ਸੋਯਮਾਯਸ੍ਮਾ ਏਵੰਨਾਮੋ ਏਵੰਗੋਤ੍ਤੋ''ਤਿ (ਸੰ॰ ਨਿ॰ ੫.੧੦੦੧)। ਇਧ ਪਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਫਲਸ੍ਸ ਨਾਮੰ ਦਿਨ੍ਨੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਫਲਟ੍ਠੋ ''ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਵਿਨਿਪਾਤਧਮ੍ਮੋਤਿ ਵਿਨਿਪਾਤੇਤੀਤਿ ਵਿਨਿਪਾਤੋ; ਨਾਸ੍ਸ ਵਿਨਿਪਾਤੋ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਅਵਿਨਿਪਾਤਧਮ੍ਮੋ, ਨ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਅਪਾਯੇਸੁ ਵਿਨਿਪਾਤਨਸਭਾਵੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਯੇ ਧਮ੍ਮਾ ਅਪਾਯਗਮਨੀਯਾ, ਤੇਸਂ ਪਰਿਕ੍ਖਯਾ। ਵਿਨਿਪਤਨਂ ਵਾ ਵਿਨਿਪਾਤੋ, ਨਾਸ੍ਸ ਵਿਨਿਪਾਤੋ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਅਵਿਨਿਪਾਤਧਮ੍ਮੋ, ਅਪਾਯੇਸੁ ਵਿਨਿਪਾਤਨਸਭਾਵੋ ਅਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਸਮ੍ਮਤ੍ਤਨਿਯਾਮੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਨਿਯਤਤ੍ਤਾ **ਨਿਯਤੋ**। ਸਮ੍ਬੋਧਿ ਪਰਂ ਅਯਨਂ ਪਰਾ ਗਤਿ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਸਮ੍ਬੋਧਿਪਰਾਯਣੋ**। ਉਪਰਿ ਮਗ੍ਗਤ੍ਤਯਂ ਅਵਸ੍ਸਂ ਸਮ੍ਪਾਪਕੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਸ੍ਮਾ? ਪਟਿਲਦ੍ਧਪਠਮਮਗ੍ਗਤ੍ਤਾਤਿ।

ਵਿਨਯਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾਚਨਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਬੁਦ੍ਧਾਚਿਣ੍ਣਕਥਾ

੨੨. ਏਵਂ ਧਮ੍ਮਸੇਨਾਪਤਿਂ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵੇਰਞ੍ਜਾਯਂ ਤਂ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸੋ ਮਹਾਪਵਾਰਣਾਯ ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ **ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ। ਆਮਨ੍ਤੇਸੀ**ਤਿ ਆਲਪਿ ਅਭਾਸਿ ਸਮ੍ਬੋਧੇਸਿ। ਕਿਨ੍ਤਿ? **ਆਚਿਣ੍ਣਂ ਖੋ ਪਨੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦਿ। **ਆਚਿਣ੍ਣ**ਨ੍ਤਿ ਚਰਿਤਂ ਵਤ੍ਤਂ ਅਨੁਧਮ੍ਮਤਾ। ਤਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ ਆਚਿਣ੍ਣਂ ਦੁਵਿਧਂ ਹੋਤਿ – ਬੁਦ੍ਧਾਚਿਣ੍ਣਂ, ਸਾਵਕਾਚਿਣ੍ਣਨ੍ਤਿ। ਕਤਮਂ ਬੁਦ੍ਧਾਚਿਣ੍ਣਂ? ਇਦਂ ਤਾਵ ਏਕਂ – ਯੇਹਿ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਾ ਵਸ੍ਸਂ ਵਸਨ੍ਤਿ, ਨ ਤੇ ਅਨਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਜਨਪਦਚਾਰਿਕਂ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ। ਸਾਵਕਾ ਪਨ ਅਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਨਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਯਥਾਸੁਖਂ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ।

ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਬੁਦ੍ਧਾਚਿਣ੍ਣਂ – ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸਾ ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਜਨਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਜਨਪਦਚਾਰਿਕਂ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿਯੇਵ। ਜਨਪਦਚਾਰਿਕਂ ਚਰਨ੍ਤਾ ਚ ਮਹਾਮਣ੍ਡਲਂ ਮਜ੍ਝਿਮਮਣ੍ਡਲਂ ਅਨ੍ਤਿਮਮਣ੍ਡਲਨ੍ਤਿ ਇਮੇਸਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਮਣ੍ਡਲਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਮਣ੍ਡਲੇ ਚਰਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਮਹਾਮਣ੍ਡਲਂ ਨਵਯੋਜਨਸਤਿਕਂ, ਮਜ੍ਝਿਮਮਣ੍ਡਲਂ ਛਯੋਜਨਸਤਿਕਂ, ਅਨ੍ਤਿਮਮਣ੍ਡਲਂ ਤਿਯੋਜਨਸਤਿਕਂ। ਯਦਾ ਮਹਾਮਣ੍ਡਲੇ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਿਤੁਕਾਮਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਦਾ ਮਹਾਪਵਾਰਣਾਯ ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਾਟਿਪਦਦਿਵਸੇ ਮਹਾਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵਾਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਗਾਮਨਿਗਮਾਦੀਸੁ ਮਹਾਜਨਂ ਆਮਿਸਪਟਿਗ੍ਗਹੇਨ ਅਨੁਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾ ਧਮ੍ਮਦਾਨੇਨ ਚਸ੍ਸ ਵਿਵਟ੍ਟੂਪਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਕੁਸਲਂ ਵਡ੍ਢੇਨ੍ਤਾ ਨਵਹਿ ਮਾਸੇਹਿ ਜਨਪਦਚਾਰਿਕਂ ਪਰਿਯੋਸਾਪੇਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੇ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਤਰੁਣਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਮਹਾਪਵਾਰਣਾਯ ਅਪ੍ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਵਾਰਣਾਸਙ੍ਗਹਂ ਦਤ੍ਵਾ ਕਤ੍ਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮਾਯਂ ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਮਾਗਸਿਰਸ੍ਸ ਪਠਮਦਿਵਸੇ ਮਹਾਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵਾਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਮਜ੍ਝਿਮਮਣ੍ਡਲੇ ਅਟ੍ਠਹਿ ਮਾਸੇਹਿ ਚਾਰਿਕਂ ਪਰਿਯੋਸਾਪੇਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਨੇਸਂ ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸਾਨਂ ਅਪਰਿਪਾਕਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾ ਵੇਨੇਯ੍ਯਸਤ੍ਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਪਰਿਪਾਕਂ ਆਗਮੇਨ੍ਤਾ ਮਾਗਸਿਰਮਾਸਮ੍ਪਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਫੁਸ੍ਸਮਾਸਸ੍ਸ ਪਠਮਦਿਵਸੇ ਮਹਾਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵਾਰਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਅਨ੍ਤਿਮਮਣ੍ਡਲੇ ਸਤ੍ਤਹਿ ਮਾਸੇਹਿ ਚਾਰਿਕਂ ਪਰਿਯੋਸਾਪੇਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੁ ਚ ਮਣ੍ਡਲੇਸੁ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਵਿਚਰਨ੍ਤਾਪਿ ਤੇ ਤੇ ਸਤ੍ਤੇ ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਵਿਯੋਜੇਨ੍ਤਾ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਦੀਹਿ ਯੋਜੇਨ੍ਤਾ ਵੇਨੇਯ੍ਯਵਸੇਨੇਵ ਨਾਨਾਵਣ੍ਣਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਓਚਿਨਨ੍ਤਾ ਵਿਯ ਚਰਨ੍ਤਿ।

ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਆਚਿਣ੍ਣਂ – ਦੇਵਸਿਕਂ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਸਨ੍ਤਂ ਸੁਖਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਾਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਸਮਾਪਜ੍ਜਨਂ, ਫਲਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਦੇਵਸਿਕਂ ਮਹਾਕਰੁਣਾਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨਂ, ਤਤੋ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਦਸਸਹਸ੍ਸਚਕ੍ਕਵਾਲੇ ਬੋਧਨੇਯ੍ਯਸਤ੍ਤਸਮਵਲੋਕਨਂ।

ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਆਚਿਣ੍ਣਂ – ਆਗਨ੍ਤੁਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਠਮਤਰਂ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਕਰਣਂ, ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ, ਓਤਿਣ੍ਣੇ ਦੋਸੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਾਪਨਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਬੁਦ੍ਧਾਚਿਣ੍ਣਂ।

ਕਤਮਂ ਸਾਵਕਾਚਿਣ੍ਣਂ? ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਕਾਲੇ ਦ੍ਵਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੋ ਪੁਰੇ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾਯ ਚ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥਂ, ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸਾਨਞ੍ਚ ਅਧਿਗਤਗੁਣਾਰੋਚਨਤ੍ਥਂ ਉਪਰਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥਞ੍ਚ । ਇਦਂ ਸਾਵਕਾਚਿਣ੍ਣਂ। ਇਧ ਪਨ ਬੁਦ੍ਧਾਚਿਣ੍ਣਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ

– “**ਆਚਿਣ੍ਣਂ ਖੋ ਪਨੇਤਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਤਥਾਗਤਾਨ**”ਨ੍ਤਿ।

ਆਯਾਮਾਤਿ ਆਗਚ੍ਛ ਯਾਮ। **ਅਪਲੋਕੇਸ੍ਸਾਮਾ**ਤਿ ਚਾਰਿਕਂ ਚਰਣਤ੍ਥਾਯ ਆਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮ। **ਏਵ**ਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ। **ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਗਾਰਵ◌ਾਧਿਵਚਨਮੇਤਂ; ਸਤ੍ਥੁਨੋ ਪਟਿਵਚਨਦਾਨਨ੍ਤਿਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸੀ**ਤਿ ਭਗਵਤੋ ਵਚਨਂ ਪਟਿਅਸ੍ਸੋਸਿ, ਅਭਿਮੁਖੋ ਹੁਤ੍ਵ◌ਾ ਸੁਣਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ। ਏਵਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵਚਨੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਸੀਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਭਗਵ◌ਾ ਨਿਵ◌ਾਸੇਤ੍ਵ◌ਾਤਿ ਇਧ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਮਯਨ੍ਤਿ ਵ◌ਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯਨ੍ਤਿ ਵ◌ਾ ਨ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ। ਏਵ◌ਂ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਭਗਵ◌ਾ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੋ ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕਂ ਵ◌ੀਤਿਨਾਮੇਤ੍ਵ◌ਾ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਪਚ੍ਛਾਸਮਣਂ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਨਗਰਦ੍ਵ◌ਾਰਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨਗਰਵ◌ੀਥਿਯੋ ਸੁਵਣ੍ਣਰਸਪਿਞ੍ਜਰਾਹਿ ਰਂਸੀਹਿ ਸਮੁਜ੍ਜੋਤਯਮਾਨੋ ਯੇਨ ਵ◌ੇਰਞ੍ਜਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਨਿਵ◌ੇਸਨਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਘਰਦ੍ਵ◌ਾਰੇ ਠਿਤਮਤ੍ਤਮੇਵ ਚਸ੍ਸ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਪਰਿਜਨੋ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਸਤਿਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵ◌ਾ ਸਂਵ◌ੇਗਜਾਤੋ ਸਹਸਾ ਵ◌ੁਟ੍ਠਾਯ ਮਹਾਰਹਂ ਆਸਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਮ੍ਮ ‘‘ਇਤੋ, ਭਗਵ◌ਾ, ਉਪਸਙ੍ਕਮਤੂ’’ਤਿ ਆਹ। ਭਗਵ◌ਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵ◌ਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿ। ਅਥ ਖੋ ਵ◌ੇਰਞ੍ਜੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਨਿਸੀਦਿਤੁਕਾਮੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਠਿਤਪਦੇਸਤੋ ਯੇਨ ਭਗਵ◌ਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ। ਇਤੋ ਪਰਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

ਯਂ ਪਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਆਹ – “**ਅਪਿਚ ਯੋ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋ, ਸੋ ਨ ਦਿਨ੍ਨੋ**”ਤਿ। ਤਤ੍ਰਾਯਮਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਮਯਾ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤਾਨਂ ਵਸ੍ਸਂਵ◌ੁਤ੍ਥਾਨਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਤੇਮਾਸਂ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਪਾਤੋ ਯਾਗੁਖਜ੍ਜਕਂ, ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕੇ ਖਾਦਨੀਯਭੋਜਨੀਯਂ, ਸਾਯਨ੍ਹੇ ਅਨੇਕਵ◌ਿਧ ਪਾਨਵ◌ਿਕਤਿ ਗਨ੍ਧਪੁਪ੍ਫਾਦੀਹਿ ਪੂਜਾਸਕ੍ਕਾਰੋਤਿ ਏਵਮਾਦਿਕੋ ਯੋ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ ਅਸ੍ਸ, ਸੋ ਨ ਦਿਨ੍ਨੋਤਿ। **ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਨੋ ਅਸਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਲਿਙ੍ਗਵ◌ਿਪਲ੍ਲਾਸੋ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੋ ਚ ਖੋ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਨੋ ਅਸਨ੍ਤੋਤਿ ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਵ◌ਾ ਯਂ ਦਾਨਵਤ੍ਥੁਂ ਮਯਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਦਦੇਯ੍ਯਾਮ, ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਨੋ ਅਸਨ੍ਤਨ੍ਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਨੋਪਿ ਅਦਾਤੁਕਮ੍ਯਤਾਤਿ ਅਦਾਤੁਕਾਮਤਾਪਿ ਨੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਯਥਾ ਪਹੂਤਵ◌ਿਤ੍ਤੂਪਕਰਣਾਨਂ ਮਚ੍ਛਰੀਨਂ। **ਤਂ ਕੁਤੇਤ੍ਥ ਲਬ੍ਭਾ ਬਹੁਕਿਚ੍ਚਾ ਘਰਾਵ◌ਾਸਾ**ਤਿ ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਯੋਜਨਾ – ਯਸ੍ਮਾ ਬਹੁਕਿਚ੍ਚਾ ਘਰਾਵ◌ਾਸਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਤ੍ਥ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੇ ਦਾਤੁਕਮ੍ਯਤਾਯ ਚ ਤਂ ਕੁਤੋ ਲਬ੍ਭਾ ਕੁਤੋ ਤਂ ਸਕ੍ਕਾ ਲਦ੍ਧੁਂ, ਯਂ ਮਯਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮਂ ਦਦੇਯ੍ਯਾਮਾਤਿ ਘਰਾਵ◌ਾਸਂ ਗਰਹਨ੍ਤੋ ਆਹ। ਸੋ ਕਿਰ ਮਾਰੇਨ ਆਵਟ੍ਟਿਤਭਾਵ◌ਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ‘‘ਘਰਾਵ◌ਾਸਪਲਿਬੋਧੇਨ ਮੇ ਸਤਿਸਮ੍ਮੋਸੋ ਜਾਤੋ’’ਤਿ ਮਞ੍ਞਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ। ਅਪਿਚ – **ਤਂ ਕੁਤੇਤ੍ਥ ਲਬ੍ਭਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਤੇਮਾਸਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਯਮਹਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਦਦੇਯ੍ਯਂ, ਤਂ ਕੁਤੋ ਲਬ੍ਭਾ? ਬਹੁਕਿਚ੍ਚਾ ਹਿ ਘਰਾਵ◌ਾਸਾਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਯੋਜਨਾ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਅਥ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ‘‘ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਯਂ ਮੇ ਤੀਹਿ ਮਾਸੇਹਿ ਦਾਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਏਕਦਿਵਸੇਨੇਵ ਦਦੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵ◌ਾ **ਅਧਿਵ◌ਾਸੇਤੁ ਮੇ ਭਵ◌ਂ ਗੋਤਮੋ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸ੍ਵ◌ਾਤਨਾਯਾ**ਤਿ ਯਂ ਮੇ ਤੁਮ੍ਹੇਸੁ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਰੋਤੋ ਸ੍ਵ◌ੇ ਭਵ◌ਿਸ੍ਸਤਿ ਪੁਞ੍ਞਞ੍ਚੇਵ ਪੀਤਿਪਾਮੋਜ੍ਜਞ੍ਚ, ਤਦਤ੍ਥਾਯ। ਅਥ ਤਥਾਗਤੋ ‘‘ਸਚੇ ਅਹਂ ਨਾਧਿਵ◌ਾਸੇਯ੍ਯਂ, ‘ਅਯਂ ਤੇਮਾਸਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਲਦ੍ਧਾ ਕੁਪਿਤੋ ਮਞ੍ਞੇ, ਤੇਨ ਮੇ ਯਾਚਿਯਮਾਨੋ ਏਕਭਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਧਿਵ◌ਾਸਨਖਨ੍ਤਿ, ਅਸਬ੍ਬਞ੍ਞੂ ਅਯ’ਨ੍ਤਿ ਏਵ◌ਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਚ ਵ◌ੇਰਞ੍ਜਾਵ◌ਾਸਿਨੋ ਚ ਗਰਹਿਤ੍ਵ◌ਾ ਬਹੁਂ ਅਪੁਞ੍ਞਂ ਪਸਵ◌ੇਯ੍ਯੁਂ, ਤਂ ਤੇਸਂ ਮਾ ਅਹੋਸੀ’’ਤਿ ਤੇਸਂ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ **ਅਧਿਵ◌ਾਸੇਸਿ ਭਗਵ◌ਾ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵ◌ੇਨ**।

ਅਧਿਵ◌ਾਸੇਤ੍ਵ◌ਾ ਚ ਅਥ ਖੋ ਭਗਵ◌ਾ ਵ◌ੇਰਞ੍ਜਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ‘‘ਅਲਂ ਘਰਾਵ◌ਾਸਪਲਿਬੋਧਚਿਨ੍ਤਾਯਾ’’ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਤਙ੍ਖਣਾਨੁਰੂਪਾਯ ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਂ ਅਤ੍ਥਂ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵ◌ਾ ਕੁਸਲੇ ਧਮ੍ਮੇ ਸਮਾਦਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਗਣ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਤਤ੍ਥ ਚ ਨਂ ਸਮੁਤ੍ਤੇਜੇਤ੍ਵ◌ਾ ਸਉਸ੍ਸਾਹਂ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਤਾਯ ਸਉਸ੍ਸਾਹਤਾਯ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਚ ਵ◌ਿਜ੍ਜਮਾਨਗੁਣੇਹਿ ਸਮ੍ਪਹਂਸੇਤ੍ਵ◌ਾ ਧਮ੍ਮਰਤਨਵਸ੍ਸਂ ਵਸ੍ਸੇਤ੍ਵ◌ਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ। ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਚ ਪਨ ਭਗਵਤਿ ਵ◌ੇਰਞ੍ਜੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ‘‘ਮਯਂ,

ਭਣੇ, ਭਗਵਨ੍ਤੁੰ ਤੇਮਾਸੰ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਏਕਦਿਵਸੰ ਏਕਭਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨਾਦਮ੍। ਹਨ੍ਦ, ਦਾਨਿ ਤਥਾ ਦਾਨੰ ਪਟਿਯਾਦੇਥ ਯਥਾ ਤੇਮਾਸਿਕੋਪਿ ਦੇਯ੍ਯਧਮ੍ਮੋ ਸ੍ਵੇ ਏਕਦਿਵਸੇਨੇਵ ਦਾਤੁੰ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤੀ''ਤਿ। ਤਤੋ ਪਣੀਤੰ ਦਾਨੰ ਪਟਿਯਾਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯੰ ਦਿਵਸੰ ਭਗਵਾ ਨਿਮਨ੍ਤਿਤੋ, ਤਸ੍ਸਾ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਆਸਨਟ੍ਠਾਨੰ ਅਲਙ੍ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਰਹਾਨਿ ਆਸਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਧਧੂਮਵਾਸਕੁਸੁਮਵਿਚਿਤ੍ਤੰ ਮਹਾਪੂਜੰ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਕਾਲੰ ਆਰੋਚਾਪੇਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – **"ਅਥ ਖੋ ਵੇਰਞ੍ਜੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਤਸ੍ਸਾ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਅਚ੍ਚਯੇਨ...ਪੇ॰... ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ ਭਤ੍ਤ"**ਨ੍ਤਿ।

੨੩. ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਪਰਿਵੁਤੋ ਤਤ੍ਥ ਅਗਮਾਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – **"ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ...ਪੇ॰... ਨਿਸੀਦਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨਾ"**ਤਿ। **ਅਥ ਖੋ ਵੇਰਞ੍ਜੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘ**ਨ੍ਤਿ **ਬੁਦ੍ਧਪ੍ਪਮੁਖ**ਨ੍ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਪਰਿਣਾਯਕੰ; ਬੁਦ੍ਧੰ ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰੰ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਪਣੀਤੇਨਾ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਮੇਨ। **ਸਹਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਸਹਤ੍ਥੇਨ। **ਸਨ੍ਤਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਤਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ, ਪਰਿਪੁਣ੍ਣੰ ਸੁਹਿਤੰ ਯਾਵਦਤ੍ਥੰ ਕਤ੍ਵਾ। **ਸਮ੍ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ 'ਅਲ'ਨ੍ਤਿ ਹਤ੍ਥਸਞ੍ਞਾਯ ਮੁਖਸਞ੍ਞਾਯ ਵਚੀਭੇਦੇਨ ਚ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਾਪੇਤ੍ਵਾ। **ਭੁਤ੍ਤਾਵਿ**ਨ੍ਤਿ ਭੁਤ੍ਤਵਨ੍ਤੰ। **ਓਨੀਤਪਤ੍ਤਪਾਣਿ**ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਤਤੋ ਓਨੀਤਪਾਣਿੰ; ਅਪਨੀਤਹਤ੍ਥਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਤਿਚੀਵਰੇਨ ਅਚ੍ਛਾਦੇਸੀ**ਤਿ ਤਿਚੀਵਰੰ ਭਗਵਤੋ ਅਦਾਸਿ। ਇਦੰ ਪਨ ਵੋਹਾਰਵਚਨਮਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ ''ਤਿਚੀਵਰੇਨ ਅਚ੍ਛਾਦੇਸੀ''ਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਤਿਚੀਵਰੇ ਏਕਮੇਕੋ ਸਾਟਕੋ ਸਹਸ੍ਸੰ ਅਗ੍ਘਤਿ। ਇਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਭਗਵਤੋ ਤਿਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਕੰ ਤਿਚੀਵਰਮਦਾਸਿ ਉਤ੍ਤਮੰ ਕਾਸਿਕਵਤ੍ਥਸਦਿਸੰ। **ਏਕਮੇਕਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਏਕਮੇਕੇਨ ਦੁਸ੍ਸਯੁਗੇਨਾ**ਤਿ ਏਕਮੇਕੇਨ ਦੁਸ੍ਸਯੁਗਲੇਨ। ਤਤ੍ਰ ਏਕਸਾਟਕੋ ਪਞ੍ਚਸਤਾਨਿ ਅਗ੍ਘਤਿ। ਏਵੰ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨੰ ਪਞ੍ਚਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਕਾਨਿ ਦੁਸ੍ਸਾਨਿ ਅਦਾਸਿ। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਏਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਦਤ੍ਵਾ ਅਤੁਟ੍ਠੋ ਪੁਨ ਸਤ੍ਤਟ੍ਠਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਕੇ ਅਨੇਕਰਤ੍ਤਕਮ੍ਬਲੇ ਚ ਪਟ੍ਟੁਣ੍ਣਪਤ੍ਤਪਟੇ ਚ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਆਯੋਗਅੰਸਬਦ੍ਧਕਕਾਯਬਨ੍ਧਨਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨਾਦੀਨੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਅਦਾਸਿ। ਸਤਪਾਕਸਹਸ੍ਸਪਾਕਾਨਞ੍ਚ ਭੇਸਜ੍ਜਤੇਲਾਨੰ ਤੁਮ੍ਬਾਨਿ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮੇਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਬ੍ਭਞ੍ਜਨਤ੍ਥਾਯ ਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਕੰ ਤੇਲਮਦਾਸਿ। ਕਿੰ ਬਹੁਨਾ, ਚਤੂਸੁ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਨ ਕੋਚਿ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ ਸਮਣਪਰਿਭੋਗੋ ਅਦਿਨ੍ਨੋ ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ। ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਪਨ ਚੀਵਰਮਤ੍ਤਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਏਵੰ ਮਹਾਯਾਗੰ ਯਜਿਤ੍ਵਾ ਸਪੁਤ੍ਤਦਾਰੰ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੰ ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਵੇਰਞ੍ਜੰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੰ ਤੇਮਾਸੰ ਮਾਰਾਵਟ੍ਟਨੇਨ ਧਮ੍ਮਸਵਨਾਮਤਰਸਪਰਿਭੋਗਪਰਿਹੀਨੰ ਏਕਦਿਵਸੇਨੇਵ ਧਮ੍ਮਾਮਤਵਸ੍ਸੰ ਵਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਪੁਣ੍ਣਸਙ੍ਕਪ੍ਪੰ ਕੁਰੁਮਾਨੋ **ਧਮ੍ਮਿਯਾ ਕਥਾਯ ਸਨ੍ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ...ਪੇ॰... ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ**। ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋਪਿ ਸਪੁਤ੍ਤਦਾਰੋ ਭਗਵਨ੍ਤਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਞ੍ਚ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ''ਪੁਨਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਅਨੁਗ੍ਗਹੰ ਕਰੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਨਿ ਵਦਨ੍ਤੋ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਅਸ੍ਸੂਨਿ ਪਵਤ੍ਤਯਮਾਨੋ ਨਿਵਤ੍ਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਵੇਰਞ੍ਜਾਯੰ ਯਥਾਭਿਰਨ੍ਤੰ ਵਿਹਰਿਤ੍ਵਾਤਿ ਯਥਾਜ੍ਝਾਸਯੰ ਯਥਾਰੁਚਿਤੰ ਵਾਸੰ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਵੇਰਞ੍ਜਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਮਣ੍ਡਲੇ ਚਾਰਿਕਾਯ ਚਰਣਕਾਲੇ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬੰ ਬੁਦ੍ਧਵੀਥਿ ਪਹਾਯ ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਦੋਸੇਨ ਕਿਲਨ੍ਤੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਉਜੁਨਾਵ ਮਗ੍ਗੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ ਸੋਰੇਯ੍ਯਾਦੀਨਿ ਅਨੁਪਗਮ੍ਮ ਪਯਾਗਪਤਿਟ੍ਠਾਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਗਙ੍ਗੰ ਨਦਿੰ ਉਤ੍ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਬਾਰਾਣਸੀ ਤਦਵਸਰਿ। ਤੇਨ ਅਵਸਰਿ ਤਦਵਸਰਿ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਯਥਾਜ੍ਝਾਸਯੰ ਵਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਵੇਸਾਲਿੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – **"ਅਨੁਪਗਮ੍ਮ ਸੋਰੇਯ੍ਯੰ...ਪੇ॰... ਵੇਸਾਲਿਯੰ ਵਿਹਰਤਿ ਮਹਾਵਨੇ ਕੂਟਾਗਾਰਸਾਲਾਯਾ"**ਨ੍ਤਿ।

ਬੁਦ੍ਧਾਚਿਣ੍ਣਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ ਵਿਨਯਸੰਵਣ੍ਣਨਾਯ

ਵੇਰਞ੍ਜਕਣ੍ਡਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਤਤ੍ਰਿਦੰ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਤ੍ਤਸ੍ਮਿੰ –

ਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰਤੋ, ਨਿਦਾਨਵਤ੍ਥੁਪ੍ਪਭੇਦਦੀਪਨਤੋ।
ਪਰਸਮਯਵਿਵਜ੍ਜਨਤੋ, ਸਕਸਮਯਵਿਸੁਦ੍ਧਿਤੋ ਚੇਵ॥

ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਪਰਿਸੋਧਨਤੋ, ਪਦਤ੍ਥਤੋ ਪਾਲ਼ਿਯੋਜਨਕ੍ਕਮਤੋ।
ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਨਿਚ੍ਛਯਤੋ, ਵਿਭਙ੍ਗਨਯਭੇਦਦਸ੍ਸਨਤੋ॥

ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਤਂ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਪਾਸਾਦਿਕਂ ਯਤੋ ਏਤ੍ਥ।
ਵਿਞ੍ਞੂਨਮਯਂ ਤਸ੍ਮਾ, ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਤ੍ਵੇਵ॥

ਸਂਵਣ੍ਣਨਾ ਪਵਤ੍ਤਾ, ਵਿਨਯਸ੍ਸ ਵਿਨੇਯ੍ਯਦਮਨਕੁਸਲੇਨ।
ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਲੋਕਨਾਥੇਨ, ਲੋਕਮਨੁਕਮ੍ਪਮਾਨੇਨਾਤਿ॥

ਵੇਰਞ੍ਜਕਣ੍ਡਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧. ਪਾਰਾਜਿਕਕਣ੍ਡਂ

੧. ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਂ

ਸੁਦਿਨ੍ਨਭਾਣਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ

੨੪. ਇਤੋ ਪਰਂ **ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਵੇਸਾਲਿਯਾ ਅਵਿਦੂਰੇ**ਤਿਆਦਿ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਨੁਪਦਵਣ੍ਣਨਂ ਪਹਾਯ ਯਤ੍ਥ ਯਤ੍ਥ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਤਦੇਵ ਵਣ੍ਣਯਿਸ੍ਸਾਮ। **ਕਲਨ੍ਦਗਾਮੋ**ਤਿ ਕਲਨ੍ਦਕਾ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਕਾਲ਼ਕਾ, ਤੇਸਂ ਵਸੇਨ ਲਦ੍ਧਨਾਮੋ ਗਾਮੋ। **ਕਲਨ੍ਦਪੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਗਾਮਵਸੇਨ ਲਦ੍ਧਨਾਮਸ੍ਸ ਰਾਜਸਮ੍ਮਤਸ੍ਸ ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਕੋਟਿਵਿਭਵਸ੍ਸ ਕਲਨ੍ਦਸੇਟ੍ਠਿਨੋ ਪੁਤ੍ਤੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮੇ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਕਲਨ੍ਦਨਾਮਕਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਕਲਨ੍ਦਪੁਤ੍ਤੋਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸਮ੍ਬਹੁਲੇਹੀ**ਤਿ ਬਹੁਕੇਹਿ। **ਸਹਾਯਕੇਹੀ**ਤਿ ਸੁਖਦੁਕ੍ਖਾਨਿ ਸਹ ਆਯਨ੍ਤਿ ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ ਸਹਾਯਾ, ਸਹਾਯਾ ਏਵ ਸਹਾਯਕਾ, ਤੇਹਿ ਸਹਾਯਕੇਹਿ। **ਸਦ੍ਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਤੋ। **ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਕਰਣੀਯੇਨਾ**ਤਿ ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਭਣ੍ਡਪ੍ਪਯੋਜਨਉਦ੍ਧਾਰਸਾਰਣਾਦਿਨਾ ਕਿਚ੍ਚੇਨ; ਕਤ੍ਤਿਕਨਕ੍ਖਤ੍ਤਕੀਲ਼ਾਕਿਚ੍ਚੇਨਾਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਭਗਵਾ ਹਿ ਕਤ੍ਤਿਕਜੁਣ੍ਹਪਕ੍ਖੇ ਵੇਸਾਲਿਂ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿ। ਕਤ੍ਤਿਕਨਕ੍ਖਤ੍ਤਕੀਲ਼ਾ ਚੇਤ੍ਥ ਉਲ਼ਾਰਾ ਹੋਤਿ। ਤਦਤ੍ਥਂ ਗਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਦ੍ਦਸ ਖੋਤਿ ਕਥਂ ਅਦ੍ਦਸ? ਸੋ ਕਿਰ ਨਗਰਤੋ ਭੁਤ੍ਤਪਾਤਰਾਸਂ ਸੁਦ੍ਧੁਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਂ ਮਾਲਾਗਨ੍ਧਵਿਲੇਪਨਹਤ੍ਥਂ ਬੁਦ੍ਧਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਧਮ੍ਮਸਵਨਤ੍ਥਞ੍ਚ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਂ ਮਹਾਜਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਕ੍ਵ ਗਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਬੁਦ੍ਧਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਧਮ੍ਮਸਵਨਤ੍ਥਞ੍ਚਾ''ਤਿ। ਤੇਨ ਹਿ ''ਅਹਮ੍ਪਿ ਗਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਪਰਿਵੁਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਸ੍ਸਰੇਨ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਨ੍ਤਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਦ੍ਦਸ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – **''ਅਦ੍ਦਸ ਖੋ…ਪੇ॰… ਦੇਸੇਨ੍ਤ**''ਨ੍ਤਿ। **ਦਿਸ੍ਵਾਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਦਿਸ੍ਵਾਨ ਅਸ੍ਸ। **ਏਤਦਹੋਸੀ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਤਪੁਞ੍ਞਤਾਯ ਚੋਦਿਯਮਾਨਸ੍ਸ ਭਬ੍ਬਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਤਂ ਅਹੋਸਿ। ਕਿਂ ਅਹੋਸਿ? ਯਂਨੂਨਾਹਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮਂ **ਸੁਣੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ । ਤਤ੍ਥ **ਯਨ੍ਨੂਨਾ**ਤਿ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕਦਸ੍ਸਨਮੇਤਂ। ਏਵਂ ਕਿਰਸ੍ਸ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ''ਯਮਯਂ ਪਰਿਸਾ ਏਕਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤਾ ਧਮ੍ਮਂ ਸੁਣਾਤਿ, ਅਹੋ ਵਤਾਹਮ੍ਪਿ ਤਂ ਸੁਣੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਸੁਦਿਨ੍ਨੋ ਕਲਨ੍ਦਪੁਤ੍ਤੋ ਯੇਨ ਸਾ ਪਰਿਸਾਤਿ ਇਧ ਕਸ੍ਮਾ ''ਯੇਨ ਭਗਵਾ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਯੇਨ ਸਾ ਪਰਿਸਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਚੇ। ਭਗਵਨ੍ਤਞ੍ਹਿ ਪਰਿਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਉਲ਼ਾਰੁਲ਼ਾਰਜਨਾ ਮਹਤੀ ਪਰਿਸਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ, ਤਤ੍ਰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਇਮਿਨਾ ਪਚ੍ਛਾ ਆਗਤੇਨ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ। ਪਰਿਸਾਯ ਪਨ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਸਕ੍ਕਾਤਿ ਸੋ ਤਂ ਪਰਿਸਂਯੇਵ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੋ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਅਥ ਖੋ ਸੁਦਿਨ੍ਨੋ ਕਲਨ੍ਦਪੁਤ੍ਤੋ ਯੇਨ ਸਾ ਪਰਿਸਾ''ਤਿ। **ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਖੋ ਸੁਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਕਲਨ੍ਦਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸੀ**ਤਿ ਨ ਨਿਸਿਨ੍ਨਮਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਹੋਸਿ, ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਤੋ ਸਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਸਂਹਿਤਂ ਥੋਕਂ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ; ਤਂ ਪਨਸ੍ਸ ਯਸ੍ਮਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸੇਵ ਅਹੋਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਖੋ ਸੁਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਕਲਨ੍ਦਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸੀ''ਤਿ। ਕਿਂ ਅਹੋਸੀਤਿ? **ਯਥਾ ਯਥਾ ਖੋ**ਤਿਆਦਿ।

ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਸਙ੍ਖੇਪਕਥਾ – ਅਹਂ ਖੋ ਯੇਨ ਯੇਨ ਆਕਾਰੇਨ ਭਗਵਤਾ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸਿਤਂ ਆਜਾਨਾਮਿ, ਤੇਨ ਤੇਨ ਮੇ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਤੋ ਏਵਂ ਹੋਤਿ ਯਦੇਤਂ ਸਿਤ੍ਤੁਯਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਏਕਮ੍ਪਿ ਦਿਵਸਂ ਅਖਣ੍ਡਂ ਕਤ੍ਵਾ ਚਰਿਮਕਚਿਤ੍ਤਂ ਪਾਪੇਤਬ੍ਬਤਾਯ ਏਕਨ੍ਤਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਚਰਿਤਬ੍ਬਂ, ਏਕਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਚ ਕਿਲੇਸਮਲੇਨ ਅਮਲੀਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਚਰਿਮਕਚਿਤ੍ਤਂ ਪਾਪੇਤਬ੍ਬਤਾਯ ਏਕਨ੍ਤਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ। ਸਙ੍ਖਲਿਖਿਤਂ ਲਿਖਿਤਸਙ੍ਖਸਦਿਸਂ ਧੋਤਸਙ੍ਖਸਪ੍ਪਟਿਭਾਗਂ ਚਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਇਦਂ ਨ ਸੁਕਰਂ ਅਗਾਰਂ ਅਜ੍ਝਾਵਸਤਾ ਅਗਾਰਮਜ੍ਝੇ ਵਸਨ੍ਤੇਨ ਏਕਨ੍ਤਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ…ਪੇ॰… ਚਰਿਤੁਂ। ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਕੇਸੇ ਚ ਮਸ੍ਸੁਞ੍ਚ ਓਹਾਰੇਤ੍ਵਾ ਕਸਾਯਰਸਪੀਤਤਾਯ ਕਾਸਾਯਾਨਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਨ੍ਤਾਨਂ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਾਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਯਸ੍ਮਾ ਅਗਾਰਸ੍ਸ ਹਿਤਂ ਕਸਿਵਾਣਿਜ੍ਜਾਦਿਕਮ੍ਮਂ ਅਗਾਰਿਯਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਨਤ੍ਥਿ; ਤਸ੍ਮਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ''ਅਨਗਾਰਿਯਾ''ਤਿ ਞਾਤਬ੍ਬਾ। ਤਂ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ। **ਪਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਬ੍ਬਜੇਯ੍ਯਂ।

੨੫. **ਅਚਿਰਵੁਟ੍ਠਿਤਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀ**ਤਿ ਸੁਦਿਨ੍ਨੋ ਅਵੁਟ੍ਠਿਤਾਯ ਪਰਿਸਾਯ ਨ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ ਯਾਚਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਤਤ੍ਰਸ੍ਸ ਬਹੂ ਞਾਤਿਸਾਲੋਹਿਤਾ ਮਿਤ੍ਤਾਮਚ੍ਚਾ ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇ '''ਤ੍ਵਂ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨੰ ਏਕਪੁਤ੍ਤਕੋ, ਨ ਲਬ੍ਭਾ ਤਯਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁ'ਨ੍ਤਿ ਬਾਹਾਯਮ੍ਪਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਕਡ੍ਢੇਯ੍ਯੁੰ, ਤਤੋ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਅਨ੍ਤਰਾਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਸਹੇਵ ਪਰਿਸਾਯ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਥੋਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਕੇਨਚਿ ਸਰੀਰਕਿਚ੍ਚਲੇਸੇਨ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮ੍ਮ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ ਯਾਚਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – **"ਅਥ ਖੋ ਸੁਦਿਨ੍ਨੋ ਕਲਨ੍ਦਪੁਤ੍ਤੋ ਅਚਿਰਵੁਟ੍ਠਿਤਾਯ ਪਰਿਸਾਯ...ਪੇ॰... ਪਬ੍ਬਾਜੇਤੁ ਮੰ ਭਗਵਾ"**ਤਿ।

ਭਗਵਾ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਰਾਹੁਲਕੁਮਾਰਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤਤੋ ਪਭੁਤਿ ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤੰ ਪੁਤ੍ਤੰ ਨ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਨੰ ਪੁਚ੍ਛਿ – **"ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੋਸਿ ਪਨ ਤ੍ਵਂ ਸੁਦਿਨ੍ਨ ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ...ਪੇ॰... ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯਾ"**ਤਿ।

੨੬. ਇਤੋ ਪਰੰ ਪਾਠਾਨੁਸਾਰੇਨੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ **ਤੰ ਕਰਣੀਯੰ ਤੀਰੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ – ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇਨੇਵ ਤੰ ਕਰਣੀਯੰ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾਤਿ; ਨ ਹਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਤਿਬ੍ਬਚ੍ਛਨ੍ਦਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡਪ੍ਪਯੋਜਨਉਦ੍ਧਾਰਸਾਰਣਾਦੀਸੁ ਵਾ ਨਕ੍ਖਤ੍ਤਕੀਲ਼ਾਯੰ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨਮਤਿ। **ਅਮ੍ਮ ਤਾਤਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ **ਅਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਮਾਤਰੰ ਆਲਪਤਿ; **ਤਾਤਾ**ਤਿ ਪਿਤਰੰ। **ਤ੍ਵਂ ਖੋਸੀ**ਤਿ ਤ੍ਵਂ ਖੋ ਅਸਿ। **ਏਕਪੁਤ੍ਤਕੋ**ਤਿ ਏਕੋਵ ਪੁਤ੍ਤਕੋ; ਅਞ੍ਞੋ ਤੇ ਜੇਟ੍ਠੋ ਵਾ ਕਨਿਟ੍ਠੋ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ''ਏਕਪੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਵਸੇਨ ''ਏਕਪੁਤ੍ਤਕੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਪਿਯੋ**ਤਿ ਪੀਤਿਜਨਨਕੋ। **ਮਨਾਪੋ**ਤਿ ਮਨਵਡ੍ਢਨਕੋ। **ਸੁਖੇਧਿਤੋ**ਤਿ ਸੁਖੇਨ ਏਧਿਤੋ; ਸੁਖਸੰਵਡ੍ਢਿਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੁਖਪਰਿਹਤੋ**ਤਿ ਸੁਖੇਨ ਪਰਿਹਤੋ; ਜਾਤਕਾਲਤੋ ਪਭੁਤਿ ਧਾਤੀਹਿ ਅਙ੍ਕਤੋ ਅਙ੍ਕੰ ਹਰਿਤ੍ਵਾ ਧਾਰਿਯਮਾਨੋ ਅਸ੍ਸਕਰਥਕਾਦੀਹਿ ਬਾਲਕੀਲ਼ਨਕੇਹਿ ਕੀਲ਼ਮਾਨੋ ਸਾਦੁਰਸਭੋਜਨੰ ਭੋਜਿਯਮਾਨੋ ਸੁਖੇਨ ਪਰਿਹਤੋ।

ਨ ਤ੍ਵਂ, ਤਾਤ ਸੁਦਿਨ੍ਨ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਜਾਨਾਸੀਤਿ ਤ੍ਵਂ ਤਾਤ ਸੁਦਿਨ੍ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਕਲਭਾਗੰ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਨ ਜਾਨਾਸਿ; ਅਥ ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਨਾਨੁਭੋਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਸਾਮਿਵਚਨੰ, ਅਨੁਭਵਨਤ੍ਥੇ ਚ ਜਾਨਨਾ; ਅਥ ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੁਕ੍ਖੰ ਨਸ੍ਸਰਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਉਪਯੋਗਤ੍ਥੇ ਸਾਮਿਵਚਨੰ, ਸਰਣਤ੍ਥੇ ਚ ਜਾਨਨਾ। ਵਿਕਪ੍ਪਦ੍ਵਯੇਪਿ ਪੁਰਿਮਪਦਸ੍ਸ ਉਤ੍ਤਰਪਦੇਨ ਸਮਾਨਵਿਭਤ੍ਤਿਲੋਪੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਤੰ ਸਬ੍ਬੰ ਸਦ੍ਦਸਤ੍ਥਾਨੁਸਾਰੇਨ ਞਾਤਬ੍ਬੰ। **ਮਰਣੇਨਪਿ ਮਯੰ ਤੇ ਅਕਾਮਕਾ ਵਿਨਾ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਾ**ਤਿ ਸਚੇਪਿ ਤਵ ਅਮ੍ਹੇਸੁ ਜੀਵਮਾਨੇਸੁ ਮਰਣੰ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਤੇਨ ਤੇ ਮਰਣੇਨਪਿ ਮਯੰ ਅਕਾਮਕਾ ਅਨਿਚ੍ਛਕਾ ਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰੁਚਿਯਾ, ਵਿਨਾ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮ; ਤਯਾ ਵਿਯੋਗੰ ਵਾ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਿੰ ਪਨ ਮਯੰ ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਕਿੰ ਪਨ ਕਿੰ ਨਾਮ ਤੰ ਕਾਰਣੰ ਯੇਨ ਮਯੰ ਤੰ ਜੀਵਨ੍ਤੰ ਅਨੁਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮ; ਅਥ ਵਾ ਕਿੰ ਪਨ ਮਯੰ ਤਨ੍ਤਿ ਕੇਨ ਪਨ ਕਾਰਣੇਨ ਮਯੰ ਤੰ ਜੀਵਨ੍ਤੰ ਅਨੁਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

੨੭. **ਤਤ੍ਥੇਵਾ**ਤਿ ਯਤ੍ਥ ਨੰ ਠਿਤੰ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਨਾਨੁਜਾਨਿੰਸੁ, ਤਤ੍ਥੇਵ ਠਾਨੇ। **ਅਨਨ੍ਤਰਹਿਤਾਯਾ**ਤਿ ਕੇਨਚਿ ਅਤ੍ਥਰਣੇਨ ਅਨਤ੍ਥਤਾਯ।

੨੮. **ਪਰਿਚਾਰੇਹੀ**ਤਿ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਨਟਨਾਟਕਾਦੀਨਿ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਸਹਾਯਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਯਥਾਸੁਖੰ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਚਾਰੇਹਿ ਸਞ੍ਚਾਰੇਹਿ; ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਉਪਨੇਹੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਵਾ ਪਰਿਚਾਰੇਹੀਤਿ ਗਨ੍ਧਬ੍ਬਨਟਨਾਟਕਾਦੀਨਿ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਸਹਾਯਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਲ਼ਲ਼, ਉਪਲ਼ਲ਼, ਰਮ, ਕੀਲ਼ਸ੍ਸੂਤਿਪਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਕਾਮੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਭੋਗੇ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ। **ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਸਙ੍ਘਞ੍ਚ ਆਰਬ੍ਭ ਦਾਨਪ੍ਪਦਾਨਾਦੀਨਿ ਸੁਗਤਿਮਗ੍ਗਸੋਧਕਾਨਿ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ। **ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸੀ**ਤਿ ਕਥਾਨੁਪ੍ਪਬਨ੍ਧਵਿਚ੍ਛੇਦਨਤ੍ਥੰ ਨਿਰਾਲਾਪਸਲ੍ਲਾਪੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਵਤ੍ਵਾ ਪਟਿਵਚਨਮ੍ਪਿ ਅਲਭਮਾਨਾ ਸਹਾਯਕੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਏਸ ਵੋ ਸਹਾਯਕੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਕਾਮੋ, ਨਿਵਾਰੇਥ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਆਹੰਸੁ। ਤੇਪਿ ਤੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਅਵੋਚੁੰ, ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – **"ਅਥ ਖੋ ਸੁਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਕਲਨ੍ਦਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਹਾਯਕਾ...ਪੇ॰... ਤੁਣ੍ਹੀ ਅਹੋਸੀ"**ਤਿ।

੨੯. ਅਥਸ੍ਸ ਸਹਾਯਕਾਨਂ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਸਚੇ ਅਯਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ ਅਲਭਮਾਨੋ ਮਰਿਸ੍ਸਤਿ ਨ ਕੋਚਿ ਗੁਣੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਪਬ੍ਬਜਿਤਂ ਪਨ ਨਂ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋਪਿ ਕਾਲੇਨ ਕਾਲਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਮਯਮ੍ਪਿ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮ। ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਪਿ ਚ ਨਾਮੇਸਾ ਭਾਰਿਯਾ, ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਮਤ੍ਤਿਕਾਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਕਸੇਯ੍ਯਂ ਏਕਭਤ੍ਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਅਤਿਦੁਕ੍ਕਰਂ। ਅਯਞ੍ਚ ਸੁਖੁਮਾਲੋ ਨਾਗਰਿਕਜਾਤਿਯੋ, ਸੋ ਤਂ ਚਰਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਪੁਨ ਇਧੇਵ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ। ਹਨ੍ਦਸ੍ਸ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਅਨੁਜਾਨਾਪੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ। ਤੇ ਤਥਾ ਅਕਂਸੁ। ਮਾਤਾਪਿਤਰੋਪਿ ਨਂ ਅਨੁਜਾਨਿਂਸੁ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – **"ਅਥ ਖੋ ਸੁਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਕਲਨ੍ਦਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਹਾਯਕਾ ਯੇਨ ਸੁਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਕਲਨ੍ਦਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ...ਪੇ॰... ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੋਸਿ ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯਾ"**ਤਿ।

੩੦. ਹਟ੍ਠੋਤਿ ਤੁਟ੍ਠੋ। **ਉਦਗ੍ਗੋ**ਤਿ ਪੀਤਿਵਸੇਨ ਅਬ੍ਭੁਨ੍ਨਤਕਾਯਚਿਤ੍ਤੋ। **ਕਤਿਪਾਹ**ਨ੍ਤਿ ਕਤਿਪਯਾਨਿ ਦਿਵਸਾਨਿ। **ਬਲਂ ਗਾਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਪ੍ਪਾਯਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ, ਉਚ੍ਛਾਦਨਨ੍ਹਾਪਨਾਦੀਹਿ ਚ ਕਾਯਂ ਪਰਿਹਰਨ੍ਤੋ, ਕਾਯਬਲਂ ਜਨੇਤ੍ਵਾ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਸ੍ਸੁਮੁਖਂ ਞਾਤਿਪਰਿਵਟ੍ਟਂ ਪਹਾਯ **ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ...ਪੇ॰... ਪਬ੍ਬਾਜੇਤੁ ਮਂ ਭਨ੍ਤੇ ਭਗਵਾ**ਤਿ। ਭਗਵਾ ਸਮੀਪੇ ਠਿਤਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਪਿਣ੍ਡਚਾਰਿਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – **"ਤੇਨ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੁਦਿਨ੍ਨਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਹਿ ਚੇਵ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਹਿ ਚਾ"**ਤਿ। ''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਖੋ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਗਵਤੋ ਪਟਿਸ੍ਸੁਣਿਤ੍ਵਾ ਸੁਦਿਨ੍ਨਂ ਕਲਨ੍ਦਪੁਤ੍ਤਂ ਜਿਨਦਤ੍ਤਿਯਂ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਂ ਲਦ੍ਧਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ ਚੇਵ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਸਿ ਚ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – **"ਅਲਤ੍ਥ ਖੋ ਸੁਦਿਨ੍ਨੋ ਕਲਨ੍ਦਪੁਤ੍ਤੋ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਂ, ਅਲਤ੍ਥ ਉਪਸਮ੍ਪਦ"**ਨ੍ਤਿ।

ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਠਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਚ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਚ ਕਥਿਤਾ। ਮਯਂ ਪਨ ਯਥਾਠਿਤਪਾਲ਼ਿਵਸੇਨੇਵ **ਖਨ੍ਧਕੇ** ਕਥਯਿਸ੍ਸਾਮ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚੇਤਂ, ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਯਂ ਖਨ੍ਧਕੇ ਵਾ ਪਰਿਵਾਰੇ ਵਾ ਕਥੇਤਬ੍ਬਂ ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯੇਹਿ **ਵਿਭਙ੍ਗੇ**ਕਥਿਤਂ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥੇਵ ਕਥਯਿਸ੍ਸਾਮ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਕਥਿਯਮਾਨੇ ਪਾਲ਼ਿਕ੍ਕਮੇਨੇਵ ਵਣ੍ਣਨਾ ਕਤਾ ਹੋਤਿ। ਤਤੋ ਤੇਨ ਤੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇਨ ਅਤ੍ਥਿਕਾਨਂ ਪਾਲ਼ਿਕ੍ਕਮੇਨੇਵ ਇਮਂ ਵਿਨਯਸਂਵਣ੍ਣਨਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਸੋ ਸੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਸੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ।

ਅਚਿਰੂਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋਤਿ ਅਚਿਰਂ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ; ਉਪਸਮ੍ਪਦਤੋ ਨਚਿਰਕਾਲੇਯੇਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਏਵਰੂਪੇ**ਤਿ ਏਵਂਵਿਧੇ ਏਵਂਜਾਤਿਕੇ। **ਧੁਤਗੁਣੇ**ਤਿ ਕਿਲੇਸਨਿਦ੍ਧੁਨਨਕੇ ਗੁਣੇ। **ਸਮਾਦਾਯ ਵਤ੍ਤਤੀ**ਤਿ ਸਮਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤਤਿ ਚਰਤਿ ਵਿਹਰਤਿ। **ਆਰਞ੍ਞਿਕੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਗਾਮਨ੍ਤਸੇਨਾਸਨਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਆਰਞ੍ਞਿਕਧੁਤਙ੍ਗਵਸੇਨ ਅਰਞ੍ਞਵਾਸਿਕੋ ਹੋਤਿ। **ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕੋ**ਤਿ ਅਤਿਰੇਕਲਾਭਪਟਿਕ੍ਖੇਪੇਨ ਚੁਦ੍ਦਸ ਭਤ੍ਤਾਨਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕਧੁਤਙ੍ਗਵਸੇਨ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕੋ ਹੋਤਿ। **ਪਂਸੁਕੂਲਿਕੋ**ਤਿ ਗਹਪਤਿਚੀਵਰਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਂਸੁਕੂਲਿਕਧੁਤਙ੍ਗਵਸੇਨ ਪਂਸੁਕੂਲਿਕੋ ਹੋਤਿ। **ਸਪਦਾਨਚਾਰਿਕੋ**ਤਿ ਲੋਲੁਪ੍ਪਚਾਰਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਸਪਦਾਨਚਾਰਿਕਧੁਤਙ੍ਗਵਸੇਨ ਸਪਦਾਨਚਾਰਿਕੋ ਹੋਤਿ; ਘਰਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਪਵਿਸਤਿ। **ਵਜ੍ਜਿਗਾਮ**ਨ੍ਤਿ ਵਜ੍ਜੀਨਂ ਗਾਮਂ ਵਜ੍ਜੀਸੁ ਵਾ ਗਾਮਂ।

ਅਡ੍ਢਾ ਮਹਦ੍ਧਨਾਤਿਆਦੀਸੁ ਉਪਭੋਗਪਰਿਭੋਗੂਪਕਰਣਮਹਨ੍ਤਤਾਯ **ਅਡ੍ਢਾ;** ਯੋ ਹਿ ਤੇਸਂ ਉਪਭੋਗਾ ਯਾਨਿ ਚ ਉਪਭੋਗੂਪਕਰਣਾਨਿ, ਤਾਨਿ ਮਹਨ੍ਤਾਨਿ ਬਹੁਲਾਨਿ ਸਾਰਕਾਨੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਨਿਧੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਧਨਮਹਨ੍ਤਤਾਯ **ਮਹਦ੍ਧਨਾ। ਮਹਾਭੋਗਾ**ਤਿ ਦਿਵਸਪਰਿਬ੍ਬਯਸਙ੍ਖਾਤਭੋਗਮਹਨ੍ਤਤਾਯ ਮਹਾਭੋਗਾ। ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਉਪਭੋਗੇਹਿ ਜਾਤਰੂਪਰਜਤਸ੍ਸੇਵ ਪਹੂਤਤਾਯ **ਪਹੂਤਜਾਤਰੂਪਰਜਤਾ**। ਅਲਙ੍ਕਾਰਭੂਤਸ੍ਸ ਵਿਤ੍ਤੂਪਕਰਣਸ੍ਸ ਪੀਤਿਪਾਮੋਜ੍ਜਕਰਣਸ੍ਸ ਪਹੂਤਤਾਯ **ਪਹੂਤਵਿਤ੍ਤੂਪਕਰਣਾ**। ਵੋਹਾਰਵਸੇਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਧਨਧਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਹੂਤਤਾਯ **ਪਹੂਤਧਨਧਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਸੇਨਾਸਨਂ ਸਂਸਾਮੇਤ੍ਵਾਤਿ ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਟਿਸਾਮੇਤ੍ਵਾ; ਯਥਾ ਨ ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ ਤਥਾ ਨਂ ਸੁਟ੍ਠੁ ਠਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤੇ ਥਾਲਿਪਾਕੇ**ਤਿ ਗਣਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦਤੋ ਸਟ੍ਠਿਥਾਲਿਪਾਕੇ। ਏਕਮੇਕੋ ਚੇਤ੍ਥ ਥਾਲਿਪਾਕੋ ਦਸਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਭਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਛਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਂ ਭਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਭਤ੍ਤਾਭਿਹਾਰਂ ਅਭਿਹਰਿਂਸੂ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਭਿਹਰੀਯਤੀਤਿ **ਅਭਿਹਾਰੋ**। ਕਿਂ ਅਭਿਹਰੀਯਤਿ? **ਭਤ੍ਤਂ**। ਭਤ੍ਤਮੇਵ ਅਭਿਹਾਰੋ **ਭਤ੍ਤਾਭਿਹਾਰੋ**, ਤਂ ਭਤ੍ਤਾਭਿਹਾਰਂ। **ਅਭਿਹਰਿਂਸੂ**ਤਿ ਅਭਿਮੁਖਾ ਹਰਿਂਸੁ। ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਮਂਸੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤਸ੍ਸ

ਕਿਂ ਪਮਾਣਨ੍ਤਿ? ਸਟ੍ਠਿ ਥਾਲਿਪਾਕਾ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – “**ਸਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤੇ ਥਾਲਿਪਾਕੇ ਭਤ੍ਤਾਭਿਹਾਰਂ ਅਭਿਹਰਿਂਸੂ**”ਤਿ। **ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਯਂ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕਤ੍ਤਾ ਸਪਦਾਨਚਾਰਂ ਚਰਿਤੁਕਾਮੋ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਦਤ੍ਵਾ। ਅਯਂ ਹਿ ਆਯਸ੍ਮਾ ‘‘ਭਿਕ੍ਖੂ ਚ ਲਾਭਂ ਲਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਅਹਞ੍ਚ ਪਿਣ੍ਡਕੇਨ ਨ ਕਿਲਮਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਏਤਦਤ੍ਥਮੇਵ ਆਗਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਗਮਨਾਨੁਰੂਪਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਾਵਿਸਿ।

੩੧. **ਞਾਤਿਦਾਸੀ**ਤਿ ਞਾਤਕਾਨਂ ਦਾਸੀ। **ਆਭਿਦੋਸਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਰਿਵਾਸਿਕਂ ਏਕਰਤ੍ਤਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ ਪੂਤਿਭੂਤਂ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਪਦਤ੍ਥੋ – ਪੂਤਿਭਾਵਦੋਸੇਨ ਅਭਿਭੂਤੋਤਿ ਅਭਿਦੋਸੋ, ਅਭਿਦੋਸੋਵ ਆਭਿਦੋਸਿਕੋ, ਏਕਰਤ੍ਤਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਨਾਮਸਞ੍ਞਾ ਏਸਾ, ਯਦਿਦਂ ਆਭਿਦੋਸਿਕੋਤਿ, ਤਂ ਆਭਿਦੋਸਿਕਂ। **ਕੁਮ੍ਮਾਸ**ਨ੍ਤਿ ਯਵਕੁਮ੍ਮਾਸਂ। **ਛਡ੍ਡੇਤੁਕਾਮਾ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਦਾਸਕਮ੍ਮਕਰਾਨਮ੍ਪਿ ਗੋਰੂਪਾਨਮ੍ਪਿ ਅਪਰਿਭੋਗਾਰਹੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਕਚਵਰਂ ਵਿਯ ਬਹਿ ਛਡ੍ਡੇਤੁਕਾਮਾ ਹੋਤਿ। **ਸਚੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਚੇ ਏਤਂ। **ਭਗਿਨੀ**ਤਿ ਅਰਿਯਵੋਹਾਰੇਨ ਞਾਤਿਦਾਸਿਂ ਆਲਪਤਿ। **ਛਡ੍ਡਨੀਯਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਛਡ੍ਡੇਤਬ੍ਬਸਭਾਵਂ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ‘‘ਭਗਿਨਿ, ਏਤਂ ਸਚੇ ਬਹਿ ਛਡ੍ਡਨੀਯਧਮ੍ਮਂ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਪਰਿਗ੍ਗਹਂ, ਤਂ ਇਧ ਮੇ ਪਤ੍ਤੇ ਆਕਿਰਾ’’ਤਿ।

ਕਿਂ ਪਨ ਏਵਂ ਵਤ੍ਤੁਂ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਵਾ ਪਯੁਤ੍ਤਵਾਚਾ ਵਾ ਨ ਹੋਤੀਤਿ? ਨ ਹੋਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਪਰਿਗ੍ਗਹਤ੍ਤਾ। ਯਞ੍ਹਿ ਛਡ੍ਡਨੀਯਧਮ੍ਮਂ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਪਰਿਗ੍ਗਹਂ, ਯਤ੍ਥ ਸਾਮਿਕਾ ਅਨਾਲਯਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ‘‘ਦੇਥ ਆਹਰਥ ਇਧ ਆਕਿਰਥਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤਥਾ ਹਿ ਅਗ੍ਗਅਰਿਯਵਂਸਿਕੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਰਟ੍ਠਪਾਲੋਪਿ ‘‘ਛਡ੍ਡਨੀਯਧਮ੍ਮਂ ਕੁਮ੍ਮਾਸਂ ਇਧ ਮੇ ਪਤ੍ਤੇ ਆਕਿਰਾ’’ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੯੯) ਅਵਚ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਂ ਏਵਰੂਪਂ ਛਡ੍ਡਨੀਯਧਮ੍ਮਂ ਅਞ੍ਞਂ ਵਾ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਵਨਮੂਲਫਲਭੇਸਜ੍ਜਾਦਿਕਂ ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਯਥਾਸੁਖਂ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਯਿਤਬ੍ਬਂ। **ਹਤ੍ਥਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖਾਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥਂ ਪਤ੍ਤਂ ਉਪਨਾਮਯਤੋ ਮਣਿਬਨ੍ਧਤੋ ਪਭੁਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਹਤ੍ਥਾਨਂ। **ਪਾਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਵਾਸਨਨ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਪਾਦਾਨਂ। **ਸਰਸ੍ਸਾ**ਤਿ ‘‘ਸਚੇਤਂ ਭਗਿਨੀ’’ਤਿ ਵਾਚਂ ਨਿਚ੍ਛਾਰਯਤੋ ਸਰਸ੍ਸ ਚ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਅਗ੍ਗਹੇਸੀ**ਤਿ ਗਿਹਿਕਾਲੇ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਿਤਪੁਬ੍ਬਂ ਆਕਾਰਂ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ ਸਞ੍ਜਾਨਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਸਿ। ਸੁਦਿਨ੍ਨੋ ਹਿ ਭਗਵਤੋ ਦ੍ਵਾਦਸਮੇ ਵਸ੍ਸੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਵੀਸਤਿਮੇ ਵਸ੍ਸੇ ਞਾਤਿਕੁਲਂ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠੋ ਸਯਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਅਟ੍ਠਵਸ੍ਸਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ; ਤੇਨ ਨਂ ਸਾ ਞਾਤਿਦਾਸੀ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਨ ਸਞ੍ਜਾਨਿ, ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਪਨ ਅਗ੍ਗਹੇਸੀਤਿ।

ਸੁਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਮਾਤਰਂ ਏਤਦਵੋਚਾਤਿ ਅਤਿਗਰੁਨਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜੂਪਗਤੇਨ ਸਾਮਿਪੁਤ੍ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ‘‘ਤ੍ਵਂ ਨੁ ਖੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਯ੍ਯੋ ਸੁਦਿਨ੍ਨੋ’’ਤਿਆਦਿਵਚਨਂ ਵਤ੍ਤੁਂ ਅਵਿਸਹਨ੍ਤੀ ਵੇਗੇਨ ਘਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਸੁਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਮਾਤਰਂ ਏਤਂ ਅਵੋਚ। **ਯਗ੍ਘੇ**ਤਿ ਆਰੋਚਨਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ। **ਸਚੇ ਜੇ ਸਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਜੇਤਿ ਆਲਪਨੇ ਨਿਪਾਤੋ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਦੇਸੇ ਦਾਸਿਜਨਂ ਆਲਪਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਤ੍ਵਂ, ਭੋਤਿ ਦਾਸਿ, ਸਚੇ ਸਚ੍ਚਂ ਭਣਸੀ’’ਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

੩੨. **ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਕੁਟ੍ਟਮੂਲ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਿਰ ਦੇਸੇ ਦਾਨਪਤੀਨਂ ਘਰੇਸੁ ਸਾਲਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਆਸਨਾਨਿ ਚੇਤ੍ਥ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਉਪਟ੍ਠਾਪਿਤਂ ਉਦਕਕਞ੍ਜਿਯਂ; ਤਤ੍ਥ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਦਾਨਪਤੀਨਮ੍ਪਿ ਸਨ੍ਤਕਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਮ੍ਪਿ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸ ਕੁਲਸ੍ਸ ਈਦਿਸਾਯ ਸਾਲਾਯ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਕੁਟ੍ਟਮੂਲਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਨ ਹਿ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਕਪਣਮਨੁਸ੍ਸਾ ਵਿਯ ਅਸਾਰੁਪ੍ਪੇ ਠਾਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ।

ਅਤ੍ਥਿ ਨਾਮ ਤਾਤਾਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਅਤ੍ਥੀ**ਤਿ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਤ੍ਥੇ; **ਨਾਮਾ**ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨਤ੍ਥੇ ਮਞ੍ਞਨਤ੍ਥੇ ਚ ਨਿਪਾਤੋ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ‘‘ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ, ਤਾਤ ਸੁਦਿਨ੍ਨ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਧਨਂ, ਨ ਮਯਂ ਨਿਦ੍ਧਨਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ, ਯੇਸਂ ਨੋ ਤ੍ਵਂ ਈਦਿਸੇ ਠਾਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਆਭਿਦੋਸਿਕਂ ਕੁਮ੍ਮਾਸਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਸਿ’’; ਤਥਾ ‘‘ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ, ਤਾਤ ਸੁਦਿਨ੍ਨ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਜੀਵਿਤਂ, ਨ ਮਯਂ ਮਤਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ, ਯੇਸਂ ਨੋ ਤ੍ਵਂ ਈਦਿਸੇ ਠਾਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਆਭਿਦੋਸਿਕਂ ਕੁਮ੍ਮਾਸਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਸਿ’’; ਤਥਾ ‘‘ਅਤ੍ਥਿ ਮਞ੍ਞੇ, ਤਾਤ ਸੁਦਿਨ੍ਨ, ਤਵ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਸਾਸਨਂ

ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਟਿਲਦ੍ਧੋ ਸਮਣਗੁਣੋ, ਯਂ ਤ੍ਵਂ ਸੁਭੋਜਨਰਸਸਂਵਡ੍ਢਿਤੋਪਿ ਇਮਂ ਜਿਗੁਚ੍ਛਨੇਯ੍ਯਂ ਆਭਿਦੋਸਿਕਂ ਕੁਮ੍ਮਾਸਂ ਅਮਤਮਿਵ ਨਿਬ੍ਬਿਕਾਰੋ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ।

ਸੋ ਪਨ ਗਹਪਤਿ ਦੁਕ੍ਖਾਭਿਤੁਨ੍ਨਤਾਯ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤੁਮਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ''ਅਤ੍ਥਿ ਨਾਮ, ਤਾਤ ਸੁਦਿਨ੍ਨ, ਆਭਿਦੋਸਿਕਂ ਕੁਮ੍ਮਾਸਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਅਵੋਚ। ਅਕ੍ਖਰਚਿਨ੍ਤਕਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਇਮਂ ਲਕ੍ਖਣਂ ਵਦਨ੍ਤਿ – ਅਨੋਕਪ੍ਪਨਾਮਰਿਸਨਤ੍ਥਵਸੇਨ ਏਤਂ ਅਤ੍ਥਿਨਾਮਸਦ੍ਦੇ ਉਪਪਦੇ ''ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਅਨਾਗਤਵਚਨਂ ਕਤਂ। ਤਸ੍ਸਾਯਮਤ੍ਥੋ – ਅਤ੍ਥਿ ਨਾਮ...ਪੇ॰... ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਸਿ, ਇਦਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਮ੍ਪਿ ਅਹਂ ਨ ਸਦ੍ਦਹਾਮਿ ਨ ਮਰਿਸਯਾਮੀਤਿ। **ਤਤਾਯਂ ਆਭਿਦੋਸਿਕੋ**ਤਿ ਤਤੋ ਤਵ ਗੇਹਤੋ ਅਯਂ ਆਭਿਦੋਸਿਕੋ ਕੁਮ੍ਮਾਸੋ ਲਦ੍ਧੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤੋਯਨ੍ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। ਤਦਾਯਨ੍ਤਿਪਿ ਪਠਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਸੁਨ੍ਦਰਂ। **ਯੇਨ ਸਕਪਿਤੁ ਨਿਵੇਸਨ**ਨ੍ਤਿ ਯੇਨ ਸਕਸ੍ਸ ਪਿਤੁ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਿਤੁ ਨਿਵੇਸਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ; ਥੇਰੋ ਪਿਤਰਿ ਪੇਮੇਨੇਵ ਸੁਬ੍ਬਚੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਗਮਾਸਿ। **ਅਧਿਵਾਸੇਸੀ**ਤਿ ਥੇਰੋ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕੋਪਿ ਸਮਾਨੋ ''ਸਚੇ ਏਕਭਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਗਹੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਤਿਵਿਯ ਨੇਸਂ ਦੋਮਨਸ੍ਸਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਞਾਤੀਨਂ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਅਧਿਵਾਸੇਸਿ।

੩੩. **ਓਪੁਞ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਉਪਲਿਮ੍ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ। **ਏਕਂ ਹਿਰਞ੍ਞਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਹਿਰਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਕਹਾਪਣੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਪੁਰਿਸੋ**ਤਿ ਨਾਤਿਦੀਘੋ ਨਾਤਿਰਸ੍ਸੋ ਮਜ੍ਝਿਮਪ੍ਪਮਾਣੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਤਿਰੋਕਰਣੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਭੁਮ੍ਮਂ; ਸਾਣਿਪਾਕਾਰੇਨ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਵਾ ਤਿਰੋ ਕਰੋਨ੍ਤਿ ਏਤੇਨਾਤਿ ਤਿਰੋਕਰਣੀਯਂ, ਤਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ; ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤੇਨ ਹੀ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਅਜ੍ਜ ਸੁਦਿਨ੍ਨੋ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ ਤੇਨ ਕਾਰਣੇਨ। **ਹਿ** ਇਤਿ ਪਦਪੂਰਣਮਤ੍ਤੇ ਨਿਪਾਤੋ। **ਤੇਨਾ**ਤਿ ਅਯਮ੍ਪਿ ਵਾ ਉਯ੍ਯੋਜਨਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋਯੇਵ।

੩੪. **ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਣਸਮਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਪਾਲਿਯਂ ਕਾਲਾਰੋਚਨਂ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਅਥ ਖੋ ਆਰੋਚਿਤੇਯੇਵ ਕਾਲੇ ਅਗਮਾਸੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਇਦਂ ਤੇ ਤਾਤਾ**ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਪੁਞ੍ਜੇ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ। **ਮਾਤੂ**ਤਿ ਜਨੇਤ੍ਤਿਯਾ। **ਮਤ੍ਤਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਮਾਤਿਤੋ ਆਗਤਂ; ਇਦਂ ਤੇ ਮਾਤਾਮਹਿਯਾ ਮਾਤੁ ਇਮਂ ਗੇਹਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿਯਾ ਦਿਨ੍ਨਧਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਇਤ੍ਥਿਕਾਯ ਇਤ੍ਥਿਧਨ**ਨ੍ਤਿ ਹੀਲੇਨ੍ਤੋ ਆਹ । **ਇਤ੍ਥਿਕਾਯ** ਨਾਮ ਇਤ੍ਥਿਪਰਿਭੋਗਾਨਂਯੇਵ ਨ੍ਹਾਨਚੁਣ੍ਣਾਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਲਦ੍ਧਂ ਧਨਂ ਕਿਤ੍ਤਕਂ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਤਾਵ ਪਰਿਮਾਣਂ ਪਸ੍ਸ। ਅਥ ਵਾ ਇਦਂ ਤੇ ਤਾਤ ਸੁਦਿਨ੍ਨ ਮਾਤੁ ਧਨਂ, ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਮਤ੍ਤਿਕਂ, ਨ ਮਯਾ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਤਵ ਮਾਤੁਯੇਵ ਸਨ੍ਤਕਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਤਂ ਪਨੇਤਂ ਨ ਕਸਿਯਾ ਨ ਵਣਿਜ੍ਜਾਯ ਸਮ੍ਭੂਤਂ, ਅਪਿਚ ਖੋ ਇਤ੍ਥਿਕਾਯ ਇਤ੍ਥਿਧਨਂ। ਯਂ ਇਤ੍ਥਿਕਾਯ ਞਾਤਿਕੁਲਤੋ ਸਾਮਿਕਕੁਲਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿਯਾ ਲਦ੍ਧਬ੍ਬਂ ਨ੍ਹਾਨਚੁਣ੍ਣਾਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਇਤ੍ਥਿਧਨਂ, ਤਂ ਤਾਵ ਏਤ੍ਤਕਨ੍ਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

ਅਞ੍ਞਂ ਪੇਤ੍ਤਿਕਂ ਅਞ੍ਞਂ ਪਿਤਾਮਹਨ੍ਤਿ ਯਂ ਪਨ ਤੇ ਪਿਤੁ ਚ ਪਿਤਾਮਹਾਨਞ੍ਚ ਸਨ੍ਤਕਂ, ਤਂ ਅਞ੍ਞਂਯੇਵ। ਨਿਹਿਤਞ੍ਚ ਪਯੁਤ੍ਤਞ੍ਚ ਅਤਿਵਿਯ ਬਹੁ; ਏਤ੍ਥ ਚ **ਪਿਤਾਮਹ**ਨ੍ਤਿ ਤਦ੍ਧਿਤਲੋਪਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਪੇਤਾਮਹਨ੍ਤਿ ਵਾ ਪਾਠੋ। **ਲਬ੍ਭਾ ਤਾਤ ਸੁਦਿਨ੍ਨ ਹੀਨਾਯਾਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਤਾਤ, ਸੁਦਿਨ੍ਨ, ਉਤ੍ਤਮਂ ਅਰਿਯਦ੍ਧਜਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤਲਿਙ੍ਗਂ ਪਹਾਯ ਹੀਨਾਯ ਗਿਹਿਭਾਵਾਯ ਆਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਲਬ੍ਭਾ ਭੋਗਾ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ, ਨਾਲਬ੍ਭਾ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ, ਨ ਤ੍ਵਂ ਰਾਜਭੀਤੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਨ ਇਣਾਯਿਕੇਹਿ ਪਲਿਬੁਦ੍ਧੋ ਹੁਤ੍ਵਾਤਿ। **ਤਾਤ ਨ ਉਸ੍ਸਹਾਮੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ **ਤਾਤਾ**ਤਿ ਵਚਨਂ ਗੇਹਸਿਤਪੇਮੇਨ ਆਹ, ਨ ਸਮਣਤੇਜੇਨ। **ਨ ਉਸ੍ਸਹਾਮੀ**ਤਿ ਨ ਸਕ੍ਕੋਮਿ। **ਨ ਵਿਸਹਾਮੀ**ਤਿ ਨਪ੍ਪਹੋਮਿ, ਨ ਸਮਤ੍ਥੋਮ੍ਹਿ।

"**ਵਦੇਯ੍ਯਾਮ ਖੋ ਤਂ ਗਹਪਤੀ**"ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਵਚਨਂ ਸਮਣਤੇਜੇਨਾਹ। **ਨਾਤਿਕਡ੍ਢੇਯ੍ਯਾਸੀ**ਤਿ ਯਂ ਤੇ ਮਯਿ ਪੇਮਂ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਂ, ਤਂ ਕੋਧਵਸੇਨ ਨ ਅਤਿਕਡ੍ਢੇਯ੍ਯਾਸਿ; ਸਚੇ ਨ ਕੁਜ੍ਝੇਯ੍ਯਾਸੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਤਤੋ ਸੇਟ੍ਠਿ ''ਪੁਤ੍ਤੋ ਮੇ ਸਙ੍ਗਹਂ ਮਞ੍ਞੇ ਕਤ੍ਤੁਕਾਮੋ''ਤਿ ਉਦਗ੍ਗਚਿਤ੍ਤੋ ਆਹ – ''ਵਦੇਹਿ ਤਾਤ ਸੁਦਿਨ੍ਨਾ''ਤਿ। **ਤੇਨਹੀ**ਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜਨਤ੍ਥੇ ਵਿਭਤ੍ਤਿਪਤਿਰੂਪਕੋ ਨਿਪਾਤੋ। **ਤਤੋਨਿਦਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਤਂਨਿਦਾਨਂ ਤਂਹੇਤੁਕਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਵਚਨਸ੍ਸ ਤੋ-ਆਦੇਸੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ; ਸਮਾਸੇ ਚਸ੍ਸ ਲੋਪਾਭਾਵੋ। **ਭਯਂ** ਵਾਤਿ ''ਕਿਨ੍ਤਿ ਮੇ ਭੋਗੇ ਨੇਵ ਰਾਜਾਨੋ ਹਰੇਯ੍ਯੁ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ਰਾਜਾਦਿਭਯਂ; ਚਿਤ੍ਤੁਤ੍ਰਾਸੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਛਮ੍ਭਿਤਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਰਾਜੂਹਿ ਵਾ ਚੋਰੇਹਿ ਵਾ ''ਧਨਂ ਦੇਹੀ''ਤਿ

ਕਮ੍ਮਕਾਰਣਂ ਕਾਰਿਯਮਾਨਸ੍ਸ ਕਾਯਿਞ੍ਜਨਂ ਕਾਯਕਮ੍ਪੋ ਹਦਯਮਂਸਚਲਨਂ। **ਲੋਮਹਂਸੋ**ਤਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਭਯੇ ਲੋਮਾਨਂ ਹਂਸਨਂ ਉਦ੍ਧਗ੍ਗਭਾਵੋ। **ਆਰਕ੍ਖੋ**ਤਿ ਅਨ੍ਤੋ ਚ ਬਹਿ ਚ ਰਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਦਿਵਾ ਚ ਆਰਕ੍ਖਣਂ।

੩੫. **ਤੇਨ ਹਿ ਵਧੂ**ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਿ ਗਹਪਤਿ ਧਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਨਾ ਗਿਹਿਭਾਵਤ੍ਥਾਯ ਪਲੋਭੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ''ਮਾਤੁਗਾਮਸਦਿਸਂ ਦਾਨਿ ਪੁਰਿਸਾਨਂ ਬਨ੍ਧਨਂ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਾਣਦੁਤਿਯਿਕਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਤੇਨ ਹਿ ਵਧੂ''ਤਿ। **ਪੁਰਾਣਦੁਤਿਯਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਰਾਣਂ ਦੁਤਿਯਿਕਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਗਿਹਿਕਾਲੇ ਦੁਤਿਯਿਕਂ, ਗੇਹਸਿਤਸੁਖੁਪਭੋਗਸਹਾਯਿਕਂ ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਭਰਿਯਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤੇਨ ਹੀ**ਤਿ ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਮਾਤੁਗਾਮਸਦਿਸਂ ਬਨ੍ਧਨਂ ਨਤ੍ਥਿ। **ਪਾਦੇਸੁ ਗਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪਾਦੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ; ਉਪਯੋਗਤ੍ਥੇ ਭੁਮ੍ਮਵਚਨਂ, ਪਾਦੇਸੁ ਵਾ ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ। "**ਕੀਦਿਸਾ ਨਾਮ ਤਾ ਅਯਜਪੁਤ੍ਤ ਅਚ੍ਛਰਾਯੋ**"ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ? ਤਦਾ ਕਿਰ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਖਤ੍ਤਿਯਕੁਮਾਰੇਪਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਕੁਮਾਰੇਪਿ ਸੇਟ੍ਠਿਪੁਤ੍ਤੇਪਿ ਮਹਾਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯੋ ਪਹਾਯ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਗੁਣਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾ ਕਥਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਿ – ''ਕਸ੍ਮਾ ਏਤੇ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਅਥਞ੍ਞੇ ਵਦਨ੍ਤਿ – ''ਦੇਵਚ੍ਛਰਾਨਂ ਦੇਵਨਾਟਕਾਨਂ ਕਾਰਣਾ''ਤਿ। ਸਾ ਕਥਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਕਾ ਅਹੋਸਿ। ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਯਂ ਏਵਮਾਹਾਤਿ। ਥੇਰੋ ਤਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਨ ਖੋ ਅਹਂ ਭਗਿਨੀਤਿ ਆਹ। **ਸਮੁਦਾਚਰਤੀ**ਤਿ ਵੋਹਰਤਿ ਵਦੇਤਿ। **ਤਤ੍ਥੇਵ ਮੁਚ੍ਛਿਤਾ ਪਪਤਾ**ਤਿ ਨਂ ਭਗਿਨਿਵਾਦੇਨ ਸਮੁਦਾਚਰਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਨਤ੍ਥਿਕੋ ਦਾਨਿ ਮਯਾ ਅਯਂ ਯੋ ਮਂ ਪਜਾਪਤਿਂ ਸਮਾਨਂ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਯਾ ਸਯਿਤਦਾਰਿਕਂ ਵਿਯ ਮਞ੍ਞਤੀ''ਤਿ ਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਬਲਵਸੋਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਪਦੇਸੇ ਮੁਚ੍ਛਿਤਾ ਪਪਤਾ; ਪਤਿਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਮਾ ਨੋ ਵਿਹੇਠਯਿਤ੍ਥਾਤਿ ਮਾ ਅਮ੍ਮੇ ਧਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਮਾਤੁਗਾਮਞ੍ਚ ਉਯਜੋਜੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹੇਠਯਿਤ੍ਥ; ਵਿਹੇਸਾ ਹੇਸਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਨ੍ਤਿ। **ਤੇਨ ਹਿ ਤਾਤ ਸੁਦਿਨ੍ਨ ਬੀਜਕਮ੍ਪਿ ਦੇਹੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਤੇਨ ਹੀ**ਤਿ ਅਭਿਰਤਿਯਂ ਉਯਜੋਜੇਤਿ। ਸਚੇ ਤ੍ਵਂ ਅਭਿਰਤੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਸਿ, ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਨਿਬ੍ਬਾਯਿਤਾ ਹੋਹਿ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਨ ਕੁਲਵਂਸਬੀਜਕਂ ਏਕਂ ਪੁਤ੍ਤਂ ਦੇਹਿ। **ਮਾ ਨੋ ਅਪੁਤ੍ਤਕਂ ਸਾਪਤੇਯਜਂ ਲਿਚ੍ਛਵਯੋ ਅਤਿਹਰਾਪੇਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਮਯਞ੍ਹਿ ਲਿਚ੍ਛਵੀਨਂ ਗਣਰਾਜੂਨਂ ਰਜ੍ਜੇ ਵਸਾਮ, ਤੇ ਤੇ ਪਿਤੁਨੋ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਇਮਂ ਸਾਪਤੇਯਜਂ ਏਵਂ ਮਹਨ੍ਤਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਵਿਭਵਂ ਅਪੁਤ੍ਤਕਂ ਕੁਲਧਨਰਕ੍ਖਕੇਨ ਪੁਤ੍ਤੇਨ ਵਿਰਹਿਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰਾਜਨ੍ਤੇਪੁਰਂ ਅਤਿਹਰਾਪੇਯਜੁਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਤੇ ਮਾ ਅਤਿਹਰਾਪੇਸੁਂ, ਮਾ ਅਤਿਹਰਾਪੇਨ੍ਤੂਤਿ।

ਏਤਂ ਖੋ ਮੇ, ਅਮ੍ਮ, ਸਕ੍ਕਾ ਕਾਤੁਨ੍ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ? ਸੋ ਕਿਰ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਏਤੇਸਂ ਸਾਪਤੇਯਜਸ੍ਸ ਅਹਮੇਵ ਸਾਮੀ, ਅਞ੍ਞੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਤੇ ਮਂ ਸਾਪਤੇਯਜਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਾਯ ਨਿਚ੍ਚਂ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ; ਤੇਨਾਹਂ ਨ ਲਚ੍ਛਾਮਿ ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕੋ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ, ਪੁਤ੍ਤਕਂ ਪਨ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਓਰਮਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਅਹਂ ਯਥਾਸੁਖਂ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਇਮਂ ਨਯਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਏਵਮਾਹਾਤਿ।

੩੬. **ਪੁਪ੍ਫ**ਨ੍ਤਿ ਉਤੁਕਾਲੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਲੋਹਿਤਸ੍ਸ ਨਾਮਂ। ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਹਿ ਉਤੁਕਾਲੇ ਗਬ੍ਭਪਤਿਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠਾਨੇ ਲੋਹਿਤਵਣ੍ਣਾ ਪਿਲ਼ਕਾ ਸਣ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਵਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਭਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਲੋਹਿਤਂ ਪਗ੍ਘਰਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਤਂ ਨਾਮਂ ''ਪੁਪ੍ਫ''ਨ੍ਤਿ। ਤਂ ਪਨ ਯਾਵ ਬਲਵਂ ਹੋਤਿ ਬਹੁ ਪਗ੍ਘਰਤਿ, ਤਾਵ ਦਿਨ੍ਨਾਪਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਦੋਸੇਨੇਵ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਗ੍ਘਰਤਿ; ਦੋਸੇ ਪਨ ਪਗ੍ਘਰਿਤੇ ਸੁਦ੍ਧੇ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਦਿਨ੍ਨਾ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿ ਖਿਪ੍ਪਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ। **ਪੁਪ੍ਫਂਸਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੀ**ਤਿ ਪੁਪ੍ਫਂ ਅਸ੍ਸਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ; ਅਕਾਰਲੋਪੇਨ ਸਨ੍ਧਿ **ਪੁਰਾਣਦੁਤਿਯਿਕਾਯ ਬਾਹਾਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪੁਰਾਣਦੁਤਿਯਿਕਾਯ ਯਾ ਬਾਹਾ, ਤਤ੍ਰ ਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਤਿ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਅਟ੍ਠਪਿਤੇ। ਭਗਵਤੋ ਕਿਰ ਪਠਮਬੋਧਿਯਂ ਵੀਸਤਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਆਰਾਧਯਿਂਸੁ, ਨ ਏਵਰੂਪਂ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰਮਕਂਸੁ। ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯੇਵ ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਤਮਾਹ – ''ਆਰਾਧਯਿਂਸੁ ਵਤ ਮੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਏਕਂ ਸਮਯਂ ਚਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੨੫)। ਅਥ ਭਗਵਾ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਵਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਵਾ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਅਵਸੇਸੇ ਪਞ੍ਚ ਖੁਦ੍ਦਕਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਏਵ ਪਞ੍ਞਪੇਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ''ਤਿ।

ਅਨਾਦੀਨਵਦਸ੍ਸੋਤਿ ਯਂ ਭਗਵਾ ਇਦਾਨਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਆਦੀਨਵਂ ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਤਿ, ਤਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਅਨਵਜ੍ਜਸਞ੍ਞੀ ਹੁਤ੍ਵਾ। ਸਚੇ ਹਿ ''ਅਯਂ ਇਦਂ ਨ ਕਰਣੀਯਨ੍ਤਿ ਵਾ ਮੂਲਚ੍ਛੇਜ੍ਜਾਯ ਵਾ ਸਂਵਤ੍ਤਤੀ''ਤਿ ਜਾਨੇਯਜ, ਸਦ੍ਧਾਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ

ਤਤੋਨਿਦਾਨੰ ਜੀਵਿਤਕ੍ਖਯੰ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤੋਪਿ ਨ ਕਰੇਯ੍ਯ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਆਦੀਨਵੰ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਨਿਦ੍ਦੋਸਸਵ੍ਵੀ ਅਹੋਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ‘‘ਅਨਾਦੀਨਵਦਸ੍ਸੋ’’ਤਿ। **ਪੁਰਾਣਦੁਤਿਯਿਕਾਯਾ**ਤਿ ਭੁਮ੍ਮਵਚਨੰ। **ਅਭਿਵਿਞ੍ਞਾਪੇਸੀ**ਤਿ ਪਵਤ੍ਤੇਸਿ; ਪਵਤ੍ਤਨਾਪਿ ਹਿ ਕਾਯਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਚੋਪਨਤੋ ‘‘ਵਿਞ੍ਞਾਪਨਾ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਅਭਿਵਿਞ੍ਞਾਪਨਞ੍ਚੇਸ ਗਬ੍ਭਸਣ੍ਠਾਨਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਤ੍ਥਮਕਾਸੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਸਾ ਤੇਨ ਗਬ੍ਭੰ ਗਣ੍ਹੀਤਿ ਸਾ ਚ ਤੇਨੇਵ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰੇਨ ਗਬ੍ਭੰ ਗਣ੍ਹਿ, ਨ ਅਞ੍ਞਥਾ। ਕਿੰ ਪਨ ਅਞ੍ਞਥਾਪਿ ਗਬ੍ਭਗ੍ਗਹਣੰ ਹੋਤੀਤਿ ? ਹੋਤਿ। ਕਥੰ? ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗੇਨ , ਚੋਲ਼ਗ੍ਗਹਣੇਨ, ਅਸੁਚਿਪਾਨੇਨ, ਨਾਭਿਪਰਾਮਸਨੇਨ, ਰੂਪਦਸ੍ਸਨੇਨ, ਸਦ੍ਦੇਨ, ਗਨ੍ਧੇਨ। ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਹਿ ਏਕਚ੍ਚਾ ਉਤੁਸਮਯੇ ਛਨ੍ਦਰਾਗਰਤ੍ਤਾ ਪੁਰਿਸਾਨੰ ਹਤ੍ਥਗ੍ਗਾਹ-ਵੇਣਿਗ੍ਗਾਹ-ਅਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਪਰਾਮਸਨੰ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤਿਯੋਪਿ ਗਬ੍ਭੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗੇਨ ਗਬ੍ਭਗ੍ਗਹਣੰ ਹੋਤਿ।

ਉਦਾਯਿਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਨ ਪੁਰਾਣਦੁਤਿਯਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਤੰ ਅਸੁਚਿੰ ਏਕਦੇਸੰ ਮੁਖੇਨ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ, ਏਕਦੇਸੰ ਚੋਲ਼ਕੇਨੇਵ ਸਦ੍ਧਿੰ ਅਙ੍ਗਜਾਤੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿ। ਸਾ ਤੇਨ ਗਬ੍ਭੰ ਗਣ੍ਹਿ। ਏਵੰ ਚੋਲ਼ਗ੍ਗਹਣੇਨ ਗਬ੍ਭਗ੍ਗਹਣੰ ਹੋਤਿ।

ਮਿਗਸਿਙ੍ਗਤਾਪਸਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ਮਿਗੀ ਉਤੁਸਮਯੇ ਤਾਪਸਸ੍ਸ ਪਸ੍ਸਾਵਟ੍ਠਾਨੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਸਮ੍ਭਵੰ ਪਸ੍ਸਾਵੰ ਪਿਵਿ। ਸਾ ਤੇਨ ਗਬ੍ਭੰ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਮਿਗਸਿਙ੍ਗੰ ਵਿਜਾਯਿ। ਏਵੰ ਅਸੁਚਿਪਾਨੇਨ ਗਬ੍ਭਗ੍ਗਹਣੰ ਹੋਤਿ।

ਸਾਮਸ੍ਸ ਪਨ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨੰ ਚਕ੍ਖੁਪਰਿਹਾਨਿੰ ਞਤ੍ਵਾ ਸਕ੍ਕੋ ਪੁਤ੍ਤੰ ਦਾਤੁਕਾਮੋ ਦੁਕੂਲਪਣ੍ਡਿਤੰ ਆਹ – ‘‘ਵਟ੍ਟਤਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੋ’’ਤਿ? ‘‘ਅਨਤ੍ਥਿਕਾ ਮਯੰ ਏਤੇਨ, ਇਸਿਪਬ੍ਬਜ੍ਜੰ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਮ੍ਹਾ’’ਤਿ। ‘‘ਤੇਨ ਹਿ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਉਤੁਸਮਯੇ ਅਙ੍ਗੁਟ੍ਠੇਨ ਨਾਭਿੰ ਪਰਾਮਸੇਯ੍ਯਾਥਾ’’ਤਿ। ਸੋ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ। ਸਾ ਤੇਨ ਗਬ੍ਭੰ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਸਾਮੰ ਤਾਪਸਦਾਰਕੰ ਵਿਜਾਯਿ। ਏਵੰ ਨਾਭਿਪਰਾਮਸਨੇਨ ਗਬ੍ਭਗ੍ਗਹਣੰ ਹੋਤਿ। ਏਤੇਨੇਵ ਨਯੇਨ ਮਣ੍ਡਬ੍ਯਸ੍ਸ ਚ ਚਣ੍ਡਪਜ੍ਜੋਤਸ੍ਸ ਚ ਵਤ੍ਥੁ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਕਥੰ ਰੂਪਦਸ੍ਸਨੇਨ ਹੋਤਿ? ਇਧੇਕਚ੍ਚਾ ਇਤ੍ਥੀ ਉਤੁਸਮਯੇ ਪੁਰਿਸਸੰਸਗ੍ਗੰ ਅਲਭਮਾਨਾ ਛਨ੍ਦਰਾਗਵਸੇਨ ਅਨ੍ਤੋਗੇਹਗਤਾਵ ਪੁਰਿਸੰ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਯਤਿ ਰਾਜੋਰੋਧਾ ਵਿਯ, ਸਾ ਤੇਨ ਗਬ੍ਭੰ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਏਵੰ ਰੂਪਦਸ੍ਸਨੇਨ ਗਬ੍ਭਗ੍ਗਹਣੰ ਹੋਤਿ।

ਬਲਾਕਾਸੁ ਪਨ ਪੁਰਿਸੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਾ ਉਤੁਸਮਯੇ ਮੇਘਸਦ੍ਦੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਗਬ੍ਭੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਕੁਕ੍ਕੁਟਿਯੋਪਿ ਕਦਾਚਿ ਏਕਸ੍ਸ ਕੁਕ੍ਕੁਟਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਬਹੁਕਾਪਿ ਗਬ੍ਭੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਤਥਾ ਗਾਵੀ ਉਸਭਸ੍ਸ। ਏਵੰ ਸਦ੍ਦੇਨ ਗਬ੍ਭਗ੍ਗਹਣੰ ਹੋਤਿ।

ਗਾਵੀ ਏਵ ਚ ਕਦਾਚਿ ਉਸਭਗਨ੍ਧੇਨ ਗਬ੍ਭੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ ਗਨ੍ਧੇਨ ਗਬ੍ਭਗ੍ਗਹਣੰ ਹੋਤਿ।

ਇਧ ਪਨਾਯੰ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰੇਨ ਗਬ੍ਭੰ ਗਣ੍ਹਿ। ਯੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ – ‘‘ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਚ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਮਾਤਾ ਚ ਉਤੁਨੀ ਹੋਤਿ, ਗਨ੍ਧਬ੍ਬੋ ਚ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਏਵੰ ਤਿਣ੍ਣੰ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਾ ਗਬ੍ਭਸ੍ਸਾਵਕ੍ਕਨ੍ਤਿ ਹੋਤੀ’’ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੪੦੮)।

ਭੁਮ੍ਮਾ ਦੇਵਾ ਸਦ੍ਦਮਨੁਸ੍ਸਾਵੇਸੁਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਨਤ੍ਥਿ ਲੋਕੇ ਰਹੋ ਨਾਮ ਪਾਪਕਮ੍ਮੰ ਪਕੁਬ੍ਬਤੋ। ਸਬ੍ਬਪਠਮੰ ਹਿਸ੍ਸ ਤੰ ਪਾਪੰ ਅਤ੍ਤਨਾ ਜਾਨਾਤਿ, ਤਤੋ ਆਰਕ੍ਖਦੇਵਤਾ, ਅਥਞ੍ਞਾਪਿ ਪਰਚਿਤ੍ਤਵਿਦੁਨਿਯੋ ਦੇਵਤਾ। ਤਸ੍ਮਾਸ੍ਸ ਪਰਚਿਤ੍ਤਵਿਦੂ ਸਕਲਵਨਸਣ੍ਡਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਭੁਮ੍ਮਾ ਦੇਵਾ ਤੰ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਦ੍ਦਮਨੁਸ੍ਸਾਵੇਸੁੰ। ਯਥਾ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਦੇਵਾ ਸੁਣਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਨਿਚ੍ਛਾਰੇਸੁੰ। ਕਿਨ੍ਤਿ ? **ਨਿਰਬ੍ਬੁਦੋ ਵਤ, ਭੋ…ਪੇ॰… ਆਦੀਨਵੋ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤੋ**ਤਿ। ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ ਵੇਰਞ੍ਜਕਣ੍ਡੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਭੁਮ੍ਮਾਨਂ ਦੇਵਾਨਂ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਭੁਮ੍ਮਾਨਂ ਦੇਵਾਨਂ ਸਦ੍ਦਂ ਆਕਾਸਟ੍ਠਦੇਵਤਾ ਅਸ੍ਸੋਸੁਂ; ਆਕਾਸਟ੍ਠਾਨਂ ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਾਤਿ ਅਯਮਨੁਕ੍ਕਮੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਕਾਯਿਕਾ**ਤਿ ਅਸਞ੍ਞਸਤ੍ਤੇ ਚ ਅਰੂਪਾਵਚਰੇ ਚ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨੋ ਅਸ੍ਸੋਸੁਂ; ਸੁਤ੍ਵਾ ਚ ਸਦ੍ਦਮਨੁਸ੍ਸਾਵੇਸੁਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਇਤਿਹ ਤੇਨ ਖਣੇਨਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਤੇਨ ਸੁਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰਕ੍ਖਣੇਨ। **ਤੇਨ ਮੁਹੁਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰਮੁਹੁਤ੍ਤੇਨੇਵ। **ਯਾਵ ਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ**ਤਿ ਯਾਵ ਅਕਨਿਟ੍ਠਬ੍ਰਹ੍ਮਲੋਕਾ। **ਅਬ੍ਭੁਗ੍ਗਚ੍ਛੀ**ਤਿ ਅਭਿਉਗ੍ਗਚ੍ਛਿ ਅਬ੍ਭੁਟ੍ਠਾਸਿ ਏਕਕੋਲਾਹਲਮਹੋਸੀਤਿ।

ਪੁਤ੍ਤਂ ਵਿਜਾਯੀਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਬਿਮ੍ਬਸਦਿਸਂ ਪਚ੍ਛਿਮਭਵਿਕਸਤ੍ਤਂ ਜਨੇਸਿ। **ਬੀਜਕੋਤਿ ਨਾਮਮਕਂਸੂ**ਤਿ ਨ ਅਞ੍ਞਂ ਨਾਮਂ ਕਾਤੁਮਦਂਸੁ, ‘‘ਬੀਜਕਮ੍ਪਿ ਦੇਹੀ’’ਤਿ ਮਾਤਾਮਹਿਯਾ ਵੁਤ੍ਤਭਾਵਸ੍ਸ ਪਾਕਟਤ੍ਤਾ ‘‘ਬੀਜਕੋ ਤ੍ਵੇਵਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਹੋਤੂ’’ਤਿ ‘‘ਬੀਜਕੋ’’ਤਿ ਨਾਮਮਕਂਸੁ। ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਨਾਮਵਸੇਨੇਵ ਚ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਮ੍ਪਿਸ੍ਸ ਨਾਮਮਕਂਸੁ। **ਤੇ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨਾ**ਤਿ ਬੀਜਕਞ੍ਚ ਬੀਜਕਮਾਤਰਞ੍ਚ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਬੀਜਕਸ੍ਸ ਕਿਰ ਸਤ੍ਤਟ੍ਠਵਸ੍ਸਕਾਲੇ ਤਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਸੁ ਸੋ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਕਲ੍ਯਾਣਮਿਤ੍ਤੇ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹਿਂਸੁ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – “**ਉਭੋ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਸਚ੍ਛਾਕਂਸੂ**”ਤਿ।

੩੭. ਏਵਂ ਮਾਤਾਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਸਫਲਾ ਅਹੋਸਿ। ਪਿਤਾ ਪਨ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਾਭਿਭੂਤੋ ਵਿਹਾਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – “**ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਸੁਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸਅਹੁਦੇਵ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚ**”ਨ੍ਤਿਆਦਿ। ਤਤ੍ਥ **ਅਹੁਦੇਵਾ**ਤਿ ਅਹੁ ਏਵ, ਦਕਾਰੋ ਪਦਸਨ੍ਧਿਕਰੋ। ਅਹੋਸਿਯੇਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚ**ਨ੍ਤਿ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰਹੇਤੁਕੋ ਪਚ੍ਛਾਨੁਤਾਪੋ। ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੋਤਿਪਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਨਾਮਂ। ਸੋ ਹਿ ਵਿਞ੍ਞੂਹਿ ਅਕਤ੍ਤਬ੍ਬਤਾਯ ਕੁਚ੍ਛਿਤਕਿਰਿਯਭਾਵਤੋ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ। ਕਤਂ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰਂ ਨਿਵਤ੍ਤੇਤੁਂ ਅਸਮਤ੍ਥਤਾਯ ਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਵਿਰੂਪਂ ਸਰਣਭਾਵਤੋ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਅਲਾਭਾ ਵਤ ਮੇ**ਤਿ ਮਯ੍ਹਂ ਵਤ ਅਲਾਭਾ; ਯੇ ਝਾਨਾਦੀਨਂ ਗੁਣਾਨਂ ਅਲਾਭਾ ਨਾਮ, ਤੇ ਮਯ੍ਹਂ, ਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਨ ਵਤ ਮੇ ਲਾਭਾ**ਤਿ ਯੇਪਿ ਮੇ ਪਟਿਲਦ੍ਧਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਸਰਣਗਮਨਸਿਕ੍ਖਾਸਮਾਦਾਨਗੁਣਾ, ਤੇਪਿ ਨੇਵ ਮਯ੍ਹਂ ਲਾਭਾ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰਮਲੀਨਤ੍ਤਾ। **ਦੁਲ੍ਲਦ੍ਧਂ ਵਤ ਮੇ**ਤਿ ਇਦਂ ਸਾਸਨਂ ਲਦ੍ਧਮ੍ਪਿ ਮੇ ਦੁਲ੍ਲਦ੍ਧਂ। **ਨ ਵਤ ਮੇ ਸੁਲਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾਨਂ, ਏਵਂ ਨ ਵਤ ਮੇ ਸੁਲਦ੍ਧਂ। ਕਸ੍ਮਾ? ਯਮਹਂ ਏਵਂ ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤੇਧਮ੍ਮਵਿਨਯੇ...ਪੇ॰... ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਿਤੁਨ੍ਤਿ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤ੍ਤਯਸਙ੍ਗਹਿਤਂ ਮਗ੍ਗਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ। **ਕਿਸੋ ਅਹੋਸੀ**ਤਿ ਖਾਦਿਤੁਂ ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਾ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਤਨੁਕੋ ਅਹੋਸਿ ਅਪ੍ਪਮਂਸਲੋਹਿਤੋ । **ਉਪ੍ਪਣ੍ਡੁਪ੍ਪਣ੍ਡੁਕਜਾਤੋ**ਤਿ ਸਞ੍ਜਾਤੁਪ੍ਪਣ੍ਡੁਪ੍ਪਣ੍ਡੁਕਭਾਵੋ ਪਣ੍ਡੁਪਲਾਸਪ੍ਪਟਿਭਾਗੋ। **ਧਮਨਿਸਨ੍ਥਤਗਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਪਰਿਯਾਦਿਨ੍ਨਮਂਸਲੋਹਿਤਤ੍ਤਾ ਸਿਰਾਜਾਲੇਨੇਵ ਸਨ੍ਥਰਿਤਗਤ੍ਤੋ। **ਅਨ੍ਤੋਮਨੋ**ਤਿ ਅਨੁਸੋਚਨਵਸੇਨ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇਯੇਵ ਠਿਤਚਿਤ੍ਤੋ। ਹਦਯਵਤ੍ਥੁਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਵਤ੍ਤਨਵਸੇਨ ਪਨ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਅਨ੍ਤੋਮਨਾਯੇਵ। **ਲੀਨਮਨੋ**ਤਿ ਉਦ੍ਦੇਸੇ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਯ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇ ਅਧਿਸੀਲੇ ਅਧਿਚਿਤ੍ਤੇ ਅਧਿਪਞ੍ਞਾਯ ਵਤ੍ਤਪਟਿਪਤ੍ਤਿਪੂਰਣੇ ਚ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਧੁਰੋ ਅਵਿਪ੍ਫਾਰਿਕੋ ਅਞ੍ਞਦਤ੍ਥੁ ਕੋਸਜ੍ਜਵਸੇਨੇਵ ਲੀਨੋ ਸਙ੍ਕੁਚਿਤੋ ਮਨੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਲੀਨਮਨੋ। **ਦੁਕ੍ਖੀ**ਤਿ ਚੇਤੋਦੁਕ੍ਖੇਨ ਦੁਕ੍ਖੀ। **ਦੁਮ੍ਮਨੋ**ਤਿ ਦੋਸੇਨ ਦੁਟ੍ਠਮਨੋ, ਵਿਰੂਪਮਨੋ ਵਾ ਦੋਮਨਸ੍ਸਾਭਿਭੂਤਤਾਯ। **ਪਜ੍ਝਾਯੀ**ਤਿ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਵਸੇਨ ਵਹਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ ਵਿਯ ਗਦ੍ਰਭੋ ਤਂ ਤਂ ਚਿਨ੍ਤਯਿ।

੩੮. **ਸਹਾਯਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਤਂ ਏਵਂਭੂਤਂ ਗਣਸਙ੍ਗਣਿਕਾਪਪਞ੍ਚੇਨ ਵੀਤਿਨਾਮੇਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਯਸ੍ਸ ਵਿਸ੍ਸਾਸਿਕਾ ਕਥਾਫਾਸੁਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤੇ ਨਂ ਏਤਦਵੋਚੁਂ। **ਪੀਣਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੋ**ਤਿ ਪਸਾਦਪਤਿਟ੍ਠਾਨੋਕਾਸਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪੁਣ੍ਣਤ੍ਤਾ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਚਕ੍ਖੁਆਦਿਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੋ। **ਸੋ ਦਾਨਿ ਤ੍ਵ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਦਾਨੀ**ਤਿ ਨਿਪਾਤੋ, ਸੋ ਪਨ ਤ੍ਵਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਕਚ੍ਚਿਨੋ ਤ੍ਵ**ਨ੍ਤਿ ਕਚ੍ਚਿ ਨੁ ਤ੍ਵਂ । **ਅਨਭਿਰਤੋ**ਤਿ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋ; ਗਿਹਿਭਾਵਂ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਮੇਵ ਅਨਭਿਰਤਿਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਆਹ – ‘‘ਨ ਖੋ ਅਹਂ, ਆਵੁਸੋ, ਅਨਭਿਰਤੋ’’ਤਿ। ਅਧਿਕੁਸਲਾਨਂ ਪਨ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਭਾਵਨਾਯ ਅਭਿਰਤੋਵ ਅਹਨ੍ਤਿ । **ਅਤ੍ਥਿ ਮੇ ਪਾਪਕਮ੍ਮਂ ਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਮਯਾ ਕਤਂ ਏਕਂ ਪਾਪਕਮ੍ਮਂ ਅਤ੍ਥਿ ਉਪਲਬ੍ਭਤਿ ਸਂਵਿਜ੍ਜਤਿ, ਨਿਚ੍ਚਕਾਲਂ ਅਭਿਮੁਖਂ ਵਿਯ ਮੇ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ “**ਪੁਰਾਣਦੁਤਿਯਿਕਾਯਾ**”ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਅਲਞ੍ਹਿ ਤੇ, ਆਵੁਸੋ ਸੁਦਿਨ੍ਨ, ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਯਾਤਿ ਆਵੁਸੋ ਸੁਦਿਨ੍ਨ, ਤੁਯ੍ਹੇਤਂ ਪਾਪਕਮ੍ਮਂ ਅਲਂ ਸਮਤ੍ਥਂ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਯ; ਪਟਿਬਲਂ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੁਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਯਂ ਤ੍ਵ**ਨ੍ਤਿ ਆਦਿਮ੍ਹਿ ਯੇਨ ਪਾਪੇਨ ਤ੍ਵਂ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਸਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਿਤੁਂ, ਤਂ ਤੇ ਪਾਪਂ ਅਲਂ

ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਯਾਤਿ ਏਵੰ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਥ ਨੰ ਅਨੁਸਾਸਨ੍ਤਾ "**ਨਨੁ ਆਵੁਸੋ ਭਗਵਤਾ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹੰਸੁ। ਤਤ੍ਥ **ਨਨੂ**ਤਿ ਅਨੁਮਤਿਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ। **ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨਾ**ਤਿ ਅਨੇਕਕਾਰਣੇਨ। **ਵਿਰਾਗਾਯਾ**ਤਿ ਵਿਰਾਗਤ੍ਥਾਯ। **ਨੋ ਸਰਾਗਾਯਾ**ਤਿ ਨੋ ਰਾਗੇਨ ਰਜ੍ਜਨਤ੍ਥਾਯ। ਭਗਵਤਾ ਹਿ ''ਇਮੰ ਮੇ ਧਮ੍ਮੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਭਵਭੋਗੇਸੁ ਵਿਰਜ੍ਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਨੋ ਰਜ੍ਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ'' ਏਤਦਤ੍ਥਾਯ ਧਮ੍ਮੋ ਦੇਸਿਤੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੁ। ਇਦੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪਰਿਯਾਯਵਚਨਮਤ੍ਤੰ। **ਵਿਸੰਯੋਗਾਯਾ**ਤਿ ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਵਿਸੰਯੁਜ੍ਜਨਤ੍ਥਾਯ। **ਨੋ ਸੰਯੋਗਾਯਾ**ਤਿ ਨ ਸੰਯੁਜ੍ਜਨਤ੍ਥਾਯ। **ਅਨੁਪਾਦਾਨਾਯਾ**ਤਿ ਅਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥਾਯ। **ਨੋ ਸਉਪਾਦਾਨਾਯਾ**ਤਿ ਨ ਸਙ੍ਗਹਣਤ੍ਥਾਯ।

ਤਤ੍ਥ ਨਾਮ ਤ੍ਵਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਨਾਮ ਤ੍ਵੰ। **ਸਰਾਗਾਯ ਚੇਤੇਸ੍ਸਸੀ**ਤਿ ਸਹ ਰਾਗੇਨ ਵਤ੍ਤਮਾਨਾਯ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਾਯ ਚੇਤੇਸ੍ਸਸਿ ਕਪ੍ਪੇਸ੍ਸਸਿ ਪਕਪ੍ਪੇਸ੍ਸਸਿ; ਏਤਦਤ੍ਥੰ ਵਾਯਮਿਸ੍ਸਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। ਪੁਨ ਰਾਗਵਿਰਾਗਾਦੀਨਿ ਨਵ ਪਦਾਨਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤਲੋਕੁਤ੍ਤਰਨਿਬ੍ਬਾਨਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਰਾਗਵਿਰਾਗਾਯਾਤਿ ਵਾ ਮਦਨਿਮ੍ਮਦਨਾਯਾਤਿ ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ''ਨਿਬ੍ਬਾਨਤ੍ਥਾਯਾ''ਤਿ ਏਵਮੇਵ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਹਿ ਯਸ੍ਮਾ ਤੰ ਆਗਮ੍ਮ ਆਰਬ੍ਭ ਪਟਿਚ੍ਚ ਰਾਗੋ ਵਿਰਜ੍ਜਤਿ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ **ਰਾਗਵਿਰਾਗੋ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਤੰ ਆਗਮ੍ਮ ਮਾਨਮਦ-ਪੁਰਿਸਮਦਾਦਯੋ ਮਦਾ ਨਿਮ੍ਮਦਾ ਅਮਦਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਵਿਨਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ **ਮਦਨਿਮ੍ਮਦਨ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਤੰ ਆਗਮ੍ਮ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਕਾਮਪਿਪਾਸਾ ਵਿਨਯੰ ਅਬ੍ਭਤ੍ਥੰ ਯਾਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ **ਪਿਪਾਸਵਿਨਯੋ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਤੰ ਆਗਮ੍ਮ ਪਞ੍ਚ ਕਾਮਗੁਣਾਲਯਾ ਸਮੁਗ੍ਘਾਤੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ **ਆਲਯਸਮੁਗ੍ਘਾਤੋ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਤੰ ਆਗਮ੍ਮ ਤੇਭੂਮਕਵਟ੍ਟੰ ਉਪਚ੍ਛਿਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ **ਵਟ੍ਟੁਪਚ੍ਛੇਦੋ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਤੰ ਆਗਮ੍ਮ ਸਬ੍ਬਸੋ ਤਣ੍ਹਾ ਖਯੰ ਗਚ੍ਛਤਿ ਵਿਰਜ੍ਜਤਿ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ ਚ, ਤਸ੍ਮਾ **ਤਣ੍ਹਕ੍ਖਯੋ ਵਿਰਾਗੋ ਨਿਰੋਧੋ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨੇਤੰ ਚਤਸ੍ਸੋ ਯੋਨਿਯੋ, ਪਞ੍ਚ ਗਤਿਯੋ, ਸਤ੍ਤ ਵਿਞ੍ਞਾਣਟ੍ਠਿਤਿਯੋ, ਨਵ ਚ ਸਤ੍ਤਾਵਾਸੇ, ਅਪਰਾਪਰਭਾਵਾਯ ਵਿਨਨਤੋ ਆਬਨ੍ਧਨਤੋ ਸੰਸਿਬ੍ਬਨਤੋ ਵਾਨਨ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਵੋਹਾਰਾਯ ਤਣ੍ਹਾਯ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੰ ਨਿਸ੍ਸਟੰ ਵਿਸੰਯੁਤ੍ਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ।

ਕਾਮਾਨੰ ਪਹਾਨੰ ਅਕ੍ਖਾਤਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮਾਨੰ, ਕਿਲੇਸਕਾਮਾਨਞ੍ਚ ਪਹਾਨੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਕਾਮਸਞ੍ਞਾਨੰ ਪਰਿਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਾਸਮ੍ਪਿ ਕਾਮਸਞ੍ਞਾਨੰ ਞਾਤਤੀਰਣਪਹਾਨਵਸੇਨ ਤਿਵਿਧਾ ਪਰਿਞ੍ਞਾ ਅਕ੍ਖਾਤਾ। **ਕਾਮਪਿਪਾਸਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਮੇਸੁ ਪਾਤਬ੍ਯਤਾਨੰ ਕਾਮੇ ਵਾ ਪਾਤੁਮਿਚ੍ਛਾਨੰ। **ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਮੂਪਸਞ੍ਹਿਤਾਨੰਵਿਤਕ੍ਕਾਨੰ। **ਕਾਮਪਰਿਲ਼ਾਹਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਕਾਮਗੁਣਿਕਰਾਗਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪਰਿਲ਼ਾਹਾਨੰ ਅਨ੍ਤੋਦਾਹਾਨੰ। ਇਮੇਸੁ ਪਞ੍ਚਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਕਿਲੇਸਕ੍ਖਯਕਰੋ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਗ੍ਗੋਵ ਕਥਿਤੋ। ਸਬ੍ਬਪਠਮੇਸੁ ਪਨ ਤੀਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਮਿਸ੍ਸਕੋ ਮਗ੍ਗੋ ਕਥਿਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਨੇਤੰ ਆਵੁਸੋਤਿ ਨ ਏਤੰ ਆਵੁਸੋ, ਤਵ ਪਾਪਕਮ੍ਮੰ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਞ੍ਚ ਪਸਾਦਾਯ ਏਵਰੂਪਾਨੰ ਪਸਾਦਤ੍ਥਾਯ ਨ ਹੋਤਿ। **ਅਥ ਖ੍ਵੇਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਥ ਖੋ ਏਤੰ। ਅਥ ਖੋ ਤਨ੍ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। **ਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤਾਯਾ**ਤਿ ਪਸਾਦਞ੍ਞਥਾਭਾਵਾਯ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਾਯ ਹੋਤਿ। ਯੇ ਮਗ੍ਗੇਨ ਅਨਾਗਤਸਦ੍ਧਾ, ਤੇਸੰ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੰ ਕਰੋਤਿ – ''ਈਦਿਸੇਪਿ ਨਾਮ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯੇ ਮਯੰ ਪਸਨ੍ਨਾ, ਯਤ੍ਥੇਵੰ ਦੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ। ਯੇ ਪਨ ਮਗ੍ਗੇਨਾਗਤਸਦ੍ਧਾ, ਤੇਸੰ ਸਿਨੇਰੁ ਵਿਯ ਵਾਤੇਹਿ ਅਚਲੋ ਪਸਾਦੋ ਈਦਿਸੇਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ ਇਤੋ ਵਾ ਦਾਰੁਣਤਰੇਹਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ''ਏਕਚ੍ਚਾਨੰ ਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤਾਯਾ''ਤਿ।

੩੯. ਭਗਵਤੋ ਏਤਮਤ੍ਥੰ ਆਰੋਚੇਸੁਨ੍ਤਿ ਭਗਵਤੋ ਏਤੰ ਅਤ੍ਥੰ ਆਚਿਕ੍ਖਿੰਸੁ ਪਟਿਵੇਦਯਿੰਸੁ। ਆਰੋਚਯਮਾਨਾ ਚ ਨੇਵ ਪਿਯਕਮ੍ਯਤਾਯ ਨ ਭੇਦਪੁਰੇਕ੍ਖਾਰਤਾਯ , ਨ ਤਸ੍ਸਾਯਸ੍ਮਤੋ ਅਵਣ੍ਣਪਕਾਸਨਤ੍ਥਾਯ, ਨ ਕਲਿਸਾਸਨਾਰੋਪਨਤ੍ਥਾਯ, ਨਾਪਿ ''ਇਦੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਭਗਵਾ ਇਮਸ੍ਸ ਸਾਸਨੇ ਪਤਿਟ੍ਠੰ ਨ ਦਸ੍ਸਤਿ, ਨਿਕ੍ਕਡ੍ਢਾਪੇਸ੍ਸਤਿ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨਾ ਆਰੋਚੇਸੁੰ। ਅਥ ਖੋ ''ਇਮੰ ਸਾਸਨੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਅਬ੍ਬੁਦੰ ਞਤ੍ਵਾ ਭਗਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਪਞ੍ਞਪੇਸ੍ਸਤਿ, ਵੇਲੰ ਮਰਿਯਾਦੰ ਆਣੰ ਠਪੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਆਰੋਚੇਸੁੰ।

ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਨਿਦਾਨੇ ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਪਕਰਣੇਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸੁਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰਣਤ੍ਤਾ ਨਿਦਾਨਞ੍ਚੇਵ ਪਕਰਣਞ੍ਚਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਕਾਰਣਞ੍ਹਿ ਯਸ੍ਮਾ ਨਿਦੇਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਫਲਂ ''ਗਣ੍ਹਾਥ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਂ ਵਿਯ ਅਪ੍ਪੇਤਿ, ਪਕਰੋਤਿ ਚ ਨਂ ਕਤ੍ਤੁਂ ਆਰਭਤਿ, ਕਰੋਤਿਯੇਵ ਵਾ; ਤਸ੍ਮਾ ਨਿਦਾਨਞ੍ਚੇਵ ਪਕਰਣਞ੍ਚਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਵਿਗਰਹਿ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ ਵਿਗਰਹਿ ਨਿਨ੍ਦਿ; ਯਥਾ ਤਂ ਵਣ੍ਣਾਵਣ੍ਣਾਰਹਾਨਂ ਵਣ੍ਣਞ੍ਚ ਅਵਣ੍ਣਞ੍ਚ ਭਣਨ੍ਤੇਸੁ ਅਗ੍ਗਪੁਗ੍ਗਲੋ। ਨ ਹਿ ਭਗਵਤੋ ਸੀਲਵੀਤਿਕ੍ਕਮਕਰਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਜਾਤਿਯਾ ਵਾ ਗੋਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਕੋਲਪੁਤ੍ਤਿਯੇਨ ਵਾ ਗਨ੍ਥੇਨ ਵਾ ਧੁਤਙ੍ਗੇਨ ਵਾ ਞਾਤੋ ਯਸਸ੍ਸੀ ਈਦਿਸਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਰਕ੍ਖਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਨਾਪਿ ਪੇਸਲਂ ਗੁਣਵਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਗੁਣਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤੁਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਗਰਹਿਤਬ੍ਬਂ ਗਰਹਤਿ ਏਵ, ਪਸਂਸਿਤਬ੍ਬਞ੍ਚ ਪਸਂਸਤਿ ਏਵ, ਅਯਞ੍ਚ ਗਰਹਿਤਬ੍ਬੋ; ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਤਾਦਿਲਕ੍ਖਣੇ ਠਿਤੋ ਅਵਿਕਮ੍ਪਮਾਨੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਵਿਗਰਹਿ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ ''ਅਨਨੁਚ੍ਛਵਿਕ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਹਿ ਵਚਨੇਹਿ।

ਤਤ੍ਥਾਯਂ ਅਤ੍ਥਵਣ੍ਣਨਾ – ਯਦਿਦਂ ਤਯਾ, ਮੋਘਪੁਰਿਸ, ਤੁਚ੍ਛਮਨੁਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ, ਤਂ ਸਮਣਕਰਣਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਮਗ੍ਗਫਲਨਿਬ੍ਬਾਨਸਾਸਨਾਨਂ ਵਾ **ਨ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ**, ਤੇਸਂ ਛਵਿਂ ਛਾਯਂ ਸੁਨ੍ਦਰਭਾਵਂ ਨ ਅਨ੍ਵੇਤਿ ਨਾਨੁਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਆਰਕਾਵ ਤੇਹਿ ਧਮ੍ਮੇਹਿ। ਅਨਨੁਚ੍ਛਵਿਕਤ੍ਤਾ ਏਵ ਚ **ਅਨਨੁਲੋਮਿਕਂ,** ਤੇਸਂ ਨ ਅਨੁਲੋਮੇਤਿ; ਅਥ ਖੋ ਵਿਲੋਮਂ ਪਚ੍ਚਨੀਕਭਾਵੇ ਠਿਤਂ। ਅਨਨੁਲੋਮਿਕਤ੍ਤਾ ਏਵ ਚ **ਅਪ੍ਪਤਿਰੂਪਂ,** ਪਤਿਰੂਪਂ ਸਦਿਸਂ ਪਟਿਭਾਗਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਅਸਦਿਸਂ ਅਪ੍ਪਟਿਭਾਗਮੇਵ। ਅਪ੍ਪਤਿਰੂਪਤ੍ਤਾ ਏਵ ਚ **ਅਸ੍ਸਾਮਣਕਂ,** ਸਮਣਾਨਂ ਕਮ੍ਮਂ ਨ ਹੋਤਿ। ਅਸ੍ਸਾਮਣਕਤ੍ਤਾ **ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ**। ਯਞ੍ਹਿ ਸਮਣਕਮ੍ਮਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਤੇਸਂ ਨ ਕਪ੍ਪਤਿ। ਅਕਪ੍ਪਿਯਤ੍ਤਾ **ਅਕਰਣੀਯਂ**। ਨ ਹਿ ਸਮਣਾ ਯਂ ਨ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਤਞ੍ਚੇਤਂ ਤਯਾ ਕਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਨਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਤੇ, ਮੋਘਪੁਰਿਸ, ਕਤਂ...ਪੇ॰... ਅਕਰਣੀਯਨ੍ਤਿ। **ਕਥਞ੍ਹਿ ਨਾਮਾ**ਤਿ ਕੇਨ ਨਾਮ ਕਾਰਣੇਨ, ਕਿਂ ਨਾਮ ਕਾਰਣਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਤਤੋ ਕਾਰਣਾਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਪਰਤੋ **"ਨਨੁ ਮਯਾ ਮੋਘਪੁਰਿਸਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਮੇਵ।

ਇਦਾਨਿ ਯਸ੍ਮਾ ਯਂ ਤੇਨ ਪਾਪਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ, ਤਂ ਵਿਪਚ੍ਚਮਾਨਂ ਅਤਿਵਿਯ ਦੁਕ੍ਖਵਿਪਾਕਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾਸ੍ਸ ਤਂ ਵਿਪਾਕਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਕਤਾਪਰਾਧਂ ਵਿਯ ਪੁਤ੍ਤਂ ਅਨੁਕਮ੍ਪਕਾ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਦਯਾਲੁਕੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸੁਦਿਨ੍ਨਂ ਪਰਿਭਾਸਨ੍ਤੋ **"ਵਰਂ ਤੇ ਮੋਘਪੁਰਿਸਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਆਸੁ ਸੀਘਂ ਏਤਸ੍ਸ ਵਿਸਂ ਆਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਆਸੀਵਿਸੋ। ਘੋਰਂ ਚਣ੍ਡਮਸ੍ਸ ਵਿਸਨ੍ਤਿ ਘੋਰਵਿਸੋ, ਤਸ੍ਸ **ਆਸੀਵਿਸਸ੍ਸ ਘੋਰਵਿਸਸ੍ਸ**। ''ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਏਤਸ੍ਸ ''ਵਰ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ । ਈਦਿਸਸ੍ਸ ਆਸੀਵਿਸਸ੍ਸ ਘੋਰਵਿਸਸ੍ਸ ਮੁਖੇ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਵਰਂ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ; ਸਚੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਵਰਂ ਸਿਯਾ; ਸੁਨ੍ਦਰਂ ਸਾਧੁ ਸੁਟ੍ਠੁ ਸਿਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨ ਤ੍ਵੇਵਾ**ਤਿ ਨ ਤੁ ਏਵ ਵਰਂ ਨ ਸੁਨ੍ਦਰਮੇਵ ਨ ਸਾਧੁਮੇਵ ਨ ਸੁਟ੍ਠੁਮੇਵ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। **ਕਣ੍ਹਸਪ੍ਪਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਕਾਲਸਪ੍ਪਸ੍ਸ। **ਅਙ੍ਗਾਰਕਾਸੁਯਾ**ਤਿ ਅਙ੍ਗਾਰਪੁਣ੍ਣਕੂਪੇ, ਅਙ੍ਗਾਰਰਾਸਿਮ੍ਹਿ ਵਾ। **ਆਦਿਤ੍ਤਾਯਾ**ਤਿ ਪਦਿਤ੍ਤਾਯ ਗਹਿਤਅਗ੍ਗਿਵਣ੍ਣਾਯ। **ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਲਿਤਾਯਾ**ਤਿ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਪਜ੍ਜਲਿਤਾਯ ਅਚ੍ਚਿਯੋ ਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿਯਾ। **ਸਜੋਤਿਭੂਤਾਯਾ**ਤਿ ਸਪ੍ਪਭਾਯ। ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਉਟ੍ਠਿਤਾਹਿ ਜਾਲਾਹਿ ਏਕਪ੍ਪਭਾਸਮੁਦਯਭੂਤਾਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਤਂ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੂਤਿ ਯਂ ਮਯਾ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਵਰ''ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ, ਕਤਰੇਨ ਕਾਰਣੇਨਾਤਿ ਚੇ? **ਮਰਣਂ ਵਾ ਨਿਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਯੋ ਤਤ੍ਥ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਪਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯ, ਸੋ ਮਰਣਂ ਵਾ ਨਿਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ ਮਰਣਮਤ੍ਤਂ ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਂ। **ਇਤੋਨਿਦਾਨਞ੍ਚ ਖੋ...ਪੇ॰... ਉਪਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਯਂ ਇਦਂ ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਜਾਤੇ ਅਙ੍ਗਜਾਤਪਕ੍ਖਿਪਨਂ, ਇਤੋਨਿਦਾਨਂ ਤਸ੍ਸ ਕਾਰਕੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਨਿਰਯਂ ਉਪਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ; ਏਵਂ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਮਹਾਸਾਵਜ੍ਜਤਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਤਂ ਗਰਹਿ, ਨ ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖਾਗਮਂ ਇਚ੍ਛਮਾਨੋ। **ਤਤ੍ਥ ਨਾਮ ਤ੍ਵ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਾਮ ਏਵਰੂਪੇ ਕਮ੍ਮੇ ਏਵਂ ਮਹਾਸਾਵਜ੍ਜੇ ਸਮਾਨੇਪਿ ਤ੍ਵਂ। **ਯਂ ਤ੍ਵ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਯ**ਨ੍ਤਿ ਹੀਲਨਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ। **ਤ੍ਵ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ-ਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਵੇਵਚਨਂ; ਦ੍ਵੀਹਿਪਿ ਯਂ ਵਾ ਤਂ ਵਾ ਹੀਲ਼ਿਤਮਵਞ੍ਞਾਤਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਅਸਤਂ ਨੀਚਜਨਾਨਂ ਧਮ੍ਮਂ; ਤੇਹਿ ਸੇਵਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਗਾਮਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਗਾਮਾਨਂ ਧਮ੍ਮਂ; ਗਾਮਵਾਸਿਕਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਧਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਵਸਲਧਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਪਧਮ੍ਮੇ ਵਸਨ੍ਤਿ ਪਗ੍ਘਰਨ੍ਤੀਤਿ ਵਸਲਾ, ਤੇਸਂ ਵਸਲਾਨਂ ਹੀਨਪੁਰਿਸਾਨਂ ਧਮ੍ਮਂ, ਵਸਲਂ ਵਾ ਕਿਲੇਸਪਗ੍ਘਰਣਕਂ ਧਮ੍ਮਂ। **ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਟ੍ਠੁ ਚ ਕਿਲੇਸਦੂਸਿਤਂ ਥੂਲਞ੍ਚ ਅਸੁਖੁਮਂ, ਅਨਿਪੁਣਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਓਦਕਨ੍ਤਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਉਦਕਕਿਚ੍ਚਂ ਅਨ੍ਤਿਕਂ ਅਵਸਾਨਂ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਓਦਕਨ੍ਤਿਕੋ, ਤਂ ਓਦਕਨ੍ਤਿਕਂ। **ਰਹਸ੍ਸ**ਨ੍ਤਿ ਰਹੋਭਵਂ, ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇ

ਓਕਾਸੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕੰ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਧਮ੍ਮੋ ਜਿਗੁਚ੍ਛਨੀਯਤ੍ਤਾ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਆਵਿ ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਦਸ੍ਸਨਵਿਸਯੇ ਕਾਤੁੰ, ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ‘‘ਰਹਸ੍ਸ’’ਨ੍ਤਿ। **ਦ੍ਵਯੰਦ੍ਵਯਸਮਾਪਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ, ਦ੍ਵਯੰ ਦ੍ਵਯੰ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਨ੍ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। ਦਯੰ ਦਯੰ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਨ੍ਤਿਪਿ ਪਠਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਨ ਸੁਨ੍ਦਰੰ। **ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਸੀ**ਤਿ ਏਤੰ ‘‘ਤਤ੍ਥ ਨਾਮ ਤ੍ਵ’’ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਨਾਮਸਦ੍ਦੇਨ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੰ ‘‘ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਸਿ ਨਾਮਾ’’ਤਿ।

ਬਹੂਨੰ ਖੋ…ਪੇ॰… ਆਦਿਕਤ੍ਤਾ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋਤਿ ਸਾਸਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਸਾਸਨੇ ਤ੍ਵੰ ਬਹੂਨੰ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਅਕੁਸਲਾਨੰ ਧਮ੍ਮਾਨੰ ਆਦਿਕਤ੍ਤਾ, ਸਬ੍ਬਪਠਮੰ ਕਰਣਤੋ; ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮੋ ਸਬ੍ਬਪਠਮੰ ਏਤੰ ਮਗ੍ਗੰ ਪਟਿਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ; ਦ੍ਵਾਰੰਦਦੋ, ਉਪਾਯਦਸ੍ਸਕੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਇਮਞ੍ਹਿ ਲੇਸੰ ਲਦ੍ਧਾ ਤਵ ਅਨੁਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾ ਬਹੂ ਪੁਗ੍ਗਲਾ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਕੇ ਮਕ੍ਕਟਿਯਾ ਮੇਥੁਨਪਟਿਸੇਵਨਾਦਿਕੇ ਅਕੁਸਲਧਮ੍ਮੇ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨਾਤਿ ਇਮੇਹਿ ‘‘ਅਨਨੁਚ੍ਛਵਿਕ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤੇਹਿ, ਬਹੂਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ। **ਦੁਬ੍ਭਰਤਾਯ…ਪੇ॰… ਕੋਸਜ੍ਜਸ੍ਸ ਅਵਣ੍ਣੰ ਭਾਸਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਦੁਬ੍ਭਰਤਾਦੀਨੰ ਵਤ੍ਥੁਭੂਤਸ੍ਸ ਅਸੰਵਰਸ੍ਸ ਅਵਣ੍ਣੰ ਨਿਨ੍ਦੰ ਗਰਹੰ ਭਾਸਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਹਿ ਅਸੰਵਰੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਾ ਦੁਬ੍ਭਰਤਞ੍ਚੇਵ ਦੁਪ੍ਪੋਸਤਞ੍ਚ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਸੰਵਰੋ “**ਦੁਬ੍ਭਰਤਾ, ਦੁਪ੍ਪੋਸਤਾ**”ਤਿ ਚ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਅਸੰਵਰੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਾ ਚਤੂਸੁ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਮਹਿਚ੍ਛਤੰ ਸਿਨੇਰੁਪ੍ਪਮਾਣੇਪਿ ਚ ਪਚ੍ਚਯੇ ਲਦ੍ਧਾ ਅਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਤੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਸੰਵਰੋ “**ਮਹਿਚ੍ਛਤਾ, ਅਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਤਾ**”ਤਿ ਚ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਅਸੰਵਰੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਾ ਗਣਸਙ੍ਗਣਿਕਾਯ ਚੇਵ ਕਿਲੇਸਸਙ੍ਗਣਿਕਾਯ ਚ ਸੰਵਤ੍ਤਤਿ, ਕੋਸਜ੍ਜਾਨੁਗਤੋ ਚ ਹੋਤਿ ਅਟ੍ਠਕੁਸੀਤਵਤ੍ਥੁਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਸੰਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਸੰਵਰੋ “**ਸਙ੍ਗਣਿਕਾ, ਚੇਵ ਕੋਸਜ੍ਜਞ੍ਚਾ**”ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਸੁਭਰਤਾਯ…ਪੇ॰… ਵੀਰਿਯਾਰਮ੍ਭਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣੰ ਭਾਸਿਤ੍ਵਾਤਿ ਸੁਭਰਤਾਦੀਨੰ ਵਤ੍ਥੁਭੂਤਸ੍ਸ ਸੰਵਰਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣੰ ਭਾਸਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਹਿ ਅਸੰਵਰੰ ਪਹਾਯ ਸੰਵਰੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਾ ਸੁਭਰੋ ਹੋਤਿ ਸੁਪੋਸੋ, ਚਤੂਸੁ ਚ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤੰ ਨਿਤ੍ਤਣ੍ਹਭਾਵੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਏਕਮੇਕਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਪਚ੍ਚਯੇ ਯਥਾਲਾਭ-ਯਥਾਬਲ-ਯਥਾਸਾਰੁਪ੍ਪਵਸੇਨ ਤਿਪ੍ਪਭੇਦਾਯ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਯਾ ਸੰਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੰਵਰੋ “**ਸੁਭਰਤਾ ਚੇਵ ਸੁਪੋਸਤਾ ਚ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛੋ ਚ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠੋ ਚਾ**”ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਅਸੰਵਰੰ ਪਹਾਯ ਸੰਵਰੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਾ ਕਿਲੇਸਸਲ੍ਲੇਖਨਤਾਯ ਚੇਵ ਨਿਦ੍ਧੁਨਨਤਾਯ ਚ ਸੰਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੰਵਰੋ “**ਸਲ੍ਲੇਖੋ ਚ ਧੁਤੋ ਚਾ**”ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਅਸੰਵਰੰ ਪਹਾਯ ਸੰਵਰੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਾ ਕਾਯਵਾਚਾਨੰ ਅਪ੍ਪਾਸਾਦਿਕੰ ਅਪ੍ਪਸਾਦਨੀਯੰ ਅਸਨ੍ਤੰ ਅਸਾਰੁਪ੍ਪੰ ਕਾਯਵਚੀਦੁਚ੍ਚਰਿਤੰ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਾਸਾਦਿਕੰ ਅਪ੍ਪਸਾਦਨੀਯੰ ਅਸਨ੍ਤੰ ਅਸਾਰੁਪ੍ਪੰ ਅਕੁਸਲਵਿਤਕ੍ਕਤ੍ਤਯਞ੍ਚ ਅਨੁਪਗਮ੍ਮ ਤਬ੍ਬਿਪਰੀਤਸ੍ਸ ਕਾਯਵਚੀਸੁਚਰਿਤਸ੍ਸ ਚੇਵ ਕੁਸਲਵਿਤਕ੍ਕਤ੍ਤਯਸ੍ਸ ਚ ਪਾਸਾਦਿਕਸ੍ਸ ਪਸਾਦਨੀਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਾਰੁਪ੍ਪਸ੍ਸ ਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਸੰਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੰਵਰੋ ‘‘ਪਾਸਾਦਿਕੋ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਅਸੰਵਰੰ ਪਹਾਯ ਸੰਵਰੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਕਿਲੇਸਾਪਚਯਭੂਤਾਯ, ਵਿਵਟ੍ਟਾਯ, ਅਟ੍ਠਵੀਰਿਯਾਰਮ੍ਭਵਤ੍ਥੁਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਚ ਸੰਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੰਵਰੋ “**ਅਪਚਯੋ ਚੇਵ ਵੀਰਿਯਾਰਮ੍ਭੋ ਚਾ**”ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ।

ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਤਦਨੁਚ੍ਛਵਿਕੰ ਤਦਨੁਲੋਮਿਕਨ੍ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਯੰ ਇਦਾਨਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਪਞ੍ਞਪੇਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਞ੍ਚੇਵ ਅਨੁਲੋਮਿਕਞ੍ਚ। ਯੋ ਵਾ ਅਯੰ ਸੁਭਰਤਾਦੀਹਿ ਸੰਵਰੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਞ੍ਚੇਵ ਅਨੁਲੋਮਿਕਞ੍ਚ ਸੰਵਰਪ੍ਪਹਾਨਪਟਿਸੰਯੁਤ੍ਤੰ ਅਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਵਿਨਿਬਦ੍ਧੰ ਪਾਲ਼ਿਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤੰ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤਿਕਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਭਗਵਾ ਕਿਰ ਈਦਿਸੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣਕੁਸੁਮਮਾਲੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵਿਯ, ਰਤਨਦਾਮੰ ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ, ਚ ਯੇ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਾ ਅਸੰਵਰਾਭਿਰਤਾ ਤੇ

ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕੇਨ ਵਟ੍ਟਭਯੇਨ ਤਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਅਨੇਕਪ੍ਪਕਾਰੰ ਆਦੀਨਵੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ, ਯੇ ਸਿਕ੍ਖਾਕਾਮਾ ਸੰਵਰੇ ਠਿਤਾ ਤੇ ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਅਪ੍ਪੇਕਚ੍ਚੇ ਅਨਾਗਾਮਿ-ਸਕਦਾਗਾਮਿ-ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲੇਸੁ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਵਿਰਹਿਤੇਪਿ ਸਗ੍ਗਮਗ੍ਗੇ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਦੀਘਨਿਕਾਯਪ੍ਪਮਾਣਮ੍ਪਿ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯਪ੍ਪਮਾਣਮ੍ਪਿ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨੰ ਕਰੋਤਿ। ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ – ''ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਤਦਨੁਚ੍ਛਵਿਕੰ ਤਦਨੁਲੋਮਿਕੰ ਧਮ੍ਮਿਂ ਕਥੰ ਕਤ੍ਵਾ''ਤਿ।

ਤੇਨ ਹੀਤਿ ਤੇਨ ਸੁਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰੇਨ ਕਾਰਣਭੂਤੇਨ। **ਸਿਕ੍ਖਾਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾ, ਪਜ੍ਜਤੇ ਇਮਿਨਾਤਿ ਪਦੰ, ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਪਦੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ; ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਅਧਿਗਮੁਪਾਯੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਵਾ ਮੂਲੰ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਮੇਥੁਨਵਿਰਤਿਯਾ ਮੇਥੁਨਸੰਵਰਸ੍ਸੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ। ਮੇਥੁਨਸੰਵਰੋ ਹਿ ਤਦਞ੍ਞੇਸੰ ਸਿਕ੍ਖਾਸਙ੍ਖਾਤਾਨੰ ਸੀਲਵਿਪਸ੍ਸਨਾਝਾਨਮਗ੍ਗਧਮ੍ਮਾਨੰ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਵਸੇਨ ਪਦਤ੍ਤਾ ਇਧ ''ਸਿਕ੍ਖਾਪਦ''ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਅਯਞ੍ਚ ਅਤ੍ਥੋ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਿਭਙ੍ਗੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਪਿਚ ਤਸ੍ਸਤ੍ਥਸ੍ਸ ਦੀਪਕੰ ਵਚਨਮ੍ਪਿ ''ਸਿਕ੍ਖਾਪਦ''ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤੰ – ''ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਨ੍ਤਿ ਯੋ ਤਤ੍ਥ ਨਾਮਕਾਯੋ ਪਦਕਾਯੋ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਕਾਯੋ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕਾਯੋ''ਤਿ। ਅਥ ਵਾ ਯਥਾ ''ਅਨਭਿਜ੍ਝਾ ਧਮ੍ਮਪਦ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਅਨਭਿਜ੍ਝਾ ਏਕੋ ਧਮ੍ਮਕੋਟ੍ਠਾਸੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ, ਏਵਮਿਧਾਪਿ ''ਸਿਕ੍ਖਾਪਦ''ਨ੍ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਕੋਟ੍ਠਾਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਏਕੋ ਪਦੇਸੋਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਦਸ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚਾਤਿ ਦਸ ਕਾਰਣਵਸੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਹੇਤੁ ਅਧਿਗਮਨੀਯੇ ਹਿਤਵਿਸੇਸੇ ਪਟਿਚ੍ਚ ਆਗਮ੍ਮ ਆਰਬ੍ਭ, ਦਸਨ੍ਨੰ ਹਿਤਵਿਸੇਸਾਨੰ ਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਂ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਮਾਨੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਇਦਾਨਿ ਤੇ ਦਸ ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **''ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁਤਾਯਾ''**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁਤਾ** ਨਾਮ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸੁਟ੍ਠੁਭਾਵੋ, ''ਸੁਟ੍ਠੁ ਦੇਵਾ''ਤਿ ਆਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਵਿਯ ''ਸੁਟ੍ਠੁ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵਚਨਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨਭਾਵੋ । ਯੋ ਚ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਚਨੰ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਤਿ , ਤਸ੍ਸ ਤੰ ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਹਿਤਾਯ ਸੁਖਾਯ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ''ਸੁਟ੍ਠੁ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਮਮ ਵਚਨਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨਤ੍ਥੰ ਪਞ੍ਞਪੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨੇ ਆਦੀਨਵੰ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨੇ ਚ ਆਨਿਸੰਸੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ, ਨ ਬਲਕ੍ਕਾਰੇਨ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾਤਿ ਏਤਮਤ੍ਥੰ ਆਵਿਕਰੋਨ੍ਤੋ ਆਹ – ''ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁਤਾਯਾ''ਤਿ। **ਸਙ੍ਘਫਾਸੁਤਾਯਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਫਾਸੁਭਾਵਾਯ; ਸਹਜੀਵਿਤਾਯ ਸੁਖਵਿਹਾਰਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨੰ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਨਿਗ੍ਗਹਾਯਾਤਿ ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂ ਨਾਮ ਦੁਸ੍ਸੀਲਪੁਗ੍ਗਲਾ; ਯੇ ਮਙ੍ਕੁਤੰ ਆਪਾਦਿਯਮਾਨਾਪਿ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਵਾ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾ ਨ ਲਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੰ ਨਿਗ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ; ਤੇ ਹਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਅਸਤਿ ''ਕਿਂ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਦਿਟ੍ਠੰ, ਕਿਂ ਸੁਤੰ – ਕਿਂ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਕਤੰ; ਕਤਰਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਕਤਮੰ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹੇ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਸਙ੍ਘੰ ਵਿਹੇਠੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਪਨ ਸਤਿ ਤੇ ਸਙ੍ਘੋ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਨ ਵਿਨਯੇਨ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨੇਨ ਨਿਗ੍ਗਹੇਸ੍ਸਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ''ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨੰ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਨਿਗ੍ਗਹਾਯਾ''ਤਿ।

ਪੇਸਲਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਾਯਾਤਿ ਪੇਸਲਾਨੰ ਪਿਯਸੀਲਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਤ੍ਥਾਯ। ਪਿਯਸੀਲਾ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਾਕਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਸਾਵਜ੍ਜਾਨਵਜ੍ਜੰ ਵੇਲੰ ਮਰਿਯਾਦੰ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾ ਸਿਕ੍ਖਤ੍ਤਯਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਘਟਮਾਨਾ ਕਿਲਮਨ੍ਤਿ, ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਮਾਨਾ ਉਬ੍ਬਾਲ੍ਹਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਾਕਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਪਨ ਸਾਵਜ੍ਜਾਨਵਜ੍ਜੰ ਵੇਲੰ ਮਰਿਯਾਦੰ ਞਤ੍ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਤ੍ਤਯਪਾਰਿਪੂਰਿਯਾ ਘਟਮਾਨਾ ਨ ਕਿਲਮਨ੍ਤਿ, ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਮਾਨਾ ਨ ਉਬ੍ਬਾਲ੍ਹਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਨੇਸੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਾਪਨਾ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਤਿ। ਯੋ ਵਾ ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨੰ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਨਿਗ੍ਗਹੋ, ਸ੍ਵੇਵ ਏਤੇਸੰ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰੋ। ਦੁਸ੍ਸੀਲਪੁਗ੍ਗਲੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਹਿ ਉਪੋਸਥੋ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ , ਪਵਾਰਣਾ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਾਨਿ ਨਪ੍ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਸਾਮਗ੍ਗੀ ਨ ਹੋਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਨੇਕਗ੍ਗਾ ਉਦ੍ਦੇਸਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨਿ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਦੁਸ੍ਸੀਲੇਸੁ ਪਨ ਨਿਗ੍ਗਹਿਤੇਸੁ ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਅਯੰ ਉਪਦ੍ਦਵੋ ਨ ਹੋਤਿ। ਤਤੋ ਪੇਸਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਫਾਸੁ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ ''ਪੇਸਲਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਫਾਸੁ ਵਿਹਾਰਾਯਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦ੍ਵਿਧਾ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਸਂਵਰਾਯਾਤਿ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾ ਆਸਵਾ ਨਾਮ ਅਸਂਵਰੇ ਠਿਤੇਨ ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਞੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਾ ਪਾਣਿਪ੍ਪਹਾਰ-ਦਣ੍ਡਪ੍ਪਹਾਰ-ਹਤ੍ਥਚ੍ਛੇਦ-ਪਾਦਚ੍ਛੇਦ-ਅਕਿਤ੍ਤਿ-ਅਯਸਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਾਦਯੋ ਦੁਕ੍ਖਵਿਸੇਸਾ। ਇਤਿ ਇਮੇਸਂ ਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਸਂਵਰਾਯ ਪਿਧਾਨਾਯ ਆਗਮਨਮਗ੍ਗਥਕਨਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾਨਂ ਆਸਵਾਨਂ ਪਟਿਘਾਤਾਯਾਤਿ ਸਮ੍ਪਰਾਯਿਕਾ ਆਸਵਾ ਨਾਮ ਅਸਂਵਰੇ ਠਿਤੇਨ ਕਤਪਾਪਕਮ੍ਮਮੂਲਕਾ ਸਮ੍ਪਰਾਯੇ ਨਰਕਾਦੀਸੁ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਾ ਦੁਕ੍ਖਵਿਸੇਸਾ, ਤੇਸਂ ਪਟਿਘਾਤਤ੍ਥਾਯ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨਤ੍ਥਾਯ ਵੂਪਸਮਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਪਸਾਦਾਯਾਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਹਿ ਸਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਞਤ੍ਵਾ ਵਾ ਯਥਾਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਾ ਯੇਪਿ ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾ ਪਣ੍ਡਿਤਮਨੁਸ੍ਸਾ, ਤੇ ''ਯਾਨਿ ਵਤ ਲੋਕੇ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਰਜ੍ਜਨ-ਦੁਸ੍ਸਨ-ਮੁਯ੍ਹਨਟ੍ਠਾਨਾਨਿ, ਤੇਹਿ ਇਮੇ ਸਮਣਾ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਿਯਾ ਆਰਕਾ ਵਿਰਤਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਵਤ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਭਾਰਿਯਂ ਵਤ ਕਰੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਪਸਾਦਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਵਿਨਯਪਿਟਕੇ ਪੋਤ੍ਥਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕ-ਤਿਵੇਦੀ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਿਯ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਅਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਪਸਾਦਾਯਾ''ਤਿ।

ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯਾਤਿ ਯੇਪਿ ਸਾਸਨੇ ਪਸਨ੍ਨਾ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਤੇਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਞਤ੍ਵਾ ਯਥਾਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਹੋ ਅਯ੍ਯਾ ਦੁਕ੍ਕਰਕਾਰਿਨੋ, ਯੇ ਯਾਵਜੀਵਂ ਏਕਭਤ੍ਤਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਵਿਨਯਸਂਵਰਂ ਅਨੁਪਾਲੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਭਿਯ੍ਯੋ ਭਿਯ੍ਯੋ ਪਸੀਦਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਪਸਨ੍ਨਾਨਂ ਭਿਯ੍ਯੋਭਾਵਾਯਾ''ਤਿ।

ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਯਾਤਿ ਤਿਵਿਧੋ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮੋ – ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਸਦ੍ਧਮ੍ਮੋ, ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਸਦ੍ਧਮ੍ਮੋ, ਅਧਿਗਮਸਦ੍ਧਮ੍ਮੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਪਿਟਕਤ੍ਤਯਸਙ੍ਗਹਿਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ''ਪਰਿਯਤ੍ਤਿਸਦ੍ਧਮ੍ਮੋ'' ਨਾਮ। ਤੇਰਸ ਧੁਤਗੁਣਾ, ਚੁਦ੍ਦਸ ਖਨ੍ਧਕਵਤ੍ਤਾਨਿ, ਦ੍ਵੇਅਸੀਤਿ ਮਹਾਵਤ੍ਤਾਨਿ, ਸੀਲਸਮਾਧਿਵਿਪਸ੍ਸਨਾਤਿ ਅਯਂ ''ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਸਦ੍ਧਮ੍ਮੋ'' ਨਾਮ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਚ ਸਾਮਞ੍ਞਫਲਾਨਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚਾਤਿ ਅਯਂ ''ਅਧਿਗਮਸਦ੍ਧਮ੍ਮੋ'' ਨਾਮ। ਸੋ ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਯਸ੍ਮਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਸਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਞ੍ਚ ਤਸ੍ਸ ਵਿਭਙ੍ਗਞ੍ਚ ਤਦਤ੍ਥਜੋਤਨਤ੍ਥਂ ਅਞ੍ਞਞ੍ਚ ਬੁਦ੍ਧਵਚਨਂ ਪਰਿਯਾਪੁਣਨ੍ਤਿ, ਯਥਾਪਞ੍ਞਤ੍ਤਞ੍ਚ ਪਟਿਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਧਿਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਂ ਅਧਿਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਚਿਰਟ੍ਠਿਤਿਕੋ ਹੋਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਟ੍ਠਿਤਿਯਾ''ਤਿ।

ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯਾਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਹਿ ਸਤਿ ਸਂਵਰਵਿਨਯੋ ਚ ਪਹਾਨਵਿਨਯੋ ਚ ਸਮਥਵਿਨਯੋ ਚ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਿਨਯੋ ਚਾਤਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੋਪਿ ਵਿਨਯੋ ਅਨੁਗ੍ਗਹਿਤੋ ਹੋਤਿ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਿਤੋ ਸੂਪਤ੍ਥਮ੍ਭਿਤੋ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯਾ''ਤਿ।

ਸਬ੍ਬਾਨੇਵ ਚੇਤਾਨਿ ਪਦਾਨਿ ''ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਵਚਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਾਨਿ । ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਪਠਮਪਚ੍ਛਿਮਪਦਯੋਜਨਾ – ''ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁਤਾਯ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਪੇਸ੍ਸਾਮਿ, ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹਾਯ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ।

ਅਪਿ ਚੇਤ੍ਥ ਯਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁ ਤਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੁ, ਯਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੁ ਤਂ ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਨਿਗ੍ਗਹਾਯਾਤਿ ਏਵਂ ਸਙ੍ਖਲਿਕਨਯਂ; ਯਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁ ਤਂ ਸਙ੍ਘਫਾਸੁ, ਯਂ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁ ਤਂ ਦੁਮ੍ਮਙ੍ਕੂਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਨਿਗ੍ਗਹਾਯਾਤਿ ਏਵਞ੍ਚ ਏਕੇਕਪਦਮੂਲਿਕਂ ਦਸਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਯੋਜਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ **ਪਰਿਵਾਰੇ** (ਪਰਿ॰ ੩੩੪) –

''ਅਤ੍ਥਸਤਂ ਧਮ੍ਮਸਤਂ, ਦ੍ਵੇ ਚ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਸਤਾਨਿ।
ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਞਾਣਸਤਾਨਿ, ਅਤ੍ਥਵਸੇ ਪਕਰਣੇ''ਤਿ॥

ਤੰ ਸਬ੍ਬੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਤੰ ਪਨੇਤੰ ਯਸ੍ਮਾ ਪਰਿਵਾਰੇਯੇਵ ਆਵਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਇਧ ਨ ਵਣ੍ਣਿਤਨ੍ਤਿ।

ਏਵੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਆਨਿਸੰਸੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚੰ ਦੀਪੇਨ੍ਤੋ **"ਏਵਞ੍ਚ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਮੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਉਦ੍ਦਿਸੇਯ੍ਯਾਥਾ"**ਤਿ ਆਹ। ਕਿੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ? ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਮੰ ਪਨ ਮਯਾ ਇਤਿ ਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਾਨਿਸੰਸੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਏਵੰ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸੇ ਉਦ੍ਦਿਸੇਯ੍ਯਾਥ ਚ ਪਰਿਯਾਪੁਣੇਯ੍ਯਾਥ ਚ ਧਾਰੇਯ੍ਯਾਥ ਚ ਅਞ੍ਞੇਸਞ੍ਚ ਵਾਚੇਯ੍ਯਾਥਾਤਿ। ਅਤਿਰੇਕਾਨਯਨਤ੍ਥੋ ਹਿ ਏਤ੍ਥ ਚ ਸਦ੍ਦੋ, ਤੇਨਾਯਮਤ੍ਥੋ ਆਨੀਤੋ ਹੋਤੀਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਯੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਇਮੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦ''ਨ੍ਤਿ ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਯੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮੇਥੁਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਸੇਵੇਯ੍ਯ, ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਹੋਤਿ ਅਸੰਵਾਸੋ"**ਤਿ ਆਹ। ਏਵੰ ਮੂਲਚ੍ਛੇਜ੍ਜਵਸੇਨ ਦਲ੍ਹੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਤ੍ਥਾਯ ਮਕ੍ਕਟੀਵਤ੍ਥੁ ਉਦਪਾਦਿ। ਤਸ੍ਸੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਦੀਪਨਤ੍ਥਮੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ – **ਏਵਞ੍ਚਿਦੰ ਭਗਵਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ ਹੋਤੀ**ਤਿ। ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਭਗਵਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਇਦੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਏਵੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ ਚ, ਇਦਞ੍ਚ ਅਞ੍ਞੰ ਵਤ੍ਥੁ ਉਦਪਾਦੀਤਿ।

ਪਠਮਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸੁਦਿਨ੍ਨਭਾਣਵਾਰੰ ਨਿਟ੍ਠਿਤੰ।

ਮਕ੍ਕਟੀਵਤ੍ਥੁਕਥਾ

੪੦. ਇਦਾਨਿ ਯੰ ਤੰ ਅਞ੍ਞੰ ਵਤ੍ਥੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ, ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਅਨੁਤ੍ਤਾਨਪਦਵਣ੍ਣਨਾ – **ਮਕ੍ਕਟਿੰ ਆਮਿਸੇਨਾ**ਤਿ ਮਹਾਵਨੇ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਖਨ੍ਤਿਮੇਤ੍ਤਾਦਿਗੁਣਾਨੁਭਾਵੇਨ ਨਿਰਾਸਙ੍ਕਚਿਤ੍ਤਾ ਬਹੂ ਮਿਗਮੋਰਕੁਕ੍ਕੁਟਮਕ੍ਕਟਾਦਯੋ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਾ ਪਧਾਨਾਗਾਰਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਰ ਏਕੰ ਮਕ੍ਕਟਿੰ ਆਮਿਸੇਨ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਖਜ੍ਜਕਾਦਿਨਾ ਉਪਲਾਪੇਤ੍ਵਾ, ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਭੁਮ੍ਮਵਚਨੰ। **ਪਟਿਸੇਵਤੀ**ਤਿ ਪਚੁਰਪਟਿਸੇਵਨੋ ਹੋਤਿ; ਪਚੁਰਤ੍ਥੇ ਹਿ ਵਤ੍ਤਮਾਨਵਚਨੰ। **ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਸੋ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਪਟਿਸੇਵਨਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ। **ਸੇਨਾਸਨਚਾਰਿਕੰ ਆਹਿਣ੍ਡਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾ ਬੁਦ੍ਧਦਸ੍ਸਨਾਯ ਆਗਤਾ ਪਾਤੋਵ ਆਗਨ੍ਤੁਕਭਤ੍ਤਾਨਿ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਨਿਵਾਸਨਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਵਿਚਰਿੰਸੁ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – **"ਸੇਨਾਸਨਚਾਰਿਕੰ ਆਹਿਣ੍ਡਨ੍ਤਾ"**ਤਿ। **ਯੇਨ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀ**ਤਿ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾ ਨਾਮ ਏਕਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਵਿਸ੍ਸਾਸੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਸੁਪਿ ਤਾਦਿਸਞ੍ਞੇਵ ਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਾ ਮਕ੍ਕਟੀ ਯੇਨ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ; ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਚ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਸ੍ਸਾਸਿਕਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸੇਵ ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਤੰ ਵਿਕਾਰੰ ਦਸ੍ਸੇਸਿ।

ਛੇਪ੍ਪਨ੍ਤਿ ਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠੰ। **ਓਡ੍ਡੀ**ਤਿ ਅਭਿਮੁਖੰ ਠਪੇਸਿ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਕਾਸੀ**ਤਿ ਯੇਨ ਨਿਯਾਮੇਨ ਯਾਯ ਕਿਰਿਯਾਯ ਮੇਥੁਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੰ ਤੇ ਜਾਨਨ੍ਤਿ ਤੰ ਅਕਾਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ । **ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਯਸ੍ਸਾਯੰ ਵਿਹਾਰੋ। **ਏਕਮਨ੍ਤੰ ਨਿਲੀਯਿੰਸੂ**ਤਿ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਓਕਾਸੇ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾ ਅਚ੍ਛਿੰਸੁ।

੪੧. **ਸਚ੍ਚੰ, ਆਵੁਸੋ**ਤਿ ਸਹੋਡ੍ਢਗ੍ਗਹਿਤੋ ਚੋਰੋ ਵਿਯ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚੋਦਿਤਤ੍ਤਾ ''ਕਿੰ ਵਾ ਮਯਾ ਕਤ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਤ੍ਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ''ਸਚ੍ਚੰ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ ਆਹ। **ਨਨੁ, ਆਵੁਸੋ, ਤਥੇਵ ਤੰ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਆਵੁਸੋ ਯਥਾ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਯਾ, ਨਨੁ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਿਤ੍ਥਿਯਾਪਿ ਤੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਤਥੇਵ ਹੋਤਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਯਾਪਿ ਹਿ ਦਸ੍ਸਨਮ੍ਪਿ ਗਹਣਮ੍ਪਿ ਆਮਸਨਮ੍ਪਿ ਫੁਸਨਮ੍ਪਿ ਘਟ੍ਟਨਮ੍ਪਿ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਮੇਵ। ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਿਤ੍ਥਿਯਾਪਿ ਤੰ ਸਬ੍ਬੰ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਮੇਵ। ਕੋ ਏਤ੍ਥ ਵਿਸੇਸੋ? ਅਲੇਸਟ੍ਠਾਨੇ ਤ੍ਵੰ ਲੇਸੰ ਓਡ੍ਡੇਸੀਤਿ।

੪੨. **ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਯਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਹੋਤਿ ਅਸੰਵਾਸੋ**ਤਿ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਯਪਿ ਮੇਥੁਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਸੇਵਿਤ੍ਵਾ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਯੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਦਲ੍ਹਤਰੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਮਕਾਸਿ। ਦੁਵਿਧਞ੍ਹਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ – ਲੋਕਵਜ੍ਜੰ, ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਞ੍ਚ। ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਸ ਸਚਿਤ੍ਤਕਪਕ੍ਖੇ ਚਿਤ੍ਤੰ ਅਕੁਸਲਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਤੰ ਲੋਕਵਜ੍ਜੰ ਨਾਮ। ਸੇਸੰ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜੰ। ਤਤ੍ਥ ਲੋਕਵਜ੍ਜੇ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ

ਰੁਨ੍ਧਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵਾਰਂ ਪਿਦਹਨ੍ਤੀ ਸੋਤਂ ਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਮਾਨਾ ਗਾਲ੍ਹਤਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, **ਅਵ੍ਵਤ੍ਤ ਅਧਿਮਾਨਾ, ਅਵ੍ਵਤ੍ਤ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਅਯਂ ਪਨ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਾਭਾਵਾ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਤ੍ਤਾ ਚ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜੇ ਅਕਤੇ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਸਿਥਿਲਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਮੋਚੇਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵਾਰਂ ਦਦਮਾਨਾ ਅਪਰਾਪਰਮ੍ਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਕੁਰੁਮਾਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਗਣਭੋਜਨਪਰਮ੍ਪਰਭੋਜਨਾਦੀਸੁ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੋ ਵਿਯ। **"ਅਨੁਮਸੋ ਤਙ੍ਖਣਿਕਾਯਪੀ"**ਤਿ ਏਵਰੂਪਾ ਪਨ ਕਤੇ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਗਤਿਕਾਵ ਹੋਤਿ। ਇਦਂ ਪਨ ਪਠਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਯਸ੍ਮਾ ਲੋਕਵਜ੍ਜਂ, ਨ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਂ; ਤਸ੍ਮਾ ਅਯਮਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਰੁਨ੍ਧਨ੍ਤੀ ਦ੍ਵਾਰਂ ਪਿਦਹਨ੍ਤੀ ਸੋਤਂ ਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਮਾਨਾ ਗਾਲ੍ਹਤਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ।

ਏਵਂ ਦ੍ਵੇਪਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਮੂਲਚ੍ਛੇਜ੍ਜਵਸੇਨ ਦਲ੍ਹਤਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਤ੍ਥਾਯ ਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕਵਤ੍ਥੁ ਉਦਪਾਦਿ। ਤਸ੍ਸੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਮੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਏਵਞ੍ਚਿਦਂ ਭਗਵਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਹੋਤੀ''ਤਿ । ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਭਗਵਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਇਦਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਏਵਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ ਚ ਇਦਞ੍ਚ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਵਤ੍ਥੁ ਉਦਪਾਦੀਤਿ।

ਮਕ੍ਕਟੀਵਤ੍ਥੁਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਨ੍ਥਤਭਾਣਵਾਰੋ

ਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ

੪੩-੪੪. ਇਦਾਨਿ ਯਂ ਤਂ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਵਤ੍ਥੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਅਯਮਨੁਤ੍ਤਾਨਪਦਵਣ੍ਣਨਾ – **ਵੇਸਾਲਿਕਾ**ਤਿ ਵੇਸਾਲਿਵਾਸਿਨੋ। **ਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕਾ**ਤਿ ਵਜ੍ਜਿਰਟ੍ਠੇ ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਕੁਲਾਨਂ ਪੁਤ੍ਤਾ। ਸਾਸਨੇ ਕਿਰ ਯੋ ਯੋ ਉਪਦ੍ਦਵੋ ਆਦੀਨਵੋ ਅਬ੍ਬੁਦਮੁਪ੍ਪਜ੍ਜਿ, ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ। ਤਥਾ ਹਿ ਦੇਵਦਤ੍ਤੋਪਿ ਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕੇ ਪਕ੍ਖੇ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਂ ਭਿਨ੍ਦਿ। ਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕਾ ਏਵ ਚ ਵਸ੍ਸਸਤਪਰਿਨਿਬ੍ਬੁਤੇ ਭਗਵਤਿ ਉਦ੍ਧਮ੍ਮਂ ਉਬ੍ਬਿਨਯਂ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨਂ ਦੀਪੇਸੁਂ। ਇਮੇਪਿ ਤੇਸਂ ਯੇਵ ਏਕਚ੍ਚੇ ਏਵਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਯਾਵਦਤ੍ਥਂ ਭੁਞ੍ਜਿਂਸੁ...ਪੇ॰... ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਿਂਸੂਤਿ।

ਞਾਤਿਬ੍ਯਸਨੇਨਪੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਸਨਂ ਬ੍ਯਸਨਂ ਵਿਕ੍ਖੇਪੋ ਵਿਦ੍ਧਂਸਨਂ ਵਿਨਾਸੋਤਿ ਸਬ੍ਬਮੇਤਂ ਏਕਤ੍ਥਂ। ਞਾਤੀਨਂ ਬ੍ਯਸਨਂ **ਞਾਤਿਬ੍ਯਸਨਂ,** ਤੇਨ ਞਾਤਿਬ੍ਯਸਨੇਨ, ਰਾਜਦਣ੍ਡਬ੍ਯਾਧਿਮਰਣਵਿਪ੍ਪਵਾਸਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨ ਞਾਤਿਵਿਨਾਸੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਸ ਨਯੋ ਦੁਤਿਯਪਦੇਪਿ। ਤਤਿਯਪਦੇ ਪਨ ਆਰੋਗ੍ਯਵਿਨਾਸਕੋ ਰੋਗੋ ਏਵ **ਰੋਗਬ੍ਯਸਨਂ**। ਸੋ ਹਿ ਆਰੋਗ੍ਯਂ ਬ੍ਯਸਤਿ ਵਿਕ੍ਖਿਪਤਿ ਵਿਨਾਸੇਤੀਤਿ ਬ੍ਯਸਨਂ। ਰੋਗੋਵ ਬ੍ਯਸਨਂ ਰੋਗਬ੍ਯਸਨਂ, ਤੇਨ ਰੋਗਬ੍ਯਸਨੇਨ। **ਫੁਟ੍ਠਾ**ਤਿ ਅਧਿਪਨ੍ਨਾ ਅਭਿਭੂਤਾ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਨ ਮਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ ਆਨਨ੍ਦ, ਬੁਦ੍ਧਗਰਹਿਨੋਤਿ ਭਨ੍ਤੇ ਆਨਨ੍ਦ, ਮਯਂ ਨ ਬੁਦ੍ਧਂ ਗਰਹਾਮ, ਨ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਦੋਸਂ ਦੇਮ। ਨ ਧਮ੍ਮਗਰਹਿਨੋ, ਨ ਸਙ੍ਘਗਰਹਿਨੋ। **ਅਤ੍ਤਗਰਹਿਨੋ ਮਯ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਮੇਵ ਮਯਂ ਗਰਹਾਮ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਦੋਸਂ ਦੇਮ। **ਅਲਕ੍ਖਿਕਾ**ਤਿ ਨਿਸ੍ਸਿਰਿਕਾ। **ਅਪ੍ਪਪੁਞ੍ਞਾ**ਤਿ ਪਰਿਤ੍ਤਪੁਞ੍ਞਾ। **ਵਿਪਸ੍ਸਕਾ ਕੁਸਲਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਯੇ ਅਟ੍ਠਤਿਂਸਾਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਵਿਭਤ੍ਤਾ ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ, ਤੇਸਂ ਵਿਪਸ੍ਸਕਾ; ਤਤੋ ਤਤੋ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਤੇਵ ਧਮ੍ਮੇ ਵਿਪਸ੍ਸਮਾਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪੁਬ੍ਬਰਤ੍ਤਾਪਰਰਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਪੁਬ੍ਬਂ ਪੁਬ੍ਬਰਤ੍ਤਂ, ਰਤ੍ਤਿਯਾ ਅਪਰਂ ਅਪਰਰਤ੍ਤਂ, ਪਠਮਯਾਮਞ੍ਚ ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮਞ੍ਚਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਬੋਧਿਪਕ੍ਖਿਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਬੋਧਿਸ੍ਸ ਪਕ੍ਖੇ ਭਵਾਨਂ, ਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗਞਾਣਸ੍ਸ ਉਪਕਾਰਕਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਭਾਵਨਾਨੁਯੋਗ**ਨ੍ਤਿ ਵਡ੍ਢਨਾਨੁਯੋਗਂ। **ਅਨੁਯੁਤ੍ਤਾ ਵਿਹਰੇਯ੍ਯਾਮਾ**ਤਿ ਗਿਹਿਪਲਿਬੋਧਂ ਆਵਾਸਪਲਿਬੋਧਞ੍ਚ ਪਹਾਯ ਵਿਵਿਤ੍ਤੇਸੁ ਸੇਨਾਸਨੇਸੁ ਯੁਤ੍ਤਪਯੁਤ੍ਤਾ ਅਨਞ੍ਞਕਿਚ੍ਚਾ ਵਿਹਰੇਯ੍ਯਾਮ।

ਏਵਮਾਵੁਸੋਤਿ ਥੇਰੋ ਏਤੇਸਂ ਆਸਯਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਇਦਂ ਨੇਸਂ ਮਹਾਗਜ੍ਜਿਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਸਚੇ ਇਮੇ ਈਦਿਸਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਸਾਧੂ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ''ਏਵਮਾਵੁਸੋ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ। **ਅਟ੍ਠਾਨਮੇਤਂ ਅਨਵਕਾਸੋ**ਤਿ ਉਭਯਮ੍ਪੇਤਂ ਕਾਰਣਪਟਿਕ੍ਖੇਪਵਚਨਂ। ਕਾਰਣਞ੍ਹਿ ਯਸ੍ਮਾ

ਤਤ੍ਥ ਤਦਾਯਤ੍ਤਵੁਤ੍ਤਿਭਾਵੇਨ ਫਲਂ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਚਸ੍ਸ ਤਂ ਓਕਾਸੋ ਹੋਤਿ ਤਦਾਯਤ੍ਤਵੁਤ੍ਤਿਭਾਵੇਨ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਠਾਨਞ੍ਚ ਅਵਕਾਸੋ ਚਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਆਹ – ''ਅਟ੍ਠਾਨਮੇਤਂ, ਆਨਨ੍ਦ , ਅਨਵਕਾਸੋ''ਤਿ। ਏਤਂ ਠਾਨਂ ਵਾ ਓਕਾਸੋ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ। **ਯਂ ਤਥਾਗਤੋ**ਤਿ ਯੇਨ ਤਥਾਗਤੋ ਵਜ੍ਜੀਨਂ ਵਾ...ਪੇ॰... ਸਮੂਹਨੇਯ੍ਯ, ਤਂ ਕਾਰਣਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਦਿ ਹਿ ਭਗਵਾ ਏਤੇਸਂ ''ਲਭੇਯ੍ਯਾਮ ਉਪਸਮ੍ਪਦ''ਨ੍ਤਿ ਯਾਚਨ੍ਤਾਨਂ ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਦਦੇਯ੍ਯ, ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ''ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਹੋਤਿ ਅਸਂਵਾਸੋ''ਤਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਸਮੂਹਨੇਯ੍ਯ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨੇਤਂ ਨ ਸਮੂਹਨਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਅਟ੍ਠਾਨਮੇਤ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਸੋ ਆਗਤੋ ਨ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ''ਯਦਿ ਹਿ ਏਵਂ ਆਗਤੋ ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਲਭੇਯ੍ਯ, ਸਾਸਨੇ ਅਗਾਰਵੋ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਸਾਮਣੇਰਭੂਮਿਯਂ ਪਨ ਠਿਤੋ ਸਗਾਰਵੋ ਚ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਤ੍ਤਤ੍ਥਞ੍ਚ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਅਨੁਕਮ੍ਪਮਾਨੋ ਭਗਵਾ ਆਹ – ''ਸੋ ਆਗਤੋ ਨ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ। **ਸੋ ਆਗਤੋ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਏਵਂ ਆਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇ ਠਤ੍ਵਾ ਅਵਿਪਨ੍ਨਸੀਲਤਾਯ ਸਾਸਨੇ ਸਗਾਰਵੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਸਤਿ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯੇ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਉਤ੍ਤਮਤ੍ਥਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਆਹ।

ਏਵਂ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਿਤ੍ਵਾ ਆਗਤੇਸੁ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਞ੍ਚ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਤੀਣਿਪਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤੁਕਾਮੋ ''ਏਵਞ੍ਚ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਮਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਉਦ੍ਦਿਸੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਯੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ...ਪੇ॰... ਅਸਂਵਾਸੋ''ਤਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਪੇਸਿ।

ਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਵਿਨਯਕਥਾ

੪੫. ਇਦਾਨਿਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਵਿਭਜਨ੍ਤੋ **"ਯੋ ਪਨਾਤਿ, ਯੋ ਯਾਦਿਸੋ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਚ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਿਭਙ੍ਗੇ ਚ ਸਕਲੇ ਚ ਵਿਨਯਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇ ਕੋਸਲ੍ਲਂ ਪਤ੍ਥਯਨ੍ਤੇਨ **ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੋ ਵਿਨਯੋ** ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ –

> ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਞ੍ਹਿ ਵਿਨਯਂ, ਮਹਾਥੇਰਾ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕਾ।
> ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਕਾਸੇਸੁਂ, ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਾਹਕਾ ਪੁਰਾ॥

ਕਤਮਂ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ? ਸੁਤ੍ਤਂ, ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਂ, ਆਚਰਿਯਵਾਦਂ, ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿਨ੍ਤਿ। ਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਆਹਚ੍ਚਪਦੇਨ ਰਸੇਨ ਆਚਰਿਯਵਂਸੇਨ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਾ''ਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਹਿ **ਆਹਚ੍ਚਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ, **ਰਸੋ**ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਂ, **ਆਚਰਿਯਵਂਸੋ**ਤਿ ਆਚਰਿਯਵਾਦੋ, **ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਸੁਤ੍ਤਂ**ਨਾਮ ਸਕਲੇ ਵਿਨਯਪਿਟਕੇ ਪਾਲ਼ਿ।

ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਂ ਨਾਮ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਹਾਪਦੇਸਾ; ਯੇ ਭਗਵਤਾ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਾ – ''ਯਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ , ਮਯਾ 'ਇਦਂ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀ'ਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਚੇ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ ਅਨੁਲੋਮੇਤਿ; ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਪਟਿਬਾਹਤਿ, ਤਂ ਵੋ ਨ ਕਪ੍ਪਤਿ। ਯਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਯਾ 'ਇਦਂ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀ'ਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਚੇ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਅਨੁਲੋਮੇਤਿ; ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ ਪਟਿਬਾਹਤਿ, ਤਂ ਵੋ ਕਪ੍ਪਤਿ। ਯਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ , ਮਯਾ 'ਇਦਂ ਕਪ੍ਪਤੀ'ਤਿ ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਂ, ਤਂ ਚੇ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ ਅਨੁਲੋਮੇਤਿ, ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਪਟਿਬਾਹਤਿ; ਤਂ ਵੋ ਨ ਕਪ੍ਪਤਿ। ਯਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਯਾ 'ਇਦਂ ਕਪ੍ਪਤੀ'ਤਿ ਅਨਨੁਞ੍ਞਾਤਂ, ਤਂ ਚੇ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਅਨੁਲੋਮੇਤਿ, ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ ਪਟਿਬਾਹਤਿ; ਤਂ ਵੋ ਕਪ੍ਪਤੀ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੦੫)।

ਆਚਰਿਯਵਾਦੋ ਨਾਮ ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਾਹਕੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਅਰਹਨ੍ਤਸਤੇਹਿ ਠਪਿਤਾ ਪਾਲ਼ਿਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤਾ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤਵਿਨਿਚ੍ਛਯਪ੍ਪਵਤ੍ਤਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਤਨ੍ਤਿ।

ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿ ਨਾਮ ਸੁਤ੍ਤ-ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮ-ਆਚਰਿਯਵਾਦੇ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਮਾਨੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਨੁਬੁਦ੍ਧਿਯਾ ਨਯਗ੍ਗਾਹੇਨ ਉਪਟ੍ਠਿਤਾਕਾਰਕਥਨੰ।

ਅਪਿਚ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਾਭਿਧਮ੍ਮਵਿਨਯਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਆਗਤੋ ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਥੇਰਵਾਦੋ ‘‘ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿ’’ ਨਾਮ। ਤੰ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਨ੍ਤੇਨ ਨ ਦਲ਼੍ਹਗ੍ਗਾਹੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੋਹਰਿਤਬ੍ਬੰ। ਕਾਰਣੰ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥੇਨ ਪਾਲ਼ਿੰ, ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਚ ਅਤ੍ਥੰ ਸੰਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਬ੍ਬੰ। ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿ ਆਚਰਿਯਵਾਦੇ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬਾ। ਸਚੇ ਤਤ੍ਥ ਓਤਰਤਿ ਚੇਵ ਸਮੇਤਿ ਚ, ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ। ਸਚੇ ਨੇਵ ਓਤਰਤਿ ਨ ਸਮੇਤਿ, ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿ ਨਾਮ ਸਬ੍ਬਦੁਬ੍ਬਲਾ। ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿਤੋ ਆਚਰਿਯਵਾਦੋ ਬਲਵਤਰੋ।

ਆਚਰਿਯਵਾਦੋਪਿ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮੇ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ ਓਤਰਨ੍ਤੋ ਸਮੇਨ੍ਤੋਯੇਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ, ਇਤਰੋ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਆਚਰਿਯਵਾਦਤੋ ਹਿ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮੰ ਬਲਵਤਰੰ।

ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਮ੍ਪਿ ਸੁਤ੍ਤੇ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬੰ। ਤਤ੍ਥ ਓਤਰਨ੍ਤੰ ਸਮੇਨ੍ਤਮੇਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ, ਇਤਰੰ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਤੋ ਹਿ ਸੁਤ੍ਤਮੇਵ ਬਲਵਤਰੰ। ਸੁਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਅਪ੍ਪਟਿਵਤ੍ਤਿਯੰ ਕਾਰਕਸਙ੍ਘਸਦਿਸੰ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਠਿਤਕਾਲਸਦਿਸੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਦਾ ਦ੍ਵੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਾਕਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਸਕਵਾਦੀ ਸੁਤ੍ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਿ, ਪਰਵਾਦੀ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮੰ। ਤੇਹਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਖੇਪੰ ਵਾ ਗਰਹੰ ਵਾ ਅਕਤ੍ਵਾ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬੰ। ਸਚੇ ਓਤਰਤਿ ਸਮੇਤਿ, ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਨੋ ਚੇ, ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ; ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਠਾਤਬ੍ਬੰ। ਅਥਾਯੰ ਸੁਤ੍ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਿ, ਪਰੋ ਆਚਰਿਯਵਾਦੰ। ਤੇਹਿਪਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਖੇਪੰ ਵਾ ਗਰਹੰ ਵਾ ਅਕਤ੍ਵਾ ਆਚਰਿਯਵਾਦੋ ਸੁਤ੍ਤੇ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇ ਓਤਰਤਿ ਸਮੇਤਿ, ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਅਨੋਤਰਨ੍ਤੋ ਅਸਮੇਨ੍ਤੋ ਚ ਗਾਰਯ੍ਹਾਚਰਿਯਵਾਦੋ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ; ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਠਾਤਬ੍ਬੰ।

ਅਥਾਯੰ ਸੁਤ੍ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਿ, ਪਰੋ ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿੰ। ਤੇਹਿਪਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਖੇਪੰ ਵਾ ਗਰਹੰ ਵਾ ਅਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿ ਸੁਤ੍ਤੇ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬਾ। ਸਚੇ ਓਤਰਤਿ ਸਮੇਤਿ, ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ। ਨੋ ਚੇ, ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ। ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਮਿੰ ਯੇਵ ਠਾਤਬ੍ਬੰ।

ਅਥ ਪਨਾਯੰ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਿ, ਪਰੋ ਸੁਤ੍ਤੰ। ਸੁਤ੍ਤੰ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮੇ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬੰ। ਸਚੇ ਓਤਰਤਿ ਸਮੇਤਿ, ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਙ੍ਗੀਤਿਯੋ ਆਰੂਲ਼੍ਹੰ ਪਾਲ਼ਿਆਗਤੰ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਨੋ ਚੇ ਤਥਾ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ ਨ ਓਤਰਤਿ ਨ ਸਮੇਤਿ, ਬਾਹਿਰਕਸੁਤ੍ਤੰ ਵਾ ਹੋਤਿ ਸਿਲੋਕੋ ਵਾ ਅਞ੍ਞੰ ਵਾ ਗਾਰਯ੍ਹਸੁਤ੍ਤੰ ਗੁਲ਼੍ਹਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਰਗੁਲ਼੍ਹਵਿਨਯਵੇਦਲ੍ਲਾਦੀਨੰ ਅਞ੍ਞਤਰਤੋ ਆਗਤੰ, ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਠਾਤਬ੍ਬੰ।

ਅਥਾਯੰ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਿ, ਪਰੋ ਆਚਰਿਯਵਾਦੰ। ਆਚਰਿਯਵਾਦੋ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮੇ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇ ਓਤਰਤਿ ਸਮੇਤਿ, ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਨੋ ਚੇ, ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮੇਯੇਵ ਠਾਤਬ੍ਬੰ।

ਅਥਾਯੰ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਿ, ਪਰੋ ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿੰ। ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮੇ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬਾ। ਸਚੇ ਓਤਰਤਿ ਸਮੇਤਿ, ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ। ਨੋ ਚੇ, ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ। ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮੇਯੇਵ ਠਾਤਬ੍ਬੰ।

ਅਥ ਪਨਾਯੰ ਆਚਰਿਯਵਾਦੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਿ, ਪਰੋ ਸੁਤ੍ਤੰ। ਸੁਤ੍ਤੰ ਆਚਰਿਯਵਾਦੇ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬੰ। ਸਚੇ ਓਤਰਤਿ ਸਮੇਤਿ, ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਇਤਰੰ ਗਾਰਯ੍ਹਸੁਤ੍ਤੰ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਆਚਰਿਯਵਾਦੇਯੇਵ ਠਾਤਬ੍ਬੰ।

ਅਥਾਯਂ ਆਚਰਿਯਵਾਦਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਿ, ਪਰੋ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਂ। ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਂ ਆਚਰਿਯਵਾਦੇ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬਂ। ਓਤਰਨ੍ਤਂ ਸਮੇਨ੍ਤਮੇਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ, ਇਤਰਂ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਆਚਰਿਯਵਾਦੇਯੇਵ ਠਾਤਬ੍ਬਂ।

ਅਥਾਯਂ ਆਚਰਿਯਵਾਦਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਿ, ਪਰੋ ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿਂ। ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿ ਆਚਰਿਯਵਾਦੇ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬਾ। ਸਚੇ ਓਤਰਤਿ ਸਮੇਤਿ, ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ। ਨੋ ਚੇ, ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ। ਆਚਰਿਯਵਾਦੇਯੇਵ ਠਾਤਬ੍ਬਂ।

ਅਥ ਪਨਾਯਂ ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਿ, ਪਰੋ ਸੁਤ੍ਤਂ। ਸੁਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿਯਂ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਓਤਰਤਿ ਸਮੇਤਿ, ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਇਤਰਂ ਗਾਰਯ੍ਹਸੁਤ੍ਤਂ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿਯਮੇਵ ਠਾਤਬ੍ਬਂ।

ਅਥਾਯਂ ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਿ, ਪਰੋ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਂ। ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਂ ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿਯਂ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬਂ। ਓਤਰਨ੍ਤਂ ਸਮੇਨ੍ਤਮੇਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ, ਇਤਰਂ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿਯਮੇਵ ਠਾਤਬ੍ਬਂ।

ਅਥਾਯਂ ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਿ, ਪਰੋ ਆਚਰਿਯਵਾਦਂ। ਆਚਰਿਯਵਾਦੋ ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿਯਂ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇ ਓਤਰਤਿ ਸਮੇਤਿ, ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ; ਇਤਰੋ ਗਾਰਯ੍ਹਾਚਰਿਯਵਾਦੋ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿਯਮੇਵ ਠਾਤਬ੍ਬਂ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਹਣਮੇਵ ਬਲਿਯਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਸਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਚ ਖੇਪੋ ਵਾ ਗਰਹਾ ਵਾ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਾਤਿ।

ਅਥ ਪਨਾਯਂ ''ਕਪ੍ਪਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਿ, ਪਰੋ ''ਅਕਪ੍ਪਿਯ''ਨ੍ਤਿ। ਸੁਤ੍ਤੇ ਚ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮੇ ਚ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਹੋਤਿ, ਕਪ੍ਪਿਯੇ ਠਾਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ, ਅਕਪ੍ਪਿਯੇ ਠਾਤਬ੍ਬਂ।

ਅਥਾਯਂ ਤਸ੍ਸ ਕਪ੍ਪਿਯਭਾਵਸਾਧਕਂ ਸੁਤ੍ਤਤੋ ਬਹੁਂ ਕਾਰਣਞ੍ਚ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਪਰੋ ਕਾਰਣਂ ਨ ਵਿਨ੍ਦਤਿ। ਕਪ੍ਪਿਯੇਵ ਠਾਤਬ੍ਬਂ। ਅਥ ਪਰੋ ਤਸ੍ਸ ਅਕਪ੍ਪਿਯਭਾਵਸਾਧਕਂ ਸੁਤ੍ਤਤੋ ਬਹੁਂ ਕਾਰਣਞ੍ਚ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਅਨੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਹਣਨ੍ਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਦਲ੍ਹਂ ਆਦਾਯ ਨ ਠਾਤਬ੍ਬਂ। ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯੇਵ ਠਾਤਬ੍ਬਂ। ਅਥ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਕਾਰਣਚ੍ਛਾਯਾ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਭਾਵੋਯੇਵ ਸਾਧੁ, ਅਕਪ੍ਪਿਯੇ ਠਾਤਬ੍ਬਂ। ਵਿਨਯਞ੍ਹਿ ਪਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਵਿਚਾਰਣਮਾਗਮ੍ਮ ਰੁਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ, ਗਾਲ੍ਹਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਸੋਤਂ ਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਗਰੁਕਭਾਵੇਯੇਵ ਠਾਤਬ੍ਬਂ।

ਅਥ ਪਨਾਯਂ ''ਅਕਪ੍ਪਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਿ, ਪਰੋ ''ਕਪ੍ਪਿਯ''ਨ੍ਤਿ। ਸੁਤ੍ਤੇ ਚ ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮੇ ਚ ਓਤਾਰੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਹੋਤਿ, ਕਪ੍ਪਿਯੇ ਠਾਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ, ਅਕਪ੍ਪਿਯੇ ਠਾਤਬ੍ਬਂ।

ਅਥਾਯਂ ਬਹੂਹਿ ਸੁਤ੍ਤਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕਾਰਣੇਹਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਪਰੋ ਕਾਰਣਂ ਨ ਵਿਨ੍ਦਤਿ, ਅਕਪ੍ਪਿਯੇ ਠਾਤਬ੍ਬਂ। ਅਥ ਪਰੋ ਬਹੂਹਿ ਸੁਤ੍ਤਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕਾਰਣੇਹਿ ਕਪ੍ਪਿਯਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਅਯਂ ਕਾਰਣਂ ਨ ਵਿਨ੍ਦਤਿ, ਕਪ੍ਪਿਯੇ ਠਾਤਬ੍ਬਂ। ਅਥ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਕਾਰਣਚ੍ਛਾਯਾ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਹਣਂ ਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਬ੍ਬਂ। ਯਥਾ ਚਾਯਂ ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯੇ ਅਕਪ੍ਪਿਯਕਪ੍ਪਿਯੇ ਚ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੁਤ੍ਤੋ; ਏਵਂ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਆਪਤ੍ਤਿਵਾਦੇ ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਵਾਦੇ ਚ, ਲਹੁਕਗਰੁਕਾਪਤ੍ਤਿਵਾਦੇ ਗਰੁਕਲਹੁਕਾਪਤ੍ਤਿਵਾਦੇ ਚਾਪਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਨਾਮਮਤ੍ਤਂਯੇਵ ਹਿ ਏਤ੍ਥ ਨਾਨਂ, ਯੋਜਨਾਨਯੇ ਨਾਨਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਂ।

ਏਵਂ ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਾਦਿਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਯੋ ਸੁਤ੍ਤ-ਸੁਤ੍ਤਾਨੁਲੋਮਆਚਰਿਯਵਾਦਅਤ੍ਤਨੋਮਤੀਸੁ ਅਤਿਰੇਕਕਾਰਣਂ ਲਭਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਵਾਦੇ ਠਾਤਬ੍ਬਂ। ਸਬ੍ਬਸੋ ਪਨ ਕਾਰਣਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਅਲਭਨ੍ਤੇਨ ਸੁਤ੍ਤਂ ਨ ਜਹਿਤਬ੍ਬਂ, ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਠਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਚ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਿਭਙ੍ਗੇ ਚ ਸਕਲੇ ਚ ਵਿਨਯਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇ ਕੋਸਲ੍ਲਂ ਪਤ੍ਥਯਨ੍ਤੇਨ ਅਯਂ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੋ ਵਿਨਯੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ।

ਇਮਞ੍ਚ ਪਨ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ ਵਿਨਯਂ ਞਤ੍ਵਾਪਿ ਵਿਨਯਧਰੇਨ ਪੁਗ੍ਗਲੇਨ ਤਿਲਕ੍ਖਣਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ। **ਤੀਣਿ** ਹਿ **ਵਿਨਯਧਰਸ੍ਸ ਲਕ੍ਖਣਾਨਿ** ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਕਤਮਾਨਿ ਤੀਣਿ? ''ਸੁਤ੍ਤਞ੍ਚਸ੍ਸ ਸ੍ਵਾਗਤਂ ਹੋਤਿ ਸੁਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿ ਸੁਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਂ ਸੁਤ੍ਤਤੋ ਅਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਤੋ''ਤਿ ਇਦਮੇਕਂ ਲਕ੍ਖਣਂ। ''ਵਿਨਯੇ ਖੋ ਪਨ ਠਿਤੋ ਹੋਤਿ ਅਸਂਹੀਰੋ''ਤਿ ਇਦਂ ਦੁਤਿਯਂ। ''ਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰਾ ਖੋ ਪਨਸ੍ਸ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਾ ਹੋਤਿ ਸੁਮਨਸਿਕਤਾ ਸੂਪਧਾਰਿਤਾ''ਤਿ ਇਦਂ ਤਤਿਯਂ।

ਤਤ੍ਥ **ਸੁਤ੍ਤਂ** ਨਾਮ ਸਕਲਂ ਵਿਨਯਪਿਟਕਂ। ਤਞ੍ਚਸ੍ਸ **ਸ੍ਵਾਗਤਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਆਗਤਂ। **ਸੁਪ੍ਪਵਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਪਵਤ੍ਤਂ ਪਗੁਣਂ ਵਾਚੁਗ੍ਗਤਂ ਸੁਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਂ। **ਸੁਤ੍ਤਤੋ ਅਨੁਬ੍ਯਞ੍ਜਨਤੋ**ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਤੋ ਚ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਤੋ ਚ ਅਟ੍ਠਕਥਾਤੋ ਚ ਸੁਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਕਙ੍ਖਚ੍ਛੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਗ੍ਗਹਿਤਂ।

ਵਿਨਯੇ ਖੋ ਪਨ ਠਿਤੋ ਹੋਤੀਤਿ ਵਿਨਯੇ ਲਜ੍ਜੀਭਾਵੇਨ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ ਹੋਤਿ। ਅਲਜ੍ਜੀ ਹਿ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋਪਿ ਸਮਾਨੋ ਲਾਭਗਰੁਤਾਯ ਤਨ੍ਤਿਂ ਵਿਸਂਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਮ੍ਮਂ ਉਬ੍ਬਿਨਯਂ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨਂ ਦੀਪੇਤ੍ਵਾ ਸਾਸਨੇ ਮਹਨ੍ਤਂ ਉਪਦ੍ਦਵਂ ਕਰੋਤਿ। ਸਙ੍ਘਭੇਦਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਘਰਾਜਿਮ੍ਪਿ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ। ਲਜ੍ਜੀ ਪਨ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਕੋ ਸਿਕ੍ਖਾਕਾਮੋ ਜੀਵਿਤਹੇਤੁਪਿ ਤਨ੍ਤਿਂ ਅਵਿਸਂਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਮੇਵ ਵਿਨਯਮੇਵ ਚ ਦੀਪੇਤਿ, ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨਂ ਗਰੁਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤਿ। ਤਥਾ ਹਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਮਹਾਥੇਰਾ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਵਾਚਂ ਨਿਚ੍ਛਾਰੇਸੁਂ – **''ਅਨਾਗਤੇ ਲਜ੍ਜੀ ਰਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ, ਲਜ੍ਜੀ ਰਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤਿ, ਲਜ੍ਜੀ ਰਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤੀ''**ਤਿ। ਏਵਂ ਯੋ ਲਜ੍ਜੀ, ਸੋ ਵਿਨਯਂ ਅਵਿਜਹਨ੍ਤੋ ਅਵੋਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਲਜ੍ਜੀਭਾਵੇਨ ਵਿਨਯੇ ਠਿਤੋ ਹੋਤਿ ਸੁਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋਤਿ। **ਅਸਂਹੀਰੋ**ਤਿ ਸਂਹੀਰੋ ਨਾਮ ਯੋ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਵਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਤੋ ਵਾ ਉਪਰਿਤੋ ਵਾ ਪਦਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿਯਮਾਨੋ ਵਿਤ੍ਥੁਨਤਿ ਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਤਿ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ; ਯਂ ਯਂ ਪਰੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਤਂ ਤਂ ਅਨੁਜਾਨਾਤਿ; ਸਕਵਾਦਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਪਰਵਾਦਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਵਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ ਵਾ ਹੇਟ੍ਠੁਪਰਿਯੇਨ ਵਾ ਪਦਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿਯਮਾਨੋ ਨ ਵਿਤ੍ਥੁਨਤਿ ਨ ਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਤਿ, ਏਕੇਕਲੋਮਂ ਸਣ੍ਡਾਸੇਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ''ਏਵਂ ਮਯਂ ਵਦਾਮ; ਏਵਂ ਨੋ ਆਚਰਿਯਾ ਵਦਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਿ; ਯਮ੍ਹਿ ਪਾਲ਼ਿ ਚ ਪਾਲ਼ਿਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਚ ਸੁਵਣ੍ਣਭਾਜਨੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸੀਹਵਸਾ ਵਿਯ ਪਰਿਕ੍ਖਯਂ ਪਰਿਯਾਦਾਨਂ ਅਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਅਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ''ਅਸਂਹੀਰੋ''ਤਿ।

ਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰਾ ਖੋ ਪਨਸ੍ਸ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਾ ਹੋਤੀਤਿ ਥੇਰਪਰਮ੍ਪਰਾ ਵਂਸਪਰਮ੍ਪਰਾ ਚਸ੍ਸ ਸੁਉ ਗਹਿਤਾ ਹੋਤਿ। **ਸੁਮਨਸਿਕਤਾ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਮਨਸਿਕਤਾ; ਆਵਜ੍ਜਿਤਮਤ੍ਤੇ ਉਜ੍ਜਲਿਤਪਦੀਪੋ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। **ਸੂਪਧਾਰਿਤਾ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਉਪਧਾਰਿਤਾ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਾਨੁਸਨ੍ਧਿਤੋ ਅਤ੍ਥਤੋ ਕਾਰਣਤੋ ਚ ਉਪਧਾਰਿਤਾ; ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਤਿਂ ਪਹਾਯ ਆਚਰਿਯਸੁਦ੍ਧਿਯਾ ਵਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ ''ਮਯ੍ਹਂ ਆਚਰਿਯੋ ਅਸੁਕਾਚਰਿਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿ, ਸੋ ਅਸੁਕਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਂ ਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰਂ ਥੇਰਵਾਦਙ੍ਗਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਉਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹੀਤਿ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤਿ। ਤਤੋਪਿ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਉਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿ, ਦਾਸਕਤ੍ਥੇਰੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਉਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ, ਸੋਣਕਤ੍ਥੇਰੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਦਾਸਕਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ, ਸਿਗ੍ਗਵਤ੍ਥੇਰੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਸੋਣਕਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ, ਮੋਗ੍ਗਲਿਪੁਤ੍ਤਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਸਿਗ੍ਗਵਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਚਣ੍ਡਵਜ੍ਜਿਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਚਾਤਿ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਂ ਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰਂ ਥੇਰਵਾਦਙ੍ਗਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਚਰਿਯਂ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤਿ। ਏਵਂ ਉਗ੍ਗਹਿਤਾ ਹਿ ਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰਾ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਾ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ਅਵਸ੍ਸਂ ਦ੍ਵੇ ਤਯੋ ਪਰਿਵਟ੍ਟਾ ਉਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ। ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਹਿ ਨਯੇਨ ਯਥਾ ਆਚਰਿਯੋ ਚ ਆਚਰਿਯਾਚਰਿਯੋ ਚ ਪਾਲ਼ਿਞ੍ਚ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਞ੍ਚ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਞਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਇਮੇਹਿ ਚ ਪਨ ਤੀਹਿ ਲਕ੍ਖਣੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਵਿਨਯਧਰੇਨ ਵਤ੍ਥੁਵਿਨਿਚ੍ਛਯਤ੍ਥਂ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤੇ ਸਙ੍ਘੇ ਓਤਿਣ੍ਣੇ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਚੋਦਕੇਨ ਚ ਚੁਦਿਤਕੇਨ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ਸਹਸਾ ਅਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਤ੍ਵਾਵ **ਛ ਠਾਨਾਨਿ** ਓਲੋਕੇਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਕਤਮਾਨਿ ਛ? ਵਤ੍ਥੁ ਓਲੋਕੇਤਬ੍ਬਂ, ਮਾਤਿਕਾ ਓਲੋਕੇਤਬ੍ਬਾ, ਪਦਭਾਜਨੀਯਂ ਓਲੋਕੇਤਬ੍ਬਂ, ਤਿਕਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਓਲੋਕੇਤਬ੍ਬੋ, ਅਨ੍ਤਰਾਪਤ੍ਤਿ ਓਲੋਕੇਤਬ੍ਬਾ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਓਲੋਕੇਤਬ੍ਬਾਤਿ।

ਵਤ੍ਥੁਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋਪਿ ਹਿ ''ਤਿਣੇਨ ਵਾ ਪਣ੍ਣੇਨ ਵਾ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਤ੍ਵੇਵ ਨਗ੍ਗੇਨ ਆਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ; ਯੋ ਆਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ· ੫੧੭) ਏਵਂ ਏਕਚ੍ਚਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਸੋ ਤਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮੇਸ੍ਸਤਿ।

ਮਾਤਿਕਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋਪਿ ''ਸਮ੍ਪਜਾਨਮੁਸਾਵਾਦੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਾਚਿ· ੨) ਨਯੇਨ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤੀਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਤਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮੇਸ੍ਸਤਿ।

ਪਦਭਾਜਨੀਯਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋਪਿ ''ਅਕ੍ਖਯਿਤੇ ਸਰੀਰੇ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ। ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਖਯਿਤੇ ਸਰੀਰੇ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਾਰਾ· ੫੯ ਆਦਯੋ, ਅਤ੍ਥਤੋ ਸਮਾਨਂ) ਨਯੇਨ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਆਪਤ੍ਤੀਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਪਦਭਾਜਨੀਯਤੋ ਸੁਤ੍ਤਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮੇਸ੍ਸਤਿ।

ਤਿਕਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋਪਿ ਤਿਕਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਵਾ ਤਿਕਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਵਾ ਤਿਕਦੁਕ੍ਕਟਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਤਿਕਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਤਤੋ ਸੁਤ੍ਤਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮੇਸ੍ਸਤਿ।

ਅਨ੍ਤਰਾਪਤ੍ਤਿਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋਪਿ ''ਪਟਿਲਾਤਂ ਉਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਪਾਚਿ· ੩੫੫) ਏਵਂ ਯਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਨ੍ਤਰੇਸੁ ਅਨ੍ਤਰਾਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ ਤਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਤਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮੇਸ੍ਸਤਿ।

ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋਪਿ ''ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਸਾਦਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਅਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ, ਨ ਮਰਣਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ, ਅਨੁਲ੍ਲਪਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ, ਨ ਮੋਚਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ, ਅਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ, ਅਸ੍ਸਤਿਯਾ, ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ· ੭੨ ਆਦਯੋ) ਏਵਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਂ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਤਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮੇਸ੍ਸਤਿ।

ਯੋ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਵਿਨਯਕੋਵਿਦੋ ਤਿਲਕ੍ਖਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਇਮਾਨਿ ਛ ਠਾਨਾਨਿ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮੇਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਅਪ੍ਪਟਿਵਤ੍ਤਿਯੋ, ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਸਯਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਸਦਿਸੋ ਹੋਤਿ। ਤਂ ਚੇਵਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕੁਸਲਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਕੋਚਿ ਕਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯ; ਤੇਨ ਸਾਧੁਕਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਸਚੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ, ''ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਆਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ, ''ਆਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਸਾ ਦੇਸਨਾਗਾਮਿਨੀ ਚੇ, ''ਦੇਸਨਾਗਾਮਿਨੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਵੁਟ੍ਠਾਨਗਾਮਿਨੀ ਚੇ, ''ਵੁਟ੍ਠਾਨਗਾਮਿਨੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਅਥਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਚ੍ਛਾਯਾ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ''ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਨ ਤਾਵ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਕਸ੍ਮਾ? ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋ ਹਿ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋ ਚ ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ। ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹਵੀਤਿਕ੍ਕਮਾ ਪਨ ਸੁਖੁਮਾ ਚਿਤ੍ਤਲਹੁਕਾ। ਤੇ ਸੁਖੁਮੇਨੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤਿ , ਸੁਖੁਮੇਨ ਰਕ੍ਖਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਸੇਸੇਨ ਤਂਵਤ੍ਥੁਕਂ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਪੁਚ੍ਛਿਯਮਾਨੋ ''ਆਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਸਚਸ੍ਸ ਆਚਰਿਯੋ ਧਰਤਿ, ਤਤੋ ਤੇਨ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯਂ ਪੁਚ੍ਛਾ''ਤਿ ਪੇਸੇਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇ ਸੋ ਪੁਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯੋ ਸੁਤ੍ਤਤੋ ਨਯਤੋ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ 'ਸਤੇਕਿਚ੍ਛੋ'ਤਿ ਮਂ ਆਹਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤਤੋ ਅਨੇਨ ਸੋ ''ਸਾਧੁ ਸੁਟ੍ਠੁ ਯਂ ਆਚਰਿਯੋ ਭਣਤਿ ਤਂ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ। ਅਥ ਪਨਸ੍ਸ ਆਚਰਿਯੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪੇਸੇਤਬ੍ਬੋ – ''ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਸਹ ਉਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਥੇਰੋ ਗਣਪਾਮੋਕ੍ਖੋ, ਤਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਾ''ਤਿ। ਤੇਨਾਪਿ ''ਸਤੇਕਿਚ੍ਛੋ''ਤਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤੇ ''ਸਾਧੁ ਸੁਟ੍ਠੁ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ। ਅਥ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪੇਸੇਤਬ੍ਬੋ – ''ਅਸੁਕਦਹਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਾ''ਤਿ। ਤੇਨਾਪਿ ''ਸਤੇਕਿਚ੍ਛੋ''ਤਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤੇ ''ਸਾਧੁ ਸੁਟ੍ਠੁ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ। ਅਥ ਦਹਰਸ੍ਸਾਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਚ੍ਛਾਯਾਵ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਤੇਨਾਪਿ ''ਪਾਰਾਜਿਕੋਸੀ''ਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ। ਦੁਲ੍ਲਭੋ ਹਿ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੋ, ਤਤੋ ਦੁਲ੍ਲਭਤਰਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਚ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਚ। ਏਵਂ ਪਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ – ''ਵਿਵਿਤ੍ਤਂ ਓਕਾਸਂ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਦਿਵਾਵਿਹਾਰਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸੀਲਾਨਿ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸਾਕਾਰਂ ਤਾਵ ਮਨਸਿ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ। ਸਚੇ ਤਸ੍ਸ ਅਰੋਗਂ ਸੀਲਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਘਟਯਤਿ, ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਪਾਕਟਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਉਪਚਾਰਪ੍ਪਨਾਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਵਿਯ ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਏਕਗ੍ਗਂ ਹੋਤਿ, ਦਿਵਸਂ

ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਜਾਨਾਤਿ। ਸੋ ਦਿਵਸਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਤੋ ਏਵਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ – ''ਕੀਦਿਸਾ ਤੇ ਚਿਤ੍ਤਪ੍ਪਵਤ੍ਤੀ''ਤਿ। ਆਰੋਚਿਤਾਯ ਚਿਤ੍ਤਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਯਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ – ''ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਨਾਮ ਚਿਤ੍ਤਵਿਸੁਦ੍ਧਤ੍ਥਾਯ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ।

ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਸੀਲਂ ਭਿਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਘਟਯਤਿ, ਪਤੋਦਾਭਿਤੁਨ੍ਨਂ ਵਿਯ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਕਮ੍ਪਤਿ, ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਗ੍ਗਿਨਾ ਡਯ੍ਹਤਿ, ਤਤ੍ਤਪਾਸਾਣੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਵਿਯ ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਸੋ ਆਗਤੋ ''ਕਾ ਤੇ ਚਿਤ੍ਤਪ੍ਪਵਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ। ਆਰੋਚਿਤਾਯ ਚਿਤ੍ਤਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਯਾ ''ਨਤ੍ਥਿ ਲੋਕੇ ਰਹੋ ਨਾਮ ਪਾਪਕਮ੍ਮਂ ਪਕੁਬ੍ਬਤੋ। ਸਬ੍ਬਪਠਮਞ੍ਹਿ ਪਾਪਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਥਸ੍ਸ ਆਰਕ੍ਖਦੇਵਤਾ ਪਰਚਿਤ੍ਤਵਿਦੂ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਅਞ੍ਞਾ ਚ ਦੇਵਤਾ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਤ੍ਵਂਯੇਵ ਦਾਨਿ ਤਵ ਸੋਤ੍ਥਿਂ ਪਰਿਯੇਸਾਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ।

ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਵਿਨਯਕਥਾ

ਵਿਨਯਧਰਸ੍ਸ ਚ ਲਕ੍ਖਣਾਦਿਕਥਾ।

ਭਿਕ੍ਖੁਪਦਭਾਜਨੀਯਵਣ੍ਣਨਾ

ਇਦਾਨਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਿਭਙ੍ਗਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਵਣ੍ਣਯਿਸ੍ਸਾਮ। ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ **ਯੋ ਪਨਾਤਿ ਯੋ ਯਾਦਿਸੋ**ਤਿਆਦਿ। ਏਤ੍ਥ **ਯੋ ਪਨਾ**ਤਿ ਵਿਭਜਿਤਬ੍ਬਪਦਂ; **ਯੋ ਯਾਦਿਸੋ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਤਸ੍ਸ ਵਿਭਜਨਪਦਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਯਸ੍ਮਾ **ਪਨਾ**ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ; **ਯੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਪਦਂ; ਤਞ੍ਚ ਅਨਿਯਮੇਨ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਦੀਪੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਅਨਿਯਮੇਨ ਪੁਗ੍ਗਲਦੀਪਕਂ ਯੋ ਸਦ੍ਦਮੇਵ ਆਹ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਤ੍ਥ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ – **ਯੋ ਪਨਾ**ਤਿ ਯੋ ਯੋਕੋਚੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਯੋ ਯੋਕੋਚਿ ਨਾਮ, ਸੋ ਅਵਸ੍ਸਂ ਲਿਙ੍ਗ-ਯੁਤ੍ਤ-ਜਾਤਿ-ਨਾਮ-ਗੋਤ੍ਤ-ਸੀਲ-ਵਿਹਾਰ-ਗੋਚਰਵਯੇਸੁ ਏਕੇਨਾਕਾਰੇਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਤਥਾ ਞਾਪੇਤੁਂ ਤਂ ਪਭੇਦਂ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ **"ਯਾਦਿਸੋ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਯਾਦਿਸੋ**ਤਿ ਲਿਙ੍ਗਵਸੇਨ ਯਾਦਿਸੋ ਵਾ ਤਾਦਿਸੋ ਵਾ ਹੋਤੁ; ਦੀਘੋ ਵਾ ਰਸ੍ਸੋ ਵਾ ਕਾਲੋ ਵਾ ਓਦਾਤੋ ਵਾ ਮਙ੍ਗੁਰਚ੍ਛਵਿ ਵਾ ਕਿਸੋ ਵਾ ਥੂਲੋ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਥਾਯੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਯੋਗਵਸੇਨ ਯੇਨ ਵਾ ਤੇਨ ਵਾ ਯੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤੁ; ਨਵਕਮ੍ਮਯੁਤ੍ਤੋ ਵਾ ਉਦ੍ਦੇਸਯੁਤ੍ਤੋ ਵਾ ਵਾਸਧੁਰਯੁਤ੍ਤੋ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਥਾਜਚ੍ਚੋ**ਤਿ ਜਾਤਿਵਸੇਨ ਯਂਜਚ੍ਚੋ ਵਾ ਤਂਜਚ੍ਚੋ ਵਾ ਹੋਤੁ; ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਵੇਸ੍ਸੋ ਵਾ ਸੁਦ੍ਦੋ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਥਾਨਾਮੋ**ਤਿ ਨਾਮਵਸੇਨ ਯਥਾਨਾਮੋ ਵਾ ਤਥਾਨਾਮੋ ਵਾ ਹੋਤੁ; ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤੋ ਵਾ ਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤੋ ਵਾ ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤੋ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਥਾਗੋਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਗੋਤ੍ਤਵਸੇਨ ਯਥਾਗੋਤ੍ਤੋ ਵਾ ਤਥਾਗੋਤ੍ਤੋ ਵਾ ਯੇਨ ਵਾ ਤੇਨ ਵਾ ਗੋਤ੍ਤੇਨ ਹੋਤੁ; ਕਚ੍ਚਾਯਨੋ ਵਾ ਵਾਸਿਟ੍ਠੋ ਵਾ ਕੋਸਿਯੋ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਥਾਸੀਲੋ**ਤਿ ਸੀਲੇਸੁ ਯਥਾਸੀਲੋ ਵਾ ਤਥਾਸੀਲੋ ਵਾ ਹੋਤੁ; ਨਵਕਮ੍ਮਸੀਲੋ ਵਾ ਉਦ੍ਦੇਸਸੀਲੋ ਵਾ ਵਾਸਧੁਰਸੀਲੋ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਥਾਵਿਹਾਰੀ**ਤਿ ਵਿਹਾਰੇਸੁਪਿ ਯਥਾਵਿਹਾਰੀ ਵਾ ਤਥਾਵਿਹਾਰੀ ਵਾ ਹੋਤੁ; ਨਵਕਮ੍ਮਵਿਹਾਰੀ ਵਾ ਉਦ੍ਦੇਸਵਿਹਾਰੀ ਵਾ ਵਾਸਧੁਰਵਿਹਾਰੀ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਥਾਗੋਚਰੋ**ਤਿ ਗੋਚਰੇਸੁਪਿ ਯਥਾਗੋਚਰੋ ਵਾ ਤਥਾਗੋਚਰੋ ਵਾ ਹੋਤੁ; ਨਵਕਮ੍ਮਗੋਚਰੋ ਵਾ ਉਦ੍ਦੇਸਗੋਚਰੋ ਵਾ ਵਾਸਧੁਰਗੋਚਰੋ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਥੇਰੋ** ਵਾਤਿ ਆਦੀਸੁ ਵਯੋਵੁਡ੍ਢਾਦੀਸੁ ਯੋ ਵਾ ਸੋ ਵਾ ਹੋਤੁ; ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਦਸਵਸ੍ਸਤਾਯ ਥੇਰੋ ਵਾ ਊਨਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸਤਾਯ ਨਵੋ ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸਤਾਯ ਮਜ੍ਝਿਮੋ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਖੋ ਸਬ੍ਬੋਵ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਥੇ ਏਸੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ''ਯੋ ਪਨਾ''ਤਿ।

ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਭਿਕ੍ਖਤੀਤਿ **ਭਿਕ੍ਖਕੋ;** ਲਭਨ੍ਤੋ ਵਾ ਅਲਭਨ੍ਤੋ ਵਾ ਅਰਿਯਾਯ ਯਾਚਨਾਯ ਯਾਚਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਹਿ ਅਜ੍ਝੁਪਗਤਂ ਭਿਕ੍ਖਾਚਰਿਯਂ ਅਜ੍ਝੁਪਗਤਤ੍ਤਾ **ਭਿਕ੍ਖਾਚਰਿਯਂ ਅਜ੍ਝੁਪਗਤੋ** ਨਾਮ। ਯੋ ਹਿ ਕੋਚਿ ਅਪ੍ਪਂ ਵਾ ਮਹਨ੍ਤਂ ਵਾ ਭੋਗਕ੍ਖਨ੍ਧਂ ਪਹਾਯ ਅਗਾਰਸ੍ਮਾ ਅਨਗਾਰਿਯਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਸੋ ਕਸਿਗੋਰਕ੍ਖਾਦੀਹਿ ਜੀਵਿਕਕਪ੍ਪਨਂ ਹਿਤ੍ਵਾ ਲਿਙ੍ਗਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨੇਨੇਵ **ਭਿਕ੍ਖਾਚਰਿਯਂ ਅਜ੍ਝੁਪਗਤੋਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁ**। ਪਰਪਟਿਬਦ੍ਧਜੀਵਿਕਤ੍ਤਾ ਵਾ ਵਿਹਾਰਮਜ੍ਝੇ ਕਾਜਭਤ੍ਤਂ ਭੁਞ੍ਜਮਾਨੋਪਿ **ਭਿਕ੍ਖਾਚਰਿਯਂ ਅਜ੍ਝੁਪਗਤੋਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁ;** ਪਿਣ੍ਡਿਯਾਲੋਪਭੋਜਨਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਯ ਉਸ੍ਸਾਹਜਾਤਤ੍ਤਾ ਵਾ **ਭਿਕ੍ਖਾਚਰਿਯਂ ਅਜ੍ਝੁਪਗਤੋਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁ**। ਅਗ੍ਘਫਸ੍ਸਵਣ੍ਣਭੇਦੇਨ ਭਿਨ੍ਨਂ ਪਟਂ ਧਾਰੇਤੀਤਿ **ਭਿਨ੍ਨਪਟਧਰੋ**। ਤਤ੍ਥ ਸਤ੍ਥਕਚ੍ਛੇਦਨੇਨ ਅਗ੍ਘਭੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਕੋਪਿ ਹਿ ਪਟੋ ਸਤ੍ਥਕੇਨ ਖਣ੍ਡਾਖਣ੍ਡਿਕਂ ਛਿਨ੍ਨੋ ਭਿਨ੍ਨਗ੍ਘੋ ਹੋਤਿ। ਪੁਰਿਮਗ੍ਘਤੋ ਉਪਡ੍ਢਮ੍ਪਿ ਨ ਅਗ੍ਘਤਿ।

ਸੁਤ੍ਤਸੰਸਿਬ੍ਬਨੇਨ ਫਸ੍ਸਭੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੁਖਸਮ੍ਫਸ੍ਸੋਪਿ ਹਿ ਪਟੋ ਸੁਤ੍ਤੇਹਿ ਸੰਸਿਬ੍ਬਿਤੋ ਭਿਨ੍ਨਫਸ੍ਸੋ ਹੋਤਿ। ਖਰਸਮ੍ਫਸ੍ਸਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਸੂਚਿਮਲਾਦੀਹਿ ਵਣ੍ਣਭੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੁਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋਪਿ ਹਿ ਪਟੋ ਸੂਚਿਕਮ੍ਮਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸੂਚਿਮਲੇਨ, ਹਤ੍ਥਸੇਦਮਲਜਲ੍ਲਿਕਾਹਿ, ਅਵਸਾਨੇ ਰਜਨਕਪ੍ਪਕਰਣੇਹਿ ਚ ਭਿਨ੍ਨਵਣ੍ਣੋ ਹੋਤਿ; ਪਕਤਿਵਣ੍ਣਂ ਵਿਜਹਤਿ। ਏਵਂ ਤੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਭਿਨ੍ਨਪਟਧਾਰਣਤੋ **ਭਿਨ੍ਨਪਟਧਰੋਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁ**। ਗਿਹਿਵਤ੍ਥਵਿਸਭਾਗਾਨਂ ਵਾ ਕਾਸਾਵਾਨਂ ਧਾਰਣਮਤ੍ਤੇਨੇਵ **ਭਿਨ੍ਨਪਟਧਰੋਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁ**।

ਸਮਞ੍ਞਾਯਾਤਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ତਿਯਾ ਵੋਹਾਰੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਮਞ੍ਞਾਯ ਏਵ ਹਿ ਏਕਚ੍ਚੋ ''ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਤਥਾ ਹਿ ਨਿਮਨ੍ਤਨਾਦਿਮ੍ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਗਣਿਯਮਾਨੇਸੁ ਸਾਮਣੇਰੇਪਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਸਤਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਹਸ੍ਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਪਟਿਞ੍ਞਾਯਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਟਿਜਾਨਨੇਨ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯਪਿ ਹਿ ਏਕਚ੍ਚੋ ''ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ। ਤਸ੍ਸ ''ਕੋ ਏਤ੍ਥਾਤਿ? ਅਹਂ, ਆਵੁਸੋ, ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੧੦.੯੬) ਏਵਮਾਦੀਸੁ ਸਮ੍ਭਵੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ । ਅਯਂ ਪਨ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾ ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਪਟਿਞ੍ਞਾ। ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਪਨ ਦੁਸ੍ਸੀਲਾਪਿ ਪਟਿਪਥਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ''ਕੋ ਏਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾਯ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਅਭੂਤਾਯ ''ਮਯਂ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਏਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਤਿ ਏਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਾਮ ਭਗਵਤੋ ''ਏਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਵਚਨਮਤ੍ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਂ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੂਪਸਮ੍ਪਦਂ ਪਤ੍ਤੋ। ਭਗਵਾ ਹਿ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਾਯ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਪਂਸੁਕੂਲਨ੍ਤਰਤੋ ਸੁਵਣ੍ਣਵਣ੍ਣਂ ਦਕ੍ਖਿਣਹਤ੍ਥਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਘੋਸਂ ਨਿਚ੍ਛਾਰੇਨ੍ਤੋ ''ਏਹਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਚਰ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਸਮ੍ਮਾ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਕਿਰਿਯਾਯਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਸਹੇਵ ਭਗਵਤੋ ਵਚਨੇਨ ਗਿਹਿਲਿਙ੍ਗਂ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਤਿ, ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਚ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਚ ਰੂਹਤਿ। ਭਣ੍ਡੁ ਕਾਸਾਯਵਸਨੋ ਹੋਤਿ। ਏਕਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਅਂਸੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾਮਂਸਕੂਟੇ ਆਸਤ੍ਤਨੀਲੁਪ੍ਪਲਵਣ੍ਣਮਤ੍ਤਿਕਾਪਤ੍ਤੋ –

> ''ਤਿਚੀਵਰਞ੍ਚ ਪਤ੍ਤੋ ਚ, ਵਾਸਿ ਸੂਚਿ ਚ ਬਨ੍ਧਨਂ।
> ਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨੇਨ ਅਟ੍ਠੇਤੇ, ਯੁਤ੍ਤਯੋਗਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ''ਤਿ॥

ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ਅਟ੍ਠਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਹਿ ਸਰੀਰੇ ਪਟਿਮੁਕ੍ਕੇਹਿਯੇਵ ਸਟ੍ਠਿਵਸ੍ਸਿਕਤ੍ਥੇਰੋ ਵਿਯ ਇਰਿਯਾਪਥਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਬੁਦ੍ਧਾਚਰਿਯਕੋ ਬੁਦ੍ਧੁਪਜ੍ਝਾਯਕੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਂ ਵਨ੍ਦਮਾਨੋਯੇਵ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਭਗਵਾ ਹਿ ਪਠਮਬੋਧਿਯਂ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੂਪਸਮ੍ਪਦਾਯ ਏਵ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ। ਏਵਂ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਨਿ ਚ ਸਹਸ੍ਸੁਪਰਿ ਏਕਚਤ੍ਤਾਲੀਸੁਤ੍ਤਰਾਨਿ ਤੀਣਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਿ ਅਹੇਸੁਂ; ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਪਞ੍ਚ ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਿਯਤ੍ਥੇਰਾ, ਯਸੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਵਾਰਾ ਚਤੁਪਣ੍ਣਾਸ ਸਹਾਯਕਾ, ਤਿਂਸ ਭਦ੍ਦਵਗ੍ਗਿਯਾ, ਸਹਸ੍ਸਪੁਰਾਣਜਟਿਲਾ, ਸਦ੍ਧਿਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੇਹਿ ਅਡ੍ਢਤੇਯ੍ਯਸਤਾ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕਾ, ਏਕੋ ਅਙ੍ਗੁਲਿਮਾਲਤ੍ਥੇਰੋਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** –

> ''ਤੀਣਿ ਸਤਂ ਸਹਸ੍ਸਞ੍ਚ, ਚਤ੍ਤਾਲੀਸਂ ਪੁਨਾਪਰੇ।
> ਏਕੋ ਚ ਥੇਰੋ ਸਪ੍ਪਞ੍ਞੋ, ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੁਕਾ''ਤਿ॥

ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਏਤੇ ਏਵ, ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਬਹੂ ਸਨ੍ਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਤਿਸਤਪਰਿਵਾਰੋ ਸੇਲੋ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ, ਸਹਸ੍ਸਪਰਿਵਾਰੋ ਮਹਾਕਪ੍ਪਿਨੋ, ਦਸਸਹਸ੍ਸਾ ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਵਾਸਿਨੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ, ਸੋਲ਼ਸਸਹਸ੍ਸਾ ਪਾਰਾਯਨਿਕਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਤਿ ਏਵਮਾਦਯੋ। ਤੇ ਪਨ ਵਿਨਯਪਿਟਕੇ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਨ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਨ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਇਮੇ ਤਤ੍ਥ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ।

> ''ਸਤ੍ਤਵੀਸ ਸਹਸ੍ਸਾਨਿ, ਤੀਣਿਯੇਵ ਸਤਾਨਿ ਚ।
> ਏਤੇਪਿ ਸਬ੍ਬੇ ਸਙ੍ਖਾਤਾ, ਸਬ੍ਬੇ ਤੇ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੁਕਾ''ਤਿ॥

ਤੀਹਿ ਸਰਣਗਮਨੇਹਿ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋਤਿ ''ਬੁਦ੍ਧਂ ਸਰਣਂ ਗਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਵਾਚਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ਤੀਹਿ ਸਰਣਗਮਨੇਹਿ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਨਾਮ ਅਟ੍ਠਵਿਧਾ – ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੂਪਸਮ੍ਪਦਾ, ਸਰਣਗਮਨੂਪਸਮ੍ਪਦਾ,

ਓਵਾਦਪਟਿਗ੍ਗਹਣੂਪਸਮ੍ਪਦਾ, ਪਞ੍ਹਬ੍ਯਾਕਰਣੂਪਸਮ੍ਪਦਾ, ਗਰੁਧਮ੍ਮਪਟਿਗ੍ਗਹਣੂਪਸਮ੍ਪਦਾ, ਦੂਤੇਨੂਪਸਮ੍ਪਦਾ, ਅਟ੍ਠਵਾਚਿਕੂਪਸਮ੍ਪਦਾ, ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥਕਮ੍ਮੂਪਸਮ੍ਪਦਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੁਪਸਮ੍ਪਦਾ, ਸਰਣਗਮਨੂਪਸਮ੍ਪਦਾ ਚ ਵੁਤ੍ਤਾ ਏਵ।

ਓਵਾਦਪਟਿਗ੍ਗਹਣੂਪਸਮ੍ਪਦਾ ਨਾਮ ''ਤਸ੍ਮਾਤਿਹ ਤੇ, ਕਸ੍ਸਪ, ਏਵਂ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ – 'ਤਿਬ੍ਬਂ ਮੇ ਹਿਰੋਤ੍ਤਪ੍ਪਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਥੇਰੇਸੁ ਨਵੇਸੁ ਮਜ੍ਝਿਮੇਸੁ ਚਾ'ਤਿ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਤੇ, ਕਸ੍ਸਪ, ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਸ੍ਮਾਤਿਹ ਤੇ, ਕਸ੍ਸਪ, ਏਵਂ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ – 'ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਧਮ੍ਮਂ ਸੋਸ੍ਸਾਮਿ ਕੁਸਲੂਪਸਂਹਿਤਂ, ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਅਟ੍ਠਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਨਸਿ ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਚੇਤਸਾ ਸਮਨ੍ਨਾਹਰਿਤ੍ਵਾ ਓਹਿਤਸੋਤੋ ਧਮ੍ਮਂ ਸੋਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ। ਏਵਂ ਹਿ ਤੇ, ਕਸ੍ਸਪ, ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਸ੍ਮਾਤਿਹ ਤੇ, ਕਸ੍ਸਪ, ਏਵਂ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ – 'ਸਾਤਸਹਗਤਾ ਚ ਮੇ ਕਾਯਗਤਾਸਤਿ ਨ ਵਿਜਹਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਤੇ, ਕਸ੍ਸਪ, ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੨.੧੫੪) ਇਮਿਨਾ ਓਵਾਦਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇਨ ਮਹਾਕਸ੍ਸਪਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਉਪਸਮ੍ਪਦਾ।

ਪਞ੍ਹਬ੍ਯਾਕਰਣੂਪਸਮ੍ਪਦਾ ਨਾਮ ਸੋਪਾਕਸ੍ਸ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਉਪਸਮ੍ਪਦਾ। ਭਗਵਾ ਕਿਰ ਪੁਬ੍ਬਾਰਾਮੇ ਅਨੁਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤਂ ਸੋਪਾਕਸਾਮਣੇਰਂ '''ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਕਸਞ੍ਞਾ'ਤਿ ਵਾ, ਸੋਪਾਕ, 'ਰੂਪਸਞ੍ਞਾ'ਤਿ ਵਾ ਇਮੇ ਧਮ੍ਮਾ ਨਾਨਤ੍ਥਾ ਨਾਨਾਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾ , ਉਦਾਹੁ ਏਕਤ੍ਥਾ, ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਮੇਵ ਨਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਦਸ ਅਸੁਭਨਿਸ੍ਸਿਤੇ ਪਞ੍ਹੇ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਸੋ ਤੇ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿ। ਭਗਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸਾਧੁਕਾਰਂ ਦਤ੍ਵਾ ''ਕਤਿਵਸ੍ਸੋਸਿ ਤ੍ਵਂ, ਸੋਪਾਕਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸੋਹਂ, ਭਗਵਾ''ਤਿ। ''ਸੋਪਾਕ, ਤ੍ਵਂ ਮਮ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਹੇ ਬ੍ਯਾਕਾਸੀ''ਤਿ ਆਰਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋ ਉਪਸਮ੍ਪਦਂ ਅਨੁਜਾਨਿ। ਅਯਂ ਪਞ੍ਹਬ੍ਯਾਕਰਣੂਪਸਮ੍ਪਦਾ।

ਗਰੁਧਮ੍ਮਪਟਿਗ੍ਗਹਣੂਪਸਮ੍ਪਦਾ ਨਾਮ ਮਹਾਪਜਾਪਤਿਯਾ ਅਟ੍ਠਗਰੁਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇਨ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਉਪਸਮ੍ਪਦਾ।

ਦੂਤੇਨੂਪਸਮ੍ਪਦਾ ਨਾਮ ਅਡ੍ਢਕਾਸਿਯਾ ਗਣਿਕਾਯ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਉਪਸਮ੍ਪਦਾ।

ਅਟ੍ਠਵਾਚਿਕੂਪਸਮ੍ਪਦਾ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘਤੋ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਤੋ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥੇਨਾਤਿ ਇਮੇਹਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਮ੍ਮੇਹਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ।

ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥਕਮ੍ਮੂਪਸਮ੍ਪਦਾ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਏਤਰਹਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ। ਇਮਾਸੁ ਅਟ੍ਠਸੁ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਸੁ ''ਯਾ ਸਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਯਾ ਤੀਹਿ ਸਰਣਗਮਨੇਹਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ, ਤਂ ਅਜ੍ਜਤਗ੍ਗੇ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਾਮਿ। ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੬੯) ਏਵਂ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾਯ ਇਮਾਯ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਯ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਭਦ੍ਰੋਤਿ ਅਪਾਪਕੋ। ਕਲ੍ਯਾਣਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਦਯੋ ਹਿ ਯਾਵ ਅਰਹਾ, ਤਾਵ ਭਦ੍ਰੇਨ ਸੀਲੇਨ ਸਮਾਧਿਨਾ ਪਞ੍ਞਾਯ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਯਾ ਵਿਮੁਤ੍ਤਿਞਾਣਦਸ੍ਸਨੇਨ ਚ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ ''ਭਦ੍ਰੋ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। **ਸਾਰੋ**ਤਿ ਤੇਹਿਯੇਵ ਸੀਲਸਾਰਾਦੀਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ ਨੀਲਸਮਨ੍ਨਾਗਮੇਨ ਨੀਲੋ ਪਟੋ ਵਿਯ ''ਸਾਰੋ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਵਿਗਤਕਿਲੇਸਫੇਗ੍ਗੁਭਾਵਤੋ ਵਾ ਖੀਣਾਸਵੋਵ ''ਸਾਰੋ''ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਸੇਖੋ**ਤਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਲ੍ਯਾਣਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਤ੍ਤ ਅਰਿਯਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾ ਸਿਕ੍ਖਨ੍ਤੀਤਿ ਸੇਖਾ। ਤੇਸੁ ਯੋ ਕੋਚਿ ''ਸੇਖੋ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਨ ਸਿਕ੍ਖਤੀਤਿ **ਅਸੇਖੋ**। ਸੇਕ੍ਖਧਮ੍ਮੇ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਅਗ੍ਗਫਲੇ ਠਿਤੋ, ਤਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾਭਾਵਤੋ ਖੀਣਾਸਵੋ ''ਅਸੇਖੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਸਮਗ੍ਗੇਨ ਸਙ੍ਘੇਨਾ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿਮੇਨ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਪਞ੍ਚਵਗ੍ਗਕਰਣੀਯੇ ਕਮ੍ਮੇ ਯਾਵਤਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਮ੍ਮਪ੍ਪਤ੍ਤਾ, ਤੇਸਂ ਆਗਤਤ੍ਤਾ ਛਨ੍ਦਾਰਹਾਨਂ ਛਨ੍ਦਸ੍ਸ ਆਹਟਤ੍ਤਾ, ਸਮ੍ਮੁਖੀਭੂਤਾਨਞ੍ਚ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਨਤੋ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਕਮ੍ਮੇ ਸਮਗ੍ਗਭਾਵਂ ਉਪਗਤੇਨ। **ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥੇਨਾ**ਤਿ ਤੀਹਿ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਾਹਿ ਏਕਾਯ ਚ ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਤਬ੍ਬੇਨ। **ਕਮ੍ਮੇਨਾ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਿਕੇਨ ਵਿਨਯਕਮ੍ਮੇਨ। **ਅਕੁਪ੍ਪੇਨਾ**ਤਿ ਵਤ੍ਥੁ-ਞਤ੍ਤਿ-ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨ-ਸੀਮਾ-ਪਰਿਸਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਅਕੋਪੇਤਬ੍ਬਤਂ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿਤਬ੍ਬਤਞ੍ਚ ਉਪਗਤੇਨ। **ਠਾਨਾਰਹੇਨਾ**ਤਿ ਕਾਰਣਾਰਹੇਨ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨਾਰਹੇਨ। **ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ** ਨਾਮ ਉਪਰਿਭਾਵਂ ਸਮਾਪਨ੍ਨੋ, ਪਤ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੋ ਹਿ ਉਪਰਿਭਾਵੋ, ਤਞ੍ਚੇਸ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਨ ਕਮ੍ਮੇਨ ਸਮਾਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ''ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਏਕਮੇਵ ਆਗਤਂ।

ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਠਾਨੇ ਠਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਾਨਿ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਕਥੇਤਬ੍ਬਾਨੀਤਿ ਸਬ੍ਬਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਾਨਿ ਚ ''ਅਪਲੋਕਨਕਮ੍ਮਂ ਞਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਂ ਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯਕਮ੍ਮਂ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥਕਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਖਨ੍ਧਕਤੋ ਪਰਿਵਾਰਾਵਸਾਨੇ ਕਮ੍ਮਵਿਭਙ੍ਗਤੋ ਚ ਪਾਲਿਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਕਥਿਤਾਨਿ। ਤਾਨਿ ਮਯਂ **ਪਰਿਵਾਰਾਵਸਾਨੇ ਕਮ੍ਮਵਿਭਙ੍ਗੇ**ਯੇਵ ਵਣ੍ਣਯਿਸ੍ਸਾਮ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਸਤਿ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਵਣ੍ਣਨਾ ਚ ਨ ਭਾਰਿਯਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ; ਯਥਾਠਿਤਾਯ ਚ ਪਾਲਿਯਾ ਵਣ੍ਣਨਾ ਸੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਤਾਨਿ ਚ ਠਾਨਾਨਿ ਅਸੁਞ੍ਞਾਨਿ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ; ਤਸ੍ਮਾ ਅਨੁਪਦਵਣ੍ਣਨਮੇਵ ਕਰੋਮ।

ਤਤ੍ਰਾਤਿ ਤੇਸੁ ''ਭਿਕ੍ਖਕੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ। **ਯ੍ਵਾਯਂ ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਯੋ ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ। **ਸਮਗ੍ਗੇਨ ਸਙ੍ਘੇਨ... ਪੇ॰... ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਸੁ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਸੁ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥੇਨੇਵ ਕਮ੍ਮੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। **ਅਯਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਥੇ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਅਯਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ''ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਿਤ੍ਵਾ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਥੇ ''ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਇਤਰੇ ਪਨ ''ਭਿਕ੍ਖਕੋ''ਤਿ ਆਦਯੋ ਅਤ੍ਥੁਦ੍ਧਾਰਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤੇਸੁ ਚ ''ਭਿਕ੍ਖਕੋ''ਤਿ ਆਦਯੋ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾ, ''ਸਮਞ੍ਞਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁ, ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਅਭਿਲਾਪਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾ, ''ਏਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਨ ਪਟਿਲਦ੍ਧਉਪਸਮ੍ਪਦਾਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਸਰਣਗਮਨਭਿਕ੍ਖੁ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੋ, ''ਭਦ੍ਰੋ''ਤਿਆਦਯੋ ਗੁਣਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਭਿਕ੍ਖੁਪਦਭਾਜਨੀਯਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਸਿਕ੍ਖਾਸਾਜੀਵਪਦਭਾਜਨੀਯਵਣ੍ਣਨਾ

ਇਦਾਨਿ "**ਭਿਕ੍ਖੂਨ**"ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਪਦਂ ਵਿਸੇਸਤ੍ਥਾਭਾਵਤੋ ਅਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾਵ ਯਂ ਸਿਕ੍ਖਞ੍ਚ ਸਾਜੀਵਞ੍ਚ ਸਮਾਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਸਾਜੀਵਸਮਾਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਸਿਕ੍ਖਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾਤਿ **ਸਿਕ੍ਖਾ। ਤਿਸ੍ਸੋ**ਤਿ ਗਣਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ । **ਅਧਿਸੀਲਸਿਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਅਧਿਕਂ ਉਤ੍ਤਮਂ ਸੀਲਨ੍ਤਿ ਅਧਿਸੀਲਂ; ਅਧਿਸੀਲਞ੍ਚ ਤਂ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਤੋ ਸਿਕ੍ਖਾ ਚਾਤਿ ਅਧਿਸੀਲਸਿਕ੍ਖਾ। ਏਸ ਨਯੋ ਅਧਿਚਿਤ੍ਤ-ਅਧਿਪਞ੍ਞਾਸਿਕ੍ਖਾਸੁ।

ਕਤਮਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸੀਲਂ, ਕਤਮਂ ਅਧਿਸੀਲਂ, ਕਤਮਂ ਚਿਤ੍ਤਂ, ਕਤਮਂ ਅਧਿਚਿਤ੍ਤਂ, ਕਤਮਾ ਪਞ੍ਞਾ, ਕਤਮਾ ਅਧਿਪਞ੍ਞਾਤਿ? ਵੁਚ੍ਚਤੇ – ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਦਸਙ੍ਗਸੀਲਂ ਤਾਵ ਸੀਲਮੇਵ। ਤਞ੍ਹਿ ਬੁਦ੍ਧੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਪਿ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਪਿ ਲੋਕੇ ਪਵਤ੍ਤਤਿ। ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸੀਲੇ ਬੁਦ੍ਧਾਪਿ ਸਾਵਕਾਪਿ ਮਹਾਜਨਂ ਸਮਾਦਪੇਨ੍ਤਿ। ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਕਮ੍ਮਵਾਦਿਨੋ ਚ ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਚ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਮਹਾਬੋਧਿਸਤ੍ਤਾ ਚ ਸਮਾਦਪੇਨ੍ਤਿ। ਸਾਮਮ੍ਪਿ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਸਮਾਦਿਯਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਤਂ ਕੁਸਲਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਰਿਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਦੇਵੇਸੁ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਚ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭੋਨ੍ਤਿ। ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰਸੀਲਂ ਪਨ ''ਅਧਿਸੀਲ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਞ੍ਹਿ ਸੂਰਿਯੋ ਵਿਯ ਪਜ੍ਜੋਤਾਨਂ ਸਿਨੇਰੁ ਵਿਯ ਪਬ੍ਬਤਾਨਂ ਸਬ੍ਬਲੋਕਿਯਸੀਲਾਨਂ ਅਧਿਕਞ੍ਚੇਵ ਉਤ੍ਤਮਞ੍ਚ, ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇਯੇਵ ਚ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਨ ਵਿਨਾ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦਾ। ਨ ਹਿ ਤਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੋ ਸਤ੍ਤੋ ਠਪੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਾਯੇਵ ਪਨ ਸਬ੍ਬਸੋ ਕਾਯਵਚੀਦ੍ਵਾਰਅਜ੍ਝਾਚਾਰਸੋਤਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਸ੍ਸ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਤਂ ਸੀਲਸਂਵਰਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ। ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰਤੋਪਿ ਚ ਮਗ੍ਗਫਲਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਮੇਵ ਸੀਲਂ ਅਧਿਸੀਲਂ, ਤਂ ਪਨ ਇਧ ਅਨਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। ਨ ਹਿ ਤਂ ਸਮਾਪਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਤਿ।

ਕਾਮਾਵਚਰਾਨਿ ਪਨ ਅਟ੍ਠ ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਾਨਿ, ਲੋਕਿਯਅਟ੍ਠਸਮਾਪਤ੍ਤਿਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਏਕਜ੍ਝਂ ਕਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਮੇਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦਾਨੁਪ੍ਪਾਦੇ ਚਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਿ, ਸਮਾਦਪਨਂ ਸਮਾਦਾਨਞ੍ਚ ਸੀਲੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਾਦਕਂ ਅਟ੍ਠਸਮਾਪਤ੍ਤਿਚਿਤ੍ਤਂ ਪਨ ''ਅਧਿਚਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਞ੍ਹਿ ਅਧਿਸੀਲਂ ਵਿਯ ਸੀਲਾਨਂ ਸਬ੍ਬਲੋਕਿਯਚਿਤ੍ਤਾਨਂ ਅਧਿਕਞ੍ਚੇਵ ਉਤ੍ਤਮਞ੍ਚ, ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦੇਯੇਵ ਚ ਹੋਤਿ, ਨ ਵਿਨਾ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦਾ। ਤਤੋਪਿ ਚ ਮਗ੍ਗਫਲਚਿਤ੍ਤਮੇਵ ਅਧਿਚਿਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਪਨ ਇਧ ਅਨਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। ਨ ਹਿ ਤਂ ਸਮਾਪਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਤਿ।

‘‘ਅਤ੍ਥਿ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਅਤ੍ਥਿ ਯਿਟ੍ਠ’’ਨ੍ਤਿ (ਧ॰ ਸ॰ ੧੩੭੧; ਵਿਭ॰ ੭੯੩; ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੯੨) -ਆਦਿਨਯਪ੍ਪਵਤ੍ਤਂ ਪਨ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸਕਤਞਾਣਂ ਪਞ੍ਞਾ, ਸਾ ਹਿ ਬੁਦ੍ਧੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਪਿ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਪਿ ਲੋਕੇ ਪਵਤ੍ਤਤਿ। ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਤਸ੍ਸਾ ਪਞ੍ਞਾਯ ਬੁਦ੍ਧਾਪਿ ਬੁਦ੍ਧਸਾਵਕਾਪਿ ਮਹਾਜਨਂ ਸਮਾਦਪੇਨ੍ਤਿ। ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਬੁਦ੍ਧੇ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਚ ਕਮ੍ਮਵਾਦਿਨੋ ਚ ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਚ ਮਹਾਰਾਜਾਨੋ ਮਹਾਬੋਧਿਸਤ੍ਤਾ ਚ ਸਮਾਦਪੇਨ੍ਤਿ। ਸਾਮਮ੍ਪਿ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਸਤ੍ਤਾ ਸਮਾਦਿਯਨ੍ਤਿ। ਤਥਾ ਹਿ ਅਙ੍ਕੁਰੋ ਦਸਵਸ੍ਸਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਮਹਾਦਾਨਂ ਅਦਾਸਿ। ਵੇਲਾਮੋ, ਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤਰੋ, ਅਞ੍ਞੇ ਚ ਬਹੂ ਪਣ੍ਡਿਤਮਨੁਸ੍ਸਾ ਮਹਾਦਾਨਾਨਿ ਅਦਂਸੁ। ਤੇ ਤਂ ਕੁਸਲਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਰਿਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਦੇਵੇਸੁ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਚ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭਵਿਂਸੁ। ਤਿਲਕ੍ਖਣਾਕਾਰਪਰਿਚ੍ਛੇਦਕਂ ਪਨ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਂ ‘‘ਅਧਿਪਞ੍ਞਾ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਾ ਹਿ ਅਧਿਸੀਲ-ਅਧਿਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਵਿਯ ਸੀਲਚਿਤ੍ਤਾਨਂ ਸਬ੍ਬਲੋਕਿਯਪਞ੍ਞਾਨਂ ਅਧਿਕਾ ਚੇਵ ਉਤ੍ਤਮਾ ਚ, ਨ ਚ ਵਿਨਾ ਬੁਦ੍ਧੁਪ੍ਪਾਦਾ ਲੋਕੇ ਪਵਤ੍ਤਤਿ। ਤਤੋਪਿ ਚ ਮਗ੍ਗਫਲਪਞ੍ਞਾਵ ਅਧਿਪਞ੍ਞਾ, ਸਾ ਪਨ ਇਧ ਅਨਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਨ ਹਿ ਤਂ ਸਮਾਪਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਤੀਤਿ।

ਤਤ੍ਰਾਤਿ ਤਾਸੁ ਤੀਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਸੁ। **ਯਾਯਂ ਅਧਿਸੀਲਸਿਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਯਾ ਅਯਂ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸੀਲਸਙ੍ਖਾਤਾ ਅਧਿਸੀਲਸਿਕ੍ਖਾ। **ਏਤਂ ਸਾਜੀਵਂ ਨਾਮਾ**ਤਿ ਏਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਭਗਵਤਾ ਵਿਨਯੇ ਠਪਿਤਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ, ਯਸ੍ਮਾ ਏਤ੍ਥ ਨਾਨਾਦੇਸਜਾਤਿਗੋਤ੍ਤਾਦਿਭੇਦਭਿਨ੍ਨਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਹ ਜੀਵਨ੍ਤਿ ਏਕਜੀਵਿਕਾ ਸਭਾਗਜੀਵਿਕਾ ਸਭਾਗਵੁਤ੍ਤਿਨੋ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਸਾਜੀਵ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਿਕ੍ਖਤੀ**ਤਿ ਤਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਧਿਕਰਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ‘‘ਯਥਾਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਨੁ ਖੋ ਸਿਕ੍ਖਾਮਿ ਨ ਸਿਕ੍ਖਾਮੀ’’ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਸਿਕ੍ਖਤਿ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚਾਯਮੇਤਸ੍ਮਿਂ ਸਾਜੀਵਸਙ੍ਖਾਤੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਯੇਵ ਸਿਕ੍ਖਤਿ, ਸਿਕ੍ਖਾਯਪਿ ਸਿਕ੍ਖਤਿ, ‘‘ਏਤਂ ਸਾਜੀਵਂ ਨਾਮਾ’’ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਪਨ ਅਨਨ੍ਤਰਸ੍ਸ ਪਦਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ‘‘ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਿਕ੍ਖਤੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਤਂ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਅਥ ਖੋ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ – ਤਸ੍ਸਾ ਚ ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਸਿਕ੍ਖਂ ਪਰਿਪੂਰੇਨ੍ਤੋ ਸਿਕ੍ਖਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਅਵੀਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਸਿਕ੍ਖਤੀਤਿ। **ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਸਾਜੀਵਸਮਾਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਅਨਨ੍ਤਰਸ੍ਸ ਸਾਜੀਵਪਦਸ੍ਸੇਵ ਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਮ੍ਪਿ ਸਮਾਪਨ੍ਨੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਿਕ੍ਖਾਸਮਾਪਨ੍ਨੋਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਸਤਿ ‘‘ਸਿਕ੍ਖਾਸਾਜੀਵਸਮਾਪਨ੍ਨੋ’’ਤਿ ਏਤਸ੍ਸ ਪਦਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨਮ੍ਪਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਹੋਤਿ।

ਸਿਕ੍ਖਾਸਾਜੀਵਪਦਭਾਜਨੀਯਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਵਿਭਙ੍ਗਵਣ੍ਣਨਾ

ਸਿਕ੍ਖਂ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਯ ਦੁਬ੍ਬਲਜਂ ਅਨਾਵਿਕਤ੍ਵਾਤਿ ਸਿਕ੍ਖਞ੍ਚ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਦੁਬ੍ਬਲਭਾਵਞ੍ਚ ਅਪ੍ਪਕਾਸੇਤ੍ਵਾ। ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਦੁਬ੍ਬਲਜੇ ਆਵਿਕਤੇਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾਵ ਹੋਤਿ, ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਪਨ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾਯ ਦੁਬ੍ਬਲਜਂ ਆਵਿਕਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਦੁਬ੍ਬਲਜਂ ਅਨਾਵਿਕਤ੍ਵਾ’’ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਦੇਨ ਨ ਕੋਚਿ ਵਿਸੇਸਤ੍ਥੋ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਯਥਾ ਪਨ ‘‘ਦਿਰਤ੍ਤਤਿਰਤ੍ਤਂ ਸਹਸੇਯਜਂ ਕਪ੍ਪੇਯਜਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਦਿਰਤ੍ਤਵਚਨੇਨ ਨ ਕੋਚਿ ਵਿਸੇਸਤ੍ਥੋ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਕੇਵਲਂ ਲੋਕਵੋਹਾਰਵਸੇਨ ਬਜਞ੍ਜਨਸਿਲਿਟ੍ਠਤਾਯ ਮੁਖਾਰੂਲ੍ਹਤਾਯ ਏਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਵਮਿਦਮ੍ਪਿ ਵੋਹਾਰਵਸੇਨ ਬਜਞ੍ਜਨਸਿਲਿਟ੍ਠਤਾਯ ਮੁਖਾਰੂਲ੍ਹਤਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਯਸ੍ਮਾ ਵਾ ਭਗਵਾ ਸਾਤ੍ਥਂ ਸਬਜਞ੍ਜਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਸੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਸਿਕ੍ਖਂ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਯਾ’’ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਤ੍ਥਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਦੁਬ੍ਬਲਜਂ ਅਨਾਵਿਕਤ੍ਵਾ’’ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਬਜਞ੍ਜਨਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤਿ। ਪਰਿਵਾਰਕਪਦਵਿਰਹਿਤਞ੍ਹਿ ਏਕਮੇਵ ਅਤ੍ਥਪਦਂ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਂ ਪਰਿਵਾਰਵਿਰਹਿਤੋ ਰਾਜਾ ਵਿਯ, ਵਤ੍ਥਾਲਙ੍ਕਾਰਵਿਰਹਿਤੋ ਵਿਯ ਚ ਪੁਰਿਸੋ ਨ ਸੋਭਤਿ; ਪਰਿਵਾਰਕੇਨ ਪਨ ਅਤ੍ਥਾਨੁਲੋਮੇਨ ਸਹਾਯਪਦੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਤਂ ਸੋਭਤੀਤਿ।

ਯਸ੍ਮਾ ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਸ੍ਸ ਏਕਚ੍ਚਂ ਦੁਬ੍ਬਲਜਾਵਿਕਮ੍ਮਂ ਅਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ‘‘ਸਿਕ੍ਖਂ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਯਾ’’ਤਿਪਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਂ ਵਿਵਰਨ੍ਤੋ ‘‘ਦੁਬ੍ਬਲਜਂ ਅਨਾਵਿਕਤ੍ਵਾ’’ਤਿ ਆਹ।

ਤਤ੍ਥ ਸਿਯਾ ਯਸ੍ਮਾ ਨ ਸਬ੍ਬਂ ਦੁਬ੍ਬਲ੍ਯਾਵਿਕਮ੍ਮਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਦੁਬ੍ਬਲ੍ਯਂ ਅਨਾਵਿਕਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਪਠਮਂ ਵਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਨਿਯਮਨਤ੍ਥਂ ''ਸਿਕ੍ਖਂ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਯਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਨ; ਕਸ੍ਮਾ? ਅਤ੍ਥਾਨੁਕ੍ਕਮਾਭਾਵਤੋ। ''ਸਿਕ੍ਖਾਸਾਜੀਵਸਮਾਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਯਂ ਸਿਕ੍ਖਂ ਸਮਾਪਨ੍ਨੋ, ਤਂ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਯਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨੇਵ ਅਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞਥਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਦਮੇਵ ਪਠਮਂ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ।

ਅਪਿਚ ਅਨੁਪਟਿਪਾਟਿਯਾਪਿ ਏਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਕਥਂ? ''ਸਿਕ੍ਖਾਸਾਜੀਵਸਮਾਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਂ ਸਿਕ੍ਖਂ ਸਮਾਪਨ੍ਨੋ ਤਂ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਯ ਯਞ੍ਚ ਸਾਜੀਵਂ ਸਮਾਪਨ੍ਨੋ ਤਤ੍ਥ ਦੁਬ੍ਬਲ੍ਯਂ ਅਨਾਵਿਕਤ੍ਵਾਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਦੁਬ੍ਬਲ੍ਯਾਵਿਕਮ੍ਮਾਨਂ ਵਿਸੇਸਾਵਿਸੇਸਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਲਕ੍ਖਣਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਅਤ੍ਥਿ ਭਿਕ੍ਖਵੇ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਤ੍ਥਿ ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਦ੍ਵੇ ਮਾਤਿਕਾਪਦਾਨਿ; ਤਾਨਿ ਵਿਭਜਨ੍ਤੋ **"ਕਥਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖਵੇ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਅਨੁਤ੍ਤਾਨਪਦਵਣ੍ਣਨਾ – **ਕਥ**ਨ੍ਤਿ ਕੇਨ ਆਕਾਰੇਨ। **ਦੁਬ੍ਬਲ੍ਯਾਵਿਕਮ੍ਮਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਦੁਬ੍ਬਲ੍ਯਸ੍ਸ ਆਵਿਕਮ੍ਮਞ੍ਚ। **ਇਧਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ। **ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋ**ਤਿ ਅਨਭਿਰਤਿਯਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਕਿਚ੍ਛਜੀਵਿਕਪ੍ਪਤ੍ਤੋ। ਅਥ ਵਾ ਅਜ੍ਜ ਯਾਮਿ, ਸ੍ਵੇ ਯਾਮਿ, ਇਤੋ ਯਾਮਿ, ਏਤ੍ਥ ਯਾਮੀਤਿ ਉਦ੍ਧਂ ਕਣ੍ਠਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਮਾਨੋ, ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਅਨੇਕਗ੍ਗੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਅਨਭਿਰਤੋ**ਤਿ ਸਾਸਨੇ ਅਭਿਰਤਿਵਿਰਹਿਤੋ।

ਸਾਮਞ੍ਞਾ ਚਵਿਤੁਕਾਮੋਤਿ ਸਮਣਭਾਵਤੋ ਅਪਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ। **ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇਨ। ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ। ''ਕਣ੍ਠੇ ਆਸਤ੍ਤੇਨ ਅਟ੍ਟੀਯੇਯ੍ਯ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਪਾਰਾ॰ ੧੬੨) ਪਨ ਯਥਾਲਕ੍ਖਣਂ ਕਰਣਵਚਨੇਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਅਟ੍ਟੀਯਮਾਨੋ**ਤਿ ਅਟ੍ਟਂ ਪੀਲ਼ਿਤਂ ਦੁਕ੍ਖਿਤਂ ਵਿਯ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਆਚਰਮਾਨੋ; ਤੇਨ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇਨ ਅਟ੍ਟੋ ਕਰਿਯਮਾਨੋ ਪੀਲ਼ਿਯਮਾਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਹਰਾਯਮਾਨੋ**ਤਿ ਲਜ੍ਜਮਾਨੋ। **ਜਿਗੁਚ੍ਛਮਾਨੋ**ਤਿ ਅਸੁਚਿਂ ਵਿਯ ਤਂ ਜਿਗੁਚ੍ਛਨ੍ਤੋ। **ਗਿਹਿਭਾਵਂ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨੋ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨਿਯੇਵ। **ਯਂਨੂਨਾਹਂ ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਯਂਨੂਨਾ**ਤਿ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕਦਸ੍ਸਨੇ ਨਿਪਾਤੋ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ''ਸਚਾਹਂ ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖੇਯ੍ਯਂ, ਸਾਧੁ ਵਤ ਮੇ ਸਿਯਾ''ਤਿ। **ਵਦਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਏਤੇਹਿ ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਵਾ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨੇਹਿ ਵਚੀਭੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਦਤਿ ਚੇਵ, ਯਸ੍ਸ ਚ ਵਦਤਿ, ਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤਿ ਜਾਨਾਪੇਤਿ। **ਏਵਮ੍ਪੀ**ਤਿ ਉਪਰਿਮਤ੍ਥਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡਨਤ੍ਥੋ ਪਿਕਾਰੋ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਦੁਬ੍ਬਲ੍ਯਾਵਿਕਮ੍ਮਞ੍ਚੇਵ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾ ਚ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾ, ਅਞ੍ਞਥਾਪਿ।

ਇਦਾਨਿ ਤਂ ਅਞ੍ਞਥਾਪਿ ਦੁਬ੍ਬਲ੍ਯਾਵਿਕਮ੍ਮਂ ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਚ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਅਥ ਵਾ ਪਨਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਅਤ੍ਥਤੋ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। ਪਦਤੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ''ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖੇਯ੍ਯਂ, ਧਮ੍ਮਂ, ਸਙ੍ਘਂ, ਸਿਕ੍ਖਂ, ਵਿਨਯਂ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਉਦ੍ਦੇਸਂ, ਉਪਜ੍ਝਾਯਂ, ਆਚਰਿਯਂ, ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਂ, ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਂ, ਸਮਾਨੁਪਜ੍ਝਾਯਕਂ, ਸਮਾਨਾਚਰਿਯਕਂ, ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਚੁਦ੍ਦਸ ਪਦਾਨਿ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਾਕਾਰੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ।

ਗਿਹੀ ਅਸ੍ਸਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ''ਗਿਹੀ, ਉਪਾਸਕੋ, ਆਰਾਮਿਕੋ, ਸਾਮਣੇਰੋ, ਤਿਤ੍ਥਿਯੋ, ਤਿਤ੍ਥਿਯਸਾਵਕੋ, ਅਸ੍ਸਮਣੋ, ਅਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਿਯੋ ਅਸ੍ਸ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਅਟ੍ਠ ਪਦਾਨਿ ''ਅਸ੍ਸ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਭਾਵਵਿਕਪ੍ਪਾਕਾਰੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। ਏਵਂ ''ਯਂਨੂਨਾਹ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾਨਿ ਦ੍ਵਾਵੀਸਤਿ ਪਦਾਨਿ।

੪੬. ਯਥਾ ਚ ਏਤਾਨਿ, ਏਵਂ ''ਯਦਿ ਪਨਾਹਂ, ਅਪਾਹਂ, ਹਨ੍ਦਾਹਂ, ਹੋਤਿ ਮੇ''ਤਿ ਇਮੇਸੁ ਏਕਮੇਕੇਨ ਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾਨਿ ਦ੍ਵਾਵੀਸਤੀਤਿ ਸਬ੍ਬਾਨੇਵ ਸਤਞ੍ਚ ਦਸ ਚ ਪਦਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ।

੪੭. ਤਤੋ ਪਰਂ ਸਰਿਤਬ੍ਬਵਤ੍ਥੁਦਸ੍ਸਨਨਯੇਨ ਪਵਤ੍ਤਾਨਿ ''ਮਾਤਰਂ ਸਰਾਮੀ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਸਤ੍ਤਰਸ ਪਦਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ **ਖੇਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਲਿਖੇਤ੍ਤਾਦਿਂ। **ਵਤ੍ਥੁ**ਨ੍ਤਿ ਤਿਣਪਣ੍ਣਸਾਕਫਲਾਫਲਸਮੁਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠਾਨਂ। **ਸਿਪ੍ਪ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਪੇਸਕਾਰਸਿਪ੍ਪਾਦਿਕਂ।

੪੮. ਤਤੋ ਪਰਂ ਸਕਿਞ੍ਚਨਸਪਲਿਬੋਧਭਾਵਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਾਨਿ ''ਮਾਤਾ ਮੇ ਅਤ੍ਥਿ, ਸਾ ਮਯਾ ਪੋਸੇਤਬ੍ਬਾ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਨਵ ਪਦਾਨਿ।

੪੯. ਤਤੋ ਪਰਂ ਸਨਿਸ੍ਸਯਸਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਭਾਵਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਾਨਿ ''ਮਾਤਾ ਮੇ ਅਤ੍ਥਿ, ਸਾ ਮਂ ਪੋਸੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਸੋਲ਼ਸ ਪਦਾਨਿ।

੫੦. ਤਤੋ ਪਰਂ ਏਕਭਤ੍ਤੇਕਸੇਯ੍ਯਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਾਨਂ ਦੁਕ੍ਕਰਭਾਵਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਾਨਿ ''ਦੁਕ੍ਕਰ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਅਟ੍ਠ ਪਦਾਨਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਦੁਕ੍ਕਰ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਭਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਕਰਣੇ ਦੁਕ੍ਕਰਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਨ ਸੁਕਰ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਕਰਭਾਵਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤਿ। ਏਵਂ **ਦੁਚ੍ਚਰਂ ਨ ਸੁਚਰ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ। **ਨ ਉਸ੍ਸਹਾਮੀ**ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਉਸ੍ਸਾਹਾਭਾਵਂ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਨ ਵਿਸਹਾਮੀ**ਤਿ ਅਸਯ੍ਹਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਨ ਰਮਾਮੀ**ਤਿ ਰਤਿਯਾ ਅਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਨਾਭਿਰਮਾਮੀ**ਤਿ ਅਭਿਰਤਿਯਾ ਅਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਏਵਂ ਇਮਾਨਿ ਚ ਪਞ੍ਚਾਸ, ਪੁਰਿਮਾਨਿ ਚ ਦਸੁਤ੍ਤਰਸਤਨ੍ਤਿ ਸਟ੍ਠਿਸਤਂ ਪਦਾਨਿ ਦੁਬ੍ਬਲ੍ਯਾਵਿਕਮ੍ਮਵਾਰੇ ਵੁਤ੍ਤਾਨੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

੫੧. ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਵਾਰੇਪਿ ''ਕਥਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖਵੇ''ਤਿ ਆਦਿ ਸਬ੍ਬਂ ਅਤ੍ਥਤੋ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। ਪਦਤੋ ਪਨੇਤ੍ਥਾਪਿ ''ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮਿ, ਧਮ੍ਮਂ, ਸਙ੍ਘਂ, ਸਿਕ੍ਖਂ, ਵਿਨਯਂ, ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਉਦ੍ਦੇਸਂ, ਉਪਜ੍ਝਾਯਂ, ਆਚਰਿਯਂ, ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਂ, ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਂ, ਸਮਾਨੁਪਜ੍ਝਾਯਕਂ, ਸਮਾਨਾਚਰਿਯਕਂ, ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਚੁਦ੍ਦਸ ਪਦਾਨਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਵਚਨਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇਨ ਪਵਤ੍ਤਾਨਿ। ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੁ ਚ ''ਵਦਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤੀ''ਤਿ ਵਚਨਸ੍ਸ ਅਯਮਤ੍ਥੋ – ਵਚੀਭੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਦਤਿ, ਯਸ੍ਸ ਚ ਵਦਤਿ ਤਂ ਤੇਨੇਵ ਵਚੀਭੇਦੇਨ ''ਅਯਂ ਸਾਸਨਂ ਜਹਿਤੁਕਾਮੋ ਸਾਸਨਤੋ ਮੁਚ੍ਚਿਤੁਕਾਮੋ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਂ ਚਜਿਤੁਕਾਮੋ ਇਮਂ ਵਾਕ੍ਯਭੇਦਂ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤਿ ਸਾਵੇਤਿ ਜਾਨਾਪੇਤਿ।

ਸਚੇ ਪਨਾਯਂ ''ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਕਾਮੋ ਪਦਪਚ੍ਚਾਭਟ੍ਠਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮਿ ਬੁਦ੍ਧ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਵਦੇਯ੍ਯ। ਮਿਲਕ੍ਖਭਾਸਾਸੁ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਭਾਸਾਯ ਤਮਤ੍ਥਂ ਵਦੇਯ੍ਯ। ''ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਕਾਮੋ ਉਪ੍ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ''ਧਮ੍ਮਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿ ਵਾ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਵਿਭਙ੍ਗੇ ''ਪਠਮਂ ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਕਾਮੋ ''ਦੁਤਿਯਂ ਝਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਤਿ, ਸਚੇ ਯਸ੍ਸ ਵਦਤਿ ਸੋ ''ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਂ ਚਜਿਤੁਕਾਮੋ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਵਦਤੀ''ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਜਾਨਾਤਿ, ਵਿਰਦ੍ਧਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ; ਖੇਤ੍ਤਮੇਵ ਓਤਿਣ੍ਣਂ, ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾਵ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾ। ਸਕ੍ਕਤ੍ਤਾ ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਤ੍ਤਾ ਵਾ ਚੁਤਸਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਚੁਤੋਵ ਹੋਤਿ ਸਾਸਨਾ।

ਸਚੇ ਪਨ ''ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਿ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ, ''ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਾ, ''ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਵਾਤਿ ਅਤੀਤਾਨਾਗਤਪਰਿਕਪ੍ਪਵਚਨੇਹਿ ਵਦਤਿ, ਦੂਤਂ ਵਾ ਪਹਿਣਾਤਿ, ਸਾਸਨਂ ਵਾ ਪੇਸੇਤਿ, ਅਕ੍ਖਰਂ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਹਤ੍ਥਮੁਦ੍ਦਾਯ ਵਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਤਿ, ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾ। ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਾਰੋਚਨਂ ਪਨ ਹਤ੍ਥਮੁਦ੍ਦਾਯਪਿ ਸੀਸਂ ਏਤਿ। ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਕਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਂ ਵਚੀਭੇਦਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਸੀਸਂ ਏਤਿ। ਵਚੀਭੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤੋਪਿ ਚ ਯਦਿ ''ਅਯਮੇਵ ਜਾਨਾਤੂ''ਤਿ ਏਕਂ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਸੋਯੇਵ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾ। ਅਥ ਸੋ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਞ੍ਞੋ ਸਮੀਪੇ ਠਿਤੋ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾ। ਅਥ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਠਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ''ਏਤੇਸਂ ਆਰੋਚੇਮੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤੇਸੁ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਜਾਨਨ੍ਤੇਪਿ ਦ੍ਵੀਸੁ ਜਾਨਨ੍ਤੇਸੁਪਿ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾਵ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾ। ਏਵਂ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇਸੁਪਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਸਚੇ ਪਨ ਅਨਭਿਰਤਿਯਾ ਪੀਲ਼ਿਤੋ ਸਭਾਗੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਰਿਸਙ੍ਕਮਾਨੋ ''ਯੋ ਕੋਚਿ ਜਾਨਾਤੂ''ਤਿ ਉਚ੍ਚਸਦ੍ਦਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ''ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਅਵਿਦੂਰੇ ਠਿਤੋ ਨਵਕਮ੍ਮਿਕੋ ਵਾ ਅਞ੍ਞੋ ਵਾ ਸਮਯਞ੍ਞੂ ਪੁਰਿਸੋ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤੋ ਅਯਂ ਸਮਣੋ ਗਿਹਿਭਾਵਂ ਪਤ੍ਥੇਤਿ, ਸਾਸਨਤੋ ਚੁਤੋ''ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾਵ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾ। ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਪਨ ਅਪੁਬ੍ਬਂ ਅਚਰਿਮਂ ਦੁਜ੍ਜਾਨਂ,

ਸਚੇ ਆਵਜ੍ਜਨਸਮਯੇ ਜਾਨਾਤਿ; ਯਥਾ ਪਕਤਿਯਾ ਲੋਕੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਵਚਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾ। ਅਥ ਅਪਰਭਾਗੇ ‘‘ਕਿੰ ਇਮਿਨਾ ਵੁਤ੍ਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਕਙ੍ਖਨ੍ਤੋ ਚਿਰੇਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਞ੍ਚ ਉਪਰਿ ਅਭੂਤਾਰੋਚਨਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾ-ਅਤ੍ਤਕਾਮਦੁਟ੍ਠਦੋਸਭੂਤਾ-ਰੋਚਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਚ ਏਕਪਰਿਚ੍ਛੇਦਾਨਿ। ਆਵਜ੍ਜਨਸਮਯੇ ਞਾਤੇ ਏਵ ਸੀਸੰ ਏਨ੍ਤਿ, ‘‘ਕਿੰ ਅਯੰ ਭਣਤੀ’’ਤਿ ਕਙ੍ਖਤਾ ਚਿਰੇਨ ਞਾਤੇ ਸੀਸੰ ਨ ਏਨ੍ਤਿ। ਯਥਾ ਚਾਯੰ ‘‘ਬੁਦ੍ਧੰ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ’’ਤਿ ਪਦੇ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੁਤ੍ਤੋ; ਏਵੰ ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੁ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਯਦਾ ਸਿਕ੍ਖਾ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾ ਹੋਤਿ, ਤਦਾ ‘‘ਯਨ੍ਨੂਨਾਹੰ ਬੁਦ੍ਧੰ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖੇਯ੍ਯ’’ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਅਵਦਤਾਪਿ ਦੁਬ੍ਬਲ੍ਯੰ ਆਵਿਕਤਮੇਵ ਹੋਤਿ; ਤਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਪਦਾਨੰ ਅਵਸਾਨੇ ਵੁਤ੍ਤੰ – **‘‘ਏਵਮ੍ਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦੁਬ੍ਬਲ੍ਯਾਵਿਕਮ੍ਮਞ੍ਚੇਵ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾ ਚ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾ’’**ਤਿ।

ਤਤੋ ਪਰੰ **ਗਿਹੀਤਿ ਮੰ ਧਾਰੇਹੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਚੇਪਿ ‘‘ਗਿਹੀ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਗਿਹੀ ਹੋਮੀ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਗਿਹੀ ਜਾਤੋਮ੍ਹੀ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਗਿਹਿਮ੍ਹੀ’’ਤਿ ਵਾ ਵਦਤਿ, ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾ। ਸਚੇ ਪਨ ‘‘ਅਜ੍ਜ ਪਟ੍ਠਾਯ ਗਿਹੀਤਿ ਮੰ ਧਾਰੇਹੀ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਜਾਨਾਹੀ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਸਞ੍ਜਾਨਾਹੀ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਮਨਸਿ ਕਰੋਹੀ’’ਤਿ ਵਾ ਵਦਤਿ, ਅਰਿਯਕੇਨ ਵਾ ਵਦਤਿ ਮਿਲਕ੍ਖਕੇਨ ਵਾ; ਏਵਮੇਤਸ੍ਮਿੰ ਅਤ੍ਥੇ ਵੁਤ੍ਤੇ ਯਸ੍ਸ ਵਦਤਿ, ਸਚੇ ਸੋ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾ। ਏਸ ਨਯੋ ਸੇਸੇਸੁਪਿ ‘‘ਉਪਾਸਕੋ’’ਤਿਆਦੀਸੁ ਸਤ੍ਤਸੁ ਪਦੇਸੁ। ਏਵੰ ਇਮਾਨਿ ਚ ਅਟ੍ਠ, ਪੁਰਿਮਾਨਿ ਚ ਚੁਦ੍ਦਸਾਤਿ ਦ੍ਵਾਵੀਸਤਿ ਪਦਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ।

੫੨. ਇਤੋ ਪਰੰ ਪੁਰਿਮਾਨੇਵ ਚੁਦ੍ਦਸ ਪਦਾਨਿ ‘‘ਅਲੰ ਮੇ, ਕਿਨ੍ਨੁ ਮੇ, ਨ ਮਮਤ੍ਥੋ, ਸੁਮੁਤ੍ਤਾਹ’’ਨ੍ਤਿ ਇਮੇਹਿ ਚਤੂਹਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਛਪ੍ਪਞ੍ਞਾਸ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਅਲ**ਨ੍ਤਿ ਹੋਤੁ, ਪਰਿਯਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਿਨ੍ਨੁ ਮੇ**ਤਿ ਕਿੰ ਮਯ੍ਹੰ ਕਿਚ੍ਚੰ, ਕਿੰ ਕਰਣੀਯੰ, ਕਿੰ ਸਾਧੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨ ਮਮਤ੍ਥੋ**ਤਿ ਨਤ੍ਥਿ ਮਮ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੁਮੁਤ੍ਤਾਹ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਮੁਤ੍ਤੋ ਅਹੰ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ਏਵੰ ਇਮਾਨਿ ਚ ਛਪ੍ਪਞ੍ਞਾਸ ਪੁਰਿਮਾਨਿ ਚ ਦ੍ਵਾਵੀਸਤੀਤਿ ਅਟ੍ਠਸਤ੍ਤਤਿ ਪਦਾਨਿ ਸਰੂਪੇਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ।

੫੩. ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਤੇਸੰ ਵੇਵਚਨੇਹਿਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨੰ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ **‘‘ਯਾਨਿ ਵਾ ਪਨਞ੍ਞਾਨਿਪੀ’’**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਯਾਨਿ ਵਾ ਪਨਞ੍ਞਾਨਿਪੀ**ਤਿ ਪਾਲ੍ਹਿਯੰ ‘‘ਬੁਦ੍ਧ’’ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਆਗਤਪਦਾਨਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਯਾਨਿ ਅਞ੍ਞਾਨਿ ਅਤ੍ਥਿ। **ਬੁਦ੍ਧਵੇਵਚਨਾਨਿ** ਵਾਤਿ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਵਾ ਪਰਿਯਾਯਨਾਮਾਨਿ...ਪੇ॰... ਅਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ ਵਾ। ਤਤ੍ਥ ਵਣ੍ਣਪਟ੍ਠਾਨੇ ਆਗਤੰ ਨਾਮਸਹਸ੍ਸੰ ਉਪਾਲਿਗਾਥਾਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੨.੭੬) ਨਾਮਸਤੰ ਅਞ੍ਞਾਨਿ ਚ ਗੁਣਤੋ ਲਬ੍ਭਮਾਨਾਨਿ ਨਾਮਾਨਿ ‘‘ਬੁਦ੍ਧਵੇਵਚਨਾਨੀ’’ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਸਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਨਾਮਾਨਿ ਧਮ੍ਮਵੇਵਚਨਾਨੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ।

ਅਯੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਯੋਜਨਾ – **ਬੁਦ੍ਧੰ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ**ਤਿ ਨ ਵੇਵਚਨੇਨ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨੰ ਯਥਾਰੁਤਮੇਵ। ‘‘ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੰ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮਿ, ਅਨਨ੍ਤਬੁਦ੍ਧਿੰ, ਅਨੋਮਬੁਦ੍ਧਿੰ, ਬੋਧਿਪਞ੍ਞਾਣੰ, ਧੀਰੰ, ਵਿਗਤਮੋਹੰ, ਪਭਿਨ੍ਨਖੀਲੰ, ਵਿਜਿਤਵਿਜਯੰ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ’’ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਬੁਦ੍ਧਵੇਵਚਨੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨੰ।

ਧਮ੍ਮੰ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀਤਿ ਨ ਵੇਵਚਨੇਨ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨੰ, ਯਥਾਰੁਤਮੇਵ। ‘‘ਸ੍ਵਾਕ੍ਖਾਤੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮਿ, ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਕੰ, ਅਕਾਲਿਕੰ, ਏਹਿਪਸ੍ਸਿਕੰ, ਓਪਨੇਯ੍ਯਿਕੰ, ਪਚ੍ਚਤ੍ਤੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ ਵਿਞ੍ਞੂਹਿ ਧਮ੍ਮੰ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮਿ। ਅਸਙ੍ਖਤੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮਿ; ਵਿਰਾਗੰ, ਨਿਰੋਧੰ, ਅਮਤੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮਿ, ਦੀਘਨਿਕਾਯੰ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮਿ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਜਾਲੰ ਮਜ੍ਝਿਮਨਿਕਾਯੰ, ਮੂਲਪਰਿਯਾਯੰ, ਸੰਯੁਤ੍ਤਨਿਕਾਯੰ, ਓਘਤਰਣੰ, ਅਙ੍ਗੁਤ੍ਤਰਨਿਕਾਯੰ, ਚਿਤ੍ਤਪਰਿਯਾਦਾਨੰ, ਖੁਦ੍ਦਕਨਿਕਾਯੰ, ਜਾਤਕੰ, ਅਭਿਧਮ੍ਮੰ, ਕੁਸਲੰ ਧਮ੍ਮੰ, ਅਕੁਸਲੰ ਧਮ੍ਮੰ, ਅਬ੍ਯਾਕਤੰ ਧਮ੍ਮੰ, ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨੰ, ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨੰ, ਇਦ੍ਧਿਪਾਦੰ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯੰ, ਬਲੰ, ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗੰ, ਮਗ੍ਗੰ, ਫਲੰ, ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ’’ਤਿ ਚਤੁਰਾਸੀਤਿਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਸਹਸ੍ਸੇਸੁ ਏਕਧਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਸ੍ਸਪਿ ਨਾਮੰ ਧਮ੍ਮਵੇਵਚਨਮੇਵ। ਏਵੰ ਧਮ੍ਮਵੇਵਚਨੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨੰ ਹੋਤਿ।

ਸਙ੍ਘਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀਤਿ ਨ ਵੇਵਚਨੇਨ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ। ‘‘ਸੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਂ ਸਙ੍ਘਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮਿ, ਉਜੁਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਂ, ਞਾਯਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਂ, ਸਾਮੀਚਿਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਂ ਸਙ੍ਘਂ, ਚਤੁਪੁਰਿਸਯੁਗਂ ਸਙ੍ਘਂ, ਅਟ੍ਠਪੁਰਿਸਪੁਗ੍ਗਲਂ ਸਙ੍ਘਂ, ਆਹੁਨੇਯ੍ਯਂ ਸਙ੍ਘਂ, ਪਾਹੁਨੇਯ੍ਯਂ, ਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯਂ, ਅਞ੍ਜਲਿਕਰਣੀਯਂ, ਅਨੁਤ੍ਤਰਂ ਪੁਞ੍ਞਕ੍ਖੇਤ੍ਤਂ ਸਙ੍ਘਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ’’ਤਿ ਏਵਂ ਸਙ੍ਘਵੇਵਚਨੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ।

ਸਿਕ੍ਖਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀਤਿ ਨ ਵੇਵਚਨੇਨ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ। ‘‘ਭਿਕ੍ਖੁਸਿਕ੍ਖਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਸਿਕ੍ਖਂ, ਅਧਿਸੀਲਸਿਕ੍ਖਂ, ਅਧਿਚਿਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਂ, ਅਧਿਪਞ੍ਞਾਸਿਕ੍ਖਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ’’ਤਿ ਏਵਂ ਸਿਕ੍ਖਾਵੇਵਚਨੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ।

ਵਿਨਯਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀਤਿ ਨ ਵੇਵਚਨੇਨ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ। ‘‘ਭਿਕ੍ਖੁਵਿਨਯਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਵਿਨਯਂ, ਪਠਮਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ, ਦੁਤਿਯਂ ਤਤਿਯਂ ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ, ਪਾਟਿਦੇਸਨੀਯਂ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ’’ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਵਿਨਯਵੇਵਚਨੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ।

ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀਤਿ ਨ ਵੇਵਚਨੇਨ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ। ‘‘ਭਿਕ੍ਖੁਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ’’ਤਿ ਏਵਂ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਵੇਵਚਨੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ।

ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀਤਿ ਨ ਵੇਵਚਨੇਨ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ। ‘‘ਭਿਕ੍ਖੁਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਂ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਂ , ਪਠਮਂ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਂ, ਦੁਤਿਯਂ ਤਤਿਯਂ ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਪਞ੍ਚਮਂ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਂ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੁਦ੍ਦੇਸਂ, ਅਨਨ੍ਤਬੁਦ੍ਧਿਉਦ੍ਦੇਸਂ, ਅਨੋਮਬੁਦ੍ਧਿਉਦ੍ਦੇਸਂ, ਬੋਧਿਪਞ੍ਞਾਣੁਦ੍ਦੇਸਂ, ਧੀਰੁਦ੍ਦੇਸਂ, ਵਿਗਤਮੋਹੁਦ੍ਦੇਸਂ, ਪਭਿਨ੍ਨਖੀਲੁਦ੍ਦੇਸਂ, ਵਿਜਿਤਵਿਜਯੁਦ੍ਦੇਸਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ’’ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਉਦ੍ਦੇਸਵੇਵਚਨੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ।

ਉਪਜ੍ਝਾਯਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀਤਿ ਨ ਵੇਵਚਨੇਨ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ। ‘‘ਯੋ ਮਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ, ਯੋ ਮਂ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਸਿ, ਯਸ੍ਸ ਮੂਲੇਨਾਹਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਯਸ੍ਸ ਮੂਲੇਨਾਹਂ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਯਸ੍ਸਮੂਲਿਕਾ ਮਯ੍ਹਂ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ, ਯਸ੍ਸਮੂਲਿਕਾ ਮਯ੍ਹਂ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਤਾਹਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ’’ਤਿ ਏਵਂ ਉਪਜ੍ਝਾਯਵੇਵਚਨੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ।

ਆਚਰਿਯਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀਤਿ ਨ ਵੇਵਚਨੇਨ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ। ‘‘ਯੋ ਮਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ, ਯੋ ਮਂ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵੇਸਿ, ਯਾਹਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਸਾਮਿ, ਯਾਹਂ ਉਦ੍ਦਿਸਾਪੇਮਿ, ਯਾਹਂ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਮਿ, ਯੋ ਮਂ ਉਦ੍ਦਿਸਤਿ, ਯੋ ਮਂ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਪੇਤਿ ਤਾਹਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ’’ਤਿ ਏਵਂ ਆਚਰਿਯਵੇਵਚਨੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ।

ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀਤਿ ਨ ਵੇਵਚਨੇਨ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ। ‘‘ਯਾਹਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿਂ, ਯਾਹਂ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਸਿਂ, ਮਯ੍ਹਂ ਮੂਲੇਨ ਯੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਮਯ੍ਹਂ ਮੂਲੇਨ ਯੋ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਮਯ੍ਹਂਮੂਲਿਕਾ ਯਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ, ਮਯ੍ਹਂ ਮੂਲਿਕਾ ਯਸ੍ਸ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਤਾਹਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ’’ਤਿ ਏਵਂ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਵੇਵਚਨੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ।

ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀਤਿ ਨ ਵੇਵਚਨੇਨ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ। ‘‘ਯਾਹਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿਂ, ਯਾਹਂ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵੇਸਿਂ, ਯੋ ਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਸਤਿ, ਯੋ ਮਂ ਉਦ੍ਦਿਸਾਪੇਤਿ, ਯੋ ਮਂ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਤਿ, ਯਸ੍ਸਾਹਂ ਉਦ੍ਦਿਸਾਮਿ, ਯਾਹਂ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਪੇਮਿ ਤਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ’’ਤਿ ਏਵਂ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਵੇਵਚਨੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ।

ਸਮਾਨੁਪਜ੍ਝਾਯਕਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀਤਿ ਨ ਵੇਵਚਨੇਨ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ। ‘‘ਮਯ੍ਹਂ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਯਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ, ਯਂ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਸਿ, ਯੋ ਤਸ੍ਸ ਮੂਲੇਨ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਯੋ ਤਸ੍ਸ ਮੂਲੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ, ਯਸ੍ਸ ਤਮ੍ਮੂਲਿਕਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ, ਯਸ੍ਸ ਤਮ੍ਮੂਲਿਕਾ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਤਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ’’ਤਿ ਏਵਂ ਸਮਾਨੁਪਜ੍ਝਾਯਕਵੇਵਚਨੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ।

ਸਮਾਨਾਚਰਿਯਕਂ ਪਚ੍ਚ੍ਕ੍ਖਾਮੀਤਿ ਨ ਵੇਵਚਨੇਨ ਪਚ੍ਚ੍ਕ੍ਖਾਨਂ। ''ਮਯ੍ਹਂ ਆਚਰਿਯੋ ਯਂ ਪਬ੍ਬਾਜੇਸਿ, ਯਂ ਅਨੁਸ੍ਸਾਵੇਸਿ, ਯੋ ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਸਤਿ, ਯੋ ਤਂ ਉਦ੍ਦਿਸਾਪੇਤਿ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਤਿ, ਯਸ੍ਸ ਮੇ ਆਚਰਿਯੋ ਉਦ੍ਦਿਸਤਿ, ਯਂ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਪੇਤਿ ਤਂ ਪਚ੍ਚ੍ਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਸਮਾਨਾਚਰਿਯਕਵੇਵਚਨੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚ੍ਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ।

ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਂ ਪਚ੍ਚ੍ਕ੍ਖਾਮੀਤਿ ਨ ਵੇਵਚਨੇਨ ਪਚ੍ਚ੍ਕ੍ਖਾਨਂ। ''ਯੇਨਾਹਂ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਧਿਸੀਲਂ ਸਿਕ੍ਖਾਮਿ, ਅਧਿਚਿਤ੍ਤਂ ਅਧਿਪਞ੍ਞਂ ਸਿਕ੍ਖਾਮਿ ਤਂ ਪਚ੍ਚ੍ਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਵੇਵਚਨੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚ੍ਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ।

ਗਿਹੀਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਹੀਤਿ ਨ ਵੇਵਚਨੇਨ ਪਚ੍ਚ੍ਕ੍ਖਾਨਂ। ''ਆਗਾਰਿਕੋਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਹਿ, ਕਸ੍ਸਕੋ, ਵਾਣਿਜੋ, ਗੋਰਕ੍ਖੋ, ਓਕਲ੍ਲਕੋ, ਮੋਲ਼ਿਬਦ੍ਧੋ, ਕਾਮਗੁਣਿਕੋਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਹੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਗਿਹਿਵੇਵਚਨੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚ੍ਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ।

ਉਪਾਸਕੋਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਹੀਤਿ ਨ ਵੇਵਚਨੇਨ ਪਚ੍ਚ੍ਕ੍ਖਾਨਂ। ''ਦ੍ਵੇਵਾਚਿਕੋ ਉਪਾਸਕੋਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਹਿ, ਤੇਵਾਚਿਕੋ ਉਪਾਸਕੋ, ਬੁਦ੍ਧਂ ਸਰਣਗਮਨਿਕੋ, ਧਮ੍ਮਂ ਸਙ੍ਘਂ ਸਰਣਗਮਨਿਕੋ, ਪਞ੍ਚਸਿਕ੍ਖਾਪਦਿਕੋ ਦਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਿਕੋ ਉਪਾਸਕੋਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਹੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਉਪਾਸਕਵੇਵਚਨੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚ੍ਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ।

ਆਰਾਮਿਕੋਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਹੀਤਿ ਨ ਵੇਵਚਨੇਨ ਪਚ੍ਚ੍ਕ੍ਖਾਨਂ। ''ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੋਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਹਿ, ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰੋ, ਅਪ੍ਪਹਰਿਤਕਾਰਕੋ, ਯਾਗੁਭਾਜਕੋ, ਫਲਭਾਜਕੋ, ਖਜ੍ਜਕਭਾਜਕੋਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਹੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਆਰਾਮਿਕਵੇਵਚਨੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚ੍ਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ।

ਸਾਮਣੇਰੋਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਹੀਤਿ ਨ ਵੇਵਚਨੇਨ ਪਚ੍ਚ੍ਕ੍ਖਾਨਂ। ''ਕੁਮਾਰਕੋਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਹਿ, ਚੇਲ੍ਲਕੋ, ਚੇਟਕੋ, ਮੋਲ਼ਿਗਲ੍ਲੋ, ਸਮਣੁਦ੍ਦੇਸੋ'ਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਹੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਸਾਮਣੇਰਵੇਚਨੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚ੍ਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ।

ਤਿਤ੍ਥਿਯੋਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਹੀਤਿ ਨ ਵੇਵਚਨੇਨ ਪਚ੍ਚ੍ਕ੍ਖਾਨਂ। ''ਨਿਗਣ੍ਠੋਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਹਿ, ਆਜੀਵਕੋ, ਤਾਪਸੋ, ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋ, ਪਣ੍ਡਰਙ੍ਗੋਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਹੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਤਿਤ੍ਥਿਯਵੇਵਚਨੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚ੍ਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ।

ਤਿਤ੍ਥਿਯਸਾਵਕੋਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਹੀਤਿ ਨ ਵੇਵਚਨੇਨ ਪਚ੍ਚ੍ਕ੍ਖਾਨਂ। ''ਨਿਗਣ੍ਠਸਾਵਕੋਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਹਿ'' ਆਜੀਵਕ ਤਾਪਸ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕ ਪਣ੍ਡਰਙ੍ਗਸਾਵਕੋਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਹੀਤਿ ਏਵਂ ਤਿਤ੍ਥਿਯਸਾਵਕਵੇਵਚਨੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚ੍ਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ।

ਅਸ੍ਸਮਣੋਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਹੀਤਿ ਨ ਵੇਵਚਨੇਨ ਪਚ੍ਚ੍ਕ੍ਖਾਨਂ। ''ਦੁਸ੍ਸੀਲੋਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਹਿ, ਪਾਪਧਮ੍ਮੋ, ਅਸੁਚਿਸਙ੍ਕਸ੍ਸਰਸਮਾਚਾਰੋ, ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਕਮ੍ਮਨ੍ਤੋ, ਅਸ੍ਸਮਣੋ ਸਮਣਪਟਿਞ੍ਞੋ, ਅਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਪਟਿਞ੍ਞੋ, ਅਨ੍ਤੋਪੂਤਿ, ਅਵਸ੍ਸੁਤੋ, ਕਸਮ੍ਬੁਜਾਤੋ, ਕੋਣ੍ਠੋ'ਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਹੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਸ੍ਸਮਣਵੇਵਚਨੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚ੍ਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ।

ਅਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਿਯੋਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਹੀਤਿ ਨ ਵੇਵਚਨੇਨ ਪਚ੍ਚ੍ਕ੍ਖਾਨਂ। ''ਨ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਪੁਤ੍ਤੋਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਹਿ, ਨ ਅਨਨ੍ਤਬੁਦ੍ਧਿਪੁਤ੍ਤੋ, ਨ ਅਨੋਮਬੁਦ੍ਧਿਪੁਤ੍ਤੋ, ਨ ਬੋਧਿਪਞ੍ਞਾਣਪੁਤ੍ਤੋ, ਨ ਧੀਰਪੁਤ੍ਤੋ, ਨ ਵਿਗਤਮੋਹਪੁਤ੍ਤੋ, ਨ ਪਭਿਨ੍ਨਖੀਲਪੁਤ੍ਤੋ , ਨ ਵਿਜਿਤਵਿਜਯਪੁਤ੍ਤੋਤਿ ਮਂ ਧਾਰੇਹੀ''ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਅਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਿਯਵੇਵਚਨੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚ੍ਕ੍ਖਾਨਂ ਹੋਤਿ।

ਤੇਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਤੇਹਿ ਲਿਙ੍ਗੇਹਿ ਤੇਹਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇਹੀਤਿ ਤੇਹਿ ''ਬੁਦ੍ਧਵੇਵਚਨਾਨਿ ਵਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਨਂ ਵੇਵਚਨੇਹਿ। ਵੇਵਚਨਾਨਿ ਹਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚ੍ਕ੍ਖਾਨਸ੍ਸ ਕਾਰਣਤ੍ਤਾ **ਆਕਾਰਾਨਿ,** ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਨਂ ਸਣ੍ਠਾਨਦੀਪਨਤ੍ਤਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚ੍ਕ੍ਖਾਨਸਣ੍ਠਾਨਤ੍ਤਾ ਏਵ ਵਾ **ਲਿਙ੍ਗਾਨਿ,** ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚ੍ਕ੍ਖਾਨਸ੍ਸ ਸਞ੍ਜਾਨਨਹੇਤੁਤੋ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਤਿਲਕਾਦੀਨਿ ਵਿਯ

ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਏਵੰ ਖੋ ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿ ਇਤੋ ਪਰੰ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਕਾਰਣਸ੍ਸ ਅਭਾਵਤੋ ਨਿਯਮੇਨ੍ਤੋ ਆਹ। ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ, ਏਵਮੇਵ ਦੁਬ੍ਬਲ੍ਯਾਵਿਕਮ੍ਮਞ੍ਚੇਵ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਞ੍ਚ, ਨ ਇਤੋ ਪਰੰ ਕਾਰਣਮਤ੍ਥੀਤਿ।

੫੪. ਏਵੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਲਕ੍ਖਣੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨੇ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤ੍ਥੰ ਤਸ੍ਸੇਵ ਚ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਲਕ੍ਖਣਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਾਦਿਵਸੇਨ ਵਿਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ **"ਕਥਞ੍ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਯੇਹਿ ਆਕਾਰੇਹੀ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। **ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕੋ**ਤਿ ਯਕ੍ਖੁਮ੍ਮਤ੍ਤਕੋ ਵਾ ਪਿਤ੍ਤੁਮ੍ਮਤ੍ਤਕੋ ਵਾ ਯੋ ਕੋਚਿ ਵਿਪਰੀਤਸਞ੍ਞੋ, ਸੋ ਸਚੇ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਿ, ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾ। **ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤਾਦਿਸਸ੍ਸੇਵ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਸ੍ਸ; ਤਾਦਿਸਸ੍ਸ ਹਿ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਸਚੇ ਪਕਤਤ੍ਤੋ ਸਿਕ੍ਖੰ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਿ, ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕੋ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾਵ ਹੋਤਿ ਸਿਕ੍ਖਾ। **ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਯਕ੍ਖੁਮ੍ਮਤ੍ਤਕੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਪੁਰਿਮਪਦੇ ਪਨ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਸਾਮਞ੍ਞੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਯਕ੍ਖੁਮ੍ਮਤ੍ਤਕੋ ਵਾ ਪਿਤ੍ਤੁਮ੍ਮਤ੍ਤਕੋ ਵਾ''ਤਿ। ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਵਿਸੇਸੋ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਵਾਰੇ ਆਵਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ । ਏਵੰ ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ ਸਿਕ੍ਖੰ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਿ, ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾਵ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾਪਿ ਤਮ੍ਹਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤੇ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾਵ ਹੋਤਿ।

ਵੇਦਨਾਟ੍ਟੋਤਿ ਬਲਵਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨਾਯ ਫੁਟ੍ਠੋ ਮੁਚ੍ਛਾਪਰੇਤੋ; ਤੇਨ ਵਿਲਪਨ੍ਤੇਨ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾਪਿ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾਵ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾਪਿ ਤਮ੍ਹਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤੇ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾ ਹੋਤਿ।

ਦੇਵਤਾਯ ਸਨ੍ਤਿਕੇਤਿ ਭੁਮ੍ਮਦੇਵਤੰ ਆਦਿੰ ਕਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਅਕਨਿਟ੍ਠਦੇਵਤਾਯ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾਪਿ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾਵ ਹੋਤਿ। **ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਨਾਗਮਾਣਵਕਸ੍ਸ ਵਾ ਸੁਪਣ੍ਣਮਾਣਵਕਸ੍ਸ ਵਾ ਕਿਨ੍ਨਰ-ਹਤ੍ਥਿ-ਮਕ੍ਕਟਾਦੀਨੰ ਵਾ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾਪਿ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾਵ ਹੋਤਿ । ਤਤ੍ਰ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਾਦੀਨੰ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਜਾਨਨਭਾਵੇਨ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾਤਿ ਆਹ। ਦੇਵਤਾਯ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਤਿਖਿਪ੍ਪੰ ਜਾਨਨਭਾਵੇਨ। ਦੇਵਤਾ ਨਾਮ ਮਹਾਪਞ੍ਞਾ ਤਿਹੇਤੁਕਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਾ ਅਤਿਖਿਪ੍ਪੰ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਞ੍ਚ ਨਾਮੇਤੰ ਲਹੁਪਰਿਵਤ੍ਤੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਚਿਤ੍ਤਲਹੁਕਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਵਸੇਨੇਵ ''ਮਾ ਅਤਿਖਿਪ੍ਪੰ ਵਿਨਾਸੋ ਅਹੋਸੀ''ਤਿ ਦੇਵਤਾਯ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨੰ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿ।

ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਪਨ ਨਿਯਮੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਸਭਾਗਸ੍ਸ ਵਾ ਵਿਸਭਾਗਸ੍ਸ ਵਾ ਗਹਟ੍ਠਸ੍ਸ ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸ ਵਾ ਵਿਞ੍ਞੁਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾਵ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਸੋ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾਵ ਹੋਤੀਤਿ ਏਤਮਤ੍ਥੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਅਰਿਯਕੇਨਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਰਿਯਕੰ** ਨਾਮ ਅਰਿਯਵੋਹਾਰੋ, ਮਾਗਧਭਾਸਾ। **ਮਿਲਕ੍ਖਕੰ** ਨਾਮ ਯੋ ਕੋਚਿ ਅਨਰਿਯਕੋ ਅਨ੍ਧਦਮਿਲਾਦਿ। **ਸੋ ਚ ਨ ਪਟਿਵਿਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਭਾਸਨ੍ਤਰੇ ਵਾ ਅਨਭਿਞ੍ਞਤਾਯ, ਬੁਦ੍ਧਸਮਯੇ ਵਾ ਅਕੋਵਿਦਤਾਯ ''ਇਦੰ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥੰ ਏਸ ਭਣਤੀ''ਤਿ ਨਪ੍ਪਟਿਵਿਜਾਨਾਤਿ। **ਦਵਾਯਾ**ਤਿ ਸਹਸਾ ਅਞ੍ਞੰ ਭਣਿਤੁਕਾਮੋ ਸਹਸਾ ''ਬੁਦ੍ਧੰ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿ ਭਣਤਿ। **ਰਵਾਯਾ**ਤਿ ਰਵਾਭਞ੍ਞੇਨ, ''ਅਞ੍ਞੰ ਭਣਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਞ੍ਞੰ ਭਣਨ੍ਤੋ। ਪੁਰਿਮੇਨ ਕੋ ਵਿਸੇਸੋਤਿ ਚੇ? ਪੁਰਿਮੰ ਪਣ੍ਡਿਤਸ੍ਸਾਪਿ ਸਹਸਾਵਸੇਨ ਅਞ੍ਞਭਣਨੰ। ਇਦੰ ਪਨ ਮਨ੍ਦਤ੍ਤਾ ਮੋਮੂਹਤ੍ਤਾ ਅਪਕਤਞ੍ਞੁਤ੍ਤਾ ਪਕ੍ਖਲਨ੍ਤਸ੍ਸ ''ਅਞ੍ਞੰ ਭਣਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਞ੍ਞਭਣਨੰ।

ਅਸਾਵੇਤੁਕਾਮੋ ਸਾਵੇਤੀਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਪਾਲਿੰ ਵਾਚੇਤਿ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਤਿ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਸਜ੍ਝਾਯੰ ਕਰੋਤਿ ਵਣ੍ਣੇਤਿ, ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ''ਅਸਾਵੇਤੁਕਾਮੋ ਸਾਵੇਤੀ''ਤਿ। **ਸਾਵੇਤੁਕਾਮੋ ਨ ਸਾਵੇਤੀ**ਤਿ ਦੁਬ੍ਬਲਭਾਵੰ ਆਵਿਕਤ੍ਵਾ ਸਿਕ੍ਖੰ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਵਚੀਭੇਦੰ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ''ਸਾਵੇਤੁਕਾਮੋ ਨ ਸਾਵੇਤੀ''ਤਿ। **ਅਵਿਞ੍ਞੁਸ੍ਸ ਸਾਵੇਤੀ**ਤਿ ਮਹਲ੍ਲਕਸ੍ਸ ਵਾ ਪੋਤ੍ਥਕਰੂਪਸਦਿਸਸ੍ਸ, ਗਰੁਮੇਧਸ੍ਸ ਵਾ ਸਮਯੇ ਅਕੋਵਿਦਸ੍ਸ, ਗਾਮਦਾਰਕਾਨੰ ਵਾ ਅਵਿਞ੍ਞੁਤੰ ਪਤ੍ਤਾਨੰ ਸਾਵੇਤਿ। **ਵਿਞ੍ਞੁਸ੍ਸ ਨ ਸਾਵੇਤੀ**ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤਸ੍ਸ ਞਾਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥਸ੍ਸ ਨ ਸਾਵੇਤਿ। **ਸਬ੍ਬਸੋ ਵਾ ਪਨਾ**ਤਿ ''ਬੁਦ੍ਧੰ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਯੇਨ ਯੇਨ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾ ਹੋਤਿ, ਤਤੋ ਏਕਮ੍ਪਿ ਵਚੀਭੇਦੰ ਕਤ੍ਵਾ ਨ ਸਾਵੇਤਿ। **ਏਵੰ ਖੋ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਲਕ੍ਖਣੰ ਨਿਯਮੇਤਿ। ਅਯੰ ਹੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ – ''ਏਵਮੇਵ ਸਿਕ੍ਖਾ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾ ਹੋਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਾਰਣੇਨਾ''ਤਿ।

ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਵ◌ਿਭਙ੍ਗਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਮੂਲਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਣ੍ਣਨਾ

੫੫. ਇਦਾਨਿ “**ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵ◌ੇਯ੍ਯਾ**’’ਤਿਆਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ “**ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮਾ**’’ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਤਤ੍ਥ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਨਿਦ੍ਦਿਸਿਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਉਦ੍ਦੇਸਪਦਂ। **ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਅਸਤਂ ਨੀਚਜਨਾਨਂ ਧਮ੍ਮੋ। **ਗਾਮਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਗਾਮਵ◌ਾਸੀਨਂ ਸੇਵਨਧਮ੍ਮੋ। **ਵਸਲਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਵਸਲਾਨਂ ਧਮ੍ਮੋ; ਕਿਲੇਸਵਸ੍ਸਨਤੋ ਵ◌ਾ ਸਯਮੇਵ ਵਸਲੋ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਵਸਲਧਮ੍ਮੋ। **ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲ**ਨ੍ਤਿ ਦੁਟ੍ਠਞ੍ਚ ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਦੁਟ੍ਠਤ੍ਤਾ, ਥੂਲਞ੍ਚ ਅਨਿਪੁਣਭਾਵਤੋਤਿ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ। ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚ ਤੀਸੁ ਪਦੇਸੁ ‘‘ਯੋ ਸੋ’’ਤਿ ਇਦਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵ◌ਾ ‘‘ਯਂ ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ – ‘‘ਯਂ ਤਂ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ, ਯਂ ਤਂ ਓਦਕਨ੍ਤਿਕਂ, ਯਂ ਤਂ ਰਹਸ੍ਸ’’ਨ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਯਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਰਿਵ◌ਾਰਭੂਤਂ ਦਸ੍ਸਨਮ੍ਪਿ ਗਹਣਮ੍ਪਿ ਆਮਸਨਮ੍ਪਿ ਫੁਸਨਮ੍ਪਿ ਘਟ੍ਟਨਮ੍ਪਿ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ, ਤਸ੍ਮਾਪਿ ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ। ਯਂ ਤਂ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਸੋ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੋ। ਉਦਕਂ ਅਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੇ ਸੁਦ੍ਧਤ੍ਥਂ ਆਦੀਯਤੀਤਿ ਉਦਕਨ੍ਤਂ, ਉਦਕਨ੍ਤਮੇਵ ਓਦਕਨ੍ਤਿਕਂ; ਯਂ ਤਂ ਓਦਕਨ੍ਤਿਕਂ , ਸੋ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੋ। ਰਹੋ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਓਕਾਸੇ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਤਾਯ ਰਹਸ੍ਸਂ। ਯਂ ਤਂ ਰਹਸ੍ਸਂ, ਸੋ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੋਤਿ ਏਵ◌ਂ ਯੋਜਨਾ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਦ੍ਵਯੇਨ ਦ੍ਵਯੇਨ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤੋ **ਦ੍ਵਯਂਦ੍ਵਯਸਮਾਪਤ੍ਤਿ**। ਤਤ੍ਥ ਯੋਜਨਾ – ‘‘ਯਾ ਸਾ ਦ੍ਵਯਂਦ੍ਵਯਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਸੋ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮਾ’’ਤਿ। ਇਧ ਪਨ ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਏਕਜ੍ਝਂ ਨਿਗਮੇਨ੍ਤੋ ਆਹ “**ਏਸੋ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮਾ**’’ਤਿ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ ਵ◌ੁਚ੍ਚਤਿ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੋਤਿ? ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਰਤ੍ਤਾਨਂ ਸਾਰਤ੍ਤਾਨਂ ਅਵਸ੍ਸੁਤਾਨਂ ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤਾਨਂ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਸਦਿਸਾਨਂ ਧਮ੍ਮੋਤਿ, ਤਂ ਕਾਰਣਾ ਵ◌ੁਚ੍ਚਤਿ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੋਤਿ।

ਪਟਿਸੇਵਤਿ ਨਾਮਾਤਿ ਇਦਂ ‘‘ਪਟਿਸੇਵ◌ੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯੇਨਾਕਾਰੇਨ ਪਟਿਸੇਵ◌ੇਯ੍ਯਾਤਿ ਵ◌ੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਸ੍ਸਾਕਾਰਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਮਾਤਿਕਾਪਦਂ। **ਯੋ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਅਙ੍ਗਜਾਤੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿਮੇਨ ਪਮਾਣੇਨ ਏਕਤਿਲਬੀਜਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਵ◌ਾਤੇਨ ਅਸਮ੍ਫੁਟ੍ਠੇ ਅਲ੍ਲੋਕਾਸੇ ਪਵ◌ੇਸੇਤਿ, ਏਸੋ ਪਟਿਸੇਵਤਿ ਨਾਮ; ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਸੀਲਭੇਦਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਹੋਤਿ।

ਏਤ੍ਥ ਚ ਇਤ੍ਥਿਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਸ੍ਸਾਨਿ, ਵ◌ੇਮਜ੍ਝਞ੍ਚਾਤਿ ਪਞ੍ਚ ਠਾਨਾਨਿ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ। ਪੁਰਿਸਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਸ੍ਸਾਨਿ, ਮਜ੍ਝਂ, ਉਪਰਿਚਾਤਿ ਛ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਤ੍ਥਿਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਵ◌ੇਸੇਨ੍ਤੋਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਹੋਤਿ। ਉਪਰਿਤੋ ਪਵ◌ੇਸੇਨ੍ਤੋਪਿ, ਉਭੋਹਿ ਪਸ੍ਸੇਹਿ ਪਵ◌ੇਸੇਨ੍ਤੋਪਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਠਾਨਾਨਿ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵ◌ਾ ਮਜ੍ਝੇਨ ਪਵ◌ੇਸੇਨ੍ਤੋਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਹੋਤਿ। ਪੁਰਿਸਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਪਨ ਹੇਟ੍ਠਾਭਾਗੇਨ ਛੁਪਨ੍ਤਂ ਪਵ◌ੇਸੇਨ੍ਤੋਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਹੋਤਿ। ਉਪਰਿਭਾਗੇਨ ਛੁਪਨ੍ਤਂ ਪਵ◌ੇਸੇਨ੍ਤੋਪਿ, ਉਭੋਹਿ ਪਸ੍ਸੇਹਿ ਛੁਪਨ੍ਤਂ ਪਵ◌ੇਸੇਨ੍ਤੋਪਿ, ਮਜ੍ਝੇਨੇਵ ਛੁਪਨ੍ਤਂ ਪਵ◌ੇਸੇਨ੍ਤੋਪਿ ਸਮਞ੍ਛਿਤਙ੍ਗੁਲਿਂ ਵ◌ਿਯ ਮਜ੍ਝਿਮਪਬ੍ਬਪਿਟ੍ਠਿਯਾ ਸਙ੍ਕੋਚੇਤ੍ਵ◌ਾ ਉਪਰਿਭਾਗੇਨ ਛੁਪਨ੍ਤਂ ਪਵ◌ੇਸੇਨ੍ਤੋਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਤੁਲਾਦਣ੍ਡਸਦਿਸਂ ਪਵ◌ੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਸ੍ਸਾਨਿ, ਮਜ੍ਝਞ੍ਚਾਤਿ ਪਞ੍ਚ ਠਾਨਾਨਿ; ਸਙ੍ਕੋਚੇਤ੍ਵ◌ਾ ਪਵ◌ੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਸ੍ਸਾਨਿ, ਉਪਰਿਭਾਗਮਜ੍ਝਞ੍ਚਾਤਿ ਪਞ੍ਚ ਠਾਨਾਨਿ – ਏਵ◌ਂ ਸਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਪੁਰਿਸਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਦਸ ਠਾਨਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਜਾਤਂ ਅਨਟ੍ਠਕਾਯਪ੍ਪਸਾਦਂ ਚਮ੍ਮਖੀਲਂ ਵ◌ਾ ਪਿਲ਼ਕਂ ਵ◌ਾ ਪਵ◌ੇਸੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ। ਨਟ੍ਠਕਾਯਪ੍ਪਸਾਦਂ ਮਤਚਮ੍ਮਂ ਵ◌ਾ ਸੁਕ੍ਖਪਿਲ਼ਕਂ ਵ◌ਾ ਪਵ◌ੇਸੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ। ਮੇਥੁਨਸ੍ਸਾਦੇਨ ਲੋਮਂ ਵ◌ਾ ਅਙ੍ਗੁਲਿ-ਅਙ੍ਗੁਟ੍ਠਬੀਜਾਦੀਨਿ ਵ◌ਾ ਪਵ◌ੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। ਅਯਞ੍ਚ ਮੇਥੁਨਕਥਾ ਨਾਮ ਯਸ੍ਮਾ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾ ਕਥਾ ਅਸਬ੍ਭਿਕਥਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਤਂ ਵ◌ਾ ਅਞ੍ਞਂ ਵ◌ਾ ਵ◌ਿਨਯੇ ਈਦਿਸਂ ਠਾਨਂ ਕਥੇਨ੍ਤੇਨ ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਮਨਸਿਕਾਰਞ੍ਚ ਸਮਣਸਞ੍ਞਞ੍ਚ ਹਿਰੋਤ੍ਤਪ੍ਪਞ੍ਚ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇ ਗਾਰਵ◌ਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵ◌ਾ ਅਸਮਕਾਰੁਣਿਕਸ੍ਸ ਲੋਕਨਾਥਸ੍ਸ ਕਰੁਣਾਗੁਣਂ ਆਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵ◌ਾ ਕਥੇਤਬ੍ਬਂ। ਸੋ ਹਿ ਨਾਮ ਭਗਵ◌ਾ ਸਬ੍ਬਸੋ ਕਾਮੇਹਿ ਵ◌ਿਨਿਵਤ੍ਤਮਾਨਸੋਪਿ ਸਤ੍ਤਾਨੁਦ੍ਦਯਾਯ ਲੋਕਾਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਸਤ੍ਤੇਸੁ ਕਾਰੁਞ੍ਞਤਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਾਪਨਤ੍ਥਾਯ ਈਦਿਸਂ ਕਥਂ ਕਥੇਸਿ। ‘‘ਅਹੋ ਸਤ੍ਥੁ ਕਰੁਣਾਗੁਣੋ’’ਤਿ ਏਵ◌ਂ ਲੋਕਨਾਥਸ੍ਸ ਕਰੁਣਾਗੁਣਂ ਆਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵ◌ਾ ਕਥੇਤਬ੍ਬਂ।

ਅਪਿਚ ਯਦਿ ਭਗਵਾ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਈਦਿਸਂ ਕਥਂ ਨ ਕਥੇਯ੍ਯ, ਕੋ ਜਾਨੇਯ੍ਯ ''ਏਤ੍ਤਕੇਸੁ

ਠਾਨੇਸੁ ਪਾਰਾਜਿਕਂ, ਏਤ੍ਤਕੇਸੁ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਏਤ੍ਤਕੇਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟ''ਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਣਨ੍ਤੇਨਪਿ ਕਥੇਨ੍ਤੇਨਪਿ ਬੀਜਕੇਨ ਮੁਖਂ ਅਪਿਧਾਯ ਦਨ੍ਤਵਿਦਂਸਕਂ ਹਸਮਾਨੇਨ ਨ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬਂ। ''ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨਾਪਿ ਈਦਿਸਂ ਕਥਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਗਬ੍ਭਿਤੇਨ ਹਿਰੋਤ੍ਤਪ੍ਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਸਤ੍ਥੁਪਟਿਭਾਗੇਨ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ।

ਮੂਲਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਵਾਰੇ – **ਅਨ੍ਤਮਸੋ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿਮੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ। **ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਯਪੀ**ਤਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨੇਸੁ ਗਤਾਯਪਿ। **ਪਗੇਵ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਯਾ**ਤਿ ਪਠਮਤਰਂ ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿਕਾਯ ਇਤ੍ਥਿਯਾ। ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁਭੂਤਾ ਏਵ ਚੇਤ੍ਥ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਿਤ੍ਥੀ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ, ਨ ਸਬ੍ਬਾ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ –

> ਅਪਦਾਨਂ ਅਹਿ ਮਚ੍ਛਾ, ਦ੍ਵਿਪਦਾਨਞ੍ਚ ਕੁਕ੍ਕੁਟੀ।
> ਚਤੁਪ੍ਪਦਾਨਂ ਮਜ੍ਜਾਰੀ, ਵਤ੍ਥੁ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸਿਮਾਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ ਅਹਿਗ੍ਗਹਣੇਨ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਅਜਗਰਗੋਨਸਾਦਿਭੇਦਾ ਦੀਘਜਾਤਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਦੀਘਜਾਤੀਸੁ ਯਤ੍ਥ ਤਿਣ੍ਣਂ ਮਗ੍ਗਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਸਕ੍ਕਾ ਤਿਲਫਲਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਪਵੇਸੇਤੁਂ, ਸਾ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁ। ਅਵਸੇਸਾ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੂਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਮਚ੍ਛਗ੍ਗਹਣੇਨ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਮਚ੍ਛਕਚ੍ਛਪਮਣ੍ਡੂਕਾਦਿਭੇਦਾ ਓਦਕਜਾਤਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਦੀਘਜਾਤਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁ ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਯਂ ਪਨ ਵਿਸੇਸੋ – ਪਤਙ੍ਗਮੁਖਮਣ੍ਡੂਕਾ ਨਾਮ ਹੋਨ੍ਤਿ ਤੇਸਂ ਮੁਖਸਣ੍ਠਾਨਂ ਮਹਨ੍ਤਂ, ਛਿਦ੍ਦਂ ਅਪ੍ਪਕਂ, ਤਤ੍ਥ ਪਵੇਸਨਂ ਨਪ੍ਪਹੋਤਿ; ਮੁਖਸਣ੍ਠਾਨਂ ਪਨ ਵਣਸਙ੍ਖੇਪਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਵਤ੍ਥੂਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਕੁਕ੍ਕੁਟਿਗ੍ਗਹਣੇਨ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਕਾਕਕਪੋਤਾਦਿਭੇਦਾ ਪਕ੍ਖਿਜਾਤਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁ ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਮਜ੍ਜਾਰਿਗ੍ਗਹਣੇਨ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਰੁਕ੍ਖਸੁਨਖ-ਮੁਙ੍ਗੂਸ-ਗੋਧਾਦਿਭੇਦਾ ਚਤੁਪ੍ਪਦਜਾਤਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁ ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਪਾਰਾਜਿਕੋਤਿ ਪਰਾਜਿਤੋ, ਪਰਾਜਯਂ ਆਪਨ੍ਨੋ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸਦ੍ਦੋ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਪਤ੍ਤਿਪੁਗ੍ਗਲੇਸੁ ਵਤ੍ਤਤਿ। ਤਤ੍ਥ ''ਅਟ੍ਠਾਨਮੇਤਂ, ਆਨਨ੍ਦ, ਅਨਵਕਾਸੋ ਯਂ ਤਥਾਗਤੋ ਵਜ੍ਜੀਨਂ ਵਾ ਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕਾਨਂ ਵਾ ਕਾਰਣਾ ਸਾਵਕਾਨਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਸਮੂਹਨੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੪੩) ਏਵਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਵਤ੍ਤਮਾਨੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ''ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਤ੍ਵਂ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਆਪਨ੍ਨੋ ਪਾਰਾਜਿਕ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੬੭) ਏਵਂ ਆਪਤ੍ਤਿਯਂ। ''ਨ ਮਯਂ ਪਾਰਾਜਿਕਾ, ਯੋ ਅਵਹਟੋ ਸੋ ਪਾਰਾਜਿਕੋ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੧੫੫) ਏਵਂ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਵਤ੍ਤਮਾਨੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ''ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਯ੍ਯਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਪਾਰਾ॰ ੩੮੪) ਪਨ ਧਮ੍ਮੇ ਵਤ੍ਤਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਤਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਕਤ੍ਥਚਿ ਆਪਤ੍ਤਿ , ਕਤ੍ਥਚਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਮੇਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਵਿਸੁਂ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਯੋ ਤਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਤਿ, ਤਂ ਪਰਾਜੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਪਾਰਾਜਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਨ ਯੋ ਨਂ ਅਜ੍ਝਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਂ ਪਰਾਜੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਪਾਰਾਜਿਕਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਯਸ੍ਮਾ ਪਰਾਜਿਤੋ ਪਰਾਜਯਮਾਪਨ੍ਨੋ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਪਾਰਾਜਿਕੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਏਤਮੇਵ ਹਿ ਅਤ੍ਥਂ ਸਨ੍ਧਾਯ **ਪਰਿਵਾਰੇਪਿ** –

> ''ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਸੁਣੋਹਿ ਯਥਾਤਥਂ।
> ਚੁਤੋ ਪਰਦ੍ਧੋ ਭਟ੍ਠੋ ਚ, ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਾ ਹਿ ਨਿਰਙ੍ਕਤੋ।
> ਸਂਵਾਸੋਪਿ ਤਹਿਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੇਨੇਤਂ ਇਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ॥ (ਪਰਿ॰ ੩੩੯)।

ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ – ''ਤੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਆਪਤ੍ତਿਞ੍ਚ ਆਪਨ੍ਨੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਚੁਤੋ ਹੋਤੀਤਿ ਸਬ੍ਬੰ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੰ। **ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਅਸ੍ਸਮਣੋ ਹੋਤਿ ਅਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਿਯੋ ਪਰਿਭਟ੍ਠੋ ਛਿਨ੍ਨੋ ਪਰਾਜਿਤੋ ਸਾਸਨਤੋ, ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਕਿਨ੍ਤਿ? ''ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ।

ਸਹ ਵਸਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਤਿ **ਸੰਵਾਸੋ**, ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਸੰਵਾਸੋ ਨਾਮਾ"**ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ **"ਏਕਕਮ੍ਮ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਸਦ੍ਧਿੰ ਯੋਜਨਾਯ ਵਣ੍ਣਨਾ – ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮੰ ਸੀਮਾਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇਹਿ ਪਕਤਤ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ **ਏਕਕਮ੍ਮੰ ਨਾਮ**। ਤਥਾ ਪਞ੍ਚਵਿਧੋਪਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸੋ ਏਕਤੋ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ **ਏਕੁਦ੍ਦੇਸੋ ਨਾਮ**। ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ ਪਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਸਬ੍ਬੇਹਿਪਿ ਲਜ੍ਜੀਪੁਗ੍ਗਲੇਹਿ ਸਮੰ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਭਾਵਤੋ **ਸਮਸਿਕ੍ਖਤਾ ਨਾਮ**। ਏਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਲਜ੍ਜਿਨੋ ਏਤੇਸੁ ਕਮ੍ਮਾਦੀਸੁ ਸਹ ਵਸਨ੍ਤਿ, ਨ ਏਕੋਪਿ ਤਤੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਾਨਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ **"ਏਸੋ ਸੰਵਾਸੋ ਨਾਮਾ"**ਤਿ ਆਹ। ਸੋ ਚ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੋ ਸੰਵਾਸੋ ਤੇਨ ਪੁਗ੍ਗਲੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਸੋ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਸੰਵਾਸੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ।

੫੬. ਏਵੰ ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਪਦਾਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਯੰ ਤੰ ''ਪਟਿਸੇਵੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯੇਨਾਕਾਰੇਨ ਪਟਿਸੇਵੇਯ੍ਯਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਸ੍ਸਾਕਾਰਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ''ਪਟਿਸੇਵਤਿ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਇਦੰ ਮਾਤਿਕਾਪਦੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ **"ਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਅਙ੍ਗਜਾਤੇਨ ਅਙ੍ਗਜਾਤ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਾ ਨ ਕੇਵਲੰ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਏਵ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁ, ਨ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਯਾ ਏਵ, ਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਾਦਿਮਯਾਨਞ੍ਚ ਇਤ੍ਥੀਨਮ੍ਪਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਵਤ੍ਥੁਮੇਵ ਨ ਹੋਤਿ; ਤਸ੍ਮਾ ਯੰ ਯੰ ਵਤ੍ਥੁ ਹੋਤਿ, ਤੰ ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ''ਤਿਸ੍ਸੋ ਇਤ੍ਥਿਯੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਯੇਸੰ ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਸਤ੍ਤੇ ਵਤ੍ਵਾ ''ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਯਾ ਤਯੋ ਮਗ੍ਗੇ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਤਾਨਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਆਹ।

ਤਤ੍ਥ ਤਿਸ੍ਸੋ ਇਤ੍ਥਿਯੋ, ਤਯੋ ਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕਾ, ਤਯੋ ਪਣ੍ਡਕਾ, ਤਯੋ ਪੁਰਿਸਾਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੂਨੰ ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਨੰ ਨਿਸ੍ਸਯਾ ਦ੍ਵਾਦਸ ਸਤ੍ਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੁ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਾ ਪਾਕਟਾ ਏਵ । ਪਣ੍ਡਕਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕਭੇਦੋ **ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਖਨ੍ਧਕਵਣ੍ਣਨਾਯੰ** ਪਾਕਟੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ।

ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਯਾ ਤਯੋ ਮਗ੍ਗੇ ਮੇਥੁਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਯਾ ਤੀਸੁ ਮਗ੍ਗੇਸੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਵੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। ਸਬ੍ਬੇ ਏਵ ਚੇਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਯਾ ਤਯੋ ਮਗ੍ਗਾ, ਅਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਯਾ ਤਯੋ, ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਤਯੋਤਿ ਨਵ; ਮਨੁਸ੍ਸਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕਾਦੀਨੰ ਨਵ; ਮਨੁਸ੍ਸਪਣ੍ਡਕਾਦੀਨੰ ਦ੍ਵੇ ਦ੍ਵੇ ਕਤ੍ਵਾ ਛ; ਤਥਾ ਮਨੁਸ੍ਸਪੁਰਿਸਾਦੀਨਨ੍ਤਿ ਸਮਤਿੰਸ ਮਗ੍ਗਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਏਤੇਸੁ ਨਿਮਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਤੇਸੁ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਙ੍ਗਜਾਤੰ ਤਿਲਫਲਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਮੇਥੁਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਸੇਵਨ੍ਤੋ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਪਠਮਚਤੁਕ੍ਕਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੫੭. ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਸੇਵਨਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਵਿਨਾ ਤੇਨ; ਤਸ੍ਮਾ ਤੰ ਲਕ੍ਖਣੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਭਗਵਾ **"ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਸੇਵਨਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪਟ੍ਠਿਤੇ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਮੇਥੁਨਸੇਵਨਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ। **ਸੇਵਨਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪਟ੍ਠਿਤੇ**ਤਿ ਭੁਮ੍ਮਤ੍ਥੇ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਵਚਨੰ, ਸੇਵਨਚਿਤ੍ਤੇ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗੰ ਅਙ੍ਗਜਾਤੰ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਯੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਵਚ੍ਚੰ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ ਤੰ ਮਗ੍ਗੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਙ੍ਗਜਾਤੰ ਪੁਰਿਸਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਤਿਲਫਲਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ। **ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਅਸ੍ਸ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਵਾ **ਆਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਆਪਜ੍ਜਨੰ ਹੋਤਿ। **ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਧਮ੍ਮਸ੍ਸ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ।

੫੮. ਏਵੰ ਸੇਵਨਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਯਸ੍ਮਾ ਤੰ ਪਵੇਸਨੰ ਨਾਮ ਨ ਕੇਵਲੰ ਅਤ੍ਤੂਪਕ੍ਕਮੇਨੇਵ, ਪਰੂਪਕ੍ਕਮੇਨਾਪਿ ਹੋਤਿ । ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਚ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਟਿਸੇਵਨਚਿਤ੍ਤਸਮਙ੍ਗਿਸ੍ਸ, ਨ ਇਤਰਸ੍ਸ। ਤਸ੍ਮਾ ਯੇ

ਸਦ੍ਧਾਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਮਾਪਟਿਪਨ੍ਨਕਾ ਪਰੂਪਕ੍ਕਮੇਨ ਪਵੇਸਨੇਪਿ ਸਤਿ ਨ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੰ ਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥੰ "**ਭਿਕ੍ਖੁਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ ਪਟਿਪਕ੍ਖੰ ਅਤ੍ਥਯਨ੍ਤਿ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ **ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ**, ਭਿਕ੍ਖੂ ਏਵ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ **ਭਿਕ੍ਖੁਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ**; ਵਿਸਭਾਗਾਨੰ ਵੇਰਿਭਿਕ੍ਖੂਨਮੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ। **ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਆਨੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਇਸ੍ਸਾਪਕਤਾ ਤੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਨਾਸੇਤੁਕਾਮਾ ਆਮਿਸੇਨ ਵਾ ਉਪਲਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਿਤ੍ਤਸਨ੍ਥਵਵਸੇਨ ਵਾ ''ਇਦੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਕਿਚ੍ਚੰ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਕਞ੍ਚਿ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿੰ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਵਸਨੋਕਾਸੰ ਆਨੇਤ੍ਵਾ। **ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗੇਨ ਅਙ੍ਗਜਾਤੰ ਅਭਿਨਿਸੀਦੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਹਤ੍ਥਪਾਦਸੀਸਾਦੀਸੁ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤੰ ਨਿਪ੍ਪਰਿਪ੍ਫਨ੍ਦੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗੇਨ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਙ੍ਗਜਾਤੰ ਅਭਿਨਿਸੀਦੇਨ੍ਤਿ; ਸਮ੍ਪਯੋਜੇਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਸੋ ਚੇਤਿਆਦੀਸੁ ਸੋ ਚੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗਬ੍ਭਨ੍ਤਰੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਙ੍ਗਜਾਤਸ੍ਸ ਪਵੇਸਨੰ ਸਾਦਿਯਤਿ ਅਧਿਵਾਸੇਤਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਖਣੇ ਸੇਵਨਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਿ। ਪਵਿਟ੍ਠੰ ਸਾਦਿਯਤਿ ਅਧਿਵਾਸੇਤਿ, ਪਵਿਟ੍ਠਕਾਲੇ ਸੇਵਨਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਿ। ਠਿਤੰ ਸਾਦਿਯਤਿ ਅਧਿਵਾਸੇਤਿ, ਠਾਨਪ੍ਪਤ੍ਤਕਾਲੇ ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿਸਮਯੇ ਸੇਵਨਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਿ। ਉਦ੍ਧਰਣੰ ਸਾਦਿਯਤਿ ਅਧਿਵਾਸੇਤਿ, ਨੀਹਰਣਕਾਲੇ ਪਟਿਸੇਵਨਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪਟ੍ਠਾਪੇਤਿ। ਏਵੰ ਚਤੂਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤੋ ''ਮਮ ਵੇਰਿਸਮਣੇਹਿ ਇਦੰ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤੁੰ ਨ ਲਭਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਮੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਯਥਾ ਚ ਇਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ; ਏਵੰ ਪੁਰਿਮੰ ਏਕੰ ਅਸਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਤੀਣਿ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤੋਪਿ, ਦ੍ਵੇ ਅਸਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤੋਪਿ, ਤੀਣਿ ਅਸਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤੋਪਿ ਆਪਜ੍ਜਤਿਯੇਵ। ਸਬ੍ਬਸੋ ਪਨ ਅਸਾਦਿਯਨ੍ਤੋ ਆਸੀਵਿਸਮੁਖੰ ਵਿਯ ਅਙ੍ਗਾਰਕਾਸੁੰ ਵਿਯ ਚ ਪਵਿਟ੍ਠੰ ਅਙ੍ਗਜਾਤੰ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਨਾਪਜ੍ਜਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – "**ਪਵੇਸਨੰ ਨ ਸਾਦਿਯਤਿ…ਪੇ॰… ਉਦ੍ਧਰਣੰ ਨ ਸਾਦਿਯਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ**"ਤਿ। ਇਮਞ੍ਹਿ ਏਵਰੂਪੰ ਆਰਦ੍ਧਵਿਪਸ੍ਸਕੰ ਕਾਯੇ ਚ ਜੀਵਿਤੇ ਚ ਅਨਪੇਕ੍ਖੰ ਏਕਾਦਸਹਿ ਅਗ੍ਗੀਹਿ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਲਿਤਾਨਿ ਚ ਸਬ੍ਬਾਯਤਨਾਨਿ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਸਿਕੇ ਵਿਯ ਚ ਵਧਕੇ ਪਞ੍ਚ ਕਾਮਗੁਣੇ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੰ ਪੁਗ੍ਗਲੰ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਭਗਵਾ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾਨਞ੍ਚਸ੍ਸ ਮਨੋਰਥਵਿਘਾਤੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਇਮੰ ''ਪਵੇਸਨੰ ਨ ਸਾਦਿਯਤੀ''ਤਿਆਦਿਕੰ ਚਤੁਕ੍ਕੰ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਠਪੇਸੀਤਿ।

ਪਠਮਚਤੁਕ੍ਕਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਏਕੂਨਸਤ੍ਤਤਿਦ੍ਵਿਸਤਚਤੁਕ੍ਕਕਥਾ

੫੯-੬੦. ਏਵੰ ਪਠਮਚਤੁਕ੍ਕੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਯਸ੍ਮਾ ਭਿਕ੍ਖੁਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ ਇਤ੍ਥਿੰ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਨ ਕੇਵਲੰ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗੇਨੇਵ ਅਭਿਨਿਸੀਦੇਨ੍ਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗੇਨਪਿ ਮੁਖੇਨਪਿ। ਇਤ੍ਥਿੰ ਆਨੇਤ੍ਵਾਪਿ ਚ ਕੇਚਿ ਜਾਗਰਨ੍ਤਿੰ ਆਨੇਨ੍ਤਿ, ਕੇਚਿ ਸੁਤ੍ਤੰ, ਕੇਚਿ ਮਤ੍ਤੰ, ਕੇਚਿ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤੰ, ਕੇਚਿ ਪਮਤ੍ਤੰ ਅਞ੍ਞਵਿਹਿਤੰ ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕੇਚਿ ਮਤੰ ਅਕ੍ਖਾਯਿਤੰ, ਸੋਣਸਿਙ੍ਗਾਲਾਦੀਹਿ ਅਕ੍ਖਾਯਿਤਨਿਮਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕੇਚਿ ਮਤੰ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਅਕ੍ਖਾਯਿਤੰ, ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਅਕ੍ਖਾਯਿਤਾ ਨਾਮ ਯਸ੍ਸਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗੇ ਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗੇ ਮੁਖੇ ਵਾ ਬਹੁਤਰੋ ਓਕਾਸੋ ਅਕ੍ਖਾਯਿਤੋ ਹੋਤਿ। ਕੇਚਿ ਮਤੰ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਖਾਯਿਤੰ, ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਖਾਯਿਤਾ ਨਾਮ ਯਸ੍ਸਾ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗਾਦਿਕੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਬਹੁੰ ਖਾਯਿਤੰ ਹੋਤਿ, ਅਪ੍ਪੰ ਅਕ੍ਖਾਯਿਤੰ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਮੇਵ ਆਨੇਨ੍ਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਅਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਮ੍ਪਿ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਿਤ੍ਥਿਮ੍ਪਿ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੰ ਇਤ੍ਥਿਮੇਵ, ਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕਮ੍ਪਿ ਪਣ੍ਡਕਮ੍ਪਿ ਪੁਰਿਸਮ੍ਪਿ ਆਨੇਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਸੰ ਵਸੇਨ ਅਞ੍ਞਾਨਿਪਿ ਚਤੁਕ੍ਕਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ "**ਭਿਕ੍ਖੁਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿੰ ਜਾਗਰਨ੍ਤਿ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ ਪਾਲਿਯਾ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤ੍ਥੰ ਵੁਤ੍ਤਚਤੁਕ੍ਕਾਨਿ ਏਵੰ ਸਙ੍ਖ੍ਯਾਤੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ – ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਯਾ ਤਿਣ੍ਣੰ ਮਗ੍ਗਾਨੰ ਵਸੇਨ ਤੀਣਿ ਸੁਦ੍ਧਿਕਚਤੁਕ੍ਕਾਨਿ, ਤੀਣਿ ਜਾਗਰਨ੍ਤੀਚਤੁਕ੍ਕਾਨਿ, ਤੀਣਿ ਸੁਤ੍ਤਚਤੁਕ੍ਕਾਨਿ, ਤੀਣਿ ਮਤ੍ਤਚਤੁਕ੍ਕਾਨਿ, ਤੀਣਿ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਚਤੁਕ੍ਕਾਨਿ, ਤੀਣਿ ਪਮਤ੍ਤਚਤੁਕ੍ਕਾਨਿ, ਤੀਣਿ ਮਤਅਕ੍ਖਾਯਿਤਚਤੁਕ੍ਕਾਨਿ, ਤੀਣਿ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਅਕ੍ਖਾਯਿਤਚਤੁਕ੍ਕਾਨਿ, ਤੀਣਿ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਖਾਯਿਤਚਤੁਕ੍ਕਾਨੀਤਿ ਸਤ੍ਤਵੀਸਤਿ ਚਤੁਕ੍ਕਾਨਿ। ਤਥਾ ਅਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਯਾ; ਤਥਾ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਿਤ੍ਥਿਯਾਤਿ ਇਤ੍ਥਿਵਾਰੇ ਏਕਾਸੀਤਿ

ਚਤੁਕ੍ਕਾਨਿ। ਯਥਾ ਚ ਇਤ੍ਥਿਵਾਰੇ ਏਵੰ ਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕਵਾਰੇ। ਪਣ੍ਡਕਪੁਰਿਸਵਾਰੇਸੁ ਪਨ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਮਗ੍ਗਾਨੰ ਵਸੇਨ ਚਤੁਪਣ੍ਣਾਸ ਚਤੁਪਣ੍ਣਾਸ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ ਸਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਦ੍ਵੇਸਤਾਨਿ, ਸਤ੍ਤਤਿ ਚ ਚਤੁਕ੍ਕਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਾਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨਿਯੇਵ।

ਸਬ੍ਬਵਾਰੇਸੁ ਪਨੇਤ੍ਥ **"ਮਤੰ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਅਕ੍ਖਾਯਿਤੰ ਖਾਯਿਤ"**ਨ੍ਤਿ ਏਤਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਅਯੰ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ – ਤਮ੍ਬਪਣ੍ਣਿਦੀਪੇ ਕਿਰ ਦ੍ਵੇ ਵਿਨਯਧਰਾ ਸਮਾਨਾਚਰਿਯਕਾ ਥੇਰਾ ਅਹੇਸੁੰ – ਉਪਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਚ, ਫੁਸ੍ਸਦੇਵਤ੍ਥੇਰੋ ਚ। ਤੇ ਮਹਾਭਯੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਵਿਨਯਪਿਟਕੰ ਪਰਿਹਰਨ੍ਤਾ ਰਕ੍ਖਿੰਸੁ। ਤੇਸੁ ਉਪਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਬ੍ਯਤ੍ਤਤਰੋ। ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਦ੍ਵੇ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ ਅਹੇਸੁੰ – ਮਹਾਪਦੁਮਤ੍ਥੇਰੋ ਚ ਮਹਾਸੁਮਤ੍ਥੇਰੋ ਚ। ਤੇਸੁ ਮਹਾਸੁਮਤ੍ਥੇਰੋ ਨਵਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਵਿਨਯਪਿਟਕੰ ਅਸ੍ਸੋਸਿ, ਮਹਾਪਦੁਮਤ੍ਥੇਰੋ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਨਵਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ, ਵਿਸੁੰ ਏਕਕੋਵ ਨਵਕ੍ਖਤ੍ਤੁਨ੍ਤਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਅਸ੍ਸੋਸਿ; ਅਯਮੇਵ ਤੇਸੁ ਬ੍ਯਤ੍ਤਤਰੋ । ਤੇਸੁ ਮਹਾਸੁਮਤ੍ਥੇਰੋ ਨਵਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਵਿਨਯਪਿਟਕੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਆਚਰਿਯੰ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਅਪਰਗਙ੍ਗੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਤਤੋ ਮਹਾਪਦੁਮਤ੍ਥੇਰੋ ਆਹ – ''ਸੂਰੋ ਵਤ, ਰੇ, ਏਸ ਵਿਨਯਧਰੋ ਯੋ ਧਰਮਾਨਕੰਯੇਵ ਆਚਰਿਯੰ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਵਸਿਤਬ੍ਬੰ ਮਞ੍ਞਤਿ। ਨਨੁ ਆਚਰਿਯੇ ਧਰਮਾਨੇ ਵਿਨਯਪਿਟਕਞ੍ਚ ਅਟ੍ਠਕਥਾ ਚ ਅਨੇਕਕ੍ਖਤ੍ਤੁੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾਪਿ ਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਬ੍ਬੰ, ਨਿਚ੍ਚਕਾਲੰ ਸੋਤਬ੍ਬੰ, ਅਨੁਸੰਵਚ੍ਛਰੰ ਸਜ੍ਝਾਯਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ।

ਏਵੰ ਵਿਨਯਗਰੁਕਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਕਾਲੇ ਏਕਦਿਵਸੰ ਉਪਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ ਮਹਾਪਦੁਮਤ੍ਥੇਰਪ੍ਪਮੁਖਾਨੰ ਪਞ੍ਚੰਨੰ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਸਤਾਨੰ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਇਮੰ ਪਦੇਸੰ ਵਣ੍ਣੇਨ੍ਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਤੰ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ ਪੁਚ੍ਛਿੰਸੁ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਅਕ੍ਖਾਯਿਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕੰ, ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਖਾਯਿਤੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ, ਉਪਡ੍ਢਕ੍ਖਾਯਿਤੇ ਕੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ? ਥੇਰੋ ਆਹ – ''ਆਵੁਸੋ, ਬੁਦ੍ਧਾ ਨਾਮ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਾ ਨ ਸਾਵਸੇਸੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ, ਅਨਵਸੇਸੰਯੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੰ ਪਰਿਯਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਸੋਤੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਲੋਕਵਜ੍ਜੰ, ਨ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਦਿ ਉਪਡ੍ਢਕ੍ਖਾਯਿਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਪਞ੍ਞਪੇਯ੍ਯ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ। ਪਾਰਾਜਿਕਚ੍ਛਾਯਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਮੇਵ ਦਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ।

ਅਪਿਚ ਮਤਸਰੀਰੇ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਭਗਵਾ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਅਕ੍ਖਾਯਿਤੇ ਠਪੇਸਿ ''ਤਤੋ ਪਰੰ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ। ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਖਾਯਿਤੇ ਠਪੇਸਿ ''ਤਤੋ ਪਰੰ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਨ੍ਤਿਪਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਖਾਯਿਤਾਖਾਯਿਤਞ੍ਚ ਨਾਮੇਤੰ ਮਤਸਰੀਰਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ, ਨ ਜੀਵਮਾਨੇ। ਜੀਵਮਾਨੇ ਹਿ ਨਖਪਿਟ੍ਠਿਪ੍ਪਮਾਣੇਪਿ ਛਵਿਮੰਸੇ ਵਾ ਨ੍ਹਾਰੁਮ੍ਹਿ ਵਾ ਸਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਯਦਿਪਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਸਬ੍ਬਸੋ ਖਾਯਿਤੰ ਛਵਿਚਮ੍ਮੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਨਿਮਿਤ੍ਤਸਣ੍ਠਾਨੰ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਪਵੇਸਨੰ ਜਾਯਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। ਨਿਮਿਤ੍ਤਸਣ੍ਠਾਨੰ ਪਨ ਅਨਵਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਸ੍ਮਿੰ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਤਚ੍ਛੇਤ੍ਵਾ ਉਪ੍ਪਾਟਿਤੇ ਵਣਸਙ੍ਖੇਪਵਸੇਨ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ। ਨਿਮਿਤ੍ਤਤੋ ਪਤਿਤਾਯ ਮੰਸਪੇਸਿਯਾ ਉਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟੰ। ਮਤਸਰੀਰੇ ਪਨ ਯਦਿਪਿ ਸਬ੍ਬੰ ਸਰੀਰੰ ਖਾਯਿਤੰ ਹੋਤਿ, ਯਦਿਪਿ ਅਕ੍ਖਾਯਿਤੰ, ਤਯੋ ਪਨ ਮਗ੍ਗਾ ਅਕ੍ਖਾਯਿਤਾ, ਤੇਸੁ ਉਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਅਕ੍ਖਾਯਿਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। ਉਪਡ੍ਢਕ੍ਖਾਯਿਤੇ ਚ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਖਾਯਿਤੇ ਚ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ।

ਮਨੁਸ੍ਸਾਨੰ ਜੀਵਮਾਨਕਸਰੀਰੇ ਅਕ੍ਖਿਨਾਸਕਣ੍ਣਚ੍ਛਿਦ੍ਦਵਤ੍ਥਿਕੋਸੇਸੁ ਸਤ੍ਥਕਾਦੀਹਿ ਕਤਵਣੇ ਵਾ ਮੇਥੁਨਰਾਗੇਨ ਤਿਲਫਲਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਙ੍ਗਜਾਤੰ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਮੇਵ। ਅਵਸੇਸਸਰੀਰੇ ਉਪਕਚ੍ਛਕਾਦੀਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟੰ। ਮਤੇ ਅਲ੍ਲਸਰੀਰੇ ਪਾਰਾਜਿਕਕ੍ਖੇਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕੰ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਕ੍ਖੇਤ੍ਤੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ, ਦੁਕ੍ਕਟਕ੍ਖੇਤ੍ਤੇ ਦੁਕ੍ਕਟੰ। ਯਦਾ ਪਨ ਸਰੀਰੰ ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਕੰ ਹੋਤਿ ਕੁਥਿਤੰ ਨੀਲਮਕ੍ਖਿਕਸਮਾਕਿਣ੍ਣੰ ਕਿਮਿਕੁਲਸਮਾਕੁਲੰ ਨਵਹਿ ਵਣਮੁਖੇਹਿ ਪਗ੍ਘਰਿਤਪੁਬ੍ਬਕੁਣਪਭਾਵੇਨ ਉਪਗਨ੍ਤੁਮ੍ਪਿ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯੰ, ਤਦਾ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁਞ੍ਚ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਵਤ੍ਥੁਞ੍ਚ ਵਿਜਹਤਿ; ਤਾਦਿਸੇ ਸਰੀਰੇ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਉਪਕ੍ਕਮਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਨੰ ਹਤ੍ਥਿ-ਅਸ੍ਸ-ਗੋਣ-ਗਦ੍ਰਭ-ਓਟ੍ਠਮਹਿੰਸਾਦੀਨੰ ਨਾਸਾਯ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ। ਵਤ੍ਥਿਕੋਸੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਮੇਵ। ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਨੰ ਅਕ੍ਖਿਕਣ੍ਣਵਣੇਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟੰ, ਅਵਸੇਸਸਰੀਰੇਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। ਮਤਾਨੰ ਅਲ੍ਲਸਰੀਰੇ ਪਾਰਾਜਿਕਕ੍ਖੇਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕੰ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਕ੍ਖੇਤ੍ਤੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ, ਦੁਕ੍ਕਟਕ੍ਖੇਤ੍ਤੇ ਦੁਕ੍ਕਟੰ।

ਕੁਥਿਤਕੁਣਪੇ ਪਨ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁੱਤਨਯੇਨੇਵ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਕਟੰ। ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ ਵਾ ਮੇਥੁਨਰਾਗੇਨ ਵਾ ਜੀਵਮਾਨਕਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥਿਕੋਸੰ ਅਪ੍ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋ ਨਿਮਿੱਤੇਨ ਨਿਮਿੱਤੰ ਛੁਪਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟੰ। ਮੇਥੁਨਰਾਗੇਨ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਅਪ੍ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋ ਨਿਮਿੱਤੇਨ ਨਿਮਿੱਤੰ ਛੁਪਤਿ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ। ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ ਪਨ ''ਇਤ੍ਥਿਨਿਮਿੱਤੰ ਮੇਥੁਨਰਾਗੇਨ ਮੁਖੇਨ ਛੁਪਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯ''ਨ੍ਤਿ ਵੁੱਤੰ। ਚਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ ''ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਚਿਰਵਤਿਯਾ ਨਦਿਯਾ ਗਾਵੀਨੰ ਤਰਨ੍ਤੀਨੰ ਵਿਸਾਣੇਸੁਪਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਕਣ੍ਣੇਸੁਪਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਗੀਵਾਯਪਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਛੇਪ੍ਪਾਯਪਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਪਿਟ੍ਠਿਮ੍ਪਿ ਅਭਿਰੂਹਨ੍ਤਿ, ਰੱਤਚਿੱਤਾਪਿ ਅਙ੍ਗਜਾਤੰ ਛੁਪਨ੍ਤੀ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੫੨) ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪੱਤਿਯਾ ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਵੁੱਤੰ – ''ਨ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਰੱਤਚਿੱਤੇਨ ਅਙ੍ਗਜਾਤੰ ਛੁਪਿਤਬ੍ਬੰ, ਯੋ ਛੁਪੇਯ੍ਯ, ਆਪੱਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੫੨)। ਤੰ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਸੰਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ ਤਥਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਕਥਞ੍ਚ ਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ? ਯੰ ਤਾਵ ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ ਵੁੱਤੰ ''ਮੇਥੁਨਰਾਗੇਨ ਮੁਖੇਨ ਛੁਪਤੀ''ਤਿ। ਤਤ੍ਰ ਕਿਰ ਨਿਮਿੱਤਮੁਖੰ ਮੁਖਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੰ। ''ਮੇਥੁਨਰਾਗੇਨਾ''ਤਿ ਚ ਵੁੱਤੱਤਾਪਿ ਅਯਮੇਵ ਤਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਨ ਹਿ ਇਤ੍ਥਿਨਿਮਿੱਤੇ ਪਕਤਿਮੁਖੇਨ ਮੇਥੁਨੁਪਕ੍ਕਮੋ ਹੋਤਿ। ਖਨ੍ਧਕੇਪਿ ਯੇ ਪਿਟ੍ਠਿੰ ਅਭਿਰੂਹਨ੍ਤਾ ਮੇਥੁਨਰਾਗੇਨ ਅਙ੍ਗਜਾਤੇਨ ਅਙ੍ਗਜਾਤੰ ਛੁਪਿੰਸੁ, ਤੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ ਵੁੱਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਇਤਰਥਾ ਹਿ ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਸਿਯਾ। ਕੇਚਿ ਪਨਾਹੁ ''ਖਨ੍ਧਕੇਪਿ ਮੁਖੇਨੇਵ ਛੁਪਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਓਲਾਰਿਕੱਤਾ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ ਵੁੱਤੰ। ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਮ੍ਪਿ ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯਭਾਸਿਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਮੇਥੁਨਰਾਗੇਨ ਮੁਖੇਨ ਛੁਪਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਨ੍ਤਿ ਵੁੱਤ''ਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਉਭੋਸੁ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇਸੁ ਯੋ ਯੁੱਤਤਰੋ ਸੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਵਿਨਯਞ੍ਞੂ ਪਨ ਪੁਰਿਮੰ ਪਸੰਸਨ੍ਤਿ। ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ ਪਨ ਪਕਤਿਮੁਖੇਨ ਵਾ ਨਿਮਿੱਤਮੁਖੇਨ ਵਾ ਇਤ੍ਥਿਨਿਮਿੱਤੰ ਛੁਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ। ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗੰ ਨਿਮਿੱਤਮੁਖੇਨ ਛੁਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵੁੱਤਨਯੇਨੇਵ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ। ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ।

ਏਕੂਨਸੱਤਤਿਦ੍ਵਿਸਤਚਤੁਕ੍ਕਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਨ੍ਥਤਚਤੁਕ੍ਕਭੇਦਕਥਾ

੬੧-੬੨. ਏਵੰ ਭਗਵਾ ਪਟਿਪਨ੍ਨਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥੰ ਸੱਤਤਿਦ੍ਵਿਸਤਚਤੁਕ੍ਕਾਨਿ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ''ਇਦਾਨਿ ਯੇ ਅਨਾਗਤੇ ਪਾਪਭਿਕ੍ਖੂ 'ਸਨ੍ਥਤੰ ਇਮੰ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕੰ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕੇਨ ਫੁਸਤਿ, ਕੋ ਏਤ੍ਥ ਦੋਸੋ'ਤਿ ਸਞ੍ਚਿੱਚ ਲੇਸੰ ਓਡ੍ਡੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੰ ਸਾਸਨੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾ ਏਵ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੇਸੁ ਸੱਤਤਿਦ੍ਵਿਸਤਚਤੁਕ੍ਕੇਸੁ ਏਕਮੇਕੰ ਚਤੁਕ੍ਕੰ ਚਤੂਹਿ ਸਨ੍ਥਤਾਦਿਭੇਦੇਹਿ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਭਿਕ੍ਖੁਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਵੱਚਮਗ੍ਗੇਨ ਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗੇਨ ਮੁਖੇਨ ਅਙ੍ਗਜਾਤੰ ਅਭਿਨਿਸੀਦੇਨ੍ਤਿ ਸਨ੍ਥਤਾਯ ਅਸਨ੍ਥਤਸ੍ਸਾ**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ **ਸਨ੍ਥਤਾਯ ਅਸਨ੍ਥਤਸ੍ਸਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਸਨ੍ਥਤਾਯ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਵੱਚਮਗ੍ਗੇਨ ਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗੇਨ ਮੁਖੇਨ ਅਸਨ੍ਥਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਜਾਤੰ ਅਭਿਨਿਸੀਦੇਨ੍ਤੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ ਯੋਜਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤਤ੍ਥ **ਸਨ੍ਥਤਾ** ਨਾਮ ਯਸ੍ਸਾ ਤੀਸੁ ਮਗ੍ਗੇਸੁ ਯੋ ਕੋਚਿ ਮਗ੍ਗੋ ਪਲਿਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਨ੍ਤੋ ਵਾ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਵੱਤ੍ਥੇਨ ਵਾ ਪਣ੍ਣੇਨ ਵਾ ਵਾਕਪਟ੍ਟੇਨ ਵਾ ਚਮ੍ਮੇਨ ਵਾ ਤਿਪੁਸੀਸਾਦੀਨੰ ਪਟ੍ਟੇਨ ਵਾ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੋ। **ਸਨ੍ਥਤੋ** ਨਾਮ ਯਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਜਾਤੰ ਤੇਸੰਯੇਵ ਵੱਤ੍ਥਾਦੀਨੰ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੰ। ਤਤ੍ਥ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕੇਨ ਵਾ ਅਨੁਪਾਦਿਨ੍ਨਕੰ ਘਟ੍ਟਿਯਤੁ, ਅਨੁਪਾਦਿਨ੍ਨਕੇਨ ਵਾ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕੰ, ਅਨੁਪਾਦਿਨ੍ਨਕੇਨ ਵਾ ਅਨੁਪਾਦਿਨ੍ਨਕੰ, ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕੇਨ ਵਾ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕੰ, ਸਚੇ ਯੱਤਕੇ ਪਵਿਟ੍ਠੇ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਹੋਤੀਤਿ ਵੁੱਤੰ, ਤੱਤਕੰ ਪਵਿਸਤਿ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਕ੍ਖੇੱਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕੰ; ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਕ੍ਖੇੱਤੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ, ਦੁਕ੍ਕਟਕ੍ਖੇੱਤੇ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ਇਤ੍ਥਿਨਿਮਿੱਤੇ ਖਾਣੁੰ ਕਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਥਤੰ, ਖਾਣੁੰ ਘਟ੍ਟੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟੰ। ਸਚੇ ਪੁਰਿਸਨਿਮਿੱਤੇ ਖਾਣੁੰ ਕਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਥਤੰ, ਖਾਣੁੰ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟੰ। ਸਚੇ ਉਭਯੰ ਖਾਣੁੰ ਕਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਥਤੰ, ਖਾਣੁਨਾ ਖਾਣੁੰ ਘਟ੍ਟੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟੰ। ਸਚੇ ਇਤ੍ਥਿਨਿਮਿੱਤੇ ਵੇਲ਼ੁਨਲ਼ਪਬ੍ਬਾਦੀਨੰ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ, ਤਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾਭਾਗੰ ਚੇਪਿ ਫੁਸਨ੍ਤੋ ਤਿਲਫਲਮੱਤੰ ਪਵੇਸੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਉਪਰਿਭਾਗੰ ਚੇਪਿ ਉਭੋਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਏਕਪਸ੍ਸੰ ਚੇਪਿ ਫੁਸਨ੍ਤੋ ਪਵੇਸੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਚੱਤਾਰਿਪਿ ਪਸ੍ਸਾਨਿ ਅਫੁਸਨ੍ਤੋ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਤਲੰ ਚੇਪਿ ਫੁਸਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਯਦਿ ਪਨ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਵਾ ਤਲੇ ਵਾ ਅਫੁਸਨ੍ਤੋ ਆਕਾਸਗਤਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ

ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਨੀਹਰਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਖਾਣੁਕੇ ਫੁਸਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। ਯਥਾ ਚ ਇਤ੍ਥਿਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਲਕ੍ਖਣਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ।

ਸਨ੍ਥਤਚਤੁਕ੍ਕਭੇਦਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਭਿਕ੍ਖੁਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਚਤੁਕ੍ਕਭੇਦਵਣ੍ਣਨਾ

੬੩-੬੪. ਏਵਂ ਸਨ੍ਥਤਚਤੁਕ੍ਕਭੇਦਂ ਵਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਯਸ੍ਮਾ ਨ ਕੇਵਲਂ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਆਦਿਕੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਏਵ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਆਨੇਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਭਿਕ੍ਖੁਮ੍ਪਿ ਤਾਸਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਆਨੇਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਪ੍ਪਭੇਦਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ "**ਭਿਕ੍ਖੁਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਯਾ ਸਨ੍ਤਿਕੇ**"ਤਿ ਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਤਾਨਿ ਚਤੁਕ੍ਕਾਨਿ ਪੁਨਪਿ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਤੇਸੁ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ।

ਭਿਕ੍ਖੁਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਵਸੇਨ ਚਤੁਕ੍ਕਭੇਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਰਾਜਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾਦਿਚਤੁਕ੍ਕਭੇਦਕਥਾ

੬੫. ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਨ ਭਿਕ੍ਖੁਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ ਏਵ ਏਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਰਾਜਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾਦਯੋਪਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਮ੍ਪਿ ਪਭੇਦਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ "**ਰਾਜਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਰਾਜਾਨੋ ਏਵ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ **ਰਾਜਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ**। ਤੇ ਚ ਸਯਂ ਆਨੇਨ੍ਤਾਪਿ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਆਣਾਪੇਨ੍ਤਾਪਿ ਆਨੇਨ੍ਤਿਯੇਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਚੋਰਾ ਏਵ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ **ਚੋਰਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ। ਧੁਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਮੇਥੁਨੁਪਸਂਹਿਤਖਿਡ੍ਡਾਪਸੁਤਾ ਨਾਗਰਿਕਕੇਰਾਟਿਯਪੁਰਿਸਾ, ਇਤ੍ਥਿਧੁਤ੍ਤਸੁਰਾਧੁਤ੍ਤਾਦਯੋ ਵਾ; ਧੁਤ੍ਤਾ ਏਵ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ **ਧੁਤ੍ਤਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ**। ਗਨ੍ਧਨ੍ਤਿ ਹਦਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਟੇਨ੍ਤੀਤਿ ਉਪ੍ਪਲਗਨ੍ਧਾ, ਉਪ੍ਪਲਗਨ੍ਧਾ ਏਵ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ **ਉਪ੍ਪਲਗਨ੍ਧਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ**। ਏਤੇ ਕਿਰ ਨ ਕਸਿਵਣਿਜ੍ਜਾਦੀਹਿ ਜੀਵਨ੍ਤਿ, ਪਨ੍ਥਘਾਤਗਾਮਘਾਤਾਦੀਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਂ ਪੋਸੇਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਕਮ੍ਮਸਿਦ੍ਧਿਂ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨਾ ਦੇਵਤਾਨਂ ਆਯਾਚੇਤ੍ਵਾ ਤਾਸਂ ਬਲਿਕਮ੍ਮਤ੍ਥਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਹਦਯਂ ਉਪ੍ਪਾਟੇਨ੍ਤਿ। ਸਬ੍ਬਕਾਲੇ ਚ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਦੁਲ੍ਲਭਾ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਨ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤਾ ਸੁਲਭਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਸੀਲਵਨ੍ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਸੀਲਵਤੋ ਵਧੋ ਨਾਮ ਭਾਰਿਯੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨਾ ਤਸ੍ਸ ਸੀਲਵਿਨਾਸਨਤ੍ਥਂ ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਆਦਿਕੇ ਵਾ ਆਨੇਨ੍ਤਿ; ਤਂ ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਨੇਨ੍ਤਿ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਵਿਸੇਸੋ। ਸੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਭਿਕ੍ਖੁਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਵਾਰੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਚ ਇਮੇਸੁ ਚਤੂਸੁਪਿ ਵਾਰੇਸੁ ਚਤੁਕ੍ਕਾਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪਨ ਸਂਖਿਤ੍ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ।

ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਚਤੁਕ੍ਕਭੇਦਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਵਾਰਵਣ੍ਣਨਾ

੬੬. ਇਦਾਨਿ ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਮਨੁਸ੍ਸਿਤ੍ਥਿਯਾ ਤਯੋ ਮਗ੍ਗੇ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾ''ਤਿਆਦਿ, ਏਤ੍ਥ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤ੍ਥਂ "**ਮਗ੍ਗੇਨ ਮਗ੍ਗ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਮਗ੍ਗੇਨ ਮਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਤੀਸੁ ਮਗ੍ਗੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਪਵੇਸੇਤਿ ਅਥ ਵਾ ਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ ਮਗ੍ਗੇਸੁ ਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗੇਨ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗਂ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗੇਨ ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗਂ ਪਵੇਸੇਤਿ। **ਮਗ੍ਗੇਨ ਅਮਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਪਸ੍ਸਾਵਾਦਿਮਗ੍ਗੇਨ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸਾਮਨ੍ਤਾ ਵਣੇਨ ਨੀਹਰਤਿ। **ਅਮਗ੍ਗੇਨ ਮਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਮਗ੍ਗਸਾਮਨ੍ਤੇਨ ਵਣੇਨ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗੇਨ ਨੀਹਰਤਿ। **ਅਮਗ੍ਗੇਨ ਅਮਗ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੀਸੁ ਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਵਣੇਸੁ ਏਕੇਨ ਵਣੇਨ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯੇਨ ਨੀਹਰਤਿ। ਇਮਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਲੋਮਵਸੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਵਣਸਙ੍ਖੇਪੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਇਦਾਨਿ ਯਂ ਪਰਤੋ ਵਕ੍ਖਤਿ ''ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਸਾਦਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸਾ''ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤ੍ਥਂ "**ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੁਤ੍ਤਭਿਕ੍ਖੁਮ੍ਹੀ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਯੋ ਪਟਿਬੁਦ੍ਧੋ ਸਾਦਿਯਤਿ ਸੋ ''ਸੁਤ੍ਤਮ੍ਹਿ ਮਯਿ ਏਸੋ ਵਿਪ੍ਪਟਿਪਜ੍ਜਿ, ਨਾਹਂ

ਜਾਨਾਮੀ''ਤਿ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। **ਉਭੋ ਨਾਸੇਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਚੇਤ੍ਥ ਦ੍ਵੇਪਿ ਲਿਙ੍ਗਨਾਸਨੇਨ ਨਾਸੇਤਬ੍ਬਾ। ਤਤ੍ਰ ਦੂਸਕਸ੍ਸ ਪਟਿਞ੍ਞਾਕਰਣੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਦੂਸਿਤੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਨਾਸੇਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇ ਨ ਸਾਦਿਯਤਿ, ਨ ਨਾਸੇਤਬ੍ਬੋ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਾਮਣੇਰਵਾਰੇਪਿ।

ਏਵੰ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਤੰ ਤੰ ਆਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ "**ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ** ਨਾਮ ਯੋ ਮਹਾਨਿਦ੍ਦੂ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਪਰੇਨ ਕਤੰ ਉਪਕ੍ਕਮਮ੍ਪਿ ਨ ਜਾਨਾਤਿ ਵੇਸਾਲਿਯੰ ਮਹਾਵਨੇ ਦਿਵਾਵਿਹਾਰਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਯ। ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤੰ – '''ਨਾਹੰ ਭਗਵਾ ਜਾਨਾਮੀ'ਤਿ; 'ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸਾ'''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੭੫)। **ਅਸਾਦਿਯਨ੍ਤੋ** ਨਾਮ ਯੋ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾਪਿ ਨ ਸਾਦਿਯਤਿ, ਤਤ੍ਥੇਵ ਸਹਸਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਯ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤੰ – '''ਨਾਹੰ ਭਗਵਾ ਸਾਦਿਯਿ'ਨ੍ਤਿ। 'ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਅਸਾਦਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸਾ''ਤਿ।

ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕੋ ਨਾਮ ਪਿਤ੍ਤੁਮ੍ਮਤ੍ਤਕੋ। ਦੁਵਿਧਞ੍ਹਿ ਪਿਤ੍ਤੰ – ਬਦ੍ਧਪਿਤ੍ਤੰ, ਅਬਦ੍ਧਪਿਤ੍ਤਞ੍ਚਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਅਬਦ੍ਧਪਿਤ੍ਤੰ ਲੋਹਿਤੰ ਵਿਯ ਸਬ੍ਬਙ੍ਗਗਤੰ, ਤਮ੍ਹਿ ਕੁਪਿਤੇ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਕਣ੍ਡੁਕਚ੍ਛੁਸਰੀਰਕਮ੍ਪਾਦੀਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਾਨਿ ਭੇਸਜ੍ਜਕਿਰਿਯਾਯ ਵੂਪਸਮਨ੍ਤਿ। ਬਦ੍ਧਪਿਤ੍ਤੰ ਪਨ ਪਿਤ੍ਤਕੋਸਕੇ ਠਿਤੰ। ਤਮ੍ਹਿ ਕੁਪਿਤੇ ਸਤ੍ਤਾ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਵਿਪਲ੍ਲਤ੍ਥਸਞ੍ਞਾ ਹਿਰੋਤ੍ਤਪ੍ਪੰ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਅਸਾਰੁਪ੍ਪਾਚਾਰੰ ਚਰਨ੍ਤਿ। ਲਹੁਕਗਰੁਕਾਨਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਮਦ੍ਦਨ੍ਤਾਪਿ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਭੇਸਜ੍ਜਕਿਰਿਯਾਯਪਿ ਅਤੇਕਿਚ੍ਛਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ ਨਾਮ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ ਯਕ੍ਖੁਮ੍ਮਤ੍ਤਕੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਕ੍ਖਾ ਕਿਰ ਭੇਰਵਾਨਿ ਵਾ ਆਰਮ੍ਮਣਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਮੁਖੇਨ ਹਤ੍ਥੰ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਹਦਯਰੂਪੰ ਵਾ ਮਦ੍ਦਨ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤੇ ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੇ ਵਿਪਲ੍ਲਤ੍ਥਸਞ੍ਞੇ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਤੇਸੰ ਪਨ ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਅਯੰ ਵਿਸੇਸੋ – ਪਿਤ੍ਤੁਮ੍ਮਤ੍ਤਕੋ ਨਿਚ੍ਚਮੇਵ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕੋ ਹੋਤਿ, ਪਕਤਿਸਞ੍ਞੰ ਨ ਲਭਤਿ। ਯਕ੍ਖੁਮ੍ਮਤ੍ਤਕੋ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਪਕਤਿਸਞ੍ਞੰ ਪਟਿਲਭਤੀਤਿ। ਇਧ ਪਨ ਪਿਤ੍ਤੁਮ੍ਮਤ੍ਤਕੋ ਵਾ ਹੋਤੁ ਯਕ੍ਖੁਮ੍ਮਤ੍ਤਕੋ ਵਾ, ਯੋ ਸਬ੍ਬਸੋ ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਗ੍ਗਿਮ੍ਪਿ ਸੁਵਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਗੂਥਮ੍ਪਿ ਚਨ੍ਦਨਮ੍ਪਿ ਏਕਸਦਿਸੰ ਮਦ੍ਦਨ੍ਤੋਵ ਵਿਚਰਤਿ, ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰਾ ਸਞ੍ਞੰ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਞਤ੍ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ।

ਵੇਦਨਾਟ੍ਟੋ ਨਾਮ ਯੋ ਅਧਿਮਤ੍ਤਾਯ ਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨਾਯ ਆਤੁਰੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕੋ ਨਾਮ ਯੋ ਤਸ੍ਮਿੰ ਤਸ੍ਮਿੰ ਕਮ੍ਮੇ ਆਦਿਭੂਤੋ। ਇਧ ਪਨ ਸੁਦਿਨ੍ਨਤ੍ਥੇਰੋ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕੋ, ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਅਵਸੇਸਾਨੰ ਮਕ੍ਕਟੀਸਮਣਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਕਾਦੀਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵਾਤਿ।

ਪਦਭਾਜਨੀਯਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਕਿਣ੍ਣਕਕਥਾ

ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਪਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਕੋਸਲ੍ਲਤ੍ਥੰ ਇਦੰ **ਪਕਿਣ੍ਣਕੰ**ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ –

''ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਕਿਰਿਯਾ, ਅਥੋ ਸਞ੍ਞਾ ਸਚਿਤ੍ਤਕੰ।
ਲੋਕਵਜ੍ਜਞ੍ਚ ਕਮ੍ਮਞ੍ਚ, ਕੁਸਲੰ ਵੇਦਨਾਯ ਚਾ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ "**ਸਮੁਟ੍ਠਾਨ**"ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਗਾਹਕਵਸੇਨ ਛ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਿ। ਤਾਨਿ **ਪਰਿਵਾਰੇ** ਆਵਿ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਸਮਾਸਤੋ ਪਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਨਾਮ – ਅਤ੍ਥਿ ਛਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ, ਅਤ੍ਥਿ ਚਤੁਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ, ਅਤ੍ਥਿ ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ, ਅਤ੍ਥਿ ਕਥਿਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ, ਅਤ੍ਥਿ ਏਲ਼ਕਲੋਮਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ, ਅਤ੍ਥਿ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਾਦਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ।

ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਿਰਿਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਕਿਰਿਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਿਰਿਯਾਕਿਰਿਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਿਯਾ ਕਿਰਿਯਤੋ, ਸਿਯਾ ਅਕਿਰਿਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਿਯਾ ਕਿਰਿਯਤੋ ਸਿਯਾ ਕਿਰਿਯਾਕਿਰਿਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ।

ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਅਤ੍ਥਿ ਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਅਤ੍ਥਿ ਨੋਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖਂ। ਤਤ੍ਥ ਯਂ ਚਿਤ੍ਤਙ੍ਗਂ ਲਭਤਿਯੇਵ, ਤਂ ਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖਂ; ਇਤਰਂ ਨੋਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖਂ।

ਪੁਨ ਅਤ੍ਥਿ ਸਚਿਤ੍ਤਕਂ, ਅਤ੍ਥਿ ਅਚਿਤ੍ਤਕਂ। ਯਂ ਸਹੇਵ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਂ ਸਚਿਤ੍ਤਕਂ; ਯਂ ਵਿਨਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਂ ਅਚਿਤ੍ਤਕਂ । ਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਲੋਕਵਜ੍ਜਂ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਦੁਵਿਧਂ। ਤੇਸਂ ਲਕ੍ਖਣਂ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ।

ਕਮ੍ਮਕੁਸਲਵੇਦਨਾਵਸੇਨਾਪਿ ਚੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਕਾਯਕਮ੍ਮਂ, ਅਤ੍ਥਿ ਵਚੀਕਮ੍ਮਂ। ਤਤ੍ਥ ਯਂ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰਿਕਂ, ਤਂ ਕਾਯਕਮ੍ਮਂ; ਯਂ ਵਚੀਦ੍ਵਾਰਿਕਂ, ਤਂ ਵਚੀਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਕੁਸਲਂ, ਅਤ੍ਥਿ ਅਕੁਸਲਂ, ਅਤ੍ਥਿ ਅਬ੍ਯਾਕਤਂ। ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਂਸੇਵ ਹਿ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮਉਟ੍ਠਾਪਕਚਿਤ੍ਤਾਨਿ – ਅਟ੍ਠ ਕਾਮਾਵਚਰਕੁਸਲਾਨਿ, ਦ੍ਵਾਦਸ ਅਕੁਸਲਾਨਿ, ਦਸ ਕਾਮਾਵਚਰਕਿਰਿਯਚਿਤ੍ਤਾਨਿ, ਕੁਸਲਤੋ ਚ ਕਿਰਿਯਤੋ ਚ ਦ੍ਵੇ ਅਭਿਞ੍ਞਾਚਿਤ੍ਤਾਨੀਤਿ। ਤੇਸੁ ਯਂ ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਂ ਕੁਸਲਂ; ਇਤਰੇਹਿ ਇਤਰਂ। ਅਤ੍ਥਿ ਚ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਤਿਵੇਦਨਂ, ਅਤ੍ਥਿ ਦ੍ਵਿਵੇਦਨਂ, ਅਤ੍ਥਿ ਏਕਵੇਦਨਂ। ਤਤ੍ਥ ਯਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਤੀਸੁ ਵੇਦਨਾਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਵੇਦਨਾਸਮਙ੍ਗੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਂ ਤਿਵੇਦਨਂ; ਯਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਸੁਖਸਮਙ੍ਗੀ ਵਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮਙ੍ਗੀ ਵਾ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਂ ਦ੍ਵਿਵੇਦਨਂ; ਯਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨਾਸਮਙ੍ਗੀਯੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਂ ਏਕਵੇਦਨਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਂ –

‘‘ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਕਿਰਿਯਾ, ਅਥੋ ਸਞ੍ਞਾ ਸਚਿਤ੍ਤਕਂ।
ਲੋਕਵਜ੍ਜਞ੍ਚ ਕਮ੍ਮਞ੍ਚ, ਕੁਸਲਂ ਵੇਦਨਾਯ ਚਾ’’ਤਿ॥

ਇਮਂ ਪਕਿਣ੍ਣਕਂ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸੁ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਇਦਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਤੋ ਏਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ। ਅਙ੍ਗਵਸੇਨ ਦੁਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ, ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਕਿਰਿਯਸਮੁਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਕਰੋਨ੍ਤੋਯੇਵ ਹਿ ਏਤਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਮੇਥੁਨਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾਯ ਕਾਮਸਞ੍ਞਾਯ ਅਭਾਵੇਨ ਮੁਚ੍ਚਨਤੋ ਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖਂ। ‘‘ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਸਾਦਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸਾ’’ਤਿ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਮੇਥੁਨਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਨਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਵਿਨਾ ਚਿਤ੍ਤੇਨਾਤਿ ਸਚਿਤ੍ਤਕਂ। ਰਾਗਵਸੇਨੇਵ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤੋ ਲੋਕਵਜ੍ਜਂ। ਕਾਯਦ੍ਵਾਰੇਨੇਵ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਤੋ ਕਾਯਕਮ੍ਮਂ। ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਙ੍ਗਮਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਕਮ੍ਮਭਾਵੋ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਲੋਭਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤੋ ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਂ। ਸੁਖਸਮਙ੍ਗੀ ਵਾ ਉਪੇਕ੍ਖਾਸਮਙ੍ਗੀ ਵਾ ਤਂ ਆਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਦ੍ਵਿਵੇਦਨਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਬ੍ਬਞ੍ਚੇਤਂ ਆਪਤ੍ਤਿਯਂ ਯੁਜ੍ਜਤਿ। ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸੀਸੇਨ ਪਨ **ਸਬ੍ਬਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ**ਦੇਸਨਾ ਆਰੂਲ੍ਹਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਪਕਿਣ੍ਣਕਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ

ਮਕ੍ਕਟੀ ਵਜ੍ਜਿਪੁਤ੍ਤਾ ਚ...ਪੇ॰... ਵੁਡ੍ਢਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਮਿਗੋਤਿ ਇਦਂ ਕਿਂ? ਇਮਾ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਨਂ ਭਗਵਤਾ ਸਯਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਾਨਂ ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਵਤ੍ਥੂਨਂ ਉਦ੍ਦਾਨਗਾਥਾ ਨਾਮ। ਤਾਨਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ‘‘ਸੁਖਂ ਵਿਨਯਧਰਾ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਧਮ੍ਮਸਙ੍ਗਾਹਕਤ੍ਥੇਰੇਹਿ ਠਪਿਤਾਨਿ। ਵਤ੍ਥੁਗਾਥਾ ਪਨ ਧਰਮਾਨੇਯੇਵ ਭਗਵਤਿ ਉਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰੇਨ ਠਪਿਤਾ ‘‘ਇਮਿਨਾ ਲਕ੍ਖਣੇਨ ਆਯਤਿਂ ਵਿਨਯਧਰਾ ਵਿਨਯਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਂ ਸਾਧੁਕਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਪਠਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਤਬ੍ਬਂ। ਦੁਤਿਯਾਦੀਨਞ੍ਚ ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਸੁ ਵੁਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣੇਨ ਦੁਤਿਯਾਦੀਨਿ। ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਨਿ ਹਿ ਸਿਪ੍ਪਿਕਾਨਂ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਕਰੂਪਾਨਿ ਵਿਯ ਵਿਨਯਧਰਾਨਂ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਕਵਤ੍ਥੂਨਿ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ।

੬੭. ਤਤ੍ਥ ਪੁਰਿਮਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਂਯੇਵ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾਨਿ। ਤਤਿਯੇ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ **ਗਿਹਿਲਿਙ੍ਗੇਨਾ**ਤਿ ਗਿਹਿਵੇਸੇਨ ਓਦਾਤਵਤ੍ਥੋ ਹੁਤ੍ਵਾ। ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਨਤ੍ਥਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਤਤੋ ਪਰੇਸੁ ਸਤ੍ਤਸੁ ਵਤ੍ਥੂਸੁ **ਕੁਸਚੀਰ**ਨ੍ਤਿ ਕੁਸੇ ਗਨ੍ਥੇਤ੍ਵਾ ਕਤਚੀਰਂ। **ਵਾਕਚੀਰਂ** ਨਾਮ ਤਾਪਸਾਨਂ ਵਕ੍ਕਲਂ। **ਫਲਕਚੀਰਂ** ਨਾਮ ਫਲਕਸਣ੍ਠਾਨਾਨਿ ਫਲਕਾਨਿ ਸਿਬ੍ਬਿਤ੍ਵਾ ਕਤਚੀਰਂ। **ਕੇਸਕਮ੍ਬਲੋ**ਤਿ ਕੇਸੇਹਿ ਤਨ੍ਤੇ ਵਾਯਿਤ੍ਵਾ ਕਤਕਮ੍ਬਲੋ। **ਵਾਲਕਮ੍ਬਲੋ**ਤਿ ਚਮਰਵਾਲੇਹਿ ਵਾਯਿਤ੍ਵਾ ਕਤਕਮ੍ਬਲੋ। **ਉਲੂਕਪਕ੍ਖਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਉਲੂਕਸਕੁਣਸ੍ਸ ਪਕ੍ਖੇਹਿ ਕਤਨਿਵਾਸਨਂ। **ਅਜਿਨਕ੍ਖਿਪ**ਨ੍ਤਿ ਸਲੋਮਂ ਸਖੁਰਂ ਅਜਿਨਮਿਗਚਮ੍ਮਂ। ਦ੍ਵਾਦਸਮੇ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ **ਸਾਰਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ ਸਾਰਤ੍ਤੋ; ਤਂ ਰਾਗਂ ਞਤ੍ਵਾ ਭਗਵਾ "**ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸਾ**"ਤਿ ਆਹ।

੬੮. ਤੇਰਸਮੇ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ **ਉਪ੍ਪਲਵਣ੍ਣਾ**ਤਿ ਸਾ ਥੇਰੀ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਸੇਟ੍ਠਿਧੀਤਾ ਸਤਸਹਸ੍ਸਕਪ੍ਪੇ ਅਭਿਨੀਹਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ। ਤਸ੍ਸਾ ਪਕਤਿਯਾਪਿ ਅਤਿਦਸ੍ਸਨੀਯਾ ਨੀਲੁਪ੍ਪਲਵਣ੍ਣਾ ਕਾਯਚ੍ਛਵਿ, ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਪਨ ਕਿਲੇਸਸਨ੍ਤਾਪਸ੍ਸ ਅਭਾਵੇਨ ਅਤਿਵਿਯ ਵਿਰੋਚਤਿ। ਸਾ ਤਾਯੇਵ ਵਣ੍ਣਪੋਕ੍ਖਰਤਾਯ ''ਉਪ੍ਪਲਵਣ੍ਣਾ''ਤਿ ਨਾਮਂ ਲਭਿ। **ਪਟਿਬਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਗਿਹਿਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਰਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ; ਸੋ ਕਿਰ ਤਸ੍ਸਾ ਞਾਤਿਦਾਰਕੋ ਹੋਤਿ। **ਅਥ ਖੋ**ਤਿ ਅਨਨ੍ਤਰਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ; ਮਞ੍ਚਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਨਨ੍ਤਰਮੇਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਦਿਵਾ ਬਾਹਿਰਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਂ ਪਿਧਾਯ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਨਞ੍ਚ ਪਠਮਂ ਅਨ੍ਧਕਾਰਂ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਯਾਵਸ੍ਸਾ ਤਂ ਅਨ੍ਧਕਾਰਂ ਨ ਨਸ੍ਸਤਿ, ਤਾਵਦੇਵ ਏਵਮਕਾਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦੂਸੇਸੀ**ਤਿ ਪਧਂਸੇਸਿ। ਥੇਰੀ ਪਨ ਅਨਵਜ੍ਜਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਮਣਸਞ੍ਞਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਸਾਦਿਯਨ੍ਤੀ ਨਿਸੀਦਿ ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਪਰਾਮਟ੍ਠਾ ਅਗ੍ਗਿਕ੍ਖਨ੍ਧ-ਸਿਲਾਥਮ੍ਭ-ਖਦਿਰਸਾਰਖਾਣੁਕਾ ਵਿਯ। ਸੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਨੋਰਥਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਗਤੋ। ਤਸ੍ਸਾ ਥੇਰਿਯਾ ਦਸ੍ਸਨਪਥਂ ਵਿਜਹਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਯਂ ਮਹਾਪਥਵੀ ਸਿਨੇਰੁਪਬ੍ਬਤਂ ਧਾਰੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਾਪਿ ਤਂ ਪਾਪਪੁਰਿਸਂ ਬਜਾਮਮਤ੍ਤਕਲੇਵਰਂ ਧਾਰੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੀ ਵਿਯ ਭਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵਿਵਰਮਦਾਸਿ। ਸੋ ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਅਵੀਚਿਜਾਲਾਨਂ ਇਨ੍ਧਨਭਾਵਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਭਗਵਾ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਸਾਦਿਯਨ੍ਤਿਯਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਥੇਰਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ **ਧਮ੍ਮਪਦੇ** ਇਮਂ ਗਾਥਂ ਅਭਾਸਿ –

> ''ਵਾਰਿ ਪੋਕ੍ਖਰਪਤ੍ਤੇਵ, ਆਰਗ੍ਗੇਰਿਵ ਸਾਸਪੋ।
> ਯੋ ਨ ਲਿਮ੍ਪਤਿ ਕਾਮੇਸੁ, ਤਮਹਂ ਬ੍ਰੂਮਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਧ॰ ਪ॰ ੪੦੧)।

੬੯. ਚੁਦ੍ਦਸਮੇ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ **ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਂ ਪਾਤੁਭੂਤ**ਨ੍ਤਿ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਨਿਦ੍ਦੂ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸਣ੍ਠਾਨਂ ਮਸ੍ਸੁਦਾਠਿਕਾਦਿ ਸਬ੍ਬਂ ਅਨ੍ਤਰਹਿਤਂ ਇਤ੍ਥਿਸਣ੍ਠਾਨਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ। **ਤਮੇਵ ਉਪਜ੍ਝਂ ਤਮੇਵ ਉਪਸਮ੍ਪਦ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਗਹਿਤਉਪਜ੍ਝਾਯਮੇਵ ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਤਉਪਸਮ੍ਪਦਮੇਵ ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ। ਪੁਨ ਉਪਜ੍ਝਾ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ; ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਾਨਿਯੇਵ ਵਸ੍ਸਾਨੀ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਉਪਸਮ੍ਪਦਤੋ ਪਭੁਤਿ ਯਾਵ ਵਸ੍ਸਗਣਨਾ, ਤਂਯੇਵ ਵਸ੍ਸਗਣਨਂ ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ। ਨ ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵਸ੍ਸਗਣਨਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਸਙ੍ਗਮਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਙ੍ਗਮਿਤੁਂ ਸਙ੍ਗਨ੍ਤੁਂ ਸਮਙ੍ਗੀ ਭਵਿਤੁਂ ਅਨੁਜਾਨਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਅਪ੍ਪਤਿਰੂਪਂ ਦਾਨਿਸ੍ਸਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਮਜ੍ਝੇ ਵਸਿਤੁਂ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੁਪਸ੍ਸਯਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਸਤੂਤਿ। **ਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਸਾਧਾਰਣਾ**ਤਿ ਯਾ ਦੇਸਨਾਗਾਮਿਨਿਯੋ ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਨਗਾਮਿਨਿਯੋ ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਾਧਾਰਣਾ। **ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵੁਟ੍ਠਾਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਤਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਕਾਤਬ੍ਬਂ ਵਿਨਯਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਵੁਟ੍ਠਾਤੁਂ ਅਨੁਜਾਨਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਾਹਿ ਆਪਤ੍ਤੀਹਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ**ਤਿ ਯਾ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਅਸਾਧਾਰਣਾ ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿ-ਆਦਿਕਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ, ਤਾਹਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਲਿਙ੍ਗਪਰਿਵਤ੍ਤਨੇਨ ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਪੁਨ ਪਕਤਿਲਿਙ੍ਗੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਪਿ ਤਾਹਿ ਆਪਤ੍ਤੀਹਿ ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵਾਤਿ ਅਯਂ ਤਾਵੇਤ੍ਥ ਪਾਲ਼ਿਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਅਯਂ ਪਨ **ਪਾਲ਼ਿਮੁਤ੍ਤੋ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤਿਕਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ** – ਇਮੇਸੁ ਤਾਵ ਦ੍ਵੀਸੁ ਲਿਙ੍ਗੇਸੁ ਪੁਰਿਸਲਿਙ੍ਗਂ ਉਤ੍ਤਮਂ, ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਂ ਹੀਨਂ; ਤਸ੍ਮਾ ਪੁਰਿਸਲਿਙ੍ਗਂ ਬਲਵਅਕੁਸਲੇਨ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਤਿ। ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਂ ਦੁਬ੍ਬਲਕੁਸਲੇਨ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ। ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਂ ਪਨ ਅਨ੍ਤਰਧਾਯਨ੍ਤਂ

ਦੁਬ੍ਬਲਅਕੁਸਲੇਨ ਅਨੁਰਧਾਯਤਿ। ਪੁਰਿਸਲਿਙ੍ਗਂ ਬਲਵਕੁਸਲੇਨ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ। ਏਵਂ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਅਕੁਸਲੇਨ ਅਨੁਰਧਾਯਤਿ, ਕੁਸਲੇਨ ਪਟਿਲਬ੍ਭਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਸਚੇ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਏਕਤੋ ਸਜ੍ਝਾਯਂ ਵਾ ਧਮ੍ਮਸਾਕਚ੍ਛਂ ਵਾ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕਾਗਾਰੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਂ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤਾਨਂ ਏਕਸ੍ਸ ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਂ ਪਾਤੁਭਵਤਿ, ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਸਹਸੇਯ੍ਯਾਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਚੇ ਪਟਿਬੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਤਂ ਵਿਪ੍ਪਕਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦੁਕ੍ਖੀ ਦੁਮ੍ਮਨੋ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇਯੇਵ ਇਤਰਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਯ੍ਯ, ਤੇਨ ਸਮਸ੍ਸਾਸੇਤਬ੍ਬੋ – ''ਹੋਤੁ, ਮਾ ਚਿਨ੍ਤਯਿਤ੍ਥ। ਵਟ੍ਟਸ੍ਸੇਵੇਸੋ ਦੋਸੋ। ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਦ੍ਵਾਰਂ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਾ ਹੋਤੁ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਵਾ, ਅਨਾਵਟੋ ਧਮ੍ਮੋ ਅਵਾਰਿਤੋ ਸਗ੍ਗਮਗ੍ਗੋ''ਤਿ। ਸਮਸ੍ਸਾਸੇਤ੍ਵਾ ਚ ਏਵਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ – ''ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੁਪਸ੍ਸਯਂ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਤ੍ਥਿ ਵੋ ਕਾਚਿ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ''ਤਿ। ਸਚਸ੍ਸਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਤਾਦਿਸਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਅਤ੍ਥੀਤਿ, ਨੋ ਚੇ ਹੋਨ੍ਤਿ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ – ''ਮਮ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਰੋਥ; ਇਦਾਨਿ ਮਂ ਪਠਮਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੁਪਸ੍ਸਯਂ ਨੇਥਾ''ਤਿ। ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਵਾ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਾਨਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਚ ਨ ਏਕਕੇਨ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਚਤੂਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਜੋਤਿਕਞ੍ਚ ਕਤ੍ਤਰਦਣ੍ਡਞ੍ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਂਵਿਦਹਨਂ ਪਰਿਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ''ਮਯਂ ਅਸੁਕਂ ਨਾਮ ਠਾਨਂ ਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਬਹਿਗਾਮੇ ਦੂਰੇ ਵਿਹਾਰੋ ਹੋਤਿ, ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਗਾਮਨ੍ਤਰ-ਨਦੀਪਾਰ-ਰਤ੍ਤਿਵਿਪ੍ਪਵਾਸ-ਗਣਓਹੀਯਨਾਪਤ੍ਤੀਹਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਨੁਪਸ੍ਸਯਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯੋ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ – ''ਅਸੁਕਂ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਜਾਨਾਥਾ''ਤਿ? ''ਆਮ, ਅਯ੍ਯਾ''ਤਿ। ''ਤਸ੍ਸ ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਂ ਪਾਤੁਭੂਤਂ, ਸਙ੍ਗਹਂ ਦਾਨਿਸ੍ਸ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ। ਤਾ ਚੇ ''ਸਾਧੁ, ਅਯ੍ਯਾ, ਇਦਾਨਿ ਮਯਮ੍ਪਿ ਸਜ੍ਝਾਯਿਸ੍ਸਾਮ, ਧਮ੍ਮਂ ਸੋਸ੍ਸਾਮ, ਗਚ੍ਛਥ ਤੁਮ੍ਹੇ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਗਹਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਆਰਾਧਿਕਾ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਗਾਹਿਕਾ ਲਜ੍ਜਿਨਿਯੋ, ਤਾ ਕੋਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਨ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਗਚ੍ਛਤਿ ਚੇ, ਗਾਮਨ੍ਤਰ-ਨਦੀਪਾਰ-ਰਤ੍ਤਿਵਿਪ੍ਪਵਾਸ-ਗਣਓਹੀਯਨਾਪਤ੍ਤੀਹਿ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਲਜ੍ਜਿਨਿਯੋ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਸਙ੍ਗਾਹਿਕਾਯੋ; ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤੁਂ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਸਚੇਪਿ ਅਲਜ੍ਜਿਨਿਯੋ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਸਙ੍ਗਹਂ ਪਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ; ਤਾਪਿ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤੁਂ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਸਚੇ ਲਜ੍ਜਿਨਿਯੋ ਚ ਸਙ੍ਗਾਹਿਕਾ ਚ, ਞਾਤਿਕਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਆਸਨ੍ਨਗਾਮੇ ਪਨ ਅਞ੍ਞਾ ਞਾਤਿਕਾਯੋ ਹੋਨ੍ਤਿ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨਿਕਾ, ਤਾਸਮ੍ਪਿ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਚੇ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇਪਿ ਨਿਸ੍ਸਯਪਟਿਪਨ੍ਨੋ, ਪਤਿਰੂਪਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਮਾਤਿਕਾ ਵਾ ਵਿਨਯੋ ਵਾ ਉਗ੍ਗਹਿਤੋ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤੋ, ਪੁਨ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨਕਾਰਣਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਸਚੇ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇ ਪਰਿਸਾਵਚਰੋ, ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇਯੇਵ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਸੂਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ। ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਪੁਬ੍ਬੇ ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਸਨ੍ਤੇਹਿਪਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇਯੇਵ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਵਸ੍ਸਸਾਮਣੇਰੇਨਾਪਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇਯੇਵ ਉਪਜ੍ਝਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ।

ਯਂ ਪਨਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਂ ਤਿਚੀਵਰਞ੍ਚ ਪਤ੍ਤੋ ਚ, ਤਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਵਿਜਹਤਿ, ਪੁਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਂ। ਸਙ੍ਕਚ੍ਚਿਕਾ ਚ ਉਦਕਸਾਟਿਕਾ ਚ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ। ਯਂ ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰਂ ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਪਤ੍ਤੋ ਵਾ ਵਿਨਯਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਵਿਨਯਕਮ੍ਮਂ ਵਿਜਹਤਿ, ਪੁਨ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਤੇਲਮਧੁਫਾਣਿਤਾਦੀਨਿਪਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ ਵਿਜਹਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਤੋ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਲਿਙ੍ਗਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਪੁਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯਂ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਕਾਲੇ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਨ੍ਤਕਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ, ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ ਨ ਵਿਜਹਤਿ। ਯਂ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਸਾਧਾਰਣਂ ਅਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਂ, ਤਂ ਪਕਤਤ੍ਤੋ ਰਕ੍ਖਤਿ। ਯਂ ਪਨ ਵਿਭਤ੍ਤਂ ਏਤਸ੍ਸੇਵ ਸਨ੍ਤਕਂ, ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ ਵਿਜਹਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ **ਪਰਿਵਾਰੇ** –

> ''ਤੇਲਂ ਮਧੁਂ ਫਾਣਿਤਞ੍ਚਾਪਿ ਸਪ੍ਪਿਂ।
> ਸਾਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਨ ਨਿਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯ।
> ਅਵੀਤਿਵਤ੍ਤੇ ਸਤ੍ਤਾਹੇ।
> ਸਤਿ ਪਚ੍ਚਯੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ।
> ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ''ਤਿ॥ (ਪਰਿ॰ ੪੮੦)।

ਇਦਞ੍ਹਿ ਲਿਙ੍ਗਪਰਿਵਤ੍ਤਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ ਨਾਮ ਲਿਙ੍ਗਪਰਿਵਤ੍ਤਨੇਨ, ਕਾਲਂਕਿਰਿਯਾਯ, ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨੇਨ, ਹੀਨਾਯਾਵਤ੍ਤਨੇਨ, ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਦਾਨੇਨ, ਅਨਪੇਕ੍ਖਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇਨ, ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਹਣੇਨ ਚ ਵਿਜਹਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਚੇਪਿ ਹਰੀਤਕਖਣ੍ਡਮ੍ਪਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਮਤ੍ਥਿ, ਸਬ੍ਬਮਸ੍ਸ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਂ ਵਿਜਹਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਵਿਹਾਰੇ ਪਨ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿਸ੍ਸਾ ਸਨ੍ਤਕਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਠਪਿਤਂ, ਸਬ੍ਬਸ੍ਸ ਸਾਵ ਇਸ੍ਸਰਾ, ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਥਾਵਰਂ ਤਸ੍ਸਾ ਸਨ੍ਤਕਂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਵਾ ਉਪਰੋਪਕਾ ਵਾ, ਤੇ ਯਸ੍ਸਿਚ੍ਛਤਿ ਤਸ੍ਸ ਦਾਤਬ੍ਬਾ। ਤੇਰਸਸੁ ਸਮ੍ਮੁਤੀਸੁ ਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਕਾਲੇ ਲਦ੍ਧਾ ਸਮ੍ਮੁਤਿ, ਸਬ੍ਬਾ ਸਾ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ। ਪੁਰਿਮਿਕਾਯ ਸੇਨਾਸਨਗ੍ਗਾਹੋ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ। ਸਚੇ ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾਯ ਸੇਨਾਸਨੇ ਗਹਿਤੇ ਲਿਙ੍ਗਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘੋ ਚਸ੍ਸਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਲਾਭਂ ਦਾਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਅਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਸਾਧਾਰਣਾਯ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਰਿਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਲਿਙ੍ਗਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਪਕ੍ਖਮਾਨਤ੍ਤਮੇਵ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਮਾਨਤ੍ਤਂ ਚਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਪੁਨ ਪਕ੍ਖਮਾਨਤ੍ਤਮੇਵ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਚਿਣ੍ਣਮਾਨਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਅਬ੍ਭਾਨਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਅਕੁਸਲਵਿਪਾਕੇ ਪਰਿਕ੍ਖੀਣੇ ਪਕ੍ਖਮਾਨਤ੍ਤਕਾਲੇ ਪੁਨਦੇਵ ਲਿਙ੍ਗਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਛਾਰਤ੍ਤਂ ਮਾਨਤ੍ਤਮੇਵ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਚਿਣ੍ਣੇ ਪਕ੍ਖਮਾਨਤ੍ਤੇ ਪਰਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਅਬ੍ਭਾਨਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ।

ਅਨਨ੍ਤਰੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਲਿਙ੍ਗਪਰਿਵਤ੍ਤਨਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਇਧ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਸਬ੍ਬੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਯਂ ਪਨ ਵਿਸੇਸੋ – ਸਚੇਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਕਾਲੇ ਆਪਨ੍ਨਾ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਾਪਤ੍ਤਿ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾ ਹੋਤਿ, ਪਰਿਵਾਸਦਾਨਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਛਾਰਤ੍ਤਂ ਮਾਨਤ੍ਤਮੇਵ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਪਕ੍ਖਮਾਨਤ੍ਤਂ ਚਰਨ੍ਤਿਯਾ ਲਿਙ੍ਗਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਨ ਤੇਨਤ੍ਥੋ, ਛਾਰਤ੍ਤਂ ਮਾਨਤ੍ਤਮੇਵ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਚਿਣ੍ਣਮਾਨਤ੍ਤਾਯ ਪਰਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਪੁਨ ਮਾਨਤ੍ਤਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਅਬ੍ਭੇਤਬ੍ਬੋ। ਅਥ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਮਾਨਤ੍ਤੇ ਅਦਿਨ੍ਨੇ ਪੁਨ ਲਿਙ੍ਗਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਪਕ੍ਖਮਾਨਤ੍ਤਮੇਵ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਅਥ ਛਾਰਤ੍ਤਂ ਮਾਨਤ੍ਤਂ ਚਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਪਕ੍ਖਮਾਨਤ੍ਤਮੇਵ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਚਿਣ੍ਣਮਾਨਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਲਿਙ੍ਗਪਰਿਵਤ੍ਤੇ ਜਾਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਹਿ ਅਬ੍ਭਾਨਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ । ਪੁਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇ ਚ ਲਿਙ੍ਗੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਭਾਵੇ ਠਿਤਾਯਪਿ ਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਾ, ਤਾ ਸੁਪ੍ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਾ ਏਵਾਤਿ।

੭੦. ਇਤੋ ਪਰਾਨਿ "**ਮਾਤੁਯਾ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮ**"ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨਿਯੇਵ।

੭੧. ਮੁਦੁਪਿਟ੍ਠਿਕਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਸੋ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਟਪੁਬ੍ਬਕੋ। ਤਸ੍ਸ ਸਿਪ੍ਪਕੋਸਲ੍ਲਤ੍ਥਂ ਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤਾ ਪਿਟ੍ਠਿ ਮੁਦੁਕਾ ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਕਾਤੁਂ ਅਸਕ੍ਖਿ।

ਲਮ੍ਬੀਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਦੀਘਂ ਹੋਤਿ ਲਮ੍ਬਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਲਮ੍ਬੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ।

ਇਤੋ ਪਰਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਵਣਵਤ੍ਥੂਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਾਨੇਵ। ਲੇਪਚਿਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ **ਲੇਪਚਿਤ੍ਤਂ** ਨਾਮ ਚਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਰੂਪਂ।

ਦਾਰੁਧੀਤਲਿਕਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ **ਦਾਰੁਧੀਤਲਿਕਾ** ਨਾਮ ਕਟ੍ਠਰੂਪਂ। ਯਥਾ ਚ ਇਮੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ ਏਵਂ ਅਞ੍ਞੇਸੁਪਿ ਦਨ੍ਤਰੂਪ-ਪੋਤ੍ਥਕਰੂਪ-ਲੋਹਰੂਪਾਦੀਸੁ ਅਨੁਪਾਦਿਨ੍ਨਕੇਸੁ ਇਤ੍ਥਿਰੂਪੇਸੁ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਮੇਥੁਨਰਾਗੇਨ ਉਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਸੁਚਿ ਮੁਚ੍ਚਤੁ ਵਾ ਮਾ ਵਾ, ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ ਉਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਤਥੇਵ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਮੋਚਨਰਾਗੇਨ ਪਨ ਉਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੁਤ੍ਤੇ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ, ਅਮੁਤ੍ਤੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਨ੍ਤਿ।

੭੨. ਸੁਨ੍ਦਰਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਅਯਂ **ਸੁਨ੍ਦਰੋ** ਨਾਮ ਰਾਜਗਹੇ ਕੁਲਦਾਰਕੋ ਸਦ੍ਧਾਯ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ; ਅਤ੍ਤਭਾਵਸ੍ਸ ਅਭਿਰੂਪਤਾਯ ''ਸੁਨ੍ਦਰੋ''ਤਿ ਨਾਮਂ ਲਭਿ। ਤਂ ਰਥਿਕਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਛਨ੍ਦਰਾਗਾ ਸਾ ਇਤ੍ਥੀ ਇਮਂ ਵਿਪ੍ਪਕਾਰਂ ਅਕਾਸਿ। ਥੇਰੋ ਪਨ ਅਨਾਗਾਮੀ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਨ ਸਾਦਿਯਿ। ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਪਨ ਅਵਿਸਯੋ ਏਸੋ।

ਇਤੋ ਪਰੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਵਤ੍ਥੂਸੁ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਜਲਾ ਦੁਮ੍ਮੇਧਾ ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਯਿਂਸੁ।

੧੩. ਅਕ੍ਖਾਯਿਤਾਦੀਨਿ ਤੀਣਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵ। ਦ੍ਵੀਸੁ ਛਿਨ੍ਨਸੀਸਵਤ੍ਥੂਸੁ ਅਯਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ – ਵਟ੍ਟਕਤੇ ਮੁਖੇ ਵਿਵਟੇ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋ ਸਚੇ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵਾ ਉਪਰਿ ਵਾ ਉਭਯਪਸ੍ਸੇਹਿ ਵਾ ਛੁਪਨ੍ਤਂ ਪਵੇਸੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਚਤੂਹਿਪਿ ਪਸ੍ਸੇਹਿ ਅਛੁਪਨ੍ਤਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਤਾਲੁਕਂ ਛੁਪਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਸ੍ਸਾਨਿ ਤਾਲੁਕਞ੍ਚ ਅਛੁਪਨ੍ਤੋ ਆਕਾਸਗਤਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਪਵੇਸੇਤਿ ਚ ਨੀਹਰਤਿ ਚ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਯਦਿ ਪਨ ਦਨ੍ਤਾ ਸੁਫੁਸਿਤਾ, ਅਨ੍ਤੋਮੁਖੇ ਓਕਾਸੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਦਨ੍ਤਾ ਚ ਬਹਿ ਓਟ੍ਠਮਂਸੇਨ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾ, ਤਤ੍ਥ ਵਾਤੇਨ ਅਸਮ੍ਫੁਟ੍ਠਂ ਅਲ੍ਲੋਕਾਸਂ ਤਿਲਫਲਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। ਉਪ੍ਪਾਟਿਤੇ ਪਨ ਓਟ੍ਠਮਂਸੇ ਦਨ੍ਤੇਸੁਯੇਵ ਉਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਯੋਪਿ ਦਨ੍ਤੋ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ , ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਓਟ੍ਠੇਹਿ ਪਿਦਹਿਤੁਂ। ਤਤ੍ਥ ਉਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤੇਪਿ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਜਿਵ੍ਹਾਯ ਉਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤੇਪਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਮੇਵ। ਜੀਵਮਾਨਕਸਰੀਰੇਪਿ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਜਿਵ੍ਹਾਯ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਮੇਵ। ਯਦਿ ਪਨ ਬਹਿਜਿਵ੍ਹਾਯ ਪਲਿਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਮੁਖਂ ਪਵੇਸੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। ਉਪਰਿਗੀਵਾਯ ਛਿਨ੍ਨਸੀਸਸ੍ਸਪਿ ਅਧੋਭਾਗੇਨ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਤਾਲੁਕਂ ਛੁਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ।

ਅਟ੍ਠਿਕਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਸੁਸਾਨਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਅਟ੍ਠਿਕਾਨਿ ਸਙ੍ਕਡ੍ਢਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਮੇਥੁਨਰਾਗੇਨ ਉਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ ਉਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ, ਮੁਚ੍ਚਤੁ ਵਾ ਮਾ ਵਾ, ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। ਮੋਚਨਰਾਗੇਨ ਪਨ ਉਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤੇ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ, ਅਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਮੇਵ।

ਨਾਗੀਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਨਾਗਮਾਣਵਿਕਾ ਵਾ ਹੋਤੁ ਕਿਨ੍ਨਰੀਆਦੀਨਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਾ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਪਾਰਾਜਿਕਂ।

ਯਕ੍ਖੀਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਦੇਵਤਾ ਯਕ੍ਖੀਯੇਵ।

ਪੇਤੀਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਨਿਜ੍ਝਾਮਤਣ੍ਹਿਕਾਦਿਪੇਤਿਯੋ ਅਲ੍ਲੀਯਿਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ। ਵਿਮਾਨਪੇਤਿਯੋ ਪਨ ਅਤ੍ਥਿ; ਯਾਸਂ ਕਾਲ਼ਪਕ੍ਖੇ ਅਕੁਸਲਂ ਵਿਪਚ੍ਚਤਿ, ਜੁਣ੍ਹਪਕ੍ਖੇ ਦੇਵਤਾ ਵਿਯ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਭੋਨ੍ਤਿ। ਏਵਰੂਪਾਯ ਪੇਤਿਯਾ ਵਾ ਯਕ੍ਖਿਯਾ ਵਾ ਸਚੇ ਦਸ੍ਸਨ-ਗਹਣ-ਆਮਸਨ-ਫੁਸਨ-ਘਟ੍ਟਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਅਥਾਪਿ ਦਸ੍ਸਨਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਇਤਰਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। ਅਥ ਦਸ੍ਸਨਗਹਣਾਨਿ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ, ਆਮਸਨਫੁਸਨਘਟ੍ਟਨੇਹਿ ਪਞ੍ਞਾਯਮਾਨੇਹਿ ਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਵਿਸਞ੍ਞਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਨੋਰਥਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਯਂ ਅਵਿਸਯੋ ਨਾਮ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਤ੍ਥ ਅਵਿਸਯਤ੍ਤਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਪਣ੍ਡਕਵਤ੍ਥੁ ਪਾਕਟਮੇਵ।

ਉਪਹਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ **ਉਪਹਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੋ**ਤਿ ਉਪਹਤਕਾਯਪ੍ਪਸਾਦੋ ਖਾਣੁਕਣ੍ਟਕਮਿਵ ਸੁਖਂ ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਂ ਵਾ ਨ ਵੇਦਯਤਿ। ਅਵੇਦਯਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਸੇਵਨਚਿਤ੍ਤਵਸੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿ।

ਛੁਪਿਤਮਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਯੋ ''ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਮਾਤੁਗਾਮਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਮੇਥੁਨੇ ਵਿਰਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੀ ਹੋਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਸ੍ਸ ਹੋਤਿ। ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਹਿ ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗਾ ਹਤ੍ਥਗ੍ਗਾਹਾਦਯੋ ਯਾਵ ਸੀਸਂ ਨ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਤਾਵ ਦੁਕ੍ਕਟੇ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਸੀਸੇ ਪਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਹੋਤਿ। ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ ਹਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ ਸਾਮਨ੍ਤਂ। ਇਤਰੇਸਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਅਯਂ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੇ ਵਿਰਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਾਦਿਯੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤੇਨਾਹ ਭਗਵਾ – ''ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸਾ''ਤਿ।

੧੪. ਭਦ੍ਦਿਯਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ **ਭਦ੍ਦਿਯਂ** ਨਾਮ ਤਂ ਨਗਰਂ। ਜਾਤਿਯਾਵਨਂ ਨਾਮ ਜਾਤਿਪੁਪ੍ਫਗੁਮ੍ਬਾਨਂ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਤਾਯ ਏਵਂ ਲਦ੍ਧਨਾਮਂ; ਤਂ ਤਸ੍ਸ ਨਗਰਸ੍ਸ ਉਪਚਾਰੇ ਵਨਂ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਤਤ੍ਥ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਤੇਨ ਵਾਤੁਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇਨ ਮਹਾਨਿਦ੍ਦਂ ਓਕ੍ਕਮਿ। ਏਕਰਸਂ ਭਵਙ੍ਗਮੇਵ ਵਤ੍ਤਤਿ। **ਕਿਲਿਨ੍ਨਂ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਸੁਚਿਕਿਲਿਟ੍ਠਂ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ।

੧੫. ਇਤੋ ਪਰਾਨਿ ਸਾਦਿਯਨਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ, ਅਜਾਨਨਵਤ੍ਥੁ ਚਾਤਿ ਪਞ੍ਚ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵ।

੧੬. ਦ੍ਵੀਸੁ ਅਸਾਦਿਯਨਵਤ੍ਥੂਸੁ **ਸਹਸਾ ਵੁਟ੍ਠਾਸੀ**ਤਿ ਆਸੀਵਿਸੇਨ ਦਟ੍ਠੋ ਵਿਯ ਅਗ੍ਗਿਨਾ ਦਡ੍ਢੋ ਵਿਯ ਚ ਤੁਰਿਤੰ ਵੁਟ੍ਠਾਸਿ। **ਅਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤੇਸੀ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਰਦ੍ਧਵਿਪਸ੍ਸਕੋ ਉਪਟ੍ਠਿਤਸ੍ਸਤਿ ਖਿਪ੍ਪੰ ਵੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤੋਵ ਅਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਯੰ ਵਟ੍ਟੇਨ੍ਤੋ ਪਰਿਵਟ੍ਟੇਨ੍ਤੋ ਵਿਹੇਠੇਨ੍ਤੋ ਪਾਤੇਸਿ। ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਕਲ੍ਯਾਣਕੇਨ ਹਿ ਏਵਰੂਪੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਚਿਤ੍ਤੰ ਰਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੰ। ਅਯਞ੍ਚ ਤੇਸੰ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਸਙ੍ਗਾਮਸੀਸਯੋਧੋ ਭਿਕ੍ਖੁ।

੧੭. ਦ੍ਵਾਰੰ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ **ਦਿਵਾ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਯਨ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਦਿਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤੇਨ। **ਦ੍ਵਾਰੰ ਸੰਵਰਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਯਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵਾਰੰ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤੁੰ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ''ਅਯੰ ਨਾਮ ਆਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨਦੋਸੇਨ ਪਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦਿਵਾ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਯਨ੍ਤੇਨ ਦ੍ਵਾਰੰ ਸੰਵਰਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਯਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਸੰਵਰਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਭਗਵਤੋ ਹਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੰ ਞਤ੍ਵਾ ਉਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰਾਦੀਹਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾ ਠਪਿਤਾ। ''ਅਤ੍ਥਾਪਤ੍ਤਿ ਦਿਵਾ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਨੋ ਰਤ੍ਤਿ''ਨ੍ਤਿ (ਪਰਿ॰ ੩੨੩) ਇਮਿਨਾਪਿ ਚੇਤੰ ਸਿਦ੍ਧੰ।

ਕੀਦਿਸੰ ਪਨ ਦ੍ਵਾਰੰ ਸੰਵਰਿਤਬ੍ਬੰ, ਕੀਦਿਸੰ ਨ ਸੰਵਰਿਤਬ੍ਬੰ? ਰੁਕ੍ਖਪਦਰਵੇਲ਼ੁਪਦਰਕਿਲਞ੍ਜਪਣ੍ਣਾਦੀਨੰ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਕਵਾਟੰ ਕਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਉਦੁਕ੍ਖਲੇ ਉਪਰਿ ਉਤ੍ਤਰਪਾਸਕੇ ਚ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਕਤੰ ਪਰਿਵਤ੍ਤਕਦ੍ਵਾਰਮੇਵ ਸੰਵਰਿਤਬ੍ਬੰ। ਅਞ੍ਞੰ ਗੋਰੂਪਾਨੰ ਵਜੇਸੁ ਵਿਯ ਰੁਕ੍ਖਸੂਚਿਕਣ੍ਟਕਦ੍ਵਾਰੰ, ਗਾਮਥਕਨਕੰ ਚਕ੍ਕਲਕਯੁਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰੰ, ਫਲਕੇਸੁ ਵਾ ਕਿਟਿਕਾਸੁ ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਤੀਣਿ ਚਕ੍ਕਲਕਾਨਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਕਤੰ ਸੰਸਰਣਕਿਟਿਕਦ੍ਵਾਰੰ, ਆਪਣੇਸੁ ਵਿਯ ਕਤੰ ਉਗ੍ਘਾਟਨਕਿਟਿਕਦ੍ਵਾਰੰ, ਦ੍ਵੀਸੁ ਤੀਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਵੇਣੁਸਲਾਕਾ ਗੋਪ੍ਫੇਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਣਕੁਟੀਸੁ ਕਤੰ ਸਲਾਕਹਤ੍ਥਕਦ੍ਵਾਰੰ, ਦੁਸ੍ਸਸਾਣਿਦ੍ਵਾਰਨ੍ਤਿ ਏਵਰੂਪੰ ਦ੍ਵਾਰੰ ਨ ਸੰਵਰਿਤਬ੍ਬੰ। ਪਤ੍ਤਹਤ੍ਥਸ੍ਸ ਕਵਾਟਪ੍ਪਣਾਮਨੇ ਪਨ ਏਕੰ ਦੁਸ੍ਸਸਾਣਿਦ੍ਵਾਰਮੇਵ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਕਰੰ, ਅਵਸੇਸਾਨਿ ਪਣਾਮੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ। ਦਿਵਾ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤਕਦ੍ਵਾਰਮੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿਕਰੰ, ਸੇਸਾਨਿ ਸੰਵਰਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਸੰਵਰਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨਤ੍ਥਿ। ਸੰਵਰਿਤ੍ਵਾ ਪਨ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ, ਏਤੰ ਵਤ੍ਤੰ।

ਪਰਿਵਤ੍ਤਕਦ੍ਵਾਰੰ ਪਨ ਕਿਤ੍ਤਕੇਨ ਸੰਵੁਤੰ ਹੋਤਿ? ਸੂਚਿਘਟਿਕਾਦੀਸੁ ਦਿਨ੍ਨਾਸੁ ਸੰਵੁਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਅਪਿਚ ਖੋ ਸੂਚਿਮਤ੍ਤੇਪਿ ਦਿਨ੍ਨੇ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਘਟਿਕਮਤ੍ਤੇਪਿ ਦਿਨ੍ਨੇ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਦ੍ਵਾਰਬਾਹੰ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਪਿਹਿਤਮਤ੍ਤੇਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਈਸਕੰ ਅਫੁਸਿਤੇਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿਮੇਨ ਵਿਧਿਨਾ ਯਾਵਤਾ ਸੀਸੰ ਨਪ੍ਪਵਿਸਤਿ ਤਾਵਤਾ ਅਫੁਸਿਤੇਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ। ਸਚੇ ਬਹੂਨੰ ਵਲ਼ਞ੍ਜਨਟ੍ਠਾਨੰ ਹੋਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਵਾ ਸਾਮਣੇਰੰ ਵਾ ''ਦ੍ਵਾਰੰ, ਆਵੁਸੋ, ਜਗ੍ਗਾਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾਪਿ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਥ ਭਿਕ੍ਖੂ ਚੀਵਰਕਮ੍ਮੰ ਵਾ ਅਞ੍ਞੰ ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ''ਏਤੇ ਦ੍ਵਾਰੰ ਜਗ੍ਗਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਆਭੋਗੰ ਕਤ੍ਵਾਪਿ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਕੁਰੁਨ੍ਦਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ਪਨ ''ਉਪਾਸਕਮ੍ਪਿ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਵਾ, 'ਏਸ ਜਗ੍ਗਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ ਆਭੋਗੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਕੇਵਲੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿੰ ਵਾ ਮਾਤੁਗਾਮੰ ਵਾ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਥ ਦ੍ਵਾਰਸ੍ਸ ਉਦੁਕ੍ਖਲੰ ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਪਾਸਕੋ ਵਾ ਭਿਨ੍ਨੋ ਵਾ ਹੋਤਿ ਅਟ੍ਠਪਿਤੋ ਵਾ, ਸੰਵਰਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਨਵਕਮ੍ਮਤ੍ਥੰ ਵਾ ਪਨ ਇਟ੍ਠਕਪੁਞ੍ਜੋ ਵਾ ਮਤ੍ਤਿਕਾਦੀਨੰ ਵਾ ਰਾਸਿ ਅਨ੍ਤੋਦ੍ਵਾਰੇ ਕਤੋ ਹੋਤਿ, ਅਟ੍ਟੰ ਵਾ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤਿ, ਯਥਾ ਸੰਵਰਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ; ਏਵਰੂਪੇ ਅਨ੍ਤਰਾਯੇ ਸਤਿ ਅਸੰਵਰਿਤ੍ਵਾਪਿ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯਦਿ ਪਨ ਕਵਾਟੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਲਦ੍ਧਕਪ੍ਪਮੇਵ। ਉਪਰਿ ਸਯਨ੍ਤੇਨ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿੰ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ। ਸਚੇ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਮਤ੍ਥਕੇ ਥਕਨਕੰ ਹੋਤਿ, ਥਕੇਤ੍ਵਾਪਿ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ। ਗਬ੍ਭੇ ਨਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤੇਨ ਗਬ੍ਭਦ੍ਵਾਰੰ ਵਾ ਪਮੁਖਦ੍ਵਾਰੰ ਵਾ ਯੰਕਿਞ੍ਚਿ ਸੰਵਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇ ਏਕਕੁਟ੍ਟਕੇ ਗੇਹੇ ਦ੍ਵੀਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਦ੍ਵਾਰਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਵਲ਼ਞ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਦ੍ਵੇਪਿ ਦ੍ਵਾਰਾਨਿ ਜਗ੍ਗਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਤਿਭੂਮਕੇਪਿ ਪਾਸਾਦੇ ਦ੍ਵਾਰੰ ਜਗ੍ਗਿਤਬ੍ਬਮੇਵ। ਸਚੇ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਾ ਪਟਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਲੋਹਪਾਸਾਦਸਦਿਸੰ ਪਾਸਾਦੰ ਬਹੂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਿਵਾਵਿਹਾਰਤ੍ਥੰ ਪਵਿਸਨ੍ਤਿ, ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰੇਨ ਦ੍ਵਾਰਪਾਲਸ੍ਸ ''ਦ੍ਵਾਰੰ ਜਗ੍ਗਾਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਵਾ ''ਦ੍ਵਾਰਜਗ੍ਗਨੰ ਏਤਸ੍ਸ ਭਾਰੋ''ਤਿ ਆਭੋਗੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ । ਯਾਵ ਸਙ੍ਘਨਵਕੇਨ ਏਵਮੇਵ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੰ। ਪੁਰੇ ਪਵਿਸਨ੍ਤਾਨੰ ''ਦ੍ਵਾਰਜਗ੍ਗਨੰ ਨਾਮ ਪਚ੍ਛਿਮਾਨੰ ਭਾਰੋ''ਤਿ ਏਵੰ ਆਭੋਗੰ ਕਾਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਵਾ ਆਭੋਗੰ ਵਾ ਅਕਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਗਬ੍ਭੇ

ਵਾ ਅਸੰਵੁਤਦ੍ਵਾਰੇ ਬਹਿ ਵਾ ਨਿਪਜਜਨ੍ਤਾਨੰ ਆਪੱਤਿ। ਗਬ੍ਭੇ ਵਾ ਬਹਿ ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਨਕਾਲੇਪਿ ''ਦ੍ਵਾਰਜਗ੍ਗਨੰ ਨਾਮ ਮਹਾਦ੍ਵਾਰੇ ਦ੍ਵਾਰਪਾਲਸ੍ਸ ਭਾਰੋ''ਤਿ ਆਭੋਗੰ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। ਲੋਹਪਾਸਾਦਾਦੀਸੁ ਆਕਾਸਤਲੇ ਨਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤੇਨਾਪਿ ਦ੍ਵਾਰੰ ਸੰਵਰਿਤਬ੍ਬਮੇਵ।

ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ – ਇਦੰ ਦਿਵਾਪਟਿਸਲ੍ਲੀਯਨੰ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇ ਸਦ੍ਵਾਰਬਨ੍ਧੇ ਠਾਨੇ ਕਥਿਤੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਬ੍ਭੋਕਾਸੇ ਵਾ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਵਾ ਮਣ੍ਡਪੇ ਵਾ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਸਦ੍ਵਾਰਬਨ੍ਧੇ ਨਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤੇਨ ਦ੍ਵਾਰੰ ਸੰਵਰਿਤ੍ਵਾਵ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ। ਸਚੇ ਮਹਾਪਰਿਵੇਣੰ ਹੋਤਿ, ਮਹਾਬੋਧਿਯਙ੍ਗਣਲੋਹਪਾਸਾਦਙ੍ਗਣਸਦਿਸੰ ਬਹੂਨੰ ਓਸਰਣਟ੍ਠਾਨੰ, ਯਤ੍ਥ ਦ੍ਵਾਰੰ ਸੰਵੁਤਮ੍ਪਿ ਸੰਵੁਤਟ੍ਠਾਨੇ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਦ੍ਵਾਰੰ ਅਲਭਨ੍ਤਾ ਪਾਕਾਰੰ ਆਰੁਹਿਤ੍ਵਾਪਿ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਸੰਵਰਣਕਿਚ੍ਚੰ ਨਤ੍ਥਿ। ਰੱਤਿੰ ਦ੍ਵਾਰੰ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਅਰੁਣੇ ਉਗ੍ਗਤੇ ਉਟ੍ਠਹਤਿ, ਅਨਾਪੱਤਿ। ਸਚੇ ਪਬੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਸੁਪਤਿ, ਆਪੱਤਿ। ਯੋ ਪਨ ''ਅਰੁਣੇ ਉਗ੍ਗਤੇ ਵੁਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾਵ ਦ੍ਵਾਰੰ ਅਸੰਵਰਿਤ੍ਵਾ ਰੱਤਿੰ ਨਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਯਥਾਪਰਿਚ੍ਛੇਦਮੇਵ ਚ ਨ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਆਪੱਤਿਯੇਵ। **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯੰ** ਪਨ ''ਏਵੰ ਨਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਅਨਾਦਰਿਯਦੁਕ੍ਕਟਾਪਿ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ ਵੁੱਤੰ।

ਯੋ ਪਨ ਬਹੁਦੇਵ ਰੱਤਿੰ ਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਅਦ੍ਧਾਨੰ ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਿਵਾ ਕਿਲਨ੍ਤਰੂਪੋ ਮਞ੍ਚੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਪਾਦੇ ਭੂਮਿਤੋ ਅਮੋਚੇਤ੍ਵਾਵ ਨਿਦ੍ਦਾਵਸੇਨ ਨਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪੱਤਿ। ਸਚੇ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤਨਿਦ੍ਦੋ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋਪਿ ਪਾਦੇ ਮਞ੍ਚਕੰ ਆਰੋਪੇਤਿ, ਆਪੱਤਿਯੇਵ। ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਅਪਸ੍ਸਾਯ ਸੁਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪੱਤਿ। ਯੋਪਿ ਚ ''ਨਿਦ੍ਦੰ ਵਿਨੋਦੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਸਹਸਾਵ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਨਾਪੱਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਸਯਤਿ, ਨ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਆਪੱਤਿ।

ਕੋ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਕੋ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤੀਤਿ? **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯੰ** ਤਾਵ ''ਏਕਭਙ੍ਗੇਨ ਨਿਪਨ੍ਨਕੋਯੇਵ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਪਾਦੇ ਪਨ ਭੂਮਿਤੋ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਯਕ੍ਖਗਹਿਤਕੋਪਿ ਵਿਸਞ੍ਞੀਭੂਤੋਪਿ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ ਵੁੱਤੰ। **ਕੁਰੁਨ੍ਦਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ਪਨ ''ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪਿਤੋਵ ਮੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ ਵੁੱਤੰ। **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ਪਨ ''ਯੋ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਮੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪਤਿਤੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਸੁਪਤਿ, ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਵਿਸਯਤ੍ਤਾ ਆਪੱਤਿ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਆਚਰਿਯਾ ਪਨ ਏਵੰ ਨ ਕਥਯਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਆਪੱਤਿਯੇਵਾਤਿ **ਮਹਾਪਦੁਮਤ੍ਥੇਰੇਨ** ਵੁੱਤੰ। ਦ੍ਵੇ ਪਨ ਜਨਾ ਆਪੱਤਿਤੋ ਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿਯੇਵ, ਯੋ ਚ ਯਕ੍ਖਗਹਿਤਕੋ, ਯੋ ਚ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਾਪਿਤੋ''ਤਿ।

੭੮. ਭਾਰੁਕਚ੍ਛਕਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ **ਅਨਾਪੱਤਿ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤੇ ਅਵਿਸਯਤ੍ਤਾ ਏਵੰ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਉਪਾਲਿਤ੍ਥੇਰੋ ਭਗਵਤਾ ਅਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਪੁਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਇਮੰ ਵਤ੍ਥੁੰ ਨਯਗ੍ਗਾਹੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿ। ਭਗਵਾਪਿ ਚ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਸੁਕਥਿਤੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਉਪਾਲਿਨਾ; ਅਪਦੇ ਪਦੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵਿਯ, ਆਕਾਸੇ ਪਦੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਉਪਾਲਿ ਇਮੰ ਪਞ੍ਹੰ ਕਥੇਸੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਥੇਰੰ ਏਤਦਗ੍ਗੇ ਠਪੇਸਿ – ''ਏਤਦਗ੍ਗੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਸਾਵਕਾਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਵਿਨਯਧਰਾਨੰ ਯਦਿਦੰ ਉਪਾਲੀ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੧੯, ੨੨੮)। ਇਤੋ ਪਰਾਨਿ ਸੁਪਬ੍ਬਾਦੀਨਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਉੱਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵ।

੮੦. ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਸਮ੍ਪਯੋਜਨਾਦੀਸੁ ਤੇ ਲਿਚ੍ਛਵਿਕੁਮਾਰਕਾ ਖਿਡ੍ਡਾਪਸੁਤਾ ਅੱਤਨੋ ਅਨਾਚਾਰੇਨ ਏਵੰ ਅਕੰਸੁ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚ ਲਿਚ੍ਛਵੀਨੰ ਵਿਨਾਸੋ ਏਵ ਉਦਪਾਦਿ।

੮੨. ਵੁਡ੍ਢਪਬ੍ਬਜਿਤਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ **ਦਸ੍ਸਨੰ ਅਗਮਾਸੀ**ਤਿ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ''ਤੰ ਦਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਗੇਹੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਸਾ ਅੱਤਨੋ ਚ ਦਾਰਕਾਨਞ੍ਚ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰੇਹਿ ਅਨਾਥਭਾਵੰ ਸੰਵਣ੍ਣੇਸਿ। ਅਨਪੇਕ੍ਖਞ੍ਚ ਨੰ ਞਤ੍ਵਾ ਕੁਪਿਤਾ ''ਏਹਿ ਵਿਬ੍ਭਮਾਹੀ''ਤਿ ਬਲਕ੍ਕਾਰੇਨ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਸੋ ਅੱਤਾਨੰ ਮੋਚੇਤੁੰ ਪਟਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਜਰਾਦੁਬ੍ਬਲਤਾਯ ਉੱਤਾਨੋ ਪਰਿਪਤਿ। ਤਤੋ ਸਾ ਅੱਤਨੋ ਮਨੰ ਅਕਾਸਿ। ਸੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਨਾਗਾਮੀ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਨਕਾਮਰਾਗੋ ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਸਾਦਿਯੀਤਿ।

੮੩. ਮਿਗਪੋਤਕਵਤ੍ਥੁ ਉੱਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੁ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ ਵਿਨਯਸਂਵਣ੍ਣਨਾਯ

ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਤਤ੍ਰਿਦਂ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਤ੍ਤਸ੍ਮਿਂ –

ਆਚਰਿਯਪਰਮ੍ਪਰਤੋ, ਨਿਦਾਨਵਤ੍ਥੁਪ੍ਪਭੇਦਦੀਪਨਤੋ।
ਪਰਸਮਯਵਿਵਜ੍ਜਨਤੋ, ਸਕਸਮਯਵਿਸੁਦ੍ਧਿਤੋ ਚੇਵ॥

ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਪਰਿਸੋਧਨਤੋ, ਪਦਤ੍ਥਤੋ ਪਾਲ਼ਿਯੋਜਨਕ੍ਕਮਤੋ।
ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਨਿਚ੍ਛਯਤੋ, ਵਿਭਙ੍ਗਨਯਭੇਦਦਸ੍ਸਨਤੋ॥

ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਤਂ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਪਾਸਾਦਿਕਂ ਯਤੋ ਏਤ੍ਥ।
ਵਿਞ੍ਞੂਨਮਯਂ ਤਸ੍ਮਾ, ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਤ੍ਵੇਵ॥

ਸਂਵਣ੍ਣਨਾ ਪਵਤ੍ਤਾ, ਵਿਨਯਸ੍ਸ ਵਿਨੇਯ੍ਯਦਮਨਕੁਸਲੇਨ।
ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਲੋਕਨਾਥੇਨ, ਲੋਕਮਨੁਕਮ੍ਪਮਾਨੇਨਾਤਿ॥

ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਦੁਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕਂ

ਦੁਤਿਯਂ ਅਦੁਤਿਯੇਨ, ਯਂ ਜਿਨੇਨ ਪਕਾਸਿਤਂ।
ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਤਸ੍ਸ ਦਾਨਿ, ਪਤ੍ਤੋ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾਕ੍ਕਮੋ॥

ਯਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਂ, ਯਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਚ ਪਕਾਸਿਤਂ।
ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਵਜ੍ਜਯਿਤ੍ਵਾਨ, ਹੋਤਿ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾ ਅਯਂ॥

ਧਨਿਯਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ

੮੪. **ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ ਰਾਜਗਹੇ ਵਿਹਰਤਿ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟੇ ਪਬ੍ਬਤੇ**ਤਿ ਤਤ੍ਥ **ਰਾਜਗਹੇ**ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੇ ਨਗਰੇ, ਤਞ੍ਹਿ ਮਨ੍ਧਾਤੁ-ਮਹਾਗੋਵਿਨ੍ਦਾਦੀਹਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ''ਰਾਜਗਹ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਞ੍ਞੇਪੇਤ੍ਥ ਪਕਾਰੇ ਵਣ੍ਣਯਨ੍ਤਿ। ਕਿਂ ਤੇਹਿ! ਨਾਮਮੇਤਂ ਤਸ੍ਸ ਨਗਰਸ੍ਸ। ਤਂ ਪਨੇਤਂ ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਚ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਕਾਲੇ ਚ ਨਗਰਂ ਹੋਤਿ। ਸੇਸਕਾਲੇ ਸੁਞ੍ਞਂ ਹੋਤਿ ਯਕ੍ਖਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਂ, ਤੇਸਂ ਵਸਨ੍ਤਵਨਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਏਵਂ ਗੋਚਰਗਾਮਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਨਿਵਾਸਨਟ੍ਠਾਨਮਾਹ – **ਗਿਜ੍ਝਕੂਟੇ ਪਬ੍ਬਤੇ**ਤਿ। ਸੋ ਚ ਗਿਜ੍ਝਾ ਤਸ੍ਸ ਕੂਟੇਸੁ ਵਸਿਂਸੁ, ਗਿਜ੍ਝਸਦਿਸਾਨਿ ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਕੂਟਾਨਿ; ਤਸ੍ਮਾ **ਗਿਜ੍ਝਕੂਟੋ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਸਮ੍ਬਹੁਲਾਤਿ ਵਿਨਯਪਰਿਯਾਯੇਨ ਤਯੋ ਜਨਾ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਪਰਂ ਸਙ੍ਘੋ। ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਰਿਯਾਯੇਨ ਤਯੋ ਤਯੋ ਏਵ, ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ। ਇਧ ਪਨ ਤੇ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਪਰਿਯਾਯੇਨ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਾ**ਤਿ ਨਾਤਿਵਿਸ੍ਸਾਸਿਕਾ ਨ

ਦਲ੍ਹਮਿਤ੍ਤਾ; ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਸਙ੍ਗਮ੍ਮ ਦਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਹਿ ਤੇ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਸਮ੍ਭਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਅਤਿਵਿਸ੍ਸਾਸਿਕਾ ਦਲ੍ਹਮਿਤ੍ਤਾ; ਤੇ ਹਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਭਤ੍ਤਾ ਭਜਮਾਨਾ ਏਕਸਮ੍ਭੋਗਪਰਿਭੋਗਾਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ''ਸਮ੍ਭਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਇਸਿਗਿਲਿਪਸ੍ਸੇ**ਤਿ ਇਸਿਗਿਲਿ ਨਾਮ ਪਬ੍ਬਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਪਸ੍ਸੇ। ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਿਰ ਪਞ੍ਚਸਤਮਤ੍ਤਾ ਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਾ ਕਾਸਿਕੋਸਲਾਦੀਸੁ ਜਨਪਦੇਸੁ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੰ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਬ੍ਬਤੇ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤ੍ਵਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵੀਤਿਨਾਮੇਨ੍ਤਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤੇ ਪਵਿਸਨ੍ਤੇਵ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਨ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੇ। ਤਤੋ ਆਹਂਸੁ – ''ਅਯਂ ਪਬ੍ਬਤੋ ਇਮੇ ਇਸਯੋ ਗਿਲਤੀ''ਤਿ। ਤਦੁਪਾਦਾਯ ਤਸ੍ਸ ''ਇਸਿਗਿਲਿ''ਤ੍ਵੇਵ ਸਮਞ੍ਞਾ ਉਦਪਾਦਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਸ੍ਸੇ ਪਬ੍ਬਤਪਾਦੇ।

ਤਿਣਕੁਟਿਯੋ ਕਰਿਤ੍ਵਾਤਿ ਤਿਣਚ੍ਛਦਨਾ ਸਦ੍ਵਾਰਬਨ੍ਧਾ ਕੁਟਿਯੋ ਕਤ੍ਵਾ। ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਹਿ ਨਾਲਕਪਟਿਪਦਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨੇਨਾਪਿ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਛਦਨਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਛਨ੍ਨੇਯੇਵ ਸਦ੍ਵਾਰਬਨ੍ਧੇ ਸੇਨਾਸਨੇ ਉਪਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ – ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਸੇਨਾਸਨਿਕੇਨ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਯੋ ਉਪਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੦੪)। ਤਸ੍ਮਾ ਵਸ੍ਸਕਾਲੇ ਸਚੇ ਸੇਨਾਸਨਂ ਲਭਤਿ, ਇਚ੍ਚੇਤਂ ਕੁਸਲਂ; ਨੋ ਚੇ ਲਭਤਿ, ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾਪਿ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਅਲਭਨ੍ਤੇਨ ਸਾਮਮ੍ਪਿ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਨ ਤ੍ਵੇਵ ਅਸੇਨਾਸਨਿਕੇਨ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਅਯਮਨੁਧਮ੍ਮਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਿਣਕੁਟਿਯੋ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨਿ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਤਿਕਵਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਖਨ੍ਧਕਵਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਤੀਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਸੁ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਚ੍ਛਿਂਸੁ।

ਆਯਸ੍ਮਾਪਿ ਧਨਿਯੋਤਿ ਨ ਕੇਵਲਂ ਤੇ ਥੇਰਾਵ ਇਮਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਧਨਿਯੋਪਿ। **ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਪੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋ; ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਨਾਮਂ ਧਨਿਯੋ, ਪਿਤਾ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰੋ, ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਧਨਿਯੋ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਪੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ। **ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਚ੍ਛੀ**ਤਿ ਤੇਹਿ ਥੇਰੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਤਿਣਕੁਟਿਕਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਚ੍ਛਿ। **ਵਸ੍ਸਂਵੁਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਪੁਰਿਮਿਕਾਯ ਉਪਗਤਾ ਮਹਾਪਵਾਰਣਾਯ ਪਵਾਰਿਤਾ ਪਾਟਿਪਦਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ''ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਵਸ੍ਸਂਵੁਤ੍ਥਾ ਹੁਤ੍ਵਾ।

ਤਿਣਕੁਟਿਯੋ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾਤਿ ਨ ਦਣ੍ਡਮੁਗ੍ਗਰਾਦੀਹਿ ਚੁਣ੍ਣਵਿਚੁਣ੍ਣਂ ਕਤ੍ਵਾ, ਵਤ੍ਤਸੀਸੇਨ ਪਨ ਤਿਣਞ੍ਚ ਦਾਰੁਵਲ੍ਲਿ-ਆਦੀਨਿ ਚ ਓਰੋਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯੇਨ ਹਿ ਵਿਹਾਰਪਚ੍ਚਨ੍ਤੇ ਕੁਟਿ ਕਤਾ ਹੋਤਿ, ਤੇਨ ਸਚੇ ਆਵਾਸਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾ। ''ਸਚੇ ਇਮਂ ਕੁਟਿਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਕੋਚਿ ਵਸਿਤੁਂ ਉਸ੍ਸਹਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬਂ। ਯੇਨ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਾ ਕਤਾ ਹੋਤਿ , ਪਟਿਜਗ੍ਗਨਕਂ ਵਾ ਨ ਲਭਤਿ, ਤੇਨ ''ਅਞ੍ਞੇਸਮ੍ਪਿ ਪਰਿਭੋਗਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਪਟਿਸਾਮੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਤੇ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਰਞ੍ਞੇ ਕੁਟਿਯੋ ਕਤ੍ਵਾ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨਕਂ ਅਲਭਨ੍ਤਾ ਤਿਣਞ੍ਚ ਕਟ੍ਠਞ੍ਚ ਪਟਿਸਾਮੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਗੋਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਥਾ ਚ ਠਪਿਤਂ ਤਂ ਉਪਚਿਕਾਹਿ ਨ ਖਜ੍ਜਤਿ , ਅਨੋਵਸ੍ਸਕਞ੍ਚ ਹੋਤਿ, ਤਥਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ''ਇਦਂ ਠਾਨਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਸਿਤੁਕਾਮਾਨਂ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਨਂ ਉਪਕਾਰਾਯ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਗਮਿਯਵਤ੍ਤਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ।

ਜਨਪਦਚਾਰਿਕਂ ਪਕ੍ਕਮਿਂਸੂਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਕੂਲਂ ਜਨਪਦਂ ਅਗਮਂਸੁ। **ਆਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਧਨਿਯੋ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਪੁਤ੍ਤੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਸ੍ਸਂ ਵਸੀ**ਤਿਆਦਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ। **ਯਾਵਤਤਿਯਕ**ਨ੍ਤਿ ਯਾਵਤਤਿਯਵਾਰਂ। **ਅਨਵਯੋ**ਤਿ ਅਨੁਅਵਯੋ, ਸਨ੍ਧਿਵਸੇਨ ਉਕਾਰਲੋਪੋ। ਅਨੁ ਅਨੁ ਅਵਯੋ, ਯਂ ਯਂ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰੇਹਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਨੂਨੋ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਸਿਪ੍ਪੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਕੇ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੇ। **ਆਚਰਿਯਕੇ**ਤਿ ਆਚਰਿਯਕਮ੍ਮੇ। **ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਕਮ੍ਮੇ**ਤਿ ਕੁਮ੍ਭਕਾਰਾਨਂ ਕਮ੍ਮੇ; ਕੁਮ੍ਭਕਾਰੇਹਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਮ੍ਮੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤੇਨ ਸਕਂ ਆਚਰਿਯਕਂ ਸਰੂਪਤੋ ਦਸ੍ਸਿਤਂ ਹੋਤਿ। **ਪਰਿਯੋਦਾਤਸਿਪ੍ਪੋ**ਤਿ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਸਿਪ੍ਪੋ। ਅਨਵਯਤ੍ਤੇਪਿ ਸਤਿ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਅਸਦਿਸਸਿਪ੍ਪੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਸਬ੍ਬਮਤ੍ਤਿਕਾਮਯਨ੍ਤਿ ਪਿਟ੍ਠਸਙ੍ਘਾਟਕਕਵਾਟਸੂਚਿਘਟਿਕਵਾਤਪਾਨਕਵਾਟਮਤ੍ਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਂ ਭਿਤ੍ਤਿਛਦਨਿਟ੍ਠਕਥਮ੍ਭਾਦਿਭੇਦਂ ਸਬ੍ਬਂ ਗੇਹਸਮ੍ਭਾਰਂ ਮਤ੍ਤਿਕਾਮਯਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਿਣਞ੍ਚ ਕਟ੍ਠਞ੍ਚ ਗੋਮਯਞ੍ਚ ਸਙ੍ਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਕੁਟਿਕਂ ਪਚੀ**ਤਿ ਤਂ ਸਬ੍ਬਮਤ੍ਤਿਕਾਮਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਾਣਿਕਾਯ ਘਂਸਿਤ੍ਵਾ ਸੁਕ੍ਖਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇਲਤਮ੍ਬਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਪਰਿਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋ ਚ ਬਹਿ ਚ ਤਿਣਾਦੀਹਿ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਪਕ੍ਕਾ ਸੁਪਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਪਚਿ। ਏਵਂ ਪਕ੍ਕਾ ਚ ਪਨ ਸਾ ਅਹੋਸਿ ਕੁਟਿਕਾ ।

ਅਭਿਰੂਪਾਤਿ ਸੁਰੂਪਾ। **ਪਾਸਾਦਿਕਾ**ਤਿ ਪਸਾਦਜਨਿਕਾ। **ਲੋਹਿਤਿਕਾ**ਤਿ ਲੋਹਿਤਵਣ੍ਣਾ। **ਕਿਙ੍ਕਣਿਕਸਦ੍ਦੋ**ਤਿ ਕਿਙ੍ਕਣਿਕਜਾਲਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦੋ। ਯਥਾ ਕਿਰ ਨਾਨਾਰਤਨੇਹਿ ਕਤਸ੍ਸ ਕਿਙ੍ਕਣਿਕਜਾਲਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦੋ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਤਸ੍ਸਾ ਕੁਟਿਕਾਯ ਵਾਤਪਾਨਨ੍ਤਰਿਕਾਦੀਹਿ ਪਵਿਟ੍ਠੇਨ ਵਾਤੇਨ ਸਮਾਹਤਾਯ ਸਦ੍ਦੋ ਅਹੋਸਿ। ਏਤੇਨਸ੍ਸਾ ਅਨ੍ਤੋ ਚ ਬਹਿ ਚ ਸੁਪਕ੍ਕਭਾਵੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ ਹੋਤਿ। **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਪਨ ''ਕਿਙ੍ਕਣਿਕਾ''ਤਿ ਕਂਸਭਾਜਨਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾ ਅਭਿਹਤਸ੍ਸ ਕਂਸਭਾਜਨਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦੋ, ਏਵਮਸ੍ਸਾ ਵਾਤਪ੍ਪਹਤਾਯ ਸਦ੍ਦੋ ਅਹੋਸੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੮੫. **ਕਿਂ ਏਤਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਜਾਨਨ੍ਤੋਵ ਭਗਵਾ ਕਥਾਸਮੁਟ੍ਠਾਪਨਤ੍ਥਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। **ਭਗਵਤੋ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਮਤ੍ਤਿਕਾਮਯਾਯ ਕੁਟਿਕਾਯ ਕਰਣਭਾਵਂ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਭਗਵਤੋ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। **ਕਥਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਸੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ...ਪੇ॰... ਕੁਟਿਕਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਅਤੀਤਤ੍ਥੇ ਅਨਾਗਤਵਚਨਂ; ਅਕਾਸੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਲਕ੍ਖਣਂ ਸਦ੍ਦਸਤ੍ਥਤੋ ਪਰਿਯੇਸਿਤਬ੍ਬਂ। **ਨ ਹਿ ਨਾਮ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਸ੍ਸ ਮੋਘਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਪਾਣੇਸੁ ਅਨੁਦ੍ਦਯਾ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾ ਅਵਿਹੇਸਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਅਨੁਦ੍ਦਯਾ**ਤਿ ਅਨੁਰਕ੍ਖਣਾ; ਏਤੇਨ ਮੇਤ੍ਤਾਪੁਬ੍ਬਭਾਗਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਅਨੁਕਮ੍ਪਾ**ਤਿ ਪਰਦੁਕ੍ਖੇਨ ਚਿਤ੍ਤਕਮ੍ਪਨਾ। **ਅਵਿਹੇਸਾ**ਤਿ ਅਵਿਹਿਂਸਨਾ; ਏਤੇਹਿ ਕਰੁਣਾਪੁਬ੍ਬਭਾਗਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ''ਭਿਕ੍ਖਵੇ , ਤਸ੍ਸ ਮੋਘਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਪਥਵੀਖਣਨਚਿਕ੍ਖਲ੍ਲਮਦ੍ਦਨਅਗ੍ਗਿਦਾਨੇਸੁ ਬਹੂ ਖੁਦ੍ਦਾਨੁਖੁਦ੍ਦਕੇ ਪਾਣੇ ਬਜਾਬਾਧੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਨਾਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤੇਸੁ ਪਾਣੇਸੁ ਮੇਤ੍ਤਾਕਰੁਣਾਨਂ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਮਤ੍ਤਾਪਿ ਅਨੁਦ੍ਦਯਾ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾ ਅਵਿਹੇਸਾ ਨ ਹਿ ਨਾਮ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਾਪਿ ਨਾਮ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। **ਮਾ ਪਚ੍ਛਿਮਾ ਜਨਤਾ ਪਾਣੇਸੁ ਪਾਤਬ੍ਯਤਂ ਆਪਜ੍ਜੀ**ਤਿ ਪਚ੍ਛਿਮੋ ਜਨਸਮੂਹੋ ਪਾਣੇਸੁ ਪਾਤਬ੍ਯਭਾਵਂ ਮਾ ਆਪਜ੍ਜਿ। ''ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਏਵਂ ਕਤਂ, ਈਦਿਸੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨਂ ਨਤ੍ਥਿ ਦੋਸੋ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਿਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਸ ਦਿਟ੍ਠਾਨੁਗਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਪਚ੍ਛਿਮਾ ਜਨਤਾ ਮਾ ਪਾਣੇਸੁ ਪਾਤਬ੍ਯੇ ਘਂਸਿਤਬ੍ਬੇ ਏਵਂ ਮਞ੍ਞੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਏਵਂ ਧਨਿਯਂ ਗਰਹਿਤ੍ਵਾ **ਨ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਬ੍ਬਮਤ੍ਤਿਕਾਮਯਾ ਕੁਟਿਕਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਆਯਤਿਂ ਤਾਦਿਸਾਯ ਕੁਟਿਕਾਯ ਕਰਣਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿ; ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਚ ''ਯੋ ਕਰੇਯ੍ਯ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਸਬ੍ਬਮਤ੍ਤਿਕਾਮਯਕੁਟਿਕਾਕਰਣੇ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਠਪੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਯੋਪਿ ਪਥਵੀਖਣਨਾਦਿਨਾ ਪਾਣੇਸੁ ਪਾਤਬ੍ਯਤਂ ਅਨਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਤਾਦਿਸਂ ਕੁਟਿਕਂ ਕਰੋਤਿ, ਸੋਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਥਵੀਖਣਨਾਦੀਹਿ ਪਨ ਪਾਣੇਸੁ ਪਾਤਬ੍ਯਤਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਯਂ ਯਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਧਨਿਯਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਤ੍ਤਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਸੇਸਾਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਕਤਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਵਸਨ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। ਦਬ੍ਬਸਮ੍ਭਾਰਮਿਸ੍ਸਕਾ ਪਨ ਯਥਾ ਵਾ ਤਥਾ ਵਾ ਮਿਸ੍ਸਾ ਹੋਤੁ, ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸੁਦ੍ਧਮਤ੍ਤਿਕਾਮਯਾਵ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਾਪਿ ਇਟ੍ਠਕਾਹਿ ਗਿਞ੍ਜਕਾਵਸਥਸਙ੍ਖੇਪੇਨ ਕਤਾ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਏਵਂ ਭਨ੍ਤੇਤਿ ਖੋ...ਪੇ॰... ਤਂ ਕੁਟਿਂ ਭਿਨ੍ਦਿਂਸੂ**ਤਿ ਭਗਵਤੋ ਵਚਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਕਟ੍ਠੇਹਿ ਚ ਪਾਸਾਣੇਹਿ ਚ ਤਂ ਕੁਟਿਕਂ ਵਿਕਿਰਨ੍ਤਾ ਭਿਨ੍ਦਿਂਸੁ।

ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਧਨਿਯੋਤਿਆਦਿਮ੍ਹਿ ਅਯਂ ਸਙ੍ਖੇਪਤ੍ਥੋ – ਧਨਿਯੋ ਏਕਪਸ੍ਸੇ ਦਿਵਾਵਿਹਾਰਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਤੇਨ ਸਦ੍ਦੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਕਿਸ੍ਸ ਮੇ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਆਵੁਸੋ, ਕੁਟਿਂ ਭਿਨ੍ਦਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਭਗਵਾ ਭੇਦਾਪੇਤੀ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੁਬ੍ਬਚਤਾਯ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ।

ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਭਗਵਾ ਇਮਿਨਾ ਅਤਿਮਹਨ੍ਤੇਨ ਉਸ੍ਸਾਹੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਤ੍ਥਂ ਕਤਂ ਕੁਟਿਕਂ ਭੇਦਾਪੇਸਿ, ਨਨੁ ਏਤਸ੍ਸੇਤ੍ਥ ਵਯਕਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥੀਤਿ? ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਥ ਖੋ ਨਂ ਭਗਵਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯਾਤਿ ਭਿਨ੍ਦਾਪੇਸਿ, ਤਿਤ੍ਥਿਯਧਜੋਤਿ ਭਿਨ੍ਦਾਪੇਸਿ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ। ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਪਨ ਅਞ੍ਞਾਨਿਪਿ ਕਾਰਣਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ – ਸਤ੍ਤਾਨੁਦ੍ਦਯਾਯ, ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਗੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾਯ, ਸੇਨਾਸਨਬਾਹੁਲ੍ਲਪਅਸੇਧਨਾਯਾਤਿਆਦੀਨਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਦਾਨਿਪਿ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਵਿਨਯਞ੍ਞੂ ਅਞ੍ਞਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਂ ਛਿਨ੍ਦਾਪੇਯ੍ਯ ਵਾ ਭਿਨ੍ਦਾਪੇਯ੍ਯ ਵਾ ਅਨੁਪਵਜ੍ਜੋ , ਸੋ ਨੇਵ ਚੋਦੇਤਬ੍ਬੋ ਨ ਸਾਰੇਤਬ੍ਬੋ; ਨ ਤਂ ਲਬ੍ਭਾ ਵਤ੍ਤੁਂ ''ਮਮ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ ਤਯਾ ਨਾਸਿਤੋ, ਤਂ ਮੇ ਦੇਹੀ''ਤਿ।

ਪਾਲ਼ਿਮੁਤ੍ਤਕਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ

ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਪਾਲ਼ਿਮੁਤ੍ਤਕੋ **ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਪਰਿਕ੍ਖਾਰਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ** – ਕੇਚਿ ਤਾਲਪਣ੍ਣਚ੍ਛਤ੍ਤਂ ਅਨ੍ਤੋ ਵਾ ਬਹਿ ਵਾ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣੇਨ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਸਿਬ੍ਬਨ੍ਤਾ ਵਣ੍ਣਮਟ੍ਠਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਕਵਣ੍ਣੇਨ ਪਨ ਨੀਲੇਨ ਵਾ ਪੀਤਕੇਨ ਵਾ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਅਨ੍ਤੋ ਵਾ ਬਹਿ ਵਾ ਸਿਬ੍ਬਿਤੁਂ ਛਤ੍ਤਦਣ੍ਡਗ੍ਗਾਹਕਂ ਸਲਾਕਪਞ੍ਜਰਂ ਵਾ ਵਿਨਨ੍ਧਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਥਿਰਕਰਣਤ੍ਥਂ, ਨ ਵਣ੍ਣਮਟ੍ਠਤ੍ਥਾਯ। ਛਤ੍ਤਪਣ੍ਣਕੇਸੁ ਮਕਰਦਨ੍ਤਕਂ ਵਾ ਅਡ੍ਢਚਨ੍ਦਕਂ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਛਤ੍ਤਦਣ੍ਡੇ ਗੇਹਥਮ੍ਭੇਸੁ ਵਿਯ ਘਟਕੋ ਵਾ ਵਾਲ਼ਰੂਪਕਂ ਵਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇਪਿ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਆਰਗ੍ਗੇਨ ਲੇਖਾ ਦਿਨ੍ਨਾ ਹੋਤਿ, ਸਾਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਘਟਕਮ੍ਪਿ ਵਾਲ਼ਰੂਪਮ੍ਪਿ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬਂ। ਲੇਖਾਪਿ ਘਂਸਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਪਨੇਤਬ੍ਬਾ, ਸੁਤ੍ਤਕੇਨ ਵਾ ਦਣ੍ਡੋ ਵੇਠੇਤਬ੍ਬੋ। ਦਣ੍ਡਬੁਨ੍ਦੇ ਪਨ ਅਹਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕਸਣ੍ਠਾਨਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਵਾਤਪ੍ਪਹਾਰੇਨ ਅਚਲਨਤ੍ਥਂ ਛਤ੍ਤਮਣ੍ਡਲਿਕਂ ਰਜ੍ਜੁਕੇਹਿ ਗਾਹੇਤ੍ਵਾ ਦਣ੍ਡੇ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਬਨ੍ਧਨਟ੍ਠਾਨੇ ਵਲਯਮਿਵ ਉਕ੍ਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਲੇਖਂ ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਸਾ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਚੀਵਰਮਣ੍ਡਨਤ੍ਥਾਯ ਨਾਨਾਸੁਤ੍ਤਕੇਹਿ ਸਤਪਦੀਸਦਿਸਂ ਸਿਬ੍ਬਨ੍ਤਾ ਆਗਨ੍ਤੁਕਪਟ੍ਟਂ ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਸੂਚਿਕਮ੍ਮਵਿਕਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਪਟ੍ਟਮੁਖੇ ਵਾ ਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਵਾ ਵੇਣਿਂ ਵਾ ਸਙ੍ਖਲਿਕਂ ਵਾ, ਏਵਮਾਦਿ ਸਬ੍ਬਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਕਤਿਸੂਚਿਕਮ੍ਮਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਗਣ੍ਠਿਕਪਟ੍ਟਕਞ੍ਚ ਪਾਸਕਪਟ੍ਟਞ੍ਚ ਅਟ੍ਠਕੋਣਮ੍ਪਿ ਸੋਲ਼ਸਕੋਣਮ੍ਪਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਅਗ੍ਘਿਯਗਯਮੁਗ੍ਗਰਾਦੀਨਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਿ, ਕਕ੍ਕਟਕ੍ਖੀਨਿ ਉਕ੍ਕਿਰਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਚਤੁਕੋਣਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਕੋਣਸੁਤ੍ਤਪਿਲ਼ਕਾ ਚ ਚੀਵਰੇ ਰਤ੍ਤੇ ਦੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਰੂਪਾ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ। ਕਞ੍ਜਿਕਪਿਟ੍ਠਖਲ਼ਿਆਦੀਸੁ ਚੀਵਰਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਚੀਵਰਕਮ੍ਮਕਾਲੇ ਪਨ ਹਤ੍ਥਮਲਸੂਚਿਮਲਾਦੀਨਂ ਧੋਵਨਤ੍ਥਂ ਕਿਲਿਟ੍ਠਕਾਲੇ ਚ ਧੋਵਨਤ੍ਥਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਗਨ੍ਧਂ ਵਾ ਲਾਖਂ ਵਾ ਤੇਲਂ ਵਾ ਰਜਨੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਚੀਵਰਂ ਰਜਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਖੇਨ ਵਾ ਮਣਿਨਾ ਵਾ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਨ ਘਟ੍ਟੇਤਬ੍ਬਂ। ਭੂਮਿਯਂ ਜਾਣੁਕਾਨਿ ਨਿਹਨ੍ਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦੋਣਿਯਮ੍ਪਿ ਨ ਘਂਸਿਤਬ੍ਬਂ। ਦੋਣਿਯਂ ਵਾ ਫਲਕੇ ਵਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੇ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਪਹਰਿਤੁਂ ਪਨ ਵਟ੍ਟਤਿ; ਤਮ੍ਪਿ ਮੁਟ੍ਠਿਨਾ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਪੋਰਾਣਕਤ੍ਥੇਰਾ ਪਨ ਦੋਣਿਯਮ੍ਪਿ ਨ ਠਪੇਸੁਂ। ਏਕੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ; ਅਪਰੋ ਹਤ੍ਥੇ ਕਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਹਰਤਿ। ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਕਣ੍ਣਸੁਤ੍ਤਕਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਰਜਿਤਕਾਲੇ ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਯਂ ਪਨ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕਣ੍ਣਸੁਤ੍ਤਕ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੪੪) ਏਵਂ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਂ, ਤਂ ਅਨੁਵਾਤੇ ਪਾਸਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ ਰਜਨਕਾਲੇ ਲਗ੍ਗਨਤ੍ਥਾਯ। ਗਣ੍ਠਿਕੇਪਿ ਸੋਭਾਕਰਣਤ੍ਥਂ ਲੇਖਾ ਵਾ ਪਿਲ਼ਕਾ ਵਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ।

ਪਤ੍ਤੇ ਵਾ ਥਾਲਕੇ ਵਾ ਆਰਗ੍ਗੇਨ ਲੇਖਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਅਨ੍ਤੋ ਵਾ ਬਹਿ ਵਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਪਤ੍ਤਂ ਭਮਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਚਨ੍ਤਿ – ''ਮਣਿਵਣ੍ਣਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ, ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ; ਤੇਲਵਣ੍ਣੋ ਪਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਪਤ੍ਤਮਣ੍ਡਲੇ ਭਿਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਮਕਰਦਨ੍ਤਕਂ ਪਨ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਧਮਕਰਣਛਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵਾ ਧਮਕਰਣਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਵਾ ਲੇਖਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਛਤ੍ਤਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਂ ਪਨਸ੍ਸ ਲੇਖਾ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਸ੍ਸ ਸੋਭਨਤ੍ਥਂ ਤਹਿਂ ਤਹਿਂ ਦਿਗੁਣਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਕੋਟ੍ਟੇਨ੍ਤਿ, ਕਕ੍ਕਟਚ੍ਛੀਨਿ ਉਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਉਭੋਸੁ ਪਨ ਅਨ੍ਤੇਸੁ ਦਸਾਮੁਖਸ੍ਸ ਥਿਰਭਾਵਾਯ ਦਿਗੁਣਂ ਕੋਟ੍ਟੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਦਸਾਮੁਖੇ ਪਨ ਘਟਕਂ ਵਾ ਮਕਰਮੁਖਂ ਵਾ ਦੇਡ੍ਡੁਭਸੀਸਂ ਵਾ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਵਿਕਾਰਰੂਪਂ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਅਚ੍ਛੀਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਮਾਲਾਕਮ੍ਮਲਤਾਕਮ੍ਮਾਦੀਨਿ ਵਾ ਕਤ੍ਵਾ ਕੋਟ੍ਟਿਤਕਾਯਬਨ੍ਧਨਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਉਜੁਕਮੇਵ ਪਨ ਮਚ੍ਛਕਣ੍ਟਕਂ ਵਾ ਖਜ੍ਜੂਰਿਪਤ੍ਤਕਂ ਵਾ ਮਟ੍ਠਪਟ੍ਟਿਕਂ ਵਾ ਕਤ੍ਵਾ ਕੋਟ੍ਟਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਸ੍ਸ ਦਸਾ ਏਕਾ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਦ੍ਵੇ ਤੀਣਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿਪਿ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ; ਤਤੋ ਪਰਂ ਨ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ। ਰਜ੍ਜੁਕਕਾਯਬਨ੍ਧਨਂ ਏਕਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਪਾਮਙ੍ਗਸਣ੍ਠਾਨਂ ਪਨ ਏਕਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਦਸਾ ਪਨ ਪਾਮਙ੍ਗਸਣ੍ਠਾਨਾਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਬਹੁਰਜ੍ਜੁਕੇ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕੇਨ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਕਤਂ ਬਹੁਰਜ੍ਜੁਕਨ੍ਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਕਾਯਬਨ੍ਧਨਵਿਧੇ ਅਟ੍ਠਮਙ੍ਗਲਾਦਿਕੰ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਵਿਕਾਰਰੂਪੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਲੇਖਾਮਤ੍ਤੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਵਿਧਕਸ੍ਸ ਉਭੋਸੁ ਅਨ੍ਤੇਸੁ ਥਿਰਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਘਟਕੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਅਯਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਅਞ੍ਜਨਿਯੰ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਚਤੁਪ੍ਪਦਸਕੁਣਰੂਪੰ ਵਾ ਮਾਲਾਕਮ੍ਮ-ਲਤਾਕਮ੍ਮਮਕਰਦਨ੍ਤਕ-ਗੋਮੁਤ੍ਤਕਅਡ੍ਢਚਨ੍ਦਕਾਦਿਭੇਦੰ ਵਾ ਵਿਕਾਰਰੂਪੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਘੰਸਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਯਥਾ ਵਾ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਤਥਾ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਵਲਞ੍ਜੇਤਬ੍ਬਾ। ਉਜੁਕਮੇਵ ਪਨ ਚਤੁਰੰਸਾ ਵਾ ਅਟ੍ਠੰਸਾ ਵਾ ਸੋਲਸੰਸਾ ਵਾ ਅਞ੍ਜਨੀ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਹੇਟ੍ਠਤੋ ਪਿਸ੍ਸਾ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਾ ਵਟ੍ਟਲੇਖਾਯੋ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ। ਗੀਵਾਯਮ੍ਪਿਸ੍ਸਾ ਪਿਧਾਨਕਬਨ੍ਧਨਤ੍ਥੰ ਏਕਾ ਵਟ੍ਟਲੇਖਾ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਅਞ੍ਜਨਿਸਲਾਕਾਯਪਿ ਵਣ੍ਣਮਟ੍ਠਕਮ੍ਮੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਞ੍ਜਨਿਤ੍ਥਵਿਕਾਯਮ੍ਪਿ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਨਾਨਾਵਣ੍ਣੇਨ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਵਣ੍ਣਮਟ੍ਠਕਮ੍ਮੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਸੇਵ ਨਯੋ ਕੁਞ੍ਚਿਕਾਕੋਸਕੇਪਿ। ਕੁਞ੍ਚਿਕਾਯ ਵਣ੍ਣਮਟ੍ਠਕਮ੍ਮੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਥਾ ਸਿਪਾਟਿਕਾਯੰ। ਏਕਵਣ੍ਣਸੁਤ੍ਤੇਨ ਪਨੇਤ੍ਥ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਸਿਬ੍ਬਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਆਰਕਣ੍ਟਕੇਪਿ ਵਟ੍ਟਮਣਿਕੰ ਵਾ ਅਞ੍ਞੰ ਵਾ ਵਣ੍ਣਮਟ੍ਠੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਗੀਵਾਯੰ ਪਨ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਲੇਖਾ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਪਿਪ੍ਫਲਿਕੇਪਿ ਮਣਿਕੰ ਵਾ ਪਿਲਕੰ ਵਾ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਉਟ੍ਠਪੇਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਦਣ੍ਡਕੇ ਪਨ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਲੇਖਾ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਨਖਚ੍ਛੇਦਨੰ ਵਲਿਤਕੰਯੇਵ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਉਤ੍ਤਰਾਰਣਿਯੰ ਵਾ ਅਧਰਾਰਣਿਯੰ ਵਾ ਅਰਣਿਧਨੁਕੇ ਵਾ ਉਪਰਿਪੇਲ੍ਲਨਦਣ੍ਡਕੇ ਵਾ ਮਾਲਾਕਮ੍ਮਾਦਿਕੰ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਵਣ੍ਣਮਟ੍ਠੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪੇਲ੍ਲਨਦਣ੍ਡਕਸ੍ਸ ਪਨ ਵੇਮਜ੍ਝੇ ਮਣ੍ਡਲੰ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਲੇਖਾਮਤ੍ਤੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸੂਚਿਸਣ੍ਡਾਸੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਯੇਨ ਸੂਚਿੰ ਡੰਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਘੰਸਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਮਕਰਮੁਖਾਦਿਕੰ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਵਣ੍ਣਮਟ੍ਠੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸੂਚਿਡੰਸਨਤ੍ਥੰ ਪਨ ਮੁਖਮਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ, ਤੰ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਚ੍ਛੇਦਨਵਾਸਿਯਮ੍ਪਿ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਵਣ੍ਣਮਟ੍ਠੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਉਜੁਕਮੇਵ ਕਪ੍ਪਿਯਲੋਹੇਨ ਉਭੋਸੁ ਵਾ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਚਤੁਰੰਸੰ ਵਾ ਅਟ੍ਠੰਸੰ ਵਾ ਬਨ੍ਧਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਕਤ੍ਤਰਦਣ੍ਡੇਪਿ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਵਣ੍ਣਮਟ੍ਠੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਹੇਟ੍ਠਾ ਏਕਾ ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਵਟ੍ਟਲੇਖਾ ਉਪਰਿ ਅਹਿਚ੍ਛਤ੍ਤਕਮਕੁਲ਼ਮਤ੍ਤਞ੍ਚ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਤੇਲਭਾਜਨੇਸੁ ਵਿਸਾਣੇ ਵਾ ਨਾਲ਼ਿਯੰ ਵਾ ਅਲਾਬੁਕੇ ਵਾ ਆਮਣ੍ਡਸਾਰਕੇ ਵਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਇਤ੍ਥਿਰੂਪੰ ਪੁਰਿਸਰੂਪਞ੍ਚ ਅਵਸੇਸੰ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਵਣ੍ਣਮਟ੍ਠਕਮ੍ਮੰ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਮਞ੍ਚਪੀਠੇ ਭਿਸਿਬਿਮ੍ਬੋਹਨੇ ਭੂਮਤ੍ਥਰਣੇ ਪਾਦਪੁਞ੍ਛਨੇ ਚਙ੍ਕਮਨਭਿਸਿਯਾ ਸਮ੍ਮੁਞ੍ਜਨਿਯੰ ਕਚਵਰਛਡ੍ਡਨਕੇ ਰਜਨਦੋਣਿਕਾਯ ਪਾਨੀਯਉਲ੍ਲੁਙ੍ਕੇ ਪਾਨੀਯਘਟੇ ਪਾਦਕਥਲਿਕਾਯ ਫਲਕਪੀਠਕੇ ਵਲਯਾਧਾਰਕੇ ਦਣ੍ਡਾਧਾਰਕੇਪਤ੍ਤਪਿਧਾਨੇ ਤਾਲਵਣ੍ਟੇ ਵੀਜਨੇਤਿ – ਏਤੇਸੁ ਸਬ੍ਬੰ ਮਾਲਾਕਮ੍ਮਾਦਿਵਣ੍ਣਮਟ੍ਠਕਮ੍ਮੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸੇਨਾਸਨੇ ਪਨ ਦ੍ਵਾਰਕਵਾਟਵਾਤਪਾਨਕਵਾਟਾਦੀਸੁ ਸਬ੍ਬਰਤਨਮਯਮ੍ਪਿ ਵਣ੍ਣਮਟ੍ਠਕਮ੍ਮੰ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਸੇਨਾਸਨੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਟਿਸੇਧੇਤਬ੍ਬੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਵਿਰੁਦ੍ਧਸੇਨਾਸਨਾ। ਵਿਰੁਦ੍ਧਸੇਨਾਸਨੰ ਨਾਮ ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਸੀਮਾਯ ਰਾਜਵਲ੍ਲਭੇਹਿ ਕਤਸੇਨਾਸਨੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਯੇ ਤਾਦਿਸੰ ਸੇਨਾਸਨੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ – ''ਮਾ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਸੀਮਾਯ ਸੇਨਾਸਨੰ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ। ਅਨਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਿਯੇਵ, ਪੁਨਪਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ – ''ਮਾ ਏਵੰ ਅਕਤ੍ਥ, ਮਾ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਉਪੋਸਥਪਵਾਰਣਾਨੰ ਅਨ੍ਤਰਾਯਮਕਤ੍ਥ, ਮਾ ਸਾਮਗ੍ਗਿੰ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਥ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਸੇਨਾਸਨੰ ਕਤਮ੍ਪਿ ਕਤਟ੍ਠਾਨੇ ਨ ਠਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਸਚੇ ਬਲਕ੍ਕਾਰੇਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿਯੇਵ, ਯਦਾ ਤੇਸੰ ਲਜ੍ਜਿਪਰਿਸਾ ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਾ ਹੋਤਿ, ਸਕ੍ਕਾ ਚ ਹੋਤਿ ਲਦ੍ਧੁੰ ਧਮ੍ਮਿਕੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ, ਤਦਾ ਤੇਸੰ ਪੇਸੇਤਬ੍ਬੰ – ''ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਆਵਾਸੰ ਹਰਥਾ''ਤਿ। ਸਚੇ ਯਾਵ ਤਤਿਯੰ ਪੇਸਿਤੇ ਹਰਨ੍ਤਿ, ਸਾਧੁ; ਨੋ ਚੇ ਹਰਨ੍ਤਿ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਬੋਧਿਞ੍ਚ ਚੇਤਿਯਞ੍ਚ ਅਵਸੇਸਸੇਨਾਸਨਾਨਿ ਭਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਨੋ ਚ ਖੋ ਅਪਰਿਭੋਗੰ ਕਰੋਨ੍ਤੇਹਿ, ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਪਨ ਛਦਨ-ਗੋਪਾਨਸੀ-ਇਟ੍ਠਕਾਦੀਨਿ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸੰ ਪੇਸੇਤਬ੍ਬੰ – ''ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਦਬ੍ਬਸਮ੍ਭਾਰੇ ਹਰਥਾ''ਤਿ। ਸਚੇ ਹਰਨ੍ਤਿ, ਸਾਧੁ; ਨੋ ਚੇ ਹਰਨ੍ਤਿ, ਅਥ ਤੇਸੁ ਦਬ੍ਬਸਮ੍ਭਾਰੇਸੁ ਹਿਮਵਸ੍ਸਵਾਤਾਤਪਾਦੀਹਿ

ਪੂਤਿਭੂਤੇਸੁ ਵਾ ਚੋਰੇਹਿ ਵਾ ਹਟੇਸੁ ਅਗ੍ਗਿਨਾ ਵਾ ਦਡ੍ਢੇਸੁ ਸੀਮਸਾਮਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਨੁਪਵਜ੍ਜਾ, ਨ ਲਬ੍ਭਾ ਚੋਦੇਤੁੰ ‘‘ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਦਬ੍ਬਸਮ੍ਭਾਰਾ ਨਾਸਿਤਾ’’ਤਿ ਵਾ ‘‘ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਗੀਵਾ’’ਤਿ ਵਾ। ਯੰ ਪਨ ਸੀਮਸਾਮਿਕੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਕਤੰ, ਤੰ ਸੁਕਤਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ।

ਪਾਲਿਮੁਤ੍ਤਕਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

੮੬. ਏਵੰ ਭਿਨ੍ਨਾਯ ਪਨ ਕੁਟਿਕਾਯ ਧਨਿਯਸ੍ਸ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕਞ੍ਚ ਪੁਨ ਕੁਟਿਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਉਸ੍ਸਾਹਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **“ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਤੋ”**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ **ਦਾਰੁਗਹੇ ਗਣਕੋ**ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਦਾਰੁਭਣ੍ਡਾਗਾਰੇ ਦਾਰੁਗੋਪਕੋ। **ਦੇਵਗਹਦਾਰੂਨੀ**ਤਿ ਦੇਵੇਨ ਗਹਿਤਦਾਰੂਨਿ। ਰਾਜਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਭੂਤਾਨਿ ਦਾਰੂਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਗਰਪਟਿਸਙ੍ਖਾਰਿਕਾਨੀ**ਤਿ ਨਗਰਸ੍ਸ ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਰੂਪਕਰਣਾਨਿ। **ਆਪਦਤ੍ਥਾਯ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਅਗ੍ਗਿਦਾਹੇਨ ਵਾ ਪੁਰਾਣਭਾਵੇਨ ਵਾ ਪਟਿਰਾਜੂਪਰੁਨ੍ਧਨਾਦਿਨਾ ਵਾ ਗੋਪੁਰਟ੍ਟਾਲਕਰਾਜਨ੍ਤੇਪੁਰਹਤ੍ਥਿਸਾਲਾਦੀਨੰ ਵਿਪਤ੍ਤਿ ਆਪਦਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਦਤ੍ਥੰ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਖਣ੍ਡਾਖਣ੍ਡਿਕੰ ਛੇਦਾਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੁਟਿਯਾ ਪਮਾਣੰ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਗ੍ਗੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਮਜ੍ਝੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਮੂਲੇ ਖਣ੍ਡਾਖਣ੍ਡੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਛੇਦਾਪੇਸਿ।

੮੭. **ਵਸ੍ਸਕਾਰੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਸ੍ਸ ਨਾਮੰ। **ਮਗਧਮਹਾਮਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਮਗਧਰਟ੍ਠੇ ਮਹਾਮਤ੍ਤੋ, ਮਹਤਿਯਾ ਇਸ੍ਸਰਿਯਮਤ੍ਤਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ, ਮਗਧਰਞ੍ਞੋ ਵਾ ਮਹਾਮਤ੍ਤੋ; ਮਹਾਅਮਚ੍ਚੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਅਨੁਸਞ੍ਞਾਯਮਾਨੋ**ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਮਾਨੋ। **ਭਣੇ**ਤਿ ਇਸ੍ਸਰਾਨੰ ਨੀਚਟ੍ਠਾਨਿਕਪੁਰਿਸਾਲਪਨੰ। **ਬਨ੍ਧੰ ਆਣਾਪੇਸੀ**ਤਿ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪਕਤਿਯਾਪਿ ਤਸ੍ਮਿੰ ਇਸ੍ਸਾਪਕਤੋਵ। ਸੋ ਰਞ੍ਞੋ ‘‘ਆਣਾਪੇਹੀ’’ਤਿ ਵਚਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਯਸ੍ਮਾ ‘‘ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਹੀ’’ਤਿ ਰਞ੍ਞੋ ਨ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਨੰ ਹਤ੍ਥੇਸੁ ਚ ਪਾਦੇਸੁ ਚ ਬਨ੍ਧੰ ਕਤ੍ਵਾ ਆਣਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਬਨ੍ਧੰ ਆਣਾਪੇਸਿ। **ਅਦ੍ਦਸ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਧਨਿਯੋ**ਤਿ ਕਥੰ ਅਦ੍ਦਸ? ਸੋ ਕਿਰ ਅਤ੍ਤਨਾ ਲੇਸੇਨ ਦਾਰੂਨੰ ਹਟਭਾਵੰ ਞਤ੍ਵਾ ‘‘ਨਿਸ੍ਸੰਸਯੰ ਏਸ ਦਾਰੂਨੰ ਕਾਰਣਾ ਰਾਜਕੁਲਤੋ ਵਧੰ ਵਾ ਬਨ੍ਧੰ ਵਾ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਦਾ ਨੰ ਅਹਮੇਵ ਮੋਚੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਨਿਚ੍ਚਕਾਲੰ ਤਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਸੁਣਨ੍ਤੋਯੇਵ ਵਿਚਰਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਖਣਞ੍ਞੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਦ੍ਦਸ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ‘‘ਅਦ੍ਦਸ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਧਨਿਯੋ’’ਤਿ। **ਦਾਰੂਨੰ ਕਿਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਦਾਰੂਨੰ ਕਾਰਣਾ। **ਪੁਰਾਹੰ ਹਞ੍ਞਾਮੀ**ਤਿ ਅਹੰ ਪੁਰਾ ਹਞ੍ਞਾਮਿ; ਯਾਵ ਅਹੰ ਨ ਹਞ੍ਞਾਮਿ, ਤਾਵ ਤ੍ਵੰ ਏਯ੍ਯਾਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੮੮. **ਇਙ੍ਘ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਰਾਪੇਹੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਇਙ੍ਘਾ**ਤਿ ਚੋਦਨਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ। **ਪਠਮਾਭਿਸਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਭਿਸਿਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਠਮੰ। **ਏਵਰੂਪਿੰ ਵਾਚੰ ਭਾਸਿਤਾ**ਤਿ ‘‘ਦਿਨ੍ਨਞ੍ਞੇਵ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨੰ ਤਿਣਕਟ੍ਠੋਦਕੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੂ’’ਤਿ ਇਮੰ ਏਵਰੂਪਿੰ ਵਾਚੰ ਅਭਿਸਿਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਠਮਮੇਵ ਯੰ ਤ੍ਵੰ ਅਭਾਸਿ, ਤੰ ਸਯਮੇਵ ਭਾਸਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਸਰਸਿ, ਨ ਸਰਸੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਰਾਜਾਨੋ ਕਿਰ ਅਭਿਸਿਤ੍ਤਮਤ੍ਤਾਯੇਵ ਧਮ੍ਮਭੇਰਿੰ ਚਰਾਪੇਨ੍ਤਿ – ‘‘ਦਿਨ੍ਨਞ੍ਞੇਵ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨੰ ਤਿਣਕਟ੍ਠੋਦਕੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੂ’’ਤਿ ਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਏਸ ਵਦਤਿ। **ਤੇਸੰ ਮਯਾ ਸਨ੍ਧਾਯ ਭਾਸਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਤੇਸੰ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੇਪਿ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਯਨ੍ਤਾਨੰ ਸਮਿਤਬਾਹਿਤਪਾਪਾਨੰ ਸਮਣਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਾਨੰ ਤਿਣਕਟ੍ਠੋਦਕਹਰਣੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਮਯਾ ਏਤੰ ਭਾਸਿਤੰ; ਨ ਤੁਮ੍ਹਾਦਿਸਾਨਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਅਰਞ੍ਞੇ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਞ੍ਚ ਤਿਣਕਟ੍ਠੋਦਕੰ ਯੰ ਅਰਞ੍ਞੇ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤੰ ਹੋਤਿ; ਏਤੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਮਯਾ ਭਾਸਿਤਨ੍ਤਿ ਦੀਪੇਤਿ।

ਲੋਮੇਨ ਤ੍ਵੰ ਮੁਤ੍ਤੋਸੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਲੋਮਮਿਵ ਲੋਮੰ, ਕਿੰ ਪਨ ਤੰ? ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਲਿਙ੍ਗੰ। ਕਿੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ? ਯਥਾ ਨਾਮ ਧੁਤ੍ਤਾ ‘‘ਮੰਸੰ ਖਾਦਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਮਹਗ੍ਘਲੋਮੰ ਏਲਕੰ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯੁੰ। ਤਮੇਨੰ ਅਞ੍ਞੋ ਵਿਞ੍ਞੂਪੁਰਿਸੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਸ੍ਸ ਏਲ਼ਕਸ੍ਸ ਮੰਸੰ ਕਹਾਪਣਮਤ੍ਤੰ ਅਗ੍ਘਤਿ। ਲੋਮਾਨਿ ਪਨ ਲੋਮਵਾਰੇ ਲੋਮਵਾਰੇ ਅਨੇਕੇ ਕਹਾਪਣੇ ਅਗ੍ਘਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਅਲੋਮਕੇ ਏਲ਼ਕੇ ਦਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ। ਏਵੰ ਸੋ ਏਲ਼ਕੋ ਵਿਞ੍ਞੂਪੁਰਿਸਮਾਗਮ੍ਮ ਲੋਮੇਨ ਮੁਚ੍ਚੇਯ੍ਯ। ਏਵਮੇਵ ਤ੍ਵੰ ਇਮਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਕਤਤ੍ਤਾ ਵਧਬਨ੍ਧਨਾਰਹੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਅਰਹਦ੍ਧਜੋ ਸਬ੍ਭਿ ਅਵਜ੍ਝਰੂਪੋ, ਤ੍ਵਞ੍ਚ ਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤਤ੍ਤਾ ਯੰ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਲਿਙ੍ਗਭੂਤੰ ਅਰਹਦ੍ਧਜੰ ਧਾਰੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤ੍ਵੰ ਇਮਿਨਾ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਲਿਙ੍ਗਲੋਮੇਨ ਏਲ਼ਕੋ ਵਿਯ ਵਿਞ੍ਞੂਪੁਰਿਸਮਾਗਮ੍ਮ ਮੁਤ੍ਤੋਸੀਤਿ।

ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਉਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤੀਤਿ ਰਵ੍ਵੋ ਪਰਿਸਤਿ ਭਾਸਮਾਨਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਚ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਚ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਉਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਿ, ਅਵਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਿ, ਅਵਜਾਨਨ੍ਤਾ ਤਂ ਝਾਯਨ੍ਤਿ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤਿ ਲਾਮਕਤੋ ਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਖਿਯਜਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਅਵਣ੍ਣਂ ਕਥੇਨ੍ਤਿ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤਿ। **ਵਿਪਾਚੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਕਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਪਤ੍ਥਰਨ੍ਤਿ; ਅਯਞ੍ਚ ਅਤ੍ਥੋ ਸਦ੍ਦਸਤ੍ਥਾਨੁਸਾਰੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਯੋਜਨਾ – ''ਅਲਜ੍ਜਿਨੋ ਇਮੇ ਸਮਣਾ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਿਯਾ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤਾ ਉਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਿ। ''ਨਤ੍ਥਿ ਇਮੇਸਂ ਸਾਮਵ੍ਵ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਭਣਨ੍ਤਾ ਖਿਯਜਨ੍ਤਿ। ''ਅਪਗਤਾ ਇਮੇ ਸਾਮਵ੍ਵਾ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ੍ਤਾ ਵਿਪਾਚੇਨ੍ਤੀਤਿ। ਏਤੇਨ ਨਯੇਨ ਇਮੇਸਂ ਪਦਾਨਂ ਇਤੋ ਪਰਮ੍ਪਿ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਆਗਤਪਦਾਨੁਰੂਪੇਨ ਯੋਜਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਨੋ**ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਚਾਰਿਨੋ। **ਸਾਮਵ੍ਵ**ਨ੍ਤਿ ਸਮਣਭਾਵੋ। **ਬ੍ਰਹ੍ਮਵ੍ਵ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਟ੍ਠਭਾਵੋ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

ਰਵ੍ਵੋ ਦਾਰੂਨੀਤਿਆਦਿਮ੍ਹਿ ''ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਆਦਿਯਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਅਯਂ ਉਜ੍ਝਾਯਨਤ੍ਥੋ। ਯਂ ਪਨੇਤਂ ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਆਦਿਯਿ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਰਵ੍ਵੋ ਦਾਰੂਨੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਤਿ ਵਚਨਭੇਦੇ ਅਸਮ੍ਮੁਯ੍ਹਨ੍ਤੇਹਿ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਪੁਰਾਣਵੋਹਾਰਿਕੋ ਮਹਾਮਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਤੋ ਪੁਰਾਣੇ ਗਿਹਿਕਾਲੇ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਵੋਹਾਰੇ ਨਿਯੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ''ਵੋਹਾਰਿਕੋ''ਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਤੋ ਮਹਾਅਮਚ੍ਚੋ।

ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਏਤਦਵੋਚਾਤਿ ਭਗਵਾ ਸਾਮਂਯੇਵ ਲੋਕਵੋਹਾਰਮ੍ਪਿ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਤੀਤਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਿਮ੍ਪਿ ਜਾਨਾਤਿ – ''ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਬੁਦ੍ਧਾ ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਪਵ੍ਵਪੇਨ੍ਤਿ, ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟ''ਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਸਚੇ ਅਵ੍ਵੇਹਿ ਲੋਕਵੋਹਾਰਵਿਵ੍ਵੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਸਂਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਾਦਮਤ੍ਤੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਪਵ੍ਵਪੇਯਜ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਸਿਯੁਂ ਵਤ੍ਤਾਰੋ ''ਸੀਲਸਂਵਰੋ ਨਾਮ ਏਕਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸਪਿ ਅਪ੍ਪਮੇਯਜੋ ਅਸਙ੍ਖੇਯਜੋ ਮਹਾਪਥਵੀ-ਸਮੁਦ੍ਦ-ਆਕਾਸਾਨਿ ਵਿਯ ਅਤਿਵਿਤ੍ਥਿਣ੍ਣੋ, ਕਥਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਭਗਵਾ ਪਾਦਮਤ੍ਤਕੇਨ ਨਾਸੇਸੀ''ਤਿ! ਤਤੋ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਾਣਬਲਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਕੋਪੇਯਜੁਂ, ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਯਥਾਠਾਨੇ ਨ ਤਿਟ੍ਠੇਯਜ। ਲੋਕਵੋਹਾਰਵਿਵ੍ਵੂਹਿ ਪਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਵ੍ਵਤ੍ਤੇ ਸੋ ਉਪਵਾਦੋ ਨ ਹੋਤਿ। ਅਵ੍ਵਦਤ੍ਥੁ ਏਵਂ ਵਤ੍ਤਾਰੋ ਹੋਨ੍ਤਿ – ''ਇਮੇਹਿ ਨਾਮ ਅਗਾਰਿਕਾਪਿ ਪਾਦਮਤ੍ਤੇਨ ਚੋਰਂ ਹਨਨ੍ਤਿਪਿ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤਿਪਿ ਪਬ੍ਬਾਜੇਨ੍ਤਿਪਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਂ ਨ ਨਾਸੇਸ੍ਸਤਿ; ਯੇਨ ਪਰਸਨ੍ਤਕਂ ਤਿਣਸਲਾਕਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ! ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਚ ਵਾਣਬਲਂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਅਕੁਪ੍ਪਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਯਥਾਠਾਨੇ ਠਸ੍ਸਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਲੋਕਵੋਹਾਰਵਿਵ੍ਵੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਵ੍ਵਪੇਤੁਕਾਮੋ ਸਬ੍ਬਾਵਨ੍ਤਂ ਪਰਿਸਂ ਅਨੁਵਿਲੋਕੇਨ੍ਤੋ **ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਅਵਿਦੂਰੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਏਤਦਵੋਚ "ਕਿਤ੍ਤਕੇਨ ਖੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਰਾਜਾ ਮਾਗਧੋ ਸੇਨਿਯੋ ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੋ ਚੋਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਹਨਤਿ ਵਾ ਬਨ੍ਧਤਿ ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤਿ** ਵਾ"ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਮਾਗਧੋ**ਤਿ ਮਗਧਾਨਂ ਇਸ੍ਸਰੋ। **ਸੇਨਿਯੋ**ਤਿ ਸੇਨਾਯ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ। **ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਂ। **ਪਬ੍ਬਾਜੇਤਿ** ਵਾਤਿ ਰਟ੍ਠਤੋ ਨਿਕ੍ਖਾਮੇਤਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ। **ਪਞ੍ਚਮਾਸਕੋ ਪਾਦੋ**ਤਿ ਤਦਾ ਰਾਜਗਹੇ ਵੀਸਤਿਮਾਸਕੋ ਕਹਾਪਣੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਞ੍ਚਮਾਸਕੋ ਪਾਦੋ। ਏਤੇਨ ਲਕ੍ਖਣੇਨ ਸਬ੍ਬਜਨਪਦੇਸੁ ਕਹਾਪਣਸ੍ਸ ਚਤੁਤ੍ਥੋ ਭਾਗੋ ''ਪਾਦੋ''ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੋ ਚ ਖੋ ਪੋਰਾਣਸ੍ਸ ਨੀਲਕਹਾਪਣਸ੍ਸ ਵਸੇਨ, ਨ ਇਤਰੇਸਂ ਰੁਦ੍ਰਦਾਮਕਾਦੀਨਂ। ਤੇਨ ਹਿ ਪਾਦੇਨ ਅਤੀਤਬੁਦ੍ਧਾਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਪਵ੍ਵਪੇਸੁਂ, ਅਨਾਗਤਾਪਿ ਪਵ੍ਵਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਸਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧਾਨਞ੍ਹਿ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਵਾ ਪਾਰਾਜਿਕੇ ਵਾ ਨਾਨਤ੍ਤਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਇਮਾਨੇਵ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੂਨਿ । ਇਮਾਨੇਵ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਿ। ਇਤੋ ਊਨਂ ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਂ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾਪਿ ਧਨਿਯਂ ਵਿਗਰਹਿਤ੍ਵਾ ਪਾਦੇਨੇਵ ਦੁਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕਂ ਪਵ੍ਵਪੇਨ੍ਤੋ **"ਯੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਥੇਯਜਸਙ੍ਖਾਤ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਏਵਂ ਮੂਲਚ੍ਛੇਜ੍ਜਵਸੇਨ ਦਲ੍ਹਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕੇ ਪਵ੍ਵਤ੍ਤੇ ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਅਨੁਪਵ੍ਵਤ੍ਤਤ੍ਥਾਯ ਰਜਕਭਣ੍ਡਿਕਵਤ੍ਥੁ ਉਦਪਾਦਿ, ਤਸ੍ਸੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਦੀਪਨਤ੍ਥਮੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ – **"ਏਵਞ੍ਚਿਦਂ ਭਗਵਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਵ੍ਵਤ੍ਤਂ ਹੋਤੀ"**ਤਿ। ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ ਚ ਅਨੁਪਵ੍ਵਤ੍ਤਿਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਚ **ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਵਣ੍ਣਨਾਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਯਥਾ ਚ ਇਧ, ਏਵਂ ਇਤੋ ਪਰੇਸੁ ਸਬ੍ਬਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ। ਯਂ ਯਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰੂਪਰਿ ਅਪੁਬ੍ਬਮੇਵ ਵਣ੍ਣਯਿਸ੍ਸਾਮ। ਯਦਿ ਹਿ ਯਂ ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਂ, ਤਂ ਤਂ ਪੁਨਪਿ ਵਣ੍ਣਯਿਸ੍ਸਾਮ, ਕਦਾ ਵਣ੍ਣਨਾਯ ਅਨ੍ਤਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮ! ਤਸ੍ਮਾ ਯਂ ਯਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਸਾਧੁਕਂ

ਉਪਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਚ ਯੋਜਨਾ ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਪੁਬ੍ਬਂ ਪਨ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਅਨੁਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਂ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਮਯਮੇਵ ਵਣ੍ਣਯਿਸ੍ਸਾਮ।

ਧਨਿਯਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੯੦. **ਰਜਕਤ੍ਥਰਣਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਰਜਕਤਿਤ੍ਥਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ; ਤਞ੍ਹਿ ਯਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਥ ਰਜਕਾ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਅਤ੍ਥਰਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਰਜਕਤ੍ਥਰਣਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਰਜਕਭਣ੍ਡਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਰਜਕਾਨਂ ਭਣ੍ਡਿਕਂ; ਰਜਕਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਨਗਰਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤਾ ਬਹੂਨਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਏਕੇਕਂ ਭਣ੍ਡਿਕਂ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਏਕਂ ਭਣ੍ਡਿਕਂ ਤੇਸਂ ਪਮਾਦੇਨ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾਨਂ ਅਵਹਰਿਤ੍ਵਾ ਥੇਨੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਪਦਭਾਜਨੀਯਵਣ੍ਣਨਾ

੯੨. **ਗਾਮੋ ਨਾਮਾ**ਤਿ ਏਵਮਾਦਿ ''ਗਾਮਾ ਵਾ ਅਰਞ੍ਞਾ ਵਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸ ਚ ਅਰਞ੍ਞਸ੍ਸ ਚ ਪਭੇਦਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮੇ ਏਕਾ ਏਵ ਕੁਟਿ, ਏਕਂ ਗੇਹਂ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਮਲਯਜਨਪਦੇ; ਅਯਂ ਏਕਕੁਟਿਕੋ ਗਾਮੋ ਨਾਮ। ਏਤੇਨ ਨਯੇਨ ਅਪਰੇਪਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਅਮਨੁਸ੍ਸੋ ਨਾਮ** ਯੋ ਸਬ੍ਬਸੋ ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਅਭਾਵੇਨ ਯਕ੍ਖਪਰਿਗ੍ਗਹਭੂਤੋ; ਯਤੋ ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਕੇਨਚਿ ਕਾਰਣੇਨ ਪੁਨਪਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾਮਾ ਏਵ ਅਪਕ੍ਕਨ੍ਤਾ। **ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਨਾਮ** ਇਟ੍ਠਕਪਾਕਾਰਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਕਣ੍ਟਕਸਾਖਾਹਿਪਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ। **ਗੋਨਿਸਾਦਿਨਿਵਿਟ੍ਠੋ ਨਾਮ** ਵੀਥਿਸਨ੍ਨਿਵੇਸਾਦਿਵਸੇਨ ਅਨਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਗਾਵੋ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਦ੍ਵੇ ਤਯੋ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਦ੍ਵੇ ਤੀਣਿ ਘਰਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਵਿਟ੍ਠੋ। **ਸਤ੍ਥੋ**ਤਿ ਜਙ੍ਘਸਤ੍ਥਸਕਟਸਤ੍ਥਾਦੀਸੁ ਯੋ ਕੋਚਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਨਿਗਮੋਪਿ ਨਗਰਮ੍ਪਿ ਗਾਮਗ੍ਗਹਣੇਨੇਵ ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਗਾਮੂਪਚਾਰੋਤਿਆਦਿ ਅਰਞ੍ਞਪਰਿਚ੍ਛੇਦਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਇਨ੍ਦਖੀਲੇ ਠਿਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸ ਅਨੁਰਾਧਪੁਰਸ੍ਸੇਵ ਦ੍ਵੇ ਇਨ੍ਦਖੀਲਾ, ਤਸ੍ਸ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਿਮੇ ਇਨ੍ਦਖੀਲੇ ਠਿਤਸ੍ਸ; ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਬਾਹਿਰੋ ਇਨ੍ਦਖੀਲੋ ਆਭਿਧਮ੍ਮਿਕਨਯੇਨ ਅਰਞ੍ਞਸਙ੍ਖੇਪਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਏਕੋ, ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਦ੍ਵਾਰਬਾਹਾਨਂ ਵੇਮਜ੍ਝੇ ਠਿਤਸ੍ਸ। ਯਤ੍ਰਾਪਿ ਹਿ ਇਨ੍ਦਖੀਲੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਰ ਗਾਮਦ੍ਵਾਰਬਾਹਾਨਂ ਵੇਮਜ੍ਝਮੇਵ ''ਇਨ੍ਦਖੀਲੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਗਾਮਦ੍ਵਾਰਬਾਹਾਨਂ ਵੇਮਜ੍ਝੇ ਠਿਤਸ੍ਸਾ''ਤਿ। **ਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਥਾਮਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸ, ਨੋ ਪਮਾਣਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸ, ਨੇਵ ਅਪ੍ਪਥਾਮਸ੍ਸ, ਨ ਮਹਾਥਾਮਸ੍ਸ; ਮਜ੍ਝਿਮਥਾਮਸ੍ਸਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤੋ**ਤਿ ਯਥਾ ਮਾਤੁਗਾਮੋ ਕਾਕੇ ਉਡ੍ਡਾਪੇਨ੍ਤੋ ਉਜੁਕਮੇਵ ਹਤ੍ਥਂ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਲੇਡ੍ਡੁਂ ਖਿਪਤਿ, ਯਥਾ ਚ ਉਦਕੁਕ੍ਖੇਪੇ ਉਦਕਂ ਖਿਪਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਅਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਤਰੁਣਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਬਲਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਾ ਬਾਹਂ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਲੇਡ੍ਡੁਂ ਖਿਪਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਲੇਡ੍ਡੁਸ੍ਸ ਪਤਨਟ੍ਠਾਨਂ। ਪਤਿਤੋ ਪਨ ਲੁਠਿਤ੍ਵਾ ਯਤ੍ਥ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਂ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸ ਘਰੂਪਚਾਰੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਨਿਬ੍ਬਕੋਸਸ੍ਸ ਉਦਕਪਾਤਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸੁਪ੍ਪਪਾਤੋ ਵਾ ਮੁਸਲਪਾਤੋ ਵਾ **ਘਰੂਪਚਾਰੋ** ਨਾਮ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਘਰੂਪਚਾਰੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤੋ **ਗਾਮੂਪਚਾਰੋ**ਤਿ **ਕੁਰੁਨ੍ਦਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਮ੍ਪਿ** ਤਾਦਿਸਮੇਵ। **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਪਨ ''ਘਰਂ ਨਾਮ, ਘਰੂਪਚਾਰੋ ਨਾਮ, ਗਾਮੋ ਨਾਮ, ਗਾਮੂਪਚਾਰੋ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਮਾਤਿਕਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਕੋਸਸ੍ਸ ਉਦਕਪਾਤਟ੍ਠਾਨਬ੍ਭਨ੍ਤਰਂ **ਘਰਂ** ਨਾਮ। ਯਂ ਪਨ ਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤੋ ਮਾਤੁਗਾਮੋ ਭਾਜਨਧੋਵਨਉਦਕਂ ਛਡ੍ਡੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਤਨਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਮਾਤੁਗਾਮੇਨੇਵ ਅਨ੍ਤੋਗੇਹੇ ਠਿਤੇਨ ਪਕਤਿਯਾ ਬਹਿ ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸੁਪ੍ਪਸ੍ਸ ਵਾ ਸਮ੍ਮੁਞ੍ਜਨਿਯਾ ਵਾ ਪਤਨਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ, ਘਰਸ੍ਸ ਪੁਰਤੋ ਦ੍ਵੀਸੁ ਕੋਣੇਸੁ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝੇ ਰੁਕ੍ਖਸੂਚਿਦ੍ਵਾਰਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਗੋਰੂਪਾਨਂ ਪਵੇਸਨਨਿਵਾਰਣਤ੍ਥਂ ਕਤਪਰਿਕ੍ਖੇਪੋ ਚ ਅਯਂ ਸਬ੍ਬੋਪਿ **ਘਰੂਪਚਾਰੋ** ਨਾਮ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਘਰੂਪਚਾਰੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਂ ਗਾਮੋ ਨਾਮ। ਤਤੋ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤਸ੍ਸ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਂ ਗਾਮੂਪਚਾਰੋ ਨਾਮਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਦਮੇਤ੍ਥ ਪਮਾਣਂ। ਯਥਾ ਚੇਤ੍ਥ, ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਯੋ ਯੋ ਅਟ੍ਠਕਥਾਵਾਦੋ ਵਾ ਥੇਰਵਾਦੋ ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਸੋ ਪਮਾਣਤੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

ਯਞ੍ਚੇਤੰ **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ਵੁੱਤੰ, ਤੰ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਵਿਰੁਦ੍ਧਮਿਵ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਪਾਲ਼ਿਯਞ੍ਹਿ – ''ਘਰੂਪਚਾਰੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤੋ''ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਵੁੱਤੰ। ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ ਪਨ ਤੰ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤੰ ਗਾਮਸਙ੍ਖੇਪੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਪਰੰ ਗਾਮੂਪਚਾਰੋ ਵੁੱਤੋਤਿ? ਵੁੱਚਤੇ – ਸਚ੍ਚਮੇਵ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਵੁੱਤੰ , ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੋ ਚ ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯਾਨਮੇਵ ਵਿਦਿਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾ ''ਘਰੂਪਚਾਰੇ ਠਿਤਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਘਰੂਪਚਾਰਲਕ੍ਖਣੰ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਅਵੁੱਤਮ੍ਪਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ ਵੁੱਤਵਸੇਨ ਗਹਿਤੰ। ਏਵੰ ਸੇਸਮ੍ਪਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ।

ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਨਯੋ – ਇਧ ਗਾਮੋ ਨਾਮ ਦੁਵਿਧੋ ਹੋਤਿ – ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਚ ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਚ। ਤਤ੍ਰ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪੋਯੇਵ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਵਿਸੁੰ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੰ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਗਾਮੂਪਚਾਰੋ ਨਾਮ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸ ਇਨ੍ਦਖੀਲੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤੋ''ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਵੁੱਤੰ। ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਗਾਮਸ੍ਸ ਗਾਮਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਵੱਤਬ੍ਬੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਪਰਿਚ੍ਛੇਦਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ''ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸ ਘਰੂਪਚਾਰੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤੋ''ਤਿ ਵੁੱਤੰ। ਗਾਮਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇ ਚ ਦਸ੍ਸਿਤੇ ਗਾਮੂਪਚਾਰਲਕ੍ਖਣੰ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁੱਤਨਯੇਨੇਵ ਸਕ੍ਕਾ ਞਾਤੁਨ੍ਤਿ ਪੁਨ ''ਤਤ੍ਥ ਠਿਤਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤੋ''ਤਿ ਨ ਵੁੱਤੰ। ਯੋ ਪਨ ਘਰੂਪਚਾਰੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤੰਯੇਵ ''ਗਾਮੂਪਚਾਰੋ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਘਰੂਪਚਾਰੋ ਗਾਮੋਤਿ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਤੋ ਘਰੰ, ਘਰੂਪਚਾਰੋ, ਗਾਮੋ , ਗਾਮੂਪਚਾਰੋਤਿ ਏਸ ਵਿਭਾਗੋ ਸਙ੍ਕਰੀਯਤਿ। ਅਸਙ੍ਕਰਤੋ ਚੇਤ੍ਥ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ ਵਿਕਾਲੇ ਗਾਮਪ੍ਪਵੇਸਨਾਦੀਸੁ। ਤਸ੍ਮਾ ਪਾਲ਼ਿਞ੍ਚ ਅਟ੍ਠਕਥਞ੍ਚ ਸੰਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵੁੱਤਨਯੇਨੇਵੇਤ੍ਥ ਗਾਮੋ ਚ ਗਾਮੂਪਚਾਰੋ ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਯੋਪਿ ਚ ਗਾਮੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਮਹਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਕੁਲੇਸੁ ਨਟ੍ਠੇਸੁ ਅਪ੍ਪਕੋ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਘਰੂਪਚਾਰਤੋ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤੇਨੇਵ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਪੁਰਿਮਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਪਨਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਪ੍ਪਮਾਣਮੇਵਾਤਿ।

ਅਰਞ੍ਞੰ ਨਾਮ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਗਾਮਞ੍ਚ ਗਾਮੂਪਚਾਰਞ੍ਚਾਤਿ ਇਮੰ ਯਥਾਵੁੱਤਲਕ੍ਖਣੰ ਗਾਮਞ੍ਚ ਗਾਮੂਪਚਾਰਞ੍ਚ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਅਵਸੇਸੰ ''ਅਰਞ੍ਞੰ'' ਨਾਮਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਅਭਿਧਮ੍ਮੇ ਪਨ ''ਅਰਞ੍ਞਨ੍ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਇਨ੍ਦਖੀਲਾ ਸਬ੍ਬਮੇਤੰ ਅਰਞ੍ਞ''ਨ੍ਤਿ (ਵਿਭੰ॰ ੫੨੯) ਵੁੱਤੰ। ਆਰਞ੍ਞਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ''ਆਰਞ੍ਞਕੰ ਨਾਮ ਸੇਨਾਸਨੰ ਪਞ੍ਚਧਨੁਸਤਿਕੰ ਪਚ੍ਛਿਮ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੬੫੪) ਵੁੱਤੰ। ਤੰ ਇਨ੍ਦਖੀਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਆਰੋਪਿਤੇਨ ਆਚਰਿਯਧਨੁਨਾ ਪਞ੍ਚਧਨੁਸਤਪ੍ਪਮਾਣਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਏਵੰ ਭਗਵਤਾ ''ਗਾਮਾ ਵਾ ਅਰਞ੍ਞਾ ਵਾ''ਤਿ ਏਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੰ ਵਿਭਜਨ੍ਤੇਨ ''ਘਰੰ, ਘਰੂਪਚਾਰੋ, ਗਾਮੋ, ਗਾਮੂਪਚਾਰੋ ਅਰਞ੍ਞ''ਨ੍ਤਿ ਪਾਪਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਲੇਸੋਕਾਸਨਿਸੇਧਨਤ੍ਥੰ ਪਞ੍ਚ ਕੋਟ੍ਠਾਸਾ ਦਸ੍ਸਿਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਘਰੇ ਵਾ ਘਰੂਪਚਾਰੇ ਵਾ ਗਾਮੇ ਵਾ ਗਾਮੂਪਚਾਰੇ ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਾ ਪਾਦਗ੍ਘਨਕਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਸ੍ਸਾਮਿਕੰ ਭਣ੍ਡੰ ਅਵਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਇਦਾਨਿ ''ਅਦਿਨ੍ਨੰ ਥੇਯ੍ਯਸਙ੍ਖਾਤੰ ਆਦਿਯੇਯ੍ਯਾ''ਤਿਆਦੀਨੰ ਅਤ੍ਥਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ **"ਅਦਿਨ੍ਨੰ ਨਾਮਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਦਿਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਦਨ੍ਤਪੋਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਕੰ ਕਪ੍ਪਿਯੰ ਅਜ੍ਝੋਹਰਣੀਯੰ ਵੁੱਚਤਿ। ਇਧ ਪਨ ਯੰਕਿਞ੍ਚਿ ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤੰ ਸਸ੍ਸਾਮਿਕੰ ਭਣ੍ਡੰ, ਤਦੇਤੰ ਤੇਹਿ ਸਾਮਿਕੇਹਿ ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਵਾਚਾਯ ਵਾ ਨ ਦਿਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਅਦਿਨ੍ਨੰ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਹਤ੍ਥਤੋ ਵਾ ਯਥਾਠਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਵਾ ਨ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਨ੍ਤਿ **ਅਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠੰ**। ਯਥਾਠਾਨੇ ਠਿਤਮ੍ਪਿ ਅਨਪੇਕ੍ਖਤਾਯ ਨ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਨ੍ਤਿ **ਅਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤੰ**। ਆਰਕ੍ਖਸੰਵਿਧਾਨੇਨ ਰਕ੍ਖਿਤਤ੍ਤਾ **ਰਕ੍ਖਿਤੰ**। ਮਞ੍ਜੂਸਾਦੀਸੁ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗੋਪਿਤਤ੍ਤਾ **ਗੋਪਿਤੰ**। ''ਮਮ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਤਣ੍ਹਾਮਮਤ੍ਤੇਨ ਮਮਾਯਿਤਤ੍ਤਾ **ਮਮਾਯਿਤੰ**। ਤਾਹਿ ਅਪਰਿਚ੍ਚਾਗਰਕ੍ਖਣਗੋਪਨਾਹਿ ਤੇਹਿ ਭਣ੍ਡਸਾਮਿਕੇਹਿ ਪਰੇਹਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ **ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤੰ**। ਏਤੰ ਅਦਿਨ੍ਨੰ ਨਾਮ।

ਥੇਯ੍ਯਸਙ੍ਖਾਤਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਥੇਨੋ**ਤਿ ਚੋਰੋ, ਥੇਨਸ੍ਸ ਭਾਵੋ **ਥੇਯ੍ਯੰ**; ਅਵਹਰਣਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ। ''ਸਙ੍ਖਾ, ਸਙ੍ਖਾਤ''ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਕੰ; ਕੋਟ੍ਠਾਸਸ੍ਸੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ, ''ਸਞ੍ਞਾਨਿਦਾਨਾ ਹਿ ਪਪਞ੍ਚਸਙ੍ਖਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੮੮੦) ਵਿਯ। ਥੇਯ੍ਯਞ੍ਚ ਤੰ ਸਙ੍ਖਾਤਞ੍ਚਾਤਿ **ਥੇਯ੍ਯਸਙ੍ਖਾਤੰ,** ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਤੋ ਏਕੋ ਚਿਤ੍ਤਕੋਟ੍ਠਾਸੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਚੇਤੰ ਪਚ੍ਚੱਤਵਚਨੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਥੇਯ੍ਯਸਙ੍ਖਾਤੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੰ। ਯੋ ਚ ਥੇਯ੍ਯਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਆਦਿਯਤਿ, ਸੋ ਯਸ੍ਮਾ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨੰ ਅਨਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੋ ਅਵਹਰਣਚਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਏਵਮਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੰ ਵੁੱਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਆਦਿਯੇਯਜ , ਹਰੇਯਜ, ਅਵਹਰੇਯਜ, ਇਰਿਯਾਪਥੰ ਵਿਕੋਪੇਯਜ, ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਯਜ, ਸਙ੍ਕੇਤੰ ਵੀਤਿਨਾਮੇਯਜਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਪਠਮਪਦੰ ਅਭਿਯੋਗਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਦੁਤਿਯਪਦੰ ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਭਣ੍ਡੰ ਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਗਚ੍ਛਤੋ ਵਸੇਨ, ਤਤਿਯਪਦੰ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਭਣ੍ਡਵਸੇਨ, ਚਤੁਤ੍ਥੰ ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕਵਸੇਨ, ਪਞ੍ਚਮੰ ਥਲੇ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਦਿਵਸੇਨ, ਛਟ੍ਠੰ ਪਰਿਕਪ੍ਪਵਸੇਨ ਵਾ ਸੁਙ੍ਕਘਾਤਵਸੇਨ ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਯੋਜਨਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਏਕਭਣ੍ਡਵਸੇਨਪਿ ਨਾਨਾਭਣ੍ਡਵਸੇਨਪਿ ਹੋਤਿ। ਏਕਭਣ੍ਡਵਸੇਨ ਚ ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕੇਨੇਵ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨਾਨਾਭਣ੍ਡਵਸੇਨ ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕਾਵਿਞ੍ਞਾਣਕਮਿਸ੍ਸਕੇਨ।

ਤਤ੍ਥ ਨਾਨਾਭਣ੍ਡਵਸੇਨ ਤਾਵ ਏਵੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ – **ਆਦਿਯੇਯਜਾ**ਤਿ ਆਰਾਮੰ ਅਭਿਯੁਞ੍ਜਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ। ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਵਿਮਤਿੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ। ਸਾਮਿਕੋ ''ਨ ਮਯ੍ਹੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਧੁਰੰ ਨਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ।

ਹਰੇਯਜਾਤਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡੰ ਹਰਨ੍ਤੋ ਸੀਸੇ ਭਾਰੰ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੋ ਆਮਸਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ। ਫਨ੍ਦਾਪੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ। ਖਨ੍ਧੰ ਓਰੋਪੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ।

ਅਵਹਰੇਯਜਾਤਿ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਭਣ੍ਡੰ ''ਦੇਹਿ ਮੇ ਭਣ੍ਡ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ ''ਨਾਹੰ ਗਣ੍ਹਾਮੀ''ਤਿ ਭਣਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ। ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਵਿਮਤਿੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ। ਸਾਮਿਕੋ ''ਨ ਮਯ੍ਹੰ ਦਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਧੁਰੰ ਨਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ ।

ਇਰਿਯਾਪਥੰ ਵਿਕੋਪੇਯਜਾਤਿ ''ਸਹਭਣ੍ਡਹਾਰਕੰ ਨੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਠਮੰ ਪਾਦੰ ਸਙ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ। ਦੁਤਿਯੰ ਪਾਦੰ ਸਙ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ।

ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਯਜਾਤਿ ਥਲਟ੍ਠੰ ਭਣ੍ਡੰ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੋ ਆਮਸਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ। ਫਨ੍ਦਾਪੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ। ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ।

ਸਙ੍ਕੇਤੰ ਵੀਤਿਨਾਮੇਯਜਾਤਿ ਪਰਿਕਪ੍ਪਿਤਟ੍ਠਾਨੰ ਪਠਮੰ ਪਾਦੰ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ। ਦੁਤਿਯੰ ਪਾਦੰ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ। ਅਥ ਵਾ ਪਠਮੰ ਪਾਦੰ ਸੁਙ੍ਕਘਾਤੰ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ। ਦੁਤਿਯੰ ਪਾਦੰ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸਾਤਿ – ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਨਾਨਾਭਣ੍ਡਵਸੇਨ ਯੋਜਨਾ।

ਏਕਭਣ੍ਡਵਸੇਨ ਪਨ ਸਸ੍ਸਾਮਿਕੰ ਦਾਸੰ ਵਾ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨੰ ਵਾ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਨ ਅਭਿਯੋਗਾਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਆਦਿਯਤਿ ਵਾ ਹਰਤਿ ਵਾ ਅਵਹਰਤਿ ਵਾ ਇਰਿਯਾਪਥੰ ਵਾ ਵਿਕੋਪੇਤਿ, ਠਾਨਾ ਵਾ ਚਾਵੇਤਿ, ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੰ ਵਾ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ – ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਏਕਭਣ੍ਡਵਸੇਨ ਯੋਜਨਾ।

ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿਅਵਹਾਰਕਥਾ

ਅਪਿਚ ਇਮਾਨਿ ਛ ਪਦਾਨਿ ਵਣ੍ਣੇਨ੍ਤੇਨ ਪਞ੍ਚ ਪਞ੍ਚਕੇ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿ ਅਵਹਾਰਾ ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬਾ। ਏਵੰ ਵਣ੍ਣਯਤਾ ਹਿ ਇਦੰ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਪਾਰਾਜਿਕੰ ਸੁਵਣ੍ਣਿਤੰ ਹੋਤਿ। ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਠਾਨੇ ਸਬ੍ਬਅਟ੍ਠਕਥਾ ਆਕੁਲਾ ਲੁਲ਼ਿਤਾ ਦੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਵਿਨਿਚ੍ਛਯਾ। ਤਥਾ ਹਿ ਸਬ੍ਬਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਯਾਨਿ ਤਾਨਿ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ''ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਅਦਿਨ੍ਨੰ ਆਦਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ, ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਞ੍ਚ ਹੋਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਅਵਹਾਰਙ੍ਗਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਤਾਨਿਪਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਤ੍ਥਚਿ ਏਕੰ ਪਞ੍ਚਕੰ ਦਸ੍ਸਿਤੰ, ਕਤ੍ਥਚਿ ''ਛਹਾਕਾਰੇਹੀ''ਤਿ ਆਗਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਦ੍ਵੇ ਪਞ੍ਚਕਾਨਿ ਦਸ੍ਸਿਤਾਨਿ। ਏਤਾਨਿ ਚ ਪਞ੍ਚਕਾਨਿ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਯਤ੍ਥ ਹਿ ਏਕੇਕੇਨ ਪਦੇਨ ਅਵਹਾਰੋ ਸਿਜ੍ਝਤਿ, ਤੰ ਪਞ੍ਚਕੰ ਨਾਮ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਸਬ੍ਬੇਹਿਪਿ ਪਦੇਹਿ ਏਕੋਯੇਵ ਅਵਹਾਰੋ। ਯਾਨਿ ਚ ਤਤ੍ਥ ਲਬ੍ਭਮਾਨਾਨਿਯੇਵ ਪਞ੍ਚਕਾਨਿ ਦਸ੍ਸਿਤਾਨਿ,

ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਨ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਅਤ੍ਥੋ ਪਕਾਸਿਤੋ। ਏਵਮਿਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਸਬ੍ਬਅਟ੍ਠਕਥਾ ਆਕੁਲਾ ਲੁਲਿਤਾ ਦੁਵਿਞ੍ਞੇਯਜਵਿਨਿਚ੍ਛਯਾ। ਤਸ੍ਮਾ **ਪਞ੍ਚ ਪਞ੍ਚਕੇ**ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਿਯਮਾਨਾ ਇਮੇ **ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿ ਅਵਹਾਰਾ** ਸਾਧੁਕਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤਬ੍ਬਾ।

ਪਞ੍ਚ ਪਞ੍ਚਕਾਨਿ ਨਾਮ – ਨਾਨਾਭਣ੍ਡਪਞ੍ਚਕਂ, ਏਕਭਣ੍ਡਪਞ੍ਚਕਂ, ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਪਞ੍ਚਕਂ, ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗਪਞ੍ਚਕਂ , ਥੇਯ੍ਯਾਵਹਾਰਪਞ੍ਚਕਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਨਾਨਾਭਣ੍ਡਪਞ੍ਚਕਞ੍ਚ ਏਕਭਣ੍ਡਪਞ੍ਚਕਞ੍ਚ ''ਆਦਿਯੇਯ੍ਯ, ਹਰੇਯ੍ਯ, ਅਵਹਰੇਯ੍ਯ, ਇਰਿਯਾਪਥਂ ਵਿਕੋਪੇਯ੍ਯ, ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਇਮੇਸਂ ਪਦਾਨਂ ਵਸੇਨ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ। ਤਾਨਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਿਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਯਂ ਪਨੇਤਂ ''ਸਙ੍ਕੇਤਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਛਟ੍ਠਂ ਪਦਂ, ਤਂ ਪਰਿਕਪ੍ਪਾਵਹਾਰਸ੍ਸ ਚ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਵਹਾਰਸ੍ਸ ਚ ਸਾਧਾਰਣਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਤਤਿਯਪਞ੍ਚਮੇਸੁ ਪਞ੍ਚਕੇਸੁ ਲਬ੍ਭਮਾਨਪਦਵਸੇਨ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। ਵੁਤ੍ਤਂ ਨਾਨਾਭਣ੍ਡਪਞ੍ਚਕਞ੍ਚ ਏਕਭਣ੍ਡਪਞ੍ਚਕਞ੍ਚ।

ਕਤਮਂ ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਪਞ੍ਚਕਂ? ਪਞ੍ਚ ਅਵਹਾਰਾ – ਸਾਹਤ੍ਥਿਕੋ, ਆਣਤ੍ਤਿਕੋ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੋ, ਅਤ੍ਥਸਾਧਕੋ, ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਸਾਹਤ੍ਥਿਕੋ** ਨਾਮ ਪਰਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡਂ ਸਹਤ੍ਥਾ ਅਵਹਰਤਿ। **ਆਣਤ੍ਤਿਕੋ** ਨਾਮ ''ਅਸੁਕਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡਂ **ਅਵਹਰਾ''ਤਿ ਅਞ੍ਞਂ ਆਣਾਪੇਤਿ। ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੋ** ਨਾਮ ਅਨ੍ਤੋਸੁਙ੍ਕਘਾਤੇ ਠਿਤੋ ਬਹਿਸੁਙ੍ਕਘਾਤਂ ਪਾਤੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸਾਤਿ, ਇਮਿਨਾ ਚ ਸਦ੍ਧਿਂ ''ਸਙ੍ਕੇਤਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਇਦਂ ਪਦਯੋਜਨਂ ਲਭਤਿ। **ਅਤ੍ਥਸਾਧਕੋ** ਨਾਮ ''ਅਸੁਕਂ ਨਾਮ ਭਣ੍ਡਂ ਯਦਾ ਸਕ੍ਕੋਸਿ, ਤਦਾ ਅਵਹਰਾ''ਤਿ ਆਣਾਪੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਚੇ ਪਰੋ ਅਨਨ੍ਤਰਾਯਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਂ ਅਵਹਰਤਿ, ਆਣਾਪਕੋ ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਅਵਹਾਰਕੋ ਪਨ ਅਵਹਟਕਾਲੇ। ਅਯਂ ਅਤ੍ਥਸਾਧਕੋ। **ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੋ** ਪਨ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਭਣ੍ਡਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਦਂ ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਪਞ੍ਚਕਂ।

ਕਤਮਂ ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗਪਞ੍ਚਕਂ? ਅਪਰੇਪਿ ਪਞ੍ਚ ਅਵਹਾਰਾ – ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗੋ, ਸਹਪਯੋਗੋ, ਸਂਵਿਦਾਵਹਾਰੋ, ਸਙ੍ਕੇਤਕਮ੍ਮਂ, ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਆਣਤ੍ਤਿਵਸੇਨ **ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗੋ** ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਠਾਨਾ ਚਾਵਨਵਸੇਨ **ਸਹਪਯੋਗੋ**। ਇਤਰੇ ਪਨ ਤਯੋ ਪਾਲ਼ਿਯਂ (ਪਾਰਾ॰ ੧੧੮-੧੨੦) ਆਗਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਤਿ। ਇਦਂ ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗਪਞ੍ਚਕਂ।

ਕਤਮਂ ਥੇਯ੍ਯਾਵਹਾਰਪਞ੍ਚਕਂ? ਅਪਰੇਪਿ ਪਞ੍ਚ ਅਵਹਾਰਾ – ਥੇਯ੍ਯਾਵਹਾਰੋ, ਪਸਯ੍ਹਾਵਹਾਰੋ, ਪਰਿਕਪ੍ਪਾਵਹਾਰੋ , ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਵਹਾਰੋ, ਕੁਸਾਵਹਾਰੋਤਿ। ਤੇ ਪਞ੍ਚਪਿ ''ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਚੀਵਰੇ ਭਾਜਿਯਮਾਨੇ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੋ ਕੁਸਂ ਸਙ੍ਕਾਮੇਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰਂ ਅਗ੍ਗਹੇਸੀ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੧੩੮) ਏਤਸ੍ਮਿਂ ਕੁਸਸਙ੍ਕਾਮਨਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਵਣ੍ਣਯਿਸ੍ਸਾਮ। ਇਦਂ ਥੇਯ੍ਯਾਵਹਾਰਪਞ੍ਚਕਂ। ਏਵਮਿਮਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਪਞ੍ਚਕਾਨਿ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਇਮੇ ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿ ਅਵਹਾਰਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਇਮੇਸੁ ਚ ਪਨ ਪਞ੍ਚਸੁ ਪਞ੍ਚਕੇਸੁ ਕੁਸਲੇਨ ਵਿਨਯਧਰੇਨ ਓਤਿਣ੍ਣਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਸਹਸਾ ਅਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਤ੍ਵਾਵ **ਪਞ੍ਚ ਠਾਨਾਨਿ** ਓਲੋਕੇਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਯਾਨਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਪੋਰਾਣਾ ਆਹੁ –

> ''ਵਤ੍ਥੁਂ ਕਾਲਞ੍ਚ ਦੇਸਞ੍ਚ, ਅਗ੍ਘਂ ਪਰਿਭੋਗਪਞ੍ਚਮਂ।
> ਤੁਲਯਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਠਾਨਾਨਿ, ਧਾਰੇਯ੍ਯਤ੍ਥਂ ਵਿਚਕ੍ਖਣੋ''ਤਿ॥

ਤਤ੍ਥ **ਵਤ੍ਥੁਨ੍ਤਿ** ਭਣ੍ਡਂ; ਅਵਹਾਰਕੇਨ ਹਿ ''ਮਯਾ ਇਦਂ ਨਾਮ ਅਵਹਟ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨਾਰੋਪੇਤ੍ਵਾਵ ਤਂ ਭਣ੍ਡਂ ਸਸ੍ਸਾਮਿਕਂ ਵਾ ਅਸ੍ਸਾਮਿਕਂ ਵਾਤਿ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਸ੍ਸਾਮਿਕੇਪਿ ਸਾਮਿਕਾਨਂ ਸਾਲਯਭਾਵੋ ਵਾ ਨਿਰਾਲਯਭਾਵੋ ਵਾ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇ ਤੇਸਂ ਸਾਲਯਕਾਲੇ ਅਵਹਟਂ, ਭਣ੍ਡਂ ਅਗ੍ਘਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਕਾਤਬ੍ਬਾ। ਸਚੇ ਨਿਰਾਲਯਕਾਲੇ , ਨ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਭਣ੍ਡਸਾਮਿਕੇਸੁ ਪਨ ਭਣ੍ਡਂ ਆਹਰਾਪੇਨ੍ਤੇਸੁ ਭਣ੍ਡਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਾਮੀਚਿ।

ਇਮਸ੍ਸ ਪਨਤ੍ਥਸ੍ਸ ਦੀਪਨਤ੍ਥਮਿਦਂ ਵਤ੍ਥੁ – ਭਾਤਿਯਰਾਜਕਾਲੇ ਕਿਰ ਮਹਾਚੇਤਿਯਪੂਜਾਯ ਦਕ੍ਖਿਣਦਿਸਤੋ ਏਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਤ੍ਤਹਤ੍ਥਂ ਪਣ੍ਡੁਕਾਸਾਵਂ ਅਂਸੇ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣਂ ਪਾਵਿਸਿ; ਤਙ੍ਖਣਮੇਵ ਚ ਰਾਜਾਪਿ ਚੇਤਿਯਵਨ੍ਦਨਤ੍ਥਂ ਆਗਤੋ। ਤਤ੍ਥ ਉਸ੍ਸਾਰਣਾਯ

ਵਤ੍ਤਮਾਨਾਯ ਮਹਾਜਨਸਮ੍ਮਦ੍ਦੇ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਜਨਸਮ੍ਮਦ੍ਦਪੀਲ਼ਿਤੋ ਅਂਸਤੋ ਪਤਨ੍ਤਂ ਕਾਸਾਵਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾਵ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ; ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਚ ਕਾਸਾਵਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ''ਕੋ ਈਦਿਸੇ ਜਨਸਮ੍ਮਦ੍ਦੇ ਕਾਸਾਵਂ ਲਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਦਾਨਿ ਤਂ ਮਯ੍ਹ''ਨ੍ਤਿ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਤੋ। ਅਥਞ੍ਞੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਚ੍ਛਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਤਂ ਕਾਸਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਅਸ੍ਸਮਣੋ ਦਾਨਿਮ੍ਹਿ, ਵਿਬ੍ਭਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਪਿ ''ਵਿਨਯਧਰੇ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਞਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ।

ਤੇਨ ਚ ਸਮਯੇਨ ਚੂਲ਼ਸੁਮਨਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ਸਬ੍ਬਪਰਿਯਤ੍ਤਿਧਰੋ ਵਿਨਯਾਚਰਿਯਪਾਮੋਕ੍ਖੋ ਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਪਟਿਵਸਤਿ। ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਥੇਰਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਓਕਾਸਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਪੁਚ੍ਛਿ। ਥੇਰੋ ਤੇਨ ਭਟ੍ਠੇ ਜਨਕਾਯੇ ਪਚ੍ਛਾ ਆਗਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਅਤ੍ਥਿ ਦਾਨਿ ਏਤ੍ਥ ਓਕਾਸੋ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਸਚੇ ਕਾਸਾਵਸਾਮਿਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਨੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਸਕ੍ਕਾ ਭਵੇਯ੍ਯ ਤਵ ਪਤਿਟ੍ਠਾ ਕਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ। ''ਕਥਾਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤਂ ਦਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ? ''ਤਹਿਂ ਤਹਿਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਓਲੋਕੇਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਪਞ੍ਚਪਿ ਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਨੇਵ ਅਦ੍ਦਕ੍ਖਿ। ਤਤੋ ਨਂ ਥੇਰੋ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਕਤਰਾਯ ਦਿਸਾਯ ਬਹੂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ''ਤਿ? ''ਦਕ੍ਖਿਣਦਿਸਾਯ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਤੇਨ ਹਿ ਕਾਸਾਵਂ ਦੀਘਤੋ ਚ ਤਿਰਿਯਞ੍ਚ ਮਿਨਿਤ੍ਵਾ ਠਪੇਹਿ। ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਦਿਸਾਯ ਵਿਹਾਰਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਵਿਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਨੇਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਨੇਸਿ। ਥੇਰੋ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਤਵੇਦਂ ਕਾਸਾਵ''ਨ੍ਤਿ? ''ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਕੁਹਿਂ ਤੇ ਪਾਤਿਤ''ਨ੍ਤਿ? ਸੋ ਸਬ੍ਬਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਥੇਰੋ ਪਨ ਤੇਨ ਕਤਂ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਇਤਰਂ ਪੁਚ੍ਛਿ – ''ਤਯਾ ਇਦਂ ਕੁਹਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਗਹਿਤ''ਨ੍ਤਿ? ਸੋਪਿ ਸਬ੍ਬਂ ਆਰੋਚੇਸਿ। ਤਤੋ ਨਂ ਥੇਰੋ ਆਹ – ''ਸਚੇ ਤੇ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਹਿਤਂ ਅਭਵਿਸ੍ਸ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵ ਤੇ ਅਸ੍ਸ। ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਨ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਆਪਨ੍ਨੋਸਿ। ਤਂ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਕੋ ਹੋਹਿ। ਇਦਞ੍ਚ ਕਾਸਾਵਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਏਤਸ੍ਸੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦੇਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਮਤੇਨੇਵ ਅਭਿਸਿਤ੍ਤੋ ਪਰਮਸ੍ਸਾਸਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸੀਤਿ। ਏਵਂ ਵਤ੍ਥੁ ਓਲੋਕੇਤਬ੍ਬਂ।

ਕਾਲੋਤਿ ਅਵਹਾਰਕਾਲੋ। ਤਦੇਵ ਹਿ ਭਣ੍ਡਂ ਕਦਾਚਿ ਸਮਗ੍ਘਂ ਹੋਤਿ, ਕਦਾਚਿ ਮਹਗ੍ਘਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਭਣ੍ਡਂ ਯਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਅਵਹਟਂ, ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਕਾਲੇ ਯੋ ਤਸ੍ਸ ਅਗ੍ਘੋ ਹੋਤਿ, ਤੇਨ ਅਗ੍ਘੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬਾ। ਏਵਂ ਕਾਲੋ ਓਲੋਕੇਤਬ੍ਬੋ।

ਦੇਸੋਤਿ ਅਵਹਾਰਦੇਸੋ। ਤਞ੍ਹਿ ਭਣ੍ਡਂ ਯਸ੍ਮਿਂ ਦੇਸੇ ਅਵਹਟਂ, ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਦੇਸੇ ਯੋ ਤਸ੍ਸ ਅਗ੍ਘੋ ਹੋਤਿ, ਤੇਨ ਅਗ੍ਘੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬਾ। ਭਣ੍ਡੁਟ੍ਠਾਨਦੇਸੇ ਹਿ ਭਣ੍ਡਂ ਸਮਗ੍ਘਂ ਹੋਤਿ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਮਹਗ੍ਘਂ।

ਇਮਸ੍ਸਾਪਿ ਚ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਦੀਪਨਤ੍ਥਮਿਦਂ ਵਤ੍ਥੁ – ਅਨ੍ਤਰਸਮੁਦ੍ਦੇ ਕਿਰ ਏਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੁਸਣ੍ਠਾਨਂ ਨਾਲ਼ਿਕੇਰਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਭਮਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਖਥਾਲਕਸਦਿਸਂ ਮਨੋਰਮਂ ਪਾਨੀਯਥਾਲਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਚੇਤਿਯਗਿਰਿਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਅਥਞ੍ਞੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਨ੍ਤਰਸਮੁਦ੍ਦਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਪਟਿਵਸਨ੍ਤੋ ਤਂ ਥਾਲਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚੇਤਿਯਗਿਰਿਮੇਵ ਆਗਤੋ। ਤਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥ ਯਾਗੁਂ ਪਿਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਥਾਲਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਥਾਲਕਸਾਮਿਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਹ – ''ਕੁਤੋ ਤੇ ਇਦਂ ਲਦ੍ਧ''ਨ੍ਤਿ? ''ਅਨ੍ਤਰਸਮੁਦ੍ਦਤੋ ਮੇ ਆਨੀਤ''ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਤਂ ''ਨੇਤਂ ਤਵ ਸਨ੍ਤਕਂ, ਥੇਯ੍ਯਾਯ ਤੇ ਗਹਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝਂ ਆਕਡ੍ਢਿ। ਤਤ੍ਥ ਚ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਵਿਹਾਰਂ ਅਗਮਿਂਸੁ। ਤਤ੍ਥ ਭੇਰਿਂ ਪਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਚੇਤਿਯਸਮੀਪੇ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਆਰਭਿਂਸੁ। ਵਿਨਯਧਰਤ੍ਥੇਰਾ ਅਵਹਾਰਂ ਸਞ੍ਞਾਪੇਸੁਂ।

ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇ ਆਭਿਧਮ੍ਮਿਕਗੋਦਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਨਾਮ ਵਿਨਯਕੁਸਲੋ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਏਵਮਾਹ – ''ਇਮਿਨਾ ਇਦਂ ਥਾਲਕਂ ਕੁਹਿਂ ਅਵਹਟ''ਨ੍ਤਿ? ''ਅਨ੍ਤਰਸਮੁਦ੍ਦੇ ਅਵਹਟ''ਨ੍ਤਿ। ''ਤਤ੍ਰਿਦਂ ਕਿਂ ਅਗ੍ਘਤੀ''ਤਿ? ''ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਗ੍ਘਤਿ। ਤਤ੍ਰ ਹਿ ਨਾਲ਼ਿਕੇਰਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮਿਞ੍ਜਂ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਕਪਾਲਂ ਛਡ੍ਡੇਨ੍ਤਿ, ਦਾਰੁਅਤ੍ਥਂ ਪਨ ਫਰਤੀ''ਤਿ। ''ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਏਤ੍ਥ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਕਿਂ ਅਗ੍ਘਤੀ''ਤਿ? ''ਮਾਸਕਂ ਵਾ ਊਨਮਾਸਕਂ ਵਾ''ਤਿ। ''ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ ਕਤ੍ਥਚਿ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਮਾਸਕੇਨ ਵਾ ਊਨਮਾਸਕੇਨ ਵਾ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਸਾਧੁ! ਸਾਧੁ! ਸੁਕਥਿਤਂ ਸੁਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਏਕਸਾਧੁਕਾਰੋ ਅਹੋਸਿ। ਤੇਨ ਚ ਸਮਯੇਨ ਭਾਤਿਯਰਾਜਾਪਿ ਚੇਤਿਯਵਨ੍ਦਨਤ੍ਥਂ

ਨਗਰਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੋ ਤੰ ਸਦ੍ਦੂੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਂ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਸੁਤ੍ਵਾ ਨਗਰੇ ਭੇਰਿਂ ਚਰਾਪੇਸਿ – ''ਮਯਿ ਸਨ੍ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂਨਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਮ੍ਪਿ ਗਿਹੀਨਮ੍ਪਿ ਅਧਿਕਰਣਂ ਆਭਿਧਮ੍ਮਿਕਗੋਦਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਂ ਸੁਵਿਨਿਚ੍ਛਿਤਂ, ਤਸ੍ਸ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇ ਅਤਿਟ੍ਠਮਾਨਂ ਰਾਜਾਣਾਯ ਠਪੇਮੀ''ਤਿ। ਏਵਂ ਦੇਸੋ ਓਲੋਕੇਤਬ੍ਬੋ।

ਅਗ੍ਘੋਤਿ ਭਣ੍ਡਗ੍ਘੋ। ਨਵਭਣ੍ਡਸ੍ਸ ਹਿ ਯੋ ਅਗ੍ਘੋ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਪਚ੍ਛਾ ਪਰਿਹਾਯਤਿ; ਯਥਾ ਨਵਧੋਤੋ ਪਤ੍ਤੋ ਅਟ੍ਠ ਵਾ ਦਸ ਵਾ ਅਗ੍ਘਤਿ, ਸੋ ਪਚ੍ਛਾ ਭਿਨ੍ਨੋ ਵਾ ਛਿਦ੍ਦੋ ਵਾ ਆਣਿਗਣ੍ਠਿਕਾਹਤੋ ਵਾ ਅਪ੍ਪਗ੍ਘੋ ਹੋਤਿ ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਸਬ੍ਬਦਾ ਭਣ੍ਡਂ ਪਕਤਿਅਗ੍ਘੇਨੇਵ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਅਗ੍ਘੋ ਓਲੋਕੇਤਬ੍ਬੋ।

ਪਰਿਭੋਗੋਤਿ ਭਣ੍ਡਪਰਿਭੋਗੋ। ਪਰਿਭੋਗੇਨਾਪਿ ਹਿ ਵਾਸਿਆਦਿਭਣ੍ਡਸ੍ਸ ਅਗ੍ਘੋ ਪਰਿਹਾਯਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ, ਸਚੇ ਕੋਚਿ ਕਸ੍ਸਚਿ ਪਾਦਗ੍ਘਨਕਂ ਵਾਸਿਂ ਹਰਤਿ, ਤਤ੍ਰ ਵਾਸਿਸਾਮਿਕੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ – ''ਤਯਾ ਅਯਂ ਵਾਸਿ ਕਿਤ੍ਤਕੇਨ ਕੀਤਾ''ਤਿ? ''ਪਾਦੇਨ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਪਨ ਤੇ ਕਿਣਿਤ੍ਵਾਵ ਠਪਿਤਾ, ਉਦਾਹੁ ਤਂ ਵਲਞ੍ਜੇਸੀ''ਤਿ? ਸਚੇ ਵਦਤਿ ''ਏਕਦਿਵਸਂ ਮੇ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਂ ਵਾ ਰਜਨਛਲ੍ਲਿਂ ਵਾ ਪਤ੍ਤਪਚਨਕਦਾਰੁਂ ਵਾ ਛਿਨ੍ਨਂ, ਘਂਸਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਨਿਸਿਤਾ''ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸਾ ਪੋਰਾਣੋ ਅਗ੍ਘੋ ਭਟ੍ਠੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਯਥਾ ਚ ਵਾਸਿਯਾ ਏਵਂ ਅਞ੍ਜਨਿਯਾ ਵਾ ਅਞ੍ਜਨਿਸਲਾਕਾਯ ਵਾ ਕੁਞ੍ਚਿਕਾਯ ਵਾ ਪਲਾਲੇਨ ਵਾ ਥੁਸੇਹਿ ਵਾ ਇਟ੍ਠਕਚੁਣ੍ਣੇਨ ਵਾ ਏਕਵਾਰਂ ਘਂਸਿਤ੍ਵਾ ਧੋਵਨਮਤ੍ਤੇਨਾਪਿ ਅਗ੍ਘੋ ਭਸ੍ਸਤਿ। ਤਿਪੁਮਣ੍ਡਲਸ੍ਸ ਮਕਰਦਨ੍ਤਚ੍ਛੇਦਨੇਨਾਪਿ ਪਰਿਮਜ੍ਜਿਤਮਤ੍ਤੇਨਾਪਿ, ਉਦਕਸਾਟਿਕਾਯ ਸਕਿਂ ਨਿਵਾਸਨਪਾਰੁਪਨੇਨਾਪਿ ਪਰਿਭੋਗਸੀਸੇਨ ਅਂਸੇ ਵਾ ਸੀਸੇ ਵਾ ਠਪਨਮਤ੍ਤੇਨਾਪਿ, ਤਣ੍ਡੁਲਾਦੀਨਂ ਪਪ੍ਫੋਟਨੇਨਾਪਿ ਤਤੋ ਏਕਂ ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਅਪਨਯਨੇਨਾਪਿ, ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਏਕਂ ਪਾਸਾਣਸਕ੍ਖਰਂ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਛਡ੍ਡਿਤਮਤ੍ਤੇਨਾਪਿ, ਸਪ੍ਪਿਤੇਲਾਦੀਨਂ ਭਾਜਨਨ੍ਤਰਪਅਵਤ੍ਤਨੇਨਾਪਿ, ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਤਤੋ ਮਕ੍ਖਿਕਂ ਵਾ ਕਿਪਿਲ੍ਲਿਕਂ ਵਾ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਛਡ੍ਡਿਤਮਤ੍ਤੇਨਾਪਿ, ਗੁਲ਼ਪਿਣ੍ਡਕਸ੍ਸ ਮਧੁਰਭਾਵਜਾਨਨਤ੍ਥਂ ਨਖੇਨ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਅਣੁਮਤ੍ਤਂ ਗਹਿਤਮਤ੍ਤੇਨਾਪਿ ਅਗ੍ਘੋ ਭਸ੍ਸਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਪਾਦਗ੍ਘਨਕਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਸਾਮਿਕੇਹਿ ਪਰਿਭੋਗੇਨ ਊਨਂ ਕਤਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਤਂ ਅਵਹਟੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਕਾਤਬ੍ਬੋ। ਏਵਂ ਪਰਿਭੋਗੋ ਓਲੋਕੇਤਬ੍ਬੋ। ਏਵਂ ਇਮਾਨਿ ਤੁਲਯਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਠਾਨਾਨਿ ਧਾਰੇਯ੍ਯਤ੍ਥਂ ਵਿਚਕ੍ਖਣੋ, ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਵਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਵਾ ਗਰੁਕਂ ਵਾ ਲਹੁਕਂ ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਯਥਾਠਾਨੇ ਠਪੇਯ੍ਯਾਤਿ।

ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ''ਆਦਿਯੇਯ੍ਯ...ਪੇ॰... ਸਙ੍ਕੇਤਂ ਵੀਤਿਨਾਮੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ।

ਇਮੇਸਂ ਪਦਾਨਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਇਦਾਨਿ ਯਦਿਦਂ ''ਯਥਾਰੂਪੇ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨੇ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਿਭਜਨ੍ਤੇਨ **"ਯਥਾਰੂਪਂ ਨਾਮਾ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਯਥਾਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਯਥਾਜਾਤਿਕਂ। ਤਂ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਪਾਦਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ **"ਪਾਦਂ ਵਾ ਪਾਦਾਰਹਂ ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਪਾਦਂ** ਵਾ"ਤਿ ਆਹ। ਤਤ੍ਥ ਪਾਦੇਨ ਕਹਾਪਣਸ੍ਸ ਚਤੁਤ੍ਥਭਾਗਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਪਾਦਾਰਹੇਨ ਪਾਦਗ੍ਘਨਕਂ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ। ਅਤਿਰੇਕਪਾਦੇਨ ਉਭਯਮ੍ਪਿ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਦੁਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕਪ੍ਪਹੋਨਕਵਤ੍ਥੁ ਦਸ੍ਸਿਤਂ ਹੋਤਿ।

ਪਥਬ੍ਯਾ ਰਾਜਾਤਿ ਸਕਲਪਥਵਿਯਾ ਰਾਜਾ ਦੀਪਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ ਅਸੋਕਸਦਿਸੋ, ਯੋ ਵਾ ਪਨਞ੍ਞੋਪਿ ਏਕਦੀਪੇ ਰਾਜਾ, ਸੀਹਲ਼ਰਾਜਸਦਿਸੋ। **ਪਦੇਸਰਾਜਾ**ਤਿ ਏਕਦੀਪਸ੍ਸ ਪਦੇਸਿਸ੍ਸਰੋ, ਬਿਮ੍ਬਿਸਾਰ-ਪਸੇਨਦਿ-ਆਦਯੋ ਵਿਯ। **ਮਣ੍ਡਲਿਕਾ** ਨਾਮ ਯੇ ਦੀਪਪਦੇਸੇਪਿ ਏਕਮੇਕਂ ਮਣ੍ਡਲਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ। **ਅਨ੍ਤਰਭੋਗਿਕਾ** ਨਾਮ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਰਾਜੂਨਂ ਅਨ੍ਤਰਾ ਕਤਿਪਯਗਾਮਸਾਮਿਕਾ। **ਅਕ੍ਖਦਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਵਿਨਿਚ੍ਛਨਕਾ, ਤੇ ਧਮ੍ਮਸਭਾਯਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਅਪਰਾਧਾਨੁਰੂਪਂ ਚੋਰਾਨਂ ਹਤ੍ਥਪਾਦਚ੍ਛੇਜ੍ਜਾਦਿਂ ਅਨੁਸਾਸਨ੍ਤਿ। ਯੇ ਪਨ ਠਾਨਨ੍ਤਰਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਅਮਚ੍ਚਾ ਵਾ ਰਾਜਕੁਮਾਰਾ ਵਾ ਕਤਾਪਰਾਧਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਰਞ੍ਞੋ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਿ, ਗਰੁਕਂ ਠਾਨਂ ਸਯਂ ਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਨ੍ਤਿ। **ਮਹਾਮਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਠਾਨਨ੍ਤਰਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਮਹਾਅਮਚ੍ਚਾ; ਤੇਪਿ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਗਾਮੇ ਵਾ ਨਿਗਮੇ ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਰਾਜਕਿਚ੍ਚਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। **ਯੇ ਵਾ**

ਪਨਾਤਿ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਯੇ ਰਾਜਕੁਲਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਵਾ ਸਕਿਸ੍ਸਰਿਯਨਿਸ੍ਸਿਤਾ ਵਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਛੇਜ੍ਜਭੇਜ੍ਜਂ ਅਨੁਸਾਸਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਥੇ ''ਰਾਜਾਨੋ''ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਹਨੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ ਪੋਥੇਯ੍ਯੁਞ੍ਚੇਵ ਛਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯੁਞ੍ਚ। **ਪਬ੍ਬਾਜੇਯ੍ਯੁ**ਨ੍ਤਿ ਨੀਹਰੇਯ੍ਯੁਂ। **ਚੋਰੋਸੀ**ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਨਿ ਚ ਵਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭਾਸੇਯ੍ਯੁਂ; ਤੇਨੇਵਾਹ – ''ਪਰਿਭਾਸੋ ਏਸੋ''ਤਿ। **ਪੁਰਿਮਂ ਉਪਾਦਾਯਾ**ਤਿ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਿਤ੍ਵਾ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਨ੍ਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਉਪਾਦਾਯ। ਸੇਸਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯਤ੍ਤਾ ਉਤ੍ਤਾਨਪਦਤ੍ਥਤ੍ਤਾ ਚ ਪਾਕਟਮੇਵਾਤਿ।

੯੩. ਏਵਂ ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਦਾਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਯਂ ਤਂ ਆਦਿਯੇਯ੍ਯਾਤਿਆਦੀਹਿ ਛਹਿ ਪਦੇਹਿ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਆਦਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋਏਵ ''ਪਾਦਂ ਵਾ ਪਾਦਾਰਹਂ ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਪਾਦਂ ਵਾ''ਤਿ ਆਦਾਤਬ੍ਬਭਣ੍ਡਂ ਦਸ੍ਸਿਤਂ, ਤਂ ਯਤ੍ਥ ਯਤ੍ਥ ਠਿਤਂ, ਯਥਾ ਯਥਾ ਆਦਾਨਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਨਾਗਤੇ ਪਾਪਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਲੇਸੋਕਾਸਨਿਰੁਨ੍ਧਨਤ੍ਥਂ ਤਥਾ ਤਥਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਭੂਮਟ੍ਠਂ ਥਲਟ੍ਠ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਮਾਤਿਕਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ **"ਭੂਮਟ੍ਠਂ ਨਾਮ ਭਣ੍ਡਂ ਭੂਮਿਯਂ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਹੋਤੀ**"ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਤਸ੍ਸ ਵਿਭਙ੍ਗਂ ਆਹ।

ਪਞ੍ਚਵੀਸਤਿਅਵਹਾਰਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਭੂਮਟ੍ਠਕਥਾ

੯੪. ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਅਨੁਤ੍ਤਾਨਪਦਵਣ੍ਣਨਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕਥਾ। **ਨਿਖਾਤ**ਨ੍ਤਿ ਭੂਮਿਯਂ ਖਣਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਂ। **ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਂਸੁਇਟ੍ਠਕਾਦੀਹਿ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ। **ਭੂਮਟ੍ਠਂ ਭਣ੍ਡਂ…ਪੇ॰… ਗਚ੍ਛਤਿ ਵਾ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤਂ ਏਵਂ ਨਿਖਣਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਠਪਿਤਤ੍ਤਾ ਭੂਮਿਯਂ ਠਿਤਂ ਭਣ੍ਡਂ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਉਪਾਯੇਨ ਞਤ੍ਵਾ ''ਆਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਉਟ੍ਠਾਯ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਸੋ ਭਣ੍ਡਟ੍ਠਾਨਂ ਅਪ੍ਪਤ੍ਵਾਪਿ ਸਬ੍ਬਕਾਯਵਚੀਵਿਕਾਰੇਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਥਂ? ਸੋ ਹਿ ਤਸ੍ਸ ਆਹਰਣਤ੍ਥਾਯ ਉਟ੍ਠਹਨ੍ਤੋ ਯਂ ਯਂ ਅਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਂ ਫਨ੍ਦਾਪੇਤਿ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। ਨਿਵਾਸਨਪਾਰੁਪਨਂ ਸਣ੍ਠਪੇਤਿ, ਹਤ੍ਥਵਾਰੇ ਹਤ੍ਥਵਾਰੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ''ਮਹਨ੍ਤਂ ਨਿਧਾਨਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਏਕੇਨ ਆਹਰਿਤੁਂ, ਦੁਤਿਯਂ ਪਰਿਯੇਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਕਸ੍ਸਚਿ ਸਹਾਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ ਦ੍ਵਾਰਂ ਵਿਵਰਤਿ, ਪਦਵਾਰੇ ਚ ਹਤ੍ਥਵਾਰੇ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਦ੍ਵਾਰਪਿਦਹਨੇ ਪਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਗਮਨਸ੍ਸ ਅਨੁਪਕਾਰੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਨਿਪਨ੍ਨੋਕਾਸਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਾ''ਤਿ ਪਕ੍ਕੋਸਤਿ, ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ''ਏਹਿ ਗਚ੍ਛਾਮਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਵਾਚਾਯ ਵਾਚਾਯ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੇਨ ਉਟ੍ਠਹਤਿ, ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ ਨਿਵਾਸਨਪਾਰੁਪਨਂ ਸਣ੍ਠਪੇਤਿ, ਦ੍ਵਾਰਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸਮੀਪਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਹਤ੍ਥਵਾਰਪਦਵਾਰੇਸੁ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਸੋ ਤਂ ਪੁਚ੍ਛਤਿ ''ਅਸੁਕੋ ਚ ਅਸੁਕੋ ਚ ਕੁਹਿਂ, ਅਸੁਕਞ੍ਚ ਅਸੁਕਞ੍ਚ ਪਕ੍ਕੋਸਾਹੀ''ਤਿ, ਵਾਚਾਯ ਵਾਚਾਯ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਸਬ੍ਬੇ ਸਮਾਗਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਮਯਾ ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਨਾਮ ਠਾਨੇ ਏਵਰੂਪੋ ਨਿਧਿ ਉਪਲਦ੍ਧੋ, ਗਚ੍ਛਾਮ ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਚ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮ, ਸੁਖਞ੍ਚ ਜੀਵਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਵਾਚਾਯ ਵਾਚਾਯ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ।

ਏਵਂ ਲਦ੍ਧਸਹਾਯੋ ਕੁਦਾਲਂ ਪਰਿਯੇਸਤਿ। ਸਚੇ ਪਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੁਦਾਲੋ ਅਤ੍ਥਿ, ''ਤਂ ਆਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਚ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਚ ਆਹਰਨ੍ਤੋ ਚ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਹਤ੍ਥਵਾਰਪਦਵਾਰੇਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ । ਸਚੇ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਞ੍ਞਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਵਾ ਗਹਟ੍ਠਂ ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਯਾਚਤਿ, ਯਾਚਨ੍ਤੋ ਚ ਸਚੇ ''ਕੁਦਾਲਂ ਮੇ ਦੇਹਿ, ਕੁਦਾਲੇਨ ਮੇ ਅਤ੍ਥੋ , ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਾਤਬ੍ਬਮਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਾਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਮੁਸਾ ਅਭਣਨ੍ਤੋ ਯਾਚਤਿ, ਵਾਚਾਯ ਵਾਚਾਯ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਸਚੇ ''ਮਾਤਿਕਾ ਸੋਧੇਤਬ੍ਬਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਵਿਹਾਰੇ ਭੂਮਿਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਮੁਸਾਪਿ ਭਣਤਿ, ਯਂ ਯਂ ਵਚਨਂ ਮੁਸਾ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਪਨ ਸਚ੍ਚੇਪਿ ਅਲਿਕੇਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਪਮਾਦਲਿਖਿਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਨ ਹਿ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਟ੍ਠਾਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਕੁਦਾਲਸ੍ਸ ਦਣ੍ਡੋ ਨਤ੍ਥਿ, ''ਦਣ੍ਡਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਾਸਿਂ ਵਾ ਫਰਸੁਂ ਵਾ ਨਿਸੇਤਿ, ਤਦਤ੍ਥਾਯ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੁਕ੍ਖਕਟ੍ਠਂ ਛਿਨ੍ਦਤਿ ਤਚ੍ਛਤਿ ਆਕੋਟੇਤਿ,

ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਹਤ੍ਥਵਾਰਪਦਵਾਰੇਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਅਲ੍ਲਰੁਕ੍ਖਂ ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਤਤੋ ਪਰਂ ਸਬ੍ਬਪਯੋਗੇਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। **ਸਙ੍ਖੇਪਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਪਨ **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਞ੍ਚ** ਤਤ੍ਥ ਜਾਤਕਕਟ੍ਠਲਤਾਛੇਦਨਤ੍ਥਂ ਵਾਸਿਫਰਸੁਂ ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਤੇਸਂ ਏਵਂ ਹੋਤਿ ''ਵਾਸਿਫਰਸੁਕੁਦਾਲੇ ਯਾਚਨ੍ਤਾ ਆਸਙ੍ਕਿਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮ, ਲੋਹਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਰੋਮਾ''ਤਿ। ਤਤੋ ਅਰਞ੍ਞਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਲੋਹਬੀਜਤ੍ਥਂ ਪਥਵਿਂ ਖਣਨ੍ਤਿ, ਅਕਪ੍ਪਿਯਪਥਵਿਂ ਖਣਨ੍ਤਾਨਂ ਦੁਕ੍ਕਟੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨੀਤਿ **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਥਾ ਚ ਇਧ, ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਟ੍ਠਾਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟਾ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਕਪ੍ਪਿਯਪਥਵਿਂ ਖਣਨ੍ਤਾਨਂ ਦੁਕ੍ਕਟਾਨਿਯੇਵ। ਬੀਜਂ ਪਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਪਰਂ ਸਬ੍ਬਕਿਰਿਯਾਸੁ ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ।

ਪਿਟਕਪਰਿਯੇਸਨੇਪਿ ਹਤ੍ਥਵਾਰਪਦਵਾਰੇਸੁ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਮੁਸਾਵਾਦੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਪਿਟਕਂ ਕਾਤੁਕਾਮਤਾਯ ਵਲ੍ਲਿਚ੍ਛੇਦਨੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨਿ ਸਬ੍ਬਂ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਗਚ੍ਛਤਿ ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਪਰਿਯਿਟ੍ਠਸਹਾਯਕੁਦਾਲਪਿਟਕੋ ਨਿਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਪਦਵਾਰੇ ਪਦਵਾਰੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ''ਇਮਂ ਨਿਧਿਂ ਲਦ੍ਧਾ ਬੁਦ੍ਧਪੂਜਂ ਵਾ ਧਮ੍ਮਪੂਜਂ ਵਾ ਸਙ੍ਘਭਤ੍ਤਂ ਵਾ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਕੁਸਲਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਮਨੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ''ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੋ ਦੁਤਿਯਂ ਵਾ...ਪੇ॰... ਗਚ੍ਛਤਿ ਵਾ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਯਥਾ ਚ ਇਧ, ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਮਗ੍ਗਤੋ ਓਕ੍ਕਮ੍ਮ ਨਿਧਾਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਮਨਤ੍ਥਾਯ ਮਗ੍ਗਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਭੂਤਗਾਮਂ ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਸੁਕ੍ਖਕਟ੍ਠਂ ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ।

ਤਤ੍ਥਜਾਤਕਨ੍ਤਿ ਚਿਰਨਿਹਿਤਾਯ ਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਉਪਰਿ ਜਾਤਕਂ। **ਕਟ੍ਠਂ ਵਾ ਲਤਂ** ਵਾਤਿ ਨ ਕੇਵਲਂ ਕਟ੍ਠਲਤਮੇਵ, ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਅਲ੍ਲਂ ਵਾ ਸੁਕ੍ਖਂ ਵਾ ਤਿਣਰੁਕ੍ਖਲਤਾਦਿਂ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਹਪਯੋਗਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ ਹੋਤਿ।

ਅਟ੍ਠਵਿਧਂ ਹੇਤਂ **ਦੁਕ੍ਕਟਂ** ਨਾਮ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇਹਿ ਦਸ੍ਸਿਤਂ – ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗਦੁਕ੍ਕਟਂ , ਸਹਪਯੋਗਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਅਨਾਮਾਸਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਦੁਰੁਪਚਿਣ੍ਣਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਵਿਨਯਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਞਾਤਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਞਤ੍ਤਿਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਪਟਿਸ੍ਸਵਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ''ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੋ ਦੁਤਿਯਂ ਵਾ ਕੁਦਾਲਂ ਵਾ ਪਿਟਕਂ ਵਾ ਪਰਿਯੇਸਤਿ ਗਚ੍ਛਤਿ ਵਾ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਇਦਂ **ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗਦੁਕ੍ਕਟਂ** ਨਾਮ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਦੁਕ੍ਕਟਟ੍ਠਾਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਟ੍ਠਾਨੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੇਵ ਹੋਤਿ। ''ਤਤ੍ਥਜਾਤਕਂ ਕਟ੍ਠਂ ਵਾ ਲਤਂ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਇਦਂ **ਸਹਪਯੋਗਦੁਕ੍ਕਟਂ** ਨਾਮ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਵਤ੍ਥੁ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਅਵਹਾਰਸ੍ਸ ਸਹਪਯੋਗਤ੍ਤਾਤਿ। ਯਂ ਪਨ ਦਸਵਿਧਂ ਰਤਨਂ, ਸਤ੍ਤਵਿਧਂ ਧਞ੍ਞਂ, ਸਬ੍ਬਞ੍ਚ ਆਵੁਧਭਣ੍ਡਾਦਿਂ ਆਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਇਦਂ **ਅਨਾਮਾਸਦੁਕ੍ਕਟਂ** ਨਾਮ। ਯਂ ਕਦਲਿਨਾਲਿਕੇਰਾਦੀਨਂ ਤਤ੍ਥਜਾਤਕਫਲਾਨਿ ਆਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਇਦਂ **ਦੁਰੁਪਚਿਣ੍ਣਦੁਕ੍ਕਟਂ** ਨਾਮ। ਯਂ ਪਨ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੇ ਰਜੇ ਪਤਿਤੇ ਪਤ੍ਤਂ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਭਿਕ੍ਖਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਇਦਂ **ਵਿਨਯਦੁਕ੍ਕਟਂ** ਨਾਮ। ''ਸੁਤ੍ਵਾ ਨ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੪੧੯) ਇਦਂ **ਞਾਤਦੁਕ੍ਕਟਂ** ਨਾਮ। ਯਂ ਏਕਾਦਸਸੁ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਸੁ ''ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੪੧੪) ਵੁਤ੍ਤਂ, ਇਦਂ **ਞਤ੍ਤਿਦੁਕ੍ਕਟਂ** ਨਾਮ। ''ਤਸ੍ਸ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪੁਰਿਮਿਕਾ ਚ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਪਟਿਸ੍ਸਵੇ ਚ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੦੭) ਇਦਂ **ਪਟਿਸ੍ਸਵਦੁਕ੍ਕਟਂ** ਨਾਮ। ਇਦਂ ਪਨ ਸਹਪਯੋਗਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਅਲ੍ਲਂ ਵਾ ਸੁਕ੍ਖਂ ਵਾ ਤਿਣਰੁਕ੍ਖਲਤਾਦਿਂ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਹਪਯੋਗਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ ਹੋਤੀ''ਤਿ।

ਸਚੇ ਪਨਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥਜਾਤਕੇ ਤਿਣਰੁਕ੍ਖਲਤਾਦਿਮ੍ਹਿ ਛਿਨ੍ਨੇਪਿ ਲਜ੍ਜਿਧਮ੍ਮੋ ਓਕ੍ਕਮਤਿ, ਸਂਵਰੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਛੇਦਨਪਚ੍ਚਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਥ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਸਉਸ੍ਸਾਹੋਵ ਪਂਸੁਂ ਖਣਤਿ, ਛੇਦਨਦੁਕ੍ਕਟਂ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ, ਖਣਨਦੁਕ੍ਕਟੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ। ਅਕਪ੍ਪਿਯਪਥਵਿਂ ਖਣਨ੍ਤੋਪਿ ਹਿ ਇਧ ਸਹਪਯੋਗਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਸਚੇ ਪਨਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਦਿਸਾਸੁ ਖਣਿਤ੍ਵਾ ਕੁਮ੍ਭਿਮੂਲਂ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਲਜ੍ਜਿਧਮ੍ਮੋ ਓਕ੍ਕਮਤਿ, ਖਣਨਪਚ੍ਚਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤਿ।

ਬਜੂਹਤਿ ਵਾਤਿ ਅਥ ਪਨ ਸਉਸ੍ਸਾਹੋਵ ਪੰਸੁਂ ਵਿਯੂਹਤਿ, ਏਕਪਸ੍ਸੇ ਰਾਸਿਂ ਕਰੋਤਿ, ਖਣਨਦੁਕ੍ਕਟਂ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ, ਵਿਯੂਹਨਦੁਕ੍ਕਟੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ। ਤਞ੍ਚ ਪੰਸੁਂ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪੁਞ੍ਜਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਰਾਸਿਂ ਕਤ੍ਵਾਪਿ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਂ ਕਰੋਤਿ, ਲਜ੍ਜਿਧਮ੍ਮਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ , ਵਿਯੂਹਨਦੁਕ੍ਕਟਂ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। **ਉਦ੍ਧਰਤਿ** ਵਾਤਿ ਅਥ ਪਨ ਸਉਸ੍ਸਾਹੋਵ ਪੰਸੁਂ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਪਾਤੇਤਿ, ਵਿਯੂਹਨਦੁਕ੍ਕਟਂ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ, ਉਦ੍ਧਰਣਦੁਕ੍ਕਟੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ। ਪੰਸੁਂ ਪਨ ਕੁਦਾਲੇਨ ਵਾ ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਯਾ ਵਾ ਤਹਿਂ ਤਹਿਂ ਪਾਤੇਨ੍ਤੋ ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਸਬ੍ਬਂ ਪੰਸੁਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਕੁਮ੍ਭਿਂ ਥਲਟ੍ਠਂ ਕਤ੍ਵਾਪਿ ਲਜ੍ਜਿਧਮ੍ਮਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਉਦ੍ਧਰਣਦੁਕ੍ਕਟਂ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਥ ਪਨ ਸਉਸ੍ਸਾਹੋਵ ਕੁਮ੍ਭਿਂ ਆਮਸਤਿ, ਉਦ੍ਧਰਣਦੁਕ੍ਕਟਂ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ, ਆਮਸਨਦੁਕ੍ਕਟੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ। ਆਮਸਿਤ੍ਵਾਪਿ ਚ ਲਜ੍ਜਿਧਮ੍ਮਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਆਮਸਨਦੁਕ੍ਕਟਂ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਥ ਸਉਸ੍ਸਾਹੋਵ ਕੁਮ੍ਭਿਂ ਫਨ੍ਦਾਪੇਤਿ, ਆਮਸਨਦੁਕ੍ਕਟਂ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ, ''ਫਨ੍ਦਾਪੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ।

ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਦੁਕ੍ਕਟਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਨਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਵਚਨਤ੍ਥੋ – ਪਠਮਂ ਤਾਵੇਤ੍ਥ ਦੁਟ੍ਠੁ ਕਤਂ ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਵੁਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਵਿਰਾਧੇਤ੍ਵਾ ਕਤਨ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਅਥ ਵਾ ਦੁਟ੍ਠਂ ਕਤਂ, ਵਿਰੂਪਾ ਸਾ ਕਿਰਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਕਿਰਿਯਾਨਂ ਮਜ੍ਝੇ ਨ ਸੋਭਤੀਤਿ ਏਵਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਚੇਤਂ –

> ''ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਇਤਿ ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਸੁਣੋਹਿ ਯਥਾਤਥਂ।
> ਅਪਰਦ੍ਧਂ ਵਿਰਦ੍ਧਞ੍ਚ, ਖਲਿਤਂ ਯਞ੍ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਂ॥
>
> ''ਯਂ ਮਨੁਸ੍ਸੋ ਕਰੇ ਪਾਪਂ, ਆਵਿ ਵਾ ਯਦਿ ਵਾ ਰਹੋ।
> ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਪਵੇਦੇਨ੍ਤਿ, ਤੇਨੇਤਂ ਇਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥ (ਪਰਿ॰ ੩੩੯)।

ਇਤਰਂ ਪਨ ਥੂਲਤ੍ਤਾ, ਅਚ੍ਚਯਤ੍ਤਾ ਚ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ''ਸਮ੍ਪਰਾਯੇ ਚ ਦੁਗ੍ਗਤਿ'' (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੧.੪੯), ''ਯਂ ਹੋਤਿ ਕਟੁਕਪ੍ਫਲ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ (ਧ॰ ਪ॰ ੬੬; ਨੇਤ੍ਤਿ॰ ੯੧) ਵਿਯ ਚੇਤ੍ਥ ਸਂਯੋਗਭਾਵੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਦੇਸੇਤਬ੍ਬੇਸੁ ਹਿ ਅਚ੍ਚਯੇਸੁ ਤੇਨ ਸਮੋ ਥੂਲੋ ਅਚ੍ਚਯੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਥੂਲਤ੍ਤਾ ਅਚ੍ਚਯਤ੍ਤਾ ਚ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯ''ਨ੍ਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਚੇਤਂ –

> ''ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਨ੍ਤਿ ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਸੁਣੋਹਿ ਯਥਾਤਥਂ।
> ਏਕਸ੍ਸ ਮੂਲੇ ਯੋ ਦੇਸੇਤਿ, ਯੋ ਚ ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਤਿ।
> ਅਚ੍ਚਯੋ ਤੇਨ ਸਮੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੇਨੇਤਂ ਇਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥ (ਪਰਿ॰ ੩੩੯)।

ਫਨ੍ਦਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਫਨ੍ਦਾਪੇਤ੍ਵਾਪਿ ਚ ਲਜ੍ਜਿਧਮ੍ਮਂ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਹਪਯੋਗਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯੇਵ ਚੇਤ੍ਥ ਪੁਰਿਮਾ ਪੁਰਿਮਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ। ਸਹਪਯੋਗਂ ਪਨ ਅਕਤ੍ਵਾ ਲਜ੍ਜਿਧਮ੍ਮਂ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤੇਨ ਯਾ ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾ ਆਪਨ੍ਨਾ, ਸਬ੍ਬਾ ਤਾ ਦੇਸੇਤਬ੍ਬਾ। ਸਹਪਯੋਗੇ ਚ ਤਤ੍ਥਜਾਤਕਚ੍ਛੇਦਨੇ ਬਹੁਕਾਨਿਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਾਨਿ ਪੰਸੁਖਣਨਂ ਪਤ੍ਵਾ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨ੍ਤਿ। ਏਕਂ ਖਣਨਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਖਣਨੇ ਬਹੁਕਾਨਿਪਿ ਵਿਯੂਹਨਂ, ਵਿਯੂਹਨੇ ਬਹੁਕਾਨਿਪਿ ਉਦ੍ਧਰਣਂ, ਉਦ੍ਧਰਣੇ ਬਹੁਕਾਨਿਪਿ ਆਮਸਨਂ, ਆਮਸਨੇ ਬਹੁਕਾਨਿਪਿ ਫਨ੍ਦਾਪਨਂ ਪਤ੍ਵਾ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨ੍ਤਿ। ਪੰਸੁਖਣਨਾਦੀਸੁ ਚ ਲਜ੍ਜਿਧਮ੍ਮੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਬਹੁਕਾਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਹੋਨ੍ਤੁ, ਏਕਮੇਵ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤੀਤਿ **ਕੁਰੁਨ੍ਦਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪੁਰਿਮਾਪਤ੍ਤਿਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ ਚ ਨਾਮੇਸਾ ''ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਹਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨ੍ਤੀ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੪੧੪) ਏਵਂ ਅਨੁਸਾਵਨਾਸੁਤ੍ਤੇਸੁਯੇਵ ਆਗਤਾ। ਇਧ ਪਨ ਦੁਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕੇ ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾਤਿ।

ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸਾਤਿ ਯੋ ਪਨ ਫਨ੍ਦਾਪੇਤ੍ਵਾਪਿ ਲਜ੍ਜਿਧਮ੍ਮਂ ਅਨੋਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾਵ ਤਂ ਕੁਮ੍ਭਿਂ ਠਾਨਤੋ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚਾਵੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਠਾਨਾ ਚਾਵਨਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਛਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਥਂ?

ਕੁਮ੍ਭਿਂ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਭਿਮੁਖਂ ਆਕਡ੍ਢਨ੍ਤੋ ਇਮਿਨਾ ਅਨ੍ਤੇਨ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਂ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਪਾਰਿਮਨ੍ਤੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਤਥੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਤੋ ਪੇਲ੍ਲੇਨ੍ਤੋ ਪਾਰਿਮਨ੍ਤੇਨ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਂ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਇਮਿਨਾ ਅਨ੍ਤੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਵਾਮਤੋ ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਤੋ ਵਾ ਅਪਨਾਮੇਨ੍ਤੋ ਵਾਮਨ੍ਤੇਨ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਂ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਦਕ੍ਖਿਣਨ੍ਤੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਦਕ੍ਖਿਣਨ੍ਤੇਨ ਵਾ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਂ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਵਾਮਨ੍ਤੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਉਦ੍ਧਂ ਉਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਭੂਮਿਤੋ ਮੋਚੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਖਣਿਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਤੋ ਓਸੀਦੇਨ੍ਤੋ ਬੁਨ੍ਦੇਨ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਂ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਾ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤਾਯ ਕੁਮ੍ਭਿਯਾ। ਯਦਿ ਪਨ ਕੁਮ੍ਭਿਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਾ ਪਾਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਲੋਹਖਾਣੁਂ ਵਾ ਖਦਿਰਸਾਰਾਦਿਖਾਣੁਂ ਵਾ ਪਥਵਿਯਂ ਆਕੋਟੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖਲਿਕਾਯ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਦਿਸਾਯ ਏਕਾਯ ਸਙ੍ਖਲਿਕਾਯ ਬਦ੍ਧਾਯ ਦ੍ਵੇ ਠਾਨਾਨਿ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ, ਦ੍ਵੀਸੁ ਤੀਸੁ ਚਤੂਸੁ ਦਿਸਾਸੁ ਚਤੂਹਿ ਸਙ੍ਖਲਿਕਾਹਿ ਬਦ੍ਧਾਯ ਪਞ੍ਚ ਠਾਨਾਨਿ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਏਕਖਾਣੁਕੇ ਬਦ੍ਧਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਪਠਮਂ ਖਾਣੁਕਂ ਵਾ ਉਦ੍ਧਰਤਿ, ਸਙ੍ਖਲਿਕਂ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਤਤੋ ਕੁਮ੍ਭਿਂ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਅਥ ਪਠਮਂ ਕੁਮ੍ਭਿਂ ਉਦ੍ਧਰਤਿ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਤਤੋ ਖਾਣੁਕਂ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਤਿ, ਸਙ੍ਖਲਿਕਂ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਏਤੇਨ ਉਪਾਯੇਨ ਦ੍ਵੀਸੁ ਤੀਸੁ ਚਤੂਸੁ ਖਾਣੁਕੇਸੁ ਬਦ੍ਧਕੁਮ੍ਭਿਯਾਪਿ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਠਾਨਾਚਾਵਨੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸੇਸੇਸੁ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਸਚੇ ਖਾਣੁ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਙ੍ਖਲਿਕਾਯ ਅਗ੍ਗੇ ਵਲਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥਜਾਤਕੇ ਮੂਲੇ ਪਵੇਸਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਪਠਮਂ ਕੁਮ੍ਭਿਂ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਮੂਲਂ ਛੇਤ੍ਵਾ ਵਲਯਂ ਨੀਹਰਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਅਥ ਮੂਲਂ ਅਚ੍ਛੇਤ੍ਵਾ ਵਲਯਂ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਸਾਰੇਤਿ, ਰਕ੍ਖਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਮੂਲਤੋ ਅਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾਪਿ ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸਗਤਂ ਕਰੋਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਵਿਸੇਸੋ। ਸੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ।

ਕੇਚਿ ਪਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਤ੍ਥਾਯ ਕੁਮ੍ਭਿਮਤ੍ਥਕੇ ਨਿਗ੍ਰੋਧਰੁਕ੍ਖਾਦੀਨਿ ਰੋਪੇਨ੍ਤਿ, ਮੂਲਾਨਿ ਕੁਮ੍ਭਿਂ ਵਿਨਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ''ਮੂਲਾਨਿ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕੁਮ੍ਭਿਂ ਗਹੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਓਕਾਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕੁਮ੍ਭਿਂ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਮੂਲਾਨਿ ਛਿਨ੍ਦਤੋਵ ਲੁਠਿਤ੍ਵਾ ਕੁਮ੍ਭੀ ਨਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨਂ ਗਤਾ, ਰਕ੍ਖਤਿ ਤਾਵ। ਗਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਉਦ੍ਧਰਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸਚੇ ਛਿਨ੍ਨੇਸੁ ਮੂਲੇਸੁ ਏਕਮੂਲਮਤ੍ਤੇਨ ਕੁਮ੍ਭੀ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਸੋ ਚ ਤਂ ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਮੂਲੇ ਛਿਨ੍ਨੇ ਪਤਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਛਿਨ੍ਨਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਏਕਮੂਲੇਨੇਵ ਪਾਸੇ ਬਦ੍ਧਸੂਕਰੋ ਵਿਯ ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ, ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਲਗ੍ਗਨਕਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਮੂਲੇ ਛਿਨ੍ਨਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸਚੇ ਕੁਮ੍ਭਿਮਤ੍ਥਕੇ ਮਹਾਪਾਸਾਣੋ ਠਪਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਦਣ੍ਡੇਨ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਪਨੇਤੁਕਾਮੋ ਕੁਮ੍ਭਿਮਤ੍ਥਕੇ ਜਾਤਰੁਕ੍ਖਂ ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਤਸ੍ਸਾ ਸਮੀਪੇ ਜਾਤਕਂ ਛੇਤ੍ਵਾ ਆਹਰਤਿ, ਅਤਤ੍ਥਜਾਤਕਤ੍ਤਾ ਤਂ ਛਿਨ੍ਦਤੋ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਜਨਨ੍ਤਿ ਸਚੇ ਪਨ ਕੁਮ੍ਭਿਂ ਉਦ੍ਧਰਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਕੁਮ੍ਭਿਗਤਭਣ੍ਡਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਜਨਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਕੁਮ੍ਭਿਯਂ ਪਞ੍ਚਮਾਸਕਂ ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਪਞ੍ਚਮਾਸਕਂ ਵਾ ਅਗ੍ਘਨਕਂ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੋ ਆਮਸਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ। ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਚੇਤ੍ਥ ਪਾਰਾਜਿਕਨਿਯਮਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਨ ਊਨਪਞ੍ਚਮਾਸਕਮ੍ਪਿ ਆਮਸਨ੍ਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿਯੇਵ।

ਫਨ੍ਦਾਪੇਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਾਵ ਏਕਾਬਦ੍ਧਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਜਨਂ ਪਵੇਸੇਤਿ, ਤਾਵ ਫਨ੍ਦਾਪੇਤੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਪਿ ਚ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਅਪਬ੍ਯੂਹਨ੍ਤੋਪਿ ਫਨ੍ਦਾਪੇਤਿਯੇਵ, ਸੋ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਯਦਾ ਪਨ ਏਕਾਬਦ੍ਧਭਾਵੋ ਛਿਨ੍ਨੋ, ਕੁਮ੍ਭਿਗਤਂ ਕੁਮ੍ਭਿਯਮੇਵ, ਭਾਜਨਗਤਮ੍ਪਿ ਭਾਜਨੇਯੇਵ ਹੋਤਿ, ਤਦਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਜਨਗਤਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਕਤ੍ਵਾ ਕੁਮ੍ਭਿਤੋ ਅਨੀਹਟੇਪਿ ਚ ਭਾਜਨੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਮੁਟ੍ਠਿਂ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਥਾ ਅਙ੍ਗੁਲਨ੍ਤਰੇਹਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਕਹਾਪਣਾ ਕੁਮ੍ਭਿਗਤੇ ਕਹਾਪਣੇ ਨ ਸਮ੍ਫੁਸਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਮੁਟ੍ਠਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਮੁਟ੍ਠਿਂ ਛਿਨ੍ਦਤਿ ਨਾਮ; ਸੋਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਸੁਤ੍ਤਾਰੂਲ੍ਹਨ੍ਤਿ ਸੁਤ੍ਤੇ ਆਰੂਲ੍ਹਂ; ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਆਵੁਤਸ੍ਸਾਪਿ ਸੁਤ੍ਤਮਯਸ੍ਸਾਪਿ ਏਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਪਾਮਙ੍ਗਾਦੀਨਿਹਿ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯਾਨਿਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਰੂਪਿਯਮਯਾਨਿਪਿ ਸੁਤ੍ਤਮਯਾਨਿਪਿ, ਮੁਤ੍ਤਾਵਲਿਆਦਯੋਪਿ ਏਤ੍ਥੇਵ ਸਙ੍ਗਹਂ ਗਤਾ। **ਵੇਠਨ**ਨ੍ਤਿ ਸੀਸਵੇਠਨਪਟੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਏਤੇਸੁ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੋ ਆਮਸਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਫਨ੍ਦਾਪੇਤਿ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਪਾਮਙ੍ਗਾਦੀਨਿ ਕੋਟਿਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸਟ੍ਠਂ ਅਕਰੋਨ੍ਤੋ ਉਚ੍ਚਾਰੇਤਿ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ।

ਘਂਸਨ੍ਤੋ ਨੀਹਰਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾਯ ਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਉਪਰਿ ਸਮਤਿਤ੍ਤਿਕਂ ਕੁਮ੍ਭਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਂ ਵਾ ਏਕਂ ਕੋਟਿਂ ਬੁਨ੍ਦੇ ਏਕਂ ਕੋਟਿਂ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਂ ਵਾ ਘਂਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨੀਹਰਤੋ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਕੁਮ੍ਭਿਮੁਖਾ ਮੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਯਂ ਪਨ ਉਪਡ੍ਢਕੁਮ੍ਭਿਯਂ ਵਾ ਰਿਤ੍ਤਕੁਮ੍ਭਿਯਂ ਵਾ ਠਪਿਤਂ, ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸੋਵ ਠਾਨਂ, ਨ ਸਕਲਾ ਕੁਮ੍ਭੀ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਘਂਸਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਨੀਹਰਤੋ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋਕਾਸਤੋ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤੇ ਮੁਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। ਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਪਨ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾਯ ਵਾ ਊਨਾਯ ਵਾ ਉਜੁਕਮੇਵ ਉਦ੍ਧਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਿਮਕੋਟਿਯਾ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋਕਾਸਾ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਅਞ੍ਞੋਕੁਮ੍ਭਿਯਂ ਠਪਿਤਂ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਪਾਰਾਜਿਕਪ੍ਪਹੋਨਕਂ ਭਣ੍ਡਂ ਸਕਲਕੁਮ੍ਭਿਯਂ ਚਾਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਪਾਮਙ੍ਗਾਦਿਞ੍ਚ ਘਂਸਿਤ੍ਵਾ ਨੀਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯਾਵ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਂ ਨਾਤਿਕ੍ਕਮਤਿ, ਤਾਵ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਮੇਵ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਕੁਮ੍ਭੀ ਠਾਨਨ੍ਤਿ **ਸਙ੍ਖੇਪਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਾਦੀਸੁ** ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਪਨ ''ਠਪਿਤਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਠਾਨਂ, ਨ ਸਕਲਾ ਕੁਮ੍ਭੀ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾਠਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਮੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਪਮਾਣਂ। ਇਤਰਂ ਪਨ ਆਕਾਸਗਤਂ ਅਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚੀਵਰਵਂਸੇ ਠਪਿਤਚੀਵਰਵੇਠਨਕਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਵਿਨਯਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇ ਹਿ ਆਗਤੇ ਗਰੁਕੇ ਠਾਤਬ੍ਬਂ, ਏਸਾ ਵਿਨਯਧਮ੍ਮਤਾ**। ਅਪਿਚ ''ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਜਨਗਤਂ ਵਾ ਕਰੋਤਿ, ਮੁਟ੍ਠਿਂ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਤੀ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਪੇਤਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਯਥਾ ਅਞ੍ਞੋਕੁਮ੍ਭਿਯਂ ਠਿਤਸ੍ਸ ਨ ਸਬ੍ਬਾ ਕੁਮ੍ਭੀ ਠਾਨਨ੍ਤਿ।

ਸਪ੍ਪਿਆਦੀਸੁ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਪਿਵਤੋ ਏਕਪਯੋਗੇਨ ਪੀਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਾ**ਦੀਸੁ ਪਨ ਅਯਂ ਵਿਭਾਗੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ – ''ਮੁਖਂ ਅਨਪਨੇਤ੍ਵਾ ਆਕਡ੍ਢਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਿਵਤੋ ਸਚੇ ਪਰਗਲਗਤਂ ਪਾਦਂ ਨ ਅਗ੍ਘਤਿ, ਮੁਖਗਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਗ੍ਘਤਿ, ਰਕ੍ਖਤਿ ਤਾਵ। ਕਣ੍ਠੇਨ ਪਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਕਾਲੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਹੋਤਿ। ਸਚੇਪਿ ਓਟ੍ਠੇਹਿ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਓਟ੍ਠੇ ਪਿਦਹਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। ਉਪ੍ਪਲਦਣ੍ਡਵੇਲੁਨਾਲਿਨਲਨਾਲ਼ਿਆਦੀਹਿ ਪਿਵਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਸਚੇ ਪਰਗਲਗਤਮੇਵ ਪਾਦਂ ਅਗ੍ਘਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸਚੇ ਸਹ ਮੁਖਗਤੇਨ ਅਗ੍ਘਤਿ, ਨ ਤਾਵ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਹੋਤਿ। ਉਪ੍ਪਲਦਣ੍ਡਾਦਿਗਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਾਬਦ੍ਧਭਾਵਂ ਕੋਪੇਤ੍ਵਾ ਓਟ੍ਠੇਹਿ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸਚੇ ਉਪ੍ਪਲਦਣ੍ਡਾਦਿਗਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਗ੍ਘਤਿ, ਉਪ੍ਪਲਦਣ੍ਡਾਦੀਨਂ ਬੁਨ੍ਦੇ ਅਙ੍ਗੁਲਿਯਾਪਿ ਪਿਹਿਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਪਾਦਗ੍ਘਨਕੇ ਪਰਗਲਂ ਅਪ੍ਪਵਿਟ੍ਠੇ ਉਪ੍ਪਲਦਣ੍ਡਾਦੀਸੁ ਚ ਮੁਖੇ ਚ ਅਤਿਰੇਕਪਾਦਾਰਹਮ੍ਪਿ ਏਕਾਬਦ੍ਧਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਰਕ੍ਖਤਿਯੇਵਾ''ਤਿ। ਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਯਸ੍ਮਾ ''ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਜਨਗਤਂ ਵਾ ਕਰੋਤਿ , ਮੁਟ੍ਠਿਂ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਤੀ''ਤਿ ਇਮਂ ਨਯਂ ਭਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਦਸ੍ਸਿਤਮੇਵ। ਏਸ ਤਾਵ ਏਕਾਬਦ੍ਧੇ ਨਯੋ।

ਸਚੇ ਪਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਵਾ ਪਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਥਾਲਕਾਦਿਨਾ ਵਾ ਕੇਨਚਿ ਭਾਜਨੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਿਵਤਿ, ਯਸ੍ਮਿਂ ਪਯੋਗੇ ਪਾਦਗ੍ਘਨਕਂ ਪੂਰੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਅਥ ਮਹਗ੍ਘਂ ਹੋਤਿ, ਸਿਪ੍ਪਿਕਾਯਪਿ ਏਕਪਯੋਗੇਨੇਵ ਪਾਦਗ੍ਘਨਕਂ ਗਹੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ, ਏਕੁਦ੍ਧਾਰੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਭਾਜਨਂ ਪਨ ਨਿਮੁਜ੍ਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯਾਵ ਏਕਾਬਦ੍ਧਂ ਹੋਤਿ, ਤਾਵ ਰਕ੍ਖਤਿ। ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਵਾ ਉਦ੍ਧਾਰੇਨ ਵਾ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਯਦਾ ਪਨ ਸਪ੍ਪਿਂ ਵਾ ਤੇਲਂ ਵਾ ਅਚ੍ਛਂ ਤੇਲਸਦਿਸਮੇਵ ਮਧੁਫਾਣਿਤਂ ਵਾ ਕੁਮ੍ਭਿਂ ਆਵਿਞ੍ਛੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਜਨੇ ਪਵੇਸੇਤਿ, ਤਦਾ ਤੇਸਂ ਅਚ੍ਛਤਾਯ ਏਕਾਬਦ੍ਧਤਾ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਪਾਦਗ੍ਘਨਕੇ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਤੋ ਗਲ਼ਿਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ।

ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਂ ਪਨ ਮਧੁਫਾਣਿਤਂ ਸਿਲੇਸੋ ਵਿਯ ਚਿਕ੍ਕਨਂ ਆਕਡ੍ਢਨਵਿਕਡ੍ਢਨਯੋਗ੍ਗਂ ਹੋਤਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੇ ਏਕਾਬਦ੍ਧਮੇਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਟਿਨੀਹਰਿਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਏਤਂ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਭਾਜਨੇ ਪਵਿਟ੍ਠਮ੍ਪਿ ਬਾਹਿਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਾਬਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਰਕ੍ਖਤਿ, ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਤੋ ਛਿਨ੍ਨਮਤ੍ਤੇ ਪਨ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਯੋਪਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਰਸ੍ਸ ਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਪਾਦਗ੍ਘਨਕਂ ਸਪ੍ਪਿਂ ਵਾ ਤੇਲਂ ਵਾ ਅਵਸ੍ਸਪਿਵਨਕਂ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਦੁਕੂਲਸਾਟਕਂ ਵਾ ਚਮ੍ਮਖਣ੍ਡਾਦੀਨਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਪਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ।

ਰਿਤ੍ਤਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ''ਇਦਾਨਿ ਤੇਲਂ ਆਕਿਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਭਣ੍ਡਂ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੋ ਪਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਤਂ ਚੇ ਤਤ੍ਥ ਤੇਲੇ ਆਕਿਣ੍ਣੇ ਪਞ੍ਚਮਾਸਕਅਗ੍ਘਨਕਂ ਪਿਵਤਿ, ਪੀਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਂ ਪਨ ਤਤ੍ਥੇਵ ਸੁਕ੍ਖਤਲ਼ਾਕੇ ਸੁਕ੍ਖਮਾਤਿਕਾਯ ਉਜੁਕਰਣਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ, ਅਵਹਾਰਲਕ੍ਖਣਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਾ**ਦੀਸੁ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਉਦ੍ਧਾਰੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਯੁਤ੍ਤਂ।

ਪਰਸ੍ਸ ਰਿਤ੍ਤਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਸਙ੍ਗੋਪਨਤ੍ਥਾਯ ਭਣ੍ਡਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਤੇਲੇ ਆਕਿਣ੍ਣੇ ''ਸਚੇ ਅਯਂ ਜਾਨਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਂ ਪਲਿਬੁਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਭੀਤੋ ਪਾਦਗ੍ਘਨਕਂ ਤੇਲਂ ਪੀਤਂ ਭਣ੍ਡਂ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਉਦ੍ਧਰਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਉਦ੍ਧਰਤਿ, ਪਰੇ ਆਹਰਾਪੇਨ੍ਤੇ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ। **ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ** ਨਾਮ ਯਂ ਪਰਸ੍ਸ ਨਟ੍ਠਂ, ਤਸ੍ਸ ਮੂਲਂ ਵਾ ਤਦੇਵ ਵਾ ਭਣ੍ਡਂ ਦਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਨੋ ਚੇ ਦੇਤਿ, ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸਚੇ ਪਰਸ੍ਸ ਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਅਞ੍ਞੋ ਸਪ੍ਪਿਂ ਵਾ ਤੇਲਂ ਵਾ ਆਕਿਰਤਿ, ਤਤ੍ਰ ਚਾਯਂ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਤੇਲਪਿਵਨਕਂ ਭਣ੍ਡਂ ਪਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਅਥ ਪਨ ਰਿਤ੍ਤਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਪਰਸ੍ਸ ਸਪ੍ਪਿਂ ਵਾ ਤੇਲਂ ਵਾ ਆਕਿਰਣਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਭਣ੍ਡਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਉਦ੍ਧਾਰੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਉਦ੍ਧਰਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋਵ ਉਦ੍ਧਰਤਿ, ਨੇਵ ਅਵਹਾਰੋ, ਨ ਗੀਵਾ; **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ** ਪਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਮਤ੍ਤਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ। '''ਕਿਸ੍ਸ ਮਮ ਕੁਮ੍ਭਿਯਂ ਤੇਲਂ ਆਕਿਰਸੀ'ਤਿ ਕੁਪਿਤੋ ਪਨ ਭਣ੍ਡਂ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਛਡ੍ਡੇਤਿ, ਨੋ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ **ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ। ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕੁਮ੍ਭਿਂ ਆਵਿਞ੍ਛਤਿ ਤੇਲਂ ਗਲ਼ੇਤੁਕਾਮੋ, ਪਾਦਗ੍ਘਨਕੇ ਗਲ਼ਿਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਜਜ੍ਜਰਂ ਕਰੋਤਿ ''ਸਵਿਤ੍ਵਾ ਗਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਪਾਦਗ੍ਘਨਕੇ ਸਵਿਤ੍ਵਾ ਗਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਛਿਦ੍ਦਂ ਕਰੋਤਿ ਓਮਟ੍ਠਂ ਵਾ ਉਮ੍ਮਟ੍ਠਂ ਵਾ ਵੇਮਟ੍ਠਂ ਵਾ, ਇਦਂ ਪਨ ਸਮ੍ਮੋਹਟ੍ਠਾਨਂ; ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਸਲ੍ਲੇਕ੍ਖੇਤਬ੍ਬਂ। ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ – **ਓਮਟ੍ਠਂ** ਨਾਮ ਅਧੋਮੁਖਛਿਦ੍ਦਂ; **ਉਮ੍ਮਟ੍ਠਂ** ਨਾਮ ਉਦ੍ਧਂਮੁਖਛਿਦ੍ਦਂ; **ਵੇਮਟ੍ਠਂ** ਨਾਮ ਉਲ਼ੁਙ੍ਕਸ੍ਸੇਵ ਉਜੁਗਤਛਿਦ੍ਦਂ। ਤਤ੍ਰ ਓਮਟ੍ਠਸ੍ਸ ਬਹਿ ਪਟ੍ਠਾਯ ਕਤਸ੍ਸ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਨ੍ਤਤੋ ਪਾਦਗ੍ਘਨਕੇ ਤੇਲੇ ਗਲ਼ਿਤੇ ਬਹਿ ਅਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਕਸ੍ਮਾ? ਯਸ੍ਮਾ ਤਤੋ ਗਲ਼ਿਤਮਤ੍ਤਮੇਵ ਬਹਿਗਤਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਨ ਕੁਮ੍ਭਿਗਤਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਲਭਤਿ। ਅਨ੍ਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਕਤਸ੍ਸ ਬਾਹਿਰਨ੍ਤਤੋ ਪਾਦਗ੍ਘਨਕੇ ਗਲ਼ਿਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਉਮ੍ਮਟ੍ਠਸ੍ਸ ਯਥਾ ਤਥਾ ਵਾ ਕਤਸ੍ਸ ਬਾਹਿਰਨ੍ਤਤੋ ਪਾਦਗ੍ਘਨਕੇ ਗਲ਼ਿਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਤਞ੍ਹਿ ਯਾਵ ਬਾਹਿਰਨ੍ਤਤੋ ਨ ਗਲ਼ਤਿ, ਤਾਵ ਕੁਮ੍ਭਿਗਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ''ਵੇਮਟ੍ਠਸ੍ਸ ਚ ਕਪਾਲਮਜ੍ਝਤੋ ਗਲ਼ਿਤਵਸੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਂ ਪਨ ਅਨ੍ਤੋ ਚ ਬਹਿ ਚ ਪਟ੍ਠਾਯ ਮਜ੍ਝੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਕਤਛਿਦ੍ਦੇ ਤਲ਼ਾਕਸ੍ਸ ਚ ਮਰਿਯਾਦਭੇਦੇਨ ਸਮੇਤਿ। ਅਨ੍ਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਕਤੇ ਪਨ ਬਾਹਿਰਨ੍ਤੇਨ, ਬਹਿ ਪਟ੍ਠਾਯ ਕਤੇ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਨ੍ਤੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਇਦਮੇਤ੍ਥ ਯੁਤ੍ਤਂ। ਯੋ ਪਨ ''ਵਟ੍ਟਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਆਧਾਰਕਂ ਵਾ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਨਲੇਡ੍ਡੁਕੇ ਵਾ ਅਪਨੇਤਿ, ਵਟ੍ਟਿਤ੍ਵਾ ਗਤਾਯ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਤੇਲਾਕਿਰਣਭਾਵਂ ਪਨ ਞਤ੍ਵਾ ਰਿਤ੍ਤਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਜਜ੍ਜਰਭਾਵੇ ਵਾ ਛਿਦ੍ਦੇਸੁ ਵਾ ਕਤੇਸੁ ਪਚ੍ਛਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਤੇਲਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ ਹੋਤਿ। **ਅਟ੍ਠਕਥਾਸ**ੁ ਪਨ ਕਤ੍ਥਚਿ ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿਪਿ ਲਿਖਿਤਂ, ਤਂ ਪਮਾਦਲਿਖਿਤਂ।

ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾਯ ਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਉਪਰਿ ਕਥਲਂ ਵਾ ਪਾਸਾਣਂ ਵਾ ''ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਭਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਤੋ ਤੇਲਂ ਪਗ੍ਘਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਦੁਬ੍ਬਨ੍ਧਂ ਵਾ ਕਰੋਤਿ, ਦੁਟ੍ਠਪਿਤਂ ਵਾ ਠਪੇਤਿ, ਅਵਸ੍ਸਪਤਨਕਂ ਤਥਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਰਿਤ੍ਤਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਉਪਰਿ ਕਰੋਤਿ, ਤਂ ਪਚ੍ਛਾ ਪੁਣ੍ਣਕਾਲੇ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਭਿਨ੍ਦਤਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ। ਈਦਿਸੇਸੁ ਹਿ ਠਾਨੇਸੁ ਭਣ੍ਡਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿਕਾਲੇ ਕਤਪਯੋਗਤ੍ਤਾ ਆਦਿਤੋਵ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਨ ਹੋਤਿ। ਭਣ੍ਡਵਿਨਾਸਦ੍ਵਾਰਸ੍ਸ ਪਨ ਕਤਤ੍ਤਾ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ ਹੋਤਿ। ਆਹਰਾਪੇਨ੍ਤੇਸੁ ਅਦਦਤੋ ਸਾਮਿਕਾਨਂ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਂ।

ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਮਾਤਿਕਂ ਉਜੁਕਂ ਕਰੋਤਿ ''ਵਟ੍ਟਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਵੇਲਂ ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਾਪੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ; ਵਟ੍ਟਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਗਚ੍ਛਤੁ, ਵੇਲਂ ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਤੁ, ਉਜੁਕਰਣਕਾਲੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਈਦਿਸਾ ਹਿ ਪਯੋਗਾ ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗਾਵਹਾਰੇ ਸਙ੍ਗਹਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਸੁਕ੍ਖਮਾਤਿਕਾਯ ਉਜੁਕਤਾਯ ਪਚ੍ਛਾ ਉਦਕੇ ਆਗਤੇ ਵਟ੍ਟਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਗਚ੍ਛਤੁ, ਵੇਲਂ ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਤੁ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ। ਕਸ੍ਮਾ? ਠਾਨਾ ਚਾਵਨਪਯੋਗਸ੍ਸ ਅਭਾਵਾ। ਤਸ੍ਸ ਲਕ੍ਖਣਂ ਨਾਵਟ੍ਠੇ ਆਵਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ।

ਤਤ੍ਥੇਵ ਭਿਨ੍ਦਤਿ ਵਾਤਿਆਦੀਸੁ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਤਾਵ ਵੁਤ੍ਤਂ – "**ਭਿਨ੍ਦਤਿ** ਵਾਤਿ ਮੁਗ੍ਗਰੇਨ ਪੋਥੇਤ੍ਵਾ ਭਿਨ੍ਦਤਿ। **ਛਡ੍ਡੇਤਿ** ਵਾਤਿ ਉਦਕਂ ਵਾ ਵਾਲਿਕਂ ਵਾ ਆਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਾਪੇਤਿ। **ਝਾਪੇਤਿ** ਵਾਤਿ ਦਾਰੂਨਿ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਝਾਪੇਤਿ। **ਅਪਰਿਭੋਗਂ ਵਾ ਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਅਖਾਦਿਤਬ੍ਬਂ ਵਾ ਅਪਾਤਬ੍ਬਂ ਵਾ ਕਰੋਤਿ; ਉਚ੍ਚਾਰਂ ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਵਂ ਵਾ ਵਿਸਂ ਵਾ ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠਂ ਵਾ ਕੁਣਪਂ ਵਾ ਪਾਤੇਸਿ, **ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਠਾਨਾਚਾਵਨਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿਤਾਯ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਬੁਦ੍ਧਵਿਸਯੋ ਨਾਮੇਸੋ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਆਹਰਾਪੇਨ੍ਤੇ ਪਨ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਪੁਰਿਮਦ੍ਵਯਂ ਨ ਸਮੇਤਿ। ਤਞ੍ਹਿ ਕੁਮ੍ਭਿਜਜ੍ਜਰਕਰਣੇਨ ਚ ਮਾਤਿਕਾਉਜੁਕਰਣੇਨ ਚ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਲਕ੍ਖਣਂ। ਪਚ੍ਛਿਮਂ ਪਨ ਦ੍ਵਯਂ ਠਾਨਾ ਅਚਾਵੇਨ੍ਤੇਨਾਪਿ ਸਕ੍ਕਾ ਕਾਤੁਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਤ੍ਥ ਏਵਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਵਦਨ੍ਤਿ – ''ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ ਕਿਰ 'ਠਾਨਾ ਚਾਵਨਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿਤਾਯ ਦੁਕ੍ਕਟ'ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਪਚ੍ਛਿਮਦ੍ਵਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਠਾਨਾ ਚਾਵਨਂ ਅਕਰੋਨ੍ਤੋਯੇਵ ਹਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਵਿਨਾਸੇਤੁਕਾਮਤਾਯ ਵਾ ਝਾਪੇਯ੍ਯਪਿ, ਅਪਰਿਭੋਗਮ੍ਪਿ ਕਰੇਯ੍ਯ। ਪੁਰਿਮਦ੍ਵਯੇ ਪਨ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਭਿਨ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਛਡ੍ਡੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਠਾਨਾ ਚਾਵਨਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਥਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਨਾਸੇਤੁਕਾਮਤਾਯ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ, ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕ''ਨ੍ਤਿ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ ''ਦੁਕ੍ਕਟ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਯੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਚੇ? ਨ; ਅਞ੍ਞਥਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਤ੍ਥਤੋ। ਪਾਲ਼ਿਯਞ੍ਹਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਪਕ੍ਖੇ "**ਭਿਨ੍ਦਤਿ** ਵਾਤਿ ਉਦਕੇਨ ਸਮ੍ਭਿਨ੍ਦਤਿ, **ਛਡ੍ਡੇਤਿ** ਵਾਤਿ ਤਤ੍ਥ ਵਮਤਿ ਵਾ ਪਸ੍ਸਾਵਂ ਵਾ ਛਡ੍ਡੇਤੀ''ਤਿ ਏਵਮੇਕੇ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਾਰੋ – ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਤਿਣਜ੍ਝਾਪਕੋ ਵਿਯ ਠਾਨਾ ਅਚਾਵੇਤੁਕਾਮੋਵ ਕੇਵਲਂ ਭਿਨ੍ਦਤਿ, ਭਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਪਨ ਤੇਲਾਦੀਨਿ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਿ, ਯਂ ਵਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪਤ੍ਥਿਨ੍ਨਂ, ਤਂ ਏਕਾਬਦ੍ਧਮੇਵ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਅਛਡ੍ਡੇਤੁਕਾਮੋਯੇਵ ਚ ਕੇਵਲਂ ਤਤ੍ਥ ਉਦਕਵਾਲਿਕਾਦੀਨਿ ਆਕਿਰਤਿ, ਆਕਿਣ੍ਣਤ੍ਤਾ ਪਨ ਤੇਲਂ ਛਡ੍ਡੀਯਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਵੋਹਾਰਵਸੇਨ "**ਭਿਨ੍ਦਤਿ ਵਾ ਛਡ੍ਡੇਤਿ** ਵਾ"ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀਤਿ। ਏਵਮੇਤੇਸਂ ਪਦਾਨਂ ਅਤ੍ਥੋ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਨਾਸੇਤੁਕਾਮਤਾਪਕ੍ਖੇ ਪਨ ਇਤਰਥਾਪਿ ਯੁਜ੍ਜਤਿ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਕਥਿਯਮਾਨੇ ਪਾਲ਼ਿ ਚ ਅਟ੍ਠਕਥਾ ਚ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰੇਨ ਸਂਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਥਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾਪਿ ਚ ਸਨ੍ਤੋਸਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਆਚਰਿਯੇ ਪਯਿਰੁਪਾਸਿਤ੍ਵਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ।

ਭੂਮਟ੍ਠਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਥਲਟ੍ਠਕਥਾ

੯੫. ਥਲਟ੍ਠੇ **ਥਲੇ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਭੂਮਿਤਲੇ ਵਾ ਪਾਸਾਣਤਲਪਬ੍ਬਤਤਲਾਦੀਸੁ ਵਾ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਵਾ ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਵਾ ਠਪਿਤਂ ਥਲਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਂ ਸਚੇ ਰਾਸਿਕਤਂ ਹੋਤਿ, ਅਨ੍ਤੋਕੁਮ੍ਭਿਯਂ ਭਾਜਨਗਤਕਰਣਮੁਟ੍ਠਿਚ੍ਛੇਦਨਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਏਕਾਬਦ੍ਧਂ ਸਿਲੇਸਨਿਯ੍ਯਾਸਾਦਿ ਪਕ੍ਕਮਧੁਫਾਣਿਤਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਗਰੁਕਂ ਹੋਤਿ ਭਾਰਬਦ੍ਧਂ ਲੋਹਪਿਣ੍ਡਿ-ਗੁਲ਼ਪਿਣ੍ਡਿ-ਤੇਲਮਧੁਘਟਾਦਿ ਵਾ, ਕੁਮ੍ਭਿਯਂ ਠਾਨਾਚਾਵਨਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਙ੍ਖਲਿਕਬਦ੍ਧਸ੍ਸ ਚ ਠਾਨਭੇਦੋ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤਬ੍ਬੋ। ਪਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਂ ਪਨ ਪਾਵਾਰਤ੍ਥਰਣਸਾਟਕਾਦਿਂ ਉਜੁਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਕਡ੍ਢਤਿ, ਪਾਰਿਮਨ੍ਤੇ ਓਰਿਮਨ੍ਤੇਨ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਦਿਸਾਸੁ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤਬ੍ਬਂ। ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਰਤਿ, ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਂ ਆਕਾਸਗਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵਾਤਿ।

ਥਲਟ੍ਠਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਆਕਾਸਟ੍ਠਕਥਾ

੯੬. ਆਕਾਸਟ੍ਠੇ ਮੋਰਸ੍ਸ ਛਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਠਾਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ – ਪੁਰਤੋ ਮੁਖਤੁਣ੍ਡਕੇਨ, ਪਚ੍ਛਤੋ ਕਲਾਪਗ੍ਗੇਨ, ਉਭਯਪਸ੍ਸੇਸੁ ਪਕ੍ਖਪਰਿਯਨ੍ਤੇਹਿ, ਅਧੋ ਪਾਦਨਖਸਿਖਾਯ, ਉਦ੍ਧਂ ਸਿਖਗ੍ਗੇਨਾਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁ ''ਸਸ੍ਸਾਮਿਕਂ ਆਕਾਸਟ੍ਠਂ ਮੋਰਂ ਗਹੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪੁਰਤੋ ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਹਤ੍ਥਂ ਵਾ ਪਸਾਰੇਤਿ, ਮੋਰੋ ਆਕਾਸੇਯੇਵ ਪਕ੍ਖੇ ਚਾਰੇਤਿ, ਵਾਤਂ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਮਨਂ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ

ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਤਂ ਅਫਨ੍ਦੇਨ੍ਤੋ ਹਤ੍ਥੇਨ ਆਮਸਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। ਠਾਨਾ ਅਚਾਵੇਨ੍ਤੋ ਫਨ੍ਦਾਪੇਤਿ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਮੁਖਤੁਣ੍ਡਕੇਨ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਂ ਕਲਾਪਗ੍ਗਂ, ਕਲਾਪਗ੍ਗੇਨ ਵਾ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਂ ਮੁਖਤੁਣ੍ਡਕਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਤਥਾ ਵਾਮਪਕ੍ਖਪਰਿਯਨ੍ਤੇਨ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਂ ਦਕ੍ਖਿਣਪਕ੍ਖਪਰਿਯਨ੍ਤਂ, ਦਕ੍ਖਿਣਪਕ੍ਖਪਰਿਯਨ੍ਤੇਨ ਵਾ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਂ ਵਾਮਪਕ੍ਖਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਤਥਾ ਪਾਦਨਖਸਿਖਾਯ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਂ ਸਿਖਗ੍ਗਂ, ਸਿਖਗ੍ਗੇਨ ਵਾ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਂ ਪਾਦਨਖਸਿਖਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ।

ਆਕਾਸੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਮੋਰੋ ਸੀਸਾਦੀਸੁ ਯਸ੍ਮਿਂ ਅਙ੍ਗੇ ਨਿਲੀਯਤਿ, ਤਂ ਤਸ੍ਸ ਠਾਨਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਹਤ੍ਥੇ ਨਿਲੀਨਂ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਕਰੋਨ੍ਤੋਪਿ ਫਨ੍ਦਾਪੇਤਿਯੇਵ, ਯਦਿ ਪਨ ਇਤਰੇਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ । ਇਤਰਂ ਹਤ੍ਥਂ ਉਪਨੇਤਿ, ਮੋਰੋ ਸਯਮੇਵ ਉਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਨਿਲੀਯਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ । ਅਙ੍ਗੇ ਨਿਲੀਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਏਕਂ ਪਦਵਾਰਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਦੁਤਿਯੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ।

ਭੂਮਿਯਂ ਠਿਤਮੋਰੋ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਵਾ ਪਾਦਾਨਂ ਕਲਾਪਸ੍ਸ ਚ ਵਸੇਨ ਤੀਣਿ ਠਾਨਾਨਿ ਲਭਤਿ। ਤਂ ਉਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯਾਵ ਏਕਮ੍ਪਿ ਠਾਨਂ ਪਥਵਿਂ ਫੁਸਤਿ, ਤਾਵ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਪਥਵਿਯਾ ਮੋਚਿਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਪਞ੍ਜਰੇ ਠਿਤਂ ਸਹ ਪਞ੍ਜਰੇਨ ਉਦ੍ਧਰਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਯਦਿ ਪਨ ਪਾਦਂ ਨ ਅਗ੍ਘਤਿ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਗ੍ਘਵਸੇਨ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਅਨ੍ਤੋਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਚਰਨ੍ਤਂ ਮੋਰਂ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਦਸਾ ਬਹਿਵਤ੍ਥੁਂ ਨੀਹਰਨ੍ਤੋ ਦ੍ਵਾਰਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਵਜੇ ਠਿਤਬਲੀਬਦ੍ਦਸ੍ਸ ਹਿ ਵਜੋ ਵਿਯ ਅਨ੍ਤੋਵਤ੍ਥੁ ਤਸ੍ਸ ਠਾਨਂ। ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਆਕਾਸਗਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। ਅਨ੍ਤੋਗਾਮੇ ਚਰਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਗਾਮਪਰਿਕ੍ਖੇਪਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਂ । ਸਯਮੇਵ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਗਾਮੂਪਚਾਰੇ ਵਾ ਵਤ੍ਥੂਪਚਾਰੇ ਵਾ ਚਰਨ੍ਤਂ ਪਨ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੋ ਕਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਕਥਲਾਯ ਵਾ ਉਤ੍ਤਾਸੇਤ੍ਵਾ ਅਟਵਿਮੁਖਂ ਕਰੋਤਿ, ਮੋਰੋ ਉਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮੇ ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਵਾ ਛਦਨਪਿਟ੍ਠੇ ਵਾ ਨਿਲੀਯਤਿ, ਰਕ੍ਖਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਅਟਵਿਮੁਖੋ ਉਡ੍ਡੇਤਿ ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ ਵਾ ''ਅਟਵਿਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਗਹੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਰਿਕਪ੍ਪੇ ਅਸਤਿ ਪਥਵਿਤੋ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਉਡ੍ਡਿਤਮਤ੍ਤੇ ਵਾ ਦੁਤਿਯਪਦਵਾਰੇ ਵਾ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਕਸ੍ਮਾ? ਯਸ੍ਮਾ ਗਾਮਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸ ਠਿਤਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਠਾਨਂ ਹੋਤਿ। **ਕਪਿਞ੍ਜਰਾਦੀਸੁਪਿ** ਅਯਮੇਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਸਾਟਕਂ ਵਾਤਿ ਵਾਤਵੇਗੁਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਪਥਵਿਤਲੇ ਪਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਮਿਵ ਆਕਾਸੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਖਲਿਬਦ੍ਧਂ ਸਾਟਕਂ ਅਭਿਮੁਖਾਗਤਂ ਹਤ੍ਥੇਨ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਅਨ੍ਤੇ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਠਾਨਂ ਅਵਿਕੋਪੇਨ੍ਤੋਯੇਵ ਗਮਨੁਪਚ੍ਛੇਦੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਠਾਨਾਚਾਵਨਂ ਅਕਰੋਨ੍ਤੋ ਚਾਲੇਤਿ, ਫਨ੍ਦਾਪਨੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਠਾਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਚਸ੍ਸ ਮੋਰਸ੍ਸੇਵ ਛਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਬਦ੍ਧਸਾਟਕੋ ਪਨ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਅਨ੍ਤੇ ਗਹਿਤਮਤ੍ਤੇਵ ਦੁਤਿਯੇਨਨ੍ਤੇਨ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇ ਠਾਨਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ – ਹਤ੍ਥੋ ਚੇਵ ਭੂਮਿ ਚ। ਤਂ ਯਥਾਗਹਿਤਮੇਵ ਪਠਮਂ ਗਹਿਤੋਕਾਸਪ੍ਪਦੇਸਤੋ ਚਾਲੇਤਿ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਪਚ੍ਛਾ ਭੂਮਿਤੋ ਦੁਤਿਯਹਤ੍ਥੇਨ ਵਾ ਪਾਦੇਨ ਵਾ ਉਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਪਠਮਂ ਵਾ ਭੂਮਿਤੋ ਉਦ੍ਧਰਤਿ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਪਚ੍ਛਾ ਗਹਿਤੋਕਾਸਪ੍ਪਦੇਸਤੋ ਚਾਵੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਗਹਣਂ ਵਾ ਅਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤੋ ਉਜੁਕਮੇਵ ਹਤ੍ਥਂ ਓਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਗਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵ ਹਤ੍ਥੇਨ ਉਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਵੇ**ਠਨੇ**ਪਿ ਅਯਮੇਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਹਿਰਞ੍ਞਂ ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਂ ਵਾ ਛਿਜ੍ਜਮਾਨਨ੍ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਅਲਙ੍ਕਰੋਨ੍ਤਾਨਂ ਗੀਵੇਯ੍ਯਕਾਦਿਪਿਲਨ੍ਧਨਂ ਵਾ ਸੁਵਣ੍ਣਸਲਾਕਂ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਾਨਂ ਸੁਵਣ੍ਣਕਾਰਾਨਂ ਸੁਵਣ੍ਣਖਣ੍ਡਂ ਵਾ ਛਿਜ੍ਜਮਾਨਂ ਪਤਤਿ, ਤਞ੍ਚੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਕਾਸੇਨ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੋ ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਗਹਣਮੇਵ ਠਾਨਂ। ਗਹਿਤਪ੍ਪਦੇਸਤੋ ਹਤ੍ਥਂ ਅਪਨੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਚੀਵਰੇ ਪਤਿਤਂ ਹਤ੍ਥੇਨ ਉਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਅਨੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾਵ ਯਾਤਿ, ਦੁਤਿਯੇ ਪਦਵਾਰੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਪਤ੍ਤੇ ਪਤਿਤੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਸੀਸੇ ਵਾ ਮੁਖੇ ਵਾ ਪਾਦੇ ਵਾ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਂ ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ,

ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਯਾਤਿ, ਦੁਤਿਯੇ ਪਦਵਾਰੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਪਤਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਤਿਤੋਕਾਸੋਵ ਠਾਨਂ, ਨ ਸਬ੍ਬਂ ਅਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਂ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਵਾਤਿ।

ਆਕਾਸਟ੍ਠਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਵੇਹਾਸਟ੍ਠਕਥਾ

੯੭. ਵੇਹਾਸਟ੍ਠੇ ਮਞ੍ਚਪੀਠਾਦੀਸੁ ਠਪਿਤਂ ਭਣ੍ਡਂ ਆਮਾਸਂ ਵਾ ਹੋਤੁ ਅਨਾਮਾਸਂ ਵਾ, ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਮਞ੍ਚਪੀਠੇਸੁ ਠਪਿਤਭਣ੍ਡੇਸੁ ਪਨੇਤ੍ਥ ਥਲਟ੍ਠੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਯਂ ਪਨ ਵਿਸੇਸੋ – ਸਚੇ ਖਲਿਯਾ ਬਦ੍ਧਸਾਟਕੋ ਮਞ੍ਚੇ ਵਾ ਪੀਠੇ ਵਾ ਪਤ੍ਥਟੋ ਮਜ੍ਝੇਨ ਮਞ੍ਚਤਲਂ ਨ ਫੁਸਤਿ, ਮਞ੍ਚਪਾਦੇਵ ਫੁਸਤਿ, ਤੇਸਂ ਵਸੇਨ ਠਾਨਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਪਾਦਾਨਂ ਉਪਰਿ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਮੇਵ ਹਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤਮਤ੍ਤੇਨ ਤਤ੍ਥ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਹੋਤਿ। ਸਹ ਮਞ੍ਚਪੀਠੇਹਿ ਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਮਞ੍ਚਪੀਠਪਾਦਾਨਂ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋਕਾਸਵਸੇਨ ਠਾਨਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਚੀਵਰਵਂਸੇ ਵਾਤਿ ਚੀਵਰਠਪਨਤ੍ਥਾਯ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤੇ ਵਂਸੇ ਵਾ ਕਟ੍ਟਦਣ੍ਡਕੇ ਵਾ। ਤਤ੍ਥ ਸਂਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਾਰਤੋ ਅਨ੍ਤਂ ਓਰਤੋ ਭੋਗਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਚੀਵਰਸ੍ਸ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋਕਾਸੇਨ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸੋਵ ਠਾਨਂ, ਨ ਸਬ੍ਬੋ ਚੀਵਰਵਂਸੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਤਂ ਭੋਗੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਕਡ੍ਢਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਤੋ ਵਂਸੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋਕਾਸਂ ਓਰਤੋ ਚੀਵਰੇਨ ਵਂਸਸ੍ਸ ਫੁਟ੍ਠਪ੍ਪਦੇਸਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਦ੍ਵਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤਾਕਡ੍ਢਨੇਨੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਅਨ੍ਤੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਕਡ੍ਢਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਤਤ੍ਥੇਵ ਪਨ ਚੀਵਰਵਂਸੇ ਵਾਮਤੋ ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਤੋ ਵਾ ਸਾਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾਮਨ੍ਤੇਨ ਦਕ੍ਖਿਣਨ੍ਤਟ੍ਠਾਨਂ ਦਕ੍ਖਿਣਨ੍ਤੇਨ ਵਾ ਵਾਮਨ੍ਤਟ੍ਠਾਨਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਦਸਦ੍ਵਾਦਸਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤਸਾਰਣੇਨੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਉਦ੍ਧਂ ਉਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤੁਕ੍ਖਿਪਨੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਚੀਵਰਵਂਸਂ ਫੁਸਨ੍ਤਂ ਵਾ ਅਫੁਸਨ੍ਤਂ ਵਾ ਰਜ੍ਜੁਕੇਨ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਚੀਵਰਂ ਮੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਮੁਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤਮੇਵ ਹਿ ਤਂ ''ਠਾਨਾ ਚੁਤ''ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਖਜਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਵਂਸੇ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਂ ਨਿਬ੍ਬੇਠੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਨਿਬ੍ਬੇਠਿਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਵਲਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤੇ ਵਲਯਂ ਛਿਨ੍ਦਤਿ ਵਾ ਮੋਚੇਤਿ ਵਾ ਏਕਂ ਵਾ ਵਂਸਕੋਟਿਂ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਨੀਹਰਤਿ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ । ਛਿਨ੍ਨਮਤ੍ਤੇ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਨੀਹਟਮਤ੍ਤੇ ਚ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਤਥਾ ਅਕਤ੍ਵਾਵ ਚੀਵਰਵਂਸੇ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਸਾਰੇਤਿ, ਰਕ੍ਖਤਿ ਤਾਵ। ਵਲਯਸ੍ਸ ਹਿ ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਚੀਵਰਵਂਸੋ ਠਾਨਂ। ਕਸ੍ਮਾ? ਤਤ੍ਥ ਸਂਸਰਣਧਮ੍ਮਤਾਯ। ਯਦਾ ਪਨ ਨਂ ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸਗਤਂ ਕਰੋਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਸ੍ਸ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋਕਾਸੇਨ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸੋਵ ਠਾਨਂ। ਤਤ੍ਥ ਸਂਹਰਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਯਂ ਪਨ ਏਕੇਨਨ੍ਤੇਨ ਭੂਮਿਂ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਚੀਵਰਵਂਸੇ ਚ ਭੂਮਿਯਞ੍ਚ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋਕਾਸਵਸੇਨ ਦ੍ਵੇ ਠਾਨਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ਭੂਮਿਯਂ ਏਕੇਨਨ੍ਤੇਨ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੇ ਅਬਦ੍ਧਸਾਟਕੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਚੀਵਰਰਜ੍ਜੁਯਾਪਿ ਅਯਮੇਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਅਙ੍ਕੁਸਕੇ ਲਗ੍ਗੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਭਣ੍ਡਂ ਪਨ ਭੇਸਜ੍ਜਘਟੋ ਵਾ ਭੇਸਜ੍ਜਤ੍ਥਵਿਕਾ ਵਾ ਸਚੇ ਭਿਤ੍ਤਿਂ ਵਾ ਭੂਮਿਂ ਵਾ ਅਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਂ ਲਗ੍ਗਨਕਂ ਘਂਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨੀਹਰਤੋ ਅਙ੍ਕੁਸਕੋਟਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਲਗ੍ਗਨਕਂ ਬਦ੍ਧਂ ਹੋਤਿ, ਬੁਨ੍ਦੇਨ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸਗਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਙ੍ਕੁਸਕੋਟਿਤੋ ਅਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਭਿਤ੍ਤਿਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਪਠਮਂ ਅਙ੍ਕੁਸਕੋਟਿਤੋ ਨੀਹਰਤਿ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਪਚ੍ਛਾ ਭਿਤ੍ਤਿਂ ਮੋਚੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਪਠਮਂ ਭਿਤ੍ਤਿਂ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਅਙ੍ਕੁਸਤੋ ਨੀਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਸਚੇ ਪਨ ਭਾਰਿਯਂ ਭਣ੍ਡਂ ਨੀਹਰਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਸਯਂ ਭਿਤ੍ਤਿਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਙ੍ਕੁਸਤੋ ਨੀਹਰਤਿ, ਪੁਨ ਭਿਤ੍ਤਿਂ ਅਮੋਚੇਤ੍ਵਾਪਿ ਅਙ੍ਕੁਸਤੋ ਨੀਹਟਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਟ੍ਠਾਨਞ੍ਹਿ ਠਾਨਂ ਨ ਹੋਤਿ। ਭੂਮਿਂ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਸ੍ਸ ਪਨ ਦ੍ਵੇ ਏਵ ਠਾਨਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤੋਯੇਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ । ਯਂ ਪਨ ਸਿਕ੍ਕਾਯ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਲਗ੍ਗਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਸਿਕ੍ਕਾਤੋ ਨੀਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਸਹ ਸਿਕ੍ਕਾਯ ਅਙ੍ਕੁਸਤੋ ਨੀਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਭਿਤ੍ਤਿਭੂਮਿਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਵਸੇਨ ਚੇਤ੍ਥ ਠਾਨਭੇਦੋਪਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਭਿਤ੍ਤਿਖੀਲੋਤਿ ਉਜੁਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਭਿਤ੍ਤਿਯਂ ਆਕੋਟਿਤੋ ਵਾ ਤਤ੍ਥਜਾਤਕੋ ਏਵ ਵਾ; ਨਾਗਦਨ੍ਤੋ ਪਨ ਵਙ੍ਕੋ ਆਕੋਟਿਤੋ ਏਵ। ਤੇਸੁ ਲਗ੍ਗੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਂ ਅਙ੍ਕੁਸਕੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਤਬ੍ਬਂ। ਦ੍ਵੀਸੁ ਤੀਸੁ ਪਨ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਠਿਤੇਸੁ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਂ ਕੁਨ੍ਤਂ ਵਾ ਭਿਨ੍ਦਿਵਾਲਂ ਵਾ ਅਗ੍ਗੇ ਵਾ ਬੁਨ੍ਦੇ ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਕਡ੍ਢਤਿ, ਏਕਮੇਕਸ੍ਸ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਮਤ੍ਤੇ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਮਤ੍ਤਮੇਵ ਹਿ ਤੇਸਂ ਠਾਨਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਸਬ੍ਬੇ ਖੀਲਾ ਵਾ ਨਾਗਦਨ੍ਤਾ ਵਾ। ਭਿਤ੍ਤਿਅਭਿਮੁਖੋ ਠਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਕਡ੍ਢਤਿ, ਓਰਿਮਨ੍ਤੇਨ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਂ ਪਾਰਿਮਨ੍ਤੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਪਰਤੋ ਪੇਲ੍ਲੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਜੁਕਂ ਉਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਆਕਾਸਗਤਂ ਕਰੋਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਭਿਤ੍ਤਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਠਪਿਤਂ ਭਿਤ੍ਤਿਂ ਘਂਸਨ੍ਤੋ ਆਕਡ੍ਢਤਿ, ਅਗ੍ਗੇਨ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਂ ਬੁਨ੍ਦਂ, ਬੁਨ੍ਦੇਨ ਵਾ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਂ ਅਗ੍ਗਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਂ । ਭਿਤ੍ਤਿਅਭਿਮੁਖੋ ਠਤ੍ਵਾ ਆਕਡ੍ਢਨ੍ਤੋ ਏਕੇਨਨ੍ਤੇਨ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਂ ਅਪਰਨ੍ਤਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਉਜੁਕਂ ਉਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਂ ਆਕਾਸਗਤਂ ਕਰੋਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ।

ਰੁਕ੍ਖੇ ਵਾ ਲਗ੍ਗਿਤਨ੍ਤਿ ਤਾਲਰੁਕ੍ਖਾਦੀਸੁ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਲਗ੍ਗਿਤੇ ਅਙ੍ਕੁਸਕਾਦੀਸੁ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥਜਾਤਕਂ ਪਨ ਤਾਲਪਿਣ੍ਡਿਂ ਚਾਲੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਯਸ੍ਮਿਂ ਫਲੇ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁ ਪੂਰਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਬਨ੍ਧਨਾ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਪਿਣ੍ਡਿਂ ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਅਗ੍ਗੇਨ ਪਣ੍ਣਨ੍ਤਰਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਾ ਦ੍ਵੇ ਠਾਨਾਨਿ ਲਭਤਿ – ਠਪਿਤਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਵਣ੍ਟਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ; ਤਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਯੋ ਪਨ ''ਛਿਨ੍ਨਮਤ੍ਤਾ ਪਤਮਾਨਾ ਸਦ੍ਦਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਭਯੇਨ ਸਯਂ ਅਗ੍ਗੇਨ ਪਣ੍ਣਨ੍ਤਰਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਛਿਨ੍ਨਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ । ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਟ੍ਠਾਨਞ੍ਹਿ ਠਾਨਂ ਨ ਹੋਤਿ। ਏਤੇਨ ਉਪਾਯੇਨ ਸਬ੍ਬਰੁਕ੍ਖਾਨਂ ਪੁਪ੍ਫਫਲੇਸੁ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਪਤ੍ਤਾਧਾਰਕੇਪੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਰੁਕ੍ਖਾਧਾਰਕੋ ਵਾ ਹੋਤੁ ਵਲਯਾਧਾਰਕੋ ਵਾ ਦਣ੍ਡਾਧਾਰਕੋ ਵਾ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਪਤ੍ਤਟ੍ਠਪਨਕਂ ਪਚ੍ਛਿਕਾਪਿ ਹੋਤੁ ਪਤ੍ਤਾਧਾਰਕੋ ਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਠਪਿਤਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੇਨ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸੋ ਏਵ ਠਾਨਂ। ਤਤ੍ਥ ਰੁਕ੍ਖਾਧਾਰਕੇ ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਠਾਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਠਿਤਂ ਪਤ੍ਤਂ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚਤੂਸੁ ਦਿਸਾਸੁ ਯਤੋ ਕੁਤੋਚਿ ਕਡ੍ਢਨ੍ਤੋ ਏਕੇਨਨ੍ਤੇਨ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਂ ਅਪਰਨ੍ਤਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਉਦ੍ਧਂ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਂ ਉਕ੍ਖਿਪਤੋ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸਹਾਧਾਰਕੇਨ ਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋਤਿ।

ਵੇਹਾਸਟ੍ਠਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਉਦਕਟ੍ਠਕਥਾ

੯੮. ਉਦਕਟ੍ਠੇ – **ਉਦਕੇ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਰਾਜਭਯਾਦਿਭੀਤੇਹਿ ਉਦਕੇਨ ਅਵਿਨਸ੍ਸਨਧਮ੍ਮੇਸੁ ਤਮ੍ਬਲੋਹਭਾਜਨਾਦੀਸੁ ਸੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੋਕ੍ਖਰਣੀਆਦੀਸੁ ਅਸਨ੍ਦਨਕੇ ਉਦਕੇ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਸ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋਕਾਸੋਯੇਵ ਠਾਨਂ, ਨ ਸਬ੍ਬਂ ਉਦਕਂ। **ਗਚ੍ਛਤਿ ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਗਮ੍ਭੀਰੇ ਉਦਕੇ ਪਦਸਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਦਵਾਰੇ ਪਦਵਾਰੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਗਮ੍ਭੀਰੇ ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਵਾ ਪਾਦੇਹਿ ਵਾ ਪਯੋਗਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਵਾਰੇਹਿ ਵਾ ਪਦਵਾਰੇਹਿ ਵਾ ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਏਸੇਵ ਨਯੋ ਕੁਮ੍ਭਿਗਹਣਤ੍ਥਂ ਨਿਮੁਜ੍ਜਨੁਮ੍ਮੁਜ੍ਜਨੇਸੁ। ਸਚੇ ਪਨ ਅਨ੍ਤਰਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਉਦਕਸਪ੍ਪਂ ਵਾ ਵਾਲ਼ਮਚ੍ਛਂ ਵਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭੀਤੋ ਪਲਾਯਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਆਮਸਨਾਦੀਸੁ ਭੂਮਿਗਤਾਯ ਕੁਮ੍ਭਿਯਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ । ਅਯਂ ਪਨ ਵਿਸੇਸੋ – ਤਤ੍ਥ ਭੂਮਿਂ ਖਣਿਤ੍ਵਾ ਕਡ੍ਢਤਿ, ਇਧ ਕਦ੍ਦਮੇ ਓਸਾਰੇਤਿ। ਏਵਂ ਛਹਾਕਾਰੇਹਿ ਠਾਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਹੋਤਿ।

ਉਪ੍ਪਲਾਦੀਸੁ ਯਸ੍ਮਿਂ ਪੁਪ੍ਫੇ ਵਤ੍ਥੁਂ ਪੂਰੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਛਿਨ੍ਨਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਉਪ੍ਪਲਜਾਤਿਕਾਨਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਯਾਵ ਏਕਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਪਸ੍ਸੇ ਵਾਕੋ ਨ ਛਿਜ੍ਜਤਿ, ਤਾਵ ਰਕ੍ਖਤਿ। ਪਦੁਮਜਾਤਿਕਾਨਂ ਪਨ ਦਣ੍ਡੇ ਛਿਨ੍ਨੇ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਸੁਤ੍ਤਂ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਨ ਰਕ੍ਖਤਿ। ਸਾਮਿਕੇਹਿ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਾਨਿ ਉਪ੍ਪਲਾਦੀਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਯਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਪੂਰੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਉਦ੍ਧਟੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਹਤ੍ਥਕਬਦ੍ਧਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਯਸ੍ਮਿਂ ਹਤ੍ਥਕੇ ਵਤ੍ਥੁ ਪੂਰਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਉਦ੍ਧਟੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਭਾਰਬਦ੍ਧਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਭਾਰਂ ਛਨ੍ਨਂ ਆਕਾਰਾਨਂ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਆਕਾਰੇਨ ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭੂਮਟ੍ਠਕੁਮ੍ਭਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਦੀਘਨਾਲ਼ਾਨਿ ਉਪ੍ਪਲਾਦੀਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਪੁਪ੍ਫੇਸੁ ਵਾ ਨਾਲ਼ੇਸੁ ਵਾ ਵੇਣਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਦਕਪਿਟ੍ਠੇ

ਰਜ੍ਜੁਕੇਸੁ ਤਿਣਾਨਿ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਠਪੇਨ੍ਤਿ ਵਾ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤਿ ਵਾ, ਤੇਸਂ ਦੀਘਤੋ ਪੁਪ੍ਫਗ੍ਗੇਨ ਚ ਨਾਲ਼ਨ੍ਤੇਨ ਚ ਤਿਰਿਯਂ ਪਰਿਯਨ੍ਤੇਹਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋਕਾਸੇਨ ਉਦ੍ਧਂ ਉਪਰਿ ਠਿਤਸ੍ਸ ਪਿਟ੍ਠਿਯਾਤਿ ਛਹਾਕਾਰੇਹਿ ਠਾਨਾ ਚਾਵਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਯੋਪਿ ਉਦਕਪਿਟ੍ਠਿਯਂ ਠਪਿਤਪੁਪ੍ਫਕਲਾਪਂ ਉਦਕਂ ਚਾਲੇਤ੍ਵਾ ਵੀਚਿਂ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਯਥਾਠਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਚਾਵੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਅਥ ਪਨ ਪਰਿਕਪ੍ਪੇਤਿ ''ਏਤ੍ਥ ਗਤਂ ਗਹੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ, ਰਕ੍ਖਤਿ ਤਾਵ; ਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਪਨ ਉਦ੍ਧਰਤੋ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਉਦਕਤੋ ਅਚ੍ਚੁਗ੍ਗਤਸ੍ਸ ਪੁਪ੍ਫਸ੍ਸ ਸਕਲਮੁਦਕਂ ਠਾਨਂ, ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਟੇਤ੍ਵਾ ਉਜੁਕਂ ਉਦ੍ਧਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਾਲ਼ਨ੍ਤੇ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਂ ਉਦਕਤੋ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਪੁਪ੍ਫੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਪਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਆਕਡ੍ਢਨ੍ਤੋ ਉਪ੍ਪਾਟੇਤਿ, ਨ ਉਦਕਂ ਠਾਨਂ, ਉਪ੍ਪਾਟਿਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਕਲਾਪਬਦ੍ਧਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਉਦਕਟ੍ਠਾਨੇ ਵਾ ਰੁਕ੍ਖੇ ਵਾ ਗਚ੍ਛੇ ਵਾ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਬਨ੍ਧਨਂ ਅਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਬਨ੍ਧਨੇ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਪਠਮਂ ਬਨ੍ਧਨਂ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਹਰਤਿ, ਏਤ੍ਥ ਛਹਾਕਾਰੇਹਿ ਠਾਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋਤਿ ਇਦਂ ਉਭਯਂ **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਾ**ਦੀਸੁ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪਦੁਮਿਨਿਯਂ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਸਹ ਪਦੁਮਿਨਿਯਾ ਗਣ੍ਹਿਤੁਕਾਮਸ੍ਸ ਪੁਪ੍ਫਨਾਲ਼ੇਹਿ ਚ ਪਤ੍ਤਨਾਲ਼ੇਹਿ ਚ ਫੁਟ੍ਠਉਦਕਵਸੇਨ ਉਦ੍ਧਞ੍ਚੇਵ ਤਿਰਿਯਞ੍ਚ ਠਾਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਂ ਪਨਸ੍ਸ ਪਦੁਮਿਨਿਂ ਅਨੁਪ੍ਪਾਟੇਤ੍ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਵਾ ਪਤ੍ਤਾਨਿ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਭਿਮੁਖਂ ਆਕਡ੍ਢਨ੍ਤਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਉਪ੍ਪਾਟਿਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ।

ਪੁਪ੍ਫਪਤ੍ਤਨਾਲ਼ੇ ਠਾਨਤੋ ਅਚਾਵੇਤ੍ਵਾਪਿ ਪਠਮਂ ਪਦੁਮਿਨਿਂ ਉਪ੍ਪਾਟੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਪਚ੍ਛਾ ਪੁਪ੍ਫਪਤ੍ਤਨਾਲ਼ੇਸੁ ਠਾਨਾ ਚਾਵਿਤੇਸੁ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਉਪ੍ਪਾਟਿਤਾਯ ਪਦੁਮਿਨਿਯਾ ਪੁਪ੍ਫਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਪਨ ਭਣ੍ਡਂ ਅਗ੍ਘਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਬਹਿ ਠਪਿਤੇ ਰਾਸਿਕਤਕਲਾਪਬਦ੍ਧਭਾਰਬਦ੍ਧਪੁਪ੍ਫੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਭਿਸਂ ਵਾ ਮੁਲ਼ਾਲਂ ਵਾ ਯੇਨ ਵਤ੍ਥੁ ਪੂਰਤਿ, ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਟੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਕਦ੍ਦਮੇ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਵਸੇਨ ਚੇਤ੍ਥ ਠਾਨਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਾਨਿ ਉਪ੍ਪਾਟੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸੁਖੁਮਮ੍ਪਿ ਮੂਲਂ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ, ਰਕ੍ਖਤਿ ਤਾਵ। ਭਿਸਪਬ੍ਬੇ ਜਾਤਂ ਪਤ੍ਤਂ ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਂ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਰਕ੍ਖਤੀਤਿ **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯ**ਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਭਿਸਗਣ੍ਠਿਮ੍ਹਿ ਪਨ ਕਣ੍ਟਕੋ ਹੋਤਿ ਯੋਬ੍ਬਨਪ੍ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਮੁਖਪਿਲ਼ਕਾ ਵਿਯ, ਅਯਂ ਅਦੀਘਤ੍ਤਾ ਨ ਰਕ੍ਖਤਿ। ਸੇਸਂ ਉਪ੍ਪਲਾਦੀਸੁ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ।

ਮਚ੍ਛਕਚ੍ਛਪਾਨਂ ਸਸ੍ਸਾਮਿਕਾਨਂ ਵਾਪਿਆਦੀਸੁ ਸਕਲਮੁਦਕਂ ਠਾਨਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਯੋ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨਟ੍ਠਾਨੇ ਸਸ੍ਸਾਮਿਕਂ ਮਚ੍ਛਂ ਬਲ਼ਿਸੇਨ ਵਾ ਜਾਲੇਨ ਵਾ ਕੁਮਨੇਨ ਵਾ ਹਤ੍ਥੇਨ ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਯੇਨ ਮਚ੍ਛੇਨ ਵਤ੍ਥੁ ਪੂਰਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਉਦਕਤੋ ਉਦ੍ਧਟਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਕੋਚਿ ਮਚ੍ਛੋ ਗਯ੍ਹਮਾਨੋ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਧਾਵਤਿ, ਆਕਾਸਂ ਵਾ ਉਪ੍ਪਤਤਿ, ਤੀਰੇ ਵਾ ਪਤਤਿ, ਆਕਾਸੇ ਵਾ ਠਿਤਂ ਤੀਰੇ ਵਾ ਪਤਿਤਂ ਗਣ੍ਹਤੋਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। ਕਚ੍ਛਪਮ੍ਪਿ ਬਹਿ ਗੋਚਰਤ੍ਥਂ ਗਤਂ ਗਣ੍ਹਤੋ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਉਦਕਟ੍ਠਂ ਪਨ ਉਦਕਾ ਮੋਚਯਤੋ ਪਾਰਾਜਿਕਂ।

ਤੇਸੁ ਤੇਸੁ ਪਨ ਜਨਪਦੇਸੁ ਸਬ੍ਬਸਾਧਾਰਣਸ੍ਸ ਮਹਾਤਲ਼ਾਕਸ੍ਸ ਨਿਦ੍ਧਮਨਤੁਮ੍ਬਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਬ੍ਬਸਾਧਾਰਣਮੇਵ ਕੁਨ੍ਨਦੀਸਦਿਸਂ ਉਦਕਵਾਹਕਂ ਖਣਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਖੁਦ੍ਦਕਮਾਤਿਕਾਯੋ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮਾਤਿਕਾਕੋਟਿਯਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਲ਼ਞ੍ਜਨਤ੍ਥਾਯ ਆਵਾਟੇ ਖਣਨ੍ਤਿ। ਤੇਸਂ ਪਨ ਯਦਾ ਉਦਕੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ, ਤਦਾ ਆਵਾਟੇ ਖੁਦ੍ਦਕਮਾਤਿਕਾਯੋ ਉਦਕਵਾਹਕਞ੍ਚ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਧਮਨਤੁਮ੍ਬਂ ਉਗ੍ਘਾਟੇਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਉਦਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਚ੍ਛਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਆਵਾਟੇ ਪਤ੍ਵਾ ਵਸਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਤਲ਼ਾਕੇ ਚ ਉਦਕਵਾਹਕੇਸੁ ਚ ਮਚ੍ਛੇ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇ ਨ ਵਾਰੇਨ੍ਤਿ। ਖੁਦ੍ਦਕਾਸੁ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਾਤਿਕਾਸੁ ਉਦਕਆਵਾਟੇਸੁ ਚ ਪਵਿਟ੍ਠਮਚ੍ਛੇ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਨ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਵਾਰੇਨ੍ਤਿ; ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਤਲ਼ਾਕੇ ਵਾ ਨਿਦ੍ਧਮਨਤੁਮ੍ਬੇ ਵਾ ਉਦਕਵਾਹਕੇ ਵਾ ਮਚ੍ਛੇ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਅਵਹਾਰੇਨ ਸੋ ਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਖੁਦ੍ਦਕਮਾਤਿਕਾਸੁ ਪਨ ਆਵਾਟੇਸੁ ਵਾ ਪਵਿਟ੍ਠਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਗਹਿਤਸ੍ਸ ਅਗ੍ਘਵਸੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇ ਤਤੋ ਗਯ੍ਹਮਾਨੋ ਮਚ੍ਛੋ ਆਕਾਸੇ ਵਾ ਉਪ੍ਪਤਤਿ, ਤੀਰੇ ਵਾ ਪਤਤਿ, ਤਂ ਆਕਾਸਟ੍ਠਂ ਵਾ ਤੀਰਟ੍ਠਂ ਵਾ ਉਦਕਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਤੋ ਅਵਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਯਸ੍ਮਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਗ੍ਗਹਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤਸ੍ਸੇਵ ਤੇ ਸਾਮਿਕਾ। ਏਵਰੂਪਾ ਹਿ ਤਤ੍ਥ ਕਤਿਕਾ। ਕਚ੍ਛਪੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਸਚੇ ਪਨ ਮਚ੍ਛੋ ਗਯ੍ਹਮਾਨੋ ਆਵਾਟਤੋ ਖੁਦ੍ਦਕਮਾਤਿਕਂ ਆਰੁਹਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਨਂ ਗਣ੍ਹਤੋਪਿ ਅਵਹਾਰੋਯੇਵ। ਖੁਦ੍ਦਕਮਾਤਿਕਾਤੋ ਪਨ ਉਦਕਵਾਹਕਂ, ਤਤੋ ਚ ਤਲਾਕਂ ਆਰੂਲ੍ਹਂ ਗਣ੍ਹਤੋ ਅਵਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਯੋ ਆਵਾਟਤੋ ਭਤ੍ਤਸਿਤ੍ਥੇਹਿ ਪਲੋਭੇਤ੍ਵਾ ਮਾਤਿਕਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਅਵਹਾਰੋਵ। ਤਤੋ ਪਨ ਪਲੋਭੇਤ੍ਵਾ ਉਦਕਵਾਹਕਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਵਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ਕੁਤੋਚਿਦੇਵ ਸਬ੍ਬਸਾਧਾਰਣਟ੍ਠਾਨਤੋ ਮਚ੍ਛੇ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਵਤ੍ਥੁਭਾਗੇ ਉਦਕਾਵਾਟੇ ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪੋਸੇਤ੍ਵਾ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਦ੍ਵੇ ਤੀਣਿ ਉਤ੍ਤਰਿਭਙ੍ਗਤ੍ਥਾਯ ਮਾਰੇਨ੍ਤਿ। ਏਵਰੂਪਂ ਮਚ੍ਛਂ ਉਦਕੇ ਵਾ ਆਕਾਸੇ ਵਾ ਤੀਰੇ ਵਾ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਠਿਤਂ ਗਣ੍ਹਤੋ ਅਵਹਾਰੋ ਏਵ। ਕਚ੍ਛਪੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਨਿਦਾਘਕਾਲੇ ਪਨ ਨਦਿਯਾ ਸੋਤੇ ਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇ ਕਤ੍ਥਚਿ ਨਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇ ਉਦਕਂ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਮਚ੍ਛਾਨਂ ਵਿਨਾਸਾਯ ਮਦਨਫਲਵਸਾਦੀਨਿ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਮਚ੍ਛਾ ਤਾਨਿ ਖਾਦਨ੍ਤਾ ਮਰਿਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਾਨਾ ਉਦਕੇ ਪ੍ਲਵਨ੍ਤਾ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਯੋ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਯਾਵ ਸਾਮਿਕਾ ਨਾਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤਾਵਿਮੇ ਮਚ੍ਛੇ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਅਗ੍ਘਵਸੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਪਂਸੁਕੂਲਸਞ੍ਞਾਯ ਗਣ੍ਹਤੋ ਅਵਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਆਹਰਾਪੇਨ੍ਤੇ ਪਨ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ। ਮਚ੍ਛਵਿਸਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਤਮਨੁਸ੍ਸਾ ਭਾਜਨਾਨਿ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਯਾਵ ''ਪੁਨਪਿ ਆਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਸਾਲਯਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਤੇ ਸਸ੍ਸਾਮਿਕਮਚ੍ਛਾਵ। ਯਦਾ ਪਨ ਤੇ ''ਅਲਂ ਅਮ੍ਹਾਕ''ਨ੍ਤਿ ਨਿਰਾਲਯਾ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਪਂਸੁਕੂਲਸਞ੍ਞਿਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਯਥਾ ਚ ਮਚ੍ਛਕਚ੍ਛਪੇਸੁ, ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਾਯਪਿ ਓਦਕਜਾਤਿਯਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ।

ਉਦਕਟ੍ਠਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਾਵਟ੍ਠਕਥਾ

੯੯. ਨਾਵਟ੍ਠੇ – ਪਠਮਂ ਤਾਵ ਨਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ "**ਨਾਵਾ ਨਾਮ ਯਾਯ ਤਰਤੀ**"ਤਿ ਆਹ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਧ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਰਜਨਦੋਣਿਕਾਪਿ ਵੇਣੁਕਲਾਪਕੋਪਿ "**ਨਾਵਾ**"ਤ੍ਵੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੀਮਾਸਮ੍ਮਨ੍ਨਨੇ ਪਨ ਧੁਵਨਾਵਾ ਅਨ੍ਤੋ ਖਣਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਫਲਕੇਹਿ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਕਤਾ ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿਮੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਤਿਣ੍ਣਂ ਵਾਹਨਿਕਾ ਏਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਇਧ ਪਨ ਏਕਸ੍ਸਪਿ ਵਾਹਨਿਕਾ ''ਨਾਵਾ'' ਤ੍ਵੇਵ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਨਾਵਾਯ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਬਦ੍ਧਂ ਵਾ ਅਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਬਦ੍ਧਂ ਵਾ; ਤਸ੍ਸ ਅਵਹਾਰਲਕ੍ਖਣਂ ਥਲਟ੍ਠੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਨਾਵਂ ਅਵਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿਆਦਿਮ੍ਹਿ ਚ ਦੁਤਿਯਪਰਿਯੇਸਨਗਮਨਆਮਸਨਫਨ੍ਦਾਪਨਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯਾਨੇਵ। **ਬਨ੍ਧਨਂ ਮੋਚੇਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਯਾ ਬਨ੍ਧਨੇ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਠਾਨਾ ਨ ਚਵਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਬਨ੍ਧਨਂ ਯਾਵ ਨ ਮੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਾਵ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਮੁਤ੍ਤੇ ਪਨ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਮ੍ਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਮ੍ਪਿ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਪਰਤੋ ਆਵਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਸੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ਅਯਂ ਤਾਵ ਪਾਲ਼ਿਵਣ੍ਣਨਾ।

ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ **ਪਾਲ਼ਿਮੁਤ੍ਤਕਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ** – ਚਣ੍ਡਸੋਤੇ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਨਾਵਾਯ ਏਕਂ ਠਾਨਂ ਬਨ੍ਧਨਮੇਵ , ਤਸ੍ਮਿਂ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਤਤ੍ਥ ਯੁਤ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਾ ਏਵ। ਵਿਪ੍ਪਨਟ੍ਠਾ ਨਾਵਾ ਪਨ ਯਂ ਯਂ ਉਦਕਪ੍ਪਦੇਸਂ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ, ਸ੍ਵਾਸ੍ਸਾ ਠਾਨਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਉਦ੍ਧਂ ਵਾ ਉਚ੍ਚਾਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਅਧੋ ਵਾ ਓਪਿਲਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਚਤੂਸੁ ਵਾ ਦਿਸਾਸੁ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਨਿਚ੍ਚਲੇ ਉਦਕੇ ਅਬਨ੍ਧਨਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਠਿਤਨਾਵਂ ਪੁਰਤੋ ਵਾ ਪਚ੍ਛਤੋ ਵਾ ਵਾਮਦਕ੍ਖਿਣਪਸ੍ਸਤੋ ਵਾ ਕਡ੍ਢਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕੇਨਨ੍ਤੇਨ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਂ ਅਪਰੇਨ ਉਦਕੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਨ੍ਤੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਉਦ੍ਧਂ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਂ ਉਦਕਤੋ ਮੋਚਿਤੇ ਅਧੋ ਨਾਵਾਤਲੇਨ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਂ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਤੀਰੇ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਨਿਚ੍ਚਲੇ ਉਦਕੇ ਠਪਿਤਨਾਵਾਯ ਬਨ੍ਧਨਞ੍ਚ ਠਿਤੋਕਾਸੋ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੇ ਠਾਨਾਨਿ। ਤਂ ਪਠਮਂ ਬਨ੍ਧਨਾ ਮੋਚੇਤਿ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਪਚ੍ਛਾ ਛਨ੍ਨਂ ਆਕਾਰਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਪਠਮਂ ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਬਨ੍ਧਨਮੋਚਨੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਥਲੇ ਉਸ੍ਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਨਾਵਾਯ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸੋਵ ਠਾਨਂ। ਤਸ੍ਸਾ ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਠਾਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਨਿਕ੍ਕੁਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਨਾਵਾਯ ਪਨ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਾ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸੋਵ ਠਾਨਂ, ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਠਾਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਞਤ੍ਵਾ ਯਤੋ ਕੁਤੋਚਿ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਂ ਉਦ੍ਧਞ੍ਚ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਥਲੇ ਪਨ ਉਸ੍ਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਦਾਰੁਘਟਿਕਾਨਂ ਉਪਰਿ ਠਪਿਤਨਾਵਾਯ ਦਾਰੁਘਟਿਕਾਨਂ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸੋਯੇਵ ਠਾਨਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਥ ਮਞ੍ਚਪਾਦਮਤ੍ਥਕੇਸੁਯੇਵ ਪਤ੍ਥਟਬਦ੍ਧਸਾਟਕੇ ਨਾਗਦਨ੍ਤੇਸੁ ਠਪਿਤਭਿਨ੍ਦਿਵਾਲੇ ਚ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਯੋਤ੍ਤਬਦ੍ਧਾਯ ਪਨ ਨਾਵਾਯ ਸਟ੍ਠਿਸਤ੍ਤਿਬ੍ਯਾਮਪ੍ਪਮਾਣਂ ਯੋਤ੍ਤਂ ਅਮੋਚੇਤ੍ਵਾਵ ਆਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ

ਪਥਵਿਲਗ੍ਗਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਹ ਯੋਤ੍ਤੇਨ ਥਲੇ ਠਪਿਤਾਯ ਨਾਵਾਯ ਨ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਮਤ੍ਤਮੇਵ ਠਾਨਂ। ਅਥ ਖੋ ਯੋਤ੍ਤਕੋਟਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਨਾਵਾਯ ਪਥਵਿਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋਕਾਸਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮਨ੍ਤੋ ਤਾਵ ਦੀਘਤੋ, ਤਿਰਿਯਂ ਪਨ ਨਾਵਾਯ ਚ ਯੋਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਪਥਵਿਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਪਰਿਯਨ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣਂ ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਂ ਦੀਘਤੋ ਵਾ ਤਿਰਿਯਤੋ ਵਾ ਕਡ੍ਢਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕੇਨਨ੍ਤੇਨ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਂ ਅਪਰੇਨ ਪਥਵਿਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਨ੍ਤੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਤ੍ਤੇ, ਉਦ੍ਧਂ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਂ ਸਹ ਯੋਤ੍ਤੇਨ ਪਥਵਿਤੋ ਮੋਚਿਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਯੋ ਪਨ ਤਿਤ੍ਥੇ ਠਿਤਨਾਵਂ ਆਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੋ ਅਰਿਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਫਿਯੇਨ ਵਾ ਪਾਜੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਛਤ੍ਤਂ ਵਾ ਪਣਾਮੇਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰਂ ਵਾ ਪਾਦੇਹਿ ਅਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਲਙ੍ਕਾਰਸਦਿਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾਤਂ ਗਣ੍ਹਾਪੇਤਿ, ਬਲਵਾ ਚ ਵਾਤੋ ਆਗਮ੍ਮ ਨਾਵਂ ਹਰਤਿ, ਵਾਤੇਨੇਵ ਸਾ ਹਟਾ ਹੋਤਿ; ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ ਅਵਹਾਰੋ। ਪਯੋਗੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਸੋ ਪਨ ਠਾਨਾ ਚਾਵਨਪਯੋਗੋ ਨ ਹੋਤਿ। ਯਦਿ ਪਨ ਤਂ ਨਾਵਂ ਏਵਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿਂ ਪਕਤਿਗਮਨਂ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਦਿਸਾਭਾਗਂ ਨੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸਯਮੇਵ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਗਾਮਤਿਤ੍ਥਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਂ ਠਾਨਾ ਅਚਾਵੇਨ੍ਤੋਵ ਵਿਕ੍ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨੇਵ ਅਤ੍ਥਿ ਅਵਹਾਰੋ। ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ ਪਨ ਹੋਤੀਤਿ।

ਨਾਵਟ੍ਠਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਯਾਨਟ੍ਠਕਥਾ

੧੦੦. ਯਾਨਟ੍ਠੇ – ਯਾਨਂ ਤਾਵ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਯਾਨਂ ਨਾਮ ਵਯ੍ਹ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਉਪਰਿ ਮਣ੍ਡਪਸਦਿਸਂ ਪਦਰਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਸਬ੍ਬਪਲਿਗੁਣ੍ਠਿਮਂ ਵਾ ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਕਤਂ **ਵਯ੍ਹਂ**। ਉਭੋਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਾਦਿਮਯਾ ਗੋਪਾਨਸਿਯੋ ਦਤ੍ਵਾ ਗਰੁਲਪਕ੍ਖਕਨਯੇਨ ਕਤਾ **ਸਨ੍ਦਮਾਨਿਕਾ। ਰਥੋ ਚ ਸਕਟਞ੍ਚ** ਪਾਕਟਮੇਵ। ਤੇਸੁ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕਂ ਵਾ ਅਵਿਞ੍ਞਾਣਕਂ ਵਾ ਰਾਸਿਆਦਿਵਸੇਨ ਠਪਿਤਂ ਭਣ੍ਡਂ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਾਵਟ੍ਠੇ ਚ ਥਲਟ੍ਠੇ ਚ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਅਯਂ ਪਨ ਵਿਸੇਸੋ – ਯਾਨਟ੍ਠਂ ਤਣ੍ਡੁਲਾਦਿਭਣ੍ਡਂ ਪਿਟਕੇਨ ਗਣ੍ਹਤੋ ਪਿਟਕੇ ਅਨੁਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇਪਿ ਪਿਟਕਂ ਅਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤਣ੍ਡੁਲਾਦੀਨਂ ਏਕਾਬਦ੍ਧਭਾਵੇ ਵਿਕੋਪਿਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਥਲਟ੍ਠਾਦੀਸੁਪਿ ਅਯਂ ਨਯੋ ਲਬ੍ਭਤਿ। **ਯਾਨਂ ਅਵਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿਆਦਿਮ੍ਹਿ ਦੁਤਿਯਪਰਿਯੇਸਨਾਦੀਨਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯਾਨੇਵ। **ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਦੁਕਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਯਾਨਸ੍ਸ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਗੋਣਾਨਂ ਅਟ੍ਠ ਪਾਦਾ, ਦ੍ਵੇ ਚ ਚਕ੍ਕਾਨੀਤਿ ਦਸ ਠਾਨਾਨਿ। ਤਂ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਧੁਰੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਪਾਜਯਤੋ ਗੋਣਾਨਂ ਪਾਦੁਦ੍ਧਾਰੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਚਕ੍ਕਾਨਂ ਪਨ ਪਥਵਿਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਪ੍ਪਦੇਸਤੋ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਗੋਣਾ ''ਨਾਯਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਾਮਿਕੋ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਧੁਰਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਆਕਡ੍ਢਨ੍ਤਾ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ ਵਾ ਫਨ੍ਦਨ੍ਤਿ ਵਾ, ਰਕ੍ਖਤਿ ਤਾਵ। ਗੋਣੇ ਪੁਨ ਉਜੁਕਂ ਪਟਿਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਧੁਰਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਦਲ੍ਹਂ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਪਾਚਨੇਨ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪਾਜੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਤੇਸਂ ਪਾਦੁਦ੍ਧਾਰੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਚਕ੍ਕਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ।

ਸਚੇਪਿ ਸਕਦ੍ਦਮੇ ਮਗ੍ਗੇ ਏਕਂ ਚਕ੍ਕਂ ਕਦ੍ਦਮੇ ਲਗ੍ਗਂ ਹੋਤਿ, ਦੁਤਿਯਂ ਚਕ੍ਕਂ ਗੋਣਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤਾ ਪਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤਿ, ਏਕਸ੍ਸ ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਨ ਤਾਵ ਅਵਹਾਰੋ ਹੋਤਿ । ਗੋਣੇ ਪਨ ਪੁਨ ਉਜੁਕਂ ਪਟਿਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਾਜੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਠਿਤਚਕ੍ਕੇ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਂ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਚਤੁਯੁਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਪਨ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਠਾਨਾਨਿ, ਅਟ੍ਠਯੁਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਚਤੁਤ੍ਤਿਂਸਾਤਿ – ਏਤੇਨੁਪਾਯੇਨ ਯੁਤ੍ਤਯਾਨਸ੍ਸ ਠਾਨਭੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਯਂ ਪਨ ਅਯੁਤ੍ਤਕਂ ਧੁਰੇ ਏਕਾਯ ਪਚ੍ਛਤੋ ਚ ਦ੍ਵੀਹਿ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਿਨੀਹਿ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਂ, ਤਸ੍ਸ ਤਿਣ੍ਣਂ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਿਨੀਨਂ ਚਕ੍ਕਾਨਞ੍ਚ ਵਸੇਨ ਪਞ੍ਚ ਠਾਨਾਨਿ। ਸਚੇ ਧੁਰੇ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਿਨੀ ਹੇਟ੍ਠਾਭਾਗੇ ਕਪ੍ਪਕਤਾ ਹੋਤਿ, ਛ ਠਾਨਾਨਿ। ਪਚ੍ਛਤੋ ਪਨ ਅਨੁਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇਤ੍ਵਾ ਧੁਰੇ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਿਤਸ੍ਸੇਵ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਿਨੀਵਸੇਨ ਤੀਣਿ ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਵਾ ਠਾਨਾਨਿ। ਧੁਰੇਨ ਫਲਕਸ੍ਸ ਵਾ ਦਾਰੁਕਸ੍ਸ ਵਾ ਉਪਰਿ ਠਪਿਤਸ੍ਸ ਤੀਣਿ ਠਾਨਾਨਿ। ਤਥਾ ਪਥਵਿਯਂ ਠਪਿਤਸ੍ਸ। ਤਂ ਧੁਰਂਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਪੁਰਤੋ ਚ ਪਚ੍ਛਤੋ ਚ ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਚਕ੍ਕਾਨਂ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਚਕ੍ਕਾਨਿ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੀਹਿ ਅਕ੍ਖਸੀਸੇਹਿ ਦਾਰੂਨਂ ਉਪਰਿ ਠਪਿਤਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇ ਠਾਨਾਨਿ। ਤਂ ਕਡ੍ਢਨ੍ਤੋ ਵਾ ਉਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਵਾ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਭੂਮਿਯਂ ਠਪਿਤਸ੍ਸ ਧੁਰੇਨ ਚ ਚਤੂਹਿ ਚ ਅਕ੍ਖੁਦ੍ਧੀਹਿ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਵਸੇਨ ਪਞ੍ਚ ਠਾਨਾਨਿ। ਤਂ ਧੁਰੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਡ੍ਢਤੋ ਉਦ੍ਧੀਨਂ ਪਚ੍ਛਿਮਨ੍ਤੇਹਿ ਪੁਰਿਮਨ੍ਤੇ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਉਦ੍ਧੀਸੁ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਡ੍ਢਤੋ ਉਦ੍ਧੀਨਂ ਪੁਰਿਮਨ੍ਤੇਹਿ ਪਚ੍ਛਿਮਨ੍ਤੇ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਪਸ੍ਸੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਡ੍ਢਤੋ ਉਦ੍ਧੀਨਂਯੇਵ ਤਿਰਿਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਅਤਿਕ੍ਕਮੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਮਜ੍ਝੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਖਿਪਤੋ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਂ ਪਥਵਿਤੋ ਮੁਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਅਥ ਉਦ੍ਧਿਖਾਣੁਕਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਸਮਮੇਵ ਬਾਹਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝੇ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਅਕ੍ਖਸੀਸਾਨਿ ਪਵੇਸਿਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਹੇਟ੍ਠਿਮਤਲਸ੍ਸ ਸਮਨ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਂ ਪਥਵਿਂ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਚਤੂਸੁ ਦਿਸਾਸੁ ਉਦ੍ਧਞ੍ਚ ਫੁਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨਾਤਿਕ੍ਕਮਵਸੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਭੂਮਿਯਂ ਨਾਭਿਯਾ ਠਪਿਤਚਕ੍ਕਸ੍ਸ ਏਕਮੇਵ ਠਾਨਂ, ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ। ਨੇਮਿਪਸ੍ਸੇਨ ਚ ਨਾਭਿਯਾ ਚ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇ ਠਾਨਾਨਿ। ਨੇਮਿਯਾ ਉਟ੍ਠਿਤਭਾਗਂ ਪਾਦੇਨ ਅਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਯਂ ਫੁਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਰੇਸੁ ਵਾ ਨੇਮਿਯਾ ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਟ੍ਠਾਨਂ ਠਾਨਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਠਿਤੇਪਿ ਅਵਸੇਸਟ੍ਠਾਨੇ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ।

ਭਿਤ੍ਤਿਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਠਪਿਤਚਕ੍ਕਸ੍ਸਾਪਿ ਦ੍ਵੇ ਠਾਨਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ਪਠਮਂ ਭਿਤ੍ਤਿਤੋ ਮੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਪਚ੍ਛਾ ਪਥਵਿਤੋ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤੁਦ੍ਧਾਰੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਪਠਮਂ ਭੂਮਿਤੋ ਮੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਸਚੇ ਭਿਤ੍ਤਿਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਕੁਪ੍ਪਤਿ, ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਅਥ ਅਰੇਸੁ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਕਡ੍ਢਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਤ੍ਤਿਂ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋਕਾਸਸ੍ਸ ਉਪਰਿਮੋ ਅਨ੍ਤੋ ਹੇਟ੍ਠਿਮਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੇ ਯਾਨੇ ਯਾਨਸਾਮਿਕੋ ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਕਰਣੀਯੇਨ ਓਰੋਹਿਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਾ ਓਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਅਥਞ੍ਞੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਟਿਪਥਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਆਰਕ੍ਖਸੁਞ੍ਞਂ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ, ''ਯਾਨਂ ਅਵਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਰੋਹਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਯੋਗਂ ਵਿਨਾਯੇਵ ਗੋਣਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤਾ, ਅਵਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਸੇਸਂ ਨਾਵਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤਸਦਿਸਨ੍ਤਿ।

ਯਾਨਟ੍ਠਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਭਾਰਟ੍ਠਕਥਾ

੧੦੧. ਇਤੋ ਪਰਂ ਭਾਰੋਯੇਵ **ਭਾਰਟ੍ਠਂ**। ਸੋ ਸੀਸਭਾਰਾਦਿਵਸੇਨ ਚਤੁਧਾ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। ਤਤ੍ਥ ਸੀਸਭਾਰਾਦੀਸੁ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤ੍ਥਂ ਸੀਸਾਦੀਨਂ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ ਸੀਸਸ੍ਸ ਤਾਵ ਪੁਰਿਮਗਲੇ ਗਲਵਾਟਕੋ, ਪਿਟ੍ਠਿਗਲੇ ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਕੇਸਨ੍ਤੇ ਆਵਟ੍ਟੋ ਹੋਤਿ, ਗਲਸ੍ਸੇਵ ਉਭੋਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਕੇਸਾ ਓਰੁਯ੍ਹ ਜਾਯਨ੍ਤਿ, ਯੇ ਕਣ੍ਣਚੂਲ਼ਿਕਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਅਧੋਭਾਗੋ ਚਾਤਿ ਅਯਂ ਹੇਟ੍ਠਿਮਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ, ਤਤੋ ਉਪਰਿ ਸੀਸਂ। ਏਤ੍ਥਨ੍ਤਰੇ ਠਿਤਭਾਰੋ **ਸੀਸਭਾਰੋ** ਨਾਮ।

ਉਭੋਸੁ ਪਸ੍ਸੇਸੁ ਕਣ੍ਣਚੂਲ਼ਿਕਾਹਿ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹੇਟ੍ਠਾ, ਕਪ੍ਪਰੇਹਿ ਪਟ੍ਠਾਯ ਉਪਰਿ, ਪਿਟ੍ਠਿਗਲਾਵਤ੍ਤਤੋ ਚ ਗਲਵਾਟਕਤੋ ਚ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹੇਟ੍ਠਾ, ਪਿਟ੍ਠਿਵੇਮਜ੍ਝਾਵਤ੍ਤਤੋ ਚ ਉਰਪਰਿਚ੍ਛੇਦਮਜ੍ਝੇ ਹਦਯਆਵਾਟਤੋ ਚ ਪਟ੍ਠਾਯ ਉਪਰਿ ਖਨ੍ਧੋ। ਏਤ੍ਥਨ੍ਤਰੇ ਠਿਤਭਾਰੋ **ਖਨ੍ਧਭਾਰੋ** ਨਾਮ।

ਪਿਟ੍ਠਿਵੇਮਜ੍ਝਾਵਤ੍ਤਤੋ ਪਨ ਹਦਯਆਵਾਟਤੋ ਚ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹੇਟ੍ਠਾ ਯਾਵ ਪਾਦਨਖਸਿਖਾ, ਅਯਂ ਕਟਿਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ। ਏਤ੍ਥਨ੍ਤਰੇ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਸਰੀਰੇ ਠਿਤਭਾਰੋ **ਕਟਿਭਾਰੋ** ਨਾਮ।

ਕਪ੍ਪਰਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਨ ਹੇਟ੍ਠਾ ਯਾਵ ਹਤ੍ਥਨਖਸਿਖਾ, ਅਯਂ ਓਲਮ੍ਬਕਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ। ਏਤ੍ਥਨ੍ਤਰੇ ਠਿਤਭਾਰੋ **ਓਲਮ੍ਬਕੋ** ਨਾਮ।

ਇਦਾਨਿ **ਸੀਸੇ ਭਾਰ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਯਂ ਅਪੁਬ੍ਬਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ – ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ''ਇਦਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਤ੍ਥ ਯਾਹੀ''ਤਿ ਸਾਮਿਕੇਹਿ ਅਨਾਣਤ੍ਤੋ ਸਯਮੇਵ ''ਮਯ੍ਹਂ ਇਦਂ ਨਾਮ ਦੇਥ, ਅਹਂ ਵੋ ਭਣ੍ਡਂ ਵਹਾਮੀ''ਤਿ ਤੇਸਂ ਭਣ੍ਡਂ ਸੀਸੇਨ ਆਦਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਤਂ ਭਣ੍ਡਂ ਆਮਸਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਸੀਸਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਅਨਤਿਕ੍ਕਾਮੇਨ੍ਤੋਵ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਘਂਸਨ੍ਤੋ ਸਾਰੇਤਿਪਿ ਪਚ੍ਚਾਸਾਰੇਤਿਪਿ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਖਨ੍ਧਂ ਓਰੋਪਿਤਮਤ੍ਤੇ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਸਾਮਿਕਾਨਂ ''ਵਹਤੂ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੇਹਿ ਪਨ ਅਨਾਣਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਖਨ੍ਧਂ ਪਨ ਅਨੋਰੋਪੇਤ੍ਵਾਪਿ ਸੀਸਤੋ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਂ ਮੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਯਮਕਭਾਰਸ੍ਸ ਪਨ ਏਕੋ ਭਾਰੋ ਸੀਸੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ, ਏਕੋ ਪਿਟ੍ਠਿਯਂ, ਤਤ੍ਥ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਠਾਨਾਨਂ ਵਸੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਯਂ ਪਨ ਸੁਦ੍ਧਸੀਸਭਾਰਾਦੀਨਂਯੇਵ ਵਸੇਨ ਦੇਸਨਾ ਆਰਦ੍ਧਾ। ਯੋ ਚਾਯਂ ਸੀਸਭਾਰੇ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਖਨ੍ਧਭਾਰਾਦੀਸੁਪਿ ਅਯਮੇਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਹਤ੍ਥੇ ਭਾਰਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਓਲਮ੍ਬਕੋ ''ਹਤ੍ਥੇ ਭਾਰੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ।

ਸੋ ਪਠਮਂਯੇਵ ਭੂਮਿਤੋ ਵਾ ਗਹਿਤੋ ਹੋਤੁ, ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸੀਸਾਦੀਹਿ ਵਾ, ''ਹਤ੍ਥੇ ਭਾਰੋ'' ਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਗਚ੍ਛਤਿ । ਤਂ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਤਾਦਿਸਂ ਗਹਨਟ੍ਠਾਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭੂਮਿਯਂ ਵਾ ਗਚ੍ਛਾਦੀਸੁ ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। **ਭੂਮਿਤੋ ਗਣ੍ਹਾਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਤੇਸਂ ਭਾਰਾਨਂ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਪਾਤਰਾਸਾਦਿਕਾਰਣਾ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਭੂਮਿਯਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਂ ਉਦ੍ਧਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ।

ਭਾਰਟ੍ਠਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਆਰਾਮਟ੍ਠਕਥਾ

੧੦੨. ਆਰਾਮਟ੍ਠੇਪਿ – ਆਰਾਮਂ ਤਾਵ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਆਰਾਮੋ ਨਾਮ ਪੁਪ੍ਫਾਰਾਮੋ ਫਲਾਰਾਮੋ"**ਤਿ ਆਹ। ਤੇਸੁ ਵਸ੍ਸਿਕਾਦੀਨਂ ਪੁਪ੍ਫਨਕੋ **ਪੁਪ੍ਫਾਰਾਮੋ**। ਅਮ੍ਬਫਲਾਦੀਨਂ ਫਲਨਕੋ **ਫਲਾਰਾਮੋ**। ਆਰਾਮੇ ਚਤੂਹਿ ਠਾਨੇਹਿ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਭੂਮਟ੍ਠਾਦੀਸੁ ਵੁਤ੍ਤਨਯੋ ਏਵ।

ਤਤ੍ਥਜਾਤਕੇ ਪਨ **ਮੂਲ**ਨ੍ਤਿ ਉਸੀਰਹਿਰਿਵੇਰਾਦਿਕਂ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਮੂਲਂ, ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਟੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਉਪ੍ਪਾਟਿਤਂ ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯੇਨ ਮੂਲੇਨ ਵਤ੍ਥੁ ਪੂਰਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਹਿਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਕਨ੍ਦੋਪਿ ਮੂਲੇਨੇਵ ਸਙ੍ਗਹਿਤੋ। ਉਪ੍ਪਾਟੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚੇਤ੍ਥ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੇਪਿ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਮੇਵ। ਤਤ੍ਥ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਭਿਸੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਤਚ**ਨ੍ਤਿ ਭੇਸਜ੍ਜਤ੍ਥਾਯ ਵਾ ਰਜਨਤ੍ਥਾਯ ਵਾ ਉਪਯੋਗਗਮਨੂਪਗਂ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਰੁਕ੍ਖਤ੍ਤਚਂ; ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਟੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਉਪ੍ਪਾਟਿਤਂ ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੂਲੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। **ਪੁਪ੍ਫ**ਨ੍ਤਿ ਵਸ੍ਸਿਕਮਲ੍ਲਿਕਾਦਿਕਂ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਪੁਪ੍ਫਂ, ਤਂ ਓਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਓਚਿਨਿਤਂ ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਲਪਦੁਮੇਸੁ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਪੁਪ੍ਫਾਨਮ੍ਪਿ ਹਿ ਵਣ੍ਟਂ ਵਾ ਬਨ੍ਧਨਂ ਵਾ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ ਰਕ੍ਖਤਿ। ਵਣ੍ਟਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਪਨ ਕੇਸਞ੍ਚਿ ਸੂਚਿਕਾ ਹੋਤਿ, ਸਾ ਨ ਰਕ੍ਖਤਿ। **ਫਲ**ਨ੍ਤਿ ਅਮ੍ਬਫਲਤਾਲਫਲਾਦਿਕਂ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ, ਤਂ ਰੁਕ੍ਖਤੋ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਰੁਕ੍ਖੇ ਲਗ੍ਗਿਤਕਥਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਂ ਭੂਮਟ੍ਠਾਦਿਸਙ੍ਗਹਿਤਮੇਵ।

ਆਰਾਮਂ ਅਭਿਯੁਞ੍ਜਤੀਤਿ ਪਰਸਨ੍ਤਕਂ ''ਮਮ ਸਨ੍ਤਕੋ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਮੁਸਾ ਭਣਿਤ੍ਵਾ ਅਭਿਯੁਞ੍ਜਤਿ, ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਸ੍ਸ ਪਯੋਗਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। **ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਵਿਮਤਿਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੀ**ਤਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕੁਸਲਤਾਯ ਬਲਵਨਿਸ੍ਸਿਤਾਦਿਭਾਵੇਨ ਵਾ ਆਰਾਮਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਸਂਸਯਂ ਜਨੇਤਿ। ਕਥਂ? ਤਞ੍ਹਿ ਤਥਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਪ੍ਪਸੁਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕੋ ਚਿਨ੍ਤੇਤਿ – ''ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ ਨੁ ਖੋ ਅਹਂ ਇਮਂ ਆਰਾਮਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਤੁਂ, ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ ਨੁ ਖੋ''ਤਿ। ਏਵਂ ਤਸ੍ਸ ਵਿਮਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾ ਤੇਨ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤਾ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਧੁਰੰ ਨਿਕ੍ਖਿਪਤੀਤਿ ਯਦਾ ਪਨ ਸਾਮਿਕੋ ''ਅਯਂ ਥਦ੍ਧੋ ਕਕ੍ਖਲ਼ੋ ਜੀਵਿਤਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਨ੍ਤਰਾਯਮ੍ਪਿ ਮੇ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਅਲਂ ਦਾਨਿ ਮਯ੍ਹਂ ਇਮਿਨਾ ਆਰਾਮੇਨਾ''ਤਿ ਧੁਰੰ ਨਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਅਭਿਯੁਞ੍ਜਕੋ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਸਚੇ ਸਯਮ੍ਪਿ ਕਤਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੋ ਹੋਤਿ, ਅਥ ਚ ਪਨ ਸਾਮਿਕੇਨ ਧੁਰੇ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇਪਿ ਅਭਿਯੁਞ੍ਜਕੋ ਧੁਰੰ ਅਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾਵ ''ਇਮਂ ਸੁਟ੍ਠੁ ਪੀਲ਼ੇਤ੍ਵਾ ਮਮ ਆਣਾਪਵਤ੍ਤਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਿਙ੍ਕਾਰਪ੍ਪਟਿਸ੍ਸਾਵਿਭਾਵੇ ਨਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਦਾਤਬ੍ਬਭਾਵੇ ਸਉਸ੍ਸਾਹੋ ਹੋਤਿ, ਰਕ੍ਖਤਿ ਤਾਵ। ਅਥਾਪਿ ਅਭਿਯੁਞ੍ਜਕੋ ''ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨ ਦਾਨਿ ਨਂ ਇਮਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਧੁਰੰ ਨਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਸਾਮਿਕੋ ਪਨ ਨ ਧੁਰੰ ਨਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਪਕ੍ਖਂ ਪਰਿਯੇਸਤਿ, ਕਾਲਂ ਆਗਮੇਤਿ, ''ਲਜ੍ਜਿਪਰਿਸਂ ਤਾਵ ਲਭਾਮਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪੁਨ ਗਹਣੇਯੇਵ ਸਉਸ੍ਸਾਹੋ ਹੋਤਿ, ਰਕ੍ਖਤਿਯੇਵ। ਯਦਾ ਪਨ ਸੋਪਿ ''ਨ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ, ਸਾਮਿਕੋਪਿ ''ਨ ਲਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ – ਏਵਂ ਉਭੋਪਿ ਧੁਰੰ ਨਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ, ਤਦਾ ਅਭਿਯੁਞ੍ਜਕਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਅਥ ਪਨ ਅਭਿਯੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਕੁਰੁਮਾਨੋ ਅਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇ ਸਾਮਿਕੇਨਪਿ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ ਅਕਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਸ੍ਸਾਮਿਕਭਾਵਂ ਜਾਨਨ੍ਤੋਯੇਵ ਤਤੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪੁਪ੍ਫਂ ਵਾ ਫਲਂ ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਭਣ੍ਡਗ੍ਘੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ।

ਧਮ੍ਮਂ ਚਰਨ੍ਤੋਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇ ਵਾ ਰਾਜਕੁਲੇ ਵਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ। **ਸਾਮਿਕਂ ਪਰਾਜੇਤੀ**ਤਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਿਕਾਨਂ ਉਕ੍ਕੋਚਂ ਦਤ੍ਵਾ ਕੂਟਸਕ੍ਖਿਂ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵਾ ਆਰਾਮਸਾਮਿਕਂ ਜਿਨਾਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਨ ਕੇਵਲਂ ਤਸ੍ਸੇਵ, ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਸਾਧਨੇ ਪਵਤ੍ਤਾਨਂ ਕੂਟਵਿਨਿਚ੍ਛਯਿਕਾਨਮ੍ਪਿ ਕੂਟਸਕ੍ਖੀਨਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਵਸੇਨੇਵ ਪਰਾਜਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਧੁਰੋ ਹਿ ਅਪਰਾਜਿਤੋਵ ਹੋਤਿ। **ਧਮ੍ਮਂ ਚਰਨ੍ਤੋ ਪਰਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਸਚੇਪਿ ਧਮ੍ਮੇਨ ਵਿਨਯੇਨ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸਯਂ ਪਰਾਜਯਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ; ਏਵਮ੍ਪਿ ਮੁਸਾਵਾਦੇਨ ਸਾਮਿਕਾਨਂ ਪੀਲ਼ਾਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਆਪਜ੍ਜਤੀਤਿ।

ਆਰਾਮਟ੍ਠਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਵਿਹਾਰਟ੍ਠਕਥਾ

੧੦੩. ਵਿਹਾਰਟ੍ਠੇਪਿ – ਚਤੂਹਿ ਠਾਨੇਹਿ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ਅਭਿਯੋਗੇਪਿ ਚੇਤ੍ਥ ਚਾਤੁਦ੍ਦਿਸਂ ਸਙ੍ਘਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਦਿਨ੍ਨਂ ਵਿਹਾਰਂ ਵਾ ਪਰਿਵੇਣਂ ਵਾ ਆਵਾਸਂ ਵਾ ਮਹਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਖੁਦ੍ਦਕਮ੍ਪਿ ਅਭਿਯੁਞ੍ਜਤੋ ਅਭਿਯੋਗੋ ਨ ਰੁਹਤਿ। ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਾਭਾਵਤੋ। ਨ ਹੇਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬੇ ਚਾਤੁਦ੍ਦਿਸਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀਤਿ । ਦੀਘਭਾਣਕਾਦਿਭੇਦਸ੍ਸ ਪਨ ਗਣਸ੍ਸ ਏਕਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਵਾ ਸਨ੍ਤਕਂ ਅਭਿਯੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਤੇ ਧੁਰੰ ਨਿਕ੍ਖਿਪਾਪੇਤੁਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਥ ਆਰਾਮੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ।

ਵਿਹਾਰਟ੍ਠਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਖੇਤ੍ਤਟ੍ਠਕਥਾ

੧੦੪. ਖੇਤ੍ਤਟ੍ਠੇਪਿ – ਖੇਤ੍ਤਂ ਤਾਵ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ "**ਖੇਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਯਤ੍ਥ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਣਂ ਵਾ ਅਪਰਣ੍ਣਂ ਵਾ ਜਾਯਤੀ**"ਤਿ ਆਹ। ਤਤ੍ਥ **ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਣ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਲਿਆਦੀਨਿ ਸਤ੍ਤ ਧਞ੍ਞਾਨਿ; **ਅਪਰਣ੍ਣ**ਨ੍ਤਿ ਮੁਗ੍ਗਮਾਸਾਦੀਨਿ; ਉਚ੍ਛੁਖੇਤ੍ਤਾਦਿਕਮ੍ਪਿ ਏਤ੍ਥੇਵ ਸਙ੍ਗਹਿਤਂ। ਇਧਾਪਿ ਚਤੂਹਿ ਠਾਨੇਹਿ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ਤਤ੍ਥਜਾਤਕੇ ਪਨ ਸਾਲਿਸੀਸਾਦੀਨਿ ਨਿਰੁਮ੍ਭਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਏਕਮੇਕਂ ਹਤ੍ਥੇਨੇਵ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਸਿਤੇਨ ਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਬਹੂਨਿ ਏਕਤੋ ਉਪ੍ਪਾਟੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯਸ੍ਮਿਂ ਬੀਜੇ ਵਾ ਸੀਸੇ ਵਾ ਮੁਟ੍ਠਿਯਂ ਵਾ ਮੁਗ੍ਗਮਾਸਾਦਿਫਲੇ ਵਾ ਵਤ੍ਥੁ ਪੂਰਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਬਨ੍ਧਨਾ ਮੋਚਿਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਅਚ੍ਛਿਜ੍ਜਮਾਨੇ ਪਨ ਦਣ੍ਡਕੇ ਵਾ ਵਾਕੇ ਵਾ ਤਚੇ ਵਾ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੇਪਿ ਰਕ੍ਖਤਿ।

ਵੀਹਿਨਾਲ਼ੰ ਦੀਘਮ੍ਪਿ ਹੋਤਿ, ਯਾਵ ਅਞ੍ਞੋਨਾਲ਼ਤੋ ਵੀਹਿਸੀਸਦਣ੍ਡਕੋ ਨ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਤਾਵ ਰਕ੍ਖਤਿ। ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨਾਲ਼ਤੋ ਦਣ੍ਡਕਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਿਮਤਲੇ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ਭਣ੍ਡਗ੍ਘੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਅਸਿਤੇਨ ਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਤੋ ਪਨ ਮੁਟ੍ਠਿਗਤੇਸੁ ਹੇਟ੍ਠਾ ਛਿਨ੍ਨੇਸੁਪਿ ਸਚੇ ਸੀਸਾਨਿ ਜਟਿਤਾਨਿ, ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਤਾਵ। ਵਿਜਟੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਉਕ੍ਖਿਪਤੋ ਸਚੇ ਵਤ੍ਥੁ ਪੂਰਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਸਾਮਿਕੇਹਿ ਪਨ ਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤੰ ਸਭੁਸੰ ਵਾ ਅਭੁਸੰ ਵਾ ਕਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਤੋ ਯੇਨ ਵਤ੍ਥੁ ਪੂਰਤਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਗਹਿਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਸਚੇ ਪਰਿਕਪ੍ਪੇਤਿ ''ਇਦੰ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਪ੍ਫੋਟੇਤ੍ਵਾ ਸਾਰਮੇਵ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਰਕ੍ਖਤਿ ਤਾਵ। ਮਦ੍ਦਨਪਪ੍ਫੋਟਨੇਸੁ ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਭਾਜਨਗਤੇ ਕਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਅਭਿਯੋਗੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਨਯੋ ਏਵ।

ਖੀਲਸਙ੍ਕਮਨਾਦੀਸੁ ਪਥਵੀ ਨਾਮ ਅਨਗ੍ਘਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਚੇ ਏਕੇਨੇਵ ਖੀਲੇਨ ਇਤੋ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਪਥਵਿਪ੍ਪਦੇਸੰ ਸਾਮਿਕਾਨੰ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾਨੰ ਵਾ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾਨੰ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੰ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਖੀਲੇ ਨਾਮੰ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਸਙ੍ਕਾਮਿਤਮਤ੍ਤੇ ਤਸ੍ਸ ਚ, ਯੇ ਚਸ੍ਸ ਏਕਚ੍ਛਨ੍ਦਾ, ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਸਚੇ ਪਨ ਦ੍ਵੀਹਿ ਖੀਲੇਹਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ ਹੋਤਿ, ਪਠਮੇ ਖੀਲੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ; ਦੁਤਿਯੇ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਸਚੇ ਤੀਹਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ ਹੋਤਿ, ਪਠਮੇ ਦੁਕ੍ਕਟੰ, ਦੁਤਿਯੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ, ਤਤਿਯੇ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਏਵੰ ਬਹੁਕੇਸੁਪਿ ਅਵਸਾਨੇ ਦ੍ਵੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਦੁਕ੍ਕਟੰ, ਅਵਸਾਨੇ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਏਕੇਨ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ, ਇਤਰੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਸਾਮਿਕਾਨੰ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇਨ। ਏਵੰ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ।

ਰਜ੍ਜੁੰ ਵਾਤਿ ''ਮਮ ਸਨ੍ਤਕੰ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਞਾਪੇਤੁਕਾਮੋ ਰਜ੍ਜੁੰ ਵਾ ਪਸਾਰੇਤਿ, ਯਟ੍ਠਿੰ ਵਾ ਪਾਤੇਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟੰ। ''ਇਦਾਨਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਪਯੋਗੇਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੰ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤੇਸੰ ਪਠਮੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ, ਦੁਤਿਯੇ ਪਾਰਾਜਿਕੰ।

ਵਤਿੰ ਵਾਤਿ ਪਰਸ੍ਸ ਖੇਤ੍ਤੰ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਵਸੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਤੁਕਾਮੋ ਦਾਰੂਨਿ ਨਿਖਣਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟੰ। ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਅਨਾਗਤੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਆਗਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਸਚੇ ਤਤ੍ਤਕੇਨ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਸਾਖਾਪਰਿਵਾਰੇਨੇਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਤੁੰ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਸਾਖਾਪਾਤਨੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਵੰ ਯੇਨ ਯੇਨ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਤੁੰ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਠਮਪਯੋਗੇਹਿ ਦੁਕ੍ਕਟੰ। ਅਵਸਾਨੇ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਏਕੇਨ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ, ਇਤਰੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਮਰਿਯਾਦੰ ਵਾਤਿ ਪਰਸ੍ਸ ਖੇਤ੍ਤੰ ''ਮਮ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਞਾਪੇਤੁਕਾਮੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਖੇਤ੍ਤਮਰਿਯਾਦੰ

ਕੇਦਾਰਪਾਲ਼ਿੰ ਯਥਾ ਪਰਸ੍ਸ ਖੇਤ੍ਤੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਤਿ, ਏਵੰ ਸਙ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਪੰਸੁਮਤ੍ਤਿਕਾਦੀਹਿ ਵਾ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਵਿਤ੍ਥਤੰ ਕਰੋਤਿ, ਅਕਤੰ ਵਾ ਪਨ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਪੁਰਿਮਪਯੋਗੇਹਿ ਦੁਕ੍ਕਟੰ। ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਪਚ੍ਛਿਮਾਨੰ ਏਕੇਨ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ, ਇਤਰੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ।

ਖੇਤ੍ਤਟ੍ਠਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਵਤ੍ਥੁਟ੍ਠਕਥਾ

੧੦੫. ਵਤ੍ਥੁਟ੍ਠੇਪਿ – ਵਤ੍ਥੁੰ ਤਾਵ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **ਵਤ੍ਥੁ ਨਾਮ “ਆਰਾਮਵਤ੍ਥੁ ਵਿਹਾਰਵਤ੍ਥੁ”**ਤਿ ਆਹ। ਤਤ੍ਥ ਬੀਜੰ ਵਾ ਉਪਰੋਪਕੇ ਵਾ ਅਰੋਪੇਤ੍ਵਾਵ ਕੇਵਲੰ ਭੂਮਿੰ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਤਿਣ੍ਣੰ ਪਾਕਾਰਾਨੰ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਾਰਾਮਾਦੀਨੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਠਪਿਤੋ ਭੂਮਿਭਾਗੋ ਆਰਾਮਵਤ੍ਥੁ ਨਾਮ। ਏਤੇਨੇਵ ਨਯੇਨ ਏਕਵਿਹਾਰਪਰਿਵੇਣਆਵਾਸਾਨੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਠਪਿਤੋ ਭੂਮਿਭਾਗੋ ਵਿਹਾਰਵਤ੍ਥੁ ਨਾਮ। ਯੋਪਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਆਰਾਮੋ ਚ ਵਿਹਾਰੋ ਚ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵਿਨਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਮਤ੍ਤੋ ਠਿਤੋ, ਆਰਾਮਵਿਹਾਰਕਿਚ੍ਚੰ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਸੋਪਿ ਆਰਾਮਵਿਹਾਰਵਤ੍ਥੁਸਙ੍ਗਹੇਨੇਵ ਸਙ੍ਗਹਿਤੋ। ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਖੇਤ੍ਤਟ੍ਠੇ ਵੁਤ੍ਤਸਦਿਸੋਯੇਵਾਤਿ।

ਵਤ੍ਥੁਟ੍ਠਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੦੬. ਗਾਮਟ੍ਠੋ ਯਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਤਂ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ।

ਅਰਞ੍ਞਟ੍ਠਕਥਾ

੧੦੭. ਅਰਞ੍ਞਟ੍ਠੇ – ਅਰਞ੍ਞਂ ਤਾਵ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ “**ਅਰਞ੍ਞਂ ਨਾਮ ਯਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਅਰਞ੍ਞ**”ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਾ **ਅਰਞ੍ਞਂ** ਨਾਮ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਮ੍ਪਿ; ਇਧ ਪਨ ਯਂ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਸਾਰਕ੍ਖਂ, ਯਤੋ ਨ ਵਿਨਾ ਮੂਲੇਨ ਕਟ੍ਠਲਤਾਦੀਨਿ ਗਹੇਤੁਂ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਯਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਹੋਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ‘‘ਅਰਞ੍ਞ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਨ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ – ‘‘ਨ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਭਾਵੋ ਅਰਞ੍ਞਸ੍ਸ ਲਕ੍ਖਣਂ। ਯਂ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਰਞ੍ਞਲਕ੍ਖਣੇਨ ਅਰਞ੍ਞਂ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਞ੍ਚ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਂ, ਤਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਥੇ ਅਰਞ੍ਞ’’ਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਆਰਾਮਟ੍ਠਾਦੀਸੁ ਵੁਤ੍ਤਸਦਿਸੋ।

ਤਤ੍ਥਜਾਤਕੇਸੁ ਪਨੇਤ੍ਥ ਏਕਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਮਹਗ੍ਘਰੁਕ੍ਖੇ ਛਿਨ੍ਨਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। **ਲਤਂ** ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚ ਵੇਤ੍ਤੋਪਿ ਲਤਾਪਿ ਲਤਾ ਏਵ; ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਵੇਤ੍ਤੋ ਵਾ ਲਤਾ ਵਾ ਦੀਘਾ ਹੋਤਿ, ਮਹਾਰੁਕ੍ਖੇ ਚ ਗਚ੍ਛੇ ਚ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਗਤਾ, ਸਾ ਮੂਲੇ ਛਿਨ੍ਨਾਪਿ ਅਵਹਾਰਂ ਨ ਜਨੇਤਿ ਅਗ੍ਗੇ ਛਿਨ੍ਨਾਪਿ, ਯਦਾ ਪਨ ਅਗ੍ਗੇਪਿ ਮੂਲੇਪਿ ਛਿਨ੍ਨਾ ਹੋਤਿ, ਤਦਾ ਅਵਹਾਰਂ ਜਨੇਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ, ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾ ਪਨ ਰੁਕ੍ਖਤੋ ਮੋਚਿਤਮਤ੍ਤਾ ਅਵਹਾਰਂ ਜਨੇਤਿ।

ਤਿਣਂ ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਤਿਣਂ ਵਾ ਹੋਤੁ ਪਣ੍ਣਂ ਵਾ, ਸਬ੍ਬਂ ਤਿਣਗ੍ਗਹਣੇਨੇਵ ਗਹਿਤਂ; ਤਂ ਗੇਹਚ੍ਛਦਨਾਦੀਨਮਤ੍ਥਾਯ ਪਰੇਹਿ ਛਿਨ੍ਨਂ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਭਣ੍ਡਗ੍ਘੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਤਿਣਪਣ੍ਣਮੇਵ, ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਵਾਕਛਲ੍ਲਿ ਆਦਿ, ਯਤ੍ਥ ਸਾਮਿਕਾ ਸਾਲਯਾ, ਤਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਭਣ੍ਡਗ੍ਘੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਤਚ੍ਛੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤੋ ਅਦ੍ਧਗਤੋਪਿ ਰੁਕ੍ਖੋ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਯੋ ਪਨ ਅਗ੍ਗੇ ਚ ਮੂਲੇ ਚ ਛਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਸਾਖਾਪਿਸ੍ਸ ਪੂਤਿਕਾ ਜਾਤਾ, ਛਲ੍ਲਿਯੋਪਿ ਗਲਿਤਾ, ‘‘ਅਯਂ ਸਾਮਿਕੇਹਿ ਛਡ੍ਡਿਤੋ’’ਤਿ ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਲਕ੍ਖਣਚ੍ਛਿਨ੍ਨਸ੍ਸਾਪਿ ਯਦਾ ਲਕ੍ਖਣਂ ਛਲ੍ਲਿਯਾ ਪਰਿਯੋਨਦ੍ਧਂ ਹੋਤਿ, ਤਦਾ ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਗੇਹਾਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਰੁਕ੍ਖੇ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਯਦਾ ਤਾਨਿ ਕਤਾਨਿ ਅਜ੍ਝਾਵੁਤ੍ਥਾਨਿ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਦਾਰੂਨਿਪਿ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਸ੍ਸੇਨ ਚ ਆਤਪੇਨ ਚ ਵਿਨਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਈਦਿਸਾਨਿਪਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਛਡ੍ਡਿਤਾਨੀ’’ਤਿ ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਯਸ੍ਮਾ ਅਰਞ੍ਞਸਾਮਿਕਾ ਏਤੇਸਂ ਅਨਿਸ੍ਸਰਾ। ਯੇਹਿ ਅਰਞ੍ਞਸਾਮਿਕਾਨਂ ਦੇਯਜਧਮ੍ਮਂ ਦਤ੍ਵਾ ਛਿਨ੍ਨਾਨਿ, ਤੇ ਏਵ ਇਸ੍ਸਰਾ, ਤੇਹਿ ਚ ਤਾਨਿ ਛਡ੍ਡਿਤਾਨਿ, ਨਿਰਾਲਯਾ ਤਤ੍ਥ ਜਾਤਾਤਿ।

ਯੋਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਠਮਂਯੇਵ ਅਰਞ੍ਞਪਾਲਾਨਂ ਦੇਯਜਧਮ੍ਮਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਯਥਾਰੁਚਿਤੇ ਰੁਕ੍ਖੇ ਗਾਹਾਪੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਤੇਸਂ ਆਰਕ੍ਖਟ੍ਠਾਨਂ ਅਗਨ੍ਤ੍ਵਾਪਿ ਯਥਾਰੁਚਿਤੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਥਾਪਿ ਪਵਿਸਨ੍ਤੋ ਅਦਤ੍ਵਾ ‘‘ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੋ ਦਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਰੁਕ੍ਖੇ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੋ ਤੇਸਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ ਦਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ ਏਵ। ਅਥਾਪਿ ਆਭੋਗਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ ‘‘ਦੇਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਦਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ, ‘‘ਦੇਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਦਾਤਬ੍ਬਮੇਵ। ਸਚੇ ਕੋਚਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ‘‘ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਗਨ੍ਤੁਂ ਦੇਥਾ’’ਤਿ ਵਦਤਿ, ਲਦ੍ਧਕਪ੍ਪਮੇਵ, ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਕੋਚਿ ਇਸ੍ਸਰਜਾਤਿਕੋ ਧਨਂ ਅਦਤ੍ਵਾਵ ‘‘ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਭਾਗਂ ਮਾ ਗਣ੍ਹਥਾ’’ਤਿ ਵਾਰੇਤਿ, ਅਰਞ੍ਞਪਾਲਾ ਚ ‘‘ਮਯਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਤਾਪਸਾਨਞ੍ਚ ਭਾਗਂ ਅਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾ ਕੁਤੋ ਲਚ੍ਛਾਮ, ਦੇਥ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਦਾਤਬ੍ਬਮੇਵ।

ਯੋ ਪਨ ਅਰਞ੍ਞਪਾਲੇਸੁ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੇਸੁ ਵਾ ਕੀਲਾਪਸੁਤੇਸੁ ਵਾ ਕਤ੍ਥਚਿ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇਸੁ ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਕੁਹਿਂ ਅਰਞ੍ਞਪਾਲਾ’’ਤਿ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾਪਿ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯਜਂ। ਯੋਪਿ ਆਰਕ੍ਖਟ੍ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨਿ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵਾ ਅਞ੍ਞਵਿਹਿਤੋ ਵਾ ਅਸ੍ਸਤਿਯਾ ਅਤਿਕ੍ਕਮਤਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯਜਮੇਵ। ਯਸ੍ਸਾਪਿ ਤਂ ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚੋਰੋ ਵਾ ਹਤ੍ਥੀ ਵਾ ਵਾਲਮਿਗੋ ਵਾ ਮਹਾਮੇਘੋ ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਹਤਿ, ਸੋ ਚ ਤਮ੍ਹਾ ਉਪਦ੍ਦਵਾ ਮੁਚ੍ਚਿਤੁਕਮਜਤਾਯ ਸਹਸਾ ਤਂ ਠਾਨਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਤਿ, ਰਕ੍ਖਤਿ ਤਾਵ, ਭਣ੍ਡਦੇਯਜਂ ਪਨ ਹੋਤਿ। ਇਦਂ ਪਨ ਅਰਞ੍ਞੇ ਆਰਕ੍ਖਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ ਸੁਙ੍ਕਘਾਤਤੋਪਿ ਗਰੁਕਤਰਂ। ਸੁਙ੍ਕਘਾਤਸ੍ਸ ਹਿ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਅਨੋਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਦੂਰਤੋਵ ਪਰਿਹਰਨ੍ਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਇਦਂ ਪਨ ਥੇਯਜਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਰਿਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਕਾਸੇਨ ਗਚ੍ਛਤੋਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਤ੍ਥ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ।

ਅਰਞ੍ਞਟ੍ਠਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਉਦਕਕਥਾ

੧੦੮. ਉਦਕੇ ਪਨ – **ਭਾਜਨਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਉਦਕਦੁਲ੍ਲਭਕਾਲੇ ਉਦਕਮਣਿਕਾਦੀਸੁ ਭਾਜਨੇਸੁ ਸਙ੍ਗੋਪੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਂ; ਤਂ ਯਸ੍ਮਿਂ ਭਾਜਨੇ ਠਪਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਭਾਜਨਂ ਆਵਿਞ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਛਿਦ੍ਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਪੋਕ੍ਖਰਣੀਤਲ਼ਾਕੇਸੁ ਚ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਜਨਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਪ੍ਪਿਤੇਲੇਸੁ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਮਰਿਯਾਦਚ੍ਛੇਦਨੇ ਪਨ ਤਤ੍ਥ ਜਾਤਕਭੂਤਗਾਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਮ੍ਪਿ ਮਰਿਯਾਦਂ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਪਯੋਗਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਤਞ੍ਚ ਪਨ ਪਹਾਰੇ ਪਹਾਰੇ ਹੋਤਿ। ਅਨ੍ਤੋਠਤ੍ਵਾ ਬਹਿਮੁਖੋ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਬਹਿ ਅਨ੍ਤੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਬਹਿ ਠਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਮੁਖੋ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤੋਅਨ੍ਤੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਅਨ੍ਤੋ ਚ ਬਹਿ ਚ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਮਜ੍ਝੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਮਰਿਯਾਦਂ ਦੁਬ੍ਬਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਾਵੋ ਪਕ੍ਕੋਸਤਿ, ਗਾਮਦਾਰਕੇਹਿ ਵਾ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤਿ, ਤਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਖੁਰੇਹਿ ਮਰਿਯਾਦਂ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਤੇਨੇਵ ਛਿਨ੍ਨਾ ਹੋਤਿ। ਮਰਿਯਾਦਂ ਦੁਬ੍ਬਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਾਵੋ ਉਦਕੇ ਪਵੇਸੇਤਿ, ਗਾਮਦਾਰਕੇਹਿ ਵਾ ਪਵੇਸਾਪੇਤਿ, ਤਾਹਿ ਉਟ੍ਠਾਪਿਤਵੀਚਿਯੋ ਮਰਿਯਾਦਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਗਾਮਦਾਰਕੇ ਵਾ ‘‘ਉਦਕੇ ਕੀਲ਼ਥਾ’’ਤਿ ਵਦਤਿ, ਕੀਲ਼ਨ੍ਤੇ ਵਾ ਉਤ੍ਤਾਸੇਤਿ, ਤੇਹਿ ਉਟ੍ਠਾਪਿਤਵੀਚਿਯੋਪਿ ਮਰਿਯਾਦਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਅਨ੍ਤੋਉਦਕੇ ਜਾਤਰੁਕ੍ਖਂ ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਾਪੇਤਿ, ਤੇਨਪਿ ਪਤਨ੍ਤੇਨ ਉਟ੍ਠਾਪਿਤਵੀਚਿਯੋ ਮਰਿਯਾਦਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤੇਨੇਵ ਛਿਨ੍ਨਾ ਹੋਤਿ। ਮਰਿਯਾਦਂ ਦੁਬ੍ਬਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਲ਼ਾਕਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਾਯ ਤਲ਼ਾਕਤੋ ਨਿਬ੍ਬਹਨਉਦਕਂ ਵਾ ਨਿਦ੍ਧਮਨਤੁਮ੍ਬਂ ਵਾ ਪਿਦਹਤਿ, ਅਞ੍ਞਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਵਾ ਉਦਕਂ ਯਥਾ ਏਤ੍ਥ ਪਵਿਸਤਿ, ਏਵਂ ਪਾਲ਼ਿਂ ਵਾ ਬਨ੍ਧਤਿ, ਮਾਤਿਕਂ ਵਾ ਉਜੁਕਂ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਉਪਰਿਭਾਗੇ ਠਿਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਤਲ਼ਾਕਂ ਵਾ ਭਿਨ੍ਦਤਿ, ਉਸ੍ਸਨ੍ਨਂ ਉਦਕਂ ਮਰਿਯਾਦਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤੇਨੇਵ ਛਿਨ੍ਨਾ ਹੋਤਿ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਉਦਕਗ੍ਘਾਨੁਰੂਪੇਨ ਅਵਹਾਰੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ।

ਨਿਦ੍ਧਮਨਪਨਾਲ਼ਿਂ ਉਗ੍ਘਾਟੇਤ੍ਵਾ ਨੀਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਸਚੇ ਪਨ ਤੇਨ ਮਰਿਯਾਦਾਯ ਦੁਬ੍ਬਲਾਯ ਕਤਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਨਾਣਤ੍ਤੇਹਿ ਗਾਮਦਾਰਕੇਹਿ ਆਰੋਪਿਤਾ ਵਾ ਗਾਵਿਯੋ ਖੁਰੇਹਿ ਮਰਿਯਾਦਂ ਭਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋਯੇਵ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਅਨਾਣਤ੍ਤੇਹਿ ਵਾ ਗਾਮਦਾਰਕੇਹਿ ਉਦਕੇ ਪਵੇਸਿਤਾ ਵੀਚਿਯੋ ਉਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਗਾਮਦਾਰਕਾ ਵਾ ਸਯਮੇਵ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਾ ਉਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਉਦਕੇ ਵਾ ਰੁਕ੍ਖੋ ਅਞ੍ਞੇਨ ਛਿਜ੍ਜਮਾਨੋ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਉਟ੍ਠਾਪਿਤਾ ਵੀਚਿਯੋ ਮਰਿਯਾਦਂ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਸਚੇਪਿ ਮਰਿਯਾਦਂ ਦੁਬ੍ਬਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੁਕ੍ਖਤਲ਼ਾਕਸ੍ਸ ਉਦਕਨਿਬ੍ਬਹਨਟ੍ਠਾਨਂ ਵਾ ਉਦਕਨਿਦ੍ਧਮਨਤੁਮ੍ਬਂ ਵਾ ਪਿਦਹਤਿ, ਅਞ੍ਞਤੋ ਗਮਨਮਗ੍ਗੇ ਵਾ ਪਾਲ਼ਿਂ ਬਨ੍ਧਤਿ, ਸੁਕ੍ਖਮਾਤਿਕਂ ਵਾ ਉਜੁਕਂ ਕਰੋਤਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਦੇਵੇ ਵੁਟ੍ਠੇ ਉਦਕਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਰਿਯਾਦਂ ਭਿਨ੍ਦਤਿ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ।

ਯੋ ਪਨ ਨਿਦਾਘੇ ਸੁਕ੍ਖਵਾਪਿਯਾ ਮਰਿਯਾਦਂ ਯਾਵ ਤਲਂ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਦੇਵੇ ਵੁਟ੍ਠੇ ਆਗਤਾਗਤਂ ਉਦਕਂ ਪਲਾਯਤਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ। ਯਤ੍ਤਕਂ ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਸਸ੍ਸਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਤੋ ਪਾਦਮਤ੍ਤਗ੍ਘਨਕਮ੍ਪਿ ਅਦੇਨ੍ਤੋ ਸਾਮਿਕਾਨਂ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇਨ ਅਸ੍ਸਮਣੋ ਹੋਤਿ।

ਯਂ ਪਨ ਸਬ੍ਬਸਾਧਾਰਣਂ ਤਲ਼ਾਕਂ ਹੋਤਿ; ਤਲ਼ਾਕੇ ਉਦਕਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਇਸ੍ਸਰਾ। ਹੇਟ੍ਠਤੋ ਪਨਸ੍ਸ ਸਸ੍ਸਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਸਸ੍ਸਪਾਲਨਤ੍ਥਂ ਤਲ਼ਾਕਤੋ ਮਹਾਮਾਤਿਕਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਖੇਤ੍ਤਮਜ੍ਝੇਨ ਯਾਤਿ, ਸਾਪਿ ਸਦਾ ਸਨ੍ਦਨਕਾਲੇ ਸਬ੍ਬਸਾਧਾਰਣਾ। ਤਤੋ ਪਨ ਖੁਦ੍ਦਕਮਾਤਿਕਾ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੇਦਾਰੇਸੁ ਉਦਕਂ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤਿ। ਤਂ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਨਿਦਾਘਸਮਯੇਵ ਉਦਕੇ ਮਨ੍ਦੀਭੂਤੇ ਵਾਰੇਨ ਉਦਕਂ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਯੋ ਉਦਕਵਾਰੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਨ ਲਭਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਸ੍ਸਾਨਿ ਮਿਲਾਯਨ੍ਤਿ; ਤਸ੍ਮਾ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਵਾਰੇ ਅਞ੍ਞੋ ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਲਭਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਰੇਸਂ ਖੁਦ੍ਦਕਮਾਤਿਕਾਤੋ ਵਾ ਕੇਦਾਰਤੋ ਵਾ ਉਦਕਂ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਪਰਸ੍ਸ ਵਾ ਮਾਤਿਕਂ ਵਾ ਕੇਦਾਰਂ ਵਾ ਪਵੇਸੇਤਿ, ਅਟਵਿਮੁਖਂ ਵਾ ਵਾਹੇਤਿ, ਅਵਹਾਰੋ ਵਸ੍ਸ ਹੋਤਿ।

ਯੋਪਿ ''ਚਿਰੇਨ ਮੇ ਉਦਕਵਾਰੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਦਞ੍ਚ ਸਸ੍ਸਂ ਮਿਲਾਯਤੀ''ਤਿ ਪਰੇਸਂ ਕੇਦਾਰੇ

ਪਵਿਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਦਕਸ੍ਸ ਪਵਿਸਨਮਗ੍ਗਂ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੇਦਾਰਂ ਪਵੇਸੇਤਿ, ਅਵਹਾਰੋ ਏਵ। ਸਚੇ ਪਨ ਤਲ਼ਾਕਤੋ ਅਨਿਗ੍ਗਤੇ ਪਰੇਸਂ ਮਾਤਿਕਾਮੁਖਂ ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇਵ ਉਦਕੇ ਸੁਕ੍ਖਮਾਤਿਕਂਯੇਵ ਯਥਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਉਦਕਂ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਕੇਦਾਰੇ ਅਪ੍ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋਯੇਵ ਕੇਦਾਰਂ ਪਵਿਸਤਿ, ਏਵਂ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਬਨ੍ਧਤਿ। ਅਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ਬਦ੍ਧਾ ਸੁਬਦ੍ਧਾ, ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ਬਦ੍ਧਾ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ। ਤਲ਼ਾਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਯਮੇਵ ਨਿਦ੍ਧਮਨਪਨਾਲ਼ਿਂ ਉਗ੍ਘਾਟੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੇਦਾਰਂ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਨਤ੍ਥਿ ਅਵਹਾਰੋ। ਕਸ੍ਮਾ? ਤਲ਼ਾਕਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਖੇਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਤਤ੍ਤਾ। **ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯਾ**ਦੀਸੁ ਪਨ ''ਅਵਹਾਰੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਂ ''ਵਤ੍ਥੁਂ ਕਾਲਞ੍ਚ ਦੇਸਞ੍ਚਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਲਕ੍ਖਣੇਨ ਨ ਸਮੇਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ ਯੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ।

ਉਦਕਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਦਨ੍ਤਪੋਨਕਥਾ

੧੦੯. ਦਨ੍ਤਪੋਣਂ ਆਰਾਮਟ੍ਠਕਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਯਂ ਪਨ ਵਿਸੇਸੋ – ਯੋ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵੇਤਨਭਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਦੇਵਸਿਕਂ ਵਾ ਪਕ੍ਖਮਾਸਵਾਰੇਨ ਵਾ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਂ ਆਹਰਤਿ, ਸੋ ਤਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾਪਿ ਯਾਵ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਨ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਤਿ, ਤਾਵ ਤਸ੍ਸੇਵ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਭਣ੍ਡਗ੍ਘੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥਜਾਤਕਂ ਪਨ ਗਰੁਭਣ੍ਡਂ, ਤਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇਨ ਰਕ੍ਖਿਤਗੋਪਿਤਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਭਣ੍ਡਗ੍ਘੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਏਸੇਵ ਨਯੋ ਗਣਪੁਗ੍ਗਲਗਿਹਿਮਨੁਸ੍ਸਸਨ੍ਤਕੇਪਿ ਛਿਨ੍ਨਕੇ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਕੇ ਚ। ਤੇਸਂ ਆਰਾਮੁਯ੍ਯਾਨਭੂਮੀਸੁ ਜਾਤਂ ਸਾਮਣੇਰਾ ਵਾਰੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਂ ਆਹਰਨ੍ਤਾ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾਨਮ੍ਪਿ ਆਹਰਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਯਾਵ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਂ ਨ ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਸਬ੍ਬਂ ਤੇਸਂਯੇਵ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਮ੍ਪਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਭਣ੍ਡਗ੍ਘੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਯਦਾ ਪਨ ਤੇ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਮਾਲ਼ਕੇ ਨਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ, ''ਯਥਾਸੁਖਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੂ''ਤਿ; ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਵਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਵਤ੍ਤਂ ਪਨ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ। ਯੋ ਹਿ ਦੇਵਸਿਕਂ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਓਸਰਤਿ, ਤੇਨ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਏਕਮੇਵ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਯੋ ਪਨ ਦੇਵਸਿਕਂ ਨ ਓਸਰਤਿ, ਪਧਾਨਘਰੇ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਸਵਨੇ ਵਾ ਉਪੋਸਥਗ੍ਗੇ ਵਾ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਤੇਨ ਪਮਾਣਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਞ੍ਚਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਾਨਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਤੇਸੁ ਖੀਣੇਸੁ ਸਚੇ ਪੁਨਪਿ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਮਾਲ਼ਕੇ ਬਹੂਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿਯੇਵ, ਪੁਨਪਿ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਖਾਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਯਦਿ ਪਨ ਪਮਾਣਂ ਅਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਆਹਰਤਿ, ਤੇਸੁ ਅਕ੍ਖੀਣੇਸੁਯੇਵ ਮਾਲ਼ਕੇ ਖੀਯਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਕੇਚਿ ਥੇਰਾ ''ਯੇਹਿ ਗਹਿਤਾਨਿ, ਤੇ ਪਟਿਆਹਰਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਵਦੇਯ੍ਯੁਂ, ਕੇਚਿ ''ਖਾਦਨ੍ਤੁ, ਪੁਨ ਸਾਮਣੇਰਾ ਆਹਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਵਾਦਪਰਿਹਰਣਤ੍ਥਂ ਪਮਾਣਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤਬ੍ਬਂ। ਗਹਣੇ ਪਨ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਮਗ੍ਗਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨਾਪਿ ਏਕਂ ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਥਵਿਕਾਯ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ।

ਦਨ੍ਤਪੋਨਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਵਨਪ੍ਪਤਿਕਥਾ

੧੧੦. ਵਨਸ੍ਸ ਪਤੀਤਿ **ਵਨਪ੍ਪਤਿ;** ਵਨਜੇਟ੍ਠਕਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਇਧ ਪਨ ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਰੁਕ੍ਖੋ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ ਅਮ੍ਬਲਬੁਜਪਨਸਾਦਿਕੋ। ਯਤ੍ਥ ਵਾ ਪਨ ਮਰਿਚਵਲ੍ਲਿਆਦੀਨਿ ਆਰੋਪੇਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਛਿਜ੍ਜਮਾਨੋ ਸਚੇ ਏਕਾਯਪਿ ਛਲ੍ਲਿਯਾ ਵਾ ਵਾਕੇਨ ਵਾ ਸਕਲਿਕਾਯ ਵਾ ਫੇਗ੍ਗੁਨਾ ਵਾ ਸਮ੍ਬਦ੍ਧੋਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਭੂਮਿਯਂ ਪਤਤਿ, ਰਕ੍ਖਤਿ ਤਾਵ।

ਯੋ ਪਨ ਛਿਨ੍ਨੋਪਿ ਵਲ੍ਲੀਹਿ ਵਾ ਸਾਮਨ੍ਤਰੁਕ੍ਖਸਾਖਾਹਿ ਵਾ ਸਮ੍ਬਦ੍ਧੋ ਸਨ੍ਧਾਰਿਤਤ੍ਤਾ ਉਜੁਕਮੇਵ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਪਤਨ੍ਤੋ ਵਾ ਭੂਮਿਂ ਨ ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਤਤ੍ਥ ਪਰਿਹਾਰੋ, ਅਵਹਾਰੋ ਏਵ ਹੋਤਿ। ਯੋਪਿ ਕਕਚੇਨ ਛਿਨ੍ਨੋ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ

ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਯੋ ਪਨ ਰੁਕ੍ਖਂ ਦੁਬ੍ਬਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਚਾਲੇਤ੍ਵਾ ਪਾਤੇਤਿ, ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਚਾਲਾਪੇਤਿ; ਅਞ੍ਞਂ ਵਾਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਰੁਕ੍ਖਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਤਿ, ਪਰੇਨ ਵਾ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਾਪੇਤਿ; ਮਕ੍ਕਟੇ ਵਾ ਪਰਿਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਆਰੋਪੇਤਿ, ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਆਰੋਪਾਪੇਤਿ; ਵਗ੍ਗੁਲਿਯੋ ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਆਰੋਪੇਤਿ, ਪਰੇਨ ਵਾ ਆਰੋਪਾਪੇਤਿ; ਤਾ ਤਂ ਰੁਕ੍ਖਂ ਪਾਤੇਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਵਹਾਰੋ।

ਸਚੇ ਪਨ ਤੇਨ ਰੁਕ੍ਖੇ ਦੁਬ੍ਬਲੇ ਕਤੇ ਅਞ੍ਞੋ ਅਨਾਣਤ੍ਤੋ ਏਵ ਤਂ ਚਾਲੇਤ੍ਵਾ ਪਾਤੇਤਿ,

ਰੁਕ੍ਖੇਨ ਵਾ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਮਕ੍ਕਟਾ ਵਾ ਵਗ੍ਗੁਲਿਯੋ ਵਾ ਆਰੋਹਨ੍ਤਿ, ਪਰੋ ਵਾ ਅਨਾਣਤ੍ਤੋ ਆਰੋਪੇਤਿ, ਸਯਂ ਵਾ ਏਸ ਵਾਤਮੁਖਂ ਸੋਧੇਤਿ, ਬਲਵਵਾਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰੁਕ੍ਖਂ ਪਾਤੇਤਿ; ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ। ਵਾਤਮੁਖਸੋਧਨਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਵਾਤੇ ਸੁਕ੍ਖਮਾਤਿਕਾਯ ਉਜੁਕਰਣਾਦੀਹਿ ਸਮੇਤਿ, ਨੋ ਅਞ੍ਞਥਾ। ਰੁਕ੍ਖਂ ਆਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥੇਨ ਵਾ ਆਕੋਟੇਤਿ, ਅਗ੍ਗਿਂ ਵਾ ਦੇਤਿ, ਮਣ੍ਡੂਕਕਣ੍ਟਕਂ ਵਾ ਵਿਸਂ ਵਾ ਆਕੋਟੇਤਿ, ਯੇਨ ਸੋ ਮਰਤਿ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਮੇਵਾਤਿ।

ਵਨਪ੍ਪਤਿਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਹਰਣਕਕਥਾ

੧੧੧. ਹਰਣਕੇ – **ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਹਰਣਕਂ ਭਣ੍ਡਂ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੋ ਆਮਸਤੀ**ਤਿ ਪਰਂ ਸੀਸਭਾਰਾਦੀਹਿ ਭਣ੍ਡਂ ਆਦਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਏਤਂ ਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵੇਗੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਮਸਤਿ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਅਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। **ਫਨ੍ਦਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਆਕਡ੍ਢਨਵਿਕਡ੍ਢਨਂ ਕਰੋਤਿ, ਸਾਮਿਕੋ ਨ ਮੁਞ੍ਚਤਿ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। **ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਤੀ**ਤਿ ਆਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੋਚੇਤਿ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਤਂ ਭਣ੍ਡਸਾਮਿਕੋ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪੋਥੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤਂ ਭਣ੍ਡਂ ਮੋਚਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਠਮਗ੍ਗਹਣੇਨੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕੋ। ਸੀਸਤੋ ਵਾ ਕਣ੍ਣਤੋ ਵਾ ਗੀਵਤੋ ਵਾ ਹਤ੍ਥਤੋ ਵਾ ਅਲਙ੍ਕਾਰਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸੀਸਾਦੀਹਿ ਮੋਚਿਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਹਤ੍ਥੇ ਪਨ ਵਲਯਂ ਵਾ ਕਟਕਂ ਵਾ ਅਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਬਾਹਂ ਘਂਸਨ੍ਤੋਵ ਅਪਰਾਪਰਂ ਵਾ ਸਾਰੇਤਿ, ਆਕਾਸਗਤਂ ਵਾ ਕਰੋਤਿ, ਰਕ੍ਖਤਿ ਤਾਵ। ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਚੀਵਰਵਂਸੇਸੁ ਵਲਯਮਿਵ ਨ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਜਨੇਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕਤ੍ਤਾ। ਸਵਿਞ੍ਞਾਣਕਕੋਟ੍ਠਾਸਗਤਞ੍ਹਿ ਯਾਵ ਤਤੋ ਨ ਨੀਹਟਂ, ਤਾਵ ਤਤ੍ਥੇਵ ਹੋਤਿ। ਏਸੇਵ ਨਯੋ ਅਙ੍ਗੁਲਿਮੁਦ੍ਦਿਕਪਾਦਕਟਕਕਟ੍ਟੂਪਗਪਿਲਨ੍ਧਨੇਸੁ।

ਯੋ ਪਨ ਪਰਸ੍ਸ ਨਿਵਤ੍ਥਸਾਟਕਂ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਪਰੋ ਚ ਸਲਜ੍ਜਿਤਾਯ ਸਹਸਾ ਨ ਮੁਞ੍ਚਤਿ, ਏਕੇਨਨ੍ਤੇਨ ਚੋਰੋ ਕਡ੍ਢਤਿ, ਏਕੇਨਨ੍ਤੇਨ ਪਰੋ, ਰਕ੍ਖਤਿ ਤਾਵ। ਪਰਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਅਥਾਪਿ ਤਂ ਕਡ੍ਢਨ੍ਤਸ੍ਸ ਛਿਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਏਕਦੇਸੋ ਹਤ੍ਥਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਚ ਪਾਦਂ ਅਗ੍ਘਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। **ਸਹਭਣ੍ਡਹਾਰਕ**ਨ੍ਤਿ ''ਸਭਣ੍ਡਹਾਰਕਂ ਭਣ੍ਡਂ ਨੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ''ਇਤੋ ਯਾਹੀ''ਤਿ ਭਣ੍ਡਹਾਰਕਂ ਤਜ੍ਜੇਤਿ, ਸੋ ਭੀਤੋ ਚੋਰੇਨ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਦਿਸਾਭਿਮੁਖੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਪਾਦਂ ਸਙ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਚੋਰਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ; ਦੁਤਿਯੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। **ਪਾਤਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਅਥਾਪਿ ਚੋਰੋ ਭਣ੍ਡਹਾਰਕਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਆਵੁਧਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਾਸਙ੍ਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਾਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਤੁਕਾਮੋ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਪਟਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਸਨ੍ਤਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਪਾਤਾਪੇਤਿ, ਪਰਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ।

ਪਾਤਾਪੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾਤਿਆਦਿ ਪਨ ਪਰਿਕਪ੍ਪਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯੋ ਹਿ ਭਣ੍ਡਂ ਪਾਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਯਂ ਮਮ ਰੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਂ ਗਹੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਰਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਤਾਪੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਾਤਾਪਨੇ ਚ ਆਮਸਨੇ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਫਨ੍ਦਾਪਨੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਪਾਦਗ੍ਘਨਕਸ੍ਸ ਠਾਨਾ ਚਾਵਨੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਤਂ ਪਚ੍ਛਾ ਪਟਿਪਾਤਿਯਮਾਨਸ੍ਸ ਮੁਞ੍ਚਤੋਪਿ ਨਤ੍ਥਿਯੇਵ ਸਮਣਭਾਵੋ। ਯੋਪਿ ਭਣ੍ਡਹਾਰਕਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਨੁਬਨ੍ਧਨ੍ਤੋ ''ਤਿਟ੍ਠ, ਤਿਟ੍ਠ, ਭਣ੍ਡਂ ਪਾਤੇਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਾਤਾਪੇਤਿ, ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਤੇਨ ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ।

ਯੋ ਪਨ ''ਤਿਟ੍ਠ ਤਿਟ੍ਠਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ''ਪਾਤੇਹੀ''ਤਿ ਨ ਵਦਤਿ; ਇਤਰੋ ਚ ਤਂ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ''ਸਚੇ ਏਸ ਮਂ ਪਾਪੁਣੇਯ੍ਯ, ਘਾਤੇਯ੍ਯਾਪਿ ਮ'' ਨ੍ਤਿ ਸਾਲਯੋਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਂ ਭਣ੍ਡਂ ਗਹਨਟ੍ਠਾਨੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ''ਪੁਨ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਕ੍ਕਮਤਿ, ਪਾਤਨਪਚ੍ਚਯਾ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਨ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਣ੍ਹਤੋ ਉਦ੍ਧਾਰੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਅਥ ਪਨਸ੍ਸ ਏਵਂ ਹੋਤਿ – ''ਮਯਾ ਪਾਤਾਪੇਨ੍ਤੇਨੇਵ ਇਦਂ ਮਮ ਸਨ੍ਤਕਂ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਤਤੋ ਨਂ ਸਕਸਞ੍ਞਾਯ ਗਣ੍ਹਾਤਿ; ਗਹਣੇ ਰਕ੍ਖਤਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ ਪਨ ਹੋਤਿ। ''ਦੇਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਅਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਾਮਿਕਾਨਂ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ''ਸੋ ਇਮਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਗਤੋ, ਅਨਜ੍ਝਾਵੁਤ੍ਥਕਂ ਦਾਨਿ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਪਂਸੁਕੂਲਸਞ੍ਞਾਯ ਗਣ੍ਹਤੋਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਅਥ ਪਨ ਸਾਮਿਕੋ ''ਤਿਟ੍ਠ ਤਿਟ੍ਠਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਨ ਦਾਨਿ ਇਦਂ ਮਯ੍ਹ''ਨ੍ਤਿ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਰਾਲਯੋ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਤਿ, ਤਂ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਣ੍ਹਤੋ ਉਦ੍ਧਾਰੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਆਹਰਾਪੇਨ੍ਤੇ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਅਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਕਸ੍ਮਾ? ਤਸ੍ਸ ਪਯੋਗੇਨ ਛਡ੍ਡਿਤਤ੍ਤਾਤਿ **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਪਨ ਵਿਚਾਰਣਾ ਏਵ ਨਤ੍ਥਿ। ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਸਕਸਞ੍ਞਾਯ ਵਾ ਪਂਸੁਕੂਲਸਞ੍ਞਾਯ ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇਪਿ ਅਯਮੇਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋਤਿ।

ਹਰਣਕਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਉਪਨਿਧਿਕਥਾ

੧੧੨. ਉਪਨਿਧਿਮ੍ਹਿ – **ਨਾਹਂ ਗਣ੍ਹਾਮੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਜਾਨਮੁਸਾਵਾਦੇਪਿ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਸ੍ਸ ਪਯੋਗਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ''ਕਿਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਭਣਥ? ਨੇਵਿਦਂ ਮਯ੍ਹਂ ਅਨੁਰੂਪਂ, ਨ ਤੁਮ੍ਹਾਕ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। ''ਰਹੋ ਮਯਾ ਏਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਠਪਿਤਂ, ਨ ਅਞ੍ਞੋ ਕੋਚਿ ਜਾਨਾਤਿ, 'ਦਸ੍ਸਤਿ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਨੋ'''ਤਿ ਸਾਮਿਕੋ ਵਿਮਤਿਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਤਸ੍ਸ ਫਰੁਸਾਦਿਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕੋ ''ਨ ਮਯ੍ਹਂ ਦਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਧੁਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਤਤ੍ਰ ਸਚਾਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ''ਕਿਲਮੇਤ੍ਵਾ ਨਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਦਾਨੇ ਸਉਸ੍ਸਾਹੋ, ਰਕ੍ਖਤਿ ਤਾਵ। ਸਚੇਪਿ ਸੋ ਦਾਨੇ ਨਿਰੁਸ੍ਸਾਹੋ, ਭਣ੍ਡਸ੍ਸਾਮਿਕੋ ਪਨ ਗਹਣੇ ਸਉਸ੍ਸਾਹੋ , ਰਕ੍ਖਤੇਵ। ਯਦਿ ਪਨ ਸੋ ਦਾਨੇ ਨਿਰੁਸ੍ਸਾਹੋ ਭਣ੍ਡਸਾਮਿਕੋਪਿ ''ਨ ਮਯ੍ਹਂ ਦਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਧੁਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਏਵਂ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਾਰਾਜਿਕਂ । ਯਦਿਪਿ ਮੁਖੇਨ ''ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਨ ਅਦਾਤੁਕਾਮੋ, ਏਵਮ੍ਪਿ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਤਂ ਪਨ ਉਪਨਿਧਿ ਨਾਮ ਸਙ੍ਗੋਪਨਤ੍ਥਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਹਤ੍ਥੇ ਪਰੇਹਿ ਠਪਿਤਭਣ੍ਡਂ, ਅਗੁਤ੍ਤਦੇਸਤੋ ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਤ੍ਵਾ ਗੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪਨਤ੍ਥਾਯ ਹਰਤੋ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨਪਿ ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਵਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਅਤ੍ਤਨੋ ਹਤ੍ਥੇ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ ਪਨ ਹੋਤਿ। ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੋਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਤਾਵਕਾਲਿਕਗ੍ਗਹਣੇਪਿ ਤਥੇਵ। **ਧਮ੍ਮਂ ਚਰਨ੍ਤੋ**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ਅਯਂ ਤਾਵ **ਪਾਲ਼ਿਵਣ੍ਣਨਾ**।

ਪਾਲ਼ਿਮੁਤ੍ਤਕਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪਤ੍ਤਚਤੁਕ੍ਕਾਦਿਵਸੇਨ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੋ – ਏਕੋ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਰਸ੍ਸ ਮਹਗ੍ਘੇ ਪਤ੍ਤੇ ਲੋਭਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਹਰਿਤੁਕਾਮੋ ਠਪਿਤਟ੍ਠਾਨਮਸ੍ਸ ਸੁਟ੍ਠੁ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋਪਿ ਪਤ੍ਤਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਠਪੇਸਿ। ਸੋ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਂ ਵਾਚਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਮਾਨਂ ਮਹਾਥੇਰਮਾਹ – ''ਵਨ੍ਦਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਕੋ ਏਸੋ''ਤਿ? ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਗਨ੍ਤੁਕਭਿਕ੍ਖੁ, ਕਾਲਸ੍ਸੇਵਮ੍ਹਿ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ, ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਮੇ ਠਾਨੇ ਈਦਿਸੇਨ ਨਾਮ ਅਂਸਬਦ੍ਧਕੇਨ ਈਦਿਸਾਯ ਪਤ੍ਤਤ੍ਥਵਿਕਾਯ ਪਤ੍ਤੋ ਠਪਿਤੋ। ਸਾਧਾਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤਂ ਲਭੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਥੇਰੋ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਗਣ੍ਹਿ। ਉਦ੍ਧਾਰੇਯੇਵ ਚੋਰਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸਚੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਕੋਸਿ ਤ੍ਵਂ ਅਵੇਲਾਯ ਆਗਤੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਭੀਤੋ ਪਲਾਯਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਪਤ੍ਵਾਵ ਪਲਾਯਤਿ। ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਨ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਥੇਰੋ ''ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਞ੍ਞਂ ਗਣ੍ਹਿ, ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਅਯਂ ਪਨ ਅਞ੍ਞਂ ਤਾਦਿਸਮੇਵ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇ ਯੁਜ੍ਜਤਿ, ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹੇ ਆਣਤ੍ਤਸਦਿਸਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਵਿਯ। **ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯਂ** ਪਨ ''ਪਦਵਾਰੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਅਤਾਦਿਸਮੇਵ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇ ਯੁਜ੍ਜਤਿ।

ਤਂ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ, ਚੋਰਸ੍ਸ ਸਾਮਿਕੇਨ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਨ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਤਂ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਚੋਰਸ੍ਸੇਵ ਪਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ, ਇਧਾਪਿ ਚੋਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਤ੍ਤਾ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਨ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਅਪਰੋ ‘‘ਪਤ੍ਤੰ ਚੋਰੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਤਥੇਵ ਨਿਦ੍ਦਾਯਮਾਨੰ ਥੇਰੰ ਵਨ੍ਦਿ। ‘‘ਕੋ ਅਯ’’ਨ੍ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਗਿਲਾਨਭਿਕ੍ਖੁ, ਏਕੰ ਤਾਵ ਮੇ ਪਤ੍ਤੰ ਦੇਥ, ਗਾਮਦ੍ਵਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭੇਸਜ੍ਜੰ ਆਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ। ਥੇਰੋ ‘‘ਇਧ ਗਿਲਾਨੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਚੋਰੋ ਅਯੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮੰ ਹਰਤੂ’’ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵੇਰਿਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੰ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਦਾਸਿ, ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਉਦ੍ਧਾਰੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ‘‘ਵੇਰਿਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੋ’’ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੰ ਉਦ੍ਧਰਨ੍ਤੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਸਚੇ ਪਨ ‘‘ਵੇਰਿਸ੍ਸਾਯ’’ਨ੍ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਚੋਰਸ੍ਸੇਵ ਪਤ੍ਤੰ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਦੇਤਿ, ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕੰ, ਚੋਰਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟੰ। ਅਥ ‘‘ਵੇਰਿਸ੍ਸਾਯ’’ਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤੰ ਦੇਤਿ, ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟੰ।

ਏਕੋ ਮਹਾਥੇਰੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕੰ ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੁੰ ‘‘ਪਤ੍ਤਚੀਵਰੰ ਗਣ੍ਹ, ਅਸੁਕੰ ਨਾਮ ਗਾਮੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਆਹ। ਦਹਰੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਤੋ ਪਚ੍ਛਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਸਚੇ ਸੀਸੇ ਭਾਰੰ ਖਨ੍ਧੇ ਕਰੋਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਨਤ੍ਥਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਆਣਤ੍ਤਿਯਾ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ। ਸਚੇ ਪਨ ਮਗ੍ਗਤੋ ਓਕ੍ਕਮ੍ਮ ਅਟਵਿੰ ਪਵਿਸਤਿ, ਪਦਵਾਰੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਅਥ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਾਭਿਮੁਖੋ ਪਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਉਪਚਾਰਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਅਥਾਪਿ ਮਹਾਥੇਰਸ੍ਸ ਨਿਵਾਸਨਪਰਿਵਤ੍ਤਨਟ੍ਠਾਨਤੋ ਗਾਮਾਭਿਮੁਖੋ ਪਲਾਯਤਿ, ਗਾਮੂਪਚਾਰਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਯਦਿ ਪਨ ਉਭੋਪਿ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਿ, ਥੇਰੋ ਚ ਪੁਨਪਿ ਤੰ ਵਦਤਿ – ‘‘ਪਤ੍ਤਚੀਵਰੰ ਗਣ੍ਹ, ਵਿਹਾਰੰ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ਤਤ੍ਰ ਚੇ ਸੋ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸੀਸੇ ਭਾਰੰ ਖਨ੍ਧੇ ਕਰੋਤਿ, ਰਕ੍ਖਤਿ ਤਾਵ। ਅਟਵਿੰ ਪਵਿਸਤਿ, ਪਦਵਾਰੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਗਾਮਾਭਿਮੁਖੋ ਏਵ ਪਲਾਯਤਿ, ਗਾਮੂਪਚਾਰਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਪੁਰਤੋ ਵਿਹਾਰਾਭਿਮੁਖੋ ਪਲਾਯਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰੇ ਅਟ੍ਠਤ੍ਵਾ ਅਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਅਵੂਪਸਨ੍ਤੇਨੇਵ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਉਪਚਾਰਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਯੋ ਪਨ ਅਨਾਣਤ੍ਤੋ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸੀਸੇ ਭਾਰੰ ਖਨ੍ਧੇ ਕਰਣਾਦੀਸੁਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਸੇਸੰ ਪੁਰਿਮਸਦਿਸਮੇਵ।

ਯੋ ਪਨ ‘‘ਅਸੁਕੰ ਨਾਮ ਵਿਹਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰੰ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਰਜਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਏਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ‘‘ਸਾਧੂ’’ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਸ੍ਸਪਿ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਸੀਸੇ ਭਾਰੰ ਖਨ੍ਧੇ ਕਰਣਾਦੀਸੁ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਨਤ੍ਥਿ। ਮਗ੍ਗਾ ਓਕ੍ਕਮਨੇ ਪਦਵਾਰੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਤੰ ਵਿਹਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਸਨ੍ਤੋ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਜੀਰਾਪੇਤਿ, ਚੋਰਾ ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਤੰ ਹਰਨ੍ਤਿ, ਅਵਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯੰ ਪਨ ਹੋਤਿ। ਤਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਤੋਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਯੋ ਪਨ ਅਨਾਣਤ੍ਤੋ ਥੇਰੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਵਾ ਕਤੇ ਸਯਮੇਵ ਵਾ ਕਿਲਿਟ੍ਠੰ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਦੇਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚੀਵਰੰ; ਅਸੁਕੰ ਨਾਮ ਗਾਮੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਜਿਤ੍ਵਾ ਆਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ; ਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਸੀਸੇ ਭਾਰੰ ਖਨ੍ਧੇ ਕਰਣਾਦੀਸੁ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਕਸ੍ਮਾ? ਅਨਾਣਤ੍ਤਿਯਾ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ। ਮਗ੍ਗਾ ਓਕ੍ਕਮਤੋਪਿ ਪਟਿਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਤਮੇਵ ਵਿਹਾਰੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਸੀਮੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਤੋਪਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਜਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਾਗਚ੍ਛਤੋਪਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਸਚੇ ਪਨ ਯਤ੍ਥ ਗਤੋ, ਤਤ੍ਥ ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਵਿਹਾਰੇ ਵਾ ਤਮੇਵ ਵਿਹਾਰੰ ਪਚ੍ਚਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਏਕਪਸ੍ਸੇ ਵਾ ਉਪਚਾਰਸੀਮੰ ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਸਨ੍ਤੋ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਜੀਰਾਪੇਤਿ, ਚੋਰਾ ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਤੰ ਹਰਨ੍ਤਿ, ਯਥਾ ਵਾ ਤਥਾ ਵਾ ਨਸ੍ਸਤਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯੰ। ਉਪਚਾਰਸੀਮੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਤੋ ਪਨ ਪਾਰਾਜਿਕੰ।

ਯੋ ਪਨ ਥੇਰੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਕਯਿਰਮਾਨੇ ‘‘ਦੇਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹੰ ਰਜਿਤ੍ਵਾ ਆਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਰਜਾਮੀ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ਥੇਰੋ ਚ ਨੰ ‘‘ਯਤ੍ਥ ਇਚ੍ਛਸਿ, ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਜਾਹੀ’’ਤਿ ਵਦਤਿ, ਅਯੰ ‘‘ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਦੂਤੋ’’ ਨਾਮ। ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਲਾਯਨ੍ਤੋਪਿ ਨ ਅਵਹਾਰੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਨ ਪਲਾਯਤੋਪਿ ਪਰਿਭੋਗੇਨ ਵਾ ਅਞ੍ਞਥਾ ਵਾ ਨਾਸਯਤੋਪਿ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੰ ਪਹਿਣਤਿ – ‘‘ਅਸੁਕਵਿਹਾਰੇ ਅਸੁਕਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਦੇਹੀ’’ਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਸਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ‘‘ਅਸੁਕੰ ਨਾਮ ਵਿਹਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰੰ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਰਜਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਏਹੀ’’ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਸਦਿਸੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਅਪਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਪਹਿਣਿਤੁਕਾਮੋ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਕਰੋਤਿ – ''ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ, ਤਤ੍ਰ ਚੇ ਏਕੋ – ''ਦੇਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਹਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਸਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ''ਦੇਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚੀਵਰਂ, ਅਸੁਕਂ ਨਾਮ ਗਾਮਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਜਿਤ੍ਵਾ ਆਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਸਦਿਸੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ। ਥੇਰੇਨ ਚੀਵਰਤ੍ਥਾਯ ਵਤ੍ਥਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਕਕੁਲੇ ਠਪਿਤਂ ਹੋਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ ਵਤ੍ਥਂ ਹਰਿਤੁਕਾਮੋ ਤਤ੍ਰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਤਂ ਕਿਰ ਵਤ੍ਥਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਥੇਰੇਨ ਪੇਸਿਤੋ ਵਿਯ ਵਦਤਿ; ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸਦ੍ਦਹਿਤ੍ਵਾ ਉਪਾਸਕੇਨ ਠਪਿਤਂ ਉਪਾਸਿਕਾ ਵਾ, ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਠਪਿਤਂ ਉਪਾਸਕੋ ਵਾ ਅਞ੍ਞੋ ਵਾ, ਕੋਚਿ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦੇਤਿ, ਉਦ੍ਧਾਰੇਯੇਵਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਥੇਰਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਕੇਹਿ ''ਇਮਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਤ੍ਥਂ ਠਪਿਤਂ ਹੋਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ ਤਂ ਹਰਿਤੁਕਾਮੋ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਥੇਰਸ੍ਸ ਕਿਰ ਵਤ੍ਥਂ ਦਾਤੁਕਾਮਤ੍ਥ, ਤਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਤੇ ਚਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦਹਿਤ੍ਵਾ ''ਮਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭੋਜੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਠਪਯਿਮ੍ਹ, ਹਨ੍ਦ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਸਾਮਿਕੇਹਿ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਨ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਞ੍ਚ ਹੋਤਿ।

ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਵਤ੍ਵਾ ਗਾਮਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ''ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ ਮਮ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕਂ ਦਸ੍ਸਤਿ, ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਪੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ। ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤੇਨ ਦਿਨ੍ਨਂ ਮਹਗ੍ਘਸਾਟਕਂ ਅਤ੍ਤਨਾ ਲਦ੍ਧੇਨ ਅਪ੍ਪਗ੍ਘਸਾਟਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਆਗਤੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਹਗ੍ਘਸਾਟਕਸ੍ਸ ਲਦ੍ਧਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਞਤ੍ਵਾ ਵਾ ''ਦੇਹਿ ਮੇ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਤਵ ਥੂਲਸਾਟਕੋ ਲਦ੍ਧੋ, ਮਯ੍ਹਂ ਪਨ ਸਾਟਕੋ ਮਹਗ੍ਘੋ, ਦ੍ਵੇਪਿ ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਨਾਮ ਓਕਾਸੇ ਠਪਿਤਾ, ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਤੇਨ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਥੂਲਸਾਟਕੇ ਗਹਿਤੇ ਇਤਰਸ੍ਸ ਇਤਰਂ ਗਣ੍ਹਤੋ ਉਦ੍ਧਾਰੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਅਥਾਪਿ ਤਸ੍ਸ ਸਾਟਕੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਾਮਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਸਾਟਕੇ ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਂ ਲਿਖਿਤ੍ਵਾ ''ਗਚ੍ਛ ਨਾਮਂ ਵਾਚੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਯੋ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨਾ ਚ ਤੇਨ ਚ ਲਦ੍ਧਸਾਟਕੇ ਏਕਤੋ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਏਵਂ ਵਦਤਿ – ''ਤਯਾ ਚ ਮਯਾ ਚ ਲਦ੍ਧਸਾਟਕਾ ਦ੍ਵੇਪਿ ਅਨ੍ਤੋਗਬ੍ਭੇ ਠਪਿਤਾ, ਗਚ੍ਛ ਯਂ ਇਚ੍ਛਸਿ, ਤਂ ਵਿਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਚ ਲਜ੍ਜਾਯ ਆਵਾਸਿਕੇਨ ਲਦ੍ਧਂ ਥੂਲਸਾਟਕਮੇਵ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ, ਤਤ੍ਰਾਵਾਸਿਕਸ੍ਸ ਵਿਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਾਵਸੇਸਂ ਇਤਰਂ ਗਣ੍ਹਤੋ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਆਗਨ੍ਤੁਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਵਾਸਿਕਾਨਂ ਚੀਵਰਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨਂ ਸਮੀਪੇ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ''ਏਤੇ ਸਙ੍ਗੋਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਨ੍ਹਾਯਿਤੁਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਸਚੇ ਨਂ ਆਵਾਸਿਕਾ ਸਙ੍ਗੋਪੇਨ੍ਤਿ, ਇਚ੍ਚੇਤਂ ਕੁਸਲਂ। ਨੋ ਚੇ, ਨਟ੍ਠੇ ਗੀਵਾ ਨ ਹੋਤਿ। ਸਚੇਪਿ ਸੋ ''ਇਦਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਠਪੇਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਇਤਰੇ ਚ ਸਕਿਚ੍ਚਪ੍ਪਸੁਤਤ੍ਤਾ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਅਥਾਪਿ ਤੇ ''ਇਦਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਠਪੇਥਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ ''ਮਯਂ ਬ੍ਯਾਵਟਾ''ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ, ਇਤਰੋ ਚ ''ਅਵਸ੍ਸਂ ਠਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਅਨਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਸਚੇ ਪਨ ਤੇਨ ਯਾਚਿਤਾ ਵਾ ਅਯਾਚਿਤਾ ਵਾ ''ਮਯਂ ਠਪੇਸ੍ਸਾਮ, ਤ੍ਵਂ ਗਚ੍ਛਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ; ਤਂ ਸਙ੍ਗੋਪਿਤਬ੍ਬਂ। ਨੋ ਚੇ ਸਙ੍ਗੋਪੇਨ੍ਤਿ, ਨਟ੍ਠੇ ਗੀਵਾ। ਕਸ੍ਮਾ? ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਤ੍ਤਾ।

ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ਏਵ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਾਨਿ ਹੇਟ੍ਠਾਪਾਸਾਦਂ ਓਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਂ ਅਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਅਨਾਰੋਚੇਤ੍ਵਾਵ ਦੂਰੇ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਂ ਗਚ੍ਛਤਿ; ਤਾਨਿ ਚੇ ਚੋਰਾ ਹਰਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਗੀਵਾ। ਯੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ''ਓਰੋਪੇਥ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਾਨਿ; ਕਾਲੋ ਸਲਾਕਗ੍ਗਹਣਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ''ਸਮਾਗਤਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਆਮ, ਸਮਾਗਤਮ੍ਹਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਾਨਿ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਦ੍ਵਾਰਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾਪਾਸਾਦਦ੍ਵਾਰਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਤ੍ਰ ਚੇਕੋ ਅਲਸਜਾਤਿਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਗਤੇਸੁ ਪਚ੍ਛਾ ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਪੁਞ੍ਛਨ੍ਤੋ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਉਦਕਟ੍ਠਾਨਂ ਮੁਖਧੋਵਨਤ੍ਥਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਂ ਖਣਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚੋਰਾ ਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਹਰਨ੍ਤਿ, ਸੁਹਟਂ। ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਸ੍ਸ ਗੀਵਾ ਨ ਹੋਤਿ।

ਸਚੇਪਿ ਕੋਚਿ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਸ੍ਸ ਅਨਾਰੋਚੇਤ੍ਵਾਵ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਠਪੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਨਟ੍ਠੇ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਸ੍ਸ ਗੀਵਾ ਨ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤਿ, ਨਟ੍ਠੇ ਤਸ੍ਸ ਗੀਵਾ। ਸਚੇਪਿ ਠਪਿਤਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ''ਮਯਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਈਦਿਸੋ ਨਾਮ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ ਠਪਿਤੋ, ਉਪਧਾਰੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਤਿ, ਦੁਨ੍ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਵਾ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਠਪੇਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਗੀਵਾ। ''ਨਾਹਂ ਜਾਨਾਮੀ''ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਸ੍ਸ

ਪਨ ਨਤ੍ਥਿ ਗੀਵਾ। ਯੋਪਿ ਤਸ੍ਸ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਠਪੇਤਿ, ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਞ੍ਚ ਨ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਤਿ , ਨਟ੍ਠਂ ਸੁਨਟ੍ਠਮੇਵ। ਸਚੇ ਤਂ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕੋ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਠਪੇਤਿ, ਨਟ੍ਠੇ ਗੀਵਾ। ਸਚੇ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਂ ਸੁਗੁਤ੍ਤਂ, ਸਬ੍ਬੋ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਚ ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਚ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਠਪੀਯਤਿ, ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕੋ ਚ ਬਾਲੋ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ ਦ੍ਵਾਰਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਵਾ ਸੋਤੁਂ, ਅਞ੍ਞਂ ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਾਤੁਂ ਕਤ੍ਥਚਿ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਂ ਖਣਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਯਤ੍ਤਕਂ ਚੋਰਾ ਹਰਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬਂ ਤਸ੍ਸ ਗੀਵਾ। ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਸਰੀਰਂ ਉਤੁਂ ਗਾਹਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਸਮਣਧਮ੍ਮਾਨੁਯੋਗੇਨ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਕੇਨਚਿ ਕਮ੍ਮੇਨ ਬ੍ਯਾਵਟਸ੍ਸ ਵਾ ਉਚ੍ਚਾਰਪਸ੍ਸਾਵਪੀਲ਼ਿਤਸ੍ਸਾਪਿ ਤਤੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਉਪਚਾਰੇ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇ ਬਹਿ ਗਚ੍ਛਤੋ ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਕੇਨਚਿ ਆਕਾਰੇਨ ਪਮਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਤੋ ਦ੍ਵਾਰਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਵਿਵਟਮੇਵ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਸਨ੍ਧਿਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਯਤ੍ਤਕਂ ਤਸ੍ਸ ਪਮਾਦਪਚ੍ਚਯਾ ਚੋਰਾ ਹਰਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਗੀਵਾ। ਉਣ੍ਹਸਮਯੇ ਪਨ ਵਾਤਪਾਨਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਉਚ੍ਚਾਰਪੀਲ਼ਿਤਸ੍ਸ ਪਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਉਪਚਾਰੇ ਅਸਤਿ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਗਿਲਾਨਪਕ੍ਖੇ ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਅਵਿਸਯੋ; ਤਸ੍ਮਾ ਗੀਵਾ ਨ ਹੋਤਿ।

ਯੋ ਪਨ ਅਨ੍ਤੋ ਉਣ੍ਹਪੀਲ਼ਿਤੋ ਦ੍ਵਾਰਂ ਸੁਗੁਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਚੋਰਾ ਚ ਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਦ੍ਵਾਰਂ ਵਿਵਰਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਯਾਵ ਤਤਿਯਂ ਨ ਵਿਵਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਯਦਿ ਪਨ ਤੇ ਚੋਰਾ ''ਸਚੇ ਨ ਵਿਵਰਸਿ, ਤਞ੍ਚ ਮਾਰੇਸ੍ਸਾਮ, ਦ੍ਵਾਰਞ੍ਚ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਹਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਫਰਸੁਆਦੀਨਿ ਉਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ। ''ਮਯਿ ਚ ਮਤੇ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਚ ਸੇਨਾਸਨੇ ਵਿਨਟ੍ਠੇ ਗੁਣੋ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਿਵਰਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਇਧਾਪਿ ਅਵਿਸਯਤ੍ਤਾ ਗੀਵਾ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਕੋਚਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕੋ ਕੁਞ੍ਚਿਕਂ ਵਾ ਦੇਤਿ, ਦ੍ਵਾਰਂ ਵਾ ਵਿਵਰਤਿ, ਯਤ੍ਤਕਂ ਚੋਰਾ ਹਰਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬਂ ਤਸ੍ਸ ਗੀਵਾ। ਸਙ੍ਘੇਨ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਗੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾਯ ਸੂਚਿਯਨ੍ਤਕਞ੍ਚ ਕੁਞ੍ਚਿਕਮੁਦ੍ਦਿਕਾ ਚ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਾ ਹੋਤਿ, ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕੋ ਘਟਿਕਮਤ੍ਤਂ ਦਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਚੋਰਾ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਹਰਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਗੀਵਾ। ਸੂਚਿਯਨ੍ਤਕਞ੍ਚ ਕੁਞ੍ਚਿਕਮੁਦ੍ਦਿਕਞ੍ਚ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨਂ ਪਨੇਤਂ ਸਚੇ ਚੋਰਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਵਿਵਰਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਂ ਗੁਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨੇ ਪਨ ਸਚੇ ਭਿਤ੍ਤਿਂ ਵਾ ਛਦਨਂ ਵਾ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਮਙ੍ਗੇਨ ਵਾ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਹਰਨ੍ਤਿ, ਨ ਤਸ੍ਸ ਗੀਵਾ। ਸਚੇ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰੇ ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਥੇਰਾ ਵਸਨ੍ਤਿ, ਵਿਵਟੇ ਦ੍ਵਾਰੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕੋ ਤੇਸੁ ਗਤੇਸੁ ਦ੍ਵਾਰਂ ਨ ਜਗ੍ਗਤਿ, ਸਚੇ ਤਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਵਹਰੀਯਤਿ, ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਸ੍ਸ ਇਸ੍ਸਰਤਾਯ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਸ੍ਸੇਵ ਗੀਵਾ। ਥੇਰੇਹਿ ਪਨ ਸਹਾਯੇਹਿ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਯਂ ਤਤ੍ਥ ਸਾਮੀਚਿ।

ਯਦਿ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕੋ ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਬਹਿ ਠਤ੍ਵਾਵ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਗਣ੍ਹਥ, ਮਾ ਪਵਿਸਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤੇਸਞ੍ਚ ਏਕੋ ਲੋਲਮਹਾਥੇਰੋ ਸਾਮਣੇਰੇਹਿ ਚੇਵ ਉਪਟ੍ਠਾਕੇਹਿ ਚ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਤਿ ਚੇਵ ਨਿਪਜ੍ਜਤਿ ਚ, ਯਤ੍ਤਕਂ ਭਣ੍ਡਂ ਨਸ੍ਸਤਿ, ਸਬ੍ਬਂ ਤਸ੍ਸ ਗੀਵਾ। ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕੇਨ ਪਨ ਅਵਸੇਸਤ੍ਥੇਰੇਹਿ ਚ ਸਹਾਯੇਹਿ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਥ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕੋਵ ਲੋਲਸਾਮਣੇਰੇ ਚ ਉਪਟ੍ਠਾਕੇ ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰੇ ਨਿਸੀਦਤਿ ਚੇਵ ਨਿਪਜ੍ਜਤਿ ਚ, ਯਂ ਤਤ੍ਥ ਨਸ੍ਸਤਿ, ਸਬ੍ਬਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਗੀਵਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕੇਨੇਵ ਤਤ੍ਥ ਵਸਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਵਸੇਸੇਹਿ ਅਪ੍ਪੇਵ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ ਵਸਿਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਚ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰੇਤਿ।

ਯੇ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਭਾਗਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਵਸਨਗਬ੍ਭੇਸੁ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇ ਨਟ੍ਠੇ ਯੇਹਿ ਠਪਿਤੋ, ਤੇਸਂਯੇਵ ਗੀਵਾ। ਇਤਰੇਹਿ ਪਨ ਸਹਾਯੇਹਿ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ। ਯਦਿ ਪਨ ਸਙ੍ਘੋ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਸ੍ਸ ਵਿਹਾਰੇਯੇਵ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਂ ਦਾਪੇਤਿ, ਸੋ ਚ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਤ੍ਥਾਯ ਗਾਮਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨਟ੍ਠਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਗੀਵਾ। ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤੇਹਿ ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਾਯ ਠਪਿਤਵਿਹਾਰਵਾਰਿਕਸ੍ਸਾਪਿ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਂ ਵਾ ਨਿਵਾਪਂ ਵਾ ਲਭਮਾਨਸ੍ਸੇਵ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਂ ਗਚ੍ਛਤੋ ਯਂ ਤਤ੍ਥ ਨਸ੍ਸਤਿ, ਸਬ੍ਬਂ ਗੀਵਾ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ, ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਸ੍ਸ ਵਿਯ ਯਂ ਤਸ੍ਸ ਪਮਾਦਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਨਸ੍ਸਤਿ, ਸਬ੍ਬਂ ਗੀਵਾ।

ਸਚੇ ਵਿਹਾਰੋ ਮਹਾ ਹੋਤਿ, ਅਞ੍ਞਂ ਪਦੇਸਂ ਰਕ੍ਖਿਤੁਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਹਰਨ੍ਤਿ, ਅਵਿਸਯਤ੍ਤਾ ਗੀਵਾ ਨ ਹੋਤਿ। ਈਦਿਸੇ ਪਨ ਵਿਹਾਰੇ ਵੇਮਜ੍ਝੇ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਓਸਰਣਟ੍ਠਾਨੇ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਵਿਹਾਰਵਾਰਿਕਾ ਵਾ

ਦ੍ਵੇ ਤਯੋ ਠਪੇਤਬ੍ਬਾ। ਸਚੇ ਤੇਸਂ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਾਨਂ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਰਕ੍ਖਤਂਯੇਵ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨਸ੍ਸਤਿ, ਗੀਵਾ ਨ ਹੋਤਿ। ਵਿਹਾਰਵਾਰਿਕੇ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਹਰਿਤਭਣ੍ਡਮ੍ਪਿ ਚੋਰਾਨਂ ਪਟਿਪਥਂ ਗਤੇਸੁ ਅਞ੍ਞੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਹਰਿਤਭਣ੍ਡਮ੍ਪਿ ਨ ਤੇਸਂ ਗੀਵਾ। ਸਚੇ ਵਿਹਾਰਵਾਰਿਕਾਨਂ ਵਿਹਾਰੇ ਦਾਤਬ੍ਬਂ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਂ ਵਾ ਨਿਵਾਪੋ ਵਾ ਨ ਹੋਤਿ, ਤੇਹਿ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਲਾਭਤੋ ਅਤਿਰੇਕਾ ਦ੍ਵੇ ਤਿਸ੍ਸੋ ਯਾਗੁਸਲਾਕਾ, ਤੇਸਂ ਪਹੋਨਕਭਤ੍ਤਸਲਾਕਾ ਚ ਠਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਨਿਬਦ੍ਧਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਨ ਨ ਠਪੇਤਬ੍ਬਾ, ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਹਿ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਿਨੋ ਹੋਨ੍ਤਿ, ''ਵਿਹਾਰਵਾਰਿਕਾਯੇਵ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਭਤ੍ਤਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤਬ੍ਬਾ। ਸਚੇ ਤੇਸਂ ਸਭਾਗਾ ਸਲਾਕਭਤ੍ਤਾਨਿ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਇਚ੍ਚੇਤਂ ਕੁਸਲਂ; ਨੋ ਚੇ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਵਾਰਂ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨੀਹਰਾਪੇਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਸਚੇ ਵਿਹਾਰਵਾਰਿਕੋ ਦ੍ਵੇ ਤਿਸ੍ਸੋ ਯਾਗੁਸਲਾਕਾ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਞ੍ਚ ਸਲਾਕਭਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਲਭਮਾਨੋਵ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਸ੍ਸ ਵਿਯ ਸਬ੍ਬਂ ਨਟ੍ਠਂ ਗੀਵਾ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਿਹਾਰਪਾਲਾਨਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ ਭਤ੍ਤਂ ਵਾ ਨਿਵਾਪੋ ਵਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਿਹਾਰਵਾਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਸ੍ਸਿਤਕੇ ਜਗ੍ਗੇਨ੍ਤਿ, ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਵਾਰਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਯਥਾ ਅਞ੍ਞੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਥੇਵ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਪਨ ਅਸਹਾਯਕਸ੍ਸ ਵਾ ਅਤ੍ਤਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਵਾ ਯਸ੍ਸ ਸਭਾਗੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਤ੍ਤਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਦਾਤਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਵਾਰੋ ਨ ਪਾਪੇਤਬ੍ਬੋ।

ਯਮ੍ਪਿ ਪਾਕਵਤ੍ਤਤ੍ਥਾਯ ਵਿਹਾਰੇ ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਪਜੀਵਨ੍ਤੇਨ ਠਾਤਬ੍ਬਂ। ਯੋ ਤਂ ਨ ਉਪਜੀਵਤਿ , ਸੋ ਵਾਰਂ ਨ ਗਾਹਾਪੇਤਬ੍ਬੋ। ਫਲਾਫਲਤ੍ਥਾਯਪਿ ਵਿਹਾਰੇ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਗੋਪੇਤ੍ਵਾ ਫਲਵਾਰੇਨ ਭਾਜੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਨ੍ਤਿ। ਯੋ ਤਾਨਿ ਖਾਦਤਿ, ਤੇਨ ਠਾਤਬ੍ਬਂ। ਅਨੁਪਜੀਵਨ੍ਤੋ ਨ ਗਾਹਾਪੇਤਬ੍ਬੋ। ਸੇਨਾਸਨਮਞ੍ਚਪੀਠਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਾਯਪਿ ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਆਵਾਸੇ ਵਸਨ੍ਤੇਨ ਠਾਤਬ੍ਬਂ। ਅਬ੍ਭੋਕਾਸਿਕੋ ਪਨ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਿਕੋ ਵਾ ਨ ਗਾਹਾਪੇਤਬ੍ਬੋ।

ਏਕੋ ਨਵਕੋ ਹੋਤਿ, ਬਹੁਸ੍ਸੁਤੋ ਪਨ ਬਹੂਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਵਾਚੇਤਿ, ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਂ ਦੇਤਿ, ਪਾਲ਼ਿਂ ਵਣ੍ਣੇਤਿ, ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥੇਤਿ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਭਾਰਂ ਨਿਤ੍ਥਰਤਿ, ਅਯਂ ਲਾਭਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋਪਿ ਆਵਾਸੇ ਵਸਨ੍ਤੋਪਿ ਵਾਰਂ ਨ ਗਾਹੇਤਬ੍ਬੋ। "**ਪੁਰਿਸਵਿਸੇਸੋ ਨਾਮ ਞਾਤਬ੍ਬੋ**"ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਉਪੋਸਥਾਗਾਰਪਟਿਮਾਘਰਜਗ੍ਗਕਸ੍ਸ ਪਨ ਦਿਗੁਣਂ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਂ ਦੇਵਸਿਕਂ ਤਣ੍ਡੁਲਨਾਲ਼ਿ ਸਂਵਚ੍ਛਰੇ ਤਿਚੀਵਰਂ, ਦਸਵੀਸਗ੍ਘਨਕਂ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਞ੍ਚ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਲਭਮਾਨਸ੍ਸੇਵ ਪਮਾਦੇਨ ਤਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨਸ੍ਸਤਿ, ਸਬ੍ਬਂ ਗੀਵਾ। ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਬਲਕ੍ਕਾਰੇਨ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ ਪਨ ਨ ਗੀਵਾ। ਤਤ੍ਥ ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਵਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਾ ਸਨ੍ਤਕੇਨ ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਂ ਰਕ੍ਖਾਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕੇਨ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਂ ਰਕ੍ਖਾਪੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯਂ ਪਨ ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਂ ਠਪਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਚੇਤਿਯਸਨ੍ਤਕੇ ਰਕ੍ਖਾਪਿਤੇ ਰਕ੍ਖਿਤਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਏਵਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਪਕ੍ਖਵਾਰੇਨ ਉਪੋਸਥਾਗਾਰਾਦੀਨਿ ਰਕ੍ਖਤੋਪਿ ਪਮਾਦਵਸੇਨ ਨਟ੍ਠਂ ਗੀਵਾਯੇਵਾਤਿ।

ਉਪਨਿਧਿਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸੁਙ੍ਕਘਾਤਕਥਾ

੧੧੩. ਸੁਙ੍ਕਂ ਤਤੋ ਹਨਨ੍ਤੀਤਿ **ਸੁਙ੍ਕਘਾਤਂ;** ਸੁਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਤਞ੍ਹਿ ਯਸ੍ਮਾ ਤਤੋ ਸੁਙ੍ਕਾਰਹਂ ਭਣ੍ਡਂ ਸੁਙ੍ਕਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਨੀਹਰਨ੍ਤਾ ਰਞ੍ਞੋ ਸੁਙ੍ਕਂ ਹਨਨ੍ਤਿ ਵਿਨਾਸੇਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਙ੍ਕਘਾਤਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤਤ੍ਰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਤਤ੍ਰ ਪਬ੍ਬਤਖਣ੍ਡਾਦੀਸੁ ਰਞ੍ਞਾ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤੇ ਸੁਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨੇ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ। **ਰਾਜਗ੍ਗਂ ਭਣ੍ਡ**ਨ੍ਤਿ ਰਾਜਾਰਹਂ ਭਣ੍ਡਂ; ਯਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਪਞ੍ਚਮਾਸਕਂ ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਪਞ੍ਚਮਾਸਕਂ ਵਾ ਅਗ੍ਘਨਕਂ ਸੁਙ੍ਕਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਭਣ੍ਡਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਰਾਜਕਨ੍ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ, ਅਯਮੇਵਤ੍ਥੋ। **ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ''ਇਤੋ ਰਞ੍ਞੋ ਸੁਙ੍ਕਂ ਨ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਭਣ੍ਡਂ ਆਮਸਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਠਪਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਥਵਿਕਾਯ ਵਾ ਪਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇ ਵਾ ਊਰੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਬਨ੍ਧਤਿ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਸੁਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਠਾਨਾਚਾਵਨਂ ਨ ਹੋਤਿ। ਸੁਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਦੁਤਿਯਂ ਪਾਦਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ।

ਬਹਿਸੁਙ੍ਕਘਾਤੰ ਪਾਤੇਤੀਤਿ ਰਾਜਪੁਰਿਸਾਨੰ ਅਞ੍ਞਵਿਹਿਤਭਾਵੰ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋ ਠਿਤੋਵ ਬਹਿ ਪਤਨਤ੍ਥਾਯ ਖਿਪਤਿ। ਤਞ੍ਚੇ ਅਵਸ੍ਸੰ ਪਤਨਕੰ, ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਤਞ੍ਚੇ ਰੁਕ੍ਖੇ ਵਾ ਖਾਣੁਮ੍ਹਿ ਵਾ ਪਟਿਹਤੰ ਬਲਵਵਾਤਵੇਗੁਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਵਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਅਨ੍ਤੋਯੇਵ ਪਤਤਿ, ਰਕ੍ਖਤਿ। ਪੁਨ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਖਿਪਤਿ, ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਭੂਮਿਯੰ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤੰ ਪੁਨ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਸਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। **ਕੁਰੁਨ੍ਦੀਸਙ੍ਖੇਪਟ੍ਠਕਥਾਸੁ** ਪਨ ''ਸਚੇ ਬਹਿ ਪਤਿਤੰ ਠਤ੍ਵਾ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤੰ ਪਵਿਸਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਸਚੇ ਅਤਿਟ੍ਠਮਾਨੰਯੇਵ ਵਟ੍ਟਿਤ੍ਵਾ ਪਵਿਸਤਿ ਰਕ੍ਖਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਅਨ੍ਤੋ ਠਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇਨ ਵਾ ਪਾਦੇਨ ਵਾ ਯਟ੍ਠਿਯਾ ਵਾ ਵਟ੍ਟੇਤਿ, ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਵਟ੍ਟਾਪੇਤਿ, ਸਚੇ ਅਟ੍ਠਤ੍ਵਾ ਵਟ੍ਟਮਾਨੰ ਗਤੰ, ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਅਨ੍ਤੋ ਠਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰ ਰਕ੍ਖਤਿ, ''ਵਟ੍ਟਿਤ੍ਵਾ ਗਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਅਞ੍ਞੋ ਨੰ ਵਟ੍ਟੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵਾ ਅਨ੍ਤੋ ਠਪਿਤੰ ਪਚ੍ਛਾ ਸਯੰ ਵਾ ਵਟ੍ਟਮਾਨੰ ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਵਟ੍ਟਿਤੰ ਬਹਿ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਰਕ੍ਖਤਿਯੇਵ। ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਠਪਿਤੇ ਪਨ ਤਥਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ ਨਤ੍ਥਿ। ਦ੍ਵੇ ਪੁਟਕੇ ਏਕਾਬਦ੍ਧੇ ਕਤ੍ਵਾ ਸੁਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨਸੀਮਨ੍ਤਰੇ ਠਪੇਤਿ, ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਬਹਿਪੁਟਕੇ ਸੁਙ੍ਕੰ ਪਾਦੰ ਅਗ੍ਘਤਿ, ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਏਕਾਬਦ੍ਧਤਾਯ ਪਨ ਅਨ੍ਤੋ ਪੁਟਕੋ ਰਕ੍ਖਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਿਮੰ ਬਹਿ ਠਪੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਕਾਜੇਪਿ ਏਕਬਦ੍ਧੰ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤੇ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਸਚੇ ਪਨ ਅਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਕਾਜਕੋਟਿਯੰ ਠਪਿਤਮਤ੍ਤਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕੰ।

ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਯਾਨੇ ਵਾ ਅਸ੍ਸਪਿਟ੍ਠਿਆਦੀਸੁ ਵਾ ਠਪੇਤਿ ''ਬਹਿ ਨੀਹਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਨੀਹਟੇਪਿ ਅਵਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਮ੍ਪਿ ਨ ਹੋਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ''ਅਤ੍ਰ ਪਵਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਸੁਙ੍ਕੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਇਦਞ੍ਚ ਸੁਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਬਹਿ ਠਿਤੰ, ਨ ਚ ਤੇਨ ਨੀਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਨੇਵ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯੰ ਨ ਪਾਰਾਜਿਕੰ।

ਠਿਤਯਾਨਾਦੀਸੁ ਠਪਿਤੇ ਵਿਨਾ ਤਸ੍ਸ ਪਯੋਗੰ ਗਤੇਸੁ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਪਿ ਸਤਿ ਨੇਵਤ੍ਥਿ ਅਵਹਾਰੋ। ਯਦਿ ਪਨ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਯਾਨਾਦੀਨਿ ਪਾਜੇਨ੍ਤੋ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ , ਹਤ੍ਥਿਸੁਤ੍ਤਾਦੀਸੁ ਵਾ ਕਤਪਰਿਚਯਤ੍ਤਾ ਪੁਰਤੋ ਠਤ੍ਵਾ ''ਏਹਿ, ਰੇ''ਤਿ ਪਕ੍ਕੋਸਤਿ, ਸੀਮਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਏਲ਼ਕਲੋਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਅਞ੍ਞੰ ਹਰਾਪੇਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਇਧ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਤਤ੍ਰ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਯਾਨੇ ਵਾ ਭਣ੍ਡੇ ਵਾ ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤਿਯੋਜਨੰ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ। ਇਧ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਸੁਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨੇ ਸੁਙ੍ਕੰ ਦਤ੍ਵਾਵ ਗਨ੍ਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਕੋ ਆਭੋਗੰ ਕਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ ''ਸਚੇ 'ਸੁਙ੍ਕੰ ਦੇਹੀ'ਤਿ ਵਕ੍ਖਨ੍ਤਿ, ਦਸ੍ਸਾਮਿ; ਨੋ ਚੇ ਵਕ੍ਖਨ੍ਤਿ, ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਏਕੋ ਸੁਙ੍ਕਿਕੋ ''ਏਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਗਣ੍ਹਥ ਨੰ ਸੁਙ੍ਕ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਤਿ, ਅਪਰੋ ''ਕੁਤੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤਸ੍ਸ ਸੁਙ੍ਕੰ, ਗਚ੍ਛਤੂ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਲਦ੍ਧਕਪ੍ਪੰ ਹੋਤਿ, ਗਨ੍ਤਬ੍ਬੰ। ''ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਸੁਙ੍ਕੰ ਅਦਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਗਣ੍ਹ ਉਪਾਸਕਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਨ ''ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਸੁਙ੍ਕੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇਹਿ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰੰ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਕਿੰ ਤੇਨ, ਗਚ੍ਛਤੂ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਲਦ੍ਧਕਪ੍ਪਮੇਵ। ਸਚੇਪਿ ਸੁਙ੍ਕਿਕਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤਿ ਵਾ, ਜੂਤੰ ਵਾ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਿ, ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਵਾ ਗਤਾ, ਅਯਞ੍ਚ ''ਕੁਹਿੰ ਸੁਙ੍ਕਿਕਾ''ਤਿ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾਪਿ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਲਦ੍ਧਕਪ੍ਪਮੇਵ। ਸਚੇਪਿ ਸੁਙ੍ਕਟ੍ਠਾਨੰ ਪਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਵਿਹਿਤੋ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਵਾ ਸਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤੋ ਵਾ ਮਨਸਿਕਾਰੰ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਵਾ ਚੋਰਹਤ੍ਥਿਸੀਹਬ੍ਯਗ੍ਘਾਦੀਹਿ ਸਹਸਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਸਮਨੁਬਦ੍ਧੋ ਵਾ, ਮਹਾਮੇਘੰ ਉਟ੍ਠਿਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪੁਰਤੋ ਸਾਲੰ ਪਵਿਸਿਤੁਕਾਮੋ ਵਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤੰ ਠਾਨੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮਤਿ, ਲਦ੍ਧਕਪ੍ਪਮੇਵ।

ਸੁਙ੍ਕੰ ਪਰਿਹਰਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਉਪਚਾਰੰ ਓਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਪਰਿਹਰਤਿ, ਅਵਹਾਰੋਯੇਵਾਤਿ

ਕੁਰੁਨ੍ਦਟ੍ਠਕਥਾਯੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ**ਪਨ '''ਪਰਿਹਰਨ੍ਤੰ ਰਾਜਪੁਰਿਸਾ ਵਿਹੇਠੇਨ੍ਤੀ'ਤਿ ਕੇਵਲੰ ਆਦੀਨਵੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਉਪਚਾਰੰ ਓਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਹਰਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟੰ, ਅਨੋਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਹਰਤੋ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਇਦੰ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਸਮੇਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਦ੍ਵੀਹਿ ਲੇਡ੍ਡੁਪਾਤੇਹਿ ਉਪਚਾਰੋ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ।

ਸੁਙ੍ਕਘਾਤਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਾਣਕਥਾ

੧੧੪. ਇਤੋ ਪਰਸ੍ਮਿੰ ਏਕੰਸੇਨ ਅਵਹਾਰਪ੍ਪਹੋਨਕਪਾਣੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ "**ਮਨੁਸ੍ਸਪਾਣੋ**"ਤਿ ਆਹ। ਤਮ੍ਪਿ ਭੁਜਿਸ੍ਸੰ ਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਵਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਯੋਪਿ ਭੁਜਿਸ੍ਸੋ ਮਾਤਰਾ ਵ◌ਾ ਪਿਤਰਾ ਵ◌ਾ ਆਠਪਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਵ◌ਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਉਪਰਿ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਪਦ੍ਵਾਸੰ ਵ◌ਾ ਸਟ੍ਠਿੰ ਵ◌ਾ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਵਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ; ਧਨੰ ਪਨ ਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਵਡ੍ਢਤਿ। ਅਨ੍ਤੋਜਾਤਕ-ਧਨਕ੍ਕੀਤ-ਕਰਮਰਾਨੀਤਪ੍ਪਭੇਦੰ ਪਨ ਦਾਸੰਯੇਵ ਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਵਹਾਰੋ ਹੋਤਿ। ਤਮੇਵ ਹਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਇਦੰ ਵ◌ੁਤ੍ਤੰ – ''ਪਾਣੋ ਨਾਮ ਮਨੁਸ੍ਸਪਾਣੋ ਵ◌ੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਗੇਹਦਾਸਿਯਾ ਕੁਚ੍ਛਿਮ੍ਹਿ ਦਾਸਸ੍ਸ ਜਾਤੋ ਅਨ੍ਤੋਜਾਤਕੋ, ਧਨੇਨ ਕੀਤੋ ਧਨਕ੍ਕੀਤੋ, ਪਰਦੇਸਤੋ ਪਹਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਆਨੇਤ੍ਵ◌ਾ ਦਾਸਬ੍ਯੰ ਉਪਗਮਿਤੋ ਕਰਮਰਾਨੀਤੋਤਿ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਵਰੂਪੰ ਪਾਣੰ ''ਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਮਸਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟੰ। ਹਤ੍ਥੇ ਵ◌ਾ ਪਾਦੇ ਵ◌ਾ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਉਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਫਨ੍ਦਾਪੇਤਿ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ। ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵ◌ਾ ਪਲਾਯਿਤੁਕਾਮੋ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਠਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਕੇਸੇਸੁ ਵ◌ਾ ਹਤ੍ਥੇਸੁ ਵ◌ਾ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਕਡ੍ਢਤਿ, ਪਦਵ◌ਾਰੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ।

ਪਦਸਾ ਨੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਤਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਵ◌ਾ ਪਹਰਨ੍ਤੋ ਵ◌ਾ ''ਇਤੋ ਗਚ੍ਛਾਹੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤੇਨ ਵ◌ੁਤ੍ਤਦਿਸਾਭਾਗੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਤਿਯਪਦਵ◌ਾਰੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਯੇਪਿ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਏਕਚ੍ਛਨ੍ਦਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਭਿਕ੍ਖੁ ਦਾਸੰ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਸੁਖਦੁਕ੍ਖੰ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ਾ ਅਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ਾ ''ਗਚ੍ਛ, ਪਲਾਯਿਤ੍ਵ◌ਾ ਸੁਖੰ ਜੀਵ◌ਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਸੋ ਚੇ ਪਲਾਯਤਿ, ਦੁਤਿਯਪਦਵ◌ਾਰੇ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਤੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਮੀਪੰ ਆਗਤੰ ਅਞ੍ਞੋ ''ਪਲਾਯਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਸਚੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੰ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਮੀਪਮਾਗਤੰ ਵਦਤਿ, ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਯੋ ਪਨ ਵ◌ੇਗਸਾ ਪਲਾਯਨ੍ਤੰਯੇਵ ''ਪਲਾਯ, ਯਾਵ ਤੰ ਸਾਮਿਕਾ ਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਭਣਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ। ਸਚੇ ਪਨ ਸਣਿਕੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰ ਭਣਤਿ, ਸੋ ਚ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੇਨ ਸੀਘੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਪਲਾਯਿਤ੍ਵ◌ਾ ਅਞ੍ਞੰ ਗਾਮੰ ਵ◌ਾ ਦੇਸੰ ਵ◌ਾ ਗਤੰ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ਤਤੋਪਿ ਪਲਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ।

ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨੰ ਨਾਮ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਯੋ ਹਿ ਏਵ◌ੰ ਵਦਤਿ – ''ਤ੍ਵ◌ੰ ਇਧ ਕਿੰ ਕਰੋਸਿ,

ਕਿੰ ਤੇ ਪਲਾਯਿਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵ◌ਾ, ਕਿੰ ਕਤ੍ਥਚਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਸੁਖੰ ਜੀਵ◌ਿਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵ◌ਾ, ਦਾਸਦਾਸਿਯੋ ਪਲਾਯਿਤ੍ਵ◌ਾ ਅਮੁਕੰ ਨਾਮ ਪਦੇਸੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਸੁਖੰ ਜੀਵਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵ◌ਾ, ਸੋ ਚ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੰ ਸੁਤ੍ਵ◌ਾ ਪਲਾਯਤਿ, ਅਵਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਯੋਪਿ ''ਮਯੰ ਅਮੁਕੰ ਨਾਮ ਪਦੇਸੰ ਗਚ੍ਛਾਮ, ਤਤ੍ਰਾਗਤਾ ਸੁਖੰ ਜੀਵਨ੍ਤਿ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਚ ਸਦ੍ਧਿੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨੰ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇਪਿ ਪਾਥੇਯਜਾਦੀਹਿ ਕਿਲਮਥੋ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵ◌ਾ ਸੁਖੰ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਗਚ੍ਛਤਿ ਮਗ੍ਗਗਮਨਵਸੇਨ, ਨ ਥੇਯਜਚਿਤ੍ਤੇਨ; ਨੇਵਤ੍ਥਿ ਅਵਹਾਰੋ। ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਚ ਚੋਰੇਸੁ ਉਟ੍ਠਿਤੇਸੁ ''ਅਰੇ! ਚੋਰਾ ਉਟ੍ਠਿਤਾ, ਵ◌ੇਗੇਨ ਪਲਾਯ, ਏਹਿ ਯਾਹੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਚੋਰਨ੍ਤਰਾਯ ਮੋਚਨਤ੍ਥਾਯ ਵ◌ੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਵਹਾਰੰ ਨ ਵਦਨ੍ਤੀਤਿ।

ਪਾਣਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਅਪਦਕਥਾ

ਅਪਦੇਸੁ **ਅਹਿ** ਨਾਮ ਸਸ੍ਸਾਮਿਕੋ ਅਹਿਤੁਣ੍ਡਿਕਾਦੀਹਿ ਗਹਿਤਸਪ੍ਪੋ; ਯੰ ਕੀਲ਼ਾਪੇਨ੍ਤਾ

ਅਡ੍ਢਮ੍ਪਿ ਪਾਦਮ੍ਪਿ ਕਹਾਪਣਮ੍ਪਿ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤਾਪਿ ਹਿਰਞ੍ਞੰ ਵ◌ਾ ਸੁਵਣ੍ਣੰ ਵ◌ਾ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾਵ ਮੁਞ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਕਸ੍ਸਚਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਕਾਸੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਸਪ੍ਪਕਰਣ੍ਡੰ ਠਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤਿ ਵ◌ਾ, ਕਤ੍ਥਚਿ ਵ◌ਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਰ ਚੇ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਥੇਯਜਚਿਤ੍ਤੇਨ ਤੰ ਕਰਣ੍ਡੰ ਆਮਸਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟੰ। ਫਨ੍ਦਾਪੇਤਿ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ। ਠਾਨਾ ਚਾਵ◌ੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਸਚੇ ਪਨ ਕਰਣ੍ਡਕੰ ਉਗ੍ਘਾਟੇਤ੍ਵ◌ਾ ਸਪ੍ਪੰ ਗੀਵ◌ਾਯ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟੰ। ਉਦ੍ਧਰਤਿ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ। ਉਜੁਕੰ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਉਦ੍ਧਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਰਣ੍ਡਤਲਤੋ ਸਪ੍ਪਸ੍ਸ ਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠੇ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤੇ

ਮੁਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਘੰਸਿਤ੍ਵਾ ਕਡ੍ਢਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਙ੍ਗੁਟ੍ਠੇ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਤੋ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਕਰਣ੍ਡਮੁਖੰ ਈਸਕੰ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਪਹਾਰੰ ਵਾ ਦਤ੍ਵਾ ''ਏਹਿ, ਰੇ''ਤਿ ਨਾਮੇਨ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਾਮੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਤਥੇਵ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਮਣ੍ਡੂਕਸਦ੍ਦੰ ਵਾ ਮੂਸਿਕਸਦ੍ਦੰ ਵਾ ਲਾਜਾਵਿਕਿਰਣੰ ਵਾ ਕਤ੍ਵਾ ਨਾਮੇਨ ਪਕ੍ਕੋਸਤਿ, ਅਚ੍ਛਰੰ ਵਾ ਪਹਰਤਿ, ਏਵੰ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਮੁਖੰ ਅਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾਪਿ ਏਵੰ ਕਤੇ ਛਾਤੋ ਸਪ੍ਪੋ ਸੀਸੇਨ ਕਰਣ੍ਡਪੁਟੰ ਆਹਚ੍ਚ ਓਕਾਸੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। ਸਚੇ ਪਨ ਮੁਖੇ ਵਿਵਰਿਤੇ ਸਯਮੇਵ ਸਪ੍ਪੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਤਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯੰ। ਅਥਾਪਿ ਮੁਖੰ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਕੇਵਲੰ ਮਣ੍ਡੂਕਮੂਸਿਕਸਦ੍ਦੰ ਲਾਜਾਵਿਕਿਰਣਮੇਵ ਚ ਕਰੋਤਿ, ਨ ਨਾਮੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕੋਸਤਿ, ਨ ਅਚ੍ਛਰੰ ਵਾ ਪਹਰਤਿ, ਸਪ੍ਪੋ ਚ ਛਾਤਤ੍ਤਾ ''ਮਣ੍ਡੂਕਾਦੀਨਿ ਖਾਦਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਤਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਮੇਵ। ਮਚ੍ਛੋ ਕੇਵਲੰ ਇਧ ਅਪਦਗ੍ਗਹਣੇਨ ਆਗਤੋ। ਯੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ, ਤੰ ਉਦਕਟ੍ਠੇ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਾਤਿ।

ਅਪਦਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਦ੍ਵਿਪਦਕਥਾ

੧੧੫. ਦ੍ਵਿਪਦੇਸੁ – ਯੇ ਅਵਹਰਿਤੁੰ ਸਕ੍ਕਾ, ਤੇ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **''ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਪਕ੍ਖਜਾਤਾ''**ਤਿ ਆਹ। ਦੇਵਤਾ ਪਨ ਅਵਹਰਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ। ਪਕ੍ਖਾ ਜਾਤਾ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਪਕ੍ਖਜਾਤਾ**। ਤੇ ਲੋਮਪਕ੍ਖਾ ਚਮ੍ਮਪਕ੍ਖਾ ਅਟ੍ਠਿਪਕ੍ਖਾਤਿ ਤਿਵਿਧਾ। ਤਤ੍ਥ ਮੋਰਕੁਕ੍ਕੁਟਾਦਯੋ ਲੋਮਪਕ੍ਖਾ, ਵਗ੍ਗੁਲਿਆਦਯੋ ਚਮ੍ਮਪਕ੍ਖਾ, ਭਮਰਾਦਯੋ ਅਟ੍ਠਿਪਕ੍ਖਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤੇ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਚ ਪਕ੍ਖਜਾਤਾ ਚ ਕੇਵਲੰ ਇਧ ਦ੍ਵਿਪਦਗ੍ਗਹਣੇਨ ਆਗਤਾ। ਯੰ ਪਨੇਤ੍ਥ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ, ਤੰ ਆਕਾਸਟ੍ਠੇ ਚ ਪਾਣੇ ਚ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵਾਤਿ।

ਦ੍ਵਿਪਦਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਚਤੁਪ੍ਪਦਕਥਾ

੧੧੬. ਚਤੁਪ੍ਪਦੇਸੁ – **ਪਸੁਕਾ**ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਆਗਤਾਵਸੇਸਾ ਸਬ੍ਬਾ ਚਤੁਪ੍ਪਦਜਾਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਹਤ੍ਥਿਆਦਯੋ ਪਾਕਟਾਯੇਵ। ਤਤ੍ਥ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਹਤ੍ਥਿੰ ਆਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟੰ, ਫਨ੍ਦਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ। ਯੋ ਪਨ ਮਹਾਬਲੋ ਬਲਮਦੇਨ ਤਰੁਣੰ ਭਿਙ੍ਕਚ੍ਛਾਪੰ ਨਾਭਿਮੂਲੇ ਸੀਸੇਨ ਉਚ੍ਚਾਰੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਾਦੇ, ਸੋਣ੍ਡੰ ਚ ਭੂਮਿਤੋ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਮੋਚੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਹਤ੍ਥੀ ਪਨ ਕੋਚਿ ਹਤ੍ਥਿਸਾਲਾਯੰ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਕੋਚਿ ਅਬਦ੍ਧੋਵ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਕੋਚਿ ਅਨ੍ਤੋਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਕੋਚਿ ਰਾਜਙ੍ਗਣੇ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਹਤ੍ਥਿਸਾਲਾਯੰ ਗੀਵਾਯ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਸ੍ਸ ਗੀਵਾਬਨ੍ਧਨਞ੍ਚ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਚ ਪਾਦਾਤਿ ਪਞ੍ਚ ਠਾਨਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਗੀਵਾਯ ਚ ਏਕਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਪਾਦੇ ਅਯਸਙ੍ਖਲਿਕਾਯ ਬਦ੍ਧਸ੍ਸ ਛ ਠਾਨਾਨਿ। ਗੀਵਾਯ ਚ ਦ੍ਵੀਸੁ ਚ ਪਾਦੇਸੁ ਬਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤ ਠਾਨਾਨਿ। ਤੇਸੰ ਵਸੇਨ ਫਨ੍ਦਾਪਨਠਾਨਾਚਾਵਨਾਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਅਬਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਕਲਾ ਹਤ੍ਥਿਸਾਲਾ ਠਾਨੰ। ਤਤੋ ਅਤਿਕ੍ਕਮਨੇ, ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਅਨ੍ਤੋਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਠਿਤਸ੍ਸ ਸਕਲੰ ਅਨ੍ਤੋਵਤ੍ਥੁਮੇਵ ਠਾਨੰ। ਤਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਦ੍ਵਾਰਾਤਿਕ੍ਕਮਨੇ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਰਾਜਙ੍ਗਣੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਸਕਲਨਗਰੰ ਠਾਨੰ। ਤਸ੍ਸ ਨਗਰਦ੍ਵਾਰਾਤਿਕ੍ਕਮਨੇ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਬਹਿਨਗਰੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਠਿਤਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਠਾਨੰ। ਤੰ ਹਰਨ੍ਤੋ ਪਦਵਾਰੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਨਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਏਕਮੇਵ ਠਾਨੰ। ਤੰ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਉਟ੍ਠਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਟ੍ਠਿਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਅਸ੍ਸੇਪਿ ਅਯਮੇਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ। ਸਚੇ ਪਨ ਸੋ ਚਤੂਸੁ ਪਾਦੇਸੁ ਬਦ੍ਧੋ ਹੋਤਿ, ਅਟ੍ਠ ਠਾਨਾਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਓਟ੍ਠੇਪਿ।

ਗੋਣੋਪਿ ਕੋਚਿ ਗੇਹੇ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤੋ ਹੋਤਿ। ਕੋਚਿ ਅਬਦ੍ਧੋਵ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਕੋਚਿ ਪਨ ਵਜੇ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਕੋਚਿ ਅਬਦ੍ਧੋਵ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਗੇਹੇ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਸ੍ਸ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਾਦਾ, ਬਨ੍ਧਨਞ੍ਚਾਤਿ ਪਞ੍ਚ ਠਾਨਾਨਿ; ਅਬਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਕਲੰ ਗੇਹੰ। ਵਜੇਪਿ ਬਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚ ਠਾਨਾਨਿ। ਅਬਦ੍ਧਸ੍ਸ ਸਕਲੋ ਵਜੋ। ਤੰ ਵਜਦ੍ਵਾਰੰ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਵਜੰ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਹਰਨ੍ਤੋ ਖਣ੍ਡਦ੍ਵਾਰੰ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਦ੍ਵਾਰੰ ਵਾ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਵਜੰ ਵਾ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਠਿਤੋ ਨਾਮੇਨ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ

ਨਿਕ੍ਖਾਮੇਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸਾਖਾਭਙ੍ਗਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਦ੍ਵਾਰਂ ਅਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਵਜਂ ਅਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਾਖਾਭਙ੍ਗਂ ਚਾਲੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕੋਸਤਿ, ਗੋਣੋ ਛਾਤਤਾਯ ਵਜਂ ਲਙ੍ਘੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। ਸਚੇ ਪਨ ਦ੍ਵਾਰੇ ਵਿਵਰਿਤੇ ਵਜੇ ਵਾ ਭਿਨ੍ਨੇ ਸਯਮੇਵ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ। ਦ੍ਵਾਰਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਵਜਮ੍ਪਿ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਕੇਵਲਂ ਸਾਖਾਭਙ੍ਗਂ ਚਾਲੇਤਿ, ਨ ਪਕ੍ਕੋਸਤਿ, ਗੋਣੋ ਛਾਤਤਾਯ ਪਦਸਾ ਵਾ ਲਙ੍ਘੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਮੇਵ। ਏਕੋ ਮਜ੍ਝੇ ਗਾਮੇ ਬਦ੍ਧੋ ਠਿਤੋ, ਏਕੋ ਨਿਪਨ੍ਨੋ। ਠਿਤਗੋਣਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚ ਠਾਨਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇ ਠਾਨਾਨਿ; ਤੇਸਂ ਵਸੇਨ ਫਨ੍ਦਾਪਨਠਾਨਾਚਾਵਨਾਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਯੋ ਪਨ ਨਿਪਨ੍ਨਂ ਅਨੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਘਾਤੇਤਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ। ਸੁਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇ ਪਨ ਦ੍ਵਾਰਯੁਤ੍ਤੇ ਗਾਮੇ ਠਿਤਗੋਣਸ੍ਸ ਸਕਲਗਾਮੋ ਠਾਨਂ। ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਵਾ ਚਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਪਾਦੇਹਿ ਅਕ੍ਕਨ੍ਤਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਠਾਨਂ ਗਦ੍ਰਭਪਸੁਕਾਸੁਪਿ ਅਯਮੇਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋਤਿ।

ਚਤੁਪ੍ਪਦਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਬਹੁਪ੍ਪਦਕਥਾ

੧੧੭. ਬਹੁਪ੍ਪਦੇਸੁ – ਸਚੇ ਏਕਾਯ ਸਤਪਦਿਯਾ ਵਤ੍ਥੁ ਪੂਰਤਿ, ਤਂ ਪਦਸਾ ਨੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਵਨਵੁਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਨਿ, ਏਕਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵਾਤਿ।

ਬਹੁਪ੍ਪਦਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਓਚਰਕਕਥਾ

੧੧੮. ਓਚਰਤੀਤਿ **ਓਚਰਕੋ,** ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਅਨ੍ਤੋ ਅਨੁਪਵਿਸਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਓਚਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ, ਉਪਧਾਰੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਆਚਿਕ੍ਖਤੀ**ਤਿ ਪਰਕੁਲੇਸੁ ਵਾ ਵਿਹਾਰਾਦੀਸੁ ਵਾ ਦੁਟ੍ਠਪਿਤਂ ਅਸਂਵਿਹਿਤਾਰਕ੍ਖਂ ਭਣ੍ਡਂ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਚੋਰਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਪਟਿਬਲਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤਿ। **ਆਪਤ੍ਤਿ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਵਸ੍ਸਂ ਹਾਰਿਯੇ ਭਣ੍ਡੇ ਓਚਰਕਸ੍ਸ ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ ਇਤਰਸ੍ਸ ਠਾਨਾਚਾਵਨੇਤਿ ਏਵਂ ਆਪਤ੍ਤਿ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ। ਯੋ ਪਨ ''ਪੁਰਿਸੋ ਗੇਹੇ ਨਤ੍ਥਿ, ਭਣ੍ਡਂ ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਨਾਮ ਪਦੇਸੇ ਠਪਿਤਂ ਅਸਂਵਿਹਿਤਾਰਕ੍ਖਂ, ਦ੍ਵਾਰਂ ਅਸਂਵੁਤਂ, ਗਤਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਸਕ੍ਕਾ ਹਰਿਤੁਂ, ਨਤ੍ਥਿ ਨਾਮ ਕੋਚਿ ਪੁਰਿਸਕਾਰੂਪਜੀਵੀ, ਯੋ ਤਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਹਰੇਯ੍ਯਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪਰਿਯਾਯਕਥਂ ਕਰੋਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੋ ''ਅਹਂ ਦਾਨਿ ਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਹਰਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਠਾਨਾਚਾਵਨੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ, ਇਤਰਸ੍ਸ ਪਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਹਿ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਤੋ ਮੁਚ੍ਚਤੀਤਿ।

ਓਚਰਕਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਓਣਿਰਕ੍ਖਕਥਾ

ਓਣਿਂ ਰਕ੍ਖਤੀਤਿ **ਓਣਿਰਕ੍ਖੋ**। ਯੋ ਪਰੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੇ ਆਭਤਂ ਭਣ੍ਡਂ ''ਇਦਂ

ਤਾਵ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮੁਹੁਤ੍ਤਂ ਓਲੋਕੇਥ, ਯਾਵ ਅਹਂ ਇਦਂ ਨਾਮ ਕਿਚ੍ਚਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਰਕ੍ਖਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਤੇਨੇਵਾਹ – **''ਓਣਿਰਕ੍ਖੋ ਨਾਮ ਆਹਟਂ ਭਣ੍ਡਂ ਗੋਪੇਨ੍ਤੋ''**ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਓਣਿਰਕ੍ਖੋ ਯੇਭੁਯ੍ਯੇਨ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਲਗ੍ਗੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਭਣ੍ਡਂ ਅਮੋਚੇਤ੍ਵਾਵ ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਸਿਬ੍ਬਕਂ ਵਾ ਪੁਟਕਂ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿਮਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਿਬ੍ਬਨਾਦਿਂ ਪੁਨ ਪਾਕਤਿਕਂ ਕਰੋਤਿ, ''ਏਵਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਮਸਨਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਰੂਪਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਤਿ।

ਓਣਿਰਕ੍ਖਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸੰਵਿਦਾਵਹਾਰਕਥਾ

ਸੰਵਿਧਾਯ ਅਵਹਾਰੋ **ਸੰਵਿਦਾਵਹਾਰੋ**; ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਕਤਾਵਹਾਰੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਸੰਵਿਦਹਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਕਚ੍ਛਨ੍ਦਤਾਯ ਏਕਜ੍ਝਾਸਯਤਾਯ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਯਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ – ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ''ਅਸੁਕੰ ਨਾਮ ਗੇਹੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਛਦਨੰ ਵਾ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ, ਸਨ੍ਧਿੰ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਭਣ੍ਡੰ ਹਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਸੰਵਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੁ ਏਕੋ ਭਣ੍ਡੰ ਅਵਹਰਤਿ। ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਧਾਰੇ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। **ਪਰਿਵਾਰੇ**ਪਿ ਚੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ –

> ''ਚਤੁਰੋ ਜਨਾ ਸੰਵਿਧਾਯ, ਗਰੁਭਣ੍ਡੰ ਅਵਾਹਰੁੰ।
> ਤਯੋ ਪਾਰਾਜਿਕਾ, ਏਕੋ ਨ ਪਾਰਾਜਿਕੋ।
> ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ''ਤਿ॥ (ਪਰਿ॰ ੪੭੯)।

ਤਸ੍ਸਾਯੰ ਅਤ੍ਥੋ – ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਜਨਾ ਆਚਰਿਯਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ ਛਮਾਸਕੰ ਗਰੁਭਣ੍ਡੰ ਆਹਰਿਤੁਕਾਮਾ ਜਾਤਾ। ਤਤ੍ਥ ਆਚਰਿਯੋ ''ਤ੍ਵੰ ਏਕੰ ਮਾਸਕੰ ਹਰ, ਤ੍ਵੰ ਏਕੰ, ਤ੍ਵੰ ਏਕੰ, ਅਹੰ ਤਯੋ ਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਸੁ ਪਨ ਪਠਮੋ ''ਤੁਮ੍ਹੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤਯੋ ਹਰਥ, ਤ੍ਵੰ ਏਕੰ ਹਰ, ਤ੍ਵੰ ਏਕੰ, ਅਹੰ ਏਕੰ ਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਇਤਰੇਪਿ ਦ੍ਵੇ ਏਵਮੇਵ ਆਹੰਸੁ। ਤਤ੍ਥ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਸੁ ਏਕਮੇਕਸ੍ਸ ਏਕੇਕੋ ਮਾਸਕੋ ਸਾਹਤ੍ਥਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਤੇਨ ਨੇਸੰ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿਯੋ; ਪਞ੍ਚ ਆਣਤ੍ਤਿਕਾ, ਤੇਹਿ ਤਿਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਪਨ ਤਯੋ ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਾ, ਤੇਹਿਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ। ਤਯੋ ਆਣਤ੍ਤਿਕਾ, ਤੇਹਿਪਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਮੇਵ। ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਸਾਹਤ੍ਥਿਕੰ ਵਾ ਆਣਤ੍ਤਿਕਸ੍ਸ, ਆਣਤ੍ਤਿਕੰ ਵਾ ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗੰ ਨ ਹੋਤਿ। ਸਾਹਤ੍ਥਿਕੰ ਪਨ ਸਾਹਤ੍ਥਿਕੇਨੇਵ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੰ, ਆਣਤ੍ਤਿਕੰ ਆਣਤ੍ਤਿਕੇਨੇਵ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ''ਚਤੁਰੋ ਜਨਾ ਸੰਵਿਧਾਯ...ਪੇ॰... ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ''ਤਿ।

ਅਪਿਚ ਸੰਵਿਦਾਵਹਾਰੇ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤ੍ਥੰ ''ਏਕਭਣ੍ਡੰ ਏਕਟ੍ਠਾਨੰ, ਏਕਭਣ੍ਡੰ ਨਾਨਾਠਾਨੰ; ਨਾਨਾਭਣ੍ਡੰ ਏਕਟ੍ਠਾਨੰ, ਨਾਨਾਭਣ੍ਡੰ ਨਾਨਾਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਚਤੁਕ੍ਕੰ ਅਤ੍ਥਤੋ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤਬ੍ਬੰ। ਤਤ੍ਥ **ਏਕਭਣ੍ਡੰ ਏਕਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਕੁਲਸ੍ਸ ਆਪਣਫਲਕੇ ਪਞ੍ਚਮਾਸਕੰ ਭਣ੍ਡੰ ਦੁਟ੍ਠਪਿਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਏਕੰ ਆਣਾਪੇਨ੍ਤਿ ''ਗਚ੍ਛੇਤੰ ਆਹਰਾ''ਤਿ, ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਧਾਰੇ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। **ਏਕਭਣ੍ਡੰ ਨਾਨਾਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਕੁਲਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਸੁ ਆਪਣਫਲਕੇਸੁ ਏਕੇਕਮਾਸਕੰ ਦੁਟ੍ਠਪਿਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਏਕੰ ਆਣਾਪੇਨ੍ਤਿ ''ਗਚ੍ਛੇਤੇ ਆਹਰਾ''ਤਿ, ਪਞ੍ਚਮਸ੍ਸ ਮਾਸਕਸ੍ਸ ਉਦ੍ਧਾਰੇ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। **ਨਾਨਾਭਣ੍ਡੰ ਏਕਟ੍ਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਬਹੂਨੰ ਸਨ੍ਤਕੰ ਪਞ੍ਚਮਾਸਕੰ ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਪਞ੍ਚਮਾਸਕੰ ਵਾ ਅਗ੍ਘਨਕੰ ਭਣ੍ਡੰ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਦੁਟ੍ਠਪਿਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਏਕੰ ਆਣਾਪੇਨ੍ਤਿ ''ਗਚ੍ਛੇਤੰ ਆਹਰਾ''ਤਿ, ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਧਾਰੇ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। **ਨਾਨਾਭਣ੍ਡੰ ਨਾਨਾਠਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨੰ ਕੁਲਾਨੰ ਪਞ੍ਚਸੁ ਆਪਣਫਲਕੇਸੁ ਏਕੇਕਮਾਸਕੰ ਦੁਟ੍ਠਪਿਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਏਕੰ ਆਣਾਪੇਨ੍ਤਿ ''ਗਚ੍ਛੇਤੇ ਆਹਰਾ''ਤਿ, ਪਞ੍ਚਮਸ੍ਸ ਮਾਸਕਸ੍ਸ ਉਦ੍ਧਾਰੇ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ।

ਸੰਵਿਦਾਵਹਾਰਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਙ੍ਕੇਤਕਮ੍ਮਕਥਾ

੧੧੯. ਸਙ੍ਕੇਤਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਸਞ੍ਜਾਨਨਕਮ੍ਮੰ; ਕਾਲਪਰਿਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨ ਸਞ੍ਞਾਣਕਰਣਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ''ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਅਵਹਰਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਅਜ੍ਜ ਵਾ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਅਵਹਰਤੁ, ਸ੍ਵੇ ਵਾ, ਅਨਾਗਤੇ ਵਾ ਸੰਵਚ੍ਛਰੇ, ਨਤ੍ਥਿ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ; ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਓਚਰਕੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਸਚੇ ਪਨ ''ਅਜ੍ਜ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਅਵਹਰਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸ੍ਵੇ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਅਵਹਰਤਿ, ''ਅਜ੍ਜਾ''ਤਿ ਨਿਯਾਮਿਤੰ ਤੰ ਸਙ੍ਕੇਤੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਪਚ੍ਛਾ ਅਵਹਟੰ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ''ਸ੍ਵੇ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਅਵਹਰਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਅਜ੍ਜ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਅਵਹਰਤਿ , ''ਸ੍ਵੇ''ਤਿ

ਨਿਯਾਮਿਤੰ ਤੰ ਸਙ੍ਕੇਤੰ ਅਪ੍ਪਤ੍ਵਾ ਪੁਰੇ ਅਵਹਟੰ ਹੋਤਿ; ਏਵੰ ਅਵਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਵਹਾਰਕਸ੍ਸੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕੰ, ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ‘‘ਸ੍ਵੇ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਤਦਹੇਵ ਵਾ ਸ੍ਵੇ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੰ ਵਾ ਹਰਨ੍ਤੋਪਿ ਤੰ ਸਙ੍ਕੇਤੰ ਪੁਰੇ ਚ ਪਚ੍ਛਾ ਚ ਹਰਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਸ ਨਯੋ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਰਤ੍ਤਿਨ੍ਦਿਵੇਸੁਪਿ। ਪੁਰਿਮਯਾਮ-ਮਜ੍ਝਿਮਯਾਮ-ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮ-ਕਾਲ਼ਜੁਣ੍ਹ-ਮਾਸ-ਉਤੁ-ਸੰਵਚ੍ਛਰਾਦਿਵਸੇਨਾਪਿ ਚੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਕੇਤਵਿਸਙ੍ਕੇਤਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ‘‘ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਹਰਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਮੇਵ ਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਵਾਯਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ; ਏਤ੍ਥ ਕਥਨ੍ਤਿ? **ਮਹਾਸੁਮਤ੍ਥੇਰੋ** ਤਾਵ ਆਹ – ‘‘ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਪਯੋਗੋਵ ਏਸੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਮੂਲਟ੍ਠੋ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤੀ’’ਤਿ। **ਮਹਾਪਦੁਮਤ੍ਥੇਰੋ** ਪਨਾਹ – ‘‘ਕਾਲਪਰਿਚ੍ਛੇਦੰ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਤ੍ਤਾ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਮੂਲਟ੍ਠੋ ਮੁਚ੍ਚਤੀ’’ਤਿ।

ਸਙ੍ਕੇਤਕਮ੍ਮਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਕਥਾ

੧੨੦. **ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮ**ਨ੍ਤਿ ਸਞ੍ਞੁਪ੍ਪਾਦਨਤ੍ਥੰ ਕਸ੍ਸਚਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਕਰਣੰ, ਤੰ **“ਅਕ੍ਖਿੰ ਵਾ ਨਿਖਣਿਸ੍ਸਾਮੀ”**ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਤਿਧਾ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ਹਤ੍ਥਲਙ੍ਘਨ-ਪਾਣਿਪ੍ਪਹਾਰਅਙ੍ਗੁਲਿਫੋਟਨ-ਗੀਵੁਨ੍ਨਾਮਨ-ਉਕ੍ਕਾਸਨਾਦਿਅਨੇਕਪ੍ਪਕਾਰੰ ਸਙ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਕੇਤਕਮ੍ਮੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵਾਤਿ।

ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਆਣਤ੍ਤਿਕਥਾ

੧੨੧. ਇਦਾਨਿ ਏਤੇਸ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਕੇਤਕਮ੍ਮਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮੇਸੁ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤ੍ਥੰ **“ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਆਣਾਪੇਤੀ”**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸੋ ਤੰ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸੋ ਅਵਹਾਰਕੋ ਯੰ ਆਣਾਪਕੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਸਞ੍ਞੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੰ ਏਤਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਤਮੇਵ ਅਵਹਰਤਿ, ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। **ਸੋ ਤੰ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਅਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਯੰ ਅਵਹਰਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੰ ਏਤਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਅਞ੍ਞੰ ਤਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਠਾਨੇ ਠਪਿਤੰ ਅਵਹਰਤਿ, ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਅਞ੍ਞੰ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਤ**ਨ੍ਤਿ ਆਣਾਪਕੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਸਞ੍ਞੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਭਣ੍ਡੰ ਅਪ੍ਪਗ੍ਘੰ, ਇਦੰ ਅਞ੍ਞੰ ਤਸ੍ਸੇਵ ਸਮੀਪੇ ਠਪਿਤੰ ਸਾਰਭਣ੍ਡਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਅਞ੍ਞੰ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਤਮੇਵ ਅਵਹਰਤਿ, ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। **ਅਞ੍ਞੰ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਅਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਇਦੰ ਅਞ੍ਞੰ ਤਸ੍ਸੇਵ ਸਮੀਪੇ ਠਪਿਤੰ ਸਾਰਭਣ੍ਡਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞਤਿ, ਤਞ੍ਚੇ ਅਞ੍ਞਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕੰ।

ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਪਾਵਦਾਤਿਆਦੀਸੁ ਏਕੋ ਆਚਰਿਯੋ ਤਯੋ ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤ-ਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤ-ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤਨਾਮਕਾ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ। ਤਤ੍ਥ **ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਆਣਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਆਚਰਿਯੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਭਣ੍ਡੰ ਕਤ੍ਥਚਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਹਰਣਤ੍ਥਾਯ ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤੰ ਆਣਾਪੇਤਿ। **ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਪਾਵਦਾ**ਤਿ ਗਚ੍ਛ ਤ੍ਵੰ, ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤ, ਏਤਮਤ੍ਥੰ ਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤਸ੍ਸ ਪਾਵਦ। **ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਪਾਵਦਤੂ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤੋਪਿ ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤਸ੍ਸ ਪਾਵਦਤੁ। **ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੰ ਭਣ੍ਡੰ ਅਵਹਰਤੂ**ਤਿ ਏਵੰ ਤਯਾ ਆਣਤ੍ਤੇਨ ਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤੇਨ ਆਣਤ੍ਤੋ ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤੋ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੰ ਭਣ੍ਡੰ ਅਵਹਰਤੁ, ਸੋ ਹਿ ਅਮ੍ਹੇਸੁ ਵੀਰਜਾਤਿਕੋ ਪਟਿਬਲੋ ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਕਮ੍ਮੇਤਿ। **ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਵੰ ਆਣਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਤਾਵ ਦੁਕ੍ਕਟੰ। ਸਚੇ ਪਨ ਸਾ ਆਣਤ੍ਤਿ ਯਥਾਧਿਪ੍ਪਾਯੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਯੰ ਪਰਤੋ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ ਤਦੇਵ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਤੰ ਭਣ੍ਡੰ ਅਵਸ੍ਸੰ ਹਾਰਿਯੰ ਹੋਤਿ, ਯੰ ਪਰਤੋ ‘‘ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਤੋ ਇਮਸ੍ਸ ਤਙ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਹੋਤੀਤਿ ਅਯੰ ਯੁਤ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਸੋ ਇਤਰਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤੀਤਿ ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤੋ ਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤਸ੍ਸ, ਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤੋ ਚ ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤਸ੍ਸ ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਆਚਰਿਯੋ ਏਵੰ ਵਦਤਿ – ‘ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੰ ਕਿਰ ਭਣ੍ਡੰ ਅਵਹਰ, ਤ੍ਵੰ ਕਿਰ ਅਮ੍ਹੇਸੁ ਚ ਵੀਰਪੁਰਿਸੋ’’’ਤਿ ਆਰੋਚੇਤਿ, ਏਵੰ ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟੰ। **ਅਵਹਾਰਕੋ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੀ**ਤਿ ‘‘ਸਾਧੁ ਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤੋ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਤਿ। **ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ

ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਮਤ੍ਤੇ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਮਹਾਜਨੇ ਹਿ ਤੇਨ ਪਾਪੇ ਨਿਯੋਜਿਤੋਤਿ। **ਸੋ ਤਂ ਭਣ੍ਡ**ਨ੍ਤਿ ਸੋ ਚੇ ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤੋ ਤਂ ਭਣ੍ਡਂ ਅਵਹਰਤਿ, ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਚਤੁਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਜਨਾਨਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਚਤੁਨ੍ਨਂ, ਏਤੇਨ ਉਪਾਯੇਨ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਪਰਮ੍ਪਰਾਯ ਆਣਾਪੇਨ੍ਤੁ ਸਮਣਸਤਂ ਸਮਣਸਹਸ੍ਸਂ ਵਾ ਹੋਤੁ, ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ।

ਦੁਤਿਯਵਾਰੇ – **ਸੋ ਅਞ੍ਞਂ ਆਣਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਸੋ ਆਚਰਿਯੇਨ ਆਣਤ੍ਤੋ ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤੋ ਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਵਾ ਅਵਤ੍ਤੁਕਾਮੋ ਵਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤਮੇਵ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯੋ ਏਵਮਾਹ – 'ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਂ ਕਿਰ ਭਣ੍ਡਂ ਅਵਹਰਾ'''ਤਿ ਆਣਾਪੇਤਿ। **ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਆਣਤ੍ਤਿਯਾ ਤਾਵ ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। **ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤੇਨ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੇ ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸੇਵ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਸੋ ਤਂ ਭਣ੍ਡਂ ਅਵਹਰਤਿ, ਆਣਾਪਕਸ੍ਸ ਚ ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤਸ੍ਸ, ਅਵਹਾਰਕਸ੍ਸ ਚ ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤਸ੍ਸਾਤਿ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸ ਪਨ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤਤ੍ਤਾ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤਸ੍ਸ ਅਜਾਨਨਤਾਯ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬਂ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤੋ ਪਨ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਸੋਤ੍ਥਿਭਾਵਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਨਟ੍ਠੋ।

ਇਤੋ ਪਰੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਆਣਤ੍ਤਿਵਾਰੇਸੁ ਪਠਮੇ ਤਾਵ **ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਪਚ੍ਚਾਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਭਣ੍ਡਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋ ਚ ਬਹਿ ਚ ਆਰਕ੍ਖਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਵਹਰਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। **ਯਦਾ ਸਕ੍ਕੋਸਿ, ਤਦਾ**ਤਿ ਕਿਂ ਅਜ੍ਜੇਵ ਅਵਹਟਂ ਹੋਤਿ? ਗਚ੍ਛ ਯਦਾ ਸਕ੍ਕੋਸਿ ਤਦਾ ਨਂ ਅਵਹਰਾਤਿ। **ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਪੁਨ ਆਣਤ੍ਤਿਯਾਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਤਂ ਭਣ੍ਡਂ ਅਵਸ੍ਸਂ ਹਾਰਿਯਂ ਹੋਤਿ, ਅਤ੍ਥਸਾਧਕਚੇਤਨਾ ਨਾਮ ਮਗ੍ਗਾਨਨ੍ਤਰਫਲਸਦਿਸਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਯਂ ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕੋ। ਸਚੇਪਿ ਅਵਹਾਰਕੋ ਸਟ੍ਠਿਵਸ੍ਸਾਤਿਕ੍ਕਮੇਨ ਤਂ ਭਣ੍ਡਂ ਅਵਹਰਤਿ, ਆਣਾਪਕੋ ਚ ਅਨ੍ਤਰਾਯੇਵ ਕਾਲਂ ਵਾ ਕਰੋਤਿ, ਹੀਨਾਯ ਵਾ ਆਵਤ੍ਤਤਿ; ਅਸ੍ਸਮਣੋਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਾਲਂ ਵਾ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਹੀਨਾਯ ਵਾ ਆਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਵਹਾਰਕਸ੍ਸ ਪਨ ਅਵਹਾਰਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਂ।

ਦੁਤਿਯਵਾਰੇ – ਯਸ੍ਮਾ ਤਂ ਸਣਿਕਂ ਵਾ ਭਣਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਬਧਿਰਤਾਯ ''ਮਾ ਅਵਹਰੀ''ਤਿ

ਏਤਂ ਵਚਨਂ ਨ ਸਾਵੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਮੂਲਟ੍ਠੋ ਨ ਮੁਤ੍ਤੋ। ਤਤਿਯਵਾਰੇ – ਪਨ ਸਾਵਿਤਤ੍ਤਾ ਮੁਤ੍ਤੋ। ਚਤੁਤ੍ਥਵਾਰੇ – ਤੇਨ ਚ ਸਾਵਿਤਤ੍ਤਾ, ਇਤਰੇਨ ਚ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਓਰਤਤ੍ਤਾ ਉਭੋਪਿ ਮੁਤ੍ਤਾਤਿ।

ਆਣਤ੍ਤਿਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦਂ

੧੨੨. ਇਦਾਨਿ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਠਾਨਾ ਚਾਵਨਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਂ ਵਤ੍ਥੁਭੇਦੇਨ ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਪਞ੍ਚਹਿ ਆਕਾਰੇਹੀ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਪਞ੍ਚਹਿ ਆਕਾਰੇਹੀ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ; ਪਞ੍ਚਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਸਙ੍ਖੇਪਤ੍ਥੋ – ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਆਦਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸ **"ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਞ੍ਚ ਹੋਤੀ"**ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਤਤੋ ਊਨੇਹੀਤਿ। ਤਤ੍ਰਿਮੇ ਪਞ੍ਚ ਆਕਾਰਾ – ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਂ, ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਸਞ੍ਞਿਤਾ , ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਸ੍ਸ ਗਰੁਕਭਾਵੋ, ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਂ, ਠਾਨਾਚਾਵਨਨ੍ਤਿ। ਇਤੋ ਪਰੇਹਿ ਪਨ ਦ੍ਵੀਹਿ ਵਾਰੇਹਿ ਲਹੁਕੇ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇ ਵਤ੍ਥੁਭੇਦੇਨ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਞ੍ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸਿਤਂ।

੧੨੫. **"ਛਹਾਕਾਰੇਹੀ"**ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਵਾਰਤ੍ਤਯੇ ਪਨ ਨ ਸਕਸਞ੍ਞਿਤਾ, ਨ ਵਿਸ੍ਸਾਸਗ੍ਗਾਹਿਤਾ, ਨ ਤਾਵਕਾਲਿਕਤਾ, ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਸ੍ਸ ਗਰੁਕਭਾਵੋ, ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਂ, ਠਾਨਾਚਾਵਨਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਛ ਆਕਾਰਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਵਤ੍ਥੁਭੇਦੇਨ ਪਨੇਤ੍ਥਾਪਿ ਪਠਮਵਾਰੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਦੁਤਿਯਤਤਿਯੇਸੁ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਦੁਕ੍ਕਟਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। ਤਤੋ ਪਰੇਸੁ ਪਨ ਤੀਸੁ ਵਾਰੇਸੁ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇਪਿ ਵਤ੍ਥੁਭੇਦੇ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਸ ਪਰੇਹਿ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਰ ਯਦੇਤਂ **"ਨ ਚ ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਅਨਜ੍ਝਾਵੁਤ੍ਥਕਂ ਵਾ ਹੋਤੁ

ਛਡ੍ਡਿਤਂ ਛਿਨ੍ਨਮੂਲਕਂ ਅਸ੍ਸਾਮਿਕਵਤ੍ਥੁ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਂ ਵਾ, ਉਭਯਮ੍ਪਿ ''ਨ ਚ ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤ''ਨ੍ਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਸਞ੍ਞਾ ਚ ਅਤ੍ਥਿ, ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਚ ਗਹਿਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ।

ਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਭੇਦਂ

੧੩੧. ਏਵਂ ਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨ ਚ ਚਿਤ੍ਤਵਸੇਨ ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਭੇਦਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **''ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਸਸਞ੍ਞਿਸ੍ਸਾ''**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸਸਞ੍ਞਿਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਕਸਞ੍ਞਿਸ੍ਸ, ''ਮਯ੍ਹਂ ਸਨ੍ਤਕਂ ਇਦਂ ਭਣ੍ਡ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਸਸਞ੍ਞਿਸ੍ਸ ਪਰਭਣ੍ਡਮ੍ਪਿ ਗਣ੍ਹਤੋ ਗਹਣੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਗਹਿਤਂ ਪਨ ਪੁਨ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਸਾਮਿਕੇਹਿ ''ਦੇਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਨ ਦੇਤਿ, ਤੇਸਂ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ।

ਵਿਸ੍ਸਾਸਗ੍ਗਾਹੇਤਿ ਵਿਸ੍ਸਾਸਗ੍ਗਹਣੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਵਿਸ੍ਸਾਸਗ੍ਗਾਹਲਕ੍ਖਣਂ ਪਨ ਇਮਿਨਾ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਂ – ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਞ੍ਚਹਙ੍ਗੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਸ੍ਸ ਵਿਸ੍ਸਾਸਂ ਗਹੇਤੁਂ – ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠੋ ਚ ਹੋਤਿ, ਸਮ੍ਭਤ੍ਤੋ ਚ, ਆਲਪਿਤੋ ਚ, ਜੀਵਤਿ ਚ, ਗਹਿਤੇ ਚ ਅਤ੍ਤਮਨੋ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੫੬)। ਤਤ੍ਥ **ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤਕਮਿਤ੍ਤੋ, **ਸਮ੍ਭਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਦਲ੍ਹਮਿਤ੍ਤੋ, **ਆਲਪਿਤੋ**ਤਿ ''ਮਮ ਸਨ੍ਤਕਂ ਯਂ ਇਚ੍ਛਸਿ, ਤਂ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਗਹਣੇ ਕਾਰਣਂ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਜੀਵਤੀ**ਤਿ ਅਨੁਟ੍ਠਾਨਸੇਯ੍ਯਾਯ ਸਯਿਤੋਪਿ ਯਾਵ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੁਪਚ੍ਛੇਦਂ ਨ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। **ਗਹਿਤੇ ਚ ਅਤ੍ਤਮਨੋ**ਤਿ ਗਹਿਤੇ ਤੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਂ ''ਗਹਿਤੇ ਮੇ ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੇਨ ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਨਵਸੇਸਪਰਿਯਾਦਾਨਵਸੇਨ ਚੇਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। ਵਿਸ੍ਸਾਸਗ੍ਗਾਹੋ ਪਨ ਤੀਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਰੁਹਤਿ – ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠੋ, ਜੀਵਤਿ, ਗਹਿਤੇ ਅਤ੍ਤਮਨੋ; ਸਮ੍ਭਤ੍ਤੋ, ਜੀਵਤਿ, ਗਹਿਤੇ ਅਤ੍ਤਮਨੋ; ਆਲਪਿਤੋ, ਜੀਵਤਿ, ਗਹਿਤੇ ਅਤ੍ਤਮਨੋਤਿ।

ਯੋ ਪਨ ਨ ਜੀਵਤਿ, ਨ ਚ ਗਹਿਤੇ ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਹੋਤਿ; ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਂ ਵਿਸ੍ਸਾਸਗ੍ਗਾਹੇਨ ਗਹਿਤਮ੍ਪਿ ਪੁਨ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਦਦਮਾਨੇਨ ਚ ਮਤਕਧਨਂ ਤਾਵ ਯੇ ਤਸ੍ਸ ਧਨੇ ਇਸ੍ਸਰਾ ਗਹਟ੍ਠਾ ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾ ਵਾ, ਤੇਸਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਅਨਤ੍ਤਮਨਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਯੋ ਪਨ ਪਠਮਂਯੇਵ ''ਸੁਟ੍ਠੁ ਕਤਂ ਤਯਾ ਮਮ ਸਨ੍ਤਕਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇਨਾ''ਤਿ ਵਚੀਭੇਦੇਨ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਮਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਅਨੁਮੋਦਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਕੇਨਚਿ ਕਾਰਣੇਨ ਕੁਪਿਤੋ, ਪਚ੍ਚਾਹਰਾਪੇਤੁਂ ਨ ਲਭਤਿ। ਯੋਪਿ ਅਦਾਤੁਕਾਮੋ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਨ ਅਧਿਵਾਸੇਤਿ, ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਦਤਿ, ਸੋਪਿ ਪੁਨ ਪਚ੍ਚਾਹਰਾਪੇਤੁਂ ਨ ਲਭਤਿ। ਯੋ ਪਨ ''ਮਯਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਨ੍ਤਕਂ ਗਹਿਤਂ ਵਾ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤਂ ਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਗਹਿਤਂ ਵਾ ਹੋਤੁ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤਂ ਵਾ, ਮਯਾ ਪਨ ਤਂ ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਕਰਣੀਯੇਨ ਠਪਿਤਂ, ਪਾਕਤਿਕਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਅਯਂ ਪਚ੍ਚਾਹਰਾਪੇਤੁਂ ਲਭਤਿ।

ਤਾਵਕਾਲਿਕੇਤਿ ''ਪਟਿਦਸ੍ਸਾਮਿ ਪਟਿਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਾਵਕਾਲਿਕੇਪਿ ਗਹਣੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਗਹਿਤਂ ਪਨ ਸਚੇ ਭਣ੍ਡਸਾਮਿਕੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਵਾ ਗਣੋ ਵਾ ''ਤੁਯ੍ਹੇਵੇਤਂ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਅਨੁਜਾਨਾਤਿ, ਇਚ੍ਚੇਤਂ ਕੁਸਲਂ। ਨੋ ਚੇ ਅਨੁਜਾਨਾਤਿ, ਆਹਰਾਪੇਨ੍ਤੇ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਸਙ੍ਘਸਨ੍ਤਕਂ ਪਨ ਪਟਿਦਾਤੁਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਪੇਤਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਪੇਤ੍ਤਿਵਿਸਯੇ ਉਪਪਨ੍ਨਾਪਿ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਪਿ ਚਾਤੁਮਹਾਰਾਜਿਕਾਦਯੋ ਦੇਵਾਪਿ ਸਬ੍ਬੇ ''ਪੇਤਾ'' ਤ੍ਵੇਵ ਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਗਤਾ, ਤੇਸਂ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਸਚੇਪਿ ਹਿ ਸਕ੍ਕੋ ਦੇਵਰਾਜਾ ਆਪਣਂ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਕੋ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਂ ਞਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚੀਵਰਤ੍ਥਾਯ ਸਤਸਹਸ੍ਸਗ੍ਘਨਕਮ੍ਪਿ ਸਾਟਕਂ ਤਸ੍ਸ ''ਮਾ ਗਣ੍ਹ, ਮਾ ਗਣ੍ਹਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ। ਦੇਵਤਾ ਪਨ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਬਲਿਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਹਿ ਰੁਕ੍ਖਾਦੀਸੁ ਲਗ੍ਗਿਤਸਾਟਕੇ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ ਨਤ੍ਥਿ।

ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤਿ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਨਮ੍ਪਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਸਚੇਪਿ ਹਿ ਨਾਗਰਾਜਾ ਵਾ ਸੁਪਣ੍ਣਮਾਣਵਕੋ ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਰੂਪੇਨ ਆਪਣਂ ਪਸਾਰੇਤਿ, ਤਤੋ ਚਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਂ ਕੋਚਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸੀਹੋ ਵਾ ਬ੍ਯਗ੍ਘੋ ਵਾ ਮਿਗਮਹਿਂਸਾਦਯੋ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਖਾਦਨ੍ਤੋ ਜਿਘਚ੍ਛਾਪੀਲ਼ਿਤੋ ਆਦਿਤੋਵ ਨ ਵਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਅਨਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਹਿ ਕਰੇਯ੍ਯ। ਯਦਿ ਪਨ ਥੋਕੇ ਖਾਯਿਤੇ ਵਾਰੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸੇਨਾਦਯੋਪਿ ਆਮਿਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਪਾਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਪਂਸੁਕੂਲਸਞ੍ਞਿਸ੍ਸਾਤਿ ਅਸ੍ਸਾਮਿਕਂ ''ਇਦਂ ਪਂਸੁਕੂਲ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂਸਞ੍ਞਿਸ੍ਸਾਪਿ ਗਹਣੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਤਂ ਸਸ੍ਸਾਮਿਕਂ ਹੋਤਿ, ਆਹਰਾਪੇਨ੍ਤੇ ਦਾਤਬ੍ਬਂ । **ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਸ੍ਸ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਸ੍ਸਾਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਇਧ ਧਨਿਯੋ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕੋ, ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਅਵਸੇਸਾਨਂ ਪਨ ਰਜਕਭਣ੍ਡਿਕਾਦਿਚੋਰਾਨਂ ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾਦੀਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵਾਤਿ।

ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਭੇਦਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ।

ਪਦਭਾਜਨੀਯਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਕਿਣ੍ਣਕਕਥਾ

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਕਿਰਿਯਾ, ਅਥੋ ਸਞ੍ਞਾ ਸਚਿਤ੍ਤਕਂ।
ਲੋਕਵਜ੍ਜਞ੍ਚ ਕਮ੍ਮਞ੍ਚ, ਕੁਸਲਂ ਵੇਦਨਾਯ ਚਾਤਿ॥

ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਪਕਿਣ੍ਣਕੇ ਇਦਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ – ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਂ ਕਾਯਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਆਣਤ੍ਤਿਕਂ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਸਾਹਤ੍ਥਿਕਾਣਤ੍ਤਿਕਂ ਕਾਯਤੋ ਚ ਵਾਚਤੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਕਿਰਿਯਾਸਮੁਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ, ਕਰੋਨ੍ਤੋਯੇਵ ਹਿ ਏਤਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਨ ਅਕਰੋਨ੍ਤੋ। ''ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਆਦਿਯਾਮੀ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਅਭਾਵੇਨ ਮੁਚ੍ਚਨਤੋ ਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਸਚਿਤ੍ਤਕਂ , ਲੋਕਵਜ੍ਜਂ, ਕਾਯਕਮ੍ਮਂ, ਵਚੀਕਮ੍ਮਂ, ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਂ, ਤੁਟ੍ਠੋ ਵਾ ਭੀਤੋ ਵਾ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤੋ ਵਾ ਤਂ ਆਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਤਿਵੇਦਨਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਪਠਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਪਕਿਣ੍ਣਕਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ

੧੩੨. ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੁਕਥਾਸੁ ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਵਤ੍ਥੁ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ।

ਦੁਤਿਯਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ – ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਨਂ ਰਾਗਾਦਿਵਸੇਨ ਪਕਤਿਂ ਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਧਾਵਤਿ ਸਨ੍ਧਾਵਤਿ ਵਿਧਾਵਤਿ। ਸਚੇ ਭਗਵਾ ਕਾਯਵਚੀਦ੍ਵਾਰਭੇਦਂ ਵਿਨਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਮਤ੍ਤੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਪਞ੍ਞਪੇਯ੍ਯ, ਕੋ ਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਕਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਕਾਤੁਂ! ਤੇਨਾਹ – **"ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦੇ"**ਤਿ। ਚਿਤ੍ਤਵਸਿਕੇਨ ਪਨ ਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ, ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਨਬਲੇਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਿਵਾਰੇਤਬ੍ਬਮੇਵਾਤਿ।

੧੩੩-੪. ਆਮਸਨ-ਫਨ੍ਦਾਪਨ-ਠਾਨਾਚਾਵਨਵਤ੍ਥੂਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵ। ਤਤੋ ਪਰਾਨਿ ਚ **ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੋ ਭੁਮਿਤੋ ਅਗ੍ਗਹੇਸੀ**ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਪਰਿਯੋਸਾਨਾਨਿ।

੧੩੫. ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਪਥਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ੧.੩੨੯ **ਆਦਿਯੀ**ਤਿ ਗਣ੍ਹਿ, ''ਚੋਰੋਸਿ ਤ੍ਵ''ਨ੍ਤਿ ਪਰਾਮਸਿ। ਇਤਰੋ ਪਨ ''ਕੇਨ ਅਵਹਟ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਮਯਾ ਅਵਹਟ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਾਸਭਾਗੇਨ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਅਦਾਸਿ। ਯਦਿ ਹਿ ਇਤਰੇਨ ''ਕੇਨ ਗਹਿਤਂ, ਕੇਨ ਅਪਨੀਤਂ, ਕੇਨ ਠਪਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ

ਅਭਵਿਸ੍ਸ, ਅਥ ਅਯਮ੍ਪਿ ‘‘ਮਯਾ ਗਹਿਤੰ, ਅਪਨੀਤੰ, ਠਪਿਤ’’ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਵਦੇਯਜ। ਮੁਖੰ ਨਾਮ ਭੁਞ੍ਜਨਤ੍ਥਾਯ ਚ ਕਥਨਤ੍ਥਾਯ ਚ ਕਤੰ, ਥੇਯਜਚਿਤ੍ਤੰ ਪਨ ਵਿਨਾ ਅਵਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਤੇਨਾਹ ਭਗਵਾ – **‘‘ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਿਰੁਤ੍ਤਿਪਥੇ’’**ਤਿ। ਵੋਹਾਰਵਚਨਮਤ੍ਤੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤੋ ਪਰੰ ਵੇਠਨਵਤ੍ਥੁ ਪਰਿਯੋਸਾਨੰ ਸਬ੍ਬੰ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

੧੩੭. ਅਭਿਨ੍ਨਸਰੀਰਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ **ਅਧਿਵਤ੍ਥੋ**ਤਿ ਸਾਟਕਤਣ੍ਹਾਯ ਤਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਸਰੀਰੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। **ਅਨਾਦਿਯਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੰ ਅਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ, ਆਦਰੰ ਵਾ ਅਕਰੋਨ੍ਤੋ। **ਤੰ ਸਰੀਰੰ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਪੇਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਤੰ ਸਰੀਰੰ ਉਟ੍ਠਾਪੇਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ‘‘ਤੰ ਸਰੀਰੰ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ’’ਤਿ। **ਦ੍ਵਾਰੰ ਥਕੇਸੀ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਸੁਸਾਨਸਮੀਪੇਯੇਵ ਵਿਹਾਰੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਭੀਰੁਕਜਾਤਿਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਖਿਪ੍ਪਮੇਵ ਤਤ੍ਥ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰੰ ਥਕੇਸਿ। **ਤਤ੍ਥੇਵ ਪਰਿਪਤੀ**ਤਿ ਦ੍ਵਾਰੇ ਥਕਿਤੇ ਪੇਤੋ ਸਾਟਕੇ ਨਿਰਾਲਯੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤੰ ਸਰੀਰੰ ਪਹਾਯ ਯਥਾਕਮ੍ਮੰ ਗਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੰ ਸਰੀਰੰ ਤਤ੍ਥੇਵ ਪਰਿਪਤਿ, ਪਤਿਤਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ।

ਅਭਿਨ੍ਨੇ ਸਰੀਰੇਤਿ ਅਬ੍ਭੁਣ੍ਹੇ ਅਲ੍ਲਸਰੀਰੇ ਪੰਸੁਕੂਲੰ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ, ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਵਰੂਪਾ ਉਪਦ੍ਦਵਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਞ੍ਚ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਭਿਨ੍ਨੇ ਪਨ ਗਹੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਕਿਤ੍ਤਾਵਤਾ ਪਨ ਭਿਨ੍ਨੰ ਹੋਤਿ? ਕਾਕ-ਕੁਲਲ-ਸੋਣ-ਸਿਙ੍ਗਾਲਾਦੀਹਿ ਮੁਖਤੁਣ੍ਡਕੇਨ ਵਾ ਦਾਠਾਯ ਵਾ ਈਸਕੰ ਫਾਲਿਤਮਤ੍ਤੇਨਾਪਿ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਪਤਤੋ ਘੰਸਨੇਨ ਛਵਿਮਤ੍ਤੰ ਛਿਨ੍ਨੰ ਹੋਤਿ, ਚਮ੍ਮੰ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨੰ, ਏਤੰ ਅਭਿਨ੍ਨਮੇਵ; ਚਮ੍ਮੇ ਪਨ ਛਿਨ੍ਨੇ ਭਿਨ੍ਨੰ। ਯਸ੍ਸਾਪਿ ਸਜੀਵਕਾਲੇਯੇਵ ਪਭਿਨ੍ਨਾ ਗਣ੍ਡਕੁਟ੍ਠਪਿਲ਼ਕਾ ਵਾ ਵਣੋ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਇਦਮ੍ਪਿ ਭਿਨ੍ਨੰ। ਤਤਿਯਦਿਵਸਤੋ ਪਭੁਤਿ ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਕਾਦਿਭਾਵੇਨ ਕੁਣਪਭਾਵੰ ਉਪਗਤਮ੍ਪਿ ਭਿਨ੍ਨਮੇਵ। ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬੰ ਪਨ ਅਭਿਨ੍ਨੇਪਿ ਸੁਸਾਨਗੋਪਕੇਹਿ ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਗਾਹਾਪੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਨੋ ਚੇ ਅਞ੍ਞੰ ਲਭਤਿ, ਸਤ੍ਥਕੇਨ ਵਾ ਕੇਨਚਿ ਵਾ ਵਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਵਿਸਭਾਗਸਰੀਰੇ ਪਨ ਸਤਿੰ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਮਣਸਞ੍ਞੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਸੀਸੇ ਵਾ ਹਤ੍ਥਪਾਦਪਿਟ੍ਠਿਯੰ ਵਾ ਵਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਕੁਸਸਙ੍ਕਾਮਨਵਤ੍ਥੁਕਥਾ

੧੩੮. ਤਦਨਨ੍ਤਰੇ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ **ਕੁਸੰ ਸਙ੍ਕਾਮੇਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰੰ ਅਗ੍ਗਹੇਸੀ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ‘‘ਆਦਿਯੇਯਜਾ’’ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਪਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਵਣ੍ਣਨਾਯੰ ਨਾਮਮਤ੍ਤੇਨ ਦਸ੍ਸਿਤੇਸੁ ਥੇਯਜਾਵਹਾਰ-ਪਸਯ੍ਹਾਵਹਾਰ-ਪਰਿਕਪ੍ਪਾਵਹਾਰਪਅਚ੍ਛਨ੍ਨਾਵਹਾਰ-ਕੁਸਾਵਹਾਰੇਸੁ ਕੁਸਾਵਹਾਰੇਨ ਅਵਹਰੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਇਮੇਸੰ ਪਨ ਅਵਹਾਰਾਨੰ ਏਵੰ ਨਾਨਤ੍ਤੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ – ਯੋ ਹਿ ਕੋਚਿ ਸਸ੍ਸਾਮਿਕੰ ਭਣ੍ਡੰ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਵਾ ਦਿਵਸਭਾਗੇ ਵਾ ਸਨ੍ਧਿਚ੍ਛੇਦਾਦੀਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਅਦਿਸ੍ਸਮਾਨੋ ਅਵਹਰਤਿ, ਕੂਟਮਾਨਕੂਟਕਹਾਪਣਾਦੀਹਿ ਵਾ ਵਞ੍ਚੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਵੰ ਗਣ੍ਹਤੋ ਅਵਹਾਰੋ **‘‘ਥੇਯਜਾਵਹਾਰੋ’’**ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਯੋ ਪਨ ਪਰੇ ਪਸਯ੍ਹ ਬਲਸਾ ਅਭਿਭੁਯਜ, ਅਥ ਵਾ ਪਨ ਸਨ੍ਤਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਭਯੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸੰ ਸਨ੍ਤਕੰ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਪਨ੍ਥਘਾਤ-ਗਾਮਘਾਤਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਦਾਮਰਿਕਚੋਰਾ ਵਿਯ ਕੋਧਵਸੇਨ ਪਰਘਰਵਿਲੋਪੰ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਬਲਿਤੋ ਚ ਅਧਿਕੰ ਬਲਕ੍ਕਾਰੇਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾ ਰਾਜ-ਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਦਯੋ ਵਿਯ; ਤਸ੍ਸੇਵੰ ਗਣ੍ਹਤੋ ਅਵਹਾਰੋ **‘‘ਪਸਯ੍ਹਾਵਹਾਰੋ’’**ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਪਰਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਤੋ ਪਨ ਅਵਹਾਰੋ **‘‘ਪਰਿਕਪ੍ਪਾਵਹਾਰੋ’’**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਸੋ ਭਣ੍ਡਪਰਿਕਪ੍ਪ-ਓਕਾਸਪਰਿਕਪ੍ਪਵਸੇਨ ਦੁਵਿਧੋ । ਤਤ੍ਰਾਯੰ **ਭਣ੍ਡਪਰਿਕਪ੍ਪੋ** – ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਸਾਟਕਤ੍ਥਿਕੋ ਅਨ੍ਤੋਗਬ੍ਭੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਸਚੇ ਸਾਟਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਿ; ਸਚੇ ਸੁਤ੍ਤੰ, ਨ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਪਰਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਪਸਿਬ੍ਬਕੰ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਸਾਟਕੋ ਚੇ ਤਤ੍ਰ ਹੋਤਿ, ਉਦ੍ਧਾਰੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਸੁਤ੍ਤੰ ਚੇ ਹੋਤਿ, ਰਕ੍ਖਤਿ। ਬਹਿ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਸੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਯਥਾਠਾਨੇ ਠਪੇਤਿ, ਰਕ੍ਖਤਿਯੇਵ। ‘‘ਸੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾਪਿ ‘‘ਯੰ ਲਦ੍ਧੰ, ਤੰ ਗਹੇਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਪਦਵਾਰੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਭੂਮਿਯੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਉਦ੍ਧਾਰੇ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ‘‘ਚੋਰੋ, ਚੋਰੋ’’ਤਿ ਸਾਮਿਕੇਹਿ ਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤੋ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਤਿ, ਰਕ੍ਖਤਿ। ਸਾਮਿਕਾ ਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਇਚ੍ਚੇਤੰ

ਕੁਸਲਂ। ਅਞ੍ਞੋ ਚੇ ਕੋਚਿ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ। ਅਥ ਨਿਵਤ੍ਤੇਸੁ ਸਾਮਿਕੇਸੁ ਸਯਮੇਵ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਪਗੇਵੇਤਂ ਮਯਾ ਨੀਹਟਂ, ਮਮ ਦਾਨਿ ਸਨ੍ਤਕ''ਨ੍ਤਿ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਰਕ੍ਖਤਿ; ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ ਪਨ ਹੋਤਿ। ''ਸਚੇ ਸੁਤ੍ਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਿ; ਸਚੇ ਸਾਟਕੋ, ਨ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਸਚੇ ਸਪ੍ਪਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਿ; ਸਚੇ ਤੇਲਂ, ਨ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪਰਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਾਦੀਸੁ ਪਨ ''ਸਾਟਕਤ੍ਥਿਕੋਪਿ ਸਾਟਕਪਸਿਬ੍ਬਕਮੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ਬਹਿ ਠਤ੍ਵਾ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ 'ਸਾਟਕੋ ਅਯ'ਨ੍ਤਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਪਦੁਦ੍ਧਾਰੇਨੇਵ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ''ਸਚੇ ਸਾਟਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਰਿਕਪ੍ਪਿਤਤ੍ਤਾ ਪਰਿਕਪ੍ਪੋ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਦਿਸ੍ਵਾ ਹਟਤ੍ਤਾ ਪਰਿਕਪ੍ਪਾਵਹਾਰੋ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਪਨ ਯਂ ਪਰਿਕਪ੍ਪਿਤਂ ਤਂ ਅਦਿਟ੍ਠਂ ਪਰਿਕਪ੍ਪਿਤਭਾਵੇ ਠਿਤਂਯੇਵ ਉਦ੍ਧਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਵਹਾਰੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਥ ਪਰਿਕਪ੍ਪਾਵਹਾਰੋ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ''ਤਂ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਤਂ ਅਵਹਰੀ''ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਚ ਸਮੇਤੀਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਯ੍ਵਾਯਂ ''ਸਚੇ ਸਾਟਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪਵਤ੍ਤੋ ਪਰਿਕਪ੍ਪੋ, ਅਯਂ ''ਭਣ੍ਡਪਰਿਕਪ੍ਪੋ'' ਨਾਮ।

ਓਕਾਸਪਰਿਕਪ੍ਪੋ ਪਨ ਏਵਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ – ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਲੋਲਭਿਕ੍ਖੁ ਪਰਪਰਿਵੇਣਂ ਵਾ ਕੁਲਘਰਂ ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਸਾਲਂ ਵਾ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਕਥਾਸਲ੍ਲਾਪੇਨ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਲੋਭਨੇਯ੍ਯਂ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਓਲੋਕੇਤਿ, ਓਲੋਕੇਨ੍ਤੋ ਚ ਪਨ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਪਮੁਖਹੇਟ੍ਠਾਪਾਸਾਦਪਰਿਵੇਣਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕਰੁਕ੍ਖਮੂਲਾਦਿਵਸੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਸਚੇ ਮਂ ਏਤ੍ਥਨ੍ਤਰੇ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਦਟ੍ਠੁਕਾਮਤਾਯ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਏਤੇਸਂਯੇਵ ਦਸ੍ਸਾਮਿ; ਨੋ ਚੇ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਰਿਕਪ੍ਪੇਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਆਦਾਯ ਪਰਿਕਪ੍ਪਿਤਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸਚੇ ਉਪਚਾਰਸੀਮਂ ਪਰਿਕਪ੍ਪੇਤਿ, ਤਦਭਿਮੁਖੋਵ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨਿ ਮਨਸਿ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵਾ ਅਞ੍ਞਵਿਹਿਤੋ ਵਾ ਅਸਤਿਯਾ ਉਪਚਾਰਸੀਮਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਤਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ। ਅਥਾਪਿਸ੍ਸ ਤਂ ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚੋਰੋ ਵਾ ਹਤ੍ਥੀ ਵਾ ਵਾਲ਼ਮਿਗੋ ਵਾ ਮਹਾਮੇਘੋ ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਹਤਿ, ਸੋ ਚ ਤਮ੍ਹਾ ਉਪਦ੍ਦਵਾ ਮੁਚ੍ਚਿਤੁਕਮ੍ਯਤਾਯ ਸਹਸਾ ਤਂ ਠਾਨਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਤਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਮੇਵ। ਕੇਚਿ ਪਨੇਤ੍ਥ ''ਯਸ੍ਮਾ ਮੂਲੇਵ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਹਿਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਰਕ੍ਖਤਿ, ਅਵਹਾਰੋਯੇਵਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਅਯਂ ਤਾਵ **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾ**ਨਯੋ। **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ** ਪਨ ''ਸਚੇਪਿ ਸੋ ਅਨ੍ਤੋਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇ ਹਤ੍ਥਿਂ ਵਾ ਅਸ੍ਸਂ ਵਾ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਨੇਵ ਪਾਜੇਤਿ, ਨ ਪਾਜਾਪੇਤਿ; ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਮੇਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਰ ਯ੍ਵਾਯਂ ''ਸਚੇ ਮਂ ਏਤ੍ਥਨ੍ਤਰੇ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਦਟ੍ਠੁਕਾਮਤਾਯ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਏਤੇਸਂਯੇਵ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਵਤ੍ਤੋ ਪਰਿਕਪ੍ਪੋ, ਅਯਂ ''ਓਕਾਸਪਰਿਕਪ੍ਪੋ'' ਨਾਮ।

ਏਵਮਿਮੇਸਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਪਰਿਕਪ੍ਪਾਨਂ ਵਸੇਨ ਪਰਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਤੋ ਅਵਹਾਰੋ ''ਪਰਿਕਪ੍ਪਾਵਹਾਰੋ''ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਅਵਹਰਣਂ **ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਾਵਹਾਰੋ**। ਸੋ ਏਵਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ – ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਉਯ੍ਯਾਨਾਦੀਸੁ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਾਨਂ ਵਾ ਪਵਿਸਨ੍ਤਾਨਂ ਵਾ ਓਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਂ ਅਲਙ੍ਕਾਰਭਣ੍ਡਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਸਚੇ ਓਨਮਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਸ੍ਸਾਮਿ, 'ਕਿਂ ਸਮਣੋ ਗਣ੍ਹਾਤੀ'ਤਿ ਮਂ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਵਿਹੇਠੇਯ੍ਯੁ''ਨ੍ਤਿ ਪਂਸੁਨਾ ਵਾ ਪਣ੍ਣੇਨ ਵਾ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਿ – ''ਪਚ੍ਛਾ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਉਦ੍ਧਾਰੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਨ ਤਾਵ ਅਵਹਾਰੋ ਹੋਤਿ। ਯਦਾ ਪਨ ਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮਂ ਪਵਿਸਿਤੁਕਾਮਾ ਤਂ ਭਣ੍ਡਕਂ ਵਿਚਿਨਨ੍ਤਾਪਿ ਅਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ''ਇਦਾਨਿ ਅਨ੍ਧਕਾਰੋ, ਸ੍ਵੇ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਸਾਲਯਾ ਏਵ ਗਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਤਂ ਉਦ੍ਧਰਤੋ ਉਦ੍ਧਾਰੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ''ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਕਾਲੇਯੇਵ ਤਂ ਮਮ ਸਨ੍ਤਕ''ਨ੍ਤਿ ਸਕਸਞ੍ਞਾਯ ਵਾ ''ਗਤਾ ਦਾਨਿ ਤੇ, ਛਡ੍ਡਿਤਭਣ੍ਡਂ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਪਂਸੁਕੂਲਸਞ੍ਞਾਯ ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ। ਤੇਸੁ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਿਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਤੇਸੁਪਿ ਗਹਿਤਂ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਮੇਵ। ਕਸ੍ਮਾ? ਯਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਪਯੋਗੇਨ ਤੇਹਿ ਨ ਦਿਟ੍ਠਂ, ਯੋ ਪਨ ਤਥਾਰੂਪਂ ਭਣ੍ਡਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਯਥਾਠਾਨੇ ਠਿਤਂਯੇਵ ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੋ ਪਾਦੇਨ ਅਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਕਦ੍ਦਮੇ ਵਾ ਵਾਲਿਕਾਯ ਵਾ ਪਵੇਸੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਵੇਸਿਤਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਂ।

ਕੁਸੰ ਸਙ੍ਕਾਮੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਅਵਹਰਣਂ **“ਕੁਸਾਵਹਾਰੋ”**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਸੋਪਿ ਏਵਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ – ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਕੁਸੰ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰੇ ਭਾਜਿਯਮਾਨੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸਸ੍ਸ ਸਮੀਪੇ ਠਿਤਂ ਅਪ੍ਪਗ੍ਘਤਰਂ ਵਾ ਮਹਗ੍ਘਤਰਂ ਵਾ ਸਮਸਮਂ ਵਾ ਅਗ੍ਘੇਨ ਪਰਸ੍ਸ ਕੋਟ੍ਠਾਸਂ ਹਰਿਤ੍ਤੁਕਾਮੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਪਤਿਤਂ ਕੁਸਦਣ੍ਡਕਂ ਪਰਸ੍ਸ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਪਾਤੇਤੁਕਾਮੋ ਉਦ੍ਧਰਤਿ, ਰਕ੍ਖਤਿ ਤਾਵ। ਪਰਸ੍ਸ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਪਾਤੇਤਿ, ਰਕ੍ਖਤੇਵ। ਯਦਾ ਪਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਤਿਤੇ ਪਰਸ੍ਸ ਕੋਟ੍ਠਾਸਤੋ ਪਰਸ੍ਸ ਕੁਸਦਣ੍ਡਕਂ ਉਦ੍ਧਰਤਿ, ਉਦ੍ਧਟਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ਪਠਮਤਰਂ ਪਰਕੋਟ੍ਠਾਸਤੋ ਕੁਸਦਣ੍ਡਕਂ ਉਦ੍ਧਰਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਪਾਤੇਤੁਕਾਮਤਾਯ ਉਦ੍ਧਾਰੇ ਰਕ੍ਖਤਿ , ਪਾਤਨੇ ਰਕ੍ਖਤਿ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸਤੋ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕੁਸਦਣ੍ਡਕਂ ਉਦ੍ਧਰਤਿ, ਉਦ੍ਧਾਰੇਯੇਵ ਰਕ੍ਖਤਿ। ਤਂ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਪਰਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਪਾਤੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ।

ਸਚੇ ਪਨ ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇਸੁ ਪਤਿਤਦਣ੍ਡਕੇ ਅਦਸ੍ਸਨਂ ਗਮੇਤਿ, ਤਤੋ ਅਵਸੇਸਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਗਤੇਸੁ ਇਤਰੋ ‘‘‘ਮਯ੍ਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਦਣ੍ਡਕੋ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀ’ਤਿ। ‘ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ, ਆਵੁਸੋ, ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤੀ’ਤਿ। ‘ਕਤਮੋ ਪਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯ੍ਹਂ ਭਾਗੋ’ਤਿ? ‘ਅਯਂ ਤੁਯ੍ਹਂ ਭਾਗੋ’’’ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਗਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਿਵਦਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਵਿਵਦਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਗਤੇ ਇਤਰੋ ਤਸ੍ਸ ਭਾਗਂ ਉਦ੍ਧਰਤਿ, ਉਦ੍ਧਾਰੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸਚੇਪਿ ਤੇਨ ‘‘ਅਹਂ ਮਮ ਭਾਗਂ ਤੁਯ੍ਹਂ ਨ ਦੇਮਿ, ਤ੍ਵਂ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਗਂ ਞਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਨਾਯਂ ਮਮਾ’’ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋਪਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਭਾਗਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਉਦ੍ਧਾਰੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਇਤਰੋ ‘‘ਅਯਂ ਤੁਯ੍ਹਂ ਭਾਗੋ, ਅਯਂ ਮਯ੍ਹਂ ਭਾਗੋਤਿ ਕਿਂ ਇਮਿਨਾ ਵਿਵਾਦੇਨਾ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਯ੍ਹਂ ਵਾ ਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤੁ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਵਾ, ਯੋ ਵਰਭਾਗੋ ਤਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਗਣ੍ਹਥਾ’’ਤਿ ਵਦਤਿ, ਦਿਨ੍ਨਕਂ ਨਾਮ ਗਹਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਨਤ੍ਥੇਤ੍ਥ ਅਵਹਾਰੋ। ਸਚੇਪਿ ਸੋ ਵਿਵਾਦਭੀਰੁਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ‘‘ਯਂ ਤੁਯ੍ਹਂ ਰੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਂ ਗਣ੍ਹਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਂ ਵਰਭਾਗਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਲਾਮਕਂਯੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਤੋ ਇਤਰਸ੍ਸ ਵਿਚਿਨਿਤਾਵਸੇਸਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਵਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥੇਵਾਤਿ।

ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁਪਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਕੁਸਸਙ੍ਕਾਮਨਵਸੇਨ ਚੀਵਰਭਾਜਨੀਯਮੇਵ ਏਕਂ ਆਗਤਂ, ਚਤੁਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਪਨ ਪਚ੍ਚਯਾਨਂ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਭਾਜਨੀਯਞ੍ਚ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵਞ੍ਚ ਵਤ੍ਵਾ **ਚੀਵਰਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ**‘‘ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੁ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਗਵਾ ਸੀਵੇਯ੍ਯਕਂ ਦੁਸ੍ਸਯੁਗਂ; ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਚ ਗਹਪਤਿਚੀਵਰਂ ਅਨੁਜਾਨਾਤੂ’’ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੩੭) ਇਦਂ ਜੀਵਕਵਤ੍ਥੁਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ **ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਚੀਵਰਕਥਾ,** ਸੇਨਾਸਨਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ ‘‘ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਰਾਜਗਹਂ ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਂ ਹੋਤਿ, ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਭਤ੍ਤਂ ਕਾਤੁਂ, ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਉਦ੍ਦੇਸਭਤ੍ਤਂ ਨਿਮਨ੍ਤਨਂ ਸਲਾਕਭਤ੍ਤਂ ਪਕ੍ਖਿਕਂ ਉਪੋਸਥਿਕਂ ਪਾਟਿਪਦਿਕਂ ਕਾਤੁ’’ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੨੫) ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਤਮਾਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ **ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਕਥਾ,** ਸੇਨਾਸਨਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇਯੇਵ ‘‘ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਸਤ੍ਤਰਸਵਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮਂ ਮਹਾਵਿਹਾਰਂ ਪਟਿਸਙ੍ਖਰੋਨ੍ਤਿ – ‘ਇਧ ਮਯਂ ਵਸ੍ਸਂ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮਾ’ਤਿ। ਅਦ੍ਦਸਂਸੁ ਖੋ ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਤ੍ਤਰਸਵਗ੍ਗਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਿਹਾਰਂ ਪਟਿਸਙ੍ਖਰੋਨ੍ਤੇ’’ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੧੬) ਇਦਂ ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਵਤ੍ਥੁਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ **ਆਗਤਸੇਨਾਸਨਕਥਾ,** ਤਦਵਸਾਨੇ ਚ **ਸਪ੍ਪਿਆਦਿਭੇਸਜ੍ਜਕਥਾ** ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਕਥਿਤਾ। ਮਯਂ ਪਨ ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਆਗਤਾਗਤਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਕਥਯਿਸ੍ਸਾਮ; ਏਵਂ ਕਥਨੇ ਕਾਰਣਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ।

ਕੁਸਸਙ੍ਕਾਮਨਵਤ੍ਥੁਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੩੯. ਇਤੋ ਪਰਂ ਜਨ੍ਤਾਘਰਵਤ੍ਥੁ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

੧੪੦. ਪਞ੍ਚਸੁ ਵਿਘਾਸਵਤ੍ਥੂਸੁ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਂਸੁ। ਵਿਘਾਸਂ ਪਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇਨ ਖਾਦਿਤਾਵਸੇਸਂ ਛਡ੍ਡਿਤਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਯਦਿ ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਖਾਦਨ੍ਤੇ ਛਡ੍ਡਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ, ਏਤਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਤ੍ਤਗੁਤ੍ਤਤ੍ਥਾਯ ਪਨ ਪਰਾਨੁਦ੍ਦਯਤਾਯ ਚ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

੧੪੧. ਓਦਨਖਾਦਨੀਯਪੂਵਉਚ੍ਛੁਤਿਮ੍ਬਰੂਸਕਭਾਜਨੀਯਵਤ੍ਥੂਸੁ **ਅਪਰਸ੍ਸ ਭਾਗਂ ਦੇਹੀ**ਤਿ ਅਸਨ੍ਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਆਹ। **ਅਮੂਲਕਂ ਅਗ੍ਗਹੇਸੀ**ਤਿ ਸਾਮਿਕੇਸੁ ਦੇਨ੍ਤੇਸੁ ਏਵਂ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। **ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਾਮਿਕੇਹਿ ਦਿਨ੍ਨਂ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ; ਤੇਨਸ੍ਸ

ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਮ੍ਪਜਾਨਮੁਸਾਵਾਦੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਯੋ ਪਨਾਨੇਨ ਸਮ੍ਪਜਾਨਮੁਸਾਵਾਦੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਆਹ; ਪਰਤੋ ਤੇਕਟ੍ਟੁਲਯਾਗੁਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਵਿਯ। ਗਹਣੇ ਪਨ ਅਯਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ – ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਂ ਸਮ੍ਮਤੇਨ ਵਾ ਆਣਤ੍ਤੇਹਿ ਵਾ ਆਰਾਮਿਕਾਦੀਹਿ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਂ, ਗਿਹੀਨਞ੍ਚ ਸਨ੍ਤਕਂ ਸਾਮਿਕੇਨ ਵਾ ਆਣਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਂ ''ਅਪਰਸ੍ਸ ਭਾਗਂ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਤੋ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ। ਅਞ੍ਞੇਨ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਭਣ੍ਡਗ੍ਘੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਅਸਮ੍ਮਤੇਨ ਵਾ ਅਨਾਣਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨੇ ''ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਭਾਗਂ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਵਾ ਕੂਟਵਸ੍ਸਾਨਿ ਗਣੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਪਤ੍ਤਚਤੁਕ੍ਕੇ ਵਿਯ ਤਸ੍ਸੁਦ੍ਧਾਰੇਯੇਵ ਭਣ੍ਡਗ੍ਘੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਇਤਰੇਹਿ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਂ ਏਵਂ ਗਣ੍ਹਤੋ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ। ਸਾਮਿਕੇਨ ਪਨ ''ਇਮਸ੍ਸ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਦਾਪਿਤਂ ਵਾ ਸਯਂ ਦਿਨ੍ਨਂ ਵਾ ਸੁਦਿਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ **ਸਬ੍ਬਅਟ੍ਠਕਥਾ**ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਤੋ ਸਾਰੋ।

੧੪੨-੩. ਓਦਨਿਯਘਰਾਦਿਵਤ੍ਥੂਸੁ – **ਓਦਨਿਯਘਰਂ** ਨਾਮ ਵਿਕ੍ਕਾਯਿਕਭਤ੍ਤਪਚਨਘਰਂ। **ਸੂਨਘਰਂ** ਨਾਮ ਵਿਕ੍ਕਾਯਿਕਮਂਸਪਚਨਘਰਂ। **ਪੂਵਘਰਂ** ਨਾਮ ਵਿਕ੍ਕਾਯਿਕਖਜ੍ਜਕਪਚਨਘਰਂ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ, ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਵਤ੍ਥੂਸੁ ਚ ਪਾਕਟਮੇਵ।

੧੪੪. ਪੀਠਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ – ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਰਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ''ਏਤਂ ਠਾਨਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਙ੍ਕਾਮੇਸਿ। ਤੇਨਸ੍ਸ ਸਙ੍ਕਾਮਨੇ ਅਵਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਸਙ੍ਕਾਮੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਪਰਿਕਪ੍ਪਿਤੋਕਾਸਤੋ ਗਹਣੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਵਂ ਹਰਨ੍ਤੋ ਚ ਯਦਿ ਪੀਠਕੇ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਥਵਿਕਂ ਅਗ੍ਘਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਅਥ ਪੀਠਕੇਪਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਉਭੋ ਅਗ੍ਘਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋਤਿ। ਭਿਸਿਆਦੀਨਿ ਤੀਣਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਪਾਕਟਾਨੇਵ।

੧੪੬. ਵਿਸ੍ਸਾਸਗ੍ਗਾਹਾਦੀਸੁ ਤੀਸੁ ਵਤ੍ਥੂਸੁ ਗਹਣੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਆਹਰਾਪੇਨ੍ਤੇਸੁ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ। ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਪਟਿਵਿਸੋ ਅਨ੍ਤੋਉਪਚਾਰਸੀਮਾਯਂ ਠਿਤਸ੍ਸੇਵ ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯਦਿ ਪਨ ਦਾਯਕਾ ''ਬਹਿਉਪਚਾਰਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਭਨ੍ਤੇ, ਭਾਗਂ ਗਣ੍ਹਥ, ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

੧੪੮-੯. ਸਤ੍ਤਸੁ ਅਮ੍ਬਚੋਰਕਾਦਿਵਤ੍ਥੂਸੁ ਪਂਸੁਕੂਲਸਞ੍ਞਾਯ ਗਹਣੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਆਹਰਾਪੇਨ੍ਤੇਸੁ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ, ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਰਿਭੋਗੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ – ਸਾਮਿਕਾਪਿ ਸਾਲਯਾ, ਚੋਰਾਪਿ ਸਾਲਯਾ, ਪਂਸੁਕੂਲਸਞ੍ਞਾਯ ਖਾਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ, ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਣ੍ਹਤੋ ਉਦ੍ਧਾਰੇਯੇਵ ਅਵਹਾਰੋ, ਭਣ੍ਡਂ ਅਗ੍ਘਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਸਾਮਿਕਾ ਸਾਲਯਾ, ਚੋਰਾ ਨਿਰਾਲਯਾ, ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਸਾਮਿਕਾ ਨਿਰਾਲਯਾ, ਚੋਰਾ ਸਾਲਯਾ; ''ਪੁਨ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਗਹਨਟ੍ਠਾਨੇ ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਤਾ, ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਉਭੋਪਿ ਨਿਰਾਲਯਾ, ਪਂਸੁਕੂਲਸਞ੍ਞਾਯ ਖਾਦਤੋ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟਂ।

ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਅਮ੍ਬਾਦੀਸੁ ਪਨ ਸਙ੍ਘਾਰਾਮੇ ਜਾਤਂ ਵਾ ਹੋਤੁ, ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਂ ਵਾ ਪਞ੍ਚਮਾਸਕਂ ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਪਞ੍ਚਮਾਸਕਂ ਵਾ ਅਗ੍ਘਨਕਂ ਅਵਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੇ ਚੋਰੁਪਦ੍ਦਵੇਨ ਗਾਮੇਸੁ ਵੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂਪਿ ਵਿਹਾਰੇ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ''ਪੁਨ ਆਵਸਨ੍ਤੇ ਜਨਪਦੇ ਆਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਸਉਸ੍ਸਾਹਾਵ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਾਦਿਸਂ ਵਿਹਾਰਂ ਪਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਬਪਕ੍ਕਾਦੀਨਿ ''ਛਡ੍ਡਿਤਕਾਨੀ''ਤਿ ਪਂਸੁਕੂਲਸਞ੍ਞਾਯ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ; ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੋ ਅਵਹਾਰੋ ਹੋਤਿ, ਭਣ੍ਡਂ ਅਗ੍ਘਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ।

ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ ਪਨ **ਸਙ੍ਖੇਪਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ** ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਛਡ੍ਡਿਤਵਿਹਾਰੇ ਪਨ ਫਲਾਫਲਂ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੋ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਕਸ੍ਮਾ? ਆਗਤਾਨਾਗਤਾਨਂ ਸਨ੍ਤਕਤ੍ਤਾ''ਤਿ। ਗਣਸਨ੍ਤਕੇ ਪਨ ਪੁਗ੍ਗਲਿਕੇ ਚ ਸਉਸ੍ਸਾਹਮਤ੍ਤਮੇਵ ਪਮਾਣਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਤਤੋ ਅਮ੍ਬਪਕ੍ਕਾਦਿਂ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਣਤ੍ਥਾਯ ਦੇਤਿ, ਕੁਲਦੂਸਕਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਦੇਨ੍ਤੋ ਅਗ੍ਘੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਸਙ੍ਘਿਕੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਸੇਨਾਸਨਤ੍ਥਾਯ ਨਿਯਮਿਤਂ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਣਤ੍ਥਾਯ ਦਦਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਇਸ੍ਸਰਵਤਾਯ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਨੋ ਚੇ ਵਤ੍ਥੁ ਪਹੋਤਿ, ਅਗ੍ਘੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਬਹਿ ਉਪਚਾਰਸੀਮਾਯ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਇਸ੍ਸਰਵਤਾਯ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੋ ਗੀਵਾ। ਘਣ੍ਟਿਂ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਕਾਲਂ ਘੋਸੇਤ੍ਵਾ ''ਮਯ੍ਹਂ ਪਾਪੁਣਾਤੀ''ਤਿ ਖਾਦਿਤਂ ਸੁਖਾਦਿਤਂ। ਘਣ੍ਟਿਂ ਅਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਕਾਲਮੇਵ ਘੋਸੇਤ੍ਵਾ, ਘਣ੍ਟਿਮੇਵ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਕਾਲਂ

ਅਘੋਸੇਤ੍ਵਾ, ਘਣ੍ਟਿਮ੍ਪਿ ਅਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਕਾਲਮ੍ਪਿ ਅਘੋਸੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਨਤ੍ਥਿਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ''ਮਯ੍ਹਂ ਪਾਪੁਣਾਤੀ''ਤਿ ਖਾਦਿਤਮ੍ਪਿ ਸੁਖਾਦਿਤਮੇਵ। ਪੁਪ੍ਫਾਰਾਮਵਤ੍ਥੁਦ੍ਵਯਂ ਪਾਕਟਮੇਵ।

੧੫੦. ਵੁਤ੍ਤਵਾਦਕਵਤ੍ਥੁਤ੍ਤਯੇ ਵੁ**ਤ੍ਤੋ ਵਜ੍ਜੇਮੀ**ਤਿ ਤਯਾ ਵੁਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਤਵ ਵਚਨੇਨ ਵਦਾਮੀ''ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਾਮਿਕੇਹਿ ਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਨ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, "ਵੁਤ੍ਤੋ ਵਜ੍ਜੇਮੀ"ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ''ਅਹਂ ਤਯਾ ਵੁਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਵ ਵਚਨੇਨ ਵਦਾਮੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਞ੍ਞੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਞ੍ਞੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਪਨ ਕਤ੍ਵਾ ''ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਂ ਤਵ ਵਚਨੇਨ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਵੁ**ਤ੍ਤੋ ਵਜ੍ਜੇਹੀ**ਤਿ ਮਯਾ ਵੁਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮਮ ਵਚਨੇਨ ਵਦੇਹੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ਇਮੇਸੁਪਿ ਚ ਦ੍ਵੀਸੁ ਵਤ੍ਥੂਸੁ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਹਿ ਉਪਾਰਮ੍ਭਾ ਮੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤੀਤਿ।

੧੫੧-੨. ਮਣਿਵਤ੍ਥੁਤ੍ਤਯਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝਿਮੇ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ – **ਨਾਹਂ ਅਕਲ੍ਲਕੋ**ਤਿ ਨਾਹਂ ਗਿਲਾਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੇਸਂ ਪਾਕਟਮੇਵ।

੧੫੩. ਸੂਕਰਵਤ੍ਥੁਦ੍ਵਯੇ – ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਪਠਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਛਾਤਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਕਾਰੁਞ੍ਞੇਨ ਮੋਚਿਤਤ੍ਤਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਸਾਮਿਕੇਸੁ ਪਨ ਅਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਤੇਸੁ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ, ਤਾਵ ਮਹਨ੍ਤੋ ਵਾ ਮਤਸੂਕਰੋ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬੋ, ਤਦਗ੍ਘਨਕਂ ਵਾ ਭਣ੍ਡਂ। ਸਚੇ ਪਾਸਸਾਮਿਕੇ ਕੁਹਿਞ੍ਚਿਪਿ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਪਾਸਸਾਮਨ੍ਤਾ ਤਦਗ੍ਘਨਕਂ ਸਾਟਕਂ ਵਾ ਕਾਸਾਵਂ ਵਾ ਥਾਲਕਂ ਵਾ ਯਥਾ ਤੇ ਆਗਤਾ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਈਦਿਸੇ ਠਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾਵ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਨ ਮੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਕੋਚਿ ਸੂਕਰੋ ਪਾਸਂ ਪਾਦੇਨ ਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਛਿਨ੍ਨਮਤ੍ਤੇ ਪਾਸੇ ਠਾਨਾਚਾਵਨਧਮ੍ਮੇਨ ਠਾਨੇਨ ਠਿਤੋ ਹੋਤਿ ਚਣ੍ਡਸੋਤੇ ਬਦ੍ਧਨਾਵਾ ਵਿਯ। ਕੋਚਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਠਿਤੋ, ਕੋਚਿ ਨਿਪਨ੍ਨੋ, ਕੋਚਿ ਕੂਟਪਾਸੇਨ ਬਦ੍ਧੋ ਹੋਤਿ। **ਕੂਟਪਾਸੋ** ਨਾਮ ਯਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੇ ਧਨੁਕਂ ਵਾ ਅਙ੍ਕੁਸਕੋ ਵਾ ਅਞ੍ਞੋ ਵਾ ਕੋਚਿ ਦਣ੍ਡਕੋ ਬਦ੍ਧੋ ਹੋਤਿ, ਯੋ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਰੁਕ੍ਖਾਦੀਸੁ ਲਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਸੂਕਰਸ੍ਸ ਗਮਨਂ ਨਿਵਾਰੇਤਿ। ਤਤ੍ਰ ਪਾਸਂ ਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਸ੍ਸ ਏਕਮੇਵ ਠਾਨਂ ਪਾਸਬਨ੍ਧਨਂ, ਸੋ ਹਿ ਪਾਸੇ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਵਾ ਛਿਨ੍ਨਮਤ੍ਤੇ ਵਾ ਪਲਾਯਤਿ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਠਿਤਸ੍ਸ ਬਨ੍ਧਨਞ੍ਚ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਚ ਪਾਦਾਤਿ ਪਞ੍ਚ ਠਾਨਾਨਿ। ਨਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਬਨ੍ਧਨਞ੍ਚ ਸਯਨਞ੍ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੇ ਠਾਨਾਨਿ। ਕੂਟਪਾਸਬਦ੍ਧਸ੍ਸ ਯਤ੍ਥ ਯਤ੍ਥ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਂ ਤਦੇਵ ਠਾਨਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਤਤੋ ਤਤੋ ਮੋਚੇਨ੍ਤਾ ਦਸਪਿ ਵੀਸਤਿਪਿ ਸਤਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਆਗਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਏਕਮੇਵ ਦਾਸਂ ਪਲਾਪੇਨ੍ਤੋ ਵਿਯ।

ਪੁਰਿਮਾਨਂ ਪਨ ਤਿਣ੍ਣਂ ਚਤੁਪ੍ਪਦਕਥਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਫਨ੍ਦਾਪਨਠਾਨਾਚਾਵਨਾਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਸੁਨਖਦਟ੍ਠਂ ਸੂਕਰਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਕਾਰੁਞ੍ਞਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ, ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਪਾਸਟ੍ਠਾਨਂ ਪਨ ਸੁਨਖਸਮੀਪਂ ਵਾ ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤਂ ਪਟਿਪਥਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਠਮਮੇਵ ਪਲਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਵਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਯੋਪਿ ਬਦ੍ਧਸੂਕਰਸ੍ਸ ਘਾਸਞ੍ਚ ਪਾਨੀਯਞ੍ਚ ਦਤ੍ਵਾ ਬਲਂ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਟ੍ਠਿਂ ਕਰੋਤਿ – ''ਉਤ੍ਰਸ੍ਤੋ ਪਲਾਯਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ; ਸੋ ਚੇ ਪਲਾਯਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਪਾਸਂ ਦੁਬ੍ਬਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਟ੍ਠਿਸਦ੍ਦੇਨ ਪਲਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਯੋ ਪਨ ਘਾਸਞ੍ਚ ਪਾਨੀਯਞ੍ਚ ਦਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ''ਬਲਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ; ਸੋ ਚੇ ਪਲਾਯਤਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ। ਪਾਸਂ ਦੁਬ੍ਬਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਪਾਸਸਨ੍ਤਿਕੇ ਸਤ੍ਥਂ ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਂ ਵਾ ਠਪੇਤਿ ''ਛਿਨ੍ਨੇ ਵਾ ਦਡ੍ਢੇ ਵਾ ਪਲਾਯਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਸੂਕਰੋ ਪਾਸਂ ਚਾਲੇਨ੍ਤੋ ਛਿਨ੍ਨੇ ਵਾ ਦਡ੍ਢੇ ਵਾ ਪਲਾਯਤਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਮੇਵ। ਪਾਸਂ ਯਟ੍ਠਿਯਾ ਸਹ ਪਾਤੇਤਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਸੂਕਰੋ ਤਂ ਮਦ੍ਦਨ੍ਤੋ ਗਚ੍ਛਤਿ , ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ। ਸੂਕਰੋ ਅਦੂਹਲਪਾਸਾਣੇਹਿ ਅਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਪਲਾਪੇਤੁਕਾਮਸ੍ਸ ਅਦੂਹਲਂ ਕਾਰੁਞ੍ਞੇਨ ਉਕ੍ਖਿਪਤੋ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ, ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸਚੇ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਅਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਮੇਵ। ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਂ ਅਦੂਹਲਂ ਪਾਤੇਤਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਸੂਕਰੋ ਤਂ ਮਦ੍ਦਨ੍ਤੋ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ। ਓਪਾਤੇ ਪਤਿਤਸੂਕਰਮ੍ਪਿ ਕਾਰੁਞ੍ਞੇਨ ਉਦ੍ਧਰਤੋ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ, ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਓਪਾਤਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਨਾਸੇਤਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਸੂਕਰੋ ਤਂ ਮਦ੍ਦਨ੍ਤੋ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ। ਸੂਲੇ ਵਿਦ੍ਧਂ ਕਾਰੁਞ੍ਞੇਨ ਉਦ੍ਧਰਤਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ, ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸੂਲਂ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਛਡ੍ਡੇਤਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ।

ਵਿਹਾਰਭੂਮਿਯਂ ਪਨ ਪਾਸੇ ਵਾ ਅਦੂਹਲਂ ਵਾ ਓਡ੍ਡੇਨ੍ਤਾ ਵਾਰੇਤਬ੍ਬਾ – ‘‘ਮਿਗਰੂਪਾਨਂ ਪਟਿਸਰਣਟ੍ਠਾਨਮੇਤਂ, ਮਾ ਇਧ ਏਵਂ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ। ਸਚੇ ‘‘ਹਰਾਪੇਥ, ਭਨ੍ਤੇ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਹਰਾਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਥ ਸਯਂ ਹਰਨ੍ਤਿ, ਸੁਨ੍ਦਰਮੇਵ। ਅਥ ਨੇਵ ਹਰਨ੍ਤਿ, ਨ ਹਰਿਤੁਂ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਰਕ੍ਖਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਹਰਾਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਸਸ੍ਸਰਕ੍ਖਣਕਾਲੇ ਖੇਤ੍ਤੇਸੁ ਪਾਸੇ ਚ ਅਦੂਹਲਪਾਸਾਣਾਦੀਨਿ ਚ ਕਰੋਨ੍ਤਿ – ‘‘ਮਂਸਂ ਖਾਦਨ੍ਤਾ ਸਸ੍ਸਾਨਿ ਰਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ਵੀਤਿਵਤ੍ਤੇ ਸਸ੍ਸਕਾਲੇ ਤੇਸੁ ਅਨਾਲਯੇਸੁ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇਸੁ ਤਤ੍ਥ ਬਦ੍ਧਂ ਵਾ ਪਤਿਤਂ ਵਾ ਮੋਚੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ।

ਮਿਗਵਤ੍ਥੁਦ੍ਵਯੇਪਿ ਸੂਕਰਵਤ੍ਥੁਸੁ ਵੁਤ੍ਤਸਦਿਸੋਯੇਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਮਚ੍ਛਵਤ੍ਥੁਦ੍ਵਯੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਅਯਂ ਪਨ ਵਿਸੇਸੋ – ਕੁਮੀਨਮੁਖਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਪਚ੍ਛਾਪੁਟਕਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਪਸ੍ਸੇਨ ਛਿਦ੍ਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾ ਕੁਮੀਨਤੋ ਮਚ੍ਛੇ ਪੋਥੇਤ੍ਵਾ ਪਲਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਭਤ੍ਤਸਿਤ੍ਥਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਪਲਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸਹ ਕੁਮੀਨੇਨ ਉਦ੍ਧਰਤੋਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਕੇਵਲਂ ਕੁਮੀਨਮੁਖਂ ਵਿਵਰਤਿ, ਪਚ੍ਛਾਪੁਟਕਂ ਮੁਞ੍ਚਤਿ, ਛਿਦ੍ਦਂ ਵਾ ਕਰੋਤਿ, ਮਚ੍ਛਾ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਪਲਾਯਨ੍ਤਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ। ਏਵਂ ਕਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਸਿਤ੍ਥਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਮਚ੍ਛਾ ਗੋਚਰਤ੍ਥਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਨ੍ਤਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਮੇਵ। ਮੁਖਂ ਅਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾਪੁਟਕਂ ਅਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਪਸ੍ਸੇਨ ਛਿਦ੍ਦਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਕੇਵਲਂ ਭਤ੍ਤਸਿਤ੍ਥਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਮਚ੍ਛਾ ਪਨ ਛਾਤਜ੍ਝਤ੍ਤਾ ਸੀਸੇਨ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਓਕਾਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗੋਚਰਤ੍ਥਾਯ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਨ੍ਤਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਮੇਵ। ਤੁਚ੍ਛਕੁਮੀਨਸ੍ਸ ਮੁਖਂ ਵਾ ਵਿਵਰਤਿ, ਪਚ੍ਛਾਪੁਟਕਂ ਵਾ ਮੁਞ੍ਚਤਿ, ਛਿਦ੍ਦਂ ਵਾ ਕਰੋਤਿ, ਆਗਤਾਗਤਾ ਮਚ੍ਛਾ ਦ੍ਵਾਰਂ ਪਤ੍ਤਾ ਪੁਟਕਛਿਦ੍ਦੇਹਿ ਪਲਾਯਨ੍ਤਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਮੇਵ। ਤੁਚ੍ਛਕੁਮੀਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗੁਮ੍ਬੇ ਖਿਪਤਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਮੇਵਾਤਿ। ਯਾਨੇ ਭਣ੍ਡਂ ਪੀਠੇ ਥਵਿਕਾਯ ਸਦਿਸਂ।

ਮਂਸਪੇਸਿਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ – ਸਚੇ ਆਕਾਸੇ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਗਹਿਤਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਠਾਨਂ। ਤਂ ਛਹਾਕਾਰੇਹਿ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਠਾਨਾਚਾਵਨਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਦਾਰੁਗੋਪਾਲਕਰਜਕਸਾਟਕਵਤ੍ਥੂਸੁ ਚ ਅਮ੍ਬਚੋਰਕਾਦਿਵਤ੍ਥੂਸੁ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਤਬ੍ਬਂ।

੧੫੫. **ਕੁਮ੍ਭਿਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ** – ਯੋ ਸਪ੍ਪਿਤੇਲਾਦੀਨਿ ਅਪਾਦਗ੍ਘਨਕਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਨ ਪੁਨ ਏਵਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਸਂਵਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸਾਦੀਸੁਪਿ ਪੁਨ ਚਿਤ੍ਤੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਏਵਮੇਵ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਨੇਵਤ੍ਥਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਵਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਵਾ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ ਪਨ ਹੋਤਿ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਮੇਵਮਕਾਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸਾ’’ਤਿ। ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਂ ਪਨ ਅਕਤ੍ਵਾ ‘‘ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਥੋਕਂ ਥੋਕਮ੍ਪਿ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੋ ਯਸ੍ਮਿਂ ਦਿਵਸੇ ਪਾਦਗ੍ਘਨਕਂ ਪੂਰਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ।

ਸਂਵਿਦਾਵਹਾਰਵਤ੍ਥੂਨਿ ਸਂਵਿਦਾਵਹਾਰੇ, ਮੁਟ੍ਠਿਵਤ੍ਥੂਨਿ ਓਦਨਿਯਘਰਾਦਿਵਤ੍ਥੂਸੁ ਦ੍ਵੇ ਵਿਘਾਸਵਤ੍ਥੂਨਿ ਅਮ੍ਬਚੋਰਕਾਦਿਵਤ੍ਥੂਸੁ ਵੁਤ੍ਤਵਿਨਿਚ੍ਛਯਨਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਦ੍ਵੇ ਤਿਣਵਤ੍ਥੂਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵ।

੧੫੬. **ਅਮ੍ਬਭਾਜਾਪਨਾ**ਦਿਵਤ੍ਥੂਸੁ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਏਕਂ ਗਾਮਕਾਵਾਸਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਭਿਕ੍ਖੁਕਂ ਅਗਮਂਸੁ। ਤਤ੍ਥ ਭਿਕ੍ਖੂ ਫਲਾਫਲਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਮਾਨਾਪਿ ਤੇਸੁ ਆਗਤੇਸੁ ‘‘ਥੇਰਾਨਂ ਫਲਾਨਿ ਦੇਥਾ’’ਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੇ ਨ ਅਵੋਚੁਂ। ਅਥ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ‘‘ਕਿਂ ਸਙ੍ਘਿਕਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਨ ਪਾਪੁਣਾਤੀ’’ਤਿ ਘਣ੍ਟਿਂ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਭਾਜਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਵਸ੍ਸਗ੍ਗੇਨ ਭਾਗਂ ਦਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾਪਿ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਂਸੁ। ਤੇਨ ਨੇਸਂ ਭਗਵਾ **‘‘ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯਾ’’**ਤਿ ਆਹ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਦਾਨਿਪਿ ਯਤ੍ਥ ਆਵਾਸਿਕਾ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾਨਂ ਨ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਫਲਵਾਰੇ ਚ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਅਤ੍ਥਿਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਚੋਰਿਕਾਯ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਖਾਦਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਆਗਨ੍ਤੁਕੇਹਿ ਘਣ੍ਟਿਂ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਭਾਜੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਯਤ੍ਥ ਪਨ ਆਵਾਸਿਕਾ ਰੁਕ੍ਖੇ ਰਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਫਲਵਾਰੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਭਾਜੇਤ੍ਵਾ ਖਾਦਨ੍ਤਿ, ਚਤੂਸੁ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਸਮ੍ਮਾ ਉਪਨੇਨ੍ਤਿ, ਅਨਿਸ੍ਸਰਾ ਤਤ੍ਥ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾ। ਯੇਪਿ ਰੁਕ੍ਖਾ ਚੀਵਰਤ੍ਥਾਯ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਾ, ਤੇਸੁਪਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕਾ ਅਨਿਸ੍ਸਰਾ। ਏਸੇਵ ਨਯੋ ਸੇਸਪਚ੍ਚਯਤ੍ਥਾਯ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨੇਸੁਪਿ।

ਯੇ ਪਨ ਤਥਾ ਅਨਿਯਮਿਤਾ, ਆਵਾਸਿਕਾ ਚ ਤੇ ਰਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਗੋਪੇਤ੍ਵਾ ਚੋਰਿਕਾਯ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਨ ਤੇਸੁ ਆਵਾਸਿਕਾਨਂ ਕਤਿਕਾਯ ਠਾਤਬ੍ਬਂ। ਯੇ ਫਲਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਦਿਨ੍ਨਾ, ਆਵਾਸਿਕਾਪਿ ਨੇ ਰਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਗੋਪੇਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮਾ ਉਪਨੇਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੁਯੇਵ ਤੇਸਂ ਕਤਿਕਾਯ ਠਾਤਬ੍ਬਂ। **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ** ਪਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਪਚ੍ਚਯਾਨਂ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਂ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਭਣ੍ਡਂ ਅਗ੍ਘਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਪਰਿਭੋਗਵਸੇਨੇਵ ਤਂ ਭਾਜੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਂ। ਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸੇਨਾਸਨਤ੍ਥਾਯ ਨਿਯਮਿਤਂ, ਤਂ ਪਰਿਭੋਗਵਸੇਨੇਵ ਭਾਜੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਞ੍ਚ ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯਞ੍ਚਾ''ਤਿ।

ਓਦਿਸ੍ਸ ਚੀਵਰਤ੍ਥਾਯ ਦਿਨ੍ਨਂ ਚੀਵਰੇਯੇਵ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਂ ਹੋਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇਨ ਕਿਲਮਨ੍ਤਿ, ਚੀਵਰਂ ਪਨ ਸੁਲਭਂ, ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁਤਾਯ ਅਪਲੋਕਨਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇਪਿ ਉਪਨੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸੇਨਾਸਨੇਨ ਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯੇਨ ਵਾ ਕਿਲਮਨ੍ਤੇਸੁ ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁਤਾਯ ਅਪਲੋਕਨਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਦਤ੍ਥਾਯਪਿ ਉਪਨੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਓਦਿਸ੍ਸ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਤ੍ਥਾਯ ਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯਤ੍ਥਾਯ ਚ ਦਿਨ੍ਨੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਓਦਿਸ੍ਸ ਸੇਨਾਸਨਤ੍ਥਾਯ ਦਿਨ੍ਨਂ ਪਨ ਗਰੁਭਣ੍ਡਂ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਰਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਗੋਪੇਤ੍ਵਾ ਤਦਤ੍ਥਮੇਵ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖਂ ਹੋਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇਨ ਨ ਯਾਪੇਨ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਰਾਜਰੋਗਚੋਰਭਯਾਦੀਹਿ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਂ ਵਿਹਾਰਾ ਪਲੁਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਤਾਲਨਾਲ਼ਿਕੇਰਾਦਿਕੇ ਵਿਨਾਸੇਨ੍ਤਿ, ਸੇਨਾਸਨਪਚ੍ਚਯਂ ਪਨ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਯਾਪੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ। ਏਵਰੂਪੇ ਕਾਲੇ ਸੇਨਾਸਨਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾਪਿ ਸੇਨਾਸਨਜਗ੍ਗਨਤ੍ਥਾਯ ਪਰਿਭੋਗੋ ਭਗਵਤਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਕਂ ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਵਰਸੇਨਾਸਨਾਨਿ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਇਤਰਾਨਿ ਲਾਮਕਕੋਟਿਯਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਤ੍ਥਾਯ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਮੂਲਵਤ੍ਥੁਚ੍ਛੇਦਂ ਪਨ ਕਤ੍ਵਾ ਨ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬਂ ।

ਯੋ ਪਨ ਆਰਾਮੋ ਚਤੁਪ੍ਪਚ੍ਚਯਤ੍ਥਾਯ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨੋ, ਤਤ੍ਥ ਅਪਲੋਕਨਕਮ੍ਮਂ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਯੇਨ ਪਨ ਪਚ੍ਚਯੇਨ ਊਨਂ, ਤਦਤ੍ਥਂ ਉਪਨੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਆਰਾਮੋ ਜਗ੍ਗਿਤਬ੍ਬੋ, ਵੇਤਨਂ ਦਤ੍ਵਾਪਿ ਜਗ੍ਗਾਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯੇ ਪਨ ਵੇਤਨਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਆਰਾਮੇਯੇਵ ਗੇਹਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਸਨ੍ਤਾ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਚੇ ਆਗਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਨਾਲ਼ਿਕੇਰਂ ਵਾ ਤਾਲਪਕ੍ਕਂ ਵਾ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਯਂ ਤੇਸਂ ਸਙ੍ਘੇਨ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਂ ਹੋਤਿ – ''ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਏਤ੍ਤਕਂ ਨਾਮ ਖਾਦਥਾ''ਤਿ ਤਦੇਵ ਤੇ ਦਾਤੁਂ ਲਭਨ੍ਤਿ; ਤਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿ ਤੇਸਂ ਦਦਨ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਯੋ ਪਨ ਆਰਾਮਂ ਕੇਣਿਯਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਚਤੁਪ੍ਪਚ੍ਚਯਤ੍ਥਾਯ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਮੇਵ ਦੇਤਿ, ਅਯਂ ਬਹੁਕਮ੍ਪਿ ਦਾਤੁਂ ਲਭਤਿ। ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਪਦੀਪਤ੍ਥਾਯ ਵਾ ਖਣ੍ਡਫੁਲ੍ਲਪਟਿਸਙ੍ਖਰਣਤ੍ਥਾਯ ਵਾ ਦਿਨ੍ਨੋ ਆਰਾਮੋਪਿ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤਬ੍ਬੋ; ਵੇਤਨਂ ਦਤ੍ਵਾਪਿ ਜਗ੍ਗਾਪੇਤਬ੍ਬੋ। ਵੇਤਨਞ੍ਚ ਪਨੇਤ੍ਥ ਚੇਤਿਯਸਨ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਘਸਨ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਤਮ੍ਪਿ ਆਰਾਮਂ ਵੇਤਨੇਨ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਕੇਣਿਯਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਦਾਯਕਾਨਞ੍ਚ ਤਤ੍ਥ ਜਾਤਕਫਲਦਾਨਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ।

ਅਮ੍ਬਪਾਲਕਾਦਿਵਤ੍ਥੂਸੁ – **ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਗੋਪਕਸ੍ਸ ਦਾਨੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕਤਰਂ ਪਨ ਗੋਪਕਦਾਨਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਕਤਰਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ? **ਮਹਾਸੁਮਤ੍ਥੇਰੋ** ਤਾਵ ਆਹ – ''ਯਂ ਗੋਪਕਸ੍ਸ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ – 'ਏਤ੍ਤਕਂ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਗਣ੍ਹਾ'ਤਿ ਤਦੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ; ਤਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। **ਮਹਾਪਦੁਮਤ੍ਥੇਰੋ** ਪਨਾਹ – ''ਕਿਂ ਗੋਪਕਾਨਂ ਪਣ੍ਣਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤਸਞ੍ਞਂ ਵਾ ਕਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਏਤੇਸਂ ਹਤ੍ਥੇ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਕਸ੍ਸ ਏਤੇ ਇਸ੍ਸਰਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਯਂ ਤੇ ਦੇਨ੍ਤਿ ਤਂ ਬਹੁਕਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। **ਕੁਰੁਨ੍ਦਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਪਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਆਰਾਮਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਵਾ ਫਲਾਫਲਂ ਦਾਰਕਾ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਿ, ਤੇਹਿ ਦਿਨ੍ਨਂ ਵਟ੍ਟਤਿ । ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਙ੍ਘਿਕੇ ਪਨ ਚੇਤਿਯਸਨ੍ਤਕੇ ਚ ਕੇਣਿਯਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਦਾਨਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਵੇਤਨੇਨ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਗਮਤ੍ਤਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ** ਪਨ ''ਯਂ ਗਿਹੀਨਂ ਆਰਾਮਰਕ੍ਖਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਏਤਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਨ ਆਰਾਮਗੋਪਕਾ ਯਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਤਿਯਾ ਖਣ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਏਤਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯੋਪਿ ਉਪਡ੍ਢਾਰਾਮਂ ਵਾ ਕੇਚਿਦੇਵ ਰੁਕ੍ਖੇ ਵਾ ਭਤਿਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਰਕ੍ਖਤਿ, ਤਸ੍ਸਾਪਿ

ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਰੁਕ੍ਖਤੋਯੇਵ ਦਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਕੇਇਯਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਏਤੰ ਪਨ ਸਬ੍ਬੰ ਬਜਵ੍ਜਨਤੋ ਨਾਨੰ, ਅਤ੍ਥੋ ਏਕਮੇਵ; ਤਸ੍ਮਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੰ ਞਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ।

ਦਾਰੁਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ – **ਤਾਵਕਾਲਿਕੋ ਅਹੰ ਭਗਵਾ**ਤਿ ਤਾਵਕਾਲਿਕਚਿਤ੍ਤੋ ਅਹੰ ਭਗਵਾਤਿ ਵਤ੍ਤੁਕਾਮੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਾਵਕਾਲਿਕਚਿਤ੍ਤੋਤਿ ''ਪੁਨ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਵੰਚਿਤ੍ਤੋ ਅਹਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਭਗਵਾ "**ਤਾਵਕਾਲਿਕੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ**"ਤਿ ਆਹ।

ਅਯੰ ਪਨੇਤ੍ਥ **ਪਾਲਿਮੁਤ੍ਤਕਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ** – ਸਚੇ ਸਙ੍ਘੋ ਸਙ੍ਘਿਕੰ ਕਮ੍ਮੰ ਕਾਰੇਤਿ ਉਪੋਸਥਾਗਾਰੰ ਵਾ ਭੋਜਨਸਾਲੰ ਵਾ, ਤਤੋ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤਾਵਕਾਲਿਕੰ ਹਰਿਤਬ੍ਬੰ। ਯੋ ਪਨ ਸਙ੍ਘਿਕੋ ਦਬ੍ਬਸਮ੍ਭਾਰੋ ਅਗੁਤ੍ਤੋ ਦੇਵੇ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਤੇਮੇਤਿ, ਆਤਪੇਨ ਸੁਕ੍ਖਤਿ, ਤੰ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਵਾਸੇ ਕਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਙ੍ਘੋ ਆਹਰਾਪੇਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਦਬ੍ਬਸਮ੍ਭਾਰੇਨ ਮੂਲੇਨ ਵਾ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤਬ੍ਬੋ। ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਚੇ ਹੋਤਿ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤੁੰ, ''ਸਙ੍ਘਿਕੇਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਤੰ ਸਙ੍ਘਿਕਪਰਿਭੋਗੇਨ ਵਲਞ੍ਜਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ। ਸੇਨਾਸਨਸ੍ਸ ਪਨ ਅਯਮੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਸ੍ਸਰੋ। ਸਚੇਪਿ ਪਾਸਾਣਤ੍ਥਮ੍ਭੋ ਵਾ ਰੁਕ੍ਖਤ੍ਥਮ੍ਭੋ ਵਾ ਕਵਾਟੰ ਵਾ ਵਾਤਪਾਨੰ ਵਾ ਨਪ੍ਪਹੋਤਿ, ਸਙ੍ਘਿਕੰ ਤਾਵਕਾਲਿਕੰ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਾਕਤਿਕੰ ਕਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਅਞ੍ਞੇਸੁਪਿ ਦਬ੍ਬਸਮ੍ਭਾਰੇਸੂਤਿ।

ਉਦਕਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ – ਯਦਾ ਉਦਕੰ ਦੁਲ੍ਲਭੰ ਹੋਤਿ, ਯੋਜਨਤੋਪਿ ਅਡ੍ਢਯੋਜਨਤੋਪਿ ਆਹਰੀਯਤਿ, ਏਵਰੂਪੇ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਉਦਕੇ ਅਵਹਾਰੋ। ਯਤੋਪਿ ਆਹਰਿਮਤੋ ਵਾ ਪੋਕ੍ਖਰਣੀਆਦੀਸੁ ਠਿਤਤੋ ਵਾ ਕੇਵਲੰ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤੰ ਸਮ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਿ, ਪਾਨੀਯਪਰਿਭੋਗਞ੍ਚ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞੰ ਮਹਾਪਰਿਭੋਗੰ, ਤਮ੍ਪਿ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਣ੍ਹਤੋ ਅਵਹਾਰੋ। ਯਤੋ ਪਨ ਏਕੰ ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਘਟੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਸਨੰ ਧੋਵਿਤੁੰ, ਬੋਧਿਰੁਕ੍ਖੇ ਸਿਞ੍ਚਿਤੁੰ ਉਦਕਪੂਜੰ ਕਾਤੁੰ, ਰਜਨੰ ਪਚਿਤੁੰ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਕਤਿਕਵਸੇਨੇਵ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ। ਅਤਿਰੇਕੰ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ, ਮਤ੍ਤਿਕਾਦੀਨਿ ਵਾ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਭਣ੍ਡੰ ਅਗ੍ਘਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ।

ਸਚੇ ਆਵਾਸਿਕਾ ਕਤਿਕਵਤ੍ਤੰ ਦਲ੍ਹੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਭਣ੍ਡਕੰ ਧੋਵਿਤੁੰ ਵਾ ਰਜਿਤੁੰ ਵਾ ਨ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਨ ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾਨੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੰ ਕਤਿਕਾਯ ਨ ਠਾਤਬ੍ਬੰ। ਯਤ੍ਤਕੰ ਤੇ ਧੋਵਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਤਕੰ ਧੋਵਿਤਬ੍ਬੰ। ਸਚੇ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇ ਤਿਸ੍ਸੋ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯੋ ਵਾ ਉਦਕਸੋਣ੍ਡਿਯੋ ਵਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਕਤਿਕਾ ਚ ਕਤਾ ''ਏਤ੍ਥ ਨ੍ਹਾਯਿਤਬ੍ਬੰ, ਇਤੋ ਪਾਨੀਯੰ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ, ਇਧ ਸਬ੍ਬਪਰਿਭੋਗੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ। ਕਤਿਕਵਤ੍ਤੇਨੇਵ ਸਬ੍ਬੰ ਕਾਤਬ੍ਬੰ। ਯਤ੍ਥ ਕਤਿਕਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬਪਰਿਭੋਗੋ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ।

ਮਤ੍ਤਿਕਾਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ – ਯਤ੍ਥ ਮਤ੍ਤਿਕਾ ਦੁਲ੍ਲਭਾ ਹੋਤਿ, ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਾ ਵਾ ਵਣ੍ਣਮਤ੍ਤਿਕਾ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਾ, ਤਤ੍ਥ ਥੋਕਾਪਿ ਪਞ੍ਚਮਾਸਕੰ ਅਗ੍ਘਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਸਙ੍ਘਿਕੇ ਪਨ ਕਮ੍ਮੇ ਚੇਤਿਯਕਮ੍ਮੇ ਚ ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਸਙ੍ਘੰ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਤਾਵਕਾਲਿਕੰ ਵਾ ਗਹੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸੁਧਾਯਪਿ ਚਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਵਣ੍ਣੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਤਿਣਵਤ੍ਥੁਸੁ – ਝਾਪਿਤਤਿਣੇ ਠਾਨਾਚਾਵਨਸ੍ਸ ਅਭਾਵਾ ਦੁਕ੍ਕਟੰ, ਭਣ੍ਡਦੇਯ੍ਯੰ ਪਨ ਹੋਤਿ। ਸਙ੍ਘੋ ਤਿਣਵਤ੍ਥੁੰ ਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਿਕੰ ਆਵਾਸੰ ਛਾਦੇਤਿ, ਪੁਨ ਕਦਾਚਿ ਜਗ੍ਗਿਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਅਥਞ੍ਞੋ ਏਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਤ੍ਤਸੀਸੇਨ ਜਗ੍ਗਤਿ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸੇਵੇਤੰ। ਨੋ ਚੇ ਜਗ੍ਗਤਿ, ਸਙ੍ਘੇਨੇਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ ''ਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਦੇਹੀ''ਤਿ। ਸੋ ਚੇ ਭਾਗੰ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਭਾਗੰ ਦਤ੍ਵਾਪਿ ਜਗ੍ਗਾਪੇਤਬ੍ਬੰ। ਸਚੇ ਭਾਗੰ ਵਡ੍ਢੇਤਿ, ਦਾਤਬ੍ਬਮੇਵ। ਵਡ੍ਢੇਤਿਯੇਵ, ''ਗਚ੍ਛ ਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੰ ਸੇਨਾਸਨੰ ਛਾਦੇਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ। ਕਸ੍ਮਾ? ਨਟ੍ਠੇ ਅਤ੍ਥੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਦਦਨ੍ਤੇਹਿ ਪਨ ਸਵਤ੍ਥੁਕੰ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬੰ , ਗਰੁਭਣ੍ਡੰ ਹੋਤਿ; ਤਿਣਮਤ੍ਤੰ ਪਨ ਦਾਤਬ੍ਬੰ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਚੇ ਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੇਨਾਸਨੰ ਛਾਦੇਨ੍ਤੇ ਪੁਨ ਸਙ੍ਘੋ ਜਗ੍ਗਿਤੁੰ ਪਹੋਤਿ, ''ਤ੍ਵੰ ਮਾ ਜਗ੍ਗਿ, ਸਙ੍ਘੋ ਜਗ੍ਗਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋਤਿ।

ਮਞ੍ਚਾਦੀਨਿ ਸਤ੍ਤ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਪਾਕਟਾਨੇਵ। ਪਾਲਿਯੰ ਪਨ ਅਨਾਗਤਮ੍ਪਿ ਪਾਸਾਣਤ੍ਥਮ੍ਭੰ ਵਾ ਰੁਕ੍ਖਤ੍ਥਮ੍ਭੰ ਵਾ ਅਞ੍ਞੰ ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਾਦਗ੍ਘਨਕੰ ਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। ਪਧਾਨਘਰਾਦੀਸੁ ਛਡ੍ਡਿਤਪਤਿਤਾਨੰ ਪਰਿਵੇਣਾਦੀਨੰ ਕੁਟ੍ਟਮ੍ਪਿ ਪਾਕਾਰਮ੍ਪਿ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਇਟ੍ਠਕਾਦੀਨਿ ਅਵਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਕਸ੍ਮਾ? ਸਙ੍ਘਿਕੰ ਨਾਮ ਕਦਾਚਿ ਅਜ੍ਝਾਵਸਨ੍ਤਿ, ਕਦਾਚਿ ਨ ਅਜ੍ਝਾਵਸਨ੍ਤਿ। ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੇ

ਚੋਰਭਯੇਨ ਜਨਪਦੇ ਵੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤੇ ਛਡ੍ਡਿਤਵਿਹਾਰਾਦੀਸੁ ਕਿਞ੍ਚਿ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਯੇ ਪਨ ਤਤੋ ਤਾਵਕਾਲਿਕਂ ਹਰਨ੍ਤਿ, ਪੁਨ ਆਵਸਿਤੇਸੁ ਚ ਵਿਹਾਰੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਹਰਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇਪਿ ਤਤੋ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸੇਨਾਸਨਂ ਕਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਵਾ ਤਦਗ੍ਘਨਕਂ ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਮੇਵ। ‘‘ਪੁਨ ਆਵਸਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਆਲਯਂ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੇਸੁ ਜਨਪਦੇਸੁ ਗਣਸਨ੍ਤਕਂ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲਿਕਂ ਵਾ ਗਹਿਤਂ ਹੋਤਿ; ਤੇ ਚੇ ਅਨੁਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਪਟਿਕਮ੍ਮੇਨ ਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਸਙ੍ਘਿਕਂ ਪਨ ਗਰੁਭਣ੍ਡਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਟਿਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਮੇਵ।

੧੫੭. ਵਿਹਾਰਪਰਿਭੋਗਵਤ੍ਥੁ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਾਵਕਾਲਿਕਂ ਹਰਿਤੁਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਘਿਕਂ ਮਞ੍ਚਂ ਵਾ ਪੀਠਂ ਵਾ ਤਾਵਕਾਲਿਕਂ ਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਫਾਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਏਕਮ੍ਪਿ ਦ੍ਵੇਪਿ ਮਾਸੇ ਸਙ੍ਘਿਕਪਰਿਭੋਗੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਆਗਤਾਗਤਾਨਂ ਵੁਡ੍ਢਤਰਾਨਂ ਦੇਤਿ, ਨਪ੍ਪਟਿਬਾਹਤਿ , ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਟ੍ਠੇਪਿ ਜਿਣ੍ਣੇਪਿ ਚੋਰਾਵਹਟੇਪਿ ਗੀਵਾ ਨ ਹੋਤਿ। ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਪਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਯਥਾਠਾਨੇ ਠਪੇਤਬ੍ਬਂ। ਯੋ ਪਨ ਪੁਗ੍ਗਲਿਕਪਰਿਭੋਗੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਆਗਤਾਗਤਾਨਂ ਵੁਡ੍ਢਤਰਾਨਂ ਨ ਦੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਨਟ੍ਠੇ ਤਸ੍ਸ ਗੀਵਾ ਹੋਤਿ। ਅਞ੍ਞਂ ਪਨ ਆਵਾਸਂ ਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੇਨ ਸਚੇ ਤਤ੍ਥ ਵੁਡ੍ਢਤਰੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ‘‘ਮਯਾ ਇਦਂ ਅਸੁਕਾਵਾਸਤੋ ਨਾਮ ਆਹਟਂ, ਗਚ੍ਛਾਮਿ, ਨਂ ਪਾਕਤਿਕਂ ਕਰੋਮੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ‘‘ਅਹਂ ਪਾਕਤਿਕਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਭਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾਪਿ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ **ਸਙ੍ਖੇਪਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਚਮ੍ਪਾਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ – **ਤੇਕਟੁਲਯਾਗੁ**ਤਿ ਤਿਲਤਣ੍ਡੁਲਮੁਗ੍ਗੇਹਿ ਵਾ ਤਿਲਤਣ੍ਡੁਲਮਾਸੇਹਿ ਵਾ ਤਿਲਤਣ੍ਡੁਲਕੁਲਤ੍ਥੇਹਿ ਵਾ ਤਿਲਤਣ੍ਡੁਲੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਏਕਂ ਅਪਰਣ੍ਣਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤੀਹਿ ਕਤਾ, ਏਤਂ ਕਿਰ ਇਮੇਹਿ ਤੀਹਿ ਚਤੁਭਾਗਉਦਕਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨੇ ਖੀਰੇ ਸਪ੍ਪਿਮਧੁਸਕ੍ਕਰਾਦੀਹਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਿ।

ਰਾਜਗਹਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ – **ਮਧੁਗੋਲ਼ਕੋ**ਤਿ ਅਤਿਰਸਕਪੂਵੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ; ‘‘ਮਧੁਸੀਸਕ’’ਨ੍ਤਿਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਵਤ੍ਥੁਦ੍ਵਯੇਪਿ ਓਦਨਭਾਜਨੀਯਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੧੫੮. ਅਜ੍ਜੁਕਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ – **ਏਤਦਵੋਚਾ**ਤਿ ਗਿਲਾਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਵੋਚ। **ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਪਾਲਿ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਅਜ੍ਜੁਕਸ੍ਸ ਪਕ੍ਖੋ**ਤਿ ਨ ਅਗਤਿਗਮਨਵਸੇਨ ਪਕ੍ਖੋ, ਅਪਿ ਚ ਖੋ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਸਞ੍ਞਿਤਾਯ ਲਜ੍ਜੀਅਨੁਗ੍ਗਹੇਨ ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹੇਨ ਚ ਥੇਰੋ ਪਕ੍ਖੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

੧੫੯. ਬਾਰਾਣਸੀਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ – **ਚੋਰੇਹਿ ਉਪਦ੍ਦੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਚੋਰੇਹਿ ਵਿਲੁਤ੍ਤਂ। **ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਦੇ ਠਪੇਸੀ**ਤਿ ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਤਂ ਕੁਲਂ ਸੋਕਸਲ੍ਲਸਮਪ੍ਪਿਤਂ ਆਵਟ੍ਟਨ੍ਤਂ ਵਿਵਟ੍ਟਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਕੁਲਸ੍ਸ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਪਸਾਦਾਨੁਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਾਯ ਧਮ੍ਮਾਨੁਗ੍ਗਹੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ‘‘ਤੇਸਂਯੇਵ ਪਾਸਾਦਂ ਦਾਰਕਾਨਂ ਸਮੀਪੇ ਹੋਤੂ’’ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਦਾਰਕਾ ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਪਾਸਾਦੋ’’ਤਿ ਸਞ੍ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਅਭਿਰੁਹਿਂਸੁ। ਤਤੋ ਥੇਰੋ ਇਦ੍ਧਿਂ ਪਟਿਸਂਹਰਿ, ਪਾਸਾਦੋਪਿ ਸਕਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਅਟ੍ਠਾਸਿ। ਵੋਹਾਰਵਸੇਨ ਪਨ ਵੁਤ੍ਤਂ **“ਤੇ ਦਾਰਕੇ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਦੇ ਠਪੇਸੀ**”ਤਿ। **ਇਦ੍ਧਿਵਿਸਯੇ**ਤਿ ਈਦਿਸਾਯ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਿਦ੍ਧਿਯਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਵਿਕੁਬ੍ਬਨਿਦ੍ਧਿ ਪਨ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੧੬੦-੧. ਅਵਸਾਨੇ ਵਤ੍ਥੁਦ੍ਵਯਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ ਵਿਨਯਸਂਵਣ੍ਣਨਾਯ

ਦੁਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਅਨੁਸਾਸਨੀ –

ਦੁਤਿਯਂ ਅਦੁਤਿਯੇਨ, ਯਂ ਜਿਨੇਨ ਪਕਾਸਿਤਂ।
ਪਰਾਜਿਤਕਿਲੇਸੇਨ, ਪਾਰਾਜਿਕਮਿਦਂ ਇਧ॥

ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਸਮਂ ਤੇਨ, ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।
ਅਨੇਕਨਯਵੋਕਿਣ੍ਣਂ, ਗਮ੍ਭੀਰਤ੍ਥਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ॥

ਤਸ੍ਮਾ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਓਤਿਣ੍ਣੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਵਿਨਯਞ੍ਞੁਨਾ।
ਵਿਨਯਾਨੁਗ੍ਗਹੇਨੇਤ੍ਥ, ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ॥

ਪਾਲ਼ਿਂ ਅਟ੍ਠਕਥਞ੍ਚੇਵ, ਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯਮਸੇਸਤੋ।
ਓਗਯ੍ਹ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੇਨ, ਕਰਣੀਯੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ॥

ਆਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨੁਸ੍ਸਾਹੋ, ਨ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੋ ਕੁਦਾਚਨਂ।
ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ-ਮਿਤਿ ਕਯਿਰਾਥ ਮਾਨਸਂ॥

ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾਪਿ ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਂ, ਅਵਤ੍ਵਾ ਵ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ।
ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾਥ ਵਿਞ੍ਞੂਹਿ, ਸਂਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਚ ਤਂ ਵਦੇ॥

ਕਪ੍ਪਿਯੇਪਿ ਚ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ, ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਲਹੁਵਤ੍ਤਿਨੋ।
ਵਸੇਨ ਸਾਮਞ੍ਞਗੁਣਾ, ਚਵਨ੍ਤੀਧ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ॥

ਤਸ੍ਮਾ ਪਰਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ, ਆਸੀਵਿਸਮਿਵੋਰਗਂ।
ਅਗ੍ਗਿਂ ਵਿਯ ਚ ਸਮ੍ਪਸ੍ਸਂ, ਨਾਮਸੇਯਜ ਵਿਚਕ੍ਖਣੋਤਿ॥

ਪਾਰਾਜਿਕਕਣ੍ਡ-ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ

ਪਠਮੋ ਭਾਗੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ।

॥ ਨਮੋ ਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਰਹਤੋ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ॥

ਵਿਨਯਪਿਟਕੇ

ਪਾਰਾਜਿਕਕਣ੍ਡ-ਅਟ੍ਠਕਥਾ (ਦੁਤਿਯੋ ਭਾਗੋ)

੩. ਤਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕਂ

ਤਤਿਯਂ ਤੀਹਿ ਸੁਦ੍ਧੇਨ, ਯਂ ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਵਿਭਾਵਿਤਂ।

ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਤਸ੍ਸ ਦਾਨਿ, ਪਤ੍ਤੋ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾਕ੍ਕਮੋ॥

ਯਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਂ, ਯਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਚ ਪਕਾਸਿਤਂ।
ਤਂ ਵਜ੍ਜਯਿਤ੍ਵਾ ਅਸ੍ਸਾਪਿ, ਹੋਤਿ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾ ਅਯਂ॥

ਪਠਮਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਨਿਦਾਨਵਣ੍ਣਨਾ

੧੬੨. **ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਵਿਹਰਤਿ ਮਹਾਵਨੇ ਕੂਟਾਗਾਰਸਾਲਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਵੇਸਾਲਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੇ ਇਤ੍ਥਿਲਿਙ੍ਗਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਵੋਹਾਰੇ ਨਗਰੇ। ਤਞ੍ਹਿ ਨਗਰਂ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪਾਕਾਰਪਰਿਕ੍ਖੇਪਵਡ੍ਢਨੇਨ ਵਿਸਾਲੀਭੂਤਤ੍ਤਾ ''ਵੇਸਾਲੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਇਦਮ੍ਪਿ ਚ ਨਗਰਂ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਪ੍ਪਤ੍ਤੇਯੇਵ ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੇ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਵੇਪੁਲ੍ਲਂ ਪਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਂ ਗੋਚਰਗਾਮਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਨਿਵਾਸਟ੍ਠਾਨ ਮਾਹ – "**ਮਹਾਵਨੇ ਕੂਟਾਗਾਰਸਾਲਾਯ**"ਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਮਹਾਵਨਂ** ਨਾਮ ਸਯਂਜਾਤਂ ਅਰੋਪਿਮਂ ਸਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਮਹਨ੍ਤਂ ਵਨਂ। ਕਪਿਲਵਤ੍ਥੁਸਾਮਨ੍ਤਾ ਪਨ ਮਹਾਵਨਂ ਹਿਮਵਨ੍ਤੇਨ ਸਹ ਏਕਾਬਦ੍ਧਂ ਅਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਂ ਆਹਚ੍ਚ ਠਿਤਂ। ਇਦਂ ਤਾਦਿਸਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਸਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਮਹਨ੍ਤਂ ਵਨਨ੍ਤਿ ਮਹਾਵਨਂ। **ਕੂਟਾਗਾਰਸਾਲਾ** ਪਨ ਮਹਾਵਨਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਕਤੇ ਆਰਾਮੇ ਕੂਟਾਗਾਰਂ ਅਨ੍ਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਹਂਸਵਟ੍ਟਕਚ੍ਛਦਨੇਨ ਕਤਾ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਅਸੁਭਕਥਂ ਕਥੇਤੀਤਿ ਅਨੇਕੇਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਅਸੁਭਾਕਾਰਸਨ੍ਦਸ੍ਸਨਪ੍ਪਵਤ੍ਤਂ ਕਾਯਵਿਚ੍ਛਨ੍ਦਨਿਯਕਥਂ ਕਥੇਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ''ਅਤ੍ਥਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਾਯੇ ਕੇਸਾ ਲੋਮਾ...ਪੇ॰ ... ਮੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ। ਕਿਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ? ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਬ੍ਯਾਮਮਤ੍ਤੇ ਕਲੇਵਰੇ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨਪਿ ਵਿਚਿਨਨ੍ਤੋ ਨ ਕੋਚਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਮੁਤ੍ਤਂ ਵਾ ਮਣਿਂ ਵਾ ਵੇਲੁਰਿਯਂ ਵਾ ਅਗਰੁਂ ਵਾ ਚਨ੍ਦਨਂ ਵਾ ਕੁਙ੍ਕੁਮਂ ਵਾ ਕਪ੍ਪੂਰਂ ਵਾ ਵਾਸਚੁਣ੍ਣਾਦੀਨਿ ਵਾ ਅਣੁਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸੁਚਿਭਾਵਂ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਪਰਮਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧਂ ਜੇਗੁਚ੍ਛਂ ਅਸ੍ਸਿਰੀਕਦਸ੍ਸਨਂ ਕੇਸਲੋਮਾਦਿਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਂ ਅਸੁਚਿਂਯੇਵ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਏਤ੍ਥ ਛਨ੍ਦੋ ਵਾ ਰਾਗੋ ਵਾ ਕਰਣੀਯੋ। ਯੇਪਿ ਹਿ ਉਤ੍ਤਮਙ੍ਗੇ ਸਿਰਸ੍ਮਿਂ ਜਾਤਾ ਕੇਸਾ ਨਾਮ, ਤੇਪਿ ਅਸੁਭਾ ਚੇਵ ਅਸੁਚਿਨੋ ਚ ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਾ ਚ। ਸੋ ਚ ਨੇਸਂ ਅਸੁਭਾਸੁਚਿਪਟਿਕ੍ਕੂਲਭਾਵੋ ਵਣ੍ਣਤੋਪਿ ਸਣ੍ਠਾਨਤੋਪਿ ਗਨ੍ਧਤੋਪਿ ਆਸਯਤੋਪਿ ਓਕਾਸਤੋਪੀਤਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਵਂ ਲੋਮਾਦੀਨਨ੍ਤਿ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ, ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ ਪਨ **ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗੇ** (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੧੮੨) ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਤਿ ਭਗਵਾ ਏਕਮੇਕਸ੍ਮਿਂ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਪਞ੍ਚਪਞ੍ਚਪ੍ਪਭੇਦੇਨ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਅਸੁਭਕਥਂ ਕਥੇਤਿ।

ਅਸੁਭਾਯ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤੀਤਿ ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਕਾਦਿਵਸੇਨ ਅਸੁਭਮਾਤਿਕਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਦਭਾਜਨੀਯੇਨ ਤਂ ਵਿਭਜਨ੍ਤੋ ਵਣ੍ਣੇਨ੍ਤੋ ਸਂਵਣ੍ਣੇਨ੍ਤੋ ਅਸੁਭਾਯ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ। **ਅਸੁਭਭਾਵਨਾਯ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤੀ**ਤਿ ਯਾ ਅਯਂ ਕੇਸਾਦੀਸੁ ਵਾ ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਕਾਦੀਸੁ ਵਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਬਹਿਦ੍ਧਾਵਤ੍ਥੂਸੁ ਅਸੁਭਾਕਾਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਾਵਨਾ ਵਡ੍ਢਨਾ ਫਾਤਿਕਮ੍ਮਂ, ਤਸ੍ਸਾ ਅਸੁਭਭਾਵਨਾਯ ਆਨਿਸਂਸਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤਿ, ਗੁਣਂ ਪਰਿਕਿਤ੍ਤੇਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ''ਅਸੁਭਭਾਵਨਾਭਿਯੁਤ੍ਤੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ , ਭਿਕ੍ਖੁ ਕੇਸਾਦੀਸੁ ਵਾ ਵਤ੍ਥੂਸੁ ਉਦ੍ਧੁਮਾਤਕਾਦੀਸੁ ਵਾ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਵਿਪ੍ਪਹੀਨਂ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ ਤਿਵਿਧਕਲ੍ਯਾਣਂ ਦਸਲਕ੍ਖਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ ਪਠਮਂ ਝਾਨਂ ਪਟਿਲਭਤਿ। ਸੋ ਤਂ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਸਙ੍ਖਾਤਂ ਚਿਤ੍ਤਮਞ੍ਜੂਸਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਮਤ੍ਥਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਾਤੀ''ਤਿ।

ਤਤ੍ਰਿਮਾਨਿ ਪਠਮਸ੍ਸ ਝਾਨਸ੍ਸ ਦਸ ਲਕ੍ਖਣਾਨਿ – ਪਾਰਿਪਨ੍ਥਿਕਤੋ ਚਿਤ੍ਤਵਿਸੁਦ੍ਧਿ, ਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸ ਸਮਾਧਿਨਿਮਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਚਿਤ੍ਤਪਕ੍ਖਨ੍ਦਨਂ, ਵਿਸੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਨਂ, ਸਮਥਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਨਂ, ਏਕਤ੍ਤੁਪਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਨਂ, ਤਤ੍ਥ ਜਾਤਾਨਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਅਨਤਿਵਤ੍ਤਨਟ੍ਠੇਨ ਸਮ੍ਪਹਂਸਨਾ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਂ ਏਕਰਸਟ੍ਠੇਨ ਤਦੁਪਗਵੀਰਿਯਵਾਹਨਟ੍ਠੇਨ ਆਸੇਵਨਟ੍ਠੇਨ ਸਮ੍ਪਹਂਸਨਾਤਿ।

ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਪਾਲ਼ਿ – ‘‘ਪਠਮਸ੍ਸ ਝਾਨਸ੍ਸ ਕੋ ਆਦਿ, ਕਿੰ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਿੰ ਪਰਿਯੋਸਾਨੰ? ਪਠਮਸ੍ਸ ਝਾਨਸ੍ਸ ਪਟਿਪਦਾਵਿਸੁਦ੍ਧਿ ਆਦਿ, ਉਪੇਕ੍ਖਾਨੁਬ੍ਰੂਹਨਾ ਮਜ੍ਝੇ, ਸਮ੍ਪਹੰਸਨਾ ਪਰਿਯੋਸਾਨੰ। ਪਠਮਸ੍ਸ ਝਾਨਸ੍ਸ ਪਟਿਪਦਾਵਿਸੁਦ੍ਧਿ ਆਦਿ, ਆਦਿਸ੍ਸ ਕਤਿ ਲਕ੍ਖਣਾਨਿ? ਆਦਿਸ੍ਸ ਤੀਣਿ ਲਕ੍ਖਣਾਨਿ – ਯੋ ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਪਨ੍ਥੋ ਤਤੋ ਚਿਤ੍ਤੰ ਵਿਸੁਜ੍ਝਤਿ, ਵਿਸੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ਮਜ੍ਝਿਮੰ ਸਮਥਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਟਿਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਤਤ੍ਥ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤਿ। ਯਞ੍ਚ ਪਰਿਪਨ੍ਥਤੋ ਚਿਤ੍ਤੰ ਵਿਸੁਜ੍ਝਤਿ, ਯਞ੍ਚ ਵਿਸੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ਮਜ੍ਝਿਮੰ ਸਮਥਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਪਟਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਯਞ੍ਚ ਪਟਿਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਤਤ੍ਥ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤਿ। ਪਠਮਸ੍ਸ ਝਾਨਸ੍ਸ ਪਟਿਪਦਾਵਿਸੁਦ੍ਧਿ ਆਦਿ, ਆਦਿਸ੍ਸ ਇਮਾਨਿ ਤੀਣਿ ਲਕ੍ਖਣਾਨਿ। ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ – ‘ਪਠਮੰ ਝਾਨੰ ਆਦਿਕਲ੍ਯਾਣਞ੍ਚੇਵ ਹੋਤਿ ਤਿਲਕ੍ਖਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨਞ੍ਚ’।

‘‘ਪਠਮਸ੍ਸ ਝਾਨਸ੍ਸ ਉਪੇਕ੍ਖਾਨੁਬ੍ਰੂਹਨਾ ਮਜ੍ਝੇ, ਮਜ੍ਝਸ੍ਸ ਕਤਿ ਲਕ੍ਖਣਾਨਿ? ਮਜ੍ਝਸ੍ਸ ਤੀਣਿ ਲਕ੍ਖਣਾਨਿ – ਵਿਸੁਦ੍ਧੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਤਿ, ਸਮਥਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੰ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਤਿ, ਏਕਤ੍ਤੁਪਟ੍ਠਾਨੰ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਤਿ। ਯਞ੍ਚ ਵਿਸੁਦ੍ਧੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਤਿ, ਯਞ੍ਚ ਸਮਥਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨੰ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਤਿ , ਯਞ੍ਚ ਏਕਤ੍ਤੁਪਟ੍ਠਾਨੰ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਤਿ। ਪਠਮਸ੍ਸ ਝਾਨਸ੍ਸ ਉਪੇਕ੍ਖਾਨੁਬ੍ਰੂਹਨਾ ਮਜ੍ਝੇ, ਮਜ੍ਝਸ੍ਸ ਇਮਾਨਿ ਤੀਣਿ ਲਕ੍ਖਣਾਨਿ। ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ – ‘ਪਠਮੰ ਝਾਨੰ ਮਜ੍ਝੇਕਲ੍ਯਾਣਞ੍ਚੇਵ ਹੋਤਿ ਤਿਲਕ੍ਖਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨਞ੍ਚ’।

‘‘ਪਠਮਸ੍ਸ ਝਾਨਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਹੰਸਨਾ ਪਰਿਯੋਸਾਨੰ, ਪਰਿਯੋਸਾਨਸ੍ਸ ਕਤਿ ਲਕ੍ਖਣਾਨਿ? ਪਰਿਯੋਸਾਨਸ੍ਸ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਲਕ੍ਖਣਾਨਿ – ਤਤ੍ਥ ਜਾਤਾਨੰ ਧਮ੍ਮਾਨੰ ਅਨਤਿਵਤ੍ਤਨਟ੍ਠੇਨ ਸਮ੍ਪਹੰਸਨਾ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨੰ ਏਕਰਸਟ੍ਠੇਨ ਸਮ੍ਪਹੰਸਨਾ, ਤਦੁਪਗਵੀਰਿਯਵਾਹਨਟ੍ਠੇਨ ਸਮ੍ਪਹੰਸਨਾ, ਆਸੇਵਨਟ੍ਠੇਨ ਸਮ੍ਪਹੰਸਨਾ। ਪਠਮਸ੍ਸ ਝਾਨਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਹੰਸਨਾ ਪਰਿਯੋਸਾਨੰ, ਪਰਿਯੋਸਾਨਸ੍ਸ ਇਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਲਕ੍ਖਣਾਨਿ । ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ – ‘ਪਠਮੰ ਝਾਨੰ ਪਰਿਯੋਸਾਨਕਲ੍ਯਾਣਞ੍ਚੇਵ ਹੋਤਿ ਚਤੁਲਕ੍ਖਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨਞ੍ਚ। ‘‘ਏਵੰ ਤਿਵਿਧਤ੍ਤਗਤੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਤਿਵਿਧਕਲ੍ਯਾਣਕੰ ਦਸਲਕ੍ਖਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੰ ਵਿਤਕ੍ਕਸਮ੍ਪਨ੍ਨਞ੍ਚੇਵ ਹੋਤਿ ਵਿਚਾਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨਞ੍ਚ ਪੀਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨਞ੍ਚ ਸੁਖਸਮ੍ਪਨ੍ਨਞ੍ਚ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਸਮ੍ਪਨ੍ਨਞ੍ਚ ਸਦ੍ਧਾਸਮ੍ਪਨ੍ਨਞ੍ਚ ਵੀਰਿਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨਞ੍ਚ ਸਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨਞ੍ਚ ਸਮਾਧਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਾਸਮ੍ਪਨ੍ਨਞ੍ਚਾ’’ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੧੫੮)।

ਆਦਿਸ੍ਸ ਆਦਿਸ੍ਸ ਅਸੁਭਸਮਾਪਤ੍ତਿਯਾ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਤੀਤਿ ‘‘ਏਵਮ੍ਪਿ ਇਤ੍ਥਮ੍ਪੀ’’ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਵਵਤ੍ਥਾਨੰ ਕਤ੍ਵਾ ਆਦਿਸਨ੍ਤੋ ਅਸੁਭਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਣ੍ਣੰ ਭਾਸਤਿ, ਆਨਿਸੰਸੰ ਕਥੇਤਿ, ਗੁਣੰ ਪਰਿਕਿਤ੍ਤੇਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦੰ – ‘‘ਅਸੁਭਸਞ੍ਞਾਪਰਿਚਿਤੇਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਚੇਤਸਾ ਬਹੁਲੰ ਵਿਹਰਤੋ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਟਿਲੀਯਤਿ ਪਟਿਕੁਟਤਿ ਪਟਿਵਟ੍ਟਤਿ, ਨ ਸਮ੍ਪਸਾਰੀਯਤਿ, ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਵਾ ਪਾਟਿਕੁਲ੍ਯਤਾ ਵਾ ਸਣ੍ਠਾਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕੁਕ੍ਕੁਟਪਤ੍ਤੰ ਵਾ ਨ੍ਹਾਰੁਦਦ੍ਦੁਲੰ ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਮ੍ਹਿ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਪਟਿਲੀਯਤਿ ਪਟਿਕੁਟਤਿ ਪਟਿਵਟ੍ਟਤਿ, ਨ ਸਮ੍ਪਸਾਰੀਯਤਿ; ਏਵਮੇਵ ਖੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਸੁਭਸਞ੍ਞਾਪਰਿਚਿਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਚੇਤਸਾ ਬਹੁਲੰ ਵਿਹਰਤੋ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਟਿਲੀਯਤਿ ਪਟਿਕੁਟਤਿ ਪਟਿਵਟ੍ਟਤਿ, ਨ ਸਮ੍ਪਸਾਰੀਯਤੀ’’ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੭.੪੯)।

ਇਚ੍ਛਾਮਹੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਦ੍ਧਮਾਸੰ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਯਿਤੁਨ੍ਤਿ ਅਹੰ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਏਕੰ ਅਦ੍ਧਮਾਸੰ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਯਿਤੁੰ ਨਿਲੀਯਿਤੁੰ ਏਕੋਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਹਰਿਤੁੰ ਇਚ੍ਛਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਮ੍ਹਿ ਕੇਨਚਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬੋ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਏਕੇਨ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਨੀਹਾਰਕੇਨਾ**ਤਿ ਯੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਯੁਤ੍ਤਵਾਚੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਮਮਤ੍ਥਾਯ ਸਦ੍ਧੇਸੁ ਕੁਲੇਸੁ ਪਟਿਯਤ੍ਤੰ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੰ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮਯ੍ਹੰ ਉਪਨਾਮੇਤਿ, ਤੰ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਨੀਹਾਰਕੰ ਏਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨਮ੍ਹਿ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕੇਨਚਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਵਾ ਗਹਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬੋਤਿ।

ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਏਵਮਾਹਾਤਿ? ਅਤੀਤੇ ਕਿਰ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਮਿਗਲੁਦ੍ਦਕਾ ਮਹਤੀਹਿ ਦਣ੍ਡਵਾਗੁਰਾਹਿ ਅਰਞ੍ਞੰ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਹਟ੍ਠਤੁਟ੍ਠਾ ਏਕਤੋਯੇਵ ਯਾਵਜੀਵੰ ਮਿਗਪਕ੍ਖਿਘਾਤਕਮ੍ਮੇਨ ਜੀਵਿਕੰ ਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਰਯੇ ਉਪਪਨ੍ਨਾ; ਤੇ ਤਤ੍ਥ ਪਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਤੇਨ ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਕੁਸਲਕਮ੍ਮੇਨ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਉਪਪਨ੍ਨਾ ਕਲ੍ਯਾਣੂਪਨਿਸ੍ਸਯਵਸੇਨ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਞ੍ਚ ਉਪਸਮ੍ਪਦਞ੍ਚ ਲਭਿੰਸੁ; ਤੇਸੰ ਤਤੋ ਮੂਲਾਕੁਸਲਕਮ੍ਮਤੋ ਅਵਿਪਕ੍ਕਵਿਪਾਕਾ ਅਪਰਾਪਰਚੇਤਨਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਅਦ੍ਧਮਾਸਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਅਤ੍ਤੂਪਕ੍ਕਮੇਨ ਚ ਪਰੂਪਕ੍ਕਮੇਨ ਚ ਜੀਵਿਤੁਪਚ੍ਛੇਦਾਯ ਓਕਾਸਮਕਾਸਿ, ਤੰ ਭਗਵਾ ਅਦ੍ਦਸ। ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੋ ਨਾਮ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕੇਨਚਿ ਪਟਿਬਾਹਿਤੁੰ। ਤੇਸੁ

ਚ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਪਿ ਅਤ੍ਥਿ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸਕਦਾਗਾਮੀਅਨਾਗਾਮੀਖੀਣਾਸਵਾਪਿ। ਤਤ੍ਥ ਖੀਣਾਸਵਾ ਅਪ੍ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਾ, ਇਤਰੇ ਅਰਿਯਸਾਵਕਾ ਨਿਯਤਗਤਿਕਾ ਸੁਗਤਿਪਰਾਯਣਾ, ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਨਂ ਪਨ ਗਤਿ ਅਨਿਯਤਾ। ਅਥ ਭਗਵਾ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਮੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਛਨ੍ਦਰਾਗੇਨ ਮਰਣਭਯਭੀਤਾ ਨ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਗਤਿਂ ਵਿਸੋਧੇਤੁਂ, ਹਨ੍ਦ ਨੇਸਂ ਛਨ੍ਦਰਾਗਪ੍ਪਹਾਨਾਯ ਅਸੁਭਕਥਂ ਕਥੇਮਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਵਿਗਤਚ੍ਛਨ੍ਦਰਾਗਤਾਯ ਗਤਿਵਿਸੋਧਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਗ੍ਗੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਨੇਸਂ ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ ਸਾਤ੍ਥਿਕਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ।

ਤਤੋ ਤੇਸਂ ਅਨੁਗ੍ਗਹਾਯ ਅਸੁਭਕਥਂ ਕਥੇਸਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸੀਸੇਨ, ਨੋ ਮਰਣਵਣ੍ਣਸਂਵਣ੍ਣਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ। ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਸਚੇ ਮਂ ਇਮਂ ਅਦ੍ਧਮਾਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, 'ਅਜ੍ਜ ਏਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮਤੋ, ਅਜ੍ਜ ਦ੍ਵੇ...ਪੇ... ਅਜ੍ਜ ਦਸਾ'ਤਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਅਯਞ੍ਚ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੋ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਮਯਾ ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਪਟਿਬਾਹਿਤੁਂ। ਸ੍ਵਾਹਂ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾਪਿ ਕਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ? ਕਿਂ ਮੇ ਅਨਤ੍ਥਕੇਨ ਅਨਯਬ੍ਯਸਨੇਨ ਸੁਤੇਨ? ਹਨ੍ਦਾਹਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਦਸ੍ਸਨਂ ਉਪਗਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ – ''ਇਚ੍ਛਾਮਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਦ੍ਧਮਾਸਂ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਯਿਤੁਂ; ਨਮ੍ਹਿ ਕੇਨਚਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬੋ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਏਕੇਨ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਨੀਹਾਰਕੇਨਾ''ਤਿ।

ਅਪਰੇ ਪਨਾਹੁ – ''ਪਰੂਪਵਾਦਵਿਵਜ੍ਜਨਤ੍ਥਂ ਏਵਂ ਵਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਨੋ''ਤਿ। ਪਰੇ ਕਿਰ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਵਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ – ''ਅਯਂ 'ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੂ, ਅਹਂ ਸਦ੍ਧਮ੍ਮਵਰਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤੀ'ਤਿ ਪਟਿਜਾਨਮਾਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋਪਿ ਸਾਵਕੇ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਘਾਤੇਨ੍ਤੇ ਨਿਵਾਰੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਕਿਮਞ੍ਞਂ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ? ਤਤ੍ਥ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਵਕ੍ਖਨ੍ਤਿ – ''ਭਗਵਾ ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਮਨੁਯੁਤ੍ਤੋ ਨਯਿਮਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਕੋਚਿਸ੍ਸ ਆਰੋਚਯਿਤਾਪਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਚੇ ਜਾਨੇਯ੍ਯ ਅਦ੍ਧਾ ਨਿਵਾਰੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ। ਇਦਂ ਪਨ ਇਚ੍ਛਾਮਤ੍ਤਂ, ਪਠਮਮੇਵੇਤ੍ਥ ਕਾਰਣਂ। **ਨਾਸ੍ਸੁਧਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **''ਅਸ੍ਸੁਧਾ''**ਤਿ ਪਦਪੂਰਣਮਤ੍ਤੇ ਅਵਧਾਰਣਤ੍ਥੇ ਵਾ ਨਿਪਾਤੋ; ਨੇਵ ਕੋਚਿ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਨੇਕੇਹਿ ਵਣ੍ਣਸਣ੍ਠਾਨਾਦੀਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਵੋਕਾਰੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਅਨੇਕਾਕਾਰਵੋਕਾਰੋ;** ਅਨੇਕਾਕਾਰਵੋਕਿਣ੍ਣੋ ਅਨੇਕਕਾਰਣਸਮ੍ਮਿਸ੍ਸੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਕੋ ਸੋ? ਅਸੁਭਭਾਵਨਾਨੁਯੋਗੋ, ਤਂ **ਅਨੇਕਾਕਾਰਵੋਕਾਰਂ ਅਸੁਭਭਾਵਨਾਨੁਯੋਗਂ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯੁਤ੍ਤਪਯੁਤ੍ਤਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ। **ਅਟ੍ਟੀਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਕੇਨ ਕਾਯੇਨ ਅਟ੍ਟਾ ਦੁਕ੍ਖਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ । **ਹਰਾਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਲਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। **ਜਿਗੁਚ੍ਛਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਞ੍ਜਾਤਜਿਗੁਚ੍ਛਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਦਹਰੋ**ਤਿ ਤਰੁਣੋ। **ਯੁਵਾ**ਤਿ ਯੋਬ੍ਬਨੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਮਣ੍ਡਨਕਜਾਤਿਕੋ**ਤਿ ਮਣ੍ਡਨਕਪਕਤਿਕੋ। **ਸੀਸਂਨ੍ਹਾਤੋ**ਤਿ ਸੀਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨ੍ਹਾਤੋ। **ਦਹਰੋ ਯੁਵਾ**ਤਿ ਚੇਤ੍ਥ ਦਹਰਵਚਨੇਨ ਪਠਮਯੋਬ੍ਬਨਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਪਠਮਯੋਬ੍ਬਨੇ ਹਿ ਸਤ੍ਤਾ ਵਿਸੇਸੇਨ ਮਣ੍ਡਨਕਜਾਤਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸੀਸਂਨ੍ਹਾਤੋਤਿ ਇਮਿਨਾ ਮਣ੍ਡਨਾਨੁਯੋਗਕਾਲਂ। ਯੁਵਾਪਿ ਹਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਂਕਿਲਿਟ੍ਠਸਰੀਰੋ ਨ ਮਣ੍ਡਨਾਨੁਯੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ; ਸੀਸਂਨ੍ਹਾਤੋ ਪਨ ਸੋ ਮਣ੍ਡਨਮੇਵਾਨੁਯੁਞ੍ਜਤਿ। ਅਹਿਕੁਣਪਾਦੀਨਿ ਦਟ੍ਠੁਮ੍ਪਿ ਨ ਇਚ੍ਛਤਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਅਹਿਕੁਣਪੇਨ ਵਾ ਕੁਕ੍ਕੁਰਕੁਣਪੇਨ ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਕੁਣਪੇਨ ਵਾ ਕਣ੍ਠੇ ਆਸਤ੍ਤੇਨ ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕੇਨ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਕਣ੍ਠੇ ਬਦ੍ਧੇਨ ਪਟਿਮੁਕ੍ਕੇਨ ਯਥਾ ਅਟ੍ਟੀਯੇਯ੍ਯ ਹਰਾਯੇਯ੍ਯ ਜਿਗੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯ; ਏਵਮੇਵ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਕੇਨ ਕਾਯੇਨ ਅਟ੍ਟੀਯਨ੍ਤਾ ਹਰਾਯਨ੍ਤਾ ਜਿਗੁਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਸੋ ਵਿਯ ਪੁਰਿਸੋ ਤਂ ਕੁਣਪਂ ਵਿਗਤਚ੍ਛਨ੍ਦਰਾਗਤਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਯਂ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤੁਕਾਮਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਂ ਆਦਾਯ ਅਤ੍ਤਨਾਪਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਨ੍ਤਿ। ''ਤ੍ਵਂ ਮਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਹਿ; ਅਹਂ ਤ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਨ੍ਤਿ।

ਮਿਗਲਣ੍ਡਿਕਮ੍ਪਿ ਸਮਣਕੁਤ੍ਤਕਨ੍ਤਿ **ਮਿਗਲਣ੍ਡਿਕੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਂ; **ਸਮਣਕੁਤ੍ਤਕੋ**ਤਿ ਸਮਣਵੇਸਧਾਰਕੋ। ਸੋ ਕਿਰ ਸਿਖਾਮਤ੍ਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੀਸਂ ਮੁਣ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਕਾਸਾਵਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਅਂਸੇ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂਯੇਵ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਘਾਸਾਦਭਾਵੇਨ ਜੀਵਤਿ। ਤਮ੍ਪਿ ਮਿਗਲਣ੍ਡਿਕਂ ਸਮਣਕੁਤ੍ਤਕਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਸਾਧੂ**ਤਿ ਆਯਾਚਨਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ। **ਨੋ**ਤਿ ਉਪਯੋਗਬਹੁਵਚਨਂ, ਸਾਧੁ ਆਵੁਸੋ ਅਮ੍ਹੇ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਹੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਅਰਿਯਾ ਨੇਵ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਂ ਕਰਿਂਸੁ ਨ ਸਮਾਦਪੇਸੁਂ, ਨ ਸਮਨੁਞ੍ਞਾ ਅਹੇਸੁਂ। ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾ ਪਨ ਸਬ੍ਬਮਕਂਸੁ। **ਲੋਹਿਤਕ**ਨ੍ਤਿ ਲੋਹਿਤਮਕ੍ਖਿਤਂ। **ਯੇਨ ਵਗ੍ਗੁਮੁਦਾਨਦੀ**ਤਿ ਵਗ੍ਗੁਮਤਾ

ਲੋਕਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞਸਮ੍ਮਤਾ ਨਦੀ। ਸੋਪਿ ਕਿਰ ‘‘ਤਂ ਪਾਪਂ ਤਤ੍ਥ ਪਵਾਹੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ਗਤੋ, ਨਦਿਯਾ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਪਾਪਂ ਪਹੀਨਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ।

੧੬੩. **ਅਹੁਦੇਵ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ** ਤੇਸੁ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਕੇਨਚਿਪਿ ਕਾਯਵਿਕਾਰੋ ਵਾ ਵਚੀਵਿਕਾਰੋ ਵਾ ਨ ਕਤੋ, ਸਬ੍ਬੇ ਸਤਾ ਸਮ੍ਪਜਾਨਾ ਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਨਿਪਜ੍ਜਿਂਸੁ। ਤਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਤੋ ਤਸ੍ਸ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਅਹੋਸਿਯੇਵ। **ਅਹੁ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਸ੍ਸ ਸਭਾਵਨਿਯਮਨਤ੍ਥਮੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ । ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਅਹੋਸਿ, ਨ ਵਿਨਯਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਅਲਾਭਾ ਵਤ ਮੇ**ਤਿਆਦਿ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਿਆਕਾਰਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਅਲਾਭਾ ਵਤ ਮੇ**ਤਿ ਆਯਤਿਂ ਦਾਨਿ ਮਮ ਹਿਤਸੁਖਲਾਭਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਅਨੁਤ੍ਥੁਨਾਤਿ। **“ਨ ਵਤ ਮੇ ਲਾਭਾ”**ਤਿਇਮਿਨਾ ਪਨ ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ ਦਲ੍ਹਂ ਕਰੋਤਿ। ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਸਚੇਪਿ ਕੋਚਿ ‘‘ਲਾਭਾ ਤੇ’’ਤਿ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਤਂ ਮਿਚ੍ਛਾ, ਨ ਵਤ ਮੇ ਲਾਭਾਤਿ। **ਦੁਲ੍ਲਦ੍ਧਂ ਵਤ ਮੇ**ਤਿ ਕੁਸਲਾਨੁਭਾਵੇਨ ਲਦ੍ਧਮ੍ਪਿ ਇਦਂ ਮਨੁਸ੍ਸਤ੍ਤਂ ਦੁਲ੍ਲਦ੍ਧਂ ਵਤ ਮੇ। **ਨ ਵਤ ਮੇ ਸੁਲਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿਇਮਿਨਾ ਪਨ ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ ਦਲ੍ਹਂ ਕਰੋਤਿ। ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਸਚੇਪਿ ਕੋਚਿ ‘‘ਸੁਲਦ੍ਧਂ ਤੇ’’ਤਿ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਤਂ ਮਿਚ੍ਛਾ; ਨ ਵਤ ਮੇ ਸੁਲਦ੍ਧਨ੍ਤਿ। **ਅਪੁਞ੍ਞਂ ਪਸੁਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਪੁਞ੍ਞਂ ਉਪਚਿਤਂ ਜਨਿਤਂ ਵਾ। ਕਸ੍ਮਾਤਿ ਚੇ? **ਯੋਹਂ ਭਿਕ੍ਖੂ…ਪੇ॰… ਵੋਰੋਪੇਸਿ**ਨ੍ਤਿ । ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਯੋ ਅਹਂ ਸੀਲਵਨ੍ਤੇ ਤਾਯ ਏਵ ਸੀਲਵਨ੍ਤਤਾਯ ਕਲ੍ਯਾਣਧਮ੍ਮੇ ਉਤ੍ਤਮਧਮ੍ਮੇ ਸੇਟ੍ਠਧਮ੍ਮੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਸਿਨ੍ਤਿ।

ਅਞ੍ਞਤਰਾ ਮਾਰਕਾਯਿਕਾਤਿ ਨਾਮਵਸੇਨ ਅਪਾਕਟਾ ਏਕਾ ਭੁਮ੍ਮਦੇਵਤਾ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕਾ ਮਾਰਪਕ੍ਖਿਕਾ ਮਾਰਸ੍ਸਨੁਵਤ੍ਤਿਕਾ ‘‘ਏਵਮਯਂ ਮਾਰਧੇਯ੍ਯਂ ਮਾਰਵਿਸਯਂ ਨਾਤਿਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਭਰਣਵਿਭੂਸਿਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਨੁਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸਯਮਾਨਾ ਅਭਿਜ੍ਜਮਾਨੇ ਉਦਕੇ ਪਥਵੀਤਲੇ ਚਙ੍ਕਮਮਾਨਾ ਵਿਯ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਿਗਲਣ੍ਡਿਕਂ ਸਮਣਕੁਤ੍ਤਕਂ ਏਤਦਵੋਚ। **ਸਾਧੁ ਸਾਧੂ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਹਂਸਨਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ; ਤਸ੍ਮਾ ਏਵ ਦ੍ਵਿਵਚਨਂ ਕਤਂ। **ਅਤਿਣ੍ਣੇ ਤਾਰੇਸੀ**ਤਿ ਸਂਸਾਰਤੋ ਅਤਿਣ੍ਣੇ ਇਮਿਨਾ ਜੀਵਿਤਾਵੋਰੋਪਨੇਨ ਤਾਰੇਸਿ ਪਰਿਮੋਚੇਸੀਤਿ। ਅਯਂ ਕਿਰ ਏਤਿਸ੍ਸਾ ਦੇਵਤਾਯ ਬਾਲਾਯ ਦੁਮ੍ਮੇਧਾਯ ਲਦ੍ਧਿ ‘‘ਯੇ ਨ ਮਤਾ, ਤੇ ਸਂਸਾਰਤੋ ਨ ਮੁਤ੍ਤਾ। ਯੇ ਮਤਾ, ਤੇ ਮੁਤ੍ਤਾ’’ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਂਸਾਰਮੋਚਕਮਿਲਕ੍ਖਾ ਵਿਯ ਏਵਂਲਦ੍ਧਿਕਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤਮ੍ਪਿ ਤਤ੍ਥ ਨਿਯੋਜੇਨ੍ਤੀ ਏਵਮਾਹ। ਅਥ ਖੋ ਮਿਗਲਣ੍ਡਿਕੋ ਸਮਣਕੁਤ੍ਤਕੋ ਤਾਵ ਭੁਸਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੋਪਿ ਤਂ ਦੇਵਤਾਯ ਆਨੁਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਅਯਂ ਦੇਵਤਾ ਏਵਮਾਹ – ਅਦ੍ਧਾ ਇਮਿਨਾ ਅਤ੍ਥੇਨ ਏਵਮੇਵ ਭਵਿਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਨਿਟ੍ਠਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ **“ਲਾਭਾ ਕਿਰ ਮੇ”**ਤਿਆਦੀਨਿ ਪਰਿਕਿਤ੍ਤਯਨ੍ਤੋ। **ਵਿਹਾਰੇਨ ਵਿਹਾਰਂ ਪਰਿਵੇਣੇਨ ਪਰਿਵੇਣਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਵਦੇਤੀ**ਤਿ ਤਂ ਤਂ ਵਿਹਾਰਞ੍ਚ ਪਰਿਵੇਣਞ੍ਚ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਂ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਏਵਂ ਵਦਤਿ – ‘‘ਕੋ ਅਤਿਣ੍ਣੋ, ਕਂ ਤਾਰੇਮੀ’’ਤਿ?

ਹੋਤਿਯੇਵ ਭਯਨ੍ਤਿ ਮਰਣਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਚਿਤ੍ਤੁਤ੍ਰਾਸੋ ਹੋਤਿ। **ਹੋਤਿ ਛਮ੍ਭਿਤਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਹਦਯਮਂਸਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਾ ਸਰੀਰਚਲਨਂ ਹੋਤਿ; ਅਤਿਭਯੇਨ ਥਦ੍ਧਸਰੀਰਤ੍ਤਨ੍ਤਿਪਿ ਏਕੇ, ਥਮ੍ਭਿਤਤ੍ਤਞ੍ਹਿ ਛਮ੍ਭਿਤਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਲੋਮਹਂਸੋ**ਤਿ ਉਦ੍ਧਂਠਿਤਲੋਮਤਾ, ਖੀਣਾਸਵਾ ਪਨ ਸਤ੍ਤਸੁਞ੍ਞਤਾਯ ਸੁਦਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਮਰਣਕਸਤ੍ਤਮੇਵ ਨ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਸਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪੇਤਂ ਨਾਹੋਸੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਏਕਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਦ੍ਵੇਪਿ…ਪੇ॰… ਸਟ੍ਠਿਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਏਕਾਹੇਨ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਸੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਗਣਨਵਸੇਨ ਸਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਤਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਿ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਸਿ।

੧੬੪. **ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਂ ਜੀਵਿਤਕ੍ਖਯਪਤ੍ਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਏਕੀਭਾਵਤੋ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ ਜਾਨਨ੍ਤੋਪਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਕਥਾਸਮੁਟ੍ਠਾਪਨਤ੍ਥਂ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਆਨਨ੍ਦਂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ। **ਕਿਂ ਨੁ ਖੋ ਆਨਨ੍ਦ ਤਨੁਭੂਤੋ ਵਿਯ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ**ਤਿ ਆਨਨ੍ਦ ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਬਹੂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਏਕਤੋ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ ਸਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਿ, ਏਕਪਜ੍ਜੋਤੋ ਵਿਯ ਆਰਾਮੋ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਇਦਾਨਿ ਪਨ ਅਦ੍ਧਮਾਸਮਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਤਨੁਭੂਤੋ ਵਿਯ ਤਨੁਕੋ ਮਨ੍ਦੋ ਅਪ੍ਪਕੋ ਵਿਰਲ਼ਵਿਰਲ਼ੋ ਵਿਯ ਜਾਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ। ਕਿਨ੍ਨੁ ਖੋ ਕਾਰਣਂ, ਕਿਂ ਦਿਸਾਸੁ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂਤਿ?

ਅਥਾਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੇਨ ਤੇਸਂ ਜੀਵਿਤਕ੍ਖਯਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਨ੍ਤੋ ਅਸੁਭਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਨੁਯੋਗਪਚ੍ਚਯਾ ਪਨ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਨ੍ਤੋ **"ਤਥਾ ਹਿ ਪਨ ਭਨ੍ਤੇ ਭਗਵਾ"**ਤਿਆਦਿਂ ਵਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਰਹਤ੍ਤੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਞ੍ਞਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਯਾਚਨ੍ਤੋ **"ਸਾਧੁ ਭਨ੍ਤੇ ਭਗਵਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਸਾਧੁ ਭਨ੍ਤੇ ਭਗਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਕਾਰਣਂ ਆਚਿਕ੍ਖਤੁ, ਯੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤਿਟ੍ਠਹੇਯ੍ਯ; ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਂ ਓਰੋਹਣਤਿਤ੍ਥਾਨਿ ਵਿਯ ਹਿ ਅਞ੍ਞਾਨਿਪਿ ਦਸਾਨੁਸ੍ਸਤਿਦਸਕਸਿਣਚਤੁਧਾਤੁਵਵਤ੍ਥਾਨਬ੍ਰਹ੍ਮਵਿਹਾਰਾਨਾਪਾਨਸਤਿਪ੍ਪਭੇਦਾਨਿ ਬਹੂਨਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨੋਰੋਹਣਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਸਨ੍ਤਿ। ਤੇਸੁ ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਮਸ੍ਸਾਸੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਆਚਿਕ੍ਖਤੂਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਅਥ ਭਗਵਾ ਤਥਾ ਕਾਤੁਕਾਮੋ ਥੇਰਂ ਉਯ੍ਯੋਜੇਨ੍ਤੋ **"ਤੇਨਹਾਨਨ੍ਦਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਵੇਸਾਲਿਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯਾ**ਤਿ ਵੇਸਾਲਿਂ ਉਪਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਮਨ੍ਤਾ ਗਾਵੁਤੇਪਿ ਅਦ੍ਧਯੋਜਨੇਪਿ ਯਾਵਤਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ , ਤੇ ਸਬ੍ਬੇ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਹੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤੇ ਸਬ੍ਬੇ ਉਪਟ੍ਠਾਨਸਾਲਾਯਂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਗਨ੍ਤੁਂ ਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਂ ਸਯਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੂ ਪਹਿਣਿਤ੍ਵਾ ਮੁਹੁਤ੍ਤੇਨੇਵ ਅਨਵਸੇਸੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਪਟ੍ਠਾਨਸਾਲਾਯਂ ਸਮੂਹਂ ਕਤ੍ਵਾ। **ਯਸ੍ਸ ਦਾਨਿ ਭਨ੍ਤੇ ਭਗਵਾ ਕਾਲਂ ਮਞ੍ਞਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਯਮਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤੋ ਏਸ ਕਾਲੋ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਾਤੁਂ, ਅਨੁਸਾਸਨਿਂ ਦਾਤੁਂ, ਇਦਾਨਿ ਯਸ੍ਸ ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਾਲਂ ਜਾਨਾਥ, ਤਂ ਕਤ੍ਤੁਬ੍ਬਨ੍ਤਿ।

ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧਿਕਥਾ

੧੬੫. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ...ਪੇ॰... ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ – **ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਰਹਤ੍ਤੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਅਸੁਭਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਪਰਿਯਾਯਂ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤੋ **"ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧੀ"**ਤਿ ਆਹ।

ਇਦਾਨਿ ਯਸ੍ਮਾ ਭਗਵਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਨ੍ਤੁਪਣੀਤਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਮੇਵ ਅਯਂ ਪਾਲ਼ਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਪਰਿਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਯੋਜਨਾਕ੍ਕਮਂ ਏਤ੍ਥ ਵਣ੍ਣਨਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਤਤ੍ਰ **"ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਭਿਕ੍ਖਵੇ"**ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਤਾਵ ਪਦਸ੍ਸ ਅਯਂ ਯੋਜਨਾ – ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਨ ਕੇਵਲਂ ਅਸੁਭਭਾਵਨਾਯੇਵ ਕਿਲੇਸਪ੍ਪਹਾਨਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਤਿ, ਅਪਿਚ ਅਯਮ੍ਪਿ ਖੋ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧਿ...ਪੇ॰... ਵੂਪਸਮੇਤੀਤਿ।

ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥਵਣ੍ਣਨਾ – **ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾ ਸਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ **ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਯਂ** –

> **"ਆਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਸੋ, ਨੋ ਪਸ੍ਸਾਸੋ। **ਅਪਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਪਸ੍ਸਾਸੋ, ਨੋ ਅਸ੍ਸਾਸੋ। ਅਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ **ਸਤਿ,** ਪਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ **ਸਤਿ**। ਯੋ ਅਸ੍ਸਸਤਿ ਤਸ੍ਸੁਪਟ੍ਠਾਤਿ, ਯੋ ਪਸ੍ਸਸਤਿ ਤਸ੍ਸੁਪਟ੍ਠਾਤੀ''ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੧੬੦)।

ਸਮਾਧੀਤਿ ਤਾਯ ਆਨਾਪਾਨਪਰਿਗ੍ਗਾਹਿਕਾਯ ਸਤਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਾ; ਸਮਾਧਿਸੀਸੇਨ ਚਾਯਂ ਦੇਸਨਾ, ਨ ਸਤਿਸੀਸੇਨ। ਤਸ੍ਮਾ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਯਾ ਯੁਤ੍ਤੋ ਸਮਾਧਿ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧਿ, ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਯਂ ਵਾ ਸਮਾਧਿ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧੀਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਭਾਵਿਤੋ**ਤਿ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤੋ ਵਡ੍ਢਿਤੋ ਚ। **ਬਹੁਲੀਕਤੋ**ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਕਤੋ। **ਸਨ੍ਤੋ ਚੇਵ ਪਣੀਤੋ ਚਾ**ਤਿ ਸਨ੍ਤੋ ਚੇਵ ਪਣੀਤੋ ਚੇਵ, ਉਭਯਤ੍ਥ ਏਵਸਦ੍ਦੇਨ ਨਿਯਮੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਕਿਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ? ਅਯਞ੍ਹਿ ਯਥਾ ਅਸੁਭਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਕੇਵਲਂ ਪਟਿਵੇਧਵਸੇਨ ਸਨ੍ਤਞ੍ਚ ਪਣੀਤਞ੍ਚ ਓਲ਼ਾਰਿਕਾਰਮ੍ਮਣਤ੍ਤਾ ਪਨ ਪਟਿਕੂਲਾਰਮ੍ਮਣਤ੍ਤਾ ਚ ਆਰਮ੍ਮਣਵਸੇਨ ਨੇਵ ਸਨ੍ਤਂ ਨ ਪਣੀਤਂ, ਨ ਏਵਂ ਕੇਨਚਿ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਅਸਨ੍ਤੋ ਵਾ ਅਪ੍ਪਣੀਤੋ ਵਾ, ਅਪਿਚ ਖੋ ਆਰਮ੍ਮਣਸਨ੍ਤਤਾਯਪਿ ਸਨ੍ਤੋ ਵੂਪਸਨ੍ਤੋ ਨਿਬ੍ਬੁਤੋ ਪਟਿਵੇਧਸਙ੍ਖਾਤਅਙ੍ਗਸਨ੍ਤਤਾਯਪਿ ਆਰਮ੍ਮਣਪ੍ਪਣੀਤਤਾਯਪਿ ਪਣੀਤੋ ਅਤਿਤ੍ਤਿਕਰੋ ਅਙ੍ਗਪ੍ਪਣੀਤਤਾਯਪੀਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਸਨ੍ਤੋ ਚੇਵ ਪਣੀਤੋ ਚਾ''ਤਿ।

ਅਸੇਚਨਕੋ ਚ ਸੁਖੋ ਚ ਵਿਹਾਰੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਨਾਸ੍ਸ ਸੇਚਨਨ੍ਤਿ ਅਸੇਚਨਕੋ ਅਨਾਸਿਤ੍ਤਕੋ ਅਬ੍ਬੋਕਿਣ੍ਣੋ ਪਾਟੇਕ੍ਕੋ ਆਵੇਣਿਕੋ, ਨਤ੍ਥੇਤ੍ਥ ਪਰਿਕਮ੍ਮੇਨ ਵਾ ਉਪਚਾਰੇਨ ਵਾ ਸਨ੍ਤਤਾ ਆਦਿਮਨਸਿਕਾਰਤੋ ਪਭੁਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਭਾਵੇਨੇਵ ਸਨ੍ਤੋ ਚ ਪਣੀਤੋ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕੇਚਿ ਪਨ **ਅਸੇਚਨਕੋ**ਤਿ ਅਨਾਸਿਤ੍ਤਕੋ ਓਜਵਨ੍ਤੋ ਸਭਾਵੇਨੇਵ ਮਧੁਰੋਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਏਵਮਯਂ ਅਸੇਚਨਕੋ ਚ ਅਪ੍ਪਿਤਪ੍ਪਿਤਕ੍ਖਣੇ ਕਾਯਿਕਚੇਤਸਿਕਸੁਖਪ੍ਪਟਿਲਾਭਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨਤੋ ਸੁਖੋ ਚ ਵਿਹਾਰੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇਤਿ ਅਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤੇ ਅਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤੇ। **ਪਾਪਕੇ**ਤਿ ਲਾਮਕੇ। **ਅਕੁਸਲੇ ਧਮ੍ਮੇ**ਤਿ ਅਕੋਸਲ੍ਲਸਮ੍ਭੂਤੇ ਧਮ੍ਮੇ। **ਠਾਨਸੋ ਅਨ੍ਤਰਧਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਖਣੇਨੇਵ ਅਨ੍ਤਰਧਾਪੇਤਿ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭੇਤਿ। **ਵੂਪਸਮੇਤੀ**ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਉਪਸਮੇਤਿ, ਨਿਬ੍ਬੇਧਭਾਗਿਯਤ੍ਤਾ ਵਾ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਵੁਡ੍ਢਿਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤਿ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਤੀਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਸੇਯ੍ਯਥਾਪੀਤਿ ਓਪਮ੍ਮਨਿਦਸ੍ਸਨਮੇਤਂ। **ਗਿਮ੍ਹਾਨਂ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਮਾਸੇ**ਤਿ ਆਸਾਲ਼੍ਹਮਾਸੇ। **ਊਹਤਂ ਰਜੋਜਲ੍ਲ**ਨ੍ਤਿ ਅਦ੍ਧਮਾਸੇ ਵਾਤਾਤਪਸੁਕ੍ਖਾਯ ਗੋਮਹਿਂਸਾਦਿਪਾਦਪ੍ਪਹਾਰਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਾਯ ਪਥਵਿਯਾ ਉਦ੍ਧਂ ਹਤਂ ਊਹਤਂ ਆਕਾਸੇ ਸਮੁਟ੍ਠਿਤਂ ਰਜਞ੍ਚ ਰੇਣੁਞ੍ਚ। **ਮਹਾ ਅਕਾਲਮੇਘੋ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਂ ਨਭਂ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਿਤੋ ਆਸਾਲ਼੍ਹਜੁਣ੍ਹਪਕ੍ਖੇ ਸਕਲਂ ਅਦ੍ਧਮਾਸਂ ਵਸ੍ਸਨਕਮੇਘੋ। ਸੋ ਹਿ ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਵਸ੍ਸਕਾਲੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਅਕਾਲਮੇਘੋਤਿ ਇਧਾਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। **ਠਾਨਸੋ ਅਨ੍ਤਰਧਾਪੇਤਿ ਵੂਪਸਮੇਤੀ**ਤਿ ਖਣੇਨੇਵ ਅਦਸ੍ਸਨਂ ਨੇਤਿ, ਪਥਵਿਯਂ ਸਨ੍ਨਿਸੀਦਾਪੇਤਿ। **ਏਵਮੇਵ ਖੋ**ਤਿ ਓਪਮ੍ਮਸਮ੍ਪਟਿਪਾਦਨਮੇਤਂ। ਤਤੋ ਪਰਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ।

ਇਦਾਨਿ **ਕਥਂ ਭਾਵਿਤੋ ਚ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਕਥ**ਨ੍ਤਿ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧਿਭਾਵਨਂ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਤੋ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤੁਕਮ੍ਯਤਾਪੁਚ੍ਛਾ। **ਭਾਵਿਤੋ ਚ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧੀ**ਤਿ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਤੋ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤੁਕਮ੍ਯਤਾਯ ਪੁਟ੍ਠਧਮ੍ਮਨਿਦਸ੍ਸਨਂ । ਏਸ ਨਯੋ ਦੁਤਿਯਪਦੇਪਿ। ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪਤ੍ਥੋ – ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਕੇਨਪਕਾਰੇਨ ਕੇਨਾਕਾਰੇਨ ਕੇਨ ਵਿਧਿਨਾ ਭਾਵਿਤੋ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧਿ ਕੇਨਪਕਾਰੇਨ ਬਹੁਲੀਕਤੋ ਸਨ੍ਤੋ ਚੇਵ…ਪੇ॰… ਵੂਪਸਮੇਤੀਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਤਮਤ੍ਥਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ੍ਤੋ **"ਇਧ ਭਿਕ੍ਖਵੇ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਇਧ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਭਿਕ੍ਖੁ। ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਇਧਸਦ੍ਦੋ ਸਬ੍ਬਪ੍ਪਕਾਰਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧਿਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਯਭੂਤਸਾਸਨਪਰਿਦੀਪਨੋ ਅਞ੍ਞਸਾਸਨਸ੍ਸ ਤਥਾਭਾਵਪਟਿਸੇਧਨੋ ਚ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ – ''ਇਧੇਵ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਣੋ…ਪੇ॰… ਸੁਞ੍ਞਾ ਪਰਪ੍ਪਵਾਦਾ ਸਮਣੇਭਿ ਅਞ੍ਞੇਹੀ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੩੯)। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਾਸਨੇ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ।

ਅਰਞ੍ਞਗਤੋ ਵਾ…ਪੇ॰… ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰਗਤੋ ਵਾਤਿ ਇਦਮਸ੍ਸ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧਿਭਾਵਨਾਨੁਰੂਪਸੇਨਾਸਨਪਰਿਗ੍ਗਹਪਰਿਦੀਪਨਂ। ਇਮਸ੍ਸ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਰੂਪਾਦੀਸੁ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਅਨੁਵਿਸਟਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧਿਆਰਮ੍ਮਣਂ ਅਭਿਰੁਹਿਤੁਂ ਨ ਇਚ੍ਛਤਿ। ਕੂਟਗੋਣਯੁਤ੍ਤਰਥੋ ਵਿਯ ਉਪ੍ਪਥਮੇਵ ਧਾਵਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਗੋਪੋ ਕੂਟਧੇਨੁਯਾ ਸਬ੍ਬਂ ਖੀਰਂ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਵਡ੍ਢਿਤਂ ਕੂਟਵਚ੍ਛਂ ਦਮੇਤੁਕਾਮੋ ਧੇਨੁਤੋ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਮਹਨ੍ਤਂ ਥਮ੍ਭਂ ਨਿਖਣਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਯੋਤ੍ਤੇਨ ਬਨ੍ਧੇਯ੍ਯ। ਅਥਸ੍ਸ ਸੋ ਵਚ੍ਛੋ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਤਮੇਵ ਥਮ੍ਭਂ ਉਪਨਿਸੀਦੇਯ੍ਯ ਵਾ ਉਪਨਿਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ ਵਾ; ਏਵਮੇਵ ਇਮਿਨਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣਾਦਿਰਸਪਾਨਵਡ੍ਢਿਤਂ ਦੁਟ੍ਠਚਿਤ੍ਤਂ ਦਮੇਤੁਕਾਮੇਨ ਰੂਪਾਦਿਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞਂ ਵਾ…ਪੇ॰… ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰਂ ਵਾ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਥਮ੍ਭੇ ਸਤਿਯੋਤ੍ਤੇਨ ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਮਸ੍ਸ ਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾਪਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਆਚਿਣ੍ਣਾਰਮ੍ਮਣਂ ਅਲਭਮਾਨਂ ਸਤਿਯੋਤ੍ਤਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਂ ਤਮੇਵਾਰਮ੍ਮਣਂ ਉਪਚਾਰਪ੍ਪਨਾਵਸੇਨ ਉਪਨਿਸੀਦਤਿ ਚੇਵ ਉਪਨਿਪਜ੍ਜਤਿ ਚ। ਤੇਨਾਹੁ ਪੋਰਾਣਾ –

''ਯਥਾ ਥਮ੍ਭੇ ਨਿਬਨ੍ਧੇਯ੍ਯ, ਵਚ੍ਛਂ ਦਮ੍ਮਂ ਨਰੋ ਇਧ।

> ਬਨ੍ਧੇਯ੍ਯੇਵਂ ਸਕਂ ਚਿਤ੍ਤਂ, ਸਤਿਯਾਰਮ੍ਮਣੇ ਦਲ੍ਹ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੨੧੭; ਦੀ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੩੭੪; ਮ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧੦੭; ਪਟਿ॰ ਮ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੧.੧੬੩)।

ਏਵਮਸ੍ਸੇਤਂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਭਾਵਨਾਨੁਰੂਪਂ ਹੋਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਇਦਮਸ੍ਸ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧਿਭਾਵਨਾਨੁਰੂਪਸੇਨਾਸਨਪਰਿਗ੍ਗਹਪਰਿਦੀਪਨ''ਨ੍ਤਿ।

ਅਥ ਵਾ ਯਸ੍ਮਾ ਇਦਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਪ੍ਪਭੇਦੇ ਮੁਦ੍ਧਭੂਤਂ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਬੁਦ੍ਧਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਬੁਦ੍ਧਸਾਵਕਾਨਂ ਵਿਸੇਸਾਧਿਗਮਦਿਟ੍ਠਧਮ੍ਮਸੁਖਵਿਹਾਰਪਦਟ੍ਠਾਨਂ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਾਦਿਸਦ੍ਦਸਮਾਕੁਲਂ ਗਾਮਨ੍ਤਂ ਅਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਨ ਸੁਕਰਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤੁਂ, ਸਦ੍ਦਕਣ੍ਟਕਤ੍ਤਾ ਝਾਨਸ੍ਸ। ਅਗਾਮਕੇ ਪਨ ਅਰਞ੍ਞੇ ਸੁਕਰਂ ਯੋਗਾਵਚਰੇਨ ਇਦਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਨਾਪਾਨਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਤਦੇਵ ਚ ਪਾਦਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਿਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਗਫਲਂ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿਤੁਂ, ਤਸ੍ਮਾਸ੍ਸ ਅਨੁਰੂਪਂਸੇਨਾਸਨਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਭਗਵਾ ''ਅਰਞ੍ਞਗਤੋ ਵਾ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਵਤ੍ਥੁਵਿਜ੍ਜਾਚਰਿਯੋ ਵਿਯ ਹਿ ਭਗਵਾ, ਸੋ ਯਥਾ ਵਤ੍ਥੁਵਿਜ੍ਜਾਚਰਿਯੋ ਨਗਰਭੂਮਿਂ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ''ਏਤ੍ਥ ਨਗਰਂ ਮਾਪੇਥਾ''ਤਿ ਉਪਦਿਸਤਿ, ਸੋਤ੍ਥਿਨਾ ਚ ਨਗਰੇ ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਰਾਜਕੁਲਤੋ ਮਹਾਸਕ੍ਕਾਰਂ ਲਭਤਿ; ਏਵਮੇਵ ਯੋਗਾਵਚਰਸ੍ਸ ਅਨੁਰੂਪਸੇਨਾਸਨਂ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਏਤ੍ਥ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਉਪਦਿਸਤਿ। ਤਤੋ ਤਤ੍ਥ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤੇਨ ਯੋਗਿਨਾ ਕਮੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਪਤ੍ਤੇ ''ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੋ ਵਤ ਸੋ ਭਗਵਾ''ਤਿ ਮਹਨ੍ਤਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਲਭਤਿ। ਅਯਂ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ''ਦੀਪਿਸਦਿਸੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਥਾ ਹਿ ਮਹਾਦੀਪਿਰਾਜਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਤਿਣਗਹਨਂ ਵਾ ਵਨਗਹਨਂ ਵਾ ਪਬ੍ਬਤਗਹਨਂ ਵਾ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਨਿਲੀਯਿਤ੍ਵਾ ਵਨਮਹਿਂਸਗੋਕਣ੍ਣਸੂਕਰਾਦਯੋ ਮਿਗੇ ਗਣ੍ਹਾਤਿ; ਏਵਮੇਵਾਯਂ ਅਰਞ੍ਞਾਦੀਸੁ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਯਥਾਕ੍ਕਮੇਨ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਸਕਦਾਗਾਮਿਅਨਾਗਾਮਿਅਰਹਤ੍ਤਮਗ੍ਗੇ ਚੇਵ ਅਰਿਯਫਲਞ੍ਚ ਗਣ੍ਹਾਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤੇਨਾਹੁ ਪੋਰਾਣਾ –

> ''ਯਥਾਪਿ ਦੀਪਿਕੋ ਨਾਮ, ਨਿਲੀਯਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਤੀ ਮਿਗੇ।
> ਤਥੇਵਾਯਂ ਬੁਦ੍ਧਪੁਤ੍ਤੋ, ਯੁਤ੍ਤਯੋਗੋ ਵਿਪਸ੍ਸਕੋ।
> ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾਨ, ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਫਲਮੁਤ੍ਤਮ''ਨ੍ਤਿ॥ (ਮਿ॰ ਪ॰ ੬.੧.੫)।

ਤੇਨਸ੍ਸ ਪਰਕ੍ਕਮਜਵਯੋਗ੍ਗਭੂਮਿਂ ਅਰਞ੍ਞਸੇਨਾਸਨਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਭਗਵਾ ''ਅਰਞ੍ਞਗਤੋ ਵਾ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ **ਅਰਞ੍ਞਗਤੋ** ਵਾਤਿ ਅਰਞ੍ਞਨ੍ਤਿ ''ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਇਨ੍ਦਖੀਲਾ ਸਬ੍ਬਮੇਤਂ ਅਰਞ੍ਞ''ਨ੍ਤਿ (ਵਿਭ॰ ੫੨੯) ਚ ''ਆਰਞ੍ਞਕਂ ਨਾਮ ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਞ੍ਚਧਨੁਸਤਿਕਂ ਪਚ੍ਛਿਮ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੬੫੩) ਚ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣੇਸੁ ਅਰਞ੍ਞੇਸੁ ਅਨੁਰੂਪਂ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਪਵਿਵੇਕਸੁਖਂ ਅਰਞ੍ਞਂ ਗਤੋ। **ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਗਤੋ** ਵਾਤਿ ਰੁਕ੍ਖਸਮੀਪਂ ਗਤੋ। **ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰਗਤੋ** ਵਾਤਿ ਸੁਞ੍ਞਂ ਵਿਵਿਤ੍ਤੋਕਾਸਂ ਗਤੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞਞ੍ਚ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਞ੍ਚ ਅਵਸੇਸਸਤ੍ਤਵਿਧਸੇਨਾਸਨਗਤੋਪਿ ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰਗਤੋਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਵਮਸ੍ਸ ਉਤੁਤ੍ਤਯਾਨੁਕੂਲਂ ਧਾਤੁਚਰਿਯਾਨੁਕੂਲਞ੍ਚ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਭਾਵਨਾਨੁਰੂਪਂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਉਪਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਲੀਨਾਨੁਦ੍ਧਚ੍ਚਪਕ੍ਖਿਕਂ ਸਨ੍ਤਮਿਰਿਯਾਪਥਂ ਉਪਦਿਸਨ੍ਤੋ **''ਨਿਸੀਦਤੀ''**ਤਿ ਆਹ। ਅਥਸ੍ਸ ਨਿਸਜ੍ਜਾਯ ਦਲ੍ਹਭਾਵਂ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਨਂ ਪਵਤ੍ਤਨਸੁਖਤਂ ਆਰਮ੍ਮਣਪਰਿਗ੍ਗਹੂਪਾਯਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **''ਪਲ੍ਲਙ੍ਕਂ ਆਭੁਜਿਤ੍ਵਾ''**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ **ਪਲ੍ਲਙ੍ਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਊਰੁਬਦ੍ਧਾਸਨਂ। **ਆਭੁਜਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਆਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ। **ਉਜੁਂ ਕਾਯਂ ਪਣਿਧਾਯਾ**ਤਿ ਉਪਰਿਮਂ ਸਰੀਰਂ ਉਜੁਕਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ, ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਪਿਟ੍ਠਿਕਣ੍ਟਕੇ ਕੋਟਿਯਾ ਕੋਟਿਂ ਪਟਿਪਾਦੇਤ੍ਵਾ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਚਮ੍ਮਮਂਸਨ੍ਹਾਰੂਨਿ ਨ ਪਣਮਨ੍ਤਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਯਾ ਤੇਸਂ ਪਣਮਨਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਖਣੇ ਖਣੇ ਵੇਦਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯੁਂ, ਤਾ ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਤਾਸੁ ਅਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨਾਸੁ ਚਿਤ੍ਤਂ ਏਕਗ੍ਗਂ ਹੋਤਿ। ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਪਰਿਪਤਤਿ। ਵੁਡ੍ਢਿਂ ਫਾਤਿਂ ਉਪਗਚ੍ਛਤਿ।

ਪਰਿਮੁਖਂ ਸਤਿਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਭਿਮੁਖਂ ਸਤਿਂ ਠਪਯਿਤ੍ਵਾ। ਅਥ ਵਾ **"ਪਰੀ"**ਤਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹਟ੍ਠੋ; **"ਮੁਖ"**ਨ੍ਤਿ ਨਿਯ੍ਯਾਨਟ੍ਠੋ; **"ਸਤੀ"**ਤਿ ਉਪਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠੋ; ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ – ''ਪਰਿਮੁਖਂ ਸਤਿਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ''ਤਿ। ਏਵਂ **ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਯਂ** (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੧੬੪-੧੬੫) ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨਪੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਸਙ੍ਖੇਪੋ – ''ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਨਿਯ੍ਯਾਨਂ ਸਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ''ਤਿ। **ਸੋ ਸਤੋਵ ਅਸ੍ਸਸਤੀ**ਤਿ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਵਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਏਵਞ੍ਚ ਸਤਿਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਸਤਿਂ ਅਵਿਜਹਨ੍ਤੋ ਸਤੋਏਵ ਅਸ੍ਸਸਤਿ, ਸਤੋ ਪਸ੍ਸਸਤਿ, ਸਤੋਕਾਰੀ ਹੋਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਯੇਹਾਕਾਰੇਹਿ ਸਤੋਕਾਰੀ ਹੋਤਿ, ਤੇ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਦੀਘਂ ਵਾ ਅਸ੍ਸਸਨ੍ਤੋ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ **ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਯਂ** – ''ਸੋ ਸਤੋਵ ਅਸ੍ਸਸਤਿ, ਸਤੋ ਪਸ੍ਸਸਤੀ''ਤਿ ਏਤਸ੍ਸੇਵ ਵਿਭਙ੍ਗੇ –

> ''ਬਾਤ੍ਤਿਂਸਾਯ ਆਕਾਰੇਹਿ ਸਤੋਕਾਰੀ ਹੋਤਿ। ਦੀਘਂ ਅਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਗ੍ਗਤਂ ਅਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਪਜਾਨਤੋ ਸਤਿ ਉਪਟ੍ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ। ਤਾਯ ਸਤਿਯਾ ਤੇਨ ਞਾਣੇਨ ਸਤੋਕਾਰੀ ਹੋਤਿ। ਦੀਘਂ ਪਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨ...ਪੇ॰... ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਅਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਪਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਗ੍ਗਤਂ ਅਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਪਜਾਨਤੋ ਸਤਿ ਉਪਟ੍ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ। ਤਾਯ ਸਤਿਯਾ ਤੇਨ ਞਾਣੇਨ ਸਤੋਕਾਰੀ ਹੋਤੀ''ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੧੬੫)।

ਤਤ੍ਥ **ਦੀਘਂ ਵਾ ਅਸ੍ਸਸਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਦੀਘਂ ਵਾ ਅਸ੍ਸਾਸਂ ਪਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੋ। **"ਅਸ੍ਸਾਸੋ"**ਤਿ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਮਨਵਾਤੋ। **"ਪਸ੍ਸਾਸੋ"**ਤਿ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਸਨਵਾਤੋ। ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਪਨ ਉਪ੍ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਆਗਤਂ।

ਤਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਗਬ੍ਭਸੇਯ੍ਯਕਾਨਂ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਨਕਾਲੇ ਪਠਮਂ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਵਾਤੋ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ। ਪਚ੍ਛਾ ਬਾਹਿਰਵਾਤੋ ਸੁਖੁਮਂ ਰਜਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਂ ਪਵਿਸਨ੍ਤੋ ਤਾਲੁਂ ਆਹਚ੍ਚ ਨਿਬ੍ਬਾਯਤਿ। ਏਵਂ ਤਾਵ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਯਾ ਪਨ ਤੇਸਂ ਦੀਘਰਸ੍ਸਤਾ, ਸਾ ਅਦ੍ਧਾਨਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਯਥਾ ਹਿ ਓਕਾਸਦ੍ਧਾਨਂ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ ਉਦਕਂ ਵਾ ਵਾਲਿਕਾ ਵਾ ''ਦੀਘਮੁਦਕਂ ਦੀਘਾ ਵਾਲਿਕਾ, ਰਸ੍ਸਮੁਦਕਂ ਰਸ੍ਸਾ ਵਾਲਿਕਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਏਵਂ ਚੁਣ੍ਣਵਿਚੁਣ੍ਣਾਪਿ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ ਹਤ੍ਥਿਸਰੀਰੇ ਅਹਿਸਰੀਰੇ ਚ ਤੇਸਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸਙ੍ਖਾਤਂ ਦੀਘਂ ਅਦ੍ਧਾਨਂ ਸਣਿਕਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਸਣਿਕਮੇਵ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਦੀਘਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਸੁਨਖਸਸਾਦੀਨਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਸਙ੍ਖਾਤਂ ਰਸ੍ਸਂ ਅਦ੍ਧਾਨਂ ਸੀਘਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਸੀਘਮੇਵ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਰਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਪਨ ਕੇਚਿ ਹਤ੍ਥਿਅਹਿਆਦਯੋ ਵਿਯ ਕਾਲਦ੍ਧਾਨਵਸੇਨ ਦੀਘਂ ਅਸ੍ਸਸਨ੍ਤਿ ਚ ਪਸ੍ਸਸਨ੍ਤਿ ਚ। ਕੇਚਿ ਸੁਨਖਸਸਾਦਯੋ ਵਿਯ ਰਸ੍ਸਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਸਂ ਕਾਲਵਸੇਨ ਦੀਘਮਦ੍ਧਾਨਂ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਾ ਚ ਪਵਿਸਨ੍ਤਾ ਚ ਤੇ ਦੀਘਾ। ਇਤ੍ਤਰਮਦ੍ਧਾਨਂ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਾ ਚ ਪਵਿਸਨ੍ਤਾ ਚ ''ਰਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਵਹਾਕਾਰੇਹਿ ਦੀਘਂ ਅਸ੍ਸਸਨ੍ਤੋ ਚ ਪਸ੍ਸਸਨ੍ਤੋ ਚ ''ਦੀਘਂ ਅਸ੍ਸਸਾਮਿ ਪਸ੍ਸਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ। ਏਵਂ ਪਜਾਨਤੋ ਚਸ੍ਸ ਏਕੇਨਾਕਾਰੇਨ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਭਾਵਨਾ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਯਥਾਹ **ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਯਂ** –

> ''ਕਥਂ ਦੀਘਂ ਅਸ੍ਸਸਨ੍ਤੋ 'ਦੀਘਂ ਅਸ੍ਸਸਾਮੀ'ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ, ਦੀਘਂ ਪਸ੍ਸਸਨ੍ਤੋ 'ਦੀਘਂ ਪਸ੍ਸਸਾਮੀ'ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ? ਦੀਘਂ ਅਸ੍ਸਾਸਂ ਅਦ੍ਧਾਨਸਙ੍ਖਾਤੇ ਅਸ੍ਸਸਤਿ, ਦੀਘਂ ਪਸ੍ਸਾਸਂ ਅਦ੍ਧਾਨਸਙ੍ਖਾਤੇ ਪਸ੍ਸਸਤਿ, ਦੀਘਂ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਂ ਅਦ੍ਧਾਨਸਙ੍ਖਾਤੇ ਅਸ੍ਸਸਤਿਪਿ ਪਸ੍ਸਸਤਿਪਿ। ਦੀਘਂ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਂ ਅਦ੍ਧਾਨਸਙ੍ਖਾਤੇ ਅਸ੍ਸਸਤੋਪਿ ਪਸ੍ਸਸਤੋਪਿ ਛਨ੍ਦੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ; ਛਨ੍ਦਵਸੇਨ ਤਤੋ ਸੁਖੁਮਤਰਂ ਦੀਘਂ ਅਸ੍ਸਾਸਂ ਅਦ੍ਧਾਨਸਙ੍ਖਾਤੇ ਅਸ੍ਸਸਤਿ, ਛਨ੍ਦਵਸੇਨ ਤਤੋ ਸੁਖੁਮਤਰਂ ਦੀਘਂ ਪਸ੍ਸਾਸਂ ਅਦ੍ਧਾਨਸਙ੍ਖਾਤੇ ਪਸ੍ਸਸਤਿ, ਛਨ੍ਦਵਸੇਨ ਤਤੋ ਸੁਖੁਮਤਰਂ ਦੀਘਂ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਂ ਅਦ੍ਧਾਨਸਙ੍ਖਾਤੇ ਅਸ੍ਸਸਤਿਪਿ ਪਸ੍ਸਸਤਿਪਿ। ਛਨ੍ਦਵਸੇਨ ਤਤੋ ਸੁਖੁਮਤਰਂ ਦੀਘਂ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਂ ਅਦ੍ਧਾਨਸਙ੍ਖਾਤੇ ਅਸ੍ਸਸਤੋਪਿ ਪਸ੍ਸਸਤੋਪਿ ਪਾਮੋਜ੍ਜਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ; ਪਾਮੋਜ੍ਜਵਸੇਨ ਤਤੋ ਸੁਖੁਮਤਰਂ ਦੀਘਂ ਅਸ੍ਸਾਸਂ ਅਦ੍ਧਾਨਸਙ੍ਖਾਤੇ ਅਸ੍ਸਸਤਿ, ਪਾਮੋਜ੍ਜਵਸੇਨ ਤਤੋ ਸੁਖੁਮਤਰਂ ਦੀਘਂ ਪਸ੍ਸਾਸਂ...ਪੇ॰... ਦੀਘਂ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਂ ਅਦ੍ਧਾਨਸਙ੍ਖਾਤੇ ਅਸ੍ਸਸਤਿਪਿ

ਪਸ੍ਸਸਤਿਪਿ। ਪਾਮੋਜ੍ਜਵਸੇਨ ਤਤੋ ਸੁਖੁਮਤਰਂ ਦੀਘਂ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਂ ਅਦ੍ਧਾਨਸਙ੍ਖਾਤੇ ਅਸ੍ਸਸਤੋਪਿ ਪਸ੍ਸਸਤੋਪਿ ਦੀਘਂ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਉਪੇਕ੍ਖਾ ਸਣ੍ਠਾਤਿ। ਇਮੇਹਿ ਨਵਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਦੀਘਂ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ ਕਾਯੋ; ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਸਤਿ; ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਞਾਣਂ; ਕਾਯੋ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ, ਨੋ ਸਤਿ; ਸਤਿ ਉਪਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚੇਵ ਸਤਿ ਚ। ਤਾਯ ਸਤਿਯਾ ਤੇਨ ਞਾਣੇਨ ਤਂ ਕਾਯਂ ਅਨੁਪਸ੍ਸਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ – ''ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਭਾਵਨਾ''ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੧੬੬)।

ਏਸੇਵ ਨਯੋ ਰਸ੍ਸਪਦੇਪਿ। ਅਯਂ ਪਨ ਵਿਸੇਸੋ – ''ਯਥਾ ਏਤ੍ਥ 'ਦੀਘਂ ਅਸ੍ਸਾਸਂ ਅਦ੍ਧਾਨਸਙ੍ਖਾਤੇ'ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ; ਏਵਮਿਧ 'ਰਸ੍ਸਂ ਅਸ੍ਸਾਸਂ ਇਤ੍ਤਰਸਙ੍ਖਾਤੇ ਅਸ੍ਸਸਤੀ''ਤਿ ਆਗਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਯਾਵ ''ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਭਾਵਨਾ''ਤਿ ਤਾਵ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਮਯਂ ਅਦ੍ਧਾਨਵਸੇਨ ਇਤ੍ਤਰਵਸੇਨ ਚ ਇਮੇਹਾਕਾਰੇਹਿ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੇ ਪਜਾਨਨ੍ਤੋ ਦੀਘਂ ਵਾ ਅਸ੍ਸਸਨ੍ਤੋ ''ਦੀਘਂ ਅਸ੍ਸਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ...ਪੇ॰... ਰਸ੍ਸਂ ਵਾ ਪਸ੍ਸਸਨ੍ਤੋ ''ਰਸ੍ਸਂ ਪਸ੍ਸਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਜਾਨਾਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਏਵਂ ਪਜਾਨਤੋ ਚਸ੍ਸ –

''ਦੀਘੋ ਰਸ੍ਸੋ ਚ ਅਸ੍ਸਾਸੋ।
ਪਸ੍ਸਾਸੋਪਿ ਚ ਤਾਦਿਸੋ।
ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਵਣ੍ਣਾ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ।
ਨਾਸਿਕਗ੍ਗੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ''ਤਿ॥ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੨੧੯; ਪਟਿ॰ ਮ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੧.੧੬੩)।

ਸਬ੍ਬਕਾਯਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ ਅਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮਿ...ਪੇ॰... ਪਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤੀਤਿ ਸਕਲਸ੍ਸ ਅਸ੍ਸਾਸਕਾਯਸ੍ਸ ਆਦਿਮਜ੍ਝਪਰਿਯੋਸਾਨਂ ਵਿਦਿਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪਾਕਟਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ''ਅਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤਿ। ਸਕਲਸ੍ਸ ਪਸ੍ਸਾਸਕਾਯਸ੍ਸ ਆਦਿਮਜ੍ਝਪਰਿਯੋਸਾਨਂ ਵਿਦਿਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪਾਕਟਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ''ਪਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤਿ। ਏਵਂ ਵਿਦਿਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪਾਕਟਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਞਾਣਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਸ੍ਸਸਤਿ ਚੇਵ ਪਸ੍ਸਸਤਿ ਚ; ਤਸ੍ਮਾ ''ਅਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮਿ ਪਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਏਕਸ੍ਸ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਚੁਣ੍ਣਵਿਚੁਣ੍ਣਵਿਸਟੇ ਅਸ੍ਸਾਸਕਾਯੇ ਪਸ੍ਸਾਸਕਾਯੇ ਵਾ ਆਦਿ ਪਾਕਟੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਮਜ੍ਝਪਰਿਯੋਸਾਨਂ। ਸੋ ਆਦਿਮੇਵ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਮਜ੍ਝਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਕਿਲਮਤਿ। ਏਕਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝਂ ਪਾਕਟਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਆਦਿਪਰਿਯੋਸਾਨਂ। ਸੋ ਮਜ੍ਝਮੇਵ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਆਦਿਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਕਿਲਮਤਿ। ਏਕਸ੍ਸ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ ਪਾਕਟਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਆਦਿਮਜ੍ਝਂ। ਸੋ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂਯੇਵ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਆਦਿਮਜ੍ਝੇ ਕਿਲਮਤਿ। ਏਕਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਪਾਕਟਂ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਨ ਕਤ੍ਥਚਿ ਕਿਲਮਤਿ। ਤਾਦਿਸੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹ – ''ਸਬ੍ਬਕਾਯਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ ਅਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮਿ...ਪੇ॰... ਪਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤੀ''ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਸਿਕ੍ਖਤੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਘਟਤਿ ਵਾਯਮਤਿ। ਯੋ ਵਾ ਤਥਾਭੂਤਸ੍ਸ ਸਂਵਰੋ; ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਧਿਸੀਲਸਿਕ੍ਖਾ। ਯੋ ਤਥਾਭੂਤਸ੍ਸ ਸਮਾਧਿ; ਅਯਂ ਅਧਿਚਿਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾ। ਯਾ ਤਥਾਭੂਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਞਾ; ਅਯਂ ਅਧਿਪਞ੍ਞਾਸਿਕ੍ਖਾਤਿ। ਇਮਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਸਿਕ੍ਖਾਯੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਤਾਯ ਸਤਿਯਾ ਤੇਨ ਮਨਸਿਕਾਰੇਨ ਸਿਕ੍ਖਤਿ ਆਸੇਵਤਿ ਭਾਵੇਤਿ ਬਹੁਲੀਕਰੋਤੀਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਾ ਪੁਰਿਮਨਯੇ ਕੇਵਲਂ ਅਸ੍ਸਸਿਤਬ੍ਬਂ ਪਸ੍ਸਸਿਤਬ੍ਬਮੇਵ ਚ, ਨ ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਾਤਬ੍ਬਂ; ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਨ ਞਾਣੁਪ੍ਪਾਦਨਾਦੀਸੁ ਯੋਗੋ ਕਰਣੀਯੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਥ ''ਅਸ੍ਸਸਾਮੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ ਪਸ੍ਸਸਾਮੀਤਿ ਪਜਾਨਾਤਿ''ਚ੍ਚੇਵ ਵਤ੍ਤਮਾਨਕਾਲਵਸੇਨ ਪਾਲਿਂ ਵਤ੍ਵਾ ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਞਾਣੁਪ੍ਪਾਦਨਾਦਿਨੋ ਆਕਾਰਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ''ਸਬ੍ਬਕਾਯਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ ਅਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਅਨਾਗਤਵਚਨਵਸੇਨ ਪਾਲਿ ਆਰੋਪਿਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਯਂ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਂ ਅਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮਿ...ਪੇ॰... ਪਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤੀਤਿ ਓਲ਼ਾਰਿਕਂ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਂ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਨ੍ਤੋ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਨ੍ਤੋ ਨਿਰੋਧੇਨ੍ਤੋ ਵੂਪਸਮੇਨ੍ਤੋ ਅਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮਿ ਪਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤਿ।

ਤਤ੍ਰੇਵਂ ਓਲ਼ਾਰਿਕਸੁਖੁਮਤਾ ਚ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਇਮਸ੍ਸ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਕਾਲੇ ਕਾਯੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਞ੍ਚ ਸਦਰਥਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਓਲ਼ਾਰਿਕਾਨਂ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਾਨਂ ਓਲ਼ਾਰਿਕਤ੍ਤੇ ਅਵੂਪਸਨ੍ਤੇ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਪਿ ਓਲ਼ਾਰਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਬਲਵਤਰਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਨਾਸਿਕਾ ਨਪ੍ਪਹੋਤਿ, ਮੁਖੇਨ ਅਸ੍ਸਸਨ੍ਤੋਪਿ ਪਸ੍ਸਸਨ੍ਤੋਪਿ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਯਦਾ ਪਨਸ੍ਸ ਕਾਯੋਪਿ ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਦਾ ਤੇ ਸਨ੍ਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਵੂਪਸਨ੍ਤਾ। ਤੇਸੁ ਵੂਪਸਨ੍ਤੇਸੁ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ ਸੁਖੁਮਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ''ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਿਚੇਤਬ੍ਬਾਕਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਧਾਵਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਤਾ ਵਾ ਓਰੋਹਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਭਾਰਂ ਵਾ ਸੀਸਤੋ ਓਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਸ੍ਸ ਓਲ਼ਾਰਿਕਾ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨਾਸਿਕਾ ਨਪ੍ਪਹੋਤਿ, ਮੁਖੇਨ ਅਸ੍ਸਸਨ੍ਤੋਪਿ ਪਸ੍ਸਸਨ੍ਤੋਪਿ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਯਦਾ ਪਨੇਸ ਤਂ ਪਰਿਸ੍ਸਮਂ ਵਿਨੋਦੇਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਤ੍ਵਾ ਚ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਚ ਅਲ੍ਲਸਾਟਕਂ ਹਦਯੇ ਕਤ੍ਵਾ ਸੀਤਾਯ ਛਾਯਾਯ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਅਥਸ੍ਸ ਤੇ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ ਸੁਖੁਮਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ''ਅਤ੍ਥਿ ਨੁ ਖੋ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਿਚੇਤਬ੍ਬਾਕਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤਾ। ਏਵਮੇਵ ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਕਾਲੇ ਕਾਯੋ ਚ...ਪੇ॰... ਵਿਚੇਤਬ੍ਬਾਕਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਂ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ਤਥਾ ਹਿਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਕਾਲੇ ''ਓਲ਼ਾਰਿਕੋਲ਼ਾਰਿਕੇ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੇ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਮੀ''ਤਿ ਆਭੋਗਸਮਨ੍ਨਾਹਾਰਮਨਸਿਕਾਰਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਕਾਲੇ ਪਨ ਅਤ੍ਥਿ। ਤੇਨਸ੍ਸ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਕਾਲਤੋ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਕਾਲੇ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੋ ਸੁਖੁਮੋ ਹੋਤਿ। ਤੇਨਾਹੁ ਪੋਰਾਣਾ –

> ''ਸਾਰਦ੍ਧੇ ਕਾਯੇ ਚਿਤ੍ਤੇ ਚ, ਅਧਿਮਤ੍ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਤਿ।
> ਅਸਾਰਦ੍ਧਮ੍ਹਿ ਕਾਯਮ੍ਹਿ, ਸੁਖੁਮਂ ਸਮ੍ਪਵਤ੍ਤਤੀ''ਤਿ॥ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੨੨੦; ਪਟਿ॰ ਮ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੧.੧੬੩)।

ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਪਿ ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ, ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੂਪਚਾਰੇ ਸੁਖੁਮੋ; ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੇ ਸੁਖੁਮੋ। ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੇ ਚ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨੂਪਚਾਰੇ ਚ ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ, ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨੇ ਸੁਖੁਮੋ। ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨੇ ਚ ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨੂਪਚਾਰੇ ਚ ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ, ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨੇ ਸੁਖੁਮੋ। ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨੇ ਚ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੂਪਚਾਰੇ ਚ ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ, ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੇ ਅਤਿਸੁਖੁਮੋ ਅਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਮੇਵ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਇਦਂ ਤਾਵ **ਦੀਘਭਾਣਕਸਂਯੁਤ੍ਤਭਾਣਕਾਨਂ** ਮਤਂ।

ਮਜ੍ਝਿਮਭਾਣਕਾ ਪਨ ''ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੇ ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ, ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨੂਪਚਾਰੇ ਸੁਖੁਮੋ''ਤਿ ਏਵਂ ਹੇਟ੍ਠਿਮਹੇਟ੍ਠਿਮਜ੍ਝਾਨਤੋ ਉਪਰੂਪਰਿਜ੍ਝਾਨੂਪਚਾਰੇਪਿ ਸੁਖੁਮਤਰਂ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਸਬ੍ਬੇਸਂਯੇਵ ਪਨ ਮਤੇਨ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਕਾਲੇ ਪਵਤ੍ਤਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੋ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਕਾਲੇ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ, ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਕਾਲੇ ਪਵਤ੍ਤਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੋ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੂਪਚਾਰੇ...ਪੇ॰... ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੂਪਚਾਰੇ ਪਵਤ੍ਤਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੋ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੇ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ। ਅਯਂ ਤਾਵ ਸਮਥੇ ਨਯੋ।

ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯਂ ਪਨ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹੇ ਪਵਤ੍ਤੋ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੋ ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ, ਮਹਾਭੂਤਪਰਿਗ੍ਗਹੇ ਸੁਖੁਮੋ। ਸੋਪਿ ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ, ਉਪਾਦਾਰੂਪਪਰਿਗ੍ਗਹੇ ਸੁਖੁਮੋ। ਸੋਪਿ ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ, ਸਕਲਰੂਪਪਰਿਗ੍ਗਹੇ ਸੁਖੁਮੋ। ਸੋਪਿ ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ, ਅਰੂਪਪਰਿਗ੍ਗਹੇ ਸੁਖੁਮੋ। ਸੋਪਿ ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ, ਰੂਪਾਰੂਪਪਰਿਗ੍ਗਹੇ ਸੁਖੁਮੋ। ਸੋਪਿ ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ, ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਗ੍ਗਹੇ ਸੁਖੁਮੋ। ਸੋਪਿ ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ, ਸਪ੍ਪਚ੍ਚਯਨਾਮਰੂਪਪਰਿਗ੍ਗਹੇ ਸੁਖੁਮੋ। ਸੋਪਿ ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ, ਲਕ੍ਖਣਾਰਮ੍ਮਣਿਕਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਸੁਖੁਮੋ। ਸੋਪਿ ਦੁਬ੍ਬਲਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਓਲ਼ਾਰਿਕੋ, ਬਲਵਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਸੁਖੁਮੋ। ਤਤ੍ਥ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਪੁਰਿਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਮਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਓਲ਼ਾਰਿਕਸੁਖੁਮਤਾ ਚ ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿ ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਯਂ ਪਨਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚੋਦਨਾਸੋਧਨਾਹਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤੋ – ''ਕਥਂ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਯਂ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਂ ਅਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮਿ... ਪੇ॰... ਪਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤਿ? ਕਤਮੇ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਾ? ਦੀਘਂ ਅਸ੍ਸਾਸਾ ਕਾਯਿਕਾ ਏਤੇ ਧਮ੍ਮਾ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਾ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਾ, ਤੇ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੇ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਨ੍ਤੋ ਨਿਰੋਧੇਨ੍ਤੋ ਵੂਪਸਮੇਨ੍ਤੋ ਸਿਕ੍ਖਤਿ। ਦੀਘਂ ਪਸ੍ਸਾਸਾ ਕਾਯਿਕਾ ਏਤੇ ਧਮ੍ਮਾ...ਪੇ॰... ਰਸ੍ਸਂ

ਅਸ੍ਸਾਸਾ...ਪੇ॰... ਰਸ੍ਸਂ ਪਸ੍ਸਾਸਾ... ਸਬ੍ਬਕਾਯਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ ਅਸ੍ਸਾਸਾ... ਸਬ੍ਬਕਾਯਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ ਪਸ੍ਸਾਸਾ ਕਾਯਿਕਾ ਏਤੇ ਧਮ੍ਮਾ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਾ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਾ, ਤੇ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੇ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਨ੍ਤੋ ਨਿਰੋਧੇਨ੍ਤੋ ਵੂਪਸਮੇਨ੍ਤੋ ਸਿਕ੍ਖਤਿ।

ਯਥਾਰੂਪੇਹਿ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੇਹਿ ਯਾ ਕਾਯਸ੍ਸ ਆਨਮਨਾ ਵਿਨਮਨਾ ਸਨ੍ਨਮਨਾ ਪਣਮਨਾ ਇਞ੍ਜਨਾ ਫਨ੍ਦਨਾ ਚਲਨਾ ਕਮ੍ਪਨਾ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਯਂ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਂ ਅਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤਿ, ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਯਂ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਂ ਪਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤਿ।

ਯਥਾਰੂਪੇਹਿ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੇਹਿ ਯਾ ਕਾਯਸ੍ਸ ਨ ਆਨਮਨਾ ਨ ਵਿਨਮਨਾ ਨ ਸਨ੍ਨਮਨਾ ਨ ਪਣਮਨਾ ਅਨਿਞ੍ਜਨਾ ਅਫਨ੍ਦਨਾ ਅਚਲਨਾ ਅਕਮ੍ਪਨਾ, ਸਨ੍ਤਂ ਸੁਖੁਮਂ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਯਂ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਂ ਅਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤਿ, ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਯਂ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਂ ਪਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤਿ।

ਇਤਿ ਕਿਰ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਯਂ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਂ ਅਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤਿ, ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਯਂ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਂ ਪਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤਿ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਵਾਤੂਪਲਦ੍ਧਿਯਾ ਚ ਪਭਾਵਨਾ ਨ ਹੋਤਿ, ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਨਞ੍ਚ ਪਭਾਵਨਾ ਨ ਹੋਤਿ, ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਯਾ ਚ ਪਭਾਵਨਾ ਨ ਹੋਤਿ, ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧਿਸ੍ਸ ਚ ਪਭਾਵਨਾ ਨ ਨ ਹੋਤਿ, ਨ ਚ ਨਂ ਤਂ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿਪਿ ਵੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿਪਿ।

ਇਤਿ ਕਿਰ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਯਂ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਂ ਅਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮਿ...ਪੇ॰... ਪਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤਿ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਵਾਤੂਪਲਦ੍ਧਿਯਾ ਚ ਪਭਾਵਨਾ ਹੋਤਿ, ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਨਞ੍ਚ ਪਭਾਵਨਾ ਹੋਤਿ, ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਯਾ ਚ ਪਭਾਵਨਾ ਹੋਤਿ, ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧਿਸ੍ਸ ਚ ਪਭਾਵਨਾ ਹੋਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਨਂ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿਪਿ ਵੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿਪਿ।

ਯਥਾ ਕਥਂ ਵਿਯ? ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਕਂਸੇ ਆਕੋਟਿਤੇ ਪਠਮਂ ਓਲ਼ਾਰਿਕਾ ਸਦ੍ਦਾ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਓਲ਼ਾਰਿਕਾਨਂ ਸਦ੍ਦਾਨਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਸੁਮਨਸਿਕਤਤ੍ਤਾ ਸੂਪਧਾਰਿਤਤ੍ਤਾ ਨਿਰੁਦ੍ਧੇਪਿ ਓਲ਼ਾਰਿਕੇ ਸਦ੍ਦੇ ਅਥ ਪਚ੍ਛਾ ਸੁਖੁਮਕਾ ਸਦ੍ਦਾ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਸੁਖੁਮਕਾਨਂ ਸਦ੍ਦਾਨਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਸੁਮਨਸਿਕਤਤ੍ਤਾ ਸੂਪਧਾਰਿਤਤ੍ਤਾ ਨਿਰੁਦ੍ਧੇਪਿ ਸੁਖੁਮਕੇ ਸਦ੍ਦੇ ਅਥ ਪਚ੍ਛਾ ਸੁਖੁਮਸਦ੍ਦਨਿਮਿਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣਤਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਤਿ; ਏਵਮੇਵ ਪਠਮਂ ਓਲ਼ਾਰਿਕਾ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਓਲ਼ਾਰਿਕਾਨਂ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਨਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਸੁਮਨਸਿਕਤਤ੍ਤਾ ਸੂਪਧਾਰਿਤਤ੍ਤਾ ਨਿਰੁਦ੍ਧੇਪਿ ਓਲ਼ਾਰਿਕੇ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੇ ਅਥ ਪਚ੍ਛਾ ਸੁਖੁਮਕਾ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਸੁਖੁਮਕਾਨਂ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਨਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਸੁਮਨਸਿਕਤਤ੍ਤਾ ਸੂਪਧਾਰਿਤਤ੍ਤਾ ਨਿਰੁਦ੍ਧੇਪਿ ਸੁਖੁਮਕੇ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੇ ਅਥ ਪਚ੍ਛਾ ਸੁਖੁਮਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਨਿਮਿਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣਤਾਪਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨ ਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਗਚ੍ਛਤਿ।

ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਵਾਤੂਪਲਦ੍ਧਿਯਾ ਚ ਪਭਾਵਨਾ ਹੋਤਿ, ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਨਞ੍ਚ ਪਭਾਵਨਾ ਹੋਤਿ, ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਯਾ ਚ ਪਭਾਵਨਾ ਹੋਤਿ, ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧਿਸ੍ਸ ਚ ਪਭਾਵਨਾ ਹੋਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਨਂ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿਪਿ ਵੁਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿਪਿ।

ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਯਂ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਨ੍ਤਿ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ ਕਾਯੋ, ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਸਤਿ, ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਞਾਣਂ। ਕਾਯੋ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਨੋ ਸਤਿ, ਸਤਿ ਉਪਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚੇਵ ਸਤਿ ਚ, ਤਾਯ ਸਤਿਯਾ ਤੇਨ ਞਾਣੇਨ ਤਂ ਕਾਯਂ ਅਨੁਪਸ੍ਸਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ – ‘‘ਕਾਯੇ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਭਾਵਨਾਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੧੭੧)।

ਅਯਂ ਤਾਵੇਤ੍ਥ ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਠਮਚਤੁਕ੍ਕਸ੍ਸ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਪਦਵਣ੍ਣਨਾ।

ਯਸ੍ਮਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਇਦਮੇਵ ਚਤੁਕ੍ਕਂ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਇਤਰਾਨਿ ਪਨ ਤੀਣਿ ਚਤੁਕ੍ਕਾਨਿ ਏਤ੍ਥ ਪਤ੍ਤਜ੍ਝਾਨਸ੍ਸ ਵੇਦਨਾਚਿਤ੍ਤਧਮ੍ਮਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਇਦਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਭਾਵੇਤ੍ਵਾ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਪਦਟ੍ਠਾਨਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਸਹ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਤੁਕਾਮੇਨ ਬੁਦ੍ਧਪੁਤ੍ਤੇਨ ਯਂ

ਕਾਤਬ੍ਬਂ ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਇਧੇਵ ਤਾਵ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਆਦਿਤੋ ਪਭੁਤਿ ਏਵਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ ਤਾਵ ਸੀਲਂ ਵਿਸੋਧੇਤਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਥ ਤਿਵਿਧਾ ਵਿਸੋਧਨਾ – ਅਨਾਪਜ੍ਜਨਂ, ਆਪਨ੍ਨਵੁਟ੍ਠਾਨਂ, ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਚ ਅਪ੍ਪਤਿਪੀਲ਼ਨਂ। ਏਵਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਸੀਲਸ੍ਸ ਹਿ ਭਾਵਨਾ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਯਮ੍ਪਿਦਂ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣਵਤ੍ਤਂ ਬੋਧਿਯਙ੍ਗਣਵਤ੍ਤਂ ਉਪਜ੍ਝਾਯਵਤ੍ਤਂ ਆਚਰਿਯਵਤ੍ਤਂ ਜਨ੍ਤਾਘਰਵਤ੍ਤਂ ਉਪੋਸਥਾਗਾਰਵਤ੍ਤਂ ਦ੍ਵੇਅਸੀਤਿ ਖਨ੍ਧਕਵਤ੍ਤਾਨਿ ਚੁਦ੍ਦਸਵਿਧਂ ਮਹਾਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਇਮੇਸਂ ਵਸੇਨ ਆਭਿਸਮਾਚਾਰਿਕਸੀਲਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਸਾਧੁਕਂ ਪਰਿਪੂਰੇਤਬ੍ਬਂ। ਯੋ ਹਿ ''ਅਹਂ ਸੀਲਂ ਰਕ੍ਖਾਮਿ, ਕਿਂ ਆਭਿਸਮਾਚਾਰਿਕੇਨ ਕਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਸੀਲਂ ਪਰਿਪੂਰੇਸ੍ਸਤੀਤਿ ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ। ਆਭਿਸਮਾਚਾਰਿਕਵਤ੍ਤੇ ਪਨ ਪਰਿਪੂਰੇ ਸੀਲਂ ਪਰਿਪੂਰਤਿ, ਸੀਲੇ ਪਰਿਪੂਰੇ ਸਮਾਧਿ ਗਬ੍ਭਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ ਭਗਵਤਾ – ''ਸੋ ਵਤ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਭਿਸਮਾਚਾਰਿਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਅਪਰਿਪੂਰੇਤ੍ਵਾ 'ਸੀਲਾਨਿ ਪਰਿਪੂਰੇਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੫.੨੧) ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤਬ੍ਬਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਨ ਯਮ੍ਪਿਦਂ ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣਵਤ੍ਤਾਦਿ ਆਭਿਸਮਾਚਾਰਿਕਸੀਲਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਸਾਧੁਕਂ ਪਰਿਪੂਰੇਤਬ੍ਬਂ। ਤਤੋ –

''ਆਵਾਸੋ ਚ ਕੁਲਂ ਲਾਭੋ, ਗਣੋ ਕਮ੍ਮਞ੍ਚ ਪਞ੍ਚਮਂ।
ਅਦ੍ਧਾਨਂ ਞਾਤਿ ਆਬਾਧੋ, ਗਨ੍ਥੋ ਇਦ੍ਧੀਤਿ ਤੇ ਦਸਾ''ਤਿ॥

ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਦਸਸੁ ਪਲਿਬੋਧੇਸੁ ਯੋ ਪਲਿਬੋਧੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਸੋ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਏਵਂ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਪਲਿਬੋਧੇਨ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਉਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਤਮ੍ਪਿ ਦੁਵਿਧਂ ਹੋਤਿ – ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਕਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਪਾਰਿਹਾਰਿਯਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ। ਤਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਕਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਾਦੀਸੁ ਮੇਤ੍ਤਾ ਮਰਣਸ੍ਸਤਿ ਚ ਅਸੁਭਸਞ੍ਞਾਤਿਪਿ ਏਕੇ। ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਿਕੇਨ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਠਮਂ ਤਾਵ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸੀਮਟ੍ਠਕਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇ ਮੇਤ੍ਤਾ ਭਾਵੇਤਬ੍ਬਾ; ਤਤੋ ਸੀਮਟ੍ਠਕਦੇਵਤਾਸੁ, ਤਤੋ ਗੋਚਰਗਾਮੇ ਇਸ੍ਸਰਜਨੇ, ਤਤੋ ਤਤ੍ਥ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਉਪਾਦਾਯ ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤੇਸੁ। ਸੋ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇ ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਸਹਵਾਸੀਨਂ ਮੁਦੁਚਿਤ੍ਤਤਂ ਜਨੇਤਿ, ਅਥਸ੍ਸ ਸੁਖਸਂਵਾਸਤਾ ਹੋਤਿ। ਸੀਮਟ੍ਠਕਦੇਵਤਾਸੁ ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਮੁਦੁਕਤਚਿਤ੍ਤਾਹਿ ਦੇਵਤਾਹਿ ਧਮ੍ਮਿਕਾਯ ਰਕ੍ਖਾਯ ਸੁਸਂਵਿਹਿਤਾਰਕ੍ਖੋ ਹੋਤਿ। ਗੋਚਰਗਾਮੇ ਇਸ੍ਸਰਜਨੇ ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਮੁਦੁਕਤਚਿਤ੍ਤਸਨ੍ਤਾਨੇਹਿ ਇਸ੍ਸਰੇਹਿ ਧਮ੍ਮਿਕਾਯ ਰਕ੍ਖਾਯ ਸੁਰਕ੍ਖਿਤਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਮਨੁਸ੍ਸੇਸੁ ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਪਸਾਦਿਤਚਿਤ੍ਤੇਹਿ ਤੇਹਿ ਅਪਰਿਭੂਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਤਿ। ਸਬ੍ਬਸਤ੍ਤੇਸੁ ਮੇਤ੍ਤਾਯ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਪ੍ਪਟਿਹਤਚਾਰੋ ਹੋਤਿ।

ਮਰਣਸ੍ਸਤਿਯਾ ਪਨ ''ਅਵਸ੍ਸਂ ਮਰਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਅਨੇਸਨਂ ਪਹਾਯ ਉਪਰੂਪਰਿਵਡ੍ਢਮਾਨਸਂਵੇਗੋ ਅਨੋਲੀਨਵੁਤ੍ਤਿਕੋ ਹੋਤਿ। ਅਸੁਭਸਞ੍ਞਾਯ ਦਿਬ੍ਬੇਸੁਪਿ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਤਣ੍ਹਾ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤੇਨਸ੍ਸੇਤਂ ਤਯਂ ਏਵਂ ਬਹੂਪਕਾਰਤ੍ਤਾ ''ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥਯਿਤਬ੍ਬਂ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਕਤ੍ਵਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਸ੍ਸ ਚ ਯੋਗਾਨੁਯੋਗਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਦਟ੍ਠਾਨਤ੍ਤਾ **"ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਕਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨ"**ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਅਟ੍ਠਤਿਂਸਾਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਪਨ ਯਂ ਯਸ੍ਸ ਚਰਿਤਾਨੁਕੂਲਂ, ਤਂ ਤਸ੍ਸ ਨਿਚ੍ਚਂ ਪਰਿਹਰਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤੇਨੇਵ ਨਯੇਨ **"ਪਾਰਿਹਾਰਿਯਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨ"**ਨ੍ਤਿਪਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਇਧ ਪਨ ਇਦਮੇਵ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ''ਪਾਰਿਹਾਰਿਯਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ। ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ ਪਨ ਸੀਲਵਿਸੋਧਨਕਥਂ ਪਲਿਬੋਧੁਪਚ੍ਛੇਦਕਥਞ੍ਚ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ **ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗਤੋ** ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ।

ਏਵਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਸੀਲੇਨ ਪਨ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਪਲਿਬੋਧੇਨ ਚ ਇਦਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇਨ ਇਮਿਨਾਵ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇਨ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਤਂ ਅਲਭਨ੍ਤੇਨ ਅਨਾਗਾਮਿਸ੍ਸ, ਤਮ੍ਪਿ ਅਲਭਨ੍ਤੇਨ ਸਕਦਾਗਾਮਿਸ੍ਸ, ਤਮ੍ਪਿ ਅਲਭਨ੍ਤੇਨ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਸ੍ਸ, ਤਮ੍ਪਿ ਅਲਭਨ੍ਤੇਨ ਆਨਾਪਾਨਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਲਾਭਿਸ੍ਸ, ਤਮ੍ਪਿ ਅਲਭਨ੍ਤੇਨ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ ਚ ਅਸਮ੍ਮੂਲ਼੍ਹਸ੍ਸ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਾਚਰਿਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਅਰਹਨ੍ਤਾਦਯੋ ਹਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਧਿਗਤਮਗ੍ਗਮੇਵ ਆਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ। ਅਯਂ ਪਨ ਗਹਨਪਦੇਸੇ ਮਹਾਹਤ੍ਥਿਪਥਂ ਨੀਹਰਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਸਮ੍ਮੂਲ਼੍ਹੋ ਸਪ੍ਪਾਯਾਸਪ੍ਪਾਯਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਥੇਤਿ।

ਤਤ੍ਰਾਯੰ **ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਿਕਥਾ** – ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਲ੍ਲਹੁਕਵੁੱਤਿਨਾ ਵਿਨਯਾਚਾਰਸਮ੍ਪੰਨੇਨ ਵੁੱਤਪ੍ਪਕਾਰਮਾਚਰਿਯੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤਪਟਿਪੱਤਿਯਾ ਆਰਾਧਿਤਚਿੱਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਞ੍ਚਸਨ੍ਧਿਕੰ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਉੱਗਹੇਤਬ੍ਬੰ। ਤਤ੍ਰਿਮੇ ਪਞ੍ਚ ਸਨ੍ਧਯੋ – ਉੱਗਹੋ, ਪਰਿਪੁੱਛਾ, ਉਪਟ੍ਠਾਨੰ, ਅਪ੍ਪਨਾ, ਲਕ੍ਖਣਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ "**ਉੱਗਹੋ**" ਨਾਮ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਉੱਗਣ੍ਹਨੰ, "**ਪਰਿਪੁੱਛਾ**" ਨਾਮ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਪਰਿਪੁੱਛਨਾ, "**ਉਪਟ੍ਠਾਨੰ**" ਨਾਮ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਉਪਟ੍ਠਾਨੰ, "**ਅਪ੍ਪਨਾ**" ਨਾਮ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਪ੍ਪਨਾ, "**ਲਕ੍ਖਣੰ**" ਨਾਮ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਲਕ੍ਖਣੰ। ''ਏਵੰਲਕ੍ਖਣਮਿਦੰ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸਭਾਵੂਪਧਾਰਣਨ੍ਤਿ ਵੁੱਤੰ ਹੋਤਿ।

ਏਵੰ ਪਞ੍ਚਸਨ੍ਧਿਕੰ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਉੱਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਅੱਤਨਾਪਿ ਨ ਕਿਲਮਤਿ, ਆਚਰਿਯਮ੍ਪਿ ਨ ਵਿਹੇਠੇਤਿ; ਤਸ੍ਮਾ ਥੋਕੰ ਉੱਦਿਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਬਹੁਕਾਲੰ ਸਜ੍ਝਾਯਿਤ੍ਵਾ ਏਵੰ ਪਞ੍ਚਸਨ੍ਧਿਕੰ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਉੱਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਚੇ ਤਤ੍ਥ ਸਪ੍ਪਾਯੰ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਸਿਤਬ੍ਬੰ। ਨੋ ਚੇ ਤਤ੍ਥ ਸਪ੍ਪਾਯੰ ਹੋਤਿ, ਆਚਰਿਯੰ ਆਪੁੱਛਿਤ੍ਵਾ ਸਚੇ ਮਨ੍ਦਪਞ੍ਞੋ ਯੋਜਨਪਰਮੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ, ਸਚੇ ਤਿਕ੍ਖਪਞ੍ਞੋ ਦੂਰਮ੍ਪਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਰਸਸੇਨਾਸਨਦੋਸਵਿਵਜ੍ਜਿਤੰ, ਪਞ੍ਚਸੇਨਾਸਨਙ੍ਗਸਮੰਨਾਗਤੰ ਸੇਨਾਸਨੰ ਉਪਗਮ੍ਮ ਤਤ੍ਥ ਵਸਨ੍ਤੇਨ ਉਪੱਛਿੰਨਖੁੱਦਕਪਲਿਬੋਧੇਨ ਕਤਭੱਤਕਿੱਚੇਨ ਭੱਤਸਮ੍ਮਦੰ ਪਟਿਵਿਨੋਦੇਤ੍ਵਾ ਰਤਨੱਤਯਗੁਣਾਨੁਸ੍ਸਰਣੇਨ ਚਿੱਤੰ ਸਮ੍ਪਹੰਸੇਤ੍ਵਾ ਆਚਰਿਯੁੱਗਹਤੋ ਏਕਪਦਮ੍ਪਿ ਅਸਮ੍ਮੁਸ੍ਸਨ੍ਤੇਨ ਇਦੰ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਮਨਸਿਕਾਤਬ੍ਬੰ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪੋ। ਵਿੱਥਾਰੋ ਪਨ ਇਮੰ ਕਥਾਮੱਗੰ ਇੱਛਨ੍ਤੇਨ **ਵਿਸੁੱਧਿਮੱਗਤੋ** (ਵਿਸੁੱਧਿ॰ ੧.੫੫) ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ।

ਯੰ ਪਨ ਵੁੱਤੰ ''ਇਦੰ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਮਨਸਿਕਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਤਤ੍ਰਾਯੰ **ਮਨਸਿਕਾਰਵਿਧਿ** –

> ''ਗਣਨਾ ਅਨੁਬਨ੍ਧਨਾ, ਫੁਸਨਾ ਠਪਨਾ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਾ।
> ਵਿਵਟ੍ਟਨਾ ਪਾਰਿਸੁੱਧਿ, ਤੇਸਞ੍ਚ ਪਟਿਪਸ੍ਸਨਾ''ਤਿ॥ (ਵਿਸੁੱਧਿ॰ ੧.੨੨੩; ਪਟਿ॰ ਮ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੧.੧੬੩)।

"**ਗਣਨਾ**"ਤਿ ਗਣਨਾਯੇਵ। "**ਅਨੁਬਨ੍ਧਨਾ**"ਤਿ ਅਨੁਵਹਨਾ। "**ਫੁਸਨਾ**"ਤਿ ਫੁਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨੰ। "**ਠਪਨਾ**"ਤਿ ਅਪ੍ਪਨਾ। "**ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਾ**"ਤਿ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ। ''ਵਿਵਟ੍ਟਨਾ''ਤਿ ਮੱਗੋ। "**ਪਾਰਿਸੁੱਧੀ**"ਤਿ ਫਲੰ। "**ਤੇਸਞ੍ਚ ਪਟਿਪਸ੍ਸਨਾ**"ਤਿ ਪੱਚਵੇਕ੍ਖਣਾ। ਤਤ੍ਥ ਇਮਿਨਾ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਕੁਲਪੁੱਤੇਨ ਪਠਮੰ ਗਣਨਾਯ ਇਦੰ ਕਮਟ੍ਠਾਨੰ ਮਨਸਿਕਾਤਬ੍ਬੰ। ਗਣੇਨ੍ਤੇਨ ਚ ਪਞ੍ਚੰਨੰ ਹੇਟ੍ਠਾ ਨ ਠਪੇਤਬ੍ਬੰ, ਦਸੰਨੰ ਉਪਰਿ ਨ ਨੇਤਬ੍ਬੰ, ਅਨ੍ਤਰੇ ਖਣ੍ਡੰ ਨ ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬੰ। ਪਞ੍ਚੰਨੰ ਹੇਟ੍ਠਾ ਠਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਸਮ੍ਬਾਧੇ ਓਕਾਸੇ ਚਿੱਤੁਪ੍ਪਾਦੋ ਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਤਿ, ਸਮ੍ਬਾਧੇ ਵਜੇ ਸੰਨਿਰੁੱਧਗੋਗਣੋ ਵਿਯ। ਦਸੰਨੰ ਉਪਰਿ ਨੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਗਣਨਾਨਿਸ੍ਸਿਤੋਵ ਚਿੱਤੁਪ੍ਪਾਦੋ ਹੋਤਿ। ਅਨ੍ਤਰਾ ਖਣ੍ਡੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ''ਸਿਖਾਪ੍ਪੱਤੰ ਨੁ ਖੋ ਮੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ, ਨੋ''ਤਿ ਚਿੱਤੰ ਵਿਕਮ੍ਪਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਤੇ ਦੋਸੇ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਗਣੇਤਬ੍ਬੰ।

ਗਣੇਨ੍ਤੇਨ ਚ ਪਠਮੰ ਦਨ੍ਧਗਣਨਾਯ ਧਞ੍ਞਮਾਪਕਗਣਨਾਯ ਗਣੇਤਬ੍ਬੰ। ਧਞ੍ਞਮਾਪਕੋ ਹਿ ਨਾਲਿੰ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ''ਏਕ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਓਕਿਰਤਿ। ਪੁਨ ਪੂਰੇਨ੍ਤੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਚਵਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੰ ਛੱਡੇਨ੍ਤੋ ''ਏਕੰ ਏਕ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ ''ਦ੍ਵੇ ਦ੍ਵੇ''ਤਿਆਦੀਸੁ। ਏਵਮੇਵ ਇਮਿਨਾਪਿ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੇਸੁ ਯੋ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਏਕੰ ਏਕ''ਨ੍ਤਿ ਆਦਿੰਕਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ''ਦਸ ਦਸਾ''ਤਿ ਪਵੱਤਮਾਨੰ ਪਵੱਤਮਾਨੰ ਉਪਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾਵ ਗਣੇਤਬ੍ਬੰ। ਤਸ੍ਸੇਵੰ ਗਣਯਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਾ ਚ ਪਵਿਸਨ੍ਤਾ ਚ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ ਪਾਕਟਾ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਅਥਾਨੇਨ ਤੰ ਦਨ੍ਧਗਣਨੰ ਧਞ੍ਞਮਾਪਕਗਣਨੰ ਪਹਾਯ ਸੀਘਗਣਨਾਯ ਗੋਪਾਲਕਗਣਨਾਯ ਗਣੇਤਬ੍ਬੰ । ਛੇਕੋ ਹਿ ਗੋਪਾਲਕੋ ਸਕ੍ਖਰਾਯੋ ਉੱਛਙ੍ਗੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਰਜ੍ਜੁਦਣ੍ਡਹਤ੍ਥੋ ਪਾਤੋਵ ਵਜੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਾਵੋ ਪਿਟ੍ਠਿਯੰ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਲਿਘੱਤ੍ਥਮ੍ਭਮੱਤ੍ਥਕੇ ਨਿਸਿੰਨੋ ਦ੍ਵਾਰੰ ਪੱਤੰ ਪੱਤੰਯੇਵ ਗਾਵੰ ''ਏਕੋ ਦ੍ਵੇ''ਤਿ ਸਕ੍ਖਰੰ ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਣੇਤਿ। ਤਿਯਾਮਰੱਤਿੰ ਸਮ੍ਬਾਧੇ ਓਕਾਸੇ ਦੁਕ੍ਖੰ ਵੁੱਥਗੋਗਣੋ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਉਪਨਿਘੰਸਨ੍ਤੋ ਵੇਗੇਨ ਵੇਗੇਨ ਪੁਞ੍ਜੋ ਪੁਞ੍ਜੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ। ਸੋ ਵੇਗੇਨ ਵੇਗੇਨ ''ਤੀਣਿ ਚੱਤਾਰਿ ਪਞ੍ਚ ਦਸਾ''ਤਿ ਗਣੇਤਿਯੇਵ। ਏਵਮਿਮਸ੍ਸਾਪਿ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨ ਗਣਯਤੋ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ ਪਾਕਟਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸੀਘੰ ਸੀਘੰ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਸਞ੍ਚਰਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਤੇਨ ''ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਸਞ੍ਚਰਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋ ਚ ਬਹਿ ਚ ਅੱਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਪ੍ਪੱਤੰ ਦ੍ਵਾਰਪ੍ਪੱਤੰਯੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਏਕੋ ਦ੍ਵੇ ਤੀਣਿ ਚੱਤਾਰਿ ਪਞ੍ਚ , ਏਕੋ ਦ੍ਵੇ ਤੀਣਿ ਚੱਤਾਰਿ ਪਞ੍ਚ ਛ, ਏਕੋ ਦ੍ਵੇ ਤੀਣਿ ਚੱਤਾਰਿ ਪਞ੍ਚ ਛ ਸੱਤ…ਪੇ॰…

ਅਟ੍ਠ... ਨਵ... ਦਸਾ’’ਤਿ ਸੀਘੰ ਸੀਘੰ ਗਣੇਤਬ੍ਬਮੇਵ। ਗਣਨਾਪਟਿਬਦ੍ਧੇ ਹਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇ ਗਣਨਾਬਲੇਨੇਵ ਚਿਤ੍ਤੰ ਏਕਗ੍ਗੰ ਹੋਤਿ ਅਰਿਤ੍ਤੁਪਤ੍ਥਮ੍ਭਨਵਸੇਨ ਚਣ੍ਡਸੋਤੇ ਨਾਵਾਠਪਨਮਿਵ।

ਤਸ੍ਸੇਵੰ ਸੀਘੰ ਸੀਘੰ ਗਣਯਤੋ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਨਿਰਨ੍ਤਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤੰ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ। ਅਥ ‘‘ਨਿਰਨ੍ਤਰੰ ਪਵਤ੍ਤਤੀ’’ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋ ਚ ਬਹਿ ਚ ਵਾਤੰ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਵੇਗੇਨ ਵੇਗੇਨ ਗਣੇਤਬ੍ਬੰ। ਅਨ੍ਤੋਪਵਿਸਨਵਾਤੇਨ ਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਪਵੇਸਯਤੋ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੰ ਵਾਤਬ੍ਭਾਹਤੰ ਮੇਦਪੂਰਿਤੰ ਵਿਯ ਹੋਤਿ, ਬਹਿਨਿਕ੍ਖਮਨਵਾਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨੀਹਰਤੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਪੁਥੁਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣੇ ਚਿਤ੍ਤੰ ਵਿਕ੍ਖਿਪਤਿ। ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸੇ ਪਨ ਸਤਿੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਭਾਵੇਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਭਾਵਨਾ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ‘‘ਅਨ੍ਤੋ ਚ ਬਹਿ ਚ ਵਾਤੰ ਅਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਵੇਗੇਨ ਵੇਗੇਨ ਗਣੇਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ।

ਕੀਵ ਚਿਰੰ ਪਨੇਤੰ ਗਣੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ? ਯਾਵ ਵਿਨਾ ਗਣਨਾਯ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਰਮ੍ਮਣੇ ਸਤਿ ਸਨ੍ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਬਹਿ ਵਿਸਟਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚ੍ਛੇਦੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਰਮ੍ਮਣੇ ਸਤਿ ਸਣ੍ਠਪਨਤ੍ਥੰਯੇਵ ਹਿ ਗਣਨਾਤਿ।

ਏਵੰ ਗਣਨਾਯ ਮਨਸਿਕਤ੍ਵਾ ਅਨੁਬਨ੍ਧਨਾਯ ਮਨਸਿਕਾਤਬ੍ਬੰ। ਅਨੁਬਨ੍ਧਨਾ ਨਾਮ ਗਣਨੰ ਪਟਿਸੰਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸਤਿਯਾ ਨਿਰਨ੍ਤਰੰ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਨੰ ਅਨੁਗਮਨੰ; ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਨ ਆਦਿਮਜ੍ਝਪਰਿਯੋਸਾਨਾਨੁਗਮਨਵਸੇਨ। ਬਹਿਨਿਕ੍ਖਮਨਵਾਤਸ੍ਸ ਹਿ ਨਾਭਿ ਆਦਿ, ਹਦਯੰ ਮਜ੍ਝੰ, ਨਾਸਿਕਗ੍ਗੰ ਪਰਿਯੋਸਾਨੰ। ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਪਵਿਸਨਵਾਤਸ੍ਸ ਨਾਸਿਕਗ੍ਗੰ ਆਦਿ, ਹਦਯੰ ਮਜ੍ਝੰ, ਨਾਭਿ ਪਰਿਯੋਸਾਨੰ। ਤਞ੍ਚਸ੍ਸ ਅਨੁਗਚ੍ਛਤੋ ਵਿਕ੍ਖੇਪਗਤੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਸਾਰਦ੍ਧਾਯ ਚੇਵ ਹੋਤਿ ਇਞ੍ਜਨਾਯ ਚ। ਯਥਾਹ –

> ‘‘ਅਸ੍ਸਾਸਾਦਿਮਜ੍ਝਪਰਿਯੋਸਾਨੰ ਸਤਿਯਾ ਅਨੁਗਚ੍ਛਤੋ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਵਿਕ੍ਖੇਪਗਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਕਾਯੋਪਿ ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਾਰਦ੍ਧਾ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ ਇਞ੍ਜਿਤਾ ਚ ਫਨ੍ਦਿਤਾ ਚ। ਪਸ੍ਸਾਸਾਦਿਮਜ੍ਝਪਰਿਯੋਸਾਨੰ ਸਤਿਯਾ ਅਨੁਗਚ੍ਛਤੋ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਿਕ੍ਖੇਪਗਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਕਾਯੋਪਿ ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਾਰਦ੍ਧਾ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ ਇਞ੍ਜਿਤਾ ਚ ਫਨ੍ਦਿਤਾ ਚਾ’’ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੧੫੭)।

ਤਸ੍ਮਾ ਅਨੁਬਨ੍ਧਨਾਯ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਨ ਆਦਿਮਜ੍ਝਪਰਿਯੋਸਾਨਵਸੇਨ ਮਨਸਿਕਾਤਬ੍ਬੰ। ਅਪਿਚ ਖੋ ਫੁਸਨਾਵਸੇਨ ਚ ਠਪਨਾਵਸੇਨ ਚ ਮਨਸਿਕਾਤਬ੍ਬੰ। ਗਣਨਾਨੁਬਨ੍ਧਨਾਵਸੇਨ ਵਿਯ ਹਿ ਫੁਸਨਾਠਪਨਾਵਸੇਨ ਵਿਸੁੰ ਮਨਸਿਕਾਰੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਫੁਟ੍ਠਫੁਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਪਨ ਗਣੇਨ੍ਤੋ ਗਣਨਾਯ ਚ ਫੁਸਨਾਯ ਚ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ। ਤਤ੍ਥੇਵ ਗਣਨੰ ਪਟਿਸੰਹਰਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਸਤਿਯਾ ਅਨੁਬਨ੍ਧਨ੍ਤੋ ਅਪ੍ਪਨਾਵਸੇਨ ਚ ਚਿਤ੍ਤੰ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ‘‘ਅਨੁਬਨ੍ਧਨਾਯ ਚ ਫੁਸਨਾਯ ਚ ਠਪਨਾਯ ਚ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤੀ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਸ੍ਵਾਯਮਤ੍ਥੋ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ਵੁਤ੍ਤਪਙ੍ਗੁਲਦੋਵਾਰਿਕੋਪਮਾਹਿ **ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਯੰ** ਵੁਤ੍ਤਕਕਚੋਪਮਾਯ ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਪਙ੍ਗੁਲੋਪਮਾ – ‘‘ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਪਙ੍ਗੁਲੋ ਦੋਲਾਯ ਕੀਲ਼ਤੰ ਮਾਤਾਪੁਤ੍ਤਾਨੰ ਦੋਲੰ ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਦੋਲਤ੍ਥਮ੍ਭਮੂਲੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਕਮੇਨ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਦੋਲਾਫਲਕਸ੍ਸ ਉਭੋ ਕੋਟਿਯੋ ਮਜ੍ਝਞ੍ਚ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਚ ਉਭੋਕੋਟਿਮਜ੍ਝਾਨੰ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਬ੍ਯਾਵਟੋ ਹੋਤਿ। ਏਵਮੇਵਾਯੰ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਤਿਵਸੇਨ ਉਪਨਿਬਨ੍ਧਨਤ੍ਥਮ੍ਭਮੂਲੇ ਠਤ੍ਵਾ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਦੋਲੰ ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਸਤਿਯਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਕਮੇਨ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਫੁਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨੇ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਨੰ ਆਦਿਮਜ੍ਝਪਰਿਯੋਸਾਨੰ ਸਤਿਯਾ ਅਨੁਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਤਤ੍ਥ ਚ ਚਿਤ੍ਤੰ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਚ ਤੇਸੰ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਬ੍ਯਾਵਟੋ ਹੋਤਿ। ਅਯੰ ਪਙ੍ਗੁਲੋਪਮਾ।

ਅਯੰ ਪਨ ਦੋਵਾਰਿਕੋਪਮਾ – ‘‘ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਦੋਵਾਰਿਕੋ ਨਗਰਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਚ ਬਹਿ ਚ ਪੁਰਿਸੇ ‘ਕੋ ਤ੍ਵੰ, ਕੁਤੋ ਵਾ ਆਗਤੋ, ਕੁਹਿੰ ਵਾ ਗਚ੍ਛਸਿ, ਕਿੰ ਵਾ ਤੇ ਹਤ੍ਥੇ’ਤਿ ਨ ਵੀਮੰਸਤਿ, ਨ ਹਿ ਤਸ੍ਸ ਤੇ ਭਾਰਾ। ਦ੍ਵਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤੰ ਦ੍ਵਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤੰਯੇਵ ਪਨ ਵੀਮੰਸਤਿ; ਏਵਮੇਵ ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਟ੍ਠਵਾਤਾ ਚ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਵਾਤਾ ਚ ਨ ਭਾਰਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਦ੍ਵਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਦ੍ਵਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤਾਯੇਵ ਭਾਰਾਤਿ। ਅਯੰ ਦੋਵਾਰਿਕੋਪਮਾ।

ਕਕਚੋਪਮਾ ਪਨ ਆਦਿਤੋਪਭੁਤਿ ਏਵੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤੰ –

‘‘ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ, ਅਨਾਰਮ੍ਮਣਮੇਕਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ।
ਅਜਾਨਤੋ ਚ ਤਯੋ ਧਮ੍ਮੇ, ਭਾਵਨਾਨੁਪਲਬ੍ਭਤਿ॥

‘‘ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ, ਅਨਾਰਮ੍ਮਣਮੇਕਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ।
ਜਾਨਤੋ ਚ ਤਯੋ ਧਮ੍ਮੇ, ਭਾਵਨਾ ਉਪਲਬ੍ਭਤੀ’’ਤਿ॥ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੧੫੯)।

ਕਥਂ ਇਮੇ ਤਯੋ ਧਮ੍ਮਾ ਏਕਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਚਿਮੇ ਤਯੋ ਧਮ੍ਮਾ ਅਵਿਦਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਚ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਪਧਾਨਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਪਯੋਗਞ੍ਚ ਸਾਧੇਤਿ, ਵਿਸੇਸਮਧਿਗਚ੍ਛਤਿ ? ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਰੁਕ੍ਖੋ ਸਮੇ ਭੂਮਿਭਾਗੇ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ, ਤਮੇਨਂ ਪੁਰਿਸੋ ਕਕਚੇਨ ਛਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯ, ਰੁਕ੍ਖੇ ਫੁਟ੍ਠਕਕਚਦਨ੍ਤਾਨਂ ਵਸੇਨ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸਤਿ ਉਪਟ੍ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ, ਨ ਆਗਤੇ ਵਾ ਗਤੇ ਵਾ ਕਕਚਦਨ੍ਤੇ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ, ਨ ਆਗਤਾ ਵਾ ਗਤਾ ਵਾ ਕਕਚਦਨ੍ਤਾ ਅਵਿਦਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਪਧਾਨਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਪਯੋਗਞ੍ਚ ਸਾਧੇਤਿ।

ਯਥਾ ਰੁਕ੍ਖੋ ਸਮੇ ਭੂਮਿਭਾਗੇ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ; ਏਵਂ ਉਪਨਿਬਨ੍ਧਨਨਿਮਿਤ੍ਤਂ। ਯਥਾ ਕਕਚਦਨ੍ਤਾ; ਏਵਂ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ। ਯਥਾ ਰੁਕ੍ਖੇ ਫੁਟ੍ਠਕਕਚਦਨ੍ਤਾਨਂ ਵਸੇਨ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸਤਿ ਉਪਟ੍ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ, ਨ ਆਗਤੇ ਵਾ ਗਤੇ ਵਾ ਕਕਚਦਨ੍ਤੇ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ, ਨ ਆਗਤਾ ਵਾ ਗਤਾ ਵਾ ਕਕਚਦਨ੍ਤਾ ਅਵਿਦਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਪਧਾਨਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਪਯੋਗਞ੍ਚ ਸਾਧੇਤਿ, ਏਵਮੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਾਸਿਕਗ੍ਗੇ ਵਾ ਮੁਖਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਵਾ ਸਤਿਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਆਗਤੇ ਵਾ ਗਤੇ ਵਾ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੇ ਮਨਸਿ ਕਰੋਤਿ, ਨ ਆਗਤਾ ਵਾ ਗਤਾ ਵਾ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ ਅਵਿਦਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਪਧਾਨਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਪਯੋਗਞ੍ਚ ਸਾਧੇਤਿ, ਵਿਸੇਸਮਧਿਗਚ੍ਛਤਿ।

ਪਧਾਨਨ੍ਤਿ ਕਤਮਂ **ਪਧਾਨਂ**? ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਸ੍ਸ ਕਾਯੋਪਿ ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਕਮ੍ਮਨਿਯਂ ਹੋਤਿ – ਇਦਂ ਪਧਾਨਂ। ਕਤਮੋ **ਪਯੋਗੋ**? ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਸ੍ਸ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਾ ਪਹੀਯਨ੍ਤਿ, ਵਿਤਕ੍ਕਾ ਵੂਪਸਮ੍ਮਨ੍ਤਿ – ਅਯਂ ਪਯੋਗੋ। ਕਤਮੋ **ਵਿਸੇਸੋ**? ਆਰਦ੍ਧਵੀਰਿਯਸ੍ਸ ਸਂਯੋਜਨਾ ਪਹੀਯਨ੍ਤਿ, ਅਨੁਸਯਾ ਬ੍ਯਨ੍ਤੀ ਹੋਨ੍ਤਿ – ਅਯਂ ਵਿਸੇਸੋ। ਏਵਂ ਇਮੇ ਤਯੋ ਧਮ੍ਮਾ ਏਕਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਆਰਮ੍ਮਣਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਚਿਮੇ ਤਯੋ ਧਮ੍ਮਾ ਅਵਿਦਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਚ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਪਧਾਨਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਪਯੋਗਞ੍ਚ ਸਾਧੇਤਿ, ਵਿਸੇਸਮਧਿਗਚ੍ਛਤਿ।

‘‘ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤੀ ਯਸ੍ਸ, ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾ ਸੁਭਾਵਿਤਾ।
ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਂ ਪਰਿਚਿਤਾ, ਯਥਾ ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਦੇਸਿਤਾ।
ਸੋ ਇਮਂ ਲੋਕਂ ਪਭਾਸੇਤਿ, ਅਬ੍ਭਾ ਮੁਤ੍ਤੋਵ ਚਨ੍ਦਿਮਾ’’ਤਿ॥ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੧੬੦)।

ਅਯਂ ਕਕਚੋਪਮਾ। ਇਧ ਪਨਸ੍ਸ ਆਗਤਾਗਤਵਸੇਨ ਅਮਨਸਿਕਾਰਮਤ੍ਤਮੇਵ ਪਯੋਜਨਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਇਦਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਮਨਸਿਕਰੋਤੋ ਕਸ੍ਸਚਿ ਨਚਿਰੇਨੇਵ ਨਿਮਿਤ੍ਤਞ੍ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਵਸੇਸਜ੍ਝਾਨਙ੍ਗਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਾ ਅਪ੍ਪਨਾਸਙ੍ਖਾਤਾ ਠਪਨਾ ਚ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਸ੍ਸਚਿ ਪਨ ਗਣਨਾਵਸੇਨੇਵ ਮਨਸਿਕਾਰਕਾਲਤੋਪਭੁਤਿ ਅਨੁਕ੍ਕਮਤੋ ਓਲ਼ਾਰਿਕਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਨਿਰੋਧਵਸੇਨ ਕਾਯਦਰਥੇ ਵੂਪਸਨ੍ਤੇ ਕਾਯੋਪਿ ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਲਹੁਕਂ ਹੋਤਿ, ਸਰੀਰਂ ਆਕਾਸੇ ਲਙ੍ਘਨਾਕਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। ਯਥਾ ਸਾਰਦ੍ਧਕਾਯਸ੍ਸ ਮਞ੍ਚੇ ਵਾ ਪੀਠੇ ਵਾ ਨਿਸੀਦਤੋ ਮਞ੍ਚਪੀਠਂ ਓਨਮਤਿ, ਵਿਕੂਜਤਿ, ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਂ ਵਲਿਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਅਸਾਰਦ੍ਧਕਾਯਸ੍ਸ ਪਨ ਨਿਸੀਦਤੋ ਨੇਵ ਮਞ੍ਚਪੀਠਂ ਓਨਮਤਿ, ਨ ਵਿਕੂਜਤਿ, ਨ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਂ ਵਲਿਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤੂਲਪਿਚੁਪੂਰਿਤਂ ਵਿਯ ਮਞ੍ਚਪੀਠਂ ਹੋਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਯਸ੍ਮਾ ਅਸਾਰਦ੍ਧੋ ਕਾਯੋ ਲਹੁਕੋ ਹੋਤਿ; ਏਵਮੇਵ ਗਣਨਾਵਸੇਨ ਮਨਸਿਕਾਰਕਾਲਤੋਪਭੁਤਿ ਅਨੁਕ੍ਕਮਤੋ ਓਲ਼ਾਰਿਕਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਨਿਰੋਧਵਸੇਨ ਕਾਯਦਰਥੇ ਵੂਪਸਨ੍ਤੇ ਕਾਯੋਪਿ ਚਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਲਹੁਕਂ ਹੋਤਿ, ਸਰੀਰਂ ਆਕਾਸੇ ਲਙ੍ਘਨਾਕਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਵਿਯ ਹੋਤਿ।

ਤਸ੍ਸ ਓਲ਼ਾਰਿਕੇ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੇ ਨਿਰੁਦ੍ਧੇ ਸੁਖੁਮਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਨਿਮਿਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਨਿਰੁਦ੍ਧੇ ਅਪਰਾਪਰਂ ਤਤੋ ਸੁਖੁਮਤਰਸੁਖੁਮਤਮਨਿਮਿਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣਂ ਪਵਤ੍ਤਤਿਯੇਵ। ਕਥਂ? ਯਥਾ ਪੁਰਿਸੋ ਮਹਤਿਯਾ ਲੋਹਸਲਾਕਾਯ ਕਂਸਤਾਲ਼ਂ ਆਕੋਟੇਯ੍ਯ, ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨ ਮਹਾਸਦ੍ਦੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਓਲ਼ਾਰਿਕਸਦ੍ਦਾਰਮ੍ਮਣਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯ, ਨਿਰੁਦ੍ਧੇ ਓਲ਼ਾਰਿਕੇ ਸਦ੍ਦੇ ਅਥ ਪਚ੍ਛਾ ਸੁਖੁਮਸਦ੍ਦਨਿਮਿਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣਂ, ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਨਿਰੁਦ੍ਧੇ ਅਪਰਾਪਰਂ ਤਤੋ ਸੁਖੁਮਤਰਸੁਖੁਮਤਮਸਦ੍ਦਨਿਮਿਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਤੇਵ; ਏਵਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ – ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਕਂਸੇ ਆਕੋਟਿਤੇ''ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੧੭੧) ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ।

ਯਥਾ ਹਿ ਅਞ੍ਞਾਨਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਉਪਰੂਪਰਿ ਵਿਭੂਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਤਥਾ ਇਦਂ। ਇਦਂ ਪਨ ਉਪਰੂਪਰਿ ਭਾਵੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਾਵੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸੁਖੁਮਤ੍ਤਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਉਪਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਨ ਉਪਗਚ੍ਛਤਿ। ਏਵਂ ਅਨੁਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤੇ ਪਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਨ ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਚਮ੍ਮਖਣ੍ਡਂ ਪਪ੍ਫੋਟੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਕਿਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ? ''ਆਚਰਿਯਂ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਨਟ੍ਠਂ ਦਾਨਿ ਮੇ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਨ ਵੁਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਂ, ਇਰਿਯਾਪਥਂ ਵਿਕੋਪੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤੋ ਹਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਨਵਨਵਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾਨਿਸਿਨ੍ਨੇਨੇਵ ਦੇਸਤੋ ਆਹਰਿਤਬ੍ਬਂ।

ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਆਹਰਣੂਪਾਯੋ। ਤੇਨ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਅਨੁਪਟ੍ਠਹਨਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਇਤਿ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ – ''ਇਮੇ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ ਨਾਮ ਕਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥਿ, ਕਤ੍ਥ ਨਤ੍ਥਿ, ਕਸ੍ਸ ਵਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਕਸ੍ਸ ਵਾ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ਅਥੇਵਂ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਤਾ ''ਇਮੇ ਅਨ੍ਤੋਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਉਦਕੇ ਨਿਮੁਗ੍ਗਾਨਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਥਾ ਅਸਞ੍ਞੀਭੂਤਾਨਂ ਮਤਾਨਂ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਸਮਾਪਨ੍ਨਾਨਂ ਰੂਪਾਰੂਪਭਵਸਮਙ੍ਗੀਨਂ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਨ੍ਨਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਅਤ੍ਤਾ ਪਟਿਚੋਦੇਤਬ੍ਬੋ – ''ਨਨੁ ਤ੍ਵਂ, ਪਣ੍ਡਿਤ, ਨੇਵ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਗਤੋ, ਨ ਉਦਕੇ ਨਿਮੁਗ੍ਗੋ, ਨ ਅਸਞ੍ਞੀਭੂਤੋ, ਨ ਮਤੋ, ਨ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਸਮਆਪਨ੍ਨੋ, ਨ ਰੂਪਾਰੂਪਭਵਸਮਙ੍ਗੀ, ਨ ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਨ੍ਨੋ, ਅਤ੍ਥਿਯੇਵ ਤੇ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ, ਮਨ੍ਦਪਞ੍ਞਤਾਯ ਪਨ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਸੀ''ਤਿ। ਅਥਾਨੇਨ ਪਕਤਿਫੁਟ੍ਠਵਸੇਨੇਵ ਚਿਤ੍ਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮਨਸਿਕਾਰੋ ਪਵਤ੍ਤੇਤਬ੍ਬੋ। ਇਮੇ ਹਿ ਦੀਘਨਾਸਿਕਸ੍ਸ ਨਾਸਾਪੁਟਂ ਘਟ੍ਟੇਨ੍ਤਾ ਪਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਰਸ੍ਸਨਾਸਿਕਸ੍ਸ ਉਤ੍ਤਰੋਟ੍ਠਂ। ਤਸ੍ਮਾਨੇਨ ਇਮਂ ਨਾਮ ਠਾਨਂ ਘਟ੍ਟੇਨ੍ਤੀਤਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਪਟ੍ਠਪੇਤਬ੍ਬਂ। ਇਮਮੇਵ ਹਿ ਅਤ੍ਥਵਸਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ ਭਗਵਤਾ – ''ਨਾਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿਸ੍ਸ ਅਸਮ੍ਪਜਾਨਸ੍ਸ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਭਾਵਨਂ ਵਦਾਮੀ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੧੪੯; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੫.੯੯੨)। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਹਿ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਸਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਜਾਨਸ੍ਸੇਵ ਸਮ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਇਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਪਨ ਮਨਸਿਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਕਟਂ ਹੋਤਿ। ਇਦਂ ਪਨ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਰੁਕਂ ਗਰੁਕਭਾਵਨਂ ਬੁਦ੍ਧਪਚ੍ਚੇਕਬੁਦ੍ਧਬੁਦ੍ਧਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਮਹਾਪੁਰਿਸਾਨਮੇਵ ਮਨਸਿਕਾਰਭੂਮਿਭੂਤਂ, ਨ ਚੇਵ ਇਤ੍ਤਰਂ, ਨ ਚ ਇਤ੍ਤਰਸਤ੍ਤਸਮਾਸੇਵਿਤਂ। ਯਥਾ ਯਥਾ ਮਨਸਿ ਕਰੀਯਤਿ, ਤਥਾ ਤਥਾ ਸਨ੍ਤਞ੍ਚੇਵ ਹੋਤਿ ਸੁਖੁਮਞ੍ਚ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਤ੍ਥ ਬਲਵਤੀ ਸਤਿ ਚ ਪਞ੍ਞਾ ਚ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾ।

ਯਥਾ ਹਿ ਮਟ੍ਠਸਾਟਕਸ੍ਸ ਤੁਨ੍ਨਕਰਣਕਾਲੇ ਸੂਚਿਪਿ ਸੁਖੁਮਾ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾ, ਸੂਚਿਪਾਸਵੇਧਨਮ੍ਪਿ ਤਤੋ ਸੁਖੁਮਤਰਂ; ਏਵਮੇਵ ਮਟ੍ਠਸਾਟਕਸਦਿਸਸ੍ਸ ਇਮਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਭਾਵਨਾਕਾਲੇ ਸੂਚਿਪਟਿਭਾਗਾ ਸਤਿਪਿ ਸੂਚਿਪਾਸਵੇਧਨਪਟਿਭਾਗਾ ਤਂਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਪਞ੍ਞਾਪਿ ਬਲਵਤੀ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਾ। ਤਾਹਿ ਚ ਪਨ ਸਤਿਪਞ੍ਞਾਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨ ਤੇ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਪਕਤਿਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਾ ਪਰਿਯੇਸਿਤਬ੍ਬਾ।

ਯਥਾ ਪਨ ਕਸ੍ਸਕੋ ਕਸਿਂ ਕਸਿਤ੍ਵਾ ਬਲਿਬਦ੍ਦੇ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਗੋਚਰਾਭਿਮੁਖੇ ਕਤ੍ਵਾ ਛਾਯਾਯ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਵਿਸ੍ਸਮੇਯ੍ਯ, ਅਥਸ੍ਸ ਤੇ ਬਲਿਬਦ੍ਦਾ ਵੇਗੇਨ ਅਟਵਿਂ ਪਵਿਸੇਯ੍ਯੁਂ। ਯੋ ਹੋਤਿ ਛੇਕੋ ਕਸ੍ਸਕੋ ਸੋ ਪੁਨ ਤੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯੋਜੇਤੁਕਾਮੋ ਨ ਤੇਸਂ ਅਨੁਪਦਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਟਵਿਂ ਆਹਿਣ੍ਡਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਰਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਪਤੋਦਞ੍ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਜੁਕਮੇਵ ਤੇਸਂ ਨਿਪਾਤਤਿਤ੍ਥਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਤਿ ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਤਿ ਵਾ। ਅਥ ਤੇ ਗੋਣੇ ਦਿਵਸਭਾਗਂ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਾਤਤਿਤ੍ਥਂ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਤ੍ਵਾ ਚ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਚ ਪਚ੍ਚੁਤ੍ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਰਸ੍ਮਿਯਾ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਪਤੋਦੇਨ ਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤੋ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ; ਏਵਮੇਵ ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨ ਤੇ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਪਕਤਿਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਾ ਪਰਿਯੇਸਿਤਬ੍ਬਾ। ਸਤਿਰਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਪਞ੍ਞਾਪਤੋਦਞ੍ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਕਤਿਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮਨਸਿਕਾਰੋ ਪਵਤ੍ਤੇਤਬ੍ਬੋ। ਏਵਞ੍ਹਿਸ੍ਸ ਮਨਸਿਕਰੋਤੋ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਤੇ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ, ਨਿਪਾਤਤਿਤ੍ਥੇ ਵਿਯ ਗੋਣਾ। ਤਤੋ ਤੇਨ

ਸਤਿਰਸ੍ਮਿਯਾ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਠਾਨੇ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਾਪਤੋਦੇਨ ਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤੇਨ ਪੁਨ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ; ਤਸ੍ਸੇਵਮਨੁਯੁਞ੍ਜਤੋ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ। ਤਂ ਪਨੇਤਂ ਨ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਏਕਸਦਿਸਂ ਹੋਤਿ ; ਅਪਿਚ ਖੋ ਕਸ੍ਸਚਿ ਸੁਖਸਮ੍ਫਸ੍ਸਂ ਉਪ੍ਪਾਦਯਮਾਨੋ ਤੂਲਪਿਚੁ ਵਿਯ, ਕਪ੍ਪਾਸਪਿਚੁ ਵਿਯ, ਵਾਤਧਾਰਾ ਵਿਯ ਚ ਉਪਟ੍ਠਾਤੀਤਿ ਏਕਚ੍ਚੇ ਆਹੁ।

ਅਯਂ ਪਨ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ** – ਇਦਞ੍ਹਿ ਕਸ੍ਸਚਿ ਤਾਰਕਰੂਪਂ ਵਿਯ, ਮਣਿਗੁਲ਼ਿਕਾ ਵਿਯ, ਮੁਤ੍ਤਾਗੁਲ਼ਿਕਾ ਵਿਯ ਚ ਕਸ੍ਸਚਿ ਖਰਸਮ੍ਫਸ੍ਸਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਾਸਟ੍ਠਿ ਵਿਯ, ਸਾਰਦਾਰੁਸੂਚਿ ਵਿਯ ਚ ਕਸ੍ਸਚਿ ਦੀਘਪਾਮਙ੍ਗਸੁਤ੍ਤਂ ਵਿਯ, ਕੁਸੁਮਦਾਮਂ ਵਿਯ, ਧੂਮਸਿਖਾ ਵਿਯ ਚ ਕਸ੍ਸਚਿ ਵਿਤ੍ਥਤ ਮਕ੍ਕਟਕਸੁਤ੍ਤਂ ਵਿਯ, ਵਲਾਹਕਪਟਲਂ ਵਿਯ, ਪਦੁਮਪੁਪ੍ਫਂ ਵਿਯ, ਰਥਚਕ੍ਕਂ ਵਿਯ, ਚਨ੍ਦਮਣ੍ਡਲਂ ਵਿਯ, ਸੂਰਿਯਮਣ੍ਡਲਂ ਵਿਯ ਚ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ। ਤਞ੍ਚ ਪਨੇਤਂ ਯਥਾ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਂ ਸਜ੍ਝਾਯਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਸੁ ਏਕੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਕੀਦਿਸਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਤਂ ਉਪਟ੍ਠਾਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਏਕੋ ''ਮਯ੍ਹਂ ਮਹਤੀ ਪਬ੍ਬਤੇਯ੍ਯਾ ਨਦੀ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਤੀ''ਤਿ ਆਹ। ਅਪਰੋ ''ਮਯ੍ਹਂ ਏਕਾ ਵਨਰਾਜਿ ਵਿਯ''। ਅਞ੍ਞੋ ''ਮਯ੍ਹਂ ਸੀਤਚ੍ਛਾਯੋ ਸਾਖਾਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਫਲਭਾਰਭਰਿਤਰੁਕ੍ਖੋ ਵਿਯਾ''ਤਿ। ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਤਂ ਏਕਮੇਵ ਸੁਤ੍ਤਂ ਸਞ੍ਞਾਨਾਨਤਾਯ ਨਾਨਤੋ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ। ਏਵਂ ਏਕਮੇਵ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਸਞ੍ਞਾਨਾਨਤਾਯ ਨਾਨਤੋ ਉਪਟ੍ਠਾਤਿ। ਸਞ੍ਞਜਞ੍ਹਿ ਏਤਂ ਸਞ੍ਞਾਨਿਦਾਨਂ ਸਞ੍ਞਾਪ੍ਪਭਵਂ ਤਸ੍ਮਾ ਸਞ੍ਞਾਨਾਨਤਾਯ ਨਾਨਤੋ ਉਪਟ੍ਠਾਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਏਤ੍ਥ ਚ ਅਞ੍ਞਮੇਵ ਅਸ੍ਸਾਸਾਰਮ੍ਮਣਂ ਚਿਤ੍ਤਂ, ਅਞ੍ਞਂ ਪਸ੍ਸਾਸਾਰਮ੍ਮਣਂ, ਅਞ੍ਞਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣਂ ਯਸ੍ਸ ਹਿ ਇਮੇ ਤਯੋ ਧਮ੍ਮਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਨੇਵ ਅਪ੍ਪਨਂ ਨ ਉਪਚਾਰਂ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਯਸ੍ਸ ਪਨਿਮੇ ਤਯੋ ਧਮ੍ਮਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਅਪ੍ਪਨਞ੍ਚ ਉਪਚਾਰਞ੍ਚ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ –

''ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ, ਅਨਾਰਮ੍ਮਣਮੇਕਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ।
ਅਜਾਨਤੋ ਚ ਤਯੋ ਧਮ੍ਮੇ, ਭਾਵਨਾਨੁਪਲਬ੍ਭਤਿ॥

''ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾ, ਅਨਾਰਮ੍ਮਣਮੇਕਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ।
ਜਾਨਤੋ ਚ ਤਯੋ ਧਮ੍ਮੇ, ਭਾਵਨਾ ਉਪਲਬ੍ਭਤੀ''ਤਿ॥ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੨੩੧)।

ਏਵਂ ਉਪਟ੍ਠਿਤੇ ਪਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਆਚਰਿਯਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਤਬ੍ਬਂ – ''ਮਯ੍ਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵਰੂਪਂ ਨਾਮ ਉਪਟ੍ਠਾਤੀ''ਤਿ। ਆਚਰਿਯੇਨ ਪਨ ''ਏਤਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ''ਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ''ਏਵਂ ਹੋਤਿ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਨ ''ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਮਨਸਿ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ। ''ਨਿਮਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਵੋਸਾਨਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ; ''ਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਨਿਰਾਸੋ ਵਿਸੀਦੇਯ੍ਯ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਮਨਸਿਕਾਰੇਯੇਵ ਨਿਯੋਜੇਤਬ੍ਬੋਤਿ। ਏਵਂ ਤਾਵ **ਦੀਘਭਾਣਕਾ। ਮਜ੍ਝਿਮਭਾਣਕਾ** ਪਨਾਹੁ – ''ਨਿਮਿਤ੍ਤਮਿਦਂ, ਆਵੁਸੋ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਮਨਸਿ ਕਰੋਹਿ ਸਪ੍ਪੁਰਿਸਾਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ। ਅਥਾਨੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇਯੇਵ ਚਿਤ੍ਤਂ ਠਪੇਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਮਸ੍ਸਾਯਂ ਇਤੋ ਪਭੁਤਿ ਠਪਨਾਵਸੇਨ ਭਾਵਨਾ ਹੋਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ ਪੋਰਾਣੇਹਿ –

''ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਠਪਯਂ ਚਿਤ੍ਤਂ, ਨਾਨਾਕਾਰਂ ਵਿਭਾਵਯਂ।
ਧੀਰੋ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੇ, ਸਕਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਿਬਨ੍ਧਤੀ''ਤਿ॥ (ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ॰ ੧.੨੩੨; ਪਟਿ॰ ਮ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨.੧.੧੬੩)।

ਤਸ੍ਸੇਵਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤੁਪਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪਭੁਤਿ ਨੀਵਰਣਾਨਿ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤਾਨੇਵ ਹੋਨ੍ਤਿ ਕਿਲੇਸਾ ਸਨ੍ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਵ ਸਤਿ ਉਪਟ੍ਠਿਤਾਯੇਵ, ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮਾਹਿਤਮੇਵ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਦ੍ਵੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮਾਹਿਤਂ ਨਾਮ ਹੋਹਿ – ਉਪਚਾਰਭੂਮਿਯਂ ਵਾ ਨੀਵਰਣਪ੍ਪਹਾਨੇਨ, ਪਟਿਲਾਭਭੂਮਿਯਂ ਵਾ ਅਙ੍ਗਪਾਤੁਭਾਵੇਨ। ਤਤ੍ਥ **"ਉਪਚਾਰਭੂਮੀ"**ਤਿ ਉਪਚਾਰਸਮਾਧਿ; **"ਪਟਿਲਾਭਭੂਮੀ"**ਤਿ ਅਪ੍ਪਨਾਸਮਾਧਿ। ਤੇਸਂ ਕਿਂ ਨਾਨਾਕਰਣਂ? ਉਪਚਾਰਸਮਾਧਿ ਕੁਸਲਵੀਥਿਯਂ ਜਵਿਤ੍ਵਾ ਭਵਙ੍ਗਂ ਓਤਰਤਿ, ਅਪ੍ਪਨਾਸਮਾਧਿ ਦਿਵਸਭਾਗੇ ਅਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ

ਦਿਵਸਭਾਗਮ੍ਪਿ ਕੁਸਲਵੀਥਿਯਂ ਜਵਤਿ, ਨ ਭਵਙ੍ਗਂ ਓਤਰਤਿ। ਇਮੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ ਸਮਾਧੀਸੁ ਨਿਮਿਤ੍ਤੁਪਾਤੁਭਾਵੇਨ ਉਪਚਾਰਸਮਾਧਿਨਾ ਸਮਾਹਿਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ । ਅਥਾਨੇਨ ਤਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਨੇਵ ਵਣ੍ਣਤੋ ਮਨਸਿਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਲਕ੍ਖਣਤੋ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਪਿਚ ਖੋ ਖਤ੍ਤਿਯਮਹੇਸਿਯਾ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਗਬ੍ਭੋ ਵਿਯ ਕਸ੍ਸਕੇਨ ਸਾਲਿਯਵਗਬ੍ਭੋ ਵਿਯ ਚ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੇਨ ਰਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ; ਰਕ੍ਖਿਤਂ ਹਿਸ੍ਸ ਫਲਦਂ ਹੋਤਿ।

‘‘ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਰਕ੍ਖਤੋ ਲਦ੍ਧ, ਪਰਿਹਾਨਿ ਨ ਵਿਜ੍ਜਤਿ।
ਆਰਕ੍ਖਮ੍ਹਿ ਅਸਨ੍ਤਮ੍ਹਿ, ਲਦ੍ਧਂ ਲਦ੍ਧਂ ਵਿਨਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ॥

ਤਤ੍ਰਾਯਂ **ਰਕ੍ਖਣੂਪਾਯੋ** – ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਆਵਾਸੋ, ਗੋਚਰੋ, ਭਸ੍ਸਂ, ਪੁਗ੍ਗਲੋ, ਭੋਜਨਂ, ਉਤੁ, ਇਰਿਯਾਪਥੋਤਿ ਇਮਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਅਸਪ੍ਪਾਯਾਨਿ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਤਾਨੇਵ ਸਤ੍ਤ ਸਪ੍ਪਾਯਾਨਿ ਸੇਵਨ੍ਤੇਨ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਤਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਮਨਸਿਕਾਤਬ੍ਬਂ।

ਏਵਂ ਸਪ੍ਪਾਯਸੇਵਨੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਥਿਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਡ੍ਢਿਂ ਵਿਰੂਲ੍ਹਿਂ ਗਮਯਿਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਥੁਵਿਸਦਕਿਰਿਯਾ, ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਮਤ੍ਤਪਟਿਪਾਦਨਤਾ, ਨਿਮਿਤ੍ਤਕੁਸਲਤਾ, ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਪਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਪਗ੍ਗਣ੍ਹਨਾ, ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨਾ, ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਪਹਂਸੇਤਬ੍ਬਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਸਮ੍ਪਹਂਸੇਤਬ੍ਬਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਸਮ੍ਪਹਂਸਨਾ, ਯਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਮਯੇ ਚਿਤ੍ਤਅਜ੍ਝੁਪੇਕ੍ਖਨਾ, ਅਸਮਾਹਿਤਪੁਗ੍ਗਲਪਰਿਵਜ੍ਜਨਾ, ਸਮਾਹਿਤਪੁਗ੍ਗਲਸੇਵਨਾ, ਤਦਧਿਮੁਤ੍ਤਤਾਤਿ ਇਮਾਨਿ ਦਸ ਅਪ੍ਪਨਾਕੋਸਲ੍ਲਾਨਿ ਅਵਿਜਹਨ੍ਤੇਨ ਯੋਗੋ ਕਰਣੀਯੋ।

ਤਸ੍ਸੇਵਂ ਅਨੁਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਹਰਤੋ ਇਦਾਨਿ ਅਪ੍ਪਨਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਭਵਙ੍ਗਂ ਵਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤਾਰਮ੍ਮਣਂ ਮਨੋਦ੍ਵਾਰਾਵਜ੍ਜਨਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਨਿਰੁਦ੍ਧੇ ਤਦੇਵਾਰਮ੍ਮਣਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਞ੍ਚ ਵਾ ਜਵਨਾਨਿ, ਯੇਸਂ ਪਠਮਂ ਪਰਿਕਮ੍ਮਂ, ਦੁਤਿਯਂ ਉਪਚਾਰਂ, ਤਤਿਯਂ ਅਨੁਲੋਮਂ, ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਗੋਤ੍ਰਭੁ , ਪਞ੍ਚਮਂ ਅਪ੍ਪਨਾਚਿਤ੍ਤਂ। ਪਠਮਂ ਵਾ ਪਰਿਕਮ੍ਮਞ੍ਚੇਵ ਉਪਚਾਰਞ੍ਚ, ਦੁਤਿਯਂ ਅਨੁਲੋਮਂ, ਤਤਿਯਂ ਗੋਤ੍ਰਭੁ, ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਅਪ੍ਪਨਾਚਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਚਤੁਤ੍ਥਮੇਵ ਹਿ ਪਞ੍ਚਮਂ ਵਾ ਅਪ੍ਪੇਤਿ, ਨ ਛਟ੍ਠਂ ਸਤ੍ਤਮਂ ਵਾ ਆਸਨ੍ਨਭਵਙ੍ਗਪਾਤਤ੍ਤਾ।

ਆਭਿਧਮ੍ਮਿਕਗੋਦਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨਾਹ – ‘‘ਆਸੇਵਨਪਚ੍ਚਯੇਨ ਕੁਸਲਾ ਧਮ੍ਮਾ ਬਲਵਨ੍ਤੋ ਹੋਨ੍ਤਿ; ਤਸ੍ਮਾ ਛਟ੍ਠਂ ਸਤ੍ਤਮਂ ਵਾ ਅਪ੍ਪੇਤੀ’’ਤਿ। ਤਂ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ** ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਕਾਮਾਵਚਰਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਪ੍ਪਨਾਚਿਤ੍ਤਂ ਪਨ ਰੂਪਾਵਚਰਂ। ਏਵਮਨੇਨ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਵਿਪ੍ਪਹੀਨਂ, ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ, ਦਸਲਕ੍ਖਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨਂ, ਤਿਵਿਧਕਲ੍ਯਾਣਂ, ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਂ ਅਧਿਗਤਂ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵਾਰਮ੍ਮਣੇ ਵਿਤਕ੍ਕਾਦਯੋ ਵੂਪਸਮੇਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਤਤਿਯਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਾਨਿ ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚ ਠਪਨਾਵਸੇਨ ਭਾਵਨਾਯ ਪਰਿਯੋਸਾਨਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ। ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਖੇਪਕਥਾ। ਵਿਤ੍ਥਾਰੋ ਪਨ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ **ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਮਗ੍ਗਤੋ** ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ।

ਏਵਂ ਪਤ੍ਤਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਾਵਿਵਟ੍ਟਨਾਵਸੇਨ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਂ ਪਤ੍ਤੁਕਾਮੋ ਤਦੇਵ ਝਾਨਂ ਆਵਜ੍ਜਨਸਮਾਪਜ੍ਜਨਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵੁਟ੍ਠਾਨਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਸਙ੍ਖਾਤੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਾਕਾਰੇਹਿ ਵਸਿਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਪਗੁਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਰੂਪਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਂ ਵਾ ਰੂਪਂ, ਰੂਪਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਂ ਵਾ ਅਰੂਪਨ੍ਤਿ ਰੂਪਾਰੂਪਂ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਂ ਪਟ੍ਠਪੇਤਿ। ਕਥਂ? ਸੋ ਹਿ ਝਾਨਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਝਾਨਙ੍ਗਾਨਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਨਿਸ੍ਸਯਂ ਹਦਯਵਤ੍ਥੁਂ ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਯਾਨਿ ਚ ਭੂਤਾਨਿ ਤੇਸਞ੍ਚ ਨਿਸ੍ਸਯਂ ਸਕਲਮ੍ਪਿ ਕਰਜਕਾਯਂ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਤਤੋ ‘‘ਝਾਨਙ੍ਗਾਨਿ ਅਰੂਪਂ, ਵਤ੍ਥਾਦੀਨਿ ਰੂਪ’’ਨ੍ਤਿ ਰੂਪਾਰੂਪਂ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤਿ।

ਅਥ ਵਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਕੇਸਾਦੀਸੁ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇਸੁ ਪਥਵੀਧਾਤੁਆਦਿਵਸੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਭੂਤਾਨਿ ਤਂਨਿਸ੍ਸਿਤਰੂਪਾਨਿ ਚ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਰੂਪਾਰਮ੍ਮਣਂ ਯਥਾਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਰੂਪਵਤ੍ਥੁਦ੍ਵਾਰਾਰਮ੍ਮਣਂ ਵਾ ਸਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਧਮ੍ਮਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣਞ੍ਚ

ਪਸ੍ਸਤਿ। ਤਤੋ ‘‘ਭੂਤਾਦੀਨਿ ਰੂਪਂ ਸਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਧਮ੍ਮਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਅਰੂਪ’’ਨ੍ਤਿ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤਿ।

ਅਥ ਵਾ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਨਂ ਸਮੁਦਯੋ ਕਰਜਕਾਯੋ ਚ ਚਿਤ੍ਤਞ੍ਚਾਤਿ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਯਥਾ ਹਿ ਕਮ੍ਮਾਰਗਗ੍ਗਰਿਯਾ ਧਮਮਾਨਾਯ ਭਸ੍ਤਞ੍ਚ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਚ ਤਜ੍ਜਂ ਵਾਯਾਮਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਵਾਤੋ ਸਞ੍ਚਰਤਿ; ਏਵਮੇਵ ਕਾਯਞ੍ਚ ਚਿਤ੍ਤਞ੍ਚ ਪਟਿਚ੍ਚ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਾਤਿ। ਤਤੋ ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸੇ ਚ ਕਾਯਞ੍ਚ ਰੂਪਂ, ਚਿਤ੍ਤਞ੍ਚ ਤਂਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਧਮ੍ਮੇ ਚ ਅਰੂਪਨ੍ਤਿ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤਿ।

ਏਵਂ ਨਾਮਰੂਪਂ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯਂ ਪਰਿਯੇਸਤਿ, ਪਰਿਯੇਸਨ੍ਤੋ ਚ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੀਸੁਪਿ ਅਦ੍ਧਾਸੁ ਨਾਮਰੂਪਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਰਬ੍ਭ ਕਙ੍ਖਂ ਵਿਤਰਤਿ। ਵਿਤਿਣ੍ਣਕਙ੍ਖੋ ਕਲਾਪਸਮ੍ਮਸਨਵਸੇਨ ਤਿਲਕ੍ਖਣਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਉਦਯਬ੍ਬਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਓਭਾਸਾਦਯੋ ਦਸ ਵਿਪਸ੍ਸਨੁਪਕ੍ਕਿਲੇਸੇ ਪਹਾਯ ਉਪਕ੍ਕਿਲੇਸਵਿਮੁਤ੍ਤਂ ਪਟਿਪਦਾਞਾਣਂ ‘‘ਮਗ੍ਗੋ’’ਤਿ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾ ਉਦਯਂ ਪਹਾਯ ਭਙ੍ਗਾਨੁਪਸ੍ਸਨਂ ਪਤ੍ਵਾ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਭਙ੍ਗਾਨੁਪਸ੍ਸਨੇਨ ਭਯਤੋ ਉਪਟ੍ਠਿਤੇਸੁ ਸਬ੍ਬਸਙ੍ਖਾਰੇਸੁ ਨਿਬ੍ਬਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਵਿਰਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਵਿਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤੋ ਯਥਾਕ੍ਕਮਂ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇ ਪਾਪੁਣਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤਫਲੇ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਏਕੂਨਵੀਸਤਿਭੇਦਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਞਾਣਸ੍ਸ ਪਰਿਯਨ੍ਤਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਸਦੇਵਕਸ੍ਸ ਲੋਕਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਦਕ੍ਖਿਣੇਯ੍ਯੋ ਹੋਤਿ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚਸ੍ਸ ਗਣਨਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਪਰਿਯੋਸਾਨਾ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧਿਭਾਵਨਾ ਚ ਸਮਤ੍ਤਾ ਹੋਤੀਤਿ।

ਅਯਂ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਤੋ ਪਠਮਚਤੁਕ੍ਕਵਣ੍ਣਨਾ।

ਇਤਰੇਸੁ ਪਨ ਤੀਸੁ ਚਤੁਕ੍ਕੇਸੁ ਯਸ੍ਮਾ ਵਿਸੁਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਭਾਵਨਾਨਯੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ; ਤਸ੍ਮਾ ਅਨੁਪਦਵਣ੍ਣਨਾਨਯੇਨੇਵ ਨੇਸਂ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਪੀਤਿਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ**ਤਿ ਪੀਤਿਂ ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪਾਕਟਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮਿ ਪਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਦ੍ਵੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਪੀਤਿ ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤਿ – ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਚ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤੋ ਚ।

ਕਥਂ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਪੀਤਿ ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤਿ? ਸਪ੍ਪੀਤਿਕੇ ਦ੍ਵੇ ਝਾਨੇ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ ਝਾਨਪਟਿਲਾਭੇਨ ਆਰਮ੍ਮਣਤੋ ਪੀਤਿ ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣਸ੍ਸ ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤਤ੍ਤਾ।

ਕਥਂ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤੋ? ਸਪ੍ਪੀਤਿਕੇ ਦ੍ਵੇ ਝਾਨੇ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਝਾਨਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਕਪੀਤਿਂ ਖਯਤੋ ਵਯਤੋ ਸਮ੍ਮਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕ੍ਖਣੇ ਲਕ੍ਖਣਪਟਿਵੇਧੇਨ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤੋ ਪੀਤਿ ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ **ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਯਂ** –

> ‘‘ਦੀਘਂ ਅਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਗ੍ਗਤਂ ਅਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਪਜਾਨਤੋ ਸਤਿ ਉਪਟ੍ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ। ਤਾਯ ਸਤਿਯਾ ਤੇਨ ਞਾਣੇਨ ਸਾ ਪੀਤਿ ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤਿ। ਦੀਘਂ ਪਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨ...ਪੇ॰... ਰਸ੍ਸਂ ਅਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨ... ਰਸ੍ਸਂ ਪਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨ... ਸਬ੍ਬਕਾਯਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ ਅਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨ... ਸਬ੍ਬਕਾਯਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦੀ ਪਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨ... ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਯਂ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਂ ਅਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨ... ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਯਂ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰਂ ਪਸ੍ਸਾਸਵਸੇਨ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਗ੍ਗਤਂ ਅਵਿਕ੍ਖੇਪਂ ਪਜਾਨਤੋ ਸਤਿ ਉਪਟ੍ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ, ਤਾਯ ਸਤਿਯਾ ਤੇਨ ਞਾਣੇਨ ਸਾ ਪੀਤਿ ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤਿ। ਆਵਜ੍ਜਤੋ ਸਾ ਪੀਤਿ ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤਿ ਜਾਨਤੋ... ਪਸ੍ਸਤੋ... ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋ... ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਧਿਟ੍ਠਹਤੋ... ਸਦ੍ਧਾਯ ਅਧਿਮੁਚ੍ਚਤੋ... ਵੀਰਿਯਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਤੋ... ਸਤਿਂ ਉਪਟ੍ਠਾਪਯਤੋ... ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮਾਦਹਤੋ... ਪਞ੍ਞਾਯ ਪਜਾਨਤੋ... ਅਭਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਂ ਅਭਿਜਾਨਤੋ... ਪਰਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਂ ਪਰਿਜਾਨਤੋ... ਪਹਾਤਬ੍ਬਂ ਪਜਹਤੋ... ਭਾਵੇਤਬ੍ਬਂ ਭਾਵਯਤੋ... ਸਚ੍ਛਿਕਾਤਬ੍ਬਂ ਸਚ੍ਛਿਕਰੋਤੋ ਸਾ ਪੀਤਿ ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਸਾ ਪੀਤਿ ਪਟਿਸਂਵਿਦਿਤਾ ਹੋਤੀ’’ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੧੭੨)।

ਏਤੇਨੇਵ ਨਯੇਨ ਅਵਸੇਸਪਦਾਨਿਪਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਇਦਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਵਿਸੇਸਮਤ੍ਤਂ। ਤਿਣ੍ਣਂ ਝਾਨਾਨਂ ਵਸੇਨ ਸੁਖਪਟਿਸਂਵੇਦਿਤਾ ਚਤੁਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਵਸੇਨ ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਪਟਿਸਂਵੇਦਿਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। “**ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰੋ**”ਤਿ ਵੇਦਨਾਦਯੋ ਦ੍ਵੇ ਖਨ੍ਧਾ।

ਸੁਖਪ੍ਪਟਿਸਂਵੇਦਿਪਦੇ ਚੇਤ੍ਥ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਭੂਮਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ''ਸੁਖਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਸੁਖਾਨਿ – ਕਾਯਿਕਞ੍ਚ ਸੁਖਂ ਚੇਤਸਿਕਞ੍ਚਾ''ਤਿ **ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਯਂ ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਓਲ਼ਾਰਿਕਂ ਓਲ਼ਾਰਿਕਂ ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਂ ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਨ੍ਤੋ, ਨਿਰੋਧੇਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੋ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਕਾਯਸਙ੍ਖਾਰੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਪਿਚੇਤ੍ਥ **ਪੀਤਿ**ਪਦੇ ਪੀਤਿਸੀਸੇਨ ਵੇਦਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਸੁਖ**ਪਦੇ ਸਰੂਪੇਨੇਵ ਵੇਦਨਾ । ਦ੍ਵੀਸੁ ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਪਦੇਸੁ ''ਸਞ੍ਞਾ ਚ ਵੇਦਨਾ ਚ ਚੇਤਸਿਕਾ ਏਤੇ ਧਮ੍ਮਾ ਚਿਤ੍ਤਪਟਿਬਦ੍ਧਾ ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਖਾਰਾ''ਤਿ (ਪਟਿ॰ ਮ॰ ੧.੧੭੪; ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੪੬੩) ਵਚਨਤੋ ਸਞ੍ਞਾਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਵੇਦਨਾਤਿ। ਏਵਂ ਵੇਦਨਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਨਯੇਨ ਇਦਂ ਚਤੁਕ੍ਕਂ ਭਾਸਿਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਤਤਿਯਚਤੁਕ੍ਕੇਪਿ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਝਾਨਾਨਂ ਵਸੇਨ ਚਿਤ੍ਤਪਟਿਸਂਵੇਦਿਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। **ਅਭਿਪ੍ਪਮੋਦਯਂ ਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਮੋਦੇਨ੍ਤੋ ਪਮੋਦੇਨ੍ਤੋ ਹਾਸੇਨ੍ਤੋ ਪਹਾਸੇਨ੍ਤੋ ਅਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮਿ ਪਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਦ੍ਵੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਅਭਿਪ੍ਪਮੋਦੋ ਹੋਤਿ – ਸਮਾਧਿਵਸੇਨ ਚ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਚ।

ਕਥਂ ਸਮਾਧਿਵਸੇਨ? ਸਪ੍ਪੀਤਿਕੇ ਦ੍ਵੇ ਝਾਨੇ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਸੋ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾਯ ਪੀਤਿਯਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਆਮੋਦੇਤਿ ਪਮੋਦੇਤਿ। ਕਥਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ? ਸਪ੍ਪੀਤਿਕੇ ਦ੍ਵੇ ਝਾਨੇ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਝਾਨਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਕਪੀਤਿਂ ਖਯਤੋ ਵਯਤੋ ਸਮ੍ਮਸਤਿ; ਏਵਂ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕ੍ਖਣੇ ਝਾਨਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਕਪੀਤਿਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਆਮੋਦੇਤਿ ਪਮੋਦੇਤਿ। ਏਵਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨੋ ''ਅਭਿਪ੍ਪਮੋਦਯਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮਿ ਪਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਸਮਾਦਹਂ ਚਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾਦਿਵਸੇਨ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮਂ ਆਦਹਨ੍ਤੋ ਸਮਂ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਤਾਨਿ ਵਾ ਪਨ ਝਾਨਾਨਿ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਝਾਨਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਕਚਿਤ੍ਤਂ ਖਯਤੋ ਵਯਤੋ ਸਮ੍ਮਸਤੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕ੍ਖਣੇ ਲਕ੍ਖਣਪਟਿਵੇਧੇਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਖਣਿਕਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਾ; ਏਵਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਖਣਿਕਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਾਯ ਵਸੇਨਪਿ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮਂ ਆਦਹਨ੍ਤੋ ਸਮਂ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ''ਸਮਾਦਹਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮਿ ਪਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਵਿਮੋਚਯਂ ਚਿਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੇਨ ਨੀਵਰਣੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਮੋਚੇਨ੍ਤੋ ਵਿਮੋਚੇਨ੍ਤੋ, ਦੁਤਿਯੇਨ ਵਿਤਕ੍ਕਵਿਚਾਰੇਹਿ, ਤਤਿਯੇਨ ਪੀਤਿਯਾ, ਚਤੁਤ੍ਥੇਨ ਸੁਖਦੁਕ੍ਖੇਹਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਮੋਚੇਨ੍ਤੋ ਵਿਮੋਚੇਨ੍ਤੋ। ਤਾਨਿ ਵਾ ਪਨ ਝਾਨਾਨਿ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਝਾਨਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਕਚਿਤ੍ਤਂ ਖਯਤੋ ਵਯਤੋ ਸਮ੍ਮਸਤਿ। ਸੋ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਕ੍ਖਣੇ ਅਨਿਚ੍ਚਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਨਿਚ੍ਚਸਞ੍ਞਾਤੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਮੋਚੇਨ੍ਤੋ ਵਿਮੋਚੇਨ੍ਤੋ, ਦੁਕ੍ਖਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਸੁਖਸਞ੍ਞਾਤੋ, ਅਨਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਅਤ੍ਤਸਞ੍ਞਾਤੋ, ਨਿਬ੍ਬਿਦਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਨਨ੍ਦਿਤੋ, ਵਿਰਾਗਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਰਾਗਤੋ, ਨਿਰੋਧਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਸਮੁਦਯਤੋ, ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਆਦਾਨਤੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਮੋਚੇਨ੍ਤੋ ਵਿਮੋਚੇਨ੍ਤੋ ਅਸ੍ਸਸਤਿ ਚੇਵ ਪਸ੍ਸਸਤਿ ਚ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਵਿਮੋਚਯਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮਿ ਪਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤੀ''ਤਿ। ਏਵਂ ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ ਇਦਂ ਚਤੁਕ੍ਕਂ ਭਾਸਿਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਚਤੁਤ੍ਥਚਤੁਕ੍ਕੇ ਪਨ **ਅਨਿਚ੍ਚਾਨੁਪਸ੍ਸੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਤਾਵ ਅਨਿਚ੍ਚਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਅਨਿਚ੍ਚਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ, ਅਨਿਚ੍ਚਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ , ਅਨਿਚ੍ਚਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ **"ਅਨਿਚ੍ਚ"**ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਨ੍ਧਾ। ਕਸ੍ਮਾ? ਉਪ੍ਪਾਦਵਯਞ੍ਞਥਤ੍ਤਭਾਵਾ। **"ਅਨਿਚ੍ਚਤਾ"**ਤਿ ਤੇਸਞ੍ਞੇਵ ਉਪ੍ਪਾਦਵਯਞ੍ਞਥਤ੍ਤਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਭਾਵੋ ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾਨਂ ਤੇਨੇਵਾਕਾਰੇਨ ਅਠਤ੍ਵਾ ਖਣਭਙ੍ਗੇਨ ਭੇਦੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **"ਅਨਿਚ੍ਚਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ"**ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਅਨਿਚ੍ਚਤਾਯ ਵਸੇਨ ਰੂਪਾਦੀਸੁ ''ਅਨਿਚ੍ਚ''ਨ੍ਤਿ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾ; **"ਅਨਿਚ੍ਚਾਨੁਪਸ੍ਸੀ"**ਤਿ ਤਾਯ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ; ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਭੂਤੋ ਅਸ੍ਸਸਨ੍ਤੋ ਚ ਪਸ੍ਸਸਨ੍ਤੋ ਚ ਇਧ ''ਅਨਿਚ੍ਚਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਅਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਪਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤੀ''ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਵਿਰਾਗਾਨੁਪਸ੍ਸੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਦ੍ਵੇ ਵਿਰਾਗਾ – ਖਯਵਿਰਾਗੋ ਚ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਵਿਰਾਗੋ ਚ। ਤਤ੍ਥ **"ਖਯਵਿਰਾਗੋ"**ਤਿ ਸਙ੍ਖਾਰਾਨਂ ਖਣਭਙ੍ਗੋ; **"ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਵਿਰਾਗੋ"**ਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ; **"ਵਿਰਾਗਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ"**ਤਿ ਤਦੁਭਯਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ ਚ

ਮਗ੍ਗੋ ਚ। ਤਾਯ ਦੁਵਿਧਾਯਪਿ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਸ੍ਸਸਨ੍ਤੋ ਚ ਪਸ੍ਸਸਨ੍ਤੋ ਚ ''ਵਿਰਾਗਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਅਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮਿ ਪਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤੀ''ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਨਿਰੋਧਾਨੁਪਸ੍ਸੀ**ਪਦੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਾਨੁਪਸ੍ਸੀਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਦ੍ਵੇ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਾ – ਪਰਿਚ੍ਚਾਗਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੋ ਚ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਨਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੋ ਚ। ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੋਯੇਵ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾ; ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਮਗ੍ਗਾਨਮੇਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ। **ਵਿਪਸ੍ਸਨਾ** ਹਿ ਤਦਙ੍ਗਵਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਖਨ੍ਧਾਭਿਸਙ੍ਖਾਰੇਹਿ ਕਿਲੇਸੇ ਪਰਿਚ੍ਚਜਤਿ, ਸਙ੍ਖਤਦੋਸਦਸ੍ਸਨੇਨ ਚ ਤਬ੍ਬਿਪਰੀਤੇ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਤਨ੍ਨਿਨ੍ਨਤਾਯ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤੀਤਿ **ਪਰਿਚ੍ਚਾਗਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੋ** ਚੇਵ **ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਨਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੋ ਚਾ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਮਗ੍ਗੋ** ਸਮੁਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਖਨ੍ਧਾਭਿਸਙ੍ਖਾਰੇਹਿ ਕਿਲੇਸੇ ਪਰਿਚ੍ਚਜਤਿ, ਆਰਮ੍ਮਣਕਰਣੇਨ ਚ ਨਿਬ੍ਬਾਨੇ ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਤੀਤਿ **ਪਰਿਚ੍ਚਾਗਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੋ** ਚੇਵ **ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਨਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗੋ ਚਾ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਪਨ ਪੁਰਿਮਪੁਰਿਮਞਾਣਾਨੰ ਅਨੁਅਨੁ ਪਸ੍ਸਨਤੋ ਅਨੁਪਸ੍ਸਨਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਾਯ ਦੁਵਿਧਾਯ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਸ੍ਸਸਨ੍ਤੋ ਚ ਪਸ੍ਸਸਨ੍ਤੋ ਚ ਪਟਿਨਿਸਗ੍ਗਾਨੁਪਸ੍ਸੀ ਅਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮਿ ਪਸ੍ਸਸਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਿਕ੍ਖਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਏਵੰ ਭਾਵਿਤੋ**ਤਿ ਏਵੰ ਸੋਲ਼ਸਹਿ ਆਕਾਰੇਹਿ ਭਾਵਿਤੋ। ਸੇਸੰ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ।

ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧਿਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੬੭. ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾਤਿਆਦਿਮ੍ਹਿ ਪਨ ਅਯੰ ਸਙ੍ਖੇਪਤ੍ਥੋ। ਏਵੰ ਭਗਵਾ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧਿਕਥਾਯ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਮਸ੍ਸਾਸੇਤ੍ਵਾ ਅਥ ਯੰ ਤੰ ਤਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਨਿਦਾਨਞ੍ਚੇਵ ਪਕਰਣਞ੍ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪਨੰ, ਏਤਸ੍ਮਿੰ ਨਿਦਾਨੇ ਏਤਸ੍ਮਿੰ ਪਕਰਣੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੰ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਵਿਗਰਹਿਤ੍ਵਾ ਚ ਯਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਥ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪਨੰ ਮਿਗਲਣ੍ਡਿਕੇਨ ਚ ਵੋਰੋਪਾਪਨੰ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁ ਨ ਹੋਤਿ; ਤਸ੍ਮਾ ਤੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਭੂਤੰ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪਨਮੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ **''ਯੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹ**''ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਅਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲਮਿਸ੍ਸਕਤ੍ਤਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ''ਮੋਘਪੁਰਿਸਾ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਏਵੰ ਮੂਲਚ੍ਛੇਜ੍ਜਵਸੇਨ ਦਲ਼੍ਹੰ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਤ੍ਥਾਯ ਮਰਣਵਣ੍ਣਸੰਵਣ੍ਣਨਵਤ੍ਥੁ ਉਦਪਾਦਿ, ਤਸ੍ਸੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਦੀਪਨਤ੍ਥੰ ''ਏਵਞ੍ਚਿਦੰ ਭਗਵਤਾ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

੧੬੮. ਤਤ੍ਥ **ਪਟਿਬਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਛਨ੍ਦਰਾਗੇਨ ਪਟਿਬਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਾ; ਸਾਰਤ੍ਤਾ ਅਪੇਕ੍ਖਵਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਮਰਣਵਣ੍ਣੰ ਸੰਵਣ੍ਣੇਮਾ**ਤਿ ਜੀਵਿਤੇ ਆਦੀਨਵੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਮਰਣਸ੍ਸ ਗੁਣੰ ਵਣ੍ਣੇਮ; ਆਨਿਸੰਸੰ ਦਸ੍ਸੇਮਾਤਿ। **ਕਤਕਲ੍ਯਾਣੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਯੰ ਪਦਤ੍ਥੋ – ਕਲ੍ਯਾਣੰ ਸੁਚਿਕਮ੍ਮੰ ਕਤੰ ਤਯਾਤਿ ਤ੍ਵੰ ਖੋ ਅਸਿ **ਕਤਕਲ੍ਯਾਣੋ**। ਤਥਾ ਕੁਸਲੰ ਅਨਵਜ੍ਜਕਮ੍ਮੰ ਕਤੰ ਤਯਾਤਿ **ਕਤਕੁਸਲੋ**। ਮਰਣਕਾਲੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਯਾ ਸਤ੍ਤਾਨੰ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਭਯਸਙ੍ਖਾਤਾ ਭੀਰੁਤਾ, ਤਤੋ ਤਾਯਨੰ ਰਕ੍ਖਣਕਮ੍ਮੰ ਕਤੰ ਤਯਾਤਿ **ਕਤਭੀਰੁਤ੍ਤਾਣੋ** ਪਾਪੰ। ਲਾਮਕਕਮ੍ਮੰ ਅਕਤੰ ਤਯਾਤਿ **ਅਕਤਪਾਪੋ**। ਲੁਦ੍ਦੰ ਦਾਰੁਣੰ ਦੁਸ੍ਸੀਲ੍ਯਕਮ੍ਮੰ ਅਕਤੰ ਤਯਾਤਿ **ਅਕਤਲੁਦ੍ਦੋ**। ਕਿਬ੍ਬਿਸੰ ਸਾਹਸਿਕਕਮ੍ਮੰ ਲੋਭਾਦਿਕਿਲੇਸੁਸ੍ਸਦੰ ਅਕਤੰ ਤਯਾਤਿ **ਅਕਤਕਿਬ੍ਬਿਸੋ**। ਕਸ੍ਮਾ ਇਦੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ? ਯਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬਪ੍ਪਕਾਰਮ੍ਪਿ ਕਤੰ ਤਯਾ ਕਲ੍ਯਾਣੰ, ਅਕਤੰ ਤਯਾ ਪਾਪੰ; ਤੇਨ ਤੰ ਵਦਾਮ – ''ਕਿੰ ਤੁਯ੍ਹੰ ਇਮਿਨਾ ਰੋਗਾਭਿਭੂਤਤ੍ਤਾ ਲਾਮਕੇਨ ਪਾਪਕੇਨ ਦੁਕ੍ਖਬਹੁਲਤ੍ਤਾ ਦੁਜ੍ਜੀਵਿਤੇਨ''। **ਮਤੰ ਤੇ ਜੀਵਿਤਾ ਸੇਯ੍ਯੋ**ਤਿ ਤਵ ਮਰਣੰ ਜੀਵਿਤਾ ਸੁਨ੍ਦਰਤਰੰ। ਕਸ੍ਮਾ? ਯਸ੍ਮਾ ਇਤੋ ਤ੍ਵੰ ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ ਕਤਕਾਲੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਾਲੰ ਕਤ੍ਵਾ ਮਰਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਾਯਸ੍ਸ ਭੇਦਾ...ਪੇ॰... ਉਪਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਸਿ। ਏਵੰ ਉਪਪਨ੍ਨੋ ਚ ਤਤ੍ਥ ਦਿਬ੍ਬੇਹਿ ਦੇਵਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਾਮਗੁਣੇਹਿ ਮਨਾਪਿਯਰੂਪਾਦਿਕੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮਕੋਟ੍ਠਾਸੇਹਿ ਸਮਪ੍ਪਿਤੋ ਸਮਙ੍ਗੀਭੂਤੋ ਪਰਿਚਰਿਸ੍ਸਸਿ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੋ ਸਮੋਧਾਨਗਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਚਰਿਸ੍ਸਸਿ, ਵਿਚਰਿਸ੍ਸਸਿ ਅਭਿਰਮਿਸ੍ਸਸਿ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੧੬੯. ਅਸਪ੍ਪਾਯਾਨੀਤਿ ਅਹਿਤਾਨਿ ਅਵੁਡ੍ਢਿਕਰਾਨਿ ਯਾਨਿ ਖਿਪ੍ਪਮੇਵ ਜੀਵਿਤਕ੍ਖਯੰ ਪਾਪੇਨ੍ਤਿ।

ਪਦਭਾਜਨੀਯਵਣ੍ਣਨਾ

੧੭੨. ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚਾਤਿ ਅਯਂ ''ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹ''ਨ੍ਤਿ ਮਾਤਿਕਾਯ ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚਪਦਸ੍ਸ ਉਦ੍ਧਾਰੋ। ਤਤ੍ਥ **ਸ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਸਗ੍ਗੋ, ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਵਚਨਮੇਤਂ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚਾਤਿ ; ਤਸ੍ਸ ਸਞ੍ਚੇਤੇਤ੍ਵਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਚੇਤੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਯੋ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਵੋਰੋਪੇਤਿ, ਸੋ ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਸਞ੍ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਞ੍ਚਸ੍ਸ ਵੋਰੋਪਨਂ ਚੇਚ੍ਚ ਅਭਿਵਿਤਰਿਤ੍ਵਾ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨੇ ਆਦਰਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਸਞ੍ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਚੇਚ੍ਚ ਅਭਿਵਿਤਰਿਤ੍ਵਾ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋ''ਤਿ ਏਵਮਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਜਾਨਨ੍ਤੋ**ਤਿ ''ਪਾਣੋ''ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋ। **ਸਞ੍ਜਾਨਨ੍ਤੋ**ਤਿ ''ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਮੀ''ਤਿ ਸਞ੍ਜਾਨਨ੍ਤੋ; ਤੇਨੇਵ ਪਾਣਜਾਨਨਾਕਾਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਜਾਨਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਚੇਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਵਧਕਚੇਤਨਾਵਸੇਨ ਚੇਤੇਤ੍ਵਾ ਪਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ। **ਅਭਿਵਿਤਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਉਪਕ੍ਕਮਵਸੇਨ ਮਦ੍ਦਨ੍ਤੋ ਨਿਰਾਸਙ੍ਕਚਿਤ੍ਤਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ। **ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋ**ਤਿ ਏਵਂ ਪਵਤ੍ਤਸ੍ਸ ਯੋ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋ ਅਯਂ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਸਿਖਾਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਥੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ''ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਂ ਮਨੁਸ੍ਸਤ੍ਤਭਾਵਂ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **''ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹੋ ਨਾਮਾ''**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਗਬ੍ਭਸੇਯ੍ਯਕਾਨਂ ਵਸੇਨ ਸਬ੍ਬਸੁਖੁਮਅਤ੍ਤਭਾਵਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ **''ਯਂ ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿ''**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਠਮਂ ਚਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਚਿਤ੍ਤਂ। **ਉਪ੍ਪਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਜਾਤਂ। **ਪਠਮਂ ਵਿਞ੍ਞਾਣਂ ਪਾਤੁਭੂਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਂ। ''ਮਾਤੁਕੁਚ੍ਛਿਸ੍ਮਿਂ ਪਠਮਂ ਚਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਚਨੇਨ ਚੇਤ੍ਥ ਸਕਲਾਪਿ ਪਞ੍ਚਵੋਕਾਰਪਟਿਸਨ੍ਧਿ ਦਸ੍ਸਿਤਾ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਞ੍ਚ ਪਠਮਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਤਂਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਚ ਤਯੋ ਅਰੂਪਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਤੇਨ ਸਹ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਞ੍ਚ ਕਲਲਰੂਪਨ੍ਤਿ ਅਯਂ ਸਬ੍ਬਪਠਮੋ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹੋ। ਤਤ੍ਥ **''ਕਲਲਰੂਪ''**ਨ੍ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਾਨਂ ਕਾਯਵਤ੍ਥੁਭਾਵਦਸਕਵਸੇਨ ਸਮਤਿਂਸ ਰੂਪਾਨਿ, ਨਪੁਂਸਕਾਨਂ ਕਾਯਵਤ੍ਥੁਦਸਕਵਸੇਨ ਵੀਸਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਾਨਂ ਕਲਲਰੂਪਂ ਜਾਤਿਉਣ੍ਣਾਯ ਏਕੇਨ ਅਂਸੁਨਾ ਉਦ੍ਧਟਤੇਲਬਿਨ੍ਦੁਮਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ ਅਚ੍ਛਂ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਂ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਚੇਤਂ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** –

''ਤਿਲਤੇਲਸ੍ਸ ਯਥਾ ਬਿਨ੍ਦੁ, ਸਪ੍ਪਿਮਣ੍ਡੋ ਅਨਾਵਿਲੋ।
ਏਵਂਵਣ੍ਣਪ੍ਪਟਿਭਾਗਂ ਕਲਲਨ੍ਤਿ ਪਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥ (ਵਿਭ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੨੬ ਪਕਿਣ੍ਣਕਕਥਾ; ਸਂ॰ ਨਿ॰ ਅਟ੍ਠ॰ ੧.੧.੨੩੫)।

ਏਵਂ ਪਰਿਤ੍ਤਕਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕਤਿਯਾ ਵੀਸਵਸ੍ਸਸਤਾਯੁਕਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਯਾਵ ਮਰਣਕਾਲਾ ਏਤ੍ਥਨ੍ਤਰੇ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬੇਨ ਵੁਡ੍ਢਿਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਏਸੋ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹੋ ਨਾਮ।

ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਯ੍ਯਾਤਿ ਕਲਲਕਾਲੇਪਿ ਤਾਪਨਮਦ੍ਦਨੇਹਿ ਵਾ ਭੇਸਜ੍ਜਸਮ੍ਪਦਾਨੇਨ ਵਾ ਤਤੋ ਵਾ ਉਦ੍ਧਮ੍ਪਿ ਤਦਨੁਰੂਪੇਨ ਉਪਕ੍ਕਮੇਨ ਜੀਵਿਤਾ ਵਿਯੋਜੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪਨਂ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਤੋ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੁਪਚ੍ਛੇਦਨਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਤਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੇ **''ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤਿ ਉਪਰੋਧੇਤਿ ਸਨ੍ਤਤਿਂ ਵਿਕੋਪੇਤੀ''**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸ੍ਸ ਪਵੇਣਿਘਟਨਂ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਉਪਰੋਧੇਨ੍ਤੋ ਚ ''ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤਿ ਉਪਰੋਧੇਤੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਸ੍ਵਾਯਮਤ੍ਥੋ ''ਸਨ੍ਤਤਿਂ ਵਿਕੋਪੇਤੀ''ਤਿਪਦੇਨ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। **ਵਿਕੋਪੇਤੀ**ਤਿ ਵਿਯੋਜੇਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਦੁਵਿਧਂ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ – ਰੂਪਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ, ਅਰੂਪਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਞ੍ਚ। ਤੇਸੁ ਅਰੂਪਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇ ਉਪਕ੍ਕਮੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਵੋਰੋਪੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ। ਰੂਪਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇ ਪਨ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਵੋਰੋਪੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ। ਤਂ ਪਨ ਵੋਰੋਪੇਨ੍ਤੋ ਅਰੂਪਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਮ੍ਪਿ ਵੋਰੋਪੇਤਿ। ਤੇਨੇਵ ਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਤਂ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ ਤਦਾਯਤ੍ਤਵੁਤ੍ਤਿਤੋ। ਤਂ ਪਨ ਵੋਰੋਪੇਨ੍ਤੋ ਕਿਂ ਅਤੀਤਂ ਵੋਰੋਪੇਤਿ, ਅਨਾਗਤਂ, ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ? ਨੇਵ ਅਤੀਤਂ, ਨ ਅਨਾਗਤਂ, ਤੇਸੁ ਹਿ ਏਕਂ ਨਿਰੁਦ੍ਧਂ ਏਕਂ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਅਸਨ੍ਤਂ, ਅਸਨ੍ਤਤ੍ਤਾ ਉਪਕ੍ਕਮੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਉਪਕ੍ਕਮਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿਤਾਯ ਏਕਮ੍ਪਿ ਵੋਰੋਪੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ –

''ਅਤੀਤੇ ਚਿਤ੍ਤਕ੍ਖਣੇ ਜੀਵਿਤ੍ਥ, ਨ ਜੀਵਤਿ; ਨ ਜੀਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਨਾਗਤੇ ਚਿਤ੍ਤਕ੍ਖਣੇ ਜੀਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਜੀਵਿਤ੍ਥ; ਨ ਜੀਵਤਿ। ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਚਿਤ੍ਤਕ੍ਖਣੇ ਜੀਵਤਿ, ਨ ਜੀਵਿਤ੍ਥ; ਨ ਜੀਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ (ਮਹਾਨਿ॰ ੧੦)।

ਤਸ੍ਮਾ ਯਤ੍ਥ ਜੀਵਤਿ ਤਤ੍ਥ ਉਪਕ੍ਕਮੋ ਯੁਤ੍ਤੋਤਿ ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਵੋਰੋਪੇਤਿ।

ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਞ੍ਚ ਨਾਮੇਤੰ ਖਣਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੰ, ਸਨ੍ਤਤਿਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੰ, ਅਦ੍ਧਾਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਤਿਵਿਧੰ। ਤਤ੍ਥ "**ਖਣਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੰ**" ਨਾਮ ਉਪ੍ਪਾਦਜਰਾਭਙ੍ਗਸਮਙ੍ਗਿ, ਤੰ ਵੋਰੋਪੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕਾ। ਕਸ੍ਮਾ? ਸਯਮੇਵ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨਤੋ। "**ਸਨ੍ਤਤਿਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੰ**" ਨਾਮ ਸਤ੍ਤਟ੍ਠਜਵਨਵਾਰਮਤ੍ਤੰ ਸਭਾਗਸਨ੍ਤਤਿਵਸੇਨ ਪਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਨਕੰ, ਯਾਵ ਵਾ ਉਣ੍ਹਤੋ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਓਵਰਕੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਅਨ੍ਧਕਾਰੰ ਹੋਤਿ, ਸੀਤਤੋ ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਓਵਰਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਯਾਵ ਵਿਸਭਾਗਉਤੁਪਾਤੁਭਾਵੇਨ ਪੁਰਿਮਕੋ ਉਤੁ ਨਪ੍ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ, ਏਤ੍ਥਨ੍ਤਰੇ ''ਸਨ੍ਤਤਿਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ । ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਤੋ ਪਨ ਯਾਵ ਚੁਤਿ, ਏਤੰ "**ਅਦ੍ਧਾਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੰ**" ਨਾਮ। ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਵੋਰੋਪੇਤੁੰ ਸਕ੍ਕਾ। ਕਥੰ? ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਉਪਕ੍ਕਮੇ ਕਤੇ ਲਦ੍ਧੁਪਕ੍ਕਮੰ ਜੀਵਿਤਨਵਕੰ ਨਿਰੁਜ੍ਝਮਾਨੰ ਦੁਬ੍ਬਲਸ੍ਸ ਪਰਿਹੀਨਵੇਗਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਾਨਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੋਤਿ। ਤਤੋ ਸਨ੍ਤਤਿਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਵਾ ਅਦ੍ਧਾਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਵਾ ਯਥਾਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੰ ਕਾਲੰ ਅਪਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਾਵ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ । ਏਵੰ ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਵੋਰੋਪੇਤੁੰ ਸਕ੍ਕਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਦੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਸਨ੍ਤਤਿੰ ਵਿਕੋਪੇਤੀ''ਤਿ ਇਦੰ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਇਮਸ੍ਸ ਪਨਤ੍ਥਸ੍ਸ ਆਵਿਭਾਵਤ੍ਥੰ ਪਾਣੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ, ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ, ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ, ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਸ੍ਸ ਪਯੋਗੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ "**ਪਾਣੋ**"ਤਿ ਵੋਹਾਰਤੋ ਸਤ੍ਤੋ, ਪਰਮਤ੍ਥਤੋ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੰ। ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਞ੍ਹਿ ਅਤਿਪਾਤੇਨ੍ਤੋ ''ਪਾਣੰ ਅਤਿਪਾਤੇਤੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਤੰ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਮੇਵ। "**ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ**"ਤਿ ਯਾਯ ਚੇਤਨਾਯ ਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੁਪਚ੍ਛੇਦਕੰ ਪਯੋਗੰ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਸਾ ਵਧਕਚੇਤਨਾ ''ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। "**ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੀ**"ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਚੇਤਨਾਸਮਙ੍ਗਿ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। "**ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਸ੍ਸ ਪਯੋਗੋ**"ਤਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਸ੍ਸ ਛਪਯੋਗਾ – ਸਾਹਤ੍ਥਿਕੋ, ਆਣਤ੍ਤਿਕੋ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੋ, ਥਾਵਰੋ, ਵਿਜ੍ਜਾਮਯੋ, ਇਦ੍ਧਿਮਯੋਤਿ।

ਤਤ੍ਥ "**ਸਾਹਤ੍ਥਿਕੋ**"ਤਿ ਸਯੰ ਮਾਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ ਵਾ ਪਹਰਣੰ। "**ਆਣਤ੍ਤਿਕੋ**"ਤਿ ਅਞ੍ਞੰ ਆਣਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ''ਏਵੰ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਮਾਰੇਹੀ''ਤਿ ਆਣਾਪਨੰ। "**ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੋ**"ਤਿ ਦੂਰੇ ਠਿਤੰ ਮਾਰੇਤੁਕਾਮਸ੍ਸ ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ ਵਾ ਉਸੁਸਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਪਾਸਾਣਾਦੀਨੰ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੰ। "**ਥਾਵਰੋ**"ਤਿ ਅਸਞ੍ਚਾਰਿਮੇਨ ਉਪਕਰਣੇਨ ਮਾਰੇਤੁਕਾਮਸ੍ਸ ਓਪਾਤਅਪਸ੍ਸੇਨਉਪਨਿਕ੍ਖਿਪਨੰ ਭੇਸਜ੍ਜਸੰਵਿਧਾਨੰ। ਤੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਪਰਤੋ ਪਾਲਿਵਣ੍ਣਨਾਯਮੇਵ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਆਵਿਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ।

ਵਿਜ੍ਜਾਮਯਇਦ੍ਧਿਮਯਾ ਪਨ ਪਾਲਿਯੰ ਅਨਾਗਤਾ। ਤੇ ਏਵੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਹਿ ਮਾਰਣਤ੍ਥੰ ਵਿਜ੍ਜਾਪਰਿਜਪ੍ਪਨੰ **ਵਿਜ੍ਜਾਮਯੋ** ਪਯੋਗੋ। **ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ** ਪਨ ''ਕਤਮੋ ਵਿਜ੍ਜਾਮਯੋ ਪਯੋਗੋ? ਆਥਬ੍ਬਣਿਕਾ ਆਥਬ੍ਬਣੰ ਪਯੋਜੇਨ੍ਤਿ; ਨਗਰੇ ਵਾ ਰੁਦ੍ਧੇ ਸਙ੍ਗਾਮੇ ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤੇ ਪਟਿਸੇਨਾਯ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕੇਸੁ ਪਚ੍ਚਾਮਿਤ੍ਤੇਸੁ ਈਤਿੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਿ, ਉਪਦ੍ਦਵੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਿ, ਰੋਗੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਿ, ਪਜ੍ਜਰਕੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਿ, ਸੂਚਿਕੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਵਿਸੂਚਿਕੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਯੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਏਵੰ ਆਥਬ੍ਬਣਿਕਾ ਆਥਬ੍ਬਣੰ ਪਯੋਜੇਨ੍ਤਿ। ਵਿਜ੍ਜਾਧਾਰਾ ਵਿਜ੍ਜੰ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਨਗਰੇ ਵਾ ਰੁਦ੍ਧੇ...ਪੇ॰... ਪਕ੍ਖਨ੍ਦਿਯੰ ਕਰੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਵਿਜ੍ਜਾਮਯੰ ਪਯੋਗੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਆਥਬ੍ਬਣਿਕੇਹਿ ਚ ਵਿਜ੍ਜਾਧਰੇਹਿ ਚ ਮਾਰਿਤਾਨੰ ਬਹੂਨਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਕਿੰ ਤੇਹਿ! ਇਦਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਲਕ੍ਖਣੰ ਮਾਰਣਾਯ ਵਿਜ੍ਜਾਪਰਿਜਪ੍ਪਨੰ ਵਿਜ੍ਜਾਮਯੋ ਪਯੋਗੋਤਿ।

ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕਜਾਯ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਪਯੋਜਨੰ **ਇਦ੍ਧਿਮਯੋ** ਪਯੋਗੋ। ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕਜਿਦ੍ਧਿ ਚ ਨਾਮੇਸਾ ਨਾਗਾਨੰ ਨਾਗਿਦ੍ਧਿ, ਸੁਪਣ੍ਣਾਨੰ ਸੁਪਣ੍ਣਿਦ੍ਧਿ, ਯਕ੍ਖਾਨੰ ਯਕ੍ਖਿਦ੍ਧਿ, ਦੇਵਾਨੰ ਦੇਵਿਦ੍ਧਿ, ਰਾਜੂਨੰ ਰਾਜਿਦ੍ਧੀਤਿ ਬਹੁਵਿਧਾ। ਤਤ੍ਥ ਦਿਟ੍ਠਦਟ੍ਠਫੁਟ੍ਠਵਿਸਾਨੰ ਨਾਗਾਨੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਡੰਸਿਤ੍ਵਾ ਫੁਸਿਤ੍ਵਾ ਚ ਪਰੂਪਘਾਤਕਰਣੇ "**ਨਾਗਿਦ੍ਧਿ**" ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਸੁਪਣ੍ਣਾਨੰ ਮਹਾਸਮੁਦ੍ਦਤੋ ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਬ੍ਯਾਮਸਤਪ੍ਪਮਾਣਨਾਗੁਦ੍ਧਰਣੇ "**ਸੁਪਣ੍ਣਿਦ੍ਧਿ**" ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਯਕ੍ਖਾ ਪਨ ਨੇਵ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਨ ਪਹਰਨ੍ਤਾ ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇਹਿ ਪਹਟਸਤ੍ਤਾ ਪਨ ਤਸ੍ਮਿੰਯੇਵ ਠਾਨੇ ਮਰਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਰ ਤੇਸੰ "**ਯਕ੍ਖਿਦ੍ਧਿ**" ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ। ਵੇਸ੍ਸਵਣਸ੍ਸ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਕਾਲਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਨਯਨਾਵੁਧੇਨ ਓਲੋਕਿਤਕੁਮ੍ਭਣ੍ਡਾਨੰ ਮਰਣੇ ਅਞ੍ਞੇਸਞ੍ਚ ਦੇਵਾਨੰ ਯਥਾਸਕੰ ਇਦ੍ਧਾਨੁਭਾਵੋ "**ਦੇਵਿਦ੍ਧਿ**" ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਰਞ੍ਞੋ ਚਕ੍ਕਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸ ਸਪਰਿਸਸ੍ਸ ਆਕਾਸਗਮਨਾਦੀਸੁ, ਅਸੋਕਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ ਉਪਰਿ ਚ ਯੋਜਨੇ ਆਣਾਪਵਤ੍ਤਨਾਦੀਸੁ, ਪਿਤੁਰਞ੍ਞੋ ਚ ਸੀਹਲ਼ਨਰਿਨ੍ਦਸ੍ਸ ਦਾਠਾਕੋਟਨੇਨ ਚੂਲ਼ਸੁਮਨਕੁਟੁਮ੍ਬਿਯਸ੍ਸਮਰਣੇ "**ਰਾਜਿਦ੍ਧਿ**" ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾਤਿ।

ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਪੁਨ ਚਪਰਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਣੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਇਦ੍ਧਿਮਾ ਚੇਤੋਵਸਿਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਿਸ੍ਸਾ ਕੁਚ੍ਛਿਗਤਂ ਗਬ੍ਭਂ ਪਾਪਕੇਨ ਮਨਸਾਅਨੁਪੇਕ੍ਖਿਤਾ ਹੋਤਿ 'ਅਹੋ ਵਤਾਯਂ ਕੁਚ੍ਛਿਗਤੋ ਗਬ੍ਭੋ ਨ ਸੋਤ੍ਥਿਨਾ ਅਭਿਨਿਕ੍ਖਮੇਯ੍ਯਾ'ਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਕੁਲੁਮ੍ਬਸ੍ਸ ਉਪਘਾਤੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਆਦਿਕਾਨਿ ਸੁਤ੍ਤਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਭਾਵਨਾਮਯਿਦ੍ਧਿਯਾਪਿ ਪਰੂਪਘਾਤਕਮ੍ਮਂ ਵਦਨ੍ਤਿ; ਸਹ ਪਰੂਪਘਾਤਕਰਣੇਨ ਚ ਆਦਿਤ੍ਤਘਰੂਪਰਿਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਉਦਕਘਟਸ੍ਸ ਭੇਦਨਮਿਵ ਇਦ੍ਧਿਵਿਨਾਸਞ੍ਚ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ; ਤਂ ਤੇਸਂ ਇਚ੍ਛਾਮਤ੍ਤਮੇਵ। ਕਸ੍ਮਾ? ਯਸ੍ਮਾ ਕੁਸਲਵੇਦਨਾਵਿਤਕ੍ਕਪਰਿਤ੍ਤਤ੍ਤਿਕੇਹਿ ਨ ਸਮੇਤਿ। ਕਥਂ? ਅਯਞ੍ਹਿ ਭਾਵਨਾਮਯਿਦ੍ਧਿ ਨਾਮ ਕੁਸਲਤ੍ਤਿਕੇ ਕੁਸਲਾ ਚੇਵ ਅਬ੍ਯਾਕਤਾ ਚ, ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ ਅਕੁਸਲੋ। ਵੇਦਨਾਤ੍ਤਿਕੇ ਅਦੁਕ੍ਖਮਸੁਖਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ ਦੁਕ੍ਖਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤੋ। ਵਿਤਕ੍ਕਤ੍ਤਿਕੇ ਅਵਿਤਕ੍ਕਾਵਿਚਾਰਾ, ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ ਸਵਿਤਕ੍ਕਸਵਿਚਾਰੋ। ਪਰਿਤ੍ਤਤ੍ਤਿਕੇ ਮਹਗ੍ਗਤਾ, ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ ਪਰਿਤ੍ਤੋਤਿ।

ਸਤ੍ਥਹਾਰਕਂ ਵਾਸ੍ਸ ਪਰਿਯੇਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਹਰਤੀਤਿ **ਹਾਰਕਂ**। ਕਿਂ ਹਰਤਿ? ਜੀਵਿਤਂ। ਅਥ ਵਾ ਹਰਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਹਾਰਕਂ; ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸਤ੍ਥਞ੍ਚ ਤਂ ਹਾਰਕਞ੍ਚਾਤਿ **ਸਤ੍ਥਹਾਰਕਂ। ਅਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹਸ੍ਸ। **ਪਰਿਯੇਸੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਲਭਤਿ ਤਥਾ ਕਰੇਯ੍ਯ; ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤੇਨ ਥਾਵਰਪ੍ਪਯੋਗਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਇਤਰਥਾ ਹਿ ਪਰਿਯਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਭਵੇਯ੍ਯ; ਨ ਚੇਤਂ ਯੁਤ੍ਤਂ। **ਪਾਲ਼ਿਯਂ** ਪਨ ਸਬ੍ਬਂ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਅਨਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਯਂ ਏਤ੍ਥ ਥਾਵਰਪ੍ਪਯੋਗਸਙ੍ਗਹਿਤਂ ਸਤ੍ਥਂ, ਤਦੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਅਸਿਂ ਵਾ... ਪੇ॰... ਰਜ੍ਜੁਂ ਵਾ**"ਤਿ ਪਦਭਾਜਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਤਤ੍ਥ **ਸਤ੍ਥ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾਵਸੇਸਂ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਸਮੁਖਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਲਗੁਲ਼ਪਾਸਾਣਵਿਸਰਜ੍ਜੁਨਞ੍ਚ ਜੀਵਿਤਵਿਨਾਸਨਭਾਵਤੋ ਸਤ੍ਥਸਙ੍ਗਹੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਮਰਣਵਣ੍ਣਂ** ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਾ ''ਕਿਂ ਤੁਯ੍ਹਿਮਿਨਾ ਪਾਪਕੇਨ ਦੁਜ੍ਜੀਵਿਤੇਨ, ਯੋ ਤ੍ਵਂ ਨ ਲਭਸਿ ਪਣੀਤਾਨਿ ਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤੁ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਜੀਵਿਤੇ ਆਦੀਨਵਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋਪਿ ''ਤ੍ਵਂ ਖੋਸਿ ਉਪਾਸਕ ਕਤਕਲ੍ਯਾਣੋ...ਪੇ॰... ਅਕਤਂ ਤਯਾ ਪਾਪਂ, ਮਤਂ ਤੇ ਜੀਵਿਤਾ ਸੇਯ੍ਯੋ, ਇਤੋ ਤ੍ਵਂ ਕਾਲਙ੍ਕਤੋ ਪਰਿਚਰਿਸ੍ਸਸਿ ਅਚ੍ਛਰਾਪਰਿਵੁਤੋ ਨਨ੍ਦਨਵਨੇ ਸੁਖਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਮਰਣੇ ਵਣ੍ਣਂ ਭਣਨ੍ਤੋਪਿ ਮਰਣਵਣ੍ਣਮੇਵ ਸਂਵਣ੍ਣੇਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਦ੍ਵਿਧਾ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਦਭਾਜਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ – "**ਜੀਵਿਤੇ ਆਦੀਨਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਮਰਣੇ ਵਣ੍ਣਂ ਭਣਤੀ**"ਤਿ।

ਮਰਣਾਯ ਵਾ ਸਮਾਦਪੇਯ੍ਯਾਤਿ ਮਰਣਤ੍ਥਾਯ ਉਪਾਯਂ ਗਾਹਾਪੇਯ੍ਯ। **ਸਤ੍ਥਂ ਵਾ ਆਹਰਾ**ਤਿ ਆਦੀਸੁ ਚ ਯਮ੍ਪਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਸੋਬ੍ਭੇ ਵਾ ਨਰਕੇ ਵਾ ਪਪਾਤੇ ਵਾ ਪਪਤਾ''ਤਿਆਦਿ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਪਰਤੋ ਵੁਤ੍ਤਨਯਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਥਤੋ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਨ ਹਿ ਸਕ੍ਕਾ ਸਬ੍ਬਂ ਸਰੂਪੇਨੇਵ ਵਤ੍ਤੁਂ।

ਇਤਿ ਚਿਤ੍ਤਮਨੋਤਿ ਇਤਿਚਿਤ੍ਤੋ ਇਤਿਮਨੋ; ''ਮਤਂ ਤੇ ਜੀਵਿਤਾ ਸੇਯ੍ਯੋ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਮਰਣਚਿਤ੍ਤੋ ਮਰਣਮਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਮਨੋ ਚਿਤ੍ਤਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਦੀਪਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਅਤ੍ਥਤੋ ਪਨੇਤਂ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਏਕਮੇਵ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਤੋ ਅਭੇਦਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਯਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਤਂ ਮਨੋ, ਯਂ ਮਨੋ ਤਂ ਚਿਤ੍ਤ**"ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਤਿਸਦ੍ਦੋ ਪਨ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾਪਿ ਨ ਤਾਵ ਅਤ੍ਥੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇ ਅਧਿਕਾਰਵਸੇਨ ਇਤਿਸਦ੍ਦੋ ਆਹਰਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਦਞ੍ਹਿ ''ਇਤਿਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਧਿਕਾਰਤੋ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਥਾ ਹਿਸ੍ਸ ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ "**ਮਰਣਸਞ੍ਞੀ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਯਸ੍ਮਾ ਚੇਤ੍ਥ ''ਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ''ਤਿ ਨਯਿਦਂ ਵਿਤਕ੍ਕਸ੍ਸ ਨਾਮਂ। ਅਥ ਖੋ ਸਂਵਿਦਹਨਮਤ੍ਤਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਤਞ੍ਚ ਸਂਵਿਦਹਨਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਥੇ ਸਞ੍ਞਾਚੇਤਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਹਿ ਸਙ੍ਗਹਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਚਿਤ੍ਤੋ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਕੋ ਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਚਿਤ੍ਤਸਙ੍ਕਪ੍ਪੋਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਤਥਾ ਹਿਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨਮ੍ਪਿ ਸਞ੍ਞਾਚੇਤਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਤ੍ਥ ਚ ''ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ''ਤਿ ਵਿਤਕ੍ਕੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਉਚ੍ਚਾਵਚੇਹਿ ਆਕਾਰੇਹੀਤਿ ਮਹਨ੍ਤਮਹਨ੍ਤੇਹਿ ਉਪਾਯੇਹਿ। ਤਤ੍ਥ ਮਰਣਵਣ੍ਣਸੰਵਣ੍ਣਨੇ ਤਾਵ ਜੀਵਿਤੇ ਆਦੀਨਵਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਅਵਚਾਕਾਰਤਾ ਮਰਣੇ ਵਣ੍ਣਭਣਨਵਸੇਨ ਉਚ੍ਚਾਕਾਰਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਸਮਾਦਪਨੇ ਪਨ ਮੁਟ੍ਠਿਜਾਣੁਨਿਪ੍ਫੋਟਨਾਦੀਹਿ ਮਰਣਸਮਾਦਪਨਵਸੇਨ ਉਚ੍ਚਾਕਾਰਤਾ, ਏਕਤੋ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਖੇ ਵਿਸੰ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਮਰਣਾਦਿਸਮਾਦਪਨਵਸੇਨ ਅਵਚਾਕਾਰਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਸੋਬ੍ਭੇ ਵਾ **ਨਰਕੇ** ਵਾ **ਪਪਾਤੇ** ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਸੋਬ੍ਭੋ** ਨਾਮ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਛਿਨ੍ਨਤਟੋ ਗਮ੍ਭੀਰੋ ਆਵਾਟੋ। **ਨਰਕੋ** ਨਾਮ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਫਲਨ੍ਤਿਯਾ ਭੂਮਿਯਾ ਸਯਮੇਵ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਮਹਾਦਰੀ, ਯਤ੍ਥ ਹਤ੍ਥੀਪਿ ਪਤਨ੍ਤਿ, ਚੋਰਾਪਿ ਨਿਲੀਨਾ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। **ਪਪਾਤੋ**ਤਿ ਪਬ੍ਬਤਨ੍ਤਰੇ ਵਾ ਥਲਨ੍ਤਰੇ ਵਾ ਏਕਤੋ ਛਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। **ਪੁਰਿਮੇ ਉਪਾਦਾਯਾ**ਤਿ ਮੇਥੁਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਸੇਵਿਤ੍ਵਾ ਅਦਿਨ੍ਨਞ੍ਚ ਆਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਨ੍ਨੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਉਪਾਦਾਯ। ਸੇਸੰ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯਤ੍ਤਾ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਤ੍ਤਾ ਚ ਪਾਕਟਮੇਵਾਤਿ।

੧੭੪. ਏਵੰ ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਪਦਾਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਯਸ੍ਮਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਦਭਾਜਨੀਯਮ੍ਹਿ ਸਙ੍ਖੇਪੇਨੇਵ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹਪਾਰਾਜਿਕੰ ਦਸ੍ਸਿਤੰ, ਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਤਨ੍ਤਿ ਠਪਿਤਾ। ਸਙ੍ਖੇਪਦਸ੍ਸਿਤੇ ਚ ਅਤ੍ਥੇ ਨ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨੇਵ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨਯੰ ਗਹੇਤੁੰ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਅਨਾਗਤੇ ਚ ਪਾਪਪੁਗ੍ਗਲਾਨਮ੍ਪਿ ਓਕਾਸੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਨਯਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥੰ ਅਨਾਗਤੇ ਚ ਪਾਪਪੁਗ੍ਗਲਾਨੰ ਓਕਾਸਪਟਿਬਾਹਨਤ੍ਥੰ ਪੁਨ **"ਸਾਮੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯਾ"**ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਮਾਤਿਕੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹਪਾਰਾਜਿਕੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਸਾਮਨ੍ਤਿ ਸਯੰ ਹਨਤੀ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਅਨੁਤ੍ਤਾਨਪਦਵਣ੍ਣਨਾਯ ਸਦ੍ਧਿੰ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਕਥਾ – **ਕਾਯੇਨਾ**ਤਿ ਹਤ੍ਥੇਨ ਵਾ ਪਾਦੇਨ ਵਾ ਮੁਟ੍ਠਿਨਾ ਵਾ ਜਾਣੁਨਾ ਵਾ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਅਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗੇਨ। **ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨਾ**ਤਿ ਕਾਯਤੋ ਅਮੋਚਿਤੇਨ ਅਸਿਆਦਿਨਾ ਪਹਰਣੇਨ। **ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੇਨਾ**ਤਿ ਕਾਯਤੋ ਚ ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧਤੋ ਚ ਮੋਚਿਤੇਨ ਉਸੁਸਤ੍ਤਿਆਦਿਨਾ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਸਾਹਤ੍ਥਿਕੋ ਚ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੋ ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੇ ਪਯੋਗਾ ਵੁਤ੍ਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਏਕਮੇਕੋ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਾਨੁਦ੍ਦਿਸ੍ਸਭੇਦਤੋ ਦੁਵਿਧੋ। ਤਤ੍ਥ ਉਦ੍ਦੇਸਿਕੇ ਯੰ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਪਹਰਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਮਰਣੇਨ ਕਮ੍ਮੁਨਾ ਬਜ੍ਝਤਿ। ''ਯੋ ਕੋਚਿ ਮਰਤੂ''ਤਿ ਏਵੰ ਅਨੁਦ੍ਦੇਸਿਕੇ ਪਹਾਰਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਮਰਣੇਨ ਕਮ੍ਮੁਨਾ ਬਜ੍ਝਤਿ। ਉਭਯਥਾਪਿ ਚ ਪਹਰਿਤਮਤ੍ਤੇ ਵਾ ਮਰਤੁ ਪਚ੍ਛਾ ਵਾ ਤੇਨੇਵ ਰੋਗੇਨ, ਪਹਰਿਤਮਤ੍ਤੇਯੇਵ ਕਮ੍ਮੁਨਾ ਬਜ੍ਝਤਿ। ਮਰਣਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਚ ਪਹਾਰੰ ਦਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਅਮਤਸ੍ਸ ਪੁਨ ਅਞ੍ਞਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਹਾਰੇ ਦਿਨ੍ਨੇ ਪਚ੍ਛਾਪਿ ਯਦਿ ਪਠਮਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਮਰਤਿ, ਤਦਾ ਏਵ ਕਮ੍ਮੁਨਾ ਬਦ੍ਧੋ। ਅਥ ਦੁਤਿਯਪ੍ਪਹਾਰੇਨ ਮਰਤਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ। ਉਭਯੇਹਿ ਮਤੇਪਿ ਪਠਮਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਕਮ੍ਮੁਨਾ ਬਦ੍ਧੋ। ਉਭਯੇਹਿ ਅਮਤੇ ਨੇਵਤ੍ਥਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ। ਏਸ ਨਯੋ ਬਹੂਹਿਪਿ ਏਕਸ੍ਸ ਪਹਾਰੇ ਦਿਨ੍ਨੇ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਹਿ ਯਸ੍ਸ ਪਹਾਰੇਨ ਮਰਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਕਮ੍ਮੁਨਾ ਬਦ੍ਧੋ ਹੋਤੀਤਿ।

ਕਮ੍ਮਾਪਤ੍ਤਿਬ੍ਯਤ੍ਤਿਭਾਵਤ੍ਥਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਏਲ਼ਕਚਤੁਕ੍ਕਮ੍ਪਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਯੋ ਹਿ ਏਲ਼ਕੰ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਨਿਪਨ੍ਨੰ ਉਪਧਾਰੇਤਿ ''ਰਤ੍ਤਿੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਧਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਏਲ਼ਕਸ੍ਸ ਚ ਨਿਪਨ੍ਨੋਕਾਸੇ ਤਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ਵਾ ਪਿਤਾ ਵਾ ਅਰਹਾ ਵਾ ਪਣ੍ਡੁਕਾਸਾਵੰ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਏਲ਼ਕੰ ਮਾਰੇਮੀ''ਤਿ ਮਾਤਰੰ ਵਾ ਪਿਤਰੰ ਵਾ ਅਰਹਨ੍ਤੰ ਵਾ ਮਾਰੇਤਿ। ''ਇਮੰ ਵਤ੍ਥੁੰ ਮਾਰੇਮੀ''ਤਿ ਚੇਤਨਾਯ ਅਤ੍ਥਿਭਾਵਤੋ ਘਾਤਕੋ ਚ ਹੋਤਿ, ਅਨਨ੍ਤਰਿਯਕਮ੍ਮਞ੍ਚ ਫੁਸਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਞ੍ਚ ਆਪਜ੍ਜਤਿ । ਅਞ੍ਞੋ ਕੋਚਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕੋ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ , ''ਏਲ਼ਕੰ ਮਾਰੇਮੀ''ਤਿ ਤੰ ਮਾਰੇਤਿ, ਘਾਤਕੋ ਚ ਹੋਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਞ੍ਚ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਆਨਨ੍ਤਰਿਯੰ ਨ ਫੁਸਤਿ। ਯਕ੍ਖੋ ਵਾ ਪੇਤੋ ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ''ਏਲ਼ਕੰ ਮਾਰੇਮੀ''ਤਿ ਤੰ ਮਾਰੇਤਿ ਘਾਤਕੋਵ ਹੋਤਿ, ਨ ਚਾਨਨ੍ਤਰਿਯੰ ਫੁਸਤਿ, ਨ ਚ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ ਪਨ ਹੋਤਿ। ਅਞ੍ਞੋ ਕੋਚਿ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਲ਼ਕੋਵ ਹੋਤਿ ਤੰ ਮਾਰੇਤਿ, ਘਾਤਕੋ ਚ ਹੋਤਿ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਞ੍ਚ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ''ਮਾਤਾਪਿਤੁਅਰਹਨ੍ਤਾਨੰ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਮਾਰੇਮੀ''ਤਿ ਤੇਸੰਯੇਵ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਮਾਰੇਤਿ, ਘਾਤਕੋ ਚ ਹੋਤਿ, ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਞ੍ਚ ਫੁਸਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਞ੍ਚ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ''ਤੇਸੰ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਮਾਰੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਞ੍ਞੰ ਆਗਨ੍ਤੁਕੰ ਮਾਰੇਤਿ, ਯਕ੍ਖੰ ਵਾ ਪੇਤੰ ਵਾ ਮਾਰੇਤਿ, ਏਲ਼ਕੰ ਵਾ ਮਾਰੇਤਿ, ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਇਧ ਪਨ ਚੇਤਨਾ ਦਾਰੁਣਾ ਹੋਤੀਤਿ।

ਅਞ੍ਞਾਨਿਪਿ ਏਤ੍ਥ ਪਲਾਲਪੁਞ੍ਜਾਦਿਵਤ੍ਥੂਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਯੋ ਹਿ ''ਲੋਹਿਤਕਂ ਅਸਿਂ ਵਾ ਸਤ੍ਤਿਂ ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਲਾਲਪੁਞ੍ਜੇ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋ ਤਤ੍ਥ ਨਿਪਨ੍ਨਂ ਮਾਤਰਂ ਵਾ ਪਿਤਰਂ ਵਾ ਅਰਹਨ੍ਤਂ ਵਾ ਆਗਨ੍ਤੁਕਪੁਰਿਸਂ ਵਾ ਯਕ੍ਖਂ ਵਾ ਪੇਤਂ ਵਾ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਂ ਵਾ ਮਾਰੇਤਿ, ਵੋਹਾਰਵਸੇਨ ''ਘਾਤਕੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਵਧਕਚੇਤਨਾਯ ਪਨ ਅਭਾਵਤੋ ਨੇਵ ਕਮ੍ਮਂ ਫੁਸਤਿ, ਨ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਏਵਂ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤੋ ਸਰੀਰਸਮ੍ਫਸ੍ਸਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ''ਸਤ੍ਤੋ ਮਞ੍ਞੇ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਗਤੋ ਮਰਤੂ''ਤਿ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਤੇਸਂ ਵਤ੍ਥੂਨਂ ਅਨੁਰੂਪੇਨ ਕਮ੍ਮਬਦ੍ਧੋ ਚ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਏਸ ਨਯੋ ਤਤ੍ਥ ਨਿਦਹਨਤ੍ਥਂ ਪਵੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਵਨਪ੍ਪਗੁਮ੍ਬਾਦੀਸੁ ਖਿਪਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ।

ਯੋਪਿ ''ਚੋਰਂ ਮਾਰੇਮੀ''ਤਿ ਚੋਰਵੇਸੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਪਿਤਰਂ ਮਾਰੇਤਿ, ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਞ੍ਞ ਫੁਸਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਚ ਹੋਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਪਰਸੇਨਾਯ ਅਞ੍ਞਞ੍ਞ ਯੋਧਂ ਪਿਤਰਞ੍ਞ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਯੋਧਸ੍ਸ ਉਸੁਂ ਖਿਪਤਿ, ''ਏਤਂ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਮਮ ਪਿਤਰਂ ਵਿਜ੍ਝਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਯਥਾਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਗਤੇ ਪਿਤੁਘਾਤਕੋ ਹੋਤਿ। ''ਯੋਧੇ ਵਿਦ੍ਧੇ ਮਮ ਪਿਤਾ ਪਲਾਯਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਖਿਪਤਿ, ਉਸੁ ਅਯਥਾਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਿਤਰਂ ਮਾਰੇਤਿ, ਵੋਹਾਰਵਸੇਨ ''ਪਿਤੁਘਾਤਕੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ; ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਂ ਪਨ ਨਤ੍ਥੀਤਿ।

ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾਤਿ ਸਮੀਪੇ ਠਤ੍ਵਾ। **ਆਣਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਵਾ ਅਨੁਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਵਾ ਆਣਾਪੇਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਪਰਸੇਨਾਯ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਾਯ ਅਨੁਦ੍ਦਿਸ੍ਸੇਵ ''ਏਵਂ ਵਿਜ੍ਝ , ਏਵਂ ਪਹਰ, ਏਵਂ ਘਾਤੇਹੀ''ਤਿ ਆਣਤ੍ਤੇ ਯਤ੍ਤਕੇ ਆਣਤ੍ਤੋ ਘਾਤੇਤਿ, ਤਤ੍ਤਕਾ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ। ਸਚੇ ਤਤ੍ਥ ਆਣਾਪਕਸ੍ਸ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਮ੍ਪਿ ਫੁਸਤਿ। ਸਚੇ ਆਣਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ, ਸੋਵ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਂ ਫੁਸਤਿ। ਸਚੇ ਅਰਹਾ ਹੋਤਿ, ਉਭੋਪਿ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਂ ਫੁਸਨ੍ਤਿ। ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪਨ ''ਏਤਂ ਦੀਘਂ ਰਸ੍ਸਂ ਰਤ੍ਤਕਞ੍ਚੁਕਂ ਨੀਲਕਞ੍ਚੁਕਂ ਹਤ੍ਥਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਵਿਜ੍ਝ ਪਹਰ ਘਾਤੇਹੀ''ਤਿ ਆਣਤ੍ਤੇ ਸਚੇ ਸੋ ਤਮੇਵ ਘਾਤੇਤਿ, ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ; ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਚ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਂ। ਸਚੇ ਅਞ੍ਞਂ ਮਾਰੇਤਿ, ਆਣਾਪਕਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤੋ। ਏਤੇਨ ਆਣਤ੍ਤਿਕੋ ਪਯੋਗੋ ਵੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ –

ਵਤ੍ਥੁਂ ਕਾਲਞ੍ਚ ਓਕਾਸਂ, ਆਵੁਧਂ ਇਰਿਯਾਪਥਂ।
ਤੁਲਯਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਠਾਨਾਨਿ, ਧਾਰੇਯਤ੍ਥਂ ਵਿਚਕ੍ਖਣੋ॥

ਅਪਰੋ ਨਯੋ –

ਵਤ੍ਥੁ ਕਾਲੋ ਚ ਓਕਾਸੋ, ਆਵੁਧਂ ਇਰਿਯਾਪਥੋ।
ਕਿਰਿਯਾਵਿਸੇਸੋਤਿ ਇਮੇ, ਛ ਆਣਤ੍ਤਿਨਿਯਾਮਕਾ॥

ਤਤ੍ਥ "**ਵਤ੍ਥੂ**"ਤਿ ਮਾਰੇਤਬ੍ਬੋ ਸਤ੍ਤੋ। "**ਕਾਲੋ**"ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਸਾਯਨ੍ਹਾਦਿਕਾਲੋ ਚ ਯੋਬ੍ਬਨਥਾਵਰਿਯਾਦਿਕਾਲੋ ਚ। "**ਓਕਾਸੋ**"ਤਿ ਗਾਮੋ ਵਾ ਵਨਂ ਵਾ ਗੇਹਦ੍ਵਾਰਂ ਵਾ ਗੇਹਮਜ੍ਝਂ ਵਾ ਰਥਿਕਾ ਵਾ ਸਿਙ੍ਘਾਟਕਂ ਵਾਤਿ ਏਵਮਾਦਿ। "**ਆਵੁਧ**"ਨ੍ਤਿ ਅਸਿ ਵਾ ਉਸੁ ਵਾ ਸਤ੍ਤਿ ਵਾਤਿ ਏਵਮਾਦਿ। "**ਇਰਿਯਾਪਥੋ**"ਤਿ ਮਾਰੇਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਗਮਨਂ ਵਾ ਨਿਸਜ੍ਜਾ ਵਾਤਿ ਏਵਮਾਦਿ। "**ਕਿਰਿਯਾਵਿਸੇਸੋ**"ਤਿ ਵਿਜ੍ਝਨਂ ਵਾ ਛੇਦਨਂ ਵਾ ਭੇਦਨਂ ਵਾ ਸਙ੍ਖਮੁਣ੍ਡਕਂ ਵਾਤਿ ਏਵਮਾਦਿ।

ਯਦਿ ਹਿ ਵਤ੍ਥੁਂ ਵਿਸਂਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ''ਯਂ ਮਾਰੇਹੀ''ਤਿ ਆਣਤ੍ਤੋ ਤਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਮਾਰੇਤਿ, ''ਪੁਰਤੋ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਹੀ''ਤਿ ਵਾ ਆਣਤ੍ਤੋ ਪਚ੍ਛਤੋ ਵਾ ਪਸ੍ਸਤੋ ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਪਦੇਸੇ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਤਿ। ਆਣਾਪਕਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ ਕਮ੍ਮਬਨ੍ਧੋ; ਆਣਤ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਕਮ੍ਮਬਨ੍ਧੋ। ਅਥ ਵਤ੍ਥੁਂ ਅਵਿਸਂਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾਣਤ੍ਤਿਯਾ ਮਾਰੇਤਿ, ਆਣਾਪਕਸ੍ਸ ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ ਆਣਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਮਾਰਣਕ੍ਖਣੇਤਿ ਉਭਯੇਸਮ੍ਪਿ ਕਮ੍ਮਬਨ੍ਧੋ। ਵਤ੍ਥੁਵਿਸੇਸੇਨ ਪਨੇਤ੍ਥ ਕਮ੍ਮਵਿਸੇਸੋ ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਵਿਸੇਸੋ ਚ ਹੋਤੀਤਿ। ਏਵਂ ਤਾਵ ਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਸਙ੍ਕੇਤਵਿਸਙ੍ਕੇਤਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਕਾਲੇ ਪਨ ਯੋ ‘‘ਅਜ੍ਜ ਸ੍ਵੇ’’ਤਿ ਅਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹੇ ਮਾਰੇਹੀ’’ਤਿ ਆਣਤ੍ਤੋ ਯਦਾ ਕਦਾਚਿ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹੇ ਮਾਰੇਤਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ। ਯੋ ਪਨ ‘‘ਅਜ੍ਜ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹੇ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਮਜ੍ਝਨ੍ਹੇ ਵਾ ਸਾਯਨ੍ਹੇ ਵਾ ਸ੍ਵੇ ਵਾ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹੇ ਮਾਰੇਤਿ। ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ ਹੋਤਿ, ਆਣਾਪਕਸ੍ਸ ਨਤ੍ਥਿ ਕਮ੍ਮਬਨ੍ਧੋ। ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹੇ ਮਾਰੇਤੁੰ ਵਾਯਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝਨ੍ਹੇ ਜਾਤੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਤੇਨ ਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਕਾਲਪ੍ਪਭੇਦੇਸੁ ਸਙ੍ਕੇਤਵਿਸਙ੍ਕੇਤਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਓਕਾਸੇਪਿ ਯੋ ‘‘ਏਤੰ ਗਾਮੇ ਠਿਤੰ ਮਾਰੇਹੀ’’ਤਿ ਅਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਆਣਤ੍ਤੋ ਤੰ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਮਾਰੇਤਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ। ਯੋ ਪਨ ‘‘ਗਾਮੇਯੇਵਾ’’ਤਿ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਆਣਤ੍ਤੋ ਵਨੇ ਮਾਰੇਤਿ, ਤਥਾ ‘‘ਵਨੇ’’ਤਿ ਆਣਤ੍ਤੋ ਗਾਮੇ ਮਾਰੇਤਿ। ‘‘ਅਨ੍ਤੋਗੇਹਦ੍ਵਾਰੇ’’ਤਿ ਆਣਤ੍ਤੋ ਗੇਹਮਜ੍ਝੇ ਮਾਰੇਤਿ, ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ। ਏਤੇਨ ਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬੋਕਾਸਭੇਦੇਸੁ ਸਙ੍ਕੇਤਵਿਸਙ੍ਕੇਤਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਆਵੁਧੇਪਿ ਯੋ ‘‘ਅਸਿਨਾ ਵਾ ਉਸੁਨਾ ਵਾ’’ਤਿ ਅਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਆਵੁਧੇਨ ਮਾਰੇਹੀ’’ਤਿ ਆਣਤ੍ਤੋ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਆਵੁਧੇਨ ਮਾਰੇਤਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ। ਯੋ ਪਨ ‘‘ਅਸਿਨਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਉਸੁਨਾ, ‘‘ਇਮਿਨਾ ਵਾ ਅਸਿਨਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞੇਨ ਅਸਿਨਾ ਮਾਰੇਤਿ। ਏਤਸ੍ਸੇਵ ਵਾ ਅਸਿਸ੍ਸ ‘‘ਇਮਾਯ ਧਾਰਾਯ ਮਾਰੇਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਇਤਰਾਯ ਵਾ ਧਾਰਾਯ ਤਲੇਨ ਵਾ ਤੁਣ੍ਡੇਨ ਵਾ ਥਰੁਨਾ ਵਾ ਮਾਰੇਤਿ, ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ। ਏਤੇਨ ਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਆਵੁਧਭੇਦੇਸੁ ਸਙ੍ਕੇਤਵਿਸਙ੍ਕੇਤਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਇਰਿਯਾਪਥੇ ਪਨ ਯੋ ‘‘ਏਤੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰ ਮਾਰੇਹੀ’’ਤਿ ਵਦਤਿ, ਆਣਤ੍ਤੋ ਚ ਨੰ ਸਚੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰ ਮਾਰੇਤਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ। ‘‘ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਮੇਵ ਮਾਰੇਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਪਨ ਸਚੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੰ ਮਾਰੇਤਿ। ‘‘ਨਿਸਿਨ੍ਨਮੇਵ ਵਾ ਮਾਰੇਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੰ ਮਾਰੇਤਿ, ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ ਹੋਤਿ। ਏਤੇਨ ਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਇਰਿਯਾਪਥਭੇਦੇਸੁ ਸਙ੍ਕੇਤਵਿਸਙ੍ਕੇਤਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਕਿਰਿਯਾਵਿਸੇਸੇਪਿ ਯੋ ‘‘ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾਵ ਮਾਰੇਤਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ। ਯੋ ਪਨ ‘‘ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਤਿ, ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ। ਏਤੇਨ ਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਕਿਰਿਯਾਵਿਸੇਸਭੇਦੇਸੁ ਸਙ੍ਕੇਤਵਿਸਙ੍ਕੇਤਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਯੋ ਪਨ ਲਿਙ੍ਗਵਸੇਨ ‘‘ਦੀਘੰ ਰਸ੍ਸੰ ਕਾਲੰ ਓਦਾਤੰ ਕਿਸੰ ਥੂਲੰ ਮਾਰੇਹੀ’’ਤਿ ਅਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਆਣਾਪੇਤਿ, ਆਣਤ੍ਤੋ ਚ ਯੰਕਿਞ੍ਚਿ ਤਾਦਿਸੰ ਮਾਰੇਤਿ, ਨਤ੍ਥਿ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਅਥ ਪਨ ਸੋ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਆਣਾਪੇਤਿ, ਆਣਤ੍ਤੋ ਚ ‘‘ਅਯਮੇਵ ਈਦਿਸੋ’’ਤਿ ਆਣਾਪਕਮੇਵ ਮਾਰੇਤਿ, ਆਣਾਪਕਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟੰ, ਵਧਕਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਆਣਾਪਕੋ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਆਣਾਪੇਤਿ, ਇਤਰੋ ਅਞ੍ਞੰ ਤਾਦਿਸੰ ਮਾਰੇਤਿ, ਆਣਾਪਕੋ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਵਧਕਸ੍ਸੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਕਸ੍ਮਾ? ਓਕਾਸਸ੍ਸ ਅਨਿਯਮਿਤਤ੍ਤਾ। ਸਚੇ ਪਨ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਆਣਾਪੇਨ੍ਤੋਪਿ ਓਕਾਸੰ ਨਿਯਮੇਤਿ, ‘‘ਅਸੁਕਸ੍ਮਿੰ ਨਾਮ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨੇ ਵਾ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇ ਵਾ ਥੇਰਾਸਨੇ ਵਾ ਨਵਾਸਨੇ ਵਾ ਮਜ੍ਝਿਮਾਸਨੇ ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੰ ਏਵਰੂਪੰ ਨਾਮ ਮਾਰੇਹੀ’’ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਚ ਅਞ੍ਞੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਸਚੇ ਆਣਤ੍ਤੋ ਤੰ ਮਾਰੇਤਿ, ਨੇਵ ਵਧਕੋ ਮੁਚ੍ਚਤਿ ਨ ਆਣਾਪਕੋ। ਕਸ੍ਮਾ? ਓਕਾਸਸ੍ਸ ਨਿਯਮਿਤਤ੍ਤਾ। ਸਚੇ ਪਨ ਨਿਯਮਿਤੋਕਾਸਤੋ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਮਾਰੇਤਿ, ਆਣਾਪਕੋ ਮੁਚ੍ਚਤੀਤਿ ਅਯੰ ਨਯੋ **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ਸੁਟ੍ਠੁ ਦਲ੍ਹੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਤ੍ਥ ਨ ਅਨਾਦਰਿਯੰ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ।

ਅਧਿਟ੍ਠਾਯਾਤਿ ਮਾਤਿਕਾਵਸੇਨ ਆਣਤ੍ਤਿਕਪਯੋਗਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਇਦਾਨਿ ਯੋ **ਦੂਤੇਨਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਮਾਤਿਕਾਪਦਸ੍ਸ ਨਿਦ੍ਦੇਸਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ **‘‘ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਆਣਾਪੇਤੀ’’**ਤਿਆਦਯੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਵਾਰਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤੇਸੁ **ਸੋ ਤੰ ਮਞ੍ਞਮਾਨੇ**ਤਿ ਸੋ ਆਣਤ੍ਤੋ ਯੋ ਆਣਾਪਕੇਨ ‘‘ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ’’ਤਿ ਅਕ੍ਖਾਤੋ, ਤੰ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਤਮੇਵ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਤਿ, ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। **ਤੰ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਅਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ‘‘ਯੰ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਤੰ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਅਞ੍ਞੰ ਤਾਦਿਸੰ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਤਿ, ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਅਞ੍ਞੰ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਤ**ਨ੍ਤਿ ਯੋ ਆਣਾਪਕੇਨ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਸ ਬਲਵਸਹਾਯੰ ਸਮੀਪੇ ਠਿਤੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਸ੍ਸ ਬਲੇਨਾਯੰ ਗਜ੍ਜਤਿ, ਇਮੰ ਤਾਵ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਮੀ’’ਤਿ ਪਹਰਨ੍ਤੋ ਇਤਰਮੇਵ ਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਠਿਤੰ

‘‘ਸਹਾਯੋ’’ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਤਿ, ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। **ਅਞ੍ਞਂ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਅਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ‘‘ਇਮਂ ਤਾਵਸ੍ਸ ਸਹਾਯਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਮੀ’’ਤਿ ਸਹਾਯਮੇਵ ਵੋਰੋਪੇਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਂ।

ਦੂਤਪਰਮ੍ਪਰਾਪਦਸ੍ਸ ਨਿਦ੍ਦੇਸਵਾਰੇ **ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਪਾਵਦਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਏਕੋ ਆਚਰਿਯੋ ਤਯੋ ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤਨਾਮਕਾ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਾ। ਤਤ੍ਥ **ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਣਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਆਚਰਿਯੋ ਕਞ੍ਚਿ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਮਾਰਾਪੇਤੁਕਾਮੋ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤਂ ਆਣਾਪੇਤਿ। **ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਪਾਵਦਾ**ਤਿ ਗਚ੍ਛ ਤ੍ਵਂ, ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤ, ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤਸ੍ਸ ਪਾਵਦ। **ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਪਾਵਦਤੂ**ਤਿ ਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤੋਪਿ ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤਸ੍ਸ ਪਾਵਦਤੁ। **ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਤੂ**ਤਿ ਏਵਂ ਤਯਾ ਆਣਤ੍ਤੇਨ ਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤੇਨ ਆਣਤ੍ਤੋ ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤੋ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਤੁ; ਸੋ ਹਿ ਅਮ੍ਹੇਸੁ ਵੀਰਜਾਤਿਕੋ ਪਟਿਬਲੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਕਮ੍ਮੇਤਿ। **ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਆਣਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਤਾਵ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। **ਸੋ ਇਤਰਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤੀ**ਤਿ ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤੋ ਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤਸ੍ਸ, ਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤੋ ਚ ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤਸ੍ਸ ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯੋ ਏਵਂ ਵਦਤਿ – ‘ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਂ ਕਿਰ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਹੀ’ਤਿ। ਤ੍ਵਂ ਕਿਰ ਅਮ੍ਹੇਸੁ ਵੀਰਪੁਰਿਸੋ’’ਤਿ ਆਰੋਚੇਤਿ; ਏਵਂ ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। **ਵਧਕੋ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੀ**ਤਿ ‘‘ਸਾਧੁ ਵੋਰੋਪੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤੋ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਤਿ। **ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਮਤ੍ਤੇ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਮਹਾਜਨੋ ਹਿ ਤੇਨ ਪਾਪੇ ਨਿਯੋਜਿਤੋਤਿ। **ਸੋ ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸੋ ਚੇ ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤੋ ਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਤਿ, ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਚਤੁਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਜਨਾਨਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਚਤੁਨ੍ਨਂ, ਏਤੇਨੂਪਾਯੇਨ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਪਰਮ੍ਪਰਾਯ ਆਣਾਪੇਨ੍ਤਂ ਸਮਣਸਤਂ ਸਮਣਸਹਸ੍ਸਂ ਵਾ ਹੋਤੁ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ।

ਵਿਸਕ੍ਕਿਯਦੂਤਪਦਨਿਦ੍ਦੇਸੇ **ਸੋ ਅਞ੍ਞਂ ਆਣਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਸੋ ਆਚਰਿਯੇਨ ਆਣਤ੍ਤੋ ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤੋ ਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਵਾ ਅਵਤ੍ਤੁਕਾਮੋ ਵਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤਮੇਵ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਚਰਿਯੋ ਏਵਮਾਹ – ‘ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਂ ਕਿਰ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਹੀ’’ਤਿ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਆਣਾਪੇਤਿ। ਵਿਸਙ੍ਕੇਤਕਰਣੇਨੇਵ ਹਿ ਏਸ “**ਵਿਸਕ੍ਕਿਯਦੂਤੋ**”ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਆਣਤ੍ਤਿਯਾ ਤਾਵ ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। **ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤੇਨ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੇ ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸੇਵ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ ਨ ਸਿਯਾ, ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਮਰਣਾਭਿਨਨ੍ਦਨੇਸੁਪਿ ਚ ਆਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ, ਮਰਣਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਕਥਂ ਨ ਸਿਯਾ ਤਸ੍ਮਾ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵੇਤਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਤੇਨੇਵੇਤ੍ਥ ‘‘ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸਾ’’ਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪੁਰਿਮਨਯੇਪਿ ਚੇਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਮੇਵ; ਓਕਾਸਾਭਾਵੇਨ ਪਨ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਯੋ ਯੋ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵਾਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਖਨ੍ਤਿ। ਯਥਾ ਚੇਤ੍ਥ ਏਵਂ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨੇਪੀਤਿ।

ਸਚੇ ਪਨ ਸੋ ਤਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਤਿ, ਆਣਾਪਕਸ੍ਸ ਚ ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤਸ੍ਸ ਵੋਰੋਪਕਸ੍ਸ ਚ ਸਙ੍ਘਰਕ੍ਖਿਤਸ੍ਸਾਤਿ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸ ਪਨ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤਤ੍ਤਾ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤਸ੍ਸ ਅਜਾਨਨਤਾਯ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬਂ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤੋ ਪਨ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਸੋਤ੍ਥਿਭਾਵਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਨਟ੍ਠੋਤਿ।

ਗਤਪਚ੍ਚਾਗਤਦੂਤਨਿਦ੍ਦੇਸੇ – **ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਪਚ੍ਚਾਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਸਮੀਪਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸੁਸਂਵਿਹਿਤਾਰਕ੍ਖਤ੍ਤਾ ਤਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਆਗਚ੍ਛਤਿ। **ਯਦਾ ਸਕ੍ਕੋਸਿ ਤਦਾ**ਤਿ ਕਿਂ ਅਜ੍ਜੇਵ ਮਾਰਿਤੋ ਮਾਰਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਗਚ੍ਛ ਯਦਾ ਸਕ੍ਕੋਸਿ, ਤਦਾ ਨਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਹੀਤਿ। **ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਵਂ ਪੁਨ ਆਣਤ੍ਤਿਯਾਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਸੋ ਅਵਸ੍ਸਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਤਬ੍ਬੋ ਹੋਤਿ, ਅਤ੍ਥਸਾਧਕਚੇਤਨਾ ਮਗ੍ਗਾਨਨ੍ਤਰਫਲਸਦਿਸਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਯਂ ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕੋ। ਸਚੇਪਿ ਵਧਕੋ ਸਟ੍ਠਿਵਸ੍ਸਾਤਿਕ੍ਕਮੇਨ ਤਂ ਵਧਤਿ, ਆਣਾਪਕੋ ਚ ਅਨ੍ਤਰਾਵ ਕਾਲਙ੍ਕਰੋਤਿ, ਹੀਨਾਯ ਵਾ ਆਵਤ੍ਤਤਿ, ਅਸ੍ਸਮਣੋਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਕਾਲਞ੍ਚ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਹੀਨਾਯ ਵਾ ਆਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਤਿ। ਸਚੇ ਆਣਾਪਕੋ ਗਿਹਿਕਾਲੇ ਮਾਤਰਂ ਵਾ ਪਿਤਰਂ ਵਾ ਅਰਹਨ੍ਤਂ ਵਾ ਸਨ੍ਧਾਯ ਏਵਂ ਆਣਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇ ਆਣਤ੍ਤੋ ਤਂ ਮਾਰੇਤਿ, ਆਣਾਪਕੋ ਗਿਹਿਕਾਲੇਯੇਵ ਮਾਤੁਘਾਤਕੋ ਪਿਤੁਘਾਤਕੋ ਅਰਹਨ੍ਤਘਾਤਕੋ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਨੇਵਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾ , ਨ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾ ਰੁਹਤਿ। ਸਚੇਪਿ

ਮਾਰੇਤਬ੍ਬਪੁਗ੍ਗਲੋ ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੋ, ਯਦਾ ਪਨ ਨਂ ਆਣਤ੍ਤੋ ਮਾਰੇਤਿ ਤਦਾ ਅਰਹਾ ਹੋਤਿ, ਆਣਤ੍ਤੁਤੋ ਵਾ ਪਹਾਰਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਮੂਲਿਕਂ ਸਦ੍ਧਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਵਿਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵਾਬਾਧੇਨ ਕਾਲਂਕਰੋਤਿ, ਆਣਾਪਕੋ ਆਣਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਅਰਹਨ੍ਤਘਾਤਕੋ। ਵਧਕੋ ਪਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਪਕ੍ਕਮਕਰਣਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕੋਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਯੇ ਸਬ੍ਬੇਸੁਯੇਵ ਇਮੇਸੁ ਦੂਤਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਮਾਤਿਕਾਪਦੇਸੁ ਸਙ੍ਕੇਤਵਿਸਙ੍ਕੇਤਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ

ਵੁਤ੍ਤਾ ਤਯੋ ਵਾਰਾ, ਤੇਸੁ ਪਠਮਵਾਰੇ ਤਾਵ – ਯਸ੍ਮਾ ਤਂ ਸਣਿਕਂ ਵਾ ਭਣਨ੍ਤੋ ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਬਧਿਰਤਾਯ ''ਮਾ ਘਾਤੇਹੀ''ਤਿ ਏਤਂ ਵਚਨਂ ਨ ਸਾਵੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਮੂਲਟ੍ਠੋ ਨ ਮੁਤ੍ਤੋ। ਦੁਤਿਯਵਾਰੇ – ਸਾਵਿਤਤ੍ਤਾ ਮੁਤ੍ਤੋ। ਤਤਿਯਵਾਰੇ ਪਨ ਤੇਨ ਚ ਸਾਵਿਤਤ੍ਤਾ ਇਤਰੇਨ ਚ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਓਰਤਤ੍ਤਾ ਉਭੋਪਿ ਮੁਤ੍ਤਾਤਿ।

ਦੂਤਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੭੫. ਅਰਹੋ ਰਹੋਸਞ੍ਞੀਨਿਦ੍ਦੇਸਾਦੀਸੁ **ਅਰਹੋ**ਤਿ ਸਮ੍ਮੁਖੇ। **ਰਹੋ**ਤਿ ਪਰਮ੍ਮੁਖੇ। ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਉਪਟ੍ਠਾਨਕਾਲੇ ਵੇਰਿਭਿਕ੍ਖੁਮ੍ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਯੇਵ ਅਨ੍ਧਕਾਰਦੋਸੇਨ ਤਸ੍ਸ ਆਗਤਭਾਵਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ''ਅਹੋ ਵਤ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ ਹਤੋ ਅਸ੍ਸ, ਚੋਰਾਪਿ ਨਾਮ ਤਂ ਨ ਹਨਨ੍ਤਿ, ਸਪ੍ਪੋ ਵਾ ਨ ਡਂਸਤਿ, ਨ ਸਤ੍ਥਂ ਵਾ ਵਿਸਂ ਵਾ ਆਹਰਤੀ''ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਮਰਣਂ ਅਭਿਨਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਈਦਿਸਾਨਿ ਵਚਨਾਨਿ ਉਲ੍ਲਪਤਿ, ਅਯਂ **ਅਰਹੋ ਰਹੋਸਞ੍ਞੀ ਉਲ੍ਲਪਤਿ** ਨਾਮ। ਸਮ੍ਮੁਖੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਰਮ੍ਮੁਖਸਞ੍ਞੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯੋ ਪਨ ਤਂ ਪੁਰਤੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪੁਨ ਉਪਟ੍ਠਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਗਤੇਪਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ''ਇਧੇਵ ਸੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਸਞ੍ਞੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਉਲ੍ਲਪਤਿ, ਅਯਂ **ਰਹੋ ਅਰਹੋਸਞ੍ਞੀ ਉਲ੍ਲਪਤਿ** ਨਾਮ। ਏਤੇਨੇਵੁਪਾਯੇਨ ਅਰਹੋ ਅਰਹੋਸਞ੍ਞੀ ਚ ਰਹੋ ਰਹੋਸਞ੍ਞੀ ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਚਤੁਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਚ ਏਤੇਸਂ ਵਾਚਾਯ ਵਾਚਾਯ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਇਦਾਨਿ ਮਰਣਵਣ੍ਣਸਂਵਣ੍ਣਨਾਯ ਵਿਭਾਗਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਪਞ੍ਚਸੁ ਕਾਯੇਨ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾਦਿਮਾਤਿਕਾਨਿਦ੍ਦੇਸੇਸੁ – **ਕਾਯੇਨ ਵਿਕਾਰਂ ਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਸੋ ਜਾਨਾਤਿ ''ਸਤ੍ਥਂ ਵਾ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਸਂ ਵਾ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਰਜ੍ਜੁਯਾ ਵਾ ਉਬ੍ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਸੋਬ੍ਭਾਦੀਸੁ ਵਾ ਪਪਤਿਤ੍ਵਾ ਯੋ ਮਰਤਿ ਸੋ ਕਿਰ ਧਨਂ ਵਾ ਲਭਤਿ, ਯਸਂ ਵਾ ਲਭਤਿ, ਸਗ੍ਗਂ ਵਾ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਏਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਤਥਾ ਹਤ੍ਥਮੁਦ੍ਦਾਦੀਹਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਵਾਚਾਯ ਭਣਤੀ**ਤਿ ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ ਵਾਕ੍ਯਭੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਭਣਤਿ। ਤਤਿਯਵਾਰੋ ਉਭਯਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾਯ ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਂ ਸਂਵਣ੍ਣਕਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਯਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾ ਕਤਾ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਮਤੇ ਸਂਵਣ੍ਣਨਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਸਂਵਣ੍ਣਕਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸੋ ਤਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ ਅਞ੍ਞੋ ਞਤ੍ਵਾ ''ਲਦ੍ਧੋ ਵਤ ਮੇ ਸੁਖੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਉਪਾਯੋ''ਤਿ ਤਾਯ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾਯ ਮਰਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾਯ ਕਤਾਯ ਏਕੋ ਞਤ੍ਵਾ ਮਰਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਦ੍ਵੇਪਿ ਮਰਨ੍ਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਞ੍ਚ ਅਕੁਸਲਰਾਸਿ ਚ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇਸੁ। ਅਨੁਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਮਰਣਂ ਸਂਵਣ੍ਣੇਨ੍ਤੋ ਆਹਿਣ੍ਡਤਿ, ਯੋ ਯੋ ਤਂ ਸਂਵਣ੍ਣਨਂ ਞਤ੍ਵਾ ਮਰਤਿ, ਸਬ੍ਬੋ ਤੇਨ ਮਾਰਿਤੋ ਹੋਤਿ।

ਦੂਤੇਨ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾਯਂ ''ਅਸੁਕਂ ਨਾਮ ਗੇਹਂ ਵਾ ਗਾਮਂ ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਏਵਂ ਮਰਣਵਣ੍ਣਂ ਸਂਵਣ੍ਣੇਹੀ''ਤਿ ਸਾਸਨੇ ਆਰੋਚਿਤਮਤ੍ਤੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਯਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਪਹਿਤੋ ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਮਰਣੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਦੂਤੋ ''ਞਾਤੋ ਦਾਨਿ ਅਯਂ ਸਗ੍ਗਮਗ੍ਗੋ''ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਞਾਤਿਸ੍ਸ ਵਾ ਸਾਲੋਹਿਤਸ੍ਸ ਵਾ ਆਰੋਚੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਮਤੇ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ ਹੋਤਿ, ਮੂਲਟ੍ਠੋ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਦੂਤੋ ਤਥੇਵ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਰਤਿ, ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋਵ। ਅਨੁਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਪਨ ਸਾਸਨੇ ਆਰੋਚਿਤੇ ਯਤ੍ਤਕਾ ਦੂਤਸ੍ਸ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾਯ ਮਰਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਤਕਾ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ। ਸਚੇ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਮਰਨ੍ਤਿ, ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਮ੍ਪਿ ਹੋਤਿ।

੧੭੬. ਲੇਖਾਸਂਵਣ੍ਣਨਾਯ – **ਲੇਖਂ ਛਿਨ੍ਦਤੀ**ਤਿ ਪਣ੍ਣੇ ਵਾ ਪੋਤ੍ਥਕੇ ਵਾ ਅਕ੍ਖਰਾਨਿ ਲਿਖਤਿ – ''ਯੋ ਸਤ੍ਥਂ ਵਾ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਪਾਤੇ ਵਾ ਪਪਤਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਪ੍ਪਵੇਸਨਉਦਕਪ੍ਪਵੇਸਨਾਦੀਹਿ ਉਪਾਯੇਹਿ ਮਰਤਿ, ਸੋ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਲਭਤੀ''ਤਿ

ਵਾ ''ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵਾਤਿ। ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਲਿਖਿਤੇ ਪਨ ਯਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਲਿਖਿਤਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਮਰਣੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਬਹੂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਲਿਖਿਤੇ ਯਤ੍ਤਕਾ ਮਰਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਤਕਾ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ। ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਮਰਣੇਨ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਂ। ਅਨੁਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਲਿਖਿਤੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ''ਬਹੂ ਮਰਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਤਂ ਪੋਤ੍ਥਕਂ ਝਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਯਥਾ ਵਾ ਅਕ੍ਖਰਾਨਿ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਚੇ ਸੋ ਪਰਸ੍ਸ ਪੋਤ੍ਥਕੋ ਹੋਤਿ, ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਲਿਖਿਤੋ ਵਾ ਹੋਤਿ ਅਨੁਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਲਿਖਿਤੋ ਵਾ, ਗਹਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਚੇ ਮੂਲੇਨ ਕੀਤੋ ਹੋਤਿ, ਪੋਤ੍ਥਕਸ੍ਸਾਮਿਕਾਨਂ ਪੋਤ੍ਥਕਂ, ਯੇਸਂ ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੂਲਂ ਗਹਿਤਂ, ਤੇਸਂ ਮੂਲਂ ਦਤ੍ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਚੇ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ''ਮਰਣਵਣ੍ਣਂ ਲਿਖਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਏਕਜ੍ਝਾਸਯਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਕੋ ਤਾਲਰੁਕ੍ਖਂ ਆਰੋਹਿਤ੍ਵਾ ਪਣ੍ਣਂ ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਏਕੋ ਆਹਰਤਿ, ਏਕੋ ਪੋਤ੍ਥਕਂ ਕਰੋਤਿ, ਏਕੋ ਲਿਖਤਿ, ਏਕੋ ਸਚੇ ਕਣ੍ਟਕਲੇਖਾ ਹੋਤਿ, ਮਸਿਂ ਮਕ੍ਖੇਤਿ, ਮਸਿਂ ਮਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪੋਤ੍ਥਕਂ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਵ ਸਭਾਯਂ ਵਾ ਆਪਣੇ ਵਾ ਯਤ੍ਥ ਵਾ ਪਨ ਲੇਖਾਦਸ੍ਸਨਕੋਤੂਹਲਕਾ ਬਹੂ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਠਪੇਨ੍ਤਿ। ਤਂ ਵਾਚੇਤ੍ਵਾ ਸਚੇਪਿ ਏਕੋ ਮਰਤਿ, ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸਚੇ ਬਹੁਕਾ ਮਰਨ੍ਤਿ, ਵੁਤ੍ਤਸਦਿਸੋਵ ਨਯੋ। ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੇ ਪਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਤਂ ਪੋਤ੍ਥਕਂ ਸਚੇਪਿ ਮਞ੍ਜੂਸਾਯਂ ਗੋਪੇਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞੋ ਚ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਬਹੂਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ, ਨੇਵ ਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਮਞ੍ਜੂਸਾ, ਸਚੇਪਿ ਤਂ ਪੋਤ੍ਥਕਂ ਨਦਿਯਂ ਵਾ ਸਮੁਦ੍ਦੇ ਵਾ ਖਿਪਨ੍ਤਿ ਵਾ ਧੋਵਨ੍ਤਿ ਵਾ ਖਣ੍ਡਾਖਣ੍ਡਂ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਅਗ੍ਗਿਮ੍ਹਿ ਵਾ ਝਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਯਾਵ ਸਙ੍ਘਟ੍ਟਿਤੇਪਿ ਦੁਦ੍ਧੋਤੇ ਵਾ ਦੁਜ੍ਝਾਪਿਤੇ ਵਾ ਪਤ੍ਤੇ ਅਕ੍ਖਰਾਨਿ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ, ਤਾਵ ਨ ਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਯਥਾ ਪਨ ਅਕ੍ਖਰਾਨਿ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਨ੍ਤਿ ਤਥੇਵ ਕਤੇ ਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤੀਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਥਾਵਰਪਯੋਗਸ੍ਸ ਵਿਭਾਗਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਓਪਾਤਾਦਿਮਾਤਿਕਾਨਿਦ੍ਦੇਸੇਸੁ **ਮਨੁਸ੍ਸਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਓਪਾਤਂ ਖਣਤੀ**ਤਿ ''ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਕਞ੍ਚਿ ਮਨੁਸ੍ਸਂ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਯਤ੍ਥ ਸੋ ਏਕਤੋ ਵਿਚਰਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਆਵਾਟਂ ਖਣਤਿ, ਖਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਾਵ ਸਚੇਪਿ ਜਾਤਪਥਵਿਯਾ ਖਣਤਿ, ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਸ੍ਸ ਪਯੋਗਤ੍ਤਾ ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਯਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਖਣਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਮਰਣੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਤੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਅਨੁਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ''ਯੋ ਕੋਚਿ ਮਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਖਤੋ ਹੋਤਿ, ਯਤ੍ਤਕਾ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਰਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਤਕਾ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ। ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਵਤ੍ਥੂਸੁ ਚ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਂ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਵਤ੍ਥੂਸੁ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨਿ।

ਬਹੂ ਤਤ੍ਥ ਚੇਤਨਾ; ਕਤਮਾਯ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਹੋਤੀਤਿ? **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਤਾਵ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਆਵਾਟਂ ਗਮ੍ਭੀਰਤੋ ਚ ਆਯਾਮਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਚ ਖਨਿਤ੍ਵਾ ਪਮਾਣੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਚ੍ਛੇਤ੍ਵਾ ਪੁਞ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪਂਸੁਪਚ੍ਛਿਂ ਉਦ੍ਧਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਪਿਕਾ ਅਤ੍ਥਸਾਧਕਚੇਤਨਾ ਮਗ੍ਗਾਨਨ੍ਤਰਫਲਸਦਿਸਾ। ਸਚੇਪਿ ਵਸ੍ਸਸਤਸ੍ਸ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਅਵਸ੍ਸਂ ਮਰਣਕਸਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਪਕਚੇਤਨਾਯਮੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕ''ਨ੍ਤਿ। **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ** ਪਨ **ਸਙ੍ਖੇਪਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ** – ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਆਵਾਟੇ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਰਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਏਕਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਕੁਦ੍ਦਾਲਪ੍ਪਹਾਰੇ ਦਿਨ੍ਨੇ ਸਚੇ ਕੋਚਿ ਤਤ੍ਥ ਪਕ੍ਖਲਿਤੋ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਰਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। **ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿਕਤ੍ਥੇਰਾ** ਪਨ ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਪਕਚੇਤਨਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਏਕੋ ''ਓਪਾਤਂ ਖਨਿਤ੍ਵਾ ਅਸੁਕਂ ਨਾਮ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਇਧ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਹੀ''ਤਿ ਅਞ੍ਞਂ ਆਣਾਪੇਤਿ, ਸੋ ਤਂ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਤਿ, ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਅਞ੍ਞਂ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਤਿ, ਸਯਂ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਰਤਿ, ਅਞ੍ਞੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਰਤਿ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ ਹੋਤਿ, ਮੂਲਟ੍ਠੋ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ''ਅਸੁਕੋ ਅਸੁਕਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਇਧ ਮਾਰੇਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਖਤੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਮਰਿਤੁਕਾਮਾ ਇਧ ਮਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਖਣਤਿ, ਏਕਸ੍ਸ ਮਰਣੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਬਹੂਨ੍ਨਂ ਮਰਣੇ ਅਕੁਸਲਰਾਸਿ , ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਮਰਣੇ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਂ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਵਤ੍ਥੂਸੁ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨਿ।

''ਯੇ ਕੇਚਿ ਮਾਰੇਤੁਕਾਮਾ, ਤੇ ਇਧ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਖਣਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਨ੍ਤਿ , ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਮਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ, ਬਹੂਸੁ ਅਕੁਸਲਰਾਸਿ, ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਾਦਿਵਤ੍ਥੂਸੁ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਾਦੀਨਿ। ਇਧੇਵ ਅਰਹਨ੍ਤਾਪਿ ਸਙ੍ਗਹਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਪੁਰਿਮਨਯੇ ਪਨ ''ਤੇਸਂ ਮਰਿਤੁਕਾਮਤਾਯ ਪਤਨਂ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਤੇ ਨ ਸਙ੍ਗਯ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਨਯੇਸੁ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਤੇ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ। ''ਯੇ ਕੇਚਿ

ਅਤ੍ਤਨੋ ਵੇਰਿਕੇ ਏਤ੍ਥ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਖਨਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਚ ਵੇਰਿਕਾ ਵੇਰਿਕੇ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਨ੍ਤਿ, ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਮਾਰਿਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ, ਬਹੂਸੁ ਅਕੁਸਲਰਾਸਿ, ਮਾਤਰਿ ਵਾ ਪਿਤਰਿ ਵਾ ਅਰਹਨ੍ਤੇ ਵਾ ਵੇਰਿਕੇਹਿ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਮਾਰਿਤੇ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਂ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਤੇਸੁ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ।

ਯੋ ਪਨ ‘‘ਮਰਿਤੁਕਾਮਾ ਵਾ ਅਮਰਿਤੁਕਾਮਾ ਵਾ ਮਾਰੇਤੁਕਾਮਾ ਵਾ ਅਮਾਰੇਤੁਕਾਮਾ ਵਾ ਯੇ ਕੇਚਿ ਏਤ੍ਥ ਪਤਿਤਾ ਵਾ ਪਾਤਿਤਾ ਵਾ ਮਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਸਬ੍ਬਥਾਪਿ ਅਨੁਦ੍ਦਿਸ੍ਸੇਵ ਖਨਤਿ। ਯੋ ਯੋ ਮਰਤਿ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਮਰਣੇਨ ਯਥਾਨੁਰੂਪਂ ਕਮ੍ਮਬ੍ਧ ਫੁਸਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਸਚੇ ਗਬ੍ਭਿਨੀ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਸਗਬ੍ਭਾ ਮਰਤਿ, ਦ੍ਵੇ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾ। ਗਬ੍ਭੋਯੇਵ ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ, ਏਕੋ। ਗਬ੍ਭੋ ਨ ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ, ਮਾਤਾ ਮਰਤਿ, ਏਕੋਯੇਵ। ਚੋਰੇਹਿ ਅਨੁਬਦ੍ਧੋ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਰਤਿ, ਓਪਾਤਖਨਕਸ੍ਸੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਚੋਰਾ ਤਤ੍ਥ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਨ੍ਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। ਤਤ੍ਥ ਪਤਿਤਂ ਬਹਿ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਨ੍ਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। ਕਸ੍ਮਾ? ਓਪਾਤੇ ਪਤਿਤਪ੍ਪਯੋਗੇਨ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ। ਓਪਾਤਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵ ਆਬਾਧੇਨ ਮਰਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। ਬਹੂਨਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਕੁਪਿਤੇਨ ਤੇਨੇਵਾਬਾਧੇਨ ਮਰਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। ਓਪਾਤੇ ਪਤਨਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਰੋਗੇਨ ਗਿਲਾਨਸ੍ਸੇਵ ਅਞ੍ਞੋ ਰੋਗੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਓਪਾਤਰੋਗੋ ਬਲਵਤਰੋ ਹੋਤਿ, ਤੇਨ ਮਤੇਪਿ ਓਪਾਤਖਣਕੋ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਚੇ ਪਚ੍ਛਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਰੋਗੋ ਬਲਵਾ ਹੋਤਿ, ਤੇਨ ਮਤੇ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਉਭੋਹਿ ਮਤੇ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਓਪਾਤੇ ਓਪਪਾਤਿਕਮਨੁਸ੍ਸੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਮਰਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। ਮਨੁਸ੍ਸਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਖਤੇ ਯਕ੍ਖਾਦੀਸੁ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਤੇਸੁ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਯਕ੍ਖਾਦਯੋ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਖਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾਦੀਸੁ ਮਰਨ੍ਤੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਯਕ੍ਖਾਦਯੋ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਖਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਖਨਨੇਪਿ ਤੇਸਂ ਦੁਕ੍ਖੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। ਮਰਣੇ ਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਵਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਵਾ। ਅਨੁਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਖਤੇ ਓਪਾਤੇ ਯਕ੍ਖਰੂਪੇਨ ਵਾ ਪੇਤਰੂਪੇਨ ਵਾ ਪਤਤਿ, ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਰੂਪੇਨ ਮਰਤਿ, ਪਤਨਰੂਪਂ ਪਮਾਣਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਨ੍ਤਿ **ਉਪਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ**। ਮਰਣਰੂਪਂ ਪਮਾਣਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ **ਫੁਸ੍ਸਦੇਵਤ੍ਥੇਰੋ**। ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਰੂਪੇਨ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਯਕ੍ਖਪੇਤਰੂਪੇਨ ਮਤੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਓਪਾਤਖਨਕੋ ਓਪਾਤਂ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵਿਕ੍ਕਿਣਾਤਿ ਵਾ ਮੁਧਾ ਵਾ ਦੇਤਿ, ਯੋ ਯੋ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਰਤਿ, ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਤਸ੍ਸੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚ ਕਮ੍ਮਬਨ੍ਧੋ ਚ। ਯੇਨ ਲਦ੍ਧੋ ਸੋ ਨਿਦ੍ਦੋਸੋ। ਅਥ ਸੋਪਿ ‘‘ਏਵਂ ਪਤਿਤਾ ਉਤ੍ਤਰਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਨਸ੍ਸਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਸੁਉਦ੍ਧਰਾ ਵਾ ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਤਂ ਓਪਾਤਂ ਗਮ੍ਭੀਰਤਰਂ ਵਾ ਉਤ੍ਤਾਨਤਰਂ ਵਾ ਦੀਘਤਰਂ ਵਾ ਰਸ੍ਸਤਰਂ ਵਾ ਵਿਤ੍ਥਤਤਰਂ ਵਾ ਸਮ੍ਬਾਧਤਰਂ ਵਾ ਕਰੋਤਿ, ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਚ ਕਮ੍ਮਬਨ੍ਧੋ ਚ। ਬਹੂ ਮਰਨ੍ਤੀਤਿ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਓਪਾਤਂ ਪਂਸੁਨਾ ਪੂਰੇਤਿ, ਸਚੇ ਕੋਚਿ ਪਂਸੁਮ੍ਹਿ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਰਤਿ, ਪੂਰੇਤ੍ਵਾਪਿ ਮੂਲਟ੍ਠੋ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਦੇਵੇ ਵਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਕਦ੍ਦਮੋ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਲਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਮਤੇਪਿ। ਰੁਕ੍ਖੋ ਵਾ ਪਤਨ੍ਤੋ ਵਾਤੋ ਵਾ ਵਸ੍ਸੋਦਕਂ ਵਾ ਪਂਸੁਂ ਹਰਤਿ, ਕਨ੍ਦਮੂਲਤ੍ਥਂ ਵਾ ਪਥਵਿਂ ਖਨਨ੍ਤਾ ਤਤ੍ਥ ਆਵਾਟਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਚੇ ਕੋਚਿ ਲਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਮਰਤਿ, ਮੂਲਟ੍ਠੋ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਓਕਾਸੇ ਮਹਨ੍ਤਂ ਤਲਾਕਂ ਵਾ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਂ ਵਾ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਚੇਤਿਯਂ ਵਾ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਬੋਧਿਂ ਵਾ ਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਆਵਾਸਂ ਵਾ ਸਕਟਮਗ੍ਗਂ ਵਾ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਦਾਪਿ ਥਿਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੂਰਿਤੇ ਓਪਾਤੇ ਰੁਕ੍ਖਾਦੀਨਂ ਮੂਲਾਨਿ ਮੂਲੇਹਿ ਸਂਸਿਬ੍ਬਿਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ , ਜਾਤਪਥਵੀ ਜਾਤਾ, ਤਦਾਪਿ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਚੇਪਿ ਨਦੀ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਓਪਾਤਂ ਹਰਤਿ, ਏਵਮ੍ਪਿ ਮੁਚ੍ਚਤੀਤਿ। ਅਯਂ ਤਾਵ ਓਪਾਤਕਥਾ।

ਓਪਾਤਸ੍ਸੇਵ ਪਨ ਅਨੁਲੋਮੇਸੁ ਪਾਸਾਦੀਸੁਪਿ ਯੋ ਤਾਵ ਪਾਸਂ ਓਡ੍ਡੇਤਿ ‘‘ਏਤ੍ਥ ਬਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾ ਮਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਅਵਸ੍ਸਂ ਬਜ੍ਝਨਕਸਤ੍ਤਾਨਂ ਵਸੇਨ ਹਤ੍ਥਾ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਨ੍ਤਰਿਯਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਕਤੇ ਯਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਓਡ੍ਡਿਤੋ, ਤਤੋ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਬਨ੍ਧਨੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਪਾਸੇ ਮੂਲੇਨ ਵਾ ਮੁਧਾ ਵਾ ਦਿਨ੍ਨੇਪਿ ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸੇਵ ਕਮ੍ਮਬਨ੍ਧੋ। ਸਚੇ ਯੇਨ ਲਦ੍ਧੋ ਸੋ ਉਗ੍ਗਲਿਤਂ ਵਾ ਪਾਸਂ ਸਣ੍ਠਪੇਤਿ, ਪਸ੍ਸੇਨ ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਪਵੇਸੇਤਿ, ਥਦ੍ਧਤਰਂ ਵਾ ਪਾਸਯਟ੍ਠਿਂ ਠਪੇਤਿ, ਦਲ੍ਹਤਰਂ ਵਾ ਪਾਸਰਜ੍ਜੁਂ ਬਨ੍ਧਤਿ, ਥਿਰਤਰਂ ਵਾ ਖਾਣੁਕਂ ਵਾ ਆਕੋਟੇਤਿ, ਉਭੋਪਿ ਨ ਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਪਾਸਂ ਉਗ੍ਗਲਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪੁਨ ਅਞ੍ਞੇ ਸਣ੍ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਬਦ੍ਧਾ ਬਦ੍ਧਾ ਮਰਨ੍ਤਿ, ਮੂਲਟ੍ਠੋ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ।

ਸਚੇ ਪਨ ਤੇਨ ਪਾਸਯਟ੍ਠਿ ਸਯਂ ਅਕਤਾ ਹੋਤਿ, ਗਹਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਤ੍ਥਜਾਤਕਯਟ੍ਠਿਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਯਂ ਕਤਯਟ੍ਠਿਂ ਪਨ ਗੋਪੇਨ੍ਤੋਪਿ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਯਦਿ ਹਿ ਤਂ ਅਞ੍ਞੋ ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਪਾਸਂ ਸਣ੍ਠਪੇਤਿ, ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਮਰਨ੍ਤੇਸੁ ਮੂਲਟ੍ਠੋ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਚੇ ਤਂ ਝਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਲਾਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਛਡ੍ਡੇਤਿ, ਤੇਨ ਅਲਾਤੇਨ ਪਹਾਰਂ ਲਦ੍ਧਾ ਮਰਨ੍ਤੇਸੁਪਿ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਬ੍ਬਸੋ ਪਨ ਝਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਨਾਸੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਪਾਸਰਜ੍ਜੁਮ੍ਪਿ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਚ ਵਟ੍ਟਿਤਂ ਗਹਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਰਜ੍ਜੁਕੇ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਵਟ੍ਟਿਤਂ ਉਬ੍ਬਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਵਾਕੇ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਵਟ੍ਟਿਤਂ ਹੀਰਂ ਹੀਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਰਞ੍ਞਤੋ ਪਨ ਸਯਂ ਵਾਕੇ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਵਟ੍ਟਿਤਂ ਗੋਪੇਨ੍ਤੋਪਿ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਬ੍ਬਸੋ ਪਨ ਝਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਨਾਸੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤਿ।

ਅਦੂਹਲਂ ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਚਤੂਸੁ ਪਾਦੇਸੁ ਅਦੂਹਲਮਞ੍ਚਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਣੇ ਆਰੋਪੇਤਿ, ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਸਬ੍ਬਸਜ੍ਜਂ ਕਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਅਵਸ੍ਸਂ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਿਤਬ੍ਬਕਸਤ੍ਤਾਨਂ ਵਸੇਨ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਕਾਨੁਦ੍ਦਿਸ੍ਸਕਾਨੁਰੂਪੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਾਦੀਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਅਦੂਹਲੇ ਮੂਲੇਨ ਵਾ ਮੁਧਾ ਵਾ ਦਿਨ੍ਨੇਪਿ ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸੇਵ ਕਮ੍ਮਬਦ੍ਧੋ। ਸਚੇ ਯੇਨ ਲਦ੍ਧਂ ਸੋ ਪਤਿਤਂ ਵਾ ਉਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਪਾਸਾਣੇ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਗਰੁਕਤਰਂ ਵਾ ਕਰੋਤਿ, ਪਸ੍ਸੇਨ ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਦੂਹਲੇ ਪਵੇਸੇਤਿ, ਉਭੋਪਿ ਨ ਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਸਚੇਪਿ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਅਦੂਹਲਂ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੋ ਸਣ੍ਠਪੇਤਿ, ਮੂਲਟ੍ਠੋ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਪਾਸਾਣੇ ਪਨ ਗਹਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਦੂਹਲਪਾਦੇ ਚ ਪਾਸਯਟ੍ਠਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਗਹਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਵਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਝਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤਿ।

ਸੂਲਂ ਰੋਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਸਬ੍ਬਸਜ੍ਜਂ ਕਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਸੂਲਮੁਖੇ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਅਵਸ੍ਸਂ ਮਰਣਕਸਤ੍ਤਾਨਂ ਵਸੇਨ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਾਨੁਦ੍ਦਿਸ੍ਸਾਨੁਰੂਪਤੋ ਪਾਰਾਜਿਕਾਦੀਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਸੂਲੇ ਮੂਲੇਨ ਵਾ ਮੁਧਾ ਵਾ ਦਿਨ੍ਨੇਪਿ ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸੇਵ ਕਮ੍ਮਬਦ੍ਧੋ। ਸਚੇ ਯੇਨ ਲਦ੍ਧਂ ਸੋ ''ਏਕਪ੍ਪਹਾਰੇਨੇਵ ਮਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਤਿਖਿਣਤਰਂ ਵਾ ਕਰੋਤਿ, ''ਦੁਕ੍ਖਂ ਮਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਕੁਣ੍ਠਤਰਂ ਵਾ ਕਰੋਤਿ, ''ਉਚ੍ਚ''ਨ੍ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਨੀਚਤਰਂ ਵਾ ''ਨੀਚ''ਨ੍ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਉਚ੍ਚਤਰਂ ਵਾ ਪੁਨ ਰੋਪੇਤਿ, ਵਙ੍ਕਂ ਵਾ ਉਜੁਕਂ ਅਤਿਉਜੁਕਂ ਵਾ ਈਸਕਂ ਪੋਣਂ ਕਰੋਤਿ, ਉਭੋਪਿ ਨ ਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ''ਅਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਠਪੇਤਿ, ਤਂ ਚੇ ਮਾਰਣਤ੍ਥਾਯ ਆਦਿਤੋ ਪਭੁਤਿ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਕਤਂ ਹੋਤਿ, ਮੂਲਟ੍ਠੋ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਪਨ ਕਤਮੇਵ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਰੋਪਿਤੇ ਮੂਲਟ੍ਠੋ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਪਾਸਯਟ੍ਠਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਗਹਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਵਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਝਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤਿ।

੧੭੭. ਅਪਸ੍ਸੇਨੇ **ਸਤ੍ਥਂ** ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਅਪਸ੍ਸੇਨਂ** ਨਾਮ ਨਿਚ੍ਚਪਰਿਭੋਗੋ ਮਞ੍ਚੋ ਵਾ ਪੀਠਂ ਵਾ ਅਪਸ੍ਸੇਨਫਲਕਂ ਵਾ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਪਸ੍ਸੇਨਕਤ੍ਥਮ੍ਭੋ ਵਾ ਤਤ੍ਥਜਾਤਕਰੁਕ੍ਖੋ ਵਾ ਚਙ੍ਕਮੇ ਅਪਸ੍ਸਾਯ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਲਮ੍ਬਨਰੁਕ੍ਖੋ ਵਾ ਆਲਮ੍ਬਨਫਲਕਂ ਵਾ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪੇਤਂ ਅਪਸ੍ਸਯਨੀਯਟ੍ਠੇਨ ਅਪਸ੍ਸੇਨਂ ਨਾਮ; ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਪਸ੍ਸੇਨੇ ਯਥਾ ਅਪਸ੍ਸਯਨ੍ਤਂ ਵਿਜ੍ਝਤਿ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਤਿ ਵਾ ਤਥਾ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾਸਿਫਰਸੁਸਤ੍ਤਿਆਰਕਣ੍ਟਕਾਦੀਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਸਤ੍ਥਂ ਠਪੇਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਧੁਵਪਰਿਭੋਗਟ੍ਠਾਨੇ ਨਿਰਾਸਙ੍ਕਸ੍ਸ ਨਿਸੀਦਤੋ ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਤੋ ਵਾ ਅਪਸ੍ਸਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਸਤ੍ਥਸਮ੍ਫਸ੍ਸਪਚ੍ਚਯਾ ਦੁਕ੍ਖੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਮਰਣੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਤਂ ਚੇ ਅਞ੍ਞੋਪਿ ਤਸ੍ਸ ਵੇਰਿਭਿਕ੍ਖੁ ਵਿਹਾਰਚਾਰਿਕਂ ਚਰਨ੍ਤੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਮਸ੍ਸ ਮਞ੍ਞੇ ਮਰਣਤ੍ਥਾਯ ਇਦਂ ਨਿਖਿਤ੍ਤਂ, ਸਾਧੁ ਸੁਟ੍ਠੁ ਮਰਤੂ''ਤਿ ਅਭਿਨਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਸੋਪਿ ਤਤ੍ਥ ''ਏਵਂ ਕਤੇ ਸੁਕਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਤਿਖਿਣਤਰਾਦਿਕਰਣੇਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸਚੇ ਪਨ ''ਅਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਠਪੇਤਿ ਤਦਤ੍ਥਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤੇ ਮੂਲਟ੍ਠੋ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਪਾਕਤਿਕਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਂ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਤਿਖਿਣਤਰਂ ਠਪੇਤਿ ਮੂਲਟ੍ਠੋ ਮੁਚ੍ਚਤੇਵ।

ਵਿਸਮਕ੍ਖਨੇਪਿ ਯਾਵ ਮਰਣਾਭਿਨਨ੍ਦਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਤਾਵ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਸਚੇ ਪਨ ਸੋਪਿ ਖੁਦ੍ਦਕਂ ਵਿਸਮਣ੍ਡਲਨ੍ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਮਹਨ੍ਤਤਰਂ ਵਾ ਕਰੋਤਿ , ਮਹਨ੍ਤਂ ਵਾ ''ਅਤਿਰੇਕਂ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਂ ਕਰੋਤਿ, ਤਨੁਕਂ ਵਾ ਬਹਲਂ; ਬਹਲਂ ਵਾ ਤਨੁਕਂ ਕਰੋਤਿ, ਅਗ੍ਗਿਨਾ ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵਾ ਉਪਰਿ ਵਾ ਸਞ੍ਚਾਰੇਤਿ, ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ''ਇਦਂ ਅਠਾਨੇ ਠਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬਮੇਵ ਤਚ੍ਛੇਤ੍ਵਾ ਪੁਞ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਠਪੇਤਿ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਭੇਸਜ੍ਜਾਨਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਕਤੇ ਮੂਲਟ੍ਠੋ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ , ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਕਤੇ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਸੋ ''ਇਦਂ ਵਿਸਂ ਅਤਿਪਰਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਯਸ੍ਸ ਵਿਸੇਨ ਮਰਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸਚੇ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ

ਸਨ੍ਤਕੇਨ ਮਰਤਿ, ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ‘‘ਇਦਂ ਵਿਸਂ ਨਿਬ੍ਬਿਸ’’ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਸਮੇਵ ਠਪੇਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਮੂਲਟ੍ਠੋ ਮੁਚ੍ਚਤਿ।

ਦੁਬ੍ਬਲਂ ਵਾ ਕਰੋਤੀਤਿ ਮਞ੍ਚਪੀਠਂ ਅਟਨਿਯਾ ਹੇਟ੍ਠਾਭਾਗੇ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵਿਦਲੇਹਿ ਵਾ ਰਜ੍ਜੁਕੇਹਿ ਵਾ ਯੇਹਿ ਵੀਤਂ ਹੋਤਿ, ਤੇ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਾਵਸੇਸਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਆਵੁਧਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਤਿ ‘‘ਏਤ੍ਥ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਰਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ਅਪਸ੍ਸੇਨਫਲਕਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਚਙ੍ਕਮੇ ਆਲਮ੍ਬਨਰੁਕ੍ਖਫਲਕਪਰਿਯੋਸਾਨਾਨਂ ਪਰਭਾਗਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਆਵੁਧਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਸੋਬ੍ਭਾਦੀਸੁ ਮਞ੍ਚਂ ਵਾ ਪੀਠਂ ਵਾ ਅਪਸ੍ਸੇਨਫਲਕਂ ਵਾ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤਿ, ਯਥਾ ਤਤ੍ਥ ਨਿਸਿਨ੍ਨਮਤ੍ਤੋ ਵਾ ਅਪਸ੍ਸਿਤਮਤ੍ਤੋ ਵਾ ਪਤਤਿ, ਸੋਬ੍ਭਾਦੀਸੁ ਵਾ ਸਞ੍ਚਰਣਸੇਤੁ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਦੁਬ੍ਬਲਂ ਕਰੋਤਿ; ਏਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਰਣੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਇਤਰਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਮਰਣੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਸੋਬ੍ਭਾਦੀਨਂ ਤਟੇ ਠਪੇਤਿ ‘‘ਦਿਸ੍ਵਾ ਭਯੇਨ ਕਮ੍ਪੇਨ੍ਤੋ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਰਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਸੋ ਤਤ੍ਥੇਵ ਪਤਤਿ, ਦੁਕ੍ਖੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਮਰਣੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸਯਂ ਵਾ ਪਾਤੇਤਿ, ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਪਾਤਾਪੇਤਿ, ਅਞ੍ਞੋ ਅਵੁਤ੍ਤੋ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਪਾਤੇਤਿ, ਅਮਨੁਸ੍ਸੋ ਪਾਤੇਤਿ, ਵਾਤਪ੍ਪਹਾਰੇਨ ਪਤਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਪਤਤ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਮਰਣੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਕਸ੍ਮਾ? ਤਸ੍ਸ ਪਯੋਗੇਨ ਸੋਬ੍ਭਾਦਿਤਟੇ ਠਿਤਤ੍ਤਾ।

ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਪਨਂ ਨਾਮ ਸਮੀਪੇ ਨਿਕ੍ਖਿਪਨਂ। ਤਤ੍ਥ ‘‘ਯੋ ਇਮਿਨਾ ਅਸਿਨਾ ਮਤੋ ਸੋ ਧਨਂ ਵਾ ਲਭਤੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਮਰਣਵਣ੍ਣਂ ਵਾ ਸਂਵਣ੍ਣੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਿਨਾ ਮਰਣਤ੍ਥਿਕਾ ਮਰਨ੍ਤੁ, ਮਾਰਣਤ੍ਥਿਕਾ ਮਾਰੇਨ੍ਤੂ’’ਤਿ ਵਾ ਵਤ੍ਵਾ ਅਸਿਂ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਪਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਮਰਿਤੁਕਾਮੋ ਵਾ ਤੇਨ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਪਹਰਤੁ , ਮਾਰੇਤੁਕਾਮੋ ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਪਹਰਤੁ, ਉਭਯਥਾਪਿ ਪਰਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਉਪਨਿਕ੍ਖੇਪਕਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਮਰਣੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਅਨੁਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇ ਬਹੂਨਂ ਮਰਣੇ ਅਕੁਸਲਰਾਸਿ। ਪਾਰਾਜਿਕਾਦਿਵਤ੍ਥੂਸੁ ਪਾਰਾਜਿਕਾਦੀਨਿ। ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਅਸਿਂ ਗਹਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਅਸਿਸ੍ਸਾਮਿਕਾਨਂ ਅਸਿਂ, ਯੇਸਂ ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੂਲਂ ਗਹਿਤਂ, ਤੇਸਂ ਮੂਲਂ ਦਤ੍ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਚੇ ਲੋਹਪਿਣ੍ਡਿਂ ਵਾ ਫਾਲਂ ਵਾ ਕੁਦਾਲਂ ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਸਿ ਕਾਰਾਪਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਯਂ ਭਣ੍ਡਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਾਰਿਤੋ, ਤਦੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਚੇ ਕੁਦਾਲਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਾਰਿਤਂ ਵਿਨਾਸੇਤ੍ਵਾ ਫਾਲਂ ਕਰੋਤਿ, ਫਾਲੇਨ ਪਹਾਰਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਮਰਨ੍ਤੇਸੁਪਿ ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਤੋ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਲੋਹਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਪਨਤ੍ਥਮੇਵ ਕਾਰਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਅਰੇਨ ਘਂਸਿਤ੍ਵਾ ਚੁਣ੍ਣਵਿਚੁਣ੍ਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਪ੍ਪਕਿਣ੍ਣੇ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਚੇਪਿ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾਪੋਤ੍ਥਕੋ ਵਿਯ ਬਹੂਹਿ ਏਕਜ੍ਝਾਸਯੇਹਿ ਕਤੋ ਹੋਤਿ, ਪੋਤ੍ਥਕੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਕਮ੍ਮਬਨ੍ਧਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਸ ਨਯੋ **ਸਤ੍ਤਿਭੇਣ੍ਡੀਸੁ। ਲਗੁਲ਼ੇ** ਪਾਸਯਟ੍ਠਿਸਦਿਸੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ। ਤਥਾ **ਪਾਸਾਣੇ। ਸਤ੍ਥੇ** ਅਸਿਸਦਿਸੋਵ। **ਵਿਸਂ** ਵਾਤਿ ਵਿਸਂ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥਵਸੇਨ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਾਨੁਦ੍ਦਿਸ੍ਸਾਨੁਰੂਪਤੋ ਪਾਰਾਜਿਕਾਦਿਵਤ੍ਥੂਸੁ ਪਾਰਾਜਿਕਾਦੀਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤੇ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨ ਪਟਿਪਾਕਤਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਯਂ ਭੇਸਜ੍ਜੇਹਿ ਯੋਜਿਤੇ ਅਵਿਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮੁਚ੍ਚਤਿ। **ਰਜ੍ਜੁਯਾ** ਪਾਸਰਜ੍ਜੁਸਦਿਸੋਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਭੇਸਜ੍ਜੇ – ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵੇਰਿਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਪਜ੍ਜਰਕੇ ਵਾ ਵਿਸਭਾਗਰੋਗੇ ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਅਸਪ੍ਪਾਯਾਨਿਪਿ ਸਪ੍ਪਿਆਦੀਨਿ ਸਪ੍ਪਾਯਾਨੀਤਿ ਮਰਣਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਦੇਤਿ, ਅਞ੍ਞਂ ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਨ੍ਦਮੂਲਫਲਂ ਤਸ੍ਸ ਏਵਂ ਭੇਸਜ੍ਜਦਾਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਪਰਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਂ ਮਰਣੇ ਚ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਪਾਰਾਜਿਕਾਨਿ, ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਆਨਨ੍ਤਰਿਯਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੧੭੮. ਰੂਪੂਪਹਾਰੇ – **ਉਪਸਂਹਰਤੀ**ਤਿ ਪਰਂ ਵਾ ਅਮਨਾਪਰੂਪਂ ਤਸ੍ਸ ਸਮੀਪੇ ਠਪੇਤਿ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਵਾ ਯਕ੍ਖਪੇਤਾਦਿਵੇਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਉਪਸਂਹਾਰਮਤ੍ਤੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਪਰਸ੍ਸ ਤਂ ਰੂਪਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਭਯੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਂ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਮਰਣੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਤਦੇਵ ਰੂਪਂ ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਮਨਾਪਂ ਹੋਤਿ, ਅਲਾਭਕੇਨ ਚ ਸੁਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਮਰਤਿ, ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ। **ਮਨਾਪਿਯੇਪਿ** ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਤਤ੍ਥ ਪਨ ਵਿਸੇਸੇਨ ਇਤ੍ਥੀਨਂ ਪੁਰਿਸਰੂਪਂ ਪੁਰਿਸਾਨਞ੍ਚ ਇਤ੍ਥਿਰੂਪਂ ਮਨਾਪਂ ਤਂ ਅਲਙ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਉਪਸਂਹਰਤਿ, ਦਿਟ੍ਠਮਤ੍ਤਕਮੇਵ ਕਰੋਤਿ, ਅਤਿਚਿਰਂ ਪਸ੍ਸਿਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਦੇਤਿ, ਇਤਰੋ ਅਲਾਭਕੇਨ ਸੁਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਮਰਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸਚੇ ਉਤ੍ਤਸਿਤ੍ਵਾ ਮਰਤਿ , ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ। ਅਥ ਪਨ ਉਤ੍ਤਸਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਲਾਭਕੇਨ ਵਾਤਿ ਅਵਿਚਾਰੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਕੇਵਲਂ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਮਰਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਉਪਸਂਹਰਤਿ, ਉਤ੍ਤਸਿਤ੍ਵਾ ਵਾ

ਸੁਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਮਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। ਏਤੇਨੇਵੂਪਾਯੇਨ **ਸਦ੍ਦੂਪਹਾਰਾਦਯੋਪਿ** ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਕੇਵਲਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਅਮਨੁਸ੍ਸਸਦ੍ਦਾਦਯੋ ਉਤ੍ਤਾਸਜਨਕਾ ਅਮਨਾਪਸਦ੍ਦਾ, ਪੁਰਿਸਾਨਂ ਇਤ੍ਥਿਸਦ੍ਦਮਧੁਰਗਨ੍ਧਬ੍ਬਸਦ੍ਦਾਦਯੋ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸਾਦਕਰਾ ਮਨਾਪਸਦ੍ਦਾ। ਹਿਮਵਨ੍ਤੇ ਵਿਸਰੁਕ੍ਖਾਨਂ ਮੂਲਾਦਿਗਨ੍ਧਾ ਕੁਣਪਗਨ੍ਧਾ ਚ ਅਮਨਾਪਗਨ੍ਧਾ, ਕਾਲਾਨੁਸਾਰੀਮੂਲਗਨ੍ਧਾਦਯੋ ਮਨਾਪਗਨ੍ਧਾ । ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਮੂਲਰਸਾਦਯੋ ਅਮਨਾਪਰਸਾ, ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੂਲਮੂਲਰਸਾਦਯੋ ਮਨਾਪਰਸਾ। ਵਿਸਫਸ੍ਸਮਹਾਕਚ੍ਛੁਫਸ੍ਸਾਦਯੋ ਅਮਨਾਪਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਾ, ਚੀਨਪਟਹਂਸਪੁਪ੍ਫਤੂਲਿਕਫਸ੍ਸਾਦਯੋ ਮਨਾਪਫੋਟ੍ਠਬ੍ਬਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਧਮ੍ਮੂਪਹਾਰੇ – **ਧਮ੍ਮੋ**ਤਿ ਦੇਸਨਾਧਮ੍ਮੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਦੇਸਨਾਵਸੇਨ ਵਾ ਨਿਰਯੇ ਚ ਸਗ੍ਗੇ ਚ ਵਿਪਤ੍ਤਿਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਭੇਦਂ ਧਮ੍ਮਾਰਮ੍ਮਣਮੇਵ। **ਨੇਰਯਿਕਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਭਿਨ੍ਨਸਂਵਰਸ੍ਸ ਕਤਪਾਪਸ੍ਸ ਨਿਰਯੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਾਰਹਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਵਿਧਬਨ੍ਧਨਕਮ੍ਮਕਰਣਾਦਿਨਿਰਯਕਥਂ ਕਥੇਤਿ। ਤਂ ਚੇ ਸੁਤ੍ਵਾ ਸੋ ਉਤ੍ਤਸਿਤ੍ਵਾ ਮਰਤਿ, ਕਥਿਕਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਸੋ ਸੁਤ੍ਵਾਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਮਰਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ''ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਏਵਰੂਪਂ ਪਾਪਂ ਨ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ ਓਰਮਿਸ੍ਸਤਿ ਵਿਰਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਨਿਰਯਕਥਂ ਕਥੇਤਿ, ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਇਤਰੋ ਉਤ੍ਤਸਿਤ੍ਵਾ ਮਰਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਸਗ੍ਗਕਥ**ਨ੍ਤਿ ਦੇਵਨਾਟਕਾਦੀਨਂ ਨਨ੍ਦਨਵਨਾਦੀਨਞ੍ਚ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਕਥਂ; ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਇਤਰੋ ਸਗ੍ਗਾਧਿਮੁਤ੍ਤੋ ਸੀਘਂ ਤਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਪਾਪੁਣਿਤੁਕਾਮੋ ਸਤ੍ਥਾਹਰਣਵਿਸਖਾਦਨਆਹਾਰੁਪਚ੍ਛੇਦ-ਅਸ੍ਸਾਸਪਸ੍ਸਾਸਸਨ੍ਨਿਰੁਨ੍ਧਨਾਦੀਹਿ ਦੁਕ੍ਖਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਿ, ਕਥਿਕਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਮਰਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਸੋ ਸੁਤ੍ਵਾਪਿ ਯਾਵਤਾਯੁਕਂ ਠਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਮਰਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ । ''ਇਮਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪੁਞ੍ਞਾਨਿ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਕਥੇਤਿ, ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਇਤਰੋ ਅਧਿਮੁਤ੍ਤੋ ਕਾਲਂਕਰੋਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

੧੭੯. ਆਚਿਕ੍ਖਨਾਯਂ – **ਪੁਟ੍ਠੋ ਭਣਤੀ**ਤਿ ''ਭਨ੍ਤੇ ਕਥਂ ਮਤੋ ਧਨਂ ਵਾ ਲਭਤਿ ਸਗ੍ਗੇ ਵਾ ਉਪਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ ਭਣਤਿ।

ਅਨੁਸਾਸਨਿਯਂ – **ਅਪੁਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਏਵਂ ਅਪੁਚ੍ਛਿਤੋ ਸਾਮਞ੍ਞੇਵ ਭਣਤਿ।

ਸਙ੍ਕੇਤਕਮ੍ਮਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਾਨਿ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਕਥਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਏਵਂ ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਤੋ ਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਭੇਦਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਅਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚਾ**ਤਿ ''ਇਮਿਨਾ ਉਪਕ੍ਕਮੇਨ ਇਮਂ ਮਾਰੇਮੀ''ਤਿ ਅਚੇਤੇਤ੍ਵਾ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਅਚੇਤੇਤ੍ਵਾ ਕਤੇਨ ਉਪਕ੍ਕਮੇਨ ਪਰੇ ਮਤੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਵਕ੍ਖਤਿ ਚ ''ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚਾ''ਤਿ। **ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ''ਇਮਿਨਾ ਅਯਂ ਮਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਕ੍ਕਮੇਨ ਪਰੇ ਮਤੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਵਕ੍ਖਤਿ ਚ ਵਿਸਗਤਪਿਣ੍ਡਪਾਤਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ''ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸਾ''ਤਿ। **ਨਮਰਣਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਮਰਣਂ ਅਨਿਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਯੇਨ ਹਿ ਉਪਕ੍ਕਮੇਨ ਪਰੋ ਮਰਤਿ, ਤੇਨ ਉਪਕ੍ਕਮੇਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਮਾਰਿਤੇਪਿ ਨਮਰਣਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਵਕ੍ਖਤਿ ਚ ''ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਮਰਣਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸਾ''ਤਿ। **ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਾ**ਦਯੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯਾ ਏਵ। ਇਧ ਪਨ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪਿਤਭਿਕ੍ਖੂ, ਤੇਸਂ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਅਵਸੇਸਾਨਂ ਮਰਣਵਣ੍ਣਸਂਵਣ੍ਣਨਕਾਦੀਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵਾਤਿ।

ਪਦਭਾਜਨੀਯਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ – ਇਦਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ; ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਕਾਯਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਕਿਰਿਯਂ, ਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਸਚਿਤ੍ਤਕਂ, ਲੋਕਵਜ੍ਜਂ, ਕਾਯਕਮ੍ਮਂ, ਵਚੀਕਮ੍ਮਂ, ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਂ, ਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨਂ। ਸਚੇਪਿ ਹਿ ਸਿਰਿਸਯਨਂ ਆਰੂਲ੍ਹੋ ਰਜ੍ਜਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਸੁਖਂ ਅਨੁਭਵਨ੍ਤੋ ਰਾਜਾ ''ਚੋਰੋ ਦੇਵ ਆਨੀਤੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਗਚ੍ਛਥ ਨਂ ਮਾਰੇਥਾ''ਤਿ ਹਸਮਾਨੋਵ ਭਣਤਿ, ਦੋਮਨਸ੍ਸਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਭਣਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੁਖਵੋਕਿਣ੍ਣਤ੍ਤਾ ਪਨ ਅਨੁਪ੍ਪਬਨ੍ਧਾਭਾਵਾ ਚ ਦੁਜ੍ਜਾਨਮੇਤਂ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੇਹੀਤਿ।

ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ

੧੮੦. ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੁਕਥਾਸੁ ਪਠਮਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ – **ਕਾਰੁਞ੍ਞੇਨਾ**ਤਿ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਸ੍ਸ ਮਹਨ੍ਤਂ ਗੇਲਞ੍ਞਦੁਕ੍ਖਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਕਾਰੁਞ੍ਞਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ''ਸੀਲਵਾ ਤ੍ਵਂ ਕਤਕੁਸਲੋ, ਕਸ੍ਮਾ ਮੀਯਮਾਨੋ ਭਾਯਸਿ, ਨਨੁ ਸੀਲਵਤੋ ਸਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਮਰਣਮਤ੍ਤਪਟਿਬਦ੍ਧੋਯੇਵਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਮਰਣਤ੍ਥਿਕਾਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮਰਣਤ੍ਥਿਕਭਾਵਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾ ਮਰਣਵਣ੍ਣਂ ਸਂਵਣ੍ਣੇਸੁਂ। ਸੋਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤੇਸਂ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾਯ ਆਹਾਰੁਪਚ੍ਛੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਾਵ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਨ੍ਨਾ। ਵੋਹਾਰਵਸੇਨ ਪਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਕਾਰੁਞ੍ਞੇਨ ਮਰਣਵਣ੍ਣਂ ਸਂਵਣ੍ਣੇਸੁ''ਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਦਾਨਿਪਿ ਪਣ੍ਡਿਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਗਿਲਾਨਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਏਵਂ ਮਰਣਵਣ੍ਣੋ ਨ ਸਂਵਣ੍ਣੇਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇ ਹਿ ਤਸ੍ਸ ਸਂਵਣ੍ਣਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਆਹਾਰੂਪਚ੍ਛੇਦਾਦਿਨਾ ਉਪਕ੍ਕਮੇਨ ਏਕਜਵਨਵਾਰਾਵਸੇਸੇਪਿ ਆਯੁਸ੍ਮਿਂ ਅਨ੍ਤਰਾ ਕਾਲਂਕਰੋਤਿ, ਇਮਿਨਾਵ ਮਾਰਿਤੋ ਹੋਤਿ। ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਨਯੇਨ ਅਨੁਸਿਟ੍ਠਿ ਦਾਤਬ੍ਬਾ – ''ਸੀਲਵਤੋ ਨਾਮ ਅਨਚ੍ਛਰਿਯਾ ਮਗ੍ਗਫਲੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਹਾਰਾਦੀਸੁ ਆਸਤ੍ਤਿਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਗਤਂ ਧਮ੍ਮਗਤਂ ਸਙ੍ਘਗਤਂ ਕਾਯਗਤਞ੍ਚ ਸਤਿਂ ਉਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮਨਸਿਕਾਰੇ ਅਪ੍ਪਮਾਦੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ। ਮਰਣਵਣ੍ਣੇ ਚ ਸਂਵਣ੍ਣਿਤੇਪਿ ਯੋ ਤਾਯ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾਯ ਕਞ੍ਚਿ ਉਪਕ੍ਕਮਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਯਥਾਯੁਨਾ ਯਥਾਨੁਸਨ੍ਧਿਨਾਵ ਮਰਤਿ, ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਸਂਵਣ੍ਣਕੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋਤਿ।

ਦੁਤਿਯਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ – **ਨ ਚ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਅਪ੍ਪਟਿਵੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕੀਦਿਸਂ ਆਸਨਂ ਪਟਿਵੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ , ਕੀਦਿਸਂ ਨ ਪਟਿਵੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ? ਯਂ ਸੁਦ੍ਧਂ ਆਸਨਮੇਵ ਹੋਤਿ ਅਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਕਂ, ਯਞ੍ਚ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਠਿਤਾਨਂ ਪਸ੍ਸਤਂਯੇਵ ਅਤ੍ਥਰੀਯਤਿ, ਤਂ ਨਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ , ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯਮ੍ਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਸਯਂ ਹਤ੍ਥੇਨ ਅਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ''ਇਧ ਭਨ੍ਤੇ ਨਿਸੀਦਥਾ''ਤਿ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇਪਿ ਪਠਮਮੇਵਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ ਪਚ੍ਛਾ ਉਦ੍ਧਂ ਵਾ ਅਧੋ ਵਾ ਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤਿ, ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਯਮ੍ਪਿ ਤਨੁਕੇਨ ਵਤ੍ਥੇਨ ਯਥਾ ਤਲਂ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਂ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਯਂ ਪਨ ਪਟਿਕਚ੍ਚੇਵ ਪਾਵਾਰਕੋਜਵਾਦੀਹਿ ਅਤ੍ਥਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਰਾਮਸਿਤ੍ਵਾ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ** ਪਨ ''ਘਨਸਾਟਕੇਨਾਪਿ ਅਤ੍ਥਤੇ ਯਸ੍ਮਿਂ ਵਲਿ ਨ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਤਂ ਨਪ੍ਪਟਿਵੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਮੁਸਲਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ – **ਅਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚੋ**ਤਿ ਅਵਧਕਚੇਤਨੋ ਵਿਰਦ੍ਧਪਯੋਗੋ ਹਿ ਸੋ। ਤੇਨਾਹ ''ਅਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚੋ ਅਹ''ਨ੍ਤਿ। **ਉਦੁਕ੍ਖਲਵਤ੍ਥੁ** ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। ਵੁ**ਡ੍ਢਪਬ੍ਬਜਿਤਵਤ੍ਥੁਸੁ**ਪਠਮਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ''ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਟਿਬਨ੍ਧਂ ਮਾ ਅਕਾਸੀ''ਤਿ ਪਣਾਮੇਸਿ। ਦੁਤਿਯਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ – ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇਪਿ ਗਣਮਜ੍ਝੇਪਿ ''ਮਹਲ੍ਲਕਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ ਤੇਨ ਵਚਨੇਨ ਅਟ੍ਟੀਯਮਾਨੋ ''ਮਰਤੁ ਅਯ''ਨ੍ਤਿ ਪਣਾਮੇਸਿ। ਤਤਿਯਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ – ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਖੁਪ੍ਪਾਦਨੇਨ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ।

੧੮੧. ਤਤੋ ਪਰਾਨਿ ਤੀਣਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵ। **ਵਿਸਗਤਪਿਣ੍ਡਪਾਤਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ** – ਸਾਰਾਣੀਯਧਮ੍ਮਪੂਰਕੋ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਗ੍ਗਪਿਣ੍ਡਂ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਨਂ ਦਤ੍ਵਾਵ ਭੁਞ੍ਜਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਅਗ੍ਗਕਾਰਿਕਂ ਅਦਾਸੀ''ਤਿ। **ਅਗ੍ਗਕਾਰਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਗ੍ਗਕਿਰਿਯਂ; ਪਠਮਂ ਲਦ੍ਧਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਅਗ੍ਗਗ੍ਗਂ ਵਾ ਪਣੀਤਪਣੀਤਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਾ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਦਾਨਸਙ੍ਖਾਤਾ ਅਗ੍ਗਕਿਰਿਯਾ, ਸਾ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਦਾਤੁਂ, ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਞ੍ਹਿ ਸੋ ਥੇਰਾਸਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਦਾਸਿ। **ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਤੇ ਥੇਰਾਸਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ; ਤੇ ਕਿਰ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਕਾਲਮਕਂਸੁ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। ਅਸ੍ਸਦ੍ਧੇਸੁ ਪਨ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਕੇਸੁ ਕੁਲੇਸੁ ਸਕ੍ਕਚ੍ਚਂ ਪਣੀਤਭੋਜਨਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਨੇਵ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਪਰੇਸਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਯਮ੍ਪਿ ਆਭਿਦੋਸਿਕਂ ਭਤ੍ਤਂ ਵਾ ਖਜ੍ਜਕਂ ਵਾ ਤਤੋ ਲਭਤਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਪਿਹਿਤਵਤ੍ਥੁਮ੍ਪਿ ਹਿ ਸਪ੍ਪਵਿਚ੍ਛਿਕਾਦੀਹਿ ਅਧਿਸਯਿਤਂ ਛਡ੍ਡਨੀਯਧਮ੍ਮਂ ਤਾਨਿ ਕੁਲਾਨਿ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਗਨ੍ਧਹਲਿਦ੍ਦਾਦਿਮਕ੍ਖਿਤੋਪਿ ਤਤੋ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਸਰੀਰੇ ਰੋਗਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਪੁਞ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਭਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਹਿ ਤਾਨਿ ਦਾਤਬ੍ਬਂ ਮਞ੍ਞਨ੍ਤੀਤਿ।

ਵੀਮੰਸਨਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ – ਵੀਮੰਸਮਾਨੋ ਦ੍ਵੇ ਵੀਮੰਸਤਿ – ''ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਨੁ ਖੋ ਇਮੰ ਮਾਰੇਤੁੰ ਨੋ''ਤਿ ਵਿਸੰ ਵਾ ਵੀਮੰਸਤਿ, ''ਮਰੇਯਜ ਨੁ ਖੋ ਅਯੰ ਇਮੰ ਵਿਸੰ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਨੋ''ਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲੰ ਵਾ। ਉਭਯਥਾਪਿ ਵੀਮੰਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਦਿਨ੍ਨੇ ਮਰਤੁ ਵਾ ਮਾ ਵਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ। ''ਇਦੰ ਵਿਸੰ ਏਤੰ ਮਾਰੇਤੂ''ਤਿ ਵਾ ''ਇਦੰ ਵਿਸੰ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਅਯੰ ਮਰਤੂ''ਤਿ ਵਾ ਏਵੰ ਦਿਨ੍ਨੇ ਪਨ ਸਚੇ ਮਰਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕੰ; ਨੋ ਚੇ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ।

੧੮੨-੩. ਇਤੋ ਪਰਾਨਿ ਤੀਣਿ ਸਿਲਾਵਤ੍ਥੂਨਿ ਤੀਣਿ ਇਟ੍ਠਕਵਾਸਿਗੋਪਾਨਸੀਵਤ੍ਥੂਨਿ ਚ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਸਿਲਾਦੀਨੰਯੇਵ ਵਸੇਨ ਅਯੰ ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਭੇਦੋ ਹੋਤਿ, ਦਣ੍ਡਮੁਗ੍ਗਰਨਿਖਾਦਨਵੇਮਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਵਸੇਨ ਹੋਤਿਯੇਵ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਅਨਾਗਤਮ੍ਪਿ ਆਗਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਅਟ੍ਟਕਵਤ੍ਥੂਸੁ – **ਅਟ੍ਟਕੋ**ਤਿ ਵੇਹਾਸਮਞ੍ਚੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ; ਯੰ ਸੇਤਕਮ੍ਮਮਾਲਾਕਮ੍ਮਲਤਾਕਮ੍ਮਾਦੀਨੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਆਵੁਸੋ ਅਤ੍ਰਟ੍ਠਿਤੋ ਬਨ੍ਧਾਹੀ**ਤਿ ਮਰਣਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਯਤ੍ਰ ਠਿਤੋ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਖਾਣੁਨਾ ਵਾ ਭਿਜ੍ਜੇਯਜ, ਸੋਬ੍ਭਪਪਾਤਾਦੀਸੁ ਵਾ ਮਰੇਯਜ , ਤਾਦਿਸੰ ਠਾਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਕੋਚਿ ਉਪਰਿਠਾਨੰ ਨਿਯਾਮੇਤਿ ''ਇਤੋ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ, ਕੋਚਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਠਾਨੰ ''ਇਧ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ, ਕੋਚਿ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ''ਇਤੋ ਇਧ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਮਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਤਤ੍ਰ ਯੋ ਉਪਰਿ ਨਿਯਮਿਤਟ੍ਠਾਨਾ ਅਪਤਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤੋ ਪਤਤਿ, ਹੇਟ੍ਠਾ ਨਿਯਮਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਵਾ ਅਪਤਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਪਤਤਿ, ਉਭਯਨਿਯਾਮੇ ਵਾ ਯੰਕਿਞ੍ਚਿ ਏਕੰ ਵਿਰਾਧੇਤ੍ਵਾ ਪਤਤਿ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਮਤੇ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤਤ੍ਤਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਵਿਹਾਰਚ੍ਛਾਦਨਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ** ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਅਨਭਿਰਤਿਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ – ਸੋ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕਾਦੀਨੰ ਸਮੁਦਾਚਾਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨਿਵਾਰੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਸਾਸਨੇ ਅਨਭਿਰਤੋ ਗਿਹਿਭਾਵਾਭਿਮੁਖੋ ਜਾਤੋ। ਤਤੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਯਾਵ ਸੀਲਭੇਦੰ ਨ ਪਾਪੁਣਾਮਿ ਤਾਵ ਮਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ਅਥ ਤੰ ਪਬ੍ਬਤੰ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਪਪਾਤੇ ਪਪਤਨ੍ਤੋ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਵਿਲੀਵਕਾਰੰ ਓਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਸਿ। **ਵਿਲੀਵਕਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਣੁਕਾਰੰ। **ਨ ਚ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਅਤ੍ਤਾਨੰ ਪਾਤੇਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਅਤ੍ਤਾ ਪਾਤੇਤਬ੍ਬੋ। ਵਿਭਤ੍ਤਿਬ੍ਯਤ੍ਤਯੇਨ ਪਨੇਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਨ ਕੇਵਲੰ ਨ ਪਾਤੇਤਬ੍ਬੰ, ਅਞ੍ਞੇਨਪਿ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਉਪਕ੍ਕਮੇਨ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਆਹਾਰੁਪਚ੍ਛੇਦੇਨਪਿ ਨ ਮਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਯੋਪਿ ਹਿ ਗਿਲਾਨੋ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇ ਭੇਸਜ੍ਜੇ ਚ ਉਪਟ੍ਠਾਕੇਸੁ ਚ ਮਰਿਤੁਕਾਮੋ ਆਹਾਰੰ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਮਹਾਆਬਾਧੋ ਚਿਰਾਨੁਬਦ੍ਧੋ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਾ ਕਿਲਮਨ੍ਤਿ ਜਿਗੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ''ਕਦਾ ਨੁ ਖੋ ਗਿਲਾਨਤੋ ਮੁਚ੍ਚਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਅਟ੍ਟੀਯਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਸੋ ''ਅਯੰ ਅਤ੍ਤਭਾਵੋ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਯਮਾਨੋਪਿ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਚ ਕਿਲਮਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਆਹਾਰੰ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਭੇਸਜ੍ਜੰ ਨ ਸੇਵਤਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯੋ ਪਨ ''ਅਯੰ ਰੋਗੋ ਖਰੋ, ਆਯੁਸਙ੍ਖਾਰਾ ਨ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ, ਅਯਞ੍ਚ ਮੇ ਵਿਸੇਸਾਧਿਗਮੋ ਹਤ੍ਥਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਦਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤਿ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। ਅਗਿਲਾਨਸ੍ਸਾਪਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸੰਵੇਗਸ੍ਸ ''ਆਹਾਰਪਰਿਯੇਸਨੰ ਨਾਮ ਪਪਞ੍ਚੋ, ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸੀਸੇਨ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਵਿਸੇਸਾਧਿਗਮੰ ਬ੍ਯਾਕਰਿਤ੍ਵਾ ਆਹਾਰੰ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਭਾਗਾਨਞ੍ਹਿ ਲਜ੍ਜੀਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਕਥੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਸਿਲਾਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ – **ਦਵਾਯਾ**ਤਿ ਦਵੇਨ ਹਸ੍ਸੇਨ; ਖਿਡ੍ਡਾਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਿਲਾ**ਤਿ ਪਾਸਾਣੋ; ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਪਾਸਾਣੋ, ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਯੰਕਿਞ੍ਚਿ ਦਾਰੁਖਣ੍ਡੰ ਵਾ ਇਟ੍ਠਕਾਖਣ੍ਡੰ ਵਾ ਹਤ੍ਥੇਨ ਵਾ ਯਨ੍ਤੇਨ ਵਾ ਪਵਿਜ੍ਝਿਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਚੇਤਿਯਾਦੀਨੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਪਾਸਾਣਾਦਯੋ ਹਸਨ੍ਤਾ ਹਸਨ੍ਤਾ ਪਵਟ੍ਟੇਨ੍ਤਿਪਿ ਖਿਪਨ੍ਤਿਪਿ ਉਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿਪਿ ਕਮ੍ਮਸਮਯੋਤਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਈਦਿਸੰ ਨਵਕਮ੍ਮੰ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਭਣ੍ਡਕੰ ਵਾ ਧੋਵਨ੍ਤਾ ਰੁਕ੍ਖੰ ਵਾ ਧੋਵਨਦਣ੍ਡਕੰ ਵਾ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ। ਭਤ੍ਤਵਿਸ੍ਸਗ੍ਗਕਾਲਾਦੀਸੁ ਕਾਕੇ ਵਾ ਸੋਣੇ ਵਾ ਕਟ੍ਠੰ ਵਾ ਕਥਲੰ ਵਾ ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਲਾਪੇਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ।

੧੮੪. **ਸੇਦਨਾਦਿਵਤ੍ਥੂਨਿ** ਸਬ੍ਬਾਨੇਵ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ **ਅਹੰ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਕੋ**ਤਿ ਨ ਗਿਲਾਨੁਪਟ੍ਠਾਨੰ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬੰ, ਹਿਤਕਾਮਤਾਯ ਸਬ੍ਬੰ ਗਿਲਾਨਸ੍ਸ ਬਲਾਬਲਞ੍ਚ ਰੁਚਿਞ੍ਚ ਸਪ੍ਪਾਯਾਸਪ੍ਪਾਯਞ੍ਚ ਉਪਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਕਾਤਬ੍ਬੰ।

੧੮੫. ਜਾਰਗਬ੍ਭਿਨਿਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ – **ਪਵੁਤ੍ਥਪਤਿਕਾ**ਤਿ ਪਵਾਸਂ ਗਤਪਤਿਕਾ। **ਗਬ੍ਭਪਾਤਨ**ਨ੍ਤਿ ਯੇਨ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤੇਨ ਗਬ੍ਭੋ ਪਤਤਿ, ਤਾਦਿਸਂ ਭੇਸਜ੍ਜਂ। ਦ੍ਵੇ **ਪਜਾਪਤਿਕਵਤ੍ਥੂਨਿ** ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵ। **ਗਬ੍ਭਮਦ੍ਦਨਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ** – ''ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਾਤੇਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਅਞ੍ਞੇਨ ਮਦ੍ਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਤੇਤਿ, ਵਿਸਙ੍ਕੇਤਂ। ''ਮਦ੍ਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਤਾਪੇਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਸਯਂ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਾਤੇਤਿ, ਵਿਸਙ੍ਕੇਤਮੇਵ। ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹੇ ਪਰਿਯਾਯੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਗਬ੍ਭੋ ਨਾਮ ਮਦ੍ਦਿਤੇ ਪਤਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਾ ਸਯਂ ਵਾ ਮਦ੍ਦਤੁ, ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਮਦ੍ਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਤੇਤੁ, ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ ਨਤ੍ਥਿ; ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ **ਤਾਪਨਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ** ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਵਞ੍ਝਿਤ੍ਥਿਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ – **ਵਞ੍ਝਿਤ੍ਥੀ** ਨਾਮ ਯਾ ਗਬ੍ਭਂ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਗਬ੍ਭਂ ਅਗਣ੍ਹਨਕਇਤ੍ਥੀ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਯਸ੍ਸਾ ਪਨ ਗਹਿਤੋਪਿ ਗਬ੍ਭੋ ਨ ਸਣ੍ਠਾਤਿ, ਤਂਯੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਉਤੁਸਮਯੇ ਕਿਰ ਸਬ੍ਬਿਤ੍ਥਿਯੋ ਗਬ੍ਭਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ। ਯਾ ਪਨਾਯਂ ''ਵਞ੍ਝਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਕੁਚ੍ਛਿਯਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਸਤ੍ਤਾਨਂ ਅਕੁਸਲਵਿਪਾਕੋ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਾਤਿ। ਤੇ ਪਰਿਤ੍ਤਕੁਸਲਵਿਪਾਕੇਨ ਗਹਿਤਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਾ ਅਕੁਸਲਵਿਪਾਕੇਨ ਅਧਿਭੂਤਾ ਵਿਨਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। ਅਭਿਨਵਪਟਿਸਨ੍ਧਿਯਂਯੇਵ ਹਿ ਕਮ੍ਮਾਨੁਭਾਵੇਨ ਦ੍ਵੀਹਾਕਾਰੇਹਿ ਗਬ੍ਭੋ ਨ ਸਣ੍ਠਾਤਿ – ਵਾਤੇਨ ਵਾ ਪਾਣਕੇਹਿ ਵਾ। ਵਾਤੋ ਸੋਸੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਧਾਪੇਤਿ, ਪਾਣਕਾ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ। ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਵਾਤਸ੍ਸ ਪਾਣਕਾਨਂ ਵਾ ਪਟਿਘਾਤਾਯ ਭੇਸਜ੍ਜੇ ਕਤੇ ਗਬ੍ਭੋ ਸਣ੍ਠਹੇਯ੍ਯ; ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਖਰਭੇਸਜ੍ਜਂ ਅਦਾਸਿ। ਤੇਨ ਸਾ ਕਾਲਮਕਾਸਿ। ਭਗਵਾ ਭੇਸਜ੍ਜਸ੍ਸ ਕਟਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਸਿ।

ਦੁਤਿਯਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਆਗਤਾਗਤਸ੍ਸ ਪਰਜਨਸ੍ਸ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਪਨ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾਯ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਸਾਮਣੇਰਿਯਾਤਿ। ਸਮਸੀਲਸਦ੍ਧਾਪਞ੍ਞਾਨਞ੍ਹਿ ਏਤੇਸਂ ਤੀਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਸੁ ਯੁਤ੍ਤਾਨਂ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਅਕਾਤੁਂ ਨ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਚ ਸਚੇ ਤੇਸਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੇਸਂ ਸਨ੍ਤਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਅਤ੍ਤਨੋਪਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਵਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਞਾਤਕਪਵਾਰਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਵਾ ਪਰਿਯੇਸਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਲਭਨ੍ਤੇਨ ਗਿਲਾਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਯ ਅਕਤਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾਪਿ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਕਾਤਬ੍ਬਂ।

ਅਪਰੇਸਮ੍ਪਿ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ – ਮਾਤੁ, ਪਿਤੁ, ਤਦੁਪਟ੍ਠਾਕਾਨਂ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰਸ੍ਸ, ਪਣ੍ਡੁਪਲਾਸਸ੍ਸਾਤਿ। **ਪਣ੍ਡੁਪਲਾਸੋ** ਨਾਮ ਯੋ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਪੇਕ੍ਖੋ ਯਾਵ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਪਟਿਯਾਦਿਯਤਿ ਤਾਵ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਤਿ। ਤੇਸੁ ਸਚੇ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਇਸ੍ਸਰਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨ੍ਤਿ, ਅਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਰਜ੍ਜੇਪਿ ਠਿਤਾ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨ੍ਤਿ, ਅਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨ੍ਤਾਨਂ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਯੋਜੇਤੁਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾਨਂ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇਸੁ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਪਰਿਯੇਸਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਮਾਤਰਂ ਵਿਹਾਰੇ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਜਗ੍ਗਤਿ, ਸਬ੍ਬਂ ਪਰਿਕਮ੍ਮਂ ਅਨਾਮਸਨ੍ਤੇਨ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਖਾਦਨੀਯਂ ਭੋਜਨੀਯਂ ਸਹਤ੍ਥਾ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਪਿਤਾ ਪਨ ਯਥਾ ਸਾਮਣੇਰੋ ਏਵਂ ਸਹਤ੍ਥੇਨ ਨ੍ਹਾਪਨਸਮ੍ਬਾਹਨਾਦੀਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬੋ। ਯੇ ਚ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਉਪਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਏਵਮੇਵ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। **ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰੋ** ਨਾਮ ਯੋ ਵੇਤਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਦਾਰੂਨਿ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਅਞ੍ਞਂ ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਰੋਗੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਯਾਵ ਞਾਤਕਾ ਨ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਤਾਵ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਯੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸ੍ਸਿਤਕੋਵ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਕਮ੍ਮਾਨਿ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਾਤਬ੍ਬਮੇਵ। ਪਣ੍ਡੁਪਲਾਸੇਪਿ ਸਾਮਣੇਰੇ ਵਿਯ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ।

ਅਪਰੇਸਮ੍ਪਿ ਦਸਨ੍ਨਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ – ਜੇਟ੍ਠਭਾਤੁ, ਕਨਿਟ੍ਠਭਾਤੁ, ਜੇਟ੍ਠਭਗਿਨਿਯਾ, ਕਨਿਟ੍ਠਭਗਿਨਿਯਾ, ਚੂਲ਼ਮਾਤੁਯਾ, ਮਹਾਮਾਤੁਯਾ, ਚੂਲ਼ਪਿਤੁਨੋ, ਮਹਾਪਿਤੁਨੋ, ਪਿਤੁਚ੍ਛਾਯ, ਮਾਤੁਲਸ੍ਸਾਤਿ। ਤੇਸਂ ਪਨ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਤੇਸਂਯੇਵ ਸਨ੍ਤਕਂ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕੇਵਲਂ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਨਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤਿ, ਯਾਚਨ੍ਤਿ ਚ ''ਦੇਥ ਨੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਟਿਦਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਤਾਵਕਾਲਿਕਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇਪਿ ਨ ਯਾਚਨ੍ਤਿ, ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਾਵਕਾਲਿਕਂ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਵਾ ''ਯਦਾ ਨੇਸਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਤਦਾ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਆਭੋਗਂ ਵਾ ਕਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਪਟਿਦੇਨ੍ਤਿ, ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ, ਨੋ ਚੇ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਚੋਦੇਤਬ੍ਬਾ। ਏਤੇ ਦਸ ਞਾਤਕੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਂ।

ਏਤੇਸਂ ਪੁਤ੍ਤਪਰਮ੍ਪਰਾਯ ਪਨ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮੋ ਕੁਲਪਰਿਵਟ੍ਟੋ ਤਾਵ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯੇ ਆਹਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਕਤਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਵਾ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵੇਜ੍ਜਕਮ੍ਮਂ ਵਾ ਕੁਲਦੂਸਕਾਪਤ੍ਤਿ ਵਾ ਨ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ਭਾਤੁਜਾਯਾ ਭਗਿਨਿਸਾਮਿਕੋ ਵਾ ਗਿਲਾਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਞਾਤਕਾ ਚੇ, ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਞ੍ਞਾਤਕਾ ਚੇ, ਭਾਤੁ ਚ ਭਗਿਨਿਯਾ ਚ ਕਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਜਗ੍ਗਨਟ੍ਠਾਨੇ ਦੇਥਾ''ਤਿ। ਅਥ ਵਾ ਤੇਸਂ ਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ। ਏਤੇਨੁਪਾਯੇਨ ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੁਪਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਤੇਸਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਚ ਸਾਮਣੇਰੇਹਿ ਅਰਞ੍ਞਤੋ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਆਹਰਾਪੇਨ੍ਤੇਨ ਞਾਤਿਸਾਮਣੇਰੇਹਿ ਵਾ ਆਹਰਾਪੇਤਬ੍ਬਂ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਾ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਤੇਹਿਪਿ ''ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਆਹਰਾਮਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਸੀਸੇਨ ਆਹਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਗਿਲਾਨਾ ਵਿਹਾਰਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਚ ਦਿਸਾਪਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੇਨ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਂ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਨੋ ਚੇ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਅਤ੍ਤਨੋਪਿ ਅਸਨ੍ਤੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਉਪਜ੍ਝਾਯੇਨਪਿ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਸ੍ਸ ਮਾਤਾਪਿਤੂਸੁ ਏਵਮੇਵ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਸ ਨਯੋ ਆਚਰਿਯਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਸੁਪਿ। ਅਞ੍ਞੋਪਿ ਯੋ ਆਗਨ੍ਤੁਕੋ ਵਾ ਚੋਰੋ ਵਾ ਯੁਦ੍ਧਪਰਾਜਿਤੋ ਇਸ੍ਸਰੋ ਵਾ ਞਾਤਕੇਹਿ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤੋ ਕਪਣੋ ਵਾ ਗਮਿਯਮਨੁਸ੍ਸੋ ਵਾ ਗਿਲਾਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਸਤਿ, ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਅਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨ੍ਤੇਨ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ।

ਸਦ੍ਧਂ ਕੁਲਂ ਹੋਤਿ ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਉਪਟ੍ਠਾਯਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਮਾਤਾਪਿਤੁਟ੍ਠਾਨਿਯਂ, ਤਤ੍ਰ ਚੇ ਕੋਚਿ ਗਿਲਾਨੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਵਿਸ੍ਸਾਸੇਨ ''ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਤ੍ਵਾ ਭਨ੍ਤੇ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਨੇਵ ਦਾਤਬ੍ਬਂ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਅਥ ਪਨ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਞਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਅਸੁਕਸ੍ਸ ਨਾਮ ਰੋਗਸ੍ਸ ਕਿਂ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਰੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ? ''ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ''ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯ੍ਹਂ ਮਾਤਾ ਗਿਲਾਨਾ, ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਤਾਵ ਆਚਿਕ੍ਖਥਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤੇ ਪਨ ਨ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਪਨ ਕਥਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ – ''ਆਵੁਸੋ, ਅਸੁਕਸ੍ਸ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਰੋਗੇ ਕਿਂ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਰਿਂਸੂ''ਤਿ? ''ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਇਤਰੋ ਮਾਤੁ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਰੋਤਿ, ਵਟ੍ਟਤੇਵ।

ਮਹਾਪਦੁਮਤ੍ਥੇਰੋਪਿ ਕਿਰ ਵਸਭਰਞ੍ਞੋ ਦੇਵਿਯਾ ਰੋਗੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਏਕਾਯ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ ''ਨ ਜਾਨਾਮੀ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ਏਵਮੇਵ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮੁਲ੍ਲਪੇਸਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਭੇਸਜ੍ਜਮਕਂਸੁ। ਵੂਪਸਨ੍ਤੇ ਚ ਰੋਗੇ ਤਿਚੀਵਰੇਨ ਤੀਹਿ ਚ ਕਹਾਪਣਸਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭੇਸਜ੍ਜਚਙ੍ਕੋਟਕਂ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਾਦਮੂਲੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ''ਭਨ੍ਤੇ, ਪੁਪ੍ਫਪੂਜਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। ਥੇਰੋ ''ਆਚਰਿਯਭਾਗੋ ਨਾਮਾਯ''ਨ੍ਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਵਸੇਨ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਪੂਜਂ ਅਕਾਸਿ। ਏਵਂ ਤਾਵ ਭੇਸਜ੍ਜੇ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ।

ਪਰਿਤ੍ਤੇ ਪਨ ''ਗਿਲਾਨਸ੍ਸ ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਕਰੋਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ''ਭਣਥਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਨ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਪਿਸ੍ਸ ਏਵਂ ਹੋਤਿ ''ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਨਾਮ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਅਕਯਿਰਮਾਨੇ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਿਨੋ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਕਾਤਬ੍ਬਂ; ''ਪਰਿਤ੍ਤੋਦਕਂ ਪਰਿਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਨ ਪਨ ਤੇਸਂਯੇਵ ਉਦਕਂ ਹਤ੍ਥੇਨ ਚਾਲੇਤ੍ਵਾ ਸੁਤ੍ਤਂ ਪਰਿਮਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਵਿਹਾਰਤੋ ਉਦਕਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਂ ਵਾ ਸੁਤ੍ਤਂ ਦੇਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਉਦਕਞ੍ਚ ਸੁਤ੍ਤਞ੍ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ''ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਭਣਥਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਨੋ ਚੇ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ। ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਨਂ ਪਾਦੇਸੁ ਉਦਕਂ ਆਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਸੁਤ੍ਤਞ੍ਚ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ''ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਕਰੋਥ, ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਭਣਥਾ''ਤਿ ਨ ਪਾਦਾ ਅਪਨੇਤਬ੍ਬਾ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਹਿ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਿਨੋ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਅਨ੍ਤੋਗਾਮੇ ਗਿਲਾਨਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਵਿਹਾਰਂ ਪੇਸੇਨ੍ਤਿ, ''ਪਰਿਤ੍ਤਂ ਭਣਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਭਣਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਨ੍ਤੋਗਾਮੇ ਰਾਜਗੇਹਾਦੀਸੁ ਰੋਗੇ ਵਾ ਉਪਦ੍ਦਵੇ ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਭਣਾਪੇਨ੍ਤਿ, **ਆਟਾਨਾਟਿਯਸੁਤ੍ਤਾਦੀਨਿ** ਭਣਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ''ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਿਲਾਨਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਦੇਨ੍ਤੁ, ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਨ੍ਤੁ। ਰਾਜਨ੍ਤੇਪੁਰੇ ਵਾ ਅਮਚ੍ਚਗੇਹੇ ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਦੇਨ੍ਤੁ, ਧਮ੍ਮਂ ਕਥੇਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਪੇਸਿਤੇਪਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਦਾਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਧਮ੍ਮੋ ਕਥੇਤਬ੍ਬੋ। ''ਮਤਾਨਂ ਪਰਿਵਾਰਤ੍ਥਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਪਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਿ, ਨ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਸੀਵਥਿਕਦਸ੍ਸਨੇ ਅਸੁਭਦਸ੍ਸਨੇ ਚ ਮਰਣਸ੍ਸਤਿਂ ਪਟਿਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸੀਸੇਨ ਗਨ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਏਵਂ ਪਰਿਤ੍ਤੇ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ।**

ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇ ਪਨ – ਅਨਾਮਟ੍ਠਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਕਸ੍ਸ ਦਾਤਬ੍ਬੋ, ਕਸ੍ਸ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬੋ? ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਤਾਵ ਦਾਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇਪਿ ਕਹਾਪਣਗ੍ਘਨਕੋ ਹੋਤਿ, ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਵਿਨਿਪਾਤਨਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਮਾਤਾਪਿਤੁਉਪਟ੍ਠਾਕਾਨਂ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰਸ੍ਸ ਪਣ੍ਡੁਪਲਾਸਸ੍ਸਾਤਿ ਏਤੇਸਮ੍ਪਿ ਦਾਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ ਪਣ੍ਡੁਪਲਾਸਸ੍ਸ ਥਾਲਕੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾਪਿ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਆਗਾਰਿਕਾਨਂ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਪਬ੍ਬਜਿਤਪਰਿਭੋਗੋ ਹਿ ਆਗਾਰਿਕਾਨਂ ਚੇਤਿਯਟ੍ਠਾਨਿਯੋ**। ਅਪਿਚ ਅਨਾਮਟ੍ਠਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਨਾਮੇਸ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦਾਮਰਿਕਚੋਰਸ੍ਸਾਪਿ ਇਸ੍ਸਰਸ੍ਸਾਪਿ ਦਾਤਬ੍ਬੋ। ਕਸ੍ਮਾ? ਤੇ ਹਿ ਅਦੀਯਮਾਨੇਪਿ ''ਨ ਦੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਆਮਸਿਤ੍ਵਾ ਦੀਯਮਾਨੇਪਿ ''ਉਚ੍ਛਿਟ੍ਠਕਂ ਦੇਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਕੁਜ੍ਝਨ੍ਤਿ। ਕੁਦ੍ਧਾ ਜੀਵਿਤਾਪਿ ਵੋਰੋਪੇਨ੍ਤਿ, ਸਾਸਨਸ੍ਸਾਪਿ ਅਨ੍ਤਰਾਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਰਜ੍ਜਂ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨਸ੍ਸ ਵਿਚਰਤੋ ਚੋਰਨਾਗਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁ ਚੇਤ੍ਥ ਕਥੇਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਂ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੇ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ।

ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੋ ਪਨ ਕਸ੍ਸ ਕਾਤਬ੍ਬੋ, ਕਸ੍ਸ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬੋ? ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੋ ਨਾਮ ਵਿਹਾਰਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਆਗਨ੍ਤੁਕਸ੍ਸ ਵਾ ਦਲਿਦ੍ਦਸ੍ਸ ਵਾ ਚੋਰਸ੍ਸ ਵਾ ਇਸ੍ਸਰਸ੍ਸ ਵਾ ਕਾਤਬ੍ਬੋਯੇਵ। ਕਥਂ? ਆਗਨ੍ਤੁਕਂ ਤਾਵ ਖੀਣਪਰਿਬ੍ਬਯਂ ਵਿਹਾਰਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਾਨੀਯਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਪਾਦਮਕ੍ਖਨਤੇਲਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਕਾਲੇ ਆਗਤਸ੍ਸ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਂ, ਵਿਕਾਲੇ ਆਗਤਸ੍ਸ ਸਚੇ ਤਣ੍ਡੁਲਾ ਅਤ੍ਥਿ; ਤਣ੍ਡੁਲਾ ਦਾਤਬ੍ਬਾ। ਅਵੇਲਾਯਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੋ ''ਗਚ੍ਛਾਹੀ''ਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ। ਸਯਨਟ੍ਠਾਨਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਸਬ੍ਬਂ ਅਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨ੍ਤੇਨੇਵ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ''ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਨਾਮ ਚਤੁਪਚ੍ਚਯਦਾਯਕਾ ਏਵਂ ਸਙ੍ਗਹੇ ਕਯਿਰਮਾਨੇ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਉਪਕਾਰਂ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬਂ। ਚੋਰਾਨਂ ਪਨ ਸਙ੍ਘਿਕਮ੍ਪਿ ਦਾਤਬ੍ਬਂ।

ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਾਨਿਸਂਸਦੀਪਨਤ੍ਥਞ੍ਚ ਚੋਰਨਾਗਵਤ੍ਥੁ, ਭਾਤਰਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਜਮ੍ਬੁਦੀਪਗਤਸ੍ਸ ਮਹਾਨਾਗਰਞ੍ਞੋ ਵਤ੍ਥੁ, ਪਿਤੁਰਾਜਸ੍ਸ ਰਜ੍ਜੇ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਮਚ੍ਚਾਨਂ ਵਤ੍ਥੁ, ਅਭਯਚੋਰਵਤ੍ਥੂਤਿ ਏਵਮਾਦੀਨਿ ਬਹੂਨਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ।

ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਏਕਵਤ੍ਥੁਦੀਪਨਾ – ਸੀਹਲ਼ਦੀਪੇ ਕਿਰ ਅਭਯੋ ਨਾਮ ਚੋਰੋ ਪਞ੍ਚਸਤਪਰਿਵਾਰੋ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਖਨ੍ਧਾਵਾਰਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਸਮਨ੍ਤਾ ਤਿਯੋਜਨਂ ਉਬ੍ਬਾਸੇਤ੍ਵਾ ਵਸਤਿ। ਅਨੁਰਾਧਪੁਰਵਾਸਿਨੋ ਕਦਮ੍ਬਨਦਿਂ ਨ ਉਤ੍ਤਰਨ੍ਤਿ, ਚੇਤਿਯਗਿਰਿਮਗ੍ਗੇ ਜਨਸਞ੍ਚਾਰੋ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ। ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਚੋਰੋ ''ਚੇਤਿਯਗਿਰਿਂ ਵਿਲੁਮ੍ਪਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਗਮਾਸਿ। ਆਰਾਮਿਕਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ਦੀਘਭਾਣਕਅਭਯਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਸੁਂ। ਥੇਰੋ ''ਸਪ੍ਪਿਫਾਣਿਤਾਦੀਨਿ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿ। ''ਅਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਚੋਰਾਨਂ ਦੇਥ, ਤਣ੍ਡੁਲਾ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ? ''ਅਤ੍ਥਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਆਹਟਾ ਤਣ੍ਡੁਲਾ ਚ ਪਤ੍ਤਸਾਕਞ੍ਚ ਗੋਰਸੋ ਚਾ''ਤਿ। ''ਭਤ੍ਤਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਚੋਰਾਨਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ। ਆਰਾਮਿਕਾ ਤਥਾ ਕਰਿਂਸੁ। ਚੋਰਾ ਭਤ੍ਤਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ''ਕੇਨਾਯਂ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੋ ਕਤੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ। ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਯ੍ਯੇਨ ਅਭਯਤ੍ਥੇਰੇਨਾ''ਤਿ। ਚੋਰਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਆਹਂਸੁ – ''ਮਯਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਚ ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਚ ਸਨ੍ਤਕਂ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਆਗਤਾ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਨ ਇਮਿਨਾ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੇਨਮ੍ਹ ਪਸਨ੍ਨਾ, ਅਜ੍ਜ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵਿਹਾਰੇ ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਰਕ੍ਖਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਆਯਤ੍ਤਾ ਹੋਤੁ, ਨਾਗਰਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਦਾਨਂ ਦੇਨ੍ਤੁ, ਚੇਤਿਯਂ ਵਨ੍ਦਨ੍ਤੂ''ਤਿ। ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚ ਨਾਗਰੇ ਦਾਨਂ ਦਾਤੁਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਨਦੀਤੀਰੇਯੇਵ ਪਚ੍ਚੁਗ੍ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਾ ਵਿਹਾਰਂ ਨੇਨ੍ਤਿ, ਵਿਹਾਰੇਪਿ ਦਾਨਂ ਦੇਨ੍ਤਾਨਂ ਰਕ੍ਖਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਤੇਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਭੁਤ੍ਤਾਵਸੇਸਂ ਚੋਰਾਨਂ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਗਮਨਕਾਲੇਪਿ ਤੇ ਚੋਰਾ ਨਦੀਤੀਰਂ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ।

ਅਥੇਕਦਿਵਸਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇ ਖੀਯਨਕਕਥਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ''ਥੇਰੋ ਇਸ੍ਸਰਵਤਾਯ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਂ ਚੋਰਾਨਂ ਅਦਾਸੀ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਹ – ''ਚੋਰਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਕਤਿਵਟ੍ਟਞ੍ਚ ਚੇਤਿਯਸਨ੍ਤਕਞ੍ਚ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਆਗਮਿਂਸੁ। ਅਥ ਨੇਸਂ ਮਯਾ ਏਵਂ ਨ ਹਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਏਤ੍ਤਕੋ ਨਾਮ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੋ ਕਤੋ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਏਕਤੋ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਘਾਪੇਥ। ਤੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਅਵਿਲੁਤ੍ਤਂ ਭਣ੍ਡਂ ਏਕਤੋ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਅਗ੍ਘਾਪੇਥਾਤਿ। ਤਤੋ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਥੇਰੇਨ ਦਿਨ੍ਨਕਂ ਚੇਤਿਯਘਰੇ ਏਕਂ ਵਰਪੋਤ੍ਥਕਚਿਤ੍ਤਤ੍ਥਰਣਂ ਨ ਅਗ੍ਘਤਿ। ਤਤੋ ਆਹਂਸੁ – ''ਥੇਰੇਨ ਕਤਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੋ ਸੁਕਤੋ ਚੋਦੇਤੁਂ ਵਾ ਸਾਰੇਤੁਂ ਵਾ ਨ ਲਬ੍ਭਾ, ਗੀਵਾ ਵਾ ਅਵਹਾਰੋ ਵਾ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ਏਵਂ ਮਹਾਨਿਸਂਸੋ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰੋਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੋ ਪਣ੍ਡਿਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾਤਿ।

੧੮੭. ਅਙ੍ਗੁਲਿਪਤੋਦਕਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ – **ਉਤ੍ਤਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਕਿਲਮਨ੍ਤੋ। **ਅਨਸ੍ਸਾਸਕੋ**ਤਿ ਨਿਰਸ੍ਸਾਸੋ। ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਯਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ ਸਾ ''ਖੁਦ੍ਦਕੇਸੁ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਾ''ਤਿ ਇਧ ਨ ਵੁਤ੍ਤਾ।

ਤਦਨਨ੍ਤਰੇ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ – **ਓਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ। ਸੋ ਕਿਰ ਤੇਹਿ ਆਕਡ੍ਢਿਯਮਾਨੇ ਪਤਿਤੋ। ਏਕੋ ਤਸ੍ਸ ਉਦਰਂ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿ। ਸੇਸਾਪਿ ਪਨ੍ਨਰਸ ਜਨਾ ਪਥਵਿਯਂ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਅਦ੍ਦੂਹਲਪਾਸਾਣਾ ਵਿਯ ਮਿਗਂ ਮਾਰੇਸੁਂ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਤੇ ਕਮ੍ਮਾਧਿਪ੍ਪਾਯਾ, ਨ ਮਰਣਾਧਿਪ੍ਪਾਯਾ; ਤਸ੍ਮਾ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਭੂਤਵੇਜ੍ਜਕਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ – **ਯਕ੍ਖਂ ਮਾਰੇਸੀ**ਤਿ ਭੂਤਵਿਜ੍ਜਾਕਪਾਠਕਾ ਯਕ੍ਖਗਹਿਤਂ ਮੋਚੇਤੁਕਾਮਾ ਯਕ੍ਖਂ ਆਵਾਹੇਤ੍ਵਾ ਮੁਞ੍ਚਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਨੋ ਚੇ ਮੁਞ੍ਚਤਿ, ਪਿਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਵਾ ਰੂਪਂ ਕਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਪਾਦਾਦੀਨਿ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਯਂ ਯਂ ਤਸ੍ਸ ਛਿਜ੍ਜਤਿ ਤਂ ਤਂ ਯਕ੍ਖਸ੍ਸ ਛਿਨ੍ਨਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਸੀਸੇ ਛਿਨ੍ਨੇ ਯਕ੍ਖੋਪਿ ਮਰਤਿ । ਏਵਂ ਸੋਪਿ ਮਾਰੇਸਿ; ਤਸ੍ਮਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਯਕ੍ਖਮੇਵ, ਯੋਪਿ ਹਿ ਸਕ੍ਕਂ ਦੇਵਰਾਜਂ ਮਾਰੇਯ੍ਯ, ਸੋਪਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਮੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਵਾਲ਼ਯਕ੍ਖਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ – **ਵਾਲ਼ਯਕ੍ਖਵਿਹਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਵਾਲ਼ੋ ਚਣ੍ਡੋ ਯਕ੍ਖੋ ਵਸਤਿ, ਤਂ ਵਿਹਾਰਂ। ਯੋ ਹਿ ਏਵਰੂਪਂ ਵਿਹਾਰਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਕੇਵਲਂ ਵਸਨਤ੍ਥਾਯ ਪੇਸੇਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਯੋ ਮਰਣਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਪੇਸੇਤਿ, ਸੋ ਇਤਰਸ੍ਸ ਮਰਣੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਂ, ਅਮਰਣੇਨ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਯਥਾ ਚ ਵਾਲ਼ਯਕ੍ਖਵਿਹਾਰਂ; ਏਵਂ ਯਤ੍ਥ ਵਾਲ਼ਸੀਹਬ੍ਯਗ੍ਘਾਦਿਮਿਗਾ ਵਾ ਅਜਗਰਕਣ੍ਹਸਪ੍ਪਾਦਯੋ ਦੀਘਜਾਤਿਕਾ ਵਾ ਵਸਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਵਾਲ਼ਵਿਹਾਰਂ ਪੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਭੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਯਂ **ਪਾਲ਼ਿਮੁਤ੍ਤਕਨਯੋ**। ਯਥਾ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਵਾਲ਼ਯਕ੍ਖਵਿਹਾਰਂ ਪੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ; ਏਵਂ ਵਾਲ਼ਯਕ੍ਖਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪੇਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਭੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਸੇਵ ਨਯੋ **ਵਾਲ਼ਕਨ੍ਤਾਰਾ**ਦਿਵਤ੍ਥੂਸੁਪਿ। ਕੇਵਲਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਿਂ ਕਨ੍ਤਾਰੇ ਵਾਲ਼ਮਿਗਾ ਵਾ ਦੀਘਜਾਤਿਕਾ ਵਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਸੋ **ਵਾਲ਼ਕਨ੍ਤਾਰੋ**। ਯਸ੍ਮਿਂ ਚੋਰਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਸੋ **ਚੋਰਕਨ੍ਤਾਰੋ**ਤਿ ਏਵਂ ਪਦਤ੍ਥਮਤ੍ਤਮੇਵ ਨਾਨਂ। ਮਨੁਸ੍ਸਵਿਗ੍ਗਹਪਾਰਾਜਿਕਞ੍ਚ ਨਾਮੇਤਂ ਸਣ੍ਹਂ, ਪਰਿਯਾਯਕਥਾਯ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ; ਤਸ੍ਮਾ ਯੋ ਵਦੇਯ੍ਯ ''ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਨਾਮ ਓਕਾਸੇ ਚੋਰੋ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ , ਯੋ ਤਸ੍ਸ ਸੀਸਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਆਹਰਤਿ, ਸੋ ਰਾਜਤੋ ਸਕ੍ਕਾਰਵਿਸੇਸਂ ਲਭਤੀ''ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਚੇਤਂ ਵਚਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਕੋਚਿ ਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਤਿ, ਅਯਂ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਹੋਤੀਤਿ।

੧੮੮. ਤਂ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋਤਿ ਆਦੀਸੁ ਸੋ ਕਿਰ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵੇਰਿਭਿਕ੍ਖੁਂ ਮਾਰੇਤੁਕਾਮੋ ਚਿਨ੍ਤੇਸਿ – ''ਇਮਂ ਮੇ ਦਿਵਾ ਮਾਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨ ਸੁਕਰਂ ਭਵੇਯ੍ਯ ਸੋਤ੍ਥਿਨਾ ਗਨ੍ਤੁਂ, ਰਤ੍ਤਿਂ ਨਂ ਮਾਰੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਂ ਆਗਮ੍ਮ ਬਹੂਨਂ ਸਯਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਤਂ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਤਮੇਵ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਸਿ। ਅਪਰੋ ਤਂ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਅਞ੍ਞਂ, ਅਪਰੋ ਅਞ੍ਞਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਸਹਾਯਂ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਤਂ, ਅਪਰੋ ਅਞ੍ਞਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਸਹਾਯਂ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਅਞ੍ਞਂ ਤਸ੍ਸ ਸਹਾਯਮੇਵ ਜੀਵਿਤਾ ਵੋਰੋਪੇਸਿ। ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ।

ਅਮਨੁਸ੍ਸਗਹਿਤਵਤ੍ਥੂਸੁ ਪਠਮੇ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ''ਯਕ੍ਖਂ ਪਲਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਹਾਰਂ ਅਦਾਸਿ, ਇਤਰੋ ''ਨ ਦਾਨਾਯਂ ਵਿਰਜ੍ਝਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ, ਮਾਰੇਸ੍ਸਾਮਿ ਨ''ਨ੍ਤਿ । ਏਤ੍ਥ ਚ ਨਮਰਣਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ। ਨ ਏਤ੍ਤਕੇਨੇਵ ਅਮਨੁਸ੍ਸਗਹਿਤਸ੍ਸ ਪਹਾਰੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ, ਤਾਲਪਣ੍ਣਂ ਪਨ ਪਰਿਤ੍ਤਸੁਤ੍ਤਂ ਵਾ ਹਤ੍ਥੇ ਵਾ ਪਾਦੇ ਵਾ ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬਂ, ਰਤਨਸੁਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਪਰਿਤ੍ਤਾਨਿ ਭਣਿਤਬ੍ਬਾਨਿ, ''ਮਾ ਸੀਲਵਨ੍ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਵਿਹੇਠੇਹੀ''ਤਿ ਧਮ੍ਮਕਥਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾਤਿ। **ਸਗ੍ਗਕਥਾਦੀਨਿ** ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨਿ। ਯਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਤਂ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ।

੧੮੯. ਰੁਕ੍ਖਚ੍ਛੇਦਨਵਤ੍ਥੁ ਅਟ੍ਟਬਨ੍ਧਨਵਤ੍ਥੁਸਦਿਸਂ। ਅਯਂ ਪਨ ਵਿਸੇਸੋ – ਯੋ ਰੁਕ੍ਖੇਨ ਓਤ੍ਥਤੋਪਿ ਨ ਮਰਤਿ , ਸਕ੍ਕਾ ਚ ਹੋਤਿ ਏਕੇਨ ਪਸ੍ਸੇਨ ਰੁਕ੍ਖਂ ਛੇਤ੍ਵਾ ਪਥਵਿਂ ਵਾ ਖਨਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤੁਂ, ਹਤ੍ਥੇ ਚਸ੍ਸ ਵਾਸਿ ਵਾ ਕੁਠਾਰੀ ਵਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੇਨ ਅਪਿ ਜੀਵਿਤਂ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਚ ਰੁਕ੍ਖੋ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਪਥਵੀ ਵਾ ਖਣਿਤਬ੍ਬਾ। ਕਸ੍ਮਾ? ਏਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਹਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਆਣਂ ਭਞ੍ਜਤਿ, ਨ ਜੀਵਿਤਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਸੀਲਂ ਕਰੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਪਿ ਜੀਵਿਤਂ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਚ ਸੀਲਨ੍ਤਿ ਪਰਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨ ਏਵਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਰੁਕ੍ਖਂ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਥਵਿਂ ਵਾ ਖਨਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਨੀਹਰਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇ ਉਦੁਕ੍ਖਲਯਨ੍ਤਕੇਨ ਰੁਕ੍ਖਂ ਪਵਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਨੀਹਰਿਤਬ੍ਬੋ ਹੋਤਿ, ਤਂਯੇਵ ਰੁਕ੍ਖਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਦੁਕ੍ਖਲਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ

ਮਹਾਸੁਮਤ੍ਥੇਰੋ ਆਹ। ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ **ਮਹਾਪਦੁਮਤ੍ਥੇਰੋ**। ਸੋਬ੍ਭਾਦੀਸੁ ਪਤਿਤਸ੍ਸਾਪਿ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਾਰਣੇ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਅਤ੍ਤਨਾ ਭੂਤਗਾਮਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਸ੍ਸੇਣੀ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਾ, ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਰਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ।

੧੯੦. ਦਾਯਾਲਿਮ੍ਪਨਵਤ੍ਥੂਸੁ – **ਦਾਯਂ ਆਲਿਮ੍ਪੇਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਵਨੇ ਅਗ੍ਗਿਂ ਅਦਂਸੁ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਾਨੁਦ੍ਦਿਸ੍ਸਵਸੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਨ੍ਤਰਿਯਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਪਾਚਿਤ੍ତਿਯਵਤ੍ਥੂਨਂ ਅਨੁਰੂਪਤੋ ਪਾਰਾਜਿਕਾਦੀਨਿ ਅਕੁਸਲਰਾਸਿਭਾਵੋ ਚ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ''ਅਲ੍ਲਤਿਣਵਨਪ੍ਪਗੁਮ੍ਬਾਦਯੋ ਡਯ੍ਹਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਆਲਿਮ੍ਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ''ਦਬ੍ਬੂਪਕਰਣਾਨਿ ਵਿਨਸ੍ਸਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਆਲਿਮ੍ਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਖਿਡ੍ਡਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨਾਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ **ਸਙ੍ਖੇਪਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ। ''ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਅਲ੍ਲਸੁਕ੍ਖਂ ਸਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਡਯ੍ਹਤੂ''ਤਿ ਆਲਿਮ੍ਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਦੁਕ੍ਕਟਾਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਪਟਗ੍ਗਿਦਾਨਂ ਪਨ ਪਰਿਤ੍ਤਕਰਣਞ੍ਚ ਭਗਵਤਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਨਕਮ੍ਮਿਕੇਹਿ ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਂ ਸਯਂ ਵਾ ਉਟ੍ਠਿਤਂ ਅਗ੍ਗਿਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਤਿਣਕੁਟਿਯੋ ਮਾ ਵਿਨਸ੍ਸਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਿਨੋ ਪਟਿਅਗ੍ਗਿਂ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਯੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਅਗ੍ਗਿ ਏਕਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਰੁਪਾਦਾਨੋ ਨਿਬ੍ਬਾਤਿ। ਪਰਿਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ ਤਿਣਕੁਟਿਕਾਨਂ ਸਮਨ੍ਤਾ ਭੂਮਿਤਚ੍ਛਨਂ ਪਰਿਖਾਖਣਨਂ ਵਾ, ਯਥਾ ਆਗਤੋ ਅਗ੍ਗਿ ਉਪਾਦਾਨਂ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਾਤਿ। ਏਤਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਂ ਉਟ੍ਠਿਤੇਯੇਵ ਅਗ੍ਗਿਸ੍ਮਿਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਨੁਟ੍ਠਿਤੇ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਹਿ ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬਂ। ਉਦਕੇਨ ਪਨ ਨਿਬ੍ਬਾਪੇਨ੍ਤੇਹਿ ਅਪ੍ਪਾਣਕਮੇਵ ਉਦਕਂ ਆਸਿਞ੍ਚਿਤਬ੍ਬਂ।

੧੯੧. **ਆਘਾਤਨਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ** – ਯਥਾ ਏਕਪ੍ਪਹਾਰਵਚਨੇ; ਏਵਂ ''ਦ੍ਵੀਹਿ ਪਹਾਰੇਹੀ''ਤਿ ਆਦਿਵਚਨੇਸੁਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ''ਦ੍ਵੀਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਚ ਏਕੇਨ ਪਹਾਰੇਨ ਮਾਰਿਤੇਪਿ ਖੇਤ੍ਤਮੇਵ ਓਤਿਣ੍ਣਤ੍ਤਾ ਪਾਰਾਜਿਕਂ, ਤੀਹਿ ਮਾਰਿਤੇ ਪਨ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤਂ। ਇਤਿ ਯਥਾਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇ ਵਾ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਵਾ ਅਵਿਸਙ੍ਕੇਤਂ, ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਪਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤਂ ਹੋਤਿ, ਆਣਾਪਕੋ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਵਧਕਸ੍ਸੇਵ ਦੋਸੋ। ਯਥਾ ਚ ਪਹਾਰੇਸੁ; ਏਵਂ ਪੁਰਿਸੇਸੁਪਿ ''ਏਕੋ ਮਾਰੇਤੂ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਏਕੇਨੇਵ ਮਾਰਿਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ, ਦ੍ਵੀਹਿ ਮਾਰਿਤੇ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤਂ। ''ਦ੍ਵੇ ਮਾਰੇਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਏਕੇਨ ਵਾ ਦ੍ਵੀਹਿ ਵਾ ਮਾਰਿਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ, ਤੀਹਿ ਮਾਰਿਤੇ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਕੋ ਸਙ੍ਗਾਮੇ ਵੇਗੇਨ ਧਾਵਤੋ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸੀਸਂ ਅਸਿਨਾ ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਅਸੀਸਕਂ ਕਬਨ੍ਧਂ ਧਾਵਤਿ, ਤਮਞ੍ਞੋ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਾਤੇਸਿ, ਕਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਉਪਡ੍ਢਾ ਥੇਰਾ ''ਗਮਨੂਪਚ੍ਛੇਦਕਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਆਹਂਸੁ। **ਆਭਿਧਮ੍ਮਿਕਗੋਦਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ** ''ਸੀਸਚ੍ਛੇਦਕਸ੍ਸਾ''ਤਿ। ਏਵਰੂਪਾਨਿਪਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਇਮਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਦੀਪਨੇ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾਨੀਤਿ।

੧੯੨. **ਤਕ੍ਕਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ** – ਅਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ''ਤਕ੍ਕਂ ਪਾਯੇਥਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਯਂ ਵਾ ਤਂ ਵਾ ਤਕ੍ਕਂ ਪਾਯੇਤ੍ਵਾ ਮਾਰਿਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ''ਗੋਤਕ੍ਕਂ ਮਹਿਂਸਤਕ੍ਕਂ ਅਜਿਕਾਤਕ੍ਕ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ, ''ਸੀਤਂ ਉਣ੍ਹਂ ਧੂਪਿਤਂ ਅਧੂਪਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੇ ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਪਾਯੇਤ੍ਵਾ ਮਾਰਿਤੇ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤਂ।

ਲੋਣਸੋਵੀਰਕਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ - ਲੋਣਸੋਵੀਰਕਂ ਨਾਮ ਸਬ੍ਬਰਸਾਭਿਸਙ੍ਖਤਂ ਏਕਂ ਭੇਸਜ੍ਜਂ। ਤਂ ਕਿਰ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਹਰੀਤਕਾਮਲਕਵਿਭੀਤਕਕਸਾਵੇ ਸਬ੍ਬਧਞ੍ਞਾਨਿ ਸਬ੍ਬਅਪਰਣ੍ਣਾਨਿ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਧਞ੍ਞਾਨਂ ਓਦਨਂ ਕਦਲਿਫਲਾਦੀਨਿ ਸਬ੍ਬਫਲਾਨਿ ਵੇਤ੍ਤਕੇਤਕਖਜ੍ਜੂਰਿਕਲੀਰਾਦਯੋ ਸਬ੍ਬਕਲੀਰੇ ਮਚ੍ਛਮਂਸਖਣ੍ਡਾਨਿ ਅਨੇਕਾਨਿ ਚ ਮਧੁਫਾਣਿਤਸਿਨ੍ਧਵਲੋਣਨਿਕਟ੍ਟਕਾਦੀਨਿ ਭੇਸਜ੍ਜਾਨਿ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਕੁਮ੍ਭਿਮੁਖਂ ਲਿਮ੍ਪਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਤੀਣਿ ਵਾ ਸਂਵਚ੍ਛਰਾਨਿ ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਪਰਿਪਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਜਮ੍ਬੁਰਸਵਣ੍ਣਂ ਹੋਤਿ। ਵਾਤਕਾਸਕੁਟ੍ਠਪਣ੍ਡੁਭਗਨ੍ਦਰਾਦੀਨਂ ਸਿਨਿਦ੍ਧਭੋਜਨਂ ਭੁਤ੍ਤਾਨਞ੍ਚ ਉਤ੍ਤਰਪਾਨਂ ਭਤ੍ਤਜੀਰਣਕਭੇਸਜ੍ਜਂ ਤਾਦਿਸਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਂ ਪਨੇਤਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਗਿਲਾਨਾਨਂ ਪਾਕਤਿਕਮੇਵ, ਅਗਿਲਾਨਾਨਂ ਪਨ ਉਦਕਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਂ ਪਾਨਪਰਿਭੋਗੇਨਾਤਿ।

ਤਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਚਤੁਤ੍ਥਪਾਰਾਜਿਕਂ

ਚਤੁਸਚ੍ਚਵਿਦੂ ਸਤ੍ਥਾ, ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਯਂ ਪਕਾਸਯਿ।
ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਤਸ੍ਸ ਦਾਨਿ, ਪਤ੍ਤੋ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾਕ੍ਕਮੋ॥

ਯਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਂ, ਯਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਚ ਪਕਾਸਿਤਂ।
ਤਂ ਵਜ੍ਜਯਿਤ੍ਵਾ ਅਸ੍ਸਾਪਿ, ਹੋਤਿ ਸਂਵਣ੍ਣਨਾ ਅਯਂ॥

ਵਗ੍ਗੁਮੁਦਾਤੀਰਿਯਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੩. ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ ਵੇਸਾਲਿਯਂ ਵਿਹਰਤਿ…ਪੇ॰… ਗਿਹੀਨਂ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਂ ਅਧਿਟ੍ਠੇਮਾਤਿ ਗਿਹੀਨਂ ਖੇਤ੍ਤੇਸੁ ਚੇਵ ਆਰਾਮਾਦੀਸੁ ਚ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮ; ‘‘ਏਵਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਏਵਂ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ ਆਚਿਕ੍ਖਾਮ ਚੇਵ ਅਨੁਸਾਸਾਮ ਚਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਦੂਤੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਦੂਤਕਮ੍ਮਂ। **ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਉਤ੍ਤਿਣ੍ਣਧਮ੍ਮਸ੍ਸ; ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਤ੍ਤਂ ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਾਨਂ ਵਾ ਪਾਪਨਕਧਮ੍ਮਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਵਾ ਸੇਟ੍ਠਪੁਰਿਸਾਨਂ ਝਾਯੀਨਞ੍ਚ ਅਰਿਯਾਨਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਸ੍ਸ। **ਅਸੁਕੋ ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਤ੍ਤਨਾ ਏਵਂ ਮਨ੍ਤਯਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਗਿਹੀਨਂ ਭਾਸਨ੍ਤਾ ‘‘ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤੋ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਠਮਸ੍ਸ ਝਾਨਸ੍ਸ ਲਾਭੀ, ਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤੋ ਦੁਤਿਯਸ੍ਸਾ’’ਤਿ ਏਵਂ ਨਾਮਵਸੇਨੇਵ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਿਂਸੂਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ **ਏਸੋਯੇਵ ਖੋ ਆਵੁਸੋ ਸੇਯ੍ਯੋ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਾਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਦੂਤੇਯ੍ਯਹਰਣਞ੍ਚ ਬਹੁਸਪਤ੍ਤਂ ਮਹਾਸਮਾਰਮ੍ਭਂ ਨ ਚ ਸਮਣਸਾਰੁਪ੍ਪਂ। ਤਤੋ ਪਨ ਉਭਯਤੋਪਿ ਏਸੋ ਏਵ ਸੇਯ੍ਯੋ ਪਾਸਂਸਤਰੋ ਸੁਨ੍ਦਰਤਰੋ ਯੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਗਿਹੀਨਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣੋ ਭਾਸਿਤੋ। ਕਿਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ? ਇਰਿਯਾਪਥਂ ਸਣ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਂ ਵਾ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤਂ ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਂ ਵਾ ਅਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨਂ ਵਾ ਗਿਹੀਨਂ ‘‘ਅਯਂ ਅਸੁਕੋ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਠਮਸ੍ਸ ਝਾਨਸ੍ਸ ਲਾਭੀ’’ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਯੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਞ੍ਞੇਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣੋ ਭਾਸਿਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਸੋ ਏਵ ਸੇਯ੍ਯੋਤਿ। ਅਨਾਗਤਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇ ਪਨ ਅਸਤਿ ਨ ਏਤੇਹਿ ਸੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਭਾਸਿਤੋਵ ਯਸ੍ਮਾ ਨ ਯੁਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਨਾਗਤਸਮ੍ਬਨ੍ਧਂ ਕਤ੍ਵਾ ‘‘ਯੋ ਏਵਂ ਭਾਸਿਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਏਵ ਸੇਯ੍ਯੋ’’ਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਲਕ੍ਖਣਂ ਪਨ ਸਦ੍ਦਸਤ੍ਥਤੋ ਪਰਿਯੇਸਿਤਬ੍ਬਂ।

੧੯੪. ਵਣ੍ਣਵਾ ਅਹੇਸੁਨ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞੋਯੇਵ ਨੇਸਂ ਅਭਿਨਵੋ ਸਰੀਰਵਣ੍ਣੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿ, ਤੇਨ ਵਣ੍ਣੇਨ ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤੋ ਅਹੇਸੁਂ। **ਪੀਣਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਪਸਾਦੇਹਿ ਅਭਿਨਿਵਿਟ੍ਠੋਕਾਸਸ੍ਸ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਤ੍ਤਾ ਮਨਚ੍ਛਟ੍ਠਾਨਂ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਂ ਅਮਿਲਾਤਭਾਵੇਨ ਪੀਣਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾ। **ਪਸਨ੍ਨਮੁਖਵਣ੍ਣਾ**ਤਿ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤੋ ਸਰੀਰਵਣ੍ਣਤੋ ਪਨ ਨੇਸਂ ਮੁਖਵਣ੍ਣੋ ਅਧਿਕਤਰਂ ਪਸਨ੍ਨੋ; ਅਚ੍ਛੋ ਅਨਾਵਿਲੋ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਛਵਿਵਣ੍ਣਾ**ਤਿ ਯੇਨ ਚ ਤੇ ਮਹਾਕਣਿਕਾਰਪੁਪ੍ਫਾਦਿਸਦਿਸੇਨ ਵਣ੍ਣੇਨ ਵਣ੍ਣਵਨ੍ਤੋ, ਤਾਦਿਸੋ ਅਞ੍ਞੇਸਮ੍ਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਵਣ੍ਣੋ ਅਤ੍ਥਿ। ਯਥਾ ਪਨ ਇਮੇਸਂ; ਏਵਂ ਨ ਤੇਸਂ ਛਵਿਵਣ੍ਣੋ ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨੋ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਵਿਪ੍ਪਸਨ੍ਨਛਵਿਵਣ੍ਣਾ’’ਤਿ। ਇਤਿਹ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨੇਵ ਉਦ੍ਦੇਸਂ ਨ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਂ ਨ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤਾ। ਅਥ ਖੋ ਕੁਹਕਤਾਯ ਅਭੂਤਗੁਣਸਂਵਣ੍ਣਨਾਯ ਲਦ੍ਧਾਨਿ ਪਣੀਤਭੋਜਨਾਨਿ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਯਥਾਸੁਖਂ ਨਿਦ੍ਦਾਰਾਮਤਂ ਸਙ੍ਗਣਿਕਾਰਾਮਤਞ੍ਚ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤਾ ਇਮਂ ਸਰੀਰਸੋਭਂ ਪਾਪੁਣਿਂਸੁ, ਯਥਾ ਤਂ ਬਾਲਾ ਭਨ੍ਤੁਮਿਗਪ੍ਪਟਿਭਾਗਾਤਿ।

ਵਗ੍ਗੁਮੁਦਾਤੀਰਿਯਾਤਿ ਵਗ੍ਗੁਮੁਦਾਤੀਰਵਾਸਿਨੋ। **ਕਚ੍ਚਿ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਖਮਨੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਕਚ੍ਚਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਇਦਂ ਚਤੁਚਕ੍ਕਂ ਨਵਦ੍ਵਾਰਂ ਸਰੀਰਯਨ੍ਤਂ ਖਮਨੀਯਂ ਸਕ੍ਕਾ ਖਮਿਤੁਂ ਸਹਿਤੁਂ ਪਰਿਹਰਿਤੁਂ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੁਕ੍ਖਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤੀਤਿ। **ਕਚ੍ਚਿ ਯਾਪਨੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਕਚ੍ਚਿ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚੇਸੁ ਯਾਪੇਤੁਂ ਗਮੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕਾ, ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਨ੍ਤਰਾਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤੀਤਿ। **ਕੁਚ੍ਛਿ ਪਰਿਕਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਕੁਚ੍ਛਿ ਪਰਿਕਨ੍ਤਿਤੋ ਵਰਂ ਭਵੇਯ੍ਯ;

‘‘ਪਰਿਕਤ੍ਤੋ’’ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ ਯੁਜ੍ਜਤਿ। ਏਵਂ ਵਗ੍ਗੁਮੁਦਾਤੀਰਿਯੇ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵਿਗਰਹਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਯਸ੍ਮਾ ਤੇਹਿ ਕਤਕਮ੍ਮਂ ਚੋਰਕਮ੍ਮਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਆਯਤਿਂ ਅਞ੍ਞੇਸਮ੍ਪਿ ਏਵਰੂਪਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਅਕਰਣਤ੍ਥਂ ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ।

੧੯੫. ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ “**ਪਞ੍ਚਿਮੇ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਮਹਾਚੋਰਾ**”ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸਨ੍ਤੋ ਸਂਵਿਜ੍ਜਮਾਨਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਿ ਚੇਵ ਉਪਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ ਚਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਇਧਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸਤ੍ਤਲੋਕੇ। **ਏਵਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਇਚ੍ਛਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। **ਕੁਦਾਸ੍ਸੁ ਨਾਮਾਹ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸੁਇਤਿ ਨਿਪਾਤੋ; ਕੁਦਾ ਨਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨਾ**ਤਿ ਸੋ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਏਵਂ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਪਰਿਸਂ ਵਡ੍ਢੇਨ੍ਤੋ ਪਨ੍ਥਦੂਹਨਕਮ੍ਮਂ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮਗਾਮਵਿਲੋਪਨ੍ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਵੇਪੁਲ੍ਲਪ੍ਪਤ੍ਤਪਰਿਸੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਗਾਮੇਪਿ ਅਗਾਮੇ, ਜਨਪਦੇਪਿ ਅਜਨਪਦੇ ਕਰੋਨ੍ਤੋ **ਹਨਨ੍ਤੋ ਘਾਤੇਨ੍ਤੋ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਛੇਦਾਪੇਨ੍ਤੋ ਪਚਨ੍ਤੋ ਪਾਚੇਨ੍ਤੋ**।

ਇਤਿ ਬਾਹਿਰਕਮਹਾਚੋਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਸਦਿਸੇ ਸਾਸਨੇ ਪਞ੍ਚ ਮਹਾਚੋਰੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ “**ਏਵਮੇਵ ਖੋ**”ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਪਾਪਭਿਕ੍ਖੁਨੋ**ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਮੂਲਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ ਪਾਰਾਜਿਕਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ‘‘ਪਾਪਭਿਕ੍ਖੂ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਇਧ ਪਨ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਅਨਾਪਨ੍ਨੋ ਇਚ੍ਛਾਚਾਰੇ ਠਿਤੋ ਖੁਦ੍ਦਾਨੁਖੁਦ੍ਦਕਾਨਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਮਦ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤੋ ‘‘ਪਾਪਭਿਕ੍ਖੂ’’ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ। ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਬਾਹਿਰਕਚੋਰਸ੍ਸ ਵਿਯ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਏਵਂ ਹੋਤਿ – “**ਕੁਦਾਸ੍ਸੁ ਨਾਮਾਹਂ...ਪੇ॰... ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਨ**”ਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਸਕ੍ਕਤੋ**ਤਿ ਸਕ੍ਕਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤੋ। **ਗਰੁਕਤੋ**ਤਿ ਗਰੁਕਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤੋ। **ਮਾਨਿਤੋ**ਤਿ ਮਨਸਾ ਪਿਯਾਯਿਤੋ। **ਪੂਜਿਤੋ**ਤਿ ਚਤੁਪਚ੍ਚਯਾਭਿਹਾਰਪੂਜਾਯ ਪੂਜਿਤੋ। **ਅਪਚਿਤੋ**ਤਿ ਅਪਚਿਤਿਪ੍ਪਤ੍ਤੋ। ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਸ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯੇ ਸਕ੍ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਅਭਿਸਙ੍ਖਤੇ ਪਣੀਤਪਣੀਤੇ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਸਕ੍ਕਤੋ। ਯਸ੍ਮਿਂ ਗਰੁਭਾਵਂ ਪਚ੍ਚੁਪੇਤ੍ਵਾ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਗਰੁਕਤੋ। ਯਂ ਮਨਸਾ ਪਿਯਾਯਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਮਾਨਿਤੋ। ਯਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪੇਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਪੂਜਿਤੋ। ਯਸ੍ਸ ਅਭਿਵਾਦਨਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਨਅਞ੍ਜਲਿਕਮ੍ਮਾਦਿਵਸੇਨ ਪਰਮਨਿਪਚ੍ਚਕਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਅਪਚਿਤੋ। ਇਮਸ੍ਸ ਚ ਪਨ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਇਮਂ ਲੋਕਾਮਿਸਂ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨਸ੍ਸ ਏਵਂ ਹੋਤਿ।

ਸੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨਾਤਿ ਸੋ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਏਵਂ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਯ ਅਤਿਬ੍ਬਗਾਰਵੇ ਉਦ੍ਧਤੇ ਉਨ੍ਨਲੇ ਚਪਲੇ ਮੁਖਰੇ ਵਿਕਿਣ੍ਣਵਾਚੇ ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤੀ ਅਸਮ੍ਪਜਾਨੇ ਪਾਕਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯੇ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯੇਹਿ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਕੇ ਲਾਭਗਰੁਕੇ ਪਾਪਭਿਕ੍ਖੂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਇਰਿਯਾਪਥਸਣ੍ਠਪਨਾਦੀਨਿ ਕੁਹਕਵਤ੍ਤਾਨਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਯਂ ਥੇਰੋ ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਨਾਮ ਸੇਨਾਸਨੇ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਮ੍ਮ ਵਤ੍ਤਪਟਿਪਤ੍ਤਿਂ ਪੂਰਯਮਾਨੋ ਵਸ੍ਸਂ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਗ੍ਗਤੋ’’ਤਿ ਲੋਕਸਮ੍ਮਤਸੇਨਾਸਨਸਂਵਣ੍ਣਨਾਦੀਹਿ ਉਪਾਯੇਹਿ ਲੋਕਂ ਪਰਿਪਾਚੇਤੁਂ ਪਟਿਬਲੇਹਿ ਜਾਤਕਾਦੀਸੁ ਕਤਪਰਿਚਯੇਹਿ ਸਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਹਿ ਪਾਪਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਂਵਣ੍ਣਿਯਮਾਨਗੁਣੋ ਹੁਤ੍ਵਾ **ਸਤੇਨ ਵਾ ਸਹਸ੍ਸੇਨ ਵਾ ਪਰਿਵੁਤੋ...ਪੇ॰... ਭੇਸਜ੍ਜਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਨਂ। ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਪਠਮੋ ਮਹਾਚੋਰੋ**ਤਿ ਅਯਂ ਸਨ੍ਧਿਚ੍ਛੇਦਾਦਿਚੋਰਕੋ ਵਿਯ ਨ ਏਕਂ ਕੁਲਂ ਨ ਦ੍ਵੇ, ਅਥ ਖੋ ਮਹਾਜਨਂ ਵਞ੍ਚੇਤ੍ਵਾ ਚਤੁਪਚ੍ਚਯਗਹਣਤੋ “**ਪਠਮੋ ਮਹਾਚੋਰੋ**”ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਯੇ ਪਨ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿਕਾ ਵਾ ਆਭਿਧਮ੍ਮਿਕਾ ਵਾ ਵਿਨਯਧਰਾ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰੇ ਅਸਮ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਪਾਲਿਂ ਵਾਚੇਨ੍ਤਾ ਅਟ੍ਠਕਥਂ ਕਥੇਨ੍ਤਾ ਅਨੁਮੋਦਨਾਯ ਧਮ੍ਮਕਥਾਯ ਇਰਿਯਾਪਥਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚ ਲੋਕਂ ਪਸਾਦੇਨ੍ਤਾ ਜਨਪਦਚਾਰਿਕਂ ਚਰਨ੍ਤਿ ਸਕ੍ਕਤਾ ਗਰੁਕਤਾ ਮਾਨਿਤਾ ਪੂਜਿਤਾ ਅਪਚਿਤਾ, ਤੇ ‘‘ਤਨ੍ਤਿਪਵੇਣਿਘਟਨਕਾ ਸਾਸਨਜੋਤਕਾ’’ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਤਥਾਗਤਪ੍ਪਵੇਦਿਤਨ੍ਤਿ ਤਥਾਗਤੇਨ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਕਤਂ ਜਾਨਾਪਿਤਂ ਵਾ। **ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਹਤੀ**ਤਿ ਪਰਿਸਮਜ੍ਝੇ ਪਾਲਿਞ੍ਚ ਅਟ੍ਠਕਥਞ੍ਚ ਸਂਸਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਮਧੁਰੇਨ ਸਰੇਨ ਪਸਾਦਨੀਯਂ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਧਮ੍ਮਕਥਾਵਸੇਨ ਅਚ੍ਛਰਿਯਬ੍ਭੁਤਜਾਤੇਨ ਵਿਞ੍ਞੂਜਨੇਨ ‘‘ਅਹੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਾਲਿ ਚ ਅਟ੍ਠਕਥਾ ਚ ਸੁਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾ, ਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਥਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ ‘‘ਕੋ ਅਮ੍ਹਾਦਿਸੇ ਉਗ੍ਗਹਾਪੇਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ’’ਤਿ ਆਚਰਿਯਂ ਅਨੁਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਂ ਸਯਮ੍ਭੁਞਾਣਾਧਿਗਤਂ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯਂ ਪਵੇਦੇਤਿ। ਅਯਂ ਤਥਾਗਤੇਨ ਸਤਸਹਸ੍ਸਕਪ੍ਪਾਧਿਕਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਸਙ੍ਖੇਯ੍ਯਾਨਿ ਪਾਰਮਿਯੋ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਕਿਚ੍ਛੇਨ ਕਸਿਰੇਨ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਧਮ੍ਮਤ੍ਥੇਨਕੋ **ਦੁਤਿਯੋ ਮਹਾਚੋਰੋ**।

ਸੁਦ੍ਧਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਨ੍ਤਿ ਖੀਣਾਸਵਭਿਕ੍ਖੁਂ। **ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਰੁਪਕ੍ਕਿਲੇਸਂ ਸੇਟ੍ਠਚਰਿਯਂ ਚਰਨ੍ਤਂ; ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਵਾ ਅਨਾਗਾਮਿਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਸੀਲਵਨ੍ਤਂ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਂ ਅਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਾਦਿਵਤ੍ਥੁਕਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਨ੍ਤਂ। **ਅਮੂਲਕੇਨ ਅਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਤੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਅਵਿਜ੍ਜਮਾਨੇਨ ਅਨ੍ਤਿਮਵਤ੍ਥੁਨਾ ਅਨੁਵਦਤਿ ਚੋਦੇਤਿ; ਅਯਂ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਗੁਣਮਕ੍ਖੀ ਅਰਿਯਗੁਣਤ੍ਥੇਨਕੋ **ਤਤਿਯੋ ਮਹਾਚੋਰੋ**।

ਗਰੁਭਣ੍ਡਾਨਿ ਗਰੁਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਨੀਤਿ ਯਥਾ ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨੇ ‘‘ਚਤੁਰੋ ਜਨਾ ਸਂਵਿਧਾਯ ਗਰੁਭਣ੍ਡਂ ਅਵਾਹਰੁ’’ਨ੍ਤਿ (ਪਰਿ॰ ੪੭੯) ਏਤ੍ਥ ਪਞ੍ਚਮਾਸਕਗ੍ਘਨਕਂ ‘‘ਗਰੁਭਣ੍ਡ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਇਧ ਪਨ ਨ ਏਵਂ। ਅਥ ਖੋ ‘‘ਪਞ੍ਚਿਮਾਨਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਯਾਨਿ ਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਬ੍ਬਾਨਿ ਸਙ੍ਘੇਨ ਵਾ ਗਣੇਨ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲੇਨ ਵਾ। ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਾਨਿਪਿ ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਯੋ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ। ਕਤਮਾਨਿ ਪਞ੍ਚ? ਆਰਾਮੋ, ਆਰਾਮਵਤ੍ਥੁ...ਪੇ॰... ਦਾਰੁਭਣ੍ਡਂ, ਮਤ੍ਤਿਕਾਭਣ੍ਡ’’ਨ੍ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਗਰੁਭਣ੍ਡਾਨਿ। ‘‘ਪਞ੍ਚਿਮਾਨਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਵੇਭਙ੍ਗਿਯਾਨਿ ਨ ਵਿਭਜਿਤਬ੍ਬਾਨਿ ਸਙ੍ਘੇਨ ਵਾ ਗਣੇਨ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲੇਨ ਵਾ। ਵਿਭਤ੍ਤਾਨਿਪਿ ਅਵਿਭਤ੍ਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਯੋ ਵਿਭਜੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸ। ਕਤਮਾਨਿ ਪਞ੍ਚ? ਆਰਾਮੋ, ਆਰਾਮਵਤ੍ਥੁ...ਪੇ॰... ਦਾਰੁਭਣ੍ਡਂ, ਮਤ੍ਤਿਕਾਭਣ੍ਡ’’ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੨੨) ਵਚਨਤੋ ਅਵੇਭਙ੍ਗਿਯਤ੍ਤਾ ਸਾਧਾਰਣਪਰਿਕ੍ਖਾਰਭਾਵੇਨ ਗਰੁਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾਨਿ। **ਆਰਾਮੋ ਆਰਾਮਵਤ੍ਥੁ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਯਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ‘‘ਪਞ੍ਚਿਮਾਨਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਯਾਨੀ’’ਤਿ **ਖਨ੍ਧਕੇ** ਆਗਤਸੁਤ੍ਤਵਣ੍ਣਨਾਯਮੇਵ ਭਣਿਸ੍ਸਾਮ। **ਤੇਹਿ ਗਿਹੀ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤੀ**ਤਿ ਤਾਨਿ ਦਤ੍ਵਾ ਦਤ੍ਵਾ ਗਿਹੀਂ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਅਨੁਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਉਪਲਾਪੇਤੀ**ਤਿ ‘‘ਅਹੋ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਯ੍ਯੋ’’ਤਿ ਏਵਂ ਲਪਨਕੇ ਅਨੁਬਨ੍ਧਨਕੇ ਸਸ੍ਨੇਹੇ ਕਰੋਤਿ। ਅਯਂ ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਯਂ ਅਵੇਭਙ੍ਗਿਯਞ੍ਚ ਗਰੁਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਤਥਾਭਾਵਤੋ ਥੇਨੇਤ੍ਵਾ ਗਿਹਿ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਨਕੋ **ਚਤੁਤ੍ਥੋ ਮਹਾਚੋਰੋ**। ਸੋ ਚ ਪਨਾਯਂ ਇਮਂ ਗਰੁਭਣ੍ਡਂ ਕੁਲਸਙ੍ਗਣ੍ਹਨਤ੍ਥਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਕੁਲਦੂਸਕਦੁਕ੍ਕਟਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮਾਰਹੋ ਚ ਹੋਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਂ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਇਸ੍ਸਰਵਤਾਯ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਭਣ੍ਡਂ ਅਗ੍ਘਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋਤਿ।

ਅਯਂ ਅਗ੍ਗੋ ਮਹਾਚੋਰੋਤਿ ਅਯਂ ਇਮੇਸਂ ਚੋਰਾਨਂ ਜੇਟ੍ਠਚੋਰੋ; ਇਮਿਨਾ ਸਦਿਸੋ ਚੋਰੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਯੋ ਪਞ੍ਚਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਗ੍ਗਹਣਾਤੀਤਂ ਅਤਿਸਣ੍ਹਸੁਖੁਮਂ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਂ ਥੇਨੇਤਿ। ਕਿਂ ਪਨ ਸਕ੍ਕਾ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੋ ਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣਾਦੀਨਿ ਵਿਯ ਵਞ੍ਚੇਤ੍ਵਾ ਥੇਨੇਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤੁਨ੍ਤਿ? ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਤੇਨੇਵਾਹ – **‘‘ਯੋ ਅਸਨ੍ਤਂ ਅਭੂਤਂ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਂ ਉਲ੍ਲਪਤੀ’’**ਤਿ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਅਤ੍ਤਨਿ ਅਸਨ੍ਤਂ ਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਕੇਵਲਂ ‘‘ਅਤ੍ਥਿ ਮਯ੍ਹਂ ਏਸੋ’’ਤਿ ਉਲ੍ਲਪਤਿ, ਨ ਪਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਠਾਨਾ ਚਾਵੇਤੁਂ, ਅਤ੍ਤਨਿ ਵਾ ਸਂਵਿਜ੍ਜਮਾਨਂ ਕਾਤੁਂ। ਅਥ ਕਸ੍ਮਾ ਚੋਰੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ? ਯਸ੍ਮਾ ਤਂ ਉਲ੍ਲਪਿਤ੍ਵਾ ਅਸਨ੍ਤਸਮ੍ਭਾਵਨਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਪਚ੍ਚਯੇ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਗਣ੍ਹਤਾ ਤੇ ਪਚ੍ਚਯਾ ਸੁਖੁਮੇਨ ਉਪਾਯੇਨ ਵਞ੍ਚੇਤ੍ਵਾ ਥੇਨੇਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤੇਨੇਵਾਹ – **‘‘ਤਂ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੁ? ਥੇਯ੍ਯਾਯ ਵੋ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਰਟ੍ਠਪਿਣ੍ਡੋ ਭੁਤ੍ਤੋ’’**ਤਿ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਏਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ – ਯਂ ਅਵੋਚੁਮ੍ਹ – ‘‘ਅਯਂ ਅਗ੍ਗੋ ਮਹਾਚੋਰੋ, ਯੋ ਅਸਨ੍ਤਂ ਅਭੂਤਂ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਂ ਉਲ੍ਲਪਤੀ’’ਤਿ । **ਤਂ ਕਿਸ੍ਸ ਹੇਤੂ**ਤਿ ਕੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਏਤਂ ਅਵੋਚੁਮ੍ਹਾਤਿ ਚੇ। **‘‘ਥੇਯ੍ਯਾਯ ਵੋ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਰਟ੍ਠਪਿਣ੍ਡੋ ਭੁਤ੍ਤੋ’’**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਯਸ੍ਮਾ ਸੋ ਤੇਨ ਰਟ੍ਠਪਿਣ੍ਡੋ ਥੇਯ੍ਯਾਯ ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਭੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਵੋਕਾਰੋ ‘‘ਯੇ ਹਿ ਵੋ ਅਰਿਯਾ ਅਰਞ੍ਞਵਨਪਤ੍ਥਾਨੀ’’ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੩੫-੩੬) ਵਿਯ ਪਦਪੂਰਣਮਤ੍ਤੋ ਨਿਪਾਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਭੁਤ੍ਤੋ’’ਤਿ ਏਵਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ ਨ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

ਇਦਾਨਿ ਤਮੇਵਤ੍ਥਂ ਗਾਥਾਹਿ ਵਿਭੂਤਤਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ **‘‘ਅਞ੍ਞਥਾ ਸਨ੍ਤ’’**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਞ੍ਞਥਾ ਸਨ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧਕਾਯਸਮਾਚਾਰਾਦਿਕੇਨ ਅਞ੍ਞੇਨਾਕਾਰੇਨ ਸਨ੍ਤਂ। **ਅਞ੍ਞਥਾ ਯੋ ਪਵੇਦਯੇ**ਤਿ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਕਾਯਸਮਾਚਾਰਾਦਿਕੇਨ ਅਞ੍ਞੇਨ ਆਕਾਰੇਨ ਯੋ ਪਵੇਦੇਯ੍ਯ। ‘‘ਪਰਮਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ ਅਹਂ, ਅਤ੍ਥਿ ਮੇ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੋ’’ਤਿ ਏਵਂ ਜਾਨਾਪੇਯ੍ਯ। ਪਵੇਦੇਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਤਾਯ ਪਵੇਦਨਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਭੋਜਨਂ ਅਰਹਾ ਵਿਯ ਭੁਞ੍ਜਤਿ। **ਨਿਕਚ੍ਚ ਕਿਤਵਸ੍ਸੇਵ ਭੁਤ੍ਤਂ ਥੇਯ੍ਯੇਨ ਤਸ੍ਸ ਤਨ੍ਤਿ ਨਿਕਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਵਞ੍ਚੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਥਾ ਸਨ੍ਤਂ ਅਞ੍ਞਥਾ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ। ਅਗੁਮ੍ਬਅਗਚ੍ਛਭੂਤਮੇਵ ਸਾਖਾਪਲਾਸਪਲ੍ਲਵਾਦਿਚ੍ਛਾਦਨੇਨ ਗੁਮ੍ਬਮਿਵ ਗਚ੍ਛਮਿਵ ਚ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ। **ਕਿਤਵਸ੍ਸੇ**ਵਾਤਿ ਵਞ੍ਚਕਸ੍ਸ ਕੇਰਾਟਿਕਸ੍ਸ ਗੁਮ੍ਬਗਚ੍ਛਸਞ੍ਞਾਯ ਅਰਞ੍ਞੇ ਆਗਤਾਗਤੇ ਸਕੁਣੇ

ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਤਕਪ੍ਪਕਸ੍ਸ ਸਾਕੁਣਿਕਸ੍ਸੇਵ। **ਭੁਤ੍ਤੁੰ ਥੇਯ੍ਯੇਨ ਤਸ੍ਸ ਤ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਨਰਹਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਸਤੋ ਅਰਹਨ੍ਤਭਾਵੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧਭੋਜਨੰ ਭੁਞ੍ਜਤੋ; ਯੰ ਤੰ ਭੁਤ੍ਤੁੰ ਤੰ ਯਥਾ ਸਾਕੁਣਿਕਕਿਤਵਸ੍ਸ ਨਿਕਚ੍ਚ ਵਞ੍ਚੇਤ੍ਵਾ ਸਕੁਣਗ੍ਗਹਣੰ, ਏਵੰ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਵਞ੍ਚੇਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧਸ੍ਸ ਭੋਜਨਸ੍ਸ ਭੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਥੇਯ੍ਯੇਨ ਭੁਤ੍ਤੁੰ ਨਾਮ ਹੋਤਿ।

ਇਮੰ ਪਨ ਅਤ੍ਥਵਸੰ ਅਜਾਨਨ੍ਤਾ ਯੇ ਏਵੰ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ, **ਕਾਸਾਵਕਣ੍ਠਾ...ਪੇ॰... ਨਿਰਯੰ ਤੇ ਉਪਪਜ੍ਜਰੇ ਕਾਸਾਵਕਣ੍ਠਾ**ਤਿ ਕਾਸਾਵੇਨ ਵੇਠਿਤਕਣ੍ਠਾ। ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਅਰਿਯਦ੍ਧਜਧਾਰਣਮਤ੍ਤੰ, ਸੇਸੰ ਸਾਮਞ੍ਞੰ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ''ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਖੋ ਪਨਾਨਨ੍ਦ ਅਨਾਗਤਮਦ੍ਧਾਨੰ ਗੋਤ੍ਰਭੁਨੋ ਕਾਸਾਵਕਣ੍ਠਾ''ਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੩.੩੮੦) ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤਦੁਸ੍ਸੀਲਾਨੰ ਏਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ। **ਪਾਪਧਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਲਾਮਕਧਮ੍ਮਾ। **ਅਸਞ੍ਞਤਾ**ਤਿ ਕਾਯਾਦੀਹਿ ਅਸਞ੍ਞਤਾ। **ਪਾਪਾ**ਤਿ ਲਾਮਕਪੁਗ੍ਗਲਾ। **ਪਾਪੇਹਿ ਕਮ੍ਮੇਹੀ**ਤਿ ਤੇਹਿ ਕਰਣਕਾਲੇ ਆਦੀਨਵੰ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਕਤੇਹਿ ਪਰਵਞ੍ਚਨਾਦੀਹਿ ਪਾਪਕਮ੍ਮੇਹਿ। **ਨਿਰਯੰ ਤੇ ਉਪਪਜ੍ਜਰੇ**ਤਿ ਨਿਰਸ੍ਸਾਦੰ ਦੁਗ੍ਗਤਿੰ ਤੇ ਉਪਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ; ਤਸ੍ਮਾ **ਸੇਯ੍ਯੋ ਅਯੋਗੁਲ਼ੋ**ਤਿ ਗਾਥਾ। ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ਸਚਾਯੰ ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਅਸਞ੍ਞਤੋ ਇਚ੍ਛਾਚਾਰੇ ਠਿਤੋ ਕੁਹਨਾਯ ਲੋਕੰ ਵਞ੍ਚਕੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਤਤ੍ਤੰ ਅਗ੍ਗਿਸਿਖੂਪਮੰ ਅਯੋਗੁਲ਼ੰ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ ਅਜ੍ਝੋਹਰੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਯਞ੍ਚੇਤੰ ਰਟ੍ਠਪਿਣ੍ਡੰ ਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਯਞ੍ਚੇਤੰ ਅਯੋਗੁਲ਼ੰ, ਤੇਸੁ ਦ੍ਵੀਸੁ ਅਯੋਗੁਲ਼ੋਵ ਭੁਤ੍ਤੋ ਸੇਯ੍ਯੋ ਸੁਨ੍ਦਰਤਰੋ ਪਣੀਤਤਰੋ ਚ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਨ ਹਿ ਅਯੋਗੁਲ਼ਸ੍ਸ ਭੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਪਰਾਯੇ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞ੍ਞਾਣੇਨਾਪਿ ਦੁਜ੍ਜਾਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦੰ ਦੁਕ੍ਖੰ ਅਨੁਭਵਤਿ। ਏਵੰ ਪਟਿਲਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਰਟ੍ਠਪਿਣ੍ਡਸ੍ਸ ਭੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਪਰਾਯੇ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰੰ ਦੁਕ੍ਖੰ ਅਨੁਭੋਤਿ, ਅਯਞ੍ਹਿ ਕੋਟਿਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਮਿਚ੍ਛਾਜੀਵੋਤਿ।

ਏਵੰ ਪਾਪਕਿਰਿਯਾਯ ਅਨਾਦੀਨਵਦਸ੍ਸਾਵੀਨੰ ਆਦੀਨਵੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ''ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ ਵਗ੍ਗੁਮੁਦਾਤੀਰਿਯੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਨੇਕਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵਿਗਰਹਿਤ੍ਵਾ ਦੁਬ੍ਭਰਤਾਯ ਦੁਪ੍ਪੋਸਤਾਯ...ਪੇ॰... ਇਮੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਉਦ੍ਦਿਸੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ ਚ ਵਤ੍ਵਾ ਚਤੁਤ੍ਥਪਾਰਾਜਿਕੰ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੋ **"ਯੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਨਭਿਜਾਨ"**ਨ੍ਤਿ ਆਦਿਮਾਹ।

ਏਵੰ ਮੂਲਚ੍ਛੇਜ੍ਜਵਸੇਨ ਦਲ਼੍ਹੰ ਕਤ੍ਵਾ ਚਤੁਤ੍ਥਪਾਰਾਜਿਕੇ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਅਨੁਪ੍ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਤ੍ਥਾਯ ਅਧਿਮਾਨਵਤ੍ਥੁ ਉਦਪਾਦਿ। ਤਸ੍ਸੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਦੀਪਨਤ੍ਥੰ ਏਤੰ ਵੁਤ੍ਤੰ – ''ਏਵਞ੍ਚਿਦੰ ਭਗਵਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ ਹੋਤੀ''ਤਿ।

ਅਧਿਮਾਨਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੬. ਤਤ੍ਥ **ਅਦਿਟ੍ਠੇ ਦਿਟ੍ਠਸਞ੍ਞਿਨੋ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ਞਾਣਚਕ੍ਖੁਨਾ ਅਦਿਟ੍ਠੇਯੇਵ ''ਦਿਟ੍ਠੰ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਦਿਟ੍ਠਸਞ੍ਞਿਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ। ਏਸ ਨਯੋ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਾਦੀਸੁ। ਅਯੰ ਪਨ ਵਿਸੇਸੋ – **ਅਪ੍ਪਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਾਨੇ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤੇ। **ਅਨਧਿਗਤੇ**ਤਿ ਮਗ੍ਗਭਾਵਨਾਯ ਅਨਧਿਗਤੇ; ਅਪ੍ਪਟਿਲਦ੍ਧੇਤਿਪਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਸਚ੍ਛਿਕਤੇ**ਤਿ ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧੇ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਵਸੇਨ ਵਾ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਕਤੇ। **ਅਧਿਮਾਨੇਨਾ**ਤਿ ਅਧਿਗਤਮਾਨੇਨ; ''ਅਧਿਗਤਾ ਮਯ''ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਮਾਨੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਅਧਿਕਮਾਨੇਨ ਵਾ ਥਦ੍ਧਮਾਨੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਞ੍ਞੰ ਬ੍ਯਾਕਰਿੰਸੂ**ਤਿ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਬ੍ਯਾਕਰਿੰਸੁ; ''ਪਤ੍ਤੰ ਆਵੁਸੋ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਅਰਹਤ੍ਤੰ, ਕਤੰ ਕਰਣੀਯ''ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਆਰੋਚੇਸੁੰ। ਤੇਸੰ ਮਗ੍ਗੇਨ ਅਪ੍ਪਹੀਨਕਿਲੇਸਤ੍ਤਾ ਕੇਵਲੰ ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਬਲੇਨ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤਕਿਲੇਸਾਨੰ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨ ਤਥਾਰੂਪਪਚ੍ਚਯਸਮਾਯੋਗੇ **ਰਾਗਾਯ ਚਿਤ੍ਤੰ ਨਮਤਿ;** ਰਾਗਤ੍ਥਾਯ ਨਮਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਸ ਨਯੋ ਇਤਰੇਸੁ।

ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਏਤੰ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਨ੍ਤਿ ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਏਤੰ ਤੇਸੰ ਅਞ੍ਞਬ੍ਯਾਕਰਣੰ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕੰ ਆਪਤ੍ਤਿਪਞ੍ਞਾਪਨੇ ਵੋਹਾਰੰ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ; ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਙ੍ਗੰ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਕਸ੍ਸ ਪਨਾਯੰ ਅਧਿਮਾਨੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਕਸ੍ਸ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀਤਿ? ਅਰਿਯਸਾਵਕਸ੍ਸ ਤਾਵ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਸੋ ਹਿ ਮਗ੍ਗਫਲਨਿਬ੍ਬਾਨਪਹੀਨਕਿਲੇਸਅਵਸਿਟ੍ਠਕਿਲੇਸਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣੇਨ ਸਞ੍ਜਾਤਸੋਮਨਸ੍ਸੋ ਅਰਿਯਗੁਣਪਟਿਵੇਧੇ ਨਿਕ੍ਕਙ੍ਖੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਾਦੀਨੰ ''ਅਹੰ ਸਕਦਾਗਾਮੀ''ਤਿਆਦਿਵਸੇਨ ਅਧਿਮਾਨੋ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਦੁਸ੍ਸੀਲਸ੍ਸ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਸੋ ਹਿ ਅਰਿਯਗੁਣਾਧਿਗਮੇ

ਨਿਰਾਸੋਵ। ਸੀਲਵਤੋਪਿ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਨਿਦ੍ਦਾਰਾਮਤਾਦਿਮਨੁਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨੁਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। ਸੁਪਰਿਸੁਦ੍ਧਸੀਲਸ੍ਸ ਪਨ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਸ੍ਸ ਨਾਮਰੂਪਂ ਵਵਤ੍ਥਪੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਗ੍ਗਹੇਨ ਵਿਤਿਣ੍ਣਕਙ੍ਖਸ੍ਸ ਤਿਲਕ੍ਖਣਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਖਾਰੇ ਸਮ੍ਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਰਦ੍ਧਵਿਪਸ੍ਸਕਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਚ ਸੁਦ੍ਧਸਮਥਲਾਭਿਂ ਵਾ ਸੁਦ੍ਧਵਿਪਸ੍ਸਨਾਲਾਭਿਂ ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਾ ਠਪੇਤਿ, ਸੋ ਹਿ ਦਸਪਿ ਵੀਸਤਿਪਿ ਤਿਂਸਮ੍ਪਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਕਿਲੇਸਸਮੁਦਾਚਾਰਂ ਅਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ''ਅਹਂ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਵਾ ''ਸਕਦਾਗਾਮੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਅਨਾਗਾਮੀ''ਤਿ ਵਾ ਮਞ੍ਞਤਿ। ਸਮਥਵਿਪਸ੍ਸਨਾਲਾਭਿਂ ਪਨ ਅਰਹਤ੍ਤੇਯੇਵ ਠਪੇਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਸਮਾਧਿਬਲੇਨ ਕਿਲੇਸਾ ਵਿਕ੍ਖਮ੍ਭਿਤਾ, ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਬਲੇਨ ਸਙ੍ਖਾਰਾ ਸੁਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਟ੍ਠਿਮ੍ਪਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਅਸੀਤਿਮ੍ਪਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਵਸ੍ਸਸਤਮ੍ਪਿ ਕਿਲੇਸਾ ਨ ਸਮੁਦਾਚਰਨ੍ਤਿ, ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸੇਵ ਚਿਤ੍ਤਚਾਰੋ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਏਵਂ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਕਿਲੇਸਸਮੁਦਾਚਾਰਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਅਨ੍ਤਰਾ ਅਠਤ੍ਵਾਵ ''ਅਰਹਾ ਅਹ''ਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞਤੀਤਿ।

ਸਵਿਭਙ੍ਗਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੭. ਅਨਭਿਜਾਨਨ੍ਤਿ ਨ ਅਭਿਜਾਨਂ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨਾਯਂ ਅਨਭਿਜਾਨਂ ਸਮੁਦਾਚਰਤਿ, ਸ੍ਵਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਾਨੇ ਅਨੁਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਞਾਣੇਨ ਚ ਅਸਚ੍ਛਿਕਤੋਤਿ ਅਭੂਤੋ ਹੋਤਿ। ਤੇਨਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੇ ''ਅਸਨ੍ਤਂ ਅਭੂਤਂ ਅਸਂਵਿਜ੍ਜਮਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ।

ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਞਾਯੀਨਞ੍ਚੇਵ ਅਰਿਯਾਨਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਂ। **ਅਤ੍ਤੁਪਨਾਯਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਿ ਤਂ ਉਪਨੇਤਿ, ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਉਪਨੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਤੁਪਨਾਯਿਕੋ, ਤਂ ਅਤ੍ਤੁਪਨਾਯਿਕਂ; ਏਵਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਮੁਦਾਚਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਪਦਭਾਜਨੇ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮ ਞਾਨਂ ਵਿਮੋਕ੍ਖਂ ਸਮਾਧਿ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਂ...ਪੇ॰... ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰੇ ਅਭਿਰਤੀਤਿ ਏਵਂ ਞਾਨਾਦਯੋ ਅਨੇਕਧਮ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਸਂ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਵਸੇਨ ਅਤ੍ਤੁਪਨਾਯਿਕਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ''ਤੇ ਵਾ ਕੁਸਲੇ ਧਮ੍ਮੇ ਅਤ੍ਤਨਿ ਉਪਨੇਤੀ''ਤਿ ਬਹੁਵਚਨਨਿਦ੍ਦੇਸਂ ਅਕਾਸਿ। ਤਤ੍ਥ ''ਏਤੇ ਧਮ੍ਮਾ ਮਯਿ ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਸਮੁਦਾਚਰਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨਿ ਉਪਨੇਤਿ। ''ਅਹਂ ਏਤੇਸੁ ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਮੁਦਾਚਰਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਤੇਸੁ ਉਪਨੇਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਲਮਰਿਯਞਾਣਦਸ੍ਸਨਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਲੋਕਿਯਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾ ਪਞ੍ਞਾ ਜਾਨਨਟ੍ਠੇਨ **ਞਾਣਂ,** ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਦਿਟ੍ਠਮਿਵ ਧਮ੍ਮਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਕਰਣਤੋ ਦਸ੍ਸਨਟ੍ਠੇਨ ਦਸ੍ਸਨਨ੍ਤਿ **ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਂ**। ਅਰਿਯਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਂ ਉਤ੍ਤਮਂ ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਨ੍ਤਿ **ਅਰਿਯਞਾਣਦਸ੍ਸਨਂ**। ਅਲਂ ਪਰਿਯਤ੍ਤਂ ਕਿਲੇਸਵਿਦ੍ਧਂਸਨਸਮਤ੍ਥਂ ਅਰਿਯਞਾਣਦਸ੍ਸਨਮੇਤ੍ਥ, ਞਾਨਾਦਿਭੇਦੇ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮੇ ਅਲਂ ਵਾ ਅਰਿਯਞਾਣਦਸ੍ਸਨਮਸ੍ਸਾਤਿ ਅਲਮਰਿਯਞਾਣਦਸ੍ਸਨੋ, ਤਂ ਅਲਮਰਿਯਞਾਣਦਸ੍ਸਨਂ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਪਦਤ੍ਥਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ ਯੇਨ ਞਾਣਦਸ੍ਸਨੇਨ ਸੋ ਅਲਮਰਿਯਞਾਣਦਸ੍ਸਨੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਦੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਞਾਣਨ੍ਤਿ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਜ੍ਜਾ, ਦਸ੍ਸਨਨ੍ਤਿ ਯਂ ਞਾਣਂ ਤਂ ਦਸ੍ਸਨਂ; ਯਂ ਦਸ੍ਸਨਂ ਤਂ ਞਾਣ''ਨ੍ਤਿ ਵਿਜ੍ਜਾਸੀਸੇਨ ਪਦਭਾਜਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਮਹਗ੍ਗਤਲੋਕੁਤ੍ਤਰਾ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਪਞ੍ਞਾ ''ਞਾਣ''ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਸਮੁਦਾਚਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਮੇਤਂ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਂ ਅਤ੍ਤੁਪਨਾਯਿਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਯ੍ਯ। **ਇਤ੍ਥਿਯਾ** ਵਾਤਿਆਦਿ ਪਨ ਆਰੋਚੇਤਬ੍ਬਪੁਗ੍ਗਲਨਿਦਸ੍ਸਨਂ। ਏਤੇਸਞ੍ਹਿ ਆਰੋਚਿਤੇ ਆਰੋਚਿਤਂ ਹੋਤਿ ਨ ਦੇਵਮਾਰਬ੍ਰਹ੍ਮਾਨਂ, ਨਾਪਿ ਪੇਤਯਕ੍ਖਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਨਨ੍ਤਿ। **ਇਤਿ ਜਾਨਾਮਿ ਇਤਿ ਪਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਸਮੁਦਾਚਰਣਾਕਾਰਨਿਦਸ੍ਸਨਮੇਤਂ। ਪਦਭਾਜਨੇ ਪਨਸ੍ਸ ''ਜਾਨਾਮਹਂ ਏਤੇ ਧਮ੍ਮੇ, ਪਸ੍ਸਾਮਹਂ ਏਤੇ ਧਮ੍ਮੇ''ਤਿ ਇਦਂ ਤੇਸੁ ਞਾਨਾਦੀਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਜਾਨਨਪਸ੍ਸਨਾਨਂ ਪਵਤ੍ਤਿਦੀਪਨਂ, ''ਅਤ੍ਥਿ ਚ ਮੇ ਏਤੇ ਧਮ੍ਮਾ''ਤਿਆਦਿ ਅਤ੍ਤੁਪਨਾਯਿਕਭਾਵਦੀਪਨਂ ।

੧੯੮. ਤਤੋ ਅਪਰੇਨ ਸਮਯੇਨਾਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਪਟਿਜਾਨਨਸਮਯਦਸ੍ਸਨਮੇਤਂ। ਅਯਂ ਪਨ ਆਰੋਚਿਤਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਪਨ ਆਪਨ੍ਨੋ ਯਸ੍ਮਾ ਪਰੇਨ ਚੋਦਿਤੋ ਵਾ ਅਚੋਦਿਤੋ ਵਾ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ; ਤਸ੍ਮਾ **"ਸਮਨੁਗ੍ਗਾਹਿਯਮਾਨੇ** ਵਾ

ਅਸਮਨੁਗ੍ਗਾਹਿਯਮਾਨੇ ਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਤਤ੍ਥ ਸਮਨੁਗ੍ਗਾਹਿਯਮਾਨੇ ਤਾਵ – **ਕਿਂ ਤੇ ਅਧਿਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਗਮਪੁਚ੍ਛਾ; ਝਾਨਵਿਮੋਕ੍ਖਾਦੀਸੁ, ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਾਦੀਸੁ ਵਾ ਕਿਂ ਤਯਾ ਅਧਿਗਤਨ੍ਤਿ। **ਕਿਨ੍ਤਿ ਤੇ ਅਧਿਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਾਯਪੁਚ੍ਛਾ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਏਤ੍ਥਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਕਿਂ ਤਯਾ ਅਨਿਚ੍ਚਲਕ੍ਖਣਂ ਧੁਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਧਿਗਤਂ, ਦੁਕ੍ਖਾਨਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਵਾ? ਕਿਂ ਵਾ ਸਮਾਧਿਵਸੇਨ ਅਭਿਨਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ, ਉਦਾਹੁ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵਸੇਨ? ਤਥਾ ਕਿਂ ਰੂਪੇ ਅਭਿਨਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ, ਉਦਾਹੁ ਅਰੂਪੇ? ਕਿਂ ਵਾ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਅਭਿਨਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ, ਉਦਾਹੁ ਬਹਿਦ੍ਧਾਤਿ? **ਕਦਾ ਤੇ ਅਧਿਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਲਪੁਚ੍ਛਾ। ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕਾਦੀਸੁ ਕਤਰਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ? **ਕਤ੍ਥ ਤੇ ਅਧਿਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਓਕਾਸਪੁਚ੍ਛਾ। ਕਤਰਸ੍ਮਿਂ ਓਕਾਸੇ, ਕਿਂ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨੇ, ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇ, ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ, ਮਣ੍ਡਪੇ, ਕਤਰਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਵਿਹਾਰੇਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਕਤਮੇ ਤੇ ਕਿਲੇਸਾ ਪਹੀਨਾ**ਤਿ ਪਹੀਨਕਿਲੇਸਪੁਚ੍ਛਾ। ਕਤਰਮਗ੍ਗਵਜ੍ਝਾ ਤਵ ਕਿਲੇਸਾ ਪਹੀਨਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਕਤਮੇਸਂ ਤ੍ਵਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਲਾਭੀ**ਤਿ ਪਟਿਲਦ੍ਧਧਮ੍ਮਪੁਚ੍ਛਾ। ਪਠਮਮਗ੍ਗਾਦੀਸੁ ਕਤਮੇਸਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਤ੍ਵਂ ਲਾਭੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਤਸ੍ਮਾ ਇਦਾਨਿ ਚੇਪਿ ਕੋਚਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਾਧਿਗਮਂ ਬ੍ਯਾਕਰੇਯ੍ਯ, ਨ ਸੋ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾਵ ਸਕ੍ਕਾਤਬ੍ਬੋ। ਇਮੇਸੁ ਪਨ ਛਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਸੋਧਨਤ੍ਥਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ – ''ਕਿਂ ਤੇ ਅਧਿਗਤਂ, ਕਿਂ ਝਾਨਂ, ਉਦਾਹੁ ਵਿਮੋਕ੍ਖਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰ''ਨ੍ਤਿ? ਯੋ ਹਿ ਯੇਨ ਅਧਿਗਤੋ ਧਮ੍ਮੋ, ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਪਾਕਟੋ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ''ਇਦਂ ਨਾਮ ਮੇ ਅਧਿਗਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤਤੋ ''ਕਿਨ੍ਤਿ ਤੇ ਅਧਿਗਤ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ, ''ਅਨਿਚ੍ਚਲਕ੍ਖਣਾਦੀਸੁ ਕਿਂ ਧੁਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਤਿਂਸਾਯ ਵਾ ਆਰਮ੍ਮਣੇਸੁ ਰੂਪਾਰੂਪਅਜ੍ਝਤ੍ਤਬਹਿਦ੍ਧਾਦਿਭੇਦੇਸੁ ਵਾ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਕੇਨ ਮੁਖੇਨ ਅਭਿਨਿਵਿਸਿਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਯੋ ਹਿ ਯਸ੍ਸਾਭਿਨਿਵੇਸੋ, ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਪਾਕਟੋ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ''ਅਯਂ ਨਾਮ ਮੇ ਅਭਿਨਿਵੇਸੋ ਏਵਂ ਮਯਾ ਅਧਿਗਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤਤੋ ''ਕਦਾ ਤੇ ਅਧਿਗਤ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ, ''ਕਿਂ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹੇ, ਉਦਾਹੁ ਮਜ੍ਝਨ੍ਹਿਕਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ''ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸਞ੍ਹਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਧਿਗਤਕਾਲੋ ਪਾਕਟੋ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ''ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਨਾਮ ਕਾਲੇ ਅਧਿਗਤਨ੍ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤਤੋ ''ਕਤ੍ਥ ਤੇ ਅਧਿਗਤ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ, ''ਕਿਂ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇ, ਉਦਾਹੁ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਓਕਾਸੇ''ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸਞ੍ਹਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਧਿਗਤੋਕਾਸੋ ਪਾਕਟੋ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ''ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਨਾਮ ਮੇ ਓਕਾਸੇ ਅਧਿਗਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤਤੋ ''ਕਤਮੇ ਤੇ ਕਿਲੇਸਾ ਪਹੀਨਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ, ''ਕਿਂ ਪਠਮਮਗ੍ਗਵਜ੍ਝਾ, ਉਦਾਹੁ ਦੁਤਿਯਾਦਿਮਗ੍ਗਵਜ੍ਝਾ''ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸਞ੍ਹਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਧਿਗਤਮਗ੍ਗੇਨ ਪਹੀਨਕਿਲੇਸਾ ਪਾਕਟਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ''ਇਮੇ ਨਾਮ ਮੇ ਕਿਲੇਸਾ ਪਹੀਨਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤਤੋ ''ਕਤਮੇਸਂ ਤ੍ਵਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਲਾਭੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ , ''ਕਿਂ ਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਮਗ੍ਗਸ੍ਸ, ਉਦਾਹੁ ਸਕਦਾਗਾਮਿਮਗ੍ਗਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਹਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਧਿਗਤਧਮ੍ਮਾ ਪਾਕਟਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ''ਇਮੇਸਂ ਨਾਮਾਹਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਲਾਭੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾਪਿਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਨ ਸਦ੍ਧਾਤਬ੍ਬਂ, ਬਹੁਸ੍ਸੁਤਾ ਹਿ ਉਗ੍ਗਹਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਕੁਸਲਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਇਮਾਨਿ ਛ ਠਾਨਾਨਿ ਸੋਧੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ।

ਇਮਸ੍ਸ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਆਗਮਨਪਟਿਪਦਾ ਸੋਧੇਤਬ੍ਬਾ। ਯਦਿ ਆਗਮਨਪਟਿਪਦਾ ਨ ਸੁਜ੍ਝਤਿ, ''ਇਮਾਯ ਪਟਿਪਦਾਯ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮੋ ਨਾਮ ਨ ਲਬ੍ਭਤੀ''ਤਿ ਅਪਨੇਤਬ੍ਬੋ। ਯਦਿ ਪਨਸ੍ਸ ਆਗਮਨਪਟਿਪਦਾ ਸੁਜ੍ਝਤਿ, ''ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਤੀਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਸੁ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੋ ਜਾਗਰਿਯਮਨੁਯੁਤ੍ਤੋ ਚਤੂਸੁ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਅਲਗ੍ਗੋ ਆਕਾਸੇ ਪਾਣਿਸਮੇਨ ਚੇਤਸਾ ਵਿਹਰਤੀ''ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਬ੍ਯਾਕਰਣਂ ਪਟਿਪਦਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਸਨ੍ਦਤਿ। ''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮ ਗਙ੍ਗੋਦਕਂ ਯਮੁਨੋਦਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਸਨ੍ਦਤਿ ਸਮੇਤਿ; ਏਵਮੇਵ ਸੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਸਾਵਕਾਨਂ ਨਿਬ੍ਬਾਨਗਾਮਿਨੀ ਪਟਿਪਦਾ ਸਂਸਨ੍ਦਤਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨਞ੍ਚ ਪਟਿਪਦਾ ਚਾ''ਤਿ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੨.੨੯੬) ਵੁਤ੍ਤਸਦਿਸਂ ਹੋਤਿ।

ਅਪਿਚ ਖੋ ਨ ਏਤ੍ਤਕੇਨਾਪਿ ਸਕ੍ਕਾਰੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ। ਕਸ੍ਮਾ? ਏਕਚ੍ਚਸ੍ਸ ਹਿ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨਸ੍ਸਾਪਿ ਸਤੋ ਖੀਣਾਸਵਪਟਿਪਤ੍ਤਿਸਦਿਸਾ ਪਟਿਪਦਾ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤੇਹਿ ਤੇਹਿ ਉਪਾਯੇਹਿ ਉਤ੍ਤਾਸੇਤਬ੍ਬੋ। ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸ ਨਾਮ ਅਸਨਿਯਾਪਿ ਮਤ੍ਥਕੇ ਪਤਮਾਨਾਯ ਭਯਂ ਵਾ ਛਮ੍ਭਿਤਤ੍ਤਂ ਵਾ ਲੋਮਹਂਸੋ ਵਾ ਨ ਹੋਤਿ। ਸਚਸ੍ਸ ਭਯਂ ਵਾ ਛਮ੍ਭਿਤਤ੍ਤਂ ਵਾ ਲੋਮਹਂਸੋ ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ''ਨ ਤ੍ਵਂ

ਅਰਹਾ’’ਤਿ ਅਪਨੇਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇ ਪਨ ਅਭੀਰੂ ਅਚ੍ਛਮ੍ਭੀ ਅਨੁਤ੍ਰਾਸੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸੀਹੋ ਵਿਯ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਵੇਯਜਾਕਰਣੋ ਸਮਨ੍ਤਾ ਰਾਜਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਦੀਹਿ ਪੇਸਿਤਂ ਸਕ੍ਕਾਰਂ ਅਰਹਤੀਤਿ।

ਪਾਪਿਚ੍ਛੋਤਿ ਯਾ ਸਾ ‘‘ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਦੁਸ੍ਸੀਲੋਵ ਸਮਾਨੋ ਸੀਲਵਾਤਿ ਮਂ ਜਨੋ ਜਾਨਾਤੂਤਿ ਇਚ੍ਛਤੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ (ਵਿਭਂ ੮੫੧) ਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾ ਪਾਪਿਚ੍ਛਾ ਤਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਇਚ੍ਛਾਪਕਤੋ**ਤਿ ਤਾਯ ਪਾਪਿਕਾਯ ਇਚ੍ਛਾਯ ਅਪਕਤੋ ਅਭਿਭੂਤੋ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ।

ਵਿਸੁਦ੍ਧਾਪੇਕ੍ਖੋਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਂ ਅਪੇਕ੍ਖਮਾਨੋ ਇਚ੍ਛਮਾਨੋ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨੋ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਯਸ੍ਮਾ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਆਪਨ੍ਨੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇ ਠਤ੍ਵਾ ਅਭਬ੍ਬੋ ਝਾਨਾਦੀਨਿ ਅਧਿਗਨ੍ਤੁਂ, ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੋ ਹਿਸ੍ਸ ਸਗ੍ਗਨ੍ਤਰਾਯੋ ਚੇਵ ਹੋਤਿ ਮਗ੍ਗਨ੍ਤਰਾਯੋ ਚ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ – ‘‘ਸਾਮਞ੍ਞਂ ਦੁਪ੍ਪਰਾਮਟ੍ਠਂ ਨਿਰਯਾਯੁਪਕਡ੍ਢਤੀ’’ਤਿ (ਧਂ ਪਂ ੩੧੧)। ਅਪਰਮ੍ਪਿ ਵੁਤ੍ਤਂ – ‘‘ਸਿਥਿਲੋ ਹਿ ਪਰਿਬ੍ਬਾਜੋ, ਭਿਯ੍ਯੋ ਆਕਿਰਤੇ ਰਜ’’ਨ੍ਤਿ (ਧਂ ਪਂ ੩੧੩)। ਇਚ੍ਚਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੇ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ । ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਗਿਹੀ ਵਾ ਉਪਾਸਕੋ ਵਾ ਆਰਾਮਿਕੋ ਵਾ ਸਾਮਣੇਰੋ ਵਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਦਾਨਸਰਣਸੀਲਸਂਵਰਾਦੀਹਿ ਸਗ੍ਗਮਗ੍ਗਂ ਵਾ ਝਾਨਵਿਮੋਕ੍ਖਾਦੀਹਿ ਮੋਕ੍ਖਮਗ੍ਗਂ ਵਾ ਆਰਾਧੇਤੁਂ ਭਬ੍ਬੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾਸ੍ਸ ਗਿਹਿਆਦਿਭਾਵੇ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਵਿਸੁਦ੍ਧਿਂ ਅਪੇਕ੍ਖਨ੍ਤੋ ‘‘ਵਿਸੁਦ੍ਧਾਪੇਕ੍ਖੋ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤੇਨੇਵ ਚਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੇ ‘‘ਗਿਹੀ ਵਾ ਹੋਤੁਕਾਮੋ’’ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਏਵਂ ਵਦੇਯਜਾਤਿ ਏਵਂ ਭਣੇਯਜ। ਕਥਂ? **‘‘ਅਜਾਨਮੇਵਂ ਆਵੁਸੋ ਅਵਚਂ ਜਾਨਾਮਿ, ਅਪਸ੍ਸਂ ਪਸ੍ਸਾਮੀ’’**ਤਿ। ਪਦਭਾਜਨੇ ਪਨ ‘‘ਏਵਂ ਵਦੇਯਜਾ’’ਤਿ ਇਦਂ ਪਦਂ ਅਨੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾਵ ਯਥਾ ਵਦਨ੍ਤੋ ‘‘ਅਜਾਨਮੇਵਂ ਆਵੁਸੋ ਅਵਚਂ ਜਾਨਾਮਿ, ਅਪਸ੍ਸਂ ਪਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਵਦਤਿ ਨਾਮਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਂ ਆਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ‘‘ਨਾਹਂ ਏਤੇ ਧਮ੍ਮੇ ਜਾਨਾਮੀ’’ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤੁਚ੍ਛਂ ਮੁਸਾ ਵਿਲਪਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਹਂ ਵਚਨਤ੍ਥਵਿਰਹਤੋ ਤੁਚ੍ਛਂ ਵਞ੍ਚਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਤੋ ਮੁਸਾ ਵਿਲਪਿਂ, ਅਭਣਿਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਪਦਭਾਜਨੇ ਪਨਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞੇਨ ਪਦਬ੍ਯਞ੍ਜਨੇਨ ਅਤ੍ਥਮਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ‘‘ਤੁਚ੍ਛਕਂ ਮਯਾ ਭਣਿਤ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਪੁਰਿਮੇ ਉਪਾਦਾਯਾਤਿ ਪੁਰਿਮਾਨਿ ਤੀਣਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਿ ਆਪਨ੍ਨੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਉਪਾਦਾਯ। ਸੇਸਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯਤ੍ਤਾ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਤ੍ਤਾ ਚ ਪਾਕਟਮੇਵਾਤਿ।

ਪਦਭਾਜਨੀਯਵਣ੍ਣਨਾ

੧੯੯. ਏਵਂ ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਦਾਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਯਸ੍ਮਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਦਭਾਜਨੀਯਮ੍ਹਿ ‘‘ਝਾਨਂ ਵਿਮੋਕ੍ਖਂ ਸਮਾਧਿ ਸਮਾਪਤ੍ਤਿ ਞਾਣਦਸ੍ਸਨਂ...ਪੇਂ... ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰੇ ਅਭਿਰਤੀ’’ਤਿ ਏਵਂ ਸਂਖਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ, ਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਤਨ੍ਤਿ ਠਪਿਤਾ। ਸਙ੍ਖੇਪਦਸ੍ਸਿਤੇ ਚ ਅਤ੍ਥੇ ਨ ਸਬ੍ਬੇ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਨਯਂ ਗਹੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਨਯਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥਂ ਪੁਨ ਤਦੇਵ ਪਦਭਾਜਨਂ ਮਾਤਿਕਾਠਾਨੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਕਾਮੋ **‘‘ਝਾਨਨ੍ਤਿ ਪਠਮਂ ਝਾਨਂ, ਦੁਤਿਯਂ ਝਾਨ’’**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾਦੀਹਿ ਮੇਤ੍ਤਾਝਾਨਾਦੀਨਿਪਿ ਅਸੁਭਜ੍ਝਾਨਾਦੀਨਿਪਿ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧਿਜ੍ਝਾਨਮ੍ਪਿ ਲੋਕਿਯਜ੍ਝਾਨਮ੍ਪਿ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਜ੍ਝਾਨਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਗਹਿਤਮੇਵ। ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਪਠਮਂ ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਨ੍ਤਿਪਿ...ਪੇਂ... ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਜ੍ਝਾਨਂ, ਮੇਤ੍ਤਾਝਾਨਂ, ਉਪੇਕ੍ਖਾਝਾਨਂ ਅਸੁਭਜ੍ਝਾਨਂ ਆਨਾਪਾਨਸ੍ਸਤਿਸਮਾਧਿਜ੍ਝਾਨਂ , ਲੋਕਿਯਜ੍ਝਾਨਂ, ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਜ੍ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ’’ਨ੍ਤਿਪਿ ਭਣਨ੍ਤੋ ਪਾਰਾਜਿਕੋਵ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਸੁਟ੍ਠੁ ਮੁਤ੍ਤੋ ਵਿਵਿਧੇਹਿ ਵਾ ਕਿਲੇਸੇਹਿ ਮੁਤ੍ਤੋਤਿ **ਵਿਮੋਕ੍ਖੋ**। ਸੋ ਪਨਾਯਂ ਰਾਗਦੋਸਮੋਹੇਹਿ ਸੁਞ੍ਞਤ੍ਤਾ **ਸੁਞ੍ਞਤੋ**। ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਨਿਮਿਤ੍ਤੇਹਿ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ **ਅਨਿਮਿਤ੍ਤੋ**। ਰਾਗਦੋਸਮੋਹਪਣਿਧੀਨਂ ਅਭਾਵਤੋ **ਅਪ੍ਪਣਿਹਿਤੋ**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਚਿਤ੍ਤਂ ਸਮਂ ਆਦਹਤਿ ਆਰਮ੍ਮਣੇ ਠਪੇਤੀਤਿ **ਸਮਾਧਿ**। ਅਰਿਯੇਹਿ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤੋ **ਸਮਾਪਤ੍ਤਿ**। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਵਿਮੋਕ੍ਖਤ੍ਤਿਕੇਨ ਚ

ਸਮਾਧਿਤ੍ਤਿਕੇਨ ਚ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੋਵ ਵੁੱਤੋ। ਸਮਾਪੱਤਿਤ੍ਤਿਕੇਨ ਪਨ ਫਲਸਮਾਪੱਤਿ। ਤੇਸੁ ਯੰਕਿਞ੍ਚਿ ਏਕਮ੍ਪਿ ਪਦੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਅਹੰ ਇਮਸ੍ਸ ਲਾਭੀਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਭਣਨ੍ਤੋ ਪਾਰਾਜਿਕੋਵ ਹੋਤਿ।

ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਜ੍ਜਾਤਿ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਾਨੁਸ੍ਸਤਿ, ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁ, ਆਸਵਾਨੰ ਖਯੇ ਞਾਣਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਏਕਿਸ੍ਸਾਪਿ ਨਾਮੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਅਹੰ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਵਿਜ੍ਜਾਯ ਲਾਭੀਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਭਣਨ੍ਤੋ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਹੋਤਿ। **ਸਙ੍ਖੇਪਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ਪਨ ''ਵਿਜ੍ਜਾਨੰ ਲਾਭੀਮ੍ਹੀ'ਤਿ ਭਣਨ੍ਤੋਪਿ 'ਤਿਸ੍ਸੰਨੰ ਵਿਜ੍ਜਾਨੰ ਲਾਭੀਮ੍ਹੀ'ਤਿ ਭਣਨ੍ਤੋਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਵਾ''ਤਿ ਵੁੱਤੰ। ਮਗ੍ਗਭਾਵਨਾਪਦਭਾਜਨੇ ਵੁੱਤਾ ਸੱਤਤਿੰਸਬੋਧਿਪਕ੍ਖਿਯਧਮ੍ਮਾ ਮਗ੍ਗਸਮ੍ਪਯੁੱਤਾ ਲੋਕੁੱਤਰਾਵ ਇਧਾਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਲੋਕੁੱਤਰਾਨੰ ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਸਮ੍ਮਪ੍ਪਧਾਨਾਨੰ ਇਦ੍ਧਿਪਾਦਾਨੰ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨੰ ਬਲਾਨੰ ਬੋਜ੍ਝਙ੍ਗਾਨੰ ਅਰਿਯਸ੍ਸ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਲਾਭੀਮ੍ਹੀਤਿ ਵਦਤੋ ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ਵੁੱਤੰ। **ਮਹਾਪੱਚਰਿਯਾ**ਦੀਸੁ ਪਨ ''ਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਾਨੰ ਲਾਭੀਮ੍ਹੀ'ਤਿ ਏਵੰ ਏਕੇਕਕੋਟ੍ਠਾਸਵਸੇਨਾਪਿ 'ਕਾਯਾਨੁਪਸ੍ਸਨਾਸਤਿਪਟ੍ਠਾਨਸ੍ਸ ਲਾਭੀਮ੍ਹੀ'ਤਿ ਏਵੰ ਤਤ੍ਥ ਏਕੇਕਧਮ੍ਮਵਸੇਨਾਪਿ ਵਦਤੋ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵਾ''ਤਿ ਵੁੱਤੰ ਤਮ੍ਪਿ ਸਮੇਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਮਗ੍ਗਕ੍ਖਣੁਪ੍ਪੰਨੇਯੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤੱਤਾ। ਫਲਸੱਛਿਕਿਰਿਯਾਯਪਿ ਏਕੇਕਫਲਵਸੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਰਾਗਸ੍ਸ ਪਹਾਨਨ੍ਤਿਆਦਿਤ੍ਤਿਕੇ ਕਿਲੇਸਪ੍ਪਹਾਨਮੇਵ ਵੁੱਤੰ। ਤੰ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਮਗ੍ਗੇਨ ਵਿਨਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਤਿਯਮਗ੍ਗੇਨ ਹਿ ਕਾਮਰਾਗਦੋਸਾਨੰ ਪਹਾਨੰ, ਚਤੁੱਥੇਨ ਮੋਹਸ੍ਸ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਰਾਗੋ ਮੇ ਪਹੀਨੋ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਦਤੋਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਵੁੱਤੰ।

ਰਾਗਾ ਚਿੱਤੰ ਵਿਨੀਵਰਣਤਾਤਿਆਦਿਤ੍ਤਿਕੇ ਲੋਕੁੱਤਰਚਿੱਤਮੇਵ ਵੁੱਤੰ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਰਾਗਾ ਮੇ ਚਿੱਤੰ ਵਿਨੀਵਰਣ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਦਤੋਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ।

ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰਪਦਭਾਜਨੇ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਝਾਨੇਨ ਅਘਟੇਤ੍ਵਾ ''ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰੇ ਅਭਿਰਮਾਮੀ''ਤਿ ਵਚਨਮੱਤੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਨਾਧਿਪ੍ਪੇਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ "**ਪਠਮੇਨ ਝਾਨੇਨ ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰੇ ਅਭਿਰਤੀ**''ਤਿਆਦਿ ਵੁੱਤੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਯੋ ਝਾਨੇਨ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ''ਇਮਿਨਾ ਨਾਮ ਝਾਨੇਨ ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰੇ ਅਭਿਰਮਾਮੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਅਯਮੇਵ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਯਾ ਚ "ਞਾਣ"ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੇ **ਅਮ੍ਬਟ੍ਠਸੁੱਤਾ**ਦੀਸੁ (ਦੀ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੫੪ ਆਦਯੋ) ਵੁੱਤਾਸੁ ਅਟ੍ਠਸੁ ਵਿਜ੍ਜਾਸੁ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਮਨੋਮਯਿਦ੍ਧਿਇਦ੍ਧਿਵਿਧਦਿਬ੍ਬਸੋਤਚੇਤੋਪਰਿਯਞਾਣਭੇਦਾ ਪਞ੍ਚ ਵਿਜ੍ਜਾ ਨ ਆਗਤਾ, ਤਾਸੁ ਏਕਾ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਵ ਪਾਰਾਜਿਕਵੱਤ੍ਥੁ ਨ ਹੋਤਿ, ਸੇਸਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਯ ਲਾਭੀਮ੍ਹੀ''ਤਿਪਿ ''ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਞਾਣਸ੍ਸ ਲਾਭੀਮ੍ਹੀ''ਤਿਪਿ ਵਦਤੋ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਨਤ੍ਥਿ। **ਫੁਸ੍ਸਦੇਵੱਥੇਰੋ** ਪਨ ਭਣਤਿ – ''ਇਤਰਾਪਿ ਚਤਸ੍ਸੋ ਵਿਜ੍ਜਾ ਞਾਣੇਨ ਅਘਟਿਤਾ ਪਾਰਾਜਿਕਵੱਤ੍ਥੁ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ 'ਮਨੋਮਯਸ੍ਸ ਲਾਭੀਮ੍ਹਿ, ਇਦ੍ਧਿਵਿਧਸ੍ਸ, ਦਿਬ੍ਬਾਯ ਸੋਤਧਾਤੁਯਾ, ਚੇਤੋਪਰਿਯਸ੍ਸ ਲਾਭੀਮ੍ਹੀ'ਤਿ ਵਦਤੋਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ਤੰ ਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਹੇਵ ਪਟਿਕ੍ਖਿੱਤੰ – ''ਆਚਰਿਯੋ ਨ ਆਭਿਧਮ੍ਮਿਕੋ ਭੁਮ੍ਮਨ੍ਤਰੰ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਭਿਞ੍ਞਾ ਨਾਮ ਚਤੁੱਥਜ੍ਝਾਨਪਾਦਕੋਵ ਮਹਗ੍ਗਤਧਮ੍ਮੋ, ਝਾਨੇਨੇਵ ਇਜ੍ਝਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਮਨੋਮਯਸ੍ਸ ਲਾਭੀਮ੍ਹੀ'ਤਿ ਵਾ 'ਮਨੋਮਯਞਾਣਸ੍ਸ ਲਾਭੀਮ੍ਹੀ'ਤਿ ਵਾ ਯਥਾ ਵਾ ਤਥਾ ਵਾ ਵਦਤੁ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵਾ''ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਅਨਾਗਤੰ, ਅਥ ਖੋ ''ਨਿਬ੍ਬਾਨੰ ਮੇ ਪੱਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ''ਸੱਛਿਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਵਦਤੋ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। ਕਸ੍ਮਾ? ਨਿਬ੍ਬਾਨਸ੍ਸ ਨਿਬ੍ਬੱਤਿਤਲੋਕੁੱਤਰੱਤਾ। ਤਥਾ ''ਚੱਤਾਰਿ ਸੱਚਾਨਿ ਪਟਿਵਿਜ੍ਝਿਂ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਾਨਿ ਮਯਾ''ਤਿ ਵਦਤੋਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। ਕਸ੍ਮਾ? ਸੱਚਪ੍ਪਟਿਵੇਧੋਤਿ ਹਿ ਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਪਰਿਯਾਯਵਚਨੰ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ''ਤਿਸ੍ਸੋ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ ਕਾਮਾਵਚਰਕੁਸਲਤੋ ਚਤੂਸੁ ਞਾਣਸਮ੍ਪਯੁੱਤੇਸੁ ਚਿੱਤੁਪ੍ਪਾਦੇਸੁ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਕ੍ਰਿਯਤੋ ਚਤੂਸੁ ਞਾਣਸਮ੍ਪਯੁੱਤੇਸੁ ਚਿੱਤੁਪ੍ਪਾਦੇਸੁ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਅੱਤ੍ਥਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ ਏਤੇਸੁ ਚੇਵ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਚਤੂਸੁ ਮਗ੍ਗੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਫਲੇਸੁ ਚ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ **ਵਿਭਙ੍ਗੇ** (ਵਿਭ॰ ੭੪੬) ਵੁੱਤੰ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਧਮ੍ਮਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਯ ਲਾਭੀਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਵਾ, ''ਨਿਰੁੱਤਿ... ਪੇ॰... ਪਟਿਭਾਨਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਯ ਲਾਭੀਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਲੋਕਿਯਅੱਤ੍ਥਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਯ ਲਾਭੀਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਵਾ ਵੁੱਤੇਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਨਤ੍ਥਿ। ''ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਨੰ ਲਾਭੀਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਵੁੱਤੇ ਨ ਤਾਵ ਸੀਸੰ ਓਤਰਤਿ। ''ਲੋਕੁੱਤਰਅੱਤ੍ਥਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਯ ਲਾਭੀਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਵੁੱਤੇ ਪਨ ਪਾਰਾਜਿਕੰ

ਹੋਤਿ। **ਸਙ੍ਖੇਪਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਪਨ ਅਤ੍ਥਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾਪ੍ਪਤ੍ਤੋਮ੍ਹੀਤਿ ਅਵਿਸੇਸੇਨਾਪਿ ਵਦਤੋ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯਮ੍ਪਿ** ''ਨ ਮੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਪਨ ''ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਸੀਸਂ ਨ ਓਤਰਤਿ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਨ ਪਾਰਾਜਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਵਿਚਾਰਿਤਤ੍ਤਾ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਅਞ੍ਞਂ ਪਮਾਣਂ ਕਾਤੁਨ੍ਤਿ।

''ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਾਮੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਲਾਭੀਮ੍ਹਾਹਂ ਤਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਵਾ ਵਦਤੋਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਨਿਰੋਧਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਨੇਵ ਲੋਕਿਯਤ੍ਤਾ ਨ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਤ੍ਤਾਤਿ। ਸਚੇ ਪਨਸ੍ਸ ਏਵਂ ਹੋਤਿ – ''ਨਿਰੋਧਂ ਨਾਮ ਅਨਾਗਾਮੀ ਵਾ ਖੀਣਾਸਵੋ ਵਾ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੇਸਂ ਮਂ ਅਞ੍ਞਤਰੋਤਿ ਜਾਨਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਬਜਾਕਰੋਤਿ, ਸੋ ਚ ਨਂ ਤਥਾ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਨ੍ਤਿ **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਸਙ੍ਖੇਪਟ੍ਠਕਥਾਸੁ** ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਂ ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ।

''ਅਤੀਤਭਵੇ ਕਸ੍ਸਪਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇ ਸੋਤਾਪਨ੍ਨੋਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਵਦਤੋਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਅਤੀਤਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨਞ੍ਹਿ ਪਰਾਮਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਸੀਸਂ ਨ ਓਤਰਤੀਤਿ। **ਸਙ੍ਖੇਪਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਪਨ ''ਅਤੀਤੇ ਅਟ੍ਠਸਮਾਪਤ੍ਤਿਲਾਭੀਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਵਦਤੋ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਕੁਪ੍ਪਧਮ੍ਮਤ੍ਤਾ ਇਧ ਪਨ ''ਅਤ੍ਥਿ ਅਕੁਪ੍ਪਧਮ੍ਮਤ੍ਤਾਤਿ ਕੇਚਿ ਵਦਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਮ੍ਪਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ''ਅਤੀਤਤ੍ਤਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਪਚ੍ਚੁਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਭਾਵਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ।

ਸੁਦ੍ਧਿਕਵਾਰਕਥਾਵਣ੍ਣਨਾ

੨੦੦. ਏਵਂ ਝਾਨਾਦੀਨਿ ਦਸ ਮਾਤਿਕਾਪਦਾਨਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਂ ਉਲ੍ਲਪਨ੍ਤੋ ਯਂ ਸਮ੍ਪਜਾਨਮੁਸਾਵਾਦਂ ਭਣਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵਿਤ੍ਥਾਰਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਚਕ੍ਕਪੇਯ੍ਯਾਲਂ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤੋ ਉਲ੍ਲਪਨਾਕਾਰਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਤੀਹਾਕਾਰੇਹੀ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਸੁਦ੍ਧਿਕਵਾਰੋ ਵਤ੍ਤੁਕਾਮਵਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਵਾਰੋਤਿ ਤਯੋ ਮਹਾਵਾਰਾ। ਤੇਸੁ ਸੁਦ੍ਧਿਕਵਾਰੇ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਯਾਵ **ਮੋਹਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਨੀਵਰਣਪਦਂ**, ਤਾਵ ਏਕਮੇਕਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇ **ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਂ, ਸਮਾਪਜ੍ਜਾਮਿ, ਸਮਾਪਨ੍ਨੋ, ਲਾਭੀਮ੍ਹਿ, ਵਸੀਮ੍ਹਿ, ਸਚ੍ਛਿਕਤਂ ਮਯਾ**ਤਿ ਇਮੇਸੁ ਛਸੁ ਪਦੇਸੁ ਏਕਮੇਕਂ ਪਦਂ ਤੀਹਾਕਾਰੇਹਿ, ਚਤੂਹਿ, ਪਞ੍ਚਹਿ, ਛਹਿ, ਸਤ੍ਤਹਾਕਾਰੇਹੀਤਿ ਏਵਂ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ **ਸੁਦ੍ਧਿਕਨਯੋ** ਨਾਮ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਤਤੋ **ਪਠਮਞ੍ਚ ਝਾਨਂ, ਦੁਤਿਯਞ੍ਚ ਝਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਮੇਕਂ ਪਦਂ ਘਟੇਨ੍ਤੇਨ ਸਬ੍ਬਪਦਾਨਿ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ **ਖਣ੍ਡਚਕ੍ਕਂ** ਨਾਮ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਞ੍ਹਿ ਪੁਨ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾਦੀਹਿ ਨ ਯੋਜਿਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਖਣ੍ਡਚਕ੍ਕ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਤੋ **ਦੁਤਿਯਞ੍ਚ ਝਾਨਂ, ਤਤਿਯਞ੍ਚ ਝਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਮੇਕਂ ਪਦਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ **ਬਦ੍ਧਚਕ੍ਕਂ** ਨਾਮ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤੋ ਯਥਾ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ, ਏਵਂ ਤਤਿਯਜ੍ਝਾਨਾਦੀਹਿਪਿ ਸਦ੍ਧਿਂ, ਏਕਮੇਕਂ ਪਦਂ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਾਦੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਅਞ੍ਞਾਨਿਪਿ ਏਕੂਨਤਿਂਸ ਬਦ੍ਧਚਕ੍ਕਾਨਿ ਵਤ੍ਵਾ **ਏਕਮੂਲਕਨਯੋ** ਨਿਟ੍ਠਾਪਿਤੋ। ਪਾਠੇ ਪਨ ਸਙ੍ਖੇਪੇਨ ਦਸ੍ਸਿਤੋ, ਸੋ ਅਸਮ੍ਮੁਯ੍ਹਨ੍ਤੇਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਯਥਾ ਚ ਏਕਮੂਲਕੋ, ਏਵਂ ਦੁਮੂਲਕਾਦਯੋਪਿ ਸਬ੍ਬਮੂਲਕਪਰਿਯੋਸਾਨਾ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਸਤਾਨਂ ਉਪਰਿ ਪਞ੍ਚਤਿਂਸ ਨਯਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਦ੍ਵਿਮੂਲਕਾ ਏਕੂਨਤਿਂਸ, ਤਿਮੂਲਕਾ ਅਟ੍ਠਵੀਸ, ਚਤੁਮੂਲਕਾ ਸਤ੍ਤਵੀਸ; ਏਵਂ ਪਞ੍ਚਮੂਲਕਾਦਯੋਪਿ ਏਕੇਕਂ ਊਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਤਿਂਸਮੂਲਕਾ, ਤਾਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਪਾਠੇ ਪਨ ਤੇਸਂ ਨਾਮਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ **"ਇਦਂ ਸਬ੍ਬਮੂਲਕ"**ਨ੍ਤਿ ਤਿਂਸਮੂਲਕਨਯੋ ਏਕੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰਪਦਂ ਝਾਨੇਨ ਅਘਟਿਤਂ ਸੀਸਂ ਨ ਓਤਰਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਅਨਾਮਸਿਤ੍ਵਾ ਮੋਹਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਵਿਨੀਵਰਣਪਦਪਰਿਯੋਸਾਨਾਯੇਵ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਯੋਜਨਾ ਦਸ੍ਸਿਤਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਏਵਂ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾਦੀਨਿ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਵਾ ਉਪ੍ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਵਾ ਦੁਤਿਯਜ੍ਝਾਨਾਦੀਹਿ ਘਟੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਘਟੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਉਲ੍ਲਪਤੋ ਮੋਕ੍ਖੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿਯੇਵਾਤਿ।

ਇਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੇ ਚ ਪਨੇਤਸ੍ਮਿਂ ਸੁਦ੍ਧਿਕਮਹਾਵਾਰੇ ਅਯਂ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਅਤ੍ਥਵਣ੍ਣਨਾ – **ਤੀਹਾਕਾਰੇਹੀ**ਤਿ ਸਮ੍ਪਜਾਨਮੁਸਾਵਾਦਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਭੂਤੇਹਿ ਤੀਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ। **ਪੁਬ੍ਬੇਵਸ੍ਸ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇਯੇਵ ਅਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਏਵਂ ਹੋਤਿ ''ਮੁਸਾ ਭਣਿਸ੍ਸ''ਨ੍ਤਿ। **ਭਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਭਣਮਾਨਸ੍ਸ ਹੋਤਿ। **ਭਣਿਤਸ੍ਸ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਭਣਿਤੇ ਅਸ੍ਸ ਹੋਤਿ, ਯਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਵਾ **ਭਣਿਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਵਤੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤਵਚਨਸ੍ਸ ਹੋਤੀਤਿ। ਯੋ ਏਵਂ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇਪਿ ਜਾਨਾਤਿ, ਭਣਨ੍ਤੋਪਿ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਚ੍ਛਾਪਿ ਜਾਨਾਤਿ, ''ਮੁਸਾ ਮਯਾ ਭਣਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਸੋ ''ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ''ਨ੍ਤਿ ਭਣਨ੍ਤੋ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਆਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਦਸ੍ਸਿਤੋ, ਅਥ ਖੋ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਵਿਸੇਸੋ – ਪੁਚ੍ਛਾ ਤਾਵ ਹੋਤਿ '''ਮੁਸਾ ਭਣਿਸ੍ਸ'ਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੋ ਅਤ੍ਥਿ, 'ਮੁਸਾ ਮਯਾ ਭਣਿਤ'ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਛਾਭਾਗੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤਮੇਵ ਹਿ ਕੋਚਿ ਪਮੁਸ੍ਸਤਿ, ਕਿਂ ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਹੋਤੀ''ਤਿ? ਸਾ ਏਵਂ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ** ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਾ – ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ''ਮੁਸਾ ਭਣਿਸ੍ਸ''ਨ੍ਤਿ ਚ ਭਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ''ਮੁਸਾ ਭਣਾਮੀ''ਤਿ ਚ ਜਾਨਤੋ ਪਚ੍ਛਾਭਾਗੇ ''ਮੁਸਾ ਮਯਾ ਭਣਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਨ ਭਵਿਤੁਂ। ਸਚੇਪਿ ਨ ਹੋਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। ਪੁਰਿਮਮੇਵ ਹਿ ਅਙ੍ਗਦ੍ਵਯਂ ਪਮਾਣਂ। ਯਸ੍ਸਾਪਿ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ''ਮੁਸਾ ਭਣਿਸ੍ਸ''ਨ੍ਤਿ ਆਭੋਗੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਭਣਨ੍ਤੋ ਪਨ ''ਮੁਸਾ ਭਣਾਮੀ''ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ, ਭਣਿਤੇਪਿ ''ਮੁਸਾ ਮਯਾ ਭਣਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ, ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੋ ਹਿ ਪਮਾਣਤਰੋ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਸਤਿ ਦਵਾ ਭਣਿਤਂ ਵਾ ਰਵਾ ਭਣਿਤਂ ਵਾ ਹੋਤੀ''ਤਿ।

ਏਤ੍ਥ ਚ ਤਂਖਣਤਾ ਚ ਞਾਣਸਮੋਧਾਨਞ੍ਚ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤਬ੍ਬਂ। **ਤਂਖਣਤਾ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਯੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ''ਮੁਸਾ ਭਣਿਸ੍ਸ''ਨ੍ਤਿ ਜਾਨਾਤਿ, ਤੇਨੇਵ ''ਮੁਸਾ ਭਣਾਮੀ''ਤਿ ਚ ''ਮੁਸਾ ਮਯਾ ਭਣਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਚ ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਏਵਂ ਏਕਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਤੀਸੁ ਖਣੇਸੁ ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਅਯਂ ਤਂਖਣਤਾ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤਬ੍ਬਾ, ਨ ਹਿ ਸਕ੍ਕਾ ਤੇਨੇਵ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਜਾਨਿਤੁਂ ਯਥਾ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਤੇਨੇਵ ਅਸਿਨਾ ਸੋ ਅਸਿ ਛਿਨ੍ਦਿਤੁਨ੍ਤਿ। ਪੁਰਿਮਂ ਪੁਰਿਮਂ ਪਨ ਚਿਤ੍ਤਂ ਪਚ੍ਛਿਮਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਤਥਾ ਉਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਚ੍ਚਯੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਤੇਨੇਤਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ –

> ''ਪਮਾਣਂ ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੋਵ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਤਿ ਨ ਹੇਸ੍ਸਤਿ।
> ਸੇਸਦ੍ਵਯਨ੍ਤਿ ਨਤ੍ਥੇਤ, ਮਿਤਿ ਵਾਚਾ ਤਿਵਙ੍ਗਿਕਾ''ਤਿ॥

''ਞਾਣਸਮੋਧਾਨਂ ਪਰਿਚ੍ਚਜਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਏਤਾਨਿ ਤੀਣਿ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਏਕਕ੍ਖਣੇ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਚਿਤ੍ਤਂ ਨਾਮ –

> ਅਨਿਰੁਦ੍ਧਮ੍ਹਿ ਪਠਮੇ, ਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਪਚ੍ਛਿਮਂ।
> ਨਿਰਨ੍ਤਰੁਪ੍ਪਜ੍ਜਨਤੋ, ਏਕਂ ਵਿਯ ਪਕਾਸਤਿ॥

ਇਤੋ ਪਰਂ ਪਨ ਯ੍ਵਾਯਂ ''ਪਠਮਂ ਝਾਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ''ਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਪਜਾਨਮੁਸਾ ਭਣਤਿ, ਯਸ੍ਮਾ ਸੋ ''ਨਤ੍ਥਿ ਮੇ ਪਠਮਂ ਝਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂਦਿਟ੍ਠਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਅਤ੍ਥੇਵਾਯਂ ਲਦ੍ਧਿ। ਤਥਾ ''ਨਤ੍ਥਿ ਮੇ ਪਠਮਂ ਝਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਮਸ੍ਸ ਖਮਤਿ ਚੇਵ ਰੁਚ੍ਚਤਿ ਚ। ਏਵਂਸਭਾਵਮੇਵ ਚਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤਂ ''ਨਤ੍ਥਿ ਮੇ ਪਠਮਂ ਝਾਨ''ਨ੍ਤਿ। ਯਦਾ ਪਨ ਮੁਸਾ ਵਤ੍ਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਤਦਾ ਤਂ ਦਿਟ੍ਠਿਂ ਵਾ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਸਹ ਖਨ੍ਤਿਂ ਵਾ ਦਿਟ੍ਠਿਖਨ੍ਤੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਰੁਚਿਂ ਵਾ, ਦਿਟ੍ਠਿਖਨ੍ਤਿਰੁਚੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਾਵਂ ਵਾ ਵਿਨਿਧਾਯ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਅਭੂਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਭਣਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਵਸੇਨ ਅਙ੍ਗਭੇਦਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਚਤੂਹਾਕਾਰੇਹੀ**''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਰਿਵਾਰੇ** ਚ ''ਅਟ੍ਠਙ੍ਗਿਕੋ ਮੁਸਾਵਾਦੋ''ਤਿ (ਪਟਿ॰ ੩੨੮) ਵੁਤ੍ਤੁਤ੍ਤਾ ਤਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾਯ ਸਞ੍ਞਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਞ੍ਞੋਪਿ ਇਧ ''ਅਟ੍ਠਹਾਕਾਰੇਹੀ''ਤਿ ਏਕੋ ਨਯੋ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੋ।

ਏਤ੍ਥ ਚ ਵਿ**ਨਿਧਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿ**ਨ੍ਤਿ ਬਲਵਧਮ੍ਮਵਿਨਿਧਾਨਵਸੇਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਵਿ**ਨਿਧਾਯ ਖਨ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਤਤੋ ਦੁਬ੍ਬਲਦੁਬ੍ਬਲਾਨਂ ਵਿਨਿਧਾਨਵਸੇਨ। ਵਿ**ਨਿਧਾਯ ਸਞ੍ਞ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬਦੁਬ੍ਬਲਧਮ੍ਮਵਿਨਿਧਾਨਂ। ਸਞ੍ਞਾਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨਾਮ ਅਵਿਨਿਧਾਯ ਸਮ੍ਪਜਾਨਮੁਸਾ ਭਾਸਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਨੇਤਂ ਠਾਨਂ ਵਿਜ੍ਜਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ''ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ

ਅਨਾਗਤਵਚਨੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਸਮਾਪਜ੍ਜਿ’’ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਅਤੀਤਵਤ੍ਤਮਾਨਪਦਾਨੇਵ ਪਾਠੇ ਵੁਤ੍ਤਾਨੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

੨੦੭. ਇਤੋ ਪਰਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਸੁਦ੍ਧਿਕਮਹਾਵਾਰੇ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ। ਨ ਹੇਤ੍ਥ ਤਂ ਅਤ੍ਥਿ – ਯਂ ਇਮਿਨਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇਨ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਭਵੇਯ੍ਯ ਵਿਞ੍ਞਾਤੁਂ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਕਿਲੇਸਪ੍ਪਹਾਨਪਦਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੇ ‘‘ਰਾਗੋ ਮੇ ਚਤ੍ਤੋ ਵਨ੍ਤੋ’’ਤਿਆਦੀਨਂ ਪਦਾਨਂ ਅਤ੍ਥਂ। ਸ੍ਵਾਯਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ – ਏਤ੍ਥ ਹਿ **ਚਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਇਦਂ ਸਕਭਾਵਪਰਿਚ੍ਚਜਨਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਵਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਇਦਂ ਪੁਨ ਅਨਾਦਿਯਨਭਾਵਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ। **ਮੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਇਦਂ ਸਨ੍ਤਤਿਤੋ ਵਿਮੋਚਨਵਸੇਨ। **ਪਹੀਨੋ**ਤਿ ਇਦਂ ਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਕ੍ਵਚਿ ਅਨਵਟ੍ਠਾਨਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ। **ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਇਦਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਆਦਿਨ੍ਨਪੁਬ੍ਬਸ੍ਸ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ। **ਉਕ੍ਖੇਟਿਤੋ**ਤਿ ਇਦਂ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗੇਨ ਉਤ੍ਤਾਸਿਤਤ੍ਤਾ ਪੁਨ ਅਨਲ੍ਲੀਯਨਭਾਵਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ। ਸ੍ਵਾਯਮਤ੍ਥੋ ਸਦ੍ਦਸਤ੍ਥਤੋ ਪਰਿਯੇਸਿਤਬ੍ਬੋ । **ਸਮੁਕ੍ਖੇਟਿਤੋ**ਤਿ ਇਦਂ ਸੁਟ੍ਠੁ ਉਤ੍ਤਾਸੇਤ੍ਵਾ ਅਣੁਸਹਗਤਸ੍ਸਾਪਿ ਪੁਨ ਅਨਲ੍ਲੀਯਨਭਾਵਦਸ੍ਸਨਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ।

ਸੁਦ੍ਧਿਕਵਾਰਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਵਤ੍ਤੁਕਾਮਵਾਰਕਥਾ

੨੧੫. ਵਤ੍ਤੁਕਾਮਵਾਰੇਪਿ ‘‘ਤੀਹਾਕਾਰੇਹੀ’’ਤਿਆਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥੋ, ਵਾਰਪੇਯ੍ਯਾਲਪ੍ਪਭੇਦੋ ਚ ਸਬ੍ਬੋ ਇਧ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਕੇਵਲਞ੍ਹਿ ਯਂ ‘‘ਮਯਾ ਵਿਰਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਵਤ੍ਤੁਕਾਮੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਨਤ੍ਥਿ ਮਯ੍ਹਂ ਆਪਤ੍ਤੀ’’ਤਿ ਏਵਂ ਓਕਾਸਗਵੇਸਕਾਨਂ ਪਾਪਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂ ਓਕਾਸਨਿਸੇਧਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਯਥੇਵ ਹਿ ‘‘ਬੁਦ੍ਧਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਕਾਮੋ ‘‘ਧਮ੍ਮਂ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ’’ਤਿਆਦੀਸੁ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਪਦੇਸੁ ਯਂ ਵਾ ਤਂ ਵਾ ਵਦਨ੍ਤੋਪਿ ਖੇਤ੍ਤੇ ਓਤਿਣ੍ਣਤ੍ਤਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਕੋਵ ਹੋਤਿ; ਏਵਂ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾਦੀਸੁ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਪਦੇਸੁ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਏਕਂ ਵਤ੍ਤੁਕਾਮੋ ਤਤੋ ਅਞ੍ਞਂ ਯਂ ਵਾ ਤਂ ਵਾ ਵਦਨ੍ਤੋਪਿ ਖੇਤ੍ਤੇ ਓਤਿਣ੍ਣਤ੍ਤਾ ਪਾਰਾਜਿਕੋਵ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ਯਸ੍ਸ ਵਦਤਿ, ਸੋ ਤਮਤ੍ਥਂ ਤਙ੍ਖਣਞ੍ਞੇਵ ਜਾਨਾਤਿ। ਜਾਨਨਲਕ੍ਖਣਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਅਯਂ ਪਨ ਵਿਸੇਸੋ – ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਂ ਹਤ੍ਥਮੁਦ੍ਦਾਯ ਸੀਸਂ ਨ ਓਤਰਤਿ। ਇਦਂ ਅਭੂਤਾਰੋਚਨਂ ਹਤ੍ਥਮੁਦ੍ਦਾਯਪਿ ਓਤਰਤਿ। ਯੋ ਹਿ ਹਤ੍ਥਵਿਕਾਰਾਦੀਹਿਪਿ ਅਙ੍ਗਪਚ੍ਚਙ੍ਗਚੋਪਨੇਹਿ ਅਭੂਤਂ ਉਤ੍ਤਰਿਮਨੁਸ੍ਸਧਮ੍ਮਂ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ତਿਪਥੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤਿ, ਸੋ ਚ ਤਮਤ੍ਥਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕੋਵ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਪਨ ਯਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤਿ, ਸੋ ਨ ਜਾਨਾਤਿ ‘‘ਕਿ ਅਯਂ ਭਣਤੀ’’ਤਿ, ਸਂਸਯਂ ਵਾ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਚਿਰਂ ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਜਾਨਨ੍ਤੋ ਇਚ੍ਚੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਏਵਂ ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਹੋਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਝਾਨਾਦੀਨਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਧਿਗਮਵਸੇਨ ਵਾ ਉਗ੍ਗਹਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਦਿਵਸੇਨ ਵਾ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਕੇਵਲਂ ਝਾਨਨ੍ਤਿ ਵਾ ਵਿਮੋਕ੍ਖੋਤਿ ਵਾ ਵਚਨਮਤ੍ਤਮੇਵ ਸੁਤਂ ਹੋਤਿ, ਸੋਪਿ ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਝਾਨਂ ਕਿਰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਨ੍ਤਿ ਏਸ ਵਦਤੀ’’ਤਿ ਯਦਿ ਏਤ੍ਤਕਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਜਾਨਾਤਿ, ਜਾਨਾਤਿਚ੍ਚੇਵ ਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। ਸੇਸੋ ਏਕਸ੍ਸ ਵਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਵਾ ਬਹੂਨਂ ਵਾ ਨਿਯਮਿਤਾਨਿਯਮਿਤਵਸੇਨ ਵਿਸੇਸੋ ਸਬ੍ਬੋ ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਕਥਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋਤਿ।

ਵਤ੍ਤੁਕਾਮਵਾਰਕਥਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਚ੍ਚਯਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਵਾਰਕਥਾ

੨੨੦. ਪਚ੍ਚਯਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਵਾਰੇਪਿ – ਸਬ੍ਬਂ ਵਾਰਪੇਯ੍ਯਾਲਭੇਦਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਆਗਤਪਦਾਨਞ੍ਚ ਅਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਞਤ੍ਵਾ ਪਾਲ਼ਿਕ੍ਕਮੋ ਤਾਵ ਏਵਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ ‘‘ਯੋ ਤੇ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਿ, ਯੋ ਤੇ ਚੀਵਰਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿ, ਯੋ ਤੇ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿ, ਯੋ

ਤੇ ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿ, ਯੋ ਤੇ ਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯਭੇਸਜ੍ਜਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜੀ''ਤਿ ਇਮੇ ਪਞ੍ਚ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤᩅਚਨᩅਾਰਾ, ''ਯੇਨ ਤੇ ᩅਿਹਾਰੋ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤੋ''ਤਿਆਦਯੋ ਪਞ੍ਚ ਕਰਣᩅਚਨᩅਾਰਾ, ''ਯਂ ਤ੍ᩅਂ ਆਗਮ੍ਮ ᩅਿਹਾਰਂ ਅਦਾਸੀ''ਤਿਆਦਯੋ ਪਞ੍ਚ ਉਪਯੋਗᩅਚਨᩅਾਰਾ ᩅੁਤ੍ਤਾ , ਤੇਸਂ ᩅਸੇਨ ਇਧ ᩅੁਤ੍ਤੇਨ ਸੁਞ੍ਞਾਗਾਰਪਦੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ᩅੁਤ੍ਤੇਸੁ ਪਠਮਜ੍ਝਾਨਾਦੀਸੁ ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੁ ᩅਾਰਪੇਯ੍ਯਾਲਭੇਦੋ ᩅੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ''ਯੋ ਤੇ ᩅਿਹਾਰੇ, ਯੇਨ ਤੇ ᩅਿਹਾਰੋ, ਯਂ ਤ੍ᩅਂ ਆਗਮ੍ਮ ᩅਿਹਾਰ''ਨ੍ਤਿ ਏᩅਂ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ᩅੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਨ ''ਅਹ''ਨ੍ਤਿ ਚ ਅᩅੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਟਿᩅਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ᩅੁਤ੍ਤੇਪਿ ਇਧ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਅਪਟਿᩅਿਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ᩅਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਭੇਦਕਥਾ

ਏᩅਂ ᩅਿਤ੍ਥਾਰᩅਸੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ᩅਾ ਇਦਾਨਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ "**ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਅਧਿਮਾਨੇਨਾ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਧਿਮਾਨੇਨਾ**ਤਿ ਅਧਿਗਤਮਾਨੇਨ ਸਮੁਦਾਚਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਅਨੁਲ੍ਲਪਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਕੋਹਞ੍ਞੇ ਇਚ੍ਛਾਚਾਰੇ ਅਠਤ੍ᩅਾ ਅਨੁਲ੍ਲਪਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਞ੍ਞਂ ਬ੍ਯਾਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਾਦਯੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ᩅੁਤ੍ਤਨਯਾਏᩅ। ਇਧ ਪਨ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਾ ᩅਗ੍ਗੁਮੁਦਾਤੀਰਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ। ਤੇਸਂ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ।

ਪਦਭਾਜਨੀਯᩅਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਇਦਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ – ਹਤ੍ਥਮੁਦ੍ਦਾਯ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਤੋ, ᩅਚੀਭੇਦੇਨ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ᩅਾਚਾਚਿਤ੍ਤਤੋ, ਉਭਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯᩅਾਚਾਚਿਤ੍ਤਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਕਿਰਿਯਂ, ਸਞ੍ਞਾᩅਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਸਚਿਤ੍ਤਕਂ, ਲੋਕᩅਜ੍ਜਂ, ਕਾਯਕਮ੍ਮਂ, ᩅਚੀਕਮ੍ਮਂ, ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਂ, ਤਿᩅੇਦਨਂ ਹਸਨ੍ਤੋਪਿ ਹਿ ਸੋਮਨਸ੍ਸਿਕੋ ਉਲ੍ਲਪਤਿ ਭਾਯਨ੍ਤੋਪਿ ਮਜ੍ਝਤ੍ਤੋਪੀਤਿ।

ᩅਿਨੀਤᩅਤ੍ਥੁᩅਣ੍ਣਨਾ

੨੨੩. ᩅਿਨੀਤᩅਤ੍ਥੂਸੁ – ਅਧਿਮਾਨᩅਤ੍ਥੁ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਂ ᩅੁਤ੍ਤਨਯਮੇᩅ।

ਦੁਤਿਯᩅਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ – **ਪਣਿਧਾਯਾ**ਤਿ ਪਤ੍ਥਨਂ ਕਤ੍ᩅਾ। **ਏᩅਂ ਮਂ ਜਨੋ ਸਮ੍ਭਾᩅੇਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਏᩅਂ ਅਰਞ੍ਞੇ ᩅਸਨ੍ਤਂ ਮਂ ਜਨੋ ਅਰਹਤ੍ਤੇ ᩅਾ ਸੇਕ੍ਖਭੂਮਿਯਂ ᩅਾ ਸਮ੍ਭਾᩅੇਸ੍ਸਤਿ, ਤਤੋ ਲੋਕਸ੍ਸ ਸਕ੍ਕਤੋ ਭᩅਿਸ੍ਸਾਮਿ ਗਰੁਕਤੋ ਮਾਨਿਤੋ ਪੂਜਿਤੋਤਿ। **ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏᩅਂ ਪਣਿਧਾਯ ''ਅਰਞ੍ਞੇ ᩅਸਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਦᩅਾਰੇ ਪਦᩅਾਰੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਤਥਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਕੁਟਿਕਰਣਚਙ੍ਕਮਨਨਿਸੀਦਨਨਿᩅਾਸਨਪਾᩅੁਰਣਾਦੀਸੁ ਸਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚੇਸੁ ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਏᩅਂ ਅਰਞ੍ਞੇ ਨ ᩅਸਿਤਬ੍ਬਂ। ਏᩅਂ ᩅਸਨ੍ਤੋ ਹਿ ਸਮ੍ਭਾᩅਨਂ ਲਭਤੁ ᩅਾ ਮਾ ᩅਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਸਮਾਦਿਨ੍ਨਧੁਤਙ੍ਗੋ ''ਧੁਤਙ੍ਗਂ ਰਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ᩅਾ ''ਗਾਮਨ੍ਤੇ ਮੇ ᩅਸਤੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ᩅਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਅਰਞ੍ਞਂ ਸਪ੍ਪਾਯ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਤ੍ᩅਾ ᩅਾ ''ਅਦ੍ਧਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਤਿਣ੍ਣਂ ᩅਿᩅੇਕਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ᩅਾ ''ਅਰਞ੍ਞਂ ਪᩅਿਸਿਤ੍ᩅਾ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਅਪਾਪੁਣਿਤ੍ᩅਾ ਨ ਨਿਕ੍ਖਮਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ᩅਾ ''ਅਰਞ੍ਞᩅਾਸੋ ਨਾਮ ਭਗᩅਤਾ ਪਸਤ੍ਥੋ, ਮਯਿ ਚ ਅਰਞ੍ਞੇ ᩅਸਨ੍ਤੇ ਬਹੂ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਨੋ ਗਾਮਨ੍ਤਂ ਹਿਤ੍ᩅਾ ਆਰਞ੍ਞਕਾ ਭᩅਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ᩅਾ ਏᩅਂ ਅਨᩅਜ੍ਜᩅਾਸਂ ᩅਸਿਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਤੇਨ ᩅਸਿਤਬ੍ਬਂ।

ਤਤਿਯᩅਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ – ''ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਦੀਨਿ ਸਣ੍ਠਪੇਤ੍ᩅਾ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਨਿᩅਾਸਨਪਾਰੁਪਨਕਿਚ੍ਚਤੋ ਪਭੁਤਿ ਯਾᩅ ਭੋਜਨਪਰਿਯੋਸਾਨਂ ਤਾᩅ ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਸਮ੍ਭਾᩅਨਂ ਲਭਤੁ ᩅਾ ਮਾ ᩅਾ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇᩅ। ਖਨ੍ਧਕᩅਤ੍ਤਸੇਖਿਯᩅਤ੍ਤਪਰਿਪੂਰਣਤ੍ਥਂ ਪਨ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਨਂ ਦਿਟ੍ਠਾਨੁਗਤਿਆਪਜ੍ਜਨਤ੍ਥਂ ᩅਾ ਪਾਸਾਦਿਕੇਹਿ ਅਭਿਕ੍ਕਮਪਟਿਕ੍ਕਮਾਦੀਹਿ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪᩅਿਸਨ੍ਤੋ ਅਨੁਪᩅਜ੍ਜੋ ᩅਿਞ੍ਞੂਨਨ੍ਤਿ।

ਚਤੁਤ੍ਥਪਞ੍ਚਮਵਤ੍ਥੂਸੁ – ''ਯੋ ਤੇ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸੀ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ''ਅਹ''ਨ੍ਤਿ ਅਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਅਤ੍ਤੂਪਨਾਯਿਕਮੇਵ ਹਿ ਸਮੁਦਾਚਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਪਣਿਧਾਯ ਚਙ੍ਕਮੀਤਿਆਦੀਨਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯਾਨੇਵ।

ਸਂਯੋਜਨਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ – **ਸਂਯੋਜਨਾ ਪਹੀਨਾ**ਤਿਪਿ ''ਦਸ ਸਂਯੋਜਨਾ ਪਹੀਨਾ''ਤਿਪਿ ''ਏਕਂ ਸਂਯੋਜਨਂ ਪਹੀਨ''ਨ੍ਤਿਪਿ ਵਦਤੋ ਕਿਲੇਸਪ੍ਪਹਾਨਮੇਵ ਆਰੋਚਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਾਰਾਜਿਕਂ।

੨੨੪. ਰਹੋਵਤ੍ਥੂਸੁ – **ਰਹੋ ਉਲ੍ਲਪਤੀ**ਤਿ ''ਰਹੋਗਤੋ ਅਰਹਾ ਅਹ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਤਿ, ਨ ਮਨਸਾ ਚਿਨ੍ਤਿਤਮੇਵ ਕਰੋਤਿ। ਤੇਨੇਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਵਿਹਾਰਵਤ੍ਥੁ ਉਪਟ੍ਠਾਨਵਤ੍ਥੁ ਚ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ।

੨੨੫. ਨ ਦੁਕ੍ਕਰਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ – ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਯਂ ਲਦ੍ਧਿ – ''ਅਰਿਯਪੁਗ੍ਗਲਾਵ ਭਗਵਤੋ ਸਾਵਕਾ''ਤਿ। ਤੇਨਾਹ – ''ਯੇ ਖੋ ਤੇ ਭਗਵਤੋ ਸਾਵਕਾ ਤੇ ਏਵਂ ਵਦੇਯ੍ਯੁ''ਨ੍ਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਚਸ੍ਸ ਅਯਮਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ''ਸੀਲਵਤਾ ਆਰਦ੍ਧਵਿਪਸ੍ਸਕੇਨ ਨ ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਅਞ੍ਞਂ ਬ੍ਯਾਕਾਤੁਂ, ਪਟਿਬਲੋ ਸੋ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ''ਅਨੁਲ੍ਲਪਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਅਹ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ।

ਵੀਰਿਯਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ **ਆਰਾਧਨੀਯੋ**ਤਿ ਸਕ੍ਕਾ ਆਰਾਧੇਤੁਂ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤੁਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤੁਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ।

ਮਚ੍ਚੁਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ''ਯਸ੍ਸ ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਸੋ ਭਾਯੇਯ੍ਯ। ਮਯ੍ਹਂ ਪਨ ਅਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਵਤ੍ਥੁਕਾਨਿ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਨਿ ਸੀਲਾਨਿ, ਸ੍ਵਾਹਂ ਕਿਂ ਮਰਣਸ੍ਸ ਭਾਯਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਤਮਤ੍ਥਵਸਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ''ਨਾਹਂ ਆਵੁਸੋ ਮਚ੍ਚੁਨੋ ਭਾਯਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ। ਤੇਨਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਵਿਪ੍ਪਟਿਸਾਰਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਤਤੋ ਪਰਾਨਿ ਤੀਣਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਵੀਰਿਯਵਤ੍ਥੁਸਦਿਸਾਨੇਵ।

ਵੇਦਨਾਵਤ੍ਥੁਸੁਪਠਮਸ੍ਮਿਂ ਤਾਵ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਨਬਲੇਨ ਅਧਿਵਾਸਨਖਨ੍ਤਿਯਂ ਠਤ੍ਵਾ ''ਨਾਵੁਸੋ ਸਕ੍ਕਾ ਯੇਨ ਵਾ ਤੇਨ ਵਾ ਅਧਿਵਾਸੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਤੇਨਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਦੁਤਿਯੇ ਪਨ ਅਤ੍ਤੂਪਨਾਯਿਕਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ''ਨਾਵੁਸੋ ਸਕ੍ਕਾ ਪੁਥੁਜ੍ਜਨੇਨਾ''ਤਿ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ।

੨੨੬. **ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁਸੁ**ਸੋ ਕਿਰ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਨ ਕੇਵਲਂ ''ਆਯਨ੍ਤੁ ਭੋਨ੍ਤੋ ਅਰਹਨ੍ਤੋ''ਤਿ ਆਹ। ਯਂ ਯਂ ਪਨਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਮੁਖਤੋ ਨਿਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ, ਸਬ੍ਬਂ ''ਅਰਹਨ੍ਤਾਨਂ ਆਸਨਾਨਿ ਪਞ੍ਞਪੇਥ, ਪਾਦੋਦਕਂ ਦੇਥ, ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਪਾਦੇ ਧੋਵਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਅਰਹਨ੍ਤਵਾਦਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਂਯੇਵ। ਤਂ ਪਨਸ੍ਸ ਪਸਾਦਭਞ੍ਞਂ ਸਦ੍ਧਾਚਰਿਤਤ੍ਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਦ੍ਧਾਬਲੇਨ ਸਮੁਸ੍ਸਾਹਿਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ **"ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਸਾਦਭਞ੍ਞੇ"**ਤਿ ਆਹ। ਏਵਂ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੇਨ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨ ਹਟ੍ਠਤੁਟ੍ਠੇਨੇਵ ਪਚ੍ਚਯਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾ, ''ਅਰਹਤ੍ਤਸਮ੍ਪਾਪਿਕਂ ਪਟਿਪਦਂ ਪਰਿਪੂਰੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਯੋਗੋ ਕਰਣੀਯੋਤਿ।

ਅਞ੍ਞਬ੍ਯਾਕਰਣਵਤ੍ਥੂਨਿਸਂਯੋਜਨਵਤ੍ਥੁਸਦਿਸਾਨੇਵ। **ਅਗਾਰਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ** ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਗਿਹਿਭਾਵੇ ਅਨਤ੍ਥਿਕਤਾਯ ਅਨਪੇਕ੍ਖਤਾਯ ''ਅਭਬ੍ਬੋ ਖੋ ਆਵੁਸੋ ਮਾਦਿਸੋ''ਤਿ ਆਹ, ਨ ਉਲ੍ਲਪਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ। ਤੇਨਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

੨੨੭. **ਆਵਟਕਾਮਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ** ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਤ੍ਥੁਕਾਮੇਸੁ ਚ ਕਿਲੇਸਕਾਮੇਸੁ ਚ ਲੋਕਿਯੇਨੇਵ ਆਦੀਨਵਦਸ੍ਸਨੇਨ ਨਿਰਪੇਕ੍ਖੋ। ਤਸ੍ਮਾ "**ਆਵਟਾ ਮੇ ਆਵੁਸੋ ਕਾਮਾ**"ਤਿ ਆਹ। ਤੇਨਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ **ਆਵਟਾ**ਤਿ ਆਵਾਰਿਤਾ ਨਿਵਾਰਿਤਾ, ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਭਿਰਤਿਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਾਸਨੇ ਅਨੁਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤਭਾਵੇਨ ਉਦ੍ਦੇਸਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਦੀਸੁ ਚ ਅਭਿਰਤਭਾਵੇਨ ''ਅਭਿਰਤੋ ਅਹਂ ਆਵੁਸੋ ਪਰਮਾਯ ਅਭਿਰਤਿਯਾ''ਤਿ ਆਹ, ਨ ਉਲ੍ਲਪਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ। ਤੇਨਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਪਕ੍ਕਮਨਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ **ਯੋ ਇਮਮ੍ਹਾ ਆਵਾਸਾ ਪਠਮਂ ਪਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਆਵਾਸਂ ਵਾ ਮਣ੍ਡਪਂ ਵਾ ਸੀਮਂ ਵਾ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਠਾਨਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਤਾਯ ਕਤਿਕਾਯ ਯੋ ''ਮਂ ਅਰਹਾਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਤਮ੍ਹਾ ਠਾਨਾ ਪਠਮਂ ਪਕ੍ਕਮਤਿ, ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਹੋਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾਨਂ ਵਾ ਕਿਚ੍ਚੇਨ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਵਾ ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਕਰਣੀਯੇਨ ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਤ੍ਥਂ ਵਾ ਉਦ੍ਦੇਸਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਨਂ ਵਾ ਅਤ੍ਥਾਯ ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਤਾਦਿਸੇਨ ਕਰਣੀਯੇਨ ਤਂ ਠਾਨਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਸਚੇਪਿਸ੍ਸ ਏਵਂ ਗਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਾ ਇਚ੍ਛਾਚਾਰੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ''ਨ ਦਾਨਾਹਂ ਤਤ੍ਥ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ ਏਵਂ ਮਂ ਅਰਹਾਤਿ ਸਮ੍ਭਾਵੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵ।

ਯੋਪਿ ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਕਰਣੀਯੇਨ ਤਂ ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਵਾ ਸਜ੍ਝਾਯਮਨਸਿਕਾਰਾਦਿਵਸੇਨ ਅਞ੍ਞਵਿਹਿਤੋ ਵਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਚੋਰਾਦੀਹਿ ਵਾ ਅਨੁਬਦ੍ਧੋ ਮੇਘਂ ਵਾ ਉਟ੍ਠਿਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਨੋਵਸ੍ਸਕਂ ਪਵਿਸਿਤੁਕਾਮੋ ਤਂ ਠਾਨਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਯਾਨੇਨ ਵਾ ਇਦ੍ਧਿਯਾ ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਨਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਪਦਗਮਨੇਨੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਮ੍ਪਿ ਯੇਹਿ ਸਹ ਕਤਿਕਾ ਕਤਾ, ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਪੁਬ੍ਬਂਅਚਰਿਮਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਨਾਪਜ੍ਜਤਿ। ਏਵਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਹਿ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤਿ। ਸਚੇਪਿ ਮਣ੍ਡਪਰੁਕ੍ਖਮੂਲਾਦੀਸੁ ਕਿਞ੍ਚਿ ਠਾਨਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ''ਯੋ ਏਤ੍ਥ ਨਿਸੀਦਤਿ ਵਾ ਚਙ੍ਕਮਤਿ ਵਾ, ਤਂ ਅਰਹਾਤਿ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮ'' ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਵਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ''ਯੋ ਇਮਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੂਜਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਂ ਅਰਹਾਤਿ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਕਤਿਕਾ ਕਤਾ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਇਚ੍ਛਾਚਾਰਵਸੇਨ ਤਥਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ। ਸਚੇਪਿ ਉਪਾਸਕੇਨ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਵਿਹਾਰੋ ਵਾ ਕਤੋ ਹੋਤਿ, ਚੀਵਰਾਦੀਨਿ ਵਾ ਠਪਿਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ''ਯੇ ਅਰਹਨ੍ਤੋ ਤੇ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਨ੍ਤੁ, ਚੀਵਰਾਦੀਨਿ ਚ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੂ''ਤਿ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਇਚ੍ਛਾਚਾਰਵਸੇਨ ਵਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਚੀਵਰਾਦੀਨਿ ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ । ਏਤਂ ਪਨ ਅਧਮ੍ਮਿਕਕਤਿਕਵਤ੍ਤਂ , ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਅਞ੍ਞਂ ਵਾ ਏਵਰੂਪਂ ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਤੇਮਾਸਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਸਬ੍ਬੇਵ ਆਰਞ੍ਞਕਾ ਹੋਨ੍ਤੁ, ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕਙ੍ਗਾਦਿਅਵਸੇਸਧੁਤਙ੍ਗਧਰਾ ਵਾ ਅਥ ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਵ ਖੀਣਾਸਵਾ ਹੋਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਏਵਮਾਦਿ। ਨਾਨਾਵੇਰਜ੍ਜਕਾ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਨ੍ਨਿਪਤਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕੇਚਿ ਦੁਬ੍ਬਲਾ ਅਪ੍ਪਥਾਮਾ ਏਵਰੂਪਂ ਵਤ੍ਤਂ ਅਨੁਪਾਲੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਰੂਪਮ੍ਪਿ ਵਤ੍ਤਂ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ''ਇਮਂ ਤੇਮਾਸਂ ਸਬ੍ਬੇਹੇਵ ਨ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤਬ੍ਬਂ, ਮੂਗਬ੍ਬਤਂ ਗਣ੍ਹਿਤਬ੍ਬਂ, ਬਹਿ ਸੀਮਟ੍ਠਸ੍ਸਾਪਿ ਸਙ੍ਘਲਾਭੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਕਂ ਪਨ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਮੇਵ।

੨੨੮. **ਲਕ੍ਖਣਸਂਯੁਤ੍ਤੇ** ਯ੍ਵਾਯਂ **ਆਯਸ੍ਮਾ ਚ ਲਕ੍ਖਣੋ**ਤਿ ਲਕ੍ਖਣਤ੍ਥੇਰੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਏਸ ਜਟਿਲਸਹਸ੍ਸਸ੍ਸ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਏਹਿਭਿਕ੍ਖੁਪਸਮ੍ਪਦਾਯ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਆਦਿਤ੍ਤਪਰਿਯਾਯਾਵਸਾਨੇ ਅਰਹਤ੍ਤਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਏਕੋ ਮਹਾਸਾਵਕੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨੇਸ ਲਕ੍ਖਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਪਰਿਪੂਰੇਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਸਮੇਨ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਲਕ੍ਖਣੋਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਗਤੋ। ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨ ਪਬ੍ਬਜਿਤਦਿਵਸਤੋ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਅਰਹਤ੍ਤਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਦੁਤਿਯੋ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕੋ।

ਸਿਤਂ ਪਾਤ੍ਵਾਕਾਸੀਤਿ ਮਨ੍ਦਹਸਿਤਂ ਪਾਤੁਅਕਾਸਿ, ਪਕਾਸਯਿ ਦਸ੍ਸੇਸੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਕਿਂ ਪਨ ਦਿਸ੍ਵਾ ਥੇਰੋ ਸਿਤਂ ਪਾਤ੍ਵਾਕਾਸੀਤਿ? ਉਪਰਿ ਪਾਲਿਯਂ ਆਗਤਂ ਅਟ੍ਠਿਕਸਙ੍ਖਲਿਕਂ ਏਕਂ ਪੇਤਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਂ ਸਤ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ, ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ, ਨ ਪਸਾਦਚਕ੍ਖੁਨਾ। ਪਸਾਦਚਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਹਿ ਏਤੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵਾ ਨ ਆਪਾਥਂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਏਵਰੂਪਂ ਪਨ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਕਾਰੁਞ੍ਞੇ ਕਾਤਬ੍ਬੇ ਕਸ੍ਮਾ ਸਿਤਂ ਪਾਤ੍ਵਾਕਾਸੀਤਿ? ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਬੁਦ੍ਧਞਾਣਸ੍ਸ ਚ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਸਮਨੁਸ੍ਸਰਣਤੋ। ਤਞ੍ਹਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ਥੇਰੋ ''ਅਦਿਟ੍ਠਸਚ੍ਚੇਨ ਨਾਮ ਪੁਗ੍ਗਲੇਨ ਪਟਿਲਭਿਤਬ੍ਬਾ ਏਵਰੂਪਾ ਅਤ੍ਤਭਾਵਾ ਮੁਤ੍ਤੋ ਅਹਂ, ਲਾਭਾ ਵਤ ਮੇ, ਸੁਲਦ੍ਧਂ ਵਤ ਮੇ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤ੍ਵਾ ''ਅਹੋ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਞਾਣਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ, ਯੋ 'ਕਮ੍ਮਵਿਪਾਕੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਚਿਨ੍ਤੇਯ੍ਯੋ; ਨ

ਚਿਨ੍ਤੇਤਬ੍ਬੋ’’ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੪.੭੭) ਦੇਸੇਸਿ, ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਂ ਵਤ ਕਤ੍ਵਾ ਬੁਦ੍ਧਾ ਦੇਸੇਨ੍ਤਿ, ਸੁਪ੍ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਧਮ੍ਮਧਾਤੂ’’ਤਿ ਏਵਂ ਬੁਦ੍ਧਞਾਣਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਸਰਿਤ੍ਵਾ ਸਿਤਂ ਪਾਤ੍ਵਾਕਾਸੀਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਖੀਣਾਸਵਾ ਨਾਮ ਨ ਅਕਾਰਣਾ ਸਿਤਂ ਪਾਤੁਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਲਕ੍ਖਣਤ੍ਥੇਰੋ ਪੁਚ੍ਛਿ – **“ਕੋ ਨੁ ਖੋ ਆਵੁਸੋ ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨ ਹੇਤੁ, ਕੋ ਪਚ੍ਚਯੋ ਸਿਤਸ੍ਸ ਪਾਤੁਕਮ੍ਮਾਯਾ”**ਤਿ। ਥੇਰੋ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਯੇਹਿ ਅਯਂ ਉਪਪਤ੍ਤਿ ਸਾਮਂ ਅਦਿਟ੍ਠਾ, ਤੇ ਦੁਸ੍ਸਦ੍ਧਾਪਯਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਸਕ੍ਖਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਬ੍ਯਾਕਾਤੁਕਾਮਤਾਯ **“ਅਕਾਲੋ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ”**ਤਿਆਦਿਮਾਹ । ਤਤੋ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪੁਟ੍ਠੋ **“ਇਧਾਹਂ ਆਵੁਸੋ”**ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਬ੍ਯਾਕਾਸਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਅਟ੍ਠਿਕਸਙ੍ਖਲਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਸੇਤਂ ਨਿਮ੍ਮਂਸਲੋਹਿਤਂ ਅਟ੍ਠਿਸਙ੍ਘਾਤਂ। **ਗਿਜ੍ਝਾਪਿ ਕਾਕਾਪਿ ਕੁਲਲਾਪੀ**ਤਿ ਏਤੇਪਿ ਯਕ੍ਖਗਿਜ੍ਝਾ ਚੇਵ ਯਕ੍ਖਕਾਕਾ ਚ ਯਕ੍ਖਕੁਲਲਾ ਚ ਪਚ੍ਚੇਤਬ੍ਬਾ। ਪਾਕਤਿਕਾਨਂ ਪਨ ਗਿਜ੍ਝਾਦੀਨਂ ਆਪਾਥਮ੍ਪਿ ਏਤਂ ਰੂਪਂ ਨਾਗਚ੍ਛਤਿ। **ਅਨੁਪਤਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਪਤਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ। **ਵਿਤੁਡੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਵਿਨਿਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਵਿਤੁਦੇਨ੍ਤੀਤਿ ਵਾ ਪਾਠੋ, ਅਸਿਧਾਰੂਪਮੇਹਿ ਤਿਖਿਣੇਹਿ ਲੋਹਤੁਣ੍ਡੇਹਿ ਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਾ ਸੁਦਂ ਅਟ੍ਟਸ੍ਸਰਂ ਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਸੁਦ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤੋ, ਸਾ ਅਟ੍ਠਿਕਸਙ੍ਖਲਿਕਾ ਅਟ੍ਟਸ੍ਸਰਂ ਆਤੁਰਸ੍ਸਰਂ ਕਰੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਕੁਸਲਵਿਪਾਕਾਨੁਭਵਨਤ੍ਥਂ ਕਿਰ ਯੋਜਨਪ੍ਪਮਾਣਾਪਿ ਤਾਦਿਸਾ ਅਤ੍ਤਭਾਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਪਸਾਦੁਸ੍ਸਦਾ ਚ ਹੋਨ੍ਤਿ ਪਕ੍ਕਗਣ੍ਡਸਦਿਸਾ; ਤਸ੍ਮਾ ਸਾ ਅਟ੍ਠਿਕਸਙ੍ਖਲਿਕਾ ਬਲਵਵੇਦਨਾਤੁਰਾ ਤਾਦਿਸਂ ਸਰਮਕਾਸੀਤਿ। ਏਵਞ੍ਚ ਪਨ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਆਯਸ੍ਮਾ ਮਹਾਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ ‘‘ਵਟ੍ਟਗਾਮਿਕਸਤ੍ਤਾ ਨਾਮ ਏਵਰੂਪਾ ਅਤ੍ਤਭਾਵਾ ਨ ਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤੀ’’ਤਿ ਸਤ੍ਤੇਸੁ ਕਾਰੁਞ੍ਞਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਧਮ੍ਮਸਂਵੇਗਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **“ਤਸ੍ਸ ਮਯ੍ਹਂ ਆਵੁਸੋ ਏਤਦਹੋਸਿ; ਅਚ੍ਛਰਿਯਂ ਵਤ ਭੋ”**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤੀਤਿ ਯੇਸਂ ਸਾ ਪੇਤੂਪਪਤ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾ, ਤੇ ਉਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਿ । ਭਗਵਾ ਪਨ ਥੇਰਸ੍ਸਾਨੁਭਾਵਂ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੋ **“ਚਕ੍ਖੁਭੂਤਾ ਵਤ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਸਾਵਕਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤੀ”**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਚਕ੍ਖੁ ਭੂਤਂ ਜਾਤਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਚਕ੍ਖੁਭੂਤਾ;** ਭੂਤਚਕ੍ਖੁਕਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਚਕ੍ਖੁਕਾ, ਚਕ੍ਖੁਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ, ਵਿਹਰਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਦੁਤਿਯਪਦੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਯਤ੍ਰ ਹਿ ਨਾਮਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਯਤ੍ਰਾ**ਤਿ ਕਾਰਣਵਚਨਂ। ਤਤ੍ਰਾਯਮਤ੍ਥਯੋਜਨਾ; ਯਸ੍ਮਾ ਨਾਮ ਸਾਵਕੋਪਿ ਏਵਰੂਪਂ ਞਸ੍ਸਤਿ ਵਾ ਦਕ੍ਖਤਿ ਵਾ ਸਕ੍ਖਿਂ ਵਾ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਵੋਚੁਮ੍ਹ – ‘‘ਚਕ੍ਖੁਭੂਤਾ ਵਤ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਸਾਵਕਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ, ਞਾਣਭੂਤਾ ਵਤ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਸਾਵਕਾ ਵਿਹਰਨ੍ਤੀ’’ਤਿ।

ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਮੇ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਸਤ੍ਤੋ ਦਿਟ੍ਠੋਤਿ ਬੋਧਿਮਣ੍ਡੇ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਤਞਾਣਪ੍ਪਟਿਵੇਧੇਨ ਅਪ੍ਪਮਾਣੇਸੁ ਚਕ੍ਕਵਾਲੇਸੁ ਅਪ੍ਪਮਾਣੇ ਸਤ੍ਤਨਿਕਾਯੇ ਭਵਗਤਿਯੋਨਿਠਿਤਿਨਿਵਾਸੇ ਚ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਮਯਾ ਪੁਬ੍ਬੇਵ ਸੋ ਸਤ੍ਤੋ ਦਿਟ੍ਠੋਤਿ ਵਦਤਿ।

ਗੋਘਾਤਕੋਤਿ ਗਾਵੋ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਿਤੋ ਮਂਸਂ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਵਿਕ੍ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਜੀਵਿਕਕਪ੍ਪਨਕਸਤ੍ਤੋ। **ਤਸ੍ਸੇਵ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕਾਵਸੇਸੇਨਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਨਾਨਾਚੇਤਨਾਹਿ ਆਯੂਹਿਤਸ੍ਸ ਅਪਰਾਪਰਿਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸ। ਤਤ੍ਰ ਹਿ ਯਾਯ ਚੇਤਨਾਯ ਨਰਕੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿ ਜਨਿਤਾ, ਤਸ੍ਸਾ ਵਿਪਾਕੇ ਪਰਿਕ੍ਖੀਣੇ ਅਵਸੇਸਕਮ੍ਮਂ ਵਾ ਕਮ੍ਮਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਵਾ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਪੇਤਾਦੀਸੁ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਾ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿ ਕਮ੍ਮਸਭਾਗਤਾਯ ਵਾ ਆਰਮ੍ਮਣਸਭਾਗਤਾਯ ਵਾ ‘‘ਤਸ੍ਸੇਵ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕਾਵਸੇਸੋ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਯਞ੍ਚ ਸਤ੍ਤੋ ਏਵਂ ਉਪਪਨ੍ਨੋ। ਤੇਨਾਹ – ‘‘ਤਸ੍ਸੇਵ ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਵਿਪਾਕਾਵਸੇਸੇਨਾ’’ਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਨਰਕਾ ਚਵਨਕਾਲੇ ਨਿਮ੍ਮਂਸਕਤਾਨਂ ਗੁਨ੍ਨਂ ਅਟ੍ਠਿਰਾਸਿ ਏਵ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਵਿਞ੍ਞੂਨਂ ਪਾਕਟਂ ਵਿਯ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਟ੍ਠਿਸਙ੍ਖਲਿਕਪੇਤੋ ਜਾਤੋ।

੨੨੯. ਮਂਸਪੇਸਿਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ **ਗੋਘਾਤਕੋ**ਤਿ ਗੋਮਂਸਪੇਸਿਯੋ ਕਤ੍ਵਾ ਸੁਕ੍ਖਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਲ੍ਲੂਰਵਿਕ੍ਕਯੇਨ ਅਨੇਕਾਨਿ ਵਸ੍ਸਾਨਿ ਜੀਵਿਕਂ ਕਪ੍ਪੇਸਿ। ਤੇਨਸ੍ਸ ਨਰਕਾ ਚਵਨਕਾਲੇ ਮਂਸਪੇਸਿਯੇਵ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਮਂਸਪੇਸਿਪੇਤੋ ਜਾਤੋ।

ਮਂਸਪਿਣ੍ਡਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਸੋ ਸਾਕੁਣਿਕੋ ਸਕੁਣੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਕ੍ਕਿਣਨਕਾਲੇ ਨਿਪ੍ਪਕ੍ਖਚਮ੍ਮੇ ਮਂਸਪਿਣ੍ਡਮਤ੍ਤੇ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਕ੍ਕਿਣਨ੍ਤੋ ਜੀਵਿਕਂ ਕਪ੍ਪੇਸਿ। ਤੇਨਸ੍ਸ ਨਰਕਾ ਚਵਨਕਾਲੇ ਮਂਸਪਿਣ੍ਡੋਵ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਮਂਸਪਿਣ੍ਡਪੇਤੋ ਜਾਤੋ।

ਨਿਚ੍ਛਵਿਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ ਤਸ੍ਸ ਓਰਬ੍ਭਿਕਸ੍ਸ ਏਲ਼ਕੇ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਨਿਚ੍ਚਮ੍ਮੇ ਕਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਿਤਜੀਵਿਕਸ੍ਸ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਨਿਚ੍ਚਮ੍ਮੰ ਏਲ਼ਕਸਰੀਰੰ ਨਿਮਿਤ੍ਤਮਹੋਸਿ। ਸੋ ਨਿਚ੍ਛਵਿਪੇਤੋ ਜਾਤੋ।

ਅਸਿਲੋਮਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ ਸੋ ਸੂਕਰਿਕੋ ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਨਿਵਾਪਪੁਟ੍ਠੇ ਸੂਕਰੇ ਅਸਿਨਾ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਦੀਘਰਤ੍ਤੰ ਜੀਵਿਕੰ ਕਪ੍ਪੇਸਿ। ਤੇਨਸ੍ਸ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਸਿਕਭਾਵੋਵ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਸਿਲੋਮਪੇਤੋ ਜਾਤੋ।

ਸਤ੍ਤਿਲੋਮਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ ਸੋ ਮਾਗਵਿਕੋ ਏਕੰ ਮਿਗਞ੍ਚ ਸਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਨੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਮਿਗਸ੍ਸ ਸਮੀਪੰ ਆਗਤਾਗਤੇ ਮਿਗੇ ਸਤ੍ਤਿਯਾ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਮਾਰੇਸਿ, ਤਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਿਯਾ ਵਿਜ੍ਝਨਕਭਾਵੋਯੇਵ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਤ੍ਤਿਲੋਮਪੇਤੋ ਜਾਤੋ।

ਉਸੁਲੋਮਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ **ਕਾਰਣਿਕੋ**ਤਿ ਰਾਜਾਪਰਾਧਿਕੇ ਅਨੇਕਾਹਿ ਕਾਰਣਾਹਿ ਪੀਲ਼ੇਤ੍ਵਾ ਅਵਸਾਨੇ ਕਣ੍ਡੇਨ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਮਾਰਣਕਪੁਰਿਸੋ। ਸੋ ਕਿਰ ਅਸੁਕਸ੍ਮਿੰ ਪਦੇਸੇ ਵਿਦ੍ਧੋ ਮਰਤੀਤਿ ਞਤ੍ਵਾਵ ਵਿਜ੍ਝਤਿ। ਤਸ੍ਸੇਵੰ ਜੀਵਿਕੰ ਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਨਰਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਤਤੋ ਪਕ੍ਕਾਵਸੇਸੇਨ ਇਧੂਪਪਤ੍ਤਿਕਾਲੇ ਉਸੁਨਾ ਵਿਜ੍ਝਨਭਾਵੋਯੇਵ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਉਸੁਲੋਮਪੇਤੋ ਜਾਤੋ।

ਸੂਚਿਲੋਮਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ **ਸਾਰਥੀ**ਤਿ ਅਸ੍ਸਦਮਕੋ। ਗੋਦਮਕੋਤਿਪਿ **ਕੁਰੁਨ੍ਦਟ੍ਠਕਥਾਯੰ**ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਸ੍ਸ ਪਤੋਦਸੂਚਿਯਾ ਵਿਜ੍ਝਨਭਾਵੋਯੇਵ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਅਹੋਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸੂਚਿਲੋਮਪੇਤੋ ਜਾਤੋ।

ਦੁਤਿਯਸੂਚਿਲੋਮਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ **ਸੂਚਕੋ**ਤਿ ਪੇਸੁਞ੍ਞਕਾਰਕੋ । ਸੋ ਕਿਰ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਞ੍ਚ ਭਿਨ੍ਦਿ। ਰਾਜਕੁਲੇ ਚ ‘‘ਇਮਸ੍ਸ ਇਮੰ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਇਮਿਨਾ ਇਦੰ ਨਾਮ ਕਤ’’ਨ੍ਤਿ ਸੂਚੇਤ੍ਵਾ ਸੂਚੇਤ੍ਵਾ ਅਨਯਬ੍ਯਸਨੰ ਪਾਪੇਸਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾਨੇਨ ਸੂਚੇਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਭਿਨ੍ਨਾ, ਤਥਾ ਸੂਚੀਹਿ ਭੇਦਨਦੁਕ੍ਖੰ ਪਚ੍ਚਨੁਭੋਤੁੰ ਕਮ੍ਮਮੇਵ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਸੂਚਿਲੋਮਪੇਤੋ ਜਾਤੋ।

ਅਣ੍ਡਭਾਰਿਤਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ **ਗਾਮਕੂਟੋ**ਤਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਾਮਚ੍ਚੋ। ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਸਭਾਗਤਾਯ ਕੁਮ੍ਭਮਤ੍ਤਾ ਮਹਾਘਟਪ੍ਪਮਾਣਾ ਅਣ੍ਡਾ ਅਹੇਸੁੰ। ਸੋ ਹਿ ਯਸ੍ਮਾ ਰਹੋ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਠਾਨੇ ਲਞ੍ਜੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕੂਟਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇਨ ਪਾਕਟੰ ਦੋਸੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸਾਮਿਕੇ ਅਸ੍ਸਾਮਿਕੇ ਅਕਾਸਿ। ਤਸ੍ਮਾਸ੍ਸ ਰਹਸ੍ਸੰ ਅਙ੍ਗੰ ਪਾਕਟੰ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੰ। ਯਸ੍ਮਾ ਦਣ੍ਡੰ ਪਟ੍ਠਪੇਨ੍ਤੋ ਪਰੇਸੰ ਅਸਯ੍ਹੰ ਭਾਰੰ ਆਰੋਪੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਾਸ੍ਸ ਰਹਸ੍ਸਙ੍ਗੰ ਅਸਯ੍ਹਭਾਰੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੰ। ਯਸ੍ਮਾ ਯਸ੍ਮਿੰ ਠਾਨੇ ਠਿਤੇਨ ਸਮੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬੰ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਠਤ੍ਵਾ ਵਿਸਮੋ ਅਹੋਸਿ, ਤਸ੍ਮਾਸ੍ਸ ਰਹਸ੍ਸਙ੍ਗੇ ਵਿਸਮਾ ਨਿਸਜ੍ਜਾ ਅਹੋਸੀਤਿ।

ਪਾਰਦਾਰਿਕਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ ਸੋ ਸਤ੍ਤੋ ਪਰਸ੍ਸ ਰਕ੍ਖਿਤੰ ਗੋਪਿਤੰ ਸਸ੍ਸਾਮਿਕੰ ਫਸ੍ਸੰ ਫੁਸਨ੍ਤੋ ਮੀਲ਼੍ਹਸੁਖੇਨ ਕਾਮਸੁਖੇਨ ਚਿਤ੍ਤੰ ਰਮਯਿਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਸਭਾਗਤਾਯ ਗੂਥਫਸ੍ਸੰ ਫੁਸਨ੍ਤੋ ਦੁਕ੍ਖਮਨੁਭਵਿਤੁੰ ਤਤ੍ਥ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ। **ਦੁਟ੍ਠਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਵਤ੍ਥੁ** ਪਾਕਟਮੇਵ।

੨੩੦. ਨਿਚ੍ਛਵਿਤ੍ਥਿਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ ਯਸ੍ਮਾ ਮਾਤੁਗਾਮੋ ਨਾਮ ਅਤ੍ਤਨੋ ਫਸ੍ਸੇ ਅਨਿਸ੍ਸਰੋ, ਸਾ ਚ ਤੰ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕੰ ਫਸ੍ਸੰ ਥੇਨੇਤ੍ਵਾ ਪਰੇਸੰ ਅਭਿਰਤਿੰ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਕਮ੍ਮਸਭਾਗਤਾਯ ਸੁਖਸਮ੍ਫਸ੍ਸਾ ਧੰਸਿਤ੍ਵਾ ਦੁਕ੍ਖਸਮ੍ਫਸ੍ਸੰ ਅਨੁਭਵਿਤੁੰ ਨਿਚ੍ਛਵਿਤ੍ਥੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਉਪਪਨ੍ਨਾ।

ਮਙ੍ਗੁਲਿਤ੍ਥਿਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ **ਮਙ੍ਗੁਲਿ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਰੂਪੰ ਦੁਦ੍ਦਸਿਕੰ ਬੀਭਚ੍ਛੰ, ਸਾ ਕਿਰ ਇਕ੍ਖਣਿਕਾਕਮ੍ਮੰ ਯਕ੍ਖਦਾਸਿਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤੀ ‘‘ਇਮਿਨਾ ਚ ਇਮਿਨਾ ਚ ਏਵੰ ਬਲਿਕਮ੍ਮੇ ਕਤੇ ਅਯੰ ਨਾਮ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਵਡ੍ਢਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਮਹਾਜਨਸ੍ਸ ਗਨ੍ਧਪੁਪ੍ਫਾਦੀਨਿ ਵਞ੍ਚਨਾਯ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਜਨੰ ਦੁਦ੍ਦਿਟ੍ਠਿੰ ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿੰ ਗਣ੍ਹਾਪੇਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਾਯ ਕਮ੍ਮਸਭਾਗਤਾਯ ਗਨ੍ਧਪੁਪ੍ਫਾਦੀਨੰ ਥੇਨਿਤਤ੍ਤਾ ਦੁਗ੍ਗਨ੍ਧਾ ਦੁਦ੍ਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸ ਗਾਹਿਤਤ੍ਤਾ ਦੁਦ੍ਦਸਿਕਾ ਵਿਰੂਪਾ ਬੀਭਚ੍ਛਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ।

ਓਕਿਲਿਨਿਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ **ਉਪ੍ਪਕ੍ਕਂ ਓਕਿਲਿਨਿਂ ਓਕਿਰਿਨਿ**ਨ੍ਤਿ ਸਾ ਕਿਰ ਅਙ੍ਗਾਰਚਿਤਕੇ ਨਿਪਨ੍ਨਾ ਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਮਾਨਾ ਵਿਪਰਿਵਤ੍ਤਮਾਨਾ ਪਚ੍ਚਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਉਪ੍ਪਕ੍ਕਾ ਚੇਵ ਹੋਤਿ ਖਰੇਨ ਅਗ੍ਗਿਨਾ ਪਕ੍ਕਸਰੀਰਾ; ਓਕਿਲਿਨੀ ਚ ਕਿਲਿਨ੍ਨਸਰੀਰਾ ਬਿਨ੍ਦੁਬਿਨ੍ਦੂਨਿ ਹਿਸ੍ਸਾ ਸਰੀਰਤੋ ਪਗ੍ਘਰਨ੍ਤਿ। ਓਕਿਰਿਨੀ ਚ ਅਙ੍ਗਾਰਸਮ੍ਪਰਿਕਿਣ੍ਣਾ, ਤਸ੍ਸਾ ਹਿ ਹੇਟ੍ਠਤੋਪਿ ਕਿਂਸੁਕਪੁਪ੍ਫਵਣ੍ਣਾ ਅਙ੍ਗਾਰਾ, ਉਭਯਪਸ੍ਸੇਸੁਪਿ , ਆਕਾਸਤੋਪਿਸ੍ਸਾ ਉਪਰਿ ਅਙ੍ਗਾਰਾ ਪਤਨ੍ਤਿ, ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਉਪ੍ਪਕ੍ਕਂ ਓਕਿਲਿਨਿਂ ਓਕਿਰਿਨਿ''ਨ੍ਤਿ। **ਸਾ ਇਸ੍ਸਾਪਕਤਾ ਸਪਤ੍ਤਿਂ ਅਙ੍ਗਾਰਕਟਾਹੇਨ ਓਕਿਰੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਕਿਰ ਕਲਿਙ੍ਗਰਞ੍ਞੋ ਏਕਾ ਨਾਟਕਿਨੀ ਅਙ੍ਗਾਰਕਟਾਹਂ ਸਮੀਪੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਗਤ੍ਤਤੋ ਉਦਕਞ੍ਚ ਪੁਞ੍ਛਤਿ, ਪਾਣਿਨਾ ਚ ਸੇਦਂ ਕਰੋਤਿ। ਰਾਜਾਪਿ ਤਾਯ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਥਞ੍ਚ ਕਰੋਤਿ, ਪਰਿਤੁਟ੍ਠਾਕਾਰਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਅਗ੍ਗਮਹੇਸੀ ਤਂ ਅਸਹਮਾਨਾ ਇਸ੍ਸਾਪਕਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਚਿਰਪਕ੍ਕਨ੍ਤਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਤਂ ਅਙ੍ਗਾਰਕਟਾਹਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਉਪਰਿ ਅਙ੍ਗਾਰੇ ਓਕਿਰਿ। ਸਾ ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਾਦਿਸਂਯੇਵ ਵਿਪਾਕਂ ਪਚ੍ਚਨੁਭਵਿਤ੍ਤਂ ਪੇਤਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਾ।

ਚੋਰਘਾਤਕਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਸੋ ਰਞ੍ਞੋ ਆਣਾਯ ਦੀਘਰਤ੍ਤਂ ਚੋਰਾਨਂ ਸੀਸਾਨਿ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪੇਤਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤੋ ਅਸੀਸਕਂ ਕਬਨ੍ਧਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ।

ਭਿਕ੍ਖੁਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ **ਪਾਪਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਲਾਮਕਭਿਕ੍ਖੁ। ਸੋ ਕਿਰ ਲੋਕਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਕਾਯਵਚੀਦ੍ਵਾਰੇਹਿ ਅਸਂ ਯਤੋ ਭਿਨ੍ਨਾਜੀਵੋ ਚਿਤ੍ਤਕੇਲਿਂ ਕੀਲਨ੍ਤੋ ਵਿਚਰਿ। ਤਤੋ ਏਕਂ ਬੁਦ੍ਧਨ੍ਤਰਂ ਨਿਰਯੇ ਪਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਪੇਤਲੋਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਦਿਸੇਨੇਵ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇਨ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। **ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ-ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾ-ਸਾਮਣੇਰ-ਸਾਮਣੇਰੀਵਤ੍ਥੂਸੁਪਿ** ਅਯਮੇਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

੨੩੧. ਤਪੋਦਾਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ **ਅਚ੍ਛੋਦਕੋ**ਤਿ ਪਸਨ੍ਨੋਦਕੋ। **ਸੀਤੋਦਕੋ**ਤਿ ਸੀਤਲਉਦਕੋ। **ਸਾਤੋਦਕੋ**ਤਿ ਮਧੁਰੋਦਕੋ। **ਸੇਤਕੋ**ਤਿ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ ਨਿਸ੍ਸੇਵਾਲਪਣਕਕਦ੍ਦਮੋ। **ਸੁਪ੍ਪਤਿਤ੍ਥੋ**ਤਿ ਸੁਨ੍ਦਰੇਹਿ ਤਿਤ੍ਥੇਹਿ ਉਪਪਨ੍ਨੋ। **ਰਮਣੀਯੋ**ਤਿ ਰਤਿਜਨਕੋ। **ਚਕ੍ਕਮਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਰਥਚਕ੍ਕਪ੍ਪਮਾਣਾਨਿ। **ਕੁਥਿਤਾ ਸਨ੍ਦਤੀ**ਤਿ ਤਤ੍ਤਾ ਸਨ੍ਤਤ੍ਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਦਤਿ। **ਯਤਾਯਂ ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿ ਯਤੋ ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖਵੇ। **ਸੋ ਦਹੋ**ਤਿ ਸੋ ਰਹਦੋ। ਕੁਤੋ ਪਨਾਯਂ ਸਨ੍ਦਤੀਤਿ? ਵੇਭਾਰਪਬ੍ਬਤਸ੍ਸ ਕਿਰ ਹੇਟ੍ਠਾ ਭੁਮ੍ਮਟ੍ਠਕਨਾਗਾਨਂ ਪਞ੍ਚਯੋਜਨਸਤਿਕਂ ਨਾਗਭਵਨਂ ਦੇਵਲੋਕਸਦਿਸਂ ਮਣਿਮਯੇਨ ਤਲੇਨ ਆਰਾਮੁਯ੍ਯਾਨੇਹਿ ਚ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਂ; ਤਤ੍ਥ ਨਾਗਾਨਂ ਕੀਲਨਟ੍ਠਾਨੇ ਸੋ ਉਦਕਦਹੋ, ਤਤੋ ਅਯਂ ਤਪੋਦਾ ਸਨ੍ਦਤਿ। **ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਮਹਾਨਿਰਯਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰਿਕਾਯ ਆਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ਰਾਜਗਹਨਗਰਂ ਕਿਰ ਆਵਿਞ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਪੇਤਲੋਕੋ, ਤਤ੍ਥ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਮਹਾਲੋਹਕੁਮ੍ਭਿਨਿਰਯਾਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇਨ ਅਯਂ ਤਪੋਦਾ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਕੁਥਿਤਾ ਸਨ੍ਦਤੀਤਿ।

ਯੁਦ੍ਧਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ **ਨਨ੍ਦੀ ਚਰਤੀ**ਤਿ ਵਿਜਯਭੇਰੀ ਆਹਿਣ੍ਡਤਿ। **ਰਾਜਾ ਆਵੁਸੋ ਲਿਚ੍ਛਵੀਹੀ**ਤਿ ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਿਵਾਟ੍ਠਾਨੇ ਚ ਰਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨੇ ਚ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ''ਲਿਚ੍ਛਵਯੋ ਕਤਹਤ੍ਥਾ ਕਤੂਪਾਸਨਾ, ਰਾਜਾ ਚ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਪਹਾਰਂ ਦੇਤੀ''ਤਿ ਆਵਜ੍ਜੇਨ੍ਤੋ ਦਿਬ੍ਬੇਨ ਚਕ੍ਖੁਨਾ ਰਾਜਾਨਂ ਪਰਾਜਿਤਂ ਪਲਾਯਮਾਨਂ ਅਦ੍ਦਸ। ਤਤੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ **"ਰਾਜਾ ਆਵੁਸੋ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਲਿਚ੍ਛਵੀਹਿ ਪਭਗ੍ਗੋ"**ਤਿ ਆਹ। **ਸਚ੍ਚਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨੋ ਆਹਾ**ਤਿ ਪਰਾਜਿਕਕਾਲੇ ਆਵਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਯਂ ਦਿਟ੍ਠਂ ਤਂ ਭਣਨ੍ਤੋ ਸਚ੍ਚਂ ਆਹ।

੨੩੨. ਨਾਗੋਗਾਹਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ **ਸਪ੍ਪਿਨਿਕਾਯਾ**ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਿਕਾਯ। **ਆਨੇਞ੍ਜਂ ਸਮਾਧਿ**ਨ੍ਤਿ ਅਨੇਜਂ ਅਚਲਂ ਕਾਯਵਾਚਾਵਿਪ੍ਫਨ੍ਦਵਿਰਹਿਤਂ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਸਮਾਧਿਂ। **ਨਾਗਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਹਤ੍ਥੀਨਂ। **ਓਗਯ੍ਹ ਉਤ੍ਤਰਨ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਓਗਯ੍ਹ ਓਗਾਹੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਉਤ੍ਤਰਨ੍ਤਾਨਂ। ਤੇ ਕਿਰ ਗਮ੍ਭੀਰਂ ਉਦਕਂ ਓਤਰਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਨ੍ਹਤ੍ਵਾ ਚ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਚ ਸੋਣ੍ਡਾਯ ਉਦਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਆਲੋਲੇਨ੍ਤਾ ਉਤ੍ਤਰਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਏਵਂ ਓਗਯ੍ਹ ਉਤ੍ਤਰਨ੍ਤਾਨਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਕੋਞ੍ਚਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਨਦੀਤੀਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ਸੋਣ੍ਡਂ ਮੁਖੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਕੋਞ੍ਚਨਾਦਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਨਂ। **ਸਦ੍ਦਂ ਅਸ੍ਸੋਸਿ**ਨ੍ਤਿ ਤਂ ਕੋਞ੍ਚਨਾਦਸਦ੍ਦਂ ਅਸ੍ਸੋਸਿਂ। **ਅਤ੍ਥੇਸੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਾਧਿ ਸੋ ਚ ਖੋ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਥਿ ਏਸੋ ਸਮਾਧਿ ਮੋਗ੍ਗਲ੍ਲਾਨਸ੍ਸ, ਸੋ ਚ ਖੋ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ ਨ ਹੋਤਿ। ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਪਬ੍ਬਜਿਤਤੋ ਸਤ੍ਤਮੇ ਦਿਵਸੇ ਤਦਹੁਅਰਹਤ੍ਤਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਅਟ੍ਠਸੁ ਸਮਾਪਤ੍ਤੀਸੁ ਚੁਦ੍ਦਸਹਾਕਾਰੇਹਿ ਅਨਾਚਿਣ੍ਣਵਸੀਭਾਵੋ ਸਮਾਧਿਪਰਿਪਨ੍ਥਕੇ ਧਮ੍ਮੇ ਨ ਸੁਟ੍ਠੁ ਪਰਿਸੋਧੇਤ੍ਵਾ

ਆਵਜ੍ਜਨਸਮਾਪਜ੍ਜਨਾਧਿਟ੍ਠਾਨਵੁਟ੍ਠਾਨਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਾਨਂ ਸਵ੍ਵਾਮਤ੍ਤਕਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨਂ ਅਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ, ਝਾਨਙ੍ਗੇਹਿ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਨਾਗਾਨਂ ਸਦ੍ਦਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਅਨ੍ਤੋਸਮਾਪਤ੍ਤਿਯਂ ਅਸ੍ਸੋਸਿ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂਸਞ੍ਞੀ ਅਹੋਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਅਤ੍ਥੇਸੋ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਾਧਿ; ਸੋ ਚ ਖੋ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ।

ਸੋਭਿਤਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ **ਅਹਂ, ਆਵੁਸੋ, ਪਞ੍ਚ ਕਪ੍ਪਸਤਾਨਿ ਅਨੁਸ੍ਸਰਾਮੀ**ਤਿ ਏਕਾਵਜ੍ਜਨੇਨ ਅਨੁਸ੍ਸਰਾਮੀਤਿ ਆਹ। ਇਤਰਥਾ ਹਿ ਅਨਚ੍ਛਰਿਯਂ ਅਰਿਯਸਾਵਕਾਨਂ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਨਾਨਾਵਜ੍ਜਨੇਨ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਅਤੀਤੇ ਨਿਵਾਸਸ੍ਸ ਅਨੁਸ੍ਸਰਣਨ੍ਤਿ ਨ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਜ੍ਝਾਯੇਯ੍ਯੁਂ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨੇਸ ''ਏਕਾਵਜ੍ਜਨੇਨ ਅਨੁਸ੍ਸਰਾਮੀ''ਤਿ ਆਹ, ਤਸ੍ਮਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਜ੍ਝਾਯਿਂਸੁ। **ਅਤ੍ਥੇਸਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸੋਭਿਤਸ੍ਸ, ਸਾ ਚ ਖੋ ਏਕਾਯੇਵ ਜਾਤੀ**ਤਿ ਯਂ ਸੋਭਿਤੋ ਜਾਤਿਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਾਮੀਤਿ ਆਹ, ਅਤ੍ਥੇਸਾ ਜਾਤਿ ਸੋਭਿਤਸ੍ਸ, ਸਾ ਚ ਖੋ ਏਕਾਯੇਵ ਅਨਨ੍ਤਰਾ ਨ ਉਪ੍ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

ਕਥਂ ਪਨਾਯਂ ਏਤਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰੀਤਿ? ਅਯਂ ਕਿਰ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਕਪ੍ਪਸਤਾਨਂ ਉਪਰਿ ਤਿਤ੍ਥਾਯਤਨੇ

ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਸਞ੍ਞਸਮਾਪਤ੍ਤਿਂ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਅਪਰਿਹੀਨਜ੍ਝਾਨੋ ਕਾਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਸਞ੍ਞਭਵੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਯਾਵਤਾਯੁਕਂ ਠਤ੍ਵਾ ਅਵਸਾਨੇ ਮਨੁਸ੍ਸਲੋਕੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਸਾਸਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਜ੍ਜਾ ਸਚ੍ਛਾਕਾਸਿ। ਸੋ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਮਾਨੋ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਤੋ ਪਰਂ ਤਤਿਯੇ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਚੁਤਿਮੇਵ ਅਦ੍ਦਸ। ਅਥ ਉਭਿਨ੍ਨਮਨ੍ਤਰਾ ਅਚਿਤ੍ਤਕਂ ਅਤ੍ਤਭਾਵਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਨਯਤੋ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਸਿ – ''ਅਦ੍ਧਾਅਹਂ ਅਸਞ੍ਞਭਵੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤੋ''ਤਿ। ਏਵਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਨ੍ਤੇਨ ਪਨਾਨੇਨ ਦੁਕ੍ਕਰਂ ਕਤਂ, ਸਤਧਾ ਭਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਵਾਲਸ੍ਸ ਕੋਟਿਯਾ ਕੋਟਿ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਾ, ਆਕਾਸੇ ਪਦਂ ਦਸ੍ਸਿਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਨਂ ਭਗਵਾ ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਏਤਦਗ੍ਗੇ ਠਪੇਸਿ – ''ਏਤਦਗ੍ਗਂ ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਮ ਸਾਵਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪੁਬ੍ਬੇਨਿਵਾਸਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤਾਨਂ ਯਦਿਦਂ ਸੋਭਿਤੋ''ਤਿ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੧੯, ੨੨੭)।

ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਿਗਮਨਵਣ੍ਣਨਾ

੨੩੩. ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠਾ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਾਰਾਜਿਕਾ ਧਮ੍ਮਾਤਿ ਇਦਂ ਇਧ ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠਪਾਰਾਜਿਕਪਰਿਦੀਪਨਮੇਵ। ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਸਬ੍ਬਾਨੇਵ ਚਤੁਵੀਸਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਕਤਮਾਨਿ ਚਤੁਵੀਸਤਿ? ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਆਗਤਾਨਿ ਤਾਵ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਚਤ੍ਤਾਰਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਅਸਾਧਾਰਣਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰੀਤਿ ਅਟ੍ਠ। ਏਕਾਦਸ ਅਭਬ੍ਬਪੁਗ੍ਗਲਾ, ਤੇਸੁ ਪਣ੍ਡਕਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕਾ, ਤਯੋ ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਾ ਅਹੇਤੁਕਪਟਿਸਨ੍ਧਿਕਾ, ਤੇਸਂ ਸਗ੍ਗੋ ਅਵਾਰਿਤੋ ਮਗ੍ਗੋ ਪਨ ਵਾਰਿਤੋ, ਅਭਬ੍ਬਾ ਹਿ ਤੇ ਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਲਾਭਾਯ ਵਤ੍ਥੁਵਿਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾਤਿ। ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਪਿ ਨੇਸਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾ। ਥੇਯ੍ਯਸਂਵਾਸਕੋ, ਤਿਤ੍ਥਿਯਪਕ੍ਕਨ੍ਤਕੋ, ਮਾਤੁਘਾਤਕੋ, ਪਿਤੁਘਾਤਕੋ, ਅਰਹਨ੍ਤਘਾਤਕੋ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਦੂਸਕੋ, ਲੋਹਿਤੁਪ੍ਪਾਦਕੋ, ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋਤਿ ਇਮੇ ਅਟ੍ਠ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਿਰਿਯਾਯ ਵਿਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਅਭਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਤਾਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਵ। ਤੇਸੁ ਥੇਯ੍ਯਸਂਵਾਸਕੋ, ਤਿਤ੍ਥਿਯਪਕ੍ਕਨ੍ਤਕੋ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਦੂਸਕੋਤਿ ਇਮੇਸਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਸਗ੍ਗੋ ਅਵਾਰਿਤੋ ਮਗ੍ਗੋ ਪਨ ਵਾਰਿਤੋਵ। ਇਤਰੇਸਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਵਾਰਿਤਂ। ਤੇ ਹਿ ਅਨਨ੍ਤਰਭਵੇ ਨਰਕੇ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨਕਸਤ੍ਤਾ। ਇਤਿ ਇਮੇ ਚ ਏਕਾਦਸ, ਪੁਰਿਮਾ ਚ ਅਟ੍ਠਾਤਿ ਏਕੂਨਵੀਸਤਿ। ਤੇ ਗਿਹਿਲਿਙ੍ਗੇ ਰੁਚਿਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਗਿਹਿਨਿਵਾਸਨਨਿਵਤ੍ਥਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਵੀਸਤਿ। ਸਾ ਹਿ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰਵੀਤਿਕ੍ਕਮਂ ਅਕਤ੍ਵਾਪਿ ਏਤ੍ਤਾਵਤਾਵ ਅਸ੍ਸਮਣੀਤਿ ਇਮਾਨਿ ਤਾਵ ਵੀਸਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਿ।

ਅਪਰਾਨਿਪਿ – ਲਮ੍ਬੀ, ਮੁਦੁਪਿਟ੍ਠਿਕੋ, ਪਰਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਮੁਖੇਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਪਰਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਜਾਤੇ ਅਭਿਨਿਸੀਦਤੀਤਿ ਇਮੇਸਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਵਸੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਨੁਲੋਮਪਾਰਾਜਿਕਾਨੀਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਏਤਾਨਿ ਹਿ ਯਸ੍ਮਾ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਰਾਗਵਸੇਨ ਸਦਿਸਭਾਵੂਪਗਤਾਨਂ ਧਮ੍ਮੋ ''ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਤੇਨ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਂ ਅਪ੍ਪਟਿਸੇਵਿਤ੍ਵਾਯੇਵ ਕੇਵਲਂ ਮਗ੍ਗੇਨ ਮਗ੍ਗਪ੍ਪਵੇਸਨਵਸੇਨ

ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ ਅਨੁਲੋਮੇਨ੍ਤੀਤਿ ਅਨੁਲੋਮਪਾਰਾਜਿਕਾਨੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਇਮਾਨਿ ਚ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪੁਰਿਮਾਨਿ ਚ ਵੀਸਤੀਤਿ ਸਮੋਧਾਨੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਨੇਵ ਚਤੁਵੀਸਤਿ ਪਾਰਾਜਿਕਾਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਨ ਲਭਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਵਾਸਨ੍ਤਿ ਉਪੋਸਥ-ਪਵਾਰਣ-ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸ-ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਪ੍ਪਭੇਦਂ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਵਾਸਂ ਨ ਲਭਤਿ। **ਯਥਾ ਪੁਰੇ ਤਥਾ ਪਚ੍ਛਾ**ਤਿ ਯਥਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਗਿਹਿਕਾਲੇ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਕਾਲੇ ਚ ਪਚ੍ਛਾ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਆਪਨ੍ਨੋਪਿ ਤਥੇਵ ਅਸਂਵਾਸੋ ਹੋਤਿ। ਨਤ੍ਥਿ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਪੋਸਥਪਵਾਰਣਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਪ੍ਪਭੇਦੋ ਸਂਵਾਸੋਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਂਵਾਸਂ ਨ ਲਭਤਿ। **ਤਤ੍ਥਾਯਸ੍ਮਨ੍ਤੇ ਪੁਚ੍ਛਾਮੀ**ਤਿ ਤੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਪਾਰਾਜਿਕੇਸੁ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੇ ‘‘ਕਚ੍ਚਿਤ੍ਥ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾ’’ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਾਮਿ। **ਕਚ੍ਚਿਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਕਚ੍ਚਿ ਏਤ੍ਥ; ਏਤੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਪਾਰਾਜਿਕੇਸੁ ਕਚ੍ਚਿ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਵਾ **ਕਚ੍ਚਿਤ੍ਥ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਕਚ੍ਚਿ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾ ਅਤ੍ਥ, ਭਵਥਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ ਵਿਨਯਸਂਵਣ੍ਣਨਾਯ

ਚਤੁਤ੍ਥਪਾਰਾਜਿਕਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਕਣ੍ਡਂ

੧. ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

ਯਂ ਪਾਰਾਜਿਕਕਣ੍ਡਸ੍ਸ, ਸਙ੍ਗੀਤਂ ਸਮਨਨ੍ਤਰਂ।
ਤਸ੍ਸ ਤੇਰਸਕਸ੍ਸਾਯਮਪੁਬ੍ਬਪਦਵਣ੍ਣਨਾ॥

੨੩੪. ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਵਿਹਰਤਿ ਜੇਤਵਨੇ ਅਨਾਥਪਿਣ੍ਡਿਕਸ੍ਸ ਆਰਾਮੇ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਆਯਸ੍ਮਾ ਸੇਯ੍ਯਸਕੋ ਅਨਭਿਰਤੋ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਂ ਚਰਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਆਯਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਪਿਯਵਚਨਂ। **ਸੇਯ੍ਯਸਕੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨਾਮਂ। **ਅਨਭਿਰਤੋ**ਤਿ ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ ਕਾਮਰਾਗਪਰਿਲ਼ਾਹੇਨ ਪਰਿਡਯ੍ਹਮਾਨੋ ਨ ਪਨ ਗਿਹਿਭਾਵਂ ਪਤ੍ਥਯਮਾਨੋ। **ਸੋ ਤੇਨ ਕਿਸੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸੋ ਸੇਯ੍ਯਸਕੋ ਤੇਨ ਅਨਭਿਰਤਭਾਵੇਨ ਕਿਸੋ ਹੋਤਿ।

ਅਦ੍ਦਸਾ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਉਦਾਯੀਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਉਦਾਯੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਥੇਰਸ੍ਸ ਨਾਮਂ, ਅਯਞ੍ਹਿ ਸੇਯ੍ਯਸਕਸ੍ਸ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਲਾਲ਼ੁਦਾਯੀ ਨਾਮ ਭਨ੍ਤਮਿਗਸਪ੍ਪਟਿਭਾਗੋ ਨਿਦ੍ਦਾਰਾਮਤਾਦਿਮਨੁਯੁਤ੍ਤਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਲੋਲਭਿਕ੍ਖੁ। **ਕਚ੍ਚਿ ਨੋ ਤ੍ਵ**ਨ੍ਤਿ ਕਚ੍ਚਿ ਨੁ ਤ੍ਵਂ। **ਯਾਵਦਤ੍ਥਂ ਭੁਞ੍ਜਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਯਾਵਤਾ ਅਤ੍ਥੋਤਿ ਯਾਵਦਤ੍ਥਂ। ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਯਾਵਤਾ ਤੇ ਭੋਜਨੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਯਤ੍ਤਕਂ ਤ੍ਵਂ ਇਚ੍ਛਸਿ ਤਤ੍ਤਕਂ ਭੁਞ੍ਜ, ਯਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ ਰਤ੍ਤਿਂ ਵਾ ਦਿਵਾ ਵਾ ਸੁਪਿਤੁਂ ਇਚ੍ਛਸਿ ਤਤ੍ਤਕਂ ਸੁਪ, ਮਤ੍ਤਿਕਾਦੀਹਿ ਕਾਯਂ ਉਬ੍ਬਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਚੁਣ੍ਣਾਦੀਹਿ ਘਂਸਿਤ੍ਵਾ ਯਤ੍ਤਕਂ ਨ੍ਹਾਨਂ ਇਚ੍ਛਸਿ ਤਤ੍ਤਕਂ ਨ੍ਹਾਯ, ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ ਵਾ ਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਯ ਵਾ ਵਤ੍ਤਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇਨ ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ। **ਯਦਾ ਤੇ ਅਨਭਿਰਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਤਵ ਕਾਮਰਾਗਵਸੇਨ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਿਤਤਾ ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤਤਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ। **ਰਾਗੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਤੀ**ਤਿ ਕਾਮਰਾਗੋ ਚਿਤ੍ਤਂ ਧਂਸੇਤਿ ਪਧਂਸੇਤਿ ਵਿਕ੍ਖਿਪਤਿ ਚੇਵ ਮਿਲਾਪੇਤਿ ਚ। **ਤਦਾ ਹਤ੍ਥੇਨ ਉਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਸੁਚਿਂ ਮੋਚੇਹੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਾਲੇ ਹਤ੍ਥੇਨ ਵਾਯਮਿਤ੍ਵਾ ਅਸੁਚਿਮੋਚਨਂ ਕਰੋਹਿ, ਏਵਞ੍ਹਿ ਤੇ ਚਿਤ੍ਤੇਕਗ੍ਗਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਇਤਿ ਤਂ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ ਅਨੁਸਾਸਿ ਯਥਾ ਤਂ ਬਾਲੋ ਬਾਲਂ ਮਗੋ ਮਗਂ।

੨੩੫. **ਤੇਸਂ ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤੀਨਂ ਅਸਮ੍ਪਜਾਨਾਨਂ ਨਿਦ੍ਦਂ ਓਕ੍ਕਮਨ੍ਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਂ ਪਹਾਯ ਨਿਦ੍ਦਂ ਓਤਰਨ੍ਤਾਨਂ। ਤਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਨਿਦ੍ਦਂ ਓਕ੍ਕਮਨ੍ਤਾਨਂ ਅਬ੍ਯਾਕਤੋ ਭਵਙ੍ਗਚਾਰੋ ਪਵਤ੍ਤਤਿ, ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਚਾਰੋ ਗਲਤਿ, ਤਥਾਪਿ ਸਯਨਕਾਲੇ ਮਨਸਿਕਾਰੋ ਕਾਤਬ੍ਬੋ। ਦਿਵਾ ਸੁਪਨ੍ਤੇਨ ਯਾਵ ਨ੍ਹਾਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕੇਸਾ ਨ ਸੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਤਾਵ ਸੁਪਿਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਉਸ੍ਸਾਹੇਨ ਸੁਪਿਤਬ੍ਬਂ। ਰਤ੍ਤਿਂ ਸੁਪਨ੍ਤੇਨ ਏਤ੍ਤਕਂ ਨਾਮ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗਂ ਸੁਪਿਤ੍ਵਾ ਚਨ੍ਦੇਨ ਵਾ ਤਾਰਕਾਯ ਵਾ ਇਦਂ ਨਾਮ ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਤਕਾਲੇ ਵੁਟ੍ਠਹਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਉਸ੍ਸਾਹੇਨ ਸੁਪਿਤਬ੍ਬਂ। ਬੁਦ੍ਧਾਨੁਸ੍ਸਤਿਆਦੀਸੁ ਚ ਦਸਸੁ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਏਕਂ ਅਞ੍ਞਂ ਵਾ ਚਿਤ੍ਤਰੁਚਿਯਂ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਵ ਨਿਦ੍ਦਾ ਓਕ੍ਕਮਿਤਬ੍ਬਾ। ਏਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਹਿ ਸਤੋ ਸਮ੍ਪਜਾਨੋ ਸਤਿਞ੍ਚ ਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞਞ੍ਚ ਅਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾਵ ਨਿਦ੍ਦਂ ਓਕ੍ਕਮਤੀਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤੇ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੂ ਬਾਲਾ ਲੋਲਾ ਭਨ੍ਤਮਿਗਸਪ੍ਪਟਿਭਾਗਾ ਨ ਏਵਮਕਂਸੁ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਤੇਸਂ ਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤੀਨਂ ਅਸਮ੍ਪਜਾਨਾਨਂ ਨਿਦ੍ਦਂ ਓਕ੍ਕਮਨ੍ਤਾਨ''ਨ੍ਤਿ।

ਅਤ੍ਥਿ ਚੇਤ੍ਥ ਚੇਤਨਾ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤੇ ਅਸ੍ਸਾਦਚੇਤਨਾ ਅਤ੍ਥਿ ਉਪਲਬ੍ਭਤਿ। **ਅਤ੍ਥੇਸਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚੇਤਨਾ; ਸਾ ਚ ਖੋ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਾ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਏਸਾ ਅਸ੍ਸਾਦਚੇਤਨਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਸਾ ਚ ਖੋ ਅਵਿਸਯੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਾ, ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਙ੍ਗਂ ਨ ਹੋਤਿ। ਇਤਿ ਭਗਵਾ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤੇ ਚੇਤਨਾਯ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ''ਏਵਞ੍ਚ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਇਮਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਉਦ੍ਦਿਸੇਯ੍ਯਾਥ, **ਸਞ੍ਚੇਤਨਿਕਾ ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ**''ਤਿ ਸਾਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਕਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਸਿ।

੨੩੬-੨੩੭. ਤਤ੍ਥ ਸਂਵਿਜ੍ਜਤਿ ਚੇਤਨਾ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਸਞ੍ਚੇਤਨਾ, ਸਞ੍ਚੇਤਨਾਵ **ਸਞ੍ਚੇਤਨਿਕਾ**, ਸਞ੍ਚੇਤਨਾ ਵਾ ਅਸ੍ਸਾ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਸਞ੍ਚੇਤਨਿਕਾ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਯਸ੍ਸ ਸਞ੍ਚੇਤਨਿਕਾ ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿ ਹੋਤਿ ਸੋ ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਸਞ੍ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਸਾ ਚਸ੍ਸ ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿ ਚੇਚ੍ਚ ਅਭਿਵਿਤਰਿਤ੍ਵਾ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨੇ ਆਦਰਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਸਞ੍ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਚੇਚ੍ਚ ਅਭਿਵਿਤਰਿਤ੍ਵਾ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋ"**ਤਿ ਏਵਮਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਜਾਨਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਉਪਕ੍ਕਮਾਮੀਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋ। **ਸਞ੍ਜਾਨਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਸੁਕ੍ਕਂ ਮੋਚੇਮੀਤਿ ਸਞ੍ਜਾਨਨ੍ਤੋ, ਤੇਨੇਵ ਉਪਕ੍ਕਮਜਾਨਨਾਕਾਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਜਾਨਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਚੇਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦਚੇਤਨਾਵਸੇਨ ਚੇਤੇਤ੍ਵਾ ਪਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ। **ਅਭਿਵਿਤਰਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਉਪਕ੍ਕਮਵਸੇਨ ਮਦ੍ਦਨ੍ਤੋ ਨਿਰਾਸਙ੍ਕਚਿਤ੍ਤਂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ। **ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋ**ਤਿ ਏਵਂ ਪਵਤ੍ਤਸ੍ਸ ਯੋ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੋ ਅਯਂ ਸਞ੍ਚੇਤਨਿਕਾਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਸਿਖਾਪ੍ਪਤ੍ਤੋ ਅਤ੍ਥੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਸ੍ਸ ਸੁਕ੍ਕਸ੍ਸ ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿ ਤਂ ਤਾਵ ਸਙ੍ਖ੍ਯਾਤੋ ਵਣ੍ਣਭੇਦਤੋ ਚ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਸੁਕ੍ਕਨ੍ਤਿ ਦਸ ਸੁਕ੍ਕਾਨੀ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਸੁਕ੍ਕਾਨਂ ਆਸਯਭੇਦਤੋ ਧਾਤੁਨਾਨਤ੍ਤਤੋ ਚ ਨੀਲਾਦਿਵਣ੍ਣਭੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠੀਤਿ ਵਿਸ੍ਸਗ੍ਗੋ, ਅਤ੍ਥਤੋ ਪਨੇਤਂ ਠਾਨਾਚਾਵਨਂ ਹੋਤਿ, ਤੇਨਾਹ – ''ਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠੀਤਿ ਠਾਨਤੋਚਾਵਨਾ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਵਤ੍ਥਿਸੀਸਂ ਕਟਿ ਕਾਯੋਤਿ ਤਿਧਾ ਸੁਕ੍ਕਸ੍ਸ ਠਾਨਂ ਪਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਿ, ਏਕੋ ਕਿਰਾਚਰਿਯੋ ''ਵਤ੍ਥਿਸੀਸਂ ਸੁਕ੍ਕਸ੍ਸ ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਏਕੋ ''ਕਟੀ''ਤਿ, ਏਕੋ ''ਸਕਲੋ ਕਾਯੋ''ਤਿ, ਤੇਸੁ ਤਤਿਯਸ੍ਸ ਭਾਸਿਤਂ ਸੁਭਾਸਿਤਂ। ਕੇਸਲੋਮਨਖਦਨ੍ਤਾਨਞ੍ਹਿ ਮਂਸਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨਂ ਉਚ੍ਚਾਰਪਸ੍ਸਾਵਖੇਲਸਿਙ੍ਘਾਣਿਕਾਥਦ੍ਧਸੁਕ੍ਖਚਮ੍ਮਾਨਿ ਚ ਵਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸੋ ਛਵਿਮਂਸਲੋਹਿਤਾਨੁਗਤੋ ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਕਾਯੋ ਕਾਯਪ੍ਪਸਾਦਭਾਵਜੀਵਿਤਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਬਦ੍ਧਪਿਤ੍ਤਾਨਂ ਸਮ੍ਭਵਸ੍ਸ ਚ ਠਾਨਮੇਵ। ਤਥਾ ਹਿ ਰਾਗਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਨੇਨਾਭਿਭੂਤਾਨਂ ਹਤ੍ਥੀਨਂ ਉਭੋਹਿ ਕਣ੍ਣਚੂਲਿਕਾਹਿ ਸਮ੍ਭਵੋ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ, ਮਹਾਸੇਨਰਾਜਾ ਚ ਰਾਗਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤੋ ਸਮ੍ਭਵਵੇਗਂ ਅਧਿਵਾਸੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਸਤ੍ਥੇਨ ਬਾਹੁਸੀਸਂ ਫਾਲੇਤ੍ਵਾ ਵਣਮੁਖੇਨ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਂ ਸਮ੍ਭਵਂ ਦਸ੍ਸੇਸੀਤਿ।

ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਪਠਮਸ੍ਸ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਵਾਦੇ ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਉਪਕ੍ਕਮਤੋ ਯਤ੍ਤਕਂ ਏਕਾ ਖੁਦ੍ਦਕਮਕ੍ਖਿਕਾ ਪਿਵੇਯ੍ਯ ਤਤ੍ਤਕੇ ਅਸੁਚਿਮ੍ਹਿ ਵਤ੍ਥਿਸੀਸਤੋ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਦਕਸੋਤਂ ਓਤਿਣ੍ਣਮਤ੍ਤੇ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ਵਾ ਅਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ਵਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ। ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਵਾਦੇ ਤਥੇਵ ਕਟਿਤੋ ਮੁਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਦਕਸੋਤਂ ਓਤਿਣ੍ਣਮਤ੍ਤੇ, ਤਤਿਯਸ੍ਸ ਵਾਦੇ ਤਥੇਵ ਸਕਲਕਾਯਂ ਸਙ੍ਖੋਭੇਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਮੁਚ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਦਕਸੋਤਂ ਓਤਿਣ੍ਣਮਤ੍ਤੇ ਬਹਿ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ਵਾ ਅਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤੇ ਵਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ। ਦਕਸੋਤੋਰੋਹਣਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਅਧਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਾ ਨਿਵਾਰੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯਤਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਠਾਨਾ ਚੁਤਞ੍ਹਿ ਅਵਸ੍ਸਂ ਦਕਸੋਤਂ ਓਤਰਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਠਾਨਾ ਚਾਵਨਮਤ੍ਤੇਨੇਵੇਤ੍ਥ ਆਪਤ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ, ਸਾ ਚ ਖੋ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਉਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਹਤ੍ਥਪਰਿਕਮ੍ਮਪਾਦਪਰਿਕਮ੍ਮਗਤ੍ਤਪਰਿਕਮ੍ਮਕਰਣੇਨ ਸਚੇਪਿ ਅਸੁਚਿ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਅਯਂ ਸਬ੍ਬਾਚਰਿਯਸਾਧਾਰਣਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸੁਪਿਨੇ ਏਵ **ਸੁਪਿਨਨ੍ਤੋ,** ਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਤਞ੍ਚ ਪਨ ਸੁਪਿਨਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਚਤੂਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਪਸ੍ਸਤਿ ਧਾਤੁਕ੍ਖੋਭਤੋ ਵਾ ਅਨੁਭੂਤਪੁਬ੍ਬਤੋ ਵਾ ਦੇਵਤੋਪਸਂਹਾਰਤੋ ਵਾ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਤੋ ਵਾਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਪਿਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਖੋਭਕਰਣਪਚ੍ਚਯਯੋਗੇਨ ਖੁਭਿਤਧਾਤੁਕੋ ਧਾਤੁਕ੍ਖੋਭਤੋ ਸੁਪਿਨਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਚ ਨਾਨਾਵਿਧਂ ਸੁਪਿਨਂ ਪਸ੍ਸਤਿ – ਪਬ੍ਬਤਾ ਪਤਨ੍ਤੋ ਵਿਯ, ਆਕਾਸੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਵਿਯ, ਵਾਲਮਿਗਹਤ੍ਥਿਚੋਰਾਦੀਹਿ ਅਨੁਬਦ੍ਧੋ ਵਿਯ ਹੋਤਿ। ਅਨੁਭੂਤਪੁਬ੍ਬਤੋ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਨੁਭੂਤਪੁਬ੍ਬਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਦੇਵਤੋਪਸਂਹਾਰਤੋ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੇਵਤਾ ਅਤ੍ਥਕਾਮਤਾਯ ਵਾ ਅਨਤ੍ਥਕਾਮਤਾਯ ਵਾ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਾ ਅਨਤ੍ਥਾਯ ਵਾ ਨਾਨਾਵਿਧਾਨਿ ਆਰਮ੍ਮਣਾਨਿ ਉਪਸਂਹਰਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਤਾਸਂ ਦੇਵਤਾਨਂ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਤਾਨਿ ਆਰਮ੍ਮਣਾਨਿ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਤੋ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਪੁਞ੍ਞਾਪੁਞ੍ਞਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਤੁਕਾਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਸ੍ਸ ਵਾ ਅਨਤ੍ਥਸ੍ਸ ਵਾ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਭੂਤਂ ਸੁਪਿਨਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਸ੍ਸਮਾਤਾ ਵਿਯ ਪੁਤ੍ਤਪਟਿਲਾਭਨਿਮਿਤ੍ਤਂ, ਬੋਧਿਸਤ੍ਤੋ ਵਿਯ ਪਞ੍ਚ ਮਹਾਸੁਪਿਨੇ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੫.੧੯੬), ਕੋਸਲਰਾਜਾ ਵਿਯ ਸੋਲ਼ਸ ਸੁਪਿਨੇਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਯਂ ਧਾਤੁਕ੍ਖੋਭਤੋ ਅਨੁਭੂਤਪੁਬ੍ਬਤੋ ਚ ਸੁਪਿਨਂ ਪਸ੍ਸਤਿ ਨ ਤਂ ਸਚ੍ਚਂ ਹੋਤਿ। ਯਂ ਦੇਵਤੋਪਸਂਹਾਰਤੋ ਪਸ੍ਸਤਿ ਤਂ ਸਚ੍ਚਂ ਵਾ ਹੋਤਿ ਅਲੀਕਂ ਵਾ, ਕੁਦ੍ਧਾ ਹਿ ਦੇਵਤਾ ਉਪਾਯੇਨ ਵਿਨਾਸੇਤੁਕਾਮਾ ਵਿਪਰੀਤਮ੍ਪਿ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਿ। ਯਂ ਪਨ ਪੁਬ੍ਬਨਿਮਿਤ੍ਤਤੋ ਪਸ੍ਸਤਿ ਤਂ ਏਕਨ੍ਤਸਚ੍ਚਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਏਤੇਸਞ੍ਚ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਮੂਲਕਾਰਣਾਨਂ ਸਂਸਗ੍ਗਭੇਦਤੋਪਿ ਸੁਪਿਨਭੇਦੋ ਹੋਤਿਯੇਵ।

ਤਞ੍ਚ ਪਨੇਤਂ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਮ੍ਪਿ ਸੁਪਿਨਂ ਸੇਕ੍ਖਪੁਥੁਜ੍ਜਨਾਵ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਹੀਨਵਿਪਲ੍ਲਾਸਤ੍ਤਾ, ਅਸੇਕ੍ਖਾ ਪਨ ਨ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪਹੀਨਵਿਪਲ੍ਲਾਸਤ੍ਤਾ। ਕਿਂ ਪਨੇਤਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਸੁਤ੍ਤੋ ਪਸ੍ਸਤਿ ਪਟਿਬੁਦ੍ਧੋ, ਉਦਾਹੁ ਨੇਵ ਸੁਤ੍ਤੋ ਨ ਪਟਿਬੁਦ੍ਧੋਤਿ? ਕਿਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਯਦਿ ਤਾਵ ਸੁਤ੍ਤੋ ਪਸ੍ਸਤਿ ਅਭਿਧਮ੍ਮਵਿਰੋਧੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਭਵਙ੍ਗਚਿਤ੍ਤੇਨ ਹਿ ਸੁਪਤਿ ਤਂ ਰੂਪਨਿਮਿਤ੍ਤਾਦਿਆਰਮ੍ਮਣਂ ਰਾਗਾਦਿਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਂ ਵਾ ਨ ਹੋਤਿ, ਸੁਪਿਨਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਈਦਿਸਾਨਿ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਪਟਿਬੁਦ੍ਧੋ ਪਸ੍ਸਤਿ ਵਿਨਯਵਿਰੋਧੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਯਞ੍ਹਿ ਪਟਿਬੁਦ੍ਧੋ ਪਸ੍ਸਤਿ ਤਂ ਸਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਸਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਚਿਤ੍ਤੇਨ ਚ ਕਤੇ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਸੁਪਿਨਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ਕਤੇਪਿ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੇ ਏਕਨ੍ਤਂ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਏਵ। ਅਥ ਨੇਵ ਸੁਤ੍ਤੋ ਨ ਪਟਿਬੁਦ੍ਧੋ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਕੋ ਨਾਮ ਪਸ੍ਸਤਿ; ਏਵਞ੍ਚ ਸਤਿ ਸੁਪਿਨਸ੍ਸ ਅਭਾਵੋਵ ਆਪਜ੍ਜਤੀਤਿ, ਨ ਅਭਾਵੋ। ਕਸ੍ਮਾ ? ਯਸ੍ਮਾ ਕਪਿਮਿਦ੍ਧਪਰੇਤੋ ਪਸ੍ਸਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ – ''ਕਪਿਮਿਦ੍ਧਪਰੇਤੋ ਖੋ, ਮਹਾਰਾਜ, ਸੁਪਿਨਂ ਪਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। **ਕਪਿਮਿਦ੍ਧਪਰੇਤੋ**ਤਿ ਮਕ੍ਕਟਨਿਦ੍ਦਾਯ ਯੁਤ੍ਤੋ। ਯਥਾ ਹਿ ਮਕ੍ਕਟਸ੍ਸ ਨਿਦ੍ਦਾ ਲਹੁਪਰਿਵਤ੍ਤਾ ਹੋਤਿ; ਏਵਂ ਯਾ ਨਿਦ੍ਦਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਕੁਸਲਾਦਿਚਿਤ੍ਤਵੋਕਿਣ੍ਣਤ੍ਤਾ ਲਹੁਪਰਿਵਤ੍ਤਾ, ਯਸ੍ਸਾ ਪਵਤ੍ਤਿਯਂ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਭਵਙ੍ਗਤੋ ਉਤ੍ਤਰਣਂ ਹੋਤਿ ਤਾਯ ਯੁਤ੍ਤੋ ਸੁਪਿਨਂ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਤੇਨਾਯਂ ਸੁਪਿਨੋ ਕੁਸਲੋਪਿ ਹੋਤਿ ਅਕੁਸਲੋਪਿ ਅਬ੍ਯਾਕਤੋਪਿ। ਤਤ੍ਥ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤੇ ਚੇਤਿਯਵਨ੍ਦਨਧਮ੍ਮਸ੍ਸਵਨਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕੁਸਲੋ, ਪਾਣਾਤਿਪਾਤਾਦੀਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਕੁਸਲੋ, ਦ੍ਵੀਹਿ ਅਨ੍ਤੇਹਿ ਮੁਤ੍ਤੋ ਆਵਜ੍ਜਨਤਦਾਰਮ੍ਮਣਕ੍ਖਣੇ ਅਬ੍ਯਾਕਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸ੍ਵਾਯਂ ਦੁਬ੍ਬਲਵਤ੍ਥੁਕਤ੍ਤਾ ਚੇਤਨਾਯ ਪਟਿਸਨ੍ਧਿਂ ਆਕਡ੍ਢਿਤੁਂ ਅਸਮਤ੍ਥੋ, ਪਵਤ੍ਤੇ ਪਨ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਕੁਸਲਾਕੁਸਲੇਹਿ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਿਤੋ ਵਿਪਾਕਂ ਦੇਤਿ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਵਿਪਾਕਂ ਦੇਤਿ? ਅਥ ਖੋ ਅਵਿਸਯੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਾਵ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤਚੇਤਨਾ। ਤੇਨਾਹ – "**ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤ**"ਨ੍ਤਿ।

ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਨਿਕਾਯਸ੍ਸ ਨਾਮਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤਾ ਸਞ੍ਚੇਤਨਿਕਾ ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿ , ਅਯਂ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਨਾਮ ਆਪਤ੍ਤਿਨਿਕਾਯੋਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ । ਵਚਨਤ੍ਥੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਸਙ੍ਘੋ ਆਦਿਮ੍ਹਿ ਚੇਵ ਸੇਸੇ ਚ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ। ਕਿਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ? ਇਮਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਤੁਕਾਮਸ੍ਸ ਯਂ ਤਂ ਆਪਤ੍ਤਿਵੁਟ੍ਠਾਨਂ, ਤਸ੍ਸ ਆਦਿਮ੍ਹਿ ਚੇਵ ਪਰਿਵਾਸਦਾਨਤ੍ਥਾਯ ਆਦਿਤੋ ਸੇਸੇ ਚ ਮਜ੍ਝੇ ਮਾਨਤ੍ਤਦਾਨਤ੍ਥਾਯ ਮੂਲਾਯ ਪਟਿਕਸ੍ਸਨੇਨ ਵਾ ਸਹ ਮਾਨਤ੍ਤਦਾਨਤ੍ਥਾਯ ਅਵਸਾਨੇ ਅਬ੍ਭਾਨਤ੍ਥਾਯ ਸਙ੍ਘੋ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ। ਨ ਹੇਤ੍ਥ ਏਕਮ੍ਪਿ ਕਮ੍ਮਂ ਵਿਨਾ ਸਙ੍ਘੇਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕਾਤੁਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘੋ ਆਦਿਮ੍ਹਿ ਚੇਵ ਸੇਸੇ ਚ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਤਿ। ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਪਨ ਅਨਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਸਙ੍ਘੋਵ ਤਸ੍ਸਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਰਿਵਾਸਂ ਦੇਤਿ, ਮੂਲਾਯ ਪਟਿਕਸ੍ਸਤਿ, ਮਾਨਤ੍ਤਂ ਦੇਤਿ, ਅਬ੍ਭੇਤਿ ਨ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਨ ਏਕਪੁਗ੍ਗਲੋ, ਤੇਨ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ''ਤਿ ਇਦਮਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨਂ –

> ''ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਤਿ ਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਸੁਣੋਹਿ ਯਥਾਤਥਂ।
> ਸਙ੍ਘੋਵ ਦੇਤਿ ਪਰਿਵਾਸਂ, ਮੂਲਾਯ ਪਟਿਕਸ੍ਸਤਿ।
> ਮਾਨਤ੍ਤਂ ਦੇਤਿ ਅਬ੍ਭੇਤਿ, ਤੇਨੇਤਂ ਇਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ॥ (ਪਰਿ॰ ੩੩੯) –

ਪਰਿਵਾਰੇ ਵਚਨਕਾਰਣਞ੍ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਤ੍ਥ ਪਰਿਵਾਸਦਾਨਾਦੀਨਿ **ਸਮੁਚ੍ਚਯਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ** ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਆਗਤਾਨਿ, ਤਤ੍ਥੇਵ ਨੇਸਂ ਸਂਵਣ੍ਣਨਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮ।

ਤਸ੍ਸੇਵ **ਆਪਤ੍ਤਿਨਿਕਾਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਏਵ ਆਪਤ੍ਤਿਸਮੂਹਸ੍ਸ। ਤਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਅਯਂ ਏਕਾਵ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਰੂਲ੍ਹਿਸਦ੍ਦੇਨ ਪਨ ਅਵਯਵੇ ਸਮੂਹਵੋਹਾਰੇਨ ਵਾ ''ਨਿਕਾਯੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ – ''ਏਕੋ ਵੇਦਨਾਕ੍ਖਨ੍ਧੋ, ਏਕੋ ਵਿਞ੍ਞਾਣਕ੍ਖਨ੍ਧੋ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ।

ਏਵਂ ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਦਾਨੁਕ੍ਕਮੇਨ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਇਮਂ ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਾਯਞ੍ਚ ਕਾਲਞ੍ਚ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਞ੍ਚ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਵਤ੍ਥੁਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰੂਪੇ ਮੋਚੇਤੀ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਏਤ੍ਥ ਹਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰੂਪਾਦੀਹਿ ਚਤੂਹਿ ਪਦੇਹਿ ਉਪਾਯੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ, ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰੂਪੇ ਵਾ ਮੋਚੇਯ੍ਯ ਬਹਿਦ੍ਧਾਰੂਪੇ ਵਾ ਉਭਯਤ੍ਥ ਵਾ ਆਕਾਸੇ ਵਾ ਕਟਿਂ ਕਮ੍ਪੇਨ੍ਤੋ, ਇਤੋ ਪਰਂ ਅਞ੍ਞੋ ਉਪਾਯੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਤ੍ਥ ਰੂਪੇ ਘਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਮੋਚੇਨ੍ਤੋਪਿ ਰੂਪੇਨ ਘਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਮੋਚੇਨ੍ਤੋਪਿ ਰੂਪੇ ਮੋਚੇਤਿਚ੍ਚੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਰੂਪੇ ਹਿ ਸਤਿ ਸੋ ਮੋਚੇਤਿ ਨ ਰੂਪਂ ਅਲਭਿਤ੍ਵਾ। ਰਾਗੂਪਤ੍ਥਮ੍ਭਾਦੀਹਿ ਪਨ ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਾਲੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। ਰਾਗੂਪਤ੍ਥਮ੍ਭਾਦਿਕਾਲੇਸੁ ਹਿ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਕਮ੍ਮਨਿਯਂ ਹੋਤਿ, ਯਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਨਿਯਤ੍ਤੇ ਸਤਿ ਮੋਚੇਤਿ। ਇਤੋ ਪਰਂ ਅਞ੍ਞੋ ਕਾਲੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਨ ਹਿ ਵਿਨਾ ਰਾਗੂਪਤ੍ਥਮ੍ਭਾਦੀਹਿ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹਾਦਯੋ ਕਾਲਭੇਦਾ ਮੋਚਨੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਆਰੋਗ੍ਯਤ੍ਥਾਯਾਤਿਆਦੀਹਿ ਦਸਹਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ, ਏਵਰੂਪੇਨ ਹਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਭੇਦੇਨ ਮੋਚੇਤਿ ਨ ਅਞ੍ਞਥਾ। ਨੀਲਾਦੀਹਿ ਪਨ ਦਸਹਿ ਨਵਮਸ੍ਸ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁ ਦਸ੍ਸਿਤਂ, ਵੀਮਂਸਨ੍ਤੋ ਹਿ ਨੀਲਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਵੀਮਂਸਤਿ ਨ ਤੇਹਿ ਵਿਨਿਮੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ।

੨੩੮. ਇਤੋ ਪਰਂ ਪਨ ਇਮੇਸਂਯੇਵ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰੂਪਾਦੀਨਂ ਪਦਾਨਂ ਪਕਾਸਨਤ੍ਥਂ **"ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰੂਪੇਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨੇ ਰੂਪੇ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਤ੍ਥ **ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਂ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨੇ ਰੂਪੇ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਹਤ੍ਥਾਦਿਭੇਦੇ ਰੂਪੇ। **ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨੇ**ਤਿ ਪਰਸ੍ਸ ਤਾਦਿਸੇਯੇਵ। **ਅਨੁਪਾਦਿਨ੍ਨੇ**ਤਿ ਤਾਲਚ੍ਛਿਦ੍ਦਾਦਿਭੇਦੇ। **ਤਦੁਭਯੇ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚ ਪਰਸ੍ਸ ਚ ਰੂਪੇ, ਉਭਯਘਟ੍ਟਨਵਸੇਨੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਰੂਪੇਨ ਚ ਅਨੁਪਾਦਿਨ੍ਨਰੂਪੇਨ ਚ ਏਕਤੋ ਘਟ੍ਟਨੇਪਿ ਲਬ੍ਭਤਿ। **ਆਕਾਸੇ ਵਾਯਮਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਕੇਨਚਿ ਰੂਪੇਨ ਅਘਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇਯੇਵ ਕਟਿਕਮ੍ਪਨਪਯੋਗੇਨ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਚਾਲੇਨ੍ਤਸ੍ਸ।

ਰਾਗੂਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇਤਿ ਰਾਗਸ੍ਸ ਬਲਵਭਾਵੇ, ਰਾਗੇਨ ਵਾ ਅਙ੍ਗਜਾਤਸ੍ਸ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇ, ਥਦ੍ਧਭਾਵੇ ਸਞ੍ਜਾਤੇਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਕਮ੍ਮਨਿਯਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਮੋਚਨਕਮ੍ਮਕ੍ਖਮਂ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰੂਪਾਦੀਸੁ ਉਪਕ੍ਕਮਾਰਹਂ ਹੋਤਿ।

ਉਚ੍ਚਾਲਿਙ੍ਗਪਾਣਕਦਟ੍ਠੂਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇਤਿ ਉਚ੍ਚਾਲਿਙ੍ਗਪਾਣਕਦਟ੍ਠੇਨ ਅਙ੍ਗਜਾਤੇ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇ। ਉਚ੍ਚਾਲਿਙ੍ਗਪਾਣਕਾ ਨਾਮ ਲੋਮਸਪਾਣਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਲੋਮੇਹਿ ਫੁਟ੍ਠਂ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਕਣ੍ਡੁਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਥਦ੍ਧਂ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਾ ਤਾਨਿ ਲੋਮਾਨਿ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਡਂਸਨ੍ਤਾਨਿ ਵਿਯ ਵਿਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਉਚ੍ਚਾਲਿਙ੍ਗਪਾਣਕਦਟ੍ਠੇਨਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਅਤ੍ਥਤੋ ਪਨ ਉਚ੍ਚਾਲਿਙ੍ਗਪਾਣਕਲੋਮਵੇਧਨੇਨਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

੨੩੯. **ਅਰੋਗੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਅਰੋਗੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਿ। **ਸੁਖਂ ਵੇਦਨਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਮੋਚਨੇਨ ਚ ਮੁਚ੍ਚਨ੍ਤਪਚ੍ਚਯਾ ਮੁਤ੍ਤਪਚ੍ਚਯਾ ਚ ਯਾ ਸੁਖਾ ਵੇਦਨਾ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਮੇ ਮੋਚਿਤਂ ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। **ਦਾਨਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਕੀਟਕਿਪਿਲ੍ਲਿਕਾਦੀਨਂ ਦਾਨਂ ਦਸ੍ਸਾਮਿ। **ਪੁਞ੍ਞਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਕੀਟਾਦੀਨਂ ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਞਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। **ਯਞ੍ਞਂ ਯਜਿਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਕੀਟਾਦੀਨਂ ਯਞ੍ਞਂ ਯਜਿਸ੍ਸਾਮਿ। ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਮਨ੍ਤਪਦਂ ਵਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਸਗ੍ਗਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਕੀਟਾਦੀਨਂ ਦਿਨ੍ਨਦਾਨੇਨ ਵਾ ਪੁਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਯਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਸਗ੍ਗਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਿ। **ਬੀਜਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿ ਕੁਲਵਂਸਙ੍ਕੁਰਸ੍ਸ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਬੀਜਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ''ਇਮਿਨਾ ਬੀਜੇਨ ਪੁਤ੍ਤੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਮੋਚੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਵੀਮਂਸਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿ ਜਾਨਨਤ੍ਥਾਯ। **ਨੀਲਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮਿ ਤਾਵ ਕਿਂ ਮੇ ਮੋਚਿਤਂ ਨੀਲਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਪੀਤਕਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਵਣ੍ਣਨ੍ਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਖਿਡ੍ਡਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ**ਤਿ ਖਿਡ੍ਡਾਪਸੁਤੋ, ਤੇਨ ਤੇਨ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਕੀਲਨ੍ਤੋ ਮੋਚੇਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

੨੪੦. ਇਦਾਨਿ ਯਦਿਦਂ ''ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰੂਪੇ ਮੋਚੇਤੀ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਤਤ੍ਥ ਯਥਾ ਮੋਚੇਨ੍ਤੋ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੇਸਞ੍ਚ ਪਦਾਨਂ ਵਸੇਨ ਯਤ੍ਤਕੋ ਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦੋ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰੂਪੇ ਚੇਤੇਤਿ ਉਪਕ੍ਕਮਤਿ ਮੁਚ੍ਚਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ **ਚੇਤੇਤੀ**ਤਿ ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਾਯ ਚੇਤਨਾਯ ਮੁਚ੍ਚਤੂਤਿ ਚੇਤੇਤਿ। **ਉਪਕ੍ਕਮਤੀ**ਤਿ ਤਦਨੁਰੂਪਂ ਵਾਯਾਮਂ ਕਰੋਤਿ। **ਮੁਚ੍ਚਤੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਚੇਤੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਤਦਨੁਰੂਪੇਨ ਵਾਯਾਮੇਨ ਵਾਯਮਤੋ ਸੁਕ੍ਕਂ ਠਾਨਾ ਚਵਤਿ। **ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਇਮੇਹਿ ਤੀਹਿ ਅਙ੍ਗੇਹਿ ਅਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਨਾਮ ਆਪਤ੍ਤਿਨਿਕਾਯੋ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਸ ਨਯੋ **ਬਹਿਦ੍ਧਾਰੂਪੇ**ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਅਵਸੇਸੇਸੁ ਅਟ੍ਠਵੀਸਤਿਯਾ ਪਦੇਸੁ।

ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਕਥਂ? ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰੂਪੇ ਤਾਵ ਰਾਗੂਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇ ਆਰੋਗਜਤ੍ਥਾਯ ਨੀਲਂ ਮੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਾ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰੂਪੇਯੇਵ ਰਾਗੂਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇ ਆਰੋਗਜਤ੍ਥਾਯ ਪੀਤਾਦੀਨਂ ਮੋਚਨਵਸੇਨ ਅਪਰਾ ਨਵਾਤਿ ਦਸ। ਯਥਾ ਚ ਆਰੋਗਜਤ੍ਥਾਯ ਦਸ, ਏਵਂ ਸੁਖਾਦੀਨਂ ਨਵਨ੍ਨਂ ਪਦਾਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਏਕੇਕਪਦੇ ਦਸ ਦਸ ਕਤ੍ਵਾ ਨਵੁਤਿ, ਇਤਿ ਇਮਾ ਚ ਨਵੁਤਿ ਪੁਰਿਮਾ ਚ ਦਸਾਤਿ ਰਾਗੂਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇ ਤਾਵ ਸਤਂ। ਯਥਾ ਪਨ ਰਾਗੂਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇ ਏਵਂ ਵਚ੍ਚੁਪਤ੍ਥਮ੍ਭਾਦੀਸੁਪਿ ਚਤੂਸੁ ਏਕੇਕਸ੍ਮਿਂ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇ ਸਤਂ ਸਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਤਾਨਿ, ਇਤਿ ਇਮਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪੁਰਿਮਞ੍ਚ ਏਕਨ੍ਤਿ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰੂਪੇ ਤਾਵ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭਾਨਂ ਵਸੇਨ ਪਞ੍ਚ ਸਤਾਨਿ। ਯਥਾ ਚ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰੂਪੇ ਪਞ੍ਚ, ਏਵਂ ਬਹਿਦ੍ਧਾਰੂਪੇ ਪਞ੍ਚ, ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਬਹਿਦ੍ਧਾਰੂਪੇ ਪਞ੍ਚ, ਆਕਾਸੇ ਕਟਿਂ ਕਮ੍ਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਾਤਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਪਞ੍ਚਕਾਨਂ ਵਸੇਨ ਦ੍ਵੇ ਆਪਤ੍ਤਿਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਇਦਾਨਿ **ਆਰੋਗਜਤ੍ਥਾਯਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਤਾਵ ਦਸਸੁ ਪਦੇਸੁ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਵਾ ਉਪ੍ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਪਰਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਉਪਰਿ ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਉਭਤੋ ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮਜ੍ਝੇ ਠਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਮਜ੍ਝੇ ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਉਭਤੋ ਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਸਬ੍ਬਮੂਲਂ ਵਾ ਕਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚੇਤਨੂਪਕ੍ਕਮਮੋਚਨੇ ਸਤਿ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਆਰੋਗਜਤ੍ਥਞ੍ਚ ਸੁਖਤ੍ਥਞ੍ਚਾ"**ਤਿ ਖਣ੍ਡਚਕ੍ਕਬਦ੍ਧਚਕ੍ਕਾਦਿਭੇਦਵਿਚਿਤ੍ਤਂ ਪਾਲਿਮਾਹ।

ਤਤ੍ਥ **ਆਰੋਗਜਤ੍ਥਞ੍ਚ ਸੁਖਤ੍ਥਞ੍ਚ ਆਰੋਗਜਤ੍ਥਞ੍ਚ ਭੇਸਜ੍ਜਤ੍ਥਞ੍ਚਾ** ਤਿ ਏਵਂ ਆਰੋਗਜਪਦਂ ਸਬ੍ਬਪਦੇਹਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਮੇਕਂ ਖਣ੍ਡਚਕ੍ਕਂ। ਸੁਖਪਦਾਦੀਨਿ ਸਬ੍ਬਪਦੇਹਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤੀਤਾਨਨ੍ਤਰਪਦਂ ਤਾਵ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਨਵ ਬਦ੍ਧਚਕ੍ਕਾਨੀਤਿ ਏਵਂ ਏਕੇਕਮੂਲਕਾਨਿ ਦਸ ਚਕ੍ਕਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਾਨਿ ਦੁਮੂਲਕਾਦੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤੋ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਅਤ੍ਥੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪਾਕਟੋਯੇਵ।

ਯਥਾ ਚ ਆਰੋਗਜਤ੍ਥਾਯਾਤਿਆਦੀਸੁ ਦਸਸੁ ਪਦੇਸੁ, ਏਵਂ ਨੀਲਾਦੀਸੁਪਿ **"ਨੀਲਞ੍ਚ ਪੀਤਕਞ੍ਚ ਚੇਤੇਤਿ ਉਪਕ੍ਕਮਤੀ"**ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਦਸ ਚਕ੍ਕਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਤਾਨਿਪਿ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤੋ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਅਤ੍ਥੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪਾਕਟੋਯੇਵ।

ਪੁਨ **ਆਰੋਗਜਤ੍ਥਞ੍ਚ ਨੀਲਞ੍ਚ ਆਰੋਗਜਤ੍ਥਞ੍ਚ ਸੁਖਤ੍ਥਞ੍ਚ ਨੀਲਞ੍ਚ ਪੀਤਕਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਏਕੇਨੇਕਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਦ੍ਵੇ...ਪੇ॰... ਦਸਹਿ ਦਸਾਤਿ ਏਵਂ ਪੁਰਿਮਪਦੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਚ੍ਛਿਮਪਦਾਨਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਮਿਸ੍ਸਕਚਕ੍ਕਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਇਦਾਨਿ ਯਸ੍ਮਾ ''ਨੀਲਂ ਮੋਚੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਚੇਤੇਤ੍ਵਾ ਉਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪੀਤਕਾਦੀਸੁ ਮੁਤ੍ਤੇਸੁਪਿ ਪੀਤਕਾਦਿਵਸੇਨ ਚੇਤੇਤ੍ਵਾ ਉਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਇਤਰੇਸੁ ਮੁਤ੍ਤੇਸੁਪਿ ਨੇਵਤ੍ਥਿ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ , ਤਸ੍ਮਾ ਏਤਮ੍ਪਿ ਨਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਨੀਲਂ ਮੋਚੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਚੇਤੇਤਿ ਉਪਕ੍ਕਮਤਿ ਪੀਤਕਂ ਮੁਚ੍ਚਤੀ"**ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਚਕ੍ਕਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। ਤਤੋ ਪਰਂ ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਛਿਮਪਦਂ ਨੀਲਾਦੀਹਿ ਨਵਹਿ ਪਦੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਕੁਚ੍ਛਿਚਕ੍ਕਂ ਨਾਮ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤੋ ਪੀਤਕਾਦੀਨਿ ਨਵ ਪਦਾਨਿ ਏਕੇਨ ਨੀਲਪਦੇਨੇਵ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਪਿਟ੍ਠਿਚਕ੍ਕਂ ਨਾਮ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤੋ ਲੋਹਿਤਕਾਦੀਨਿ ਨਵ ਪਦਾਨਿ ਏਕੇਨ ਪੀਤਕਪਦੇਨੇਵ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਂ ਪਿਟ੍ਠਿਚਕ੍ਕਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਵਂ ਲੋਹਿਤਕਪਦਾਦੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਇਤਰਾਨਿ ਨਵ ਨਵ ਪਦਾਨਿ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਾਨਿਪਿ ਅਟ੍ਠ ਚਕ੍ਕਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨੀਤਿ ਏਵਂ ਦਸਗਤਿਕਂ ਪਿਟ੍ਠਿਚਕ੍ਕਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਏਵਂ ਖਣ੍ਡਚਕ੍ਕਾਦੀਨਂ ਅਨੇਕੇਸਂ ਚਕ੍ਕਾਨਂ ਵਸੇਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਗਰੁਕਾਪਤ੍ਤਿਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਅਙ੍ਗਵਸੇਨੇਵ ਗਰੁਕਾਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਲਹੁਕਾਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **“ਚੇਤੇਤਿ ਉਪਕ੍ਕਮਤਿ ਮੁਚ੍ਚਤੀ**”ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਰੂਪਾਦੀਸੁ ਰਾਗਾਦਿਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇ ਸਤਿ ਆਰੋਗਜਾਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਚੇਤੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਅਸੁਚਿਮੋਚਨੇ ਤਿਵਙ੍ਗਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਗਰੁਕਾਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਦੁਤਿਯੇਨ ਨਯੇਨ ਚੇਤੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਮੋਚਨੇ ਅਸਤਿ ਦੁਵਙ੍ਗਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਲਹੁਕਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾਪਤ੍ਤਿ। **“ਚੇਤੇਤਿ ਨ ਉਪਕ੍ਕਮਤਿ ਮੁਚ੍ਚਤੀ**”ਤਿਆਦੀਹਿ ਛਹਿ ਨਯੇਹਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਅਯਂ ਪਨ ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਭੇਦੋ ਸਣ੍ਹੋ ਸੁਖੁਮੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤਬ੍ਬੋ । ਸੁਟ੍ਠੁ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿ ਵਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਵਾ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾ, ਵਿਨਯਕਮ੍ਮਂ ਵਾ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਅਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਹਿ ਰੋਗਨਿਦਾਨਂ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵੇਜ੍ਜੋ ਵਿਯ ਵਿਘਾਤਞ੍ਚ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਨ ਚ ਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਤਿਕਿਚ੍ਛਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖਣਵਿਧਿ – ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚੇਨ ਆਗਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ – ‘‘ਕਤਰੇਨ ਪਯੋਗੇਨ ਕਤਰੇਨ ਰਾਗੇਨ ਆਪਨ੍ਨੋਸੀ’’ਤਿ। ਸਚੇ ਪਠਮਂ ਅਞ੍ਞਂ ਵਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਅਞ੍ਞਂ ਵਦਤਿ ਨ ਏਕਮਗ੍ਗੇਨ ਕਥੇਤਿ, ਸੋ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ – ‘‘ਤ੍ਵਂ ਨ ਏਕਮਗ੍ਗੇਨ ਕਥੇਸਿ ਪਰਿਹਰਸਿ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਤਵ ਵਿਨਯਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਗਚ੍ਛ ਸੋਤ੍ਥਿਂ ਗਵੇਸਾ’’ਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਮ੍ਪਿ ਏਕਮਗ੍ਗੇਨੇਵ ਕਥੇਤਿ, ਯਥਾਭੂਤਂ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਆਵਿਕਰੋਤਿ, ਅਥਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਗਰੁਕਲਹੁਕਾਪਤ੍ਤਿਵਿਨਿਚ੍ਛਯਤ੍ਥਂ ਏਕਾਦਸਨ੍ਨਂ ਰਾਗਾਨਂ ਵਸੇਨ ਏਕਾਦਸ ਪਯੋਗਾ ਸਮਵੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾ।

ਤਤ੍ਰਿਮੇ ਏਕਾਦਸ ਰਾਗਾ – ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦੋ, ਮੁਚ੍ਚਨਸ੍ਸਾਦੋ, ਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸਾਦੋ, ਮੇਥੁਨਸ੍ਸਾਦੋ, ਫਸ੍ਸਸ੍ਸਾਦੋ, ਕਣ੍ਡੁਵਨਸ੍ਸਾਦੋ, ਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸਾਦੋ, ਨਿਸਜ੍ਜਸ੍ਸਾਦੋ, ਵਾਚਸ੍ਸਾਦੋ, ਗੇਹਸ੍ਸਿਤਪੇਮਂ, ਵਨਭਙ੍ਗਿਯਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਮੋਚੇਤੁਂ ਅਸ੍ਸਾਦੋ ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦੋ, ਮੁਚ੍ਚਨੇ ਅਸ੍ਸਾਦੋ ਮੁਚ੍ਚਨਸ੍ਸਾਦੋ, ਮੁਤ੍ਤੇ ਅਸ੍ਸਾਦੋ ਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸਾਦੋ, ਮੇਥੁਨੇ ਅਸ੍ਸਾਦੋ ਮੇਥੁਨਸ੍ਸਾਦੋ, ਫਸ੍ਸੇ ਅਸ੍ਸਾਦੋ ਫਸ੍ਸਸ੍ਸਾਦੋ, ਕਣ੍ਡੁਵਨੇ ਅਸ੍ਸਾਦੋ ਕਣ੍ਡੁਵਨਸ੍ਸਾਦੋ, ਦਸ੍ਸਨੇ ਅਸ੍ਸਾਦੋ ਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸਾਦੋ, ਨਿਸਜ੍ਜਾਯ ਅਸ੍ਸਾਦੋ ਨਿਸਜ੍ਜਸ੍ਸਾਦੋ, ਵਾਚਾਯ ਅਸ੍ਸਾਦੋ ਵਾਚਸ੍ਸਾਦੋ, ਗੇਹਸ੍ਸਿਤਂ ਪੇਮਂ ਗੇਹਸ੍ਸਿਤਪੇਮਂ, ਵਨਭਙ੍ਗਿਯਨ੍ਤਿ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਪੁਪ੍ਫਫਲਾਦਿ ਵਨਤੋ ਭਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਆਹਟਂ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਨਵਹਿ ਪਦੇਹਿ ਸਮ੍ਪਯੁਤ੍ਤਅਸ੍ਸਾਦਸੀਸੇਨ ਰਾਗੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਏਕੇਨ ਪਦੇਨ ਸਰੂਪੇਨੇਵ, ਏਕੇਨ ਪਦੇਨ ਵਤ੍ਥੁਨਾ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਵਨਭਙ੍ਗੋ ਹਿ ਰਾਗਸ੍ਸ ਵਤ੍ਥੁ ਨ ਰਾਗੋਯੇਵ।

ਏਤੇਸਂ ਪਨ ਰਾਗਾਨਂ ਵਸੇਨ ਏਵਂ ਪਯੋਗਾ ਸਮਵੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾ – ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦੇ ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦਚੇਤਨਾਯ ਚੇਤੇਨ੍ਤੋ ਚੇਵ ਅਸ੍ਸਾਦੇਨ੍ਤੋ ਚ ਉਪਕ੍ਕਮਤਿ ਮੁਚ੍ਚਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ। ਤਥੇਵ ਚੇਤੇਨ੍ਤੋ ਚ ਅਸ੍ਸਾਦੇਨ੍ਤੋ ਚ ਉਪਕ੍ਕਮਤਿ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਸਯਨਕਾਲੇ ਰਾਗਪਰਿਯੁਟ੍ਠਿਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਊਰੁਨਾ ਵਾ ਮੁਟ੍ਠਿਨਾ ਵਾ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਗਾਲ੍ਹਂ ਪੀਲੇਤ੍ਵਾ ਮੋਚਨਤ੍ਥਾਯ ਸਉਸ੍ਸਾਹੋਵ ਸੁਪਤਿ, ਸੁਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚਸ੍ਸ ਅਸੁਚਿ ਮੁਚ੍ਚਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ। ਸਚੇ ਰਾਗਪਰਿਯੁਟ੍ਠਾਨਂ ਅਸੁਭਮਨਸਿਕਾਰੇਨ ਵੂਪਸਮੇਤ੍ਵਾ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋ ਸੁਪਤਿ, ਸੁਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੁਤ੍ਤੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਮੁਚ੍ਚਨਸ੍ਸਾਦੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਮੁਚ੍ਚਮਾਨਂ ਅਸ੍ਸਾਦੇਤਿ ਨ ਉਪਕ੍ਕਮਤਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਮੁਚ੍ਚਮਾਨਂ ਅਸ੍ਸਾਦੇਨ੍ਤੋ ਉਪਕ੍ਕਮਤਿ, ਤੇਨ ਉਪਕ੍ਕਮੇਨ ਮੁਤ੍ਤੇ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਮੁਚ੍ਚਮਾਨੇ ‘‘ਮਾ ਕਾਸਾਵਂ ਵਾ ਸੇਨਾਸਨਂ ਵਾ ਦੁਸ੍ਸੀ’’ਤਿ ਅਙ੍ਗਜਾਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਜਗ੍ਗਨਤ੍ਥਾਯ ਉਦਕਟ੍ਠਾਨਂ ਗਚ੍ਛਤਿ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਮੁਤ੍ਤਸ੍ਸਾਦੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਮੁਤ੍ਤੇ ਠਾਨਾ ਚੁਤੇ ਅਸੁਚਿਮ੍ਹਿ ਪਚ੍ਛਾ ਅਸ੍ਸਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਨਾ ਉਪਕ੍ਕਮੇਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਅਸ੍ਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਮੋਚਨਤ੍ਥਾਯ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਉਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮੋਚੇਤਿ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ।

ਮੇਥੁਨਸ੍ਸਾਦੇ ਮੇਥੁਨਰਾਗੇਨ ਮਾਤੁਗਾਮਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤੇਨ ਪਯੋਗੇਨ ਅਸੁਚਿ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਯੋਗਤ੍ਤਾ ਪਨ ਤਾਦਿਸੇ ਗਹਣੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਸੀਸਂ ਪਤ੍ਤੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ। ਸਚੇ ਮੇਥੁਨਰਾਗੇਨ ਰਤ੍ਤੋ ਪੁਨ ਅਸ੍ਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਮੋਚਨਤ੍ਥਾਯ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਉਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮੋਚੇਤਿ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ।

ਫਸ੍ਸਸ੍ਸਾਦੇ ਦੁਵਿਧੋ ਫਸ੍ਸੋ – ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕੋ, ਬਾਹਿਰੋ ਚ। ਅਜ੍ਝਤ੍ਤਿਕੇ ਤਾਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਥਦ੍ਧੰ ਮੁਦੁਕਨ੍ਤਿ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਵਾ ਲੋਲਭਾਵੇਨ ਵਾ ਕੀਲ਼ਾਪਯਤੋ ਅਸੁਚਿ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਕੀਲ਼ਾਪੇਨ੍ਤੋ ਅਸ੍ਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਮੋਚਨਤ੍ਥਾਯ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਉਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮੋਚੇਤਿ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ। ਬਾਹਿਰਫਸ੍ਸੇ ਪਨ ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਮਙ੍ਗਾਨਿ ਪਰਾਮਸਤੋ ਚੇਵ ਆਲਿਙ੍ਗਤੋ ਚ ਅਸੁਚਿ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੰ ਪਨ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਸਚੇ ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ ਰਤ੍ਤੋ ਪੁਨ ਅਸ੍ਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਮੋਚਨਤ੍ਥਾਯ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਉਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮੋਚੇਤਿ ਵਿਸਟ੍ਠਿਪਚ੍ਚਯਾਪਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ।

ਕਣ੍ਡੁਵਨਸ੍ਸਾਦੇ ਦਦ੍ਦੁਕਚ੍ਛੁਪਿਲ਼ਕਪਾਣਕਾਦੀਨੰ ਅਞ੍ਞਤਰਵਸੇਨ ਕਣ੍ਡੁਵਮਾਨੰ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਕਣ੍ਡੁਵਨਸ੍ਸਾਦੇ ਨੇਵ ਕਣ੍ਡੁਵਤੋ ਅਸੁਚਿ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਕਣ੍ਡੁਵਨਸ੍ਸਾਦੇਨ ਰਤ੍ਤੋ ਪੁਨ ਅਸ੍ਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਮੋਚਨਤ੍ਥਾਯ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਉਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮੋਚੇਤਿ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ।

ਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸਾਦੇ ਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸਾਦੇਨ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਅਨੋਕਾਸੰ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਯਤੋ ਅਸੁਚਿ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਅਨੋਕਾਸੁਪਨਿਜ੍ਝਾਨੇ ਪਨ ਦੁਕ੍ਕਟੰ। ਸਚੇ ਦਸ੍ਸਨਸ੍ਸਾਦੇਨ ਰਤ੍ਤੋ ਪੁਨ ਅਸ੍ਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਮੋਚਨਤ੍ਥਾਯ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਉਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮੋਚੇਤਿ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ।

ਨਿਸਜ੍ਜਸ੍ਸਾਦੇ ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਰਹੋ ਨਿਸਜ੍ਜਸ੍ਸਾਦਰਾਗੇਨ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਅਸੁਚਿ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਰਹੋ ਨਿਸਜ੍ਜਪਚ੍ਚਯਾ ਪਨ ਆਪਨ੍ਨਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇ ਨਿਸਜ੍ਜਸ੍ਸਾਦੇਨ ਰਤ੍ਤੋ ਪੁਨ ਅਸ੍ਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਮੋਚਨਤ੍ਥਾਯ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਉਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮੋਚੇਤਿ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ।

ਵਾਚਸ੍ਸਾਦੇ ਵਾਚਸ੍ਸਾਦਰਾਗੇਨ ਮਾਤੁਗਾਮੰ ਮੇਥੁਨਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਾਹਿ ਵਾਚਾਹਿ ਓਭਾਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਸੁਚਿ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੰ ਪਨ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਸਚੇ ਵਾਚਸ੍ਸਾਦੇਨ ਰਤ੍ਤੋ ਪੁਨ ਅਸ੍ਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਮੋਚਨਤ੍ਥਾਯ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਉਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮੋਚੇਤਿ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ।

ਗੇਹਸ੍ਸਿਤਪੇਮੇ ਮਾਤਰੰ ਵਾ ਮਾਤੁਪੇਮੇਨ ਭਗਿਨਿੰ ਵਾ ਭਗਿਨਿਪੇਮੇਨ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਪਰਾਮਸਤੋ ਚੇਵ ਆਲਿਙ੍ਗਤੋ ਚ ਅਸੁਚਿ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਗੇਹਸ੍ਸਿਤਪੇਮੇਨ ਪਨ ਫੁਸਨਪਚ੍ਚਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟੰ। ਸਚੇ ਗੇਹਸ੍ਸਿਤਪੇਮੇਨ ਰਤ੍ਤੋ ਪੁਨ ਅਸ੍ਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਮੋਚਨਤ੍ਥਾਯ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਉਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮੋਚੇਤਿ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ।

ਵਨਭਙ੍ਗੇ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਤਮ੍ਬੂਲਗਨ੍ਧਪੁਪ੍ਫਵਾਸਾਦਿਪ੍ਪਕਾਰੰ ਪਣ੍ਣਾਕਾਰੰ ਮਿਤ੍ਤਸਨ੍ਥਵਭਾਵਸ੍ਸ ਦਲ਼੍ਹਭਾਵਤ੍ਥਾਯ ਪੇਸੇਨ੍ਤਿ ਅਯੰ ਵਨਭਙ੍ਗੋ ਨਾਮ। ਤਞ੍ਚੇ ਮਾਤੁਗਾਮੋ ਕਸ੍ਸਚਿ ਸੰਸਟ੍ਠਵਿਹਾਰਿਕਸ੍ਸ ਕੁਲੂਪਕਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪੇਸੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਚ ''ਅਸੁਕਾਯ ਨਾਮ ਇਦੰ ਪੇਸਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਸਾਰਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਤੰ ਵਨਭਙ੍ਗੰ ਕੀਲ਼ਾਪਯਤੋ ਅਸੁਚਿ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਵਨਭਙ੍ਗੇ ਸਾਰਤ੍ਤੋ ਪੁਨ ਅਸ੍ਸਾਦੇਤ੍ਵਾ ਮੋਚਨਤ੍ਥਾਯ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਉਪਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਮੋਚੇਤਿ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ। ਸਚੇ ਉਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤੇਪਿ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ।

ਏਵਮੇਤੇਸੰ ਏਕਾਦਸਨ੍ਨੰ ਰਾਗਾਨੰ ਵਸੇਨ ਇਮੇ ਏਕਾਦਸ ਪਯੋਗੇ ਸਮੇਵੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਵਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਵਾ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤਬ੍ਬਾ। ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਸਚੇ ਗਰੁਕਾ ਹੋਤਿ ''ਗਰੁਕਾ''ਤਿ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾ। ਸਚੇ ਲਹੁਕਾ ਹੋਤਿ ''ਲਹੁਕਾ''ਤਿ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਾ। ਤਦਨੁਰੂਪਞ੍ਚ ਵਿਨਯਕਮ੍ਮੰ ਕਾਤਬ੍ਬੰ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਕਤੰ ਸੁਕਤੰ ਹੋਤਿ ਰੋਗਨਿਦਾਨੰ ਞਤ੍ਵਾ ਵੇਜ੍ਜੇਨ ਕਤਭੇਸਜ੍ਜਮਿਵ, ਤਸ੍ਸ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਸੋਤ੍ਥਿਭਾਵਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਤਿ।

੨੬੨. ਚੇਤੇਤਿ ਨ ਉਪਕ੍ਕਮਤੀਤਿਆਦੀਸੁ ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦਚੇਤਨਾਯ ਚੇਤੇਤਿ, ਨ ਉਪਕ੍ਕਮਤਿ, ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦਪੀਲ਼ਿਤੋ ''ਅਹੋ ਵਤ ਮੁਚ੍ਚੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਚੇਤੇਤਿ, ਨ ਉਪਕ੍ਕਮਤਿ, ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਮੋਚਨਸ੍ਸਾਦੇਨ ਨ ਚੇਤੇਤਿ,

ਫਸ੍ਸਸ੍ਸਾਦੇਨ ਕਣ੍ਡੁਵਨਸ੍ਸਾਦੇਨ ਵਾ ਉਪਕ੍ਕਮਤਿ, ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਤਥੇਵ ਨ ਚੇਤੇਤਿ, ਉਪਕ੍ਕਮਤਿ, ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕੰ ਵਿਤਕ੍ਕੇਨ੍ਤੋ ਮੋਚਨਤ੍ਥਾਯ ਨ ਚੇਤੇਤਿ, ਨ ਉਪਕ੍ਕਮਤਿ, ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਪਨਸ੍ਸ ਵਿਤਕ੍ਕਯਤੋਪਿ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ ਇਦੰ ਆਗਤਮੇਵ ਹੋਤਿ, ''ਨ ਚੇਤੇਤਿ, ਨ ਉਪਕ੍ਕਮਤਿ, ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ।

ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤੇਨਾਤਿ ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸੁਪਿਨੇ ਮੇਥੁਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਸੇਵਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਯ ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗਾਦੀਨਿ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਯ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤੇਨੇਵ ਕਾਰਣੇਨ ਯਸ੍ਸ ਅਸੁਚਿ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਸੁਪਿਨੇ ਪਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਅਸ੍ਸਾਦਚੇਤਨਾਯ ਸਚਸ੍ਸ ਵਿਸਯੋ ਹੋਤਿ, ਨਿਚ੍ਚਲੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬੰ, ਨ ਹਤ੍ਥੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਕੀਲ਼ਾਪੇਤਬ੍ਬੰ, ਕਾਸਾਵਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥੰ ਪਨ ਹਤ੍ਥਪੁਟੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਜਗ੍ਗਨਤ੍ਥਾਯ ਉਦਕਟ੍ਠਾਨੰ ਗਨ੍ਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਨਮੋਚਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸਾਤਿ ਯਸ੍ਸ ਭੇਸਜ੍ਜੇਨ ਵਾ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਆਲਿਮ੍ਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਚ੍ਚਾਰਾਦੀਨਿ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਮੋਚਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਦੁਵਿਧਸ੍ਸਾਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਇਧ ਸੇਯ੍ਯਸਕੋ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕੋ, ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸਾਤਿ।

ਪਦਭਾਜਨੀਯਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਇਦੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਕਿਰਿਯਾ, ਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖੰ, ਸਚਿਤ੍ਤਕੰ, ਲੋਕਵਜ੍ਜੰ, ਕਾਯਕਮ੍ਮੰ, ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੰ, ਦ੍ਵਿਵੇਦਨੰ, ਸੁਖਮਜ੍ਝਤ੍ਤੁਦ੍ਵਯੇਨਾਤਿ।

੨੬੩. ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਸੁ ਸੁਪਿਨਵਤ੍ਥੁ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯੰ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ਉਚ੍ਚਾਰਪਸ੍ਸਾਵਵਤ੍ਥੂਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵ।

ਵਿਤਕ੍ਕਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ **ਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕ**ਨ੍ਤਿ ਗੇਹਸ੍ਸਿਤਕਾਮਵਿਤਕ੍ਕੰ। ਤਤ੍ਥ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਅਥ ਖੋ ਵਿਤਕ੍ਕਗਤਿਕੇਨ ਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬੰ। ਉਣ੍ਹੋਦਕਵਤ੍ਥੂਸੁ ਪਠਮੰ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। ਦੁਤਿਯੇ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮੋਚੇਤੁਕਾਮੋ ਉਣ੍ਹੋਦਕੇਨ ਨਿਮਿਤ੍ਤੰ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਾਯਿ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤਤਿਯੇ ਉਪਕ੍ਕਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਿਤਾਯ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ। ਭੇਸਜ੍ਜਕਣ੍ਡੁਵਨਵਤ੍ਥੂਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵ।

੨੬੪. ਮਗ੍ਗਵਤ੍ਥੂਸੁ ਪਠਮਸ੍ਸ ਥੁਲਊਰੁਕਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਬਾਧਟ੍ਠਾਨੇ ਘਟ੍ਟਨਾਯ ਅਸੁਚਿ ਮੁਚ੍ਚਿ, ਤਸ੍ਸ ਨਮੋਚਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਤ੍ਤਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਤਥੇਵ ਮੁਚ੍ਚਿ, ਮੋਚਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਤ੍ਤਾ ਪਨ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ। ਤਤਿਯਸ੍ਸ ਨ ਮੁਚ੍ਚਿ, ਉਪਕ੍ਕਮਸਬ੍ਭਾਵਤੋ ਪਨ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਮਗ੍ਗੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਪਰਿਲ਼ਾਹੇ ਨ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬੰ, ਗਮਨੰ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਸੁਭਾਦਿਮਨਸਿਕਾਰੇਨ ਚਿਤ੍ਤੰ ਵੂਪਸਮੇਤ੍ਵਾ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਆਦਾਯ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬੰ। ਸਚੇ ਠਿਤੋ ਵਿਨੋਦੇਤੁੰ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਮਗ੍ਗਾ ਓਕ੍ਕਮ੍ਮ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਵਿਨੋਦੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨੰ ਆਦਾਯ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨੇਵ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬੰ।

ਵਤ੍ਥਿਵਤ੍ਥੁਸੁ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਤ੍ਥਿੰ ਦਲ਼੍ਹੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤਾ ਗਾਮਦਾਰਕਾ ਵਿਯ ਪਸ੍ਸਾਵਮਕੰਸੁ। **ਜਨ੍ਤਾਘਰਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ** ਉਦਰੰ ਤਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੋਚਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸਾਪਿ ਅਮੋਚਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸਾਪਿ ਮੁਤ੍ਤੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। ਪਰਿਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਮਿਤ੍ਤਚਾਲਨਵਸੇਨ ਅਸੁਚਿ ਮੁਚ੍ਚਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਆਪਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ।

੨੬੫. ਊਰੁਘਟ੍ਟਾਪਨਵਤ੍ਥੁਸੁ ਯੇਸੰ ਆਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ ਤੇ ਅਙ੍ਗਜਾਤਮ੍ਪਿ ਫੁਸਾਪੇਸੁਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਏਵੰ **ਕੁਰੁਨ੍ਦਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ਵੁਤ੍ਤੰ। ਸਾਮਣੇਰਾਦਿਵਤ੍ਥੂਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵ।

੨੬੬. ਕਾਯਤ੍ਥਮ੍ਭਨਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ **ਕਾਯਂ ਥਮ੍ਭੇਨ੍ਤੁਸ੍ਸ**ਾਤਿ ਚਿਰਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਨਵਕਮ੍ਮਂ ਵਾ ਕਤ੍ਵਾ ਆਲਸਿਯਵਿਮੋਚਨਤ੍ਥਂ ਵਿਜਮ੍ਭੇਨ੍ਤੁਸ੍ਸ।

ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਯਨਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਸਚੇਪਿ ਪਟਸਤਂ ਨਿਵਤ੍ਥਾ ਹੋਤਿ ਪੁਰਤੋ ਵਾ ਪਚ੍ਛਤੋ ਵਾ ਠਤ੍ਵਾ ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਨਾਮ ਓਕਾਸੇ ਨਿਮਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤੁਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। ਅਨਿਵਤ੍ਥਾਨਂ ਗਾਮਦਾਰਿਕਾਨਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤੁਸ੍ਸ ਪਨ ਕਿਮੇਵ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਨਮ੍ਪਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਅਵਿਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਏਕਪਯੋਗੇਨ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤੁਸ੍ਸ ਏਕਮੇਵ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਵਿਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤੁਸ੍ਸ ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਉਮ੍ਮੀਲਨਨਿਮੀਲਨਵਸੇਨ ਪਨ ਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਸਹਸਾ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਯਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਪਟਿਸਙ੍ਖਾਯ ਸਂਵਰੇ ਤਿਟ੍ਠਤੋ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਤਂ ਸਂਵਰਂ ਪਹਾਯ ਪੁਨ ਉਪਨਿਜ੍ਝਾਯਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ।

੨੬੭. **ਤਾਲ਼ਚ੍ਛਿਦ੍ਦਾਦਿਵਤ੍ਥੂਨਿ** ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵ। **ਨ੍ਹਾਨਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿ** ਯੇ ਉਦਕਸੋਤਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨ ਪਹਰਿਂਸੁ ਤੇਸਂ ਆਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਉਦਞ੍ਜਲਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿ**ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਏਤ੍ਥ ਚ **ਉਦਞ੍ਜਲ**ਨ੍ਤਿ ਉਦਕਚਿਕ੍ਖਲ੍ਲੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਏਤੇਨੇਵ ਉਪਾਯੇਨ ਇਤੋ ਪਰਾਨਿ ਸਬ੍ਬਾਨੇਵ ਉਦਕੇ ਧਾਵਨਾਦਿਵਤ੍ਥੂਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਅਯਂ ਪਨ ਵਿਸੇਸੋ। **ਪੁਪ੍ਫਾਵਲ਼ਿਯਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿ** ਸਚੇਪਿ ਨਮੋਚਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਕੀਲ਼ਨਪਚ੍ਚਯਾ ਪਨ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਹੋਤੀਤਿ।

ਸੁਕ੍ਕਵਿਸ੍ਸਟ੍ਠਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੨੬੯. **ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ**ਤਿ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਅਨੁਤ੍ਤਾਨਪਦਵਣ੍ਣਨਾ – **ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਿਹਰਤੀ**ਤਿ ਨ ਆਵੇਣਿਕੇ ਅਰਞ੍ਞੇ, ਜੇਤਵਨਵਿਹਾਰਸ੍ਸੇਵ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤੇ ਏਕਪਸ੍ਸੇ। **ਮਜ੍ਝੇ ਗਬ੍ਭੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਚ ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਮਜ੍ਝੇ ਗਬ੍ਭੋ ਹੋਤਿ। **ਸਮਨ੍ਤਾ ਪਰਿਯਾਗਾਰੋ**ਤਿ ਸਮਨ੍ਤਾ ਪਨਸ੍ਸ ਮਣ੍ਡਲਮਾਲ਼ਪਰਿਕ੍ਖੇਪੋ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਕਿਰ ਮਜ੍ਝੇ ਚਤੁਰਸ੍ਸਂ ਗਬ੍ਭਂ ਕਤ੍ਵਾ ਬਹਿ ਮਣ੍ਡਲਮਾਲ਼ਪਰਿਕ੍ਖੇਪੇਨ ਕਤੋ, ਯਥਾ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ ਅਨ੍ਤੋਯੇਵ ਆਵਿਞ੍ਛਨ੍ਤੇਹਿ ਵਿਚਰਿਤੁਂ।

ਸੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਠਪਿਤਂ, ਯਥਾ ਯਥਾ ਯਸ੍ਮਿਂ ਯਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਓਕਾਸੇ ਠਪਿਤਂ ਪਾਸਾਦਿਕਂ ਹੋਤਿ ਲੋਕਰਞ੍ਜਕਂ ਤਥਾ ਤਥਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਓਕਾਸੇ ਠਪਿਤਂ, ਵਤ੍ਤਸੀਸੇਨ ਹਿ ਸੋ ਏਕਕਿਚ੍ਚਮ੍ਪਿ ਨ ਕਰੋਤਿ। **ਏਕਚ੍ਚੇ ਵਾਤਪਾਨੇ ਵਿਵਰਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਯੇਸੁ ਵਿਵਟੇਸੁ ਅਨ੍ਧਕਾਰੋ ਹੋਤਿ ਤਾਨਿ ਵਿਵਰਨ੍ਤੋ ਯੇਸੁ ਵਿਵਟੇਸੁ ਆਲੋਕੋ ਹੋਤਿ ਤਾਨਿ ਥਕੇਨ੍ਤੋ।

ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ ਤਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਂ ਏਤਦਵੋਚਾਤਿ ਏਵਂ ਤੇਨ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੇਨ ਪਸਂਸਿਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੀ ''ਪਸਨ੍ਨੋ ਅਯਂ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਕਾਮੋ ਮਞ੍ਞੇ''ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਨਿਗੂਹਿਤਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਿਪ੍ਪਕਾਰਂ ਪਕਾਸੇਨ੍ਤੀ ਕੇਵਲਂ ਤਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਾਵਿਘਾਤਾਪੇਕ੍ਖਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਏਤਂ **"ਕੁਤੋ ਤਸ੍ਸ ਉਲ਼ਾਰਤ੍ਤਤਾ"**ਤਿਆਦਿਵਚਨਮਵੋਚ। ਤਤ੍ਥ ਉਲ਼ਾਰੋ ਅਤ੍ਤਾ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਉਲ਼ਾਰਤ੍ਤਾ,** ਉਲ਼ਾਰਤ੍ਤਨੋ ਭਾਵੋ ਉਟ੍ਠਾਰਤ੍ਤਤਾ। **ਕੁਲਿਤ੍ਥੀਹੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਕੁਲਿਤ੍ਥਿਯੋ ਨਾਮ ਘਰਸ੍ਸਾਮਿਨਿਯੋ। **ਕੁਲਧੀਤਰੋ** ਨਾਮ ਪੁਰਿਸਨ੍ਤਰਗਤਾ ਕੁਲਧੀਤਰੋ । **ਕੁਲਕੁਮਾਰਿਯੋ** ਨਾਮ ਅਨਿਵਿਟ੍ਠਾ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਕੁਲਸੁਣ੍ਹਾ** ਨਾਮ ਪਰਕੁਲਤੋ ਆਨੀਤਾ ਕੁਲਦਾਰਕਾਨਂ ਵਧੁਯੋ।

੨੭੦. **ਓਤਿਣ੍ਣੋ**ਤਿ ਯਕ੍ਖਾਦੀਹਿ ਵਿਯ ਸਤ੍ਤਾ ਅਨ੍ਤੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤੇਨ ਰਾਗੇਨ ਓਤਿਣ੍ਣੋ, ਕੂਪਾਦੀਨਿ ਵਿਯ ਸਤ੍ਤਾ ਅਸਮਪੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਰਜਨੀਯੇ ਠਾਨੇ ਰਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਸਯਂ ਵਾ ਰਾਗਂ ਓਤਿਣ੍ਣੋ, ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਉਭਯਥਾਪਿ ਰਾਗਸਮਙ੍ਗਿਸ੍ਸੇਵੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਓਤਿਣ੍ਣੋ ਨਾਮ ਸਾਰਤ੍ਤੋ ਅਪੇਕ੍ਖਵਾ ਪਟਿਬਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਏਵਮਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਤਤ੍ਥ **ਸਾਰਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ ਸੁਟ੍ਠੁ ਰਤ੍ਤੋ। **ਅਪੇਕ੍ਖਵਾ**ਤਿ ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗਾਪੇਕ੍ਖਾਯ ਅਪੇਕ੍ਖਵਾ। **ਪਟਿਬਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਕਾਯਸੰਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨੇਵ ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਪਟਿਬਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋ। **ਵਿਪਰਿਣਤੇਨਾ**ਤਿ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਭਵਙ੍ਗਸਨ੍ਤਤਿਸਙ੍ਖਾਤਂ ਪਕਤਿਂ ਵਿਜਹਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਥਾ ਪਵਤ੍ਤੇਨ, ਵਿਰੂਪਂ ਵਾ ਪਰਿਣਤੇਨ ਵਿਰੂਪਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਨ, ਯਥਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤਮਾਨਂ ਵਿਰੂਪਂ ਹੋਤਿ ਏਵਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੇਨਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ।

੨੭੧. ਯਸ੍ਮਾ ਪਨੇਤਂ ਰਾਗਾਦੀਹਿ ਸਮ੍ਪਯੋਗਂ ਨਾਤਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ "**ਵਿਪਰਿਣਤਨ੍ਤਿ ਰਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚਿਤ੍ਤ**"ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨਂ ਵਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੇ ਇਧਾਧਿਪ੍ਪੇਤਮਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ "**ਅਪਿਚ ਰਤ੍ਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਥੇ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ ਵਿਪਰਿਣਤ**"ਨ੍ਤਿ ਆਹ।

ਤਦਹੁਜਾਤਾਤਿ ਤਂਦਿਵਸਂ ਜਾਤਾ ਜਾਤਮਤ੍ਤਾ ਅਲ੍ਲਮਂਸਪੇਸਿਵਣ੍ਣਾ, ਏਵਰੂਪਾਯਪਿ ਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗੇ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ, ਮੇਥੁਨਵੀਤਿਕ੍ਕਮੇ ਪਾਰਾਜਿਕਂ, ਰਹੋ ਨਿਸਜ੍ਜਸ੍ਸਾਦੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਞ੍ਚ ਹੋਤਿ। **ਪਗੇਵਾ**ਤਿ ਪਠਮਮੇਵ।

ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾਤਿ ਹਤ੍ਥਗ੍ਗਹਣਾਦਿਕਾਯਸਮ੍ਪਯੋਗਂ ਕਾਯਮਿਸ੍ਸੀਭਾਵਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਯਸ੍ਮਾ ਪਨੇਤਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯੋ ਸੋ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗੋ ਨਾਮ ਸੋ ਅਤ੍ਥਤੋ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰੋ ਹੋਤਿ, ਰਾਗਵਸੇਨ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਸਞ੍ਞਮਵੇਲਂ ਆਚਾਰੋ, ਤਸ੍ਮਾਸ੍ਸ ਸਙ੍ਖੇਪਨ ਅਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ "**ਅਜ੍ਝਾਚਾਰੋ ਵੁਚ੍ਚਤੀ**"ਤਿ ਪਦਭਾਜਨਮਾਹ।

ਹਤ੍ਥਗ੍ਗਾਹਂ ਵਾਤਿਆਦਿਭੇਦਂ ਪਨਸ੍ਸ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਅਤ੍ਥਦਸ੍ਸਨਂ। ਤਤ੍ਥ ਹਤ੍ਥਾਦੀਨਂ ਵਿਭਾਗਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ "**ਹਤ੍ਥੋ ਨਾਮ ਕਪ੍ਪਰਂ ਉਪਾਦਾਯਾ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ ਤਤ੍ਥ **ਕਪ੍ਪਰਂ ਉਪਾਦਾਯਾ**ਤਿ ਦੁਤਿਯਂ। ਮਹਾਸਨ੍ਧਿਂ ਉਪਾਦਾਯ। ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਪਨ ਮਣਿਬਨ੍ਧਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਅਗ੍ਗਨਖਾ ਹਤ੍ਥੋ ਇਧ ਸਦ੍ਧਿਂ ਅਗ੍ਗਬਾਹਾਯ ਕਪ੍ਪਰਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੋ।

ਸੁਦ੍ਧਕੇਸਾ ਵਾਤਿ ਸੁਤ੍ਤਾਦੀਹਿ ਅਮਿਸ੍ਸਾ ਸੁਦ੍ਧਾ ਕੇਸਾਯੇਵ। **ਵੇਣੀ**ਤਿ ਤੀਹਿ ਕੇਸਵਟ੍ਟੀਹਿ ਵਿਨਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਕਤਕੇਸਕਲਾਪਸ੍ਸੇਤਂ ਨਾਮਂ। **ਸੁਤ੍ਤਮਿਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਪਞ੍ਚਵਣ੍ਣੇਨ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਕੇਸੇ ਮਿਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਤਾ। **ਮਾਲਾਮਿਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਵਸ੍ਸਿਕਪੁਪ੍ਫਾਦੀਹਿ ਮਿਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਤੀਹਿ ਕੇਸਵਟ੍ਟੀਹਿ ਵਿਨਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਕਤਾ, ਅਵਿਨਦ੍ਧੋਪਿ ਵਾ ਕੇਵਲਂ ਪੁਪ੍ਫਮਿਸ੍ਸਕੋ ਕੇਸਕਲਾਪੋ ਇਧ ''ਵੇਣੀ''ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਹਿਰਞ੍ਞਮਿਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਕਹਾਪਣਮਾਲਾਯ ਮਿਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਤਾ। **ਸੁਵਣ੍ਣਮਿਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਚੀਰਕੇਹਿ ਵਾ ਪਾਮਙ੍ਗਾਦੀਹਿ ਵਾ ਮਿਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਤਾ। **ਮੁਤ੍ਤਾਮਿਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਮੁਤ੍ਤਾਵਲੀਹਿ ਮਿਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਤਾ। **ਮਣਿਮਿਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਾਰੂਲ੍ਹੇਹਿ ਮਣੀਹਿ ਮਿਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਤਾ। ਏਤਾਸੁ ਹਿ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਵੇਣਿਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਯੇਵ। ''ਅਹਂ ਮਿਸ੍ਸਕਵੇਣਿਂ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੋਕ੍ਖੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਵੇਣਿਗ੍ਗਹਣੇਨ ਚੇਤ੍ਥ ਕੇਸਾਪਿ ਗਹਿਤਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਯੋ ਏਕਮ੍ਪਿ ਕੇਸਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਤਸ੍ਸਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ।

ਹਤ੍ਥਞ੍ਚ ਵੇਣਿਞ੍ਚ ਠਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ਇਧ ਵੁਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣਂ ਹਤ੍ਥਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬਪ੍ਪਕਾਰਞ੍ਚ ਵੇਣਿਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਵਸੇਸਂ ਸਰੀਰਂ ''ਅਙ੍ਗ''ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਂ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇਸੁ ਹਤ੍ਥਾਦੀਸੁ ਹਤ੍ਥਸ੍ਸ ਗਹਣਂ **ਹਤ੍ਥਗ੍ਗਾਹੋ,** ਵੇਣਿਯਾ ਗਹਣਂ **ਵੇਣਿਗ੍ਗਾਹੋ,** ਅਵਸੇਸਸਸਰੀਰਸ੍ਸ ਪਰਾਮਸਨਂ **ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸ ਵਾ ਅਙ੍ਗਸ੍ਸ ਪਰਾਮਸਨਂ,** ਯੋ ਤਂ ਹਤ੍ਥਗ੍ਗਾਹਂ ਵਾ ਵੇਣਿਗ੍ਗਾਹਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸ ਵਾ ਅਙ੍ਗਸ੍ਸ ਪਰਾਮਸਨਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਨਾਮ ਆਪਤ੍ਤਿਨਿਕਾਯੋ ਹੋਤੀਤਿ। ਅਯਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ।

੨੭੨. ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਯੋ ਚ ਹਤ੍ਥਗ੍ਗਾਹੋ ਯੋ ਚ ਵੇਣਿਗ੍ਗਾਹੋ ਯਞ੍ਚ ਅਵਸੇਸਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਸ੍ਸ ਪਰਾਮਸਨਂ ਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਭੇਦਤੋ ਦ੍ਵਾਦਸਵਿਧਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਭੇਦਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ "**ਆਮਸਨਾ ਪਰਾਮਸਨਾ**"ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਯਞ੍ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ "**ਆਮਸਨਾ ਨਾਮ ਆਮਟ੍ਠਮਤ੍ਤਾ**"ਤਿ ਯਞ੍ਚ "**ਛੁਪਨਂ ਨਾਮ ਫੁਟ੍ਠਮਤ੍ਤ**"ਨ੍ਤਿ, ਇਮੇਸਂ ਅਯਂ ਵਿਸੇਸੋ – **ਆਮਸਨਾ**ਤਿ ਆਮਜ੍ਜਨਾ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਂ ਅਨਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾਪਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਸਙ੍ਘਟ੍ਟਨਾ। ਅਯਞ੍ਹਿ ''ਆਮਟ੍ਠਮਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਛੁਪਨ**ਨ੍ਤਿ ਅਸਙ੍ਘਟ੍ਟੇਤ੍ਵਾ ਫੁਟ੍ਠਮਤ੍ਤਂ।

ਯਮ੍ਪਿ ਉਮ੍ਮਸਨਾਯ ਚ ਉਲ੍ਲਙ੍ਘਨਾਯ ਚ ਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ‘‘ਉਦ੍ਧਂ ਉਚ੍ਚਾਰਣਾ’’ਤਿ ਏਕਮੇਵ ਪਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਅਯਂ ਵਿਸੇਸੋ – ਪਠਮਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਯਸ੍ਸ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਕਾਯੇ ਉਦ੍ਧਂ ਪੇਸਨਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਦੁਤਿਯਂ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਕਾਯਂ ਉਕ੍ਖਿਪਨਵਸੇਨ, ਸੇਸਂ ਪਾਕਟਮੇਵ।

੨੭੩. ਇਦਾਨਿ ਯ੍ਵਾਯਂ ਓਤਿਣ੍ਣੋ ਵਿਪਰਿਣਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਏਤੇਸਂ ਪਦਾਨਂ ਵਸੇਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **‘‘ਇਤ੍ਥੀ ਚ ਹੋਤਿ ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞੀ ਸਾਰਤ੍ਤੋ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁ ਚ ਨਂ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਕਾਯੇਨ ਕਾਯ’’**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਭਿਕ੍ਖੁ ਚ ਨਂ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਕਾਯੇਨ ਕਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਸੋ ਸਾਰਤ੍ਤੋ ਚ ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞੀ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਯੇਨ। **ਨ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ। ਅਥ ਵਾ ਏਤਂ ਤਸ੍ਸਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਹਤ੍ਥਾਦਿਭੇਦਂ ਕਾਯਂ। **ਆਮਸਤਿ ਪਰਾਮਸਤੀ**ਤਿ ਏਤੇਸੁ ਚੇ ਏਕੇਨਾਪਿ ਆਕਾਰੇਨ ਅਜ੍ਝਾਚਰਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ। ਤਤ੍ਥ ਸਕਿਂ ਆਮਸਤੋ ਏਕਾ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਆਮਸਤੋ ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ।

ਪਰਾਮਸਨ੍ਤੋਪਿ ਸਚੇ ਕਾਯਤੋ ਅਮੋਚੇਤ੍ਵਾਵ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਅਤ੍ਤਨੋ ਹਤ੍ਥਂ ਵਾ ਕਾਯਂ ਵਾ ਸਞ੍ਚੋਪੇਤਿ ਹਰਤਿ ਪੇਸੇਤਿ ਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਪਰਾਮਸਤੋ ਏਕਾਵ ਆਪਤ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਕਾਯਤੋ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਪਰਾਮਸਤਿ ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ ਆਪਤ੍ਤਿ।

ਓਮਸਨ੍ਤੋਪਿ ਸਚੇ ਕਾਯਤੋ ਅਮੋਚੇਤ੍ਵਾਵ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਮਤ੍ਥਕਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਪਾਦਪਿਟ੍ਠਿਂ ਓਮਸਤਿ ਏਕਾਵ ਆਪਤ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਉਦਰਾਦੀਸੁ ਤਂ ਤਂ ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਵਾ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਓਮਸਤਿ ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ ਆਪਤ੍ਤਿ। **ਉਮ੍ਮਸਨਾਯਪਿ** ਪਾਦਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਸੀਸਂ ਉਮ੍ਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਓਲਙ੍ਘਨਾਯ ਮਾਤੁਗਾਮਂ ਕੇਸੇਸੁ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਚੁਮ੍ਬਨਾਦੀਸੁ ਯਂ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰਂ ਇਚ੍ਛਤਿ ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮੁਞ੍ਚਤੋ ਏਕਾਵ ਆਪਤ੍ਤਿ। ਉਟ੍ਠਿਤਂ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਨਾਮਯਤੋ ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ ਆਪਤ੍ਤਿ। **ਉਲ੍ਲਙ੍ਘਨਾਯਪਿ** ਕੇਸੇਸੁ ਵਾ ਹਤ੍ਥੇਸੁ ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਪਯਤੋ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਆਕਡ੍ਢਨਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਭਿਮੁਖਂ ਆਕਡ੍ਢਨ੍ਤੋ ਯਾਵ ਨ ਮੁਞ੍ਚਤਿ ਤਾਵ ਏਕਾਵ ਆਪਤ੍ਤਿ। ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਆਕਡ੍ਢਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ ਆਪਤ੍ਤਿ। **ਪਤਿਕਡ੍ਢਨਾਯਪਿ** ਪਰਮ੍ਮੁਖਂ ਪਿਟ੍ਠਿਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਪ੍ਪਣਾਮਯਤੋ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਅਭਿਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨਾਯ ਹਤ੍ਥੇ ਵਾ ਬਾਹਾਯ ਵਾ ਦਲ੍ਹਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਯੋਜਨਮ੍ਪਿ ਗਚ੍ਛਤੋ ਏਕਾਵ ਆਪਤ੍ਤਿ। ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਗਣ੍ਹਤੋ ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ ਆਪਤ੍ਤਿ। ਅਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਫੁਸਤੋ ਚ ਆਲਿਙ੍ਗਤੋ ਚ ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ **ਮਹਾਸੁਮਤ੍ਥੇਰੋ** ਆਹ। **ਮਹਾਪਦੁਮਤ੍ਥੇਰੋ** ਪਨਾਹ – ‘‘ਮੂਲਗ੍ਗਹਣਮੇਵ ਪਮਾਣਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਯਾਵ ਨ ਮੁਞ੍ਚਤਿ ਤਾਵ ਏਕਾ ਏਵ ਆਪਤ੍ਤੀ’’ਤਿ।

ਅਭਿਨਿਪ੍ਪੀਲ਼ਨਾਯ ਵਤ੍ਥੇਨ ਵਾ ਆਭਰਣੇਨ ਵਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪੀਲ਼ਯਤੋ ਅਙ੍ਗਂ ਅਫੁਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਫੁਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ, ਏਕਪਯੋਗੇਨ ਏਕਾ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਨਾਨਾਪਯੋਗੇਨ ਨਾਨਾ।

ਗਹਣਛੁਪਨੇਸੁ ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਿਕਾਰਂ ਅਕਰੋਨ੍ਤੋਪਿ ਗਹਿਤਮਤ੍ਤਫੁਟ੍ਠਮਤ੍ਤੇਨਾਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਏਵਮੇਤੇਸੁ ਆਮਸਨਾਦੀਸੁ ਏਕੇਨਾਪਿ ਆਕਾਰੇਨ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰਤੋ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞਿਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ, ਵੇਮਤਿਕਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਪਣ੍ਡਕਪੁਰਿਸਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਸਞ੍ਞਿਸ੍ਸਾਪਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਮੇਵ। ਪਣ੍ਡਕੇ ਪਣ੍ਡਕਸਞ੍ਞਿਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਵੇਮਤਿਕਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਪੁਰਿਸਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞਿਸ੍ਸਾਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। ਪੁਰਿਸੇ ਪੁਰਿਸਸਞ੍ਞਿਸ੍ਸਾਪਿ ਵੇਮਤਿਕਸ੍ਸਾਪਿ ਇਤ੍ਥਿਪਣ੍ਡਕਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਸਞ੍ਞਿਸ੍ਸਾਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤੇਪਿ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾਤਿ। ਇਮਾ ਏਕਮੂਲਕਨਯੇ ਵੁਤ੍ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਇਮਿਨਾਵ ਉਪਾਯੇਨ **‘‘ਦ੍ਵੇ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਇਤ੍ਥੀਨ’’**ਨ੍ਤਿਆਦਿਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੇ ਦੁਮੂਲਕਨਯੇਪਿ ਦਿਗੁਣਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਯਥਾ ਚ ਦ੍ਵੀਸੁ ਇਤ੍ਥੀਸੁ ਦ੍ਵੇ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ; ਏਵਂ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾਸੁ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਯੋ ਹਿ ਏਕਤੋ ਠਿਤਾ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਬਾਹਾਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵ◌ਾ ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਸੋ ਯਤ੍ਤਕਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਫੁਟ੍ਠਾ ਤਾਸਂ ਗਣਨਾਯ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਮਜ੍ਝਗਤਾਨਂ ਗਣਨਾਯ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੇ। ਤਾ ਹਿ ਤੇਨ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ ਆਮਟ੍ਠਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾਨਂ ਅਙ੍ਗੁਲਿਯੋ ਵ◌ਾ ਕੇਸੇ ਵ◌ਾ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਸੋ ਅਙ੍ਗੁਲਿਯੋ ਚ ਕੇਸੇ ਚ ਅਗਣੇਤ੍ਵ◌ਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਗਣੇਤ੍ਵ◌ਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇਹਿ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਯਾਸਞ੍ਹਿ ਇਤ੍ਥੀਨਂ ਅਙ੍ਗੁਲਿਯੋ ਵ◌ਾ ਕੇਸਾ ਵ◌ਾ ਮਜ੍ਝਗਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਾਸਂ ਗਣਨਾਯ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੇ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਤਾ ਹਿ ਤੇਨ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ ਆਮਟ੍ਠਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਪਨ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇਹਿ ਰਜ੍ਜੁਵਤ੍ਥਾਦੀਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵ◌ਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਸਬ੍ਬਾਸਂਯੇਵ ਅਨ੍ਤੋਪਰਿਕ੍ਖੇਪਗਤਾਨਂ ਗਣਨਾਯ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੇ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ** ਅਫੁਟ੍ਠਾਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਾ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ ਆਮਸਨਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨੇਵ ਸਙ੍ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯਞ੍ਚ** ਵ◌ੁਤ੍ਤੋ ਪੁਰਿਮਨਯੋਯੇਵ◌ੇਤ੍ਥ ਯੁਤ੍ਤਤਰੋ ਦਿਸ੍ਸਤਿ।

ਯੋ ਹਿ ਹਤ੍ਥੇਨ ਹਤ੍ਥਂ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਠਿਤਾਸੁ ਇਤ੍ਥੀਸੁ ਸਮਸਾਰਾਗੋ ਏਕਂ ਹਤ੍ਥੇ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਸੋ ਗਹਿਤਿਤ੍ਥਿਯਾ ਵਸੇਨ ਏਕਂ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਇਤਰਾਸਂ ਗਣਨਾਯ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੇ। ਸਚੇ ਸੋ ਤਂ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇ ਵਤ੍ਥੇ ਵ◌ਾ ਪੁਪ੍ਫੇ ਵ◌ਾ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਸਬ੍ਬਾਸਂ ਗਣਨਾਯ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੇ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਯਥੇਵ ਹਿ ਰਜ੍ਜੁਵਤ੍ਥਾਦੀਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੇਨ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ ਆਮਟ੍ਠਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਥਾ ਇਧਾਪਿ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ ਆਮਟ੍ਠਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਤਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਵਤ੍ਥਕੋਟਿਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਠਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਰ ਚੇਸੋ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਪਠਮਂ ਇਤ੍ਥਿਂ ਹਤ੍ਥੇ ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਗਹਿਤਾਯ ਵਸੇਨ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਇਤਰਾਸਂ ਗਣਨਾਯ ਦੁਕ੍ਕਟਾਨਿ। ਸਬ੍ਬਾਸਞ੍ਹਿ ਤਾਸਂ ਤੇਨ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਕਾਯਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਆਮਟ੍ਠਂ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਸੋਪਿ ਤਂ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇਯੇਵ ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਵਸੇਨ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਇਤਰਾਸਂ ਗਣਨਾਯ ਅਨਨ੍ਤਰਨਯੇਨੇਵ ਦੁਕ੍ਕਟਾਨਿ।

ਯੋ ਪਨ ਘਨਵਤ੍ਥਨਿਵਤ੍ਥਂ ਇਤ੍ਥਿਂ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ ਵਤ੍ਥੇ ਘਟ੍ਟੇਤਿ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਵ◌ਿਰਲ਼ਵਤ੍ਥਨਿਵਤ੍ਥਂ ਘਟ੍ਟੇਤਿ, ਤਤ੍ਰ ਚੇ ਵਤ੍ਥਨ੍ਤਰੇਹਿ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਵ◌ਾ ਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਲੋਮਾਨਿ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵ◌ਾ ਪਵ◌ਿਟ੍ਠਲੋਮਾਨਿ ਇਤ੍ਥਿਂ ਫੁਸਨ੍ਤਿ, ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਲੋਮਾਨਿਯੇਵ ਵ◌ਾ ਲੋਮਾਨਿ ਫੁਸਨ੍ਤਿ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ। ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕੇਨ ਹਿ ਕਮ੍ਮਜਰੂਪੇਨ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕਂ ਵ◌ਾ ਅਨੁਪਾਦਿਨ੍ਨਕਂ ਵ◌ਾ ਅਨੁਪਾਦਿਨ੍ਨਕੇਨਪਿ ਕੇਨਚਿ ਕੇਸਾਦਿਨਾ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨਕਂ ਵ◌ਾ ਅਨੁਪਾਦਿਨ੍ਨਕਂ ਵ◌ਾ ਫੁਸਨ੍ਤੋਪਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿਯੇਵ।

ਤਤ੍ਥ **ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯਂ** ''ਲੋਮਾਨਿ ਗਣੇਤ੍ਵ◌ਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ''ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ। **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਪਨ ''ਲੋਮਾਨਿ ਗਣੇਤ੍ਵ◌ਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ, ਏਕਮੇਵ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਸਙ੍ਘਿਕਮਞ੍ਚੇ ਪਨ ਅਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਲੋਮਾਨਿ ਗਣੇਤ੍ਵ◌ਾ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ , ਤਦੇਵ ਯੁਤ੍ਤਂ। ਇਤ੍ਥਿਵਸੇਨ ਹਿ ਅਯਂ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਨ ਕੋਟ੍ਠਾਸਵਸੇਨਾਤਿ।

ਏਤ੍ਥਾਹ ''ਯੋ ਪਨ 'ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਕਾਯਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, 'ਕਾਯਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਸੋ ਕਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ। **ਮਹਾਸੁਮਤ੍ਥੇਰੋ** ਤਾਵ ''ਯਥਾਵਤ੍ਥੁਕਮੇਵ◌ਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਅਯਂ ਕਿਰਸ੍ਸ ਲਦ੍ਧਿ –

> ''ਵਤ੍ਥੁ ਸਞ੍ਞਾ ਚ ਰਾਗੋ ਚ, ਫਸ੍ਸਪ੍ਪਟਿਵ◌ਿਜਾਨਨਾ।
> ਯਥਾਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਨਿਦ੍ਦੇਸੇ, ਗਰੁਕਂ ਤੇਨ ਕਾਰਯੇ''ਤਿ॥

ਏਤ੍ਥ **"ਵਤ੍ਥੂ"**ਤਿ ਇਤ੍ਥੀ। **"ਸਞ੍ਞਾ"**ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞਾ। **"ਰਾਗੋ"**ਤਿ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੋ। **"ਫਸ੍ਸਪ੍ਪਟਿਵ◌ਿਜਾਨਨਾ"**ਤਿ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਫਸ੍ਸਜਾਨਨਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਯੋ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞੀ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ ''ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਗਹੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਵਤ੍ਤੋਪਿ ਕਾਯਂ ਫੁਸਤਿ, ਗਰੁਕਂ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂਯੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਇਤਰੋਪਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਨ੍ਤਿ **ਮਹਾਪਦੁਮਤ੍ਥੇਰੋ** ਪਨਾਹ –

> ''ਸਞ੍ਞਾਯ ਵ◌ਿਰਾਗਿਤਮ੍ਹਿ, ਗਹਣੇ ਚ ਵ◌ਿਰਾਗਿਤੇ।
> ਯਥਾਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਨਿਦ੍ਦੇਸੇ, ਗਰੁਕਂ ਤਤ੍ਥ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ॥

ਅਸ੍ਸਾਪਾਯਂ ਲਦ੍ਧਿ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞਿਨੋ ਹਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਵੁੱਤੋ। ਇਮਿਨਾ ਚ ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞਾ ਵਿਰਾਗਿਤਾ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਸਞ੍ਞਾ ਉਪ੍ਪਾਦਿਤਾ, ਤਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਵੁੱਤਂ। ਇਮਿਨਾ ਚ ਗਹਣਮ੍ਪਿ ਵਿਰਾਗਿਤਂ ਤਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਇਤ੍ਥੀ ਗਹਿਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਤ੍ਥ ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞਾਯ ਅਭਾਵਤੋ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਸ੍ਸ ਅਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ ਫੁਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਪਨ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਰਾਗੇਨ ਹਿ ਇਮਂ ਨਾਮ ਵਤ੍ਥੁਂ ਫੁਸਤੋ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾਤਿ।

ਇਦਞ੍ਚ ਪਨ ਵਤ੍ਵਾ ਇਦਂ ਚਤੁਕ੍ਕਮਾਹ। ''ਸਾਰਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਸਾਰਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ, 'ਵਿਰਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਵਿਰਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, 'ਸਾਰਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਵਿਰਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, 'ਵਿਰਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਸਾਰਤ੍ਤਂ ਗਣ੍ਹਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵਾ''ਤਿ। ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਏਵਮਾਹ? ਅਥ ਖੋ **ਮਹਾਸੁਮਤ੍ਥੇਰਵਾਦੋ**ਯੇਵੇਤ੍ਥ ''ਇਤ੍ਥਿ ਚ ਹੋਤਿ ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞੀ ਸਾਰਤ੍ਤੋ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁ ਚ ਨਂ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਕਾਯੇਨ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਆਮਸਤਿ ਪਰਾਮਸਤਿ...ਪੇ॰... ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਛੁਪਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਇਮਾਯ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ''ਯੋ ਹਿ ਏਕਤੋ ਠਿਤਾ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਬਾਹਾਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਸੋ ਯਤ੍ਥਕਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਫੁਟ੍ਠਾ ਤਾਸਂ ਗਣਨਾਯ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਮਜ੍ਝਗਤਾਨਂ ਗਣਨਾਯ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੇ''ਤਿਆਦੀਹਿ ਅਟ੍ਠਕਥਾਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇਹਿ ਚ ਸਮੇਤਿ। ਯਦਿ ਹਿ ਸਞ੍ਞਾਦਿਵਿਰਾਗੇਨ ਵਿਰਾਗਿਤਂ ਨਾਮ ਭਵੇਯ੍ਯ ''ਪਣ੍ਡਕੋ ਚ ਹੋਤਿ ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ ''ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਞ੍ਚ ਹੋਤਿ ਕਾਯਸਞ੍ਞੀ ਚਾ''ਤਿਆਦਿਨਾਪਿ ਨਯੇਨ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਵਿਸੇਸਂ ਵਦੇਯ੍ਯ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਸੋ ਨ ਵੁੱਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞਾਯ ਸਤਿ ਇਤ੍ਥਿਂ ਆਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ, ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਆਮਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਨ੍ਤਿ ਯਥਾਵਤ੍ਥੁਕਮੇਵ ਯੁਜ੍ਜਤਿ।

ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ ਵੁੱਤਂ – ''ਨੀਲਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਸਯਿਤਾਯ ਕਾਲ਼ਿਤ੍ਥਿਯਾ ਕਾਯਂ ਘਟ੍ਟੇਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਕਾਯਂ ਘਟ੍ਟੇਤਿ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ; 'ਕਾਯਂ ਘਟ੍ਟੇਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਨੀਲਂ ਘਟ੍ਟੇਤਿ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ; 'ਨੀਲਂ ਘਟ੍ਟੇਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਕਾਯਂ ਘਟ੍ਟੇਤਿ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ; 'ਨੀਲਂ ਘਟ੍ਟੇਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਨੀਲਂ ਘਟ੍ਟੇਤਿ, ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯ''ਨ੍ਤਿ। ਯੋਪਾਯਂ ''ਇਤ੍ਥੀ ਚ ਪਣ੍ਡਕੋ ਚਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵਤ੍ਥੁਮਿਸ੍ਸਕਨਯੋ ਵੁੱਤੋ, ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਵਤ੍ਥੁ ਸਞ੍ਞਾਵਿਮਤਿਵਸੇਨ ਵੁੱਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਅਸਮ੍ਮੁਯ੍ਹਨ੍ਤੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਕਾਯੇਨਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਵਾਰੇ ਪਨ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞਿਸ੍ਸ ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਂ ਗਣ੍ਹਤੋ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਸੇਸੇ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨਕਾਯਵਾਰੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧੇਨਕਆਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧਵਾਰੇ ਚ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੇਨਕਾਯਵਾਰਾਦੀਸੁ ਚਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ।

''ਇਤ੍ਥੀ ਚ ਹੋਤਿ ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞੀ ਸਾਰਤ੍ਤੋ ਚ ਇਤ੍ਥੀ ਚ ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਕਾਯੇਨ ਕਾਯ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਵਾਰੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਮ੍ਹਿ ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਰਾਗਵਸੇਨ ਵੁੱਤੋ। ਤਤ੍ਥ **ਇਤ੍ਥੀ ਚ ਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਕਾਯੇਨ ਕਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਮ੍ਹਿ ਸਾਰਤ੍ਤਾ ਇਤ੍ਥੀ ਤਸ੍ਸ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਕਾਸਂ ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨੋਕਾਸਂ ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਯੇਨ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਕਾਯਂ ਆਮਸਤਿ...ਪੇ॰... ਛੁਪਤਿ। **ਸੇਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਕਾਯੇਨ ਵਾਯਮਤਿ, ਫਸ੍ਸਂ ਪਟਿਵਿਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਏਵਂ ਤਾਯ ਆਮਟ੍ਠੋ ਵਾ ਛੁਪਿਤੋ ਵਾ ਸੇਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸਚੇ ਫਸ੍ਸਪ੍ਪਟਿਵਿਜਾਨਨਤ੍ਥਂ ਈਸਕਮ੍ਪਿ ਕਾਯਂ ਚਾਲੇਤਿ ਫਨ੍ਦੇਤਿ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਦ੍ਵੇ ਇਤ੍ਥਿਯੋਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦ੍ਵੇ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਚ ਪਣ੍ਡਕੇ ਚ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇਨ ਸਹ ਦੁਕ੍ਕਟਂ । ਏਤੇਨ ਉਪਾਯੇਨ ਯਾਵ **"ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੇਨ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਆਮਸਤਿ, ਸੇਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਕਾਯੇਨ ਵਾਯਮਤਿ ਨ ਚ ਫਸ੍ਸਂ ਪਟਿਵਿਜਾਨਾਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ"**ਤਿ ਤਾਵ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਏਤ੍ਥ ਚ **ਕਾਯੇਨ ਵਾਯਮਤਿ ਨ ਚ ਫਸ੍ਸਂ ਪਟਿਵਿਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਂ ਪੁਪ੍ਫਂ ਵਾ ਫਲਂ ਵਾ ਇਤ੍ਥਿਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੇਨ ਪੁਪ੍ਫੇਨ ਵਾ ਫਲੇਨ ਵਾ ਪਹਰਨ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਕਾਯੇਨ ਵਿਕਾਰਂ ਕਰੋਤਿ, ਅਙ੍ਗੁਲਿਂ ਵਾ ਚਾਲੇਤਿ, ਭਮੁਕਂ ਵਾ ਉਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਅਕ੍ਖਿਂ ਵਾ ਨਿਖਣਤਿ, ਅਞ੍ਞਂ ਵਾ ਏਵਰੂਪਂ ਵਿਕਾਰਂ ਕਰੋਤਿ, ਅਯਂ ਵੁੱਚਤਿ ''ਕਾਯੇਨ ਵਾਯਮਤਿ ਨ ਚ ਫਸ੍ਸਂ

ਪਟਿਵਿਜਾਨਾਤੀ’’ਤਿ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਕਾਯੇਨ ਵਾਯਮਿਤਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਦ੍ਵੀਸੁ ਇਤ੍ਥੀਸੁ ਦ੍ਵੇ, ਇਤ੍ਥੀਪਣ੍ਡਕੇਸੁਪਿ ਦ੍ਵੇ ਏਵ ਦੁਕ੍ਕਟੇ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

੨੭੯. ਏਵਂ ਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਲਕ੍ਖਣਵਸੇਨ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦਞ੍ਚ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਭੇਦਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ “**ਸੇਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ**”ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਪੁਰਿਮਨਯੇ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਫੁਟ੍ਠੋ ਸਮਾਨੋ ਸੇਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਕਾਯੇਨ ਵਾਯਮਤਿ, ਫਸ੍ਸਂ ਪਟਿਵਿਜਾਨਾਤੀਤਿ ਤਿਵਙ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ତਿਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ। ਦੁਤਿਯੇ ਨਯੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੇਨ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਮਸਨੇ ਵਿਯ ਵਾਯਮਿਤ੍ਵਾ ਅਛੁਪਨੇ ਵਿਯ ਚ ਫਸ੍ਸਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਟਿਵਿਜਾਨਨਤੋ ਦੁਵਙ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਤਤਿਯੇ ਕਾਯੇਨ ਅਵਾਯਮਤੋ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਯੋ ਹਿ ਸੇਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋਪਿ ਨਿਚ੍ਚਲੇਨ ਕਾਯੇਨ ਕੇਵਲਂ ਫਸ੍ਸਂ ਪਟਿਵਿਜਾਨਾਤਿ ਸਾਦਿਯਤਿ ਅਨੁਭੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਮਤ੍ਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਭਾਵਤੋ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਪਨ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੇਨ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਮਸਨੇ ਵਿਯ ਫਸ੍ਸਪ੍ਪਟਿਵਿਜਾਨਨਾਪਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਕੇਵਲਂ ਚਿਤ੍ਤੁਪ੍ਪਾਦਮਤ੍ਤਮੇਵ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਮੋਕ੍ਖਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਸੁ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵ।

ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਯੋ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਗਹਿਤੋ ਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਰੀਰਾ ਮੋਚੇਤੁਕਾਮੋ ਪਟਿਪ੍ਪਣਾਮੇਤਿ ਵਾ ਪਹਰਤਿ ਵਾ ਅਯਂ ਕਾਯੇਨ ਵਾਯਮਤਿ ਫਸ੍ਸਂ ਪਟਿਵਿਜਾਨਾਤਿ। ਯੋ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤਤੋ ਮੁਞ੍ਚਿਤੁਕਾਮੋ ਉਤ੍ਤਾਸੇਤ੍ਵਾ ਪਲਾਪੇਤਿ, ਅਯਂ ਕਾਯੇਨ ਵਾਯਮਤਿ ਨ ਚ ਫਸ੍ਸਂ ਪਟਿਵਿਜਾਨਾਤਿ। ਯੋ ਤਾਦਿਸਂ ਦੀਘਜਾਤਿਂ ਕਾਯੇ ਆਰੂਲ੍ਹਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਸਣਿਕਂ ਗਚ੍ਛਤੁ ਘਟ੍ਟਿਯਮਾਨਾ ਅਨਤ੍ਥਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਨ ਘਟ੍ਟੇਤਿ, ਇਤ੍ਥਿਮੇਵ ਵਾ ਅਙ੍ਗਂ ਫੁਸਮਾਨਂ ਞਤ੍ਵਾ ‘‘ਏਸਾ ‘ਅਨਤ੍ਥਿਕੋ ਅਯਂ ਮਯਾ’ਤਿ ਸਯਮੇਵ ਪਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਨਿਚ੍ਚਲੋ ਹੋਤਿ, ਬਲਵਿਤ੍ਥਿਯਾ ਵਾ ਗਾਲ੍ਹਂ ਆਲਿਙ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤੋ ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੁ ਪਲਾਯਿਤੁਕਾਮੋਪਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਨਿਚ੍ਚਲੋ ਹੋਤਿ, ਅਯਂ ਨ ਚ ਕਾਯੇਨ ਵਾਯਮਤਿ, ਫਸ੍ਸਂ ਪਟਿਵਿਜਾਨਾਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਆਗਚ੍ਛਤੁ ਤਾਵ ਤਤੋ ਨਂ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਪਣਾਮੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਨਿਚ੍ਚਲੋ ਹੋਤਿ, ਅਯਂ ਮੋਕ੍ਖਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਨ ਚ ਕਾਯੇਨ ਵਾਯਮਤਿ, ਨ ਚ ਫਸ੍ਸਂ ਪਟਿਵਿਜਾਨਾਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੨੮੦. **ਅਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਉਪਾਯੇਨ ਇਮਂ ਫੁਸਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਅਚੇਤੇਤ੍ਵਾ, ਏਵਞ੍ਹਿ ਅਚੇਤੇਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾਦੀਸੁ ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗੇ ਫੁਟ੍ਠੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਅਸਤਿਯਾਤਿ ਅਞ੍ਞਵਿਹਿਤੋ ਹੋਤਿ ਮਾਤੁਗਾਮਂ ਫੁਸਾਮੀਤਿ ਸਤਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਵਂ ਅਸਤਿਯਾ ਹਤ੍ਥਪਾਦਪਸਾਰਣਾਦਿਕਾਲੇ ਫੁਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਦਾਰਕਵੇਸੇਨ ਠਿਤਂ ਦਾਰਿਕਂ ‘‘ਇਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਕਰਣੀਯੇਨ ਫੁਸਤਿ, ਏਵਂ ‘‘ਇਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਫੁਸਤੋ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਅਸਾਦਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਅਸਾਦਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਤਸ੍ਸ ਬਾਹਾਪਰਮ੍ਪਰਾਯ ਨੀਤਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਵਿਯ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਾਦਯੋ ਵੁਤ੍ਤਨਯਾਏਵ। ਇਧ ਪਨ ਉਦਾਯਿਤ੍ਥੇਰੋ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕੋ, ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸਾਤਿ।

ਪਦਭਾਜਨੀਯਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਇਦਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਕਿਰਿਯਂ, ਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਸਚਿਤ੍ਤਕਂ, ਲੋਕਵਜ੍ਜਂ, ਕਾਯਕਮ੍ਮਂ, ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਂ, ਦ੍ਵਿਵੇਦਨਂ, ਸੁਖਮਜ੍ਝਤ੍ਤਦ੍ਵਯੇਨਾਤਿ।

੨੮੧. ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਸੁ – **ਮਾਤੁਯਾ ਮਾਤੁਪੇਮੇਨਾ**ਤਿ ਮਾਤੁਪੇਮੇਨ ਮਾਤੁਯਾ ਕਾਯਂ ਆਮਸਿ। ਏਸ ਨਯੋ **ਧੀਤੁਭਗਿਨਿਵਤ੍ਥੂਸੁ**। ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਾ ਮਾਤਾ ਵਾ ਹੋਤੁ ਧੀਤਾ ਵਾ ਇਤ੍ਥੀ ਨਾਮ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਸ੍ਸ ਪਾਰਿਪਨ੍ਥਿਕਾਵ। ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਅਯਂ ਮੇ ਮਾਤਾ ਅਯਂ ਧੀਤਾ

ਅਯਂ ਮੇ ਭਗਿਨੀ’’ਤਿ ਗੇਹਸ੍ਸਿਤਪੇਮੇਨ ਆਮਸਤੋਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਇਮਂ ਪਨ ਭਗਵਤੋ ਆਣਂ ਅਨੁਸ੍ਸਰਨ੍ਤੇਨ ਸਚੇਪਿ ਨਦੀਸੋਤੇਨ ਵੁਯ੍ਹਮਾਨਂ ਮਾਤਰਂ ਪਸ੍ਸਤਿ ਨੇਵ ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਰਾਮਸਿਤਬ੍ਬਾ। ਪਣ੍ਡਿਤੇਨ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਾਵਾ ਵਾ ਫਲਕਂ ਵਾ ਕਦਲਿਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਵਾ ਦਾਰੁਕ੍ਖਨ੍ਧੋ ਵਾ ਉਪਸਂਹਰਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਸਤਿ ਕਾਸਾਵਮ੍ਪਿ ਉਪਸਂਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਤੋ ਠਪੇਤਬ੍ਬਂ, ‘‘ਏਤ੍ਥ ਗਣ੍ਹਾਹੀ’’ਤਿ ਪਨ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ। ਗਹਿਤੇ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਕਡ੍ਢਾਮੀਤਿ ਕਡ੍ਢਨ੍ਤੇਨ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਭਾਯਤਿ ਪੁਰਤੋ ਪੁਰਤੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ‘‘ਮਾ ਭਾਯੀ’’ਤਿ ਸਮਸ੍ਸਾਸੇਤਬ੍ਬਾ। ਸਚੇ ਭਾਯਮਾਨਾ ਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਹਸਾ ਖਨ੍ਧੇ ਵਾ ਅਭਿਰੁਹਤਿ, ਹਤ੍ਥੇ ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਨ ‘‘ਅਪੇਹਿ ਮਹਲ੍ਲਿਕੇ’’ਤਿ ਨਿਦ੍ਧੁਨਿਤਬ੍ਬਾ, ਥਲਂ ਪਾਪੇਤਬ੍ਬਾ। ਕਦ੍ਦਮੇ ਲਗ੍ਗਾਯਪਿ ਕੂਪੇ ਪਤਿਤਾਯਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਤਤ੍ਰਪਿ ਹਿ ਯੋਤ੍ਤਂ ਵਾ ਵਤ੍ਥਂ ਵਾ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹਿਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਉਦ੍ਧਰਿਤਬ੍ਬਾ, ਨਤ੍ਵੇਵ ਆਮਸਿਤਬ੍ਬਾ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਸਰੀਰਮੇਵ ਅਨਾਮਾਸਂ, ਨਿਵਾਸਨਪਾਵੁਰਣਮ੍ਪਿ ਆਭਰਣਭਣ੍ਡਮ੍ਪਿ ਤਿਣਣ੍ਡੁਪਕਂ ਵਾ ਤਾਲਪਣ੍ਣਮੁਦ੍ਦਿਕਂ ਵਾ ਉਪਾਦਾਯ ਅਨਾਮਾਸਮੇਵ, ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਨਿਵਾਸਨਪਾਰੁਪਨਂ ਪਿਲਨ੍ਧਨਤ੍ਥਾਯ ਠਪਿਤਮੇਵ। ਸਚੇ ਪਨ ਨਿਵਾਸਨਂ ਵਾ ਪਾਰੁਪਨਂ ਵਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰਤ੍ਥਾਯ ਪਾਦਮੂਲੇ ਠਪੇਤਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਆਭਰਣਭਣ੍ਡੇਸੁ ਪਨ ਸੀਸਪਸਾਧਨਕਦਨ੍ਤਸੂਚਿਆਦਿਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ ‘‘ਇਮਂ ਭਨ੍ਤੇ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਗਣ੍ਹਥਾ’’ਤਿ ਦਿਯ੍ਯਮਾਨਂ ਸਿਪਾਟਿਕਾਸੂਚਿਆਦਿਉਪਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਸੁਵਣ੍ਣਰਜਤਮੁਤ੍ਤਾਦਿਮਯਂ ਪਨ ਅਨਾਮਾਸਮੇਵ ਦੀਯਮਾਨਮ੍ਪਿ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਏਤਾਸਂ ਸਰੀਰੂਪਗਮੇਵ ਅਨਾਮਾਸਂ, ਇਤ੍ਥਿਸਣ੍ਠਾਨੇਨ ਕਤਂ ਕਟ੍ਠਰੂਪਮ੍ਪਿ ਦਨ੍ਤਰੂਪਮ੍ਪਿ ਅਯਰੂਪਮ੍ਪਿ ਲੋਹਰੂਪਮ੍ਪਿ ਤਿਪੁਰੂਪਮ੍ਪਿ ਪੋਤ੍ਥਕਰੂਪਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਬਰਤਨਰੂਪਮ੍ਪਿ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਪਿਟ੍ਠਮਯਰੂਪਮ੍ਪਿ ਅਨਾਮਾਸਮੇਵ। ਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਪਨ ‘‘ਇਦਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਹੋਤੂ’’ਤਿ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਰਤਨਮਯਂ ਅਵਸੇਸਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਪਕਰਣਾਰਹਂ ਉਪਕਰਣੇ ਪਰਿਭੋਗਾਰਹਂ ਪਰਿਭੋਗੇ ਉਪਨੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਯਥਾ ਚ ਇਤ੍ਥਿਰੂਪਕਂ; ਏਵਂ ਸਤ੍ਤਵਿਧਮ੍ਪਿ ਧਞ੍ਞਂ ਅਨਾਮਾਸਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਖੇਤ੍ਤਮਜ੍ਝੇਨ ਗਚ੍ਛਤਾ ਤਤ੍ਥਜਾਤਕਮ੍ਪਿ ਧਞ੍ਞਫਲਂ ਨ ਆਮਸਨ੍ਤੇਨ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਘਰਦ੍ਵਾਰੇ ਵਾ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਵਾ ਧਞ੍ਞਂ ਪਸਾਰਿਤਂ ਹੋਤਿ ਪਸ੍ਸੇਨ ਚ ਮਗ੍ਗੋ ਅਤ੍ਥਿ ਨ ਮਦ੍ਦਨ੍ਤੇਨ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਗਮਨਮਗ੍ਗੇ ਅਸਤਿ ਮਗ੍ਗਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਧਞ੍ਞਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਆਸਨਂ ਪਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦੇਨ੍ਤਿ ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਕੇਚਿ ਆਸਨਸਾਲਾਯਂ ਧਞ੍ਞਂ ਆਕਿਰਨ੍ਤਿ, ਸਚੇ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ ਹਰਾਪੇਤੁਂ ਹਰਾਪੇਤਬ੍ਬਂ, ਨੋ ਚੇ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਧਞ੍ਞਂ ਅਮਦ੍ਦਨ੍ਤੇਨ ਪੀਠਕਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਓਕਾਸੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਧਞ੍ਞਮਜ੍ਝੇਯੇਵ ਆਸਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਥਜਾਤਕਾਨਿ ਮੁਗ੍ਗਮਾਸਾਦੀਨਿ ਅਪਰਣ੍ਣਾਨਿਪਿ ਤਾਲਪਨਸਾਦੀਨਿ ਵਾ ਫਲਾਨਿ ਕੀਲਨ੍ਤੇਨ ਨ ਆਮਸਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਰਾਸਿਕਤੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਅਰਞ੍ਞੇ ਪਨ ਰੁਕ੍ਖਤੋ ਪਤਿਤਾਨਿ ਫਲਾਨਿ ‘‘ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਨਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਮੁਤ੍ਤਾ , ਮਣਿ, ਵੇਲੁਰਿਯੋ, ਸਙ੍ਖੋ, ਸਿਲਾ, ਪਵਾਲਂ, ਰਜਤਂ, ਜਾਤਰੂਪਂ, ਲੋਹਿਤਙ੍ਕੋ, ਮਸਾਰਗਲ੍ਲਨ੍ਤਿ ਇਮੇਸੁ ਦਸਸੁ ਰਤਨੇਸੁ ਮੁਤ੍ਤਾ ਅਧੋਤਾ ਅਨਿਵਿਦ੍ਧਾ ਯਥਾਜਾਤਾਵ ਆਮਸਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸੇਸਾ ਅਨਾਮਾਸਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ** ਪਨ ‘‘ਮੁਤ੍ਤਾ ਧੋਤਾਪਿ ਅਧੋਤਾਪਿ ਅਨਾਮਾਸਾ ਭਣ੍ਡਮੂਲਤ੍ਥਾਯ ਚ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਕੁਟ੍ਠਰੋਗਸ੍ਸ ਭੇਸਜ੍ਜਤ੍ਥਾਯ ਪਨ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਜਾਤਿਫਲਿਕਂ ਉਪਾਦਾਯ ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਨੀਲਪੀਤਾਦਿਵਣ੍ਣਭੇਦੋ ਮਣਿ ਧੋਤਵਿਦ੍ਧਵਟ੍ਟਿਤੋ ਅਨਾਮਾਸੋ, ਯਥਾਜਾਤੋ ਪਨ ਆਕਰਮੁਤ੍ਤੋ ਪਤ੍ਤਾਦਿਭਣ੍ਡਮੂਲਤ੍ਥਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਸੋਪਿ **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ** ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ, ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਕਤੋ ਕਾਚਮਣਿਯੇਵੇਕੋ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਵੇਲੁਰਿਯੇਪਿ ਮਣਿਸਦਿਸੋਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਸਙ੍ਖੋ ਧਮਨਸਙ੍ਖੋ ਚ ਧੋਤਵਿਦ੍ਧੋ ਚ ਰਤਨਮਿਸ੍ਸੋ ਅਨਾਮਾਸੋ। ਪਾਨੀਯਸਙ੍ਖੋ ਧੋਤੋਪਿ ਅਧੋਤੋਪਿ ਆਮਾਸੋਵ ਸੇਸਞ੍ਚ ਅਞ੍ਜਨਾਦਿਭੇਸਜ੍ਜਤ੍ਥਾਯਪਿ ਭਣ੍ਡਮੂਲਤ੍ਥਾਯਪਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਿਲਾ ਧੋਤਵਿਦ੍ਧਾ ਰਤਨਸਂਯੁਤ੍ਤਾ ਮੁਗ੍ਗਵਣ੍ਣਾਵ ਅਨਾਮਾਸਾ। ਸੇਸਾ ਸਤ੍ਥਕਨਿਸਾਨਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਰਤਨਸਂਯੁਤ੍ਤਾਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਕਤਾਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਪਵਾਲਂ ਧੋਤਵਿਦ੍ਧਂ ਅਨਾਮਾਸਂ। ਸੇਸਂ ਆਮਾਸਂ ਭਣ੍ਡਮੂਲਤ੍ਥਞ੍ਚ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ** ਪਨ ''ਧੋਤਮ੍ਪਿ ਅਧੋਤਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਬਂ ਅਨਾਮਾਸਂ, ਨ ਚ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਰਜਤਂ ਜਾਤਰੂਪਞ੍ਚ ਕਤਭਣ੍ਡਮ੍ਪਿ ਅਕਤਭਣ੍ਡਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬਂ ਬੀਜਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਨਾਮਾਸਞ੍ਚ ਅਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਯਞ੍ਚ, ਉਤ੍ਤਰਰਾਜਪੁਤ੍ਤੋ ਕਿਰ ਸੁਵਣ੍ਣਚੇਤਿਯਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ **ਮਹਾਪਦੁਮਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ** ਪੇਸੇਸਿ। ਥੇਰੋ ''ਨ ਕਪ੍ਪਤੀ''ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿ। ਚੇਤਿਯਘਰੇ ਸੁਵਣ੍ਣਪਦੁਮਸੁਵਣ੍ਣਬੁਬ੍ਬੁਲ਼ਕਾਦੀਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਏਤਾਨਿਪਿ ਅਨਾਮਾਸਾਨਿ। ਚੇਤਿਯਘਰਗੋਪਕਾ ਪਨ ਰੂਪਿਯਛਡ੍ਡਕਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਸਂ ਕੇਲ਼ਾਪਯਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯਂ** ਪਨ ਤਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ। ਸੁਵਣ੍ਣਚੇਤਿਯੇ ਕਚਵਰਮੇਵ ਹਰਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਂ। ਆਰਕੂਟਲੋਹਮ੍ਪਿ ਜਾਤਰੂਪਗਤਿਕਮੇਵ ਅਨਾਮਾਸਨ੍ਤਿ **ਸਬ੍ਬਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ** ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸੇਨਾਸਨਪਰਿਭੋਗੋ ਪਨ ਸਬ੍ਬਕਪ੍ਪਿਯੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਜਾਤਰੂਪਰਜਤਮਯਾ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਸੇਨਾਸਨਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾ ਆਮਾਸਾ। ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਧਮ੍ਮਵਿਨਯਵਣ੍ਣਨਟ੍ਠਾਨੇ ਰਤਨਮਣ੍ਡਪੇ ਕਰੋਨ੍ਤਿ ਫਲਿਕਤ੍ਥਮ੍ਭੇ ਰਤਨਦਾਮਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੇ, ਤਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬੂਪਕਰਣਾਨਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਲੋਹਿਤਙ੍ਕਮਸਾਰਗਲ੍ਲਾ ਧੋਤਵਿਦ੍ਧਾ ਅਨਾਮਾਸਾ, ਇਤਰੇ ਆਮਾਸਾ, ਭਣ੍ਡਮੂਲਤ੍ਥਾਯ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ** ਪਨ ''ਧੋਤਾਪਿ ਅਧੋਤਾਪਿ ਸਬ੍ਬਸੋ ਅਨਾਮਾਸਾ ਨ ਚ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਸਬ੍ਬਂ ਆਵੁਧਭਣ੍ਡਂ ਅਨਾਮਾਸਂ, ਭਣ੍ਡਮੂਲਤ੍ਥਾਯ ਦੀਯਜਮਾਨਮ੍ਪਿ ਨ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਤ੍ਥਵਣਿਜ੍ਜਾ ਨਾਮ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸੁਦ੍ਧਧਨੁਦਣ੍ਡੋਪਿ ਧਨੁਜਿਯਾਪਿ ਪਤੋਦੋਪਿ ਅਙ੍ਕੁਸੋਪਿ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਵਾਸਿਫਰਸੁਆਦੀਨਿਪਿ ਆਵੁਧਸਙ੍ਖੇਪੇਨ ਕਤਾਨਿ ਅਨਾਮਾਸਾਨਿ। ਸਚੇ ਕੇਨਚਿ ਵਿਹਾਰੇ ਸਤ੍ਤਿ ਵਾ ਤੋਮਰੋ ਵਾ ਠਪਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਵਿਹਾਰਂ ਜਗ੍ਗਨ੍ਤੇਨ ''ਹਰਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਸਾਮਿਕਾਨਂ ਪੇਸੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਨ ਹਰਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਅਚਾਲੇਨ੍ਤੇਨ ਵਿਹਾਰੋ ਪਟਿਜਗ੍ਗਿਤਬ੍ਬੋ। ਯੁਦ੍ਧਭੂਮਿਯਂ ਪਤਿਤਂ ਅਸਿਂ ਵਾ ਸਤ੍ਤਿਂ ਵਾ ਤੋਮਰਂ ਵਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਾਸਾਣੇਨ ਵਾ ਕੇਨਚਿ ਵਾ ਅਸਿਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਕਤ੍ਥਾਯ ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਇਤਰਾਨਿਪਿ ਵਿਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਸਤ੍ਥਕਤ੍ਥਾਯ ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਤ੍ਤਰਦਣ੍ਡਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ। ''ਇਦਂ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਦੀਯਜਮਾਨਂ ਪਨ ''ਵਿਨਾਸੇਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਮਚ੍ਛਜਾਲਪਕ੍ਖਿਜਾਲਾਦੀਨਿਪਿ ਫਲਕਜਾਲਿਕਾਦੀਨਿ ਸਰਪਰਿਤ੍ਤਾਨਾਨੀਪਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਅਨਾਮਾਸਾਨਿ। ਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਲਬ੍ਭਮਾਨੇਸੁ ਪਨ ਜਾਲਂ ਤਾਵ ''ਆਸਨਸ੍ਸ ਵਾ ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਵਾ ਉਪਰਿ ਬਨ੍ਧਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਛਤ੍ਤਂ ਵਾ ਵੇਠੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਰਪਰਿਤ੍ਤਾਨਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਭਣ੍ਡਮੂਲਤ੍ਥਾਯ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਪਰੂਪਰੋਧਨਿਵਾਰਣਞ੍ਹਿ ਏਤਂ ਨ ਉਪਰੋਧਕਰਨ੍ਤਿ ਫਲਕਂ ਦਨੁਕਟ੍ਠਭਾਜਨਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਚਮ੍ਮਵਿਨਦ੍ਧਾਨਿ ਵੀਣਾਭੇਰਿਆਦੀਨਿ ਅਨਾਮਾਸਾਨਿ। **ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯਂ** ਪਨ ''ਭੇਰਿਸਙ੍ਘਾਟੋਪਿ ਵੀਣਾਸਙ੍ਘਾਟੋਪਿ ਤੁਚ੍ਛਪੋਕ੍ਖਰਮ੍ਪਿ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਂ ਆਰੋਪਿਤਚਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਵੀਣਾਦਣ੍ਡਕੋਪਿ ਸਬ੍ਬਂ ਅਨਾਮਾਸ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਓਨਹਿਤੁਂ ਵਾ ਓਨਹਾਪੇਤੁਂ ਵਾ ਵਾਦੇਤੁਂ ਵਾ ਵਾਦਾਪੇਤੁਂ ਵਾ ਨ ਲਬ੍ਭਤਿਯੇਵ। ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣੇ ਪੂਜਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸੇਹਿ ਛਡ੍ਡਿਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾਪਿ ਅਚਾਲੇਤ੍ਵਾਵ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਰੇ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ, ਕਚਵਰਛਡ੍ਡਨਕਾਲੇ ਪਨ ਕਚਵਰਨਿਯਾਮੇਨੇਵ ਹਰਿਤ੍ਵਾ ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ। ਭਣ੍ਡਮੂਲਤ੍ਥਾਯ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਲਬ੍ਭਮਾਨੇਸੁ ਪਨ ਵੀਣਾਦੋਣਿਕਞ੍ਚ ਭੇਰਿਪੋਕ੍ਖਰਞ੍ਚ ਦਨੁਕਟ੍ਠਭਾਜਨਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮ ਚਮ੍ਮਂ ਸਤ੍ਥਕਕੋਸਕਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਸ੍ਸ ਉਪਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਥਾ ਤਥਾ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਪੁਰਾਣਦੁਤਿਯਿਕਾਵਤ੍ਥੁ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। **ਯਕ੍ਖਿਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ** ਸਚੇਪਿ ਪਰਨਿਮ੍ਮਿਤਵਸਵਤ੍ਤਿਦੇਵਿਯਾ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਮੇਵ। **ਪਣ੍ਡਕਵਤ੍ਥੁ** ਚ **ਸੁਤ੍ਤਿਤ੍ਥਿਵਤ੍ਥੁ** ਚ ਪਾਕਟਮੇਵ। **ਮਤਿਤ੍ਥਿਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ** ਪਾਰਾਜਿਕਪ੍ਪਹੋਨਕਕਾਲੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਤਤੋ ਪਰਂ

ਦੁਕ੍ਕਟਂ। **ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ** ਨਾਗਮਾਣਵਿਕਾਯਪਿ ਸੁਪਣ੍ਣਮਾਣਵਿਕਾਯਪਿ ਕਿਨ੍ਨਰਿਯਾਪਿ ਗਾਵਿਯਾਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। **ਦਾਰੁਧੀਤਲਿਕਾਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ** ਨ ਕੇਵਲਂ ਦਾਰੁਨਾ ਏਵ, ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਚਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਲਿਖਿਤੇਪਿ ਇਤ੍ਥਿਰੂਪੇ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ।

੨੮੨. **ਸਮ੍ਪੀਲ਼ਨਵਤ੍ਥੁ** ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ। **ਸਙ੍ਕਮਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ** ਏਕਪਦਿਕਸਙ੍ਕਮੋ ਵਾ ਹੋਤੁ ਸਕਟਮਗ੍ਗਸਙ੍ਕਮੋ ਵਾ, ਚਾਲੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਪਯੋਗੇ ਕਤਮਤ੍ਤੇਵ ਚਾਲੇਤੁ ਵਾ ਮਾ ਵਾ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਮਗ੍ਗਵਤ੍ਥੁ ਪਾਕਟਮੇਵ। ਰੁਕ੍ਖਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਰੁਕ੍ਖੋ ਮਹਨ੍ਤੋ ਵਾ ਹੋਤੁ ਮਹਾਜਮ੍ਬੁਪ੍ਪਮਾਣੋ ਖੁਦ੍ਦਕੋ ਵਾ, ਤਂ ਚਾਲੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤੁ ਵਾ ਮਾ ਵਾ, ਪਯੋਗਮਤ੍ਤੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। **ਨਾਵਾਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ** ਏਸੇਵ ਨਯੋ। **ਰਜ੍ਜੁਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ** ਯਂ ਰਜ੍ਜੁਂ ਆਵਿਞ੍ਛਨ੍ਤੋ ਠਾਨਾ ਚਾਲੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਯਾ ਮਹਾਰਜ੍ਜੁ ਹੋਤਿ, ਈਸਕਮ੍ਪਿ ਠਾਨਾ ਨ ਚਲਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਦਣ੍ਡੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਭੂਮਿਯਂ ਪਤਿਤਮਹਾਰੁਕ੍ਖੋਪਿ ਹਿ ਦਣ੍ਡਗ੍ਗਹਣੇਨੇਵ ਇਧ ਗਹਿਤੋ। **ਪਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁ** ਪਾਕਟਮੇਵ। **ਵਨ੍ਦਨਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ** ਇਤ੍ਥੀ ਪਾਦੇ ਸਮ੍ਬਾਹਿਤ੍ਵਾ ਵਨ੍ਦਿਤੁਕਾਮਾ ਵਾਰੇਤਬ੍ਬਾ ਪਾਦਾ ਵਾ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਬ੍ਬਾ, ਨਿਚ੍ਚਲੇਨ ਵਾ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ। ਨਿਚ੍ਚਲਸ੍ਸ ਹਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਾਦਿਯਤੋਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਅਵਸਾਨੇ **ਗਹਣਵਤ੍ਥੁ**ਪਾਕਟਮੇਵਾਤਿ।

ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੨੮੩. **ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ**ਤਿ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਥ **ਆਦਿਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਪਦਿਸਿਤ੍ਵਾ। **ਵਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਭਣਤੀ**ਤਿਆਦੀਨਿ ਪਰਤੋ ਆਵਿ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। **ਛਿਨ੍ਨਿਕਾ**ਤਿ ਛਿਨ੍ਨਓਤ੍ਤਪ੍ਪਾ। **ਧੁਤ੍ਤਿਕਾ**ਤਿ ਸਠਾ। **ਅਹਿਰਿਕਾਯੋ**ਤਿ ਨਿਲ੍ਲਜ੍ਜਾ । **ਉਹਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਿਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਨ੍ਦਹਸਿਤਂ ਹਸਨ੍ਤਿ। **ਉਲ੍ਲਪਨ੍ਤੀ**ਤਿ ''ਅਹੋ ਅਯ੍ਯੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਉਚ੍ਚਕਰਣਿਂ ਨਾਨਾਵਿਧਂ ਪਲੋਭਨਕਥਂ ਕਥੇਨ੍ਤਿ। **ਉਜ੍ਜਗ੍ਘਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਮਹਾਹਸਿਤਂ ਹਸਨ੍ਤਿ। **ਉਪ੍ਪਣ੍ਡੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ''ਪਣ੍ਡਕੋ ਅਯਂ, ਨਾਯਂ ਪੁਰਿਸੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪਰਿਹਾਸਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ।

੨੮੫. **ਸਾਰਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਸ੍ਸਾਦਰਾਗੇਨ ਸਾਰਤ੍ਤੋ। **ਅਪੇਕ੍ਖਵਾ ਪਟਿਬਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ, ਕੇਵਲਂ ਇਧ ਵਾਚਸ੍ਸਾਦਰਾਗੋ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੋ। **ਮਾਤੁਗਾਮਂ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਹਿ ਵਾਚਾਹੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ ਮਾਤੁਗਾਮਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ "**ਮਾਤੁਗਾਮੋ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਵਿਞ੍ਞੂ ਪਟਿਬਲਾ ਸੁਭਾਸਿਤਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਂ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਂ ਆਜਾਨਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਯਾ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਸਾਤ੍ਥਕਨਿਰਤ੍ਥਕਕਥਂ ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮਸਦ੍ਧਮ੍ਮਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਕਥਞ੍ਚ ਜਾਨਿਤੁਂ ਪਟਿਬਲਾ, ਅਯਂ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ। ਯਾ ਪਨ ਮਹਲ੍ਲਿਕਾਪਿ ਬਾਲਾ ਏਲ਼ਮੂਗਾ ਅਯਂ ਇਧ ਅਨਧਿਪ੍ਪੇਤਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਓਭਾਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਵਭਾਸੇਯ੍ਯ ਨਾਨਾਪ੍ਪਕਾਰਕਂ ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮਵਚਨਂ ਵਦੇਯ੍ਯ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨੇਵਂ ਓਭਾਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯੋ ਸੋ ਓਭਾਸੋ ਨਾਮ, ਸੋ ਅਤ੍ਥਤੋ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰੋ ਹੋਤਿ ਰਾਗਵਸੇਨ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਸਞ੍ਞਮਵੇਲਂ ਆਚਾਰੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ''ਓਭਾਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰੋ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ ਆਹ। **ਯਥਾ ਤ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਤ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਪਾਤਮਤ੍ਤਂ, ਯਥਾ ਯੁਵਾ ਯੁਵਤਿਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਦ੍ਵੇ ਮਗ੍ਗੇ ਆਦਿਸ੍ਸਾਤਿਆਦਿ ਯੇਨਾਕਾਰੇਨ ਓਭਾਸਤੋ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਦ੍ਵੇ ਮਗ੍ਗੇ**ਤਿ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗਞ੍ਚ ਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗਞ੍ਚ। ਸੇਸਂ ਉਦ੍ਦੇਸੇ ਤਾਵ ਪਾਕਟਮੇਵ। ਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਪਨ **ਥੋਮੇਤੀ**ਤਿ ''ਇਤ੍ਥਿਲਕ੍ਖਣੇਨ ਸੁਭਲਕ੍ਖਣੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਸੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਨ ਤਾਵ ਸੀਸਂ ਏਤਿ। ''ਤਵ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗੋ ਚ ਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗੋ ਚ ਈਦਿਸੋ ਤੇਨ ਨਾਮ ਈਦਿਸੇਨ ਇਤ੍ਥਿਲਕ੍ਖਣੇਨ ਸੁਭਲਕ੍ਖਣੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾਸੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਸੀਸਂ ਏਤਿ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ। **ਵਣ੍ਣੇਤਿ ਪਸਂਸਤੀ**ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਪਨ ਥੋਮਨਪਦਸ੍ਸੇਵ ਵੇਵਚਨਾਨਿ।

ਖੁਂਸੇਤੀਤਿ ਵਾਚਾਪਤੋਦੇਨ ਘਟ੍ਟੇਤਿ। **ਵਮ੍ਭੇਤੀ**ਤਿ ਅਪਸਾਦੇਤਿ। **ਗਰਹਤੀ**ਤਿ ਦੋਸਂ ਦੇਤਿ। ਪਰਤੋ ਪਨ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਆਗਤੇਹਿ "**ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਾਸੀ**"ਤਿਆਦੀਹਿ ਏਕਾਦਸਹਿ ਪਦੇਹਿ ਅਘਟਿਤੇ ਸੀਸਂ ਨ ਏਤਿ, ਘਟਿਤੇਪਿ ਤੇਸੁ **ਸਿਖਰਣੀਸਿ ਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਾਸਿ**

ਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਸੀਤਿ ਇਮੇਹਿ ਤੀਹਿ ਘਟਿਤੇਯੇਵ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ।

ਦੇਹਿ ਮੇਤਿ ਯਾਚਨਾਯਪਿ ਏਤ੍ਤਕੇਨੇਵ ਸੀਸਂ ਨ ਏਤਿ, ''ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੇਨ ਘਟਿਤੇ ਏਵ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ।

ਕਦਾ ਤੇ ਮਾਤਾ ਪਸੀਦਿਸ੍ਸਤੀਤਿਆਦੀਸੁ ਆਯਾਚਨਵਚਨੇਸੁਪਿ ਏਤ੍ਤਕੇਨੇਵ ਸੀਸਂ ਨ ਏਤਿ, ''ਕਦਾ ਤੇ ਮਾਤਾ ਪਸੀਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਕਦਾ ਤੇ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਤਵ ਮਾਤਰਿ ਪਸਨ੍ਨਾਯ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਾ ਆਦਿਨਾ ਪਨ ਨਯੇਨ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੇਨ ਘਟਿਤੇਯੇਵ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ।

ਕਥਂ ਤ੍ਵਂ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਦੇਸੀਤਿਆਦੀਸੁ ਪੁਚ੍ਛਾਵਚਨੇਸੁਪਿ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਯੇਵ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ, ਨ ਇਤਰਥਾ। **ਏਵਂ ਕਿਰ ਤ੍ਵਂ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਦੇਸੀ**ਤਿ ਪਟਿਪੁਚ੍ਛਾਵਚਨੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਆਚਿਕ੍ਖਨਾਯ **ਪੁਟ੍ਠੋ ਭਣਤੀ**ਤਿ ''ਕਥਂ ਦਦਮਾਨਾ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਪਿਯਾ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਪੁਟ੍ਠੋ ਆਚਿਕ੍ਖਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ''ਏਵਂ ਦੇਹਿ ਏਵਂ ਦਦਮਾਨਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਸੀਸਂ ਨ ਏਤਿ। ''ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਂ ਏਵਂ ਦੇਹਿ ਏਵਂ ਉਪਨੇਹਿ ਏਵਂ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਂ ਦਦਮਾਨਾ ਉਪਨਯਮਾਨਾ ਪਿਯਾ ਹੋਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਪਨ ਨਯੇਨ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੇਨ ਘਟਿਤੇਯੇਵ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ। ਅਨੁਸਾਸਨੀਵਚਨੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਅਕ੍ਕੋਸਨਿਦ੍ਦੇਸੇ – **ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਾਸੀ**ਤਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਰਹਿਤਾਸਿ, ਕੁਞ੍ਚਿਕਪਣਾਲਿਮਤ੍ਤਮੇਵ ਤਵ ਦਕਸੋਤਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਨਿਮਿਤ੍ਤਮਤ੍ਤਾਸੀਤਿ ਤਵ ਇਤ੍ਥਿਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਅਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ ਸਞ੍ਞਾਮਤ੍ਤਮੇਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਅਲੋਹਿਤਾ**ਤਿ ਸੁਕ੍ਖਸੋਤਾ। **ਧੁਵਲੋਹਿਤਾ**ਤਿ ਨਿਚ੍ਚਲੋਹਿਤਾ ਕਿਲਿਨ੍ਨਦਕਸੋਤਾ। **ਧੁਵਚੋਲ਼ਾ**ਤਿ ਨਿਚ੍ਚਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਣਿਚੋਲ਼ਾ, ਸਦਾ ਆਣਿਚੋਲ਼ਕਂ ਸੇਵਸੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਪਗ੍ਘਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਵਨ੍ਤੀ; ਸਦਾ ਤੇ ਮੁਤ੍ਤਂ ਸਵਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਸਿਖਰਣੀ**ਤਿ ਬਹਿਨਿਕ੍ਖਨ੍ਤਆਣਿਮਂਸਾ। **ਇਤ੍ਥਿਪਣ੍ਡਕਾ**ਤਿ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਾਵ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਵੇ**ਪੁਰਿਸਿਕਾ**ਤਿ ਸਮਸ੍ਸੁਦਾਠਿਕਾ ਪੁਰਿਸਰੂਪਾ ਇਤ੍ਥੀ। **ਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗਾ। **ਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾ**ਤਿ ਇਤ੍ਥਿਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨ ਚ ਪੁਰਿਸਨਿਮਿਤ੍ਤੇਨ ਚਾਤਿ ਉਭੋਹਿ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ।

ਇਮੇਸੁ ਚ ਪਨ ਏਕਾਦਸਸੁ ਪਦੇਸੁ ਸਿਖਰਣੀਸਿ ਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਾਸਿ ਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਸੀਤਿ ਇਮਾਨਿਯੇਵ ਤੀਣਿ ਪਦਾਨਿ ਸੁਦ੍ਧਾਨਿ ਸੀਸਂ ਏਨ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਇਮਾਨਿ ਚ ਤੀਣਿ ਪੁਰਿਮਾਨਿ ਚ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਪਦਾਨਿ ਤੀਣੀਤਿ ਛ ਪਦਾਨਿ ਸੁਦ੍ਧਾਨਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕਰਾਨਿ। ਸੇਸਾਨਿ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਾਤਿਆਦੀਨਿ ''ਅਨਿਮਿਤ੍ਤੇ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਂ ਮੇ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਾਸਿ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਂ ਮੇ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਵਾ ਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮੇਨ ਘਟਿਤਾਨੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿਕਰਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

੨੮੬. ਇਦਾਨਿ ਯ੍ਵਾਯਂ ਓਤਿਣ੍ਣੋ ਵਿਪਰਿਣਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਓਭਾਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਵਚ੍ਚਮਗ੍ਗਪਸ੍ਸਾਵਮਗ੍ਗੇ ਆਦਿਸ੍ਸ ਏਤੇਸਂ ਵਣ੍ਣਭਣਨਾਦੀਨਂ ਵਸੇਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਇਤ੍ਥੀ ਚ ਹੋਤਿ ਇਤ੍ਥਿਸਞ੍ਞੀ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤੇਸਂ ਅਤ੍ਥੋ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਯਂ ਪਨ ਵਿਸੇਸੋ – **ਅਧਕ੍ਖਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਕ੍ਖਕਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਧੋ। **ਉਬ੍ਭਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲ** ਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਉਦ੍ਧਂ। **ਉਬ੍ਭਕ੍ਖਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਕ੍ਖਕਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਉਦ੍ਧਂ। **ਅਧੋ ਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲ**ਨ੍ਤਿ ਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਧੋ। ਅਕ੍ਖਕਂ ਪਨ ਜਾਣੁਮਣ੍ਡਲਞ੍ਚ ਏਤ੍ਥੇਵ ਦੁਕ੍ਕਟਕ੍ਖੇਤ੍ਤੇ ਸਙ੍ਗਹਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗੇ ਵਿਯ। ਨ ਹਿ ਬੁਦ੍ਧਾ ਗਰੁਕਾਪਤ੍ਤਿਂ ਸਾਵਸੇਸਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤੀਤਿ। **ਕਾਯਪ੍ਪਟਿਬਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਥਂ ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਂ ਵਾ ਆਭਰਣਂ ਵਾ।

੨੮੭. ਅਤ੍ਥਪੁਰੇਕ੍ਖਾਰਸ੍ਸਾਤਿ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਾਤਿਆਦੀਨਂ ਪਦਾਨਂ ਅਤ੍ਥਂ ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਅਟ੍ਠਕਥਂ ਵਾ ਸਜ੍ਝਾਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ।

ਧਮ੍ਮਪੁਰੇਕ੍ਖਾਰਸ੍ਸਾਤਿ ਪਾਲਿਂ ਵਾਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਸਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ। ਏਵਂ ਅਤ੍ਥਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਞ੍ਚ ਪੁਰਕ੍ਖਤ੍ਵਾ ਭਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਪੁਰੇਕ੍ਖਾਰਸ੍ਸ ਚ ਧਮ੍ਮਪੁਰੇਕ੍ਖਾਰਸ੍ਸ ਚ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਅਨੁਸਾਸਨਿਪੁਰੇਕ੍ਖਾਰਸ੍ਸਾਤਿ ''ਇਦਾਨਿਪਿ ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਾਸਿ ਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਸਿ ਅਪ੍ਪਮਾਦਂ ਇਦਾਨਿ ਕਰੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਯਥਾ ਆਯਤਿਮ੍ਪਿ ਏਵਰੂਪਾ ਨ ਹੋਹਿਸੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਨੁਸਿਟ੍ਠਿਂ ਪੁਰਕ੍ਖਤ੍ਵਾ ਭਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨੁਸਾਸਨਿਪੁਰੇਕ੍ਖਾਰਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਪਾਲਿਂ ਵਾਚੇਨ੍ਤੋ ਪਕਤਿਵਾਚਨਾਮਗ੍ਗਂ ਪਹਾਯ ਹਸਨ੍ਤੋ ਹਸਨ੍ਤੋ ''ਸਿਖਰਣੀਸਿ ਸਮ੍ਭਿਨ੍ਨਾਸਿ ਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਾਸੀ''ਤਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਭਣਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਇਧ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕੋ ਉਦਾਯਿਤ੍ਥੇਰੋ, ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸਾਤਿ।

ਪਦਭਾਜਨੀਯਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਇਦਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਤੋ ਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤਤੋ ਕਾਯਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਕਿਰਿਯਂ, ਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖਂ , ਸਚਿਤ੍ਤਕਂ, ਲੋਕਵਜ੍ਜਂ, ਕਾਯਕਮ੍ਮਂ, ਵਚੀਕਮ੍ਮਂ, ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਂ, ਦ੍ਵਿਵੇਦਨਨ੍ਤਿ।

੨੮੮. ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਸੁ ਲੋਹਿਤਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਲੋਹਿਤਕਂ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ – ਇਤਰਾ ਨ ਅਞ੍ਞਾਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ।

ਕਕ੍ਕਸਲੋਮਨ੍ਤਿ ਰਸ੍ਸਲੋਮੇਹਿ ਬਹੁਲੋਮਂ। **ਆਕਿਣ੍ਣਲੋਮ**ਨ੍ਤਿ ਜਟਿਤਲੋਮਂ। **ਖਰਲੋਮ**ਨ੍ਤਿ ਥਦ੍ਧਲੋਮਂ। **ਦੀਘਲੋਮ**ਨ੍ਤਿ ਅਰਸ੍ਸਲੋਮਂ। ਸਬ੍ਬਂ ਇਤ੍ਥਿਨਿਮਿਤ੍ਤਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੨੮੯. **ਵਾਪਿਤਂ ਖੋ ਤੇ**ਤਿ ਅਸਦ੍ਧਮ੍ਮਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ, ਸਾ ਅਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ **ਨੋ ਚ ਖੋ ਪਟਿਵੁਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਆਹ। **ਪਟਿਵੁਤ੍ਤਂ** ਨਾਮ ਉਦਕਵਪ੍ਪੇ ਬੀਜੇਹਿ ਅਪ੍ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋਕਾਸੇ ਪਾਣਕੇਹਿ ਵਿਨਾਸਿਤਬੀਜੇ ਵਾ ਓਕਾਸੇ ਪੁਨ ਬੀਜਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਦਕੇਨ ਆਸਿਤ੍ਤਂ, ਥਲਵਪ੍ਪੇ ਵਿਸਮਪਤਿਤਾਨਂ ਵਾ ਬੀਜਾਨਂ ਸਮਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਪੁਨ ਅਟ੍ਠਦਨ੍ਤਕੇਨ ਸਮੀਕਤਂ, ਤੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਏਸਾ ਆਹ।

ਮਗ੍ਗਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ **ਮਗ੍ਗੋ ਸਂਸੀਦਤੀ**ਤਿ ਅਙ੍ਗਜਾਤਮਗ੍ਗਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੨੯੦. **ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਕਾਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਥ **ਕੁਲੂਪਕੋ**ਤਿ ਕੁਲਪਯਿਰੁਪਾਸਨਕੋ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਪਚ੍ਚਯਾਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕੁਲੂਪਸङ੍ਕਮਨੇ ਨਿਚ੍ਚਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤੋ।

ਚੀਵਰਪਿਣ੍ਡਪਾਤਸੇਨਾਸਨਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯਭੇਸਜ੍ਜਪਰਿਕ੍ਖਾਰਨ੍ਤਿ ਚੀਵਰਞ੍ਚ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਞ੍ਚ ਸੇਨਾਸਨਞ੍ਚ ਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯਭੇਸਜ੍ਜਪਰਿਕ੍ਖਾਰਞ੍ਚ। **ਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯਭੇਸਜ੍ਜਪਰਿਕ੍ਖਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਚੇਤ੍ਥ ਪਤਿਕਰਣਟ੍ਠੇਨ ਪਚ੍ਚਯੋ, ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਸਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਭਿਸਕ੍ਕਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ ਤੇਨ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾਤਿ ਭੇਸਜ੍ਜਂ। ਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯੋਵ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯਭੇਸਜ੍ਜਂ, ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਗਿਲਾਨਸ੍ਸ ਸਪ੍ਪਾਯਂ ਭਿਸਕ੍ਕਕਮ੍ਮਂ ਤੇਲਮਧੁਫਾਣਿਤਾਦੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ**ਤਿ ਪਨ ''ਸਤ੍ਤਹਿ ਨਗਰਪਰਿਕ੍ਖਾਰੇਹਿ ਸੁਪਰਿਕ੍ਖਤਂ ਹੋਤੀ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਅ॰ ਨਿ॰ ੭.੬੭) ਪਰਿਵਾਰੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ''ਰਥੋ ਸੀਸਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ ਝਾਨਕ੍ਖੋ ਚਕ੍ਕਵੀਰਿਯੋ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੫.੪) ਅਲङ੍ਕਾਰੋ। ''ਯੇ ਚਿਮੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਨ ਜੀਵਿਤਪਰਿਕ੍ਖਾਰਾ

ਸਮੁਦਾਨੇਤਬ੍ਬਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ (ਰੋ॰ ਨਿ॰ ੧.੧.੧੯੧) ਸਮ੍ਭਾਰੋ। ਇਧ ਪਨ ਸਮ੍ਭਾਰੋਪਿ ਪਰਿਵਾਰੋਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤਞ੍ਹਿ ਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯਭੇਸਜ੍ਜਂ ਜੀਵਿਤਸ੍ਸ ਪਰਿਵਾਰੋਪਿ ਹੋਤਿ ਜੀਵਿਤਵਿਨਾਸਕਾਬਾਧੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨ੍ਤਰਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਰਕ੍ਖਣਤੋ, ਸਮ੍ਭਾਰੋਪਿ ਯਥਾ ਚਿਰਂ ਪਵਤ੍ਤਤਿ ਏਵਮਸ੍ਸ ਕਾਰਣਭਾਵਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਏਵੰ ਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯਭੇਸਜ੍ਜਞ੍ਚ ਤਂ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ ਚਾਤਿ ਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯਭੇਸਜ੍ਜਪਰਿਕ੍ਖਾਰੋ, ਤਂ ਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯਭੇਸਜ੍ਜਪਰਿਕ੍ਖਾਰਨ੍ਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

ਵ**ਸਲ**ਨ੍ਤਿ ਹੀਨਂ ਲਾਮਕਂ। ਅਥ ਵਾ ਵਸ੍ਸਤੀਤਿ ਵਸਲੋ, ਪਗ੍ਘਰਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਤਂ ਵਸਲਂ, ਅਸੁਚਿਪਗ੍ਘਰਣਕਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਨਿਟ੍ਠਹਿਤ੍**ਵਾਤਿ ਖੇਲ਼ਂ ਪਾਤੇਤ੍ਵਾ।

ਕਸ੍ਸਾਹਂ ਕੇਨ ਹਾਯਾਮੀਤਿ ਅਹਂ ਕਸ੍ਸਾ ਅਞ੍ਞਿਸ੍ਸਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਕੇਨ ਭੋਗੇਨ ਵਾ ਅਲਙ੍ਕਾਰੇਨ ਵਾ ਰੂਪੇਨ ਵਾ ਪਰਿਹਾਯਾਮਿ, ਕਾ ਨਾਮ ਮਯਾ ਉਤ੍ਤਰਿਤਰਾਤਿ ਦੀਪੇਤਿ।

੨੯੧. **ਸਨ੍ਤਿਕੇ**ਤਿ ਉਪਚਾਰੇ ਠਤ੍ਵਾ ਸਾਮਨ੍ਤਾ ਅਵਿਦੂਰੇ, ਪਦਭਾਜਨੇਪਿ ਅਯਮੇਵਅਤ੍ਥੋ ਦੀਪਿਤੋ । **ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾਯਾ**ਤਿ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਸਙ੍ਖਾਤੇਨ ਕਾਮੇਨ ਪਾਰਿਚਰਿਯਾ ਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾ ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਵਾ ਕਾਮਿਤਾ ਇਚ੍ਛਿਤਾਤਿ ਅਤ੍ਤਕਾਮਾ, ਸਯਂ ਮੇਥੁਨਰਾਗਵਸੇਨ ਪਤ੍ਥਿਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਤ੍ਤਕਾਮਾ ਚ ਸਾ ਪਾਰਿਚਰਿਯਾ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾ, ਤਸ੍ਸਾ ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾਯ। ਵ**ਣ੍ਣਂ ਭਾਸੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਗੁਣਂ ਆਨਿਸਂਸਂ ਪਕਾਸੇਯ੍ਯ।

ਤਤ੍ਰ ਯਸ੍ਮਾ ''ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾ''ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਥਵਿਕਪ੍ਪੇ ਕਾਮੋ ਚੇਵ ਹੇਤੁ ਚ ਪਾਰਿਚਰਿਯਾ ਚ ਅਤ੍ਥੋ, ਸੇਸਂ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ। ''ਅਤ੍ਤਕਾਮਾ ਚ ਸਾ ਪਾਰਿਚਰਿਯਾ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾ''ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਥਵਿਕਪ੍ਪੇ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਚੇਵ ਪਾਰਿਚਰਿਯਾ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਸੇਸਂ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨੇ ਆਦਰਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਮਤ੍ਤਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਮਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਹੇਤੁਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਰਿਚਰਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਪਦਭਾਜਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ''ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਾਮਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਹੇਤੁਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਰਿਚਰਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਜਾਨਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ''ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾ ਵੁਤ੍ਤਾ''ਤਿ। ''ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਾਰਿਚਰਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਜਾਨਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ''ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਇਚ੍ਛਿਤਕਾਮਿਤਟ੍ਠੇਨ ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾ ਵੁਤ੍ਤਾ''ਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਤਸ੍ਸਾ ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾਯ ਵਣ੍ਣਭਾਸਨਾਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਏਤਦਗ੍ਗ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਂ ਉਦ੍ਦੇਸਤੋਪਿ ਨਿਦ੍ਦੇਸਤੋਪਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ। ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪਦਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਚ – **ਏਤਦਗ੍ਗਂ...ਪੇ॰... ਪਰਿਚਰੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਯਾ ਮਾਦਿਸਂ ਸੀਲਵਨ੍ਤਂ ਕਲ੍ਯਾਣਧਮ੍ਮਂ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਂ ਏਤੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਪਰਿਚਰੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸਾ ਏਵੰ ਮਾਦਿਸਂ ਪਰਿਚਰਨ੍ਤਿਯਾ ਯਾ ਅਯਂ ਪਾਰਿਚਰਿਯਾ ਨਾਮ, ਏਤਦਗ੍ਗਂ ਪਾਰਿਚਰਿਯਾਨਨ੍ਤਿ।

ਮੇਥੁਨੁਪਸਂਹਿਤੇਨ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਤਿ ਏਵੰ ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਾਯ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਨ੍ਤੋ ਚ ਮੇਥੁਨੁਪਸਂਹਿਤੇਨ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤੇਨੇਵ ਵਚਨੇਨ ਯੋ ਭਾਸੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਤਿ।

ਇਧਾਨਿ ਯਸ੍ਮਾ ਮੇਥੁਨੁਪਸਂਹਿਤੇਨੇਵ ਭਾਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਅਹਮ੍ਪਿ ਖਤ੍ਤਿਯੋ, ਤ੍ਵਮ੍ਪਿ ਖਤ੍ਤਿਯਾ, ਅਰਹਤਿ ਖਤ੍ਤਿਯਾ ਖਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ ਦਾਤੁਂ ਸਮਜਾਤਿਕਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਹਿ ਵਚਨੇਹਿ ਪਾਰਿਚਰਿਯਾਯ ਵਣ੍ਣਂ ਭਾਸਮਾਨਸ੍ਸਾਪਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਨਤ੍ਥਿ। ''ਅਹਮ੍ਪਿ ਖਤ੍ਤਿਯੋ''ਤਿਆਦਿਕੇ ਪਨ ਬਹੂਪਿ ਪਰਿਯਾਯੇ ਵਤ੍ਵਾ ''ਅਰਹਸਿ ਤ੍ਵੰ ਮਯ੍ਹਂ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਂ ਦਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਮੇਥੁਨਪ੍ਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤੇਨੇਵ ਭਾਸਮਾਨਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਤਿ।

ਇਤ੍ਥੀ ਚ ਹੋਤੀਤਿਆਦਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ਇਧ ਉਦਾਯਿਤ੍ਥੇਰੋ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕੋ, ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸਾਤਿ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦਿ ਸਬ੍ਬਂ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾਸਦਿਸਂ। ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਨਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਾਨੇਵਾਤਿ।

ਅਤ੍ਤਕਾਮਪਾਰਿਚਰਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੨੯੬. ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾਤਿ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ **ਪਣ੍ਡਿਤਾ**ਤਿ ਪਣ੍ਡਿਚ੍ਚੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਗਤਿਮਨ੍ਤਾ। **ਬਜਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਵੇਯਜਤ੍ਤਿਯੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ, ਉਪਾਯੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ ਉਪਾਯਞ੍ਞੂ ਵਿਸਾਰਦਾ। **ਮੇਧਾਵਿਨੀ**ਤਿ ਮੇਧਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਾ, ਦਿਟ੍ਠੰ ਦਿਟ੍ਠੰ ਕਰੋਤਿ। **ਦਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਛੇਕਾ। **ਅਨਲਸਾ**ਤਿ ਉਟ੍ਠਾਨਵੀਰਿਯਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ। **ਛਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਅਨੁਚ੍ਛਵਿਕਾ।

ਕਿਸ੍ਮਿੰ ਵਿਯਾਤਿ ਕਿਚ੍ਛੰ ਵਿਯ ਕਿਲੇਸੋ ਵਿਯ, ਹਿਰਿ ਵਿਯ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਹੋਤੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਕੁਮਾਰਿਕਾਯ ਵਤ੍ਤੁ**ਨ੍ਤਿ ''ਇਮੰ ਤੁਮ੍ਹੇ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਕੁਮਾਰਿਕਾਯ ਕਾਰਣਾ ਵਤ੍ਤੁੰ।

ਆਵਾਹਾਦੀਸੁ **ਆਵਾਹੋ**ਤਿ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਪਰਕੁਲਤੋ ਦਾਰਿਕਾਯ ਆਹਰਣੰ। **ਵਿਵਾਹੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦਾਰਿਕਾਯ ਪਰਕੁਲਪੇਸਨੰ। **ਵਾਰੇਯ**ਨ੍ਤਿ ''ਦੇਥ ਨੋ ਦਾਰਕਸ੍ਸ ਦਾਰਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਯਾਚਨੰ, ਦਿਵਸਨਕ੍ਖਤ੍ਤਮੁਹੁਤ੍ਤਪਰਿਚ੍ਛੇਦਕਰਣੰ ਵਾ।

੨੯੭. ਪੁਰਾਣਗਣਕਿਯਾਤਿ ਏਕਸ੍ਸ ਗਣਕਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾਯ, ਸਾ ਤਸ੍ਮਿੰ ਜੀਵਮਾਨੇ ਗਣਕੀਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਿਤ੍ਥ, ਮਤੇ ਪਨ ਪੁਰਾਣਗਣਕੀਤਿ ਸਙ੍ਖੰ ਗਤਾ। **ਤਿਰੋਗਾਮੋ**ਤਿ ਬਹਿਗਾਮੋ, ਅਞ੍ਞੋ ਗਾਮੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਮਨੁਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਉਦਾਯਿਸ੍ਸ ਇਮੰ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮੇ ਯੁਤ੍ਤਪਯੁਤ੍ਤਭਾਵੰ ਜਾਨਨਕਮਨੁਸ੍ਸਾ।

ਸੁਣਿਸਭੋਗੇਨਾਤਿ ਯੇਨ ਭੋਗੇਨ ਸੁਣਿਸਾ ਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾ ਹੋਤਿ ਰਨ੍ਧਾਪਨਪਚਾਪਨਪਰਿਵੇਸਨਾਦਿਨਾ, ਤੇਨ ਭੁਞ੍ਜਿੰਸੁ। **ਤਤੋ ਅਪਰੇਨ ਦਾਸਿਭੋਗੇਨਾ**ਤਿ ਮਾਸਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਯੇਨ ਭੋਗੇਨ ਦਾਸੀ ਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾ ਹੋਤਿ ਖੇਤ੍ਤਕਮ੍ਮਕਚਵਰਛਡ੍ਡਨਉਦਕਾਹਰਣਾਦਿਨਾ, ਤੇਨ ਭੁਞ੍ਜਿੰਸੁ। **ਦੁਗ੍ਗਤਾ**ਤਿ ਦਲਿਦ੍ਦਾ, ਯਤ੍ਥ ਵਾ ਗਤਾ ਦੁਗ੍ਗਤਾ ਹੋਤਿ ਤਾਦਿਸੰ ਕੁਲੰ ਗਤਾ। **ਮਾਯਜੋ ਇਮੰ ਕੁਮਾਰਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਮਾ ਅਯਜੋ ਇਮੰ ਕੁਮਾਰਿਕੰ। **ਆਹਾਰੂਪਹਾਰੋ**ਤਿ ਆਹਾਰੋ ਚ ਉਪਹਾਰੋ ਚ ਗਹਣਞ੍ਚ ਦਾਨਞ੍ਚ, ਨ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਆਹਟੰ ਨ ਉਪਾਹਟੰ ਤਯਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਕਯਵਿਕ੍ਕਯੋ ਵੋਹਾਰੋ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤਿ। **ਸਮਣੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬੰ ਅਬਜਾਵਟੇਨ, ਸਮਣੋ ਅਸ੍ਸ ਸੁਸਮਣੋ**ਤਿ ਸਮਣੇਨ ਨਾਮ ਈਦਿਸੇਸੁ ਕਮ੍ਮੇਸੁ ਅਬਜਾਵਟੇਨ ਅਬਜਾਪਾਰੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬੰ, ਏਵੰ ਭਵਨ੍ਤੋ ਹਿ ਸਮਣੋ ਸੁਸਮਣੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ, ਏਵੰ ਨੰ ਅਪਸਾਦੇਤ੍ਵਾ **"ਗਚ੍ਛ ਤ੍ਵੰ ਨ ਮਯੰ ਤੰ ਜਾਨਾਮਾ"**ਤਿ ਆਹੰਸੁ।

੨੯੮. ਸਜ੍ਜਿਤੋਤਿ ਸਬ੍ਬੂਪਕਰਣਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਮਣ੍ਡਿਤਪਸਾਧਿਤੋ ਵਾ।

੩੦੦. ਧੁਤ੍ਤਾਤਿ ਇਤ੍ਥਿਧੁਤ੍ਤਾ। **ਪਰਿਚਾਰੇਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਮਨਾਪਿਯੇਸੁ ਰੂਪਾਦੀਸੁ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਸਮਨ੍ਤਾ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਾਨਿ ਚਾਰੇਨ੍ਤਾ, ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਾ ਅਭਿਰਮਨ੍ਤਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਅਬ੍ਭੁਤਮਕੰਸੂ**ਤਿ ਯਦਿ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ ਤ੍ਵੰ ਏਤ੍ਤਕੰ ਜਿਤੋ, ਯਦਿ ਨ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ ਅਹੰ ਏਤ੍ਤਕਨ੍ਤਿ ਪਣਮਕੰਸੁ। ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਨ ਅਬ੍ਭੁਤੰ ਕਾਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯੋ ਕਰੋਤਿ ਪਰਾਜਿਤੇਨ ਦਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯੰ** ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਕਥਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਅਯਜੋ ਉਦਾਯੀ ਤਙ੍ਖਣਿਕਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਤਙ੍ਖਣੋ**ਤਿ ਅਚਿਰਕਾਲੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਤਙ੍ਖਣਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਅਚਿਰਕਾਲਾਧਿਕਾਰਿਕੰ।

੩੦੧. ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜੇਯਜਾਤਿ ਸਞ੍ਚਰਣਭਾਵੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜੇਯਜ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਤੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੇਨ ਕੇਨਚਿ ਪੇਸਿਤੇਨ ਕਤ੍ਥਚਿ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬੰ ਹੋਤਿ, ਪਰਤੋ ਚ ''ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਵਾ ਪੁਰਿਸਮਤਿ''ਨ੍ਤਿ ਆਦਿਵਚਨਤੋ ਇਧ ਇਤ੍ਥਿਪੁਰਿਸਾ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਮਤ੍ਥੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ''ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਵਾ ਪਹਿਤੋ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਪੁਰਿਸੇਨ ਵਾ ਪਹਿਤੋ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਗਚ੍ਛਤੀ''ਤਿ ਏਵਮਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਵਾ ਪੁਰਿਸਮਤਿੰ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਵਾ ਇਤ੍ਥਿਮਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਆਰੋਚੇਯਜਾਤਿ ਪਾਠਸੇਸੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ, ਤੇਨੇਵਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੇ ''ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਮਤਿੰ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਆਰੋਚੇਤਿ, ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਮਤਿੰ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਇਦਾਨਿ ਯਦਤ੍ਥੰ ਤੰ ਤੇਸੰ ਮਤਿੰ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੰ ਅਜ੍ਝਾਸਯੰ ਛਨ੍ਦੰ ਰੁਚਿੰ ਆਰੋਚੇਤਿ, ਤੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਜਾਯਤ੍ਤਨੇ ਵ◌ਾ ਜਾਰਤ੍ਤਨੇ ਵ◌ਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਜਾਯਤ੍ਤਨੇ**ਤਿ ਜਾਯਾਭਾਵ◌ੇ। **ਜਾਰਤ੍ਤਨੇ**ਤਿ ਜਾਰਭਾਵ◌ੇ। ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਹਿ ਮਤਿੰ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤੋ ਜਾਯਤ੍ਤਨੇ ਆਰੋਚੇਤਿ, ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਮਤਿੰ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤੋ ਜਾਰਤ੍ਤਨੇ ਆਰੋਚੇਤਿ; ਅਪਿਚ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸੇਵ ਮਤਿੰ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤੋ ਜਾਯਤ੍ਤਨੇ ਵ◌ਾ ਆਰੋਚੇਤਿ ਨਿਬਦ੍ਧਭਰਿਯਾਭਾਵ◌ੇ, ਜਾਰਤ੍ਤਨੇ ਵ◌ਾ ਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰਭਾਵ◌ੇ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨੇਤੰ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤੇਨ ''ਤ੍ਵ◌ੰ ਕਿਰਸ੍ਸ ਜਾਯਾ ਭਵ◌ਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿਆਦਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੰ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤਾਕਾਰੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ ''ਜਾਯਤ੍ਤਨੇ ਵ◌ਾਤਿ ਜਾਯਾ ਭਵ◌ਿਸ੍ਸਸਿ, ਜਾਰਤ੍ਤਨੇ ਵ◌ਾਤਿ ਜਾਰੀ ਭਵ◌ਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਅਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੰ ਵ◌ੁਤ੍ਤੰ। ਏਤੇਨੇਵ ਚ ਉਪਾਯੇਨ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਮਤਿੰ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਆਰੋਚਨੇਪਿ ਪਤਿ ਭਵ◌ਿਸ੍ਸਸਿ, ਸਾਮਿਕੋ ਭਵ◌ਿਸ੍ਸਸਿ, ਜਾਰੋ ਭਵ◌ਿਸ੍ਸਸੀਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਤਾਕਾਰੋ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਤਙ੍ਖਣਿਕਾਯਪੀਤਿ ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿਮੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਯਾ ਅਯੰ ਤਙ੍ਖਣੇ ਮੁਹੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਪਟਿਸੰਵਸਿਤਬ੍ਬਤੋ ਤਙ੍ਖਣਿਕਾਤਿ ਵ◌ੁਚ੍ਚਤਿ, ਮੁਹੁਤ੍ਤਿਕਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਸ੍ਸਾਪਿ ''ਮੁਹੁਤ੍ਤਿਕਾ ਭਵ◌ਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਏਵ◌ੰ ਪੁਰਿਸਮਤਿੰ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ। ਏਤੇਨੇਵ◌ੁਪਾਯੇਨ ''ਮੁਹੁਤ੍ਤਿਕੋ ਭਵ◌ਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਏਵ◌ੰ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਇਤ੍ਥਿਮਤਿੰ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤੋਪਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੰ ਆਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੩੦੩. ਇਦਾਨਿ ''ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਵ◌ਾ ਪੁਰਿਸਮਤਿ''ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਪਭੇਦਤੋ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵ◌ਾ ਤਾਸੁ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਵਸੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦੰ ਦਸ੍ਸੇਤੁੰ **"ਦਸ ਇਤ੍ਥਿਯੋ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਮਾਤੁਰਕ੍ਖਿਤਾ**ਤਿ ਮਾਤਰਾ ਰਕ੍ਖਿਤਾ। ਯਥਾ ਪੁਰਿਸੇਨ ਸੰਵ◌ਾਸੰ ਨ ਕਪ੍ਪੇਤਿ, ਏਵ◌ੰ ਮਾਤਰਾ ਰਕ੍ਖਿਤਾ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੇਪਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤੰ – ''ਮਾਤਾ ਰਕ੍ਖਤਿ ਗੋਪੇਤਿ ਇਸ੍ਸਰਿਯੰ ਕਾਰੇਤਿ ਵਸੰ ਵਤ੍ਤੇਤੀ''ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਰਕ੍ਖਤੀ**ਤਿ ਕਤ੍ਥਚਿ ਗਨ੍ਤੁੰ ਨ ਦੇਤਿ। **ਗੋਪੇਤੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਅਞ੍ਞੇ ਨ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਏਵ◌ੰ ਗੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਤਿ। **ਇਸ੍ਸਰਿਯੰ ਕਾਰੇਤੀ**ਤਿ ਸੇਰਿਵ◌ਿਹਾਰਮਸ੍ਸਾ ਨਿਸੇਧੇਨ੍ਤੀ ਅਭਿਭਵ◌ਿਤ੍ਵ◌ਾ ਪਵਤ੍ਤਤਿ। **ਵਸੰ ਵਤ੍ਤੇਤੀ**ਤਿ ''ਇਦੰ ਕਰੋਹਿ, ਇਦੰ ਮਾ ਅਕਾਸੀ''ਤਿ ਏਵ◌ੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸੰ ਤਸ੍ਸਾ ਉਪਰਿ ਵਤ੍ਤੇਤਿ। ਏਤੇਨੁਪਾਯੇਨ ਪਿਤੁਰਕ੍ਖਿਤਾਦਯੋਪਿ ਞਾਤਬ੍ਬਾ। ਗੋਤ੍ਤੰ ਵ◌ਾ ਧਮ੍ਮੋ ਵ◌ਾ ਨ ਰਕ੍ਖਤਿ, ਸਗੋਤ੍ਤੇਹਿ ਪਨ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇਹਿ ਚ ਏਕੰ ਸਤ੍ਥਾਰੰ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਪਬ੍ਬਜਿਤੇਹਿ ਏਕਗਣਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੇਹਿ ਚ ਰਕ੍ਖਿਤਾ ''ਗੋਤ੍ਤਰਕ੍ਖਿਤਾ ਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤਾ''ਤਿ ਵ◌ੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਸੰ ਪਦਾਨੰ ''ਸਗੋਤ੍ਤਾ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪਦਭਾਜਨੰ ਵ◌ੁਤ੍ਤੰ।

ਸਹ ਆਰਕ੍ਖੇਨਾਤਿ **ਸਾਰਕ੍ਖਾ**। ਸਹ ਪਰਿਦਣ੍ਡੇਨਾਤਿ **ਸਪਰਿਦਣ੍ਡਾ**। ਤਾਸੰ ਨਿਦ੍ਦੇਸਾ ਪਾਕਟਾਵ। ਇਮਾਸੁ ਦਸਸੁ ਪਚ੍ਛਿਮਾਨੰ ਦ੍ਵ◌ਿਨ੍ਨਮੇਵ ਪੁਰਿਸਨ੍ਤਰੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਨੰ ਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਇਤਰਾਸੰ।

ਧਨਕ੍ਕੀਤਾਦੀਸੁ ਅਪ੍ਪੇਨ ਵ◌ਾ ਬਹੁਨਾ ਵ◌ਾ ਧਨੇਨ ਕੀਤਾ **ਧਨਕ੍ਕੀਤਾ**। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਸਾ ਨ ਕੀਤਮਤ੍ਤਾ ਏਵ ਸੰਵ◌ਾਸਤ੍ਥਾਯ ਪਨ ਕੀਤਤ੍ਤਾ ਭਰਿਯਾ, ਤਸ੍ਮਾਸ੍ਸ ਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਧਨੇਨ ਕਿਣਿਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ਾਸੇਤੀਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤੰ।

ਛਨ੍ਦੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰੁਚਿਯਾ ਵਸਤੀਤਿ **ਛਨ੍ਦਵ◌ਾਸਿਨੀ**। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਸਾ ਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਛਨ੍ਦਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਭਰਿਯਾ ਹੋਤਿ ਪੁਰਿਸੇਨ ਪਨ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਤ੍ਤਾ, ਤਸ੍ਮਾਸ੍ਸ ਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ''ਪਿਯੋ ਪਿਯੰ ਵ◌ਾਸੇਤੀ''ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤੰ।

ਭੋਗੇਨ ਵਸਤੀਤਿ **ਭੋਗਵ◌ਾਸਿਨੀ**। ਉਦੁਕ੍ਖਲਮੁਸਲਾਦਿਘਰੂਪਕਰਣੰ ਲਭਿਤ੍ਵ◌ਾ ਭਰਿਯਾਭਾਵ◌ੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿਯਾ ਜਨਪਦਿਤ੍ਥਿਯਾ ਏਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ।

ਪਟੇਨ ਵਸਤੀਤਿ **ਪਟਵ◌ਾਸਿਨੀ**। ਨਿਵ◌ਾਸਨਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਪਾਵ◌ੁਰਣਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਲਭਿਤ੍ਵ◌ਾ ਭਰਿਯਾਭਾਵ◌ੰ ਉਪਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿਯਾ ਦਲਿਦ੍ਦਿਤ੍ਥਿਯਾ ਏਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ।

ਓਦਪਤ੍ਤਕਿਨੀਤਿ ਉਭਿਨ੍ਨੰ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਉਦਕਪਾਤਿਯਾ ਹਤ੍ਥੇ ਓਤਾਰੇਤ੍ਵ◌ਾ ''ਇਦੰ ਉਦਕੰ ਵ◌ਿਯ ਸੰਸਟ੍ਠਾ ਅਭੇਜ੍ਜਾ ਹੋਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵ◌ਾ ਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਾਯ ਵ◌ੋਹਾਰਨਾਮਮੇਤੰ, ਨਿਦ੍ਦੇਸੇਪਿਸ੍ਸ ''ਤਾਯ ਸਹ ਉਦਕਪਤ੍ਤੰ ਆਮਸਿਤ੍ਵ◌ਾ ਤੰ ਵ◌ਾਸੇਤੀ''ਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ

ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਓਭਟੰ ਓਰੋਪਿਤੰ ਚੁਮ੍ਬਟਮਸ੍ਸਾਤਿ **ਓਭਟਚੁਮ੍ਬਟਾ,** ਕਟ੍ਠਹਾਰਿਕਾਦੀਨੰ ਅਞ੍ਞਤਰਾ, ਯਸ੍ਸਾ ਸੀਸਤੋ ਚੁਮ੍ਬਟੰ ਓਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਘਰੇ ਵਾਸੇਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਏਤੰ ਅਧਿਵਚਨੰ।

ਦਾਸੀ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋਯੇਵ ਦਾਸੀ ਚ ਹੋਤਿ ਭਰਿਯਾ ਚ।

ਕਮ੍ਮਕਾਰੀ ਨਾਮ ਗੇਹੇ ਭਤਿਯਾ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਤਿ, ਤਾਯ ਸਦ੍ਧਿੰ ਕੋਚਿ ਘਰਾਵਾਸੰ ਕਪ੍ਪੇਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਰਿਯਾਯ ਅਨਤ੍ਥਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ। ਅਯੰ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ''ਕਮ੍ਮਕਾਰੀ ਚ ਭਰਿਯਾ ਚਾ''ਤਿ।

ਧਜੇਨ ਆਹਟਾ **ਧਜਾਹਟਾ,** ਉਸ੍ਸਿਤਦ੍ਧਜਾਯ ਸੇਨਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਰਵਿਸਯੰ ਵਿਲੁਮ੍ਪਿਤ੍ਵਾ ਆਨੀਤਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ, ਤੰ ਕੋਚਿ ਭਰਿਯੰ ਕਰੋਤਿ, ਅਯੰ ਧਜਾਹਟਾ ਨਾਮ। **ਮੁਹੁਤ੍ਤਿਕਾ** ਵੁਤ੍ਤਨਯਾਏਵ, ਏਤਾਸੰ ਦਸਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਪੁਰਿਸਨ੍ਤਰਗਮਨੇ ਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰੋ ਹੋਤਿ। ਪੁਰਿਸਾਨੰ ਪਨ ਵੀਸਤਿਯਾਪਿ ਏਤਾਸੁ ਮਿਚ੍ਛਾਚਾਰੋ ਹੋਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਚ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤੰ ਹੋਤੀਤਿ।

੩੦੫. ਇਦਾਨਿ **ਪੁਰਿਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਪਹਿਣਤੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ **ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੀ**ਤਿ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ''ਗਚ੍ਛ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੰ ਮਾਤੁਰਕ੍ਖਿਤੰ ਬ੍ਰੂਹਿ, ਹੋਹਿ ਕਿਰ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਧਨਕ੍ਕੀਤਾ''ਤਿ ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤਵਚਨੰ ''ਸਾਧੁ ਉਪਾਸਕਾ''ਤਿ ਵਾ ''ਹੋਤੂ''ਤਿ ਵਾ ''ਆਰੋਚੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਾ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਆਕਾਰੇਨ ਵਚੀਭੇਦੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾ ਸੀਸਕਮ੍ਪਨਾਦੀਹਿ ਵਾ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਤਿ। **ਵੀਮੰਸਤੀ**ਤਿ ਏਵੰ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤੰ ਸਾਸਨੰ ਆਰੋਚੇਤਿ। **ਪਚ੍ਚਾਹਰਤੀ**ਤਿ ਤੇਨ ਆਰੋਚਿਤੇ ਸਾ ਇਤ੍ਥੀ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਤੁ ਵਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤੁ ਵਾ ਲਜ੍ਜਾਯ ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੋਤੁ, ਪੁਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਤੰ ਪਵਤ੍ਤਿੰ ਆਰੋਚੇਤਿ।

ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਇਮਾਯ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਾਰੋਚਨਪਚ੍ਚਾਹਰਣਸਙ੍ਖਾਤਾਯ ਤਿਵਙ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਹੋਤਿ। ਸਾ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਹੋਤੁ ਵਾ ਮਾ ਵਾ, ਅਕਾਰਣਮੇਤੰ। ਸਚੇ ਪਨ ਸੋ ਮਾਤੁਰਕ੍ਖਿਤਾਯ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਪੇਸਿਤੋ ਤੰ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਮਾਤੁਯਾ ਤੰ ਸਾਸਨੰ ਆਰੋਚੇਤਿ, ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਵਿਮਟ੍ਠੰ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤਨ੍ਤਿ **ਮਹਾਪਦੁਮਤ੍ਥੇਰੋ** ਆਹ। **ਮਹਾਸੁਮਤ੍ਥੇਰੋ** ਪਨ ਮਾਤਾ ਵਾ ਹੋਤੁ ਪਿਤਾ ਵਾ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਗੇਹਦਾਸੀਪਿ ਅਞ੍ਞੋ ਵਾਪਿ ਯੋ ਕੋਚਿ ਤੰ ਕਿਰਿਯੰ ਸਮ੍ਪਾਦੇਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ਵਿਮਟ੍ਠੰ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਿਵਙ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਕਾਲੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ।

ਨਨੁ ਯਥਾ ''ਬੁਦ੍ਧੰ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਕਾਮੋ ਵਿਰਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ''ਧਮ੍ਮੰ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਮੀ''ਤਿ ਵਦੇਯ੍ਯ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਾਵਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਾ। ਯਥਾ ਵਾ ''ਪਠਮੰ ਝਾਨੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਕਾਮੋ ਵਿਰਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ''ਦੁਤਿਯੰ ਝਾਨੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਾਮੀ''ਤਿ ਵਦੇਯ੍ਯ ਆਪਨ੍ਨੋਵਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕੰ। ਏਵੰਸਮ੍ਪਦਮਿਦਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਤੰ ਪਨੇਤੰ ''ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿੰ ਵੀਮੰਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਚ੍ਚਾਹਰਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਭਾਸਿਤੰ।

ਯਥਾ ਚ ''ਮਾਤੁਰਕ੍ਖਿਤੰ ਬ੍ਰੂਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਆਰੋਚੇਤੁੰ ਸਮਤ੍ਥਾਨੰ ਮਾਤਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਵਦਤੋ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਵਮੇਵ ''ਹੋਹਿ ਕਿਰ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਧਨਕ੍ਕੀਤਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ''ਹੋਹਿ ਕਿਰ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਛਨ੍ਦਵਾਸਿਨੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਛਨ੍ਦਵਾਸਿਨਿਆਦੀਸੁ ਵਚਨੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਵਸੇਨ ਵਾ ਅਵੁਤ੍ਤੇਸੁਪਿ ''ਹੋਹਿ ਕਿਰ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਜਾਯਾ ਪਜਾਪਤਿ ਪੁਤ੍ਤਮਾਤਾ ਘਰਣੀ ਘਰਸਾਮਿਨੀ ਭਤ੍ਤੁਰਨ੍ਧਿਕਾ ਸੁਸ੍ਸੂਸਿਕਾ ਪਰਿਚਾਰਿਕਾ''ਤਿਏਵਮਾਦੀਸੁ ਸੰਵਾਸਪਰਿਦੀਪਕੇਸੁ ਵਚਨੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਵਸੇਨ ਵਾ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੋ ਨਤ੍ਥਿ ਤਿਵਙ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। ''ਮਾਤੁਰਕ੍ਖਿਤੰ ਬ੍ਰੂਹੀ''ਤਿ ਪੇਸਿਤਸ੍ਸ ਪਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਾਸੁ ਪਿਤੁਰਕ੍ਖਿਤਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਿਸਙ੍ਕੇਤੰ। ਏਸ ਨਯੋ ''ਪਿਤੁਰਕ੍ਖਿਤੰ ਬ੍ਰੂਹੀ''ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ।

ਕੇਵਲਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਏਕਮੂਲਕਦੁਮੂਲਕਾਦਿਵਸੇਨ ''ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਪਹਿਣਤਿ, ਮਾਤੁਰਕ੍ਖਿਤਾਯ ਮਾਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਪਹਿਣਤੀ''ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਨਂ ਮੂਲਟ੍ਠਾਨਞ੍ਚ ਵਸੇਨ ਪੇਯ੍ਯਾਲਭੇਦੋਯੇਵ ਵਿਸੇਸੋ । ਸੋਪਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯਤ੍ਤਾ ਪਾਲ਼ਿਅਨੁਸਾਰੇਨੇਵ ਸਕ੍ਕਾ ਜਾਨਿਤੁਨ੍ਤਿ ਨਾਸ੍ਸ ਵਿਭਾਗਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਆਦਰਂ ਕਰਿਮ੍ਹ।

੩੩੮. ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੀਤਿਆਦੀਸੁ ਪਨ ਦ੍ਵੀਸੁ ਚਤੁਕ੍ਕੇਸੁ ਪਠਮਚਤੁਕ੍ਕੇ ਆਦਿਪਦੇਨ ਤਿਵਙ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ, ਮਜ੍ਝੇ ਦ੍ਵੀਹਿ ਦੁਵਙ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਅਨ੍ਤੇ ਏਕੇਨ ਏਕਙ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਦੁਤਿਯਚਤੁਕ੍ਕੇ ਆਦਿਪਦੇਨ ਦੁਵਙ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਮਜ੍ਝੇ ਦ੍ਵੀਹਿ ਏਕਙ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਅਨ੍ਤੇ ਏਕੇਨ ਅਙ੍ਗਾਭਾਵਤੋ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੀ**ਤਿ ਆਣਾਪਕਸ੍ਸ ਸਾਸਨਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਵੀਮਂਸਤੀ**ਤਿ ਪਹਿਤਟ੍ਠਾਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਆਰੋਚੇਤਿ। **ਪਚ੍ਚਾਹਰਤੀ**ਤਿ ਪੁਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮੂਲਟ੍ਠਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤਿ।

ਨ ਪਚ੍ਚਾਹਰਤੀਤਿ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਏਤ੍ਤੋਵ ਪਕ੍ਕਮਤਿ। **ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਨ ਵੀਮਂਸਤੀ**ਤਿ ਪੁਰਿਸੇਨ ''ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਬ੍ਰੂਹੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ ''ਸਾਧੂ''ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਸਾਸਨਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਮੁਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਪ੍ਪਮੁਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਰਣੀਯੇਨ ਤਸ੍ਸਾ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਕਥਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ''ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਨ ਵੀਮਂਸਤਿ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਥ ਨਂ ਸਾ ਇਤ੍ਥੀ ਸਯਮੇਵ ਵਦਤਿ ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਕਿਰ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ ਮਂ ਗੇਹੇ ਕਾਤੁਕਾਮੋ''ਤਿ ਏਵਂ ਵਤ੍ਵਾ ਚ ''ਅਹਂ ਤਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਨ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਾ ਵਦਤਿ। ਸੋ ਤਸ੍ਸਾ ਵਚਨਂ ਅਨਭਿਨਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤੋਵ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਆਰੋਚੇਤਿ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ **"ਨ ਵੀਮਂਸਤਿ ਪਚ੍ਚਾਹਰਤਿ ਨਾਮਾ"**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਨ ਵੀਮਂਸਤਿ ਨ ਪਚ੍ਚਾਹਰਤੀ**ਤਿ ਕੇਵਲਂ ਸਾਸਨਾਰੋਚਨਕਾਲੇ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿਯੇਵ, ਇਤਰਂ ਪਨ ਦ੍ਵਯਂ ਨ ਕਰੋਤਿ।

ਨ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਵੀਮਂਸਤਿ ਪਚ੍ਚਾਹਰਤੀਤਿ ਕੋਚਿ ਪੁਰਿਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਠਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੇ ਵਾ ਤਥਾਰੂਪਿਂ ਕਥਂ ਕਥੇਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਤੇਨ ਅਪ੍ਪਹਿਤੋਪਿ ਪਹਿਤੋ ਵਿਯ ਹੁਤ੍ਵਾ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਹੋਹਿ ਕਿਰ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਰੁਚਿਂ ਵਾ ਅਰੁਚਿਂ ਵਾ ਪੁਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤਿ। ਤੇਨੇਵ ਨਯੇਨ ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ਅਪਚ੍ਚਾਹਰਨ੍ਤੋ **"ਨ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਵੀਮਂਸਤਿ ਨ ਪਚ੍ਚਾਹਰਤੀ"**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤੇਨੇਵ ਨਯੇਨ ਗਤੋ ਅਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ਤਾਯ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪਿਤਂ ਕਥਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਪਠਮਚਤੁਕ੍ਕਸ੍ਸ ਤਤਿਯਪਦੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਇਮਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤੋ **"ਨ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਨ ਵੀਮਂਸਤਿ ਪਚ੍ਚਾਹਰਤੀ"**ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਚਤੁਤ੍ਥਪਦਂ ਪਾਕਟਮੇਵ।

ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਣਾਪੇਤੀਤਿਆਦਿਨਯਾ ਪਾਕਟਾਯੇਵ। ਯਥਾ ਪਨ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾਪਿ ਏਕਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਏਕਸ੍ਸਪਿ ਸਮ੍ਬਹੁਲਵਤ੍ਥੂਸੁ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਕਥਂ? ਪੁਰਿਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਣਾਪੇਤਿ ''ਗਚ੍ਛ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਨਾਮ ਪਾਸਾਦੇ ਸਟ੍ਠਿਮਤ੍ਤਾ ਵਾ ਸਤ੍ਤਤਿਮਤ੍ਤਾ ਵਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਠਿਤਾ ਤਾ ਵਦੇਹਿ, ਹੋਥ ਕਿਰ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਭਰਿਯਾਯੋ''ਤਿ। ਸੋ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਤਂ ਸਾਸਨਂ ਪਚ੍ਚਾਹਰਤਿ। ਯਤ੍ਤਕਾ ਇਤ੍ਥਿਯੋ ਤਤ੍ਤਕਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ **ਪਰਿਵਾਰੇਪਿ** –

> ''ਪਦਵੀਤਿਹਾਰਮਤ੍ਤੇਨ, ਵਾਚਾਯ ਭਣਿਤੇਨ ਚ।
> ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਗਰੁਕਾਨਿ ਸਪ੍ਪਟਿਕਮ੍ਮਾਨਿ।
> ਚਤੁਸਟ੍ਠਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ ਏਕਤੋ।
> ਪਞ੍ਹਾਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ''ਤਿ॥ (ਪਰਿ॰ ੪੮੦)।

ਇਮਂ ਕਿਰ ਅਤ੍ਥਵਸਂ ਪਟਿਚ੍ਚ ਅਯਂ ਪਞ੍ਹੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਵਚਨਸਿਲਿਟ੍ਠਤਾਯ ਚੇਤ੍ਥ ''ਚਤੁਸਟ੍ਠਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਵਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਪਨ ਸਤਮ੍ਪਿ ਸਹਸ੍ਸਮ੍ਪਿ ਆਪਜ੍ਜਤੀਤਿ। ਯਥਾ ਚ ਏਕੇਨ ਪੇਸਿਤਸ੍ਸ ਏਕਸ੍ਸ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾਸੁ ਇਤ੍ਥੀਸੁ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ, ਏਵਂ ਏਕੋ ਪੁਰਿਸੋ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪੇਸੇਤਿ, ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ। ਏਕੋ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾਨਂ ਇਤ੍ਥੀਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪੇਸੇਤਿ, ਇਤ੍ਥਿਗਣਨਾਯ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ। ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਪੁਰਿਸਾ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪੇਸੇਨ੍ਤਿ, ਪੁਰਿਸਗਣਨਾਯ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ।

ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਏਕਂ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾਨਂ ਇਤ੍ਥੀਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪੇਸੇਨ੍ਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਗਣਨਾਯ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ। ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਏਕਿਸ੍ਸਾ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪੇਸੇਨ੍ਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਗਣਨਾਯ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ। ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਪੁਰਿਸਾ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾਨਂ ਇਤ੍ਥੀਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪੇਸੇਨ੍ਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਗਣਨਾਯ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਾ। ਏਸ ਨਯੋ ‘‘ਏਕਾ ਇਤ੍ਥੀ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁ’’ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਸਭਾਗਵਿਭਾਗਤਾ ਨਾਮ ਅਪ੍ਪਮਾਣਂ, ਮਾਤਾਪਿਤੁਨਮ੍ਪਿ ਪਞ੍ਚਸਹਧਮ੍ਮਿਕਾਨਮ੍ਪਿ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ।

ਪੁਰਿਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਣਾਪੇਤਿ ਗਚ੍ਛ ਭਨ੍ਤੇਤਿ ਚਤੁਕ੍ਕਂ ਅਙ੍ਗਵਸੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮਪਦੇ **ਅਨ੍ਤੇਵਾਸੀ ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ਬਹਿਦ੍ਧਾ ਪਚ੍ਚਾਹਰਤੀ**ਤਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਅਨਾਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਏਤ੍ਤੋਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤਿ। **ਆਪਤ੍ਤਿ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਚ ਵੀਮਂਸਾਪਿਤਤ੍ਤਾ ਚ ਦ੍ਵੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ, ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਸ੍ਸ ਵੀਮਂਸਿਤਤ੍ਤਾ ਚ ਪਚ੍ਚਾਹਟਤ੍ਤਾ ਚ ਦ੍ਵੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਸੇਸਂ ਪਾਕਟਮੇਵ।

੩੩੯. ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤੀਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਚੇਵ ਵੀਮਂਸਤਿ ਚ। **ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਵਿਸਂਵਾਦੇਤੀ**ਤਿ ਨ ਪਚ੍ਚਾਹਰਤਿ। **ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਵਿਸਂਵਾਦੇਤੀ**ਤਿ ਨ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤੀ**ਤਿ ਵੀਮਂਸਤਿ ਚੇਵ ਪਚ੍ਚਾਹਰਤਿ ਚ। ਏਵਂ ਉਭਯਤ੍ਥ ਦ੍ਵੀਹਙ੍ਗੇਹਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ। ਤਤਿਯਪਦੇ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

੩੪੦. ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਾ ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਵਾ ਗਿਲਾਨਸ੍ਸ ਵਾ ਕਰਣੀਯੇਨ ਗਚ੍ਛਤਿ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਉਪੋਸਥਾਗਾਰਂ ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਾ ਵਿਪ੍ਪਕਤਂ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਕਾਰੁਕਾਨਂ ਭਤ੍ਤਵੇਤਨਤ੍ਥਾਯ ਉਪਾਸਕੋ ਵਾ ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਪਹਿਣੇਯ੍ਯ, ਉਪਾਸਿਕਾ ਵਾ ਉਪਾਸਕਸ੍ਸ, ਏਵਰੂਪੇਨ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਕਰਣੀਯੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਚੇਤਿਯਕਮ੍ਮੇ ਕਯਿਰਮਾਨੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਗਿਲਾਨਸ੍ਸ ਭੇਸਜ੍ਜਤ੍ਥਾਯਪਿ ਉਪਾਸਕੇਨ ਵਾ ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਵਾ ਉਪਾਸਕਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਪਹਿਤਸ੍ਸ ਗਚ੍ਛਤੋ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯਾ ਏਵ।

ਪਦਭਾਜਨੀਯਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਇਦਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਛਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ, ਸੀਸੁਕ੍ਖਿਪਨਾਦਿਨਾ ਕਾਯਵਿਕਾਰੇਨ ਸਾਸਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਮੁਦ੍ਦਾਯ ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਮੁਦ੍ਦਾਯ ਏਵ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਾਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਆਸਨਸਾਲਾਯ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ‘‘ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਾ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਸਾ ਚਿਤ੍ਤਂ ਜਾਨੇਯ੍ਯਾਥਾ’’ਤਿ ਕੇਨਚਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ‘‘ਸਾਧੂ’’ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਆਗਤਂ ਵਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਗਤਾਯ ਪੁਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪੁਰਿਸੇ ਆਗਤੇ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾਚਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਵਾਚਾਯ ‘‘ਸਾਧੂ’’ਤਿ ਸਾਸਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਰਣੀਯੇਨ ਤਸ੍ਸਾ ਘਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਵਾ ਗਮਨਕਾਲੇ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਚੀਭੇਦੇਨੇਵ ਵੀਮਂਸਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਅਞ੍ਞੇਨੇਵ ਕਰਣੀਯੇਨ ਤਤੋ ਅਪਕ੍ਕਮ੍ਮ ਕਦਾਚਿਦੇਵ ਤਂ ਪੁਰਿਸਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਵਾਚਤੋਵ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਖੀਣਾਸਵਸ੍ਸਾਪਿ ਕਾਯਵਾਚਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਕਥਂ? ਸਚੇ ਹਿਸ੍ਸ ਮਾਤਾਪਿਤਰੋ ਕੁਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਅਲਂਵਚਨੀਯਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਘਰਂ ਉਪਗਤਂ ਥੇਰਪਿਤਾ ਵਦਤਿ ‘‘ਮਾਤਾ ਤੇ ਤਾਤ ਮਂ ਮਹਲ੍ਲਕਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਞਾਤਿਕੁਲਂ ਗਤਾ, ਗਚ੍ਛ ਤਂ ਮਂ ਉਪਟ੍ਠਾਤੁਂ ਪੇਸੇਹੀ’’ਤਿ। ਸੋ ਚੇ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਪਿਤੁਨੋ ਤਸ੍ਸਾ ਆਗਮਨਂ ਵਾ ਅਨਾਗਮਨਂ ਵਾ ਆਰੋਚੇਤਿ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ। ਇਮਾਨਿ ਤੀਣਿ ਅਚਿਤ੍ਤਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਿ।

ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਂ ਪਨ ਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਏਤੇਹੇਵ ਤੀਹਿ ਨਯੇਹਿ ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤੋ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਤੋ ਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤਤੋ ਕਾਯਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਇਮਾਨਿ ਤੀਣਿ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਜਾਨਨਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਚਿਤ੍ਤਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਨਿ। ਕਿਰਿਯਂ, ਨੋਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਂ, ਕਾਯਕਮ੍ਮਂ, ਵਚੀਕਮ੍ਮਂ, ਕੁਸਲਾਦਿਵਸੇਨ ਚੇਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਚਿਤ੍ਤਾਨਿ, ਸੁਖਾਦਿਵਸੇਨ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵੇਦਨਾਤਿ।

੩੪੧. ਵਿਨੀਤਵਤ੍ਥੂਸੁ ਆਦਿਤੋ ਵਤ੍ਥੁਪਞ੍ਚਕੇ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਮਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ।

ਕਲਹਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ **ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ ਅਕਾਸੀ**ਤਿ ਤਂ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਗੇਹਗਮਨੀਯਂ

ਅਕਾਸਿ। **ਨਾਲਂਵਚਨੀਯਾ**ਤਿ ਨ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਾ ਹਿ ਯਥਾ ਯਥਾ ਯੇਸੁ ਯੇਸੁ ਜਨਪਦੇਸੁ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਾ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਾਵ ਹੋਤਿ, ਭਰਿਯਾਭਾਵਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਤਿ, ਅਯਂ ''ਅਲਂਵਚਨੀਯਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਏਸਾ ਪਨ ਨ ਅਲਂਵਚਨੀਯਾ ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਕਾਰਣੇਨ ਕਲਹਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਤਾ, ਤੇਨੇਵੇਤ੍ਥ ਭਗਵਾ **"ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ"**ਤਿ ਆਹ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਕਾਯਸਂਸਗ੍ਗੇ ਯਕ੍ਖਿਯਾ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਾਦੀਸੁਪਿ ਯਕ੍ਖਿਪੇਤਿਯੋ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਵਤ੍ਥੁਮੇਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਪਨੇਤਂ ਨ ਵਿਚਾਰਿਤਂ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਸਞ੍ਚਰਿਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੬. ਕੁਟਿਕਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੩੪੨. ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾਤਿ ਕੁਟਿਕਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਥ **ਆਲ਼ਵਕਾ**ਤਿ ਆਲ਼ਵਿਰਟ੍ਠੇ ਜਾਤਾ ਦਾਰਕਾ ਆਲ਼ਵਕਾ ਨਾਮ, ਤੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤਕਾਲੇਪਿ ''ਆਲ਼ਵਕਾ''ਤ੍ਵੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਿਂਸੁ। ਤੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਆਲ਼ਵਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ। **ਸਞ੍ਞਾਚਿਕਾਯੋ**ਤਿ ਸਯਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤੂਪਕਰਣਾਯੋ। **ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿਪਿ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਿਪਿ, ਤੇ ਕਿਰ ਸਾਸਨੇ ਵਿਪਸ੍ਸਨਾਧੁਰਞ੍ਚ ਗਨ੍ਥਧੁਰਞ੍ਚਾਤਿ ਦ੍ਵੇਪਿ ਧੁਰਾਨਿ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਨਵਕਮ੍ਮਮੇਵ ਧੁਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਿਂਸੁ। **ਅਸ੍ਸਾਮਿਕਾਯੋ**ਤਿ ਅਨਿਸ੍ਸਰਾਯੋ, ਕਾਰੇਤਾ ਦਾਯਕੇਨ ਵਿਰਹਿਤਾਯੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਿਕਾਯੋ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਆਰਦ੍ਧਾਯੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਪ੍ਪਮਾਣਿਕਾਯੋ**ਤਿ ''ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਨਿਟ੍ਠਂ ਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਪ੍ਪਮਾਣਾਯੋ, ਵੁਦ੍ਧਿਪ੍ਪਮਾਣਾਯੋ ਵਾ ਮਹਨ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣਾਯੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਯਾਚਨਾ ਏਵ ਬਹੁਲਾ ਏਤੇਸਂ ਮਨ੍ਤਂ ਅਞ੍ਞਂ ਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ **ਯਾਚਨਬਹੁਲਾ**। ਏਵਂ **ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਬਹੁਲਾ** ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਤ੍ਥਤੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਨਾਨਾਕਰਣਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਨੇਕਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ''ਪੁਰਿਸਂ ਦੇਥ, ਪੁਰਿਸਤ੍ਥਕਰਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਯਾਚਨ੍ਤਾਨਮੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਤਤ੍ਥ ਮੂਲਚ੍ਛੇਜ੍ਜਾਯ ਪੁਰਿਸਂ ਯਾਚਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸਹਾਯਤ੍ਥਾਯ ਕਮ੍ਮਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ''ਪੁਰਿਸਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਯਾਚਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਪੁਰਿਸਤ੍ਥਕਰ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਰਿਸੇਨ ਕਾਤਬ੍ਬਂ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਂ ਯਾਚਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਤ੍ਥੁ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮਿਗਲੁਦ੍ਦਕਮਚ੍ਛਬਨ੍ਧਕਾਦੀਨਂ ਸਕਕਮ੍ਮਂ ਅਵਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਂ ਕਪ੍ਪਿਯਂ। ''ਕਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਗਤਤ੍ਥ ਕੇਨ ਕਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤੇ ਵਾ ਅਪੁਚ੍ਛਿਤੇ ਵਾ ਯਾਚਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਪਚ੍ਚਯਾ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਮਿਗਲੁਦ੍ਦਕਾਦਯੋ ਸਕਕਮ੍ਮਂ ਨ ਯਾਚਿਤਬ੍ਬਾ, ''ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਅਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾਪਿ ਨ ਯਾਚਿਤਬ੍ਬਾ; ਏਵਂ ਯਾਚਿਤਾ ਹਿ ਤੇ ''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਮਿਗੇਪਿ ਮਾਰੇਤ੍ਵਾ ਆਹਰੇਯ੍ਯੁਂ। ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ''ਵਿਹਾਰੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਯਾਚਿਤਬ੍ਬਾ। ਫਾਲਨਙ੍ਗਲਾਦੀਨਿ ਉਪਕਰਣਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਸਿਤੁਂ ਵਾ ਵਪਿਤੁਂ ਵਾ ਲਾਯਿਤੁਂ ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਂ ਸਕਿਚ੍ਚਪਸੁਤਮ੍ਪਿ ਕਸ੍ਸਕਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਯਾਚਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੇਵ। ਯੋ ਪਨ ਵਿਘਾਸਾਦੋ ਵਾ ਅਞ੍ਞੋ ਵਾ ਕੋਚਿ ਨਿਕ੍ਕਮ੍ਮੋ ਨਿਰਤ੍ਥਕਕਥਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੋ ਵਾ ਵਿਹਰਤਿ, ਏਵਰੂਪਂ ਅਯਾਚਿਤ੍ਵਾਪਿ ''ਏਹਿ ਰੇ ਇਦਂ ਵਾ ਇਦਂ ਵਾ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਯਦਿਚ੍ਛਕਂ ਕਾਰਾਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਪਨ ਸਬ੍ਬਕਪ੍ਪਿਯਭਾਵਦੀਪਨਤ੍ਥਂ ਇਮਂ ਨਯਂ ਕਥੇਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਾਸਾਦਂ ਕਾਰੇਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਥਮ੍ਭਤ੍ਥਾਯ ਪਾਸਾਣਕੋਟ੍ਟਕਾਨਂ ਘਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ''ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਲਦ੍ਧੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ ਉਪਾਸਕਾ''ਤਿ। ਕਿਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਭਨ੍ਤੇ,ਤਿ? ਪਾਸਾਣਤ੍ਥਮ੍ਭਾ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਾਤਿ। ਸਚੇ ਤੇ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਥਮ੍ਭੇ ਵਾ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਥਾਪਿ ਵਦਨ੍ਤਿ – ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਖਣੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਞ੍ਞਂ ਉਦ੍ਧਰਾਪੇਥ, ਤਸ੍ਸ ਮੂਲਂ ਦਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਉਦ੍ਧਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਪਾਸਾਣਤ੍ਥਮ੍ਭੇ ਉਦ੍ਧਟਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਮੂਲਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਤੇਨੇਵੁਪਾਯੇਨ ਪਾਸਾਦਦਾਰੂਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਡ੍ਢਕੀਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਇਟ੍ਠਕਤ੍ਥਾਯ ਇਟ੍ਠਕਵਡ੍ਢਕੀਨਂ ਛਦਨਤ੍ਥਾਯ ਗੇਹਚ੍ਛਾਦਕਾਨਂ ਚਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਤ੍ਥਾਯ ਚਿਤ੍ਤਕਾਰਾਨਨ੍ਤਿ ਯੇਨ ਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਯ ਤੇਸਂ ਤੇਸਂ ਸਿਪ੍ਪਕਾਰਕਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਯਾਚਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਯਾਚਨਵਸੇਨ ਚ ਮੂਲਚ੍ਛੇਜ੍ਜਾਯ ਵਾ

ਭਤ੍ਤਵੇਤਨਾਨੁਪ੍ਪਦਾਨੇਨ ਵਾ ਲਦ੍ਧਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਬਂ ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਰਞ੍ਞਤੋ ਆਹਰਾਪੇਨ੍ਤੇਨ ਚ ਸਬ੍ਬਂ ਅਨਜ੍ਝਾਵੁਤ੍ਥਕਂ ਆਹਰਾਪੇਤਬ੍ਬਂ।

ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਪਾਸਾਦਂ ਕਾਰੇਤੁਕਾਮੇਨ ਮਞ੍ਚਪੀਠਪਤ੍ਤਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨਧਮਕਰਕਚੀਵਰਾਦੀਨਿ ਕਾਰਾਪੇਤੁਕਾਮੇਨਾਪਿ ਦਾਰੁਲੋਹਸੁਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਤੇ ਸਿਪ੍ਪਕਾਰਕੇ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਯਾਚਿਤਬ੍ਬਂ। ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਯਾਚਨਵਸੇਨ ਚ ਮੂਲਚ੍ਛੇਜ੍ਜਾਯ ਵਾ ਭਤ੍ਤਵੇਤਨਾਨੁਪ੍ਪਦਾਨੇਨ ਵਾ ਲਦ੍ਧਮ੍ਪਿ ਸਬ੍ਬਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਕਾਤੁਂ ਨ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਭਤ੍ਤਵੇਤਨਂ ਪਚ੍ਚਾਸੀਸਨ੍ਤਿ, ਅਕਪ੍ਪਿਯਕਹਾਪਣਾਦਿ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਵਤ੍ਤੇਨ ਤਣ੍ਡੁਲਾਦੀਨਿ ਪਰਿਯੇਸਿਤ੍ਵਾ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਪਤ੍ਤਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਪਾਚੇਤ੍ਵਾ ਨਵਪਕ੍ਕਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਞ੍ਛਨਤੇਲਤ੍ਥਾਯ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮਂ ਪਵਿਟ੍ਠੇਨ ''ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਆਗਤੋ''ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁਯਾ ਵਾ ਭਤ੍ਤੇ ਵਾ ਆਨੀਤੇ ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਤ੍ਤੋ ਪਿਧਾਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇ ਉਪਾਸਿਕਾ ''ਕਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ, ''ਨਵਪਕ੍ਕੋ ਪਤ੍ਤੋ ਪੁਞ੍ਛਨਤੇਲੇਨ ਅਤ੍ਥੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਸਾ ''ਦੇਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਪਤ੍ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੇਲੇਨ ਪੁਞ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁਯਾ ਵਾ ਭਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਦੇਤਿ, ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ, ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ।

ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਗੇਵ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਆਸਨਸਾਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਸਨਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਰ ਚੇ ਉਪਾਸਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਠਿਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਯਮੇਵ ਆਸਨਾਨਿ ਆਹਰਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਹਿ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਗਤਾਨਮ੍ਪਿ ਨਟ੍ਠਂ ਗੀਵਾ ਨ ਹੋਤਿ, ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਗਮਨਂ ਪਨ ਵਤ੍ਤਂ। ਸਚੇ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ''ਆਸਨਾਨਿ ਆਹਰਥਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਹਿ ਆਹਟਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾਵ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾ ਗਤਾਨਂ ਵਤ੍ਤਭੇਦੋ ਚ ਨਟ੍ਠਞ੍ਚ ਗੀਵਾਤਿ। ਅਤ੍ਥਰਣਕੋਜਵਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਮਕ੍ਖਿਕਾਯੋ ਬਹੁਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ''ਮਕ੍ਖਿਕਾਬੀਜਨਿਂ ਆਹਰਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਪੁਚਿਮਨ੍ਦਸਾਖਾਦੀਨਿ ਆਹਰਨ੍ਤਿ, ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਆਸਨਸਾਲਾਯ ਉਦਕਭਾਜਨਂ ਰਿਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ''ਧਮਕਰਣਂ ਗਣ੍ਹਾ''ਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਧਮਕਰਕਞ੍ਹਿ ਰਿਤ੍ਤਭਾਜਨੇ ਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਭਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯ ''ਨਦਿਂ ਵਾ ਤਲ਼ਾਕਂ ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਨ ਉਦਕਂ ਆਹਰਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ''ਗੇਹਤੋ ਆਹਰਾ''ਤਿ ਨੇਵ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨ ਆਹਟਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਆਸਨਸਾਲਾਯਂ ਵਾ ਅਰਞ੍ਞਕੇ ਵਾ ਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਹਿ ਤਤ੍ਥਜਾਤਕਂ ਅਨਜ੍ਝਾਵੁਤ੍ਥਕਂ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਉਤ੍ਤਰਿਭਙ੍ਗਾਰਹਂ ਪਤ੍ਤਂ ਵਾ ਫਲਂ ਵਾ ਸਚੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਂ ਆਹਰਾਪੇਤਿ, ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਲਜ੍ਜੀਹਿ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਵਾ ਸਾਮਣੇਰੇਹਿ ਵਾ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬਂ। ਅਯਂ ਤਾਵ ਪੁਰਿਸਤ੍ਥਕਰੇ ਨਯੋ।

ਗੋਣਂ ਪਨ ਅਞ੍ਞਾਤਕਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਆਹਰਾਪੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਆਹਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਞਾਤਿਪਵਾਰਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋਪਿ ਮੂਲਚ੍ਛੇਜ੍ਜਾਯ ਯਾਚਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਾਵਕਾਲਿਕਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਵਂ ਆਹਰਾਪਿਤਞ੍ਚ ਗੋਣਂ ਰਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਜਗ੍ਗਿਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕਾ ਪਟਿਚ੍ਛਾਪੇਤਬ੍ਬਾ। ਸਚਸ੍ਸ ਪਾਦੋ ਵਾ ਸਿਙ੍ਗਂ ਵਾ ਭਿਜ੍ਜਤਿ ਵਾ ਨਸ੍ਸਤਿ ਵਾ ਸਾਮਿਕਾ ਚੇ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਇਚ੍ਚੇਤਂ ਕੁਸਲਂ। ਨੋ ਚੇ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਗੀਵਾ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂਯੇਵ ਦੇਮਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ ਨ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਂ। ''ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਦੇਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਨ ''ਆਰਾਮਿਕਾਨਂ ਆਚਿਕ੍ਖਥ ਜਗ੍ਗਨਤ੍ਥਾਯਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ।

''ਸਕਟਂ ਦੇਥਾ''ਤਿਪਿ ਅਞ੍ਞਾਤਕਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤੇ ਵਤ੍ਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਏਵ ਹੋਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਞਾਤਿਪਵਾਰਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਪਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਾਵਕਾਲਿਕਂ ਵਟ੍ਟਤਿ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਨੇਮਿਯਾਦੀਨਿ ਭਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿ ਪਾਕਤਿਕਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਨਟ੍ਠੇ ਗੀਵਾ ਹੋਤਿ। ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਮੇਵ ਦੇਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਦਾਰੁਭਣ੍ਡਂ ਨਾਮ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਵਾਸਿਫਰਸੁਕੁਠਾਰੀਕੁਦਾਲਨਿਖਾਦਨੇਸੁ। ਵਲ੍ਲਿਆਦੀਸੁ ਚ ਪਰਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤੇਸੁ। ਗਰੁਭਣ੍ਡਪ੍ਪਹੋਨਕੇਸੁਯੇਵ ਚ ਵਲ੍ਲਿਆਦੀਸੁ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ, ਨ ਤਤੋ ਓਰਂ।

ਅਨਜ੍ਝਾਵੁਤ੍ਥਕਂ ਪਨ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਆਹਰਾਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਰਕ੍ਖਿਤਗੋਪਿਤਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਹਿ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਸਾ ਦ੍ਵੀਸੁ ਪਚ੍ਚਯੇਸੁ ਸਬ੍ਬੇਨ ਸਬ੍ਬਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸੇਨਾਸਨਪਚ੍ਚਯੇ ਪਨ ''ਆਹਰ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਮਤ੍ਤਮੇਵ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ , ਪਰਿਕਥੋਭਾਸਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਉਪੋਸਥਾਗਾਰਂ ਵਾ ਭੋਜਨਸਾਲਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਵਾ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਸੇਨਾਸਨਂ ਇਚ੍ਛਤੋ ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਵਤ ਓਕਾਸੇ ਏਵਰੂਪਂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਯੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ''ਅਨੁਰੂਪ''ਨ੍ਤਿ ਵਾਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵਚਨਂ **ਪਰਿਕਥਾ** ਨਾਮ। ''ਉਪਾਸਕਾ ਤੁਮ੍ਹੇ ਕੁਹਿਂ ਵਸਥਾ''ਤਿ? ''ਪਾਸਾਦੇ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ''ਕਿਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਨ ਉਪਾਸਕਾ ਪਾਸਾਦੋ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਵਚਨਂ **ਓਭਾਸੋ** ਨਾਮ। ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਰਜ੍ਜੁਂ ਪਸਾਰੇਤਿ, ਖੀਲੇ ਆਕੋਟਾਪੇਤਿ। ''ਕਿਂ ਇਦਂ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਇਧ ਆਵਾਸਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਕਰਣਂ ਪਨ **ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਂ** ਨਾਮ। ਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯੇ ਪਨ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਗੇਵ ਪਰਿਕਥਾਦੀਨਿ।

ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਉਪਦ੍ਦੁਤਾ ਯਾਚਨਾਯ ਉਪਦ੍ਦੁਤਾ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾਤਿ ਤੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਤਾਯ ਯਾਚਨਾਯ ਚ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਚ ਪੀਲ਼ਿਤਾ। **ਉਬ੍ਬਿਜ੍ਜਨ੍ਤਿਪੀ**ਤਿ ''ਕਿਂ ਨੁ ਆਹਰਾਪੇਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਉਬ੍ਬੇਗਂ ਇਞ੍ਜਨਂ ਚਲਨਂ ਪਟਿਲਭਨ੍ਤਿ। **ਉਤ੍ਤਸਨ੍ਤਿਪੀ**ਤਿ ਅਹਿਂ ਵਿਯ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸਹਸਾ ਤਸਿਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ। **ਪਲਾਯਨ੍ਤਿਪੀ**ਤਿ ਦੂਰਤੋਵ ਯੇਨ ਵਾ ਤੇਨ ਵਾ ਪਲਾਯਨ੍ਤਿ। **ਅਞ੍ਞੇਨਪਿ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯਂ ਮਗ੍ਗਂ ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ ਤਂ ਪਹਾਯ ਨਿਵਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਵਾਮਂ ਵਾ ਦਕ੍ਖਿਣਂ ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਦ੍ਵਾਰਮ੍ਪਿ ਥਕੇਨ੍ਤਿ।

੩੪੪. **ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਂ ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿ ਇਤਿ ਭਗਵਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਰਹਿਤ੍ਵਾ ਤਦਨੁਰੂਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮਿਂ ਕਥਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਨਪਿ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੋਸਂ ਪਾਕਟਂ ਕੁਰੁਮਾਨੋ ਇਮਿਨਾ ''ਭੂਤਪੁਬ੍ਬਂ ਭਿਕ੍ਖਵੇ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਤੀਣਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਤਤ੍ਥ **ਮਣਿਕਣ੍ਠੋ**ਤਿ ਸੋ ਕਿਰ ਨਾਗਰਾਜਾ ਸਬ੍ਬਕਾਮਦਦਂ ਮਹਗ੍ਘਂ ਮਣਿਂ ਕਣ੍ਠੇ ਪਿਲਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਚਰਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਮਣਿਕਣ੍ਠੋ'' ਤ੍ਵੇਵ ਪਞ੍ਞਾਯਿਤ੍ਥ। **ਉਪਰਿਮੁਦ੍ਧਨਿ ਮਹਨ੍ਤਂ ਫਣਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸੀ**ਤਿ ਸੋ ਕਿਰ ਤੇਸਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਇਸੀਨਂ ਕਨਿਟ੍ਠੋ ਇਸਿ ਮੇਤ੍ਤਾਵਿਹਾਰੀ ਅਹੋਸਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਨਾਗਰਾਜਾ ਨਦਿਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਦੇਵਵਣ੍ਣਂ ਨਿਮ੍ਮਿਨਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ ਕਥਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਂ ਦੇਵਵਣ੍ਣਂ ਪਹਾਯ ਸਕਵਣ੍ਣਮੇਵ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਂ ਇਸਿਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਸਨ੍ਨਾਕਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਉਪਰਿਮੁਦ੍ਧਨਿ ਮਹਨ੍ਤਂ ਫਣਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਛਤ੍ਤਂ ਵਿਯ ਧਾਰਯਮਾਨੋ ਮੁਹੁਤ੍ਤਂ ਠਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਤਿ, ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਉਪਰਿਮੁਦ੍ਧਨਿ ਮਹਨ੍ਤਂ ਫਣਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਾਸੀ''ਤਿ। **ਮਣਿਮਸ੍ਸ ਕਣ੍ਠੇ ਪਿਲਨ੍ਧਨ**ਨ੍ਤਿ ਮਣਿਂ ਅਸ੍ਸ ਕਣ੍ਠੇ ਪਿਲਨ੍ਧਿਤਂ, ਆਮੁਕ੍ਕਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਕਮਨ੍ਤਂ ਅਟ੍ਠਾਸੀ**ਤਿ ਤੇਨ ਦੇਵਵਣ੍ਣੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਾਪਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮ੍ਮੋਦਮਾਨੋ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇਸੇ ਅਟ੍ਠਾਸਿ।

ਮਮਨ੍ਨਪਾਨਨ੍ਤਿ ਮਮ ਅਨ੍ਨਞ੍ਚ ਪਾਨਞ੍ਚ। **ਵਿਪੁਲ**ਨ੍ਤਿ ਬਹੁਲਂ। **ਉਲ਼ਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਪਣੀਤਂ । **ਅਤਿਯਾਚਕੋਸੀ**ਤਿ ਅਤਿਵਿਯ ਯਾਚਕੋ, ਅਸਿ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਯਾਚਸੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਸੁਸੂ**ਤਿ ਤਰੁਣੋ, ਥਾਮਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਯੋਬ੍ਬਨਪ੍ਪਤ੍ਤਪੁਰਿਸੋ। ਸਕ੍ਖਰਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਕਾਲ਼ਸਿਲਾ, ਤਤ੍ਥ ਧੋਤੋ ਅਸਿ ''ਸਕ੍ਖਰਧੋਤੋ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਸਕ੍ਖਰਧੋਤੋ ਪਾਣਿਮ੍ਹਿ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਸਕ੍ਖਰਧੋਤਪਾਣਿ,** ਪਾਸਾਣੇ ਧੋਤਨਿਸਿਤਖਗ੍ਗਹਤ੍ਥੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਥਾ ਸੋ ਅਸਿਹਤ੍ਥੋ ਪੁਰਿਸੋ ਤਾਸੇਯਜ, ਏਵਂ **ਤਾਸੇਸਿ ਮਂ ਸੇਲਂ ਯਾਚਮਾਨੋ,** ਮਣਿਂ ਯਾਚਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਨ ਤਂ ਯਾਚੇਤਿ ਤਂ ਨ ਯਾਚੇਯਜ। ਕਤਰਂ? **ਯਸ੍ਸ ਪਿਯਂ ਜਿਗੀਸੇ**ਤਿ ਯਂ ਅਸ੍ਸ ਸਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਿਯਨ੍ਤਿ ਜਾਨੇਯਜ।

ਕਿਮਙ੍ਗਂ ਪਨ ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤਾਨਨ੍ਤਿ **ਮਨੁਸ੍ਸਭੂਤਾਨਂ** ਅਮਨਾਪਾਤਿ ਕਿਮੇਵੇਤ੍ਥ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ।

੩੪੫. **ਸਕੁਣਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸਦ੍ਦੇਨ ਉਬ੍ਬਾਲ਼੍ਹੋ**ਤਿ ਸੋ ਕਿਰ ਸਕੁਣਸਙ੍ਘੋ ਪਠਮਯਾਮਞ੍ਚ ਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮਞ੍ਚ ਨਿਰਨ੍ਤਰਂ ਸਦ੍ਦਮੇਵ ਕਰੋਤਿ, ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤੇਨ ਸਦ੍ਦੇਨ ਪੀਲ਼ਿਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਅਗਮਾਸਿ। ਤੇਨਾਹ – ''ਯੇਨਾਹਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀ''ਤਿ।

ਕੁਤੋ ਚ ਤ੍ਵਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਗਚ੍ਛਸੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨ ਆਗਚ੍ਛਤਿ ਵਤ੍ਤਮਾਨਸਮੀਪੇ ਪਨ ਏਵਂ ਵਤ੍ਤੁਂ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਤੇਨਾਹ – ''ਕੁਤੋ ਚ ਤ੍ਵਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਗਚ੍ਛਸੀ''ਤਿ, ਕੁਤੋ ਆਗਤੋਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤੋ ਅਹਂ ਭਗਵਾ ਆਗਚ੍ਛਾਮੀਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਸੋ ਏਵ ਨਯੋ। **ਉਬ੍ਬਾਲ਼੍ਹੋ**ਤਿ ਪੀਲ਼ਿਤੋ, ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਾਪਿਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਸੋ ਸਕੁਣਸਙ੍ਘੋ "ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਤ੍ਤੁੰ ਯਾਚਤੀ"ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਨ ਤੇ ਸਕੁਣਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵਚਨਂ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਭਗਵਾ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਯਥਾ ਜਾਨਨ੍ਤਿ ਤਥਾ ਅਕਾਸਿ।

੩੪੬. **ਅਪਾਹਂ ਤੇ ਨ ਜਾਨਾਮੀ**ਤਿ ਅਪਿ ਅਹਂ ਤੇ ਜਨੇ ''ਕੇ ਵਾ ਇਮੇ, ਕਸ੍ਸ ਵਾ ਇਮੇ''ਤਿ ਨ ਜਾਨਾਮਿ। **ਸਙ੍ਗਮ੍ਮ ਯਾਚਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਮਾਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਗ੍ਗਵਗ੍ਗਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਯਾਚਨ੍ਤਿ। **ਯਾਚਕੋ ਅਪ੍ਪਿਯੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਯੋ ਯਾਚਤਿ ਸੋ ਅਪ੍ਪਿਯੋ ਹੋਤਿ। **ਯਾਚਂ ਅਦਦਮਪ੍ਪਿਯੋ**ਤਿ **ਯਾਚ**ਨ੍ਤਿ ਯਾਚਿਤਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਯਾਚਿਤਮਤ੍ਥਂ ਅਦਦਨ੍ਤੋਪਿ ਅਪ੍ਪਿਯੋ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਵਾ **ਯਾਚ**ਨ੍ਤਿ ਯਾਚਨ੍ਤਸ੍ਸ, **ਅਦਦਮਪ੍ਪਿਯੋ**ਤਿ ਅਦੇਨ੍ਤੋ ਅਪ੍ਪਿਯੋ ਹੋਤਿ। **ਮਾ ਮੇ ਵਿਦੇਸ੍ਸਨਾ ਅਹੂ**ਤਿ ਮਾ ਮੇ ਅਪ੍ਪਿਯਭਾਵੋ ਅਹੁ, ਅਹਂ ਵਾ ਤਵ, ਤ੍ਵਂ ਵਾ ਮਮ ਵਿਦੇਸ੍ਸੋ ਅਪ੍ਪਿਯੋ ਮਾ ਅਹੋਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੪੭. **ਦੁਸ੍ਸਂਹਰਾਨੀ**ਤਿ ਕਸਿਗੋਰਕ੍ਖਾਦੀਹਿ ਉਪਾਯੇਹਿ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਸਂਹਰਣੀਯਾਨਿ।

੩੪੮-੯. **ਸਞ੍ਞਾਚਿਕਾਯ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਸਞ੍ਞਾਚਿਕਾ** ਨਾਮ ਸਯਂ ਪਵਤ੍ਤਿਤਯਾਚਨਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਸਞ੍ਞਾਚਿਕਾਯਾ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਯਾਚਨਾਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਸਯਂ ਯਾਚਿਤਕੇਹਿ ਉਪਕਰਣੇਹੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਸਾ ਸਯਂਯਾਚਿਤਕੇਹਿ ਕਯਿਰਮਾਨਾ ਸਯਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਕਯਿਰਮਾਨਾ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਅਤ੍ਥਪਰਿਯਾਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਸਯਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਸਮ੍ਪੀ''ਤਿ ਏਵਮਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਉਲ੍ਲਿਤ੍ਤਾਤਿ ਅਨ੍ਤੋਲਿਤ੍ਤਾ। **ਅਵਲਿਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਬਹਿਲਿਤ੍ਤਾ। **ਉਲ੍ਲਿਤ੍ਤਾਵਲਿਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਬਾਹਿਰਲਿਤ੍ਤਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਕਾਰਯਮਾਨੇਨਾਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੇ ''ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤੇਨਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ, ਏਵਞ੍ਹਿ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਸਮੇਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਸਞ੍ਞਾਚਿਕਾਯ ਕੁਟਿਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨਾਪਿ ਇਧ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵਾ ਹੋਤੁ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤੋ ਵਾ ਉਭੋਪੇਤੇ ''ਕਾਰਯਮਾਨੇਨਾ''ਤਿ ਇਮਿਨਾਵ ਪਦੇਨ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾਤਿ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਵਾ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤੋ ਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਦਿ ਪਨ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਵਾ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤੇਨ ਵਾਤਿ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਵਿਲੋਮਿਤਂ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਨ ਹਿ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤੋ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਤ੍ਥਮਤ੍ਤਮੇਵੇਤ੍ਥ ਦਸ੍ਸਿਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਅਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਨ੍ਤਿ ''ਮਯ੍ਹਂ ਏਸਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਤ੍ਤਾ ਉਦ੍ਦੇਸੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਾ, ਤਂ ਅਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਂ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਯਸ੍ਸਾ ਅਤ੍ਤਾ ਉਦ੍ਦੇਸੋ ਸਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਤ੍ਥਪਰਿਯਾਯਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ''ਅਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯਾ''ਤਿ ਆਹ। **ਪਮਾਣਿਕਾ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤਾ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬਾ। **ਤਤ੍ਰਿਦਂ ਪਮਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਕੁਟਿਯਾ ਇਦਂ ਪਮਾਣਂ। **ਸੁਗਤਵਿਦਤ੍ਥਿਯਾ**ਤਿ ਸੁਗਤਵਿਦਤ੍ਥਿ ਨਾਮ ਇਦਾਨਿ ਮਜ੍ਝਿਮਸ੍ਸ ਪੁਰਿਸਸ੍ਸ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਦਤ੍ਥਿਯੋ ਵਡ੍ਢਕੀਹਤ੍ਥੇਨ ਦਿਯਡ੍ਢੋ ਹਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ। **ਬਾਹਿਰਿਮੇਨ ਮਾਨੇਨਾ**ਤਿ ਕੁਟਿਯਾ ਬਹਿਕੁਟ੍ਟਮਾਨੇਨ ਦ੍ਵਾਦਸ ਵਿਦਤ੍ਥਿਯੋ, ਮਿਨਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ਸਬ੍ਬਪਠਮਂ ਦਿਨ੍ਨੋ ਮਹਾਮਤ੍ਤਿਕਪਰਿਯਨ੍ਤੋ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਥੁਸਪਿਣ੍ਡਪਰਿਯਨ੍ਤੇਨ ਮਿਨਿਤਬ੍ਬਂ। ਥੁਸਪਿਣ੍ਡਸ੍ਸਉਪਰਿ ਸੇਤਕਮ੍ਮਂ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਂ। ਸਚੇ ਥੁਸਪਿਣ੍ਡੇਨ ਅਨਤ੍ਥਿਕੋ ਮਹਾਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਏਵ ਨਿਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਮਹਾਮਤ੍ਤਿਕਾਵ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ।

ਤਿਰਿਯਨ੍ਤਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ। **ਸਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਸਤ੍ਤ ਸੁਗਤਵਿਦਤ੍ਥਿਯੋ। **ਅਨ੍ਤਰਾ**ਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਪਨ ਅਯਂ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋ , ''ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਿਮੇਨ ਮਾਨੇਨਾ''ਤਿ, ਕੁਟ੍ਟਸ੍ਸ ਬਹਿ ਅਨ੍ਤਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਿਮੇਨ ਅਨ੍ਤੇਨ ਮਿਨਿਯਮਾਨੇ ਤਿਰਿਯਂ ਸਤ੍ਤ ਸੁਗਤਵਿਦਤ੍ਥਿਯੋ ਪਮਾਣਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਯੋ ਪਨ ਲੇਸਂ ਓਡ੍ਡੇਨ੍ਤੋ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣਮੇਵ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਦੀਘਤੋ ਏਕਾਦਸ ਵਿਦਤ੍ਥਿਯੋ ਤਿਰਿਯਂ ਅਟ੍ਠ ਵਿਦਤ੍ਥਿਯੋ, ਦੀਘਤੋ ਵਾ ਤੇਰਸ ਵਿਦਤ੍ਥਿਯੋ ਤਿਰਿਯਂ ਛ ਵਿਦਤ੍ਥਿਯੋ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਕਤੋਭਾਗੇਨ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਹਿ ਪਮਾਣਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਮੇਵ ਹੋਤਿ।

ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਵਿਦਤ੍ਥਿ, ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਦੀਘਤੋ ਵਾ ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤਿਰਿਯਂ ਤਿਰਿਯਤੋ ਵਾ ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦੀਘਂ ਵਡ੍ਢੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਕੋ ਪਨ ਵਾਦੋ ਉਭਤੋ ਵਡ੍ਢਨੇ? ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ – ‘‘ਆਯਾਮਤੋ ਵਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਵਾ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਕਰੋਤਿ ਵਾ ਕਾਰਾਪੇਤਿ ਵਾ ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿ (ਪਾਰਾ॰ ੩੫੩)। ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣਾ ਏਵ ਪਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯਾ ਪਨ ਦੀਘਤੋ ਸਟ੍ਠਿਹਤ੍ਥਾਪਿ ਹੋਤਿ ਤਿਰਿਯਂ ਤਿਹਤ੍ਥਾ ਵਾ ਊਨਕਚਤੁਹਤ੍ਥਾ ਵਾ ਯਤ੍ਥ ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤੋ ਮਞ੍ਚੋ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਅਯਂ ਕੁਟੀਤਿ ਸਙ੍ਖਂ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਯਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ ਪਨ** ਪਚ੍ਛਿਮਕੋਟਿਯਾ ਚਤੁਹਤ੍ਥਵਿਤ੍ਥਾਰਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤਤੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਕੁਟਿ। ਪਮਾਣਿਕਾਪਿ ਪਨ ਅਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕਾ ਵਾ ਸਾਰਮ੍ਭਾ ਵਾ ਅਪਰਿਕ੍ਕਮਨਾ ਵਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਪਮਾਣਿਕਾ ਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕਾ ਅਨਾਰਮ੍ਭਾ ਸਪਰਿਕ੍ਕਮਨਾਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਪਮਾਣਤੋ ਊਨਤਰਮ੍ਪਿ ਚਤੁਹਤ੍ਥਂ ਪਞ੍ਚਹਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕਾਵ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬਾ। ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਞ੍ਚ ਪਨ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਲੇਪਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਗਰੁਕਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਲੇਪੋ ਚ ਅਲੇਪੋ ਚ ਲੇਪੋਕਾਸੋ ਚ ਅਲੇਪੋਕਾਸੋ ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ – ਲੇਪੋਤਿ ਦ੍ਵੇ ਲੇਪਾ – ਮਤ੍ਤਿਕਾਲੇਪੋ ਚ ਸੁਧਾਲੇਪੋ ਚ। ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਲੇਪੇ ਅਵਸੇਸੋ ਭਸ੍ਮਗੋਮਯਾਦਿਭੇਦੋ ਲੇਪੋ, ਅਲੇਪੋ। ਸਚੇਪਿ ਕਲਲਲੇਪੋ ਹੋਤਿ, ਅਲਪੋ ਏਵ। ਲੇਪੋਕਾਸੋਤਿ ਭਿਤ੍ਤਿਯੋ ਚੇਵ ਛਦਨਞ੍ਚ, ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਨ ਭਿਤ੍ਤਿਚ੍ਛਦਨੇ ਅਵਸੇਸੋ ਥਮ੍ਭਤੁਲਾਪਿਟ੍ਠਸਙ੍ਘਾਟਵਾਤਪਾਨਧੂਮਚ੍ਛਿਦ੍ਦਾਦਿ ਅਲੇਪਾਰਹੋ ਓਕਾਸੋ ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਅਲੇਪੋਕਾਸੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਭਿਨੇਤਬ੍ਬਾ ਵਤ੍ਥੁਦੇਸਨਾਯਾਤਿ ਯਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਕੁਟਿਂ ਕਾਰੇਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਵਤ੍ਥੁਦੇਸਨਤ੍ਥਾਯ ਭਿਕ੍ਖੂ ਨੇਤਬ੍ਬਾ। **ਤੇਨ ਕੁਟਿਕਾਰਕੇਨਾ**ਤਿਆਦਿ ਪਨ ਯੇਨ ਵਿਧਿਨਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਭਿਨੇਤਬ੍ਬਾ, ਤਸ੍ਸ ਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਕੁਟਿਵਤ੍ਥੁਂ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਨ ਵਿਸਮਂ ਅਰਞ੍ਞਂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ , ਕੁਟਿਵਤ੍ਥੁ ਪਨ ਪਠਮਮੇਵ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਸਮਤਲਂ ਸੀਮਮਣ੍ਡਲਸਦਿਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਸਙ੍ਘਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਨੇਤਬ੍ਬਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। **ਏਵਮਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯੋ**ਤਿ ਸਙ੍ਘੋ ਏਵਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ ਅਸ੍ਸ। ਪਰਤੋ ਪਨ ‘‘ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਯਾਚਿਤਬ੍ਬਾ’’ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਬਹੁਵਚਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਨੋ ਚੇ ਸਬ੍ਬੋ ਸਙ੍ਘੋ ਉਸ੍ਸਹਤੀ**ਤਿ ਸਚੇ ਸਬ੍ਬੋ ਸਙ੍ਘੋ ਨ ਇਚ੍ਛਤਿ, ਸਜ੍ਝਾਯਮਨਸਿਕਾਰਾਦੀਸੁ ਉਯ੍ਯੁਤ੍ਤਾ ਤੇ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਸਾਰਮ੍ਭਂ ਅਨਾਰਮ੍ਭ**ਨ੍ਤਿ ਸਉਪਦ੍ਦਵਂ ਅਨੁਪਦ੍ਦਵਂ। **ਸਪਰਿਕ੍ਕਮਨਂ ਅਪਰਿਕ੍ਕਮਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਉਪਚਾਰਂ ਅਨੁਪਚਾਰਂ।

ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਤੋ ਕਾਲੋ ਇਮਸ੍ਸ ਓਲੋਕਨਸ੍ਸਾਤਿ ਪਤ੍ਤਕਾਲਂ, ਪਤ੍ਤਕਾਲਮੇਵ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲਂ। ਇਦਞ੍ਚ ਵਤ੍ਥੁਂਓਲੋਕਨਤ੍ਥਾਯ ਸਮ੍ਮੁਤਿਕਮ੍ਮਂ ਅਨੁਸਾਵਨਾਨਯੇਨ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾਪਿ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਪਰਤੋ ਪਨ ਵਤ੍ਥੁਦੇਸਨਾਕਮ੍ਮਂ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਾਯ ਏਵ ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਚ ਅਨੁਸਾਵਨਾਯ ਚ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੩੫੩. **ਕਿਪਿਲ੍ਲਿਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਰਤ੍ਤਕਾਲ਼ਪਿਙ੍ਗਲਾਦਿਭੇਦਾਨਂ ਯਾਸਂ ਕਾਸਞ੍ਚਿ ਕਿਪਿਲ੍ਲਿਕਾਨਂ। ਕਿਪੀਲ੍ਲਕਾਨਨ੍ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। **ਆਸਯੋ**ਤਿ ਨਿਬਦ੍ਧਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂ, ਯਥਾ ਚ ਕਿਪਿਲ੍ਲਿਕਾਨਂ ਏਵਂ ਉਪਚਿਕਾਦੀਨਮ੍ਪਿ ਨਿਬਦ੍ਧਵਸਨਟ੍ਠਾਨਂਯੇਵ ਆਸਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਯਤ੍ਥ ਪਨ ਤੇ ਗੋਚਰਤ੍ਥਾਯ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਤਾਦਿਸੋ ਸਞ੍ਚਰਣਪ੍ਪਦੇਸੋ ਅਵਾਰਿਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਥ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਸੋਧੇਤ੍ਵਾ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਇਮਾਨਿ ਤਾਵ ਛ ਠਾਨਾਨਿਸਤ੍ਤਾਨੁਦ੍ਦਯਾਯ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨਿ।

ਹਤ੍ਥੀਨਂ ਵਾਤਿ ਹਤ੍ਥੀਨਂ ਪਨ ਨਿਬਦ੍ਧਵਸਨਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਨਿਬਦ੍ਧਗੋਚਰਟ੍ਠਾਨਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸੀਹਾਦੀਨਂ ਆਸਯੋ ਚ ਗੋਚਰਾਯ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਾਨਂ ਨਿਬਦ੍ਧਗਮਨਮਗ੍ਗੋ ਚ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਤੇਸਂ ਗੋਚਰਭੂਮਿ ਨ ਗਹਿਤਾ। **ਯੇਸਂ ਕੇਸਞ੍ਚੀ**ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਸਮ੍ਪਿ ਵਾਲ਼ਾਨਂ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਾਨਂ । ਇਮਾਨਿ ਸਤ੍ਤ ਠਾਨਾਨਿ ਸਪ੍ਪਟਿਭਯਾਨਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਆਰੋਗ੍ਯਤ੍ਥਾਯ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨਿ। ਸੇਸਾਨਿ ਨਾਨਾਉਪਦ੍ਦਵੇਹਿ ਸਉਪਦ੍ਦਵਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ **ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਣਨਿਸ੍ਸਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਣਂ ਨਿਸ੍ਸਿਤਂ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਧਞ੍ਞਾਨਂ ਵਿਰੁਹਨਕਖੇਤ੍ਤਸਾਮਨ੍ਤਾ ਠਿਤਂ। ਏਸੇਵ ਨਯੋ ਅਪਰਣ੍ਣਨਿਸ੍ਸਿਤਾਦੀਸੁਪਿ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ **ਅਬ੍ਭਾਘਾਤ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਰਣਾਘਰਂ ਵੇਰਿਘਰਂ, ਚੋਰਾਨਂ ਮਾਰਣਤ੍ਥਾਯ ਕਤਨ੍ਤਿ **ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਆਦੀਸੁ**।

ਆਘਾਤਨਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮਗਨ੍ਧਿਕਾ ਵ◌ੁਚ੍ਚਤਿ। **ਸੁਸਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਮਹਾਸੁਸਾਨਂ। **ਸਂਸਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਅਨਿਬ੍ਬਿਜ੍ਝਗਮਨੀਯੋ ਗਤਪਚ੍ਚਾਗਤਮਗ੍ਗੋ ਵ◌ੁਚ੍ਚਤਿ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ ਯਥਾਯੁਤ੍ਤੇਨ ਸਕਟੇਨਾਤਿ ਦ੍ਵ◌ੀਹਿ ਬਲਿਬਦ੍ਦੇਹਿ ਯੁਤ੍ਤੇਨ ਸਕਟੇਨ ਏਕਂ ਚਕ੍ਕਂ ਨਿਬ੍ਬੋਦਕਪਤਨਟ੍ਠਾਨੇ ਏਕਂ ਬਹਿ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਆਵ◌ਿਜ੍ਜਿਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ। **ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯਂ** ਪਨ ''ਚਤੂਹਿ ਯੁਤ੍ਤੇਨਾ''ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ। **ਸਮਨ੍ਤਾ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਯਾ ਅਨੁਪਰਿਗਨ੍ਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਯਂ ਠਤ੍ਵ◌ਾ ਗੇਹਂ ਛਾਦੇਨ੍ਤੇਹਿ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ ਸਮਨ੍ਤਾ ਨਿਸ੍ਸੇਣਿਯਾ ਆਵ◌ਿਜ੍ਜਿਤੁਂ। ਇਤਿ ਏਵਰੂਪੇ ਸਾਰਮ੍ਭੇ ਚ ਅਪਰਿਕ੍ਕਮਨੇ ਚ ਠਾਨੇ ਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬਾ। ਅਨਾਰਮ੍ਭੇ ਪਨ ਸਪਰਿਕ੍ਕਮਨੇ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬਾ, ਤਂ ਵ◌ੁਤ੍ਤਪਟਿਪਕ੍ਖਨਯੇਨ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਆਗਤਮੇਵ।

ਪੁਨ **ਸਵ੍ਵਾਚਿਕਾ ਨਾਮਾ**ਤਿ ਏਵਮਾਦਿ ''ਸਾਰਮ੍ਭੇ ਚੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਅਪਰਿਕ੍ਕਮਨੇ ਸਵ੍ਵਾਚਿਕਾਯ ਕੁਟਿਂ ਕਾਰੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਏਵ◌ਂ ਵ◌ੁਤ੍ਤਸਂਯਾਚਿਕਾਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਪ੍ਪਕਾਸਨਤ੍ਥਂ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ।

ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਏਵ◌ਂ ਅਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕਂ ਵ◌ਾ ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ ਵ◌ਾ ਕੁਟਿਂ ਕਾਰੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਅਰਞ੍ਞਤੋ ਰੁਕ੍ਖਾ ਹਰਣਤ੍ਥਾਯ ਵ◌ਾਸਿਂ ਵ◌ਾ ਫਰਸੁਂ ਵ◌ਾ ਨਿਸੇਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਅਰਞ੍ਞਂ ਪਵ◌ਿਸਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਤਤ੍ਥ ਅਲ੍ਲਤਿਣਾਨਿ ਛਿਨ੍ਦਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ, ਸੁਕ੍ਖਾਨਿ ਛਿਨ੍ਦਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਰੁਕ੍ਖੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਭੂਮਿਂ ਸੋਧੇਤਿ ਖਣਤਿ, ਪਂਸੁਂ ਉਦ੍ਧਰਤਿ, ਚਿਨਾਤਿ; ਏਵ◌ਂ ਯਾਵ ਪਾਚੀਰਂ ਬਨ੍ਧਤਿ ਤਾਵ ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਪੁਬ੍ਬਪਯੋਗੇ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਟ੍ਠਾਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ, ਦੁਕ੍ਕਟਟ੍ਠਾਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਹਪਯੋਗੋ ਨਾਮ। ਤਤ੍ਥ ਥਮ੍ਭੇਹਿ ਕਾਤਬ੍ਬਾਯ ਥਮ੍ਭਂ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਇਟ੍ਠਕਾਹਿ ਚਿਨਿਤਬ੍ਬਾਯ ਇਟ੍ਠਕਂ ਆਚਿਨਾਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਏਵ◌ਂ ਯਂ ਯਂ ਉਪਕਰਣਂ ਯੋਜੇਤਿ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਤਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਵ◌ਾਰੇ ਹਤ੍ਥਵ◌ਾਰੇ ਤਦਤ੍ਥਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਦੇ ਪਦੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਏਵ◌ਂ ਕਤਂ ਪਨ ਦਾਰੁਕੁਟ੍ਟਿਕਂ ਵ◌ਾ ਇਟ੍ਠਕਕੁਟ੍ਟਿਕਂ ਵ◌ਾ ਸਿਲਾਕੁਟ੍ਟਿਕਂ ਵ◌ਾ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਪਣ੍ਣਸਾਲਮ੍ਪਿ ਸਭਿਤ੍ਤਿਚ੍ਛਦਨਂ ਲਿਮ੍ਪਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸੁਧਾਯ ਵ◌ਾ ਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਵ◌ਾ ਲਿਮ੍ਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ ਯਾਵ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਾਵ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਏਤਂ ਪਨ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਮਹਾਲੇਪੇਨੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸੇਤਰਤ੍ਤਵਣ੍ਣਕਰਣੇ ਵ◌ਾ ਚਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮੇ ਵ◌ਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਏਕਂ ਪਿਣ੍ਡਂ ਅਨਾਗਤੇਤਿ ਯੋ ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਛਿਮੋ ਏਕੋ ਲੇਪਪਿਣ੍ਡੋ, ਤਂ ਏਕਂ ਪਿਣ੍ਡਂ ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਕੁਟਿਕਮ੍ਮੇ। ਇਦਂ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਇਦਾਨਿ ਦ੍ਵ◌ੀਹਿ ਪਿਣ੍ਡੇਹਿ ਨਿਟ੍ਠਾਨਂ ਗਮਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਤੇਸੁ ਪਠਮਪਿਣ੍ਡਦਾਨੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਨ੍ਤਿ।

ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਿਣ੍ਡੇ ਆਗਤੇਤਿ ਯਂ ਏਕਂ ਪਿਣ੍ਡਂ ਅਨਾਗਤੇ ਕੁਟਿਕਮ੍ਮੇ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਵਸਾਨਪਿਣ੍ਡੇ ਆਗਤੇ ਦਿਨ੍ਨੇ ਠਪਿਤੇ ਲੇਪਸ੍ਸ ਘਟਿਤਤ੍ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ। ਏਵ◌ਂ ਲਿਮ੍ਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਅਨ੍ਤੋਲੇਪੇ ਵ◌ਾ ਅਨ੍ਤੋਲੇਪੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਿਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਛਦਨਞ੍ਚ ਏਕਾਬਦ੍ਧਂ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਘਟਿਤੇ ਬਹਿਲੇਪੇ ਵ◌ਾ ਬਹਿਲੇਪੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਘਟਿਤੇ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ। ਸਚੇ ਪਨ ਦ੍ਵ◌ਾਰਬਦ੍ਧਂ ਵ◌ਾ ਵ◌ਾਤਪਾਨਂ ਵ◌ਾ ਅਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵ◌ਾਵ ਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਲਿਮ੍ਪਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਤਸ੍ਸੋਕਾਸਂ ਪੁਨ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ਾ ਅਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ਾ ਠਪਿਤੇ ਲੇਪੋ ਨ ਘਟੀਯਤਿ ਰਕ੍ਖਤਿ ਤਾਵ, ਪੁਨ ਲਿਮ੍ਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਘਟਿਤਮਤ੍ਤੇ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ। ਸਚੇ ਤਂ ਠਪਿਯਮਾਨਂ ਪਠਮਂ ਦਿਨ੍ਨਲੇਪੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨਿਰਨ੍ਤਰਮੇਵ ਹੁਤ੍ਵ◌ਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਪਠਮਮੇਵ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ। ਉਪਚਿਕਾਮੋਚਨਤ੍ਥਂ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤੇਨ ਅਪ੍ਪਤ੍ਤਚ੍ਛਦਨਂ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਭਿਤ੍ਤਿਂ ਲਿਮ੍ਪਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਉਪਚਿਕਾਮੋਚਨਤ੍ਥਮੇਵ ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਾਸਾਣਕੁਟ੍ਟਂ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਤਂ ਅਲਿਮ੍ਪਿਤ੍ਵ◌ਾ ਉਪਰਿ ਲਿਮ੍ਪਤਿ, ਲੇਪੋ ਨ ਘਟਿਯਤਿ ਨਾਮ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵ।

ਇਟ੍ਠਕਕੁਟ੍ਟਿਕਾਯ ਇਟ੍ਠਕਾਹਿਯੇਵ ਵ◌ਾਤਪਾਨੇ ਚ ਧੂਮਨੇਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਕਰੋਤਿ, ਲੇਪਘਟਨੇਨੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ। ਪਣ੍ਣਸਾਲਂ ਲਿਮ੍ਪਤਿ, ਲੇਪਘਟਨੇਨੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਆਲੋਕਤ੍ਥਾਯ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਲਿਮ੍ਪਤਿ, ਲੇਪੋ ਨ ਘਟੀਯਤਿ ਨਾਮ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। ਸਚੇ ''ਵ◌ਾਤਪਾਨਂ ਲਦ੍ਧਾ ਏਤ੍ਥ ਠਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਕਰੋਤਿ, ਵ◌ਾਤਪਾਨੇ ਠਪਿਤੇ ਲੇਪਘਟਨੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਕੁਟ੍ਟਂ ਕਰੋਤਿ, ਛਦਨਲੇਪੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਘਟਨੇ ਆਪਤ੍ਤਿ। ਏਕੋ ਏਕਪਿਣ੍ਡਾਵਸੇਸਂ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਠਪੇਤਿ, ਅਞ੍ਞੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵ◌ਾ ''ਦੁਕ੍ਕਤਂ ਇਦ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਸੀਸੇਨ ਲਿਮ੍ਪਤਿ ਉਭਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

੩੫੪. **ਭਿਕ੍ਖੁ ਕੁਟਿਂ ਕਰੋਤੀ**ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਨਿ ਛਤ੍ਤਿਂਸ ਚਤੁਕ੍ਕਾਨਿ ਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਤਤ੍ਥ ਸਾਰਮ੍ਭਾਯ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਅਪਰਿਕ੍ਕਮਨਾਯ ਦੁਕ੍ਕਟਂ , ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਯ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ, ਅਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕਾਯ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ, ਏਤੇਸਂ ਵਸੇਨ ਵੋਮਿਸ੍ਸਕਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੩੫੫. **ਆਪਤ੍ਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇਨ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਦੁਕ੍ਕਟਾਨ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਚ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਦੁਕ੍ਕਟਾਨਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੩੬੧. **ਸੋ ਚੇ ਵਿਪ੍ਪਕਤੇ ਆਗਚ੍ਛਤੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਨ ਅਯਂ ਅਤ੍ਥਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ। **ਸੋ**ਤਿ ਸਮਾਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤਭਿਕ੍ਖੁ। **ਵਿਪ੍ਪਕਤੇ**ਤਿ ਅਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਕੁਟਿਕਮ੍ਮੇ। **ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਵਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਾ ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਾ। **ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਪੁਨ ਕਾਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਕਿਤ੍ਤਕੇਨ ਭਿਨ੍ਨਾ ਹੋਤਿ, ਸਚੇ ਥਮ੍ਭਾ ਭੂਮਿਯਂ ਨਿਖਾਤਾ, ਉਦ੍ਧਰਿਤਬ੍ਬਾ। ਸਚੇ ਪਾਸਾਣਾਨਂ ਉਪਰਿ ਠਪਿਤਾ, ਅਪਨੇਤਬ੍ਬਾ। ਇਟ੍ਠਕਚਿਤਾਯ ਯਾਵ ਮਙ੍ਗਲਿਟ੍ਠਕਾ ਤਾਵ ਕੁਟ੍ਟਾ ਅਪਚਿਨਿਤਬ੍ਬਾ। ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਭੂਮਿਸਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਨਾਸਿਤਾ ਭਿਨ੍ਨਾ ਹੋਤਿ, ਭੂਮਿਤੋ ਉਪਰਿ ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਮਤ੍ਤੇਪਿ ਠਿਤੇ ਅਭਿਨ੍ਨਾਵ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਚਤੁਕ੍ਕੇਸੁ ਪਾਕਟਮੇਵ। ਨ ਹੇਤ੍ਥ ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਯਂ ਪਾਲ਼ਿਅਨੁਸਾਰੇਨੇਵ ਦੁਬ੍ਬਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਂ ਸਿਯਾ।

੩੬੩. **ਅਤ੍ਤਨਾ ਵਿਪ੍ਪਕਤ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨਾ ਆਰਦ੍ਧਂ ਕੁਟਿਂ। **ਅਤ੍ਤਨਾ ਪਰਿਯੋਸਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਮਹਾਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਵਾ ਥੁਸਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਵਾ ਯਾਯ ਕਤਂ ਪਰਿਯੋਸਿਤਭਾਵਂ ਪਾਪੇਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਤਾਯ ਅਵਸਾਨਪਿਣ੍ਡਂ ਦੇਨ੍ਤੋ ਪਰਿਯੋਸਾਪੇਤਿ ।

ਪਰੇਹਿ ਪਰਿਯੋਸਾਪੇਤੀਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋਵ ਅਤ੍ਥਾਯ ਪਰੇਹਿ ਪਰਿਯੋਸਾਪੇਤਿ। ਅਤ੍ਤਨਾ ਵਾ ਹਿ ਵਿਪ੍ਪਕਤਾ ਹੋਤੁ ਪਰੇਹਿ ਵਾ ਉਭਯੇਹਿ ਵਾ, ਤਂ ਚੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਅਤ੍ਤਨਾ ਵਾ ਪਰਿਯੋਸਾਪੇਤਿ, ਪਰੇਹਿ ਵਾ ਪਰਿਯੋਸਾਪੇਤਿ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਚ ਪਰੇਹਿ ਚਾਤਿ ਯੁਗਨਦ੍ਧਂ ਵਾ ਪਰਿਯੋਸਾਪੇਤਿ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਯੇਵਾਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯਂਪਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਦ੍ਵੇ ਤਯੋ ਭਿਕ੍ਖੂ 'ਏਕਤੋ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮਾ'ਤਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਰਕ੍ਖਤਿ ਤਾਵ, ਅਵਿਭਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। 'ਇਦਂ ਠਾਨਂ ਤਵ, ਇਦਂ ਮਮਾ'ਤਿ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿ। ਸਾਮਣੇਰੋ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁ ਚ ਏਕਤੋ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਯਾਵ ਅਵਿਭਤ੍ਤਾ ਤਾਵ ਰਕ੍ਖਤਿ। ਪੁਰਿਮਨਯੇਨ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ।

੩੬੪. **ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਲੇਣੇ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਲੇਣਂ ਮਹਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਨ ਹੇਤ੍ਥ ਲੇਪੋ ਘਟੀਯਤਿ। ਗੁਹਮ੍ਪਿ ਇਟ੍ਠਕਾਗੁਹਂ ਵਾ ਸਿਲਾਗੁਹਂ ਵਾ ਦਾਰੁਗੁਹਂ ਵਾ ਭੂਮਿਗੁਹਂ ਵਾ ਮਹਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਤਿਣਕੁਟਿਕਾਯਾਤਿ ਸਤ੍ਤਭੂਮਿਕੋਪਿ ਪਾਸਾਦੋ ਤਿਣਪਣ੍ਣਚ੍ਛਦਨੋ ''ਤਿਣਕੁਟਿਕਾ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਪਨ ਕੁਕ੍ਕੁਟਚ੍ਛਿਕਗੇਹਨ੍ਤਿ ਛਦਨਂ ਦਣ੍ਡਕੇਹਿ ਜਾਲਬਦ੍ਧਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਿਣੇਹਿ ਵਾ ਪਣ੍ਣੇਹਿ ਵਾ ਛਾਦਿਤਕੁਟਿਕਾਵ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤਤ੍ਥ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਮਹਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਤਿਣਚ੍ਛਦਨਗੇਹਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਉਲ੍ਲਿਤ੍ਤਾਦਿਭਾਵੋ ਏਵ ਹਿ ਕੁਟਿਯਾ ਲਕ੍ਖਣਂ, ਸੋ ਚ ਛਦਨਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਚਙ੍ਕਮਨਸਾਲਾਯਂ ਤਿਣਚੁਣ੍ਣਂ ਪਰਿਪਤਤਿ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਓਗੁਮ੍ਫੇਤ੍ਵਾ ਉਲ੍ਲਿਤ੍ਤਾਵਲਿਤ੍ਤਂ ਕਾਤੁ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੬੦) ਚੇਤ੍ਥ ਸਾਧਕਾਨਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਉਭਤੋ ਪਕ੍ਖਂ ਵਾ ਕੂਟਬਦ੍ਧਂ ਵਾ ਵਟ੍ਟਂ ਵਾ ਚਤੁਰਸ੍ਸਂ ਵਾ ਯਂ ''ਇਮਂ ਏਤਸ੍ਸ ਗੇਹਸ੍ਸ ਛਦਨ''ਨ੍ਤਿ ਛਦਨਸਙ੍ਖੇਪੇਨ ਕਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਭਿਤ੍ਤਿਲੇਪੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਲੇਪੇ ਘਟਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਉਲ੍ਲਿਤ੍ਤਾਵਲਿਤ੍ਤਚ੍ਛਦਨਸ੍ਸ ਗੇਹਸ੍ਸ ਲੇਪਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਂ ਉਪਰਿ ਤਿਣੇਨ ਛਾਦੇਨ੍ਤਿ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਤਿਣਕੁਟਿ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। ਕਿਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕਪ੍ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਪਚ੍ਚਯਾਵ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਉਦਾਹੁ ਸਾਰਮ੍ਭਅਪਰਿਕ੍ਕਮਨਪਚ੍ਚਯਾਪੀਤਿ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਤਥਾ ਹਿ ਤਾਦਿਸਂ ਕੁਟਿਂ ਸਨ੍ਧਾਯ **ਪਰਿਵਾਰੇ** ਵੁਤ੍ਤਂ –

‘‘ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਞ੍ਞਾਚਿਕਾਯ ਕੁਟਿਂ ਕਰੋਤਿ।
ਅਦੇਸਿਤਵਤ੍ਥੁਕਂ ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ।
ਸਾਰਮ੍ਭਂ ਅਪਰਿਕ੍ਕਮਨਂ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।
ਪਞ੍ਞਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ’’ਤਿ॥ (ਪਰਿ॰ ੪੭੯)।

ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਕੁਟਿਲਕ੍ਖਣਪ੍ਪਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਕੁਟਿਂ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਉਪਜ੍ਝਾਯਸ੍ਸ ਵਾ ਆਚਰਿਯਸ੍ਸ ਵਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਾ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਯਂ ਪਨ ‘‘ਆਪਤ੍ਤਿ ਕਾਰੁਕਾਨਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਦੁਕ੍ਕਟਾਨ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਯਥਾਸਮਾਦਿਟ੍ਠਾਯ ਅਕਰਣਪਚ੍ਚਯਾ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਵਾਸਾਗਾਰਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥਾਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਤ੍ਥਾਯ ਅਗਾਰਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਉਪੋਸਥਾਗਾਰਂ ਵਾ ਜਨ੍ਤਾਘਰਂ ਵਾ ਭੋਜਨਸਾਲਾ ਵਾ ਅਗ੍ਗਿਸਾਲਾ ਵਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਕਾਰੇਤਿ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਸਚੇਪਿਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ‘‘ਉਪੋਸਥਾਗਾਰਞ੍ਚ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਹਞ੍ਚ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮਿ ਜਨ੍ਤਾਘਰਞ੍ਚ ਭੋਜਨਸਾਲਾ ਚ ਅਗ੍ਗਿਸਾਲਾ ਚ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਹਞ੍ਚ ਵਸਿਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਕਾਰਿਤੇਪਿ ਆਨਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ** ਪਨ ‘‘ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾਸਾਗਾਰਤ੍ਥਾਯ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਆਪਤ੍ਤੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਸ੍ਸ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਾਨਞ੍ਚ ਆਲ਼ਵਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ** ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਛਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਕਿਰਿਯਞ੍ਚ ਕਿਰਿਯਾਕਿਰਿਯਞ੍ਚ, ਇਦਞ੍ਹਿ ਵਤ੍ਥੁਂ ਦੇਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ ਕਰੋਤੋ ਕਿਰਿਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਂ ਅਦੇਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਰੋਤੋ ਕਿਰਿਯਾਕਿਰਿਯਤੋ, ਨੋਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਅਚਿਤ੍ਤਕਂ, ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਂ, ਕਾਯਕਮ੍ਮਂ, ਵਚੀਕਮ੍ਮਂ, ਤਿਚਿਤ੍ਤਂ, ਤਿਵੇਦਨਨ੍ਤਿ।

ਕੁਟਿਕਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੭. ਵਿਹਾਰਕਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੩੬੫. **ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾ**ਤਿ ਵਿਹਾਰਕਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਥ **ਕੋਸਮ੍ਬਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੇ ਨਗਰੇ। **ਘੋਸਿਤਾਰਾਮੇ**ਤਿ ਘੋਸਿਤਸ੍ਸ ਆਰਾਮੇ। ਘੋਸਿਤਨਾਮਕੇਨ ਕਿਰ ਸੇਟ੍ਠਿਨਾ ਸੋ ਕਾਰਿਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ‘‘ਘੋਸਿਤਾਰਾਮੋ’’ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਛਨ੍ਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਬੋਧਿਸਤ੍ਤਕਾਲੇ ਉਪਟ੍ਠਾਕਛਨ੍ਨਸ੍ਸ। **ਵਿਹਾਰਵਤ੍ਥੁਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਜਾਨਾਹੀ**ਤਿ ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਪਤਿਟ੍ਠਾਨਟ੍ਠਾਨਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਜਾਨਾਹਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ **ਵਿਹਾਰੋ**ਤਿ ਨ ਸਕਲਵਿਹਾਰੋ, ਏਕੋ ਆਵਾਸੋ, ਤੇਨੇਵਾਹ – ‘‘ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਵਿਹਾਰਂ ਕਾਰਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ।

ਚੇਤਿਯਰੁਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚਿਤ੍ਤੀਕਤਟ੍ਠੇਨ ਚੇਤਿਯਂ, ਪੂਜਾਰਹਾਨਂ ਦੇਵਟ੍ਠਾਨਾਨਮੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ, ‘‘ਚੇਤਿਯ’’ਨ੍ਤਿ ਸਮ੍ਮਤਂ ਰੁਕ੍ਖਂ ਚੇਤਿਯਰੁਕ੍ਖਂ। ਗਾਮੇਨ ਪੂਜਿਤਂ ਗਾਮਸ੍ਸ ਵਾ ਪੂਜਿਤਨ੍ਤਿ **ਗਾਮਪੂਜਿਤਂ**। ਏਸੇਵ ਨਯੋ ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ। ਅਪਿਚੇਤ੍ਥ **ਜਨਪਦੋ**ਤਿ ਏਕਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਰਜ੍ਜੇ ਏਕੇਕੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸੋ। **ਰਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਸਕਲਰਜ੍ਜਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਸਕਲਰਜ੍ਜਮ੍ਪਿ ਹਿ ਕਦਾਚਿ ਕਦਾਚਿ ਤਸ੍ਸ ਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪੂਜਂ ਕਰੋਤਿ, ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ‘‘ਰਟ੍ਠਪੂਜਿਤ’’ਨ੍ਤਿ। **ਏਕਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਕਾਯਿਨ੍ਦ੍ਰਿਯਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਜੀਵਸਞ੍ਞਿਨੋ**ਤਿ ਸਤ੍ਤਸਞ੍ਞਿਨੋ।

੩੬੬. **ਮਹਲ੍ਲਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਸ੍ਸਾਮਿਕਭਾਵੇਨ ਸਂਯਾਚਿਕਕੁਟਿਤੋ ਮਹਨ੍ਤਭਾਵੋ ਏਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਮਹਲ੍ਲਕੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਵਾ ਵਤ੍ਥੁਂ ਦੇਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਮਾਣਾਤਿਕ੍ਕਮੇਨਪਿ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਮਾਣਮਹਨ੍ਤਤਾਯਪਿ ਮਹਲ੍ਲਕੋ , ਤਂ ਮਹਲ੍ਲਕਂ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨਸ੍ਸ ਤਂ ਪਮਾਣਮਹਤ੍ਤਂ ਸਸ੍ਸਾਮਿਕਤ੍ਤਾਵ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਦਤ੍ਥਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ **‘‘ਮਹਲ੍ਲਕੋ ਨਾਮ ਵਿਹਾਰੋ ਸਸ੍ਸਾਮਿਕੋ ਵੁਚ੍ਚਤੀ’’**ਤਿ ਪਦਭਾਜਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਂ ਕੁਟਿਕਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਹਿ। ਸਸ੍ਸਾਮਿਕਭਾਵਮਤ੍ਤਮੇਵ ਹਿ ਏਤ੍ਥ ਕਿਰਿਯਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਭਾਵੋ ਪਮਾਣਨਿਯਮਾਭਾਵੋ ਚ ਵਿਸੇਸੋ, ਪਮਾਣਨਿਯਮਾਭਾਵਾ ਚ ਚਤੁਕ੍ਕਪਾਰਿਹਾਨੀਤਿ।

ਵਿਹਾਰਕਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੮. ਪਠਮਦੁਟ੍ਠਦੋਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੩੮੦. ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾਤਿ ਦੁਟ੍ਠਦੋਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਥ **ਵੇਲ਼ੁਵਨੇ ਕਲਨ੍ਦਕਨਿਵਾਪੇ**ਤਿ **ਵੇਲ਼ੁਵਨ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਉਯ੍ਯਾਨਸ੍ਸ ਨਾਮਂ, ਤਂ ਕਿਰ ਵੇਲ਼ੂਹਿ ਚ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਅਹੋਸਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਤ੍ਥੇਨ ਚ ਪਾਕਾਰੇਨ ਗੋਪੁਰਟ੍ਟਾਲਕਯੁਤ੍ਤਂ ਨੀਲੋਭਾਸਂ ਮਨੋਰਮਂ ਤੇਨ ''ਵੇਲ਼ੁਵਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਕਲਨ੍ਦਕਾਨਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਨਿਵਾਪਂ ਅਦਂਸੁ ਤੇਨ ''ਕਲਨ੍ਦਕਨਿਵਾਪ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ।

ਪੁਬ੍ਬੇ ਕਿਰ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਰਾਜਾ ਤਤ੍ਥ ਉਯ੍ਯਾਨਕੀਲ਼ਨਤ੍ਥਂ ਆਗਤੋ, ਸੁਰਾਮਦੇਨ ਮਤ੍ਤੋ ਦਿਵਾਸੇਯ੍ਯਂ ਸੁਪਿ, ਪਰਿਜਨੋਪਿਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤੋ ਰਾਜਾਤਿ ਪੁਪ੍ਫਫਲਾਦੀਹਿ ਪਲੋਭਿਯਮਾਨੋ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਪਕ੍ਕਮਿ। ਅਥ ਸੁਰਾਗਨ੍ਧੇਨ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਾ ਸੁਸਿਰਰੁਕ੍ਖਾ ਕਣ੍ਹਸਪ੍ਪੋ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਰਞ੍ਞੋ ਅਭਿਮੁਖੋ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਰੁਕ੍ਖਦੇਵਤਾ ''ਰਞ੍ਞੋ ਜੀਵਿਤਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਕਾਲ਼ਕਵੇਸੇਨ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਣ੍ਣਮੂਲੇ ਸਦ੍ਦਮਕਾਸਿ, ਰਾਜਾ ਪਟਿਬੁਜ੍ਝਿ, ਕਣ੍ਹਸਪ੍ਪੋ ਨਿਵਤ੍ਤੋ, ਸੋ ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਮਾਯ ਕਾਲ਼ਕਾਯ ਮਮ ਜੀਵਿਤਂ ਦਿਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ ਕਾਲ਼ਕਾਨਂ ਤਤ੍ਥ ਨਿਵਾਪਂ ਪਟ੍ਠਪੇਸਿ, ਅਭਯਘੋਸਨਞ੍ਚ ਘੋਸਾਪੇਸਿ , ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਤਤੋਪਭੁਤਿ ਕਲਨ੍ਦਕਨਿਵਾਪਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਗਤਂ। **ਕਲਨ੍ਦਕਾ**ਤਿ ਹਿ ਕਾਲ਼ਕਾਨਂ ਏਤਂ ਨਾਮਂ।

ਦਬ੍ਬੋਤਿ ਤਸ੍ਸ ਥੇਰਸ੍ਸ ਨਾਮਂ। **ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਮਲ੍ਲਰਾਜਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੋ। **ਜਾਤਿਯਾ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸੇਨ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਸਚ੍ਛਿਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸਿਕੋਵ ਸਂਵੇਗਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ ਖੁਰਗ੍ਗੇਯੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤਂ ਪਾਪੁਣੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਸਾਵਕੇਨ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਬ੍ਬਂ ਤੇਨ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਵਕੇਨ ਪਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਨਾਮ ਤਿਸ੍ਸੋ ਵਿਜ੍ਜਾ, ਚਤਸ੍ਸੋ ਪਟਿਸਮ੍ਭਿਦਾ, ਛ ਅਭਿਞ੍ਞਾ, ਨਵ ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਾਤਿ ਇਦਂ ਗੁਣਜਾਤਂ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਤੇਨ ਅਨੁਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਨਤ੍ਥਿ ਚਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਉਤ੍ਤਰਿ ਕਰਣੀਯ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੂਸੁ ਸਚ੍ਚੇਸੁ, ਚਤੂਹਿ ਮਗ੍ਗੇਹਿ, ਸੋਲ਼ਸਵਿਧਸ੍ਸ ਕਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਕਤਤ੍ਤਾ ਇਦਾਨਿਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿ ਉਤ੍ਤਰਿ ਕਰਣੀਯਂ ਨਤ੍ਥਿ। **ਕਤਸ੍ਸ ਵਾ ਪਤਿਚਯੋ**ਤਿ ਤਸ੍ਸੇਵ ਕਤਸ੍ਸ ਕਿਚ੍ਚਸ੍ਸ ਪੁਨ ਵਡ੍ਢਨਮ੍ਪਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਧੋਤਸ੍ਸ ਵਿਯ ਵਤ੍ਥਸ੍ਸ ਪਟਿਧੋਵਨਂ ਪਿਸਿਤਸ੍ਸ ਵਿਯ ਗਨ੍ਧਸ੍ਸ ਪਟਿਪਿਸਨਂ, ਪੁਪ੍ਫਿਤਸ੍ਸ ਵਿਯ ਚ ਪੁਪ੍ਫਸ੍ਸ ਪਟਿਪੁਪ੍ਫਨਨ੍ਤਿ। **ਰਹੋਗਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਰਹਸਿ ਗਤਸ੍ਸ। **ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤਤੋ ਤਤੋ ਪਟਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਲ੍ਲੀਨਸ੍ਸ, ਏਕੀਭਾਵਂ ਗਤਸ੍ਸਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਦਬ੍ਬਸ੍ਸ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ - "ਯਨ੍ਨੂਨਾਹਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸੇਨਾਸਨਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਯ੍ਯਂ ਭਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਉਦ੍ਦਿਸੇਯ੍ਯ"ਨ੍ਤਿ ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਤਕਿਚ੍ਚਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਹਂ ਇਮਂ ਅਨ੍ਤਿਮਸਰੀਰਂ ਧਾਰੇਮਿ, ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਵਾਤਮੁਖੇ ਠਿਤ ਪਦੀਪੋ ਵਿਯ ਅਨਿਚ੍ਚਤਾਮੁਖੇ ਠਿਤਂ, ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਨਿਬ੍ਬਾਯਨਧਮ੍ਮਂ ਯਾਵ ਨ ਨਿਬ੍ਬਾਯਤਿ ਤਾਵ ਕਿਨ੍ਨੁ ਖੋ ਅਹਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਂ ਕਰੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤੇਨ੍ਤੋ ਇਤਿ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਤਿ – ''ਤਿਰੋਰਟ੍ਠੇਸੁ ਬਹੂ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾਵ ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਭਗਵਨ੍ਤਂ 'ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮ ਚੇਵ ਵਨ੍ਦਿਸ੍ਸਾਮ ਚਾ'ਤਿ ਦੂਰਤੋਪਿ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਰ ਯੇਸਂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਨਪ੍ਪਹੋਤਿ, ਤੇ ਸਿਲਾਪਟ੍ਟਕੇਪਿ ਸੇਯ੍ਯਂ ਕਪ੍ਪੇਨ੍ਤਿ। ਪਹੋਮਿ ਖੋ ਪਨਾਹਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਤੇਸਂ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾਨਂ ਇਚ੍ਛਾਵਸੇਨ ਪਾਸਾਦਵਿਹਾਰਅਡ੍ਢਯੋਗਾਦੀਨਿ ਮਞ੍ਚਪੀਠਕਤ੍ਥਰਣਾਦੀਨਿ ਚ ਸੇਨਾਸੇਨਾਨਿ ਨਿਮ੍ਮਿਨਿਤ੍ਵਾ ਦਾਤੁਂ। ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਚੇਤ੍ਥ ਏਕਚ੍ਚੇ ਅਤਿਵਿਯ ਕਿਲਨ੍ਤਰੂਪਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਗਾਰਵੇਨ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪੁਰਤੋ ਠਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਾਨਿਪਿ ਨ ਉਦ੍ਦਿਸਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਅਹਂ ਖੋ ਪਨ ਨੇਸਂ ਭਤ੍ਤਾਨਿਪਿ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤੁਂ ਪਹੋਮੀ''ਤਿ। ਇਤਿ ਪਟਿਸਞ੍ਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸ **"ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਦਬ੍ਬਸ੍ਸ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ - 'ਯਨ੍ਨੂਨਾਹਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸੇਨਾਸਨਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਯ੍ਯਂ ਭਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਉਦ੍ਦਿਸੇਯ੍ਯ"**ਨ੍ਤਿ।

ਨਨੁ ਚ ਇਮਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਠਾਨਾਨਿ ਭਸ੍ਸਾਰਾਮਤਾਦਿਮਨੁਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਯੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਅਯਞ੍ਚ ਖੀਣਾਸਵੋ ਨਿਪ੍ਪਪਞ੍ਚਾਰਾਮੋ, ਇਮਸ੍ਸ ਕਸ੍ਮਾ ਇਮਾਨਿ ਪਟਿਭਂਸੁਤਿ? ਪੁਬ੍ਬਪਤ੍ਥਨਾਯ ਚੋਦਿਤਤ੍ਤਾ। ਸਬ੍ਬਬੁਦ੍ਧਾਨਂ ਕਿਰ ਇਮਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਤਾ ਸਾਵਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿਯੇਵ। ਅਯਞ੍ਚ ਪਦੁਮੁਤ੍ਤਰਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਕਾਲੇ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਮਿਂ ਕੁਲੇ ਪਚ੍ਚਾਜਾਤੋ ਇਮਂ ਠਾਨਨ੍ਤਰਂ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਆਨੁਭਾਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਸਟ੍ਠਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਸਤ੍ਤ ਦਿਵਸਾਨਿ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਮਹਾਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪਾਦਮੂਲੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ''ਅਨਾਗਤੇ

ਤੁਮ੍ਹਾਦਿਸਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਕਾਲੇ ਅਹਮ੍ਪਿ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਸਾਵਕੋ ਵਿਯ ਸੇਨਾਸਨਪਞ੍ਞਾਪਕੋ ਚ ਭਤ੍ਤੁਦ੍ਦੇਸਕੋ ਚ ਅਸ੍ਸ''ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਥਨੰ ਅਕਾਸਿ। ਭਗਵਾ ਅਨਾਗਤੰਸਞਾਣੰ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਅਦ੍ਦਸ, ਦਿਸ੍ਵਾ ਚ ਇਤੋ ਕਪ੍ਪਸਤਸਹਸ੍ਸਸ੍ਸ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਗੋਤਮੋ ਨਾਮ ਬੁਦ੍ਧੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਦਾ ਤ੍ਵੰ ਦਬ੍ਬੋ ਨਾਮ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਜਾਤਿਯਾ ਸਤ੍ਤਵਸ੍ਸੋ ਨਿਕ੍ਖਮ੍ਮ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਸਚ੍ਛਿਕਰਿਸ੍ਸਸਿ, ਇਮਞ੍ਚ ਠਾਨਨ੍ਤਰੰ ਲਚ੍ਛਸੀ''ਤਿ ਬਜਾਕਾਸਿ। ਸੋ ਤਤੋਪਭੁਤਿ ਦਾਨਸੀਲਾਦੀਨਿ ਪੂਰਯਮਾਨੋ ਦੇਵਮਨੁਸ੍ਸਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿੰ ਅਨੁਭਵਿਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਭਗਵਤੋ ਕਾਲੇ ਤੇਨ ਭਗਵਤਾ ਬਜਾਕਤਸਦਿਸਮੇਵ ਅਰਹਤ੍ਤੰ ਸਚ੍ਛਾਕਾਸਿ। ਅਥਸ੍ਸ ਰਹੋਗਤਸ੍ਸ ''ਕਿਨ੍ਨੁ ਖੋ ਅਹੰ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵੇਯਜਾਵਚ੍ਚੰ ਕਰੇਯਜ''ਨ੍ਤਿ ਚਿਨ੍ਤਯਤੋ ਤਾਯ ਪੁਬ੍ਬਪਤ੍ਥਨਾਯ ਚੋਦਿਤਤ੍ਤਾ ਇਮਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਠਾਨਾਨਿ ਪਟਿਭੰਸੂਤਿ।

ਅਥਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਅਹੰ ਖੋ ਅਨਿਸ੍ਸਰੋਸ੍ਮਿ ਅਤ੍ਤਨਿ, ਸਤ੍ਥਾਰਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਵਸਾਮਿ, ਸਚੇ ਮੰ ਭਗਵਾ ਅਨੁਜਾਨਿਸ੍ਸਤਿ , ਇਮਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਠਾਨਾਨਿ ਸਮਾਦਿਯਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਅਗਮਾਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ''ਅਥ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਦਬ੍ਬੋ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤੋ...ਪੇ॰... ਭਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਨੰ ਭਗਵਾ ''ਸਾਧੁ ਸਾਧੁ ਦਬ੍ਬਾ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਹੰਸੇਤ੍ਵਾ ਯਸ੍ਮਾ ਅਰਹਤਿ ਏਵਰੂਪੋ ਅਗਤਿਗਮਨਪਰਿਬਾਹਿਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਮਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਠਾਨਾਨਿ ਵਿਚਾਰੇਤੁੰ, ਤਸ੍ਮਾ **''ਤੇਨ ਹਿ ਤ੍ਵੰ ਦਬ੍ਬ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸੇਨਾਸਨਞ੍ਚ ਪਞ੍ਞਪੇਹਿ ਭਤ੍ਤਾਨਿ ਚ ਉਦ੍ਦਿਸਾ''**ਤਿ ਆਹ। **ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਸ੍ਸੋਸੀ**ਤਿ ਭਗਵਤੋ ਵਚਨੰ ਪਤਿਅਸ੍ਸੋਸਿ ਅਭਿਮੁਖੋ ਅਸ੍ਸੋਸਿ, ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ।

ਪਠਮੰ ਦਬ੍ਬੋ ਯਾਚਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ ਯਾਚਾਪੇਤਿ? ਗਰਹਮੋਚਨਤ੍ਥੰ। ਪਸ੍ਸਤਿ ਹਿ ਭਗਵਾ ''ਅਨਾਗਤੇ ਦਬ੍ਬਸ੍ਸ ਇਮੰ ਠਾਨੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਮੇਤ੍ਤਿਯਭੁਮ੍ਮਜਕਾਨੰ ਵਸੇਨ ਮਹਾਉਪਦ੍ਦਵੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਤ੍ਰ ਕੇਚਿ ਗਰਹਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ 'ਅਯੰ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਕਸ੍ਮਾ ਈਦਿਸੰ ਠਾਨੰ ਵਿਚਾਰੇਤੀ'ਤਿ। ਤਤੋ ਅਞ੍ਞੇ ਵਕ੍ਖਨ੍ਤਿ 'ਕੋ ਇਮਸ੍ਸ ਦੋਸੋ ਏਤੇਹੇਵ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤੋ'ਤਿ ਏਵੰ ਗਰਹਤੋ ਮੁਚ੍ਚਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਏਵੰ ਗਰਹਮੋਚਨਤ੍ਥੰ ਯਾਚਾਪੇਤ੍ਵਾਪਿ ਪੁਨ ਯਸ੍ਮਾ ਅਸਮ੍ਮਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਮਿੰ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਥਯਮਾਨੇ ਖਿਯ੍ਯਨਧਮ੍ਮੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ''ਅਯੰ ਕਸ੍ਮਾ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਉਚ੍ਚਾਸਦ੍ਦੰ ਕਰੋਤਿ, ਇਸ੍ਸਰਿਯੰ ਦਸ੍ਸੇਤੀ''ਤਿ। ਸਮ੍ਮਤੇ ਪਨ ਕਥੇਨ੍ਤੇ ''ਮਾਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਵਚੁਤ੍ਥ, ਸਮ੍ਮਤੋ ਅਯੰ, ਕਥੇਤੁ ਯਥਾਸੁਖ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਾਰੋ ਭਵਨ੍ਤਿ। ਅਸਮ੍ਮਤਞ੍ਚ ਅਭੂਤੇਨ ਅਬ੍ਭਾਚਿਕ੍ਖਨ੍ਤਸ੍ਸ ਲਹੁਕਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮਤ੍ਤਾ। ਸਮ੍ਮਤੰ ਪਨ ਅਬ੍ਭਾਚਿਕ੍ਖਤੋ ਗਰੁਕਤਰਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਸਮ੍ਮਤੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਗਰੁਕਭਾਵੇਨ ਵੇਰੀਹਿਪਿ ਦੁਪ੍ਪਧੰਸਿਯਤਰੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੰ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਾਪੇਤੁੰ **''ਬਜਤ੍ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ''**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਕਿੰ ਪਨ ਦ੍ਵੇ ਸਮ੍ਮੁਤਿਯੋ ਏਕਸ੍ਸ ਦਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀਤਿ? ਨ ਕੇਵਲੰ ਦ੍ਵੇ, ਸਚੇ ਪਹੋਤਿ, ਤੇਰਸਾਪਿ ਦਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ। ਅਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤਾਨੰ ਪਨ ਏਕਾਪਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਵਾ ਤਿਣ੍ਣੰ ਵਾ ਦਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੩੮੨. **ਸਭਾਗਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਗੁਣਸਭਾਗਾਨੰ, ਨ ਮਿਤ੍ਤਸਨ੍ਥਵਸਭਾਗਾਨੰ। ਤੇਨੇਵਾਹ ''ਯੇ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿਕਾ ਤੇਸੰ ਏਕਜ੍ਝ''ਨ੍ਤਿਆਦਿ । ਯਾਵਤਿਕਾ ਹਿ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਉਚ੍ਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਏਕਤੋ ਤੇਸੰ ਅਨੁਰੂਪਮੇਵ ਸੇਨਾਸਨੰ ਪਞ੍ਞਪੇਤਿ; ਏਵੰ ਸੇਸਾਨੰ। **ਕਾਯਦਲ੍ਹੀਬਹੁਲਾ**ਤਿ ਕਾਯਸ੍ਸ ਦਲ੍ਹੀਭਾਵਕਰਣਬਹੁਲਾ, ਕਾਯਪੋਸਨਬਹੁਲਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਇਮਾਯਪਿਮੇ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ ਰਤਿਯਾ**ਤਿ ਇਮਾਯ ਸਗ੍ਗਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਭੂਤਾਯ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਕਥਾਰਤਿਯਾ। **ਅਚ੍ਛਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਵਿਹਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ।

ਤੇਜੋਧਾਤੁੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨੇਵਾਲੋਕੇਨਾਤਿ ਤੇਜੋਕਸਿਣਚਤੁਤ੍ਥਜ੍ਝਾਨੰ ਸਮਾਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਾਯ ਅਭਿਞ੍ਞਾਞਾਣੇਨ ਅਙ੍ਗੁਲਿਜਲਨੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਤੇਨੇਵ ਤੇਜੋਧਾਤੁਸਮਾਪਤ੍ਤਿਜਨਿਤੇਨ ਅਙ੍ਗੁਲਿਜਾਲਾਲੋਕੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਯੰ ਪਨ ਥੇਰਸ੍ਸ ਆਨੁਭਾਵੋ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਸਕਲਜਮ੍ਬੁਦੀਪੇ ਪਾਕਟੋ ਅਹੋਸਿ, ਤੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ਇਦ੍ਧਿਪਾਟਿਹਾਰਿਯੰ ਦਟ੍ਠੁਕਾਮਾ **ਅਪਿਸੁ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਵਿਕਾਲੇ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਸਞ੍ਚਿਚ੍ਚ ਦੂਰੇ ਅਪਦਿਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤਾਵ ਦੂਰੇ ਅਪਦਿਸਨ੍ਤਿ। ਕਥੰ? **''ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਆਵੁਸੋ ਦਬ੍ਬ ਗਿਜ੍ਝਕੂਟੇ''**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨ।

ਅਙ੍ਗੁਲਿਯਾ ਜਲਮਾਨਾਯ ਪੁਰਤੋ ਪੁਰਤੋ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਸਚੇ ਏਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਹੋਤਿ, ਸਯਮੇਵ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਸਚੇ ਬਹੂ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਬਹੂ ਅਤ੍ਤਭਾਵੇ ਨਿਮ੍ਮਿਨਾਤਿ। ਸਬ੍ਬੇ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਦਿਸਾ ਏਵ ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਨ੍ਤਿ।

ਅਯਂ ਮਞ੍ਚੋਤਿਆਦੀਸੁ ਪਨ ਥੇਰੇ ''ਅਯਂ ਮਞ੍ਚੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੇ ਨਿਮ੍ਮਿਤਾਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਤਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ''ਅਯਂ ਮਞ੍ਚੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ; ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੁ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਨਿਮ੍ਮਿਤਾਨਂ ਧਮ੍ਮਤਾ –

''ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਭਾਸਮਾਨਸ੍ਮਿਂ, ਸਬ੍ਬੇ ਭਾਸਨ੍ਤਿ ਨਿਮ੍ਮਿਤਾ।
ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਤੁਣ੍ਹਿਮਾਸੀਨੇ, ਸਬ੍ਬੇ ਤੁਣ੍ਹੀ ਭਵਨ੍ਤਿ ਤੇ''ਤਿ॥

ਯਸ੍ਮਿਂ ਪਨ ਵਿਹਾਰੇ ਮਞ੍ਚਪੀਠਾਦੀਨਿ ਨ ਪਰਿਪੂਰਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਆਨੁਭਾਵੇਨ ਪੂਰੇਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਨਿਮ੍ਮਿਤਾਨਂ ਅਵਤ੍ਤਬ੍ਬਵਚਨਂ ਨ ਹੋਤਿ।

ਸੇਨਾਸਨਂ ਪਞ੍ਞਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਦੇਵ ਵੇਲ਼ੁਵਨਂ ਪਚ੍ਚਾਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਤੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਜਨਪਦਕਥਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਨ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨਮੇਵ ਪਚ੍ਚਾਗਚ੍ਛਤਿ।

੩੮੩. ਮੇਤ੍ਤਿਯਭੂਮਜਕਾਤਿ ਮੇਤ੍ਤਿਯੋ ਚੇਵ ਭੂਮਜਕੋ ਚ, ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾਨਂ ਅਗ੍ਗਪੁਰਿਸਾ ਏਤੇ। **ਲਾਮਕਾਨਿ ਚ ਭਤ੍ਤਾਨੀ**ਤਿ ਸੇਨਾਸਨਾਨਿ ਤਾਵ ਨਵਕਾਨਂ ਲਾਮਕਾਨਿ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤੀਤਿ ਅਨਚ੍ਛਰਿਯਮੇਤਂ। ਭਤ੍ਤਾਨਿ ਪਨ ਸਲਾਕਾਯੋ ਪਚ੍ਛਿਯਂ ਵਾ ਚੀਵਰਭੋਗੇ ਵਾ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਆਲੋਲ਼ੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮੇਕਂ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਤਾਨਿਪਿ ਤੇਸਂ ਮਨ੍ਦਪੁਞ੍ਞਤਾਯ ਲਾਮਕਾਨਿ ਸਬ੍ਬਪਚ੍ਛਿਮਾਨੇਵ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤਿ। ਯਮ੍ਪਿ ਏਕਚਾਰਿਕਭਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਏਤੇਸਂ ਪਤ੍ਤਦਿਵਸੇ ਲਾਮਕਂ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਏਤੇ ਵਾ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਪਣੀਤਂ ਅਦਤ੍ਵਾ ਲਾਮਕਮੇਵ ਦੇਨ੍ਤਿ।

ਅਭਿਸਙ੍ਖਾਰਿਕਨ੍ਤਿ ਨਾਨਾਸਮ੍ਭਾਰੇਹਿ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰਿਤ੍ਵਾ ਕਤਂ ਸੁਸਜ੍ਜਿਤਂ, ਸੁਸਮ੍ਪਾਦਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਣਾਜਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਕੁਣ੍ਡਕਭਤ੍ਤਂ। **ਬਿਲਙ੍ਗਦੁਤਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਕਞ੍ਜਿਕਦੁਤਿਯਂ।

ਕਲ੍ਯਾਣਭਤ੍ਤਿਕੋਤਿ ਕਲ੍ਯਾਣਂ ਸੁਨ੍ਦਰਂ ਅਤਿਵਿਯ ਪਣੀਤਂ ਭਤ੍ਤਮਸ੍ਸਾਤਿ ਕਲ੍ਯਾਣਭਤ੍ਤਿਕੋ, ਪਣੀਤਦਾਯਕਤ੍ਤਾ ਭਤ੍ਤੇਨੇਵ ਪਞ੍ਞਾਤੋ। **ਚਤੁਕ੍ਕਭਤ੍ਤਂ ਦੇਤੀ**ਤਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਭਤ੍ਤਾਨਿ ਦੇਤਿ, ਤਦ੍ਧਿਤਵੋਹਾਰੇਨ ਪਨ ''ਚਤੁਕ੍ਕਭਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਉਪਤਿਟ੍ਠਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵਿਸਤੀ**ਤਿ ਸਬ੍ਬਕਮ੍ਮਨ੍ਤੇ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਮਹਨ੍ਤਂ ਪੂਜਾਸਕ੍ਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਮੀਪੇ ਠਤ੍ਵਾ ਪਰਿਵਿਸਤਿ। **ਓਦਨੇਨ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਓਦਨਹਤ੍ਥਾ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ''ਕਿਂ ਭਨ੍ਤੇ ਓਦਨਂ ਦੇਮਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਕਰਣਤ੍ਥੇਯੇਵ ਕਰਣਵਚਨਂ ਹੋਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਸੂਪਾਦੀਸੁ।

ਸ੍ਵਾਤਨਾਯਾਤਿ ਸ੍ਵੇ ਭਵੋ ਭਤ੍ਤਪਰਿਭੋਗੋ ਸ੍ਵਾਤਨੋ ਤਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ, ਸ੍ਵਾਤਨਾਯ ਸ੍ਵੇ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਭਤ੍ਤਪਰਿਭੋਗਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ। **ਮੇਤ੍ਤਿਯਭੂਮਜਕਾਨਂ ਖੋ ਗਹਪਤੀ**ਤਿ ਇਦਂ ਥੇਰੋ ਅਸਮਨ੍ਨਾਹਰਿਤ੍ਵਾ ਆਹ। ਏਵਂਬਲਵਤੀ ਹਿ ਤੇਸਂ ਮਨ੍ਦਪੁਞ੍ਞਤਾ, ਯਂ ਸਤਿਵੇਪੁਲ੍ਲਪ੍ਪਤ੍ਤਾਨਮ੍ਪਿ ਅਸਮਨ੍ਨਾਹਾਰੋ ਹੋਤਿ। **ਯੇ ਜੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਜੇ**ਤਿ ਦਾਸਿਂ ਆਲਪਤਿ।

ਹਿਯ੍ਯੋ ਖੋ ਆਵੁਸੋ ਅਮ੍ਹਾਕਨ੍ਤਿ ਰਤ੍ਤਿਂ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਯਮਾਨਾ ਅਤੀਤਂ ਦਿਵਸਭਾਗਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ''ਹਿਯ੍ਯੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਨ ਚਿਤ੍ਤਰੂਪ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਰੂਪਂ, ਯਥਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਯਤ੍ਤਕਂ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਤਕਂ ਸੁਪਨ੍ਤਿ, ਨ ਏਵਂ ਸੁਪਿਂਸੁ, ਅਪ੍ਪਕਮੇਵ ਸੁਪਿਂਸੂਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਬਹਾਰਾਮਕੋਟ੍ਠਕੇਤਿ ਵੇਲ਼ੁਵਨਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਬਹਿਦ੍ਵਾਰਕੋਟ੍ਠਕੇ। **ਪਤ੍ਤਕ੍ਖਨ੍ਧਾ**ਤਿ ਪਤਿਤਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਖਨ੍ਧਟ੍ਠਿਕਂ ਨਾਮੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ। **ਪਜ੍ਝਾਯਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਪਧੂਪਾਯਨ੍ਤਾ।

ਯਤੋ ਨਿਵਾਤੰ ਤਤੋ ਸਵਾਤਨ੍ਤਿ ਯਤ੍ਥ ਨਿਵਾਤੰ ਅਪ੍ਪਕੋਪਿ ਵਾਤੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਤ੍ਥ ਮਹਾਵਾਤੋ ਉਟ੍ਠਿਤੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਉਦਕੰ ਮਞ੍ਞੇ ਆਦਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਉਦਕੰ ਵਿਯ ਆਦਿਤ੍ਤੰ।

੩੮੪. ਸਰਸਿ ਤ੍ਵੰ ਦਬ੍ਬ ਏਵਰੂਪੰ ਕਤ੍ਤਾਤਿ ਤ੍ਵੰ ਦਬ੍ਬ ਏਵਰੂਪੰ ਕਤ੍ਤਾ ਸਰਸਿ। ਅਥ ਵਾ ਸਰਸਿ ਤ੍ਵੰ ਦਬ੍ਬ ਏਵਰੂਪੰ ਯਥਾਯੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਆਹ, ਕਤ੍ਤਾ ਧਾਸਿ ਏਵਰੂਪੰ, ਯਥਾਯੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਆਹਾਤਿ ਏਵੰ ਯੋਜੇਤ੍ਵਾਪੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਯੇ ਪਨ ''ਕਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਪਠਨ੍ਤਿ ਤੇਸੰ ਉਜੁਕਮੇਵ।

ਯਥਾ ਮੰ ਭਨ੍ਤੇ ਭਗਵਾ ਜਾਨਾਤੀਤਿ ਥੇਰੋ ਕਿੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਭਗਵਾ ਭਨ੍ਤੇ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੂ, ਅਹਞ੍ਚ ਖੀਣਾਸਵੋ, ਨਤ੍ਥਿ ਮਯ੍ਹੰ ਵਤ੍ਥੁਪਟਿਸੇਵਨਾ, ਤੰ ਮੰ ਭਗਵਾ ਜਾਨਾਤਿ, ਤਤ੍ਰਾਹੰ ਕਿੰ ਵਕ੍ਖਾਮਿ, ਯਥਾ ਮੰ ਭਗਵਾ ਜਾਨਾਤਿ ਤਥੇਵਾਹੰ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋਤਿ।

ਨ ਖੋ ਦਬ੍ਬ ਦਬ੍ਬਾ ਏਵੰ ਨਿਬ੍ਬੇਠੇਨ੍ਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਨ ਖੋ ਦਬ੍ਬ ਪਣ੍ਡਿਤਾ ਯਥਾ ਤ੍ਵੰ ਪਰਪ੍ਪਚ੍ਚਯੇਨ ਨਿਬ੍ਬੇਠੇਸਿ, ਏਵੰ ਨਿਬ੍ਬੇਠੇਨ੍ਤਿ; ਅਪਿ ਚ ਖੋ ਯਦੇਵ ਸਾਮੰ ਞਾਤੰ ਤੇਨ ਨਿਬ੍ਬੇਠੇਨ੍ਤੀਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਸਚੇ ਤਯਾ ਕਤੰ ਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਕਿੰ ਦਸ੍ਸੇਤਿ? ਨ ਹਿ ਸਕ੍ਕਾ ਪਰਿਸਬਲੇਨ ਵਾ ਪਕ੍ਖੁਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇਨ ਵਾ ਅਕਾਰਕੋ ਕਾਰਕੋ ਕਾਤੁੰ, ਕਾਰਕੋ ਵਾ ਅਕਾਰਕੋ ਕਾਤੁੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਯੰ ਸਯੰ ਕਤੰ ਵਾ ਅਕਤੰ ਵਾ ਤਦੇਵ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਭਗਵਾ ਜਾਨਨ੍ਤੋਪਿ ''ਅਹੰ ਜਾਨਾਮਿ, ਖੀਣਾਸਵੋ ਤ੍ਵੰ; ਨਤ੍ਥਿ ਤੁਯ੍ਹੰ ਦੋਸੋ, ਅਯੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਮੁਸਾਵਾਦਿਨੀ''ਤਿ ਨਾਵੋਚਾਤਿ? ਪਰਾਨੁਦ੍ਦਯਤਾਯ। ਸਚੇ ਹਿ ਭਗਵਾ ਯੰ ਯੰ ਜਾਨਾਤਿ ਤੰ ਤੰ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਅਞ੍ਞੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕੰ ਆਪਨ੍ਨੇਨ ਪੁਟ੍ਠੇਨ ''ਅਹੰ ਜਾਨਾਮਿ ਤ੍ਵੰ ਪਾਰਾਜਿਕੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਤਤੋ ਸੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ''ਅਯੰ ਪੁਬ੍ਬੇ ਦਬ੍ਬੰ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤੰ ਸੁਦ੍ਧੰ ਕਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਮੰ ਅਸੁਦ੍ਧੰ ਕਰੋਤਿ; ਕਸ੍ਸ ਦਾਨਿ ਕਿੰ ਵਦਾਮਿ, ਯਤ੍ਰ ਸਤ੍ਥਾਪਿ ਸਾਵਕੇਸੁ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿੰ ਗਚ੍ਛਤਿ; ਕੁਤੋ ਇਮਸ੍ਸ ਸਬ੍ਬਞ੍ਞੁਭਾਵੋ''ਤਿ ਆਘਾਤੰ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਅਪਾਯੂਪਗੋ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ ਇਮਾਯ ਪਰਾਨੁਦ੍ਦਯਤਾਯ ਜਾਨਨ੍ਤੋਪਿ ਨਾਵੋਚ।

ਕਿਞ੍ਚ ਭਿਯ੍ਯੋ ਉਪਵਾਦਪਰਿਵਜ੍ਜਨਤੋਪਿ ਨਾਵੋਚ। ਯਦਿ ਹਿ ਭਗਵਾ ਏਵੰ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਏਵੰ ਉਪਵਾਦੋ ਭਵੇਯ੍ਯ ''ਦਬ੍ਬਸ੍ਸ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵੁਟ੍ਠਾਨੰ ਨਾਮ ਭਾਰਿਯੰ, ਸਮ੍ਮਾਸਮ੍ਬੁਦ੍ਧੰ ਪਨ ਸਕ੍ਖਿੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਵੁਟ੍ਠਿਤੋ''ਤਿ। ਇਦਞ੍ਚ ਵੁਟ੍ਠਾਨਲਕ੍ਖਣੰ ਮਞ੍ਞਮਾਨਾ ''ਬੁਦ੍ਧਕਾਲੇਪਿ ਸਕ੍ਖਿਨਾ ਸੁਦ੍ਧਿ ਵਾ ਅਸੁਦ੍ਧਿ ਵਾ ਹੋਤਿ ਮਯੰ ਜਾਨਾਮ, ਅਯੰ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਸੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਏਵੰ ਪਾਪਭਿਕ੍ਖੂ ਲਜ੍ਜਿਮ੍ਪਿ ਵਿਨਾਸੇਯ੍ਯੁਨ੍ਤਿ। ਅਪਿਚ ਅਨਾਗਤੇਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਓਤਿਣ੍ਣੇ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ ਚੋਦੇਤ੍ਵਾ ਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ''ਸਚੇ ਤਯਾ ਕਤੰ, 'ਕਤ'ਨ੍ਤਿ ਵਦੇਹੀ''ਤਿ ਲਜ੍ਜੀਨੰ ਪਟਿਞ੍ਞੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਵਿਨਯਲਕ੍ਖਣੇ ਤਨ੍ਤਿੰ ਠਪੇਨ੍ਤੋ ''ਅਹੰ ਜਾਨਾਮੀ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾਵ ''ਸਚੇ ਤਯਾ ਕਤੰ, 'ਕਤ'ਨ੍ਤਿ ਵਦੇਹੀ''ਤਿ ਆਹ।

ਨਾਭਿਜਾਨਾਮਿ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤੇਨਪਿ ਮੇਥੁਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਸੇਵਿਤਾਤਿ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤੇਨਪਿ ਮੇਥੁਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਨ ਅਭਿਜਾਨਾਮਿ, ਨ ਪਟਿਸੇਵਿਤਾ ਅਹਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਅਥ ਵਾ ਪਟਿਸੇਵਿਤਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਸੁਪਿਨਨ੍ਤੇਨਪਿ ਮੇਥੁਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਨ ਜਾਨਾਮੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਯੇ ਪਨ ''ਪਟਿਸੇਵਿਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਪਠਨ੍ਤਿ ਤੇਸੰ ਉਜੁਕਮੇਵ। **ਪਗੇਵ ਜਾਗਰੋ**ਤਿ ਜਾਗਰਨ੍ਤੋ ਪਨ ਪਠਮੰਯੇਵ ਨ ਜਾਨਾਮੀਤਿ।

ਤੇਨ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਮੇਤ੍ਤਿਯੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿੰ ਨਾਸੇਥਾਤਿ ਯਸ੍ਮਾ ਦਬ੍ਬਸ੍ਸ ਚ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਚ ਵਚਨੰ ਨ ਘਟੀਯਤਿ ਤਸ੍ਮਾ ਮੇਤ੍ਤਿਯੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿੰ ਨਾਸੇਥਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਤਿਸ੍ਸੋ ਨਾਸਨਾ** – ਲਿਙ੍ਗਨਾਸਨਾ, ਸੰਵਾਸਨਾਸਨਾ, ਦਣ੍ਡਕਮ੍ਮਨਾਸਨਾਤਿ। ਤਾਸੁ ''ਦੂਸਕੋ ਨਾਸੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੬੬) ਅਯੰ **"ਲਿਙ੍ਗਨਾਸਨਾ"**। ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਦਸ੍ਸਨੇ ਵਾ ਅਪ੍ਪਟਿਕਮ੍ਮੇ ਵਾ ਪਾਪਿਕਾਯ ਦਿਟ੍ਠਿਯਾ ਅਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗੇ ਵਾ ਉਕ੍ਖੇਪਨੀਯਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਅਯੰ **"ਸੰਵਾਸਨਾਸਨਾ"**। ''ਚਰ ਪਿਰੇ ਵਿਨਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੪੨੯) ਦਣ੍ਡਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਅਯੰ **"ਦਣ੍ਡਕਮ੍ਮਨਾਸਨਾ"**। ਇਧ ਪਨ ਲਿਙ੍ਗਨਾਸਨੰ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ – ''ਮੇਤ੍ਤਿਯੰ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿੰ ਨਾਸੇਥਾ''ਤਿ।

ਇਮੇ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਥਾਤਿ ਇਮਿਨਾ ਇਮਂ ਦੀਪੇਤਿ ''ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਅਕਾਰਿਕਾ ਅਦ੍ਧਾ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਉਯ੍ਯੋਜਿਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਯੇਹਿ ਉਯ੍ਯੋਜਿਤਾ ਇਮੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਥ ਗਵੇਸਥ ਜਾਨਾਥਾ''ਤਿ।

ਕਿਂ ਪਨ ਭਗਵਤਾ ਮੇਤ੍ਤਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਨਾਸਿਤਾ ਅਪ੍ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਨਾਸਿਤਾਤਿ, ਕਿਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਯਦਿ ਤਾਵ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਨਾਸਿਤਾ, ਥੇਰੋ ਕਾਰਕੋ ਹੋਤਿ ਸਦੋਸੋ? ਅਥ ਅਪ੍ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ, ਥੇਰੋ ਅਕਾਰਕੋ ਹੋਤਿ ਨਿਦ੍ਦੋਸੋ।

ਭਾਤਿਯਰਾਜਕਾਲੇਪਿ ਮਹਾਵਿਹਾਰਵਾਸੀਨਞ੍ਚ ਅਭਯਗਿਰਿਵਾਸੀਨਞ੍ਚ ਥੇਰਾਨਂ ਇਮਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਪਦੇ ਵਿਵਾਦੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਭਯਗਿਰਿਵਾਸਿਨੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੁਤ੍ਤਂ ਵਤ੍ਵਾ ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਵਾਦੇ ਥੇਰੋ ਕਾਰਕੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਮਹਾਵਿਹਾਰਵਾਸਿਨੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੁਤ੍ਤਂ ਵਤ੍ਵਾ ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਵਾਦੇ ਥੇਰੋ ਕਾਰਕੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਪਞ੍ਹੋ ਨ ਛਿਜ੍ਜਤਿ। ਰਾਜਾ ਸੁਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਤ੍ਵਾ ਦੀਘਕਾਰਾਯਨਂ ਨਾਮ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣਜਾਤਿਯਂ ਅਮਚ੍ਚਂ ''ਥੇਰਾਨਂ ਕਥਂ ਸੁਣਾਹੀ''ਤਿ ਆਣਾਪੇਸਿ। ਅਮਚ੍ਚੋ ਕਿਰ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਭਾਸਨ੍ਤਰਕੁਸਲੋ ਸੋ ਆਹ – ''ਵਦਨ੍ਤੁ ਤਾਵ ਥੇਰਾ ਸੁਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਅਭਯਗਿਰਿਥੇਰਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੁਤ੍ਤਂ ਵਦਿਂਸੁ – ''ਤੇਨ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮੇਤ੍ਤਿਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਸਕਾਯ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਨਾਸੇਥਾ''ਤਿ। ਅਮਚ੍ਚੋ ''ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਵਾਦੇ ਥੇਰੋ ਕਾਰਕੋ ਹੋਤਿ ਸਦੋਸੋ''ਤਿ ਆਹ। ਮਹਾਵਿਹਾਰਵਾਸਿਨੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸੁਤ੍ਤਂ ਵਦਿਂਸੁ – ''ਤੇਨ ਹਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮੇਤ੍ਤਿਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਨਾਸੇਥਾ''ਤਿ। ਅਮਚ੍ਚੋ ''ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਵਾਦੇ ਥੇਰੋ ਅਕਾਰਕੋ ਹੋਤਿ ਨਿਦ੍ਦੋਸੋ''ਤਿ ਆਹ। ਕਿਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਯੁਤ੍ਤਂ? ਯਂ ਪਚ੍ਛਾ ਵੁਤ੍ਤਂ ਵਿਚਾਰਿਤਞ੍ਹੇਤਂ ਅਟ੍ਠਕਥਾਚਰਿਯੇਹਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਮੂਲਕੇਨ ਅਨ੍ਤਿਮਵਤ੍ਥੁਨਾ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਤਿ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ; ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ। **ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯਂ** ਪਨ ''ਮੁਸਾਵਾਦੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਵਿਚਾਰਣਾ, ਪੁਰਿਮਨਯੇ ਤਾਵ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਤ੍ਤਾ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ ਯੁਜ੍ਜਤਿ। ਯਥਾ ਸਤਿਪਿ ਮੁਸਾਵਾਦੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਮਿਂ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ, ਸਤਿਪਿ ਚ ਮੁਸਾਵਾਦੇ ਅਸੁਦ੍ਧਂ ਸੁਦ੍ਧਦਿਟ੍ਠਿਨੋ ਅਕ੍ਕੋਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਓਮਸਵਾਦੇਨੇਵ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ, ਨ ਸਮ੍ਪਜਾਨਮੁਸਾਵਾਦੇਨ; ਏਵਂ ਇਧਾਪਿ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਤ੍ਤਾ ਸਮ੍ਪਜਾਨਮੁਸਾਵਾਦੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਨ ਯੁਜ੍ਜਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ ਯੁਤ੍ਤਂ। ਪਚ੍ਛਿਮਨਯੇਪਿ ਮੁਸਾਵਾਦਤ੍ਤਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੇਵ ਯੁਜ੍ਜਤਿ, ਵਚਨਪ੍ਪਮਾਣਤੋ ਹਿ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਮਿਂ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ। ਅਕ੍ਕੋਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯਸ੍ਸ ਚ ਓਮਸਵਾਦੋ। ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਵਚਨਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਸਮ੍ਪਜਾਨਮੁਸਾਵਾਦੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ ਵਚਨਮਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੇਵ ਯੁਜ੍ਜਤਿ।

ਤਤ੍ਰ ਪਨ ਇਦਂ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ – ''ਅਨੁਦ੍ਧਂਸਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇ ਅਸਤਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਸਤਿ ਕੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ? ਤਤ੍ਰ ਯਸ੍ਮਾ ਮੁਸਾ ਭਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੇ ਸਿਦ੍ਧੇਪਿ ਅਮੂਲਕੇਨ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸਨੇ ਵਿਸੁਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇ ਸਤਿ ਸਮ੍ਪਜਾਨਮੁਸਾਵਾਦੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਸ੍ਸ ਓਕਾਸੋ ਨ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਚ ਸਕ੍ਕਾ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਭਵਿਤੁਨ੍ਤਿ ਪੁਰਿਮਨਯੋਵੇਤ੍ਥ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਤਰੋ ਖਾਯਤਿ। ਤਥਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਅਮੂਲਕੇਨ ਅਨ੍ਤਿਮਵਤ੍ਥੁਨਾ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ, ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਤਤ੍ਰ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਵੁਟ੍ਠਾਨਗਾਮੀ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਦੇਸਨਾਗਾਮੀ ਏਤੇਹਿ ਨਾਸਨਾ ਨਤ੍ਥਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਸਾ ਪਕਤਿਯਾਵ ਦੁਸ੍ਸੀਲਾ ਪਾਪਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਇਦਾਨਿ ਚ ਸਯਮੇਵ ''ਦੁਸ੍ਸੀਲਾਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ ਤਸ੍ਮਾ ਨਂ ਭਗਵਾ ਅਸੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾਯੇਵ ਨਾਸੇਸੀਤਿ।

ਅਥ ਖੋ ਮੇਤ੍ਤਿਯਭੂਮਜਕਾਤਿ ਏਵਂ ''ਮੇਤ੍ਤਿਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਨਾਸੇਥ, ਇਮੇ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਵਿਹਾਰਂ ਪਵਿਟ੍ਠੇ ਭਗਵਤਿ ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ''ਦੇਥ ਦਾਨਿ ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਸੇਤਕਾਨੀ''ਤਿ ਨਾਸਿਯਮਾਨਂ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਂ ਮੋਚੇਤੁਕਾਮਤਾਯ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਪਰਾਧਂ ਆਵਿਕਰਿਂਸੁ, ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਅਥ ਖੋ ਮੇਤ੍ਤਿਯਭੂਮਜਕਾ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੩੮੫-੬. ਦੁਟ੍ਠੋ ਦੋਸੋਤਿ ਦੂਸਿਤੋ ਚੇਵ ਦੂਸਕੋ ਚ। ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਹਿ ਦੋਸੇ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਤੇਨ ਦੋਸੇਨ ਦੂਸਿਤੋ ਹੋਤਿ ਪਕਤਿਭਾਵਂ ਜਹਾਪਿਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਦੁਟ੍ਠੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਪਰਞ੍ਚ ਦੂਸੇਤਿ ਵਿਨਾਸੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਦੋਸੋ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਇਤਿ ''ਦੁਟ੍ਠੋ ਦੋਸੋ''ਤਿ ਏਕਸ੍ਸੇਵੇਤਂ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਆਕਾਰਨਾਨਤ੍ਤੇਨ ਨਿਦਸ੍ਸਨਂ, ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਦੁਟ੍ਠੋ ਦੋਸੋਤਿ ਦੂਸਿਤੋ ਚੇਵ ਦੂਸਕੋ ਚਾ''ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਸਦ੍ਦਲਕ੍ਖਣਂ ਪਰਿਯੇਸਿਤਬ੍ਬਂ।

ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਸੋ ‘‘ਦੁਟ੍ਠੋ ਦੋਸੋ’’ਤਿ ਸਙ੍ਖ੍ਯਂ ਗਤੋ ਪਟਿਘਸਮਙ੍ਗੀਪੁਗ੍ਗਲੋ ਕੁਪਿਤਾਦਿਭਾਵੇ ਠਿਤੋਵ ਹੋਤਿ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੇ **“ਕੁਪਿਤੋ”**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਤਤ੍ਥ **ਕੁਪਿਤੋ**ਤਿ ਕੁਪ੍ਪਭਾਵੇ ਪਕਤਿਤੋ ਚਵਨਭਾਵੇ ਪਤ੍ਤੋ। **ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ**ਤਿ ਨ ਸਕਮਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸੇ ਅਟ੍ਠਿਤਚਿਤ੍ਤੋ; ਅਪਿਚ ਪੀਤਿਸੁਖੇਹਿ ਨ ਅਤ੍ਤਮਨੋ ਨ ਅਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋਤਿ ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ। **ਅਨਭਿਰਦ੍ਧੋ**ਤਿ ਨ ਸੁਖਿਤੋ ਨ ਵਾ ਪਸਾਦਿਤੋਤਿ ਅਨਭਿਰਦ੍ਧੋ। ਪਟਿਘੇਨ ਆਹਤਂ ਚਿਤ੍ਤਮਸ੍ਸਾਤਿ **ਆਹਤਚਿਤ੍ਤੋ**। ਚਿਤ੍ਤਥਦ੍ਧਭਾਵਚਿਤ੍ਤਕਚਵਰਸਙ੍ਖਾਤਂ ਪਟਿਘਖੀਲਂ ਜਾਤਮਸ੍ਸਾਤਿ **ਖਿਲਜਾਤੋ। ਅਪ੍ਪਤੀਤੋ**ਤਿ ਨਪ੍ਪਤੀਤੋ ਪੀਤਿਸੁਖਾਦੀਹਿ ਵਜ੍ਜਿਤੋ, ਨ ਅਭਿਸਟੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਦਭਾਜਨੇ ਪਨ ਯੇਸਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਵਸੇਨ ਅਪ੍ਪਤੀਤੋ ਹੋਤਿ, ਤੇ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **“ਤੇਨ ਚ ਕੋਪੇਨਾ”**ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਤਤ੍ਥ **ਤੇਨ ਚ ਕੋਪੇਨਾ**ਤਿ ਯੇਨ ਦੁਟ੍ਠੋਤਿ ਚ ਕੁਪਿਤੋਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤੋ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਹੇਤਂ ਪਕਤਿਭਾਵੇ ਜਹਾਪਨਤੋ ਏਕਾਕਾਰਂ ਹੋਤਿ। **ਤੇਨ ਚ ਦੋਸੇਨਾ**ਤਿ ਯੇਨ ‘‘ਦੋਸੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਇਮੇਹਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਸਙ੍ਖਾਰਕ੍ਖਨ੍ਧਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਤਾਯ ਚ ਅਨਤ੍ਤਮਨਤਾਯਾਤਿ ਯਾਯ ‘‘ਅਨਤ੍ਤਮਨੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਤਾਯ ਚ ਅਨਭਿਰਦ੍ਧਿਯਾ**ਤਿ ਯਾਯ ‘‘ਅਨਭਿਰਦ੍ਧੋ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਇਮੇਹਿ ਦ੍ਵੀਹਿ ਵੇਦਨਾਕ੍ਖਨ੍ਧਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਅਮੂਲਕੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਨਾਸ੍ਸ ਮੂਲਨ੍ਤਿ ਅਮੂਲਕਂ, ਤਂ ਪਨਸ੍ਸ ਅਮੂਲਕਤ੍ਤਂ ਯਸ੍ਮਾ ਚੋਦਕਵਸੇਨ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ, ਨ ਚੁਦਿਤਕਵਸੇਨ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਮਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਪਦਭਾਜਨੇ ‘‘ਅਮੂਲਕਂ ਨਾਮ ਅਦਿਟ੍ਠਂ ਅਸੁਤਂ ਅਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤ’’ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਤੇਨ ਇਮਂ ਦੀਪੇਤਿ ‘‘ਯਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਚੋਦਕੇਨ ਚੁਦਿਤਕਮ੍ਹਿ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਨੇਵ ਦਿਟ੍ਠਂ ਨ ਸੁਤਂ ਨ ਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤਂ ਇਦਂ ਏਤੇਸਂ ਦਸ੍ਸਨਸਵਨਪਰਿਸਙ੍ਕਾਸਙ੍ਖਾਤਾਨਂ ਮੂਲਾਨਂ ਅਭਾਵਤੋ ਅਮੂਲਕਂ ਨਾਮ, ਤਂ ਪਨ ਸੋ ਆਪਨ੍ਨੋ ਵਾ ਹੋਤੁ ਅਨਾਪਨ੍ਨੋ ਵਾ ਏਤਂ ਇਧ ਅਪ੍ਪਮਾਣਨ੍ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਅਦਿਟ੍ਠਂ** ਨਾਮ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਸਾਦਚਕ੍ਖੁਨਾ ਵਾ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਨਾ ਵਾ ਅਦਿਟ੍ਠਂ। **ਅਸੁਤਂ** ਨਾਮ ਤਥੇਵ ਕੇਨਚਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨਂ ਨ ਸੁਤਂ। **ਅਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤਂ** ਨਾਮ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤਂ।

“ਦਿਟ੍ਠਂ” ਨਾਮ ਅਤ੍ਤਨਾ ਵਾ ਪਰੇਨ ਵਾ ਪਸਾਦਚਕ੍ਖੁਨਾ ਵਾ ਦਿਬ੍ਬਚਕ੍ਖੁਨਾ ਵਾ ਦਿਟ੍ਠਂ। **“ਸੁਤਂ”** ਨਾਮ ਤਥੇਵ ਸੁਤਂ। **“ਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤ”ਮ੍ਪਿ** ਅਤ੍ਤਨਾ ਵਾ ਪਰੇਨ ਵਾ ਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਅਤ੍ਤਨਾ ਦਿਟ੍ਠਂ ਦਿਟ੍ਠਮੇਵ, ਪਰੇਹਿ ਦਿਟ੍ਠਂ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸੁਤਂ, ਪਰੇਹਿ ਸੁਤਂ, ਪਰੇਹਿ ਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸੁਤਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਤਿਟ੍ਠਤਿ।

ਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤਂ ਪਨ ਤਿਵਿਧਂ – ਦਿਟ੍ਠਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤਂ, ਸੁਤਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤਂ, ਮੁਤਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਦਿਟ੍ਠਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤਂ ਨਾਮ ਏਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਚ੍ਚਾਰਪਸ੍ਸਾਵਕਮ੍ਮੇਨ ਗਾਮਸਮੀਪੇ ਏਕਂ ਗੁਮ੍ਬਂ ਪਵਿਟ੍ਠੋ, ਅਞ੍ਞਤਰਾਪਿ ਇਤ੍ਥੀ ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਕਰਣੀਯੇਨ ਤਂ ਗੁਮ੍ਬਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਵਤ੍ਤਾ, ਨਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਤ੍ਥਿਂ ਅਦ੍ਦਸ; ਨ ਇਤ੍ਥੀ ਭਿਕ੍ਖੁਂ, ਅਦਿਸ੍ਵਾਵ ਉਭੋਪਿ ਯਥਾਰੁਚਿਂ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤਾ, ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਉਭਿਨ੍ਨਂ ਤਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਨਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਦ੍ਧਾ ਇਮੇਸਂ ਕਤਂ ਵਾ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਾ’’ਤਿ ਪਰਿਸਙ੍ਕਤਿ, ਇਦਂ ਦਿਟ੍ਠਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤਂ ਨਾਮ।

ਸੁਤਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤਂ ਨਾਮ ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਅਨ੍ਧਕਾਰੇ ਵਾ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਵਾ ਓਕਾਸੇ ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਤਾਦਿਸਂ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਵਚਨਂ ਸੁਣਾਤਿ, ਸਮੀਪੇ ਅਞ੍ਞਂ ਵਿਜ੍ਜਮਾਨਮ੍ਪਿ ‘‘ਅਤ੍ਥਿ ਨਤ੍ਥੀ’’ਤਿ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਸੋ ‘‘ਅਦ੍ਧਾ ਇਮੇਸਂ ਕਤਂ ਵਾ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਵਾ’’ਤਿ ਪਰਿਸਙ੍ਕਤਿ, ਇਦਂ ਸੁਤਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤਂ ਨਾਮ।

ਮੁਤਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤਂ ਨਾਮ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਧੁਤ੍ਤਾ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਪੁਪ੍ਫਗਨ੍ਧਮਂਸਸੁਰਾਦੀਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਇਤ੍ਥੀਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਂ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਣ੍ਡਪੇ ਵਾ ਭੋਜਨਸਾਲਾਦੀਸੁ ਵਾ ਯਥਾਸੁਖਂ ਕੀਲਿਤ੍ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਾਦੀਨਿ ਵਿਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਗਤਾ, ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤਂ ਵਿਪ੍ਪਕਾਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਕਸ੍ਸਿਦਂ ਕਮ੍ਮ’’ਨ੍ਤਿ ਵਿਚਿਨਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਰ ਚ ਕੇਨਚਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਗੇਵ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤਸੀਸੇਨ

ਮਣ੍ਡਪਂ ਵਾ ਭੋਜਨਸਾਲਂ ਵਾ ਪਟਿਜਗ੍ਗਨ੍ਤੇਨ ਪੁਪ੍ਫਾਦੀਨਿ ਆਮਟ੍ਠਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਕੇਨਚਿ ਉਪਟ੍ਠਾਕਕੁਲਤੋ ਆਭਤੇਹਿ ਪੁਪ੍ਫਾਦੀਹਿ ਪੂਜਾ ਕਤਾ ਹੋਤਿ, ਕੇਨਚਿ ਭੇਸਜ੍ਜਤ੍ਥਂ ਅਰਿਟ੍ਠਂ ਪੀਤਂ ਹੋਤਿ, ਅਥ ਤੇ ''ਕਸ੍ਸਿਦਂ ਕਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ ਵਿਚਿਨਨ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਤੇਸਂ ਹਤ੍ਥਗਨ੍ਧਞ੍ਚ ਮੁਖਗਨ੍ਧਞ੍ਚ ਘਾਯਿਤ੍ਵਾ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਰਿਸਙ੍ਕਨ੍ਤਿ, ਇਦਂ ਮੁਤਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤਂ ਨਾਮ।

ਤਤ੍ਥ ਦਿਟ੍ਠਂ ਅਤ੍ਥਿ ਸਮੂਲਕਂ, ਅਤ੍ਥਿ ਅਮੂਲਕਂ; ਦਿਟ੍ਠਮੇਵ ਅਤ੍ਥਿ ਸਞ੍ਞਾਸਮੂਲਕਂ, ਅਤ੍ਥਿ ਸਞ੍ਞਾਅਮੂਲਕਂ। ਏਸ ਨਯੋ ਸੁਤੇਪਿ। ਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤੇ ਪਨ ਦਿਟ੍ਠਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤਂ ਅਤ੍ਥਿ ਸਮੂਲਕਂ, ਅਤ੍ਥਿ ਅਮੂਲਕਂ; ਦਿਟ੍ਠਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤਮੇਵ ਅਤ੍ਥਿ ਸਞ੍ਞਾਸਮੂਲਕਂ , ਅਤ੍ਥਿ ਸਞ੍ਞਾਅਮੂਲਕਂ। ਏਸ ਨਯੋ ਸੁਤਮੁਤਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤੇਸੁ। ਤਤ੍ਥ ਦਿਟ੍ਠਂ ਸਮੂਲਕਂ ਨਾਮ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ''ਦਿਟ੍ਠੋ ਮਯਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਅਮੂਲਕਂ ਨਾਮ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੋਕਾਸਤੋ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਂ ਅਦਿਸ੍ਵਾ ''ਦਿਟ੍ਠੋ ਮਯਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਦਿਟ੍ਠਮੇਵ ਸਞ੍ਞਾਸਮੂਲਕਂ ਨਾਮ ਦਿਸ੍ਵਾਵ ਦਿਟ੍ਠਸਞ੍ਞੀ ਹੁਤ੍ਵਾ ਚੋਦੇਤਿ, ਸਞ੍ਞਾਅਮੂਲਕਂ ਨਾਮ ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਾਰਾਜਿਕਵੀਤਿਕ੍ਕਮਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਅਦਿਟ੍ਠਸਞ੍ਞੀ ਜਾਤੋ, ਸੋ ਸਞ੍ਞਾਯ ਅਮੂਲਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਦਿਟ੍ਠੋ ਮਯਾ''ਤਿ ਚੋਦੇਤਿ। ਏਤੇਨ ਨਯੇਨ ਸੁਤਮੁਤਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤਾਨਿਪਿ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਸਬ੍ਬਪ੍ਪਕਾਰੇਣਾਪਿ ਸਮੂਲਕੇਨ ਵਾ ਸਞ੍ਞਾਸਮੂਲਕੇਨ ਵਾ ਚੋਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਅਮੂਲਕੇਨ ਵਾ ਪਨ ਸਞ੍ਞਾਅਮੂਲਕੇਨ ਵਾ ਚੋਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ।

ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਧਂਸੇਯ੍ਯ ਪਧਂਸੇਯ੍ਯ ਅਭਿਭਵੇਯ੍ਯ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰੇਯ੍ਯ। ਤਂ ਪਨ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸਨਂ ਯਸ੍ਮਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਚੋਦੇਨ੍ਤੋਪਿ ਪਰੇਨ ਚੋਦਾਪੇਨ੍ਤੋਪਿ ਕਰੋਤਿਯੇਵ, ਤਸ੍ਮਾਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੇ ''ਚੋਦੇਤਿ ਵਾ ਚੋਦਾਪੇਤਿ ਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਤਤ੍ਥ **ਚੋਦੇਤੀ**ਤਿ ''ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਆਪਨ੍ਨੋਸੀ''ਤਿਆਦੀਹਿ ਵਚਨੇਹਿ ਸਯਂ ਚੋਦੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਵਾਚਾਯ ਵਾਚਾਯ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ। **ਚੋਦਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਸਮੀਪੇ ਠਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਣਾਪੇਤਿ, ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੇਨ ਤਂ ਚੋਦੇਤਿ, ਚੋਦਾਪਕਸ੍ਸੇਵ ਵਾਚਾਯ ਵਾਚਾਯ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ। ਅਥ ਸੋਪਿ ''ਮਯਾ ਦਿਟ੍ਠਂ ਸੁਤਂ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਚੋਦੇਤਿ, ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਜਨਾਨਂ ਵਾਚਾਯ ਵਾਚਾਯ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ।

ਚੋਦਨਾਪ੍ਪਭੇਦਕੋਸਲ੍ਲਤ੍ਥਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਏਕਵਤ੍ਥੁਏਕਚੋਦਕਾਦਿਚਤੁਕ੍ਕਂ ਤਾਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਥ ਏਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਏਕੇਨ ਵਤ੍ਥੁਨਾ ਚੋਦੇਤਿ, ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਚੋਦਨਾਯ ਏਕਂ ਵਤ੍ਥੁ ਏਕੋ ਚੋਦਕੋ। ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਏਕਂ ਏਕਵਤ੍ਥੁਨਾ ਚੋਦੇਨ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਮੇਤ੍ਤਿਯਭੂਮਜਕਪ੍ਪਮੁਖਾ ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਂ ਦਬ੍ਬਂ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤਮਿਵ, ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਚੋਦਨਾਯ ਏਕਂ ਵਤ੍ਥੁ ਨਾਨਾਚੋਦਕਾ। ਏਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ ਚੋਦੇਤਿ, ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਚੋਦਨਾਯ ਨਾਨਾਵਤ੍ਥੂਨਿ ਏਕੋ ਚੋਦਕੋ। ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ ਚੋਦੇਨ੍ਤਿ, ਇਮਿਸ੍ਸਾ ਚੋਦਨਾਯ ਨਾਨਾਵਤ੍ਥੂਨਿ ਨਾਨਾਚੋਦਕਾ।

ਚੋਦੇਤੁਂ ਪਨ ਕੋ ਲਭਤਿ, ਕੋ ਨ ਲਭਤੀਤਿ? ਦੁਬ੍ਬਲਚੋਦਕਵਚਨਂ ਤਾਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕੋਚਿ ਨ ਲਭਤਿ। ਦੁਬ੍ਬਲਚੋਦਕੋ ਨਾਮ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇਸੁ ਕਥਾਸਲ੍ਲਾਪੇਨ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਸੁ ਏਕੋ ਏਕਂ ਆਰਬ੍ਭ ਅਨੋਦਿਸ੍ਸਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੁਂ ਕਥੇਤਿ, ਅਞ੍ਞੋ ਤਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਇਤਰਸ੍ਸ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਤਿ। ਸੋ ਤਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ''ਤ੍ਵਂ ਕਿਰ ਮਂ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਵਦਸੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਸੋ ''ਨਾਹਂ ਏਵਰੂਪਂ ਜਾਨਾਮਿ, ਕਥਾਪਵਤ੍ਤਿਯਂ ਪਨ ਮਯਾ ਅਨੋਦਿਸ੍ਸਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਮਤ੍ਥਿ, ਸਚੇ ਅਹਂ ਤਵ ਇਮਂ ਦੁਕ੍ਖੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਂ ਜਾਨੇਯ੍ਯਂ, ਏਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਨ ਕਥੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਅਯਂ ਦੁਬ੍ਬਲਚੋਦਕੋ। ਤਸ੍ਸੇਤਂ ਕਥਾਸਲ੍ਲਾਪਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਕੋਚਿ ਚੋਦੇਤੁਂ ਨ ਲਭਤਿ। ਏਤਂ ਪਨ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਂ ਵਾ ਸੀਲਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਮੇਵ ਚੋਦੇਤੁਂ ਲਭਤੀਤਿ **ਮਹਾਪਦੁਮਤ੍ਥੇਰੋ** ਆਹ। **ਮਹਾਸੁਮਤ੍ਥੇਰੋ** ਪਨ ''ਪਞ੍ਚਪਿ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਾ ਲਭਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਆਹ। **ਗੋਦਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ** ਪਨ ''ਨ ਕੋਚਿ ਨ ਲਭਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਵਾ ਚੋਦੇਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਸੁਤ੍ਵਾ ਚੋਦੇਤਿ...ਪੇ॰... ਤਿਤ੍ਥਿਯਸਾਵਕਾਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾ ਚੋਦੇਤੀ''ਤਿ ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਤਮਾਹਰਿ। ਤਿਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਥੇਰਾਨਂ ਵਾਦੇ ਚੁਦਿਤਕਸ੍ਸੇਵ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ।

ਅਯਂ ਪਨ ਚੋਦਨਾ ਨਾਮ ਦੂਤਂ ਵਾ ਪਣ੍ਣਂ ਵਾ ਸਾਸਨਂ ਵਾ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਚੋਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸੀਸਂ ਨ ਏਤਿ, ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਪਨ ਸਮੀਪੇ ਠਤ੍ਵਾਵ ਹਤ੍ਥਮੁਦ੍ਦਾਯ ਵਾ ਵਚੀਭੇਦੇਨ ਵਾ ਚੋਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਸੀਸਂ ਏਤਿ। ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨਮੇਵ ਹਿ ਹਤ੍ਥਮੁਦ੍ਦਾਯ ਸੀਸਂ ਨ ਏਤਿ, ਇਦਂ ਪਨ

ਅਨੁਦ੍ਧੰਸਨੰ ਅਭੂਤਾਰੋਚਨਞ੍ਚ ਏਤਿਯੇਵ। ਯੋ ਪਨ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਠਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਏਕੰ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਚੋਦੇਤਿ, ਸੋ ਚੇ ਜਾਨਾਤਿ, ਸੀਸੰ ਏਤਿ। ਇਤਰੋ ਜਾਨਾਤਿ, ਸੀਸੰ ਨ ਏਤਿ। ਦ੍ਵੇਪਿ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਚੋਦੇਤਿ, ਏਕੋ ਵਾ ਜਾਨਾਤੁ ਦ੍ਵੇ ਵਾ, ਸੀਸੰ ਏਤਿਯੇਵ। ਏਸਵ ਨਯੋ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇਸੁ। ਤਙ੍ਖਣੇਯੇਵ ਚ ਜਾਨਨੰ ਨਾਮ ਦੁਕ੍ਕਰੰ, ਸਮਯੇਨ ਆਵਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਞਾਤੇ ਪਨ ਞਾਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਪਚ੍ਛਾ ਚੇ ਜਾਨਾਤਿ, ਸੀਸੰ ਨ ਏਤਿ। ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨੰ ਅਭੂਤਾਰੋਚਨੰ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾ-ਅਤ੍ਤਕਾਮ-ਦੁਟ੍ਠਦੋਸਭੂਤਾਰੋਚਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨੀਤਿ ਸਬ੍ਬਾਨੇਵ ਹਿ ਇਮਾਨਿ ਏਕਪਰਿਚ੍ਛੇਦਾਨਿ।

ਏਵੰ ਕਾਯਵਾਚਾਵਸੇਨ ਚਾਯੰ ਦੁਵਿਧਾਪਿ ਚੋਦਨਾ। ਪੁਨ ਦਿਟ੍ਠਚੋਦਨਾ, ਸੁਤਚੋਦਨਾ, ਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤਚੋਦਨਾਤਿ ਤਿਵਿਧਾ ਹੋਤਿ। ਅਪਰਾਪਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਾ ਹੋਤਿ – ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਚੋਦਨਾ, ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਚੋਦਨਾ, ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਤ੍ਤਿਚੋਦਨਾ, ਆਜੀਵਵਿਪਤ੍ਤਿਚੋਦਨਾਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਗਰੁਕਾਨੰ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾਨੰ ਵਸੇਨ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਚੋਦਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਵਸੇਸਾਨੰ ਵਸੇਨ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਚੋਦਨਾ, ਮਿਚ੍ਛਾਦਿਟ੍ਠਿਅਨ੍ਤਗ੍ਗਾਹਿਕਦਿਟ੍ਠਿਵਸੇਨ ਦਿਟ੍ਠਿਵਿਪਤ੍ਤਿਚੋਦਨਾ, ਆਜੀਵਹੇਤੁ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾਨੰ ਛਨ੍ਨੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨੰ ਵਸੇਨ ਆਜੀਵਵਿਪਤ੍ਤਿਚੋਦਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਅਪਰਾਪਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਾ ਹੋਤਿ – ਵਤ੍ਥੁਸਨ੍ਦਸ੍ਸਨਾ, ਆਪਤ੍ਤਿਸਨ੍ਦਸ੍ਸਨਾ, ਸੰਵਾਸਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ, ਸਾਮੀਚਿਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਵਤ੍ਥੁਸਨ੍ਦਸ੍ਸਨਾ** ਨਾਮ ''ਤ੍ਵੰ ਮੇਥੁਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਸੇਵਿਤ੍ਥ, ਅਦਿਨ੍ਨੰ ਆਦਿਯਿਤ੍ਥ, ਮਨੁਸ੍ਸੰ ਘਾਤਯਿਤ੍ਥ, ਅਭੂਤੰ ਆਰੋਚਯਿਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਏਵੰ ਪਵਤ੍ਤਾ। **ਆਪਤ੍ਤਿਸਨ੍ਦਸ੍ਸਨਾ** ਨਾਮ ''ਤ੍ਵੰ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਨਯਪ੍ਪਵਤ੍ਤਾ। **ਸੰਵਾਸਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ** ਨਾਮ ''ਨਤ੍ਥਿ ਤਯਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਉਪੋਸਥੋ ਵਾ ਪਵਾਰਣਾ ਵਾ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮੰ ਵਾ''ਤਿ ਏਵੰ ਪਵਤ੍ਤੋ; ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਪਨ ਸੀਸੰ ਨ ਏਤਿ, ''ਅਸ੍ਸਮਣੋਸਿ ਅਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਿਯੋਸੀ''ਤਿਆਦਿਵਚਨੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਘਟਿਤੇਯੇਵ ਸੀਸੰ ਏਤਿ। **ਸਾਮੀਚਿਪਟਿਕ੍ਖੇਪੋ** ਨਾਮ ਅਭਿਵਾਦਨ-ਪਚ੍ਚੁਟ੍ਠਾਨ-ਅਞ੍ਜਲਿਕਮ੍ਮ-ਬੀਜਨਾਦਿਕਮ੍ਮਾਨੰ ਅਕਰਣੰ। ਤੰ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਵਨ੍ਦਨਾਦੀਨਿ ਕਰੋਤੋ ਏਕਸ੍ਸ ਅਕਤ੍ਵਾ ਸੇਸਾਨੰ ਕਰਣਕਾਲੇ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਚ ਚੋਦਨਾ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਨ ਸੀਸੰ ਨ ਏਤਿ। ''ਕਸ੍ਮਾ ਮਮ ਵਨ੍ਦਨਾਦੀਨਿ ਨ ਕਰੋਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤੇ ਪਨ ''ਅਸ੍ਸਮਣੋਸਿ ਅਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਿਯੋਸੀ''ਤਿਆਦਿਵਚਨੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਘਟਿਤੇਯੇਵ ਸੀਸੰ ਏਤਿ। ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਾਦਿਨਾ ਪਨ ਯੰ ਇਚ੍ਛਤਿ ਤੰ ਆਪੁਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਤਾਵਤਾ ਚੋਦਨਾ ਹੋਤਿ।

ਅਪਰਾਪਿ **ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਟ੍ਠਪਨਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ** ''ਏਕੰ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਧਮ੍ਮਿਕੰ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਟ੍ਠਪਨੰ ਏਕੰ ਧਮ੍ਮਿਕ''ਨ੍ਤਿ ਆਦਿੰ ''ਕਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਦਸ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾਨਿ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਟ੍ਠਪਨਾਨਿ ਦਸ ਧਮ੍ਮਿਕਾਨੀ''ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੮੭) ਏਵੰ ਅਧਮ੍ਮਿਕਾ ਪਞ੍ਚਪਞ੍ਞਾਸ ਧਮ੍ਮਿਕਾ ਪਞ੍ਚਪਞ੍ਞਾਸਾਤਿ ਦਸੁਤ੍ਤਰਸਤੰ ਚੋਦਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤਾ ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਚੋਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦਸੁਤ੍ਤਰਸਤੰ, ਸੁਤੇਨ ਚੋਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦਸੁਤ੍ਤਰਸਤੰ, ਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤੇਨ ਚੋਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦਸੁਤ੍ਤਰਸਤਨ੍ਤਿ ਤਿੰਸਾਨਿ ਤੀਣਿ ਸਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਾਨਿ ਕਾਯੇਨ ਚੋਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਵਾਚਾਯ ਚੋਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਕਾਯਵਾਚਾਹਿ ਚੋਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਤਿਗੁਣਾਨਿ ਕਤਾਨਿ ਨਵੁਤਾਨਿ ਨਵ ਸਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਾਨਿ ਅਤ੍ਤਨਾ ਚੋਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਪਰੇਨ ਚੋਦਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਤਤ੍ਤਕਾਨੇਵਾਤਿ ਵੀਸਤਿਊਨਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਸਹਸ੍ਸਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਪੁਨ ਦਿਟ੍ਠਾਦਿਭੇਦੇ ਸਮੂਲਕਾਮੂਲਕਵਸੇਨ ਅਨੇਕਸਹਸ੍ਸਾ ਚੋਦਨਾ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਪਨ ਠਾਨੇ ਠਤ੍ਵਾ ਅਟ੍ਠਕਥਾਯ ''ਅਤ੍ਤਾਦਾਨੰ ਆਦਾਤੁਕਾਮੇਨ ਉਪਾਲਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਞ੍ਚਙ੍ਗਸਮਨ੍ਨਾਗਤੰ ਅਤ੍ਤਾਦਾਨੰ ਆਦਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੯੮) ਚ ''ਚੋਦਕੇਨ ਉਪਾਲਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਰੰ ਚੋਦੇਤੁਕਾਮੇਨ ਪਞ੍ਚ ਧਮ੍ਮੇ ਅਜ੍ਝਤ੍ਤੰ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਪਰੋ ਚੋਦੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੯੯) ਚ ਏਵੰ ਉਪਾਲਿਪਞ੍ਚਕਾਦੀਸੁ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਬਹੂਨਿ ਸੁਤ੍ਤਾਨਿ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਲਕ੍ਖਣਞ੍ਚ ਚੋਦਕਵਤ੍ਤਞ੍ਚ ਚੁਦਿਤਕਵਤ੍ਤਞ੍ਚ ਸਙ੍ਘੇਨ ਕਾਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚਞ੍ਚ ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਕਵਤ੍ਤਞ੍ਚ ਸਬ੍ਬੰ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਕਥਿਤੰ, ਤੰ ਮਯੰ ਯਥਾਆਗਤਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਵਣ੍ਣਯਿਸ੍ਸਾਮ।

ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਭੇਦਾਸੁ ਪਨ ਇਮਾਸੁ ਚੋਦਨਾਸੁ ਯਾਯ ਕਾਯਚਿ ਚੋਦਨਾਯ ਵਸੇਨ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਓਸਟੇ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਚੁਦਿਤਕਚੋਦਕਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇਨ ਤੁਟ੍ਠਾ ਭਵਿਸ੍ਸਥਾ''ਤਿ। ਸਚੇ ''ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਸਙ੍ਘੇਨ ਤਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਥ ਪਨ ''ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਥ ਤਾਵ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਚੇ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਖਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ''ਚੇਤਿਯਂ ਤਾਵ ਵਨ੍ਦਥਾ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਤ੍ਵਾ ਦੀਘਸੁਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਤੇ ਚੇ ਚਿਰਰਤ੍ਤਂ ਕਿਲਨ੍ਤਾ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤਪਰਿਸਾ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਪਕ੍ਖਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਯਾਚਨ੍ਤਿ, ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਯਦਾ ਨਿਮ੍ਮਦਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਤਦਾ ਨੇਸਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਤਬ੍ਬਂ। ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਨ੍ਤੇਹਿ ਚ ਸਚੇ ਅਲਜ੍ਜੁਸ੍ਸਨ੍ਨਾ ਹੋਤਿ, ਪਰਿਸਾ ਉਬ੍ਬਾਹਿਕਾਯ ਤਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਬਾਲੁਸ੍ਸਨ੍ਨਾ ਹੋਤਿ ਪਰਿਸਾ ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਭਾਗੇ ਵਿਨਯਧਰੇ ਪਰਿਯੇਸਥਾ''ਤਿ ਵਿਨਯਧਰੇ ਪਰਿਯੇਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਯੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਯੇਨ ਵਿਨਯੇਨ ਯੇਨ ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨੇਨ ਤਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮਤਿ, ਤਥਾ ਤਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮੇਤਬ੍ਬਂ।

ਤਤ੍ਥ ਚ "**ਧਮ੍ਮੋ**"ਤਿ ਭੂਤਂ ਵਤ੍ਥੁ। "**ਵਿਨਯੋ**"ਤਿ ਚੋਦਨਾ ਸਾਰਣਾ ਚ। "**ਸਤ੍ਥੁਸਾਸਨ**"ਨ੍ਤਿ ਞਤ੍ਤਿਸਮ੍ਪਦਾ ਚ ਅਨੁਸਾਵਨਸਮ੍ਪਦਾ ਚ। ਤਸ੍ਮਾ ਚੋਦਕੇਨ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਆਰੋਚਿਤੇ ਚੁਦਿਤਕੋ ਪੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ ''ਸਨ੍ਤਮੇਤਂ, ਨੋ''ਤਿ। ਏਵਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਭੂਤੇਨ ਵਤ੍ਥੁਨਾ ਚੋਦੇਤ੍ਵਾ ਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਚ ਞਤ੍ਤਿਸਮ੍ਪਦਾਯ ਅਨੁਸਾਵਨਸਮ੍ਪਦਾਯ ਚ ਤਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਵੂਪਸਮੇਤਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਰ ਚੇ ਅਲਜ੍ਜੀ ਲਜ੍ਜਿਂ ਚੋਦੇਤਿ, ਸੋ ਚ ਅਲਜ੍ਜੀ ਬਾਲੋ ਹੋਤਿ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ ਨਾਸ੍ਸ ਨਯੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ। ਏਵਂ ਪਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ – ''ਕਿਮ੍ਹਿ ਨਂ ਚੋਦੇਸੀ''ਤਿ? ਅਦ੍ਧਾ ਸੋ ਵਕ੍ਖਤਿ – ''ਕਿਮਿਦਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕਿਮ੍ਹਿ ਨਂ ਨਾਮਾ''ਤਿ। ਤ੍ਵਂ ਕਿਮ੍ਹਿ ਨਮ੍ਪਿ ਨ ਜਾਨਾਸਿ, ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ ਤਯਾ ਏਵਰੂਪੇਨ ਬਾਲੇਨ ਪਰਂ ਚੋਦੇਤੁਨ੍ਤਿ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤਬ੍ਬੋ ਨਾਸ੍ਸ ਅਨੁਯੋਗੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇ ਪਨ ਸੋ ਅਲਜ੍ਜੀ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਹੋਤਿ ਬ੍ਯਤ੍ਤੋ ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਵਾ ਸੁਤੇਨ ਵਾ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤੁਂ ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਏਤਸ੍ਸ ਅਨੁਯੋਗਂ ਦਤ੍ਵਾ ਲਜ੍ਜਿਸ੍ਸੇਵ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ।

ਸਚੇ ਲਜ੍ਜੀ ਅਲਜ੍ਜਿਂ ਚੋਦੇਤਿ, ਸੋ ਚ ਲਜ੍ਜੀ ਬਾਲੋ ਹੋਤਿ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ, ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਅਨੁਯੋਗਂ ਦਾਤੁਂ। ਤਸ੍ਸ ਨਯੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ – ''ਕਿਮ੍ਹਿ ਨਂ ਚੋਦੇਸਿ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਾ ਏਕਿਸ੍ਸਾ''ਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨ ਇਮਸ੍ਸੇਵ ਏਵਂ ਨਯੋ ਦਾਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਇਤਰਸ੍ਸ? ਨਨੁ ਨ ਯੁਤ੍ਤਂ ਵਿਨਯਧਰਾਨਂ ਅਗਤਿਗਮਨਨ੍ਤਿ? ਨ ਯੁਤ੍ਤਮੇਵ। ਇਦਂ ਪਨ ਅਗਤਿਗਮਨਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਧਮ੍ਮਾਨੁਗ੍ਗਹੋ ਨਾਮ ਏਸੋ ਅਲਜ੍ਜਿਨਿਗ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਹਿ ਲਜ੍ਜਿਪਗ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਚ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਰ ਅਲਜ੍ਜੀ ਨਯਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਨ੍ਤੋ ਏਹੀਤਿ, ਲਜ੍ਜੀ ਪਨ ਨਯਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਦਿਟ੍ਠੇ ਦਿਟ੍ਠਸਨ੍ਤਾਨੇਨ, ਸੁਤੇ ਸੁਤਸਨ੍ਤਾਨੇਨ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਕਥੇਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਾਨੁਗ੍ਗਹੋ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਸੋ ਲਜ੍ਜੀ ਪਣ੍ਡਿਤੋ ਹੋਤਿ ਬ੍ਯਤ੍ਤੋ, ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਕਥੇਤਿ, ਅਲਜ੍ਜੀ ਚ ''ਏਤਮ੍ਪਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਤਮ੍ਪਿ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਨ ਦੇਤਿ, ਅਲਜ੍ਜਿਸ੍ਸ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਏਵ ਕਾਤਬ੍ਬਂ।

ਤਦਤ੍ਥਦੀਪਨਤ੍ਥਞ੍ਚ ਇਦਂ ਵਤ੍ਥੁ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਤੇਪਿਟਕਚੂਲ਼ਾਭਯਤ੍ਥੇਰੋ** ਕਿਰ ਲੋਹਪਾਸਾਦਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਵਿਨਯਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ਸਾਯਨ੍ਹਸਮਯੇ ਵੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਵੁਟ੍ਠਾਨਸਮਯੇ ਦ੍ਵੇ ਅਤ੍ਤਪਚ੍ਚਤ੍ਥਿਕਾ ਕਥਂ ਪਵਤ੍ਤੇਸੁਂ। ਏਕੋ ''ਏਤਮ੍ਪਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਏਤਮ੍ਪਿ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਨ ਦੇਤਿ। ਅਥ ਅਪ੍ਪਾਵਸੇਸੇ ਪਠਮਯਾਮੇ ਥੇਰਸ੍ਸ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ''ਅਯਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਯ ਕਥੇਤਿ, ਅਯਂ ਪਨ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਨ ਦੇਤਿ, ਬਹੂਨਿ ਚ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਓਸਟਾਨਿ ਅਦ੍ਧਾ ਏਤਂ ਕਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਅਸੁਦ੍ਧਲਦ੍ਧਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ। ਤਤੋ ਬੀਜਨੀਦਣ੍ਡਕੇਨ ਪਾਦਕਥਲਿਕਾਯ ਸਞ੍ਞਂ ਦਤ੍ਵਾ ''ਅਹਂ ਆਵੁਸੋ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਤੁਂ ਅਨਨੁਚ੍ਛਵਿਕੋ ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਾਪੇਹੀ''ਤਿ ਆਹ। ਕਸ੍ਮਾ ਭਨ੍ਤੇਤਿ? ਥੇਰੋ ਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸਿ, ਚੁਦਿਤਕਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਕਾਯੇ ਡਾਹੋ ਉਟ੍ਠਿਤੋ, ਤਤੋ ਸੋ ਥੇਰਂ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ''ਭਨ੍ਤੇ, ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਤੁਂ ਅਨੁਰੂਪੇਨ ਵਿਨਯਧਰੇਨ ਨਾਮ ਤੁਮ੍ਹਾਦਿਸੇਨੇਵ ਭਵਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਚੋਦਕੇਨ ਚ ਈਦਿਸੇਨੇਵ ਭਵਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਸੇਤਕਾਨਿ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ''ਚਿਰਂ ਕਿਲਮਿਤਤ੍ਥ ਮਯਾ''ਤਿ ਖਮਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਏਵਂ ਲਜ੍ਜਿਨਾ ਚੋਦਿਯਮਾਨੋ ਅਲਜ੍ਜੀ ਬਹੂਸੁਪਿ ਵਤ੍ਥੂਸੁ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਸੁ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਨ ਦੇਤਿ, ਸੋ ਨੇਵ ''ਸੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ ਨ ''ਅਸੁਦ੍ਧੋ''ਤਿ। ਜੀਵਮਤਕੋ ਨਾਮ ਆਮਕਪੂਤਿਕੋ ਨਾਮ ਚੇਸ।

ਸਚੇ ਪਨਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਤਾਦਿਸਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਿਨਿਤਬ੍ਬਂ । ਤਥਾ ਨਾਸਿਤਕੋਵ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਅਲਜ੍ਜੀਯੇਵ ਅਲਜ੍ਜਿਂ ਚੋਦੇਤਿ, ਸੋ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ ''ਆਵੁਸੋ ਤਵ ਵਚਨੇਨਾਯਂ ਕਿਂ ਸਕ੍ਕਾ ਵਤ੍ਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਇਤਰਮ੍ਪਿ ਤਥੇਵ ਵਤ੍ਵਾ ਉਭੋਪਿ ''ਏਕਸਮ੍ਭੋਗਪਰਿਭੋਗਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਜੀਵਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਾ, ਸੀਲਤ੍ਥਾਯ ਤੇਸਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬੋ। ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਪਰਿਵੇਣਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਪਨ ਪਤਿਰੂਪਂ ਸਕ੍ਖਿਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਕਾਤਬ੍ਬੋ।

ਅਥ ਲਜ੍ਜੀ ਲਜ੍ਜਿਂ ਚੋਦੇਤਿ, ਵਿਵਾਦੋ ਚ ਨੇਸਂ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿਦੇਵ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕੇ ਹੋਤਿ, ਸਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ''ਮਾ ਏਵਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਅਚ੍ਚਯਂ ਦੇਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਾ। ਅਥ ਪਨੇਤ੍ਥ ਚੁਦਿਤਕੇਨ ਸਹਸਾ ਵਿਰਦ੍ਧਂ ਹੋਤਿ, ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਲਜ੍ਜੀ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਸੋ ਚ ਪਕ੍ਖਾਨੁਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਾਯ ਪਟਿਞ੍ਞਂ ਨ ਦੇਤਿ, ''ਮਯਂ ਸਦ੍ਦਹਾਮ, ਮਯਂ ਸਦ੍ਦਹਾਮਾ''ਤਿ ਬਹੂ ਉਟ੍ਠਹਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਤੇਸਂ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਏਕਵਾਰਂ ਦ੍ਵੇਵਾਰਂ ਸੁਦ੍ਧੋ ਹੋਤੁ। ਅਥ ਪਨ ਵਿਰਦ੍ਧਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਠਾਨੇ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬੋ।

ਏਵਂ ਯਾਯ ਕਾਯਚਿ ਚੋਦਨਾਯ ਵਸੇਨ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਓਸਟੇ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਚੁਦਿਤਕਚੋਦਕੇਸੁ ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਂ ਞਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾਯੇਵ ਚੋਦਨਾਯ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਵਿਪਤ੍ਤਿਜਾਨਨਤ੍ਥਂ ਆਦਿਮਜ੍ਝਪਰਿਯੋਸਾਨਾਦੀਨਂ ਵਸੇਨ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੇਯ੍ਯਥਿਦਂ ਚੋਦਨਾਯ ਕੋ ਆਦਿ, ਕਿਂ ਮਜ੍ਝੇ, ਕਿਂ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ? ਚੋਦਨਾਯ ''ਅਹਂ ਤਂ ਵਤ੍ਤੁਕਾਮੋ, ਕਰੋਤੁ ਮੇ ਆਯਸ੍ਮਾ ਓਕਾਸ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਓਕਾਸਕਮ੍ਮਂ ਆਦਿ, ਓਤਿਣ੍ਣੇਨ ਵਤ੍ਥੁਨਾ ਚੋਦੇਤ੍ਵਾ ਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਮਜ੍ਝੇ, ਆਪਤ੍ਤਿਯਂ ਵਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਂ ਵਾ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪਨੇਨ ਸਮਥੋ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ।

ਚੋਦਨਾਯ ਕਤਿ ਮੂਲਾਨਿ, ਕਤਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ, ਕਤਿ ਭੂਮਿਯੋ? ਚੋਦਨਾਯ ਦ੍ਵੇ ਮੂਲਾਨਿ – ਸਮੂਲਿਕਾ ਵਾ ਅਮੂਲਿਕਾ ਵਾ; ਤੀਣਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ – ਦਿਟ੍ਠਂ, ਸੁਤਂ, ਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤਂ; ਪਞ੍ਚ ਭੂਮਿਯੋ – ਕਾਲੇਨ ਵਕ੍ਖਾਮਿ ਨੋ ਅਕਾਲੇਨ, ਭੂਤੇਨ ਵਕ੍ਖਾਮਿ ਨੋ ਅਭੂਤੇਨ, ਸਣ੍ਹੇਨ ਵਕ੍ਖਾਮਿ ਨੋ ਫਰੁਸੇਨ, ਅਤ੍ਥਸਂਹਿਤੇਨ ਵਕ੍ਖਾਮਿ ਨੋ ਅਨਤ੍ਥਸਂਹਿਤੇਨ, ਮੇਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ ਵਕ੍ਖਾਮਿ ਨੋ ਦੋਸਨ੍ਤਰੋਤਿ। ਇਮਾਯ ਚ ਪਨ ਚੋਦਨਾਯ ਚੋਦਕੇਨ ਪੁਗ੍ਗਲੇਨ ''ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਕਾਯਸਮਾਚਾਰੋ ਨੁ ਖੋਮ੍ਹੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੯੯) ਨਯੇਨ ਉਪਾਲਿਪਞ੍ਚਕੇ ਵੁਤ੍ਤੇਸੁ ਪਨ੍ਨਰਸਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਂ, ਚੁਦਿਤਕੇਨ ਦ੍ਵੀਸੁ ਧਮ੍ਮੇਸੁ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਂ ਸਚ੍ਚੇ ਚ ਅਕੁਪ੍ਪੇ ਚਾਤਿ।

ਅਪ੍ਪੇਵ ਨਾਮ ਨਂ ਇਮਮ੍ਹਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਾ ਚਾਵੇਯ੍ਯਨ੍ਤਿ ਅਪਿ ਏਵ ਨਾਮ ਨਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਇਮਮ੍ਹਾ ਸੇਟ੍ਠਚਰਿਯਾ ਚਾਵੇਯ੍ਯਂ, ''ਸਾਧੁ ਵਤਸ੍ਸ ਸਚਾਹਂ ਇਮਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਇਮਮ੍ਹਾ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਾ ਚਾਵੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂਹੋਤਿ। ਪਦਭਾਜਨੇ ਪਨ ''ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਰਿਯਾ ਚਾਵੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਸ੍ਸੇਵ ਪਰਿਯਾਯਮਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਾ ਚਾਵੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਖਣਾਦੀਨਿ ਸਮਯਵੇਵਚਨਾਨਿ। **ਤਂ ਖਣਂ ਤਂ ਲਯਂ ਤਂ ਮੁਹੁਤ੍ਤਂ ਵੀਤਿਵਤ੍ਤੇ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਤਸ੍ਮਿਂ ਲਯੇ ਤਸ੍ਮਿਂ ਮੁਹੁਤ੍ਤੇ ਵੀਤਿਵਤ੍ਤੇ। ਭੁਮ੍ਮਪ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਹਿ ਇਦਂ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ।

ਸਮਨੁਗ੍ਗਾਹਿਯਮਾਨਨਿਦ੍ਦੇਸੇ **ਯੇਨ ਵਤ੍ਥੁਨਾ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸਿਤੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਚਤੂਸੁ ਪਾਰਾਜਿਕਵਤ੍ਥੂਸੁ ਯੇਨ ਵਤ੍ਥੁਨਾ ਚੋਦਕੇਨ ਚੁਦਿਤਕੋ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸਿਤੋ ਅਭਿਭੂਤੋ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਟੋ ਹੋਤਿ। **ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਸਮਨੁਗ੍ਗਾਹਿਯਮਾਨੇ**ਤਿ ਤਸ੍ਮਿਂ ਚੋਦਕੇਨ ਵੁਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਸੋ ਚੋਦਕੋ ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਕੇਨ ''ਕਿਂ ਤੇ ਦਿਟ੍ਠਂ, ਕਿਨ੍ਤਿ ਤੇ ਦਿਟ੍ਠ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਿਯਮਾਨੋ ਵੀਮਂਸਿਯਮਾਨੋ ਉਪਪਰਿਕ੍ਖਿਯਮਾਨੋ।

ਅਸਮਨੁਗ੍ਗਾਹਿਯਮਾਨਨਿਦ੍ਦੇਸੇ **ਨ ਕੇਨਚਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੇ**ਤਿ ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਕੇਨ ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਨ ਵਾ ਕੇਨਚਿ, ਅਥ ਵਾ ਦਿਟ੍ਠਾਦੀਸੁ ਵਤ੍ਥੂਸੁ ਕੇਨਚਿ ਅਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ। ਏਤੇਸਞ੍ਚ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਮਾਤਿਕਾਪਦਾਨਂ ਪਰਤੋ ''ਭਿਕ੍ਖੁ ਚ ਦੋਸਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤੀ''ਤਿਇਮਿਨਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ''ਏਵਂ ਸਮਨੁਗ੍ਗਾਹਿਯਮਾਨੇ ਵਾ ਅਸਮਨੁਗ੍ਗਾਹਿਯਮਾਨੇ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁ ਚ ਦੋਸਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਿਟ੍ਠਤਿ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ''ਤਿ। ਇਦਞ੍ਚ ਅਮੂਲਕਭਾਵਸ੍ਸ ਪਾਕਟਕਾਲਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਪਨ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸਿਤਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ''ਅਮੂਲਕਞ੍ਚੇਵ ਤਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਾ ਅਮੂਲਕਲਕ੍ਖਣਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁੱਤੁਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਅਵਤ੍ਵਾ ਅਪੁਬ੍ਬਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਅਧਿਕਰਣਂ ਨਾਮਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਾ ਅਧਿਕਰਣਂ ਅਧਿਕਰਣਟ੍ਠੇਨ ਏਕਮ੍ਪਿ ਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨ ਨਾਨਾ ਹੋਤਿ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਤਂ ਨਾਨਤ੍ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਧਿਕਰਣਾਨਿ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣ"**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਕੋ ਪਨ ਸੋ ਅਧਿਕਰਣਟ੍ਠੋ, ਯੇਨੇਤਂ ਏਕਂ ਹੋਤੀਤਿ? ਸਮਥੇਹਿ ਅਧਿਕਰਣੀਯਤਾ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਂ ਅਧਿਕਿਚ੍ਚ ਆਰਬ੍ਭ ਪਟਿਚ੍ਚ ਸਨ੍ਧਾਯ ਸਮਥਾ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਤਂ ''ਅਧਿਕਰਣ''ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਪਨ ਵੁੱਤਂ – ''ਅਧਿਕਰਣਨ੍ਤਿ ਕੇਚਿ ਗਾਹਂ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਕੇਚਿ ਚੇਤਨਂ, ਕੇਚਿ ਅਕ੍ਖਨ੍ਤਿਂ ਕੇਚਿ ਵੋਹਾਰਂ, ਕੇਚਿ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿ''ਨ੍ਤਿ। ਪੁਨ ਏਵਂ ਵਿਚਾਰਿਤਂ ''ਯਦਿ ਗਾਹੋ ਅਧਿਕਰਣਂ ਨਾਮ, ਏਕੋ ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਭਾਗੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮਨ੍ਤਯਮਾਨੋ ਤਤ੍ਥ ਆਦੀਨਵਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪੁਨ ਚਜਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਸਮਥਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਯਦਿ ਚੇਤਨਾ ਅਧਿਕਰਣਂ, ''ਇਦਂ ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ ਗਣ੍ਹਾਮੀ''ਤਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਚੇਤਨਾ ਨਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਯਦਿ ਅਕ੍ਖਨ੍ਤਿ ਅਧਿਕਰਣਂ, ਅਕ੍ਖਨ੍ਤਿਯਾ ਅਤ੍ਤਾਦਾਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਪਿ ਅਪਰਭਾਗੇ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯਂ ਅਲਭਮਾਨੋ ਵਾ ਖਮਾਪਿਤੋ ਵਾ ਚਜਤਿ। ਯਦਿ ਵੋਹਾਰੋ ਅਧਿਕਰਣਂ, ਕਥੇਨ੍ਤੋ ਆਹਿਣ੍ਡਿਤ੍ਵਾ ਅਪਰਭਾਗੇ ਤੁਣ੍ਹੀ ਹੋਤਿ ਨਿਰਵੋ, ਏਵਮਸ੍ਸ ਤਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਸਮਥਪ੍ਪਤ੍ਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿ ਅਧਿਕਰਣਨ੍ਤਿ।

ਤਂ ਪਨੇਤਂ ''ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਤਬ੍ਭਾਗਿਯਾ...ਪੇ॰... ਏਵਂ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਤਬ੍ਭਾਗਿਯਨ੍ਤਿ ਚ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਸਿਯਾ ਕੁਸਲਂ ਸਿਯਾ ਅਕੁਸਲਂ ਸਿਯਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਚ ਏਵਮਾਦੀਹਿ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਨ ਹਿ ਤੇ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਯਾ ਕੁਸਲਾਦਿਭਾਵਂ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਨ ਚ ''ਅਮੂਲਕੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਆਗਤੋ ਪਾਰਾਜਿਕਧਮ੍ਮੋ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਅਕੁਸਲਤ੍ਤਾ। ਵੁੱਤਮ੍ਪਿ ਹੇਤਂ – ''ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ ਸਿਯਾ ਅਕੁਸਲਂ ਸਿਯਾ ਅਬ੍ਯਾਕਤ''ਨ੍ਤਿ (ਪਰਿ॰ ੩੦੩)।

ਯਞ੍ਚੇਤਂ ''ਅਮੂਲਕੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਮੂਲਕਂ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਂ, ਤਸ੍ਸੇਵਾਯਂ ''ਅਮੂਲਕਞ੍ਚੇਵ ਤਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਪਟਿਨਿਦ੍ਦੇਸੋ, ਨ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਯਾ ਨ ਹਿ ਅਞ੍ਞਂ ਨਿਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਪਟਿਨਿਦ੍ਦਿਸਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਯਾਯ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਯਾ ਯੇਨ ਅਭਿਲਾਪੇਨ ਚੋਦਕੇਨ ਸੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋਤਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤੋ, ਪਾਰਾਜਿਕਸਙ੍ਖਾਤਸ੍ਸ ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਅਮੂਲਕਤ੍ਤਾ ਸਾਪਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਅਮੂਲਿਕਾ ਹੋਤਿ, ਅਧਿਕਰਣੇ ਪਵਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਚ ਅਧਿਕਰਣਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਮਿਨਾ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿ ''ਅਧਿਕਰਣ''ਨ੍ਤਿ ਯੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਯਸ੍ਮਾ ਵਾ ਯਂ ਅਮੂਲਕਂ ਨਾਮ ਅਧਿਕਰਣਂ ਤਂ ਸਭਾਵਤੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਮਤ੍ਤਮੇਵ ਅਤ੍ਥਿ। ਤਸ੍ਮਾਪਿ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿ ਅਧਿਕਰਣਨ੍ਤਿ ਯੁਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਇਧੇਵ ਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। ਨ ਹਿ ਵਿਵਾਦਾਦੀਨਂ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿ ਅਧਿਕਰਣਂ। ਅਧਿਕਰਣਟ੍ਠੋ ਪਨ ਤੇਸਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁੱਤਸਮਥੇਹਿ ਅਧਿਕਰਣੀਯਤਾ। ਇਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਧਿਕਰਣਟ੍ਠੇਨ ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਵਿਵਾਦੋ ਵਿਵਾਦੋ ਚੇਵ ਅਧਿਕਰਣਞ੍ਚਾਤਿ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ। ਏਸ ਨਯੋ ਸੇਸੇਸੁ ।

ਤਤ੍ਥ ''ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੂ ਵਿਵਦਨ੍ਤਿ ਧਮ੍ਮੋਤਿ ਵਾ ਅਧਮ੍ਮੋਤਿ ਵਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਭੇਦਕਰਵਤ੍ਥੂਨਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਵਿਵਾਦੋ **ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ**। ''ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਨੁਵਦਨ੍ਤਿ ਸੀਲਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਵਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਚਤਸ੍ਸੋ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਅਨੁਵਾਦੋ **ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ**। ''ਪਞ੍ਚਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ, ਸਤ੍ਤਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧਾ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ **ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ**। ''ਯਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਕਿਚ੍ਚਯਤਾ ਕਰਣੀਯਤਾ ਅਪਲੋਕਨਕਮ੍ਮਂ ਞਤ੍ਤਿਕਮ੍ਮਂ ਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯਕਮ੍ਮਂ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥਕਮ੍ਮ''ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲਵ॰ ੨੧੫) ਏਵਂ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ ਸਙ੍ਘਕਿਚ੍ਚਂ **ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਨਤ੍ਥੇ ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਸਙ੍ਖਾਤਂ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਮੇਵ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। ਸੇਸਾਨਿ ਅਤ੍ਥੁਦ੍ਧਾਰਵਸੇਨ ਵੁੱਤਾਨਿ, ਏਤ੍ਤਕਾ ਹਿ ਅਧਿਕਰਣਸਦ੍ਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾ। ਤੇਸੁ ਪਾਰਾਜਿਕਮੇਵ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। ਤਂ ਦਿਟ੍ਠਾਦੀਹਿ ਮੂਲੇਹਿ ਅਮੂਲਕਞ੍ਚੇਵ ਅਧਿਕਰਣਂ ਹੋਤਿ। ਅਯਞ੍ਚ ਭਿਕ੍ਖੁ ਦੋਸਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾਤਿ, ਪਟਿਚ੍ਚ ਤਿਟ੍ਠਤਿ ''ਤੁਚ੍ਛਕਂ ਮਯਾ ਭਣਿਤ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਦਨ੍ਤੋ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸਿਤਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਤਿ ਅਯਂ ਤਾਵਸ੍ਸ ਸਪਦਾਨੁਕ੍ਕਮਨਿਦ੍ਦੇਸਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ।

੩੮੭. ਇਦਾਨਿ ਯਾਨਿ ਤਾਨਿ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਦਿਟ੍ਠਾਦੀਨਿ ਚੋਦਨਾਵਤ੍ਥੂਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਤੇਸਂ ਵਸੇਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਅਦਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਹੋਤੀ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਅਦਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਅਦਿਟ੍ਠੋ ਅਸ੍ਸ ਹੋਤਿ। ਏਤੇਨ ਚੋਦਕੇਨ ਅਦਿਟ੍ਠੋ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਅਜ੍ਝਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਸ ਨਯੋ ਅਸੁਤਸ੍ਸ ਹੋਤੀਤਿਆਦੀਸੁਪਿ।

ਦਿਟ੍ਠੋ ਮਯਾਤਿ ਦਿਟ੍ਠੋਸਿ ਮਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ **ਸੁਤੋ ਮਯਾ**ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ। ਸੇਸਂ ਅਦਿਟ੍ਠਮੂਲਕੇ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ। ਦਿਟ੍ਠਮੂਲਕੇ ਪਨ ਤਥ੍ਥੇ ਚੋਦੇਤਿ ''ਸੁਤੋ ਮਯਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਾਨਂ ਸੁਤ੍ਤਾਦੀਨਂ ਆਭਾਵੇਨ ਅਮੂਲਕਤ੍ਤਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਸਬ੍ਬਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਚ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਚੋਦਕਵਾਰੇ ਯਥਾ ਇਧਾਗਤੇਸੁ ''ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋਸਿ, ਅਸ੍ਸਮਣੋਸਿ, ਅਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਿਯੋਸੀ''ਤਿ ਇਮੇਸੁ ਵਚਨੇਸੁ ਏਕੇਕਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਵਾਚਾਯ ਵਾਚਾਯ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਹੋਤਿ, ਏਵਂ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਆਗਤੇਸੁ ''ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ, ਪਾਪਧਮ੍ਮੋ, ਅਸੁਚਿਸਙ੍ਕਸ੍ਸਰਸਮਾਚਾਰੋ, ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਕਮ੍ਮਨ੍ਤੋ , ਅਸ੍ਸਮਣੋ ਸਮਣਪਟਿਞ੍ਞੋ, ਅਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀ ਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰਿਪਟਿਞ੍ਞੋ, ਅਨ੍ਤੋਪੂਤਿ, ਅਵਸ੍ਸੁਤੋ, ਕਸਮ੍ਬੁਜਾਤੋ''ਤਿ ਇਮੇਸੁਪਿ ਵਚਨੇਸੁ ਏਕੇਕਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਵਾਚਾਯ ਵਾਚਾਯ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ ਹੋਤਿਯੇਵ।

''ਨਤ੍ਥਿ ਤਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਪੋਸਥੋ ਵਾ ਪਵਾਰਣਾ ਵਾ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਂ ਵਾ''ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਪਨ ਸੁਦ੍ਧਾਨਿ ਸੀਸਂ ਨ ਏਨ੍ਤਿ, ''ਦੁਸ੍ਸੀਲੋਸਿ ਨਤ੍ਥਿ ਤਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਪੋਸਥੋ ਵਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਦੁਸ੍ਸੀਲਾਦਿਪਦੇਸੁ ਪਨ ''ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋਸੀ''ਤਿਆਦਿਪਦੇਸੁ ਵਾ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਘਟਿਤਾਨੇਵ ਸੀਸਂ ਏਨ੍ਤਿ, ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਕਰਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਮਹਾਪਦੁਮਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨਾਹ – ''ਨ ਕੇਵਲਂ ਇਧ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਅਨਾਗਤਾਨਿ 'ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਪਾਪਧਮ੍ਮੋ'ਤਿਆਦਿਪਦਾਨੇਵ ਸੀਸਂ ਏਨ੍ਤਿ, 'ਕੋਣ੍ਠੋਸਿ ਮਹਾਸਾਮਣੇਰੋਸਿ, ਮਹਾਉਪਾਸਕੋਸਿ, ਜੇਟ੍ਠਬ੍ਬਤਿਕੋਸਿ, ਨਿਗਣ੍ਠੋਸਿ, ਆਜੀਵਕੋਸਿ, ਤਾਪਸੋਸਿ, ਪਰਿਬ੍ਬਾਜਕੋਸਿ, ਪਣ੍ਡਕੋਸਿ, ਥੇਯ੍ਯਸਂਵਾਸਕੋਸਿ, ਤਿਤ੍ਥਿਯਪਕ੍ਕਨ੍ਤਕੋਸਿ, ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤੋਸਿ, ਮਾਤੁਘਾਤਕੋਸਿ, ਪਿਤੁਘਾਤਕੋਸਿ, ਅਰਹਨ੍ਤਘਾਤਕੋਸਿ, ਸਙ੍ਘਭੇਦਕੋਸਿ, ਲੋਹਿਤੁਪ੍ਪਾਦਕੋਸਿ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਦੂਸਕੋਸਿ, ਉਭਤੋਬ੍ਯਞ੍ਜਨਕੋਸੀ'ਤਿ ਇਮਾਨਿਪਿ ਸੀਸਂ ਏਨ੍ਤਿਯੇਵਾ''ਤਿ। **ਮਹਾਪਦੁਮਤ੍ਥੇਰੋ**ਯੇਵ ਚ ''ਦਿਟ੍ਠੇ ਵੇਮਤਿਕੋਤਿਆਦੀਸੁ ਯਦਗ੍ਗੇਨ ਵੇਮਤਿਕੋ ਤਦਗ੍ਗੇਨ ਨੋ ਕਪ੍ਪੇਤਿ, ਯਦਗ੍ਗੇਨ ਨੋ ਕਪ੍ਪੇਤਿ ਤਦਗ੍ਗੇਨ ਨਸ੍ਸਰਤਿ, ਯਦਗ੍ਗੇਨ ਨਸ੍ਸਰਤਿ ਤਦਗ੍ਗੇਨ ਪਮੁਟ੍ਠੋ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ।

ਮਹਾਸੁਮਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨ ਏਕੇਕਂ ਦ੍ਵਿਧਾ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਚਤੁਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਪਾਟੇਕ੍ਕਂ ਨਯਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਕਥਂ? ਦਿਟ੍ਠੇ ਵੇਮਤਿਕੋਤਿ ਅਯਂ ਤਾਵ ਦਸ੍ਸਨੇ ਵਾ ਵੇਮਤਿਕੋ ਹੋਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਵਾ, ਤਤ੍ਥ ''ਦਿਟ੍ਠੋ ਨੁਖੋ ਮਯਾ ਨ ਦਿਟ੍ਠੋ''ਤਿ ਏਵਂ ਦਸ੍ਸਨੇ ਵੇਮਤਿਕੋ ਹੋਤਿ। ''ਅਯਂ ਨੁਖੋ ਮਯਾ ਦਿਟ੍ਠੋ ਅਞ੍ਞੋ''ਤਿ ਏਵਂ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਵੇਮਤਿਕੋ ਹੋਤਿ। ਏਵਂ ਦਸ੍ਸਨਂ ਵਾ ਨੋ ਕਪ੍ਪੇਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਵਾ, ਦਸ੍ਸਨਂ ਵਾ ਨਸ੍ਸਰਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਵਾ, ਦਸ੍ਸਨਂ ਵਾ ਪਮੁਟ੍ਠੋ ਹੋਤਿ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਵਾ। ਏਤ੍ਥ ਚ **ਵੇਮਤਿਕੋ**ਤਿ ਵਿਮਤਿਜਾਤੋ। **ਨੋ ਕਪ੍ਪੇਤੀ**ਤਿ ਨ ਸਦ੍ਦਹਤਿ। **ਨਸ੍ਸਰਤੀ**ਤਿ ਅਸਾਰਿਯਮਾਨੋ ਨਸ੍ਸਰਤਿ। ਯਦਾ ਪਨ ਤਂ ''ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਨਾਮ ਭਨ੍ਤੇ ਠਾਨੇ ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਨਾਮ ਕਾਲੇ''ਤਿ ਸਾਰੇਨ੍ਤਿ ਤਦਾ ਸਰਤਿ। **ਪਮੁਟ੍ਠੋ**ਤਿ ਯੋ ਤੇਹਿ ਤੇਹਿ ਉਪਾਯੇਹਿ ਸਾਰਿਯਮਾਨੋਪਿ ਨਸ੍ਸਰਤਿਯੇਵਾਤਿ । ਏਤੇਨੇਵੁਪਾਯੇਨ ਚੋਦਾਪਕਵਾਰੋਪਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ, ਕੇਵਲਞ੍ਹਿ ਤਤ੍ਥ ''ਮਯਾ''ਤਿ ਪਰਿਹੀਨਂ, ਸੇਸਂ ਚੋਦਕਵਾਰਸਦਿਸਮੇਵ।

੩੮੮. ਤਤੋ ਪਰਂ ਆਪਤ੍ਤਿਭੇਦਂ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਭੇਦਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਅਸੁਦ੍ਧੇ ਸੁਦ੍ਧਦਿਟ੍ਠੀ"**ਤਿਆਦਿਕਂ ਚਤੁਕ੍ਕਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕਮੇਕਂ ਪਦਂ ਚਤੂਹਿ ਚਤੂਹਿ ਭੇਦੇਹਿ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਂ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਪਾਲ਼ਿਨਯੇਨੇਵ ਸਕ੍ਕਾ ਜਾਨਿਤੁਂ। ਕੇਵਲਂ ਹੇਤ੍ਥਾਧਿਪ੍ਪਾਯਭੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਨਾਮ – ਚਾਵਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ, ਅਕ੍ਕੋਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ, ਕਮ੍ਮਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ, ਵੁਟ੍ਠਾਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ, ਉਪੋਸਥਪਵਾਰਣਟ੍ਠਪਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ, ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ, ਧਮ੍ਮਕਥਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋਤਿ ਅਨੇਕਵਿਧੋ। ਤਤ੍ਥ ਪੁਰਿਮੇਸੁ ਚਤੂਸੁ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਸੁ ਓਕਾਸਂ ਅਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਓਕਾਸਂ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾਪਿ ਚ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਅਮੂਲਕੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋ। ਅਮੂਲਕੇਨ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ତਿਯਂ। ਆਚਾਰਵਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ।

ਅਕ੍ਕੋਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ। ਅਸਮ੍ਮੁਖਾ ਪਨ ਸਤ੍ਤਹਿਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਕ੍ਖਨ੍ਧੇਹਿ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟੰ। ਅਸਮ੍ਮੁਖਾ ਏਵ ਸਤ੍ਤਵਿਧਮ੍ਪਿ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ।

ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯੰ ਪਨ ''ਵੁਟ੍ਠਾਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ 'ਤ੍ਵੰ ਇਮੰ ਨਾਮ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਨ੍ਨੋ ਤੰ ਪਟਿਕਰੋਹੀ'ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਓਕਾਸਕਿਚ੍ਚੰ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥੇਵ ਪਨ ''ਉਪੋਸਥਪਵਾਰਣੰ ਠਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਓਕਾਸਕਮ੍ਮੰ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਠਪਨਕ੍ਖੇਤ੍ਤੰ ਪਨ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੰ। ''ਸੁਣਾਤੁ ਮੇ ਭਨ੍ਤੇ ਸਙ੍ਘੋ ਅਜ੍ਜੁਪੋਸਥੋ ਪਨ੍ਨਰਸੋ ਯਦਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲੰ ਸਙ੍ਘੋ ਉਪੋਸਥੰ ਕਰੇਯ੍ਯ''ਤਿ ਏਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ **ਰੇ**-ਕਾਰੇ ਅਨਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇਯੇਵ ਠਪੇਤੁੰ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਤਤੋ ਪਰੰ ਪਨ **ਯ੍ਯ**-ਕਾਰੇ ਪਤ੍ਤੇ ਨ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਪਵਾਰਣਾਯ। ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਕਸ੍ਸਾਪਿ ਓਸਟੇ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ ''ਅਤ੍ਥੇਤੰ ਤਵਾ''ਤਿ ਅਨੁਵਿਜ੍ਜਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਵਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਓਕਾਸਕਮ੍ਮੰ ਨਤ੍ਥਿ।

ਧਮ੍ਮਕਥਿਕਸ੍ਸਾਪਿ ਧਮ੍ਮਾਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ''ਯੋ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਕਰੋਤਿ, ਅਯੰ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਸ੍ਸਮਣੋ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਅਨੋਦਿਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮੰ ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਓਕਾਸਕਮ੍ਮੰ ਨਤ੍ਥਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਓਦਿਸ੍ਸ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ''ਅਸੁਕੋ ਚ ਅਸੁਕੋ ਚ ਅਸ੍ਸਮਣੋ ਅਨੁਪਾਸਕੋ''ਤਿ ਕਥੇਤਿ, ਧਮ੍ਮਾਸਨਤੋ ਓਰੋਹਿਤ੍ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਦੇਸੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬੰ। ਯੰ ਪਨ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ''ਅਨੋਕਾਸੰ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਤਸ੍ਸ ਓਕਾਸੰ ਅਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਹਿ ਕੋਚਿ ਅਨੋਕਾਸੋ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਯਮੋਕਾਸੰ ਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਓਕਾਸੰ ਪਨ ਅਕਾਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਆਪਜ੍ਜਤੀਤਿ। ਸੇਸੰ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ – ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਤੋ, ਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤਤੋ, ਕਾਯਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਕਿਰਿਯੰ, ਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖੰ, ਸਚਿਤ੍ਤਕੰ, ਲੋਕਵਜ੍ਜੰ, ਕਾਯਕਮ੍ਮੰ, ਵਚੀਕਮ੍ਮੰ, ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤੰ, ਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨਨ੍ਤਿ।

ਪਠਮਦੁਟ੍ਠਦੋਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੯. ਦੁਤਿਯਦੁਟ੍ਠਦੋਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੩੯੧. ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾਤਿ ਦੁਤਿਯਦੁਟ੍ਠਦੋਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ। ਤਤ੍ਥ **ਹਨ੍ਦ ਮਯੰ ਆਵੁਸੋ ਇਮੰ ਛਗਲਕੰ ਦਬ੍ਬੰ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤੰ ਨਾਮ ਕਰੋਮਾ**ਤਿ ਤੇ ਕਿਰ ਪਠਮਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਮਨੋਰਥੰ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਾ ਲਦ੍ਧਨਿਗ੍ਗਹਾ ਵਿਘਾਤਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ''ਇਦਾਨਿ ਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਤਾਦਿਸੰ ਵਤ੍ਥੁੰ ਪਰਿਯੇਸਮਾਨਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ। ਅਥੇਕਦਿਵਸੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਤੁਟ੍ਠਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹੰਸੁ – ''ਹਨ੍ਦ ਮਯੰ, ਆਵੁਸੋ, ਇਮੰ ਛਗਲਕੰ ਦਬ੍ਬੰ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤੰ ਨਾਮ ਕਰੋਮਾ''ਤਿ, ''ਦਬ੍ਬੋ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤੋ ਨਾਮਾਯ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਮਸ੍ਸ ਨਾਮੰ ਕਰੋਮਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ **ਮੇਤ੍ਤਿਯੰ ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ।

ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਮੇਤ੍ਤਿਯਭੁਮ੍ਮਜਕੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿੰਸੂਤਿ ਏਵੰ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿੰਸੁ –''ਆਵੁਸੋ, ਕੁਹਿੰ ਤੁਮ੍ਹੇਹਿ ਦਬ੍ਬੋ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤੋ ਮੇਤ੍ਤਿਯਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਦਿਟ੍ਠੋ''ਤਿ? ''ਗਿਜ੍ਝਕੂਟਪਬ੍ਬਤਪਾਦੇ''ਤਿ। ''ਕਾਯ ਵੇਲਾਯ''ਤਿ? ''ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰਗਮਨਵੇਲਾਯਾ''ਤਿ। ਆਵੁਸੋ ਦਬ੍ਬ ਇਮੇ ਏਵੰ ਵਦਨ੍ਤਿ – ''ਤ੍ਵੰ ਤਦਾ ਕੁਹਿ''ਨ੍ਤਿ? ''ਵੇਲੁਵਨੇ ਭਤ੍ਤਾਨਿ ਉਦ੍ਦਿਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਤਵ ਤਾਯ ਵੇਲਾਯ ਵੇਲੁਵਨੇ ਅਤ੍ਥਿਭਾਵੰ ਕੋ ਜਾਨਾਤੀ''ਤਿ? ''ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ। ਤੇ ਸਙ੍ਘੰ ਪੁਚ੍ਛਿੰਸੁ – ''ਜਾਨਾਥ ਤੁਮ੍ਹੇ ਤਾਯ ਵੇਲਾਯ ਇਮਸ੍ਸ ਵੇਲੁਵਨੇ ਅਤ੍ਥਿਭਾਵ''ਨ੍ਤਿ। ''ਆਮ, ਆਵੁਸੋ, ਜਾਨਾਮ, ਥੇਰੋ ਸਮ੍ਮੁਤਿਲਦ੍ਧਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵੇਲੁਵਨੇਯੇਵਾ''ਤਿ। ਤਤੋ ਮੇਤ੍ਤਿਯਭੁਮ੍ਮਜਕੇ ਆਹੰਸੁ – ''ਆਵੁਸੋ, ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਕਥਾ ਨ ਸਮੇਤਿ, ਕਚ੍ਚਿ ਨੋ ਲੇਸੰ ਓਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਵਦਥਾ''ਤਿ। ਏਵੰ ਤੇ ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿਯਮਾਨਾ ਆਮ ਆਵੁਸੋਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਏਤਮਤ੍ਥੰ ਆਰੋਚੇਸੁੰ।

ਕਿੰ ਪਨ ਤੁਮ੍ਹੇ, ਆਵੁਸੋ, ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਦਬ੍ਬੰ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤੰ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਸ੍ਸ ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਞ੍ਞਭਾਗਸ੍ਸ ਇਦੰ, ਅਞ੍ਞਭਾਗੋ ਵਾ ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ **ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯੰ। ਅਧਿਕਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਆਧਾਰੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ, ਵਤ੍ਥੁ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਯੋ ਹਿ ਸੋ

‘‘ਦਬ੍ਬੋ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤੋ ਨਾਮਾ’’ਤਿ ਛਗਲਕੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਸੋ ਯ੍ਵਾਯਂ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਦਬ੍ਬਸ੍ਸ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਾਗੋ ਕੋਟ੍ਠਾਸੋ ਪਕ੍ਖੋ ਮਨੁਸ੍ਸਜਾਤਿ ਚੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵੋ ਚ ਤਤੋ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਭਾਗਸ੍ਸ ਕੋਟ੍ਠਾਸਸ੍ਸ ਪਕ੍ਖਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਜਾਤਿਯਾ ਚੇਵ ਛਗਲਕਭਾਵਸ੍ਸ ਚ ਸੋ ਵਾ ਅਞ੍ਞਭਾਗੋ ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਤਸ੍ਮਾ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਸਙ੍ਖਜਂ ਲਭਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਤੇਸਂ ‘‘ਇਮਂ ਮਯਂ ਦਬ੍ਬਂ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤਂ ਨਾਮ ਕਰੋਮਾ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਾਨਂ ਤਸ੍ਸਾ ਨਾਮਕਰਣਸਞ੍ਞਾਯ ਆਧਾਰੋ ਵਤ੍ਥੁ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਧਿਕਰਣਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਞ੍ਹਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ‘‘ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਸ੍ਸ ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸਾ’’ਤਿ ਆਹਂਸੁ, ਨ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ। ਕਸ੍ਮਾ? ਅਸਮ੍ਭਵਤੋ। ਨ ਹਿ ਤੇ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਸ੍ਸ ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਕਞ੍ਚਿਦੇਸਂ ਲੇਸਮਤ੍ਤਂ ਉਪਾਦਿਯਿਂਸੁ। ਨ ਚ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਾਨਂ ਲੇਸੋ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ। ਜਾਤਿਲੇਸਾਦਯੋ ਹਿ ਪੁਗ੍ਗਲਾਨਂਯੇਵ ਲੇਸਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਨ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਾਦੀਨਂ। ਇਦਞ੍ਚ ‘‘ਦਬ੍ਬੋ ਮਲ੍ਲਪੁਤ੍ਤੋ’’ਤਿ ਨਾਮਂ ਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਾਧਿਕਰਣਭਾਵੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਛਗਲਕਸ੍ਸ ਕੋਚਿ ਦੇਸੋ ਹੋਤਿ ਥੇਰਂ ਅਮੂਲਕੇਨ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਤੁਂ ਲੇਸਮਤ੍ਤੋ।

ਏਤ੍ਥ ਚ ਦਿਸ੍ਸਤਿ ਅਪਦਿਸ੍ਸਤਿ ਅਸ੍ਸ ਅਯਨ੍ਤਿ ਵੋਹਰੀਯਤੀਤਿ **ਦੇਸੋ**। ਜਾਤਿਆਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਕੋਟ੍ਠਾਸਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਵਤ੍ਥੁਂ ਲਿਸ੍ਸਤਿ ਸਿਲਿਸ੍ਸਤਿ ਵੋਹਾਰਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਈਸਕਂ ਅਲ੍ਲੀਯਤੀਤਿ **ਲੇਸੋ**। ਜਾਤਿਆਦੀਨਂਯੇਵ ਅਞ੍ਞਤਰਕੋਟ੍ਠਾਸਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਤਤੋ ਪਰਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ। ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਮ੍ਪਿ ਅਯਮੇਵਤ੍ਥੋ। ਪਦਭਾਜਨੇ ਪਨ ਯਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਸ੍ਸ ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਕਿਞ੍ਚਿਦੇਸਂ ਲੇਸਮਤ੍ਤਂ ਉਪਾਦਾਯ ਪਾਰਾਜਿਕੇਨ ਧਮ੍ਮੇਨ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸੇਯ੍ਯ , ਤਂ ਯਸ੍ਮਾ ਅਟ੍ਠੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨੇਵ ਆਵਿਭੂਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਵਿਭਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੩੯੩. ਯਾਨਿ ਪਨ ਅਧਿਕਰਣਨ੍ਤਿ ਵਚਨਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਅਤ੍ਥੁਦ੍ਧਾਰਵਸੇਨ ਪਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਅਧਿਕਰਣਾਨਿ, ਤੇਸਂ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਤਾ ਚ ਤਬ੍ਭਾਗਿਯਤਾ ਚ ਯਸ੍ਮਾ ਅਪਾਕਟਾ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾ ਚ ਵਿਨਯਧਰੇਹਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਚਨਸਾਮਞ੍ਞਤੋ ਲਦ੍ਧਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਤਂ ਆਵਿਕਰੋਨ੍ਤੋ **‘‘ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਸ੍ਸ ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸਾਤਿ ਆਪਤ੍ਤਞ੍ਞਭਾਗਿਯਂ ਵਾ ਹੋਤਿ ਅਧਿਕਰਣਞ੍ਞਭਾਗਿਯਂ** ਵਾ’’ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਯਾ ਚ ਸਾ ਅਵਸਾਨੇ ਆਪਤ੍ਤਞ੍ਞਭਾਗਿਯਸ੍ਸ ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਚੋਦਨਾ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਤਮ੍ਪਿ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਅਯਂ ਸਬ੍ਬਾਧਿਕਰਣਾਨਂ ਤਬ੍ਭਾਗਿਯਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਤਾ ਸਮਾਹਟਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਤਤ੍ਥ ਚ **ਆਪਤ੍ਤਞ੍ਞਭਾਗਿਯਂ** ਵਾਤਿ ਪਠਮਂ ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ‘‘ਕਥਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਾ ਹੋਤੀ’’ਤਿ ਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਆਰਭਿਤਬ੍ਬੇ ਯਸ੍ਮਾ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਤਬ੍ਭਾਗਿਯਵਿਚਾਰਣਾਯਂਯੇਵ ਅਯਮਤ੍ਥੋ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਅਨਾਰਭਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਥਞ੍ਚ ਅਧਿਕਰਣਂ ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯ’’ਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਛਿਮਪਦਂਯੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਆਰਦ੍ਧੋਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਤਤ੍ਥ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਵਾਰੋ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥੋਯੇਵ। ਏਕਮੇਕਞ੍ਹਿ ਅਧਿਕਰਣਂ ਇਤਰੇਸਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਤਿਣ੍ਣਂ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਂ ਅਞ੍ਞਪਕ੍ਖਿਯਂ ਅਞ੍ਞਕੋਟ੍ਠਾਸਿਯਂ ਹੋਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਵਿਸਭਾਗਤ੍ਤਾ, ਤਬ੍ਭਾਗਿਯਵਾਰੇ ਪਨ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਤਬ੍ਭਾਗਿਯਂ ਤਪ੍ਪਕ੍ਖਿਯਂ ਤਂਕੋਟ੍ਠਾਸਿਯਂ ਵਤ੍ਥੁਸਭਾਗਤ੍ਤਾ, ਤਥਾ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਂ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ। ਕਥਂ? ਬੁਦ੍ਧਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹਿ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਭੇਦਕਰਵਤ੍ਥੂਨਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਵਿਵਾਦੋ ਚ ਇਦਾਨਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਵਿਵਾਦੋ ਚ ਵਤ੍ਥੁਸਭਾਗਤਾਯ ਏਕਂ ਵਿਵਾਦਾਧਿਕਰਣਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਤਥਾ ਬੁਦ੍ਧਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚਤਸ੍ਸੋ ਵਿਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਅਨੁਵਾਦੋ ਚ ਇਦਾਨਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਅਨੁਵਾਦੋ ਚ ਵਤ੍ਥੁਸਭਾਗਤਾਯ ਏਕਂ ਅਨੁਵਾਦਾਧਿਕਰਣਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਸਭਾਗਵਿਸਭਾਗਵਤ੍ਥੁਤੋ ਸਭਾਗਸਰਿਕ੍ਖਾਸਰਿਕ੍ਖਤੋ ਚ ਏਕਂਸੇਨ ਤਬ੍ਭਾਗਿਯਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ **ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਂ ਆਪਤ੍ਤਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਸਿਯਾ ਤਬ੍ਭਾਗਿਯਂ ਸਿਯਾ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਸ੍ਸ ਪਠਮਂ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ਇਧਾਪਿ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਮੇਵ ਪਠਮਂ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਂ, ਤਤ੍ਥ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਤ੍ਤਞ੍ਚ ਪਰਤੋ ਤਬ੍ਭਾਗਿਯਤ੍ਤਞ੍ਚ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਤਬ੍ਭਾਗਿਯਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਬੁਦ੍ਧਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਇਦਾਨਿ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਕਂ ਅਧਿਕਰਣਞ੍ਚ ਸਭਾਗਤਾਯ ਸਰਿਕ੍ਖਤਾਯ ਚ ਏਕਂ

ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਕਿਂ ਪਨ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਂ, ਉਦਾਹੁ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਾਨਮੇਵੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਨ੍ਤਿ? ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਾਨਮੇਵੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ ''ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਏਵਂ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਯਂ ਕਮ੍ਮਲਕ੍ਖਣਂ ਮਨਸਿਕਰੋਤਿ ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਤੋ ਪੁਰਿਮਂ ਪੁਰਿਮਂ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਨਤੋ ਚ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਕਿਚ੍ਚਾਧਿਕਰਣਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੩੯੪. **ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੇਸਂ ਲੇਸਮਤ੍ਤਂ ਉਪਾਦਾਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਦੇਸੋਤਿ ਵਾ ਲੇਸਮਤ੍ਤੋਤਿ ਵਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਬਜਞ੍ਜਨਤੋ ਨਾਨਂ ਅਤ੍ਥਤੋ ਏਕਂ, ਤਸ੍ਮਾ "**ਲੇਸੋ ਨਾਮ ਦਸ ਲੇਸਾ ਜਾਤਿਲੇਸੋ ਨਾਮਲੇਸੋ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ ਜਾਤਿਯੇਵ **ਜਾਤਿਲੇਸੋ**। ਏਸ ਨਯੋ ਸੇਸੇਸੁ।

੩੯੫. ਇਦਾਨਿ ਤਮੇਵ ਲੇਸਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਯਥਾ ਤਂ ਉਪਾਦਾਯ ਅਨੁਦ੍ਧਂਸਨਾ ਹੋਤਿ ਤਥਾ ਸਵਤ੍ਥੁਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ "**ਜਾਤਿਲੇਸੋ ਨਾਮ ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਦਿਟ੍ਠੋ ਹੋਤੀ**"ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਦਿਟ੍ਠੋ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਅਞ੍ਞੋ ਕੋਚਿ ਖਤ੍ਤਿਯਜਾਤਿਯੋ ਇਮਿਨਾ ਚੋਦਕੇਨ ਦਿਟ੍ਠੋ ਹੋਤਿ। **ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਅਜ੍ਝਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ। **ਅਞ੍ਞਂ ਖਤ੍ਤਿਯਂ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਚੋਦੇਤੀ**ਤਿ ਅਥ ਸੋ ਅਞ੍ਞਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵੇਰਿਂ ਖਤ੍ਤਿਯਜਾਤਿਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਖਤ੍ਤਿਯਜਾਤਿਲੇਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਵਂ ਚੋਦੇਤਿ ''ਖਤ੍ਤਿਯੋ ਮਯਾ ਦਿਟ੍ਠੋ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਅਜ੍ਝਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ, ਤ੍ਵਂ ਖਤ੍ਤਿਯੋ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋਸੀ'' ਅਥ ਵਾ ''ਤ੍ਵਂ ਸੋ ਖਤ੍ਤਿਯੋ, ਨ ਅਞ੍ਞੋ, ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਧਮ੍ਮਂ ਅਜ੍ਝਾਪਨ੍ਨੋਸਿ, ਅਸ੍ਸਮਣੋਸਿ ਅਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤਿਯੋਸਿ ਨਤ੍ਥਿ ਤਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਉਪੋਸਥੋ ਵਾ ਪਵਾਰਣਾ ਵਾ ਸਙ੍ਘਕਮ੍ਮਂ ਵਾ''ਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਵਾਚਾਯ ਵਾਚਾਯ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਸ੍ਸ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਤੇਸਂ ਖਤ੍ਤਿਯਾਨਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਅਸਦਿਸਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਤਸ੍ਸ ਦੀਘਾਦਿਨੋ ਵਾ ਦਿਟ੍ਠਾਦਿਨੋ ਵਾ ਵਸੇਨ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਤਾ ਖਤ੍ਤਿਯਜਾਤਿਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਆਧਾਰਵਸੇਨ ਅਧਿਕਰਣਤਾ ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ, ਏਤੇਨੁਪਾਯੇਨ ਸਬ੍ਬਪਦੇਸੁ ਯੋਜਨਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੪੦੦. ਪਤ੍ਤਲੇਸਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ਚ **ਸਾਟਕਪਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਲੋਹਪਤ੍ਤਸਦਿਸੋ ਸੁਸਣ੍ਠਾਨੋ ਸੁਚ੍ਛਵਿ ਸਿਨਿਦ੍ਧੋ ਭਮਰਵਣ੍ਣੋ ਮਤ੍ਤਿਕਾਪਤ੍ਤੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਸੁਮ੍ਭਕਪਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਪਕਤਿਮਤ੍ਤਿਕਾਪਤ੍ਤੋ।

੪੦੬. ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਆਪਤ੍ਤਿਲੇਸਸ੍ਸ ਏਕਪਦੇਨੇਵ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋਪਿ ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਅਜ੍ਝਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਦਿਟ੍ਠੋ ਹੋਤੀ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਕਸ੍ਮਾ ਪਨਸ੍ਸ ਤਤ੍ਥੇਵ ਨਿਦ੍ਦੇਸਂ ਅਵਤ੍ਵਾ ਇਧ ਵਿਸੁਂ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ? ਸੇਸਨਿਦ੍ਦੇਸੇਹਿ ਅਸਭਾਗਤ੍ਤਾ। ਸੇਸਨਿਦ੍ਦੇਸਾ ਹਿ ਅਞ੍ਞਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਚੋਦਨਾਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਅਯਂ ਪਨ ਏਕਮੇਵ ਅਞ੍ਞਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚੋਦਨਾਵਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਯਦਿ ਏਵਂ ਕਥਂ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਹੋਤੀਤਿ? ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ। ਤੇਨੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਏਵਮ੍ਪਿ ਆਪਤ੍ਤਞ੍ਞਭਾਗਿਯਞ੍ਚ ਹੋਤਿ ਲੇਸੋ ਚ ਉਪਾਦਿਨ੍ਨੋ''ਤਿ। ਯਞ੍ਹਿ ਸੋ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸਂ ਆਪਨ੍ਨੋ ਤਂ ਪਾਰਾਜਿਕਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਂ ਅਧਿਕਰਣਂ। ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਅਞ੍ਞਭਾਗਿਯਸ੍ਸ ਅਧਿਕਰਣਸ੍ਸ ਲੇਸੋ ਨਾਮ ਯੋ ਸੋ ਸਬ੍ਬਖਤ੍ਤਿਯਾਨਂ ਸਾਧਾਰਣੋ ਖਤ੍ਤਿਯਭਾਵੋ ਵਿਯ ਸਬ੍ਬਾਪਤ੍ਤੀਨਂ ਸਾਧਾਰਣੋ ਆਪਤ੍ਤਿਭਾਵੋ। ਏਤੇਨੁਪਾਯੇਨ ਸੇਸਾਪਤ੍ਤਿਮੂਲਕਨਯੋ ਚੋਦਾਪਕਵਾਰੋ ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੪੦੮. **ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਤਥਾਸਞ੍ਞੀ ਚੋਦੇਤਿ ਵਾ ਚੋਦਾਪੇਤਿ ਵਾ**ਤਿ ''ਪਾਰਾਜਿਕਂਯੇਵ ਅਯਂ ਆਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਯੋ ਏਵਂ ਤਥਾਸਞ੍ਞੀ ਚੋਦੇਤਿ ਵਾ ਚੋਦਾਪੇਤਿ ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ। ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨਿਪਿ ਪਠਮਦੁਟ੍ਠਦੋਸਸਦਿਸਾਨੇਵਾਤਿ।

ਦੁਤਿਯਦੁਟ੍ਠਦੋਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੦. ਪਠਮਸਙ੍ਘਭੇਦਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੦੯. **ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਭੇਦਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਥ **ਅਥ ਖੋ ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਯੋ ਚ ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ, ਯਥਾ ਚ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋ, ਯੇਨ ਚ ਕਾਰਣੇਨ ਕੋਕਾਲਿਕਾਦਯੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ''ਏਥ ਮਯਂ ਆਵੁਸੋ ਸਮਣਸ੍ਸ ਗੋਤਮਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਭੇਦਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮ

ਚਕ੍ਕਭੇਦ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਤੰ ਸਬ੍ਬੰ **ਸਙ੍ਘਭੇਦਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ** (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੪੩) ਆਗਤਮੇਵ। ਪਞ੍ਚਵਤ੍ਥੁਯਾਚਨਾ ਪਨ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਥ ਖੋ ਇਧਾਪਿ ਆਗਤਤ੍ਤਾ ਯਦੇਤ੍ਥ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ, ਤੰ ਵਤ੍ਵਾਵ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮ।

ਸਾਧੁ ਭਨ੍ਤੇਤਿ ਆਯਾਚਨਾ। **ਭਿਕ੍ਖੂ ਯਾਵਜੀਵੰ ਆਰਞ੍ਞਿਕਾ ਅਸ੍ਸੂ**ਤਿ ਆਰਞ੍ਞਿਕਧੁਤਙ੍ਗੰ ਸਮਾਦਾਯ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਯਾਵ ਜੀਵਨ੍ਤਿ ਤਾਵ ਆਰਞ੍ਞਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤੁ , ਅਰਞ੍ਞੇਯੇਵ ਵਸਨ੍ਤੁ। **ਯੋ ਗਾਮਨ੍ਤੰ ਓਸਰੇਯ੍ਯ ਵਜ੍ਜੰ ਨੰ ਫੁਸੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਯੋ ਏਕਭਿਕ੍ਖੁਪਿ ਅਰਞ੍ਞੰ ਪਹਾਯ ਨਿਵਾਸਤ੍ਥਾਯ ਗਾਮਨ੍ਤੰ ਓਸਰੇਯ੍ਯ, ਵਜ੍ਜੰ ਤੰ ਫੁਸੇਯ੍ਯ ਨੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਦੋਸੋ ਫੁਸਤੁ, ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਨੰ ਭਗਵਾ ਕਾਰੇਤੂ''ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਵਦਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਸੇਸਵਤ੍ਥੂਸੁਪਿ।

੪੧੦. ਜਨੰ ਸਞ੍ਞਾਪੇਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਜਨੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਅਪ੍ਪਿਚ੍ਛਤਾਦਿਭਾਵੰ ਜਾਨਾਪੇਸ੍ਸਾਮ, ਅਥ ਵਾ ਪਰਿਤੋਸੇਸ੍ਸਾਮ ਪਸਾਦੇਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ।

ਇਮਾਨਿ ਪਨ ਪਞ੍ਚ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਯਾਚਤੋ ਦੇਵਦਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੰ ਸੁਤ੍ਵਾਵ ਅਞ੍ਞਾਸਿ ਭਗਵਾ ''ਸਙ੍ਘਭੇਦਤ੍ਥਿਕੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਯੰ ਯਾਚਤੀ''ਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਤਾਨਿ ਅਨੁਜਾਨਿਯਮਾਨਾਨਿ ਬਹੂਨੰ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤਾਨੰ ਮਗ੍ਗਨ੍ਤਰਾਯਾਯ ਸੰਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ **"ਅਲੰ ਦੇਵਦਤ੍ਤਾ"**ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ **"ਯੋ ਇਚ੍ਛਤਿ ਆਰਞ੍ਞਿਕੋ ਹੋਤੂ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ।

ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਭਗਵਤੋ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੰ ਵਿਦਿਤ੍ਵਾ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤਿਰੂਪੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਅਯਞ੍ਹੇਤ੍ਥ ਭਗਵਤੋ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ''ਏਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮਹਜ੍ਝਾਸਯੋ ਹੋਤਿ ਮਹੁਸ੍ਸਾਹੋ, ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਗਾਮਨ੍ਤਸੇਨਾਸਨੰ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤੰ ਕਾਤੁੰ। ਏਕੋ ਦੁਬ੍ਬਲੋ ਹੋਤਿ ਅਪ੍ਪਥਾਮੋ ਅਰਞ੍ਞੇ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ, ਗਾਮਨ੍ਤੇਯੇਵ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਏਕੋ ਮਹਬ੍ਬਲੋ ਸਮਪ੍ਪਵਤ੍ਤਧਾਤੁਕੋ ਅਧਿਵਾਸਨਖਨ੍ਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਇਟ੍ਠਾਨਿਟ੍ਠੇਸੁ ਸਮਚਿਤ੍ਤੋ ਅਰਞ੍ਞੇਪਿ ਗਾਮਨ੍ਤੇਪਿ ਸਕ੍ਕੋਤਿਯੇਵ। ਏਕੋ ਨੇਵ ਗਾਮਨ੍ਤੇ ਨ ਅਰਞ੍ਞੇ ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਪਦਪਰਮੋ ਹੋਤਿ।

ਤਤ੍ਰ ਯ੍ਵਾਯੰ ਮਹਜ੍ਝਾਸਯੋ ਹੋਤਿ ਮਹੁਸ੍ਸਾਹੋ, ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਗਾਮਨ੍ਤਸੇਨਾਸਨੰ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤੰ ਕਾਤੁੰ, ਸੋ ਅਰਞ੍ਞੇਯੇਵ ਵਸਤੁ, ਇਦਮਸ੍ਸ ਪਤਿਰੂਪੰ। ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਾਦਯੋਪਿ ਚਸ੍ਸ ਅਨੁਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਿਹਾਤਬ੍ਬਮੇਵ ਮਞ੍ਞਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ।

ਯੋ ਪਨ ਦੁਬ੍ਬਲੋ ਹੋਤਿ ਅਪ੍ਪਥਾਮੋ ਗਾਮਨ੍ਤੇਯੇਵ ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤੰ ਕਾਤੁੰ, ਨ ਅਰਞ੍ਞੇ ਸੋ ਗਾਮਨ੍ਤੇਯੇਵ ਵਸਤੁ, ਯ੍ਵਾਯੰ ਮਹਬ੍ਬਲੋ ਸਮਪ੍ਪਵਤ੍ਤਧਾਤੁਕੋ ਅਧਿਵਾਸਨਖਨ੍ਤਿਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਇਟ੍ਠਾਨਿਟ੍ਠੇਸੁ ਸਮਚਿਤ੍ਤੋ ਅਰਞ੍ਞੇਪਿ ਗਾਮਨ੍ਤੇਪਿ ਸਕ੍ਕੋਤਿਯੇਵ, ਅਯਮ੍ਪਿ ਗਾਮਨ੍ਤਸੇਨਾਸਨੰ ਪਹਾਯ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਿਹਰਤੁ, ਇਦਮਸ੍ਸ ਪਤਿਰੂਪੰ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਾਪਿ ਹਿਸ੍ਸ ਅਨੁਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਿਹਾਤਬ੍ਬੰ ਮਞ੍ਞਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ।

ਯੋ ਪਨਾਯੰ ਨੇਵ ਗਾਮਨ੍ਤੇ ਨ ਅਰਞ੍ਞੇ ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਪਦਪਰਮੋ ਹੋਤਿ। ਅਯਮ੍ਪਿ ਅਰਞ੍ਞੇਯੇਵ ਵਸਤੁ। ਅਯੰ ਹਿਸ੍ਸ ਧੁਤਙ੍ਗਸੇਵਨਾ ਕਮ੍ਮਟ੍ਠਾਨਭਾਵਨਾ ਚ ਆਯਤਿੰ ਮਗ੍ਗਫਲਾਨੰ ਉਪਨਿਸ੍ਸਯੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਾਦਯੋ ਚਸ੍ਸ ਅਨੁਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਿਹਾਤਬ੍ਬੰ ਮਞ੍ਞਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ।

ਏਵੰ ਯ੍ਵਾਯੰ ਦੁਬ੍ਬਲੋ ਹੋਤਿ ਅਪ੍ਪਥਾਮੋ ਗਾਮਨ੍ਤੇਯੇਵ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤੰ ਕਾਤੁੰ ਨ ਅਰਞ੍ਞੇ, ਇਮੰ ਪੁਗ੍ਗਲੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਭਗਵਾ ''ਯੋ ਇਚ੍ਛਤਿ ਗਾਮਨ੍ਤੇ ਵਿਹਰਤੂ''ਤਿ ਆਹ। ਇਮਿਨਾ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲੇਨ ਅਞ੍ਞੇਸਮ੍ਪਿ ਦ੍ਵਾਰੰ ਦਿਨ੍ਨੰ।

ਯਦਿ ਪਨ ਭਗਵਾ ਦੇਵਦਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾਦੰ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛੇਯ੍ਯ, ਯ੍ਵਾਯੰ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਪਕਤਿਯਾ ਦੁਬ੍ਬਲੋ ਹੋਤਿ ਅਪ੍ਪਥਾਮੋ, ਯੋਪਿ ਦਹਰਕਾਲੇ ਅਰਞ੍ਞਵਾਸੰ ਅਭਿਸਮ੍ਭੁਣਿਤ੍ਵਾ ਜਿਣ੍ਣਕਾਲੇ ਵਾ ਵਾਤਪਿਤ੍ਤਾਦੀਹਿ ਸਮੁਪ੍ਪਨ੍ਨਧਾਤੁਕ੍ਖੋਭਕਾਲੇ ਵਾ

ਨਾਭਿਸਮ੍ਭੁਣਾਤਿ, ਗਾਮਨ੍ਤੇਯੇਵ ਪਨ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਦੁਕ੍ਖਸ੍ਸਨ੍ਤੰ ਕਾਤੁੰ, ਤੇਸੰ ਅਰਿਯਮਗ੍ਗਪਚ੍ਛੇਦੋ ਭਵੇਯ, ਅਰਹਤ੍ਤਫਲਾਧਿਗਮੋ ਨ ਭਵੇਯ, ਉਦ੍ਧਮ੍ਮੰ ਉਬ੍ਬਿਨਯੰ ਵਿਲੋਮੰ ਅਨਿਯ੍ਯਾਨਿਕੰ ਸਤ੍ਥੁ ਸਾਸਨੰ ਭਵੇਯ, ਸਤ੍ਥਾ ਚ ਤੇਸੰ ਅਸਬ੍ਬਞ੍ਞੂ ਅਸ੍ਸ ''ਸਕਵਾਦੰ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਦੇਵਦਤ੍ਤਵਾਦੇ ਪਤਿਟ੍ਠਿਤੋ''ਤਿ ਗਾਰਯ੍ਹੋ ਚ ਭਵੇਯ। ਤਸ੍ਮਾ ਭਗਵਾ ਏਵਰੂਪੇ ਪੁਗ੍ਗਲੇ ਸਞ੍ਞਨ੍ਤੋ ਦੇਵਦਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾਦੰ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿ। ਏਤੇਨੇਵੂਪਾਯੇਨ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਿਕਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਪੰਸੁਕੂਲਿਕਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਅਟ੍ਠ ਮਾਸੇ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਿਕਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਨ ਮਾਸੇ ਰੁਕ੍ਖਮੂਲਸੇਨਾਸਨੰ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਮੇਵ।

ਮਚ੍ਛਮੰਸਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ **ਤਿਕੋਟਿਪਰਿਸੁਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਤੀਹਿ ਕੋਟੀਹਿ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧੰ, ਦਿਟ੍ਠਾਦੀਹਿ ਅਪਰਿਸੁਦ੍ਧੀਹਿ ਵਿਰਹਿਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨੇਵਾਹ – ''ਅਦਿਟ੍ਠੰ, ਅਸੁਤੰ, ਅਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤ''ਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **"ਅਦਿਟ੍ਠੰ"** ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਮਿਗਮਚ੍ਛੇ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਗਯ੍ਹਮਾਨੰ ਅਦਿਟ੍ਠੰ। ''ਅਸੁਤੰ'' ਨਾਮ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਮਿਗਮਚ੍ਛੇ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ ਅਸੁਤੰ। **"ਅਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤੰ"** ਪਨ ਦਿਟ੍ਠਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤੰ ਸੁਤਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤੰ ਤਦੁਭਯਵਿਮੁਤ੍ਤਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤਞ੍ਚ ਞਤ੍ਵਾ ਤਬ੍ਬਿਪਕ੍ਖਤੋ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬੰ। ਕਥੰ? ਇਧ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਜਾਲਵਾਗੁਰਾਦਿਹਤ੍ਥੇ ਗਾਮਤੋ ਵ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤੇ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤੇ, ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਚ ਨੇਸੰ ਤੰ ਗਾਮੰ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠਾਨੰ ਸਮਚ੍ਛਮੰਸੰ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੰ ਅਭਿਹਰਨ੍ਤਿ। ਤੇ ਤੇਨ ਦਿਟ੍ਠੇਨ ਪਰਿਸਙ੍ਕਨ੍ਤਿ ''ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਨੁਖੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ **ਦਿਟ੍ਠਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤੰ,** ਨਾਮ ਏਤੰ ਗਹੇਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯੰ ਏਵੰ ਅਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤੰ ਤੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ''ਕਸ੍ਮਾ ਭਨ੍ਤੇ ਨ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਨਯਿਦੰ ਭਨ੍ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕਤੰ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਾ ਰਾਜਯੁਤ੍ਤਾਦੀਨੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਾ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ ਕਪ੍ਪਤਿ।

ਨਹੇਵ ਖੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ; ਅਪਿਚ ਸੁਣਨ੍ਤਿ, ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਕਿਰ ਜਾਲਵਾਗੁਰਾਦਿਹਤ੍ਥਾ ਗਾਮਤੋ ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਨ੍ਤਿ, ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤੀ''ਤਿ। ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਚ ਨੇਸੰ ਤੰ ਗਾਮੰ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠਾਨੰ ''ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਨੁਖੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ **"ਸੁਤਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤੰ"** ਨਾਮ। ਏਤੰ ਗਹੇਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਯੰ ਏਵੰ ਅਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤੰ ਤੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ''ਕਸ੍ਮਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਨਯਿਦੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕਤੰ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਾ ਰਾਜਯੁਤ੍ਤਾਦੀਨੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਾ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ ਕਪ੍ਪਤਿ।

ਨਹੇਵ ਖੋ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਨ ਸੁਣਨ੍ਤਿ; ਅਪਿਚ ਖੋ ਤੇਸੰ ਗਾਮੰ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠਾਨੰ ਪਤ੍ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਮਚ੍ਛਮੰਸੰ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੰ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰਿਤ੍ਵਾ ਅਭਿਹਰਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਪਰਿਸਙ੍ਕਨ੍ਤਿ ''ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਨੁਖੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕਤ''ਨ੍ਤਿ ਇਦੰ **"ਤਦੁਭਯਵਿਮੁਤ੍ਤਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤੰ"** ਨਾਮ। ਏਤੰ ਗਹੇਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯੰ ਏਵੰ ਅਪਰਿਸਙ੍ਕਿਤੰ ਤੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ''ਕਸ੍ਮਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਤਮਤ੍ਥੰ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਨਯਿਦੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕਤੰ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਾ ਰਾਜਯੁਤ੍ਤਾਦੀਨੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਾ ਕਤੰ ਪਵਤ੍ਤਮੰਸੰ ਵਾ ਕਪ੍ਪਿਯਮੇਵ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਸਮ੍ਪਾਦਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ ਕਪ੍ਪਤਿ। ਮਤਾਨੰ ਪੇਤਕਿਚ੍ਚਤ੍ਥਾਯ ਮਙ੍ਗਲਾਦੀਨੰ ਵਾ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕਤੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਯੰ ਯਞ੍ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰਯੇਵ ਅਤ੍ਥਾਯ ਅਕਤੰ, ਯਤ੍ਥ ਚ ਨਿਬ੍ਬੇਮਤਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਤੰ ਸਬ੍ਬੰ ਕਪ੍ਪਤਿ।

ਸਚੇ ਪਨ ਏਕਸ੍ਮਿੰ ਵਿਹਾਰੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਕਤੰ ਹੋਤਿ, ਤੇ ਚ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕਤਭਾਵੰ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞੇ ਜਾਨਨ੍ਤਿ। ਯੇ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ , ਇਤਰੇਸੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਞ੍ਞੇ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਤੇਯੇਵ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੰਯੇਵ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤੇਪਿ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕਤਨ੍ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞੇਪਿ ਏਤੇਸੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕਤਨ੍ਤਿ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸਬ੍ਬੇ ਨ ਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਪਞ੍ਚਸੁ ਹਿ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇਸੁ ਯਸ੍ਸ ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਅਤ੍ਥਾਯ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਕਤੰ, ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਨ ਕਪ੍ਪਤਿ।

ਸਚੇ ਪਨ ਕੋਚਿ ਏਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਪਾਣੰ ਵਧਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤੰ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਦੇਤਿ, ਸੋ ਚ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਕਤਭਾਵੰ ਜਾਨੰਯੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦੇਤਿ, ਸੋ ਤਸ੍ਸ ਸਦ੍ਧਾਯ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਕਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ? ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਯਞ੍ਹਿ

ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਕਤਂ ਤਸ੍ਸ ਅਭੁਤ੍ਤਤਾਯ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਇਤਰਸ੍ਸ ਅਜਾਨਨਤਾਯ। ਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਸ੍ਸ ਹਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨਤ੍ਥਿ। ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਕਤਞ੍ਚ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਭੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਾ ਞਤ੍ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿਦੇਸਨਾਕਿਚ੍ਚਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਂ ਪਨ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਭੁਤ੍ਤੇਨ ਪਚ੍ਛਾ ਞਤ੍ਵਾਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੇਸੇਤਬ੍ਬਾ, ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਕਤਞ੍ਹਿ ਞਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਤੋਵ ਆਪਤ੍ਤਿ। ਅਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਂ ਅਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। ਤਸ੍ਮਾ ਆਪਤ੍ਤਿਭੀਰੁਕੇਨ ਰੂਪਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਨ੍ਤੇਨਪਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾਵ ਮਂਸਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਪਰਿਭੋਗਕਾਲੇ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾਵ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਸ੍ਮਾ? ਦੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯਤ੍ਤਾ। ਅਚ੍ਛਮਂਸਂ ਹਿ ਸੂਕਰਮਂਸਸਦਿਸਂ ਹੋਤਿ, ਦੀਪਿਮਂਸਾਦੀਨਿਪਿ ਮਿਗਮਂਸਾਦਿਸਦਿਸਾਨਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਗਹਣਮੇਵ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ।

ਹਟ੍ਠੋ ਉਦਗ੍ਗੋਤਿ ਤੁਟ੍ਠੋ ਚੇਵ ਉਨ੍ਨਤਕਾਯਚਿਤ੍ਤੋ ਚ ਹੁਤ੍ਵਾ। ਸੋ ਕਿਰ ''ਨ ਭਗਵਾ ਇਮਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਅਨੁਜਾਨਾਤਿ, ਇਦਾਨਿ ਸਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਿ ਸਙ੍ਘਭੇਦਂ ਕਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਕੋਕਾਲਿਕਸ੍ਸ ਇਙ੍ਗਿਤਾਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਵਿਸਂ ਵਾ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਰਜ੍ਜੁਯਾ ਵਾ ਉਬ੍ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਥਂ ਵਾ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਮਰਿਤੁਕਾਮੋ ਪੁਰਿਸੋ ਵਿਸਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਤਪ੍ਪਚ੍ਚਯਾ ਆਸਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਮਰਣਦੁਕ੍ਖਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ਹਟ੍ਠੋ ਉਦਗ੍ਗੋ ਹੋਤਿ; ਏਵਮੇਵ ਸਙ੍ਘਭੇਦਪਚ੍ਚਯਾ ਆਸਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਅਵੀਚਿਮ੍ਹਿ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਂਵੇਦਨੀਯਂ ਦੁਕ੍ਖਂ ਅਜਾਨਨ੍ਤੋ ''ਲਦ੍ਧੋ ਦਾਨਿ ਮੇ ਸਙ੍ਘਭੇਦਸ੍ਸ ਉਪਾਯੋ''ਤਿ ਹਟ੍ਠੋ ਉਦਗ੍ਗੋ ਸਪਰਿਸੋ ਉਟ੍ਠਾਯਾਸਨਾ ਤੇਨੇਵ ਹਟ੍ਠਭਾਵੇਨ ਭਗਵਨ੍ਤਂ ਅਭਿਵਾਦੇਤ੍ਵਾ ਪਦਕ੍ਖਿਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਾਮਿ।

ਤੇ ਮਯਂ ਇਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ ਸਮਾਦਾਯ ਵਤ੍ਤਾਮਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ''ਇਮਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਵਤ੍ਥੂਨੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇਪਿ ਤੇ ਮਯਂ ਇਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹਿ ਜਨਂ ਸਞ੍ਞਾਪੇਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਅਭਿਣ੍ਹਂ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕਵਸੇਨ ਵਿਭਤ੍ਤਿਵਿਪਲ੍ਲਾਸਂ ਅਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਅਭਿਣ੍ਹਂ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕਾਨੁਰੂਪਮੇਵ ''ਤੇ ਮਯਂ ਇਮੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਵਤ੍ਥੂਹੀ''ਤਿ ਆਹ, ਯਥਾ ਤਂ ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਿਤ੍ਤੋ।

ਧੁਤਾ ਸਲ੍ਲੇਖਵੁਤ੍ਤਿਨੋਤਿ ਯਾ ਪਟਿਪਦਾ ਕਿਲੇਸੇ ਧੁਨਾਤਿ, ਤਾਯ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤਤ੍ਤਾ **ਧੁਤਾ**। ਯਾ ਚ ਕਿਲੇਸੇ ਸਲ੍ਲਿਖਤਿ, ਸਾ ਏਤੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤੀਤਿ **ਸਲ੍ਲੇਖਵੁਤ੍ਤਿਨੋ**।

ਬਾਹੁਲਿਕੋਤਿ ਚੀਵਰਾਦੀਨਂ ਪਚ੍ਚਯਾਨਂ ਬਹੁਲਭਾਵੋ ਬਾਹੁਲ੍ਲਂ, ਤਂ ਬਾਹੁਲ੍ਲਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਾ ਬਾਹੁਲ੍ਲੇ ਨਿਯੁਤ੍ਤੋ ਠਿਤੋਤਿ ਬਾਹੁਲਿਕੋ। **ਬਾਹੁਲ੍ਲਾਯ ਚੇਤੇਤੀ**ਤਿ ਬਾਹੁਲਤ੍ਤਾਯ ਚੇਤੇਤਿ ਕਪ੍ਪੇਤਿ ਪਕਪ੍ਪੇਤਿ। ਕਥਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਮਯਞ੍ਚ ਸਾਵਕਾਨਞ੍ਚ ਚੀਵਰਾਦੀਨਂ ਪਚ੍ਚਯਾਨਂ ਬਹੁਲਭਾਵੋ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ ਏਵਂ ਉਸ੍ਸੁਕ੍ਕਮਾਪਨ੍ਨੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਚਕ੍ਕਭੇਦਾਯਾ**ਤਿ ਆਣਾਭੇਦਾਯ।

ਧਮ੍ਮਿਂ ਕਥਂ ਕਤ੍ਵਾਤਿ ਖਨ੍ਧਕੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ''ਅਲਂ, ਦੇਵਦਤ੍ਤ, ਮਾ ਤੇ ਰੁਚ੍ਚਿ ਸਙ੍ਘਭੇਦੋ। ਗਰੁਕੋ ਖੋ, ਦੇਵਦਤ੍ਤ, ਸਙ੍ਘਭੇਦੋ। ਯੋ ਖੋ, ਦੇਵਦਤ੍ਤ, ਸਮਗ੍ਗਂ ਸਙ੍ਘਂ ਭਿਨ੍ਦਤਿ, ਕਪ੍ਪਟ੍ਠਿਕਂ ਕਿਬ੍ਬਿਸਂ ਪਸਵਤਿ, ਕਪ੍ਪਂ ਨਿਰਯਮ੍ਹਿ ਪਚ੍ਚਤਿ, ਯੋ ਚ ਖੋ, ਦੇਵਦਤ੍ਤ, ਭਿਨ੍ਨਂ ਸਙ੍ਘਂ ਸਮਗ੍ਗਂ ਕਰੋਤਿ, ਬ੍ਰਹ੍ਮਂ ਪੁਞ੍ਞਂ ਪਸਵਤਿ, ਕਪ੍ਪਂ ਸਗ੍ਗਮ੍ਹਿ ਮੋਦਤੀ''ਤਿ (ਚੂਲਵ॰ ੩੪੩) ਏਵਮਾਦਿਕਂ ਅਨੇਕਪ੍ਪਕਾਰਂ ਦੇਵਦਤ੍ਤਸ੍ਸ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂਨਞ੍ਚ ਤਦਨੁਚ੍ਛਵਿਕਂ ਤਦਨੁਲੋਮਿਕਂ ਧਮ੍ਮਿਂ ਕਥਂ ਕਤ੍ਵਾ।

੪੧੧. ਸਮਗ੍ਗਸ੍ਸਾਤਿ ਸਹਿਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਚ ਸਰੀਰੇਨ ਚ ਅਵਿਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਦਭਾਜਨੇਪਿ ਹਿ ਅਯਮੇਵ ਅਤ੍ਥੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। **ਸਮਾਨਸਂਵਾਸਕੋ**ਤਿ ਹਿ ਵਦਤਾ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਵਿਯੋਗੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ ਹੋਤਿ। **ਸਮਾਨਸੀਮਾਯਂ ਠਿਤੋ**ਤਿ ਵਦਤਾ ਸਰੀਰੇਨ। ਕਥਂ? ਸਮਾਨਸਂਵਾਸਕੋ ਹਿ ਲਦ੍ਧਿਨਾਨਾਸਂਵਾਸਕੇਨ ਵਾ ਕਮ੍ਮਨਾਨਾਸਂਵਾਸਕੇਨ ਵਾ ਵਿਰਹਿਤੋ ਸਮਚਿਤ੍ਤਤਾਯ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਵਿਯੁਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ। ਸਮਾਨਸੀਮਾਯਂ ਠਿਤੋ ਕਾਯਸਾਮਗ੍ਗਿਦਾਨਤੋ ਸਰੀਰੇਨ ਅਵਿਯੁਤ੍ਤੋ।

ਭੇਦਨਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਂ ਵਾ ਅਧਿਕਰਣਨ੍ਤਿ ਭੇਦਨਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਭੇਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਂ ਕਾਰਣਂ। ਇਮਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਓਕਾਸੇ ''ਕਾਮਹੇਤੁ ਕਾਮਨਿਦਾਨਂ ਕਾਮਾਧਿਕਰਣ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੬੮) ਵਿਯ ਕਾਰਣਂ ਅਧਿਕਰਣਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। ਤਞ੍ਚ ਯਸ੍ਮਾ ਅਟ੍ਠਾਰਸਵਿਧਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਦਭਾਜਨੇ ''ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਭੇਦਕਰਵਤ੍ਥੂਨੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਾਨਿ ਪਨ ''ਇਧੁਪਾਲਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਧਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮੋਤਿ

ਦੀਪੇਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੩੫੨) ਨਯੇਨ ਖਨ੍ਧਕੇ ਆਗਤਾਨਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਰੇਵ ਨੇਸਂ ਅਤ੍ਥਂ ਵਣ੍ਣਯਿਸ੍ਸਾਮ। ਯੋਪਿ ਚਾਯਂ ਇਮਾਨਿ ਵਤ੍ਥੂਨਿ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਪਰੇਹਿਪਿ ਕਮ੍ਮੇਨ, ਉਦ੍ਦੇਸੇਨ, ਵੋਹਾਰੇਨ, ਅਨੁਸ੍ਸਾਵਨਾਯ, ਸਲਾਕਗ੍ਗਾਹੇਨਾਤਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਸਙ੍ਘਭੇਦੋ ਹੋਤਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਆਗਤਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਪਕਾਸਯਿਸ੍ਸਾਮ। ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਪਨ **ਭੇਦਨਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਂ ਵਾ ਅਧਿਕਰਣਂ ਸਮਾਦਾਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਙ੍ਘਭੇਦਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਂ ਸਙ੍ਘਭੇਦਨਿਪ੍ਫਤ੍ତਿਸਮਤ੍ਥਂ ਕਾਰਣਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਪਗ੍ਗਯ੍ਹਾ**ਤਿ ਪਗ੍ਗਹਿਤਂ ਅਬ੍ਭੁਸ੍ਸਿਤਂ ਪਾਕਟਂ ਕਤ੍ਵਾ। **ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਯਥਾਸਮਾਦਿਨ੍ਨਂ ਯਥਾਪਗ੍ਗਹਿਤਮੇਵ ਚ ਕਤ੍ਵਾ ਅਚ੍ਛੇਯ੍ਯ । ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਏਵਂ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਤਾ ਤਿਟ੍ਠਤਾ ਚ ਤਂ ਦੀਪਿਤਞ੍ਚੇਵ ਅਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਞ੍ਚ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਦਭਾਜਨੇ ''ਦੀਪੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਚ ''ਨਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਏਵਮਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯੋਤਿ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਲਜ੍ਜੀਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਏਵਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ ਭਵੇਯ੍ਯ। ਪਦਭਾਜਨੇ ਚਸ੍ਸ **ਯੇ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯੇ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਂ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। **ਯੇ ਸੁਣਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯੇਪਿ ''ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਨਾਮ ਵਿਹਾਰੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭੇਦਨਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕਂ ਅਧਿਕਰਣਂ ਸਮਾਦਾਯ ਪਗ੍ਗਯ੍ਹ ਤਿਟ੍ਠਤੀ''ਤਿ ਸੁਣਨ੍ਤਿ।

ਸਮੇਤਾਯਸ੍ਮਾ ਸਙ੍ਘੇਨਾਤਿ ਆਯਸ੍ਮਾ ਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮੇਤੁ ਸਮਾਗਚ੍ਛਤੁ ਏਕਲਦ੍ਧਿਕੋ ਹੋਤੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ? **ਸਮਗ੍ਗੋ ਹਿ ਸਙ੍ਘੋ ਸਮ੍ਮੋਦਮਾਨੋ ਅਵਿਵਦਮਾਨੋ ਏਕੁਦ੍ਦੇਸੋ ਫਾਸੁ ਵਿਹਰਤੀ**ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਸਮ੍ਮੋਦਮਾਨੋ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਸਟ੍ਠੁ ਮੋਦਮਾਨੋ। **ਅਵਿਵਦਮਾਨੋ**ਤਿ ''ਅਯਂ ਧਮ੍ਮੋ, ਨਾਯਂ ਧਮ੍ਮੋ''ਤਿ ਏਵਂ ਨ ਵਿਵਦਮਾਨੋ। ਏਕੋ ਉਦ੍ਦੇਸੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਏਕੁਦ੍ਦੇਸੋ,** ਏਕਤੋ ਪਵਤ੍ਤਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖੁਦ੍ਦੇਸੋ, ਨ ਵਿਸੁਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਫਾਸੁ ਵਿਹਰਤੀ**ਤਿ ਸੁਖਂ ਵਿਹਰਤਿ।

ਇਚ੍ਚੇਤਂ ਕੁਸਲਨ੍ਤਿ ਏਤਂ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਂ ਕੁਸਲਂ ਖੇਮਂ ਸੋਤ੍ਥਿਭਾਵੋ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ। **ਨੋ ਚੇ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਵੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। **ਸੁਤ੍ਵਾ ਨ ਵਦਨ੍ਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਯੇ ਸੁਤ੍ਵਾ ਨ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਕੀਵਦੂਰੇ ਸੁਤ੍ਵਾ ਅਵਦਨ੍ਤਾਨਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂ? ਏਕਵਿਹਾਰੇ ਤਾਵ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਨਤ੍ਥਿ। **ਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਪਨ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਸਮਨ੍ਤਾ ਅਦ੍ਧਯੋਜਨੇ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਭਾਰੋ। ਦੂਤਂ ਵਾ ਪਣ੍ਣਂ ਵਾ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਵਦਤੋਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਮੋਕ੍ਖੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਸਯਮੇਵ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ 'ਗਰੁਕੋ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਸਙ੍ਘਭੇਦੋ , ਮਾ ਸਙ੍ਘਭੇਦਾਯ, ਪਰਕ੍ਕਮੀ'ਤਿ ਨਿਵਾਰੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ। ਪਹੋਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ਦੂਰਮ੍ਪਿ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ ਅਗਿਲਾਨਾਨਞ੍ਹਿ ਦੂਰੇਪਿ ਭਾਰੋਯੇਵ।

ਇਦਾਨਿ ''ਏਵਞ੍ਚ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ''ਤਿਆਦੀਸੁ ਅਤ੍ਥਮਤ੍ਤਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝਮ੍ਪਿ ਆਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝਮ੍ਪਿ ਆਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਚੇ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਤਿ ਹਤ੍ਥੇਸੁ ਚ ਪਾਦੇਸੁ ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾਪਿ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝਂ ਆਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨਪਿ ''ਮਾ ਆਯਸ੍ਮਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ।

ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਿਤਬ੍ਬੋਤਿ ਯਾਵ ਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਂ ਤਾਵ ਸਮਨੁਭਾਸਿਤਬ੍ਬੋ। ਤੀਹਿ ਸਮਨੁਭਾਸਨਕਮ੍ਮਵਾਚਾਹਿ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਪਦਭਾਜਨੇ ਪਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਮੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਮਨੁਭਾਸਨਵਿਧਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਮਨੁਭਾਸਿਤਬ੍ਬੋ। ਏਵਞ੍ਚ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਸਮਨੁਭਾਸਿਤਬ੍ਬੋ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੪੧੪. ਤਤ੍ਥ **ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਹਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਾ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯਞ੍ਚ ਞਤ੍ਤਿਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਆਪਨ੍ਨੋ, ਯੇ ਚ ਦ੍ਵੀਹਿ ਕਮ੍ਮਵਾਚਾਹਿ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯੇ, ਤਾ ਤਿਸ੍ਸੋਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ''ਯਸ੍ਸ ਨਕ੍ਖਮਤਿ ਸੋ ਭਾਸੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਏਵਂ **ਯ੍ਯ**-ਕਾਰਪ੍ਪਤ੍ਤਮਤ੍ਤਾਯ ਤਤਿਯਕਮ੍ਮਵਾਚਾਯ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੋਯੇਵ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਕਿਂ ਪਨ ਆਪਨ੍ਨਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨ੍ਤਿ ਅਨਾਪਨ੍ਨਾਤਿ? **ਮਹਾਸੁਮਤ੍ਥੇਰੋ** ਤਾਵ ਵਦਤਿ ''ਯੋ ਅਵਸਾਨੇ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਸੋ ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨ

ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਨਾਪਨ੍ਨਾ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨ੍ਤੀ''ਤਿ। **ਮਹਾਪਦੁਮਤ੍ਥੇਰੋ** ਪਨ ਲਿਙ੍ਗਪਰਿਵਤ੍ਤੇਨ ਅਸਾਧਾਰਣਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਵਿਯ ਆਪਨ੍ਨਾ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਨ੍ਤਿ, ਅਨਾਪਨ੍ਨਾਨਂ ਕਿਂ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਿਯਾ''ਤਿ ਆਹ।

੪੧੫. **ਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮੇ ਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਸਞ੍ਞੀ**ਤਿ ਤਞ੍ਚੇ ਸਮਨੁਭਾਸਨਕਮ੍ਮਂ ਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਸਞ੍ਞੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। ਇਧ ਸਞ੍ਞਾ ਨ ਰਕ੍ਖਤਿ, ਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਧਮ੍ਮਿਕਤ੍ਤਾ ਏਵ ਅਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

੪੧੬. **ਅਸਮਨੁਭਾਸਨ੍ਤਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਅਸਮਨੁਭਾਸਿਯਮਾਨਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਞਤ੍ਤਿਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵਾ ਞਤ੍ਤਿਕ੍ਖਣੇ ਵਾ ਞਤ੍ਤਿਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਵਾ ਪਠਮਾਯ ਵਾ ਅਨੁਸਾਵਨਾਯ ਦੁਤਿਯਾਯ ਵਾ ਤਤਿਯਾਯ ਵਾ ਯਾਵ **ਯਜ**-ਕਾਰਂ ਨ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਤਾਵ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਾਦਿਸੇਸੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸਾਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ''ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਸਮਗ੍ਗਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਭੇਦਾਯ ਪਰਕ੍ਕਮਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿ''ਨ੍ਤਿ **ਪਰਿਵਾਰੇ** (ਪਰਿ॰ ੧੭) ਆਗਤਤ੍ਤਾ ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕੋ। ਸੋ ਚ ਖੋ ਸਙ੍ਘਭੇਦਾਯ ਪਰਕ੍ਕਮਨਸ੍ਸੇਵ, ਨ ਅਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਸ੍ਸ। ਨ ਹਿ ਤਸ੍ਸ ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ। ਕਥਮਿਦਂ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਚੇ? ਸੁਤ੍ਤਤੋ। ਯਥਾ ਹਿ ''ਅਰਿਟ੍ਠੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਗਦ੍ਧਬਾਧਿਪੁਬ੍ਬੋ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਾਯ ਨ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿ''ਨ੍ਤਿ **ਪਰਿਵਾਰੇ** (ਪਰਿ॰ ੧੨੧) ਆਗਤਤ੍ਤਾ ਅਰਿਟ੍ਠਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਯਤਿ, ਨ ਤਥਾ ਦੇਵਦਤ੍ਤਸ੍ਸ। ਅਥਾਪਿਸ੍ਸ ਕਤੇਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਕੋਚਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰੁਚਿਮਤ੍ਤੇਨ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਤਥਾਪਿ ਅਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਨ ਹਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤੋ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਯਮ੍ਪਿ ਅਰਿਟ੍ਠਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯਂ **"ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸਾ"**ਤਿ ਪੋਤ੍ਥਕੇਸੁ ਲਿਖਿਤਂ, ਤਂ **ਪਮਾਦਲਿਖਿਤਂ**। ਪਮਾਦਲਿਖਿਤਭਾਵੋ ਚਸ੍ਸ ''ਪਠਮਂ ਅਰਿਟ੍ਠੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਚੋਦੇਤਬ੍ਬੋ, ਚੋਦੇਤ੍ਵਾ ਸਾਰੇਤਬ੍ਬੋ, ਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਰੋਪੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੬੫) ਏਵਂ ਕਮ੍ਮਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ ਆਪਤ੍ਤਿਰੋਪਨਵਚਨਤੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਇਤਿ ਭੇਦਾਯ ਪਰਕ੍ਕਮਨੇ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸ ਦੇਵਦਤ੍ਤਸ੍ਸ ਯਸ੍ਮਾ ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਨ ਕਤਂ, ਤਸ੍ਮਾਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ ਨ ਜਾਤਾ। ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਨ ਤਂ ਆਰਬ੍ਭ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਕਤ੍ਵਾ **"ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕੋ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਇਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਭਾਵਤੋਯੇਵਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਸਾ ਪਨੇਸਾ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਅਸਮਨੁਭਾਸਨ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਇਮਿਨਾਵ ਸਿਦ੍ਧਾ, ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਅਸਮਨੁਭਾਸਨ੍ਤੋ ਨਾਮ ਯਸ੍ਸ ਕੇਵਲਂ ਸਮਨੁਭਾਸਨਂ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਨ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕੋ। ਅਯਞ੍ਚ ਦੇਵਦਤ੍ਤੋ ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕੋਯੇਵ, ਤਸ੍ਮਾ **"ਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਸ੍ਸਾ"**ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਤੇਨੁਪਾਯੇਨ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਰਿਟ੍ਠਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਸਬ੍ਬਸਮਨੁਭਾਸਨਾਸੁ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਤਿਵਙ੍ਗਿਕਂ ਏਕਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ, ਸਮਨੁਭਾਸਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮਮੇਤਂ, ਕਾਯਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤਤੋ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਮੀਤਿ ਕਾਯਵਿਕਾਰਂ ਵਾ ਵਚੀਭੇਦਂ ਵਾ ਅਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਨ ਆਪਜ੍ਜਨਤੋ ਅਕਿਰਿਯਂ, ਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਸਚਿਤ੍ਤਕਂ, ਲੋਕਵਜ੍ਜਂ, ਕਾਯਕਮ੍ਮਂ, ਵਚੀਕਮ੍ਮਂ, ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਂ, ਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨਨ੍ਤਿ।

ਪਠਮਸਙ੍ਘਭੇਦਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੧. ਦੁਤਿਯਸਙ੍ਘਭੇਦਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੧੭-੮. **ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ**ਤਿ ਦੁਤਿਯਸਙ੍ਘਭੇਦਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਥ **ਅਨੁਵਤ੍ਤਕਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਦਿਟ੍ਠਿਖਨ੍ਤਿਰੁਚਿਗ੍ਗਹਣੇਨ ਅਨੁਪਟਿਪਜ੍ਜਨਕਾ। ਵਗ੍ਗਂ ਅਸਾਮਗ੍ਗਿਪਕ੍ਖਿਯਵਚਨਂ ਵਦਨ੍ਤੀਤਿ **ਵਗ੍ਗਵਾਦਕਾ**। ਪਦਭਾਜਨੇ ਪਨ ''ਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਾਯ ਪਕ੍ਖਾਯ ਠਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਸ ਸਙ੍ਘਭੇਦਾਯ ਪਰਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਤ੍ਥਾਯ ਚ ਪਕ੍ਖਵੁਡ੍ਢਿਅਤ੍ਥਾਯ ਚ ਠਿਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯੇ ਹਿ ਵਗ੍ਗਵਾਦਕਾ,

ਤੇ ਨਿਯਮੇਨ ਈਦਿਸਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਤਿਣ੍ਣੰ ਉਦ੍ਧੰ ਕਮ੍ਮਾਰਹਾ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਹਿ ਸਙ੍ਘੋ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਕੋ ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਤਯੋ ਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਜਾਨਾਤਿ ਨੋਤਿ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਛਨ੍ਦਾਦੀਨਿ ਜਾਨਾਤਿ। **ਭਾਸਤੀ**ਤਿ ''ਏਵੰ ਕਰੋਮਾ''ਤਿ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਭਾਸਤਿ। **ਅਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪੇਤੰ ਖਮਤੀ**ਤਿ ਯੰ ਸੋ ਕਰੋਤਿ, ਏਤੰ ਅਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਰੁਚ੍ਚਤਿ।

ਸਮੇਤਾਯਸ੍ਮਨ੍ਤਾਨੰ ਸਙ੍ਘੇਨਾਤਿ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਾਨੰ ਚਿਤ੍ਤੰ ਸਙ੍ਘੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਸਮੇਤੁ ਸਮਾਗਚ੍ਛਤੁ, ਏਕੀਭਾਵੰ ਯਾਤੂਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਪਠਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯਤ੍ਤਾ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਤ੍ਤਾ ਚ ਪਾਕਟਮੇਵ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨਿਪਿ ਪਠਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸਦਿਸਾਨੇਵਾਤਿ।

ਦੁਤਿਯਸਙ੍ਘਭੇਦਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੨. ਦੁਬ੍ਬਚਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੨੪. ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾਤਿ ਦੁਬ੍ਬਚਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ। ਤਤ੍ਥ **ਅਨਾਚਾਰੰ ਆਚਰਤੀ**ਤਿ ਅਨੇਕਪ੍ਪਕਾਰੰ ਕਾਯਵਚੀਦ੍ਵਾਰਵੀਤਿਕ੍ਕਮੰ ਕਰੋਤਿ। **ਕਿੰ ਨੁ ਖੋ ਨਾਮਾ**ਤਿ ਵਮ੍ਭਨਵਚਨਮੇਤੰ। **ਅਹੰ ਖੋ ਨਾਮਾ**ਤਿ ਉਕ੍ਕੰਸਵਚਨੰ। **ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਦੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ''ਇਦੰ ਕਰੋਥ, ਇਦੰ ਮਾ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਅਹੰ ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਤ੍ਤੁੰ ਅਰਹਾਮੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਕਸ੍ਮਾਤਿ ਚੇ? ਯਸ੍ਮਾ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ ਕਣ੍ਟਕੰ ਆਰੁਯ੍ਹ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤੋਤਿਏਵਮਾਦਿਮਤ੍ਥੰ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ। ''ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਧਮ੍ਮੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਭਾਵੇ ਯੁਤ੍ਤਿੰ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **''ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਅਯ੍ਯਪੁਤ੍ਤੇਨ ਧਮ੍ਮੋ ਅਭਿਸਮਿਤੋ''**ਤਿ ਆਹ। ਯਸ੍ਮਾ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਅਯ੍ਯਪੁਤ੍ਤੇਨ ਚਤੁਸਚ੍ਚਧਮ੍ਮੋ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਧਮ੍ਮੋਪਿ ਅਮ੍ਹਾਕਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। ਸਙ੍ਘੰ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵੇਰਿਪਕ੍ਖੇ ਠਿਤੰ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਸਙ੍ਘੋਤਿ ਨ ਵਦਤਿ। ਉਪਮੰ ਪਨ ਵਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘੰ ਅਪਸਾਦੇਤੁਕਾਮੋ **''ਸੇਯ੍ਯਥਾਪਿ ਨਾਮਾ''**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਤਿਣਕਟ੍ਠਪਣ੍ਣਸਟ**ਨ੍ਤਿ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਪਤਿਤੰ ਤਿਣਕਟ੍ਠਪਣ੍ਣੰ। ਅਥ ਵਾ ਤਿਣਞ੍ਚ ਨਿਸ੍ਸਾਰਕੰ ਲਹੁਕੰ ਕਟ੍ਠਞ੍ਚ **ਤਿਣਕਟ੍ਠੰ। ਪਣ੍ਣਸਟ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਰਾਣਪਣ੍ਣੰ। **ਉਸ੍ਸਾਰੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਰਾਸਿੰ ਕਰੇਯ੍ਯ।

ਪਬ੍ਬਤੇਯ੍ਯਾਤਿ ਪਬ੍ਬਤਪ੍ਪਭਵਾ, ਸਾ ਹਿ ਸੀਘਸੋਤਾ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਮੇਵ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। **ਸਙ੍ਖਸੇਵਾਲਪਣਕ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਸਙ੍ਖੋ**ਤਿ ਦੀਘਮੂਲਕੋ ਪਣ੍ਣਸੇਵਾਲੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਸੇਵਾਲੋ**ਤਿ ਨੀਲਸੇਵਾਲੋ, ਅਵਸੇਸੋ ਉਦਕਪਪ੍ਪਟਕਤਿਲਬੀਜਕਾਦਿ ਸਬ੍ਬੋਪਿ **ਪਣਕੋ**ਤਿ ਸਙ੍ਖ੍ਯੰ ਗਚ੍ਛਤਿ। **ਏਕਤੋ ਉਸ੍ਸਾਰਿਤਾ**ਤਿ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਕੇਨਾਪਿ ਸਮ੍ਪਿਣ੍ਡਿਤਾ ਰਾਸੀਕਤਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

੪੨੫-੬. ਦੁਬ੍ਬਚਜਾਤਿਕੋਤਿ ਦੁਬ੍ਬਚਸਭਾਵੋ ਵਤ੍ਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੁਣੇਯ੍ਯੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਦਭਾਜਨੇਪਿਸ੍ਸ **ਦੁਬ੍ਬਚੋ**ਤਿ ਦੁਕ੍ਖੇਨ ਕਿਚ੍ਛੇਨ ਵਦਿਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਸੁਖੇਨ ਵਤ੍ਤੁਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਦੋਵਚਸ੍ਸਕਰਣੇਹੀ**ਤਿ ਦੁਬ੍ਬਚਭਾਵਕਰਣੀਯੇਹਿ, ਯੇ ਧਮ੍ਮਾ ਦੁਬ੍ਬਚੰ ਪੁਗ੍ਗਲੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਹਿ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇ ਪਨ ''ਕਤਮੇ ਚ, ਆਵੁਸੋ, ਦੋਵਚਸ੍ਸਕਰਣਾ ਧਮ੍ਮਾ? ਇਧਾਵੁਸੋ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਾਪਿਚ੍ਛੋ ਹੋਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ **ਅਨੁਮਾਨਸੁਤ੍ਤੇ** (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੧੮੧) ਆਗਤਾ ਪਾਪਿਚ੍ਛਤਾ, ਅਤ੍ਤੁਕ੍ਕੰਸਕਪਰਵਮ੍ਭਕਤਾ, ਕੋਧਨਤਾ, ਕੋਧਹੇਤੁ ਉਪਨਾਹਿਤਾ, ਕੋਧਹੇਤੁਅਭਿਸਙ੍ਗਿਤਾ, ਕੋਧਹੇਤੁਕੋਧਸਾਮਨ੍ਤਵਾਚਾਨਿਚ੍ਛਾਰਣਤਾ, ਚੋਦਕੰ ਪਟਿਪ੍ਫਰਣਤਾ, ਚੋਦਕੰ ਅਪਸਾਦਨਤਾ, ਚੋਦਕਸ੍ਸ ਪਚ੍ਚਾਰੋਪਨਤਾ, ਅਞ੍ਞੇਨ ਅਞ੍ਞੰਪਟਿਚਰਣਤਾ , ਅਪਦਾਨੇਨ ਨ ਸਮ੍ਪਾਯਨਤਾ, ਮਕ੍ਖਿਪਲ਼ਾਸਿਤਾ, ਇਸ੍ਸੁਕੀਮਚ੍ਛਰਿਤਾ, ਸਠਮਾਯਾਵਿਤਾ, ਥਦ੍ਧਾਤਿਮਾਨਿਤਾ, ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਿਪਰਾਮਾਸਿਆਧਾਨਗ੍ਗਾਹਿਦੁਪ੍ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਤਾਤਿ ਏਕੂਨਵੀਸਤਿ ਧਮ੍ਮਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਓਵਾਦੰ ਨਕ੍ਖਮਤਿ ਨ ਸਹਤੀਤਿ **ਅਕ੍ਖਮੋ**। ਯਥਾਨੁਸਿਟ੍ਠੰ ਅਪ੍ਪਟਿਪਜ੍ਜਨਤੋ ਪਦਕ੍ਖਿਣੇਨ ਅਨੁਸਾਸਨਿੰ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤੀਤਿ **ਅਪ੍ਪਦਕ੍ਖਿਣਗ੍ਗਾਹੀ ਅਨੁਸਾਸਨਿੰ**।

ਉਦ੍ਦੇਸਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੇਸੂਤਿ ਉਦ੍ਦੇਸੇ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੇਸੁ ਅਨ੍ਤੋਗਧੇਸੁ। ‘‘ਯਸ੍ਸ ਸਿਯਾ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਸੋ ਆਵਿਕਰੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਏਵਂ ਸਙ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਅਨ੍ਤੋ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸ੍ਸ ਵਤ੍ਤਮਾਨੇਸੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਂ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ**ਤਿ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇਨ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋ ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ, ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇਹਿ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਤ੍ਤਾ ਤੇਸਂ ਵਾ ਸਨ੍ਤਕਤ੍ਤਾ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਨ੍ਤਿ ਲਦ੍ਧਨਾਮੇਨ ਬੁਦ੍ਧਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਵਿਰਮਥਾਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ ਮਮ ਵਚਨਾਯਾਤਿ ਯੇਨ ਵਚਨੇਨ ਮਂ ਵਦਥ, ਤਤੋ ਮਮ ਵਚਨਤੋ ਵਿਰਮਥ। ਮਾ ਮਂ ਤਂ ਵਚਨਂ ਵਦਥਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਵਦਤੁ ਸਹਧਮ੍ਮੇਨਾਤਿ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇਨ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਸਹਧਮ੍ਮੇਨ ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਨਪਿ ਪਾਸਾਦਿਕਭਾਵਸਂਵਤ੍ਤਨਿਕੇਨ ਵਚਨੇਨ ਵਦਤੁ। **ਯਦਿਦ**ਨ੍ਤਿ ਵੁਡ੍ਢਿਕਾਰਣਨਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ। ਤੇਨ ‘‘ਯਂ ਇਦਂ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਹਿਤਵਚਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿਤੋ ਵੁਟ੍ਠਾਪਨਞ੍ਚ ਤੇਨ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਵਚਨੇਨ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਵੁਟ੍ਠਾਪਨੇਨ ਚ ਸਂਵਡ੍ਢਾ ਪਰਿਸਾ’’ਤਿ ਏਵਂ ਪਰਿਸਾਯ ਵੁਡ੍ਢਿਕਾਰਣਂ ਦਸ੍ਸਿਤਂ ਹੋਤਿ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨਿ ਪਠਮਸਙ੍ਘਭੇਦਸਦਿਸਾਨੇਵਾਤਿ।

ਦੁਬ੍ਬਚਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੩. ਕੁਲਦੂਸਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੩੧. ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾਤਿ ਕੁਲਦੂਸਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਥ **ਅਸ੍ਸਜਿਪੁਨਬ੍ਬਸੁਕਾ ਨਾਮਾ**ਤਿ ਅਸ੍ਸਜਿ ਚੇਵ ਪੁਨਬ੍ਬਸੁਕੋ ਚ। **ਕੀਟਾਗਿਰਿਸ੍ਮਿ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਂਨਾਮਕੇ ਜਨਪਦੇ। **ਆਵਾਸਿਕਾ ਹੋਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਆਵਾਸੋ ਏਤੇਸਂ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਆਵਾਸਿਕਾ। ‘‘ਆਵਾਸੋ’’ਤਿ ਵਿਹਾਰੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਸੋ ਯੇਸਂ ਆਯਤ੍ਤੋ ਨਵਕਮ੍ਮਕਰਣਪੁਰਾਣਪਟਿਸਙ੍ਖਰਣਾਦਿਭਾਰਹਾਰਤਾਯ, ਤੇ ਆਵਾਸਿਕਾ। ਯੇ ਪਨ ਕੇਵਲਂ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਨੇਵਾਸਿਕਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਇਮੇ ਆਵਾਸਿਕਾ ਅਹੇਸੁਂ। **ਅਲਜ੍ਜਿਨੋ ਪਾਪਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਨਿਲ੍ਲਜ੍ਜਾ ਲਾਮਕਭਿਕ੍ਖੂ, ਤੇ ਹਿ ਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾਨਂ ਜੇਟ੍ਠਕਛਬ੍ਬਗ੍ਗਿਯਾ।

ਸਾਵਤ੍ਥਿਯਂ ਕਿਰ ਛ ਜਨਾ ਸਹਾਯਕਾ ‘‘ਕਸਿਕਮ੍ਮਾਦੀਨਿ ਦੁਕ੍ਕਰਾਨਿ, ਹਨ੍ਦ ਮਯਂ ਸਮ੍ਮਾ ਪਬ੍ਬਜਾਮ! ਪਬ੍ਬਜਨ੍ਤੇਹਿ ਚ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਕਿਚ੍ਚੇ ਨਿਤ੍ਥਰਣਕਟ੍ਠਾਨੇ ਪਬ੍ਬਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਸਮ੍ਮਨ੍ਤਯਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਅਗ੍ਗਸਾਵਕਾਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਪਬ੍ਬਜਿਂਸੁ। ਤੇ ਪਞ੍ਚਵਸ੍ਸਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਮਾਤਿਕਂ ਪਗੁਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਨ੍ਤਯਿਂਸੁ ‘‘ਜਨਪਦੋ ਨਾਮ ਕਦਾਚਿ ਸੁਭਿਕ੍ਖੋ ਹੋਤਿ ਕਦਾਚਿ ਦੁਬ੍ਭਿਕ੍ਖੋ, ਮਯਂ ਮਾ ਏਕਟ੍ਠਾਨੇ ਵਸਿਮ੍ਹ, ਤੀਸੁ ਠਾਨੇਸੁ ਵਸਾਮਾ’’ਤਿ। ਤਤੋ ਪਣ੍ਡੁਕਲੋਹਿਤਕੇ ਆਹਂਸੁ – ‘‘ਆਵੁਸੋ, ਸਾਵਤ੍ਥਿ ਨਾਮ ਸਤ੍ਤਪਞ੍ਞਾਸਾਯ ਕੁਲਸਤਸਹਸ੍ਸੇਹਿ ਅਜ੍ਝਾਵੁਤ੍ਥਾ, ਅਸੀਤਿਗਾਮਸਹਸ੍ਸਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਾਨਂ ਤਿਯੋਜਨਸਤਿਕਾਨਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਕਾਸਿਕੋਸਲਰਟ੍ਠਾਨਂ ਆਯਮੁਖਭੂਤਾ, ਤਤ੍ਰ ਤੁਮ੍ਹੇ ਧੁਰਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਪਰਿਵੇਣਾਨਿ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਮ੍ਬਪਨਸਨਾਲਿਕੇਰਾਦੀਨਿ ਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਚ ਫਲੇਹਿ ਚ ਕੁਲਾਨਿ ਸਙ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਾ ਕੁਲਦਾਰਕੇ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸਂ ਵਡ੍ਢੇਥਾ’’ਤਿ।

ਮੇਤ੍ਤਿਯਭੂਮਜਕੇ ਆਹਂਸੁ – ‘‘ਆਵੁਸੋ, ਰਾਜਗਹਂ ਨਾਮ ਅਟ੍ਠਾਰਸਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸਕੋਟੀਹਿ ਅਜ੍ਝਾਵੁਤ੍ਥਂ ਅਸੀਤਿਗਾਮਸਹਸ੍ਸਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤਾਨਂ ਤਿਯੋਜਨਸਤਿਕਾਨਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਅਙ੍ਗਮਗਧਰਟ੍ਠਾਨਂ ਆਯਮੁਖਭੂਤਂ, ਤਤ੍ਰ ਤੁਮ੍ਹੇ ਧੁਰਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ…ਪੇ॰… ਪਰਿਸਂ ਵਡ੍ਢੇਥਾ’’ਤਿ।

ਅਸ੍ਸਜਿਪੁਨਬ੍ਬਸੁਕੇ ਆਹਂਸੁ – ‘‘ਆਵੁਸੋ, ਕੀਟਾਗਿਰਿ ਨਾਮ ਦ੍ਵੀਹਿ ਮੇਘੇਹਿ ਅਨੁਗ੍ਗਹਿਤੋ ਤੀਣਿ ਸਸ੍ਸਾਨਿ ਪਸਵਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਰ ਤੁਮ੍ਹੇ ਧੁਰਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਪਰਿਵੇਣਾਨਿ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ…ਪੇ॰… ਪਰਿਸਂ ਵਡ੍ਢੇਥਾ’’ਤਿ। ਤੇ ਤਥਾ ਅਕਂਸੁ। ਤੇਸੁ ਏਕਮੇਕਸ੍ਸ ਪਕ੍ਖਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚ ਪਞ੍ਚ

ਭਿਕ੍ਖੁਸਤਾਨਿ ਪਰਿਵਾਰਾ, ਏਵਂ ਸਮਧਿਕਂ ਦਿਯਡ੍ਢਭਿਕ੍ਖੁਸਹਸ੍ਸਂ ਹੋਤਿ। ਤਤ੍ਰ ਪਣ੍ਡੁਕਲੋਹਿਤਕਾ ਸਪਰਿਵਾਰਾ ਸੀਲਵਨ੍ਤੋਵ ਭਗਵਤਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਜਨਪਦਚਾਰਿਕਮ੍ਪਿ ਚਰਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਅਕਤਵਤ੍ਥੁਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਪਨ ਨ ਮਦ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਇਤਰੇ ਸਬ੍ਬੇ ਅਲਜ੍ਜਿਨੋ ਅਕਤਵਤ੍ਥੁਞ੍ਚ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਿ, ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਞ੍ਚ ਮਦ੍ਦਨ੍ਤਿ, ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਅਲਜ੍ਜਿਨੋ ਪਾਪਭਿਕ੍ਖੂ''ਤਿ।

ਏਵਰੂਪਨ੍ਤਿ ਏਵਂਜਾਤਿਕਂ। **ਅਨਾਚਾਰਂ ਆਚਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਨਾਚਰਿਤਬ੍ਬਂ ਆਚਰਨ੍ਤਿ, ਅਕਾਤਬ੍ਬਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। **ਮਾਲਾਵਚ੍ਛਨ੍ਤਿ** ਤਰੁਣਪੁਪ੍ਫਰੁਕ੍ਖਂ, ਤਰੁਣਕਾ ਹਿ ਪੁਪ੍ਫਰੁਕ੍ਖਾਪਿ ਪੁਪ੍ਫਗਚ੍ਛਾਪਿ ਮਾਲਾਵਚ੍ਛਾ ਤ੍ਵੇਵ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਚ ਅਨੇਕਪ੍ਪਕਾਰਂ ਮਾਲਾਵਚ੍ਛਂ ਸਯਮ੍ਪਿ ਰੋਪੇਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞੇਨਪਿ ਰੋਪਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਮਾਲਾਵਚ੍ਛਂ ਰੋਪੇਨ੍ਤਿਪਿ ਰੋਪਾਪੇਨ੍ਤਿਪੀ''ਤਿ। **ਸਿਞ੍ਚਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਯਮੇਵ ਉਦਕੇਨ ਸਿਞ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਸਿਞ੍ਚਾਪੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਨਪਿ ਸਿਞ੍ਚਾਪੇਨ੍ਤਿ।

ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੋ ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੋ ਪਰਿਯਾਯੋ ਓਭਾਸੋ ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਨ੍ਤਿ ਇਮਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਜਾਨਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ **ਅਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੋ** ਨਾਮ ਅਲ੍ਲਹਰਿਤਾਨਂ ਕੋਟ੍ਟਨਂ ਕੋਟ੍ਟਾਪਨਂ, ਆਵਾਟਸ੍ਸ ਖਣਨਂ ਖਣਾਪਨਂ, ਮਾਲਾਵਚ੍ਛਸ੍ਸ ਰੋਪਨਂ ਰੋਪਾਪਨਂ, ਆਲ਼ਿਯਾ ਬਨ੍ਧਨਂ ਬਨ੍ਧਾਪਨਂ, ਉਦਕਸ੍ਸ ਸੇਚਨਂ ਸੇਚਾਪਨਂ, ਮਾਤਿਕਾਯ ਸਮ੍ਮੁਖਕਰਣਂ ਕਪ੍ਪਿਯਉਦਕਸਿਞ੍ਚਨਂ ਹਤ੍ਥਮੁਖਪਾਦਧੋਵਨਨ੍ਹਾਨੋਦਕਸਿਞ੍ਚਨਨ੍ਤਿ। **ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੋ** ਨਾਮ ''ਇਮਂ ਰੁਕ੍ਖਂ ਜਾਨ, ਇਮਂ ਆਵਾਟਂ ਜਾਨ, ਇਮਂ ਮਾਲਾਵਚ੍ਛਂ ਜਾਨ, ਏਤ੍ਥ ਉਦਕਂ ਜਾਨਾ''ਤਿ ਵਚਨਂ ਸੁਕ੍ਖਮਾਤਿਕਾਯ ਉਜੁਕਰਣਞ੍ਚ। **ਪਰਿਯਾਯੋ** ਨਾਮ ''ਪਣ੍ਡਿਤੇਨ ਨਾਮ ਮਾਲਾਵਚ੍ਛਾਦਯੋ ਰੋਪਾਪੇਤਬ੍ਬਾ ਨਚਿਰਸ੍ਸੇਵ ਉਪਕਾਰਾਯ ਸਂਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ''ਤਿਆਦਿਵਚਨਂ। **ਓਭਾਸੋ** ਨਾਮ ਕੁਦਾਲਖਣਿਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਚ ਮਾਲਾਵਚ੍ਛੇ ਚ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਾਨਂ, ਏਵਂ ਠਿਤਞ੍ਹਿ ਸਾਮਣੇਰਾਦਯੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਥੇਰੋ ਕਾਰਾਪੇਤੁਕਾਮੋਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। **ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਂ** ਨਾਮ ਕੁਦਾਲ-ਖਣਿਤ੍ਤਿ-ਵਾਸਿ-ਫਰਸੁ-ਉਦਕਭਾਜਨਾਨਿ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਸਮੀਪੇ ਠਪਨਂ।

ਇਮਾਨਿ ਪਞ੍ਚਪਿ **ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ** ਰੋਪਨੇ ਨ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ, **ਫਲਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ** ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰਦ੍ਵਯਮੇਵ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਇਤਰਤ੍ਤਯਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ** ਪਨ ''ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੋਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯਞ੍ਚ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਂ ਅਞ੍ਞਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਵਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਾ ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਵਾ ਅਤ੍ਥਾਯਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਆਰਾਮਤ੍ਥਾਯ ਪਨ **ਵਨਤ੍ਥਾਯ**ਚ **ਛਾਯਤ੍ਥਾਯ** ਚ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰਮਤ੍ਤਮੇਵ ਨ ਚ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸੇਸਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਸੇਸਂ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਮਾਤਿਕਮ੍ਪਿ ਉਜੁਂ ਕਾਤੁਂ ਕਪ੍ਪਿਯਉਦਕਂ ਸਿਞ੍ਚਿਤੁਂ ਨ੍ਹਾਨਕੋਟ੍ਠਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਾਯਿਤੁਂ ਹਤ੍ਥਪਾਦਮੁਖਧੋਵਨੁਦਕਾਨਿ ਚ ਤਤ੍ਥ ਛਡ੍ਡੇਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ** ਪਨ **ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯਞ੍ਚ** ''ਕਪ੍ਪਿਯਪਥਵਿਯਂ ਸਯਂ ਰੋਪੇਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਆਰਾਮਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਪਨ ਰੋਪਿਤਸ੍ਸ ਵਾ ਰੋਪਾਪਿਤਸ੍ਸ ਵਾ ਫਲਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਓਚਿਨਨਓਚਿਨਾਪਨੇ ਪਕਤਿਯਾਪਿ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਕੁਲਦੂਸਨਤ੍ਥਾਯ ਪਨ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਞ੍ਚੇਵ ਦੁਕ੍ਕਟਞ੍ਚ। ਗਨ੍ਥਨਾਦੀਸੁ ਚ ਉਰਚ੍ਛਦਪਰਿਯੋਸਾਨੇਸੁ ਕੁਲਦੂਸਨਤ੍ਥਾਯ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥਾਯ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ । ਕਸ੍ਮਾ? ਅਨਾਚਾਰਤ੍ਤਾ, ''ਪਾਪਸਮਾਚਾਰੋ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਪਾਪਸਮਾਚਾਰਤ੍ਤਾ ਚ। ਆਰਾਮਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯ ਰੁਕ੍ਖਰੋਪਨੇ ਵਿਯ ਵਤ੍ਥੁਪੂਜਨਤ੍ਥਾਯ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਚੇ? ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। ਯਥਾ ਹਿ ਤਤ੍ਥ ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨ ਪਰਿਯਾਯਾਦੀਹਿ ਚ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਤਥਾ ਵਤ੍ਥੁਪੂਜਤ੍ਥਾਯਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵ।

ਨਨੁ ਚ ਤਤ੍ਥ ''ਕਪ੍ਪਿਯਪਥਵਿਯਂ ਸਯਂ ਰੋਪੇਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ? ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਪਨ **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ**। ਅਥਾਪਿ ਮਞ੍ਞੇਯ੍ਯਾਸਿ ਇਤਰਾਸੁ ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਪਮਾਣਂ। ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਞ੍ਚ ਕਪ੍ਪਿਯਉਦਕਸੇਚਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਕਥਨ੍ਤਿ? ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਤਤ੍ਰ ਹਿ ਅਵਿਸੇਸੇਨ ''ਰੁਕ੍ਖਂ ਰੋਪੇਨ੍ਤਿਪਿ ਰੋਪਾਪੇਨ੍ਤਿਪਿ, ਸਿਞ੍ਚਨ੍ਤਿਪਿ ਸਿਞ੍ਚਾਪੇਨ੍ਤਿਪੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੇ ''ਮਾਲਾਵਚ੍ਛ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੋ ਞਾਪੇਤਿ ''ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਪੁਪ੍ਫਫਲੂਪਗਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯੇਤਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਪਨ ਪਰਿਯਾਯੋ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਤ੍ਥ ਪਰਿਯਾਯਂ, ਇਧ ਚ ਪਰਿਯਾਯਾਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਯਂ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ** ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਸੁਵੁਤ੍ਤਮੇਵ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਚੇਤਂ –

‘‘ਬੁਦ੍ਧੇਨ ਧਮ੍ਮੋ ਵਿਨਯੋ ਚ ਵੁਤ੍ਤੋ।
ਯੋ ਤਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤੇਹਿ ਤਥੇਵ ਞਾਤੋ।
ਸੋ ਯੇਹਿ ਤੇਸਂ ਮਤਿਮਚ੍ਚਜਨ੍ਤਾ।
ਯਸ੍ਮਾ ਪੁਰੇ ਅਟ੍ਠਕਥਾ ਅਕਂਸੁ॥

‘‘ਤਸ੍ਮਾ ਹਿ ਯਂ ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਵੁਤ੍ਤਂ।
ਤਂ ਵਜ੍ਜਯਿਤ੍ਵਾਨ ਪਮਾਦਲੇਖਂ।
ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਸੁ ਸਗਾਰਵਾਨਂ।
ਯਸ੍ਮਾ ਪਮਾਣਂ ਇਧ ਪਣ੍ਡਿਤਾਨ’’ਨ੍ਤਿ॥

ਸਬ੍ਬਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਥ ਸਿਯਾ ਯਦਿ ਵਤ੍ਥੁਪੂਜਨਤ੍ਥਾਯਪਿ ਗਨ੍ਥਨਾਦੀਸੁ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਹਰਣਾਦੀਸੁ ਕਸ੍ਮਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ? ਕੁਲਿਤ੍ਥੀਆਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਰਣਤੋ ਹਰਣਾਧਿਕਾਰੇ ਹਿ ਵਿਸੇਸੇਤ੍ਵਾ ਤੇ ਕੁਲਿਤ੍ਥੀਨਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਬੁਦ੍ਧਾਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਏਕਤੋਵਣ੍ਟਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਂ ਵਣ੍ਟੇ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਕਤਮਾਲਂ। **ਉਭਤੋਵਣ੍ਟਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਉਭੋਹਿ ਪਸ੍ਸੇਹਿ ਪੁਪ੍ਫਵਣ੍ਟੇ ਕਤ੍ਵਾ ਕਤਮਾਲਂ। **ਮਞ੍ਜਰਿਕ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਪਨ ਮਞ੍ਜਰੀ ਵਿਯ ਕਤਾ ਪੁਪ੍ਫਵਿਕਤਿ ਮਞ੍ਜਰਿਕਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਵਿਧੁਤਿਕਾ**ਤਿ ਸੂਚਿਯਾ ਵਾ ਸਲਾਕਾਯ ਵਾ ਸਿਨ੍ਧੁਵਾਰਪੁਪ੍ਫਾਦੀਨਿ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਕਤਾ। **ਵਟਂਸਕੋ**ਤਿ ਵਤਂਸਕੋ। **ਆਵੇਲਾ**ਤਿ ਕਣ੍ਣਿਕਾ। **ਉਰਚ੍ਛਦੋ**ਤਿ ਹਾਰਸਦਿਸਂ ਉਰੇ ਠਪਨਕਪੁਪ੍ਫਦਾਮਂ। ਅਯਂ ਤਾਵ ਏਤ੍ਥ ਪਦਵਣ੍ਣਨਾ।

ਅਯਂ ਪਨ ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ। ਕੁਲਦੂਸਨਤ੍ਥਾਯ ਅਕਪ੍ਪਿਯਪਥਵਿਯਂ ਮਾਲਾਵਚ੍ਛਂ ਰੋਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਞ੍ਚੇਵ ਦੁਕ੍ਕਟਞ੍ਚ, ਤਥਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨ ਰੋਪਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ। ਕਪ੍ਪਿਯਪਥਵਿਯਂ ਰੋਪਨੇਪਿ ਰੋਪਾਪਨੇਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। ਉਭਯਤ੍ਥਾਪਿ ਸਕਿਂ ਆਣਤ੍ਤਿਯਾ ਬਹੂਨਮ੍ਪਿ ਰੋਪਨੇ ਏਕਮੇਵ ਸਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਦੁਕ੍ਕਟਂ ਵਾ ਸੁਦ੍ਧਦੁਕ੍ਕਟਂ ਵਾ ਹੋਤਿ। ਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਹਿ ਕਪ੍ਪਿਯਭੂਮਿਯਂ ਵਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯਭੂਮਿਯਂ ਵਾ ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨ ਰੋਪਾਪਨੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਆਰਾਮਾਦਿਅਤ੍ਥਾਯਪਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਪਥਵਿਯਂ ਰੋਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵਚਨੇਨ ਰੋਪਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਅਯਂ ਪਨ ਨਯੋ **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਨ ਸੁਟ੍ਠੁ ਵਿਭਤ੍ਤੋ, **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ** ਵਿਭਤ੍ਤੋਤਿ।

ਸਿਞ੍ਚਨਸਿਞ੍ਚਾਪਨੇ ਪਨ ਅਕਪ੍ਪਿਯਉਦਕੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ, ਕੁਲਦੂਸਨਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਦੁਕ੍ਕਟਮ੍ਪਿ। ਕਪ੍ਪਿਯੇਨ ਤੇਸਂਯੇਵ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮਤ੍ਥਾਯ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਚੇਤ੍ਥ ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨ ਸਿਞ੍ਚਾਪਨੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਆਪਤ੍ਤਿਟ੍ਠਾਨੇ ਪਨ ਧਾਰਾਵਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨ ਪਯੋਗਬਹੁਲਤਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਬਹੁਲਤਾ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਕੁਲਦੂਸਨਤ੍ਥਾਯ ਓਚਿਨਨੇ ਪੁਪ੍ਫਗਣਨਾਯ ਦੁਕ੍ਕਟਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨਿ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨੇਵ। ਬਹੂਨਿ ਪਨ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਏਕਪਯੋਗੇਨ ਓਚਿਨਨ੍ਤੋ ਪਯੋਗਵਸੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਓਚਿਨਾਪਨੇ ਕੁਲਦੂਸਨਤ੍ਥਾਯ ਸਕਿਂ ਆਣਤ੍ਤੋ ਬਹੁਮ੍ਪਿ ਓਚਿਨਤਿ, ਏਕਮੇਵ ਸਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੇਵ।

ਗਨ੍ਥਨਾਦੀਸੁ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਛ ਪੁਪ੍ਫਵਿਕਤਿਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ – ਗਨ੍ਥਿਮਂ, ਗੋਪ੍ਫਿਮਂ, ਵੇਧਿਮਂ, ਵੇਠਿਮਂ, ਪੂਰਿਮਂ, ਵਾਯਿਮਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਥ **“ਗਨ੍ਥਿਮਂ”** ਨਾਮ ਸਦਣ੍ਡਕੇਸੁ ਵਾ ਉਪ੍ਪਲਪਦੁਮਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞੇਸੁ ਵਾ ਦੀਘਵਣ੍ਟੇਸੁ ਪੁਪ੍ਫੇਸੁ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਦਣ੍ਡਕੇਨ ਦਣ੍ਡਕਂ ਵਣ੍ਟੇਨ ਵਾ ਵਣ੍ਟਂ ਗਨ੍ਥੇਤ੍ਵਾ ਕਤਮੇਵ ਹਿ ਗਨ੍ਥਿਮਂ। ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਵਾ ਕਾਤੁਮ੍ਪਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵਚਨੇਨ ਕਾਰਾਪੇਤੁਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਏਵ◌ਂ ਜਾਨ, ਏਵ◌ਂ ਕਤੇ ਸੋਭੇਯ੍ਯ, ਯਥਾ ਏਤਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਨ ਵ◌ਿਕਿਰਿਯਨ੍ਤਿ ਤਥਾ ਕਰੋਹੀਤਿਆਦਿਨਾ ਪਨ ਕਪ੍ਪਿਯਵਚਨੇਨ ਕਾਰੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

“**ਗੋਪ੍ਫਿਮਂ**” ਨਾਮ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਵ◌ਾ ਵ◌ਾਕਾਦੀਹਿ ਵ◌ਾ ਵਸ੍ਸਿਕਪੁਪ੍ਫਾਦੀਨਂ ਏਕਤੋਵਣ੍ਟਿਕਉਭਤੋਵਣ੍ਟਿਕਮਾਲਾਵਸੇਨ ਗੋਪ੍ਫਨਂ, ਵ◌ਾਕਂ ਵ◌ਾ ਰਜ੍ਜੁਂ ਵ◌ਾ ਦਿਗੁਣਂ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਤਤ੍ਥ ਅਵਣ੍ਟਕਾਨਿ ਨੀਪਪੁਪ੍ਫਾਦੀਨਿ ਪਵ◌ੇਸੇਤ੍ਵ◌ਾ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਬਨ੍ਧਨ੍ਤਿ, ਏਤਮ੍ਪਿ ਗੋਪ੍ਫਿਮਮੇਵ। ਸਬ੍ਬਂ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ।

“**ਵ◌ੇਧਿਮਂ**” ਨਾਮ ਸਵਣ੍ਟਕਾਨਿ ਵਸ੍ਸਿਕਪੁਪ੍ਫਾਦੀਨਿ ਵਣ੍ਟੇਸੁ, ਅਵਣ੍ਟਕਾਨਿ ਵ◌ਾ ਵਕੁਲਪੁਪ੍ਫਾਦੀਨਿ ਅਨ੍ਤੋਛਿਦ੍ਦੇ ਸੂਚਿਤਾਲਹੀਰਾਦੀਹਿ ਵ◌ਿਨਿਵ◌ਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵ◌ਾ ਆਵ◌ੁਨਨ੍ਤਿ, ਏਤਂ ਵ◌ੇਧਿਮਂ ਨਾਮ, ਤਮ੍ਪਿ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ਕਦਲਿਕ੍ਖਨ੍ਧਮ੍ਹਿ ਕਣ੍ਟਕੇ ਵ◌ਾ ਤਾਲਹੀਰਾਦੀਨਿ ਵ◌ਾ ਪਵ◌ੇਸੇਤ੍ਵ◌ਾ ਤਤ੍ਥ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਵ◌ਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵ◌ਾ ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਕੇਚਿ ਕਣ੍ਟਕਸਾਖਾਸੁ, ਕੇਚਿ ਪੁਪ੍ਫਚ੍ਛਤ੍ਤਪੁਪ੍ਫਕੂਟਾਗਾਰਕਰਣਤ੍ਥਂ ਛਤ੍ਤੇ ਚ ਭਿਤ੍ਤਿਯਞ੍ਚ ਪਵ◌ੇਸੇਤ੍ਵ◌ਾ ਠਪਿਤਕਣ੍ਟਕੇਸੁ, ਕੇਚਿ ਧਮ੍ਮਾਸਨਵ◌ਿਤਾਨੇ ਬਦ੍ਧਕਣ੍ਟਕੇਸੁ, ਕੇਚਿ ਕਣਿਕਾਰਪੁਪ੍ਫਾਦੀਨਿ ਸਲਾਕਾਹਿ ਵ◌ਿਜ੍ਝਨ੍ਤਿ, ਛਤ੍ਤਾਧਿਛਤ੍ਤਂ ਵ◌ਿਯ ਚ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਅਤਿਓਲ਼ਾਰਿਕਮੇਵ । ਪੁਪ੍ਫਵ◌ਿਜ੍ਝਨਤ੍ਥਂ ਪਨ ਧਮ੍ਮਾਸਨਵ◌ਿਤਾਨੇ ਕਣ੍ਟਕਮ੍ਪਿ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਕਣ੍ਟਕਾਦੀਹਿ ਵ◌ਾ ਏਕਪੁਪ੍ਫਮ੍ਪਿ ਵ◌ਿਜ੍ਝਿਤੁਂ ਪੁਪ੍ਫੇਯੇਵ ਵ◌ਾ ਪੁਪ੍ਫਂ ਪਵ◌ੇਸੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਜਾਲਵ◌ਿਤਾਨਵ◌ੇਦਿਕ-ਨਾਗਦਨ੍ਤਕ ਪੁਪ੍ਫਪਟਿਚ੍ਛਕਤਾਲਪਣ੍ਣਗੁਲ਼ਕਾਦੀਨਂ ਪਨ ਛਿਦ੍ਦੇਸੁ ਅਸੋਕਪਿਣ੍ਡਿਯਾ ਵ◌ਾ ਅਨ੍ਤਰੇਸੁ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਪਵ◌ੇਸੇਤੁਂ ਨ ਦੋਸੋ। ਏਤਂ ਵ◌ੇਧਿਮਂ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। ਧਮ੍ਮਰਜ੍ਜੁਯਮ੍ਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

“**ਵ◌ੇਠਿਮਂ**” ਨਾਮ ਪੁਪ੍ਫਦਾਮਪੁਪ੍ਫਹਤ੍ਥਕੇਸੁ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਕੇਚਿ ਹਿ ਮਤ੍ਥਕਦਾਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਘਟਕਾਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਪੁਪ੍ਫੇਹਿ ਵ◌ੇਠੇਨ੍ਤਿ, ਕੇਚਿ ਅਟ੍ਠ ਵ◌ਾ ਦਸ ਦਸ ਵ◌ਾ ਉਪ੍ਪਲਪੁਪ੍ਫਾਦੀਨਿ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਵ◌ਾ ਵ◌ਾਕੇਨ ਵ◌ਾ ਦਣ੍ਡਕੇਸੁ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵ◌ਾ ਉਪ੍ਪਲਹਤ੍ਥਕੇ ਵ◌ਾ ਪਦੁਮਹਤ੍ਥਕੇ ਵ◌ਾ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਾਮਣੇਰੇਹਿ ਉਪ੍ਪਾਟੇਤ੍ਵ◌ਾ ਥਲੇ ਠਪਿਤਉਪ੍ਪਲਾਦੀਨਿ ਕਾਸਾਵ◌ੇਨ ਭਣ੍ਡਿਕਮ੍ਪਿ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤੇਸਂਯੇਵ ਪਨ ਵ◌ਾਕੇਨ ਵ◌ਾ ਦਣ੍ਡਕੇਨ ਵ◌ਾ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਅਂਸਭਣ੍ਡਿਕਂ ਵ◌ਾ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਂਸਭਣ੍ਡਿਕਾ ਨਾਮ ਖਨ੍ਧੇ ਠਪਿਤਕਾਸਾਵਸ੍ਸ ਉਭੋ ਅਨ੍ਤੇ ਆਹਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਭਣ੍ਡਿਕਂ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਪਸਿਬ੍ਬਕੇ ਵ◌ਿਯ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਪਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ, ਅਯਂ ਵ◌ੁਚ੍ਚਤਿ ਅਂਸਭਣ੍ਡਿਕਾ, ਏਤਂ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਦਣ੍ਡਕੇਹਿ ਪਦੁਮਿਨਿਪਣ੍ਣਂ ਵ◌ਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵ◌ਾ ਉਪ੍ਪਲਾਦੀਨਿ ਪਣ੍ਣੇਨ ਵ◌ੇਠੇਤ੍ਵ◌ਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਂ ਉਪਰਿ ਪਦੁਮਿਨਿਪਣ੍ਣਮੇਵ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਹੇਟ੍ਠਾ ਦਣ੍ਡਕਂ ਪਨ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ।

“**ਪੂਰਿਮਂ**” ਨਾਮ ਮਾਲਾਗੁਣੇ ਚ ਪੁਪ੍ਫਪਟੇ ਚ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਯੋ ਹਿ ਮਾਲਾਗੁਣੇਨ ਚੇਤਿਯਂ ਵ◌ਾ ਬੋਧਿਂ ਵ◌ਾ ਵ◌ੇਦਿਕਂ ਵ◌ਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤੋ ਪੁਨ ਆਨੇਤ੍ਵ◌ਾ ਪੂਰਿਮਠਾਨਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾਪਿ ਪੂਰਿਮਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਕੋ ਪਨ ਵ◌ਾਦੋ ਅਨੇਕਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਸ੍ਸ, ਨਾਗਦਨ੍ਤ-ਕਨ੍ਤਰੇਹਿ ਪਵ◌ੇਸੇਤ੍ਵ◌ਾ ਹਰਨ੍ਤੋ ਓਲਮ੍ਬਕਂ ਕਤ੍ਵ◌ਾ ਪੁਨ ਨਾਗਦਨ੍ਤਕਂ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਏਤਮ੍ਪਿ ਪੂਰਿਮਂ ਨਾਮ। ਨਾਗਦਨ੍ਤਕੇ ਪਨ ਪੁਪ੍ਫਵਲਯਂ ਪਵ◌ੇਸੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਮਾਲਾਗੁਣੇਹਿ ਪੁਪ੍ਫਪਟਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਏਕਮੇਵ ਮਾਲਾਗੁਣਂ ਹਰਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਪੁਨ ਪਚ੍ਚਾਹਰਤੋ ਪੂਰਿਮਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਮਾਲਾਗੁਣੇਹਿ ਪਨ ਬਹੂਹਿਪਿ ਕਤਂ ਪੁਪ੍ਫਦਾਮਂ ਲਭਿਤ੍ਵ◌ਾ ਆਸਨਮਤ੍ਥਕਾਦੀਸੁ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਤਿਦੀਘਂ ਪਨ ਮਾਲਾਗੁਣਂ ਏਕਵ◌ਾਰਂ ਹਰਿਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ਾ ਪੁਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤੇਨਾਪਿ ਤਥੇਵ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

“**ਵ◌ਾਯਿਮਂ**” ਨਾਮ ਪੁਪ੍ਫਜਾਲਪੁਪ੍ਫਪਟਪੁਪ੍ਫਰੂਪੇਸੁ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬਂ। ਚੇਤਿਯੇਸੁ ਪੁਪ੍ਫਜਾਲਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਮੇਕਮ੍ਹਿ ਜਾਲਚ੍ਛਿਦ੍ਦੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਭਿਤ੍ਤਿਚ੍ਛਤ੍ਤਬੋਧਿਤ੍ਥਮ੍ਭਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਪੁਪ੍ਫਪਟਂ ਪਨ ਪਰੇਹਿ ਪੂਰਿਤਮ੍ਪਿ ਵ◌ਾਯਿਤੁਂ ਨ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਗੋਪ੍ਫਿਮਪੁਪ੍ਫੇਹੇਵ ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਾਦਿਰੂਪਕਾਨਿ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਾਨਿਪਿ ਵ◌ਾਯਿਮਟ੍ਠਾਨੇ ਤਿਟ੍ਠਨ੍ਤਿ। ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਸਬ੍ਬਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਕਤਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇ ਪਨ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਠਪੇਨ੍ਤੇਨ ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਾਦਿਰੂਪਕਮ੍ਪਿ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ** ਪਨ ਕਲਮ੍ਬਕੇਨ ਅਡ੍ਢਚਨ੍ਦਕੇਨ ਚ ਸਦ੍ਧਿਂ

ਅਟ੍ਠਪੁਪ੍ਫਵਿਕਤਿਯੋ ਵੁਤ੍ਤਾ। ਤਤ੍ਥ **ਕਲਮ੍ਬਕੋ**ਤਿ ਅਡ੍ਢਚਨ੍ਦਕਨ੍ਤਰੇ ਘਟਿਕਦਾਮਓਲਮ੍ਬਕੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। “**ਅਡ੍ਢਚਨ੍ਦਕੋ**”ਤਿ ਅਡ੍ਢਚਨ੍ਦਾਕਾਰੇਨ ਮਾਲਾਗੁਣਪਰਿਕ੍ਖੇਪੋ। ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਪੂਰਿਮੇਯੇਵ ਪਵਿਟ੍ਠਂ। **ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯਂ** ਪਨ ‘‘ਦ੍ਵੇ ਤਯੋ ਮਾਲਾਗੁਣੇ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਦਾਮਕਰਣਮ੍ਪਿ ਵਾਯਿਮਂਯੇਵਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਮ੍ਪਿ ਇਧ ਪੂਰਿਮਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਪਵਿਟ੍ਠਂ, ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਪੁਪ੍ਫਗੁਲ਼ਦਾਮਮੇਵ ਪਿਟ੍ਠਮਯਦਾਮਮ੍ਪਿ ਗੇਣ੍ਡੁਕਪੁਪ੍ਫਦਾਮਮ੍ਪਿ ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਖਰਪਤ੍ਤਦਾਮਮ੍ਪਿ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਸਾਧਾਰਣਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਮ੍ਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਮ੍ਪਿ ਨੇਵ ਕਾਤੁਂ ਨ ਕਾਰਾਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਪੂਜਾਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਪਨ ਕਪ੍ਪਿਯਵਚਨਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਪਰਿਯਾਯਓਭਾਸਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਾਨਿ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿਯੇਵ।

ਤੁਵਟ੍ਟੇਨ੍ਤੀਤਿ ਨਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। **ਲਾਸੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪੀਤਿਯਾ ਉਪ੍ਪਿਲਵਮਾਨਾ ਵਿਯ ਉਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਲਾਸਿਯਨਾਟਕਂ ਨਾਟੇਨ੍ਤਿ, ਰੇਚਕਂ ਦੇਨ੍ਤਿ। **ਨਚ੍ਚਨ੍ਤਿਯਾਪਿ ਨਚ੍ਚਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯਦਾ ਨਾਟਕਿਤ੍ਥੀ ਨਚ੍ਚਤਿ, ਤਦਾ ਤੇਪਿ ਤਸ੍ਸਾ ਪੁਰਤੋ ਵਾ ਪਚ੍ਛਤੋ ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਨਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਨਚ੍ਚਨ੍ਤਿਯਾਪਿ ਗਾਯਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯਦਾ ਸਾ ਨਚ੍ਚਤਿ, ਤਦਾ ਨਚ੍ਚਾਨੁਰੂਪਂ ਗਾਯਨ੍ਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। **ਅਟ੍ਠਪਦੇਪਿ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਪਦਫਲਕੇ ਜੂਤਂ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਿ। ਤਥਾ **ਦਸਪਦੇ, ਆਕਾਸੇਪੀ**ਤਿ ਅਟ੍ਠਪਦਦਸਪਦੇਸੁ ਵਿਯ ਆਕਾਸੇਯੇਵ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਿ। **ਪਰਿਹਾਰਪਥੇਪੀ**ਤਿ ਭੂਮਿਯਂ ਨਾਨਾਪਥਮਣ੍ਡਲਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਪਰਿਹਰਿਤਬ੍ਬਪਥਂ ਪਰਿਹਰਨ੍ਤਾ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਿ। **ਸਨ੍ਤਿਕਾਯਪਿ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਸਨ੍ਤਿਕਕੀਲ਼ਾਯ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਿ, ਏਕਜ੍ਝਂ ਠਪਿਤਾ ਸਾਰਿਯੋ ਵਾ ਪਾਸਾਣਸਕ੍ਖਰਾਯੋ ਵਾ ਅਚਾਲੇਨ੍ਤਾ ਨਖੇਨੇਵ ਅਪਨੇਨ੍ਤਿ ਚ ਉਪਨੇਨ੍ਤਿ ਚ, ਸਚੇ ਤਤ੍ਥ ਕਾਚਿ ਚਲਤਿ, ਪਰਾਜਯੋ ਹੋਤਿ। **ਖਲਿਕਾਯਾ**ਤਿ ਜੂਤਫਲਕੇ ਪਾਸਕਕੀਲ਼ਾਯ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਿ। **ਘਟਿਕਾਯਾ**ਤਿ ਘਟਿਕਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਦਣ੍ਡਕਕੀਲ਼ਾ, ਤਾਯ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਿ। ਦੀਘਦਣ੍ਡਕੇਨ ਰਸ੍ਸਦਣ੍ਡਕਂ ਪਹਰਨ੍ਤਾ ਵਿਚਰਨ੍ਤਿ।

ਸਲਾਕਹਤ੍ਥੇਨਾਤਿ ਲਾਖਾਯ ਵਾ ਮਞ੍ਜਟ੍ਠਿਯਾ ਵਾ ਪਿਟ੍ਠਉਦਕੇ ਵਾ ਸਲਾਕਹਤ੍ਥਂ ਤੇਮੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਕਿਂ ਹੋਤੂ’’ਤਿ ਭੂਮਿਯਂ ਵਾ ਭਿਤ੍ਤਿਯਂ ਵਾ ਤਂ ਪਹਰਿਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥਿਅਸ੍ਸਾਦੀਰੂਪਾਨਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਾ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਿ। **ਅਕ੍ਖੇਨਾ**ਤਿ ਗੁਲ਼ੇਨ। **ਪਙ੍ਗਚੀਰੇਨਾ**ਤਿ ਪਙ੍ਗਚੀਰਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪਣ੍ਣਨਾਲ਼ਿਕਾ, ਤਂ ਧਮਨ੍ਤਾ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਿ। **ਵਙ੍ਕਕੇਨਾ**ਤਿ ਗਾਮਦਾਰਕਾਨਂ ਕੀਲ਼ਨਕੇਨ ਖੁਦ੍ਦਕਨਙ੍ਗਲੇਨ। **ਮੋਕ੍ਖਚਿਕਾਯਾ**ਤਿ ਮੋਕ੍ਖਚਿਕਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਸਮ੍ਪਰਿਵਤ੍ਤਕਕੀਲ਼ਾ, ਆਕਾਸੇ ਵਾ ਦਣ੍ਡਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ, ਭੂਮਿਯਂ ਵਾ ਸੀਸਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਹੇਟ੍ਠੁਪਰਿਯਭਾਵੇਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨ੍ਤਾ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਚਿਙ੍ਗੁਲਕੇਨਾ**ਤਿ ਚਿਙ੍ਗੁਲਕਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਤਾਲਪਣ੍ਣਾਦੀਹਿ ਕਤਂ ਵਾਤਪ੍ਪਹਾਰੇਨ ਪਰਿਬ੍ਭਮਨਚਕ੍ਕਂ, ਤੇਨ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਿ। **ਪਤ੍ਤਾਲ਼੍ਹਕੇਨਾ**ਤਿ ਪਤ੍ਤਾਲ਼੍ਹਕਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਪਣ੍ਣਨਾਲ਼ਿ, ਤਾਯ ਵਾਲਿਕਾਦੀਨਿ ਮਿਨਨ੍ਤਾ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਿ। **ਰਥਕੇਨਾ**ਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਰਥੇਨ। **ਧਨੁਕੇਨਾ**ਤਿ ਖੁਦ੍ਦਕਧਨੁਨਾ।

ਅਕ੍ਖਰਿਕਾਯਾਤਿ ਅਕ੍ਖਰਿਕਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਆਕਾਸੇ ਵਾ ਪਿਟ੍ਠਿਯਂ ਵਾ ਅਕ੍ਖਰਜਾਨਨਕੀਲ਼ਾ, ਤਾਯ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਿ। **ਮਨੇਸਿਕਾਯਾ**ਤਿ ਮਨੇਸਿਕਾ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਮਨਸਾ ਚਿਨ੍ਤਿਤਜਾਨਨਕੀਲ਼ਾ, ਤਾਯ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਿ। **ਯਥਾਵਜ੍ਜੇਨਾ**ਤਿ ਯਥਾਵਜ੍ਜਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ ਕਾਣਕੁਣਿਕਖਞ੍ਜਾਦੀਨਂ ਯਂ ਯਂ ਵਜ੍ਜਂ ਤਂ ਤਂ ਪਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਨਕੀਲ਼ਾ ਤਾਯ ਕੀਲ਼ਨ੍ਤਿ, ਵੇਲਮ੍ਭਕਾ ਵਿਯ। **ਹਤ੍ਥਿਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਸਿਕ੍ਖਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਹਤ੍ਥਿਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਯਂ ਸਿਪ੍ਪਂ ਸਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ ਸਿਕ੍ਖਨ੍ਤਿ। ਏਸੇਵ ਨਯੋ ਅਸ੍ਸਾਦੀਸੁ। **ਧਾਵਨ੍ਤਿਪੀ**ਤਿ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਧਾਵਨ੍ਤਿ। **ਆਧਾਵਨ੍ਤਿਪੀ**ਤਿ ਯਤ੍ਤਕਂ ਧਾਵਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਤਕਮੇਵ ਅਭਿਮੁਖਾ ਪੁਨ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਆਧਾਵਨ੍ਤਿ। **ਨਿਬ੍ਬੁਜ੍ਝਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਮਲ੍ਲਯੁਦ੍ਧਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। **ਨਲਾਟਿਕਮ੍ਪਿ ਦੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ‘‘ਸਾਧੁ, ਸਾਧੁ, ਭਗਿਨੀ’’ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਲਾਟੇ ਅਙ੍ਗੁਲਿਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸਾ ਨਲਾਟੇ ਠਪੇਨ੍ਤਿ। **ਵਿਵਿਧਮ੍ਪਿ ਅਨਾਚਾਰਂ ਆਚਰਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਅਨਾਗਤਂ ਮੁਖਡਿਣ੍ਡਿਮਾਦਿਵਿਵਿਧਂ ਅਨਾਚਾਰਂ ਆਚਰਨ੍ਤਿ।

੪੩੨. **ਪਾਸਾਦਿਕੇਨਾ**ਤਿ ਪਸਾਦਾਵਹੇਨ, ਸਾਰੁਪ੍ਪੇਨ ਸਮਣਾਨੁਚ੍ਛਵਿਕੇਨ। **ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਗਮਨੇਨ। **ਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇਨਾ**ਤਿ ਨਿਵਤ੍ਤਨੇਨ। **ਆਲੋਕਿਤੇਨਾ**ਤਿ ਪੁਰਤੋ ਦਸ੍ਸਨੇਨ। **ਵਿਲੋਕਿਤੇਨਾ**ਤਿ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਦਸ੍ਸਨੇਨ। **ਸਮਿਞ੍ਜਿਤੇਨਾ**ਤਿ ਪਬ੍ਬਸਙ੍ਕੋਚਨੇਨ। **ਪਸਾਰਿਤੇਨਾ**ਤਿ ਤੇਸਂਯੇਵ ਪਸਾਰਣੇਨ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਇਤ੍ਥਮ੍ਭੂਤਾਖ੍ਯਾਨਤ੍ਥੇ ਕਰਣਵਚਨਂ, ਸਤਿਸਮ੍ਪਜਞ੍ਞੇਹਿ ਅਭਿਸਙ੍ਖਤਤ੍ਤਾ ਪਾਸਾਦਿਕ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤ-ਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤ-ਆਲੋਕਿਤ-ਵਿਲੋਕਿਤ-ਸਮਿਞ੍ਜਿਤ-ਪਸਾਰਿਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਓਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ-ਖਿਤ੍ਤਚਕ੍ਖੁ । **ਇਰਿਯਾਪਥਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਤਾਯ ਪਾਸਾਦਿਕਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਦਿਤਾਯ ਸਮ੍ਪਨ੍ਨਇਰਿਯਾਪਥੋ।

ਕ੍ਵਾਯਨ੍ਤਿ ਕੋ ਅਯਂ। **ਅਬਲਬਲੋ ਵਿਯਾ**ਤਿ ਅਬਲੋ ਕਿਰ ਬੋਨ੍ਦੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਤਿਸਯਤ੍ਥੇ ਚ ਇਦਂ ਆਮੇਡਿਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਤਿਬੋਨ੍ਦੋ ਵਿਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਮਨ੍ਦੂਮਨ੍ਦੋ**ਤਿ ਅਭਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਦੀਨਂ ਅਨੁਦ੍ਧਤਤਾਯ ਅਤਿਮਨ੍ਦੋ। ਅਤਿਸਣ੍ਹੋਤਿ ਏਵਂ ਗੁਣਮੇਵ ਦੋਸਤੋ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਿ। **ਭਾਕੁਟਿਕਭਾਕੁਟਿਕੋ ਵਿਯਾ**ਤਿ ਓਕ੍ਖਿਤ੍ਤਚਕ੍ਖੁਤਾਯ ਭਕੁਟਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਕੁਟਿਤਮੁਖੋ ਕੁਪਿਤੋ ਵਿਯ ਵਿਚਰਤੀਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨਾ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਸਣ੍ਹਾ**ਤਿ ਨਿਪੁਣਾ, ''ਅਮ੍ਮ ਤਾਤ ਭਗਿਨੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਉਪਾਸਕਜਨਂ ਯੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੇ ਉਪਨੇਤੁਂ ਛੇਕਾ, ਨ ਯਥਾ ਅਯਂ; ਏਵਂ ਅਬਲਬਲੋ ਵਿਯਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਸਖਿਲਾ**ਤਿ ਸਾਖਲ੍ਯੇਨ ਯੁਤ੍ਤਾ। **ਸੁਖਸਮ੍ਭਾਸਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਪੁਰਿਮਸ੍ਸ ਕਾਰਣਵਚਨਂ। ਯੇਸਞ੍ਹਿ ਸੁਖਸਮ੍ਭਾਸਾ ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਕਥਾ ਨੇਲਾ ਹੋਤਿ ਕਣ੍ਣਸੁਖਾ, ਤੇ ਸਖਿਲਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਤੇਨਾਹਂਸੁ – ''ਸਖਿਲਾ ਸੁਖਸਮ੍ਭਾਸਾ''ਤਿ। ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ – ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਯ੍ਯਾ ਉਪਾਸਕੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਮਧੁਰਂ ਸਮ੍ਮੋਦਨੀਯਂ ਕਥਂ ਕਥੇਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਖਿਲਾ ਸੁਖਸਮ੍ਭਾਸਾ, ਨ ਯਥਾ ਅਯਂ; ਏਵਂ ਮਨ੍ਦੂਮਨ੍ਦੋ ਵਿਯਾਤਿ। **ਮਿਹਿਤਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾ**ਤਿ ਮਿਹਿਤਂ ਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਂ ਏਤੇਸਂ ਵਚਨਸ੍ਸਾਤਿ ਮਿਹਿਤਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾ, ਪਠਮਂ ਸਿਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਵਦਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਏਹਿਸ੍ਵਾਗਤਵਾਦਿਨੋ**ਤਿ ਉਪਾਸਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਏਹਿ ਸ੍ਵਾਗਤਂ ਤਵਾ''ਤਿ ਏਵਂਵਾਦਿਨੋ, ਨ ਯਥਾ ਅਯਂ; ਏਵਂ ਸਙ੍ਕੁਟਿਤਮੁਖਤਾਯ ਭਾਕੁਟਿਕਭਾਕੁਟਿਕਾ ਵਿਯ ਏਵਂ ਮਿਹਿਤਪੁਬ੍ਬਙ੍ਗਮਾਦਿਤਾਯ ਅਭਾਕੁਟਿਕਭਾਵਂ ਅਤ੍ਥਤੋ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਸਰੂਪੇਨਪਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ਆਹਂਸੁ – **"ਅਭਾਕੁਟਿਕਾ ਉਤ੍ਤਾਨਮੁਖਾ ਪੁਬ੍ਬਭਾਸਿਨੋ"**ਤਿ। ਉਪ੍ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਵਾ ਤਿਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਆਕਾਰਾਨਂ ਅਭਾਵਦਸ੍ਸਨਮੇਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਕਥਂ? ਏਤ੍ਥ ਹਿ **"ਅਭਾਕੁਟਿਕਾ"**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਭਾਕੁਟਿਕਭਾਕੁਟਿਕਾਕਾਰਸ੍ਸ ਅਭਾਵੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ। **"ਉਤ੍ਤਾਨਮੁਖਾ"**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਮਨ੍ਦੂਮਨ੍ਦਾਕਾਰਸ੍ਸ, ਯੇ ਹਿ ਚਕ੍ਖੂਨਿ ਉਮ੍ਮਿਲੇਤ੍ਵਾ ਆਲੋਕਨੇਨ ਉਤ੍ਤਾਨਮੁਖਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਤੇ ਮਨ੍ਦੂਮਨ੍ਦਾ। **ਪੁਬ੍ਬਭਾਸਿਨੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਬਲਬਲਾਕਾਰਸ੍ਸ ਅਭਾਵੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ, ਯੇ ਹਿ ਆਭਾਸਨਕੁਸਲਤਾਯ ''ਅਮ੍ਮ ਤਾਤਾ''ਤਿ ਪਠਮਤਰਂ ਆਭਾਸਨ੍ਤਿ, ਨ ਤੇ ਅਬਲਬਲਾਤਿ।

ਏਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਘਰਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਸੋ ਕਿਰ ਉਪਾਸਕੋ ''ਨ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ, ਪਿਣ੍ਡੋ ਲਬ੍ਭਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿਯੇਵ ਏਤਂ ਕਤਂ , ਸਕਲਮ੍ਪਿ ਗਾਮਂ ਵਿਚਰਨ੍ਤਾ ਨ ਲਚ੍ਛਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਂ ਦਾਤੁਕਾਮੋ ''ਏਹਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਘਰਂ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਆਹ। ਕਿਂ ਪਨਾਯਂ ਪਯੁਤ੍ਤਵਾਚਾ ਹੋਤਿ, ਨ ਹੋਤੀਤਿ? ਨ ਹੋਤਿ। ਪੁਚ੍ਛਿਤਪਞ੍ਹੋ ਨਾਮਾਯਂ ਕਥੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਇਦਾਨਿ ਚੇਪਿ ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਹੇ ਵਾ ਸਾਯਨ੍ਹੇ ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਘਰਂ ਪਵਿਟ੍ਠਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਕੋਚਿ ਪੁਚ੍ਛੇਯ੍ਯ – ''ਕਸ੍ਮਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚਰਥਾ''ਤਿ? ਯੇਨਤ੍ਥੇਨ ਚਰਤਿ, ਤਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ''ਲਦ੍ਧਂ ਨ ਲਦ੍ਧ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਚੇ ਨ ਲਦ੍ਧਂ, ''ਨ ਲਦ੍ਧ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਯਂ ਸੋ ਦੇਤਿ, ਤਂ ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਦੁਟ੍ਠੋਤਿ ਨ ਪਸਾਦਾਦੀਨਂ ਵਿਨਾਸੇਨ ਦੁਟ੍ਠੋ, ਪੁਗ੍ਗਲਵਸੇਨ ਦੁਟ੍ਠੋ। **ਦਾਨਪਥਾਨੀ**ਤਿ ਦਾਨਾਨਿਯੇਵ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। ਅਥ ਵਾ **ਦਾਨਪਥਾਨੀ**ਤਿ ਦਾਨਨਿਬਦ੍ਧਾਨਿ ਦਾਨਵਤ੍ਤਾਨੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਨੀ**ਤਿ ਦਾਯਕੇਹਿ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾਨਿ, ਨ ਤੇ ਤਾਨਿ ਏਤਰਹਿ ਦੇਨ੍ਤਿ। **ਰਿਞ੍ਚਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਵਿਸੁਂ ਹੋਨ੍ਤਿ ਨਾਨਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਸਣ੍ਠਹੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਸਮ੍ਮਾ ਤਿਟ੍ਠੇਯ੍ਯ, ਪੇਸਲਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਤਿਟ੍ਠਾ ਭਵੇਯ੍ਯ।

ਏਵਮਾਵੁਸੋਤਿ ਖੋ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਦ੍ਧਸ੍ਸ ਪਸਨ੍ਨਸ੍ਸ ਉਪਾਸਕਸ੍ਸ ਸਾਸਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ। ਏਵਰੂਪਂ ਕਿਰ ਸਾਸਨਂ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਹਰਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਮਮ ਵਚਨੇਨ ਭਗਵਤੋ ਪਾਦੇ ਵਨ੍ਦਥਾ''ਤਿ ਵਾ ''ਚੇਤਿਯਂ ਪਟਿਮਂ ਬੋਧਿਂ ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰਂ ਵਨ੍ਦਥਾ''ਤਿ ਵਾ ''ਚੇਤਿਯੇ ਗਨ੍ਧਪੂਜਂ ਕਰੋਥ, ਪੁਪ੍ਫਪੂਜਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਵਾ ''ਭਿਕ੍ਖੂ ਸਨ੍ਨਿਪਾਤੇਥ, ਦਾਨਂ ਦਸ੍ਸਾਮ , ਧਮ੍ਮਂ ਸੋਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਵਾ ਈਦਿਸੇਸੁ ਸਾਸਨੇਸੁ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਂ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਕਪ੍ਪਿਯਸਾਸਨਾਨਿ ਏਤਾਨਿ ਨ ਗਿਹੀਨਂ ਗਿਹਿਕਮ੍ਮਪਟਿਸਂਯੁਤ੍ਤਾਨੀਤਿ। **ਕੁਤੋ ਚ ਤ੍ਵਂ, ਭਿਕ੍ਖੁ, ਆਗਚ੍ਛਸੀ**ਤਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨ ਆਗਚ੍ਛਤਿ ਅਤ੍ਥਤੋ ਪਨ ਆਗਤੋ ਹੋਤਿ; ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਵਤ੍ਤਮਾਨਸਮੀਪੇ ਵਤ੍ਤਮਾਨਵਚਨਂ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਨ ਦੋਸੋ। ਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ''ਤਤੋ ਅਹਂ ਭਗਵਾ ਆਗਚ੍ਛਾਮੀ''ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਵਚਨੇ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

੪੩੩. ਪਠਮਂ ਅਸ੍ਸਜਿਪੁਨਬ੍ਬਸੁਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਚੋਦੇਤਬ੍ਬਾਤਿ ''ਮਯਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਵਤ੍ਤੁਕਾਮਾ''ਤਿ ਓਕਾਸਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਥੁਨਾ ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਚ ਚੋਦੇਤਬ੍ਬਾ। ਚੋਦੇਤ੍ਵਾ ਯਂ ਨ ਸਰਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਸਾਰੇਤਬ੍ਬਾ। ਸਚੇ ਵਤ੍ਥੁਞ੍ਚ ਆਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਮੇਵ ਵਾ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਤ੍ਥੁਂ, ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਰੋਪੇਤਬ੍ਬਾ। ਅਥ ਵਤ੍ਥੁਮੇਵ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਨਾਪਤ੍ਤਿਂ; ਏਵਮ੍ਪਿ ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ ਅਯਂ ਨਾਮ

ਆਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਰੋਪੇਤਬ੍ਬਾ ਏਵ। ਯਦਿ ਨੇਵ ਵਤ੍ਤਂ, ਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਰੋਪੇਤਬ੍ਬਾ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ। ਯਥਾਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਪਨ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਰੋਪੇਤ੍ਵਾ; ਏਵਂ ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਬਜਤ੍ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ, ਤਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

ਏਵਂ ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮਕਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਯਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਨ੍ਤੇਨ ਯਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮੇ ਕੁਲਦੂਸਕਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਵਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮੇ ਵਾ ਨ ਵਸਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਨ੍ਤੇਨ ਸਾਮਨ੍ਤਗਾਮੇਪਿ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਨ ਚਰਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਾਮਨ੍ਤਵਿਹਾਰੇਪਿ ਵਸਨ੍ਤੇਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮੇ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਨ ਚਰਿਤਬ੍ਬਂ। **ਉਪਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ** ਪਨ ''ਭਨ੍ਤੇ ਨਗਰਂ ਨਾਮ ਮਹਨ੍ਤਂ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਿਕਮ੍ਪਿ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੇਹਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ''ਯਸ੍ਸਾ ਵੀਥਿਯਾ ਕੁਲਦੂਸਕਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਾਰਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਤਤੋ ''ਵੀਥਿਪਿ ਮਹਤੀ ਨਗਰਪ੍ਪਮਾਣਾਵ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ''ਯਸ੍ਸਾ ਘਰਪਟਿਪਾਟਿਯਾ''ਤਿ ਆਹ, ''ਘਰਪਟਿਪਾਟੀਪਿ ਵੀਥਿਪ੍ਪਮਾਣਾਵ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਇਤੋ ਚਿਤੋ ਚ ਸਤ੍ਤ ਘਰਾਨਿ ਵਾਰਿਤਾਨੀ''ਤਿ ਆਹ। ਤਂ ਪਨ ਸਬ੍ਬਂ ਥੇਰਸ੍ਸ ਮਨੋਰਥਮਤ੍ਤਮੇਵ। ਸਚੇਪਿ ਵਿਹਾਰੋ ਤਿਯੋਜਨਪਰਮੋ ਹੋਤਿ ਦ੍ਵਾਦਸਯੋਜਨਪਰਮਞ੍ਚ ਨਗਰਂ, ਨੇਵ ਵਿਹਾਰੇ ਵਸਿਤੁਂ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਨ ਨਗਰੇ ਚਰਿਤੁਨ੍ਤਿ।

੪੩੫. ਤੇ ਸਙ੍ਘੇਨ ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮਕਤਾਤਿ ਕਥਂ ਸਙ੍ਘੋ ਤੇਸਂ ਕਮ੍ਮਂ ਅਕਾਸਿ? ਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਵ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਅਕਾਸਿ, ਅਥ ਖੋ ਕੁਲੇਹਿ ਨਿਮਨ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਭਤ੍ਤੇਸੁ ਕਯਿਰਮਾਨੇਸੁ ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਥੇਰਾ ਸਮਣਪਟਿਪਦਂ ਕਥੇਤ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਸਮਣੋ, ਅਯਂ ਅਸ੍ਸਮਣੋ''ਤਿ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਦ੍ਵੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਸੀਮਂ ਪਵੇਸੇਤ੍ਵਾ ਏਤੇਨੇਵੁਪਾਯੇਨ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮਂ ਅਕਂਸੂਤਿ। ਏਵਂ ਪਬ੍ਬਾਜਨੀਯਕਮ੍ਮਕਤਸ੍ਸ ਚ ਅਟ੍ਠਾਰਸ ਵਤ੍ਤਾਨਿ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਯਾਚਨ੍ਤਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭੇਤਬ੍ਬਂ। ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਦ੍ਧਕਮ੍ਮੇਨਾਪਿ ਚ ਤੇਨ ਯੇਸੁ ਕੁਲੇਸੁ ਪੁਬ੍ਬੇ ਕੁਲਦੂਸਕਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ, ਤਤੋ ਪਚ੍ਚਯਾ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ, ਆਸਵਕ੍ਖਯਪ੍ਪਤ੍ਤੇਨਾਪਿ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ, ਅਕਪ੍ਪਿਯਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ। ''ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤੇਨ ''ਪੁਬ੍ਬੇ ਏਵਂ ਕਤਤ੍ਤਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ, ਸਚੇ ਵਦਨ੍ਤਿ ''ਨ ਮਯਂ ਤੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਦੇਮ ਇਦਾਨਿ ਸੀਲਵਨ੍ਤਤਾਯ ਦੇਮਾ''ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ। ਪਕਤਿਯਾ ਦਾਨਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਕੁਲਦੂਸਕਕਮ੍ਮਂ ਕਤਂ ਹੋਤਿ। ਤਤੋ ਪਕਤਿਦਾਨਮੇਵ ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਯਂ ਵਡ੍ਢੇਤ੍ਵਾ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਨ ਸਮ੍ਮਾ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀਤਿ ਤੇ ਪਨ ਅਸ੍ਸਜਿਪੁਨਬ੍ਬਸੁਕਾ ਅਟ੍ਠਾਰਸਸੁ ਵਤ੍ਤੇਸੁ ਸਮ੍ਮਾ ਨ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤਿ। **ਨ ਲੋਮਂ ਪਾਤੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਨੁਲੋਮਪਟਿਪਦਂ ਅਪ੍ਪਟਿਪਜ੍ਜਨਤਾਯ ਨ ਪਨ੍ਨਲੋਮਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਨ ਨੇਤ੍ਥਾਰਂ ਵਤ੍ਤਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਤ੍ਥਰਣਮਗ੍ਗਂ ਨ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ । **ਨ ਭਿਕ੍ਖੂ ਖਮਾਪੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ''ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ, ਨ ਪੁਨ ਏਵਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮ, ਖਮਥ ਅਮ੍ਹਾਕ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਖਮਾਪਨਂ ਨ ਕਰੋਨ੍ਤਿ। **ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਕਾਰਕਸਙ੍ਘਂ ਦਸਹਿ ਅਕ੍ਕੋਸਵਤ੍ਥੂਹਿ ਅਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤਿ। **ਪਰਿਭਾਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਭਯਂ ਨੇਸਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤਿ। **ਛਨ੍ਦਗਾਮਿਤਾ...ਪੇ॰... ਭਯਗਾਮਿਤਾ ਪਾਪੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਤੇ ਛਨ੍ਦਗਾਮਿਨੋ ਚ...ਪੇ॰... ਭਯਗਾਮਿਨੋ ਚਾਤਿ ਏਵਂ ਛਨ੍ਦਗਾਮਿਤਾਯਪਿ...ਪੇ॰... ਭਯਗਾਮਿਤਾਯਪਿ ਪਾਪੇਨ੍ਤਿ, ਯੋਜੇਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਤੇਸਂ ਪਰਿਵਾਰੇਸੁ ਪਞ੍ਚਸੁ ਸਮਣਸਤੇਸੁ ਏਕਚ੍ਚੇ ਦਿਸਾ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ। **ਵਿਬ੍ਭਮਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਏਕਚ੍ਚੇ ਗਿਹੀ ਹੋਨ੍ਤਿ। **ਕਥਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਅਸ੍ਸਜਿਪੁਨਬ੍ਬਸੁਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪਮੋਕ੍ਖਾਨਂ ਵਸੇਨ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ''ਅਸ੍ਸਜਿਪੁਨਬ੍ਬਸੁਕਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ।

੪੩੬-੭. ਗਾਮਂ ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਨਗਰਮ੍ਪਿ ਗਾਮਗ੍ਗਹਣੇਨੇਵ ਗਹਿਤਂ। ਤੇਨਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੇ ''ਗਾਮੋਪਿ ਨਿਗਮੋਪਿ ਨਗਰਮ੍ਪਿ ਗਾਮੋ ਚੇਵ ਨਿਗਮੋ ਚਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਅਪਾਕਾਰਪਰਿਕ੍ਖੇਪੋ ਸਆਪਣੋ **ਨਿਗਮੋ**ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਕੁਲਾਨਿ ਦੂਸੇਤੀਤਿ **ਕੁਲਦੂਸਕੋ**। ਦੂਸੇਨ੍ਤੋ ਚ ਨ ਅਸੁਚਿਕਦ੍ਦਮਾਦੀਹਿ ਦੂਸੇਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਦੁਪ੍ਪਟਿਪਤ੍ਤਿਯਾ ਤੇਸਂ ਪਸਾਦਂ ਵਿਨਾਸੇਤਿ। ਤੇਨੇਵਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੇ ''ਪੁਪ੍ਫੇਨ ਵਾ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਹਰਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਸਯਂ ਵਾ ਉਪਗਤਾਨਂ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਂ ਪੁਪ੍ਫਂ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਦੇਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਪਰਸਨ੍ਤਕਂ ਦੇਤਿ,

ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। ਥੇਯ੍ਯਚਿਤ੍ਤੇਨ ਦੇਤਿ, ਭਣ੍ਡਗ੍ਘੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਏਸੇਵ ਨਯੋ ਸਙ੍ਘਿਕੇਪਿ। ਅਯਂ ਪਨ ਵਿਸੇਸੋ, ਸੇਨਾਸਨਤ੍ਥਾਯ ਨਿਯਾਮਿਤਂ ਇਸ੍ਸਰਵਤਾਯ ਦਦਤੋ ਥੁਲ੍ਲਚ੍ਚਯਂ।

ਪੁਪ੍ਫਂ ਨਾਮ ਕਸ੍ਸ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਕਸ੍ਸ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ? ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਤਾਵ ਹਰਿਤ੍ਵਾਪਿ ਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾਪਿ ਪਕ੍ਕੋਸਿਤ੍ਵਾਪਿ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾਪਿ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸੇਸਞਾਤਕਾਨਂ ਪਕ੍ਕੋਸਾਪੇਤ੍ਵਾਵ। ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਵਤ੍ਥੁਪੂਜਨਤ੍ਥਾਯ, ਮਣ੍ਡਨਤ੍ਥਾਯ ਪਨ ਸਿਵਲਿਙ੍ਗਾਦਿਪੂਜਨਤ੍ਥਾਯ ਵਾ ਕਸ੍ਸਚਿਪਿ ਦਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਞ੍ਚ ਹਰਾਪੇਨ੍ਤੇਨ ਞਾਤਿਸਾਮਣੇਰੇਹੇਵ ਹਰਾਪੇਤਬ੍ਬਂ। ਇਤਰੇ ਪਨ ਯਦਿ ਸਯਮੇਵ ਇਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਮ੍ਮਤੇਨ ਪੁਪ੍ਫਭਾਜਕੇਨ ਭਾਜਨਕਾਲੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਸਾਮਣੇਰਾਨਂ ਉਪਡ੍ਢਭਾਗਂ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯਂ** ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਗਿਹੀਨਂ ਉਪਡ੍ਢਭਾਗਂ। **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ** ''ਚੂਲ਼ਕਂ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਸਮ੍ਮਤੇਨ ਅਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਂ।

ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯੇਸੁ ਸਗਾਰਵਾ ਸਾਮਣੇਰਾ ਬਹੂਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਰਾਸਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਥੇਰਾ ਪਾਤੋਵ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਾਦੀਨਂ ਉਪਾਸਕਾਨਂ ਵਾ ''ਤ੍ਵਂ ਇਦਂ ਗਣ੍ਹ, ਤ੍ਵਂ ਇਦਂ ਗਣ੍ਹਾ''ਤਿ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਪੁਪ੍ਫਦਾਨਂ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। ''ਚੇਤਿਯਂ ਪੂਜੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਪਿ ਪੂਜਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾਪਿ ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਚੇਤਿਯਪੂਜਨਤ੍ਥਾਯ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਏਤਮ੍ਪਿ ਪੁਪ੍ਫਦਾਨਂ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। ਉਪਾਸਕੇ ਅਕ੍ਕਪੁਪ੍ਫਾਦੀਹਿ ਪੂਜੇਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਵਿਹਾਰੇ ਕਣਿਕਾਰਪੁਪ੍ਫਾਦੀਨਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਉਪਾਸਕਾ ਤਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੂਜੇਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੁ ਪੁਪ੍ਫਪੂਜਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਿਵਾਤਰਂ ਗਾਮਂ ਪਵਿਟ੍ਠੋ ''ਕਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਤਿਦਿਵਾ ਪਵਿਟ੍ਠਤ੍ਥਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ''ਵਿਹਾਰੇ ਬਹੂਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਪੂਜਂ ਅਕਰਿਮ੍ਹਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ''ਬਹੂਨਿ ਕਿਰ ਵਿਹਾਰੇ ਪੁਪ੍ਫਾਨੀ''ਤਿ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਪਹੂਤਂ ਖਾਦਨੀਯਂ ਭੋਜਨੀਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਪੂਜਞ੍ਚ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਦਾਨਞ੍ਚ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ''ਮਯਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਸੁਕਦਿਵਸਂ ਨਾਮ ਪੂਜੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਪੁਪ੍ਫਵਾਰਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਦਿਵਸੇ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਸਾਮਣੇਰੇਹਿ ਚ ਪਗੇਵ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਓਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਰੁਕ੍ਖੇਸੁ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾ ''ਕੁਹਿਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪੁਪ੍ਫਾਨੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਸਾਮਣੇਰੇਹਿ ਓਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਾਨਿ ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਨ ਪੂਜੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਥ, ਸਙ੍ਘੋ ਅਞ੍ਞਂ ਦਿਵਸਂ ਪੂਜੇਸ੍ਸਤੀਤਿ। ਤੇ ਪੂਜੇਤ੍ਵਾ ਦਾਨਂ ਦਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ** ਪਨ **ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯਞ੍ਚ** ''ਥੇਰਾ ਸਾਮਣੇਰੇਹਿ ਦਾਪੇਤੁਂ ਨ ਲਭਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਸਯਮੇਵ ਤਾਨਿ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਤੇਸਂ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ। ਥੇਰੇਹਿ ਪਨ 'ਸਾਮਣੇਰੇਹਿ ਓਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਾਨੀ'ਤਿ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਪੁਪ੍ਫਵਾਰਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਅਨੋਚਿਤੇਸੁ ਪੁਪ੍ਫੇਸੁ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਆਦਾਯ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਾਮਣੇਰੇ ''ਓਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਞਾਤਕਸਾਮਣੇਰਾਨਂਯੇਵ ਓਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਞ੍ਞਾਤਕੇ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਰੁਕ੍ਖਸਾਖਾਯ ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਓਰੋਹਿਤ੍ਵਾ ਪਲਾਯਿਤਬ੍ਬਂ, ਓਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਕੋਚਿ ਧਮ੍ਮਕਥਿਕੋ ''ਬਹੂਨਿ ਉਪਾਸਕਾ ਵਿਹਾਰੇ ਪੁਪ੍ਫਾਨਿ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਆਦਾਯ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਪ੍ਫਪੂਜਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀਤਿ **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਞ੍ਚ ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯਞ੍ਚ** ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਪਨ ''ਏਤਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਫਲਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਞ੍ਚ ਸੇਸਞਾਤਕਾਨਞ੍ਚ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਪਨ ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕੇ ਪਰਸਨ੍ਤਕੇ ਸਙ੍ਘਿਕੇ ਸੇਨਾਸਨਤ੍ਥਾਯ ਨਿਯਾਮਿਤੇ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਾਦੀਨਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਂਯੇਵ ਗਿਲਾਨਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਵਾ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਇਸ੍ਸਰਾਨਂ ਵਾ ਖੀਣਪਰਿਬ੍ਬਯਾਨਂ ਵਾ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਫਲਦਾਨਂ ਨ ਹੋਤਿ। ਫਲਭਾਜਕੇਨਾਪਿ ਸਮ੍ਮਤੇਨ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਫਲਭਾਜਨਕਾਲੇ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਉਪਡ੍ਢਭਾਗਂ ਦਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਸਮ੍ਮਤੇਨ ਅਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਸਙ੍ਘਾਰਾਮੇਪਿ ਫਲਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਵਾ ਰੁਕ੍ਖਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਵਾ ਕਤਿਕਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾ। ਤਤੋ ਗਿਲਾਨਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਵਾ ਫਲਂ ਯਾਚਨ੍ਤਾਨਂ ਯਥਾਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਪਞ੍ਚ ਫਲਾਨਿ ਦਾਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਰੁਕ੍ਖਾ ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਤਬ੍ਬਾ ''ਇਤੋ ਗਹੇਤੁਂ ਲਬ੍ਭਤੀ''ਤਿ। ''ਇਧ ਫਲਾਨਿ ਸੁਨ੍ਦਰਾਨਿ, ਇਤੋ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਪਨ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ।

ਚੁਣ੍ਣੇਨਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਂ ਸਿਰੀਸਚੁਣ੍ਣਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਵਾ ਕਸਾਵਂ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਕੁਲਸਙ੍ਗਹਤ੍ਥਾਯ ਦੇਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਪਰਸਨ੍ਤਕਾਦੀਸੁਪਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਯਂ ਪਨ ਵਿਸੇਸੋ – ਇਧ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਰਕ੍ਖਿਤਗੋਪਿਤਾਪਿ

ਰੁਕ੍ਖਚ੍ਛਲ੍ਲਿ ਗਰੁਭਣ੍ਡਮੇਵ। ਮਤ੍ਤਿਕਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਵੇਲੂਸੁਪਿ ਗਰੁਭਣ੍ਡੂਪਗਂ ਵਤ੍ਵਾ ਚੁਣ੍ਣੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਪਣ੍ਣਦਾਨਂ ਪਨ ਏਤ੍ਥ ਨ ਆਗਤਂ, ਤਮ੍ਪਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਪਰਤੋਪਿ ਗਰੁਭਣ੍ਡਵਿਨਿਚ੍ਛਯੇ ਸਬ੍ਬਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰੇਨ ਵਣ੍ਣਯਿਸ੍ਸਾਮ।

ਵੇਜ੍ਜਿਕਾਯ ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਵੇਜ੍ਜਕਮ੍ਮਵਿਧਿ ਤਤਿਯਪਾਰਾਜਿਕਵਣ੍ਣਨਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਜਙ੍ਘਪੇਸਨਿਕੇਨਾਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਜਙ੍ਘਪੇਸਨਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਗਿਹੀਨਂ ਦੂਤੇਯ੍ਯਸਾਸਨਹਰਣਕਮ੍ਮਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਤਂ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਗਿਹੀਨਞ੍ਹਿ ਸਾਸਨਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਦੇ ਪਦੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਲਦ੍ਧਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਅਜ੍ਝੋਹਾਰੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਪਠਮਂ ਸਾਸਨਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾਪਿ ਪਚ੍ਛਾ ''ਅਯਂ ਦਾਨਿ ਸੋ ਗਾਮੋ ਹਨ੍ਦ ਤਂ ਸਾਸਨਂ ਆਰੋਚੇਮੀ''ਤਿ ਮਗ੍ਗਾ ਓਕ੍ਕਮਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਪਦੇ ਪਦੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਸਾਸਨਂ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਲਦ੍ਧਭੋਜਨਂ ਭੁਞ੍ਜਤੋ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਸਾਸਨਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤੇਨ ਪਨ ''ਭਨ੍ਤੇ ਤਸ੍ਮਿਂ ਗਾਮੇ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਕਾ ਪਵਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਯਮਾਨੇਨ ਕਥੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪੁਚ੍ਛਿਤਪਞ੍ਹੇ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥਿ। ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਪਨ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਮਾਤਾਪਿਤੂਨਂ ਪਣ੍ਡੁਪਲਾਸਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰਸ੍ਸ ਚ ਸਾਸਨਂ ਹਰਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਗਿਹੀਨਞ੍ਚ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਂ ਕਪ੍ਪਿਯਸਾਸਨਂ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਜਙ੍ਘਪੇਸਨਿਯਕਮ੍ਮਂ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤਿ। ਇਮੇਹਿ ਪਨ ਅਟ੍ਠਹਿ ਕੁਲਦੂਸਕਕਮ੍ਮੇਹਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪਚ੍ਚਯਾ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਨ ਕਪ੍ਪਨ੍ਤਿ, ਅਭੂਤਾਰੋਚਨਰੂਪਿਯਸਂਵੋਹਾਰੇਹਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪਚ੍ਚਯਸਦਿਸਾਵ ਹੋਨ੍ਤਿ।

ਪਾਪਾ ਸਮਾਚਾਰਾ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਪਾਪਸਮਾਚਾਰੋ**। ਤੇ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਮਾਲਾਵਚ੍ਛਰੋਪਨਾਦਯੋ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਮਾਲਾਵਚ੍ਛਂ ਰੋਪੇਨ੍ਤਿਪੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਤਿਰੋਕ੍ਖਾ**ਤਿ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾ। **ਕੁਲਾਨਿ ਚ ਤੇਨ ਦੁਟ੍ਠਾਨੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ''ਕੁਲਾਨੀ''ਤਿ ਵੋਹਾਰਮਤ੍ਤਮੇਤਂ, ਅਤ੍ਥਤੋ ਹਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਤੇਨ ਦੁਟ੍ਠਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੇ ''ਪੁਬ੍ਬੇ ਸਦ੍ਧਾ ਹੁਤ੍ਵਾ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ। **ਛਨ੍ਦਗਾਮਿਨੋ**ਤਿ ਛਨ੍ਦੇਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀਤਿ ਛਨ੍ਦਗਾਮਿਨੋ। ਏਸ ਨਯੋ ਸੇਸੇਸੁ। **ਸਮਨੁਭਾਸਿਤਬ੍ਬੋ ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਾਯਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਕੁਲਦੂਸਕਕਮ੍ਮੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। ਯਂ ਪਨ ਸੋ ਸਙ੍ਘਂ ਪਰਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ''ਛਨ੍ਦਗਾਮਿਨੋ''ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਸ੍ਸ ਪਟਿਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਾਯ ਸਮਨੁਭਾਸਨਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨਿਪਿ ਪਠਮਸਙ੍ਘਭੇਦਸਦਿਸਾਨੇਵਾਤਿ।

ਕੁਲਦੂਸਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਿਗਮਨਵਣ੍ਣਨਾ

੪੪੨. ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠਾ ਖੋ...ਪੇ॰... ਏਵਮੇਤਂ ਧਾਰਯਾਮੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਠਮਂ ਆਪਤ੍ਤਿ ਏਤੇਸਨ੍ਤਿ **ਪਠਮਾਪਤ੍ਤਿਕਾ**, ਪਠਮਂ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਕ੍ਖਣੇਯੇਵ ਆਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਤਰੇ ਪਨ ਯਥਾ ਤਤਿਯੇ ਚਤੁਤ੍ਥੇ ਚ ਦਿਵਸੇ ਹੋਤੀਤਿ ਜਰੋ ''ਤਤਿਯਕੋ ਚਤੁਤ੍ਥਕੋ''ਤਿ ਚ ਵੁਚ੍ਚਤਿ; ਏਵਂ ਯਾਵਤਤਿਯੇ ਸਮਨੁਭਾਸਨਕਮ੍ਮੇ ਹੋਨ੍ਤੀਤਿ **ਯਾਵਤਤਿਯਕਾ**ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਯਾਵਤੀਹਂ ਜਾਨਂ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤੀਤਿ ਯਤ੍ਤਕਾਨਿ ਅਹਾਨਿ ਜਾਨਨ੍ਤੋ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਿ, ''ਅਹਂ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਸਬ੍ਰਹ੍ਮਚਾਰੀਨਂ ਨਾਰੋਚੇਤਿ। **ਤਾਵਤੀਹ**ਨ੍ਤਿ ਤਤ੍ਤਕਾਨਿ ਅਹਾਨਿ। **ਅਕਾਮਾ ਪਰਿਵਤ੍ਥਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਕਾਮੇਨ, ਨ ਵਸੇਨ, ਅਥ ਖੋ ਅਕਾਮੇਨ ਅਵਸੇਨ ਪਰਿਵਾਸਂ ਸਮਾਦਾਯ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬਂ। **ਉਤ੍ਤਰਿ ਛਾਰਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਵਾਸਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿ ਛ ਰਤ੍ਤਿਯੋ। **ਭਿਕ੍ਖੁਮਾਨਤ੍ਤਾਯਾ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਮਾਨਨਭਾਵਾਯ, ਆਰਾਧਨਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਵੀਸਤਿਸਙ੍ਘੋ ਗਣੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਵੀਸਤਿਗਣੋ । ਤਤ੍ਰਾ**ਤਿ ਯਤ੍ਰ ਸਬ੍ਬਨ੍ਤਿਮੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਵੀਸਤਿਗਣੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਅਤ੍ਥਿ ਤਤ੍ਰ। **ਅਬ੍ਭੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਅਭਿਏਤਬ੍ਬੋ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੋ, ਅਬ੍ਭਾਨਕਮ੍ਮਵਸੇਨ ਓਸਾਰੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ , ਅਵ੍ਹਾਤਬ੍ਬੋਤਿ ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨਬ੍ਭਿਤੋ**ਤਿ ਨ ਅਬ੍ਭਿਤੋ, ਅਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੋ, ਅਕਤਬ੍ਭਾਨਕਮ੍ਮੋਤਿ

ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਅਨਵਜ੍ਜਾਤੋਤਿ ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਾਮੀਚੀ**ਤਿ ਅਨੁਧਮ੍ਮਤਾ, ਲੋਕੁਤ੍ਤਰਧਮ੍ਮਂ ਅਨੁਗਤਾ ਓਵਾਦਾਨੁਸਾਸਨੀ, ਸਾਮੀਚਿ ਧਮ੍ਮਤਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵਾਤਿ।

ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ ਵਿਨਯਸਂਵਣ੍ਣਨਾਯ

ਤੇਰਸਕਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਅਨਿਯਤਕਣ੍ਡਂ

੧. ਪਠਮਅਨਿਯਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੪੩. **ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ**ਤਿ ਪਠਮਅਨਿਯਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਥ **ਕਾਲਯੁਤ੍ਤਂ ਸਮੁਲ੍ਲਪਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਕਾਲਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਯਦਾ ਨ ਅਞ੍ਞੋ ਕੋਚਿ ਸਮੀਪੇਨ ਗਚ੍ਛਤਿ ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਤਿ ਵਾ ਤਦਾ ਤਦਨੁਰੂਪਂ ''ਕਚ੍ਚਿ ਨ ਉਕ੍ਕਣ੍ਠਸਿ, ਨ ਕਿਲਮਸਿ, ਨ ਛਾਤਾਸੀ''ਤਿਆਦਿਕਂ ਗੇਹਸ੍ਸਿਤਂ ਕਥਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ। **ਕਾਲਯੁਤ੍ਤਂ ਧਮ੍ਮਂ ਭਣਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਕਾਲਂ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਯਦਾ ਅਞ੍ਞੋ ਕੋਚਿ ਸਮੀਪੇਨ ਗਚ੍ਛਤਿ ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਤਿ ਵਾ ਤਦਾ ਤਦਨੁਰੂਪਂ ''ਉਪੋਸਥਂ ਕਰੇਯ੍ਯਾਸਿ, ਸਲਾਕਭਤ੍ਤਂ ਦਦੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿਆਦਿਕਂ ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥੇਨ੍ਤੋ।

ਬਹੂ ਧੀਤਰੋ ਚ ਪੁਤ੍ਤਾ ਚ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਬਹੁਪੁਤ੍ਤਾ**। ਤਸ੍ਸਾ ਕਿਰ ਦਸ ਪੁਤ੍ਤਾ ਦਸ ਧੀਤਰੋ ਅਹੇਸੁਂ, ਬਹੂ ਨਤ੍ਤਾਰੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਬਹੁਨਤ੍ਤਾ**। ਯਥੇਵ ਹਿ ਤਸ੍ਸਾ ਏਵਮਸ੍ਸਾ ਪੁਤ੍ਤਧੀਤਾਨਮ੍ਪਿ ਵੀਸਤਿ ਵੀਸਤਿ ਦਾਰਕਾ ਅਹੇਸੁਂ, ਇਤਿ ਸਾ ਵੀਸੁਤ੍ਤਰਚਤੁਸਤਪੁਤ੍ਤਨਤ੍ਤੁਪਰਿਵਾਰਾ ਅਹੋਸਿ। **ਅਭਿਮਙ੍ਗਲਸਮ੍ਮਤਾ**ਤਿ ਉਤ੍ਤਮਮਙ੍ਗਲਸਮ੍ਮਤਾ। **ਯਞ੍ਞੇਸੂ**ਤਿ ਦਾਨਪ੍ਪਦਾਨੇਸੁ। **ਛਣੇਸੂ**ਤਿ ਆਵਾਹਵਿਵਾਹਮਙ੍ਗਲਾਦੀਸੁ ਅਨੁਰੁਸ੍ਸਵੇਸੁ। **ਉਸ੍ਸਵੇਸੂ**ਤਿ ਆਸਾਲ੍ਹੀਪਵਾਰਣਨਕ੍ਖਤ੍ਤਾਦੀਸੁ ਮਹੁਸ੍ਸਵੇਸੁ। **ਪਠਮਂ ਭੋਜੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ''ਇਮੇਪਿ ਦਾਰਕਾ ਤਯਾ ਸਮਾਨਾਯੁਕਾ ਨਿਰੋਗਾ ਹੋਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਆਯਾਚਨ੍ਤਾ ਪਠਮਂਯੇਵ ਭੋਜੇਨ੍ਤਿ, ਯੇਪਿ ਸਦ੍ਧਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਪਸਨ੍ਨਾ, ਤੇਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂ ਭੋਜੇਤ੍ਵਾ ਤਦਨਨ੍ਤਰਂ ਸਬ੍ਬਪਠਮਂ ਤਂਯੇਵ ਭੋਜੇਨ੍ਤਿ। **ਨਾਦਿਯੀ**ਤਿ ਤਸ੍ਸਾ ਵਚਨਂ ਨ ਆਦਿਯਿ, ਨ ਗਣ੍ਹਿ, ਨ ਵਾ ਆਦਰਮਕਾਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੪੪੪-੫. **ਅਲਂਕਮ੍ਮਨਿਯੇ**ਤਿ ਕਮ੍ਮਕ੍ਖਮਂ ਕਮ੍ਮਯੋਗ੍ਗਨ੍ਤਿ ਕਮ੍ਮਨਿਯਂ, ਅਲਂ ਪਰਿਯਤ੍ਤਂ ਕਮ੍ਮਨਿਯਭਾਵਾਯਾਤਿ ਅਲਂਕਮ੍ਮਨਿਯਂ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਅਲਂਕਮ੍ਮਨਿਯੇ, ਯਤ੍ਥ ਅਜ੍ਝਾਚਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤਾ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤੁਂ ਤਾਦਿਸੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨੇਵਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੇ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਪਟਿਸੇਵਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ, ਯਤ੍ਥ ਮੇਥੁਨਂ ਧਮ੍ਮਂ ਸਕ੍ਕਾ ਹੋਤਿ ਪਟਿਸੇਵਿਤੁਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਨਿਸਜ੍ਜਂ ਕਪ੍ਪੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਨਿਸਜ੍ਜਂ ਕਰੇਯ੍ਯ, ਨਿਸੀਦੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾਵ ਨਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੇ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਉਪਨਿਸਿਨ੍ਨੋ**ਤਿ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ। ਏਵਂ **ਉਪਨਿਪਨ੍ਨੋ**ਪਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਮ੍ਹਿ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਉਭੋ ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ**ਤਿ ਦ੍ਵੇਪਿ ਅਪਚ੍ਛਾ ਅਪੁਰਿਮਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ''ਸੋਤਸ੍ਸ ਰਹੋ''ਤਿ ਆਗਤਂ, ਚਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਰਹੇਨੇਵ ਪਨ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇਪਿ ਹਿ ਪਿਹਿਤਕਵਾਟਸ੍ਸ ਗਬ੍ਭਸ੍ਸ ਦ੍ਵਾਰੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਵਿਞ੍ਞੂ ਪੁਰਿਸੋ ਹੋਤਿ, ਨੇਵ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਕਰੋਤਿ। ਅਪਿਹਿਤਕਵਾਟਸ੍ਸ ਪਨ ਦ੍ਵਾਰੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਕਰੋਤਿ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਦ੍ਵਾਰੇ ਅਨ੍ਤੋਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥੇਪਿ ਓਕਾਸੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ, ਸਚੇ ਸਚਕ੍ਖੁਕੋ ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋਪਿ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੋਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਕਰੋਤਿ। ਸਮੀਪੇ ਠਿਤੋਪਿ ਅਨ੍ਧੋ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਚਕ੍ਖੁਮਾਪਿ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੋ ਨ ਕਰੋਤਿ। ਇਤ੍ਥੀਨਂ ਪਨ ਸਤਮ੍ਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਨ ਕਰੋਤਿਯੇਵ।

ਸਦ੍ਧੇਯ੍ਯਵਚਸਾਤਿ ਸਦ੍ਧਾਤਬ੍ਬਵਚਨਾ। ਸਾ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਅਰਿਯਸਾਵਿਕਾਵ ਹੋਤਿ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੇ ''ਆਗਤਫਲਾ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ਆਗਤਂ ਫਲਂ ਅਸ੍ਸਾਤਿ **ਆਗਤਫਲਾ** ਪਟਿਲਦ੍ਧਸੋਤਾਪਤ੍ਤਿਫਲਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਭਿਸਮੇਤਾਵਿਨੀ**ਤਿ ਪਟਿਵਿਦ੍ਧਚਤੁਸਚ੍ਚਾ। ਵਿਞ੍ਞਾਤਂ ਸਿਕ੍ਖਤ੍ਤਯਸਾਸਨਂ ਏਤਾਯਾਤਿ **ਵਿਞ੍ਞਾਤਸਾਸਨਾ। ਨਿਸਜ੍ਜਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਟਿਜਾਨਮਾਨੋ**ਤਿ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਏਵਰੂਪਾ ਉਪਾਸਿਕਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਦਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਿਸਜ੍ਜਂ ਪਟਿਜਾਨਮਾਨੋਯੇਵ ਤਿਣ੍ਣਂ ਧਮ੍ਮਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਅਪ੍ਪਟਿਜਾਨਮਾਨੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਯੇਨ ਵਾ ਸਾ ਸਦ੍ਧੇਯ੍ਯਵਚਸਾ ਉਪਾਸਿਕਾ ਵਦੇਯ੍ਯ ਤੇਨ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਨਿਸਜ੍ਜਾਦੀਸੁ ਆਕਾਰੇਸੁ ਯੇਨ ਵਾ ਆਕਾਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਾਦੀਨਿ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਸਾ ਉਪਾਸਿਕਾ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਪਟਿਜਾਨਮਾਨੋਵ ਤੇਨ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਏਵਰੂਪਾਯਪਿ ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਵਚਨਮਤ੍ਤੇਨ ਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਸ੍ਮਾ? ਯਸ੍ਮਾ ਦਿਟ੍ਠਂ ਨਾਮ ਤਥਾਪਿ ਹੋਤਿ, ਅਞ੍ਞਥਾਪਿ ਹੋਤਿ।

ਤਦਤ੍ਥਜੋਤਨਤ੍ਥਞ੍ਚ ਇਦੰ ਵਤ੍ਥੁ ਉਦਾਹਰਨ੍ਤਿ – ਮਲ੍ਲਾਰਾਮਵਿਹਾਰੇ ਕਿਰ ਏਕੋ ਖੀਣਾਸਵਤ੍ਥੇਰੋ ਏਕਦਿਵਸੰ ਉਪਟ੍ਠਾਕਕੁਲੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਗੇਹੇ ਨਿਸੀਦਿ, ਉਪਾਸਿਕਾਪਿ ਸਯਨਪਲ੍ਲਙ੍ਕੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਠਿਤਾ ਹੋਤਿ। ਅਥੇਕੋ ਪਿਣ੍ਡਚਾਰਿਕੋ ਦ੍ਵਾਰੇ ਠਿਤੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਥੇਰੋ ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਸਦ੍ਧਿੰ ਏਕਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ''ਤਿ ਸਞ੍ਞੰ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਓਲੋਕੇਸਿ। ਥੇਰੋਪਿ ''ਅਯੰ ਮਯਿ ਅਸੁਦ੍ਧਲਦ੍ਧਿਕੋ ਜਾਤੋ''ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਕਤਭਤ੍ਤਕਿਚ੍ਚੋ ਵਿਹਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਸਨਟ੍ਠਾਨੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤੋਵ ਨਿਸੀਦਿ। ਸੋਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ''ਥੇਰੰ ਚੋਦੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਕਾਸਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰੰ ਵਿਵਰਿ। ਥੇਰੋ ਤਸ੍ਸ ਚਿਤ੍ਤੰ ਞਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇ ਉਪ੍ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਕੂਟਾਗਾਰਕਣ੍ਣਿਕੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਲ੍ਲਙ੍ਕੇਨ ਨਿਸੀਦਿ। ਸੋਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਮਞ੍ਚਞ੍ਚ ਹੇਟ੍ਠਾਮਞ੍ਚਞ੍ਚ ਓਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰੰ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੋ ਉਦ੍ਧੰ ਉਲ੍ਲੋਕੇਸਿ, ਅਥ ਆਕਾਸੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੰ ਥੇਰੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਭਨ੍ਤੇ, ਏਵੰ ਮਹਿਦ੍ਧਿਕਾ ਨਾਮ ਤੁਮ੍ਹੇ ਮਾਤੁਗਾਮੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਏਕਾਸਨੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਭਾਵੰ ਵਦਾਪੇਥ ਏਵਾ''ਤਿ ਆਹ। ਥੇਰੋ ''ਅਨ੍ਤਰਘਰਸ੍ਸੇਵੇਸੋ ਆਵੁਸੋ ਦੋਸੋ, ਅਹੰ ਪਨ ਤੰ ਸਦ੍ਧਾਪੇਤੁੰ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੋ ਏਵਮਕਾਸਿੰ, ਰਕ੍ਖੇਯ੍ਯਾਸਿ ਮ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਓਤਰੀਤਿ।

੪੪੯. ਇਤੋ ਪਰੰ **ਸਾ ਚੇ ਏਵੰ ਵਦੇਯ੍ਯਾ**ਤਿਆਦਿ ਸਬ੍ਬੰ ਪਟਿਞ੍ਞਾਯ ਕਾਰਣਾਕਾਰਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਤ੍ਥ **ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਮੇਥੁਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਸੇਵਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਮਗ੍ਗੇ ਮੇਥੁਨੰ ਧਮ੍ਮੰ ਪਟਿਸੇਵਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨਿਸਜ੍ਜਾਯ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਨਿਸਜ੍ਜੰ ਪਟਿਜਾਨਿਤ੍ਵਾ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਪਟਿਸੇਵਨੰ ਅਪ੍ਪਟਿਜਾਨਨ੍ਤੋ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਅਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਨਿਸਜ੍ਜਾਮਤ੍ਤੇਨ ਯੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ ਤਾਯ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਤੇਨ ਨਯੇਨ ਸਬ੍ਬਚਤੁਕ੍ਕੇਸੁ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੪੫੧. ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਰਿਯੋਸਾਨੇ ਪਨ ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਪਰਿਚ੍ਛੇਦਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ਵੁਤ੍ਤੇਸੁ **ਗਮਨੰ ਪਟਿਜਾਨਾਤੀ**ਤਿਆਦੀਸੁ **ਗਮਨੰ ਪਟਿਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ''ਰਹੋਨਿਸਜ੍ਜਸ੍ਸਾਦਤ੍ਥੰ ਗਤੋਮ੍ਹੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਗਮਨੰ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ, **ਨਿਸਜ੍ਜ**ਨ੍ਤਿ ਨਿਸਜ੍ਜਸ੍ਸਾਦੇਨੇਵ ਨਿਸਜ੍ਜੰ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ। **ਆਪਤ੍ਤਿ**ਨ੍ਤਿ ਤੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੰ ਆਪਤ੍ਤਿੰ। **ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਤੀਸੁ ਯੰ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ, ਤਾਯ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਚਤੁਕ੍ਕੇ ਉਤ੍ਤਾਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਮੇਵ। ਦੁਤਿਯਚਤੁਕ੍ਕੇ ਪਨ **ਗਮਨੰ ਨ ਪਟਿਜਾਨਾਤੀ**ਤਿ ਰਹੋ ਨਿਸਜ੍ਜਸ੍ਸਾਦਵਸੇਨ ਨ ਪਟਿਜਾਨਾਤਿ , ''ਸਲਾਕਭਤ੍ਤਾਦਿਨਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮੇਨ ਗਤੋਮ੍ਹਿ, ਸਾ ਪਨ ਮਯ੍ਹੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨਟ੍ਠਾਨੰ ਆਗਤਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥਾਪਿ ਉਤ੍ਤਾਨਾਧਿਪ੍ਪਾਯਮੇਵ।

ਅਯੰ ਪਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ – **ਰਹੋ ਨਿਸਜ੍ਜਸ੍ਸਾਦੋ**ਤਿ ਮੇਥੁਨਧਮ੍ਮਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਕਿਲੇਸੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤੇਨਸ੍ਸਾਦੇਨ ਮਾਤੁਗਾਮਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ ਅਕ੍ਖਿੰ ਅਞ੍ਜੇਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟੰ। ਨਿਵਾਸਨੰ ਨਿਵਾਸੇਤਿ, ਕਾਯਬਨ੍ਧਨੰ ਬਨ੍ਧਤਿ, ਚੀਵਰੰ ਪਾਰੁਪਤਿ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟੰ। ਗਚ੍ਛਤਿ, ਪਦਵਾਰੇ ਪਦਵਾਰੇ ਦੁਕ੍ਕਟੰ। ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। ਮਾਤੁਗਾਮੇ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਮਤ੍ਤੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ। ਸਚੇ ਸਾ ਇਤ੍ਥੀ ਕੇਨਚਿ ਕਰਣੀਯੇਨ ਉਟ੍ਠਾਯੁਟ੍ਠਾਯ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਨਿਸਜ੍ਜਾਯ ਨਿਸਜ੍ਜਾਯ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ। ਯੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ਗਤੋ, ਸਾ ਨ ਦਿਟ੍ਠਾ, ਅਞ੍ਞਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਸੀਦਤਿ, ਅਸ੍ਸਾਦੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ। **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯੰ** ਪਨ ''ਗਮਨਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਸਚੇ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਮਾਤੁਗਾਮਗਣਨਾਯ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨਿ। ਸਚੇ ਉਟ੍ਠਾਯੁਟ੍ਠਾਯ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ, ਨਿਸਜ੍ਜਾਗਣਨਾਯ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨਿ। ਅਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਦਿਟ੍ਠਦਿਟ੍ਠਾਯ ਸਦ੍ਧਿੰ ਰਹਸ੍ਸਾਦੰ ਕਪ੍ਪੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸਾਪਿ ਆਗਤਾਗਤਾਨੰ ਵਸੇਨ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨੰ ਨਿਸਜ੍ਜਾਵਸੇਨ ਚ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਸਚੇ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੰ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨਾਯ ਇਤ੍ਥਿਯਾ ਰਹਸ੍ਸਾਦੋ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨਿ ਪਠਮਪਾਰਾਜਿਕਸਦਿਸਾਨੇਵਾਤਿ।

ਪਠਮਅਨਿਯਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਦੁਤਿਯਅਨਿਯਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੫੨. ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾਤਿ ਦੁਤਿਯਅਨਿਯਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਥ **ਭਗਵਤਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੁ**ਨ੍ਤਿਆਦਿਮ੍ਹਿ ‘‘ਯਂ ਏਕੋ ਏਕਾਯ ਰਹੋ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇ ਆਸਨੇ ਅਲਂਕਮ੍ਮਨਿਯੇ ਨਿਸਜ੍ਜਂ ਕਪ੍ਪੇਯਜ, ਤਂ ਨਿਸਜ੍ਜਂ ਕਪ੍ਪੇਤੁਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਇਤਰਥਾ ਹਿ ‘‘ਏਕਸ੍ਸ ਏਕਾਯਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਸਿਯਾ, ਕਸ੍ਮਾ? ‘‘ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ। ਸਾਮਿਅਤ੍ਥੇ ਵਾ ਏਤਂ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਵਚਨਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੪੫੩. ਨ ਹੇਵ ਖੋ ਪਨ ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਯਮ੍ਪਿ ਬਹਿ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਅਨ੍ਤੋ ਵਿਵਟਂ ਪਰਿਵੇਣਙ੍ਗਣਾਦਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਅਨ੍ਤੋਗਧਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਰੂਪਞ੍ਹਿ ਠਾਨਂ ਅਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਨੇਯੇਵ ਗਹਿਤਨ੍ਤਿ **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸੇਸਂ ਪਠਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਕੇਵਲਞ੍ਹਿ ਇਧ ਇਤ੍ਥੀਪਿ ਪੁਰਿਸੋਪਿ ਯੋ ਕੋਚਿ ਵਿਞ੍ਞੂ ਅਨਨ੍ਧੋ ਅਬਧਿਰੋ ਅਨ੍ਤੋਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥੇ ਓਕਾਸੇ ਠਿਤੋ ਵਾ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਵਾ ਵਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋਪਿ ਨਿਦ੍ਦਾਯਨ੍ਤੋਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਂ ਕਰੋਤਿ। ਬਧਿਰੋ ਪਨ ਚਕ੍ਖੁਮਾਪਿ ਅਨ੍ਧੋ ਵਾ ਅਬਧਿਰੋਪਿ ਨ ਕਰੋਤਿ। ਪਾਰਾਜਿਕਾਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਪਰਿਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦੁਟ੍ਠੁਲ੍ਲਵਾਚਾਪਤ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾਤਿ ਅਯਂ ਵਿਸੇਸੋ। ਸੇਸਂ ਪੁਰਿਮਸਦਿਸਮੇਵ। ਉਭਯਤ੍ਥਾਪਿ ਉਮ੍ਮਤ੍ਤਕਆਦਿਕਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਇਦਂਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ – ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਤੋ, ਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤਤੋ, ਕਾਯਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ। ਕਿਰਿਯਂ, ਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਸਚਿਤ੍ਤਕਂ, ਲੋਕਵਜ੍ਜਂ, ਕਾਯਕਮ੍ਮਂ, ਵਚੀਕਮ੍ਮਂ, ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਂ, ਸੁਖਮਜ੍ਝਤ੍ਤਵੇਦਨਾਹਿ ਦ੍ਵਿਵੇਦਨਂ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਦੁਤਿਯਅਨਿਯਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ ਵਿਨਯਸਂਵਣ੍ਣਨਾਯ

ਅਨਿਯਤਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਕਣ੍ਡੰ

੧. ਚੀਵਰਵਗ੍ਗੋ

੧. ਪਠਮਕਥਿਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

ਤਿੰਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾ ਧਮ੍ਮਾ, ਯੇ ਵੁਤ੍ਤਾ ਸਮਿਤਾਵਿਨਾ।
ਤੇਸੰ ਦਾਨਿ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਅਪੁਬ੍ਬਪਦਵਣ੍ਣਨੰ॥

੪੫੯. ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾ ਵੇਸਾਲਿਯੰ ਵਿਹਰਤਿ ਗੋਤਮਕੇ ਚੇਤਿਯੇ। ਤੇਨ ਖੋ ਪਨ ਸਮਯੇਨ ਭਗਵਤਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਤਿਚੀਵਰੰ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੰ ਹੋਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਤਿਚੀਵਰ**ਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕੋ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗੋ ਸਙ੍ਘਾਟੀਤਿ ਇਦੰ ਚੀਵਰਤ੍ਤਯੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੰ ਹੋਤਿ। ਯਤ੍ਥ ਪਨੇਤੰ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੰ, ਯਦਾ ਚ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੰ, ਯੇਨ ਚ ਕਾਰਣੇਨ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੰ, ਤੰ ਸਬ੍ਬੰ ਚੀਵਰਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ ਜੀਵਕਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿੰ (ਮਹਾਵ॰ ੩੨੬ ਆਦਯੋ) ਆਗਤਮੇਵ। **ਅਞ੍ਞੇਨੇਵ ਤਿਚੀਵਰੇਨ ਗਾਮੰ ਪਵਿਸਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਯੇਨ ਵਿਹਾਰੇ ਅਚ੍ਛਨ੍ਤਿ ਨ੍ਹਾਨਞ੍ਚ ਓਤਰਨ੍ਤਿ, ਤਤੋ ਅਞ੍ਞੇਨ, ਏਵੰ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਨਵ ਚੀਵਰਾਨਿ ਧਾਰੇਨ੍ਤਿ।

੪੬੦. **ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਦ੍ਵਾਰੰ ਦਦਮਾਨੰ ਪਟਿਲਾਭਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੰ ਹੋਤਿ, ਨੋ ਨਿਪ੍ਫਤ੍ਤਿਵਸੇਨ।

ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦਾਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤੀਤਿ ਆਯਸ੍ਮਾ ਕਿਰ ਆਨਨ੍ਦੋ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੋ ਏਵਰੂਪੋ ਗੁਣਵਿਸਿਟ੍ਠੋ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਗੁਣਬਹੁਮਾਨੇਨ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੰ ਅਤਿਮਮਾਯਤਿ। ਸੋ ਸਦਾਪਿ ਮਨਾਪੰ ਚੀਵਰੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਰਜਿਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਬਿਨ੍ਦੁੰ ਦਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸੇਵ ਦੇਤਿ, ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੇ ਪਣੀਤੰ ਯਾਗੁਖਜ੍ਜਕੰ ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੰ ਵਾ ਲਭਿਤ੍ਵਾਪਿ ਥੇਰਸ੍ਸੇਵ ਦੇਤਿ, ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੇ ਮਧੁਫਾਣਿਤਾਦੀਨਿ ਲਭਿਤ੍ਵਾਪਿ ਥੇਰਸ੍ਸੇਵ ਦੇਤਿ, ਉਪਟ੍ਠਾਕਕੁਲੇਹਿ ਦਾਰਕੇ ਨਿਕ੍ਖਾਮੇਤ੍ਵਾ ਪਬ੍ਬਾਜੇਤ੍ਵਾਪਿ ਥੇਰਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਪਜ੍ਝੰ ਗਾਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਯੰ ਅਨੁਸਾਵਨਕਮ੍ਮੰ ਕਰੋਤਿ। ਆਯਸ੍ਮਾਪਿ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ''ਪਿਤੁ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚੰ ਨਾਮ ਜੇਟ੍ਠਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਾਰੋ, ਤੰ ਮਯਾ ਭਗਵਤੋ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬੰ ਕਿਚ੍ਚੰ ਆਨਨ੍ਦੋ ਕਰੋਤਿ, ਅਹੰ ਆਨਨ੍ਦੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕੋ ਵਿਹਰਿਤੁੰ ਲਭਾਮੀ''ਤਿ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੰ ਆਨਨ੍ਦੰ ਅਤਿਵਿਯ ਮਮਾਯਤਿ, ਸੋਪਿ ਮਨਾਪੰ ਚੀਵਰੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸੇਵ ਦੇਤੀਤਿ ਸਬ੍ਬੰ ਪੁਰਿਮਸਦਿਸਮੇਵ । ਏਵੰ ਗੁਣਬਹੁਮਾਨੇਨ ਮਮਾਯਨ੍ਤੋ ਤਦਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਤੰ ਚੀਵਰੰ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਦਾਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਨਵਮੰ ਵਾ **ਭਗਵਾ ਦਿਵਸੰ ਦਸਮੰ** ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਸਚੇ ਭਵੇਯ੍ਯ ''ਕਥੰ ਥੇਰੋ ਜਾਨਾਤੀ''ਤਿ? ਬਹੂਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਜਾਨਾਤਿ। ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤਤ੍ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਜਨਪਦਚਾਰਿਕੰ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤੋ ਆਨਨ੍ਦਤ੍ਥੇਰੰ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾਵ ਪਕ੍ਕਮਤਿ ''ਅਹੰ ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਨਾਮ ਕਾਲੇਨ ਆਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਏਤ੍ਥਨ੍ਤਰੇ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਮਾ ਪਮਜ੍ਜੀ''ਤਿ। ਸਚੇ ਸਮ੍ਮੁਖਾ ਨ ਆਪੁਚ੍ਛਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾਪਿ ਆਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾਵ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਸਚੇ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਵਸ੍ਸੰ ਵਸਤਿ, ਯੇ ਪਠਮਤਰੰ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਏਵੰ ਪਹਿਣਤਿ ''ਮਮ ਵਚਨੇਨ ਭਗਵਤੋ ਚ ਪਾਦੇ ਸਿਰਸਾ ਵਨ੍ਦਥ, ਆਨਨ੍ਦਸ੍ਸ ਚ ਆਰੋਗ੍ਯੰ ਵਤ੍ਵਾ ਮੰ 'ਅਸੁਕਦਿਵਸੇ ਨਾਮ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ ਵਦਥਾ''ਤਿ ਸਦਾ ਚ ਯਥਾਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਦਿਵਸੇਯੇਵ ਏਤਿ। ਅਪਿਚਾਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਅਨੁਮਾਨੇਨਪਿ ਜਾਨਾਤਿ ''ਏਤ੍ਤਕੇ ਦਿਵਸੇ ਭਗਵਤਾ ਵਿਯੋਗੰ ਸਹਨ੍ਤੋ ਅਧਿਵਾਸੇਨ੍ਤੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਸਾਰਿਪੁਤ੍ਤੋ ਵਸਿ, ਇਤੋ ਦਾਨਿ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਸੁਕੰ ਨਾਮ ਦਿਵਸੰ ਨ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤਿ ਅਦ੍ਧਾ ਆਗਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਯੇਸੰ ਯੇਸਞ੍ਹਿ ਪਞ੍ਞਾ ਮਹਤੀ ਤੇਸੰ ਤੇਸੰ ਭਗਵਤਿ ਪੇਮਞ੍ਚ ਗਾਰਵੋ ਚ ਮਹਾ ਹੋਤੀਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਯੇਨਾਪਿ ਜਾਨਾਤਿ। ਏਵੰ ਬਹੂਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਜਾਨਾਤਿ। ਤੇਨਾਹ – ''ਨਵਮੰ ਵਾ ਭਗਵਾ ਦਿਵਸੰ ਦਸਮੰ ਵਾ''ਤਿ। ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ ਯਸ੍ਮਾ ਇਦੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜੰ, ਨ ਲੋਕਵਜ੍ਜੰ; ਤਸ੍ਮਾ ਆਯਸ੍ਮਤਾ ਆਨਨ੍ਦੇਨ ਵਤ੍ਥੁਸਦਿਸਮੇਵ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੰ ਕਰੋਨ੍ਤੋ **''ਅਥ ਖੋ ਭਗਵਾ…ਪੇ॰… ਧਾਰੇਤੁ''**ਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਥੇਰੇਨ ਅਦ੍ਧਮਾਸੋ ਵਾ ਮਾਸੋ ਵਾ ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋ ਅਭਵਿਸ੍ਸ, ਸੋਪਿ ਭਗਵਤਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੋ ਅਸ੍ਸ।

੪੬੨-੩. ਨਿਟ੍ਠਿਤਚੀਵਰਸ੍ਮਿਨ੍ਤਿ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਨਿਟ੍ਠਾਨੇਨ ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਚੀਵਰਸ੍ਮਿਂ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਤਂ ਚੀਵਰਂ ਕਰਣੇਨਪਿ ਨਿਟ੍ਠਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਨਸ੍ਸਨਾਦੀਹਿਪਿ ਤਸ੍ਮਾਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੇ ਅਤ੍ਥਮਤ੍ਤਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਚੀਵਰਂ ਕਤਂ ਵਾ ਹੋਤੀਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਕਤ**ਨ੍ਤਿ ਸੂਚਿਕਮ੍ਮਪਰਿਯੋਸਾਨੇਨ ਕਤਂ, ਸੂਚਿਕਮ੍ਮਪਰਿਯੋਸਾਨਂ ਨਾਮ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਸੂਚਿਯਾ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਪਾਸਪਟ੍ਟਗਣ੍ਠਿਕਪਟ੍ਟਪਰਿਯੋਸਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੂਚਿਯਾ ਪਟਿਸਾਮਨਂ। **ਨਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਚੋਰਾਦੀਹਿ ਹਟਂ, ਏਤਮ੍ਪਿ ਹਿ ਕਰਣਪਲਿਬੋਧਸ੍ਸ ਨਿਟ੍ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਵਿਨਟ੍ਠ**ਨ੍ਤਿ ਉਪਚਿਕਾਦੀਹਿ ਖਾਯਿਤਂ। **ਦਡ੍ਢ**ਨ੍ਤਿ ਅਗ੍ਗਿਨਾ ਦਡ੍ਢਂ। **ਚੀਵਰਾਸਾ ਵਾ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾ**ਤਿ ''ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਨਾਮ ਕੁਲੇ ਚੀਵਰਂ ਲਭਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਯਾ ਚੀਵਰਾਸਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾ ਹੋਤਿ, ਸਾ ਵਾ ਉਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨਾ, ਏਤੇਸਮ੍ਪਿ ਹਿ ਕਰਣਪਲਿਬੋਧਸ੍ਸੇਵ ਨਿਟ੍ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਭਾਵੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਉਬ੍ਭਤਸ੍ਮਿਂ ਕਥਿਨੇਤਿ ਕਥਿਨੇ ਚ ਉਬ੍ਭਤਸ੍ਮਿਂ। ਏਤੇਨ ਦੁਤਿਯਸ੍ਸ ਪਲਿਬੋਧਸ੍ਸ ਅਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਂ ਪਨ ਕਥਿਨਂ ਯਸ੍ਮਾ ਅਟ੍ਠਸੁ ਵਾ ਮਾਤਿਕਾਸੁ ਏਕਾਯ ਅਨ੍ਤਰੁਬ੍ਭਾਰੇਨ ਵਾ ਉਦ੍ਧਰੀਯਤਿ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ''ਅਟ੍ਠਨ੍ਨਂ ਮਾਤਿਕਾਨ''ਨ੍ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ ''ਅਟ੍ਠਿਮਾ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਾਤਿਕਾ ਕਥਿਨਸ੍ਸ ਉਬ੍ਭਾਰਾਯ – ਪਕ੍ਕਮਨਨ੍ਤਿਕਾ, ਨਿਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿਕਾ, ਸਨ੍ਨਿਟ੍ਠਾਨਨ੍ਤਿਕਾ, ਨਾਸਨਨ੍ਤਿਕਾ, ਸਵਨਨ੍ਤਿਕਾ, ਆਸਾਵਚ੍ਛੇਦਿਕਾ, ਸੀਮਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਿਕਾ, ਸਹੁਬ੍ਭਾਰਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਟ੍ਠ ਮਾਤਿਕਾਯੋ **ਕਥਿਨਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ** ਆਗਤਾ। ਅਨ੍ਤਰੁਬ੍ਭਾਰੋਪਿ ''ਸੁਣਾਤੁ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਙ੍ਘੋ; ਯਦਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲਂ, ਸਙ੍ਘੋ ਕਥਿਨਂ ਉਦ੍ਧਰੇਯ੍ਯ, ਏਸਾ ਞਤ੍ਤਿ। ਸੁਣਾਤੁ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸਙ੍ਘੋ; ਸਙ੍ਘੋ ਕਥਿਨਂ ਉਦ੍ਧਰਤਿ, ਯਸ੍ਸਾਯਸ੍ਮਤੋ ਖਮਤਿ, ਕਥਿਨਸ੍ਸ ਉਬ੍ਭਾਰੋ, ਸੋ ਤੁਣ੍ਹਸ੍ਸ; ਯਸ੍ਸ ਨਕ੍ਖਮਤਿ, ਸੋ ਭਾਸੇਯ੍ਯ। ਉਬ੍ਭਤਂ ਸਙ੍ਘੇਨ ਕਥਿਨਂ, ਖਮਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੁਣ੍ਹੀ, ਏਵਮੇਤਂ ਧਾਰਯਾਮੀ''ਤਿ (ਪਾਚਿ॰ ੯੨੬) ਏਵਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਵਿਭਙ੍ਗੇ ਆਗਤੋ। ਤਤ੍ਥ ਯਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ ਤਂ ਆਗਤਟ੍ਠਾਨੇਯੇਵ ਵਣ੍ਣਯਿਸ੍ਸਾਮ। ਇਧ ਪਨ ਵੁਚ੍ਚਮਾਨੇ ਪਾਲ਼ਿ ਆਹਰਿਤਬ੍ਬਾ ਹੋਤਿ, ਅਤ੍ਥੋਪਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ। ਵੁਤ੍ਤੋਪਿ ਚ ਨ ਸੁਵਿਞ੍ਞੇਯ੍ਯੋ ਹੋਤਿ, ਅਟ੍ਠਾਨੇ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ।

ਦਸਾਹਪਰਮਨ੍ਤਿ ਦਸ ਅਹਾਨਿ ਪਰਮੋ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਦਸਾਹਪਰਮੋ, ਤਂ ਦਸਾਹਪਰਮਂ ਕਾਲਂ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਦਭਾਜਨੇ ਪਨ ਅਤ੍ਥਮਤ੍ਤਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਦਸਾਹਪਰਮਤਾ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ ''ਦਸਾਹਪਰਮ''ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਾ ਦਸਾਹਪਰਮਤਾ ਦਸਾਹਪਰਮਭਾਵੋ, ਅਯਂ ਏਤ੍ਤਕੋ ਕਾਲੋ ਯਾਵ ਨਾਤਿਕ੍ਕਮਤਿ ਤਾਵ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ।

ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਵਿਕਪ੍ਪਿਤੇਸੁ ਅਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਅਤਿਰੇਕਂ ਚੀਵਰਨ੍ਤਿ **ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰਂ**। ਤੇਨੇਵਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੇ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਅਨਧਿਟ੍ਠਿਤਂ ਅਵਿਕਪ੍ਪਿਤ''ਨ੍ਤਿ।

ਛਨ੍ਨਂ ਚੀਵਰਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਨ੍ਤਿ ਖੋਮਂ, ਕਪ੍ਪਾਸਿਕਂ, ਕੋਸੇਯ੍ਯਂ, ਕਮ੍ਬਲਂ, ਸਾਣਂ, ਭਙ੍ਗਨ੍ਤਿ ਇਮੇਸਂ ਛਨ੍ਨਂ ਚੀਵਰਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ। ਏਤੇਨ ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਜਾਤਿਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਦਾਨਿ ਪਮਾਣਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਵਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਂ ਪਚ੍ਛਿਮ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਤਸ੍ਸ ਪਮਾਣਂ ਦੀਘਤੋ ਦ੍ਵੇ ਵਿਦਤ੍ਥਿਯੋ, ਤਿਰਿਯਂ ਵਿਦਤ੍ਥਿ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਪਾਲ਼ਿ – ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਯਾਮੇਨ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਂ ਸੁਗਤਙ੍ਗੁਲੇਨ ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਵਿਤ੍ਥਤਂ ਪਚ੍ਛਿਮਂ ਚੀਵਰਂ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੫੮)।

ਤਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮਯਤੋ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ ਤਂ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਜਾਤਿਪ੍ਪਮਾਣਂ ਚੀਵਰਂ ਦਸਾਹਪਰਮਂ ਕਾਲਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮਯਤੋ, ਏਤ੍ਥਨ੍ਤਰੇ ਯਥਾ ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰਂ ਨ ਹੋਤਿ ਤਥਾ ਅਕੁਬ੍ਬਤੋ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ, ਤਞ੍ਚ ਚੀਵਰਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਹੋਤਿ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿ ਚਸ੍ਸ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਵਾ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ, ਪੁਬ੍ਬਭਾਗੇ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਵਿਨਯਕਮ੍ਮਸ੍ਸੇਤਂ ਨਾਮਂ। ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਮਿਚ੍ਚੇਵ। ਕਿਨ੍ਤਂ? ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਤਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮਯਤੋ ਸਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵਿਨਯਕਮ੍ਮਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਹੋਤੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਦਭਾਜਨੇ ਪਨ ਪਠਮਂ ਤਾਵ ਅਤ੍ਥਵਿਕਪ੍ਪਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਤਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮਯਤੋ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਮਾਤਿਕਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ''ਏਕਾਦਸੇ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਹੋਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪੁਨ ਯਸ੍ਸ ਚ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ, ਯਥਾ ਚ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਾ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਏਕਾਦਸੇ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨੇ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਂ ਦਿਵਸਂ ਚੀਵਰਂ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਤਸ੍ਸ ਯੋ ਅਰੁਣੋ, ਸੋ

ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਦਿਵਸਨਿਸ੍ਸਿਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਚੀਵਰੁਪ੍ਪਾਦਦਿਵਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਾਦਸੇ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇਪਿ ਬਹੂਨਿ ਏਕਜ੍ਝਂ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਠਪਿਤਾਨਿ ਏਕਾਵ ਆਪਤ੍ਤਿ। ਅਬਦ੍ਧਾਵੇਠਿਤੇਸੁ ਵਤ੍ਥੁਗਣਨਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ।

ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੇਸੇਤਬ੍ਬਾਤਿ ਕਥਂ ਦੇਸੇਤਬ੍ਬਾ? ਯਥਾ **ਖਨ੍ਧਕੇ** ਵੁਤ੍ਤਂ, ਕਥਞ੍ਚ ਤਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਂ? ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਤੇਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਙ੍ਘਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂਸਂ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਵੁਡ੍ਢਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਦੇ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਵਮਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯੋ – 'ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਨ੍ਨੋ, ਤਂ ਪਟਿਦੇਸੇਮੀ'''ਤਿ (ਚੂਲਵ॰ ੨੩੯)। ਇਧ ਪਨ ਸਚੇ ਏਕਂ ਚੀਵਰਂ ਹੋਤਿ ''ਏਕਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਦ੍ਵੇ, ''ਦ੍ਵੇ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਬਹੂਨਿ ''ਸਮ੍ਬਹੁਲਾਨੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇਪਿ ਸਚੇ ਏਕਂ ਯਥਾਪਾਲ਼ਿਮੇਵ ''ਇਦਂ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚੀਵਰ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਦ੍ਵੇ ਵਾ ਬਹੂਨਿ ਵਾ, ''ਇਮਾਨਿ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚੀਵਰਾਨਿ ਦਸਾਹਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਿ, ਇਮਾਨਾਹਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਪਾਲ਼ਿਂ ਵਤ੍ਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੇਨ ਅਞ੍ਞਥਾਪਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ।

ਬ੍ਯਤ੍ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਟਿਬਲੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਾਤਿ ਖਨ੍ਧਕੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਤਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਬ੍ਯਤ੍ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਟਿਬਲੇਨ ਸਙ੍ਘੋ ਞਾਪੇਤਬ੍ਬੋ –

> 'ਸੁਣਾਤੁ ਮੇ ਭਨ੍ਤੇ ਸਙ੍ਘੋ, ਅਯਂ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਸਰਤਿ ਵਿਵਰਤਿ ਉਤ੍ਤਾਨਿਂ ਕਰੋਤਿ ਦੇਸੇਤਿ, ਯਦਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲਂ, ਅਹਂ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ'ਨ੍ਤਿ।

ਤੇਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ 'ਪਸ੍ਸਸੀ'ਤਿ? 'ਆਮ, ਪਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ। ਆਯਤਿਂ ਸਂਵਰੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੩੯)। ਦ੍ਵੀਸੁ ਪਨ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾਸੁ ਵਾ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਵਚਨਭੇਦੋ ਞਾਤਬ੍ਬੋ।

ਚੀਵਰਦਾਨੇਪਿ ''ਸਙ੍ਘੋ ਇਮਂ ਚੀਵਰਂ ਇਮਾਨਿ ਚੀਵਰਾਨੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਥੁਵਸੇਨ ਵਚਨਭੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਗਣਸ੍ਸ ਚ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਚ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਆਪਤ੍ਤਿਦੇਸਨਾਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇਸੁ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਯਂ ਪਾਲ਼ਿ – ''ਤੇਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਮ੍ਬਹੁਲੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂਸਂ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵੁਡ੍ਢਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਾਦੇ ਵਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਵਮਸ੍ਸੁ ਵਚਨੀਯਾ – 'ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਨ੍ਨੋ ਤਂ ਪਟਿਦੇਸੇਮੀ'ਤਿ। ਬ੍ਯਤ੍ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਟਿਬਲੇਨ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਞਾਪੇਤਬ੍ਬਾ –

> 'ਸੁਣਨ੍ਤੁ ਮੇ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤਾ, ਅਯਂ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਸਰਤਿ ਵਿਵਰਤਿ ਉਤ੍ਤਾਨਿਂ ਕਰੋਤਿ ਦੇਸੇਤਿ। ਯਦਾਯਸ੍ਮਨ੍ਤਾਨਂ ਪਤ੍ਤਕਲ੍ਲਂ, ਅਹਂ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ'ਨ੍ਤਿ।

ਤੇਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ 'ਪਸ੍ਸਸੀ'ਤਿ? 'ਆਮ, ਪਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ। 'ਆਯਤਿਂ ਸਂਵਰੇਯ੍ਯਾਸੀ'ਤਿ।

ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਏਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਏਕਂਸਂ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਕੁਟਿਕਂ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਜਲਿਂ ਪਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਵਮਸ੍ਸ ਵਚਨੀਯੋ – 'ਅਹਂ, ਆਵੁਸੋ, ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਂ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਨ੍ਨੋ ਤਂ ਪਟਿਦੇਸੇਮੀ'ਤਿ। ਤੇਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ 'ਪਸ੍ਸਸੀ'ਤਿ, ਆਮ ਪਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਆਯਤਿਂ ਸਂਵਰੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੩੯)। ਤਤ੍ਥ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਨਾਮਗ੍ਗਹਣਂ ਵਚਨਭੇਦੋ ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਯਥਾ ਚ ਗਣਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇ ਏਵਂ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਨੇਪਿ ਪਾਲ਼ਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਯਦਿ ਹਿ ਵਿਸੇਸੋ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਯਥੇਵ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਿਣ੍ਣਨ੍ਨਂ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਪੋਸਥਂ ਕਾਤੁਂ, ਏਵਞ੍ਚ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕਾਤਬ੍ਬੋ। ਬ੍ਯਤ੍ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਪਟਿਬਲੇਨ

ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਞਾਪੇਤਬ੍ਬਾ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ‘‘ਤਿਣ੍ਣਨ੍ਨਂ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਪੋਸਥਂ ਕਾਤੁ’’ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਪੋਸਥਂ ਕਾਤੁਂ, ਏਵਞ੍ਚ ਪਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕਾਤਬ੍ਬੋ। ਥੇਰੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਏਕਂਸਂ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ (ਮਹਾਵ· ੧੬੮) ਨਯੇਨ ਵਿਸੁਂਯੇਵ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਪੋਸਥੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਏਵਮਿਧਾਪਿ ਵਿਸੁਂ ਪਾਲ਼ਿਂ ਵਦੇਯ੍ਯ, ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਵਤ੍ਵਾ ਗਤੋਤਿ, ਗਣਸ੍ਸ ਵੁਤ੍ਤਾ ਪਾਲ਼ਿਯੇਵੇਤ੍ਥ ਪਾਲ਼ਿ।

ਆਪਤ੍ਤਿਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਪਨ ਅਯਂ ਵਿਸੇਸੋ, ਯਥਾ ਗਣਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਦੇਸਿਯਮਾਨਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਞਤ੍ਤਿਂ ਠਪੇਤਿ, ਏਵਂ ਅਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰੇਨ ਯਥਾ ਏਕਪੁਗ੍ਗਲੋ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਏਵਂ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ। ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਞ੍ਹਿ ਞਤ੍ਤਿਟ੍ਠਪਨਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਯਦਿ ਸਿਯਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਉਪੋਸਥਂ ਵਿਸੁਂ ਨ ਵਦੇਯ੍ਯ।

ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਚੀਵਰਦਾਨੇਪਿ ਯਥਾ ‘‘ਇਮਂ ਚੀਵਰਂ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਦਮ੍ਮੀ’’ਤਿ ਏਕੋ ਵਦਤਿ, ਏਵਂ ‘‘ਇਮਂ ਮਯਂ ਚੀਵਰਂ ਆਯਸ੍ਮਤੋ ਦੇਮਾ’’ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਇਤੋ ਗਰੁਕਤਰਾਨਿ ਹਿ ਞਤ੍ਤਿਦੁਤਿਯਕਮ੍ਮਾਨਿਪਿ ‘‘ਅਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਕਾਤਬ੍ਬਾਨੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਤੇਸਂ ਏਤਂ ਅਨੁਲੋਮਂ ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਚੀਵਰਂ ਪਨ ਦਾਤਬ੍ਬਮੇਵ ਅਦਾਤੁਂ ਨ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਵਿਨਯਕਮ੍ਮਮਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ। ਨ ਤਂ ਤੇਨ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਾ ਗਣਸ੍ਸ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ।

੪੬੮. **ਦਸਾਹਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਸਞ੍ਞੀ**ਤਿ ਦਸਾਹਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਚੀਵਰੇ ‘‘ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਂ ਇਦ’’ਨ੍ਤਿ ਏਵਂਸਞ੍ਞੀ, ਦਸਾਹੇ ਵਾ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ‘‘ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੋ ਦਸਾਹੋ’’ਤਿ ਏਵਂਸਞ੍ਞੀ। **ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਨ ਇਧ ਸਞ੍ਞਾ ਰਕ੍ਖਤਿ। ਯੋਪਿ ਏਵਂਸਞ੍ਞੀ, ਤਸ੍ਸਪਿ ਤਂ ਚੀਵਰਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਪਤ੍ਤਿ ਚ। ਸਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵਿਨਯਕਮ੍ਮਂ ਵਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ ਉਭੋਪਿ ਅਤ੍ਥਵਿਕਪ੍ਪਾ ਯੁਜ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ।

ਅਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤੇ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਸਞ੍ਞੀਤਿ ਕਸ੍ਸਚਿ ਅਦਿਨ੍ਨੇ ਅਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤੇ ‘‘ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਂ ਮਯਾ’’ਤਿ ਏਵਂਸਞ੍ਞੀ।

ਅਨਟ੍ਠੇ ਨਟ੍ਠਸਞ੍ਞੀਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚੀਵਰੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਬਹੂਨਿ ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਚੀਵਰਾਨਿ ਏਕਤੋ ਠਪਿਤਾਨਿ ਚੋਰਾ ਹਰਨ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚੀਵਰੇ ਅਨਟ੍ਠੇ ਨਟ੍ਠਸਞ੍ਞੀ ਹੋਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਅਵਿਨਟ੍ਠਾਦੀਸੁਪਿ।

ਅਵਿਲੁਤ੍ਤੇਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਗਬ੍ਭਂ ਭਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪਸਯ੍ਹਾਵਹਾਰਵਸੇਨ ਅਵਿਲੁਤ੍ਤੇਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਅਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾਤਿ ਸਕਿਂ ਨਿਵਤ੍ਥਂ ਵਾ ਸਕਿਂ ਪਾਰੁਤਂ ਵਾ ਕਾਯਤੋ ਅਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਵਿਚਰਤਿ, ਏਕਾਵ ਆਪਤ੍ਤਿ। ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਨਿਵਾਸੇਤਿ ਵਾ ਪਾਰੁਪਤਿ ਵਾ ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਦੁਨ੍ਨਿਵਤ੍ਥਂ ਵਾ ਦੁਪ੍ਪਾਰੁਤਂ ਵਾ ਸਣ੍ਠਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੋਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ‘‘ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਤਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੀ’’ਤਿ (ਪਾਰਾ· ੫੭੦) ਆਦਿਵਚਨਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਸਾਧਕਂ। ਅਨਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਸਞ੍ਞਿਨੋ ਵੇਮਤਿਕਸ੍ਸ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਪਰਿਭੋਗਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੪੬੯. **‘‘ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਦਸਾਹਂ ਅਧਿਟ੍ਠੇਤਿ, ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੀ’’**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੁਪਗਂ ਵਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਞ੍ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਪਾਲ਼ਿ – ਅਥ ਖੋ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਏਤਦਹੋਸਿ – ‘‘ਯਾਨਿ ਤਾਨਿ ਭਗਵਤਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾਨਿ ‘ਤਿਚੀਵਰ’ਨ੍ਤਿ ਵਾ ‘ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾ’ਤਿ ਵਾ ‘ਨਿਸੀਦਨ’ਨ੍ਤਿ ਵਾ ‘ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣ’ਨ੍ਤਿ ਵਾ ‘ਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੀ’ਤਿ ਵਾ ਮੁਖਪੁਞ੍ਛਨਚੋਲ਼ਕਨ੍ਤਿ ਵਾ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਨ੍ਤਿ ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਤਾਨਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾਨੀਤਿ ਨੁ ਖੋ ਉਦਾਹੁ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤਬ੍ਬਾਨੀ’’ਤਿ, ਭਗਵਤੋ ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ –

> ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਿਚੀਵਰਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਨ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁਂ; ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਂ ਵਸ੍ਸਾਨਂ ਚਾਤੁਮਾਸਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਤਤੋ ਪਰਂ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁਂ; ਨਿਸੀਦਨਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਨ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁਂ; ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਨ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁਂ; ਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਂ

ਯਾਵਆਬਾਧਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁੰ ਤਤੋ ਪਰੰ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁੰ; ਮੁਖਪੁਞ੍ਛਨਚੋਲ਼ੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁੰ ਨ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁੰ; ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁੰ ਨ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੫੮)।

''ਤਤ੍ਥ **ਤਿਚੀਵਰੰ"** ਅਧਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤੇਨ ਰਜਿਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਬਿਨ੍ਦੁੰ ਦਤ੍ਵਾ ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤਮੇਵ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬੰ। ਤਸ੍ਸ ਪਮਾਣੰ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਸੁਗਤਚੀਵਰਤੋ ਊਨਕੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਲਾਮਕਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਸਙ੍ਘਾਟਿਯਾ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਸ੍ਸ ਚ ਦੀਘਤੋ ਮੁਟ੍ਠਿਪਞ੍ਚਕੰ ਤਿਰਿਯੰ ਮੁਟ੍ਠਿਤ੍ਤਿਕੰ ਪਮਾਣੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕੋ ਦੀਘਤੋ ਮੁਟ੍ਠਿਪਞ੍ਚਕੋ ਤਿਰਿਯੰ ਦ੍ਵਿਹਤ੍ਥੋਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਪਾਰੁਪਣੇਨਪਿ ਹਿ ਸਕ੍ਕਾ ਨਾਭਿੰ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤੁਨ੍ਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣਤੋ ਪਨ ਅਤਿਰੇਕੰ ਊਨਕਞ੍ਚ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬੰ।

ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਾ ''ਦ੍ਵੇ ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਾ – ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠੇਤਿ, ਵਾਚਾਯ ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠੇਤੀ''ਤਿ (ਪਰਿ॰ ੩੨੨) ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਪੁਰਾਣਸਙ੍ਘਾਟਿੰ ''ਇਮੰ ਸਙ੍ਘਾਟਿੰ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਾਮੀ''ਤਿ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਨਵੰ ਸਙ੍ਘਾਟਿੰ ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਇਮੰ ਸਙ੍ਘਾਟਿੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਭੋਗੰ ਕਤ੍ਵਾ ਕਾਯਵਿਕਾਰੰ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਕਾਯੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾ। ਇਦੰ ਕਾਯੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ, ਤੰ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਸਰੀਰਾਵਯਵੇਨ ਅਫੁਸਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਵਾਚਾਯ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੇ ਪਨ ਵਚੀਭੇਦੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾਚਾਯ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾ। ਤਤ੍ਰ ਦੁਵਿਧੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ – ਸਚੇ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਹੋਤਿ ''ਇਮੰ ਸਙ੍ਘਾਟਿੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮੀ''ਤਿ ਵਾਚਾ ਭਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਥ ਅਨ੍ਤੋਗਬ੍ਭੇ ਵਾ ਉਪਰਿਪਾਸਾਦੇ ਵਾ ਸਾਮਨ੍ਤਵਿਹਾਰੇ ਵਾ ਹੋਤਿ ਠਪਿਤਟ੍ਠਾਨੰ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ''ਏਤੰ ਸਙ੍ਘਾਟਿੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮੀ''ਤਿ ਵਾਚਾ ਭਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਏਸ ਨਯੋ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗੇ ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕੇ ਚ। ਨਾਮਮਤ੍ਤਮੇਵ ਹਿ ਵਿਸੇਸੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਸਙ੍ਘਾਟਿੰ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗੰ ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਾਮੇਨੇਵ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਸਚੇ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਵਤ੍ਥੇਹਿ ਸਙ੍ਘਾਟਿਆਦੀਨਿ ਕਰੋਤਿ, ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਰਜਨੇ ਚ ਕਪ੍ਪੇ ਚ ਇਮੰ ''ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਾਮੀ''ਤਿ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਅਧਿਟ੍ਠਿਤੇਨ ਪਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਮਹਨ੍ਤਤਰਮੇਵ ਦੁਤਿਯਪਟ੍ਟੰ ਵਾ ਖਣ੍ਡੰ ਵਾ ਸੰਸਿਬ੍ਬਨ੍ਤੇਨ ਪੁਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਮੇਵ। ਸਮੇ ਵਾ ਖੁਦ੍ਦਕੇ ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਕਿਚ੍ਚੰ ਨਤ੍ਥਿ।

ਤਿਚੀਵਰੰ ਪਨ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ? **ਮਹਾਪਦੁਮਤ੍ਥੇਰੋ** ਕਿਰਾਹ – ''ਤਿਚੀਵਰੰ ਤਿਚੀਵਰਮੇਵ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬੰ। ਸਚੇ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਾਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਲਭੇਯ੍ਯ ਉਦੋਸਿਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਪਰਿਹਾਰੋ ਨਿਰਤ੍ਥਕੋ ਭਵੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ। ਏਵੰ ਵੁਤ੍ਤੇ ਕਿਰ ਅਵਸੇਸਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਹੰਸੁ – ''ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਮ੍ਪਿ ਭਗਵਤਾਵ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਮ੍ਪਿ** ਵੁਤ੍ਤੰ ''ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ੰ ਨਾਮ ਪਾਟੇਕ੍ਕੰ ਨਿਧਾਨਮੁਖਮੇਤਨ੍ਤਿ ਤਿਚੀਵਰੰ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਉਦੋਸਿਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਪਨ ਤਿਚੀਵਰੰ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਹਾਰੋ ਵੁਤ੍ਤੋ''ਤਿ। ਉਭਤੋਵਿਭਙ੍ਗਭਾਣਕੋ ਪੁਣ੍ਣਵਾਲਿਕਵਾਸੀ **ਮਹਾਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋਪਿ** ਕਿਰ ਆਹ – ''ਮਯੰ ਪੁਬ੍ਬੇ ਮਹਾਥੇਰਾਨੰ ਅਸ੍ਸੁਮ੍ਹ, ਅਰਞ੍ਞਵਾਸਿਨੋ ਭਿਕ੍ਖੂ ਰੁਕ੍ਖਸੁਸਿਰਾਦੀਸੁ ਚੀਵਰੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਧਾਨੰ ਪਦਹਨਤ੍ਥਾਯ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਸਾਮਨ੍ਤਵਿਹਾਰੇ ਧਮ੍ਮਸਵਨਤ੍ਥਾਯ ਗਤਾਨਞ੍ਚ ਨੇਸੰ ਸੂਰਿਯੇ ਉਟ੍ਠਿਤੇ ਸਾਮਣੇਰਾ ਵਾ ਦਹਰਭਿਕ੍ਖੂ ਵਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੁਖਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥੰ ਤਿਚੀਵਰੰ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਮ੍ਪਿ** ਵੁਤ੍ਤੰ ਪੁਬ੍ਬੇ ਆਰਞ੍ਞਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਬਦ੍ਧਸੀਮਾਯੰ ਦੁਪ੍ਪਰਿਹਾਰਨ੍ਤਿ ਤਿਚੀਵਰੰ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਮੇਵ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿੰਸੂ''ਤਿ।

"ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾ" ਅਨਤਿਰਿਤ੍ਤਪ੍ਪਮਾਣਾ ਨਾਮੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਵਸ੍ਸਿਕੇ ਮਾਸੇ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾ, ਤਤੋ ਪਰੰ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤਬ੍ਬਾ। ਵਣ੍ਣਭੇਦਮਤ੍ਤਰਤ੍ਤਾਪਿ ਚੇਸਾ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਦ੍ਵੇ ਪਨ ਨ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ। **"ਨਿਸੀਦਨੰ"** ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਮੇਵ, ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤੰ ਏਕਮੇਵ, ਦ੍ਵੇ ਨ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ। **"ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣ"ਮ੍ਪਿ** ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਮੇਵ, ਤੰ ਪਨ ਮਹਨ੍ਤਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਏਕਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਬਹੂਨਿਪਿ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ। ਨੀਲਮ੍ਪਿ ਪੀਤਕਮ੍ਪਿ ਸਦਸਮ੍ਪਿ ਪੁਪ੍ਫਦਸਮ੍ਪੀਤਿ ਸਬ੍ਬਪ੍ਪਕਾਰੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਕਿੰ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤੰ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। **"ਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿ"** ਯਾਵ ਆਬਾਧੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਾਵ ਪਮਾਣਿਕਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾ। ਆਬਾਧੇ ਵੂਪਸਨ੍ਤੇ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤਬ੍ਬਾ, ਏਕਾਵ ਵਟ੍ਟਤਿ । **"ਮੁਖਪੁਞ੍ਛਨਚੋਲ਼ੰ"** ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਮੇਵ, ਯਾਵ ਏਕੰ ਧੋਵਿਯਤਿ, ਤਾਵ ਅਞ੍ਞੰ ਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਇਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ। ਅਪਰੇ ਪਨ ਥੇਰਾ ''ਨਿਧਾਨਮੁਖਮੇਤੰ ਬਹੂਨਿਪਿ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। **ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ੇ**

ਗਣਨਾ ਨਤ੍ਥਿ, ਯਤ੍ਤਕੰ ਇਚ੍ਛਤਿ ਤਤ੍ਤਕੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਮੇਵ। **ਥਵਿਕਾਪਿ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨਮ੍ਪਿ** ਵਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗੰ ਪਚ੍ਛਿਮਚੀਵਰਪ੍ਪਮਾਣੰ ‘‘ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਕ’’ਨ੍ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਮੇਵ। ਬਹੂਨਿ ਏਕਤੋ ਕਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਾਨਿ ਚੀਵਰਾਨਿ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਾਨਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮੀ’’ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। ਭੇਸਜ੍ਜਨਵਕਮ੍ਮਮਾਤਾਪਿਤੁਆਦੀਨੰ ਅਤ੍ਥਾਯ ਠਪੇਨ੍ਤੇਨਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਮੇਵ। **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯੰ** ਪਨ ‘‘ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਮਞ੍ਚਭਿਸਿ ਪੀਠਕਭਿਸਿ ਬਿਮ੍ਬੋਹਨੰ ਪਾਵਾਰੋ ਕੋਜਵੋਤਿ ਏਤੇਸੁ ਪਨ ਸੇਨਾਸਨਪਰਿਕ੍ਖਾਰਤ੍ਥਾਯ ਦਿਨ੍ਨਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣੇ ਚ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਕਿਚ੍ਚੰ ਨਤ੍ਥਿਯੇਵ।

ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਚੀਵਰੰ ਪਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੋ ਕਥੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਵਿਜਹਤੀਤਿ? ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਦਾਨੇਨ, ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਹਣੇਨ, ਵਿਸ੍ਸਾਸਗ੍ਗਾਹੇਨ, ਹੀਨਾਯਾਵਤ੍ਤਨੇਨ, ਸਿਕ੍ਖਾਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਨੇਨ , ਕਾਲੰਕਿਰਿਯਾਯ, ਲਿਙ੍ਗਪਰਿਵਤ੍ਤਨੇਨ, ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਣੇਨ, ਛਿਦ੍ਦਭਾਵੇਨਾਤਿ ਇਮੇਹਿ ਨਵਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਵਿਜਹਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਪੁਰਿਮੇਹਿ ਅਟ੍ਠਹਿ ਸਬ੍ਬਚੀਵਰਾਨਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਵਿਜਹਨ੍ਤਿ, ਛਿਦ੍ਦਭਾਵੇਨ ਪਨ ਤਿਚੀਵਰਸ੍ਸੇਵ ਸਬ੍ਬਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਿਜਹਨੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤਞ੍ਚ ਨਖਪਿਟ੍ਠਿਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਛਿਦ੍ਦੇਨ। ਤਤ੍ਥ ਨਖਪਿਟ੍ਠਿਪ੍ਪਮਾਣੰ ਕਨਿਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਿਨਖਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ, ਛਿਦ੍ਦਞ੍ਚ ਵਿਨਿਬ੍ਬਿਦ੍ਧਛਿਦ੍ਦਮੇਵ। ਛਿਦ੍ਦਸ੍ਸ ਹਿ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਏਕਤਨ੍ਤੁ ਚੇਪਿ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਰਕ੍ਖਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਙ੍ਘਾਟਿਯਾ ਚ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਸ੍ਸ ਚ ਦੀਘਨ੍ਤਤੋ ਵਿਦਤ੍ਥਿਪ੍ਪਮਾਣਸ੍ਸ ਤਿਰਿਯਨ੍ਤਤੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਪ੍ਪਮਾਣਸ੍ਸ ਪਦੇਸਸ੍ਸ ਓਰਤੋ ਛਿਦ੍ਦੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਭਿਨ੍ਦਤਿ, ਪਰਤੋ ਨ ਭਿਨ੍ਦਤਿ। ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕਸ੍ਸ ਪਨ ਦੀਘਨ੍ਤਤੋ ਵਿਦਤ੍ਥਿਪ੍ਪਮਾਣਸ੍ਸੇਵ ਤਿਰਿਯਨ੍ਤਤੋ ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਪ੍ਪਮਾਣਸ੍ਸ ਪਦੇਸਸ੍ਸ ਓਰਤੋ ਛਿਦ੍ਦੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਭਿਨ੍ਦਤਿ, ਪਰਤੋ ਨ ਭਿਨ੍ਦਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਜਾਤੇ ਛਿਦ੍ਦੇ ਤੰ ਚੀਵਰੰ ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰਟ੍ਠਾਨੇ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਸੂਚਿਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬੰ। **ਮਹਾਸੁਮਤ੍ਥੇਰੋ** ਪਨਾਹ – ‘‘ਪਮਾਣਚੀਵਰਸ੍ਸ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਛਿਦ੍ਦੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਭਿਨ੍ਦਤਿ, ਮਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਪਮਾਣਤੋ ਬਹਿ ਛਿਦ੍ਦੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਨ ਭਿਨ੍ਦਤਿ, ਅਨ੍ਤੋਜਾਤੰ ਭਿਨ੍ਦਤੀ’’ਤਿ। **ਕਰਵੀਕਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ** ਆਹ – ‘‘ਖੁਦ੍ਦਕੰ ਮਹਨ੍ਤੰ ਨ ਪਮਾਣੰ, ਦ੍ਵੇ ਚੀਵਰਾਨਿ ਪਾਰੁਪਨ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾਮਹਤ੍ਥੇ ਸਙ੍ਘਰਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਛਿਦ੍ਦੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਨ ਭਿਨ੍ਦਤਿ, ਓਰਭਾਗੇ ਭਿਨ੍ਦਤਿ। ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕਸ੍ਸਪਿ ਓਵਟ੍ਟਿਕੰ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਸਙ੍ਘਰਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਛਿਦ੍ਦੰ ਨ ਭਿਨ੍ਦਤਿ, ਤਤੋ ਓਰੰ ਭਿਨ੍ਦਤੀ’’ਤਿ। **ਅਨ੍ਧਕਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ਪਨ ਤਿਚੀਵਰੇ **ਮਹਾਸੁਮਤ੍ਥੇਰ**ਵਾਦੰ ਪਮਾਣੰ ਕਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਰਿਮ੍ਪਿ ਇਦੰ ਵੁਤ੍ਤੰ ‘‘ਪਚ੍ਛਿਮਪ੍ਪਮਾਣੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਰਕ੍ਖਤੀ’’ਤਿ। ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ੇ ਦੀਘਸੋ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲੇ ਸੁਗਤਙ੍ਗੁਲੇਨ ਤਿਰਿਯੰ ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲੇ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਛਿਦ੍ਦੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਵਿਜਹਤਿ। ਮਹਨ੍ਤੇ ਚੋਲ਼ੇ ਤਤੋ ਪਰੇਨ ਛਿਦ੍ਦੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਨ ਵਿਜਹਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਕੇਸੁ ਚੀਵਰੇਸੂ’’ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਕਚੀਵਰਾਨੰ ਵਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਪਚ੍ਛਿਮਪ੍ਪਮਾਣਤੋ ਅਞ੍ਞੰ ਪਚ੍ਛਿਮਪ੍ਪਮਾਣੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਯਞ੍ਹਿ ਨਿਸੀਦਨ-ਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿ-ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾਨੰ ਪਮਾਣੰ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੰ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੰ, ਤਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿ ਪਟਿਸਿਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ਨ ਪਚ੍ਛਿਮੰ ਤਤੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਅਪ੍ਪਟਿਸਿਦ੍ਧਤ੍ਤਾ। ਤਿਚੀਵਰਸ੍ਸਾਪਿ ਸੁਗਤਚੀਵਰਪ੍ਪਮਾਣਤੋ ਊਨਕਤ੍ਤੰ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਪ੍ਪਮਾਣਮੇਵ। ਪਚ੍ਛਿਮੰ ਪਨ ਵਿਸੁੰ ਸੁਤ੍ਤੇ ਵੁਤ੍ਤੰ ਨਤ੍ਥਿ। ਮੁਖਪੁਞ੍ਛਨਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਾਨੰ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਨਤ੍ਥਿਯੇਵ। ਵਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਪਚ੍ਛਿਮੇਨ ਪਨ ਪਚ੍ਛਿਮਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਯੰ ਤਾਵ **ਅਨ੍ਧਕਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ‘‘ਪਚ੍ਛਿਮਪ੍ਪਮਾਣੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਰਕ੍ਖਤੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਤ੍ਥ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਸ੍ਸੇਵ ਸੁਗਤਙ੍ਗੁਲੇਨ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਪਚ੍ਛਿਮਪ੍ਪਮਾਣੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਇਤਰੇਸੰ ਤਿਚੀਵਰਾਦੀਨੰ ਮੁਟ੍ਠਿਪਞ੍ਚਕਾਦਿਪਭੇਦੰ ਪਚ੍ਛਿਮਪ੍ਪਮਾਣੰ ਸਨ੍ਧਾਯ ‘‘ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਕੇਸੁਚੀਵਰੇਸੂ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੰ ਨ ਸਮੇਤਿ।

ਕਰਵੀਕਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਵਾਦੇਪਿ ਦੀਘਨ੍ਤਤੋਯੇਵ ਛਿਦ੍ਦੰ ਦਸ੍ਸਿਤੰ, ਤਿਰਿਯਨ੍ਤਤੋ ਨ ਦਸ੍ਸਿਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੋ ਅਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ। **ਮਹਾਸੁਮਤ੍ਥੇਰ**ਵਾਦੇ ‘‘ਪਮਾਣਚੀਵਰਸ੍ਸ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਛਿਦ੍ਦੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਭਿਨ੍ਦਤਿ, ਮਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਪਮਾਣਤੋ ਬਹਿ ਛਿਦ੍ਦੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਨ ਭਿਨ੍ਦਤੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਇਦੰ ਪਨ ਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ‘‘ਇਦੰ ਨਾਮ ਪਮਾਣਚੀਵਰੰ ਇਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿ ਮਹਨ੍ਤੰ ਚੀਵਰ’’ਨ੍ਤਿ। ਅਪਿਚੇਤ੍ਥ ਤਿਚੀਵਰਾਦੀਨੰ ਮੁਟ੍ਠਿਪਞ੍ਚਕਾਦਿਭੇਦੰ ਪਚ੍ਛਿਮਪ੍ਪਮਾਣਨ੍ਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤੰ। ਤਤ੍ਥ ਯਦਿ ਪਚ੍ਛਿਮਪ੍ਪਮਾਣਤੋ ਬਹਿ ਛਿਦ੍ਦੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਨ ਭਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯ, ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਪਤ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਮਜ੍ਝਿਮਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਓਮਕਪ੍ਪਮਾਣਤੋ ਬਹਿ ਛਿਦ੍ਦੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਨ ਭਿਨ੍ਦੇਯ੍ਯ, ਨ ਚ ਨ ਭਿਨ੍ਦਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਅਯਮ੍ਪਿ ਵਾਦੋ ਅਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨੋ।

ਯੋ ਪਨਾਯਂ ਸਬ੍ਬਪਠਮੋ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਵ◌ਾਦੋ**, ਅਯਮੇਵ◌ੇਤ੍ਥ ਪਮਾਣਂ। ਕਸ੍ਮਾ? ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਸਬ੍ਭਾਵਤੋ। ਤਿਚੀਵਰਸ੍ਸ ਹਿ ਪਚ੍ਛਿਮਪ੍ਪਮਾਣਞ੍ਚ ਛਿਦ੍ਦਪ੍ਪਮਾਣਞ੍ਚ ਛਿਦ੍ਦਪ੍ਪਤ੍ਤਿਦੇਸਪ੍ਪਮਾਣਞ੍ਚ **ਸਬ੍ਬਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ**ਯੇਵ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਸ੍ਵ◌ੇਵ ਵ◌ਾਦੋ ਪਮਾਣਂ। ਅਦ੍ਧਾ ਹਿ ਸੋ ਭਗਵਤੋ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਂ ਅਨੁਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਵ◌ੁਤ੍ਤੋ। ਇਤਰੇਸੁ ਪਨ ਨੇਵ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਨ ਪੁਬ੍ਬਾਪਰਂ ਸਮੇਤੀਤਿ।

ਯੋ ਪਨ ਦੁਬ੍ਬਲਟ੍ਠਾਨੇ ਪਠਮਂ ਅਗ੍ਗਲਂ ਦਤ੍ਵ◌ਾ ਪਚ੍ਛਾ ਦੁਬ੍ਬਲਟ੍ਠਾਨਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵ◌ਾ ਅਪਨੇਤਿ, ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਭਿਜ੍ਜਤਿ। ਮਣ੍ਡਲਪਰਿਵਤ੍ਤਨੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਦੁਪਟ੍ਟਸ੍ਸ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਪਟਲੇ ਛਿਦ੍ਦੇ ਵ◌ਾ ਜਾਤੇ ਗਲ਼ਿਤੇ ਵ◌ਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਭਿਜ੍ਜਤਿ, ਖੁਦ੍ਦਕਂ ਚੀਵਰਂ ਮਹਨ੍ਤਂ ਕਰੋਤਿ, ਮਹਨ੍ਤਂ ਵ◌ਾ ਖੁਦ੍ਦਕਂ ਕਰੋਤਿ, ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਭਿਜ੍ਜਤਿ। ਉਭੋ ਕੋਟਿਯੋ ਮਜ੍ਝੇ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਸਚੇ ਪਠਮਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵ◌ਾ ਪਚ੍ਛਾ ਘਟੇਤਿ, ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਭਿਜ੍ਜਤਿ। ਅਥ ਘਟੇਤ੍ਵ◌ਾ ਛਿਨ੍ਦਤਿ, ਨ ਭਿਜ੍ਜਤਿ, ਰਜਕੇਹਿ ਧੋਵ◌ਾਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਸੇਤਂ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਮੇਵ◌ਾਤਿ । ਅਯਂ ਤਾਵ **"ਅਨ੍ਤੋਦਸਾਹਂ ਅਧਿਟ੍ਠੇਤਿ ਵ◌ਿਕਪ੍ਪੇਤੀ"**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੇ ਵ◌ਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਵ◌ਿਕਪ੍ਪਨੇ ਪਨ ਦ੍ਵ◌ੇ ਵ◌ਿਕਪ੍ਪਨਾ – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵ◌ਿਕਪ੍ਪਨਾ ਚ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾਵ◌ਿਕਪ੍ਪਨਾ ਚ। ਕਥਂ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵ◌ਿਕਪ੍ਪਨਾ ਹੋਤੀਤਿ? ਚੀਵਰਾਨਂ ਏਕਬਹੁਭਾਵ◌ਂ ਸਨ੍ਨਿਹਿਤਾਸਨ੍ਨਿਹਿਤਭਾਵਞ੍ਚ ਞਤ੍ਵ◌ਾ '''ਇਮਂ ਚੀਵਰ'ਨ੍ਤਿ ਵ◌ਾ 'ਇਮਾਨਿ ਚੀਵਰਾਨੀ'ਤਿ ਵ◌ਾ 'ਏਤਂ ਚੀਵਰ'ਨ੍ਤਿ ਵ◌ਾ 'ਏਤਾਨਿ ਚੀਵਰਾਨੀ'''ਤਿ ਵ◌ਾ ''ਤੁਯ੍ਹਂ ਵ◌ਿਕਪ੍ਪੇਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਅਯਮੇਕਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵ◌ਿਕਪ੍ਪਨਾ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਨਿਧੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਪਨ ਵ◌ਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤੁਂ ਵ◌ਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਵ◌ਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ''ਮਯ੍ਹਂ ਸਨ੍ਤਕਂ, ਮਯ੍ਹਂ ਸਨ੍ਤਕਾਨਿ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜ ਵ◌ਾ ਵ◌ਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਹਿ ਵ◌ਾ ਯਥਾਪਚ੍ਚਯਂ ਵ◌ਾ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਏਵ◌ਂ ਪਨ ਵ◌ੁਤ੍ਤੇ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਤਤੋਪਭੁਤਿ ਪਰਿਭੋਗਾਦਯੋਪਿ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ।

ਅਪਰੋਪਿ ਨਯੋ – ਤਥੇਵ ਚੀਵਰਾਨਂ ਏਕਬਹੁਭਾਵ◌ਂ ਸਨ੍ਨਿਹਿਤਾਸਨ੍ਨਿਹਿਤਭਾਵਞ੍ਚ ਞਤ੍ਵ◌ਾ ਤਸ੍ਸੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ '''ਇਮਂ ਚੀਵਰ'ਨ੍ਤਿ ਵ◌ਾ 'ਇਮਾਨਿ ਚੀਵਰਾਨੀ'ਤਿ ਵ◌ਾ 'ਏਤਂ ਚੀਵਰ'ਨ੍ਤਿ ਵ◌ਾ 'ਏਤਾਨਿ ਚੀਵਰਾਨੀ'''ਤਿ ਵ◌ਾ ਵਤ੍ਵ◌ਾ ਪਞ੍ਚਸੁ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਭਿਰੁਚਿਤਸ੍ਸ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਨਾਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ '''ਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵ◌ਿਕਪ੍ਪੇਮੀ'ਤਿ ਵ◌ਾ 'ਤਿਸ੍ਸਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ, ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾਯ, ਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ, ਤਿਸ੍ਸਾਯ ਸਾਮਣੇਰਿਯਾ ਵ◌ਿਕਪ੍ਪੇਮੀ'''ਤਿ ਵ◌ਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਅਯਂ ਅਪਰਾਪਿ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵ◌ਿਕਪ੍ਪਨਾ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਨਿਧੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਰਿਭੋਗਾਦੀਸੁ ਪਨ ਏਕਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤੇਨ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ''ਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਨ੍ਤਕਂ...ਪੇ॰... ਤਿਸ੍ਸਾਯ ਸਾਮਣੇਰਿਯਾ ਸਨ੍ਤਕਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜ ਵ◌ਾ ਵ◌ਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਹਿ ਵ◌ਾ ਯਥਾਪਚ੍ਚਯਂ ਵ◌ਾ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤੇ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਤਤੋਪਭੁਤਿ ਪਰਿਭੋਗਾਦਯੋਪਿ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ।

ਕਥਂ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾਵ◌ਿਕਪ੍ਪਨਾ ਹੋਤੀਤਿ? ਚੀਵਰਾਨਂ ਤਥੇਵ ਏਕਬਹੁਭਾਵ◌ਂ ਸਨ੍ਨਿਹਿਤਾਸਨ੍ਨਿਹਿਤਭਾਵਞ੍ਚ ਞਤ੍ਵ◌ਾ '''ਇਮਂ ਚੀਵਰ'ਨ੍ਤਿ ਵ◌ਾ 'ਇਮਾਨਿ ਚੀਵਰਾਨੀ'ਤਿ ਵ◌ਾ 'ਏਤਂ ਚੀਵਰ'ਨ੍ਤਿ ਵ◌ਾ 'ਏਤਾਨਿ ਚੀਵਰਾਨੀ'''ਤਿ ਵ◌ਾ ਵਤ੍ਵ◌ਾ ''ਤੁਯ੍ਹਂ ਵ◌ਿਕਪ੍ਪਨਤ੍ਥਾਯ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਤੇਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ – ''ਕੋ ਤੇ ਮਿਤ੍ਤੋ ਵ◌ਾ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠੋ ਵ◌ਾ''ਤਿ? ਤਤੋ ਇਤਰੇਨ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ''ਤਿਸ੍ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੂਤਿ ਵ◌ਾ...ਪੇ॰... ਤਿਸ੍ਸਾ ਸਾਮਣੇਰੀ''ਤਿ ਵ◌ਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਪੁਨ ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ''ਅਹਂ ਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦਮ੍ਮੀਤਿ ਵ◌ਾ...ਪੇ॰... ਤਿਸ੍ਸਾਯ ਸਾਮਣੇਰਿਯਾ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਵ◌ਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਅਯਂ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾਵ◌ਿਕਪ੍ਪਨਾ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਨਿਧੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਰਿਭੋਗਾਦੀਸੁ ਪਨ ਏਕਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤੇਨ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਦੁਤਿਯਸਮ੍ਮੁਖਾਵ◌ਿਕਪ੍ਪਨਾਯਂ ਵ◌ੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ''ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜ ਵ◌ਾ ਵ◌ਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਹਿ ਵ◌ਾ ਯਥਾਪਚ੍ਚਯਂ ਵ◌ਾ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤੇ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਤਤੋਪਭੁਤਿ ਪਰਿਭੋਗਾਦਯੋਪਿ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ।

ਦ੍ਵ◌ਿਨ੍ਨਂ ਵ◌ਿਕਪ੍ਪਨਾਨਂ ਕਿਂ ਨਾਨਾਕਰਣਂ? ਸਮ੍ਮੁਖਾਵ◌ਿਕਪ੍ਪਨਾਯਂ ਸਯਂ ਵ◌ਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਪਰੇਨ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਾਪੇਤਿ । ਪਰਮ੍ਮੁਖਾਵ◌ਿਕਪ੍ਪਨਾਯ ਪਰੇਨੇਵ ਵ◌ਿਕਪ੍ਪਾਪੇਤ੍ਵ◌ਾ ਪਰੇਨੇਵ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਾਪੇਤਿ, ਇਦਮੇਤ੍ਥ ਨਾਨਾਕਰਣਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਯਸ੍ਸ ਵ◌ਿਕਪ੍ਪੇਤਿ, ਸੋ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਕੋਵ◌ਿਦੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਨ ਜਾਨਾਤਿ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤੁਂ, ਤਂ ਚੀਵਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਬ੍ਯਤ੍ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ

ਪੁਨ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਾਪੇਤਬ੍ਬਂ। ਵਿਕਪ੍ਪਿਤਵਿਕਪ੍ਪਨਾ ਨਾਮੇਸਾ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਯਂ "**ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੀ**"ਤਿ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਪਦੇ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਿਚੀਵਰਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਨ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਵਚਨਤੋ ਚ ਇਦਂ ''ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੀ''ਤਿ ਅਵਿਸੇਸੇਨ ਵੁਤ੍ਤਵਚਨਂ ਵਿਰੁਦ੍ਧਂ ਵਿਯ ਦਿਸ੍ਸਤਿ, ਨ ਚ ਵਿਰੁਦ੍ਧਂ ਤਥਾਗਤਾ ਭਾਸਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ, ਤਿਚੀਵਰਂ ਤਿਚੀਵਰਸਙ੍ਖੇਪੇਨੇਵ ਪਰਿਹਰਤੋ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਮੇਵ ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਨ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁਂ। ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਂ ਪਨ ਚਾਤੁਮਾਸਤੋ ਪਰਂ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁਮੇਵ ਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਂ। ਏਵਞ੍ਚ ਸਤਿ ਯੋ ਤਿਚੀਵਰੇ ਏਕੇਨ ਚੀਵਰੇਨ ਵਿਪ੍ਪਵਸਿਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਤਿਚੀਵਰਾਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਪ੍ਪਵਾਸਸੁਖਤ੍ਥਂ ਵਿਕਪ੍ਪਨਾਯ ਓਕਾਸੋ ਦਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ। ਦਸਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਚ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਏਤੇਨੁਪਾਯੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਵਿਕਪ੍ਪਨਾਯ ਅਪ੍ਪਟਿਸਿਦ੍ਧਭਾਵੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤੀਤਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਦੇਤਿ। ਕਥਂ ਪਨ ਦਿਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ, ਕਥਂ ਗਹਿਤਂ? ''ਇਮਂ ਤੁਯ੍ਹਂ ਦੇਮਿ ਦਦਾਮਿ ਦਜ੍ਜਾਮਿ ਓਣੋਜੇਮਿ ਪਰਿਚ੍ਚਜਾਮਿ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਮਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਮੀਤਿ ਵਾ ''ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਦੇਮਿ...ਪੇ॰... ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਮੀ''ਤਿ ਵਾ ਵਦਤਿ, ਸਮ੍ਮੁਖਾਪਿ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾਪਿ ਦਿਨ੍ਨਂਯੇਵ ਹੋਤਿ। ''ਤੁਯ੍ਹਂ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਮਯ੍ਹਂ ਗਣ੍ਹਾਮੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਸੁਦਿਨ੍ਨਂ ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਞ੍ਚ। ''ਤਵ ਸਨ੍ਤਕਂ ਕਰੋਹਿ, ਤਵ ਸਨ੍ਤਕਂ ਹੋਤੁ, ਤਵ ਸਨ੍ਤਕਂ ਕਰਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਮਮ ਸਨ੍ਤਕਂ ਕਰੋਮਿ, ਮਮ ਸਨ੍ਤਕਂ ਹੋਤੁ, ਮਮ ਸਨ੍ਤਕਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਦੁਦ੍ਦਿਨ੍ਨਂ ਦੁਗ੍ਗਹਿਤਞ੍ਚ। ਨੇਵ ਦਾਤਾ ਦਾਤੁਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਨ ਇਤਰੋ ਗਹੇਤੁਂ। ਸਚੇ ਪਨ ''ਤਵ ਸਨ੍ਤਕਂ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਯ੍ਹਂ ਗਣ੍ਹਾਮੀ''ਤਿ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਸੁਗ੍ਗਹਿਤਂ। ਸਚੇ ਪਨ ''ਏਕੋ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਇਤਰੋ ''ਨ ਗਣ੍ਹਾਮੀ''ਤਿ ਪੁਨ ਸੋ ''ਦਿਨ੍ਨਂ ਮਯਾ ਤੁਯ੍ਹਂ, ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਇਤਰੋਪਿ ''ਨ ਮਯ੍ਹਂ ਇਮਿਨਾ ਅਤ੍ਥੋ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਤਤੋ ਪੁਰਿਮੋਪਿ ''ਮਯਾ ਦਿਨ੍ਨ''ਨ੍ਤਿ ਦਸਾਹਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਪਚ੍ਛਿਮੋਪਿ ''ਮਯਾ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ। ਕਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ? ਨ ਕਸ੍ਸਚਿ ਆਪਤ੍ਤਿ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਰੁਚ੍ਚਤਿ, ਤੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ।

ਯੋ ਪਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੇ ਵੇਮਤਿਕੋ, ਤੇਨ ਕਿਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ? ਵੇਮਤਿਕਭਾਵਂ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਸਚੇ ਅਨਧਿਟ੍ਠਿਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਂ ਮੇ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਹੋਤੀਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਨ ਹਿ ਏਵਂ ਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਿਨਯਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੁਸਾਵਾਦੋ ਹੋਤਿ। ਕੇਚਿ ਪਨ ''ਏਕੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਵਿਸ੍ਸਾਸਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਦਿਨ੍ਨਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਨ ਯੁਜ੍ਜਤਿ। ਨ ਹਿ ਤਸ੍ਸੇਤਂ ਵਿਨਯਕਮ੍ਮਂ, ਨਾਪਿ ਤਂ ਏਤ੍ਤਕੇਨ ਅਞ੍ਞਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਹੋਤਿ।

ਨਸ੍ਸਤੀਤਿਆਦਿ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ। **ਯੋ ਨ ਦਦੇਯ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਮਯ੍ਹਂ ਦਿਨ੍ਨਂ ਇਮਿਨਾ''ਤਿ ਇਮਾਯ ਸਞ੍ਞਾਯ ਨ ਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਭਾਵਂ ਪਨ ਞਤ੍ਵਾ ਲੇਸੇਨ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤੋ ਭਣ੍ਡਂ ਅਗ੍ਘਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋਤਿ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਇਦਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਕਥਿਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ ਕਾਯਵਾਚਾਤੋ ਚ ਕਾਯਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਅਨਧਿਟ੍ਠਾਨੇਨ ਚ ਅਵਿਕਪ੍ਪਨੇਨ ਚ ਆਪਜ੍ਜਨਤੋ ਅਕਿਰਿਯਂ, ਸਞ੍ਞਾਯ ਅਭਾਵੇਪਿ ਨ ਮੁਚ੍ਚਤਿ, ਅਜਾਨਨ੍ਤੋਪਿ ਆਪਜ੍ਜਤੀਤਿ ਨੋਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਅਚਿਤ੍ਤਕਂ, ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਂ, ਕਾਯਕਮ੍ਮਂ, ਵਚੀਕਮ੍ਮਂ, ਤਿਚਿਤ੍ਤਂ, ਤਿਵੇਦਨਨ੍ਤਿ।

ਪਠਮਕਥਿਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਉਦੋਸਿਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੭੧. ਤੇਨ ਸਮਯੇਨ ਬੁਦ੍ਧੋ ਭਗਵਾਤਿ ਉਦੋਸਿਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਥ **ਸਨ੍ਤਰੁਤ੍ਤਰੇਨਾ**ਤਿ ਅਨ੍ਤਰਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕੋ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਉਤ੍ਤਰਨ੍ਤਿ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗੋ, ਸਹ ਅਨ੍ਤਰੇਨ ਉਤ੍ਤਰਂ ਸਨ੍ਤਰੁਤ੍ਤਰਂ, ਤੇਨ ਸਨ੍ਤਰੁਤ੍ਤਰੇਨ, ਸਹ ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕੇਨ ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗੇਨਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਕਣ੍ਣਕਿਤਾਨੀ**ਤਿ ਸੇਦੇਨ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸੇਸੁ ਸਞ੍ਜਾਤਕਾਲ਼ਸੇਤਮਣ੍ਡਲਾਨਿ। **ਅਦ੍ਦਸ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਸੇਨਾਸਨਚਾਰਿਕਂ ਆਹਿਣ੍ਡਨ੍ਤੋ**ਤਿ

ਥੇਰੋ ਕਿਰ ਭਗਵਤਿ ਦਿਵ◌ਾ ਪਟਿਸਲ੍ਲਾਨਤ੍ਥਾਯ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਂ ਪਵ◌ਿਟ੍ਠੇ ਤਂ ਓਕਾਸਂ ਲਭਿਤ੍ਵ◌ਾ ਦੁਨ੍ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਨਿ ਦਾਰੁਭਣ੍ਡਮਤ੍ਤਿਕਾਭਣ੍ਡਾਨਿ ਪਟਿਸਾਮੇਨ੍ਤੋ ਅਸਮ੍ਮਟ੍ਠਟ੍ਠਾਨਂ ਸਮ੍ਮਜ੍ਜਨ੍ਤੋ ਗਿਲਾਨੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਟਿਸਨ੍ਥਾਰਂ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਤੇਸਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸੇਨਾਸਨਟ੍ਠਾਨਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੋ ਅਦ੍ਦਸ। ਤੇਨ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ – ''ਅਦ੍ਦਸ ਖੋ ਆਯਸ੍ਮਾ ਆਨਨ੍ਦੋ ਸੇਨਾਸਨਚਾਰਿਕਂ ਆਹਿਣ੍ਡਨ੍ਤੋ''ਤਿ।

੪੭੩. ਅਵ◌ਿਪ੍ਪਵ◌ਾਸਸਮ੍ਮੁਤਿਂ ਦਾਤੁਨ੍ਤਿ ਅਵ◌ਿਪ੍ਪਵ◌ਾਸੇ ਸਮ੍ਮੁਤਿ ਅਵ◌ਿਪ੍ਪਵ◌ਾਸਸਮ੍ਮੁਤਿ, ਅਵ◌ਿਪ੍ਪਵ◌ਾਸਾਯ ਵ◌ਾ ਸਮ੍ਮੁਤਿ ਅਵ◌ਿਪ੍ਪਵ◌ਾਸਸਮ੍ਮੁਤਿ। ਕੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਆਨਿਸਂਸੋ? ਯੇਨ ਚੀਵਰੇਨ ਵ◌ਿਪ੍ਪਵਸਤਿ, ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਨ ਹੋਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਞ੍ਚ ਨਾਪਜ੍ਜਤਿ। ਕਿਤ੍ਤਕਂ ਕਾਲਂ? **ਮਹਾਸੁਮਤ੍ਥੇਰੋ** ਤਾਵ ਆਹ – ''ਯਾਵ ਰੋਗੋ ਨ ਵ◌ੂਪਸਮਤਿ, ਵ◌ੂਪਸਨ੍ਤੇ ਪਨ ਰੋਗੇ ਸੀਘਂ ਚੀਵਰਟ੍ਠਾਨਂ ਆਗਨ੍ਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ । **ਮਹਾਪਦੁਮਤ੍ਥੇਰੋ** ਆਹ – ''ਸੀਘਂ ਆਗਚ੍ਛਤੋ ਰੋਗੋ ਪਟਿਕੁਪ੍ਪੇਯ੍ਯ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਣਿਕਂ ਆਗਨ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਯਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹਿ ਸਤ੍ਥਂ ਵ◌ਾ ਪਰਿਯੇਸਤਿ, 'ਗਚ੍ਛਾਮੀ'ਤਿ ਆਭੋਗਂ ਵ◌ਾ ਕਰੋਤਿ, ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਵਟ੍ਟਤਿ। 'ਨ ਦਾਨਿ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮੀ'ਤਿ ਏਵ◌ਂ ਪਨ ਧੁਰਨਿਕ੍ਖੇਪਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤਬ੍ਬਂ, ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰਟ੍ਠਾਨੇ ਠਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਸਚੇ ਪਨਸ੍ਸ ਰੋਗੋ ਪਟਿਕੁਪ੍ਪਤਿ, ਕਿਂ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ? **ਫੁਸ੍ਸਦੇਵਤ੍ਥੇਰੋ** ਤਾਵ ਆਹ – ''ਸਚੇ ਸੋਯੇਵ ਰੋਗੋ ਪਟਿਕੁਪ੍ਪਤਿ, ਸਾ ਏਵ ਸਮ੍ਮੁਤਿ, ਪੁਨ ਸਮ੍ਮੁਤਿਦਾਨਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਅਥਞ੍ਞੋ ਕੁਪ੍ਪਤਿ, ਪੁਨ ਦਾਤਬ੍ਬਾ ਸਮ੍ਮੁਤੀ''ਤਿ। **ਉਪਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ** ਆਹ – ''ਸੋ ਵ◌ਾ ਰੋਗੋ ਹੋਤੁ, ਅਞ੍ਞੋ ਵ◌ਾ ਪੁਨ ਸਮ੍ਮੁਤਿਦਾਨਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ।

੪੭੫-੬. ਨਿਟ੍ਠਿਤਚੀਵਰਸ੍ਮਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾਤਿ ਇਧ ਪਨ ਪੁਰਿਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਵ◌ਿਯ ਅਤ੍ਥਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵ◌ਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਚੀਵਰਸ੍ਮਿਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋਤਿ ਏਵ◌ਂ ਸਾਮਿਵਸੇਨ ਕਰਣਵਚਨਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੋ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਕਰਣਵਸੇਨ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਇਦਂ ਨਾਮ ਕਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਨਤ੍ਥਿ। ਸਾਮਿਵਸੇਨ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਚੀਵਰਸ੍ਮਿਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤੇ ਕਥਿਨੇ ਚ ਉਬ੍ਭਤੇ ਏਵ◌ਂ ਛਿਨ੍ਨਪਲਿਬੋਧੋ ਏਕਰਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਿਚੀਵਰੇਨ ਵ◌ਿਪ੍ਪਵਸੇਯ੍ਯਾਤਿ ਏਵ◌ਂ ਅਤ੍ਥੋ ਯੁਜ੍ਜਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਤਿਚੀਵਰੇਨਾ**ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤੇਸੁ ਤੀਸੁ ਚੀਵਰੇਸੁ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ। ਏਕੇਨ ਵ◌ਿਪ੍ਪਵ◌ੁਤ੍ਥੋਪਿ ਹਿ ਤਿਚੀਵਰੇਨ ਵ◌ਿਪ੍ਪਵ◌ੁਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ, ਪਟਿਸਿਦ੍ਧਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੇਨ ਵ◌ਿਪ੍ਪਵ◌ੁਤ੍ਥਤ੍ਤਾ। ਤੇਨੇਵਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੇ ''ਸਙ੍ਘਾਟਿਯਾ ਵ◌ਾ''ਤਿਆਦਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ। **ਵ◌ਿਪ੍ਪਵਸੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਵ◌ਿਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤੋ ਵਸੇਯ੍ਯ।

੪੭੭-੮. ਗਾਮੋ ਏਕੂਪਚਾਰੋਤਿਆਦਿ ਅਵ◌ਿਪ੍ਪਵ◌ਾਸਲਕ੍ਖਣਵਵਤ੍ਥਾਪਨਤ੍ਥਂ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ। ਤਤੋ ਪਰਂ ਯਥਾਕ੍ਕਮੇਨ ਤਾਨੇਵ ਪਨ੍ਨਰਸ ਮਾਤਿਕਾਪਦਾਨਿ ਵ◌ਿਤ੍ਥਾਰੇਨ੍ਤੋ **"ਗਾਮੋ ਏਕੂਪਚਾਰੋ ਨਾਮਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਤਤ੍ਥ **ਏਕਕੁਲਸ੍ਸ ਗਾਮੋ**ਤਿ ਏਕਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਵ◌ਾ ਭੋਜਕਸ੍ਸ ਵ◌ਾ ਗਾਮੋ। **ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਪਾਕਾਰੇਨ ਵ◌ਾ ਵਤਿਯਾ ਵ◌ਾ ਪਰਿਕ੍ਖਾਯ ਵ◌ਾ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਏਕਕੁਲਗਾਮਸ੍ਸ ਏਕੂਪਚਾਰਤਾ ਦਸ੍ਸਿਤਾ। **ਅਨ੍ਤੋਗਾਮੇ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਏਵਰੂਪੇ ਗਾਮੇ ਚੀਵਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵ◌ਾ ਗਾਮਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਯਥਾਰੁਚਿਤੇ ਠਾਨੇ ਅਰੁਣਂ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। **ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਤਸ੍ਸੇਵ ਗਾਮਸ੍ਸ ਨਾਨੂਪਚਾਰਤਾ ਦਸ੍ਸਿਤਾ। ਏਵਰੂਪੇ ਗਾਮੇ ਯਸ੍ਮਿਂ ਘਰੇ ਚੀਵਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ, ਤਤ੍ਥ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬਂ। **ਹਤ੍ਥਪਾਸਾ ਵ◌ਾ ਨ ਵ◌ਿਜਹਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਅਥ ਵ◌ਾ ਤਂ ਘਰਂ ਸਮਨ੍ਤਤੋ ਹਤ੍ਥਪਾਸਾ ਨ ਵ◌ਿਜਹਿਤਬ੍ਬਂ, ਅਡ੍ਢਤੇਯ੍ਯਰਤਨਪ੍ਪਮਾਣਪ੍ਪਦੇਸਾ ਉਦ੍ਧਂ ਨ ਵ◌ਿਜਹਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਅਡ੍ਢਤੇਯ੍ਯਰਤਨਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਪਨ ਵਤ੍ਥੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤਂ ਪਮਾਣਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵ◌ਾ ਸਚੇਪਿ ਇਦ੍ਧਿਮਾ ਭਿਕ੍ਖੁ ਆਕਾਸੇ ਅਰੁਣਂ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ **ਯਸ੍ਮਿਂ ਘਰੇ**ਤਿ ਘਰਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ''ਏਕਕੁਲਸ੍ਸ ਨਿਵ◌ੇਸਨਂ ਹੋਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਾਰਾ॰ ੪੮੦) ਲਕ੍ਖਣੇਨ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੪੭੯. ਨਾਨਾਕੁਲਸ੍ਸ ਗਾਮੋਤਿ ਨਾਨਾਰਾਜੂਨਂ ਵ◌ਾ ਭੋਜਕਾਨਂ ਵ◌ਾ ਗਾਮੋ, ਵ◌ੇਸਾਲਿਕੁਸਿਨਾਰਾਦਿਸਦਿਸੋ। **ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨਾਨਾਕੁਲਗਾਮਸ੍ਸ ਏਕੂਪਚਾਰਤਾ ਦਸ੍ਸਿਤਾ। **ਸਭਾਯੇ ਵ◌ਾ ਦ੍ਵ◌ਾਰਮੂਲੇ** ਵ◌ਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਭਾਯਨ੍ਤਿ ਲਿਙ੍ਗਬ੍ਯਤ੍ਤਯੇਨ ਸਭਾ ਵ◌ੁਤ੍ਤਾ। **ਦ੍ਵ◌ਾਰਮੂਲੇ**ਤਿ ਨਗਰਦ੍ਵ◌ਾਰਸ੍ਸ ਸਮੀਪੇ। ਇਦਂ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ – ਏਵਰੂਪੇ ਗਾਮੇ ਯਸ੍ਮਿਂ ਘਰੇ ਚੀਵਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ, ਤਤ੍ਥ ਵ◌ਾ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬਂ। ਤਤ੍ਥ ਸਦ੍ਦਸਙ੍ਘਟ੍ਟਨੇਨ ਵ◌ਾ ਜਨਸਮ੍ਬਾਧੇਨ ਵ◌ਾ ਵਸਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੇਨ ਸਭਾਯੇ ਵ◌ਾ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬਂ ਨਗਰਦ੍ਵ◌ਾਰਮੂਲੇ ਵ◌ਾ। ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਵਸਿਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੇਨ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਫਾਸੁਕਟ੍ਠਾਨੇ ਵਸਿਤ੍ਵ◌ਾ ਅਨ੍ਤੋਅਰੁਣੇ ਆਗਮ੍ਮ ਤੇਸਂਯੇਵ ਸਭਾਯਦ੍ਵ◌ਾਰਮੂਲਾਨਂ ਹਤ੍ਥਪਾਸਾ ਵ◌ਾ ਨ ਵ◌ਿਜਹਿਤਬ੍ਬਂ। ਘਰਸ੍ਸ ਪਨ ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਵ◌ਾ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬਮੇਵ ਨਤ੍ਥਿ।

ਸਭਾਯਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਚੀਵਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾਤਿ ਸਚੇ ਘਰੇ ਅਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਭਾਯੇ ਠਪੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਸਭਾਯਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤੇਨ ਸਭਾਯਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇਤਿ ਹਤ੍ਥਂ ਪਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ''ਹਨ੍ਦਿਮਂ ਚੀਵਰਂ ਠਪੇਮੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਨਿਕ੍ਖੇਪਸੁਖੇ ਹਤ੍ਥਪਾਸਗਤੇ ਕਿਸ੍ਮਿਞ੍ਚਿ ਆਪਣੇ ਚੀਵਰਂ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਸਭਾਯੇ ਵਾ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬਂ ਦ੍ਵਾਰਮੂਲੇ ਵਾ, ਹਤ੍ਥਪਾਸਾ ਵਾ ਨ ਵਿਜਹਿਤਬ੍ਬਂ।

ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ – **ਫੁਸ੍ਸਦੇਵਤ੍ਥੇਰੋ** ਤਾਵ ਆਹ – ''ਚੀਵਰਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਵਸਿਤਬ੍ਬਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਵੀਥਿਹਤ੍ਥਪਾਸੇਪਿ ਸਭਾਯਹਤ੍ਥਪਾਸੇਪਿ ਦ੍ਵਾਰਹਤ੍ਥਪਾਸੇਪਿ ਵਸਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। **ਉਪਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ** ਪਨਾਹ – ''ਨਗਰਸ੍ਸ ਬਹੂਨਿਪਿ ਦ੍ਵਾਰਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ ਬਹੂਨਿਪਿ ਸਭਾਯਾਨਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯਸ੍ਸਾ ਪਨ ਵੀਥਿਯਾ ਚੀਵਰਂ ਠਪਿਤਂ ਯਂ ਤਸ੍ਸਾ ਸਮ੍ਮੁਖਟ੍ਠਾਨੇ ਸਭਾਯਞ੍ਚ ਦ੍ਵਾਰਞ੍ਚ ਤਸ੍ਸ ਸਭਾਯਸ੍ਸ ਚ ਦ੍ਵਾਰਸ੍ਸ ਚ ਹਤ੍ਥਪਾਸਾ ਨ ਵਿਜਹਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਸਤਿ ਸਕ੍ਕਾ ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਪਵਤ੍ਤਿ ਜਾਨਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ। ਸਭਾਯਂ ਪਨ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਨ ਯਸ੍ਸ ਆਪਣਿਕਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ, ਸਚੇ ਸੋ ਤਂ ਚੀਵਰਂ ਅਤਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਘਰੇ ਨਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਵੀਥਿਹਤ੍ਥਪਾਸੋ ਨ ਰਕ੍ਖਤਿ, ਘਰਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਵਤ੍ਥਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਮਹਨ੍ਤਂ ਘਰਂ ਹੋਤਿ, ਦ੍ਵੇ ਵੀਥਿਯੋ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ ਪੁਰਤੋ ਵਾ ਪਚ੍ਛਤੋ ਵਾ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇਯੇਵ ਅਰੁਣਂ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਭਾਯੇ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਨ ਸਭਾਯੇ ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਨਗਰਦ੍ਵਾਰਮੂਲੇ ਵਾ ਤੇਸਂਯੇਵ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਵਾ ਅਰੁਣਂ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤਬ੍ਬਂ।

ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋਤਿਇਮਿਨਾ ਤਸ੍ਸੇਵ ਗਾਮਸ੍ਸ ਨਾਨੂਪਚਾਰਤਾ ਦਸ੍ਸਿਤਾ। ਏਤੇਨੇਵੁਪਾਯੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਏਕੂਪਚਾਰਤਾ ਚ ਨਾਨੂਪਚਾਰਤਾ ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪਨ ''ਗਾਮੋ ਏਕੂਪਚਾਰੋ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਆਦਿਮ੍ਹਿ ''ਅਜ੍ਝੋਕਾਸੋ ਏਕੂਪਚਾਰੋ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਨ੍ਤੇ ਚ ਏਕਮੇਵ ਮਾਤਿਕਾਪਦਂ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਪਦਭਾਜਨਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰਿਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸੇਵ ਪਦਸ੍ਸਾਨੁਸਾਰੇਨ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਾਦਿਵਸੇਨ ਏਕੂਪਚਾਰਤਾ ਚ ਨਾਨੂਪਚਾਰਤਾ ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

੪੮੦-੧. ਨਿਵੇਸਨਾਦੀਸੁ ਓਵਰਕਾਤਿ ਗਬ੍ਭਾਨਂਯੇਵੇਤਂ ਪਰਿਯਾਯਵਚਨਂ। **ਹਤ੍ਥਪਾਸਾ** ਵਾਤਿ ਗਬ੍ਭਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਸਾ। **ਦ੍ਵਾਰਮੂਲੇ** ਵਾਤਿ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਸਾਧਾਰਣੇ ਘਰਦ੍ਵਾਰਮੂਲੇ। **ਹਤ੍ਥਪਾਸਾ** ਵਾਤਿ ਗਬ੍ਭਸ੍ਸ ਵਾ ਘਰਦ੍ਵਾਰਮੂਲਸ੍ਸ ਵਾ ਹਤ੍ਥਪਾਸਾ।

੪੮੨-੭. ਉਦੋਸਿਤੋਤਿ ਯਾਨਾਦੀਨਂ ਭਣ੍ਡਾਨਂ ਸਾਲਾ। ਇਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚ ਨਿਵੇਸਨੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। **ਅਟ੍ਟੋ**ਤਿ ਪਟਿਰਾਜਾਦਿਪਟਿਬਾਹਨਤ੍ਥਂ ਇਟ੍ਠਕਾਹਿ ਕਤੋ ਬਹਲਭਿਤ੍ਤਿਕੋ ਚਤੁਪਞ੍ਚਭੂਮਿਕੋ ਪਤਿਸ੍ਸਯਵਿਸੇਸੋ। **ਮਾਲ਼ੋ**ਤਿ ਏਕਕੂਟਸਙ੍ਗਹਿਤੋ ਚਤੁਰਸ੍ਸਪਾਸਾਦੋ। **ਪਾਸਾਦੋ**ਤਿ ਦੀਘਪਾਸਾਦੋ। **ਹਮ੍ਮਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਮੁਣ੍ਡਚ੍ਛਦਨਪਾਸਾਦੋ।

੪੮੯. ਸਤ੍ਥਬ੍ਭਨ੍ਤਰਾਤਿਏਤ੍ਥ ਏਕਂ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰਂ ਅਟ੍ਠਵੀਸਤਿਹਤ੍ਥਂ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ਸਤ੍ਥੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਗਾਮਂ ਵਾ ਨਦਿਂ ਵਾ ਪਰਿਯਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ ਅਨ੍ਤੋਪਵਿਟ੍ਠੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਾਬਦ੍ਧੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਓਰਞ੍ਚ ਪਾਰਞ੍ਚ ਫਰਿਤ੍ਵਾ ਠਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਸਤ੍ਥਪਰਿਹਾਰੋਵ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਅਥ ਗਾਮੇ ਵਾ ਨਦਿਯਾ ਵਾ ਪਰਿਯਾਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ ਅਨ੍ਤੋਪਵਿਟ੍ਠੋ , ਗਾਮਪਰਿਹਾਰੋ ਚੇਵ ਨਦੀਪਰਿਹਾਰੋ ਚ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਸਚੇ ਵਿਹਾਰਸੀਮਂ ਅਤਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਅਨ੍ਤੋਸੀਮਾਯ ਚ ਚੀਵਰਂ ਹੋਤਿ, ਵਿਹਾਰਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਸਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਬਹਿਸੀਮਾਯ ਚੀਵਰਂ ਹੋਤਿ ਸਤ੍ਥਸਮੀਪੇਯੇਵ ਵਸਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਸਕਟੇ ਵਾ ਭਗ੍ਗੇ ਗੋਣੇ ਵਾ ਨਟ੍ਠੇ ਅਨ੍ਤਰਾ ਛਿਜ੍ਜਤਿ, ਯਸ੍ਮਿਂ ਕੋਟ੍ਠਾਸੇ ਚੀਵਰਂ ਤਤ੍ਥ ਵਸਿਤਬ੍ਬਂ।

੪੯੦. ਏਕਕੁਲਸ੍ਸ ਖੇਤ੍ਤੇ ਹਤ੍ਥਪਾਸੋ ਨਾਮ ਚੀਵਰਹਤ੍ਥਪਾਸੋਯੇਵ, ਨਾਨਾਕੁਲਸ੍ਸ ਖੇਤ੍ਤੇ ਹਤ੍ਥਪਾਸੋ ਨਾਮ ਖੇਤ੍ਤਦ੍ਵਾਰਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਪਾਸੋ। ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੇ ਚੀਵਰਸ੍ਸੇਵ ਹਤ੍ਥਪਾਸੋ।

੪੯੧-੪. ਧਞ੍ਞਕਰਣਨ੍ਤਿ ਖਲਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਆਰਾਮੋ**ਤਿ ਪੁਪ੍ਫਾਰਾਮੋ ਵਾ ਫਲਾਰਾਮੋ ਵਾ। ਦ੍ਵੀਸੁਪਿ ਖੇਤ੍ਤੇ ਵੁਤ੍ਤਸਦਿਸੋਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ। **ਵਿਹਾਰੋ** ਨਿਵੇਸਨਸਦਿਸੋ। ਰੁਕ੍ਖਮੂਲੇ **ਅਨ੍ਤੋਛਾਯਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਛਾਯਾਯ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੋ ਏਵ। ਵਿਰਲਸਾਖਸ੍ਸ ਪਨ

ਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਆਤਪੇਨ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸੇ ਠਪਿਤੰ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਾਦਿਸਸ੍ਸ ਸਾਖਾਚ੍ਛਾਯਾਯ ਵਾ ਖਨ੍ਧਚ੍ਛਾਯਾਯ ਵਾ ਠਪੇਤਬ੍ਬੰ। ਸਚੇ ਸਾਖਾਯ ਵਾ ਵਿਟਪੇ ਵਾ ਠਪੇਤਿ, ਉਪਰਿ ਅਞ੍ਞਸਾਖਾਚ੍ਛਾਯਾਯ ਫੁਟ੍ਠੋਕਾਸੇਯੇਵ ਠਪੇਤਬ੍ਬੰ। ਖੁਜ੍ਜਰੁਕ੍ਖਸ੍ਸ ਛਾਯਾ ਦੂਰੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਛਾਯਾਯ ਗਤਟ੍ਠਾਨੇ ਠਪੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। ਇਧਾਪਿ ਹਤ੍ਥਪਾਸੋ ਚੀਵਰਹਤ੍ਥਪਾਸੋਯੇਵ।

ਅਗਾਮਕੇ ਅਰਞ੍ਞੇਤਿ ਅਗਾਮਕੰ ਨਾਮ ਅਰਞ੍ਞੰ ਵਿਞ੍ਝਾਟਵੀਆਦੀਸੁ ਵਾ ਸਮੁਦ੍ਦਮਜ੍ਝੇ ਵਾ ਮਚ੍ਛਬਨ੍ਧਾਨੰ ਅਗਮਨਪਥੇ ਦੀਪਕੇਸੁ ਲਬ੍ਭਤਿ। **ਸਮਨ੍ਤਾ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਾ**ਤਿ ਮਜ੍ਝੇ ਠਿਤਸ੍ਸ ਸਮਤ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਦਿਸਾਸੁ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਾ, ਵਿਨਿਬ੍ਬੇਧੇਨ ਚੁਦ੍ਦਸ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਵਾ ਪਚ੍ਛਿਮਾਯ ਵਾ ਦਿਸਾਯ ਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਠਪਿਤਚੀਵਰੰ ਰਕ੍ਖਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਸਮਯੇ ਕੇਸਗ੍ਗਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮੰ ਦਿਸੰ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਪਚ੍ਛਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਚੀਵਰੰ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ ਹੋਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਇਤਰਸ੍ਮਿੰ। ਉਪੋਸਥਕਾਲੇ ਪਨ ਪਰਿਸਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨਭਿਕ੍ਖੁਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਤ੍ਤਬ੍ਭਨ੍ਤਰਸੀਮਾ ਸੋਧੇਤਬ੍ਬਾ। ਯਤ੍ਤਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੋ ਵਡ੍ਢਤਿ, ਸੀਮਾਪਿ ਤਤ੍ਤਕੰ ਵਡ੍ਢਤਿ।

੪੯੫. ਅਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਚੇ ਪਧਾਨਿਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਬ੍ਬਰਤ੍ਤਿੰ ਪਧਾਨਮਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚੂਸਸਮਯੇ ''ਨ੍ਹਾਯਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਤੀਣਿਪਿ ਚੀਵਰਾਨਿ ਤੀਰੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਨਦਿੰ ਓਤਰਤਿ, ਨ੍ਹਾਯਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਚਸ੍ਸ ਅਰੁਣੰ ਉਟ੍ਠਹਤਿ, ਕਿੰ ਕਾਤਬ੍ਬੰ। ਸੋ ਹਿ ਯਦਿ ਉਤ੍ਤਰਿਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰੰ ਨਿਵਾਸੇਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਚੀਵਰੰ ਅਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨਪਚ੍ਚਯਾ ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਅਥ ਨਗ੍ਗੋ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਏਵਮ੍ਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਆਪਜ੍ਜਤੀਤਿ? ਨ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਸੋ ਹਿ ਯਾਵ ਅਞ੍ਞੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਿਨਯਕਮ੍ਮੰ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਤਾਵ ਤੇਸੰ ਚੀਵਰਾਨੰ ਅਪਰਿਭੋਗਾਰਹਤ੍ਤਾ ਨਟ੍ਠਚੀਵਰਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤੋ ਹੋਤਿ। ਨਟ੍ਠਚੀਵਰਸ੍ਸ ਚ ਅਕਪ੍ਪਿਯੰ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਕੰ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵੇ ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਿਹਾਰੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਿਨਯਕਮ੍ਮੰ ਕਾਤਬ੍ਬੰ। ਸਚੇ ਦੂਰੇ ਵਿਹਾਰੋ ਹੋਤਿ, ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਸਞ੍ਚਰਨ੍ਤਿ। ਏਕੰ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਏਕੰ ਅੰਸਕੂਟੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬੰ। ਸਚੇ ਵਿਹਾਰੇ ਸਭਾਗਭਿਕ੍ਖੁ ਨ ਪਸ੍ਸਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਾਚਾਰੰ ਗਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਸਙ੍ਘਾਟਿੰ ਬਹਿਗਾਮੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਤਰੁਤ੍ਤਰੇਨ ਆਸਨਸਾਲੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਿਨਯਕਮ੍ਮੰ ਕਾਤਬ੍ਬੰ। ਸਚੇ ਬਹਿਗਾਮੇ ਚੋਰਭਯੰ ਹੋਤਿ, ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤਬ੍ਬੰ। ਸਚੇ ਆਸਨਸਾਲਾ ਸਮ੍ਬਾਧਾ ਹੋਤਿ ਜਨਾਕਿਣ੍ਣਾ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਏਕਮਨ੍ਤੇ ਚੀਵਰੰ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਵਿਨਯਕਮ੍ਮੰ ਕਾਤੁੰ, ਏਕੰ ਭਿਕ੍ਖੁੰ ਆਦਾਯ ਬਹਿਗਾਮੰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਿਨਯਕਮ੍ਮੰ ਕਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰਾਨਿ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਸਚੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਹਰਾਨੰ ਹਤ੍ਥੇ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰੰ ਦਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗੰ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਯਾਮੇ ਸਯਿਤੁਕਾਮਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚੀਵਰੰ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਕਤ੍ਵਾਵ ਸਯਿਤਬ੍ਬੰ। ਸਚੇ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨੰਯੇਵ ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇਸੁ ਦਹਰੇਸੁ ਅਰੁਣੰ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ, ਚੀਵਰੰ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ ਹੋਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਪਨ ਨ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ, ਦਹਰਾਨਮ੍ਪਿ ਪੁਰਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਾਨੰ ਥੇਰੇਸੁ ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇਸੁ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਮਗ੍ਗੰ ਵਿਰਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞੰ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਸਚੇ ਪਨ ਦਹਰਾ ''ਮਯੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮੁਹੁਤ੍ਤੰ ਸਯਿਤ੍ਵਾ ਅਸੁਕਸ੍ਮਿੰ ਨਾਮ ਓਕਾਸੇ ਤੁਮ੍ਹੇ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਾ ਸਯਨ੍ਤਿ, ਚੀਵਰਞ੍ਚ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ ਹੋਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਚ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ, ਦਹਰੇ ਉਯ੍ਯੋਜੇਤ੍ਵਾ ਥੇਰੇਸੁ ਸਯਨ੍ਤੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਦ੍ਵੇਧਾਪਥੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ਥੇਰਾ ''ਅਯੰ ਮਗ੍ਗੋ'' ਦਹਰਾ ''ਅਯੰ ਮਗ੍ਗੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵਚਨੰ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਤਾ, ਸਹ ਅਰੁਣੁਗ੍ਗਮਨਾ ਚੀਵਰਾਨਿ ਚ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ , ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਚ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ। ਸਚੇ ਦਹਰਾ ਮਗ੍ਗਤੋ ਓਕ੍ਕਮ੍ਮ ''ਅਨ੍ਤੋਅਰੁਣੇਯੇਵ ਨਿਵਤ੍ਤਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਭੇਸਜ੍ਜਤ੍ਥਾਯ ਗਾਮੰ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ। ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਨੰਯੇਵ ਚ ਤੇਸੰ ਅਰੁਣੋ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ, ਚੀਵਰਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਪਨ ਨ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਧੇਨੁਭਯੇਨ ਵਾ ਸੁਨਖਭਯੇਨ ਵਾ ''ਮੁਹੁਤ੍ਤੰ ਠਤ੍ਵਾ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਠਤ੍ਵਾ ਵਾ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਅਨ੍ਤਰਾ ਅਰੁਣੇ ਉਗ੍ਗਤੇ ਚੀਵਰਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਚ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ। ਸਚੇ ''ਅਨ੍ਤੋਅਰੁਣੇਯੇਵ ਆਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਸੀਮਾਯੰ ਗਾਮੰ ਪਵਿਟ੍ਠਾਨੰ ਅਨ੍ਤਰਾ ਅਰੁਣੋ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨੇਵ ਚੀਵਰਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ''ਵਿਭਾਯਤੁ ਤਾਵ''ਤਿ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ, ਅਰੁਣੇ ਉਗ੍ਗਤੇਪਿ ਨ ਚੀਵਰਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਪਨ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ। ਯੇਪਿ ''ਅਨ੍ਤੋਅਰੁਣੇਯੇਵ ਆਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਸਾਮਨ੍ਤਵਿਹਾਰੰ ਧਮ੍ਮਸਵਨਤ੍ਥਾਯ ਸਉਸ੍ਸਾਹਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇਯੇਵ ਚ ਨੇਸੰ ਅਰੁਣੋ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ, ਚੀਵਰਾਨਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਯੋ ਪਨ ਨ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ। ਸਚੇ

ਧਮ੍ਮਗਾਰਵੇਨ ''ਯਾਵ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ ਸੁਤ੍ਵਾਵ ਗਮਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਨਿਸੀਦਨ੍ਤਿ, ਸਹ ਅਰੁਣਸ੍ਸੁਗ੍ਗਮਨਾ ਚੀਵਰਾਨਿਪਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਯੋਪਿ ਪਟਿਪ੍ਪਸ੍ਸਮ੍ਭਤਿ। ਥੇਰੇਨ ਦਹਰਂ ਚੀਵਰਧੋਵਨਤ੍ਥਾਯ ਗਾਮਕਂ ਪੇਸੇਨ੍ਤੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚੀਵਰਂ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾਵ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਦਹਰਸ੍ਸਾਪਿ ਚੀਵਰਂ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਅਸ੍ਸਤਿਯਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਚੀਵਰਂ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਦਹਰਸ੍ਸ ਚੀਵਰਂ ਵਿਸ੍ਸਾਸੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਥੇਰੋ ਨਸ੍ਸਰਤਿ, ਦਹਰੋ ਏਵ ਸਰਤਿ, ਦਹਰੇਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚੀਵਰਂ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਚੀਵਰਂ ਵਿਸ੍ਸਾਸੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ ''ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਚੀਵਰਂ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਥਾ''ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋਪਿ ਚੀਵਰਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਂ। ਏਵਂ ਏਕਸ੍ਸ ਸਤਿਯਾਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਮੋਕ੍ਖੋ ਹੋਤੀਤਿ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਪਠਮਕਥਿਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਅਨਧਿਟ੍ਠਾਨਂ ਅਵਿਕਪ੍ਪਨਞ੍ਚ ਅਕਿਰਿਯਂ, ਇਧ ਅਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਣਂ ਅਯਮੇਵ ਵਿਸੇਸੋ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵਾਤਿ।

ਉਦੋਸਿਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਤਤਿਯਕਥਿਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੪੯੭. **ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾ**ਤਿ ਤਤਿਯਕਥਿਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਥ **ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਵਿਮਜ੍ਜਤੀ**ਤਿ ''ਵਲੀਸੁ ਨਟ੍ਠਾਸੁ ਇਦਂ ਮਹਨ੍ਤਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨੋ ਉਦਕੇਨ ਸਿਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਪਾਦੇਹਿ ਅਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪਿਟ੍ਠਿਯਂ ਘਂਸਤਿ, ਤਂ ਆਤਪੇ ਸੁਕ੍ਖਂ ਪਠਮਪ੍ਪਮਾਣਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਸੋ ਪੁਨਪਿ ਤਥਾ ਕਰੋਤਿ, ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਉਸ੍ਸਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਵਿਮਜ੍ਜਤੀ''ਤਿ। ਤਂ ਏਵਂ ਕਿਲਮਨ੍ਤਂ ਭਗਵਾ ਗਨ੍ਧਕੁਟਿਯਂ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਵ ਦਿਸ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਮਿਤ੍ਵਾ ਸੇਨਾਸਨਚਾਰਿਕਂ ਆਹਿਣ੍ਡਨ੍ਤੋ ਵਿਯ ਤਤ੍ਥ ਅਗਮਾਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਅਦ੍ਦਸ ਖੋ ਭਗਵਾ''ਤਿਆਦਿ।

੪੯੯-੫੦੦. **ਏਕਾਦਸਮਾਸੇ**ਤਿ ਏਕਂ ਪਚ੍ਛਿਮਕਤ੍ਤਿਕਮਾਸਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸੇ ਏਕਾਦਸਮਾਸੇ। **ਸਤ੍ਤਮਾਸੇ**ਤਿ ਕਤ੍ਤਿਕਮਾਸਂ ਹੇਮਨ੍ਤਿਕੇ ਚ ਚਤ੍ਤਾਰੋਤਿ ਪਞ੍ਚਮਾਸੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸੇਸੇ ਸਤ੍ਤਮਾਸੇ। **ਕਾਲੇਪਿ ਆਦਿਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਾ ''ਇਦਂ ਅਕਾਲਚੀਵਰ''ਨ੍ਤਿ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਂ, ਏਕਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਵਾ ''ਇਦਂ ਤੁਯ੍ਹਂ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਦਿਨ੍ਨਂ।

ਸਙ੍ਘਤੋ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਭਾਗਵਸੇਨ ਸਙ੍ਘਤੋ ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। **ਗਣਤੋ** ਵਾਤਿ ਇਦਂ ਸੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿਕਗਣਸ੍ਸ ਦੇਮ, ਇਦਂ ਆਭਿਧਮ੍ਮਿਕਗਣਸ੍ਸਾਤਿ ਏਵਂ ਗਣਸ੍ਸ ਦੇਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤਭਾਗਵਸੇਨ ਗਣਤੋ ਵਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ।

ਨੋ ਚਸ੍ਸ ਪਾਰਿਪੂਰੀਤਿ ਨੋ ਚੇ ਪਾਰਿਪੂਰੀ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਯਤ੍ਤਕੇਨ ਕਯਿਰਮਾਨਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਚੀਵਰਂ ਪਹੋਤਿ, ਤਞ੍ਚੇ ਚੀਵਰਂ ਤਤ੍ਤਕਂ ਨ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਊਨਕਂ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਪਚ੍ਚਾਸਾ ਹੋਤਿ ਸਙ੍ਘਤੋ ਵਾਤਿਆਦੀਸੁ ਅਸੁਕਦਿਵਸਂ ਨਾਮ ਸਙ੍ਘੋ ਚੀਵਰਾਨਿ ਲਭਿਸ੍ਸਤਿ, ਗਣੋ ਲਭਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਤੋ ਮੇ ਚੀਵਰਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਏਵਂ ਸਙ੍ਘਤੋ ਵਾ ਗਣਤੋ ਵਾ ਪਚ੍ਚਾਸਾ ਹੋਤਿ। ਞਾਤਕੇਹਿ ਮੇ ਚੀਵਰਤ੍ਥਾਯ ਪੇਸਿਤਂ, ਮਿਤ੍ਤੇਹਿ ਪੇਸਿਤਂ, ਤੇ ਆਗਤਾ ਚੀਵਰੇ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤੀਤਿ ਏਵਂ ਞਾਤਿਤੋ ਵਾ ਮਿਤ੍ਤਤੋ ਵਾ ਪਚ੍ਚਾਸਾ ਹੋਤਿ। **ਪਂਸੁਕੂਲਂ** ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਪਂਸੁਕੂਲਂ ਵਾ ਲਚ੍ਛਾਮੀਤਿ ਏਵਂ ਪਚ੍ਚਾਸਾ ਹੋਤੀਤਿ ਯੋਜੇਤਬ੍ਬਂ। **ਅਤ੍ਤਨੋ** ਵਾ **ਧਨੇਨਾ**ਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਪ੍ਪਾਸਸੁਤ੍ਤਾਦਿਨਾ ਧਨੇਨ, ਅਸੁਕਦਿਵਸਂ ਨਾਮ ਲਚ੍ਛਾਮੀਤਿ ਏਵਂ ਵਾ ਪਚ੍ਚਾਸਾ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਤਤੋ ਚੇ ਉਤ੍ਤਰਿ ਨਿਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯ ਸਤਿਯਾਪਿ ਪਚ੍ਚਾਸਾਯਾਤਿ ਮਾਸਪਰਮਤੋ ਚੇ ਉਤ੍ਤਰਿ ਨਿਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵਂ ਪਨ ਅਵਤ੍ਵਾ ਯਸ੍ਮਾ ਅਨ੍ਤਰਾ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਮਾਨੇ ਪਚ੍ਚਾਸਾਚੀਵਰੇ ਮੂਲਚੀਵਰਸ੍ਸ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਦਿਵਸਤੋ ਯਾਵ ਵੀਸਤਿਮੋ ਦਿਵਸੋ

ਤਾਵ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਪਚ੍ਚਾਸਾਚੀਵਰਂ ਮੂਲਚੀਵਰਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਤਿਕਂ ਕਰੋਤਿ, ਤਤੋ ਉਦ੍ਧਂ ਮੂਲਚੀਵਰਂ ਪਚ੍ਚਾਸਾਚੀਵਰਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਗਤਿਕਂ ਕਰੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਵਿਸੇਸਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਤਦਹੁਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਮੂਲਚੀਵਰੇ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਪਦਭਾਜਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

ਵਿਸਭਾਗੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਮੂਲਚੀਵਰੇਤਿ ਯਦਿ ਮੂਲਚੀਵਰਂ ਸਣ੍ਹਂ, ਪਚ੍ਚਾਸਾਚੀਵਰਂ ਥੂਲਂ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਯੋਜੇਤੁਂ। ਰਤ੍ਤਿਯੋ ਚ ਸੇਸਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਤਾਵ ਮਾਸੋ ਪੂਰਤਿ , ਨ ਅਕਾਮਾ ਨਿਗ੍ਗਹੇਨ ਚੀਵਰਂ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬਂ। ਅਞ੍ਞਂ ਪਚ੍ਚਾਸਾਚੀਵਰਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾਯੇਵ ਕਾਲਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬਂ। ਪਚ੍ਚਾਸਾਚੀਵਰਮ੍ਪਿ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਂ। ਅਥ ਮੂਲਚੀਵਰਂ ਥੂਲਂ ਹੋਤਿ, ਪਚ੍ਚਾਸਾਚੀਵਰਂ ਸਣ੍ਹਂ, ਮੂਲਚੀਵਰਂ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਚੋਲ਼ਂ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਚਾਸਾਚੀਵਰਮੇਵ ਮੂਲਚੀਵਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤਬ੍ਬਂ। ਤਂ ਪੁਨ ਮਾਸਪਰਿਹਾਰਂ ਲਭਤਿ, ਏਤੇਨੁਪਾਯੇਨ ਯਾਵ ਇਚ੍ਛਤਿ ਤਾਵ ਅਞ੍ਞਮਞ੍ਞਂ ਮੂਲਚੀਵਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨਿ ਪਠਮਕਥਿਨਸਦਿਸਾਨੇਵਾਤਿ।

ਤਤਿਯਕਥਿਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਪੁਰਾਣਚੀਵਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੦੩-੫. **ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾ**ਤਿ ਪੁਰਾਣਚੀਵਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਥ **ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਪਿਤਾਮਹਯੁਗਾ**ਤਿ ਪਿਤੁਪਿਤਾ ਪਿਤਾਮਹੋ, ਪਿਤਾਮਹਸ੍ਸ ਯੁਗਂ ਪਿਤਾਮਹਯੁਗਂ। ਯੁਗਨ੍ਤਿ ਆਯੁਪ੍ਪਮਾਣਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਅਭਿਲਾਪ ਮਤ੍ਤਮੇਵ ਚੇਤਂ। ਅਤ੍ਥਤੋ ਪਨ ਪਿਤਾਮਹੋਯੇਵ ਪਿਤਾਮਹਯੁਗਂ। ਤਤੋ ਉਦ੍ਧਂ ਸਬ੍ਬੇਪਿ ਪੁਬ੍ਬਪੁਰਿਸਾ ਪਿਤਾਮਹਗ੍ਗਹਣੇਨੇਵ ਗਹਿਤਾ। ਏਵਂ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮੋ ਪੁਰਿਸੋ ਤਾਵ ਯਾ ਅਸਮ੍ਬਦ੍ਧਾ ਸਾ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਪਿਤਾਮਹਯੁਗਾ ਅਸਮ੍ਬਦ੍ਧਾਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਦੇਸਨਾਮੁਖਮੇਵ ਚੇਤਂ। ''ਮਾਤਿਤੋ ਵਾ ਪਿਤਿਤੋ ਵਾ''ਤਿਵਚਨਤੋ ਪਨ ਪਿਤਾਮਹਯੁਗਮ੍ਪਿ ਪਿਤਾਮਹਿਯੁਗਮ੍ਪਿ ਮਾਤਾਮਹਯੁਗਮ੍ਪਿ ਮਾਤਾਮਹਿਯੁਗਮ੍ਪਿ ਤੇਸਂ ਭਾਤੁਭਗਿਨੀਭਾਗਿਨੇਯ੍ਯਪੁਤ੍ਤਪਪੁਤ੍ਤਾਦਯੋਪਿ ਸਬ੍ਬੇ ਇਧ ਸਙ੍ਗਹਿਤਾ ਏਵਾਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਵਿਤ੍ਥਾਰਨਯੋ – ਪਿਤਾ ਪਿਤੁਪਿਤਾ ਤਸ੍ਸ ਪਿਤਾ ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਪਿਤਾਤਿ ਏਵਂ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਯੁਗਾ, ਪਿਤਾ ਪਿਤੁਮਾਤਾ ਤਸ੍ਸਾ ਪਿਤਾ ਚ ਮਾਤਾ ਚ ਭਾਤਾ ਚ ਭਗਿਨੀ ਚ ਪੁਤ੍ਤਾ ਚ ਧੀਤਰੋ ਚਾਤਿ ਏਵਮ੍ਪਿ ਉਦ੍ਧਞ੍ਚ ਅਧੋ ਚ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਯੁਗਾ, ਪਿਤਾ ਪਿਤੁਭਾਤਾ ਪਿਤੁਭਗਿਨੀ ਪਿਤੁਪੁਤ੍ਤਾ ਪਿਤੁਧੀਤਰੋ ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਪੁਤ੍ਤਧੀਤੁਪਰਮ੍ਪਰਾਤਿ ਏਵਮ੍ਪਿ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਯੁਗਾ, ਮਾਤਾ ਮਾਤੁਮਾਤਾ ਤਸ੍ਸਾ ਮਾਤਾ ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਮਾਤਾਤਿ ਏਵਮ੍ਪਿ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਯੁਗਾ, ਮਾਤਾ ਮਾਤੁਪਿਤਾ ਤਸ੍ਸ ਮਾਤਾ ਚ ਪਿਤਾ ਚ ਭਾਤਾ ਚ ਭਗਿਨੀ ਚ ਪੁਤ੍ਤਾ ਚ ਧੀਤਰੋ ਚਾਤਿ, ਏਵਮ੍ਪਿ ਉਦ੍ਧਞ੍ਚ ਅਧੋ ਚ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਯੁਗਾ, ਮਾਤਾ ਮਾਤੁਭਾਤਾ ਮਾਤੁਭਗਿਨੀ ਮਾਤੁਪੁਤ੍ਤਾ ਮਾਤੁਧੀਤਰੋ ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਪੁਤ੍ਤਧੀਤੁਪਰਮ੍ਪਰਾਤਿ ਏਵਮ੍ਪਿ ਯਾਵ ਸਤ੍ਤਮਾ ਯੁਗਾ, ਨੇਵ ਮਾਤੁਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇਨ ਨ ਪਿਤੁਸਮ੍ਬਨ੍ਧੇਨ ਸਮ੍ਬਦ੍ਧਾ, ਅਯਂ **ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾ ਨਾਮ**।

ਉਭਤੋ ਸਙ੍ਘੇਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਸਙ੍ਘੇ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਸਙ੍ਘੇ ਞਤ੍ਤਿਚਤੁਤ੍ਥੇਨਾਤਿ ਅਟ੍ਠਵਾਚਿਕਵਿਨਯਕਮ੍ਮੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ।

ਸਕਿਂ ਨਿਵਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਸਕਿਂ ਪਾਰੁਤਮ੍ਪੀਤਿ ਰਜਿਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਂ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕਵਾਰਮ੍ਪਿ ਨਿਵਤ੍ਥਂ ਵਾ ਪਾਰੁਤਂ ਵਾ। ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਪਰਿਭੋਗਸੀਸੇਨ ਅਂਸੇ ਵਾ ਮਤ੍ਥਕੇ ਵਾ ਕਤ੍ਵਾ ਮਗ੍ਗਂ ਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਉਸ੍ਸੀਸਕਂ ਵਾ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਏਤਮ੍ਪਿ ਪੁਰਾਣਚੀਵਰਮੇਵ। ਸਚੇ ਪਨ ਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਸ੍ਸ ਹੇਟ੍ਠਾ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਤਿ, ਹਤ੍ਥੇਹਿ ਵਾ ਉਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਆਕਾਸੇ ਵਿਤਾਨਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੀਸੇਨ ਅਫੁਸਨ੍ਤੋ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਯਂ ਪਰਿਭੋਗੋ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤੀਤਿ **ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਧੋਤਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਏਵਂ ਆਣਤ੍ਤਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਧੋਵਨਤ੍ਥਾਯ ਉਦ੍ਧਨਂ ਸਜ੍ਜੇਤਿ, ਦਾਰੂਨਿ ਸਂਹਰਤਿ, ਅਗ੍ਗਿਂ ਕਰੋਤਿ, ਉਦਕਂ ਆਹਰਤਿ ਯਾਵ ਨਂ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਤਾਵ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਉਕ੍ਖਿਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ

ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ਦੁਦ੍ਧੋਤਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਞਮਾਨਾ ਪੁਨ ਸਿਞ੍ਚਤਿ ਵਾ ਧੋਵਤਿ ਵਾ ਯਾਵ ਨਿਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ ਤਾਵ ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਏਸ ਨਯੋ ਰਜਨਾਕੋਟਨੇਸੁ। ਰਜਨਦੋਣਿਯਞ੍ਹਿ ਰਜਨਂ ਆਕਿਰਿਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਸਕਿਂ ਚੀਵਰਂ ਰਜਤਿ, ਤਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਰਜਨਤ੍ਥਾਯ ਕਰੋਤਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਵਾ ਪਟਿਰਜਤਿ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਏਵਂ ਆਕੋਟਨੇਪਿ ਪਯੋਗੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੫੦੬. ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਸਞ੍ਞੀ ਪੁਰਾਣਚੀਵਰਂ ਧੋਵਾਪੇਤੀਤਿ ਨੇ ਚੇਪਿ ''ਇਮਂ ਧੋਵਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਅਥ ਖੋ ਧੋਵਨਤ੍ਥਾਯ ਕਾਯਵਿਕਾਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇਨ ਵਾ ਹਤ੍ਥੇ ਦੇਤਿ, ਪਾਦਮੂਲੇ ਵਾ ਠਪੇਤਿ, ਉਪਰਿ ਵਾ ਖਿਪਤਿ, ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾਸਾਮਣੇਰੀਸਾਮਣੇਰਉਪਾਸਕਤਿਤ੍ਥਿਯਾਦੀਨਂ ਵਾ ਹਤ੍ਥੇ ਪੇਸੇਤਿ, ਨਦੀਤਿਤ੍ਥੇ ਧੋਵਨ੍ਤਿਯਾ ਉਪਚਾਰੇ ਵਾ ਖਿਪਤਿ, ਅਨ੍ਤੋਦ੍ਵਾਦਸਹਤ੍ਥੇ ਓਕਾਸੇ ਠਤ੍ਵਾ, ਧੋਵਾਪਿਤਂਯੇਵ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਉਪਚਾਰਂ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਓਰਤੋ ਠਪੇਤਿ ਸਾ ਚੇ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਆਨੇਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾਯ ਵਾ ਸਾਮਣੇਰਿਯਾ ਵਾ ਉਪਾਸਿਕਾਯ ਵਾ ਹਤ੍ਥੇ ਧੋਵਨਤ੍ਥਾਯ ਦੇਤਿ, ਸਾ ਚੇ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਧੋਵਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। ਉਪਾਸਕਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਦੇਤਿ, ਸੋ ਚੇ ਲਿਙ੍ਗੇ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਸੁ ਪਬ੍ਬਜਿਤ੍ਵਾ ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਧੋਵਤਿ , ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਵਾ ਹਤ੍ਥੇ ਦਿਨ੍ਨੇਪਿ ਲਿਙ੍ਗਪਰਿਵਤ੍ਤਨੇ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਧੋਵਾਪੇਤਿ ਰਜਾਪੇਤੀਤਿਆਦੀਸੁ ਏਕੇਨ ਵਤ੍ਥੁਨਾ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ, ਦੁਤਿਯੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਤੀਣਿਪਿ ਕਾਰਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕੇਨ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ, ਸੇਸੇਹਿ ਦ੍ਵੇ ਦੁਕ੍ਕਟਾਨਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨੇਤਾਨਿ ਧੋਵਨਾਦੀਨਿ ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਵਾ ਉਪ੍ਪਟਿਪਾਟਿਯਾ ਵਾ ਕਾਰੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੋਕ੍ਖੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਤ੍ਥ ਤੀਣਿ ਚਤੁਕ੍ਕਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ। ਸਚੇਪਿ ਹਿ ''ਇਮਂ ਚੀਵਰਂ ਰਜਿਤ੍ਵਾ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਆਨੇਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਪਠਮਂ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਰਜਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬੇਸੁ ਵਿਪਰੀਤਵਚਨੇਸੁ ਨਯੋ ਨੇਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇ ਪਨ ''ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਆਨੇਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ ਧੋਵਤਿ ਚੇਵ ਰਜਤਿ ਚ, ਧੋਵਾਪਨਪਚ੍ਚਯਾ ਏਵ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਰਜਨੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਵੁਤ੍ਤਾਧਿਕਕਰਣੇ ''ਅਵੁਤ੍ਤਾ ਧੋਵਤੀ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਲਕ੍ਖਣੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ''ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਚੀਵਰੇ ਯਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਸਬ੍ਬਂ ਤਂ ਤੁਯ੍ਹਂ ਭਾਰੋ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੋ ਪਨ ਏਕਵਾਚਾਯ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਆਪਜ੍ਜਤੀਤਿ।

ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਵੇਮਤਿਕੋ ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਞਾਤਿਕਸਞ੍ਞੀਤਿ ਇਮਾਨਿਪਿ ਪਦਾਨਿ ਵੁਤ੍ਤਾਨਂਯੇਵ ਤਿਣ੍ਣਂ ਚਤੁਕ੍ਕਾਨਂ ਵਸੇਨ ਵਿਤ੍ਥਾਰਤੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਏਕਤੋ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਯਾਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਧੋਵਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਪਨ ਯਥਾਵਤ੍ਥੁਕਮੇਵ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾ ਨਾਮ ਪਞ੍ਚਸਤਾ ਸਾਕਿਯਾਨਿਯੋ।

੫੦੭. ਅਵੁਤ੍ਤਾ ਧੋਵਤੀਤਿ ਉਦ੍ਦੇਸਾਯ ਵਾ ਓਵਾਦਾਯ ਵਾ ਆਗਤਾ ਕਿਲਿਟ੍ਠਂ ਚੀਵਰਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਠਪਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ''ਦੇਥ, ਅਯ੍ਯ, ਧੋਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਆਹਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਧੋਵਤਿ ਚੇਵ ਰਜਤਿ ਚ ਆਕੋਟੇਤਿ ਚ, ਅਯਂ ਅਵੁਤ੍ਤਾ ਧੋਵਤਿ ਨਾਮ। ਯਾਪਿ ''ਇਮਂ ਚੀਵਰਂ ਧੋਵਾ''ਤਿ ਦਹਰਂ ਵਾ ਸਾਮਣੇਰਂ ਵਾ ਆਣਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਆਹਰਥਯ੍ਯ ਅਹਂ ਧੋਵਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਧੋਵਤਿ, ਤਾਵਕਾਲਿਕਂ ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਰਜਿਤ੍ਵਾ ਦੇਤਿ, ਅਯਮ੍ਪਿ ਅਵੁਤ੍ਤਾ ਧੋਵਤਿ ਨਾਮ।

ਅਞ੍ਞਂ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਨ੍ਤਿ ਉਪਾਹਨਤ੍ਥਵਿਕਪਤ੍ਤਤ੍ਥਵਿਕਅਂਸਬਦ੍ਧਕਕਾਯਬਨ੍ਧਨਮਞ੍ਚਪੀਠਭਿਸਿਤਟ੍ਟਿਕਾਦਿਂ ਯਂਕਿਞ੍ਚਿ ਧੋਵਾਪੇਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਪਨ ਇਦਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਛਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ, ਕਿਰਿਯਂ, ਨੋਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਅਚਿਤ੍ਤਕਂ, ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਂ, ਕਾਯਕਮ੍ਮਂ, ਵਚੀਕਮ੍ਮਂ, ਤਿਚਿਤ੍ਤਂ, ਤਿਵੇਦਨਨ੍ਤਿ।

ਪੁਰਾਣਚੀਵਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਚੀਵਰਪਟਿਗ੍ਗਹਣਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੦੮. **ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾ**ਤਿ ਚੀਵਰਪਟਿਗ੍ਗਹਣਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਥ **ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਤੋ ਪਟਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ। **ਯੇਨ ਅਨ੍ਧਵਨਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀ**ਤਿ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਯੇਨ ਅਨ੍ਧਵਨਂ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮਿ। **ਕਤਕਮ੍ਮਾ**ਤਿ ਕਤਚੋਰਿਕਕਮ੍ਮਾ, ਸਨ੍ਧਿਚ੍ਛੇਦਨਾਦੀਹਿ ਪਰਭਣ੍ਡਂ ਹਰਿਤਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਚੋਰਗਾਮਣਿਕੋ**ਤਿ ਚੋਰਜੇਟ੍ਠਕੋ। ਸੋ ਕਿਰ ਪੁਬ੍ਬੇ ਥੇਰਿਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਚੋਰਾਨਂ ਪੁਰਤੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਤੋ ਮਾ ਗਚ੍ਛਥ, ਸਬ੍ਬੇ ਇਤੋ ਏਥਾ''ਤਿ ਤੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਅਗਮਾਸਿ। **ਸਮਾਧਿਮ੍ਹਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਥੇਰੀ ਕਿਰ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਵੇਲਾਯਂਯੇਵ ਸਮਾਧਿਮ੍ਹਾ ਵੁਟ੍ਠਹਿ। ਸੋਪਿ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਖਣੇ ਏਵਂ ਅਵਚ, ਤਸ੍ਮਾ ਸਾ ਅਸ੍ਸੋਸਿ, ਸੁਤ੍ਵਾ ਚ ''ਨਤ੍ਥਿ ਦਾਨਿ ਅਞ੍ਞੋ ਏਤ੍ਥ ਸਮਣੋ ਵਾ ਬ੍ਰਾਹ੍ਮਣੋ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਮਯਾ''ਤਿ ਤਂ ਮਂਸਂ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਅਥ ਖੋ ਉਪ੍ਪਲਵਣ੍ਣਾ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ''ਤਿਆਦਿ।

ਓਹਿਯ੍ਯਕੋਤਿ ਅਵਹੀਯਕੋ ਅਵਸੇਸੋ, ਵਿਹਾਰਵਾਰਂ ਪਤ੍ਵਾ ਏਕੋਵ ਵਿਹਾਰੇ ਠਿਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਚੇ ਮੇ ਤ੍ਵਂ ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕਂ ਦਦੇਯ੍ਯਾਸੀ**ਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਆਹ? ਸਣ੍ਹਂ ਘਨਮਟ੍ਠਂ ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਲੋਭੇਨ, ਅਪਿਚ ਅਪ੍ਪਕੋ ਤਸ੍ਸਾ ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕੇ ਲੋਭੋ, ਥੇਰਿਯਾ ਪਨ ਸਿਖਾਪ੍ਪਤ੍ਤਾ ਕੋਟ੍ਠਾਸਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ ਤੇਨਸ੍ਸਾ ਸਰੀਰਪਾਰਿਪੂਰਿਂ ਪਸ੍ਸਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਵਿਸਮਲੋਭਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਏਵਮਾਹ। **ਅਨ੍ਤਿਮ**ਨ੍ਤਿ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਚੀਵਰਾਨਂ ਸਬ੍ਬਪਰਿਯਨ੍ਤਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਅਨ੍ਤਿਮਂ, ਅਨ੍ਤਿਮਨ੍ਤਿ ਪਚ੍ਛਿਮਂ। ਅਞ੍ਞਂ ਲੇਸੇਨਾਪਿ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਠਪਿਤਂ ਚੀਵਰਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਏਵਂ ਯਥਾਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾਨਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਚੀਵਰਾਨਂ ਧਾਰਣਵਸੇਨੇਵ ਆਹ, ਨ ਲੋਭੇਨ, ਨ ਹਿ ਖੀਣਾਸਵਾਨਂ ਲੋਭੋ ਅਤ੍ਥਿ। **ਨਿਪ੍ਪੀਲ਼ਿਯਮਾਨਾ**ਤਿ ਉਪਮਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਗਾਲ਼੍ਹਂ ਪੀਲ਼ਯਮਾਨਾ।

ਅਨ੍ਤਰਵਾਸਕਂ ਦਤ੍ਵਾ ਉਪਸ੍ਸਯਂ ਅਗਮਾਸੀਤਿ ਸਙ੍ਕਚ੍ਚਿਕਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਯਥਾ ਤਸ੍ਸ ਮਨੋਰਥੋ ਨ ਪੂਰਤਿ, ਏਵਂ ਹਤ੍ਥਤਲੇਯੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਅਗਮਾਸਿ।

੫੧੦. ਕਸ੍ਮਾ ਪਾਰਿਵਤ੍ਤਕਚੀਵਰਂ ਅਪ੍ਪਟਿਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇ ਉਜ੍ਝਾਯਿਂਸੁ? ''ਸਚੇ ਏਤ੍ਤਕੋਪਿ ਅਮ੍ਹੇਸੁ ਅਯ੍ਯਾਨਂ ਵਿਸ੍ਸਾਸੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਕਥਂ ਮਯਂ ਯਾਪੇਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਵਿਹਤ੍ਥਤਾਯ ਸਮਭਿਤ੍ਨ੍ਨਤ੍ਤਾ।

ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ ਭਿਕ੍ਖਵੇ ਇਮੇਸਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਇਮੇਸਂ ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਸਮਸਦ੍ਧਾਨਂ ਸਮਸੀਲਾਨਂ ਸਮਦਿਟ੍ਠੀਨਂ ਪਾਰਿਵਤ੍ਤਕਂ ਗਹੇਤੁਂ ਅਨੁਜਾਨਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੫੧੨. **ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਗਹਣਤ੍ਥਾਯ ਹਤ੍ਥਪ੍ਪਸਾਰਣਾਦੀਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। **ਪਟਿਲਾਭੇਨਾ**ਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇਨ। ਤਤ੍ਥ ਚ ਹਤ੍ਥੇਨ ਵਾ ਹਤ੍ਥੇ ਦੇਤੁ, ਪਾਦਮੂਲੇ ਵਾ ਠਪੇਤੁ, ਉਪਰਿ ਵਾ ਖਿਪਤੁ, ਸੋ ਚੇ ਸਾਦਿਯਤਿ , ਗਹਿਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾਸਾਮਣੇਰਸਾਮਣੇਰੀਉਪਾਸਕਉਪਾਸਿਕਾਦੀਨਂ ਹਤ੍ਥੇ ਪੇਸਿਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਧਮ੍ਮਕਥਂ ਕਥੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚਤਸ੍ਸੋਪਿ ਪਰਿਸਾ ਚੀਵਰਾਨਿ ਚ ਨਾਨਾਵਿਰਾਗਵਤ੍ਥਾਨਿ ਚ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਪਾਦਮੂਲੇ ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਉਪਚਾਰੇ ਵਾ ਠਤ੍ਵਾ ਉਪਚਾਰਂ ਵਾ ਮੁਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਖਿਪਨ੍ਤਿ, ਯਂ ਤਤ੍ਥ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਸਨ੍ਤਕਂ, ਤਂ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਪਾਰਿਵਤ੍ਤਕਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। ਅਥ ਪਨ ਰਤ੍ਤਿਭਾਗੇ ਖਿਤ੍ਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ''ਇਦਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ, ਇਦਂ ਅਞ੍ਞੇਸ''ਨ੍ਤਿ ਞਾਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕਾ, ਪਾਰਿਵਤ੍ਤਕਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥੀਤਿ **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯਞ੍ਚ** ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਅਚਿਤ੍ਤਕਭਾਵੇਨ ਨ ਸਮੇਤਿ। ਸਚੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀ ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕਂ ਦੇਤਿ, ਪਾਰਿਵਤ੍ਤਕਮੇਵ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਸਙ੍ਕਾਰਕੂਟਾਦੀਸੁ ਠਪੇਤਿ, ''ਪਂਸੁਕੂਲਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਪਂਸੁਕੂਲਂ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

੫੧੩. **ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਾਯ ਅਞ੍ਞਾਤਿਕਸਞ੍ਞੀ**ਤਿ ਤਿਕਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। **ਏਕਤੋ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਯਾ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਨੀਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਹਤ੍ਥਤੋ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨਾਯ ਪਨ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੇਵ।

੫੧੪. **ਪਰਿਤ੍ਤੇਨ** ਵ‌ਾ **ਵ‌ਿਪੁਲ**ਨ੍ਤਿ ਅਪ੍ਪਗ੍ਘਚੀਵਰੇਨ ਵ‌ਾ ਉਪਾਹਨਤ੍ਥਵ‌ਿਕਪਤ੍ਤਤ੍ਥਵ‌ਿਕਅਂਸਬਦ੍ਧਕਕਾਯਬਨ੍ਧਨਾਦਿਨਾ ਵ‌ਾ ਮਹਗ੍ਘਂ ਚੇਤਾਪੇਤ੍ਵ‌ਾ ਸਚੇਪਿ ਚੀਵਰਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ** ਪਨ ''ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਹਰੀਤਕੀਖਣ੍ਡੇਨਾਪੀ''ਤਿ ਵ‌ੁਤ੍ਤਂ। **ਵ‌ਿਪੁਲੇਨ ਵ‌ਾ ਪਰਿਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਵ‌ੁਤ੍ਤਵ‌ਿਪਲ੍ਲਾਸੇਨ ਵ‌ੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਅਞ੍ਞਂ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਪਤ੍ਤਤ੍ਥਵ‌ਿਕਾਦਿਂ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵ‌ਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਪਚ੍ਛਿਮਚੀਵਰਪ੍ਪਮਾਣਂ ਪਨ ਪਟਪਰਿਸ੍ਸਾਵਨਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯਂ ਨੇਵ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੁਪਗਂ ਨ ਵ‌ਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਂ ਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇਪਿ ਮਞ੍ਚਪ੍ਪਮਾਣਾ ਭਿਸਿਚ੍ਛਵ‌ਿ ਹੋਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ; ਕੋ ਪਨ ਵ‌ਾਦੋ ਪਤ੍ਤਤ੍ਥਵ‌ਿਕਾਦੀਸੁ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਇਦਂ ਛਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ, ਕਿਰਿਯਾਕਿਰਿਯਂ, ਨੋਸਞ੍ਞਾਵ‌ਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਅਚਿਤ੍ਤਕਂ , ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਂ, ਕਾਯਕਮ੍ਮਂਵਚੀਕਮ੍ਮਂ, ਤਿਚਿਤ੍ਤਂ, ਤਿਵ‌ੇਦਨਨ੍ਤਿ।

ਚੀਵਰਪਟਿਗ੍ਗਹਣਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੬. ਅਞ੍ਞਾਤਕਵ‌ਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੧੫. **ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾ**ਤਿ ਅਞ੍ਞਾਤਕਵ‌ਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਥ **ਉਪਨਨ੍ਦੋ ਸਕ੍ਯਪੁਤ੍ਤੋ**ਤਿ ਅਸੀਤਿਸਹਸ੍ਸਮਤ੍ਤਾਨਂ ਸਕ੍ਯਕੁਲਾ ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਤਿਕਿਟ੍ਠੋ ਲੋਲਜਾਤਿਕੋ। **ਪਟ੍ਟੋ**ਤਿ ਛੇਕੋ ਸਮਤ੍ਥੋ ਪਟਿਬਲੋ ਸਰਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਕਣ੍ਠਮਾਧੁਰਿਯੇਨ ਸਮਨ੍ਨਾਗਤੋ। **ਕਿਸ੍ਮਿਂ ਵ‌ਿਯਾ**ਤਿ ਕਿਂਸੁ ਵ‌ਿਯ ਕਿਲੇਸੋ ਵ‌ਿਯ, ਹਿਰੋਤ੍ਤਪ੍ਪਵਸੇਨ ਕਮ੍ਪਨਂ ਵ‌ਿਯ ਸਙ੍ਕਮ੍ਪਨਂ ਵ‌ਿਯ ਹੋਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਅਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗਨ੍ਤਿ ਅਦ੍ਧਾਨਸਙ੍ਖਾਤਂ ਦੀਘਮਗ੍ਗਂ, ਨ ਨਗਰਵ‌ੀਥਿਮਗ੍ਗਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਂਸੂ**ਤਿ ਮੁਸਿਂਸੁ, ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਾਨਿ ਨੇਸਂ ਹਰਿਂਸੂਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਾਹੀ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵਜਾਨਨਤ੍ਥਾਯ ਪੁਚ੍ਛ। **ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿਯਮਾਨਾ**ਤਿ ਪਬ੍ਬਜ੍ਜਾਉਪਸਮ੍ਪਦਾਪਤ੍ਤਚੀਵਰਾਧਿਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨਿ ਪੁਚ੍ਛਿਯਮਾਨਾ। **ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸੁ**ਨ੍ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਭਾਵ‌ਂ ਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵ‌ਾ ਯੋ ''ਸਾਕੇਤਾ ਸਾਵਤ੍ਥਿਂ ਅਦ੍ਧਾਨਮਗ੍ਗਪ੍ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵ‌ੁਤ੍ਤੋ, ਏਤਮਤ੍ਥਂ ਆਰੋਚੇਸੁਂ।

੫੧੭. **ਅਞ੍ਞਾਤਕਂ ਗਹਪਤਿਂ** ਵ‌ਾਤਿਆਦੀਸੁ ਯਂ ਪਰਤੋ ''ਤਿਣੇਨ ਵ‌ਾ ਪਣ੍ਣੇਨ ਵ‌ਾ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵ‌ਾ''ਤਿ ਵ‌ੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵ‌ਾ ਏਵ‌ਂ ਅਨੁਪੁਬ੍ਬਕਥਾ ਵ‌ੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਸਚੇ ਚੋਰੇ ਪਸ੍ਸਿਤ੍ਵ‌ਾ ਦਹਰਾ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਾਨਿ ਗਹੇਤ੍ਵ‌ਾ ਪਲਾਤਾ, ਚੋਰਾ ਥੇਰਾਨਂ ਨਿਵ‌ਾਸਨਪਾਰੁਪਨਮਤ੍ਤਂਯੇਵ ਹਰਿਤ੍ਵ‌ਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਥੇਰੇਹਿ ਨੇਵ ਤਾਵ ਚੀਵਰਂ ਵ‌ਿਞ੍ਞਾਪੇਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਸਾਖਾਪਲਾਸਂ ਭਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਥ ਦਹਰਾ ਸਬ੍ਬਂ ਭਣ੍ਡਕਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵ‌ਾ ਪਲਾਤਾ, ਚੋਰਾ ਥੇਰਾਨਂ ਨਿਵ‌ਾਸਨਪਾਰੁਪਨਂ ਤਞ੍ਚ ਭਣ੍ਡਕਂ ਗਹੇਤ੍ਵ‌ਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਦਹਰੇਹਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵ‌ਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਵ‌ਾਸਨਪਾਰੁਪਨਾਨਿ ਨ ਤਾਵ ਥੇਰਾਨਂ ਦਾਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਨ ਹਿ ਅਨਚ੍ਛਿਨ੍ਨਚੀਵਰਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਸਾਖਾਪਲਾਸਂ ਭਞ੍ਜਿਤੁਂ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਚੀਵਰਾਨਂ ਪਨ ਅਤ੍ਥਾਯ ਲਭਨ੍ਤਿ, ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਚੀਵਰਾਵ ਅਤ੍ਤਨੋਪਿ ਪਰੇਸਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਾਯ ਲਭਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਥੇਰੇਹਿ ਵ‌ਾ ਸਾਖਾਪਲਾਸਂ ਭਞ੍ਜਿਤ੍ਵ‌ਾ ਵ‌ਾਕਾਦੀਹਿ ਗਨ੍ਥੇਤ੍ਵ‌ਾ ਦਹਰਾਨਂ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਦਹਰੇਹਿ ਵ‌ਾ ਥੇਰਾਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਭਞ੍ਜਿਤ੍ਵ‌ਾ ਗਨ੍ਥੇਤ੍ਵ‌ਾ ਤੇਸਂ ਹਤ੍ਥੇ ਦਤ੍ਵ‌ਾ ਵ‌ਾ ਅਦਤ੍ਵ‌ਾ ਵ‌ਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਨਿਵ‌ਾਸੇਤ੍ਵ‌ਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਨਿਵ‌ਾਸਨਪਾਰੁਪਨਾਨਿ ਥੇਰਾਨਂ ਦਾਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਨੇਵ ਭੂਤਗਾਮਪਾਤਬ੍ਯਤਾਯ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਹੋਤਿ, ਨ ਤੇਸਂ ਧਾਰਣੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ।

ਸਚੇ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਰਜਕਤ੍ਥਰਣਂ ਵ‌ਾ ਹੋਤਿ, ਅਞ੍ਞੇ ਵ‌ਾ ਤਾਦਿਸੇ ਮਨੁਸ੍ਸੇ ਪਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਚੀਵਰਂ ਵ‌ਿਞ੍ਞਾਪੇਤਬ੍ਬਂ। ਯਾਨਿ ਚ ਨੇਸਂ ਤੇ ਵ‌ਾ ਵ‌ਿਞ੍ਞਤ੍ਤਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਞ੍ਞੇ ਵ‌ਾ ਸਾਖਾਪਲਾਸਨਿਵ‌ਾਸਨੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਦਿਸ੍ਵ‌ਾ ਉਸ੍ਸਾਹਜਾਤਾ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਤਾਨਿ ਸਦਸਾਨਿ ਵ‌ਾ ਹੋਨ੍ਤੁ ਅਦਸਾਨਿ ਵ‌ਾ ਨੀਲਾਦਿਨਾਨਾਵਣ੍ਣਾਨਿ ਵ‌ਾ ਕਪ੍ਪਿਯਾਨਿਪਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਾਨਿਪਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਚੀਵਰਟ੍ਠਾਨੇ ਠਿਤਤ੍ਤਾ ਤੇਸਂ ਨਿਵ‌ਾਸੇਤੁਞ੍ਚ ਪਾਰੁਪਿਤੁਞ੍ਚ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ। ਵ‌ੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿਹੇਤਂ **ਪਰਿਵ‌ਾਰੇ** –

''ਅਕਪ੍ਪਕਤਂ ਨਾਪਿ ਰਜਨਾਯ ਰਤ੍ਤਂ।

ਤੇਨ ਨਿਵਤ੍ਥੋ ਯੇਨ ਕਾਮਂ ਵਜੇਯ੍ਯ।
ਨ ਚਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿ।
ਸੋ ਚ ਧਮ੍ਮੋ ਸੁਗਤੇਨ ਦੇਸਿਤੋ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ''ਤਿ॥ (ਪਰਿ॰ ੪੮੧)।

ਅਯਞ੍ਹਿ ਪਞ੍ਹੋ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਚੀਵਰਕਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਅਥ ਪਨ ਤਿਤ੍ਥਿਯੇਹਿ ਸਹਗਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਚ ਨੇਸਂ ਕੁਸਚੀਰਵਾਕਚੀਰਫਲਕਚੀਰਾਨਿ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਤਾਨਿਪਿ ਲਦ੍ਧਿਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਵਾਸੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ, ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾਪਿ ਲਦ੍ਧਿ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ।

ਇਦਾਨਿ ''ਯਂ ਆਵਾਸਂ ਪਠਮਂ ਉਪਗਚ੍ਛਤਿ, ਸਚੇ ਤਤ੍ਥ ਹੋਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਿਹਾਰਚੀਵਰਂ ਵਾ''ਤਿਆਦੀਸੁ **ਵਿਹਾਰਚੀਵਰਂ** ਨਾਮ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਆਵਾਸਂ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ''ਚਤ੍ਤਾਰੋਪਿ ਪਚ੍ਚਯਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂਯੇਵ ਸਨ੍ਤਕਾ ਪਰਿਭੋਗਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਤਿਚੀਵਰਂ ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਾਰਾਪਿਤੇ ਆਵਾਸੇ ਠਪੇਨ੍ਤਿ, ਏਤਂ ਵਿਹਾਰਚੀਵਰਂ ਨਾਮ। **ਉਤ੍ਤਰਤ੍ਥਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਮਞ੍ਚਕਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਅਤ੍ਥਰਣਕਂ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਭੁਮਤ੍ਥਰਣ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਕਮ੍ਮਕਤਾਯ ਭੂਮਿਯਾ ਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਂ ਚਿਮਿਲਿਕਾਹਿ ਕਤਅਤ੍ਥਰਣਂ ਤਸ੍ਸ ਉਪਰਿ ਤਟ੍ਟਿਕਂ ਪਤ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਚਙ੍ਕਮਨ੍ਤਿ। **ਭਿਸਿਚ੍ਛਵੀ**ਤਿ ਮਞ੍ਚਭਿਸਿਯਾ ਵਾ ਪੀਠਭਿਸਿਯਾ ਵਾ ਛਵਿ, ਸਚੇ ਪੂਰਿਤਾ ਹੋਤਿ ਵਿਧੁਨਿਤ੍ਵਾਪਿ ਗਹੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਵਮੇਤੇਸੁ ਵਿਹਾਰਚੀਵਰਾਦੀਸੁ ਯਂ ਤਤ੍ਥ ਆਵਾਸੇ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਅਨਾਪੁਚ੍ਛਾਪਿ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਿਵਾਸੇਤੁਂ ਵਾ ਪਾਰੁਪਿਤੁਂ ਵਾ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਚੀਵਰਕਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਓਦਹਿਸ੍ਸਾਮਿ ਪੁਨ ਠਪੇਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੇਨ ਨ ਮੂਲਚ੍ਛੇਜ੍ਜਾਯ। ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਚ ਪਨ ਞਾਤਿਤੋ ਵਾ ਉਪਟ੍ਠਾਕਤੋ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤੋ ਵਾ ਕੁਤੋਚਿ ਪਾਕਤਿਕਮੇਵ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਵਿਦੇਸਗਤੇਨ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਸਙ੍ਘਿਕੇ ਆਵਾਸੇ ਸਙ੍ਘਿਕਪਰਿਭੋਗੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨਤ੍ਥਾਯ ਠਪੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਚਸ੍ਸ ਪਰਿਭੋਗੇਨੇਵ ਤਂ ਜੀਰਤਿ ਵਾ ਨਸ੍ਸਤਿ ਵਾ ਗੀਵਾ ਨ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਏਤੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਕਾਰਾਨਂ ਗਿਹਿਵਤ੍ਥਾਦੀਨਂ ਭਿਸਿਚ੍ਛਵਿਪਰਿਯਨ੍ਤਾਨਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨ ਲਬ੍ਭਤਿ, ਤੇਨ ਤਿਣੇਨ ਵਾ ਪਣ੍ਣੇਨ ਵਾ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਆਗਨ੍ਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ।

੫੧੯. ਯੇਹਿ ਕੇਹਿਚਿ ਵਾ **ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਮ੍ਪਿ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਚੀਵਰਾ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾ ਅਞ੍ਞੇ ''ਆਹਰਥ, ਆਵੁਸੋ, ਚੀਵਰ''ਨ੍ਤਿ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਾਸੇਨ ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਗਹਂ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਯੁਜ੍ਜਤਿ।

ਪਰਿਭੋਗਜਿਣ੍ਣਂ ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਚੀਵਰਾਨਂ ਆਚਰਿਯੁਪਜ੍ਝਾਯਾਦੀਨਂ ਅਤ੍ਤਨਾ ਤਿਣਪਣ੍ਣੇਹਿ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਚੀਵਰਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਗਹਂ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਯੁਜ੍ਜਤਿ। ਏਵਞ੍ਹਿ ਤੇ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਚੀਵਰਟ੍ਠਾਨੇ ਨਟ੍ਠਚੀਵਰਟ੍ਠਾਨੇ ਚ ਠਿਤਾ ਭਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੇਨ ਨੇਸਂ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਚੀਵਰਪਰਿਭੋਗੇ ਚ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਅਨੁਰੂਪਾ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ।

੫੨੧. ਞਾਤਕਾਨਂ ਪਵਾਰਿਤਾਨਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ''ਏਤੇਸਂ ਸਨ੍ਤਕਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯਾਚਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਨ ਹਿ ਞਾਤਕਪਵਾਰਿਤਾਨਂ ਆਪਤ੍ਤਿ ਵਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਵਾ ਹੋਤਿ। **ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਨੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥਾਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡੇਨ ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨੇਵ ਚੀਵਰਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚੇਤਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਵਤ੍ਤਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਪਵਾਰਿਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਚ ਸਙ੍ਘਵਸੇਨ ਪਵਾਰਿਤੇਸੁ ਪਮਾਣਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਪੁਗ੍ਗਲਿਕਪਵਾਰਣਾਯ ਯਂ ਯਂ ਪਵਾਰੇਤਿ, ਤਂ ਤਂਯੇਵ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤਬ੍ਬਂ। ਯੋ ਚਤੂਹਿ ਪਚ੍ਚਯੇਹਿ ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਸਯਮੇਵ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਕਾਲਾਨੁਕਾਲਂ ਚੀਵਰਾਨਿ ਦਿਵਸੇ ਦਿਵਸੇ ਯਾਗੁਭਤ੍ਤਾਦੀਨੀਤਿ ਏਵਂ ਯੇਨ ਯੇਨਤ੍ਥੋ ਤਂ ਤਂ ਦੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਵਿਞ੍ਞਾਪਨਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਯੋ ਪਨ ਪਵਾਰੇਤ੍ਵਾ ਬਾਲਤਾਯ ਵਾ ਸਤਿਸਮ੍ਮੋਸੇਨ ਵਾ ਨ ਦੇਤਿ, ਸੋ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤਬ੍ਬੋ। ਯੋ ''ਮਯ੍ਹਂ ਗੇਹਂ ਪਵਾਰੇਮੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਗੇਹਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਯਥਾਸੁਖਂ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬਂ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਯੋ ਪਨ ''ਯਂ ਮਯ੍ਹਂ ਗੇਹੇ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਪਵਾਰੇਮੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਯਂ ਤਤ੍ਥ ਕਪ੍ਪਿਯਂ, ਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤਬ੍ਬਂ, ਗੇਹੇ ਪਨ ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤੁਂ ਵਾ ਨ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ **ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਤ੍ਤਨੋ ਞਾਤਕਪਵਾਰਿਤੇ ਨ ਕੇਵਲੰ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ, ਅਥ ਖੋ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਅਯਮੇਕੋ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਯਂ ਪਨ ਦੁਤਿਯੋ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਾਤਿ ਯੇ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਞਾਤਕਪਵਾਰਿਤਾ, ਤੇ ਤਸ੍ਸੇਵ ‘‘ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਾ’’ਤਿ ਲਦ੍ਧਵੋਹਾਰਸ੍ਸ ਬੁਦ੍ਧਰਕ੍ਖਿਤਸ੍ਸ ਵਾ ਧਮ੍ਮਰਕ੍ਖਿਤਸ੍ਸ ਵਾ ਅਤ੍ਥਾਯ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਇਦਮ੍ਪਿ ਛਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ, ਕਿਰਿਯਂ, ਨੋਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਅਚਿਤ੍ਤਕਂ, ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਂ, ਕਾਯਕਮ੍ਮਵਚੀਕਮ੍ਮਂ, ਤਿਚਿਤ੍ਤਂ, ਤਿਵੇਦਨਨ੍ਤਿ।

ਅਞ੍ਞਾਤਕਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੭. ਤਤੁਤ੍ਤਰਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੨੨-੪. ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾਤਿ ਤਤੁਤ੍ਤਰਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਥ **ਅਭਿਹਟ੍ਠੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਭੀਤਿ ਉਪਸਗ੍ਗੋ, ਹਰਿਤੁਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਗਣ੍ਹਿਤੁਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਪਵਾਰੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਇਚ੍ਛਾਪੇਯ੍ਯ, ਇਚ੍ਛਂ ਰੁਚਿਂ ਉਪ੍ਪਾਦੇਯ੍ਯ, ਵਦੇਯ੍ਯ ਨਿਮਨ੍ਤੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਭਿਹਟ੍ਠੁਂ ਪਵਾਰੇਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ਯਥਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ ਆਕਾਰਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ‘‘ਯਾਵਤਕਂ ਇਚ੍ਛਸਿ ਤਾਵਤਕਂ ਗਣ੍ਹਾਹੀ’’ਤਿ ਏਵਮਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਥ ਵਾ ਯਥਾ ‘‘ਨੇਕ੍ਖਮ੍ਮਂ ਦਟ੍ਠੁ ਖੇਮਤੋ’’ਤਿ (ਸੁ॰ ਨਿ॰ ੪੨੬, ੧੧੦੪; ਚੂਲ਼ਨਿ॰ ਜਤੁਕਣ੍ਣਿਮਾਣਵਪੁਚ੍ਛਾਨਿਦ੍ਦੇਸ ੬੭) ਏਤ੍ਥ ਦਿਸ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਏਵਮਿਧਾਪਿ ‘‘ਅਭਿਅਟ੍ਠੁਂ ਪਵਾਰੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਅਭਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਵਾਰੇਯ੍ਯਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਤਤ੍ਥ ਕਾਯਾਭਿਹਾਰੋ ਵਾਚਾਭਿਹਾਰੋਤਿ ਦੁਵਿਧੋ ਅਭਿਹਾਰੋ, ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਹਿ ਵਤ੍ਥਾਨਿ ਅਭਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਪਾਦਮੂਲੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਯਤ੍ਤਕਂ ਇਚ੍ਛਸਿ ਤਤ੍ਤਕਂ ਗਣ੍ਹਾਹੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੋ ਪਵਾਰੇਯ੍ਯ, ਵਾਚਾਯ ਵਾ ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਦੁਸ੍ਸਕੋਟ੍ਠਾਗਾਰਂ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਂ, ਯਤ੍ਤਕਂ ਇਚ੍ਛਸਿ ਤਤ੍ਤਕਂ ਗਣ੍ਹਾਹੀ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੋ ਪਵਾਰੇਯ੍ਯ, ਤਦੁਭਯਮ੍ਪਿ ਏਕਜ੍ਝਂ ਕਤ੍ਵਾ ‘‘ਅਭਿਹਟ੍ਠੁਂ ਪਵਾਰੇਯ੍ਯਾ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਸਨ੍ਤਰੁਤ੍ਤਰਪਰਮਨ੍ਤਿ ਸਅਨ੍ਤਰਂ ਉਤ੍ਤਰਂ ਪਰਮਂ ਅਸ੍ਸ ਚੀਵਰਸ੍ਸਾਤਿ ਸਨ੍ਤਰੁਤ੍ਤਰਪਰਮਂ, ਨਿਵਾਸਨੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਾਰੁਪਨਂ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਤਤੋ ਚੀਵਰਂ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਤਤੋ ਅਭਿਹਟਚੀਵਰਤੋ ਏਤ੍ਤਕਂ ਚੀਵਰਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਇਤੋ ਪਰਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਸਬ੍ਬਚੀਵਰੇਨ ਤਿਚੀਵਰਿਕੇਨੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਏਵਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ, ਅਞ੍ਞੇਨ ਅਞ੍ਞਥਾਪਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਵਿਭਾਗਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ‘‘ਸਚੇ ਤੀਣਿ ਨਟ੍ਠਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ – ਯਸ੍ਸ ਤੀਣਿ ਨਟ੍ਠਾਨਿ, ਤੇਨ ਦ੍ਵੇ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਏਕਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਪਾਰੁਪਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਂ ਸਭਾਗਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪਰਿਯੇਸਿਸ੍ਸਤਿ। ਯਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇ ਨਟ੍ਠਾਨਿ, ਤੇਨ ਏਕਂ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਪਕਤਿਯਾਵ ਸਨ੍ਤਰੁਤ੍ਤਰੇਨ ਚਰਤਿ, ਦ੍ਵੇ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਏਵਂ ਏਕਂ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤੇਨੇਵ ਸਮੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ। ਯਸ੍ਸ ਤੀਸੁ ਏਕਂ ਨਟ੍ਠਂ, ਨ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਦ੍ਵੀਸੁ ਏਕਂ ਨਟ੍ਠਂ, ਏਕਂ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਯਸ੍ਸ ਏਕਂਯੇਵ ਹੋਤਿ, ਤਞ੍ਚ ਨਟ੍ਠਂ, ਦ੍ਵੇ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਪਨ ਪਞ੍ਚਸੁਪਿ ਨਟ੍ਠੇਸੁ ਦ੍ਵੇ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਚਤੂਸੁ ਨਟ੍ਠੇਸੁ ਏਕਂ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਤੀਸੁ ਨਟ੍ਠੇਸੁ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਕੋ ਪਨ ਵਾਦੋ ਦ੍ਵੀਸੁ ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਵਾ। ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਹਿ ਸਨ੍ਤਰੁਤ੍ਤਰਪਰਮਤਾਯ ਠਾਤਬ੍ਬਂ, ਤਤੋ ਉਤ੍ਤਰਿ ਨ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ ਇਦਮੇਤ੍ਥ ਲਕ੍ਖਣਂ।

੫੨੬. ਸੇਸਕਂ ਆਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਦ੍ਵੇ ਚੀਵਰਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਸੇਸਂ ਪੁਨ ਆਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਕਾਰਣਾ**ਤਿ ਬਾਹੁਸਚ੍ਚਾਦਿਗੁਣਵਸੇਨ ਦੇਨ੍ਤਿ। **ਞਾਤਕਾਨ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਞਾਤਕਾਨਂ ਦੇਨ੍ਤਾਨਂ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਵਾਰਿਤਾਨਂ ਦੇਨ੍ਤਾਨਂ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਨੇਨ ਸਾਦਿਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਪਨ ‘‘ਞਾਤਕਪਵਾਰਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਪਕਤਿਯਾ ਬਹੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਕਾਰਣਾ ਪਮਾਣਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਂ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਨ ਸਮੇਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨਿਦਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਵਿਞ੍ਞਾਪਨਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਇਧ ‘‘ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯਾ’’ਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਇਦਮ੍ਪਿ ਛਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ, ਕਿਰਿਯਂ, ਨੋਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਅਚਿਤ੍ਤਕਂ, ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਂ, ਕਾਯਕਮ੍ਮਵਚੀਕਮ੍ਮਂ, ਤਿਚਿਤ੍ਤਂ, ਤਿਵੇਦਨਨ੍ਤਿ।

ਤਤੁਤ੍ਥਰਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੮. ਪਠਮਉਪਕ੍ਖਟਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੨੭. ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾਤਿ ਉਪਕ੍ਖਟਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਥ **ਅਤ੍ਥਾਵੁਸੋ ਮਂ ਸੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋ**ਤਿ ਆਵੁਸੋ, ਯਂ ਤ੍ਵਂ ਭਣਸਿ, ਅਤ੍ਥਿ ਏਵਰੂਪੋ ਸੋ ਮਮ ਉਪਟ੍ਠਾਕੋਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਪਿ ਮੇਯਜ ਏਵਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਅਪਿ ਮੇ ਅਯਜ ਏਵਂ ਹੋਤਿ, ਅਪਿ ਮਯਜਾ ਏਵਨ੍ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ।

੫੨੮-੯. ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਪਨੇਵ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਾਤਿ ਅਪਦਿਸ੍ਸ ਆਰਬ੍ਭ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਯਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਉਪਕ੍ਖਟਂ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਤਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਉਪਕ੍ਖਟਂ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੇ ''ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਪਚ੍ਚਯਂ ਕਤ੍ਵਾ, ਯਞ੍ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਉਪਕ੍ਖਟਂ, ਤਂ ਨਿਯਮੇਨੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਪਚ੍ਚਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਉਪਕ੍ਖਟਂ ਹੋਤਿ, ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਆਰਮ੍ਮਣਂ ਕਰਿਤ੍ਵਾ''ਤਿ। ਪਚ੍ਚਯੋਪਿ ਹਿ ''ਲਭਤਿ ਮਾਰੋ ਆਰਮ੍ਮਣ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ (ਸਂ॰ ਨਿ॰ ੪.੨੪੩) ਆਰਮ੍ਮਣਨ੍ਤਿ ਆਗਤੋ। ਇਦਾਨਿ ''ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯੋ ਕਤ੍ਤਾ, ਤਸ੍ਸ ਆਕਾਰਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ''ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤੁਕਾਮੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤੁਕਾਮੇਨ ਹਿ ਤੇਨ ਤਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਉਪਕ੍ਖਟਂ, ਨ ਅਞ੍ਞੇਨ ਕਾਰਣੇਨ। ਇਤਿ ਸੋ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਅਚ੍ਛਾਦੇਤੁਕਾਮੋ''ਤਿ।

ਅਞ੍ਞਾਤਕਸ੍ਸ ਗਹਪਤਿਸ੍ਸ ਵਾਤਿ ਅਞ੍ਞਾਤਕੇਨ ਗਹਪਤਿਨਾ ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਹਿ ਇਦਂ ਸਾਮਿਵਚਨਂ। ਪਦਭਾਜਨੇ ਪਨ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਅਵਿਚਾਰੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਥਮਤ੍ਤਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਅਞ੍ਞਾਤਕੋ ਨਾਮ...ਪੇ॰... ਗਹਪਤਿ ਨਾਮਾ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਚੀਵਰਚੇਤਾਪਨ੍ਨਨ੍ਤਿ ਚੀਵਰਮੂਲ੍ਯਂ, ਤਂ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਹਿਰਞ੍ਞਾਦੀਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਦਭਾਜਨੇ ''ਹਿਰਞ੍ਞਂ ਵਾ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਉਪਕ੍ਖਟਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸਜ੍ਜਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਸਂਹਰਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਂ, ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ''ਹਿਰਞ੍ਞਂ ਵਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਵਚਨੇਨਸ੍ਸ ਉਪਕ੍ਖਟਭਾਵੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਉਪਕ੍ਖਟਂ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਪਦਂ ਉਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਵਿਸੁਂ ਪਦਭਾਜਨਂ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਇਮਿਨਾ**ਤਿ ਉਪਕ੍ਖਟਂ ਸਨ੍ਧਾਯਾਹ, ਤੇਨੇਵਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੇ ''ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤੇਨਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਞ੍ਹਿ ਉਪਕ੍ਖਟਂ ਸਂਹਰਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਂ, ਤਂ ਪਚ੍ਚੁਪਟ੍ਠਿਤਂ ਹੋਤੀਤਿ। **ਅਚ੍ਛਾਦੇਸ੍ਸਾਮੀ**ਤਿ ਵੋਹਾਰਵਚਨਮੇਤਂ ''ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਅਯਂ ਪਨੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ। ਤੇਨੇਵਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੇਪਿ ''ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਤਤ੍ਰ ਚੇ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੂਤਿ ਯਤ੍ਰ ਸੋ ਗਹਪਤਿ ਵਾ ਗਹਪਤਾਨੀ ਵਾ ਤਤ੍ਰ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤੋ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰੇ ਵਿਕਪ੍ਪਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ ਚੇਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਪਦਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਤਤ੍ਥ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾਤਿ ਇਮਸ੍ਸ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਤਿ ਇਮਿਨਾਵ ਅਤ੍ਥੇ ਸਿਦ੍ਧੇ ਪਚੁਰਵੋਹਾਰਵਸੇਨ ''ਘਰ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਤ੍ਰ ਪਨ ਸੋ ਦਾਯਕੋ ਤਤ੍ਰ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾਤਿ ਅਯਮੇਵੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਪੁਨਪਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ''ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ''ਤਿ। **ਵਿਕਪ੍ਪਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਵਿਸਿਟ੍ਠਕਪ੍ਪਂ ਅਧਿਕਵਿਧਾਨਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਪਦਭਾਜਨੇ ਪਨ ਯੇਨਾਕਾਰੇਨ ਵਿਕਪ੍ਪਂ ਆਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ ਤਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਆਯਤਂ ਵਾ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਸਾਧੂ**ਤਿ ਆਯਾਚਨੇ ਨਿਪਾਤੋ। **ਵਤਾ**ਤਿ ਪਰਿਵਿਤਕ੍ਕੇ। **ਮਨ੍ਤਿ** ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਨਿਦ੍ਦਿਸਤਿ। **ਆਯਸ੍ਮਾ**ਤਿ ਪਰਂ ਆਲਪਤਿ ਆਮਨ੍ਤੇਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨਿਦਂ ਸਬ੍ਬਂ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਮਤ੍ਤਮੇਵ, ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ, ਤਸ੍ਮਾਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੇ ਅਤ੍ਥੋ ਨ ਵੁਤ੍ਤੋ। **ਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਯਤਂ ਉਪਾਦਾਯਾ**ਤਿ ਸੁਨ੍ਦਰਕਾਮਤਂ ਵਿਸਿਟ੍ਠਕਾਮਤਂ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਗਹੇਤ੍ਵਾ, ਤਸ੍ਸ ''ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ ਚੇ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਯੋ ਕਲ੍ਯਾਣਕਮ੍ਯਤਂ ਉਪਾਦਾਯ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਸੋ

ਸਾਧਤ੍ਥਿਕੋ ਮਹਗ੍ਘਤ੍ਥਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੇ ਬਜਵ੍ਜਨਂ ਪਹਾਯ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਤ੍ਥਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਤਦੇਵ ਵਚਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਨ ਇਮਸ੍ਸ ਆਪਜ੍ਜਨਮਤ੍ਤੇਨੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ ਸੀਸਂ ਏਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੇਨਾ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੫੩੧. **ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਵ੍ਵਾਤਕਾਨ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਵ੍ਵਾਤਕਾਨਂ ਚੀਵਰੇ ਵਿਕਪ੍ਪਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। **ਮਹਗ੍ਘਂ ਚੇਤਾਪੇਤੁਕਾਮਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਗ੍ਘਂ ਚੇਤਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਗਹਪਤਿਸ੍ਸ ਵੀਸਤਿਅਗ੍ਘਨਕਂ ਚੀਵਰਂ ਚੇਤਾਪੇਤੁਕਾਮਸ੍ਸ ''ਅਲਂ ਮਯ੍ਹਂ ਏਤੇਨ, ਦਸਗ੍ਘਨਕਂ ਵਾ ਅਟ੍ਠਗ੍ਘਨਕਂ ਵਾ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਅਪ੍ਪਗ੍ਘ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਞ੍ਚ ਅਤਿਰੇਕਨਿਵਾਰਣਤ੍ਥਮੇਵ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਸਮਕੇਪਿ ਪਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ , ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਅਗ੍ਘਵਸੇਨੇਵ ਨ ਪਮਾਣਵਸੇਨ, ਅਗ੍ਘਵਡ੍ਢਨਕਞ੍ਹਿ ਇਦਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਯੋ ਵੀਸਤਿਅਗ੍ਘਨਕਂ ਅਨੁਰਵਾਸਕਂ ਚੇਤਾਪੇਤੁਕਾਮੋ , ''ਤਂ ਏਤ੍ਤਕਮੇਵ ਮੇ ਅਗ੍ਘਨਕਂ ਚੀਵਰਂ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨਿਪਿ ਤਤੁਤ੍ਤਰਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸਦਿਸਾਨੇਵਾਤਿ।

ਪਠਮਉਪਕ੍ਖਟਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੯. ਦੁਤਿਯਉਪਕ੍ਖਟਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੩੨. ਦੁਤਿਯਉਪਕ੍ਖਟੇਪਿ ਇਮਿਨਾਵ ਨਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਞ੍ਹਿ ਇਮਸ੍ਸ ਅਨੁਪਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਦਿਸਂ। ਕੇਵਲਂ ਪਠਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਏਕਸ੍ਸ ਪੀਲ਼ਾ ਕਤਾ, ਦੁਤਿਯੇ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ, ਅਯਮੇਵੇਤ੍ਥ ਵਿਸੇਸੋ। ਸੇਸਂ ਸਬ੍ਬਂ ਪਠਮਸਦਿਸਮੇਵ। ਯਥਾ ਚ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ, ਏਵਂ ਬਹੂਨਂ ਪੀਲ਼ਂ ਕਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਤੋਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਤਿ।

ਦੁਤਿਯਉਪਕ੍ਖਟਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੦. ਰਾਜਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੩੭. **ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾ**ਤਿ ਰਾਜਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਥ **ਉਪਾਸਕਂ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਜਾਨਾਪੇਤ੍ਵਾ, ''ਇਮਿਨਾ ਮੂਲੇਨ ਚੀਵਰਂ ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਥੇਰਸ੍ਸ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਵਤ੍ਵਾਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਪਞ੍ਞਾਸਬਨ੍ਧੋ**ਤਿ ਪਞ੍ਞਾਸਕਹਾਪਣਦਣ੍ਡੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਪਞ੍ਞਾਸਂ ਬਦ੍ਧੋਤਿਪਿ ਪਾਠੋ, ਪਞ੍ਞਾਸਂ ਜਿਤੋ ਪਞ੍ਞਾਸਂ ਦਾਪੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। **ਅਜ੍ਜਣ੍ਹੋ, ਭਨ੍ਤੇ, ਆਗਮੇਹੀ**ਤਿ ਭਨ੍ਤੇ, ਅਜ੍ਜ ਏਕਦਿਵਸਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਤਿਟ੍ਠ, ਅਧਿਵਾਸੇਹੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਰਾਮਸੀ**ਤਿ ਗਣ੍ਹਿ। **ਜੀਨੇਸੀ**ਤਿ ਜਿਤੋਸਿ।

੫੩੮-੯. **ਰਾਜਭੋਗ੍ਗੋ**ਤਿ ਰਾਜਤੋ ਭੋਗ੍ਗਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ ਅਸ੍ਸਤ੍ਥੀਤਿ ਰਾਜਭੋਗ੍ਗੋ, ਰਾਜਭੋਗੋਤਿਪਿ ਪਾਠੋ, ਰਾਜਤੋ ਭੋਗੋ ਅਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਪਹਿਣੇਯਜਾਤਿ ਪੇਸੇਯ੍ਯ, ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਤ੍ਤਾ ਪਨਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨਂ ਨ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਯਥਾ ਚ ਏਤਸ੍ਸ, ਏਵਂ ''ਚੀਵਰਂ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਂ ਭਿਕ੍ਖੁ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਮ੍ਪਿ ਪਦਾਨਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਤ੍ਤਾਯੇਵ ਪਦਭਾਜਨਂ ਨ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ । **ਆਭਤ**ਨ੍ਤਿ ਆਨੀਤਂ। **ਕਾਲੇਨ ਕਪ੍ਪਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਯੁਤ੍ਤਪਤ੍ਤਕਾਲੇਨ, ਯਦਾ ਨੋ ਅਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ, ਤਦਾ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਚੀਵਰਂ ਗਣ੍ਹਾਮਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਵੇਯਜਾਵਚ੍ਚਕਰੋਤਿ ਕਿਚ੍ਚਕਰੋ, ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਸਞ੍ਞਤ੍ਤੋ ਸੋ ਮਯਾ**ਤਿ ਆਣਤ੍ਤੋ ਸੋ ਮਯਾ, ਯਥਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਚੀਵਰੇਨ ਅਤ੍ਥੇ ਸਤਿ ਚੀਵਰਂ ਦਸ੍ਸਤਿ, ਏਵਂ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਅਤ੍ਥੋ ਮੇ ਆਵੁਸੋ ਚੀਵਰੇਨਾ**ਤਿ ਚੋਦਨਾਲਕ੍ਖਣਨਿਦਸ੍ਸਨਮੇਤਂ, ਇਦਞ੍ਹਿ ਵਚਨਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਅਸ੍ਸ ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ ਯਾਯ ਕਾਯਚਿ ਭਾਸਾਯ; ਇਦਂ ਚੋਦਨਾਲਕ੍ਖਣਂ। **"ਦੇਹਿ ਮੇ ਚੀਵਰ"**ਨ੍ਤਿਆਦੀਨਿ ਪਨ ਨਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾਕਾਰਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਾਨਿ, ਏਤਾਨਿ ਹਿ ਵਚਨਾਨਿ ਏਤੇਸਂ ਵਾ ਅਤ੍ਥੋ ਯਾਯ ਕਾਯਚਿ ਭਾਸਾਯ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ।

ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ ਤਤਿਯਮ੍ਪਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋਤਿ ''ਅਤ੍ਥੋ ਮੇ ਆਵ◌ੁਸੋ ਚੀਵਰੇਨਾ''ਤਿ ਇਦਮੇਵ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋਤਿ। ਏਵ◌ਂ ''ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਚੋਦੇਤਬ੍ਬੋ ਸਾਰੇਤਬ੍ਬੋ''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਉਦ੍ਦਿਟ੍ਠਚੋਦਨਾਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵ◌ਾ ਇਦਾਨਿ ''ਦ੍ਵਤ੍ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਚੋਦਯਮਾਨੋ ਸਾਰਯਮਾਨੋ ਤਂ ਚੀਵਰਂ ਅਭਿਨਿਪ੍ਫਾਦੇਯ੍ਯ, ਇਚ੍ਚੇਤਂ ਕੁਸਲ''ਨ੍ਤਿ ਇਮੇਸਂ ਪਦਾਨਂ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਅਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ ''ਸਚੇ ਅਭਿਨਿਪ੍ਫਾਦੇਤਿ, ਇਚ੍ਚੇਤਂ ਕੁਸਲ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਏਵ◌ਂ ਯਾਵਤਤਿਯਂ ਚੋਦੇਨ੍ਤੋ ਤਂ ਚੀਵਰਂ ਯਦਿ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਤਿ, ਸਕ੍ਕੋਤਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਟਿਲਾਭਵਸੇਨ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਤੁਂ, ਇਚ੍ਚੇਤਂ ਕੁਸਲਂ ਸਾਧੁ ਸੁਟ੍ਠੁ ਸੁਨ੍ਦਰਂ।

ਚਤੁਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਪਞ੍ਚਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਛਕ੍ਖਤ੍ਤੁਪਰਮਂ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤੇਨ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਠਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਠਾਨਲਕ੍ਖਣਨਿਦਸ੍ਸਨਮੇਤਂ। ਛਕ੍ਖਤ੍ਤੁਪਰਮਨ੍ਤਿ ਚ ਭਾਵਨਪੁਂਸਕਵਚਨਮੇਤਂ, ਛਕ੍ਖਤ੍ਤੁਪਰਮਞ੍ਹਿ ਏਤੇਨ ਚੀਵਰਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤੇਨ ਠਾਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਅਞ੍ਞਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਾਤਬ੍ਬਂ, ਇਦਂ ਠਾਨਲਕ੍ਖਣਂ। ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਸਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਸਾਧਾਰਣੋ ਤੁਣ੍ਹੀਭਾਵ◌ੋ, ਤਂ ਤਾਵ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਪਦਭਾਜਨੇ ''ਤਤ੍ਥ ਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤੇਨਾ''ਤਿਆਦਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਨ ਆਸਨੇ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ''ਇਧ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨਿਸੀਦਥਾ''ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤੇਨਾਪਿ ਨ ਨਿਸੀਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਨ ਆਮਿਸਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬ**ਨ੍ਤਿ ਯਾਗੁਖਜ੍ਜਕਾਦਿਭੇਦਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਆਮਿਸਂ ''ਗਣ੍ਹਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਯਾਚਿਯਮਾਨੇਨਾਪਿ ਨ ਗਣ੍ਹਿਤਬ੍ਬਂ। **ਨ ਧਮ੍ਮੋ ਭਾਸਿਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਮਙ੍ਗਲਂ ਵ◌ਾ ਅਨੁਮੋਦਨਂ ਵ◌ਾ ਭਾਸਥਾਤਿ ਯਾਚਿਯਮਾਨੇਨਾਪਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨ ਭਾਸਿਤਬ੍ਬਂ, ਕੇਵਲਂ ''ਕਿਂ ਕਾਰਣਾ ਆਗਤੋਸੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਯਮਾਨੇਨ ''ਜਾਨਾਸਿ, ਆਵ◌ੁਸੋ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ। **ਪੁਚ੍ਛਿਯਮਾਨੋ**ਤਿ ਇਦਞ੍ਹਿ ਕਰਣਤ੍ਥੇ ਪਚ੍ਚਤ੍ਤਵਚਨਂ। ਅਥ ਵ◌ਾ ਪੁਚ੍ਛਂ ਕੁਰੁਮਾਨੋ ਪੁਚ੍ਛਿਯਮਾਨੋਤਿ ਏਵਮ੍ਪੇਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਯੋ ਹਿ ਪੁਚ੍ਛਂ ਕਰੋਤਿ, ਸੋ ਏਤ੍ਤਕਂ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋਤਿ **ਠਾਨਂ ਭਞ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਆਗਤਕਾਰਣਂ ਭਞ੍ਜਤਿ।

ਇਦਾਨਿ ਯਾ ਤਿਸ੍ਸੋ ਚੋਦਨਾ, ਛ ਚ ਠਾਨਾਨਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ਵ◌ੁਡ੍ਢਿਞ੍ਚ ਹਾਨਿਞ੍ਚ ਦਸ੍ਸੇਨ੍ਤੋ **"ਚਤੁਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਚੋਦੇਤ੍ਵ◌ਾ"**ਤਿਆਦਿਮਾਹ। ਯਸ੍ਮਾ ਚ ਏਤ੍ਥ ਏਕਚੋਦਨਾਵ◌ੁਡ੍ਢਿਯਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਠਾਨਾਨਂ ਹਾਨਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਏਕਾ ਚੋਦਨਾ ਦਿਗੁਣਂ ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਲਕ੍ਖਣਂ ਦਸ੍ਸਿਤਂ ਹੋਤਿ। ਇਤਿ ਇਮਿਨਾ ਲਕ੍ਖਣੇਨ ਤਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਚੋਦੇਤ੍ਵ◌ਾ ਛਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਠਾਤਬ੍ਬਂ, ਦ੍ਵਿਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਚੋਦੇਤ੍ਵ◌ਾ ਅਟ੍ਠਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਠਾਤਬ੍ਬਂ, ਸਕਿਂ ਚੋਦੇਤ੍ਵ◌ਾ ਦਸਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਠਾਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ। ਯਥਾ ਚ ''ਛਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਚੋਦੇਤ੍ਵ◌ਾ ਨ ਠਾਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਂ, ਏਵ◌ਂ ''ਦ੍ਵ◌ਾਦਸਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਠਤ੍ਵ◌ਾ ਨ ਚੋਦੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿਪਿ ਵ◌ੁਤ੍ਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਸਚੇ ਚੋਦੇਤਿਯੇਵ ਨ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਛ ਚੋਦਨਾ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਤਿਟ੍ਠਤਿਯੇਵ ਨ ਚੋਦੇਤਿ, ਦ੍ਵ◌ਾਦਸ ਠਾਨਾਨਿ ਲਬ੍ਭਨ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਚੋਦੇਤਿਪਿ ਤਿਟ੍ਠਤਿਪਿ, ਏਕਾਯ ਚੋਦਨਾਯ ਦ੍ਵ◌ੇ ਠਾਨਾਨਿ ਹਾਪੇਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਤਤ੍ਥ ਯੋ ਏਕਦਿਵਸਮੇਵ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਛਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਚੋਦੇਤਿ, ਸਕਿਂਯੇਵ ਵ◌ਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ''ਅਤ੍ਥੋ ਮੇ, ਆਵ◌ੁਸੋ, ਚੀਵਰੇਨਾ''ਤਿ ਛਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਵਦਤਿ। ਤਥਾ ਏਕਦਿਵਸਮੇਵ ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਦ੍ਵ◌ਾਦਸਕ੍ਖਤ੍ਤੁਂ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਸਕਿਂਯੇਵ ਵ◌ਾ ਗਨ੍ਤ੍ਵ◌ਾ ਤਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਠਾਨੇ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਸੋਪਿ ਸਬ੍ਬਚੋਦਨਾਯੋ ਸਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨਾਨਿ ਚ ਭਞ੍ਜਤਿ। ਕੋ ਪਨ ਵ◌ਾਦੋ ਨਾਨਾਦਿਵਸੇਸੁ ਏਵ◌ਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸਾਤਿ ਏਵਮੇਤ੍ਥ ਵ◌ਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵ◌ੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਯਤਸ੍ਸ ਚੀਵਰਚੇਤਾਪਨ੍ਨਂ ਆਭਤਨ੍ਤਿ ਯਤੋ ਰਾਜਤੋ ਵ◌ਾ ਰਾਜਭੋਗ੍ਗਤੋ ਵ◌ਾ ਅਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਚੀਵਰਚੇਤਾਪਨ੍ਨਂ ਆਨੀਤਂ। ਯਤ੍ਵਸ੍ਸਾਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। ਅਯਮੇਵਤ੍ਥੋ। ''ਯਤ੍ਥਸ੍ਸਾ''ਤਿਪਿ ਪਠਨ੍ਤਿ, ਯਸ੍ਮਿਂ ਠਾਨੇ ਅਸ੍ਸ ਚੀਵਰਚੇਤਾਪਨ੍ਨਂ ਪੇਸਿਤਨ੍ਤਿ ਚ ਅਤ੍ਥਂ ਕਥੇਨ੍ਤਿ, ਬ੍ਯਞ੍ਜਨਂ ਪਨ ਨ ਸਮੇਤਿ। **ਤਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਰਞ੍ਞੋ ਵ◌ਾ ਰਾਜਭੋਗ੍ਗਸ੍ਸ ਵ◌ਾ ਸਨ੍ਤਿਕੇ; ਸਮੀਪਤ੍ਥੇ ਹਿ ਇਦਂ ਭੁਮ੍ਮਵਚਨਂ। **ਨ ਤਂ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਤ੍ਥਂ ਅਨੁਭੋਤੀ**ਤਿ ਤਂ ਚੀਵਰਚੇਤਾਪਨ੍ਨਂ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ਕਮ੍ਮਂ ਨ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਤਿ। **ਯੁਞ੍ਜਨ੍ਤਾਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ ਸਕ**ਨ੍ਤਿ ਆਯਸ੍ਮਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਸਨ੍ਤਕਂ ਧਨਂ ਪਾਪੁਣਨ੍ਤੁ। **ਮਾ ਵ◌ੋ ਸਕਂ ਵ◌ਿਨਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਨ੍ਤਕਂ ਮਾ ਵ◌ਿਨਸ੍ਸਤੁ। ਯੋ ਪਨ ਨੇਵ ਸਾਮਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਦੂਤਂ ਪਾਹੇਤਿ, ਵਤ੍ਤਭੇਦੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ।

ਕਿਂ ਪਨ ਸਬ੍ਬਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੇਸੁ ਏਵ◌ਂ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ? ਨ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੋ ਨਾਮ ਸਙ੍ਖੇਪਤੋ ਦੁਵ◌ਿਧੋ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋ ਚ ਅਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋ ਚ। ਤਤ੍ਥ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋ ਦੁਵ◌ਿਧੋ – ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋ, ਦੂਤੇਨ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋਤਿ। ਅਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋਪਿ ਦੁਵ◌ਿਧੋ – ਮੁਖਵ◌ੇਵਟਿਕ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੋ, ਪਰਮ੍ਮੁਖਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੋਤਿ। ਤੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾਸਮ੍ਮੁਖਵਸੇਨ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧੋ ਹੋਤਿ। ਤਥਾ ਦੂਤੇਨ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋਪਿ।

ਕਥਂ? ਇਧੇਕਚ੍ਚੋ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਚੀਵਰਤ੍ਥਾਯ ਦੂਤੇਨ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਂ ਪਹਿਣਤਿ, ਦੂਤੋ ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ''ਇਦਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੇਨ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਚੀਵਰਤ੍ਥਾਯ ਪਹਿਤਂ, ਗਣ੍ਹਥ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ''ਨਯਿਦਂ ਕਪ੍ਪਤੀ''ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਦੂਤੋ ''ਅਤ੍ਥਿ ਪਨ ਤੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰੋ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ, ਪੁਞ੍ਞਤ੍ਥਿਕੇਹਿ ਚ ਉਪਾਸਕੇਹਿ ''ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਆਣਤ੍ਤਾ ਵਾ, ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਵਾ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠਾ ਸਮ੍ਭਤ੍ਤਾ ਕੇਚਿ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਖਣੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਂ ਨਿਦ੍ਦਿਸਤਿ ''ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰੋ''ਤਿ। ਦੂਤੋ ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਂ ਦਤ੍ਵਾ ''ਥੇਰਸ੍ਸ ਚੀਵਰਂ ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਯਂ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋ।

ਨੋ ਚੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਅਪਿਚ ਖੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨਿਦ੍ਦਿਸਤਿ – ''ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਨਾਮ ਗਾਮੇ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮੋ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰੋ''ਤਿ, ਸੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਂ ਦਤ੍ਵਾ ''ਥੇਰਸ੍ਸ ਚੀਵਰਂ ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਦਦੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਆਰੋਚੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਯਮੇਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਅਸਮ੍ਮੁਖਾਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋ।

ਨ ਹੇਵ ਖੋ ਸੋ ਦੂਤੋ ਅਤ੍ਤਨਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਤਿ, ਅਪਿਚ ਖੋ ਅਞ੍ਞਂ ਪਹਿਣਤਿ ''ਦਿਨ੍ਨਂ ਮਯਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਚੀਵਰਚੇਤਾਪਨ੍ਨਂ, ਚੀਵਰਂ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ, ਅਯਂ ਦੁਤਿਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਅਸਮ੍ਮੁਖਾਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋ।

ਨ ਹੇਵ ਖੋ ਅਞ੍ਞਂ ਪਹਿਣਤਿ, ਅਪਿਚ ਖੋ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋਵ ਭਿਕ੍ਖੁਂ ਵਦਤਿ ''ਅਹਂ ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਚੀਵਰਚੇਤਾਪਨ੍ਨਂ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਚੀਵਰਂ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ, ਅਯਂ ਤਤਿਯੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਅਸਮ੍ਮੁਖਾਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋਤਿ ਏਵਂ ਏਕੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋ ਤਯੋ ਅਸਮ੍ਮੁਖਾਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਾਤਿ ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰਾ ਨਾਮ। ਏਤੇਸੁ ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਰਾਜਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ।

ਅਪਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਦੂਤੇਨ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ ਨਤ੍ਥਿਤਾਯ ਵਾ, ਅਵਿਚਾਰੇਤੁਕਾਮਤਾਯ ਵਾ ''ਨਤ੍ਥਮ੍ਹਾਕਂ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੋ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਞ੍ਚ ਖਣੇ ਕੋਚਿ ਮਨੁਸ੍ਸੋ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਦੂਤੋ ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਂ ਦਤ੍ਵਾ ''ਇਮਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਚੀਵਰਂ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਯਂ ਦੂਤੇਨ ਸਮ੍ਮੁਖਾਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋ।

ਅਪਰੋ ਦੂਤੋ ਗਾਮਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਭਿਰੁਚਿਤਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਹਤ੍ਥੇ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਂ ਦਤ੍ਵਾ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਆਰੋਚੇਤਿ, ਅਞ੍ਞਂ ਵਾ ਪਹਿਣਤਿ, ''ਅਹਂ ਅਸੁਕਸ੍ਸ ਨਾਮ ਹਤ੍ਥੇ ਚੀਵਰਚੇਤਾਪਨ੍ਨਂ ਦਸ੍ਸਾਮਿ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਚੀਵਰਂ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਯਂ ਤਤਿਯੋ ਦੂਤੇਨ ਅਸਮ੍ਮੁਖਾਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋਤਿ ਏਵਂ ਏਕੋ ਸਮ੍ਮੁਖਾਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠੋ, ਤਯੋ ਅਸਮ੍ਮੁਖਾਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਾਤਿ ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਦੂਤੇਨ ਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰਾ ਨਾਮ। ਏਤੇਸੁ ਮੇਣ੍ਡਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ – ''ਸਨ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਸਦ੍ਧਾ ਪਸਨ੍ਨਾ, ਤੇ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਾਨਂ ਹਤ੍ਥੇ ਹਿਰਞ੍ਞਂ ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਪਨ੍ਤਿ – 'ਇਮਿਨਾ ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਯਂ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਤਂ ਦੇਥਾ'ਤਿ। ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਯਂ ਤਤੋ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਤਂ ਸਾਦਿਤੁਂ, ਨ ਤ੍ਵੇਵਾਹਂ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਕੇਨਚਿ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਜਾਤਰੂਪਰਜਤਂ ਸਾਦਿਤਬ੍ਬਂ ਪਰਿਯੇਸਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਵਦਾਮੀ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੯੯)। ਏਤ੍ਥ ਚ ਚੋਦਨਾਯ ਪਮਾਣਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਮੂਲਂ ਅਸਾਦਿਯਨ੍ਤੇਨ ਸਹਸ੍ਸਕ੍ਖਤ੍ਤੁਮ੍ਪਿ ਚੋਦਨਾਯ ਵਾ ਠਾਨੇਨ ਵਾ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ ਸਾਦਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਨੋ ਚੇ ਦੇਤਿ, ਅਞ੍ਞਂ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾਪਿ ਆਹਰਾਪੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਇਚ੍ਛਤਿ ਮੂਲਸਾਮਿਕਾਨਮ੍ਪਿ ਕਥੇਤਬ੍ਬਂ; ਨੋ ਚੇ ਇਚ੍ਛਤਿ ਨ ਕਥੇਤਬ੍ਬਂ।

ਅਪਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਦੂਤੇਨ ਪੁਚ੍ਛਿਤੋ ''ਨਤ੍ਥਮ੍ਹਾਕਂ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੋ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤਦਞ੍ਞੋ ਸਮੀਪੇ ਠਿਤੋ ਸੁਤ੍ਵਾ ''ਆਹਰ ਭੋ ਅਹਂ ਅਯ੍ਯਸ੍ਸ ਚੀਵਰਂ ਚੇਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਦੂਤੋ ''ਹਨ੍ਦ ਭੋ ਦਦੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਦਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਅਨਾਰੋਚੇਤ੍ਵਾਵ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਯਂ ਮੁਖਵੇਵਟਿਕਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੋ। ਅਪਰੋ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਉਪਟ੍ਠਾਕਸ੍ਸ ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵਾ ਹਤ੍ਥੇ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਂ ਦਤ੍ਵਾ ''ਥੇਰਸ੍ਸ ਚੀਵਰਂ ਦਦੇਯ੍ਯਾਸੀ''ਤਿ ਏਤ੍ਤੋਵ ਪਕ੍ਕਮਤਿ, ਅਯਂ ਪਰਮ੍ਮੁਖਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੋਤਿ ਇਮੇ ਦ੍ਵੇ ਅਨਿਦ੍ਦਿਟ੍ਠਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਾ ਨਾਮ। ਏਤੇਸੁ ਅਞ੍ਞਾਤਕਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤੇਸੁ ਵਿਯ ਪਟਿਪਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਸਯਮੇਵ ਚੀਵਰਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਦਦਨ੍ਤਿ, ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਨੋ ਚੇ, ਕਿਞ੍ਚਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ। ਦੇਸਨਾਮਤ੍ਤਮੇਵ ਚੇਤਂ ''ਦੂਤੇਨ ਚੀਵਰਚੇਤਾਪਨ੍ਨਂ ਪਹਿਣੇਯ੍ਯਾ''ਤਿ ਸਯਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾਪਿ

ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਦਦਨ੍ਤੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਅਤ੍ਤਨੋਯੇਵ ਅਤ੍ਥਾਯ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸਚੇਪਿ ਕੋਚਿ ਜਾਤਰੂਪਰਜਤਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ''ਇਦਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਮ੍ਮਿ, ਆਰਾਮਂ ਵਾ ਕਰੋਥ ਚੇਤਿਯਂ ਵਾ ਭੋਜਨਸਾਲਾਦੀਨਂ ਵਾ ਅਞ੍ਞਤਰ''ਨ੍ਤਿ ਵਦਤਿ, ਇਦਮ੍ਪਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਹਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਹੋਤੀਤਿ **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਸਚੇ ਪਨ ''ਨਯਿਦਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ''ਵਡ੍ਢਕੀਨਂ ਵਾ ਕਮ੍ਮਕਰਾਨਂ ਵਾ ਹਤ੍ਥੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਕੇਵਲਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਸੁਕਤਦੁਕ੍ਕਟਂ ਜਾਨਾਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤੇਸਂ ਹਤ੍ਥੇ ਦਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਥਾਪਿ ''ਮਮ ਮਨੁਸ੍ਸਾਨਂ ਹਤ੍ਥੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ ਮਯ੍ਹਮੇਵ ਵਾ ਹਤ੍ਥੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਕੇਵਲਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਯਂ ਯਸ੍ਸ ਦਾਤਬ੍ਬਂ, ਤਦਤ੍ਥਾਯ ਪੇਸੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਏਵਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਸਚੇ ਪਨ ਸਙ੍ਘਂ ਵਾ ਗਣਂ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਵਾ ਅਨਾਮਸਿਤ੍ਵਾ ''ਇਦਂ ਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣਂ ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਦੇਮ, ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਦੇਮ, ਨਵਕਮ੍ਮਸ੍ਸ ਦੇਮਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ''ਇਮੇ ਇਦਂ ਭਣਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਾਨਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ। ''ਚੇਤਿਯਾਦੀਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਤੁਮ੍ਹੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਪੇਥਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਨ ਪਨ ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬਂ।

ਸਚੇ ਪਨ ਕੋਚਿ ਬਹੁਂ ਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ''ਇਦਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਮ੍ਮਿ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਥਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤਂ ਚੇ ਸਙ੍ਘੋ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਤਿ, ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇਪਿ ਪਰਿਭੋਗੇਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿ। ਤਤ੍ਰ ਚੇ ਏਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ''ਨਯਿਦਂ ਕਪ੍ਪਤੀ''ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਉਪਾਸਕੋ ਚ ''ਯਦਿ ਨ ਕਪ੍ਪਤਿ, ਮਯ੍ਹਮੇਵ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ''ਤਯਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਲਾਭਨ੍ਤਰਾਯੋ ਕਤੋ''ਤਿ ਨ ਕੇਨਚਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ। ਯੋ ਹਿ ਤਂ ਚੋਦੇਤਿ, ਸ੍ਵੇਵ ਸਾਪਤ੍ਤਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਤੇਨ ਪਨ ਏਕੇਨ ਬਹੂ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਕਾ ਕਤਾ। ਸਚੇ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ''ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ''ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਾਨਂ ਵਾ ਹਤ੍ਥੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਮ ਪੁਰਿਸਾਨਂ ਵਾ ਮਯ੍ਹਂ ਵਾ ਹਤ੍ਥੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਕੇਵਲਂ ਤੁਮ੍ਹੇ ਪਚ੍ਚਯੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਥਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਚਤੁਪਚ੍ਚਯਤ੍ਥਾਯ ਚ ਦਿਨ੍ਨਂ ਯੇਨ ਯੇਨ ਪਚ੍ਚਯੇਨ ਅਤ੍ਥੋ ਹੋਤਿ, ਤਦਤ੍ਥਂ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬਂ, ਚੀਵਰਤ੍ਥਾਯ ਦਿਨ੍ਨਂ ਚੀਵਰੇਯੇਵ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਚੀਵਰੇਨ ਤਾਦਿਸੋ ਅਤ੍ਥੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਾਦੀਹਿ ਸਙ੍ਘੋ ਕਿਲਮਤਿ, ਸਙ੍ਘਸੁਟ੍ਠੁਤਾਯ ਅਪਲੋਕੇਤ੍ਵਾ ਤਦਤ੍ਥਾਯਪਿ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬਂ। ਏਸ ਨਯੋ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤਗਿਲਾਨਪਚ੍ਚਯਤ੍ਥਾਯ ਦਿਨ੍ਨੇਪਿ, ਸੇਨਾਸਨਤ੍ਥਾਯ ਦਿਨ੍ਨਂ ਪਨ ਸੇਨਾਸਨਸ੍ਸ ਗਰੁਭਣ੍ਡਤ੍ਤਾ ਸੇਨਾਸਨੇਯੇਵ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੂਸੁ ਸੇਨਾਸਨਂ ਛਡ੍ਡੇਤ੍ਵਾ ਗਤੇਸੁ ਸੇਨਾਸਨਂ ਵਿਨਸ੍ਸਤਿ, ਈਦਿਸੇ ਕਾਲੇ ਸੇਨਾਸਨਂ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾਪਿ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਰਿਭੋਗੋ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਸੇਨਾਸਨਜਗ੍ਗਨਤ੍ਥਂ ਮੂਲਚ੍ਛੇਜ੍ਜਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਯਾਪਨਮਤ੍ਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ।

ਨ ਕੇਵਲਞ੍ਚ ਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣਮੇਵ, ਅਞ੍ਞਮ੍ਪਿ ਖੇਤ੍ਤਵਤ੍ਥਾਦਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ ਨ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਹਿ ਕੋਚਿ ''ਮਯ੍ਹਂ ਤਿਸਸ੍ਸਸਮ੍ਪਾਦਨਕਂ ਮਹਾਤਲ਼ਾਕਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤਂ ਚੇ ਸਙ੍ਘੋ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਤਿ, ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇਪਿ ਪਰਿਭੋਗੇਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। ਯੋ ਪਨ ਤਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਸੋ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਨ ਕੇਨਚਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ। ਯੋ ਹਿ ਤਂ ਚੋਦੇਤਿ, ਸ੍ਵੇਵ ਸਾਪਤ੍ਤਿਕੋ ਹੋਤਿ, ਤੇਨ ਪਨ ਏਕੇਨ ਬਹੂ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਕਾ ਕਤਾ।

ਯੋ ਪਨ ''ਤਾਦਿਸਂਯੇਵ ਤਲ਼ਾਕਂ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ''ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਵਦਤਿ ''ਅਸੁਕਞ੍ਚ ਅਸੁਕਞ੍ਚ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਤਲ਼ਾਕਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਂ ਕਥਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਸੋ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ – ''ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ। ਕਥਂ ਦਿਨ੍ਨਂ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਹੋਤੀਤਿ? ''ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਸਚੇ ''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯੇ ਸਙ੍ਘੋ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੂ''ਤਿ ਦੇਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਥਾਪਿ ''ਤਲ਼ਾਕਂ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ''ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੋ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਇਦਂ ਅਸੁਕੋ ਨਾਮ ਵਿਚਾਰੇਸ੍ਸਤਿ, ਅਸੁਕਸ੍ਸ ਵਾ ਹਤ੍ਥੇ, ਮਯ੍ਹਂ ਵਾ ਹਤ੍ਥੇ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਸਙ੍ਘੋ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੂ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇਪਿ ''ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ''ਉਦਕਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਤਿ, ਭਣ੍ਡਕਂ ਧੋਵਿਸ੍ਸਤਿ,

ਮਿਗਪਕ੍ਖਿਨੋ ਪਿਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਏਵਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਥਾਪਿ ''ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਵਦਤਿ ''ਕਪ੍ਪਿਯਸੀਸੇਨ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ। ''ਸਾਧੁ, ਉਪਾਸਕ, ਸਙ੍ਘੋ ਪਾਨੀਯਂ ਪਿਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਭਣ੍ਡਕਂ ਧੋਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਮਿਗਪਕ੍ਖਿਨੋ ਪਿਵਿਸ੍ਸਨ੍ਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਅਥਾਪਿ ''ਮਮ ਤਲ਼ਾਕਂ ਵਾ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਂ ਵਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ''ਵੁਤ੍ਤੇ, ਸਾਧੁ, ਉਪਾਸਕ, ਸਙ੍ਘੋ ਪਾਨੀਯਂ ਪਿਵਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। ਯਦਿ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਂ ਯਾਚਿਤ੍ਵਾ ਸਹਤ੍ਥੇਨ ਚ ਕਪ੍ਪਿਯਪਥਵਿਂ ਖਨਿਤ੍ਵਾ ਉਦਕਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਤਲ਼ਾਕਂ ਕਾਰਿਤਂ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਚੇ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਸ੍ਸਂ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਵਿਹਾਰੇ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਥ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਏਵ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਉਪਕਾਰਤ੍ਥਾਯ ਸਙ੍ਘਿਕਭੂਮਿਂ ਖਨਿਤ੍ਵਾ ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਨਿਪ੍ਫਨ੍ਨਸਸ੍ਸਤੋ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਏਵਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ''ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਏਕਂ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਂ ਠਪੇਥਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਚ ਠਪੇਤੁਮ੍ਪਿ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਅਥ ਪਨ ਤੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਰਾਜਬਲਿਨਾ ਉਪਦ੍ਦੁਤਾ ਪਕ੍ਕਮਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞੇ ਪਟਿਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਨ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਉਦਕਂ ਵਾਰੇਤੁਂ ਲਬ੍ਭਤਿ। ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਕਸਿਕਮ੍ਮਕਾਲੇਯੇਵ, ਨ ਸਸ੍ਸਕਾਲੇ। ਸਚੇ ਤੇ ਵਦਨ੍ਤਿ ''ਨਨੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਇਮਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਸ੍ਸਂ ਅਕਂਸੂ''ਤਿ । ਤਤੋ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ – ''ਤੇ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਇਮਞ੍ਚ ਇਮਞ੍ਚ ਉਪਕਾਰਂ ਅਕਂਸੁ, ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ ਅਦਂਸੂ''ਤਿ। ਸਚੇ ਵਦਨ੍ਤਿ – ''ਮਯਮ੍ਪਿ ਦਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ, ਏਵਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਸਚੇ ਪਨ ਕੋਚਿ ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੋ ਅਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨ ਤਲ਼ਾਕਂ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਵਾ ਕਾਰੇਤਿ ਵਾ, ਤਂ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ, ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਲਦ੍ਧਂ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਮ੍ਪਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਮੇਵ। ਸਚੇ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਸਾਮਿਕੋ ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਧੀਤਰੋ ਵਾ ਅਞ੍ਞੋ ਵਾ ਕੋਚਿ ਵਂਸੇ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੋ ਪੁਨ ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨ ਦੇਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ। ਪਚ੍ਛਿਨ੍ਨੇ ਕੁਲਵਂਸੇ ਯੋ ਤਸ੍ਸ ਜਨਪਦਸ੍ਸ ਸਾਮਿਕੋ, ਸੋ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਦੇਤਿ, ਚਿਤ੍ਤਲਪਬ੍ਬਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਨੀਹਟਉਦਕਵਾਹਕਂ **ਅਲ਼ਨਾਗਰਾਜਮਹੇਸੀ ਵਿਯ,** ਏਵਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਪਿ ਉਦਕਵਸੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਤਲ਼ਾਕੇ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤਾਨਂ ਮਤ੍ਤਿਕੁਦ੍ਧਰਣਪਾਲ਼ਿਬਨ੍ਧਨਾਦੀਨਿ ਚ ਕਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਪਨ ਸਸ੍ਸਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਂ ਠਪੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯਦਿ ਤੇ ਸਯਮੇਵ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਨੋ ਚੇ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਚੋਦੇਤਬ੍ਬਂ, ਨ ਸਾਰੇਤਬ੍ਬਂ। ਪਚ੍ਚਯਵਸੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਤਲ਼ਾਕੇ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਂ ਠਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਮਤ੍ਤਿਕੁਦ੍ਧਰਣਪਾਲ਼ਿਬਨ੍ਧਨਾਦੀਨਿ ਪਨ ਕਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਾ ਸਯਮੇਵ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਬ੍ਯਤ੍ਤੇਨ ਪਨ ਲਜ੍ਜਿਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਕਾਰਾਪਿਤੇਸੁ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਕਪ੍ਪਿਯਂ, ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਪਯੋਗਪਚ੍ਚਯਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਮਿਸ੍ਸਕਤ੍ਤਾ ਵਿਸਗਤਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਵਿਯ ਅਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਰਸਮਿਸ੍ਸਕਭੋਜਨਂ ਵਿਯ ਚ ਦੁਬ੍ਬਿਨਿਬ੍ਭੋਗਂ ਹੋਤਿ, ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਮੇਵ।

ਸਚੇ ਪਨ ''ਉਦਕਸ੍ਸ ਓਕਾਸੋ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਲ਼ਾਕਸ੍ਸ ਪਾਲ਼ਿ ਥਿਰਾ, ਯਥਾ ਬਹੁਂ ਉਦਕਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਏਵਂ ਕਰੋਹਿ, ਤੀਰਸਮੀਪੇ ਉਦਕਂ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਉਦਕਮੇਵ ਵਿਚਾਰੇਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ। ਉਦ੍ਧਨੇ ਅਗ੍ਗਿਂ ਨ ਪਾਤੇਨ੍ਤਿ, ''ਉਦਕਕਮ੍ਮਂ ਲਬ੍ਭਤੁ ਉਪਾਸਕਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ''ਸਸ੍ਸਂ ਕਤ੍ਵਾ ਆਹਰਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤੁਂ ਪਨ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਤਲ਼ਾਕੇ ਅਤਿਬਹੁਂ ਉਦਕਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਪਸ੍ਸਤੋ ਵਾ ਪਿਟ੍ਠਿਤੋ ਵਾ ਮਾਤਿਕਂ ਨੀਹਰਾਪੇਤਿ, ਵਨਂ ਛਿਨ੍ਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕੇਦਾਰੇ ਕਾਰਾਪੇਤਿ, ਪੋਰਾਣਕੇਦਾਰੇਸੁ ਵਾ ਪਕਤਿਭਾਗਂ ਅਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਨਵਸਸ੍ਸੇ ਵਾ ਅਕਾਲਸਸ੍ਸੇ ਵਾ ਅਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਭਾਗੇ ''ਏਤ੍ਤਕੇ ਕਹਾਪਣੇ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਕਹਾਪਣੇ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ।

ਯੋ ਪਨ ''ਕਸ੍ਸਥ ਵਪਥਾ''ਤਿ ਅਵਤ੍ਵਾ ''ਏਤ੍ਤਕਾਯ ਭੂਮਿਯਾ, ਏਤ੍ਤਕੋ ਨਾਮ ਭਾਗੋ''ਤਿ ਏਵਂ ਭੂਮਿਂ ਵਾ ਪਤਿਟ੍ਠਪੇਤਿ, ''ਏਤ੍ਤਕੇ ਭੂਮਿਭਾਗੇ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਸਸ੍ਸਂ ਕਤਂ, ਏਤ੍ਤਕਂ ਨਾਮ ਭਾਗਂ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤੇਸੁ ਕਸ੍ਸਕੇਸੁ ਭੂਮਿਪ੍ਪਮਾਣਗ੍ਗਹਣਤ੍ਥਂ ਰਜ੍ਜੁਯਾ ਵਾ ਦਣ੍ਡੇਨ ਵਾ ਮਿਨਾਤਿ, ਖਲੇ ਵਾ ਠਤ੍ਵਾ ਰਕ੍ਖਤਿ, ਖਲਤੋ ਵਾ ਨੀਹਰਾਪੇਤਿ, ਕੋਟ੍ਠਾਗਾਰੇ ਵਾ ਪਟਿਸਾਮੇਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਤਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ।

ਸਚੇ ਕਸ੍ਸਕਾ ਕਹਾਪਣੇ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮੇ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਆਹਟਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁ ''ਨ ਸਙ੍ਘੋ ਕਹਾਪਣੇ ਖਾਦਤੀ''ਤਿ ਸਞ੍ਞਾਯ ''ਏਤ੍ਤਕੇਹਿ ਕਹਾਪਣੇਹਿ ਸਾਟਕੇ ਆਹਰ, ਏਤ੍ਤਕੇਹਿ ਯਾਗੁਆਦੀਨਿ ਸਮ੍ਪਾਦੇਹੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਯਂ ਤੇ ਆਹਰਨ੍ਤਿ,

ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ। ਕਸ੍ਮਾ? ਕਹਾਪਣਾਨਂ ਵਿਚਾਰਿਤਤ੍ਤਾ।

ਸਚੇ ਧਞ੍ਞਂ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ਇਦਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਆਹਟਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ‘‘ਏਤ੍ਤਕੇਹਿ ਵੀਹੀਹਿ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਆਹਰਥਾ’’ਤਿ ਵਦਤਿ। ਯਂ ਤੇ ਆਹਰਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਸੇਵ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ। ਕਸ੍ਮਾ? ਧਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵਿਚਾਰਿਤਤ੍ਤਾ।

ਸਚੇ ਤਣ੍ਡੁਲਂ ਵਾ ਅਪਰਣ੍ਣਂ ਵਾ ਆਹਰਿਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਦਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਆਹਟ’’ਨ੍ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਅਞ੍ਞਤਰੋ ਚ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ‘‘ਏਤ੍ਤਕੇਹਿ ਤਣ੍ਡੁਲੇਹਿ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਆਹਰਥਾ’’ਤਿ ਵਦਤਿ। ਯਂ ਤੇ ਆਹਰਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਕਪ੍ਪਿਯਂ। ਕਸ੍ਮਾ? ਕਪ੍ਪਿਯਾਨਂ ਤਣ੍ਡੁਲਾਦੀਨਂ ਵਿਚਾਰਿਤਤ੍ਤਾ। ਕਯਵਿਕ੍ਕਯੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਸ੍ਸ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਤ੍ਤਾ।

ਪੁਬ੍ਬੇ ਪਨ ਚਿਤ੍ਤਲਪਬ੍ਬਤੇ ਏਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਚਤੁਸਾਲਦ੍ਵਾਰੇ ‘‘ਅਹੋ ਵਤ ਸ੍ਵੇ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਏਤ੍ਤਕਪ੍ਪਮਾਣੇ ਪੂਵੇ ਪਚੇਯ੍ਯੁ’’ਨ੍ਤਿ ਆਰਾਮਿਕਾਨਂ ਸਞ੍ਞਾਜਨਨਤ੍ਥਂ ਭੂਮਿਯਂ ਮਣ੍ਡਲਂ ਅਕਾਸਿ, ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਛੇਕੋ ਆਰਾਮਿਕੋ ਤਥੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਭੇਰਿਯਾ ਆਕੋਟਿਤਾਯ ਸਨ੍ਨਿਪਤਿਤੇ ਸਙ੍ਘੇ ਪੂਵਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਤ੍ਥੇਰਂ ਆਹ – ‘‘ਭਨ੍ਤੇ, ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਇਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਨੇਵ ਪਿਤੂਨਂ ਨ ਪਿਤਾਮਹਾਨਂ ਏਵਰੂਪਂ ਸੁਤਪੁਬ੍ਬਂ, ਏਕੇਨ ਅਯ੍ਯੇਨ ਚਤੁਸ੍ਸਾਲਦ੍ਵਾਰੇ ਪੂਵਤ੍ਥਾਯ ਸਞ੍ਞਾ ਕਤਾ, ਇਤੋ ਦਾਨਿ ਪਭੁਤਿ ਅਯ੍ਯਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਚਿਤ੍ਤਾਨੁਰੂਪਂ ਵਦਨ੍ਤੁ, ਅਮ੍ਹਾਕਮ੍ਪਿ ਫਾਸੁਵਿਹਾਰੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀ’’ਤਿ। ਮਹਾਥੇਰੋ ਤਤੋਵ ਨਿਵਤ੍ਤਿ, ਏਕਭਿਕ੍ਖੁਨਾਪਿ ਪੂਵੋ ਨ ਗਹਿਤੋ। ਏਵਂ ਪੁਬ੍ਬੇ ਤਤ੍ਰੁਪ੍ਪਾਦਮ੍ਪਿ ਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਂਸੁ। ਤਸ੍ਮਾ –

ਸਲ੍ਲੇਖਂ ਅਚ੍ਚਜਨ੍ਤੇਨ, ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ।
ਕਪ੍ਪਿਯੇਪਿ ਨ ਕਾਤਬ੍ਬਾ, ਆਮਿਸਤ੍ਥਾਯ ਲੋਲਤਾਤਿ॥

ਯੋ ਚਾਯਂ ਤਲ਼ਾਕੇ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਪੋਕ੍ਖਰਣੀ-ਉਦਕਵਾਹਕਮਾਤਿਕਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਪੁਬ੍ਬਣ੍ਣਾਪਰਣ੍ਣਉਚ੍ਛੁਫਲਾਫਲਾਦੀਨਂ ਵਿਰੁਹਨਟ੍ਠਾਨਂ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਖੇਤ੍ਤਂ ਵਾ ਵਤ੍ਥੁਂ ਵਾ ਦਮ੍ਮੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇਪਿ ‘‘ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ’’ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤਲ਼ਾਕੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਯਦਾ ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨ ‘‘ਚਤੁਪਚ੍ਚਯਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਦਮ੍ਮੀ’’ਤਿ ਵਦਤਿ, ਤਦਾ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬਂ, ‘‘ਵਨਂ ਦਮ੍ਮਿ, ਅਰਞ੍ਞਂ ਦਮ੍ਮੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਭਿਕ੍ਖੂਹਿ ਅਨਾਣਤ੍ਤਾਯੇਵ ਤਤ੍ਥ ਰੁਕ੍ਖੇ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਅਪਰਣ੍ਣਾਦੀਨਿ ਸਮ੍ਪਾਦੇਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਭਾਗਂ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ; ਅਦੇਨ੍ਤਾ ਨ ਚੋਦੇਤਬ੍ਬਾ। ਸਚੇ ਕੇਨਚਿਦੇਵ ਅਨ੍ਤਰਾਯੇਨ ਤੇਸੁ ਪਕ੍ਕਨ੍ਤੇਸੁ ਅਞ੍ਞੇ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਚ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਵਾਰੇਤਬ੍ਬਾ। ਸਚੇ ਵਦਨ੍ਤਿ – ‘‘ਨਨੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਇਧ ਸਸ੍ਸਾਨਿ ਅਕਂਸੂ’’ਤਿ, ਤਤੋ ਤੇ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ – ‘‘ਤੇ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਇਦਞ੍ਚਿਦਞ੍ਚ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ ਅਦਂਸੂ’’ਤਿ। ਸਚੇ ਵਦਨ੍ਤਿ – ‘‘ਮਯਮ੍ਪਿ ਦਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ ਏਵਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਕਞ੍ਚਿ ਸਸ੍ਸੁਟ੍ਠਾਨਕਂ ਭੂਮਿਪ੍ਪਦੇਸਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ‘‘ਸੀਮਂ ਦੇਮਾ’’ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸੀਮਾ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਨਤ੍ਥਂ ਪਨ ਥਮ੍ਭਾ ਵਾ ਪਾਸਾਣਾ ਵਾ ਸਯਂ ਨ ਠਪੇਤਬ੍ਬਾ। ਕਸ੍ਮਾ? ਭੂਮਿ ਨਾਮ ਅਨਗ੍ਘਾ ਅਪ੍ਪਕੇਨਾਪਿ ਪਾਰਾਜਿਕੋ ਭਵੇਯ੍ਯ, ਆਰਾਮਿਕਾਨਂ ਪਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ – ‘‘ਇਮਿਨਾ ਠਾਨੇਨ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸੀਮਾ ਗਤਾ’’ਤਿ। ਸਚੇਪਿ ਹਿ ਤੇ ਅਧਿਕਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਕਥਿਤਤ੍ਤਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਯਦਿ ਪਨ ਰਾਜਰਾਜਮਹਾਮਤ੍ਤਾਦਯੋ ਸਯਮੇਵ ਥਮ੍ਭੇ ਠਪਾਪੇਤ੍ਵਾ ‘‘ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਪਚ੍ਚਯੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਥਾ’’ਤਿ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ।

ਸਚੇ ਕੋਚਿ ਅਨ੍ਤੋਸੀਮਾਯ ਤਲ਼ਾਕਂ ਖਣਤਿ, ਵਿਹਾਰਮਜ੍ਝੇਨ ਵਾ ਮਾਤਿਕਂ ਨੇਤਿ, ਚੇਤਿਯਙ੍ਗਣਬੋਧਿਯਙ੍ਗਣਾਦੀਨਿ ਦੁਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਵਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇ ਸਙ੍ਘੋ ਕਿਞ੍ਚਿ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਆਮਿਸਗਰੁਕਤਾਯ ਨ ਵਾਰੇਤਿ, ਏਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਵਾਰੇਤਿ, ਸੋਵ ਭਿਕ੍ਖੁ ਇਸ੍ਸਰੋ। ਸਚੇ ਏਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਨ ਵਾਰੇਤਿ, ‘‘ਨੇਥ ਤੁਮ੍ਹੇ’’ਤਿ ਤੇਸਂਯੇਵ ਪਕ੍ਖੋ ਹੋਤਿ, ਸਙ੍ਘੋ ਵਾਰੇਤਿ, ਸਙ੍ਘੋਵ ਇਸ੍ਸਰੋ। ਸਙ੍ਘਿਕੇਸੁ ਹਿ ਕਮ੍ਮੇਸੁ ਯੋ

ਧਮ੍ਮਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ, ਸੋਵ ਇਸ੍ਸਰੋ। ਸਚੇ ਵਾਰਿਯਮਾਨੋਪਿ ਕਰੋਤਿ, ਹੇਟ੍ਠਾ ਗਹਿਤਂ ਪਂਸੁਂ ਹੇਟ੍ਠਾ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ, ਉਪਰਿ ਗਹਿਤਂ ਪਂਸੁਂ ਉਪਰਿ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਪੂਰੇਤਬ੍ਬਾ।

ਸਚੇ ਕੋਚਿ ਯਥਾਜਾਤਮੇਵ ਉਚ੍ਛੁਂ ਵਾ ਅਪਰਣ੍ਣਂ ਵਾ ਅਲਾਬੁਕੁਮ੍ਭਣ੍ਡਾਦਿਕਂ ਵਾ ਵਲ੍ਲਿਫਲਂ ਦਾਤੁਕਾਮੋ ''ਏਤਂ ਸਬ੍ਬਂ ਉਚ੍ਛੁਖੇਤ੍ਤਂ ਅਪਰਣ੍ਣਵਤ੍ਥੁਂ ਵਲ੍ਲਿਫਲਾਵਾਟਂ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਸਹ ਵਤ੍ਥੁਨਾ ਪਰਾਮਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ''ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ **ਮਹਾਸੁਮਤ੍ਥੇਰੋ** ਆਹ। **ਮਹਾਪਦੁਮਤ੍ਥੇਰੋ** ਪਨ ''ਅਭਿਲਾਪਮਤ੍ਤਮੇਤਂ ਸਾਮਿਕਾਨਂਯੇਵ ਹਿ ਸੋ ਭੂਮਿਭਾਗੋ ਤਸ੍ਮਾ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਆਹ।

''ਦਾਸਂ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ''ਆਰਾਮਿਕਂ ਦਮ੍ਮਿ, ਵੇਯ੍ਯਾਵਚ੍ਚਕਰਂ ਦਮ੍ਮਿ, ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਂ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇ ਸੋ ਆਰਾਮਿਕੋ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸੇਵ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ, ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਵਿਯ ਸਬ੍ਬਂ ਭੇਸਜ੍ਜਪਟਿਜਗ੍ਗਨਮ੍ਪਿ ਤਸ੍ਸ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਮੇਵ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ, ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਤਿ, ਸਾਯਂ ਨਿਵਾਪੋ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬੋ। ਯੇਪਿ ਪਞ੍ਚਦਿਵਸਵਾਰੇਨ ਵਾ ਪਕ੍ਖਵਾਰੇਨ ਵਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸੇਸਕਾਲੇ ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਮ੍ਮਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਮ੍ਪਿ ਕਰਣਕਾਲੇਯੇਵ ਭਤ੍ਤਞ੍ਚ ਨਿਵਾਪੋ ਚ ਦਾਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਕਮ੍ਮਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਅਤ੍ਤਨੋਯੇਵ ਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਜੀਵਨ੍ਤਿ, ਤੇ ਚੇ ਹਤ੍ਥਕਮ੍ਮਮੂਲਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਨੋ ਚੇ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ। ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਰਜਕਦਾਸਮ੍ਪਿ ਪੇਸਕਾਰਦਾਸਮ੍ਪਿ ਆਰਾਮਿਕਨਾਮੇਨ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਸਚੇ ''ਗਾਵੋ ਦੇਮਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ''ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬਾ। ਇਮਾ ਗਾਵੋ ਕੁਤੋਤਿ ਪਣ੍ਡਿਤੇਹਿ ਪਞ੍ਚ ਗੋਰਸਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਦਿਨ੍ਨਾਤਿ, ''ਮਯਮ੍ਪਿ ਪਞ੍ਚਗੋਰਸਪਰਿਭੋਗਤ੍ਥਾਯ ਦੇਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਜਿਕਾਦੀਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ''ਹਤ੍ਥਿਂ ਦੇਮ, ਅਸ੍ਸਂ ਮਹਿਸਂ ਕੁਕ੍ਕੁਟਂ ਸੂਕਰਂ ਦੇਮਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ, ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇ ਕੇਚਿ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ''ਅਪ੍ਪੋਸ੍ਸੁਕ੍ਕਾ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇ ਹੋਥ, ਮਯਂ ਇਮੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ ਦਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ। ''ਕੁਕ੍ਕੁਟਸੂਕਰਾ ਸੁਖਂ ਜੀਵਨ੍ਤੂ''ਤਿ ਅਰਞ੍ਞੇ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ''ਇਮਂ ਤਲ਼ਾਕਂ, ਇਮਂ ਖੇਤ੍ਤਂ, ਇਮਂ ਵਤ੍ਥੁਂ, ਵਿਹਾਰਸ੍ਸ ਦੇਮਾ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਨ ਲਬ੍ਭਤੀਤਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਇਦਮ੍ਪਿ ਛਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਕਿਰਿਯਂ, ਨੋਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਅਚਿਤ੍ਤਕਂ, ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਂ, ਕਾਯਕਮ੍ਮਵਚੀਕਮ੍ਮਂ , ਤਿਚਿਤ੍ਤਂ, ਤਿਵੇਦਨਨ੍ਤਿ।

ਰਾਜਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਚੀਵਰਵਗ੍ਗੋ ਪਠਮੋ।

੨. ਕੋਸਿਯਵਗ੍ਗੋ

੧. ਕੋਸਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੪੨. **ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾ**ਤਿ ਕੋਸਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਥ **ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਕਤਂ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਸਮੇ ਭੂਮਿਭਾਗੇ ਕੋਸਿਯਂਸੂਨਿ ਉਪਰੂਪਰਿ ਸਨ੍ਥਰਿਤ੍ਵਾ ਕਞ੍ਜਿਕਾਦੀਹਿ ਸਿਞ੍ਚਿਤ੍ਵਾ ਕਤਂ ਹੋਤਿ। **ਏਕੇਨਪਿ ਕੋਸਿਯਂਸੁਨਾ ਮਿਸ੍ਸਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਤਿਟ੍ਠਤੁ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰੁਚਿਵਸੇਨ ਮਿਸ੍ਸਿਤਂ, ਸਚੇਪਿ ਤਸ੍ਸ ਕਰਣਟ੍ਠਾਨੇ ਵਾਤੋ ਏਕਂ ਕੋਸਿਯਂਸੁਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਪਾਤੇਤਿ, ਏਵਮ੍ਪਿ ਮਿਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਤਮੇਵ ਹੋਤੀਤਿ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

ਛਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ, ਕਿਰਿਯਂ, ਨੋਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਅਚਿਤ੍ਤਕਂ ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਂ, ਕਾਯਕਮ੍ਮਵਚੀਕਮ੍ਮਂ,

ਤਿਚਿਤ੍ਤਂ, ਤਿਵੇਦਨਨ੍ਤਿ।

ਕੋਸਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਸੁਦ੍ਧਕਾਲ਼ਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੪੭. ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾਤਿ ਸੁਦ੍ਧਕਾਲ਼ਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਥ **ਸੁਦ੍ਧਕਾਲ਼ਕਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਦ੍ਧਾਨਂ ਕਾਲ਼ਕਾਨਂ , ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਅਮਿਸ੍ਸਿਤਕਾਲ਼ਕਾਨਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ। ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨਿਪਿ ਕੋਸਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸਦਿਸਾਨੇਵਾਤਿ।

ਸੁਦ੍ਧਕਾਲ਼ਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਦ੍ਵੇਭਾਗਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੫੨. ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾਤਿ ਦ੍ਵੇਭਾਗਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। **ਤਤ੍ਥ ਅਨ੍ਤੇ ਆਦਿਯਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਨ੍ਥਤਸ੍ਸ ਅਨ੍ਤੇ ਅਨੁਵਾਤਂ ਵਿਯ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਓਦਾਤਂ ਅਲ੍ਲਿਯਾਪੇਤ੍ਵਾ।

ਦ੍ਵੇ ਭਾਗਾਤਿ ਦ੍ਵੇ ਕੋਟ੍ਠਾਸਾ। **ਆਦਾਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਗਹੇਤਬ੍ਬਾ। **ਗੋਚਰਿਯਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਕਪਿਲਵਣ੍ਣਾਨਂ। **ਦ੍ਵੇ ਤੁਲਾ ਆਦਾਤਬ੍ਬਾ**ਤਿ ਚਤੂਹਿ ਤੁਲਾਹਿ ਕਾਰੇਤੁਕਾਮਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਤ੍ਥਤੋ ਪਨ ਯਤ੍ਤਕੇਹਿ ਏਲ਼ਕਲੋਮੇਹਿ ਕਾਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਤੇਸੁ ਦ੍ਵੇ ਕੋਟ੍ਠਾਸਾ ਕਾਲ਼ਕਾਨਂ ਏਕੋ ਓਦਾਤਾਨਂ, ਏਕੋ ਗੋਚਰਿਯਾਨਨ੍ਤਿ ਇਦਮੇਵ ਦਸ੍ਸਿਤਂ ਹੋਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨਿਪਿ ਕੋਸਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸਦਿਸਾਨੇਵ। ਕੇਵਲਂ ਇਦਂ ਆਦਾਯ ਅਨਾਦਾਯ ਚ ਕਰਣਤੋ ਕਿਰਿਯਾਕਿਰਿਯਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ।

ਦ੍ਵੇਭਾਗਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਛਬ੍ਬਸ੍ਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੫੭. ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾਤਿ ਛਬ੍ਬਸ੍ਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਥ **ਊਹਦਨ੍ਤਿਪਿ ਉਮ੍ਮਿਹਨ੍ਤਿਪੀ**ਤਿ ਸਨ੍ਥਤਾਨਂ ਉਪਰਿ ਵਚ੍ਚਮ੍ਪਿ ਪਸ੍ਸਾਵਮ੍ਪਿ ਕਰੋਨ੍ਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਦਿਨ੍ਨਾ ਸਙ੍ਘੇਨ ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਨ੍ਥਤਸਮ੍ਮੁਤੀਤਿ ਏਵਂ ਲਦ੍ਧਸਮ੍ਮੁਤਿਕੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਯਾਵ ਰੋਗੋ ਨ ਵੂਪਸਮ੍ਮਤਿ, ਤਾਵ ਯਂ ਯਂ ਠਾਨਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਸਨ੍ਥਤਂ ਕਾਤੁਂ ਲਭਤਿ। ਸਚੇ ਅਰੋਗੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਮੂਲਬਜਾਧਿਨਾਵ ਗਿਲਾਨੋ ਹੋਤਿ, ਸੋਯੇਵ ਪਰਿਹਾਰੋ, ਨਤ੍ਥਞ੍ਞਂ ਸਮ੍ਮੁਤਿਕਿਚ੍ਚਨ੍ਤਿ **ਫੁਸ੍ਸਦੇਵਤ੍ਥੇਰੋ** ਆਹ। **ਉਪਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰੋ** ਪਨ ''ਸੋ ਵਾ ਬਜਾਧਿ ਪਟਿਕੁਪ੍ਪਤੁ, ਅਞ੍ਞੋ ਵਾ, 'ਸਕਿਂ ਗਿਲਾਨੋ'ਤਿ ਨਾਮਂ ਲਦ੍ਧਂ ਲਦ੍ਧਮੇਵ, ਪੁਨ ਸਮ੍ਮੁਤਿਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਆਹ।

ਓਰੇਨ ਚੇ ਛਨ੍ਨਂ ਵਸ੍ਸਾਨਨ੍ਤਿ ਛਨ੍ਨਂ ਵਸ੍ਸਾਨਂ ਓਰਿਮਭਾਗੇ, ਅਨ੍ਤੋਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਦਭਾਜਨੇ ਪਨ ਸਙ੍ਖਜਾਮਤ੍ਤਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਂ ''ਊਨਕਛਬ੍ਬਸ੍ਸਾਨੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਛਬ੍ਬਸ੍ਸਾਨਿ ਕਰੋਤੀਤਿ ਯਦਾ ਛਬ੍ਬਸ੍ਸਾਨਿ ਪਰਿਪੁਣ੍ਣਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਦਾ ਸਨ੍ਥਤਂ ਕਰੋਤਿ। ਦੁਤਿਯਪਦੇਪਿ ''ਯਦਾ ਅਤਿਰੇਕਛਬ੍ਬਸ੍ਸਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਦਾ ਕਰੋਤੀ''ਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਨ ਹਿ ਸੋ ਛਬ੍ਬਸ੍ਸਾਨਿ ਕਰੋਤੀਤਿ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨਿ ਕੋਸਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸਦਿਸਾਨੇਵਾਤਿ।

ਛਬ੍ਬਸ੍ਸਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਨਿਸੀਦਨਸਨ੍ਥਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੬੫. ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾਤਿ ਨਿਸੀਦਨਸਨ੍ਥਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ। ਤਤ੍ਥ **ਇਚ੍ਛਾਮਹੰ ਭਿਕ੍ਖਵੇ**ਤਿ ਭਗਵਾ ਕਿਰ ਤੰ ਤੇਮਾਸੰ ਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਬੋਧਨੇਯ੍ਯਜਸਤ੍ਤੁੰ ਅਦ੍ਦਸ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ। ਏਵੰ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਤਨ੍ਤਿਵਸੇਨ ਧਮ੍ਮਦੇਸਨਾ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਾ ਸਿਯਾ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨਸ੍ਸ ਏਤਦਹੋਸਿ – ''ਮਯਿ ਓਕਾਸੰ ਕਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਟਿਸਲ੍ਲੀਨੇ ਭਿਕ੍ਖੂ ਅਧਮ੍ਮਿਕੰ ਕਤਿਕਵਤ੍ਤੁੰ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਤੰ ਉਪਸੇਨੋ ਭਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਤਿ। ਅਹੰ ਤਸ੍ਸ ਪਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਦਸ੍ਸਨੰ ਅਨੁਜਾਨਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਤਤੋ ਮੰ ਪਸ੍ਸਿਤੁਕਾਮਾ ਬਹੂ ਭਿਕ੍ਖੂ ਧੁਤਙ੍ਗਾਨਿ ਸਮਾਦਿਯਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ, ਅਹਞ੍ਚ ਤੇਹਿ ਉਜ੍ਝਿਤਸਨ੍ਥਤਪਚ੍ਚਯਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਪਞ੍ਞਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਮਾਹ। ਏਵੰ ਬਹੂਨਿ ਹਿ ਏਤ੍ਥ ਆਨਿਸੰਸਾਨੀਤਿ।

ਸਪਰਿਸੋ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀਤਿ ਥੇਰੋ ਕਿਰ ''ਨ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਊਨਦਸਵਸ੍ਸੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਤਬ੍ਬੋ, ਯੋ ਉਪਸਮ੍ਪਾਦੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ''ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੭੫) ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਖਨ੍ਧਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ''ਕਥਞ੍ਹਿ ਨਾਮ ਤ੍ਵੰ ਮੋਘਪੁਰਿਸ ਅਞ੍ਞੇਹਿ ਓਵਦਿਯੋ ਅਨੁਸਾਸਿਯੋ ਅਞ੍ਞੰ ਓਵਦਿਤੁੰ ਅਨੁਸਾਸਿਤੁੰ ਮਞ੍ਞਿਸ੍ਸਸੀ''ਤਿ ਏਵਮਾਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਗਰਹੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ''ਸਤ੍ਥਾ ਮਯ੍ਹੰ ਪਰਿਸੰ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਗਰਹੰ ਅਦਾਸਿ, ਸੋ ਦਾਨਾਹੰ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਤੇਨੇਵ ਪੁਣ੍ਣਚਨ੍ਦਸਸ੍ਸਿਰੀਕੇਨ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰਪਰਿਪੁਣ੍ਣੇਨ ਮੁਖੇਨ ਬ੍ਰਹ੍ਮਘੋਸੰ ਨਿਚ੍ਛਾਰੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸੰਯੇਵ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਸਾਧੁਕਾਰੰ ਦਾਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਸੁਹਦਯੋ ਕੁਲਪੁਤ੍ਤੋ ਅਤਿਰੇਕਯੋਜਨਸਤੰ ਪਟਿਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸੰ ਚਿਨਿਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਮਤ੍ਤੇਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁਸਤੇਹਿ ਪਰਿਵੁਤੋ ਪੁਨ ਭਗਵਨ੍ਤੰ ਉਪਸਙ੍ਕਮਨ੍ਤੋ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤੰ – ''ਸਪਰਿਸੋ ਯੇਨ ਭਗਵਾ ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀ''ਤਿ। ਨ ਹਿ ਸਕ੍ਕਾ ਬੁਦ੍ਧਾਨੰ ਅਞ੍ਞਥਾ ਆਰਾਧੇਤੁੰ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਵਤ੍ਤਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ।

ਭਗਵਤੋ ਅਵਿਦੂਰੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋਤਿ ਵਤ੍ਤਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਭਾਵੇਨ ਨਿਰਾਸਙ੍ਕੋ ਸੀਹੋ ਵਿਯ ਕਞ੍ਚਨਪਬ੍ਬਤਸ੍ਸ ਭਗਵਤੋ ਅਵਿਦੂਰੇ ਨਿਸਿਨ੍ਨੋ। **ਏਤਦਵੋਚਾ**ਤਿ ਕਥਾਸਮੁਟ੍ਠਾਪਨਤ੍ਥੰ ਏਤੰ ਅਵੋਚ। **ਮਨਾਪਾਨਿ ਤੇ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪੰਸੁਕੂਲਾਨੀ**ਤਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਤਵ ਇਮਾਨਿ ਪੰਸੁਕੂਲਾਨਿ ਮਨਾਪਾਨਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਰੁਚਿਯਾ ਖਨ੍ਤਿਯਾ ਗਹਿਤਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਨ ਖੋ ਮੇ, ਭਨ੍ਤੇ, ਮਨਾਪਾਨੀ**ਤਿ, ਭਨ੍ਤੇ ਨ ਮਯਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਰੁਚਿਯਾ ਗਹਿਤਾਨਿ, ਗਲਗ੍ਗਾਹੇਨ ਵਿਯ ਮਤ੍ਥਕਤਾਲ਼ਨੇਨ ਵਿਯ ਚ ਗਾਹਿਤੋਮ੍ਹੀਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਪਞ੍ਞਾਯਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਪਞ੍ਞਾਤੋ ਅਭਿਞ੍ਞਾਤੋ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਸਨ੍ਦਿਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ। **ਨ ਮਯੰ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ ਪਞ੍ਞਪੇਸ੍ਸਾਮਾ**ਤਿ ਮਯੰ ਸਾਵਕਾ ਨਾਮ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤੰ ਨ ਪਞ੍ਞਪੇਸ੍ਸਾਮ, ਬੁਦ੍ਧਵਿਸਯੋ ਹਿ ਏਸੋ ਯਦਿਦੰ ''ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ ਦੁਕ੍ਕਟ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਅਪਞ੍ਞਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਪਞ੍ਞਪਨੰ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਸਮੁਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨੰ ਵਾ। **ਸਮਾਦਾਯਾ**ਤਿ ਤੰ ਤੰ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ ਸਮਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ, ''ਸਾਧੁ ਸੁਟ੍ਠੁ''ਤਿ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਯਥਾਪਞ੍ਞਤ੍ਤੇਸੁ ਸਬ੍ਬਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਸੁ ਸਿਕ੍ਖਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਦਸ੍ਸੇਤਿ। ਤਸ੍ਸ ਆਰਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋ ਪੁਨਪਿ ''ਸਾਧੁ ਸਾਧੂ''ਤਿ ਸਾਧੁਕਾਰਮਦਾਸਿ।

੫੬੬. ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾਵੁਸੋਤਿ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤੰ, ਆਵੁਸੋ। **ਪਿਹੇਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਪਿਹਯਨ੍ਤਾ। **ਸਨ੍ਥਤਾਨਿ ਉਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਨ੍ਥਤੇ ਚਤੁਤ੍ਥਚੀਵਰਸਞ੍ਞਿਤਾਯ ਸਬ੍ਬਸਨ੍ਥਤਾਨਿ ਉਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ। **ਧਮ੍ਮਿੰ ਕਥੰ ਕਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸੀ**ਤਿ ਭਗਵਾ ਸਨ੍ਥਤਾਨਿ ਵਿਪ੍ਪਕਿਣ੍ਣਾਨਿ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਵਿਨਿਪਾਤਨੇ ਕਾਰਣੰ ਨਤ੍ਥਿ, ਪਰਿਭੋਗੁਪਾਯੰ ਨੇਸੰ ਦਸ੍ਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਧਮ੍ਮਿੰ ਕਥੰ ਕਤ੍ਵਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਆਮਨ੍ਤੇਸਿ।

੫੬੭. ਸਕਿੰ ਨਿਵਤ੍ਥਮ੍ਪਿ ਸਕਿੰ ਪਾਰੁਤਮ੍ਪੀਤਿ ਸਕਿੰ ਨਿਸਿਨ੍ਨਞ੍ਚੇਵ ਨਿਪਨ੍ਨਞ੍ਚ। **ਸਾਮਨ੍ਤਾ**ਤਿ ਏਕਪਸ੍ਸਤੋ ਵਟ੍ਟੰ ਵਾ ਚਤੁਰਸ੍ਸੰ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਟ੍ਠਾਨੰ ਯਥਾ ਵਿਦਤ੍ਥਿਮਤ੍ਤੰ ਹੋਤਿ, ਏਵੰ ਗਹੇਤਬ੍ਬੰ, ਸਨ੍ਥਰਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਏਕਦੇਸੇ ਵਾ

ਸਨ੍ਥਰਿਤਬ੍ਬਂ, ਵਿਜਟੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਮਿਸ੍ਸਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਸਨ੍ਥਰਿਤਬ੍ਬਂ, ਏਵਂ ਥਿਰਤਰਂ ਹੋਤੀਤਿ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਨਿ ਕਿਰਿਯਾਕਿਰਿਯਤ੍ਤਾ ਇਮਸ੍ਸ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇਭਾਗਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸਦਿਸਾਨੀਤਿ।

ਇਮੇਸੁ ਪਨ ਪਞ੍ਚਸੁ ਸਨ੍ਥਤੇਸੁ ਪੁਰਿਮਾਨਿ ਤੀਣਿ ਵਿਨਯਕਮ੍ਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ, ਪਚ੍ਛਿਮਾਨਿ ਦ੍ਵੇ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨੀਤਿ।

ਨਿਸੀਦਨਸਨ੍ਥਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੬. ਏਲ਼ਕਲੋਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੭੧. **ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾ**ਤਿ ਏਲ਼ਕਲੋਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਥ **ਉਪ੍ਪਣ੍ਡੇਸੁ**ਨ੍ਤਿ ''ਕਿਤ੍ਤਕੇਨ, ਭਨ੍ਤੇ, ਕੀਤਾਨੀ''ਤਿਆਦੀਨਿ ਵਦਨ੍ਤਾ ਅਵਹਸਿਂਸੁ। **ਠਿਤਕੋਵ ਆਸੁਮ੍ਭੀ**ਤਿ ਯਥਾ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਅਰਞ੍ਞਤੋ ਮਹਨ੍ਤਂ ਦਾਰੁਭਾਰਂ ਆਨੇਤ੍ਵਾ ਕਿਲਨ੍ਤਾ ਠਿਤਕਾਵ ਪਾਤੇਨ੍ਤਿ, ਏਵਂ ਪਾਤੇਸੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੫੭੨. **ਸਹਤ੍ਥਾ**ਤਿ ਸਹਤ੍ਥੇਨ, ਅਤ੍ਤਨਾ ਹਰਿਤਬ੍ਬਾਨੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। **ਬਹਿਤਿਯੋਜਨਂ ਪਾਤੇਤੀ**ਤਿ ਤਿਯੋਜਨਤੋ ਬਹਿ ਪਾਤੇਤਿ। ਅਨਨ੍ਤਰਾਯੇਨ ਪਤਨਕੇ ਹਤ੍ਥਤੋ ਮੁਤ੍ਤਮਤ੍ਤੇ ਲੋਮਗਣਨਾਯ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਾਨਿ। ਸਚੇ ਬਹਿਤਿਯੋਜਨੇ ਰੁਕ੍ਖੇ ਵਾ ਥਮ੍ਭੇ ਵਾ ਪਟਿਹਞ੍ਞਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਅਨ੍ਤੋ ਪਤਨ੍ਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ । ਭੂਮਿਯਂ ਪਤਿਤ੍ਵਾ ਠਤ੍ਵਾ ਠਤ੍ਵਾ ਵਟ੍ਟਮਾਨਾ ਏਲ਼ਕਲੋਮਭਣ੍ਡਿਕਾ ਪੁਨ ਅਨ੍ਤੋ ਪਵਿਸਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। ਅਨ੍ਤੋ ਠਤ੍ਵਾ ਹਤ੍ਥੇਨ ਵਾ ਪਾਦੇਨ ਵਾ ਯਟ੍ਠਿਯਾ ਵਾ ਵਟ੍ਟੇਤਿ ਠਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਠਤ੍ਵਾ ਵਾ ਵਟ੍ਟਮਾਨਾ ਭਣ੍ਡਿਕਾ ਗਚ੍ਛਤੁ, ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। ''ਅਞ੍ਞੋ ਹਰਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਠਪੇਤਿ, ਤੇਨ ਹਰਿਤੇਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੇਨ ਠਪਿਤਂ ਵਾਤੋ ਵਾ ਅਞ੍ਞੋ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਧਮ੍ਮਤਾਯ ਬਹਿ ਪਾਤੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। ਸਉਸ੍ਸਾਹਤ੍ਤਾ ਅਚਿਤ੍ਤਕਤ੍ਤਾ ਚ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਸ੍ਸ। **ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯਾ**ਦੀਸੁ ਪਨ ''ਏਤ੍ਥ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਾ, ਸਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਨ ਸਮੇਤਿ। ਉਭਤੋਭਣ੍ਡਿਕਂ ਏਕਾਬਦ੍ਧਂ ਕਤ੍ਵਾ ਏਕਂ ਭਣ੍ਡਿਕਂ ਅਨ੍ਤੋਸੀਮਾਯ ਏਕਂ ਬਹਿਸੀਮਾਯ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਠਪੇਤਿ, ਰਕ੍ਖਤਿ ਤਾਵ। ਏਕਾਬਦ੍ਧੇ ਕਾਜੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਯਦਿ ਪਨ ਅਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਕਾਜਕੋਟਿਯਂ ਠਪਿਤਮਤ੍ਤਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਨ ਰਕ੍ਖਤਿ। ਏਕਾਬਦ੍ਧੇਪਿ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ।

ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਯਾਨੇ ਵਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਯਾਨੇ ਵਾ ਹਤ੍ਥਿਪਿਟ੍ਠਿਆਦੀਸੁ ਵਾ ਸਾਮਿਕਸ੍ਸ ਅਜਾਨਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਹਰਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਠਪੇਤਿ, ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਿਯੋਜਨਂ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ। ਅਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਸਚੇ ਪਨ ਅਗਚ੍ਛਨ੍ਤੇ ਯਾਨੇ ਵਾ ਹਤ੍ਥਿਪਿਟ੍ਠਿਯਾਦੀਸੁ ਵਾ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ਸਾਰੇਤਿ, ਹੇਟ੍ਠਾ ਵਾ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੋ ਚੋਦੇਤਿ, ਪਕ੍ਕੋਸਨ੍ਤੋ ਵਾ ਅਨੁਬਨ੍ਧਾਪੇਤਿ, ''ਅਞ੍ਞਂ ਹਰਾਪੇਤੀ''ਤਿ ਵਚਨਤੋ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯਾ**ਦੀਸੁ ਪਨ ''ਆਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ''ਅਞ੍ਞਂ ਹਰਾਪੇਤੀ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਨ ਸਮੇਤਿ। ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨੇ ਪਨ ਸੁਙ੍ਕਘਾਤੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ। ਯਾ ਹਿ ਤਤ੍ਥ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਸਾ ਇਧ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਯਾ ਇਧ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਸਾ ਤਤ੍ਥ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਤਂ ਠਾਨਂ ਪਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਵਿਹਿਤੋ ਵਾ ਚੋਰਾਦੀਹਿ ਵਾ ਉਪਦ੍ਦੁਤੋ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਲੋਮਗਣਨਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੫੭੫. ਤਿਯੋਜਨਂ ਵਾ**ਸਾਧਿਪ੍ਪਾਯੋ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਤਤੋ ਪਰਂ ਹਰਤੀ**ਤਿ ਯਤ੍ਥ ਗਤੋ, ਤਤ੍ਥ ਉਦ੍ਦੇਸਪਰਿਪੁਚ੍ਛਾਦੀਨਂ ਵਾ ਪਚ੍ਚਯਾਦੀਨਂ ਵਾ ਅਲਾਭੇਨ ਤਤੋ ਪਰਂ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਤਤੋਪਿ ਅਞ੍ਞਤ੍ਥਾਤਿ ਏਵਂ ਯੋਜਨਸਤਮ੍ਪਿ ਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਚੋਰਾ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਨਿਰਤ੍ਥਕਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਪਟਿਦੇਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਹਰਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਵਿਨਯਕਮ੍ਮਕਤਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

ਕਤਭਣ੍ਡਨ੍ਤਿ ਕਤਂਭਣ੍ਡਂ ਕਮ੍ਬਲਕੋਜਵਸਨ੍ਥਤਾਦਿਂ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਸੁਤ੍ਤਕੇਨ ਬਦ੍ਧਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ। ਯੋ ਪਨ ਤਨੁਕਪਤ੍ਤਤ੍ਥਵਿਕਨ੍ਤਰੇ ਵਾ ਆਯੋਗਅਂਸਬਦ੍ਧਕਕਾਯਬਨ੍ਧਨਾਦੀਨਂ ਅਨ੍ਤਰੇਸੁ ਵਾ ਪਿਪ੍ਫਲਿਕਾਦੀਨਂ ਮਲਰਕ੍ਖਣਤ੍ਥਂ ਸਿਪਾਟਿਕਾਯ ਵਾ ਅਨ੍ਤਮਸੋ

ਵਾਤਾਬਾਧਿਕੋ ਕਣ੍ਣਚ੍ਛਿਦ੍ਦੇਪਿ ਲੋਮਾਨਿ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। ਸੁਤ੍ਤਕੇਨ ਪਨ ਬਨ੍ਧਿਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤੁਂ ਕਤਭਣ੍ਡਟ੍ਠਾਨੇ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਵੇਣਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਹਰਤਿ, ਇਦਂ ਨਿਧਾਨਮੁਖਂ ਨਾਮ, ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵਾਤਿ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਇਦਂ ਏਲ਼ਕਲੋਮਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ ਨਾਮ, ਕਾਯਤੋ ਚ ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਕਿਰਿਯਂ, ਨੋਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਅਚਿਤ੍ਤਕਂ, ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਂ, ਕਾਯਕਮ੍ਮਂ, ਤਿਚਿਤ੍ਤਂ, ਤਿਵੇਦਨਨ੍ਤਿ।

ਏਲ਼ਕਲੋਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੭. ਏਲ਼ਕਲੋਮਧੋਵਾਪਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੭੬. ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾਤਿ ਏਲ਼ਕਲੋਮਧੋਵਾਪਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਥ **ਰਿਞ੍ਚਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਉਜ੍ਝਨ੍ਤਿ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਨ੍ਤਿ, ਨ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ ਅਨੁਯੁਞ੍ਜਿਤੁਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਪੁਰਾਣਚੀਵਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਹੀਤਿ।

ਏਲ਼ਕਲੋਮਧੋਵਾਪਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੮. ਰੂਪਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੮੨. ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾਤਿ ਰੂਪਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਥ **ਪਟਿਵਿਸੋ**ਤਿ ਕੋਟ੍ਠਾਸੋ।

੫੮੩-੪. ਜਾਤਰੂਪਰਜਤਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਜਾਤਰੂਪਨ੍ਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਸ੍ਸ ਨਾਮਂ। ਤਂ ਪਨ ਯਸ੍ਮਾ ਤਥਾਗਤਸ੍ਸ ਵਣ੍ਣਸਦਿਸਂ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ''ਸਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣੋ ਵੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ ਪਦਭਾਜਨੇ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਸਤ੍ਥੋ – ''ਯੋ ਸਤ੍ਥੁਵਣ੍ਣੋ ਲੋਹਵਿਸੇਸੋ, ਇਦਂ ਜਾਤਰੂਪਂ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਰਜਤਂ ਪਨ ''ਸਙ੍ਖੋ, ਸਿਲਾ, ਪਵਾਲ, ਰਜਤਂ, ਜਾਤਰੂਪ''ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ (ਪਾਚਿ॰ ੫੦੬) ਰੂਪਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਇਧ ਪਨ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵੋਹਾਰਗਮਨੀਯਂ ਕਹਾਪਣਾਦਿ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। ਤੇਨੇਵਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੇ ''ਕਹਾਪਣੋ ਲੋਹਮਾਸਕੋ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਕਹਾਪਣੋ**ਤਿ ਸੋਵਣ੍ਣਮਯੋ ਵਾ ਰੂਪਿਯਮਯੋ ਵਾ ਪਾਕਤਿਕੋ ਵਾ। **ਲੋਹਮਾਸਕੋ**ਤਿ ਤਮ੍ਬਲੋਹਾਦੀਹਿ ਕਤਮਾਸਕੋ। **ਦਾਰੁਮਾਸਕੋ**ਤਿ ਸਾਰਦਾਰੁਨਾ ਵਾ ਵੇਲ਼ੁਪੇਸਿਕਾਯ ਵਾ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਤਾਲਪਣ੍ਣੇਨਾਪਿ ਰੂਪਂ ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਕਤਮਾਸਕੋ। **ਜਤੁਮਾਸਕੋ**ਤਿ ਲਾਖਾਯ ਵਾ ਨਿਯਜਾਸੇਨ ਵਾ ਰੂਪਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਤਮਾਸਕੋ। **''ਯੇ ਵੋਹਾਰਂ ਗਚ੍ਛਨ੍ਤੀ''**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਪਨ ਪਦੇਨ ਯੋ ਯੋ ਯਤ੍ਥ ਯਤ੍ਥ ਜਨਪਦੇ ਯਦਾ ਯਦਾ ਵੋਹਾਰਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਅਟ੍ਠਿਮਯੋਪਿ ਚਮ੍ਮਮਯੋਪਿ ਰੁਕ੍ਖਫਲਬੀਜਮਯੋਪਿ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪਿਤਰੂਪੋਪਿ ਅਸਮੁਟ੍ਠਾਪਿਤਰੂਪੋਪਿ ਸਬ੍ਬੋ ਸਙ੍ਗਹਿਤੋ।

ਇਚ੍ਚੇਤਂ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਰਜਤਂ ਜਾਤਰੂਪਂ ਜਾਤਰੂਪਮਾਸਕੋ, ਵੁਤ੍ਤਪ੍ਪਭੇਦੋ ਸਬ੍ਬੋਪਿ ਰਜਤਮਾਸਕੋਤਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵਤ੍ਥੁ ਹੋਤਿ। ਮੁਤ੍ਤਾ, ਮਣਿ, ਵੇਲ਼ੁਰਿਯੋ, ਸਙ੍ਖੋ, ਸਿਲਾ, ਪਵਾਲ, ਲੋਹਿਤਙ੍ਕੋ, ਮਸਾਰਗਲ੍ਲਂ, ਸਤ੍ਤ ਧਞ੍ਞਾਨਿ, ਦਾਸਿਦਾਸਖੇਤ੍ਤਵਤ੍ਥੁਪੁਪ੍ਫਾਰਾਮਫਲਾਰਾਮਾਦਯੋਤਿ ਇਦਂ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁ। ਸੁਤ੍ਤਂ ਫਾਲੋ ਪਟਕੋ ਕਪ੍ਪਾਸੋ ਅਨੇਕਪ੍ਪਕਾਰਂ ਅਪਰਣ੍ਣਂ ਸਪ੍ਪਿਨਵਨੀਤਤੇਲਮਧੁਫਾਣਿਤਾਦਿਭੇਸਜ੍ਜਞ੍ਚ ਇਦਂ ਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁ। ਤਤ੍ਥ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵਤ੍ਥੁਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਸਙ੍ਘਗਣਪੁਗ੍ਗਲਚੇਤਿਯਾਨਂ ਵਾ ਅਤ੍ਥਾਯ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਤ੍ਥਾਯ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਤੋ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਹੋਤਿ, ਸੇਸਾਨਂ ਅਤ੍ਥਾਯ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਂ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਅਤ੍ਥਾਯ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। ਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਨਿਕ੍ਖਿਪਨਤ੍ਥਾਯ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰਿਕਸੀਸੇਨ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਤੋ ਉਪਰਿ ਰਤਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਆਗਤਵਸੇਨ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਉਗ੍ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਵਾਤਿ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਤੇਨਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੇ ''ਸਯਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਸ ਨਯੋ ਸੇਸਪਦੇਸੁਪਿ।

ਤਤ੍ਥ ਜਾਤਰੂਪਰਜਤਭਣ੍ਡੇਸੁ ਕਹਾਪਣਮਾਸਕੇਸੁ ਚ ਏਕੰ ਗਣ੍ਹਤੋ ਵਾ ਗਣ੍ਹਾਪਯਤੋ ਵਾ ਏਕਾ ਆਪਤ੍ਤਿ। ਸਹਸ੍ਸੰ ਚੇਪਿ ਏਕਤੋ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਗਣ੍ਹਾਪੇਤਿ, ਵਤ੍ਥੁਗਣਨਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ। **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯੰ** ਪਨ **ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯਞ੍ਚ** ਸਿਥਿਲਬਦ੍ਧਾਯ ਥਵਿਕਾਯ ਸਿਥਿਲਪੂਰਿਤੇ ਵਾ ਭਾਜਨੇ ਰੂਪਗਣਨਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿ। ਘਨਬਦ੍ਧੇ ਪਨ ਘਨਪੂਰਿਤੇ ਵਾ ਏਕਾਵ ਆਪਤ੍ਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਉਪਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸਾਦਿਯਨੇ ਪਨ ''ਇਦੰ ਅਯਜਸ੍ਸ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਸਚੇਪਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਸਾਦਿਯਤਿ, ਗਣ੍ਹਿਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਵਾਚਾਯ ਵਾ ''ਨਯਿਦੰ ਕਪ੍ਪਤੀ''ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਕਾਯਵਾਚਾਹਿ ਵਾ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾਪਿ ਸੁਦ੍ਧਚਿਤ੍ਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਨਯਿਦੰ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਕਪ੍ਪਤੀ''ਤਿ ਨ ਸਾਦਿਯਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯੇਵ। ਤੀਸੁ ਦ੍ਵਾਰੇਸੁ ਹਿ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਕਾਯਵਾਚਾਹਿ ਅਪ੍ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਅਧਿਵਾਸੇਤਿ, ਕਾਯਵਾਚਾਹਿ ਕਤ੍ਤਬ੍ਬਸ੍ਸ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪਸ੍ਸ ਅਕਰਣਤੋ ਅਕਿਰਿਯਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰੇ ਚ ਵਚੀਦ੍ਵਾਰੇ ਚ ਆਪਤ੍ਤਿੰ ਆਪਜ੍ਜਤਿ, ਮਨੋਦ੍ਵਾਰੇ ਪਨ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ।

ਏਕੋ ਸਤੰ ਵਾ ਸਹਸ੍ਸੰ ਵਾ ਪਾਦਮੂਲੇ ਠਪੇਤਿ ''ਤੁਯ੍ਹਿਦੰ ਹੋਤੂ''ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ''ਨਯਿਦੰ ਕਪ੍ਪਤੀ''ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਤਿ, ਉਪਾਸਕੋ ਪਰਿਚ੍ਚੱਤੰ ਮਯਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕਨ੍ਤਿ ਗਤੋ, ਅਞ੍ਞੋ ਤਤ੍ਥ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪੁਚ੍ਛਤਿ – ''ਕਿੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਦ''ਨ੍ਤਿ? ਯੰ ਤੇਨ ਅਤ੍ਤਨਾ ਚ ਵੁਤ੍ਤੰ, ਤੰ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੰ। ਸੋ ਚੇ ਵਦਤਿ – ''ਗੋਪਯਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਗੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨੰ ਦਸ੍ਸੇਥਾ''ਤਿ, ਸਤ੍ਤਭੂਮਿਕਮ੍ਪਿ ਪਾਸਾਦੰ ਅਭਿਰੁਹਿਤ੍ਵਾ ''ਇਦੰ ਗੁਤ੍ਤਟ੍ਠਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੰ, ''ਇਧ ਨਿਕ੍ਖਿਪਾਹੀ''ਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਕਪ੍ਪਿਯਞ੍ਚ ਅਕਪ੍ਪਿਯਞ੍ਚ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਠਿਤੰ ਹੋਤਿ। ਦ੍ਵਾਰੰ ਪਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤੇਨ ਵਸਿਤਬ੍ਬੰ। ਸਚੇ ਕਿਞ੍ਚਿ ਵਿਕ੍ਕਾਯਿਕਭਣ੍ਡੰ ਪਤ੍ਤੰ ਵਾ ਚੀਵਰੰ ਵਾ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ''ਇਦੰ ਗਹੇਸ੍ਸਥ ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ''ਉਪਾਸਕ ਅਤ੍ਥਿ ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਇਮਿਨਾ ਅਤ੍ਥੋ, ਵਤ੍ਥੁ ਚ ਏਵਰੂਪੰ ਨਾਮ ਸੰਵਿਜ੍ਜਤਿ, ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੋ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ। ਸਚੇ ਸੋ ਵਦਤਿ, ''ਅਹੰ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੋ ਭਵਿਸ੍ਸਾਮਿ, ਦ੍ਵਾਰੰ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ਦੇਥਾ''ਤਿ, ਦ੍ਵਾਰੰ ਵਿਵਰਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮਸ੍ਮਿੰ ਓਕਾਸੇ ਠਪਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ, ''ਇਦੰ ਗਣ੍ਹਾ''ਤਿ ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਕਪ੍ਪਿਯਞ੍ਚ ਅਕਪ੍ਪਿਯਞ੍ਚ ਨਿਸ੍ਸਾਯ ਠਿਤਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਚੇ ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡੰ ਦੇਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇ ਅਧਿਕੰ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ''ਨ ਮਯੰ ਤਵ ਭਣ੍ਡੰ ਗਣ੍ਹਾਮ, ''ਨਿਕ੍ਖਮਾਹੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ।

ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਾ ਰੂਪਿਯੰ ਨਾਮ ਅਕਪ੍ਪਿਯੰ, ''ਤਸ੍ਮਾ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਾ ਗਣਸ੍ਸ ਵਾ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਵਾ''ਤਿ ਨ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਤੰ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਮਤ੍ਤਮੇਵ ਨ ਤੇਨ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡੰ ਚੇਤਾਪਿਤੰ, ਤਸ੍ਮਾ ਉਪਾਯੇਨ ਪਰਿਭੋਗਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥੰ ''ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਕਪ੍ਪਿਯੰ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੰ ਸਪ੍ਪਿ** ਵਾਤਿ ''ਪਬ੍ਬਜਿਤਾਨੰ ਸਪ੍ਪਿ ਵਾ ਤੇਲੰ ਵਾ ਵਟ੍ਟਤਿ ਉਪਾਸਕਾ''ਤਿ ਏਵੰ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬੰ।

ਰੂਪਿਯਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਹੇਵ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਸਬ੍ਬੇਹਿ ਭਾਜੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ। ਰੂਪਿਯਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕੇਨ ਭਾਗੋ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਅਞ੍ਞੇਸੰ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਵਾ ਆਰਾਮਿਕਾਨੰ ਵਾ ਪਤ੍ਤਭਾਗਮ੍ਪਿ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਮਕ੍ਕਟਾਦੀਹਿ ਤਤੋ ਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਰਞ੍ਞੇ ਠਪਿਤੰ ਵਾ ਤੇਸੰ ਹਤ੍ਥਤੋ ਗਲ਼ਿਤੰ ਵਾ ਤਿਰਚ੍ਛਾਨਗਤਪਰਿਗ੍ਗਹਿਤਮ੍ਪਿ ਪੰਸੁਕੂਲਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ, ਤਤੋ ਆਹਟੇਨ ਫਾਣਿਤੇਨ ਸੇਨਾਸਨਧੂਪਨਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਪ੍ਪਿਨਾ ਵਾ ਤੇਲੇਨ ਵਾ ਪਦੀਪੰ ਕਤ੍ਵਾ ਦੀਪਾਲੋਕੇ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤੁੰ ਕਸਿਣਪਰਿਕਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਕਾਤੁੰ, ਪੋਤ੍ਥਕਮ੍ਪਿ ਵਾਚੇਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤੇਲਮਧੁਫਾਣਿਤੇਹਿ ਪਨ ਸਰੀਰੇ ਵਣੰ ਮਕ੍ਖੇਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। ਤੇਨ ਵਤ੍ਥੁਨਾ ਮਞ੍ਚਪੀਠਾਦੀਨਿ ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਉਪੋਸਥਾਗਾਰੰ ਵਾ ਭੋਜਨਸਾਲੰ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਛਾਯਾਪਿ ਗੇਹਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਨ ਠਿਤਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਾ ਆਗਨ੍ਤੁਕਤ੍ਤਾ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤੰ ਵਤ੍ਥੁੰ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤ੍ਵਾ ਕਤੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨਪਿ ਸੇਤੁਨਾਪਿ ਨਾਵਾਯਪਿ ਉਲ਼ੁਮ੍ਪੇਨਪਿ ਗਨ੍ਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤੇਨ ਵਤ੍ਥੁਨਾ ਖਣਾਪਿਤਾਯ ਪੋਕ੍ਖਰਣਿਯਾ ਉਬ੍ਭਿਦੋਦਕੰ ਪਾਤੁੰ ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਵਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਨ੍ਤੋ ਉਦਕੇ ਪਨ ਅਸਤਿ ਅਞ੍ਞੰ ਆਗਨ੍ਤੁਕੰ ਉਦਕੰ ਵਾ ਵਸ੍ਸੋਦਕੰ ਵਾ ਪਵਿਟ੍ਠੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਕੀਤਾਯ ਯੇਨ ਉਦਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਕੀਤਾ ਤੰ ਆਗਨ੍ਤੁਕਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤੰ ਵਤ੍ਥੁੰ ਉਪਨਿਕ੍ਖੇਪੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘੋ ਪਚ੍ਚਯੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤਿ, ਤੇਪਿ ਪਚ੍ਚਯਾ ਤਸ੍ਸ ਨ

ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ। ਆਰਾਮੋ ਗਹਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਸੋਪਿ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯਦਿ ਭੂਮਿਪਿ ਬੀਜਮ੍ਪਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ ਨੇਵ ਭੂਮਿਂ ਨ ਫਲਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇ ਭੂਮਿਂਯੇਵ ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਾਨਿ ਬੀਜਾਨਿ ਰੋਪਿਤਾਨਿ ਫਲਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਅਥ ਬੀਜਾਨਿ ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਿਯਭੂਮਿਯਂ ਰੋਪਿਤਾਨਿ, ਫਲਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਭੂਮਿਯਂ ਨਿਸੀਦਿਤੁਂ ਵਾ ਨਿਪਜ੍ਜਿਤੁਂ ਵਾ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਸਚੇ ਸੋ ਛਡ੍ਡੇਤੀਤਿ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਖਿਪਤਿ, ਅਥਾਪਿ ਨ ਛਡ੍ਡੇਤਿ, ਸਯਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਵਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। **ਨੋ ਚੇ ਛਡ੍ਡੇਤੀ**ਤਿ ਅਥ ਨੇਵ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਛਡ੍ਡੇਤਿ, ਕਿਂ ਮਯ੍ਹਂ ਇਮਿਨਾ ਬ੍ਯਾਪਾਰੇਨਾਤਿ ਯੇਨ ਕਾਮਂ ਪਕ੍ਕਮਤਿ, ਤਤੋ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣੋ ਰੂਪਿਯਛਡ੍ਡਕੋ ਸਮ੍ਮਨ੍ਨਿਤਬ੍ਬੋ।

ਯੋ ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਲੋਭਵਸੇਨ ਤਂ ਵਤ੍ਥੁਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਕਰੋਨ੍ਤੋ ਅਤ੍ਤਾਨਂ ਵਾ ਉਕ੍ਕਂਸੇਨ੍ਤੋ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਨਾਮ ਗਚ੍ਛਤਿ । ਦੋਸਵਸੇਨ ''ਨੇਵਾਯਂ ਮਾਤਿਕਂ ਜਾਨਾਤਿ, ਨ ਵਿਨਯ''ਨ੍ਤਿ ਪਰਂ ਅਪਸਾਦੇਨ੍ਤੋ **ਦੋਸਾਗਤਿਂ** ਨਾਮ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਮੋਹਵਸੇਨ ਮੁਟ੍ਠਪਮੁਟ੍ਠਸ੍ਸਤਿਭਾਵਂ ਆਪਜ੍ਜਨ੍ਤੋ **ਮੋਹਾਗਤਿਂ** ਨਾਮ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਰੂਪਿਯਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਸ੍ਸ ਭਯੇਨ ਛਡ੍ਡੇਤੁਂ ਅਵਿਸਹਨ੍ਤੋ ਭਯਾਗਤਿਂ ਨਾਮ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਏਵਂ ਅਕਰੋਨ੍ਤੋ ਨ ਛਨ੍ਦਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਦੋਸਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਮੋਹਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਨ ਭਯਾਗਤਿਂ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

੫੮੫. **ਅਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਅਕਤ੍ਵਾ, ਅਕ੍ਖੀਨਿ ਨਿਮ੍ਮੀਲੇਤ੍ਵਾ ਨਦਿਯਾ ਵਾ ਪਪਾਤੇ ਵਾ ਵਨਗਹਨੇ ਵਾ ਗੂਥਂ ਵਿਯ ਅਨਪੇਕ੍ਖੇਨ ਪਤਿਤੋਕਾਸਂ ਅਸਮਨ੍ਨਾਹਰਨ੍ਤੇਨ ਪਾਤੇਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵਂ ਜਿਗੁਚ੍ਛਿਤਬ੍ਬੇਪਿ ਰੂਪਿਯੇ ਭਗਵਾ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਰਿਭੋਗਂ ਆਚਿਕ੍ਖਿ। ਰੂਪਿਯਪਟਿਗ੍ਗਾਹਕਸ੍ਸ ਪਨ ਕੇਨਚਿ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਤਤੋ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪਚ੍ਚਯਪਰਿਭੋਗੋ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯਥਾ ਚਾਯਂ ਏਤਸ੍ਸ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਏਵਂ ਅਸਨ੍ਤਸਮ੍ਭਾਵਨਾਯ ਵਾ ਕੁਲਦੂਸਕਕਮ੍ਮੇਨ ਵਾ ਕੁਹਨਾਦੀਹਿ ਵਾ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਪਚ੍ਚਯਾ ਨੇਵ ਤਸ੍ਸ ਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ, ਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਾਪਿ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ।

ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਹਿ **ਪਰਿਭੋਗਾ** – ਥੇਯ੍ਯਪਰਿਭੋਗੋ, ਇਣਪਰਿਭੋਗੋ, ਦਾਯਜ੍ਜਪਰਿਭੋਗੋ, ਸਾਮਿਪਰਿਭੋਗੋਤਿ। ਤਤ੍ਥ ਸਙ੍ਘਮਜ੍ਝੇਪਿ ਨਿਸੀਦਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਸ੍ਸੀਲਸ੍ਸ ਪਰਿਭੋਗੋ **"ਥੇਯ੍ਯਪਰਿਭੋਗੋ"** ਨਾਮ। ਸੀਲਵਤੋ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਪਰਿਭੋਗੋ **"ਇਣਪਰਿਭੋਗੋ"** ਨਾਮ। ਤਸ੍ਮਾ ਚੀਵਰਂ ਪਰਿਭੋਗੇ ਪਰਿਭੋਗੇ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ, ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਆਲੋਪੇ ਆਲੋਪੇ। ਤਥਾ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੇਨ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਪੁਰਿਮਯਾਮਪਚ੍ਛਿਮਯਾਮੇਸੁ। ਸਚਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਤੋਵ ਅਰੁਣੋ ਉਗ੍ਗਚ੍ਛਤਿ, ਇਣਪਰਿਭੋਗਟ੍ਠਾਨੇ ਤਿਟ੍ਠਤਿ। ਸੇਨਾਸਨਮ੍ਪਿ ਪਰਿਭੋਗੇ ਪਰਿਭੋਗੇ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ, ਭੇਸਜ੍ਜਸ੍ਸ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇਪਿ ਪਰਿਭੋਗੇਪਿ ਸਤਿਪਚ੍ਚਯਤਾ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਏਵਂ ਸਨ੍ਤੇਪਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਸਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੋਗੇ ਅਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਪਨ ਸਤਿਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੋਗੇ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਾ ਹਿ **ਸੁਦ੍ਧਿ** – ਦੇਸਨਾਸੁਦ੍ਧਿ, ਸਂਵਰਸੁਦ੍ਧਿ, ਪਰਿਯੇਟ੍ਠਿਸੁਦ੍ਧਿ, ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਸੁਦ੍ਧੀਤਿ। ਤਤ੍ਥ **ਦੇਸਨਾਸੁਦ੍ਧਿ** ਨਾਮ ਪਾਤਿਮੋਕ੍ਖਸਂਵਰਸੀਲਂ , ਤਞ੍ਹਿ ਦੇਸਨਾਯ ਸੁਜ੍ਝਨਤੋ ''ਦੇਸਨਾਸੁਦ੍ਧੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਸਂਵਰਸੁਦ੍ਧਿ** ਨਾਮ ਇਨ੍ਦ੍ਰਿਯਸਂਵਰਸੀਲਂ, ਤਞ੍ਹਿ ਨ ਪੁਨ ਏਵਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮੀਤਿ ਚਿਤ੍ਤਾਧਿਟ੍ਠਾਨਸਂਵਰੇਨੇਵ ਸੁਜ੍ਝਨਤੋ ''ਸਂਵਰਸੁਦ੍ਧੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਪਰਿਯੇਟ੍ਠਿਸੁਦ੍ਧਿ** ਨਾਮ ਆਜੀਵਪਾਰਿਸੁਦ੍ਧਿਸੀਲਂ, ਤਞ੍ਹਿ ਅਨੇਸਨਂ ਪਹਾਯ ਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮੇਨ ਪਚ੍ਚਯੇ ਉਪ੍ਪਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਯੇਸਨਾਯ ਸੁਦ੍ਧਤ੍ਤਾ ''ਪਰਿਯੇਟ੍ਠਿਸੁਦ੍ਧੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। **ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਸੁਦ੍ਧਿ** ਨਾਮ ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਭੋਗਸਨ੍ਨਿਸ੍ਸਿਤਸੀਲਂ, ਤਞ੍ਹਿ ''ਪਟਿਸਙ੍ਖਾ ਯੋਨਿਸੋ ਚੀਵਰਂ ਪਟਿਸੇਵਤੀ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੩; ਅ॰ ਨਿ॰ ੬.੫੮) ਨਯੇਨ ਵੁਤ੍ਤੇਨ ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣੇਨ ਸੁਜ੍ਝਨਤੋ ''ਪਚ੍ਚਵੇਕ੍ਖਣਸੁਦ੍ਧੀ''ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਪਨ ਸਤਿਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੋਗੇ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ।

ਸਤ੍ਤਨ੍ਨਂ ਸੇਕ੍ਖਾਨਂ ਪਚ੍ਚਯਪਰਿਭੋਗੋ **ਦਾਯਜ੍ਜਪਰਿਭੋਗੋ** ਨਾਮ, ਤੇ ਹਿ ਭਗਵਤੋ ਪੁਤ੍ਤਾ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਿਤੁਸਨ੍ਤਕਾਨਂ ਪਚ੍ਚਯਾਨਂ ਦਾਯਾਦਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ਤੇ ਪਚ੍ਚਯੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ। ਕਿਂ ਪਨ ਤੇ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਯੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਿ, ਗਿਹੀਨਂ ਪਚ੍ਚਯੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ? ਗਿਹੀਹਿ ਦਿਨ੍ਨਾਪਿ

ਭਗਵਤਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ ਭਗਵਤੋ ਸਨ੍ਤਕਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇ ਭਗਵਤੋ ਪਚ੍ਚਯੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ (ਮ॰ ਨਿ॰ ੧.੨੯) ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ, **ਧਮ੍ਮਦਾਯਾਦਸੁਤ੍ਤ**ਞ੍ਚੇਤ੍ਥ ਸਾਧਕੰ।

ਖੀਣਾਸਵਾਨੰ ਪਰਿਭੋਗੋ **ਸਾਮਿਪਰਿਭੋਗੋ** ਨਾਮ, ਤੇ ਹਿ ਤਣ੍ਹਾਯ ਦਾਸਬ੍ਯੰ ਅਤੀਤਤ੍ਤਾ ਸਾਮਿਨੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੀਤਿ। ਇਮੇਸੁ ਪਰਿਭੋਗੇਸੁ ਸਾਮਿਪਰਿਭੋਗੋ ਚ ਦਾਯਜ੍ਜਪਰਿਭੋਗੋ ਚ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਇਣਪਰਿਭੋਗੋ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਥੇਯ੍ਯਪਰਿਭੋਗੇ ਕਥਾਯੇਵ ਨਤ੍ਥਿ।

ਅਪਰੇਪਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ **ਪਰਿਭੋਗਾ** – ਲਜ੍ਜਿਪਰਿਭੋਗੋ, ਅਲਜ੍ਜਿਪਰਿਭੋਗੋ, ਧਮ੍ਮਿਯਪਰਿਭੋਗੋ, ਅਧਮ੍ਮਿਯਪਰਿਭੋਗੋਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਅਲਜ੍ਜਿਨੋ ਲਜ੍ਜਿਨਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਰਿਭੋਗੋ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਲਜ੍ਜਿਨੋ ਅਲਜ੍ਜਿਨਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਯਾਵ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਤਾਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਆਦਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਹਿ ਅਲਜ੍ਜੀ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਯਦਾਸ੍ਸ ਅਲਜ੍ਜੀਭਾਵੰ ਜਾਨਾਤਿ ਤਦਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ ''ਤੁਮ੍ਹੇ ਕਾਯਦ੍ਵਾਰੇ ਚ ਵਚੀਦ੍ਵਾਰੇ ਚ ਵੀਤਿਕ੍ਕਮੰ ਕਰੋਥ, ਤੰ ਅਪ੍ਪਤਿਰੂਪੰ ਮਾ ਏਵਮਕਤ੍ਥਾ''ਤਿ। ਸਚੇ ਅਨਾਦਿਯਿਤ੍ਵਾ ਕਰੋਤਿਯੇਵ, ਯਦਿ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਰਿਭੋਗੰ ਕਰੋਤਿ, ਸੋਪਿ ਅਲਜ੍ਜੀਯੇਵ ਹੋਤਿ। ਯੋਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਾਰਭੂਤੇਨ ਅਲਜ੍ਜਿਨਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਰਿਭੋਗੰ ਕਰੋਤਿ, ਸੋਪਿ ਨਿਵਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇ ਨ ਓਰਮਤਿ, ਅਯਮ੍ਪਿ ਅਲਜ੍ਜੀਯੇਵ ਹੋਤਿ। ਏਵੰ ਏਕੋ ਅਲਜ੍ਜੀ ਅਲਜ੍ਜੀਸਤਮ੍ਪਿ ਕਰੋਤਿ। ਅਲਜ੍ਜਿਨੋ ਪਨ ਅਲਜ੍ਜਿਨਾਵ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਰਿਭੋਗੇ ਆਪਤ੍ਤਿ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। ਲਜ੍ਜਿਨੋ ਲਜ੍ਜਿਨਾ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਰਿਭੋਗੋ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਖਤ੍ਤਿਯਕੁਮਾਰਾਨੰ ਸੁਵਣ੍ਣਪਾਤਿਯੰ ਭੋਜਨਸਦਿਸੋਤਿ।

ਧਮ੍ਮਿਯਾਧਮ੍ਮਿਯਪਰਿਭੋਗੋ ਪਚ੍ਚਯਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਥ ਸਚੇ ਪੁਗ੍ਗਲੋਪਿ ਅਲਜ੍ਜੀ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋਪਿ ਅਧਮ੍ਮਿਯੋ, ਉਭੋ ਜੇਗੁਚ੍ਛਾ। ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਲਜ੍ਜੀ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਧਮ੍ਮਿਯੋ, ਪੁਗ੍ਗਲੰ ਜਿਗੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯੰ** ਪਨ ਦੁਸ੍ਸੀਲੋ ਸਙ੍ਘਤੋ ਉਦ੍ਦੇਸਭਤ੍ਤਾਦੀਨਿ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸੇਵ ਦੇਤਿ, ਏਤਾਨਿ ਯਥਾਦਾਨਮੇਵ ਗਤਤ੍ਤਾ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਲਜ੍ਜੀ ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਅਧਮ੍ਮਿਯੋ, ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋ ਜੇਗੁਚ੍ਛੋ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ। ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਲਜ੍ਜੀ, ਪਿਣ੍ਡਪਾਤੋਪਿ ਧਮ੍ਮਿਯੋ, ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਅਪਰੇ ਦ੍ਵੇ ਪਗ੍ਗਹਾ; ਦ੍ਵੇ ਚ ਪਰਿਭੋਗਾ – ਲਜ੍ਜਿਪਗ੍ਗਹੋ, ਅਲਜ੍ਜਿਪਗ੍ਗਹੋ; ਧਮ੍ਮਪਰਿਭੋਗੋ ਆਮਿਸਪਰਿਭੋਗੋਤਿ।

ਤਤ੍ਥ ਅਲਜ੍ਜਿਨੋ ਲਜ੍ਜਿੰ ਪਗ੍ਗਹੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨ ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯਾ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇ ਪਨ ਲਜ੍ਜੀ ਅਲਜ੍ਜਿੰ ਪਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਅਨੁਮੋਦਨਾਯ ਅਜ੍ਝੇਸਤਿ, ਧਮ੍ਮਕਥਾਯ ਅਜ੍ਝੇਸਤਿ, ਕੁਲੇਸੁ ਉਪਤ੍ਥਮ੍ਭੇਤਿ । ਇਤਰੋਪਿ ''ਅਮ੍ਹਾਕੰ ਆਚਰਿਯੋ ਈਦਿਸੋ ਚ ਈਦਿਸੋ ਚਾ''ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਸਤਿ ਵਣ੍ਣੰ ਭਾਸਤਿ, ਅਯੰ ਸਾਸਨੰ ਓਸਕ੍ਕਾਪੇਤਿ ਅਨ੍ਤਰਧਾਪੇਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਧਮ੍ਮਪਰਿਭੋਗ-ਆਮਿਸਪਰਿਭੋਗੇਸੁ ਪਨ ਯਤ੍ਥ ਆਮਿਸਪਰਿਭੋਗੋ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਧਮ੍ਮਪਰਿਭੋਗੋਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਕੋਟਿਯੰ ਠਿਤੋ ਗਨ੍ਥੋ ਤਸ੍ਸ ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਅਚ੍ਚਯੇਨ ਨਸ੍ਸਿਸ੍ਸਤਿ, ਤੰ ਧਮ੍ਮਾਨੁਗ੍ਗਹੇਨ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਤਤ੍ਰਿਦੰ ਵਤ੍ਥੁ – ਮਹਾਭਯੇ ਕਿਰ ਏਕਸ੍ਸੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਮਹਾਨਿਦ੍ਦੇਸੋ ਪਗੁਣੋ ਅਹੋਸਿ। ਅਥ **ਚਤੁਨਿਕਾਯਿਕਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ** ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ **ਮਹਾਤਿਪਿਟਕਤ੍ਥੇਰੋ** ਨਾਮ **ਮਹਾਰਕ੍ਖਿਤਤ੍ਥੇਰੰ** ਆਹ – ''ਆਵੁਸੋ ਮਹਾਰਕ੍ਖਿਤ, ਏਤਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਮਹਾਨਿਦ੍ਦੇਸੰ ਗਣ੍ਹਾਹੀ''ਤਿ। ''ਪਾਪੋ ਕਿਰਾਯੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਨ ਗਣ੍ਹਾਮੀ''ਤਿ। ''ਗਣ੍ਹਾਵੁਸੋ, ਅਹੰ ਤੇ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਨਿਸੀਦਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ। ''ਸਾਧੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹੇਸੁ ਨਿਸਿਨ੍ਨੇਸੁ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਪਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਰਤ੍ਤਿਨ੍ਦਿਵੰ ਨਿਰਨ੍ਤਰੰ ਪਰਿਯਾਪੁਣਨ੍ਤੋ ਓਸਾਨਦਿਵਸੇ ਹੇਟ੍ਠਾਮਞ੍ਚੇ ਇਤ੍ਥਿੰ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਭਨ੍ਤੇ, ਸੁਤੰਯੇਵ ਮੇ ਪੁਬ੍ਬੇ, ਸਚਾਹੰ ਏਵੰ ਜਾਨੇਯ੍ਯੰ, ਨ ਈਦਿਸਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਧਮ੍ਮੰ ਪਰਿਯਾਪੁਣੇਯ੍ਯ''ਨ੍ਤਿ ਆਹ। ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਬਹੂ ਮਹਾਥੇਰਾ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਮਹਾਨਿਦ੍ਦੇਸੰ ਪਤਿਟ੍ਠਾਪੇਸੁੰ।

੫੮੬. **ਰੂਪਿਯੇ ਰੂਪਿਯਸਞ੍ਞੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਜਾਤਰੂਪਰਜਤੰ ਰੂਪਿਯਸਙ੍ਗਹਮੇਵ ਗਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

ਰੂਪਿਯੇ ਵੇਮਤਿਕੋਤਿ ‘‘ਸੁਵਣ੍ਣਂ ਨੁ ਖੋ, ਖਰਪਤ੍ਤਂ ਨੁ ਖੋ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਂਸਯਜਾਤੋ।

ਰੂਪਿਯੇ ਅਰੂਪਿਯਸਞ੍ਞੀਤਿ ਸੁਵਣ੍ਣਾਦੀਸੁ ਖਰਪਤ੍ਤਾਦਿਸਞ੍ਞੀ। ਅਪਿਚ ਪੁਞ੍ਞਕਾਮਾ ਰਾਜੋਰੋਧਾਦਯੋ ਭਤ੍ਤਖਜ੍ਜਕਗਨ੍ਧਪਿਣ੍ਡਾਦੀਸੁ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਹਿਰਞ੍ਞਸੁਵਣ੍ਣਂ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਚੋਲ਼ਭਿਕ੍ਖਾਯ ਚਰਨ੍ਤਾਨਂ ਦਸ੍ਸਨ੍ਤੇ ਬਦ੍ਧਕਹਾਪਣਾਦੀਹਿਯੇਵ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚੋਲ਼ਕਾਨਿ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੂ ਭਤ੍ਤਾਦਿਸਞ੍ਞਾਯ ਵਾ ਚੋਲ਼ਕਸਞ੍ਞਾਯ ਵਾ ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਿ, ਏਵਮ੍ਪਿ ਰੂਪਿਯੇ ਅਰੂਪਿਯਸਞ੍ਞੀ ਰੂਪਿਯਂ ਗਣ੍ਹਾਤੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਪਟਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ‘‘ਇਮਸ੍ਮਿਂ ਗੇਹੇ ਇਦਂ ਲਦ੍ਧ’’ਨ੍ਤਿ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤਬ੍ਬਂ। ਯੇਨ ਹਿ ਅਸ੍ਸਤਿਯਾ ਦਿਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਸਤਿਂ ਪਟਿਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਆਗਚ੍ਛਤਿ, ਅਥਸ੍ਸ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ – ‘‘ਤਵ ਚੋਲ਼ਕਂ ਪਸ੍ਸਾਹੀ’’ਤਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਸੁ ਛਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ, ਸਿਯਾ ਕਿਰਿਯਂ ਗਹਣੇਨ ਆਪਜ੍ਜਨਤੋ, ਸਿਯਾ ਅਕਿਰਿਯਂ ਪਟਿਕ੍ਖੇਪਸ੍ਸ ਅਕਰਣਤੋ ਰੂਪਿਯਅਞ੍ਞਵਾਦਕਉਪਸ੍ਸੁਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਾਨਿ ਹਿ ਤੀਣਿ ਏਕਪਰਿਚ੍ਛੇਦਾਨਿ, ਨੋਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਅਚਿਤ੍ਤਕਂ, ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਂ, ਕਾਯਕਮ੍ਮਵਚੀਕਮ੍ਮਂ, ਤਿਚਿਤ੍ਤਂ, ਤਿਵੇਦਨਨ੍ਤਿ।

ਰੂਪਿਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੯. ਰੂਪਿਯਸਂਵੋਹਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੮੭. **ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾ**ਤਿ ਰੂਪਿਯਸਂਵੋਹਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਥ **ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਕ**ਨ੍ਤਿ ਕਤਾਕਤਾਦਿਵਸੇਨ ਅਨੇਕਵਿਧਂ। **ਰੂਪਿਯਸਂਵੋਹਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਜਾਤਰੂਪਰਜਤਪਰਿਵਤ੍ਤਨਂ। **ਸਮਾਪਜ੍ਜਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣਸ੍ਸੇਵ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤਤ੍ਤਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਪਰਿਵਤ੍ਤਨੇ ਦੋਸਂ ਅਪਸ੍ਸਨ੍ਤਾ ਕਰੋਨ੍ਤਿ।

੫੮੯. **ਸੀਸੂਪਗ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਸੀਸਂ ਉਪਗਚ੍ਛਤੀਤਿ ਸੀਸੂਪਗਂ, ਪੋਤ੍ਥਕੇਸੁ ਪਨ ‘‘ਸੀਸੂਪਕ’’ਨ੍ਤਿ ਲਿਖਿਤਂ, ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਸੀਸਾਲਙ੍ਕਾਰਸ੍ਸੇਤਂ ਅਧਿਵਚਨਂ। ਏਸ ਨਯੋ ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ। **ਕਤੇਨ ਕਤ**ਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਸੁਦ੍ਧੋ ਰੂਪਿਯਸਂਵੋਹਾਰੋਯੇਵ।

ਰੂਪਿਯੇ ਰੂਪਿਯਸਞ੍ਞੀਤਿਆਦਿਮ੍ਹਿ ਪੁਰਿਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਵੁਤ੍ਤਵਤ੍ਥੂਸੁ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵਤ੍ਥੁਨਾ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵਤ੍ਥੁਂ ਚੇਤਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੂਲਗ੍ਗਹਣੇ ਪੁਰਿਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ, ਅਪਰਾਪਰਪਰਿਵਤ੍ਤਨੇ ਇਮਿਨਾ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੇਵ। ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵਤ੍ਥੁਨਾ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਂ ਵਾ ਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਂ ਵਾ ਚੇਤਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਯੋ ਹਿ ਅਯਂ **ਅਰੂਪਿਯੇ ਰੂਪਿਯਸਞ੍ਞੀ ਰੂਪਿਯਂ ਚੇਤਾਪੇਤੀ**ਤਿਆਦਿ ਦੁਤਿਯੋ ਤਿਕੋ ਵੁਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਸਾਨੁਲੋਮਤ੍ਤਾ ਅਵੁਤ੍ਤੋਪਿ ਅਯਮਪਰੋਪਿ **ਰੂਪਿਯੇ ਰੂਪਿਯਸਞ੍ਞੀ ਅਰੂਪਿਯਂ ਚੇਤਾਪੇਤੀ**ਤਿਆਦਿ ਤਿਕੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਹਿ ਅਰੂਪਿਯੇਨ ਪਰਸ੍ਸ ਰੂਪਿਯਂ ਚੇਤਾਪੇਯਜ ਅਤ੍ਤਨੋ ਵਾ ਰੂਪਿਯੇਨ ਪਰਸ੍ਸ ਅਰੂਪਿਯਂ, ਉਭਯਥਾਪਿ ਰੂਪਿਯਸਂਵੋਹਾਰੋ ਕਤੋਯੇਵ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਏਕਨ੍ਤੇਨ ਰੂਪਿਯਪਕ੍ਖੇ ਏਕੋਯੇਵ ਤਿਕੋ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ।

ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਨਾ ਪਨ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵਤ੍ਥੁਂ ਚੇਤਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੂਲਗ੍ਗਹਣੇ ਪੁਰਿਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਪਚ੍ਛਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨੇ ਇਮਿਨਾ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ, ਗਰੁਕਸ੍ਸ ਚੇਤਾਪਿਤਤ੍ਤਾ। ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਨਾ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਮੇਵ, ਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਂ ਵਾ ਚੇਤਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੂਲਗ੍ਗਹਣੇ ਪੁਰਿਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਪਚ੍ਛਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨੇਪਿ ਇਮਿਨਾ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। ਕਸ੍ਮਾ? ਅਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਨਾ ਚੇਤਾਪਿਤਤ੍ਤਾ। **ਅਨ੍ਧਕਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਪਨ ‘‘ਸਚੇ ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜੇਯਜ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ’’ਨ੍ਤਿ ਭਾਸਿਤਂ, ਤਂ ਦੁਬ੍ਭਾਸਿਤਂ। ਕਸ੍ਮਾ? ਨ ਹਿ ਦਾਨਗ੍ਗਹਣਤੋ ਅਞ੍ਞੋ ਕਯਵਿਕ੍ਕਯੋ ਨਾਮ ਅਤ੍ਥਿ, ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਞ੍ਚ ਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਨਾ ਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਪਰਿਵਤ੍ਤਨਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇਹਿ। ਇਦਂ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਰੂਪਿਯੇਨ ਚ ਰੂਪਿਯਾਰੂਪਿਯਚੇਤਾਪਨਂ ਅਰੂਪਿਯੇਨ ਚ ਰੂਪਿਯਚੇਤਾਪਨਂ। ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਨਾ ਪਨ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਨੋ ਚੇਤਾਪਨਂ ਨੇਵ ਇਧ ਨ ਤਤ੍ਥ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਨ ਚੇਤ੍ਥ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਭਵਿਤੁਂ ਅਰਹਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਥੇਵ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁਨੋ ਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਤਥੇਵ ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਤੇਨ ਵਾ ਚੇਤਾਪਨੇਪਿ ਦੁਕ੍ਕਟਂ ਯੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਭਗਵਤੋ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯਞ੍ਞੂਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਨਾ ਪਨ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵਤ੍ਥੁੰ ਚੇਤਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੂਲਗ੍ਗਹਣੇ ਪੁਰਿਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨੇ ਇਮਿਨਾ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਵੁੱਤੁਞ੍ਹੇਤੰ – ''ਅਰੂਪਿਯੇ ਅਰੂਪਿਯਸਞ੍ਞੀ ਰੂਪਿਯਂ ਚੇਤਾਪੇਤਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ''ਨ੍ਤਿ । ਤੇਨੇਵ ਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਨਾ ਦੁਕ੍ਕਟਵਤ੍ਥੁੰ ਚੇਤਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੂਲਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਤਥੇਵ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨੇ ਇਮਿਨਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਕਸ੍ਮਾ? ਅਕਪ੍ਪਿਯਸ੍ਸ ਚੇਤਾਪਿਤਤ੍ਤਾ। ਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁਨਾ ਪਨ ਕਪ੍ਪਿਯਵਤ੍ਥੁੰ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇਹਿ ਚੇਤਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਮੂਲਗ੍ਗਹਣੇ ਪੁਰਿਮਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਪਚ੍ਛਾ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨੇ ਉਪਰਿ ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਂ ਮੋਚੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਉਪਰਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਵਡ੍ਢਿਂ ਪਯੋਜੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ।

ਇਮਸ੍ਸ ਚ ਰੂਪਿਯਸਂਵੋਹਾਰਸ੍ਸ ਗਰੁਕਭਾਵਦੀਪਕਂ ਇਦਂ ਪਤ੍ਤਚਤੁਕ੍ਕਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਯੋ ਹਿ ਰੂਪਿਯਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਅਯਬੀਜਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਪੇਤਿ, ਤਂ ਕੋਟ੍ਟਾਪੇਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਲੋਹੇਨ ਪਤ੍ਤਂ ਕਾਰੇਤਿ, ਅਯਂ ਪਤ੍ਤੋ ਮਹਾਅਕਪ੍ਪਿਯੋ ਨਾਮ, ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਕੇਨਚਿ ਉਪਾਯੇਨ ਕਪ੍ਪਿਯੋ ਕਾਤੁਂ। ਸਚੇ ਹਿ ਤਂ ਵਿਨਾਸੇਤ੍ਵਾ ਥਾਲਕਂ ਕਾਰੇਤਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ। ਵਾਸਿਂ ਕਾਰੇਤਿ, ਤਾਯ ਛਿਨ੍ਨਂ ਦਨ੍ਤਕਟ੍ਠਮ੍ਪਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ। ਬਲ਼ਿਸਂ ਕਾਰੇਤਿ, ਤੇਨ ਮਾਰਿਤਾ ਮਚ੍ਛਾਪਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਾ। ਵਾਸਿਫਲਂ ਤਾਪੇਤ੍ਵਾ ਉਦਕਂ ਵਾ ਖੀਰਂ ਵਾ ਉਣ੍ਹਾਪੇਤਿ, ਤਮ੍ਪਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਮੇਵ।

ਯੋ ਪਨ ਰੂਪਿਯਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਿਤ੍ਵਾ ਤੇਨ ਪਤ੍ਤਂ ਕਿਣਾਤਿ, ਅਯਮ੍ਪਿ ਪਤ੍ਤੋ ਅਕਪ੍ਪਿਯੋ। ''ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀ''ਤਿ **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ** ਵੁੱਤਂ। ਸਕ੍ਕਾ ਪਨ ਕਪ੍ਪਿਯੋ ਕਾਤੁਂ, ਸੋ ਹਿ ਮੂਲੇ ਮੂਲਸਾਮਿਕਾਨਂ ਪਤ੍ਤੇ ਚ ਪਤ੍ਤਸਾਮਿਕਾਨਂ ਦਿਨ੍ਨੇ ਕਪ੍ਪਿਯੋ ਹੋਤਿ। ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ ਦਤ੍ਵਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਯੋਪਿ ਰੂਪਿਯਂ ਉਗ੍ਗਣ੍ਹਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਮ੍ਮਾਰਕੁਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਮਯ੍ਹਂ ਰੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੋ ਚ ਤਂ ਰੂਪਿਯਂ ਦਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਾਰਂ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤਿ, ਅਯਮ੍ਪਿ ਪਤ੍ਤੋ ਕਪ੍ਪਿਯਵੋਹਾਰੇਨ ਗਹਿਤੋਪਿ ਦੁਤਿਯਪਤ੍ਤਸਦਿਸੋਯੇਵ, ਮੂਲਸ੍ਸ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਤ੍ਤਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯੋ। ਕਸ੍ਮਾ ਸੇਸਾਨਂ ਨ ਕਪ੍ਪਤੀਤਿ? ਮੂਲਸ੍ਸ ਅਨਿਸ੍ਸਟ੍ਠਤ੍ਤਾ।

ਯੋ ਪਨ ਰੂਪਿਯਂ ਅਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਂ ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਪਹਿਤਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਮ੍ਮਾਰਕੁਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਇਮੇ ਕਹਾਪਣੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਇਮਂ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਕਹਾਪਣੇ ਦਾਪੇਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤੋ, ਅਯਂ ਪਤ੍ਤੋ ਏਤਸ੍ਸੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ ਦੁਬ੍ਬਿਚਾਰਿਤਤ੍ਤਾ, ਅਞ੍ਞੇਸਂ ਪਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਮੂਲਸ੍ਸ ਅਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤਤ੍ਤਾ।

ਮਹਾਸੁਮਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸ ਕਿਰ ਉਪਜ੍ਝਾਯੋ **ਅਨੁਰੁਦ੍ਧਤ੍ਥੇਰੋ** ਨਾਮ ਅਹੋਸਿ। ਸੋ ਅਤ੍ਤਨੋ ਏਵਰੂਪਂ ਪਤ੍ਤਂ ਸਪ੍ਪਿਸ੍ਸ ਪੂਰੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿ। **ਤਿਪਿਟਕਚੂਲ਼ਨਾਗਤ੍ਥੇਰਸ੍ਸਪਿ** ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕਾਨਂ ਏਵਰੂਪੋ ਪਤ੍ਤੋ ਅਹੋਸਿ। ਤਂ ਥੇਰੋਪਿ ਸਪ੍ਪਿਸ੍ਸ ਪੂਰਾਪੇਤ੍ਵਾ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਾਪੇਸੀਤਿ। ਇਦਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਪਤ੍ਤਚਤੁਕ੍ਕਂ।

ਸਚੇ ਪਨ ਰੂਪਿਯਂ ਅਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਥੇਰਸ੍ਸ ਪਤ੍ਤਂ ਕਿਣਿਤ੍ਵਾ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਪਹਿਤਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਮ੍ਮਾਰਕੁਲਂ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਪਤ੍ਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਅਯਂ ਮਯ੍ਹਂ ਰੁਚ੍ਚਤੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਇਮਾਹਂ ਗਹੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਾ ਵਦਤਿ, ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕੋ ਚ ਤਂ ਰੂਪਿਯਂ ਦਤ੍ਵਾ ਕਮ੍ਮਾਰਂ ਸਞ੍ਞਾਪੇਤਿ, ਅਯਂ ਪਤ੍ਤੋ ਸਬ੍ਬਕਪ੍ਪਿਯੋ ਬੁਦ੍ਧਾਨਮ੍ਪਿ ਪਰਿਭੋਗਾਰਹੋਤਿ।

੫੯੧. ਅਰੂਪਿਯੇ ਰੂਪਿਯਸਞ੍ਞੀਤਿ ਖਰਪਤ੍ਤਾਦੀਸੁ ਸੁਵਣ੍ਣਾਦਿਸਞ੍ਞੀ। **ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਚੇ ਤੇਨ ਅਰੂਪਿਯਂ ਚੇਤਾਪੇਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਾਪਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਵੇਮਤਿਕੇ। ਅਰੂਪਿਯਸਞ੍ਞਿਸ੍ਸ ਪਨ ਪਞ੍ਚਹਿ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿ ''ਇਦਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਇਦਂ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸਾਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਸੇਸਂ ਉੱਤਾਨਮੇਵ।

ਛਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ, ਕਿਰਿਯਂ, ਨੋਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਅਚਿੱਤਕਂ, ਪਣ੍ਣੱਤਿਵਜ੍ਜਂ, ਕਾਯਕਮ੍ਮਵਚੀਕਮ੍ਮਂ, ਤਿਚਿੱਤਂ, ਤਿਵੇਦਨਨ੍ਤਿ।

ਰੂਪਿਯਸਂਵੋਹਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੦. ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੯੩. **ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾ**ਤਿ ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਥ **ਕਤਿ ਹਿਪਿ ਤਯਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਕਤਿ ਤੇ ਅਯਂ, ਹਿਕਾਰੋ ਪਨੇਤ੍ਥ ਪਦਪੂਰਣੋ, ਪਿਕਾਰੋ ਗਰਹਾਯਂ, ਅਯਂ ਦੁਬ੍ਬਲਸਙ੍ਘਾਟਿ ਤਵ ਕਤਿ ਦਿਵਸਾਨਿ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਅਥ ਵਾ **ਕਤਿਹਮ੍ਪਿ ਤਯਾਯ**ਨ੍ਤਿਪਿ ਪਾਠੋ। ਤਤ੍ਥ ਕਤਿਹਨ੍ਤਿ ਕਤਿ ਅਹਾਨਿ, ਕਤਿ ਦਿਵਸਾਨੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਸੇਸਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। **ਕਤਿਹਿਪਿ ਮਯਾਯ**ਨ੍ਤਿ ਇਦਮ੍ਪਿ ਏਤੇਨੇਵ ਨਯੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। **ਗਿਹੀਪਿ ਨਂ ਗਿਹਿਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ **ਨ**ਨ੍ਤਿ ਨਾਮਤ੍ਥੇ ਨਿਪਾਤੋ, ਗਿਹੀ ਨਾਮ ਗਿਹਿਸ੍ਸਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

੫੯੪. **ਨਾਨਪ੍ਪਕਾਰਕ**ਨ੍ਤਿ ਚੀਵਰਾਦੀਨਂ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਾਨਂ ਵਸੇਨ ਅਨੇਕਵਿਧਂ। ਤੇਨੇਵਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੇ ਚੀਵਰਂ ਆਦਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦਸਿਕਸੁਤ੍ਤਪਰਿਯੋਸਾਨਂ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਮੇਵ ਦਸ੍ਸਿਤਂ। ਅਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਪਰਿਵਤ੍ਤਨਞ੍ਹਿ ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਸਙ੍ਖਂ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ। **ਕਯਵਿਕ੍ਕਯ**ਨ੍ਤਿ ਕਯਞ੍ਚੇਵ ਵਿਕ੍ਕਯਞ੍ਚ। ‘‘ਇਮਿਨਾ ਇਮਂ ਦੇਹੀ’’ਤਿਆਦਿਨਾ ਹਿ ਨਯੇਨ ਪਰਸ੍ਸ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਕਯਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਅਤ੍ਤਨੋ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ ਦੇਨ੍ਤੋ ਵਿਕ੍ਕਯਂ ।

੫੯੫. **ਅਜ੍ਝਾਚਰਤੀ**ਤਿ ਅਭਿਭਵਿਤ੍ਵਾ ਚਰਤਿ, ਵੀਤਿਕ੍ਕਮਵਾਚਂ ਭਾਸਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਯਤੋ ਕਯਿਤਞ੍ਚ ਹੋਤਿ ਵਿਕ੍ਕਯਿਤਞ੍ਚਾ**ਤਿ ਯਦਾ ਕਯਿਤਞ੍ਚ ਹੋਤਿ ਪਰਭਣ੍ਡਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਹਤ੍ਥਗਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ, ਵਿਕ੍ਕੀਤਞ੍ਚ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਣ੍ਡਂ ਪਰਹਤ੍ਥਗਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ। ‘‘ਇਮਿਨਾ ਇਮ’’ਨ੍ਤਿਆਦਿਵਚਨਾਨੁਰੂਪਤੋ ਪਨ ਪਾਠੇ ਪਠਮਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਣ੍ਡਂ ਦਸ੍ਸਿਤਂ।

ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਪਰਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਕਯਵਸੇਨ ਗਹਿਤਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਕਯਵਿਕ੍ਕਯੋ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇ ਅਵਸੇਸੇਹਿ ਗਿਹਿਪਬ੍ਬਜਿਤੇਹਿ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿਪਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ – ਵਤ੍ਥੇਨ ਵਾ ਵਤ੍ਥਂ ਹੋਤੁ ਭਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਭਤ੍ਤਂ, ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ‘‘ਇਮਿਨਾ ਇਮਂ ਦੇਹੀ’’ਤਿ ਵਦਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਏਵਂ ਵਤ੍ਵਾ ਮਾਤੁਯਾਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਣ੍ਡਂ ਦੇਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ‘‘ਇਮਿਨਾ ਇਮਂ ਦੇਹੀ’’ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ਵਾ ‘‘ਇਮਂ ਦੇਹਿ, ਇਮਂ ਤੇ ਦਸ੍ਸਾਮੀ’’ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਵਾ ਮਾਤੁਯਾਪਿ ਭਣ੍ਡਂ ਅਤ੍ਤਨਾ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਅਤ੍ਤਨੋ ਭਣ੍ਡੇ ਪਰਹਤ੍ਥਂ ਪਰਭਣ੍ਡੇ ਚ ਅਤ੍ਤਨੋ ਹਤ੍ਥਂ ਸਮ੍ਪਤ੍ਤੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ। ਮਾਤਰਂ ਪਨ ਪਿਤਰਂ ਵਾ ‘‘ਇਮਂ ਦੇਹੀ’’ਤਿ ਵਦਤੋ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਨ ਹੋਤਿ। ‘‘ਇਮਂ ਗਣ੍ਹਾਹੀ’’ਤਿ ਵਦਤੋ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਵਿਨਿਪਾਤਨਂ ਨ ਹੋਤਿ। ਅਞ੍ਞਾਤਕਂ ‘‘ਇਮਂ ਦੇਹੀ’’ਤਿ ਵਦਤੋ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿ ਹੋਤਿ। ‘‘ਇਮਂ ਗਣ੍ਹਾਹੀ’’ਤਿ ਵਦਤੋ ਸਦ੍ਧਾਦੇਯ੍ਯਵਿਨਿਪਾਤਨਂ ਹੋਤਿ। ‘‘ਇਮਿਨਾ ਇਮਂ ਦੇਹੀ’’ਤਿ ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਂ ਆਪਜ੍ਜਤੋ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਨ੍ਤੇਨ ਮਾਤਾਪਿਤੂਹਿਪਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਕਯਵਿਕ੍ਕਯਂ ਅਞ੍ਞਾਤਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਤਿਸ੍ਸੋ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਮੋਚੇਨ੍ਤੇਨ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤਬ੍ਬਂ।

ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਪਰਿਵਤ੍ਤਨਵਿਧਿ – ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਪਾਥੇਯ੍ਯਤਣ੍ਡੁਲਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਸੋ ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਭਤ੍ਤਹਤ੍ਥਂ ਪੁਰਿਸਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਤਣ੍ਡੁਲਾ ਅਤ੍ਥਿ, ਨ ਚ ਨੋ ਇਮੇਹਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਭਤ੍ਤੇਨ ਪਨ ਅਤ੍ਥੋ’’ਤਿ ਵਦਤਿ। ਪੁਰਿਸੋ ਤਣ੍ਡੁਲੇ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤਂ ਦੇਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤਿਸ੍ਸੋਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਨਿਮਿਤ੍ਤਕਮ੍ਮਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨ ਹੋਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ਮੂਲਸ੍ਸ ਅਤ੍ਥਿਤਾਯ। ਪਰਤੋ ਚ ਵੁਤ੍ਤਮੇਵ ‘‘ਇਦਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਮ੍ਹਾਕਞ੍ਚ ਇਮਿਨਾ ਚ ਇਮਿਨਾ ਚ ਅਤ੍ਥੋਤਿ ਭਣਤੀ’’ਤਿ। ਯੋ ਪਨ ਏਵਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਿਨਾ ਇਮਂ ਦੇਹੀ’’ਤਿ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤਿ; ਯਥਾਵਤ੍ਥੁਕਮੇਵ । ਵਿਘਾਸਾਦਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ‘‘ਇਮਂ ਓਦਨਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ, ਰਜਨਂ ਵਾ ਦਾਰੂਨਿ ਵਾ ਆਹਰਾ’’ਤਿ ਵਦਤਿ, ਰਜਨਛਲ੍ਲਿਗਣਨਾਯ ਦਾਰੁਗਣਨਾਯ ਚ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ‘‘ਇਮਂ ਓਦਨਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਇਦਂ ਨਾਮ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ ਦਨ੍ਤਕਾਰਾਦੀਹਿ ਸਿਪ੍ਪਿਕੇਹਿ ਧਮਕਰਣਾਦੀਸੁ ਤਂ ਤਂ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਕਾਰੇਤਿ, ਰਜਕੇਹਿ ਵਾ ਵਤ੍ਥਂ ਧੋਵਾਪੇਤਿ; ਯਥਾਵਤ੍ਥੁਕਮੇਵ। ਨ੍ਹਾਪਿਤੇਨ ਕੇਸੇ ਛਿਨ੍ਦਾਪੇਤਿ, ਕਮ੍ਮਕਾਰੇਹਿ ਨਵਕਮ੍ਮਂ ਕਾਰੇਤਿ; ਯਥਾਵਤ੍ਥੁਕਮੇਵ। ਸਚੇ ਪਨ ‘‘ਇਦਂ ਭਤ੍ਤਂ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਇਦਂ ਕਰੋਥਾ’’ਤਿ ਨ ਵਦਤਿ ‘‘ਇਦਂ ਭਤ੍ਤਂ ਭੁਞ੍ਜ ਭੁਤ੍ਤੋਸਿ ਭੁਞ੍ਜਿਸ੍ਸਸਿ, ਇਦਂ ਨਾਮ ਕਰੋਹੀ’’ਤਿ ਵਦਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਕਿਞ੍ਚਾਪਿ ਵਤ੍ਥਧੋਵਨੇ ਵਾ ਕੇਸਚ੍ਛੇਦਨੇ ਵਾ

ਭੂਮਿਸੋਧਨਾਦਿਨਵਕਮ੍ਮੇ ਵ ਾ ਪਰਭਣ੍ਡਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਹਤ੍ਥਗਤਂ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ। **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਪਨ ਦਲ੍ਹਂ ਕਤ੍ਵ ਾ ਵ ੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਏਤਂ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ, ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵਤ੍ਥੁਮ੍ਹਿ ਪਰਿਭੁਤ੍ਤੇ ਵ ਾ ਨਟ੍ਠੇ ਵ ਾ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ਦੇਸੇਤਿ, ਏਵਮਿਧਾਪਿ ਦੇਸੇਤਬ੍ਬਂ।

੫੯੬. **ਕਯਵ ਿਕ੍ਕਯੇ ਕਯਵ ਿਕ੍ਕਯਸਞ੍ਞੀ**ਤਿਆਦਿਮ੍ਹਿ ਯੋ ਕਯਵ ਿਕ੍ਕਯਂ ਸਮਾਪਜ੍ਜਤਿ, ਸੋ ਤਸ੍ਮਿਂ ਕਯਵ ਿਕ੍ਕਯਸਞ੍ਞੀ ਵ ਾ ਭਵਤੁ ਵ ੇਮਤਿਕੋ ਵ ਾ, ਨ ਕਯਵ ਿਕ੍ਕਯਸਞ੍ਞੀ ਵ ਾ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਮੇਵ। **ਚੂਲ਼ਤ੍ਤਿਕੇ** ਦ੍ਵ ੀਸੁ ਪਦੇਸੁ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ ਾਤਿ ਏਵਮਤ੍ਥੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ।

੫੯੭. **ਅਗ੍ਘਂ ਪੁਚ੍ਛਤੀ**ਤਿ ''ਅਯਂ ਤਵ ਪਤ੍ਤੋ ਕਿਂ ਅਗ੍ਘਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਤਿ। ''ਇਦਂ ਨਾਮਾ''ਤਿ ਵ ੁਤ੍ਤੇ ਪਨ ਸਚੇ ਤਸ੍ਸ ਕਪ੍ਪਿਯਭਣ੍ਡਂ ਮਹਗ੍ਘਂ ਹੋਤਿ, ਏਵਞ੍ਚ ਨਂ ਪਟਿਵਦਤਿ ''ਉਪਾਸਕ, ਮਮ ਇਦਂ ਵਤ੍ਥੁ ਮਹਗ੍ਘਂ, ਤਵ ਪਤ੍ਤਂ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਦੇਹੀ''ਤਿ। ਤਂ ਸੁਤ੍ਵ ਾ ਇਤਰੋ ''ਅਞ੍ਞਂ ਥਾਲਕਮ੍ਪਿ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ ਗਣ੍ਹਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ''ਇਦਂ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵ ੁਤ੍ਤਲਕ੍ਖਣੇ ਪਤਤਿ । ਸਚੇ ਸੋ ਪਤ੍ਤੋ ਮਹਗ੍ਘੋ, ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵਤ੍ਥੁ ਅਪ੍ਪਗ੍ਘਂ, ਪਤ੍ਤਸਾਮਿਕੋ ਚਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਗ੍ਘਭਾਵ ਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਪਤ੍ਤੋ ਨ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ, ''ਮਮ ਵਤ੍ਥੁ ਅਪ੍ਪਗ੍ਘ''ਨ੍ਤਿ ਆਚਿਕ੍ਖਿਤਬ੍ਬਂ। ਮਹਗ੍ਘਭਾਵ ਂ ਞਤ੍ਵ ਾ ਵਞ੍ਚੇਤ੍ਵ ਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਹਿ ਗਹਿਤਭਣ੍ਡਂ ਅਗ੍ਘਾਪੇਤ੍ਵ ਾ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬਤਂ ਆਪਜ੍ਜਤਿ। ਸਚੇ ਪਤ੍ਤਸਾਮਿਕੋ ''ਹੋਤੁ, ਭਨ੍ਤੇ, ਸੇਸਂ ਮਮ ਪੁਞ੍ਞਂ ਭਵ ਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਦੇਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਸ੍ਸ ਆਚਿਕ੍ਖਤੀਤਿ ਯਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥਤੋ ਭਣ੍ਡਂ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵ ਾ ਅਞ੍ਞਂ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਤਸ੍ਸ ਪੁਤ੍ਤਭਾਤਿਕਮ੍ਪਿ ਕਪ੍ਪਿਯਕਾਰਕਂ ਕਤ੍ਵ ਾ ''ਇਮਿਨਾ ਇਮਂ ਨਾਮ ਗਹੇਤ੍ਵ ਾ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਆਚਿਕ੍ਖਤਿ। ਸੋ ਚੇ ਛੇਕੋ ਹੋਤਿ, ਪੁਨਪ੍ਪੁਨਂ ਅਪਨੇਤ੍ਵ ਾ ਵ ਿਵਦਿਤ੍ਵ ਾ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤੁਣ੍ਹੀਭੂਤੇਨ ਠਾਤਬ੍ਬਂ। ਨੋ ਚੇ ਛੇਕੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਜਾਨਾਤਿ ਗਹੇਤੁਂ, ਵ ਾਣਿਜਕੋ ਤਂ ਵਞ੍ਚੇਤਿ, ''ਮਾ ਗਣ੍ਹਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ।

ਇਦਂ ਅਮ੍ਹਾਕਨ੍ਤਿਆਦਿਮ੍ਹਿ ''ਇਦਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਤੇਲਂ ਵ ਾ ਸਪ੍ਪਿ ਵ ਾ ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਅਮ੍ਹਾਕਞ੍ਚ ਅਞ੍ਞੇਨ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਕੇਨ ਅਤ੍ਥੋ''ਤਿ ਭਣਤਿ। ਸਚੇ ਸੋ ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵ ਾ ਅਞ੍ਞਂ ਦੇਤਿ, ਪਠਮਂ ਅਤ੍ਤਨੋ ਤੇਲਂ ਨ ਮਿਨਾਪੇਤਬ੍ਬਂ। ਕਸ੍ਮਾ? ਨਾਲ਼ਿਯਞ੍ਹਿ ਅਵਸਿਟ੍ਠਤੇਲਂ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਪਚ੍ਛਾ ਮਿਨਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਕਂ ਦੂਸੇਯ੍ਯਜਾਤਿ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

ਛਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ, ਕਿਰਿਯਂ, ਨੋਸਞ੍ਞਾਵ ਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਅਚਿਤ੍ਤਕਂ, ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਂ, ਕਾਯਕਮ੍ਮਵਚੀਕਮ੍ਮਂ, ਤਿਚਿਤ੍ਤਂ, ਤਿਵ ੇਦਨਨ੍ਤਿ।

ਕਯਵ ਿਕ੍ਕਯਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ ਕੋਸਿਯਵਗ੍ਗੋ ਦੁਤਿਯੋ।

੩. ਪਤ੍ਤਵਗ੍ਗੋ

੧. ਪਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੫੯੮. **ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾ**ਤਿ ਪਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਥ **ਪਤ੍ਤਵ ਾਣਿਜ੍ਜ**ਨ੍ਤਿ ਗਾਮਨਿਗਮਾਦੀਸੁ ਵ ਿਚਰਨ੍ਤਾ ਪਤ੍ਤਵ ਾਣਿਜ੍ਜਂ ਵ ਾ ਕਰਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ। **ਆਮਤ੍ਤਿਕਾਪਣਂ** ਵ ਾਤਿ ਅਮਤ੍ਤਾਨਿ ਵ ੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ ਭਾਜਨਾਨਿ, ਤਾਨਿ ਯੇਸਂ ਭਣ੍ਡਂ ਤੇ ਆਮਤ੍ਤਿਕਾ, ਤੇਸਂ ਆਮਤ੍ਤਿਕਾਨਂ ਆਪਣਂ ਆਮਤ੍ਤਿਕਾਪਣਂ, ਕੁਲਾਲਭਣ੍ਡਵ ਾਣਿਜਕਾਪਣਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੬੦੨. **ਤਯੋ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ** ਵਣ੍ਣੇਤਿ ਤੀਣਿ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਮਾਣਾਨਿ। **ਅਡ੍ਢਾਲ਼੍ਹਕੋਦਨੰ ਗਣ੍ਹਾਤੀ**ਤਿ ਮਗਧਨਾਲ਼ਿਯਾ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨੰ ਤਣ੍ਡੁਲਨਾਲ਼ੀਨੰ ਓਦਨੰ ਗਣ੍ਹਾਤਿ। ਮਗਧਨਾਲ਼ਿ ਨਾਮ ਅਡ੍ਢਤੇਰਸਪਲਾ ਹੋਤੀਤਿ **ਅਨ੍ਧਕਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ਵੁਤ੍ਤੰ। ਸੀਹਲ਼ਦੀਪੇ ਪਕਤਿਨਾਲ਼ਿ ਮਹਨ੍ਤਾ, ਦਮਿਲ਼ਨਾਲ਼ਿ ਖੁਦ੍ਦਕਾ, ਮਗਧਨਾਲ਼ਿ ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤਾ, ਤਾਯ ਮਗਧਨਾਲ਼ਿਯਾ ਦਿਯਡ੍ਢਨਾਲ਼ਿ ਏਕਾ ਸੀਹਲ਼ਨਾਲ਼ਿ ਹੋਤੀਤਿ **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯੰ** ਵੁਤ੍ਤੰ। **ਚਤੁਭਾਗੰ ਖਾਦਨ**ਨ੍ਤਿ ਓਦਨਸ੍ਸ ਚਤੁਤ੍ਥਭਾਗਪ੍ਪਮਾਣੰ ਖਾਦਨੰ, ਤੰ ਹਤ੍ਥਹਾਰਿਯਸ੍ਸ ਮੁਗ੍ਗਸੂਪਸ੍ਸ ਵਸੇਨ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। **ਤਦੁਪਿਯੰ ਬ੍ਯਞ੍ਜਨ**ਨ੍ਤਿ ਤਸ੍ਸ ਓਦਨਸ੍ਸ ਅਨੁਰੂਪੰ ਮਚ੍ਛਮੰਸਸਾਕਫਲਕਲ਼ੀਰਾਦਿਬ੍ਯਞ੍ਜਨੰ।

ਤਤ੍ਰਾਯੰ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ – ਅਨੁਪਹਤਪੁਰਾਣਸਾਲਿਤਣ੍ਡੁਲਾਨੰ ਸੁਕੋਟ੍ਟਿਤਪਰਿਸੁਦ੍ਧਾਨੰ ਦ੍ਵੇ ਮਗਧਨਾਲ਼ਿਯੋ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤੇਹਿ ਤਣ੍ਡੁਲੇਹਿ ਅਨੁਤ੍ਤਣ੍ਡੁਲੰ ਅਕਿਲਿਨ੍ਨੰ ਅਪਿਣ੍ਡਿਤੰ ਸੁਵਿਸਦੰ ਕੁਨ੍ਦਮਕੁਲਰਾਸਿਸਦਿਸੰ ਅਵਸ੍ਸਾਵਿਤੋਦਨੰ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਨਿਰਵਸੇਸੰ ਪਤ੍ਤੇ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਓਦਨਸ੍ਸ ਚਤੁਤ੍ਥਭਾਗਪ੍ਪਮਾਣੋ ਨਾਤਿਘਨੋ ਨਾਤਿਤਨੁਕੋ ਹਤ੍ਥਹਾਰਿਯੋ ਸਬ੍ਬਸਮ੍ਭਾਰਸਙ੍ਖਤੋ ਮੁਗ੍ਗਸੂਪੋ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬੋ। ਤਤੋ ਆਲੋਪਸ੍ਸ ਆਲੋਪਸ੍ਸ ਅਨੁਰੂਪੰ ਯਾਵਚਰਿਮਾਲੋਪਪ੍ਪਹੋਨਕੰ ਮਚ੍ਛਮੰਸਾਦਿਬ੍ਯਞ੍ਜਨੰ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬੰ, ਸਪ੍ਪਿਤੇਲਤਕ੍ਕਰਸਕਞ੍ਜਿਕਾਦੀਨਿ ਪਨ ਗਣਨੂਪਗਾਨਿ ਨ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਾਨਿ ਹਿ ਓਦਨਗਤਿਕਾਨੇਵ, ਨੇਵ ਹਾਪੇਤੁੰ ਨ ਵਡ੍ਢੇਤੁੰ ਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤਿ। ਏਵਮੇਤੰ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਸਚੇ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਯਾ ਹੇਟ੍ਠਿਮਰਾਜਿਸਮੰ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਵਾ ਹੀਰੇਨ ਵਾ ਛਿਨ੍ਦਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸੁਤ੍ਤਸ੍ਸ ਵਾ ਹੀਰਸ੍ਸ ਵਾ ਹੇਟ੍ਠਿਮਨ੍ਤੰ ਫੁਸਤਿ, ਅਯੰ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੋ ਨਾਮ ਪਤ੍ਤੋ। ਸਚੇ ਤੰ ਰਾਜਿੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਥੂਪੀਕਤੰ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਅਯੰ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੋਮਕੋ ਨਾਮ ਪਤ੍ਤੋ। ਸਚੇ ਤੰ ਰਾਜਿੰ ਨ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਾਤਿ, ਅਨ੍ਤੋਗਤਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਅਯੰ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੁਕ੍ਕਟ੍ਠੋ ਨਾਮ ਪਤ੍ਤੋ।

ਨਾਲ਼ਿਕੋਦਨਨ੍ਤਿ ਮਗਧਨਾਲ਼ਿਯਾ ਏਕਾਯ ਤਣ੍ਡੁਲਨਾਲ਼ਿਯਾ ਓਦਨੰ। **ਪਤ੍ਥੋਦਨ**ਨ੍ਤਿ ਮਗਧਨਾਲ਼ਿਯਾ ਉਪਡ੍ਢਨਾਲ਼ਿਕੋਦਨੰ। ਸੇਸੰ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ। ਅਯੰ ਪਨ ਨਾਮਮਤ੍ਤੇ ਵਿਸੇਸੋ – ਸਚੇ ਨਾਲ਼ਿਕੋਦਨਾਦਿ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਹੇਟ੍ਠਿਮਰਾਜਿਸਮੰ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਅਯੰ ਮਜ੍ਝਿਮੋ ਨਾਮ ਪਤ੍ਤੋ। ਸਚੇ ਤੰ ਰਾਜਿੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਥੂਪੀਕਤੰ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਅਯੰ ਮਜ੍ਝਿਮੋਮਕੋ ਨਾਮ ਪਤ੍ਤੋ। ਸਚੇ ਤੰ ਰਾਜਿੰ ਨ ਸਮ੍ਪਾਪੁਣਾਤਿ ਅਨ੍ਤੋਗਤਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਅਯੰ ਮਜ੍ਝਿਮੁਕ੍ਕਟ੍ਠੋ ਨਾਮ ਪਤ੍ਤੋ। ਸਚੇ ਪਤ੍ਥੋਦਨਾਦਿ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਹੇਟ੍ਠਿਮਰਾਜਿਸਮੰ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਅਯੰ ਓਮਕੋ ਨਾਮ ਪਤ੍ਤੋ। ਸਚੇ ਤੰ ਰਾਜਿੰ ਅਤਿਕ੍ਕਮ੍ਮ ਥੂਪੀਕਤੰ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਅਯੰ ਓਮਕੋਮਕੋ ਨਾਮ ਪਤ੍ਤੋ। ਸਚੇ ਤੰ ਰਾਜਿੰ ਨ ਪਾਪੁਣਾਤਿ ਅਨ੍ਤੋਗਤਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਅਯੰ ਓਮਕੁਕ੍ਕਟ੍ਠੋ ਨਾਮ ਪਤ੍ਤੋਤਿ ਏਵਮੇਤੇ ਨਵ ਪਤ੍ਤਾ। ਤੇਸੁ ਦ੍ਵੇ ਅਪਤ੍ਤਾ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੁਕ੍ਕਟ੍ਠੋ ਚ ਓਮਕੋਮਕੋ ਚ। ''ਤਤੋ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੋ ਅਪਤ੍ਤੋ ਓਮਕੋ ਅਪਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਇਦਞ੍ਹਿ ਏਤੇ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੰ। ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੁਕ੍ਕਟ੍ਠੋ ਹਿ ਏਤ੍ਥ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਤੋ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠਤ੍ਤਾ ''ਤਤੋ ਉਕ੍ਕਟ੍ਠੋ ਅਪਤ੍ਤੋ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਓਮਕੋਮਕੋ ਚ ਓਮਕਤੋ ਓਮਕਤ੍ਤਾ ਤਤੋ ਓਮਕੋ ਅਪਤ੍ਤੋਤਿ ਵੁਤ੍ਤੋ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਤੇ ਭਾਜਨਪਰਿਭੋਗੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾ, ਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੁਪਗਾ, ਨ ਵਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਾ। ਇਤਰੇ ਪਨ ਸਤ੍ਤ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾ, ਏਵੰ ਅਕਤ੍ਵਾ ਤੰ ਦਸਾਹੰ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮਯਤੋ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ ਤੰ ਸਤ੍ਤਵਿਧਮ੍ਪਿ ਪਤ੍ਤੰ ਦਸਾਹਪਰਮੰ ਕਾਲੰ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮਯਤੋ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ।

੬੦੭. **ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ ਪਤ੍ਤੰ ਅਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਤੀ**ਤਿ ਯਾਗੁੰ ਪਿਵਿਤ੍ਵਾ ਧੋਤੇ ਦੁਕ੍ਕਟੰ, ਖਜ੍ਜਕੰ ਖਾਦਿਤ੍ਵਾ ਭਤ੍ਤੰ ਭੁਞ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਧੋਤੇ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਏਵੰ ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟੰ।

੬੦੮. **ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਦਸਾਹੰ ਅਧਿਟ੍ਠੇਤਿ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੀ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤਸ੍ਸਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਤ੍ਤੰ ਏਵੰ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ – ਅਯੋਪਤ੍ਤੋ ਪਞ੍ਚਹਿ ਪਾਕੇਹਿ ਮਤ੍ਤਿਕਾਪਤ੍ਤੋ ਦ੍ਵੀਹਿ ਪਾਕੇਹਿ ਪਕ੍ਕੋ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੁਪਗੋ, ਉਭੋਪਿ ਯੰ ਮੂਲੰ ਦਾਤਬ੍ਬੰ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਦਿਨ੍ਨੇਯੇਵ। ਸਚੇ ਏਕੋਪਿ ਪਾਕੋ ਊਨੋ ਹੋਤਿ, ਕਾਕਣਿਕਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਵਾ ਮੂਲੰ ਅਦਿਨ੍ਨੰ, ਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੁਪਗੋ। ਸਚੇਪਿ ਪਤ੍ਤਸਾਮਿਕੋ ਵਦਤਿ ''ਯਦਾ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਮੂਲੰ ਭਵਿਸ੍ਸਤਿ, ਤਦਾ ਦਸ੍ਸਥ, ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਥਾ''ਤਿ ਨੇਵ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੁਪਗੋ ਹੋਤਿ, ਪਾਕਸ੍ਸ ਹਿ ਊਨਤ੍ਤਾ ਪਤ੍ਤਸਙ੍ਖੰ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ, ਮੂਲਸ੍ਸ ਸਕਲਸ੍ਸ ਵਾ ਏਕਦੇਸਸ੍ਸ ਵਾ ਅਦਿਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਸਕਭਾਵੰ ਨ ਉਪੇਤਿ, ਅਞ੍ਞਸ੍ਸੇਵ ਸਨ੍ਤਕੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਾਕੇ ਚ ਮੂਲੇ ਚ ਨਿਟ੍ਠਿਤੇਯੇਵ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੁਪਗੋ ਹੋਤਿ। ਯੋ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੁਪਗੋ, ਸ੍ਵੇਵ ਵਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗੋ, ਸੋ ਹਤ੍ਥੰ ਆਗਤੋਪਿ ਅਨਾਗਤੋਪਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬੋ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤਬ੍ਬੋ ਵਾ। ਯਦਿ ਹਿ ਪਤ੍ਤਕਾਰਕੋ ਮੂਲੰ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਸਯੰ ਵਾ ਦਾਤੁਕਾਮੋ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਅਹੰ, ਭਨ੍ਤੇ,

ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਪਤ੍ਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਅਸੁਕਦਿਵਸੇ ਨਾਮ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਠਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਚ ਤੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਦਿਵਸਤੋ ਦਸਾਹੰ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ। ਸਚੇ ਪਨ ਪਤ੍ਤਕਾਰਕੋ ''ਅਹੰ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਪਤ੍ਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਸਾਸਨੰ ਪੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਕਰੋਤਿ, ਤੇਨ ਪੇਸਿਤਭਿਕ੍ਖੁ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨ ਆਰੋਚੇਤਿ, ਅਞ੍ਞੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਾ ਸੁਤ੍ਵਾ ਵਾ ''ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਤ੍ਤੋ ਨਿਟ੍ਠਿਤੋ''ਤਿ ਆਰੋਚੇਤਿ, ਏਤਸ੍ਸ ਆਰੋਚਨੰ ਨਪਮਾਣੰ। ਯਦਾ ਪਨ ਤੇਨ ਪੇਸਿਤੋਯੇਵ ਆਰੋਚੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੰ ਸੁਤਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦਸਾਹੰ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮਯਤੋ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ। ਸਚੇ ਪਤ੍ਤਕਾਰਕੋ ''ਅਹੰ ਤੁਮ੍ਹਾਕੰ ਪਤ੍ਤੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਕਸ੍ਸਚਿ ਹਤ੍ਥੇ ਪਹਿਣਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਕਰੋਤਿ, ਪਤ੍ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਆਗਤਭਿਕ੍ਖੁ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਵੇਣੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਨ ਆਰੋਚੇਤਿ, ਅਞ੍ਞੋ ਕੋਚਿ ਭਣਤਿ ''ਅਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਧੁਨਾ ਆਭਤੋ ਪਤ੍ਤੋ ਸੁਨ੍ਦਰੋ''ਤਿ! ''ਕੁਹਿੰ, ਆਵੁਸੋ, ਪਤ੍ਤੋ''ਤਿ? ''ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਪੇਸਿਤੋ''ਤਿ। ਏਤਸ੍ਸਪਿ ਵਚਨੰ ਨ ਪਮਾਣੰ। ਯਦਾ ਪਨ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਪਤ੍ਤੰ ਦੇਤਿ , ਲਦ੍ਧਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦਸਾਹੰ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮਯਤੋ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯੰ। ਤਸ੍ਮਾ ਦਸਾਹੰ ਅਨਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤ੍ਵਾਵ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬੋ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤਬ੍ਬੋ ਵਾ।

ਤਤ੍ਥ ਦ੍ਵੇ ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ **ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਾ** – ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਿ, ਵਾਚਾਯ ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਿ। ਤੇਸੰ ਵਸੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤੇਨ ਚ ''ਇਮੰ ਪਤ੍ਤੰ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਾਮੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਏਤੰ ਪਤ੍ਤੰ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਾਮੀ''ਤਿ ਵਾ ਏਵੰ ਸਮ੍ਮੁਖੇ ਵਾ ਪਰਮ੍ਮੁਖੇ ਵਾ ਠਿਤੰ ਪੁਰਾਣਪਤ੍ਤੰ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵਾ ਦਤ੍ਵਾ ਨਵੰ ਪਤ੍ਤੰ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਠਿਤੰ ਹਤ੍ਥੇਨ ਪਰਾਮਸਿਤ੍ਵਾ ''ਇਮੰ ਪਤ੍ਤੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮੀ''ਤਿ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਆਭੋਗੰ ਕਤ੍ਵਾ ਕਾਯਵਿਕਾਰੰ ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਕਾਯੇਨ ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬੋ, ਵਚੀਭੇਦੰ ਕਤ੍ਵਾ ਵਾਚਾਯ ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬੋ। ਤਤ੍ਰ ਦੁਵਿਧੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ – ਸਚੇ ਹਤ੍ਥਪਾਸੇ ਹੋਤਿ ''ਇਮੰ ਪਤ੍ਤੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮੀ''ਤਿ ਵਾਚਾ ਭਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਥ ਅਨ੍ਤੋਗਬ੍ਭੇ ਵਾ ਉਪਰਿਪਾਸਾਦੇ ਵਾ ਸਾਮਨ੍ਤਵਿਹਾਰੇ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਠਪਿਤਟ੍ਠਾਨੰ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ''ਏਤੰ ਪਤ੍ਤੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਮੀ''ਤਿ ਵਾਚਾ ਭਿਨ੍ਦਿਤਬ੍ਬਾ।

ਅਧਿਟ੍ਠਹਨ੍ਤੇਨ ਪਨ ਏਕਕੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਅਯਮਾਨਿਸੰਸੋ – ਸਚਸ੍ਸ ''ਅਧਿਟ੍ਠਿਤੋ ਨੁ ਖੋ ਮੇ, ਨੋ''ਤਿ ਵਿਮਤਿ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜਤਿ, ਇਤਰੋ ਸਾਰੇਤ੍ਵਾ ਵਿਮਤਿੰ ਛਿਨ੍ਦਿਸ੍ਸਤੀਤਿ। ਸਚੇ ਕੋਚਿ ਦਸ ਪਤ੍ਤੇ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਸਬ੍ਬੇਵ ਅਤ੍ਤਨਾਵ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਨ ਸਬ੍ਬੇ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾ। ਏਕੰ ਪਤ੍ਤੰ ਅਧਿਟ੍ਠਾਯ ਪੁਨਦਿਵਸੇ ਤੰ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞੋ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬੋ। ਏਤੇਨੁਪਾਯੇਨ ਵਸ੍ਸਸਤਮ੍ਪਿ ਪਰਿਹਰਿਤੁੰ ਸਕ੍ਕਾ।

ਏਵੰ ਅਪ੍ਪਮਤ੍ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਿਯਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਿਜਹਨਨ੍ਤਿ? ਸਿਯਾ। ਸਚੇ ਹਿ ਅਯੰ ਪਤ੍ਤੰ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਵਾ ਦੇਤਿ, ਵਿਬ੍ਭਮਤਿ ਵਾ ਸਿਕ੍ਖੰ ਵਾ ਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾਤਿ, ਕਾਲੰ ਵਾ ਕਰੋਤਿ, ਲਿਙ੍ਗੰ ਵਾਸ੍ਸ ਪਰਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਤਿ ਵਾ, ਪਤ੍ਤੇ ਵਾ ਛਿਦ੍ਦੰ ਹੋਤਿ, ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਵਿਜਹਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤੰ –

> ''ਦਿਨ੍ਨਵਿਬ੍ਭਨ੍ਤਪਚ੍ਚਕ੍ਖਾ , ਕਾਲੰਕਿਰਿਯਕਤੇਨ ਚ।
> ਲਿਙ੍ਗਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਾ ਚੇਵ, ਛਿਦ੍ਦੇਨ ਭਵਤਿ ਸਤ੍ਤਮ''ਨ੍ਤਿ॥

ਚੋਰਹਰਣਵਿਸ੍ਸਾਸਗ੍ਗਾਹੇਹਿਪਿ ਵਿਜਹਤਿਯੇਵ। ਕਿਤ੍ਤਕੇਨ ਛਿਦ੍ਦੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੰ ਭਿਜ੍ਜਤਿ? ਯੇਨ ਕਙ੍ਗੁਸਿਤ੍ਥੰ ਨਿਕ੍ਖਮਤਿ ਚੇਵ ਪਵਿਸਤਿ ਚ। ਇਦਞ੍ਹਿ ਸਤ੍ਤਨ੍ਨੰ ਧਞ੍ਞਾਨੰ ਲਾਮਕਧਞ੍ਞਸਿਤ੍ਥੰ, ਤਸ੍ਮਿੰ ਅਯਚੁਣ੍ਣੇਨ ਵਾ ਆਣਿਯਾ ਵਾ ਪਟਿਪਾਕਤਿਕੇ ਕਤੇ ਦਸਾਹਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਪੁਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬੋ। ਅਯੰ ਤਾਵ **''ਅਨ੍ਤੋਦਸਾਹੰ ਅਧਿਟ੍ਠੇਤਿ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੀ**''ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨੇ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਵਿਕਪ੍ਪਨੇ ਪਨ **ਦ੍ਵੇ ਵਿਕਪ੍ਪਨਾ** – ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਕਪ੍ਪਨਾ ਚ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾਵਿਕਪ੍ਪਨਾ ਚ। ਕਥੰ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਕਪ੍ਪਨਾ ਹੋਤਿ? ਪਤ੍ਤਾਨੰ ਏਕਬਹੁਭਾਵੰ ਸਨ੍ਨਿਹਿਤਾਸਨ੍ਨਿਹਿਤਭਾਵਞ੍ਚ ਞਤ੍ਵਾ ''ਇਮੰ ਪਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ''ਇਮੇ ਪਤ੍ਤੇ''ਤਿ ਵਾ ''ਏਤੰ ਪਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ''ਏਤੇ ਪਤ੍ਤੇ''ਤਿ ਵਾ ਵਤ੍ਵਾ ''ਤੁਯ੍ਹੰ ਵਿਕਪ੍ਪੇਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੰ। ਅਯਮੇਕਾ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਕਪ੍ਪਨਾ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਨਿਧੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁੰ ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤੁੰ ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁੰ ਵਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ''ਮਯ੍ਹੰ ਸਨ੍ਤਕੰ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜ ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਹਿ ਵਾ ਯਥਾਪਚ੍ਚਯੰ ਵਾ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਏਵੰ ਪਨ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ, ਤਤੋਪਭੁਤਿ ਪਰਿਭੋਗਾਦਯੋਪਿ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ।

ਅਪਰੋ ਨਯੋ – ਤਥੇਵ ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਏਕਬਹੁਭਾਵਂ ਸਨ੍ਨਿਹਿਤਾਸਨ੍ਨਿਹਿਤਭਾਵਞ੍ਚ ਞਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ''ਇਮਂ ਪਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ''ਇਮੇ ਪਤ੍ਤੇ''ਤਿ ਵਾ ''ਏਤਂ ਪਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ''ਏਤੇ ਪਤ੍ਤੇ''ਤਿ ਵਾ ਵਤ੍ਵਾ ਪਞ੍ਚਸੁ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕੇਸੁ ਅਞ੍ਞਤਰਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਭਿਰੁਚਿਤਸ੍ਸ ਯਸ੍ਸ ਕਸ੍ਸਚਿ ਨਾਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ''ਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਵਿਕਪ੍ਪੇਮੀ''ਤਿ ਵਾ ''ਤਿਸ੍ਸਾਯ ਭਿਕ੍ਖੁਨਿਯਾ ਸਿਕ੍ਖਮਾਨਾਯ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਤਿਸ੍ਸਾਯ ਸਾਮਣੇਰਿਯਾ ਵਿਕਪ੍ਪੇਮੀ''ਤਿ ਵਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਅਯਂ ਅਪਰਾਪਿ ਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਕਪ੍ਪਨਾ। ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਨਿਧੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਰਿਭੋਗਾਦੀਸੁ ਪਨ ਏਕਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤੇਨ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ''ਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਸਨ੍ਤਕਂ...ਪੇ॰... ਤਿਸ੍ਸਾਯ ਸਾਮਣੇਰਿਯਾ ਸਨ੍ਤਕਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜ ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਹਿ ਵਾ ਯਥਾਪਚ੍ਚਯਂ ਵਾ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਤਤੋਪਭੁਤਿ ਪਰਿਭੋਗਾਦਯੋਪਿ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ।

ਕਥਂ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾਵਿਕਪ੍ਪਨਾ ਹੋਤਿ? ਪਤ੍ਤਾਨਂ ਤਥੇਵ ਏਕਬਹੁਭਾਵਂ ਸਨ੍ਨਿਹਿਤਾਸਨ੍ਨਿਹਿਤਭਾਵਞ੍ਚ ਞਤ੍ਵਾ ''ਇਮਂ ਪਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ''ਇਮੇ ਪਤ੍ਤੇ''ਤਿ ਵਾ ''ਏਤਂ ਪਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਵਾ ''ਏਤੇ ਪਤ੍ਤੇ''ਤਿ ਵਾ ਵਤ੍ਵਾ ''ਤੁਯ੍ਹਂ ਵਿਕਪ੍ਪਨਤ੍ਥਾਯ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਤੇਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ – ''ਕੋ ਤੇ ਮਿਤ੍ਤੋ ਵਾ ਸਨ੍ਦਿਟ੍ਠੋ ਵਾ''ਤਿ? ਤਤੋ ਇਤਰੇਨ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ''ਤਿਸ੍ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੂਤਿ ਵਾ...ਪੇ॰... ਤਿਸ੍ਸਾ ਸਾਮਣੇਰੀ''ਤਿ ਵਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ। ਪੁਨ ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ''ਅਹਂ ਤਿਸ੍ਸਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਵਾ...ਪੇ॰... ''ਤਿਸ੍ਸਾਯ ਸਾਮਣੇਰਿਯਾ ਦਮ੍ਮੀ''ਤਿ ਵਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਂ, ਅਯਂ ਪਰਮ੍ਮੁਖਾਵਿਕਪ੍ਪਨਾ। ਏਤ੍ਤਾਵਤ੍ਤਾ ਨਿਧੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਰਿਭੋਗਾਦੀਸੁ ਪਨ ਏਕਮ੍ਪਿ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤੇਨ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਦੁਤਿਯਸਮ੍ਮੁਖਾਵਿਕਪ੍ਪਨਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ''ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜ ਵਾ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਹਿ ਵਾ ਯਥਾਪਚ੍ਚਯਂ ਵਾ ਕਰੋਹੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤੇ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਾਰੋ ਨਾਮ ਹੋਤਿ। ਤਤੋਪਭੁਤਿ ਪਰਿਭੋਗਾਦਯੋਪਿ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ।

ਇਮਾਸਂ ਪਨ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਵਿਕਪ੍ਪਨਾਨਂ ਨਾਨਾਕਰਣਂ, ਅਵਸੇਸੋ ਚ ਵਚਨਕ੍ਕਮੋ ਸਬ੍ਬੋ ਪਠਮਕਥਿਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾਯਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ ਸਦ੍ਧਿਂ ਸਮੁਟ੍ਠਾਨਾਦੀਹੀਤਿ।

ਪਤ੍ਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੨. ਊਨਪਞ੍ਚਬਨ੍ਧਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੬੦੯. **ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾ**ਤਿ ਊਨਪਞ੍ਚਬਨ੍ਧਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਥ **ਨ ਯਾਪੇਤੀ**ਤਿ ਸੋ ਕਿਰ ਯਦਿ ਅਰਿਯਸਾਵਕੋ ਨਾਭਵਿਸ੍ਸਾ, ਅਞ੍ਞਥਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਗਮਿਸ੍ਸਾ, ਏਵਂ ਤੇਹਿ ਉਬ੍ਬਾਲ੍ਹੋ, ਸੋਤਾਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ ਪਨ ਕੇਵਲਂ ਸਰੀਰੇਨੇਵ ਨ ਯਾਪੇਤਿ, ਤੇਨ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਅਤ੍ਤਨਾਪਿ ਨ ਯਾਪੇਤਿ, ਪੁਤ੍ਤਦਾਰਾਪਿਸ੍ਸ ਕਿਲਮਨ੍ਤੀ''ਤਿ।

੬੧੨-੩. **ਊਨਪਞ੍ਚਬਨ੍ਧਨੇਨਾ**ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਊਨਾਨਿ ਪਞ੍ਚ ਬਨ੍ਧਨਾਨਿ ਅਸ੍ਸਾਤਿ ਊਨਪਞ੍ਚਬਨ੍ਧਨੋ, ਨਾਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚ ਬਨ੍ਧਨਾਨਿ ਪੂਰੇਨ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਤੇਨ ਊਨਪਞ੍ਚਬਨ੍ਧਨੇਨ। ਇਤ੍ਥਮ੍ਭੂਤਸ੍ਸ ਲਕ੍ਖਣੇ ਕਰਣਵਚਨਂ। ਤਤ੍ਥ ਯਸ੍ਮਾ ਅਬਨ੍ਧਨਸ੍ਸਾਪਿ ਪਞ੍ਚ ਬਨ੍ਧਨਾਨਿ ਨ ਪੂਰੇਨ੍ਤਿ, ਸਬ੍ਬਸੋ ਨਤ੍ਥਿਤਾਯ, ਤਸ੍ਮਾ ਪਦਭਾਜਨੇ ''ਅਬਨ੍ਧਨੋ ਵਾ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ''ਊਨਪਞ੍ਚਬਨ੍ਧਨੇਨਾ''ਤਿ ਚ ਵੁਤ੍ਤਤ੍ਤਾ ਯਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚਬਨ੍ਧਨੋ ਪਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਸੋ ਅਪਤ੍ਤੋ, ਤਸ੍ਮਾ ਅਞ੍ਞਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਬਨ੍ਧਨਞ੍ਚ ਨਾਮੇਤਂ ਯਸ੍ਮਾ ਬਨ੍ਧਨੋਕਾਸੇ ਸਤਿ ਹੋਤਿ, ਅਸਤਿ ਨ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਸ੍ਸ ਲਕ੍ਖਣਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਅਬਨ੍ਧਨੋਕਾਸੋ ਨਾਮਾ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਦ੍ਵਙ੍ਗੁਲਾ ਰਾਜਿ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਤੋ ਹੇਟ੍ਠਾ ਦ੍ਵਙ੍ਗੁਲਪ੍ਪਮਾਣਾ ਏਕਾਪਿ ਰਾਜਿ ਨ ਹੋਤਿ। **ਯਸ੍ਸ ਦ੍ਵਙ੍ਗੁਲਾ ਰਾਜਿ ਹੋਤੀ**ਤਿ ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਤਾਦਿਸਾ ਏਕਾ ਰਾਜਿ ਹੋਤਿ, ਸੋ ਤਸ੍ਸਾ ਰਾਜਿਯਾ ਹੇਟ੍ਠਿਮਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਪਤ੍ਤਵੇਧਕੇਨ ਵਿਜ੍ਝਿਤ੍ਵਾ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਸੁਤ੍ਤਰਜ੍ਜੁਕ-ਮਕਚਿਰਜ੍ਜੁਕਾਦੀਹਿ ਵਾ ਤਿਪੁਸੁਤ੍ਤਕੇਨ ਵਾ ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬੋ, ਤਂ ਬਨ੍ਧਨਂ ਆਮਿਸਸ੍ਸ ਅਲਗ੍ਗਨਤ੍ਥਂ ਤਿਪੁਪਟ੍ਟਕੇਨ ਵਾ ਕੇਨਚਿ ਬਦ੍ਧਸਿਲੇਸੇਨ ਵਾ ਪਟਿਚ੍ਛਾਦੇਤਬ੍ਬਂ। ਸੋ ਚ ਪਤ੍ਤੋ ਅਧਿਟ੍ਠਹਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬੋ, ਸੁਖੁਮਂ ਵਾ ਛਿਦ੍ਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਬਨ੍ਧਿਤਬ੍ਬੋ। ਸੁਦ੍ਧੇਹਿ ਪਨ ਮਧੁਸਿਤ੍ਥਕਲਾਖਾਸਜ੍ਜੁਲਸਾਦੀਹਿ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਫਾਣਿਤਂ ਝਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਾਸਾਣਚੁਣ੍ਣੇਨ ਬਨ੍ਧਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਮੁਖਵਟ੍ਟਿਸਮੀਪੇ ਪਨ ਪਤ੍ਤਵੇਧਕੇਨ ਵਿਜ੍ਝਿਯਮਾਨੋ ਕਪਾਲਸ੍ਸ ਬਹਲਤ੍ਤਾ ਭਿਜ੍ਜਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਹੇਟ੍ਠਾ ਵਿਜ੍ਝਿਤਬ੍ਬੋ। ਯਸ੍ਸ ਪਨ ਦ੍ਵੇ ਰਾਜਿਯੋ ਏਕਾਯੇਵ ਵਾ ਚਤੁਰਙ੍ਗੁਲਾ, ਤਸ੍ਸ ਦ੍ਵੇ ਬਨ੍ਧਨਾਨਿ ਦਾਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਯਸ੍ਸ ਤਿਸ੍ਸੋ ਏਕਾਯੇਵ ਵਾ ਛਲਙ੍ਗੁਲਾ, ਤਸ੍ਸ ਤੀਣਿ। ਯਸ੍ਸ ਚਤਸ੍ਸੋ ਏਕਾਯੇਵ ਵਾ ਅਟ੍ਠਙ੍ਗੁਲਾ, ਤਸ੍ਸ ਚਤ੍ਤਾਰਿ। ਯਸ੍ਸ ਪਞ੍ਚ ਏਕਾਯੇਵ ਵਾ ਦਸਙ੍ਗੁਲਾ, ਸੋ ਬਦ੍ਧੋਪਿ ਅਬਦ੍ਧੋਪਿ ਅਪਤ੍ਤੋਯੇਵ, ਅਞ੍ਞੋ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤਬ੍ਬੋ। ਏਸ ਤਾਵ ਮਤ੍ਤਿਕਾਪਤ੍ਤੇ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਅਯੋਪਤ੍ਤੇ ਪਨ ਸਚੇਪਿ ਪਞ੍ਚ ਵਾ ਅਤਿਰੇਕਾਨਿ ਵਾ ਛਿਦ੍ਦਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਾਨਿ ਚੇ ਅਯਚੁਣ੍ਣੇਨ ਵਾ ਆਣਿਯਾ ਵਾ ਲੋਹਮਣ੍ਡਲਕੇਨ ਵਾ ਬਦ੍ਧਾਨਿ ਮਟ੍ਠਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਸ੍ਵੇਵ ਪਤ੍ਤੋ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬੋ, ਨ ਅਞ੍ਞੋ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤਬ੍ਬੋ। ਅਥ ਪਨ ਏਕਮ੍ਪਿ ਛਿਦ੍ਦੰ ਮਹਨ੍ਤੰ ਹੋਤਿ, ਲੋਹਮਣ੍ਡਲਕੇਨ ਬਦ੍ਧਮ੍ਪਿ ਮਟ੍ਠੰ ਨ ਹੋਤਿ, ਪਤ੍ਤੇ ਆਮਿਸੰ ਲਗ੍ਗਤਿ, ਅਕਪ੍ਪਿਯੋ ਹੋਤਿ, ਅਯੰ ਅਪਤ੍ਤੋ। ਅਞ੍ਞੋ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤਬ੍ਬੋ।

੬੧੫. **ਥੇਰੋ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ**ਤਿ ਪਤ੍ਤੇ ਆਨਿਸੰਸੰ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ''ਅਯੰ, ਭਨ੍ਤੇ, ਪਤ੍ਤੋ ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤੋ ਸੁਨ੍ਦਰੋ ਥੇਰਾਨੁਰੂਪੋ, ਤੰ ਗਣ੍ਹਥਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ। **ਯੋ ਨ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯ**ਾਤਿ ਅਨੁਕਮ੍ਪਾਯ ਨ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟੰ। ਯੋ ਪਨ ਸਨ੍ਤੁਟ੍ਠਿਯਾ ''ਕਿੰ ਮੇ ਅਞ੍ਞੇਨ ਪਤ੍ਤੇਨਾ''ਤਿ ਨ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। **ਪਤ੍ਤਪਰਿਯਨ੍ਤੋ**ਤਿ ਏਵੰ ਪਰਿਵਤ੍ਤੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਯਨ੍ਤੇ ਠਿਤਪਤ੍ਤੋ।

ਨ ਅਦੇਸੇਤਿ ਮਞ੍ਚਪੀਠਛਤ੍ਤਨਾਗਦਨ੍ਤਕਾਦਿਕੇ ਅਦੇਸੇ, ਨ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬੋ। ਯਤ੍ਥ ਪੁਰਿਮੰ ਸੁਨ੍ਦਰੰ ਪਤ੍ਤੰ ਠਪੇਤਿ, ਤਤ੍ਥੇਵ ਠਪੇਤਬ੍ਬੋ। ਪਤ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਨਿਕ੍ਖਿਪਨਦੇਸੋ ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਆਧਾਰਕ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ **ਖਨ੍ਧਕੇ** ਵੁਤ੍ਤੋਯੇਵ।

ਨ ਅਭੋਗੇਨਾਤਿ ਯਾਗੁਰਨ੍ਧਨਰਜਨਪਚਨਾਦਿਨਾ ਅਪਰਿਭੋਗੇਨ ਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬੋ। ਅਨ੍ਤਰਾਮਗ੍ਗੇ ਪਨ ਬਜਾਧਿਮ੍ਹਿ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨੇ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿੰ ਭਾਜਨੇ ਅਸਤਿ ਮਤ੍ਤਿਕਾਯ ਲਿਮ੍ਪੇਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁੰ ਵਾ ਪਚਿਤੁੰ ਉਦਕੰ ਵਾ ਤਾਪੇਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤਬ੍ਬੋਤਿ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਨ ਦਾਤਬ੍ਬੋ। ਸਚੇ ਪਨ ਸਦ੍ਧਿਵਿਹਾਰਿਕੋ ਵਾ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕੋ ਵਾ ਅਞ੍ਞੰ ਵਰਪਤ੍ਤੰ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ''ਅਯੰ ਮਯ੍ਹੰ ਸਾਰੁਪ੍ਪੋ, ਅਯੰ ਥੇਰਸ੍ਸਾ''ਤਿ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਞ੍ਞੋ ਵਾ ਤੰ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਤ੍ਤੰ ਦੇਤਿ, ਵਟ੍ਟਤਿ। ''ਮਯ੍ਹਮੇਵ ਪਤ੍ਤੰ ਆਹਰਾ''ਤਿ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਕਿਚ੍ਚੰ ਨਤ੍ਥਿ।

੬੧੭. **ਪਵਾਰਿਤਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਙ੍ਘਵਸੇਨ ਪਵਾਰਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਪਞ੍ਚਬਨ੍ਧਨੇਨੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਪੁਗ੍ਗਲਵਸੇਨ ਪਵਾਰਿਤਟ੍ਠਾਨੇ ਊਨਪਞ੍ਚਬਨ੍ਧਨੇਨਾਪਿ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ **ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯੰ** ਵੁਤ੍ਤੰ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

ਛਸਮੁਟ੍ਠਾਨੰ , ਕਿਰਿਯੰ, ਨੋਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖੰ, ਅਚਿਤ੍ਤਕੰ, ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜੰ, ਕਾਯਕਮ੍ਮਵਚੀਕਮ੍ਮੰ, ਤਿਚਿਤ੍ਤੰ, ਤਿਵੇਦਨਨ੍ਤਿ।

ਊਨਪਞ੍ਚਬਨ੍ਧਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੩. ਭੇਸਜ੍ਜਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੬੧੮. **ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾ**ਤਿ ਭੇਸਜ੍ਜਸਿਕ੍ਖਾਪਦੰ। ਤਤ੍ਥ **ਅਟ੍ਟੋ, ਭਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਰਾਜਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਉਯ੍ਯੁਤ੍ਤਪ੍ਪਯੁਤ੍ਤੇ ਥੇਰਸ੍ਸ ਲੇਣਤ੍ਥਾਯ ਪਬ੍ਭਾਰੰ ਸੋਧੇਨ੍ਤੇ ਦਿਸ੍ਵਾ ਆਰਾਮਿਕੰ ਦਾਤੁਕਾਮੋ ਪੁਚ੍ਛਿ।

੬੧੯-੨੧. **ਪਾਟਿਯੇਕ੍ਕੋ**ਤਿ ਵਿਸੁੰ ਏਕੋ। **ਮਾਲਾਕਿਤੇ**ਤਿ ਕਤਮਾਲੇ ਮਾਲਾਧਰੇ, ਕੁਸੁਮਮਾਲਾਪਟਿਮਣ੍ਡਿਤੇਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਤਿਣਣ੍ਡੁਪਕਨ੍ਤਿ** ਤਿਣਚੁਮ੍ਬਟਕੰ। **ਪਟਿਮੁਞ੍ਚੀ**ਤਿ ਠਪੇਸਿ। **ਸਾ ਅਹੋਸਿ ਸੁਵਣ੍ਣਮਾਲਾ**ਤਿ ਦਾਰਿਕਾਯ ਸੀਸੇ ਠਪਿਤਮਤ੍ਤਾਯੇਵ ਥੇਰਸ੍ਸ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਸੁਵਣ੍ਣਪਦੁਮਮਾਲਾ ਅਹੋਸਿ। ਤਞ੍ਹਿ ਤਿਣਣ੍ਡੁਪਕੰ ਸੀਸੇ ਠਪਿਤਮਤ੍ਤਮੇਵ ''ਸੁਵਣ੍ਣਮਾਲਾ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਥੇਰੋ ਅਧਿਟ੍ਠਾਸਿ। ਦੁਤਿਯਮ੍ਪਿ ਖੋ...ਪੇ॰...। ਤੇਨੁਪਸਙ੍ਕਮੀਤਿ ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇਯੇਵ ਉਪਸਙ੍ਕਮਿ।

ਸੁਵਣ੍ਣਨ੍ਤਿ ਅਧਿਮੁਚ੍ਚੀਤਿ ''ਸੋਵਣ੍ਣਮਯੋ ਹੋਤੂ''ਤਿ ਅਧਿਟ੍ਠਾਸਿ। **ਪਞ੍ਚਨ੍ਨਂ ਭੇਸਜ੍ਜਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਸਪ੍ਪਿਆਦੀਨਂ। **ਬਾਹੁਲਿਕਾ**ਤਿ ਪਚ੍ਚਯਬਾਹੁਲਿਕਤਾਯ ਪਟਿਪਨ੍ਨਾ। **ਕੋਲਮ੍ਬੇਪਿ ਘਟੇਪੀ**ਤਿਏਤ੍ਥ ਕੋਲਮ੍ਬਾ ਨਾਮ ਮਹਾਮੁਖਚਾਟਿਯੋ ਵੁਚ੍ਚਨ੍ਤਿ। **ਓਲੀਨਵਿਲੀਨਾਨੀ**ਤਿ ਹੇਟ੍ਠਾ ਚ ਉਭਤੋਪਸ੍ਸੇਸੁ ਚ ਗਲਿਤਾਨਿ। **ਓਕਿਣ੍ਣਵਿਕਿਣ੍ਣਾ**ਤਿ ਸਪ੍ਪਿਆਦੀਨਂ ਗਨ੍ਧੇਨ ਭੂਮਿਂ ਖਨਨ੍ਤੇਹਿ ਓਕਿਣ੍ਣਾ, ਭਿਤ੍ਤਿਯੋ ਖਨਨ੍ਤੇਹਿ ਉਪਰਿ ਸਞ੍ਚਰਨ੍ਤੇਹਿ ਚ ਵਿਕਿਣ੍ਣਾ। **ਅਨ੍ਤੋਕੋਟ੍ਠਾਗਾਰਿਕਾ**ਤਿ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਸਂਵਿਹਿਤਕੋਟ੍ਠਾਗਾਰਾ।

੬੨੨. **ਪਟਿਸਾਯਨੀਯਾਨੀ**ਤਿ ਪਟਿਸਾਯਿਤਬ੍ਬਾਨਿ, ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਭੇਸਜ੍ਜਾਨੀ**ਤਿ ਭੇਸਜ੍ਜਕਿਚ੍ਚਂ ਕਰੋਨ੍ਤੁ ਵਾ ਮਾ ਵਾ, ਏਵਂ ਲਦ੍ਧਵੋਹਾਰਾਨਿ। **"ਗੋਸਪ੍ਪੀ"**ਤਿਆਦੀਹਿ ਲੋਕੇ ਪਾਕਟਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ **"ਯੇਸਂ ਮਂਸਂ ਕਪ੍ਪਤੀ"**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਅਞ੍ਞੇਸਮ੍ਪਿ ਮਿਗਰੋਹਿਤਸਸਾਦੀਨਂ ਸਪ੍ਪਿਂ ਸਙ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਦਸ੍ਸੇਸਿ। ਯੇਸਞ੍ਹਿ ਖੀਰਂ ਅਤ੍ਥਿ, ਸਪ੍ਪਿਪਿ ਤੇਸਂ ਅਤ੍ਥਿਯੇਵ, ਤਂ ਪਨ ਸੁਲਭਂ ਵਾ ਹੋਤੁ ਦੁਲ੍ਲਭਂ ਵਾ, ਅਸਮ੍ਮੋਹਤ੍ਥਂ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਵਂ ਨਵਨੀਤਮ੍ਪਿ।

ਸਨ੍ਨਿਧਿਕਾਰਕਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾਨੀਤਿ ਸਨ੍ਨਿਧਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਦਹਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾਨਿ। ਕਥਂ? ਪਾਲ਼ਿਯਾ ਆਗਤਸਪ੍ਪਿਆਦੀਸੁ ਸਪ੍ਪਿ ਤਾਵ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਤਦਹੁਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਸਾਮਿਸਮ੍ਪਿ ਨਿਰਾਮਿਸਮ੍ਪਿ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਨਿਰਾਮਿਸਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਸਚੇ ਏਕਭਾਜਨੇ ਠਪਿਤਂ, ਏਕਂ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ। ਸਚੇ ਬਹੂਸੁ ਵਤ੍ਥੁਗਣਨਾਯ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਿ, ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਨਿਰਾਮਿਸਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਵਾ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਵਾ ਉਗ੍ਗਹਿਤਕਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ ਅਜ੍ਝੋਹਰਿਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ; ਅਬ੍ਭਞ੍ਜਨਾਦੀਸੁ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬਂ। ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਅਨਜ੍ਝੋਹਰਣੀਯਤਂ ਆਪਨ੍ਨਤ੍ਤਾ। ''ਪਟਿਸਾਯਨੀਯਾਨੀ''ਤਿ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸਚੇ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੋ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਨਵਨੀਤੇਨ ਸਪ੍ਪਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਦੇਤਿ, ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਸਾਮਿਸਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇ ਸਯਂ ਕਰੋਤਿ, ਸਤ੍ਤਾਹਮ੍ਪਿ ਨਿਰਾਮਿਸਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਨਵਨੀਤੇਨ ਪਨ ਯੇਨ ਕੇਨਚਿ ਕਤਸਪ੍ਪਿ ਸਤ੍ਤਾਹਮ੍ਪਿ ਨਿਰਾਮਿਸਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਉਗ੍ਗਹਿਤਕੇਨ ਕਤੇ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਸੁਦ੍ਧਸਪ੍ਪਿਨਯੇਨੇਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਖੀਰੇਨ ਵਾ ਦਧਿਨਾ ਵਾ ਕਤਸਪ੍ਪਿ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਕਤਂ ਸਾਮਿਸਮ੍ਪਿ ਤਦਹੁਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਯਂਕਤਂ ਨਿਰਾਮਿਸਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ । ਨਵਨੀਤਂ ਤਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਹਿ ਸਾਮਂਪਾਕੋ ਨ ਹੋਤਿ, ਸਾਮਂਪਕ੍ਕੇਨ ਪਨ ਤੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਆਮਿਸਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਚ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਸਵਤ੍ਥੁਕਸ੍ਸ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ, ''ਤਾਨਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ''ਤਿ ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੇਹਿ ਕਤਂ ਪਨ ਅਬ੍ਭਞ੍ਜਨਾਦੀਸੁ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬਂ। ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚ ਉਗ੍ਗਹਿਤਕੇਹਿ ਕਤਂ ਉਭਯੇਸਮ੍ਪਿ ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਏਸੇਵ ਨਯੋ ਅਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਸਪ੍ਪਿਮ੍ਹਿ। ਅਯਂ ਪਨ ਵਿਸੇਸੋ – ਯਤ੍ਥ ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਆਗਤਸਪ੍ਪਿਨਾ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ, ਤਤ੍ਥ ਇਮਿਨਾ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। **ਅਨ੍ਧਕਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਕਾਰਣਪਤਿਰੂਪਕਂ ਵਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਸਪ੍ਪਿ ਚ ਨਵਨੀਤਞ੍ਚ ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਦੁਪ੍ਪਟਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਂ, ਸਬ੍ਬਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ। ਪਰਤੋ ਚਸ੍ਸ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋਪਿ ਆਗਚ੍ਛਿਸ੍ਸਤਿ।

ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਆਗਤਂ ਨਵਨੀਤਮ੍ਪਿ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਤਦਹੁਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਸਾਮਿਸਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨਿਰਾਮਿਸਮੇਵ। ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਨਾਨਾਭਾਜਨੇਸੁ ਠਪਿਤੇ ਭਾਜਨਗਣਨਾਯ ਏਕਭਾਜਨੇਪਿ ਅਮਿਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਪਿਣ੍ਡਪਿਣ੍ਡਵਸੇਨ ਠਪਿਤੇ ਪਿਣ੍ਡਗਣਨਾਯ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਿ। ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਸਪ੍ਪਿਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਦਧਿਗੁਲ਼ਿਕਾਯੋਪਿ ਤਕ੍ਕਬਿਨ੍ਦੂਨਿਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤਂ ਧੋਤਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ **ਉਪਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਾ** ਆਹਂਸੁ। **ਮਹਾਸੀਵਤ੍ਥੇਰੋ** ਪਨ ''ਭਗਵਤਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਕਾਲਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਤਕ੍ਕਤੋ ਉਦ੍ਧਟਮਤ੍ਤਮੇਵ ਖਾਦਿਂਸੂ''ਤਿ ਆਹ। ਤਸ੍ਮਾ ਨਵਨੀਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤੇਨ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਦਧਿਤਕ੍ਕਮਕ੍ਖਿਕਾਕਿਪਿਲ੍ਲਿਕਾਦੀਨਿ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਸਪ੍ਪਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਕਾਮੇਨ ਅਧੋਤਮ੍ਪਿ ਪਚਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯਂ ਤਤ੍ਥ ਦਧਿਗਤਂ ਵਾ ਤਕ੍ਕਗਤਂ ਵਾ ਤਂ ਖਯਂ ਗਮਿਸ੍ਸਤਿ, ਏਤ੍ਤਾਵਤਾ ਹਿ ਸਵਤ੍ਥੁਕਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਨਾਮ ਨ ਹੋਤੀਤਿ ਅਯਮੇਤ੍ਥ ਅਧਿਪ੍ਪਾਯੋ। ਆਮਿਸੇਨ ਸਦ੍ਧਿਂ ਪਕ੍ਕਤ੍ਤਾ ਪਨ ਤਸ੍ਮਿਮ੍ਪਿ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਯਨ੍ਤਿ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਕਾ। ਇਦਾਨਿ ਉਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਨਵਨੀਤੇ ਚ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਖੀਰਦਧੀਨਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਤਨਵਨੀਤੇ ਚ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਤਾਨਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਤਨਵਨੀਤੇ ਚ ਉਗ੍ਗਹਿਤੇਹਿ ਕਤਨਵਨੀਤੇ ਚ ਅਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਨਵਨੀਤੇ ਚ ਸਬ੍ਬੋ ਆਪਤ੍ਤਾਨਾਪਤ੍ਤਿਪਰਿਭੋਗਾਪਰਿਭੋਗਨਯੋ ਸਪ੍ਪਿਮ੍ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਕ੍ਕਮੇਨੇਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬੋ।

ਤੇਲਭਿਕ੍ਖਾਯ ਪਵਿਟ੍ਠਾਨੰ ਪਨ ਭਿਕ੍ਖੂਨੰ ਤਤ੍ਥੇਵ ਸਪ੍ਪਿਮ੍ਪਿ ਨਵਨੀਤਮ੍ਪਿ ਪਕ੍ਕਤੇਲਮ੍ਪਿ ਅਪਕ੍ਕਤੇਲਮ੍ਪਿ ਆਕਿਰਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਕ੍ਕਦਧਿਬਿਨ੍ਦੂਨਿਪਿ ਭਤ੍ਤਸਿਤ੍ਥਾਨਿਪਿ ਤਣ੍ਡੁਲਕਣਾਪਿ ਮਕ੍ਖਿਕਾਦਯੋਪਿ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਆਦਿਚ੍ਚਪਾਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤੰ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕੰ ਹੋਤਿ, ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਭੇਸਜ੍ਜੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿੰ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਨਤ੍ਥੁਪਾਨਮ੍ਪਿ ਕਾਤੁੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇ ਵਦ੍ਦਲਿਸਮਯੇ ਲਜ੍ਜਿ ਸਾਮਣੇਰੋ ਯਥਾ ਤਤ੍ਥ ਪਤਿਤਤਣ੍ਡੁਲਕਣਾਦਯੋ ਨ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿ, ਏਵੰ ਸਾਮਿਸਪਾਕੰ ਮੋਚੇਨ੍ਤੋ ਅਗ੍ਗਿਮ੍ਹਿ ਵਿਲੀਯਾਪੇਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਦੇਤਿ, ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਤੇਲੇਸੁ ਤਿਲਤੇਲੰ ਤਾਵ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੰ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਸਾਮਿਸਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨਿਰਾਮਿਸਮੇਵ। ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਪਨਸ੍ਸ ਭਾਜਨਗਣਨਾਯ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਭਾਵੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ। ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੰ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੰ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਨਿਰਾਮਿਸਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਉਗ੍ਗਹਿਤਕੰ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੰ ਅਜ੍ਝੋਹਰਿਤੁੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸੀਸਮਕ੍ਖਨਾਦੀਸੁ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬੰ, ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਤਿਲੇ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਤਤੇਲੰ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਸਾਮਿਸਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਨਜ੍ਝੋਹਰਣੀਯੰ ਹੋਤਿ, ਸੀਸਮਕ੍ਖਨਾਦੀਸੁ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬੰ, ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੰ ਤਿਲੇ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਤਤੇਲੰ ਅਨਜ੍ਝੋਹਰਣੀਯਮੇਵ, ਸਵਤ੍ਥੁਕਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ, ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਸੀਸਮਕ੍ਖਨਾਦੀਸੁ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬੰ। ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਵਾ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤੰ ਵਾ ਉਗ੍ਗਹਿਤਕਤਿਲੇਹਿ ਕਤਤੇਲੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਕਤਿਲੇ ਭਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਤਿਲਪਿਟ੍ਠੰ ਵਾ ਸੇਦੇਤ੍ਵਾ ਉਣ੍ਹੋਦਕੇਨ ਵਾ ਤੇਮੇਤ੍ਵਾ ਕਤਤੇਲੰ ਸਚੇ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਕਤੰ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਸਾਮਿਸਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤਤੇਲੰ ਪਨ ਨਿਬ੍ਬਟ੍ਟਿਤਤ੍ਤਾ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਨਿਰਾਮਿਸਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਾਮੰਪਕ੍ਕਤ੍ਤਾ ਸਾਮਿਸੰ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸਵਤ੍ਥੁਕਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਪਨ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਉਭਯਮ੍ਪਿ ਅਨਜ੍ਝੋਹਰਣੀਯੰ, ਸੀਸਮਕ੍ਖਨਾਦੀਸੁ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬੰ, ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਯਦਿ ਪਨ ਅਪ੍ਪੰ ਉਣ੍ਹੋਦਕੰ ਹੋਤਿ ਅਬ੍ਭੁਕ੍ਕਿਰਣਮਤ੍ਤੰ, ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕੰ ਹੋਤਿ, ਸਾਮਪਾਕਗਣਨੰ ਨ ਗਚ੍ਛਤਿ। ਸਾਸਪਤੇਲਾਦੀਸੁਪਿ ਅਵਤ੍ਥੁਕਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੇਸੁ ਅਵਤ੍ਥੁਕਤਿਲਤੇਲੇ ਵੁਤ੍ਤਸਦਿਸੋਵ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ।

ਸਚੇ ਪਨ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਾਨੰ ਸਾਸਪਾਦੀਨੰ ਚੁਣ੍ਣੇਹਿ ਆਦਿਚ੍ਚਪਾਕੇਨ ਸਕ੍ਕਾ ਤੇਲੰ ਕਾਤੁੰ, ਤੰ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਸਾਮਿਸਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨਿਰਾਮਿਸਮੇਵ, ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਸਾਸਪਮਧੁਕਚੁਣ੍ਣਾਦੀਨਿ ਸੇਦੇਤ੍ਵਾ ਏਰਣ੍ਡਕਟ੍ਠੀਨਿ ਚ ਭਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਏਵ ਤੇਲੰ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਤੇਸੰ ਤੇਲੰ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਹਿ ਕਤੰ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤੰ ਸਾਮਿਸਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਵਤ੍ਥੂਨੰ ਯਾਵਜੀਵਿਕਤ੍ਤਾ ਪਨ ਸਵਤ੍ਥੁਕਪਟਿਗ੍ਗਹਣੇ ਦੋਸੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ। ਅਤ੍ਤਨਾ ਕਤੰ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਨਿਰਾਮਿਸਪਰਿਭੋਗੇਨੇਵ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬੰ। ਉਗ੍ਗਹਿਤਕੇਹਿ ਕਤੰ ਅਨਜ੍ਝੋਹਰਣੀਯੰ ਬਾਹਿਰਪਰਿਭੋਗੇ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਤੇਲਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਸਾਸਪਮਧੁਕਏਰਣ੍ਡਕਟ੍ਠੀਨਿ ਵਾ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਤੰ ਤੇਲੰ ਸਤ੍ਤਾਹਕਾਲਿਕੰ। ਦੁਤਿਯਦਿਵਸੇ ਕਤੰ ਛਾਹੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਤਤਿਯਦਿਵਸੇ ਕਤੰ ਪਞ੍ਚਾਹੰ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਚਤੁਤ੍ਥ-ਪਞ੍ਚਮ-ਛਟ੍ਠਸਤ੍ਤਮਦਿਵਸੇ ਕਤੰ ਤਦਹੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇ ਯਾਵ ਅਰੁਣਸ੍ਸ ਉਗ੍ਗਮਨਾ ਤਿਟ੍ਠਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੰ। ਅਟ੍ਠਮੇ ਦਿਵਸੇ ਕਤੰ ਅਨਜ੍ਝੋਹਰਣੀਯੰ। ਅਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਤ੍ਤਾ ਪਨ ਬਾਹਿਰਪਰਿਭੋਗੇ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇਪਿ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਤੇਲਤ੍ਥਾਯ ਗਹਿਤਸਾਸਪਾਦੀਨੰ ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮਨੇ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। ਪਾਲ਼ਿਯੰ ਪਨ ਅਨਾਗਤਾਨਿ ਅਞ੍ਞਾਨਿਪਿ ਨਾਲ਼ਿਕੇਰਨਿਮ੍ਬਕੋਸਮ੍ਬਕਕਰਮਨ੍ਦਅਤਸੀਆਦੀਨੰ ਤੇਲਾਨਿ ਅਤ੍ਥਿ, ਤਾਨਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹੰ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮਯਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟੰ ਹੋਤਿ। ਅਯਮੇਤੇਸੁ ਵਿਸੇਸੋ। ਸੇਸੰ ਯਾਵਕਾਲਿਕਵਤ੍ਥੁੰ ਯਾਵਜੀਵਿਕਵਤ੍ਥੁਞ੍ਚ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਸਾਮੰਪਾਕਸਵਤ੍ਥੁਕਪੁਰੇਭਤ੍ਤਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਉਗ੍ਗਹਿਤਕਵਤ੍ਥੁਵਿਧਾਨੰ ਸਬ੍ਬੰ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੰ।

੬੨੩. **ਵਸਾਤੇਲ**ਨ੍ਤਿ ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਸਾਨਿ ਭੇਸਜ੍ਜਾਨਿ, ਅਚ੍ਛਵਸੰ, ਮਚ੍ਛਵਸੰ, ਸੁਸੁਕਾਵਸੰ, ਸੂਕਰਵਸੰ, ਗਦ੍ਰਭਵਸ’’ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੬੨) ਏਵੰ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਵਸਾਨੰ ਤੇਲੰ। ਏਤ੍ਥ ਚ ‘‘ਅਚ੍ਛਵਸ’’ਨ੍ਤਿ ਵਚਨੇਨ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਵਸੰ ਸਬ੍ਬੇਸੰ ਅਕਪ੍ਪਿਯਮੰਸਾਨ ਵਸਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ। ਮਚ੍ਛਗ੍ਗਹਣੇਨ ਚ ਸੁਸੁਕਾਪਿ ਗਹਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਵਾਲ਼ਮਚ੍ਛਤ੍ਤਾ ਪਨ ਵਿਸੁੰ ਵੁਤ੍ਤੰ।

ਮਚ੍ਛਾਦਿਗ੍ਗਹਣੇਨ ਚੇਤ੍ਥ ਸਬ੍ਬੇਸਮ੍ਪਿ ਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਾਨਂ ਵਸਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ। ਮਂਸੇਸੁ ਹਿ ਦਸਮਨੁਸ੍ਸ-ਹਤ੍ਥਿ-ਅਸ੍ਸ-ਸੁਨਖ-ਅਹਿ-ਸੀਹ-ਬ੍ਯਗ੍ਘ-ਦੀਪਿ-ਅਚ੍ਛ-ਤਰਚ੍ਛਾਨਂ ਮਂਸਾਨਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਾਨਿ। ਵਸਾਸੁ ਏਕਾ ਮਨੁਸ੍ਸਵਸਾਵ। ਖੀਰਾਦੀਸੁ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ।

ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਹਿ ਕਤਨਿਬ੍ਬਟ੍ਟਿਤਵਸਾਤੇਲਂ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਸਾਮਿਸਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਨਿਰਾਮਿਸਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯਂ ਪਨ ਤਤ੍ਥ ਸੁਖੁਮਰਜਸਦਿਸਂ ਮਂਸਂ ਵਾ ਨ੍ਹਾਰੁ ਵਾ ਅਟ੍ਠਿ ਵਾ ਲੋਹਿਤਂ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਵਸਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਕਰੋਤਿ, ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵੇਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਨਿਰਾਮਿਸਪਰਿਭੋਗੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ । ਨਿਰਾਮਿਸਪਰਿਭੋਗਞ੍ਹਿ ਸਨ੍ਧਾਯ ਇਦਂ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਕਾਲੇ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਕਾਲੇ ਨਿਪ੍ਪਕ੍ਕਂ ਕਾਲੇ ਸਂਸਟ੍ਠਂ ਤੇਲਪਰਿਭੋਗੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੬੨)। ਤਤ੍ਰਾਪਿ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਂ ਅਬ੍ਬੋਹਾਰਿਕਮੇਵ। ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਪਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੁਂ ਵਾ ਕਾਤੁਂ ਵਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ –

> ''ਵਿਕਾਲੇ ਚੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਵਿਕਾਲੇ ਨਿਪ੍ਪਕ੍ਕਂ ਵਿਕਾਲੇ ਸਂਸਟ੍ਠਂ, ਤਂ ਚੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਤਿਣ੍ਣਂ ਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ। ਕਾਲੇ ਚੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਵਿਕਾਲੇ ਨਿਪ੍ਪਕ੍ਕਂ ਵਿਕਾਲੇ ਸਂਸਟ੍ਠਂ, ਤਂ ਚੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਦੁਕ੍ਕਟਾਨਂ। ਕਾਲੇ ਚੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਕਾਲੇ ਨਿਪ੍ਪਕ੍ਕਂ ਵਿਕਾਲੇ ਸਂਸਟ੍ਠਂ, ਤਂ ਚੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸ। ਕਾਲੇ ਚੇ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਕਾਲੇ ਨਿਪ੍ਪਕ੍ਕਂ ਕਾਲੇ ਸਂਸਟ੍ਠਂ, ਤਂ ਚੇ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜੇਯ੍ਯ, ਅਨਾਪਤ੍ਤੀ''ਤਿ।

ਉਪਤਿਸ੍ਸਤ੍ਥੇਰਂ ਪਨ ਅਨ੍ਤੇਵਾਸਿਕਾ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਸਪ੍ਪਿਨਵਨੀਤਵਸਾਨਿ ਏਕਤੋ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਨਿਬ੍ਬਟ੍ਟਿਤਾਨਿ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ, ਨ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤੀ''ਤਿ? ''ਨ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿ। ਥੇਰੋ ਕਿਰੇਤ੍ਥ ਪਕ੍ਕਤੇਲਕਸਟੇ ਵਿਯ ਕੁਕ੍ਕੁਚ੍ਚਾਯਤਿ। ਤਤੋ ਨਂ ਉਤ੍ਤਰਿ ਪੁਚ੍ਛਿਂਸੁ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਨਵਨੀਤੇ ਦਧਿਗੁਲ਼ਿਕਾ ਵਾ ਤਕ੍ਕਬਿਨ੍ਦੁ ਵਾ ਹੋਤਿ, ਏਤਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ? ''ਏਤਮ੍ਪਿ, ਆਵੁਸੋ, ਨ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਤਤੋ ਨਂ ਆਹਂਸੁ – ''ਭਨ੍ਤੇ, ਏਕਤੋ ਪਚਿਤ੍ਵਾ ਸਂਸਟ੍ਠਾਨਿ ਤੇਜਵਨ੍ਤਾਨਿ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਰੋਗਂ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੀ''ਤਿ? ''ਸਾਧਾਵੁਸੋ''ਤਿ ਥੇਰੋ ਸਮ੍ਪਟਿਚ੍ਛਿ।

ਮਹਾਸੁਮਤ੍ਥੇਰੋ ਪਨਾਹ – ''ਕਪ੍ਪਿਯਮਂਸਵਸਾ ਸਾਮਿਸਪਰਿਭੋਗੇ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਇਤਰਾ ਨਿਰਾਮਿਸਪਰਿਭੋਗੇ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। **ਮਹਾਪਦੁਮਤ੍ਥੇਰੋ** ਪਨ ''ਇਦਂ ਕਿ''ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ''ਨਨੁ ਵਾਤਾਬਾਧਿਕਾ ਭਿਕ੍ਖੂ ਪਞ੍ਚਮੂਲਕਸਾਵਯਾਗੁਯਂ ਅਚ੍ਛਸੂਕਰਤੇਲਾਦੀਨਿ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਯਾਗੁਂ ਪਿਵਨ੍ਤਿ, ਸਾ ਤੇਜੁਸ੍ਸਦਤ੍ਤਾ ਰੋਗਂ ਨਿਗ੍ਗਣ੍ਹਾਤੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ''ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਆਹ।

ਮਧੁ ਨਾਮ ਮਕ੍ਖਿਕਾਮਧੂਤਿ ਮਧੁਕਰੀਹਿ ਨਾਮ ਮਧੁਮਕ੍ਖਿਕਾਹਿ ਖੁਦ੍ਦਕਮਕ੍ਖਿਕਾਹਿ ਭਮਰਮਕ੍ਖਿਕਾਹਿ ਚ ਕਤਂ ਮਧੁ। ਤਂ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਸਾਮਿਸਪਰਿਭੋਗਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਨਿਰਾਮਿਸਪਰਿਭੋਗਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਸਚੇ ਸਿਲੇਸਸਦਿਸਂ ਮਹਾਮਧੁਂ ਖਣ੍ਡਂ ਖਣ੍ਡਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਂ, ਇਤਰਂ ਵਾ ਨਾਨਾਭਾਜਨੇਸੁ, ਵਤ੍ਥੁਗਣਨਾਯ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਿ। ਸਚੇ ਏਕਮੇਵ ਖਣ੍ਡਂ, ਏਕਭਾਜਨੇ ਵਾ ਇਤਰਂ ਏਕਮੇਵ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ। ਉਗ੍ਗਹਿਤਕਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਅਰੁਮਕ੍ਖਨਾਦੀਸੁ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬਂ। ਮਧੁਪਟਲਂ ਵਾ ਮਧੁਸਿਤ੍ਥਕਂ ਵਾ ਸਚੇ ਮਧੁਨਾ ਅਮਕ੍ਖਿਤਂ ਪਰਿਸੁਦ੍ਧਂ, ਯਾਵਜੀਵਿਕਂ। ਮਧੁਮਕ੍ਖਿਤਂ ਪਨ ਮਧੁਗਤਿਕਮੇਵ। ਚੀਰਿਕਾ ਨਾਮ ਸਪਕ੍ਖਾ ਦੀਘਮਕ੍ਖਿਕਾ, ਤੁਮ੍ਬਲਨਾਮਿਕਾ ਚ ਅਟ੍ਠਿਪਕ੍ਖਾ ਕਾਲ਼ਮਹਾਭਮਰਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਸਂ ਆਸਯੇਸੁ ਨਿਯ੍ਯਾਸਸਦਿਸਂ ਮਧੁ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਯਾਵਜੀਵਿਕਂ।

ਫਾਣਿਤਂ ਨਾਮ ਉਚ੍ਛੁਮ੍ਹਾ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਉਚ੍ਛੁਰਸਂ ਉਪਾਦਾਯ ਅਪਕ੍ਕਾ ਵਾ ਅਵਤ੍ਥੁਕਪਕ੍ਕਾ ਵਾ ਸਬ੍ਬਾਪਿ ਅਵਤ੍ਥੁਕਾ ਉਚ੍ਛੁਵਿਕਤਿ ਫਾਣਿਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾ। ਤਂ ਫਾਣਿਤਂ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਸਾਮਿਸਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਨਿਰਾਮਿਸਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਵਤ੍ਥੁਗਣਨਾਯ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ। ਬਹੂ ਪਿਣ੍ਡਾ ਚੁਣ੍ਣੇਤ੍ਵਾ ਏਕਭਾਜਨੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ ਘਨਸਨ੍ਨਿਵੇਸਾ, ਏਕਮੇਵ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ। ਉਗ੍ਗਹਿਤਕਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ, ਘਰਧੂਪਨਾਦੀਸੁ ਉਪਨੇਤਬ੍ਬਂ। ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੇਨ ਅਪਰਿਸ੍ਸਾਵਿਤਉਚ੍ਛੁਰਸੇਨ ਕਤਫਾਣਿਤਂ ਸਚੇ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਕਤਂ, ਸਾਮਿਸਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਯਂਕਤਂ ਨਿਰਾਮਿਸਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਨ ਸਵਤ੍ਥੁਕਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਅਨਜ੍ਝੋਹਰਣੀਯਂ, ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਅਪਰਿਸ੍ਸਾਵਿਤਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੇਨ ਕਤਮ੍ਪਿ ਅਨਜ੍ਝੋਹਰਣੀਯਮੇਵ, ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਏਸ ਨਯੋ ਉਚ੍ਛੁਂ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਕਤਫਾਣਿਤੇਪਿ। ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਪਨ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵਿਤਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਕੇਨ ਕਤਂ ਸਚੇ ਅਨੁਪਸਮ੍ਪਨ੍ਨੇਨ ਕਤਂ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਸਾਮਿਸਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਨਿਰਾਮਿਸਮੇਵ। ਸਯਂਕਤਂ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਨਿਰਾਮਿਸਮੇਵ। ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਪਰਿਸ੍ਸਾਵਿਤਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤੇਨ ਕਤਂ ਪਨ ਨਿਰਾਮਿਸਮੇਵ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਉਗ੍ਗਹਿਤਕਕਤਂ ਵੁਤ੍ਤਨਯਮੇਵ। ''ਝਾਮਉਚ੍ਛੁਫਾਣਿਤਂ ਵਾ ਕੋਟ੍ਟਿਤਉਚ੍ਛੁਫਾਣਿਤਂ ਵਾ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਮੇਵ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ ਪਨ ''ਏਤਂ ਸਵਤ੍ਥੁਕਪਕ੍ਕਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨੋ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਂ ਕਤ੍ਵਾ ''ਉਚ੍ਛੁਫਾਣਿਤਂ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਂ ਨੋਵਟ੍ਟਨਕਂ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥੀ''ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ, ਤਂ ਯੁਤ੍ਤਂ। ਸੀਤੁਦਕੇਨ ਕਤਂ ਮਧੁਕਪੁਪ੍ਫਫਾਣਿਤਂ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਸਾਮਿਸਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਨਿਰਾਮਿਸਮੇਵ। ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਵਤ੍ਥੁਗਣਨਾਯ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਖੀਰਂ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਕਤਂ ਮਧੁਕਫਾਣਿਤਂ ਯਾਵਕਾਲਿਕਂ। ਖਣ੍ਡਸਕ੍ਖਰਂ ਪਨ ਖੀਰਜਲ੍ਲਿਕਂ ਅਪਨੇਤ੍ਵਾ ਸੋਧੇਨ੍ਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਮਧੁਕਪੁਪ੍ਫਂ ਪਨ ਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਅਲ੍ਲਂ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਭਜ੍ਜਿਤਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਭਜ੍ਜਿਤ੍ਵਾ ਤਿਲਾਦੀਹਿ ਮਿਸ੍ਸਂ ਵਾ ਅਮਿਸ੍ਸਂ ਵਾ ਕਤ੍ਵਾ ਕੋਟ੍ਟਿਤਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਯਦਿ ਪਨ ਤਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਮੇਰਯਤ੍ਥਾਯ ਯੋਜੇਨ੍ਤਿ, ਯੋਜਿਤਂ ਬੀਜਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਕਦਲੀ-ਖਜ੍ਜੂਰੀ-ਅਮ੍ਬ-ਲਬੁਜ-ਪਨਸ-ਚਿਞ੍ਚਾਦੀਨਂ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਯਾਵਕਾਲਿਕਫਲਾਨਂ ਫਾਣਿਤਂ ਯਾਵਕਾਲਿਕਮੇਵ। ਮਰਿਚਪਕ੍ਕੇਹਿ ਫਾਣਿਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਤਂ ਯਾਵਜੀਵਿਕਂ।

ਤਾਨਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾਤਿ ਸਚੇਪਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿਪਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕ ਘਟੇ ਅਵਿਨਿਬ੍ਭੋਗਾਨਿ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਿਪਤਿ , ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਏਕਮੇਵ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ। ਵਿਨਿਭੁਤ੍ਤੇਸੁ ਪਞ੍ਚ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਨਿ। ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਪਨ ਅਨਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤ੍ਵਾ ਗਿਲਾਨੇਨਪਿ ਅਗਿਲਾਨੇਨਪਿ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਯਥਾਸੁਖਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਤ੍ਤਵਿਧਞ੍ਹਿ **ਓਦਿਸ੍ਸਂ ਨਾਮ** – ਬ੍ਯਾਧਿਓਦਿਸ੍ਸਂ, ਪੁਗ੍ਗਲੋਦਿਸ੍ਸਂ, ਕਾਲੋਦਿਸ੍ਸਂ, ਸਮਯੋਦਿਸ੍ਸਂ, ਦੇਸੋਦਿਸ੍ਸਂ, ਵਸੋਦਿਸ੍ਸਂ, ਭੇਸਜ੍ਜੋਦਿਸ੍ਸਨ੍ਤਿ।

ਤਤ੍ਥ **ਬ੍ਯਾਧਿਓਦਿਸ੍ਸਂ** ਨਾਮ – ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਅਮਨੁਸ੍ਸਿਕਾਬਾਧੇ ਆਮਕਮਂਸਂ ਆਮਕਲੋਹਿਤ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੬੪) ਏਵਂ ਬ੍ਯਾਧਿਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਂ, ਤਂ ਤੇਨੇਵ ਆਬਾਧੇਨ ਆਬਾਧਿਕਸ੍ਸ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ। ਤਞ੍ਚ ਖੋ ਕਾਲੇਪਿ ਵਿਕਾਲੇਪਿ ਕਪ੍ਪਿਯਮ੍ਪਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿਯੇਵ।

ਪੁਗ੍ਗਲੋਦਿਸ੍ਸਂ ਨਾਮ – ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਰੋਮਨ੍ਥਕਸ੍ਸ ਰੋਮਨ੍ਥਨਂ। ਨ ਚ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਬਹਿਮੁਖਦ੍ਵਾਰਂ ਨੀਹਰਿਤ੍ਵਾ ਅਜ੍ਝੋਹਰਿਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ (ਚੂਲ਼ਵ॰ ੨੭੩) ਏਵਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਂ, ਤਂ ਤਸ੍ਸੇਵ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ।

ਕਾਲੋਦਿਸ੍ਸਂ ਨਾਮ – ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਚਤ੍ਤਾਰਿ ਮਹਾਵਿਕਟਾਨਿ ਦਾਤੁਂ – ਗੂਥਂ, ਮੁਤ੍ਤਂ, ਛਾਰਿਕਂ, ਮਤ੍ତਿਕ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੬੮) ਏਵਂ ਅਹਿਨਾ ਦਟ੍ਠਕਾਲਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਂ, ਤਂ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਕਾਲੇ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਕਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ।

ਸਮਯੋਦਿਸ੍ਸਂ ਨਾਮ – ''ਗਣਭੋਜਨੇ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਸਮਯਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ (ਪਾਚਿ॰ ੨੧੭) ਨਯੇਨ ਤਂ ਤਂ ਸਮਯਂ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯੋ, ਤਾ ਤਸ੍ਮਿਂ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਸਮਯੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਯੋ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਨ ਅਞ੍ਞਦਾ।

ਦੇਸੋਦਿਸ੍ਸਂ ਨਾਮ – ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਏਵਰੂਪੇਸੁ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਿਮੇਸੁ ਜਨਪਦੇਸੁ ਵਿਨਯਧਰਪਞ੍ਚਮੇਨ ਗਣੇਨ ਉਪਸਮ੍ਪਦ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੫੯) ਏਵਂ ਪਚ੍ਚਨ੍ਤਦੇਸੇ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾਨਿ ਉਪਸਮ੍ਪਦਾਦੀਨਿ, ਤਾਨਿ ਤਤ੍ਥੇਵ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ, ਨ ਮਜ੍ਝਿਮਦੇਸੇ।

ਵਸੋਦਿਸ੍ਸਂ ਨਾਮ – ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਵਸਾਨਿ ਭੇਸਜ੍ਜਾਨੀ’’ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੬੨) ਏਵਂ ਵਸਾਨਾਮੇਨ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਂ , ਤਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਮਨੁਸ੍ਸਵਸਂ ਸਬ੍ਬੇਸਂ ਕਪ੍ਪਿਯਾਕਪ੍ਪਿਯਵਸਾਨਂ ਤੇਲਂ ਤਂਤਦਤ੍ਥਿਕਾਨਂ ਤੇਲਪਰਿਭੋਗੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਭੇਸਜ੍ਜੋਦਿਸ੍ਸਂ ਨਾਮ – ‘‘ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਪਞ੍ਚ ਭੇਸਜ੍ਜਾਨੀ’’ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੨੬੦-੨੬੧) ਏਵਂ ਭੇਸਜ੍ਜਨਾਮੇਨ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾਨਿ ਆਹਾਰਤ੍ਥਂ ਫਰਿਤੁਂ ਸਮਤ੍ਥਾਨਿ ਸਪ੍ਪਿਨਵਨੀਤਤੇਲਮਧੁਫਾਣਿਤਾਨਿ। ਤਾਨਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਤਦਹੁਪੁਰੇਭਤ੍ਤਂ ਯਥਾਸੁਖਂ ਪਚ੍ਛਾਭਤ੍ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਸਤਿ ਪਚ੍ਚਯੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਸਤ੍ਤਾਹਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

੬੨੪. ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤੇ ਅਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਸਞ੍ਞੀ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਨ੍ਤਿ ਸਚੇਪਿ ਸਾਸਪਮਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ ਸਕਿਂ ਵਾ ਅਙ੍ਗੁਲਿਯਾ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਜਿਵ੍ਹਾਯ ਸਾਯਨਮਤ੍ਤਂ ਨਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਬ੍ਬਮੇਵ, ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਞ੍ਚ ਦੇਸੇਤਬ੍ਬਂ।

ਨ ਕਾਯਿਕੇਨ ਪਰਿਭੋਗੇਨ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਕਾਯੋ ਵਾ ਕਾਯੇ ਅਰੁ ਵਾ ਨ ਮਕ੍ਖੇਤਬ੍ਬਂ। ਤੇਹਿ ਮਕ੍ਖਿਤਾਨਿ ਕਾਸਾਵਕਤ੍ਤਰਯਟ੍ਠਿਉਪਾਹਨਪਾਦਕਥਲਿਕਮਞ੍ਚਪੀਠਾਦੀਨਿਪਿ ਅਪਰਿਭੋਗਾਨਿ। ‘‘ਦ੍ਵਾਰਵਾਤਪਾਨਕਵਾਟੇਸੁਪਿ ਹਤ੍ਥੇਨ ਗਹਣਟ੍ਠਾਨਂ ਨ ਮਕ੍ਖੇਤਬ੍ਬ’’ਨ੍ਤਿ **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ। ‘‘ਕਸਾਵੇ ਪਨ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਦ੍ਵਾਰਵਾਤਪਾਨਕਵਾਟਾਨਿ ਮਕ੍ਖੇਤਬ੍ਬਾਨੀ’’ਤਿ **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਸਤ੍ਤਾਹਂ ਅਧਿਟ੍ਠੇਤੀਤਿ ਸਤ੍ਤਾਹਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਸਪ੍ਪਿਞ੍ਚ ਤੇਲਞ੍ਚ ਵਸਞ੍ਚ ਮੁਦ੍ਧਨਿਤੇਲਂ ਵਾ ਅਬ੍ਭਞ੍ਜਨਂ ਵਾ ਮਧੁਂ ਅਰੁਮਕ੍ਖਨਂ ਫਾਣਿਤਂ ਘਰਧੂਪਨਂ ਅਧਿਟ੍ਠੇਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਤੇਲਂ ਅਨਧਿਟ੍ਠਿਤਤੇਲਭਾਜਨੇ ਆਕਿਰਿਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਭਾਜਨੇ ਚੇ ਸੁਖੁਮਂ ਛਿਦ੍ਦਂ ਪਵਿਟ੍ਠਂ ਪਵਿਟ੍ਠਂ ਤੇਲਂ ਪੁਰਾਣਤੇਲੇਨ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰੀਯਤਿ, ਪੁਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਂ। ਅਥ ਮਹਾਮੁਖਂ ਹੋਤਿ, ਸਹਸਾਵ ਬਹੁਤੇਲਂ ਪਵਿਸਿਤ੍ਵਾ ਪੁਰਾਣਤੇਲਂ ਅਜ੍ਝੋਤ੍ਥਰਤਿ, ਪੁਨ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਕਿਚ੍ਚਂ ਨਤ੍ਥਿ। ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਗਤਿਕਮੇਵ ਹਿ ਤਂ ਹੋਤਿ, ਏਤੇਨ ਨਯੇਨ ਅਧਿਟ੍ਠਿਤਤੇਲਭਾਜਨੇ ਅਨਧਿਟ੍ਠਿਤਤੇਲਾਕਿਰਣਮ੍ਪਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

੬੨੫. ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜੇਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਚੇ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਂ ਸਨ੍ਤਕਂ ਏਕੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਅਵਿਭਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਦ੍ਵਿਨ੍ਨਮ੍ਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ, ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਿਤੁਂ ਪਨ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸਚੇ ਯੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ, ਸੋ ਇਤਰਂ ਭਣਤਿ – ‘‘ਆਵੁਸੋ, ਇਮਂ ਤੇਲਂ ਸਤ੍ਤਾਹਮਤ੍ਤਂ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜ ਤ੍ਵ’’ਨ੍ਤਿ। ਸੋ ਚ ਪਰਿਭੋਗਂ ਨ ਕਰੋਤਿ, ਕਸ੍ਸ ਆਪਤ੍ਤਿ? ਨ ਕਸ੍ਸਚਿਪਿ ਆਪਤ੍ਤਿ । ਕਸ੍ਮਾ? ਯੇਨ ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਂ ਤੇਨ ਵਿਸ੍ਸਜ੍ਜਿਤਤ੍ਤਾ, ਇਤਰਸ੍ਸ ਅਪ੍ਪਟਿਗ੍ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ।

ਵਿਨਸ੍ਸਤੀਤਿ ਅਪਰਿਭੋਗਂ ਹੋਤਿ। **ਚਤ੍ਤੇਨਾ**ਤਿਆਦੀਸੁ ਯੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਚਤ੍ਤਞ੍ਚ ਵਨ੍ਤਞ੍ਚ ਮੁਤ੍ਤਞ੍ਚ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਚਿਤ੍ਤਂ ਚਤ੍ਤਂ ਵਨ੍ਤਂ ਮੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ। ਤੇਨ ਚਿਤ੍ਤੇਨ ਪੁਗ੍ਗਲੋ ਅਨਪੇਕ੍ਖੋਤਿ ਵੁਚ੍ਚਤਿ, ਏਵਂ ਅਨਪੇਕ੍ਖੋ ਸਾਮਣੇਰਸ੍ਸ ਦਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਦਂ ਕਸ੍ਮਾ ਵੁਤ੍ਤਂ? ‘‘ਏਵਂ ਅਨ੍ਤੋਸਤ੍ਤਾਹੇ ਦਤ੍ਵਾ ਪਚ੍ਛਾ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਪਰਿਭੁਞ੍ਜਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥ’’ਨ੍ਤਿ **ਮਹਾਸੁਮਤ੍ਥੇਰੋ** ਆਹ। **ਮਹਾਪਦੁਮਤ੍ਥੇਰੋ** ਪਨਾਹ – ‘‘ਨਯਿਦਂ ਯਾਚਿਤਬ੍ਬਂ, ਅਨ੍ਤੋਸਤ੍ਤਾਹੇ ਦਿਨ੍ਨਸ੍ਸ ਹਿ ਪੁਨ ਪਰਿਭੋਗੇ ਆਪਤ੍ਤਿਯੇਵ ਨਤ੍ਥਿ। ਸਤ੍ਤਾਹਾਤਿਕ੍ਕਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਪਰਿਭੋਗੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿਦਸ੍ਸਨਤ੍ਥਮਿਦਂ ਵੁਤ੍ਤ’’ਨ੍ਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਵਂ ਦਿਨ੍ਨਂ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਸਚੇ ਸਾਮਣੇਰੋ ਅਭਿਸਙ੍ਖਰਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਅਨਭਿਸਙ੍ਖਰਿਤ੍ਵਾ ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨਤ੍ਥੁਕਮ੍ਮਤ੍ਥਂ ਦਦੇਯ੍ਯ, ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਨਤ੍ਥੁਕਮ੍ਮਂ ਕਾਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਬਾਲੋ ਹੋਤਿ, ਦਾਤੁਂ ਨ ਜਾਨਾਤਿ, ਅਞ੍ਞੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬੋ – ‘‘ਅਤ੍ਥਿ ਤੇ, ਸਾਮਣੇਰ, ਤੇਲ’’ਨ੍ਤਿ ‘‘ਆਮ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਤ੍ਥੀ’’ਤਿ। ‘‘ਆਹਰ, ਥੇਰਸ੍ਸ ਭੇਸਜ੍ਜਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ’’ਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵ।

ਕਥਿਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ, ਅਕਿਰਿਯਂ, ਨੋਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਅਚਿਤ੍ਤਕਂ, ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਂ, ਕਾਯਕਮ੍ਮਵਚੀਕਮ੍ਮਂ,

ਤਿਚਿਤ੍ਤਂ, ਤਿਵੇਦਨਨ੍ਤਿ।

ਭੇਸਜ੍ਜਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੪. ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੬੨੬. **ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾ**ਤਿ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਥ **ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ**ਤਿ ਚੀਵਰਕ੍ਖਨ੍ਧਕੇ ਵਿਸਾਖਾਵਤ੍ਥੁਸ੍ਮਿਂ (ਮਹਾਵ॰ ੩੪੯ ਆਦਯੋ) ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ। **ਪਟਿਕਚ੍ਚੇਵ**ਾਤਿ ਪੁਰੇਯੇਵ।

੬੨੭. **ਮਾਸੋ ਸੇਸੋ ਗਿਮ੍ਹਾਨ**ਨ੍ਤਿ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਗਿਮ੍ਹਮਾਸਾਨਂ ਏਕੋ ਪਚ੍ਛਿਮਮਾਸੋ ਸੇਸੋ। **ਕਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸਿਬ੍ਬਨਰਜਨਕਪ੍ਪਪਰਿਯੋਸਾਨੇਨ ਨਿਟ੍ਠਪੇਤ੍ਵਾ। ਕਰੋਨ੍ਤੇਨ ਚ ਏਕਮੇਵ ਕਤ੍ਵਾ ਸਮਯੇ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਂ, ਦ੍ਵੇ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਨ੍ਤਿ।

ਅਤਿਰੇਕਮਾਸੇ ਸੇਸੇ ਗਿਮ੍ਹਾਨੇਤਿ ਗਿਮ੍ਹਾਨਨਾਮਕੇ ਅਤਿਰੇਕਮਾਸੇ ਸੇਸੇ।

ਅਤਿਰੇਕਦ੍ਧਮਾਸੇ ਸੇਸੇ ਗਿਮ੍ਹਾਨੇ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਵਾਸੇਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਪਨ ਠਤ੍ਵਾ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾਯ ਪਰਿਯੇਸਨਕ੍ਖੇਤ੍ਤਂ ਕਰਣਕ੍ਖੇਤ੍ਤਂ ਨਿਵਾਸਨਕ੍ਖੇਤ੍ਤਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਨਕ੍ਖੇਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ ਖੇਤ੍ਤਂ, ਕੁਚ੍ਛਿਸਮਯੋ ਪਿਟ੍ਠਿਸਮਯੋਤਿ ਦੁਵਿਧੋ ਸਮਯੋ, ਪਿਟ੍ਠਿਸਮਯਚਤੁਕ੍ਕਂ ਕੁਚ੍ਛਿਸਮਯਚਤੁਕ੍ਕਨ੍ਤਿ ਦ੍ਵੇ ਚਤੁਕ੍ਕਾਨਿ ਚ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਾਨਿ।

ਤਤ੍ਥ ਜੇਟ੍ਠਮੂਲਪੁਣ੍ਣਮਾਸਿਯਾ ਪਚ੍ਛਿਮਪਾਟਿਪਦਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਕਾਲ਼ਪਕ੍ਖੁਪੋਸਥਾ, ਅਯਮੇਕੋ ਅਦ੍ਧਮਾਸੋ ਪਰਿਯੇਸਨਕ੍ਖੇਤ੍ਤਞ੍ਚੇਵ ਕਰਣਕ੍ਖੇਤ੍ਤਞ੍ਚ। ਏਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਅਨ੍ਤਰੇ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਂ ਅਲਦ੍ਧਂ ਪਰਿਯੇਸਿਤੁਂ ਲਦ੍ਧਂ ਕਾਤੁਞ੍ਚ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਨਿਵਾਸੇਤੁਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਞ੍ਚ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਕਾਲ਼ਪਕ੍ਖੁਪੋਸਥਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮਪਾਟਿਪਦਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਆਸਾਲ਼੍ਹੀਪੁਣ੍ਣਮਾ, ਅਯਮੇਕੋ ਅਦ੍ਧਮਾਸੋ ਪਰਿਯੇਸਨਕਰਣਨਿਵਾਸਨਾਨਂ ਤਿਣ੍ਣਮ੍ਪਿ ਖੇਤ੍ਤਂ। ਏਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਅਨ੍ਤਰੇ ਪਰਿਯੇਸਿਤੁਂ ਕਾਤੁਂ ਨਿਵਾਸੇਤੁਞ੍ਚ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਂਯੇਵ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਆਸਾਲ਼੍ਹੀਪੁਣ੍ਣਮਾਸਿਯਾ ਪਚ੍ਛਿਮਪਾਟਿਪਦਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਕਤ੍ਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮਾ, ਇਮੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸਾ ਪਰਿਯੇਸਨਕਰਣਨਿਵਾਸਨਾਧਿਟ੍ਠਾਨਾਨਂ ਚਤੁਨ੍ਨਂ ਖੇਤ੍ਤਂ। ਏਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਅਨ੍ਤਰੇ ਅਲਦ੍ਧਂ ਪਰਿਯੇਸਿਤੁਂ ਲਦ੍ਧਂ ਕਾਤੁਂ ਨਿਵਾਸੇਤੁਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਞ੍ਚ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਇਦਂ ਤਾਵ ਚਤੁਬ੍ਬਿਧਂ ਖੇਤ੍ਤਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਕਤ੍ਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮਾਸਿਯਾ ਪਨ ਪਚ੍ਛਿਮਪਾਟਿਪਦਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਜੇਟ੍ਠਮੂਲਪੁਣ੍ਣਮਾ, ਇਮੇ ਸਤ੍ਤ ਮਾਸਾ ਪਿਟ੍ਠਿਸਮਯੋ ਨਾਮ। ਏਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਅਨ੍ਤਰੇ ''ਕਾਲੋ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾਯਾ''ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਸਤੁਪ੍ਪਾਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਾਤਕਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਚੀਵਰਂ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਇਮਿਨਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ''ਦੇਥ ਮੇ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਚੀਵਰ''ਨ੍ਤਿਆਦਿਨਾ ਨਯੇਨ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਾਤਕਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਸਤੁਪ੍ਪਾਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਞਾਤਕਪਵਾਰਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਇਮਿਨਾਵ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ । ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਾਤਕਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਵੁਤ੍ਤਞ੍ਹੇਤਂ **ਪਰਿਵਾਰੇ** –

''ਮਾਤਰਂ ਚੀਵਰਂ ਯਾਚੇ, ਨੋ ਚ ਸਙ੍ਘੇ ਪਰਿਣਤਂ।
ਕੇਨਸ੍ਸ ਹੋਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿ, ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਚ ਞਾਤਕੇ।
ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ''ਤਿ॥ (ਪਰਿ॰ ੪੮੧)।

ਅਯਞ੍ਹਿ ਪਞ੍ਹੋ ਇਮਮਤ੍ਥਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤੋਤਿ। ਏਵਂ ਪਿਟ੍ਠਿਸਮਯਚਤੁਕ੍ਕਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਜੇਟ੍ਠਮੂਲਪੁਣ੍ਣਮਾਸਿਯਾ ਪਨ ਪਚ੍ਛਿਮਪਾਟਿਪਦਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਕਤ੍ਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮਾ, ਇਮੇ ਪਞ੍ਚ ਮਾਸਾ ਕੁਚ੍ਛਿਸਮਯੋ ਨਾਮ। ਏਤਸ੍ਮਿਞ੍ਹਿ ਅਨ੍ਤਰੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਸਤੁਪ੍ਪਾਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਾਤਕਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਚੀਵਰਂ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ

ਵਤ੍ਤੁਭੇਦੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਯੇ ਮਨੁਸ੍ਸਾ ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਚੀਵਰਂ ਦੇਨ੍ਤਿ, ਇਮੇ ਪਨ ਸਚੇਪਿ ਅਤ੍ਤਨੋ ਅਞ੍ਞਾਤਕਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਵਤ੍ਤਭੇਦੋ ਨਤ੍ਥਿ, ਤੇਸੁ ਸਤੁਪ੍ਪਾਦਕਰਣਸ੍ਸ ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਤ੍ਤਾ। ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਾਤਕਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ତਿਯਂ। ਇਦਂ ਪਨ ਪਕਤਿਯਾ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਦਾਯਕੇਸੁਪਿ ਹੋਤਿਯੇਵ। ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਸਤੁਪ੍ਪਾਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਞਾਤਕਪਵਾਰਿਤਟ੍ਠਾਨਤੋ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਇਮਿਨਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਪ੍ਫਾਦੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਞ੍ਞਾਤਕਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇਨ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। "**ਨ ਵਤ੍ਤਬ੍ਬਾ ਦੇਥ ਮੇ**"ਤਿ ਇਦਞ੍ਹਿ ਪਰਿਯੇਸਨਕਾਲੇ ਅਞ੍ਞਾਤਕਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤੇਯੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਏਵਂ ਕੁਚ੍ਛਿਸਮਯਚਤੁਕ੍ਕਂ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਨਗ੍ਗੋ ਕਾਯਂ ਓਵਸ੍ਸਾਪੇਤਿ, ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਉਦਕਫੁਸਿਤਗਣਨਾਯ ਅਕਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਾਨਪਰਿਯੋਸਾਨਵਸੇਨ ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਸੋ ਚ ਖੋ ਵਿਵਟਙ੍ਗਣੇ ਆਕਾਸਤੋ ਪਤਿਤਉਦਕੇਨੇਵ ਨ੍ਹਾਯਨ੍ਤੋ। ਨ੍ਹਾਨਕੋਟ੍ਠਕਵਾਪਿਆਦੀਸੁ ਘਟੇਹਿ ਆਸਿਤ੍ਤਉਦਕੇਨ ਵਾ ਨ੍ਹਾਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਵਸ੍ਸਂ ਉਕ੍ਕਡ੍ਢਿਯਤੀਤਿ ਏਤ੍ਥ ਸਚੇ ਕਤਪਰਿਯੇਸਿਤਾਯ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾਯ ਗਿਮ੍ਹਾਨਂ ਪਚ੍ਛਿਮ ਮਾਸਂ ਖੇਪੇਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਵਸ੍ਸਾਨਸ੍ਸ ਪਠਮਮਾਸਂ ਉਕ੍ਕਡ੍ਢਿਤ੍ਵਾ ਗਿਮ੍ਹਾਨਂ ਪਚ੍ਛਿਮਮਾਸਮੇਵ ਕਰੋਨ੍ਤਿ, ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਾ ਧੋਵਿਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬਾ। ਅਨਧਿਟ੍ਠਿਤਾ ਅਵਿਕਪ੍ਪਿਤਾ ਦ੍ਵੇ ਮਾਸੇ ਪਰਿਹਾਰਂ ਲਭਤਿ, ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਦਿਵਸੇ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾ। ਸਚੇ ਸਤਿਸਮ੍ਮੋਸੇਨ ਵਾ ਅਪ੍ਪਹੋਨਕਭਾਵੇਨ ਵਾ ਅਕਤਾ ਹੋਤਿ, ਤੇ ਚ ਦ੍ਵੇ ਮਾਸੇ ਵਸ੍ਸਾਨਸ੍ਸ ਚ ਚਾਤੁਮਾਸਨ੍ਤਿ ਛ ਮਾਸੇ ਪਰਿਹਾਰਂ ਲਭਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਕਤ੍ਤਿਕਮਾਸੇ ਕਥਿਨਂ ਅਤ੍ਥਰੀਯਤਿ, ਅਪਰੇਪਿ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸੇ ਲਭਤਿ, ਏਵਂ ਦਸ ਮਾਸਾ ਹੋਨ੍ਤਿ। ਤਤੋ ਪਰਮ੍ਪਿ ਸਤਿਯਾ ਪਚ੍ਚਾਸਾਯ ਮੂਲਚੀਵਰਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਏਕਮਾਸਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਏਕਾਦਸ ਮਾਸੇ ਪਰਿਹਾਰਂ ਲਭਤਿ। ਸਚੇ ਪਨ ਏਕਾਹਦ੍ਵੀਹਾਦਿਵਸੇਨ ਯਾਵ ਦਸਾਹਾਨਾਗਤਾਯ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾਯ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੇ ਵਾ ਲਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਚ, ਕਦਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾਤਿ ਏਤਂ **ਅਟ੍ਠਕਥਾਸੁ** ਨ ਵਿਚਾਰਿਤਂ। ਲਦ੍ਧਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਨ੍ਤੋਦਸਾਹੇ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਪਨ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਨ੍ਤੋਦਸਾਹੇ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾ। ਦਸਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਤਦਹੇਵ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾ। ਦਸਾਹੇ ਅਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤੇ ਚੀਵਰਕਾਲਂ ਨਾਤਿਕ੍ਕਮੇਤਬ੍ਬਾਤਿ ਅਯਂ ਨੋ ਅਤ੍ਤਨੋਮਤਿ। ਕਸ੍ਮਾ? ''ਅਨੁਜਾਨਾਮਿ, ਭਿਕ੍ਖਵੇ, ਤਿਚੀਵਰਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਨ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁਂ; ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਂ ਵਸ੍ਸਾਨਂ ਚਾਤੁਮਾਸਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਂ, ਤਤੋ ਪਰਂ ਵਿਕਪ੍ਪੇਤੁ''ਨ੍ਤਿ (ਮਹਾਵ॰ ੩੫੮) ਹਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਤੋ ਪੁਬ੍ਬੇ ਦਸਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ''ਦਸਾਹਪਰਮਂ ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰਂ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੪੬੨) ਚ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਮਾ ਏਕਾਹਦ੍ਵੀਹਾਦਿਵਸੇਨ ਯਾਵ ਦਸਾਹਾਨਾਗਤਾਯ ਵਸ੍ਸੂਪਨਾਯਿਕਾਯ ਅਨ੍ਤੋਵਸ੍ਸੇ ਵਾ ਲਦ੍ਧਾ ਚੇਵ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਚ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨੇਵ ਅਨ੍ਤੋਦਸਾਹੇ ਵਾ ਤਦਹੁ ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾ, ਦਸਾਹੇ ਅਪ੍ਪਹੋਨ੍ਤੇ ਚੀਵਰਕਾਲਂ ਨਾਤਿਕ੍ਕਮੇਤਬ੍ਬਾ।

ਤਤ੍ਥ ਸਿਯਾ ''ਵਸ੍ਸਾਨਂ ਚਾਤੁਮਾਸਂ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਵਚਨਤੋ ''ਚਾਤੁਮਾਸਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਯਦਾ ਵਾ ਤਦਾ ਵਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀ''ਤਿ। ਯਦਿ ਏਵਂ, ''ਕਣ੍ਡੁਪ੍ਪਟਿਚ੍ਛਾਦਿਂ ਯਾਵ ਆਬਾਧਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤੁ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਸਾਪਿ, ਚ ਦਸਾਹਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਬ੍ਬਾ ਸਿਯਾ। ਏਵਞ੍ਚ ਸਤਿ ''ਦਸਾਹਪਰਮਂ ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰਂ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਇਦਂ ਵਿਰੁਜ੍ਝਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਯਥਾਵੁਤ੍ਤਮੇਵ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ, ਅਞ੍ਞਂ ਵਾ ਅਚਲਂ ਕਾਰਣਂ ਲਭਿਤ੍ਵਾ ਛਡ੍ਡੇਤਬ੍ਬਂ। ਅਪਿਚ **ਕੁਰੁਨ੍ਦਿਯਮ੍ਪਿ** ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਾਵਸਾਨੇ ਵੁਤ੍ਤਂ – ''ਕਦਾ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾ? ਲਦ੍ਧਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਅਨ੍ਤੋਦਸਾਹੇ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ ਪਨ ਤਸ੍ਮਿਂਯੇਵ ਅਨ੍ਤੋਦਸਾਹੇ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਾ। ਯਦਿ ਨਪ੍ਪਹੋਤਿ ਯਾਵ ਕਤ੍ਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮਾ ਪਰਿਹਾਰਂ ਲਭਤੀ''ਤਿ।

੬੩੦. ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਚੀਵਰਸ੍ਸਾਤਿ ਏਤਂ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤੇਸਞ੍ਹਿ ਨਗ੍ਗਾਨਂ ਕਾਯੋਵਸ੍ਸਾਪਨੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਏਤ੍ਥ ਚ ਮਹਗ੍ਘਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਂ ਨਿਵਾਸੇਤ੍ਵਾ ਨ੍ਹਾਯਨ੍ਤਸ੍ਸ ਚੋਰੁਪਦ੍ਦਵੋ **ਆਪਦਾ** ਨਾਮ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

ਛਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ , ਕਿਰਿਯਂ, ਨੋਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਅਚਿਤ੍ਤਕਂ, ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਂ, ਕਾਯਕਮ੍ਮਵਚੀਕਮ੍ਮਂ, ਤਿਚਿਤ੍ਤਂ, ਤਿਵੇਦਨਨ੍ਤਿ।

ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੫. ਚੀਵਰਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੬੩੧. **ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾ**ਤਿ ਚੀਵਰਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਥ **ਯਮ੍ਪਿ ਤਯਾਹ**ਨ੍ਤਿ ਯਮ੍ਪਿ ਤੇ ਅਹਂ। ਸੋ ਕਿਰ ''ਮਮ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਉਪਾਹਨਪਚ੍ਚਤ੍ਥਰਣਾਨਿ ਵਹਨ੍ਤੋ ਮਯਾ ਸਦ੍ਧਿਂ ਚਾਰਿਕਂ ਪਕ੍ਕਮਿਸ੍ਸਤੀ''ਤਿ ਅਦਾਸਿ। ਤੇਨੇਵਮਾਹ। **ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਨੀ**ਤਿ ਬਲਕ੍ਕਾਰੇਨ ਅਗ੍ਗਹੇਸਿ, ਸਕਸਞ੍ਞਾਯ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਪਨਸ੍ਸ ਪਾਰਾਜਿਕਂ ਨਤ੍ਥਿ, ਕਿਲਮੇਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਤ੍ਤਾ ਆਪਤ੍ਤਿ ਪਞ੍ਞਤ੍ਤਾ।

੬੩੩. **ਸਯਂ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ**ਨ੍ਤਿ ਏਕਂ ਚੀਵਰਂ ਏਕਾਬਦ੍ਧਾਨਿ ਚ ਬਹੂਨਿ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤੋ ਏਕਾ ਆਪਤ੍ਤਿ। ਏਕਤੋ ਅਬਦ੍ਧਾਨਿ ਵਿਸੁਂ ਵਿਸੁਂ ਠਿਤਾਨਿ ਚ ਬਹੂਨਿ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਤੋ ''ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਆਹਰ, ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਂ ਆਹਰਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਆਹਰਾਪਯਤੋ ਚ ਵਤ੍ਥੁਗਣਨਾਯ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ। ''ਮਯਾ ਦਿਨ੍ਨਾਨਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਆਹਰਾ''ਤਿ ਵਦਤੋਪਿ ਏਕਵਚਨੇਨੇਵ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ।

ਅਞ੍ਞਂ ਆਣਾਪੇਤਿ ਆਪਤ੍ਤਿ ਦੁਕ੍ਕਟਸ੍ਸਾਤਿ ''ਚੀਵਰਂ ਗਣ੍ਹਾ''ਤਿ ਆਣਾਪੇਤਿ, ਏਕਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਆਣਤ੍ਤੋ ਬਹੂਨਿ ਗਣ੍ਹਾਤਿ, ਏਕਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ ''ਸਙ੍ਘਾਟਿਂ ਗਣ੍ਹ, ਉਤ੍ਤਰਾਸਙ੍ਗਂ ਗਣ੍ਹਾ''ਤਿ ਵਦਤੋ ਵਾਚਾਯ ਵਾਚਾਯ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ''ਮਯਾ ਦਿਨ੍ਨਾਨਿ ਸਬ੍ਬਾਨਿ ਗਣ੍ਹਾ''ਤਿ ਵਦਤੋ ਏਕਵਾਚਾਯ ਸਮ੍ਬਹੁਲਾ ਆਪਤ੍ਤਿਯੋ।

੬੩੪. **ਅਞ੍ਞਂ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰ**ਨ੍ਤਿ ਵਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਪਚ੍ਛਿਮਚੀਵਰਂ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਯਂ ਕਿਞ੍ਚਿ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਸੂਚਿਮ੍ਪਿ। ਵੇਠੇਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਸੂਚੀਸੁਪਿ ਵਤ੍ਥੁਗਣਨਾਯ ਦੁਕ੍ਕਟਾਨਿ। ਸਿਥਿਲਵੇਠਿਤਾਸੁ ਏਵਂ। ਗਾਲ੍ਹਂ ਕਤ੍ਵਾ ਬਦ੍ਧਾਸੁ ਪਨ ਏਕਮੇਵ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ। ਸੂਚਿਘਰੇ ਪਕ੍ਖਿਤ੍ਤਾਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ। ਥਵਿਕਾਯ ਪਕ੍ਖਿਪਿਤ੍ਵਾ ਸਿਥਿਲਬਦ੍ਧ ਗਾਲ੍ਹਬਦ੍ਧੇਸੁ ਤਿਕਟੁਕਾਦੀਸੁ ਭੇਸਜ੍ਜੇਸੁਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

੬੩੫. **ਸੋ ਵਾ ਦੇਤੀ**ਤਿ ''ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂਯੇਵ ਇਦਂ ਸਾਰੁਪ੍ਪ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਵਾ ਦੇਤਿ, ਅਥ ਵਾ ਪਨ ''ਆਵੁਸੋ, ਮਯਂ ਤੁਯ੍ਹਂ 'ਵਤ੍ਤਪਟਿਪਤ੍ਤਿਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤਿ, ਅਮ੍ਹਾਕਂ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਪਜ੍ਝਂ ਗਣ੍ਹਿਸ੍ਸਤਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਪਰਿਯਾਪੁਣਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ ਚੀਵਰਂ ਅਦਮ੍ਹ, ਸੋ ਦਾਨਿ ਤ੍ਵਂ ਨ ਵਤ੍ਤਂ ਕਰੋਸਿ, ਨ ਉਪਜ੍ਝਂ ਗਣ੍ਹਾਸਿ, ਨ ਧਮ੍ਮਂ ਪਰਿਯਾਪੁਣਾਸੀ''ਤਿ ਏਵਮਾਦੀਨਿ ਵੁਤ੍ਤੋ ''ਭਨ੍ਤੇ, ਚੀਵਰਤ੍ਥਾਯ ਮਞ੍ਞੇ ਭਣਥ, ਇਦਂ ਵੋ ਚੀਵਰ''ਨ੍ਤਿ ਦੇਤਿ, ਏਵਮ੍ਪਿ ਸੋ ਵਾ ਦੇਤਿ। ਦਿਸਾਪਕ੍ਕਨ੍ਤਂ ਵਾ ਪਨ ਦਹਰਂ ''ਨਿਵਤ੍ਤੇਥ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਭਣਤਿ, ਸੋ ਨ ਨਿਵਤ੍ਤਤਿ। ਚੀਵਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਰੁਨ੍ਧਥਾਤਿ, ਏਵਂ ਚੇ ਨਿਵਤ੍ਤਤਿ, ਸਾਧੁ। ਸਚੇ ''ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਤ੍ਥਾਯ ਮਞ੍ਞੇ ਤੁਮ੍ਹੇ ਭਣਥ, ਗਣ੍ਹਥ ਨ''ਨ੍ਤਿ ਦੇਤਿ। ਏਵਮ੍ਪਿ ਸੋ ਵਾ ਦੇਤਿ, ਵਿਬ੍ਭਨ੍ਤਂ ਵਾ ਦਿਸ੍ਵਾ ''ਮਯਂ ਤੁਯ੍ਹਂ 'ਵਤ੍ਤਂ ਕਰਿਸ੍ਸਤੀ'ਤਿ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰਂ ਅਦਮ੍ਹ, ਸੋ ਦਾਨਿ ਤ੍ਵਂ ਵਿਬ੍ਭਮਿਤ੍ਵਾ ਚਰਸੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ। ਇਤਰੋ ''ਗਣ੍ਹਥ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਪਤ੍ਤਚੀਵਰ''ਨ੍ਤਿ ਦੇਤਿ, ਏਵਮ੍ਪਿ ਸੋ ਵਾ ਦੇਤਿ। ''ਮਮ ਸਨ੍ਤਿਕੇ ਉਪਜ੍ਝਂ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਦੇਮਿ, ਅਞ੍ਞਤ੍ਥ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨ ਦੇਮਿ। ਵਤ੍ਤਂ ਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਦੇਮਿ, ਅਕਰੋਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨ ਦੇਮਿ, ਧਮ੍ਮਂ ਪਰਿਯਾਪੁਣਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਦੇਮਿ, ਅਪਰਿਯਾਪੁਣਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨ ਦੇਮਿ, ਅਵਿਬ੍ਭਮਨ੍ਤਸ੍ਸੇਵ ਦੇਮਿ, ਵਿਬ੍ਭਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨ ਦੇਮੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਪਨ ਦਾਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਦਦਤੋ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਆਹਰਾਪੇਤੁਂ ਪਨ ਵਟ੍ਟਤਿ। ਚਜਿਤ੍ਵਾ ਦਿਨ੍ਨਂ ਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਿਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤੋ ਭਣ੍ਡਗ੍ਘੇਨ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵਾਤਿ।

ਤਿਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ – ਕਾਯਚਿਤ੍ਤਤੋ ਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤਤੋ ਕਾਯਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਕਿਰਿਯਂ, ਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਸਚਿਤ੍ਤਕਂ, ਲੋਕਵਜ੍ਜਂ, ਕਾਯਕਮ੍ਮਵਚੀਕਮ੍ਮਂ, ਅਕੁਸਲਚਿਤ੍ਤਂ, ਦੁਕ੍ਖਵੇਦਨਨ੍ਤਿ।

ਚੀਵਰਅਚ੍ਛਿਨ੍ਦਨਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੬. ਸੁਤ੍ਤਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੬੩੬. **ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾ**ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਥ **ਖੋਮ**ਨ੍ਤਿ ਖੋਮਵਾਕੇਹਿ ਕਤਸੁਤ੍ਤਂ। **ਕਪ੍ਪਾਸਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਕਪ੍ਪਾਸਤੋ ਨਿਬ੍ਬਤ੍ਤਂ। **ਕੋਸੇਯ੍ਯ**ਨ੍ਤਿ ਕੋਸਿਯਂਸੂਹਿ ਕਨ੍ਤਿਤ੍ਵਾ ਕਤਸੁਤ੍ਤਂ। **ਕਮ੍ਬਲ**ਨ੍ਤਿ ਏਲ਼ਕਲੋਮਸੁਤ੍ਤਂ। **ਸਾਣ**ਨ੍ਤਿ ਸਾਣਵਾਕਸੁਤ੍ਤਂ। **ਭਙ੍ਗ**ਨ੍ਤਿ ਪਾਟੇਕ੍ਕਂ

ਵਾਕਸੁਤ੍ਤਮੇਵਾਤਿ ਏਕੇ। ਏਤੇਹਿ ਪਞ੍ਚਹਿ ਮਿਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਕਤਸੁਤ੍ਤਂ ਪਨ ''ਭਙ੍ਗ''ਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਵਾਯਾਪੇਤਿ ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਨ੍ਤਿ ਸਚੇ ਤਨ੍ਤਵਾਯਸ੍ਸ ਤੁਰਿਵੇਮਾਦੀਨਿ ਨਤ੍ਥਿ, ਤਾਨਿ ''ਅਰਞ੍ਞਤੋ ਆਹਰਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਾਸਿਂ ਵਾ ਫਰਸੁਂ ਵਾ ਨਿਸੇਤਿ, ਤਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਂ ਯਂ ਉਪਕਰਣਤ੍ਥਾਯ ਵਾ ਚੀਵਰਵਾਯਨਤ੍ਥਾਯ ਵਾ ਕਰੋਤਿ, ਸਬ੍ਬਤ੍ਥ ਤਨ੍ਤਵਾਯਸ੍ਸ ਪਯੋਗੇ ਪਯੋਗੇ ਭਿਕ੍ਖੁਸ੍ਸ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਦੀਘਤੋ ਵਿਦਤ੍ਥਿਮਤ੍ਤੇ ਤਿਰਿਯਞ੍ਚ ਹਤ੍ਥਮਤ੍ਤੇ ਵੀਤੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਂ** ਪਨ ''ਯਾਵ ਪਰਿਯੋਸਾਨਂ ਵਾਯਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਫਲਕੇ ਫਲਕੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਮ੍ਪਿ ਇਦਮੇਵ ਪਮਾਣਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁਤ੍ਤਨ੍ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ। ਵਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਪਚ੍ਛਿਮਞ੍ਹਿ ਚੀਵਰਸਙ੍ਖਂ ਗਚ੍ਛਤੀਤਿ।

ਅਪਿਚੇਤ੍ਥ ਏਵਂ ਵਿਨਿਚ੍ਛਯੋ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ – ਸੁਤ੍ਤਂ ਤਾਵ ਸਾਮਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪਿਤਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ, ਸੇਸਂ ਞਾਤਕਾਦਿਵਸੇਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਕਪ੍ਪਿਯਂ। ਤਨ੍ਤਵਾਯੋਪਿ ਅਞ੍ਞਾਤਕਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤੋ ਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਯਾ ਲਦ੍ਧੋ ਅਕਪ੍ਪਿਯੋ, ਸੇਸੋ ਕਪ੍ਪਿਯੋ। ਤਤ੍ਥ ਅਕਪ੍ਪਿਯਸੁਤ੍ਤਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਤਨ੍ਤਵਾਯੇਨ ਵਾਯਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪੁਬ੍ਬੇ ਵੁਤ੍ਤਨਯੇਨ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ। ਤੇਨੇਵ ਪਨ ਕਪ੍ਪਿਯਸੁਤ੍ਤਂ ਵਾਯਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯਥਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ, ਏਵਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਤੇਨੇਵ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਞ੍ਚ ਸੁਤ੍ਤਂ ਵਾਯਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯਦਿ ਪਚ੍ਛਿਮਚੀਵਰਪ੍ਪਮਾਣੇਨ ਏਕੋ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੋ ਸੁਦ੍ਧਕਪ੍ਪਿਯਸੁਤ੍ਤਮਯੋ, ਏਕੋ ਅਕਪ੍ਪਿਯਸੁਤ੍ਤਮਯੋਤਿ ਏਵਂ ਕੇਦਾਰਬਦ੍ਧਂ ਵਿਯ ਚੀਵਰਂ ਹੋਤਿ, ਅਕਪ੍ਪਿਯਸੁਤ੍ਤਮਯੇ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ, ਇਤਰਸ੍ਮਿਂ ਤਥੇਵ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਯਦਿ ਤਤੋ ਊਨਪਰਿਚ੍ਛੇਦਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਅਚ੍ਛਿਮਣ੍ਡਲਪ੍ਪਮਾਣਾਪਿ, ਸਬ੍ਬਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਸੁ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਗਣਨਾਯ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਅਥ ਏਕਨ੍ਤਰਿਕੇਨ ਵਾ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਦੀਘਤੋ ਵਾ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਤਿਰਿਯਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵੀਤਂ ਹੋਤਿ, ਫਲਕੇ ਫਲਕੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਕਪ੍ਪਿਯਤਨ੍ਤਵਾਯੇਨਪਿ ਅਕਪ੍ਪਿਯਸੁਤ੍ਤਂ ਵਾਯਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਯਥਾ ਪੁਬ੍ਬੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ, ਏਵਂ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਤੇਨੇਵ ਕਪ੍ਪਿਯਞ੍ਚ ਅਕਪ੍ਪਿਯਞ੍ਚ ਸੁਤ੍ਤਂ ਵਾਯਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸਚੇ ਪਚ੍ਛਿਮਚੀਵਰਪ੍ਪਮਾਣਾ ਊਨਕਾ ਵਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯਸੁਤ੍ਤਪਰਿਚ੍ਛੇਦਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਤੇਸੁ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਗਣਨਾਯ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਕਪ੍ਪਿਯਸੁਤ੍ਤਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਸੁ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਅਥ ਏਕਨ੍ਤਰਿਕੇਨ ਵਾ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਦੀਘਤੋ ਵਾ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਤਿਰਿਯਂ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵੀਤਂ ਹੋਤਿ, ਫਲਕੇ ਫਲਕੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ।

ਯਦਿ ਪਨ ਦ੍ਵੇ ਤਨ੍ਤਵਾਯਾ ਹੋਨ੍ਤਿ, ਏਕੋ ਕਪ੍ਪਿਯੋ ਏਕੋ ਅਕਪ੍ਪਿਯੋ, ਸੁਤ੍ਤਞ੍ਚ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ, ਤੇ ਚੇ ਵਾਰੇਨ ਵਿਨਨ੍ਤਿ, ਅਕਪ੍ਪਿਯਤਨ੍ਤਵਾਯੇਨ ਵੀਤੇ ਫਲਕੇ ਫਲਕੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ, ਊਨਤਰੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਇਤਰੇਨ ਵੀਤੇ ਉਭਯਤ੍ਥ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਸਚੇ ਦ੍ਵੇਪਿ ਵੇਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਤੋ ਵਿਨਨ੍ਤਿ, ਫਲਕੇ ਫਲਕੇ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਅਥ ਸੁਤ੍ਤਂ ਕਪ੍ਪਿਯਂ, ਚੀਵਰਞ੍ਚ ਕੇਦਾਰਬਦ੍ਧਾਦੀਹਿ ਸਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ, ਅਕਪ੍ਪਿਯਤਨ੍ਤਵਾਯੇਨ ਵੀਤੇ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਇਤਰੇਨ ਵੀਤੇ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਸਚੇ ਦ੍ਵੇਪਿ ਵੇਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਤੋ ਵਿਨਨ੍ਤਿ, ਫਲਕੇ ਫਲਕੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਅਥ ਸੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਕਪ੍ਪਿਯਞ੍ਚ ਅਕਪ੍ਪਿਯਞ੍ਚ, ਤੇ ਚੇ ਵਾਰੇਨ ਵਿਨਨ੍ਤਿ, ਅਕਪ੍ਪਿਯਤਨ੍ਤਵਾਯੇਨ ਅਕਪ੍ਪਿਯਸੁਤ੍ਤਮਯੇਸੁ ਪਚ੍ਛਿਮਚੀਵਰਪ੍ਪਮਾਣੇਸੁ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇਸੁ ਵੀਤੇਸੁ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਗਣਨਾਯ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਊਨਕਤਰੇਸੁ ਕਪ੍ਪਿਯਸੁਤ੍ਤਮਯੇਸੁ ਚ ਦੁਕ੍ਕਟਂ। ਕਪ੍ਪਿਯਤਨ੍ਤਵਾਯੇਨ ਅਕਪ੍ਪਿਯਸੁਤ੍ਤਮਯੇਸੁ ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤੇਸੁ ਵਾ ਊਨਕੇਸੁ ਵਾ ਦੁਕ੍ਕਟਮੇਵ। ਕਪ੍ਪਿਯਸੁਤ੍ਤਮਯੇਸੁ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ।

ਅਥ ਏਕਨ੍ਤਰਿਕੇਨ ਵਾ ਸੁਤ੍ਤੇਨ ਦੀਘਤੋ ਵਾ ਅਕਪ੍ਪਿਯਂ ਤਿਰਿਯਂ ਕਪ੍ਪਿਯਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵਿਨਨ੍ਤਿ, ਉਭੋਪਿ ਵਾ ਤੇ ਵੇਮਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਏਕਤੋ ਵਿਨਨ੍ਤਿ, ਅਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇ ਚੀਵਰੇ ਫਲਕੇ ਫਲਕੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਸਪਰਿਚ੍ਛੇਦੇ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਵਸੇਨ ਦੁਕ੍ਕਟਾਨੀਤਿ। ਅਯਂ ਪਨ ਅਤ੍ਥੋ **ਮਹਾਅਟ੍ਠਕਥਾਯਂ** ਅਪਾਕਟੋ, **ਮਹਾਪਚ੍ਚਰਿਯਾ**ਦੀਸੁ ਪਾਕਟੋ। ਇਧ ਸਬ੍ਬਾਕਾਰੇਨੇਵ ਪਾਕਟੋ।

ਸਚੇ ਸੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਕਪ੍ਪਿਯਂ, ਤਨ੍ਤਵਾਯੋਪਿ ਕਪ੍ਪਿਯੋ ਞਾਤਕਪ੍ਪਵਾਰਿਤੋ ਵਾ ਮੂਲੇਨ ਵਾ ਪਯੋਜਿਤੋ, ਵਾਯਾਪਨਪਚ੍ਚਯਾ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਦਸਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮਨਪਚ੍ਚਯਾ ਪਨ ਆਪਤ੍ਤਿਂ ਰਕ੍ਖਨ੍ਤੇਨ ਵਿਕਪ੍ਪਨੁਪਗਪ੍ਪਮਾਣਮਤ੍ਤੇ ਵੀਤੇ ਤਨ੍ਤੇ ਠਿਤਂਯੇਵ ਅਧਿਟ੍ਠਾਤਬ੍ਬਂ। ਦਸਾਹਾਤਿਕ੍ਕਮੇਨ ਨਿਟ੍ਠਾਪਿਯਮਾਨਞ੍ਹਿ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਭਵੇਯ੍ਯਾਤਿ। ਞਾਤਕਾਦੀਹਿ ਤਨ੍ਤਂ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਇਦਂ ਚੀਵਰਂ ਗਣ੍ਹੇਯ੍ਯਾਥਾ''ਤਿ ਨਿਯ੍ਯਾਤਿਤੇਪਿ ਏਸੇਵ ਨਯੋ।

ਸਚੇ ਤਨ੍ਤੁਵਾਯੋ ਏਵਂ ਪਯੋਜਿਤੋ ਵਾ ਸਯਂ ਦਾਤੁਕਾਮੋ ਵਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਅਹਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਚੀਵਰਂ ਅਸੁਕਦਿਵਸੇ ਨਾਮ ਵਾਯਿਤ੍ਵਾ ਠਪੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਭਿਕ੍ਖੁ ਚ ਤੇਨ ਪਰਿਚ੍ਛਿਨ੍ਨਦਿਵਸਤੋ ਦਸਾਹਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮੇਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਸਚੇ ਪਨ ਤਨ੍ਤੁਵਾਯੋ ''ਅਹਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਚੀਵਰਂ ਵਾਯਿਤ੍ਵਾ ਸਾਸਨਂ ਪੇਸੇਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਕਰੋਤਿ, ਤੇਨ ਪੇਸਿਤਭਿਕ੍ਖੁ ਪਨ ਤਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਨ ਆਰੋਚੇਤਿ, ਅਞ੍ਞੋ ਦਿਸ੍ਵਾ ਵਾ ਸੁਤ੍ਵਾ ਵਾ ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ, ਭਨ੍ਤੇ, ਚੀਵਰਂ ਨਿਟ੍ਠਿਤ''ਨ੍ਤਿ ਆਰੋਚੇਤਿ, ਏਤਸ੍ਸ ਆਰੋਚਨਂ ਨ ਪਮਾਣਂ। ਯਦਾ ਪਨ ਤੇਨ ਪੇਸਿਤੋਯੇਵ ਆਰੋਚੇਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਵਚਨਂ ਸੁਤਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦਸਾਹਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮਯਤੋ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।

ਸਚੇ ਤਨ੍ਤੁਵਾਯੋ ''ਅਹਂ ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਚੀਵਰਂ ਵਾਯਿਤ੍ਵਾ ਕਸ੍ਸਚਿ ਹਤ੍ਥੇ ਪਹਿਣਿਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਵਤ੍ਵਾ ਤਥੇਵ ਕਰੋਤਿ, ਚੀਵਰਂ ਗਹੇਤ੍ਵਾ ਗਤਭਿਕ੍ਖੁ ਪਨ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਵੇਣੇ ਠਪੇਤ੍ਵਾ ਤਸ੍ਸ ਨ ਆਰੋਚੇਤਿ, ਅਞ੍ਞੋ ਕੋਚਿ ਭਣਤਿ ''ਅਪਿ, ਭਨ੍ਤੇ, ਅਧੁਨਾ ਆਭਤਂ ਚੀਵਰਂ ਸੁਨ੍ਦਰ''ਨ੍ਤਿ? ''ਕੁਹਿਂ, ਆਵੁਸੋ, ਚੀਵਰ''ਨ੍ਤਿ? ''ਇਤ੍ਥਨ੍ਨਾਮਸ੍ਸ ਹਤ੍ਥੇ ਪੇਸਿਤ''ਨ੍ਤਿ। ਏਤਸ੍ਸਪਿ ਵਚਨਂ ਨ ਪਮਾਣਂ। ਯਦਾ ਪਨ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੁ ਚੀਵਰਂ ਦੇਤਿ, ਲਦ੍ਧਦਿਵਸਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਦਸਾਹਂ ਅਤਿਕ੍ਕਾਮਯਤੋ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਵਾਯਾਪਨਮੂਲਂ ਅਦਿਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ, ਯਾਵ ਕਾਕਣਿਕਮਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਅਵਸਿਟ੍ਠਂ, ਤਾਵ ਰਕ੍ਖਤਿ।

੬੪੦. ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ ਚੀਵਰਂ ਸਿਬ੍ਬੇਤੁਨ੍ਤਿ ਚੀਵਰਸਿਬ੍ਬਨਤ੍ਥਾਯ ਸੁਤ੍ਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਆਯੋਗੇ**ਤਿਆਦੀਸੁਪਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਤ੍ਥੇ ਭੁਮ੍ਮਵਚਨਂ, ਆਯੋਗਾਦਿਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਅਨਾਪਤ੍ਤੀਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਛਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ, ਕਿਰਿਯਂ, ਨੋਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਅਚਿਤ੍ਤਕਂ, ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਂ, ਕਾਯਕਮ੍ਮਵਚੀਕਮ੍ਮਂ, ਤਿਚਿਤ੍ਤਂ, ਤਿਵੇਦਨਨ੍ਤਿ।

ਸੁਤ੍ਤਵਿਞ੍ਞਤ੍ਤਿਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੭. ਮਹਾਪੇਸਕਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੬੪੧. ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾਤਿ ਮਹਾਪੇਸਕਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਥ **ਸੁਤ੍ਤਂ ਧਾਰਯਿਤ੍ਵਾ**ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਂ ਤੁਲੇਤ੍ਵਾ ਪਲਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ। **ਅਪ੍ਪਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਘਨਂ। **ਸੁਵੀਤ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਵੀਤਂ, ਸਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਸਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਵੀਤਂ। **ਸੁਪ੍ਪਵਾਯਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਸੁਟ੍ਠੁ ਪਵਾਯਿਤਂ ਸਬ੍ਬਟ੍ਠਾਨੇਸੁ ਸਮਂ ਕਤ੍ਵਾ ਤਨ੍ਤੇ ਪਸਾਰਿਤਂ। **ਸੁਵਿਲੇਖਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਲੇਖਨਿਯਾ ਸੁਟ੍ਠੁ ਵਿਲਿਖਿਤਂ। **ਸੁਵਿਤਚ੍ਛਿਤ**ਨ੍ਤਿ ਕੋਚ੍ਛੇਨ ਸੁਟ੍ਠੁ ਵਿਤਚ੍ਛਿਤਂ, ਸੁਨਿਦ੍ਧੋਤਨ੍ਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਟਿਬਦ੍ਧ**ਨ੍ਤਿ ਵੇਕਲ੍ਲਂ । **ਤਨ੍ਤੇ**ਤਿ ਤਨ੍ਤੇ ਦੀਘਤੋ ਪਸਾਰਣੇਯੇਵ ਉਪਨੇਤ੍ਵਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ।

੬੪੨. ਤਤ੍ਰ ਚੇ ਸੋ ਭਿਕ੍ਖੂਤਿ ਯਤ੍ਰ ਗਾਮੇ ਵਾ ਨਿਗਮੇ ਵਾ ਤੇ ਤਨ੍ਤੁਵਾਯਾ ਤਤ੍ਰ। **ਵਿਕਪ੍ਪਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯਾ**ਤਿ ਵਿਸਿਟ੍ਠਂ ਕਪ੍ਪਂ ਅਧਿਕਵਿਧਾਨਂ ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ। ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਪਨ ਯੇਨਾਕਾਰੇਨ ਵਿਕਪ੍ਪਂ ਆਪਨ੍ਨੋ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਇਦਂ ਖੋ, ਆਵੁਸੋ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਧਮ੍ਮਮ੍ਪਿ ਭਣਤੀਤਿ ਧਮ੍ਮਕਥਮ੍ਪਿ ਕਥੇਤਿ, ''ਤਸ੍ਸ ਵਚਨੇਨ ਆਯਤਂ ਵਾ ਵਿਤ੍ਥਤਂ ਵਾ ਅਪ੍ਪਿਤਂ ਵਾ''ਤਿ ਸੁਤ੍ਤਵਡ੍ਢਨਆਕਾਰਮੇਵ ਦਸ੍ਸੇਤਿ।

ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤੋਤਿ ਚੀਵਰਸਾਮਿਕੇਹਿ ਪੁਬ੍ਬੇ ਅਪ੍ਪਵਾਰਿਤੋ ਹੁਤ੍ਵਾ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਛਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ, ਕਿਰਿਯਂ, ਨੋਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਅਚਿਤ੍ਤਕਂ, ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਂ, ਕਾਯਕਮ੍ਮਵਚੀਕਮ੍ਮਂ,

ਤਿਚਿਤ੍ਤਂ, ਤਿਵੇਦਨਨ੍ਤਿ।

ਮਹਾਪੇਸਕਾਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੮. ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੬੪੬-੯. ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾਤਿ ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਥ **ਦਸਾਹਾਨਾਗਤ**ਨ੍ਤਿ ਦਸ ਅਹਾਨਿ ਦਸਾਹਂ, ਤੇਨ ਦਸਾਹੇਨ ਅਨਾਗਤਾ ਦਸਾਹਾਨਾਗਤਾ, ਦਸਾਹੇਨ ਅਸਮ੍ਪਤ੍ਤਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ, ਤਂ ਦਸਾਹਾਨਾਗਤਂ, ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਸਂਯੋਗਵਸੇਨ ਭੁਮ੍ਮਤ੍ਥੇ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ, ਤੇਨੇਵਸ੍ਸ ਪਦਭਾਜਨੇ ''ਦਸਾਹਾਨਾਗਤਾਯਾ''ਤਿ ਵੁੱਤਂ। **ਪਵਾਰਣਾਯਾ**ਤਿ ਇਦਂ ਪਨ ਯਾ ਸਾ ਦਸਾਹਾਨਾਗਤਾਤਿ ਵੁੱਤਾ, ਤਂ ਸਰੂਪਤੋ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ਅਸਮ੍ਮੋਹਤ੍ਥਂ ਅਨੁਪਯੋਗਵਚਨਂ।

ਕਤ੍ਤਿਕਤੇਮਾਸਿਕਪੁਣ੍ਣਮਨ੍ਤਿ ਪਠਮਕਤ੍ਤਿਕਤੇਮਾਸਿਕਪੁਣ੍ਣਮਂ। ਇਧਾਪਿ ਪਠਮਪਦਸ੍ਸ ਅਨੁਪਯੋਗਤ੍ਤਾ ਪੁਰਿਮਨਯੇਨੇਵ ਭੁਮ੍ਮਤ੍ਥੇ ਉਪਯੋਗਵਚਨਂ। ਇਦਂ ਵੁੱਤਂ ਹੋਤਿ – '''ਯਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਠਮਮਹਾਪਵਾਰਣਾ ਦਸਾਹਾਨਾਗਤਾ'ਤਿ ਵੁੱਚਤਿ, ਸਚੇਪਿ ਤਾਨਿ ਦਿਵਸਾਨਿ ਅਚ੍ਚਨ੍ਤਮੇਵ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਂ ਉਪ੍ਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ, 'ਅਚ੍ਚੇਕਂ ਇਦ'ਨ੍ਤਿ ਜਾਨਮਾਨੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ਸਬ੍ਬਮ੍ਪਿ ਪਟਿਗ੍ਗਹੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ। ਤੇਨ ਪਵਾਰਣਾਮਾਸਸ੍ਸ ਜੁਣ੍ਹਪਕ੍ਖਪਞ੍ਚਮਿਤੋ ਪਠਾਯ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਸ੍ਸ ਚੀਵਰਸ੍ਸ ਨਿਧਾਨਕਾਲੋ ਦਸ੍ਸਿਤੋ ਹੋਤਿ। ਕਾਮਞ੍ਚੇਸ ''ਦਸਾਹਪਰਮਂ ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰਂ ਧਾਰੇਤਬ੍ਬ''ਨ੍ਤਿ ਇਮਿਨਾਵ ਸਿਦ੍ਧੋ, ਅਤ੍ਥੁਪ੍ਪਤ੍ਤਿਵਸੇਨ ਪਨ ਅਪੁਬ੍ਬਂ ਵਿਯ ਅਤ੍ਥਂ ਦਸ੍ਸੇਤ੍ਵਾ ਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ ਠਪਿਤਂ।

ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਨ੍ਤਿ ਅਚ੍ਚਾਯਿਕਚੀਵਰਂ ਵੁੱਚਤਿ, ਤਸ੍ਸ ਪਨ ਅਚ੍ਚਾਯਿਕਭਾਵਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ **"ਸੇਨਾਯ ਵਾ ਗਨ੍ਤੁਕਾਮੋ ਹੋਤੀ"**ਤਿਆਦਿ ਵੁੱਤਂ। ਤਤ੍ਥ **ਸਦ੍ਧਾ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਦ੍ਧਾਮਤ੍ਤਕਮੇਵ ਦਸ੍ਸਿਤਂ। **ਪਸਾਦੋ**ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸੁਪ੍ਪਸਨ੍ਨਾ ਬਲਵਸਦ੍ਧਾ। **ਏਤਂ ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਂ ਨਾਮਾ**ਤਿ ਏਤਂ ਇਮੇਹਿ ਕਾਰਣੇਹਿ ਦਾਤੁਕਾਮੇਨ ਦੂਤਂ ਵਾ ਪੇਸੇਤ੍ਵਾ ਸਯਂ ਵਾ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ''ਵਸ੍ਸਾਵਾਸਿਕਂ ਦਸ੍ਸਾਮੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਆਰੋਚਿਤਂ ਚੀਵਰਂ ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਂ ਨਾਮ ਹੋਤੀ। ਛਟ੍ਠਿਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਪਨ ਉਪ੍ਪਨ੍ਨਂ ਅਨਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਮ੍ਪਿ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤ੍ਵਾ ਠਪਿਤਚੀਵਰਮ੍ਪਿ ਏਤਂ ਪਰਿਹਾਰਂ ਲਭਤਿਯੇਵ।

ਸਞ੍ਞਾਣਂ ਕਤ੍ਵਾ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤਬ੍ਬਨ੍ਤਿ ਕਿਞ੍ਚਿ ਨਿਮਿਤ੍ਤਂ ਕਤ੍ਵਾ ਠਪੇਤਬ੍ਬਂ। ਕਸ੍ਮਾ ਏਤਂ ਵੁੱਤਂ? ਯਦਿ ਹਿ ਤਂ ਪੁਰੇ ਪਵਾਰਣਾਯ ਵਿਭਜਨ੍ਤਿ। ਯੇਨ ਗਹਿਤਂ, ਤੇਨ ਛਿਨ੍ਨਵਸ੍ਸੇਨ ਨ ਭਵਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਚੀਵਰਂ ਸਙ੍ਘਿਕਮੇਵ ਹੋਤਿ। ਤਤੋ ਸਲ੍ਲਕ੍ਖੇਤ੍ਵਾ ਸੁਖਂ ਦਾਤੁਂ ਭਵਿਸ੍ਸਤੀਤਿ।

੬੫੦. ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰੇ ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਸਞ੍ਞੀਤਿ ਏਵਮਾਦਿ ਵਿਭਜਿਤ੍ਵਾ ਗਹਿਤਮੇਵ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਅਵਿਭਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਵਾ ਭਣ੍ਡਾਗਾਰੇ, ਚੀਵਰਸਮਯਾਤਿਕ੍ਕਮੇਪਿ ਅਨਾਪਤ੍ਤਿ। ਇਤਿ ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰਸ੍ਸ ਦਸਾਹਂ ਪਰਿਹਾਰੋ। ਅਕਤਸ੍ਸ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਚੀਵਰਸ੍ਸ ਅਨਤ੍ਥਤੇ ਕਥਿਨੇ ਪਞ੍ਚ ਮਾਸਾ, ਵਸ੍ਸੇ ਉਕ੍ਕਡ੍ਢਿਤੇ ਛ ਮਾਸਾ, ਅਤ੍ਥਤੇ ਕਥਿਨੇ ਅਪਰੇ ਚਤ੍ਤਾਰੋ ਮਾਸਾ। ਹੇਮਨ੍ਤਸ੍ਸ ਪਚ੍ਛਿਮੇ ਦਿਵਸੇ ਮੂਲਚੀਵਰਾਧਿਟ੍ਠਾਨਵਸੇਨ ਅਪਰੋਪਿ ਏਕੋ ਮਾਸੋਤਿ ਏਕਾਦਸ ਮਾਸਾ ਪਰਿਹਾਰੋ। ਸਤਿਯਾ ਪਚ੍ਚਾਸਾਯ ਮੂਲਚੀਵਰਸ੍ਸ ਏਕੋ ਮਾਸੋ, ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਸ੍ਸ ਅਨਤ੍ਥਤੇ ਕਥਿਨੇ ਏਕਾਦਸਦਿਵਸਾਧਿਕੋ ਮਾਸੋ, ਅਤ੍ਥਤੇ ਕਥਿਨੇ ਏਕਾਦਸਦਿਵਸਾਧਿਕਾ ਪਞ੍ਚ ਮਾਸਾ, ਤਤੋ ਪਰਂ ਏਕਦਿਵਸਮ੍ਪਿ ਪਰਿਹਾਰੋ ਨਤ੍ਥੀਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬਂ।

ਅਨਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰੇਤਿ ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਸਦਿਸੇ ਅਞ੍ਞਸ੍ਮਿਂ। ਸੇਸਮੇਤ੍ਥ ਉਤ੍ਤਾਨਤ੍ਥਮੇਵਾਤਿ।

ਕਥਿਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ – ਅਕਿਰਿਯਂ, ਨੋਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਅਚਿਤ੍ਤਕਂ, ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਂ, ਕਾਯਕਮ੍ਮਵਚੀਕਮ੍ਮਂ, ਤਿਚਿਤ੍ਤਂ, ਤਿਵੇਦਨਨ੍ਤਿ।

ਅਚ੍ਚੇਕਚੀਵਰਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੯. ਸਾਸਙ੍ਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੬੫੨. ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾਤਿ ਸਾਸਙ੍ਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਥ **ਵੁਤ੍ਥਵਸ੍ਸਾ ਆਰਞ੍ਞਕੇਸੂ**ਤਿ ਤੇ ਪੁਬ੍ਬੇਪਿ ਅਰਞ੍ਞੇਯੇਵ ਵਿਹਰਿਂਸੁ। ਦੁਬ੍ਬਲਚੀਵਰਤ੍ਤਾ ਪਨ ਪਚ੍ਚਯਵਸੇਨ ਗਾਮਨ੍ਤਸੇਨਾਸਨੇ ਵਸ੍ਸਂ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਚੀਵਰਾ ਹੁਤ੍ਵਾ ''ਇਦਾਨਿ ਨਿਪ੍ਪਲਿਬੋਧਾ ਸਮਣਧਮ੍ਮਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਆਰਞ੍ਞਕੇਸੁ ਸੇਨਾਸਨੇਸੁ ਵਿਹਰਨ੍ਤਿ। **ਕਤ੍ਤਿਕਚੋਰਕਾ**ਤਿ ਕਤ੍ਤਿਕਮਾਸੇ ਚੋਰਾ। **ਪਰਿਪਾਤੇਨ੍ਤੀ**ਤਿ ਉਪਦ੍ਦਵਨ੍ਤਿ, ਤਤ੍ਥ ਤਤ੍ਥ ਆਧਾਵਿਤ੍ਵਾ ਉਤ੍ਤਾਸੇਨ੍ਤਿ ਪਲਾਪੇਨ੍ਤਿ। **ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤੁ**ਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤੋਗਾਮੇ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ। ਭਗਵਾ ਯਸ੍ਮਾ ਪਚ੍ਚਯਾ ਨਾਮ ਧਮ੍ਮੇਨ ਸਮੇਨ ਦੁਲ੍ਲਭਾ, ਸਲ੍ਲੇਖਵਾ ਹਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਮਾਤਰਮ੍ਪਿ ਵਿਞ੍ਞਾਪੇਤੁਂ ਨ ਸਕ੍ਕੋਤਿ। ਤਸ੍ਮਾ ਚੀਵਰਗੁਤ੍ਤਤ੍ਥਂ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਅਨੁਜਾਨਾਤਿ। ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਪਨ ਅਨੁਰੂਪਤ੍ਤਾ ਅਰਞ੍ਞਵਾਸਂ ਨ ਪਟਿਕ੍ਖਿਪਿ।

੬੫੩. ਉਪਵਸ੍ਸਂ ਖੋ ਪਨਾਤਿ ਏਤ੍ਥ ਉਪਵਸ੍ਸਨ੍ਤਿ ਉਪਵਸ੍ਸ; ਉਪਵਸਿਤ੍ਵਾਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ। ਉਪਸਮ੍ਪਜ੍ਜਨ੍ਤਿਆਦੀਸੁ ਵਿਯ ਹਿ ਏਤ੍ਥ ਅਨੁਨਾਸਿਕੋ ਦਟ੍ਠਬ੍ਬੋ। ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਚਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਇਮਸ੍ਸ ਚ ਪਦਸ੍ਸ ''ਤਥਾਰੂਪੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੇਨਾਸਨੇਸੁ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ''ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਕਿਂ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ? ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਚ ਤਤੋ ਪਰਂ ਪਚ੍ਛਿਮਕਤ੍ਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮਪਰਿਯੋਸਾਨਕਾਲਂ ਯਾਨਿ ਖੋ ਪਨ ਤਾਨਿ ਆਰਞ੍ਞਕਾਨਿ ਸੇਨਾਸਨਾਨਿ ਸਾਸਙ੍ਕਸਮ੍ਮਤਾਨਿ ਸਪ੍ਪਟਿਭਯਾਨਿ; ਤਥਾਰੂਪੇਸੁ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੇਨਾਸਨੇਸੁ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ ਆਕਙ੍ਖਮਾਨੋ ਤਿਣ੍ਣਂ ਚੀਵਰਾਨਂ ਅਞ੍ਞਤਰਂ ਚੀਵਰਂ ਅਨ੍ਤਰਘਰੇ ਨਿਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯਾਤਿ। ਯਸ੍ਮਾ ਪਨ ਯੋ ਵਸ੍ਸਂ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਯਾਵ ਪਠਮਕਤ੍ਤਿਕਪੁਣ੍ਣਮਂ ਵਸਤਿ, ਸੋ ਵੁਟ੍ਠਵਸ੍ਸਾਨਂ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੋ ਹੋਤਿ, ਤਸ੍ਮਾ ਇਦਂ ਅਤਿਗਹਨਂ ਬਯ੍ਜਨਵਿਚਾਰਣਂ ਅਕਤ੍ਵਾ ਪਦਭਾਜਨੇ ਕੇਵਲਂ ਚੀਵਰਨਿਕ੍ਖੇਪਾਰਹਂ ਪੁਗ੍ਗਲਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਵੁਟ੍ਠਵਸ੍ਸਾਨ''ਨ੍ਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। ਤਸ੍ਸਾਪਿ "**ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੇਨਾਸਨੇਸੁ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ**"ਤਿ ਇਮਿਨਾ ਸਮ੍ਬਨ੍ਧੋ। ਅਯਞ੍ਹਿ ਏਤ੍ਥ ਅਤ੍ਥੋ ''ਵੁਟ੍ਠਵਸ੍ਸਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸੇਨਾਸਨੇਸੁ ਵਿਹਰਨ੍ਤੋ''ਤਿ ਏਵਰੂਪਾਨਂ ਭਿਕ੍ਖੂਨਂ ਅਬ੍ਭਨ੍ਤਰੇ ਯੋ ਕੋਚਿ ਭਿਕ੍ਖੂਤਿ ਵੁਤ੍ਤਂ ਹੋਤਿ।

ਅਰਞ੍ਞਲਕ੍ਖਣਂ **ਅਦਿਨ੍ਨਾਦਾਨਵਣ੍ਣਨਾਯਂ** ਵੁਤ੍ਤਂ। ਅਯਂ ਪਨ ਵਿਸੇਸੋ – ਸਚੇ ਵਿਹਾਰੋ ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਗਾਮਸ੍ਸ ਇਨ੍ਦਖੀਲਤੋ ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤਸ੍ਸ ਪਰਿਕ੍ਖੇਪਾਰਹਟ੍ਠਾਨਤੋ ਪਟ੍ਠਾਯ ਯਾਵ ਵਿਹਾਰਪਰਿਕ੍ਖੇਪਾ ਮਿਨਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇ ਵਿਹਾਰੋ ਅਪਰਿਕ੍ਖਿਤ੍ਤੋ ਹੋਤਿ, ਯਂ ਸਬ੍ਬਪਠਮਂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਵਾ ਭਤ੍ਤਸਾਲਾ ਵਾ ਧੁਵਸਨ੍ਨਿਪਾਤਟ੍ਠਾਨਂ ਵਾ ਬੋਧਿਵਾ ਚੇਤਿਯਂ ਵਾ ਦੂਰੇ ਚੇਪਿ ਸੇਨਾਸਨਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਪਰਿਚ੍ਛੇਦਂ ਕਤ੍ਵਾ ਮਿਨਿਤਬ੍ਬਂ। ਸਚੇਪਿ ਆਸਨ੍ਨੇ ਗਾਮੋ ਹੋਤਿ, ਵਿਹਾਰੇ ਠਿਤੇਹਿ ਘਰਮਾਨੁਸਕਾਨਂ ਸਦ੍ਦੋ ਸੂਯਤਿ, ਪਬ੍ਬਤਨਦੀਆਦੀਹਿ ਪਨ ਅਨ੍ਤਰਿਤਤ੍ਤਾ ਨ ਸਕ੍ਕਾ ਉਜੁਂ ਗਨ੍ਤੁਂ, ਯੋ ਚਸ੍ਸ ਪਕਤਿਮਗ੍ਗੋ ਹੋਤਿ, ਸਚੇਪਿ ਨਾਵਾਯ ਸਞ੍ਚਰਿਤਬ੍ਬੋ, ਤੇਨ ਮਗ੍ਗੇਨ ਗਾਮਤੋ ਪਞ੍ਚਧਨੁਸਤਿਕਂ ਗਹੇਤਬ੍ਬਂ। ਯੋ ਆਸਨ੍ਨਗਾਮਸ੍ਸ ਅਙ੍ਗਸਮ੍ਪਾਦਨਤ੍ਥਂ ਤਤੋ ਤਤੋ ਮਗ੍ਗਂ ਪਿਦਹਤਿ, ਅਯਂ ''ਧੁਤਙ੍ਗਚੋਰੋ''ਤਿ ਵੇਦਿਤਬ੍ਬੋ।

ਸਾਸਙ੍ਕਸਮ੍ਮਤਾਨੀਤਿ ''ਸਾਸਙ੍ਕਾਨੀ''ਤਿ ਸਮ੍ਮਤਾਨਿ; ਏਵਂ ਸਞ੍ਞਾਤਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਦਭਾਜਨੇ ਪਨ ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਤਾਨਿ ਸਾਸਙ੍ਕਸਮ੍ਮਤਾਨਿ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਆਰਾਮੇ ਆਰਾਮੂਪਚਾਰੇ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਸਹ ਪਟਿਭਯੇਨ **ਸਪ੍ਪਟਿਭਯਾਨਿ,** ਸਨ੍ਨਿਹਿਤਬਲਵਭਯਾਨੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਪਦਭਾਜਨੇ ਪਨ ਯੇਨ ਕਾਰਣੇਨ ਤਾਨਿ ਸਪ੍ਪਟਿਭਯਾਨਿ; ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਆਰਾਮੇ ਆਰਾਮੂਪਚਾਰੇ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ।

ਸਮਨ੍ਤਾ ਗੋਚਰਗਾਮੇ ਨਿਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯਾਤਿ ਆਰਞ੍ਞਕਸ੍ਸ ਸੇਨਾਸਨਸ੍ਸ ਸਮਨ੍ਤਾ ਸਬ੍ਬਦਿਸਾਭਾਗੇਸੁ ਅਤ੍ਤਨਾ ਅਭਿਰੁਚਿਤੇ ਗੋਚਰਗਾਮੇ ਸਤਿਯਾ ਅਙ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿਯਾ ਨਿਕ੍ਖਿਪੇਯ੍ਯ।

ਤਤ੍ਰਾਯਂ ਅਙ੍ਗਸਮ੍ਪਤ੍ਤਿ – ਪੁਰਿਮਿਕਾਯ ਉਪਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਮਹਾਪਵਾਰਣਾਯ ਪਵਾਰਿਤੋ ਹੋਤਿ, ਇਦਮੇਕਂ ਅਙ੍ਗਂ। ਸਚੇ ਪਚ੍ਛਿਮਿਕਾਯ ਵਾ ਉਪਗਤੋ ਹੋਤਿ ਛਿਨ੍ਨਵਸ੍ਸੋ ਵਾ, ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਨ ਲਭਤਿ। ਕਤ੍ਤਿਕਮਾਸੋਯੇਵ ਹੋਤਿ, ਇਦਂ ਦੁਤਿਯਂ ਅਙ੍ਗਂ। ਕਤ੍ਤਿਕਮਾਸਤੋ ਪਰਂ ਨ ਲਭਤਿ, ਪਞ੍ਚਧਨੁਸਤਿਕਂ ਪਚ੍ਛਿਮਮੇਵ ਪਮਾਣਯੁਤ੍ਤਂ ਸੇਨਾਸਨਂ ਹੋਤਿ, ਇਦਂ ਤਤਿਯਂ ਅਙ੍ਗਂ। ਊਨਪ੍ਪਮਾਣੇ ਵਾ ਗਾਵੁਤਤੋ ਅਤਿਰੇਕਪ੍ਪਮਾਣੇ ਵਾ ਨ ਲਭਤਿ, ਯਤ੍ਰ ਹਿ ਪਿਣ੍ਡਾਯ ਚਰਿਤ੍ਵਾ ਪੁਨ ਵਿਹਾਰਂ ਭਤ੍ਤਵੇਲਾਯਂ ਸਕ੍ਕਾ ਆਗਨ੍ਤੁਂ, ਤਦੇਵ ਇਧ ਅਧਿਪ੍ਪੇਤਂ। ਨਿਮਨ੍ਤਿਤੋ ਪਨ

ਅਦ੍ਧਯੋਜਨਮ੍ਪਿ ਯੋਜਨਮ੍ਪਿ ਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਵਸਿਤੁਂ ਪਚ੍ਚੇਤਿ, ਇਦਮਪ੍ਪਮਾਣਂ। ਸਾਸਙ੍ਕਸਪ੍ਪਟਿਭਯਮੇਵ ਹੋਤਿ, ਇਦਂ ਚਤੁਤ੍ਥਂ ਅਙ੍ਗਂ। ਅਨਾਸਙ੍ਕਅਪ੍ਪਟਿਭਯੇ ਹਿ ਅਙ੍ਗਯੁਤ੍ਤੇਪਿ ਸੇਨਾਸਨੇ ਵਸਨ੍ਤੋ ਨਿਕ੍ਖਿਪਿਤੁਂ ਨ ਲਭਤੀਤਿ।

ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ ਭਿਕ੍ਖੁਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾਤਿ ਯਾ ਉਦੋਸਿਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦੇ ਕੋਸਮ੍ਬਕਸਮ੍ਮੁਤਿ (ਪਾਰਾ॰ ੪੭੫) ਅਨੁਞ੍ਞਾਤਾ ਤਸ੍ਸਾ ਸਮ੍ਮੁਤਿਯਾ ਅਞ੍ਞਤ੍ਰ; ਸਚੇ ਸਾ ਲਦ੍ਧਾ ਹੋਤਿ, ਛਾਰਤ੍ਤਾਤਿਰੇਕਮ੍ਪਿ ਵਿਪ੍ਪਵਸਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤਿ।

ਪੁਨ ਗਾਮਸੀਮਂ ਓਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾਤਿ ਸਚੇ ਗੋਚਰਗਾਮਤੋ ਪੁਰਤ੍ਥਿਮਾਯ ਦਿਸਾਯ ਸੇਨਾਸਨਂ; ਅਯਞ੍ਚ ਪਚ੍ਛਿਮਦਿਸਂ ਗਤੋ ਹੋਤਿ, ਸੇਨਾਸਨਂ ਆਗਨ੍ਤ੍ਵਾ ਸਤ੍ਤਮਂ ਅਰੁਣਂ ਉਟ੍ਠਾਪੇਤੁਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੇਨ ਗਾਮਸੀਮਮ੍ਪਿ ਓਕ੍ਕਮਿਤ੍ਵਾ ਸਭਾਯਂ ਵਾ ਯਤ੍ਥ ਕਤ੍ਥਚਿ ਵਾ ਵਸਿਤ੍ਵਾ ਚੀਵਰਪ੍ਪਵਤ੍ਤਿਂ ਞਤ੍ਵਾ ਪਕ੍ਕਮਿਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। ਏਵਂ ਅਸਕ੍ਕੋਨ੍ਤੇਨ ਤਤ੍ਥੇਵ ਠਿਤੇਨ ਪਚ੍ਚੁਦ੍ਧਰਿਤਬ੍ਬਂ, ਅਤਿਰੇਕਚੀਵਰਟ੍ਠਾਨੇ ਠਸ੍ਸਤੀਤਿ। ਸੇਸਂ ਉਤ੍ਤਾਨਮੇਵ।

ਕਥਿਨਸਮੁਟ੍ਠਾਨਂ – ਕਾਯਵਾਚਤੋ ਕਾਯਵਾਚਾਚਿਤ੍ਤਤੋ ਚ ਸਮੁਟ੍ਠਾਤਿ, ਅਕਿਰਿਯਾ, ਨੋਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਅਚਿਤ੍ਤਕਂ, ਪਣ੍ਣਤ੍ਤਿਵਜ੍ਜਂ, ਕਾਯਕਮ੍ਮਵਚੀਕਮ੍ਮਂ, ਤਿਚਿਤ੍ਤਂ, ਤਿਵੇਦਨਨ੍ਤਿ।

ਸਾਸਙ੍ਕਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿਟ੍ਠਿਤਾ।

੧੦. ਪਰਿਣਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ

੬੫੭. **ਤੇਨ ਸਮਯੇਨਾ**ਤਿ ਪਰਿਣਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਂ। ਤਤ੍ਥ **ਪੂਗਸ੍ਸਾ**ਤਿ ਸਮੂਹਸ੍ਸ; ਧਮ੍ਮਗਣਸ੍ਸਾਤਿ ਅਤ੍ਥੋ। **ਪਟਿਯਤ੍ਤ**ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਯਾਦਿਤਂ। **ਬਹੂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਭਤ੍ਤਾ**ਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਬਹੂਨਿ ਭਤ੍ਤਾਨਿ ਅਨੇਕਾਨਿ ਲਾਭਮੁਖਾਨਿ; ਨ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਕੇਨਚਿ ਪਰਿਹਾਨੀਤਿ ਦੀਪੇਨ੍ਤਿ। **ਓਣੋਜੇਥਾ**ਤਿ ਦੇਥ। ਕਿਂ ਪਨੇਵਂ ਵਤ੍ਤੁਂ ਵਟ੍ਟਤੀਤਿ ਕਸ੍ਮਾ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ? ਅਯਞ੍ਹਿ ਅਭਿਹਟਭਿਕ੍ਖਾ ਅਭਿਹਰਿਤ੍ਵਾ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਓਕਾਸੇ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਪਟਿਯਤ੍ਤਾ ਅਭਿਹਟਪਟਿਯਤ੍ਤੇ ਚ ਉਦ੍ਦਿਸ੍ਸ ਠਪਿਤਭਾਗੇ ਚ ਪਯੁਤ੍ਤਵਾਚਾ ਨਾਮ ਨਤ੍ਥਿ।

੬੫੮. **ਸਙ੍ਘਿਕ**ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕਂ। ਸੋ ਹਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਰਿਣਤਤ੍ਤਾ ਹਤ੍ਥਂ ਅਨਾਰੂਲ੍ਹੋਪਿ ਏਕੇਨ ਪਰਿਯਾਯੇਨ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਸਨ੍ਤਕੋ ਹੋਤਿ, ਪਦਭਾਜਨੇ ਪਨ ''ਸਙ੍ਘਿਕਂ ਨਾਮ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ ਪਰਿਚ੍ਚਤ੍ਤ''ਨ੍ਤਿ ਏਵਂ ਅਤ੍ਥੁਦ੍ਧਾਰਵਸੇਨ ਨਿਪ੍ਪਰਿਯਾਯਤੋਵ ਸਙ੍ਘਿਕਂ ਦਸ੍ਸਿਤਂ। **ਲਾਭ**ਨ੍ਤਿ ਪਟਿਲਭਿਤਬ੍ਬਵਤ੍ਥੁਂ ਆਹ। ਤੇਨੇਵਸ੍ਸ ਨਿਦ੍ਦੇਸੇ ''ਚੀਵਰਮ੍ਪੀ''ਤਿਆਦਿ ਵੁਤ੍ਤਂ। **ਪਰਿਣਤ**ਨ੍ਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਨਿਨ੍ਨਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪੋਣਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਬ੍ਭਾਰਂ ਹੁਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ। ਯੇਨ ਪਨ ਕਾਰਣੇਨ ਸੋ ਪਰਿਣਤੋ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਦਸ੍ਸੇਤੁਂ ''ਦਸ੍ਸਾਮ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾਤਿ ਵਾਚਾ ਭਿਨ੍ਨਾ ਹੋਤੀ''ਤਿ ਪਦਭਾਜਨਂ ਵੁਤ੍ਤਂ।

੬੫੯. **ਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟ**ਨ੍ਤਿ ਪਰਿਣਤਲਾਭਸ੍ਸ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਣਾਮਨਪਯੋਗੇ ਦੁਕ੍ਕਟਂ, ਪਟਿਲਾਭੇਨ ਤਸ੍ਮਿਂ ਹਤ੍ਥਂ ਆਰੂਲ੍ਹੇ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਿਨ੍ਨਂ ਹੋਤਿ, ਤਂ ਗਹੇਤੁਂ ਨ ਵਟ੍ਟਤਿ, ਸਙ੍ਘਸ੍ਸੇਵ ਦਾਤਬ੍ਬਂ। ਯੋਪਿ ਆਰਾਮਿਕੇਹਿ ਸਦ੍ਧਿਂ ਏਕਤੋ ਖਾਦਤਿ, ਭਣ੍ਡਂ ਅਗ੍ਘਾਪੇਤ੍ਵਾ ਕਾਰੇਤਬ੍ਬੋ। ਪਰਿਣਤਂ ਪਨ ਸਹਧਮ੍ਮਿਕਾਨਂ ਵਾ ਗਿਹੀਨਂ ਵਾ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਮਾਤੁਸਨ੍ਤਕਮ੍ਪਿ ''ਇਦਂ ਮਯ੍ਹਂ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਰਿਣਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਣਾਮੇਤ੍ਵਾ ਗਣ੍ਹਨ੍ਤਸ੍ਸ ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ''ਇਮਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਰਿਣਾਮੇਨ੍ਤਸ੍ਸ ਸੁਦ੍ਧਿਕਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ। ਏਕਂ ਪਤ੍ਤਂ ਵਾ ਚੀਵਰਂ ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ, ਏਕਂ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਪਰਿਣਾਮੇਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਞ੍ਚੇਵ ਸੁਦ੍ਧਿਕਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਞ੍ਚ। ਏਸੇਵ ਨਯੋ ਬਹੂਸੁ। ਵੁਤ੍ਤਮ੍ਪਿ ਚੇਤਂ –

> ''ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯੇਨ ਆਪਤ੍ਤਿਂ, ਸੁਦ੍ਧਿਕੇਨ ਪਾਚਿਤ੍ਤਿਯਂ।
> ਆਪਜ੍ਜੇਯ੍ਯ ਏਕਤੋ।
> ਪਞ੍ਹਾ ਮੇਸਾ ਕੁਸਲੇਹਿ ਚਿਨ੍ਤਿਤਾ''ਤਿ॥ (ਪਰਿ॰ ੪੮੦)।

ਅਯਞ੍ਹਿ ਪਰਿਣਾਮਨਂ ਸਨ੍ਧਾਯ ਵੁੱਤੋ। ਯੋਪਿ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਸਮਯੇ ਮਾਤੁਘਰੇਪਿ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਰਿਣਤਂ ਵਸ੍ਸਿਕਸਾਟਿਕਂ ਞਤ੍ਵਾ ਅਤ੍ਤਨੋ ਪਰਿਣਾਮੇਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿੱਤਿਯਂ। ਪਰਸ੍ਸ ਪਰਿਣਾਮੇਤਿ, ਸੁਦ੍ਧਿਕਪਾਚਿੱਤਿਯਂ। ਮਨੁਸ੍ਸਾ ''ਸਙ੍ਘਭੱਤਂ ਕਰਿਸ੍ਸਾਮਾ''ਤਿ ਸਪ੍ਪਿਤੇਲਾਦੀਨਿ ਆਹਰਨ੍ਤਿ, ਗਿਲਾਨੋ ਚੇਪਿ ਭਿਕ੍ਖੁ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਰਿਣਤਭਾਵਂ ਞਤ੍ਵਾ ਕਿਞ੍ਚਿ ਯਾਚਤਿ, ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਂ ਪਾਚਿੱਤਿਯਮੇਵ। ਸਚੇ ਪਨ ਸੋ ''ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਸਪ੍ਪਿਆਦੀਨਿ ਆਭਟਾਨਿ ਅੱਥੀ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਿਤ੍ਵਾ ''ਆਮ, ਅੱਥੀ''ਤਿ ਵੁੱਤੇ ''ਮਯ੍ਹਮ੍ਪਿ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਵਦਤਿ, ਵੱਟਤਿ। ਅਥਾਪਿ ਨਂ ਕੁਕ੍ਕੁੱਚਾਯਨ੍ਤਂ ਉਪਾਸਕਾ ਵਦਨ੍ਤਿ – ''ਸਙ੍ਘੋਪਿ ਅਮ੍ਹੇਹਿ ਦਿਨ੍ਨਮੇਵ ਲਭਤਿ; ਗਣ੍ਹਥ, ਭਨ੍ਤੇ''ਤਿ ਏਵਮ੍ਪਿ ਵੱਟਤਿ।

੬੬੦. ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਰਿਣਤਂ ਅਞ੍ਞਸਙ੍ਘਸ੍ਸਾਤਿ ਏਕਸ੍ਮਿਂ ਵਿਹਾਰੇ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਪਰਿਣਤਂ ਅਞ੍ਞਂ ਵਿਹਾਰਂ ਉਦ੍ਦਿਸਿਤ੍ਵਾ ''ਅਸੁਕਸ੍ਮਿਂ ਨਾਮ ਮਹਾਵਿਹਾਰੇ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਪਰਿਣਾਮੇਤਿ ।

ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਵਾਤਿ ''ਕਿਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਦਿੰਨੇਨ, ਚੇਤਿਯਸ੍ਸਪੂਜਂ ਕਰੋਥਾ''ਤਿ ਏਵਂ ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਵਾ ਪਰਿਣਾਮੇਤਿ।

ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਪਰਿਣਤਨ੍ਤਿ ਏਤ੍ਥ ਨਿਯਮੇਤ੍ਵਾ ਅਞ੍ਞਚੇਤਿਯਸ੍ਸਤ੍ਥਾਯ ਰੋਪਿਤਮਾਲਾਵਚ੍ਛਤੋ ਅਞ੍ਞਚੇਤਿਯਮ੍ਹਿ ਪੁਪ੍ਫਮ੍ਪਿ ਆਰੋਪੇਤੁਂ ਨ ਵੱਟਤਿ। ਏਕਸ੍ਸ ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਪਨ ਛੱਤਂ ਵਾ ਪਟਾਕਂ ਵਾ ਆਰੋਪੇਤ੍ਵਾ ਠਿਤਂ ਦਿਸ੍ਵਾ ਸੇਸਂ ਅਞ੍ਞਸ੍ਸ ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਦਾਪੇਤੁਂ ਵੱਟਤਿ।

ਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਪਰਿਣਤਨ੍ਤਿ ਅਨ੍ਤਮਸੋ ਸੁਨਖਸ੍ਸਾਪਿ ਪਰਿਣਤਂ ''ਇਮਸ੍ਸ ਸੁਨਖਸ੍ਸ ਮਾ ਦੇਹਿ, ਏਤਸ੍ਸ ਦੇਹੀ''ਤਿ ਏਵਂ ਅਞ੍ਞਪੁਗ੍ਗਲਸ੍ਸ ਪਰਿਣਾਮੇਤਿ, ਦੁੱਕਟਂ। ਸਚੇ ਪਨ ਦਾਯਕਾ ''ਮਯਂ ਸਙ੍ਘਸ੍ਸ ਭੱਤਂ ਦਾਤੁਕਾਮਾ, ਚੇਤਿਯਸ੍ਸ ਪੂਜਂ ਕਾਤੁਕਾਮਾ, ਏਕਸ੍ਸ ਭਿਕ੍ਖੁਨੋ ਪਰਿਕ੍ਖਾਰਂ ਦਾਤੁਕਾਮਾ, ਤੁਮ੍ਹਾਕਂ ਰੁਚਿਯਾ ਦਸ੍ਸਾਮ; ਭਣਥ, ਕੱਥ ਦੇਮਾ''ਤਿ ਵਦਨ੍ਤਿ। ਏਵਂ ਵੁੱਤੇ ਤੇਨ ਭਿਕ੍ਖੁਨਾ ''ਯੱਥ ਇਚ੍ਛਥ, ਤੱਥ ਦੇਥਾ''ਤਿ ਵੱਤਬ੍ਬਾ। ਸਚੇ ਪਨ ਕੇਵਲਂ ''ਕੱਥ ਦੇਮਾ''ਤਿ ਪੁਚ੍ਛਨ੍ਤਿ, ਪਾਲ਼ਿਯਂ ਆਗਤਨਯੇਨੇਵ ਵੱਤਬ੍ਬਂ। ਸੇਸਮੇੱਥ ਉੱਤਾਨੱਥਮੇਵ।

ਤਿਸਮੁੱਟ੍ਠਾਨਂ – ਕਾਯਚਿੱਤਤੋ ਵਾਚਾਚਿੱਤਤੋ ਕਾਯਵਾਚਾਚਿੱਤਤੋ ਚ ਸਮੁੱਟ੍ਠਾਤਿ, ਕਿਰਿਯਂ, ਸਞ੍ਞਾਵਿਮੋਕ੍ਖਂ, ਸਚਿੱਤਕਂ, ਲੋਕਵਜ੍ਜਂ, ਕਾਯਕਮ੍ਮਵਚੀਕਮ੍ਮਂ, ਅਕੁਸਲਚਿੱਤਂ, ਤਿਵੇਦਨਨ੍ਤਿ।

ਸਮਨ੍ਤਪਾਸਾਦਿਕਾਯ ਵਿਨਯਸਂਵਣ੍ਣਨਾਯ

ਪਰਿਣਤਸਿਕ੍ਖਾਪਦਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿੱਟ੍ਠਿਤਾ।

ਨਿੱਟ੍ਠਿਤੋ ਪੱਤਵੱਗ੍ਗੋ ਤਤਿਯੋ।

ਨਿਸ੍ਸਗ੍ਗਿਯਵਣ੍ਣਨਾ ਨਿੱਟ੍ਠਿਤਾ।

ਪਾਰਾਜਿਕਕਣ੍ਡ-ਅੱਟ੍ਠਕਥਾ ਨਿੱਟ੍ਠਿਤਾ।